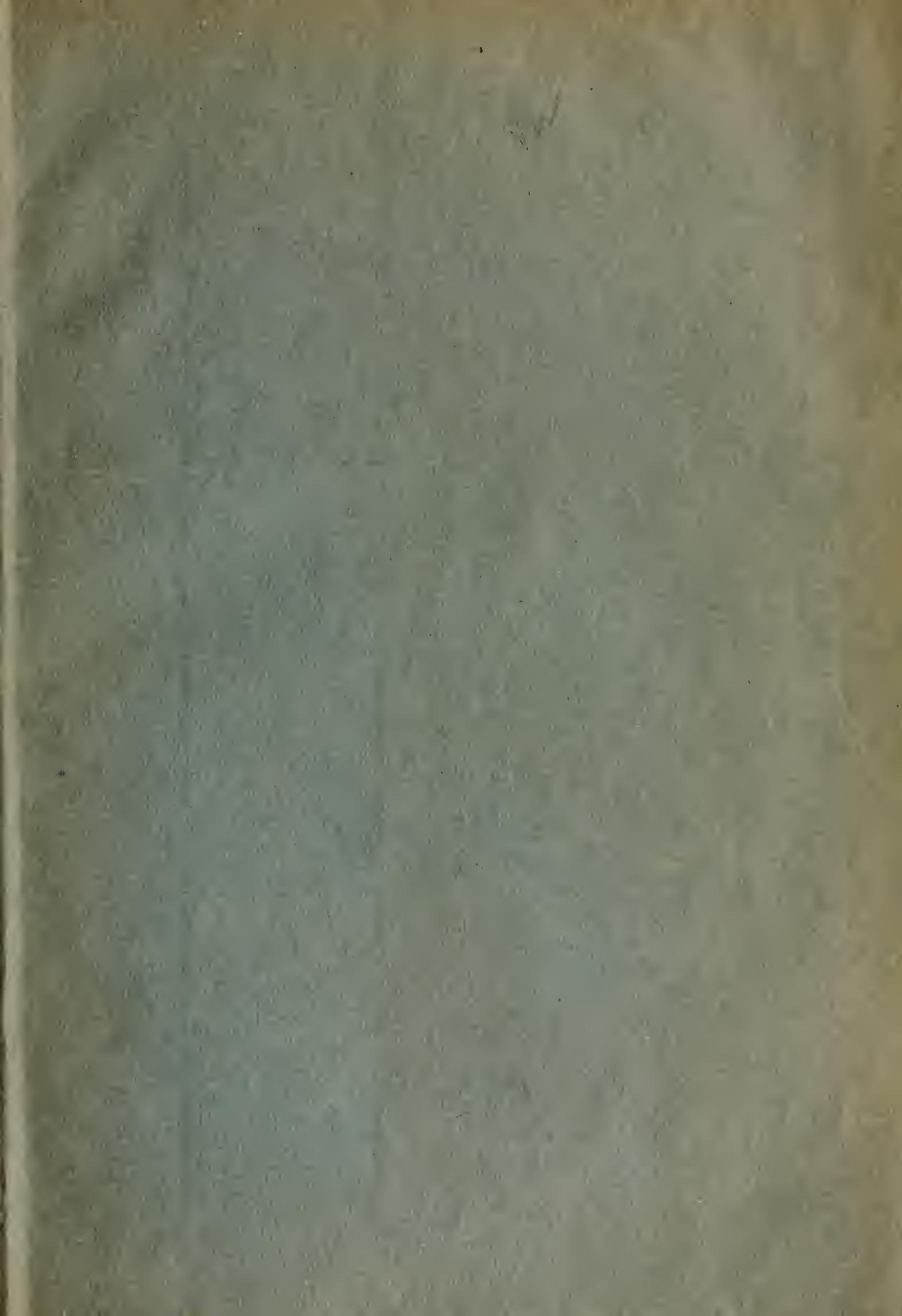

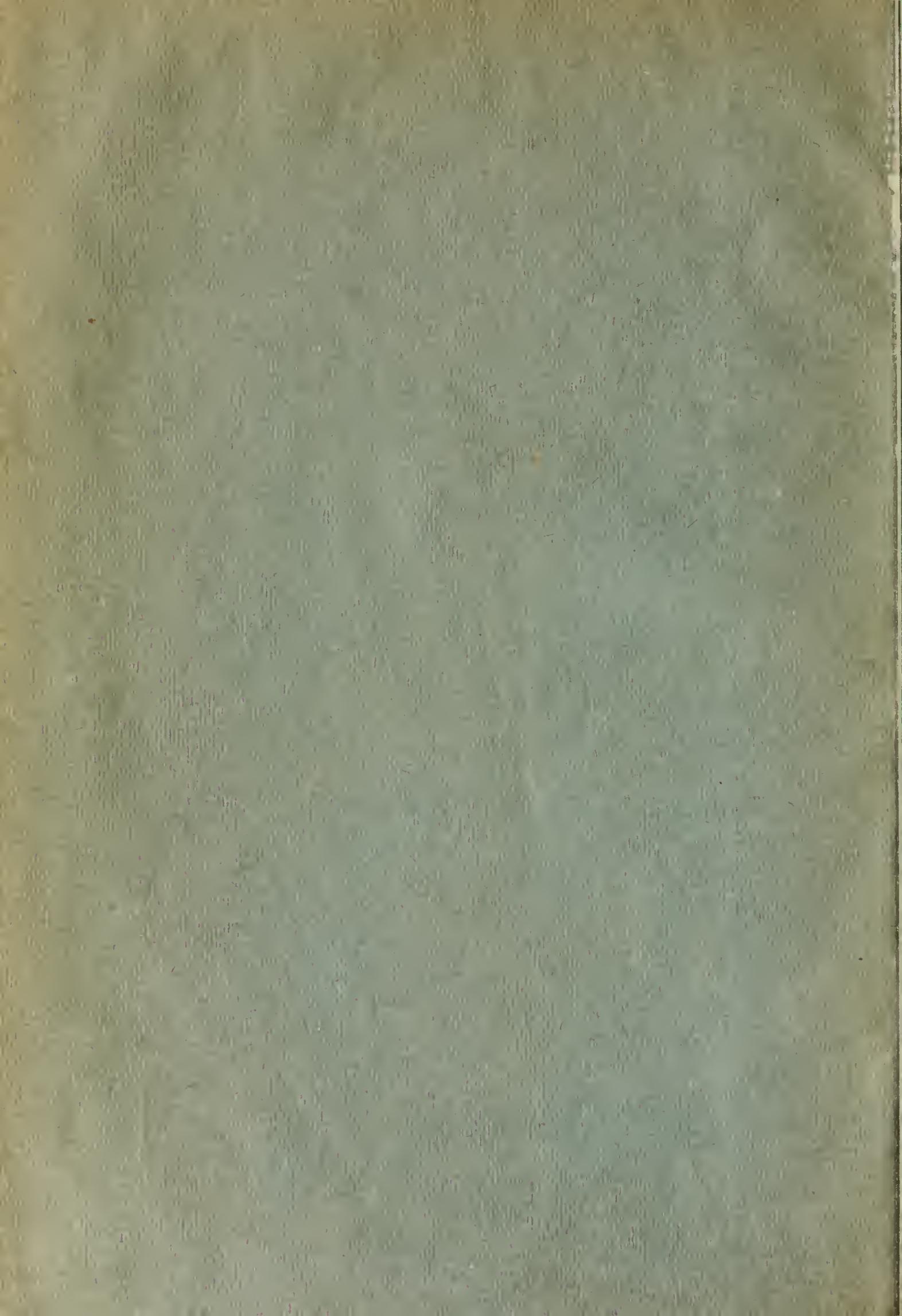
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARIES

A standard linear barcode used for library cataloging.

3 1761 00495564 7

~~Aristotele~~
A717
COMMENTARIA
IN ARISTOTELLEM
GRAECA

PA
3902
A25
1882
V.13
ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE ~~PARS. 1-2~~

VOLUMNIS XIII

PARS I PHILOPONUS IN CATEGORIAS

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGI REIMERI
MDCCCLXXXVIII

Jeanne Philoponus

PHILOPONI (OLIM AMMONII)
IN ARISTOTELIS
CATEGORIAS
COMMENTARIUM

CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

*199899
15/1/26*

ADOLFUS BUSSE

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI

M D C C C L X X X X V I I I
1 8 9 8

1900

1900

1900

P R A E F A T I O

Quae ratio inter Philoponi et Ammonii, qui dicitur, commentaria intercedat, cum ad lucidum perductum esse videatur¹⁾), meum est de fundamentis huius editionis paucis praefari. cui duos libros manu scriptos substruendos esse censuimus, C et F, uno ex exemplo derivatos²⁾ eoque omni genere macularum inquinato. id cum ex quavis pagina apparet tum lemmatum verbis miserrime depravatis intellegitur. quaerentibus autem nobis, uter codex exempli memoriam fidelius servaverit, quamquam uterque librarius neglegentissime rem egit, tamen codici F paulo plus auctoritatis tribuendum esse putavi, quod huius librarius correctionibus saltem abstinuit, is qui codicem C exaravit exempli menda haud raro coniecturis obfuscavit (cf. p. 205,27). quare et in orthographicis me ad codicis F memoriam applicavi et lemmata, in C ex quodam Aristotelis codice amplificata, inde terminavi.

Ab altera manu et C et F paucas levesque passi sunt correctiones C²F² maximam partem, ut videtur, ex aliis exemplis haustas.

His codicibus consuetudine nostra addidi editionem principem Aldinam (a), quae quamquam ex eodem archetypo derivata ipsaque a compluribus locis expositionibus ex codice Marciano 217 consimili³⁾ aueta,

¹⁾ Vide Ammonii in *Categorias* praef. p. I sq.

²⁾ hoc docet et lacunarum aequalitas (p. 86,3. 9 168,23. 29) et discrepantiarum consensus, enius luculentum est exemplum p. 171,6, ubi in Paris. 1928 et Vind. 10 ad lectionem οὐσιῶδες αὐτοῦ ἔστι adnotatum est ἔτερ(ον) καὶ οὐσία αὐτοῦ ἔστι, quae lectio nunc in CF invenitur.

³⁾ editorem non ipsum codicem Marc. 217 in usum vertisse, sed consimilem atque Marciano praestantiorem, intellegitur ex discrepantiis lectionum maximeque ex locis in Marciano lacunosis, velut p. 39 not. 15 in Marciano verba κατηγορῆται — ὑποκειμένου et

genuinis verbis interdum loco turbatis (cf. p. 192,7), atque correctoris manum saepissime experta est, tamen memoriam nonnunquam codicibus fidelius servavit magnoque usui iis locis nobis fuit, quibus exemplum codicum CF defecerait.

Quae cum ita essent, multis locis de scriptoris sententiis desperandum fuit, nisi aliunde subsidia emendandi nobis praesto fuissent, velut ex Ammonii commentario, cuius interpretationes saepe ad verbum Philoponus transcripsit, atque ex Philoponi codicibus Ammonii aliorumque commentis auctis (Paris. 2051, Paris. 1928, Vind. 10, Marc. 217).

His subsidiis nisus multum abest ut omnia menda abstergere potuerim, tamen verborum contextum ita expedivisse mihi videor, ut quid sibi velit scriptor fere appareat.

ὅτισδιλλαβον — ἀνθρωπος ad sensum necessaria desunt, p. 117 not. 5 in Marciano ὁ οὖν πατὴρ — ἔχει desideratur. ea autem scholia editionis, quae in Marciano non occurunt (p. 71,18. 19 74,20 92,6 alias), editor non ex eodem codice sed ex alio fonte hausisse iudicandus est.

Ser. Berolini

Id. Sept. MDCCCLXXXVIII

AD. BUSSE.

SUPPLEMENTUM PRAEFATIONIS

CONSPECTUS LIBRORUM MANU SCRIPTORUM ET IMPRESSORUM

PARISINUS 2051, quem in praefatione Ammonii in Categorias [p. X] A dixi in priore commentarii parte Philoponi librum decursum atque Ammonii aliorumque interpretationibus intermixtum, in posteriore et quidem inde a quantitate purum illibatumque continere, similis est codici C eumque fide propemodum adaequat. quare quamquam quibusdam locis sinceram lectionem solus servavit nobisque in restituendis verbis nonnunquam erat subsidio, tamen aliis locis correctoris manum aperte prodit. sub finem multa sunt evanida. contulit Guilelmus Schmitthenner Mattiacus.

p. 83,5 περὶ τοῦ ποσοῦ || 9 πρώτην || 11 αὐτὴν εἶναι coll. || 13 ποιεῖται λ. coll. || δευτέραν || 16 τὰς—δέχεται] ποιοῦνται || 21 διήρηγται || τὴν δευτ. || 84,2.3 τῶν τρ. διαστατόν (sic) || 4 τοῦ ομ. || 5 τὸ (post καὶ) ομ. || 6 πρὸς ἄλλ. συμπ. coll. || 14. 15 δύν. εἶναι coll. || 15 ἄρα] δὲ || 16 ἐπεὶ] εἰ γάρ μὴ εἴη ἔτερον ἀλλὰ ταυτὸν τό τε πέρας καὶ τὸ περιπτούμενον || pr. ἡ ομ. || καλλεῖν || 17 πόστ μὲν add. τοι || 21 σωκράτεις || 23 μὴ] μὲν || 25 καθόλον || 33 πλάτος καὶ μῆκος coll. || 85,1 μόνην || 3 που ομ. || ἐστὶ πεπ. coll. || 5 ἐστι (pr. I.) || 11 προσβαλόντος || 13 μόνον ἀπλ. coll. || 15 τι ομ. || συνταχθῆσ. || 17 ἥτις] τις || post μόνον add. ἥτις καὶ || 18 αὐτά] ταῦτα || 21 διωρισμένον || 25 αὐ τῆς] αὐτῆς || 29 δὴ οὖν || οὐκ] μὴ || 30 καὶ ομ. || 32 ἐσται (pr. I.) || 86,6 ἀδιάστατον || 13 πρώτα || 14 εἰσήγαγεν || 15. 16 ἔχόντων—οὔκοθεν ομ. || 17 εἶναι ομ. || 20. 21 συνέλθοι || 27 τοῦτο (pr. I.) || λέγων δὴ || τούτ. ὅντ. coll. || 27. 28 χρ. μεγ. κιν. coll. || 28 ἔχη (alt. I.) || 29 ἔχει ομ. || 30 γενομ. || 87,1 ἐπὶ] ὑπὸ || 5 ἀφ' ||

204,24 δέκα ομ. || 205,1 ὑπόδημα || 5 τοῦ πάσχ. || τὸν] τῶν || 8. 9 ποσαχῶς—λεγόμεθα] τὸ ἔχειν κατὰ πολλοὺς τρόπους οἰόμεθα || 9 ποιόν || 11 λέγοιτο τὸ ξύλον] λέγει (rel. evan.) || 16. 17 ἀλλοτριώτερον || 19 μᾶλλον] ἄλλο || 20 μόνων || 22 μέρος (alt. I.) || 24 lemma ομ. || 27 αὐτοῖς || 27 post μὴν add. φησιν ||

PARISINUS 1928 et VINDOBONENSIS 10, de quibus in praefatione BV Ammonii [p. XII] exposui, ex exemplo descripti sunt cognato ei libro, unde editio princeps fluxit. quod qui confecit satis diligenter rem egisse videtur ac praeter suum codicem inspexit alium librum codicibus CF similem, unde modo lectiones in marginibus appinxit modo in contextum verborum recepit. neque divinandō, ni fallor, prorsus abstinuit. codi-

cem V gemello B fide cedere, etiam in hoc commentario saepe conspicitur. Parisinum contulit G. Schmitthenner, Vindobonensem S. Mekler.

p. 83,7 ἡ om. V || 9 πρώτην || 11 αὐτῆν εἶναι coll. || 13 ποιεῖται λ. coll. || δευτέραν || καὶ om. || 16 ante τριήν add. καὶ || 17 ὁ om. || 18 τρίτην post ἔχει coll. || 21 τὴν δευτ. || 22 τὸ δεύτ. V || 84,1 ποτέραν—δευτέραν] πότερον || 2 γάρ om. || 7 διορισμὸν V || 8 post εἴδη add. εἰσὶ || 8. 9 γραμμὴ ἐπιφάνεια σῶμα τόπος γρόνος .. ἀριθμὸς καὶ λόγος || 10 ἐκ τῆς γεωμ. || 11 ante μῆκος add. ἦτοι || 12 καὶ βάθος, τουτέστι πάλιος || 14. 15 δύναται (sic) εἶναι || 16 ἐπεὶ] εἰ δὲ μὴ [πέρατα] παρὰ τὰ V || 17 post μὲν add. τοι || 20. 21 ἔσονται —σωκράτης] σωκράτης ἡ εἰκὼν || 22 ἐπεὶ δὲ || 22. 23 εἶναι] εἰεν || 26 ἀπερατίζειν || 85,1 μόνην || 3 ποι. om. || 4 τὸ μῆκος || 5 ἐστι (pr. I) || 13 μόνον ἀπλ. coll. || 15 τι ante τούτων coll. || 17 post μόνον add. καὶ || 20 γάρ] δὲ || ἔσκοτίσθαι || 21 οὐ] ώς || 23 φυσικὸς V || αὐτὴν] αὐτῆς || 26 προσλ. μόνον coll. || 29 προσλαμβ. B || δὴ οὖν || 30 καὶ] κατὰ || 86,2 ἀργὴ—γραμμῆς om. V || 6 ἀδιάστατον || 14 συνήγαγεν || 17 γάρ] δὲ || 18 μῆνα] μῆν || 19 καὶ om. || 20 αὐτοῦ V || 20. 21 συνέλθοι || 27 τοῦτο (pr. I.) || λέγων δὴ || 30 τούτῳ (superser. οὐ) || 34 post κίνησις add. καὶ ὁ γρόνος || 87,1 ἡ ἐπὶ ταύτῃ (in mrg. ἄλλος ἡ ὑπὸ ταύτης) || 3 ad τῆς ἐν ταύτῃ add. in mrg. ἡ τῆς ἐν τούτῳ || 5 ἀφ' ||

204,24 ὄμ. ἐστι φωνὴ coll. || δέκα om. || 205,8. 9 ποσαχῶς—λεγόμενθα] τὸ ἔχειν κατὰ πολλοὺς τρόπους λέγειν εἰώθαμεν || 9 ποιόν || 11 λέγοιτό τις || 14 post οἰκίαν add. ἡ ἀγρόν V (suppl. in mrg. B) || 16 ἔχει (alt. I) || 19 μᾶλλον] ἄλλο || 20 ἐπὶ om. || 21 ἔχει || 22 ἔχει || 24 lemma om. || 26 post δὲ add. εἰ V superscr. B || αὐτοῖς || βουλ.] μετριάζων πρὸς ||

C LAURENTIANUS 10,26 [v. Ammonii in Porph. Isag. praef. p. XII] f. 79^v—80^r sub titulo γένος ἀριστοτέλους maiorem partem Aristotelis vitae exhibet. extrema vitae pars et disputatio de arte logica¹⁾ interciderunt. f. 80^v—148^v continetur Philoponi liber ornatus figuris methodicis notisque marginalibus, quae rubro atramento exarata interdum in verborum contextum irrepserunt. diligentia scribendi per totum opus desideratur, exitus verborum compendiis deformati sunt. de fide videoas p. V. contulit codicem J. Tschiedel Romanus.

D LAURENTIANUS 72,1 [Bandini III p. 26] chartaceus saeculo XIII scriptus f. 88^r—122^v hoc commentarium exhibit, sed desinit iam in verba τὸ δὲ γυναικα ἔχειν ἡ ἀγρὸν ἡ τι (p. 205,1). ante Aristotelis vitam et illam de arte logica disputationem, quae commentarium antecedunt, altera manu additus est titulus Ἰωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου, ante ipsum commentarium inscribitur Σχόλια τῶν ἀριστοτέλους κατηγοριῶν. fidem si quaerimus, exemplum codicis ei exemplo unde CF fluxerunt haud multum cessisse videtur, sed a viro docto neque Ammoniani commentarii ignaro multis passum esse correctiones, alias ieunias alias nitidas. quare suspicio mota est, ne ubicunque codex a ceteris libris abhorrebat, correctoris libido subesset. tamen quedam lectiones dignae videbantur, quae in contextum verborum reciperentur. contulit J. Tschiedel.

p. 1,3 ante βιβλ. add. ἡμῖν || 11 alt. ἡ om. || 13 ἐπετηδεύσατο || ὄποιον || 16 μόνα om. || 20 καὶ] ἡ || 2,2 ἐν ὅ ἐδίδασκεν om. || 4 κρίσεως || 5 τοῦ om. || 7 ante ἐφεκτ. add. καὶ || οὖν om. || 8 τὴν τοιαύτην || πύρων || 9 φησίν post αὐτὸν (10) coll. || 10 ἀμήκλ.] ἀδύνατον || παραρέεται. || 11 περὶ om. || ἔσται || 14 ἀνάνευον || 16 ἐμβ. ποτ. coll. || 18 ἔχει || 19 περὶ om. || 21 τὸν λόγον ἡ τὸν ἐλεγγον || 22 ὅτι] καὶ || 23 ἡμῖν || 24 ὅτι

¹⁾ de qua videoas Hermae tom. XXVIII (1893) p. 252sq.

ἔστιν ἀκ. ώς μὴ κατ. coll. || 25 ἐλεγκ.] τὸ εὐέλεγκτον || post γάρ add. καὶ || φησὶν δὲ πλάτων || 26 γάρ om. || σαίνει || 28 ὑπῆρχ. || 29 οὕτως om. || 3,4 ἦτοι τὸ τέλος σκιὰν || 5 ἔλεγον || 6 τοὺς om. || 9 τῶν Ἀριστ.—συντελ. (21) in figuram digesta multis locis abhorrent || 23 ὑπὸ] παρὰ || τῆς βασ. || 24 post γεγρ. add. εἰς μίαν βίβλου || 27 ἔχει τὸ] ἄχρι τοῦ || 29 ἀπεσημειοῦντο || 4,5. 6 πραγμάτων || 7 μόνου om. || ante οὐρ. add. περὶ || 11 καὶ αὐτοπρ. μὲν || 14 ἔτερα || 15 καὶ om. || 20. 21 δοκοῦντά τε || 21 post ἀποδ. add. καὶ ἀκριβεστάτων || 22 παρακολουθῆσαι || 23 alt. τὰ om. || 24 τὰ om. || 28 καλοῦ || 30 τούτων om. || 34 τῶν τούχ. post. ὀρθὸς coll. || 5,1 εἰσι || φύσιν (πραγματείαν om.) || 2 πεπραγμένα || 3 φυσικὰ || 5 καὶ om. || 7 post γάρ add. καὶ || 8 αἱ om. || 9 προτέρων || 12 φασὶ om. || αὐτόθι || 13 οὐ om. || 14 διδάσκοντες || 15 ἦν] οὖν || τὸ om. || 16 σιδόνιος || 21 τῇ om. || 22 πρότερον om. || 22. 23 εὐγερῶς || 23 τοῖς λεγομένοις αὐτοῦ ἄλλοις συγγρ. || 25. 26 τὸ λογ. ὑπὸ τῶν π. coll. || 26 μὴ om. || 27 ἀκριβῶς || 28. 29 οὗτ.] οὕτως || 35 ἀπ.] τῶν πάντων || 6,1 μίαν om. || 2 παραγενέθαι || 5 ὑπὸ || 8 ἦν κατὰ ποιὸν om. || 10 κατὰ om. || 13. 14 ἐξ τῶν σωμ. om. || 14 νοεῖσθαι || ἀν] μὲν || 17 post ἀκρ. add. καὶ ἀσαφὲς καὶ δύσκολον || 20 οὐ om. || γράψαντος in lac. om. ||

COISLINIANUS 330 [H. Omont III p. 138] membranaceus f. 17^v—43^r E Aristotelis Categorias exhibet, quarum prior pars f. 17^v—22^r med. ornata est scholiis fere saeculo XII exaratis, quae titulo anteposito ἀπὸ τῆς τοῦ φιλοπόνου ἐξηγήσεως incipiunt σκοπός ἔστι τῷ ἀριστοτέλει ἐν ταῖς κατηγορίαις et desinunt in verba ἐπειδὴ μηδὲ πέφυκε μέγινοςθαι (p. 77,13). quae ab altera manu adiecta sunt, nihil valent. haec scholia ad emendandum librum pro vetustate codicis magno nobis fuissent usui, nisi scholiastes in excerptendo nefaria usus esset libidine. nunc autem interpretationes artius contraxit, ordines perturbavit, verba sine iusta causa mutavit. quare sinceritate memoriae perdita paucis locis codex idoneus videbatur, unde subsidium emendandi peteremus. sed ut scholiastae ratio perspiciatur, ex iis, quae E. Richter Berolinensis in usum nostrum contulit vel descripsit, specimen subiciam.

f. 17^v Σκοπός ἔστι τῷ ἀριστοτέλει ἐν ταῖς κατηγορίαις περὶ (διδάξαι superscr. m²) φωνῆν (ἀπλῶν m²) σημαῖνουσῶν πράγματα (ἀπλᾶ m²) διὰ μέσων νοημάτων (ἀπλῶν m²) κατὰ τὸν φιλόπονον συμφωνοῦντα τῷ ἴαμβλίχῳ. ἔτι καλῶς ὁ σκοπός· περὶ ἀπλῶν (Phil. p. 12,10) || expl. νοημάτων ||

Κατηγορίαι ἐπιγέγραπται τὸ βιβλίον κατ' ἔξοχήν· ἐπεὶ γάρ περὶ τῶν γενικωτάτων γενῶν ὁ ἀριστοτέλης μέλλει διδάξαι ἡμᾶς, ἀ (p. 12,25) || οὖν om. || 26 ἐπιγέγραπται || expl. τὸ βιβλίον ||

Περὶ τῶν ὄμωνύμων καὶ συνωνύμων ἐνταῦθα ἐμνήσθη διότι (p. 14,25) || χρήζει αὐτὲν coll. || expl. διδασκαλία ||

Ιηρέταξε δὲ τὰ ὄμωνύμα τῶν συνωνύμων διὰ τὸ ἀπλούστερα εἶναι αὐτὰ τῶν συνωνύμων καὶ ὅτι (p. 15,12) || 13 ἔστι om. || τῶν συν. om. || 14 κατ.] λέγεται || expl. συνωνύμως ||

‘Ομώνυμα δὲ εἴπει καὶ οὐχ ὄμωνυμον διὰ τὸ ὄμωνυμον μὴ εἶναι ἐν οὐ (p. 15,34) || εἶναι τι coll. || expl. ὄμωνυμον (p. 16,1 pr. I.) ||

Αἴγεται δὲ εἴπει καὶ οὐ λέγονται, ἐπειδὴ (p. 16,3) || post εἰσι add. καὶ διάφορα || ὄμως] οὖν || 4 ὑπάρχ.] εἰσι. tum pergitur ἄλλως (?) εἴπει τὸ λέγεται καὶ διὰ τὴν ἀττικὴν συνήθειαν ως τρέχει τὰ παιδία (cf. p. 16,7) ||

Τὸ μόνον διχῶς· ἢ τὸ μοναδικόν, ως λέγομεν μόνον ἥλιον, ἢ πρὸς ἀντιδιαστολὴν ἐτέρου τινὸς πράγματος, ως ὅταν εἴπωμεν· ἀπελείφθην (p. 18,19) || καται—ιμάτιον (20) om. || 20 ἀλλὰ] ὅπερ || 21 post ὄπλων pergitur ἐνταῦθα οὖν πρὸς τὸ σύζυγον λέγεται. ||

Τὸ δὲ κοινὸν τετραχῶς (p. 18,25), sed quae sequuntur pro certo legi vix possunt. expl. ἐνταῦθα τὸ κοινὸν ἐπὶ τοῦ ἐξίσου μεθεκτοῦ παρέλαβεν. ||

Διὰ τὸ εἶπεν ‘τῆς οὐσίας λόγος ἔτερος’ καὶ οὐκ εἶπεν ‘όρισμὸς τῆς οὐσίας ἔτερος’; φασὶν ἐπειδὴ οὐκ (p. 19,23) || τῶν πραγμ. οι. || post ὄρισμῶν add. ὡς ἐπὶ τῶν γενικωτάτων γενῶν || 24 post καὶ γρ. pergitur διὰ τοῦτο εἶπεν τὸν λόγον τῆς οὐσίας. ὁ γάρ λόγος κτλ. ||

Τριῶν ὅντων, ὅλης (p. 22,21) || 22 ὄρους || alt. ἀπὸ] ἐκ || 23,1 ἀπὸ] ἐκ || post συναμφ. pergitur κυρίως δὲ ἐκ τοῦ εἰδούς χρὴ τοὺς ὄρους ποιεῖσθαι· ἡ μὲν (6) || 10 ἐκάτερον || 12 τί—εἰσιν εvanida || 14 ἐκάστου λόγον ἔδιον || 15 ὡς—εἴρηται οι. ||

f. 18^r Μέλλων τὴν (p. 28,3) || 4 τούτων—τομὴν (6) οι. || 6 εἰκότως δὲ || ὁ γάρ—ἄλλως τε (9)] ὁ γάρ δ' ἀριθμούμενος ποιεῖ τὸν δέκα || 10 ποιεῖται ante τὴν coll. || 11 τῇ οὐσίᾳ—ἀντοῖς (12)] καὶ τὸ μερικὸν τῇ οὐσίᾳ καὶ τῷ συμβεβηκότι || 12 ἐκεῖ—τομὴν] μικρὸν δὲ ὅσον (?) καὶ ἀπλουστάτην ποιήσεται || 14 οὐ οι. || 16 τμῆματα οι. || 17 φησί οι. || εἰσιν || 18 καὶ πάλιν || τεσσάρων—διάγραμμα (23) atque figuram οι. || 29,2 διὰ τὴν εἰρ. αὐτίαν οι. || 3 ἐτ. ἐγρ. (ἀνόμ. οι.) ante τὴν ἀσάφ. (2) coll. || 5 τὴν δὲ—ὑποκειμένου (6, 7) οι. || 7 καὶ οι. || τὸ συμβ.—δῆλον οι. || 8 οὐ δύν.] ἀδύνατον || 8, 9 τοῦτο ἔστιν οὐσ.] τῆς οὐσ. δηλονότι || 9 δὲ οι. || 11 πρὸς κατ. οὐ πρὸς ὅπ. || 12 κατὰ τίνος ἂν κατηγορηθῆ || 13 κατὰ μέρος] μερικὸν || 14 διὰ τί—πᾶσα (16)] ἐκάλεσε δὲ τὴν οὐσίαν οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ μὴ ὑποκειμένον, ὅτι οὐ πᾶσα || 16, 17 αὐτίκα γάρ ἡ θεῖα οὐσία οὐχ ὑποκ. (ἐτὲ οι.) || 17 οὐ γάρ τι συμβ. ἐν αὐτῇ. tum pergitur ἄλλως τε ὅτι ἡ κυριωτάτη διαιρεσίς ἡ κατὰ ἀντίφασιν γινομένη ἀφυκτός ἔστιν, ἦν καὶ ὁ πλάτων ἐξυμνεῖ λέγων ‘οὐδὲν τῶν ὅντων (30, 21) || post ἐκφυγεῖν add. κείσθω δὲ παράδειγμα· τῶν ὅντων τὰ μέν εἰσι λευκὰ τὰ δὲ μέλανα (cf. v. 1). ἵδιον διαιρέσις ἡ καλούμενη φυκτή· διέφυγε γάρ αὐτὴν τὸ φαιόν τὸ ἐρυθρόν καὶ τὰλλα. ἀφυκτός δὲ διαιρέσις· τῶν ὅντων τὰ μέν εἰσι λευκὰ τὰ δὲ οὐ λευκά (cf. v. 16). ||

Τῶν δύο διαιρέσεων (p. 31,9) || 10, 11 ἀπὸ μὲν τῆς ὑπάρχειας || 11 ἔστιν || 12 τοῦ τρόπου οι. || 15 post κατηγορίαν pergitur ἐν (?) οὖν ταῖς τέταρσι ταύταις συζυγίαις πράττεται (v. 19) || 20 ἐν—ἀντιλαμβ. (22) οι. || 23 ἔστι δὲ οι. || 25 expl. οὐσίας. ||

F LAURENTIANUS 71,3 [v. Ammonii in Cat. praef. p. XV] f. 83^r—85^r τὸ γένος τοῦ ἀριστοτελοῦς et de arte logica disputationem, f. 85^r—139^v Ammonii, f. 141^v—216^v Philoponi commentarium exhibet. f. 140^r—141^r Ioannis Damasceni in Categories expositionibus occupata sunt. Philoponi liber in marginibus ornatus est notis. correctiones non ab eadem manu omnes videntur profectae esse; sed quod de fontibus correctionum certum iudicium fieri non potest, diversas manus distinguere operae non est pretium. de fide codicis vide p. V. contulit J. Tschiedel.

G GUDIANUS gr. 24 [F. A. Ebert II p. 22] membranaceus saeculo XIII scriptus foliis 224 constat. f. 1 et 224 scriptura carent; f. 2—223 exhibit Aristotelis Organon et in marginibus et inter lineas scholiis instructum. Categories initio mutilae sunt, nam incipiunt a verbis οὐδὲ λέγεται ὅργιλος (p. 10^a 7). scholia ad Categories adiecta ex Philopono fluxisse, duobus ex speciminibus colligitur, quae Guilelmus Schmidt Brunsvicensis nobis suppeditavit.

f. 2^r ση(μείωσαι) ὅτι ἐπὶ πλέον τὸ σγῆμα τῆς μορφῆς· πᾶσα γάρ μορφὴ καὶ σγῆμα, οὐ πᾶν δὲ τὸ σγῆμα ἔχον καὶ μορφὴν ἔχει. ὥστε κυριώτερον καὶ καθολικώτερον τὸ σγῆμα (cf. Philop. p. 151,13).

f. 4^r εἰ ἐν ὅργῃ τοῦ βιβλίου εἶπεν ὅτι εἰς τρία τὸ παρὸν βιβλίον διαιρεῖται, εἰς τὰ πρὸ τῶν κατηγοριῶν εἰς τὰς κατηγορίας καὶ εἰς τὰ μετὰ τὰς κατηγορίας, νῦν οὖν περὶ τῶν μετὰ τῶν κατηγοριῶν (sic) διδάσκεται (cf. Philop. p. 167,22). πρῶτον δὲ περὶ τῶν ἀντικειμένων διὰ τὸ μνησθῆναι αὐτὸν ἐν τῇ τοῦ πρός τι διδασκαλίᾳ περὶ τῶν ἀντικειμένων ὡς τὸ μέγα καὶ μικρόν. καὶ παραδίδωσι τετραγῆνας τὰ ἀντικείμενα, ἥγουν τὰ πρός τι ἡ (ι. ὡς) τὸ διπλοῦν τῶν ἡμίτετρων. ἡ ὡς τὰ ἐναντία ὡς τὸ λευκόν τῶν μέλανων, ἡ ὡς στέρησις καὶ ἔξις ὡς ἡ τυφλότης τῆς ὅψεως κτλ. (cf. Philop. p. 168,9).

VATICANUS 2173 [v. Ammonii in Cat. praef. p. XVI] ultima Ammoniani H ecommentarii capita p. 103—106 omisit eorumque loco descripta exhibet, quae apud Philoponum p. 191,16—205,28 leguntur. ex specimine, quod J. Tschiedelio debetur, eadem neglegentia haec capita exarata esse apparent qua Ammonii commentarium.

p. 191,19 αὐτὰ || ἀπαρ. σημ.. coll. || 20 alt. καὶ om. || τὸ om. || 22 κυριώτατον || πρότερον om. || λέγεται || 23 πρεσβ.—σωκρ. om. || 24 εἶναι τῶ γρ. om. || ὁ ἀριστοτέλης || πρώτως || κυριώτατον || 25. 26 καὶ—ὅτι om. || 192,1 πρεσβ.] πρότερον || 5. 6 τὸ—ἀκολουθησιν om. || 6 ω || 7 λέγονται || 8 ω || μᾶλλον μῆδ. coll. || 16. 17 τοῦ ἀνθρ. τὸ ζ. coll. || 18 τίνα] τὴν || 21 γάρ om. || 193,1 μὲν] γάρ || 2 ante pr. στογ. add. γάρ || φῆσι post διαγρ. coll. || 3 post σημ. add. καὶ || 4 λαρβάν. || 8 εῖτα] καὶ || 10 δὲ om. || 11 πρώτοις || καὶ—διηγήμ.. om. || 13 οὖν om. || 17 πρότερα || 21 τῶν ἔξ—πρώτα (22) om. || 25 καὶ om. || ὑπὸ || διαλέγονται || 26 ισ.] ιστᾶσι || φωνὴν] φύσιν || 27 σύγκεινται ||

MARCIANUS 217 [Zanetti p. 116] bombycinus saeculo XIII scriptus K f. 9^r—101^r¹⁾ sub titulo προλεγόμενα εἰς τὰς ἀριστοτέλους κατηγορίας prae-missis Aristotelis vita²⁾ et de arte logica disputatione Philoponi librum exhibit uberrimis additamentis mirum in modum deformatum. quamquam quod scholiastes ad margines adnotationes ex aliis commentariis depromptas adiecit atque inter Philoponi verba inseruit, ei non est criminis dandum, sed dolendum est, quod Philoponi liber non integer mansit. nam sive soeordia librarii sive sedulitate scholiastae factum est, ut additamentis ipsius commentarii particulae loco detruderentur. itaque Philoponi libro decurtato atque mutilato codicis pretium fere nullum est, praesertim cum etiam ea, quae supersunt, libidine scholiastae correctionum maculis affecta esse videantur. tamen sunt in codice lectiones ad ceterorum memoriam emendandam idoneae, quas suis locis laudatas invenies. fontes autem additamentorum Ammonii et Eliae commentaria facile inveniuntur, Simplicius uno loco nomine appellatur, quamquam scholiastes non ipsius librum inspexit sed ex congerie scholiorum illius commenta hausit. haec congeries ad nos pervenit in cod. Urb. 35³⁾, ex Eliae Simplicii aliorumque commentariis corrasa. unde cum multa scholia tum illam expositionem Simplicii nomine ornata scholiastes codicis Marciani deprompsit, Eliae autem atque Ammonii libros ipsos evolvit. his seholiis resectis admodum pauca sunt, quae unde fluxerint dubitatur. nunc ex iis, quae J. Tschiedel contulit vel descripsit, subiectam specimen.

p. 1,2 καθάπερ—νῦν (4) om. || 4 ἀρχ. δὲ ἥδη || πρὸ om. || 5 post φιλος. add. πρῶτον || 6 προκειμένου om. || διορισμέθα || εἰσὶ || 7 κεφάλαια om. || πρῶτον ceterosque num. om. || 8 ἐκ] καὶ || 10 τῶν ἀρ. συγγρ.] αὐτῶν || 11 ἀριστοτέλους || 14 δεῖ εἶναι om. || 15 τὰ—λόγον (18) om. || 19 ἐπ.] ιστέον || τούτην om. || ὅτι τῶν φιλ. αἱ αἵρεσεις || 20 οἱ

¹⁾ f. 1—8 scripture carent.

²⁾ vita initio mutila est, nam incipit Ἀριστοτέλης ἔτι νέος ων (cf. Rose, Arist. frg. p. 438,6).

³⁾ cuius ad Porphyrii Isagogen scholia in examen vocavi Porph. Isag. praef. p. XL.

(utrobique) om. || 2,1 οἱ om. || καὶ om. || 2 τοῦ om. || ἐν φῷ ἐδίδασκεν om. || οἱ om. || 3 οἱ om. || post κατέως add. δὲ καὶ διαλεκτικὸς ἐλέγετο, οὐχ ὡς τὰ αὐτὰ ἀνασκευάζων καὶ κατασκευάζων, ἀλλ᾽ ὡς τῇ ζωῇ διαλεκτικὸς καὶ τὰ μὴ δικοῦντα λέγων καὶ ψευδήμενος διὰ τὸ ἀγαθόν· ἐρωτηθεὶς γάρ ὑπὸ τυράννου τίνες οἱ ἐπιβουλεύοντες τῇ τυραννίᾳ αὐτοῦ, τοὺς δορυφόρους ὑπέδειξεν. ὁ δὲ τούτους ἀνελὼν ἔτοιμας ἀνηρέθη. ἀγαθὸν γάρ ἐνόμισε τὸ ψεύσασθαι διὰ τὸ ἀναιρεθῆναι τὸν τύραννον (cf. El. apud Br. p. 22^v 30 || ἀπὸ τῆς] κατὰ τῆς || 1 κρίσεις || 6 ἐπικούριοι || τοῦ om. || 12 εἶναι] ἔστιν || 13 γενέσθαι καὶ ἀπογενέσθαι || 16 πρὶν ex πλὴν corr. m² || 19 τὰς ἀποκρ. τὰς περὶ τ. πρ. || 20 ὁ δὲ πλ.—εἶναι (22)] ὡς καταληψίαν παντελῇ πρεσβεύοντες. λέγεται δὲ ἡ ἐφεκτικὴ αὕτη αἵρεσις καὶ τρίπους, ὡς τριπλᾶς τὰς ἀποκρίσεις ποιουμένη· ἐρωτωμένη γάρ ἔστι τι ἢ οὐ; ἀπεκρίνατο ἡ ἀμφότερα ἢ οὐδέτερον ἢ τὸ ἔτερον. ὃν ἔστι καὶ διαμητήρας εἰπών· οὐκ ἔστιν ἔστιν, ἔστιν οὐκ ἔστιν. πρὸς οὓς ὁ πλάτων (cf. El. apud Br. p. 22^v 45) || 24 ad ἀκαταληψία in mrg. ὅτι πλάτων δύο ἔσχε μαθητάς, ὃν ὁ μὲν εἰς τῇ πολυλογίᾳ ἀσαφῆς ὑπῆρχεν, δὲ δεύτερης κατὰ τὴν ἔνδειαν. καὶ ἀπεφθέγξατο περὶ αὐτῶν ὅτι δύο μαθητὰς ἔχω, ὃν ὁ μὲν εἰς μάστιγος δεῖται ὁ δὲ γχλινοῦ (cf. Diog. L. IV,6) || 25 εὑέλεκτον (sic) || 26 ὄλακτεῖν .. προσταίνειν || γάρ οἱ. || 29 τὰ om. || 3,1 τὸ τέλος || 4 διὰ—αἰτίαν om. || 5 ante πλ. add. ὅτι || γάρ οἱ. || 6 ἐτέρους || δι οἱ. || 7 post ἐπωνυμίαν add. Ἰστέον δὲ ὅτι τρεῖς ἐλέγοντο παρ' Ἑλλησιν ἀθεῖαι· τινὲς γάρ ἔλεγον μὴ εἶναι θεὸν ἀλλ᾽ ἐξ αὐτομάτου τὰ παρόντα ὑποστῆναι, ὃν εἰς ὑπῆρχεν Ἡππων, ὡς δηλοῖ τὸ ἐν τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἐπίγραμμα¹⁾

Ἡππωνος τόδε σῆμα τοῖς ἀθανάτοισιν θεοῖσιν

ἴσον ἐποίησεν μοῖρα καταφθίμενον.

ἄλλοι δὲ ἔλεγον εἶναι θεὸν μὴ προνοεῖσθαι δὲ τῶν τῆδες ἦτοι τῶν ὑπὸ σελήνην, ὃν εἰς δὲ Ἐπίκουρος. ἄλλοι δὲ καὶ εἶναι θεὸν ἔλεγον καὶ προνοεῖσθαι πάντων, παράγεσθαι δὲ αὐτὸν δώροις.

12,18 περιλαμβάνει || 19 οὐ—ρητορεύειν οἱ. || 20 ἡ διαφ. || 23 δὲ οἱ. || 24 δέκα οἱ. || 25 οὖν οἱ. || 27 post κατηγ. add. ἄξιον δὲ εἰπεῖν, πόθεν εἰς ἔννοιαν ἥλθον τῶν κατηγοριῶν οἱ φιλοσοφοί. ἡ φιλοσοφία γνῶσις τῶν ὄντων ἔστιν· ἐπεὶ οὖν τὰ κατὰ μέρος ἀπερίληπτα ἦν, συναγαγόντες ἀπαντα περιέκλεισαν κτλ. (cf. Ammon. in Cat. p. 12 not. 5)

L LAURENTIANUS 72,5 [v. Ammonii in Cat. praef. p. XVI] f. 21^v—50^r
Aristotelis Categories exhibit uberrimis instructas seholiis. quorum
quae saeculo XI vel XII scripta sunt, maximam partem Philopono
debentur, sed ad hunc librum emendandum nullius fere momenti sunt.
nam scholiastes non diligenter scriptoris vestigia pressit, sed nefaria
libidine verba mutavit, auxit, mutilavit. modo brevissimae notae, velut
f. 30^v τὸ πρῶτον ἰδίον, ἀλλ᾽ ὑπάρχει καὶ τῇ οὐσίᾳ—ἐπίλυσις τῆς ἐντάσεως
—διὰ τῆς ἀντιπαραστάσεως, modo ampliores interpretationes appictae
sunt. horum paucia specimina ex iis, quae J. Tschiedel in usum
nostrum descripsit, ut scholiastae ratio intellegatur, nunc subieiam.

f. 24^r Philop. p. 46,14 48,7 ὅτι τὸ οὖν καὶ ἡ στιγμὴ καὶ ἡ μονάς ὑπὸ τὸ ποσόν, αἱ
στερίσεις καὶ αἱ ἔξεις καὶ αἱ καταφάσεις καὶ αἱ πορφάσεις ὑπὸ τὸ ποιόν, αἱ κινήσεις καὶ αἱ
μεταβολαὶ ὑπὸ οὐδεμίαν τῶν κατηγοριῶν· ὅδοι γάρ εἰσι καὶ γενέσεις ἐπὶ τὰς κατηγορίας
ἀγούσαι (cf. p. 48,25).

f. 24^r Philop. p. 49,8 Ἡ οὐσία πρώτην ἔχει τὴν τάξιν, ὅτι συνεισφέρεται οὐ συνεισφέρει δέ, καὶ διὰ συναναιρεῖται αὐτῇ τὰς ἄλλας οὐ συναναιρεῖται δέ, καὶ διὰ καθ' αὐτὸν λέγεται τὰ δέ λοιπά ἐν αὐτῷ καὶ (περὶ) ἐκεῖνο. τῆς δὲ οὐσίας ἡ μὲν ἔστι σύνθετος, οἷον ἀνθρωπος καὶ τὰ τοιαῦτα, ἡ δὲ ἀπλῆ, καὶ ταῦτης ἡ μὲν γείρων τῆς συνθέτου οἷον ἡ ὄλη ἡ πρώτη καὶ τὸ εἶδος, ἡ δὲ κρείττων τῆς συνθέτου, οἷον ὄλικη (l. ἡ ἀγγειική) καὶ ἡ ψυχική καὶ τὰ τοιαῦτα. πρώτην δὲ λέγει τὴν ἄτομον οὐσίαν ἀπὸ τῶν ἡμῖν γνωρίμων πρὸς εἰσαγομένους τὸν λόγον ποιούμενος· τῇ γάρ φύσει πρώτην τάξιν τὰ εἰδῆ (ἔχει).

¹⁾ cf. Alexandri in Metaph. (ed. Hayduck) p. 27,3.

f. 25^v Philop. p. 62,11 Ὅτι τῶν κατηγορουμένων τὰ μὲν κατὰ φύσιν κατηγορεῖται ὡς τὰ συμβεβηκότα τῶν οὐσιῶν καὶ τὰ καθόλου τῶν μερικῶν, τὰ δὲ παρὰ φύσιν, ὡς ὅταν τις κατηγορήσῃ οὐσίαν συμβεβηκότος, ὅτι τὸ φιλάσσοφον τοῦτο Σωκράτης ἐστίν, καὶ μερικὸν καθόλου, ὅτι ὁ ἄγνωστος οὗτος Σωκράτης ἐστίν, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός ἑτερογενὲς ἑτερογενοῦς συμβεβηκότος κατηγορήσῃ, οἷον τὸ φαλακρὸν τοῦτο σιμόν ἐστι καὶ τὸ φαλακρὸν τοῦτο φιλάσσοφόν ἐστι.

f. 28^r Philop. p. 81,12 82,12 Ἐντεῦθεν διὰ τῆς ἐνστάσεως. ἐνστασις δέ ἐστι τὸ μηδὲ θλως τὴν ἀπορίαν δέξασθαι, ἀλλὰ ἀνατρέψαι αὐτήν· ἡ οὐσία, φησί, κατὰ τὸ ποὺν μεταβάλλουσα τῶν ἐναντίων δεκτικὴ γίνεται, ὁ δὲ λόγος καὶ ἡ δέξα οὐ τῷ ἔαυτὰ μεταβάλλεσθαι ἐπιδέχεται τὰ ἐναντία, ἀλλὰ τῷ τὸ πρᾶγμα μεταβάλλεσθαι. καὶ ὅτι οὖτε ὁ λόγος αἴτιος τοῦ μεταβάλλειν τὸ πρᾶγμα οὔτε τὸ πρᾶγμα κινηθὲν παρακεινηκέ τι τοῦ λόγου· ὁ γάρ προφορικὸς οὐχ ὑπομένει ἀλλ᾽ ἀμα τῷ ῥηθῆναι ἔφθαρται, δηλον δὲ (I. οὕν) ὅτι οὐ κινεῖται· τὸ γάρ μη ὃν πῶς κινηθήσεται; τὸ μὴ κινούμενον οὐ πάσχει, τὸ μὴ πάσχον τὰ ἐναντία οὐκ ἐπιδέχεται· εἰ μὴ ἄρα τὸν αὐτὸν τῷ εἶναι λόγον φέρομεν ἐπιδέχεσθαι τὰ ἐναντία καὶ οὐ τὸν αὐτὸν τῷ ἀριθμῷ. (f. 28^v) ὠσεύτως καὶ ἐπὶ τῆς δέξης. ἡ δὲ οὐσία ἡ αὐτὴ οὖσα τῷ ἀριθμῷ κατὰ τὴν αὐτῆς μεταβολὴν τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτική. λόγον λέγει τὸν προφορικὸν τὸν ἐν ποσῷ θεωρούμενον, δέξαν δὲ τὸν ἐνδιάθετον λόγον τὸν ἐν ποιῷ θεωρούμενον.

f. 28^v Philop. p. 81,10 Ἐπιλύεται διὰ τῆς ἀντιπαραστάσεως. ἀντιπαράστασις δέ ἐστι τὸ δέξασθαι μὲν τὴν ἀπορίαν δεῖξαι δὲ μὴ οὕτως ἔχουσαν.

f. 29^r Philop. p. 82,14 Οὔτε τὰ πράγματα τὸν λόγον καὶ τὴν δέξαν μεταβάλλει οὔτε ὁ λόγος καὶ ἡ δέξα τὰ πράγματα.

f. 29^r Philop. p. 83,8 Δευτέραν τάξιν ἔχει τὸ ποσὸν ἐν ταῖς κατηγορίαις, ὅτι καὶ (83, 13) || 14 δευτ.—ποσόν οι. || ὡς—εἴρηται οι. || 16. 17 δ—ὑποκείμενον οι. || 18 καὶ—στοιχεῖα οι. || ἔχει τάξιν τὸ ποιόν (ἐν τοῖς οὖσι οι.) || 19 τὰ δὲ πρός τι τετ., ὅτι τὰ πρός || post κατηγοριῶν f. 29^v pergitur ποσόν ἐστι καθ' δ τῶν ὄντων ἔκαστον πεπόσωται. εἶδη δὲ τούτου δύο, συνεχές καὶ διωρισμένον. <συνεχές μὲν ἐστι> οὗ τὰ μόρια πρός τινα κοινὸν ὅρον συνάπτει, διωρισμένον δὲ οὗ τὰ μόρια πρός οὐδένα κοινὸν ὅρον συνάπτει. καὶ διαιρεῖται τὸ μὲν διωρισμένον εἰς δύο, εἰς ἀριθμὸν καὶ εἰς τὸν προφορικὸν λόγον. οὔτε γάρ ὁ ἀριθμὸς συνεχής· πρός οὐδένα γάρ κοινὸν ὅρον συνάπτει τὰ μόρια αὐτοῦ, ως δὲ ί· οὔτε γάρ πρός ἀλληλα τὰ ε' καὶ τὰ ε' ἡ τὰ γ' πρός τὰ ἐπτὰ συνάπτεται, ἀλλ' οὐδὲ ἀλλου τινὸς ἀριθμοῦ. δύοις δὲ οὐδὲ δ λόγος ἐστὶν συνεχής· καταμετρουμένου γάρ συλλαβῇ βραχείᾳ καὶ μακρᾷ πρός οὐδένα κοινὸν ὅρον τὰ μόρια αὐτοῦ συνάπτει. τὸ δὲ γε συνεχές εἰς ε' διαιρεῖται εἰδη, γραμμὴν ἐπιφάνειαν γρόνον τόπον καὶ εἰς μαθηματικὸν σῶμα. μαθηματικὸν δέ ἐστι σῶμα, δ μῆκος μὲν καὶ βάθος καὶ πλάτος ἐστίν (I. ἔχει), οὐ μέντοι δὲ ἀφῆ καὶ θέσει ὑποπίπτει, ἀλλὰ νῦ μόνῳ πέφυκε ληπτόν· ἔκαστον γε τούτων κοινὸν ὅρον ἔχει, πρός δὲ τὰ μόρια αὐτοῦ συνάπτει· ἡ μὲν γάρ γραμμὴ τὸ σημεῖον, ἡ δὲ ἐπιφάνεια τὴν γραμμήν, τὸ δὲ σῶμα τὴν ἐπιφάνειαν, ὁ δὲ γρόνος τὸ νῦν· τὸ γάρ νῦν συνάπτει πρός τε τὸν παρεληλυθότα καὶ τὸν μέλλοντα· δὲ τόπος δύοις συνεχής ὥν τὴν γραμμὴν ἔχει κοινὸν ὅρον· σχεδὸν γάρ ταῦτο ἐστιν δ τε τόπος καὶ ἡ ἐπιφάνεια. διαιφέρει δέ, ὅτι τὴν μὲν ἐπιφάνειαν οὐκ ἀνάγκη σῶμα φυσικὸν περιέχειν, τὸ δὲ τόπον ἀνάγκη. ἐξ ὧν δὲ περιέχει φυσικὸν σῶμα, δηλονότι συνεχής ἐστιν. εἰ γάρ ἐστι τὸ σῶμα συνεχές, δὲ τόπος τὸ σῶμα περιέχει καὶ οἷον αὐτῷ καθόλου θλως ἐφαρμόζεται, καὶ ὁ τόπος ἀρα δηλονότι συνεχής ἐστι. τούτων δὲ τῶν εἰρημένων τὰ μὲν θέσιν ἔχει τὰ δὲ οὐκ ἔχει. οὐκ ἔχει μὲν δ τε ἀριθμὸς καὶ δ λόγος καὶ δ γρόνος· ἀλλ' δ μὲν ἀριθμός· ὅτι ἐπ' ἄπειρον ἔχων τὴν αὐξῆσιν (f. 30^v) ἀμα ὑποστῆναι οὐ δύναται, ἀμα δὲ μὴ θεστῶς οὐδὲ θέσιν τινὰ δύναται ἔχειν. δ γρόνος δὲ ἐν τῷ γίνεσθαι τὸ εἶναι ἔχων καὶ μὴ θλως ἀμα θεστῶς ὥταύτως οὐ δύναται θέσιν τινὰ ἔχειν. ἡ δὲ γραμμὴ καὶ δ τόπος καὶ ἡ ἐπιφάνεια θέσιν τινὰ ἔχουσιν· ἔκαστον γάρ τούτων καὶ θεστήκεν καὶ κεῖται που· κείμενον δὲ δηλονότι θέσιν τινὰ ἔχει. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τὰ εἰρημένα, οἷον ἀριθμὸς λόγος τόπος γρόνος γραμμὴ ἐπιφάνεια σῶμα, κυρίως εἰσὶ ποσά. εἰ δὲ ἀλλα τινὰ ποσὰ λέγονται, οὐ κυρίως ἀν εἰη ἀλλὰ διὰ ταῦτα.

f. 32^r Philop. p. 102,31 Περὶ τῶν πρός τι πληθυντικῶς ἐπέγραψε, ὅτι τὰ πρός τι σχέσις || 31. 32 ἐν δ. τὸ ἐλ. coll. || 32 expl. θεωρ. πράγμασι.

f. 32^v Philop. 106,8 Ἐπειδὴ πρὸς γενικὴν ἀπέδωκεν, εἰπεν δὲ ὁ πωτοῦν (10) || 11 expl. γένηται.

f. 32^v Philop. 105,1 Τῶν πρὸς τι τὰ μὲν || 2 ώς—alt. ὥμων] οἶν φίλος φίλου φίλος || καὶ—ἄλληλα] ώς πατήρ υἱοῦ πατήρ, διδάσκαλος μαθητοῦ διδάσκαλος. τὰ μὲν ἀπὸ || 3 δὲ] καὶ || 4 τὸ πολὺ—μικρὸν καὶ om. || 5 pr. τὸ om. || 5. 6 δούλου δεσπ.] καὶ ὁ δοῦλος || 6 ante κρινόμ. add. τὸ || 6. 7 αἰσθήσει αἰσθ.] καὶ δὲ αἴσθησις || 7 καὶ τὸ—alt. ἐπιστητόν om. || δὲ] τὰ δὲ || 8. 9 τῷ—ἐπιστήμων] καὶ ἐπιστήμη || 9 δὲ] τὰ δὲ (utrobiusque) || ώς πατήρ καὶ υἱός || 10 καὶ τυπτόμενος (τύπτει om.) || δὲ] τὰ δὲ || 11 τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερόν. τυπ περgitur διὰ τὸ πρὸς τι προέταξεν τοῦ ποιοῦ; Ἐπειδὴ ἐν τῇ τοῦ ποσοῦ διδασκαλίᾳ ἐμνήσθη αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἐπὶ πολὺ καταλίπῃ τὸν ἀκροατὴν ἀγνοοῦντα περὶ τούτου, τούτου χάριν εὐθέως διδάσκει περὶ τούτου (cf. Philop. p. 102,24. 25).

M¹ MARCIANUS 202 [Zanetti p. 111] chartaceus saeculo XIV exaratus f. 41^r—83^v hoc commentarium exhibet anteposito titulo mirabili Σχόλια τῶν ἀριστοτελικῶν δέκα κατηγοριῶν ὀλυμπιοδώρου φιλοσόφου ἀλεξανδρέως. codex ex exemplo bona notae transcriptus, sed libidine corrigendi adeo est deformatus, ut iam nullius pretii esse videatur. specimen H. Dielsii comitati debetur.

p. 1,2 εἰσαγωγικῶν || 3 ἀφορεῖ. || ante βιβλ. add. ἡμῖν || 7 πρῶτον om. || 8 ἵνα γνῶμεν om. || ἐκ] καὶ || 9 δεύτερον reliquosque num. om. || 15 τὰ—τοίνυν (19) om. || 20 alt. οἱ om. || τῆς om. || 2,1 καὶ ἀπὸ] οἱ ἀπὸ δὲ || 2 ἐν ὦ ἐδιδασκεν om. || 2. 3 ἀκαδημιακοὶ οἱ ἀπὸ || 3 post στῶζοι add. οἱ || 6 ἡδον. οἱ coll. || ἐπικούριοι || τοῦ om. || 8 ἡγούμενος || 9 ἐν om. || 12 τούτοις || 16 ἐμβληθῆναι ποταμὸν || 18 ἔχει || 19 παρὰ] διὰ || 21 ἔλεγχον] λόγον || οἱ om. || 22 δὲ οὖ] νοῦ || 26 προσ.] προσφέλονται || 29 τὸ πάθος || 3,5 ἐποιεῖτο περιπ. coll. || 6 ὁ om. || 7 τὴν τοῦ || 8. 9 φέρε—ποιησ.] τῶν ἀριστοτελικῶν κεφαλαίων τῶν ζητουμένων πρὸ τῆς ἀριστοτελεῖτης φιλοσοφίας δεύτερον κεφάλαιον || 9 τῶν Ἀρ.—γεγράφηκε (24) in figuram digesta cum multis discrepantiis || 24 ώς αὐ] δεῖται || 25 ἡγουν || 27 post δὲ add. οὐ || 29 εἰώθασι || 4,2 πραγματείας || ante δέξας add. καὶ m² || 5. 6 συγγραμμάτων || 16 δὲ καὶ om. || γε] δὲ || 18 τε om. || 19 οὐχ οὖτ] οἰκεῖοι || 21 λέγει αὐτῷ coll. || 23 καὶ erasmus || 25 post ἐπισκ. add. τις || 27 δὲ φιλ. || 28 καὶ οὖ || 29 καὶ (ante ἀληθ.) om. || ψεῦδος || 30 ὄργανόν τι διακριτικόν || τούτων] παραδοῦνται || 33 οἱ οἰκοδόμοι || διακρίνουσι || 5,1 εἰσι || 3 θεολ. διδ. coll. || φυσικὰ || 4 τά τε (pr. l.) || μαθ.—ἀγώριστα (6) om. || 6 γάρ] δὲ || 7 διθυκὴν] οἰκείαν || 12 φασι om. || τὰ] τὸ || 13 αὗται || 14 ἡμᾶς m¹: ἡμῖν διδοῦσαι m² || διδάσκοντα om. ||

p. 203,24 lemma om. || 27 εἶναι om. || post μὴν add. φησίν ||

M² MARCIANUS 599 [Zanetti p. 312] chartaceus saeculo XIV scriptus f. 46^r med. et 46^v Aristotelis Categoriarum particulam priorem continent. quae abrumpitur medio in enuntiato οὐτία δέ ἐστιν δὲ καὶ κοριώτατά τε καὶ πρώτως καὶ μάλιστα λεγομένη, δὲ μήτε (p. 2^a12), f. 47^r—123^r Philoponi in Categorias commentarium titulo omissso incipiens καὶ ἀφ' (sic) ἐκάστης σειρά τις ἐκδίδοται (p. 40,5) desinens δὲ ίτως μὲν καὶ ὄλλοι τοῦ ἔχειν εὑρεθῆσονται τρόποι, ὀλλὲ οἵ γε μήν, φησίν, εἰωθότες λέγεσθαι ἀπαντες ὑφ' ἡμῶν ἡρύμηνται. unde apparent inter f. 46 et f. 47 quaedam folia maiorem partem Categoriarum et exordium commentarii continentia intercidisse¹). quae supersunt, ex codice cognato eodici Laurentiano 10,26 (C) fluxerunt,

¹) hoc Zanetti non perspexit, atque etiam in eo fallitur, quod Isagogen et Categorias interiectis quibusdam expositionibus esse ornatas dicit, nam mihi codicem perserutanti ibi scholia non occurserunt.

sed quia librarius et neglegenter rem egit neque divinando abstinuit, fides atque auctoritas fere nulla est. specimen a me est datum.

p. 40,5 ἐφ²] ἀφ³ || 6 τε πάντη ομ. || 7 ἑτερογενῶν || 11 post διαφ. add. εἰσιν || 12 τῷ] ἡ τὸ || 41,1 ἐπεὶ || 2 ἡ] καὶ || 4 ἀλλήλων || 6 alt. τὸ] τῶν || 8 τε ομ. || 9 γάρ] μὲν || 16 οὐχ¹ || 21 ante ἀθάν. add. καὶ || 23 ἑτερογενῶν || 26 λέγομεν τὰ μὲν εἰναι ἡπ. τὰ δὲ ὑπόπ. || 42,4 pr. ἡ ομ. || 5 εἴπερ—όμ. ομ. || post μέρη add. καὶ || 10 οἷον ομ. || 11 τὸ (ante ἔνυδρ.) ομ. || 12 αἱ δὲ || 14 ώς] τὸ || 15 τὸ πτηνὸν καὶ ομ. || 16 alt. τὸ ομ. || 17, 18 παραδείγματι γρ. τοῖς || 19 παρενέβ. τῆς] διαφορὰν παραδίδωσι τὴν || διδ.] δεῖξαι || 19. 20 ώς—διαφορὰς] διαφοραῖς ἑτέραις διαφορὰς παραβάλλων || 22 κατ. οὐδ.] κατὰ τρίτην || 26 πολλ. μέντοι] σπανίως γάρ || 43,4. 5 καὶ τὴν τῶν πραγμ. ομ. || 8 ώστανεὶ || αὐτὰ ἡμῖν coll. || 9 διδάξῃ || 17 συμπλεκομένων || 20 ἐκεῖνοις || 21 πάλιν ομ. || 22 ἥποι] ἡ || 24 οὖν] δὲ || alt. καὶ ομ. || 44,1 καὶ τούτων || προφ.] δῆλον || 2 λεγομένων ομ. || 3 ἔχειν—ἔχεσθαι (p. 45,4) ομ. || 45,5 μὲν ομ. || 6 κατάφασις λέγ. ἡ ἀπόφασις || 13 ἀλλὰ μὴν οὐδ.] οὐδ. δὲ || 18 τύχη || 21 primum καὶ ομ. || 25 καὶ μὴ ἀπλ.] τὸν νοῦν || τὸ νοητὸν ομ. || 31. 32 σημανούσιν || 33 καθήμ.] μὴ || καὶ πάλιν—ἐψευσάμην (p. 46,1) ομ. || 46,1 αἱ μὲν οὖν || εἰσιν || 2 σημανούσαι || 3 ἀπόφ. ἡ κατάφ. ομ. || 5 μέσου ομ. ||

PARISINUS 2138 [H. Omont II p. 199] bombycinus saeculo XIV P scriptus hoc commentarium Ammonio attribuit; nam f. 126^r titulo anteposito Ἀμμωνίου φιλοσόφου ἐξήγησις τῶν δέκα κατηγοριῶν commentarium J. L. Heibergio professore Hauniensi eomiter docente incipit καθάπερ ἀρχόμενοι τῶν εἰσαγωγῶν ἐλέγομεν τὰ πρὸς πᾶσαν φιλοσοφίαν συντείνοντα ἐπειτα ἀφοριζόμενα (sic) τὸν σκοπὸν τοῦ προκειμένου βιβλίου ἡμῖν, οὗτοι καὶ νῦν ἀρχόμενα.

LAURENTIANUS 71,23 [Bandini III p. 14] membranaceus saeculo XV R scriptus nihil nisi hunc Philoponi librum continet. f. 1^v titulus legitur ἐξήγησις ἰωάννου τοῦ φιλοπόνου εἰς τὰς τοῦ ἀριστοτέλους δέκα κατηγορίας. f. 125^v opere peracto subscriptio addita est τέλος τῆς ἐξήγησεως ἰωάννου τοῦ φιλοπόνου εἰς τὰς τοῦ ἀριστοτέλους δέκα κατηγορίας. ab altera manu correctiones adiectae sunt paucae. specimen ab J. Tschiedelio datum cum codice F ita congruit, ut dubitari non possit, quin codex Laurentianus 71,23 ex illo sit descriptus. quare varias lectiones adnotare supersedeo.

VATICANUS 246 [Brand. p. 56] chartaceus saeculo XIV misere exaratus f. 44^r—91^v sub titulo ἰωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου εἰς τὰς κατηγορίας ἀριστοτέλους ἐξήγησις vitam Aristotelis et Philoponi commentarium exhibit. hoc incipit f. 45^r atque inscribitur σχόλιον τῶν ἀριστοτέλους κατηγοριῶν. altera manus permultas addidit correctiones, magnam partem, ni fallor, ex codice Laurentiano 72,1 (D) haustas. quae priore manu exarata sunt, ex codice bonae notae fluxerunt, sed secordia librarii maculas admisit foodissimas. specimen dedit J. Tschiedel.

p. 1,3 ante βιβλ. add. ἡμῖν || 6 ante βιβλ. add. τοῦ || διοριζόμενα || 7 post δέκα add. δέκα ἔστι τὰ πρὸς πάσις ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας ζητούμενα || πρῶτον ceterosque numeros suppl. m² || 8. 9 ἵνα—φιλόσοφος suppl. m² || 9. 10 τῶν ἀρ. συγγρ. suppl. m² || 11 ἀριστοτέλους || post φιλ. add. τῶν ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων (del. m²) || alt. τὸ ομ. || 12 ἔκτον—ἀριστοτέλους (p. 2,7) adeo perturbata sunt, ut conferri non potuerint || 2,7 ante ἔφεκτ. add. καὶ || 8 πύρων || 9 ὕσπερ γάρ || 10 φύσει ομ. (καὶ ἀδύνατον· φύσει γάρ add. m²) || 11 ἔσται || 16 ἐμβ. ποτ. coll. || 19 περὶ ομ. || 20 αὐτὴν || 22 ὅτι] καὶ || 23 ad

πιστεῦσαι add. γρ. πείθεσθαι m² || 24 καταλαβ.] εἰληφόσι m² || 25 εὐέλεκτον (sic) || φασιν ὁ πλάτων φησὶν || 26 προσ.] προσχάιρει (corr. m²) || 28 ὑπίργ. m² || πάθ.] ἐμπαθέσι ||

URBINAS 55 [v. Ammonii in Porph. Isag. praef. p. XXXVIII] it. e a f. 187 sub titulo σχόλιου εἰς τὰς κατηγορίας ἀριστοτέλους ἀπὸ φωνῆς ιωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου praemissis vita Aristotelis et disputatione de arte logica Philoponi librum exhibit f. 193^r incipientem καθάπερ ἀρχόμενοι τῶν Εἰσαγωγῶν ἐλέγομεν τὰ πρὸς πᾶσαν φιλοσοφίαν συντείνοντα, ἔπειτα ἀφωριζόμενα τὸν σκοπὸν τοῦ προκειμένου ἡμῖν βιβλίου. f. 209^v post δεξόμενα (p. 13,32) subserbitur τέλος τῶν προλεγομένων. tum pergitur Οὐρώνυμα λέγεται. αἱ ψυχαὶ ἡμέτεραι γυμναὶ μὲν οὖσαι, sed paulo ante finem commentarii scriptura abrumpitur. ex his notis, quae Torstrikio debentur, eodieem ex Laurentiano 72,1 descriptum esse eonieio.

URBINAS 57 [v. Ammonii in Porph. Isag. praef. p. XXXVIII] f. 45—50 vitam Aristotelis et quaedam ex Philoponi prolegomenis exercepta exhibit, f. 50—114 Aristotelis Categorias instructas scholiis ex Philoponi commentario haustis, quae ineipiunt a verbis ἐντεῦθεν εἰσβάλλει εἰς τὴν τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίαν (p. 25,27). specimen a Torstrikio datum doeet scholiastam satis libidinose rem egisse.

p. 25,27 τῶν πρ. καὶ τῶν νοημ. || 26,I post πρᾶγμα add. ἦτοι τὸ εἶδος τοῦ πράγματος || 38,28 scholion incipit τοῦτο βούλεται αὐτῷ ἐνταῦθα ἡ προσθήκη τοῦ καθ' ὑποκειμένου, τὸ οὖτ. || 30 κατηγορῆται ||

a EDITIO PRINCEPS ALDINA forma magna cum Ammonii, Magentini, Pselli in librum De interpretatione commentariis uno volumine eoniuincta Venetiis anno MDIII in lueem prodiit. Philoponi commentarium antecedunt Ἀριστοτέλους γένος et Προσόμιον τῆς λογικῆς πραγματείας. in commentarii titulo Σχόλια τῶν Ἀριστοτέλους κατηγοριῶν scriptoris nomen desideratur, sed in summis marginibus atque in subscriptione f. 101 appareat Ἀμμωνίου Ἐρμείου εἰς τὰς δέκα κατηγορίας, qua inscriptione factum est, ut hie liber usque ad nostram aetatem Ammonio falso attribueretur. atque etiam in epistula dedicatoria toti volumini praefixa Aldus Pius Manutius Ro. Alberto Pio Inclito Corporum Principi S. P. D. Ammonius q. d. in decem Categorias indicatur, unde appetet illi, etsi titulus deest, suum locum a principio destinatum fuisse¹⁾.

Editionis principis recensio subest SESSAE editioni, quae sub titulo Ἀμμωνίου τοῦ Ἐρμείου εἰς τὰς τοῦ Ἀριστοτέλους κατηγορίας ὑπόμνημα impressa est Venetiis per Ioh. Ant. & Petrum fratres de Nicolinis de Sabio sumptu Melchioris Sessae. Anno MDXLV. quam qui confeererunt ex quodam Aristotelis eodieem lemmata compleverunt atque etiam in commentario quaedam menda editionis Aldinae subsidio codicis abluerunt. at ALTERA ALDINA Venetiis MDXLVI vulgata editionem Venetam non mutatam propagavit.

¹⁾ cf. Ammon. De interpret. praef. p. XIII.

PHILOPONI (OLIM AMMONII)
IN ARISTOTELIS CATEGORIAS
COMMENTARIUM

S I G L A

C = Laurentianus 10,26

F = Laurentianus 71,3

a = editio princeps Aldina

Ammontii
ed. Ald.
1546
5v

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

Καθάπερ ἀρχόμενοι τῶν Εἰσαγωγῶν ἐλέγομεν τὰ πρὸς πᾶσαν φιλο- 15
σοφίαν συντείνοντα, ἔπειτα ἀφωριζόμενα τὸν σκοπὸν τοῦ προκειμένου βιβλίου.
Οὗτοι καὶ νῦν ἀρχόμενοι πρὸ τοῦ Ἀριστοτελικοῦ συγγράμματος εἴπωμεν τὰ
5 πρὸς πᾶσαν συντείνοντα τὴν Ἀριστοτελικὴν φιλοσοφίαν, εἰδί^τ οὗτοις τὸν
σκοπὸν τοῦ προκειμένου τῶν Κατηγοριῶν βιβλίου διορισώμεθα. ἔστι δὲ τὰ 20
διφείλοντα προληφθῆναι κεφάλαια δέκα· πρῶτον κατὰ πόσους τρόπους διο-
μάζονται αἱ τῶν φιλοσόφων αἱρέσεις, ἵνα γνῶμεν ἐκ ποίας αἱρέσεως ἦν ὁ
φιλόσοφος. δεύτερον περὶ τῆς διαιρέσεως τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμά-
10 τῶν, τρίτον πόθεν ἀρκτέον τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων, τέταρτον 25
τί τὸ τέλος τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας, πέμπτον τίς ἡ ὅδος ἡ ἐπὶ τὸ
τέλος ἄγουσσα, ἔκτον τί τὸ εἶδος τῆς Ἀριστοτελικῆς ἀπαγελίας, ἔβδομον διὰ
τί τὴν ἀσάφειαν ἐπετήδευσεν, δῆδον ποῖον δεῖ εἶναι τὸν ἀκριβατήν, ἔνατον 30
ποῖον δεῖ | εἶναι τὸν ἐξηγούμενον, δέκατον πόσα δεῖ προλέγειν ἑκάστης 6^τ
15 Ἀριστοτελικῆς πραγματείας κεφάλαια. τὰ μὲν οὖν διφειλόμενα ζητεῖσθαι
κεφάλαια ταῦτα. ζητητέον δὲ καὶ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ταῦτα μόνα ζητοῦμεν
καὶ οὕτε πλείονα οὕτε ἐλάττονα. τὴν δὲ αἰτίαν σαφῶς ἀν μάθοιμεν ἐκ 5
διαιρέσεως παραλαμβάνοντες τὸν λόγον * *.

Ἐπειδὴ τοίνυν αἱ τῶν φιλοσόφων αἱρέσεις λέγονται ἐπταχῶς (ἢ ἀπὸ
20 τοῦ αἱρεσιάρχου ως οἱ Πλατωνικοὶ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι, ἢ ἀπὸ τῆς τοῦ

1 Inscripti ex C, nisi quod τοῦ φιλοπόνου ιωάννου colloc.: ιωάννου τοῦ φιλοπόνου ἐξή-
γησις εἰς τὰς τοῦ ἀριστοτέλους δέκα κατηγορίας πάνυ ἀναγκαῖα F² (om. F¹): σχῆμα τῶν
ἀριστοτέλους κατηγοριῶν α 2 εἰσαγωγῶν C (ef. p. 12,19) 3 βιβλίου ἡμῖν Ca
4 πρὸ eicias et scribas προείπ. 6 βιβλ. τῶν κατ. colloc. F διορισόμενα Ca 7 προλ.
δρ. colloc. F προσλ. C ante πρῶτον add. δέκα τοίνυν ἐστὶ τὰ πρὸ πάσης ἀριστοτε-
λικῆς φιλοσοφίας ζητούμενα C 8 αἱ τ. φ. αἱ αἱρ. C ἐκ Laur. 72,1: καὶ Cfa
9. 10 δεύτερον πόθεν ἀρκτ. τ. ἀρ. συγγρ., τρίτον περὶ τ. διαιρ. τ. ἀρ. συγγρ. C 10 τρίτον—
συγγραμμάτων in mrg. F 11 τῆς ἀριστοτέλους φιλ. a ἢ (prius) om. F 12 ἀπαγγ.
a Amm.: ἀπαγγ. C: φιλοσοφίας F 13. 14 ἔβδομεν ποῖον δεῖ εἶναι τ. ἀκρ., ὅγδ. διὰ τί τ.
ἀσ. ἐπ. C 13 ἐπετηδεύσατο F 14 δεῖ εἶναι om. F 18 παραλαβόντες C: περι-
λαμβάνοντες a post λόγον defectum esse docent Olymp. et Elias 19 ἐπειδὴ τοίν.] ιστέον
τοίνυν ὅτι a ἀπὸ] ώς ἐπὶ F 20 οἱ (alt.) om. Ca πυθαγόριοι C alt. τοῦ om. a

αίρεσιάρχου πατρίδος ως οἱ ἀπὸ τοῦ Ἀριστίππου Κυρηναῖκοὶ καὶ ἀπὸ 10
Εὐκλείδου Μεγαρικοί, ἢ ἀπὸ <τοῦ> τόπου, ἐν τῷ ἐδίδασκεν, ως οἱ Ἀκαδη-
μαῖκοὶ ἀπὸ Ξενοκράτους καὶ οἱ Στωϊκοὶ ἀπὸ Ζήνωνος τοῦ Κιτιέως, ἢ ἀπὸ τῆς
ἐν τῷ φιλοσοφεῖν ἐπιχρίσεως ως οἱ Ἐφεκτικοὶ καλούμενοι, ἢ ἀπὸ τοῦ
5 εἴδους τῆς ζωῆς ως οἱ Κυνικοί, ὃν ἡγήσατο Ἀντισθένης, ἢ ἀπὸ τοῦ τέ- 15
λους τῆς φιλοσοφίας ως οἱ Ἡδονικοὶ Ἐπικούρειοι, ἢ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος
ως οἱ Περιπατητικοὶ ἀπὸ Ἀριστοτέλους). Ἐφεκτικοὶ μὲν οὖν ἐλέγοντο διὰ
τοιαύτην αἰτίαν· Ηύρρων ὁ τῆς αἰρέσεως ἡγησάμενος ἔλεγεν ἀκαταληψίαν
εἶναι ἐν τοῖς οὖσι, τοιούτῳ γράμμενος παραδείγματι· ὥσπερ, φησίν, εἰς τὸν
10 αὐτὸν ποταμὸν διεῖ ἐμβῆναι ἀμήχανον (φθάνει γάρ παραρρεύσας πρὶν δεύ- 20
τερον εἰς αὐτὸν ἐμβαλεῖν), οὕτως οὐδὲ περὶ τῶν πραγμάτων ἔστι τι σαφῶς
ἀποφήνασθαι ἡευστῆς οὔσης καὶ αὐτῶν τῆς φύσεως καὶ ἐν τούτῳ τὸ εἶναι
ἐχουστῆς ἐν τῷ γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι· οἷμεν ἐρωτώμενοι κατένευον 25
μόνον ἢ ἀνένευον, οἰόμενοι φθάνειν ἀμειφθῆναι τὰ πράγματα πρὶν ἀποκρί-
15 νασθαι. ὁ δὲ μαθητὴς αὐτοῦ Ἡράκλειτος ἐπιτείνων τὸ ἀτοπον ἔλεγεν ὅτι
οὐδὲ ἀπαῖς εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν ἐμβῆναι δυνατόν· πρὶν γάρ οὐκον τὸ
σῶμα καταδῦναι, πλεῖστον ὅδωρ φθάνει παραρρεύσαν. οὕτω δὲ | ἔχειν καὶ 6^ν
τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν· ἐν κινήσει γάρ καὶ ῥοῇ τὸ εἶναι ἔχειν ἀπαντα.
διὸ καὶ Ἐφεκτικοὶ ἐλέγοντο, παρὰ τὸ ἐπέγειν τὰς περὶ τῶν πραγμάτων
20 ἀποκρίσεις. ὁ δὲ Ηλάτων πολλοῖς λόγοις τὴν δόξαν ταύτην ἐλέγχεις μετὰ
πολλὰ καὶ τοῦτον αὐτοῖς ἐπιφέρει τὸν ἔλεγχον, ὅτι ὁ ἄνθρωποι οἱ λέγοντες 5
ἀκαταληψίαν εἶναι, κατελάβετε ὅτι ἔστιν ἀκαταληψία ἢ οὐ; εἰ μὲν γάρ
κατελάβετε, ἔστι κατάληψις· εἰ δὲ οὐ κατελάβετε, οὐκ ἔστιν διμῆν πιστεύσαι
ώς μὴ καταλαβούσιν ὅτι ἔστιν ἀκαταληψία'. οἱ δὲ Κυνικοὶ οὕτως ἐκα-
25 λοῦντο διὰ τὸ παρρησιαστικὸν καὶ ἐλεγχτικόν· καὶ γάρ τὸν κύνα φασὶν ἔχειν 10
τι φιλόσοφον καὶ διακριτικόν· ὅλακτει μὲν γάρ τοῖς ἀλλοτρίοις προσσαλίνει
δὲ τοῖς οἰκείοις· οὕτω καὶ οὗτοι προσένεντο μὲν καὶ ἡσπάζοντο τὰς ἀρετὰς
καὶ τὰς κατ' ἀρετὴν ζῶντας, ἐπίγραχοντο δὲ καὶ ὅλάκτουν τοῖς πάθεσι καὶ
τοῖς κατὰ τὰ πάθη ζῶσι, κανὸν βασιλεῖς εἶεν. οἱ δὲ Ηδονικοὶ οὕτως ἐκα- 15

1 τοῦ om. a καὶ ἀπὸ] ἀπὸ δὲ Ca 2 τοῦ Amm.: om. CfA ἐν ὦ ἐδίδασκεν
om. C ἐδίδ.] διέτριψον a οἱ Laur. 72,1: om. CfA 2. 3 ἀκαδημαῖκοὶ C 3 οἱ
om. F κιττιέως F 4 κρίσεως Ca οἱ om. F post ἐφεκ. (καλούμενοι om.)
add. οἱ ἀπὸ πύρρωνος καὶ ἡρακλείτου F 5 οἱ om. F ὃν ἡγ. ἀντ.] οἱ ἀπὸ ἀντισθέ-
νους F 6 οἱ post ἥδον. colloc. F ἐπικούρειοι eicias τοῦ om. a
7 οἱ post περιπ. colloc. F post ἀριστοτέλους inserit ex Amm. in Cat. διομάζονται—
ἀκαδημαῖκοί (p. 1,13—2,1 not.) F οὖν eicias 8 Ηύρρων] cf. Diog. L. IX, 70
9 ἐν om. a γράμμενοι F 10. 11 δεύτ.] δις C 11 ἐμβ.] εἰσελθεῖν F τῶν
om. C σαφὲς F 14. 15 ἀποφήνασθαι C 15 δὲ μαθητὴς—ἀπαντα (18) eicias
Ἡράκλ.] cf. Heracl. fr. 41 Byw. 16 ἐμβληθῆναι a ἐμβ· ποτ. colloc. F
17 ὅδωρ] ἡεῖθρον F 18 ἔχει F 19 παρὰ] περὶ C 20 Ηλάτων] cf. Cratyl.
p. 439 E sq. Diog. L. IX, 102 ἐλλέγει. F 21 ἔλ.] λόγον a οἱ om. F 23 ἔστι—
κατελάβετε in mrg. suppl. C ἡμῖν F: ὑμῶν a 25 ἐλεγκ.] εὐέλεγκτον a φασὶν]
cf. Plat. Reipubl. II, 15 p. 375 E sq. 26 διακρ. καὶ φιλ. colloc. C μὲν om. F
γάρ om. C ἀλοτρ. C προσαίν. Ca 29 τὰ om. F Ηδονικοὶ] cf. Zelleri
Phil. Gr. II³ p. 292 not. 2 οὕτως om. Fa

λοῦντο, διότι τέλος ἐτίθεντο τὴν ἡδονήν, ἡδονὴν δὲ οὐ τὴν σωματικὴν 6^η ἀλλὰ τὸ γαληνὸν καὶ ἀτάραχον τῆς ψυχῆς κατάστημα τὸ ἐπόμενον τῇ⁸ κατ' ἀρετὴν ζωῆ. κακῶς δ' ἔλεγον οὐτοι, τὸ σύμπτωμα τῆς ἀρετῆς⁹ ήτοι τὴν σκιάν τέλος τιθέμενοι. οἱ δὲ Ηεριπατητικοὶ διὰ τοιαύτην αἰτίαν 20 5 οὕτως ἐλέγοντο· Πλάτων γάρ γυμνασίας ἔνεκα περιπατῶν ἐποιεῖτο τὰς πρὸς τοὺς ἑταίρους συνουσίας, δν ὁ Ἀριστοτέλης διαδεξάμενος ἔσγε τὴν ἐκ τῆς ἐνεργείας ήτοι τοῦ συμβεβηκότος ἐπωνυμίαν.

Φέρε τοίνυν καὶ τὴν διαιρεσιν τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων ποιη- 25 σώμεθα. τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων τὰ μέν ἔστι μερικά, ώς αἱ 10 ἐπιστολαί, τὰ δὲ καθόλου, οἷον ἡ Φυσική, ἡ Περὶ ψυχῆς καὶ τὰ λοιπά, τὰ δὲ μεταξύ, ώς αἱ Πολιτεῖαι καὶ αἱ Περὶ ζψών ίστορίαι. τῶν καθόλου πάλιν τὰ μὲν ὑπομνηματικὰ τὰ δὲ συνταγματικά, καὶ τῶν ὑπομνηματικῶν τὰ 30 μὲν μονοειδῆ τὰ δὲ ποικίλα· καὶ μονοειδῆ μὲν ὅσα περὶ ἐνὸς αὐτῷ θεωρήματος ἐγράφη, ποικίλα δὲ ὅσα περὶ πλειόνων ἐσημειώσατο. τῶν δὲ συνταγ- 7^η 15 ματικῶν τὰ μὲν αὐτοπρόσωπα, δὲ καὶ ἀκροαματικὰ καλεῖται. τὰ δὲ διαλογικὰ καὶ ἔξωτερικά. τῶν δὲ ἀκροαματικῶν τὰ μὲν θεωρητικὰ τὰ δὲ πρακτικὰ τὰ δὲ ὀργανικά, καὶ τῶν θεωρητικῶν τὰ μὲν φυσιολογικὰ τὰ δὲ μαθη- 5 ματικὰ τὰ δὲ θεολογικά, τῶν δὲ πρακτικῶν τὰ μὲν γῆθικὰ τὰ δὲ οἰκονομικὰ τὰ δὲ πολιτικά, καὶ τῶν ὀργανικῶν τὰ μὲν εἰς τὰ πρὸ τῆς μεθόδου 20 τὰ δὲ περὶ αὐτῆς τῆς μεθόδου τὰ δὲ περὶ τῶν ἄλλως εἰς τὴν μέθοδον συντελούντων.

Μερικὰ μὲν οὖν ἔστιν ὅσα πρός τινα ἰδίως γέγραπται, ώς αἱ ἐπιστο- 10 λαὶ ἡ ὅσα ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος περὶ τε βατιλείας καὶ ὅπως δεῖ τὰς ἀποικίας ποιεῖσθαι γεγράφηκε. καθόλου δὲ ώς αἱ Φυσικαὶ 25 πραγματεῖαι ἡ ὡς τὰ Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς· περὶ καθολικῶν γάρ 15 διαλαμβάνει ἐν τοῖς τοιούτοις πραγμάτων. μεταξὺ δὲ ώς αἱ Περὶ γενέσεως ζψών· ἡ μὲν γάρ περὶ ζψών ἔχει τὸ καθόλου. ἡ δὲ περὶ πάσης ἀπλῶς γενέσεως τὸ μερικὸν ἔχει. ὑπομνηματικὰ δὲ ἐκεῖνα καλοῦνται ὅσα πρὸς οἰκείαν ἀπεσημειοῦτο ὑπόμνησιν· εἰώθεσαν γάρ οἱ παλαιοὶ τὰ τῶν ἀργαίοι- 20

1 δτὶ C σωμ.] cf. Diog. L. X, 137
om. F 6 ὁ om. F διαλεξ. F¹ 7 ήτοι τὴν τοῦ α 9 τῶν δὲ ἀρ. συγγρ. C: δῶν α
αὶ om. a 10 οἶνον] ὕσπερ F τὰ φυσικά C ἡ φυσ. post ψυχῆς coll. F
καὶ τὰ π. ψ. C: ἡ π. τῆς ψ. a κ. τ. λ.] καὶ τἄλλα Fa 11 ὕσπερ F ἡ π. ζ. ίστο-
ρία a 11. 12 τῶν κ. πάλ. τὰ μὲν] τὰ δὲ τῶν κ. C: τὰ μὲν a 12 καὶ om. Ca
12. 13 τὰ δὲ μον. τῶν ὑπομν. C 13 τὰ δὲ π. καὶ μον. μὲν om. Ca αὐτοῦ C:
om. F 14 ἐγράφησαν C τὰ δὲ ποικ. Ca 14. 15 καὶ τὰ μὲν τῶν συντ. C
14 δὲ (alt.) om. a 15 ἀ om. Ca καλεῖται om. Ca 16 τὰ μὲν τῶν ἀκρ.
(δὲ om.) C: τῶν αὐτοπρόσωπων καὶ ἀκρ. τὰ μὲν (δὲ om.) a 17 καὶ om. a τὰ μὲν
τῶν θεωρ. coll. C 18 δὲ (alt.) om. a καὶ τὰ μὲν τῶν πρ. (δὲ om.) C
18. 19 οἰκ. τὰ δὲ πολ. τὰ δὲ γῆ. coll. F 19 καὶ om. a τὰ μὲν τῶν ὀργ. C
20 τὰ δὲ εἰς τὰ (utrobiique) Amm. rectius ἄλλως om. C 21 συντελοῦντα a
22 εἰσιν C ἰδίᾳ a αἱ om. a 23 ως ὑπὸ F 24 πῶς F 25 post
πραγ. add. καὶ αἱ περὶ ψυχῆς a 26 ως αἱ] ὅσα F: ως αἱ πολιτεῖαι καὶ αἱ a
27 post δὲ add. οὐ Fa 28 ἔχει om. F 29 ἀπεσημειοῦντο Ca εἰώθησαν C:
εἰώθησαν F

τέρων ἀναγνώσκοντες συγγράμματα ἀποσημειοῦσθαι αὐτῶν τὰς περὶ ἑκά- 7
στου πράγματος δόξας καὶ τὰ ἐπιχειρήματα τὰ τούτων κατασκευαστικά·
οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τὰ αὐτοῖς πολλάκις δοκοῦντα ἀπεσημειοῦντο μνήμης
ἔνεκεν, ἵνα εἴ ποτε μέλλοιεν συγγράψειν περὶ τινος, ἔχοιεν ἐξ ἑτοίμου τὰς 25
5 τῶν παλαιοτέρων περὶ τοῦ προκειμένου δόξας ὡς ὅλην τῶν οἰκείων συνταγ-
μάτων. τῶν δὲ ὑπομνηματικῶν τὰ μὲν μονοειδῆ ἔλεγον, ἐν οἷς περὶ ἑνὸς
μόνου πράγματος ἀπεσημειοῦντο. οἶν περὶ ψυχῆς ἢ οὐδρανοῦ ἢ τινος ἀλλού,
τὰ δὲ ποικίλα, ἐν οἷς περὶ πλειόνων ἀπεσημειοῦντο πραγμάτων. συνταγ- 7ν
ματικὰ δὲ λέγουσιν ὅσα καὶ φράσιν ἔχει πρέπουσαν συντάγματι καὶ τὴν
10 τῶν κεφαλαίων εὕτακτον διαίρεσιν. τῶν δὲ συνταγματικῶν τὰ μὲν διαλο-
γικὰ τὰ δὲ αὐτοπρόσωπα. αὐτοπρόσωπα μὲν ἐν οἷς ἐξ οἰκείου προσώπου 5
τὴν διαδικαλίαν ἐποιεῖτο, ἀπερ καὶ ἀκροαματικὰ καλοῦσι διὰ τὸ πρὸς γνη-
σίους ἀκροατὰς ποιεῖσθαι τὸν λόγον, διαλογικὰ δὲ ὅσα μὴ ἐξ οἰκείου προσ-
ώπου συνέγραψεν, ἀλλ᾽ ὥσπερ ὁ Πλάτων ὑποκρινόμενος ἐτέρων πρόσωπα,
15 ἀπερ καὶ ἐξωτερικὰ ἐκάλουν διὰ τὸ πρὸς τὴν τῶν πολλῶν γεγράφθαι ὠφέ- 10
λειαν, ἢ καὶ διαφέρει γε πλεῖστον τὰ διαλογικὰ τῶν αὐτοπροσώπων· ἐν μὲν
γάρ τοις αὐτοπροσώποις ἀτε πρὸς γνησίους ἀκροατὰς τὸν λόγον ποιούμενος
τὰ δοκοῦντα τε αὐτῷ λέγει καὶ δι’ ἐπιχειρημάτων ἀκριβεστάτων καὶ οἵ
οὐχ οἶν τέ εἰσιν οἱ πολλοὶ παρακολουθῆσαι, ἐν δὲ τοῖς διαλογικοῖς ἀτε 15
20 πρὸς κοινὴν καὶ τὴν τῶν πολλῶν ωφέλειαν γεγραμμένοις κάκει μὲν τὰ δο-
κοῦντα αὐτῷ λέγει, ἀλλ’ οὐ δι’ ἀποδεικτικῶν ἐπιχειρημάτων, ἀλλὰ δι’
ἀπλουστέρων καὶ οἵ οἶν τέ εἰσιν οἱ πολλοὶ παρακολουθεῖν.

Διαιροῦνται δὲ τὰ αὐτοπρόσωπα εἰς τε τὰ θεωρητικὰ καὶ τὰ πρακτικὰ 20
καὶ τὰ δργανικά, δτι καὶ ἡ φιλοσοφία εἰς δύο ταῦτα διῃρηται, εἰς τε τὸ
25 θεωρητικὸν καὶ τὸ πρακτικόν, καὶ θεωρητικὰ μέν εἰσιν ἐν οἷς ἐπισκέπτε-
ται περὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύδους, πρακτικὰ δὲ ἐν οἷς ἐπισκοπεῖ περὶ
τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ· ἐπεὶ δὲ πολλῇ τίς ἐστιν ἀμφισβήτησις τοῖς 25
ἀνθρώποις περὶ τε τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ
ψεύδους, καὶ ἄλλοι ἄλλοι οὖνται ἀγαθὸν καὶ κακὸν καὶ ἀληθεῖς καὶ ψευδὲς
30 εἶναι, ἐδέησεν αὐτῷ δργάνου διακριτικοῦ τούτων, δπερ ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις.
ἡ δὲ ἀπόδειξις οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἡ συλλογισμὸς ἀποδεικτικός· ὡς γάρ ὁ 30
τέκτων τῇ | στάθμῃ κέχρηται δργάνῳ πρὸς διάκρισιν τῶν τε καμπύλων 8
καὶ τῶν ὀρθῶν ἔύλων, ὅμοίως καὶ ὁ οἰκοδόμος τῇ καθέτῳ διακρινούσῃ
τούς τε ὀρθούς καὶ τοὺς μὴ τοιούτους τῶν τοίχων, οὗτοι καὶ οἱ φιλόσοφοι
35 τὴν ἀπόδειξιν ἔχουσι κανόνα ἀπταιστον τῆς τῶν διακρίσεως. διαι- 5
ροῦσι δὲ τὰ θεωρητικὰ εἰς τε τὰ φυσιολογικὰ καὶ μαθηματικὰ καὶ θεολο-

2 τὰ τούτ. κατασκ. ἐπιγ. (alt. τὰ οι.) F 5 συντ.] συγγραμμάτων α 7 οὐρ.] ἀνθρώπου F
8 ἀπεσημειοῦντο οι. F 9 ἔγουσι C 10 συνταγμάτων α 12 ποιεῖται F 14 συγέ-
γραψεν F 15 εἶτερα C 16 καὶ om. F 17 ἡ om. F: ἡ καὶ om. α γε]
δὲ α 18 λέγειν F 20 κάκει μὲν om. α 23. 24 τὰ (ante πρ. et δρ.) om. Ca
24 διαιρεῖται C 26 περισκοπεῖ C 27 ἐπεὶ — ψεύδους (29) om. F 28 κακοῦ scripsi:
καλοῦ libri 29 ante ἄλλοι add. ἐπεὶ F 30 ἀγαθὸν τε C 31 ἀληθεῖς τε Ca 32 ψευδὲς]
μεῖδος C 30 δργάνου διακριτικὸν F 33 post τούτ. add. ἡμῖν παραδοῦγαι Fa
31 ἐστὶν om. C 32 τε om. C 36 φυσικὰ C 37 καὶ τὰ μαθ. C

γικά. καὶ θεολογικὰ μὲν ἔστι τὰ μετὰ τὴν Φυσικὴν πραγματείαν αὐτῷ 8° τεταγμένα, ὅπερ οὕτω Μετὰ τὰ φυσικὰ προτεγμένεσε (τὰ γὰρ ὑπὲρ τὴν φύσιν πάντα διδάσκειν θεολογίας ἔδιον), φυσικὰ δὲ ὡς αὐταὶ σὶ Φυσικαὶ 10 καλούμεναι, τὰ Περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς καὶ τὰ παραπλήσια, μαθηματικὰ δὲ τὰ μέσα τούτων ὄντα καὶ κατά τι μὲν χωριστὰ τῆς ὅλης κατά τι δὲ ἀχώριστα· ἔγραψε γὰρ καὶ γραμμάτις τινας. τὰ δὲ πρακτικὰ εἴς τε τὰ ἡθικὰ (ἔχει γὰρ Ἡθικὴν πραγματείαν) καὶ εἰς τὰ οἰκονομικὰ καὶ πολιτικά. 15 τῶν δὲ ὀργανικῶν τὰ μὲν εἰσι περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς μεθόδου, ὡς αἱ Κατηγορίαι καὶ τὸ Περὶ ἐρμηνείας καὶ οἱ δύο λόγοι τῶν Πρώτων ἀναλυτικῶν, τὰ δὲ περὶ αὐτῆς τῆς μεθόδου, ὡς τὰ "Γ' στέρα ἀναλυτικά, ἐν οἷς περὶ ἀποδείξεως διδάσκει. οἱ δὲ Τόποι καὶ οἱ Σοφιστικοὶ ἔλεγχοι καὶ αἱ Ψηφοροὶ 20 καὶ τέχναι, καὶ ὡς τινές *φασι* τὰ Περὶ ποιητικῆς, αὐτόθιν μὲν εἰς τὴν μέθοδον οὐ συμβάλλονται, ἄλλως δὲ καὶ αὐτὰ συνεργοῦσι πρὸς τὴν ἀπόδειξιν τὰς μεθόδους ἡμᾶς, καθ' ἃς οἱ παραλογισμοὶ γίνονται, διδάσκοντα.

15 Τρίτον ἦν ἐφεξῆς κεφαλαιον τὸ πόθεν δεῖ ἀρχεσθαι τῶν Ἀριστοτελεὶς 25 χῶν συγγραμμάτων. Βόγθος μὲν οὖν φησιν ὁ Σιδώνιος δεῖν ἀπὸ τῆς φυσικῆς ἀρχεσθαι πραγματείας ἀτε ἡμῖν συνηθεστέρας καὶ γνωρίμου, δεῖν δὲ δεῖ ἀπὸ τῶν σαφεστέρων ἀρχεσθαι καὶ γνωρίμων. ὁ δὲ τούτου διδάσκαλος Ἀνδρόνικος ὁ Πόδιος ἀκριβέστερον ἐξετάζων | ἔλεγε γρῆναι πρό- 8^v 20 τερον ἀπὸ τῆς λογικῆς ἀρχεσθαι, ἥτις περὶ τὴν ἀπόδειξιν καταγίνεται. ἐπειδὴ οὖν ἐν πάσαις αὐτοῦ ταῖς πραγματείαις ὁ φιλόσοφος κέγρηται τῇ ἀποδεικτικῇ μεθόδῳ, δέον ἡμᾶς πρότερον ταῦτην κατορθῶσαι, ἵνα εὐγερέστερον παρακαλουμένων τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ συγγράμμασι. φασὶ δέ τινες ἡ αὐτὸς τῆς ἡθικῆς δεῖν ἀρχεσθαι· πρότερον γὰρ δεῖ τὰ ἡθικὰ κατακοσμεῖν 25 καὶ οὕτως ἐπὶ τὰς ἄλλας ἵέναι πραγματείας, ἵνα μὴ τεθωλωμένον ὑπὸ τῶν παθῶν τὸ λογιστικὸν ἔχοντες τὰς περὶ τῶν πραγμάτων κρίσεις μὴ ἀκριβεῖς φέρωμεν. εἰ δέ τινες λέγοιεν μᾶλλον ἀπὸ τῆς λογικῆς, ἵνα μετὰ ἀποδείξεως εἰδείγμεν τὰ ἀγροταὶ ἡμᾶς ἐπὶ τὰς ἀρχὰς καὶ ποίᾳ ἔστιν ἡ ὄντως ἀρετή, φαμὲν ὅτι πρῶτον μὲν ὀρθοδοξαστικῶς εἰδέναι τοῦτο ὀφείλομεν, εἰδί³ 30 ὕστερον καὶ ἀποδεικτικῶς· ὅστε κανὸν ταῖς ἀποδείξεσι μὴ παρακολουθῶμεν, δεῖ πρότερον αὐτὰ τῆς ἡθικῆς τὰ ἀποτελέσματα μαθήντας ὀρθοδοξαστικῶς κατ' αὐτὰ ζῆν, εἰδί³ 35 ὕστερον ταῖς ἀποδεικτικαῖς ἐπιβάλλειν μεθόδους.

Τί δὲ τὸ τέλος ἔστι τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας; φαμὲν ὅτι τὸ 35 γνῶναι τὴν ἀπάντων ἀρχὴν τὴν τῶν πάντων δημιουργὸν αἰτίαν τὴν δεὶ

1 εἰσὶ αἱ ομ. C τὴν ομ. Ca 2 τεταγμ..] γεγραμμένα Fa alt. τὰ] τὸ C τὴν ομ. α 3 θεολ. διδ. coll. Fa αἱ φυσιολογικὰ? 4 τὰ τε (priore l.) Ca 5 τούτο. ὄντα μέσα col- loc. C 6 καὶ ομ. C 8 τῶν μεθόδων αἱ 12 φασὶ inserui τῆς ποιητ. a αὐτόθι F 13 πρὸς] εἰς αἱ 14 διδάσκοντα scripsi: διδάσκοντες libri 15 τὸ ομ. C δεῖν F 16 δ] καὶ αἱ σιδώνιος F 17 συνήθους F δεῖν— γνωρίμων ομ. F δεῖ αἱ 21 ἔαυτοῦ C ταῖς ομ. C 22. 23 εὐχερῶς αἱ 26 τὸν λογισμὸν αἱ κτί- σεις C 28. 29 εἰδείγμεν— ἀρετή] εἰδῶμεν τὰς ἀρετὰς F ὄντ.] οὕτως αἱ 29 μὲν ομ. C τοῦτο] τὰς ἀρετὰς F 31 πρῶτον C μαθήντες F 32 κατὰ ταῦτα F ταῖς ομ. F 34 ὅτι ομ. F alt. τὸ ομ. a 35 ἀπ..] πάντ. Fa αἰτίαν] τε καὶ C

καὶ ὠσαύτως ἔχουσαν· ἀποδείκνυσι γάρ μίαν πάντων ἀρχὴν καὶ ἀσώματον, 8^ο ἐξ ἑκείνης δὲ τὰ πάντα παράγεσθαι.

Τίνα δὲ τὰ ἄγοντα ἡμᾶς εἰς τοῦτο τὸ τέλος; φαμὲν οὖτις ἡ διδασκαλία τῶν ἐν γρόνῳ καὶ ἐν μεταβολῇ ὑπαρχόντων. τοιαῦτα δέ ἐστι τὰ ἐν γενέ-
5 σει καὶ φιλορά. ἀπὸ γάρ τούτων διὰ μέσων τῶν μαθηματικῶν ἀνάγομεν 25 ἑαυτοὺς ἐπὶ τὰ ἀεὶ καὶ ὠσαύτως ἔχοντα (τοιαῦτα δέ ἐστι τὰ οὐράνια) καὶ οὗτοις μετὰ τὰς ἀσωμάτους οὐσίας ἐπὶ τὴν πρώτην πάντων αἰτίαν· πάσης γάρ κινήσεως ἦ κατ’ οὐσίαν οὐσῆς ἦ κατὰ ποσὸν ἦ κατὰ ποιὸν ἦ κατὰ τόπον τὰ μὲν ἐν γενέσει καὶ φιλορά κατὰ πᾶσαν κίνησιν κινοῦνται, τὰ δὲ 9^ο οὐράνια κατὰ μόνην τὴν κατὰ τόπον· διὸ γρὴ εὐτάκτως ὀδεύειν ἀπὸ τῶν πολυτρόπων κινούμενων ἐπὶ τὰ κατὰ μίαν καὶ μόνην κίνησιν κινούμενα, καὶ οὗτοις ἐπὶ τὴν ἀκίνητον καὶ ἀεὶ ὠσαύτως ἔχουσαν ἀρχὴν, καὶ μὴ κατὰ τὸν γρηγορὸν ὑπερβάθμιον πόδα πέμπειν· εἰ γάρ ἀθρόως βουληθείημεν ἐκ 5 τῶν σωματικῶν τὴν πρώτην τῶν πάντων ἀρχὴν προσβαλεῖν, νοήσαιμεν ἂν 15 κάκείνηγα σῶμα εἶναι καὶ ἐσγηματίσθαι. διό φησιν ὁ Πλωτῖνος ‘παραδοτέον τοῖς νέοις τὰ μαθήματα πρὸς συνεθίσμῳ τῆς ἀσωμάτου φύσεως’.

Τὸ δὲ εἶδος τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραφάματων πανταχοῦ ἀκριβέστερον κατὰ 10 τὴν φράσιν (ἐκφεύγει γάρ ἀεὶ ὁ φιλόσοφος τὰς ἥγητοικὰς κομψίας καὶ μόνου γίνεται τοῦ τὴν τῶν πραγμάτων παραστῆσαι φύσιν), πολλαχοῦ δὲ 20 συνεσφιγμένον καὶ ἀσαφῶς πεφρασμένον. οὐ διὰ τὴν φύσιν τοῦ γράψαντος, 15 ἀλλ᾽ ἐκουσίως τοῦτο πεποίηκεν· ἀμέλει τούς τε Τόπους σαφῶς διηγήσατο καὶ τὰ Μετέωρα καὶ ἔτερα. ἐπετήδευσε τοίνυν τὴν ἀσάφειαν διὰ τοὺς ἀναγινώσκοντας, ἵνα εὐφυεστέρους ἀποτελέσῃ εἰς τὸ συντεταγμένως τῶν λεγο-
μένων ἀκούειν καὶ ἵνα τοὺς ῥᾳθύμους ἀκροατὰς ἀποστρέψῃ ἐκ προσιμών· 20 25 οἱ γάρ γνήσιοι ἀκροαταὶ ὅτι φίλασθαι ἐστι τὰ λεγόμενα. τοσούτῳ σπουδά-
ζουσι μᾶλλον καταγωνίσασθαι καὶ τοῦ βάθους ἐφικέσθαι. ὕσπερ οὖν παραπετάσματι τῇ ἀσαφείᾳ ἐγρήγορετο διὰ τοὺς βεβίλους ἀμφιεννὺς τῶν πραγμάτων τὸ σεμνὸν τῇ ἀσαφείᾳ.

Οὐ δὲ ἀκροατὴς ὅφειλει ὑπάρχειν δίκαιοις, εὐφυῆς τὴν διάνοιαν, σπου-
30 δαῖος περὶ τοὺς λόγους, τὸ ἔθιμος μέτριος, ἐν πᾶσι κεκοσμημένος. ὁ δὲ τοῦ-
τον ἐξηγήσυμενος ὅφειλει μήτε κατὰ γρόνους, ἐπιγειερεῖν τὰ κακῶς λεγόμενα συνιστᾶν καὶ ως ἀπὸ τρίποδος ταῦτα δέχεσθαι μήτε τὰ καλὰ κακοτρόπως δέχεσθαι κατὰ ἀπέγιθειαν. ἀλλὰ κριτὴς | ἀπαθῆς τῶν λεγομένων ὑπάρχειν, 9^ο
καὶ πρῶτα μὲν τὴν διάνοιαν τοῦ ἀρχαίου σαφηνίζειν καὶ ἔρμηγενειν τὰ
35 αὐτῷ δοκοῦντα, ἔπειτα τὴν παρ’ ἔκατον ἐπιφέρειν κρίσιν.

1 μίαν ομ. Ca 2 δὲ τὰ οι. C 4 ἐν (alt.) οι. a εἰσι C 5 μαθημά-
των F 8 post ποσὸν add. ἷ κατὰ γρόνου F 10 γρὴ] δεῖ C 12. 13 καὶ μὴ
κατὰ τὸν γρηγορὸν ὑπερβ.] οὐ γάρ δεῖ ὑπερβ. C (v. Suid. s. v. ὑπερβάθμιον) 13 γάρ
δη C βουλ. ἀθρ. coll. C 14 σωμάτων Fa 15 Πλωτῖνος] Ennead. I lib. III,
3 p. 20 17 ἀριστοτέλους a 19 πανταχοῦ C δὲ] τε Fa 21 τε οι. C
23 εἰς τὸ] καὶ C F scribas συντεταμένως (cf. Amm. p. 7,12) 24 ἀκούωσι C
ἀποστρέψηται C ἐκ] ἀπὸ F 25 εἰσι Ca τοσούτῳ οι. F 26 καὶ
οι. F 30 κεκοσμῆσθαι a; κεκτημένος F 30. 31 τούτων a; an τούτῳ?
33 καὶ κατὰ C ἀπαθ.] ἀληθῆς F 35 ἑαυτοῦ] ἑαυτῷ Fa

Πασῶν δὲ τῶν Ἀριστοτέλους πραγματειῶν τὰ προκλέγεσθαι ὑφεῖλοντα 9^ν ἔξ ἐστιν, ὁ σκοπὸς τὸ χρήσιμον ἡ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς ἡ τάξις τῆς ἀναγνώ- 5 σεως ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαιρέσις καὶ εἰ γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ βιβλίον. 10 καὶ ὁ μὲν σκοπὸς ἔξαπομάττει τῆς πραγματείας τὴν φύσιν καὶ ὥσπερ ἔξιν τῷ ἀναγνώσκοντι παρέχει πῶς νοεῖν ἔκαστον δεῖ· παρατκευάζει γάρ 15 τὸν ἀναγνώσκοντι πρότερον τὸ ἀπ' ἐκείνου χρήσι- 10 μον, εἰς τί αὐτῷ λυσιτελεῖ. τὴν δὲ αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς, ἐπειδὴ ἐπί τινων συγγραμμάτων ἔστιν ὅτε ἀδύλου τῆς ἐπιγραφῆς οὔσης χρὴ ζητεῖν δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπιγέγραπται, ώς ἐν ταῖς Κατηγορίαις καὶ ἐν τῷ Περὶ 20 ἑρμηνείας καὶ ἐν ἄλλοις· ἐν γάρ τῷ Περὶ οὐρανοῦ ἡ ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς ἑρμηνείας καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ τῆς ἐπιγραφῆς ζητεῖν· αὐτόθεν γάρ τὸ σαφὲς ἔχει. 15 οὐ δεῖ τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς ζητεῖν· αὐτόθεν γάρ τὸ σαφὲς ἔχει. ζητοῦμεν δὲ καὶ εἰ γνήσιον τοῦ συγγραφέων τὸ βιβλίον· τρεῖς γάρ ἀφορ- μαὶ γεγόνασι τοῦ νομεύεσθαι τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστοτέλους, μία μὲν 25 διμωνυμία <τῶν συγγραφέων> (γεγόνασι γάρ καὶ ζετεροὶ Ἀριστοτέλεις, ὃν τὰ συγγράμματα διὰ τὴν διμωνυμίαν τινὲς ἐνόμισαν τοῦ Ἀριστοτέλους), δευτέρᾳ δὲ ἡ τῶν συγγραμμάτων διμωνυμία (οἱ γάρ μαθηταὶ αὐτοῦ Εὔδημος καὶ Φανίας 30 καὶ Θεόφραστος κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου γεγράφασι Κατηγορίας | καὶ Περὶ 10^ν ἑρμηνείας καὶ Ἀναλυτικά), ἡ δὲ τρίτη τοιαύτη ἔστι· Πτολεμαῖον τὸν Φιλ- ἀδελφὸν πάνυ ἐσπουδακέναι φασὶ περὶ τὰ Ἀριστοτέλους συγγράμματα, ώς καὶ περὶ τὰ λοιπά, καὶ χρήματα διδόναι τοῖς προσφέρουσιν αὐτῷ βίβλους 35 τοῦ φιλοσόφου. θεων τινὲς χρηματίασθαι βουλόμενοι ἐπιγράφοντες συγ- 5 τοῦ φιλοσόφου. θεων τινὲς χρηματίασθαι βουλόμενοι ἐπιγράφοντες συγ- 25 γράμματα τῷ τοῦ φιλοσόφου δινόματι προσῆγον· ἀμέλει φασὶν ἐν τῇ με- γάλῃ βιβλιοθήκῃ εύρησθαι Ἀναλυτικῶν μὲν τεσσαράκοντα βίβλους, Κατη- γοριῶν δὲ δύο. ἐκρίθη δὲ ὑπὸ τῶν ἔξηγητῶν Κατηγοριῶν μὲν τοῦτο εἶναι γνήσιον τοῦ Ἀριστοτέλους Ἀναλυτικῶν δὲ τέσσαρα· ἐκρίθη δὲ ἐκ τε 10^ν 30 τῶν νοημάτων καὶ τῆς φράσεως καὶ τῷ δεὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πραγματείαις μεμνῆσθαι τούτου τοῦ βιβλίου τὸν φιλόσοφον. τάξιν δὲ ζητοῦμεν ἀναγνώ- σεως, ἵνα μὴ τοῖς μείζοις πρῶτον ἐγγειρῶμεν καὶ ὃν εἰς τὴν γνῶσιν ἔτερα 15 σεως, ἵνα μὴ προλαμβάνεσθαι, ἀγνοοῦντες τὰ ἡμῖν πρῶτον γνώσκεσθαι ὑφεί- 20 λείπειν.

1 προλεγόμενα (όφειλ. om.) C 2 ἔξ ἐστι] εἰσὶ ταῦτα C: εἰσὶ ταῦτὶ κεφάλαια καὶ τὸ χρήσ.-διαιρ. καὶ (3)] καὶ τὰ λοιπὰ αἱ τάξις τ. ἀναγν. post διαιρ. coll. F 3 εἰ—βιβλίον fort. ante ἡ τάξις collocaveris (cf. v. 16) 4 δ παρέχειν F 5 τοῦ συγ. ἀπ. coll. a 6 ποι F: ὅπῃ αἱ 7. 8 πάντα μάτ. coll. C 10 ἀπ²] αὐτοῦ C: αὐτὸν αἱ 11 λυσιτελέσαι F: λυσιτελήσει αἱ 12 post οὔσης add. ἀμαρτάνομεν τοῦ σκο- ποῦ αἱ 13 τὴν αἰτίαν δι' ἣν C 14 τῷ (prius)] τῇ Fa 15 ἐν τῷ (alt.)] τῇ F: ἐν τῇ αἱ ποῖ αἱ 16 γραφέως F: φιλοσόφου αἱ 17 νοθεύσαι F 18 τῶν συγγρα- φέων Olymp.: om. Cf. γάρ] δὲ F 19 τοῦ om. Ca: an <τούτου> τοῦ? 21 τοῦ αὐτῶν διδ. C 20 γεγραφήκασι αἱ κατηγορίαις F 22 ἀναλυτικήν Ca 23 ἀριστοτέλεια C: ἀριστοτελικὰ αἱ 24 βιβλίους iter. F 26 φησὶν C 27 μεγ.] παλαιᾶ F 29 γν. εἴναι coll. C 30 τῷ] τὸ C 32 ἐγγειρῶμεν αἱ 33 πρῶτα F: πρῶτως αἱ

λοντα. τὴν δὲ εἰς τὰ μόρια διαιρεσιν, διότι δεῖ τὸν ἀκριβῶς βουλόμενον 10^τ τὴν τοῦ ὅλου φύσιν μαθεῖν τὰ τούτου μέρη ἀκριβῶς ἐπεσκέψθαι, οἷον ὁ τὸν ἀνθρωπὸν ἀκριβῶς εἰδέναι βουλόμενος ὀφείλει τούτου κεφαλήν τε καὶ 20 γείρας καὶ πόδας καὶ τὰ ἄλλα ὅμοιας εἰδέναι μέρη. οὕτως οὖν καὶ 5 ἑκάστου συγγράμματος δεῖ τὰ μέρη πρότερον εἰδέναι, εἰς πόσα καὶ ποῖα διαιρεῖται.

Εἰδέναι δὲ γρὴ δτι οὐ πανταχῇ ταῦτα πάντα γρὴ ζητεῖν, ἀλλ' ἐν οἷς τὸ σαφὲς ἀποκέρυπται· πολλάκις γάρ τῷ σκοπῷ συναναφαίνεται καὶ τὸ 25 γρήσιμον, οἷον ἐν τῇ Ηερὶ οὐρανοῦ ἢ ἐν τῇ Ηερὶ ψυχῆς δῆλος καὶ ὁ σκο- 10 πὸς καὶ τὸ γρήσιμον καὶ ἡ ἐπιγραφὴ. ἐν μέντοι γε τοῖς Τόποις οὐδὲ ἐν τούτων δῆλον. ἀλλ' οὐδὲ τοῦ σκοποῦ γνωσθέντος εὐθὺς καὶ τὸ γρήσιμον συναναφαίνεται· σκοπὸς μὲν γάρ αὐτῷ ἐν τοῖς Τόποις τὴν διαλεκτικὴν 20 μέθοδον | ἡμῖν παραδοῦναι· ἔστι δὲ ἡ διαλεκτικὴ, ὡς αὐτὸς ὀρίζεται, 10^τ 'μέθοδος περὶ παντὸς τοῦ προτείνετος προβλήματος συλλογιστικὴ ἐξ ἐνδό- 15 ἐων'. εἰ δὲ περὶ παντὸς τοῦ προτείνετος προβλήματος, προτείνεται δὲ ἡμῖν οὐ μόνον τὰ ἀληθῆ ἀλλὰ καὶ τὰ ψευδῆ, ποιὸν ἐνταῦθα τὸ γρήσιμον; τὸ γνῶναι 5 μέθοδον δι' ἡς καὶ τὰ ψευδῆ συλλογισθεῖται; αὐτὸς οὖν προϊὼν τὸ γρήσι- μον ἡμῖν ἐκκαλύπτει, λέγων τὴν πραγματείαν γρήσιμον εἶναι πρὸς τρία, πρὸς γυμνασίαν πρὸς τὰς ἐντεύξεις πρὸς τὰς κατὰ φιλοσοφίαν μεθόδους. 20 ἐν μέντοι γε ταῖς Κατηγορίαις καὶ ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμηνείας ἂμα τῷ σκοπῷ τὸ γρήσιμον συναναφαίνεται, ὡς ἔξης δεῖξομεν. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς 10 'Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας πάσης εἰρήσθω.

Εἴπωμεν δὲ καὶ περὶ τοῦ προκειμένου τῶν Κατηγοριῶν βιβλίου τίς τε ὁ σκοπὸς καὶ τὸ γρήσιμον καὶ ἡ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς καὶ ἡ τάξις τῆς 15 ἀναγνώσεως καὶ εἰ γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ παρὸν βιβλίον καὶ ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαιρεσις· ταῦτα γάρ, ὡς εἴρηται, δεῖ προλέγειν ἐκάστης 'Ἀριστοτελικῆς πραγματείας. τινὲς οὖν περὶ τοῦ σκοποῦ τῶν Κατηγοριῶν διηγέγμησαν, καὶ οἱ μὲν εἰρήκασι περὶ φωνῶν μόνων εἶναι τὸν σκοπὸν οἱ 20 δὲ περὶ πραγμάτων μόνων οἱ δὲ περὶ νοημάτων μόνων. καὶ οἱ μὲν λέ- 30 γοντες περὶ φωνῶν μόνων εἶναι τὸν σκοπόν, οἵτις ἐγένετο ὁ Ἀλέξανδρος, ἐκ τῶν 'Ἀριστοτελικῶν ῥησειδίων ἐπλανήθησαν τῶν λεγόντων "τῶν λεγομένων τὰ μὲν κατὰ συμπλοκὴν λέγεται τὰ δὲ ἄνευ συμπλοκῆς", εἰ δὲ τὰ λεγό- μενα, φασί, φωναί. δῆλον δτι περὶ φωνῶν ἔστιν αὐτῷ ὁ σκοπός. οἱ δὲ

3 τε ομ. Ca 4 πόδ. καὶ γεῖρ. coll. Fa 5 οὖν ομ. C 7 πάντα ομ. F 8 ἐπι-
κέντρ. C γάρ] γάρ σὺν C: σὺν α 9 οἷον ἐν μὲν Ca καὶ] ἔστιν F 10 γε ομ. F
οὐδὲ ἔν] οὐδὲν F 13 αὐτὸς ὄρ.] Top. A 1 p. 100^a18 15 περὶ ομ. F προ-
βλήματος ομ. a προτείνεται C: προτείνονται a alt. δὲ] καὶ C
16 τὰ (alt.) ομ. a τὸ γρ. ἐντ. coll. a 18 λέγων] Top. A 1 p. 101^a26
γρηγόριμην Ca τὰ τρία C 19 τὰς (utrobiique) ομ. C μεθ.] ἐπιστήμας
Λυτρ. 21 μὲν οὖν a 24 ὁ ομ. C 25 καὶ (ante εἰ) ομ. Ca παρὸν
ομ. Ca alt. καὶ ομ. a 26 ὡς εἰρηται] p. 7, 2 δεῖ] δέον ἔστι C 27 οὖν]
δὲ a 28, 29 οἱ δὲ περὶ πρ.—σκοπόν (30) ομ. a 29 πραγματείας μόνης C
οἱ δὲ περὶ νοημ. μόνων ομ. C μὲν ομ. C 30 ὁ ομ. C 31 πλανηθέντες a
λεγόντων] p. 1^a16 33 φασί ομ. a αὐτῷ ἔστιν coll. Ca

περὶ πραγμάτων μόνων οἰηθέντες εἶναι τὸν σκοπόν, οὗτος ἐγένετο ὁ Εὔστο¹⁰
θιος, φασὶν δὲ περὶ πραγμάτων ποιεῖται τὴν διαίρεσιν ὡς φιλόσοφος λέγων
“τῶν ὅντων τὰ μὲν καθ' ὑποκειμένου λέγεται”, εἰ δὲ τὰ ὅντα φασί,
πράγματά ἔστι, περὶ πραγμάτων ἄρα αὐτῷ ὁ σκοπός. οἱ δὲ περὶ νοημά-²⁰
τῶν μόνων νομίσαντες διαλέγεσθαι τὸν φιλόσοφον, οὗτος ἐγένετο ὁ Πορ-
φύριος, φασὶν δὲ περὶ τῶν δέκα γενῶν ἐστιν αὐτῷ ὁ λόγος· ταῦτα δὲ Η³⁰
ἐπὶ τοῖς πολλοῖς θεωροῦνται καὶ εἰσιν ὑστερογενῆ, ἀτινά ἐστιν ἐν τῇ ἡμε-
τέρᾳ διανοίᾳ· περὶ νοημάτων ἄρα ἐν τούτοις τῷ Ἀριστοτέλει ὁ λόγος.
ἐπλανήθη δὲ καὶ οὗτος ἐκ τῶν πρὸς τῷ τέλει λέξεων τοῦ Ἀριστοτέλους ὃ
10 λέγοντος “ὑπὲρ μὲν οὖν τῶν προτεθέντων γενῶν ἵκανὰ τὰ εἰρημένα”·
γένη δὲ πανταχοῦ ὁ Ἀριστοτέλης τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς καὶ ἐννοηματικὰ
λέγει. οἱ δὲ ἀκριβέστερον λέγοντες, ὃν εἰς ἐστιν ὁ Ἱάμβλιχος, φασὶν ὡς οὕτε
περὶ νοημάτων μόνων ἐστὶν αὐτῷ ὁ λόγος οὕτε περὶ φωνῶν μόνων οὕτε¹⁰
περὶ πραγμάτων μόνων, ὅλλα ἐστιν ὁ σκοπὸς τῶν Κατηγοριῶν περὶ φωνῶν
15 σημαινουσῶν πράγματα διὰ μέσων νοημάτων. δὲ δὲ οὐ καλῶς οἱ πρότεροι
ώρισαντο, μάθοιμεν ἀν οὕτως· λεγέτωσαν γάρ οἱ περὶ πραγμάτων μόνων
αὐτὸν λέγοντες διαλαμβάνειν, ἐπειδὴ τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ἐν ψιλῇ²⁰
ἐπινοίᾳ κεῖται, ως ἱπποκένταυρος καὶ τραγέλαφος, τὰ δὲ ὑφεστῶτα, περὶ ποίων
αὐτῷ ὁ λόγος; δῆλον δὲ τις φήσουσι περὶ τῶν ὑφεστώτων. πρότεροι οὖν
20 ἔννοιαν τούτων λαβόν οὕτως ἡμᾶς διὰ τῶν φωνῶν διδάσκει περὶ τούτων;
πάντως δῆπου συμφήσουσιν· ἀδύνατον γάρ σημῆναι τὰ πράγματα ὅλως ἢ²⁵
ὑπὸ φωνῶν διὰ μέσων νοημάτων· οὐκοῦν καὶ περὶ πάντων διαλέξεται. λε-
γέτωσαν δὲ καὶ οἱ περὶ φωνῶν μόνων ὃ νοημάτων μόνων λέγοντες αὐτὸν
διαλαμβάνειν, ἐπειδὴ αἱ φωναὶ καὶ τὰ νοῆματα τὰ μέν εἰσι σημαντικά
25 τινων τὰ δὲ μέχρι τῆς φωνῆς καὶ τῆς ἐπινοίας τὸ εἶναι ἔχει, περὶ ποίων³⁰
αὐτὸν φήσετε διαλαμβάνειν; ἐροῦσι δηλαδὴ περὶ τῶν σημαινουσῶν πράγ-
ματα· περὶ γάρ τῶν ἀσήμων ὃ φωνῶν ὃ νοημάτων οὐδὲ εἰς λόγος τοῖς
ψιλοσόφοις. οὐκοῦν διαλαμβάνων περὶ φωνῶν σημαινουσῶν πράγματα καὶ
αὐτῶν ἀπτεται τῶν πραγμάτων διὰ μέσων τῶν νοημάτων, καὶ περὶ νοημά-³⁵
30 τῶν | ποιούμενος τὸν λόγον σημαινόντων πράγματα διαλέξεται περὶ αὐτῶν Η³⁰
διὰ φωνῶν τῶν ἔρμηνευουσῶν τὰ νοῆματα· εἰ μὲν γάρ γυμναὶ σωμάτων
ζῆσαν αἱ ψυχαί, γυμνοῖς ἀν προσέβαλλον τοῖς νοῆμασι· νῦν δὲ τοῖς σώμα-
σιν ἐγκαθειργέναι οὐκ ὅλως ἢ διὰ τῶν φωνῶν δύνανται σημαίνειν ὅλλα·³⁵
λαῖς τὰ ἴδια νοῆματα. ἐπειδὴ δὲ τῶν πραγμάτων τὰ μέν ἐστιν ἀπλᾶ τὰ
δὲ σύνθετα (ἀπλοῦν μὲν γάρ πρᾶγμα Σωκράτης, σύνθετον δὲ Σωκράτης

1 πραγματείας C μόνων ομ. C εἶναι τὸν σκ.] λέγειν C δ ομ. F 2 λέγων]
p. 1^a 20 3 ὑποκ. τινὸς Arist. 4 εἰσι a 6 ἀώτῳ ομ. a λόγ.] σκοπός F¹
9 τὸ τέλος a 10 λέγοντος] p. 11^b 15 ὑπὲρ] περὶ C 12 ὁ] καὶ a 13 μόνων
(pr. I.) C αὐτῷ ἐστιν coll. C 16 διωρίσ. a μόνων ομ. Ca 17 διαλαβεῖν C
ἐν ομ. F 18 κένταυρος Ca 19 πότερον a 21 ὅλως ἢ scripsi: ὅλως μὴ C: μὴ
Fa 26 αἱ σημαινόντων? 31 ἔρμ.] σημαινουσῶν F νοῆμ.] πράγματα F
32 προσέβαλ. ον Fa post προσέβ. add. ἔαυτάς Ca 33. 34 ὅλληλοις F 34 ἐπεὶ C
35 γάρ ομ. a πρᾶγ.] σῶμα C post alt. δὲ add. οἷον C

περιπατῶν), ὡσαύτως καὶ τῶν νοημάτων καὶ τῶν φωνῶν τὰ μέν ἔστιν ἀπλᾶ 10 τὰ δὲ σύνθετα (ἀπλῆ μὲν γάρ φωνὴ Σωκράτης ἀπλῶς καὶ νόημα τὸ περὶ Σωκράτους ἀπλοῦν, σύνθετος δὲ φωνὴ ἡ λέγουσα ‘Σωκράτης τρέχει’ καὶ νόημα σύνθετον περὶ Σωκράτους τρέχοντος). πότερον περὶ τῶν ἀπλῶν ἐν- 15 5 ταῦθα διαλαμβάνει πραγμάτων καὶ φωνῶν ἡ περὶ τῶν συνθέτων; λέγομεν 15 δὲ τι περὶ τῶν ἀπλῶν. διὸ καὶ ἀκριβῶς τὸν τῶν Κατηγοριῶν σκοπὸν ὅρι- ζοντές φαμεν δὲ διαλαμβάνει ἐνταῦθα περὶ ἀπλῶν φωνῶν σημαίνουσῶν ἀπλᾶ πράγματα διὰ μέσων ἀπλῶν νοημάτων.

“Ινα δὲ σαφέστερον γένηται τὸ λεγόμενον, προσλάβωμέν τινα συντε- 20 10 λοῦντα ἥμιν εἰς σαφῆ παράστασιν τῶν λεγομένων· ἐπειδὴ γάρ τῆς φιλοσο- φίας, ὡς ἔφαμεν, τὸ μέν ἔστι θεωρητικὸν τὸ δὲ πρακτικόν, καὶ τοῦ μὲν θεω- ρητικοῦ τέλος ἔστι τῆς ἀληθείας ἡ γνῶσις τοῦ δὲ πρακτικοῦ ἡ τοῦ ἀγα- θοῦ τεῦξις, ἀμφοτέροις δὲ παρυφέσταται τὰ ἐναντία, τῇ μὲν ἀληθείᾳ τὸ 25 ψεύδος τῷ δὲ ἀγαθῷ τὸ κακόν, ἡ δὲ ἡμετέρα ψυχὴ ὅτε δὴ ἀτελῆς οὐσα 15 αἱρεῖται πολλάκις ἀντὶ μὲν ἀληθείας τὸ ψεύδος οἰομένη αὐτὸς ἀλη- θὲς εἶναι, ἀντὶ δὲ ἀγαθοῦ τὸ κακὸν οἰομένη αὐτὸς ἀγαθὸν εἶναι, ἐδέησε τοῖς φιλοσόφοις ὀργάνου τινὸς διακρίνοντος τὴν μὲν ἀλήθειαν 30 20 ἀπὸ τοῦ ψεύδους τὸ | δὲ ἀγαθὸν ἀπὸ τοῦ κακοῦ. τί δέ ἔστι τοῦτο; 12^τ ἡ ἀπόδειξις· δὲ γάρ ἀν ἀποδειγμένη ἀγαθόν, τοῦτο ἐξ ἀνάγκης ἀγαθόν ἔστι, 20 καὶ δὲ ἀποδειγμένη κακόν, τοῦτο κακόν ἔστιν. ὑμοίως καὶ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ 25 ψεύδες· δὲ γάρ τρόπον ὁ τέκτων τῷ κανόνι καὶ ὁ οἰκοδόμος τῇ καθετῷ πρὸς διάκρισιν τῶν ὀρθῶν καὶ τῶν μὴ τοιεύτων χρῶνται, οὕτω καὶ ὁ φι- λόσοφος τῇ ἀποδείξει κέχρηται πρὸς διάκρισιν τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύ- 30 30 δους καὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. ἡ δὲ ἀπόδειξις συλλογισμός ἔστιν ἐπιστημονικός. ἐπὶ πλέον δὲ τοῦ ἐπιστημονικοῦ συλλογισμοῦ ὁ ἀπλῶς 10 συλλογισμός· τῷ γάρ ἀπλῶς συλλογισμῷ προσελθοῦσα ὅλη ἀπταιστός τε καὶ ἀραριτα ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχουσα τὸν ἀποδεικτικὸν ποιεῖ συλλογισμόν. ἀλλ’ ἐπειδήπερ οὐκ ἡδύνατο διδάξαι περὶ ἀποδείξεως μὴ πρότερον διδάξας τί ἔστιν ὁ ἀπλῶς συλλογισμός, ὥσπερ οὐδὲ γράψειν δύναιτ^τ 15 ἄν τις τὸν ὀρθὸν ἡ τὸν κλιτὸν τύπον μὴ πρότερον ἀπλῶς γράψειν μαθών, τὸν δὲ ἀπλῶς συλλογισμὸν πάλιν ἄνευ τῶν προτάσεων ἀδύνατον ἦν παρ- δοῦναι (ἐκ τούτων γάρ ὁ συλλογισμὸς σύγκειται, συλλογή τις ἄν πλειόνων

1 περιπατεῖ C ὡς. δὲ καὶ α τῶν νοημ.] περὶ νοημ. F 2. 3 περὶ σωκράτην C
3 ἡ λέγουσα om. C 4 αἱ σύνθετον <τὸ>? σωκράτην τρέγοντα C 4. 5 διαλ. ἐντ.
coll. C 5 post φων. addas καὶ νοημάτων καὶ λέγ. a 6 διὸ καὶ] διότι F 6. 7 ὄρ.]
λέγοντες C 7 φαμεν] λέγομεν F 10 σαφῆ τῶν λεχθησομένων παράστ. Ca 11 ἔφαμεν]
p. 4,24 ἔστι om. a καὶ Laur. 72,1: om. CFa 14 δὴ] μὴν F 15 τῆς ἀληθ. a
ἀληθὲς] ἀλήθειαν C 17 post ἐδέησε add. οὖν Fa 19 ἀν om. C an ἀπο-
δειγμῆ? 20 ἀποδειγμῆ a (fort. recte) post τοῦτο add. ἀναγκαίως a κακόν (alt.)
om. F τὸ (alt.) om. C 21 ψεύδος a 22 τῶν (alt.) om. a 23 ἐπιστ.] ἀπο-
δεικτικός F δὲ] γάρ Fa 26 ἀπλῶς C ὅλη post ἀραρ. (27) coll. F τε om.
Ca 27 ἔχοντα C 29 ἔστιν om. C δὲ om. Ca δύναται (δύνατο) a sine ἀν
post κλιτὸν coll. Ca 30 τὸν (prius) om. C ἀπλ.] ὄρθως C μανθάνων C
32 γάρ τούτ. colloc. Ca ὁ συλλογισμὸς om. Ca σύγκ. post τις coll. a συλλογή—
λόγων (p. 11,1) om. F

λόγων, ως καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ), τὰς δὲ προτάσεις ἄνευ τῶν ὀνομάτων 20 καὶ τῶν ὥρημάτων (ἐκ τούτων γάρ σύγκεινται), τὰ δὲ ὄντα καὶ τὰ ὥρηματα ἄνευ τῶν ἀπλῶν φωνῶν (καὶ γάρ καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸ ὥρημα φωνή ἔστι σημαντική), εἰκότως πρότερον περὶ τῶν ἀπλῶν διαλέγεται 5 ὁ φωνῶν· καθόλου γάρ τῆς μὲν θεωρίας τὸ τέλος ἀρχὴ τῆς πράξεως γίνεται, ἔμπαλιν δὲ τῆς πράξεως τὸ τέλος ἀρχὴ τῆς θεωρίας· οὖν ὁ οἰκο- 25 δόμος ἐπιταγεῖς οἶκον ποιῆσαι λέγει καὶ ἔστι τὸν ἐπετάγην οἶκον ποιῆσαι, διπερ ἔστι σκέπασμα κωλυτικὸν ὅμβρου καὶ καύματος· τοῦτο δὲ οὐκ ἂν γένοιτο μὴ γενομένης ὀροφῆς¹. ἐντεῦθεν οὖν ἀρχεται τῆς θεωρίας, προ- 10 βαίνων δέ φησιν ὅλλα τοῦτο οὐκ ἂν γένοιτο μὴ γενομένων τούχων, οὗτοι 20 δὲ οὐκ ἂν γένοιντο μὴ ὑποβληθέντων θεμελίων, οἱ δὲ θεμέλιοι οὐκ ἂν 12^ν βληθεῖν μὴ ὀρυγμέσης τῆς γῆς²· ἐνταῦθα κατέληξεν η θεωρία. ἐντεῦθεν οὖν ἀρχεται η πράξις· πρότερον γάρ ὀρύττει τὴν γῆν, εἰθ' οὕτως βάλλει θεμέλιον, εἴτα ἐγείρει τούχους, καὶ οὔτερον ἐπιτίθησι τὴν ὀροφήν, τῆς 5 15 ἔστι τέλος τῆς πράξεως. οὕτως οὖν η ἀρχὴ τῆς θεωρίας τέλος γίνεται τῆς πράξεως, η δὲ ἀρχὴ τῆς πράξεως τέλος τῆς θεωρίας. οὕτως οὖν καὶ οἱ φύλοισι φύσις ποιεῖ· βουλόμενος γάρ ποιῆσαι ἀπόδειξίν φησι πρὸς ἔστι τὸν βούλομαι περὶ ἀποδείξεως εἰπεῖν· ἀλλ' ἐπειδὴ η ἀπόδειξις συλλογι- 20 σμὸς ἔστιν ἐπιστημονικός, ἀδύνατον εἰπεῖν τι περὶ αὐτοῦ τὸν μὴ πρότερον εἰπόντα τέ ἔστιν οἱ ἀπλῶς συλλογισμός, τὸν δὲ ἀπλῶς συλλογισμὸν οὐκ ἂν μάθοιμεν μὴ μαθόντες τι ἔστι πρότασις· λόγοι μὲν γάρ τινες εἰσιν αἱ προ- 25 τάσεις, τῶν δὲ τοιούτων λόγων συλλογή ἔστιν οἱ συλλογισμοί· ὅστε ἄνευ τοῦ γνῶναι τὰς προτάσεις ἀδύνατον μαθεῖν τὸν συλλογισμὸν (ἐκ γάρ τού- 15 των σύγκεινται), ἀλλ' οὐδὲ τὴν πρότασιν ἄνευ τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ὥρη- 30 μάτων, ἐξ ὧν συνέστηκε πᾶς λόγος, τὰ δὲ ὄντα καὶ τὰ ὥρηματα ἄνευ τῶν ἀπλῶν φωνῶν (ἔκαστον γάρ τούτων φωνή ἔστι σημαντική)· δεῖ οὖν πρότερον περὶ τῶν ἀπλῶν φωνῶν εἰπεῖν³. ἐνταῦθα οὖν η θεωρία κατέ- 20 ληξε, καὶ γίνεται τοῦτο τῆς πράξεως ἀρχὴ· πρότερον γάρ διαλέγεται περὶ τῶν ἀπλῶν φωνῶν ἐν ταῖς Κατηγορίαις, εἰθ' οὕτως περὶ ὀνομάτων καὶ 35 ὥρημάτων καὶ περὶ προτάσεων ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείᾳ, εἴτα περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ ἐν τοῖς Προτέροις ἀναλυτικοῖς, εἰθ' οὕτως περὶ ἀποδείξεως 25 ἐν τοῖς Γ' στέροις ἀναλυτικοῖς· ἐνταῦθα οὖν τὸ τέλος τῆς πράξεως, διερ η ἀρχὴ τῆς θεωρίας. εἰκότως τοίνυν ἐνταῦθα πρῶτον περὶ τῶν ἀπλῶν φωνῶν διαλαμβάνει· οἱ γάρ ἄνθρωποι κοινῇ συνελθόντες ἔθεντο πρὸς ἀλλήλους

1 post δηλοῖ add. πλειόνων γάρ ἔστι συλλογή F 2 γάρ τούτων coll. Ca σύγκει-
ται a 3 καὶ (post γάρ) οἱ. a 4 φωνὴ — φωνῶν (5)] φωναὶ ἀπλαῖ F
διαλαμβάνει a 5 καθόλου] καὶ C 6 γίν. ante ἀρχὴ (5) coll. a 7 ποιῆσαι
(prius) οἱ. Fa ἐπετάγην καὶ ἔ. λέγει coll. C 8 ὅμβρων καὶ καύματων Ca
9 γενομένης a ἐνταῦθα F 12 ἐντεῦθεν] ἐνταῦθα F 14 τὸν θεμ. a 15 οὕτως —
γίν. τῆς πράξεως οἱ. Fa 19 ἐπιστ.] ἀποδεικτικός F τι οἱ. a τούτου a
20 οἱ ἀπλῶς (prius) οἱ. Ca 25 τὰ (alt.) οἱ. a 28 τῇ πράξει C 30 περὶ⁴
(primum) οἱ. Fa 31 εἴθ' — ἀναλυτικοῖς (32) οἱ. F 33 η ἀρχὴ C τοίνυν] οὖν F
πρῶτον οἱ. F τῶν οἱ. Fa

έκαστων πράγματι οίκειον ὄνομα, τούτου μόνου φροντίσαντες τοῦ | διὰ τῶν 13^η φωνῶν σημαίνειν ἀλλήλοις τὰ πράγματα, μὴ μέντοι γε εἰπεῖν τί μέν ἐστιν ὄνομα τί δὲ ῥῆμα. περὶ τούτων οὖν διαλέγεται ἐν ταῖς Κατηγορίαις. ἀλλ' ἐπειδὴ οὐ περὶ ἀσήμων φωνῶν διαλέγεται (οὐδεὶς γάρ τούτων λόγος τοῖς 5 φιλοσόφοις), δῆλον ὅτι περὶ φωνῶν σημαίνουσῶν νοήματα ἀνάγκη γάρ 5 ὅντος τοῦ πράγματος εἶναι καὶ τούτου τὸ ὄνομα, καὶ πρὸ τούτου τὴν ἔννοιαν, ἣν ἔχουμεν τοῦ πράγματος.² οἷον τοῦ Σωκράτους ἐστιν ὄνομα ἡ Σωκράτης φωνή, τὸ δὲ πρᾶγμα αὐτὸς ὁ Σωκράτης. ἡ δὲ ἔννοια, ἣν ἔχουμεν ἐν τῇ ψυχῇ, ἡ περὶ τοῦ Σωκράτους γνῶσις. σκοπὸς οὖν τῷ Ἀριστοτέλει εἰπεῖν 10 περὶ ἀπλῶν φωνῶν σημαίνουσῶν ἀπλᾶ πράγματα διὰ μέσων ἀπλῶν νοημάτων. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ σκοποῦ.

Οὐτὶ δὲ γρήσιμόν ἐστι τὸ βιβλίον εἰς τε τὸ θεωρητικὸν τῆς φιλοσοφίας μέρος καὶ τὸ πρακτικόν, ἐκ τῶν προειρημένων δῆλον, εἴπερ καὶ 15 τὴν ἀπόδειξιν, ὡς ἐδείξαμεν, ἀνευ τῶν ἀπλῶν φωνῶν οὐκ ἐστι γνῶσαι, 15 καὶ ὅτι περὶ τῶν κοινοτήτων διαλαμβάνει, εἰς δέ τὰ ὅντα πάντα διαιρεῖται.

Η δὲ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς ἐστι τοιαύτη· Κατηγορίαι ἐπιγέγραπται τὸ βιβλίον, οὐγ̄ ὅτι περὶ τῶν κατηγοριῶν τῶν ἐν δικαστηρίοις διαλαμβάνει 20 (οὐ γάρ πρόκειται αὐτῷ ῥητορεύειν), ἀλλ' ὕσπερ καὶ ἐν ταῖς Εἰσαγωγαῖς ἐμάθημεν, διττὴ τῶν γενῶν ἐστι διαφορά· τὰ μὲν γάρ ἐστι γενικώτατα καὶ μόνως γένη, τὰ δὲ ὑπάλληλα, ἀλλαγὴ καὶ γένη καὶ εἶδη λέγεται, εἶδη μὲν τῶν πρὸ αὐτῶν γένη δὲ τῶν μετ' αὐτά· καὶ τὰ μὲν γενικώτατα μόνως 25 κατηγοροῦνται, τὰ δὲ ὑπάλληλα ὑπόκεινται μὲν τοῖς πρὸ αὐτῶν κατηγοροῦνται δὲ τῶν μετ' αὐτά. διαλέγεται δὲ ἐνταῦθα περὶ τῶν δέκα γενικωτάτων 30 γενῶν. ἀλλαγὴ κατηγοροῦνται, οὐδέποτε δὲ ὑπόκεινται. διὰ τούτο οὖν ἐπέγραψε τὸ βιβλίον Κατηγορίαι, ὡς ἀν εἰ ἔλεγε Περὶ τῶν γενῶν | τῶν 13^η μόνως κατηγορουμένων.

Η δὲ τάξις τῆς ἀναγνώσεως δήλη ἐκ τοῦ σκοποῦ· ἐπειδὴ γάρ, ὡς ἔφαμεν, εἰς τοῦτο κατέληξεν ἡ θεωρία, ἐντεῦθεν ἀρκτέον τῆς πράξεως. 30 καὶ ὅτι δεῖ τὰ ἀπλούστερα προηγεῖσθαι τῶν συνθέτων· ἀπλουστέρα δὲ ἡ 5 περὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν διδασκαλία, εἴπερ, ὡς εἴρηται. διαλαμβάνει περὶ ἀπλῶν φωνῶν σημαίνουσῶν ἀπλᾶ πράγματα διὰ μέσων ἀπλῶν νοημάτων.

Οὐτὶ δὲ γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ βιβλίον, πάντες μαρτυροῦσι. δῆλοι 35 δὲ καὶ ἡ φράσις καὶ τὸ τὸν φιλόσοφον ἐν ἄλλαις πράγματεσίαις μεμνῆσθαι 10

2 μέν οι. F 3 τί δὲ] καὶ τί ἐστι F περὶ—διαλ.] αὗται οὖν λέγονται F ἐν—διαλέγεται (ἢ) οι. C 4 περὶ οὐκ coll. F λόγος τούτ. coll. F 6 τὸ ante τούτ. coll. F 7 ἦν] μὲν C 7, 8 φωνὴ σωκράτους Ca (cf. p. 14,7) 8 τὸ—Σωκράτης οι. C αὐτὸς σωκρ. F 9 ἡ οι. CF γνῶσιν F 13 μέρος] μέχρι F 14 εἰς τὴν ἀπ. CF ἐδείξαμεν] p. 10,24 sq. 15 ἡ Ca 17 κατηγορίας F 18 τοῖς δικ. a 19 καὶ οι. C 20 ἡ διαφ. a 21 εἶδη καὶ γένη coll. a 22 μετὰ ταῦτα C 25 οὖν οι. F 26 ὑπέργραψε C κατηγορίας CF 28, 29 ὡς ἔφαμεν οι. C (cf. p. 11,27) 30 προηγ.—δὲ οι. F αν ἀπλουστάτη; 31 ὡς εἴρηται] v. 10 35 καὶ (prior) οι. F ταῖς ἄλλαις F

τοῦ συγγράμματος τούτου. δύο δέ, ώς εἴρηται, βιβλίων Κατηγοριῶν εύρε- 13v
θέντων, σχεδὸν παραπλησίων κατὰ πάντα καὶ κατ' αὐτὸν τὸ προσύμιον
(ἔστι γὰρ τοῦ ἑτέρου ἡ ἀρχὴ “Τῶν δυντῶν τὰ μὲν ὄμώνυμά ἔστι, τὰ δὲ
συνώνυμα”, ητις σχεδὸν ἡ αὐτή ἔστι τῷ προκειμένῳ βιβλίῳ), ἐκρίθη τοῦτο 15
5 γνήσιον εἶναι τὸ βιβλίον ὑπὸ πάντων ἐξηγητῶν.

Η δὲ εἰς τὰ κεφάλαια διαίρεσις τριχῇ· διαιρεῖται γάρ εἰς τὰ πρὸ τῶν κατηγοριῶν εἰς τὰς κατηγορίας αὐτὰς καὶ εἰς τὰ μετὰ τὰς κατηγορίας, καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τμήματι διδάσκει τὰ χρήσιμα πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν κατηγοριῶν· ὕσπερ γάρ εἰώθασιν οἱ γεωμέτραι τὰ χρήσιμα 10 πρὸς τὴν τῶν θεωρημάτων διδασκαλίαν προδιδάσκειν, τί ἔστι σημεῖον, τί ἔστι γραμμή, τί ἔστι κύκλος, ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται μεταξὺ τῆς διδασκαλίας ἡ ἔνοιας δηνόμασι κεχρῆσθαι ἡ διδάσκοντές τι περὶ αὐτῶν ἐκτρέπεσθαι καὶ διακό- 20 πτειν τὴν συνέχειαν τῶν προκειμένων· οὕτως καὶ ὁ φιλόσοφος ἐνταῦθα ἐπειδὴ ἔμελλεν ἐν τῇ τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίᾳ μνημονεύειν λέξεών τινων καὶ 25 φωνῶν ἡμῖν ἀγνώστων, διὰ τοῦτο περὶ αὐτῶν προδιδάσκει, ἵνα μὴ δόξῃ τὸν λόγον ταράττειν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τμήματι περὶ αὐτῶν τῶν κατη- 30 γοριῶν διδάσκει. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ πάλιν περὶ τινων διαλαμβάνει φωνῶν, 14^τ ὃν ἐμνήσθη ἐν τῇ τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίᾳ, οἷον τοῦ ἀμα τοῦ προτέ- ρου τοῦ ἔχειν. καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν οὐχ ἀμα πάντα πρὸ τῶν κατηγοριῶν 20 ἐδίδαξε; φαμὲν δτι τῶν φωνῶν τούτων αἱ μὲν εἰσὶ πᾶσιν ἄγνωστοι, οἷον 5 τὸ ὄμώνυμον, τὸ συνώνυμον (οὐδεμίαν γάρ τούτων ἔννοιαν ἔχει ὁ πολὺς ἄνθρωπος), τὰ δὲ γνώριμα μὲν ἐκ τῆς συνηθείας, ἀλλ' ὅμως τινὸς δεόμενα διαρθρώσεως, οἷον τὸ ἀμα καὶ τὸ πρότερον. τὰ οὖν παντάπασιν ἄγνωστα πρὸ τῆς τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίας ἀναγκαίως προέταξεν, ἐπειδὴ ἔκείνων 25 ἀγνοουμένων ἐφιστάνειν οὐκ ἐμέλλομεν τοῖς λεγομένοις περὶ τῶν κατηγο- ριῶν (χρῆται γάρ αὐτοῖς εἰς τὴν τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίαν), τὰ δὲ λοιπά, λέγω δὴ τὰ ἀδιαρθρώτως ἡμῖν ἐγνωσμένα, μετὰ τὰς κατηγορίας 15 διδάσκει, ἵνα μὴ μακρὸν ποιήσῃ τὸ προσώπιον καὶ τὸ πάρεργον τοῦ ἔργου μακρότερον. ἐφευρέθη δὲ ἡ κατὰ τὰ μόρια διαίρεσις πρὸς σαφήνειαν τοῦ 30 συγγράμματος· μαθόντες γάρ πόσα ἔστι τὰ τοῦ βιβλίου κεφάλαια καὶ περὶ τίνων διαλέγεται, ῥᾷστα τοῖς λεγομένοις παρακολουθήσουμεν, καὶ οὐ συγκε- 20 γυμένως καὶ ἀδιαρθρώτως ταῦτα δεξόμεθα.

1 τοῦ συγγρ. om. F	τούτου] αὐτοῦ F: om. a	εἱρηται] p. 7, 28	2 τῶν
σχεδὸν C	3 ἡ om. F	τῶν γὰρ ὄντων F	5 post εἰναι add. τοῦ φιλοσόφου
Fa	έξηγ. om. C	6 post κεφ. add. τοῦ βιβλίου Fa	διέρηται Ca
γὰρ om. Ca	7 αὐτὰς καὶ om. a: αὐτὰς om. F	9 γὰρ om. F	10 διδ.
τῶν θεωρ. coll. a	11 ἐστι (ante γρ. et κύκλ.) om. Fa	ἀναγκάζηται F	
12 διδάσκοντας C: διδάσκουν F	13 οὕτως—ταρ. (16) om. F	14 καὶ] ἡ a	
16 τῶν αὐτῶν coll. C	19 καίτοῦ ἔχ. F	20 φαμὲν οὖν C	τούτων om. C
21 ἔνν. τούτων coll. C	22 μὲν om. F	23 διορθώσεως F	26 αὐτῆς F ¹
28 ποιήσαιτο F	29 ἐφευρέθη — δεξόμεθα (32) eicias (cf. p. 8, I)		εύρεθη C
τὰ om. F	30 συγγρ.] πράγματος C	32 ἀδιάρθρωτα F	δεξώ-
μεθα C			

p. 1^a1 Όμωνυμα λέγεται.14^r

Αἱ ψυχαὶ αἱ ἡμέτεραι γυμναὶ μὲν οὖσαι τῶν σωμάτων ἡδύναντο διὰ τῶν νοημάτων σημαίνειν ἀλλήλαις τὰ πράγματα· ἐπειδὴ δὲ σώματι συν- 25 δέδενται | δίκην νέφους περικαλύπτουσιν αὐτῶν τὸ νοερόν, ἐδεήθησαν τῶν 14^v 5 ὄνομάτων, δι’ ὧν σημαίνουσιν ἀλλήλαις τὰ πράγματα. Ιστέον τοίνυν ὅτι σημαίνομεν ἀλλήλοις τὰ πράγματα ἢ διὰ τῶν ὄνομάτων ἢ διὰ τῶν ὄρισμῶν. οἷον τὸν ἄνθρωπον σημαίνομεν καὶ διὰ τῆς ἄνθρωπος φωνῆς καὶ διὰ τοῦ 5 δρισμοῦ τοῦ λέγοντος ‘ζῷον λογικὸν θυγητόν’. ἀλλ’ ὅταν μὲν διὰ τῆς ἄν- 10 θρωπος φωνῆς σημαίνωμεν τὸν ἄνθρωπον, ἀθρόαν αὐτοῦ τὴν φύσιν ἔδη- λώσαμεν. ὅταν δὲ διὰ τοῦ ὄρισμοῦ, τὰ κατὰ μέρος προσάντα τῷ ἄνθρωπῳ 15 θεωροῦμεν. τῶν οὖν πραγμάτων τὰ μὲν κοινωνεῖ ἀλλήλοις κατὰ τὸ ὄνομα 10 διαφέρει δὲ κατὰ τὸν ὄρισμὸν καὶ καλεῖται ὄμωνυμα, τὰ δὲ κοινωνεῖ μὲν κατὰ τὸν ὄρισμὸν διαφέρει δὲ κατὰ τὸ ὄνομα καὶ καλεῖται πολυώνυμα. τὰ δὲ κατά τε τὸ ὄνομα καὶ τὸν ὄρισμὸν κοινωνεῖ καὶ καλεῖται συνώνυμα. 15 15 τὰ δὲ κατὰ τὸ ὄνομα καὶ κατὰ τὸν ὄρισμὸν διαφέρει, ἀ καλεῖται ἑτερώ- γυμα.

Εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι ἄλλο ἔστιν ἑτερον καὶ ἄλλο ἑτερώνυμον· ἑτε- 20 ρώνυμα μέν εἰσι τὰ περὶ ἓν καὶ τὸ αὐτὸν ὄποκείμενον θεωροῦμενα πράγ- ματα διαφόρου δὲ μετέχοντα ὄνόματος· οἷον ἐπὶ τῆς κλίμακος καὶ ἡ 25 ἀνάβασις καὶ ἡ κατάβασις, καὶ ἄλλως μὲν ὄριζεται ἡ ἀνάβασις ἄλλως δὲ ἡ κατάβασις, καὶ τὰ ὄνόματα δὲ διάφορα· ἀνάβασις γὰρ καὶ κατάβασις. ταῦτα οὖν ἴδιας ἑτερώνυμα καλοῦσιν. ἑτερα δὲ τὰ κατὰ πάντα ἄλλα, καὶ κατὰ τὸ ὄποκείμενον καὶ κατὰ τὸ ὄνομα, οἷον ἄνθρωπος καὶ ἵππος. 25

Περὶ τῶν ὄμωνύμων δὲ μόνων καὶ συνωνύμων ποιεῖται τὴν διδασκα- 25 λίαν, διότι αὐτῶν μόνων ἐν τῇ τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίᾳ χρήζει, ζηλῶν καν τούτῳ τὴν γεωμετρικὴν διδασκαλίαν· εἰώθασι γὰρ κἀκεῖνοι περὶ μόνων προλαμψάνειν τῶν συμβαλλομένων αὐτοῖς ἐν τῷ προκειμένῳ βιβλίῳ | ἦ 15^r θεωρήματι. ἢ καὶ ἄλλως συντομίας δεῖ ἐρῶν διὰ τούτων καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ἥμας δυνάμει διδάσκει· τούτων γὰρ γνωσθέντων γνώριμα ἔσται 30^v καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἀντικείμενα· τῶν γὰρ ἀντικειμένων ἡ αὐτὴ ἔστιν ἐπι- στήμη· ὃ γὰρ εἰδὼς τί ἔστιν ὄμωνυμον εἴσεται καὶ τὸ τούτῳ ἀντικείμενον, 5 λέγω δὴ τὸ πολυώνυμον· εἰ γὰρ ὄμωνυμόν ἔστι τὸ κοινωνοῦν μὲν τῷ ὄνόματι τῷ δὲ πράγματι διαφέρον, ὡς μᾶς ἡ τε θαλάσσιος καὶ ὁ γηγενῆς,

2. 3 δι’ αὐτῶν τῶν α 3. 4 ἐνδέδ. F 5 post ὄνομ. add. καὶ τῶν ὣημάτων C
5 τούτων οι. C 7 καὶ (prius) οι. C 7. 8. 9 ἄνθρωπος] ἄνθρωπον C 9. 10 δη-
λοῦμεν α 10 δι’ ὄρ. F 12 τὰ δὲ κοιν.—πολυώνυμα post συνώνυμα (14) coll. C
13 καὶ] ἀ α 14 τε οι. C alt. καὶ] ἀ α 15 κατὰ τὸ ὄν. καὶ τὸν ὄρ. C: κατὰ
τὸν ὄρ. καὶ τὸ ὄν. α ἀ] καὶ C 18 μὲν οὖν C 20 post ἀνάβ. add. ἄλλη C
post κατάβ. addas θεωρεῖται καὶ ἄλλως—ἡ κατάβασις οι. C 21 τὰ μὲν ὄνόμ. (δὲ
οι.) α 22. 23 καὶ κατ’ οὖνομα καὶ κατὰ τὸ ὄπ. C post ἵππος add. διαλλάσσουσι
γὰρ περὶ τὸ ὄνομα, οὐ μὴν ἄλλα καὶ κατὰ τὸ ὄποκείμενον F 24 δὲ post περὶ coll. α
27 τῶ οι. C 29 ἥμας οι. F 30. 31 ἐπιστ. ἔστιν coll. C

πολυώνυμον ἄρα ἐστὶ τὸ τούτῳ ἀντικείμενον, τὸ τῷ πράγματι μὲν ταῦτὸν 15^τ διαφέρον δὲ τῷ ὀνόματι, ὡς ἄρο ἔφος σπάθη. ὅμοίως δὲ καὶ ὁ εἰδὼς τί 10 ἐστὶ συνώνυμον, δτι τὸ καὶ τῷ ὄρισμῷ καὶ τῷ ὄνόματι κοινωνοῦν, ὡς ἄν-
θρωπος Σωκράτης τε καὶ Πλάτων, οὗτος καὶ τί ἐστιν ἑτερώνυμον εἴσεται, 20
5 δτι τὸ καὶ τῷ ὀνόματι καὶ τῷ πράγματι διαφέρον, ὡς ἡ ἀνάβασις καὶ ἡ
κατάβασις· καὶ γὰρ καὶ ὀνόματι καὶ πράγματι διαφέρουσιν, εἰ καὶ τὸ ὑπο-
κείμενον ἀμφοτέροις τοῖς πράγμασι τὸ αὐτό ἐστιν· ὡς γὰρ ἄλλο τί ἐστι
τὸ εἶναι σίτῳ καὶ ἄλλο τὸ εἶναι σπέρματι ἢ καρπῷ, οὗτος ἄλλο τί ἐστι
τὸ εἶναι κλίμακι καὶ ἄλλο τὸ ἀναβάσει εἶναι ἢ καταβάσει· ποιᾶς γὰρ 25
10 σχέσεως τῆς περὶ τὴν κλίμακα ἐνεργείας ταῦτα ἐστιν ὄντα δηλωτικά.

Προέταξε δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τὰ ὄμώνυμα, ἐπειδή-
περ ἀπλούστερά εἰσι καθ' ἐν μόνον κοινωνοῦντα, τὸ | ὄνομα, καὶ δτι φύσει 15^ν
πρότερά ἐστι τὰ ὄμώνυμα τῶν συνωνύμων· τὸ γὰρ ὃν τῶν κατηγοριῶν
ὄμωνύμως κατηγορεῖται καὶ οὐ συνωνύμως. οὐκ ἀν δὲ γένοιτο ὄμώνυμον,
15 εἰ μὴ πάντα ταῦτα συνέλιμωσι· ταυτότης ὄντας, ταυτότης τόνου, ταυτό-
της γένους, ταυτότης πτώσεως, ταυτότης πνεύματος, ταυτότης καταλήξεως·
ἐὰν γὰρ ἄλλο καὶ ἄλλο ὄνομα ἢ, δῆλον δτι οὐκ ἐστιν ὄμώνυμον. εἰ δὲ
τὸ αὐτὸ μὲν ὄνομα ἢ, τόνος δὲ διάφορος, οὐδὲ τοῦτο ὄμώνυμον, οἷον ἄργος
καὶ ἀργός· τὸ μὲν γὰρ παροξύτονόν ἐστι καὶ σημαίνει κύνα, τὸ δὲ δεῦ-
20 τονον καὶ σημαίνει τὸν ἀμελῆ. καὶ εἰ μὲν ἀρσενικὸν εἶη, σημαίνει, ὡς εἰ-
πον, τὸν κύνα τοῦ Ὁδυσσέως ἢ ὄνομα ἥρωος, εἰ δὲ οὐδέτερον, σημαίνει
ὄνομα πόλεως. ὅμοίως βίος καὶ βιός· βίος μὲν γὰρ βαρυτόνως ἢ ζωή,
βιός δὲ δευτόνως τὸ τόξον. καὶ πάλιν ἐὰν ταῦτα μὲν ἢ, πτῶσις δὲ μὴ 15
ἢ ἡ αὐτή, οὐ ποιεῖ ὄμώνυμον, οἷον ὁ ἐλάτης καὶ τῆς ἐλάτης· τὸ μὲν γὰρ
25 εὐθείας ἐστὶ καὶ σημαίνει ἡνίοχον ἢ ἄλλον τινὰ ἐλαύνοντα ἀρσενικοῦ γέ-
νους ὃν, τὸ δὲ καὶ θηλυκοῦ γένους καὶ γενικῆς πτώσεως (ἢ ἐλάτη γὰρ τῆς
ἐλάτης) καὶ δένδρου ὄνομα. δέον δὲ καὶ πνεῦμα τὸ αὐτὸ ἔχειν· εἰ γὰρ 20
διάφορον εἶη τὸ πνεῦμα, οὐκ ἐσται ὄμώνυμον, οἷον ἐπὶ τοῦ 'οιος'. σημαί-
νει γὰρ καὶ τὸ μόνος, σημαίνει καὶ τὸ ὄποιος, καὶ τὸ μὲν δασύνεται τὸ
30 ὄποιος, τὸ δὲ ψιλοῦται τὸ μόνος. χρεία δὲ καὶ τῆς αὐτῆς καταλήξεως.
σαφὲς δὲ οἶμαι τοῦτο· τὸ γὰρ ἐλάτης καὶ ἡ ἐλάτη καταλήξει διαφέροντα 25
οὐκ εἰσὶν ὄμώνυμα.

Ζητοῦσι δέ τινες διὰ τί μὴ εἶπεν ὄμώνυμον, ἀλλὰ ὄμώνυμα. φα-
μὲν δτι τὸ ὄμώνυμον οὐκ ἐστιν ἐν (οὐ γὰρ λέγεται αὐτὸ ἑαυτῷ τι εἶναι

I τούτων a ante ταῦτὸν add. κοινωνοῦν ἢ C 3 καὶ τὸ τῷ coll. F ὄνόμ.] πράγμα-
τι C 3. 4 ἄνθρωποι F 4 τε οἱ. C 5 τῷ (ante πραγ.) οἱ. C 6 πρ. καὶ ὀνόμ.
C: τῷ ὀνόμ. καὶ τῷ πρ. a διαφέρει Fa 9 ἢ καταβ. εἶναι coll. C 10 δηλ. ὄνόμ.
coll. C; αν τὰ ὄνόμ. δηλ.? 11 ἐπειδὴ C 15 post πάντα add. τὰ ἔξ C 17 καὶ ἄλλο
οἱ. F ἢ] ἦν F 18 ὄνομα μὲν coll. Fa 19 γὰρ οἱ. C 20 pr. καὶ οἱ. C
ώς εἰπον σημ. coll. C 21 ἢ τὸν κ. Fa 22 ὅμοίως καὶ C 25 εὐθεία F ἀρ. γέ-
νους ὃν οἱ. Fa 26 pr. καὶ οἱ. C post γένους add. ἐκείνου ἀρσενικοῦ ὄντος Fa
πτ. γεν. coll. C 27 καὶ ἐστι δένδρου a τὸ πν. τὸ C 29 γὰρ οἱ. a καὶ (primum)
οἱ. C καὶ τὸ ὄποιος σημ. κ. τὸ μόνον (sic) a: σημαίνει οἱ. C 30 τὸ δὲ ψιλ. F: ψιλ.
C: ψιλ. δὲ a 31 ἢ] αν τὸ? 33 μὴ] οὐκ C φαρὲν οὖν C 34 ἑαυτοῦ C

δικαιούμενον). ἀλλὰ πλείστα (ἄλλο γάρ ἄλλῳ ἐστὶν δικαιούμενον). διὸ πληθυν- 15^ο
τικῶς εἰρηκεν. | ἀπόροισι δὲ πάλιν τί δή ποτε εἶπε λέγεται. καὶ μὴ 16^ο
λέγονται. φαμὲν οὗτοι ἐπειδὴ τὰ δικαιούμενα εἰ καὶ πολλά εἰσιν, ἀλλ' οὐκ
καθὸ δικαιούμενα ἐν ὑπάρχουσιν (ἐν γάρ τὸ κατὰ πολλῶν κατηγορούμενον
5 οὖν μα). διὰ τοῦτο ἐνικῶς εἶπε λέγεται· πληθυντικὸν γάρ τὸ λέγονται. 5
ἄλλως τε ἔθος "Ελλησιν ἐπὶ τῶν οὐδετέρων δικαιούμενον τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ
ἀντὶ πληθυντικοῦ κεχρῆσθαι ἐπὶ τῶν τρίτων προσώπων, οἷον τρέχει τὰ
παιδία, ἔσφαλται τὰ βιβλία, οὐκ ἐβλάστησε τὰ δένδρα. τὴν δὲ αἰτίαν
γραμματικοὶ λεγόντων. οὕτως οὖν κανταῦθα τῇ πληθυντικῇ εὑθείᾳ, λέγω 10
10 δὴ τῇ δικαιούμενα, ἐνικὸν ὥστα ἐπηγέρθη τὸ λέγεται.

Ἴστεον δὲ ὅτι τὰ τρία ταῦτα ἔστιν ἀλλήλων διαφέροντα, ὑμώνυμα ὑμωνύμια ὑμωνύμως. ὑμώνυμα μὲν οὖν ἔστιν αὐτὰ τὰ πράγματα, ὑμωνύμια δὲ ἡ σχέσις αὐτῇ, καθ' ἣν τῷ ὄντι ματι κεκοινωνήκασιν, ὑμωνύμως δὲ τοιαύτη ἡ κατηγορία, ἡ κατὰ τῶν πραγμάτων ἔστιν.

15 Ιστέον δὲ ὅτι εὐθὺς ἐκ προοιμίων τὸν σκοπὸν τοῦ βιβλίου ἀνακηρύττει· φησὶ γάρ ὁ μόνος υἱος λέγεται· τῷ μὲν γάρ εἰπεῖν ὁ μόνος υἱος σημαίνει τὰ πράγματα, τῷ δὲ λέγεται τὰς φωνάς· θεωροῦνται δὲ ἐξ ἡμῶν τὰ πράγματα διὰ μέσων τῶν νοημάτων.

p. 1 a1 Ὁμώνυμα λέγεται.

Τὴν τῶν ὄμωνύμων διδασκαλίαν δι' ὄμωνύμων φωνῶν ἐποιήσατο·
καὶ γάρ αὐτὸς τὸ ὄμώνυμον ὄμώνυμόν ἐστι· πολλαγῆς γὰρ λέγεται·
τῶν γάρ ὄμωνύμων τὰ μὲν κατὰ τύχην ἐστίν, ως ὅταν ἐν διαφόροις τόποις
τύχωσί τινες τὸ αὐτὸν ἔχοντες ὄνομα, ως Ἀλέξανδρος ὁ Πάρις καὶ Ἀλέ- 25
ξανδρος ὁ Μακεδών, τὰ δὲ κατὰ προαιρέσιν καὶ διάνοιαν. καὶ τούτων τὰ
μὲν κατὰ μνήμην, ως ὅταν τις τὸν ἴδιον υἱὸν δονήματι τῶν προγόνων κα-
λέσῃ, τὰ δὲ κατ' ἐλπίδα, ως ὅταν τις τὸν ἴδιον υἱὸν προσδοκῶν | ἔσεσθαι 16ν
φιλόσοφον καλέσῃ Πλάτωνα (καὶ πολλάκις συντρέχει τῷ κατὰ μνήμην τὸ
κατ' ἐλπίδα, ως ὅταν τοιοῦτον ἐπιτήδευμα μεταχειρισάμενος ὁ πάππος
εύρει), τὰ δὲ κατὰ ἀναλογίαν, ως ὅταν τῇ τινος ἀναλογίᾳ καλέσωμέν τι, 5

1 ὅιδο] ἐπεὶ οὖν ἐν μὲν ὄνομα πολλὰ δὲ πρόγραμματα δηλοῦ, διὰ τοῦτο α 2 εἰρηται Ca
 δή ποτε οι. C 7 πληθυντικῷ α 9 γραμματικὸς λεγέτω C: γραμματικοὶ λέγουσιν α
 οὖν οι. Ca 10 ὄμωνύμῳ α post ἥπμα add. τρίτου προσώπου C 11 ἴστεον—
 πραγ. ἔστιν (14) εἰδιας δὲ οι. C τὰ οι. Fa 12 μὲν οι. F οὖν οι. a
 13 κοινωνίᾳ. C 14 ἡ κ. τ. πρ. (ἔστιν οι.) F τῶν οι. a 15 ἴστεον δὲ]
 καὶ F προσιμίου F ἀνεκήρυξε Ca 16 ὅτι ὄμων. (pr. l.) Ca 16. 17 τῷ]
 τὸ a 16 γάρ οι. Ca ὅτι ὄμων. (alt. l.) Fa 18 τῶν οι. Ca 19 lemma
 οι. a 20 τὴν δὲ a 21 πολλ. γάρ] καὶ γάρ πολλ. C 22 τὰ μὲν ἐκ τύχης
 ἔστι, τὰ δὲ ἐκ διανοίας. ἐκ τύχης μὲν ὡς ὅταν a 23 ὅν. ἔγ. coll. C 24 post
 μακεδόνιν add. ἐκ διανοίας δὲ ὡς τὸ δόξαι τινὰ εἰπεῖν τοῖς δούλοις ὄνομα οἷον ἔτυγε a
 25 ὅν. τῶ τῶν F; an δν. τινος τῶν? 25. 26 καλέσοι F 26 ἔσται C 27 καλέσοι
 CF τὸ z. μν. τῶ (a 28 ὡς οι. F ἐπιτ.] ἐπιγείρμα a 29 τῇ οι. a

οῖν πόδα κλίνης καὶ κορυφὴν ὅρους (ὅν γάρ λόγον ἔχει πρὸς τὸν ἀνθρω- 16^v
πὸν ὁ πούς, τοῦτον καὶ πρὸς τὴν κλίνην ὁ τῆς κλίνης πούς), τὰ δὲ ἀφ' 17^v
ένός, ως ὅταν ἀπό τινος ὠρμημένοι καλέσωμεν τῇ ἐκείνου προστηγορίᾳ
πάντα τὰ ἐξ αὐτοῦ, ὃς περὶ ἰατρικὸν σμιλίον καὶ ἰατρικὸν φάρμακον, τὰ δὲ 18^v
5 πρὸς ἓν, ως ὅταν ἀφορῶντες πρὸς τι ἔσεσθαι μέλλουν τέλος ὄνομάσιωμεν
αὐτὰ πρὸς ἐκεῖνο, ως ὑγιεινὸν γυμνάσιον καὶ ὑγιεινὸν σιτίον. Διαφέρει δὲ
τοῦ ἀφ' ἔνός, ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἀπό τινος ἀργῆς λέγεται, ταῦτα δὲ πρὸς τι
τέλος ὑρῷ. τῶν δὲ ἀφ' ἔνός τὰ μὲν ως ἀπὸ παραδειγματικοῦ αἰτίου λέ-
γονται, ως ἡ ἐν τῇ εἰκόνι ἀνθρώπου ἀπό τινος ἀληθινοῦ ἀνθρώπου. τὰ δὲ 19^v
10 ως ἀπὸ ποιητικοῦ, ως τὸ ἰατρικὸν σμιλίον. Ζητητέον δὲ ἐνταῦθα κατὰ
ποιὸν σημαντίμενον τῶν ὄμωνύμων ὁ Ἀριστοτέλης τὴν τῶν ὄμωνύμων διᾶ-
σκαλίαν ποιεῖται. φαμὲν οὖν ως κατὰ τὸ πρὸς ἓν καὶ ἀφ' ἔνός· ἀπὸ
γάρ τοῦ ἀληθινοῦ ἀνθρώπου ὁ γεγραμμένος ὀνόμασται. τινὲς δὲ ἐζήτησαν 20
διὰ τί μὴ τῷ κατὰ ἀναλογίαν ἐχρήσατο, ὅπερ καὶ ἀμεινον εἶναι δοκεῖ.
15 καὶ φαμεν ὅτι τὸ ἀνάλογον ἐν τέτρασι τὸ ἐλάχιστον θεωρεῖται (λέγομεν
γάρ, εἰ τύχοι, ὅτι τὰ δύο πρὸς τὰ δυτικὰ ἀναλογίαν ἔχει ως τὰ δέκα πρὸς
τὰ τετραπλασίονα γάρ λόγον ἔχει ἐκάτερα), τὰ δὲ διμόνυμα 25
καὶ ἐν δυσίν· εἰκότως ἄρα οὐ περὶ τῶν κατὰ ἀναλογίαν διμόνυμων δια-
λέγεται.
20 Τινὲς δέ φασιν ὅτι διὰ τοῦτο τῶν πολυωνύμων οὐκ ἐμνήσθη, ἐπειδὴ
τὰ διμόνυμα κατὰ μὲν τὸ ὄνομα ταῦτα εὑρίσκονται, κατὰ δὲ τὸν ὄντιμὸν
διαφέρουσι, τὰ δὲ πολυώνυμα τούναντίσιν· ὁ οὖν φιλόσοφος ως περὶ πραγ-
μάτων διαλεγόμενος κατεφρόνησε τῶν ὄνομάτων· τὸ γάρ ταῦτα ζητεῖν
γραμματικοῖς πρέπει. καὶ ἀλλως, ὅπερ ἥδη εἴπον, περὶ μόνων τῶν χρη-
25 σιμευόντων αὐτῷ εἰς τὴν τῶν κατηγοριῶν διᾶσκαλίαν προλαμβάνει νῦν.

p. 1a1 Λέγεται.

‘Τακουστέον ‘πράγματα’, ἵνα οὗτοις ἦ ‘ὄμώνυμα’ λέγεται πράγματα.
οὐδὲν οὐδένα μόνον κοινόν’. ἡγίκα δὲ εἴπη ὅτι λέγεται, δηλοῖ ὅτι καὶ παρὰ 30
τοῖς παλαιοῖς τούνομα φέρεται καὶ | οὐκ αὐτοῦ ἐστιν ἡ τοιαύτη θέσις τοῦ 17^v
διμόνυμος· καὶ γάρ καὶ Ηλάτων ἐμνήσθη αὐτῶν καὶ ὁ ποιητὴς λέγων περὶ
τῶν Αἰάντων

ἴσον θυμὸν ἔχοντες διμόνυμοι.

ὅταν δὲ αὐτὸς διοματοθετῇ, λέγει ‘καλῶ’, ως ἐν τοῖς ‘Αναλοτικοῖς

1 ἔχει λόγον coll. a	2 καὶ om. C	3 προσ. τῇ ἐκ. coll. Ca	4 ἀπαντά
Ca	σμιλ.] βιβλίον Ca	5 ἔσεσθαι om. a	6 καὶ ὑγιεινὸν σιτίον om. Ca
7 τοῦ] αἱ τῶν? μὲν om. F	8 τῶν] τὰ a	12 ως —ἐνός] ὅτι ως τὸ ἀφ' ἔνός Ca	
14 ἐχρήσατο om. F	15 φασιν F	ἀναλογοῦν Ca	θεωρ. τὸ ἐλ. coll. C
om. a	ἀναλογίας C	ἔχειν a	16 ὅτι
		17 ἐκάτερον F	18 διμόνυμων om. F
20 τινὲς — νῦν (25) post δηλωτικά (p. 15, 10) transponas, nisi malis eicere			22 γοῦν C
21 πρέπον F εἴπον] p. 13, 8	25 παραλαμβ. a	27 προσυπαν. Ca	30 Ηλάτων]
Phaedr. p. 266 A alias ὁ ποιητὴς] Hom. P 720		32 θυμὸν ὄνομα Ca	όμώνυμον
C: om. a	33 ὁ αὐτὸς C: ὁ αὐτὸς a	διοματοθετεῖ F	Ἀναλοτ.] Anal. pr. p. 21b16

“ὅρου δὲ καλῶν” καὶ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας “καὶ ἔστω τοῦτο ἀντί- 17^τ
φασις”.

p. 1a1 Ὁν ὄνομα μόνον κοινόν.

Τάρ’ οὖν ἐν τοῖς ῥήμασιν οὐκ ἔστιν ὅμωνυμία; καὶ μὴν ἔστι· λέγομεν
5 γὰρ ‘ἔρων’. καὶ σημαίνει τοῦτο καὶ τὸ λέξων καὶ τὸ ἔρωτικῶς διάκειμαι.
πᾶς οὖν ὅμωνυμα εἰπε τὰ μόνον τὸ ὄνομα κοινὸν ἔχοντα; ἔροῦμεν πρὸς 10
τοῦτο ὅτι τὸ ὄνομα διγῶς λέγεται, τὸ μὲν πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ῥήματος
τὸ δὲ κοινῶς λεγόμενον ἐπὶ πάσης λέξεως, καθ’ ὃ σημαίνομεν πᾶσα
15 φωνὴ σημαντικὴ ὄνομα λέγεται, ώς ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας φησί “αὐτὰ
μὲν οὖν καθ’ ἔαυτὰ λεγόμενα τὰ ῥήματα διόρματά ἔστι καὶ σημαίνει τι”. 15
ἐνταῦθα οὖν ὄνομα λέγει οὐ τὸ ἀντιδιαστελλόμενον πρὸς τὸ ῥῆμα, ἀλλὰ
τὸ κοινῶς κατηγορούμενον πάσης φωνῆς σημαντικῆς· ὅστε τὸ ἔρων τὸ
σημαίνον τὸ λέξων καὶ τὸ ἔρωτικῶς διάκειμαι ὅμωνυμόν ἔστι· κοινὸν γὰρ
ὄνομα ἔχει τὸ ἔρων, ὅρου δὲ διάφορον. ἔστιν οὖν καὶ ἐν τοῖς ῥήμασιν 20
25 ὅμωνυμία.

p. 1a1 Μόνον κοινόν.

Διγῶς λέγεται τὸ μόνον· ἢ τὸ μοναδικόν, ώς ὅταν λέγωμεν μόνον
γῆλιν καὶ μόνην σελήνην, ἢ τὸ ἀντιδιαστελλόμενον πρὸς τὸ σύζυγον, ώς
ὅταν λέγωμεν ‘ἀπελείψθην ἐν πολέμῳ δόρυ ἔχων μόνον’, καίτοι οὐδὲν
20 κωλύει καὶ ὑποδήματα ἔχειν καὶ ἴματιον, ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς 25
ἀσπίδος ἢ τῶν ἀλλων ὅπλων, καὶ ‘ἐν τῷ ἀρίστῳ ἄρτον εἶχον μόνον’, καί-
τοι οὐδὲν κωλύει καὶ ἴματιον ἔχειν, ἀλλὰ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ὕψων.
ἐνταῦθα οὖν ώς πρὸς τὸ σύζυγον τὸ μόνον ἀπέδωκε, λέγω δὴ τὸν
δρισμόν.

25 Τὸ δὲ κοινὸν τετραγῶς λέγεται· ἢ τὸ ἀμερίστως μεθεκτόν, ώς φα- 30
μεν διδύλιον κοινόν (οὗτος γὰρ τῇ μὲν οὐσίᾳ ἀμέριστος, τῇ δὲ γρήσει 17^τ
μεριστός), ἢ τὸ μεριστῶς μεθεκτόν, ώς λέγομεν ἀριστον κοινὸν καὶ ἀγρόν
κοινόν (μετέχομεν γὰρ οὐ πάντες ὅλου, ἀλλὰ ἔκαστος μέρους), ἢ τὸ ἐν
προκαταλήψει, ώς δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ τόπος κοινός (τοῦ γὰρ προκαταλαβόντος 5
30 γίνεται), ἢ τὸ ἐξ ἵσου παρὰ τῶν μετεχόντων μεταλημβανόμενον, ώς λέγε-

1 Περὶ ἑρμ.] p. 17a33 1. 2 καὶ—ἀντίφασις in lac. XII litt. om. C ἀντίφ. τοῦτο
coll. Arist. 4 καὶ μὴν ἔστι om. F 6 ὅμών. εἰπε] ὅμών. φησί C: φησίν ὅμών.
εἴναι a τὸ om. C ἔχ. n. coll. C ἔροῦμεν δὲ F 8 σημαίνο-
μενον om. F 9 Περὶ ἑρμ.] p. 16b19 10 λεγόμενα om. F 11 διαστελ. C
12 ώς C 14 ἔχει ὅν. coll. a ὅν. μόνον ἔχει F 15 ἡ ὅμων. Fa
19 ἀπελείψθη Ca: ἀπελήφθη F τῶ πολ. C 20 τὸ ὑποδήμ. C 21 καὶ
om. C ἔσχον F 23 ἀποδέωκε a 25 post ἦ add. ώς a 26 κοινὸν
διδύλιον coll. F 29 προκαταλήψει Olymp.: προλήψει CfFa δ om. Ca post
κοινός add. τόπος F 30 γίν.] ἔστι F λαμβαν. Cf

ταὶ κοινὴ ἡ τοῦ αἵρουκος φιλογή (ἔξι ἵσου γάρ αὐτῆς πάντες ἀκούουσι, καὶ 17^ο οὐχ ἥδε μὲν τῆσδε ἥδε δὲ τῆσδε τῆς συλλαβῆς) καὶ ἡ ἀνθρωπεία φύσις κοινὴ τῶν μετεγγόντων πάντων. ἔξι ἵσου γάρ αὐτῆς οἱ κατὰ μέρος μετέ- 18 γομεν ἄνθρωποι πάντες. ἐνταῦθα οὖν τὸ κοινὸν παρέλαβε κατὰ τὸ ἔξι ἵσου μεθεκτόν.

p. 1a] Ὁ δὲ κατὰ τοῦνομα λόγος τῆς οὐσίας ἔτερος.

Εἰπὼν τὰ τοῖς ὄμωνύμοις ὑπάρχοντα νῦν προστίθησι τίνα αὐτοῖς οὐκ
ὑπάρχει, ἵνα μὴ μόνον ἐκ τῆς κοινωνίας ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς διαφορᾶς ἔχω- 15
μεν διαγνώσκειν αὐτά. Ζητητέον δὲ τί δή ποτε μὴ εἶπεν 'ἢν ὅνομα
10 μόνον κοινόν, ὁ δὲ λόγος τῆς οὐσίας ἔτερος'. φαμὲν ὅτι ἐνδέγχεται τὰ ὄμώνυμα καὶ συνώνυμα
εἶναι κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο· οἱ γὰρ Αἴαντες ή μὲν ἀνθρώποι εἰσιν, συνώ- 20
νυμοί εἰσι (μετέγγουσι γὰρ καὶ τοῦ ἀνθρώπου ὄντας καὶ τοῦ ὄρισμοῦ·
ἐκάτερος γὰρ αὐτῶν ζῷον λογικὸν θυντόν εἰσιν), ηδὲ Αἴαντες, ὄμώνυμοι.
15 ἵνα οὖν μὴ τὸν τυχόντα ὄρισμὸν λαμβάνωμεν, ἀλλὰ τὸν κατὰ τὸ ὄνομα,
καθ' ὃ κοινωνοῦσι, καλῶς εἶπεν ὁ δὲ κατὰ τούνομα λόγος· οἱ γὰρ 25
Αἴαντες κοινὸν μὲν ἔχουσιν αὐτὸ τοῦτο τὸ ὄνομα, τὸν δὲ λόγον τὸν κατ'
αὐτὸ τοῦτο οὐκέτι τὸν αὐτόν, ἀλλ' ὁ μέν ἔστιν ἐκ Σαλαμίνος υἱὸς Τελα-
μῶνος ὁ μονομαχήσας "Ἐκτορί, ὁ δὲ Ὁϊλέως ἐκ Λοκρίδος πόδας ταχὺς
20 τοξότης.

p. 1 a1 Ὁ δὲ κατὰ τοῦνομα λόγος.

30

Τί δή ποτε μὴ εἶπεν ὃ δὲ κατὰ τοῦνομα ὄρισμός, ἀλλὰ λόγος; 18^ο
φασὶν ἐπειδῆπερ οὐκ ἐπὶ πάντων τῶν πραγμάτων εὑποροῦμεν ὄρισμῶν,
ἀλλ’ ἔστιν ὅτε ὑπογραφαῖς κεχρήμεθα ἀποροῦντες δι’ ὄρισμῶν ἀποδιδόνται
25 τὰ πράγματα· τῶν γοῦν γενικωτάτων γενῶν ὄρισμὸν ἀποδούνται ἀδύνατον· δ
πᾶς γάρ ὄρισμὸς ἐκ γένους ἔστι καὶ συστατικῶν διαφορῶν, τούτων δὲ ὑπερ-
αναβεβηκὸς γένος οὐκ ἔστιν εύρειν, ἵνα ἐκ τούτου καὶ τῶν διαφορῶν ἀπο-
δῶμεν αὐτῶν τὸν ὄρισμόν. διὸ ἀνάγκη καλὸν δι’ ὑπογραφῆς αὐτὰ ἀποδιδό-
ναι. διὰ τοῦτο οὐκ εἶπεν ὃ δὲ κατὸ τοῦνομα ὄρισμός, ἐπειδὴ παρελίμ- 10
30 πανε τὰ δι’ ὑπογραφῆς σημανόμενα· δυνατὸν γάρ ταύτῃ γρήσασθαι ἐπὶ
πάντων, ἐκ τῶν κατὰ συμβεβηκὸς ὑπαρχόντων τοῖς πράγμασιν αὐτὴν λαμ-
βάνοντας. ἀλλὰ λέγω δτι ἐν οἷς ἔστι δι’ ὄρισμῶν ἀποδούνται τὰ πράγματα,
περιττὸν τὸ δι’ ὑπογραφῆς ἀποδοῦνται. καὶ διὰ τί οὖν μὴ εἶπεν ὃ δὲ 15

2 ὅδε μὲν] ὁ μὲν αὐτὸς δὲ] ὁ δὲ C 3 πάντων οἱ. C 4 πάντες ante μετέχει
 coll. C: οἱ. a κατὰ οἱ. F 5 μεθεκτόνι serpsi ex Coisl. 330: ἀκουστόν Ca
 οἱ. F 6. 16 κατ' οὖνομα C 9 αὐτὰ διαγν. coll. Ca 10 κατούνομα F¹
 12. 13 εἰσὶν συνών. coll. a 13 ἄνθρωπος Fa 19 ἔκτοτε C 20 καὶ τοῦ. C
 21 ὑπογραφῇ a ὄριτσιν a 25 οὖν F 30. 31 ἐπὶ π. γρίζ. coll. Ca
 31. 32 λαρβάνοντες CF 33 ἀποδιδόνται Ca οὖν οἱ. F μὴ] οὐκ F
 28

κατὰ τοῦνομα ὄρισμὸς ἔτοι ὑπογραφῆ'; λέγομεν οὖν ὅτι συντομίας ὡν 18^r
ἔραστής τὸ κοινῶς τούτων κατηγορούμενον εἰπεν. ὅπερ ἐστὶν ὁ λόγος·
· λόγος γάρ λέγεται καὶ ὁ ὄρισμὸς καὶ ἡ ὑπογραφὴ τῆς οὐσίας.

Ἄρ' οὖν οὐκ ἔστι καὶ ἐν τοῖς συμβεβηκόσιν ὄμωνυμά; καὶ μὴν 20
5 ὄρωμεν τὸ τοιοῦτον· τὸ γάρ ὃ ἔξι κατηγορεῖται καὶ κατὰ γυμνὸν καὶ φωνῆς
καὶ νοσήματος καὶ ὅγκου· λέγομεν γάρ ὃ ἔξι γυμνὸν καὶ ὕστεραν φωνὴν καὶ
ἥξιν νόσημα καὶ ὅγκον ὅξιν. ὄμοιώς καὶ τὸ βαρὺ κατηγορεῖται καὶ κατὰ
φωνῆς καὶ κατὰ ὅγκου καὶ κατὰ ἥθους ψυγῆς, ὡς ὅταν λέγομεν 'βαρὺς
ἄνθρωπος'. πῶς οὖν εἶπε τῆς οὐσίας; φαμὲν ὅτι διπλοῦν οἶδε τὸ ση- 25
10 μαινόμενον τῆς οὐσίας ὁ Ἀριστοτέλης, καθ' ἓν μὲν τὴν ἀντιδιαστελλομέ-
νην πρὸς τὰ συμβεβηκότα καὶ αὐθυπόστατον (ἐκείνων ἐν ἑτέρῳ τὸ εἰναι
ἐχόντων, λέγω δὴ ἐν τῇ οὐσίᾳ), καθ' ἔτερον δέ, καθ' ὁ πᾶσαν ἀπλῆς
ὕπαρξιν οὐσίαν καλεῖ, καθ' ὁ νῦν σημαινόμενον | ἐγρήγαστο τῷ τῆς οὐσίας 18^v
ὄντος περιλαμβάνων καὶ τὰ συμβεβηκότα. τί δὴ ποτε ὅλως προσέθηκε
15 τῆς οὐσίας, καὶ μὴ εἶπεν 'ὁ δὲ κατὰ τοῦνομα λόγος ἔτερος'; λέγομεν
οὖν ἵνα μή τις ἀποδιδοὺς τῆς φωνῆς τὸν ὄρισμὸν λέγῃ τὰ ὄμωνυμα εἶναι ἢ
συνώνυμα· δυνατὸν γάρ τῆς Αἴας φωνῆς ἀποδοῦνται τὸν ὄρισμὸν ἔτοι τὴν
ὑπογραφὴν λέγοντας ὅτι ἐστὶν Αἴας φωνὴ δισύλλαβος βαρύτονος ψιλὴ εἰς
καθαρὸν ας λήγουσα, καὶ κατὰ τοῦτο συνώνυμοι ἔσονται οἱ Αἴαντες. διὰ
20 τοῦτο ἀκριβῶς προσέθηκεν ὁ δὲ κατὰ τοῦνομα λόγος τῆς οὐσίας, 10
τοῦτ' ἔστι τῆς ὑπὸ τοῦ ὄντος ὄντος σημαινομένης.

Φασὶ δέ τινες μῆποτε καὶ τὰ ὄμωνυμά εἰσι συνώνυμα· κοινωνοῦσι
γάρ ἀλλήλοις καὶ κατὰ τοῦνομα καὶ κατὰ τὸν ὄρισμὸν τὸν τοῦ ὄμωνυμου·
τῶν γάρ Αἴαντων κατηγορεῖται μὲν καὶ αὐτὸ τὸ ὄμωνυμον, οὐ μόνον δὲ
25 ἀλλὰ καὶ ὁ τοῦ ὄμωνυμου ὄρισμός· ἐκάτερος γάρ αὐτῶν λέγεται ἔχειν τῷ 15
ἑτέρῳ ὄντομα μόνον κοινόν, τὸν δὲ κατὰ τοῦνομα λόγον τῆς οὐσίας ἔτερον.
οὗτως οὖν ἐδείχθη καὶ τὰ ὄμωνυμα ὄντα συνώνυμα. τί οὖν ἐροῦμεν;
πρῶτον μὲν οὐδὲν ἀτοπον, εἰ τὰ αὐτὰ καὶ ὄμωνυμα καὶ συνώνυμά εἰσι
κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο, μᾶλλον δὲ καὶ ἀναγκαῖον· οἱ γάρ Αἴαντες ἦσαν μὲν ἀν- 20
30 θρωποι, συνώνυμοι εἰσιν, ἦσαν δὲ Αἴαντες, ὄμωνυμοι. οὕτω τοίνυν κάνταῦθα
ἦσαν Αἴαντες, ὄμωνυμοι (μόνης γάρ τῆς Αἴας φωνῆς κοινωνοῦντες τῷ
κατ' αὐτὴν ὄρισμῷ διαφέρουσιν), ἦσαν δὲ ὄμωνυμοι, συνώνυμοι κοινωνοῦντες
οὐ μόνον τῆς τοῦ ὄμωνυμου προσηγορίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ κατ' αὐτὴν ὄρι- 25
σμοῦ. ἀλλως τε οὔτε δυνατῶν ταῦτα συνώνυμα λέγειν· τῶν γάρ συνωνύμων

1 οὖν om. a 2 τοῦτο C 4 καὶ (prius) om. F 5 τὸ τοιοῦτον] τοῦτο F τοῦ
γυμνοῦ C 6 καὶ νοσ. καὶ ὅγκου om. Ca 6. 7 καὶ ὃ ὕστημα in mrg. suppl. F: om.
Ca 8 τῆς φωνῆς et τοῦ ὅγκ. a 11. 12 ἐγ. τὸ εἰναι coll. C 12 ἐν om. F
14 παραλαμβ. a ante τί add. καὶ C 15 κατ' οὖνομα C 16 οὖν om. Fa ἀπο-
δοὺς Ca τὸν ὄρ. τῆς φ. coll. C ὅτι τὰ ὄμ. εἰσι Ca 18 διε. φωνὴ (βαρύτονος
om.) a 20 λόγος om. a 21 τοῦτ' ἔστι—σημαινομένης om. F 23 τὸν (post
ὄρ.) om. Ca 25 οὐ om. a 26 μόνον om. a 28 καὶ αὐτὰ τὰ coll. C: τὰ αὐτὰ
(καὶ om.) a εἰσι post ὄμων. coll. Ca 30 ἦ] οἱ F 30. 31 οὕτω—ὄμωνυμοι
om. C 30 τοίνυν om. a 33 pr. τοῦ om. a 34 τε om. a οὕτε] οὐ a; an οὐδὲ?

κοινῶς τε κατηγορεῖται τὸ ὄνομα καὶ ὁ ὄρισμὸς καὶ ίδιᾳ ἐκάστου καὶ
ἀσχέτως· οἷον τὸ ζῷον κατηγορεῖται καὶ κοινῶς πάντων τῶν ὑπ' αὐτῷ
καὶ ίδιᾳ ἐκάστου (λέγεται γὰρ Σωκράτης εἶναι ζῷον καὶ ιππός εἶναι ζῷον), 30
ἄλλα | καὶ ὁ ὄρισμὸς· οὐσία γὰρ ἔμψυχος αἰσθητική, ὅπερ ἐστὶν ὄρισμὸς 19^a
ζῷου, καὶ κοινῶς πάντων τῶν κατὰ μέρος ζῷων κατηγορεῖται καὶ ίδιᾳ
ἐκάστου· καὶ γὰρ ὁ Σωκράτης οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική καὶ ὁ ιππος
ὄμοίως. ἐπὶ δὲ τῶν ὄμωνύμων οὐχ οὕτως· οὐ γὰρ ὄντατὸν ἐκάστου ίδιᾳ 5
καὶ ἀσχέτως οὔτε τὸ οὖσα οὔτε τὸν ὄρισμὸν κατηγορῆσαι· οὐ γὰρ λέγε-
ται ὁ Αἴας καθ' ἑαυτὸν ὄμώνυμος, ἀλλ' οὐδὲ ὄνομα μόνον ἔχει κοινὸν
10 τὸν δὲ κατὰ τούσια λόγον τῆς οὐσίας ἔτερον. ἀλλὰ ἀλλωρ λέγεται ὄμώ-
νυμος, καὶ τοὐλάχιστον δύο πραγμάτων κατηγορηθήσεται ἡ τοῦ ὄμωνύμου 10
προσηγορία, ἐπειδὴ καὶ τῶν ἐν σχέσει ἐστίν. οὐ συνώνυμα ἄρα τὰ
ὄμώνυμα.

Δύναται δὲ τὸ ὄμώνυμον διαιρεῖσθαι οὐ μόνον κατὰ τὴν ἔμπροσθεν
15 ἀποδεδομένην διαιρέσιν, ἀλλὰ καὶ ποικιλώτερον κατὰ τὸν ὑποκείμενον τρόπον.
τὰ ὄμώνυμα ἦ ἀπὸ τύχης εἰσὶν ἢ ἀπὸ διανοίας· καὶ ἀπὸ μὲν τύχης, ώς εἰ 19^b
τύχοι ἐν Ἀθήναις κάνταῦθά τινας τῷ αὐτῷ ὄντατι κεχρῆσθαι. ἀπὸ δὲ
διανοίας, ώς ὅταν πρός τινα σκοπὸν ἀφορῶσα ἡ διάνοια ἐπιτίθησι τὰ ὄγκο-
ματα. καὶ τῶν ἀπὸ διανοίας ἢ τῷ μὲν ἀφ' οὐ παρώνυμα ἀλλήλοις δὲ
20 ὄμώνυμα, ώς ἀπὸ ἱατρικῆς τὰ ἱατρικὰ ὅργανα (παρωνύμως γὰρ ἀπ' αὐτῆς
ὄνομάζεται, ἀλλήλοις δὲ ὄμωνύμως), ἢ καὶ τῷ ἀφ' οὐ καὶ ἀλλήλοις 10
ὄμώνυμα, ώς ὅταν τις τῷ τοῦ πατρὸς ὄντατι τοὺς παιδεῖς ἢ τοὺς ἐκγό-
νους καλέσῃ. τῶν δὲ τῷ ἀφ' οὐ παρώνυμων ἀλλήλοις δὲ ὄμωνύμων τὰ
μὲν ἀπὸ ποιητικοῦ τινος αἰτίου ὄνομάζονται, ἀλλὰ ἔνδει λέγεται, ώς ἀπὸ 15
ἱατρικῆς ἱατρικὰ ὅργανα (ἀπ' ἐκείνης γὰρ παρωνύμως λέγονται), τὰ δὲ
ἀπὸ τοῦ τελικοῦ καὶ λέγεται πρὸς ἓν, ώς ὑγιεινὸν σιτίον καὶ δίαιτα καὶ
γυμνάσιον· πρὸς ἓν τέλος γὰρ ὄρῶσι τὴν ὑγείαν. τὰ δὲ τῷ ἀφ' οὐ καὶ 20
ἀλλήλοις ὄμώνυμα ἢ ἀλλήλοις εἰσὶν ἴσογρανα καὶ τῷ ἀφ' οὐ ἢ ἀλλήλοις

2 καὶ κοιν. κατ. coll. Ca 3 alt. καὶ] ὁ a εἶναι (alt.) om. Ca
4 ὁ om. C γὰρ om. a 6 ὁ (prius) om. Ca 9 ὁ om. F τὸ ὄνο-
μα a ἔχειν F 10 ἀλλὰ] ἀλλος C 12 ἐπεὶ C 12. 13 οὐ συν. ἀρι-
τὰ ὄμώνυμα om. Ca 14 ὄνταται — ἀληθές (22,14) eicias 14. 15 ἔμπροσθεν ἀπο-
δεῖ.] p. 16,22 16 τὰ ὄμώνυμα — ἀναφέρεται (p. 22, 11 not.) in figuram method.
redegit a τὰ ὄμών.] τῶν ὄμωνύμων τὰ μὲν a: om. C 16 εἰσὶν — τύχης om. Ca
ώς om. a 17 κεχρ.] κληθῆναι Ca 17. 18 ἢ ἀπὸ διαν. Ca 18 σκοπὸν
om. a 19 καὶ τῶν ἀπὸ διανοίας om. Ca παρώνυμον Ca 20 ὄμώνυμον
Ca τὰ om. C 20. 21 παρ.—όμωνύμως om. C 21 ὄνομάζονται a
ἄλλ. δὲ ὄμωνύμως om. a 22 τοῦ om. F 22. 23 ἐγγάνους F
23 καλέσοι F 23 τῶν δὲ — ὄμωνύμων om. C: τούτων δὲ a τῷ serpsi:
τὸ F ἢ τὰ C 24 αἰτίας a ἢ ἀφ' ἐνὸς] ἀφ' οὗ καὶ F
λέγονται F 25 τῆς ἱατρ. τὰ ἱατρ. C 26 ἀπὸ τέλους a λέγ. καὶ coll. F
λέγονται F ὑγιεινὰ F 26. 27 σιτίον — γυμνάσιον om. F 26 σιτίον serpsi:
αἰτίον Ca (cf. p. 17,6) 27 γὰρ τέλος coll. C ὄρῶσεν F 27. 28 τὰ δὲ-
ὄμώνυμα om. C: τούτων δὲ a 28 εἰσὶν om. a

μὲν ἴσογρανα τῷ δὲ ἀφ' οὐ οὐκέτι. | καὶ τῶν ἀφ' οὐ τὰ μὲν 20^r
καθ' ὅμοιότητα λέγεται τὰ δὲ κατὰ ἀναλογίαν, ὡς λέγομεν κορυφὰς ὄρους
καὶ πόδας κλίνης· δην γάρ λόγον ἔχουσιν οἱ πόδες πρὸς τὸ οὐλον ζῷον,
οὗτω καὶ τὰ κάτω μέρη τῆς κλίνης. τῶν δὲ κατ' ὅμοιότητα τὰ μὲν κατ' 5
5 ἐνέργειαν, ὡς διταν διὰ τὸ ἑπικέναι τὰς ἐνέργειας τῷ πατρὶ καλέσωμεν
τινα τῷ ἐκείνου ὄνόματι. τὰ δὲ κατὰ μορφὴν, ὡς διταν τὴν εἰκόνα τοῦ Σω- 10
κράτους καλέσωμεν τῷ τοῦ Σωκράτους ὄνόματι. τῶν δὲ ἀλλήλοις μὲν ἴσο-
γράνων τῷ δὲ ἀφ' οὐ οὐκέτι τὰ μὲν κατ' ἐλπίδα, ὡς διταν τινὲς Πλάτω-
νας τοὺς υἱὸὺς καλέσωσιν ἐλπίζοντες αὐτοὺς γενέσθαι κατὰ Πλάτωνα, τὰ 15
10 δὲ κατὰ μηγμην, ὡς διταν τινὲς καλέσωσι τὸν παιδία τῷ τοῦ πάππου
ὄνόματι. οὐα φυλάττηται ή ἐκείνου μηγμην. | ἐνταῦθα οὖν Ἀριστοτέλης 20^v
ποτὸν σημανόμενον τοῦ ὄμωνύμου παραλαμβάνει; τὸ κατὰ τὴν μορφὴν
ὄμοιον. τινὲς δέ φασιν διτι τὸ ὡς ἀφ' ἐνός· ὡς γάρ ἀπ' αἰτίου τοῦ ἀν-
θρώπου ἐστὶν ή εἰκών. ἐκάτερον δέ ἐστιν ἀληθές.

15 p. 1^a2 Οἶνον ζῷον δ τε ἄνθρωπος καὶ τὸ γεγραμμένον.

5

Τούτων γάρ η μὲν ὄνομασία κοινή (ζῷον γάρ ἔρεις ἐκάτερον), οὐ δὲ
ὄρισμὸς οὐκέτι οὐ κατός· τὸ μὲν γάρ ὄμοιόμενος ἔρεις ‘οὐσία ἔμψυχος
αἰσθητική’, τὸ δὲ ‘μήμημα οὐσίας ἔμψυχου αἰσθητικῆς’.

p. 1^a4 Ἐὰν γάρ ἀποδιδῶ τις τί ἐστιν αὐτῶν ἐκατέρῳ τὸ ζῷον 10
20 εἰναι, τίδιον ἐκατέρου λόγον ἀποδώσει.

Τριῶν τούτων ὄντων, οὐλης καὶ εἴδους καὶ τοῦ συναφοτέρου, τοὺς
ὄρισμοὺς τῶν πραγμάτων ποτὲ μὲν ἀπὸ τῆς οὐλης ποιούμεθα ποτὲ δὲ ἀπὸ

1 pr. μὲν ομ. a μέν εἰσιν (ante ἴση.) C οὐκέτι] οὐ F καὶ τῶν ἀφ' οὐ] καὶ C:
τῶν δὲ ἀπὸ διανοίας a 2 λέγονται C 2 κορ. ὄρ.] πόδας ὄρους καὶ κορυφὰς (κορυφὴν
a) Ca 3 καὶ π. κλ.] ὄρους C ως γάρ ἔγ. a 4 τὰ ἀλλα κάτω C τῶν—ὄνόματι
(7) om. C: τῶν—όμοιότητα om. a μὲν] δὲ a 5 διὰ om. F κατὰ τὰς a
6 τινα om. a τὴν εἰκόνα a Olymp.: τινὰ διὰ τὴν εἰκ. F τοῦ om. F 7 καλέσω a
7. 8 τῶν—οὐκέτι] καὶ C: τούτων ἔτι τῶν ἀπὸ διανοίας a 8. 9 πλάτ. τ. υἱὸς καλέσωσιν
om. Ca 9 ἐλπ. κατόδις] τοὺς νίεῖς ἐλπ. C: ἐλπ. τοὺς υἱὸὺς a post πλάτωνα add.
καλέσωσιν κατόδις τῷ ἐκείνου ὄνόματι Ca 10 post τινὲς add. μεμνημένοι τοῦ πατρὸς
Ca τὸν παιδία] τοὺς υἱὸὺς a: om. F 11 post μηγμη add. τὰ δὲ ἀπὸ ποιητικοῦ
(ποιητικῆς αἰτίας a), ως μουσική η τε ἐπιστήμη καὶ η γυνὴ καὶ η κιθάρα· ἀπὸ γάρ τῆς ἐπι-
στήμης καὶ η γυνὴ καὶ η κιθάρα. τὰ δὲ ἀπὸ τελειοῦ (τέλους a), ως εἰ τις τὴν τροφὴν καὶ
τὸ ἀναπνεῖν ζῷην καλέσαι, διέτι ως πρὸς τέλος τὴν ζῷην ἀναφέρεται (ἀναφέρει a), η ἀγαθὸν
τὸ φιλεβιστομεν (καὶ τὸ καθάρσιον add. a), διέτι (διότι a) πρὸς ὄγειαν (πρὸς ἀγαθὸν τι τὴν
ὄγειαν a) ἀναφέρεται Fa 13 δέ om. a ως om. F 14 η om. C alt. ἐστιν
om. F 17 οὐκ ἐστιν Ca 17. 18 οὐσίαν ἔμψυχον αἰσθητικήν Ca 18 post
αἰσθητικῆς add. ἐξ γρωμάτων τοιῶνδε καὶ τοιῶνδε τυπούμενον C 19 ἀποδῶ τις C:
τις ἀποδιδῶ Arist. 21 καὶ (prius) om. F τοῦ om. F

τοῦ εἰδούς ποτὲ δὲ ἀπὸ τοῦ συναμφοτέρου, μετάπερ ὁ Ἀριστοτέλης τὸν 20^ο θυμὸν ὄριζεται ποτὲ μὲν ἐκ τῆς ὅλης ποτὲ δὲ ἐκ τοῦ εἰδούς ποτὲ δὲ ἐκ τοῦ συναμφοτέρου, καὶ ἐκ μὲν τῆς ὅλης θυμὸν εἰναι λέγων ζέσιν τοῦ 15 περικαρδίου αἴματος (τοῦτο γάρ ὅλη θυμοῦ), ἐκ δὲ τοῦ εἰδούς λέγων δὲ ‘ὑρεῖται ἀντιλυπήσεως’, ἐκ δὲ τοῦ συναμφοτέρου ‘ζέσις τοῦ περικαρδίου αἵματος δι’ ὑρεῖν ἀντιλυπήσεως’. ὁ δὲ κυρίως ὁ ἐκ τοῦ εἰδούς. ή μὲν γάρ ὅλη κοινωνίας ἔστιν αἰτία τοῖς πράγμασι, τὸ δὲ εἶδος διαφορᾶς. βουλός 20 μείνα δὲ τοῖς ὄρισμοῖς διακρίνειν ἀλλήλων τὰ πράγματα. διὸ κανταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης βουλόμενος τὸν ἐκ τοῦ εἰδούς αὐτῶν ὄρισμὸν ἀποδοῦναι οὐκ 10 εἰπε ‘τί ἔστιν αὐτῶν ἔκατέρῳ τὸ ζῷον εἰναι’ (τοῦτο γάρ τὸ συναμφοτέρου σημαίνει, τὴν τε ὅλην καὶ τὸ εἶδος), ἀλλὰ τί ἔστιν αὐτῶν ἔκατέρῳ τὸ 25 ζῷον εἰναι, τοῦτ’ ἔστι τί ἔστιν ἔκατέρῳ αὐτῶν καθ’ ὃ ζῷά εἰσιν, ἵνα τὸν ἐκ τοῦ εἰδούς ὄρισμὸν δηλώσῃ· κατὰ τοῦτο γάρ ζῷά εἰσιν. ἀποδιδοὺς δέ τις κατὰ τί ἔκατέρου τούτων ζῷον λέγεται, ἕδιον ἔκατέρου λόγον 15 ἀποδώσει, ως ἀνωτέρω ἡμῖν εἴρηται.

p. 1a6 Συνόνυμα δὲ λέγεται ὃν τὸ τε ὄνυμα κοινὸν καὶ ὁ | 30
κατὰ τοῦνομα λόγος τῆς οὐσίας ὁ αὐτός, οἷον ζῷον ὃ τε 21r
ἄνθρωπος καὶ ὁ θρύψ.

Μετὰ τὸ πληρῶσαι τὸν περὶ τῶν ὄμωνύμων λόγον ἔξῆς περὶ τῶν
20 συνωνύμων διαλαμβάνει. ἐκ δὲ τῶν ὄμωνύμων δήλη καὶ ἡ περὶ τῶν
συνωνύμων διδασκαλία· τὰ αὐτὰ γάρ δεῖ εἰπεῖν, οἵτινες καὶ ἐπὶ τῶν ὄμωνύ-
μων εἰρηται, οἵτινες μόνον ἐν ὀνόμασιν ἀλλὰ καὶ ἐν ῥήμασιν ἔστιν ἡ συνω- 10
νυμία καὶ οἵτινες ἔστιν καὶ ἐν τοῖς συμβεβηκόσιν ἡ συνωνυμία· τὸ γάρ ἀλλοι-
οῦν ῥῆμα συνώνυμόν ἔστι· λέγεται γάρ ἀλλοιοῦν καὶ ὁ λευκαίνων καὶ ὁ
25 μελαίνων. καὶ τὸν αὐτὸν δὲ ὄρισμὸν ἐπιδέχονται· ὄριζόμενοι γάρ τὸ ἀλλοι-
οῦν φάμεν οἵτινες τὸ ἔχον ἐν ἑαυτῷ ἀρχὴν μεταβλητικὴν ἄλλου. ἡ ἄλλο. 15
τοῦτο δὲ ἀρμόσει λέγειν καὶ ἐπὶ τοῦ λευκαίνοντος καὶ ἐπὶ τοῦ μελαίνοντος·
ἔκαστον γάρ τῶν ἀλλοιούντων ἀρχὴν ἔχει ἐν ἑαυτῷ μεταβλητικὴν τῶν
ἀλλοιούμενων, ἄλλο δὲ παρὰ τὰ ἀλλοιούμενα· εἰ γάρ μὴ ἡνὶ ἄλλο, οὐκ ἄν
30 οὐδὲ ἡλλοίσου· διὸ προσετέθη τὸ ‘ἡ ἄλλο’. τῷ αὐτῷ δὲ παραδείγματι 20
κέγρηται ἐπίτηδες τῶν τοῦ ζωσίου, οἵτινες δεῖξῃ οἵτινες τὸ αὐτὸν δύναται καὶ ὄντα

1 ὕσπερ — συναψιότέρου (3) om. a ὁ Αριστ.] De an. A 1 p. 403 a 30 sq., ubi non θυμός, sed ὀργή sic definitur, error redit ad Ammon. in Porph. Isag. p. 57, 19 sq.

2 ἐν (ante τοῦ συν.)] ἀπὸ F 3 λέγ. εἶναι coll. C 3, 4 λέγουμεν a

³ Εέστιν F ⁵ ante ζέστις add. λέγων F ⁶ ἡ (alt.) om. Fa ⁷ τοῖς] τῷ C

S τοὺς ἑρτιῶντας F ἀπὸ ἀλλ. α γάγειν θεύ C S. οἱ βουλ. ὁ ἄρ.

coll. a 10 ἐκάτερον a 12 τί ἐν ἐν. (ἐστι post αὐτῶν coll.) a

ἐκάστω Cf post ἀπότον add. τὸ ζῷον εἶναι F 11 ἐκάστου λόγου ὕδιον

(a) 15 ἀνωτέρῳ v. 6 οὐδὲν om. F 17 κατὰ τοῦνοια om. F 21 εἴτε

περὶ οὐ 23, 24 ἀλλοιῶν ΟΕ 25 ἐπιδέγεται Φ 26 ἄλλου] εἰς ἄλλο α

ἡ ἄλλο ὅν C 27 τοῦτο—μελαίνοντος post ἡ ἄλλο (30) transponas. ἐπὶ (alt.)

om. F 30 ḥ om. F 31 τὸ om. Ca

CH 1 50-700 m/s 50 to 500 cm. SW

νυμαν εἶναι καὶ συγώνυμαν κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο· ἐπὶ μὲν γὰρ ἀνθρώπου 21^τ
τοῦ ἀληθινοῦ καὶ τοῦ γεγραμμένου διμόνυμον τὸ ζῆτον, ἐπὶ δὲ ἀνθρώπου
καὶ βοὸς συγώνυμον.

p. 1a12 Παρώνυμα δὲ λέγεται ὅσα ἀπό τινος διαφέροντα τῇ 25
5 πτώσει τὴν κατὰ τούνομα προσηγορίαν ἔχει.

Μετὰ τὴν τῶν διμωνύμων καὶ συγωνύμων διδασκαλίαν διαλέγεται περὶ 80
τῶν παρωνύμων εἰκότως. ἐπει δὴ ταῦτα σκολιωτέραν τὴν συμπλοκὴν ἔχει· 21^τ
τῶν γὰρ διμωνύμων κατὰ τὸ ὄνομα μόνον κοινωνούντων διαφερόντων δὲ
κατὰ τὸν δρισμόν, καὶ τῶν συγωνύμων καὶ κατὰ τὸ ὄνομα καὶ κατὰ τὸν
10 δρισμὸν κοινωνούντων, ταῦτα οὔτε κατὰ τὸ ὄνομα καθάπαξ κοινωνεῖ οὔτε 5
καθάπαξ διαφέρει, διμοίως καὶ κατὰ τὸν δρισμὸν κατά τι μὲν κοινωνεῖ
κατά τι δὲ διαφέρει. οὐκ ἀνάγονται δὲ ταῦτα ὑπὸ τὴν συμπλοκὴν τῶν
εἰρημένων τεσσάρων συζυγιῶν, τὴν τῶν διμωνύμων λέγω καὶ πολυωνύμων
καὶ συγωνύμων καὶ ἐτερωνύμων· ἐκείνων γὰρ γαρακτηριζομένων ἦτοι κατὰ 10
15 τὴν κοινωνίαν τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ δρισμοῦ ἦτοι κατὰ τὴν διαφορὰν ἀμφο-
τέρων ἦτοι κατὰ τὴν καθ' ἔτερον μὲν κοινωνίαν καθ' ἔτερον δὲ διαφοράν,
ταῦτα οὔτε καθάπαξ κοινωνεῖ κατ' ἀμφότερα οὔτε καθάπαξ διαφέρει, ἀλλ'
οὐδὲ καθ' ἔτερον ἀκριβῶς κοινωνεῖ, καθ' ἔτερον δὲ διαφέρει, ἀλλὰ πῇ 15
μὲν κοινωνεῖ πῇ δὲ διαφέρει κατ' ἀμφότερα. τινὲς δὲ ὀξεῖσιν αὐτὰ τάτ-
20 τεσθαι μεταξὺ τῶν τε διμωνύμων καὶ τῶν συγωνύμων, διέτι τῶν διμωνύμων
κατὰ τὸ ὄνομα μόνον κοινωνούντων κατὰ δὲ τὸν δρισμὸν διαφερόντων, τῶν 20
δὲ συγωνύμων κοινωνούντων κατ' ἀμφότερα, ταῦτα οὔτε κατὰ τὸ ὄνομα
ἀπλῶς κοινωνεῖ οὔτε κατὰ τὸν δρισμόν. βέλτιον δὲ μεταξὺ τῶν συγωνύ-
μων καὶ τῶν ἐτερωνύμων αὐτὰ τάττειν· τῶν μὲν γὰρ κοινωνούντων κατ'
25 ἀμφότερα τῶν δὲ κατ' ἀμφότερα διαφερόντων, ταῦτα μεταξύ πώς εἰσι, πῇ 25
μὲν κοινωνούντα πῇ δὲ διαφέροντα κατ' ἀμφότερα.

'Ανάγκη δὲ ἐπὶ τῶν παρωνύμων τέσσαρα ταῦτα παρεῖναι, κοινωνίαν
πράγματος καὶ διαφορὰν πράγματος, κοινωνίαν ὀνόματος καὶ διαφορὰν περὶ
τὴν τελευταίαν συλλαβήν· εἰ γὰρ ἐν τι τούτων ἐλλείψει, οὐκέτι 30
30 παρώνυμον· ἔστι γὰρ περὶ τὸ ὄνομα κοινωνία καὶ διαφορά, ἔστι δὲ καὶ ἡ 22^τ
περὶ τὸ πρᾶγμα κοινωνία, διαφορὰ δὲ μὴ ἔστω. λέγω δὲ οὐκ ἔστι παρώ-
νυμον, ώς ἐπὶ τοῦ πλάτανος καὶ πλατάνιστος καὶ παρθένος καὶ παρθενική· τὸ
αὐτὸν γὰρ πρᾶγμα ὑπὸ ἀμφοτέρων σημαίνεται, καὶ ἔστι ποιητικὸν μὲν τὸ 5
παρθενική καὶ τὸ πλατάνιστος, πεζολόγων δὲ τὸ πλάτανος καὶ παρθένος. πάλιν
35 ἔστι τὰ ἄλλα πάντα ἀκολούθως. κοινωνία δὲ μὴ ἔστω περὶ τὸ πρᾶγμα,

1 καὶ συν. εἶναι coll. F

9 primum καὶ] πάλιν Ca

20 alt. τῶν om. Ca

ώς C: οὖν a

2 τοῦ ἀληθινοῦ οὐ. Ca

κατὰ (tert.) om. F

16 κοιν. μὲν coll. a

τάττειν C

21 μόνον om. CF

τάττειν C

32. 33 γὰρ αὐτὸν coll. Fa

3 τοῦ βοὸς C

13 τὴν om. F

18 ἔτερα (priore l.) C

24 τῶν (ante ἔτερ.) om. F

αὐτὰ

24. 25 κατ' ἀμφ. κοιν. coll. F

32 οὖν

πάλιν δὲ a

34 pr. τὸ om. Ca

καὶ ὅμοίως οὐκ ἔσται παρόνυμα, ως ἐπὶ τῆς Ἐλένης καὶ Ἐλένου. πάλιν 22^ο
ἔστω τὰ ἄλλα πάντα ἀκολούθως. διαφορὰ δὲ μὴ ἔστω κατὰ τὴν τελευ- 10
ταίαν συλλαβῆν, ως ἐπὶ τῆς μουσικῆς ἐπιστήμης καὶ μουσικῆς γυναικός·
ὅμώνυμα γάρ ταῦτα καὶ οὐ παρόνυμα. πάλιν τὰ μὲν ἄλλα ἔστω, μὴ
δὲ καὶ οὐκινωνία τις περὶ τὸ ὄνομα, καὶ οὐκ ἔσται παρόνυμα, ως ἐπὶ¹⁵
τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ σπουδαίου· οὐδὲ γάρ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς λέγεται ἐνάρετος,
διότι οὐδὲ ἐν ὀνείρου ἔγνει τούτου οἱ παλαιοὶ μέμνησαν, ἀλλὰ τούτων
καὶ κακόστημον ἵσασιν οἱ ποιηταί· τὸ ὄνομα·

αἰναρέτη, τί σεύ ἄλλος ὀνήσεται δψύχονός περ;

10 φῆσιν Ὅμηρος ἀντὶ τοῦ ὃ ἐπὶ κακῷ τὴν ἀρετὴν ἔγνων'. ἀλλ' οὐδὲ ἀπὸ²⁰
τῆς σπουδῆς ὁ σπουδαῖος. ητὶς ὅμοίως ἐπὶ τε κακίας καὶ ἀρετῆς λέγεται,
οὐ δὲ σπουδαῖος μόνος ὁ ἐνάρετος· ὥστε κατὰ μὲν τὴν φωνὴν ἐκ τοῦ
σπουδῆ παρῆκται τὸ σπουδαῖος, κατὰ δὲ τὸ σημαινόμενον οὐκέτι, ἀλλ' ἐκ
τῆς ἀρετῆς. * * * διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν τὴν κατὰ τούνομα προσηγορίαν
15 ἔχει τὴν κοινωνίαν ἐδήλωσε τοῦ ὀνόματος. ή οὗτος· εἰρηκὼς ἀπό τινος²⁵
τὴν κατὰ τὸ πρᾶγμα κοινωνίαν καὶ ἑτερότητα ἐδήλωσεν· εἰ γάρ ἀπό τινος.
δῆλον ὅτι ἔχει τινὰ κοινωνίαν πρὸς ἐκεῖνο, εἰ δὲ δῆλος ἀπό τινος. δῆλον ὅτι
καὶ διαφέρει· εἰ γάρ μὴ διέφερεν, οὔτε ἀπό τινος ἐλέγετο, ἀλλ' αὐτὸν τὸ³⁰
πρᾶγμα. εἰπὼν δὲ διαφέροντα τῇ πτώσει ἐδήλωσε τὸν μετασχημα- 22^ο
20 τισμὸν τῆς τελευταίας συλλαβῆς. διδάσκει δὲ περὶ τῶν παρονύμων ὁ
Ἀριστοτέλης ως χρησιμεύοντων καὶ αὐτῶν εἰς τὴν περὶ τῶν κατηγοριῶν
διδασκαλίαν.

p. 1^a 16 Τῶν λεγομένων τὰ μὲν κατὰ συμπλοκὴν λέγεται. τὰ δὲ
ἄνευ συμπλοκῆς· τὰ μὲν οὖν κατὰ συμπλοκὴν οἷον ἀνθρωπος
25 τρέχει, ἀνθρωπος νικᾷ, τὰ δὲ ἄνευ συμπλοκῆς οἷον ἀνθρωπος,
βιuß, τρέχει, νικᾷ.

Ἐντεῦθεν εἰσβάλλει εἰς τὴν τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίαν. ἀλλ' ἐπειδὴ¹⁰
τὸ τῆς κατηγορίας ὄνομα λέγεται καὶ ἐπὶ πραγμάτων καὶ νοημάτων καὶ

3 ἐπιστήμης Ammon.: om. CfA	4 πάλιν δὲ C	7 οὐδὲ om. C	8 καὶ
om. a	9 αἰναρέτη...] Ilom. II 31	τίς CfA	10 φῆσιν Ὅμηρος
om. Ca	τοῦ om. C	δὲ om. Ca	11 τῆς] τοῦ F
coll. F	12 ὁ (alterum) om. F	14 ante διὰ defectum signavi: ὁ Ἀριστοτέλης	ἀρ. καὶ κακ.
διὰ ταῦτης τῆς ἡγεμονίας τῶν τεσσάρων· διὰ μὲν γάρ τοῦ εἰπεῖν ἀπό τινος ² ἐσήμανεν ἡμῖν τὴν κοινωνίαν τοῦ πράγματος καὶ τὴν διαφοράν (τὰ γάρ ἀπό τινος προελθόντα ἀνάγκη ³ καὶ κοινωνεῖν καὶ διαφέρειν τούτου, ἐξ οὗ ἔστιν), διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν διαφέροντα τῇ πτώσει ⁴ ἐσήμανεν ἡμῖν τὴν ὄνομάτων διαφοράν, διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν τὴν κατὰ τούνομα προσηγορίαν ἔγει ⁵ ἐδήλωσεν τὴν τοῦ ὄνομάτος κοινωνίαν Οlymp. κατ' οὐνομα Cf 15 ή οὗτος—συλλα- βῆς (20) in mrg. suppl. F post εἰρηκὼς add. ὅτι ἔχει τινὰ κοινωνίαν πρὸς ἐκεῖνο καὶ 17 τινα] τὴν F post ἐκεῖνο add. καθά δὲ αὐτοῦ a 18 οὕτε] οὐκ a: αι οὐδὲ? 18, 19 ἀλλ'—πρᾶγμα om. Ca 21 δέ om. a περὶ om. C 27 περὶ τῶν κατ. a 28 λέγεται om. a τῶν πρ. F			

φωνῶν (λέγεται γάρ καὶ αὐτὸς πρᾶγμα κατηγορία καὶ τὸ νόημα τὸ περὶ 22^ν τοῦ πράγματος καὶ αὐτὴ ἡ φωνή), πρότερον παραδίδωσι τὴν τῶν φωνῶν διαιρέσιν. εἰ δὲ ἐνταῦθα μὲν περὶ φωνῶν διαλέγεται καὶ φωνῶν οὐκ ἀσήμων, μικρὸν δὲ ὅστερον περὶ πραγμάτων, ὅταν λέγῃ “τῶν ὄντων τὰ 15 5 μὲν καὶ ὑποκειμένου λέγεται”, δῆλον ὅτι καὶ περὶ τῶν μεταξὺ νοημάτων ποιεῖται τὸν λόγον· ὅστε καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ῥήτων πρόδηλος ὁ τοῦ βιβλίου σκοπός. διαιρεῖ δὲ τὰς φωνὰς εἰς τε τὰς ἀπλᾶς καὶ τὰς συνθέτους, καὶ ἀπλᾶς μέν φησι τὰς ἀπλούν σημαινούσας πρᾶγμα, ἢ οὐσίαν ἢ ἐνέργειαν 20 7 πάθος, συνθέτους δὲ τὰς σύνθετον τι σημαινούσας καὶ συμπλεκούσας 10 οὐσίαν ἐνεργείᾳ ἢ πάθει, ως Σωκράτης τρέχει (τοῦτο γάρ σύνθετον) καὶ Σωκράτης ἢ θεος (ταῦτα γάρ ἀπλᾶ). οὐ πᾶσα δὲ ἀπλῇ φωνῇ ἀπλούν πρᾶγμα σημαίνει, οὐδὲ σύνθετος διπλούν. σύνθετος μὲν οὖν φωνῇ ως τὸ 25 “Ἀρειος πάγος καὶ Κόρακος πέτρα, ἀλλὰ τὸ ὑπ’ αὐτῶν σημαινόμενον ἀπλούν, φωνῇ δὲ ἀπλῇ ως τὸ τρέχω τρέχεις καὶ πάντα τὰ τοῦ πρώτου 15 καὶ δευτέρου προσώπου ῥήματα, καὶ τοῦ τρίτου ὅσα ἐπὶ ὠρισμένου προσώπου φέρονται, ως τὸ βροντᾶ καὶ διστράπτει καὶ ὅσι (ὁ Ζεὺς | γάρ δη- 23^τ λονός). ταῦτα γάρ πάντα τῇ φωνῇ ἀπλᾶ, τῷ δὲ σημαινομένῳ σύνθετα· οὐσίαν γάρ τινα σημαίνει συμπεπλεγμένην ἐνεργείᾳ. φασὶ δὲ ἐπὶ τῶν τρίτων προσώπων μὴ πάντα ἐμφαίνεσθαι τὴν οὐσίαν διὰ τὴν ἀριστίαν τοῦ 20 ῥήματος, διὸ μόνα τὰ ὠρισμένον πρόσωπον σημαίνοντα παρέλαβον. ἀλλ’ 5 εἰ καὶ μὴ ὠρισμένην οὐσίαν τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ῥημάτων σημαίνει, ἀλλ’ οὖν πάντως οὐσίαν τινὰ δηλοῖ τὴν ἐνεργοῦσαν ἢ πάσχονταν· ὅστε πάντως τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ὄριστικῶν ῥημάτων φωνῇ μὲν ἀπλᾶ ἐστι σημαινομένῳ δὲ σύνθετα· ὁ γάρ λέγων ‘τρέχει’ ἢ ‘νικᾷ’ δῆλον ὅτι τινὲς 10 25 κατηγορεῖ τὸ νικᾶν ἢ τὸ τρέχειν. πάντως οὖν καὶ ἐν τοῖς τρίτοις ἡ οὐσία συνεμφαίνεται, εἰ καὶ ἀριστώς. ὅμως γοῦν ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τὸ μὴ ὠρισμένως ἐμφαίνεσθαι τὴν οὐσίαν ως ἀπλᾶ τὰ τοιαῦτα παρείληφε. κυ- 15 ρίως δὲ ἀπλᾶ ἀν εἴη ῥήματα τὰ ἐνέργειαν μόνην ἢ πάθος δηλοῦντα, ἀνευ τοῦ ἐνεργοῦντος ἢ πάσχοντος, οἷον τύπτειν τύπτεσθαι. οὐ δεῖ οὖν τῇ 20 συνθέσει ἢ τῇ ἀπλότητι τῶν φωνῶν τὰ ἀπλᾶ ἢ σύνθετα κρίνειν πράγματα, ἀλλ’ ἐξ αὐτῶν τῶν σημαινομένων. ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς φωνὰς κἄν σύν- 25 θετοι εἰσεν. ἐὰν ἀπλούν πρᾶγμα σημαίνωσιν, ἀπλᾶς λεκτέον, ὁμοίως καὶ τὰς ἀπλᾶς συνθέτους, ἐὰν σύνθετον σημαίνωσιν· εἰ μὲν γάρ περὶ φωνῶν μόνων διελεγόμεθα καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν συλλαβῶν, εἰκότως κατὰ τὸ ποσὸν 30 τὴν σύνθεσιν ὄριζόμεθα, ως καὶ οἱ γραμματικοί, εἰ δὲ ως περὶ σημαινου- 25

4 λέγῃ] p. 1a20	5 καὶ οι. Ca	7 διαιρεῖται α	8 φησι] φωνᾶς C	9 καὶ συμπλεκούσας οι. a
add. καὶ νέα πόλις a	10 οὐσία a	12 σύνθετον (pr. l.) C	13 post πέτρα	
φωνῇ] προφορᾶ Ca	15 ante ὅσα add. καὶ F	16 γάρ οι. F	17 τῇ μὲν a	
19 ἀριστότητα Fa	18 τιμ. τινὰ coll. F	φωνὴν C	18. 19 τριῶν a	
om. F (post πάσγ. add. δηλονότι): σημαίνει a	20 παρέλαβον scripsi: παρέλαβεν Cf: παρελάβομεν a	24 ἢ οι. C	22 δηλοῖ	
26 ἐμφαίν. (superscr. σωρ.) C: ἐμφ. a	25 τὸ (alt.) om. Ca	25 τὸ (alt.) om. Ca		
εἰ καὶ] καὶ C	29 ἐνεργητοῦ Ca	32 ἐὰν] καὶ C	35 καὶ om. F	
νουσιν F	34 διαλεγ. F	τὸ om. C		

σῶν διαλεγόμεθα, κατὰ τὰ σημανόμενα δεῖ χρίνειν καὶ τὰς φωνάς· τὸ 23^ο γάρ ίππεύς οὐχ ἀπλοῦν τι δηλοῖ· σημαίνει γάρ τὸν τε ίππον καὶ τὴν ἐπικαθήμενον ἄνθρωπον καὶ τὴν ίππικὴν τέχνην. οὐχ ἀπλῆν οὖν λεκτέον τὴν φωνὴν ἀλλὰ σύνθετον, ως καὶ τὸ Νεάπολις, ἐπειδὴ ἐν τι σημαίνει, 30 οὐ σύνθετον ἀλλ' ἀπλῆν. |

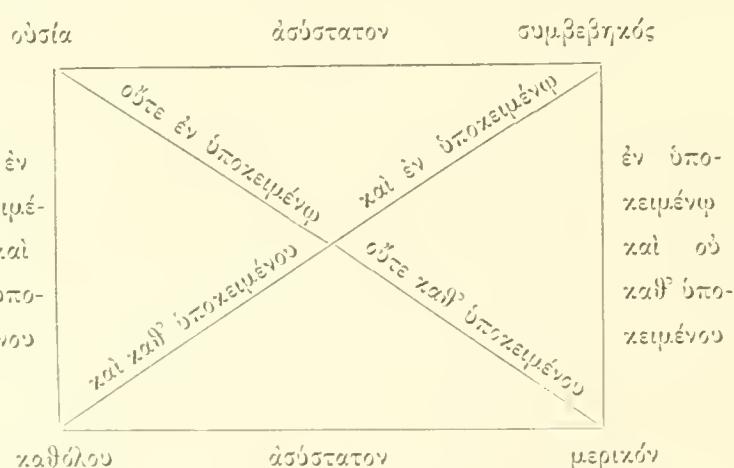
Τὸ δὲ λέγεται ἀρμόζει καὶ ἐπὶ τῶν πραγμάτων καὶ ἐπὶ τῶν νοητῶν· 23^ο μάτων καὶ ἐπὶ τῶν φωνῶν· λέγονται γάρ καὶ τὰ πράγματα λέγεσθαι, ἀλλ' ως σημανόμενα, καὶ τὰ νοήματα ὄμοιώς λέγεσθαι, ἀλλ' ως ἔξαγγελλόμενα, λέγονται δὲ καὶ αἱ φωναὶ λέγεσθαι, ἀλλ' ως προφερόμεναι. 5

10 Διὰ ποιάν δὲ αἰτίαν τὰ κατὰ συμπλοκὴν προτάττει τῶν ὅνευ συμπλοκῆς; λέγομεν δτι ἀγαπητὸν τῇ ἄνθρωπίη φύσει ἐκ τῶν ἀτελεστέρων καὶ συνθέτων ἐπὶ τὰ ἀπλούστερα καὶ τελείτερα προϊέναι· τὰ γὰρ σύνθετα μᾶλλον συνήθη ἥμεν καὶ γνωριμώτερα. οὗτω γοῦν καὶ ὁ παις εἶραι μὲν 10 λόγον καὶ εἰπεῖν ‘Σωκράτης περιπατεῖ’ οἶδε· τοῦτον δὲ ἀναλύσαι εἰς τὸ ῥῆμα καὶ τὸ ὄνομα καὶ ταῦτα εἰς συλλαβὰς κάκείνας εἰς τὰ στοιχεῖα οὐκέτι. οὗτως οὖν καὶ ἥμεις ἄνθρωπον περιπατοῦντα ἴδόντες πρότερον ἔγνωμεν τὸ ὅλον τοῦτο, ἄνθρωπον περιπατοῦντα, καὶ οὗτως ἀναλύσομεν αὐτὸν 15 εἰς οὐσίαν καὶ ἐνέργειαν. καὶ πῶς οὖν ἐλέγομεν ἀνωτέρω δεῖν ἀρχεσθαι ἐκ τῶν ἀπλούστερων, ως τῶν συνθέτων οὐ γνωσθησομένων μὴ προειρω- 20 σμένων τῶν ἀπλῶν, καὶ διὰ τοῦτο δεῖν προηγεῖσθαι τὴν τῶν ἀπλῶν φωνῶν διδασκαλίαν τῆς τῶν συλλογισμῶν; λέγομεν οὖν δτι ἐφ' ὧν ὄμοιώς ἀγνο- 25 οῦνται καὶ τὰ ἀπλᾶ καὶ τὰ σύνθετα, δέον ἐκ τῶν ἀπλούστερων ἀρχεσθαι· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὄμοιώς καὶ ὁ συλλόγισμὸς ἡγνοεῖτο καὶ αἱ ἀπλαῖ φωναί, ἐνταῦθα δὲ γνωριμώτερα τὰ σύνθετα, διὸ ἐκ τῶν γνωριμωτέρων ἀρχε- 30 σθαι δεῖ τῆς διδασκαλίας· ὅστε ἐκεῖ μὲν ἐλέγομεν ἐκ τῶν ἀπλούστερων 25 ἀρχεσθαι διὰ τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας, ἐνταῦθα δὲ ἐκ τῶν συνθέτωτέρων διὰ τὸν τρόπον τῆς γνώσεως. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη αἰτία τοῦ προτετάχθαι ἐνταῦθα τῶν ἀπλῶν τὰ σύνθετα· ἐπειδὴ γὰρ τὰ ὅνευ συμπλοκῆς μέλλει διαιρεῖν, διὰ τοῦτο ὅστερον ταῦτα εἴπεν, ἵνα | εὐθέως αὐτῶν ποιή- 35 24^ο σηται τὴν διδασκαλίαν. μέλλει δὲ ταῦτα διαιρεῖν, ὅταν εἴπῃ “τῶν ὅνευ συμπλοκῆς λεγομένων”. ἐξεπίτηδες δὲ ἐπὶ τούτων δύο ὄντα τάττει καὶ δύο ῥῆματα ἐφεξῆς, ἵνα μὴ τις ὅστερον παραχολουθήσῃ πλάνη.

1 τὸ σημανόμενον α δεῖ κρ.] διακρ. C 8 ὄμοιώς οι. Ca 10 δὲ] οὐγ a
11 ante λέγ. add. καὶ Ca 12 τελεώτερα C 13 εἰραι] οἶδε C 14 καὶ οι. C
οἶδε—δὲ] οἶδε δὲ οὐκέτι τοῦτο (sic) C 14. 15 εἰς ὄνομα καὶ ῥῆμα a
15 κάκείνα F a τὰ οι. Ca 15. 16 οὐκέτι οι. C 16 ιδόντες οι. C
17 αὐτὸν οι. C 18 καὶ (alterium) οι. C 19 ἐλέγ. ἀνωτέρω] p. 12,28
ἀπὸ a 20 δεῖ C 21 τῆς τῶν συλλ. οι. F (τῆς τῶν συνθέτων in mrg. suppl.)
21. 22 ἀγν.] ἀδηλα F 29 ταῦτα ὅστ. coll. a 30 ταῦτα] αὐτὰ F εἴπῃ]
p. 1 b 25 30. 31 κατὰ μηδεμίαν συμπλοκὴν Arist. 32 παραχολουθήσει F

p. 1a20 Τῶν ὅντων τὰ μὲν καθ' ὑποκειμένους τινὸς λέγεται. 24^r
ἐν ὑποκειμένῳ δὲ οὐδενί ἐστιν.

Μέλλων τὴν εἰς δέκα διαιρέσιν τῶν πραγμάτων ἡμῖν παραδοῦναι 10
πρότερον ἔκτιθεται τὴν εἰς τέσσαρα τούτων διαιρέσιν· παραδοὺς γάρ πρό-
5 τερον τὴν εἰς δύο τῶν φυνῶν διαιρέσιν πρόεισιν ἐπὶ τὴν τετραδικὴν ταύ-
την τομὴν εἰκότως· ὁ γάρ δύο ἀριθμὸς ἐφ' ἑαυτοῦ πολυπλατιαζόμενος
ποιεῖ τὸν τέσσαρα. μετὰ δὲ ταύτην τὴν διαιρέσιν παραδώσει τὴν εἰς δέκα· 15
6 οὐ γάρ ἀπὸ μονάδος ἀρχόμενος ἀριθμὸς συντιθέμενος μέχρι τοῦ τέσσαρα
ποιεῖ τὸν δέκα· α' β' γ' δ', καὶ γίνονται δέκα. ἄλλως τε ἐνταῦθα μὲν συμ-
10 πεπλεγμένην τὴν τῶν πραγμάτων ποιεῖται διαιρέσιν (συμπλέκει γάρ τὸ
καθόλου τῇ οὐσίᾳ καὶ τῷ συμβεβηκότι. ὅμοίως δὲ καὶ τὸ μερικὸν τοῖς
αὐτοῖς), ἔκτι θὲ δὲ κατὰ ἀρθρα καὶ ἀπλουστάτην ποιεῖται τὴν τομὴν μηδὲν
μηδενὶ συμπλέκων, ἀλλ' ἔκαστον ὅπως ἔχει φύσεως διδάσκων. Ἰδίᾳ μὲν
περὶ τῆς οὐσίας, Ἰδίᾳ δὲ καὶ οὐ κοινῶς περὶ τῶν συμβεβηκότων ἔκάστου. 25
15 κατὰ διαφόρους οὖν ἐπιβολὰς τῆς τῶν ὅντων γινομένης διαιρέσεως εἰκότως
καὶ τὰ τῆς διαιρέσεως τμῆματα διάφορα γέγονεν. ἔστιν οὖν ἡ προκειμένη
τῶν ὅντων διαιρέσις τοιαύτη· τῶν ὅντων, φησί, τὰ μὲν ἐστιν οὐσίαι τὰ δὲ
συμβεβηκότα, πάλιν τῶν ὅντων τὰ μέν ἐστι καθόλου τὰ δὲ μερικά. τεσσά-
ρων οὖν τούτων ὅντων τμημάτων καὶ σύνδυοι λαμβανομένων ἐκ τῆς τού-
20 των συμπλοκῆς γίνονται συζυγίαι ἔξ. δύο μὲν ἀνυπόστατοι, αἱ τὰ ἐναντία
ζευγνύουσαι, αἱ δὲ λοιπαὶ τέσσαρες συνιστάμεναι· τῶν γάρ ὅντων τὰ μέν
εἰσι καθόλου οὐσίαι τὰ δὲ καθόλου συμβεβηκότα, καὶ τὰ μὲν μερικαὶ 5
οὐσίαι τὰ δὲ μερικὰ συμβεβηκότα. ὡς τὸ ὑποκειμένον ἔχει διάγραμμα·

1 λέγ. τινος coll. C	6 ἔκαστὸν Ca	7 τὴν διαιρ. ταύτην coll. F	8 ἀριθ. ἀργ.-
coll. C	9 γίνεται Fa	9, 10 συμπλεκομένην F	10 τὴν om. a ante
ποιεῖται add. ταύτην Fa		12 τομὴν ser. supra διαιρέσιν F	14 prius περὶ om. F
οὐ om. F	15, 16 εἰκότως — διαιρέσεως om. F		17 οὐσία Ca
18 καὶ πάλιν F	20 ἀσύστατοι a	22, 23 καὶ τὰ — συμβεβηκότα om. C	
23 figura in recepti ex F, nisi quod quater συνισταται addidit. codex C ad angulos exhibet			

ἀλλ' εἰ μὲν ταύταις ταῖς φωναῖς ἐγρήσατο ὁ Ἀριστοτέλης, σαφὲς δὴ τὸ 25τὸ λεγόμενον, ὃ δὲ τὴν ἀσάφειαν ἐπιτηδεύων διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν ἕτεροις ἐγρήσατο ὄντας, οὐκειστέροις μὲν τῇ τῶν σημαίνομένων φύσει,
ἀσυνήθεσι δὲ τοῖς πολλοῖς καὶ ταύτῃ ἀσαφεστέροις. τὸ μὲν οὖν συμβεβηκ-
τὸ καὶ καλεῖ ἐν ὑποκειμένῳ, τὴν δὲ οὐσίαν οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, τὸ
δὲ καθόλου καὶ τὸ ὑποκειμένου, τὸ δὲ μερικὸν οὐ καθ' ὑποκειμένο-
νον. καὶ διὰ τί μὲν τὸ συμβεβηκός καλεῖ ἐν ὑποκειμένῳ, δῆλον (αὐτὸ-
γάρ καὶ τὸ αὐτὸν ὑποστῆναι οὐ δύναται, δέεται δὲ ἄλλου πρὸς ὑπαρξίαν, τοῦτο
ἔστιν οὐσίας), τὴν δὲ οὐσίαν οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ (οὐ γάρ δέεται ἔτερου
πρὸς ὑπαρξίαν), τὸ δὲ καθόλου καὶ τὸ ὑποκειμένου, διότι δέεται τῶν μερικῶν
οὐ πρὸς ὑπαρξίαν ἀλλὰ πρὸς κατηγορίαν (μὴ γάρ ὅντων τῶν μερικῶν οὐκ
ἔχει τὸ καθόλου κατά τινος κατηγορηθῆναι), τὸ δὲ μερικὸν οὐ καὶ τὸ ὑπο-
κειμένου, διότι τὰ κατὰ μέρος κατ' οὐδενὸς ἄλλου κατηγορεῖται.

Διὰ τί τὴν οὐσίαν ἐκάλεσεν οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ μὴ ὑποκει-
μενον, εἴ γε ὑπόκειται τοῖς συμβεβηκόσι πρὸς ὑπαρξίαν; ἐροῦμεν οὖν πρὸς
τοῦτο ὅτι πρῶτον μὲν οὐ πᾶσα οὐσία ἐστὶν ὑποκείμενον· οὐ γάρ δήπου
ἡ θεία οὐσία ἐστὶν ὑποκείμενον· οὐδὲν γάρ αὐτῇ συμβέβηκεν· οὐκοῦν οὐκ
ἄν κληθείη ὑποκείμενον. εἰ οὖν κοινῶς ὠνόμασε τὴν οὐσίαν ὑποκείμενον, 25
οὐ συμπεριέλαβε τὴν θείαν οὐσίαν. δεύτερον δὲ δ καὶ μάλιστα κυριωτάτη
ἐστὶν αἰτία, διότι τῶν διαιρέσεων εἰς τὰ ἀντίκείμενα γινομένων αἱ μέν
εἰσι φυκταὶ αἱ δὲ ἄφυκτοι, καὶ φυκταὶ μὲν αἱ εἰς τὰ ἐναντία γινόμεναι 30
ἄφυκτοι δὲ αἱ κατὰ ἀντίφασιν· ἐπειδὴ γάρ τῶν ἐναντίων τὰ μὲν ἐστιν 25τὰ
ἔμμεσα τὰ δὲ ἄμεσα, ἀνάγκη τὴν εἰς τὰ ἐναντία γινομένην διαιρέσιν ἐπὶ
τῶν ἔμμεσών μη ἄφυκτον εἶναι. ἔμμεσα δέ ἐστιν ἐναντία οἷςν λευκὸν
καὶ μέλαν, ὑγεία καὶ νόσος· ἔστι γάρ μεταξὺ λευκοῦ καὶ μέλανος τὸ φαιὸν
τὸ ἐρυθρὸν καὶ πάντα τὰ ἄλλα γράμματα, μεταξὺ δὲ ὑγείας καὶ νόσου τὸ
παρὰ τοῖς ἰατροῖς λεγόμενον οὐδέτερον· τὰς γάρ ἐκ νόσου ἀναλήψεις οὔτε
ὑγείας εἶναι φασιν (οὐ γάρ τὰ τῶν ὑγιαινόντων ἐνεργοῦσιν) οὔτε νόσους
(τῆς γάρ νοσοποιοῦ αἰτίας ἀπηλλαγμένοι εἰσὶν οἱ ἀναλαμβάνοντες). οὐκοῦν 10
μέσον τί ἐστι νόσου καὶ ὑγείας ἡ ἀνάληψις. ἀμεσα δὲ τὸ περιττὸν καὶ
τὸ ἄρτιον, εἴπερ δλως ὡς ἐναντία ταῦτα ἀντίκειται (ἐδείξαμεν γάρ ήμεῖς
ἐν ἄλλοις ὅτι οὐκ ἐστιν ἐναντία), πάλιν τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἀλογον ἀμέσως
ἀντίκεινται, οὐδ' αὐτὰ ἐναντία ὄντα. ὄστε τὰ κυρίως ἐναντία πάντα ἐστὶν 15

καὶ τὸ ὑποκειμένου, οὐ καὶ τὸ ὑποκειμένου, ἐν ὑποκειμένῳ, οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, ad lineas συμ-
βεβηκότα καθόλου, *μερικαὶ* οὐσίαι, μερικὰ συμβεβηκότα, αἱ καθόλου οὐσίαι: cum F levibus
neglectis congruit a 1 post φωναῖς add. αἱς ἡμεῖς a 1. 2 σαφὲς—λεγ.] καθόλου
οὐσίαι, καθόλου συμβεβηκός, μερικὴν οὐσίαν, μερικὸν συμβεβηκός, πραγμάτων ἀν ημεν ἀπαλλα-
γέντες, ὡς σαφοῦς ὄντος τοῦ λεγομένου a 1 τὸ ἀν coll. F 2 εἰρ. αἰτίαν] p. 6,22
3 οὐκειστέρων F 5 καλῶν C 7 μὲν οι. C 8 οὐ δύν.] ἀδύνατον F δεῖται (ubiq-
ue) a 9 τὴν δὲ οὐσίαν οι. F alt. οὐ] οὐδὲ a 12 κατηγορηθῆσεται F
13 κατηγοροῦνται a 15 οὖν οι. C 17 ἐν αὐτῇ Ca 17. 18 οὐκ ἀν οὖν (οὐκοῦν
οι.) C 19 οὐ suppl. F² συμπεριελάμβανε Ca 22 εἰσιν C 28 τῶν
οι. Ca 29 ἀναλαμβανόμενοι a 31 τὸ οι. a δλως οι. F
21. 32 ἐδείξαμεν . . ἐν ἄλλοις] quibus locis nescio 32 ἄλλω F 33 ἀντίκειται Fa

έμμεσα. εἴ τις οὖν εἰς τὰ ἐναντία διέλοι τὰ ὄντα λέγων τῶν ὄντων τὰ 25^v μὲν εἶναι λευκὰ τὰ δὲ μέλανα, ἀνάγκη διαφεύγειν αὐτὸν πάντα τὰ ἐν μέσῳ χρώματα. οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ τὰς οὐσίας τὰς ἀνεπιδέκτους χρωμάτων, οἷον ἀέρα ψυχήν ἄγγελον. ἀλλ’ οὐδὲ αἱ εἰς τὰ λοιπὰ τῶν ἀντι- 20 κειμένων εἰδὴ διαιρέσεις τὸ ἀφυκτὸν ἔχουσι, πλὴν τῶν κατὰ ἀντίφασιν μόνων γινομένων, οἷον εἴ τις λέγοι τῶν ὄντων τὰ μὲν εἶναι δεξιά τὰ δὲ ἀριστερά. ἦ τὰ μὲν δεσπότας τὰ δὲ δούλους, τὰ μὲν πατέρας τὰ δὲ 25 οὐράνιος· ἔστι γάρ ἄ καὶ τούτων οὐδέν ἔστιν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ εἰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ἡ διαιρεσίς γίνοιτο. οἷον εἴ τις λέγοι τῶν ὄντων τὰ μὲν 10 τυφλὰ εἶναι τὰ δὲ βλέποντα, ἦ τὰ μὲν σοφὰ τὰ δὲ ἀσοφα· ἔξις γάρ καὶ στέρησις ἐπὶ τῶν δεκτικῶν μόνων λέγεται, τὸ δὲ τὴν ἔξιν μὴ πεφυκὸς δέχεσθαι οὐδὲ ἐστερῆσθαι λέγεται ταῦτα. ὅστε οὐ | πάντα τὰ ὄντα 26^r διαιρεῖ ἡ ἔξις καὶ ἡ στέρησις, γωρίς εἰ μὴ ἵσοδυναμοίη ἐπὶ τινῶν τῇ ἀντιφάσει, ὡς ἔγει τὸ σῶμα καὶ ἀσώματον· οὐδὲν γάρ ἔστι τούτων μεταξύ· 15 ταῦταν γάρ δύναται τῇ οὐ σῶμα τὸ ἀσώματον. μόνως οὖν ἡ κατὰ ἀντίφασιν διαιρεσίς (οἷον εἴ τις λέγοι τῶν ὄντων τὰ μὲν εἶναι λευκὰ 5 τὰ δὲ οὐ λευκά) πάντα τὰ ὄντα περιλαμβάνει· καὶ γάρ τὸ φαιὸν οὐ λευκόν, καὶ τὸ ἔανθρὸν καὶ τὸ ἔρυθρὸν ὄμοιώς. ἀλλὰ καὶ ψυχὴ οὐ λευκὴ καὶ ἄγγελος οὐ λευκός· οὐδὲ γάρ ὅλως χρῶμα πέψυκεν ὑποδέχεσθαι. καὶ ὁ 10 20 Ηλάτων δὲ τὴν διαιρετικὴν ἔξυμνεῖ μέθιδον τὴν κατὰ ἀντίφασιν γινομένην· οὐδὲν γάρ, φησί, τῶν ὄντων καυχήσεται αὐτὴν ἐκφυγεῖν. διὰ τοῦτο τοίνυν καὶ ὁ Ἀριττοτέλης εἰρηκὼς τὸ συμβεβηκός ἐν ὑποκειμένῳ διὰ τῆς τούτου ἀποφάσεως ἐσήμανε τὴν οὐσίαν, εἰρηκὼς αὐτὴν οὐκ ἐν ὑποκει- 15 μένῳ, ἵνα πᾶσαν οὐσίαν περιλάβῃ.

25 Πρὸς τούτους ἔροῦμεν διτί τὸ ὑποκείμενον διτόν, τὸ μὲν πρὸς ὑπαρξίν ὑποκείμενον τὸ δὲ πρὸς κατηγορίαν· πρὸς ὑπαρξίν μὲν ἡ οὐσία (αὗτη γάρ ὑπόκειται πρὸς ὑπαρξίν τοῖς συμβεβηκόσι), πρὸς κατηγορίαν δὲ τὰ μερικά· ταῦτα γάρ ὑπόκειται πρὸς κατηγορίαν τοῖς καθόλου. οὐ πρὸς ὑπαρξίν· οὐ γάρ δέονται τὰ καθόλου τῶν μερικῶν, ἵνα ὑποστῶσιν, ἀλλ’ ἵνα ἔγωσι καθ’ ὃν κατηγορηθήσονται. τούταντίν δὲ τὰ μερικὰ δέονται τῶν καθόλου, οὐ πρὸς κατηγορίαν, ἀλλὰ πρὸς ὑπαρξίν· οὐκ ἀν γάρ εἴη Σωκράτης καὶ Ηλάτων μὴ ὄντος τοῦ ἀπλός ἀνθρώπου. τῶν δὲ πρὸς κατηγορίαν 25 ὑποκείμενων τὸ μὲν ἔστιν οὐσία τὸ δὲ συμβεβηκός· ὑπόκειται γάρ καὶ ἡ μερικὴ οὐσία τῇ καθόλου πρὸς κατηγορίαν, ὡς εἰρηται, ὡς Σωκράτης τῷ ἀπλῶς

2 αὗτῶν F 2. 3 ἐν μέσῳ] ἔμμεσα F 3 τὰς ἀνεπιδ. (οὐσίας τὰς om.)
 C: τὰς ἀνεπιδ. οὐσ. a 3. 4 τῶν χρ. a 4 αἱ εἰς] εἰ C 6 λέγει F¹
 7 alt. μὲν] δὲ a 9 γένοιτο C 10 ἐμβλέπ. C 11 λέγ. μόνων coll. C
 12 ταῦτας λέγ. coll. Ca 14 τὸ ἀτόμ. a 16 εἰσὶ C 18 ἡ ψυχὴ a .
 19 ὑποδέξαθαι F 21 φησί om. Fa (cf. Plat. Soph. p. 235 C) 27 ὑπόκειται C
 φυγεῖν a 24 παραλάβῃ a 26 ὑποκείμενον om. F 28. 29 οὐ — ὑπαρ.] ἀλλ’ οὐ πρὸς κατηγορίαν C
 πρὸς κατηγορίαν om. Ca 28. 29 οὐ — ὑπαρ.] ἀλλ’ οὐ πρὸς κατηγορίαν C
 29 οὐδὲ γάρ a 30 καθολικά Ca 30 κατηγορῶνται C: κατηγοροῦνται a
 31 ante οὐ πρὸς add. ἀλλ’ C 34 ως εἰρηται] v. 27

ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ἀπλῶς ζῷῳ, καὶ τὸ μερικὸν συμβεβηκὸς τῷ καθόλου. 26^τ
 ως τὸ ἐν τῷδε τῷ λίθῳ λευκὸν τῷ ἀπλῶς λευκῷ καὶ τῷ γράμματι· λέ- 30
 γομεν γάρ καὶ | τόνδε τὸν λίθον λευκὸν εἶναι καὶ τὸ ἀπλῶς λευκὸν γράμμα 26^ν
 εἶναι. ἐπειδὴ οὖν ὥστις ἔκάτερον λέγεται ὑποκείμενον, εἰς εἰπε 'τῶν
 5 ὅντων τὰ μὲν ἐν ὑποκειμένῳ τὰ δὲ ὑποκείμενα', περιέλαβεν δὲν καὶ τὰ
 μερικὰ συμβεβηκότα, μτινα καὶ αὐτὰ ὑποκείμενα ἔστιν, εἰ καὶ μὴ πρὸς 5
 ὅπαρξιν, ἀλλὰ πρὸς κατηγορίαν· βούλεται δὲ διὰ τοῦ εἰπεῖν οὐκ ἐν ὑπο-
 κειμένῳ τὴν πρὸς ὅπαρξιν ὑποκειμένην οὐσίαν εἰπεῖν καὶ ἀντιδιαστεῖται
 αὐτὴν τοῖς συμβεβηκόσι. τῶν δὲ δύο διαιρέσεων τούτων ἡ μέν ἔστιν ἀπὸ 10
 10 τοῦ τρόπου τῆς ὑπάρξεως ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς κατηγορίας, καὶ ἀπὸ 10
 τοῦ τρόπου τῆς ὑπάρξεως ἡ λέγουσα τῶν ὅντων τὰ μὲν εἶναι ἐν ὑποκει-
 μένῳ τὰ δὲ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, ἀπὸ τοῦ τρόπου δὲ τῆς κατηγορίας ἡ λέ-
 γουσα τῶν ὅντων τὰ μὲν καθ' ὑποκειμένου τὰ δὲ οὐ καθ' ὑποκειμένου
 λέγεται· τὰ μὲν γάρ εἶναι φησι κατηγορούμενα τὰ δὲ ὑποκείμενα πρὸς 15
 15 κατηγορίαν. καὶ σκόπει τὴν ἀκρίβειαν τοῦ Ἀριστοτέλους, πῶς ἐπὶ μὲν τῆς
 σημανούσης τὸν τρόπον τῆς ὑπάρξεως εἰπε τὸ ἔστιν, ἐπὶ δὲ τῆς σημανού-
 σης τὸν τρόπον τῆς κατηγορίας εἰπε τὸ λέγεται· * * * ἀντὶ τοῦ κατηγορεῖ-
 ται, ἐν ὑποκειμένῳ δὲ οὐδενὶ ἔστιν ἀντὶ τοῦ 'οὐκ ἐν ἑτέρῳ ὑπάρχει'. 20
 τῶν δὲ τεσσάρων συζυγιῶν προτάττει τὴν καθόλου οὐσίαν ὡς τιμιωτέραν
 20 καὶ ὅτι κατὰ τὰ καθόλου ἐπιστήμονες γινόμεθα· ἐν γάρ τοῖς κατὰ μέρος
 οὐδὲν διαφέρομεν τῶν ἀλλγων ζῷων, ἕνia δὲ αὐτῶν καὶ δευτέρας ἡμῶν
 ἔχουσι τὰς αἰσθήσεις, αἱς τῶν κατὰ μέρος ἀντιλαμβανόμεθα. ἐπειτα δευ- 25
 τέραν τίθησι τὴν ἀντικειμένην ταύτῃ, ἔστι δὲ τὸ μερικὸν συμβεβηκός·
 ἀντίκειται γάρ τῇ μὲν οὐσίᾳ τὸ συμβεβηκὸς τῷ δὲ καθόλου τὸ μερικόν.
 25 εἶτα προετίμησε τὸ καθόλου συμβεβηκὸς τῆς μερικῆς οὐσίας, διότι περὶ
 τῶν καθόλου τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος. | 30

p. 1a24 Ἐν ὑποκειμένῳ δὲ λέγω, δὲν τινι μὴ ώς μέρος ὑπάρ- 27^τ
 γον ἀδύνατον γωρίς εἶναι τοῦ ἐν φῷ ἔστιν.

'Ἐπειδὴ γῆσθετο ἔαυτοῦ ὁ φιλόσοφος φωναῖς τισι χρησαμένου ἀγνώ-
 30 στοις ἡμῖν ἐκ τῆς συνηθείας, τῷ τε καθ' ὑποκειμένου καὶ οὐ καθ' ὑπο-
 κειμένου καὶ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, βούλεται λοιπὸν δι- 10
 θάξαι ἡμᾶς περὶ αὐτῶν. ἐξηγεῖται δὲ οὐ πάσας, ἀλλὰ τὰς δύο μόνας, τὴν
 τε ἐν ὑποκειμένῳ καὶ τὴν καθ' ὑποκειμένου· τούτων γάρ γνωσθεισῶν δύλη
 25 ἔσται καὶ ἡ τῶν λοιπῶν σημασία· ὁ γάρ εἰδὼς τί ἔστι τὸ ἐν ὑποκειμένῳ

1 καὶ (ante τὸ) ομ. α 2 τῷ (tert.) ομ. C post γράμματι add. καὶ τὸ ἀπλῶς
 λευκὸν τῷ γράμματι F 5 περιελάμβανε F 6 εἰσιν α post εἰ καὶ iter.
 συμβ.—εἰ καὶ F 7 τοῦ] τὸ α 10. 11 ἡ δὲ—ὑπάρξεως ομ. F 11 τρόπου
 μὲν α τῶν ὅντων ομ. F 11 φασι C 17 ante ἀντὶ suppleveris φησὶ γάρ
 καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται 20 καθολικά Ca post γεν. add. τῶν
 μερικῶν α 21. 22 ἔχ. ἡμῶν coll. F 27 λέγεται F 29 ὁ φιλ.
 έ. coll. α 31 σημ.] γυμνασία F τῷ] τῷ F

εῖσεται καὶ τί ἔστι τὸ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ ὁ ἐγνωκὼς τὸ καθ' ὑποκει- 27^r
μένου οἶδε καὶ τὸ οὐ καθ' ὑποκειμένου. καὶ πρότερον διδάσκει περὶ τοῦ
ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ διδάσκει δὶ' ὄρισμοῦ· οἱ γὰρ ὄρισμοί, ὡς πολλάκις εἴ-
πομεν, παριστῶσιν ἡμῖν τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν. τοῦ δὲ ὄρισμοῦ ἐκ
5 γένους ὅντος καὶ τῶν συστατικῶν διαφορῶν παραλαμβάνει ἐνταῦθα ὁ 20
'Αριστοτέλης τὸ μὲν ἔν τινι ἀναλογοῦν γένει, τὰ δὲ λοιπὰ ὡς διαφοράς.
λέγεται γὰρ τὸ ἔν τινι ἐνδεκαχών· ἦτορ μέρος ἐν ὅλῳ, ὡς λέγεται ἦτορ
ἐν ὅλῳ τῷ σώματι εἶναι, ἦτορ μέρεσιν, ὕσπερ λέγεται ἦτορ 25
ὅλότης τοῦ σώματος ἐν κεφαλῇ εἶναι καὶ χερσὶ καὶ τοῖς ἄλλοις (οὐ λέγε-
10 ται δὲ ἐν μέρει τὸ ὅλον, ἀλλ' ἐν μέρεσι, διότι ἦτορ ὅλότης οὐκ ἐν ἑνὶ μέρει
ἀλλ' ἐν πᾶσι θεωρεῖται· ἐνὸς γοῦν τῶν μερῶν ἀφαιρεθέντος κολοβήν τὸ
ὅλον γίνεται καὶ οὐκ ἀν κληρείην ὅλον), ἦτορ μέρος εἶδος ἐν γένει, ὡς λέγομεν 30
τὸν ἀνθρωπὸν ἐν τῷ ζῷῳ εἶναι, | ἦτορ γένος ἐν εἶδος, ὡς ἐν τῷ ἀνθρώ- 27^v
πῳ τὸ ζῷον (οὐκ ἀναγκαῖον δὲ ἐνταῦθα λέγειν τὸ γένος ἐν τοῖς εἶδεσιν,
15 ὡς ἐλέγομεν τὸ ὅλον ἐν τοῖς μέρεσιν· ἦτορ μὲν γὰρ ὅλότης οὐκ ἐξήργηται
τῶν μερῶν ἀλλ' ἐν αὐτοῖς ἔχει τὸ εἶναι, τὰ μέντοι γένος ἐξηργημένην 5
ἔχει τὴν οὐσίαν καὶ ὅλον ἐν ἐκάστῳ γίνεται εἶδος), ἦτορ ἐν χρόνῳ, ὡς
λέγομεν ἐν τῷδε τῷ χρόνῳ γεγονέναι τὰ Ἰλιακά, ἦτορ ἐν τόπῳ, ὡς λέγο-
μεν ἐν Λυκείῳ ἦτορ ἐν ἀγορᾷ, ἦτορ ἐν ἀγγείῳ, ὡς ὁ οἶνος ἐν κεράμῳ ἦτορ 20
οἱ πυροὶ ἐν μεδίμνῃ (ἰσοστροφοῦσι δέ πως δὲ τε τόπος καὶ τὸ ἀγγεῖον· τόν τοι
τε γὰρ τόπον ἐρεῖς ἀμεταφόρητον ἀγγεῖον καὶ τὸ ἀγγεῖον τόπον περιφορη-
τόν), ἦτορ εἶδος ἐν ὅλῃ, ὡς τὸ τοῦ ἀνδριάντος εἶδος ἐν τῷ χαλκῷ, ἦτορ 25
ώς τὰ τῶν ἀρχομένων ἐν τῷ ἀρχοντι, ὡς λέγομεν τὰ πράγματα τῶν πο-
λιτῶν ἐν τῷ ἀρχοντι κεῖσθαι, ἦτορ ἐν τέλει, ὡς λέγομεν τὸν ἰατρὸν ἐν τῇ 15
ἰατρικῇ ἔχειν τὰς ἐλπίδας ἦτορ στρατιώτην ἐν τῇ στρατείᾳ, ἦτορ ἐν
ὑποκειμένῳ, ὡς τὸ συμβεβηκός ἐν οὐσίᾳ. τοῦτο οὖν τὸ ἔν τινι παραλαμ-
βάνει ὁ 'Αριστοτέλης ὡς γένος κατὰ πλειόνων λεγόμενον. προστίθησι δὲ
ώς διαφοράς τὰ ἔστη, ἵνα διακρίνῃ αὐτὸ τῶν ἄλλων, καθ' ὃν τὸ ἔν τινι 20
κατηγορεῖται. καὶ διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν μὴ ὡς μέρος ὑπάρχον διακρίνει
30 αὐτὸ τοῦ τε ὡς μέρους ἐν ὅλῳ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ὡς εἶδους ἐν γένει (καὶ
γὰρ τοῦτο διοκεῖ πως ὡς μέρος εἶναι τὸ ὅλον ζῷον καὶ τὸ ζῷον ὅλον τι
εἶναι· καὶ τοῦτο καὶ ὁ Πορφύριος ἐν ταῖς Εἰσαγωγαῖς φησιν, διτε τριῶν 25

1. 2 καὶ (post εἰς. et οἶδε) om. Ca	3 ἐν ὑποκειμένου F	3. 4 πολλάκις
εἴπομεν] p. 14,6 sq., atque etiam suum in Porph. Isag. comment. spectare videtur		
4 post φύσιν add. ὡς ἐκ γένους ὅντες καὶ τῶν συστατικῶν διαφορῶν α	5 τῶν om. C	
6 ὡς διαφορᾶς Cα 7 γάρ] δὲ F 8 εἶναι τῷ σ. coll. F: εἶναι τῷ σ. καὶ ἦ-		
κεφαλῇ α 9 ἐν χερσὶ α 10 τὸ ὅλον ἐν μ. coll. C 12 γίν.]		
εἶναι βούλεται α 14 τὸ λέγ. coll. F γένος α: ζῶον C: om. F 15 λέγο-		
μεν α 18 γέγονε α 19 ἐν (ante ἀγγ.) om. C 20 οἱ om. Ca		
πυροὶ C 21 ἀκίνητον καὶ ἀμεταφ. α καὶ τῷ τὸ δὲ α κινούμενον		
καὶ περιφ. α 24 τελικῷ αἰτίῳ α 25 στρατείᾳ] στρατιᾶ Ca 28 post ἄλλων		
add. γωρίσῃ (διακρίνῃ om.) C 30 τε om. F μέρος Cα εἶδους		
scripsi: εἶδος libri (cf. p. 34, 29) 31 αὐτοῦ τοῦ ὅλ. α 32 καὶ (post τοῦτο)		
om. a 6 Πορφ. ἐν ταῖς Εἰσ.] p. 8, 1, 2		

ὅντων τούτων, *τῶν* γενικωτάτων γενῶν καὶ τῶν εἰδικωτάτων εἰδῶν καὶ 27^η τῶν ὑπαλλήλων, τὸ μὲν γενικώτατον μόνιμος ἐστὶν ὅλον, τὸ δὲ εἰδικώτατον μόνως μέρος, τὸ δὲ ὑπαλληλον καὶ ὅλον καὶ μέρος, ἀλλὰ μέρος μὲν ἀλλοῦ, ὅλον δὲ οὐκ ἀλλοῦ ἀλλ' ἐν ἄλλοις), διὸ δὲ τοῦ εἰπεῖν ἀδυνάτον χωρὶς 30 εἶναι τοῦ ἐν | φῷ ἐστι τῶν λοιπῶν ἐχώρισε. 28^η

Κακίζουσι δέ τινες τὸν ὄρισμὸν τοῦτον, οἱ μὲν ἐκ τοῦ πλεονάζειν οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἐλλείπειν· αὗτη γάρ κακία ὄρισμοῦ τὸ μὴ ἀντιστρέψειν πρὸς τὸ ὄριστὸν ἀλλ' ἡ πλείονα περιλαμβάνειν ἡ ἐλάττονα. καὶ οἱ μὲν πλεονάζειν 5 λέγοντές φασι μὴ μόνα τὰ συμβεβηκότα περιλαμβάνειν τὸν ὄρισμὸν ἀλλὰ 10 καὶ τὰ σώματα· φασὶ γάρ ὅτι ὁ Σωκράτης ἐν τόπῳ ὧν καὶ ἐν χρόνῳ ἐν τινὶ ἐστι, καὶ οὐχ ὡς μέρος ἐν ὅλῳ (οὐ γάρ μέρος ἐστὶ τοῦ τόπου ἡ τοῦ χρόνου), καὶ ἀδύνατον χωρισθῆναι αὐτὸν τοῦ τόπου ἡ τοῦ χρόνου. φαμὲν 15 οὖν ὅτι οὐκ ἐστιν ὅμοια ἡ παραβολή· τὸ μὲν γάρ συμβεβηκὸς χωρισθῆναι τοῦ ἐν φῷ ἐστιν ἀδύνατον, ἀλλ' ἀμα τῷ χωρισθῆναι καὶ ἔφθαρται, τὰ μέν- 20 τοι σώματα εἰ καὶ παντὸς τόπου χωρισθείη, οὐδὲν ἥττον ἐστι· τὸ γάρ σῶμα ἡ σῶμα ἐστιν οὐ δέεται τόπου ἡ χρόνου πρὸς τὴν οἰκείαν ὑπόστα- 25 σιν, ἔχει μέντοι ταῦτα παρακολουθήματα, ὥσπερ δὲν φωτὶ βαδίζων ἔχει τὴν σκιὰν παρακολούθημα μηδὲν εἰς τὴν οὐσίαν αὐτῷ συντελοῦσαν. τιῷ μέντοι γε συμβεβηκότι εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν συντελεῖ τὰ σώματα· ἀνευ 30 γάρ αὐτῶν οὐκ ἀν συσταίη. ἀλλως τε οὐδὲ ἀνάγκη πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ 20 εἶναι· τὴν γάρ ἀπλανὴ σφαῖραν ἀποδείκνυσιν δὲ Ἀριστοτέλης μὴ οὖσαν ἐν τόπῳ· εἰ γάρ τόπος ἐστὶ τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος, καὶ δὲ περιέχει τὸ περιεχόμενον, οἷον δὲ κέραμος τόπος ἐστὶ τοῦ οἴνου τοῦ ἐν αὐτῷ, οὐ καὶ δὲν ἔαυτὸν ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐντὸς ἐπιφάνειαν, διπερ αὐτοῦ ἐστὶ πέρας 25 (ἀμέλει εἰ ἔξωθεν ἐγκολαφίθείη, οὐδὲν ἥττον συνέχει τὸν οἶνον, διτε δὴ κατὰ μόνην τὴν ἐντὸς ἐπιφάνειαν ὧν τόπος). εἰ οὖν τοῦτο ἐστιν, ὡς εἴρηται, τόπος, δείκνυσι δὲ δὲ Ἀριστοτέλης ὅτι ἔξωθεν τῆς ἀπλανοῦς σφαίρας οὐδὲν ἐστιν, ἵνα καὶ τῷ τούτου πέρατι περιέχοιτο, οὐ τόπος οὐ γρόνος οὐ 35 σῶμα οὐ κενὸν οὔτε ἄλλο οὐδέν, οὐκ ἄρα ἐν τόπῳ ἐστὶν ἡ ἀπλανής. ὥστε οὐκ ἀνάγκη πᾶν σῶμα ἐν τόπῳ εἶναι, ἀλλ', ὡς εἴρηται, παρακολούθημα. μᾶλλόν ἐστιν δὲ τόπος καὶ δὲ γρόνος τῶν σωμάτων.

Αποροῦσι δὲ καὶ τοῦτο, πῶς οὐχὶ δὲ ὄρισμὸς περιλαμβάνει καὶ τὸ ὡς δὲν τοῖς μέρεσι· καὶ γάρ ἐν τινὶ ἐστιν (ἐν τοῖς μέρεσι γάρ), καὶ οὐχ ὡς μέρος ὑπάρχει καὶ ἀδύνατον αὐτὰ χωρὶς εἶναι τοῦ ἐν φῷ ἐστι. λέγο-

1 τούτων ὅντ. coll. F

6 τοῦτον οι. Ca

14 ἀλλ' ἀμα] ἀμα γάρ F

17 παρακολουθοῦντα Ca

20 οὐδὲν] δὲ C

25 εἰ om. F

30 εἴρηται] v. 17

τῶν (ante γεν.) addidi

8 9. παραλαμβ. a

15 εἰ om. F

18 παρακ. τὴν σκ. coll. a

22 τόπος ἐστι] cf. Arist. Phys. Δ4 p. 212a5 sq.

25 εἰ om. F

29 ἡ ἀπλ. ἐστιν coll. F

5 τοῦ οι. a

10 φασὶ γάρ ὅτι δὲν γάρ F

χωρισθείεν C: χωρισθέν- τα F

post χωρισθ. add. ἀλλ' ὅμιλος τοῦδε τοῦ τόπου χωρισθέντα a

27 δείκν. δὲ

δὲ Ἀρ.] De coelo B 1 p. 284a5. 4 p. 287a12

33

μεν οὖν ὅτι εἰ καὶ κατὰ ἄλλο κοινωνεῖ, ἀλλ᾽ οὐκέτι κατὰ τὸ ἐν τινι· οὐ 28^η
γάρ λέγεται τὸ ὅλον ἐν τινι εἶναι (οὐ γὰρ ἐν μέρει τὸ ὅλον), ἀλλὰ μᾶλλον
ἐν τισιν· ἐν γὰρ τοῖς μέρεσιν. οὗτω καὶ ὁ Ποφύριος ἔλεγε “τὸ δὲ ὅλον
οὐκ ἄλλου, ἀλλ᾽ ἐν ἄλλοις”· ἐν γὰρ τοῖς μέρεσι τὸ ὅλον. εἰ δὲ καὶ ἐν τοῖς
5 σημαίνομένοις τοῦ ἐν τινι παρελαμβάνομεν καὶ τὸ ὡς ὅλον ἐν μέρεσιν, ἀλλ᾽
οὐ καθὸ ἐν ἑνὶ ἐστιν, ἀλλὰ κατὰ μόνην τὴν σημασίαν τοῦ μὴ καθ᾽ ἔαυτὸ 15
ὑφεστηκέναι ἐλέγομεν καὶ αὐτὸ τῶν ἐν τινι εἶναι. ἔτι πρὸς τοῖς εἰρημένοις
κἀκεῖνο ἀποροῦσιν, ὅτι περιλαμβάνει ὁ ὄρισμὸς καὶ τὸ ὡς εἶδος ἐν ὅλῃ·
καὶ γὰρ τὸ εἶδος, φασίν, ἐν τινὶ ἐστι τῇ ὅλῃ καὶ οὐ μέρος αὐτῆς ὑπάρχει
10 καὶ ἀδύνατον γωρίς εἶναι αὐτὸ τῇς ὅλης. φαμὲν οὖν ὅτι τὸ εἶδος εἰ καὶ 20
μὴ τῆς ὅλης μέρος ἐστίν, ἀλλὰ τοῦ συναμφοτέρου. οὗτως ἄρα καὶ τὴν
χειρά φαμεν οὐ τοῦ λοιποῦ σώματος μέρος εἶναι, ἀλλὰ τοῦ παντός. ἔπειτα
δὲ ὅτι τὸ μὲν εἶδος συμπληρωτικόν ἐστι τῆς οὐσίας ἑκάστου, καὶ τούτου
φθαρέντος φθείρεται τὸ ὑποκείμενον· τὸ δὲ συμβεβηκός οὔτε συμπληροῦ 25
τὴν οὐσίαν τοῦ ὑποκείμενου, καὶ φθαρέντος οὐδὲν ἐβλάβη τὸ ὑποκείμενον.
ἄλλως τε λέγομεν ὅτι ὁ σκοπὸς ἐνταῦθα τῷ Ἀριστοτέλει διαλαβεῖν περὶ
τῶν ὅντων, οὐχ ἥδη ὅντα ἐστίν, ἀλλ᾽ ἥ σημαίνονται ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀνθρώ-
πων, καὶ οὐ κατὰ τὰ δοκοῦντα αὐτῷ διαλεχθῆναι περὶ αὐτῶν. καὶ | 29^η
τοῦτο ἐστιν ἀληθές, σαφῶς αὐτὸς δείκνυσιν ἐν τῷ περὶ τῆς οὐσίας λόγῳ
20 πρώτην μὲν λέγων οὐσίαν εἶναι τὴν κατὰ τὰ ἄτομα θεωρουμένην, δευτέ-
ραν δὲ τὴν κατὰ τὰ εἴδη καὶ τὰ γένη, τῶν πραγμάτων ἀνάπολιν ἐχόντων·
ἥ μὲν γὰρ κατὰ τὰ εἴδη καὶ τὰ γένη θεωρουμένη πρώτη ἐστίν, ἀτε δὴ 5
καὶ αἰτία οὖσα τῶν ἀτόμων καὶ ἀσώματος καὶ δεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ
ώσαντως ἔχουσα, ἥ δὲ κατὰ τὰ ἄτομα δευτέρα ἐστὶν ὡς αἰτιατή. ἀλλ᾽
25 ἔπειδὴ ταύτης ἔχει γνῶσιν ὁ πολὺς ἀνθρωπος, διὰ τοῦτο κατὰ τὴν τούτων
δόξαν τὴν διδασκαλίαν ποιούμενος πρώτην αὐτὴν εἰπεν. ἔπειδὴ οὖν τοῦ 10
εἶδους καὶ τῆς ὅλης ἔννοιαν οὐκ ἔχει ὁ πολὺς ἀνθρωπος, μόνον δὲ οἶδε
τὸ ἐκ τούτων σύνθετον καὶ τοῦτο ὡς ἐν, διὰ τοῦτο ὁ Ἀριστοτέλης καὶ εἰ
κατηριθμεῖτο τὰ τοῦ ἐν τινι σημαίνομενα, οὐκ ἀν ἐμνήσθη τοῦ ὡς εἶδους
30 ἐν ὅλῃ, ἀτε δὴ μὴ περὶ τῶν ὅντων ἥδη ὅντα ἐστὶ διαλεγόμενος, ἀλλὰ κατὰ 15
τὰ τῷ πολλῷ ἀνθρώπῳ δοκοῦντα περὶ αὐτῶν. ὥσπερ οὖν ὁ γεωμέτρης
δριζόμενος τὸ σημεῖον λέγει ὅτι σημεῖόν ἐστιν οὐ μέρος οὐδὲν καὶ ὁ ὄρι-
σμὸς οὗτος περιλαμβάνει οὐ μόνον τὸ σημεῖον ἀλλὰ καὶ τὴν μονάδα καὶ τὸ
νῦν (ἔκαστον γάρ τούτων ἀμερές ἐστι) καὶ οὐκ ἀν τις ἐγκαλέσει τῷ 20

1 ἄλλα a κοιν. ἥ ὑπογραφή a οὐκέτι καὶ F 1. 2 οὐ γάρ — τινι in mrg.
suppl. C 3 Πορφ.] Isag. p. 8,2 τὸ δὲ ὅλ.] ὅλον δὲ Porph. 5 παρα-
λαμβ. Fa τοῖς μέρεσι a 6 τοῦ] τὸ F 10 post αὐτὸ add. τὸ Ca
12 λοιποῦ] ὅλου a 7 πειτα — ὑποκείμενον (14) om. F 13 ἐκ. οὐσ. coll. a
15 οὐδὲν ἐβλ.] οὐκ ἐφθάρη a 17 ὑπὸ] παρὰ C 18 κατὰ] ἦ F: αὐτὰ a
αὐτῷ δοκ. coll. F περὶ τῶν αὐτῶν C 19 σαφῶς αὐτὸς] καὶ αὐτὸς C: σαφὲς
τοῦτο a 22 γάρ om. C κατὰ γένη καὶ τὰ εἴδη F 25 ἔπειδὴ —
εἰπεν (26) om. F 26 τοῦ om. C 27 πολλὺς C μόνον δὲ in lac. om. C
29 κατηριθμεῖτο F 31 τὰ om. a: τὰ ὅντα ὡς F οὖν om. a

γεωμέτρη γάρ ως διὸ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ σημείου περιλαμβάνοντι καὶ ταῦτα (ἐρεῖ 29^α γάρ πάντως δτὶ εἰ καὶ ἡ μονὰς καὶ τὸ νῦν ἀμερῆ εἰσιν, ἀλλὰ τῶν ἐμοὶ ὑποβεβλημένων πραγμάτων οὐδέν ἔστιν ἄλλο ἀμερὲς ἢ τὸ σημεῖον), οὗτος καὶ ὁ Ἀριστοτέλης κατὰ τὴν σκοπὸν τῆς προκειμένης αὐτῷ διδασκαλίας 5 οὐκ οἶδεν ἐν τινι τὸ ως εἶδος ἐν ὅλῃ· οὐ γάρ ἔχει τούτου ἔννοιαν ὡς πολὺς ἀνθρωπος. βούλεται δέ, ως εἴπομεν, οὐ περὶ τῶν ὄντων ἡ ὄντα ἔστι διαλεχθῆναι, ἀλλὰ ἡ σημαίνονται οὐπὸ τῶν τοιωνδε φωνῶν κατὰ τὰ τοῖς πολλοῖς διοκοῦντα. καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τοὺς λέγοντας πλεονάζειν τὴν 29^α ὁρισμόν.

10 Οἱ δὲ ἐλλείπειν εἰρηκότες φασὶ μὴ πάντα τὰ συμβεβηκότα περιειληφέναι τὸν ὁρισμόν, ἀλλὰ μόνα τὰ ἀχώριστα· εἴπε γάρ, φασίν, δτὶ ἀδύνατον χωρὶς εἶναι τοῦ ἐν φῶ ἔστι· τὰ δὲ χωριστά φασιν οὐκ ἀδύνατον χωρισθῆναι, 5 ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον. τί οὖν φαμεν; δτὶ εἰ μὲν εἴπεν ‘ἀδύνατον χωρισθῆναι’, καλῶς ἀν ἐλέγετε· νῦν δὲ λέγει ἀδύνατον χωρὶς εἶναι ἀντὶ τοῦ ὑπάρξαι 15 καὶ συστῆναι· καὶ γάρ καὶ τὰ χωριστὰ ἀδύνατον ὑποστῆναι δίγα τῆς ὑποκειμένης αὐτοῖς οὐσίας. ἔτι ἀποροῦσί τινες λέγοντες ‘πῶς εἴπεν δτὶ οὐ δύναται τὸ συμβεβηκός χωρὶς εἶναι τοῦ ἐν φῶ ἔστιν; ἤδη γάρ ἡ δυμὴ συμβεβηκός ἔστι καὶ χωρισθεῖσα τοῦ ὑποκειμένου ἔστιν ἔτι· μήλου γάρ πολλάκις πόρρω ἥμπν ὄντος διαβαίνει πρὸς ἥμᾶς ἡ τούτου εὐωδία· ὥστε δύ- 20 ναται καὶ ἡ εὐωδία τοῦ μήλου, συμβεβηκός αὐτοῦ οὐσία, χωρὶς εἶναι τῆς 15 οὐσίας τοῦ μήλου. καὶ ἐπὶ πάντων δὲ τῶν τοιούτων ὅμοιώς’. διχῶς οὖν τοῦτο ἐπιλυόμεθα. πρῶτον μὲν δτὶ οὐκ εἴπεν ὁ Ἀριστοτέλης ‘ἐν φῶ ἦν’, ἀλλ’ ἐν φῶ ἔστιν· ἀδύνατον οὖν χωρὶς εἶναι τὴν εὐωδίαν τοῦ μήλου τοῦ 25 ἐν φῶ ἔστιν· ἡ γάρ ἐν τῷ μήλῳ ἔστιν ἡ ἐν ἀέρι. ἔπειτα δὲ δτὶ οὐ 30 μόνη ἡ τοῦ μήλου εὐωδία χωρεῖ πρὸς ἥμᾶς, ἀλλὰ μετά τινος λεπτομεροῦς τοῦ μήλου οὐσίας. καὶ τοῦτο δῆλον ἐξ ὧν πολλάκις παριόντες δυσώδη τόπουν ῥάκει τοὺς μυκτῆρας περιφράξαντες τὸν μὲν ἀέρα ἀναπνέομεν (ἀδύνατον γάρ τοῦτον μὴ ἀναπνεῖν), τῆς δὲ δυσωδίας οὐκ ἀντιλαμβανόμεθα, 35 ἀτε παχυμερεστέρας οὖσης τῆς ἀπορρυείσης οὐσίας ἐκείνης ἡ κατὰ τὸν ἀέρα καὶ μὴ δυναμένης διεισδύναι τοὺς πόρους τοῦ ῥάκους· ὁ δὲ ἀήρ διεισδύνει διὰ τὴν λεπτομέρειαν. εἰ δὲ χρόνῳ πολλάκις καὶ τοῦ ῥάκους ἐπικειμένου τῆς δυσωδίας ἀντιλαμβανόμεθα, οὐδὲν θαυμαστόν· ἵσως γάρ | καὶ 30^α παρὰ τὴν θέσιν τοῦ ῥάκους τοῦτο γίνεται παρακεκλιμένου καὶ διείσδυσιν δεδωκότος τῇ παχυμερεστέρᾳ οὐσίᾳ, ὅπότε καὶ ἐπὶ πολὺ τῇ κινήσει ἀγαρι-

2 pr. καὶ om. F 2. 3 ἀλλὰ—ὑποβεβλ. om. F 2 ἐμοὶ a: om. C ὃ εἶδος
ώς coll. C alt. οὐ] οὐδὲ F 6 ως εἴπομεν] p. 34, 16 7 τῶν om. Fa
τοῖς om. F 10 φασὶ om. Ca 11 φησιν Fa 12 τοῦ ἐν φῶ ἔστι om. F
δὲ scripsi: γάρ libri ἀγώριστα a φησιν a 14 λέγει δτὶ a post
εἶναι add. τοῦ ἐν φῶ ἔστιν a 16 λέγ. δτὶ Fa 20 καὶ om. Ca οὐσία αὐτοῦ
coll. F 21 ὅμοιών C οὖν om. C 23 τοῦ (ante ἐν) om. C 24 post
pr. ἔστιν add. τόπῳ a τῷ om. F 25 μόνον C 27 ἐπιφράξ. C 30 δὲ]
γάρ Ca 30. 31 εἰσδύνει F 31 χρόνου a 32 τῆς δυσωδίας om. F
ἀντιλαμβανόμεθα F καὶ om. C 33 παρακεκινημένου a

πιζημένη μᾶλλον λεπτύνεται καὶ διεισδύνει· ἀμέλει ἐπὶ πολὺ ἀναρριπισθεῖσα 30^τ καὶ λεπτομερής γινομένη διεισδύνει. τεκμήριον δὲ μέγιστον τοῦ μετά τίνος 5 οὐσίας ἀπορρεῖν, ὅτι ἐν γρόνῳ πλείσι θυτιδοῦται τὸ μῆλον, ἃτε τῆς οὐσίας αὐτοῦ διαφορουμένης. ἐν ἥ τι εὐωδίᾳ ὑπῆρχε. δηλοῦσι δὲ τοῦτο καὶ οἱ ἐκ 5 τοῦ θυμιάματος ἀναδιδόμενοι ἀτμοὶ αὐτόθιν τῇ αἰσθήσει ὑποπίπτοντες διὰ 10 τὴν παχύτητα τῆς ὑποκειμένης οὐσίας, ὅθεν καὶ ταῖς χερσὶ πολλάκις τὸν ἀέρα κινοῦντες ὠθοῦμεν πρὸς τοὺς μυκτῆρας, ὅπηνίκα παχυμερέστερος ὡν δὲ πὸ τοῦ θυμιάματος ἀναδιδόμενος ἀτμὸς μὴ δικνεῖται ῥαδίως πρὸς τὸ αἰσθητήριον, ὅπερ οὐκ ἀν ἐδέσμεθα ποιεῖν, εἰ ἀσωμάτως αἱ ποιότητες ἐκ 15 10 τῶν θυμιάματων εἰς τὸν ἀέρα ἐγώρουν· | τοῦτο γοῦν ἐπὶ τῶν ψόφων οὐ 31^τ ποιοῦμεν. εἰ δέ τις εἴποι ‘πῶς οὖν ἐν τῷ δένδρῳ ὄντα τὰ μῆλα καὶ τῆς 5 ὁσμῆς ἡμῖν μεταδιδόσι καὶ μείωσιν οὐχ ὑπομένει?’, λέγομεν ὅτι ἐνταῦθα πλεῖστον ἔστι τὸ ἐπιρρέον καὶ τρέψον τοῦ διαφορουμένου.

1 εἰσδύναι C: καὶ διεισδύνει εἰσιας 2 λεπτομερεστέρα Ca γιν. διεισδ.] ἔξατμηθεῖσα (sic) οὐδὲ τῇ αἰσθήσει λοιπὸν ὑποπίπτει διὰ τὴν λεπτομέρειαν C: γίνεται α τοῦ οι. α 3 ἐν] ἐπὶ F 10 post ἐγώρουν addit ex Marc. 217 ἵστεον ὅτι πλάτων φησὶ μετά τινων ἀπορροιῶν τὴν ὁσμὴν τοῦ μήλου γωρεῖν πρὸς ἡμᾶς μὴ γωρισθεῖσαν τοῦ ὑποκειμένου. Ἀριστοτέλης δὲ τὸ διακονικὸν καὶ δίοσμον αἰτιᾶται τοῦ ἀέρος, ὅτι φῶλος ἐστὶ διορατικὸς καὶ διηγής, τούτῳ καὶ δίοσμος. μεταλαμβάνων γάρ τῆς εὐωδίας μεταδίδωσιν ἡμῖν. ὁ δὲ πλωτίνος φησιν, ὅτι μεταβάλλεται μέρος τοῦ ἀέρος εἰς ὀσφραντήν ποιότητα. ή γάρ εὐωδία μείνασα ἐν τῷ μήλῳ γεννᾷ ὄμοιάν ἔαυτῇ ἐτέραν ποιότητα μεταβάλλουσα μέρος τοῦ ἀέρος, ης αἰσθανόμεθα. ὡς καὶ ἡ ἐν πυρὶ θερμότης οὐ καταλείψασα τὸ πῦρ ψυχρὸν γωρεῖ πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ μείνασα ἐν τῷ πυρὶ ἐτέραν ὄμοιοδὴ ἔαυτῇ θερμότητα ἀπογεννᾷ ἐν τῷ ἀέρι. οὐδεμία δὲ τῶν δοξῶν τούτων καθὸ ἔαυτῇ ἀληθής, οὕτε ἡ πλάτωνος ἡ λέγουσα μετὰ ἀπορροίας τὴν ὁσμὴν γωρεῖν πρὸς ἡμᾶς· ή γάρ ἀπόρροια σῶμα, παντὸς δὲ σίματος ἡ κατὰ φύσιν κληνησίς· ή γάρ κοῦφον καὶ ἐπὶ τὰ ἄνω ῥέψει ἡ βαρὺ καὶ ἐπὶ τὰ κάτω. τῆς δὲ εὐωδίας τοῦ μήλου πάντες ὄμοιόμως αἰσθανόμεθα, ἄνω κάτω πρόσθιν διέξιμεν δεξιὰ ἀριστερά. καὶ δῆλον ἐκ τούτου, ὅτι οὐκ ἀρκεῖ μόνον ἀπορροίας εἰπεῖν. οὐδὲ ἡ ἀριστοτέλους μόνη ἀληθής, πλασματῶδες γάρ τὸ λέγειν ὅλον τὸν μεταβάλλοντα μεταλαμβάνειν τῆς ὁσμῆς, ὡς ἐπὶ τῶν γυπῶν τῶν αἰσθανομένων τῶν ἐν ἀλλαῖς πόλεσιν ἀτάφων σωμάτων. ἀλλ’ οὐδὲ τὸ τοῦ πλωτίνου μόνον ἀληθῆς τὸ ποιοῦσθαι καὶ μεταβάλλεσθαι μέρος τοῦ ἀέρος. τὸν γάρ βόρβορον οἱ χοῖροι πλέον ἀνορύττουσι τῷ μάλιστα τῶν ἀπορροιῶν ἀντιλαβέσθαι. αἱ τρεῖς δὲ ἄμα ἀληθεῖς εἰσιν. ἐπὶ μὲν γάρ τῶν φαύλως ὄσυμενων, οἷοι οἱ χοῖροι, γρεία καὶ ἀπορροιῶν. ἐπὶ δὲ τῶν ἀκριβῶν, οἷοι οἱ γύπες, ἀρκεῖ τὸ δίοσμον τοῦ ἀέρος. ἐπὶ δὲ τῶν μέσως ὄσυμενων, οἷοι ἐσμεν ἡμεῖς, ἀρκεῖ ἡ μεταβολὴ τοῦ ἀέρος. κατ’ οὐδεμίαν δὲ τῶν δοξῶν αἱ ποιότητες ἀπὸ ὑποκειμένου μεταβαίνουσιν. η γάρ ἐν τῷ αὐτῷ νῦν εἰσὶ καὶ ἐν τῷ ἐν φῶλοι εἰσὶ καὶ ἐν τῷ ἐξ οὗ. καὶ διασπασθήσεται αὐτῇ ἔαυτῇς η ποιότης η ἐν ἀλλῳ καὶ ἀλλῳ νῦν. καὶ ἐπειδὴ πάντων δύο νῦν ἔστι γρόνος μέσος, ἐν ἐκείνῳ τῷ γρόνῳ ἔσονται γωρίς τοῦ ὑποκειμένου αἱ ποιότητες. ἔστι καὶ τοῦτο εἰπεῖν πρὸς τοὺς λέγοντας· καὶ οὐσία τις συναπέργεται μετὰ τῆς ἐν τῷ μήλῳ ποιότητος, ὅτι η οὐσία μίαν τινὰ κίνησιν ποιεῖται τὴν ἐπ’ εὐθείας· η γάρ ἄνω η κάτω η πρόσω η ὑπίσω η δεξιὰ η ἀριστερά· ἐπεὶ οὖν συμβαίνει καὶ τοὺς δεξιὰ ἰσταμένους καὶ τοὺς ἀριστερά καὶ πρόσω καὶ ὑπίσω αἰσθάνεσθαι τῆς εὐωδίας, παρὰ πάσας ταύτας κινεῖται τὰς κινήσεις. δεῖ οὖν ἐπιλύσασθαι οὕτως· ὁ ἀλλ’ δυνάμει ἔστιν ὡς η ποιότης τοῦ μήλου τὸ φύσιν ἔχειν πάσας τὰς ποιότητας δέξασθαι, ὡς ἀποιοις ὧν αὐτός· ὑπὸ οὖν τῆς εὐωδίας τοῦ μήλου γίνεται ἐνεργείᾳ τοιοῦτος καὶ λοιπὸν διαπορθίμενει πάσας τὰς ποιότητας δέξασθαι ημᾶς ἐξ αὐτοῦ, ὡς ἀποιοις ὧν αὐτός α 10 οὖν Ca 11 εἴπη F οὖν οι. C 12 post ὑπομένει add. μὴ ισχυραινόμενα α 13 post διαφ. add. πλέον γάρ ἔστιν η ἐσροὴ τῆς ἐκροῆς, tum ex Marc. 217

p. 1^o6 'Απλῶς δὲ τὰ ἄτομα καὶ ἐν ἀριθμῷ κατ' οὐδενὸς 31° ὑποκειμένου λέγεται, ἐν ὑποκειμένῳ δ' ἔνια οὐδὲν κωλύει 15 εἶναι· ἡ γὰρ τὸς γραμματικὴ τῶν ἐν ὑποκειμένῳ μέν ἔστι, καθ' ὑποκειμένου δὲ οὐδενὸς λέγεται.

5 Ἐπειδὴ προσεχῶς τῶν μερικῶν οὐσιῶν ἐμνημόνευσεν ως μὴ καθ' ὑποκειμένου λεγομένων, λέγων τὰ δὲ οὔτε ἐν ὑποκειμένῳ ἔστιν οὔτε 20 καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται, οἷον ὁ τὸς ἀνθρωπος ἢ ὁ τὸς 25 ἵππος, οὐ μόναι δὲ αἱ μερικαὶ οὐσίαι λέγονται οὐ καθ' ὑποκειμένου ἀλλὰ καὶ τὰ μερικὰ συμβεβηκότα, διὸ τοῦτο ἐνταῦθα καθολικὸν ποιεῖται τὸν 10 λόγον καὶ φησιν ἀπλῶς δὲ (ἀντὶ τοῦ 'καθολικῷ δέ τινι λόγῳ') πάντα τὰ ἄτομα, ἢ καὶ ἐν ἐστὶ τῷ ἀριθμῷ, εἴτε οὐσίαι εἰτε συμβεβηκότα, κατ' 25 οὐδενὸς ὑποκειμένου λέγεται. τὸ δὲ ἀπλῶς λέγεται τριγῶς· ἡ τὸ καθόλου, ως λέγομεν 'ἀπλῶς πᾶς ἀνθρωπος' ἀντὶ τοῦ καθόλου, ἡ τὸ μοναχῶς ως τὸ

15 ἀπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ
ἀντὶ τοῦ οὐ ποικίλος, ἡ τὸ κυρίως, ως δταν λέγωμεν 'ἡ ἀπλῶς ἀρετή'
ἀντὶ τοῦ 'ἡ κυρίως ἀρετή'. καὶ τὸ ἐν δὲ λέγεται τριγῶς. καὶ ὅλως ἡ 32°
ταυτότης καὶ ἡ ἑτερότης· λέγομεν γὰρ ἡ τῷ γένει ἐν ως ἀνθρωπον καὶ

Τὰ δὲ καθ' ὑποκειμένου τε λέγεται καὶ ἐν ὑποκειμένῳ ἔστι. Σαφηνίσας τὸ μερικὸν συμβεβηκός, ὅπερ ἔλεγεν ἐν ὑποκειμένῳ καὶ οὐ καθ' ὑποκειμένου, νῦν τρέπεται ἐπὶ τὸ παραδοῦναι ἡμῖν τὸ παράδειγμα τοῦ καθόλου συμβεβηκότος, ὅπερ καλεῖ καθ' ὑποκειμένου καὶ ἐν ὑποκειμένῳ. Τὰ δὲ οὔτε ἐν ὑποκειμένῳ ἔστιν οὔτε καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται. Πανταχοῦ τοῖς μὲν ἀπὸ τῆς φωνῆς, τουτέστι τῷ καθ' ὑποκειμένου καὶ οὐ καθ' ὑποκειμένου, τὸ λέγεται ἀποδίωσι, τοῖς δὲ ἀπὸ τοῦ ὄντος, τουτέστι τῷ ἐν ὑποκειμένῳ καὶ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, τὸ ἔστι. παραδοὺς δὲ τὰ παραδείγματα τῶν συμβεβηκότων, τῶν μερικῶν καὶ τῶν καθόλου, νῦν τὸ παράδειγμα λέγει τῆς μερικῆς οὐσίας. οὐ καθ' ὑποκειμένου δέ ἔστι τὸ ἀκατηγόρητον κατὰ τὴν καθ' ὑποκειμένου κατηγορίαν· οὐ γὰρ τὸ ἀκατηγόρητον ἀπλῶς, ἐπειδὴ δύναται καὶ μερικὸν κατὰ τὴν ἐν ὑποκειμένῳ κατηγορίαν κατηγορεῖσθαι, ως ἡ τὸς γραμματικὴ ἀριστάρχου. καὶ τοῦτο καὶ αὐτὸς προϊὼν διδάξει, δι' ὧν φησιν 'ἐν ὑποκειμένῳ δὲ ἔνια οὐδὲν κωλύει εἶναι'. εἰ δὲ καὶ τὰ ἄτομα κατηγορεῖται καθ' ὑποκειμένου, οἷον ὁ προσιὼν ἀνθρωπος σωκράτης ἔστιν, ἀλλὰ παρὰ φύσιν ἡ κατηγορία ως τὸ μερικὸν τοῦ καθόλου κατηγοροῦσα, ὥσπερ καὶ ἡ οὐσία συμβεβηκότος κατηγορουμένη, ἡνίκα φαμὲν τουτὶ τὸ λευκὸν σωκράτης ἔστι· κατηγορεῖται γὰρ κατὰ φύσιν μὲν τὰ καθόλου τῶν μερικῶν καὶ τὰ συμβεβηκότα τῶν οὐσιῶν. παρὰ φύσιν δὲ τὰ μερικὰ τῶν καθόλου, ως ἐπὶ τοῦ εἰρημένου παραδείγματος, καὶ αἱ οὐσίαι τῶν συμβεβηκότων, οἷον τὸ προσιὼν λευκὸν σωκράτης ἔστιν· οὐ καθ' ὑποκειμένου ἄρα ἔστι τὸ ἀκατηγόρητον κατὰ τὴν καθ' ὑποκειμένου κατηγορίαν τῆς κατηγορίας κατὰ φύσιν ἔχουσης α

1 τῷ ἀρ. C 3 μὲν οι. F 6 τὰ δὲ οι. F 7 ἡ] καὶ Arist. 10 alt.
δὲ οι. F 13 λέγομεν] λέγεται F 14 τὸ οι. F 15 ἀπλοῦς ..]
Eurip. Phoen. 472 16 δταν λέγωμεν] λέγομεν F ἡ οι. Ca post
ἀπλ. add. εἰπεῖν F 17 ἡ (ante κυρ.) οι. a post ἀρετή add. καὶ ἀπλῶς
εἰπεῖν σιφός. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ καθόλου πολλάκις φέρομεν, ἀπλῶς δὲ εἰπεῖν περὶ παν-
τός. ἐνταῦθα οὖν τὸ ἀπλῶς εἰπεῖν ἀντὶ τοῦ καθόλου εἰπε F ὅλης C
18 ἐν οι. F

ίππον, ἢ τῷ εἶδει ἐν ως Σωκράτην καὶ Πλάτωνα, ἢ τῷ ἀριθμῷ ως Πλά- 32^r
τωνα· ἐν γάρ τι τῷ ἀριθμῷ δὲ Πλάτων. ἀλλὰ καὶ τὰ ἔτερα ὄμοίως ἢ τῷ 5
γένει φαμὲν ως ίππον καὶ συκῆν, ἢ τῷ εἶδει ως ίππον καὶ ἄνθρωπον, ἢ
τῷ ἀριθμῷ ως Ηλάτωνα καὶ Σωκράτην. ἐνταῦθα οὖν τὸ τῷ ἀριθμῷ ἐν
5 παρέλαβεν. ιστέον δὲ ὅτι τὰ μὲν τῷ ἀριθμῷ ἔτερα ἐνδέχεται εἶναι τῷ
γένει καὶ τῷ εἶδει ἐν, ως Σωκράτην καὶ Πλάτωνα, τὰ δὲ τῷ εἶδει ἔτερα
πάντως μὲν καὶ τῷ ἀριθμῷ ἔτερα, οὐ πάντως δὲ τῷ γένει, ἀλλ᾽ ἔστιν 10
ὅτε ταῦτά, ως ίππος καὶ ἄνθρωπος, τὰ δὲ τῷ γένει ἔτερα πάντως καὶ τῷ
εἶδει καὶ τῷ ἀριθμῷ, ως ίππος καὶ συκῆν ἢ ως ἄνθρωπος καὶ λευκόν.
10 Έν ὑποκειμένῳ δὲ ἔνια, φησίν, οὐδὲν κωλύει εἶναι· ἐπειδὴ *{γάρ}*
καθηλικὸν τὸν λόγον ἐποιήσατο εἰπών μηδὲν τῶν ἀτόμων, ἀ καὶ ἐν ἐστι τῷ 15
ἀριθμῷ, εῖναι καθ' ὑποκειμένου, οὐ μόναι δὲ αἱ μερικαὶ οὐσίαι ἀλλὰ καὶ τὰ
μερικὰ συμβεβηκότα ἀτομά εἰσιν, ως ἡ τὶς γραμματική, ως αὐτός φησιν,
ἐπήγαγε τὸ ἐν ὑποκειμένῳ δέ τινα οὐδὲν κωλύει εἶναι, τὰ μερικὰ συμβεβη-
15 κότα δηλῶν οὕτως.

p. 1^b 10 Ὅταν ἔτερον καθ' ἑτέρου κατηγορῆται ως καθ' ὑπο-
κειμένου, δσα κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λέγεται, πάντα καὶ
κατὰ τοῦ ὑποκειμένου ῥηγήσεται.

Διαλεγμένες περὶ τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ νῦν τρέπεται ἐπὶ τὴν τοῦ καθ' 30
20 ὑποκειμένου διδασκαλίαν καὶ τρύπον τινὰ τοῦτό φησιν, | δτι ἄλλο ἐστὶ τὸ 32^v
κατηγορεῖσθαι κατά τινος καὶ ἄλλο τὸ ως καθ' ὑποκειμένου κατηγορεῖ-
σθαι, τούτῳ δὲ πάντως παρακολουθεῖ τῷ ως καθ' ὑποκειμένου κατη-
γορουμένῳ τὸ πάντα δσα κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λέγεται ταῦτα καὶ
κατὰ τοῦ ὑποκειμένου τούτῳ λέγεσθαι· οἰον κατηγορεῖται Σωκράτους ως 5
25 καθ' ὑποκειμένου ὁ ἀπλῶς ἄνθρωπος, τοῦ δὲ ἀπλῶς ἀνθρώπου κατηγο-
ρεῖται τὸ ζῷον, τοῦτο οὖν καὶ κατὰ τοῦ Σωκράτους κατηγορηθῆσεται·
διαβιβάζει γάρ διὰ μέσου ἑαυτοῦ ὁ ἀπλῶς ἄνθρωπος ἐπὶ Σωκράτην τὴν
τοῦ ζῷου κατηγορίαν. τί δὲ αὐτῷ βιούλεται τὸ ως καθ' ὑποκειμένου; 10
τὸ οὐσιωδῶς καὶ πραγματικῶς. εἰ γάρ τι κατὰ τοῦ κατηγορουμένου κατὰ
30 συμβεβηκός κατηγορεῖται, οὐκ ἀνάγκη τοῦτο καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου
λέγεσθαι· οἰον τοῦ Ἀγαμέμνονος πραγματικῶς κατηγορεῖται καὶ ως καθ' 15
ὑποκειμένου ὁ ἄνθρωπος, τοῦ δὲ ἀνθρώπου οὐσιωδῶς μὲν κατηγορεῖται

1 ἐν οι. F 2 τι] τοι F 3 συκῆν] φυτόν Fa 4 τὸ οι. C 5 εἶναι
οι. F 6 σωκράτης καὶ πλάτων Ca 9 ως (alt.) οι. a λευκός C¹
10 γάρ Marc. 217: οι. CFa 13 ως αὐτός] ώσαύτως C 14 τινα οι. Ca
14. 15 τὰ μ. συμβ. δ. οὕτως] τουτέστι συμβεβηκός Ca 15 post οὕτως add. ex Marc.
217 καὶ καθόλου εἰπεῖν τὰ τῷ ἀριθμῷ ἐν μη ὅντα κατ' οὐδενὸς ὑποκειμένου λέγεται, ἐν ὑπο-
κειμένῳ δέ ἐστιν α 16 κατηγορεῖται F 17 πάντα] ταῦτα C 18 κατὰ
οι. C ὑποκ. τούτω Ca ῥηγήσονται F 19 τοῦ (alt.) οι. a
22 τούτῳ a: τοῦτο CF 26 τοῦ οι. a 29 τὸ] ἀντὶ τοῦ Ca post τι add.
καὶ C 31 ἀγαμ.] πλάτωνος F

τὸ ζῷον, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ τὸ τρισύλλαβον· διὰ τοῦτο τὸ μὲν ζῷον 32^α κατηγορεῖται κατὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, οὐκέτι δὲ τὸ τρισύλλαβον. πάλιν τοῦ μὲν ζῷου ως καθ' ὑποκειμένου μὲν καὶ ως πράγματος κατηγορεῖται²⁰ τὸ ἔμψυχον τὸ αἰσθητικόν, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ καὶ σχετικῶς τὸ γένος ἡ 5 τὸ δισύλλαβον ἦ. δύοιν τοῦτοι εἶχεν καὶ ἐπὶ συμβεβηκότων· τῶν γάρ τριῶν, εἰ τύχοι, ως πράγματος κατηγορεῖται ὁ ἀριθμός, τοῦ δὲ ἀριθμοῦ ως μὲν πράγματος τὸ ποσόν, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ τὸ τρισύλλαβον· διὰ τοῦτο τῶν 25 τριῶν ὁ μὲν ἀριθμὸς κατηγορεῖται, τὸ δὲ τρισύλλαβον οὐκέτι. ἵνα οὖν σημάνῃ τὰ οὐσιωδῶς καὶ ως πραγμάτων κατηγορούμενα, εἴπε τὸ ως καθ' 10 ὑποκειμένου· τοῦ γάρ ζῷου τὸ δισύλλαβον οὐχ ως καθ' ὑποκειμένου κατηγορεῖται, ἀλλ' ως φωνῆς καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν συλλαβῶν, καὶ τὸ γένος³⁰ 20 ως σχέσεως. ὅσα οὖν, φησί, καθ' ἑτέρου λέγεται | ως καθ' ὑποκειμένου 33^α (ἀντὶ τοῦ ως πράγματος ὑφεστῶτος), ὅσα κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λέγεται (προσυπακουστέον δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ ως καθ' ὑποκειμένου), πάντα 15 καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου ῥηθήσεται.

2 τοῦ οι. a ἀγαμ.] πλάτωνος F δὲ καὶ Fa δισύλλ. F 3 alt. μὲν οι. F καὶ οι. C post δισύλλαβον inseras διὰ τοῦτο τὸ μὲν ἔμψυχον καὶ τὸ αἰσθητικὸν κατηγορεῖται τοῦ ἄνθρωπου, οὐκέτι δὲ τὸ γένος ἡ τὸ δισύλλαβον 7 δὲ οι. C 8 μὲν τριῶν ὁ coll. a οὐκέτι— δισύλλαβον (10) οι. F 10 δισυλ. C 11 καὶ τοῦ π. τ. συλλαβῶν οι. a (recte) 12 pr. ως] τῆς a οὖν] δὲ F φησί οι. C 14 δὲ οι. F 15 post ῥηθήσεται add. ex Marc. 217 αἱ κατηγορίαι καὶ πλάτος ἔχουσι καὶ βάθος, βάθος μὲν τὴν εἰς τὰ μερικώτερα αὐτῶν πρόσοδον, πλάτος δὲ τὴν εἰς τὰ πλάγια μετάστασιν· οἷον ἵνα βάθος μὲν λάβῃς οὕτω, τὴν οὐσίαν καὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ ἔμψυχον καὶ τὸ ζῷον καὶ οὕτως ἐφεξῆς· πλάτος δέ, ὅταν διέληπται τὴν οὐσίαν εἰς σῶμα καὶ ἀσώματον· ὁ ἀριστοτέλης οὖν κανόνα καὶ τοῦ πλάτους καὶ τοῦ βάθους ἡμῖν ἀποδίδωσι, νῦν μὲν τοῦ βάθους, ἐφεξῆς δὲ τοῦ πλάτους. ἔστι δὲ ὁ κανὼν οὗτος· ὅταν πρῶτον δευτέρου καθ' ὑποκειμένου κατηγορήται καὶ δεύτερον τρίτου καθ' ὑποκειμένου κατηγορῆται, τότε καὶ τὸ πρῶτον τοῦ τρίτου καθ' ὑποκειμένου κατηγορηθήσεται· οἷον τὸ ἔμψυχον κατηγορεῖται τοῦ ζῶου, τὸ ζῶον τοῦ ἄνθρωπου, καὶ τὸ ἔμψυχον τοῦ ἄνθρωπου κατηγορηθήσεται. καλῶς δὲ τῷ κανόνι πρόσκειται τὸ καθ' ὑποκειμένου· εἰ γάρ μέλλει ἀληθῆς εἶναι ὁ κανὼν, δεῖ ἐκατέρων τῶν προτάσεων καθ' ὑποκειμένου εἶναι· εἴτε γάρ αἱ δύο ὕστιν ἐν ὑποκειμένῳ, οὐδὲν συνάγεται ἀληθές, εἴτε δὲ μία καθ' ὑποκειμένου, δὲ δὲ λοιπὴ ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ αὕτη εἴτε πρώτη εἴτε δευτέρα, οὐδὲ οὕτω τι ἀληθής συνάγεται. καὶ δὴ εἰλήφθωσαν αἱ δύο ἐν ὑποκειμένῳ, οἷον ὁ ἄνθρωπος λευκός, τὸ λευκὸν δισύλλαβον· τὸ γάρ δισύλλαβον συμβέβηκε τῷ λευκῷ· ἐάν συμπερανθῇ οὕτω, ψεῦδος τὸ συναγόμενον· οὐ γάρ ὁ ἄνθρωπος δισύλλαβον. εἰλήφθωσαν πάλιν δὲ μία ἐν ὑποκειμένῳ ἡ πρώτη, καὶ δὲ δεύτερα καθ' ὑποκειμένου, οἷον ὁ ἄνθρωπος λευκόν, τὸ λευκὸν γριώμα, καὶ ψεῦδος τὸ συναγόμενον· οὐδὲ γάρ ὁ ἄνθρωπος γριώμα. εἰλήφθω πάλιν δὲ μὲν πρώτη καθ' ὑποκειμένου, δὲ δὲ δευτέρᾳ ἐν ὑποκειμένῳ, οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῶον, τὸ ζῶον δισύλλαβον· οὐδὲ οὕτω τι ἀληθῆς συνάγεται. καὶ ἔχομεν διὰ τούτου τὸ ἀνάπαλιν τοῦ κανόνος, πῶς ἔστι πάντα τὰ ὕστα ὑπὸ τὰς δέκα κατηγορίας ἀνάγειν· ὥσπερ γάρ δὲ κανὼν ἐδείκνυε τὸ πρῶτον τῷ δευτέρῳ ὑπάρχον καὶ τὸ δεύτερον τῷ τρίτῳ, οὕτω δὲ αὐτοῦ ἀνάπαλιν ἔστι δεῖξαι τὰ ὕστερα καὶ δεύτερα ὑπὸ τὰ πρῶτα ἀναγρύμενα· οἷον δὲ ἄνθρωπος ὑπὸ τὸ ζῶον, τὸ ζῶον ὑπὸ τὸ ἔμψυχον, τὸ ἔμψυχον ὑπὸ τὸ σῶμα, τὸ σῶμα ὑπὸ τὴν οὐσίαν, καὶ δὲ ἄνθρωπος ὑπὸ τὴν οὐσίαν ἀνενεγμήσεται. καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων κατηγοριῶν ὥσπερτων. Ζητοῦσι δέ τινες δὲ μάτην λέγεται τῶν προτεθέντων τεσσάρων, καὶ οἵλους καὶ μερικοῦ οὐσίας καὶ συμβεβηκότος, δύο μόνα ὑπογράφειν τὸν ἀριστοτέλην, καὶ τούτων τὰ γείρω, τὸ συμβεβηκός καὶ τὸ μερικόν· ἐνταῦθα γάρ ὄρίζεται καὶ τὸ καθ' ὑποκειμένου,

p. 1^b 16 Τῶν ἑτερογενῶν καὶ μὴ ὑπὸ ἄλληλα τεταγμένων ἔτεραι 34^r
τῷ εἶδει καὶ αἱ διαφοραί | 34^v

Λημμάτιά τινα προλαμβάνει γρῆσιμα αὐτῷ ἐσόμενα πρὸς τὴν προ-
κειμένην διδασκαλίαν· ἐπειδὴ γάρ αἱ κατηγορίαι καὶ γενικώτατά εἰσι γένη 10
5 καὶ ἐφ' ἑκάστης σειρά τις ἐκδίδοται τῶν ὑπαλλήλων γενῶν, κανόνα διακριτι-
κὸν ἡμῖν ἐνταῦθα παραδίδωσιν ὁ φιλόσοφος τῶν τε πάντη ἑτέρων γενῶν
καὶ τῶν ὑπαλλήλων καὶ φῆσιν ὅτι τῶν ἑτέρων γενῶν πάντως ἔτεραι καὶ
αἱ διαφοραί αἱ τε συστατικαὶ καὶ αἱ διαιρετικαί, οἷον ζῷου καὶ ἐπιστήμης· 15
ζῷου μὲν γάρ διαφοραὶ συστατικαὶ τὸ ἔμψυχον καὶ τὸ αἰσθητικόν, διαιρετι-
10 καὶ δὲ τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἀλογον, τὸ θυητὸν καὶ τὸ ἀθητικόν, τῆς δὲ
ἐπιστήμης συστατικαὶ μὲν διαφοραί, εἰ τύχοι, τὸ ἀπταιστον τῶν λόγων
καὶ βέβαιον τῷ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ωσαύτως ἔχειν τὰ τῇ ἐπιστήμῃ ὑπο- 20
κείμενα πράγματα, διαιρετικαὶ δὲ τὸ θεωρητικὸν καὶ πρακτικόν. ἔτεραι οὖν

λέγω δὲ τὸ καθόλου, ὅτε λέγει πρῶτον δευτέρῳ ὑπάρχειν καὶ δεύτερον τρίτῳ, ὅτι καὶ τὸ πρῶτον τῷ τρίτῳ ὑπάρχει. ἀλλὰ καὶ τὸ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ ὄριζεται, φημὶ τὴν οὐσίαν, ὅτε καταλέγει τὰ ἴδια τῆς οὐσίας· αἱ γάρ ὑπογραφαὶ ἐκ τῶν ἴδιων λαμβάνονται. καὶ φαμὲν πρὸς τὰ ἀπορούμενα, ὅτι κανῶν ἐστιν ὁ λεγθεὶς οὐχ ὄρισμὸς ἢ ὑπογραφὴ. ἐν οὐδεμιᾷ γάρ ὑπογραφὴ ἦτοι ὄρισμῷ τὸ ὄριστὸν ἦτοι τὸ τοῦ ὄρισμοῦ ὄνομα ἐν αὐτῇ τῇ ὑπογραφῇ ἢ τῷ ὄριῳ παραλαμβάνεται· οὐδεὶς γάρ λέγει τὸ ἀνθρωπός ἐστιν ἀνθρωπός ζῶν λογικὸν θυητὸν καὶ ἐξῆς, οὐδὲ τὸ ζῶν ἐστι ζῶν οὐσίᾳ ἔμψυχος αἰσθητική· νῦν δὲ ἐν τῷ κανόνι πολλάκις τὸ ὄριστὸν παρελήφθη, φημὶ τὸ καθ' ὑποκειμένου. πρὸς δὲ τὴν ἄλλην φαμὲν ἀπορίαν, ὅτι οὐδὲν τῶν ἴδιων τῆς οὐσίας, ὃν λέγει, ὑπογραφὴ ἐστι τῆς οὐσίας· πάντα γάρ οὐδεὶς αὐτῆς ἴδια καταλέγει ἢ μόνη μὲν οὐσίᾳ ὑπάρχει οὐ πάσῃ δέ, ἢ πάσῃ μὲν οὐ μόνῃ δέ, ἢ δὲ ὑπογραφὴ καὶ τὰ κυρίως ἴδια μόνῳ καὶ παντὶ καὶ ἀεὶ θέλουσιν ὑπάρχειν· διττῆς δὲ οὗσης τῆς κατηγορίας, τῆς μὲν καθ' ὑποκειμένου τῆς δὲ ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ καθ' ὑποκειμένου μὲν λέγομεν ὅταν τὰ καθόλου τῶν μερικῶν κατηγορῆται, ἐν ὑποκειμένῳ δὲ ὅταν τὸ συμβεβηκός τῆς οὐσίας κατηγορῆται, ἢ ἐν ὑποκειμένῳ κατηγορίᾳ ἄλλο ἄλλῳ λέγουσα ὑπάρχειν οὐδεμίᾳ παρέχει ζήτησιν, ἢ δὲ καθ' ὑποκειμένου κατηγορίᾳ θέλουσα δεῖξαι τὸ ἔτερον ὅπερ τὸ ἔτερον, τουτέστι τὸ κατηγορούμενον ὅπερ τὸ ὑποκειμένον, ζήτησιν παρέχει. ἐρεῖ γάρ τις, ποιόν ἐστι τὸ κατηγορούμενον ζῶν τοῦ ἀνθρώπου αὐτὸν τὸ ἐγκατατεταγμένον αὐτῷ ἢ τὸ καθόλου; εἰ μὲν γάρ τὸ ἐγκατατεταγμένον αὐτῷ, αὐτὸν ἐκατοῦ κατηγορηθῆσεται καὶ ἀδολεσχία ἐσται ἡ κατηγορία, εἰ δὲ τὸ καθόλου, συνεπεκτανθήσεται τὸ μερικὸν τῷ καθόλου καὶ ἐσται τὸ μερικὸν ὅπερ τὸ καθόλου. ἐροῦμεν οὖν. ὅτι τὸ κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου καὶ κοινότερον θέλει εἶναι καὶ ἴδιον αὐτοῦ· ὅταν γάρ λέγωμεν ὁ ἀνθρώπος ζῶν, οὐδὲν ἔτερον φαμὲν ἢ ὅτι ἐν πᾶσι τοῖς ζύοις τύποις τοῦ ζῶον καὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει· ὕσπερ ἢ τοῦ κήρυκος φωνὴ καὶ κοινή ἐστι πάντων ἀκουστὴ καὶ ἴδιη ἑκάστου, ὕσπερ τὸ κέντρον καὶ κοινόν ἐστι πέρας πασῶν τῶν ἐκ τοῦ κέντρου εὐθειῶν καὶ ἴδιων ἑκάστης, ὕσπερ ἢ ὅλη καὶ κοινῶς πᾶσιν ὑπόκειμένου· ἢ μὲν οὖν κοινόν. οὐκ ἐστιν ἀδολεσχία ἡ κατηγορία, ἢ δὲ ἴδιον, οὐ συνεπεκτανθήσεται τὸ μερικὸν τῷ καθόλου α

1 ἔτερων γενῶν C 3 προλαμβ. Λιππον.: -

προσλαμβ. CFa 5 σειρᾶς F ἐκδέδοται α 6 ἐντ. ἡμῖν coll. a •

6 φιλ. παραδ. coll. F τε πάντη οι. C 6. 7 ἔτερογενῶν (utrobiique) a

7 ὅτι] ἐπὶ F post γενῶν add. καὶ μὴ ὑπάλληλα τεταγμένων a 10 ante

τὸ θν. add. καὶ F 12 τῷ Coisl. 330: τὸ CF: ἢ τὸ a τῆς ἐπιστήμης F

13 διαιρετικὰ a

ὑπάρχουσιν αἱ διαφοραὶ ἑτέρων ὅντιν τῶν γενῶν. | ἐπειδὴ δὲ τὰ ἔτερα 35^τ γένη πολλαχῶς λέγεται (λέγεται γὰρ ἔτερα ἡ τὰ πάντη διεστηκότα ἀλλήλων, ὡς ἡ οὐσία καὶ τὸ ποσόν, ἡ τὰ μὴ πάντη κεχωρισμένα ἀντιδιηρημένα μέντοι ἀλλήλοις ἀπὸ τῆς αὐτῆς διαιρέσεως, οἷον τὸ πτηγὸν καὶ τὸ 5 ἔνυδρον· ἔχει γὰρ ταῦτα κοινὸν γένος τὸ ζῷον· λέγεται δὲ καὶ τὰ ὑπάλληλα 15 ἔτερα, ὡς ἡ οὐσία καὶ τὸ σῶμα), διὸ τοῦτο εἶπε καὶ μὴ ὑπ’ ἄλληλα τεταγμένων· τούτων μὲν γὰρ ἐνδέχεται τὰς αὐτὰς εἶναι διαφοράς, οἷον τοῦ τε ἀπλῶς ζώου καὶ τοῦ λογικοῦ ζώου· ἀμφοτέρων γὰρ αἱ αὐταὶ διαφοραὶ αἱ τε συστατικαὶ καὶ αἱ διαιρετικαὶ· συστατικαὶ γὰρ ἀμφοτέρων τὸ 20 10 ἔμψυχον καὶ τὸ αἰσθητικόν· ἀλλὰ καὶ αἱ διαιρετικαὶ αἱ αὐταὶ, τὸ θυητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον. τῶν δὲ μὴ ὑπ’ ἄλληλα τεταγμένων ἀλλ’ ἑτέρων οὕτε αἱ συστατικαὶ οὕτε αἱ διαιρετικαὶ αἱ αὐταὶ, ὡς ἐπὶ τοῦ ζώου εἴπομεν καὶ τῆς ἐπιστήμης. τῶν δέ γε ὑπάλληλων, ὡς εἴρηται, αἱ μὲν συστατικαὶ 25 πάντως αἱ αὐταὶ, αἱ δὲ διαιρετικαὶ οὐ πάντως αἱ αὐταὶ, ἀλλ’ ἐνδέχεται 15 εἶναι καὶ ἑτέρας, ὡς ἐπὶ τοῦ ζώου καὶ τοῦ ἀλόγου ζώου· συστατικαὶ μὲν γὰρ αἱ αὐταὶ, ὡς εἴρηται, διαιρετικαὶ δὲ οὐχὶ αἱ αὐταὶ· τοῦ μὲν γὰρ ἀπλῶς ζώου τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἀλογον, τὸ θυητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον, | τοῦ 35^ν δὲ ἀλόγου τὸ πτηγὸν τὸ ἔνυδρον τὸ ζερσαῖον. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος ἀρμόσει καὶ ἐπὶ τῶν ἀντιδιηρημένων ἀλλήλοις γενῶν· καὶ τούτων γὰρ συστατικαὶ 20 μὲν αἱ αὐταὶ, διαιρετικαὶ δὲ ἔτεραι· ἀλόγου μὲν γὰρ αἱ εἰρημέναι, λογικοῦ δὲ θυητὸν ἀθάνατον οὐράνιον χθόνιον.

Καλῶς δὲ τῷ εἴδει προσέθηκε, τοῦτ’ ἔστι τῷ πράγματι ἐνδέχεται γὰρ τῶν ἑτέρων γενῶν κατὰ ἀναλογίαν τὰς αὐτὰς εἶναι διαφοράς· λέγομεν γὰρ τῶν σκευῶν τὰ μὲν εἶναι ὑπόποδα τὰ δὲ ἄποδα· ἄποδα μὲν θυία καὶ τῶν 10 25 δούλων καὶ τὰ τοιαῦτα, ὑπόποδα δὲ θρόνος καὶ κλίνη· ἀλλὰ καὶ τῶν ζῷων τὰ μὲν λέγομεν ὑπόποδα εἶναι τὰ δὲ ἄποδα. ἀλλ’ αὐταὶ αἱ δια-

I post γενῶν add. ex Marc. 217 ἄλλως δὲ διεῖλε πλάτων ἐν γοργίᾳ, ὅτι τῶν ἐπιστημῶν αἱ μέν εἰσι μόνως λογικαὶ, ὡς ἡ διαλεκτική, αἱ δὲ μόνως πρακτικαὶ, ὡς ἡ γραφική, αἱ δὲ μικταὶ, λογικαὶ ἀμα καὶ πρακτικαὶ· καὶ τοῦτο τριχῶς· ἡ γὰρ ἐπίσης ἔχουσι λόγου καὶ πράξεως. ὡς ἡ κιθαριδία· ἀμα γὰρ ἔστει καὶ κιθαρίζει. διαφέρει δὲ τῆς κιθαριστικῆς, ὅτι αὕτη μὲν πλήττει καὶ ἔστει, ἡ κιθαριστικὴ δὲ πλήττει μόνον, ὡς ἡ πεττευτικὴ τῆς ῥύμεως προκηρύττει τὰ ὄντα δεῖται καὶ τῆς μεταθέσεως προδιομολογεῖ τὰ ἀπὸ τῆς βιολῆς· ἡ οὖν αἱ μικταὶ ἐπίσης ἔχουσι τῷ λόγῳ τὴν πρᾶξιν ἡ πλείονα ἔχει τὸν λόγον τῆς πράξεως. ὡς ἡ ὑποκριτικὴ κατὰ τὸ εἰρημένον ἀπό τινος· ἀπόδος ἀπέρ ἔλαβες ἐμοῦ πατρὸς πάρα· τοῦ δὲ κατὰ τὸ σιωπώμενον ἀναγεύσαντος εἰπεν· οὐ γρήματα ἔφην. ἡ τὸ ἀνάπαλιν πλείονα τὴν πρᾶξιν τοῦ λόγου. ὡς ἡ ἰατρική· ἰατρικὴ γὰρ εἴρηται ὡς ἰατρικὴ μᾶλλον οὖσα ἡ λογική· καὶ τῷ λόγῳ γὰρ διὰ τὴν διάγνωσιν χρῆται καὶ τὴν θεραπείαν· ὁ γὰρ ἄριστα γνοὺς ἄριστα θεραπεύει α

ἐπεὶ C 2 λέγεται (alt.) om. F 3 ἡ om. a 3. 4 ἀντιδιαιρούμενα a 4 ἀλλήλων C post οἷον add. καὶ a 6 ἡ om. Fa
alt. καὶ] τὸ C 10 τὸ (pr.) om. a 10. 12 ante αἱ αὐταὶ add. καὶ F 12 τοῦ
om. F 14 καὶ πάντ. (pr. l.) F 16 οὐχ a 17 τὸ (ante ἀθάν.) om. Fa
18 καὶ τὸ ἔνυδρ. καὶ τὸ ζερσ. F 19 διηρημ. F ἀλλήλων C 20 αἱ αὐτ.]
έαυταὶ C¹ 22 post πράγμ. add. ἵνα τὰς οὐσιώδεις λάζωμεν διαφοράς a
24 θυεῖα a 24. 25 καὶ δούλων om. a 25 alt. καὶ om. C 26 λέγ. τὰ μέν
εἶναι ἄπ. τὰ δὲ ὑπ. coll. Ca

φοραὶ οὐκ εἰσὶν εἰδοποιοί· οὐ γάρ τῷ εἶναι δίπους ὁ ἄνθρωπος χαρακτηρί· 35^v
 ζεται. ἀλλ' οὐδὲ εἰ τῇ φωνῇ αἱ αὐταὶ εἶναι δυοῖσι διαφοραῖ, ἥδη καὶ 15
 κατ' εἶδος αἱ αὐταὶ εἰσιν· οὐδὲ γάρ τοῦ αὐτοῦ εἴδους οἵ τε τῆς κλίνης
 πόδες καὶ οἱ τοῦ ζέφους, ἐπεὶ μηδὲ ἡ ἐνέργεια ἡ αὐτή. ἐξ ἀναλογίας δὲ
 5 εἴπερ ἄρα ἡ ὅμοιότης· τὰ γάρ κάτω μέρη οἷον ἐρείσματα καὶ τοῦ ζέφους
 καὶ τῆς κλίνης πόδες καλοῦνται· ὡς γάρ πρὸς ζέφους οἱ πόδες, οὗτοι καὶ 20
 πρὸς κλίνην οἱ ἔρμινες· ἀλλ' οὐκέτι καὶ τὰς λοιπὰς χρείας τῶν ποδῶν
 ἀποδιδόσαι, τὸ βαδίζειν φέρει καὶ συμμετάγειν τῇ ιδίᾳ κινήσει τὸ σῶμα
 καὶ τὰ παραπλήσια· οὕτε οὐκ εἴδει οἱ αὐτοί, ἀλλὰ φωνῇ καὶ ἀναλογίᾳ.

10 p. 1b18 Ζέφους μὲν γάρ διαφοραὶ οἷον τὸ πεζὸν καὶ τὸ πτηνὸν 25
 καὶ τὸ δίπουν καὶ τὸ ἔνυδρον.

Αἱ τῶν γενῶν διαφοραὶ πολλαχῶς δύνανται διαιρεῖσθαι, οἷον τοῦ
 ζέφους διαφοραὶ οὐσιώδεις μὲν τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον, ἀπὸ τοῦ χρόνου
 δὲ τῆς ζωῆς ώς θυμητὸν καὶ ἀθανατὸν, καὶ ἀπὸ τοῦ τόπου ἐν ᾧ διατρί-
 15 βουσιν ώς τὸ πτηνὸν καὶ τὸ πεζὸν καὶ τὸ ἔνυδρον, καὶ ἀπὸ τῶν μορίων 36^r
 τοῦ σώματος ώς τὰ ὑπόποδα καὶ τὰ ἄποδα, καὶ ἔτεραι δέ εἰσι διαφοραὶ
 ἐξ ἄλλων ὑπαρχόντων αὐτοῖς. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης παραδείγματι χρησά-
 μενος τῷ ἀπὸ τοῦ τόπου ἐπίτηδες ἐν μέσῳ καὶ ἀπὸ ἔτέρας διαιρέσεως 5
 παρενέβαλε τῆς ἀπὸ τῶν μορίων παράδειγμα, διδάσκαι βουλόμενος ώς ἀδιά-
 20 φορον καὶ ἔτέρας παραλαμβάνειν διαφορὰς ἐπὶ τῶν προκειμένων εἰς ἐξέ-
 τασιν γενῶν· οὔτε γάρ κατὰ πρώτην διαιρέσιν οὔτε κατὰ δευτέραν οὔτε
 κατ' οὐδεμίαν ἀπλῶς κοινωνοῦσιν ἀλλήλοις τὰ ἔτερα γένη. 10

p. 1b20 Τῶν δέ γε ὑπὸ ἄλληλα γενῶν οὐδὲν κωλύει τὰς αὐτὰς
 διαφορὰς εἶναι.

25 Καλῶς εἴπεν οὐδὲν κωλύει· οὐ γάρ ἐξ ἀνάγκης αἱ αὐταὶ εἰσὶ δια-
 φοραὶ τῶν ὑπαλλήλων γενῶν, ώς εἰρήκαμεν, πολλάκις μέντοι συμβαίνει
 τὰς αὐτὰς εἶναι· αἱ μὲν γάρ συστατικαὶ ἀεὶ αἱ αὐταὶ ὑπάρχουσιν, εἰ καὶ 15
 μὴ μόναι (πλείονες γάρ αἱ τῶν ὑποκάτω), ἔστι δὲ καὶ αἱ διαιρετικαὶ,
 ώς εἰρηται ἀνωτέρω.

1 τῶ] τὸ Fa 4 ἡ (prius) om. Ca ἀγγελίας C 4. 5 δὲ εἴπερ om. F 5 post
 μέρη add. καὶ C ἔρεισμα F τοῦ om. a 7 τῶν γάρ ποδῶν F 8 φέρε om.
 F: φέρε εἰπεῖν a 10 οἷον om. Arist. τό τε πεζ. Arist. 10. 11 καὶ τὸ δίπ.
 καὶ τὸ πτ. coll. Arist. 11 τὸ (ante ἔνυδρ.) om. C 13 τὸ (ante ἄλογ.) om. a
 15 post πεζὸν add. καὶ τὸ δίπουν a 16 δέ om. F 18 post διαιρ. add. δια-
 φορὰς Ca 20 διαφ. παραλαμβάνει (sic) C 22 ἔτερογενῆ a 24 εἶναι διαφ.
 coll. F 26 εἰρήκαμεν] p. 41, 13 28 μόνον F αἱ (alt.) om. a

p. 1b25 Τῶν κατὰ μηδεμίαν συμπλοκὴν λεγομένων ἔκαστον 36r
ἥτοι οὐσίαν σημαίνει ἡ ποσὸν ἡ ποιόν.

Παραδοὺς τῶν φωνῶν τὴν εἰς δύο διαιρεσιν, τήν τε εἰς τὰς ἀπλᾶς
καὶ τὰς συμπεπλεγμένας, ἥβουσκήθη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὴν τῶν 30
5 πραγμάτων διαιρεσιν ποιήσασθαι | καθ' ἑκάτερον τμῆμα. παραδοὺς οὖν 36v
ἥμιν πρότερον τὴν εἰς τέσσαρα τῶν ὅντων διαιρεσιν ώς συμπεπλεγμένων νῦν
τὴν εἰς δέκα διαιρεσιν παραδίδωσιν ώς ἀπλῶν. καὶ πρότερον διὰ παραδειγμά- 5
των οἷονεὶ σκιαγραφεῖ ἥμιν αὐτά, ἵνα εἰς ἔννοιάν τινα αὐτῶν ἥμᾶς ἀγάγῃ,
ὅστερον δὲ διηρθρωμένως ἥμᾶς περὶ ἑκάστου διδάξει. διὰ τί δὲ εἰπε
10 τῶν κατὰ μηδεμίαν συμπλοκήν; τί γάρ; εἰσὶ πλείους συμπλοκαί;
λέγομεν ναί· ἡ γάρ ἡ μὲν φωνὴ ἀπλὴ ἐστι τὸ δὲ σημανόμενον σύνθε- 10
τον, ώς τὸ τρέχω, ἡ τὸ μὲν σημανόμενον ἀπλοῦν ἡ δὲ φωνὴ σύνθετος.
ώς τὸ Ἀρειος πάγος καὶ Κόραχος πέτραι καὶ ως οἱ ὄρισμοὶ καὶ τὰ ὄριστα,
ἢ καὶ τὸ σημανόμενον καὶ ἡ φωνὴ σύνθετα, ώς ὅταν εἴπω ‘Σωκράτης
15 περιπατεῖ’, ἡ ἀμφότερα ἀπλᾶ, ώς αἱ κατηγορίαι. ἐνταῦθα οὖν τῶν κατὰ 15
μηδεμίαν συμπλοκὴν λεγομένων τὴν διαιρεσιν ποιεῖται τῶν μήτε κατὰ
φωνὴν μήτε κατὰ τὸ σημανόμενον συμπεπλεγμένων. καλῶς δὲ εἰπε
λεγομένων διὰ τοὺς συνδέσμους καὶ τὰ ἄρθρα καὶ τὰς προθέσεις, ἀτινα
καθ' αὐτὰ οὐ λέγεται οὐδὲ σημαίνει τι, ἀλλ' ἀπλῶς φωναί εἰσι 20
20 συνεκφωνούμεναι μετὰ ἄλλων καὶ οὕτως συστηματίουσαι ἐκείναις πράγ-
ματα. καὶ ἐντεῦθεν δὲ πάλιν πρόδηλος ὁ σκοπὸς τοῦ βιβλίου· τῶν
γάρ κατὰ μηδεμίαν, φησί, συμπλοκὴν λεγομένων ἔκαστον ἥτοι
οὐσίαν σημαίνει· ὅστε περὶ φωνῶν σημανουσῶν πράγματα διαλαμ- 25
βάνει· δῆλον οὖν ὅτι καὶ περὶ τῶν μεταξὺ νοημάτων. ὅτι δὲ καὶ

1 τῶν δὲ C	5 post τμῆμα add. τῶν φωνῶν F	6 πρότ. ἥμιν coll. F	
συμπλεκομένων F	post συμπ. add. τῆς καθόλου δηλαδὴ οὐσίας καὶ τῆς με- ρικῆς τοῦ καθόλου συμβεβηκότος καὶ τοῦ μερικοῦ a	νῦν δὴ C	
7 παραδειγμ. πραγμάτων a	8 οίονεὶ] ωσανεὶ C	αὐτὰ ἥμιν	
coll. C	9 διδάξῃ Ca	10 λέγομεν om. a	13 ἡ κόραχος Ca
17 συμπλεκομένη F	20 συστηματίουν a	ἐκείναις seripsi: ἐκείνοις Ca:	
ἐκείνης F	21 πάλιν a: δῆλον F: om. C	22 ἥτοι om. C	24 οὖν]
μὲν C	post νοημάτων add. ex Marc. 217 Ἰστέον ὅτι λόγῳ ὑπογράφων τὰ πράγματα ἀμυδρὰν ἔμφασιν ἥμιν παρέχεται τῶν κατηγοριῶν· ἡ μὲν γάρ παχυμερῆς αὐτῶν διδασκαλία ἐπὶ ψιλῶν τῶν παραδειγμάτων πρόεισι μόνον, ἡ δὲ λεπτομερῆς τά τε ἴδια καταλέγει ἐκάστης καὶ τὴν διαιρεσιν, ἵνα καὶ τὰ ὑπάρχοντα ταῖς κατηγορίαις γνῶμεν διὰ τῶν ἴδιων καὶ τὰ οἰς αὗται ὑπάρχουσι διὰ τῆς διαιρέσεως. ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἐπὶ δέκα παραδειγμάτων ποιεῖται τὴν ἀπαριθμησιν τῶν δέκα κατηγοριῶν, ἥμετε δὲ ἐπὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ παραδείγματος ποιησό- μενα τὴν διδασκαλίαν, ἐπὶ τοῦ σωκράτους. ὁ τοίνυν σωκράτης οὐσία μὲν ώς ἄνθρωπος καὶ ποσὸν ώς δίπτηχος ἡ τρίπτηχος, ποιὸν δὲ ώς λευκός ἡ μουσικός, πρός τι δὲ ώς κηδεμώνων τῶν νέων ἡ σωφρονίσκου οὐίς, ποῦ δὲ ώς ἐν λυκείῳ διδάσκων, ποτὲ δὲ ώς ἐπὶ τῶν πελοποννησια- κῶν γρόνων γεγονός, καὶ ποιεῖν ώς ὄρωντα καὶ πάχειν ώς ὄρώμενον, κείσθαι ώς ἔστωτα ἡ καθήμενον ἡ ἀνακεκλιμένον ὑπὸ τὴν πλάτανον διὰ τὸ χαμαιπετές τῶν τοῦ λυσίου λόγων		

περὶ ἀπλῶν τούτων, προφανές· τῶν κατὰ μηδεμίαν γάρ φησι συμ- 37^v
πλοκήν λεγομένων.

p. 2^a-3 "Εγειν δὲ οἷον ὑποδέδεται ὥπλισται.

Ζητοῦσί τινες τί δή ποτε μὴ ὕσπερ τῷ ποιεῖν τὸ πάσχειν ἀντίκειται 20
5 καὶ κατηγορίαν μίαν μὲν ἔταξε τὴν τοῦ πάσχειν, ἔτεραν δὲ τὴν τοῦ ποιεῖν,
οὗτο καὶ ἐνταῦθα τοῦτο ποιεῖ· τῷ γάρ ἔχειν τὸ ἔχεσθαι ἀντίκειται, καὶ
οὐκ εἶπε κατηγορίαν τὴν τοῦ ἔχεσθαι, ἀλλὰ μόνην τὴν τοῦ ἔχειν. φαμὲν
οὖν ὅτι ὑπὸ τὸ κεῖσθαι τοῦτο ἀναγθῆναι δύναται, λέγω δὴ τὸ ἔχεσθαι· 25
ἔχεσθαι γάρ λέγομεν τὸ κείμενόν που, ως ἐν κήπῳ, εἰ τύχοι, δένδρα ἦ
10 ως ἐν σώματι ὅπλον ἢ ἴματιον· * οὐκοῦν ταῦτα ἔχεσθαι κληθείη ὑπ’
αὐτοῦ, καὶ ὁ κῆπος ἔχειν δένδρα, οὐκοῦν καὶ ταῦτα ἔχεσθαι ὑπ’ αὐτοῦ.
ταῦτα δὲ καὶ κεῖσθαι, ως εἴρηται, φήσομεν. δίτεν καὶ οὕτω πολλάκις
φαμὲν ὅτι περίκειται ἴματιον ἢ περίκειται ὁ δεῖνα τὰ δύλα. ὕσπερ οὖν
ἐπὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀμφότεραι αἱ κατηγορίαι τῷ μὲν ὑποκειμένῳ
15 αἱ αὐταὶ εἰσι. τῇ δὲ σχέσει διαφέρουσιν (ὅταν μὲν γάρ ἀπὸ τοῦ | ποι- 38^r
οῦντος ἀρχώμεθα, ποιεῖν λέγομεν, ὅταν δὲ ἀπὸ τοῦ πάσχοντος, πάσχειν),

ἀκροᾶσθαι (ἢ γάρ πάντα ὄρθια τὰ μέλη καὶ λέγεται ἑστάναι, ἢ πάντα ὕπτια καὶ λέγεται ἀνα-
κεκλισθαι), ἔχειν δὲ ως ἴματια περικείμενα. καὶ ἀποροῦσι τινὲς ὅτι πῶς λέγομεν ὅτι ἀπλαῖ
εἰσὶν αἱ κατηγορίαι, εἴ γε αἱ τέσσαρες εἰσὶν, ὡς προείρηται, ἀπλαῖ, αἱ ἔξ δὲ σύνθετοι· καὶ
λέγομεν ὅτι συνθέτους αὐτὰς καλοῦμεν, διότι ἔμφασιν ἡμῖν συνθέσεως εἰσάγουσιν, ἐπεὶ αὗται
ἀπλαῖ εἰσὶν· οὐ γάρ κατηγορία τὸ ἐν τόπῳ ὃν οὐδὲ κατηγορία τὸ ἐν χρόνῳ ὃν, ἀλλὰ κατη-
γορία τὸ ἐν τόπῳ εἰναι καὶ τὸ ἐν χρόνῳ εἰναι· διὸ τοῦτο γάρ καὶ ἀπαρεμφάτους ὠνόμασέ
τινας ἔξ αὐτῶν, ἵνα μὴ τῷ ἐψέλκεσθαι πρόσωπα σύνθετον τινα εἰσαγάγῃ. οἷον τὸ ποιεῖν καὶ
τὸ πάσχειν καὶ τὸ κεῖσθαι ἀπαρέμφατά εἰσιν. ἐπειδὴ δὲ γένος τὸ ὃν τῶν δέκα
κατηγοριῶν, δύνανται καὶ τάξιν ἐπιδέχεσθαι· προτέρα οὖν ἢ οὐσία ως ὑποκειμένη πᾶσι,
δεύτερον τὸ ποσόν, ἐπεὶ καὶ ἡ ἀνεῖδεος ὅλη πρότερον ποσοῦται εἰδί· οὕτω ποιοῦται, τρίτον τὸ
ποιὸν καὶ τοῦ πρός τι πρῶτον, ἐπειδὴ καὶ τὸ καθ’ αὐτὸ τοῦ ἐν σχέσει πρῶτον. ἀλλ’ εἰ
ταῦτα οὕτω, πρότερα τὰ ἔξ οὐσίας καὶ ποσοῦ τῶν ἔξ οὐσίας καὶ ποιοῦ, καὶ τὰ ἔξ οὐσίας καὶ
ποιοῦ τῶν ἔξ οὐσίας καὶ πρός τι. "Εστι δὲ οὐσία μὲν ως τύπῳ εἰπεῖν· οὐ πασῶν οὐσίαν
σημαίνει· οὐ γάρ ἀναφαίνεται ἡ νοητὴ οὐσία, ἀλλ’ ἡ αἰσθητή· σὺ δὲ ὑπάκουε οὐσίας καὶ τὰ
λοιπά, ὅσα αὐθύπόστατα πράγματα εἰσὶ καὶ μηδενὸς ἔτερου δεόμενα εἰς τὸ ὑποστῆναι. Ποιὸν
δὲ οἷον λευκὸν γραμματικόν· ἐνταῦθα δεῖ ἐπισημήνασθαι, ὅτι τῆς ποιότητος πάσης μὲν οὐσίης
ἐν ὑποκειμένῳ, οὐ πάσης δὲ τὸ αὐτὸ ὑποκειμενὸν κατ’ εἶδος λαχούσης, ἀλλὰ τῆς μὲν ἐν
σιώματι συνισταμένης, οἷον θερμότητος, τῆς δὲ ἐν ψυχῇ τὸ εἰναι ἐγούσης, οἷον γεωμετρίας,
βιουλόμενος διὰ τῶν παραδειγμάτων ἐνδείξασθαι τὸ διττὸν εἶδος τῆς ποιότητος, ἐπεφώνησε
λέγων, ποιὸν δὲ οἷον λευκὸν πράγματικόν (sic), τῆς μὲν ἐν ὑποκειμένῳ σιώματι ποιότητος ὑπό-
δειγμα λαβὼν τὸ λευκὸν τῆς δὲ ἐν τῇ ψυχῇ τὸ εἰναι ἐγούσης τὸ γραμματικόν. ἔχειν δὲ οἷον
ώπλισθαι καθωπλίσθαι α 1 τοῦτο C 2 λεγομένων οἰμ. Ca 3 δὲ οἰμ. C
ὑποδεδέεται ωπλίσθαι α 4 τῷ ποιεῖν τῷ πάσχῃ. Αμμον.: τῷ ποιεῖν τῷ πάσχῃ. C: τῷ πάσχῃ.
τῷ ποιεῖν F: τῷ ποιεῖν τῷ πάσχῃ. α 5 μίαν μὲν οἰμ. F: μίαν οἰμ. α τὴν ἀπὸ^r
τοῦ (utrobiique) C 6 οὕτω] οὐ C τὸ γάρ ἔχειν τῷ ἔχῃ. Ca 7 οὐκ οἰμ. C
μόνην γε τοῦ ἔχειν α 10 ante οὐκοῦν defectum signavi, suppleveris τὸ σῶμα γάρ
ἔχειν λέγεται ὅπλον ἢ ἴματιον οὐκοῦν—ίματιον (13) οἰμ. α 11 καὶ ὁ κῆπος—ὑπ’
αὐτοῦ οἰμ. etiam C 15 σχέσει δὲ coll. F

οὕτως καὶ ἐνταῦθα τὸ ἔχειν καὶ τὸ κεῖσθαι ἡτοι ἔχεσθαι τῷ μὲν ὑπο- 38^τ
κειμένῳ ταῦτα εἰσι, τῇ δὲ σχέσει διαφέρουσιν· ὅταν μὲν γάρ ἀπὸ τῶν
ἔχοντος ἀρξώμεθα, ἔχειν λέγομεν, ὅταν δὲ ἀπ' ἐκείνου δὲ ἔχειν τις λέγεται, 5
κεῖσθαι ἡτοι ἔχεσθαι.

5 p. 2a4 "Ἐκαστον δὲ τῶν εἰρημένων αὐτὸν μὲν καθ' αὐτὸν ἐν
οὐδεμιᾷ καταφάσει λέγεται ἡ ἀποφάσει, τῇ δὲ πρὸς ἄλληλα
τούτων συμπλοκῇ κατάφασις ἡ ἀπόφασις γίνεται.

'Ἐντεῦθεν διαχρίνει τὸν σκοπὸν τοῦ προκειμένου βιβλίου τοῦ ἐφεξῆς,
λέγω δὴ τοῦ Περὶ ἔρμηνείας, ὅτι ἐν τούτῳ μὲν διδάσκει περὶ ἀπλῶν 15
10 φωνῶν, ἐν ἐκείνῳ δὲ περὶ καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως· διαχρίνει δὲ
συλλογισμῷ χρώμενος ἐν δευτέρῳ σχήματι, μέσον ὅρου λαμβάνων τὴν
ἀλήθειαν καὶ τὸ ψεῦδος· φησὶ γάρ 'πᾶσα κατάφασις ἡ ἀπόφασις ἀλήθειαν
ἢ ψεῦδος σημαίνει, ἀλλὰ μὴν οὐδεμίᾳ ἀπλῇ φωνῇ ἀλήθειαν ἢ ψεῦδος 20
σημαίνει· οὐδεμίᾳ ἀριτελῆ φωνῇ κατάφασιν ἡ ἀπόφασιν σημαίνει'. οὐδὲ
15 γάρ ἐὰν εἶπο μυριάκις 'ἄνθρωπος ἄνθρωπος', οὔτε ἀληθεύω οὔτε ψεύδο-
μαι. ὅμοιώς δὲ καὶ μυριάκις εἶπο 'περιπατεῖ περιπατεῖ', οὔτε ἀληθεύω
οὔτε ψεύδομαι. εἰ δέ τις εἶποι ὅτι ἐὰν εἴπῃ τις 'περιπατῶ', ἡ ἀληθεύει
ἢ ψεύδεται (εἰ γάρ τύχοι περιπατῶν, ἀληθεύει, εἰ δὲ μή, ψεύδεται), λέγο- 25
μεν ὅτι ὁ εἰρηκὼς 'περιπατῶ' δυνάμει περιέλαβε τὸ ἐγώ, ώς ἀν εἰ ἔλεγε
20 'περιπατῶ ἐγώ'. ὕστε πᾶς ὁ λέγων 'περιπατῶ' δυνάμει περιλαμβάνει
πρὸς ὑπόστασιν καὶ τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ψευδοῦς τὸ ἐγώ καὶ οὐχὶ κατη-
γορίαν μόνην αὐτὴν καθ' αὐτὴν λέγει οὐδὲ ἀπλῆν φωνήν· εἴπο μεν γάρ 38^τ
ἡδη ὅτι οὐ τῇ φωνῇ μόνῃ κριτέον τάς τε ἀπλᾶς καὶ τὰς συνθέτους. ἀλλ'
ὅτι καὶ συμπεπλεγμέναι φωναὶ εἰ ἀπλοῦν τι σημαίνοιεν, ἀπλαῖ εἰσι, καὶ
25 ἀπλαῖ τινες εἰ συμπεπλεγμένον καὶ μὴ ἀπλοῦν ἔχοιεν τὸ νοητόν, σύνθετοι· ἕ-
στε τὸ τρέχω οὐχ ἀπλοῦν, ἐπεὶ μηδὲ τὸ σημαινόμενον ἀπλοῦν. εἴπε δὲ
ὅτι Ἀριστοτέλης, αὐτὴν ταύτην τὴν ἀπορίαν προαναστέλλων, ὅτι τῶν κατὰ
μηδεμίαν συμπλοκὴν λεγομένων, τοῦτ' ἔστι τῶν μηδὲ κατὰ τὸ
σημαινόμενον συμπεπλεγμένων. αἱ μὲν οὖν ἀπλαῖ φωναί, ὡς εἰρηται,
30 οὐδεμίαν ἀλήθειαν ἡ ψεῦδος σημαίνουσιν αὐταὶ καθ' αὐτὰς λεγόμεναι. 10
πᾶσα μέντοι κατάφασις ἡ ἀπόφασις πάντως ἡτοι ἀλήθειαν ἡ ψεῦδος σημαί-
νει, οἷον ἐὰν εἶπω 'Σωκράτης περιπατεῖ', εἰ μὲν τύχοι περιπατῶν, ἡλή-
θευσα, εἰ δὲ καθήμενος, ἐψευσάμην, καὶ πάλιν ἐὰν εἶπω 'Σωκράτης οὐ 15
περιπατεῖ', εἰ μὲν τύχοι μὴ περιπατῶν, ἡλήθευσα, εἰ δὲ περιπατῶν.

3 post λέγομεν add. ὑπ' ἐκείνου F 11 μέσον δὲ ὅρου λαμβάνει α 13 ἀλλὰ μὴν
οὐδ.] οὐδεμία δὲ Ca 13. 14 ἀλήθειαν—φωνὴ om. a 17 εἴπη (pr. l.) F
18 τύχοι a Λιμνον.: τύχη CF 19 οὐ om. F ἐὰν F 20 περιλαμβάνει
a: περιέλαβε C: om. F 21 καὶ (primum) om. C 22 καθ' αὐτὴν om. C
εἴπομεν] p. 26,8 sq. 23 μόνον C ῥητέον F 24 σημαίνειν Ca 25 ἔχουσι F
27 αὐτὴν om. F 29 συμπεπλεγμένων om. F 32 ἐὰν] ὅταν C τύχοι a: τύχη
CF (cf. v. 18) 32. 33. 34 ἡλήθευσα C 34 τύχη C

ἐψευσάμην. αἱ οὖν κατηγορίαι, ὡς εἰρηται, ἀπλαῖ φωναι οὖσαι οὐδεμίαν 38^v ἀλήθειαν ἢ ψεῦδος σημαίνουσι, συμπλεκόμεναι δὲ πρὸς ἄλληλας ποιοῦσι κατάφασιν ἢ ἀπόφασιν, ἐν αἷς ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ ψεῦδος, οἷον ἄνθρωπος 20 τρέχει' ἐκ τε οὐσίας καὶ τοῦ ποιεῖν <γέγονε κατάφασις>, προσλαβοῦσα δὲ 5 ἡ κατάφασις μέσον τὸ ἀρνητικὸν μόριον γίνεται ἀπόφασις, οἷον ἄνθρωπος οὐ περιπατεῖ.

p. 2a5 'Εν οὐδεμιᾷ καταφάσει λέγεται ἢ ἀποφάσει.

Τὰ πολλὰ τῶν βιβλίων καὶ δοκοῦντα καλῶς ἔχειν οὐκ ἔχει τὸ ἢ 25 ἀποφάσει, ἀλλὰ μόνον τὸ ἐν οὐδεμιᾷ καταφάσει λέγεται· εἰ γάρ 10 κατάφασιν οὐ σημαίνει οὐδεμία τῶν κατηγοριῶν, πολλῷ μᾶλλον οὐδὲ ἀπόφασιν, ἐπειδὴ δέεται καὶ τοῦ ἀρνητικοῦ μορίου καὶ μᾶλλον ὑποπτεύσει τις <τὸ> ποιεῖν <ἢ> τινα τῶν ἄλλων κατηγοριῶν κατάφασιν εἶναι, ἢπερ 39^r ἀπόφασιν.

Ζητοῦσι δέ τινες ὑπὸ ποίαν κατηγορίαν δεῖ ἀνάγειν τό τε σημεῖον 15 καὶ τὸ νῦν καὶ τὴν μονάδα. ὑπὸ μὲν τὴν οὐσίαν οὐκ ἐνδέχεται· ἢ γάρ οὐσία αὐθιμπόστατόν τί ἐστι, τούτων δὲ οὐδὲν ἰδίαν ἔχει ὑπόστασιν· τό τε 10 γάρ σημεῖον ἐν γραμμῇ ἔχει τὸ εἶναι πέρας ὃν γραμμῆς καὶ ἀρχῆ, καὶ τὸ νῦν ἐν γρόνῳ· ἀρχὴ γάρ ἐστι καὶ πέρας γρόνου καὶ οὐ γρόνος (νῦν δὲ λέγω τὸ ἀκαριαῖον, οὐ τὸ πλατυκῶς λεγόμενον), καὶ ἡ μονάδας ἀρχὴ 20 ἀριθμοῦ, ἀριθμὸς δὲ οὐδαμῶς, διὸ οὐδὲ ἰδίᾳ ἐστὶν ἀριθμός, ἀλλ᾽ ἐν ἀριθμῷ 15 ἔχει τὸ εἶναι· ἀρχὴ γάρ ἐστιν, ἢ δὲ ἀρχὴ ἐν ἐκείνοις ἔχει τὸ εἶναι ὡν ἐστιν ἀρχῆ. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ποσὰ ταῦτα λέγειν δύνατόν τοῦ γάρ ποσοῦ 25 ἰδίου τὸ ἵσον καὶ τὸ ἄνισον, τὸ δὲ σημεῖον ἢ τὸ νῦν τίνι ἀν εἴη ἵσον; οὕτε γάρ σημεῖον σημείῳ λέγεται ἵσον οὕτε τὸ νῦν δμοίως, ἀλλ᾽ οὐδὲ ἢ 20 μονάδας μονάδι ἢ μονάδας ἐστιν· ἵσα γάρ λέγομεν τὰ τὸ ποσὸν ἔχοντα τὸ αὐτὸν καὶ μέρη δμοίως τὰ αὐτά, ταῦτα δὲ οὕτε ποσά ἐστι καὶ ἀμερῆ· ἀλλ᾽ οὐδὲ ἄνισον ἐπὶ τούτων λεγόμεναι δύναται, εἰ καὶ συγχωρήσει τις ἐπὶ τού-

1 εἰρηται] p. 43,23 sq. 45,9

οὖσαι φωναι coll. a

om. CfA 5 μέσον post μόριον coll. F

τὸ] τι a C: γίνεται καταφ. F (sed cf. v. 9)

8 ἢ a Ammon.: om. CF

10 οὐ σημαίνει] οὐσία C

11 δεῖται a

ὑποπτεύει F

Ca ἢ addidi

ἄλλων om. C

Ἑπερ] ἢ F

14 ante ζητοῦσι add. ex Ammon. (p. 35, 3) Πᾶσα γάρ δοκεῖ κατάφασις ἢ ἀπόφασις ἢτοι ἀλήθειαν ἢ ψεῦδος σημαίνειν.

Τὸ δοκεῖ πρόσκειται, ἐπειδὴ οὐ πάντως ἡ κατάφασις ἀληθεύει οὐδὲ πάντως ἡ ἀπόφασις ψεύ-

θεται· οἷον ἐὰν εἴπῃ (εἴποι a) τις τρέχω ἢ οὐ τρέχω.

ἐπεὶ οὖν ἐν τούτοις δύναμει προσυπα-

κούεται τὸ ἐγώ, τούτου γάριν εἴπε δοκεῖ· ἢ (οὖν add. a) τοῦτο ἢ (ἢ om. C) ὅτι παρέκλεται

τὸ δοκεῖ, ἢ ὅτι σφάλμα ἐστὶ καλλιγραφικὸν ἢ ὅτι ἀντὶ τοῦ οὗτον δοκεῖ πᾶσι. Ca

κατηγορίαν om. F

τε om. F

17 ante γραμμῆς add. καὶ F

18 καὶ οὐ γρόνος om. C

19 πλατικῶς CF

20 ἀριθμοῦ] ἀριθμῶν F

ἐστὶν ἀριθμός om. C

ἀλλ] ως C

22 οὐδὲ Paris. 2051: οὕτε CfA

λέγ. ταῦτα coll. C

23 post alt. ἵσον add. ἢ ἄνισον F

24 τὸ om. F

25 μονάδι a: om. CF

26 τὰ αὐτά om. F

27 καὶ] γάρ C

4 γέγονε κατάφασις Ammon.:

7 καταφ. λέγ.] καταφ. γίνεται

10 οὐ σημαίνει] οὐ

οὐσία C

12 τὸ Ammon.: om. CfA

ποιεῖν om.

Ca

14 ante ζητοῦσι add. ex

Ammon. (p. 35, 3) Πᾶσα γάρ δοκεῖ κατάφασις ἢ ἀπόφασις ἢτοι ἀλήθειαν ἢ ψεῦδος σημαίνειν.

Τὸ δοκεῖ πρόσκειται, ἐπειδὴ οὐ πάντως ἡ κατάφασις ἀληθεύει οὐδὲ πάντως ἡ ἀπόφασις ψεύ-

θεται· οἷον ἐὰν εἴπῃ (εἴποι a) τις τρέχω ἢ οὐ τρέχω.

ἐπεὶ οὖν ἐν τούτοις δύναμει προσυπα-

κούεται τὸ ἐγώ, τούτου γάριν εἴπε δοκεῖ· ἢ (οὖν add. a) τοῦτο ἢ (ἢ om. C) ὅτι παρέκλεται

τὸ δοκεῖ, ἢ ὅτι σφάλμα ἐστὶ καλλιγραφικὸν ἢ ὅτι ἀντὶ τοῦ οὗτον δοκεῖ πᾶσι. Ca

κατηγορίαν om. F

τε om. F

17 ante γραμμῆς add. καὶ F

18 καὶ οὐ γρόνος om. C

19 πλατικῶς CF

20 ἀριθμοῦ] ἀριθμῶν F

ἐστὶν ἀριθμός om. C

ἀλλ] ως C

22 οὐδὲ Paris. 2051: οὕτε CfA

λέγ. ταῦτα coll. C

23 post alt. ἵσον add. ἢ ἄνισον F

24 τὸ om. F

25 μονάδι a: om. CF

26 τὰ αὐτά om. F

27 καὶ] γάρ C

των τὸ ἵσον λέγεσθαι· γρόνῳ γάρ γρόνος ἡ ἵσος ἡ ἄνισα καὶ ἀριθμὸς 39^r
ἀριθμῷ καὶ γραμμῇ γραμμῇ, ὅτε ποσὰ ὄντα (κατὰ γάρ τὴν ταυτότητα
τῶν μερῶν ἡ ἵσα φαμὲν ἡ ἄνισα), ταῦτα δὲ ἀμερῆ τε ὄντα καὶ μηδὲν
τῶν εἰργμένων ὑπάρχοντα τὴν πρὸς ἔτερα παραβολὴν ἐκπέφευγεν. ἄλλως
5 τε τοῦ ποσοῦ τὸ μέν ἐστι συνεχὲς τὸ δὲ διωρισμένον, ταῦτα δὲ οὔτε 30
συνεχῆ ἐστιν οὔτε διωρισμένα ἀμερῆ ὄντα· συνεχὲς γάρ λέγομεν τὸ 39^v
ἔχον τὰ μέρη ἥνωμένα, διωρισμένον δὲ τὸ ἔχον τὰ μέρη κεχωρισμένα.
ἰστέον δὲ διὰ τινὲς ὑπὸ τὰ πρός τι βούλονται ἀνάγειν αὐτά, λέγοντες διὰ
ταῦτα ἀρχαί εἰσι τῶν μετὰ ταῦτα, τὸ μὲν σημεῖον τῆς γραμμῆς, ἡ δὲ 5
10 μονὰς τοῦ ἀριθμοῦ, τὸ δὲ νῦν τοῦ χρόνου· εἰ οὖν αἱ ἀρχαὶ τιῶν ἀρχαί,
τοιαῦτα δὲ τὰ πρός τι (πατὴρ γάρ οὗδι πατὴρ καὶ τὸ ἥμισυ διπλασίου
ἥμισυ), καὶ ταῦτα ἄρα ὑπὸ τὰ πρός τι ἀνάγονται. ἄλλὰ λέγομεν διὰ τὰ
πρός τι, ὡς αὐτὸς ὑποκατιὼν λέγει, σχέσεις τινές εἰσι μόνον καὶ οἰκείαν 10
ὑπόστασιν οὐκ ἔχουσιν, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις τὸ εἶναι ἔχουσιν· ἡ
15 γάρ ἐν οὐσίᾳ ἡ ἐν ποσῷ ἡ ἐν ποιῷ ἡ ἐν τινι ἄλλῃ τῶν κατηγοριῶν, διὸ
καὶ παραφυάσιν αὐτὰ ἀπεικάζει, αἴτινες ἐν ἑτέροις φυτοῖς τὸ εἶναι ἔχουσιν.
ἔστι γοῦν θεωρῆσαι ἐν πάσαις ταῖς κατηγορίαις τὰ πρός τι· δταν μὲν γάρ 15
εἰπω ‘ὅ πατὴρ οὗδι πατὴρ’, εἰπον ἐν οὐσίᾳ πρός τι, δταν δὲ εἰπω ‘τὸ
διπλάσιον ἥμίσεος διπλάσιον’, εἰπον ἐν ποσῷ πρός τι, δταν δὲ εἰπω ‘τὸ
20 λευκότερον λευκοῦ λευκότερον’, εἰπον ἐν ποιῷ, καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ὅμοιώσ.
δεῖ οὖν αὐτὰ ταῦτα καθ’ ἕαυτὰ εἰπεῖν τί εἰσι καὶ ὑπὸ ποίαν τελοῦσι 20
κατηγορίαν, καὶ τότε τὴν σχέσιν αὐτῶν τὴν πρὸς ἄλληλα λέγειν. τί οὖν
ἐροῦμεν; διὰ κατὰ ἀλήθειαν ὑπ’ οὐδεμίᾳν τῶν κατηγοριῶν ἀνάγονται ταῦτα,
ὅσον ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς προκειμένης πραγματείας· πρόκειται γάρ αὐτῷ,
25 ὡς πολλάκις εἰρηται, περὶ τῶν ὄντων οὐχ ἡ ὄντα ἐστὶ διαλαβεῖν, ἀλλ’ 25
ἡ σημαίνονται ὑπὸ τοιῶνδε φωνῶν ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀνθρώπων· βούλεται
γάρ ἐν τούτοις περὶ τῶν τοῖς πολλοῖς γνωρίμων διδάξαι· ἐπεὶ οὖν τούτων
οὐδεμίᾳν ἔχει γνῶσιν ὁ πολὺς ἀνθρωπος, εἰ καὶ ἐνῇ αὐτὰ ἀνάγειν ὑπὸ
μίαν τῶν κατηγοριῶν, λέγω δὴ ὑπὸ τὸ ποσόν, λέγοντα τοῦ ποσοῦ τὸ μὲν 30
30 εἶναι | ἀμερὲς τὸ δὲ μεριστὸν καὶ τοῦ μεριστοῦ τὸ μὲν συνεχὲς τὸ δὲ 40^r
διωρισμένον, καὶ ταῦτα ὑπὸ τὸ τμῆμα τάττειν τοῦ ποσοῦ τὸ ἀμέριστον,
οὐκ ἀνήγαγε διὰ τὸ μὴ συνεμπίπτειν τὴν περὶ τούτων διδασκαλίαν τῇ

2 ante γραμμὴ add. ἡ F 3 ἡ ἄνισα φαμέν coll. a 5 ἐστι om. Ca 7 δια-
κεχωρισμ. F 8 ταῦτα ἀνάγ. C: αὐτὰ ἀναγαγεῖν a 8. 9 λέγ. διὰ τ. ἀρχαὶ] ἀρχαὶ
γάρ F 10 τῶν ἀριθμῶν F αἱ ante alt. ἀρχαὶ coll. a 11 ante γάρ add.
δὲ F διπλάσιον F 13 αὐτὸς ὑποκ. λέγει] Cat. p. 8^a32 εἰσὶ τινες C:
τιῶν εἰσι a 15 ἐν (ante ποσῷ) om. C ἐν (ante ποιῷ) a: om. CF
16 παραφ. αὐτὰ ἀπεικ.] Eth. Nic. A 4 p. 1096a21 ἑτέροις τὸ εἶναι ἔχ. τοῖς φυτοῖς
Fa 17 οὖν C 18. 19 τὰ πρός τι a 18 alt. εἰπω om. F 19 ἥμ. διπλά-
σιον om. F ἥμίσεως a 19. 20 τὸ λευκὸν λευκότ. λευκοῦ λευκότ. F 21. 22 τε-
λοῦσι κατ.] κατ. εἰσί F 23 κατὰ] καὶ F 25 πολλάκις εἰρηται] p. 9,12 sq. 43,23
ἐστὶ om. a 26 post ἀνθρ. add. πανταχοῦ F 28 αὐτῷ C 29 τὸ (ante ποσόν)
om. a λέγοντα a: λέγοντι C: λέγοντες F 30 εἶναι] ἐστι Ca μεριστὸν τὸ
δὲ ἀμ. coll. a post μὲν add. εἶναι C 31 τὸ (prius) om. a

σκοπῷ τοῦ προκειμένου βιβλίου. καὶ ὅτι οὐ περὶ τῶν ὅντων ἡ ὄντα ἐστὶ 40^v διαλαβεῖν βούλεται, δῆλον. ὅτι ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει τριτήν τὴν οὐσίαν εἰρηκώς, τὴν μὲν κατὰ τὴν ὕλην τὴν δὲ κατὰ τὸ εἶδος τὴν δὲ κατὰ τὸ συναφότερον, ἐνταῦθα οὐδαμοῦ οὔτε τὴν ὕλην καθ' ἑαυτὴν οὔτε τὸ εἶδος 5 ἀξιοῦ καλεῖν οὐσίαν. ἀτε δὴ τῶν πολλῶν μηδεμίαν τούτων ἔννοιαν ἔχον- 10 των ὡς ἀπλῶν, ἀλλὰ μόνον τὸ ἐκ τούτων σύνθετον ἐγνωκότων.

Ζητοῦσι δὲ κἀκεῖνο ὅτι τὰς στερήσεις ὑπὸ ποίαν τῶν κατηγοριῶν ἀνακτέον, ἔτι δὲ καὶ τὰς ἀποφάσεις. λέγομεν ὅτι μάλιστα μὲν ὑπὸ οὐδεμίαν τῶν κατηγοριῶν, ἐπειδὴ οὐδὲ ὠρισμένον τι δηλουσιν, αἱ δὲ κατηγορίαι 15 ὠρισμένων εἰσὶ πραγμάτων δηλωτικαί. εἰ δὲ δλως δεῖ αὐτὰς ὑπὸ κατηγορίαν ἀνάγειν, ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἀναγμήσονται αἱ στερήσεις ὑφ' ἣν καὶ αἱ ἔξεις, καὶ αἱ ἀποφάσεις ὑφ' ἣν καὶ αἱ καταφάσεις· τῶν γάρ ἐναντίων τὸ αὐτό ἐστι γένος, ὡς λευκοῦ καὶ μέλανος καὶ μερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ τῶν τοιούτων. 20 πάλιν ζητοῦσι τὰς κινήσεις καὶ τὰς μεταβολὰς ὑπὸ ποίαν ἀνάγειν δεῖ κατηγορίαν. καὶ φημι ὑπὸ οὐδεμίαν· ὑφεστώτων γάρ καὶ τὸ ἑαυτῶν εἶδος τελείως ἀπειληφότων αἱ κατηγορίαι, πᾶσα δὲ μεταβολὴ ἀτελές τί ἐστιν· 25 ὅδὸς γάρ ἐστιν ἐπὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ ὃν ἡ μεταβολὴ, οὐκ αὐτὸν ὅν. ἄλλως τε οὐδὲ οἷόν τέ ἐστιν ὑπὸ μίαν κατηγορίαν πᾶσαν μεταβολὴν ἀνάγειν· ἐν πλείσι γάρ θεωροῦνται, ὡς αὐτὸς διδάξει· καὶ γάρ ἐν οὐσίᾳ ὡς γένεσις 30 καὶ φθορὰ καὶ ἐν ποιῷ ὡς αὔξησις καὶ φθίσις καὶ ἐν ποιῷ ὡς λεύκανσις καὶ μέλανσις καὶ ἐν τῷ ποῦ | ὡς ἀνάβασις καὶ κατάβασις δίνησις· ὥστε ὅδοι 40^v εἰσιν αἱ μεταβολαὶ ἐπὶ τὰς κατηγορίας ἄγουσαι, ἄλλῃ ἐπὶ ἄλλην, καὶ οὐκ αὐταὶ συμπληροῦσι κατηγορίαν· τὸ μὲν γάρ κινεῖν καὶ δλως τὸ μεταβάλλειν ὑπὸ τὸ ποιεῖν ἀναγμήσεται, τὸ δὲ κινεῖσθαι καὶ δλως μεταβάλλειν ὅπερ τὸ πάσχειν· αὐταὶ δὲ αἱ κινήσεις καὶ αἱ μεταβολαὶ ὅδοι οὖσαι καὶ γενέσεις τινὲς ἐπὶ τὰς κατηγορίας τὰς εἰρημένας εἰς αὐτὰς οὐδένα ἀναγμήσονται τρόπον.

1 προκειμένου in mrg. suppl. C	ἐστὶ om. C	2 ἐν γάρ F (fort. recte, si
ὅτι εἰσιας) τῇ Φυσικῇ ἀκρ.] potius in Metaph. Z 10 p. 1035 ^a 1 Λ 2 p. 1070 ^a 9		
aut De an. B 1 p. 412 ^a 7. 2 p. 414 ^a 14	4 οὐδαμῶς F	5 ἀξ. καλ.] καλεῖ F
6 ἐγνωκότες F	7 δτι] αἱ ἔτι? cf. v. 14	8 ante λέγ.
add. καὶ F	9 ἐπεὶ C	10 ἡ] ἀτελ. C
12. 13 γένος ἐστὶ coll. C	11 ἡ] ἀς a	12 ἡ] ἀς Ca
coll. C	13 post κινήσεις add. καὶ τὰς κινήσεις C	13 αὐτὸς διδάξει] Cat.
16 ἡ ἀτελ. C	14 μετ. πᾶσ. coll. C	14 αὐτὸς διδάξει] Cat.
p. 15 ^a 23	18 μετ. πᾶσ. coll. C	15 λεύκασίς C
20 φθίσις] μείωσις F	20. 21 λεύκασίς C	21 καὶ μέλ.] μάθη-
τῶ ποῦ Paris. 1928 Vind. 10: τόπω C: τὸ ποῦ F: τῇ ποῦ a		σις C
καὶ (alt.) om. a	23 συμπληροῦσαι F	24 ποιεῖν] πάσχειν F
26 τὰς εἰρημένας scripsi: τὸν εἰρημένον CFa	25 αὐτοὺς F	26. 27 οὐδένα Paris.
2051: εἰ δέον Ca: om. F		

Περὶ οὐσίας.

40^v

p. 2^a11 Οὐσία δέ ἔστιν ἡ κυριώτατά τε καὶ πρώτως καὶ μάλιστα 10 λεγομένη, ἡ μήτε καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται μήτε ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ ἔστιν, οἷον ὁ τὶς ἀνθρωπος ἡ ὁ τὶς ἵππος.

5 Εἰρηκὼς τὰ συντελοῦντα πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν κατηγοριῶν 15 διδάξας τε ἡμᾶς προσεχῶς ὄλοσχερέστερον καὶ ὡς ἐπὶ παραδειγμάτων περὶ αὐτῶν τῶν κατηγοριῶν, νῦν τρέπεται ἐπὶ τὴν ἀκριβῆ αὐτῶν ἐξηγήσιν καὶ διδάσκει πρότερον περὶ τῆς οὐσίας· πρώτην γάρ ἔχει τάξιν ἡ οὐσία 20 ἐν ταῖς κατηγορίαις καὶ διὰ τοῦτο εἰκάτως τῶν ἄλλων αὐτὴν προετίμησεν· 20 αὗτη γάρ συνεισφέρεται μὲν ταῖς ἄλλαις (εἰ γάρ τι τῶν συμβεβηκότων εἴη ὅποιονοῦν, πάντως καὶ οὐσία ἔσται ἡ συμβέβηκεν), οὐδὲ συνεισφέρει δὲ τὰς λοιπάς (οὐδὲ γάρ οὐσίας οὕσης πάντως καὶ τῶν ἄλλων ἔστιν ἔκαστον), καὶ συναναιρεῖ μὲν ἔαυτῇ τὰς ἄλλας οὐ συναναιρεῖται δέ· τὰ δὲ συναναιροῦντα μὲν μὴ συναναιρούμενα δὲ καὶ συνεισφερόμενα μὲν μὴ συνεισφέ- 25 ροῦντα δὲ πρῶτα εἶναι τῇ φύσει ὠμολόγηται· ὥστε πρώτη ἡ οὐσία φύσει τῶν λοιπῶν. καὶ ἄλλως δὲ τῶν πραγμάτων τὰ μὲν καθ' αὐτὸν λέγεται τὰ δὲ ἐν αὐτῷ τὰ δὲ περὶ ἔκεινο, καὶ καθ' αὐτὸν μὲν αὐτὴ ἡ οὐσία, ἐν 30 αὐτῷ δὲ τό τε ποσὸν | καὶ τὸ ποιόν (ἐν γάρ τῇ οὐσίᾳ θεωροῦνται), περὶ 41· ἔκεινο δὲ τὰ λοιπὰ ἑπτά. καὶ ἄλλως αὐτὴ μὲν αὐθυπόστατός ἔστι καὶ 20 οὐ δεομένη τῶν ἄλλων εἰς ὅπαρξιν, αἱ δὲ ἄλλαι ἐν ταύτῃ τὸ εἶναι ἔχουσιν. οὐσίας γάρ οὕσης ἀνάγκη τὰς ἄλλας εἶναι κατηγορίας, μὴ οὕσης δὲ ἀδύνα- 5 τόν ἔστι τὰς ἄλλας ὑποστῆναι.

Ταύτης δὲ τῆς οὐσίας ἡ μὲν ἔστιν ἀπλῆ ἡ δὲ σύνθετος, τῆς δὲ ἀπλῆς ἡ μὲν χείρων τῆς συνθέτου ἡ δὲ κρείττων· ἔστι δὲ σύνθετος μὲν 25 οὐσία ἀνθρωπος καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀπλῆ δὲ καὶ κρείττων τῆς συνθέτου 15 ἡ ἀγγελικὴ καὶ ἡ ψυχικὴ καὶ αἱ τοιαῦται, ἀπλῆ δὲ καὶ χείρων τῆς συνθέτου ἡ ὅλη ἡ πρώτη καὶ τὸ εἶδος. διαλέγεται δὲ ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης οὔτε περὶ τῆς ἀπλῆς καὶ κρείττονος τῆς συνθέτου (οὐ γάρ πρόκειται αὐτῷ θεολογεῖν) οὔτε περὶ τῆς ἀπλῆς καὶ χείρονος τῆς συνθέτου 20

2 τε οι. C 3 ὑποκειμένου τινὶ F 4 ἡ] καὶ Fa 5 τὴν οι. Fa
6 ἀλ. προσ. coll. F 7 καὶ περὶ α 8 καὶ ἐπὶ α 9 ἀκριβειαν τῶν ἐξηγήσεων (αὐτῶν οι.) F 10 τι] τοι F 12 ἄλλ. ἔστ.] λοιπῶν ἔσται C
14 συνεισφερόμενον C 14. 15 συνεισφέρον C 15. 16 τῶν λ. φύσει coll. a
16 λέγονται F 18 τε οι. F 19 αὗτη a
20 ὅπ.] σύστασιν F post ἄλλαι add. ἔτεροϋπόστατοι a post ταύτη add.
γάρ α 22 ἔστι οι. C 23 post σύνθετος add. ex Marc. 217 ἔξαχως γάρ
λέγεται ἡ οὐσία· ἡ πᾶσαν ὅπαρξιν δηλοῖ, ἢτις καὶ κατὰ συμβεβηκότων φέρεται, ὡς καὶ αὐτῶν διὰ τὸ ὑφεστάναι οὐσιῶν λεγομένων, ἡ τὴν μὴ ἐν ὑποκειμένῳ φύσιν τὴν ἀντιδιαιρουμένην τοῖς συμβεβηκόσιν, αὕτη ἡ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ φύσις ἡ ἀπλῆ ἔστιν ἡ σύνθετος a 26 ἡ ἀγγ.
καὶ ἡ ψ.] θεὸς ἀγγελος νοῦς ψυχὴ a 28 οὐ] οὐδὲ C'a

(οὐ γάρ φυσιολογεῖν αὐτῷ πρόκειται), ἀλλὰ περὶ τῆς συνθέτου μόνης. καὶ 41^τ ταύτης φησὶ τὴν μὲν εἶναι πρώτην τὴν δὲ δευτέραν, πρώτην μὲν τὴν μερικὴν καλῶν δευτέραν δὲ τὴν καθόλου τὴν κατὰ τὰ εἰδῆ καὶ τὰ γένη· ὡς γάρ πολλάκις εἴρηται, οὐ περὶ τῶν ὄντων ἥδη ὄντα ἐστὶ διαλαμβάνει, 25 5 ἀλλὰ κατὰ ποίου σημανομένου ἔκαστην τῶν κατηγοριῶν οἱ πολλοὶ λέγοντες φέρουσιν, ἐπεὶ εἴ γε ἡκολούθει τῇ φύσει τῶν πραγμάτων, πρώτην δὲ εἴπε τὴν τῶν γενῶν καὶ τῶν ειδῶν, δευτέραν δὲ τὴν τῶν ἀτόμων, ὡς ἔκεινην μὲν αἰτίαν, ταύτην δὲ αἰτιατήν· κρείττον δὲ τὸ αἴτιον τοῦ αἰτιατοῦ 30 καὶ τὸ καθολικὸν τοῦ μερικοῦ. καὶ ἀλλως τὰ τῇ φύσει πρότερα ἥμεν 41^ν 10 ὅστερα καὶ τὰ ἥμεν πρότερα τῇ φύσει δεύτερα· ἐπεὶ οὖν ὁ λόγος αὐτῷ πρὸς εἰσαγομένους, εἰκότως τὴν μερικὴν οὐσίαν πρώτην εἴπεν (ἐναργεστέρᾳ γάρ αὕτη κατὰ τὴν αἰσθησιν), δευτέραν δὲ εἴπε τὴν κατὰ τὰ γένη καὶ τὰ εἰδῆ· ἀπὸ γάρ τῶν μερικῶν ἐπὶ τὰ καθόλου ἀναγόμεθα δψὲ τοῦ λόγου ἐν ἥμεν ἐλλάμψαντος. διὸ ὡς μὴ ἀρεσκόμενος τῷ δόγματι οὐκ εἴπεν ‘ἥ 15 κυριώτατά τε καὶ πρώτως καὶ μάλιστα οὖσα’ ἀλλὰ λεγομένη· καὶ ἵνα σαφέστερον ἥμεν γένηται τὸ λεγόμενον, μικρὸν ὑπερβιβάσαντες τὸ ῥῆτὸν 10 οὗτως εἴπωμεν ‘οὓσια δὲ ἡ λεγομένη κυριώτατά τε καὶ πρώτως καὶ μάλιστα αὕτη ἐστί’, τοῦτ’ ἔστιν ἡ λεγομένη παρὰ τοῖς πολλοῖς. ὅπου δὲ ὡς ἀπὸ οὐκείας δόξης προσφέρει τὸν λόγον, οὐκέτι λέγει τὸ λέγεται, ἀλλ’ 20 20 ἔστιν· ἡ μήτε γάρ φησὶ καθ’ ὑποκειμένου τινὸς λέγεται (ἀντὶ τοῦ 15 κατηγορεῖται) μήτε ἐν ὑποκειμένῳ τινί ἐστι, καὶ οὐκ εἴπε ‘μήτε ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ λέγεται’· τῷ γάρ δόγματι αὐτὸς ἀρέσκεται.

Οτι δὲ οἶδεν ὁ Ἀριστοτέλης καὶ νοητὴν οὐσίαν καὶ κρείττονα τῶν συνθέτων, δείχνυσι σαφῶς καὶ ἐν τῇ Μετὰ τὰ φυσικὰ καὶ ἐν τῇ Περὶ 25 οὐρανοῦ καὶ ἐν τῷ ὅγδοῳ τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως, ἔνθα φησὶ δεῖν πρὸ τῶν ἐτεροκινήτων τὰ αὐτοκίνητα ὑπάρχειν καὶ τῶν ἀεικινήτων τὰ ἀκίνητα· εἰ μὴ γάρ ἣν τις ἀκίνητος τῶν ἀεικινήτων αἰτία, οὐκ ἀν ἔμεινεν ἔκεινα ἀεικινήτως, ἵνα οὗτως εἴπω, κινούμενα. δείχνυσι δὲ ταύτην ἀσώματον οὖσαν καὶ ἀμερῆ καὶ ἀδιάστατον τοιούτῳ τινὶ θεωρήματι (οὐδὲν γάρ ἵσως ἀπεικός 30 20 ὡς ἐν παρεκβάσει μνησθῆναι τοῦ θεωρήματος). λέγει γάρ ἀπειροδύναμον εἶναι ταύτην τὴν αἰτίαν· εἰ δὲ τοῦτο, πάντως καὶ ἀσώματον· πᾶν γάρ σῶμα, ὡς αὐτὸς πρὸς τῷ τέλει τοῦ ὅγδου λόγου τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως

1 οὖ] οὐδὲ Ca	3 τὰ (alt.) ομ. Ca	4 πολλάκις εἴρηται] v. p. 47, 25		
5 ἔκαστη F	5. 6 λέγουσι φέροντες C	6 ἡκολούθη F	7 τὴν (prioris) ομ. C	
τὴν (alt.) superscr. C	9 καὶ τὸ καθ.] καθὸ καθολικώτερον F		10 ὅστ.]	
δεύτερα a	αὐτοῦ C	13 ἀγόμεθα F	14 λάμψαντος C	
ἡ ομ. a	15 καὶ πρώτως ομ. C	οὖσα] ἐστιν Ca	16 γένηται	
ἥμεν coll. Fa	17 τε ομ. C	18 ὅπου] ὅτε F	19 προσφέρει F	
21 καὶ ομ. C	23 εἶδεν Fa	24 ἐν τῷ τῷ (sic) μετὰ τ. φ. καὶ ἐν τῷ C		
Μετὰ τὰ φ.] B 2 p. 997 a 34 sq. alias	24. 25 Περὶ οὐρ.] A 9 p. 277 b 30 sq.			
25 ἐν τῷ ὅγδῳ τῆς Φ. ἀκρ.] Θ 5 p. 256 a 4 sq.	26 τὸ ἀκίνητον F	27 μὴ]		
μὲν F	τῶν] οὓσια F	ἔμενον F	28 ἀκινήτως C	29 καὶ (utrobiique)
ομ. Ca	30 γάρ] δὲ C	32 πρὸς] ἐν τῇ πρὸς C: ἐν F	τῆς Φυσ. ἀκρ.] Θ 10	
			p. 266 a 24 sq.	

ἔδειξε, πεπερασμένην ἔχει τὴν δύναμιν· εἰ γάρ ἄπειρον· δεδήσθω. 42^τ
φησίν, ἄπειρον εἶναι· ἐπειδὴ οὖν πᾶν σῶμα διαιρετόν ἐστι, διέλωμεν,
φησί, τόδε τι τὸ σῶμα εἰς τρία, εἰ τύχοι· ἔκαστον οὖν τῶν τμημάτων
πότερον ἄπειρον ἔχει τὴν δύναμιν ἢ πεπερασμένην; εἰ μὲν οὖν ἄπειρον,
5 τῷ δλῳ τὸ μέρος ἴσοδύναμον ἔσται, δπερ ἀτοπον καὶ ἀδύνατον· εἰ δὲ 5
πεπερασμένην, καὶ τὸ ἐκ τῶν πεπερασμένων συγκείμενον δῆλον ὅτι καὶ
αὐτὸ πάντως πεπερασμένον ἔστιν· ὅστε καὶ ἡ τοῦ δλου σώματος δύναμις
περερασμένη ἔσται καὶ οὐκ ἄπειρος· οὐδὲν ἄρα σῶμα πεπερασμένον
ἄπειρον ἔχει δύναμιν· οὐδὲν δὲ σῶμα μεγέθει ἔστιν ἄπειρον (ἔδειξε γάρ 10
10 αὐτὸς ἐν τῇ Φυσικῇ καὶ τοῦτο)· οὐδὲν ἄρα σῶμα ἄπειρον ἔχει δύναμιν·
εἰ δὲ τοῦτο, δπερ ἄρα ἄπειρον ἔχει δύναμιν, οὐκ ἔστι σῶμα· οὐκοῦν
ἀσώματος ἢ πρώτη οὐσία, ἐπειδὴ καὶ ἄπειροδύναμος. οὐ μόνον δὲ τὴν 15
νοητὴν οὐσίαν κρείττονα οἶδε τῶν συνθέτων, ἀλλὰ καὶ τὴν διανοητήν, καὶ
δείκνυσι τοῦτο ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ· λέγει γάρ ὅτι ως ἔχει ἡ αἰσθησις
15 πρὸς τὰ αἰσθητά, οὗτως ἔχει καὶ ἡ ἀπόδειξις πρὸς τὰ ἀποδεικτά· οὐκοῦν
καὶ ἐναλλάξ, ως αἰσθησις πρὸς ἀπόδειξιν ἔχει, οὗτως ἔξει καὶ τὰ αἰσθητὰ
πρὸς τὰ ἀποδεικτά· εἰ οὖν χείρων ἡ αἰσθησις τῆς ἀπόδειξεως, διότι ἡ μὲν 20
αἰσθησις περὶ τὰ μερικὰ ἢ δὲ (ἀπόδειξις) περὶ τὰ καθόλου καταγίνεται, καὶ
τὰ αἰσθητὰ ἄρα τῶν ἐπιστητῶν χείρω· ὅστε οἶδεν οὐ μόνον τὴν νοητὴν
20 κρείττονα τῶν συνθέτων, ἀλλὰ καὶ τὴν διανοητήν. ἐνταῦθα δέ, ως εἴπομεν,
τὰς δευτέρας καλεῖ πρώτας διὰ τὰς πολλάκις εἰρημένας αἰτίας. 25

p. 2a12 Ἡ μήτε καθ' ὑποκειμένου τινὸς λέγεται μήτε ἐν ὑπο-
κειμένῳ τινὶ ἔστι.

Ζητοῦσι δὲ τί δή ποτε τὴν τιμιωτέραν τῶν κατηγοριῶν, τὴν οὐσίαν,
25 δι' ἀποφάσεως ωρίσατο. εἴπερ τῶν καταφάσεων ἀτιμωτέρας εἶναι φαμεν 30
τὰς ἀποφάσεις. λέγομεν οὖν ὅτι τούναντίον μὲν οὖν οἱ | δι' ἀποφάσεως 42^τ
δρισμοὶ μᾶλλον σεμνύνουσι τὸ ὑποκείμενον· οὗτοι γοῦν καὶ τὸ θεῖον
σημᾶναι βουλόμενοι οὐ καταφάσκομέν τι περὶ αὐτοῦ, ὃς φησιν ὁ θεῖος
Πλάτων, ἀλλ' εἰς ἀποφάσεις ἐρχόμεθα· ἐρωτῶντος γάρ Σωκράτους τὸν
30 Τίμαιον τί ἔστι ὁ θεός, λέγει ἐκεῖνος ὅτι τί μὲν οὐκ ἔστιν οἶδα, τί δὲ 5
ἔστιν οὐκ οἶδα· ὅτι μὲν γάρ οὔτε σῶμα οὔτε χρῶμα οὔτε ἄγγελος οὔτε
τι τῶν τοιούτων ἔστι, κρείττων δὲ ἢ κατὰ ταῦτα οἶδα, τί δὲ ἔστιν οὐκ

2 ἐπεὶ F 3 τύχη F 6 τῶν om. Ca 6 δῆλον ὅτι post αὐτὸ (7) coll. C: ante
συγκ. a 7 πάντως om. C 9 μεγέθους a 11 εἰ—δύναμιν om. F (τὸ ἄρα ἄπειρον
ἔχον δύναμιν suppl. F²) σῶμα οὐκ ἔστι (ἔσται a) Fa 13 διανοητικήν a 14 ἐν
τῇ Ἀποδεικτ.] fortasse spectat Anal. post. B 19 p. 99 b 35 sq. (cf. De an. B 5 p. 417 b 19)
15 ἀποδεικτικά CF 16 ἐναλάξ C 18 ἀπόδειξις addidi 20 εἴπομεν] p. 50,2
23 τινί om. C 24 δή om. C 25 ἀτιμωτέρας libri 27 γοῦν] γάρ C 28 θεῖος
om. C 29 Πλάτων] fortasse spectat Tim. p. 28 C; videoas etiam Plotini Enn. V. 3,14
(p. 511) ἐρχ.] αἱ τρεπόμεθα? (cf. Amm.) 30 τι—θεῖος om. C δ om. a
λέγει] φησὶν C 30. 31 μὲν ἔστιν οὐκ οἶδα, τί δὲ οὐκ ἔστι οἶδα C 31 γάρ om. C
32 pr. ἔστι om. C: post σῶμα (31) coll. a

οῖδα. ὅστε κησμοῦσι μᾶλλον οἱ δρισμοὶ οἱ τοιοῦτοι ἔστιν ὅτε τὸ ὑποκεί- 42^η
μενον χωρίζοντες αὐτὸν πάντων τῶν καταδεεστέρων. καὶ ἐπὶ τῆς ὥλης 10
δὲ τὸν δρισμὸν δι’ ἀποφάσεως εἰώθασιν ἀποδιδόναι, ητὶς μήτε ἄνθρωπός
ἔστι λέγοντες μήτε λίθος μήτε πῦρ μήτε δλως σῶμα, χειρον δέ τι η κατὰ
5 ταῦτα· διό φασι τὴν ὥλην τῷ θείῳ ἀνομοίως ὡμοιῶσθαι, ὡμοιῶσθαι μὲν
ὅτι δι’ ἀποφάσεως τῶν ἄλλων σημαίνεται ἐκάτερον, ἀνομοίως δὲ ὅτι τοῦ 15
μὲν κρείττονος ὅντος η κατὰ πάντα τὰ ὅντα ἀποφάσκομεν πάντα, τῆς δὲ
ὥλης χειρονος οὔσης η κατὰ πάντα τὰ ὅντα ἀποφάσκομεν πάντα.

Ζητητέον δὲ εἰ ἐφαρμόζει ὁ δρισμὸς οὗτος καὶ ἐπὶ τῶν νοητῶν
10 οὖσιῶν, οἷον ἀγγέλου καὶ τῶν τοιούτων, ὡς δύνασθαι ταῦτα λέγειν μήτε 20
ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι μήτε καθ’ ὑποκειμένου τινὸς λέγεσθαι· δοκεῖ γάρ
πως καὶ ἐπ’ αὐτῶν ἐφαρμόζειν ὁ λόγος. ἀλλὰ λέγομεν δὲ οὐκ ἐφαρμόζει·
αἱ γὰρ εἰλημμέναι ἀποφάσεις ἐν τῷ δρισμῷ οὐ μόνον ἄρσιν σημαίνουσιν,
ἀλλὰ καὶ θέσιν· πρὸς ἀντιδιαστολὴν γάρ ἐτέρων λέγονται· τὸ μὲν γάρ μὴ 25
15 ἐν ὑποκειμένῳ, δὲ ἔστιν η οὐσία, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἐν ὑποκειμένῳ,
τοῦτ’ ἔστι τῶν συμβεβηκότων, εἴρηται, τὸ δὲ οὐ καθ’ ὑποκειμένου πρὸς
ἀντιδιαστολὴν τοῦ καθ’ ὑποκειμένου· ὥσπερ δὲ τὸ φῶς διττόν ἔστι, τὸ
μὲν πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ σκότους, λέγω δὴ τὸ ἐν τῷ ἀέρι, τὸ δὲ 30
ἄσχετον καὶ μηδὲν ἔχον ἀντικείμενον ὡς τὸ ἥλιακόν, οὕτω καὶ τὰς 43^η
20 ἐνταῦθα ἀποφάσεις ποτὲ μὲν φέρομεν καθ’ ἑαυτὰς καὶ μὴ πρὸς ἀντι-
διαστολὴν λέγεσθαι ποτὲ δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἀντικειμένων. εἰ μὲν
οὖν ἐνταῦθα μὴ πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν ἀντικειμένων παρελαμβάνοντο αἱ 5
ἀποφάσεις, εἶχέ πως λόγον τὸ καὶ ἐπὶ τῶν νοητῶν οὖσιῶν ἐφαρμόζειν
τὸν δρισμόν, διότι οὔτε ἐν ὑποκειμένῳ τινὶ ὑπάρχουσιν οὔτε καθ’ ὑποκει-
25 μένου τινὸς κατηγοροῦνται· νῦν δὲ πρὸς ἀντιδιαστολὴν παραληφθεισῶν
τῶν ἀποφάσεων τὰς μὲν μερικὰς οὐσίας σεμνύνομεν εἰκότως διὰ τοῦ δρι- 10
σμοῦ, διὰ μὲν τοῦ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ χωρίζοντες αὐτὰς τῶν συμβεβηκό-
τῶν διὰ δὲ τοῦ μὴ καθ’ ὑποκειμένου τῶν καθ’ ὑποκειμένου, κανταῦθα
δὲ τὸ σεμνὸν αὐταῖς προσάπτομεν λέγοντες αὐτὰς μὲν ἐτέροις γρείαν
30 παρέχειν μηδενὸς δὲ δέεσθαι (τὰ γὰρ καθόλου τῶν μερικῶν δέονται πρὸς 15
κατηγορίαν, ταῦτα δὲ ἐκείνων οὐκέτι), ταῖς δὲ νοηταῖς οὐσίαις οὐδεμίαν
προσούσομεν δέειν διὰ τούτων· οὐδὲν γάρ μέγα, εἰ ταῦτας εἴποιμεν μὴ
εἶναι ἐν ὑποκειμένῳ· οὐδὲ γὰρ ἀντιδιήρηται αὐταῖς συμβεβηκός τι· οὐδὲ 20
γὰρ δλως δεκτικαί εἰσι συμβεβηκότων. καὶ τί λέγω περὶ τῶν νοητῶν

1 οἱ (alt.) om. F ἔστιν ὅτε ante μᾶλλον coll. F: post μᾶλλον a 3 διδόναι C
5 ἀνομοίω F δρισμοῦσθαι (alt. l.) a 7 ὅντος] ὅντως C 8 τὰ ὅντα om. Ca
ταῦτα ἀποφ. (πάντα om.) Ca 11 λέγ. τινός coll. C 14 λέγεται C μὲν om. C
μὴ γάρ coll. C 15 ante pr. ἐν add. η C οὐκέτι] η a 16 τοῦ συμβεβηκότος F:
συμβεβηκότων (τῶν om.) a 18 σκότους] εἰκότος F¹ pr. τὸ scripsi: τῶ F: τοῦ a:
om. C ἐν] περὶ C 20 καθ’ ἑαυτὰς] πρὸς αὐτὸν C 21 λέγ.] ἐτέρων C
22 μὴ superser. F² ἐλαμβ. C 23 καὶ om. a ἐφαρμόσαι C 27 μὴ
om. C αὐτὴν C 28 μήτε F κάντενθεν C 29 συνάπτ. C
ἐτέρων C 30 δεῖσθαι a 32 μὴ om. C 34 τῶν συμβ. a τῶν om. F

οὐσιῶν, ὅπου γε οὐδὲ ἐπὶ ψυχῆς μόνης ἀρμόσει ὁ λόγος, ὅταν θεωρῶμεν 43^r αὐτὴν ἀπολελυμένην τῆς σχέσεως πρὸς τὸ σῶμα καὶ ἔξομοιωθεῖσαν θεῷ καὶ τὸ κοσμικὸν ἐπισκοποῦσαν ἀγαθόν; ὅπηγίκα δὲ ἐν γενέσει θεω- 25 ρεῖται καὶ τοῖς σώμασι συμπεπλεγμένη, τότε καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀρμόσει ὁ ὄρισμὸς ἀτε ὑποκειμένης συμβεβηκόσιν· ὑπόκειται γάρ τῇ φιλοσοφίᾳ ἡ γραμματικῇ ἡ ἄλλῃ τινὶ ἐπιστήμῃ, ἀτινα περὶ αὐτὴν συμβέβηκε.

Τῶν δὲ δύο τῶν εἰλημμένων ἐν τῷ ὄρισμῷ τὸ μέν ἐστι τῇ φύσει 30 πρῶτον τὸ δὲ τῇ διδασκαλίᾳ· οὐσίας γάρ | οὐσης καὶ συμβεβηκότος καὶ 43^v καθολικοῦ καὶ μερικοῦ, φύσει μὲν πρότερον ἡ οὐσία, διότι μὲν αὐτὴν πόστατος ἐκεῖνα δὲ ἐν ταύτῃ ἔχει τὸ εἶναι. κατὰ δὲ τὸν σκοπὸν τῆς προ- 10 κειμένης διδασκαλίας πρότερον τὸ μερικόν· καὶ γάρ τὸ καθόλου τῇ φύσει ὅ πρότερον. τῶν οὖν εἰλημμένων ἐν τῷ ὄρισμῷ τὸ μέν ἐστι πρῶτον ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως, τὸ δὲ ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς διδασκαλίας. καὶ σκόπει δτι οὐ μάτην προέλαβε τὴν περὶ τοῦ καθ' ὑποκειμένου καὶ ἐν 15 ὑποκειμένῳ διδασκαλίαν, ἐπεὶ ἔμελεν ἡμῖν ἀσαφῆς εἶναι ὁ ὄρισμὸς τῶν 10 ἐν αὐτῷ παραλαμβανομένων φωνῶν ἀγνώστων οὐσῶν.

p. 2a14 Δεύτεραι δὲ οὐσίαι λέγονται.

"Ἄξιον δὲ ζητῆσαι ἐνταῦθα ποίῳ τρόπῳ κέχρηται διαιρέσεως ἐν τῇ οὐσίᾳ· τῶν γάρ διαιρουμένων τὰ μὲν ὡς γένος εἰς εἰδῆ διαιροῦνται ὡς 20 τὸ ζῷον εἰς λογικὸν καὶ ἄλογον, τὰ δὲ ὡς δλον εἰς μέρη ὡς τὸ σῶμα εἰς χεῖρας καὶ πόδας καὶ κεφαλὴν καὶ τὰ λοιπά, τὰ δὲ ὡς ὅμωνυμος φωνὴ εἰς διάφορα σημανόμενα ὡς ὁ μῆς εἰς τε τὸν θαλάσσιον καὶ τὸν γηγενῆ. ἕδωμεν οὖν εἰ κατὰ μίαν τῶν διαιρέσεων τούτων διαιρεῖ τὴν οὐσίαν εἰς τε τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν. φαμὲν οὖν δτι πρῶτον μὲν 25 οὐκ ἔστιν ἡ διαιρέσις αὐτῇ τῶν ὡς γένος εἰς εἰδῆ διαιρουμένων· παρα- κολουθεῖ γάρ τῇ τοιαύτῃ διαιρέσει τὸ ἀναιρεθέντος ἐνὸς εἰδούς μὴ συ- αναιρεῖσθαι τὰ λοιπά· ἀναιρεθέντος γάρ ἀνθρώπου οὐ συναναιρεῖται τὰ λοιπὰ ζῷα, ἀπερ εἰσὶν εἰδῆ τοῦ ζόου· ἐνταῦθα μέντοι ἀναιρεθεῖσῆς 44^r τῆς δευτέρας οὐσίας συναναιρεῖται καὶ ἡ πρώτη· γένους γάρ καὶ εἰδούς μὴ ὅντος οὐδὲ ἄτομα ἔσται. ἄλλως τε οὐδὲν εἰδος ἔτερον εἰδος περιέχειν δύναται τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν διαιρεσιν ἀντιδιαιρεθέντων ἄλληλοις· οὐδὲ 5 γάρ περιέχει ὁ ἀνθρωπος τὸν ἵππον, εἰ εἰς ταῦτα διαιρεθείη τὸ ζῷον, ἀλλ' οὐδὲ τὸ λογικὸν ζῷον πάλιν περιέχει τὸ ἄλογον ἡ ἔμπαλιν, εἰ ἡ τοῦ ζόου

1 μόνης] αἱ μερικῆς? (cf. Λημ.) ἀρμ.] ἀρκέσει C θεωρ.] ὄρῶμεν C 4 συμπλεκο-
μένη F 5 τῇ τε Fa 9 προτέρᾳ F 9. 10 αὐθυπόστατον C 12 οὖν] ὄντων F
13 καὶ — διδασκαλίαν (15) om. C 15. 16 τῶν ἐν τῷ παραλαμβανομένῳ C
16 προσλαμβ. F 22 τὸν (prius) om. C 23 εἰδῶμεν F ἕδωμεν — μίαν]
κατ' οὐδεμίαν οὖν α τούτων om. C 24 δτι πρ. μὲν om. F 29 γάρ] δὲ C
ali. καὶ] ἡ C 30 τε δὲ α 31 τῶν om. C τὴν αὐτὴν τὴν F
32 εἰ — ζῶον] εἰς τ. διαιρουμένου τοῦ ζόου F 33 πάλιν ζ. coll. C ἡ ἔμπαλιν
εἰ scripsi: εἰ ἔμπαλιν C: ἡ ἔμπαλιν F: ἡ ἔμπαλιν εἴπερ α

διαιρέσις εἰς αὐτὰ πάλιν γίνεται. ἀλλ' οὐδὲ δλως οὗτως διαιρεῖν δυνατὸν 44^r
ώς θάτερον ἐν θατέρῳ περιέχεσθαι, οἷον δτι τοῦ ζώου τὸ μὲν ἄλογον τὸ 10
δὲ ἵππος· περιέχεται γάρ ἐν τῷ ἀλόγῳ καὶ ὁ ἵππος· οὔτε γάρ ἀντιδιαι-
ρεῖται τῷ περιέχοντι τὸ περιεχόμενον. λέγομεν δὲ τοῦ ζώου τὸ μὲν
5 ἄλογον εἶναι τὸ δὲ λογικόν, ἐπειδὴ ἵσην ἀπόστασιν τοῦ γένους ἀφεστηκότα
ταῦτα οὐδέτερον ἐν ἑτέρῳ περιέχεται. ἐνταῦθα μέντοι γε ή δευτέρα οὐσία 15
τὴν πρώτην περιέχει· περιεκτικὸν γάρ τὸ εἶδος τῶν ἀτόμων καὶ ἔτι
μᾶλλον τὸ γένος. οὐκ ἄρα ως γένος εἰς εἶδον διεῖλε τὴν οὐσίαν εἰς πρώ-
την καὶ δευτέραν. ἀλλὰ μὴν οὔτε ως δλον εἰς μέρη οὔτε δμοιομερῆ 20
10 οὔτε ἀνομοιομερῆ· οὐδὲ γάρ οἶν τε ἐν ταύτῃ τῇ διαιρέσει ἀντιδιαιρεῖν 20
τῷ δλῳ τὸ μέρος, ἀλλὰ τὰ μέρη τοῖς μέρεσιν· οὐδὲ γάρ λέγομεν 'τῆς
χειρὸς τὸ μέν ἐστι χείρ τὸ δὲ δάκτυλος'· περιέχεται γάρ ἐν τῇ χειρὶ καὶ
ὁ δάκτυλος. ἐνταῦθα δὲ τῷ δλῳ τὸ μέρος ἀντιδιαιρεῖται· καὶ γάρ περι-
έχεται ἐν τῇ πρώτῃ καὶ ή δευτέρᾳ. ἄλλως τε ἐπὶ τῶν ως ἀνομοιομερῶν 25
15 διαιρουμένων οὐ μεταδιδωσι τὸ δλον τῷ οἰκείῳ μέρει τοῦ δνόματος, ὕσπερ
ἔχει ἐπὶ τοῦ προσώπου· οὐ γάρ τὸ μέρος, εἰ τύχοι τὸ στόμα, λέγεται
πρόσωπον. ἐνταῦθα δὲ ἐκάτερον τῶν μερῶν τῷ τοῦ δλου δνόματι οὐσία
κέκληται. πάλιν τὰ ως δμοιομερῆ διαιρούμενα τὴν τοῦ δλου ἔχουσιν 30
δνόμασίαν καὶ τὸν δρισμόν, ως ἐπὶ τῆς | σαρκός· δμοίως γάρ τὸ τῆς 44^v
20 σαρκὸς μέρος σάρξ κέκληται καὶ τὸν δρισμὸν δὲ τὸν τῆς σαρκὸς ἐπιδέχε-
ται. ἐνταῦθα δὲ εἰ καὶ κοινωνεῖ ή πρώτη τῇ δευτέρᾳ κατὰ τούνομα, ἀλλ'
οὐχὶ καὶ κατὰ τὸν δρισμόν· οὐ γάρ ἔνα δρισμὸν ἀποδώσεις ζώου η ἀγ-
θρώπου καὶ Σωκράτους· δλως γάρ τῶν καθ' ἔκαστον οὐδὲ δρισμὸς ἔστιν,
ἀνθρώπου δὲ καὶ ζώου ἔστιν δρισμός. οὐκοῦν οὐδὲ ως δλον εἰς μέρη
25 διήργηται η οὐσία οὔτε εἰς ἀνομοιομερῆ οὔτε εἰς δμοιομερῆ. ἀλλ' οὐδὲ
ως δρώνυμος φωνή εἰς διάφορα σημαινόμενα· η γάρ τοιαύτη διαιρέσις 10
τοῦ δνόματος μεταδιδοῦσα μόνον τοῦ αὐτοῦ τοῖς τμῆμασι τῆς τοῦ πράγ-
ματος κοινωνίας οὐ μεταδιδωσιν, ως ἀνθρωπος ὁ ἀληθινός τε καὶ ὁ γε-
γραμμένος. ἐνταῦθα μέντοι γε ἔστι τις κοινωνία τῆς τε πρώτης καὶ τῆς
30 δευτέρας οὐσίας καὶ κατὰ τὸν δρισμόν· κοινὸν γάρ ἐπ' ἀμφοῖν τὸ μὴ ἐν 15
ὑποκειμένῳ εἶναι. τί οὖν φαμεν; δτι οὐκ ἔστι διαιρέσις δλως η ἐνταῦθα
ημῖν παραδιδομένη, τάξις δὲ μόνη τῶν ἀπηριθμημένων, ως εἰ τις λέγει
τῶν ἀρχῶν τοῦ λόγου τὰ μὲν εἶναι στοιχεῖα τὰ δὲ συλλαβῆς τὰ δὲ δνο-
ματα καὶ βῆματα, η τινων ἀνθρώπων ἐφεζῆς καθημένων τὸν μὲν εἶναι 20

1 εἰς αὐτὰ πάλιν] πάλιν κατὰ ταῦτα F: ταῦτα πάλιν (εἰς ομ.) α γένηται Ca 3 ἐν
οιν. C οὔτε] αν οὐδὲ? 4 τῷ] τὸ F δὲ δτι C 5 ἐπεὶ C ἵσην] κατὰ C
6 γε οιν. Ca 9 pr. οὔτε] αν οὐδὲ? 9. 10 οὔτε δρ. οὔτε ἀνομ.] ἔστιν ηδε η διαιρέσις
οὔτε τῶν ως δμοιομερῶν οὔτε μὴν ως ἀνομοιομερῶν F 13 καὶ γάρ καὶ F 14 τῷ
πρώτῳ C η οιν. F τε καὶ C ἀνομοίων F 15. 16 ως περιέχει C
16 τῷ προσώπῳ C 17 τῶν μερῶν οιν. C 21 κοινωνίῃ Ca 23 ἔκαστα Ca
24 δρ. ἔστιν coll. F 25 διαιρεῖται Ca οὔτε (prius)] ὥστε F 27 μόνου C:
οιν. α 28 ο (alt.) οιν. F 29 τε οιν. C alt. τῆς οιν. Ca 30 μὴ οιν. C
31 δλ. διαιρ. coll. α 32 ημῖν οιν. F λέγοι C 33 post συλλαβῆς add. τὰ δὲ λέξεις α

πρῶτον λέγει τὸν δὲ δεύτερον· τάξεως γάρ ἐστιν, οὐδὲ διαιρέσεως τὸ τοι- 44^v
οῦτον.

p. 2^a 14 Ἐν οἷς εἰδεσιν αἱ πρῶται οὐσίαι λεγόμεναι ὑπάρχουσι.

Διὰ τί μὴ εἶπε 'δεύτεραι δὲ οὐσίαι λέγονται τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη τὰ
5 καθόλου', ἀλλὰ εἶπεν ἐν οἷς εἰδεσιν αἱ πρῶται οὐσίαι λεγόμεναι 25
ὑπάρχουσιν; ἐροῦμεν δτι πάνυ ἀκριβῶς· εἰλέγη εἶπε τὰ γένη καὶ τὰ
εἶδη, ἐπειδήπερ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις εἰσὶ γένη καὶ εἶδη (οἷον ἐν
τῷ ποιῷ γένος τὸ χρῶμα εἶδος δὲ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν), εἴχομεν ὑπολαμ-
βάνειν τὰς δευτέρας οὐσίας εἶναι καὶ ἐν τοῖς συμβεβηκόσι, διὰ τοῦτο οὐ 30
10 τὰ τυχόντα εἶδη | εἶπεν, ἀλλ' ἐν οἷς εἰδεσιν εύρισκονται αἱ πρῶται οὐ- 45^r
σίαι. σημειωτέον δὲ κάνταῦθα δτι ἀ μὲν οὐκ ἔξι οἰκείας δόξης προφέρε-
ται, εἶπε λέγονται (δεύτεραι γάρ φησιν οὐσίαι λέγονται, οὐκ εἶπεν
'ὑπάρχουσιν'), ἀ δὲ δοκεῖ αὐτῷ, οὐκ εἶπεν λέγονται, ἀλλ' ὑπάρχουσιν 5
ἐν οἷς γὰρ εἰδεσί φησιν αἱ πρῶται οὐσίαι λεγόμεναι ὑπάρχουσι
15 (καὶ οὐ μόνον ἐπὶ τῶν δευτέρων εἶπε τὸ λέγονται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν πρώ-
τῶν· αἱ πρῶται γάρ φησιν οὐσίαι λεγόμεναι), δοκεῖ δὲ αὐτῷ ἐν τοῖς
εἰδεσι καὶ γένεσιν ὑπάρχειν τὰς πρώτας οὐσίας ὡς ἐν καθολικωτέροις,
πλὴν δυνατὸν λαβεῖν καὶ τὰ γένη καὶ τὰ εἶδη ὡς ἐν ἀτόμοις ὑπάρχοντα.
ὅταν μὲν γὰρ ὡς κοινότητας αὐτὰ λάβωμεν, τότε εἰσὶ καθολικώτερα ἀτε-
20 δὴ ἐν αὐτοῖς τὰ ἀτομα περιέχοντα, ὅταν μέντοι τὸ ἐν Πλάτωνι ἦ Σωκρά-
τει λάβωμεν γένος ἦ εἶδος, τότε ὡς στοιχεῖα αὐτὰ λαμβάνοντες τῶν ἀτο- 15
μων ἐν τοῖς ἀτόμοις φήσομεν αὐτὰ περιέχεσθαι ὡς μέρη ἐν ὅλοις.

p. 2^a 19 Φανερὸν δὲ ἐκ τῶν εἰρημένων δτι τῶν καθ' ὑποκει-
μένου λεγομένων ἀναγκαῖον καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸν λόγον κατηγο-
ρεῖσθαι τοῦ ὑποκειμένου. | 25

Βούλεται μὲν οὖν ἐντεῦθεν ἔξυμνῆσαι τὴν πρώτην οὐσίαν καὶ δεῖξαι 45^v
δτι καλῶς πρώτως εἶναι οὐσία εἰρηται καὶ κυριώτατα καὶ μάλιστα,
διότι αὗτη μὲν οὐδενὸς τῶν μετ' αὐτὴν δεῖται, πάντα δὲ τὰ μετὰ τὴν
πρώτην οὐσίαν δεῖται ἐκείνης, τὰ μὲν εἰς ὑπαρξῖν τὰ δὲ εἰς κατηγορίαν. ὁ

1 λέγοι F 3 πρώτως C Arist. (cf. v. 5. 14) λεγ. οὐσ. coll. F 4 τί δὲ μὴ η
δὲ om. Ca τὰ εἶδη καὶ τὰ γένη coll. Fa 4 τὰ (ante καθόλου) om. Fa 5 πρώτως
Arist. λεγ. οὐσ. coll. Ca 6 post ὑπάρχ. continuat usque ad ξῆρον (2^a 19) C
έρ.] λεγομεν οὖν C post ἀκρ. addl. εἴπε τὸ ἐν οἷς εἰδεσιν αἱ πρῶται λεγόμεναι οὐσίαι
ὑπάρχουσι C εἰ γάρ εἶπε] εἴπε γάρ C 7 pr. καὶ Viud. 10: om. CfA κατη-
γορίαις om. F 9 εἶναι καὶ om. C 10 εἶδη iter. a 11. 12 προσφέρ. Fa
12. 13 οὐκ εἶπεν ὑπάρχουσιν om. a (fort. reete) 13 ἢ δὲ ἔξι οἰκείας δόξης προσφέρει,
οὐ λέγει τὸ λέγ. a 14 ἐν—ὑπάρχουσι om. F post εἰδεσι addl. λέγονται 1'
17 ante ὑπάρχ. addl. ἐμπειρέχεσθαι F 18 post πλὴν addl. ὡς εἰργται a 20 μέντοι]
δὲ F τὸ] τῷ F 21 λαβόντες F 23 alt. τῶν om. F 24 λεγ.] κατηγορου-
μένων F λόγον] ὁρισμὸν F 26 μὲν οὖν om. C ἐνταῦθα a

μὲν οὖν σκοπὸς οὗτος· προλαμβάνει δὲ ταῦτα εἰς κατασκευὴν τοῦ προτε- 45^v
θέντος καὶ φησιν ὅτι ἔχ τῶν εἰρημένων δῆλον ἐστιν ὅτι τῶν καθ' ὑποκει-
μένου κατηγορουμένων ἀναγκαῖον καὶ τούτοις καὶ τὸν λόγον κατηγορεῖσθαι
τοῦ ὑποκειμένου. ποίων εἰρημένων; ἢ δῆλον ὅτι τῶν ἀνωτέρω αὐτῷ λεγο-
5 μένων περὶ τῶν καθ' ὑποκειμένου, ἐν οἷς ἔλεγεν ὅτι “ὅταν ἔτερον καθ' 25
ἔτερου κατηγορῆται ως καθ' ὑποκειμένου, ὅσα κατὰ τοῦ κατηγορουμένου
λέγεται, πάντα καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου ἥρηται”. ἔξυνται δὲ βου-
λόμενος, ως εἶπον, τὴν πρώτην οὐσίαν ταῦτα προλαμβάνει ὅτι τὰ καθ' ὑπο-
κειμένου κατηγορούμενα καὶ τοῦ ὄντος καὶ τοῦ ὄρισμοῦ μεταδιδόσαι 30
10 τοῖς ὑποκειμένοις, | τὰ δὲ ἐν ὑποκειμένοις ὅντα ἐν αὐτοῖς μὲν τὸ εἶναι ἔχει 46^r
ἡ τοῦ ὄντος δὲ μόνου μεταδιδόσαι τοῖς ὑποκειμένοις ἢ οὔτε τοῦ ὄν-
ματος οὔτε τοῦ ὄρισμοῦ. κατηγοροῦνται δὲ πάντα κατὰ τῆς πρώτης οὐσίας
τὰ παρ' αὐτήν· οὐκοῦν αἱ πρῶται οὐσίαι πᾶσι τοῖς παρ' αὐτὰς χρείαν 5
παρέχουσι, τοῖς μὲν πρὸς ὅπαρξιν τοῖς δὲ πρὸς κατηγορίαν· πάντα γάρ τὰ
15 παρὰ τὴν πρώτην οὐσίαν ἔτοι καθ' ὑποκειμένης αὐτῆς λέγονται, ἀλλὰ καὶ τοῦ
ὄντος αὐτῆς μεταδιδώσαι καὶ τοῦ ὄρισμοῦ, ὥσπερ εἰσὶ τὰ γένη καὶ τὰ
εἰδῆ· ταῦτα γάρ συνωνύμως αὐτῆς κατηγορεῖται· καὶ γάρ καὶ τοῦ ὄντος 10
τοῦ αὐτοῦ μετέχει ἡ πρώτη οὐσία (ό γάρ Σωκράτης καὶ ἄνθρωπος
καὶ ζῷον λέγεται) καὶ τοῦ ὄρισμοῦ τούτων μετέχει· ἐστι γάρ καὶ οὐσία 15
ἔμψυχος αἰσθητικὴ καὶ ζῷον λογικὸν θνητόν. τὰ δὲ λοιπά τὰ παρὰ τὴν
οὐσίαν, λέγω δὲ τὰ συμβεβηκότα, ἀπερ τῇ πρώτῃ οὐσίᾳ ἐν ὑποκειμένῳ
ἐστί, τοῦ μὲν ὄρισμοῦ οὐδέποτε αὐτῇ μεταδιδώσιν, ἐνίστε δὲ τοῦ ὄντος
μόνου· ἡ γάρ λευκότης ἐν τῷ σώματί ἐστι καὶ τοῦ μὲν ὄρισμοῦ οὐδέποτε 20
τῷ σώματι μεταδιδώσιν (οὐ γάρ ἀν εἴποιμεν τὸ σῶμα χρῶμα εἶναι δια-
25 κριτικὸν ὅψεως, ἀλλ' εἰ ἄρα, τριχῇ διαστατὸν δεκτικὸν χρώματος διακριτι-
κοῦ ὅψεως), τοῦ μέντοι ὄντος μεταδιδώσαι· λέγομεν γάρ λευκὸν σῶμα.
ἡ δὲ ἀρετὴ οὔτε τοῦ ὄντος οὔτε τοῦ ὄρισμοῦ μεταδιδώσι τῷ ὑποκει-
μένῳ· οὐ γάρ λέγεται ἀρεταῖος ὁ ἀρετῆς μετέχων, ἀλλὰ σπουδαῖος. τῶν
τοῦ ὄντος μεταδιδόντων τὰ μὲν ὄμωνύμως μεταδιδώσιν, ἀπερ ἐστὶ καὶ

1. Σ προλαμβ. a: παραλαμβ. C: προσλαμβ. F	1 ταῦτα] τὰ F	2. 3 δῆλον—κατη-
γορουμένων post λόγον coll. C	5 τῶν καθ' ὑποκ.] γενῶν F	γοροῦνται C
om. F (cf. p. 1 ^b 10)	ὅτι om. a	6 κατηγορεῖται F
		7 ταῦτα πάν-
τα F	8 τὴν πρ. ως εἶπον coll. a	10 ἔχειν C
δὲ iter. F	13 γρείας C	11 pr. ἡ om. F
16 μεταδιδόσαι Ca	17 αὐτῶν F	18 post οὐσία
add. οἷον ὁ καθόλου ἄνθρωπος λέγεται κατὰ σωκράτους καὶ μεταδιδώσαι καὶ τοῦ ὄντος	κατηγοροῦνται C	22 εἰσί.. μεταδιδόσαιν C
καὶ τοῦ ὄρισμοῦ a	18. 19 καὶ γάρ καὶ ἄνθρ. λέγ. ὁ σωκρ. καὶ ζ. C	25 εἰ]
19 λέγ. καὶ ζ. coll. a	ἔστι] ὅθεν C	20 καὶ θνητόν C
περὶ C	corrigas ὑποκειμένη	παρὰ]
21 δὲ] ὅτι a		
24 post μεταδιδ. add. ἐνίστε δὲ τοῦ ὄντος μόνου C	εἶναι γρ. coll. a	25 εἰ]
ἡ F	διαστ. τρ. coll. F	26 διακριτικὸν C
οὐκ ἀεὶ δέ. ίδοὺ γάρ ἡ ἀρετή.	27 ἡ δὲ ἀρετὴ]	
ἡ δὲ ἀρετὴ a: ίστεον δὲ ὅτι οὐκ ἀεὶ ίδοὺ γάρ ἡ ἀρετὴ	τοῦ utrobique om. F	
Ammon., quae hic ponere opus non est	28 οὐ—σπουδαῖος	
om. C	τῶν δὲ a (τῶν—τοιαῦτα 57,5 fort. subdita)	29 μεταδιδόσαιν F

σπάνια, τὰ δὲ παρωνύμως· ὁμωνύμως μὲν ὡς ἡ γραμματικὴ γυνὴ ἀπὸ 46^τ τῆς γραμματικῆς καὶ | ἡ μουσικὴ ἀπὸ τῆς μουσικῆς, παρωνύμως δέ, ἀπερ 46^ν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ εἰσιν, ὡς ἀπὸ τῆς ἀνδρείας ὁ ἀνδρεῖος καὶ ἀπὸ τῆς γραμματικῆς ὁ γραμματικὸς καὶ ἀπὸ τῆς λευκότητος ὁ λευκὸς καὶ ὅσα 5 τοιαῦτα.

p. 2a34 "Ητοι καθ' ὑποκειμένων λέγεται τῶν πρώτων οὐσιῶν. 5

Καλῶς εἶπε τὸ λέγεται· οὐ γάρ δέεται τὰ καθόλου τῶν μερικῶν, ἵνα ὑποστῇ, ἀλλ' ἵνα κατ' ἔκεινων κατηγορηθῇ.

p. 2a35 "Η ἐν ὑποκειμέναις αὐταῖς ἐστι.

10 Καλῶς εἶπε τὸ ἐστί· τὰ γάρ συμβεβηκότα ἐν ταῖς μερικαῖς οὐσίαις τὸ εἶναι ἔχει.

p. 2a35 Φανερὸν δὲ ἐκ τῶν καθ' ἔκαστα προχειριζομένων. 10

Δι' ἐπαγωγῆς βούλεται πιστώσασθαι, ἐπειδὴ καθολικῷ οὐκ ἥδύνατο λόγῳ, ὅτι τὰ ἄλλα πάντα τὰ παρὰ τὴν πρώτην οὐσίαν ἥτοι καθ' ὑποκειμένου αὐτῆς λέγεται ἡ ἐν ὑποκειμένῳ αὐτῇ ἐστι. δείκνυσι δὲ οὐκ ἐπὶ τῶν εἰδῶν ποιούμενος τὸν λόγον (ταῦτα γάρ πᾶσιν ἐναργῆ ὅτι κατὰ τῶν 15 ἀτόμων κατηγοροῦνται· ἀμέλει ἔστιν ὅτε τοῦ κυρίου ἀποροῦντες δνόματος ἐκ τοῦ εἰδούς καλοῦμεν αὐτὰ τὰ ἀτομα λέγοντες 'τὸν ἄνθρωπον ἔκεινον κάλεσον'), ἀλλ' ἐπὶ τῶν γενῶν ποιεῖται τὴν ἀπόδειξιν διὰ μέσων τῶν εἰδῶν· 20 εἰ γάρ ἐδείχθη ὅτι τὰ ὡς καθ' ὑποκειμένου κατηγορούμενα ὅσα κατὰ τοῦ 25 κατηγορούμενου λέγεται ὡς καθ' ὑποκειμένου, ταῦτα καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου τούτῳ λέγεται, κατηγορεῖται δὲ κατὰ τοῦ ἀτόμου τὸ εἶδος ὡς καθ' ὑποκειμένου, τούτου δὲ πάλιν τὸ γένος, ὄμοιογομένως τὸ γένος καὶ κατὰ 30 τοῦ ἀτόμου κατηγορηθῆσεται, οἷον εἰ Σωκράτους ὁ ἄνθρωπος, ἀνθρώπου 35 δὲ τὸ ζῷον, οὐκοῦν καὶ Σωκράτους τὸ ζῷον. ὄμοίως καὶ ἐπὶ τῶν συμβεβηκότων ποιεῖ· οὐ γάρ δείκνυσιν ὅτι τὸ λευκὸν ὑπάρχει τοῖς σώμασιν ἡ τὸ μέλαν (τοῦτο γάρ ἐναργές), ἀλλ' ὅτι τὸ χρῶμα ὑπάρχει ἐν σώματι· 40 εἰ γάρ ὄμοιογηται ὅτι πᾶν χρῶμα ἐν σώματι | ἔχει τὸ εἶναι, οὐκοῦν 47^τ ὄμοιογηθῆσεται ὅτι καὶ ἐν τοῖς κατὰ μέρος σώμασιν ὑπάρχει· τὸ γάρ 45 ἀπλῶς σῶμα τῶν κατὰ μέρος κατηγορεῖται σωμάτων· εἰ τούνυν τὸ χρῶμα 50 ἐν σώματι, τὸ δὲ σῶμα τῶν κατὰ μέρος σωμάτων, καὶ τὸ χρῶμα ἄρα 5

3 καὶ (prius) om. C 4 ὁ (ante λευκός) om. C 7 post εἶπε add. τῶν πρώτων οὐσιῶν F δεῖται a 9 ὑποκειμένῳ C εῖσι C
των ούσιων F δεῖται a 9 ὑποκειμένῳ C εῖσι C
12 φαν. δέ] φαν. C: φαν. δὲ τοῦτο a: τοῦτο δὲ φαν. Arist. 14. 15 corrigas ὑποκειμένης ετ ὑποκειμένη 15 λέγονται a 19 κάλεσον a: καλέσαι CF 23 καὶ τούτου δὲ C 27 ἐν] τῷ C 31 τῶν κατὰ μέρος] κατὰ τῶν ἐν μέρει a: om. C

τῶν κατὰ μέρος κατηγορηθήσεται, διότι ἐπὶ πάντων τῶν καθ' ὑποκειμένου 47^r λεγομένων δσα κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λέγεται, ταῦτα καὶ κατὰ τοῦ ὑποκειμένου τούτῳ ῥηθήσεται.

p. 2b5 Μὴ οὖσῶν οὕν τῶν πρώτων οὔσιῶν ἀδύνατον τῶν 5 ἄλλων τι εἶναι· πάντα γάρ τὰ ἄλλα ἦτοι καθ' ὑποκειμένων τούτων λέγεται ἢ ἐν ὑποκειμέναις αὐταῖς ἐστιν.

'Ορᾶς ώς εἰκότως προέλαβε τὰ εἰρημένα ἐγκώμιον βουλόμενος εἰπεῖν 30 τῆς πρώτης οὐσίας· τῶν γάρ παρ' αὐτήν, φησί, πάντων ἦτοι καθόλου 47^v οὔσιῶν οὔσιων ἦτοι συμβεβηκότων πᾶσι χρέαν παρεχομένη, ώς πολλάκις 10 εἴρηται, ἀναιρεθεῖσα συνανεῖλεν ἔαυτῇ τὰ παρ' ἔαυτὴν πάντα· ἀναιρεθεῖσης γάρ τῆς πρώτης οὐσίας τὰ συμβεβηκότα ἐν τινὶ ὑποστῆναι οὐκ ἔχοντα 5 συνανήρηγται, ωσαύτως δὲ καὶ τὰ καθόλου μὴ ἔχοντα κατά τινων κατηγορηθῆναι. καθόλου δὲ λεγομεν κατηγορεῖσθαι οὐ τὰ πρὸ τῶν πολλῶν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἐν τοῖς πολλοῖς· καὶ ταῦτα μὲν γάρ συναναιρεῖται ὥμολογου- 15 μένως ταῖς πρώταις οὐσίαις· οὐ γάρ ἔστι τὸ ζῆν καθ' ἔαυτὸν ἐν ὑπάρξει, 10 δὲ μήτε ἄνθρωπός ἔστι μήτε Πλάτων μήτε τις τῶν κατὰ μέρος ἄνθρωπων· ἐν γάρ τοῖς πολλοῖς καὶ καθ' ἔκαστον τὰ κοινὰ θεωρεῖται. οὐ μέντοι ταῦτα κατηγορεῖσθαι εἰώθασι τῶν ἀτόμων (αὐτὸν γάρ τοι ἔαυτοῦ οὐδὲν κατηγορεῖται), μόνα δὲ εἰώθασι κατηγορεῖσθαι τῶν ἀτόμων τὰ ἐπὶ τοῖς 15 πολλοῖς καὶ ἐννοηματικά· τὴν γάρ ἔννοιαν ἡν ἔχουμεν περὶ τῶν πραγμάτων ταύτην εἰώθαμεν καὶ κατηγορεῖν αὐτῶν. ἀπέρ καὶ αὐτὰ τῶν μερικῶν ἀναιρεθέντων συναναιρεῖται· τῶν γάρ πραγμάτων μὴ ὅντων οὐδὲ ἀν περὶ αὐτῶν ὑπάρξαιεν ἔννοιαι· μὴ οὖσῶν οὕν τῶν μερικῶν οὔσιῶν οὐδὲ 20 τὰ καθόλου ἔσται οὐδὲ τὰ συμβεβηκότα· εἰκότως οὕν αἱ μερικαὶ οὔσιαι

1 ante pr. τῶν add. κατὰ Ca alt. τῶν om. F 3 τούτῳ om. a post ῥηθήσεται add. ex Marc. 217 Διὰ τί εἰπε τὸ χρῶμα ἐν σώματι; οὔκον καὶ ἐν τινὶ σώματι· εἰ γάρ μὴ ἐν τινὶ σώματι, οὐδὲ ἐν σώματι ὅλως, ὅτι κυρίως ἐν τῷ μερικῷ σώματί εἰσι καὶ τὸ καθόλου λευκόν καὶ τὸ μερικόν. εἰ δὲ λέγοις, τίνι διακρίνομεν αὐτά, αἰσθητοῖς μὲν οὐχὶ νοητοῖς δὲ δόφθαλμοῖς. καὶ λοιπὸν τί; χρώματα ἔσονται: οὐχὶ· ώς γάρ συμπληρωτικὸν ὃν τὸ καθόλου οὐ συναριθμεῖται τῷ μερικῷ γρώματι· οὐδὲν γάρ συμπληρωτικὸν συναριθμεῖται τούτῳ, οὗ ἔστι συμπληρωτικόν· ὥσπερ γάρ ὁ ἐν σκιαγραφίᾳ ἄνθρωπος καὶ ὁ χρωματουργηθεὶς οὔτε δύο νοοῦνται ἄνθρωποι οὔτε ὁ συμπληρωτικὸς ὃν συναριθμεῖται, ἀλλ' ὁ μέν ἔστι κοινὸς ὁ σκιαγραφούμενος δὲ μερικὸς καὶ εἰς ἀμφότερα, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ καθόλου ἄνθρωπου καὶ τοῦ σωκράτους. Ἱστέον γάρ ὅτι ὥσπερ ὁ ζωγράφος ποιεῖ πρῶτον κοινὸν ἄνθρωπον ἐν σκιαγραφίᾳ, εἰτα γρωματουργῶν ἄγει εἰς τὸ ποιῆσαι σωκράτην ἢ πλάτωνα, οὕτως ὁ καθόλου ἄνθρωπος πρῶτος ὃν διαπλαττόμενος γίνεται σωκράτης ἢ πλάτων· ἢ γάρ φύσις ἀπλῶς ἄνθρωπον ποιεῖ, οὐ σωκράτην ἢ πλάτωνα α 5. 6 πάντα—ἔστιν om. Bekker. (cf. p. 59,1. 2) 5 τὰ δὲ ἄλλα πάντα a 5. 6 ὑποκειμένου λέγεται τῶν πρώτων οὔσιῶν ἢ ἐν ὑποκειμένῳ a 8 τῆς οὐσίας τῆς πρ. F 7τοι] ὅσα C 10 εἴρηται] p. 56,13 ante ἀναιρεθεῖσα add. ἡ πρώτη οὐσία a 12. 13 κατηγορηθῆναι ex Ammon. correxi: κατηγορηθῆ CF: κατηγορηθείη a 13 πρὸ τῶν] ἐν τοῖς τῶν (sic) C 15 τὸ ζῶον] τι ζῶου a 17 ἔκαστα C μέντοι γε a 18 ταῦτα] πάντα C 18. 19 αὐτὸν—ἀτόμων om. C 18 τοι] τι a 20 ἡν ἔχομεν] τὴν μὲν C 21 pr. καὶ om. Ca 23 ὑπάρξειεν F

πρῶται λέγονται. καλῶς δὲ πάλιν κἀνταῦθα ἐν μὲν τοῖς καθόλου τὸ 47° λέγεται ἔταξεν, ἐν δὲ τοῖς συμβεβηκόσι τὸ ἐστί.

p. 2b7 Τῶν δὲ δευτέρων οὐσιῶν μᾶλλον οὐσία τὸ εἶδος τοῦ 25 γένους.

5 Σύγκρισιν ποιεῖται τῶν δευτέρων οὐσιῶν πρὸς ἀλλήλας, τοῦ τε εἴδους καὶ τοῦ γένους, καί φησι μᾶλλον εἶναι οὐσίαν τὸ εἶδος τοῦ γένους, καὶ δείκνυσι τοῦτο διὰ δύο ἐπιχειρημάτων, ἐνὸς μὲν ἀπὸ τῆς σχέσεως τῆς 30 πρὸς τὴν | πρώτην οὐσίαν, τοῦτ' ἐστι τῆς ἐγγύτητος τῆς πρὸς αὐτήν, 48° ἑτέρου δὲ ἀπὸ τῆς ἀναλογίας. καὶ ἀπὸ μὲν τῆς σχέσεως τῆς πρὸς τὴν 10 πρώτην οὐσίαν, διὰ ἐγγύτερον τὸ εἶδος τῆς πρώτης οὐσίας, τοῦτ' ἐστι τῶν ἀτόμων, ἥπερ τὸ γένος· ἐκ δὲ τῆς ἀναλογίας, διὰ ώς ἔχει ἡ πρώτη 5 οὐσία πρὸς τὸ εἶδος, οὗτῳ τὸ εἶδος πρὸς τὸ γένος· εἰ γάρ πρώτην αὐτὴν ἐκαλέσαμεν, διότι πᾶσι τοῖς μετ' αὐτὴν χρείαν παρέχει, τοῖς μὲν πρὸς 15 ὅπαρξιν τοῖς δὲ πρὸς κατηγορίαν, εἰκότας καὶ τὸ εἶδος μᾶλλον οὐσία τοῦ γένους κληθῆσεται ὑποκείμενον αὐτῷ πρὸς κατηγορίαν· μὴ δύντος γάρ 10 εἴδους οὐκ ἔχει τὸ γένος κατά τινος κατηγορηθῆναι· διὰ μέσου γάρ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀτόμων κατηγορεῖται.

p. 2b8 Ἐὰν γάρ ἀποδιδῷ τις τὴν πρώτην οὐσίαν τί ἐστι, γνωριμώτερον καὶ οἰκειότερον ἀποδώσει τὸ εἶδος ἀποδιδούς ἦ 20 τὸ γέγος.

15

Τοῦτο τὸ ἐκ τῆς σχέσεως ἐπιχείρημα· ἐὰν γάρ ἀποδιδῶμεν, φησί, 20 τί ἐστι Σωκράτης, ὡγιῶς μὲν λέγομεν καὶ ἄνθρωπον ἀποδιδόντες καὶ ζῷον, οἰκειότερον δὲ ἄνθρωπον ἥπερ ζῶον ἀποκριθέντες· τὸ γάρ ζῷον εἰπόντες οὐκ ἐσημάναμεν εἴτε λογικὸν εἴτε ἀλογον καὶ εἴτε θυντὸν εἴτε ἀθάνατον, 25 ἄνθρωπον δὲ ἀποκριθέντες προσεχέστερον τὴν φύσιν αὐτοῦ ἀποδώσομεν. 25

p. 2b12 Τὸ μὲν γάρ ἕδιον μᾶλλον τοῦ τινὸς ἀνθρώπου τὸ δὲ κοινότερον.

Τοῦ γάρ Σωκράτους ἕδιον ἐστι μᾶλλον τὸ ἄνθρωπον εἶναι, τὸ δὲ ζῷον κοινότερόν ἐστι· καὶ γάρ κατὰ ἄλλων πλειόνων εἶδῶν.

1 κἀντεῦθεν C μὲν γάρ C 14. 15 τοῦ εἴδους .. τὸ γένος C 16 κατηγορηθῆ Ca 17 αὐτῶν F 18 ἀποδῶ C 19 ἥπερ Arist. 21 ἀποδιδῶμεν Paris. 2051: ἀποδώσωμεν C Fa 23 δὲ om. C

p. 2b15 "Ετι αἱ πρῶται οὐσίαι διὰ τὸ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὑπο-| 48r
κεῖσθαι καὶ τὰ ἄλλα πάντα κατὰ τούτων κατηγορεῖσθαι ἦν ἐν 48v
αὐταῖς εἶναι διὰ τοῦτο μάλιστα οὐσίαι πρῶται λέγονται. ὡς δέ
γε αἱ πρῶται οὐσίαι πρὸς τὰ ἄλλα πάντα ἔχουσιν, οὗτω καὶ τὸ
5 εἶδος πρὸς τὸ γένος ἔχει.

Τοῦτο τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα τὸ ἐκ τῆς ἀναλογίας· ὡς γάρ ἔχουσι,
φησίν, αἱ πρῶται οὐσίαι πρὸς τὰ παρ' αὐτάς, τοῖς μὲν πρὸς ὅπαρξιν ὑπο- 10
κείμεναι τοῖς δὲ πρὸς κατηγορίαν, οὗτως ἔχουσι τὰ εἶδη πρὸς τὰ γένη
ὑποκείμενα αὐτοῖς πρὸς κατηγορίαν· τὰ δὲ γένη οὐκέτι τοῖς εἶδοσιν ὑπό-
10 κείνται· ὅστε εἰκότως μᾶλλον οὐσίαι τὰ εἶδη. ἀκριβῶς δὲ προσέμηκε
καὶ πάντα τὰ ἄλλα κατὰ τούτων κατηγορεῖσθαι ἦν ταύταις 15
εἶναι· αἱ γάρ πρῶται οὐσίαι ὑπόκεινται πᾶσιν, ἀλλ' οὐχ ὅμοιώς τοῖς μὲν
γάρ πρὸς ὅπαρξιν, τοῦτ' ἔστι τοῖς συμβεβηκόσι, τοῖς δὲ πρὸς κατηγορίαν,
τοῦτ' ἔστι ταῖς καθόλου οὐσίαις. ἀπορήσεις δ' ἀν τις διὰ τί τὸ εἶδος οὐκ
15 εἶπε δευτέραν οὐσίαν, τρίτην δὲ τὸ γένος. λέγομεν δτι διὰ μίαν καὶ τὴν 20
αὐτὴν αἰτίαν καλέσας ταύτας δευτέρας οὐσίας, λέγω δὴ διὰ τὸ δεύτερον τῆς
πρώτης πρὸς κατηγορίαν, οὐκ ἡβουλήθη τούτων ἐπιδιαιρέσιν ποιήσασθαι,
ἀλλ' ἡρκέσθη σύγκρισιν μόνον αὐτῶν ποιῆσαι καὶ τὴν μὲν εἰπεῖν μᾶλλον
τὴν δὲ ἡπτον οὐσίαν. 25

20 p. 2b22 Αὐτῶν δὲ τῶν εἰδῶν ὅσα μή ἔστι γένη οὐδὲν μᾶλλον
ἔτερον ἑτέρου οὐσία ἔστι· |

Ποιησάμενος τὴν κατὰ βάθος τῶν οὐσιῶν διαιρέσιν, τοῦτ' ἔστι τὴν 49r
ἀπὸ τῶν ἀτόμων ἐπὶ τὸ εἶδος καὶ ἀπὸ τούτου ἐπὶ τὸ γένος, καὶ εἰπὼν τὴν
μὲν εἶναι πρώτην τὴν δὲ δευτέρας τὴν μὲν μᾶλλον οὐσίαν 5
25 τὴν δὲ ἡπτον, νῦν ποιεῖται τὴν κατὰ πλάτος αὐτῶν διαιρέσιν καὶ παραβο-
λήν, λέγω δὴ εἰδούς πρὸς εἶδος καὶ ἀτόμου πρὸς ἀτομον. καὶ καλῶς
εἶπεν ὅσα μή ἔστι γένη, ἵνα μή παραβάλῃς τὰ ὑπάλληλα εἶδη καὶ τὰ
εἰδικώτατα οἷον ζῷον καὶ ἄνθρωπον. ἀλλὰ ἐκεῖνά φησι δεῖν παραβάλλειν 10
τὰ τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν τῶν γενῶν ἀφεστηκότα ἢ τῶν ἀτόμων, οἷον ἄνθρω-
30 πον καὶ ἵππον ἢ βοῦν· ταῦτα γάρ, φησίν, οὐδὲν μᾶλλον ἔτερον ἑτέρου
οὐσία ἔστι· τοῦ τε γάρ γενούς διμοίως ἀφεστήκασι· μετὰ γάρ τὸ ζῷον
εὐθὺς τὸ ἄλογον καὶ τὸ λογικὸν ζῶον τέτακται, μεθ' ἀ ἵππος, εἰ τύχοι, 15
καὶ ἄνθρωπος καὶ βοῦς· ὥσπερ γάρ τοῦ ἵππου κατηγορεῖται τὸ ζῷον,

1 ἄπαντα a Arist.

2 πάντα τὰ ἄλλα Arist. (cf. v. 11)

3 πρῶται om. Arist.

4 πάντα om. F

8 γένη om. C

9 γένη δὲ coll. C

11 αὐταῖς Arist. (cf.

v. 3)

15 λέγομεν οὖν a

21 τὸ ἔτερον τοῦ ἑτέρου F

26 πρὸς εἶδος.] παρὰ

εἶδος C

27 παραβάλλεις a: πάραβαληται (τὰ prius om.) C: παραβάλλη F

τὰ (alt.) om. C

28 τὸ ζῷον F

30 ἢ] καὶ F

33. p. 51,1 ὥσπερ—

βούς om. F

οὗτω καὶ ἀνθρώπου καὶ βοός. ὅμοίως δὲ καὶ ἀμπέλου καὶ ἐλαίας τὸ 49^τ φυτὸν γένος ὃν αὐτῶν τὸ προσεχές, ως καὶ τοῦ ἵππου καὶ τῶν ἄλλων τὸ ζῷον. διὰ τοῦτο ταῦτα πάντα οὐδὲν μᾶλλον ἔτερον ἔτερου οὐσίᾳ· τό τε 20 γάρ προσεχές γένος ὅμοίως αὐτῶν ἀφέστηκε, καὶ μετ' αὐτὰς εὐθὺς τὰ 5 ἄτομα τέταχται. ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἄτομα, φησίν, οὐδὲν μᾶλλον ἔτερον ἔτερου οὐσίᾳ ἐστίν· ὅμοίως γάρ πάντα τοῖς τε εἰδεσι καὶ τοῖς γένεσιν αὐτῶν ὑπό-
κειται πρὸς κατηγορίαν καὶ τοῖς συμβεβηκόσι πρὸς ὑπαρξίαν. ὃν γάρ λόγον 25 ἔχει ὁ ἀνθρωπὸς πρὸς τὸν τινὰ ἀνθρωπὸν, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει καὶ ὁ ἵππος πρὸς τὸν τινὰ ἵππον· ὥσπερ γάρ τοῦ Σωκράτους κατηγορῶν τὸν
10 ἀνθρωπὸν οὐδὲν ἀν κατηγορήσαις οἰκειότερον, οὕτως οὐδὲ Ξάνθου τὸν
ἵππον ἦ "Αργου τὸν κύνα. καὶ ἐντεῦθεν δὲ δῆλος ἐστιν, ὁ Ἀριστοτέλης 30 πρὸς | τὴν τῶν πολλῶν γνῶσιν τὴν διδασκαλίαν ποιούμενος· οὐδὲν γάρ 49^ν
μᾶλλον ἄτομον ἀτόμου φησίν εἶναι πρώτην οὐσίαν, ἀλλὰ τόνδε τὸν
μύρμηχα, εἰ τύχοι, καὶ τόνδε τὸν ἀστέρα ὅμοίως εἶναι οὐσίας· ὁ γάρ
15 πολὺς ἀνθρωπὸς ὅμοίως ἔκαστον τούτων ὑπάρχον οἶδε. διὰ τοῦτο καὶ 5 αὐτὸς ὅμοίως ταῦτα οὐσίας ἐκάλεσεν ἀκολουθῶν ταῖς τῶν πολλῶν
ἐννοίαις.

p. 2b 29 Εἰκότως δὲ μετὰ τὰς πρώτας οὐσίας μόνα τῶν ἄλλων 10 τὰ εἶδη καὶ τὰ γένη δεύτεραι οὐσίαι λέγονται.

20 Νῦν τὴν αἰτίαν λέγει δι' ἣν τὰ μὲν γένη καὶ τὰ εἶδη δεύτεραι οὐσίαι 20 λέγονται, οὐκέτι δὲ τρίτας οὐσίας λέγει τὰ συμβεβηκότα. τοῦτο δὲ πάλιν κατεσκευάζει διχῶς, ἐκ τε τῆς σχέσεως τῆς πρὸς τὰς πρώτας οὐσίας καὶ ἐκ τῆς ἀναλογίας. καὶ ἀπὸ μὲν τῆς σχέσεως, ὅτι τὰς πρώτας οὐσίας ἀποδιδόντες οἰκείως ἀποδώσομεν διὰ μόνου τοῦ γένους ἢ τοῦ εἶδους ἀπο- 25 διδόντες· τὸν γάρ Σωκράτην ἀνθρωπὸν εἰρηκότες ἢ ζῷον οἰκείως ἀποδώ-
σομεν καὶ γνωριμώτερον, ἐὰν δὲ διὰ λευκὸς ἢ τρέχει ἢ τι τοιοῦτον εἴπω-
μεν, ἀλλοτρίως καὶ ἀγνώστως ἀποδώσομεν. εἰκότως οὖν τὰ μὲν εἶδη καὶ
τὰ γένη δευτέρας οὐσίας λέγομεν ἀτε μόνα σημαίνοντα τὰς πρώτας οὐ- 30 σίας, τὰ δὲ συμβεβηκότα | ὅλως οὐ φαμεν οὐσίας ἀτε μὴ δηλοῦντα τὴν 50^τ
30 πρώτην οὐσίαν.

1 post ὅμοίως add. ὠσαύτως C 4 προσ. αὐτῶν γένος ὅμοίως αὐτοῖς a 6. 7 ὑπό-
κεινται F 8. 9 ante ἀνθρωπὸς et ἵππος add. καθόλου a 9. 10 τὸν τινὰ
ἀνθρ. C 10 κατηγορήσαις scripsi: κατηγορήσης libri: εἴποις Λιμνον. 13 πρώ-
την om. F: post οὐσ. coll. a 14 εἶναι ὅρ. coll. a 17 post ἐννοίαις add. ex
Marc. 217 Αὐτῶν δὲ τῶν εἰδῶν ὅσα μή ἔστι γένη. τουτέστιν ὅσα ἐγγὺς εἰσὶ τοῖς ἀτόμοις
καὶ εἰδικώτατα, ἐπεὶ καὶ τὸ ὄρνεον εἰδός ἐστιν a 18 δὲ] οὖν C a 23 καὶ
om. C 26 καὶ om. C γνωριμῶς Λιμνον. (fort. rectius) δὲ] γάρ C
27 καὶ (prius)] ἢ F 27. 28 γένη καὶ τὰ εἶδη coll. a 29 φίσομεν C
ἄτε δὴ μὴ F

p. 2b37 "Ετι αἱ πρῶται οὐσίαι διὰ τὸ τοῖς ἄλλοις ἀπασιν ὑπο- 50^η
κεῖσθαι κυριώτατα οὐσίαι λέγονται.

Τοῦτο τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα τὸ ἐκ τῆς ἀναλογίας. φησὶ δὲ ὅτι
δν τρόπον αἱ πρῶται οὐσίαι ὑπόκεινται πᾶσι τοῖς παρ' αὐτάς, οὗτως καὶ
5 αἱ δεύτεραι τοῖς συμβεβηκόσιν· ὥσπερ γάρ λέγομεν Σωκράτην φιλόσοφον,
οὗτω δὲ καὶ ἄνθρωπον φιλόσοφον λέγομεν καὶ ζῷον φιλόσοφον. ὥστε καὶ 25
αἱ δεύτεραι οὐσίαι ὑπόκεινται τοῖς συμβεβηκόσι, καὶ τὰ συμβεβηκότα κατ'
αὐτῶν κατηγορεῖται, ἀλλὰ προηγουμένως μὲν τῶν ἀτόμων κατηγορεῖται,
ώς φησι καὶ ὁ Πορφύριος, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον καὶ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν 30
10 γενῶν. τὰ δὲ συμβεβηκότα οὐδέποτε | ταῖς οὐσίαις ὑπόκεινται· ἵστεον γάρ 50^η
ὅτι τῶν κατηγορουμένων τὰ μὲν κατὰ φύσιν κατηγορεῖται τὰ δὲ παρὰ φύ-
σιν τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκός. κατὰ φύσιν μὲν οὖν κατηγοροῦνται τὰ συμ-
βεβηκότα τῶν οὖσιν, οἷον Σωκράτης φιλόσοφός ἐστιν ἢ φαλακρός ἢ σιμὸς 5
ἢ τι τοιοῦτον· φυσικῶς γάρ ὑποκεῖσθαι εἴωθε τοῖς συμβεβηκόσιν ἡ οὐσία,
15 τὰ δὲ συμβεβηκότα κατ' αὐτῆς κατηγορεῖσθαι. ἀλλὰ καὶ τὰ καθόλου τῶν
μερικῶν κατὰ φύσιν κατηγορεῖται, ὡς Σωκράτους τὸ ζῷον· καὶ γάρ τοῖς
καθόλου τὰ μερικὰ ὑποκεῖσθαι πεφύκασι. παρὰ φύσιν δέ ἐστι κατηγορία 10
ἡ τὸ ἀνάπαλιν ποιοῦσα καὶ κατηγοροῦσα κατὰ συμβεβηκότος οὐσίαν, οἷον
ἡ λέγουσα ὅτι τὸ φιλόσοφον τοῦτο Σωκράτης ἐστὶ καὶ εἴ τι τοιοῦτον (οὐ
20 γάρ ἔχουσι φύσιν τὰ συμβεβηκότα ταῖς οὐσίαις ὑποκεῖσθαι), καὶ ἔτι ἡ τὸ
μερικὸν κατὰ τοῦ καθόλου κατηγοροῦσα, οἷον ἡ λέγουσα ὅτι ὁ ἄνθρωπος 15
οὗτος Σωκράτης ἐστὶν ἢ τὸ γρῦπα λευκόν ἐστι. κατὰ συμβεβηκός δέ ἐστι
κατηγορία ἡ συμβεβηκός κατὰ συμβεβηκότος ἄλλο κατ' ἄλλου κατηγοροῦσα,
έτερογενές φημι ἔτερογενοῦς, οἷον ἡ τὸ ἐν Σωκράτει φιλόσοφον τοῦ ἐν
25 αὐτῷ τούτῳ σιμὸν κατηγοροῦσα ἢ τοῦ φαλακροῦ ἢ ἀνάπαλιν καὶ λέγουσα, 20
εἰ τύχοι, ὅτι τὸ σιμὸν τοῦτο φαλακρόν ἐστιν ἢ τὸ φαλακρὸν τοῦτο φιλό-
σοφόν ἐστι καὶ εἴ τι τοιοῦτον. κατὰ συμβεβηκός δὲ λέγεται, ὅτι περὶ τὸ
αὐτὸν ὑποκείμενον συμβεβηκότων πλειόνων ἔτερογενῶν εὑρεθέντων ἢ μὴ 25

2 κυριώταται Ca 3 τοῦτο — ἀναλογίας om. et ex Marc. 217 haec add. Ἡστέον ὅτι αἱ πρῶται οὐσίαι διὰ τοῦτο λέγονται πρῶται, διὰ τὸ καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν ἀτόμοις ὑποκεῖσθαι πρὸς ὅπαρξιν καὶ ταῖς καθόλου πρὸς κατηγορίαν οὐσίαις, καὶ ως ἔχουσιν αἱ πρῶται οὐσίαι πρὸς τὰ συμβεβηκότα μερικὰ καὶ τὰς καθόλου οὐσίας, ὑπόκεινται γάρ τοῖς μὲν πρὸς ὅπαρξιν, τοῖς δὲ πρὸς κατηγορίαν, οὗτω καὶ αἱ δεύτεραι οὐσίαι συμβεβηκόσιν ὑπόκεινται, τοῖς κατὰ τὰ ἔννεα γένη θεωρουμένοις καθόλου· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ πᾶσι τοῖς ἄλλοις, τουτέστι ταῖς καθόλου οὐσίαις καὶ τοῖς καθόλου συμβεβηκόσι. καὶ καθόλου οὗτως ἔχουσι τὰ εἰδή πρὸς τὰ γένη, ως τὰ ἄτομα πρὸς τὰ εἰδῆ· ὑπόκεινται γάρ αὐτοῖς πρὸς κατηγορίαν α δὲ ὅτι] ὅτι C: γάρ α 4 πρῶται] πρώτως λεγόμεναι C 5 ὑπόκειμεναι C 6 οὗτω — φιλόσοφον om. C 9 καὶ (prius) om. C 10 δὲ om. a 11 κατηγοροῦν ται C 13 ὁ σωκρ. a 19 τὸ om. F 21 κατὰ τοῦ καθόλου om. C τοῦ] τὸ F ὁ om. C 22. 23 κατ. ἐστι coll. C 23 ante συμβεβηκός add. κατὰ F 25 τοῦτο C 28 ἡ eicias

πέφυκότων ἀλλήλων κατηγορεῖσθαι διὰ τὴν πρὸς τὸ ὑποκείμενον σχέσιν 50^v ἔτερον ἔτερου κατηγορῆθη καὶ οὐ διὰ τὴν πρὸς ἄλληλα συγγένειαν· οὐ γάρ πέφυκεν ὑποκεῖσθαι τὸ σιμὸν τῷ φαλακρῷ· ὅφ' ἔτερον γάρ ἐκάτερον τούτων τελεῖ γένος, τὸ μὲν ὑπὸ τὸ ποσὸν τὸ δὲ ὑπὸ τὸ ποιόν. παρὰ φύσιν 30 5 δὲ οὐ φαμεν τὴν τοιαύτην κατηγορίαν, διότι | ὅλως πέφυκε συμβεβηκὸς 51^v συμβεβηκότος κατηγορεῖσθαι τὸ καθολικώτερον τοῦ μερικωτέρου. εἰκότως οὖν ἄρα οὐκ ἐκλήθησαν τρίται οὐσίαι τὰ συμβεβηκότα ἀτε μὴ ὑποκείμενά τινι πρὸς ὅπαρξιν, ἀλλὰ καὶ δταν οὐσία κατὰ συμβεβηκότος κατηγορῆται, 5 παρὰ φύσιν *(φαμέν)* εἶναι τὴν τοιαύτην κατηγορίαν.

10 p. 3a7 Κοινὸν δὲ κατὰ πάσης οὐσίας τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι.

Διελὼν τὴν οὐσίαν εἰς τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν καὶ παραβαλὼν πρὸς ἄλλήλας, νῦν εὐτάκτως ποιῶν τῆς οὐσίας τὸν ὄρισμὸν ἀποδοῦναι βούλεται. ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ οὐσία γένος ἐστὶ γενικώτατον, ὄρισμὸν αὐτῆς οὐ 15 δύναται ἀποδοῦναι διὰ τὸ τοὺς ὄρισμοὺς ἐκ γενῶν καὶ διαφορῶν λαμβάνεσθαι, τῆς δὲ ἀπλῆς οὐσίας οὐκ ἔστι γένος εὑρεῖν διὰ τό, ως εἴρηται, 25 γένος εἶναι αὐτὴν γενικώτατον. διὰ τοῦτο τοίνυν τὸ ἴδιον αὐτῆς ἀποδίδωσιν· ἔοικε γάρ τοῦτο ὄρισμῷ· ὥσπερ γάρ ὁ ὄρισμὸς μόνῳ καὶ παντὶ ὑπάρχει, οὐ ἐστιν ὄρισμός, καὶ πρὸς τὸ ὄριστὸν ἀντιστρέφει, οὗτως καὶ τὸ ἴδιον 20 μόνῳ καὶ παντὶ ὑπάρχει, οὐ ἐστιν ἴδιον, καὶ ἀντιστρέφουσι πρὸς ἄλληλα. 51^v διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν ἴδιον τῆς οὐσίας ἀποδοῦναι βούλεται. οὐ παραδίδωσι δὲ εὐθὺς τὰ ἀρέσκοντα αὐτῷ ἴδια, ἀλλ' ἀλλὰ τις τις ὑποπτεύσειν ἴδια εἶναι, ἵνα μὴ ὅπερον ἔξῆτη τινι λέγειν δτι καὶ ταῦτα ἴδια ἐστι τῆς οὐσίας. βούληθείς δὲ τὸ ἴδιον ἀποδοῦναι τὸ κοινὸν ἀποδέδωκε· φησὶ γάρ κοινὸν 5 25 κατὰ πάσης οὐσίας τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι. τί οὖν ἔροῦμεν; δτι δεῖ πάντως τῷ ἴδιῳ δύο τινὰ ὑπάρχειν, τὸ μόνῳ ὑπάρχειν ἐκείνῳ καὶ παντί, οὐ ἐστιν ἴδιον· διὰ οὖν τοῦ εἰπεῖν κοινόν ἐστιν ἐσήμανεν δτι πάσῃ τῇ οὐσίᾳ τοῦτο ὑπάρχει· δεῖ γάρ τὸ ἴδιον καὶ μόνῳ ἐκείνῳ τῷ 10 πράγματι ὑπάρχειν, οὐ ἐστιν ἴδιον, καὶ παντί, ως τὸ γελαστικὸν καὶ μόνῳ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει καὶ παντί. κοινὸν οὖν φησὶ κατὰ πάσης οὐσίας τὸ 20 μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι. καὶ δτι μὲν ἡ πρώτη οὐσία οὐκ ἔστιν ἐν ὑποκειμένῳ, οὐδὲ κατασκευάσαι ἀξιοῖ· φανερὸν γάρ ἐκ τῆς ἐναργείας τοῦτο. δ 15

1 ante διὰ add. ἡ F 3 ἐφ' C 5 post ὅλως add. οὐ a 6 καθολικώτερον δὲ a
8 κατηγορεῖται Fa 9 φαμέν Marc. 217: om. CfFa 12. 13 διελὼν — οὐσίας om. a
12 εἰς om. C τὴν (alt.) om. C 14. 15 ἀποδ. οὐ δυν. coll. C 16 γένος οὐκ ἔστι
coll. C ως εἴρηται] v. 14 18 τούτῳ F post παντὶ add. καὶ αὐτὸν C
18. 19 ὑπάρχει ante μόνῳ coll. a 19. 20 ὄρισμὸς — οὐ ἐστιν om. F 19 alt. τὸ om. C
20 ἀντιστρέφει C 21 ἀποδ. τῆς οὐσ. coll. F 22 ἴδια αὐτῶν coll. C ὑπώπτευσεν F:
ὑποπτεύσας a 22. 23 εἶναι ἴδια coll. F 24 ἀπέδωκε F κοινόν ἔστι (alt. I.) C
27 τοῦ οὖν coll. Ca ἔστιν (post κοιν.) om. Arist. 28 post ὑπάρχει add. lemma
οὐ γάρ ἐν — δὲ τὸ ζῶον (3a12—14) C δεῖ — παντί (30) fort. eicias 28. 29 τῷ
πρ. ἐκ. coll. C 29 ἴδιον om. Ca 30 φασι C 31 η μὲν coll. a

γάρ Σωκράτης οὐκ ἐν ἄλλῳ ἔχει τὸ εἶναι. κατασκευάζει δὲ ὅτι οὐδὲ αἱ 51^v
δεύτεραι οὐσίαι εἰσὶν ἐν ὑποκειμένῳ, καὶ κατασκευάζει συλλογισμῷ χρώμε-
νος ἐν δευτέρῳ σχήματι τοιούτῳ· αἱ δεύτεραι οὐσίαι τοῦ δνόματος καὶ
τοῦ ὄρισμοῦ μεταδιδόσι τῷ ὑποκειμένῳ, τὰ δὲ ἐν ὑποκειμένῳ ὅντα ἡ 20
5 οὕτε τοῦ δνόματος οὔτε τοῦ ὄρισμοῦ μεταδιδόσι τῷ ὑποκειμένῳ ἢ τοῦ
δνόματος μόνου· αἱ ἄρα δεύτεραι οὐσίαι οὕκ εἰσιν ἐν ὑποκειμένῳ.

p. 3a21 Οὐκ ἵδιον δὲ οὐσίας τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἡ διαφορὰ τῶν μὴ
ἐν ὑποκειμένῳ ἐστί. | 25

Τὸ ἀποδεδομένον τῆς οὐσίας ἵδιον ἐκβάλλει ὡς μὴ μόνη ταύτῃ ὑπάρ- 52^r
10 χον ἀλλὰ καὶ ταῖς διαφοραῖς. δοκεῖ δὲ ἐκ τούτων καὶ διακρίνειν τὰς
διαφορὰς τῶν οὐσιῶν καὶ συνάπτειν αὐτὰς ταῖς οὐσίαις· διὰ μὲν δ
γάρ τοῦ εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἵδιον τοῦτο τῆς οὐσίας ἀλλὰ καὶ τῶν διαφο-
ρῶν δοκεῖ διακρίνειν αὐτὰς τῶν οὐσιῶν, πάλιν δὲ διὰ τοῦ εἰπεῖν ὅτι καὶ
αἱ διαφοραὶ καθ' ὑποκειμένου μὲν λέγονται ἐν ὑποκειμένῳ δὲ οὐκ εἰσὶ
15 συνάπτει αὐτὰς ταῖς οὐσίαις· τὰ γάρ οὐκ ἐν ὑποκειμένῳ, φησί, καὶ τοῦ 10
δνόματος μεταδιδόσι καὶ τοῦ ὄρισμοῦ τούτοις ὥν καθ'. ὑποκειμένου λέγε-
ται· τοιαῦται δέ, φησι, καὶ αἱ διαφοραί· τὸ γάρ πεζὸν καὶ τὸ δίπουν
καὶ τὸ λογικὸν οὐ μόνον τοῦ δνόματος μεταδιδόσι τῷ ἀνθρώπῳ (πεζὸν
γάρ ζῆται δ ἀνθρωπος λέγεται καὶ λογικὸν καὶ δίπουν), ἀλλὰ καὶ τοῦ ὄρι- 15
20 σμοῦ, ὅπως ἂν τις ἀποδῷ τούτων ἑκάστου τὸν λόγον. τοῦτο δὲ ἵδιον τῶν
οὐσιωδῶς κατὰ τῆς πρώτης οὐσίας κατηγορούμενων. ὅστε οὐσίας εἶναι
τὰς διαφορὰς πάλιν ἐκ τούτων τῶν λόγων βιούλεται· τινὲς οὖν πρὸς τοῦτό
φασιν ὅτι τριτά εἰσι τῶν διαφορῶν τὰ εἰδη, καὶ αἱ μὲν αὐτῶν εἰσι μᾶλλον 25
οὐσίαι ἥπερ συμβεβηκότα, αἱ δὲ μᾶλλον συμβεβηκότα ἥπερ οὐσίαι, αἱ δὲ
μέσως πως ἔχουσιν ὡς ἀδηλον εἶναι πότερον συμβεβηκότα μᾶλλον αὐτὰς
εἴπωμεν ἢ οὐσίας· οἷον μᾶλλον μὲν οὐσίαι εἰσὶν ἥπερ συμβεβηκότα τὸ λο-
γικὸν τὸ ἀλογον καὶ τὰ τοιαῦτα (μᾶλλον μὲν οὐσίαι ὅτι συμπληρωτι- 30
καὶ εἰσι τῶν | ὑποκειμένων εἰδῶν, συμβεβηκότα δὲ ὅτι ἐν τῷ ὄποιόν τι 52^v
ἐστι κατηγοροῦνται, ὥσπερ καὶ τὰ συμβεβηκότα), μᾶλλον δὲ συμβεβηκότα
35 ἢ οὐσίαι τὸ ἐν κύκνῳ λευκὸν καὶ τὸ ἐν Σκύθῃ καὶ ἔτι τὸ ἐν τῷ κόρακι
μέλαν καὶ τὸ ἐν τῷ Αἰθίοπι (ταύτη γάρ διαφέρει ὁ Σκύθης τοῦ Αἰθίοπος, 5
τῷ λευκῷ καὶ τῷ μέλανι)· συμβεβηκός μέν, ὅτι γίνεται καὶ ἀπογίνεται

4 δὲ om. F ἢ om. a 5 μεταδιδόσι τῷ ὑποκειμένῳ post ὑποκειμ. (6) coll. F 6 μόνον C
7 τοῦτο τῆς οὐσ. Arist. 9 ἀποδιδόμενον F ἵδιον τ. οὐσ. coll. C 10 τούτου α
11 συντάκττειν C μὲν om. F 12 τοῦ] τὸ C καὶ om. F 14 οὐκ εἰσι seripsi: οὐκέτι
CFA 15 αὐτὰ C οὐκ om. C 16 an ὑποκειμένων? 17 δέ] γάρ a 18 τοῦ
ἀνθρώπου F 19 καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὸ δίπουν F 20 τούτων] τοῦτον F post λόγον
add. ex Marc. 217 οἷον τὸ πεζὸν καὶ τὸ δίπουν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ μέν εἰσιν, ἀλλ' οὐχ ὡς τὰ
συμβεβηκότα, ἐπειδὴ καὶ κατὰ τούτομα καὶ κατὰ τὸν λόγον τοῦ ἀνθρώπου κατηγοροῦνται· τὸν
γάρ ἀνθρωπὸν εἰποιεῖ ἀν πεζόν, εἴποιε δ' ἀν καὶ τὸν λόγον τοῦ πεζοῦ, ὥπερ ἐστὶν ἐπὶ γῆς διὰ σκε-
λῶν βαδιστικόν a 22 οὖν] δὲ F 26 εἴπομεν a 27 μὲν οὖν C ὅτι om. F
30 pr. καὶ om. F τῷ om. a 31 τὸ ἐν om. a 32 malim συμβεβηκότα

χωρὶς τῆς τοῦ ὑποκειμένου φύσεως· τῶν γάρ πτερῶν ἀφαιρεθέντων τοῦ 52^v κόρακος οὐδὲν ἔττον κόραξ ἔσται, καν τὸν Σκύθην μελανθέντα ἐπινοήσῃς, οὐδὲν ἔττον ἔστι καὶ ἄνθρωπος καὶ Σκύθης. πᾶλιν δὲ οὐσίαι δοκοῦσί πως 10 εἶναι τὰ τοιαῦτα. διότι παντὶ τῷ εἴδει τῶν κοράκων καὶ τῶν Αἰθιόπων 5 ὑπάρχει τὸ μέλαν, δρυίως καὶ τὸ λευκὸν κύκνοις τε καὶ Σκύθαις. αἱ δὲ ἐν τοῖς στοιχείοις ποιότητες μέσως πως ἔχουσιν, οἷον τὸ ἐν τῷ πυρὶ θερμὸν καὶ τὸ ἔγραψον καὶ τὸ ἐν τῇ θάλαττῃ ψυχρὸν καὶ ύγρόν.

"Ινα δὲ σαφέστερα ἡμῖν γένηται τὰ περὶ τούτων, λέγω δὴ τῶν ἐν 15 τοῖς στοιχείοις διαφορῶν, λεγόμενα, μικρὸν ἀνωτέρω τὸν λόγον ἀγάγωμεν. 10 τὴν πρώτην ὥλην φασὶν οἱ φιλόσοφοι ἀσώματον εἶναι τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἀσχημάτιστόν τε καὶ ἀμεγέτη καὶ πάσης ποιότητος κεχωρισμένην· ὅτι 20 γάρ ἀνείδεός ἔστι, δείκνυται σαφῶς τῷ πάντων τῶν φυσικῶν εἰδῶν αὐτὴν εἶναι δεκτικήν· ὥσπερ γάρ τὰ ξύλα ὥλης λόγον ἐπέχοντα τοῖς σκεύεσιν ἐστέρηται παντὸς εἴδους τοῦ κατὰ τὰ σκεύη θεωρουμένου (οὕτε γάρ θρό- 15 νοῦ εἶδος ἔχει οὔτε ἀβακίου οὔτε οὐδενὸς ἄλλου τοιούτου), οὗτοι καὶ ἡ 25 ὥλη ὑποβάθμη τις οὖσα καὶ δεκτικὴ πάντων τῶν εἰδῶν τῶν ἐν τοῖς σώμασι θεωρουμένων, οὐδὲ δὲ διέξει οἰκεῖον εἶδος. αὗτη οὖν ἔξογωθεῖσα κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις ποιεῖ τὸ δεύτερον ὑποκείμενον κατὰ Ἀριστοτέλην, τοῦτ' ἔστι τὸ ἀποιού σῶμα· ἐπειδὴ γάρ αἱ ποιότητες καθ' ἔαυτὰς ὑπο- 30 στῆγαι οὐχ οἷαι τε ἔτσι (πᾶσα | γάρ ποιότης ἐν σώματι ἔχει τὸ εἶναι), 53^r ἔδεήθησαν τοῦ σώματος τῷ οἰκείῳ λόγῳ ἀποίου δύντος, ἵνα ἐν τούτῳ ὑποστῶσι. τούτῳ οὖν κατά τι μὲν μέρος προσγενομένη ἡ θερμὴ καὶ ἔγραψη ποιότης ἐποίησε τὸ πῦρ, κατά τι δὲ ἡ ψυχρὰ καὶ ύγρὰ ἐποίησε τὸ θέρμα, 5 κατά τι δὲ πάλιν ἡ ἔγραψη καὶ ψυχρὰ ἐποίησε τὴν γῆν, κατά τι δὲ ἡ θερμὴ 25 καὶ ύγρὰ ἐποίησε τὸν ἀέρα. οὐγά δὲ τὴν ἐνέργειά ποτὲ ἡ ὥλη ἀσώματος ἡ τὸ σῶμα ἀποιού, ἀλλὰ τὴν εὔτακτον τῶν ὄντων γένεσιν θεωροῦντες ταῦτα φαμεν, τῇ ἐπινοίᾳ διαιροῦντες τὰ τῇ φύσει ἀχώριστα. αἱ οὖν ποιό- 10 τητες αἱ ἐπιγενόμεναι τῷ σώματι, λέγω δὴ τῷ δεύτερῳ ὑποκειμένῳ, ἡ μὲν ἀποίῳ δύντι αὐτῷ ἐπεγένοντο, συμβεβηκότα εἰσίν, ἡ δὲ συμπληρωτι- 30 καὶ εἰσι πυρὸς καὶ θάλαττος καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων, οὐσίαι· τῷ γάρ πυρὶ ὡς μὲν σώματι ἐπισυμβέβηκεν ἡ θερμὴ καὶ ἔγραψη ποιότης, ὡς δὲ 15 πυρὶ οὐκέτι ταῦτα λέγονται ἐπισυμβαίνειν, ἀλλὰ μᾶλλον συμπληρωμόν τὴν τούτου οὐσίαν. ὥστε αὗται μέσως πως ἔχουσιν. οὐδὲν μᾶλλον οὐσίαι ἡ συμβεβηκότα· τῷ μὲν γάρ ἀπλῶς σώματι, λέγω δὴ τῷ τριχῇ διαστατῷ,

1 ὑποκειμένης (τοῦ ομ.) F 2 ὁ κόραξ a 5 σκύτ. καὶ κύκ. (τε ομ.) F 7 tert. καὶ] ἡ Fa 9 ἀνάγωμεν Ca 10 ὥλην] πᾶλιν C 12 δείκνυσι F τῷ] τὸ F
αὐτὴν εἰδ. coll. C 13 ἐπέχ. λόγον coll. F 14 ἐστέρηται a τὰ ομ. F 15 ἀβ-
βακίου C καὶ ομ. C 16 δεκτ.] δεξαμένη Fa 17 οὐδὲν δὲν F ἔξογγωθ. F
18 Ἀριστ.] cf. De gen. et corr. B 1 p. 329 a 33 21 ἀποιοι οὐσιαι C 22 μὲν ομ. a
προσγιν. Ca ἔγραψη καὶ θερμὴ coll. Ca 23 ante ποιότ. add. καὶ C 25 ἐνέργειαν F
ποτὲ ante ἐνέργ. coll. a: ομ. F 26 τὸ ομ. a 27 ταῦτα post διαιροῦντες
coll. Ca 29 αὐτῷ δύντι a: δύντι πῶς (sic) F ἐγένοντο F 31 ἐπιβέβηκεν C
32 ταῦτα γάρ F ἐπιβαίνειν C: οὐκ ἐπισυμβ. F 33 post οὐσίαι addas οὐσιαι

συμβεβήκασι, τοῖς δὲ στοιχείοις οὐσιωδῶς ὑπάρχουσι συμπληρωτικαὶ τῆς 53^r οὐσίας αὐτῶν οὖσαι. ἐπειδὴ οὖν, φασίν, οὐχ ἐν εἶδός ἐστι τῶν διαφορῶν, ώς δέδεικται, ώς πρὸς ὅλον τὸ πλάτος τῶν διαφορῶν ἀποβλέψας ὁ Ἀριστοτέλης οὔτε ώς περὶ οὐσιῶν ἀπλῶς ἀποφαίνεται τῶν διαφορῶν οὔτε ώς 5 περὶ συμβεβηκότων.

Τί οὖν ἡμεῖς πρὸς ταῦτα φαμεν; θτι οὖτοι εὐφυῶς μὲν ἐπέβαλον, οὐ 25 πάντῃ δὲ ἀληθῶς· εἰ γάρ μεταξὺ οὐσίας καὶ συμβεβηκότων τὰς διαφορὰς ἐβούλετο εἶναι ὁ Ἀριστοτέλης, ἔδει αὐτὸν ποιῆσαι καὶ ἐνδεκάτην κατηγορίαν, ητις μεταξὺ ἣν οὐσίας καὶ συμβεβηκότος, καὶ ὑπὸ ταύτην τὰς διαφο- 10 ρὰς ἀναγαγεῖν. εἰ δὲ οὐκ ἔστιν ἄλλη παρὰ τὰς δέκα καὶ | τούτων μία 53^v μέν ἔστιν ἡ οὐσία αἱ δὲ ἄλλαι πᾶσαι συμβεβηκότα καὶ οὐδὲν μεταξύ, ἀνάγκη πάντα τὰ ὄντα ἣν οὐσίας εἶναι ἢ συμβεβηκότα, μεταξὺ δὲ μηδέν. θτι δὲ οὐσίαι εἰσὶν ὥμολογουμένως αἱ διαφοραί, δῆλον μὲν ἐκ τοῦ συμπληρωτικὰς αὐτὰς εἶναι τῶν εἰδῶν καὶ οὐσιωδῶς κατ' αὐτῶν κατηγορεῖσθαι. 5 15 εἰ γάρ συμπληροῦσι τὰς οὐσίας, καὶ οὐσίαι εἰσὶ δηλονότι· οὐ γάρ συμπληροῦ τὴν οὐσίαν τὰ συμβεβηκότα. θτι δὲ καὶ αὐτῷ τῷ Ἀριστοτέλει δοκεῖ οὐσίας εἶναι αὐτάς, δῆλον μὲν καὶ ἐξ ὧν μέρη αὐτὰς οὐσιῶν βούλεται 10 εἶναι λέγων “μὴ ταραττέτω δὲ ἡμᾶς τὰ μέρη αὐτὰς οὐσιῶν” καὶ πάλιν “ὑπάρχει δὲ ταῖς οὐσίαις καὶ ταῖς διαφοραῖς τὸ πάντα συνωνύμως ἀπ' αὐ- 20 τῶν λέγεσθαι”. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων τῷ Πορφυρίῳ· ἐκεῖνος γάρ κατὰ τὰ δοκοῦντα τοῖς Περιπατητικοῖς διαλαμβάνων περὶ αὐτῶν φησι “δια- 25 φορά ἔστιν ἢ περιττεύει τὸ εἶδος τοῦ γένους”. περιττεύει δὲ πάντα τῷ οἰκείῳ μέρει· οὐκοῦν καὶ τὸ μέρος οὐσία, ἐπειδὴ καὶ τὸ εἶδος. ὕστε καὶ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ἐκ τῶν οἰκείων λόγων καὶ ἐκ τῶν τῷ Πορφυρίῳ κατὰ 25 τὰ Ἀριστοτέλει δοκοῦντα εἰρημένων οὐσίας βούλεται εἶναι τὰς διαφοράς. 30

Ἔπειτα οὖν φησιν οὐκ ἔδιον δὲ τοῦτο οὐσίας, ἀλλὰ καὶ τῶν διαφορῶν, ώς τῶν διαφορῶν δηλονότι ἐτέρων οὐσῶν παρὰ τὴν οὐσίαν; φαμέν οὖν θτι ὥσπερ ἐπὶ τῆς μονάδος εἰρήκαμεν καὶ τοῦ σημείου καὶ τοῦ νῦν, θτι ταῦτα οὐκ ἀνήγαγεν ὑπὸ οὐδεμίαν τῶν κατηγοριῶν 35 ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τὸ μὴ συνεγνῶσθαι τῷ πολλῷ ἀνθρώπῳ (καὶ γάρ καλεῖνα ἀναγαγεῖν ἐνῆρην ὑπὸ τὸ ποσὸν λέγοντα τοῦ ποσοῦ τὸ μὲν εἶναι ἀμέριστον τὸ δὲ μεριστὸν καὶ τοῦ μεριστοῦ τὸ μὲν συνεγγές τὸ δὲ διωρισμένον, δημος οὐκ ἀνήγαγε διὰ τό, ώς πολλάκις εἴρηται, μὴ περὶ τῶν ὄντων 40 ἢ ὄντα ἔστιν ἐνταῦθα διαλαμβάνειν, ἀλλ' ἢ δοκεῖ τῷ πολλῷ ἀνθρώπῳ 54^r

6 ἐπέβαλλον F 7 συμβεβηκότος F 7. 8 ἐβούλ. εἶναι τ. διαφ. coll. F 10 ἀνάγειν α παρὸ] περὶ F καὶ om. F 11. 12 καὶ οὐδὲν—συμβεβηκότα om. F
14 εἶναι αὐτάς coll. Fa τῶν om. a 17 pr. αὐτάς om. C post ὧν add. ὑποκατιών a 18 λέγων] p. 3a29 πάλιν] p. 3a32 20 καὶ om. Ca ἐκ τῶν εἰρ.] ἐν F
21 φησι] Isag. p. 10,22 21. 22 διαφ. δέ a 22 πάντα scripsi: πάντως libri
23 ἐπεὶ a 24 πορφυρίου (τῶ om.) C 25 εἰρημένα F 26 φησιν ἔστιν οὐκ F
τῆς οὐσίας Arist. 26. 27 ἀλλὰ καὶ τῶν διαφ.] ἀλλὰ καὶ ἢ διαφορὰ τῶν μὴ ἐν ὑποκειμένῳ ἔστι Arist. 27 δῆλον a 28 εἰρήκαμεν] p. 47,23 33 εἰρήσθαι Ca
(cf. p. 47,25) 34 εἰσὶν a διαλαμβάνει (ν eras.) ἐντ. C

περὶ αὐτῶν), οὕτω καὶ νῦν οὐσίας μὲν οἰδε τὰς διαφοράς, οὐκ ἀνήγαγε δὲ 5.1¹ αὐτὰς ὑπὸ τὴν κατηγορίαν τῆς οὐσίας διὰ τὸ μὴ ἐγνῶσθαι τῷ πολλῷ ἀνθρώπῳ. εἰ δέ τις εἶποι ‘καὶ μὴν πρόδηλοι τυγχάνουσιν αἱ διαφοραὶ τοῖς 5 πολλοῖς· λέγουσι γάρ λογικὸν καὶ θνητὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον’, λέγομεν δὲ τις οὐχ ὡς περὶ ἀπλῶν ἔχουσιν ἔννοιαν τῶν διαφορῶν, οἷον αὐτῆς καθ’ ἔσυτὴν τῆς λογικότητος ή τῆς ἀλογίας, ἀλλ’ ὡς συνθέτων· λογικὸν γάρ ζῷον τὸ ὅλον ὡς ἐν τι ἵσται καὶ ἀλογὸν ὅμοίως. ἐλέγομεν δὲ καὶ ἀνωτέρῳ δὲ τῆς οὐσίας τῆς μὲν οὔσης ἀπλῆς τῆς δὲ συνθέτου καὶ τῆς ἀπλῆς τῆς μὲν 10 κρείττονος τῆς συνθέτου τῆς δὲ χείρονος, περὶ μόνης διαλαμβάνει τῆς συνθέτου τῆς κατὰ τὰ γένη καὶ τὰ εἰδῆ καὶ τὰ ἀτομα θεωρουμένης· ἀμέλει τοίνυν παραβάλλων τὰς οὐσίας πρὸς ἀλλήλας μόνα παρέβαλλε τὰ γένη 15 καὶ τὰ εἰδῆ, ἔτι δὲ καὶ τὰ ἀτομα, ἐπειδήπερ καὶ περὶ τούτων μόνων πρόκειται αὐτῷ διδάξαι. τῶν δὲ διαφορῶν οὐδὲ μνήμην ἐποιήσατο, ἐπειδήπερ ἀπλαῖ αὐται. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν εἶπεν ὁ Ἀριστοτέλης δὲ τις 20 οὐχ ἴδιον τῆς οὐσίας ὑπάρχει τοῦτο, οὐχ ἀπλῶς δὲ πάσης, ἀλλὰ τῆς συνθέτου· ὑπάρχει γάρ οὐ μόνον τῇ συνθέτῳ τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι, ἀλλὰ καὶ τῇ ἀπλῇ, τοῦτ’ ἔστι ταῖς διαφοραῖς.

Τετραδικῆς δὲ τῆς τῶν ὄντων διαιρέσεως παραδεδομένης ἀνωτέρῳ, ζητητέον ὑπὸ ποιῶν τμῆμα τῆς διαιρέσεως ἀνακτέον τὰς διαφοράς. λέγομεν δὲ τις οὖν δὲ τὰς πρὸ τῶν πολλῶν διαφορὰς παραλόβησιμεν, ταύτας ὑπὸ τὸ πρῶτον τακτέον τμῆμα, τό τε καθ’ ὑποκειμένου καὶ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ (αὐται γάρ καθολικαὶ οὐσίαι εἰσὶν), εἰ δὲ τὰς ἐν τοῖς πολλοῖς, πρῶτον μέν φαμεν δὲ τοῦ διαφοραὶ αὐται λέγονται, ὥσπερ οὐδὲ τὸ ἐν αὐτοῖς | ζῷον 5.4² γένος· εἰ γάρ γένος ἔστι τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν 25 τῷ τί ἔστι κατηγορούμενον, τὸ δὲ ἐν Σωκράτει ζῷον οὐ λέγεται κατὰ πλειόνων, οὐκ ἀν εἴη γένος. καὶ τὸ εἰδος δὲ ὅμοίως τὸ ἐν τῷ ἀτόμῳ οὐκ ἀν λεγούσῃ εἶδος, τοῦ εἰδούς κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ 5 ἀριθμῷ ἐν τῷ τί ἔστι κατηγορούμενον. οὕτω καὶ τὸ λογικὸν τὸ ἐν τῇ Σωκράτει οὐκ ἀν τις κυριολεκτῶν εἶποι διαφοράν· καὶ γάρ η διαφορὰ 30 κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ ὅποιν τί ἔστι κατηγορεῖται· τὸ δὲ ἐν τῷ ἀτόμῳ λογικὸν αὐτοῦ μόνου κατηγορεῖται· οὐκ ἀν οὖν 10 εἴη διαφορά. ἀλλὰ ταῦτα μέρη φαμὲν εἶναι τῶν ἀτόμων· ὡς γάρ τὸ γένος καὶ η διαφορὰ μέρη εἰσὶ τῶν εἰδῶν, οὕτω καὶ τὸ ἀτόμῳ ζῷον καὶ λογικὸν μέρη εἰσὶ τοῦ ἀτόμου. διὸ οὕτε ὑπὸ ὄρισμὸν πίπτουσιν ὡς ἀτομα· 35 φησὶ γάρ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ τῶν ἀτόμων μὴ εἶναι ὄρισμὸν 15

1 ἀνάγει α 2 τῆς οὐσ. τὴν κατ. (num. corr.) C 4 γάρ] γοῦν F 5. 6 καθ’ ἔαντῆς C 6 λογικότητος α η] καὶ F 7 ἐλέγομεν] p. 49,23 9 τοῦ συνθέτου C: τοῦ σώματος α 10 primum τὰ om. F ἀμέλει C 11 μόνον C παρέβαλε π 11. 12 εἶδη καὶ τὰ γένη C 13 οὐδὲ μίαν μν. C 15 πάσης εἶπεν α 18 παραδιδομ. C post παραδ. add. ήμεν F: ante παραδ. α ἀνωτέρῳ] p. 28,3 20 δὲ τοι. C ταῦτα C 21 μὴ] οὐκ C 22 τοῖς om. F 30 ποιῶν C 31 οὖν om. F 33 καὶ τό] τῷ F 34 οὕτε] αἱ οὐδὲ? 35 ἐν τῇ Ἀποδεικτ.] potius Metaph. Z 14 p. 1039v28 τῶν ἀτ. post ὄρ. coll. C

μηδ' ἀπόδειξιν· εἰ γάρ ὁρισμὸς ἐκ γενῶν ἔστι καὶ διαφορῶν, ἐν ἀτόμοις 54^v
δὲ οὐκ ἔστι γένος οὐδὲ διαφορά, δῆλον δτι οὐδὲ ὁρισμὸς αὐτῶν ἔστιν. εἰ
δὲ ὁρισμὸς οὐκ ἔστιν, οὐδ' ἀπόδειξις· ἐκ γάρ τῶν ὁρισμῶν αἱ ἀπόδεξεις.
εἰ δέ τις καὶ διαφορὰς αὐτὰς ἀξιώσεις καλεῖσθαι, οὐχ ἀπλῶς διαφορὰς 20
δὲ ἐροῦμεν, ἀλλ' ὡς ἐν ἀτόμῳ διαφοράς, καθ' αἱ διαφέρει οὐδεὶς ὁ ἀνθρωπὸς
τοῦδε τοῦ ἵππου καὶ τοῦδε τοῦ ἀγγέλου. διὸ ἀνάξομεν αὐτὰς ὑπὸ τὸ τε-
ταρτον τυῆμα, τὸ μήτε καθ' ὑποκειμένου μήτε ἐν ὑποκειμένῳ, οὐδότι καὶ
οὐσίαι εἰσὶ συμπληρωτικαὶ τοῦ ἀτόμου καὶ μερικαί· κατ' οὐδενὸς γάρ ὑπο- 25
κειμένου κατηγοροῦνται.

10 p. 3^a 29 Μὴ ταραττέτω δὲ ἡμᾶς τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν ως ἐν
ὑποκειμένοις ὅντα τοῖς ὅλοις, μήποτε ἀναγκασθῶμεν οὐκ
οὐσίας αὐτὰ φάσκειν εἶναι. |

"Οπερ ἔμελλε τῷ Ἀριστοτέλει <τις> ἀπορίαν ἐπενεγκεῖν, τοῦτο φθάσας 55^r
ἡπόρησέ τε καὶ ἐπελύσατο· ἡπόρησε γάρ ἄν τις 'ἐπειδὴ τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν
15 ἐν τινι (ἐν ταῖς οὐσίαις γάρ), καὶ τὰ συμβεβηκότα δὲ ἐν τινι (ἐν γάρ τῷ
ἀνθρώπῳ * *), τὰ μέρη ἀρα τῶν οὐσιῶν συμβεβηκότα ἔστιν, δπερ ἀτοπον'. 5
λύων οὖν τοῦτο λέγει δτι ἀπεδόθη πῶς εἰρήκαμεν τὸ συμβεβηκός ἐν
τινι· οὐ γάρ ως μέρος τοῦ ὑποκειμένου ὑπάρχον, ἀλλ' ως οὐκ ἄνευ τού-
του συστῆναι δυνάμενον. αἱ δὲ διαφοραὶ γρείαν τῷ ὅλῳ παρέχουσι καὶ
20 συμπληρωτικαὶ εἰσὶ τοῦ ὑποκειμένου. ὕστε εἰ καὶ κοινωνοῦσι κατὰ τὸ ἐν 10
τινι, ἀλλ' οὖν ἔστι τις ἐν αὐτοῖς διαφορὰ τῷ τὰς μὲν συμπληροῦν τὸ ὑπο-
κείμενον καὶ ἀχωρίστους αὐτοῦ εἶναι τὰς δὲ μήτε συμπληροῦν μήτε δεὶ
συνυπάρχειν. τινὲς δὲ τῶν ἐξηγητῶν τοῦτο τὸ ῥητὸν ἀξιοῦσι προτάττεσθαι
τοῦ περὶ τῶν διαφορῶν τοῦ λέγοντος οὐκ 7διον δὲ τοῦτο τῆς οὐσίας, 15
25 ἀλλὰ καὶ ἡ διαφορὰ τῶν μὴ ἐν ὑποκειμένῳ ἔστιν· ἔδει γάρ,
φασί, δεῖξαντα διὰ τούτων δτι οὐδὲν μέρος τῆς οὐσίας ἐν ὑποκειμένῳ ἔστιν,
ἔστι δὲ <μέρος> τῆς οὐσίας καὶ ἡ διαφορά, οὗτος ἐπαγγαγεῖν δτι οὐκ 7διον τῆς
οὐσίας τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι, ἐπειδὴ καὶ τῆς διαφορᾶς. μήποτε δὲ 20
καὶ ἡ τάξις αὕτη καλῶς ἔχει· δεῖξαντος γάρ μήτε τὰ εἴδη μήτε τὰ γένη
30 μήτε τὰς διαφοράς, ἀτινα μέρη ἔστι τῶν οὐσιῶν, ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι,
ἔδει ἐπαγγαγεῖν καθολικόν τινα λόγον, δτι οὐδὲ ὅλως ἄλλο τι μέρος τῆς οὐ-
σίας ἐν ὑποκειμένῳ ἔστι. δοκεῖ δὲ αὕτῳ ὁ λόγος περὶ μερῶν, χειρὸς λέγω 25

2 οὐδὲ (prius)] οὔτε Ca οὐδὲ (alt.)] οὔτε F 13 τις Amm.: om. Cf a
τοῦτο φθάσας om. C 14 ἄν γάρ coll. a 15. 16 ἐν γάρ τῷ ἀνθρώπῳ om. a
16 post ἀνθρ. ex Amm. addas λευκότης θερμότης post συμβ. add. αἱ διαφοραὶ C
17 post πῶς add. εἶναι F 19 τῷ ὅλῳ χρ. coll. C 20 post ὑποκ. add. συν-
στῶσαι αὐτό a καὶ om. a τὸ om. C 21 ἔσται C ἐν om. a
τῶ] τοῦ C 22 αὐτὰς C τὰς] τὸ F 24 περὶ] παρὰ F 25. 26 ἔδει—
ὑποκ. ἔστι om. F 26 φασί serripsi: φησὶ libri 27 μέρος addidi ante
οὗτος add. καὶ F 29 αὕτῃ om. C 31 ἄλλο τι] ἄλλὰ τὸ a 32 οὐ περὶ a
(fort. recte) απ <αἰσθητῶν> μερῶν? λέγω om. F

καὶ κεφαλῆς καὶ ποδός, καὶ περὶ τῶν νοητῶν δὲ διαλαμβάνειν, λογικοῦ καὶ 55τ
θνητοῦ· τῶν γὰρ μερῶν τὰ μέν ἔστιν αἰσθητὰ τὰ δὲ νοητά. περὶ μέντοι 30
τῶν νοητῶν νῦν διαλαμβάνει· οὗτω γὰρ καιρὸν ἔχει τοῦ θεωρήματος 55ν
τούτου ἡ τάξις· ἐπειδὴ γὰρ ἔσησεν οὐκ ἴδιον οὐσίας εἶναι τὸ μὴ ἐν ὑπο-
5 κειμένῳ εἶναι, ἐπειδὴ καὶ αἱ διαφοραὶ τῶν μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἰσίν, ἵνα
μὴ νομίσῃ τις τοῦτο αὐτὸν εἰρηκέναι ώς τῶν διαφορῶν μὴ οὐσῶν οὐσιῶν, 5
αἴτινές εἰσι κυρίως οὐσίαι, διὰ τοῦτο εἴπε μὴ ταραττέτω δὲ ἡμᾶς τὰ
μέρη τῶν οὐσιῶν ώς ἐν ὑποκειμένοις ὅντα τοῖς δλοις, ἐπεὶ ἀκαί-
ρως δόξει τοῦτο τὸ θεώρημα ἐμβεβλῆσθαι, εἰ μὴ ἀποδεξύμεθα αὐτὸν
10 λέγειν περὶ τῶν νοητῶν μερῶν, τοῦ λογικοῦ τοῦ θνητοῦ, ἢπερ ἴδιας μέρη 10
εἰσὶ τοῦ ἀνθρώπου· ἐκ γὰρ αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος.

p. 3a31 Οὐ γὰρ οὗτω τὰ ἐν ὑποκειμένῳ ἐλέγετο τὰ ώς μέρη
ὑπάρχοντα ἐν τινι.

Τοῦτ' ἔστιν εἰ καὶ ἐλέγομεν ἐν τινι εἶναι τὰ συμβεβηκότα, ἀλλ' οὐχ
15 ώς μέρος ἐν δλῳ· εἰ μὲν γὰρ πᾶν τὸ ἐν τινι ἀνάγκη ἦν ἐν ὑποκειμένῳ
εἶναι, καὶ τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν ἐν τινι ὅντα (ἐν γὰρ τῷ δλῳ εἰσίν) ἐν 15
ὑποκειμένῳ ἀν ἥσαν· νῦν δὲ τοῦ ἐν τινι καθολικωτέρου ὅντος τὸ μὲν τῶν
ἐν τινι ώς ἐν ὑποκειμένῳ ἐστὶ τὸ δὲ ώς μέρος ἐν δλῳ τὸ δὲ κατ' ἄλλον
τοῦ ἐν τινι τρόπου.

20 p. 3a33 'Ὑπάρχει δὲ ταῖς οὐσίαις καὶ ταῖς διαφοραῖς τὸ πάντα
συνωνύμως ἀπ' αὐτῶν λέγεσθαι.

'Επὶ δεύτερον παραχολούμημα μεταβαίνει τῇς οὐσίαις καταγνοὺς τοῦ
προτέρου. καὶ νῦν δὲ τὸ κυρίως ἴδιον ζητεῖ τῇς οὐσίαις. εὐθὺς δὲ κατέ-
γω καὶ τούτου. δῆλον δέ ἐστι τοῦτο τῷ συγάψαι τὰς διαφοράς, ἵνα ἡ
25 δῆλον ἡτοι οὐ μόνη τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχει. καὶ τὸ μὲν πρότερον ἐκβέβλητο 25
ώς πάσῃ μὲν οὐσίᾳ ὑπάρχον οὐ μόνη δέ, τοῦτο δὲ ώς μήτε μόνη μήτε
πάσῃ· οὕτε γὰρ τῇ πρώτῃ ὑπάρχει (οὐ γὰρ ἔχει κατά τινων κατηγορηθῆ-
ναι) οὕτε μόνη, ἐπειδὴ καὶ ταῖς διαφοραῖς.

I καὶ περὶ νοητ. δὲ δ.] ἀλλὰ περὶ νοητῶν τῶν καὶ ὅντως μερῶν οἷον λογικοῦ καὶ θνητοῦ·
ταῦτα γὰρ κυρίως μέρη τοῦ ἀνθρώπου· ἐκ γὰρ αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος. περὶ τῶν νοητῶν οὖν
διαλαμβάνει α καὶ (ante περὶ) fort. eicias 4 ἡ τάξις τούτου coll. F τῇς οὐ-
σίαις α εἶναι om. a 6 νοήσῃ F ως] ὅτι α 7 αἴτινες] οὐ γὰρ C ὑμᾶς α
9 δόξειει α τοῦτο post θεωρ. coll. a: om. F ἀποταξόμ. C 12 λέγεται C: ἐλέ-
γοντο α 14 ἐλέγετο Ca 15 εἰ—δλω (18) superser. C 16 εἶναι om. Ca
17. 18 τῶν ἐν τινι om. Ca 21 τὰ ὑπ' αὐτῶν F 22 τὸ δεύτ. C τῇς
οὐσ. μεταβ. coll. C 24 τῷ] τὸ C: ἐκ τοῦ α 25 τῇ οὐσίᾳ om. F 27 οὕτε]
τοῦτο C οὐχ ὑπάρχει C οὐ] οὐδὲ F 27. 28 κατά—διαφοραῖς om. C
κατηγορηθῆ α

p. 3^a34 Πᾶσαι γὰρ αἱ ἀπὸ τούτων κατηγοριαι ἦτοι κατὰ τῶν | 55^v
ἀτόμων κατηγοροῦνται ἡ κατὰ τῶν εἰδῶν. 56^r

Πρῶτον διδάσκει τίνα εἰσὶ τὰ δειχόμενα τὴν ἀπὸ τῶν οὐσιῶν καὶ τῶν 15
διαφορῶν κατηγορίαν, εἰδὸς οὗτως τὴν συνώνυμον ἐπ’ αὐτῶν ἐφαρμόζει
5 κατηγορίαν· τὰ μὲν γὰρ ἄτομα, φησί, κατ’ οὐδενὸς ὑποκειμένου λέγεται,
τὰ δὲ εἶδη κατὰ τῶν ἀτόμων, τὰ δὲ γένη κατὰ ἀμφοτέρων, ώσαύτως
καὶ αἱ διαφοραὶ κατὰ τῶν εἰδῶν καὶ κατὰ τῶν ἀτόμων. ταῦτα δὲ καὶ 20
συγνωνύμως καθ’ ὅν κατηγορεῖται λέγεται· ὁ γὰρ Σωκράτης καὶ ἀνθρωπός
ἐστι καὶ ζῷον λογικὸν θυητόν ἐστι καὶ οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική. ἀλλὰ
10 καὶ τῶν διαφορῶν καὶ τούνομα καὶ τὸν λόγον ἐπιδέχεται· λέγεται γὰρ
καὶ λογικὸν εἶναι, διπερ ἐστὶν ὄνομα τῇ διαφορῇ, τὸ λογικὸν καὶ τὸν ὄρι- 25
σμὸν αὐτῆς ὑποδέχεται· λογικὸν γάρ ἐστι τὸ τῷ λόγῳ χρώμενον· τοῦτον
δὲ τὸν λόγον καὶ ὁ Σωκράτης ἐπιδέχεται. καὶ τοῦ εἰδούς δὲ ὄμοίως συγ-
νωνύμως καὶ τὸ γένος καὶ ἡ διαφορὰ κατηγορεῖται. πρόδηλον δὲ καὶ τοῦτο,
15 ὅτι ὅσα συγνωνύμως κατὰ τοῦ κατηγορούμενου λέγεται, ταῦτα καὶ κατὰ τοῦ
ὑποκειμένου ῥηθῆσεται. | εἰκότως οὖν τὸ μὲν γένος καὶ ἡ διαφορὰ κατὰ 56^v
τῶν εἰδῶν συγνωνύμως κατηγορούμενα καὶ κατὰ τῶν ἀτόμων κατηγοροῦνται,
καθ’ ὅν καὶ τὰ εἶδη, τὰ δὲ εἶδη κατὰ μόνων τῶν ἀτόμων. τὰ δὲ ἄτομα
κατ’ οὐδενός, ἐπειδὴ οὐδὲ ἐστὶ τι αὐτοῖς ὑποκείμενον. σκόπει δὲ ἐνταῦθα 5
20 πῶς γέγονεν αὐτῷ χρήσιμος ἡ περὶ τῶν συγνωνύμων διδασκαλία, δ καὶ
αὐτὸς δηλῶν φησι συγνώνυμα δέ γε ἦν τό τε ὄνομα κοινὸν καὶ
ὁ λόγος ὁ αὐτός.

Κάντεῦθεν δὲ σκόπει πῶς διαφορὰς οὐσίας φησὶν εἶναι·
εἰ γὰρ τὰ ἐν ὑποκειμένῳ ὄντα ἡ τοῦ ὀνόματος μόνου μεταδιδόσιν ἡ οὔτε 10
τοῦ ὀνόματος μεταδιδόσιν οὔτε τοῦ ὄρισμοῦ, αἱ δὲ διαφοραὶ συγνωνύμως
κατὰ τῶν εἰδῶν καὶ τῶν ἀτόμων κατηγοροῦνται, οὐσίαι ἀρα αἱ διαφοραὶ
καὶ οὐ συμβεβηκότα· τοῦτο γὰρ ὑπάρχει τοῖς οὐσιωδῶς κατηγορούμενοις
τὸ καὶ τοῦ ὀνόματος μεταδιδόναι τοῖς ὑποκειμένοις καὶ τοῦ ὄρισμοῦ. τένος 15
οὖν ἔνεκεν ἀνωτέρω διοκῶν αὐτὰς διακρίνειν τῶν οὐσιῶν ἐν τοῖς ἔξης συν-
30 τάττει; διὰ τὴν πολλάκις εἰρημένην αἵτίαν, ὅτι σκοπός ἐστιν αὐτῷ ἐνταῦθα
οὐ περὶ πάσης οὐσίας διδάσκαι, ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς συγκέντου, ἡς καὶ τὴν 20
γνῶσιν ἔχει ὁ πολὺς ἀνθρωπος· οἱ γὰρ πολλοὶ οὐ μόνον Σωκράτην ἴσασι
τὸν Σωκράτην, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπὸν αὐτὸν ἴσασι καὶ ζῷον. καὶ ἐπὶ πάν-

1 ἀπ’ αὐτῶν Arist. 3 ἐστὶ a 5 λέγονται a 6 τὰ δὲ γένη κατὰ ἀμφοτέρων
om. C 7 κατὰ (alt.) om. Fa 9 ante καὶ οὐσία add. καὶ ζῶον a καὶ
αἰσθ. a 11 καὶ λογ.] τὸ λογικὸν a εἶναι — λογικὸν om. Ca
13 pr. δὲ] γὰρ a καὶ ὁ σωκρ. τὸν λόγον coll. Fa 17 pr. τῶν om. F
καὶ om. C κατὰ om. F 18 τὰ (primum) om. F 19 ἐπεὶ a 20 πα-
ρὰ F 21 καὶ τούνομα Arist. 23 εἴναι φησὶν coll. F 25 post συν. add.
καὶ C 26 τῶν (alt.) om. C κατηγ.] ὑπάρχει F 27 καὶ οὐ συμβ.] τῶν οὐ
συμβεβηκότων C 29 ἔνεκα a

των δὲ τῶν κατὰ μέρος κοινῶς φέρουσι τὸ τοῦ ἀνθρώπου ὄνομα, ὅμοίως ὅτιν
δὲ καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων καὶ ἕπτων καὶ τῶν λοιπῶν ζύγων τὸ τοῦ ζύγου.²⁵
τῆς δὲ λογικότητος αὐτῆς καθ' ἑαυτὴν ἔννοιαν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ λέ-
γωσι λογικόν, τὸ σύνθετον λέγουσι· λογικὸν γάρ ζύγον τὸ ὅλον τοῦτο γινώ-
5 σκουσι. καὶ ἐπὶ τοῦ ἀλόγου ὠσαύτως καὶ τῶν λοιπῶν διαφορῶν. διὸ
τοῦτο οὖν ἐνταῦθα οὐ λέγει μὲν ἄντικρυς τὰς διαφορὰς οὐσίας εἶναι, ἀλλὰ ³⁰
βούλεται μὲν | αὐτὰς οὐσίας εἶναι καὶ τὸ βιόλημα ἐκκαλύπτει πανταχοῦ,^{55r}
οὐ τοιαύτας δὲ οὐσίας, οἷαί εἰσιν αἱ σύνθετοι, περὶ ὧν αὐτῷ ἐνταῦθα ὁ
λόγος. οὗτως οὖν καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ τρίτῃ τὴν οὐσίαν εἰρηκώς, τὴν τε
10 κατὰ τὴν ὅλην καὶ τὸ εἶδος (τὸ ἐν ὅλῃ λέγω, οὐ τὸ πρὸ τῶν πολλῶν ἡ ⁵
τὸ ἐν τοῖς πολλοῖς) καὶ ἔτι τὴν ἐκ τοῦ συναμφοτέρου, τῆς τε ὅλης καὶ τοῦ
εἶδους, συγκειμένην, ἐνταῦθα μόνον τὸ σύνθετον οὐσίαν εἴπεν, οὔτε δὲ τὴν
ὅλην οὔτε τὸ εἶδος, ἐπειδὴ μηδὲ περὶ τῶν ἀπλῶν αὐτῷ ὁ λόγος.

p. 3b10 Πᾶσα δὲ οὐσία δοκεῖ τόδε τι σημαίνειν.

10

15 'Απωσάμενος τὰ πρότερα δύο παρακολουθήματα, τό τε μὴ ἐν ὑποκει-
μένῳ εἶναι καὶ τὸ συνωνύμως πάντα ἀπ' αὐτῶν λέγεσθαι, ἐπὶ τρίτον με-²⁰
ταβέβηκεν ἵδιον, τὸ τόδε τι σημαίνειν· σημαίνει μὲν οὖν αὐτῷ τὸ τόδε
τὸ ὑποκείμενον (δείξεως γάρ ἐστι τοῦτο), τὸ δὲ τὶ τὸ μερικόν. δι' ἀμφο-
τέρων οὖν σημαίνει τὸ μερικὸν ὑποκείμενον, | οἷον τὸν τινὰ ἀνθρωπὸν ^{57v}
20 τόδε τὸ ξύλον· ἐπὶ τούτων γάρ ἀεὶ ὁ Ἀριστοτέλης φέρει τὸ τόδε, λέγω
δὴ τῶν ἀτόμων τῶν φαινομένων καὶ αἰσθητῶν· ταῦτα γάρ ἐστι τὰ καὶ τὴν
δεῖξιν μόνα καταδεχόμενα καὶ μόνως ὑποκείμενα πᾶσι. καταγινώσκει δὲ ¹⁰

I ὁμ.] ωσαύτως C 2 ἐπὶ τῶν ἀνθρ. a ἀνθρώπου καὶ ἕπου C τῶν οι. F
3 λευκότητος C αὐτῆς οὖν C 6 μὲν οι. a 7 πολλαχοῦ F 9 ἐν τῇ Φυσ.]
potius Metaph. Z 10 p. 1035 a2 τρίτην C 10 ἡ] ἀλλὰ C 12 συγκ.] διδάσκων a
δὲ οι. F 13 ἐπεὶ a μηδὲ] μὴ C 15 πρότ.] ἀνωτέρω C: πρῶτα a
μὴ οι. CF 16 τὰ ὑπ' αὐτῶν F 18. 19 τοῦτο — ὑποκείμενον] σημαντικόν. οὕτω
γοῦν αὐτὸς ἐν τῇ φυσικῇ τὴν ὅλην ὑποκείμενον καλεῖ· ἀμφω γάρ ὥρισμένα, καὶ τὸ τόδε ὡς
δεῖξει ὑποπίπτον, καὶ ἡ ὅλη ὡς ἡ αὐτὴ μένουσα, πάντων τῶν ἐν αὐτῇ τρεπομένων· εἴπερ δὲ
λέβης δύναται μετασχηματισθῆναι καὶ γενέσθαι ἀνδριάς, καὶ ὁ ἀνδριάς πάλιν μετασχηματιζό-
μενος ἔτερόν τι γενέσθαι, οὐδὲν ἡττον μένοντος τοῦ χαλκοῦ, ὅπερ ἡν πρὸν γένηται λέβης ἡ
ἀνδριάς ἡ τι τῶν τοιούτων· τὸ τόδε οὖν καὶ τὴν ὅλην ὑποκείμενα καλεῖ, τὸ δὲ τὶ τῆς κατὰ
τοῦ ὑποκειμένου οὐσίας, ὅτι ὑπομένει καὶ οὐ δεῖται τινος οὐδὲ ἔστιν ἐν ὑποκειμένῳ, ἀλλ' ²⁰
αὐτὴ ὑποκείμενον πᾶσιν ἐστι καὶ τῆς ἐνότητος αἰτίᾳ, τουτέστι τὸ ἐν σημαίνειν, ὡς τόδε τὸ
ξύλον, ὃς δὲ ἀνθρωπὸς· τὸ οὖν τὶ τὸ μερικὸν δηλοῖ, ἀμφω δὲ λεγόμενα τόδε τι τὸ μερικὸν
ὑποκείμενον δηλοῖ, φημὶ τὴν ἀτομὸν οὐσίαν εκ Marc. 217 a 20 τὸ τόδε τὸ (μρ. I.) C
alt. τὸ οι. C 22 post πᾶσι add. τὸ δὲ τοιόνδε ἐπὶ τοῦ ἀστρίστου καὶ τοῦ καθόλου· εἰκότως
γάρ ἐπέχει λόγον τὸ καθόλου πάντων ἀπλῶς. ὁ δέ γε πλάτων τὸ τόδε τι ἐπὶ τοῦ καθόλου
ἐλάμβανεν ἀναγκαῖος ὡς ὥρισμένον, ὡς ἐπὶ τῶν εἰδεῶν (sic). ἔλεγε γάρ αὐτὰς ἐν ὑπάρχει καὶ
οὐσίας εἶναι· τὸ δὲ τοιόνδε ἐπὶ τοῦ καθ' ἔκαστον· ταῦτα γάρ ἔλεγεν ἀστρίστα διὰ τὸ μὴ εἶναι
ἐν στάσει, ἀλλ' ἐν ῥοῇ καὶ ἀπορρόῃ τὸ εἶναι ἔγει. ἀμφότεροι οὖν κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο λαμ-
βάνοντες καλῶς ἔλεγον. a

καὶ τούτου τοῦ ἰδίου ὡς οὐ πάση τῇ οὐσίᾳ παρακολουθοῦντος, εἰ καὶ μόνη· 57ν τὰ γάρ εἰδη, φησί, καὶ τὰ γένη, οἷον ἄνθρωπος καὶ ζῶον, δοκεῖ μὲν τόδε τι 20 σημαίνειν διὰ τὸν ἔνικὸν χαρακτῆρα τῆς φωνῆς, ἐμφαίνει δὲ μᾶλλον πλήθος καὶ κοινότητα πλειόνων τινῶν περιεκτικὴν καὶ ποιότητά τινα. |

1 pr. καὶ om. C 2 τὸ ζῶον C 4 post τινα add. ex Marc. 217 τὴν γάρ κοινωνίαν καὶ συναγωγὴν τῶν κατὰ μέρος δηλοῦ. ζητῆσαι δὲ ἀξιον πῶς ἐπὶ οὐσίας λέγει σημαίνειν καὶ μὴ εἶναι, εἴπερ πρᾶγμα ἡ οὐσία· τὰ γάρ πράγματα σημαίνονται, καὶ οὐ σημαίνουσι. καὶ λέγομεν ὅτι ἔστιν ὅτε κατηγορεῖται κατὰ τοῦ πράγματος τὸ τῆς φωνῆς καὶ κατὰ τῆς φωνῆς τὸ τοῦ πράγματος διὰ τὴν πρὸς ἄλληλα ἐπιπλοκήν· ποτὲ μὲν γάρ τὰ πράγματα ποιοῦσι τὰ τῶν φωνῶν, οὐχ ὡς πράγματα σημαίνοντα, ἀλλὰ τοιῶσδε δυομάζομενα, οἷον δὲ σωκράτης ἐν πλήθει θεωρούμενος τοῖς ἐπιζητοῦσιν αὐτόν, ποτὲ δὲ αἱ φωναὶ ποιοῦσι τὰ τοῦ πράγματος, οἷον σωκράτης περιπατεῖ, οὐχ δὲ τὸ σωκράτης ὄνομα περιπατεῖ, καὶ γάρ φωνή ἔστι φωνὴ δὲ οὐ περιπατεῖ, ἀλλ᾽ δὲ τὸ πρᾶγμα τὸ ἔχον τὸ τοιοῦτον ὄνομα ἐκεῖνο περιπατεῖ. οὕτως οὖν καὶ ἐνταῦθα διὰ τὴν ἐπιπλοκὴν τῆς φωνῆς ἐδέξατο τὸ ὑποκείμενον τὴν κατηγορίαν τῆς φωνῆς, τουτέστι τὸ σημαίνειν. καὶ μᾶλιστα νῦν, ὅτε περὶ φωνῶν σημαντικῶν σκοπὸς αὐτῷ διαλαβεῖν· εἴπομεν γάρ ὅτι πρόκειται τῷ ἀριστοτέλει περὶ φωνῶν καὶ πραγμάτων καὶ νοημάτων διαλαβεῖν· ἡ τοινυν οὐσία ὡς μὲν φωνὴ σημαίνει καὶ οὐ σημαίνεται, αἱ γὰρ φωναὶ τῶν πραγμάτων εἰσὶ σημαντικαί, ὡς δὲ πρᾶγμα σημαίνεται καὶ οὐ σημαίνεται, τὰ γάρ πράγματα ὑπὸ μὲν φωνῶν σημαίνεται, αὐτὸ δὲ ἄλλων σημαντικὸν οὐκ ἔστιν, αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ σημαντικά εἰσὶ τῶν πραγμάτων, συμπλεκόμενα δὲ τινὶ μέρει λόγου σημαίνεται πως μᾶλλον ὑπὸ αὐτοῦ. οὕτω καὶ ἐνταῦθα· οἷον ὅταν εἴπω σωκράτης, διὰ τοῦ ὄντος τοῦ σωκράτους τὴν οὐσίαν ἐσήμανα, ὅταν δὲ εἴπω σωκράτην τὸν φιλόσοφον ἢ σωκράτης περιπατῶν, τότε τὸ ὄνομα σημαίνεται μᾶλλον ἢ σημαίνει διὰ τοῦ φιλόσοφου ἢ τοῦ περιπατῶν. Ἐπιστῆσαι δὲ δεῖ καὶ τούτῳ, ὅτι δὲ μὲν ἀριστοτέλης τόδε τι καλεῖ τὴν ἀτομον οὐσίαν, τὴν δὲ καθόλου τοιόνδε, πλάτων δὲ ἔμπαλιν, καὶ οὐ διαφωνοῦσιν· ἔξον γάρ ἐκατέραν τόδε τι καλεῖν καὶ τοιόνδε· τὸ μὲν γάρ τοδε τι ὠρισμένον δηλοῖ, τὸ δὲ τοιόνδε ἀδριστον. ἔστι δὲ ἐν ἐκατέρᾳ καὶ ὠρισμένον καὶ ἀδριστον· ἐν μὲν τῇ ἀτόμῳ ὠρισμένον τὸ ἐν τῷ ἀριθμῷ, ἀδριστον δὲ τὸ μεταβόλλειν, ὡς μηδὲ τὴν περὶ ἑαυτοῦ φωνὴν ἀναμένειν κατὰ τὸ τῆς ἀειπαθείας δύγμα, τὸ ἡρακλείτειον λέγω, οἷον ὁ σωκράτης· ἐν δὲ τῷ ἀπορίοι τὸ εἶναι ἔχει, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα φυτικά. ἐν δὲ τῇ καθόλου οὐσίᾳ ὠρισμένον μὲν τὸ ἀμετάβλητον, οἷον τοῦ καθόλου ἀνθρώπου καὶ ζῶου, ἀδριστον δὲ τὸ ἀλασθμαῖ ἐν τῷ πλήθει· εἰ γάρ εἴπω ἄνθρωπος, περιέλαβον πάντας τοὺς κατὰ μέρος. τῶν δὲ δευτέρων οὐσιῶν φαίνεται μὲν ὄμοιοις τῷ σχήματι τῆς προσηγορίας, ὅτι τόδε τι σημαίνει· τῷ ἑνιαίῳ μὲν τῆς προφορᾶς δοκοῦσι τόδε τι σημαίνειν, ὅταν εἴπῃ ἄνθρωπον ἢ ζῶον, ἀλλ᾽ οὖν οὐ τόδε τι σημαίνουσιν, ἀλλὰ τοιόνδε, τουτέστιν ὄμοιότητα, καθ' ἣν ἐοίκασιν ἄλλοις οἱ ἄνθρωποι, καθό δὲ εἰσιν ἄνθρωποι, καὶ τὰ ζῶα, καθὸ ζῶα. διὰ γοῦν τὸ τὸν καθόλου ἄνθρωπον πολλὰ περιέχειν ἀτομα ποιόν τι μᾶλλον σημαίνει. Οὐ μὴν ἀληθεῖς γε· ὅτι παρὰ τὴν ἀγνοιαν τοῦ μὴ πᾶσαν οὐσίαν τόδε τι σημαίνειν γίνονται οἱ οὕτιδες παραλογισμοί, κατὰ τὸν παρὸν ὅμηρον ὀδύσσεα ἐν καιρῷ οὔτιν ἐκυτὸν καλέσαντα. οὕτινος παραλογισμοῦ παράδειγμα· εἴ τις ἔστιν ἐν ἀθήναις, οὗτος οὐκ ἔστιν ἐν μεγάροις, ἄνθρωπος δέ ἔστιν ἐν ἀθήναις, ἄνθρωπος ἄρα οὐκ ἔστιν ἐν μεγάροις. ὁ γάρ ἄνθρωπος οὗτός ἔστιν, οὐ δέ τι σημαίνει. ὄμοιον τούτῳ καὶ τὸ ἐγώ εἰμι, τὸ οὐκ εἰ· ὡς γάρ τὸ τῆς ἀτόμου οὐσίας ἦν δηλωτικόν, οὕτω καὶ τὸ ἐγώ. ἔστιν οὖν ὁ παραλογισμὸς ἐν τῷ τις· τὸ γάρ εἴ τις δὲ μὲν καθόλου βιάζεται εἶναι, διπερ ἔστι ψευδές. ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ μερικοῦ αὐτὸ λαμβάνει, καὶ ἀληθῆς τότε δὲ λόγος· ὁ γάρ τις ἄνθρωπος, φέρε εἰπεῖν σωκράτης ἢ ἄλλος τῶν κατὰ μέρος, δὲ ἐν ἀθήναις, ἐν μεγάροις οὐκ ἔστιν, ἵνα μὴ διασπασθῇ αὐτὸς ἐκυτοῦ. οὕτως οὖν δεῖ λέγειν, ὅστις ἐν ἀθήναις, οὗτος οὐκ ἐν μεγάροις, σωκράτης ἐν ἀθήναις, σωκράτης ἄρα οὐκ ἐν μεγάροις. διὰ τοῦτο εἴπειν, οὐ μὴν ἀληθεῖς γε, διότι πολλῶν ὄντων τῶν καθ' ἔκαστα τὴν δροιότητα αὐτῶν τὸ γένος καὶ τὸ εἶδος παρίστησιν. Ήτο γάρ ἐν ἔστι τὸ ὑποκείμενον, ὥσπερ ἢ πρώτη οὐσία· ὥσπερ ἢ φωνὴ ἐνικοῦ τύπου οὐσα, καὶ διὰ τοῦτο δοκοῦσα καθ' ἐνὸς φέρεσθαι ὑπο-

οὐ ποιότητα δέ φησιν, οἷα ἐστὶν ἡ κατὰ τὸ συμβεβηκός· ἐκείνη 59r γάρ οὔτε προσγινομένη τῷ ὑποκειμένῳ οὔτε ἀπογινομένη συμβάλλεται τι ἡ λυμαίνεται, τὰ δὲ γένη καὶ τὰ εἰδῆ συμπληρωτικά ἐστιν ἐκείνων ὃν λέγονται εἶναι καὶ καθ' ὃν ἀν κατηγορῶνται καὶ, ὡς φησιν αὐτός, περὶ οὐδεὶς 15 σίαν τὸ ποιὸν ἀφορίζει, τοῦτ' ἐστι τὴν τοιάνδε ἡ τοιάνδε οὐδείς αὐτοῖς εἰσι καὶ διαστέλλει καὶ συγκεχυμένην αὐτὴν διακρίνει, τὴν οὐσιώδη ἐκάστης οὐδείς ποιότητα εἰλικρινῆ φυλάττοντα· τῆς γάρ οὐδείς περιεχούσης τὸ σῶμα καὶ ἀσώματον καὶ συγκεχυμένων ὅντων τούτων καὶ ἀδιακρίτων, ἡ 20 τῶν εἰδῶν τούτων διαιρεσις τὴν ἐκάστου ποιότητα ἀφώρισε. πάλιν τοῦ σώματος πλείονα πράγματα περιέχοντος (τὸ γάρ ἔμψυχον καὶ ἄψυχον) 25 διακρίνει τὰ συγκεχυμένα καὶ ἀφορίζει ἐκάστῳ τὸ ἴδιον. ὅμοίως τοῦ ἔμψυχου πλείονα περιέχοντος τὰ τούτου εἰδῆ ἐκάστῳ τὸ ἴδιον ἀφορίζουσιν. 30 ὥσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν· τὸ γάρ ζῷον καὶ τὸ φυτόν, γένη ὅντα τῶν ὑπ' αὐτὰ ὑπὸ δὲ τὸ ἔμψυχον σῶμα τεταγμένα, δι' ἐαυτῶν τοῖς οἰκείοις 15 εἰδεσι τὴν οὐσιώδη ποιότητα ἀφορίζουσι.

Καὶ πῶς οὖν, φασίν, ἐλέγετο τὰ γένη καὶ τὰ εἰδῆ ἐν τῷ τί ἐστι κα- 30 τηγορεῖσθαι, νῦν δέ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης τὸ ποιὸν | αὐτὰ περὶ τὴν οὐδείαν 59v ἀφορίζειν; λέγομεν ὅτι ἡ μετέχουσι τῶν διαφορῶν τὰ μὲν εἰδῆ ἐνεργείᾳ τὰ δὲ γένη εἴτε δυνάμει κατὰ τοὺς Περιπατητικοὺς εἴτε ἐνεργείᾳ κατὰ τοὺς 20 Πλατωνικούς, ταύτη λέγονται τὸ ποιὸν περὶ τὴν οὐδείαν ἀφορίζειν· αἱ γάρ 5 διαφοραὶ ἐν τῷ ὅποιν τί ἐστι κατηγοροῦνται. ζητητέον δὲ πῶς φησι τὴν οὐδείαν σημαίνειν, καίτοι γε αὕτη σημαίνεται μᾶλλον καὶ οὐ σημαίνει. λέγομεν οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι, ὡς πολλάκις εἴρηται, πρόκειται τῷ Ἀριστοτέλῃ περὶ φωνῶν καὶ πραγμάτων καὶ νοημάτων διαλαβεῖν· ἡ τούτου οὐσία ὡς 10 25 μὲν φωνὴ σημαίνει καὶ οὐ σημαίνεται (αἱ γάρ φωναὶ τῶν πραγμάτων εἰσὶ σημαντικαί), ὡς δὲ πρᾶγμα σημαίνεται καὶ οὐ σημαίνει· τὰ γάρ πράγματα ὑπὸ μὲν φωνῶν σημαίνεται, αὐτὰ δὲ ὄλλων σημαντικὰ οὐκ ἐστιν· ὥσπερ γάρ τὰ ὄντα αὐτὰ μὲν καθ' ἐαυτὰ σημαντικά εἰσι τῶν πραγμάτων, συμπλεκόμενα δέ τινι μέρει τοῦ λόγου σημαίνεται πως μᾶλλον ὑπ' αὐτοῦ, 15 30 οὗτοι καὶ ἐνταῦθα· οἵον ὅταν εἴπω 'Σωκράτης', διὰ τοῦ ὄντος τοῦ οὐδείαν τοῦ Σωκράτους ἐσήμανα, ὅταν δὲ εἴπω 'Σωκράτης ὁ φιλόσοφος' ἡ 'Σωκράτης ὁ περιπατῶν', τότε τὸ ὄνομα σημαίνεται μᾶλλον ἡ σημαίνει διὰ τοῦ φιλόσοφος ἡ διὰ τοῦ περιπατῶν, καὶ οὐκ αὐτὸ σημαίνει, ἀλλ' ἄλλο τι. 20

κειμένου· ἄνθρωπος γάρ ἡ δευτέρα οὐσία καὶ ζῶον λέγεται, οὐκ ἄνθρωποι καὶ ζῶα. Οὐγ ἀπλῶς δὲ ποιόν τι σημαίνει, ὥσπερ καὶ λευκόν. Λεσφαλίζεται τὸ ποιὸν διὰ τὰ συμβεβηκότα· τὸ γάρ ποιὸν ταῖς διαφοραῖς ἐστι καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν. α 1 τὸ ομ. F 2 συμβάλλεται C 4 φασιν C ante περὶ add. καὶ C 5. 6 τοῦτ' ἐστι — ἀφορίζει in mrg. suppl. C 5 post ἡ add. τὴν F 10 περιέχ. πρ. coll. F γάρ ομ. a 11 ἐκάστου a ὥμοιός καὶ a 12 ἐκάστου CF 14 σῶμα om. F δι' αὐτῶν a 16 φησίν Fa ἐλέγοντο F 17 ὁ ομ. F 17. 20 τὴν ομ. a 18 καὶ λέγ. a 21 ποιὸν F 23 ὅτι ομ. F εἴρηται!] p. 9,14 sq. 24 διαλαμβάνειν F 25. 26 αἱ — σημαντικαὶ ομ. a 27 φωνῶν μὲν coll. F ἀλλήλων a 29 τοῦ ομ. F 31 σωκράτην τὸν φιλόσοφον CF 33 φιλοσόφου F'a διὰ ομ. Ca ἀλλ' ομ. F

οὗτως δὴ οὖν καὶ ταῦθα αὐτὸς μὲν καθ' ἑσυτὸν τὸ τῆς οὐσίας πρᾶγμα 59^v λαμβανόμενον οὐ σημαίνει τι, ὅταν δὲ τῇ φωνῇ συμπλακῇ, τότε ὑπ' ἔκει-
νης σημαίνεται.

p. 3^b 21 Ἐπὶ πλεῖον δὲ τῷ γένει τῇ τῷ εἶδει τὸν ἀφορισμὸν
5 ποιεῖται· ὁ γὰρ ζῷον εἰπὼν ἐπὶ πλεῖον περιλαμβάνει τῇ δὲ τὸν 25
ἄνθρωπον.

Τοῦτ' ἔστιν εἰ καὶ τῇ δευτέρᾳ πᾶσα οὐσία τὴν οὐσιώδη τῶν πραγ-
μάτων ἀφορίζει ποιότητα, ἀλλ' οὖν τὸ γένος τοῦ εἶδους τὴν καθολικωτέ-
ραν μᾶλλον καὶ κοινοτέραν ποιότητα διακρίνει, τὸ δὲ εἶδος τὴν μερι- 30
10 κωτέραν. |

p. 3^b 24 Μπάρχει δὲ ταῖς οὐσίαις καὶ τὸ μηδὲν ἐναντίον αὐ- 60^r
ταῖς εἶναι.

Ἐπὶ τέταρτον παρακολούθημα μεταβέβηκε καὶ τοῦ τρίτου καταγνῶς
ώς μόνη μὲν ὑπάρχοντος οὐ πάσῃ δέ. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ μηδὲν ἐναντίον 10
15 εἶναι τῇ οὐσίᾳ· τῷ γὰρ Σωκράτει, φησί, οὐδέν ἐστιν ἐναντίον τῇ ἀλλων τῶν
ἀτόμων. ἀλλὰ μήν οὕτε τῇ δευτέρᾳ· τῷ γὰρ ἀνθρώπῳ τῇ τῷ ζῷῳ τί¹
ἐστιν ἐναντίον; εἰ δέ τις εἴποι 'τί οὖν; οὐκ ἀντίκειται τὸ πῦρ τῷ θόρακι
καὶ τῇ τῷ οὔτεροι'; λέγομεν δὲ ταῦτα ἀντίκειται ἀλλήλοις οὐχ τῇ οὐσίᾳ 15
εἰσίν, ἀλλ' τῇ πεποίωνται· τῇ γὰρ ἐν πυρὶ θερμῇ καὶ ἡγρά ποιότητες τῇ τοῦ
20 θόρακος ψυχρῷ καὶ ὑγρῷ ἀντίκειται ποιότητες. τάχα δὲ ἐὰν τις ἀκριβῶς ἔξε-
τάσειεν, οὐδὲ κατὰ τὰς ποιότητας φήσομεν ἀντικεῖσθαι τῷ πυρὶ τὸ θόραρ.
τὰ γὰρ ἐναντία περὶ τὸ αὐτὸν θόρακανται ὑποκείμενον καὶ οὗτω τὸν πρὸς 30
ἀλλήλα ἀναδέχονται | πόλεμον, ἔκατέρου αὐτῶν τὸ ὑποκείμενον καταλαβεῖν 60^v
σπεύδοντος καὶ θάτερον ἔξωθεντος. εἰ τοίνυν τὸ πῦρ οὐχ ὑπόκειται
25 παρὰ μέρος θερμότητι καὶ ψυχρότητι, οὐδὲ κυρίως φήσομεν τῇ ως ἐν πυρὶ²
θερμότητι ἀντικεῖσθαι τι, εἴ γε τὰ ἀντικείμενα, ως ἔφαμεν, περὶ τὸ αὐτὸν
πολεμεῖν ὑποκείμενον. καταγινώσκει δὲ καὶ τούτου ως μὴ μόνη τῇ οὐσίᾳ
ὑπάρχοντος, εἰ καὶ πάσῃ· τῷ γὰρ ποσῷ, φησίν, οὐδέν ἐστιν ἐναντίον, οἷον

4 πλέον Fa 5 παραλαμβ. C 11 καὶ om. C 11. 12 αὐταῖς ἐν. coll.
Arist. 14 πάσῃ μὲν ὑπ. οὐ μόνη δὲ C τὸ om. C 15 οὐδέν] τί Fa
τῇ — ἐναντίον (17) om. C 16 οὕτε] απ οὐδὲ? 17 εἴπη F 18 ἀντίκειται C
20 post ποιότητι add. οὐκ αὐταῖς οὖν αἱ οὐσίαι μάχονται ἀλλήλαις· οὐ γὰρ καθόλου αὐτὰ
ταῦτα ἐναντία· οὐ γὰρ κατὰ τὴν θληγήν καὶ τὸ σῶμα. ἀλλὰ κατὰ μόνας τὰς ποιότητας. ιστέον
ὅτι τὸ λογικὸν τῷ ἀλόγῳ οὐκ ἐστιν ἐναντίον· εἴτε ἀπόφασις τὸ ἄλογον τοῦ λογικοῦ, οὐκ ἐστιν
ἡ ἀπόφασις ἐναντίον, εἴτε καταφατικὴν ἔχει δύναμιν εἰδός τι δηλοῦσαν ἔτερον τοῦ λογικοῦ,
οὐδὲ οὕτως ἐναντίον τὸ λογικὸν τοῦ ἀλόγου, παράγων αὐτὸν καὶ τάττων (sic). ἀλλ' οὐδὲ ἄλλο
εἶδος εἶδει ἐναντίον, ἀλλ' αἱ ἐναντιώσεις περὶ τὰς διαφορὰς καὶ ποιότητας ὄρωνται. α
ἄν τα 23 ἀναδέχεται Ca αὐτοῦ α καταβαλεῖν F 24. 25 παρὰ μ. οὐχ
ὑπ. coll. C 25 παρὰ] περὶ F καὶ θερ. καὶ ψυχρ. F: ψυχρ. καὶ θερ. α
26 εἴ γε] εἴτε α ως φαμεν α 27 πολεμεῖν F 28 ἐστιν om. α

τοῖς δέκα ἡ τῷ διπήγμῃ τούτοις γάρ τί ἀν εἴη ἐναντίον; οὐ γάρ τὸ τε- 60^ν
τράπηγμα τῷ διπήγμῃ ἐναντίον· τὰ γάρ ἐναντία φύσιρουσιν ὅληλα, ἐνταῦθα 10
δὲ αὐξῆσίς ἔστι τοῦ διπήγμος τὸ τετράπηγμα. εἰ μὴ τις τὸ πολὺ τῷ
ὅληγῳ, φησί, φαίη ἐναντίον εἶναι ἡ τὸ μέγα τῷ μικρῷ, καίτοι 15
οὐδὲ ταῦτα ἐναντία ἔστι ποσά, καὶ δεῖξει μικρὸν ὅστιν οὐδὲ ποσά
ἔστιν ὅλλα πρός τι· ἀλλ' οὖν εἰ καὶ κατὰ συγχώρησιν, φησί, δούτη τις
αὐτὰ ποσὰ εἴναι, οὐδὲν ἥμιν διοίσει· ἀρκεῖ γάρ ἥμιν πρὸς τὸ δεῖξαι οὐδὲ 20
οὐ μόνη τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχει τὸ μηδὲν ἐναντίον, εἴ γε καὶ τοῖς ἀφωρισμένοις
ποσοῖς τοῦτο ὑπάρχει. ἀφωρισμένα δὲ ποσὰ λέγουσιν ὅσα ὠρισμένην τινὰ
10 ἔχουσι ποσότητα καὶ μὴ τῇ πρὸς ἔτερον σχέσει λέγονται.

p. 3633 Δοκεῖ δὲ ἡ οὐσία μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ 25
ἡττον.

Ἐπὶ πέμπτον παρακολούθημα μετῆλθε, λέγω δὴ τὸ τὴν οὐσίαν μὴ
ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. τοῦτο δὲ τῷ πρὸ αὐτοῦ ἔστιν ἀκό- 30
λουθον καὶ ἐξ ἐκείνου ἔσχε τὴν γένεσιν | τοῦ λέγοντος τῇ οὐσίᾳ μηδὲν 61r
εἴναι ἐναντίον· ἐν τούτοις γάρ πέφυκε γίνεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον
ἐν οἷς καὶ ἡ ἐναντιότης. καὶ τοῦτο οὐχ ἀπλῶς· οὐ γάρ ὅσα ἔστιν ἐνα-
ντία, δέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον, ἀλλ' ὅσα τῶν ἐναντίων πέφυκε μί- 5
γνοσθαι ὅληλοις· τὸ γάρ ἄρτιον καὶ τὸ περιττὸν ἐναντία ὅντα οὐκ ἐπιδέ-
χεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον, ἐπειδὴ οὐδὲ μίγνυσθαι πέφυκεν· οὔτε γάρ
ἐστιν ἄρτιον ἄρτιον μᾶλλον ἄρτιον οὐδὲ περιττὸν περιττὸν μᾶλλον περιτ-
τόν. λευκὸν δὲ εἴναι λέγεται λευκοῦ μᾶλλον λευκόν, ἐπειδὴ τῷ μέλανι
πέφυκε μίγνυσθαι· ἐκεῖνο γάρ λέγεται μᾶλλον λευκὸν τὸ πλείονα τὴν 10
ἀπόστασιν ἔχον τοῦ μέλανος, ἡττον δὲ λευκὸν λέγεται τὸ πλείονα τὴν
25 μᾶλιν τὴν πρὸς τὸ μέλαν ύποδεξάμενον. καὶ αὐτὸ δὲ ἐσυτοῦ τι μᾶλλον
λευκότερον λέγεται· νῦν γάρ ὃν τι λευκὸν ἑαυτοῦ λευκότερον γίνεται δια-
κριθέντος τοῦ ἐμμιχθέντος ἐν αὐτῷ μέλανος. καὶ ἐπὶ τῶν ὅλων ὅμοίως. 15
εἰ τοίνυν οὐδὲ πάντα τὰ ἐναντία τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον ἐπιδέχεται, ἀλλὰ
μόνως τὰ μίγνυσθαι πέφυκότα, πολλῷ μᾶλλον τὰ μηδὲ ὅλως ἔχοντά τι
30 ἐναντίον οὐκ ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. |

1 τι] οὐδὲν C 4 φησί om. a 5 εἰσὶ F post ποσὰ add. διότι τὸ μέγα
ἐκ μικρῶν πολλῶν συνέστηκε καὶ τὸ πολὺ ἐκ πολλῶν ὅληλων a 7 δούτης F
8 οὐ] μὴ a μόνον C ἀφωρισμοῖς F 10 τῇ] τοῖς F post λέγον-
ται add. τὸ δὲ μικρὸν καὶ μέγα καὶ πολὺ καὶ ὅληλον ἀόριστα a 11 μὴ] οὐχ F
14 τὸ (alt.) om. C post ἡττον add. τὸ δοκεῖ δὲ ἐνταῦθα οὐ τὸ προσποιούμενον ση-
μαίνει, ἀλλὰ τὸ ἀμετάπιστόν τε καὶ ἀκατάθετον a post δὲ add. τὸ ἕδιον a
16 γίν. post ἡττον coll. a 17 ἡ om. F εἰσὶν F 18. 20 τὸ (alt.)
om. C 21 οὐδὲ] απ οὔτε? 22 λέγ. εἴναι coll. C 21 τῇ om. a
25 αὐτὸ] ἑαυτὸ CF 25. 26 μᾶλλον ἑαυτοῦ λευκ. τι coll. C 26 pr. λευκότερον]
απ λευκὸν? 28 ἐπιδέχονται F 30 ἐπιδέξονται F post ἡττον add. ex
Mare. 217 Ἰστέον ὅτι τὰ ἐναντία τέλος εἰσὶ, τὸ δὲ μᾶλλον καὶ ἡττον ὅδος ἐπὶ τὰ ἐνα-
ντία. καὶ καλεῖ μὲν ἐναντία τὸ λευκόν καὶ τὸ μέλαν, μᾶλλον δὲ καὶ ἡττον τὴν ἐκ τοῦ λευκοῦ

p. 3^o34 Λέγω δὲ οὐχ ὅτι οὐσία οὐσίας οὐκ ἔστι μᾶλλον οὐσία. 62^r

Ἐπειδὴ γάρ ἀνωτέρῳ εἶπεν μᾶλλον εἶναι οὐσίαν τὴν πρώτην τῆς δευτέρας (οὐσία γάρ ἔστιν, φησίν, ἡ κυριώτατα καὶ πρώτως καὶ μάλιστα λε- 30 γομένη) καὶ αὐτῆς δὲ τῆς | δευτέρας τὴν κατὰ τὸ εἶδος μᾶλλον οὐσίαν εἶναι 62^v 5 τοῦ γένους λέγων τῶν δὲ δευτέρων οὐσιῶν μᾶλλον οὐσίαν εἶναι τὸ εἶδος τοῦ γένους, εἰκότως ἀπορεῖ πῶς ἀνωτέρῳ λέγων οὐσίαν οὐσίας μᾶλλον εἶναι οὐσίαν νῦν φησι δοκεῖ δὲ ἡ οὐσία μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ 5 μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. ὅπερ ἐπιλυόμενός φησιν ὅτι οὐ κατὰ ταῦτα εἴρηται ἐκεῖ μὲν εἶναι μᾶλλον καὶ ἡττον ἐνταῦθα δὲ οὐ· ἐκεῖ μὲν γάρ 10 τὴν κατὰ βάθος τῶν οὐσιῶν παραβολὴν καὶ τάξιν σκοπῶν ἔλεγε τὴν πρώ-

εὶς τὸ μέλαν μεταβολὴν ἡ τοῦ μέλανος εἰς λευκόν, μὴ ἀθρόως γινομένην ἀλλ᾽ ὁδῷ τινὶ κεχρημένην τὴν κατὰ πρόσβασιν ἐκ τοῦ λευκοῦ ἡ τοῦ μέλανος εἰς τὸ ἔτερον μεταποιήσει· ὅπου οὖν τὰ ἐναντία, ἐκεῖ καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον, καὶ ὅπου οὐκ εἰσὶν ἐναντία, οὐδὲ μᾶλλον καὶ ἡττον· καὶ ὅπου μᾶλλον καὶ ἡττον, ἐκεῖ τὰ ἐναντία, καὶ ὅπου *(οὐ)* μᾶλλον καὶ ἡττον, οὐδὲ τὰ ἐναντία· ἀεὶ γάρ ταῦτα τὰ τέσσαρα συμβαίνει ἀλλήλοις. ἀλλὰ ταῦτα κατὰ πλάτωνα ἔμμεσα λέγεται· οὐδὲ γάρ ἀθρόον ἡ φύσις μεταπηδᾷ ἀπὸ τοῦ ἐναντίου εἰς τὸ πάντη ἐναντίον, ἀλλ᾽ ὁδῷ τινὶ κέχρηται καὶ γίνεται ἡττον λευκὸν καὶ ἔτι ἡττον καὶ οὕτω μέλαν· ἀριστοτέλης δὲ οὐ πάντα τὰ ἐναντία κατὰ πλάτωνα ἔμμεσα λέγει, ἀλλ᾽ οὐδὲ καὶ ἄμεσα ἐναντία, εἰ καὶ δύο μόνον, ἄρτιον καὶ περιττὸν καὶ νόσον καὶ ὑγείαν. τινὲς δέ φασιν, ὅτι καὶ τούτων εἰσὶ μέσα· τοῦ γάρ ἄρτιον τοῦ διχῇ διαιρουμένου καὶ τοῦ περιττοῦ τοῦ μὴ δίχα διαιρουμένου μέσοι τρεῖς, ὃ ἄρτιάκις ἄρτιος, ὅστις ἔως μονάδος διχῇ διαιρεῖται, ὡς ὁ λβ' εἰς τέσσαρα καὶ δύο καὶ δύο καὶ ἔν, καὶ ὁ περιστάρτιος, ὅστις πολλὰς τομὰς ἄρτιας δεξάμενος εἰς περιττὸν ἀριθμὸν λήγει, ὡς ὁ μηρ' εἰς τέσσαρας λέγει τὸν ἀριθμὸν λήγει τὸν τρία, καὶ ὁ ἄρτιοπεριττος, ὅστις διχῇ μὲν διαιρεῖται, εὐθέως δὲ τὰ τμῆματα αὐτοῦ περιττά εἰσιν, ὡς ὁ ιη' εἰς θ' καὶ θ' διαιρούμενος. καὶ ἄρτιον μὲν καὶ περιττοῦ μέσοι, ὡς φασιν, οἱ εἰρημένοι, νόσου δὲ καὶ ὑγείας ἡ ἀνακόμισις. εἰ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον οὐκ ἐπιδέχεται ἡ οὐσία, πῶς ἐν τῷ περὶ γενέσεως καὶ φυσικᾶς λέγει τὸν ἀέρα ἡττον θερμὸν ὡς πρὸς τὸ πῦρ; τὸ γάρ πῦρ τοῦ ἀέρος μᾶλλον θερμὸν καὶ ὁ ἀήρ τοῦ ὅδατος μᾶλλον ὑγρὸν καὶ τὸ ὅδωρ τῆς γῆς μᾶλλον ψυγρὸν καὶ ἡ γῆ τοῦ πυρὸς μᾶλλον ἔηρόν· οὐσίαι δὲ ταῦτα. καὶ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι αἱ ποιότητες πάλιν αὗται τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον ἐδέξαντο οὐχ ὡς οὐσίαι, ἐκάστῃ γάρ πλείστη ἔστιν ἐν τῷ οἰκείῳ ὑποκειμένῳ, ὡς δὲ συμβεβηκότα ἐπιτείνονται καὶ ἀνίενται· τὸ γάρ ἡττον, ὅπερ τὸ μᾶλλον γινόμενον, οὐκ ἀπώλεσε τὸ εἶδος, ὁ δὲ ἀήρ μέτρα πυρίας θερμότητος λαβὼν οὐκ ἔμεινεν ἀήρ. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐκ ἐν μόνοις συμβεβηκόσιν ἔστι τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον, ὅτε οὐ ποιεῖ εἴδους ἐξαλλαγήν· μᾶλλον γάρ ζῆ ὁ νοῦς τῆς ψυχῆς. οὐ πάντως δὲ διὰ τὴν μίξιν τοῦ ἐναντίου γίνεται τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον· καὶ γάρ ἀθάνατος ἡ ψυχή, ἡττον τοῦ νοῦ ζῆ. καὶ ἔσται τὰ τέσσαρα στοιχεῖα σύνθετα· ἔσται γάρ τὸ πῦρ ὑγρὸν ὡς ἡττον τῆς γῆς ζηρόν, καὶ τὸ ὅδωρ ζηρὸν ὡς λειπόμενον τοῦ ἀέρος κατὰ τὴν ὑγρότητα, καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων στοιχείων δμοίως. ἀλλ' εἰδοπεποίηται πᾶσα (l. πάντα) καὶ ὑφέσεις εἰδῶν εἰσιν· ὡς καὶ ἡ σελήνη ἐσγάτη οὐσία τῆς πέμπτης οὐσίας, καίπερ μὴ μετέχουσα τῶν ὑπὸ σελήνην, ἔχει τι ἐν αὐτῇ ἀνομοειδές (sic), ὡς δηλοῖ τὸ ἐν ταῖς παντελήνοις ἐν μέσῳ αὐτῆς φαινόμενον πρόσωπον καὶ τὸ ἀνθρακοειδὲς γρῦμα τὸ ἐν ταῖς ἐκλείψεσιν αὐτῆς φαινόμενον ἀνομοιομερὲς θν· οὐδέτερον γάρ τούτων μίξει γῆς, ἀλλ' ὑφέσει τοῦ φωτοειδοῦς τῆς πέμπτης οὐσίας. α 1 μᾶλλον καὶ ἡττον οὐσία a 2 μᾶλλον εἶπεν coll. Ca 3 φησιν ἔστιν coll. a φησίν] p. 2^a5 κυριώτατά τε a Arist. 6 λέγων] p. 2^b7 7 post φησι add. ἔστιν C 7. 8 δοκεῖ—ὅτι om. C 7 μὴ] οὐκ F (cf. p. 75,11)

την τῆς δευτέρας μᾶλλον εἶναι οὐσίαν ώς μᾶλλον τῷ πολλῷ συνεγνωσμένη^{62v}
νην ἀνθρώπῳ, καὶ τῆς δευτέρας μᾶλλον τὸ εἶδος διὰ τὸ ἐγγυτέρω εἶναι
μᾶλλον τῆς πρώτης τὸ εἶδος ἡπερ τὸ γένος· ἐνταῦθα δὲ τὴν κατὰ πλάτος
ποιούμενος παραβολήν φησιν ὅτι οὐδὲ τὸ ἄτομον μᾶλλον καὶ ἡττόν εἰσιν
οὐσία, οὔτε αὐτὸν οὐτεὶς ἔτερον ἔτερου· τὸν γάρ Σωκράτην οὔτε αὐτὸν
τὸν έαυτοῦ μᾶλλον καὶ ἡττον ἀνθρωπον εἴποι τις ἀν οὔτε Σωκράτην Πλά-
τωνος μᾶλλον ἀνθρωπον. ἀλλ’ οὐδὲ τὸ εἶδος οὔτε αὐτὸν οὐτεὶς ἄλλο
ἄλλου μᾶλλον οὐσία εἰσιν, οἷον ἵππος ἀνθρώπου οὐδὲν μᾶλλον οὐσία. καὶ
ἐπὶ τῶν γενῶν ὥσαύτως.

10 Τοῦτο δὲ τὸ ἕδιον ἡτοι παρακολούθημα πάσῃ μὲν ὑπάρχει τῇ²⁰
οὐσίᾳ, οὐ μέντοι γε μόνη· καὶ γάρ τὸ ποσὸν οὐκ ἐπιδέχεται τὸ
μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον, ἐπεὶ μηδὲ ἔχει τι ἐναντίον, ἀλλ’ οὐδὲ τὸ
ἄρτιον οὐδὲ τὸ περιττόν, ἐπειδὴ μηδὲ πέφυκε ταῦτα μάγνυσθαι. διὰ τί
δὲ μὴ ὕσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἕδιον ἔλεγε πρὸς τῷ τέλει ‘οὐκ ἕδιον δὲ²⁵
15 τοῦτο τῆς οὐσίας, ἐπειδὴ εἰ καὶ πάσῃ φέρε ὑπάρχει, οὐ μέντοι γε μόνη,
ἥγουν μόνη μὲν οὐ πάσῃ δέ’, οὕτω καὶ ἐνταῦθα πεποίηκε καὶ εἴπεν ὅτι
οὐκ ἕδιον τοῦτο τῆς οὐσίας, εἰ καὶ πάσῃ ὑπάρχει, καὶ γάρ τὸ ποσὸν οὐκ
ἐπιδέχεται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον; λέγομεν ώς ἐναργὲς δὲν ἐκ τῶν εἰρημένων³⁰
τοῦτο κατέλιπεν· | ἐπειδὴ γάρ συνημμένα εἰσιν, ώς εἴπον, τὰ παρακολου-^{63r}
20 θήματα καὶ ἡκολούθει πάντως τὸ μὴ εἶναι τι μᾶλλον καὶ ἡττον τῷ μὴ
ἔχειν ἐναντίον, ἔδειξε δὲ μικρῷ πρόσθεν μήτε τῇ οὐσίᾳ μήτε τῷ ποσῷ
ὑπάρχειν τι ἐναντίον, ἥμιν κατέλειψε τὸ συναγαγεῖν καὶ προσυπακούσαι ὅτι⁵
οὐ μόνη τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχει τὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον,
ἀλλὰ καὶ τῷ ποσῷ.

25 p. 4a10 Μάλιστα δὲ ἕδιον τῆς οὐσίας δοκεῖ εἶναι τὸ ταῦτὸν καὶ
ἐν ἀριθμῷ δὲν τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικόν.

Τοῦτο ἔκτον παρακολούθημα ἕδιον ὑπάρχον τῆς οὐσίας ἀποδέδωκεν,²⁰
ἡπερ καὶ τῶν ἄλλων μᾶλλον ἐκκρίνει, λέγω δὴ τὸ μίαν τῷ ἀριθμῷ καὶ
τὴν αὐτὴν μένουσαν τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικήν· Σωκράτης γάρ εἰς καὶ
30 ὁ αὐτὸς μένων ποτὲ μὲν θερμαίνεται ποτὲ δὲ φύχεται, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων²⁵
ποιοτήτων ὄμοίως καὶ τῶν λοιπῶν συμβεβηκότων. τοῦτο δὲ μόνη μὲν
ὑπάρχει τῇ οὐσίᾳ, οὐ μέντοι γε πάσῃ· οὐδὲν γάρ ἄλλο τῶν παρ’ αὐτὴν
πέφυκεν ἐν καὶ τὸ αὐτὸν μένον τῷ ἀριθμῷ τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικόν,
λέγω δὴ τὰ συμβεβηκότα· πάντα γάρ τὰ παρ’ αὐτὴν συμβεβηκότα εἰστίν.

1 εἶναι ante τὴν πρ. (p. 76,10) coll. C 2 ἐγγύτερον Ca 3 μᾶλλον εἰεῖας
εἴπερ F 6 ἀνθρώπων οι. C εἴπη F 7. 8 ἄλλου ἄλλο coll. C 10 ἡτοι]
ἡ τὸ CF τῇ οι. C 13 ἐπεὶ α 14 τὸ τέλος F 16 εἰ γοῦν C 8τι
οι. F 17 τῆς οι. Ca καὶ γάρ τὸ] τὸ γάρ F 18. 23 τὸ (ante ἡττον) οι. C
19 εἰσὶν F εἴπον] p. 75,14 20 ante ἡκολ. add. οὐδὲ α ἡκολούθει Laur. 72,1:
ἡκολούθη CFa 21 πρότερον α 22 τὸ] τοῦ C: τοῦτο α 23 τῇ οι. α 27 ἀπέ-
δωκεν C 28 ἐγκρ. F 32 οὐδὲν] οὐδὲ C παρ’ in lae. οι. F 33 καὶ τῷ
ἀρ. τὸ αὐτὸν μ. coll. C μένων F 34 έαυτὴν F εἰσὶν α

οὐδὲ γὰρ πέφυκεν δλως συμβεβηκὸς συμβεβηκότι | ὑποκεῖσθαι πρὸς ὅπαρ- 63^v
 ξιν· οὐχ ὑπόκειται γὰρ τὸ λευκὸν τῷ μέλανι ἢ τῷ θερμῷ οὐδὲ τῶν τοι-
 ούτων οὐδενί. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συμβεβηκότων ἡ αὐτὸς λόγος. οὐκοῦν
 οὐδὲ τῶν ἐναντίων ἔστι δεκτικόν. μόνη μὲν οὖν τοῦτο ὑπάρχει, οὐ μέν-
 5 τοι γε πάσῃ· τῇ γὰρ δευτέρᾳ οὐδαμῶς τοῦτο ὑπάρχει· οὐδὲ γὰρ κυρίως 5
 ἀν λεγούσῃ οὔτε τὸ γένος οὔτε τὸ εἶδος ἐν καὶ ταῦτὸν τῷ ἀριθμῷ· τὸ
 γὰρ ἐν τῷ ἀριθμῷ περὶ τὰ ἀτομα κυρίως θεωρεῖται. ἄλλως τε εἰ καὶ ἐν
 εἴη, οὐχ ἔστι τῶν ἐναντίων δεκτικόν· οὐ γὰρ σῶμά ἔστιν, ἵνα ἐπιδέξηται
 θερμότητα ἢ ψῦξιν ἢ τι τῶν τοιούτων. ὅμοίως δὲ οὐδὲ τὸ γένος. ἀλλ' 10
 10 εἰ ἄρα, ταῦτα λέγονται τῶν ἐναντίων εἶναι ποιητικὰ ἢ εἰς τὰ ἐναντία διαι-
 ρεῖσθαι, τὸ θυητὸν λέγω καὶ τὸ ἀθάνατον, τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἀλογον. εἰ
 δέ τις ἀκριβέστερον ἐπιβλέψειεν, οὐδὲ ἐναντία ταῦτά ἔστι· τὰ γὰρ ἐναντία
 φθαρτικά ἔστιν ἀλλήλων, ταῦτα δὲ ὑποστατικά ἀλλήλων μᾶλλον ἔστιν ἢ 15
 φθαρτικά· τὸ γὰρ ἀπλῶς λογικὸν καὶ ἀθάνατον ὑφίστησι τὰ ἀλογα καὶ
 15 τὰ θυητά.

Εἰ τοίνου μὴ πάσῃ ὑπάρχει τῇ οὐσίᾳ, τί δή ποτε μάλιστα αὐτῆς
 φησιν αὐτὸς εἶναι ἴδιον; λέγομεν οὖν ὅτι ἐξ τινών ως ἴδιων τῇσι οὐσίαις 20
 ἀποδεδημένων τὸ μὲν πρῶτον καὶ τὸ τέταρτον καὶ τὸ πέμπτον πάσῃ
 μὲν ὑπῆρχον τῇ οὐσίᾳ, οὐ μέντοι γε μόνη, λέγω δὴ τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ
 εἶναι, ὅπερ καὶ τῇ διαφορᾷ ὑπῆρχε, καὶ τὸ τέταρτον τὸ μηδὲν ἐναντίον
 αὐτῇ εἶναι, ὅπερ καὶ τοῖς ποσοῖς ὑπῆρχεν, ἔτι τε καὶ τὸ πέμπτον, λέγω 25
 δὴ τὸ μὴ ἐπιδέξεισθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ηττον, ὅπερ καὶ αὐτὸς τοῖς πο-
 σοῖς ὑπῆρχε. τὸ μέντοι γε δεύτερον, ὅπερ ἦν τὸ συνωνύμως ἀπ' αὐτῶν
 λέγεισθαι πάντα. οὔτε μόνη οὔτε πάσῃ· οὔτε γὰρ τῇ πρώτῃ, ἐπειδὴ καὶ
 25 ταῖς διαφοραῖς· τὸ δὲ τρίτον τὸ τόδε τι σημαίνειν καὶ πρὸς τούτῳ τὸ ἔκ-
 τον, λέγω δὴ τὸ ἐν καὶ ταῦτὸν τῷ ἀριθμῷ μένον τῶν ἐναντίων εἶναι 64^r
 δεκτικόν, μόνη τῇ οὐσίᾳ ὑπῆρχεν, εἰ καὶ μὴ πάσῃ. τῶν μὲν οὖν τεττά-
 ρων οὐδὲ ἐν ἐκκρίνει εἰκότως, διότι οὐ μόνη ὑπῆρχον· οὐδεὶς γὰρ ἀν φαίη
 ἴδιόν τινος εἶναι, εἰ καὶ παντὶ πρόσεστι τῷ ὑποκειμένῳ, τὸ καὶ ἄλλω
 30 ὑπῆρχον, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ μόνω, εἰ καὶ μὴ παντί. διὰ τί δὲ τῶν δύο, 5
 τοῦ τε τρίτου καὶ τοῦ ἔκτου, προσκρίνει τὸ ἔκτον; διότι ἐκεῖνο μὲν κατὰ
 μόνην τὴν φωνὴν ἐδόκει τῇ δευτέρᾳ οὐσίᾳ ἐφαρμόζειν, λέγω δὴ τὸ τόδε
 τι σημαίνειν, τοῦτ' ἔστιν ἐνικὸν ἀριθμόν, *(τὸ)* ἐνταῦθα δὲ κατ' αὐτὸς τὸ
 πρᾶγμα δοκεῖ ἐφαρμόζειν. διόπερ ἵνα δεῖξιμεν καὶ πάσῃ τῇ οὐσίᾳ ἐφαρ- 10

2 θερμῷ] ἀριθμῷ F 3 τῶν om. a 4 post οὖν add. τῇ οὐσίᾳ F 8 post εἴη
 addas τὸ εἶδος (ef. v. 9) οὐ] οὐδὲ Ca γὰρ σῶμά ἔστιν in lac. om. C 10 εἰ]
 ἢ F λέγονται] καὶ C εἰς] ἐκ F¹ 13 εἰσιν (pr. l.) C εἰσιν (alt. l.) a
 16 αὐτῆς om. C 17 ἴδιον εἶναι coll. C ἐξ om. C 17.18 ἀποδ. τῇς οὐσ. coll. C
 18 ἀποδιδομ. a 19 δὴ] δὲ F ἐν μὴ coll. F 20 διαφ.] φθαρᾶ F¹ 21 αὐτῇ om.
 Ca 22 τὸ (ante ηττον) om. C 23 τὸ συν. Paris. 2051: συν. τὸ CfA ὑπ'
 αὐτῶν a 24 οὔτε γὰρ] an οὐδὲ γὰρ? 24. 25 ἐπειδὴ—διαφοραῖς post μόνη (24)
 transponas. 24 καὶ superscr. C 25 τοῦτο F 27 μὴ superscr. F²
 28 ἐγκρ. C οὐ] οὐδὲ C ὑπῆρχεν a 29 ἄλλο C 30 τὸ] τῷ F
 31 ἔκτον in lac. om. F ἐκεῖνο] ἐκεῖ F 33 σημ. τι coll. F τὸ addidi

μόζον τὸ ἀποδοθὲν ἔδιον, μικρὸν ἐναλλάξαντες τὸ εἰρημένον οὗτως εἴπωμεν 6.1r
 ‘μᾶλιστα δὲ ἔδιον τῆς κατηγορίας τῆς οὐσίας διοκεῖ εἶναι τὸ τὰ ὑπ’ αὐτὴν ἄτομα
 παρὰ μέρος τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικόν’· οὗτο γάρ καὶ πάσης τῆς οὐσίας
 κατηγορηθήσεται τοῦτο τὸ ἔδιον καὶ οὐδεμιᾷ τῶν ἄλλων ἀρμότει· οὕτε 15
 5 γάρ τὰ τοῦ ποσοῦ ἄτομα, τὰ δέκα εἰ τύχοι, οὔτε τὰ τοῦ ποιοῦ, οἷον τὸ
 ἐν τῷδε τῷ λίθῳ λευκόν, παρὰ μέρος τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικόν. |

p. 4a10 Μάλιστα δὲ ἔδιον τῆς οὐσίας διοκεῖ εἶναι τὸ ταῦτὸν 64v
 καὶ ἐν ἀριθμῷ δὲ τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικόν.

“Ἐν μὲν ἀριθμῷ, ἵνα τὸ αὐτὸ φυλάττηται ὑποκείμενον, ταῦτὸν δέ,
 10 ἵνα μὴ μεταβάλλῃ καθ’ ὑπόστασιν· τὸ γάρ χρῶμα ἀπὸ λευκοῦ μέλαν γέ- 5
 νεται μεταβάλλον καθ’ ὑπόστασιν (ἐν γάρ τῷ λευκὸν εἶναι ἔχει τὴν οἰ-
 κείαν ὑπόστασιν, ὥστε μεταβάλλον εἰς μέλαν μετέβαλλε καθ’ ὑπόστασιν),
 ὁ δὲ Σωκράτης μένων εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ποτὲ μὲν θερμὸς γίνεται ποτὲ δὲ
 ψυχρός, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅμοίως. δεκτικὸν δὲ τῶν ἐναντίων, 15
 15 ἐνδείξηται τὴν δύναμιν τοῦ παρὰ μέρος δέχεσθαι τὰ ἐναντία· οὐ γάρ εἶπε
 ‘δέχεσθαι τὰ ἐναντία’ (ἥν γάρ ἀν ἐν τῷ αὐτῷ τὰ μαχύμενα), ἀλλὰ δεκ-
 τικόν, ἵνα τὴν δύναμιν, ὡς εἶπον, ἐνδείξηται. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων κατη-
 γοριῶν οὐδὲν τῶν τοιούτων φαίνεται. ἀλλ’ ἵσως ἐρεῖ τις ‘τί οὖν; καὶ δὲ 20
 20 ὁ κόραξ δεκτικός ἐστι λευκότητος ἢ ὁ κύκνος μελανίας; πῶς οὖν εἶπε τῶν
 ἐναντίων εἶναι δεκτικόν?’ ἀλλὰ λέγομεν ὅτι εἰ μὲν εἶπε πάντων τῶν ἐναντίων
 δεκτικὴν εἶναι πᾶσαν οὐσίαν, εἶχεν ἀν λόγον ἢ ἀπορία καὶ ἐπὶ κόρακος καὶ
 25 ἐπὶ ἄλλων μυρίων· οὐδὲ γάρ τὸ ψιμύθιον μέλαν γένοιτο ἀν μένον ψιμ-
 ύθιον, οὐδὲ τὸ πῦρ μένον πῦρ φύξεως ἢ ὑγρότητος ἐστι δεκτικόν, οὐ τὸ ὑδωρ
(ὕγροτητος), οὐχ ἢ γῆ κουφότητος. νῦν δὲ οὐκ εἶπε πάντων ἀλλ’ ἀπλῶς τῶν
 30 ἐναντίων, ὥστε καὶ ὁ κόραξ εἰ καὶ μὴ δέχεται λευκότητα ἢ ὁ κύκνος μελανίαν,
 ἀλλ’ οὖν θερμότητα καὶ ψυχρότητα δέχονται καὶ ἄλλας ἐναντίας ποιούτητας. 25

2 τῆς κατηγορίας om. a 6 εἰσὶ C δεκτικόν α post δεκτ. add. ex
 Marc. 217 πρόσκειται τὸ παρὰ μέρος, ἐπειδὴ οὐχ ἄμα λευκαίνεται ὁ σωκράτης, οὐδὲ ἄμα
 γοστεῖ καὶ ὑγραίνει. τὸ δὲ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν τῷ ἀριθμῷ πρόσκειται, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἀριθμὸς
 δέχεται τὰ ἐναντία, ἄρτιον καὶ περιττόν, ἀλλ’ οὐχ εἰς τῷ ἀριθμῷ, ἀλλὰ εἰς τῷ εἰδει, διότε
 οὐδὲ ὡς ἐν ἀριθμῷ συνίσταται τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν, ἀλλ’ ὡς ἐν ὅλῃ τῇ δύναμένῃ καὶ
 εἰς ἄρτιον καὶ εἰς περιττόν διαιρεῖσθαι. τὸ γάρ πηγαδίον ἕνδον καὶ εἰς ἄρτιον διαιρεῖται καὶ
 εἰς περιττόν. καὶ οἱ ἄρτιοι ἵπποι δύνανται περιττοὶ γενέσθαι προσθήκῃ ἑτέρου. καὶ τὸ σῶμα
 δὲ εἰ καὶ δέχεται τὰ ἐναντία, οὖν λευκὸν καὶ μέλαν, ἀλλ’ οὐχ ἐν τῷ ἀριθμῷ, ἀλλὰ τῷ εἰδει
 ἐν. ἀλλὰ γάρ ἐπ’ αὐτῆς τῆς λέξεως τῆς ἀριστολεικῆς σκοπήσωμεν τὸ λεγόμενον. a
 8 τῷ ἀρ. F οὖν om. CF (cf. p. 77,25) post οὐ add. παρὰ μέρος a 9 μὲν
 γάρ a 10 ὑπὸ F 11 τῷ] τὸ F 11. 12 οὐκ.] ἔδιαν C 12 μετέβαλε a
 15 δεῖξῃ a 15. 16 οὐ—ἐναντία om. F 16 ἀν om. a τῷ om. CF μαχ.]
 δέχομενα F 17 τῶν ἄλλ. δὲ coll. C 18 καὶ om. C 20 δεκτ. εἶναι coll. C
 22. 23 ψιμύθιον (*ubique*) C 22 γίνοιτο F 23 μένων (pr. l.) F οὐδὲ τὸ ὑδωρ οὖθις
 24 ἕγροτητος addidit 24. 25 πάντων ἀλλ’ ἀπλῶς τῶν ἐναντ. Paris. 2051: πάντιος ἀλλ’ ἀπλῶς
 τῶν ἐναντ. a: πάντων ἐναντ. CF 25 alt. καὶ om. C ἐπιδέχοιτο C 26 οὖν om. a

καὶ τὸ πῦρ οὖν εἰ καὶ μὴ δέχεται ψῆσιν ἢ ὑγρότητα ἢ τι τῶν ἔαυτῷ 64^v ἐναντίων, ἀλλ’ οὖν δέχεται τὴν ἐπὶ τὸ κάτω φορὸν βίᾳ, πεφυκός ἐπὶ τὸ ἄνω φέρεσθαι. τί δὲ ἀν εἴποιμεν περὶ ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἀπλῶς τῶν οὐρανίων; ἔκαστον γάρ τούτων ἐν ὃν καὶ ταῦτὸν τῷ ἀριθμῷ δυως τῶν 20 ἐναντίων οὐκ ἔστι δεκτικόν, | εἰ μὴ τις ἐνταῦθα τὰς ἀντικειμένας λάβῃ 65^v κινήσεις, διότι φέρονται μὲν σὺν τῷ παντὶ τὴν ἀπ’ ἀνατολῶν, αὐτὰ δὲ καθ’ αὐτὰ τὴν ἐναντίαν. ἔστι δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπτὰ πλανωμένων λαβεῖν καὶ τὴν ἀπὸ τῶν νοτίων ἐπὶ τὰ βόρεια καὶ πάλιν ἀπὸ τούτων ἐπὶ τὰ 5 νότια λαβεῖν μετάβασιν καὶ ἐπὶ τὴν κατὰ τὸ ἀπόγειον αὐτῶν καὶ περίγειον 10 ἐναντίωσιν συνέδους τε καὶ ἀποστάσεις αὐτῶν, ἐπὶ δὲ τῆς σελήνης καὶ τοὺς φωτισμοὺς αὐτῆς καὶ τὰς ἐκλείψεις, ως μόνην τὴν ἀπλανὴν δοκεῖν τῶν ἐναντίων ἀνεπίδεκτον εἶναι. ἀλλως τε φθάσαντες εἴπομεν θτι μόνη τῇ οὐσίᾳ τοῦτο ὑπάρχει, οὐ πάση δέ· οὐδὲ γάρ τοῖς εἰδεσί τε καὶ γένεσιν, 10 ἀλλὰ τοῖς ὑπὸ ταῦτα ἀτόμοις. τὰ δὲ μοναδικὰ οὐδὲ ὅλως γένους εἰσὶν ἢ 15 εἴδους τινὸς ἀτομα, οἷον ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, καὶ ὁ οὐρανὸς δὲ ὅλος μοναδικόν τί ἔστιν. οὐκ ἐλέγχεται οὖν ὁ Ἀριστοτέλους λόγος, καν τὰ 20 οὐράνια μὴ εἴη τῶν ἐναντίων δεκτικά· ὁ γάρ λόγος περὶ τῶν ὑπὸ τὰ γένη καὶ τὰ εἰδῆ ἀτόμων, οὐ περὶ πάσης οὐσίας, καὶ δτι μόνη τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχει τοῦτο, εἰ καὶ μὴ πάση, καν μηδὲ τοῖς ἀτόμοις ἀπασιν ὑπάρχῃ. |

20 p. 4a22 Εἰ μὴ τις ἐνίσταιτο τὸν λόγον καὶ τὴν δόξαν φάσκων 65^v τῶν τοιούτων εἶναι· ὁ γάρ αὐτὸς λόγος ἀληθῆς τε καὶ ψευδῆς 5 δοκεῖ εἶναι, οἷον εἰ ἀληθῆς εἴη ὁ λόγος. τὸ καθῆσθαι τινα, ἀναστάντος αὐτοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος λόγος ψευδῆς ἔσται.

’Απορίαν τινὰ ἔαυτῷ ἐπάγει, ἦν εἰκὸς ἢν τινα ἀπορῆσαι, καὶ 25 ταῦτην ώς οἶν τε ἢν ἐπιλύεται· ἡπόρησε γάρ ὃν τις πῶς μόνης τῆς

1 οὖν ομ. a εἰ καὶ] ἐὰν C δέχηται C ἔαυτῷ scripsi: ἐν αὐτῷ CF: αὐτῷ a 2 ἐναντίων Laur. 72,1: ἐναντίον Fa: τὸ ἐναντίον C 5 κάνταῦθα a λάβοι] ἔχει F¹: λάβῃ a 6. 7 αὐτὸν δὲ καθ’ αὐτοὺς CF 7 καὶ ομ. a 8 καὶ τὴν—λαβεῖν (9) ομ. F 9 ἐπὶ (post καὶ) εἰcias 10 αὐτῶν post τε coll. a 11 δοκεῖ F 12 εἶναι ἀνεπίδ. C: ἐναπόδεκτον εἶναι F εἴπωμεν F (cf. p. 78,4) μόνη τῇ] μὲν τῇ F: τῇ μὲν a 13 ὑπ. τοῦτο coll. C 14 ὑπ’ αὐτὰ a γένη Ca 15 ὁ (utrobiique) ομ. C καὶ (utrobiique) ομ. F ἢ ομ. C ὅλως Ca 16 ἐλέγχετο (sic) F ἀριστοτελεῖκός C 17 ἢ a (cf. p. 2,29) περὶ ομ. C 18. 19 καὶ ὅτι—ὑπάρχῃ εἰcias 19 ὑπάρχει F¹ post ὑπάρχῃ add. ex Marc. 217 ὡς τινες ὑπέλαβον διὰ τὸν κύκλον κατὰ τὸ λευκόν μὴ μεταβάλλοντα. καν γάρ τὴν ἀντίθεσιν ταῦτην μὴ ἐπιδέχηται, ἀλλ’ οὖν ἐτέραν, ἡπερ εἴρηται, ἀντίθεσιν δέχεται, τὴν κατὰ τὸ θερμὸν καὶ ψυχρὸν καὶ ὑγρόν. αἱ δεύτεραι δὲ οὐσίαι ἀτρεπτοι οὖσαι οὐ δέχονται τὰ ἐναντία. ὅμοίως καὶ τὰ οὐράνια ἀτρεπτα δῆτα, ἐφ’ ὅσον εἰσὶν, οὐ δέχονται τὰ ἐναντία. ἀποροῦσι δέ τινες ὅτι ὁ καθόλου ἄνθρωπος, εἰ μὲν τρεπτὸς ἔσται, τῶν ἐναντίων δεκτικός, εἰ δὲ μὴ τρεπτός, λοιπὸν θεός, ὅπερ ἀτοπον. καὶ φαμέν, κατὰ μὲν τὰ συστατικὰ αὐτοῦ μέρη, οἷον τὸ ζῶον τὸ λογικόν τὸ θητόν, ἀτρεπτός ἔστιν. οὐδεὶς γάρ ἄνθρωπος ζῶον ὃν γίνεται ἀξως ἢ λογικός ὃν ἀλογος ἢ θητός ἀθάνατος. οὕτω γάρ καὶ πλάτων δοξάζει, κατ’ οὐσίαν μὲν ἀτρεπτον, κατ’ ἐνέργειαν δὲ τρεπτὴν εἶναι λέγων τὴν λογικὴν ψυχήν. a 20 μὴ ἄρα a ἐνίστατο F: ἐνίσταται a 21 τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικά Arist. τε ομ. Arist. 22 εἶναι δοκ. coll. Arist. τὸ] τοῦ F 23 λόγος ομ. C 24 ἔαυτοῦ a εἰκός] ἐκεῖνος F 25 ταῦτην ομ. a ἐπιλύσαι C

οὐσίας φησὶ εἶναι τὸ ταῦτὸν καὶ ἐν ἀριθμῷ οὖσαν τῶν ἐναντίων 65^v εἶναι δεκτικήν· ἴδου γάρ καὶ ὁ προφορικὸς λόγος καὶ ἡ δόξα ἐν καὶ τὸ 15 αὐτὸν μένοντα ἀληθείας καὶ ψεύδους παρὰ μέρος εἰσὶ δεκτικά· ὁ γάρ λόγος ὁ λέγων ‘Σωκράτης κάθηται,’ εἰ μὲν τύχοι καθήμενος ὁ Σωκράτης, 5 οἱ ἀληθεύει, ἀναστάντος δὲ πάλιν αὐτοῦ ὁ αὐτὸς οὗτος ψεύδεται. ὅμοίως δὲ 20 καὶ ἡ δόξα ἡ περὶ καθήμενου Σωκράτους, εἰ μὲν τύχοι καθήμενος, ὅρθως δοξάζει, ἀναστάντος δὲ αὐτοῦ ἡ αὐτὴ ψευδῶς δοξάζει. ὅστε ὁ αὐτὸς λόγος καὶ ἡ αὐτὴ δόξα ἐν καὶ ταῦτὸν μένοντα δεκτικά εἰσιν ἀληθείας καὶ ψεύδους. ἐπιλύεται οὖν τὴν ἀπορίαν διγῶς, κατά τε τὴν λεγομένην ἀντί- 25 10 παράστασιν καὶ τὴν ἔνστασιν. ἀντιπαράστασις δέ ἐστι τὸ καταδέξασθαι μὲν τὴν ἀπορίαν δεῖξαι δὲ δτι καὶ οὕτως ἔχουσα οὐδὲν λυμαίνεται τὸ λε- γόμενον, ἔνστασις δέ ἐστι τὸ μηδὲ ὅλως τὴν ἀπορίαν δέξασθαι, ἀλλὰ ἀνατρέψαι αὐτὴν ως οὐχ οὕτως ἔχουσαν ως ἡπορήθη. καὶ πρῶτον μὲν 30 ἐπιλύεται διὰ τῆς | ἀντιπαραστάσεως λέγων οὕτως· εἰ δέ τις καὶ 66^r 15 τοῦτο παραδέχοιτο, ἀλλὰ τῷ γε τρόπῳ διαφέρει· τὰ μὲν γάρ ἐπὶ τῶν οὐσιῶν αὐτὰ μεταβάλλοντα δεκτικὰ τῶν ἐναντίων ἐστί· ψυχρὸν γάρ ἐκ θερμοῦ γενόμενον μετέβαλλεν (ἡλοίωται γάρ) 5 καὶ μέλαν ἐκ λευκοῦ καὶ σπουδαῖον ἐκ φαύλου. ὠσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἔκαστον αὐτὸν μεταβολὴν δεχόμενον τῶν ἐνα- 20 20 τίων δεκτικόν ἐστιν. ὁ δὲ λόγος καὶ ἡ δόξα αὐτὰ μὲν ἀκίνητα πάντῃ πάντως διαμένει, τοῦ δὲ πράγματος κινουμένου τὸ ἐναν- 10 τίον περὶ αὐτὰ γίνεται. εἰ δὲ καὶ συγχωρήσομεν, φησί, τὸν λόγον τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικόν, ἀλλ’ οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τῇ οὐσίᾳ δέξεται τὰ ἐναντία· ἡ μὲν γάρ οὐσία αὐτὴ κινουμένη ἐκ θερμῆς ψυχρὰ 25 25 γίνεται καὶ ἐκ λευκῆς μέλαινα, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐναντίων ὠσαύτως· ὁ δὲ λόγος ἀκίνητος μένων τῷ πρᾶγμα κινηθῆναι τὴν ἀληθείαν ἡ τὸ ψεῦδος ἐδέξατο· Σωκράτους γάρ καθεσθέντος ὁ λόγος ὁ λέγων αὐτὸν καθῆσθαι ἀληθῆς γίνεται, ἀναστάντος δὲ ψεύδης· ὅστε Σωκράτης ἐστὶν 30 ὁ κινούμενος, ὁ δὲ λόγος ἀκίνητος μένει. καὶ εἰκότως· ἡ γάρ ἀληθεία καὶ τὸ ψεῦδος οὔτε ἐν τοῖς λόγοις ἐστὶ μόνοις οὔτε ἐν τοῖς πράγμασι μόνοις ἀλλ’ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν λόγων πρὸς τὰ πράγματα· ὥσπερ γάρ ἡ 35 ὑπόδεσις οὔτε ἐν τῷ ποδὶ μόνῳ θεωρεῖται οὔτε ἐν τῷ ὑποδήματι, ἀλλ’ 20 ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ὑποδήματος πρὸς τὸν πόδα, οὗτοι καὶ ἡ ἀληθεία ἐν 66^v 20 τῇ ἐφαρμογῇ τῶν λόγων πρὸς τὰ πράγματα. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῆς

1 post φησὶ add. δεῖν α 2 εἶναι om. C δεκτικόν CF post δόξα add. ὃν δὲ μὲν λόγος ὁ τε προφορικὸς ὁ τε ἐνδιάθετος ποσὸν ἡ δὲ δόξα ποιούν α 3 παρὰ μέρος post δεκτ. coll. C: om. a 4 καθεσθέντος F ὁ (ante σωκρ.) om Fa 5 οὗτος ψ.] ψεύδως δοξάζει F 7. 8 ἡ αὐτὴ δ. καὶ ὁ αὐτὸς λ. coll. C 10 τὴν om. C δέ] μὲν οὖν α 12 μηδὲν α δεξ. τὴν ἀπ. coll. C 13 οὐχ] μὴ α 17 μετέβαλεν C Arist. 19 ἔκαστον α αὐτῶν C Arist. 19. 20 τοῦ ἐναντίου C: τούγαντίον F 23 οὐχὶ α 25 ἄλλων] λοιπῶν Ca 27 καθεσθήναι C 31 ὥσπερ γάρ] ὥσπερ C: ὡς γάρ F 33 post ἐφαρ. add. τῶν λόγων πρὸς τὰ πράγματα del. F οὕτω καὶ om. F

δόξης ἐροῦμεν· καὶ γὰρ κάκείνη ἀκίνητος μένουσα τοῦ πράγματος κινη- 66^v
θέντος ἡ ἀληθῆς ἡ φευδής λέγεται. ὅστε τῷ τρόπῳ ἵδιον τῆς οὐσίας 5
ἐστὶ τοῦτο· ἄλλω γάρ τρόπῳ τὸν οὐσία τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικὴ καὶ ἄλλω
ὁ λόγος καὶ ἡ δόξα.

5 p. 4^b 4 Εἰ καὶ τις ταῦτα παραδέχοιτο, τὸν λόγον καὶ τὴν δόξαν
δεκτικὰ τῶν ἐναντίων εἶναι.

Καὶ οὗτοι μὲν διὰ τῆς ἀντιπαραστήσεως. διὰ δὲ τῆς ἐνστάσεως οὗτοις
ἐπιλύεται τὴν ἀπορίαν.

p. 4^b 5 Οὐκ ἔστι δὲ ἀληθὲς τοῦτο.

10

10 Τοῦτ' ἔστιν οὐκ ἀληθές ἐστι τὸ λέγειν τὸν λόγον ἡ τὴν δόξαν δέ-
γεσθαι τὰ ἐναντία· ἀπλῶς γάρ οὐδὲν ὑπ' οὐδενὸς οὔτε ὁ λόγος κινεῖται
οὔτε ἡ δόξα. ὅστε οὐκ ἀν εἴη δεκτικὰ τῶν ἐναντίων· ἡ μὲν γὰρ οὐσία 20
ἐν τῷ δέχεσθαι τὰ ἐναντία τὴν κατὰ τὸ ποιὸν κινεῖται κίνησιν, ταῦτα δὲ
οὐδέτερον ὑφ' ἑτέρου κινεῖται· οὔτε γὰρ ὁ λόγος αἴτιος τοῦ μεταβάλλειν
15 τὸ πρᾶγμα καὶ εἰς τὰ ἐναντία κινηθῆναι οὔτε τὸ πρᾶγμα κινηθὲν παρα- 25
κεκίνηκέ τι τοῦ λόγου· ὁ αὐτὸς γάρ ἔμεινε λόγος ἀκίνητος· οὐδὲ γὰρ πέ-
πονθέ τι· τὰ γὰρ δεχόμενα τὰ ἐναντία πάσχει (πάθος γάρ ἐστιν ἡ εἰς τὰ
ἐναντία μεταβολή), τὰ δὲ πάσχοντα κινεῖται· τὸ πάθος γὰρ κίνησίς ἐστιν.
εἰ τοίνυν ὁ προφορικὸς λόγος οὐχ ὑπομένει, ἀλλ' ἀμα τῷ ῥηθῆναι καὶ 30
20 ἔφθαρται, δῆλον δτι οὐδὲ | κινεῖται (τὸ γὰρ μὴ ὅν πῶς κινηθῆσεται;), εἰ 67^r
μὴ κινεῖται, οὐδὲ πάσχει, εἰ μὴ πάσχει, οὐδὲ τὰ ἐναντία ἐπιδέχεται, ἀλλ'
εἰ ἄρα, τὸν αὐτὸν τῷ εἰδει λόγον φέρουμεν ἐπιδέχεσθαι τὰ ἐναντία καὶ οὐ
τὸν αὐτὸν τῷ ἀριθμῷ. ώσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς δόξης ἐροῦμεν. 5

p. 4^b 17 "Ωστε ἵδιον ἀν εἴη τῆς οὐσίας τὸ ταῦτὸν καὶ ἔν
25 ἀριθμῷ ὅν κατὰ τὴν ἔαυτῆς μεταβολὴν τῶν ἐναντίων εἶναι
δεκτικόν.

Συμπεραίνει διὰ τούτων τὸν λόγον, δεξῖας δτι οὐχ εἰς καὶ ὁ αὐτὸς
μένων ὁ λόγος τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικός, δτι μόνη τῇ οὐσίᾳ τοῦτο 10

1 κάκεῖ F 2. 3 ἡ ἀληθῆς—γάρ τρόπῳ om. F 3 τοῦτό ἔστιν coll. a 5 εἰ
δέ τις a: εἰ δέ τις καὶ Arist. 5. 6 τὴν δ. καὶ τὸν λ. φάσκων τῶν ἐν. δεκτικά F
6 post εἶναι add. οὐκ ἔστιν ἀληθές τοῦτο a 8 ἀπολύεται C 10 ἀλήθεια C
12 post οὔτε add. πάλιν C post ἐναντ. add. μηδενὸς ἐν αὐτοῖς γενομένου πά-
θους a 16 ἔμενε C 20 μὴ ὅν γὰρ coll. C 21 εἰ μὴ πάσχει om. C
22 εἰ] ἡ F 24 τῆς οὐσίας ἀν εἴη φησὶ a: ἀν οὐσίας εἴη Arist. 25 αὐτῆς CF (cf.
p. 83, 1. 2) 25. 26 δεκτ. εἶναι τῶν ἐναντ. (τῶν ἐναντ. εἶναι δεκτ. a) κατὰ τὴν ἔαυτῆς
μεταβ. a Arist. 26 δεκτικήν F

ὑπάρχει. καὶ καλῶς προσέθηκε κατὰ τὴν ἑαυτῆς μεταβολήν· ἔκεινη 67^τ γάρ οὐ κατὰ τὴν ἑαυτῶν μεταβολὴν ἐπιθέγονται τὰ ἐναντία, ὁ λόγος φημὶ καὶ ή δόξα, ἀλλὰ τῷ πρᾶγμα μεταβάλλεσθαι, ηδὲ γε οὐσίᾳ αὐτῇ κατὰ τὸ ποιὸν μεταβάλλουσα δεκτικὴ τῶν ἐναντίων γεγένηται. 15

5

Περὶ ποσοῦ.

p. 4 b 20 Τοῦ δὲ ποσοῦ τὸ μέν ἐστι διωρισμένον τὸ δὲ συνεγέρσ. 20

Τένος μὲν ἔνεκα ηδὲ οὐσίᾳ πασῶν τῶν κατηγοριῶν προτέτακται, γάρ ηδη φιλάσσαντες ἀποδεδώκαμεν, δευτέραν δὲ ἔχει τάξιν ἐν ταῖς κατηγορίαις τὸ ποσὸν δι' αἰτίας πλείους, καὶ πρῶτον μέν, θτὶ ἐν τῷ περὶ τῆς οὐσίας 10 λόγῳ ἐμάνησθη τοῦ ποσοῦ, ἔνθα ἔλεγεν οὐκ ἴδιον τῆς | οὐσίας εἶναι τὸ μηδὲν 67^τ ἐναντίον εἶναι αὐτῇ, ἐπειδὴ καὶ τοῦ ποσοῦ (ἴνα οὖν μὴ ἐπὶ πολὺ ἐάσῃ ήμᾶς ἀγνοοῦντας τὴν τοῦ ποσοῦ φύσιν, ἐπίτηδες εὐθὺς μετὰ τὴν οὐσίαν τὸν περὶ τούτου λόγον ποιεῖται), δεύτερον δέ, θτὶ καὶ ἐν τῇ φύσει τῶν πραγμάτων δευτέραν ἔχει τάξιν τὸ ποσόν· ηδὲ γάρ πρώτη ὅλη, ὡς πολλάκις 15 εἴρηται, ἀσώματος οὖσα καὶ ἀνείδεος καὶ ἀσχημάτιστος πρότερον ἔξογκωθεῖσα τὰς τρεῖς διαστάσεις δέχεται καὶ γίνεται τριγῇ διαστατόν, ὁ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης δεύτερον ὑποκείμενον, εῖν' οὕτως δέχεται τὰς ποιότη- 10 τας καὶ ποιεῖ τὰ στοιχεῖα, ὥστε τρίτην τὸ ποιὸν ἐν τοῖς οὖσιν ἔχει τάξιν, 15 τετάρτην δὲ τὰ πρός τι· τὰ γάρ πρός τι σχέσις τίς ἐστιν ἑτέρων κατη- 20 γοριῶν, ὁ δὲ τόπος καὶ ὁ χρόνος καὶ τὰ λοιπὰ ἀπὸ τούτων σεσύληται. τρίτη δὲ αἰτία, θτὶ ἐπειδὴ διηγεῖτο ηδὲ οὐσίᾳ εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν, 20 τὸ δὲ πρῶτον καὶ δεύτερόν ἐστι τοῦ ἀριθμοῦ, ὁ δὲ ἀριθμὸς τοῦ ποσοῦ, εἰκότως μετὰ τὴν οὐσίαν τέτακται τὸ ποσόν. καὶ ἄλλως αὐτὸν τὸ ζητεῖν

1 αὐτὴν C: αὐτῆς F (sed cf. v. 2 ἑαυτῶν) 3 φησὶ a 4 post γεγένηται add. Ἐν
δὲ ἀριθμῷ εἰπεν, θτὶ δεῖ τὸν ἀριθμὸν ὡς ὅλην νοεῖσθαι καὶ περὶ ταύτην γίνεσθαι τὰς ἐναντιό-
τητας, ἥγουν περιττῶν καὶ ἀρτίων a 5 tit. περὶ τοῦ ποσοῦ C 6 συν. τὸ δὲ
διωρ. coll. C 7 μὲν οὖν C 9 πρώτη C: πρώτην F 10 ἔλεγεν] p. 3 b 27
ἴδιον δὲ C post οὐσίας add. δοκεῖ C 11 αὐτῇ εἶναι coll. C 13 ποι-
εῖται λ. coll. a δευτέραν F καὶ οὐ. a 14 τάξιν ἔχει coll. C
15 εἴρηται] p. 65, 10 sq. 16 post ἔξογκ. add. ποιῶται καὶ a τριγῇ οὐ. F
17 ὁ om. F δεύτερον ὑποκ.] cf. Metaphr. Δ 6 p. 1016 a 20. 23 8 p. 1017 b 24
17. 18 post ποιώτ. add. καὶ γίνεται σύνθετον a 18 ὥστε τρίτην τὸ ποιὸν—ἔχει] οἷον τὸ
τριγῇ διαστατὸν δεξάμενον θερμότητα καὶ ἕηροτητα γίνεται πῦρ, φυγρότητα δὲ καὶ ὑγρότητα
γίνεται ὕδωρ, καὶ τὰλλα θρούνια. εἰκότως οὖν δευτέραν τάξιν ἔχει ἐν τοῖς οὖσι τὸ ποσόν. τὸ
δὲ ποιὸν ἐν τοῖς οὖσι τρίτην ἔχει a 19 ἐκατέρων C a 19. 20 post κατηγοριῶν
add. καὶ διώτι τῶν ἄλλων ἀναιρεθέντων ἐπινοήσαις ἀν φυσικὸν σῶμα, διαστάσεως δὲ μὴ οὐσῆς
οὐδὲ σῶμα ἐπινοήσαις a 20 alt. ὁ om. CF 21 διαιρεῖται a τὴν δευτ. a
22 alt. τοῦ om. F 23 ἄλλως τε δὲ καὶ C καὶ ἄλλως—Ἀριστ. (p. 84, 1) εἰεῖς
6:

ποτέραν δεῖ τῶν κατηγοριῶν προτέραν τετάχθαι ἡ δευτέραν τοῦ ποσοῦ 67^v ἔστι. πάλιν ὁ τοῦ σώματος ὄρος τῷ ἀριθμῷ προσκέχεται (τῷ γὰρ τριγῇ διαστατῷ), τὸ δὲ σῶμα οὐδία ἔστιν, ὁ δὲ ἀριθμὸς τοῦ ποσοῦ. ὥστε διὰ 25 πάντα εἰκότως δεύτερον τὸν περὶ τοῦ ποσοῦ λόγον ποιεῖται ὁ Ἀριστοτέλης.

5 Διαιρεῖ δὲ τὸ ποσὸν εἰς τὸ συνεχὲς καὶ τὸ διωρισμένον. συνεχὲς δέ ἔστι ποσὸν τὸ ἔχον τὰ μόρια ἡγωμένα καὶ συμπεψυχά πρὸς ἄλληλα, 30 διωρισμένον δὲ τὸ ἐναντίως | ἔχον, λέγω δὴ τὸ ἔχον τὰ μόρια διηγημένα 68^r ἀλλήλων. τοῦ δὲ συνεχοῦς πέντε φησὶν εἶδη, γραμμὴν ἐπιφάνειαν σῶμα τόπον χρόνον, τοῦ δὲ διωρισμένου δύο, ἀριθμὸν καὶ λόγον. δεῖ δὲ διὰ 10 τοὺς ἀμυγτούς γεωμετρίας εἰπεῖν περὶ τούτων βραχέα. ἴστεν τοίνυν ὅτι 5 σῶμα καλοῦσιν οἱ γεωμετραὶ τὸ ἔχον τὰς τρεῖς διαστάσεις, μῆκος πλάτος βάθος. τὸ δὲ σῶμα ἡ πεπερασμένον ἔστιν ἡ ἀπειρον. ἀλλ' ὅτι μὲν οὐκ ἀπειρον, δέδεικται ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει τῷ φιλοσόφῳ. οὐκοῦν ἀνάγκη πᾶν σῶμα πεπερασμένον εἶναι, εἴπερ ἐδείχθη μηδὲν ἀπειρον εἶναι δύνα- 15 σιμαι. τὸ δὲ πεπερασμένον ὑπὸ περάτων περατοῦται· ἔτερον ἄρα ἔστι τὸ πέρας παρὰ τὸ περατούμενον, ἐπεὶ ἀνάγκη ἡ ἀμφότερα πέρατα καλεῖν ἡ ἀμφότερα περατούμενα· εἰ γὰρ τὸ μέν ἔστι πέρας τὸ δὲ περατούμενον, 20 ταῦτὸν δὲ τὸ πέρας τῷ περατουμένῳ καὶ οὐχ ἔτερον, ἀνάγκη τὸ εἰρημένον ἀκολουθεῖν· ώς γὰρ ὁ Σωκράτης καὶ ἡ τούτου εἰκὼν ἔτερα ὄντα οὐ ταῦτά 25 ἔστιν (εἰ γὰρ ταῦτα εἶν, ἡ ἀμφότερα ἔσονται εἰκόνες Σωκράτους ἡ ἀμφότερα Σωκράτης), οὗτος καὶ ἐπὶ τοῦ πέρατος ἔχει καὶ τοῦ περατουμένου· 30 ἐπειδὴ ἔτερα ταῦτα εἶναι ωμολόγηται (ἔτερον γάρ ἔστι τὸ περατοῦν καὶ ἔτερον τὸ περατούμενον), ἀνάγκη μὴ εἶναι ταῦτα. εἰ τοίνυν τὸ σῶμα ἔχει τρεῖς διαστάσεις, τὸ τούτου ἄρα πέρας οὐχ ἔξει τρεῖς· ἡ οὖν δύο ἡ 35 μίαν. ἀλλὰ μίαν μὲν ἀδύνατον· οὐ γὰρ περατώσει καθόλου αὐτὸ τὸ σῶμα. δεῖ δὲ τὸ πέρας ὅλον ἀποτερματίζειν ἔξωθεν τὸ περατούμενον· 40 δεῖ ἄρα τὸ τοῦ σώματος πέρας ἔξωθεν ὅλον αὐτὸ περιέχειν, τοῦ βάθους οὐχ ἀπόμενον. εἰ δὲ τοῦτο, μῆκος ἔξει μόνον καὶ πλάτος τὸ τοῦ σώματος πέρας· ὥστε μιᾷ ἐλλείψει τοῦ σώματος, ἵνα μὴ εἴη ταῦτὸν τῷ 45 σώματι· διπερ ἔστιν ἡ ἐπιφάνεια περατοῦσα τὸ σῶμα καὶ περιγράφουσα 50 κατά τε | μῆκος καὶ πλάτος. ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ αὐτῇ ἀπειρος, ἀνάγκη καὶ 68^v τὸ ταύτης πέρας κατὰ τὸν εἰρημένον ἐπὶ τοῦ σώματος λόγον μιᾷ διαστάσει αὐτῆς λείπεσθαι. ταύτης οὖν κατά τε μῆκος καὶ πλάτος θεωρουμένης

1 ποτέραν—δευτέραν C: πότερον F: πρότερον a
τρ. διαστατά F: τῷ τρ. διαστατῷ a
6 ante ποσὸν add. τὸ a 8 συνεχοῦς ποσοῦ a
Φυσ. ἀκρ.] Γ 5 p. 204^b 3 sq. 14 ἐδείχθη μὲν F 14. 15 δύν. εἶναι coll. a
15 ὑπὸ πέρατος a ἄρα] δὲ C 16 παρὰ] περὶ F ἐπεὶ] εἰ γὰρ μὴ
ἢν ἔτερον ἀλλὰ ταῦτὸν τό τε πέρας καὶ τὸ περατούμενον C pr. ἡ] ἢν a
19 ἐπακολ. a 20 ἔστιν] εἰσιν a εἰκὼν a 21 alt. τοῦ om. F
22 ante ἐπειδὴ add. ἀνάγκη μὴ εἶναι ταῦτα a ἐπεὶ δὲ F ταῦτα post
ώμολ. coll. a 22. 23 ἔτερον γάρ — ταῦτα om. a 25 αὐτὸ καθ.
coll. C 29. 30 ὥστε—σώματι εἰσιας 29 μιᾶς F: μιᾷ διαστάσει a
33 τε om. C

έκεινο μίαν τὴν κατὰ τὸ μῆκος μόνον ἔξει διάστασιν. τοῦτο δέ ἐστιν ἡ 68^v γραμμὴ μῆκος οὖσα ἀπλατές, ώς καὶ ἡ ταύτης ἔχει ὄρισμός. ἐπειδὴ δέ οὐ που καὶ ἡ γραμμὴ πεπερασμένη ἐστίν. ἀνάγκη τῷ αὐτῷ λόγῳ καὶ τὸ ταύτης πέρας μιᾷ διαστάσει αὐτῆς λείπεσθαι. ταύτης οὖν κατὰ μῆκος μόνον θεωρουμένης τὸ πέρας ταύτης ἀδιάστατον ἐσται παντελῶς, ὅπερ ἐστὶ 10 τὸ σημεῖον. διόπερ καὶ δριζόμενος αὐτὸς ὁ γεωμέτρης φησὶ 'σημεῖον ἐστιν οὐ μέρος οὐδέν'.

"Οτι δὲ οὐκ ἀνάπλασμα τῆς ἡμετέρας τυγχάνει διανοίας τὸ εἶναι τὸ μῆκος ἀπλατές, ἀλλ' ἐστι τοῦτο καὶ ἐν τῇ φύσει τῶν πραγμάτων, δεικνύ- 10 ουσι σαφῶς καὶ οἱ διορισμοὶ τῶν πεφωτισμένων τόπων ἀπὸ τῶν ἐσκιασμέ- 15 νων· τοῦ γάρ ἡλίου εἰς τοῖχον, εἰ τύχοι, προσβάλλοντος καὶ μέρος τούτου φέρει φωτίζοντος, ἀνάγκη τὸ διορίζον μεταξὺ τοῦ πεφωτισμένου καὶ τοῦ ἐσκιασμένου τόπου μῆκος εἶναι ἀπλατές μόνον· εἰ γάρ ἔχει πλάτος, ἢ πε- 20 φωτισμένου ἐστὶ τοῦτο πάντως ἡ ἐσκιασμένον· οὐ γάρ ἐστι τούτων μεταξύ 25 τοῦ. ἀλλ' εἰ μὲν εἴη πεφωτισμένον, τῷ πεφωτισμένῳ συνταγήσεται, εἰ δὲ ἐσκιασμένον, τῷ ἐσκιασμένῳ. ἀλλὰ μὴν ἐναργῶς ὅραται μεταξὺ γραμμῆς, 30 ητις κατὰ μῆκος ἐπιτεταμένη μόνον διορίζει τὸ ἐσκιασμένον ἀπὸ τοῦ πε- 35 φωτισμένου· εἰ γάρ διώρισται ταῦτα ἀλλήλων, ἀνάγκη εἶναι τι παρ' αὐτά, τὸ διορίζον αὐτά, ὅπερ οὔτε πεφωτισμένον ὑπάρχον οὔτ' ἐσκιασμένον οὐδὲ 40 πλάτος ἔξει· πλάτος γάρ ἔχον ἢ πεφωτίσθαι ἢ ἐσκιασθαι ἀνάγκη. οὐδέτερον δέ ἐστι τούτων, διορισμὸς δὲν ἔκατέρου. Ὅστε ἀνάγκη πᾶσα τὸν 45 διορισμὸν τοῦ | πεφωτισμένου τε καὶ ἐσκιασμένου τόπου μῆκος εἶναι μόνον ἀπλατές, ητις ἐστὶ γραμμὴ. καὶ ἡ κοινὴ δὲ συνήθεια φυσικῶς ἔννοιαν 50 ἔχει τῆς γραμμῆς, ὅπηνίκα τὰς ὁδοὺς μετρῶμεν (μόνον γάρ τὸ μῆκος λαμβάνομεν ἄνευ πλάτους), πάλιν δὲ αὖτε τῆς ἐπιφανείας ἔννοιαν, ὅταν τὰ 55 γωρία μετρῶμεν· τὸ μῆκος γάρ αὐτῶν καὶ τὸ πλάτος μόνον προσλογιζόμεθα. Ὅταν δὲ τὰ φρέατα μετρῶμεν καὶ τοὺς τοίχους καὶ τὰ ἔύλα, τοῦ σώματος λαμβάνομεν ἔννοιαν μετὰ τοῦ μῆκους καὶ τοῦ πλάτους καὶ τὸ βάθος παραλαμβάνοντες. πάλιν οὖν εἰ ἡ γραμμὴ οὐκ ἐστιν ἄπειρος ἀλλὰ 60 πεπέρασται, ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὸ ταύτης πέρας μιᾷ διαστάσει αὐτῆς λείπεσθαι· ἐπεὶ οὖν ἐφ' ἐν διαστατὸν ἡ γραμμὴ, τὸ ταύτης πέρας ἀδιάστατόν ἐστιν, ὅπερ ἐστὶ τὸ σημεῖον. διὸ καὶ οὕτως αὐτὸς δριζόνται 'οὐ μέρος οὐδέν'. καὶ οὕτω μὲν κατὰ ἀνάλυσιν ἐδείξαμεν ἐφεξῆς ταῦτα ἀλλήλους 65

1 τὸ οι. C μόνην F ή οι. C 2. 3 ἐπειδὴ δέ που] ἐπεὶ δὲ a: seribas
ἐπεὶ δὲ δήπου 4 αὐτῆς] ταύτης F τὸ μῆκος a δὲ] ἐστι Fa
6 οὐδὲ Ca αὐτῷ F 8 τυγχ. τῆς ἡμ. coll. C τι] τὸ a 10 καὶ οι. Ca
11 προβάλλ. F: προσβαλόντος a 11. 12 μέρος—φωτίζ.] μέρος μέν τι φωτίζοντος μέρος
δέ τι σκιάζοντος C 12 φωτίσαντος Fa διοριζόμενον C: διωρίζον F
post μεταξὺ add. τε καὶ C 13 μόνον ἀπλ. coll. a 14 παντ. τοῦτο coll. a
συνεσκ. a 15 τι ante τούτ. (14) coll. a 17 ἐπιτεταγμένη a 18 ἐσκοτισμ. a
18 αὐτά om. C: ταῦτα a 19 τὸ οι. F 19 τὸ οι. F 20 ὑπάρχει a οὐδὲ] οὐ
γάρ F 20 ἔχον ἥ] ἔχει δὲ a 22 τε οι. a 23 ητις] ὅπερ a
24 ἔχει F μετροῦμεν a 25 αὖ τῆς] τῆς C: αὐτῆς a 29 δὲ οὖν a
32 ὅρ. αὐτὸς coll. a 33. 86,1 ἐφεξῆς—κείμενα οι. F

κείμενα. καὶ κατὰ σύνθεσιν δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο δεῖξομεν πάλιν· τὸ γάρ 69^τ σημεῖν ρυτούμενον ποιεῖ τὴν γραμμήν· ἀρχὴ γάρ ἐστι τῆς γραμμῆς,
ῶσπερ τὸ νῦν τοῦ χρόνου καὶ τὸ κίνημα τῆς κινήσεως. διὸ καλῶς φησιν
ὁ Ἀριστοτέλης ἀναλογεῖν ταῦτα ἀλλήλοις, τὸ τε σημεῖον καὶ τὸ νῦν καὶ τὸ 20
5 κίνημα· διὸ γάρ λόγον ἔχει τὸ σημεῖον πρὸς τὴν γραμμὴν ἀρχὴν ὃν γραμ-
μῆς ἀδιάστατος, τὸν αὐτὸν λόγον ἔχει καὶ τὸ νῦν πρὸς τὸν χρόνον καὶ τὸ
κίνημα πρὸς τὴν κίνησιν ἀρχαὶ ὅντα τῶν μετ' αὐτὰ ἀδιάστατοι. ή δὲ
γραμμὴ εἰς πλάτος κινηθεῖσα ποιεῖ τὴν ἐπιφάνειαν, αὕτη δὲ εἰς βάθος 25
κινουμένη ποιεῖ τὸ σῶμα. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ γνωρίζειν ἡμᾶς τί
10 ποτέ ἐστι γραμμὴ καὶ ἐπιφάνεια καὶ σῶμα.

Γ Ότι δὲ ταῦτα συνεχῆ, δῆλον· συμπέφυκε γάρ τὰ μόρια αὐτῶν καὶ
ἡγωται πρὸς ἄλληλα. ή δὲ τόπος καὶ ὁ χρόνος οὐκ οἷκοθεν ἔχει τὸ συν- 30-
εχές. διὸ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἀπαριθμητάσιν τὰ πρότερα τρία, τὴν 69^ν
γραμμὴν τὴν ἐπιφάνειαν τὸ σῶμα, ὡς ἀπὸ ἑτέρας ἀρχῆς ἐπήγαγεν ἔτι
15 δὲ παρὰ ταῦτα χρόνος καὶ τόπος, ὡς ἐκείνων μὲν οἷκοθεν ἔχόντων
τὴν συνέχειαν, τούτων δὲ οὐκ οἷκοθεν ἀλλ’ ἐξ ἑτέρων αἰτιῶν· ή γάρ χρό- 5
νος οὐδὲν ἔτερον ἐστιν ή μέτρον κινήσεως· ἡμέραν γάρ φαμεν εἶναι τὴν
ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ ἀνατολὰς πᾶλιν τοῦ ἡλίου ἀποκατάστασιν, καὶ μῆνα
πᾶλιν ὅταν ή σελήνη εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον ἐπανέλθῃ διεν καὶ ἥρξατο,
20 μῆλλον δὲ ἀποστᾶσα τοῦ ἡλίου πᾶλιν εἰς ταῦτὸν αὐτῷ κατὰ μῆκος συν- 10
έλθῃ σημεῖον, καὶ ἐνιαυτὸν ὄμοίως τὴν ἐπὶ τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου τοῦ
ἡλίου περίσσον. ὅστε ὁ χρόνος μέτρον ἐστὶ κινήσεως. ή δὲ κίνησις ἐν
μεγέθει γίνεται· δείκνυσι γάρ ὁ Ἀριστοτέλης μηδεμίαν κίνησιν διὰ κενοῦ
δύνασθαι γίνεσθαι· εἰ γάρ τις, φησί, βούλοιτο διὰ κενοῦ τὴν κίνησιν γί- 15
νεσθαι. οὐκ ἔχει λόγον διοῦναι, τί δή ποτε τὰ σφαιροειδῆ τῶν σωμάτων
θῆττον καταφέρονται τῶν πεταλοειδῶν, καὶν ισόγκα ή, καὶ ἄλλας πρὸς
τούτῳ λέγων ἀποδεῖξεις. ὅστε τριῶν ὅντων τούτων ἐφεξῆς, μεγέθους κινή-
σεως χρόνου, ὡς ἀν ἔχῃ τὸ μέγεθος, οὗτως ἔχει καὶ ή κίνησις, καὶ ὡς
30 ἀν ἔχῃ ή κίνησις, οὗτως ἔχει καὶ ὁ χρόνος· ἐὰν μὲν γάρ συνεχὲς ή τὸ
μέγεθος, συνεχῆς ἐσται καὶ ή ἐπὶ τούτου γινομένη κίνησις, συνεχοῦς δὲ
οὐσῆς τῆς κινήσεως συνεχῆς καὶ ὁ χρόνος. ὄμοίως καὶ εἰ διηγημένον εἴη
τὸ μέγεθος. διηγημένη ἐσται καὶ ή κίνησις καὶ ὁ χρόνος· οἷον εἰ ἐπὶ ξύ- 25
λου ή κίνησις γίνεται, εἰ μὲν διήρηται τὰ τούτου μέρη, διηγημένως γενή-
σεται καὶ ή κίνησις. εἰ δὲ ταῦτα συνεχῆ ἐστιν, συνεχῆς ἐσται καὶ ή

3 τῆς κινήσεως—κίνημα (7) a: om. CF 3. 4 φησιν ὁ Ἀρ.] Phys. Z 10 p. 241 a 2
5 τὴν om. F 9 καὶ ταῦτα—σῶμα (10) in mrg. suppl. C: om. F 10 ή ἐπιφ. καὶ
τὸ σ. C 11 αὐτοῖς a 14 ὡς ἀπὸ ἑτ.] ὅσα πέρατα a 15 τόπος καὶ
γρ. coll. Fa 17 ή μέτρον] ἡμέτερον F post κινήσεως add. τῆς ἐν οὐρανίᾳ σφαιρά
γινομένης a 18 ἀπὸ] ἐπὶ F 20. 21 συνέλθοι F 23 ὁ Ἀριστ.] Phys. Δ 8
p. 214 b 30 sq. 24 διὰ z. βουλ. coll. C 29 ante ὁ χρόνος iter. ή κίνησις, καὶ ὡς—
ἔχει καὶ C 30 συνεχὲς (pr. l.) F 30 τούτῳ C 32 ἐσται] ἐστὶ a
32. 33 ή κιν. ἐπὶ ξ. coll. a 33. 34 γίνεται C 34. p. 87, 1 εἰ δὲ—κίνησις om. F
34 ἐστιν om. a ἐσται] ἐστὶ a

κίνησις. εἰ οὖν συνεγής ἡ οὐρανία σφαῖρα, συνεγής καὶ ἡ ἐπὶ ταύτης 69^v γινομένη κίνησις. συνεγής δὲ καὶ ὁ γρόνος· οὐδὲν γάρ ἄλλο γρόνος ἔστιν 80 ἀλλ᾽ ἡ μέτρον κινήσεως τῆς ἐν ταύτῃ | γινομένης. ὅστε ὁ γρόνος οὐκ 70^v οὔκομεν ἔχει τὸ συνεγές ἀλλὰ διὰ τὴν κίνησιν, ἡ δὲ κίνησις διὰ τὸ σῶμα, 5 ἐφ' οὗ καὶ ἡ κίνησις. ὅστε καὶ ὁ γρόνος διὰ τὸ σῶμα τὸ συνεγές 15 ἔχει.

'Αλλ' οὐδὲ ὁ τόπος οὔκομεν ἔχει τὸ συνεγές· τόπος γάρ ἔστιν, ὡς 10 ἥδη εἴπομεν, τὸ πέρας τοῦ περιέχοντος καθ' ὃ περιέχει τὸ περιεγόμενον, ὃ οἶν τὸ κέραμος τόπος ἔστι τοῦ οἴνου, οὐ καθ' ὅλον αὐτὸν ἀλλὰ κατὰ 15 μόνην τὴν κοίλην αὐτοῦ ἐπιφάνειαν· ως ἀν οὖν ἔχει τὸ περιεγόμενον, οὕτως ἔξει καὶ ὁ τόπος· παντὸς οὖν σώματος συνεχοῦς ὅντος καὶ ἐξ 20 μάγκης ὅντος ἐν τόπῳ, συνεγής ἔσται καὶ ὁ τόπος. ὅστε καὶ ὁ τόπος 25 διὰ τὸ ἐν αὐτῷ σῶμα ἔχει τὸ συνεγές· γάρ μὲν γάρ πέρας ἔστι τοῦ περι- 30 ἔχοντος, ἐπιφάνεια λέγεται οὐχὶ τόπος καὶ συνεγής ἔστιν, γάρ δὲ περιέχει, τόπος καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ περιεγόμενου καθ' ὃ τόπος ἔστι τὸ συνεγές 35 ἔχει. ὅτι δὲ πᾶς τόπος συνεγής ἔστι, καὶ ἐντεῦθεν δῆλον· εἰ γάρ διέλοις τὸν 40 κέραμον καὶ μηδὲν ὑποθείης ἔξωθεν τοῦ οἴνου, μήτε ἀέρα μήτε ἄλλο τι σῶμα, εὑρεθήσεται τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ οἴνου τὸ κατὰ τὴν διαίρεσιν ἐπι- 45 φανγόμενον μὴ δὲν ἐν τόπῳ, διπερ ἀτοπον· πᾶν γάρ σῶμα ἐν τόπῳ μάγκη 50 είναι. ταῦτα μὲν οὖν τὰ πέντε τοῦ συνεχοῦς εἰδῆ.

Διὰ τί δὲ τὴν κίνησιν οὐ συναριθμεῖ τοῖς εἰδέσι τοῦ συνεχοῦς; φαμὲν 10 ὅτι ἡ κίνησις ἀόριστόν τι πρᾶγμα ἔστιν· δόδος γάρ ἔστιν ἀπὸ τοῦ δυνάμει 15 ἐπὶ τὸ ἐνεργείᾳ. διὰ τοῦτο οὖν οὐκ ἐμνημόνευσεν αὐτῆς. καὶ ἔτι ως 20 πρὸς εἰσαγομένους ποιούμενος τὸν λόγον· πλείονας γάρ διδασκαλέας ὃ περὶ 25 αὐτῆς δεῖται λόγος. γάρ μᾶλλον λεκτέον ὅτι οὐδὲ κυρίως ἔστι ποσὸν ἡ κίνησις· ἔστι γάρ ἐνέργειά τις τοῦ κινουμένου· πῶς γάρ ἀν εἴποιι ποσὸν 30 τὴν ἀλλοίωσιν ἡ τὴν αὔξησιν ἡ τὴν μείωσιν; ως οὖν οὐδὲ γένεσις ποσόν, οὐδὲ τῶν κινήσεων οὐδεμία· οὐδὲ γάρ αὐτὴ ἡ κατὰ τόπουν κίνησις ποσὸν 35 ἀλλ' ἐνέργειά τις, διὰ δὲ τὸ ὑποκείμενον περὶ δὲ γίνεται τὸ συνεγές 40 ἔχει 45 καὶ οὐ καθ' αὐτήν. ὅστε, διπερ καὶ πρόσθεν ἔλεγον, καθόλου τὰς μετα- 50 βολὰς δόδος ἐπὶ τὰς κατηγορίας λεκτέον, οὐ κατηγορίας, γάρ ἄλλην ὑπὲρ ἄλλην 55 ἀνακτέον, ως ἐν ἐκείνοις εἴρηται. ὃ δὲ γρόνος ἀριθμὸς ὡν καὶ μέτρον

1 ἐπὶ] ὑπὸ Ca 3 ταύτη] αὐτῷ a 5 pr. καὶ om. a 8 εἴπομεν]
p. 33,22 10 κοιληγ] κοινὴν C ἀν om. a ἔχει Fa 11 post τόπος add.
ὅστε καὶ ὁ τόπος F (cf. v. 12) 12 ἐν τόπῳ ante ἐξ (11) coll. a 13 αὐτὸν F
post συνεγές add. τόπος μὲν γάρ πέρας ἔστι τοῦ περιέχοντος C: τόπος γάρ ἔστιν. ως ἥδη
εἴπομεν, πέρας τοῦ περιέχοντος a 13. 14 γάρ μὲν—περιέχοντος om. C 14 ante
ἡ δὲ add. καὶ ἐντεῦθεν δῆλον F (cf. v. 16) 16 ἐντοῦθα C 17 ὑποθείης] ὑποθῆ
C/F: ὑπόθεις a μήτε (alt.)] τότε C 18 ἐκείνου a 23 ἐμνήσθη
ταύτης a 25 αὐτὴν a 26 ἀν om. a 27 ἡ γέν. a
28 οὐδεμία τῶν κιν. (οὐδὲ om.) a 30 πρόσθεν ἔλεγον] p. 48, 21
post ἔλεγον add. ὅτι a καθόλου δὲ F 31 ἡ] αἱ καὶ? 32 ἐν. ἐκείνοις]
ἐκείνω F

κινήσεως κυρίως ἔστι ποσόν· ὁ γάρ ἀριθμὸς καὶ τὸ μέτρον τοῦ ποσοῦ· 70^η ποσὸν οὖν ὁ χρόνος, εἰ καὶ τὸ συνεχὲς *(έτέρωθεν)* ἔχει.

Ζητεῖται δὲ πῶς τὸ σῶμα εἰς τὰ εἰδῆ τοῦ ποσοῦ συγχατηρίζεται,
καίτοι τὸ σῶμα οὐσίᾳ ἔστι. φημὶ οὖν δτι, ώς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν 10
5 εἰπομένη, καὶ ποιὸν καὶ ποσὸν ἔστιν οὐσιῶδες, ὥσπερ ἐν πυρὶ μὲν τὸ θερ-
μὸν ποιὸν οὐσιῶδες ἐν σώματι δὲ τὸ τριγῆ διαστατὸν ποσὸν οὐσιῶδες.
ἥσπερ οὖν εἴ τις τὸ ἐν πυρὶ θερμὸν ώς ποιότητα ἀπλῶς σκοποίη καὶ μὴ
ώς πῦρ, ὑπὸ τὴν ποιότητα τοῦτο ἀνάξει, οὗτω δὴ καὶ τὸ σῶμα, καθὸ 15
ἀπλῶς μῆκος καὶ πλάτος καὶ βάθος ἔχει, θεωροῦντες ώς ποσοῦ τι θεωρή-
10 σομεν εἶδος καὶ οὐκ οὐσίαν.

Τοῦ δὲ διωρισμένου εἰδῆ, ώς εἴρηται, ὁ λόγος καὶ ὁ ἀριθμός· ὁ γάρ λόγος
καὶ ποσὸν ἔστι καὶ διωρισμένον ποσόν, ποσὸν μὲν δτι καταμετρεῖται, φησί,
συλλαβῆ βραχείᾳ καὶ μακρῷ, διωρισμένον δὲ δτι ἐκάστη τῶν συλλα- 20
βῶν ιδίαν ἔχει περιγραφὴν καὶ δυνάμεμα τὴν μίαν συλλαβὴν εἰπόντες τὴν
15 ἑτέραν σιωπῆσαι. καὶ ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν διωρισμένων ἔστι· καὶ τούτου
γάρ ἐκάστη μονάς ιδίαν ἔχει περιγραφὴν.

Οὗτω μὲν οὖν τῇ διαιρέσει χρησάμενος καὶ τῇ ὑποδιαιρέσει, πᾶλιν 25
ἐπιδιαιρεῖ τὸ ποσὸν κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον λέγων δτι τοῦ ποσοῦ τὰ μὲν
ἐκ θέσιν ἔχόντων πρὸς ἄλληλα τῶν ἐν αὐτοῖς μορίων συνέ- 20
στηκε, τὰ δὲ οὐκ ἔξ ἔχόντων θέσιν. ἐκ θέσιν δὲ ἔχόντων πρὸς
ἄλληλα τῶν ἐν αὐτοῖς μορίων ἐκεῖνα λέγεται ἀ κεῖται που καὶ δεικτά 30
ἔστι καὶ συνεστηκότα ὅλα ἀμα τὰ μόρα ἔχει, οἷον λίθος· καὶ γάρ κεῖται 71^η
(ἐν τούχῳ γάρ, εἰ τύχῳ) καὶ δεικτός ἔστιν (ὑποπίπτει γάρ τῇ αἰσθήσει)
καὶ πάντα ἀμα τὰ μόρια αὐτοῦ συνέστηκε. τὰ μὲν οὖν ἐκ θέσιν ἔχόντων
25 ἔστι τό τε σῶμα καὶ ἡ ἐπιφάνεια καὶ ἡ γραμμὴ καὶ ὁ τόπος. ταῦτα γάρ 5
πάντα καὶ δεικτά ἔστι καὶ κεῖται που καὶ συνεστηκότα πάντα ἔχει τὰ μό-
ρια. ὁ μέντοι γε χρόνος καὶ ὁ λόγος οὔτε δεικτά ἔστιν (οὐδὲ γάρ τῇ
αἰσθήσει ὑποπίπτει) οὔτε δὲ ἀμα συνεστηκότα τὰ μόρια ἔχει· οὐδὲ γάρ ὁ
χρόνος ὅλος ἀμα ὑφίσταται, ἀλλ' ἡ κατὰ μόνον τὸ νῦν (ἐν γάρ τῷ γίνεσθαι 10
30 καὶ φθείρεσθαι εὐθὺς τὸ εἶναι ἔχει), ἀλλ' οὔτε ὁ λόγος ὅλος ἀμα ὑφίστα-
ται· ἡ γάρ ῥηθεῖσα συλλαβὴ οὐχ ὑπομένει τὴν ῥηθησομένην, ἀλλὰ φθάνει

2 ἑτέρωθεν Paris. 2051: om. Cf. 3 ἔχει C: τὸ σῶμα a: om. F 4 καὶ om. Fa
4. 5 ἔμπρ. εἰπομένη] p. 65,8sq. 5 μὲν om. Fa 5. 6 θερμὸν καὶ F 6 καὶ ἐν
σώμ.. δὲ F: καὶ ἐν σωμ. (δὲ om.) a 9 βάθος καὶ πλ. coll. C θεωροῦντες] θεωρεῖ-
ται C 9. 10 τι θεωρήσομεν] τέ θεωροῦμεν F: τεθεωρήκαμεν a 10 οὐκ om. F
11 ώς εἴρ. εἰδῆ coll. F εἴρηται] p. 84,9 13 φησι συλλ..] ταῖς συλλαβαῖς C
βραχ.—μακρῷ in lac. om. C βραχείᾳ τε a 16 γάρ om. CF 17 καὶ τῇ ὑπο-
διαιρέσει om. C 18 ὑποδιαιρεῖ a τὸ μὲν .. τὸ δὲ (20) Fa 20 ἔξ οὐκ coll.
Ca 21 λέγονται Fa δεικτικὰ (ubique) a 22 εἰσι a ἀμα
om. C: ante ὅλα coll. a 26 καὶ (post πάντα) om. Fa δεικτά Paris. 2051:
δεικτικά Cf. πάντα ἀμα a 27 γε om. a λόγος καὶ ὁ χρ. coll. C
δεικτικά Ca 28 τὰ om. CF 29 τῶ] τὸ F 30 οὕτε] αἱ οὐδὲ? 31 τὴν
ῥηθ.—ὑπομένει (p. 89,1) om. F τὰ ῥηθησόμενα a

ἡ πρώτη φιλαρεῖσα πρὶν τὴν ἑτέραν λεγοῦνται. ὁ οὖν οὐχί υπομένει, πῶς 71^v
ἄν ἔχοι θέσιν τινά; ἀλλὰ μᾶλλον τάξιν τινὰ εἰποιεῖς ἄν ἔχειν ταῦτα φυσι- 15
κήν· πρότερον γάρ τὸ νῦν τοῦ μέλλοντος, οὐκέτι δὲ τὸ μέλλον τοῦ νῦν
πρότερον. καὶ τοῦτο ἐστι τάξις φυσική, ὅταν μὴ ἀνακάμπτῃ, πρὸς ἡμᾶς
5 δὲ τάξις ἐστίν, ὅταν ἀδιαφόρως ἀνακάμπτῃ, οἷον ὅταν ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἀρ-
ξάμενοι πρῶτον εἴπωμεν τὸν δεξιόν, πάλιν δὲ εἰ βουληθείημεν ἀπὸ τῶν 20
ἀριστερῶν ἀρέασθαι, τὸν ἀριστερὸν πρῶτον εἴπωμεν. καὶ ὁ λόγος δὲ ἔχει
τὴν φυσικὴν τάξιν· ὁ γάρ λέγων 'Σωκράτης' λόγος ἔχει τὴν μὲν πρώτην
συλλαβὴν τὴν δὲ δευτέραν. καὶ ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ δέ ἐστιν ἡ τάξις τῷ τὸ
10 ἐν πρότερον ἀπαριθμεῖσθαι τῶν δύο. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀριθμὸς διττός, ὁ μὲν 25
ἐν τῇ ψυχῇ ὁ ἀριθμῶν ὁ δὲ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς (ῶσπερ καὶ ὁ ξέστης
διττός, ὃ τε μετρῶν καὶ ὁ μετρούμενος), ὁ μὲν ἐν τῇ ψυχῇ ἀριθμὸς δῆ-
λον ὅτι οὐκ ἄν εἴη ἐκ θέσιν ἔχοντων μορίων (οὐ γάρ ἔχει τινὰ θέσιν τὰ
μόρια αὐτοῦ· ἔστι γάρ νοητός), ὁ δὲ ἐν τοῖς ἀριθμοῖς, οἷον ἐν τοῖς 30
15 δέκα ἵπποις, ἐξ ἔχοντων θέσιν | ἐστί· τὰ γάρ μόρια αὐτοῦ κεῖται που 71^v
καὶ θέσιν τινὰ ἔχει πρὸς ἄλληλα. διὰ τοῦτο οὗτως εἶπε θέσιν δὲ οὐ
πάνυ λάβοις ἄν, καὶ οὐκ εἶπεν 'οὐδαμῶς', εἰδὼς ὅτι ὁ μέν τις τῶν
ἀριθμῶν ἐξ ἔχοντων θέσιν ἐστίν, ὁ δὲ οὐκ ἐξ ἔχοντων θέσιν. ἀλλὰ γάρ
ἄξιον καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς λέξεως ἐξετάσαι τὰ εἰρημένα. 5

20 p. 4b25 Τῶν μὲν γάρ τοῦ ἀριθμοῦ μορίων οὐδείς ἐστι κοινὸς
ὅρος, πρὸς δὲ συνάπτει τὰ μόρια αὐτοῦ.

"Οτι μὲν ποσόν ἐστιν ὁ ἀριθμός, οὐδὲ κατασκευάσαι ἀξιοῦ· ὁ γάρ μὴ 20
βουλόμενος τὸν ἀριθμὸν ποσὸν εἶναι, οὐδὲ ἄλλο τι ἀξιόσειν. ὅτι δὲ διω-
ρισμένον ποσόν, τοῦτο κατασκευάζει· οὐ γάρ ἔχει, φησί, κοινὸν ὅρον, πρὸς
25 δὲ συνάπτει τὰ μόρια αὐτοῦ· τὸν γάρ δέκα ἀριθμὸν εἰ διέλοιμεν εἰς
δύο πεντάδας, ἔκατέραν εύρησιμεν διωρισμένην καὶ οἰκείαν ἔχουσαν περι-
γραφήν· οὐδὲ γάρ ἔστι τις μονάς ἔκατέροις συνημμένη τοῖς μέρεσι καὶ 25
δι' ἑαυτῆς τὴν συνέχειαν αὐτοῖς χαριζομένη. καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπτὰ ἀριθμοῦ
δύοις· ἡ γάρ τετάρτη μονάς οὐδεμίαν τῶν τριάδων οὔτε πρὸς ἑαυτὴν
30 οὔτε πρὸς ἄλλήλας συνάπτει, ἀλλ' ἐν ἴδιᾳ καὶ αὐτῇ θεωρεῖται περιγραφή.
ῶστε διωρισμένον ποσὸν ὁ ἀριθμός. ἀλλὰ καὶ ὁ λόγος, φησί, | διωρισμέ- 72^r
νον ποσὸν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν· οὔτε γάρ τὰ τοῦ λόγου μόρια, λέγω δὴ

1 ἑτέρ.] δευτέραν α ἥρηθηνται α 2 ante ἔχοι add. οὖν F ἔχη C: ἔχει α
ἄν εἴποις coll. C 5. 6 ἀρχόμενοι α 6. 7 τὸ δεξ.. τὸ ἀριστ. α 7 εἴπ.
πρ. coll. C ἔχει post τάξιν (8) coll. a 8 σωκράτης om. a post μὲν
add. ἐν τῇ ψυχῇ ὁ ἀριθμῶν del. F 9 τῷ] τὸ α 10 ἀριθμεῖσθαι Ca
ἐπεὶ C 12 τε om. C 15 ἵπποις] ἡ πέντε F 16 εἴπομεν F
18 ἐξ οὐκ coll. Ca 19 λέξι.] τάξις F 20 post μορίων add. φησὶν F
21 συνάπτεται C 26 ἔκατ.] ἔκάστην Ba 26. 27 ἐπιγρ. C 32 λέγω δὴ]
οὐδὲ C

τὰς συλλαβάς, ἔστιν ἴδεῖν διά τινος κοινοῦ ὅρου συναπτόμενα, ἀλλ' ἔκαστον 72^v
αὐτῶν περιγέγραπται. λέγω δέ, φησί, τὸν μετὰ φωνῆς λόγον
γινόμενον· ἐπειδὴ γάρ ὁ λόγος ὁ μέν τις ἔστι προφορικὸς ὁ δὲ ἐνδιά- 5
θετος ὁ ἐν τῇ ψυχῇ θεωρούμενος, διὰ τοῦτο ἐπισημαίνεται ὅτι περὶ τοῦ
5 προφορικοῦ λόγου φησίν· ὁ γάρ ἐνδιάθετος οὐδὲ ποσὸν δλως ἔστιν, ἀλλ'
εἰπερ ἄρα, ποιότης ἔστι τῆς ψυχῆς, εἰπερ διάθεσίς ἔστι τῆς ψυχῆς ἣ
ἔξις, διάθεσις δὲ καὶ ἔξις ποιότητες, ώς εἰσόμεθα. 10

p. 5^a 1 Ἡ δὲ γραμμὴ συνεχής ἔστιν· ἔστι γάρ λαβεῖν κοινὸν
ὅρον, πρὸς δὲ τὰ μόρια αὐτῆς συνάπτει, στιγμήν, καὶ τῆς
10 ἐπιφανείας γραμμήν.

Εἰκότως ἡ γραμμὴ συνεχής· ἔκαστον γάρ τῶν μορίων αὐτῆς συνά- 15
πτει πρὸς ἄλληλα κοινὸν ἔχοντα ὅρον τὸ σημεῖον· τὸ δὲ σημεῖον ἀμερὲς καὶ
ἀδιάστατον· εἰκότως ἄρα καὶ τὰ μέρη αὐτῆς συνεχῶς τε καὶ ἀδιαστάτως
ἡγωμένα ἔστι· κατὰ γάρ σημεῖον ἡ γραμμὴ διαιρεῖται, καθ' δ καὶ 20
15 συνάπτει τὰ μόρια αὐτῆς. δεῖ δὲ λαβεῖν τὸ σημεῖον ἦτοι τὴν διαίρεσιν
δυνάμει καὶ μὴ ἐνεργείᾳ· ἐὰν γάρ ἐνεργείᾳ λάβῃς, οὐκ ἔσται συνεχῆς
81η ἡ γραμμή· καὶ τῆς ἐπιφανείας δὲ τὰ μέρη κοινῷ ὅρῳ συγάπτεται
τῇ γραμμῇ. ὥστε καὶ ἡ ἐπιφάνεια συνεχής· γραμμῇ γάρ διαιρεῖται. εἰ
δὲ ἡ γραμμὴ μῆκος ἔστιν ἀπλατές, κατὰ μῆκος διαιρουμένης τῆς ἐπιφα- 25
20 νείας ἀδιαστάτως ἔξουσι τὰ μέρη κατὰ πλάτος, ἐπεὶ μῆδε ἔχει ἡ γραμμὴ
τὴν κατὰ πλάτος διάστασιν. δυνάμει δὲ κάνταῦθα τὴν γραμμὴν ληπτέον,
καὶ οὐκ ἐνεργείᾳ.

p. 5^a 3 Τὰ γάρ τοῦ ἐπιπέδου μόρια πρὸς τινα κοινὸν ὅρον
συνάπτει. |

25 Οἱ μὲν παλαιότεροι πᾶσαν ἀπλῶς ἐπιφάνειαν ἐπίπεδον καλοῦσιν ἐν 72^v
ἀνθ' ἑνὸς λέγοντες (ἀδιάφορον γάρ αὐτοῖς ἐπιφάνειαν ἢ ἐπίπεδον λέγειν),
οἱ δὲ νεώτεροι οὐ πᾶσαν ἐπιφάνειαν ἐπίπεδον καλοῦσιν, ἀλλὰ τὴν ἀποτε-
ταμένην μόνως· γένος γάρ ἵσται τὴν ἐπιφάνειαν καὶ ταύτην διαιροῦσιν εἰς 5
τε τὴν ἐπίπεδον καὶ κυλινδρικὴν καὶ σφαιρικὴν καὶ εἴ τις ἄλλη εἴη.

1 τινος] τοῦ C: om. F συναπτόμενα scripsi: συναπτομένας Cfα ἔκαστον scripsi:
ἐκάστηρον Cf: ἐκάστη a 2 λέγω] λόγον a post δὲ add. αὐτὸν Arist.
λόγον om. a 3 γινόμ.] σηματινόμενον F τις om. a 4 τῇ om. a
5 φησιν] αὐτοῦ ὁ σκοπός C 6 ἄρα ἔστι τι, δηλονότι ποιότης a 7 post εἰσόμεθα
add. ex Marc. 217 προτετίμηται δὲ ὁ ἀριθμὸς τοῦ λόγου, ἐπειδὴ δι' αὐτοῦ μετρεῖται ὁ λό-
γος a 8 ἔστιν om. F 8. 9 κοιν. ὅρον λ. coll. F 11 post συνεχής add.
γραμμὴ γάρ ἔστι μῆκος ἀπλατές a 12 ἄλληλα] ἄλλο καὶ ἄλλο a 14 εἰσί Fa
15 τὴν διαίρ.] τὸν κοινὸν ὅρον a 16 ἐὰν] εἰ Cf 18 γάρ om. F 19 διαι-
ρούμενον a 20 ἐπειδὴ F 21 τὸ πλάτος F δὲ] γάρ F
25 μὲν γάρ a 28 μόνον a

p. 5^a4 Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος ἔχοις ἀν λαβεῖν 72^v
κοινὸν ὅρον, γραμμὴν ἢ ἐπιφάνειαν, πρὸς δὲ τὰ τοῦ σώματος 10
μόρια συνάπτει.

Συνάπτει γὰρ τὰ μέρη τοῦ σώματος πρὸς κοινὸν ὅρον, τὴν ἐπιφά-
5 νειαν, διὰ ταύτην δὲ καὶ πρὸς τὴν γραμμήν· τῆς γὰρ ἐπιφανείας κατὰ
βάθος διαιρούσης τὰ σώματα, αὐτῆς δὲ παντελῶς ἀδιαστάτου οὗσης κατὰ
βάθος, ἀδιαστάτως ἐξ ἀνάγκης καὶ τὰ μέρη τοῦ σώματος συνάπτουσι πρὸς 15
ἄλληλα κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν. κανταῦθα δὲ δυνάμει πάλιν τὴν διαιρεσιν
ἥτοι τὴν ἐπιφάνειαν λαμβάνομεν. διὰ δὲ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ πρὸς γραμ-
10 μήν συνάπτουσι τὰ τοῦ σώματος μέρη· ἐπειδὴ γάρ, ὡς εἴπομεν, ῥυεῖσα ἡ 20
γραμμὴ ποιεῖ τὴν ἐπιφάνειαν, τὸν διαιροῦντα τὸ σῶμα κατὰ ἐπιφάνειαν
δεῖ ἄρξασθαι ἀπὸ γραμμῆς καὶ ταύτην οίονεὶ ἐπισύροντα ποιεῖν ἐπιφάνειαν
καὶ δι' αὐτῆς τέμνειν τὸ ὑποκείμενον. ὅστε ἐπειδὴ καθ' ὅλην ἑαυτὴν
ἡ ἐπιφάνεια τέμνει τὸ σῶμα, ἀνάγκη καὶ κατὰ τὸ πέρας αὐτῆς, λέγω
15 δὴ τὴν γραμμήν, συνάπτειν τὰ τοῦ σώματος ἄκρα. 25

p. 5^a6 "Εστι δὲ καὶ ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος τῶν τοιούτων· ὁ γὰρ
νῦν χρόνος συνάπτει πρὸς τὸν παρεληλυθότα καὶ τὸν μέλ-
λοντα. πάλιν ὁ τόπος τῶν συνεχῶν ἐστι· τόπον γάρ τινα
τὰ τοῦ σώματος μόρια κατέχει, ἢ πρός τινα κοινὸν ὅρον | 30
συνάπτει. 73^r

Εἰ γὰρ ἀπεδείχθη τὸ σῶμα συνειλημμένα καὶ συνεχῆ ἔχον τὰ μόρια,
πᾶν δὲ σῶμα καθ' ὅλον αὐτὸν ἐν τόπῳ ἐστίν, ὁ τόπος ἄρα ὁ περιέχων τὸ
σῶμα συνεχῆς ἐσται, ἐπεὶ μηδὲν τῶν τοῦ σώματος μορίων ἐκφεύγει τὸ ἐν
τόπῳ εἶναι. οὐκοῦν διὰ τὴν συνέχειαν τοῦ σώματος καὶ ὁ τόπος ἔχει τὸ 10
25 συνεχές.

p. 5^a15 "Ἐτι δὲ τὰ μὲν ἐκ θέσιν ἔχόντων πρὸς ἄλληλα τῶν ἐν
αὐτοῖς μορίων συνέστηκε, τὰ δὲ οὐκ ἐξ ἔχόντων θέσιν. |

'Επιβλέπειν χρὴ δι τὸν μὲν χρόνον ἐν τῇ προτέρᾳ διαιρέσει συν- 73^v
τάττει τοῖς συνεχέσι ποσοῖς, γραμμῆς ἐπιφανείᾳ σώματι τόπῳ, ἐνταῦθα δὲ

1 ἔχεις F λαβεῖν καὶ ἀποδῆναι a 2 ἢ om. F ὅν] ἢν a: δ Arist.
4 τὸν κοινὸν Ca 5 τὴν om. Fa 5. 6 διαιρ. κατὰ β. coll. a 7 καὶ τὰ μ.
ἔξ ἀν. coll. C 7. 8 πρὸς ἄλλ. συν. coll. C 7 συνάπτεται a 9 ἥτοι] ἔτι
πρὸς a 10 συνάπτει a εἴπομεν] p. 86,8 11 τὴν διαιροῦσαν C τὴν
ἐπιφ. (alt. l.) Ca 12 τὴν ἐπιφ. C 17 πρὸς τε τὸν C 18 καὶ πάλιν C
22 δὲ] γάρ a ὅλου C αὐτὸν scripsi: αὐτὸν Ca: αὐτῷ F 23 ἐστιν a με-
ρῶν F 26 ἔτι δὲ καὶ C: καὶ (ἔτι δὲ om.) F 27 ἐξ οὐκ coll. a

τοῖς μὴ ἐκ θέσιν ἔχόντων, ἐπεὶ κατὰ τὰ τρία ταῦτα χαρακτηρίζεται τὰ 73^v
ἐκ θέσιν ἔχόντων, τὸ κεῖσθαι που καὶ τὸ δεικτὰ εἶναι καὶ τὸ συνεστηκότα 10
ἔχει τὰ μόρια, τοῦτ' ἔστιν ἄμα ὅλα ὑφεστηκότα, ὃν οὐδὲ ἐν ὑπάρχει τῷ
χρόνῳ. τὸν δὲ ἀριθμὸν ἐν τῇ πρώτῃ διαιρέσει τοῖς διωρισμένοις συγκατ- 5
5 αριθμήσας, δοκεῖ πως ἐνταῦθα τοῖς ἐκ θέσιν ἔχόντων. εἰρήκαμεν δὲ ἀνω-
τέρω περὶ οὐ ἀριθμοῦ αὐτῷ ὁ λόγος.

p. 5^a38 Κυρίως δὲ ποσὰ ταῦτα μόνα λέγεται τὰ εἰρημένα, τὰ
δὲ ἄλλα πάντα κατὰ συμβεβηκός· εἰς ταῦτα γὰρ ἀποβλέποντες 25
καὶ τὰ ἄλλα ποσὰ λέγομεν, οἷον πολὺ τὸ λευκὸν λέγεται τῷ γε
10 τὴν ἐπιφάνειαν πολλὴν εἶναι. | 30

"Ἐργον ἐπιστήμονος μὴ μόνον τὰ ὑποβεβλημένα τῇ ἐπιστήμῃ αὐτοῦ 74^r
πράγματα σκοπεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ δοκοῦντα μὲν εἶναι, κατὰ ἀλήθειαν δὲ μὴ
ὅτα, ἐπεξέρχεσθαι καὶ διελέγχειν. τοῦτο καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ποιεῖ· ἀπα-
ριθμησάμενος γὰρ τὰ ἑπτὰ τοῦ ποσοῦ εἴδη, πέντε τοῦ συνεχοῦς καὶ δύο
15 τοῦ διωρισμένου, οὐκ ἔστη μέχρι τούτου, ἀλλὰ ζητεῖ εἰ καὶ τι ἄλλο δύνα- 10
ται ἀνάγεσθαι ὑπὸ τὸ ποσόν. ἐπεὶ οὖν δοκεῖ τὸ λευκὸν καὶ πολὺ καὶ
δλίγον, τὸ δὲ πολὺ καὶ δλίγον τοῦ ποσοῦ ἔστιν, ἀλλὰ καὶ τὴν πρᾶξιν λέ-
γομεν καὶ μακρὰν καὶ βραχεῖαν, φησὶν ὅτι οὐ κυρίως ἔστι ταῦτα ποσὰ
ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· τῷ γὰρ ἐν ποσοῖς εἶναι λέγονται ποσὰ καὶ αὐτά· 15
20 ἐπειδὴ γὰρ τὸ λευκὸν ἐν ἐπιφανείᾳ ἔστιν, ἐκείνης πολλῆς οὐσης ἢ δλίγης
ἐκ μεταλήψεως ταύτης λέγομεν τὸ λευκὸν πολὺ ἢ δλίγον εἶναι. καὶ ἡ
πρᾶξις ὅμοίως κατὰ συμβεβηκός ἔχει τὸ μακρὰ εἶναι ἢ βραχεῖα· ἐπειδὴ
γὰρ ὁ πόλεμος ὁ Ἰλιακός, εἰ τύχοι, ἐν τινι χρόνῳ γέγονεν, οἷον ἐν δέκα 25
ἔτεσι, λέγομεν δὲ τὸν χρόνον μακρόν, διὰ τοῦτο καὶ τὴν πρᾶξιν τὴν ἐν
25 μακρῷ χρόνῳ γενομένην κατὰ συμβεβηκός μακρὰν λέγομεν εἶναι. ὥστε
κυρίως μὲν ποσά ἔστι τὰ εἰρημένα, τὰ δὲ ἄλλα κατὰ συμβεβηκός δι'
ἐκεῖνα ποσὰ λέγεται. καὶ ἡ κίνησις πολλὴ λέγεται εἶναι τῷ τὸν χρόνον 25
πολὺν εἶναι ἐν ὦ γέγονεν· ὁ γὰρ χρόνος μέτρον ἔστι κινήσεως· μῆνα

1 post ἔχόντων add. τὸ κεῖσθαι που F τὰ (ante τρία) om. Ca 2 post που add. ἄνω
κάτω a καὶ om. F δεικτὰ Paris. 2051: δεικτικὰ CFa (cf. p. 88,21) post εἶναι
add. δακτύλῳ a 3 ὅλα ἄμα coll. C οὐδὲ ἐν] οὐδὲν C 5 ἔχόντων om. F
εἰρήκαμεν] p. 90,4 6 οὗ] ποίου a ὁ λόγος ἔστιν αὐτῷ C: αὐτῷ ἔστιν ὁ λόγος a
post λόγος add. διὰ μὲν τοῦ οὗ ἔκαστον κεῖται τὸ δεικτικὸν λέγει, διὰ δὲ τοῦ καὶ πρὸς
ποια μόρια τῶν λοιπῶν συνάπτει τὰ ἔξι θετικὰ προσρήματα. διὰ τί δὲ μὴ διεῖλε τὸ ποσὸν
εἰς τάξιν ἔχον καὶ μή, ἀλλ᾽ εἰς θέσιν ἔχον καὶ μή; ὅτι ἡ μὲν τάξις ἐν ποσῷ θεωρεῖται. οὐ
γάρ μόνον ἐν τοῖς θετοῖς ἡ τάξις ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἀμέτοις. καὶ γάρ ἐν ἀριθμῷ, ἐπειδὴ
πρῶτον τὸ ἐν τῶν δύο. καὶ ἐν λόγῳ, ἐπειδὴ πρῶτον τὸ προσώμιον τῆς διηγήσεως. καὶ ἐν
χρόνῳ· πρῶτον γάρ τὸ παριψήχος, εἶτα τὸ ἐνεστιώς (sic.), εἶτα τὸ μελλον. a 7 λέγ. μόνα
coll. a 8 ἀποβλέπ.] βλέπ. F 9 γε om. Arist. 11 τοῦ ἐπιστ. C 16 δοκεῖ om. F
καὶ (alt.) om. C 18 καὶ (prius) om. Fa ἔστι om. a 20 ἐπεὶ C 21 καταλήψεως C
25 γιν. a 26 εἰσι a 27 ante ἡ κιν. add. lemma ἡ κίνησις πολλὴ. a (fort. recte)
τῶν] διὰ τὸ C 28 ἐν ὦ γέγ. πολὺν εἶναι coll. a μῆνα] χρόνον C

γάρ λέγομεν τὴν τῆς σελήνης ἀποκατάστασιν, ἐνιαυτὸν δὲ τὴν τοῦ 74^τ ἡλίου.

p. 5b5 Τῷ χρόνῳ ὅριεῖ ἐνιαυσιαίαν.

'Εὰν γάρ τις ἐρωτηθῇ πόση τίς ἔστιν ἡ πρᾶξις, τὸν χρόνον ἀποκρί- 30
5 νεται, οἷον δεκαετής.

p. 5b7 "Οση γάρ ἀν ἡ ἐπιφάνεια ἦ, τοσοῦτον καὶ τὸ λευκὸν 74^τ
φήσειεν εἶναι.

'Εὰν γάρ ἐρωτηθῶμεν πόσον ἔστι τὸ λευκόν, λέγομεν ὅτι δίπηχο
τυχὸν ἡ τρίπηχο, ὅση ἔστι καὶ ἡ ἐπιφάνεια ἡ ἔχουσα τὸ λευκόν. Ὅστε
10 οὐκ αὐτὸ τὸ λευκὸν λέγομεν πολὺ εἶναι ἡ ὄλιγον, ἀλλὰ τὴν ἐπιφάνειαν· 5
δύναται γάρ τὸ ἐν πηγαίᾳ ἐπιφανείᾳ λευκὸν μᾶλλον λευκὸν εἶναι τοῦ ἐν
διπήχει. τότε δὲ οὐ λέγομεν λευκὸν λευκοῦ πλεῖον, ἀλλὰ λευκὸν λευκοῦ
μᾶλλον λευκόν.

p. 5b11 "Ετι τῷ ποσῷ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον.

15 Παραδοὺς ἡμῖν τὴν διαίρεσιν τοῦ ποσοῦ καὶ εἰπὼν ποῖα τέ ἔστι τὰ
κυρίως ποσὰ καὶ ποῖα τὰ κατὰ συμβεβηκός, βούλεται νῦν, ὃσπερ ἐπὶ τῆς
οὐσίας ἐποίησεν, ἵδιον ἀποδοῦναι τοῦ ποσοῦ· ὅρισμὸν γάρ ἀποδοῦναι αὐ- 15
τοῦ οὐκ ἐντὸν διὰ τὴν ἐν τοῖς ἔμποσθεν εἰρημένην ἡμῖν αἰτίαν, ὅτι τῶν
γενικωτάτων γενῶν οὐκ ἔστιν ὅρισμὸν ἀποδοῦναι· τὸ γάρ δὲ οὐχ ως γένος
20 κατηγορεῖται τῶν δέκα κατηγοριῶν, ως ἐν Εἰσαγωγαῖς ἀπεδείχθη· εἰ μὲν
γάρ περὶ τοῦδε τινος τοῦ ποσοῦ ἦν αὐτῷ ὁ λόγος, οἷον τοῦ διπήχεις, 20
δυνατὸν ἦν δι' ὅρισμοῦ παραστῆσαι αὐτοῦ τὴν φύσιν, γένος λαμβάνοντα
τὸ ἀπλῶς ποσόν. νῦν δὲ περὶ τοῦ ἀπλῶς ποσοῦ ἔστιν αὐτῷ ὁ λόγος, οὐ
γένος γενικώτερον εὑρεῖν οὐκ ἦν, δι' οὐ τὸν ὅρισμὸν αὐτοῦ ἀποδώσειεν.
25 ὃσπερ δὲ ἐπὶ τῆς οὐσίας εἴπε πρότερον τὰ δικοῦντα αὐτῆς ἵδια εἶναι,
καὶ ἐλέγξας ἐπειτα τὸ ὄντως ἵδιον αὐτῆς ἡμῖν παρέδωκεν, οὗτω καὶ ἐν-
ταῦθα ποιεῖ καὶ ἐξελέγξας πρότερον ὅσα δοκεῖ ἵδια εἶναι τοῦ ποσοῦ ὅστε-
ρον τὸ ὄντως ἵδιον αὐτοῦ παραδίδωσι. καὶ πρότερον μέν φησιν ἵδιον

3 lemma om. C ὅριεῖ] περίοδον α 7 φήσεις Fa: φήσειεν ἀν Arist. 10 λέγ.
ante ἀλλὰ coll. C εἰνάι post ὀλ. coll. C: om. a 11 γάρ] δὲ Fa
post γάρ add. καὶ a τὸ ἐν] τῇ C λευκοῦ (pr. I.) C 12 τοῦ] τὸ C
τότε] τοῦτο C 18 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν] p. 63,14 αἰτίαν ἡμῖν coll. C 20 ἐν
Εἰσαγωγαῖς] Porph. Isag. p. 6, 5, 9 ἀπεδύθη α 22 παραστήσασθαι α
23 pr. ἀπλῶς] αὐτοῦ F αὐτῷ ἔστιν coll. Fa 24 γενικώτατον Ca 25 post
εἶναι adit. τοῦ ποσοῦ F 26, 28 ὄντος F αὐτῆς ἡμῖν] ἡμῖν αὐτῆς F: ἀπαν αὐ-
τῆς α παραδέδωκεν Fa 27 καὶ om. a ἐλλέγξας F ἐξελ.
post ποσοῦ coll. a

εἶναι δοκεῖν τοῦ ποσοῦ τὸ μηδὲν ἔχειν ἐναντίον· τῷ γάρ ἀφωρισμένῳ 74v
ποσῷ τί ἀν εἴη ἐναντίον, οἷον τῷ διπήγμῃ ἢ τῷ τριπήγμῃ; 75r

p. 5^b 14 Εἰ μὴ τὸ πολὺ τῷ δλίγῳ φαίη τις εἶναι ἐναντίον ἢ τὸ
μέγα τῷ μικρῷ.

5 'Ενταῦθα οἰκείως τὸν περὶ τούτων ἔξετάζει λόγον, εἰ τὸ μέγα καὶ 15
μικρὸν ἐναντία ἐστὶν ἢ δλως ποσά· ἐν γάρ περὶ τῆς οὐσίας λόγῳ
μηγμονεύσας αὐτῶν μόνον παρῆλθε, συγχωρήσας αὐτὰ ἐναντία εἶναι.
δείκνυσι δὲ νῦν ὅτι ταῦτα οὐκ εἰσὶ ποσὰ ἀλλὰ τῶν πρός τι. καὶ δείκνυσι
πάλιν διχῶς, διά τε τῆς ἐνστάσεως ὅτι οὐκ εἰσὶ ποσά, καὶ τῆς ἀντιπαρα- 20
10 στάσεως ὅτι εἰ καὶ ποσὰ συγχωρηθείη εἶναι, οὐκ ἐστιν ἐναντία. καὶ πρῶ-
τον μὲν διὰ τῆς ἐνστάσεως λέγων οὕτως· τούτων δὲ οὐδέν ἐστι ποσὸν
ἀλλὰ μᾶλλον τῶν πρός τι· οὐδὲν γάρ αὐτὸ καθ' αὐτὸ μέγα
λέγεται ἢ μικρόν, ἀλλὰ πρὸς ἔτερον ἀναφέρεται· τῶν γάρ πρός
τι ἔδιον τὸ ἐνὸς τεθέντος τὸ ἔτερον συνεισάγεσθαι καὶ ἀναιρεθέντος συν- 25
15 αναιρεῖσθαι· πατρὸς γάρ τεθέντος συνεισάγεται πάντως καὶ ὁ υἱός, καὶ
ἀναιρεθέντος συναναιρεῖται. οὗτο δὲ καὶ τὸ πολὺ οὐ λέγεται τι αὐτὸ καθ'
έαυτὸ πολὺ ἀλλὰ πρὸς τὸ δλίγον ἀναφερόμενον, καὶ τὸ δλίγον ὡσαύτως
πρὸς τὸ πολύ. καὶ ἐπὶ τοῦ μικροῦ δὲ καὶ τοῦ μεγάλου ὄμοίως· | ἔκατερον 75v
γάρ πρὸς τὸ ἔτερον τὴν ἀναφορὰν ἔχει καὶ οὐδὲν τούτων αὐτὸ καθ' έαυτὸ
20 ὠρισμένην τινὰ ἔχει φύσιν. καὶ δῆλον ἐντεῦθεν· ὅρος γάρ, φησί, μικρὸν
λέγεται, κέγχρος δὲ μεγάλη, καίτοι εἰ ἔκαστον τούτων καθ' έαυτὸ
έλέγετο καὶ μὴ πρὸς ἔτερον ἀναφερόμενον τῇ πρὸς ἔκεινο παραβολῇ, οὐκ 5
δὲν ὅρος μὲν μικρὸν ἐλέγομεν τὴν δὲ κέγχρον μεγάλην· καταγέλαστον γάρ
τοῦτο. νῦν δὲ τὸ μὲν ὅρος μικρὸν λέγομεν δηλονότι ἀλλου ὅρους μικρό-
25 τερον, τὴν δὲ κέγχρον μεγάλην ἀλλης δηλονότι μείζονα. οὗτο καὶ ἐν
'Αθήναις μὲν δλίγους φαμὲν εἶναι ἀνθρώπους, ἢ αὐτὴν πρὸς έαυτὴν παρα- 10
βάλλοντες ἢ πρὸς ἔτεραν πόλιν, ἐν τῇ κώμῃ δὲ πολλούς, δλιγωτέρους
οντας τῶν ἐν 'Αθήναις, πρὸς ἀλλην κώμην τὴν σύγκρισιν δηλονότι παιού-
μενοι. ὕστε ἢ δεῖ λέγειν τὴν τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ πρός τι κατηγορίαν μίαν
30 καὶ τὴν αὐτὴν εἶναι ἢ εἰ διωρισμέναι εἰσὶν αἱ κατηγορίαι, οὐχ ὑπὸ τὸ 15
ποσὸν ταῦτα ἀνακτέον, ἀλλὰ μᾶλλον ὑπὸ τὰ πρός τι.

2 post τριπ. add. ἢ τῇ ἐπιφανείᾳ ἢ τῶν τοιούτων τινὶ α

3 μὴ ἄρα a Arist.

5 οἰκείαν F τούτου α 6 εἰσὶν F ἐν τῷ περὶ τῆς οὐσίας λ.] p. 3^b 31

7 μόνων α 9. 10 διὰ τῆς ἀντιπ. α 13 τῷ πρὸς ἔτ. ἀναφέρεσθαι Arist.

15 πάντος F 16 καὶ om. a αὐτό τι coll. Ca (τι εἰςias) 17 τὸ (prius)

om. F 21 ἐκ. τούτων εἰ coll. C 22 post ἔλέγετο add. μικρὸν CF

23 γάρ] δὲ a 26 ἢ om. a πρὸς αὐτὴν F 28 δηλ. τὴν σύγκρ. coll. a

29 ἢ] ἀν C: εἰ F δεῖ λέγ.] εἶναι δεῖ λέγειν C: συνεχῆ λέγωμεν a ante τοῦ πρός
add. τὴν a μίαν om. a 30 εἶναι om. C

p. 5b26 "Εἰτι τὸ μὲν δίπηχυ καὶ τρίπηχυ καὶ ἔκαστον τῶν 75^v τοιούτων ποσὸν σημαίνει, τὸ δὲ μέγα ἢ μικρὸν οὐ σημαίνει ποσὸν ἀλλὰ μᾶλλον πρός τι.

Τὸ γάρ κυρίως, φησί, ποσὸν καὶ περὶ ὅσον ἐστὶ σημαίνει, οἷον ἡδε ἡ 5 γραμμὴ καὶ ποσόν ἐστι τῇ αὐτῆς φύσει καὶ περὶ ὅσον ἐστὶ σημαίνει· τρίπηχυς γάρ φέρε εἰπεῖν ἢ δίπηχύς ἐστιν. ὕστε καὶ τὸ περὶ ὅσον ποσὸν καταγίνεται σημαίνουσι τὰ κυρίως ποσά. τὸ δὲ μέγα καὶ τὸ μικρὸν 25 καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ διλέγον οὐκ ἔχει ώρισμένον ποσόν· ἀόριστον γάρ ἐστιν ἔκαστον τούτων. ὕστε ταῦτα ποσὰ οὐκ ἔστι. τί οὖν, εἴποι τις ἂν ἵσως, 10 οὐκ ἔστι ποσὸν ἀόριστον; ὅταν γάρ εἴπω συνεχὲς ἢ ἀριθμὸν ἢ γραμμὴν ἢ τῶν τοιούτων τι, ποσὸν μὲν τι λέγω, οὐ μὴν ἔτι καὶ τὸ περὶ ὅσον 30 ἐστὶν ἀφορίζω, ὕσπερ ὅταν λέγω | τρία ἢ πέντε ἢ τρίπηχυ. λέγω οὖν ὡς 76^r 'οὐδὲ ἐν τούτοις ἡ αὐτὴ ἀοριστίκη θεωρεῖται, ητίς καὶ ἐν τῷ μικρῷ καὶ μεγάλῳ καὶ πολλῷ καὶ διλέγῳ;' ἀεὶ μὲν γάρ τὰ γένη ἀοριστότερά ἐστι 15 τῶν ἰδίων εἰδῶν· ζῷον γοῦν εἰπὼν οὐχ οὕτως ὄριζω τὸ ὑποκείμενον ὡς 5 ὅταν εἴπω ἀνθρωπὸν ἢ ἵππον. πλὴν ἐπεὶ μὴ φωνή ἐστιν ἀπλῶς ὅμωνυμος τὸ ζῷον, ἀλλ' οὐσία τίς ἐστι κοινῶς πλείοσιν ὑπάρχουσα, ἐστιν ἀφορίσαι τὸ ὑπὸ τῆς τοῦ ζῷου φωνῆς σημαινόμενον καὶ εἰπεῖν ὅτι ἐστὶν οὐσία ἔμψυχος αἰσθητικὴ καὶ ἐστιν ώρισμένη τις φύσις ἡ ὑπὸ τοῦ ζῷου 20 σημαινομένη. οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων· τὸ γάρ τοῦ συνεχοῦς 10 ὄντος, γενικώτερον ὅν, ἐστι μὲν ἀοριστότερον τοῦ ἀφωρισμένου ποσοῦ οἷον τοῦ τριπήχεος (τοῦτο γάρ ἡδη ἀτομόν ἐστιν, ὕσπερ κάκεῖ Σωκράτης ἀτομόν ἐστιν), ὄμοίως καὶ τὸ τοῦ ἀριθμοῦ γενικώτερον τοῦ τρία καὶ πέντε ἀτόμου ὄντος, ἀλλ' ὅμως καὶ τούτοις ἐστι τι ώρισμένως δηλούμενον· 15 25 συνεχὲς γάρ ἐστιν οὐ τὰ μόρια πρός τινα κοινὸν ὅρον συνάπτει, διωρισμένον δὲ τὸ μὴ οὕτως ἔχον, καὶ γραμμὴν μὲν λέγων τὸ ἐφ' ἐν λέγω διαστατὸν μέγεθος, ἐπιφάνειαν δὲ τὸ ἐπὶ δύο καὶ σῶμα τὸ τριχῆ διαστατόν. καὶ τούτων ἔκαστον ὕρισται ἀεὶ ώσαύτως ἔχον καὶ οὐχὶ πρὸς διάφορον 30 σχέσιν διάφορον ἀναδέχεται φύσιν, ὕσπερ τὸ μέγα καὶ μικρὸν καὶ τὸ πολὺ καὶ διλέγον· εἰ γάρ μέγα τις λέγει φέρε τὸ ὑπερέχον ἐπέρους καὶ διὰ τοῦτο φέρε μέγα τις τὸ ὅρος λέγει τὸν "Ολυμπὸν ὡς τοῦ 'Τιμητοῦ ὑπερέχοντα,

1 τὸ τρίπ. F	4 φασί Ca	5 καὶ (prioris) om. C	τῆς αὐτῆς φύσεως C
6. 7 τὰ περὶ ὅσον ποσὰ α	7 καὶ τὸ μικρὸν om. F	8 τὸ δλ. καὶ τὸ πολὺ coll. F	διωρισμένον οὐδὲν ποσόν F
διωρισμένον οὐδὲν ποσόν F	ἐστιν om. a	11 μέν τι scripsi: μέντοι libri	έστιν om. a
12 οὖν] δὲ C	14 μὲν om. a	ἀοριστότερα μᾶλλον Fa	εἰσι C
15 οὖν F	ῶσπερ a	17. 18 ἀφωρίσαι F	18. 19 οὐσία ἐστὶν coll. a
21 γενικ.] μερικώτερον C	οἶον om. a	22. 23 ὕσπερ — ἐστιν post ὄντος (21)	coll. C
λέγω om. C	24 ώρισμένον ως δηλ. a	26 μὲν] δὲ Fa	λέγων] λέγω C
λέγω om. C	27 ἐπὶ τὸ coll. a	29 alt. τὸ om. a	30 μέγα γάρ
λέγω om. C	λέγων F: λέγοι a	φέρε om. C	31 τις om. C
ὑμητοῦ Fa			

ἀλλὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον πρὸς τὴν γῆν παραβάλλων μικρὸν ἔρει ὡς ἐλλεί- 76^π
ποντα αὐτῆς. οὐκ ἄρα τὸ λεγόμενον εἶναι μέγα ἀφωρισμένον τί ἐστι 25
ποσόν, ὥσπερ τῶν εἰρημένων ποσῶν ἔκαστον οὐ μόνον ποσόν ἐστιν ἀλλὰ
καὶ περὶ δυον ἐστὶν ἀφορίζει, οἷον ἡ δτὶ ἐφ' ἐν διαστατὸν ὡς ἡ γραμμή,
5 ἡ δτὶ ἐπὶ δύο ὡς ἡ ἐπιφάνεια, ἡ δτὶ ἐν τῇ τῶν μερῶν ἑνώσει θεωρεῖται; 30
ὡς τὸ συγχέει, ἡ ἐν τῇ τούτων διαιρέσει καὶ διακρίσει ὡς τὸ διωρισμένον. 76^ν
ἄλλως τε τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐν τοῖς μερικοῖς ποσοῖς ἥδη καταγίνεται,
οἷον ἐν τῇδε τῇ γραμμῇ ἐν τῷδε τῷ σώματι ἐν τῇδε τῇ ἐπιφανείᾳ,
ὅμοιώς καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον ἐν τῷδε τῷ ἀριθμῷ. ὅστε τούτων 5
10 ἔκαστον ἐν τοῖς ἀτόμοις ποσοῖς καταγίνεται· οὐδὲ γάρ ἐστιν ἀπλῶς γένος
τι μεγάλου ἡ μικροῦ. εἰ οὖν δεῖ ἀτομα ἀτόμοις συγκρίνειν καὶ μὴ ἀτομα
γένεσι, τὸ δὲ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐν ἀτόμοις ποσοῖς καταγίνεται, τὰ δὲ
ἀτομα ποσὰ οὐ μόνον δτὶ ποσὰ σημαίνει ἀλλὰ καὶ περὶ δυον ἔκαστον
αὐτῶν καταγίνεται, οἷον ὁ τρία ὁ πέντε, οὐκ ἄρα ποσὸν τὸ μέγα καὶ τὸ
15 μικρόν. δθεν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης τοιούτοις ἐχρήσατο τοῖς ὑποδείγμασιν
εἰπὼν δτὶ τὸ μὲν δίπηχυ καὶ τρίπηχυ καὶ ἔκαστον τῶν τοιούτων, τοῦτ' ἐστι τῶν ἐν ὑπάρξει ἀτόμων ποσῶν· εἴπερ γάρ ὅλως ποσόν
ἐστι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν, πάντως γε ἀτομόν ἐστιν, ἐπεὶ μὴ ἐστιν, δπερ
εἴπον, ἀπλῶς τι μέγα, ἀλλ' *{δ}* λέγομεν εἶναι μέγα, ἐν ὑπάρξει ἐστὶ καὶ
20 ἀτομον μέγεθος. οὐκοῦν εἰ πᾶν μὲν ἀτομον ποσὸν καὶ περὶ δυον ἐστὶν 15
ἀφορίζει, τὸ δὲ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον ἀτομα
ὄντα ἀόριστα τινά ἐστιν, οὐκ ἄρα ποσά ἐστι τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν. καὶ
οὗτο μὲν διὰ τῆς ἐνστάσεως οὐδὲ συγχωρεῖ αὐτὰ ποσὰ εἶναι, διὰ δὲ τῆς
ἀντιπαραστάσεως συγχωρήσας αὐτὰ εἶναι ποσὰ δείκνυσιν αὐτὰ μὴ ὄντα 20
25 ἐναντία. ἄρχεται δὲ τῆς ἀντιπαραστάσεως ἐντεῦθεν.

p. 5b30 "Ετι ἐάν τε τιθῇ τις αὐτὰ ποσὰ εἶναι ἐάν τε μὴ τιθῇ,
οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἐναντίον οὐδέν. Θ γὰρ μή ἔστιν αὐτὸν καθ' 25
αὐτὸν λαβεῖν ἀλλὰ πρὸς ἕτερον ἀναφέρεται, πῶς ὅν εἴη τούτῳ
τι ἐναντίον;

30 “Ο δὲ λέγει, τοιοῦτόν ἐστι· τὰ ἐναντία πρῶτόν ἐστι καθ’ αὐτὰ ἀπολε-
λυμένην ἔχοντα τὴν ὑπόστασιν, εἰδί^ν οὕτως τὸν πρὸς ἄλληλα ἀναδέγεται
πόλεμον· οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν πρότερον ἄλλα τινὰ ὅντα | (ποιό- 77r

2 τὸ λεγόμενον iter. C τί om. C 4 ἔστιν om. C ὅτι om. a
 8 ἐν τῇδε τῇ γρ.—σώματι post πολὺ (9) coll. Fa alt. ἐν] καὶ Fa ἐν τῷδε
 τῷ σ. fort transponas post ἐπιφανείᾳ 10 οὐδὲ — καταγγεται (12) om. a 14 ὁ
 πέντε] καὶ πέντε a παραδεῖγ. C 16 μὲν] μόνον a τὸ τρίπ. Ca
 ἔκαστον — ἔστι (17)] ὅσα τοιαῦτα C 17 ποσῶν] ποσὸν σημαίνει a 18 ἐπει μή]
 εἰπεῖν εἰ Fa 19 εἰπον] v. 10 τι om. C ἀλλ ὃ scripsi: ἀλλὰ libri
 εἶναι] ἔστι F ἔστι δὲ a 20 καὶ περὶ ὅσον Paris. 1928 Vind. 10: καὶ περὶ ὃ C:
 om. Fa 21 ἀφορίζων F τὸ (ante ὀλίγον) om. F 22 εἰσιν (pr. l.) a 23 παρ-
 γωρεῖ C 24 ποσὰ εἶναι coll. C 26 ταῦτα Arist. 28 εἴη] φαίη τις Arist.

τητες γάρ εἰσιν) οὕτω τὴν πρὸς ἄλληλα μάγην ἀνεδέξαντο· ταύτη γὰρ 77° τὰ πρός τι τῶν ἐναντίων διαφέρει, ὅτι τὰ μὲν ἐναντία πρῶτον καθ' αὐτά ἔστιν (ἐξὸν γὰρ τὸ λευκὸν εἰπόντα μὴ παραλαβεῖν τὸ μέλαν μηδὲ εἶναι δλως τοῦ λευκοῦ ὅντος καὶ ἔμπαλιν τὸ μέλαν εἶναι τοῦ λευκοῦ μὴ ὅντος), 5 δ ἔπειτα πρὸς ἄλληλα μάχεται, τὰ δὲ πρός τι ἄλλήλοις συντίκτεται καὶ συγ- απόλλυται· τὸν γὰρ πατέρα εἰπὼν καὶ τὸν υἱὸν συνεισήγαγον, καὶ τούτου πάλιν ἀφαιρεθέντος συντίκτεται καὶ ὁ υἱός. ἔπειτα οὖν τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον αὐτὸν καθ' αὐτὸν οὐκ ἔστιν οὐδὲ ἂν 10 ὑποσταίη τι τούτων αὐτὸν καθ' αὐτὸν χωρὶς τῆς πρὸς ἕτερον σχέσεως, 10 δῆλον ὡς οὐκ εἰσιν ἐναντία ἄλλα τῶν πρός τι· τὰ γὰρ ἐναντία ἐλέγομεν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ πρότερον ἴδιαν ὑπόστασιν ἔχειν, εἰδίζεται δὲ τοῦτο τὰς ἄλλήλοις μάχεσθαι.

15

p. 5b33 "Ετι εἰ ἔσται τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐναντία, συμβήσε-
ται τὸ αὐτὸν ἅμα τὰ ἐναντία ἐπιδέχεσθαι καὶ αὐτὰ αὐτοῖς
εἶναι ἐναντία. |

'Ἐκ τούτων διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς δείκνυσιν αὐτὰ μὴ ὅντα 77° ἐναντία· φησὶ γὰρ 'εἰ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐναντία, συμβήσεται ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶναι τὰ ἐναντία'. τὸ γὰρ αὐτὸν ἔσται καὶ μέγα καὶ μικρὸν καὶ πολὺ καὶ ὀλίγον, οἷον ἡ κέγχρος πρὸς μὲν κύαμον 20 παραβαλλομένη λέγεται μικρά, πρὸς δὲ σίνηπι μεγάλη, καὶ τοὺς ἐν Ἀθή-
ναις πρὸς μὲν τοὺς ἐν τῇ κώμῃ πολλοὺς ἐρεῖς πρὸς δὲ τοὺς ἐν πάσῃ τῇ
Ἑλλάδι ὀλίγους. ὅστε τῶν ἐναντίων ἔσται ταῦτα δεκτικὰ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, διπερ ἀδύνατον. ἡ δὲ οὐσία δεκτικὴ μὲν τῶν ἐναντίων ἐλέγετο 10 εἶναι, οὐ μέντοι κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τὰ ἐναντία ἐπιδέχεσθαι· οὐδέ-
25 ποτε γὰρ ἔσται τὸ αὐτὸν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον θερμὸν καὶ ψυχρόν, λευ-
κὸν καὶ μέλαν. οὐ μόνον δέ, φησί, τὰ ἐναντία ἐπιδέξεται, ἄλλα καὶ αὐτὰ ἑαυτοῖς ἔσται ἐναντία· τὸ γὰρ αὐτὸν καὶ μικρὸν καὶ μέγα λέγεται 15 καὶ πολὺ καὶ ὀλίγον, διπερ ἀτοπον· οὐδὲν γὰρ τῶν ὅντων αὐτὸν ἑαυτῷ μάχεται.

30 p. 6a8 Οὐδὲν ἔστιν ἄρα τὸ μέγα τῷ μικρῷ ἐναντίον, οὐδὲ τὸ πολὺ τῷ ὀλίγῳ.

Πρότερον ὑπέθετο αὐτὰ ἐναντία καὶ ἔδειξεν ὅτι ποσὰ οὐκ εἰσιν, ἔπειτα ὑπέθετο ποσὰ καὶ ἔδειξεν ὡς οὐκ εἰσιν ἐναντία· κατὰ γὰρ τὸ ἀληθὲς

3 εἰσιν α	4 ὅντος τοῦ λ. coll. α	6 συνήγαγον Ca	7 ἀναιρ. α
8. 9 ὑποστ. ἀν coll. C	10 ἐλέγομεν] p. 96,30	12 συμμάχεσθαι α	13 ἔτι
δὲ Arist. ἔστι C	14 post αὐτὰ add. δὲ C	16 ἐπαγ. Ca	μὴ εἶναι ὅντως α
17 τὸ μέγα τῷ μικρῷ ἐναντίον Ca	20 anto μεγάλη add. λέγεται α	21 pr. τῇ om. α	
24 μέντοι γε α	25. 26 καὶ λευκὸν α	26 ἐπιδέχεται α	27 ἑα- τῶν F
ἔσονται α	33 ποσὰ ὑπέθ. coll. C		

οὔτε ποισά ἔστιν οὔτε ἐναντία, ἀλλὰ τῶν πρός τι. ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἔστι 77^v ποσὰ διὰ τῆς ἐνστάσεως ἔδειξεν, ὅτι δὲ οὐδὲ ἐναντία διὰ τῆς ἀντιπαρα- 25 στάσεως. εἰσὶν οὖν, ὅπερ εἶπον, τῶν πρός τι ἐν ποσοῖς ἔχοντα τὸ εἶναι. λέγεται δὲ τὸ μὲν μέγα καὶ μικρὸν κυρίως ἐπὶ τοῦ συνεχοῦς 5 (μέγα γάρ σῶμα καὶ μικρὸν λέγομεν, ὅμοίως καὶ μακρὸν καὶ βραχύ, καὶ ἐπιφάνειαν ὡσαύτως, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ συνεχοῦς εἰδη μεγάλα ἢ μικρά 78^r ἢ μακρὰ ἢ βραχέα κυρίως λέγομεν). τὸ δὲ πολὺ καὶ ὀλίγον ἐπὶ τοῦ διω- 10 ρισμένου καὶ θέσιν μὴ ἔχοντος· πολὺς γάρ ὁ χρόνος καὶ ὀλίγος λέγεται, ὅμοίως καὶ ὁ ἀριθμός. ὅθεν καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῶν ὑποδειγμάτων γυμνάσας 15 τὸν λόγον τὸ μὲν μέγα καὶ τὸ μικρὸν ἐπὶ τοῦ ὕρους καὶ τῆς κέγγρου παρ- ἐλαβεν, ὅπερ ἦν τοῦ συνεχοῦς (σῶμα γάρ ἑκάτερον), τὸ δὲ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ, λέγω δὴ τῶν ἐν Ἀθήναις ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐν τῇ κώμῃ, ὅπερ ἦν τοῦ διωρισμένου· ὁ γάρ ἀριθμὸς διωρισμένον ποσόν. 20 πολλάκις δὲ καταχρηστικῶς τὸ μὲν μικρὸν καὶ τὸ μέγα ἐπὶ τοῦ διωρισμέ- 15 νου φέρομεν, τὸ δὲ πολὺ ἐπὶ τοῦ συνεχοῦς· λέγομεν γάρ μικρὸν εἶναι τὸν λόγον Δημοσθένους ἢ μέγαν τῷ περὶ ἔνα καὶ συνεχῆ σκοπὸν βλέπειν. ὅστε τὸ μικρὸν καὶ τὸ μέγα καὶ ἐπὶ τούτου διὰ τὸ συνεχές τε καὶ ἡγω- 25 μένον τοῦ σκοποῦ φέρειν εἰώθαμεν· ἀμέλει οὐκ ἀν εἴποιμεν τοὺς ἐννέα λόγους τῶν δημοσίων μακρὸν λόγον (οὐ γάρ ἔστιν εἰς καὶ συνεχῆς ὁ τού- 20 των σκοπός), οὐδὲ ἔτι τοὺς ἐνδεκα κατὰ Φιλέππου, ἀλλὰ πολλοὺς αὐτοὺς λέγομεν. καὶ τὸ ὄδωρ δὲ πολὺ λέγομεν συνεχὲς ὃν ἵσως διὰ τὸ εὐδιαιρε- 20 τον. λέγομεν δὲ καὶ τὴν ὄδὸν πολλάκις πολλὴν συνεχῆ οὖσαν διὰ τὸ εἰς πολλὰ διηρῆσθαι στάδια καὶ τοῖς ποσὶν ἐν τῇ βαδίσει τρόπου τινὰ διηρῆσθαι.

25 'Απορῆσαι δὲ κάνταῦθα εἰκότως ἀξιον, πῶς μικρῷ μὲν πρόσθεν τὸ πολὺ καὶ ὀλίγον ποσὰ εἶναι ἔλεγεν, ἐν οἷς ἔλεγεν ὅτι κυρίως μὲν ποσὰ ταῦτα μόνα λέγεται. ὅπερ ἔφθη προδιδάξας, τά τε πέντε τοῦ συνεχοῦς εἰδη, γραμμὴν ἐπιφάνειαν σῶμα χρόνον καὶ τόπον, καὶ τὰ δύο τοῦ διωρι- 30 σμένου, λόγον τε καὶ ἀριθμόν, τὰ δὲ ἄλλα, φησί, πάντα κατὰ συμβεβη- 35 κός· εἰς ταῦτα γάρ βλέποντες, φησί, καὶ τὰ ἄλλα ποσὰ λέγομεν, 30 οἷον πολὺ τὸ λευκὸν λέγεται τῷ γε τὴν ἐπιφάνειαν πολλὴν 78^v εἶναι· πῶς οὖν ταῦτα πρότερον εἰπών, δι' ὧν σαφῶς τὸ πολὺ

-
1 εἰσιν (pr. l.) a	εἰσὶ (alt. l.) C	2 ποσὰ om. C	3 ὥσπερ εἴπομεν a (cf. p. 94,12)	
4 μὲν om. a	τὸ μικρ. a	8 post ἔχοντος add. ἥγουν τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ χρό-
νου a	10 μὲν om. F	11 ἡσαν C
9. 10 ἐπὶ—λόγον om. F		14 καὶ καταχρ. a	14. 15 μικρὸν F ¹	14 καὶ τὸ
μέγα om. F
13 ἔστι ποσόν a	14 καὶ καταχρ. a	15 φέρομεν] λέγομεν F	post πολὺ addas καὶ τὸ ὀλίγον	
16 τοῦ δημοσθ. a	ἢ μέγαν Paris. 2051: καὶ μέγα C: ἢ μέγα a: om. F			
περὶ] αν πρὸς?	17 τὸ μικρὸν καὶ om. Fa		τοῦ λόγου τούτου a	
19 μικρὸν F ¹	20 δώδεκα C	φιλιππον F	22 πολλάκις post δὲ coll. a	
23 πολλοὺς . . σταδίους C	διαιρεῖσθαι Ca	23. 24 καὶ τοῖς—διηρῆσθαι om. F (fort.
recte)	25 ἀπορίας Fa	
26 τὸ ὀλίγον a	ἐν οἷς ἔλεγεν om. F (cf. p. 5 a 38)	27 ἔφθηγ a	30 γάρ
om. C	
31 γε om. C Arist. (cf. p. 92,9)		τὴν αὐτοῦ ἐπιφ. C		

καὶ τὸ διλόγιον ποσὰ εἶπεν, ἐν τούτοις φησὶ μὴ εἶναι τὸ πολὺ καὶ τὸ διλόγιον 78^v τοῦ ποσοῦ ἀλλὰ τῶν πρός τι; καὶ εἰ ἐνταῦθα ἀληθιῶς δέδεικται τὸ μὴ εἶναι 5 αὐτὰ τοῦ ποσοῦ, κακῶς ἀνωτέρω ποσὰ εἶναι αὐτὰ εἴρηκε. τί οὖν πρὸς τοῦτό φαμεν; ὁ πολλάκις ἡμῖν εἴρηται, ὅτι τὰ πρός τι οὐκ ἔχει φύσιν 10 5 ἀφωρισμένην, ἀλλ’ ἐν ταῖς ἀλλαις κατηγορίαις συνίσταται. καὶ ἔστι τὸ πολὺ καὶ διλόγιον καὶ μέγα καὶ μικρὸν καὶ διπλάσιον καὶ ἡμισυ καὶ τὰ 15 παραπλήσια πρός τι ἐν ποσῷ συνιστάμενα, οὐκ ἐν ποιῷ. ὅσπερ καὶ τὸ λευκότερον καὶ γλυκύτερον καὶ βαρύτερον πρός τι ἔστιν ἐν ποιῷ τὴν ὅπαρ- 20 ἔχοντα. ὅταν οὖν λέγωμεν πολὺ τὸ λευκόν, ἐπεὶ τὸ πολὺ καὶ διλόγιον 15 πρός τι οὗτα περὶ τὸ ποσὸν καὶ οὐ περὶ τὸ ποιὸν καταγίνεται, οὐ κυρίως 25 δηλονότι λέγομεν οὐδὲ καθ’ αὐτά, ἀλλὰ διότι ἡ ἐπιφάνεια πολλῆ, ἥτις ἦν τοῦ ποσοῦ. οὐ τοῦτο οὖν ἔλεγεν ἀνωτέρω ὅτι τὸ πολὺ αὐτὸν καθ’ αὐτὰ ποσόν ἔστιν, ἀλλ’ ὅτι ἐν ποσῷ πρός τι. καὶ οὐ δεῖ γε τοῦτο ἐπὶ τοῦ ποσοῦ φέρειν, εἰ μὴ κατὰ συμβεβηκός, τῷ ἐν ποσῷ εἶναι ἐπιδεχομένῳ τὸ 20 πολὺ καὶ διλόγιον.

p. 6 a 12 Μάλιστα δὲ ἡ ἐναντιότητα τοῦ ποσοῦ περὶ τὸν τόπον δοκεῖ ὑπάρχειν· τὸ γάρ ἄνω τῷ κάτω ἐναντίον τιθέασιν.

Ἐπειδήπερ ἀπέδειξε τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν μήτε ποσὰ οὗτα μήτε 30 ἐναντία, φησὶν ὅτι εἰ διώλεται τις | ἐπὶ τοῦ ποσοῦ ἐναντιότητα θεω- 79^r 20 ρῆσαι, λαμβανέτω τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω· ταῦτα γάρ καὶ πλεῖστον διεστή- κασιν ἀλλήλων καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸν ὄρισμὸν τῶν ἐναντίων ἐπιδέχεται· οὕτως γάρ διέρχονται τὰ ἐναντία ‘τὰ πλεῖστον ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἀλλήλων ἢ διεστῶτα’. τούτῳ δὲ αὐτὸς οὐκ ἀρέσκεται· κατὰ ἀλήθειαν γάρ οὐκ ἔστιν ἐν τῇ φύσει τῶν οὗτων τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ἀλλὰ τὸ πέριξ καὶ τὸ μέσον, 25 25 δὲ οὐκ ἔστιν ἐναντία ἀλλὰ τῶν πρός τι· τὸ γάρ πέριξ μέσου ἔστι πέριξ· τὸ δὲ ἄνω καὶ τὸ κάτω τὴν κατὰ διάμετρον διάστασιν ἀφεστάναι διφεύλου- 10 σιν ἀλλήλων· ἡ δὲ γῇ κέντρου λόγον ἐπέχει πρὸς τὸ πᾶν, ἐν γῇ τὰ βαρέα πάντα φέρεται· πῶς οὖν τὸν τῆς γῆς τόπον, τοῦτ’ ἔστι τὸ τοῦ παντὸς κέντρον, ἐναντίον ἐροῦμεν τῷ τοῦ πυρὸς τόπῳ, τοῦτ’ ἔστι τῇ κοιλῇ τῆς 30 σελήνης περιφερείᾳ; οὐ γάρ τὴν τοῦ παντὸς διάμετρον ταῦτα διεστήκα- 15 σιν ἀλλήλων. ὅστε οὐ πλεῖστον διεστήκασι· πλεῖστον γάρ διεστήκασι

1 primum τὸ οἰm. F τοῦ ποσοῦ a ἐν τ.] ἐνταῦθα δέ φησι Ca μὴ] οὐκ a
 1. 2 τοῦ ποσοῦ καὶ τὸ δλ. καὶ τὸ πολὺ C 2 τὸ οἰm. O 3 κακῶς...εἴρ.] απ πῶς.. εἴρηκε; 4 φασιν a εἴρηται] p. 47,12 ἔχει ἀληθῶς a 5 συνίστανται C
 εἴστι] ἔστι F 6 τὸ δλ. a 7 τῶν πρός a 9 λέγομεν F 10 περὶ τὸ (alt.)
 οἰm. C καταγίνονται C 11 ἥτις] τις Fa 13 ἀλλ’ ὅτι καὶ a ἐν—τι] πρός τι
 οὐ ἐν ποσῷ ἔστιν C 14 τῷ] τὸ Ca ἐπιδεχομένου C: ἐπιδεχομένον a τὸ οἰm. F
 15 τὸ δλ. a 16 τὸ οἰm. C 17 τὸ γάρ—τιθέασιν in lac. οἰm. C lemma con-
 tinuant ad εἶναι (6 a 15) CFa (cf. p. 100,16) 18 εἶναι a 20 alt. καὶ οἰm. C
 21 τῶν ἐν. τὸν ὄp. coll. CF 22.23 διεστ. ἀλλ. coll. C 23 διεστήκοτα a τοῦτο C
 25 δ] οἷον C 29.30 τῇ κοιλῇ περιφερείᾳ τῆς σεληνιακῆς σφαίρας a 31 ὥστε
 διεστ.] ὡς γάρ εἶπον C 31 πλεῖστον γάρ διεστ. οἰm. F γάρ οἰm. C

τὰ πᾶσαν τὴν διάμετρον διεστηκότα. οὐκοῦν οὐδὲ ἐναντία ταῦτά ἔστιν, οὐδ' 79^η ἄνω τε καὶ κάτω, ἀλλ', ώς εἶπον, τῶν πρὸς τι (τὸ γὰρ πέριξ μέσου ἔστι πέριξ), εἰ μή τις κάτω ὑπόθυμοιτο πᾶσαν ἀμα τὴν γῆν, διότι τοῖς καθ' 20 ὄτιοιν αὐτῆς μέρος οἰκοῦσιν ὑπὸ ποσὶ καὶ κάτω ἔστιν ἡ γῆ. ὁ δὲ οὐρανὸς 5 ἄνω. εἰ δὲ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς βούλεται τις τὸ κάτω λέγειν, ἄνω δὲ τὴν σφαῖραν. εὑρεθήσεται τὸ αὐτὸν καὶ ἄνω καὶ κάτω ὅν· ἡ γὰρ ἄνω τῆς γῆς ἐπιφάνεια ώς μὲν πρὸς τὸν οὐρανὸν κάτω ἔστιν, ώς δὲ πρὸς τὴν 25 ὑποκάτωθεν ἑαυτῆς ἐπιφάνειαν ἄνω. ἀλλὰ καὶ τῶν ἡμισφαιρίων ἐκάτερον ἄνω τε καὶ κάτω ἔσται, κατὰ τὴν διάφορον κίνησιν ἀμείβοντα καὶ τὴν 10 σχέσιν. ἀλλ' οὐδέν ἔστιν ἀμα ἐν ἑαυτῷ κατὰ τὸ αὐτὸν τὰ ἐναντία ἔχον.

Ὥστε οὐ δυνατὸν ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων εἶναι κυρίως τὸ ἄνω καὶ κάτω, 30 εἰ μή τι γε κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον πᾶσαν | ἀμα τὴν γῆν κάτω λέγειν 79^η τις βούλοιτο. Θέσει δέ ἔστι τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω, ώς ἡ ὑπὲρ κεφαλὴν ἡμῶν ὀροφή· ώς γὰρ πρὸς ἡμᾶς ἄνω ἔστιν. ώς δὲ πρὸς τοὺς ὑπὲρ αὐτὸν τὴν κάτω.

p. 6 a 13 Τὴν πρὸς τὸ μέσον χώραν κάτω τιθέντες διὰ τὸ πλείστην τῷ μέσῳ διάστασιν πρὸς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου εἶναι. 5

Οἱ βουλόμενοι, φησί, τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω ἐν τῇ φύσει τῶν ὄντων εἶναι διὰ τὸ τὴν γῆν ώς πρὸς ἔκαστον πέρας τοῦ κόσμου τὴν κατὰ διάμετρον 20 διάστασιν ἀφεστηκέναι, διὰ τοῦτο τὴν γῆν κάτω βούλονται.

p. 6 a 15 Ἔσίκασι δὲ καὶ τὸν τῶν ἄλλων ἐναντίων ὄρισμὸν ἀπὸ 10 τούτων ἐπιφέρειν· τὰ γὰρ πλεῖστον ἀλλήλων διεστηκότα τῶν ἐν τῷ αὐτῷ γένει ἐναντία δρίζονται.

Ἐπειδὴ κάτω, φησί, τὴν γῆν ὑπενόησαν εἶναι, αὕτη δὲ ώς πρὸς 25 ἔκαστον τοῦ κόσμου πέρας τὴν πλείστην διάστασιν διέστηκε, λέγω δὴ τὴν κατὰ διάμετρον, ἐναντίον δὲ τῷ ἄνω τὸ κάτω, ὡς δὲ γένος ἀνάγονται 15 ταῦτα τὸ ποσόν, ἐκ τούτων καὶ πᾶσι τοῖς ἐναντίοις τὸν ὄρισμὸν ἐπιφέρουσιν ἐναντία λέγοντες εἶναι τὰ πλεῖστον ἀλλήλων διεστηκότα τῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸν γένος.

1 κατὰ πᾶσαν C	ἐστηκότα F	pr. οὐδὲ] οὐκ C	ταῦτα ἔστιν om. F
1. 2 οὐδὲ ἄνω—κάτω ante εἰ (3) ponas	2 εἶπον] p. 99, 25	3 ὑπόθητο F	
4 ὄτιοιον F	μέρος αὐτῆς coll. Ca	post κάτω add. εἶναι del. F	7 τὸν
om. F	8 αὐτῆς C	10 οὐδὲ ἔστιν a	ἐν om. C
οὐκ ἐνὸν C	12 τῇ τοῖ Fa	κάτω om. F	13 ante θέσει add. lemma
ἔσίκασι — δρίζονται C	θέσις C	16 lemma om. C	τιθ.] λέγοντες
Arist.	19 ἔκαστον] ἐν C: τὸ F (cf. v. 25)	κατὰ om. F	20 βούλεται C
21 post δὲ add. φησι C Fa: delevi ex Paris. 2051		25 post ἔκαστον	
add. μέρος C	πέρας om. CF	26 τῷ CF	28 εἶναι om. C

p. 6a19 Οὐ δοκεῖ δὲ τὸ ποσὸν ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ 79^η τετον.

Εἰπόμεν ὅτι ἴδιον τοῦ ποσοῦ τὸ μῆδεν ἔχειν ἐναντίον καὶ δείξας ὅτι παντὶ τοῦτο ὑπάρχει, οὐ προσέμηχεν ‘οὐκ ἴδιον δὲ τοῦτο τοῦ ποσοῦ, ὅτι 20 5 καὶ τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχει’, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐποίησε· δῆλον γὰρ τοῦτο τὴν ἐκ τῶν περὶ τῆς οὐσίας εἰρημένων· εἰ γὰρ ἔκει ἔλεγεν ὅτι ‘οὐκ ἴδιον δὲ τῆς οὐσίας τὸ μῆδεν ἔχειν ἐναντίον, ὅτι καὶ τῷ ποσῷ ὑπάρχει’, δῆλον ὅτι καὶ τῷ ποσῷ οὐσίᾳ ὕσται τοῦ ποσοῦ, ὅτι καὶ τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχει. 25 ὥστε τῷ ποσῷ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον, ἀλλ’ εἰ ἄρα, δεῖ λέγειν ὅτι τὸ ποσὸν 10 τῶν ἐναντίων ἔστι δεκτικόν, ὥσπερ ἐλέγομεν καὶ τῇ οὐσίᾳ μῆδεν μὲν εἶναι ἐναντίον, αὐτὴν δὲ τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικήν. τί οὖν, φασίν, οὐκ ἔστι τὸ παχὺ καὶ τὸ λεπτὸν τοῦ ποσοῦ καὶ τὸ πλατύ καὶ τὸ στενόν, | ὥσπερ 80^η ἐναντία ἔστιν; ἀλλὰ λέγομεν ὅτι ταῦτα οὐκ εἰσὶ ποσὰ ἀλλ’ ἐν ποσοῖς ἔχει τὸ εἶναι, ὥσπερ καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν· παχὺ γὰρ λέγομεν τὸ πολλήν 15 ἔχον τὴν κατὰ βάθος διάστασιν, καὶ πλατύ τὸ τὴν κατὰ πλάτος, στενόν δὲ καὶ λεπτὸν τὸ διάγραμμα τὴν κατά τε βάθος καὶ πλάτος διάστασιν. 5 καὶ ὅσα δὲ περὶ τῶν ἄλλων εἰρήκαμεν, μεγάλου λέγω καὶ μικροῦ καὶ πολλοῦ καὶ διάγραμμου, ταῦτα καὶ ἐπὶ τούτων ἐροῦμεν· καὶ γὰρ ταῦτα τῶν πρός τί ἔστιν.

20 p. 6a19 Οὐ δοκεῖ δὲ τὸ ποσὸν ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ 10 τετον.

Ἐπ’ ἄλλο μεταβέβηκεν ἴδιον τοῦ ποσοῦ, τὸ μὴ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ τεττον. καὶ τοῦτο εἰκότως· εἰρηται γὰρ ὅτι ὅπου ἔστιν ἡ ἐναντιότης, ἔκει καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ τεττον ἐκ τῆς τῶν ἐναντίων μίζεως γίνε- 25 ται. Ιστέον δὲ ὅτι καὶ τοῦτο πάλιν ἀποδοκιμάζει ώς καὶ τῇ οὐσίᾳ ὑπάρχον, καὶ ἐφ’ ἔτερον ἴδιον μεταβαίνει καί φησιν·

p. 6a26 Ἰδιον δὲ μάλιστα τοῦ ποσοῦ τὸ ἵσον τε καὶ ἄνισον λέγεσθαι. |

Τοῦτο κυρίως ἴδιόν ἔστι τοῦ ποσοῦ, ἐπειδὴ καὶ μόνῳ ὑπάρχει καὶ 80^η

1. 2. 20. 21 καὶ τεττον Arist. 4 νῦν οὐ προσέθ. C τοῦτο om. C 5 ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐποίησε] p. 3627 6 τὴν οὐσίαν C 7 δὲ] τοῦτο in ras. C
9 ὥστε τὸ ποσὸν οὐδέν ἔστι δεκτικὸν τῶν ἐναντίων α εἰ] ἦ F 10 ἐλέγομεν]
p. 77,27 μὲν] μὴ a: om. F 11 φησίν CF 15 ante πλατύ add. τὸ F
alt. τὴν om. a 16 ἔχον post διαστ. coll. a τε ante κατὰ coll. a: om. C
17 παρὰ F 18 καὶ γὰρ καὶ C τῶν om. F 19 ἔστιν om. C
23 τὸ om. F εἰρηται] p. 75,17 25 πάλιν] μᾶλλον F καὶ (ali.) om. C
CF 26 καὶ ἐφ ἔτ.] ἐφ’ ἔτ. δὲ a μεταβ. ἴδιον coll. a 29 ante τοῦτο add. καὶ a
ἔστι om. C

παντί· γραμμή γάρ γραμμῆ ἴση τε καὶ ἄνισος λέγεται καὶ τόπος 80^v τόπῳ καὶ ἐπιφάνειᾳ ἐπιφανεῖψι καὶ σῶμα σώματι καὶ χρόνος χρόνῳ καὶ λόγος λόγῳ καὶ ἀριθμὸς ἀριθμῷ. ἐὰν δὲ ἐπ’ ἄλλου τινὸς λέγωμεν τὸ 90 ἴσον καὶ ἄνισον, οὐ καθ’ αὐτὸ ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός· οἶνον λέγομεν ὅτι 10 δὲ ἴσον ἔστι τοῦτο τὸ λευκὸν σῶμα τούτῳ τῷ λευκῷ σώματι, καὶ ἄνισον δὲ ώσαύτως, οὐ καθὸ δὲ λευκὰ ἀλλὰ καθὸ σώματα, ἀπερ ἔστι τοῦ ποσοῦ. ἀλλὰ μᾶλλον τὸ ὅμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον ἐπὶ τῶν τοιούτων ῥηθείη κυρίως· λευκὸν γάρ λευκῷ ὅμοιον καὶ ἀνόμοιον λέγεται, καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων 15 ώσαύτως.

10

Περὶ τῶν πρός τι.

p. 6a36 Πρός τι δὲ τὰ τοιαῦτα λέγεται, ὅσα αὐτὰ ἀπερ ἔστιν ἑτέρων εἶναι λέγεται. |

Πρὸ τῆς τῶν πρός τι διδασκαλίας πέντε ταῦτα χρὴ ζητεῖν· πρῶτον 81^r τὴν τάξιν αὐτῶν τὴν πρὸς τὰς κατηγορίας, δεύτερον τὴν αἰτίαν τῆς ἐπι- 5 γραφῆς, τρίτον τὴν ὑπόστασιν αὐτῶν τίς ἔστι, τέταρτον τὴν εἰς τὰ εἰδὸν διαιρεσιν, πέμπτον τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας. πρῶτον οὖν τὴν τάξιν. διὰ ποίαν αἰτίαν μετὰ τὸν τοῦ ποσοῦ λόγον ἔταξε τὸν περὶ τῶν πρός τι καὶ μὴ τὸν περὶ τοῦ ποιοῦ, καίτοι γε τὸ ποιὸν εἶδός τι καθ’ αὐτὸ ἔχει 10 καὶ ὑπόστασιν, ταῦτα δὲ ιδίαν οὐκ ἔχει ὑπόστασιν ἀλλ ἐν ταῖς ἀλλαις κατηγορίαις ἔχει τὸ εἶναι, τιμιώτερα δὲ τὰ καθ’ αὐτὰ ὑφεστηκότα τῶν ἐν 15 σχέσει μόνῃ τὸ εἶναι ἐχόντων· δεῖ γάρ αὐτό τι πρῶτον καθ’ αὐτὸ εἶναι, εἴθ’ οὕτως τὴν πρὸς ἑτέρον ἀναλαβεῖν σχέσιν. λέγομεν οὖν ὅτι ὕσπερ ἐπὶ 20 τοῦ ποσοῦ ἐποίησε καὶ δευτέραν ἔταξε τὴν περὶ τούτου διδασκαλίαν, διὰ τὸ μημονεῦσαι αὐτοῦ ἐν τῷ περὶ τῆς οὐσίας λόγῳ, ἵνα μὴ ἐπὶ πολὺ 25 ἐάσῃ τὸν ἀκροατὴν ἀγνοοῦντα τί ποτέ ἔστι τὸ ποσόν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ποιεῖ· ἐπειδὴ γάρ ἐν τῷ περὶ τοῦ ποσοῦ λόγῳ ἐμνήσθη τῶν πρός τι, 30 ἐνθα δὲλεγε τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ τὸ πολὺ καὶ τὸ δλίγον τῶν πρός τι εἶναι, ἵνα μὴ ἐπὶ πολὺ ἐάσῃ ἡμᾶς ἀγνοοῦντας τίς ἡ φύσις τῶν πρός τι, εὑθέως τὸν περὶ τούτων ποιεῖται λόγον. διὰ τί δὲ ἐπιγέγραπται Περὶ 35 τῶν πρός τι καὶ μὴ περὶ τοῦ πρός τι, ὕστε εἶναι τὴν ἐπιγραφὴν ἐνικήν; 40 λέγομεν ἐπειδὴ τὰ πρός τι σχέσις τίς ἔστιν, ἡ δὲ σχέσις τούλαχιστον ἐν δύο πράγμασι θεωρεῖται, διὰ τοῦτο πληθυντικῶς ἐπέγραψε· τὸ γάρ δεξιὸν

1 post παντί add. πράγματι Fa

γάρ om. C

2 καὶ χρόνος χρόνῳ om. Ca

3 λέγομεν F

1 ἴσον τε a

τὸ ἄνισον F

κατὰ om. F

5 ἴσον] οἶνον C

6 δὲ om. a

11 τοιαῦτα] ταῦτα F

15 τίς ἔστι om. F

17. 18 παρὰ (utroque) F

18 καὶ om. F

19 ταῦτα δὲ] τὰ δὲ πρός τι F

24 τῆς om. a

25 τὸν ἀκρ.-

ἐάσῃ (28) em. F

τὸν ἀκρ. ἀγν.] ἡμᾶς ἀγνοοῦντας a

τὸ om. a

27 ἔλεγε]

p. 5b27

31 τίς] τί F

32 θυσὶ a

ἀριστεροῦ ἔστι δεξιὸν καὶ οὐκ ἄν τι εἶη αὐτὸς καὶ^τ αὐτὸς δεξιόν, καὶ ὁ 81^τ πατὴρ οὗτος πατὴρ καὶ οὐκ ἄν τις καὶ^τ αὐτὸν εἶη πατὴρ μὴ πρὸς οὗτον τοις λεγόμενοις. ἐπὶ δὲ τῆς οὐσίας | δυνατῶν, μᾶλλον δὲ ἀναγκαῖον ἐν πρᾶγμα 81^τ καὶ^τ αὐτὸς εἶναι οὐσίαν, οἷον σύμφωνον. ὥμοιος δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ· 5 δυνατὸν γὰρ τὸ δέπηχυ μάνον ποσὸν λέγεσθαι. δυνατὸν δὲ καὶ αὐτὰ μὲν τὰ πράγματα 'τὰ περὶ τῶν πρός τι' λέγεσθαι πληθυντικῶς, αὐτὴν δὲ τὴν 5 κατηγορίαν ἑνικῶς 'περὶ τοῦ πρός τι', δισπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ποσοῦ καὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν ἑνικῶς προσφερόμεθα τὴν κατηγορίαν, δηλοῦντες διὰ τῆς ἐπιγραφῆς οὐ τὰ πράγματα τὰ ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ τὴν κοινῶς κατ' αὐτῶν 10 λεγομένην φύσιν, ἐπεὶ καὶ ἡ σχέσις εἰ καὶ ἐν πλείστην ἔστιν, ἀλλ' οὖν 10 μία τις ἔστι τῷ ὑποκειμένῳ, ως καὶ τὸ σπέρμα καὶ ὁ καρπὸς καὶ ἡ ἀνάβασις καὶ ἡ κατάβασις· μία γὰρ ἡ σχέσις τοῦ διούλου πρὸς τὸν δεσπότην, 15 ητις ἀρχομένων μὲν ἡμῶν ἀπὸ τοῦ διούλου δουλείᾳ λέγεται ἀπὸ δὲ τοῦ δεσπότου δεσποτεία. ὥμοιος καὶ ἐπὶ μαθητοῦ καὶ διδασκάλου καὶ τῶν 15 λοιπῶν. ἀλλ' ἵνα, ως εἴπομεν, ἐνδείχηται ὅτι ἡ τῶν πρός τι κατηγορία οὐδέποτε ἐν ἑνὶ πράγματι ὑφίσταται, διὰ τοῦτο πληθυντικῶς Περὶ τῶν πρός τι τὴν ἐπιγραφὴν πεποίηται.

Περὶ δὲ τῆς ὑποστάσεως ταῦτα φαμεν· τινές φασι μηδὲν εἶναι τῶν 20 πρός τι φύσει, ἀλλὰ ἀνάπλασμα εἶναι ταῦτα τῆς ἡμετέρας διανοίας, λέγοντες ὅτι οὕτως οὐκ ἔστι φύσει τὰ πρός τι ἀλλὰ θέσει, ὅτι δυνατὸν καὶ τὸν δεξιὸν ἀριστερὸν γενέσθαι καὶ τὸν ἀριστερὸν δεξιόν, καὶ ὁ πατὴρ καὶ οὗτος 25 ἔστι καὶ ὁ διούλος θέσει διούλος· οὐδεὶς γάρ ἔστι φύσει διούλος· ὁ αὐτὸς γάρ καὶ δεσπότης κατὰ ταῦτα ἑτέρους γένοιτο ἄν. οὗτοι δὲ οὐκ ὑρῶσι λέγουσιν· οὕτω γάρ ἔγνωσται ταῦτα τῇ φύσει, ως καὶ τὰ μόρια τοῦ 30 σώματος ἐν σχέσει τινὶ τῇ πρὸς ἄλληλα θεωρεῖται· τὸ μὲν γάρ τι ὑπὸ τῆς φύσεως δεξιὸν τέτακται οἷον τὸ ἡπαρ, τὸ δέ τι ἀριστερὸν οἷον ὁ σπλήγ, καὶ οὐκ ἄν ποτε γένοιτο οὕτε τὸ ἡπαρ ἀριστερὸν οὕτε ὁ σπλήγ 35 δεξιός, ἀλλ' εἰ ἀμειφθείη τούτων ἡ τάξις, διέφθαρται τὸ ζῷον. καὶ ὁ 82^τ θεὸς ἄρχει μόνως ἡμεῖς δὲ πάντες ὑπὸ αὐτοῦ ἀρχόμεθα, καὶ ἡ ψυχὴ 40 μόνως κινεῖ τὸ σῶμα καὶ ἡ φύσις, τὸ δὲ σῶμα μόνως κινεῖται ὑπὸ αὐτῶν καὶ οὐκ ἀντικινεῖ αὐτά. τινές δὲ ἐκ διαμέτρου τούτοις ἔχοντες πάντα τὰ 45 πράγματα πρός τι ἔλεγον, ὡν εἰς ἣν Πρωταγόρας ὁ σοφιστής· ἔλεγε γὰρ οὗτος ὅτι οὐδὲν τῶν πραγμάτων ὥρισμένην ἔχει φύσιν, διὸ καὶ ἔλεγεν ὅτι

1 τις F 5 καὶ om. a 6 τὰ (post πρ.) om. a 7 post κατ. add.
ἢτοι τὴν σχέσιν αὐτὴν a καὶ (prius) om. a τῶν om. F 10 λεγομένην
om. F καὶ (alt.) om. C 11 καὶ (pr.) om. a 13 μὲν om. CF
14 δεσπότου om. C 15 εἴπομεν] p. 102,31 16 ἐν om. a
17 ἐποίησε C 18 post ὑποστ. add. αὐτῶν a τοιαῦτα C τινὲς δὲ a
20 οὕτως ὅτι coll. F τὰ πρός τι φύσει coll. C 21 ὅτι δυν.] φύ. C 20. 21 τὸ
δεξ. . . τὸ ἀρ. a 22 γὰρ τὶς ἔστι F 23 γὰρ Paris. 2051: δὲ CFa 24 ἔγν.
γὰρ οὕτω coll. C 25 θεωρεῖται αἱ Λητον.: θεωρεῖται coll. τι] τοι F 27 ποτε
om. C 28 ἀμειφθείη a Paris. 2051: ἀμειφθῆ CF το ζῷον διέφθ. coll. a
29 μόνως Paris. 2051: μόνος CFa καὶ ἡμεῖς δὲ a post πάντες add. μόνος a
31 ἀντικινεῖ] κινεῖ C: ἀν κινῆ F 32 Πρωταγ.] cf. Zelleri Phil. Gr. I p. 978 sq.

οὐκ ἔστι τινὰ ψευδῆ λέγειν· ἔκαστος γάρ κατὰ τὸ φαινόμενον αὐτῷ καὶ 82^ο
δοκοῦν περὶ τῶν πραγμάτων ἀποφαίνεται οὐκ ἐχόντων ὥρισμένην φύσιν 10
ἀλλ' ἐν τῇ πρὸς ἡμᾶς σχέσει τὸ εἶναι ἐχόντων· τοιγαροῦν οἱ μὲν ἵκτε-
ριῶντες τὸ μέλι φασὶ πικρὸν εἶναι καὶ ἀληθεύουσί γε (ὅ γάρ δοκεῖ καὶ
5 φαίνεται αὐτοῖς, τοῦτο καὶ λέγουσιν), οἱ δὲ ὑγιαίνοντες γλυκὺ καὶ αὐτοὶ
ὑμοίως ἀληθεύοντες. καὶ ὁ τράχηλος δὲ τῆς μελαίνης περιστερᾶς ἐν ἡλίῳ 15
ἔστωσης τοῖς μὲν φαίνεται ἀλουργὸς τοῖς δὲ γρυποειδῆς, καὶ ἄλλοις ἄλλως
πως πρὸς τὴν διάφορον αὐτῆς τε καὶ τῶν ὄρώντων θέσιν. ὑμοίως δὲ καὶ
ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων· τὸ γάρ ἄλλωφ δοκοῦν ἀληθὲς ἄλλος ψευδὲς εἶναι 20
10 οἴεται, καὶ τὸ τῷδε καλὸν εἶναι δοκοῦν ἄλλωφ φαῦλον νενόμισται, τὸ ἀντι-
κείμενον δὲ ἀληθές. νόμῳ οὖν πικρὸν φαμεν νόμῳ γλυκύ, θάτερον δὲ
οὐδέν. ὅστε οὐδὲν τῶν πραγμάτων ὥρισμένην τινὰ ἔχει ὑπόστασιν. ἄλλὰ
τῶν πρὸς τί ἔστι. τοῦτον δὲ ἐλέγγει μὲν καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ τρίτῳ 25
λόγῳ τῆς Μετὰ τὰ φυσικὰ πραγμάτειας λέγων δὲ εἰ πᾶν δὲ οἴεται τις δὲ
15 ἔστι, τοῦτο καὶ ἀληθές ἔστιν, ἐπειδὴ οἱ μανόμενοι ὑπολαμβάνουσι τὸ πῦρ
τρέψειν καίειν δὲ μή, ἐγρῆν αὐτοῖς προσαγόμενον τὸ πῦρ τρέψειν καὶ μή
καίειν, ἢ ἐπειδὴ τὸν ἄρτον ὑπολαμβάνουσι καίειν, ἐγρῆν τὸν ἄρτον καίειν 30
αὐτοὺς καὶ μὴ τρέψειν. | ἐλέγγει δὲ καὶ ὁ Πλάτων ἐν τῷ Θεατήτῳ τῷ 82^v
διαλόγῳ αὐτὸ τοῦτο προθέμενος ἐλέγει, ἐν φῇ μετὰ πολλὰς ἀποδείξεις καὶ
20 τοῦτον ἐπιφέρει γαριέντως τὸν λόγον· ‘ἐπειδὴ ἡμεῖς,’ φησίν, ‘ὦ Πρωτα-
γόρα, φαμέν σε μὴ ἀληθεύειν, ἀρα ἀληθεύομεν λέγοντες περὶ σοῦ δὲ τὸ
ψεύδη τὴν ψευδόμεμα; εἰ μὲν οὖν ἀληθεύομεν, ψεύδεται Πρωταγόρας λέγων
δὲ τι πάντες ἀληθῆ λέγουσιν (ἡμεῖς γάρ ἀληθεύομεν λέγοντες σε ταῦτα
ψεύδη λέγειν), εἰ δὲ ψευδόμεμα, ἔστιν ἀρα ψευδῆ λέγειν καὶ οὐ πᾶς ὁ
25 λέγων τι ἀληθεύει’. ἄλλοι δὲ παρὰ τούτους ὀρθῶς εἶπον δὲ τῶν πραγ-
μάτων τὰ μέν ἔστι πρός τι τὰ δὲ αὐτὰ καθ' αὐτά· πρός τι μὲν οἷον
δεξιὸν ἀριστερόν, αὐτὰ δὲ καθ' ἑαυτὰ οἷον σῶμα ἀνθρωπος· ὁ γάρ
ἄνθρωπος καθὸ ἀνθρωπος οὐκ ἔστι τῶν πρός τι. τὰ δὲ πρός τι
ταῦτα οἰκείαν μὲν ὑπόστασιν οὐκ ἔχει, ἐν ταῖς ἄλλαις δὲ κατηγορίαις 15
30 ἔχει τὸ εἶναι· δταν γάρ εἶπω πατέρα, εἶπον ἐν οὐσίᾳ πρός τι, δταν
δὲ πολὺ τὴν διάγον, εἶπον ἐν ποσῷ πρός τι, δταν δὲ λευκότερον τὴν
μελανώτερον, ἐν ποιῷ, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὠσαύτως. καλῶς δέ
τινες ἀπεικάζουσιν αὐτὰ παραφυάσιν, αἰτινες οὐκ ἴδιαν ἔχουσιν ὑπό-
στασιν, ἀλλ' ἐν φυτοῖς ἔχουσι τὸ εἶναι. ἀπεικάζουσι δὲ αὐτὰ καὶ 20
35 τοῖς ἀντερεῖδουσιν ἄλληλα ἔύλοις· τούτων γάρ τοῦ ἑτέρου ἀναιρεθέντος
οὐκ ἔσται τὸ λοιπόν.

2 τῶν πρ. ἀποφαίν. πέρι (sic) C: ἀποφ. περὶ τῶν πρ. a	4. 5 αὐτοῖς καὶ φαίν.
coll. a 8 τὴν om. F αὐτοῖς a 9 ψεῦδος a 11 πικρῷ a	
13 εἰσι Fa 13. 14 ἐν τῷ τρίτῳ λόγῳ τῆς Μετὰ τὰ φ.] Γ 4 p. 1007 v 22. 5	
p. 1009 a 6. 6 p. 1011 a 17 sq. 14 τὰς φυσικὰς F 14. 15 δὲ ἔστι] τι ἔστι C:	
τι εἶναι a 18 ἐν τῷ Θεατήτῳ] p. 170 C sq. 22 οὖν om. C	
24 ψευδῶς (pr. l.) F 25 περὶ CF 28 καθὸ ἀνθρωπος om. C 31 λευκώτ. F	
33 περιφ. F (cf. p. 47, 16) 34 αὐτὰ om. F	

‘Η δὲ διαιρεσίς αὐτῶν ἐστιν αὕτη· τῶν πρός τι τὰ μὲν καθ’ ὅμοιον- 82°
μίαν λέγεται ώς τὸ ὅμοιον ὅμοιον, τὰ δὲ καθ’ ἑτερονυμίαν. καὶ 25
τῶν καθ’ ἑτερωνυμίαν τὰ μὲν ἀπὸ τῆς πρὸς ἄλληλα ὑπεροχῆς η̄ ἐλλεί-
ψεως ώς τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον καὶ τὸ μέγα καὶ τὸ μικρὸν καὶ τὸ μεῖζον
5 καὶ τὸ ἔλαττον, τὰ δὲ κατὰ τὸ ἄρχοντα καὶ ἄρχόμενον ώς ὁ δεσπότης δού-
λου δεσπότης, τὰ δὲ κατὰ τὸ κρῖνον καὶ κρινόμενον ώς τὸ αἰσθητὸν αἱ- 29
σθήσει αἰσθητὸν καὶ τὸ ἐπιστητὸν ἐπιστήμη ἐπιστητόν, η̄ κατὰ τὸ μετέ- 83^r
χον καὶ μετεγόμενον ώς ὁ ἐπιστήμων τῷ μετέχειν ἐπιστήμης λέγεται
ἐπιστήμων, η̄ κατὰ τὸ αἴτιον καὶ αἴτιατὸν ώς ὁ πατὴρ υἱοῦ πατέρ, η̄
10 κατὰ τὸ ποιοῦν καὶ πάσχον ώς ὁ τύπτων τυπτόμενον τύπτει, η̄ κατὰ τὴν 5
ἐν τύπῳ διαφορὰν ώς ὁ δεξιός ἀριστεροῦ δεξιός.

Τρόπῳ δὲ διδασκαλίας κέχρηται τοιωδὲ· οὐκ εὐθὺς παραδίδωσι τὸν ὑγιῆ
τῶν πρός τι ὄρισμόν, ἀλλὰ πρότερον ἐκτίθεται διν οἵ παλαιοὶ ἔθεντο τῶν
πρός τι ὄρισμόν, εἶτα δείκνυσιν ἀτοπα πάμπολλα τῷ ὄρισμῷ τούτῳ ἐπόμενα, 10
15 καὶ οὕτως ἑτερον αὐτὸς ἕδιον ὄρισμὸν αὐτῶν ἀποδίδωσιν, δις μόνοις τοῖς
πρός τι καὶ πᾶσιν ὑπάρχει· ἵνα γάρ μὴ δόξῃ τῶν παλαιῶν κατατρέγειν,
πρότερον τὸν αὐτῶν ὄρισμὸν ἐκτίθεται, καὶ δεξιὰς τὰ παρακολουθοῦντα αὐτῷ
ἀτοπα ἀνεπαγθῶς λοιπὸν τὸν οἰκεῖον ὅρον κρατύνει. 15

Δεῖ δὲ εἰδέναι διτι τὰ πρός τι πάντως μὲν ἀπὸ εὐθείας ἄρχεται
20 πτώσεως, ἀποδίδοται δὲ πρὸς μίαν τῶν πλαγίων. καὶ ἐστι μὲν διτι πρὸς
ἡν ἀποδίδοται, πρὸς αὐτὴν καὶ ἀντιστρέψει, οἷον ὁ πατὴρ υἱοῦ πατὴρ καὶ
ὁ υἱὸς πατρὸς υἱός, ἐστι δὲ διτι οὐ πρὸς ἡν ἀποδίδοται, πρὸς αὐτὴν καὶ 20
ἀντιστρέψει ἀλλὰ πρὸς ἑτέραν, ώς ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως καὶ τοῦ αἰσθητοῦ.
ἡ γάρ αἰσθησις αἰσθητοῦ αἰσθησις· ἐνταῦθα πρὸς γενικὴν ἡ ἀπόδοσις·
25 ἀλλ’ οὐκ ἀντιστρέψει πρὸς γενικήν, ἀλλὰ πρὸς διτικήν· τὸ γάρ αἰσθητὸν
τῇ αἰσθήσει αἰσθητόν. καὶ πρὸς αἴτιατικὴν δὲ γίνεται πολλάκις ἡ ἀπό-
δοσις, ώς διταν λέγωμεν ‘ὁ τύπτων τυπτόμενον τύπτει’, καὶ πρὸς γενικὴν 25
αὕτη τὴν ἀντιστροφὴν ποιεῖται· ὁ γάρ τυπτόμενος ὑπὸ τύπτοντος
τύπτεται. |

4 τὸ (ante ὀλίγον) οἱ. F 5 τὸ ἄρχόμενον α 12 τῶν F 14 πάμπολα C:
οἱ. F τούτῳ ἐπ. a Αμμον.: ἐπ. τούτῳ C: ἐπ. πολλά F 15 ὁρ. αὐτε-
αὐτὸς coll. a 19 πάντως οἱ. C 24. 25 ἡ ἀπόδοσις—γενικὴν οἱ. F
25 γεν. μόνην ἀλλὰ καὶ C 27 καὶ πρὸς γεν.] πρὸς γεν. δὲ C 28 τοῦ τύπτον-
τος a 29 post τύπτεται add. Τῶν πρός τι τὰ μὲν καθ’ ὅμοιονυμίαν λέγεται οἷον δ
(ὁ οἱ. C) φίλος φίλω φίλος, τὰ δὲ καθ’ ἑτερωνυμίαν, τὰ μὲν ἀπὸ τῆς ὑπεροχῆς καὶ ἐλλεί-
ψεως (ἐκλ. C) ώς τὸ μεῖζον καὶ ἔλαττον, τὰ δὲ κατὰ τὸ ἄρχοντα καὶ ἄρχόμενον ώς δ (ὁ οἱ. C)
δεσπότης καὶ δ (ὁ οἱ. C) δοῦλος, τὰ δὲ κατὰ τὸ κρῖνον καὶ κρινόμενον ώς αἰσθητὸν καὶ αἴ-
σθησις (αἰσθησις καὶ αἰσθ. C), τὰ δὲ κατὰ τὸ μετέχοντα καὶ μετεγόμενον ώς ὁ ἐπιστήμων καὶ
ἡ ἐπιστήμη, τὰ δὲ κατὰ τὸ αἴτιον καὶ αἴτιατὸν ώς δ (ὁ οἱ. C) πατὴρ καὶ υἱός, τὰ δὲ κατὰ τὸ
ποιοῦν καὶ πάσχον (ποιεῖν καὶ πάσχειν C) ώς ὁ τύπτων καὶ δ τυπτόμενος, τὰ δὲ κατὰ τὴν
ἐν τύπῳ διαφορὰν ώς τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερόν. Cf: Πρός τι δὲ τὰ τοιαῦτα λέγεται, τοιαῦτα
ὅσα αὐτὰ οὐ καθὸ ὑπάρχουσι φύσεως, ἀλλὰ κατ’ αὐτὸ τοῦτο, καθὸ ἑτέρων εἰγαι λέγεται,
κατὰ τοῦτο πρός τι ἐστιν. οἷον δ πατὴρ καὶ δ δεσπότης ἄνθρωποι εἰσιν ἐλλ οὖν κατὰ τοῦτο
ληφθῶσιν, οὐκ εἰσὶ πρός τι, ἀλλὰ καθὸ τὴν πρὸς ἑτέρου ἔχονται σχέσιν λέγονται πρός τι. καὶ
δεξιὸς ἄνθρωπος οὐ καθὸ ἄνθρωπος ἑτέρου λέγεται δεξιός, ἀλλὰ καθὸ δεξιός a

p. 6a36 Ηρός τι δὲ τὰ τοιαῦτα λέγεται.

83^v

Τῷ λέγεται ἐχρήσατο ώς μὴ ἀρεσκόμενος τῷ λόγῳ· ἄποπα γάρ 5 πολλὰ δεῖξει τῷ ὅρισμῷ ἀκολουθοῦντα καὶ αὐτὸς ἄλλον θήσει ὅρισμόν.

p. 6a36 "Οσα αὐτὰ ἀπερ ἐστὶν ἑτέρων εἰναι λέγεται.

5 Οἷον δεξιὸς ἄνθρωπος οὐ καθὸ ἄνθρωπος ἑτέρου λέγεται δεξιός, ἀλλὰ καθὸ δεξιός.

10

p. 6a37 "Η ὁπωσοῦν ἄλλως πρὸς ἔτερον.

Ἐπειδὴ πρὸς γενικὴν τὴν ἀπόδοσιν ἐποιήσατο εἰπών τὸ ἑτέρων εἰναι λέγεται, ἵνα μὴ ὑπολάβῃς ὅτι πρὸς μόνην γενικὴν ἀποδίδοται τὰ 10 πρός τι, φησὶν ὅτι ἡ ὁπωσοῦν ἄλλως, τοῦτ' ἔστιν εἴτε πρὸς δοτικὴν εἴτε πρὸς αἰτιατικὴν ἡ ἀπόδοσις γένηται.

15

p. 6b2 "Εστι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν πρός τι οἷον ἔξις διάθεσις αἵσθησις ἐπιστήμη θέσις.

Ἐπειδὴ τὰ πρότερα τοῦ ποσοῦ ἐστι ταῦτα δὲ τοῦ ποιοῦ, εἰκότως 15 ἔδειξεν αὐτὰ γωρίζειν, εἰργκως ἔστι δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα, ἢ ὅτι τὰ μὲν ἀνωτέρω πρὸς γενικὴν ἀποδέδωκε πτῶσιν, καὶ τὴν ἀντιστροφὴν πάλιν 20 εἰχον πρὸς γενικὴν, ταῦτα δὲ πρὸς δοτικὴν ἀντιστρέψει, ἐπίτηδες ώς ἀπὸ ἑτέρας ἀργῆς ταῦτα ἐκτίθεται. τὰ δὲ παραδείγματα ἐκτιθέμενος τέχνας ἥμεν παραδίδωσι τῆς ἀνακάμψεως τῶν πρός τι· ταῦτα γάρ, ώς ἔφενται 25 εἰπών, πρὸς γενικὴν ἀποδιδόμενα πρὸς δοτικὴν τὴν ἀντιστροφὴν ποιεῖται· 30 ἢ γάρ ἔξις ἐκτοῦ ἔξις· ἐνταῦθα πρὸς γενικὴν ἡ ἀπόδοσις, ἢ δὲ ἀντιστροφὴ πρὸς δοτικὴν· τὸ γάρ ἐκτὸν ἔξει ἐκτόν. διμοίως δὲ καὶ ἡ διάθεσις διαθετοῦ διάθεσις καὶ τὸ διαθετὸν διαθέσει διαθετόν, καὶ ἡ ἐπιστήμη ἐπιστητοῦ ἐπιστήμη τὸ δὲ ἐπιστητὸν ἐπιστήμη ἐπιστητόν. |

25 p. 6b11 "Ετι δὲ καὶ ἡ ἀνάκλισις καὶ ἡ στάσις καὶ ἡ καθέδρα 84^r θέσεις τινές.

Βουλόμενος καὶ τὴν ἀνάκλισιν καὶ τὴν στάσιν καὶ τὴν καθέδραν τῶν 5

1 lemma om. a 2 pr. τῷ] τὸ F λέγεται δὲ α μὴ ἀρεσκ.] ἀπαρεσκ. a 5 δὲξιὸς (pr. l.) a λέγ. δ. ἔτ. coll. C 7 ὁποσοῦν a 8 ἔτερον F 10 post ἄλλως add. πρὸς ἔτερον F 10. 11 εἴτε πρὸς γενικὴν εἴτε πρὸς δοτικὴν ἡ ἀπόδ. C 11 γίνεται a 12. 15 τοιάδε Fa 13 ἐπιστ. αἵσθ. coll. Fa 15 ἔδειξεν C αὐτὰ γωρ. αὐτὰ F post τοιαῦτα add. τῶν πρός τι a ὅτι ἐπειδὴ a 16. 17 εἰχον πάλιν coll. Ca 17 καὶ ώς C 18 τέχνας] τρόπον a 20 τὴν ἀντιστροφὴν iter. C 22 τὸ] τὸν F 25 ἔτι] ἔστι Cf 26 διαθέσεις F 27 καὶ τὴν καθ. post βουλ. coll. C

πρός τι εἰπεῖν, κατασκευάζει τοῦτο ἐκ τοῦ γένους, λέγω δὴ τῆς θέσεως, 84^α ήτις ἔστι γένος τῶν εἰρημένων, αὕτη δὲ τῶν πρός τιν ἡ γὰρ θέσις καὶ μένου θέσις ἔστιν. εἰ δὲ τὸ γένος τῶν πρός τι δῆλον ἦτι καὶ τὰ τούτου εἰδη, ἀπερ ἔστι τὰ εἰρημένα· ἡ γὰρ δῆλον τὸ σῶμα ὅρθιν ἔστι καὶ καλεῖ- 10 ται στάσις, ἡ δῆλον πλάγιον κατεῖται καὶ καλεῖται ἀνάκλισις, ἡ μέρος μέν τι αὐτοῦ ἵσταται μέρος δὲ κατεῖται καὶ καλεῖται καθέδρα. ζητητέον δὲ εἰ ταῦτα ὑπὸ τὰ πρός τι ἀνάγεται, τί ἀνάξομεν ὑπὸ τὸ κεῖσθαι. λέγομεν οὖν ὅτι ἄλλο ἔστι στάσις καὶ ἄλλο ἔστανται, ἄλλο ἀνάκλισις καὶ ἄλλο ἀνα- 15 κεκλίσθαι, ἄλλο καθέδρα καὶ ἄλλο καθῆσθαι· ἡ μὲν γὰρ στάσις καὶ ἡ ἀνάκλισις καὶ ἡ καθέδρα αὐτὴν τὴν σχέσιν δηλοῖ, τὸ δὲ ἵστασθαι καὶ ἀνακεκλίσθαι καὶ καθῆσθαι οὐ μόνον τὴν σχέσιν ἄλλα καὶ αὐτὴν τὴν οὖσίαν δηλοῖ, τὴν τε ἀνακεκλιμένην καὶ τὴν ἐν ἡ ἀνακέκλιται. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅμοιώς ἔκεινα οὖν ως σχέσιν σημαίνοντα ὑπὸ τὰ πρός τι ἀνάγονται, ταῦτα δὲ μετὰ τῆς σχέσεως καὶ τὰ πράγματα περὶ ἂ ἔστιν ἡ 20 σχέσις δηλουμένη ὑπὸ τὸ κεῖσθαι ἀνάγονται· ὥσπερ γὰρ ἄλλο μὲν ἔστι τὸ ἐν γρόνῳ ἄλλο δὲ ὁ γρόνος, καὶ ἄλλο μὲν τὸ ἐν τόπῳ ἄλλο δὲ ὁ τόπος 25 (ὁ μὲν γὰρ γρόνος καὶ ὁ τόπος ποσά ἔστι συνεγγῆ, τὸ δὲ ἐν τόπῳ ὑπὸ τὸ ποσό ἀνάγεται καὶ τὸ ἐν γρόνῳ ὑπὸ τὸ ποτέ), οὗτοι καὶ ἐπὶ τούτων ἔχει, καθὼς εἰρηται, δ καὶ αὐτὸς δηλῶν ἐπήγαγε· τὸ δὲ ἀνακεῖσθαι ἡ 30 ἔστανται ἡ καθέδραις αὐτὰ μὲν οὐκ εἰσὶ θέσεις, παρωνύμως δὲ 30 ἀπὸ τῶν εἰρημένων θέσεων εἴληπται. | οὐκ εἴ τι δὲ παρωνύμως 84^ν λέγεται, ταῦτον ἔστιν ἔκεινῳ τῷ ἀφ' οὗ λέγεται· ἀπὸ μὲν γὰρ τῆς στάσεως τὸ ἔστανται λέγεται ἀπὸ δὲ τῆς ἀνακλίσεως τὸ ἀνακεκλίσθαι ἀπὸ δὲ τῆς καθέδρας τὸ καθέδραις. ὥσπερ δὲ ταῦτα ἀπὸ τῶν εἰδῶν τῆς 5 θέσεως μετηγέγνησαν, οὗτοις καὶ ἀπὸ τοῦ γένους τούτων, τοῦτ' ἔστι τῆς θέσεως, μετενεγγένησται τὸ κεῖσθαι, ήτις ἔστι μία τῶν κατηγοριῶν γένος οὖσα σύστοιχον τοῦ ἔστανται καὶ ἀνακεκλίσθαι καὶ καθέδραις. ὥστε ἐν εἰδοῖς τῶν πρός τι, τοῦτ' ἔστιν ἡ θέσις, μίαν ἔτεκε κατηγορίαν τὸ κεῖσθαι. καὶ οὐδὲν θαυμαστόν, ὅπου γε καὶ ὁ γρόνος τίκτει τὸ ποτέ καὶ ὁ τόπος 10 τὸ ποσό, τοῦ ποσοῦ δύντα εἰδη, οὐχ ὅτι αὐτὸς ὁ γρόνος ποτέ ἔστιν οὐδὲ ὁ τόπος ποσοῦ, ἄλλα τὰ ἐν γρόνῳ καὶ ἐν τόπῳ γινόμενα πράγματα.

p. 6b15 'Τι πάργει δὲ καὶ ἐναντιότητι τοῖς πρός τι. οἷον ἀρετὴ κακίᾳ ἐναντίον, ἐκάτερον τῶν πρός τι ὅν, καὶ ἐπιστήμη ἀγνοίᾳ. 15

Διαλεχθεὶς περὶ τοῦ πρός τι κατὰ τὰ τοῖς παλαιοῖς περὶ αὐτοῦ 20

7 τὰ] τὸ F ἀνάγεται] ἀνάγονται C: ἀνάγομεν a τὸ ἐν γρ. ὑπὸ τὸ ποσὸν καὶ ποτὲ ἀνάγ. C 20 ἡ καθῆσθαι a Arist.: om. C τι F 23 pr. τὸ a Ammon.: om. CF 21 εἰρηται C: λέγεται Arist. εἴτ. καὶ ἀνακενλ.] ἔστ. καὶ ἀνακεῖσθαι C: ἀνακεῖσθαι καὶ ἔστ. a CF 30 οὐχ ὅτι] οὐ γάρ a τὸ ποσὸν CF 31 τὸ ποσὸν CF 32 καὶ ἐναντιότητις om. F τοῖς a Arist. 33 ὃν ante τῶν coll. Arist. τῶν] αὐτῶν F 34 τῶν πρός τι a τὰ om. F αὐτῶν a

δέξαντα, νυνὶ τὸ ἴδιον αὐτοῦ βιούλεται ἀποδοῦναι, καὶ πρότερον ἐκτίθεται τὰ 84^v
δικοῦντα μὲν ἴδια εἶναι τῶν πρός τι μὴ δύντα δὲ κατὰ ἀλήθειαν, ὥσπερ
καὶ ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐποίησε καὶ τοῦ ποσοῦ, ἵνα μὴ ὁ ἐπιπολῆς προσβάλ-
λων τούτοις οἰηθῇ αὐτὰ δύντως ἴδια εἶναι. καὶ πρῶτον μὲν ἴδιον αὐτῶν 25
5 φησι τὸ ἐπιδέχεσθαι τὰ ἐναντία· τῇ γὰρ ἀρετῇ, φησίν, ἐναντίον ἡ κακία
καὶ τῇ ἐπιστήμῃ ἡ ἄγνοια καὶ τῇ δικαιοσύνῃ ἡ ἀδικία· ἔκαστον γὰρ τού-
των πρὸς ἔτερον λέγεται· ἡ γὰρ ἀρετὴ σπουδαῖον ἀρετὴ λέγεται καὶ ἡ
ἐπιστήμη ἐπιστητοῦ ἡ ἐπιστήμωνος ἐπιστήμῃ καὶ ἡ κακία κακοῦ κακία, 30
καὶ ἀντιστρέψουσί γε. | οὐ πάντα δὲ τὰ πρός τι ἐπιδέχεται ἐναντιότητα. 85^r
10 καὶ τοῦτο εἰκότως· ἐπειδὴ γὰρ παραφυάσιν ἔοικε τὰ πρός τι, ὥσπερ ἐλέ-
γομεν, καὶ πράγματα οὐκ ἔχει ἀφωρισμένα πρὸς οἰκείαν ὑπόστασιν, ἀλλ’
ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις εὑρίσκονται, μιμεῖται ἐκείνας αἵς προσπλέκεται, 5
καὶ ὅσαι μὲν τῶν κατηγοριῶν ἐπιδέχονται τὰ ἐναντία, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς
συνιστάμενα πρός τι ἔχουσιν ἐναντιότητα, ὅσαι δὲ οὐδὲν ἔχουσιν ἐναντίον,
15 οὐδὲ τὰ ἐν αὐταῖς πρός τι ἐπιδέχονται ἐναντιότητα· οἷον ἐπειδὴ τῇ οὐσίᾳ
καὶ τῷ ποσῷ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον, οὐδὲ τοῖς πρός τι τοῖς περὶ αὐτὰ 10
ὑφισταμένοις ἔσται τι ἐναντίον, οἷον τῷ τριπλασίῳ· τὸ γὰρ τριπλάσιον καὶ
πρός τί ἔστι (τινὸς γὰρ τριπλασίου) καὶ ὅμως οὐκ ἔχει τινὰ ἐναντιότητα,
ἐπειδὴ συμπλέκεται, ὡς εἶπον, κατηγορίᾳ μηδὲν ἔχούσῃ ἐναντίον, λέγω δὴ
20 τῷ ποσῷ. ὅμοιώς καὶ ἐπὶ οὐσίας, οἷον δεσπότη οὐδὲ ἀριστερῷ· 15
τούτοις γὰρ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον διὰ τὸ οἷς συμπλέκεται, λέγω δὴ ἀν-
θρώποις, ὑπὸ κατηγορίαν ἀνῆγμαι μηδὲν ἔχουσαν ἐναντίον. ἐπειδὴ δὲ τῇ
ποιότητί ἔστι τι ἐναντίον, διὰ τοῦτο καὶ τοῖς περὶ αὐτὴν πρός τί ἔστιν
ἐναντίον, οἷον ἀρετὴ καὶ κακία ἐναντία καὶ ἐπιστήμῃ καὶ ἄγνοια· ταῦτα 25
25 γὰρ ποιά ἔστιν. Ιστέον δὲ διὰ ταῦτα ἄλλοις μέν ἔστιν ἐναντία ἄλλοις δὲ
ὡς πρός τι· οἷον (ἡ) ἀρετὴ σπουδαῖον ἀρετὴ καὶ ὁ σπουδαῖος ἀρετὴ σπου-
δαῖος, ὅμοιώς καὶ ἡ κακία κακοῦ κακία καὶ ὁ κακὸς τῇ κακίᾳ κακός.
τούτοις μὲν οὖν πρός τι, ἐναντία δὲ ἀρετῇ μὲν κακία σπουδαίῳ δὲ κακός. 30
εἰκότως τοίνυν καὶ ἐναντιότητες θεωρεῖται ἐν τοῖς πρός τι καὶ οὐ πᾶσι
30 τοῦτο παρακολουθεῖ.

Ζητητέον δὲ πῶς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν τῶν πρός τι λέγει καὶ
τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἄγνοιαν. λέγομεν διὰ οὐ δογματίζων τοῦτο φησιν, 30
ἄλλὰ λεληθότως, βιολόμενος κακίσαι τὸν ἀποδοθέντα ὄρισμόν· εἰ γὰρ 85^v
τῷ λέγεσθαι ἑτέρων χαρακτηρίζονται τὰ πρός τι, καὶ ταῦτα τῶν πρός τι
35 ἔσται· πρὸς ἔτερα γὰρ καὶ αὐτὰ λέγεται· ἡ γὰρ ἀρετὴ σπουδαῖον ἀρετὴ

1 δέξ. post παλ. (107, 34) coll. F 3 ἐπιπολ.] ἐξ ἐπιβολῆς F 3. 4 προσβα-
λῶν α 4 ἴδια δύντ. coll. a 4. 5 φησιν αὐτῶν coll. a 5 ἐναντίον ἔστιν α
6 ἡ (ante ἄγν.) οι. C 10 παραφυάδι Fa 6 ὥσπερ οι. F 10. 11 ἐλέγομεν]
p. 104,33 13 ὅσα F 15 τὴν ἐναντ. α 18 post τριπ. addl. ἔστι α
τινὰ] τι α: οι. C 19 εἰπον] v. 12 21. 22 ἀνῆγμαι ὑπὸ κατ.
οἱς συμπλ. λ. δὴ ἀνθρ. coll. C 24 ἀρετὴ κακία ἐναντίον καὶ ἐπιστήμῃ ἄγνοια α
ἐναντίον F 26 ἡ addidi 28 ἐναντίον Fa 29 τοίνυν] οὖν C 32 ταῦτα α
33 λελυθότως F 34 τῷ] τὸ C

καὶ ἡ κακία κακοῦ κακία καὶ ἡ ἐπιστήμη ἐπιστήμονος ἐπιστήμη καὶ ἡ 85^ν
ἄγνοια ἀγνοοῦντος ἄγνοια. τούτῳ δὲ τῷ λόγῳ συμβάνει καὶ πάσας τὰς 6
ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος κατηγορίας τῶν πρός τι εἶναι, λέγω δὴ τὰς ἐννέα.
πᾶσαι γάρ τῆς οὐσίας εἶναι λέγονται· αὐτῇ γάρ ἐπισυμβεβήκασιν· ἡ γάρ
5 λευκότης λευκοῦ λέγεται λευκότης καὶ τὸ δίπηχυ ξύλου, εἰ τύχοι, δίπηχυ, 10
καὶ τὸ ποτέ δὲ καὶ τὸ ποῦ καὶ ποιεῖν καὶ πάσχειν καὶ τὰ λοιπὰ τινὶς
λέγονται· οὐ γάρ ἐστί τι αὐτὸν καθ' αὐτὸν τὸ ποτέ, ἀλλὰ οὐσίας ἐστί τι τὸ
ποτέ, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ώσαύτως. καὶ αὐτῇ δὲ ἡ οὐσία ὅταν ώς μέρος
λαμβάνηται, πρὸς ἔτερον λέγεται· τὸ γάρ μέρος ὅλου λέγεται μέρος καὶ τὸ 15
ὅλον τοῖς μέρεσιν ὅλον λέγεται. τοῦτο δὲ ἀτοπον, λέγω δὴ τὸ πάσας τὰς
κατηγορίας πρός τι λέγεσθαι· διι γάρ ἐναργῶς διακρίνονται τῶν πρός τι
αἱ ἄλλαι κατηγορίαι, ἐντεῦθεν δῆλον· εἰ γάρ τῶν πρός τι ἥσαν, ἔδει ἐν
τῷ ὄρισμῷ αὐτῶν παραλαμβάνεσθαι ἐκεῖνα πρὸς ἄλλα λέγονται· τὰ γάρ πρός 20
τι ὄριζόμενοι ἔξι ἀνάγκης μνημονεύομεν καὶ τῶν πρὸς ἄλλα λέγεται, οἷον εἰ
15 πατέρα ὄριει, ἀνάγκη μνησθῆναι καὶ υἱοῦ· πατέρα γάρ φήσεις εἶναι υἱοῦ.
τὰς δὲ ἄλλας κατηγορίας ὄριζόμενον οὐκ ἀνάγκη μνησθῆναι πρὸς ἄλλα λέγον-
ται· τὸ γάρ δίπηχυ, εἰ τύχοι, ὄριζόμενος οὐκ ἀνάγκην ἔχεις μνημονεῦσαί 25
τινος τῶν ἄλλων, ὃν λέγεται δίπηχυ, οἷον ξύλου, καὶ ἐπὶ τοῦ ποιεῦ καὶ
τῶν ἄλλων ὅμοίως. εἰ τοίνυν αἱ κατηγορίαι πρὸς ἔτερον μὲν λέγονται (τὰ
20 γάρ συμβεβηκότα τῆς οὐσίας εἶναι λέγεται καὶ τὰ μέρη δὲ τοῦ ὅλου) καὶ
τῶν πρός τι οὐκ εἰσι, δῆλον ὅτι κακῶς ἀποδέδοται ὁ τῶν πρός τι ὄρισμάς· 30
περιλαμβάνει γάρ | καὶ τὰς ἄλλας κατηγορίας· οὐ γάρ τὸ ἔτερου λεγό- 86^τ
μενον ἐν τούτῳ ἔχει τὸ εἶναι ἐν τῷ ἔτερου λέγεσθαι, τὰ δὲ πρός τι ἐν
τούτῳ ἔχουσι τὸ εἶναι ἐν τῷ πρός τι εἶναι· εἴ τι μὲν γάρ ἐστιν
25 ἔτερου, τοῦτο καὶ λέγεται ἔτερου, οὐκ εἴ τι δὲ λέγεται ἔτερου, γόρη καὶ ἐν
τούτῳ ἔχει τὸ εἶναι τῷ ἔτερου λέγεσθαι. ἵστεον δὲ ὅτι λέγουσι τὸν
Ιλλάτωνα οὖτως ὄριζεσθαι τὰ πρός τι καὶ ἐν τῷ λέγεσθαι ἔτερων οἵσθαι
αὐτὸν εἶναι τὴν τῶν πρός τι ὑπόστασιν, συκοφαντοῦσι τὸν φιλότατον· καὶ
γάρ ἀπὸ τῶν εἰρημένων ἐν τῷ Γοργίᾳ ἔστι γνῶναι ὅτι οὐχὶ τῷ λέγεσθαι 10
30 ἄλλὰ τῷ εἶναι ἔτερων αὐτὰ χαρακτηρίζει· φησὶ γάρ 'εἰ ἔστι τὸ ποιεῦν,
ἀνάγκη τι εἶναι καὶ τὸ πάσχον'. εἶναι γάρ εἶπε, καὶ οὐ λέγεσθαι.

2 συμβ.] σημαίνει α 4 λέγεται C ἐπισυμβεβήκασιν Paris. 2051: ἐπισυμβέβηκεν
Cfα 6 καὶ τὰ λοιπὰ om. a 7 τὸ (prius) a: om. eodd. τὸ (alt.) om. F
8 ώς] εἰς F 10 λέγεται om. C 14 λέγονται F εἰ om. a
15 ὄριεις F: ὄριζοντες a εἶναι] τοῦ a 16 ὄριζόμενον seripsi: ὄριζόμενος Cf:
ὄριζόμενοι a 17 ὄριζόμενοι a ἀν. ἔχεις] ἀνάγκη ἔξης a 18 τῶν ἄλλων]
ἄλλου C οὐ a 19 λέγεται C 24 alt. εἶναι] λέγεσθαι C
25 post alt. ἔτερου add. εἶναι a 26 εἶναι τῷ om. F 27 post οἰεσθαι add. ἔτε-
ρων a 28 αὐτῶν F εἶναι iter. C post τι add. τὴν C 29 ἐν om. C
ἐν τῷ Γοργίᾳ] p. 476B alt. τῷ] τῷ F 31 τι om. C alt. καὶ om. a
λέγεται F

p. 6b20 Δοκεῖ δὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον ἐπιδέχεσθαι τὰ πρός 86^r
τι· ὅμοιον γάρ καὶ ἄνωμοιον μᾶλλον καὶ ἡττον λέγεται καὶ
ἴσον καὶ ἄνισον μᾶλλον καὶ ἡττον λέγεται. 15

Ἐφ' ἔτερον ἴδιον παρακολούθημα τῶν πρός τι μεταβαίνει καταγνοὺς 20
5 τοῦ προτέρου, τὸ ἐπιδέχεσθαι τὰ πρός τι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον· λέγο-
μεν γάρ τόδε τῷδε μᾶλλον εἶναι ὅμοιον καὶ ἡττον, οἷον τὸ ἐν τούχῳ λευ-
κὸν μᾶλλον εἶναι ὅμοιον λέγομεν τῷ ἐν ἴματίῳ ἢ τῷ ἐν γιόνι. καὶ τοῦτο
δὲ τὸ παρακολούθημα ὅμοιον τῷ πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχει· οὐδὲ γάρ τοῦτο 25
πᾶσι τοῖς πρός τι παρακολουθεῖ· ὁ γάρ πατὴρ οὐ λέγεται ἄλλου πατρὸς
10 μᾶλλον εἶναι πατὴρ, οὐδὲ ὁ νίσις ὅμοιώς. καὶ τοῦτο εἰκότως· εἰρηται
γάρ ὅτι ὅπου ἡ ἐναντιότης θεωρεῖται. ἐκεῖ καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττόν
ἐστιν, ὅπου δὲ ἐναντιότης οὐκ ἐστιν, οὐδὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. | 30
ἔπει οὖν τοῖς πρός τι ἐναντιότης ὑπάρχει, ἐστιν ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ μᾶλλον 86v
καὶ τὸ ἡττον, ἐπειδὴ δὲ οὐ πᾶσιν ὑπάρχει ἡ ἐναντιότης, διὰ τοῦτο οὐδὲ
15 τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον πᾶσιν ὑπάρχει. Ίσως δὲ ζητήσειν ἀν τις ὅτι εἰ
ἐν οἷς τὰ ἐναντία ὑπάρχει, ἐν τούτοις καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον τῇ 5
μίζει τῶν ἐναντίων γίνεται, καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῷ ποσφῷ ἐπειδὴ μή ἐστι τὰ
ἐναντία, διὰ τοῦτο οὐδὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. πάλιν δὲ εἰ τὸ ίσον καὶ
ἄνισον εἶναι τοῦ ποσοῦ ἐστιν ἴδιον, πῶς φησιν ἐνταῦθα ὅτι ἄνισον μᾶλλον
20 καὶ ἡττον λέγεται· ἐλέγομεν γάρ ὅτι τὸ πρός τι εἰ μὲν ἐν κατηγορίᾳ γέ- 10
νηται ἐχούσῃ ἐναντίον, καὶ αὐτὸν τὰ ἐναντία ἐπιδέχεται, εἰ δὲ ἐν κατηγο-
ρίᾳ μὴ ἐπιδεχομένη τὰ ἐναντία, οὐδὲ αὐτὸν τὰ ἐναντία δέχεται. εἰ οὖν
τὸ ίσον καὶ ἄνισον πρός τι ἐστιν ἐν ποσφῷ συνιστάμενον, τῷ δὲ ποσφῷ
οὐδέν ἐστιν ἐναντίον, οὐδὲ τὸ ίσον καὶ ἄνισον ἐναντία εἰσίν. ὅπου δὲ οὐκ 15
ἐστιν ἐναντίον, οὐδὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. οὐκ ἄρα τὸ ἄνισον μᾶλλον
καὶ ἡττον λέγεται· εἰ γάρ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον τῇ ἐπιμιξίᾳ γίνεται τῶν
ἐναντίων, οὐ κιρνάται δὲ τῷ ἀνίσῳ τὸ ίσον, οὐδὲ ἀν εἴη μᾶλλόν τι καὶ
ἡττον ἄνισον· τὸ γάρ ἡττον ἄνισον τῷ μᾶλλον μετέχειν τοῦ ίσου ἡττον 20
ἄνισον λέγεται. καὶ ἄλλως εἰ ἐστι τι μᾶλλον καὶ ἡττον ἄνισον, ἐστι καὶ

1 δὲ καὶ Arist.	τὸ (alt.) om. a	2 καὶ ἀνόμοιον om. Ca	2. 3 καὶ ίσον—
λέγεται om. Ca	4 [ἴδιον] εἰδούς F	5 τὸ (ante ἡττον) om. C	6 τῶδε] τῷ F
ὅμ.. εἶναι coll. C	7 ὅμ.. εἶναι coll. Ca	10 πατὴρ—εἰκότως om. F	
ό om. a εἰρηται] p. 75,17		12 pr. ἐστιν—ἡττον om. F	τὸ (alt.) om. a
13 ἐπει] ὅπου a ante τοῖς add. ἐν C		15 τὸ (alt.) om. C	εἰ om. Ca
Fa	14 ἐπει a δὲ] οὖν C	16 τὸ (alt.) om. C	17 ἐναντ. ante τοῖς coll. a καὶ om. a
16 καὶ (prius) om. a	τὸ ἡττον καὶ μᾶλλον C	18 τὸ (alt.) om. C	19 ἄνισον
εἶναι] τὸ ἄνισον Ca	τὸ ἄνισον (alt. l.) C	20 ἐλέγομεν] p. 108,13	τὰ πρός C
20. 21 γένωνται C	21 ἐναντία (pr. l.) C	22 δέχ.] ἐπιδέχεται a	24 εἰσίν
om. F	25 ἐναντίον] ἐναντία C	τὸ ίσον καὶ ἄνισον a	26 γάρ] οὖν F
26. 27 τῶν ἐν. γέν. coll. a	28 post τῷ μᾶλλον add. τοῦ ἡττον (sic) F ¹		
29. p. 111,1 καὶ ἡττον—pr. μᾶλλον om. C	29 ἐσται (alt. loco) a		

ἥττον ἵσον καὶ μᾶλλον· τὸ γὰρ ἥττον ἄνισον μᾶλλόν ἐστιν ἵσον τοῦ ἀνίσου 86^v μᾶλλον, ὅσπερ τὸ ἥττον λευκὸν μᾶλλόν ἐστι μέλαν τοῦ μᾶλλον λευκοῦ.
εἰ οὖν μὴ ἐνδέχεται τοῦ ἵσου μᾶλλον εἶναι ἵσον καὶ ἥττον (τὸ γὰρ τοῦ 25
ἵσου ἐξελθόν ἐπὶ τὸ πλέον ἦ ἐπὶ τὸ ἔλαττον οὐκέτι ἵσον), οὐδὲ ἄρα ἄνισον
5 μᾶλλον καὶ ἥττον ἐστιν· ἐστι γὰρ τὸ ἄνισον στέρησις μᾶλλον καὶ ἀστέρια,
οὐκ ἐναντίον τῷ ἵσῳ. μήποτε οὖν ἦ κατεχρήσασθαι ἐνταῦθα εἰρηκὼς τὸ
ἄνισον μᾶλλον καὶ ἥττον εἶναι οὐκ ἀκριβολογησάμενος ἦ καὶ κατὰ προσθή- 30
κην πρός τινων ὅστερον τοῦτο προσετέθη. |

p. 6^b 28 Πάντα δὲ τὰ πρός τι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται, 87^r
10 οἷον ὁ δοῦλος δεσπότου δοῦλος λέγεται καὶ ὁ δεσπότης δούλου
δεσπότης.

Ἐφ' ἑτερον παρακολούθημα μεταβέβηκε τῶν πρός τι, ὅπερ καὶ κυρίως 10
αὐτῶν ἐστιν ἕδιον, τὸ πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεσθαι. οὐα δὲ μάθωμεν τί
ἐστι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεσθαι, μάθωμεν πρότερον τί ἐστιν ἀντιστροφή.
15 πρὸ δὲ τούτου τί ἐστι στροφή. στροφὴ τοίνυν ἐστὶν ἡ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀποκατάστασις· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ στρέψεσθαι λέγομεν τὸ 15
πᾶν, ἐπειδὴ κύκλῳ κινούμενον ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου ἐπὶ τὸ αὐτὸ πάλιν
ἀποκαθίσταται. καὶ ἡμεῖς δὲ στρέψεσθαι λεγόμεθα, οὗται ἐξ οὐ ἡρεύμεθα
τόπου εἰς ἐκεῖνον καταλήξωμεν. ἀντιστροφὴ δέ ἐστιν οίονεὶ ἰσοστροφή.
20 τὸ γὰρ ἀντὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἵσον σημαίνει, ὅσπερ τὸ ἀντίθεσον 20
ἀντὶ τοῦ ἴσοθεσον καὶ ἀντιάνειρα ἡ ἴσουμένη ἀνδράσι, καὶ ἀντίχειρα δὲ τὸν
μέγαν φαμὲν δάκτυλον διὰ τὸ ἴσην ἔχειν δύναμιν τοῖς ἄλλοις. ἴσοστροφὴ
δέ ἐστιν οὗταιν μᾶλλον τὸ ἑτερον τοῦ ἑτέρου κατηγορῆται ἦ ἐκεῖνος 25
τοῦ λοιποῦ, οἷον ὁ πατήρ οὐδὲν μᾶλλον πρὸς υἱὸν λέγεται ἦ ὁ υἱὸς πρὸς
25 τὸν πατέρα. τὰ οὖν πρός τι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται. οἷον ὁ δοῦλος
δεσπότου δοῦλος καὶ ὁ δεσπότης δούλου δεσπότης.

p. 6^b 33 Πλὴν τῇ πτώσει ἐνίστε διοίσει κατὰ τὴν λέξιν.

Ἐπειδὴ γὰρ πρὸς γενικὴν ἀποδέδωκε, διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν οὐ | 30
μόνον πρὸς γενικὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλὴν ἀποδίδοται πτῶσιν τὰ πρός τι, 87^v

1 ἥττον—καὶ μᾶλλ.] τι μᾶλλον καὶ ἥττον ἵσον α 2 μᾶλλον (post ἀνίσου) οι. Cf
τοῦ μ. λευκοῦ] τοῦ ἥττον (sic) λευκόν F 3 καὶ ἥττον ἵσον coll. C 5 ἀστέριον F
7 τὸ ἥττον α ἀκριβολογούμενος F 9 καὶ (post ἦ) οι. Ca 7. 8 προσθ.]
λήθην F 8 πρός τινων haud sanum 10 οἷον οι. C
ό (prinus) Paris. 2051: οι. Cf a post δοῦλος (prinus) add. τε γὰρ C λέγ.
δοῦλος coll. F 11 post δεσπ. add. λέγεται Ca: λέγεται εἶναι F
(cf. v. 26) 12 καὶ οι. a 13. 14 οὐ—λέγεσθαι οι. F 14 μάθ. δὲ F
τί ἐστι πρότ. coll. C 16 γὰρ] δὲ C 17 πάλλιν F 18 λέγομεν C
19 οίονει οι. F 21 alt. καὶ οι. C 22 δύν. ἔχειν coll. Ca 23 κατηγο-
ρεῖται F 24 alt. ὁ οι. F 27 γε ἐνίστε C εἰπε διοίσειν τῇ a

ὅθεν οὐδὲ πρὸς τὴν αὐτὴν πάντως ἀντιστρέφει. εἴρηται δὲ ἡμῖν ἦδη 87^α περὶ τούτων ἔμπροσθεν.

p. 6b36 Οὐ μὴν ἀλλ' ἐνίστε οὐδὲ δόξει ἀντιστρέφειν, ἐὰν μὴ οἰκείως πρὸς δὲ λέγεται ἀποδοθῇ, ἀλλὰ διαμάρτη δὲ ποιιδούς.

5 Τὰ πρός τι ισότητα τηρεῖν διφείλει πρὸς ἄλληλα, ἵνα καὶ ἀντιστρέψῃ, 20 ὥσπερ ἀντιστρέφει ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ γελαστικόν. ἐὰν δὲ ὥσιν ἄνισα, τῷ μὲν ἐλάσσονι τὸ πλεῖον ἀκολουθεῖ ὡς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον, τῷ δὲ πλείονι τὸ ἔλασσον οὐκέτι οὐ γάρ τῷ ζῷῳ ὁ ἄνθρωπος ἀκολουθεῖ. οὗτος οὖν δὲ κανών ἐστι τῶν πρός τι, ήτοι ισότητας, ὡς πατήρ οὗσι καὶ διπλάσιον 25 10 ἡμίσεος. ἀπερὶ καὶ ἀντιστρέφει. ἐὰν δὲ ἄνισα ὥσιν, οὐκέτι ἀντιστρέφει, δὲ καὶ αὐτός φησι· τὸ πτερὸν ἐὰν ἀποδοθῇ ὅρνιθος, οὐκ ἀντιστρέφει ὅρνις πτεροῦ. οὐ γάρ πᾶν πτερὸν ὅρνιθός ἐστι πτερόν· εἰσὶ γάρ τινα πτηγὰ δὲ οὐκ εἰσιν ὅρνιθες· τῶν γάρ πτηγῶν τὰ μέν εἰσι σχιζόπτερα ὡς τὰ παρ' ἡμῖν, δὲ καὶ μόνα ὅρνιθες καλοῦνται, ὡς καὶ αὐτὸς ἔφησεν ἐν 88^α 15 τῇ Περὶ ζῷων ιστορίᾳ τὰ σχιζόπτερα ὅρνις καλεῖσθαι, τὰ δέ ἐστιν ὑμενόπτερα, ὡς αἱ νυκτερίδες, τὰ δὲ κολεόπτερα ὡς οἱ κάνθαροι, ἀπερὶ οὐκ εἰσιν ὅρνιθες. ἐπεὶ οὖν τὸ πτερὸν καὶ ήτοι οὐκέτισθε, ἀλλ' ἐπὶ πλέον τὸ πτερὸν τῆς ὅρνιθος, δεῖ ταῦτα ἐξισῶσαι, ἵνα καὶ ἀντιστρέψῃ. 5 ἐξισῶνται δὲ τὰ ἄνισα ητοῦ ἐλάττονος αὐξηθέντος ητοῦ μείζονος μειωθέντος. ἐὰν οὖν ἐπὶ τούτων αὐξήσωμεν τὸ ἐλαττόν, τοῦτο ἐστι τὴν ὅρνιν, καὶ ποιήσωμεν οὕτως τὸ πτερὸν πτερωτοῦ πτερόν, πτερωτὸν τὴν ὅρνιν προσαγορεύοντες, οὕτως ἀντιστρέψῃ· τὸ γάρ πτερωτὸν πτεριψ πτερωτόν. 10 πάλιν ἐὰν ἀποδοθῇ τὸ πηδάλιον πλοιόν πηδάλιον, ἐνταῦθα οὐκ ἀντιστρέφει· οὐ γάρ δυνατὸν λέγειν τὸ πλοῖον πηδαλίῳ πλοῖον· πολλὰ γάρ πλοῖα πηδάλια 25 οὐκέτισθεν ὡς τὰ ἀκάτια. ἐπειδὴ οὖν ἄνισά ἐστι καὶ ταῦτα (ἐπὶ πλεῖον γάρ τὸ πλοῖον ητοῦ πηδαλίου), ἐὰν τὸ μείζον ἐλαττώσωμεν, λέγω δὴ τὸ 15 πλοῖον, λέγοντες ἀντὶ πλοίου πηδαλιωτόν, τότε ἐξ ίσης γενόμενα ἀντιστρέφει·

1 εἴρηται] p. 105,19 sq. ἦδη om.F 2 post ἔμπροσθεν add. ex Marc. 217 Πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται. πρὸς ἀντιστρέφοντα οὖν λέγεται τὰ πρός τι πετά διπλασιασμοῦ. οἷον ὁ δοῦλος δύο τινά ἐστι καὶ δοῦλος καὶ ἄνθρωπος. ὁ οὖν δεσπότης πρὸς τὸ δοῦλος λέγεται δεσπότης, ὅτι καὶ ἀντιστρέφει πρὸς αὐτόν, οὐ μὴν πρὸς τὸ ἄνθρωπος. τὴν ισότητα οὖν τηρεῖν διφείλει δεῖ προσάλληλα, ἵνα καὶ ἀντιστρέψῃ, ὥσπερ ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ γελαστικόν. ἐὰν δὲ ὥσιν ἄνισα, τότε οὐκ ἀντιστρέφει. α 3 δόξειεν F μὴ iter. C 5 καὶ om. a 6 ώς C ἀντιστρέψῃ om. C καὶ δὲ ἄνθρ. a 8 post ἀκολ. add. ώς τῷ ἀνθρώπῳ τὸ ζῷον a 10 ἀπερ] ἀ C ἐὰν] οὐσια a εἰσίν a 11 ὅρνιθι C οὐκέτι F 12 ὁ ὅρνις F 14 καὶ (alt.) om. a ἔφη F 14. 15 ἐν τῷ περὶ ζώων ιστορίας a (cf. Hist. an. A 5 p. 490 a 12) 15 τὰ σχιζ. — καλεῖσθαι om. a ἐστιν om. a 15. 16 ύμενόπ.] δερμόπτερα a 16 κολεόπ.] κυκλόπτερα C: κολλόπτερα F 17 ὁ ὅρνις F 20 οὖν om. CF τοῦτο ἐστι] ἥγουν C 23 ἐὰν om. F ἀντιστρέψῃ C 24 πηδαλίου (pr. l.) F πηδάλιον (alt. l.) a 25 ἔχουσιν a εἰσι Ca πλεῖον] πλοῖον F 26 ητοῦ πηδ.] τοῦ πηδαλίου a ἐὰν] εἰ C: ἐὰν γάρ F ἐλαττώσωμεν C 27. p. 113,1 τότε — πηδαλιωτόν om. F

τό τε γάρ πηδαλίου πηδαλιωτοῦ πηδαλίου καὶ τὸ πηδαλιωτὸν πηδαλίῳ 88^a
πηδαλιωτόν ἔστιν. ἔτι δὲ καὶ ή κεφαλὴ τινὸς λέγεται κεφαλή (ζῷου γάρ).
ἔὰν δὲ ἀποδοθῇ πρὸς τὸ ζῷον, οὐκ ἀντιστρέφει, ἐπειδὴ μὴ οὐκέτι πάλιν 20
γίνεται η̄ ἀπόδοσις· η̄ μὲν γάρ κεφαλὴ ζῷου λέγεται κεφαλή, οὐκέτι δὲ τὸ
5 ζῷον τῇ κεφαλῇ ζῷον· ἔστι γάρ τινα τῶν ζῷων ἡ κεφαλὴν οὐκ ἔχει.
οὖν καρκίνος, σκύληκες, γῆς ἔντερα. δεῖ οὖν πάλιν μειῶσαι τὸ μεῖζον,
λέγω δὴ τὸ ζῷον, καὶ ποιῆσαι κεφαλωτόν, καὶ οὕτως σωμάτεσται η̄ ἀντί- 25
στροφή· η̄ γάρ κεφαλὴ κεφαλωτοῦ κεφαλή, καὶ τὸ κεφαλωτὸν τῇ κεφαλῇ
κεφαλωτόν. ἐπὶ μὲν οὖν τῇς ὅρνιθος τὸ ἔλαττον γένεσαμεν, λέγω δὴ
10 τὴν ὅρνιν, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τὸ μεῖζον ἐμειώσαμεν, τὸ πλοῖον λέγω καὶ
τὸ ζῷον.

p. 7a5 'Ἐνίστε δὲ καὶ ὀνοματοποιεῖν ἵσως ἀναγκαῖον, ἔὰν | μὴ 88^a
κείμενον η̄ ὄνομα, πρὸς δὲ οὐκέτις ἀποδοθείη.

"Ινα γάρ μή τις εἴπῃ 'τί οὖν; εἰ καινοτομεῖ τὰ ὀνόματα καὶ ἔκαστον 15
15 ὡς βούλεται τις μετασκευάζει, οὔκουν οὕτως συμβίσται πᾶσαν τὴν συνή-
θειαν τῶν ὀνομάτων ἀφανισθῆναι, ἔκαστου καινοτομοῦντος ὡς βούλεται τὰ
ὄνόματα, καὶ λοιπὸν δόξει ἔκαστος ἀσῆμα φθέγγεσθαι, ἀντὶ μὲν ἀνθρώπου,
εἰ τύχοι, κεφαλωτὸν λέγων ἀντὶ δὲ πλοίου πηδαλιωτόν, η̄ ὀπωσοῦν ἄλλως 20
τις καινοτομήσει'; λέγει οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι οὐδὲν χαλεπὸν οἷς μὴ ἐφρόν-
20 τισε θεῖναι ὀνόματα η̄ συνήθεια, ἐκείνοις ήμᾶς αὐτοὺς ἐπινοεῖν. η̄ γάρ
συνήθεια ἐκείνοις τίθησιν ὀνόματα οἷς γινώσκει, αἱ δὲ τέχναι ἀτε δὴ και-
νοτέρων πραγμάτων οὖσαι εὑρέτιδες ὥφείλουσι τοῖς πράγμασι τοῖς ὑπ' 25
αὐτῶν εύρισκομένοις τιθέναι ὀνόματα πρὸς τὴν τούτων σημασίαν· οἷον ὁ
γεωμέτρης εὑρὼν ὅτι τῶν τριγώνων τὸ μέν ἔστιν ἔχον τὰς δύο πλευρὰς
25 ἵσας τὸ δὲ τὰς τρεῖς ἵσας τὸ δὲ τὰς τρεῖς ἀνίσους, ἔκάλεσε τὸ μὲν ἵσ-
πλευρον τὸ δὲ ἵσοσκελὲς τὸ δὲ σκαληνόν, καὶ ὁ μουσικὸς ὅμοίως τοῖς δια- 30
φόροις κρούμασιν ἐπέθηκε ὀνόματα καὶ τὸ μὲν ἔκάλεσε χρωματικὸν τὸ 89^a
δὲ διατονικὸν η̄ ὀπωσοῦν ἑτέρως. κανταῦθα τοίνυν ἐπειδὴ ήμέλησεν η̄
συνήθεια τοῖς τοιούτοις θεῖναι ὀνόματα, ήμᾶς ἀνάγκη τιθέναι· πλοῖον μὲν
30 γάρ ἔκάλεσεν, οὐκέτι δὲ διέστειλε τὰ πηδαλιωτὰ ἀπὸ τῶν μὴ πηδαλιωτῶν, ο
καὶ ζῷον μὲν ὠνόμασεν, οὐκέτι δὲ διεγώρισε τῇ προστηγορίᾳ τὰ ἔχοντα

1 πηδαλιωτῷ (pr. I.) a	2 ἔστιν οι. F	δὲ καὶ οι. C: καὶ οι. a
3 δὲ] οὖν Ca	ἀντιστ. οὐδαμῶς (οὐκ οι.) C	πάλλιν F
οι. F	εἰσὶ Ca	6 δὲ παρ. Fa
8 τῇ οι. F	9 οὖν οι. F	10 λέγω δὴ Fa
οὖν C	εἴπη τί οι. C	11 εἴποι α
scripsi: δεῖ καινοτομεῖν .. μετασκευάζει		14. 15 εἰ καινοτομεῖ .. μετασκευάζει
20 αὐτοὺς ήμᾶς coll. F	οἰς] δὲ Ca	21 εὐρηκὼς Ca
post πλ. add. μόνας C: αὐτε πλ. a		ante ἔχον add. τὸ a
29 μὲν οι. F	30 πηδαλιωτὰ] πηδαλία CF	31 ἔχώρ. Ca

κεφαλὴν ἀπὸ τῶν μὴ ἔχόντων. διὰ τοῦτο. ὡς εἴρηται, ἡμᾶς ὀνοματοποιεῖν 89^r
ἐν τοῖς τοιούτοις οὐδὲν ἄτοπον. ὅπως δὲ δεῖ τίθεσθαι τὰ ὀνόματα καὶ
πόθεν, αὐτὸς ἐψεῖῆς ἐδήλωσεν εἰπών.

10

p. 7a18 Οὕτως δὲ ῥᾷστα ἀν ἵσως τις λάβοι οἷς μὴ κεῖται ὀνό-
5 ματα, εἰ ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ τοῖς πρὸς ἀντιστρέφουσι τιθείη
τὰ ὀνόματα.

Κανόνα ἡμῖν νῦν παραδίδωσι, δι' οὗ δυνησόμεθα ὀνοματοποιεῖν
οἰκείως, ἐὰν ἐν τῇ κοινῇ συνηθείᾳ ὄνομα μὴ εὑρίσκηται· δεῖ γάρ, φησίν, 20
ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ οἰκείως κατηγορουμένων παρώνυμον τιθέναι ὄνομα
10 ἐκείνοις ὃν κατηγοροῦνται, καὶ οὕτως εὑρήσουμεν αὐτὰ ἀντιστρέφοντα, οἷον
ἀπὸ τοῦ πηδαλίου καλεῖν τὸ πλοῖον οὐ τὸ πηδαλίον κατηγορεῖται πηδα-
λιωτόν, καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καλεῖν τὸ ζῷον τὸ κεφαλὴν ἔχον κεφα- 25
λωτόν. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄμοίως. καὶ ταῦτα δὲ πάλιν φησὶ λεληθότως
βουλόμενος τὸν ὄρισμὸν κακίσαι· εἰ γάρ πρός τι ταῦτα ἔστιν ἀπερ ἑτέρων
15 εἶναι λέγεται, καὶ ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ πηδαλίον καὶ τὸ πτερὸν ἔσται τῶν
πρός τι, ὅπερ ἄτοπον· ταῦτα γάρ ὡς μὲν μέρη οὐσιῶν λέγεται εἶναι πρός 30
τι (τὸ γάρ μέρος ὅλου ἔστι μέρος καὶ τὸ ὅλον τοῖς μέρεσιν ὅλον), ὡς 89v
μέντοι γε πτερὸν ἡ πηδαλίον ἡ κεφαλὴ οὐκ εἰσὶ πρός τι, ἀλλ' οὐσίαι·
ἔκαστον γάρ τούτων αὐτὸν καθί⁷ αὐτὸν θεωρεῖται· ἀμέλει ἐὰν ἀποτιμηθῇ ἡ
20 κεφαλὴ ἡ ἡ χείρ τοῦ παντός, οὐδὲν ἡττον λέγεται κεφαλὴ καὶ χείρ, μέρη 5
μέντοι οὐκέτι λέγεται· τὸ γάρ μέρος ἐν τῷ ὅλῳ θεωρεῖται. τὰ δὲ πρός
τι ἐὰν ἀφαιρεθῇ ἐκείνων πρὸς ἀ λέγεται, καὶ τὴν οἰκείαν ὀνομασίαν εὐθὺς
συναφηρέθῃ· οἷον ὁ πατὴρ λέγεται υἱοῦ πατήρ, ἀλλ' ἐὰν ἀφαιρεθῇ ὁ υἱός,
καὶ τὸ πατὴρ εἶναι ὁ πατὴρ συναφηρέθη. τὰ δὲ ἑτέρων λεγόμενα κἄν 10
25 ἀφαιρεθῇ ἐκείνων ὃν λέγεται εἶναι, φυλάττει οὐδὲν ἡττον τὴν ὀνομασίαν·
οἷον ἡ κεφαλὴ ζῷου λέγεται κεφαλὴ, καὶ ἐὰν ἀφαιρεθῇ τοῦ ζῷου, οὐδὲν
ἡττον λέγεται κεφαλὴ, καὶ τὸ πηδαλίον πλοῖου καὶ τὸ πτερὸν ὅρνιθος καὶ
ἀφαιρεθέντα τούτων ὃν εἶναι λέγεται οὐδὲν ἡττον πάλιν τῆς οἰκείας ὄντο- 15
μασίας τετύχηε.

1 εἴρηται] p. 113, 19 4 λάβοι τις coll. C 5 post πρώτων
add. λαμβάνοι C 7 νῦν ομ. C: post παραδ. coll. a 8 μὴ] οὐχ a εὑρί-
σκεται Ca 10 καθ⁷ ὃν F 11 οὖ om. F κατηγ.] ἔχον F 12 καλεῖν post
ἔχον coll. C ante κεφαλὴν add. τὴν F 18 τῶν πρός a 19 ἀμέλει—θεωρεῖ-
ται (21) om. F 20 τοῦ π. ἡ ἡ χείρ coll. a 21 τῷ ομ. a 22 ἐὰν—
ὄνομασίον (25)] τοῦ ἐνὸς ἀφαιρουμένου συναφαιρεῖται καὶ τὸ ἑτερον, οἷον ἐν ἀφαιρεθῇ ὁ υἱός
καὶ τὸ πατὴρ εἶναι ὁ πατὴρ συναφηρέθη, τὰ δὲ ἑτέρων λεγόμενα κἄν ἀφαιρεθῇ ἐκείνων πρὸς
ἀ λέγεται καὶ τὴν οἰκείαν ὀνομασίαν εὐθὺς συναφηρέθη, οἷον ὁ πατὴρ υἱοῦ λέγεται πατήρ. ἀλλ'
ἐὰν ἀφαιρεθῇ ἐκείνων ὃν λέγεται εἶναι, φυλάττει οὐδὲν ἡττον τὴν ιδίαν οὐσίαν F
ἐὰν] εἰ C ἐκεῖνο a 23 συναφαιρεθήσεται a υἱοῦ λέγ. coll. a
24 ὁ πατὴρ ομ. C συναφηρέθη] ἀφηρέθη C: συναφαιρεθείη a 25 εἶναι
οιμ. C 26 ὃν Fa 27 καὶ τὸ πηδ.] τὸ δὲ πηδ. a 28 ἀφαιρεθέντων C
καὶ εἶναι Fa τῆς οἰκ. πάλιν coll. a

p. 7a25 Λέγω δὲ ὅτι οὐδὲ τῶν ὁμολογουμένως πρὸς ἀντιστρέ- 89v φοντα λεγόμενων, καὶ ὀνομάτων αὐτοῖς κειμένων, οὐδὲν ἀντι- στρέφει, ἐὰν πρὸς τι τῶν συμβεβηκότων ἀποδιδῶται, καὶ μὴ πρὸς αὐτὰ δὲ λέγεται.

5 Ἐντεῦθεν ἐκ τοῦ μᾶλλον ἡ ἐπιχείρησις· τί γάρ θαυμαστόν, φησίν, εἰ ἐπὶ τῶν εἰρημένων οὐ σώζεται ἡ ἀντιστροφὴ διὰ τὸ μὴ κυρίως ἀπο-
δεδόσθαι, ὅπότε οὐδὲ τὰ ὁμολογουμένως ὄντα πρὸς τι καὶ πρὸς ἀντιστρέ- 25 φοντα λεγόμενα, οἷς καὶ ὀνόματα κεῖται, οὐκ ἀντιστρέφει, ἐὰν μὴ κυρίως ἡ ἀπόδοσις γένηται; οἷον τὸν δεσπότην ἐὰν μὴ πρὸς δοῦλον ἀλλὰ πρὸς ἄν-
10 θρωπόν τις ἀποδῷ λέγων ‘ὅ δεσπότης ἀνθρώπου δεσπότης’, οὐ δυνή-
σεται ἀντιστρέψας εἰπεῖν ‘ὅ ἄνθρωπος δεσπότου ἄνθρωπος’· τοῦτο γάρ 30
καταγέλαστον· τὸν μὲν | γάρ δεσπότην ἀνθρώπου εἰπεῖν δεσπότην οὐ 90r
γαλεπόν, τὸν δὲ ἄνθρωπον δεσπότου ἄνθρωπον ἀτοπώτατον. θετε καὶ
ἐπὶ τούτων ἐπειδὴ μὴ οἰκεία γέγονεν ἡ ἀπόδοσις, οὐδὲ ἡ ἀντιστροφὴ σώ-
15 ζεται· οὐ γάρ πρὸς ἵσον ἐποιησάμεθα τὴν ἀπόδοσιν· ἐπὶ πλέον γάρ δ 5
ἄνθρωπος. οὗτοι οὖν τὰ ἀντιστρέφοντα ἔξισάζειν ἀλλήλοις, ὥσπερ εἰρηται,
ίνα καὶ ἀντιστρέφῃ· διὰ τοῦτο γάρ καὶ τὰ ἴδια ἀντιστρέφει πρὸς ἐκεῖνα
ῶν ἔστιν ἕνα, ἐπειδὴ καὶ ἔξισάζει ἀλλήλοις. ταῦτα δὲ πάντα φησὶ συνα-
γωνιζόμενος τῷ ὄρισμῷ τῷ λέγοντι τὰ πρὸς τι εἶναι τῷ ἑτέρῳ λέγεσθαι 10
20 καὶ δεικνύειν πειρᾶται κατὰ τὸν ὄρισμὸν τοῦτον τὰ πρὸς τι ἀντιστρέφοντα,
κρατῦναι βουλόμενος αὐτὸν ως οἶνον τε, ίνα μὴ δύετη ἐρήμην αὐτοῦ κατα-
ψηφίζεσθαι, εἰδὲ’ διστερὸν εὐλόγως αὐτὸν διελέγεται δεικνὺς δτι καὶ μετὰ
τοσαύτην συνηγορίαν δμως πολλὰ ἀτοπα αὐτῷ παρακολουθεῖ. 15

p. 7a31 Ἐπι ἐὰν μὲν οἰκείως ἀποδεδομένον ἢ πρὸς δὲ λέγεται,
25 πάντων περιαιρουμένων τῶν ἀλλων δσα συμβεβηκότα ἔστι, κατα-
λειπομένου δὲ μόνου τούτου πρὸς δὲ πεδόθη οἰκείως, πρὸς
αὐτὸ δημήσεται. |

Κανόνα ἡμῖν παραδίδωσι τῶν οἰκείως κατά τινος ἀποδεδομένων· 90v
λέγει γάρ δτι ἐάν τι ἢ πλείονις ὀνόμασι λεγόμενον, εἴτα ὑπάρχῃ ἀλλο τι 10

4 αὐτὸ δ Arist.

5 ἐντεῦθεν om. C

6. 7 ἀποδίδοσθαι F

8 κεῖνται F

9 τὸν δοῦλον F 10 ἀποδῷ scripsi: ἀποδώσει CF: ἀποδώσῃ a (cf. p. 59,21) 14 ἡ (alt.)
om. C 15 πλειον C 16 εἰρηται] p. 112,18 17 post ἀντιστρέφῃ add. πρὸς ἐκεῖνα
ῶν ἔστιν ἴδια C ἀντιστρ. τὰ ἴδια coll. a 18 ταῦτα] αὐτὰ a 19 tertium τῷ]
τῶν F; scribas ἐν τῷ 21 κρατύνειν a ἐρήμην om. C 21 post αὐτοῦ add.
ἀλόγως C 22 αὐτὸν εὐλ. coll. C διελέγεται C: διαλέξῃ F 23 αὐτῷ ἄτ. coll. F
24 ἔτι δ Arist. μέν τι Arist.: μὴ a ἀποδιδόμενον F 26 τούτου
μόνου coll. Ca τούτου τοῦ F 26 pr. πρὸς—οἰκείως] τοῦ δεσπότην εἶναι a
26. 27 ἀεὶ πρὸς αὐτὸ δημ. Arist.: ἀεὶ ὁ δοῦλος πρὸς αὐτὸ δημήσεται a 28 παραδ.]
ἀποδίδωσι F ἀποδιδόμ. F 29 ἐάν τι] δὲ a ὑπάρχῃ scripsi: ὑπάρχει CF:
ὑπάρχον a

καθ' ἑνὸς τούτων τῶν ὀνομάτων κατηγορούμενον, καὶ βούλῃ γνῶναι εἰ 90ν
οἰκείως τὸ κατηγορούμενον ἐκεῖνῳ τῷ ὀνόματι κατηγορήθη, περιελῶν πάντα
τὰ ἄλλα ὀνόματα τὰ συμβεβηκότα τῷ ὑποκειμένῳ, καταλιπὼν δὲ μόνον
ἐκεῖνο πρὸς δὲπεδόθη τὸ κατηγορούμενον, ἐὰν εῦρῃς αὐτὸν ἀντιστρέψουν 15
5 πρὸς ἐκεῖνο διπερ αὐτοῦ κατηγορεῖται, οἴσθι δτι οἰκείως ἀπεδόθη τὸ πρό-
τερον· οὐ γάρ ἀν ἀντιστρεφεν, εἰ μὴ οἰκείως ἀπεδόθη· οἶν ό δοῦλος
ἐὰν ἀποδοθῇ δεσπότου δοῦλος. ἐπειδὴ τῷ δεσπότῃ συμβέβηκε τὸ ἀν-
θρώπῳ εἶναι καὶ δίποδι καὶ ἐπιστήμης δεκτικῷ, ἐὰν ταῦτα πάντα ἀφέλῃς 20
αὐτοῦ καὶ ὑποθῇ ως μηδὲ δλως ὑπάρχοντα, καταλείψῃς δὲ μόνον τὸ
10 δεσπότην εἶναι, οὐδὲν ήττον εύρήσεις κυρίως γινομένην τὴν ἀντιστροφήν·
οὐ γάρ δεσπότης δοῦλου λέγεται δεσπότης. ἐὰν δὲ μὴ πρὸς δεσπότην ἀπο-
δοθῇ ό δοῦλος ἄλλὰ πρὸς ἄνθρωπον, περιαιρουμένων τοῦ ἀνθρώπου τῶν 25
λοιπῶν πάντων, λέγω δὴ τοῦ δεσπότου τοῦ δίποδος καὶ τῶν λοιπῶν, οὐ
σωθήσεται ή ἀντιστροφή· οὐ γάρ δυνατὸν ἀντιστρέψαντα εἰπεῖν ‘ο ἄνθρωπος
15 δούλου ἄνθρωπος’. ὕστε οὐκ οἰκείως ό δοῦλος πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἀπε-
δόθη. περιαιρουμένων φησὶν τῶν ἄλλων ἀπάντων δσα συμβεβη- 30
κότα ἐστὶ τῷ δεσπότῃ, οἶν | τὸ δίποδι εἶναι *(καὶ)* τὸ ἐπιστήμης 91r
δεκτικῷ καὶ τὸ ἀνθρώπῳ, καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν δτι ταῦτα συμβεβηκότα
εἶπεν· οὐχ ἀπλῶς γάρ συμβεβηκότα εἶπεν, ἀλλ' ἡ συμβεβηκότα πρὸς τὴν τοῦ
20 δούλου σχέσιν εἶναι δὲν καὶ δευτέρως αὐτοῦ κατηγορούμενα, πρώτως δὲ καὶ
καθ' αὐτὸν ό δεσπότης· τῇ γάρ σχέσει τῶν πρὸς τι, ως ἔφθην εἰπών, δ
αὐτῇ καθ' αὐτὴν οὐχ ὑφεστηκοί ποτὲ μὲν συμβαίνει ἐν οὐσίᾳ εἶναι ποτὲ
δὲ ἐν ποσῷ ή ἐν ποιῷ ή ἐν ἄλλῃ τινὶ τῶν κατηγοριῶν. ὕστε οὐκ ἀτόπως
τις τῷ διπλασίῳ πρὸς τι δοντι, δταν μὲν ή, εὶ τύχοι, ἐν ἔύλῳ, λέγει αὐτῷ
25 συμβεβηκέναι τὸ έύλον, δταν δὲ ἐν λίθῳ, τὸν λίθον, καὶ δταν ἐν ἐπιφα- 10
νείᾳ ή ἐν χρόνῳ, τὸν χρόνον ή τὴν ἐπιφάνειαν, τῇσι σχέσεως καθ' αὐτὴν
τῇ ἐπινοίᾳ θεωρουμένης.

1 βούλει Ca	2 κατηγορηθῇ C: κατηγορηθείη a	3 καὶ τὰ συμβ. a
5 δπερ] δ a	κατ. αὐτοῦ coll. a	6 ἀν om. F post ἀπεδόθη
add. τὸ πρότερον C	οἶν ό γάρ δοῦλος F	7 ἀποδοθείη F συμβ. τῷ δεσπ.
coll. a	8 post δίποδι add. εἶναι Fa	9 ἀπ' αὐτοῦ Ca
μηδὲ] μὴ a	12 περιαιρουμένου a	14 ἀντιστρέφοντα F ό om. Ca
16 τῶν ἄλλων ἀπάντων Arist.: τῶν ἀπ. C: τῶν ἄλλων F: ἀπ. a		17 εἰσι C
καὶ Arist.: om. CFa	18 pr. καὶ] εἶναι F: om. a alt. καὶ Vind. 10: om. CFa	
θαυμ.] κατινὸν C	19 οὐχ—εἶπεν om. Fa	ἀλλ' ἡ scripsi:
ἄλλα libri	20 πρώτος Ca	alt. καὶ om. C 21 ἔφθην εἰπών] p. 104,28
22 ως οὐχ a	οὐχ om. C	23 ποσότητι a ἐν (ante ποιῷ) om. F
24 τύχῃ F	λέγειν Ca	25 συμβεβηκός τι F
ἐπινοία (sic) C		26 κατ' αὐτὴν a 27 τὴν

p. 7b15 Δοκεῖ δὲ τὰ πρός τι ἄμα τῇ φύσει εἶναι. καὶ ἐπὶ μὲν 91^a
τῶν πλείστων ἀληθές ἐστιν, ἐπ’ ἐνίων δὲ οὐκ ἀληθές· ἄμα γάρ 15
διπλασίου τέ ἐστι καὶ ἡμισυ, καὶ ἡμίσεος ὅντος διπλασίου ἐστι.

"Επερον τῶν πρός τι παρακολούθημα ἔδιον ἀποδέδωκε μετὰ τὸ πρὸς
5 ἀντιστρέψοντα λέγεσθαι, τὸ ἄμα τῇ φύσει εἶναι. ἄμα δὲ τῇ φύσει ταῦτά
ἐστιν ὅν τοῦ ἑνὸς τεθέντος ἀνάγκη συνεισάγεσθαι καὶ τὸ ἔτερον καὶ ἀνατ- 30
ρεθέντος συναναιρεῖσθαι, καὶ μηδέποτε τοῦ | ἔτερου ὅντος τὸ ἔτερον μὴ 91^b
εἶναι· ἄμα γάρ τῷ εἰπεῖν δοῦλον ἀνάγκη τὸν δεσπότην συνεπινοεῖν, καὶ
διπλασίου ὅντος ἀνάγκη καὶ ἡμισυ εἶναι. καὶ ἐπὶ μὲν τῶν πλείστων
10 φησὶν ἀληθές ἐστιν. ἐπὶ τῶν πλείστων εἰπεῖν, ἐπειδὴ ἐπὶ τινῶν
ἄλλων μέλλει ἀπορεῖν δοκούντων μὴ ἄμα τῇ φύσει ὑπάρχειν. 5

p. 7b22 Οὐκ ἐπὶ πάντων δὲ τῶν πρός τι ἀληθὲς δοκεῖ τὸ ἄμα
τῇ φύσει εἶναι· τὸ γάρ ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης πρότερον ἀν
δόξειεν εἶναι.

15 "Ενστασιν πρὸς τὸ εἰρημένον κομίζει ὅτι οὐ πᾶσι τοῖς πρός τι δοκεῖ 10
ὑπάρχειν τὸ ἄμα τῇ φύσει εἶναι· ἡ γάρ ἐπιστήμη καὶ τὸ ἐπιστητὸν τῶν
πρός τι ὅντα οὐχ ἄμα ὑπάρχει· τῶν μὲν γάρ ἐπιστητῶν ἀναιρεθέντων
ἀναιρεῖται καὶ ἡ ἐπιστήμη· ἐπιστητοῦ γάρ μὴ ὅντος τύνος ἀν εἴη ἐπι-
στήμη; ἐπιστήμης δὲ μὴ οὕσης οὐδὲν κωλύει εἶναι ἐπιστητά· ὥστε οὐχ 15
20 ἄμα τῇ φύσει ταῦτα ὑπάρχουσι τῶν πρός τι ὅντα. τὸ δὲ πρότερον διττόν,
τὸ μὲν χρόνῳ τὸ δὲ φύσει. καὶ πρότερον μὲν χρόνῳ ἐστὶν οὐ πρὸς τὸ
νῦν πλείων ἡ ἀπόστασις, ὡς ἐπὶ τοῦ παρεληλυθότος· διὰ τοῦτο γάρ λέγομεν
τὰ Μηδικὰ πρότερα τῶν Πελοποννησιακῶν, ὅτι αὐτῶν πλείων ἐστὶν ἀπὸ 20
τοῦ νῦν ἡ ἀπόστασις. ἐπὶ δὲ τοῦ μέλλοντος ἀνάπαλιν οὐ ἐλάττων ἀπὸ

2 ἐπ’ ἐνίων . . ἀληθές om. Arist. post οὐκ add. ἐστιν C 3 post ἡμισυ add.
ἐστι F post ὅντος add. καὶ a 4 ἀποδέδ.] παρέλαβε F: παραδίδωσι a
5 post εἶναι add. πῶς δέ εἰσιν ἄμα τῇ φύσει τὰ πρός τι; πατήρ μὲν γάρ καὶ υἱὸς ἄμα τῇ
φύσει, κτήτωρ δὲ καὶ κτήμα πῶς; ὅτι τὰ πρός τι οὐ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων σκοπεῖ, ἀλλὰ
τὴν σχέσιν, ἦν πρὸς τὸ ἔτερον ἔχει. δὲ οὐν πατήρ οὐ καθὸ ἄνθρωπος ἔχει τὸ ἄμα τῇ φύσει
εἶναι. ἀλλὰ καθὸ ὁ σχέσιν ἔχει πρὸς τὸν υἱόν a 6. 7 ἀνάγκη—ἀναιρεθέντος om. F
7 οὐδέποτε F ante ἔτερον add. τειλέντος F 9 ἐπὶ τῶν πλ. δὲ (καὶ εἰ μὲν
om.) a 10 φησὶν] εἰπεῖν Ca 8 ἐστιν] εἶναι a 11 ἐπὶ τῶν πλείστων εἰπεῖν om. a
τινῶν] τῶν F 12 δοκούντων—πρός τι (12) in mrg. suppl. C 12 δοκεῖ ἀλ.
coll. C 13. 14 τὸ γάρ—εἶναι om. a 13 τῆς ἐπιστ. δόξ. ἀν πρότ. coll. F: πρότ.
ἄν δέξ. τῆς ἐπιστ. Arist. 17 μὲν om. a 18 ἐπιστητοῦ] τούτου a
19 οὐδὲν ἡττον F 20 ἐπιστητόν F 20 ὑπ. ταῦτα coll. a διττόν ἐστι a
21 τὸ μὲν γάρ χρ. C 21 πρότ. μὲν οὖν τῷ χρ. (καὶ om.) F: καὶ τὸ μὲν χρ. (πρότ.
om.) a 23 πρότερον F 23. 24 ὅτι—ἀπόστασις om. F 24. p. 118, I ἐπὶ—
pr. πρότερον om. a 24 τὸ ἀνάπ. F ἔλαττον C

τοῦ νῦν ἡ ἀπόστασις, τοῦτο πρότερον· πρότερον γάρ τὸ αὐτὸν 91^v
τοῦ μεταύριου. τοιοῦτον μὲν οὖν τὸ τῷ γρόνῳ πρότερον. τῇ δὲ
φύσει πρότερον τὸ συναναιροῦν μὲν μὴ συναναιρούμενον δὲ καὶ τὸ συνεισ-
φερόμενον μὲν μὴ συνεισφέρον δέ, ὡς ἐπὶ ζήρου καὶ ἀνθρώπου ἔχει. τὸ 25
οὖν ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης πρότερον ἂν δέξειν εἶναι φύσει· ἐπιστητὸν
γάρ μὴ ὅντος ἐπιστήμης οὐκ ἔστιν, ἐπιστήμης δὲ μὴ οὕσης τὸ ἐπιστητὸν
δύναται εἶναι. ἀμέλει φασὶ Θαλῆν τὸν Μιλήσιον πρῶτον ἐπιστήσαι τῇ
αἰτίᾳ τῆς σεληνιακῆς ἐκλείψεως κατανοήσαντα ὅτι ἐκ τοῦ ἥλιου ἡ σελήνη 30
δέχεται τὸ φῶς, διότι ἀεὶ τὸ πεφωτισμένον αὐτῆς μέρος πρὸς τὸν ἥλιον
10 νεύει, ἥθεν αὐξομένη μὲν τῇ ἀποστάσει τοῦ ἥλιου τὸ μὲν πεφωτισμένον 92^r
μέρος ἔχει πρὸς δυσμάς, δυτικωτέρου ὅντος τότε τοῦ ἥλιου, τὸ δὲ κερα-
τοειδὲς αὐτῆς καὶ ἀφώτιστον νεύει πρὸς ἀνατολάς. ἐπὸν δὲ γένηται ἀντι-
πρόσωπος ὅλη τῷ ἥλιῷ, κατὰ διάμετρον αὐτοῦ ἀποστάσα, τότε πᾶσα 5
φωτίζεται ὅλη ὅλῳ τῷ ἥλιῷ προσβάλλουσα (ὅλην δὲ λέγω κατὰ τὸ πρὸς
15 ἥμᾶς αὐτῆς νενευκός μέρος), ἡγίκα δὲ ἀρέγηται μειοῦσθαι τῇ συνόδῳ τῇ
πρὸς τὸν ἥλιον, τότε πάλιν τὸ μὲν πεφωτισμένον αὐτῆς μέρος νεύει πρὸς
ἀνατολάς. τοῦ ἥλιου τότε ἀνατολικωτέρου ὅντος, τὸ δὲ ἀφώτιστον καὶ 10
κερατοειδὲς πρὸς δυσμάς. ἐντεῦθεν τοίνυν ἐπέστησε τῇ σεληνιακῇ ἐκλείψει,
ὅτι ἐπειδὴν ἐμπέσῃ εἰς τὸ καλούμενον σκίασμα τῆς γῆς, τοῦ ἥλιου κατὰ
20 κάθετον αὐτῇ ὅντος ἐν τῷ ὑπὸ γῆν ἡμισφαιρίῳ, πάσχειν συμβαίνει αὐτῇ
παντελῇ ἐκλειψίᾳ. τῶν ἀκτίνων τῶν ἥλιουκῶν μηδαμῶς αὐτῇ προσβάλλου- 15
σῶν. ἀμέλει εἰ μὴ ἐν πανσελήνῳ μόνῃ τοῦτο οὐ συμβαίνει. εἰ τοίνυν
πρῶτος ὁ Θαλῆς ἐπέστησε τῇ σεληνιακῇ ἐκλείψει, δῆλον ὅτι πρὸ αὐτοῦ
τὸ μὲν ἐπιστητὸν ἦν, λέγω δὴ ἡ σεληνιακὴ ἐκλειψίς, ἐπιστήμη δὲ ταύτης
25 οὐκ ἦν. δῆλον οὖν ὅτι προϋπάρχει καὶ γρόνῳ καὶ φύσει τὸ ἐπιστητὸν 20
τῆς ἐπιστήμης καὶ οὐχ ἄμα εἰσὶ ταῦτα τῶν πρός τι ὅντα. ὡσαύτως
αἰσθητοῦ μὲν μὴ ὅντος οὐδὲ αἰσθησίς ἔστι (τύνος γάρ ἔσται αἰσθησις),
αἰσθήσεως μέντοι μὴ οὕσης οὐδὲν κωλύει τὰ αἰσθητὰ εἶναι, οἷον πῦρ γῆν
καὶ τὰ τοιαῦτα.

30 p. 7b24 Ὡς γάρ ἐπὶ τὸ πολὺ προϋπαρχόντων τῶν πραγμάτων
τὰς ἐπιστήμας λαμβάνομεν.

Τὸ ως ἐπὶ τὸ πολὺ αὐτὸς ἐξηγήσατο εἰπὼν ἐπ' ὀλίγων γάρ η ἐπ'

1 τοῦτο πρότερον οι. C	πρότ. γάρ — πρότερον (2) in mrg. suppl. C	2 τοιοῦτον]
τοῦτο F τῇ] τὸ a δὲ οι. F	3 φύσει ἔστι F 5 εἶναι δέξ. coll. a	
7 θαλῆς C πρῶτον scripsi: πρότερον libri (cf. v. 23)	7. 8 τὰ αἴτια F	
8. 9 δέγ. ἡ σελ. coll. C 9. 10 ἀεὶ — ὅθεν οι. a	10 αὐξομ. a: ἀρξαμ. C:	
ωξαμ. F 11 τότε οι. F 12 ἀνατολήν C 14 ὅλω οι. C προβάλλ. F		
καὶ κατὰ a 16 τὸν οι. F 18 μέρος αὐτῆς F: οι. a		
20 πάσχει η (η a) συμβ. Ca αὐτὴν (alt. l.) F 21 παντελῆς ἐκλειψίς C 22 μόνη del. C: μόνον F οὐ] μόνη (?) sed del. C alt. εἰ οι. C 23 ἐλλείψει F		
24 αὐτῆς a 28 πῦρ] τὴν C 30 ante ως add. εἰπὼν lemmate Ἐπ' ὀλίγων — γινομένην anteposito a 30. 32 τὸ (ante πολὺ) οι. F 31 post ἐπιστ. add. αὐτῶν F		
32 τὸ ως — εἰπὼν οι. C αὐτὸς] νῦν a εἰπὼν οι. a γάρ οι. F		

οὐδενὸς ἔδοι τις ἂν ἄμα τῷ ἐπιστητῷ τὴν ἐπιστήμην γιγνομένην. 92^r
 ταῦτα δὲ εἰπε | διὰ τὰ ἀπό τινος τέχνης προσαγόμενα· ταῦτα γάρ οὐ προῦπ- 92^v
 ἀρχεῖ, ἀλλ' ἄμα τῷ ἐκ τῆς τέχνης προσαγόμεναι τὸ εἶναι ἔχει· τὰ μὲν
 γάρ φυσικὰ προῦπάρχει τῆς ἐπιστήμης, τὰ δὲ τεχνητὰ ἄμα τῇ αὐτῶν
 5 ἐπιστήμη τὸ εἶναι ἔχει· οἷον ἐπενόησέ τις στιβάδα πρὸς τὸ καθεύδειν· 5
 ἐνταῦθα ἄμα τῷ ἐπιστητῷ καὶ ή ἐπιστήμη τὸ εἶναι ἔχει. ἔδοις δ' ἂν
 τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τῶν κατὰ μηχανικὴν εύρημάτων, οἷον πῶς ἂν τις βάρη 15
 κινήσειεν ἢ μετεωρίσειεν ὅδωρ ἢ τι τοιοῦτον· δηλον γάρ διτι ταῦτα καὶ τὰ
 τοιαῦτα ἄμα τῇ περὶ αὐτῶν ἐπιστήμη εὑρηται οὐκ ὅντα πρὸ τῆς περὶ
 10 αὐτῶν ἐπιστήμης. τάχα δὲ καὶ ἀντιπεπονθότως τοῖς φυσικοῖς ἔχουσι τὰ
 τεχνητά· ἐπὶ μὲν γάρ τῶν φυσικῶν, ὡς εἴρηται, αὐτὰ τὰ ἐπιστητὰ προῦπ-
 ἀρχεῖ τῆς περὶ αὐτῶν ἐπιστήμης, ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ τῆς τέχνης συνεστώτων 20
 δεῖ πρότερον τὴν περὶ αὐτῶν ὑπάρχει ἐπιστήμην, εἴτα τὸ ἐπιστητὸν γενέ-
 σθαι· πρῶτον γάρ δηλονότι ή περὶ τῆς θύρας ἐπίνοια γέγονε καὶ δπως ἂν
 15 αὐτὴ συσταίη, εἴτα λοιπὸν γέγονε τῆς ἐπινοίας τὸ ἀποτέλεσμα· εἰ μή τις
 ἐκεῖνο εἴποι διτι ή ἐπιστήμη ή περὶ τοῦ πλοίου πρὸ τὸ πλοῖον γενέσθαι 25
 εἰ καὶ προῦπηρέεν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ πρῶτον ἐπινενοηκότος, ἀλλ' οὖν οὕπω
 τὸ εἶναι κυρίως ἐπιστήμη εἶχεν, δόηλον τέως ὅντος εἰ τῇ ἐπινοίᾳ καὶ τὸ
 πρᾶγμα συνακολουθήσει ή μή· τότε γάρ μέχρι μόνον φαντασίας προῆλθε
 20 τὸ τοιοῦτον, εἰς ἔργον δὲ ἐκβῆναι οὐ δύναται, ὥσπερ οὐ μῦθος οὐ | περὶ 93^r
 Δαιδάλου ἔχει, διτι πτερῶσαι ἐπινενόηκεν ἔαυτὸν καὶ τὸν οὔτον "Ιχαρον.
 Ὅστε δταν ἄμα τῇ περὶ τινος ἐπιστητοῦ ἐπιστήμη καὶ αὐτὸ εἰς ἔργον ἐκβῆ
 τὸ ἐπιστητόν, τότε τῷ ὅντι καὶ ή ἐπιστήμη κυρίως ἐστὶν ἐπιστήμη τὸ
 ἀμφίβολον οὐκ ἔχουσα. Ὅστε ἐπὶ τῶν τεχνητῶν ἄμα συνυφίστασθαι ἀλλή· 5
 25 λοις τὸ ἐπιστητόν τε καὶ τὴν ἐπιστήμην συμβαίνει.

- 1 ἀν om. Ca τὴν ἐπιστ. ante ἄμα coll. C 2 ταῦτα δὲ εἰπε] Ἐπ' ὀλίγων ή ἐπ' οὐδενὸς
 εἰπε τὴν ἐπιστήμην γιγνομένην C προσαγ. F . . . 2.3 προῦπηρχεν Ca 3 τὰ μὲν—
 εἶχει (5) post ἔχει (6) coll. C 4 τεχνητὰ] ἐκ τέχνης α 5 ἔχει τὸ εἶναι coll. F
 7 τοῦτο — εύρημάτων] τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἀναπλασμάτων. ἄμα γάρ τῷ ἀναπλάσαι χίμαιραν
 διπέστη ἄμα ἐπιστήμη χιμαίρας καὶ τὸ φάντασμα αὐτῆς. καὶ ὡς ὁ ζωγράφος εύρων πρῶτος
 ἄμα τῇ ζωγραφίᾳ εἰσήγαγε τὰς εἰκόνας. καὶ ὁ πρῶτος γράμματα διδάξας ἄμα τῇ ἐπιστήμῃ
 ἄμα τῇ ζωγραφίᾳ εἰσήγαγε τὰ γράμματα. διὰ τί δὲ προσέμηκεν η ἐπ' οὐδενός; μήποτε καὶ
 τῶν γραμμάτων εἰσήγαγε τὰ γράμματα. δηλονότι η ἐπιστήμης οὐδενός; μήποτε καὶ
 ταῦτα ἦν μὲν ἐν τῇ φύσει, τὰς δὲ ἐπιστήμας διδάξας δηλαβε. καὶ ἐπὶ τῶν μηχανικῶν δὲ
 τοῦτο μάλιστα θεάσιο εύρημάτων α μηχανὴν F ἀν τις] τὰ F βάρη]
 βαρὺ a 8 μετεωρίσειν Laur. 72,1: μετεωρίσει C: μετεωρίσοι (sic) F: μετεωρίσοι a
 9. 10 οὐκ ὅντα — ἐπιστήμης om. a 10 ἀντιπεπονθότα a 11 εἴ-
 δωρέ om. F 12 τῆς om. Ca 13 προτέραν F: προτέραν τῆς θύρας a
 ρηται] p. 118,5 14 δηλονότι om. F 15 ἐπίνοια] ἐπιστήμη C
 ὑπ. τὴν π. αὐτῶν coll. C 16 η (prius) om. F τὸ] τοῦ F 17 ἐν om. F
 15 αὕτη a 18 κυρ. τὸ εἶναι coll. C 19 η
 ἐπινενοηκότως F 20 τεχνητόν τε καὶ om. C 21 ἐπινενόηται F 22 τινος ἐπιστήμη, ἐπιστῆ (sic) C
 μή· τότε] μήποτε a 23 η ἐπιστ. κυρ. ἐστὶν ἐπιστ.] η ἐπιστ. κυρ. λέγεται C: ἐπιστ. κυρ. ἐστὶν F 24 τε-
 γῶν F συνυφ. ἀλλ. ἄμα τῷ ἐπιστητῷ F

p. 7b27 Ἔτι τὸ μὲν ἐπιστητὸν ἀγαιρεθὲν συναναιρεῖ τὴν ἐπι- 93r
στήμην.

Ἐκθέμενος τὸ τῷ γρόνῳ πρότερον ἐπὶ τοῦ ἐπιστητοῦ (ώς γάρ ἐπὶ τὸ πολύ, φησί, προϋπαρχόντων τῶν πραγμάτων τὰς ἐπιστήμας λαμβάνομεν) 5 νῦν πάλιν ἐπὶ τοῦ ἐπιστητοῦ τὸ τῇ φύσει ἐκτίθεται πρότερον διὰ τοῦ συναναιρεῖν μὲν τὴν ἐπιστήμην μὴ συναναιρεῖσθαι δὲ οὐπ' αὐτῆς.

p. 7b31 Οἶον καὶ ὁ τοῦ κύκλου τετραγωνισμὸς εἴ γε ἔστιν ἐπι-
στητόν, ἐπιστήμη μὲν αὐτοῦ οὐκ ἔστι πω, τὸ δὲ ἐπιστητὸν ἔστιν.

Οἱ γεωμέτραι τετράγωνον εἶναι χωρίον λέγουσιν οὐ τὸ ἀπλῶς τέσσαρας
10 πλευρὰς καὶ τέσσαρας γωνίας ἔχον, ἀλλὰ τὸ ἵσας ἔχον τὰς τέσσαρας 20 πλευρὰς καὶ ὄρθιὰς τὰς γωνίας. οὗτοι δὲ καὶ τὴν ὄρθιὴν γωνίαν γίνεσθαι φασιν· ὅταν εὐθεῖα ἐπ' εὐθεῖαν σταθεῖσα τὰς ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίας ἵσας ἀλλήλαις ποιῇ. ὄρθιὴ ἑκατέρα τῶν γωνιῶν ἐστι, καὶ ή ἐφεστηκοῦσα εὐθεῖα κάθετος λέγεται ἐφ' ἣν ἐφέστηκεν. ὄρθιὴ μὲν οὖν γωνία αὕτη. 25 15 δέξεια δὲ γωνία ἐστὶν ή ἐλάττων τῆς ὄρθιῆς, ἀμβλεῖα δὲ ή μείζων τῆς ὄρθιῆς· τῆς γάρ ἐφεστηκοῦσας εὐθείας ἐγκεκλιμένης ή μὲν τῶν γωνιῶν μείζων γίνεται ή δὲ ἐλάττων· τὴν μὲν οὖν ἐλάττονα, ως εἴρηται, δέξειαν καλοῦσιν, ἐπειδὴ κατὰ ταύτην γίνονται καὶ οἱ δέξεις τῶν ὅγκων πρὸς τὸ 30 κόπτειν ὅντες ἐπιτήδειοι, οἷον τὸ μαχαίριον, τὴν δὲ μείζονα ἀμβλεῖαν· 93v 20 κατὰ γάρ ταύτην οἱ ἀμβλεῖς τῶν ὅγκων γίνονται, οἷον τὸ ὅπερον πρὸς τὸ ωῆλεῖν ἐπιτήδειον. τῶν δὲ συγγμάτων τὰ μέν φασιν εἶναι εὐθύγραμμα τὰ δὲ περιφερόγραμμα, καὶ τῶν εὐθυγράμμων τὰ μὲν τρίγωνα ἢ τετράγωνα 5 ἢ ἔξαγωνα ἢ ὅσας ἂλλας ἐπιγείν δυνατὸν γωνίας, περιφερόγραμμα δέ φασι τοὺς κύκλους. οἱ γεωμέτραι οὖν ζητοῦσι τῷ διοικέντι εὐθυγράμμῳ,
25 πενταγωνῳ εἰ τύχοι ὅντι, πῶς δυνατὸν ὕστον τετράγωνον συστήσασθαι· καὶ γοῦν μεθόδῳ τοῦτο ἐδίδαξαν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν εὐθυγράμμων 10 ἐγένετο, ζητοῦσι καὶ ἐπὶ τοῦ κύκλου πῶς δυνατὸν τῷ διοικέντι κύκλῳ

3 τὸ ομ. a	τῶ οιν. F	4 τὸ ομ. CF	φασι a	καὶ τὰς C
ἐπιστήμας αὐτῶν F	5 τοῦ ἐπιστ.] τούτου a	πρότερον ομ. F		alt.
τοῦ] τὸ C: τοῦτο a	6 μὲν οιν. C	7 οἰον φησι a	καὶ a Ammon.:	
οιν. CF	7. 8 εἰ — ἐπιστητὸν ἔστιν οιν. a	8 ἐπιστήμην F	οὐκ ἔτι	
πω C πω] οὐδέπω Arist.	τὸ] αὐτὸς Arist.	9 εἶναι οιν. Ca	10 γων. ἔχον	
τεσσ. coll. C	ἵσας ἔχον καὶ C	11 καὶ (alt.) οιν. F	12 ἐπ' εὐθεῖα C	
σταθ.] προιοῦσα C ¹	καὶ οιν. C	13 τῶν ἵσων γωνιῶν F	14 εὐθεῖα οιν. Ca	
(cf. Eucl. I p. 4 Heib.)	14 ἐφ' ἡ a	15 γωνία οιν. F	17 εἴρηται] εἰπον Ca	
18 οἱ δέξεις] δέξειαι a	19 κόπτειν] κεντεῖν a	21 ὅντες ἐπιτήδειοι a	τὰ μὲν	
τὸ μὲν F	22 τὰ μέν εἰσι C	22 τὰ δὲ τετρ. C	23 ἀν οιν. Ca	
δυν. ἀλλας ἐπιν. coll. C	24 οὖν γεωμ. coll. Ca	25 πενταγ.] τετραγ. C		
συνίστασθαι F	26 γοῦν] γάρ C	καὶ ὥσπερ (οὖν οιν.) F	27 οὕτως	
καὶ ἐπὶ τ. z. ζ. C				

ἴσον τετράγωνον εύρειν. τοῦτο δὲ πολλοὶ καὶ θεῖοι ἄνδρες ζητήσαντες 93^v οὐχ εὔρον. μόνος δὲ Ἀρχιμήδης τὸ σύνεγγυς παντὶ εὔρε, τὸ μέντοι ἀκριβὲς οὐχ εὔρε. φησὶ τοίνυν ὁ Ἀριστοτέλης 'εἰπερ ἔστιν ἐπιστητὸν ὁ 15 τοῦ κύκλου τετραγωνισμός, τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ μήπω μέχρι τοῦ νῦν 5 οὗσης, δῆλον ὅτι πρότερον τὸ ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης ἔστιν' τοῦτο δὲ τὸ ὑπόδειγμα οὐ μᾶλλον τοῦ φύσει πρότερα εἶναι τὰ ἐπιστητὰ τῆς ἐπιστήμης κατασκευαστικόν ἔστιν, ἀλλ' ἡ τοῦ γρόνῳ· ἐπιστητοῦ γάρ ὅντος τοῦ 20 τετραγωνισμοῦ τοῦ κύκλου οὕπω η̄ περὶ αὐτοῦ ἐπιστήμη εὑρηται. τὸ δὲ ἐπιφερόμενον τοῦ ὅτι καὶ φύσει πρότερον τὸ ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης 10 δεικτικόν ἔστιν.

p. 7b33 "Ετι: ζώου μὲν ἀναιρεθέντος οὐκ ἔσται ἐπιστήμη, τῶν
δὲ ἐπιστητῶν πολλὰ ἐνδέχεται εἶναι. | 25

Πρότερον ἐπὶ ἑνὸς ὑποδείγματος τῶν πρός τι, λέγω δὴ τοῦ ἐπι- 94^r
στητοῦ, σκάζον δείξας τὸ παρακολούθημα, νῦν καθολικῶς ἐπὶ πάντων 15
15 δείκνυσι. ζῷου γάρ ἀναιρεθέντος, φησίν, ἀναιροῦνται καὶ αἱ ἐπιστῆμαι (ἐν
ψυχῇ γάρ εἰσιν αἱ ἐπιστῆμαι), τὰ μέντοι ἐπιστητὰ οὐδὲν ἥπτον ἔστι καθ'
αὐτά. ὥστε πρῶτον τῇ φύσει τὸ ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης.

p. 7b35 'Ομοίως δὲ τούτοις καὶ τὰ ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως <έχει· τὸ
γάρ αἰσθητὸν πρότερον τῆς αἰσθήσεως> διοκεῖ εἶναι.

20 Γυμνάσας τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ ἐπιστητοῦ, νῦν ἐπὶ
τῆς αἰσθήσεως καὶ τοῦ αἰσθητοῦ γυμνάζει καὶ δείκνυσι τοῖς αὐτοῖς λόγοις
ὅτι πρότερον τὸ αἰσθητὸν τῆς αἰσθήσεως· τὸ μὲν γάρ αἰσθητὸν συναναίρει
τὴν αἰσθησιν, η̄ δὲ αἰσθησις τὸ αἰσθητὸν οὐ συναναίρει· εἰ γάρ η̄ αἰσθησις
ἐν ζῷῳ, τὸ δὲ ζῷον ἔμψυχον σῶμα, πᾶν δὲ σῶμα αἰσθητόν. ἀνάγκη 25
25 αἰσθητοῦ ἀναιρουμένου συναναίρεισθαι καὶ τὸ σῶμα, σώματος δὲ ἀναιρε-
θέντος μηδὲ ἔμψυχον εἶναι, ἔμψυχον δὲ μὴ ὅντος μηδὲ ζῷον εἶναι, ζῷου
δὲ ἀναιρεθέντος μηδὲ αἰσθησιν εἶναι· ἐν γάρ τοῖς ζῷοις η̄ αἰσθησις τὸ
εἶναι ἔχει. αἰσθητοῦ μὲν οὖν ἀναιρεθέντος οὐδὲ αἰσθησις ἔσται, ώς ἐδεί- 30
ξαμεν, διότι πᾶσα αἰσθησις ἐν σώματι ἔχει τὸ εἶναι καὶ περὶ μόνον αὐτὸ-
30 θεωρεῖται· τὰ γάρ ἀσώματα ἐκπέφευγε πᾶσαν αἰσθησιν μήτε αὐτὰ αἰσθῆσει

1 καὶ θεῖοι ἄνδρες οἰμ. a 2 ἀρχιμήδης C παντὶ Λιμνον.: πάνυ C: ἀπαν F:
οιμ. a ἀνεῦρε a 3 ὅτι εἰπερ a 4 alt. τοῦ οἰμ. Fa 6 τοῦ τῇ φύσει C
7 ἀλλ' η̄] ἀλλὰ F: ἀλλὰ καὶ a 9 τοῦ ὅτι] τοῦ C: τοῦτο a 10 ἔστι δεικτι-
κόν C: δεικτικόν ἔστιν Fa . 11 τοῦ ζώου Ca 12 ἔστιν F 13 πρότ. μὲν F
14 σκάζον] εἰκάζοντος F¹: μὲν τῆς ἐπιστήμης σκάζειν F² 16 ἔστι] εἰσι
Ca 17. 18 τῇ φύσει—τούτοις οἰμ. a 18. 19 ἔχει—αἰσθήσεως inserui: οἰμ. libri
19 εἶναι] ἔχειν C 20 γυρν. οὖν a 21 γυρν.] διδάσκει F 23 εἰ γάρ
η̄ αἰσθ.] αἱ γάρ αἰσθησις Ca 24 pr. δὲ οἰμ. F 25 τὸ σῶμα (alt. l.) F 27 γάρ]
γοῦν a η̄ οἰμ. F 28 μὲν οἰμ. a οὖν οἰμ. F 29 τὸ σῶμ. F
30 ἀσώμ.] σώμ. F

ὑποπίπτοντα μήτε δεκτικὰ ὅντα αἰσθήσεως. οὐ μήν γε καὶ ἀντιστρέφει· 94^ν
οὐ γάρ ἀναιρεῖται αἰσθήσεως ἀνήρηται καὶ τὸ αἰσθητόν· τί δὴ ποτε; 5
ἐπειδὴ πᾶν ζῷον ἔμψυχον. πᾶν δὲ ἔμψυχον σῶμα, οὐ πᾶν δὲ σῶμα ζῷη
καὶ ἔμψυχον ζῷον, πᾶν δὲ σῶμα αἰσθητόν, ὥστε καὶ ζῷου ἀναιρεῖται
5 οὐδὲν κωλύει πλείονα ἄλλα εἶναι, οἷον πῦρ γῆν ὕδωρ ἀέρα γλυκὺ πικρὸν 10
καὶ τὰ τοιαύτα. ἐκ τούτων ἄρα κατεσκεύασται ὅτι φύσει πρότερα τὰ
αἰσθητὰ τῶν αἰσθήσεων, ὅτι συναναγροῦσι μὲν ἑαυτοῖς τὰς αἰσθήσεις οὐ
συναναγροῦνται δὲ ἐκεῖνα, καὶ συνάγονται μὲν ταῖς αἰσθήσεσιν οὐ συνεισ-
άγουσι δὲ αὐτάς.

10 p. 8a6 "Ετι δὲ μὲν αἰσθησις ἀμα τῷ αἰσθητικῷ γίνεται· ἀμα 15
γάρ ζῷον γίνεται καὶ αἰσθησις. τὸ δέ γε αἰσθητόν ἐστι καὶ
πρὸ τοῦ αἰσθησιν εἶναι· πῦρ γάρ καὶ ὕδωρ καὶ τὰ τοιαύτα. ἐξ
ῶν τὸ ζῷον συνίσταται, ἐστι καὶ πρὸ τοῦ ζῷον δλως εἶναι η
αἰσθησιν.

15 Ἐντεῦθεν πάλιν ἐκ τοῦ μᾶλλον η ἐπιχείρησις καὶ ἐκ τοῦ προσεχέστερου
πρὸς τὸ αἰσθητὸν ἀποδιδούμενον, λέγω δὴ τοῦ αἰσθητικοῦ· τὸ γάρ αἰσθητικὸν
αἰσθητὸν αἰσθητικόν, αἰσθητικὸν δέ ἐστι τὸ μετέχον αἰσθήσεως. τί οὖν
λέγω, φησίν, ὅτι τῆς αἰσθήσεως προϋπάρχει τὰ αἰσθητά, ὅπότε τὸ αἰσθη- 20
τικόν, λέγω δὴ τὸ ζῷον, φ συγγίνεσθαι πέφυκεν η αἰσθησις, ἐκ τῶν
αἰσθητῶν ἔχει τὸ εἶναι, πυρὸς λέγω καὶ μῖδατος καὶ τῶν λοιπῶν στοιχείων;
τὸ δὲ ἐκ τινος γινόμενον, καὶ μᾶλιστα ὡς ἐξ ὑλῆς, ὕστερόν ἐστιν ἐκείνου
ἐξ οὗ γέγονε καὶ τῇ φύσει καὶ τῷ χρόνῳ· ὥστε πρότερον τὸ αἰσθητὸν 25
τῆς αἰσθήσεως, φησίν, εἶναι δόξειε. καὶ μέχρι μὲν τοσούτου προέρχεται
αὐτῷ η ἀπορία. οὐκ ἐπήγαγε δὲ τῶν εἰρημένων ἐντάξεων τὴν λύσιν.
25 λεκτέον οὖν πρὸς ταῦτα ὅτι τὸ πρός τι διχῶς νοεῖται, η ὡς πράγματα
αὐτὰ καθ' αὐτὰ ἀπολελυμένα η ὡς σχέσει τινὶ συνδεδεμένα πρὸς ἄλληλα, 30
οἷον δὲ πατήρ καὶ δὲ παῖς· ἐν τούτοις γάρ ἐὰν μὲν νοήσωμεν τὸν πατέρα 95^τ
ώς Σωφρονίσκον τὸν δὲ παῖδα ως Σωκράτην, πρότερος ἐσται δὲ Σωφρονίσκος
τοῦ Σωκράτους (πρότερος γάρ Σωφρονίσκος ως πράγματα νοούντων ἡμῖν
τούτους), ἐὰν δὲ ως πατέρα καὶ παῖδα. ἀμα ἐσται τῇ σχέσει δεσμούμενα. 5
οὕτως οὖν καὶ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸ ἐπιστητὸν ἐὰν μὲν ως πράγματα

2 ἀνήρηται] ἀναιρεῖται α 3 ante ζῶον add. μὲν α 4 ζῶου μὲν (καὶ ομ.) ἀναι-
θέντος (sic) F 5 γῆ (sic) πῦρ ὕδωρ (ἀέρα ομ.) C: πῦρ ὕδωρ γῆν (ἀέρα ομ.) a
6 κατασκεύασται F 8 συναναγροῦνται F 10 ante ἔτι add. εἰπὼν δὲ a
ἄμα — πάλιν (15) ομ. a 11 τῷ ζῷῳ Arist. 12 τοῦ ζῷον η αἰσθησιν εἶναι
Arist. τοιαῦτα] λοιπά C 13 post ὃν add. καὶ Arist. καὶ ομ. F
ζώου (alt. l.) C 15 πάλιν μᾶλλον F ποιεῖται τὴν ἐπιχείρησιν a 16. 17 τὸ γάρ
αἰσθητὸν αἰσθητικὸν αἰσθητόν F 17 αἰσθητοῦ] αἰσθητικὸν a 18 τὸ αἰσθητόν F
19 η ομ. F 20 καὶ (prius) ομ. F 23 δόξει C τούτου Ca
24 οὐκ ἐπήγ. δὲ οὐκέτι C 25 καὶ λεκτέον (οὖν ομ.) a 26 ἐν σχ. τινὶ συνδεύ-
μενα Ca 28 δ ομ. C 29. 30 πρότερος — τούτους in mrg. suppl. (post
σωφρον. add. ως ἀρχὴ ὡν) F² 30 ἄμα Ammon.: ἄμεσα CfA 31 μὲν αὐτὰ F

νοήσης, προϋπάρχει τὸ ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης, ἐὰν δὲ ὡς σγέσιν, ἀμα 95^r ταῦτα ὑφέστηκεν· οὐδὲ γάρ ἀν εἴη ἐπιστητόν τι ἐπιστήμης περὶ αὐτὴν μὴ οὔσης· οἶν τὰ ἀστρα ἐπιστητὰ ὄντα ὡς μὲν πράγματα νοούμενα πρότερα 10 ἔσται τῆς περὶ αὐτὰ ἐπιστήμης, ἐὰν δὲ ὡς πρός τι αὐτὰ νοήσωμεν, φημὶ 5 δὴ ὡς ἐπιστητά, ἀμα 95^r ἔσται ταῦτα τῇ περὶ αὐτῶν ἐπιστήμῃ· οὐδὲ γάρ ἀν εἰεν ἐπιστητὰ ἐπιστήμης αὐτῶν μὴ οὔσης, ἐξ ής καὶ παρωγύμως λέγονται· τίνι γάρ ἀν εἰεν ἐπιστητά; τὸ γάρ ἐπιστητὸν ἐπιστήμῃ ἔστιν ἐπιστητόν· 15 τῆς οὖν ἐπιστήμης μὴ οὔσης, πῶς ἔκεινα ἐκ τῆς μὴ οὔσης τὴν παρωγύμιαν ἔξουσιν; ἀλλ’ ὡς μὲν πράγματα εἰσίν, ὡς δὲ ἐπιστητὰ οὐκέτι. τὰ 10 αὐτὰ καὶ περὶ τῆς αἰσθήσεως καὶ τοῦ αἰσθητοῦ ἔροῦμεν.

Καὶ ἄλλως δὲ τῶν πραγμάτων τῶν μὲν ὄντων δυνάμει τῶν δὲ ἐνεργείᾳ (δυνάμει μὲν τῶν πεφυκότων τι εἰναι μήπω δὲ ὄντων, ἐνεργείᾳ δὲ 20 τῶν τὴν φυσικὴν δύναμιν ἐνεργῆ δειξάντων, οἶν ἐνεργείᾳ μὲν ὡς ὁ γραμματικὸς ὁ τέλειος, φ μηδὲν εἰς τέχνην τὴν γραμματικὴν ἐπιλείπει, δυνάμει 15 δὲ ὡς τὸ παιδίον, δπερ ἔχει δύναμιν τοῦ γενέσθαι γραμματικόν), ἐπὶ 25 τῶν πρός τι πάντων ὡς ἀν ἔχη τὸ ἔτερον, οὗτος ἔξει καὶ τὸ λοιπόν· ἐὰν μὲν γάρ τὸ ἔτερον ἐνεργείᾳ η, καὶ τὸ λοιπὸν ἐνεργείᾳ ἔσται, ἐὰν δὲ δυνάμει, καὶ τὸ λοιπὸν δυνάμει. δταν οὖν τὸ ἐπιστητὸν η τὸ αἰσθητὸν ἐνεργείᾳ η, καὶ η ἐπιστήμη καὶ η αἰσθήσις ἐνεργείᾳ ἔσται, ἐὰν δὲ τὰ 30 πρότερα δυνάμει, δυνάμει καὶ τὰ δεύτερα. εἴ οὖν τις | τὴν ἔκλειψιν τὴν 95^v σεληνιακὴν πρὸ τοῦ Θαλοῦ ὡς ἐπιστητὸν προεπινοήσειε, δυνάμει ἔσται ἐπιστητὸν καὶ οὐκ ἐνεργείᾳ, καὶ η ἐπιστήμη δὲ ταύτης πάντως καὶ αὐτὴ δυνάμει προεπινοήσεται· εἰ γάρ μὴ ηγ πρὸ τοῦ Θαλοῦ η ἐπιστήμη τῆς σεληνιακῆς ἔκλειψεως δυνάμει, οὐδ’ ἀν ἔκβεβήκει εἰς ἐνέργειαν ἐπὶ αὐτοῦ· 5 δ γὰρ πρότερον οὐκ εἶγε δύναμιν τοῦ γενέσθαι, τοῦτο ἀδύνατον εἰς μστερον γενέσθαι· ὥσπερ γάρ ὁ ἱππος οὐκ ἔχων δύναμιν τοῦ γενέσθαι γραμματικὸς οὐδέποτε ἐνεργείᾳ γενήσεται γραμματικός, οὗτος εἰ μὴ πρὸ τοῦ Θαλοῦ 10 δυνάμει ὑπῆρχεν η ἐπιστήμη τῆς σεληνιακῆς ἔκλειψεως, οὐδ’ ἀν ὑπ’ αὐτοῦ εἰς ἐνέργειαν προήγαγη. ἐνεργείᾳ δὲ ἐπ’ αὐτοῦ γενομένης τῆς ἐπιστήμης 15 καὶ τὸ ἐπιστητόν, η σεληνιακὴ ἔκλειψις, ἐνεργείᾳ γεγένηται. τὰ αὐτὰ πάλιν καὶ ἐπὶ τῆς αἰσθήσεως καὶ τοῦ αἰσθητοῦ ἔροῦμεν. καὶ νῦν δὲ τὸν τοῦ 20 κύκλου τετραγωνισμὸν εἰ μὲν οἶν τέ ἔστιν εὑρεθῆναι, νῦν δῆλον δτι δυνάμει ἐπιστητός ἔστι καὶ η ἐπιστήμη αὐτοῦ δυνάμει ἔσται. εἰ δὲ μὴ

1 σγέσιν ἔχοντα F 3 νοοῦντα F 4 ως om. F alt. αὐτά] ὄντα a
 5 αὐτὰ C 6 εἴη a 7 ἔστιν] ἔσται C 9 οὐκέτι] οὐκ ἔστιν F 12 τι om. F
 post δὲ add. καὶ a 13 ἐνεργῆ] ἐνεργεῖν F: ἐνεργείᾳ a δεικνύντων C
 οἶν om. CF 13. 14 ὁ τελ. γραμ. C: γραμ. ὁ τελ. (ὁ om.) a 14 φ]
 δς a λείπει (sic) τὴν γρ. Ca 15 τὸ om. C ante ἐπὶ add. καὶ Ca
 17 τη ἐνεργ. (pr. I.) F ἔσται] ἔστιν F 20. 30 ἔλλειψ. F 21 ἔστιν C 22 αὐτὴ]
 αῦτη a 23 προεπινοήσεται Paris. 2051: προσεπενοήθη C: προσεπινοήσεται Fa
 post θαλοῦ iter. ως ἐπιστητὸν—θαλοῦ C 24 οὐδ’] οὐκ CF¹ ἔκβεβήκεν F
 ἐπὶ αὐτοῦ] ἐπὶ τὸ αὐτὸ F: om. C 26 τοῦ γενέσθαι Lamr. 72, I: γενέσθαι C: εἰναι F:
 τοῦ εἰναι a 27 τοῦ om. Ca 28 ἔλλειψ. F ἐπ’ Ca αὐτοῦ τοῦ θαλοῦ a
 30 πάλιν om. a 32 μὲν οὖν F δτι om. a

ἐνδέγεται αὐτὸν εύρεθηναι πώποτε ὑπὸ ἀνθρώπων, οὐδὲ δυνάμει ἔσται 95^v
ἐπιστητόν, ἀλλ’ ὡς πρᾶγμα μὲν ἔστιν, ἐπιστητὸν δὲ οὐδὲ δυνάμει ἔστιν,
ῶσπερ οὐδὲ δυνάμει ἔστὶν ἐπιστητὸς ἀνθρώπου ὁ τῆς ψάμμου ἀριθμός. 20
διὰ τούτου δὲ τοῦ λόγου κάκεῖν τὸ ἀπορίου ἐπιλυθμεθα τὸ ἐπιφερόμενον
5 ήμιν παρὰ τῶν νομικῶν· φασὶ γάρ ἐκεῖνοι εἶναι δοῦλοι ἀδέεποτον· οὖν
ἀπομνήσκων τις, φασίν, εἰπε κατὰ διαιτήκας δτι ὁ δεῖνα ἐὰν τόδε ποιήσῃ,
λαμβανέτω τόνδε τὴν ἐμὸν δοῦλον οἰκέτην· ίδοι οὖν. φασίν, ἐνταῦθα 25
ἐν δσῳ οὐχ ἐξαγύει τὸ προσταχθὲν ὁ κληρονομήσας, ἔστιν ὁ δοῦλος ἀδέ-
σποτος. φαμὲν οὖν δτι κάκταῦθα τὸ δυνάμει καὶ τὸ ἐνεργείᾳ ἐπιλύεται
10 τὴν ἀπορίαν· οὕτε γάρ ἐκεῖνος δεσπότης ἔστιν ἐνεργείᾳ οὗτε οὗτος δοῦλος,
ἀλλ’ ἐκάτερος δυνάμει. ἐπειδὴν δὲ τὸ προσταχθὲν ὁ κληρονόμος ποιήσῃ 30
καὶ γέγηται ἐνεργείᾳ δεσπότης, τότε καὶ ὁ καταλειψθεὶς οἰκέτης ἐνερ- 96^r
γείᾳ δοῦλος γενήσεται. ὥστε οὐτῆς ὁ λόγος ἐπὶ πάντων ὁ λέγων τὰ πρός
τι ἄμα τῇ φύσει εἶναι.

15 p. 8^a13 "Ἐγει δὲ ἀπορίαν πότερον οὐδεμία οὐσία τῶν πρός τι
λέγεται.."

5

Πληρώσας τὸν τῶν παλαιῶν περὶ τῶν πρός τι ὄρισμὸν καὶ συναγω- 20
νισάμενος αὐτῷ ὡς ἐνῆν μάλιστα, εἴτα καὶ τὰ παρακολουθήματα τῶν πρός
τι εἰρηκώς καὶ μέλλων τὸν ἕδιον ὄρισμὸν ἀποδοῦναι, πρότερον τὸ παρα-
25 κολουθοῦν ἀτοπὸν τῷ ἀποδεδομένῳ ὄρισμῷ ἐντεῦθεν ἄρχεται ὄιελέγγειν.
ἔστι δὲ τὸ ἀτοπὸν τὸ τὰ μέρη τῶν δευτέρων οὐσιῶν κατὰ τὸν ἀποδοθέντα εἰς
ὄρισμὸν πρός τι εύρισκεσθαι, τοῦτ’ ἔστι τὴν οὐσίαν συμβεβηκός· τῶν γάρ
δέκα κατηγοριῶν, ὡς πολλάκις εἰρηται, μία μὲν ἔστιν οὐσία, αἱ δὲ ἐννέα
τοῦ συμβεβηκότος, ὥν μία ἡ τῶν πρός τι. εἰ οὖν τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν
30 πρός τι, δῆλον δτι καὶ συμβεβηκότα ἀν εἴη· εἰ δὲ τὰ μέρη συμβεβηκότα,
καὶ τὸ | δῆλον ἐξ ἀνάγκης (ἐκ γάρ τῶν μερῶν τὸ δῆλον συνέστηκεν). 96^v
οὐκοῦν καὶ ἡ οὐσία συμβεβηκός ἔσται, οὐ τί ἀτοπώτερον; διαιρέσις δὲ
τῆς οὐσίας ήμιν ἐνταῦθα παραδίδοται τοιαύτη· ἡ οὐσία ἡ καθόλου ἔστιν
ἡ μερικὴ ἡ δῆλον ἡ μέρος. τεσσάρων οὖν ὅντων τιμημάτων ἐξ πάλιν γί- 5
35 νονται συζυγίαι, καὶ αἱ μὲν δύο, ὡς πολλάκις εἰρηται, ἀσύστατοι αἱ τὰ
ἐναντία συνάγονται (οὐ γάρ δύναται τὸ αὐτὸν κατὰ τὸ αὐτὸν καὶ καθόλου

1 ποτὲ F οὐδὲ] οὐ F 2 alt. ἔστιν] ἔσται F 3 τῆς ἄλλης ψ. C
4 τούτου] δὲ διὰ (sic) C 5 οἷον] δν F 6 φησίν F 7 δοῦλον καὶ
οἰκ. α φησιν F: post ἐξανέι (8) coll. φασὶ del. C 8 ὁ δοῦλος ἔστιν coll. F
9 ἐνταῦθα F 10 δεσπ. γάρ ἐκ. coll. C 11 ἐκάτερα F 12 γενήσηται α
τότε οικ. C 12. 13 ἐνεργ. καὶ ὁ δοῦλος (καταλ. οἰκ. οικ.) C 12 alt. καὶ
οικ. F 13 ὁ λέγων ἐπὶ π. coll. α 16 λέγεται] ἔστιν F 19 παραδοῦναι Ca
20 ante ἀτοπὸν add. αὐτῷ Cf τῶ ἀποδ. ὄρισμὸν οικ. C 21 pr. τὸ οικ. C
22 εύρισκεται F 23 πολλάκις οικ. α εἰρηται] p. 49,10 ἡ οὐσία F 25 εἰεν
Ca 27 καὶ οικ. Ca 28 ἐνταῦθα post παραδ. coll. F: ante τῆς οὐσ. α
παραδέδ. F τοιαύτη οικ. F 29. 30 γίν. πάλιν coll. F 30 δύο μὲν coll. α
πολλ. εἰρηται] p. 28,20; spectat etiam eomm. in Isag. 31 κατὰ τὸ αὐτὸν οικ. F

εῖναι καὶ μερικόν, καὶ ὅλον καὶ μέρος), συνίστανται δὲ αἱ λοιπαὶ τέσσαρες, 96^v
αἱ τε ὑπάλληλοι φῆμι καὶ αἱ διαγώνιοι· ἡ γὰρ τὸ καθόλου τῷ ὅλῳ συμ- 10
πλεκόμενον ποιεῖ τὸν ἀπλῶς ἄνθρωπον, δις καὶ καθόλου ἐστὶ (κατηγορεῖται
γὰρ κατὰ τῶν ἀτόμων καὶ περιέχει αὐτά) καὶ ὅλον τί ἐστι· τῶν οἰκείων
5 γὰρ μερῶν ὀλότης τίς ἐστιν, οἷον ζῷου καὶ λογικοῦ. πάλιν τὸ καθόλου
συμπλεκόμενον τῷ μέρει ποιεῖ τὸ καθόλου μέρος, οἷον ἀπλῶς κεφαλὴν καὶ 15
ἀπλῶς χεῖρα· καθόλου μέν, διτὶ κατὰ πάσης μερικῆς κεφαλῆς ἡ γειρὸς
κατηγορεῖται, μέρος δέ, διότι ἐν τι τῶν τοῦ ζῷου μερῶν ἐστι. τὸ δὲ
μερικὸν συμπλεκόμενον τῷ ὅλῳ ποιεῖ τὸν τινὰ ἄνθρωπον, οἷον Σωκράτην,
10 διτὶς μερικόν ἐστι, διότι κατ’ οὐδενὸς κατηγορεῖται, ὅλον δὲ ὡς τῶν οἰκείων 20
μερῶν περιεκτικόν. πάλιν τὸ μερικὸν συμπλεκόμενον τῷ μέρει ποιεῖ τὴν
τινὰ κεφαλὴν ἡ τὴν τινὰ χεῖρα, οἷον Σωκράτους· αὕτη γὰρ μερικὴ μέν,
διτὶ Σωκράτους μόνου, μέρος δέ, διότι ἐν τῇ ὀλότητι αὐτοῦ θεωρεῖται· ἐν
τούτῳ γὰρ διαφέρει τὸ μέρος τοῦ μερικοῦ, διτὶ τὸ μὲν μερικὸν πλείστιν 25
ὑπάρχει, τὸ δὲ μέρος ἐνὶ μόνῳ.

Τούτων αἱ μὲν τρεῖς, φησίν, οὐκ ἀν ὑπονοηθεῖεν τῶν πρός τι, ἡ δὲ
μία ἡ τοῦ καθόλου μέρους, δὲ ἐστι κεφαλὴ χείρ, δισον ἐπὶ τῷ ἀποδεδομένῳ
τῶν πρός τι ὄρισμῷ δύξειν εἶναι τῶν πρός τι· καὶ διτὶ μέν, φησίν, ἡ 30
πρώτη συζυγία οὐκ ἐστι τῶν πρός τι, πρόδηλον· ὁ γὰρ | Σωκράτης οὐ 97^r
20 λέγεται ἄλλου τινὸς εἶναι Σωκράτης. ἄλλ’ οὐδὲ τὸ τούτου μέρος, λέγω δὴ
τὸ μερικὸν μέρος, οἷον ἡ τὶς χείρ, οὐδὲ αὐτὴ δύξειν εἶναι τῶν πρός τι·
οὐδεὶς γὰρ ἔρει διτὶ ἡ τὶς χείρ τινός ἐστι τὶς χείρ· καταγέλαστον γάρ.
ἄλλ’ οὐδὲ διευτέρα διτὶ καθόλου καὶ ὅλον συμπλέκουσα, λέγω δὴ ὁ 5
ἀπλῶς ἄνθρωπος· οὐδεὶς γὰρ ἔρει διτὶ ὁ ἄνθρωπος τινός ἐστιν ἄνθρωπος
25 οὐδὲ ὁ βοῦς τινὸς βοῦς, ἄλλὰ κτῆμα μὲν εἶναι λέγεται τινος ὁ βοῦς καὶ ὁ
ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος δὲ τινὸς εἶναι ἄνθρωπος ἡ ὁ βοῦς τινὸς εἶναι βοῦς
οὐκέτι. μόνως οὖν, φησίν, ἡ τὸ καθόλου καὶ μέρος συμπλέκουσα αὕτη 10
δύξει κατὰ τὸν ἀποδεδομένον ὄρισμὸν τῶν πρός τι εἶναι, ἡ ἀπλῶς λέγω
κεφαλὴ καὶ ἡ ἀπλῶς χείρ· ἡ γὰρ κεφαλὴ τινὸς λέγεται κεφαλὴ καὶ ἡ
30 χείρ τινὸς χείρ. ἐμοὶ δὲ καὶ τὸ μερικὸν καὶ μέρος δοκεῖ τῶν πρός τι εἶναι
δισον ἐκ τοῦ προαποδομέντος ὄρισμοῦ· εἰ γὰρ τῶν πρός τι ἐκεῖνα εἶναι 15
ἐλέγετο δισα αὐτὰ ἀπερ ἐστὶν ἐτέρων εἶναι λέγεται, οὐ μόνον δὲ τὸ καθόλου
μέρος οἷον ἡ ἀπλῶς χείρ τοῦ ἀπλῶς ἄνθρωπου λέγεται εἶναι, ἄλλὰ καὶ

5 τὶς] τῇ F: οι. C οἷον] ἥγουν C καὶ] ἡ C 8 post μερῶν add. ἕδιον α
11 πάλιν δὲ α τὴν οι. F 12 ἡ τὴν οι. F 13 pr. διτὶ] ὡς C μόνη C: μό-
γον F αὐτοῦ scripsi: ἑαυτῆς CfA 14. 15 scribas τὸ μὲν μέρος πλ. ὑπ. τὸ δὲ μερικὸν
ἐνὶ μ. 16 ἐπινοηθ. α 17 κεφ. ἡ χείρ C: ἡ κεφ. ἡ ἡ χείρ α 19 συζυγία scripsi:
οὐσία libri 20 τούτου] ταύτης Fa 22 τὶς χείρ ἐστι coll. C: ἐστι χείρ τις α
23 ἡ δεύτερα Vind. 10: τῆς δεύτερας CfA 24 ἐστιν] εἶναι ἄνθρωπου F 25 λέγεται
om. F τινός ἐστι βοῦς C 25. 26 ὁ βοῦς καὶ ὁ ἄνθρ.] ὁ βοῦς καὶ ἄνθρ. C: βοῦς καὶ
ἄνθρ. α 26 ὁ (utrobiique) om. Ca tert. ἄνθρωπος οι. Cf 27 τινος εἶναι βοῦς οι.
Cf 27 οὐκέτι] οὐκ ἐστι F: οι. C φησιν διτὶ C τὸ μέρος α 30 καὶ
(prioris) οι. α 31 post εἶναι add. ἡ τὶς λέγω κεφαλὴ καὶ ἡ τὶς χείρ α 32 ἐλέγ.] λέ-
γεται α λέγ. εἶναι coll. α 23 ἡ οι. C post χείρ add. οὐ μόνον C

ἡ τὶς χείρ τοῦ τινὸς ἀνθρώπου λέγεται εἶναι (λέγομεν γάρ οὗτοι ηδὲ ἡ χείρ 97^r Σωκράτους ἐστί), καὶ τούτου μεστὴ καὶ ἡ κοινὴ συνήθεια καὶ ἡ τῶν ἀρχαίων 21 χρῆσις (φαμὲν γάρ 'τῇ χειρὶ μου ἔγραψα'. 'τὴν χεῖρα τοῦδε' ἔπληξε ἡ τὴν κεφαλήν'.

- 5 'κείνου γάρ τοιούδε πόδες τοιαίδε τε χεῖρες'.
 'πάντες δ' ἐσσείνοντο πόδες πολυπιδάκου "Ιδης".
 'κεφαλὴ Διὸς οὐκ ἐπινεύει').

25

ὅστε εἰ καὶ τὸ μερικὸν μέρος τινὸς ἐστι μέρος, καὶ τοῦτο ἄρα τῶν πρότι
 τι ἐσται. τὸ δὲ κατὰ τὴν λέξιν δόξαν ἄτοπον ἐπεσθαι εὐχερὲς λῦσαι.
 10 οὐδὲ γάρ ἀνάγκη λέγειν οὗτοι ηδὲ τὶς χείρ τινὸς τίς ἐστι χείρ, ἐπειδὴ μηδὲ
 τὴν καθόλου χεῖρα τινὸς καθόλου χεῖρα λέγομεν, ἀλλὰ ἀνθρώπου χεῖρα.
 οὗτοι δὴ οὖν | καὶ τὴν τινὰ χεῖρα τινὸς χεῖρα λέγομεν. οἷον Σωκράτους, 97^v
 ἄνευ τοῦ προσδιορισμοῦ. τὰ οὖν δύο μόρια τοῦ προεκκειμένου διαγράμ-
 ματος. τό τε καθόλου μέρος καὶ τὸ μερικὸν μέρος. τῶν πρότι τι ἐσται καὶ
 15 συμβήσεται, ὡς εἴποι, τὴν οὐσίαν συμβεβηκός εἶναι. τοῦτο οὖν, φησί, τὸ δ
 ἄτοπον, λέγω δὴ τὸ τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν εἶναι τῶν πρότι τι, ἀδύνατον η. οὐσιερὲς λῦσαι κατὰ τὸν προαποδεδομένον τῶν πρότι τι δρισμόν.

Οὗτοι μὲν οὖν διὰ τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς διαβάλλει τὸν ἀποδεδο-
 μένον δρισμόν. η δὲ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγή ἐστιν, ως οὗταν ἀποδεῖξαι τι 10
 20 βουλόμενοι λάβωμεν τὸ ἀντικείμενον τούτῳ καὶ τούτῳ ἄτοπόν τι ἀκολουθοῦν
 δεῖξωμεν. εἴτα ἐκ τούτου συνάγωμεν οὗτοι διὰ τοῦτο ἡκολούθησε τὸ ἄτοπον
 ήμιν. οὗτοι ψευδῆς η δεδομένη πρότασις· οὐδεμιᾶς γάρ ἀληθεῖ προτάσει ἄτοπόν
 τι ἀκολουθεῖ· εἰ δὲ ψευδῆς αὕτη η πρότασις, η ἀντικειμένη ἄρα ταύτη 15
 ἀληθής. οἷον τι λέγω. βουλόμενοι δεῖξαι ως ἐστιν η ψυχὴ ἀθάνατος, λαμ-
 25 βάνομεν τὴν ἐναντίαν ταύτῃ πρότασιν τὴν λέγουσαν οὗτοι θυγατῆρες, εἴτα δείκνυμεν
 ἄτοπόν τι ταύτη ἀκολουθοῦν, ἵνα οὗτως τὸ ἐναντίον κρατύνωμεν· εἰ γάρ
 θυγατὴ η ψυχὴ, οὐκ ἐσται τὰ ὑπὸ τῆς δικαιωτήρια, ἀλλὰ μέχρι τοῦ φαινο- 20
 μένου ήμιν ἡ βίος καὶ τῷ σώματι η ψυχὴ συναπόλλυται. οὐκ ἐσται οὖν
 οὐδὲ ἀταθόν ἔργων ἀμοιβὴ οὐδὲ πονηρῶν ἔκτισις· εἰ γάρ δρῶμεν οὗτοι
 30 πολλοὶ τῶν δικαίων ἐν θλίψει τὸν πάντα βίον διέζησαν, ἀμαρτωλοὶ δὲ 25
 πλεῖστοι ἐν εὐδοξίᾳ πολλῇ καὶ εὐπορίᾳ τὸν βίον κατέλυσαν, οὐκ ἐστι δέ

2 σωκράτης F	5 ἐκείνου Fa (cf. Hom. δ 149)	τοιούδε πόδες scripsi: τοιόδε
κεφαλὴ libri	post χεῖρες add. καὶ (εἰ δὲ καὶ F) χεῖρες αἰγέως αὗται Fa	
6 πάντες . . .] Hom. Γ 59	δὲ σείονται F: δὲ σείοντο α	πολυπιδάκου C:
πολυπιδάκος α	7 κεφαλὴ δὲ α: κορυφὰ Callim. Hymn. V 135	8 ως F
εἰ om. Fa	μερικὸν καὶ μέρος α	ἐστι] εἶναι λέγεται, ἀνάγκη πᾶσα τὸ F
9 λέειν εὐγ. F	11 χεῖρα (post alt. καθ.) om. α	λέγεται F 12 τινὸς
χεῖρα om. C: χεῖρα om. a	13 προκειμ. F	15 τῇ οὐσ. ως εἴπον coll. F
εἰπον] p. 124, 22	16 post οὐσιῶν auld. μὴ Ca	η ἀδύν. η F 21 δεῖξο-
μεν C συνεισάγ. α	23 ἐπανολ. C αὕτη η] η αὕτη F	24 post
λέγω add. οὗτοι F	ώς ἐστιν] εἰ F: οὗτοι α	25 πρότ. ταύτη coll. C
26 κρατύνομεν C	γάρ δὴ α	27 δικαιότερα α
ώστε F	29 ἀμοιβὴ om. C	28 οὐκ ἐσται]
ἔτησαν CF	31 εὐ om. a	30 εὐ om. C

τις μετὰ τὸν βίον τοῦτον ἔξετασις τῶν βεβιωμένων, μέγρι τούτου μόνου 97^v
 τῆς τῶν ἀνθρώπων ζωῆς περικλειομένης, οὐδεὶς ἄρα τὸ κατ' ἀξίαν ἀπο-
 λήψεται, καὶ εἰ οὐδεὶς τὸ κατ' ἀξίαν ἀπολήψεται, οὐκ ἔσται πρόνοια· εἰ
 γάρ ἀγαθοῦ ἀρχοντος πόλιν διοικοῦντος ἔστιν ἵδεῖν πάντα τεταγμένως τὰ 30
 5 ἐν τῇ πόλει γινόμενα καὶ τοὺς μὲν ἀγαθοὺς δωρεᾶς καὶ ἀξιώμασι τι- 98^r
 μωμένους, τοὺς δὲ πονηροὺς στηλιτευομένους καὶ ἐν τιμωρίαις διάγοντας,
 πόσιφ μᾶλλον τοῦ ἀγαθοῦ κατὰ οὐσίαν θεοῦ καὶ μιᾷ ἐπιβολῇ τὰ πάντα
 γινώσκοντός τε καὶ προνοούμενον τῶν δλων οὐδὲν ἄτακτον ἐν τῷ βίῳ 5
 γενήσεται; τοιγαροῦν οὐκ ἔσται πρόνοια, εἰ μὴ ἔσται τῶν βεβιωμένων ἔξε-
 10 τασις· ταύτης δὲ τῆς ἀτοπίας τί ἀσεβέστερον; εἰ γάρ οὐκ ἔσται πρόνοια,
 οὐδὲν ἔσται τῶν δντων τεταγμένον· τὸ γάρ ἀπρονόητον ἄτακτον, ἀτε δὴ
 ἐκ ταυτομάτου καὶ ως ἔτυχε φερόμενον. δτι δὲ οὐκ ἐκ ταυτομάτου ὁ 10
 βίος οὐδὲ τυχαῖος, δῆλον ἐντεῦθεν· τὰ γάρ ἐκ ταυτομάτου καὶ τύχης
 σπανιώτατά ἔστι καὶ ἄλλων παρακολουθήματα, τὸ μὲν αὐτόματον τῶν
 15 φυσικῶν ὄρμῶν τὸ δὲ τυχαῖον τῶν προαιρετικῶν· οἶνον κατηγέχθη τις
 λίθος ἄνωθεν φυσικῇ ὄρμῃ ἐπὶ τὸ κάτω φερόμενος καὶ προσραγεῖς τῇ γῇ 15
 καὶ τῶν ἔξοχῶν αὐτοῦ περιμραυσθεισῶν γέγονεν εἰς καθέδραν ἐπιτήδειος·
 τὸ οὖν ἐπιτήδειον αὐτὸν γενέσθαι πρὸς καθέδραν ἐκ ταυτομάτου λέγεται
 γεγενῆσθαι, διότι τῇ ἐπὶ τὸ κάτω φυσικῇ ὄρμῃ τοῦ λίθου ἐπηκολούθησε.
 20 σπανίως δὲ καταφερόμενος λίθος ἄνωθεν ἐπιτήδειος γίνεται πρὸς καθέδραν.
 πᾶλιν ἵππος διψήσας ἐν πολέμῳ τοῦ δεσπότου ἀποσκιρτήσας ἔδραμε πιεῖν
 καὶ συμβολῆς γενομένης καὶ τοῦ δεσπότου τετελευτήκοτος μετὰ πάντων
 σώζεται ὁ ἵππος. ἐκ ταυτομάτου οὖν σεσῶσθαι λέγεται ὁ ἵππος. σπα-
 νίως δὲ ἵππος ἀποσείται τὸν δεσπότην ἐν πολέμῳ καὶ σώζεται διὰ τοῦτο. 25
 25 τὸ δὲ τυχαῖον καὶ αὐτὸς σπάγιον καὶ ταῖς προαιρετικαῖς ὄρμαῖς παρακολου-
 θοῦν· οἶνον κατῆλθε τις ἐπὶ τὸ λούσασθαι ἥ εὔξασθαι καὶ περιέτυχε βιβλίῳ
 πωλουμένῳ, δ πᾶλαι ἐζήτει, καὶ ἡγόρασε. τοῦτο τυχαῖον· οὐ γάρ ἐκ τινος 30
 προνοίας, οὐδὲ φοιτήσας ἔνθα πιπράσκεσθαι | βιβλία εἴωθεν, ἡγόρασε τὸ 98^v
 βιβλίον. καὶ τοῦτο δὲ τῶν σπανιωτάτων. τὰ μὲν οὖν ἐκ ταυτομάτου καὶ
 30 τυχαῖα σπανιώτατα, τὰ δὲ τεχνητὰ καὶ φυσικὰ καὶ δλως τὰ ἐκ προνοίας
 γινόμενα τῶν ως ἐπὶ τὸ πολὺ γινομένων ἔστιν ἥ καὶ ως ἐπὶ πᾶν· ως 5
 γάρ ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ τέκτων τυγχάνει τοῦ οἰκείου τέλους καὶ ὁ οἰκοδόμος ἥ
 ἀποτυγχάνει. καὶ ὁ ιατρὸς μᾶλλον ὑγιάζει ἥ οὐχ ὑγιάζει· εἰ γάρ ἔξ 7σης

1 τοῦτον οι. F μόνου τούτου coll. F 2 ἄρα] γάρ F τὸ] τὰ C
 3 καὶ—ἀπολ. οι. F: εἰ—ἀπολ. οι. a 5. 6 τετμημένους a 6 στηλ.] ἡτιμω-
 μένους F 8 τε οι. F ἀτοπον a 9 μὴ ἔσται] μὴ ἔστι a 11 ἀπρο-
 νόηστον C 12 καὶ ως—ταυτομάτου οι. F 13 ἔξ αὐτομ. F
 14 εἰς F 15 ante φυσ. add. μὲν F¹ 17 περιμραυθ. F 18 εἰς
 καθ. γενεσθαι C 18. 23 ἔξ αὐτομ. F 18. 19 γεγεν. λέγ. coll. a 19 περὶ τὰ
 κάτω C: ἐπὶ τὰ z. a 20 πρὸς καθ. γέν. coll. F 22 μετὰ π. τετελ. coll. F
 23 τὸν ἵππον λέγεται F: ὁ ἵππος λέγ. a 24 ὁ ἵππ. C τὸν δεσπ. ἀποσ. καὶ
 διὰ τ. σ. ἐν πολ. F τοῦτο] ποδῶν C 25 ἐν ταῖς a 26 ἀπῆλθε a
 ἐπὶ τὸ inserui 27 πωλουλομένω C 28 ποστ εἴωθε add. τὰ βιβλία C 29 ἐκ
 ταυτομάτων C: ἔξ αὐτομάτων F 31 τὸ οι. F 33 ἔξ τσ.] ἐπίσης F

νγίαζε τε καὶ καὶ οὐχ ὑγίαζεν, οὐδὲ ἄν τις αὐτὸν μετεκαλεῖτο, καὶ ἔτι 98v
μᾶλλον, εἰ ἐπ' ἔλαττον ὑγίαζε. καὶ ἡ φύσις δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πεντα- 10
δάκτυλον ποιεῖ σπανιώτατα δὲ ἔξαδάκτυλον (καὶ τοῦτο διὰ τὴν πλεονεξίαν
τῆς ὥλης), ἀεὶ δὲ σελήνη μειοῦται μὲν τῇ συνόδῳ τῇ πρὸς τὸν ἥλιον αὔξε-
σι ται δὲ τῇ ἀποστάσει, ἀεὶ δὲ ὁ ἥλιος ἐν αἰγακέρῳ γινόμενος ποιεῖ γειμερινὰς
τροπάς, ἀεὶ δὲ καρκίνῳ τροπὰς θερινάς, καὶ οὐκ ἄλλοτε ἄλλως, καὶ τὸ πῦρ 15
ἀεὶ ἀνωφερὲς τὸ δὲ ὅδωρ ἐπὶ τὸ κάτω ἔτι, καὶ ἐπὶ πάντων ὅμοίως τῶν
τεγνητῶν καὶ φυσικῶν, καὶ ὥλως τῶν ἐκ προνοίας τὸ ἀεὶ ἡ ὡς ἐπὶ τὸ
πολὺ ἔστιν ἰδεῖν καὶ οὐδέποτε τὸ ἐναντίον. δῆλον οὖν ὅτι οὐκ ἔστιν
10 ἐκ ταυτομάτου ὁ κόσμος, οὐδὲ τὰ τούτου μέρη. εἰ δὲ οὐκ ἔστιν ἐκ 20
ταυτομάτου, ἔχει δῆλονότι τινὰ αἰτίαν ἔαυτοῦ προκαθεζομένην καὶ
εὐρύθυμως τὰ κατ' αὐτὸν τάττουσαν, ἥνπερ πρόνοιαν λέγομεν. προνοίας
οὖν οὕσης ἔκαστος ἐξ ἀνάγκης τὸ κατ' ἀξίαν ἀπολήψεται. εἰ δὲ τοῦτο
ἀληθές, ὅρωμεν δέ, ὡς ἔφθην εἰπών, πολλοὺς τὰ ἐναντία τῶν οἰκείων 25
15 πράξεων ὑπομένοντας ἐν τῷ τῇδε βίῳ ὥσην ἐκ τῶν φαινομένων, οὐκ ἄρα
μέχρι τούτου τοῦ βίου ἡ τῶν ἀνθρώπων ζωὴ περιώρισται. ἔσται οὖν τις
πάντως μετὰ τὸν τῇδε βίον τῶν βεβιωμένων ἐξέτασις, ἐν τῇ ἡ πρόνοια
ἀποκληρώσει ἔκάστῳ τὸ κατ' ἀξίαν. εἰ δὲ τοῦτο, ἀθάνατος ἄρα ἡ ψυχὴ 30
ἔστι καὶ οὐ συμφέρεται τῷ σώματι· δεῖ γάρ αὐτὴν | ὑπομεῖναι λοι- 99r
20 μέγου τοῦ σώματος καὶ μὴ φθείρεσθαι, ἵνα ἀπολάβῃ μετὰ τὸν τῇδε βίον
τὸ κατ' ἀξίαν. σκόπει οὖν ἐνταῦθα πῶς βιολόμενοι δεῖξαι τὴν ψυχὴν
ἀθάνατον ὑπειθέμα τὴν ἐναντίαν ταύτη πρότασιν τὴν λέγουσαν ὅτι
θνητή, καὶ ἐδείξαμεν ταύτη ἀτοπόν τι παρακολουθοῦν τὸ εἰσάγεσθαι ἐκ 5
τούτου μὴ εἶναι πρόνοιαν, καὶ οὗτως ὅτι ἀθάνατος κατεσκευάσαμεν· εἰ γάρ
25 ἀτοπὸν ἀκολουθεῖ τῷ λέγειν θνητὴν τὴν ψυχήν, τῇ δὲ ἀληθεῖ προτάσει
οὐδὲν ἀτοπὸν οἱόν τε ἀκολουθεῖν, ψευδῆς ἄρα αὕτη. ἀληθῆς οὖν ἡ ταύτη
ἐναντία ἡ λέγουσα ὅτι ἀθάνατος· τὸ γάρ ἀντικείμενον τῷ ψεύδει ἀληθές 10
ἔστιν ἐξ ἀνάγκης.

Αὕτη μὲν οὖν ἔστιν ἡ εἰς ἀτοπὸν ἀπαγωγή, ἡ καὶ ἐνταῦθα
30 κέγρηται ὁ φιλόσοφος· αὐτὸς μὲν γάρ βούλεται τὰ πρός τι τῷ εἶναι

1 μετεκαλέσατο F	3 post ποιεῖ add. τὸ βρέφος α	σπαν. δὲ] ἥπερ Ca	
post ἔξαδάκτυλον add. εἰ οὖν τὰ μὲν ἐξ αὐτομάτου καὶ τυχαῖα σπάνια καὶ ἄλλως παρακολουθήματα, ὁ δὲ κόσμος καὶ τὰ τούτου μέρη ἡ τῶν δεὶς ὠσαύτως ἐχόντων ἔστιν ἡ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ· δεὶς γάρ ἀνθρώπος ἐξ ἀνθρώπου καὶ ἵππος ἐξ ἵππου καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὠσαύτως. σπανίως γάρ τὰ τέρατα γίνονται· ὡς γάρ ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ φύσις πενταδάκτυλον ποιεῖ ἡ ἔξαδάκτυλον F	4 δεὶς γάρ C	5 αἰγακέρωτι (τι superser. m ²) C	6 δεὶς δὲ a
θερ.] γειμερινάς C ¹	7 ἀνωφέροντα F: ἀνω φέρεται a	τὸ δὲ] καὶ τὸ a	
8 τεγνητῶν τε a	9 τὰ ἐναντία F	οὖν om. F	10. 11 αὐτομ.
τε] καὶ F	10 εἰ δὲ] καὶ εἰ a	11 post	
(utrobiique) F	12 τὰ κατ'	12 τὰ κατ'	
εἰ δὲ — ταυτομάτου om. C	13 τινὰ αἰτ. δηλ. coll. a	13 τινὰ αἰτ. δηλ. coll. a	
ταυτ. add. ὁ κόσμος οὐδὲ τὰ τούτου μέρη a	14 ἔφθην εἰπών] p. 126,29	14 ἔφθην εἰπών] p. 126,29	
coll. F	15 τῶν βεβιωμένων om. F	15 τῶν βεβιωμένων om. F	
17 τῶν βεβιωμένων om. F	16 ἔσται οὖν] ὕστε ἔσται a	16. 17 πάντ. τις	
21 τὴν ψ. δεῖξαι coll. F	21 τὴν ψ. δεῖξαι coll. F	22 ταύτης Ca	
24 παρεσκ. a	26 παρακολ. a	οὖν] δὲ Ca	
25 τῷ] τὸ CF	27 παρακολ. a	ταύτη]	
ταύτης F	28 μὲν om. F	τῷ F	

έτέρων χαρακτηρίζεσθαι, ὑποτίθεται δὲ τὸ ἐγαντίον τούτῳ καὶ ἄλλοις 99^a
δοκοῦν, λέγω δὴ τὸ τῷ λέγεσθαι αὐτὰ ἔτέρων χαρακτηρίζεσθαι, καὶ δεῖ 15
κνυσι τὸ παρακολουθοῦν ἀτοπον· τοῦτο δέ ἐστι τὸ καὶ τὰ μέρη τῶν δευτέρων
οὐσιῶν πρός τι εἶναι· ἔτέρων γάρ καὶ αὐτὰ λέγεται, καὶ οὕτως ὡς φεύγει
5 τὴν δύξαν ταύτην ἀπετήσας τὴν ἕδιαν κρατούνει. συμπεριείνων δὲ ὅδε πως 20
τὰ εἰρημένα φησίν.

p. 8a28 Εἰ μὲν οὖν ἵκανῶς ὁ τῶν πρός τι ὄρισμὸς ἀποδέδοται,
ἡ τῶν πάνυ χαλεπῶν ἡ τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ τὸ δεῖξαι ὡς οὐδε-
μία οὐσία τῶν πρός τι λέγεται.

10 Τοῦτο δὲ εἶπε, λέγω δὴ τὸ τῶν πάνυ χαλεπῶν, διὰ τὸ δοκεῖν
πώς τινα ἀπολογίαν ἔχειν· ἔφη γάρ ὁ ὄρισμὸς ‘αὐτὰ ἀπερ ἐστὶν ἔτέρων 25
εἶναι λέγεται’· ή οὖν κεφαλὴ τῶν πρός τι ἐστὶν οὐχ ὡς κεφαλὴ ἡ σῶμα,
ἄλλα καὶ μέρος· τὸ γάρ μέρος τοῦ ὅλου μέρος. ἄλλὰ τοῦτο οὐκ ἀληθές·
ἡ γάρ κεφαλὴ οὐ καὶ μέρος ἔτέρου λέγεται, ἄλλὰ καὶ αὐτὴ τοῦτο τὸ 30
εἶναι κεφαλὴ. ὥστε καὶ τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν τῶν | πρός τι εὑρεῖται 99^b
καὶ τὸν προαποδοθέντα ὄρισμὸν τὸν λέγοντα τὰ πρός τι τῷ ἔτέρων
λέγεσθαι χαρακτηρίζεσθαι· καὶ γάρ ἡ κεφαλὴ τινὸς λέγεται κεφαλή. ὥστε
ἀδύνατον τὸν ἀποδοθέντα τῶν πρός τι ὄρισμὸν ἔκφυγεν ταύτην τὴν ἀτο- 5
πίαν· διὰ τοῦτο γάρ ἐπειδὴ εἶπε τῶν πάνυ χαλεπῶν, ἐπήγαγε καὶ τὸ
20 ἀδυνάτων, δεικνὺς τὸ ἀναπολόγητον τῆς ἀτοπίας.

p. 8a31 Εἰ δὲ μὴ ἵκανῶς, ἀλλ’ ἐστι τὰ πρός τι οἷς τὸ εἶναι
ταύτον ἐστι τῷ πρός τι πως ἔχειν, ἵσως ἀν ῥηθείη τι πρὸς
ταῦτα. 10

Νῦν τὸν ἔδιον τῶν πρός τι ὄρισμὸν ἐκτίθεται καὶ φησιν εἰ δὲ μὴ
25 ἵκανῶς, τοῦτ’ ἐστιν εἰ μὴ αὐτάρκως καὶ ἀνελλιπῶς ὁ τῶν πρός τι ὄρισμὸς 15
ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἡμῖν παρεδόθη, ἀλλ’ ἐστι τὰ πρός τι οἷς τὸ εἶναι
ταύτον ἐστι τῷ πρός τι πως ἔχειν, τοῦτ’ ἐστιν οἷς ἡ ὅπαρξις ἐν
τούτῳ ἐστὶν ἐν τῷ πρὸς ἔτερον ἀναδέχεσθαι τινα σχέσιν, ἵσως ἀν, φησί,
ῥηθείη τι πρὸς ταῦτα. πρὸς ποια; πρὸς τὰς ἀπορίας τὰς εἰρημένας 20
30 δτι καὶ τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν τῶν πρός τι εἶναι δόξουσιν· εἰ γάρ οὕτω,

2 δῆ] δὲ F τὸ τῷ scripsi: τὸ C: τῷ Fa ante ἔτέρων add. τῷ μὴ εἶναι
(m² superscr. οὐ) F: post ἔτέρων C post χαρακτ. ahd. ὑποτίθεται δὲ τοῦτο α
3. 4 τῶν οὐσ. τῶν δευτ. F 4 τῶν πρός τι α λέγονται Fa ὡς om. C
8 τῷ] τῷ C 10 δὲ om. C λέγω δὴ τῷ εἶναι α 17 χαρακτηρί-
ζονται F: χαρακτηρίζεται α καὶ γάρ καὶ F 18 ὄρισμὸν C 18. 19 τὴν
ἀτ. ταύτην ἔκφεύγειν F 20 ἀδύνατον Fa δεικν. καὶ τὸ F 22. 23 ἵσως —
ταῦτα om. α 23. 29 ταῦτα] αὐτά Arist. 25 καὶ ἀνελιπῶς α: om. F
26 ἀπεδόθη Fa 27 ἐν om. F 28 τοῦτο F φησί om. F 29 post ποια
add. εἶπεν ἵσως ἀν ῥηθείη πρὸς ταῦτα α τὰς εἰρ. ἀπορ. α 30 οὐσιῶν om. F
δοξάζουσιν α

φησίν, ἀποδοθείη ὁ ὄρισμὸς ὥσπερ νῦν ἀποδεδώχαμεν. εὐχερῶς ἀπαντῆσαι 99^v
δύναμεῖται πρὸς τὰς εἰρημένας ἀτοπίας. τίς δὲ ἡ ἀπάντησις, αὐτὸς ἐπίγ-
γαγεν· ὁ δὲ πρότερος ὄρισμὸς παρακολουθεῖ μὲν πᾶσι τοῖς πρός 25
τι. οὐ μὴν ταῦτό γέ ἐστι τῷ πρός τι αὐτοῖς εἶναι τὸ αὐτὰ ἀπερ
5 ἐστὶν ἑτέρων λέγεσθαι· οὐ γάρ εἴ τι, φησί. λέγεται ἑτέρου,
τούτου καὶ τὸ εἶναι ἐν τούτῳ ἐστὶν ἐν τῷ πρὸς ἑτέρου λέγεσθαι· εἴ τι
μὲν γάρ ἐστιν ἑτέρου, τοῦτο καὶ ἑτέρου λέγεται, οὐκ εἴ τι δὲ ἑτέρου
λέγεται. γόη τοῦτο καὶ ἑτέρου ἐστίν· ὁ μὲν γάρ πατὴρ υἱοῦ ὥν πατὴρ 100^r
ἐν τούτῳ ἔχει τὸ εἶναι ἐν τῷ πατὴρ υἱοῦ εἶναι, καὶ μέντοι καὶ υἱοῦ λέγεται
10 πατὴρ. ἡ δὲ κεφαλὴ ζώου λεγομένη κεφαλὴ οὐκέτι καὶ τὸ εἶναι ἐν τούτῳ
ἔχει ἐν τῷ λέγεσθαι ζώου· καὶ ἀποτιμηθεῖσα γάρ του ζώου ἔτι κεφαλὴ¹⁰
λέγεται τε καὶ ἔστιν. ὁ δὲ πατὴρ ἀποτιμηθεὶς υἱοῦ οὕτε ἐστὶ πατὴρ οὕτε 5
πρὸς υἱὸν ἔτι λέγεται. ὕστε εἰκότως εἰρηται παρακολουθεῖν τοῖς πρός τι
τὸν πρότερον ὄρισμόν, τὸν δὲ δεύτερον τῷ προτέρῳ μηκέτι. τοῦτο καὶ
15 Ὁμηρος διδάσκει

μηκέτ' ἔπειτ' Ὅδυσῃ κάρη ὔμοισιν ἔπειή,

μηδ' ἔτι Τηλεμάχου πατὴρ κεκλημένος εἶην.

μηκέτι γάρ ὥν πατὴρ τῷ μηκέτι εἶναι οὐδὲ καλεῖσθαι δύναται· ὕστε τοῦ
εἶναι τὸ λέγεσθαι παρακολουθημα, καὶ οὐκ ἔμπαλιν. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως
20 ἔχει. οὐκ ἄρα τὰ μέρη τῶν οὐδιῶν ἑτέρων εἶναι λεγόμενα τῶν πρός τι
κατὰ τοῦτο ἔσται.

Χιτητέον δὲ τί δή ποτε ἐν τῷ ὄρισμῷ τῶν πρός τι τὰ πρέ- 15
λαβε λέγων τῷ πρός τι πως ἔχειν· οὐ δεῖ γάρ ἐν τῷ ὄρισμῷ τὸ ὄριστὸν
παραλαμβάνειν. λέγομεν τοίνυν πρὸς τοῦτο δὲ τὰ πρός τι διττά ἐστι·
25 λέγονται γάρ πρός τι καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα ἐν οἷς ἡ σχέσις γίνεται καὶ
αὐτὴ δὲ ἡ σχέσις, ὕστερον καὶ ἡ ποιῶ κατηγορία καὶ ἡ ποτὲ σημαίνει μὲν 20
καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα, τὴν τε οὐσίαν λέγω καὶ τὸν γρόνον ἢ τὸν τόπον,
σημαίνει δὲ καὶ αὐτὴν φύλακαν τὴν σχέσιν, ἣν ἔχει ἡ οὐσία πρὸς τὸν γρόνον
ἢ τὸν τόπον· ἔπειδὴ οὖν σαφέστερά εἰσι τὰ πράγματα τῆς σχέσεως ἀτε
30 αἰτηθήτα ὄντα, διὸ τοῦτο ἐν τῷ ὄρισμῷ αὐτὰ παραλαμβάνει, ὥντα ἐκ τῶν 25
σαφέστερων τὴν διδασκαλίαν ποιήσηται.

2 δυνηρόμεθα C αὐτὴ C: αὐτῶν F 3 πρότερός φησιν α 4 ταῦτόν γέ
ἐστι τῷ Arist.: τοῦτο — τὸ CFa 6 τούτου] τοῦτο α τούτῳ] ταυτῷ α
ἐν τῷ] τὸ C 7 λέγ. ἑτέρου coll. F οὐκ εἴ τι δὲ] οὐ μὴν καὶ ἀντιστρέψει, εἴ
τι F 8 ὥν post πατὴρ (alt.) coll. a: om. C 9 ante ἐν τούτῳ add. καὶ C
τούτῳ τε F ἐν (alt.) om. Fa μέντοι γε F 9. 10 πατὴρ λέγ. coll. a
11 ἔτι τοῦ ζώου coll. C 12 καὶ λέγεται καὶ ἔσται F 15 Ὁμηρος]
B 259. 260 16 ὀδυσσῆι C: ὀδυσσῆ F 18. 19 τὸ εἶναι F: τῷ εἶναι α
19 τοῦ λέγ. F 22 τὰ πρός τι om. F 22. 23 περιέλαβε α 23 pr. τῷ]
τὸ F 23. 24 παραλ. τὸ ὄρ. coll. C 24. 25 εἰσι· λέγεται α
26 ὡς C 30 παραλαμβάνῃ (sic) αὐτά F: παραλαμβάνει αὐτά α

p. 8a35 Ἐκ δὲ τούτων δῆλόν ἐστιν ὅτι ἔάν τις εἰδῇ τι ὠρισμένως 100^a
τῶν πρός τι, κἀκεῖνο πρὸς δὲ λέγεται ὠρισμένως εἴσεται. |

Τὸν ἕδιον τῶν πρός τι ὄρισμὸν ἀποδεδωκὼς ἐκ τούτου πόρισμά 100^b
τι συνάγει κατὰ τοὺς γεωμέτρας. πόρισμα δὲ λέγουσιν ἐκεῖνοι δὲ τῇ ἑτέρῳ 10
5 ἀποδεῖξει συναναφαίνεται, ὥσπερ πρότερον ζητοῦσιν ἡμῖν ἀποδεῖξαι τὴν
τῆς ψυχῆς ἀθανασίαν συνανεφάνη ὅτι ἐστι πρόνοια. κἀνταῦθα οὖν ζητοῦσιν
ἡμῖν τὸν ἀληθῆ τῶν πρός τι ὄρισμὸν συνανεφάνη τούτῳ ὅτι ἔάν τις τῶν
πρός τι τὸ ἑτέρον εἰδῇ ὠρισμένως, καὶ τὸ ἑτέρον ὠρισμένως εἴσεται, καὶ 15
τὸ ἑτέρον ἀορίστως οἶδε, καὶ τὸ ἑτέρον ἀορίστως εἴσεται· εἰ γάρ τις ἐπί-
10 σταται τὸν Σωφρονίσκον πατέρα, καὶ τὸν Σωκράτην εἴσεται ὅτι οὐίς· εἰ
γάρ μὴ οἶδε Σωκράτην ὅτι οὐίς, οὐδὲ εἰ πατήρ ἐστι Σωφρονίσκος εἴσεται.
φασὶ δὲ πρὸς τοῦτο τινες ὅτι εἴ τις οὐλον τὸ σῶμα περικαλύπτοιτο, τὴν 20
δὲ κεφαλὴν ἢ τὴν χεῖρα ἔχει γυμνήν, ἐπὶ τούτου τὸ μὲν μέρος, τὴν χεῖρα
εἰ τύχοι ἢ τὴν κεφαλήν, ἐστιν ὠρισμένως εἰδέναι (ἴσμεν γάρ ὅτι πάντως
15 ἐστὶ μέρος), τίνος μέντοι γε μέρος, οὐκ ἴσμεν· οὐκ ἄρα, φασίν, δὲ τὸ ἑτέρον 25
τῶν πρός τι ὠρισμένως εἰδὼς καὶ τὸ λοιπὸν ὠρισμένως εἴσεται. ἀλλὰ
λέγομεν ὅτι ὡς μὲν κεφαλὴν ἢ ὡς χεῖρα ὠρισμένως γινώσκομεν, ὡς δὲ
μέρος οὐκέτι ὠρισμένως, ἀορίστως δέ· οὐ γάρ ισμεν τίνος μέρος. ὥσπερ
δὲ τοῦτο ισμεν ἀορίστως, οὗτο δὴ καὶ οὐ ἐστι μέρος, ἀορίστως γινώσκο-
20 μεν. δύναται δὲ τοῦτο καὶ ὡς ἐπιλυόμενος τὰς ἀνωτέρω | εἰρημένας 101^c
ἀπορίας προσθεῖναι· ἐπειδὴ γάρ ἔλεγεν εἶναι τινα τῶν πρός τι ἀ μη
ἐστιν ἀμα τῇ φύσει, τὸ γάρ ἐπιστητὸν προϋπάρχειν τῆς ἐπιστήμης καὶ
τὸ αἰσθητὸν δὲ τῆς αἰσθήσεως φύσει εἶναι πρῶτον (ὡς γάρ ἐπὶ τὸ πολύ,
ἔφησε, προϋπαρχήντων τῶν πραγμάτων τὰς ἐπιστήμας λαμβάνομεν), τοῦτο 5
25 οὖν ἐνταῦθα ἐπιλυόμενός φησιν ὅτι εἰ τὰ πρός τι ταῦτα ἐστιν οἷς τὸ εἶναι
ταῦτόν ἐστι τῷ πρός τι πως ἔχειν, ἀνάγκη ἄρα ὡς ἀν ἔχῃ τῶν πρός τι
θάτερον, οὗτο καὶ τὸ λοιπὸν ἔχειν. ὥστε εἰ μὲν δυνάμει εἴη ἡ ἐπιστήμη,
καὶ τὸ ἐπιστητὸν δυνάμει ἔσται, καὶ εἰ ἐνεργείᾳ θάτερον, καὶ τὸ λοιπόν. 10
εἴπομεν δὲ ἥδη ἐντελῶς περὶ τούτου.

1 δὲ] δὴ C 3 τῶν] τὸν F: τοῦ a ἀποδ. δρ. coll. C 5 post
συναναφ. add. λοιπὸν a ἀποδεῖξαι οὐ. F 7 τοῦτο a 8 ὡρ. εἰδῇ coll. a
9 οἶδε εἰεια secundum Ammon. 11 μὴ — οὐίς] τοῦτο μὴ εἰδείη F
ὅτι οὐίς] ὡς οὐρν a 13 μέρος μὲν coll. C 14 τύχη F ἢ] καὶ
Ca 17 ὡς (alt.) οὐ. F γιν. ωρ. coll. a 18. 19 ὥσπερ — γι-
γνώσκομεν οὐ. C 19 δὴ Paris. 1928 Vind. 10: δὲ Fa 20. 21 ἀπ. εἰρ. coll. C
21 προσθεῖναι] ῥηθῆναι F ἐπει C 22 προϋπάρχειν Paris 2051: προϋπάρχει
CFa 23 δὲ οὐ. a εἶναι] ὑπάρχειν C (in mrg. εἶναι) alt. τὸ οὐ. F
24 ἔφησε] φησί a: οὐ. F 25 καὶ ἐνταῦθα C 26 ἄρα] γάρ F 27 εἴη]
ἢ F 28 εἰ ἐνεργείᾳ] ὡς ἐπιστητὸν F 29 εἴπομεν] p. 117, 15 sq.

p. 8b7 Ὡσαύτως δὲ καὶ τόδε τι εἰ σίδεν ὅτι κάλλιόν ἐστι. 101r

Ο γὰρ εἰδὼς περὶ τινος ὅτι κάλλιόν ἐστιν ὀφείλει ἀφωρισμένως εἰδέναι καὶ ὅτου κάλλιόν ἐστιν καὶ κατὰ τί κάλλιον· εἰ γὰρ μὴ οἶδε κατὰ τί κάλλιον, οὐδὲ εἰ κάλλιόν ἐστιν οἶδε· πῶς γὰρ τὴν διαφορὰν οὐκ εἰδὼς 30 καθ' ᾧ λέγεται ἔκεινου κάλλιον;

p. 8b9 Οὐκ ἀορίστως δὲ εἴσεται ὅτι τοῦτό ἐστι χείρονος | κάλλιον· ὑπόληψις γὰρ τὸ τοιοῦτον γίνεται, οὐκ ἐπιστήμη. 101v

Ὑπόληψιν ἐνταῦθα τὴν ἀμυδρὰν καὶ ἀβέβαιών φησι γνῶσιν τὴν οἷον δόκησιν, ἡ δὲ ἐπιστήμη γνῶσίς ἐστιν ἀπταιστος. ὅστε ἀορίστως εἰδὼς 10 ὅτι τόδε τι χείρονός ἐστι κάλλιον καὶ μὴ ἐπιστημόνως, ἀτε δὴ πεπλανηθεὶς μέντην ἔχων τὴν γνῶσιν, ὑποπτεύσειν ἂν ποτε καὶ περὶ τοῦ χειρίστου πάντων, λέγω δὴ τῆς ὅλης, ὅτι τινὸς κάλλιον ἐστι, τὴν διαφορὰν τὴν κατὰ τί κάλλιον καὶ τίνος κάλλιον ἀγνοῶν, ὅπερ ἀτοπον. ἐκ τούτων οὖν ἀποδείκνυσι τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα καὶ πάντα τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν, ἀ 15 καὶ αὐτὰ οὐσίαι εἰσίν. ὅτι οὐκ εἰσὶ τῶν πρός τι, εἴ γε αὐτὰ μὲν ἀφωρισμένως ἐστιν εἰδέναι, ὃν δὲ λέγονται εἶναι οὐκ ἀναγκαῖον ἀφωρισμένως εἰδέναι. τὰ δὲ πρός τι ἐλέγετο ὅτι ὡς ἂν τις εἰδῇ τούτων τὸ ἔτερον, οὐτῶς καὶ τὸ ἔτερον ἀνάγκη εἰδέναι. ὅστε οὐκ εἰσὶ τῶν πρός τι τὰ τῶν 20 οὐσιῶν μέρη.

20 p. 8b21 Ἱσως δὲ χαλεπὸν ὑπὲρ τῶν τοιούτων σφιδρῶς ἀποφαίνεσθαι μὴ πολλάκις ἐπεσκεμμένον. τὸ μέντοι διηπορηκέναι περὶ ἔκάστου αὐτῶν οὐκ ἀχρηστόν ἐστιν.

Πάνυ ἐμφιλοσόφως τοῦτό φησιν· ἐπειδὴ γὰρ ἔλεγε τὴν χεῖρα καὶ 20 τὴν κεφαλὴν ὡς μὲν οὐσίας ώρισμένως γινώσκεσθαι, ὡς δὲ μέρη ἀορίστως. 25 εἰ μὴ γινώσκοιτο τίνος εἴη κεφαλὴ ἢ χείρ, διὰ τοῦτο φησιν ὅτι οὐ δεῖ τὸν μὴ ἐσκεμμένον πάνυ τὰ τοιαῦτα σφιδρῶς περὶ αὐτῶν ἀποφαίνεσθαι. οὐ μόνον δὲ περὶ τούτου, ἀλλὰ καὶ περὶ ἔκάστου πράγματος. ὅμως δὲ 30

1 εἰ τόδε τι coll. F	2 ὁ γὰρ—όφειλει om. F	3 εἰδέναι om. F	ὅτου]
ὅτι α εἴστιν om. C	μὴ γὰρ coll. C	4 οὐκ om. F	
7 καὶ οὐκ Ca	8 ἡ ὑπόληψις C: τὴν ὑπόληψιν F	φησι post γνῶσιν coll. a:	
om. C	9 post ἀπταιστος add. καὶ ὑπόληψις ἀμετάπιστος a	εἰδὼς] μαθὼν a	
10 ἀτε] ὄντως F	11 ὑποπτεύσοις Ca	12 πάντων om. F	ἐστι κάλλιον
coll. C	13 ἀγνοῶν ante καὶ τίνος coll. a	15 alt. εἰσι] ἔστι a	
15. 16 ἀφωρ. μὲν coll. C	17 δὲ] γὰρ Ca	16 πρ. τῶν om. a	τις om. F
εἰδεῖη Ca	18 οὗτος F	21 post ἐσκεμ. add.	
περὶ αὐτῶν a	22 περὶ] ἐφ' a Arist.	ἔκάστου om. F	24 οὐσιῶν
Ca	25 γινώσκοιτο] γινώσκει a	εἴη om. F	ἢ κεφ. ἢ ἡ χείρ F
26 ἕστημένον C: ἐπεσκεμμένον a	27 τούτων a		

τὸ ἀπορεῖν περὶ τῶν τοιούτων ἀναγκαῖον· ἡ γὰρ ἀπορία ἀρχή ἐστιν εὐπορία· 101^v
ρίας καὶ ὁδός τις ἐπὶ μάθησιν. ταῦτα δέ φησι βουλόμενος ἡμᾶς μὴ ἐπα-
ναπαύεσθαι τοῖς αὐτοῦ λόγοις, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἡμᾶς ζητεῖν τὰ τοιαῦτα 30
καὶ μὴ ἑτεροκινήτους εἶναι. |

5

Περὶ ποιοῦ καὶ ποιότητος.

102^r

p. 8b25 Ποιότητα δὲ λέγω καθ' ἥν ποιοί τινες εἶναι λέγονται.

Ζητοῦμεν πάλιν ἐνταῦθα περὶ τε τῆς τάξεως τῆς ποιότητος καὶ τὴν 5
αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς τὴν τε διαιρέσιν τῆς ποιότητος καὶ τὴν τάξιν τῆς
διαιρέσεως τῶν εἰδῶν. πρῶτον οὖν περὶ τῆς τάξεως· αὕτη δὲ δῆλη ἐκ
10 τῶν προειρημένων· ως γὰρ ἐλέγομεν, ἔδει μὲν προτετάγμαι τὸν περὶ ποιό-
τητος λόγον τῶν πρός τι, ἐπειδὴ αὕτη μὲν αὐτὴ καθ' αὐτὴν θεωρεῖται,¹⁰ 15
τὰ δὲ πρός τι ἐν τῇ πρὸς ἔτερον σχέσει τὸ εἶναι ἔχει, τιμιώτερα δὲ τὰ
καθ' ἑαυτὰ ὑφεστῶτα τῶν μὴ καθ' ἑαυτὰ τὸ εἶναι ἐχόντων, καὶ ὅτι
ἀναιρουμένου τοῦ ποιοῦ καὶ τὸ ἐν τούτῳ ὑφιστάμενον πρός τι συναντι-
15 ρεῖται, οἷον τὸ λευκότερον καὶ θερμότερον μαθητής τε καὶ διδάσκαλος καὶ 20
τὰ παραπλήσια, τῶν πρός τι δὲ μὴ ὄντων οὐδὲν κωλύει εἶναι πᾶσαν ποιό-
τητα· εἴπομεν γὰρ ως ἴδιαν δλῶς ὑπόστασιν τὰ πρός τι οὐκ ἔχει, ἀλλὰ
ταῖς ἄλλαις ἐπισυμβαίνει κατηγορίαις. ἀλλ', ως ἐλέγομεν, διὰ τὸ ἐν τῷ
περὶ τοῦ ποιοῦ λόγῳ μηδεμῆναι τὸν φιλόσοφον τῶν πρός τι, ἀναγκαῖον 25
20 ἥν εὐθὺς τὴν περὶ αὐτῶν ποιῆσαι διδάσκαλίαν, οἷα μὴ ἐπὶ πολὺ ἀγνοῶμεν
αὐτῶν τὴν φύσιν. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς τάξεως. τί δή ποτε δὲ διπλῆν
ποιεῖται τὴν ἐπιγραφὴν περὶ ποιοῦ καὶ ποιότητος, καὶ μὴ ἀπλῆν,
ὅσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν; λέγομεν οὖν ὅτι ἄλλο ἐστὶ ποιὸν καὶ 30
ἄλλο ποιότης· ποιότης μὲν γάρ ἐστιν αὐτὴ ἡ καθόλου ποιότης, ἀφ' ἣς
25 παρωνύμως τὰ μετέχοντα ποιὰ ὀνομάζονται, οἷον ἡ καθόλου λευκότης ἡ
μελανία, ποιὸν δέ ἐστι τὸ σῶμα τὸ μεταλαβὸν τῆς ποιότητος καὶ παρω-
νύμως ἀπ' αὐτῆς ὀνομαζόμενον, οἷον τὸ λευκὸν σῶμα ἡ θερμόν. ἡ οὖν 35
ποιότης νῷ μόνῳ ἐστὶ ληπτή, τὸ δὲ | ποιὸν αἰσθήσει ὑποκίπτει. ἐπεὶ 102^v
οὖν διπλοῦν τὸ τῆς ποιότητος ὄνομα. ἡ ως αὐτὸν καθ' αὐτὸν καὶ νῷ μόνῳ
40 νοούμενον, οἷόν ἐστιν αὐτὸν τὸ τῆς ποιότητος γένος, ἡ ως αἰσθήσει ληπτόν,
διὰ τοῦτο διπλῆν καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἐποιήσατο. προέταξε δὲ τὸ ποιόν, 5

1. 2 εὐπορ.] ἀπορ. F 3 ἡμᾶς αὐτοὺς coll. a 4 εἶναι] τυγχάνειν C
6 ποιοί τινες] ποιότητες F 7 δὲ πάλιν Fa τε om. F 7. 8 καὶ om. F
10 ἐλέγομεν ὅτι α (cf. p. 102,17) 11 αὐτὴ μὲν (αὗτη om.) Fa 12 ἔτερα C
14. 15 συναιρεῖται CF 15 καὶ θερ.] τὸ θερ. F 17 εἴπομεν] p. 102,19 οὐκ ἔχει
τὰ πρός τι coll. Ca 18 ἐλέγομεν] p. 102,26 19 τοῦ om. F μεμνῆσθαι α
20 αὐτοῦ F: ἑαυτῶν α 23 οὖν om. a 25 τὰ παρ. coll. a 30 αὐτὸν om. C
ώς τὸ αἰσθ. α

ὅτι γνωριμώτερόν ἔστιν ἀτε αἰσθητὸν οὐ, δεῖ δὲ ἀεὶ ἀπὸ τῶν γνωριμω- 102^v
τέρων ἀρχεσθαι τῆς διδασκαλίας. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως φάναι οὗτοι καὶ οἱ
ποιότης ποιόν ἔστι· τὸ γὰρ ποιὸν κατηγορεῖται ποιοῦ καὶ ποιότητος κοινό-
τερον <οὗτον>. ὅστε καὶ τὴν ποιότητα ποιὸν λέγεσθαι, ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὸ 10
οὗτομα κοινῶς κατηγορεῖται διγόματός τε καὶ ὄγματος· κανὸν γὰρ περὶ ποιῶν
διαιλέγηται. οὐ πρώτως περὶ τούτων ποιεῖται τὸν λόγον, ἀλλὰ δι’ αὐτὴν
τὴν ποιότητα. ἵνα ως ἐκ γνωριμωτέρων συφῆς ὁ περὶ αὐτῆς γένηται λόγος.

Διαιρεῖ δὲ τὴν ποιότητα εἰς τέσσαρα εἰδῆ, ὃν τὸ μὲν πρῶτον φησιν 15
ἔξιν καὶ διάμεσιν, δεύτερον δύναμιν καὶ ἀδυναμίαν, τρίτον παθητικὰς ποιό-
τητας καὶ πάθη, τέταρτον συγῆμα καὶ μορφὴν. Ἰνα δὲ γνῶμεν τίνος ἔνεκεν
τέσσαρα μόνα εἰδη ἔστι ποιότητας καὶ οὔτε πλείονα οὔτε ἐλάττονα καὶ
διὰ τί τοιαύτην τάξιν αὐτοῖς ἐπέθηκε, διαιρεσίν τινα τῆς ποιότητος ποιη- 20
σώμεθα. ή τοίνυν ποιότητας ἡ κατὰ δύναμιν ἔστι καὶ ἀδυναμίαν ἡ κατ’
ἐνέργειαν. κατὰ δύναμιν μὲν ως τὸ παιδίον δυνάμει ἔστι γραμματικόν,
κατὰ ἀδυναμίαν δὲ ως ὁ ἵππος ἀδυναμίαν ἔχει τοῦ διέξασθαι γραμματικήν.
εἰ δὲ κατ’ ἐνέργειαν εἴη ἡ ποιότητα, ἦτοι τελειωτική ἔστιν ἡ κακωτική 25
τοῦ ὑποκειμένου ἡ οὔτε τελειωτικὴ οὔτε κακωτική. καὶ εἰ μὲν τελειωτική
εἴη ἡ κακωτική, ἡ οὐκ ἐμποιεῖ πάθος περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν ἡ
ἐμποιεῖ. καὶ εἰ μὲν οὐκ ἐμποιεῖ πάθος ἡ δυσαπόβλητος ἔστιν ἡ εὐαπό-
βλητος. καὶ εἰ μὲν δυσαπόβλητος εἴη, λέγεται ἔξι. εἰ δὲ εὐαπόβλητος, 30
διάμεσις· οἷον κατ’ ἐνέργειαν καὶ τελειωτικὴ | καὶ οὐκ ἐμποιοῦσα πάθος 103^r
ἡ ὑγεία καὶ ἐπὶ ψυχῆς ἡ ἀρετή, κακωτικὴ δὲ νόσος καὶ κακία· ἡ γὰρ
ὑγεία καὶ ἡ ἀρετὴ καὶ τελειωτικαὶ τῶν ὑποκειμένων εἰσίν, ἐπεὶ καὶ κατὰ
φύσιν, καὶ πάθος οὐκ ἐμποιοῦσιν· οὐδεμιᾶς γὰρ τῶν αἰσθήσεων ὑποπίπτουσιν. 5
εἰ μὴ ἄρα τὰ παρακολουθήματα τῆς ὑγείας, οἷον ἡ εὐγροια, ἡ τῆς νόσου
κακωτικῆς οὕτης, οἷον ἡ ὠγρίασις, αὐτὴ μέντοι ἡ ὑγεία καὶ ἡ νόσος καὶ
τὰ τοιαῦτα οὐδεμιᾶς τῶν αἰσθήσεων ὑποπίπτουσι. πολυγρόνοι μὲν οὖν
οὖσαι καὶ δυσαπόβλητοι λέγονται ἔξεις· λεγόμενα γὰρ ἐν ἔξει ἔχειν τὴν 10
ἀρετὴν ἡ τὴν κακίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑγείαν ἡ τὴν νόσον· διὸ καὶ εὐεκτεῖν
30 λεγόμεθα, ὅπόταν ἡ ὑγεία ἡ ἐπιτεταμένη. ἀλλὰ καὶ νόσος τις ἔκτική λέγεται,

1 ἔστιν om. F	2 δεῖ om. F	3 ποιόν ἔστι—ποιότητος om. C	4 οὗ
inserui ποιοῦ CF	6 διαιλέγεται a	τούτου C ποιεῖται iter. C	
7 τῶν γνωρ. a	9 τὸ δὲ δεύτ. a	τὸ δὲ τρίτον a	10 τὸ δὲ
αὐτοῦ C	11 ἔστι εἰδη coll. C	alt. καὶ superscr. F ²	14 γρ. δυνά-
τέτ. a	15 ante ως add. ως ἵππος ἀδυναμίαν δὲ del. C	17 οὔτε	μει ἔστι coll. C
	16 εἴη] ἡ F ἦτοι] ἡ F post κακωτικὴ add. ἔστι F	18 καὶ — κακωτική om. F	
τοῦ] τὸ F	17 οὐ F (in mrg. corr.) κακωτική ἔστι C	19. 20 καὶ — εὐαπόβλ. καὶ	
	18 οὐ F (ante δυσ.) om. C	20 δυσαπόβλητον et εὐαπόβλητον (utrobiique)	
οὐδὲν Ca	19 οὐ om. Ca	21 post διάθ. add. λέγεται C	
οὐδὲν Ca	20 μὲν om. C	22 alt. ἡ ante ἐπὶ coll. a κακωτικαὶ F	
οὐδὲν Ca	21 πάθος ἔστιν C	23 ἡ om. a καὶ (ante τελ.) om. F	25 εἰ —
οὐδὲν Ca	22 alt. ἡ ante ἐπὶ coll. a κακωτικαὶ F	24 πάθος om. C	
οὐδὲν Ca	23 ἡ om. a καὶ (ante τελ.) om. F	25 εἰ —	
οὐδὲν Ca	24 πάθος om. C	26 αὐτὴ Vind. 10: αὐτη C Fa	
οὐδὲν Ca	25 εἰ —	27 μὲν οὖν] μέντοι	
οὐδὲν Ca	28 λέγομεν (alt. I.) F	30 ὅπόταν — λεγόμεθα (135,1) om. F εἴη a	

καὶ καχεκτεῖν δὲ πάλιν λεγόμεθα. ὅλιγοχρόνιοι δὲ οὖσαι καὶ εὐαπόβλητοι 103^τ λέγονται διαθέσεις. τοῦτο δὲ πρῶτον λέγει εἶδος εἶναι ποιότητος, ἔξιν λέγω 15 καὶ διάθεσιν. ἔξιν δὲ λέγουσι τὴν μόνιμον ποιότητα καὶ δυσαπόβλητον, διά-
θεσιν δὲ τὴν εὐαπόβλητον· οὕτως γάρ ἔξιν λέγομεν ἔχειν τὸν δεῖνα ῥητορικῆς
5 τὸν εἰδότα μὴ μόνον τὰς τῆς ῥητορικῆς μεθόδους ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἀπο-
ρίας τὰς ἐπιφερομένας αὐτῷ ἐνστῆναι δυνάμενον, τὸν δὲ μὴ πάνυ περιγεγο- 20 νότως κατεσχηκότα τῶν κατὰ τὴν ῥητορικήν μεθόδων ἄλλως δὲ πεποιω-
μένον πως κατ’ αὐτήν, ἔξιν μὲν τοῦτον ῥητορικῆς οὕτω φαμεν ἔχειν. δια-
κεῖσθαι δέ πως κατὰ ῥητορικήν. τί οὖν; οὐκ ἔστι καὶ ἡ ἔξις διάθεσις;
10 ὁ γοῦν τὴν ἔξιν ἔχων διάκειται πως κατ’ αὐτήν. λέγομεν δὲ τὸ τῆς 25 διαθέσεως ὄνομα διττόν ἔστι, τὸ μὲν γενικώτερον δὲ κατηγορεῖται καὶ κατὰ τῆς ἔξιν, τὸ δὲ εἰδικώτερον δὲ ἀντιδιαστέλλεται πρὸς τὴν ἔξιν. ἐνταῦθα 30 οὖν διάθεσιν παρέλαβεν οὐ τὴν γενικήν ἀλλὰ τὴν εἰδικήν τὴν ἀντιδια- 103^ν στέλλομένην πρὸς τὴν ἔξιν. Ιστέον δὲ δὲ τὸ τῆς ἔξιν ὄνομα ἐπὶ τούτων
15 φέρεται, ἐφ’ ὧν καὶ τὸ τῆς εὐεξίας· ἡ γάρ εὐεξία ἐπίτασίς ἔστι τῆς ἔξιν.
εἰ οὖν τὸ τῆς εὐεξίας ὄνομα ἐπὶ μόνων τῶν ἐμψύχων εἰώθαμεν φέρειν 5 (οὐδεὶς γάρ ἀν εἴποι τὸ πῦρ εὐεκτεῖν κατὰ τὴν θερμότητα οὐδὲ τὴν χιόνα
κατὰ τὴν ψῦξιν), καὶ τὸ τῆς ἔξιν ἄρα ὄνομα ἐπὶ μόνων τῶν ἐμψύχων
λεγθήσεται.

20 Εἰ δὲ κατ’ ἐνέργειαν οὖσα ἡ ποιότης τελειωτικὴ εἴη ἡ κακωτικὴ καὶ ἐμποιεῖ πάθος περὶ τὴν ἡμετέραν αἰσθησιν, λέγεται παθητικὴ ποιότης ὡς 10 πάθος ἐμποιοῦσα περὶ τὴν ἡμετέραν αἰσθησιν, τελειωτικὴ μὲν ὡς ἡ ἐν τῷ πυρὶ θερμότης ἡ ἡ ἐν τῷ μέλιτι γλυκύτης, κακωτικὴ δὲ ὡς ἡ τοῦ οἴνου δέστης καὶ ἡ ἐν καρποῖς καὶ τοῖς ἄλλοις σώμασι σῆψις. εἰκότως δὲ αἱ 25 μὲν τελειωτικαὶ λέγονται (εἰδοπεποίηνται γάρ κατὰ ταύτας τό τε μέλι καὶ 15 τὸ πῦρ), αἱ δὲ κακωτικαὶ, ἐπειδὴ φιλαρτικαὶ εἰσὶ τοῦ ὑποκειμένου, πᾶσαι μέντοι πάθος ἐμποιοῦσι περὶ τὴν ἡμετέραν αἰσθησιν. αὐται δὲ ὡς ἀπὸ πάθους οὐ λέγονται γένεσθαι, ἐπειδὴ μὴ κατὰ τροπήν τινα τοῦ ὑποκειμένου γεγόνασι, λέγω δὴ αἱ τελειωτικαὶ, ἀλλ’ οὐσιώδεις αὐτῶν εἰσὶ ποιότητες, 20 30 καθ’ ἀς καὶ χαρακτηρίζονται. οὐκ ἀναγκαῖον δὲ τοῦτο ὑποδιελεῖν τὸ τιμῆμα εἰς τὸ δυσαπόβλητον καὶ εὐαπόβλητον, ὥσπερ τὸ ἔτερον· ἔκεινο γάρ ἐπὶ ἐμψύχων μόνων ἐθεωρεῖτο, ἐν οἷς καὶ αἱ κακωτικαὶ ποιότητες καὶ αἱ τελειωτικαὶ γένεσθαι πεφύκασι καὶ ἀπογίνεσθαι τοῦ ὑποκειμένου 25 τοῦ αὐτοῦ μένοντος, διὸ καὶ διηροῦντο εἰς τε τὰς πολυχρονίους καὶ ὅλιγο-

2 εἶναι εἶδος coll. Ca τῆς ποιότ. a 4 ἔγ. coll. a τὸν δεῖνα] τόνδε F:
τῆς a 5 τῆς ῥητ.] ῥητορικὰς C 6. 7 περιγεγονότα Fa 7 τε καὶ κατεσχηκότα
a: om. F 9 καὶ om. C 10 post ἔχων add. πολλῷ μᾶλλον τὴν διάθεσιν· τῆς δια-
θέσεως γάρ τὸ μὲν καθολικώτερον τὸ δὲ μερικώτερον a διακ. γάρ a post αὐτήν
aidd. ὁ διατιθέμενος a λέγ. γάρ a 11. 12 ὅπερ F 11 καὶ om. C 15 τὸ
τῆς εὐεξ.] ἡ υγεία F ἐστι post ἔξεως coll. a: om. C τῆς ἔξ.] υγείας F 17 ἀν
εἴποι] φησὶ F 17. 18 τὴν (ante θερμ. et φυξιν) om. Fa 18 μόνων] πάντων F
19 ῥηθήσεται C 20 ἡ om. C 22 τῷ om. CF 23 ἡ, om. CF
24 καρπῷ F 27 ἐμποιοῦσαι F 28 μὴ] οὐ C 29 δὴ] δὲ C 30 καὶ
om. C 31 εἴς] ὡς F ώσπερ τὸ ἔτερον om. F

χρονίους· τοῦτο μέντοι τὸ τμῆμα ἐπὶ ἀψύχων θεωρεῖται, ἐν οἷς καὶ αἱ 103^v τελειωτικαὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ αἱ κακωτικαὶ ποιότητες συμπαρεκτείνονται 20 τοῖς ὑποκειμένοις καὶ μαρανθμέναι συναπομαράνουσιν ἔσυταις καὶ τὰ 104^r ὑποκείμενα· γῆγον τοῖς ὑποκειμένοις συναπομαραίνονται, ὡς ἐπὶ τοῦ ῥόδου καὶ 5 τοῦ μήλου ἔχει· ἡ γὰρ τούτων εὐωδία καὶ εὔχροια φίλειρομένη συμφίεσίει 10 ἔσυτῇ καὶ τὸ ὑποκείμενον. ἀλλὰ μὴν καὶ αἱ κακωτικαὶ ὠσαύτως ἔγουσι 5 καὶ αὐταὶ τοῖς ὑποκειμένοις, οἷς ἀν ἐγγένωνται, συμπαρεκτεινόμεναι καὶ συμφίειρόμεναι. οἷον ἡ τοῦ οἴνου δέξιτης ἢ τῶν καρπῶν σῆψις καὶ τῶν ἄλλων σωμάτων. εἰ δὲ καὶ εὑρεθείη ἐπὶ τινῶν κακωτικὴ ποιότης ὀλιγο- 15 χρόνιος, ὡς δὲ ἐν ἀργύρῳ ἵδες ἢ τι τοιωτον, μᾶλιστα μὲν τὰ τοιαῦτα ἵσως 10 τις ἀν κυριώτερον ὀγομάσσοι πάθη τὰ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀναφερόμενα, ἐπειδὴ δὲ ὅλως ἔφθη ἡ κακωτικὴ ποιότης συνταχθῆναι τῇ τελειωτικῇ, 20 διότι κατὰ τὸ ἔτερον μέρος τῆς ὑποδιαιρέσεως, λέγω δὴ τὰς τελειωτικὰς ἡ κακωτικὰς παραλαμβάνον καὶ οὐκ ἐμποιούσας πάθος, κατὰ πάντα 15 κοινωνεῖ τῇ τελειωτικῇ (ἐκατέρα γὰρ ἡ ἔξις ἐγίνετο ἢ διάθεσις καὶ ἐπὶ μόνων ἐμβύχων ἐθεωρεῖτο), διὰ τοῦτο ἐξ ἀνάγκης καὶ ἐν τῷ ἑτέρῳ μέρει συνταχθεῖσα, τούτῳ δὴ τῷ προκειμένῳ, συναπηγέγκθη αὐτῇ κατὰ πάντα, 25 μήτ' εἰς τὸ πολυχρόνιον καὶ ὀλιγοχρόνιον διαιρεθεῖσα καὶ ἀπὸ τοῦ πάθος 30 ἐμποιεῖν χαρακτηρίζομένη μᾶλλον ἢ τοῦ ἀπὸ πάθους ἐγίνεσθαι· συνετάχ- 35 θησαν δὲ αὐταὶ ἀλλήλαις, ἡ τελειωτικὴ λέγω καὶ ἡ κακωτικὴ, ἵνα μὴ ἡ διαιρεσίς πολυσχιδῆς γενομένη μήτε ἀσύνοπτος ἢ καὶ εἰς τὰ αὐτὰ τμῆματα τέμνεσθαι ἀναγκάζηται.

25

Εἰ δὲ μήτε τελειωτικὴ εἴη μήτε κακωτικὴ ἡ ποιότης, ἢ διὰ βάθους κεχώρηκεν ἢ ἐπιπολῆς ἔστι, καὶ εἰ διὰ βάθους κεχώρηκεν. ἢ δυσαπόβλητος 25 ἔστιν ἡ εὐαπόβλητος. εἰ μὲν οὖν δυσαπόβλητος εἴη, λέγεται παθητικὴ ποιότης ὡς ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη. οἷον ἡ ἐν τῷ ζωμῷ γλυκύτης ἢ ἡ 30 ἐκ γενετῆς ωχρίασις. αὕτη δὲ οὐ λέγεται ὡς πάθος | ἐμποιούσα περὶ 104^v τὴν ἡμετέραν αἰσθησιν, καίτοι καὶ αὕτη ἐμποιεῖ, ἀλλ' οὐς ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη, διότι ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ὑπάρχοντος αὐτῇ κυριώτερον αὐτὴν 35 ἐκαλέσαμεν· μᾶλλον γὰρ αὐτὴν χαρακτηρίζει τὸ κατὰ τροπὴν γενέσθαι τοῦ ὑποκειμένου, τοῦτ' ἔστι κατὰ πάθος. ἢ τὸ τῇ αἰσθητῇ τῇ ἡμετέρᾳ 5 πάθος ἐμποιεῖν. εἰ δὲ εὐαπόβλητος εἴη, τοῦτ' ἔστιν ὀλιγοχρόνιος, εἰ μὲν μὴ ῥαδίως ἀποκαθισταῖτο μηδὲ ἐκπτύσιτο, λέγεται πάθος τὸ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀναφερόμενον. ὡς δὲ μακρὰς νόσου ωχρίασις ἢ ἡ ἐκ πολλῆς ἡλιο- 40 καίας μέλανσις· καὶ ταῦτα γὰρ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀνάγονται, διότι σώζεται 10

2 παρεκτείν. C

ἐν οἷς Ca

15 ἐγένετο C

τῶ F

τῶ F

τῶ F

33 ἐκπνοῆτο C

3 μαρανομένοις Ca

γένωνται C: ἐγγένωνται a

16 καὶ om. F

εἴη F

καὶ εἰ —

καὶ εἰ — κεχώρηκεν a: om. eodd.

28 αὕτῃ Ca

34 ἢ (alt.) om. F

om. a

4 συμμαρ. Fa

ἀεὶ συμπαρ. C

17 αὐτὴ a

18 τοῦ

22 ἀναγκ. τέμν. coll. C

24 ἐξε-

πιπολῆς Ca

29 καρ. αὐτὴ coll. F

31 τὸ πάθος a

7 αὗται Ca

13 μέρος om. C

26 alt. ἢ

24 alt. ἢ

31 τὸ πάθος a

35 γὰρ om. C: ταῦτα γὰρ

καὶ ἐπ' αὐτῶν τὸ ἔδιον τῆς ποιότητος παρακολουθημα, τὸ παρωνύμως ἀπ' 104^ν αὐτῆς τὰ μετέχοντα ὄνομάζεσθαι. εἰ μέντοι ῥᾳδίως ἀποκαθίστατο, λέγεται πάθος τὸ ὑπὸ τὸ πάσχειν ἀναφερόμενον, ὡς εἴ τις διὰ φόβου ωγρίασεν 15 ἦ δι' αἰδῶ ἐρυθρὸς ἐγένετο· ταῦτα γάρ οὐδὲ ἀξιοῦ ὅλως καλεῖν ποιότητας, 5 διότι μὴ ἔξ αὐτῶν παρωνύμως οἱ μετέχοντες ὄνομάζονται· οὐδεὶς γάρ ἂν εἴποι, φησί, τὸν δι' αἰδῶ ἐρυθρίασαντα ἐρυθρίαν ἢ τὸν διὰ φόβου ωγριάσαντα ωγρίαν. ἐκ δὲ τούτων γίνεται τὸ τρίτον εἶδος τῆς ποιότητος, διπερ 20 ἐστὶ παθητικαὶ ποιότητες καὶ πάθη, λέγω δὴ ἡ παθητικὴ ποιότητος ἢ ὡς πάθος ἐμποιοῦσα καὶ ἡ ὡς ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη καὶ τὸ πάθος τὸ ὑπὸ 10 τὴν ποιότητα ἀναφερόμενον καὶ τὸ πάθος τὸ ὑπὸ τὸ πάσχειν ἀναφερόμενον· παθητικαὶ μὲν γάρ ποιότητες τὰ πρότερα τρία, πάθος δὲ τὸ τέταρτον. πῶς δὲ ταῦτα φαμεν διὰ τοῦ βάθους κεχωρηκέναι, λέγω δὴ τὴν ωγρίασιν καὶ τὸ ἐρύθημα, καίτοι περὶ τὴν ἐπιφάνειαν μόνην θεωρεῖται; λέγομεν δτι οὐκ ἄνευ τῆς κατὰ βάθος τροπῆς γέγονεν ἡ τοιαύτη περὶ τὴν 15 ἐπιφάνειαν ποιότητος· ὥσπερ γάρ οἱ ἐκ γενετῆς ἐρυθροὶ διὰ τὴν τοιαύτης αρᾶσιν γεγόνασι τοιοῦτοι τοῦ | θερμοῦ ἐν αὐτοῖς πλεονάσαντος καὶ περὶ 105^ε τὴν ἐπιφάνειαν χωρήσαντος, οὗτοις καὶ οἱ διὰ φόβου ἢ αἰδῶ ἐρυθροὶ ἢ ωγροὶ γενόμενοι οὐκ ἄνευ τῆς κατὰ βάθος τροπῆς τοιοῦτοι γεγόνασιν.

Εἰ δὲ κατ' ἐνέργειαν ἡ ποιότης οὖσα μήτε τελειωτικὴ εἴη μήτε κακωτικὴ 5 καὶ ἐπιπολῆς ὑπάρχει, εἰ μὲν ἐπὶ ἀψύγων εἴη καὶ φανταστῶν, λέγεται σγῆμα, εἰ δὲ ἐπὶ ἐμψύχων, μορφή· φανταστῶν μὲν ὡς ἐπὶ πάντων τῶν μαθηματικῶν, τριγώνων λέγω καὶ κύκλου καὶ τῶν λοιπῶν σγημάτων (ταῦτα γάρ ἐν μόνῃ τῇ φαντασίᾳ τὸ εἶναι ἔχει), ἀψύγων δὲ ἔνδιλων καὶ λίθων καὶ 10 τῶν τοιούτων (τὰ γάρ φανταστά, λέγω δὴ τὰ σγήματα, ἐν ἀψύχοις γινόμενα ποιεῖ καὶ αὐτὰ τοιῶσδε ἢ τοιῶσδε διακεῖσθαι κατὰ τὰς τῶν σγημάτων διαφοράς), ἐπὶ ἐμψύχων δὲ ὡς ἐπὶ πάντων τῶν ζῴων· ἡ γάρ μορφὴ περὶ μόνην τὴν ἐπιφάνειαν θεωρεῖται. τί οὖν; οὐ λέγομεν καὶ τὸν 15 ἀνδριάντα μορφὴν ἔχειν; ἀλλ' οὐχὶ κατὰ πρῶτον λόγον· προηγουμένως μὲν γάρ σγῆμα λέγεται ἔχειν, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον καὶ μορφὴν· διότι 20 γάρ μίμημα ἐστιν ἐμψύχου, ἐφ' οὐ ἡ μορφὴ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ καταγρηστικώτερον ἡ μορφὴ φέρεται. ἔχεις καὶ τὸ τέταρτον εἶδος τῆς ποιότητος, τὸ σγῆμα φημὶ καὶ τὴν μορφὴν. καὶ ἡ καταγραφὴ δὲ τῆς διαιρέσεως 25 εὐληπτοτέραν αὐτῆς ἡμῖν ποιήσει τὴν ρέθιμον.

1 alt. τὸ] τῷ α

2 ἀποκαθίσταται, τότε λέγ. F

5 παρωνύμως ομ. C

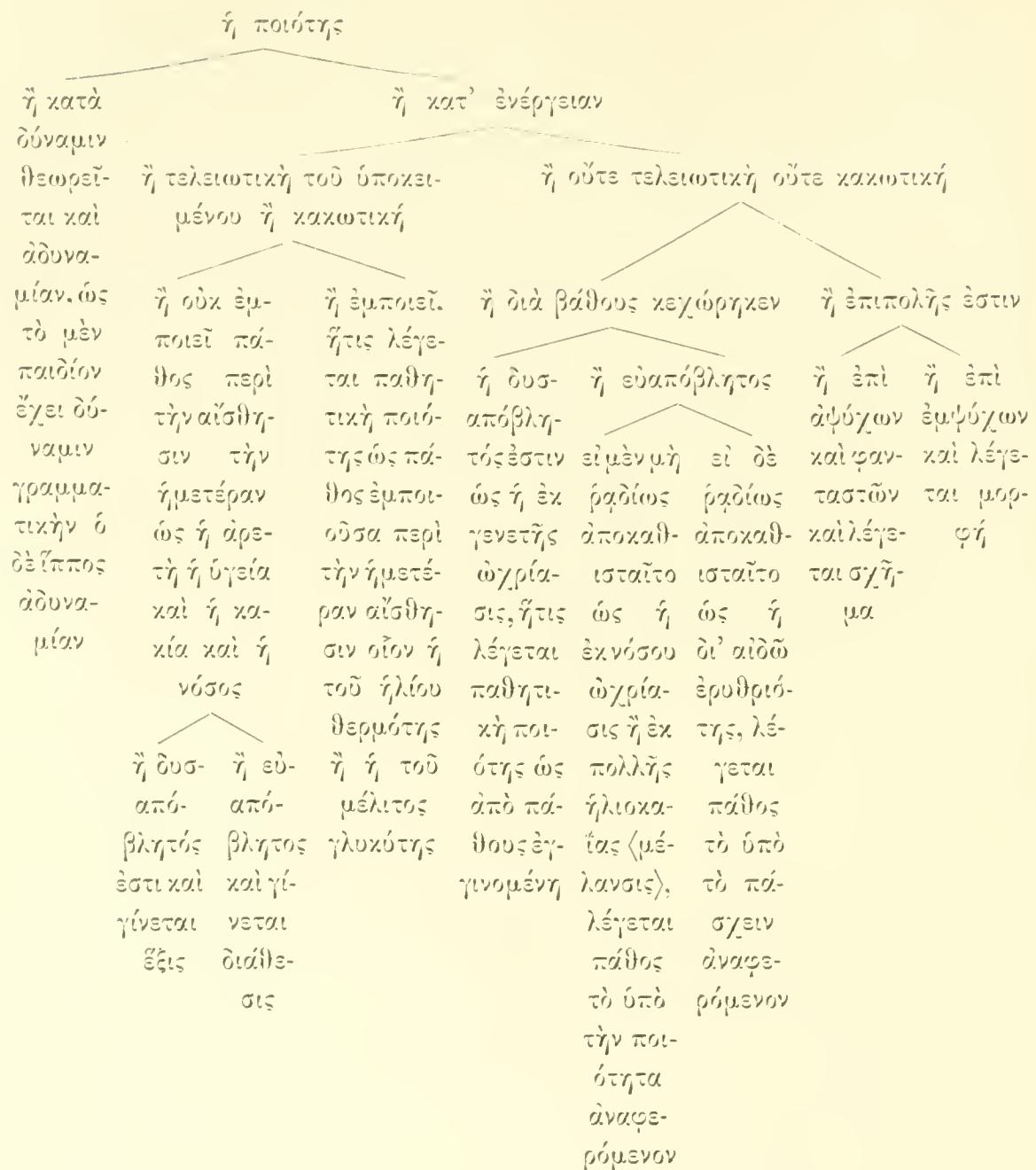
8 ἡ (ante ὡς) ομ. C 11 γάρ ομ. F 12 τοῦ ομ. a 16 αὐ-

τῆς F 17 χωρ.] ποιήσαντος F 19 οὖσα ἡ π. coll. F 21 ἐμψ.]

ἀψ. F¹ 23 ἔνδιλων λέγω C 24 ante ἐν add. τὰ C 24, 25 γεν. F

26 τῶν ομ. F 30 post οὐ add. καὶ a 32 φημὶ] λέγω C

33 αὐτῆς ομ. a

Τίνος μὲν οὖν ἔνεκεν τέσσαρα μόνα εἰδη ἐστὶ ποιότητος καὶ οὐτε πλείονα οὐτε ἐλάττονα, ἡ διαιρέσις ἡμὲν ἐσαφήνισε. περὶ δὲ τῆς τάξεως αὐτῶν ταῦτα λέγομεν· πρῶτον μὲν οὖν ἔταξε τὸ τῆς ἔξεως καὶ τῆς δια-

figuram recepi ex F, nisi quod ἀποκαθίστατο correxi ex ἀποκαθίστατο et μέλανσι addidi: ἡ ποιότης ἡ κατὰ δύναμιν θεωρεῖται ἡ κατ' ἐνέργειαν. καὶ κατὰ δύναμιν μὲν ὡς τὸ παιδίον ἔγει δύναμιν γραμματικὴν ὃ δὲ ἕππος ἀδύναμίαν. τοῦτο δεύτερον εἶδος. ἡ τελειωτικὴ τοῦ ὑποκειμένου ἡ κακωτικὴ ἡ οὐτε τελειωτικὴ οὐτε κακωτικὴ. ἡ διὰ βάθμους κεχωρηκεν ἡ ἐπιπολῆς ἐστιν. ἡ οὐκ ἔμποιεῖται πάλιος περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν οἷον ἡ τοῦ ἡλίου θερμασία ἡ τοῦ μέλιτος γλυκύτης. ἡ δυσαπόβλητος ἐστι καὶ γίνεται ἔξις ἡ εὐαπόβλητος καὶ γίνεται διάθεσις (reliquis om.) C: om. a 2 σαφηνίσεις F περὶ] πῶς F 3 τὸ τῆς διαθ. CF

Θέσεως εἰδος εἰκότως ἐπειδὴ γάρ αὗται περὶ τὰ ἔμψυχα καταγίνονται, 105^r τιμιώτερα δὲ πάντων τῶν ἀψύχων τὰ ἔμψυχα, εἰκότως καὶ ἡ ποιότης ἡ κατὰ ταῦτα θεωρουμένη πρώτην εἴληγε τάξιν. εἰκότως δὲ δεύτερον εἰδός ἐστι τὸ κατὰ δύναμιν καὶ ἀδύναμίαν· ἐπειδὴ γάρ ἡ δύναμις καὶ ἡ 105^v 5 ἀδύναμία φυσική τίς ἐστιν ἐπιτηδειότης (τό τε γάρ παιδίον φυσικήν τινα ἔχει δύναμιν τοῦ δέξασθαι γραμματικὴν ἢ ῥητορικὴν καὶ δὲ πίπος φυσικὴν ἀδύναμίαν τοῦ μὴ ἐπιδέξεσθαι τὰ τοιαῦτα, καὶ τὸ πῦρ κατὰ φύσιν ἔχει 5 τὴν τοῦ θερμαίνειν δύναμιν, καὶ τὰ τοιαῦτα δμοίως), τὰ δὲ φυσικὰ δευτέραν τάξιν ἔχει μετὰ τὰ ἔμψυχα. εἰκότως καὶ τὸ κατὰ δύναμιν καὶ ἀδύναμίαν 10 εἰδός τῆς ποιότητος ἐπὶ τῶν φυσικῶν πραγμάτων θεωρούμενον δευτέραν ἔχει τάξιν. ἐπειδὴ δὲ πρότερον δεῖ ἔχειν φυσικήν τινα ἐπιτηδειότητα, 10 5 ἐπειτα κατὰ ταύτην ἡ ποιεῖν τι ἡ πάσχειν (εἰ γάρ μὴ προϋπάρχοι ἡ ἐπιτηδειότης, οὐκ ἀν οὐδὲ πάθοι τις ἡ ποιήσαι, οἷον ἐπειδὴ τὸ ἀμίαντον οὐκ ἔχει ἐπιτηδειότητα τοῦ καίεσθαι, οὐδὲ ἀν εἰ μυριάκις τις πῦρ προσαγάγῃ, 15 καήσεται, τὸ δὲ ξύλον ἔχον δύναμιν τοῦ καίεσθαι πυρὸς προσαχθέντος καήσεται), διὰ τοῦτο οὖν τρίτην τάξιν ἔχουσιν ἐν τοῖς εἰδέσι τῆς ποιότητος αἱ παθητικαὶ ποιότητες καὶ τὰ πάθη, διότι, ὡς εἴρηται, οὐκ ἀν ποιήσαι τις κατ’ αὐτὰς ἡ πάθοι μὴ προϋπαρχούσης ἐν αὐτῷ δυνάμεως τινος, ητὶς 20 ἐπιτηδεία ἐστὶ πρὸς τὸ δέχεσθαι τὰ τοιαῦτα. τὸ δὲ σχῆμα καὶ ἡ μορφὴ 20 κατὰ μόνην τὴν ἐπιφάνειαν θεωρούμενα τὴν ἐσχάτην εἴληγε χώραν, τῶν παθητικῶν ποιοτήτων καὶ τῶν παθῶν μέχρι τοῦ βάθους δικνούμενων. ταῦτα καὶ περὶ τῆς τῶν εἰδῶν τάξεως. Ιστέον δὲ διτὶ ἡ αὐτὴ ποιότης δύναται πλεοναχῶς λέγεσθαι· οἷον ἡ θερμότης ἐν πυρὶ μὲν οὖσα παθητικὴ ποιότης ἐστὶν ὡς πάθος ἐμποιοῦσα περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν, 25 25 ἐν δὲ τῷ πεπυρακτωμένῳ σιδήρῳ καί, εἰ τύχοι, κατ’ αὐτὴν διημερεύοντι πάθος τὸ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀναφερόμενον, ἡ δὲ θερμότης ἡ γενομένη ἐν ἡμῖν, εἰ τύχοι, ἐκ τοῦ κατὰ πάροδον προσπελάσαι πυρὶ πάθος τὸ ὑπὸ τὸ πάσχειν ἀναφερόμενον.

30 p. 8b25 Ποιότητα δὲ λέγω καθ’ ἣν ποιοί τινες εἶναι λέγονται.

Διὰ τί τὴν τῆς ποιότητος διδασκαλίαν διὰ τοῦ ποιοῦ ποιεῖται; φαμὲν 5 διτὶ σαφέστερόν ἐστι τὸ ποιόν, ὡς ζῆδη εἴρηται, ἀτε τῇ αἰσθήσει ληπτόν,

2 τιμ.] προτιμότερα Ca	τῶν ἀψύχων οι. Ca	5 τινα οι. F
6 ῥητ. ἡ γραμ. coll. C	7 τοῦ οι. F	ἐπιδέξασθαι α
9 ἔχει τάξιν coll. C	κατὰ οι. C	11 τάξιν ἔχει coll. a
αὐτὴν α προϋπάρχει Ca	13 ποιήσαι scripsi: ποιήσει Ca: ποιήσοι F	12 κατ’
14 προσαγ. τις πῦρ coll. F	15 καυθήσεται C: κατακαήσεται α	προσενεγκλέν-
τος α	16 ἔχει F	17 ποιήσαι scripsi: ποιήσοι α: ποιωθείη Cf (cf. v. 13)
18 πάθη C	20 χώραν] τάξιν α	21 post ποθῶν add. τῶν Ca
24 τὴν ἡμ. αἰσθ. a	26. 28 τύγη F	26 αὐτὸν F
30 lemma οι. C	είναι οι. F (cf. p. 133, 6)	28 ἐν οι. Ca
32 εἴρηται] p. 134, 1	ἀτε δὴ F	29 τὸ οι. F
		31 alt. διὰ] ἐκ F

καὶ ὅλως ἀπὸ τοῦ ποιοῦ εἰς ἔννοιαν τῆς ποιότητος ἐργόμεθα· θεασάμενοι 106^τ
γὰρ τὸ ἐν γάλακτι λευκὸν καὶ τὸ ἐν χιόνι καὶ τὸ ἐν ψιμῷ μεθίψεις 10
ἐργόμεθα τῆς λευκότητος, ὁμοίως γευσάμενοι μέλιτος καὶ φοίνικος καὶ 10
ἰσχάδος εἰς ἔννοιαν ἐργόμεθα τῆς γλυκύτητος. ἐκ τοῦ οὖν ποιοῦ σαφε-
5 στέρου ὄντος τὴν διδασκαλίαν ποιεῖται. ἔστι δὲ αὐτὸ τὸ μετέχον ποιόν,
ποιότης δὲ τὸ μετεχόμενον.

p. 8b26 Ἐστι δὲ ἡ ποιότης τῶν πλεοναχῶν λεγομένων.

Τοῦτο λέγων σημαίνει οὐχὶ τὸ ὄμωνύμως λέγεσθαι. ἀλλὰ τὸ δια- 25
φόρως· τὸ γὰρ πλεοναχῶν λέγεσθαι ἡ τὸ ὄμωνύμως δηλοῦ ἡ τὸ διαφόρως,
10 ὡς ἐνταῦθα· εἰ γὰρ ὄμωνύμως εἴληπτο, εἰς διάφορα ἀν σημανόμενα ἐγί-
νετο ἡ διαίρεσις· ἐπεὶ δὲ τὸ διαφόρως εἴληπται, διὰ τοῦτο γίνεται καὶ ἡ
διαίρεσις ὡς γένους εἰς εἶδος. ἀρα οὖν ἔστι γένος ἡ ποιότης; διὰ τί 20
οὖν τῶν εἰδῶν αὐτῆς τὸ μὲν πρῶτον | λέγεται τὸ δὲ δεύτερον; λέγομεν 106^ν
ὅτι καθὸ ποιότης οὐκ ἔστι τὸ μὲν πρῶτον τὸ δὲ δεύτερον. ἀλλὰ μόνῳ
15 ἀξιώματι διαφέρουσιν, ὡς καὶ ἀνθρωπος ἵππος.

p. 8b26 Ἔν μὲν οὖν εἶδος ποιότητος ἔξις καὶ διάθεσις λεγέ-
σθωσαν. 5

Πρῶτον εἶδος τῆς ποιότητος ἔξις καὶ διάθεσις. διαφέρει δέ, φησί,
ἡ ἔξις τῆς διαθέσεως τῷ τὴν μὲν διάθεσιν εὐαπόβλητον εἶναι τὴν δὲ ἔξιν
20 διαταπόβλητον. καὶ ὅτι ἡ μὲν ἔξις πάντως καὶ διάθεσις. ἡ δὲ διάθεσις οὐκ 10
ἔξι ἀνάγκης καὶ ἔξις.

p. 8b29 Τοιαῦται δὲ αἱ τε ἐπιστῆμαι καὶ αἱ ἀρεταί.

Ἐπιστήμας ἐνταῦθα λέγει οὐ τὰς ἀπταίστους, ἀλλὰ πᾶσαν ἀπλός
τέχνην μόνιμον, ὥστε κατὰ τοῦτο τὸ σημανόμενον καὶ γραμματικὴν ἐπι- 20

1 ἀργόμ. (sic) τῆς ποιότ. F	2 τῇ χιόνι C	τῷ ψιμῷ. C: ψιμῷ. a	3 τῆς
οὐν. CF	4 τῆς οὐν. F	5 αὐτὸ μὲν a	6 post μετεχόμενον add. ex Marc.
217 διὰ τί δὲ πρόσκειται τὸ καθὸ ἦν ποιοί τινες λέγονται· ἡ διὰ τὸ δὲ αἰδῶ ἔρευθος καὶ τὴν διὰ φόβον ωγρίατιν· οὐ γὰρ ποιότητες αὗται, ἐπειδὴ μὴ ἔρευθοι (sic) ἡ ωγρίαι οἱ αἰ- δεσθέντες καὶ φοβηθέντες λέγονται, φθάνει γὰρ τὴν προστηγορίαν ἡ μεταβολή, ἀλλ᾽ ἡριθριακέ- ναι (sic) καὶ ωγριακέναι, δο οὐ φθάνει τὴν προστηγορίαν. καὶ οὐδὲ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀνάγε- ται τὸ πάθος τοῦτο διὰ τὸ αὐτὸ αἰδῶ ὑπὸ τὸ πάσχειν. οὐ γὰρ πάσχοντες λέγονται ἀλλὰ πε- πονθένται μόνον a	8 ante τοῦτο add. πῶς πλεοναχῶς; τουτέστι κατὰ (τὰ ὡς add. a) ἀρ. ἐνὸς καὶ πρὸς ἔν (ἀλλ' οὐχ ὡς ὄμωνυμος φωνή add. a). φησὶν οὖν ὅτι ἡ ποιότης πλεο- ναχῶς λέγεται Fa; eademque post εἶδη (12) add. C τοῦτο – εἶδη (12) οὐν. F		
9 οὐ τὸ ὄμων. δ. ἀλλὰ τὸ διαφ. a	10 εἴληπτο – διαφόρως (11) οὐν. C		
12 ἔσται F	13 λέγομεν – δεύτερον (14) οὐν. F	14 μόνον Fa	15 δια- φέρει F
18 τὸ πρῶτον τῆς ποιότ. εἶδος a	19 ἡ οὐν. Fa	21 καὶ οὐν. F	
22 τε οὐν. F	24 τὸ οὐν. C		

στήμην εἶναι καὶ τεκτονικὴν καὶ τὰς ἄλλας βαναύσους τέγνας· ἐκάστη γάρ 106^v
ἔξις τίς ἔστι μόνιμος. ή δὲ ἐπιστήμη τριχῶς λέγεται· λέγεται γάρ ἐπι-
στήμη ή ὑποκείμενον ἔχουσα ἀπταιστον καὶ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ωσαύτως
ἔχοντα καταγινομένη, καθ' ὃ σημαινόμενον καὶ ή γεωμετρία ἐπιστήμη καὶ
5 ή ἀστρονομία καὶ ή ἀριθμητική. Ιατρικὴ δὲ κατὰ τοῦτο οὐκ ἐπιστήμη²⁵
περὶ ῥευστὸν καταγινομένη ὑποκείμενον. λέγεται δὲ ἐπιστήμη καὶ ή ἔξ
ἀρχῶν αὐτοπίστων ὄρμωμένη, ή καὶ ὅντως ἔστιν ἐπιστήμη, ηγετοῦσιν
ἀνυπόθετον φιλοσοφίαν παρὰ τὸ ἐκ κοινῶν ἐννοιῶν ὄρμασθαι. κατὰ τοῦτο
δὲ οὕτε γεωμετρίαν οὕτε ἀστρονομίαν οὕτε τῶν τοιούτων οὐδεμίαν ἐπι- 107^r

10 στήμην ἔρεται, ἐπειδὴ μὴ ἔξ αὐτοπίστων ἀρχῶν ὄρμωνται ἀλλ' ἀποδεῖξεως
δεομένων ἀρχαὶ γάρ γεωμετρίας τὸ σημεῖον ή γραμμὴ ή ἐπιφάνεια καὶ
τὰ τοιαῦτα. καὶ ὅριζεται μὲν ἔκαστον τούτων ὁ γεωμέτρης, τὸ μὲν
σημεῖον λέγων οὐ μέρος οὐδέν, τὴν δὲ γραμμὴν μῆκος ἀπλατές, καὶ τὰ 5
ἄλλα ὡς ἔχει· τούτων δὲ τὴν ἀπόδειξιν, λέγω δὴ διὰ τί τὸ σημεῖον ἀμερὲς
15 ηγετοῦσιν μῆκος ἀπλατές, οὐκέτι οὖθεν ηγετοῦσιν μῆκος ἀποδεῖξεις ποιεῖσθαι· οὐδεμία γάρ 10
ἐπιστήμη αὐτὴ τὰς ἑαυτῆς ἀρχὰς ἀποδείκνυσιν. αἱ τούτου μὴ ἔξ ἀρχῶν
αὐτοπίστων ὄρμώμεναι οὐκ ἀν εἰς κυρίως ἐπιστήμαι, ὡς καὶ ὁ Πλάτων
φησὶν ‘φέ γάρ ἀρχαὶ μὲν ἀς οὐκ οὐδε, μέσα δὲ καὶ τελευταῖα ἔξ ὧν οὐκ
20 οὐδὲ, πῶς ἀν εἴη τοῦτο ἐπιστήμη;’. ἔστι δὲ καὶ κατὰ τρίτον τινὰ λόγον
ἐπιστήμη ή ὄδοιποιτική, ητις οὖθε τίνα δεῖ προλαμβάνειν καὶ τίνα ἐπεσθαι. 15
καθ' ὃ σημαινόμενον καὶ ή Ιατρικὴ ἐπιστήμη καὶ πᾶσα βάναυσος τέγνη.
φέ καὶ ἐνταῦθα κέχρηται σημαινομένῳ τῆς ἐπιστήμης ὁ φιλόσοφος. ἀρετὰς
δὲ ἐνταῦθα λέγει τὰς τελείας τὰς καὶ τὸ διτι ἐπισταμένας καὶ τὸ διότι· 20

25 τῶν γάρ ἀρετῶν αἱ μέν εἰσι φυσικαί, ὡς οἱ φυσικήν τινα ἔχοντες σωφρο-
σύνην ηγετοῦσιν φύσει ηγετοῦσιν τινα τῶν ἀλόγων ἔχειν λέγονται, ὡς
ηγετοῦσιν τρυγῶν καὶ ή κυρώνη τὴν σωφροσύνην καὶ οἱ πελαργοὶ τὴν δικαιοσύνην,
αἱ δὲ ημικαὶ αἱ εἰδοῖαι διτι καλὸν ηγετοῦσιν τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀπλῶς ηγετή, διὰ 25
τί μέντοι καλὸν οὐκ εἰδοῦσι, δριθοδοξαστικῶς ἐκ πατέρων ηγετοῦσιν τὸ διδασκάλων

30 τοῦτο γιγνωσκόντων τῶν κεκτημένων, αἱ δὲ πολιτικαί, αἵτινες μετὰ τοῦ
διτι καὶ τὸ διότι ἵσασιν, αἱ δὲ καθαρικαί. διαφέρουσι δὲ αἱ καθαρικαὶ
τῶν πολιτικῶν, διτι αἱ μέν πολιτικαὶ ἐπιστρέψονται πρὸς τὰ καταδεέστερα 30
καὶ τῶν ἡδονῶν ἀντιποιοῦνται | τῶν σεμνοτέρων καὶ χρόνον καὶ τόπον 107^v
καὶ ποσὸν παραφυλάττουσαι, οἱ μέντοι καθαρικῶς ἐνεργοῦντες ἀνεπί-

1 καὶ τεκτ. post τέγνας coll. C 2 alt. λέγεται οι. Ca 3 η οι. F ante ἀεὶ^{add.} η C 4 ἔχον α καταγινομένη οι. a 5 η (ante ἀστρ. et ἀρ.) οι. F
7 ὅντος F¹ 8 ὄρμασθαι Cf. a 9 οὕτε ἀστρονομίαν οι. C τινὰ τῶν τοι. a
15 εἰδεν α γεωμετρία C 16 ἀποπέμπει C 18 ὁ Πλάτων] Rei publ. VII, 13
p. 533 C 19 φησὶν διτι F τελευταῖον C: τελευτὴ α 20 τούτῳ α
22 βάναυσος F 23 σημ. κέχρ. coll. a δ φιλ. τῆς ἐπ. coll. C 24 λέγει ἐντ.
coll. F ἐπιστήμας F 25 ώς] αν ἀς? 26 alt. η] οἰον C: η ει F: ηγετ
29 μέντοι] μὲν C η ἐκ διδασκ. C 32 καὶ ἐπιστρέψ. F 33 καὶ τόπον οι. F
34 φυλάττουσι C: παραφυλάττουσι F αἱ μέντοι καθαρικαὶ F καθαρικοὶ καὶ C
ἐνεργοῦνται καὶ CF

στρεπτοί εἰσι πρὸς τὰ γείρονα καὶ καθάπαξ τῶν ἡδουῶν ὑπερορῶσιν. αἱ 107^v
δὲ τῶν ἀρετῶν εἰσι θεωρητικαί. ἐνταῦθα οὖν. ὃς εἴρηται. τὰς τελείας ὁ
ἀρετᾶς λέγει. τάς τε πολετικὰς καὶ καθαρτικὰς καὶ θεωρητικάς.

p. 8v31 Ἐάν περ μὴ μεγάλη μεταβολὴ γένηται ὑπὸ νόσου ἢ
5 ἄλλου τινὸς τοιούτου.

Εἰκὸς γὰρ ἐν μακρῷ τινι νόσῳ γενήμενον ἢ ἐν ἄλλοις ἀσχοληθέντα
πράγμασι δι' ἀμελετησίαν ἀπολέσαι τὴν ἐπιστήμην.

p. 8v35 Διαθέσεις δὲ λέγονται ὡς ἔστιν εὐκίνητα καὶ ταχὺ μετα- 10
βάλλοντα, οἷον θερμότης καὶ κατάψυξις καὶ νόσος καὶ ὑγεία
10 καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα.

Λέγεται γὰρ διακεῖσθαι πως κατὰ ταῦτα ὁ ἄνθρωπος, οὐ μέντοι
ἔξεις ἔχειν.

p. 9a1 Εἰ μή τις καὶ αὐτῶν τούτων τυγχάνοι διὰ γρόνου πλῆθος 30
ζῆδη πεφυσιωμένη καὶ ἀνίατος | ἢ πάνυ δυσκίνητος οὗτα, ἢν 108^r
15 ἂν τις ἵσως ἔξιν προσαγορεύσοι.

Ἡ γὰρ τοιαύτη οὐκέτι διάθεσις ἀλλ' ἔξιν προσαγορεύεται. πεφυσιω-
μένη δέ φησι, τοῦτ' ἔστιν εἰς φύσιν μεταβληθεῖσα καὶ αὐτῇ φύσις γενο-
ρένη διὰ τὸν συνειθίσμὸν τοῦ πολλοῦ γρόνου. 5

p. 9a5 Τοὺς γὰρ τῶν ἐπιστημῶν μὴ πάνυ κατέχοντας οὐ φασιν
20 ἔξιν ἔχειν.

Τὸν μὲν γὰρ ἔτοιμον ὄντα ἐν ῥητορικῇ ἢ γραμματικῇ ἀποκρίνεσθαι.
περὶ ὃν ἀν ἔρωταται θεωρημάτων ῥητορικῆς ἢ γραμματικῆς. καὶ λόγον
ὑπέχοντα τούτων καὶ τὰ ὑποπέπτοντα ἀπορα ἐξ ἔτοιμου ἐπιλυόμενον τοῦτόν 10
φασιν ἔξιν ἔχειν ῥητορικῆς ἢ γραμματικῆς. ἐὰν δὲ ἄλλος τις πεποίωται
25 κατὰ ταύτας μετρίως. οὗτος ἔξιν μὲν τούτων οὐ λέγεται ἔχειν. διακεῖσθαι
δέ πως κατ' αὐτάς.

1 ὑπερορ.] κατοικωροῦσι C 2 τῶν ἀρετῶν οὐκ. F εἴρηται] p. 141,24 3 καὶ θεω-
ρητικάς οὐκ. CF 4 μεγάλη τις C ἀπὸ F: ἢ ὑπὸ α 5 ὑπὸ ἄλλου C: ἀπὸ
ἄλλου F 8 ἀκτητα F 8. 9 μεταβάλλουσαι C 9 καὶ (post θερμ.) οὐκ. F
κατάψ.] φυγρότης C καὶ ὑγεία οὐκ. C 11 λέγεται—ἔχειν (12) οὐκ. C γὰρ]
μὲν α 12 ἔξιν α 13 τυγχάνει Ca 15 ἵσως οὐκ. C προσαγορεύσῃ CF:
προσαγορεύσι Arist. 16 οὐκ ἔστι F 17 αὐτὸς CF 18 συηθίσμὸν F
19 μὲν γὰρ C μετέχοντας α post κατέχ. add. ἀλλ' εὐκινήτους ὄντας Arist.
21 ἐν τῇ F γρ. ἢ ῥητ. coll. α 22 ἀν οὐκ. C ἔρωτα τις F 24 ἐὰν] an
εἰ? ἄλλος Marc. 217: ἄλλως Cfα τις] πως Ca 25 ante μετρίως add.
γῆγουν α οὕτως F: οὐκ. C 26 κατὰ ταύτας C

p. 9a10 Εἰσὶ δὲ αἱ μὲν ἔξεις καὶ διαθέσεις, αἱ δὲ διαθέσεις οὐκ 108^r
ἔξι ἀνάγκης ἔξεις.

"Ωσπερ γάρ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ῥήματος κατηγορεῖται τὸ ὄνομα 15
καὶ τὸ μὲν ὄνομά ἐστι γένος ὀνόματος καὶ ῥήματος τὸ δὲ πρὸς τὸ ῥῆμα
5 ἀντιδιαστελλόμενον, οὗτω καὶ τῆς ἔξεως καὶ τῆς διαθέσεως κατηγορεῖται
ἡ διάθεσις καὶ ἡ μὲν τίς ἐστι διάθεσις ώς γένος κατηγορουμένη ἔξεως καὶ
διαθέσεως ἡ δὲ ως εἶδος ἀντιδιαστελλομένη πρὸς τὴν ἔξιν. ὅστε ἡ μὲν 20
ἔξις πάντως καὶ διάθεσις, ἐπειδὴ γένος αὐτῆς ἡ διάθεσις, ἡ δὲ διάθεσις
οὐκέτι καὶ ἔξις· κατὰ ἀντιδιαστολὴν γάρ αὐτῆς λέγεται ἡ ἔξις.

10 p. 9a14 "Ἐτερον δὲ γένος ποιότητος καθ' ὃ πυκτικοὺς ἢ δρομι-
κοὺς ἢ ὑγιεινοὺς ἢ νοσώδεις λέγομεν. | 25

Τοῦτο δεύτερον εἶδος τῆς ποιότητος, τὸ κατὰ δύναμιν λέγω καὶ 108^v
ἀδυναμίαν. διὰ τί δὲ γένος τῆς ποιότητος αὐτὸ προσηγόρευσεν; αὕτη γάρ
ἐστι γένος γενικώτατον. φασὶν ὅτι ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν εἶδος γένος εἶπεν, ἵνα
15 μή τις ὑπολάβῃ τοῦτο εἶδος εἶναι εἰδικώτατον· ἀμέλει γοῦν οὐκ εἶπε γενι-
κώτατον γένος, ἀλλὰ γένος, ἵνα σημάνῃ ὅτι ὑπάλληλόν ἐστι γένος, ώς ἀν 15
εἴποιμεν γένος εἶναι τῆς οὐσίας τὸ ζῷον ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τὴν οὐσίαν. τὸ
οὖν δεύτερον εἶδος, ώς εἶπον, τῆς ποιότητος παραδίδωσι τὸ κατὰ δύναμιν
καὶ ἀδυναμίαν, καθ' ὃ πυκτικοὺς ἢ δρομικοὺς ἢ ὑγιεινοὺς ἢ νοσώδεις
20 λέγομεν. λέγει δὲ πυκτικοὺς ἢ δρομικοὺς τοὺς φύσιν ἔχοντας ἐπιτηδείαν 20
πρὸς τι τῶν τοιούτων, τοῦτ' ἐστι τοὺς δυνάμει τοιούτους ὄντας. καὶ τὸ
μὲν πρῶτον εἶδος τῆς ποιότητος ἐνεργείᾳ θεωρεῖται, ἡ ἔξις καὶ ἡ διάθεσις,
τὸ δὲ δεύτερον δυνάμει· ἔτερον γάρ ἐστι πύκτης εἰπεῖν καὶ ἔτερον πυκτικός,
καὶ δρομεὺς καὶ δρομικός· τὸ μὲν γάρ ἐστιν ἐνεργείᾳ, ὃ πύκτης καὶ ὃ 25
δρομεύς, τὸ δὲ δυνάμει, ὃ πυκτικός καὶ ὃ δρομικός, ὃ μήπω μὲν ἐνερ-
γείᾳ ὧν τοιοῦτος δύναμιν δὲ φυσικὴν ἔχων, τοῦτ' ἐστιν ἐπιδειότητα εἰς
τὸ γενέσθαι τοιοῦτος. ὃ δὲ ἐνεργείᾳ ὧν πύκτης ἢ δρομεὺς οὐκέτι κατὰ
δύναμιν φυσικὴν λέγεται, ἀλλ᾽ ἔξιν ἔχει ἡ διάθεσιν. πῶς δὲ καὶ τὴν 109^r
ἀδυναμίαν ποιότητά φησιν; ὅτι διακείμενά πως καὶ κατὰ ταύτην· τῷ γάρ 5

1 δὲ] γάρ α 3 post γάρ add. καὶ C κατηγορεῖτο C 4 ἐστι ὄνομά coll. F
4 τὸ πρὸς coll. F 5 καὶ τῆς διαθέσεως οι. C 5. 6 κατηγορεῖται—διάθεσις]
ἡ μὲν α 6 κατηγορούμενον F 7 ἀντιδιαστελλόμενον F 8 ἡ διάθε-
σις (post αὐτῆς) οι. F 9 αὐτῶν C 12 τῆς οι. Ca 13 αὐτὸ τῆς ποιότ.
coll. Fa 15 ὑπολάβοι F οὖν C 16 σημ.] δείξῃ α post γένος add.
εἶδος δὲ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀναφερόμενον α ἐὰν C 17 ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν τὸ C
19. 20 ἡ ὑγ.—δρομικοὺς οι. F 22 ἔξις φημὶ α 23 ὁ πύκτης εἰ δ
πυκτ. C εἰπεῖν οι. F 25 ὁ (ante δρομικός) οι. F 26 ὧν οι. F: ante
ἐνεργ. coll. a ἔχων φυσ. coll. C 28 ἔχειν F post διάθεσιν add. ex Marc.
217 πυκτικὸν δὲ βρέφος φαμὲν τὸ μακρὰς ἔχον χειρας, ἂς γρειώδεις πρὸς τὸ ἀκρογειρέ-
σθαι, καὶ δρομικὸν βρέφος τὸ μὴ πληθωρικὸν ἀλλὰ καὶ εὔρρωστον α 29 καὶ οι. Ca

τοιῶσδε τὸν ἵππον διακεῖσθαι ἀδυναμίαν αὐτόν φαμεν ἔχειν τοῦ δέξασθαι 109^r ἐπιστήμην. καὶ ὅλως ἐφ' ὧν θεωρεῖται ἡ δύναμις, ἐπὶ τούτων καὶ ἡ ἀδυναμία· ὁ γάρ δύναμιν ἔχων τοῦ πάσχειν αὐτὸς ἀδυναμίαν ἔχει τοῦ μὴ πάσχειν, καὶ ἡ δύναμιν ἔχων τοῦ μὴ παθεῖν ἀδυναμίαν ἔχει τοῦ παθεῖν. 10 5 καὶ ἄλλως ἐπειδὴ τῶν ἀντικειμένων τὸ αὐτὸν ἐστι γένος, εἴτε οὖν ὡς ἐναντία ταῦτα τις βούλεται ἀντικεῖσθαι. ὑφ' ὁ γένος τὸ ἔτερον τῶν ἐναγ- 20 τίων ἀνάγεται, ὑπ' ἐκεῖνοι καὶ τὸ ἔτερον ἀναγίγνεται, ἐπειδὴ καὶ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν ἐναντία ὅντα ὑπὸ τὸ αὐτὸν γένος, τὴν ποιότητα. ἀνάγονται (εἰ τοίνυν ἡ δύναμις ὑπὸ τὸ ποιὸν ἀνάγεται, καὶ ἡ ἀδυναμία ὑπὸ τὸ αὐτὸν 10 ἀναγίγνεται), εἴτε ὡς τὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ταῦτα ἀντικεῖσθαι τις 25 βούλοιτο, καὶ οὗτως ὑπὸ τὸ αὐτὸν γένος αὐτὰ ἀνάγεται· οὐ γάρ λέγεται εἶναι ἡ ἔξις. τούτου καὶ ἡ στέρησις λεγούσεται. οἷον ὀφθαλμοῦ· αὐτοῦ γάρ ἐστι καὶ ἡ ὄψις καὶ ἡ τύφλωσις. ὑφ' ὁ οὖν γένος ἀνάγεται ἡ ἔξις. ὑπὸ τὸ αὐτὸν καὶ ἡ στέρησις ἀναγίγνεται.

15 p. 9a16 Οὐ γάρ τῷ διακεῖσθαι πως ἔκαστον τῶν τοιού των 109^v ποιὸν λέγεται.

'Αντὶ τοῦ τοῦ 'οὐ τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐνεργείᾳ τοιούτους λέγομεν. ὅλα τῷ δύναμιν ἔχειν τοιαύτην'. λέγεται δὲ ἡ δύναμις τριγῶς· ἡ γάρ πρὸς τὸ ποιῆσαι τις δύναμιν ἔχειν λέγεται ἡ πρὸς τὸ παθεῖν ἡ πρὸς τὸ μὴ παθεῖν, 5 οἷον ὡς λέγομεν τὸν νοσώδη δύναμιν ἔχειν τοῦ πάσχειν ὑπὸ πολλοῦ περι- πάτου ἡ ἡλιοκαίας, τὸν δὲ ὑγιεινὸν δύναμιν ἔχειν τοῦ μὴ πάσχειν ὑπὸ τῶν τοιούτων. καὶ τὸν τέκτονα δύναμιν ἔχειν τοῦ ποιῆσαι θύραν. ὀσαγῶς δὲ ἡ δύναμις λέγεται. τοσαυταγῶς καὶ ἡ ἀδυναμία ὥριζεται· ὁ γάρ 10 δυνάμενος παθεῖν ἀδυναμίαν ἔχει τοῦ μὴ πάσχειν, καὶ ὁ δυνάμενος μὴ 25 παθεῖν ἀδυναμίαν ἔχει τοῦ παθεῖν, οὐκέτι δὲ ὁ δυνάμενος ποιῆσαι πάντως καὶ ἀδυναμίαν ἔχει τοῦ μὴ ποιῆσαι. διὰ τί οὖν ῥισπερ ἐπὶ τῆς τοῦ παθεῖν δυνάμεως παρελάβομεν καὶ τὴν τοῦ μὴ παθεῖν, οὗτως καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ 15 ποιεῖν τὴν τοῦ μὴ ποιεῖν οὐ παρελάβομεν; φαμὲν οὖν ἕτερη ἔπειδὴ ἔστι

1 φαμὲν αὐτὸν coll. Ca	3 οὗτος οὐ. C	μὴ superset. F	4 παθεῖν (μρ. I.) C
καὶ ὁ—τοῦ παθεῖν οὐ. C	post τοῦ παθεῖν add. ex Marc. 217 δύναται μὲν γάρ ποιεῖν ὁ πύκτης, δύναται δὲ μὴ πάσχειν ὁ ὑγιεινός. λοιποῦ γάρ καταλαβόντας οὐχ ἔτοιμος ἀλίσκεται ὑπὸ τῶν νοσοποιῶν αἰτίων. καὶ οὐ δύναται μὲν ποιεῖν ὁ ἀργός τὴν διάγοιαν, περὶ οὐ εἱρηται τὸ 'αἰεὶ δὲ ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἀτῆσι παλαίει.' οὐ δύναται ποιεῖν τὸ πῦρ ψύχειν, οὐ δύναται μὴ ποιεῖν τὸ πῦρ θερμαίνειν, καὶ οὐ δύναται μὲν μὴ πάσχειν τὸ μαλακὸν ἡ ὁ νοσώδης λοιποῦ καταλαβόντας, δύναται δὲ μὴ πάσχειν τὸ σκληρόν α	8 τῆς ποιότητος F	
9 αὐτὸν] ποιὸν C	10 τὰ οὐ. C	11. 12 εἶναι ἡ ἔξις γένους F: ἡ	
ἔξις εἶναι γένους α	13 καὶ (prinus) οὐ. C	15 γέ πως Arist.	
om. CF	17 οὐ γάρ α	16 ποιὸν	
post γάρ add. τῶ πεφυκέναι ποιεῖν τις ἥγουν α	18 τῷ] τὸ C	ἔχειν αὐτοὺς α	
21 ἡλιοκαίας F	23 γάρ οὐ. F	19 λέγ. ᔁχειν coll. C	
25 τοῦ μὴ παθεῖν (alt. I.) F	alt. παθεῖν] πάσχειν C	20 οὖν	
		24. 25 τοῦ μὴ—ἔχει οὐ. C	
		28 καὶ τὴν C	
		ὅτι οὐ. Fa	

τινὰ τῶν πραγμάτων τὴν πρὸς τὸ ποιεῖν μόνως δύναμιν ἔχοντα, οὐδαμῶς 109^v
δὲ καὶ τὴν πρὸς τὸ μὴ ποιεῖν, ὡς καὶ ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας φησὶν ὁ
Ἀριστοτέλης ὅτι ἡ δύναμις ἡ μέν τις ἐστιν ἐπαμφοτερίζουσα ἡ δὲ μόνως 20
τὸ ἔτερον τῶν ἐναντίων ἔχουσα· καὶ ἐπαμφοτερίζει μὲν πᾶσα ἡ λογοειδής,
5 ἡ δὲ μὴ λογοειδής μόνον τὸ ἔτερον τῶν ἐναντίων ἔχει· οἷον ὁ ίατρὸς
δύναται ὑγιάζειν, ἀλλὰ καὶ μὴ ὑγιάζειν οὐδὲν ἥττον, καὶ ὁ τέκτων δύναμιν
ἔχων τοῦ ποιῆσαι θύραν, οὐδὲν ἥττον καὶ τὴν τοῦ μὴ ποιῆσαι δύναμιν 25
ἔχει· τὸ μέντοι γε πῦρ δύναμιν ἔχον τοῦ θερμαίνειν οὐκέτι καὶ τοῦ μὴ
θερμαίνειν ἔχει δύναμιν, καὶ ἡ γιών ὁμοίως τοῦ ψύχειν δύναμιν ἔχουσα
10 καὶ τοῦ μὴ ψύχειν οὐκέτι ἔχει δύναμιν, καὶ ὁ θεὸς δύναμιν ἔχων τοῦ
ποιεῖν ἀγαθὸν οὐκέτι καὶ τοῦ μὴ ποιεῖν ἔχει· καὶ εἰκότως τὰ λογοειδῆ 20
ἐπαμφοτερίζουσαν ἔχει τὴν δύναμιν, ἐπειδὴ ἐπὶ τούτων οὐ συντρέχει 110^r
τῇ βουλήσει ἡ δύναμις· οὐ γάρ ἂν βούλονται, ταῦτα πάντας καὶ δύνανται,
οὐδὲ ἂν δύνανται, ταῦτα καὶ βούλονται· τὸ μέντοι θεῖον σύνδρομον ἔχει
15 τῇ βουλήσει τὴν δύναμιν· ἐὰν γάρ βούλεσθαι μὲν αὐτὸν εἴπωμεν, μὴ δύνασθαι δὲ ἂν βούλεται, ἀνόητος ἡ βούλησις, ὥσπερ καὶ ἀνθρωπὸς ἀνόητος
ἔκεινος ὁ βουλόμενος ἂν μὴ δύναται, οἷον ἵπτασθαι ἡ ἀθάνατος εἶναι.
πάλιν εἰ δύνασθαι μὲν αὐτὸν εἴπωμεν, μὴ βούλεσθαι δέ, ματαίαν ἔξει τὴν
δύναμιν· εἰ γάρ δυνάμενός τις ποιεῖν τοῦτο μὴ βούλεται ποιεῖν, οὐ ποιήσει 10
20 πάντας οὐδὲ τὴν δύναμιν εἰς ἐνέργειαν ἄξει· ὥστε ματαία ἔσται ἡ δύναμις
ἀνενέργητος διαμένουσα. διὰ τοῦτο ἐπὶ θεοῦ τὸ δύνασθαι μόνον λέγομεν,
οὐκέτι δὲ καὶ τὸ μὴ δύνασθαι, διύτι ἂν δύναται ποιεῖν, ταῦτα καὶ βούλεται,
βουλόμενος δὲ πάντας καὶ ποιεῖ, καὶ οὐ τάχα μὲν ποιεῖ τάχα δὲ οὐ ποιεῖ, 15
ἀλλὰ πάντας ποιεῖ· πᾶν γάρ δὲ βούλεται δύναται καὶ δὲ δύναται βούλεται.
25 βούλησιν δὲ λέγομεν ἐνταῦθα τὸ θέλημα, οὐ τὸ βούλεύεσθαι ἡ τὴν βούλήν·
οὐδὲ γάρ κυρίως ἐπὶ θεοῦ φέρεται ἡ βούλή, εἴ γε, ὡς φησιν ὁ Ἀριστο- 20
τέλης, οὐδὲν ἔτερόν ἐστιν ἡ βούλη ἡ ἔνδεια φρονήσεως· βούλευόμενα γάρ
ἀγνοοῦντες οὐ τι δέοι ποιεῖν καὶ πότερον τόδε ἡ τόδε ποιητέον ἐστίν· ἐφ’
ῶν γάρ ἡ προαιρεσίς ἐστιν, ἐπὶ τούτων καὶ ἡ βούλη, εἴ γε ἡ προαιρεσίς
30 οὐδὲν ἔτερόν ἐστιν ἡ τόδε πρὸ τοῦδε αἱρεῖσθαι, ἡ δὲ βούλη αἱρέσεως
τῶν πραγμάτων ἔνεκεν γίνεται· βούλευόμενα δὲ ἀγνοοῦντες, ἀγνοοῦμεν 25
δὲ ἐνδεεῖς ὄντες φρονήσεως· φέρεται πάρεστι, πάντα γνώριμα τὰ

1 τὴν om. Fa	τὸ μὴ ποιεῖν F	μόνον C	2 περὶ ἐρμ.] p. 22 ^b 36 sq.
5 ἔχειν C	6 οὐδὲν] οὐχ α καὶ ὁ] ἀλλὰ καὶ C	7 τὴν om. a	8 ante
τοῦ μὴ add. τὴν Ca	9 δύν. ἔχει coll. F	τὴν τοῦ ψύχ. a	ἔχουσα δύν.
coll. a	10 δύν. ἔχει coll. Fa	13 βούλεται C	δύναται C
om. F	15. 18 an αὐτὸ?	17 ἵπτασθαι C: ἵππασθαι F	19 δὲ δυνάμ. a
τι Fa	μὴ βούλ. τοῦτο coll. a	20 ἔξει C	21 τοῦ θεοῦ F
τὸ δύν. coll. C	22 καὶ (prior) om. a	ἐστὶν F	μόνον
om. Ca, sed. post βούλην add. καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ C:	23 οὐ (alt.)] ἂ F	25 τὸ θέλημα	
ἀλλὰ τὸ θέλημα a βούλεσθαι CF	βούλην] βούλησιν C	26 post γάρ add. τὸ βούλεσθαι a	
ἢ ἡ βούλή a	26. 27 ὡς φησιν ὁ Ἀριστ.] spectare videtur Eth. Nic. VI 10		
p. 1142 ^a 31 sq.	30 ἐστιν ἔτερον coll. F	τὸ om. F	31 βούλόμενα F
δὲ] an οὖν?	32 ante φρόνησις add. ἡ C		

πρακτέα· τελειοτάτη γάρ ἐστιν ἀρετή. εἰ τοίνυν τὸ θεῖον αὐτοφρόνησίς 110^r
ἐστιν, οὐ δεήσεται βουλῆς, εἴ γε αὕτη κατ' ἔνδειαν γίνεται φρονήσεως. 30
Διὰ ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης τὴν λογοειδῆ | δυνάμιν μόνην ἔφασκεν 110^v
ἐπαμφιστερίζειν. εἰ δὲ δεῖ ἀκριβέστερον εἰπεῖν, ἡ μὲν ὀρεκτικὴ πᾶσα
5 δύναμις τὴν ἐπ' ἀμφότερα ῥοπὴν ἔχει. ἡ δὲ παρὰ τὴν ὀρεκτικὴν πᾶσα,
ἡ τε κρείττων οὖσα ταύτης καὶ ἡ καταδεεστέρα, τὸ ἔτερον μόνον τῆς 5
ἀντιφάσεως μέρος κέκτηται, ὡς ἡδη ἐδεῖξαμεν ἐπί τε τοῦ πυρὸς καὶ τῆς
χιόνος. εἰ τοίνυν ἐδείχθη ἐπί τινων πραγμάτων ἡ τοῦ ποιεῖν δύναμις
χώραν ἔχουσα μόνον, οὐκέτι δὲ καὶ τὸ ἔτερον τῆς ἀντιφάσεως μέρος,
10 εἰκότως οὐχ ὕσπερ ἐπί τοῦ πάσχειν ἀντετάξαμεν τὸ μὴ πάσχειν, οὗτοις 10
καὶ ἐπὶ τοῦ ποιεῖν τὸ μὴ ποιεῖν, ἐπειδὴ περὶ πάσχεις δυνάμεως εἰπεῖν
βουλήμεθα, οὐ πάση δὲ δυνάμει πάντως ἔπειται ἀδύναμία. δεῖ δὲ καὶ
τὴν καταγραφὴν αὐτῶν οὕτως ποιεῖσθαι καὶ τῶν ἀποφάσεων.

δύναται ποιεῖν	οὐ δύναται ποιεῖν
δύναται πάσχειν	οὐ δύναται πάσχειν
δύναται μὴ πάσχειν	οὐ δύναται μὴ πάσχειν
κατάφασις	ἀπόφασις

διὰ ταῦτα τοίνυν καὶ αὐτὸς τὸ τριττὸν τοῦτο τῆς δυνάμεως εἶδος παρα- 20
δίδωσι, καὶ τὴν μὲν τοῦ ποιεῖν λέγων οἷον πυκτικοὶ ἡ δρομικοὶ λέ-
20 γονται οὐ τῷ διακεῖσθαι πως ἀλλὰ τῷ δύναμιν ἔχειν φυσικὴν
τοῦ ποιῆσαι τι ῥαδίως (ἐνταῦθα ἡ τοῦ ποιεῖν δύναμις), ὑγιεινοὶ δὲ
λέγονται τῷ δύναμιν ἔχειν φυσικὴν τοῦ μηδὲν πάσχειν ὑπὸ τῶν 25
τυγχόντων ῥαδίως (ἰδοὺ καὶ τὸ δεύτερον), νοσώδεις δὲ τῷ ἀδυνα-
μίᾳν ἔχειν φυσικὴν τοῦ μηδὲν πάσχειν ῥαδίως ὑπὸ τῶν τυγχόν-
25 των (ἐνταῦθα τὸ τρίτον). οἱ μὲν γάρ νοσώδεις δύναμιν ἔχουσι τοῦ πάσχειν
τι ῥαδίως, ἀδυναμίαν δὲ τοῦ μὴ πάσχειν, οἱ δὲ | ὑγιεινοὶ τὸ ἀνάπαλιν. 111^r
ἀκριβῶς δὲ εἰπεν ὑπὸ τῶν τυγχόντων τὰ ὑγιεινὰ μὴ πάσχειν, οἷον ὑπὸ
καύματος ἡ ἀνέμου· πάθοι γάρ δὲ ὑπὸ ξέφους ἡ πυρὸς ἡ ἄλλου τινὸς

- 1 ἡ ἀρετή F καὶ τὸ θεῖον α 2 οὐ] οὐδὲν F 3 τὴν om. C 4 ἡ μὲν] ἡμὲν F
5 παρὰ] περὶ C 6 μόνον om. C 6. 7 μέρος τῆς ἀντιφ. coll. C 7 ἐδεῖξαμεν]
p. 145,8 9 τὸ ἔτερον τὸ C 11 ἐπειδὴ—εἰπεῖν om. F 12. 13 δὲ καὶ τὴν] γάρ C
13 ἀντιφάσεων C 14 supra figuram add. καταφάσεις et ἀποφάσεις (κατάφασις et ἀπόφασις
infra om.), atque in diagonalibus add. ὑγιεινοὶ—νοσώδεις α 15. 16 οὐ δύναται π. et οὐ
δύναται μὴ π. inter se commutavit C 17 τὰ μὲν κατάφασις τὰ δὲ ἀπόφασις C
18 τὸ post τοῦτο transponas τρίτον C εἶδος τοῦτο τῆς δ. coll. C 18. 19 ἡμὲν
παραδ. C 19 οἷον πυκτ.] πυκτ. γάρ Fa 19. 20 λέγονται post πως coll. Arist.
20 φυσικὴν om. Fa 21 ἐνταῦθα—δύναμις om. C 22. 23 ὑπὸ τῶν τυγ. πάσχ.
coll. C 23 ῥαδίως om. F ιδοὺ—δεύτερον om. C 24 μηδὲν] μὴ F: om. C ῥαδίως
om. Fa 24. 25 τυγχόντων] Arist. verba continuat usque ad αὐτοῦ τούτου (27) C
25 ἐνταῦθα τὸ τρίτον] Ιδοὺ καὶ τὸ δεύτερον εἶδος δείκνυσιν ἐν τῷ εἰπεῖν· πυκτικοὶ ἡ δρο-
μικοὶ λέγονται, ὠσαύτως καὶ ὑγιεινοὶ λέγονται τῷ δύναμιν ἔχειν φυσικὴν τοῦ μηδὲν ὑπὸ τῶν
τυγχόντων πάσχειν ῥαδίως. καὶ τὸ τρίτον δὲ ἐν τῷ εἰπεῖν· νοσώδεις δὲ τῷ ἀδυναμίᾳν ἔχειν
φυσικὴν τοῦ ῥαδίως πάσχειν ὑπὸ τῶν τυγχόντων C ante πάσχειν add. μὴ F
26 τι om. a 28 ροι ἀνέμου add. ἡ ἀπλῶς ἀφ' ὧν οὐ πέψυκε πάσχειν τὰ
ὑγιεινά a

τοιούτου. τὰ δὲ νοσώδη δύναμιν ἔχει ὑπὸ τῶν τυχόντων πάσχειν, ἀδύνα- III⁶
μίαν δὲ μὴ πάσχειν.

p. 9a24 Όμοίως δὲ τούτοις καὶ τὸ σκληρὸν καὶ τὸ μαλακόν.

Τὸ μὲν γὰρ ἔχει δύναμιν τοῦ μὴ ῥᾳδίως διαιρεῖσθαι, ἀδύναμίαν δὲ
5 αὐτοῦ τούτου, τὸ δὲ μαλακὸν τοῦ μὲν διαιρεῖσθαι ῥᾳδίως δύναμιν ἔχει,
ἀδύναμίαν δὲ τοῦ μὴ διαιρεῖσθαι. ¹⁰

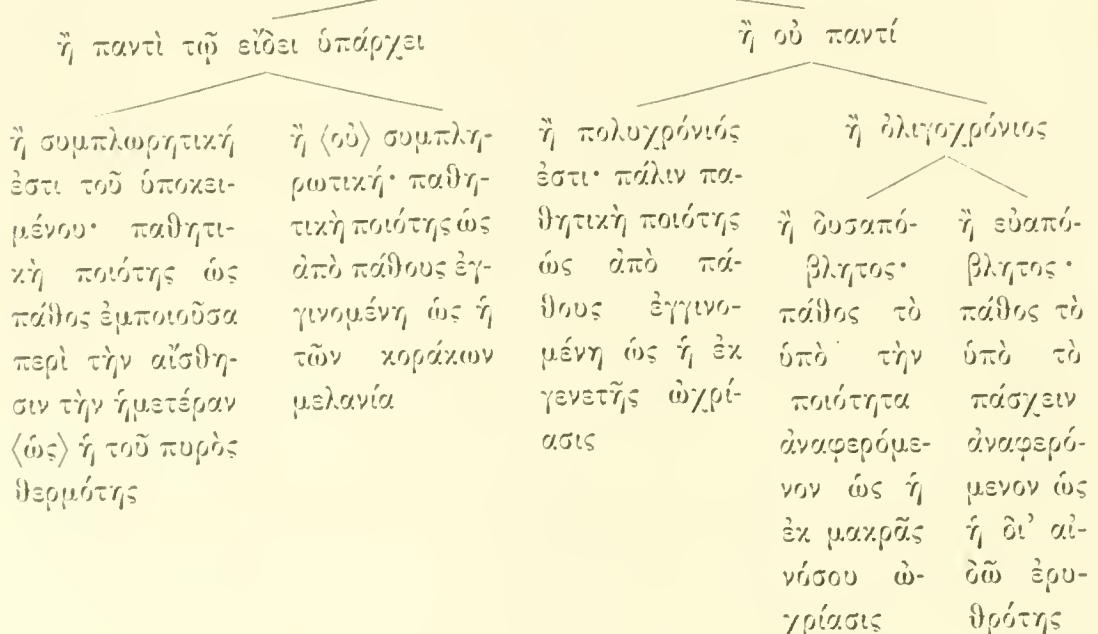
p. 9a28 Τρίτον δὲ γένος ποιότητος παθητικαὶ ποιότητες καὶ
πάθη.

Γένος πάλιν εἶπεν ἀντὶ τοῦ εἶδος. τοῦτο δὲ τετραχῶς θεωρεῖται· ἡ
10 γὰρ παθητικὴ ποιότης ἡ παντὶ τῷ εἶδει πάρεστιν, ως πάσῃ χιόνι τὸ
λευκόν, ἡ οὐ παντί, φυσικῶς μέντοι καὶ ἐκ γενετῆς, ως τοῖς Αἰθίοψι τὸ
μέλαν. καὶ εἰ παντί, ἡ συμπληρωτική ἐστι τοῦ ὑποκειμένου ἡ οὐχί·
συμπληρωτικὴ μὲν ως τῆς χιόνος ἡ λευκότης καὶ ἡ ψυχρότης καὶ τοῦ
πυρὸς ἡ θερμότης καὶ ἡ ξηρότης, | οὐ συμπληρωτικὴ δὲ ως ἡ τῶν III¹⁵
κοράκων μελανία καὶ ἡ τῶν κύκνων λευκότης· οὐ γὰρ συμπληροῦ τὸν
κόρακα ἡ μελανία, ως πολλάκις εἴρηται, διότι τῶν πτερῶν ἀφαιρεῖσθεις 5
μέλας μὲν οὐκέτι ἐστί, κόραξ δὲ οὐδὲν ηττόν ἐστι. καὶ ἄλλως ἐπειδὴ
μηδὲ ἐν τῷ δρισμῷ αὐτῶν παραλαμβάνομεν τὰς τοιαύτας τῶν ποιότητων
διαφοράς, εἰ μὴ που δι' ἀπορίαν πολλάκις τῶν οὐσιώδων διαφορῶν·
20 οὐδὲν γὰρ θαυμαστὸν ἀνθρώπους ὅντας μὴ ἐπὶ πάντων εὑρίσκειν τὰς
οὐσιώδεις διαφορὰς καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκάζεσθαι ἀπὸ τῶν τοιούτων τὰ 10
πράγματα χαρακτηρίζειν. εἰ τοίνυν παντὶ τῷ εἶδει ὑπάρχει καὶ συμπλη-
ρωτικὴ εἴη, λέγεται παθητικὴ ποιότης ως πάθος ἐμποιοῦσα περὶ τὴν
αἰσθησιν τὴν ήμετέραν, εἰ δὲ παντὶ μὲν τῷ εἶδει ὑπάρχει μὴ συμπληρω-
25 τικὴ δὲ εἴη, λέγεται παθητικὴ ποιότης ως ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη. εἰ δὲ 15
μὴ παντὶ τῷ εἶδει ὑπάρχει, οὗτοι πολυχρόνιος ἐστιν ἡ ὀλιγοχρόνιος· εἰ
μὲν οὖν μὴ παντὶ ὑπάρχει εἴη δὲ πολυχρόνιος, πάλιν λέγεται παθητικὴ
ποιότης ως ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη, ως ἡ ἐν ζωῷ γλυκύτης καὶ ἡ ἐκ 20
γενετῆς ωχρίασις καὶ τὸ ἐρύθημα, εἰ δὲ μὴ παντὶ τῷ εἶδει ὑπάρχουσα
30 ὀλιγοχρόνιος εἴη, εἰ μὲν μὴ ῥᾳδίως ἀποκαθίσταιτο μηδὲ εὐαπόβλητος εἴη,

2 τοῦ μὴ α 4 δύν. ἔχει coll. C 5 post τούτου add. τοῦ διαιρεῖσθαι C 6 τοῦ οι. F
9 γένος δὲ α εἶδους α post εἶδος add. ex Marc. 217 εἰ δὲ ὑπάρχουσιν εἰδη τῆς
ποιότητος ταῦτα, πῶς γένη αὐτὰ ἐκάλεσε; διὰ τὸ ἔχειν καὶ αὐτὰ ἔτερα εἰδη ὑποκάτω αὐτῶν
καὶ εἰναι ἐκείνων γένη α 14 post ξηρότης add. ex Marc. 217 δην γὰρ λόγον ἔχει ἔξις
πρὸς παθητικὴν ποιότητα καὶ διάθεσις πρὸς πάθος, τοῦτον καὶ λευκὸν πρὸς ψυχρόν· διακρι-
τικὰ γὰρ ἄμφω· καὶ μέλαν πρὸς θερμόν· συγκριτικὰ γάρ. οὐ μέντοι ταῦτα εἰστι ταῦτα α
16 ως πολλάκις εἴρηται οι. C (relegare videtur ad Porph. Isag. comit.) 17 οὐκ
ἔστιν ἔτι Ca 20 ἔξευρίσκειν α 22 τῷ εἶδει] ἔδει F 25 post ἐγγιν. add.
ώς ή τῶν κοράκων μελανία α 26 οὗτοι] ή C 27 ὑπάρχει οι. F 28 καὶ ή]
ή F 29. 30 ὑπάρχει ὀλιγοχρόνιος δὲ α 30 ἀποκαθίσταιτο F

λέγεται πάθος τὸ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀναφερόμενον, ὡς ἡ ἐκ μακρᾶς νόσου 111°
ωγρίασις ἢ ἡ ἐκ πολλοῦ χειρῶνος ἐγγινομένη ψυχῆς, εἰ δὲ εὐαπόβλητος 25
εἴη καὶ ῥᾳδίως καὶ παραγρῆμα ἀποκαθισταῖτο, λέγεται πάθος τὸ ὑπὸ τὸ
πάσχειν ἀναφερόμενον, ὡς ἡ ωγρότης ἡ διὰ φόβον ἄκαιρον ἢ ἡ δι’ αἰδῶ
5 ἐρυθρότης· ποιότητας γὰρ ὁ Ἀριστοτέλης οὐκ ἀξιοῖ καλεῖν τὰ τοιαῦτα,
ὅτι μὴ παρωνύμως ἀπ’ αὐτῶν λέγονται οἱ μετέχοντες. πάλιν δὲ ἡ κατα- 30
γραφὴ εὐσύνοπτον | ποιήσει τὴν διαίρεσιν. 112^r

ἢ παθητικὴ ποιότης

Ταῦτα δὲ τὰ τέσσαρα τῶν παθητικῶν ποιητήτων εἶδη οὐ μόνον περὶ σῶμα θεωρεῖται, ἀλλὰ καὶ περὶ ψυχήν· εἰ γάρ τις ἔξιν ἀρίστην ἔχει εἰς 10 ἐπιστημονικὴν ἢ ἀπλῶς εἰς λογικὴν θεωρίαν, λεγθείη ἂν τὸ τοιοῦτον παθητικὴ ποιότης ὡς πάθος ἐμποιοῦσα περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν καὶ οὐχ ὡς ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη, διότι συμπληρωτική ἐστι καὶ τελειωτική, ἢ τοιαύτη ἔξις τῆς οὐσίας τῆς ψυχῆς. πάθος δὲ ποιεῖ περὶ τὴν αἰσθησιν,

2 ἡ om. a ἐγγεν. F 3 ἥδιώς καὶ om. C: καὶ om. F ἀποκαθίσται
 τῷ F 4 ὠγρίασις a 5 γάρ] δὲ C καλ.] ποι-
 εῖν F 6 οἱ μετέχοντες om. F 7 figuram recepi ex F, nisi quod ὡς ante ἡ τοῦ
 πυρὸς et οὐ ante συμπλ. (alt.) inserui et ἐγγινομ. utrobique pro ἐγγενομ. scripsi: verba
 continua ἡ παθητικὴ ποιότης ἡ παντὶ τῷ εἰδεὶ ὑπάρχει ἡ οὐ παντὶ. καὶ ἡ ἐν παντὶ αὕτη
 συμπληρωτική ἔστι τοῦ ὑποκειμένου ἡ οὐ συμπληρωτική. καὶ ἡ ἐν οὐ παντὶ ἡ πολυγρόνιος
 ἡ ὀλιγογρόνιος, ἡ καθεξῆς δυσαπόβλητος ἡ εὐαπόβλητος. παθητικὴ ποιότης ὡς πάθος ἐμ-
 ποιοῦσα περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν ὡς ἡ τοῦ πυρὸς θερμότης. παθητικὴ ποιότης ὡς
 ἀπὸ πάθους ἐγγινομένη ὡς ἡ ἐκ γενετῆς ὠγρίασις. πάθος τὸ ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀναφερόμενον
 ὡς ἡ ἐκ μακρᾶς νόσου ὠγρίασις. πάθος τὸ ὑπὸ τὸ πάσχειν ἀναφερόμενον ὡς ἡ δι' αἰδῶ
 ἐρυθρότης C: om. a 9 τὸ σῶμα et τὴν φυγὴν a eis scripsi: καὶ libri
 10 ἡ om. Ca post λεγθεῖν add. εἴη C τοῦτον F 12 ἐγγινομένην F
 καὶ τέλ. ἐπειγ. εο[ll]. C

οὐ τὴν σωματικήν δῆλον, ἀλλὰ τὴν θείαν λεγομένην καὶ λογικήν· λεγόμεθα 112^a
γοῦν αἰσθάνεσθαι λόγων καὶ ὅβρεων, κατὰ ψυχὴν δῆλονότι καὶ οὐ κατὰ 11
τὰς σωματικὰς αἰσθήσεις. τοὺς δὲ κατά τινα κρᾶσιν σωματικὴν μανικούς
ἢ ὄργηλους ἢ τινας τοιούτους εἴποι ἀν τις παθητικὴν ἔχειν ποιότητα ὡς
5 ἀπὸ πάθους ἐγγινομένην, τοὺς δὲ διὰ νόσου τοιούτους γενομένους πάθος 15
ἔχειν τὸ ὑπὸ τὴν ποιότηταν ἀναφερόμενον. τοὺς δὲ διὰ τινα περίστασιν
ἐκ συναρπαγῆς ὄργισθεντας ἢ τι τοιοῦτον παθόντας εἴποιμεν πάθος 25
τὸ ὑπὸ τὸ πάσχειν ἀναφερόμενον. δῆλον δὲ ὅτι καταχρώμενοι τοῖς ὄνό-
μασι ταῦτα φαμεν, ἐπεί τοί γε κυρίως ὑπὸ τὴν ἔξιν καὶ τὴν διάθεσιν 20
10 ταῦτα πάντα ἀνάγεται.

Διγῶς δὲ ἐκληπτέον τὰς παθητικὰς ποιότητας· ἢ γάρ ἀπὸ τοῦ τὸ
ὑποκείμενον πεπονθέναι καὶ ἀπὸ πάθους αὐτῷ ποιότητά τινα ἐγγενέσθαι
παθητικὴν ποιότητα λέγεται ἔχειν ἢ ἀπὸ τοῦ τὴν αἰσθήσιν ἥμων πάσχειν 25
κατὰ τὴν τούτων τῶν ποιοτήτων ἀντίληψιν, αὐτὰς δὲ μὴ κατὰ πάθος
15 ἐγγενέσθαι, οἵτις ἀν ὑπάρχωσιν, ἀλλὰ φυσικῶς, ὕσπερ ἐπὶ τοῦ πυρός· οὐ
γάρ κατὰ πάθος ἐγγέγονε τῷ πυρὶ ἡ θερμότης· οὐσιωδῶς γάρ ὑπάρχει
αὐτῷ καὶ εἰδοποιὸς αὐτοῦ ἐστιν. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ μέλιτος γλυκύ- 30
τητος ἔχει ἢ τῆς ἐν χιόνι λευκότητος | καὶ τῶν τοιούτων. ἢ μέντοι 112^b
λευκὴ σὰρκὲ ἀπὸ πάθους τὴν λευκότητα ἔχει· συμβέβηκε γάρ τὸ λευκὸν
20 αὐτῇ καὶ οὐκ οὐσιωδῶς αὐτῇ ὑπάρχει οὐδὲ εἰδοποιὸν αὐτῇ ἐστιν. ὡσαύ-
τως καὶ ἐπὶ τοῦ μέλανος ἐροῦμεν καὶ ἐπὶ τοῦ γλυκέος ζωμοῦ καὶ τῶν 5
τοιούτων. πάσχει μὲν οὖν καὶ ἐπὶ τούτων ἡ αἰσθήσις, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ κυριώ-
τερόν ἐστιν ἐπὶ τούτων τὸ ἀπὸ πάθους ἐγγενέσθαι αὐτοῖς λέγειν ἢ τὸ
πάθος ἐμποιεῖν, διὰ τὸ προηγουμένως τοῦτο αὐτοῖς ὑπάρχειν δευτέρως δὲ
25 καὶ τὸ πάθος ἐμποιεῖν, ἀπὸ τοῦ κυριωτέρου αὐτὰ ἐκαλέσαμεν· ἐφ' ὃν γάρ 10
ἐστιν ἄμφω, ἐπὶ τούτων ἄμεινόν ἐστιν ἵσως ἀπὸ τοῦ κυριωτέρου τὴν ἐπί-
κλησιν τῆς παθητικῆς ποιότητος γίνεσθαι. καὶ ἐπὶ τοῦ μέλιτος οὖν ἐπειδὴ
ἡ γλυκύτης οὐκ ἀπὸ πάθους αὐτῷ γίνεται (χαρακτηριστικὴ γάρ ἐστιν αὐτοῦ),
διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ τῆς αἰσθήσει πάθος αὐτὴν ἐμποιεῖν παθητικὴ ποιότητα 15
30 λέγεται. |

1 an δῆλονότι? (cf. Arist. Pol. p. 1313a18) 2 γοῦν] γάρ C: οὖν F κατὰ (alt.)
οιν. C 3. 4 ὄργ. ἢ μαν. coll. F 7 εἴποιμεν ἀν α 8 πάσχειν] πάθος F
8. 9 ὄνόμασι] τοιούτοις F 9 τὴν (alt.) οιν. C 10 ἀνάγονται πάντα C: ἀνάγεται
πάντα α 11 παθητ. ταῦτας C γάρ οιν. F 11. 12 τὸ ὑποκείμενον F
15 ἐγγίνεσθαι C ὑπάρχουσι F 16 κατὰ πάθος γάρ coll. C ἐγγίνεται C: ἐγγέγονει α
16. 17 αὐτῷ ὑπ. coll. α 19 ἔχει τὴν λευκ. coll. F 19. 20 αὐτῇ τὸ λ. coll. α
20 ὑπάρχοι F 20. 21 ὡσαύτως δὲ α 21. 22 ante τῶν τ. add. ἐπὶ F
22 τούτων] τούτοις C 24 τὸ τοῦτο Ca ὑπάρχει α 25. 26 αὐτὰ—κυριω-
τέρου οιν. Fa 27 φαμὲν γίνεσθαι F γίνεσθαι αυτε τῆς παθ. coll. C 28 γάρ]
δὲ F 29 τῇ οιν. F αὐτὴν πάθος coll. C 30 post λέγεται add. ex Marc. 217
παθητικαὶ δὲ ποιότητες λέγονται. ἢ παθητικὴ ποιότης διχῶς· ἢ ἐν ψυχῇ ἢ ἐν σώματι. ἢ
ἐν ψυχῇ ἢ παντὶ τῷ εἶδει, ὡς τοῖς λέοντιν ὁ θυμός, ἢ τισί, καὶ ἢ ἀπὸ πάθους τινὸς ἐκ
γενέσεως, ὡς ἡ μανία, ἢ ἀπὸ συμπτώματος, ὡς οἱ πανοῦργοι. καὶ ἡ ἐν σώματι ἢ παντὶ τῷ
εἶδει ὑπάρχει, ὡς τῇ χιόνι ἡ λευκότης, ἢ τισί. [καὶ ἡ ἀπὸ πάθους τινὸς ἐστιν ἐκ γενέσεως, ὡς

p. 9b11 "Οτι μὲν οὖν γίνονται διὰ πάθος πολλαὶ μεταβολαὶ 113^r
χρωμάτων, δῆλον.

Εἰπὼν τὰ χρώματα παθητικὰς ποιότητας εἶναι τῷ ἀπὸ πάθους 25
ἐγγένεσθαι αὐτάς, κατασκευάζει καὶ δείκνυσιν οὗτως ἔχον. |

5 p. 9b19 "Οσα μὲν οὖν τῶν τοιούτων συμπτωμάτων.

113^v

Τὰ χρώματα συμπτώματα εἰπεν εἶναι διὰ τὸ ἄλλοις πάθεσιν ἐπει- 25
συμβαίνειν, ὡς τῇ μακρῷ νόσῳ ἐπεται ή ὠχρίασις. ἔστι δὲ καὶ τι χρῶμα
οὐσιῶδες, ὡς τὸ λευκὸν τῷ ψυμψυθίῳ η τῇ χιόνι καὶ τὸ ἐρυθρὸν τῷ
αἷματι καὶ τὸ μέλαν ἐν τῷ τῇσι σηπίας χυμῷ.

10 p. 9b27 'Ομοίως γάρ ποιοὶ κατὰ ταῦτα λεγόμεθα.

Ποιότης καθ' ην ποιοί τινες εἶναι λέγονται· εἰ οὖν οὐ λέγονται ποιοὶ 30
ἀπὸ τῶν εὐαποβλήτων πάθῶν, δῆλον ὅτι οὐδὲ ποιότητες ταῦτα λέγονται. 114^r

p. 9b33 'Ομοίως δὲ τούτοις καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν παθητικαὶ
ποιότητες καὶ πάθη λέγονται.

15 Οὐ μόνον γάρ περὶ τὸ σῶμα θεωροῦνται αἱ παθητικαὶ ποιότητες καὶ
τὰ πάθη, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ψυχήν.

τοῖς αἰθίοψιν η μελανία. η οὐκ ἀπὸ γενέσεως, ἀλλὰ ὑστερον ἀπὸ πάθους ἐγένετο. τοῦτο δὲ
διγός· η πάθος ἐμποιεῖ, ὡς ὁ πυρετός, η οὐκ ἐμποιεῖ, ὡς η ωχρότης. λευκότης δὲ καὶ
μελανία καὶ αἱ ἄλλαι χροιαὶ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς εἰρημένοις. οὐ ποιοῦσι φῆσι πάθος παρ-
άνυμον ἔαυταῖς· οὐ γάρ λευκαίνεται ὁ λευκὸν ὄρῶν, ὡς γλυκάζεται καὶ θερμαίνεται ὁ γλυ-
κέος καὶ θερμοῦ ἀντικαρβανόμενος. εἰ ἔστι δὲ παθητικὴ ποιότης η λευκότης καὶ μελανία,
ἐκ ποιού πάθους ἐγένετο καὶ τί πάθος ἐμποιεῖ; η μὲν λευκότης ἀπὸ πάθους ἔστι ψυχροῦ, η
δὲ μελανία θερμοῦ. ποιοῦσι δὲ πάθη οὐ περὶ τὸν ἔχοντα, ἀλλὰ περὶ τὴν ὅψιν τοῦ ὄρῶντος.
γέ μὲν γάρ διακρίνει τὴν ὅψιν. η δὲ συγκρέει α 1 πάθους CF 3 παθητικὴν
ποιότητα C τῷ] τὸ F 4 post ἔχον add. ex Marc. 217 οἱ φοβηθέντες γάρ φοριν
ωχριῶσι τοῦ φιλίου αἵματος τῇ φύσει καταφεύγοντος ἐπὶ τὴν οἰκείαν πηγὴν τὴν καρδίαν ὡς
ἀκρόπολιν ἵσχυράν τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς καὶ διὰ τοῦτο τελευταίαν πάντων φιειρομένην. εἰ
γάρ καὶ τὰ καρδιούλκουμενα ζῆ καὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας, ἀλλὰ διὰ τὸ ἔχειν τὰς ἀρτηρίας
ἀπὸ αὐτῆς οὔσας. μία δὲ κράσις ποιεῖ καὶ τὸ πρὸς καιρὸν ωχρὸν καὶ τὸ ἐκ γενετῆς. ἐνδείξ
γάρ αἵματος γίνεται, ὥσπερ πλεονεξίᾳ αἵματος καὶ τὸ ἐκ γενετῆς ἐρυθρὸν ποιεῖ καὶ τὸ πρόσ-
καιρον. αἰδουμένη γάρ η φύσις προβλήματι τῷ φιλίῳ ἔωτῇ πέγρηται, δίκην τῶν ἐπιτεθέντων
τὰς χειρας τοῖς ὀφθαλμοῖς. ἵνα μὴ θεάσωνται ἡ μὴ δεῖ, μονονοῦ διδοῦσα λέγειν ἡμῖν τὸ Πάν-
τιν δὲ μάλιστα αἰσχύνεο σαυτόν α 5 οὖν ομ. F 7 ωχρότης F 8 τῷ φιμ.
τὸ λ. coll. F φυμψυθίῳ C 10 15 γάρ φῆσι α 10 καὶ κατὰ α 11 ποιό-
της δὲ Fa 13 τὴν ομ. F 14 λέγεται Arist. 15. 16 αἱ et τὰ ομ. a

p. 9b35 "Οσα τε γάρ ἐν τῇ γενέσει εὐθὺς ἀπό τινων παθῶν 114r
δυσκινήτων γεγένηται, ποιότητες λέγονται. 11

"Ωσπερ γάρ ή ἐν τῷ Αἰθίοπι μελανίᾳ ἐκ γενετῆς οὖσα παθητικὴ⁵
ποιότητες λέγεται, οὗτως καὶ η ἐκ γενετῆς ἔκστασις καὶ η ὄργη παθητικὴ⁵
ποιότητες λέγεται.

p. 10a2 'Ομοίως δὲ καὶ δσαι ἄλλαι ἔκστάσεις μὴ φυσικαί, ἀλλ'
ἀπό τινων ἄλλων συμπτωμάτων γεγένηται. 16

Πάλιν ὕσπερ η ἀπὸ μακρᾶς νόσου γενομένη ἄχροια λέγεται παθητικὴ²⁵
ποιότητες, οὗτως καὶ η ἀπό τινος συμπτώματος ἔκστασις η ἄλλο τι
10 τοιοῦτων παθητικὴ ποιότητες λέγεται. |

p. 10a12 Τέταρτον δὲ γένος ποιότητος σχῆμα τε καὶ η περὶ 114v
ἔκαστον ὑπάρχουσα μορφή.

Τέταρτον τοῦτο εἶδος ποιότητος. γένος δὲ πάλιν φησὶν ἀντὶ τοῦ 10
εἶδος. ἔστι δὲ σχῆμα καὶ μορφή. ἐπὶ πλέον δὲ τὸ σχῆμα τῆς μορφῆς.
15 πᾶσα γάρ μορφὴ καὶ σχῆμα καὶ μορφὴν ἔχει, οὐ πᾶν δὲ τὸ ἔχον σχῆμα
καὶ μορφὴν ἔχει. διὰ τοῦτο γάρ προέταξε τὸ σχῆμα τῆς μορφῆς, ἐπειδὴ
κυριώτερον καὶ καθολικώτερον. ἐλέγετο δὲ καὶ πρώτην ὅτι τὸ μὲν σχῆμα 15
ἐπὶ ἀψύχων θεωρεῖται η φανταστῶν, η δὲ μορφὴ ἐπὶ ἐμψύχων ἥτοι φυσι-
κῶν, καὶ ὅτι εἰ καὶ ἐπὶ ἀψύχων ποτὲ φέροιμεν τὸ τῆς μορφῆς ὄνομα,
20 καταγρηστικώτερον τοῦτο ποιοῦμεν διὰ τὸ μιμήματα εἶναι τῶν ἐμψύχων.
καὶ ταῦτα δὲ ποιότητες εἰκότως, ἐπειδὴ διάκεινται πως κατὰ ταῦτα τὰ 20
μετέχοντα καὶ ἀπ' αὐτῶν ὀνομάζεται.

1 τε οι. Arist.	2 γεγ. δυσκ. coll. a	γεγένηται Fa	4 καὶ (prius) οι. C
καὶ η] η Fa	6 ἄλλαι οι. Arist.	7 ἄλλων οι. F	8 ὕσπερ a Αμμον.: ως CF
ἄχροια] ώγρία C	9 ποιότης ἐστίν (λέγεται οι.) C	10 post λέγεται add. ex Marc. 217	
"Οσα δὲ ἀπὸ ῥαδίως διαλυομένων καὶ ταχὺ ἀποκαθισταμένων γίγνεται, πάθη λέγεται, ποιότητες δ' οὐ. Τὸ οὖν λέγονται ποιοὶ τινες κατὰ ταῦτα ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐπιδέχονται τὸν ὄρον τῆς ποιότη- τος, καὶ ποιοὶ κατ' αὐτὰς λέγονται οἱ μετασχόντες. οὐ γάρ ἐρυθρίας η ώγρίας ὁ ἐν τῷ καιρῷ μόνῳ τῆς αἰδοῦς η τοῦ δέους ἐρυθρὸς η ώγρὸς γεγονώς. οὐ λέγονται δέ, ἐπειδὴ οὐδὲ ἀναμένει τὴν προσηγορίαν η μεταβολή, ἀλλ ἀνάγεται τὰ πάθη ταῦτα ὑπὸ τὸ πάσχειν. Ηρυ- θριακέναι γάρ καὶ ώγριακέναι μόνον λέγεται καὶ πεπονθέναι τι, ἀπερ ἐστὶ πάσχειν. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἐν ψυχῇ φησιν. οὐ γάρ ὀργήλος ὁ ἐν τῷ λυπεῖσθαι μόνον ὀργισθείς α			
13 τῆς ποιότ. C	14 εἶδος C	16 γάρ οι. C	17 ἐλέγετο] p. 137,20 sq.
18 θεωρεῖται—ἐμψύχων οι. F	19 ποτὲ φέρ.] πολλάκις φέρεται C		20 μί- μηρα a
τῶν οι. F		21 εἰκότες C	

p. 10a12 Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις εὐθύτης καὶ καμπυλότης, καὶ εἰ III^ν
τι τούτοις ὅμοιόν ἐστι.

Απὸ γὰρ εὐθύτης παρωνύμως εὐθεῖα γραμμὴ λέγεται, ἀπὸ δὲ τῆς
καμπυλότης η̄ καμπύλη, καὶ ἔστι πάθη τῆς γραμμῆς η̄ εὐθύτης καὶ η̄
οἱ καμπυλότης· Ιστέον γὰρ ὅτι τεσσάρων τούτων ὄντων ἐφεξῆς ἀλλήλοις, τοῦ 30
τε | σημείου καὶ τῆς γραμμῆς καὶ τῆς ἐπιφανείας καὶ τοῦ σώματος, τὸ 115^τ
μὲν σημεῖον ἀτε ἀμερὲς ὃν οὔτε πάθος ἀνεδέξατο οὔτε σγῆμα, πολλῷ δὲ
πλέον οὐδὲ μορφὴν, η̄ δὲ γραμμὴ μίαν ἔχουσα διάστασιν πάθος μόνον
ἀνεδέξατο (η̄ γὰρ καμπύλη ἐστὶν η̄ εὐθεῖα η̄ εἰ τις ἀλληλαγέται), η̄ δὲ 5
10 ἐπιφάνεια δύο διαστάσεις ἔχουσα, τήν τε κατὰ μῆκος λέγω καὶ πλάτος,
καὶ πάθος ἀνεδέξατο καὶ σγῆμα. πάθη μὲν οὖν ἔστι τῆς ἐπιφανείας τὸ
στενόν τε καὶ τὸ πλατύ, σγῆματα δὲ τρίγωνον η̄ τετράγωνον καὶ δια-
τοιαῖς· διότι γὰρ πᾶσα ἐπιφάνεια ὑπὸ γραμμῶν περιέγεται (ἐπιφανείας 10
γάρ, φησὶν Εὐκλείδης, πέρατα γραμμα!), διὰ τοῦτο εἰκότως καὶ σγῆματα
15 ἀνεδέξατο· τὰ γὰρ σγῆματα ἐκ γραμμῶν σύγκειται. τὸ μέντοι σῶμα τὰς
τρεῖς ἔχον διαστάσεις, τήν τε κατὰ μῆκος καὶ βάθος καὶ πλάτος, καὶ πάθη 15
ἀνεδέξατο καὶ σγῆματα καὶ μορφάς· πάθη μὲν τὸ παχύ τε καὶ λεπτόν, σγῆ-
ματα δὲ διότι η̄ κυρικόν ἐστιν η̄ κυλινδρικὸν η̄ τι τοιοῦτον. ἀλλὰ δὴ καὶ
μορφὴν ἐπιδέχεται τὸ ἔμβυγον σῶμα.

20 p. 10a16 Τὸ δὲ μανὸν καὶ τὸ πυκνὸν καὶ τὸ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον 25
δέξειε μὲν ἀν ποιόν τι σημαίνειν. ἔστιν δὲ ἀλλότρια τὰ τοιαῦτα
εἶναι τῆς περὶ τὸ ποιὸν διαιρέσεως· θέσιν γάρ τινα μᾶλλον φαί-
νεται τῶν μορίων ἐκάτερον δηλοῦν. |

Διότι γὰρ διάκειται πως κατὰ τὴν μάνωσιν η̄ τὴν πύκνωσιν καὶ 115^τ
25 τὴν τραχύτητα καὶ τὴν λειότητα καὶ ἀπ’ αὐτῶν ὀνομάζεται τὰ μετέχοντα, οἱ
δέξαν τινὰ ἔχουσι ποιητήτων. οὐκ ἀληθῆς δὲ τοῦτο, ὅπὸ τὸ κεῖσθαι δὲ
μᾶλλον ἀναγθήσεται· θέσιν γάρ τινα σημαίνουσι πυκνὸν γάρ ἐστιν οὐ
τὰ μόρια σύνεγγρυς κεῖται ως μὴ δύνασθαι δέξασθαι ἑτερογενές σῶμα,

5 ιστέον γάρ οι. C	γάρ] δὲ a	7 ἦτε οι. C	9 ἐπεδέξ. F
εἰ] η̄ CF	10 ante πλάτος add. κατὰ C	11 ἐδέξ. C	14 εὐκλ. φησίν coll. F
(cf. Euclidis def. VI)	εἰκότως] ὄντως C	15 σύγκεινται F	17 ἐδέξα- το a
μορφὴν C	λεπτόν ex γαλεπόν corr. F	18 κυβιστικόν C:	κωνι- κόν F
19 post σῶμα add. ex Marc. 217 διὰ τί δὲ προσέθηκε· καὶ εἴ τι τούτους ὅμοιόν ἐστι; διὰ τὰ ἄπιρα τὰ μεταξὺ εὐθέος καὶ περιφεροῦς περὶ τὸ μᾶλλον καὶ ηττον θατέρου μετέχειν, τουτέστιν ἐλικοειδῆ πάντα. ποιητεῖς δὲ ταῦτα· δι’ αὐτὰς γάρ ποιά τινα λέγεται τὰ μετασχόντα. τρίγωνον γάρ καὶ τὸ μετεχόμενον καὶ μετέχον καὶ εὐθὺ καὶ καμπύλον καὶ ἐλικοειδές a	21 μὲν οι. F	ρυστὸν add. φησί F	
22 κατὰ] περὶ F	25 ὀνομάζονται F	26 ante οὐκ add. φησίν a	
27 ἀναγθήσονται Fa	28 σῶμα] ὄνομα F		

μανὸν δὲ τὸ διεστηκότα ἔχον τὰ μόρια ως δύνασθαι δέξασθαι ἑτερογενὲς 115^v σῶμα. πάλιν λεῖον λέγομεν τὸ ἵσα ἀλλήλοις ἔχον τὰ μόρια καὶ ἵσως 11 ἐξέχοντα, τραχὺ δὲ τὸ ἄνισα ἀλλήλοις κατὰ τὰς ἔξοχὰς ἔχον τὰ μόρια, οἷον λεῖον μὲν τὸ μῆλον (όμαλὴ γὰρ τούτου ἐστὶν η ἐπιφάνεια), τραχὺ 5 δὲ τὸ πρόσωπον, διότι ἐξ ἀνωμάλων καὶ ἀνίσων σύγκειται μορίων, στό- 15 ματος καὶ βινδὸς καὶ δρυμαλιμῶν καὶ τῶν λοιπῶν τῶν μὲν προπετῆ ἐχόντων τὴν θέσιν τῶν δὲ, κοιληγόν· οὐκοῦν θέσιν τινὰ μᾶλλον φαίνεται τὰ μόρια αὐτῶν δηλοῦντα. καὶ τὸ μὲν τραχὺ καὶ τὸ λεῖον δύσολογουμένως ὑπὸ τὸ 10 κεῖσθαι ἀνάγονται διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας, μανὸν δὲ καὶ πυκνὸν ἐνταῦθα 20 μόνον ἔλαβε τὸ ἐξ ἐπιτεγχήσεως· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ὑπὸ τὸ κεῖσθαι ἀναγόμενον, οἷον εἴ τις τὸν ἴμαντα ἐκτείνας μανὸν ποιήσει· οὐ γὰρ ὅλος δι’ ὅλου μανοῦται, ἀλλά τινων μορίων αὐτοῦ η θέσις ἀμείβεται τῷ μᾶλλον ἀφεστηκέναι ἀλλήλων. πάλιν εἴ τις τὴν γεῖρα πληρώσεις καρύων, τὸ ἐκ 25 πάντων σῶμα μανὸν λέγεται παρὰ τὸ μὴ ἐν εἶναι· μανὸν γὰρ λέγεται τὸ 15 μὴ ἐν ᾧ. δύσοίως δὲ καὶ τὸ πυκνόν· ἐάν γὰρ νοήσωμεν τὰ κάρυα συντεθρυμμένα, τὸ ἐκ πάντων σῶμα πυκνὸν ἔσται. καὶ πάλιν εἴ τις τὸν πόκον τῶν ἐρίων συνεσφιγμένον καὶ πεπυκνωμένον διαξαίνων | ἀραιὸν 116^r ποιήσει, μανὸν λέγομεν. καὶ ταύτην μὲν τὴν τεχνικὴν μάνωσιν η πύκνωσιν ὑπὸ τὸ κεῖσθαι εἰκότως ἐνταῦθα ἀνάγει ως πρὸς εἰσαγομένους 20 διαλεγόμενος, διότι κατὰ τὴν τῶν μορίων θέσιν η πυκνὰ η ἀραιὰ ταῦτα λέγονται. οὐκ εἰσὶ δὲ ποιότητες, μήτε φυσικὴν ἔχοντα τὴν μάνωσιν η πύκνωσιν μηδὲ ὅλα δι’ ὅλων η πυκνὰ ὄντα η μανά, ἀλλὰ κατὰ μόνην τὴν τῶν μορίων θέσιν, οὐχὶ δὲ καὶ αὐτῶν τῶν μορίων ἀναδεξαμένων τὴν δύσιαν τῷ ὅλῳ μάνωσιν.

25 Ἐν δὲ τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει ποιότητα εἶναι βούλεται τὴν φυσικὴν μάνωσιν η πύκνωσιν τὴν περὶ ἐν καὶ τὸ αὐτὸν καταγινομένην ὑποκείμενον· 10 οἷον τὸ ὅδωρ φυσικὴν ἔχον πυκνότητα καὶ ὅλον δι’ ὅλου ἑαυτοῦ πυκνὸν ὃν ἐὰν ταύτην ἀποβαλὸν ἀραιωθῆ, ἀηρ γίνεται, διὸ τὸ ζεστιαῖον ὅδωρ ποιήσεις τυχὸν δεκαζεστιαῖον δέρα. καὶ τοῦτο γίνεται οὐκ εἰς μικρὰ 30 μόρια τοῦ ὅδατος κατακερματιζομένου, ὥσπερ εἴ τις κονιορτοῦ τὴν χεῖρα 15 πληρώσας βίψειεν ἐν δέρι καὶ πλεῖστον καταλάβοι τόπον ὁ κονιορτὸς τῷ

1. 2 μανὸν—σῶμα ομ. F	2 ante ἔχον add. κατὰ τὰς ἔξοχὰς a	5 ἀνωμάλλων F
7 ἐκφαίν. C	8 δηλοῦντα a Λαμπον.: δηλοῦν codd.	
9 ἀνάγεται C	10 μόνον ομ. C	11 ὅλως Fa
12 η θέσις αὐτοῦ coll. C	τῶ] τὸ F ¹	13 ἀφεστῶτα C
λοις F πληρώσει C	14 εἶναι] ὃν Ca	15 γὰρ ομ. F
μένα C	16 πυκνὸν] μανὸν F	15. 16 συντεθη-
τέχνην F	18 μανὸν λέγομεν Laur. 72, I: ομ. CFa; sed eiusias	23 ἀναδεξαμένων τὴν in lac.
καὶ (16)—λέγομεν	19 ἐντ. εἰκ. coll. C	VII litt. om. C
in lac. VII litt. om. C	22 δι’ ὅλων] διόλου a: in	24 τῶν διαλεγόμενος τὴν in lac.
21 τῶν διόλων a	25 ἐν δὲ τῇ Φυσ. ἀκρ.] Δ 9 p. 216 b 30 sq.	VII litt. om. C
ποιότητας Fa	27 ἔχει C	26 η θέσις αὐτοῦ coll. C
έχαυτῷ C	πυκν.] ποιότη-	27 η θέσις αὐτοῦ coll. C
28 διό τὸ Paris. 2051: διότι τὸ CF: διότι a	ταῖς εἰστι-	28 διότι τὸ CF: διότι a
αῖστον] ἀραιὸν C	29 δέκα ξέστας ἀέρος a	μακρὰ C
καταλάβῃ F	τόπον] δέρα C	31 βίψει Fa

έξηγπλῶσθαι τὰ μόρια αὐτοῦ, ἐπεὶ εἰ τοῦτο ἦν, ἔδει καὶ ἡμᾶς εἰς μικρὰ 116^r διασκεδαννύντας τὸ Ὀδωρ ἀέρα ποιεῖν. εἰ δέ τις εἴποι ‘ἀλλ’ οὐ δυνάμεθα 20 ἡμεῖς εἰς λεπτότατα οὕτω καταχερματίζειν τὸ Ὀδωρ’, ἀλλ’ εἰ καὶ μὴ ἔργῳ δυνάμεθα, οὐδὲ ἀν τῷ λόγῳ ὑποθάμεθα, οὐδὲ οὕτως τοῦτο δυνατόν ἔστι; 5 τὰ γάρ μόρια πάντως τοῦ Ὀδατος ὑδάτιά ἔστι· τὰ γάρ μέρη τῷ Ὀλφ εἰσὶν ὅμοια κατ’ οὐσίαν, καὶ ἐξ ὧν ἔκαστον σύγκειται, εἰς ταῦτα καὶ διαλύεται. εἰ οὖν τὸ Ὀδωρ ἐκ τῶν ὄμοιών μερῶν σύγκειται ὑδάτων 25 (τὰ γάρ μέρη, ὡς εἴπομεν, τῷ Ὀλφ ὅμοια), καὶ εἰς ταῦτα πάντως ἀναλύομενον μερίζεται. ἔμελλε δὲ μηδὲ συνεχῆς εἶναι ὁ ἀήρ, ἀλλὰ κεναῖς 10 χώραις μεταξὺ διαλαμβάνεσθαι· ἀνάγκη γάρ ἡ συνεχῆς εἶναι τὰ μόρια τοῦ Ὀδατος ἡ διηρῆσθαι· ἀπτεσθαι γάρ ἀδύνατον· ἀπτόμενα γάρ | εὐθὺς 116^v συνεχῆς γίνεται διὰ τὴν ὑγρότητα. εἰ μὲν οὖν διηρηται, οὐ συνεχῆς ὁ ἀήρ, ὅπερ ἔστιν ψεῦδος καὶ παρὰ τὴν ἐνάργειαν. εἰ δὲ συνηρηται, Ὀδωρ ἔσται πάλιν τὸ Ὀλον καὶ οὐκ ἀήρ. ὅστε οὐ καταχερματίζόμενον τὸ Ὀδωρ 15 ποιεῖ τὸν ἀέρα. ἀλλὰ πάντῃ τρεπόμενον καὶ ἀλλοιούμενον. ὅτι δὲ ποιότητας 5 τέσ εἰσι ταῦτα, σαφῶς δείκνυσιν ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Φυσικῇ· λέγει γάρ ὅτι δισπερ τὸ σῶμα ποιοτήτων διν δεκτικὸν μεταβάλλει κατὰ ταῦτα καὶ¹ διλον ἔκατὸν ἐκ λευκοῦ μέλαν γιγόμενον καὶ ἐκ μέλανος λευκόν, οὕτως ἐπειδὴ καὶ ἡ μανότης καὶ ἡ πυκνότης εἰσὶ ποιότητες, εἰκότως καὶ 20 κατὰ ταῦτα τὸ σῶμα μεταβάλλει, καὶ δειγόμενον μὲν πυκνότητα γίνεται Ὀδωρ, ἔτι δὲ μᾶλλον πυκνούμενον γίνεται γῆ, μεταβάλλον δὲ ἐκ πυκνότητος εἰς μανότητα γίνεται ἀήρ, ἔτι δὲ μᾶλλον μανωθὲν γίνεται πῦρ. ἡ μὲν οὖν φυσικὴ μάνωσις ἡ πύκνωσις ἡ περὶ ἐν καταγινομένη ὑποκείμενον 15 ποιότητας ἐστίν, εἰ δὲ μὴ περὶ ἐν ἀλλὰ περὶ πλείονα σώματα καταγίνεται, 25 καὶ φυσικὴ ἡ, οὐ λέγεται ποιότητας, ἀλλὰ θέσις, οἷον ἡ τῶν ὀδόντων πυκνότης ἡ μανότης· εἰ γάρ καὶ ἐκ φύσεώς ἐστιν, ἀλλὰ τῷ μὴ περὶ ἐν γίνεσθαι ὑποκείμενον ἀλλὰ περὶ πλείονα τοὺς ὀδόντας, οὐ λέγεται ποιότητας, θέσις δὲ μᾶλλον. ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτον.

Τοῦ δὲ Ἀριστοτέλους τὴν μὲν εὐθύτητα καὶ καμπυλότητα ποιότητας 30 εἶναι λέγοντος, τραχύτητα δὲ καὶ λειότητα μηκέτι ποιότητας, θέσιν δὲ μόνην τῶν μορίων εἶναι τὸ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον, ὡς ἔφθημεν εἰπόντες, 25 ἀποροῦσί τινες ὅτι μήποτε καὶ τὸ εὐθὺ καὶ καμπύλον θέσιν μόνην τῶν

2 σκεδαννύντα F: σκεδαννύντας α 3 λεπτότατα Paris. 2051: λεπτότητα Cfα
οὕτω om. C 4 οὐδὲ ἀν] ἀλλ’ οὐν C 5 ὑδάτιά]
ὑδατά C 6 εἰς ταῦτα] ἐνταῦθα F 7 γοῦν C 8. 9 ὄμοιών a: ἴδιων codd.
μορίων C 8 εἰρηται a 9 μηδὲ] μηδὲ a 10 καθάλους a: ἀναλόγως C 9 μηδὲ]
μὴ a 11 ἀπτεσθαι δὲ ἀδ. F 15 ποιεῖται F 16 σαφῶς om. F
δείκνυσιν ὁ Ἀρ.] cf. Zelleri Phil. Gr. II, 2³ p. 414 sq. 17 κατὰ] καὶ C
18 καθάλους a 19 ἐπειδὴ post πυκνότης coll. C 20 κατὰ
om. C 22 πῦρ γίν. coll. F 23 οὖν om. C
η] καὶ ἡ F 24 εἰ] ἡ C: ἡ a 25 οἶν]
ώς C 26 γίται F 27 καὶ om. C 28 ἀλλὰ θέσις (δὲ
μᾶλλον om.) F 29 ποιότητα C 31 ἔφθημεν εἰπόντες] p. 152,26 32 τὸ
καμπ. F

μορίων δηλοῦ, εἰπερ εὐθεῖα γραμμή ἔστιν ητις ἐξ ἵσου τοῖς ἐφ' ἑαυτῆς 116^v
σημείοις κεῖται ἡ πάλιν ἡς τὰ μέσα τοῖς ἄκροις ἐπιπροσθεῖ· δῆλον γάρ
ὅτι κανταῦθα ἡ τοιάδε θέσις τῶν τῆς γραμμῆς μορίων | ποιεῖ τὴν εὐ- 117^r
θεῖαν, ὥστε μηδὲν αὐτῆς μόριον ἐκτὸς ἡ ἐντὸς νεύειν ἀλλ' ἐπιπροσθεῖν
5 διὰ τὴν ισότητα τὰ μέσα τοῖς ἄκροις. καὶ τὸ καμπόλον δὲ μόνη τῇ τῶν
μορίων θέσει τῆς εὐθύτητος διαφέρει· τῶν γάρ μορίων αὐτῆς ἐπικαμ-
πτομένων καὶ τῶν μὲν ἐκτὸς τῶν δὲ ἐντὸς νεύοντων συμβαίνει τὴν καμ- 5
πυλότητα γενέσθαι. ἡ οὖν καὶ τὸ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον ποιότητες, ἡ εἰ
ταῦτα θέσιν μόνην τῶν μορίων σημαίνει, τὸ αὐτὸν ἀν σημαίνοι καὶ τὸ
10 εὐθὺν καὶ τὸ καμπύλον. ἡ μὲν οὖν ἀπορία τοιαύτη, ἐπιλυόμεθα δὲ αὐ-
τὴν τοῦτον τὸν τρόπον· οὐκ ἔστι ταύτον καμπύλην εἰπεῖν γραμμὴν καὶ 10
κεκλασμένην· ἡ μὲν γάρ κεκλασμένη γραμμὴ οὐκ ἀμείβει τὸ τῆς εὐθείας
εἶδος, ἡ εὐθεῖα εἴη, ἀλλὰ μόνον ἡ μία δύο γίνεται καὶ γωνίαν ποιεῖ, ἡ δὲ
καμπύλη ἄλλο τὸ εἶδος ἔχει παρὰ τὴν εὐθεῖαν· τὸ γάρ καμπύλον τὸ περι-
15 φερὲς σημαίνει. ὅτι δὲ κατ' εἶδος ἐξήλλασται ἡ περιφέρεια τῆς εὐθείας, 15
πολλαχόθεν δῆλον. πρῶτον μὲν ὅτι τῆς περιφερείας πᾶν μόριον παντὶ¹
μορίῳ ἐφαρμόζει, ὥσπερ καὶ τῆς εὐθείας πάλιν τὰ μόρια ἀπαντα ἀλλήλοις
ἐφαρμόζουσιν· οὐδὲν δὲ μόριον εὐθείας οὐδενὶ μορίῳ περιφερείας ἐφαρ-
μόζει. δεύτερον εἰ τὰ ἐξ εὐθειῶν συγκείμενα σχῆματα κατ' εἶδος διε- 20
νήνογχε τῶν ἐκ περιφερείας συγκειμένων, καὶ ἡ εὐθεῖα ἄρα τῆς περιφερείας
κατ' εἶδος ἐξαλλάσσει. ἔτι εὐθεῖα μὲν γραμμὴ οὔτε μία σχῆμα ἀποτελεῖ
οὔτε δύο, ἀλλὰ τούλαχιστον τρεῖς, διθεν πρῶτον τῶν εὐθυγράμμων σχη-
μάτων καὶ ἀπλούστατον τὸ τρίγωνον ἐκ τριῶν εὐθειῶν περιεχόμενον· ἡ 25
δὲ περιφερής μία οὖσα ποιεῖ τὸ τοῦ κύκλου σχῆμα· κύκλος γάρ ἔστι
σχῆμα ἐπίπεδον ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιεχόμενον καὶ τὰ ἐξῆς. εἰ τοίνυν
ἰδέας διαφόρου ἡ εὐθεῖα τετύχηκε καὶ ἡ περιφέρεια, οὐκ ἄρα τῇ θέσει
μόνη τῶν μορίων διενηγόγασι. τὸ μέντοι τραχὺ καὶ τὸ λεῖον | μόνη τῇ 117^v
θέσει τῶν μορίων διαφέρει. διθεν οὐδὲ ἐξαλλάσσεται παρὰ ταῦτα κατ'
εἶδος τὸ ὑποκείμενον, ἀλλὰ τοῦ αὐτοῦ μένοντος εἶδους τῆς ἐπιφανείας ἡ
30 αὐτὴ τραχεῖα καὶ λεῖα γίνεται· οἷον εἰ τετράγωνον εἴη χωρίον, εἴτα τὰ
μέν τις ὑρύξας κοιλανεῖ, τὰ δὲ ἐπεγείρει, τραχὺ γίνεται μένον τετράγωνον.
καὶ ἐὰν πάλιν τὰ τῶν μορίων ἐξέχοντα περιείσσας τὰς κοιλότητας ἀναπλη-
ρώσῃ, λεῖον γίνεται μὴ ἐξαλλάξαν τὸ τοῦ τετραγώνου εἶδος μηδὲ ποιότητα.

1 ἑαυτοῖς F 2 γάρ] δὲ a 4 ἐπιπροσθεῖναι C: ἐπιπροσθεῖ F 5 διὰ om. C: κατ' F
τὴν om. F μόνον C διαφέρειν CF 8 γίγνεσθαι a pr. ἡ Laur. 72,1: εἰ
CFA 8. 9 ἡ εἰ ταῦτα] εἰσι ταῦτα δὲ a 9 μόνην superser. C σημαίνοι
Paris. 1928: σημαίνη C: σημαίνει Fa 10 εὐθὺν καὶ τὸ καμπ.] τραχὺ καὶ τὸ λεῖον Ca
ἐπιλυσόμεθα Ca 11 τούτῳ τῷ τρόπῳ C: τὸν τρόπον τοῦτον a γρ. καμπ. εἰπεῖν
coll. C 13 ἡ a: εἰ CF 17 προσαρμόζει C καὶ εἰ a ἀλλ. ἀπαντα
coll. a 19 δεύτερον δὲ C 21 διαλάσσει (sic) C ἔτι] ὅτι C
οὔτε] οὐδὲ C 23 ἀπλούστατον Marc. 217: ἀπλουστάτων CFA περιεχόμενόν ἔστι
Ca 25 ἐπίπεδον om. CF 26 τετύχηκε ἡ εὐθεῖα coll. a 27 alt. τὸ om. F
28 παρὰ] περὶ Fa 31 ἐπεγείρη F γίνεται iter. C μένον] μὲν CF
33 μὴ] τὸ F¹

τινα προσλαβόν, ἀλλὰ μόνον τὴν τῶν μορίων ἔξαμενψαν θέσιν. ὥστε 117^γ κακῶς τὴν μὲν εὐθύτητα καὶ καρπολότητα. τοῦτ' ἔστι περιφέρειαν, ποιότητ¹⁰ τας εἰπεν δὲ Ἀριστοτέλης, τὸ δὲ τραχὺ καὶ τὸ λεῖον κατὰ μόνην τὴν τῶν μορίων διαφέρειν θέσιν.

5 p. 10a25 "Ισως μὲν οὖν καὶ ἄλλος ἀν τις φανείη τρόπος ποιότητος, ἀλλ' οὐ γε μάλιστα λεγόμενοι σχεδὸν οὗτοί εἰσι. 15

Παραδίους ἡμῖν τὰ τέσσαρα τῆς ποιότητος εἶδη ἐπάγει τὸ συμπέρασμα καὶ φησιν οὗτοι οἱ τρόποι τῆς ποιότητος. βουλόμενος δὲ ἡμᾶς μὴ ἐπαναπαύεσθαι τοῖς παρ' αὐτοῦ λεγομένοις μηδὲ ἀργοὺς μένειν καὶ ἐτερο-10 κινήτους. ἀλλ' ἔχειν τι αὐτοκίνητον καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ζητεῖν, φησὶν 20 οὗτοι ισως ἀν φανείη καὶ ἄλλος τρόπος ποιότητος. οὐκ ἔστι δὲ κατὰ ἀλκήθειαν ἑτερος παρὰ τοὺς παραδεδομένους τρόπους, ὡς η τε διαιρέσις ἔδειξε καὶ η τῶν παλαιωτέρων καὶ ἐμφρόνων ἀνδρῶν ζητησις.

p. 10a27 Ποιότητες μὲν οὖν εἰσιν αἱ εἰρημέναι, ποιὰ δὲ τὰ 25
15 κατὰ ταύτας παρωνύμως λεγόμενα.

Διαλεγθεὶς περὶ τῆς ποιότητος γὰν περὶ τοῦ ποιοῦ διαλέγεται· καὶ γάρ περὶ ἀμφοτέρων τὴν ἐπιγραφὴν ἐποίησατο. ποιότητες μὲν οὖν εἰσιν οἷον η λευκότητης η μελανία καὶ τὰ τοιαῦτα, ποιὸν δὲ τὸ μετέγον τῶν 30 ποιοτήτων. | οἷον τὸ λευκὸν σῶμα καὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ αἱ μὲν ποιότητες 118^γ μετέγονται, τὰ δὲ ποιὰ μετέγει. παρωνύμως δὲ τὰ ποιὰ ἀπὸ τῶν ποιο-τήτων λέγονται, ὡς πολλάκις εἴρηται. οὐ πάντα δὲ παρωνύμως ἀπ' αὐτῶν 5 λέγεται, ἀλλά τινα καὶ ὄμωνύμως, η οὐδὲ οὐλως ἀπ' αὐτῶν ὀνομάζεται· διὸ τοῦτο γάρ καὶ εἰπεν η ὄπωσιον.

p. 10a29 Ἐπὶ μὲν οὖν τῶν πλείστων καὶ σχεδὸν ἐπὶ πάντων
25 παρωνύμως λέγεται.

'Επειδὴ ἐν τῇ ἀργῇ τοῦ λόγου τοῦ περὶ ποιότητος εἰπεν ἐκείνην εἶναι ποιότητα ἀφ' ης παρωνύμως τὰ μετέγοντα ὀνομάζεται, ὅλοσχερέστε-ρον ἀποφηγάμενος περὶ αὐτῆς καὶ οὐκ ἀκριβῶς (οὐ γάρ πάσῃ παρακολου-15

I τινα om. F ἔξαλλάξαν C 2. 3 ποιότητα C 3 δὲ om. C alt. τὸ
om. C I θέσιν διαφ. coll. C διάθεσιν F 5 ἄλλως F ἀν om. F
6 ποιότητος om. F τοιοῦτοι a 7 καὶ τὸ συμπ. a 10 αὐτοὺς ἡμᾶς coll. F
αν καὶ καθ' ἡμᾶς αὐτ. ζητεῖν? φασὶν F 11 καὶ ἄλλος φαν. coll. F
τῆς ποιότ. C 12 post ἔτερος add. τρόπος C παραδεδ.] δεδ. F 13 ὄμο-
φρόνων C: ἐγεφρόνων a 15 κατ' αὐτὰς Fa 19 τὸ om. Fa
post σῶμα add. μέλαν γλυκὺ πικρὸν η σώφρων ψυχὴ η θυμώδης a post τοιαῦτα
add. σωματικά τε καὶ ψυχικά a 22 ὀνομάζονται F 23 καὶ om. C post
ὄπωσιον add. ἄλλως ἀπ' αὐτῶν a (fort. recte)

Θεῖ τοῦτο ποιότητι), νῦν ἀναλαμβάνει τὸν λόγον καὶ ἀκριβέστερον ἀποφαί- 118^r
νεται διτὶ ἐπὶ μὲν τῶν πλείστων ἀληθῆς ὁ λόγος τὸ παρωνύμιος ἀπὸ τῆς
ποιότητος ὄνομάζεσθαι τὰ μετέχοντα (ἀπὸ γὰρ τῆς λευκότητος ὁ λευκὸς
λέγεται καὶ ἀπὸ τῆς γραμματικῆς ὁ γραμματικός), ἐπ' ἐνίων δὲ ποιοτή- 20
5 τινων διὰ τὸ μὴ κεῖσθαι ὄντα μετέχοντα ταῖς ποιότησιν οὐ λέγεται παρωνύμιος
ἀπ' αὐτῶν τὰ μετέχοντα. | τοῦτο δὲ συμβέβηκεν ἐπὶ τοῦ δευτέρου εἰδούς 118^v
τῆς ποιότητος, τοῦ κατὰ δύναμιν καὶ ἀδύναμιαν· οὔτε γὰρ ὁ δρομικὸς
οὔτε ὁ πυκτικός, οἱ φυσικὴν τινα ἐπιτηδειότητα ἐν τούτοις ἔχοντες, παρω-
νύμιος ἀπὸ τούτων τῶν δυνάμεων λέγονται· οὐδὲ γὰρ κεῖται ὄντα μετέχοντα ταῖς 10
10 δυνάμεσι ταύταις διὰ τὸ τὴν συνήθειαν τοῖς τελείοις τῶν πραγμάτων καὶ
κατ' ἐνέργειαν οὖσιν ἐσπουδακέναι θεῖναι τὰ ὄντα μετέχοντα· τὸ γὰρ πυκτικὸς ἢ
δρομικὸς ἀπὸ τῶν κατ' ἐνέργειαν ἐπιστημῶν, τῆς τε πυκτικῆς λέγω καὶ
δρομικῆς, ὄντα μετέχονται. καὶ τί λέγω ἐπὶ τῶν δυνάμεων αἷς οὐ κεῖται 15
ὄντα μετέχοντα, δπου γε καὶ ἐπὶ τινῶν ποιοτήτων ἔχουσαν ὄντα μετέχοντα οὐ λέγεται
15 ἀπ' αὐτῶν παρωνύμιος τὰ μετέχοντα; ἀπὸ γὰρ τῆς ἀρετῆς οὐ λέγεται ὁ
μετέχων ἐνάρετος ἀλλὰ σπουδαῖος. ἐνίστε δὲ καὶ ὄμωνύμιος ἀπὸ τῶν
ποιοτήτων λέγονται τὰ μετέχοντα, ως ἀπὸ τῆς γραμματικῆς ἡ γραμματικὴ 20
γυνὴ καὶ ἀπὸ τῆς μουσικῆς ἡ μουσική. διό, ως εἶπον, ἀκριβέστερον ἥμιν
τὸν λόγον παραδίδοντας ἐνταῦθα τῆς ποιότητος προσέθηκε τὸ ἡ ὁ πωσοῦν
20 ἄλλως ἀπ' αὐτῶν.

p. 10^b 12 'Υπάρχει δὲ καὶ ἐναντιότης κατὰ τὸ ποιόν, οἷον δι-
καιοσύνη ἀδικίᾳ ἐναντίον καὶ λευκότης μελανίᾳ. |

'Ἐπὶ τὸ ἕδιον τῆς ποιότητος μέτεισι τῷ αὐτῷ κανόνι τῆς διδασκα- 119^r
λίας κεχρημένος ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν. φησὶν οὖν ἕδιον
25 ποιότητος τὸ ἐπιδέχεσθαι ἐναντιότητα. εἰκότως· κυρίως γὰρ ἡ ἐναντιότης 5
περὶ τὴν ποιότητα θεωρεῖται· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν ἡ
ἐναντιότης κατὰ τὴν ποιότητα ἐθεωρεῖτο· καὶ γὰρ ἡ οὐσία διὰ ταύτην 10
τῶν ἐναντίων ἐστὶ δεκτικὴ καὶ τῶν πρός τι τὰ ἐπιδεχόμενα τὴν ἐναντίο-
σιν ἐκ τῆς τοῦ ποιοῦ ἐλαμβάνοντο κατηγορίας. κυρίως μὲν οὖν, ως ἔφθην
30 εἰπών, ἡ ἐναντιότης περὶ τὴν ποιότητα θεωρεῖται. οὐκ ἐν πάσῃ δὲ τῇ
ποιότητί ἐστιν ἐναντιότης· ταῖς γὰρ μεταξὺ τῶν ἐναντίων ποιοτήτων 15

2 μὲν οι. a	ἀληθές ἐστι (ὁ λόγος οι.) C	τὸ] τῷ a	4 λέγεται
οι. C	7. 8 οἱ δρομικοὶ οὔτε οἱ πυκτικοὶ a	8 ἔχοντες από ἐπιτ.	
coll. C	9 τούτων τῶν] τῶν τοιούτων C	ὄντα μετέχοντα a: ὄνομα Cf	
11. 12 πυκτικὸν ἢ δρομικὸν C	13 τῆς δρομικῆς a	14 λέγονται Fa	
16 ἐνάρ.] ἀρεταῖος a	17 γραμματικῆς ἐπιστήμης a	18 εἰπεν F (cf.	
156, 23)	19 τὸ οι. C	20 post αὐτῶν add. προσέθηκε δὲ ταῦτα διὰ τὰ ἀκατονόμαστα καὶ ἑτερώνυμα a	24 κεχρημ.] χρόμενος (itera- tum) C
		22 ἡ λευκ. F	
		25 post εἰκότως add. καὶ γὰρ ἐν σώματι τὸ λευκὸν τῷ μέλανι καὶ ἐν ψυχῇ ἡ δικαιοσύνη τῇ ἀδικίᾳ καὶ ἐν τῷ συναμφοτέρῳ ἡ ὑγεία τῇ νόσῳ a	26 περὶ] κατὰ Ca
		31 ἡ ἐναντ. a	ἐναντίων οι. F
			ποιοτήτων οι. C

ποιότησιν οὐδέν ἐστιν ἐναντίον, οἷον τῷ πυρρῷ ἢ τῷ ωγρῷ ἢ τοῖς τοις 119^r οὔτοις. ἀλλ' οὐδὲ τοῖς σχήμασιν οὐδέν ἐστιν ἐναντίον, τῷ τριγώνῳ λέγω καὶ τῷ κύκλῳ καὶ τοῖς τοιούτοις. ὅμοίως δὲ καὶ τοῖς ποιοῖς ὑπάρχει ἐναντιότης· λέγεται γὰρ τὸ λευκὸν τῷ μέλανι ἐναντίον καὶ τὸ θερμὸν τῷ ψυχρῷ.

5 p. 10b 17 Ἐτι ἐὰν τῶν ἐναντίων θάτερον ἡ ποιόν, καὶ τὸ λοιπὸν ἔσται ποιόν. τοῦτο δὲ δῆλον ἐκ τῶν καθ' ἔκαστα προχειριζομένῳ τὰς ἄλλας κατηγορίας.

Δῆλον γὰρ δτι δφ' ἡγ κατηγορίαν ἀνάγεται ἔτερον τῶν ἐναντίων, 30
ὑπὸ ταύτην καὶ τὸ ἔτερον ἀναχθήσεται ἐκ τοῦ | μὴ δύνασθαι ἡμᾶς ὑπὸ 119^v
10 ἄλλην κατηγορίαν αὐτὸν ἀναφέρειν· τῶν γὰρ ἐναντίων τὸ αὐτὸν γένος
ἔστιν.

p. 10b 26 Ἐπιδέχεται δὲ καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον τὰ ποιά·
λευκὸν γὰρ μᾶλλον καὶ ἡττον ἔτερον ἔτέρου λέγεται.

"Ἐτερον παρακολούθημα τοῦ ποιοῦ τὸ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ
15 ἡττον· λευκὸν γὰρ λευκοῦ μᾶλλον λευκὸν λέγεται καὶ αὐτὸν δὲ ἑαυτοῦ 10
λευκότερον. οὐδὲ τοῦτο δὲ πᾶσι παρακολουθεῖ. εἰκότως· εἴρηται γὰρ δτι
ὅπου ἐναντιότης θεωρεῖται καὶ ἡ τῶν ἐναντίων μῖξις, ἐκεῖ καὶ τὸ μᾶλλον
καὶ τὸ ἡττον, ὅπου δὲ ἐναντιότης οὐκ ἔστιν οὐδὲ ἡ τῶν ἐναντίων μῖξις.
οὐδὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον.

20 p. 10b 30 Δικαιοσύνη γὰρ δικαιοσύνης εἰ λέγεται μᾶλλον καὶ 15
ἡττον, ἀπορήσειν ἀν τις.

"Οτι οὐκ ἐπὶ πάσης τῆς κατηγορίας ἀρμόσει τὸ λέγειν τὸ μᾶλλον καὶ
ἡττον ἐπιδέχεσθαι, δῆλον ἐξ ὧν τινες περὶ ταῦτα ἀποροῦσι, μὴ βουλόμενοι
δικαιοσύνην δικαιοσύνης εἰναι μᾶλλον καὶ ἡττον καὶ ὑγείαν ὑγείας καὶ τὰ
25 τοιαῦτα. ἀλλ' ὁ μὲν Ἀριστοτέλης οὐ διήρθρωσεν ἡμῖν τὸν περὶ | τούτων 120^r
λόγον. ἡμεῖς δὲ περὶ αὐτῶν ταῦτα φαμεν· λέγομεν γὰρ δτι τὰ μὲν ποιά
ὑμολογουμένως τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον ἐπιδέχεται κατὰ τὸν εἰρημένον

1 δγρῷ C 2 οὐδέν om. F 5 ἔτι δὲ Arist. 6 ἔστι F ἐκ τῶν
καθ' ἔκαστα om. a Arist. 6. 7 προχειριζομένοις C: προχειριζομένων F
8 γὰρ om. F ἔτερον ed. Ald. 1546: ἔκαστον CFa 10 κατηγορῶν C
12 καὶ (prius) om. Arist. 13 γὰρ om. F 15 λευκὸν (alt.) om. C: λευ-
κοῦ F αὐτὸν] ἑαυτὸν (ex ἑαυτῷ corr.) F 16 οὐ a δὲ om. C
δέ φησι a παραν. πᾶσι coll. C καὶ εἰλ. a εἴρηται] p. 75,14 17 καὶ (post
ἔκει) om. CF 18. 19 ὅπου—ἡττον om. C 18 ἡ om. F 20 εἰ om. C
λέγοιτο a 22 ὅτι δὲ a τῆς om. C alt. τὸ om. Ca 23 ἐπιδέχεσθαι] καὶ C
μὴ] οἱ C 24 δικαιοσύνης δικαιοσύνην coll. C 25 τούτου C 27 τὸ (alt.)
om. a

τρόπον, αὐτὴ μέντοι γε ἡ ποιότης ἡ λόγῳ ὄριστῃ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον 120· οὐκ ἐπιδέχεται, οἷον ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ὑγεία καὶ τὰ τοιαῦτα· δικαιο- 5 σύνη γάρ δικαιοσύνης αὐτὴ καθ' αὐτὴν οὐκ ἀν εἴη μᾶλλον καὶ ἡττον· εἰ γάρ τι μὴ ἐπιδέχοιτο τὸν τῆς δικαιοσύνης ὄρισμόν, οὐδὲ δικαιοσύνη διλως 5 ἔστιν· ὥσπερ γάρ οἵς ἐφαρμόζει ὁ τοῦ ἀνθρώπου ὄρισμός, ἀνθρωποί εἰσιν οὐδὲν ἡττον, ἐφ' ὃν δὲ καὶ τὸ βραχύτατον τῶν ἐν τῷ ὄρισμῷ μὴ 10 ἐφαρμόζει, οὐδὲ διλως ἀνθρωποί εἰσιν, ἡ τὸ λογικὸν ἡ τὸ ἐπιστήμης δεκτικὸν ως τοῖς ἀλόγοις ἡ τὸ θνητὸν ως τοῖς ἀγγέλοις, οὗτως εἴ τι μὴ ἔχοι ἀπαραλλάκτως τὸν τῆς δικαιοσύνης ὄρισμὸν ἡ τὸν τῆς ὑγείας ἡ τινος 10 τῶν τοιούτων, οὐδὲ δικαιοσύνη τὸ τοιοῦτόν ἔστιν οὐδὲ ὑγεία οὐδὲ ἄλλο 15 τῶν τοιούτων οὐδέν. τὰ μέντοι γε ποιὰ ταῦτα τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον ἐπιδέχεται, πρὸς δὲ ἔκαστον μετέχει τῆς ποιότητος εἴτε πλέον εἴτε ἔλαττον· τὸν γάρ πλέον τῆς λευκότητος μετεσχηκότα ἡ τοῦ μέλανος μᾶλλον λευκὸν λέγομεν τοῦ πλέον μετεσχηκότος μελανίας ἡ λευκότητος. ὅμοίως δὲ καὶ 20 15 δίκαιον μᾶλλον λέγομεν τὸν πλείονα τὴν πρὸς τὸ δίκαιον κοινωνίαν σπασάμενον καὶ ὑγιεινὸν τὸν ἄλλου μᾶλλον μετεσχηκότα τῆς ὑγείας, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων ὅμοίως· ὥσπερ γάρ τῆς ἐν πυρὶ θερμότητος οὐχ ὅμοίως πάντες οἱ περιεστηκότες, εἰ τύχοι, μεταλαμβάνουσιν, ἀλλ' οἱ μὲν 25 ἐγγυτέρω μᾶλλον, δισφεροὶ καὶ πλείονος ἀντιλαμβάνονται τῆς αὔρας, οἱ δὲ 20 πορρωτέρω ἡττον, καίτοι τῆς τοῦ πυρὸς θερμασίας μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οὔσης, οὕτω καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ποιοτήτων οἰεσθαι γρὴ ὅτι αὖται μὲν 30 καθ' ἔκατὰς ἀνεπίτατοι εἰσι καὶ ἀνάνετοι, | ἐν ὑποκειμένοις δὲ γινόμεναι 120· τοῖς σώμασιν, ἐν οἵς καὶ πεφύκασι μίγνυσθαι, ἡ ἐπιτείνονται ἡ ἀνίενται τῇ τῶν ἐναντίων πλεῖον ἡ ἔλαττον ἐπιμέζει.

25 p. 11a5 Τρίγωνον δὲ καὶ τετράγωνον οὐ δοκεῖ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον ἐπιδέχεσθαι, οὐδὲ τῶν ἄλλων σχημάτων οὐδέν. 5

"Ετι διὰ τούτων κατασκευάζει ὅτι οὐ πάσῃ ποιότητι ὑπάρχει τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον· οὐδὲ γάρ τῶν σχημάτων οὐδενί· οὐδὲν γάρ τρίγωνον 10 τριγώνου μᾶλλον καὶ ἡττον (ἔκατερον γάρ τούτων ὅμοίως τὸν τοῦ τριγώ- 30 νου λόγον ἐπιδέχεται) οὐδὲ κύκλος κύκλου, καὶ μυριοπλάσιος ἡ· καὶ

1 μέντοι] μέν C	τὸ (alt.) ομ. Ca	2 καὶ (pr.) ομ. F	ὑγείᾳ]
ἀδικίᾳ C	4 τι] τοι CF	5 ἐφαρμόζοι C	7. 8 ἡ τὸ λογ.—ἀγγέλοις
eicias	ώς τοῖς ἀλ. ἡ τὸ ἐπ. δεκτ. coll. a	8 εἴ τι] ἔστιν εἰ a	9 ἔχοι] δέχοιτο α
ἀπαραλάκτως C	12 ἐπιδέχονται F	μετέσχε a	τῆς τούτων ποιότητος C
13 τὸν] τὸ a	μετέχοντα C: μετεσχηκός a	τοῦ μέλ.] απ τῆς μελανίας?	
14 πλέον] μᾶλλον C	15 μᾶλλον—δίκαιον a: ομ. CF	μᾶλλον λέγ. Paris.	
2051: λέγ. μᾶλλον a	κοινωνίας CF	15. 16 σπασάμενον Paris. 2051: ἀσπα- σάμενον Ca: πανσάμενον F	σάμενον τούτων τῶν ἄλλων a
πυρᾶς a	16 ἄλλου μᾶλλον] μᾶλλον τῶν ἄλλων a	19 αὔρας]	
20 θερμότητος C	22 ἀνάν.] ἀνετοι C	24 πρὸς τῶν ἐναντίων a	
25. 26 καὶ ἡττον ομ. Arist.	28 τὸ ἡττον a	pr. γάρ ομ. C	28. 29 τριγώνου
μᾶλλον τρίγ. coll. C	29 post ἡττον add. λέγεται τρίγωνον a	τούτων] τῶν τοιού- των C	τοιού-
30 μυριονταπλάσιος Fa			

τούτων γάρ ἐκάτερος ὄμοίως τὸν τοῦ κύκλου λόγον ἐπιδέχεται. καὶ 120^η ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ ὠσαύτως. ἐφ' ων ὁ αὐτὸς λόγος ἀπαραλλάκτως 15 ἐφαρμόζει.

p. 11^a9 Τῶν δὲ μὴ ἐπιδεχομένων οὐδὲν μᾶλλον ἔτερον ἑτέρου
5 ρήθυμσεται.

"Ο βούλεται λέγειν διὰ τούτων, τοῦτό ἐστι· δεῖ. φησίν, ἐν οἷς τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον θεωρεῖται, ἐν τούτοις τὸν αὐτὸν ἐφαρμόζειν ὄρισμόν, 25 οὐκ ἀπαραλλάκτως μέντοι· εἰ γάρ ἀπαραλλάκτως ἐφαρμόζει, οὐκ ἐπιδέξονται τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον. οἷον ὑγιεινόν ἐστι τὸ συμμέτρως ἔχον πρὸς 10 ὑγείαν· οὗτος ὁ λόγος ἐφαρμόζει καὶ γυμνασίῳ καὶ σιτίοις καὶ οὔροις καὶ πλείσιν ἄλλοις. ἐπειδὴ τοίνυν πάντα τὸν αὐτὸν ὄρισμὸν ἐπιδέχονται, οὐκ 30 ἀπαραλλάκτως δέ, ἀλλὰ τὸ μὲν γυμνάσιον ως φυλακτικὸν ὑγείας, τὸ δὲ 121^η σιτίον ως ποιητικόν, τὰ δὲ οὔρα ως σημαντικά, εἰκότως καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον ἐπιδέχονται· μᾶλλον γάρ ἐρεῖς τὸ γυμνάσιον τοῦ σιτίου 15 ὑγιεινόν (τὸ μὲν γάρ τὴν οὖσαν ὑγείαν φυλάττει, τὸ δὲ τὴν ἀπελθοῦσαν 5 ἀνακαλεῖται), μᾶλλον δὲ τῶν οὔρων τὸ σιτίον· τοσοῦτον γάρ μόνον τοῦ ὑγιεινοῦ μετέχουσι τὰ οὔρα τιῷ σημαίνειν τὴν ὑγιεινὴν διάθεσιν. εἰ δὲ ἐπὶ τινων ὑπάρχει ἀπαραλλάκτως ὁ αὐτὸς ὄρισμὸς ἢ παντελῶς ἔτερος, ταῦτα τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον οὐκ ἐπιδέχεται· τὰ μὲν γάρ πάντῃ ἔτερά εἰσι, τὰ 20 δὲ πάντῃ ταῦτα, οἷον ἀνθρωπος καὶ ἵππος· οὐδὲν γάρ ἀν εἴποι τὸν ἀνθρωπὸν τοῦ ἵππου μᾶλλον ἀνθρωπὸν οὐδὲ τὸν ἵππον τοῦ κυνὸς μᾶλλον ἵππον, ἐπειδὴ ἔτερα παντελῶς εἰσιν, ἀλλ' οὐδὲ ἀνθρωπὸν μᾶλλον μῆνα πεφυκὸς εγρουσα τὸ λευκὸν καὶ συμπληρωτικὸν τῆς οἰκείας οὐσίας 25 καὶ ἀνεπίδεκτον τοῦ ἐναντίου, τὸ δὲ ἱμάτιον ἐξ ἐπιτεγγήσεως, εἰ τύχοι. 30 καὶ οὐ συμπληρωτικὸν τῆς οὐσίας οὐδὲ ἀνεπίδεκτον τοῦ ἐναντίου. καὶ ἐπὶ τοῦ μέλανος δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὠσαύτως. διὰ τοῦτο τοίνυν τὸ πολύγω-

1 ὄμοίως post λόγον coll. C	2 ἀπαραλλάκτως C	4 μᾶλλον καὶ ἡττον καὶ ἔτ. F	
4. 5 ῥηθ. ἔτερου coll. C	7 ἐν τούτοις—ἡττον (9) om. C		
8. 9 ἐπιδέχονται a	10 ἐφαρμόζει a	11 post αὐτὸν add. παρόντα (πάντα om.) F	
12 τὸ (prius) om. C	16 ἀνακαλεῖται] ἀποτελεῖται F		
μόνου C; om. F	17 τῶ] τὸ F	18. 26 ἀπαραλάκτ. C	
18 ἢ γοῦν CF	ταῦτα om. F	19 ἐπιδέχονται Ca	20 ὁ ἀνθρ. καὶ δὲ ποιησις a
εἴπη F	21 τοῦ ἵππου] ἀνθρώπου F	22 οὐδὲ τὸν ἀνθρ. a	
23 κατ'—οὐσίαν] κατὰ ταῦτην τὴν αἰτίαν π	25 ἐπεὶ καὶ C	δὲ om. Ca	
26 οὐκ om. C	27 γάρ] δὲ F	28 ως om. C	
εἰκότως] εἰ καὶ C	29 τύχη C	31 ὄμοίως F	
ἐμπεφ. C	29 et 30 ἐναντ.] μέλανος C		

νον τοῦ τριγώνου οὐ λέγεται μᾶλλον κύκλος, ἐπειδὴ οὐδέτερον τῶν εἰρη- 121^r
μένων ἐπιδέχεται τὸν τοῦ κύκλου ὄρισμόν. οὐδὲ μέντοι τῶν ἄλλων κύκλων
ἡττον κύκλος λέγεται τὸ πολύγωνον διὰ τὸν αὐτὸν πάλιν λόγον.

p. 11a15 Τῶν μὲν οὖν εἰρημένων οὐδὲν ἴδιον ποιότητος, 30
5 δμοια | δὲ καὶ ἀνόμοια κατὰ μόνας τὰς ποιότητας λέγεται. 121^v

"Ωσπερ ἐπὶ τῆς οὐσίας καὶ τῶν ἄλλων ἐποίησε, πρότερον ἀπο- 5
δοκιμάσας τὰ δοκοῦντα ἴδια καὶ ὅστερον παραδοὺς τὰ ὄντας ἴδια, οὗτως
καὶ ἐνταῦθα ἀποδοκιμάσας τὰ δύο παραχολουμένατα τοῦ ποιοῦ, τό τε
ὑπάρχειν αὐτῷ ἐναντιότητα καὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἡττον ἐπιδέχεσθαι, ὡς μὴ
10 παντὶ τῷ ποιῷ παραχολουμοῦντα, ἔκχρίνει τὸ δμοιον λέγεσθαι καὶ ἀνό- 10
μοιον· ἐπ' οὐδεμιᾶς γάρ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν τοῦτο λέγεται. οὐκ
αὐτὴ δὲ ἡ ποιότης τὸ δμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον δέχεται, ἀλλὰ τὰ ποιά·
έκαστη γάρ τῶν ποιοτήτων αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν θεωρουμένη καὶ οὐκ ἐν
ὑποκειμένῳ μίᾳ ἐστὶ καὶ ἡ αὐτῇ· πῶς οὖν ἀντὶ αὐτῆς ἑαυτῆς δμοιος 15
15 ἡ ἀνόμοιος; ἐν ὑποκειμένῳ μέντοι γενομένη τὸ δμοιον καὶ τὸ ἀνόμοιον
ἐπιδέχεται, ἡ εἰλικρινὴς ἐπὶ τῶν αὐτῶν φοιτῶσα ἡ δμοίως τὴν τοῦ ἐναν-
τίου ἐπιψιέαν ἀναδεχομένη καὶ οὗτως δμοια ἀλλήλοις κατ' αὐτὴν τὰ ὑπο-
κειμενα αὐτῇ ἀποτελοῦσα ἡ ἀνόμοια τῷ μὴ δμοίως παραγίνεσθαι ἀλλὰ 20
μᾶλλον καὶ ἡττον ἐπιδέχεσθαι ἐν τοῖς ὑποκειμένοις τὴν τοῦ ἐναντίου μῖξιν.
20 διὰ τοῦτο τούτων ἵνα ἐφαρμόσωμεν πάσῃ τῇ κατηγορίᾳ τὸ ἴδιον, ὥσπερ
ἐπὶ τῆς οὐσίας ἐποιήσαμεν, προσθέντες τι τῷ ἀποδεδομένῳ αὐτῇς ἴδιῳ
καὶ εἰπόντες ἴδιον τῆς κατηγορίας τῆς οὐσίας εἶναι τὸ τὰ ἐν αὐτῇ ἄτομα 25
μένοντα ἐν καὶ ταύτων τῷ ἀριθμῷ παρὰ μέρος τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικά,
καὶ οὗτως πάσης τῆς οὐσίας ἴδιον ἐποιήσαμεν τὸ παραχολούμημα, οὗτω
25 κανταῦθα ποιήσωμεν ἴδιον λέγοντες εἶναι τῆς κατηγορίας τῆς ποιότητος τὸ
τὰ ἐν αὐτῇ ἄτομα δμοια ἡ ἀνόμοια λέγεσθαι· οὕτω γάρ ἀν καὶ πάσῃ τῇ 30
κατηγορίᾳ ἐφαρμόσειε τὸ παραχολούμημα καὶ μόνη.

122^r

p. 11a20 Οὐ δεῖ δὲ ταράττεσθαι μὴ τις ἡμᾶς φήσῃ ὑπὲρ ποιό-
τητος τὴν πρόθεσιν ποιησαμένους πολλὰ τῶν πρός τι συγ-
30 καταριθμεῖσθαι.

'Ἐπειδὴ περὶ ποιότητος ἦν ὁ λόγος αὐτῷ τὰς δὲ ἔξεις καὶ τὰς δια-
θέσεις ὑπὸ τὴν ποιότητα ἀνήγαγεν, ἀπερ ἦν τῶν πρός τι (καὶ γάρ ὑπὸ

1 μᾶλλον κ. λέγ. (οὐ om.) C ἐπειδὴ—λέγεται (3) om. C 2 οὐδὲ] οὐ F 5 λέγον-
ται C 6 ante ἐπὶ add. καὶ F 9 ante μᾶλλον add. μὴ F 10 ἐγκρίνει CF
14 ἡ om. F εἴη αὐτῇ] εἴη ἡ αὐτῇ C 15 μέντοι] μὲν C γινομ. C τὸ (alt.) om. F
17 τὰ κατ' αὐτὴν coll. a 18 παράγεσθαι a 19 τὸ μᾶλλον a 21 ἐπὶ τῆς οὐσίας
ἐποιήσαμεν] p. 78,34 22 εἶναι τῆς οὐσ. coll. a 25 ποιήσομεν a 27 ἐφαρ-
μόσειε serpsi: ἐφαρμόσῃ Ca: ἐφαρμόσει F 29. 30 συγκαταριθμεῖν F

τὰ πρός τι αὐτὰ καὶ αὐτὸς πρότερον ἀνήγαγε καὶ τὴν ἔξιν ἐκτοῦ ἔξιν καὶ 122^r
τὴν διαθέσιν διαθετοῦ λέγων εἶναι διάθεσιν), διὰ τοῦτο αἰσθόμενος τῆς 10
ἀπορίας ἐπιλύεται αὐτὴν διχῶς, καὶ πρῶτον μὲν ἐπιπολαιότερον δεύτερον
δὲ ἀκριβέστερον. καὶ οὐ μὲν πρώτη ἐπίλυσις ὡδεῖ ἔχει.

5 p. 11^a23 Σχεδὸν γὰρ ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων τὰ γένη πρός 15
τι λέγεται, τῶν δὲ καθ' ἔκαστα οὐδέν.

Αὕτη πρώτη τῆς ἀπορίας ἐπίλυσις· φησὶ γὰρ διὰ τὰ μὲν γένη τῶν
ποιοτήτων ὑπὸ τὰ πρός τι ἀναφέρεται, τὰ δὲ εἶδη ὑπὸ τὸ ποιόν· οἷον ή 30
ἐπιστήμη τῶν πρός τι ἔστι | (γένος γὰρ ή ἐπιστήμη) καὶ λέγεται ἐπιστήμη. 122^v
10 τοῦ ἐπιστήμης, ή δὲ γεωμετρία οὐκ ἔστι τῶν πρός τι εἶδος οὐσια τῆς
ἐπιστήμης, ἀλλ' ὑπὸ τὸ ποιόν ἀναφέρεται. οὗτοί τοιούτους εἶδος
ἔχει καὶ διαθέσεως καὶ πάντων τῶν τοιούτων· η γὰρ ἔξις ἐκτοῦ ἔξις καὶ 5
τὸ ἐκτὸν τῇ ἔξιται ἐκτὸν καὶ η διάθεσις διαθετοῦ διαθέσις καὶ τὸ διαθετὸν
τῇ διαθέσει διαθετόν. η μέντοι ὑγεία η η νόσος, εἶδη δύντα τῆς ἔξεως
15 ητοι τῆς διαθέσεως, ποιότητές εἰσι· κατὰ ταύτας γὰρ ποιοί τινές ἐσμεν
καὶ παρωνύμως ἀπ' αὐτῶν λεγόμεθα γραμματικοὶ η ῥητορικοὶ η ὑγιεινοὶ
η ὑπωσιῶν ἄλλως. καὶ ἐπιστήμονες δὲ λεγόμεθα οὐ τῷ ἀπλῶς μετέχειν ἐπι- 10
στήμης ἀλλὰ τῷ μετέχειν τινὸς τῶν κατὰ μέρος ἐπιστημῶν, γραμματικῆς
η μουσικῆς η τινος ἄλλης. η μὲν οὖν ἐπιπολαιοτέρα λύσις αὕτη. ἐπιπο-
20 λαιοτέρα δέ ἔστι, διύτι τὰ γένη ἐπὶ πασῶν τῶν κατηγοριῶν ὑπὸ τὴν
αὐτὴν ἀνάγονται κατηγορίαν ὑφ' οὗ καὶ τὰ εἶδη. η δέ γε ἀκριβέστερα 15
ῶδε ἔχει.

p. 11^a37 "Ετι εἰ τυγχάνει τὸ αὐτὸ ποιὸν καὶ πρός τι δν, οὐδὲν
ἄτοπον ἐν ἀμφοτέροις τοῖς γένεσιν αὐτὸ καταριθμεῖσθαι.

25 'Ως γὰρ ο πατὴρ καὶ ο υἱὸς ἀνάγονται μὲν καὶ ὑπὸ τὴν οὐσίαν, 20
ἀνάγονται δὲ καὶ ὑπὸ τὰ πρός τι, κατ' ἄλλο μέντοι καὶ ἄλλο, οὗτως οὐδὲν
ἄτοπον καὶ τὰς ἔξεις καὶ τὰς διαθέσεις ὡς μὲν πράγματα ἀνάγεσθαι ὑπὸ²⁵
τὴν ποιότητα, ὡς δὲ σχέσιν τινὰ ἀναδεξάμενα ὑπὸ τὰ πρός τι.

1 alt. καὶ om. C	post ἐκτοῦ add. λέγειν C	2 εἶναι λέγων coll. C	3 πρό-
5 πασῶν τῶν ποιοτήτων (τοιούτων om.) F		5. 6 τῶν πρός τι a	
8 ποιοτήτων] τοιούτων a	9 καὶ λέγ. καὶ C	10 εἶδος—ἐπιστ. ante οὐκ coll. C	
11 ἀνάγεται a	12 τῶν τ. πάντων coll. F	13 τῇ om. C	14 μέντοι γε C
15 κατ' αὐτὰς C	16 pr. η om. C	17 ἄλλως om. Fa	18 τῶ] τὸ F
μουσικῆς om. C	20 ἐπὶ om. C	20. 21 τὴν αὐτὴν] ταύτην C	19 η
22 ὕδε πῃ a	23 τυγχάνοι a Arist.	21 τὴν κατ. C	
πρός τι καὶ ποιὸν coll. Arist.	25 καὶ (alt.) om. C	26 τὸ πρός F	οὗτως
οὐδὲν] ἄλλο οὐδὲ F	28 δεξάμενα C		

Περὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν.

122v

p. 1161 Ἐπιδέχεται δὲ καὶ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν ἐναντιότητα. |

Τῶν κατηγοριῶν αἱ μὲν εἰσιν ἀπλαῖς αἱ δὲ κατὰ συνδυασμὸν καὶ συμπλοκὴν τῶν ἀπλῶν τὸ εἶναι ἔχουσι. καὶ ἀπλαῖς μὲν εἰσιν αἱ εἰρημέναι τέσσαρες, η̄ τε οὐσία καὶ τὸ ποιόν καὶ τὰ πρός τι καὶ τὸ ποιόν, κατὰ συμπλοκὴν δὲ τῆς οὐσίας πρὸς μίαν τούτων η̄ πρὸς ἑαυτὴν αἱ λοιπαὶ ἔξι γίνονται. ἵνα δὲ τοῦτο γνῶμεν, λέγω δὴ ὅτι αἱ μὲν κυρίως κατηγορίαι τέσσαρες εἰσιν αἱ εἰρημέναι αἱ δὲ λοιπαὶ ἔξι ἐκ τῆς πρὸς ἄλληλα συμπλοκῆς τούτων γίνονται, ἐκ τῆς διαιρέσεως λάβωμεν τὰ εἰρημένα· τῶν ὅντων τὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ ὑφέστηκεν, ώς η̄ οὐσία, τὰ δὲ ἐν ἑτέροις ἔχει τὸ εἶναι. τῶν δὲ ἐν ἑτέροις ἔχόντων τὸ εἶναι τὰ μὲν ἐν σχέσει θεωρεῖται, οἷον τὰ πρός τι, τὰ δὲ ἀσχετά εἰσι. καὶ τῶν μὴ ἔχόντων σχέσιν τὰ μέν ἔστι μεριστά, οἷον τὰ ποσά (τοῦτο γάρ ἕδιον ἐλέγομεν τοῦ ποσοῦ εἶναι, τὸ μεριστόν), τὰ δὲ ἀμέριστα, οἷον αἱ ποιότητες. αὗται μὲν οὖν αἱ κυρίως καὶ πρώτως λεγόμεναι κατηγορίαι, αἱ δὲ ἄλλαι ἔξι γίνονται τῆς οὐσίας συμπλεκομένης | ταῖς λοιπαῖς τρισί, τῷ ποσῷ λέγω καὶ τῷ πρός τι καὶ τῷ ποιῷ, *(η̄ ἑαυτῇ)*. η̄ γάρ οὐσία τῷ ποσῷ συμπλεκομένη ποιεῖ δύο κατηγορίας, τήν τε ποτὲ καὶ τὴν ποῦ· τῷ μὲν γάρ χρόνῳ συμπλεκομένη ποιεῖ τὴν ποτέ (τὸ γάρ ποτὲ οὔτε οὐσίαν μόνως σημαίνει οὔτε χρόνον, ἀλλ' οὐσίαν ἐν χρόνῳ οὖσαν), τῷ δὲ τόπῳ συμπλεκομένη ποιεῖ τὴν ποῦ· τὸ γάρ ποῦ οὔτε τόπον μόνον σημαίνει (οὐ γάρ ἔστι τόπος ἐν τόπῳ) οὔτε μὴν οὐσίαν, ἀλλ' οὐσίαν ἐν τόπῳ οὖσαν. πάλιν η̄ οὐσία συμπλεκομένη τῷ ποιῷ ἑτέρας δύο ποιεῖ κατηγορίας, τήν τε τοῦ ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν· τὸ γάρ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν κατὰ ποιότητα γίνονται· ὁ γάρ ποιῶν εἴς τι η̄ τῷ

6 τὸ ποιὸν καὶ τὰ πρός τι coll. a

7 η̄ καὶ F

8 post γίνονται add. οἷον

ἔξι οὐσίας καὶ ποσοῦ τὸ ποῦ καὶ ποτέ, ἔξι οὐσίας καὶ ποιοῦ τὸ ποιεῖν καὶ πάσχειν, ἔξι οὐσίας καὶ τῶν πρός τι τὸ ἔχειν καὶ τὸ κεισθαι a (Marc. 217)

δὲ καὶ a γνῶμεν Marc.

217: γνωσόμεθα C: γνωσάμεθα Fa 9. 10 τούτων συμπλ. coll. a 10 τῆς om. C

post εἰρημ. add. λέγοντες C 11 ὑφεστήκασιν C ως η̄ οὐσία post εἶναι coll. F

post εἶναι add. καθ' ἑαυτὸν μὲν ὑφέστηκεν η̄ οὐσία a 12 θεωροῦνται C 14 ἐλέ-

γομεν] ef. p. 84,6 εἶναι τοῦ ποσοῦ coll. a 16. 17 συμπλ. τῆς οὐσίας coll. C

17. 18 τῶ ποιῶ καὶ τῶ πρός τι coll. C 18 η̄ ἑαυτῇ inserui (cf. v. 7 p. 164,4)

21 post οὖσαν add. ποτὲ δὲ ἔστι χρόνῳ (sic) δηλωτικὸν κατὰ τὴν τριμέρειαν αὐτοῦ, ἐνεστῶτα

παρεληγυθότα μέλλοντα a (Marc. 217) συμπλ. η̄ οὐσία a 21. 22 τὸ γάρ ποῦ οὔτε]

οὔτε δὲ τὸ ποῦ C 22 μόνως a 23 post οὖσαν add. ποῦ δὲ ἔστι τόπου δήλωσις

καὶ διαιρεῖται ἀνω κάτω δεξιά ἀριστερά ἔμπροσθεν ὅπισθεν a (Marc. 217) 24 ποιεῖν ex

ποιοῦ corr. F² τοῦ πάσχειν] τὸ πάσχειν F¹ 24. 25 τὸ γάρ—πάσχειν om. F (αἱ

superscr. F²) 25 τὸ om. a γίνεται a ποιῶν γάρ coll. C τῶ] τὸ b

Θερμαίνειν ποιεῖ ή τῷ φύχειν ἢ κατ' ἄλλην τινὰ ποιότητα, καὶ ὁ πάσχων 123^ν δὲ ἡ τῷ θερμαίνεσθαι ἢ μελαίνεσθαι ἢ κατ' ἄλλην τινὰ ποιότητα πάσχει. 20 πάλιν ἡ οὐσία τοῖς πρός τι συμπλεκομένη ποιεῖ τὸ κεῖσθαι, τὴν δὲ θέσιν 25 τῶν πρός τι ἐλέγομεν εἶναι. αὐτὴ δὲ ἔαυτῇ συμπλεκομένη ποιεῖ τὸ ἔχειν· 5 τὸ γάρ ἔχειν οὐσίας περὶ οὐσίαν σημαίνει περίθεσιν. |

'Αποδοὺς δὲ ὁ Ἀριστοτέλης τῶν τεσσάρων κατηγοριῶν τοὺς ὅρους 124^τ καὶ τὰ παρακολουθήματα. τῶν λοιπῶν οὗτοι οὔτε τοὺς ὅρισμοὺς ἀποδέδωκεν 5 οὔτε τὴν εἰς τὰ εἰδῆ διαιρέσιν, ώς ἡμῶν δυναμένων ἐκ τῶν ἥρητέντων τούτοις ἐπιστῆσαι. δεῖ οὖν ἡμᾶς ἑκάστου τὸν ὅρισμὸν ἀποδοῦναι καὶ τὴν 10 εἰς τὰ εἰδῆ διαιρέσιν. ἔστιν οὖν ποιεῖν μὲν τὸ εἰς τι ἐνεργεῖν. τούτου δὲ εἰδῆ δύο· τὸ γάρ ποιοῦν ἡ εἰς ἔαυτὸν ποιεῖ, ὥσπερ ἡ φύχη ἔαυτὴν 15 γινώσκουσα, ἡ εἰς ἔτερον, ώς τὸ πῦρ εἰς ἡμᾶς ποιεῖ θερμαῖνον ἡμᾶς. πάσχειν δέ ἐστι τὸ ὑπό τινος ἀλλοιοῦσθαι. τούτου δὲ εἰδῆ δύο· ἡ γάρ 20 15 ώς εἰς φθοράν τι ἀγόμενον πάσχει, ώς τὸ ἔύλον ὑπὸ πυρὸς κακόμενον, ἡ 25 ώς εἰς τελειότητα, ώς διαν εἴπωμεν πάσχειν τὴν ὅρασιν ὑπὸ τοῦ ὄρατοῦ. εἰς τελειότητα γάρ ἄγεται ἡ ὅρασις ὑπὸ τῶν ὄρατῶν τὴν οἰκείαν ἀπολαμβάνουσα ἐνέργειαν. καὶ ὁ μαθητὴς ὑπὸ τοῦ διδασκάλου πάσχει καὶ αὐτὸς 20 οὐ φθειρόμενος ἀλλὰ τελειούμενος. κεῖσθαι δέ ἐστι τὸ θέσιν τινὰ ἔχειν. τούτου δὲ εἰδῆ τρία, τὸ ἀνακεκλίσθαι τὸ καθῆσθαι τὸ ἐστάναι· ἡ γάρ, 25 20 ώς πολλάκις εἴρηται, τὸ ὅλον σῶμα κέκλιται καὶ λέγεται ἀνακεκλίσθαι, ἡ τὸ μέν τι κέκλιται τὸ δὲ ὄρθον ἐστι καὶ λέγεται καθῆσθαι, ἡ ὅλον ὄρθον ἐστι καὶ λέγεται ἵστασθαι. ποτὲ δέ ἐστι τὸ χρόνου δηλωτικὸν ἦτοι τὸ ἐν χρόνῳ ὅν· τούτου δὲ εἰδῆ τρία, ἐνεστῶς παρεληλυθὼς μέλλων. ποῦ δέ ἐστι τὸ τόπου δηλωτικὸν ἡ τὸ ἐν τόπῳ ὅν· τούτου δὲ εἰδῆ οὕτως. τὸ 124^τ 25 ἄνω τὸ κάτω τὸ δεξιὸν τὸ ἀριστερὸν τὸ ἔμπροσθεν τὸ ὄπισθεν. εἰκάστως δὲ

1 τῶ] τὸ F post ποιότητα add. πάσχει F¹: ποιεῖ F²: καὶ ἄλλως ποιεῖν ἐστι τὸ εἰς τι ἐνεργεῖν, καὶ ἡ εἰς ἔαυτὸν ἐνεργεῖν, ώς κοπιῶν δι' ἔαυτοῦ ὄραν ὄρμιλεῖν, ἡ εἰς ἔτερον, ώς ὁ τύπτων τυπτόμενον τύπτει a (Marc. 217) 2 δὲ om. C τῶ] τὸ F τῶ μελαίν. a post πάσχει add. πάσχειν γάρ ἐστι τὸ ὑπό τινος ἀλλοιοῦσθαι καὶ διαιρεῖται ἡ ώς εἰς φθοράν τινα ἄγεθαι ὑπεναντίου ἡ εἰς τελειότητα ώς ἡ ὅρασις ὑπὸ τοῦ ὄρατοῦ a (Marc. 217) 3 post κεῖσθαι add. κεῖσθαι δέ ἐστιν ἡ τοιάδε τοῦ σώματος θέσις καὶ διαιρεῖται εἰς τὸ ἀνακεῖσθαι καθέξεσθαι ἐστάναι a (Marc. 217) 4 ἐλέγομεν] p. 107,1 αὐτὴ Laur. 72,1: αὐτὴ C Fa ante ποιεῖ add. ἐπὶ τεγναστῷ τινι a 5 σημ.] ποιεῖ C post περίθεσιν add. τοῦτο δὲ τὸ τεγναστὸν ἡ ὅλον ἐν δηλητῇ οὐσίᾳ, ώς ὁ χιτῶν τῷ σώματι, ἡ ὅλον ἐν μέρει, ώς ὁ δακτύλιος ἐν τῷ δακτύλῳ καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρί. τιμ ex Marc. 217 τὸ γάρ ἔχειν τριχῶς· ἐν φύχῃ ώς ἔξις, ἐν σώματι ώς οὐλή, περὶ σῶμα ώς ιμάτιον χιτῶν ὑπόδημα ὅπλα a 6 δὲ] γάρ F τοὺς λόγους καὶ τοὺς ὅρους a 7 ἀπέδωκεν C 10 οὕν] δὲ C 11. 12 ὥσπερ—γιγνώσκουσα om. C 11. 12 ζωοῦσα ἔαυτὴν καὶ γιν. a 12 post alt. ἡμᾶς add. καὶ ώς ἡ αἰσθητικὴ θεραπεία περὶ τὸ αἰσθητόν. ἡ καὶ ἄλλως διττὸν τὸ ποιεῖν, καὶ ὁρμὴν ώς ἐπὶ τοῦ ὑλακτοῦντος, κατὰ φύσιν ώς ἐπὶ τῆς καύσεως τοῦ πυρός a (Marc. 217) 13 καὶ τούτου δὲ a 14 ἀγόμ. τι coll. a τοῦ πυρὸς a 15 post τελειότ. add. ἄγεται a 16. 17 λαμβάν. C 18 post τελειούμενος add. καὶ πάλιν τὸ πάσχειν διττόν· ἡ γάρ φθαρτικόν ἐστιν ώς ἐπὶ τοῦ τέμνεσθαι καίεσθαι ἡ τελειωτικὸν ώς τὸ μανθάνειν ἀναγινώσκειν a (Marc. 217) 19 εἴδει F¹ 20 εἴρηται] p. 107,4 21 τι] τοι Fa 22 alt. ἐστι om. F alt. τὸ] τῶ F¹ 23 καὶ μέλλων a 24 δηλ.] σημαντικὸν a τὸ (ante ἐν) om. F 25 καὶ τὸ ὄπισθεν Fa

Ἔτοῦ τοῦ τόπου εἰσὶν αἱ διαφοραί· εἰ γάρ τόπος ἐστίν, ὡς εἴρηται ἡμῖν, 124^v πέρας τοῦ περιέχοντος καὶ¹ δὲ περιέχει τὸ περιεχόμενον, τὸ δὲ περιεγό· 5 μενον σῶμα ἐστι, πᾶν δὲ σῶμα τρεῖς ἔχει διαστάσεις, ἑκάστη δὲ διάστασις καὶ² εὐθεῖα γραμμὴν θεωρεῖται ὀρισμένως καὶ οὐ καὶ³ δὲ ἄλλην τινά (εἰ γάρ τις βουληθείη τούχου, εἰ τύχοι, τὴν κατὰ μῆκος διάστασιν γνῶναι πόση τίς ἐστι, κατὰ κάθετον ταύτην μετρήσει, ή δὲ κάθετος εὐθεῖα γραμμὴ ἐστιν, ὡςαύτως δὲ καὶ εἰ τὴν κατὰ πλάτος ἦ⁴ 10 βάθος διάστασίν τις γνῶναι βούλοιτο πόση ἐστί, σπάρτον ἐκτείνας ταύτην μετρήσει, ήτις καὶ αὐτὴ εὐθεῖα γραμμὴ ἐστι), πᾶσα δὲ εὐθεῖα γραμμὴ⁵ 15 δύο πέρατα ἔχει· εἰ τοίνυν πᾶν σῶμα τρεῖς ἔχει διαστάσεις, ἑκάστη δὲ διάστασις καὶ⁶ εὐθεῖα γραμμὴν χαρακτηρίζεται, πᾶσα δὲ εὐθεῖα γραμμὴ⁷ 20 δύο ἔχει πέρατα, εἰκότως τὸ σῶμα ἕξ ἔχει πέρατα. εἰ οὖν τὸ σῶμα ἕξ ἔχει πέρατα, καὶ δὲ τόπος δὲ περιέχων αὐτὸς ἕξ ἀνάγκης ἕξ σχήσει πέρατα,⁸ ἐπειδὴ κατὰ πᾶσαν διάστασιν περιέχει δὲ τόπος τὸ σῶμα. καὶ⁹ ἐστι τῆς¹⁰ 25 μὲν ὡς ἐπὶ ἐμψύχων εἰπεῖν κατὰ μῆκος διαστάσεως πέρατα τὸ ἄνω καὶ¹¹ τὸ κάτω, τῆς δὲ κατὰ πλάτος τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερά, τῆς δὲ κατὰ βάθος τὸ ἔμπροσθεν καὶ τὸ ὄπισθεν. ἔχειν δέ ἐστιν οὐσίας περὶ οὐσίαν περίθεσις. τοῦτο δὲ ἦ¹² ὅλον περὶ ὅλον περίκειται, ὡς δὲ γιτών ὅλον περιέχει τὸ σῶμα, ἷ¹³ ὅλον περὶ μέρος, ὡς δὲ δακτύλιος ἐν δακτύλῳ.

20 p. 11b1 Ἐπιδέχεται δὲ καὶ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν ἐναν-²⁵
τιότητα.

Ζητητέον ἐνταῦθα τί δή ποτε τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν οὐγύ ὑπὸ τὰ πρός τι ἀνάγει ὁ φιλόσοφος, ἀλλ’ ἑτέρας αὐτὰς εἶναι λέγει κατηγορίας.¹⁴ ὁ γάρ ποιῶν εἰς πάσχοντα ποιεῖ καὶ ὁ πάσχων ὑπὸ ποιοῦντος πάσχει.¹⁵ | 30 25 ὁστε καὶ αὗται τῶν πρός τι εἰσι. λέγομεν οὖν πρὸς τοῦτο δτι τὰ μὲν 125^r ἀπαρέμφατα ὥρματα μόνης εἰσὶ τῆς φύσεως τῶν ἐνεργειῶν ἷ¹⁶ τῶν παθῶν σημαντικά (ἢ γάρ ἐνέργειαν μόνως ἷ¹⁷ πάθος σημαίνει), τὰ μέντοι γε ἄλλα ὥρματα ἡτοι αἱ μετοχαὶ τὴν σχέσιν σημαίνουσι τῶν οὐσιῶν ἡτοι πρὸς τὴν¹⁸ 30 ἐνέργειαν ἷ¹⁹ πρὸς τὸ πάθος. τὸ τοίνυν ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν, ἀπαρέμφατα ὅντα ὥρματα, τῆς ποιήσεως αὐτῆς ἷ²⁰ παθήσεώς ἐστι δηλωτικὰ καὶ οὐχὶ²¹ τῶν πρός τι οὐδεὶς γάρ ἀν εἰποι τὸ ποιεῖν εἰς τὸ πάσχειν ποιεῖν ἷ²²

1 τοῦ om. F εἰ γάρ τόπος] τόπος γάρ α εἴρηται] p. 33,22 87,7 2 τὸ πέρας F 3 πᾶν] τὸ α 7 εἰ post διάστασιν (8) coll. a 7. 8 βάθος ἷ¹ πλάτος coll. C 8 βουληθείη α 9 γραμμὴ (pr. l.) F¹ 10. 11 ἑκάστη δὲ διάστασις om. C 11 εὐθεῖαν δὲ C δὲ om. F¹ 12 πέρ. ἔχει (pr. l.) coll. F 13 σχήμη (alt. l.) α 15 ἐμψύχων F: ἐμψύχου α κατὰ μ. διαστ.] διαστάσεως τῆς κατὰ μ. C 16 τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερόν α 17 τὸ (ante ὄπισθεν) om. C 18 περὶ ὅλον om. a 20 τὸ (alt.) om. C 22 αὐτὰ α 24 πάσχοντα] πάσχον τι codd. (cf. p. 166, 2) 26 μόνως α 29 πρὸς om. F τὸ τοίνυν καὶ τὸ (sic) πάσχειν καὶ τὸ ποιεῖν C 30 εἰσι C 31 τὸ (alt.) om. Fa ποιεῖν (alt.)] ποιεῖ α

τὸ πάσχειν ὑπὸ τοῦ ποιεῖν πάσχειν. ὁ μέντοι γε πάσχων ἡ ποιῶν ὑπὸ 125^r
 τὰ πρός τι ἀναφέρεται· ὁ γάρ ποιῶν εἰς πάσχοντα ποιεῖ καὶ ὁ πάσχων 11
 ὑπὸ ποιοῦντος πάσχει. καλῶς δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκροάτει
 ζητεῖ θτι εἰ ἔκ τοῦ ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν ἡ κίνησις, πότερον ἐν τῷ
 5 ποιοῦντι θεωρεῖται ἡ ἐν τῷ πάσχοντι, καί φησιν θτι ἐν τῷ πάσχοντι· ἡ 15
 γάρ κίνησις ὅδός ἐστιν ἀπὸ τοῦ δυνάμει εἰς τὸ ἐνεργείᾳ· ἐνέργεια δέ
 ἐστιν αὐτὴ ἡ προβολὴ τῆς ἔξεως· ἐκεῖνα οὖν κινεῖται ὅσα ἐνδεῖ ἐστι καὶ
 ἀπὸ τοῦ ἀτελοῦς μεταβάλλει ἐπὶ τὸ τέλειον. ὅσα γοῦν πλειόνων τιγῶν δέεται,
 πλείονας κινήσεις κινεῖται, τὰ δὲ διληγοῦντα ὀλιγοκίνητα· ἀμέλει τὸ θεῖον 20
 10 ἀγενδεῖς δὲν καὶ πάντη ἐστὶν ἀκίνητον. εἰ τοίνυν ὁ ποιῶν κατ' αὐτὸ^ν
 τοῦτο ὁ ποιεῖ τελείαν ἔχει τὴν ἔξιν, οὐ κινηθήσεται κατ' ἐκεῖνο ὁ ποιεῖ,
 ὁ δὲ πάσχων ἀτε δεήμενος τοῦ ποιοῦντος, ἵνα τὴν ἐν αὐτῷ ἐνοῦσαν δύνα-
 μιν εἰς ἐνέργειαν προαγάγῃ, εἰκότως κινεῖσθαι λέγεται, ἐκ τοῦ δυνάμει 25
 εἰς τὸ ἐνεργείᾳ εἰναι, ὁ πέφυκεν εἰναι, προαγόμενος. ὕστε ἡ κίνησις μία
 15 ἐστὶν ἐπὶ μόνου τοῦ πάσχοντος θεωρουμένη, ὁ μέντοι λόγος ὁ τῆς κινή-
 σεως δύναται εἰναι διττός· δύναται γάρ θεωρεῖσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ ποιοῦν-
 τος καὶ ἐπὶ τοῦ πάσχοντος· δταν μὲν γάρ τὴν κίνησιν θεωρήσωμεν | 30
 ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ ποιοῦντος καὶ λήγουσαν ἐπὶ τὸ πάσχον, ποίησιν αὐ- 125^v
 τὴν λέγομεν. δταν δὲ θεωρήσωμεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ πάσχοντος ἀρχομένην
 20 τελευτῶσαν δὲ ἐπὶ τὸ ποιοῦν, πάθησιν λέγομεν, ὥσπερ καὶ δίδαξιν καὶ
 μάθησιν ὄμοιώς. ὕστε τῷ μὲν ὑποκειμένῳ μία ἐστὶν ἡ κίνησις, διαφέρει δὲ
 25 τῷ λόγῳ. τὰ δὲ πρός τι οὐ μόνον τῷ λόγῳ διαφέρουσιν, ἀλλὰ καὶ
 τῷ ὑποκειμένῳ διάφορά ἐστιν. ὕστε τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν περὶ ἐν
 καταγινόμενα ὑποκειμενον, τὴν κίνησιν, οὐκ ἀν εἴη πρός τι, εἰ γε τὰ πρός
 30 τι οὐ μόνον τὴν σχέσιν διάφορον θέλουσιν ἔχειν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπο- 10
 κείμενα.

Διὰ τί οὖν μὴ ἐπέγραψε 'περὶ ποιήσεως καὶ παθήσεως'; λέγομεν
 δτι ἡ ποίησις διττή ἐστι· καὶ γάρ αὐτὴ ἡ ὅδὸς ποίησις λέγεται, οἷον ἡ
 τοῦ οἰκοδόμου ἐνέργεια, καὶ τὸ τέλος δὲ αὐτὸ τῆς ἐνέργειας, οἷον ἡ οἰκία.
 35 οὖν μὴ διὰ τὴν ὄμωνυμίαν πλάνη τις γένηται καὶ νομίσωμεν αὐτὸν
 περὶ τοῦ τέλους διαλέγεσθαι, διὰ τοῦτο οὕτως ἐπέγραψε Περὶ τοῦ
 ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν, τοῦτ' ἔστι περὶ αὐτῆς τῆς ἐνέργειας καὶ τῆς
 ὁδοῦ. ἐπιδέγχεται δὲ καὶ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν ἐναντιότητα καὶ τὸ μᾶλλον
 καὶ τὸ ηττον. εἰκότως ἐν γάρ ταῖς ποιήτησι μόνον ἡ ἐναντιότης θεωρεῖται. 20

1 alt. πάσχειν] πάσχει a ὁ ποιῶν a 3 ἐν τῇ Φυσικῇ ἀκρ.] E 2 p. 225 b 13
 7 προσβολὴ a 8 μεταβάλλει C 9 ὅσα] ὅσφ CF πλειόνων τινῶν] τι
 πλειόν. C: πλειόν. F 11 τελείαν ἔχει] τέλος ἔχει (iter.) C 10 ὥπερ (alt. l.) a
 13 προσαγάγει (superser. η) F 14 προαγόμενον C 17 ἐπὶ om. F
 τὴν κίνησιν om. CF 18 εἰς τὸ πάσχειν C: ἐπὶ τοῦ πάσχοντος F
 19 πάσχοντος ex τυχόντος corr. F 20 ἐπὶ] ὑπὸ F πάθησιν] πεῖσιν CF²:
 πῆσιν F¹ (cf. v. 27) 27 παθήσεως καὶ ποιήσεως coll. C 28 ὅτι ἐπειδὴ a
 ποίησις] πάθησις F 29 οἷον] λήγουσιν C 30 νοήσωμεν C
 32 τοῦ om. C 33 primum καὶ om. C 34 το (ante πάσχειν) om. F
 34 μόνη C ἡ om. a

τὸ δὲ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν ἐκ τῆς συμπλοκῆς τῆς οὐσίας πρὸς τὴν 125^v ποιότητα συνέστηκε. καὶ τὸ μᾶλλον δὲ καὶ τὸ ἡττον ἐπιδέχεσθαι ἔκεινον πολλάκις εἰρήκαμεν τὰ καὶ τὴν ἐναντιότητα ἐπιδεχόμενα. ἐπειδὴ δὲ οὐ πᾶσα ποιύτης ἐπιδέχεται τὴν ἐναντιότητα οὐδὲ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον, 25 5 οἶον τὰ συγήματα, εἰκότως ὅρα οὐδὲ πάση τῇ τοῦ ποιεῖν καὶ τοῦ πάσχειν κατηγορίᾳ παρακολουθεῖ τὸ ἐπιδέχεσθαι ἐναντιότητα καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡττον, ἀλλὰ τῇ μὲν ἐκ ποιότητος εἰλημμένῃ ἐπιδεχομένης τὸ μᾶλλον καὶ τὸ 30 ἡττον ὑπάρχει αὐτὸ τοῦτο, τῇ δὲ ἐκ ποιότητος λαμβανομένῃ μὴ ἐπιδε- | 30 γομένης ἐναντιότητα οὐδὲ αὐτῇ ὑπάρξει τι ἐναντίον.

126^r

10 p. 11b15 Ὅπερ μὲν οὖν τῶν προτεθέντων γενῶν ἴκανὰ τὰ εἰρημένα.

Ἐκ τούτου τοῦ ῥησειδίου ὑπέλαβόν τινες τῶν ἐξηγητῶν τὸν σκοπὸν εἶναι τῶν κατηγοριῶν περὶ νοημάτων μόνων· ὁ γάρ Ἀριστοτέλης, φασί, 5 γένη μόνα οἷδε τὰ ὑστερογενῆ καὶ ἐννοηματικά· τὰ γάρ καθόλου, φησὶν 15 αὐτὸς ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς, ἣ οὐδέν ἐστιν ἢ ὕστερον, τὰ δὲ πρὸ τῶν πολλῶν οὐδὲ διλως βούλεται εἶναι, ἀλλὰ τερετίσματα αὐτὰ λέγει καὶ φλυαρίας περιττάς.

Περὶ τῶν ἀντικειμένων.

10

p. 11b16 Περὶ δὲ τῶν ἀντικειμένων ποσαχῶς εἴωθεν ἀντικε-
20 σθαι, ῥητέον.

Πεπλήρωται ὁ τῶν κατηγοριῶν λόγος καὶ ἀρχεται τοῦ μετὰ τὰς 15 κατηγορίας τμῆματος· εἰρήκαμεν γάρ κατ' ἀρχὰς τοῦ βιβλίου ὅτι εἰς τρία μέρη διῃρηται τοῦτο τὸ βιβλίον, εἴς τε τὸ πρὸ τῶν κατηγοριῶν καὶ τὸ περὶ αὐτῶν τῶν κατηγοριῶν καὶ τὸ μετὰ τὰς κατηγορίας, καὶ ὅτι ἐν μὲν 25 τῷ πρὸ τῶν κατηγοριῶν περὶ φωνῶν διαλέγεται, αἵς μέλλει χρήσασθαι ἐν 20 τῇ διδασκαλίᾳ τῶν κατηγοριῶν, ἀγνώστων ἡμῖν ἐκ τῆς συνηθείας οὐσῶν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τμήματι περὶ αὐτῶν τῶν κατηγοριῶν, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ,

1 ἐκ] ἐκτὸς C 2 τὸ (alt.) om. C 3 εἰρήκαμεν] p. 158,16 5 τοῦ (alt.)
om. C 6. 7 τὸ μ. καὶ τὸ ἡτ. καὶ ἐναντ. coll. C 7 μὲν om. F
ἐπιδεχομένης scripsi: ἐπιδεχομένη libri 8 αὐτῇ a ποσότητος Ca
8. 9 μὴ ἐπιδεχομένης om. F 9 ὑπάρχει F τι om. C 10 προθέν-
των C 13 φησί C 14 μόνον C 15 Περὶ ψυχῆς] A 1 p. 402^b7
16 εἶναι om. CF 21 περὶ τῶν κατ. a 22 εἰρήκαμεν] p. 13, 6
23 τὸ βιβλ. τοῦτο coll. F alt. τὸ] τὰ C: τῶν F 23. 24 τὸ περὶ αὐτῶν
τ. κ.] εἰς τὰς κατηγορίας αὐτὰς C 24 τὸ] εἰς τὰ C 25 τῷ] τὸ F¹
26 ἀγν.] γνωρίμων C οὐσῶν om. Fa

τοῦτ' ἔστι τῷ προκειμένῳ, περὶ τινῶν φωνῶν ὡν παρέλαβεν ἐν τῇ 126^a
διδασκαλίᾳ τῶν κατηγοριῶν, ὃν ἔννοιαν μὲν τινα ἔχομεν οὐ μὴν διηρ-²³
θρωμένην. οὗτοι δὲ οὐκ ἔστιν ἀπηρτημένον τὸ τμῆμα τοῦ σκοποῦ
τῶν κατηγοριῶν, ὃς τινες ἐνόμισαν, δῆλον μὲν καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων,
5 καὶ ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ συνεχοῦς τῆς φράσεως δῆλον· τὸν γάρ μὲν σύνδεσμον
εἰρηκὼς ἐν τῷ τέλει τοῦ τμήματος τοῦ πρὸ τούτου, ἐν τούτῳ | τὸν δὲ 126^b
ἐπήγαγεν· εἰρηκὼς γάρ ἐν ἐκείνῳ ὑπὲρ μὲν οὖν τῶν προτεθέντων
γενῶν ἐν τῇ ἀρχῇ τούτου φησὶ περὶ δὲ τῶν ἀντικειμένων. οὕτε
καὶ ἐκ τούτου δῆλη ἡ τοῦ σκοποῦ συνέχεια. πρῶτον δὲ διδάσκει περὶ
10 τῶν ἀντικειμένων· καὶ γάρ ἐν τῷ Περὶ ποσοῦ λόγῳ μνήμην τούτων
ἐποιήσατο, ἥντικα ἔλεγε τὸ μέγα τῷ μικρῷ ἀντικεῖσθαι οὐχ ὡς τὰ ἐναν-
τία ἀλλ’ ὡς τὰ πρός τι. βούλεται τοίνυν ἐνταῦθα διδάξαι ποσαχῶς τὰ
ἀντικείμενα λέγεται. τὰ τοίνυν ἀντικείμενα, φησί, τετραγύρτες ἀντίκειται,
15 ἢ ὡς πρός τι ἢ ὡς ἐναντία ἢ ὡς στέρησις καὶ ἔξις ἢ ὡς κατάφασις καὶ
15 ἀπόφασις.

Ζητητέον δὲ τί δή ποτε τέσσαρα μόνα τὰ εἴδη τῶν ἀντικειμένων καὶ
οὔτε πλείονα οὔτε ἐλάττονα, καὶ τίς ἡ αἰτία τῆς τοιαύτης αὐτῶν τάξεως.
Ἱνα οὖν μάθωμεν διὰ τί τέσσαρα μόνα, εἶπωμεν οὕτως· τὰ ἀντικείμενα ἢ 15
ώς λόγοι ἀντίκεινται ἢ ὡς πράγματα. τὰ δὲ ὡς πράγματα ἀντικείμενα ἢ
20 ἐν σχέσει τινὶ θεωρεῖται ἢ ἀσχετά εἰσι. καὶ εἰ ἀσχετά ἔστιν, ἢ μεταβάλλει
εἰς ἄλληλα ἢ οὐ μεταβάλλει. ὡς λόγοι μὲν οὖν ἀντίκεινται κατάφασις καὶ 20
ἀπόφασις, οἷον Σωκράτης περιπατεῖ — Σωκράτης οὐ περιπατεῖ, ως πράγματα
δὲ καὶ σχέσιν ἔχοντα ἀντίκεινται τὰ πρός τι, οἷον πατήρ καὶ υἱός, δεξιὸν
ἀριστερόν, ἐπιστήμη καὶ ἐπιστητόν, ως πράγματα δὲ καὶ σχέσιν μὴ ἔχοντα 25
καὶ μεταβάλλοντα εἰς ἄλληλα τὰ ἐναντία, οἷον τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκόν, τὸ
θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν, ως πράγματα δὲ ἀσχετα καὶ μὴ μεταβάλλοντα εἰς
ἄλληλα ἔξις καὶ στέρησις, οἷον ὅψις καὶ τυφλότης· ἢ μὲν γάρ ἔξις μετα-
βάλλει εἰς τὴν στέρησιν, οἷον ἡ ὅψις εἰς τὴν τυφλότητα. ἢ μέντοι γε 30
στέρησις | οὐ μεταβάλλει εἰς τὴν ἔξιν, οἷον ἡ τυφλότης εἰς τὴν ὅψιν. 127^a
30 στέρησιν γάρ ἐνταῦθα λαμβάνει τὴν παντελῆ τοῦ εἰδός φθορὰν καὶ αὐτῆς
τῆς δυνάμεις, ἐν δὲ τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει στέρησιν λέγει οὐ τὴν παντελῆ

1 τῷ προκ. τούτεστι coll. C 3 ἀπηρτ. post κατηγ. (4) coll. C τοῦτο] ἀπαν C
4 καὶ οὐ. C ἐκ οὐ. F¹ 5 δῆλον οὐ. C μὲν γάρ coll. F 7 προτεθ.]
εἰρημένων C 8 post γενῶν add. ίκανὰ τὰ εἰρημένα, νῦν α δὲ οὐ. F¹
10 τοῦ ποσοῦ α 11 ἔλεγε] p. 5^b15 ἀντίκειται C 12 διδ. ἐντ. coll. a 13 τὰ
τοίνυν — ἀπόφασις (15) οὐ. C ἀντίκεινται F 19 λόγος C 20 θεωροῦνται α
post θεωρ. add. οἷον τὰ πρός τι ὡς δεξιὸν καὶ ἀριστερόν C: οἷον τὰ πρός τι α ἔστιν]
εἰσιν Ca 21 εἰς] πρὸς C post ἄλληλα add. ως τὰ ἐναντία λευκὸν καὶ
μέλαν α post οὐ μεταβ. add. ως στέρησις καὶ ἔξις, οἷον ὅψις καὶ τυφλότης α
οὐ. οὐ. F 22 alt. Σωκράτης οὐ. F ως πράγματα — ἐπιστητόν (24) οὐ.
CF 25 post ἐναντία add. ἀντίκεινται α μέλι C post λευκὸν add.
καὶ Ca 26 καὶ ἀσχετα α 28 alt. τὴν οὐ. C 29 εἰς τὴν ἔξιν οἷον ἡ
τυφλότης οὐ. codd.; defectus origo appareat, si post τυφλ. addas οὐ μεταβάλλει
31 ἐν δὲ τῇ Φυσ. ἀκρ.] E 1 p. 225^a3 sq.

τῆς δυνάμεως φύσηράν (βούλεται γάρ ἐν ἔκείνοις καὶ τὴν στέρησιν εἰς τὴν 127^η ἔξιν μεταβάλλειν), ἀλλὰ τῆς ἐνεργείας μόνης τὴν ἀπουσίαν. τίνος μὲν 6 οὖν ἔνεκα τέσσαρα μόνα τὰ εἶδη τῶν ἀντικειμένων ἐστίν, ἡ διαιρεσίς ἥμιν ἐδήλωσεν. διὸ τί δὲ πρώτην ἔταξε τὴν τῶν πρός τι ἀντίθεσιν, δευ- 5 τέραν δὲ τὴν τῶν ἐναντίων, τρίτην δὲ τὴν τῆς ἔξεως καὶ τῆς στερήσεως, 10 τετάρτην δὲ τὴν τῆς καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως, νυνὶ ἐροῦμεν. φαμὲν οὖν διὰ ἀπὸ τῶν μαλακωτέραν τὴν ἀντίθεσιν ἐχόντων ἥρεστο, λέγω δὴ τῶν πρός τι· ταῦτα γάρ τις ἀντικεῖσθαι οὐ μόνον οὐ φθείρει ἄλληλα, ἀλλὰ 15 καὶ συνεισφέρει· ἐνὸς γάρ τεθέντος, οἷον πατρός, συνεισάγεται καὶ τὸ ἔτε- 10 ρον, οἷον ὁ οὐρανός, καὶ ἀναιρεθέντος ἐνὸς συνανήργηται καὶ τὸ ἔτερον· ἄλλη- 15 λῶν γάρ εἰσιν ὑποστατικά. δευτέραν τάξιν ἔχει ἡ τῶν ἐναντίων ἀντίθεσις, οἷον λευκοῦ καὶ μέλανος· ἴσχυροτέρα γάρ πώς ἐστιν ἡ τούτων ἀντίθεσις, διότι οὐ μόνον οὐ συνεισφέρει ἄλληλα, ἀλλὰ καὶ φθείρει· τοῦ γάρ ἐνὸς 20 παρόντος οὐχ ὑπομένει τὸ ἔτερον. καὶ εἰς ἄλληλα μέντοι γε ταῦτα μετα- 25 βάλλει, οἷον θερμὸν καὶ ψυχρόν, λευκὸν καὶ μέλαν. τρίτην ἔχουσι τάξιν τὰ κατὰ ἔξιν καὶ στέρησιν· καὶ γάρ ἡ τούτων ἀντίθεσις ἴσχυροτέρα ἐστὶ τῆς τῶν ἐναντίων ἀντιθέσεως· τὰ μὲν γάρ ἐναντία μεταβάλλει εἰς ἄλληλα, 25 ἡ δὲ στέρησις οὐδέποτε μεταβάλλει εἰς τὴν ἔξιν· οὐδὲ γάρ ἐκ τυφλοῦ τις ἀναβλέψει κατά γε τὸν φυσικὸν ἢ τεχνικὸν λόγον, εἰ μή που θείᾳ δυνάμει. 30 ἐσχάτην ἔχουσι τάξιν τὰ κατὰ ἀπόφασιν καὶ κατάφασιν ἀντικείμενα· 30 σφιδροτέρα γάρ τούτων ἡ ἀντίθεσις, διότι ἐπὶ | πάντων τῶν ὄντων καὶ 127^η μὴ ὄντων διαιρεῖ τὸ ἀληθῆ καὶ τὸ ψεῦδος· λέγεται γάρ Σωκράτης ἡ δεξιός εἶναι ἢ μὴ εἶναι δεξιός. καὶ ἀληθής γε αὕτη ἡ διαιρεσίς, κανὸν μόνος ὃν τύχῃ Σωκράτης κανὸν μετὰ πλειόνων κανὸν μηδὲ δλως ἡ· κανὸν τε 5 γάρ μόνος ἡ, ἀληθεύει ἡ διαιρεσίς λέγουσα μὴ εἶναι αὐτὸν δεξιόν, κανὸν τε μετὰ μετὰ πλείονων, δμοίως· ἡ γάρ δεξιός ἐστιν ἐν πλείοσιν ὃν ἡ οὐκ ἔστι δεξιός, ἀλλὰ ἡ μέσος ἡ ἀριστερός, ἀμφότερα δὲ τὸ μὴ δεξιὸν σημαίνει. ἀλλὰ κανὸν μηδὲ δλως ἡ, ἀληθῆς τὸ λέγειν διὰ οὐκ ἔστι δεξιός· πῶς γάρ ὁ μηδὲ δλως ὃν; καὶ ἡ φωνὴ δὲ λέγεται ἡ λευκὴ εἶναι ἡ μὴ 10 λευκή, καὶ ὁ λίθος ἡ ὄψιν ἔχειν ἡ μὴ ἔχειν. καὶ ἐπὶ πάντων δὲ εὑρή- 30 σεις τὴν ἀντίθεσιν ταύτην ἀληθῆ ὑπάρχουσαν, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος ἀντιθέσεων ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου· τὰ γάρ ὄντα ἡ δεξιά εἰσιν ἡ οὐκ εἰσι δεξιά, ἡ λευκά εἰσιν ἡ οὐκ εἰσι λευκά, ἡ ὄψιν ἔχει ἡ οὐκ ἔχει ὄψιν. 15 οὐ μόνον δὲ ἐπὶ σωμάτων αὕτη ἡ ἀντίθεσις χώραν ἔχει, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ

1 αν ἔκεινη? alt. τὴν ομ. C 2 μόνον C 3 ἀντικ.] ἐναντίων F
 4 ἐδήλωσεν ἥμιν coll. a 7 ὅτι ομ. C 8 τῶ] τὸ F οὐ (alt.)
 ομ. F 10 ὁ ομ. a συναναιρεῖται a 11 δευτέραν δὲ C
 12 οἷον ομ. C 17 γάρ ομ. C 18 τις ομ. C 19 post δυνά-
 μει add. τοῦτο συμβαίη a 21 ἡ ομ. F τῶν τε ὄντων a
 22 διαιρεῖ] συναναιρεῖ F¹ ὁ σωκρ. a 23 alt. εἶναι ομ. F ἀληθεία C
 24 post πλειόν. add. καὶ F 26. 27 οὐκ ἔστι] οὐκέτι F 28 λέγειν] εἶναι F
 32 τῶν] τὴν F 33 post alt. οὐκ εἰσιν add. δλως C 34 μόγων F δὲ Marc.
 217: γάρ CFa

ἀσωμάτων· καὶ γὰρ κάκεῖνα οὐκ ἔχει τὴν δεξιὰν θέσιν, ἐπειδὴ οὐδὲ σώ- 127^v
ματά εἰσιν, οὔτε λευκά εἰσιν οὔτε ὄψιν ἔχει τὴν ἡμετέραν. καὶ τὸ μὴ
δν δὲ οὔτε δεξιόν ἐστιν οὔτε λευκὸν οὔτε ὄψιν ἔχει. ή μὲν οὖν κατάφα- 20
σις καὶ ἀπόφασις, ὡς προείρηται, πάντα τὰ ὅντα καὶ τὰ μὴ ὅντα διαιρεῖ,
5 αἱ δὲ ἄλλαι ἀντίθεσις οὐδαμῶς· η̄ τε γὰρ τῶν πρός τι ἀντίθεσις οὐκ
ἐπὶ πάντων λέγεται· ἀν γὰρ τύχη τις μόνος ὁν, οὐ λέγεται δεξιός εἶναι
η̄ ἀριστερός. ἀλλ’ οὐδὲ τῶν ἀσωμάτων οὐδέν, οἷον η̄ ψυχή· οὔτε γὰρ 25
δεξιά ἐστιν οὔτε ἀριστερά. ἀλλ’ οὐδὲ η̄ τῶν ἐναντίων· η̄ γὰρ φωνὴ οὐ
λέγεται λευκὴ εἶναι η̄ μέλαινα· ἔστι γὰρ καὶ η̄ λεγομένη σομφή. οὐδὲ
10 ἐπὶ τῶν χρωμάτων τὰ μέν ἔστι λευκὰ τὰ δὲ μέλανα· εἰσὶ γὰρ καὶ τὰ
μεταξύ, τὸ φαιὸν καὶ τὸ ωχρὸν καὶ τὰ τοιαῦτα. ἀλλ’ οὐδὲ ἐπὶ τῆς στε- 20
ρήσεως καὶ τῆς ἔξεως· οὐ γὰρ λίθος οὐ λέγεται τυφλὸς εἶναι η̄ ὄψιν ἔχειν. 128^r
εἰκότιος οὖν πρώτην μὲν εἶπε τὴν τῶν πρός τι, δευτέραν δὲ τὴν τῶν
ἐναντίων, τρίτην δὲ τὴν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν, τετάρτην δὲ τὴν κατα-
15 φάσεως καὶ ἀποφάσεως, ἐκ τῶν μαλακωτέρων τὴν ἀντίθεσιν ἔχόντων ἀρ- 5
έάμενος καὶ προκόψας ἐπὶ τὰ σφιδροτέρως ἀντικείμενα.

p. 11^b 19 Ἐντίκειται δὲ ἔκαστον τῶν τοιούτων, ὡς τύπῳ εἰπεῖν,
ώς μὲν τὰ πρός τι, οἷον τὸ διπλάσιον τῷ ημίσει.

Διὰ τούτων ἔννοιάν τινα ἡμῖν αὐτῶν παραδίδωσιν, ἐπὶ παραδειγμάτων
20 γυμνάζων τὸν λόγον, εἴτα οὕτως διακρίνει ἔκαστον ίδιᾳ ἀπὸ τῶν λοιπῶν,
ἴνα μή τις ὑπολάβῃ τὴν αὐτὴν τούτων ἀντίθεσιν εἶναι· καὶ γὰρ τινες 15
ὑπενόησαν τὴν αὐτὴν ἀντίθεσιν εἶναι τῶν ἐναντίων τοῖς πρός τι· τὸ γὰρ
ἐναντίον φασὶ τῷ ἐναντίῳ ἐναντίον. λέγομεν οὖν πρὸς τοῦτο οὗτι τὰ μὲν
πράγματα τὰ ὑποδεγόμενα τὴν ἐναντιότητα ποιήτητές εἰσιν, οἷον τὸ λευκὸν
25 καὶ τὸ μέλαν, τὸ θερμὸν καὶ τὸ ψυχρόν· οὐδεὶς γὰρ ἀν εἴποι τὸ λευκὸν 20
τῷ μέλαινι λευκὸν οὐδὲ τὸ μέλαν τῷ λευκῷ μέλαν. αὐτὴ μέντοι η̄ ἐναν-
τιότητες τῶν πρός τι ἔστι. καὶ οὐδέν γε ἀτοπὸν τὴν ἐναντιότητα τῶν πρός
τι οὖσαν ἐν ἑτέροις πράγμασι θεωρεῖσθαι· τὰ γὰρ πρός τι ἐλέγομεν μή
ιδίαν ἔχειν ὑπόστασιν, ἀλλ’ ἐν ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις συνίστασθαι. 25

30 p. 11^b 21 Ὡς δὲ τὰ ἐναντία, οἷον τὸ κακὸν τῷ ἀγαθῷ.

Ἐγκαίρως ἐνταῦθα λέγει οὐ τὸ ὑπερούσιον (τούτῳ γὰρ οὐκ ἀντίκειται)

2 alt. εἰσιν om. C 2. 3 τὴν ἡμετέραν — ἔχει om. C 4 τὰ ὅντα καὶ om. C
8 οὔτε ἀριστερά ἐστιν coll. C post ἐναντ. add. ἀντίθεσις a 9 η̄ μέλ. εἶναι
coll. C 12 τῆς om. C τυφλὸς] λευκὸς C 14. 15 κατάφασιν καὶ
ἀπόφασιν Fa 19 ἔννοιαν iter. C ἡμῖν τινα coll. C παραδ. αὐτῶν
coll. a 20 οὕτως om. F 21 ὑπολάβοι C 22 εἶναι om. a
24 ἐπιδεγ. C τὴν om. C 25 pr. καὶ om. CF γὰρ om. C ἀν om. F
28 θεωρεῖται F ἐλέγομεν] p. 104,28 28. 29 ιδίαν μή coll. a 30 οἷον τῷ
κακῷ τὸ ἀγαθόν καὶ τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν C 31 λέγων C τοῦτο F

τὸ κακόν), ἀλλὰ τὸ ἐναντίον τῷ κακῷ· διττὸν γάρ τὸ ἀγαθόν, τὸ μὲν 128^v καθ' αὐτὸν τὸ οὐσιωδῶς ὑπάρχον θεῷ, ὅπερ οὐδέν εἶχει ἐναντίον (τῇ 30 οὐσίᾳ γάρ οὐδέν εστιν ἐναντίον). τὸ δὲ κατὰ συμβεβηκός τὸ πρὸς ἀντι- 128^v διαστολὴν τοῦ κακοῦ λεγόμενον, λέγω δὴ τὸ ἐν ἡμῖν· ὥσπερ καὶ τὸ φῶς 5 εἰρήκαμεν διττόν, τὸ μὲν ἐν ἡλίῳ, ὅπερ οὐκ εἶχει ἀντικείμενον ἔαυτῷ σκότος, ἐπειδὴ συμπληροῦ τὴν οὐσίαν τοῦ ἡλίου καὶ οὐσιωδῆς αὐτοῦ ἐστι, 5 τὸ δὲ ἐν ἀέρι κατὰ συμβεβηκός αὐτῷ γινόμενον, φῶς ἀντίκειται τὸ σκότος καὶ αὐτὸν ἐπισυμβαῖνον τῇ ἀποστάσει τοῦ φωτὸς τῷ ἀέρι. καὶ ἡ γνῶσις 10 δὲ διττή, ὡς φησι καὶ ὁ Πλάτων, ἡ μὲν νοερά, ἡτις μόνως τὸ ἀληθὲς 10 οἶδεν, οὐκ εἶχει δὲ τὸ ψεῦδος ἀντικείμενον, ἡ δὲ διανοητικὴ καὶ ἔτι ἡ δόξα, 10 αἵτινες εἴχουσιν ἀντικείμενον τὸ ψεῦδος· εἴστι γάρ καὶ διανοεῖσθαι καὶ δο- 15 ἔξαζειν ψεῦδη, νοεῖν μέντοι ψεῦδη οὐκ εἴστιν· εἴη γάρ ἀν ο νοῦς ἀνόητος· ἡ γάρ ἡψατο τοῦ νοητοῦ ὁ νοῦς ἡ οὐχ ἡψατο' φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης· ὥστε ἀναμάρτητος. τούτῳ οὖν ἐνταῦθα τῷ ἀγαθῷ, λέγω δὴ τῷ ἐν τῇ 15 γενέσει, λέγει ἀντικείσθαι τὸ κακόν.

p. 11b32 "Οσα οὖν ἀντίκειται ως τὰ πρός τι, αὐτὰ ἀπερ ἐστὶ
έτερων λέγεται. |

Βούλεται δεῖξαι ὅτι ἡ τῶν πρός τι ἀντίθεσις οὐκ εἴστιν ἡ αὐτὴ 129^v
τῇ τῶν ἐναντίων ἀντιθέσει, καὶ δείκνυσιν αὐτὸν συλλογισμῷ χρώμενος ἐν
20 δευτέρῳ σχήματι τούτῳ· τὰ ως πρός τι ἀντικείμενα αὐτὰ ἀπερ ἐστὶ ἔτε-
ρων λέγεται, οἷον τὸ δεξιὸν ἀριστεροῦ δεξιὸν λέγεται, τὰ δὲ ως ἐναντία
ἀντικείμενα αὐτὰ ἀπερ ἐστὶν οὐ λέγεται ἔτερων· τὸ γάρ λευκὸν οὐ λέγεται
μέλανος λευκόν. τὰ ἄρα ως πρός τι ἀντικείμενα ἔτερά ἐστι παρὰ τὰ ως
ἐναντία ἀντικείμενα.

10

25 p. 11b38 "Οσα δὲ τῶν ἐναντίων τοιαῦτά ἐστιν ὥστε ἐν οἷς πέ-
φυκε γίνεσθαι ἡ ὡν κατηγορεῖται ἀναγκαῖον αὐτῶν θάτερον
ὑπάρχειν, τούτων οὐδέν είστιν ἀνὰ μέσον. |

Διακρίνας τὴν τῶν πρός τι ἀντίθεσιν τῆς τῶν ἐναντίων βούλεται 129^v

1 τὸ κακόν om. F τὸ ἐναντ. τῷ κακῷ] τῷ ἐναντίῳ τὸ κακόν C: τὸ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, ὅπερ εἶχει ἐναντίον τὸ κακόν a 2 τὸ om. F 2. 3 τῇ οὐσίᾳ—ἐναντίον om. CF
3 τὸ (alt.) om. CF 5 ante ἔαυτῷ add. ἐν C 6 οὐσιωδεῖς a Paris. 1928 Vind. 10
(ἔτερ. καὶ οὐσίᾳ αὐτοῦ ἐστὶ in mrg.): οὐσίᾳ CF 7 ὡ] δ F 9 καὶ δ om. F
Πλάτων] Theaet. p. 151 E sq. alias μόνη C 10 καὶ οὐκ εἶχει (δὲ om.) a
10. 11 αἱ δὲ διανοητικαὶ εἰσὶ δόξαι, αἵτινες a εἴ τι F 12 ψεῦδως (priore
l.) a εἴη] ἡ C 13 γάρ ἀν F φησὶν δ Ἀρ.] cf. Metaph. Θ 10
p. 1051b 24. 25 16 μὲν οὖν C (cf. Arist. p. 11b24) ως τὰ πρός τι ἀντίκ.
coll. C 17 τῶν ἔτερων F: τῶν ἀντικειμένων C εἶναι λέγεται a 19 αὐτῷ F
20 τοιούτῳ a 21 λέγ. δεξιόν coll. a 21. 22 ως τὰ ἐναντ. ἀντ. C: ως ἀντίκ.
ώς (superser. m.²) ἐναντ. F 26 αὐτῶν om. C 27 οὐδέν αὐτῶν (τούτων om.)
Fa ἀνὰ μέσον] ἐναντίον a

νῦν αὐτὴν τῶν λοιπῶν διακρίναι. καὶ πρότερον διακρίνει τῆς τῶν καθ' 129^η
ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντιθέσεως. ἐπειδὴ δὲ συμβάλλεται αὐτῷ πρὸς τοῦτο 5
ἡ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων ἀπαρίθ-
μησις, πρότερον παραδίδωσιν ἡμῖν τὰς τούτων διαφοράς. καὶ πρὸ γε
τούτων τὰ διαφορά τῶν ἐναντίων εἰδῇ παραδίδωσι· μέλλει γάρ εὖθὺς καὶ
ταῦτα διακρίνει τῶν καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων. μετὰ δὲ τὴν 10
ἀπαρίθμησιν τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων
ἐκτίθεται καὶ τὰς διαφοράς τῶν κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀντικειμέ-
νων· τελευταῖον γάρ καὶ ταῦτα διακρίνει τῶν λοιπῶν· εἰ γάρ εἰδείημεν
10 τὰς διαφοράς καὶ τὰ παρακολουθήματα ἔκαστης ἀντιθέσεως, ῥαδίως καὶ 15
τὴν πρὸς ἄλληλας τῶν ἀντιθέσεων διαφορὰν εἰσόμεθα. πρῶτον οὖν, ως
εἴρηται, τὴν τῶν ἐναντίων διαίρεσιν παραδίδωσιν. ἔχει δὲ δυνάμει τοῦτον
τὸν τρόπον· τῶν ἐναντίων τὰ μὲν ἄμεσα οἷον ἀρτιον καὶ περιττόν, τὰ δὲ
ἔμμεσα ως τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν· μέσον γάρ τὸ φαιὸν καὶ τὰ λοιπὰ 20
15 χρώματα. καὶ τῶν ἔμμεσῶν τὰ μὲν οὕτως ἔχει ως δυνατὸν εἶναι ἀμφό-
τερα ἀπεῖναι τοῦ ὑποκειμένου (οὐδὲ γάρ ἀναγκαῖον πᾶν σῶμα λευκὸν
εἶναι η̄ μέλαν· δύναται γάρ καὶ φαιὸν εἶναι), τὰ δὲ οὕτως ἔχει ὥστε ἐξ
ἀνάγκης τὸ ἔτερον ἀφωρισμένως παρεῖναι τῷ ὑποκειμένῳ, καὶ οὐγ̄ ὅπερ 25
ἔτυχεν. ως τῷ πυρὶ η̄ θερμότης καὶ οὐδέποτε η̄ ψύξις, τῇ δὲ χιόνι η̄
20 ψυχρότης καὶ οὐδέποτε η̄ θερμότης διὰ τὸ οὕτως ἔκατερον τούτων πεφυ-
κέναι. καὶ αὗτη μὲν η̄ διαίρεσίς τε καὶ η̄ διποδιάρεσίς τε καὶ τὰ διάλογα
δὲ τρόπον ἐπιδιαιρεῖται τὰ ἔμμεσα ἐναντία· τῶν γάρ | ἔμμεσῶν ἐναντίων 130^η
τὰ μὲν ἔχουσι τὰ μέσα δινόμασι δηλούμενα, τὰ δὲ λόγῳ καὶ τῇ τῶν ἄκρων
ἀποφάσει· τοῦ μὲν γάρ λευκοῦ καὶ μέλανος τὰ ἐν μέσῳ δινόμασιν ἐπικέ-
25 οἰκηται, οἷον τὸ φαιὸν τὸ ωγρὸν τὸ ἔανθον καὶ τὰ τοιαῦτα. τοῦ δὲ φαύ-
λου καὶ σπουδαίου τὸ ἀνὰ μέσον δινόματι μὲν οὐ δηλοῦται, τῇ δὲ τῶν
ἄκρων ἀποφάσει σημαίνεται τὸ μήτε φαῦλον μήτε σπουδαῖον.

4 πρὸς γε α 5 τὰ Paris. 2051: om. Cfα μέλλει] ἀμέλει α 6 διακρίνει α
8 κατὰ om. F 9 pr. γάρ] οὖν α διαφέρει C 10 καὶ τὰς διαφ. C 11 τὰς..
διαφοράς α ἄλλας C 13 ἄμεσά ἔστιν α οἷον] ως τὸ α καὶ περ.
Ammion.: περ. CF: καὶ τὸ περ. α 14 τὸ (ante μέλαν) om. F 16 η̄ ἀπε-
ναι C οὐδὲ F^a: οὔτε C: ὥστε F¹ 17 ante pr. εἶναι add. ἄμα C: post εἶναι α
18 ἀφωρισμένον F 19 διοιώσις καὶ τῇ χιόνι (δὲ om.) α 20 ψύξις C
καὶ οὐδέποτε η̄ θερμότης om. F 20. 21 πεφ. τούτων coll. CF 21 η̄ (alt.) om. C
καὶ (alt.) om. C 23 λόγοις α 24. 25 ἐπικένληται α 25 καὶ τὸ ἔανθον
CF 26 δινόμασι C 27 post σπουδαίον aīd. τῶν ἐναντίων τὰ μὲν ἔμμεσά ἔστιν ως
τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, τὰ δὲ ἄμεσα ως (η̄ add. CF) ἀρτιότης καὶ (η̄ add. CF) περιττότης.
τὰ μὲν (η̄ F) ἀμφότερα δύναται ἀπεῖναι τοῦ ὑποκειμένου, ως τοῦ ἀνθρώπου (τῷ ἀνθρώπῳ
α) τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν, τὰ δὲ οὕτως ἔχει ὥστε τὸ ἔτερον ἐξ ἀνάγκης (τὰ δὲ — ἀνάγκης
οἱον. α) παρεῖναι τῷ ὑποκειμένῳ ως τῷ πυρὶ η̄ θερμότης. ἔτι τῶν ἔμμεσῶν ἐναντίων τὰ μὲν
ἔχει τὰ μέσα ὠνομαζόμενα ως τὸ λευκὸν καὶ (τὸ add. α) μέλαν, οἷον τὸ φαιὸν (η̄ add. CF)
τὸ ἔρυθρόν, τὰ δὲ ἔχει τὰ μέσα τῇ τῶν ἄκρων ἀποφάσει δηλούμενα ως τὸ φαῦλον καὶ σπου-
δαίον τὸ μήτε φαῦλον μήτε σπουδαῖον in figuram digesta F: oratione continua Ca

p. 11b38 "Οσα δὲ τῶν ἐναντίων τοιαῦτά ἔστιν ὥστε ἐν οἷς πέ- 130^η
φυκε γίνεσθαι ἡ ἐν κατηγορεῖται.

Τῶν ἐναντίων τὰ μὲν κατὰ συμβεβηκός ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ, 20
τὰ δὲ καθ' αὐτό. διὰ μὲν οὖν τοῦ πεφυκέναι γίνεσθαι ἐδήλωσε τὰ κατὰ
ἢ συμβεβηκός ὑπάρχοντα τῷ ὑποκειμένῳ, διὰ δὲ τοῦ κατηγορεῖσθαι τὰ
καθ' αὐτὸ ὑπάρχοντα. τὸ δὲ καθ' αὐτὸ διττόν, ως αὐτός φησιν ἐν τοῖς
'Αποδεικτικοῖς· τὸ μὲν δὲ μέρος γίνεται τῷ ὄρισμοῦ τοῦ ὑποκειμένου πράγ-
ματος, ως τὸ ζῷον τὸ λογικόν (ταῦτα γὰρ καθ' αὐτὸ ὑπάρχουσι τῷ 25
ἀνθρώπῳ καὶ ἐν τῷ ὄρισμῷ αὐτοῦ παραλαμβάνονται), τὸ δὲ οὖν ἐν τῷ
10 ὄρισμῷ τὸ ὑποκείμενον παραλαμβάνεται, ως τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν,
σιμότης καὶ γρυπότης· τό τε γάρ ἄρτιον καὶ τὸ περιττὸν ὄριζόμενοι μη-
μονεύομεν τοῦ ὑποκειμένου, λέγω δὴ τοῦ ἀριθμοῦ· ἄρτιον γάρ λέγομεν 30
ἀριθμὸν | τὸν δέχα τεμνόμενον καὶ περιττὸν ἀριθμὸν τὸν μὴ δυνάμενον 130^η
δίχα διαιρεθῆναι. τὸν μέντοι ἀριθμὸν ὄριζόμενος οὐκ ἀνάγκη μημονεύ-
15 σεις ἄρτιον· ἀριθμὸς γάρ ἔστι πλῆθος καὶ συναγωγὴ μονάδων, καὶ εἰ τὰ
μάλιστα, πᾶς ἀριθμὸς ἡ ἄρτιός ἔστιν ἡ περιττός. καὶ τὴν σιμότητα δὲ 5
καὶ τὴν γρυπότητα ὄριζόμενοι ἐξ ἀνάγκης καὶ τοῦ ὑποκειμένου, τῆς ῥινός,
μημονεύομεν, σιμότητα λέγοντες εἶναι κοιλότητα ἐν ῥινί, γρυπότητα δὲ
κυρτότητα ἐν ῥινί.

20 p. 12a1 Ἀναγκαῖον αὐτῶν θάτερον ὑπάρχειν, τούτων οὐδέν 10
ἔστιν ἀνὰ μέσον.

"Ο βούλεται λέγειν ἐν τούτοις, τοιοῦτόν ἔστιν· ὅσα τῶν ἐναντίων
τοιαῦτά ἔστιν ως ἐξ ἀνάγκης δεῖν τὸ ἔτερον αὐτῶν ὑπάρχειν ἡ ως
καθ' αὐτὸ ἡ κατὰ συμβεβηκός, τούτων οὐδέν ἔστιν ἀνὰ μέσον. ὅσα δὲ
25 τοιαῦτά ἔστιν ως δύνασθαι ἀμφότερα τὰ ἐναντία ἀπεῖναι τοῦ ὑποκει-
μένου, ἐν φῷ ἡ καθ' αὐτὸ ἡ κατὰ συμβεβηκός ὑπάρχουσι, ταῦτα οὐκ 15
ἄμεσά ἔστιν ἀλλ' ἔχει τι ἔαυτῶν ἀνὰ μέσον· παράδειγμα τοῦ μὲν προ-
τέρου τῶν καθ' αὐτὸ ὑπαρχόντων ἐναντίων τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττόν

1 lemma om. C	δὲ om. F	3 τῶν γάρ ἐναντ. a	4 πέφυκε a
6 αὐτός om. C	6. 7 τῇ ἀποδεικτικῇ a (cf. Anal. post. p. 73a34 sq.)		
9 παραλαμβάνεται a	οὗ] ως C	10 τὸ περ. καὶ τὸ ἄρτιον coll. C	
12 γάρ εἶναι F	13 τὸν (prius) om. F	14 τυηθῆναι C	τοῦ ..
ἀριθμοῦ F	μέντοι γε a	δριζομένου F: δριζόμενοι a	14. 15 μη- μονεύσαι Fa
15 τοῦ ἀρτίου a	17 τὴν om. C	ἥγουν τῆς ῥινός a	
18 μημονεύσομεν F	18. 19 καὶ κοιλ. ετ καὶ κυρτ. C	20 τούτων om. CF	
21 ἔστιν αὐτῶν F	23. 34 ἡ ως καθ' αὐτὸ ἡ κατὰ συμβεβηκός a: ἐν οἷς πέφυκε γίνεσθαι ἡ οἷς καθ' αὐτὸ C: ἡ οἷς καθ' αὐτὸ F	25 εἶναι ἡ ἀπει- γαι C	
28 τῶν μὲν a	26 ante ταῦτα αἰδη. τῷ ὑποκειμένῳ C	27 παραδείγματα F	

(τούτων γὰρ οὐδέν ἔστιν ἀνὰ μέσον), τῶν δὲ κατὰ συμβεβηκὸς νόσος καὶ 130^v ὑγεία· καὶ γὰρ οὐδὲ τούτων ἔστι τι μεταξύ, ἀλλ᾽ ἐξ ἀνάγκης δεῖ τὸ ἔτε- 20 ρον αὐτῶν παρεῖναι τῷ τοῦ ζῴου σώματι, ἵνα λάβωμεν πᾶσαν τὴν ὄπωσ- οῦν ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν ἔκβασιν. τοῦ δὲ δευτέρου παράδειγμα τῶν μὲν 5 καθ' αὐτὸν ὡς τῷ πυρὶ ἡ θερμότης τῷ οὐδατὶ ἡ ψυχρότης (ἔστι γάρ τι τούτων ἀνὰ μέσον τὸ χλιαρόν), τῶν δὲ κατὰ συμβεβηκὸς ὡς ἐν ἡμῖν τὸ 25 μέλλειν καὶ τὸ λευκόν· ἔστι γάρ μεταξύ τὸ φαιόν.

p. 12a6 Καὶ περιττὸν δὲ καὶ ἄρτιον ἀριθμοῦ κατηγορεῖται.

Πᾶς γὰρ ἀριθμὸς ἡ περιττός ἔστιν ἡ ἄρτιος, καὶ οὐκ ἀν ρήθείη 10 ἀριθμὸς μὴ ὥν τοιοῦτος.

p. 12a13 Καὶ φαῦλον δὲ καὶ σπουδαῖον κατηγορεῖται μὲν καὶ 30 κατὰ ἀνθρώπου καὶ ἄλλων πολλῶν. |

Οὐ μόνον γάρ ἐπ' ἀνθρώπου λέγομεν τὸ φαῦλον καὶ σπουδαῖον, 131r ἀλλὰ καὶ ἐπ' ἄλλων, οἷον ἴππου.

15 p. 12a20 Ἐπ' ἐνίων μὲν οὖν δινόματα κεῖται τοῖς ἀνὰ μέσον.

Διὰ τούτων, ὡς ἥδη εἶπον, κατ' ἄλλον τρόπον τὴν τῶν ἐμμέσων ἐναντίων ποιεῖται ὑποδιαιρεσιν, ἥδη πρότερον ὑποδιελὼν αὐτὰ ταῦτα εἰς τε 10 τὰ δυνάμενα ἀμφω ἀπεῖναι τοῦ ὑποκειμένου καὶ εἰς τὰ ἐξ ἀνάγκης πεφυ- κότα κατὰ τὸ ἔτερον τῶν ἀντικειμένων ὑπάρχειν τῷ ὑποκειμένῳ.

20 p. 12a26 Στέρησις δὲ καὶ ἔξις λέγεται μὲν περὶ ταύτον τι.

Εἰρηκὼς τὰ διάφορα τῶν ἐναντίων σημανόμενα, τρέπεται γῦν διδάξαι 25 περὶ τῆς στερήσεως καὶ τῆς ἔξεως· εἴρηται γάρ ἡμῖν δτι συμβάλλε- ται αὐτῷ ἡ τούτων διδασκαλία πρὸς τὴν διάκρισιν αὐτῶν τὴν πρὸς τὰ πρὸς τι, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τῶν ἄλλων ἀντικειμένων διάκρισιν.

1 γάρ] δὲ C ἀνὰ] ἐναντίον C 2. 3 δεῖ εἶναι τὸ ἔτ. (παρεῖναι om.) C 3 post σώμα-
τι add. νόσον ἡ ὑγείαν a ἵνα] αν ἔλαν? ante πᾶσαν inseras νόσον 7 καὶ om. F
11 φαῦλος . . σπουδαῖος CF 11. 12 μὲν κατὰ ἀνθρώπων (καὶ om.) a 12 κατὰ
ἄλλων Arist. 13 ἀνθρώπων Fa 14 ἐπὶ ἴππου a 15 μὲν οὖν] δὲ F
16 διὰ om. F τοιούτων F: τοῦτο a εἶπον] p. 172, 21 20 ταύτον]
ἀυτό F 21 post ἐναγτ. add. ἀντικείμενα a 22 τῆς (alt.) om. F
εἴρηται] p. 172, 2 ἡμῖν ἥδη a 23 αὐτῷ] αὐτῶν F alt. πρὸς]
εἰς a

p. 12 a 27 Καθόλου δὲ εἰπεῖν, ἐν φῶ πέφυκεν ἡ ἔξις γίνεσθαι, 131^r
περὶ τοῦτο λέγεται ἐκάτερον αὐτῶν. | 21

Τρία δὲ δεῖ παρατηρεῖν ἐπὶ τῆς ἔξεως καὶ τῆς στερήσεως, τό τε 131^v
πεφυκὸς δέχεσθαι καὶ δὲ πέφυκε δέχεσθαι, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῷ χρόνῳ 10
5 ἐν ᾧ πέφυκε, καὶ ἐν φῷ μέρει πέφυκε. περὶ δὲ δὲ πρᾶγμα λέγεται ἡ ἔξις,
περὶ τοῦτο καὶ ἡ στέρησις θεωρεῖται· οὐ γάρ λέγομεν τὸν λίθον ἐστερῆ-
σθαι ὄψεως, ἐπειδὴ οὐδὲ ὅλως πέφυκεν ἔχειν ὄψιν, οὔτε τὸν ἀνθρωπὸν
κατὰ τοὺς πόνους λέγομεν ἐστερῆσθαι ὄψεως, ἐπειδὴ μὴ κατ' ἐκεῖνο τὸ 15
μέρος πέφυκεν ἔχειν τὴν ὄψιν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ σκυλάκιον ἐστερῆσθαι ὄψεως
10 λέγομεν, ἐπειδὴ μὴ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ πέφυκεν ἔχειν. λέγομεν δὲ τὸν
ἀνθρωπὸν κατὰ τὸ πρόσωπον ἐστερῆσθαι τῆς ὄψεως, ἐπειδὴ καὶ πέφυκεν
ἔχειν ὄψιν ὁ ἀνθρωπὸς καὶ ἐν τῷ μέρει τούτῳ καὶ τῷ χρόνῳ, δμοίως 20
καὶ νωδὸν λέγομεν οὐχ ἀπλῶς τὸν μὴ ἔχοντα ὀδόντας (οὐ γάρ δῆπου καὶ
τὸν ἄρτι τεχθέντα· οὐ γάρ τηνικαῦτα πέφυκεν ἔχειν), ὥσπερ οὐδὲ τυφλὸν
15 τὸ σκυλάκιον, ἀλλὰ νωδὸν λέγομεν τὸν ὑπὸ γήρως, εἰ τύχοι, ἡ ὑπὸ πάθους 25
τῶν ὀδόντων ἐστερημένον.

p. 12 a 35 Τὸ δὲ ἐστερῆσθαι καὶ τὸ τὴν ἔξιν ἔχειν οὐκ ἔστι
στέρησις καὶ ἔξις. |

Βούλεται διὰ τούτων δεῖξαι ὁ φιλόσοφος δτι οὐκ ἔστι ταῦτὸν τὸ 132^r
20 ἐστερῆσθαι τῇ στερήσει οὐδὲ τὸ ἔξιν ἔχειν τῇ ἔξει· αὐτὴ μὲν γάρ ἡ
ἔξις καὶ ἡ στέρησις ποιότητές εἰσι, τὰ δὲ ἔχοντα τὴν ἔξιν καὶ τὴν στέρη-
σιν ποιά εἰσι παρωνύμως ἀπ' αὐτῶν λεγόμενα, ὥσπερ ἡ λευκότης καὶ τὸ 5
λευκόν· ἡ μὲν γάρ ἔστι ποιότης, τὸ δὲ ποιὸν παρωνύμως ἀπ' αὐτῆς
λεγόμενον. δείκνυσι δὲ τοῦτο ὁ φιλόσοφος, λέγω δὴ δτι ἐτερόν ἔστιν ἡ
25 ἔξις καὶ τὸ ἔχειν ἔξιν, οὐ διὰ τῶν γενῶν, λέγω δὴ τῆς ἔξεως καὶ τοῦ

1 ἡ ἔξις πέφ. coll. Arist.

γενέσθαι F 3 ante τρία add. ἵνα εἴπῃ τὸ πρᾶγμα, ἐν φῷ πέφυκέ φησιν, ἵνα δηλώσῃ τὸ μερικόν. τὸ δὲ πέφυκεν ἔχειν εἰπεν, ἵνα δηλώσῃ τὸν χρόνον. Ιστέον δὲ δτι ἡ στέρησις ἡ οὐσίας ἔστιν ἡ δυνάμεως, ἡ ἔξεως ἡ ἐνεργείας, ἡ ὀρθότητος ἡ τελειότητος. ἀλλ' ἐπὶ τινῶν μὲν τὸ ὄνομα καὶ τὸ πρᾶγμά ἔστι στερητικόν, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀναισθήτου, ἐπὶ τινῶν δὲ τὸ ὄνομα μόνον, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀιδίου καὶ τοῦ ἀσωμάτου τοῦ ἀντιθειαρουμένου τῷ σώματι, ἐπὶ τινῶν τὸ πρᾶγμα μόνον, ἀλλ' οὐ τὸ ὄνομα, ὡς ἐπὶ κωφοῦ καὶ τυφλοῦ a (Marc. 217) δεῖ οὖν τρία C: τρία δεῖ a 4. 5 corrigas τὸν χρόνον ἐν φῷ vel ἐν φῷ χρόνῳ 7 ὄψεως om. F 8 ἐπεὶ C 9 τὴν om. F 10 ἐπειδὴ μὴ ἐν ἐκείνῳ C²: ἐν ὑποκειμένῳ post lacunam X litt. C¹ 11 κατὰ] καὶ F 12 ἐν τῷ χρ. C δμοίως δὲ C 15 ante σκυλ. add. τυφλὸν C εἰ τύχοι, ἡ ὑπὸ] ἡ C τύχη F ἀπὸ πάθους F 17 τὸ (alt.) om. F ἔγειν τὴν ἔξιν coll. Fa ἔστι] ἔτι F 19 βουλ. δὲ a 20 τῇ ἔξει] ἔξις C 23 τὰ μὲν γάρ ἔστι ποιά, ἡ δὲ ποιότης παρων. C αὐτῶν F 24 λεγόμενα C τὸ δτι C ἡ om. Fa 25 ἔξιν ἔχειν coll. F post ἔξεως add. καὶ τῆς στερήσεως F

τὴν ἔξιν ἔχοντος ἡ διὰ τῆς στερήσεως καὶ τοῦ τὴν στέρησιν ἔχοντος, ἀλλὰ 132^c
διὰ τῶν εἰδῶν, λέγω δὴ τῆς ὄψεως καὶ τῆς τυφλότητος καὶ τοῦ τὴν ὄψιν 11
ἔχοντος καὶ τὴν τυφλότητα· σαφέστερα γάρ τὰ εἰδη τῶν γενῶν· πρόδηλον
γάρ ἐπὶ τούτων ὅτι ἔτερον μὲν ἔστιν ἡ τυφλότης ἔτερον δὲ τὸ τὴν τυφλότητα
ἔχον, καὶ ἡ ὄψις μέν ἔτερον ὁ δὲ τὴν ὄψιν ἔχων ἔτερος· τὰ μὲν γάρ ποιό- 15
τητές εἰσί τινες, τὰ δὲ οὐσίαι μετέγουσαι τούτων. εἰ τοίνυν ταῦτα διά-
φορα, καὶ τὰ τούτων γένη διάφορα· ως γάρ ἔχει ἡ ὄψις καὶ ἡ τυφλότης
πρὸς τὸν ἔχοντα τὴν ὄψιν καὶ τὴν τυφλότητα, οὕτως ἔχει καὶ ἡ ἔξις καὶ
ἡ στέρησις πρὸς τὸν ἔχοντα τὴν ἔξιν καὶ τὴν στέρησιν, ἐπειδὴ καὶ ως 20
10 ἔχει ἡ ὄψις καὶ ἡ τυφλότης πρὸς τὴν ἔξιν καὶ τὴν στέρησιν, οὕτω καὶ ὁ
τὴν ὄψιν ἔχων καὶ ὁ τὴν τυφλότητα πρὸς τὸν τὴν ἔξιν ἔχοντα καὶ τὴν
στέρησιν· εἰδη γάρ αὐτῶν εἰσιν. εἰ τοίνυν διάφορα ταῦτα, λέγω δὴ ἡ
ὄψις καὶ ὁ τὴν ὄψιν ἔχων καὶ ἡ τυφλότης καὶ ὁ τὴν τυφλότητα ἔχων, καὶ 25
τὰ τούτων γένη διάφορα, λέγω δὴ ἡ ἔξις καὶ ὁ τὴν ἔξιν ἔχων καὶ ἡ
15 στέρησις καὶ ὁ τὴν στέρησιν ἔχων.

p. 12^a39 Ἔτι εἰ ἦν ἡ τυφλότης ταῦτὸν τῷ τυφλὸν εἶναι, κατη-
γορεῖτο ἀν ἀμφότερα κατὰ τοῦ αὐτοῦ. |

Καὶ ἄλλως δέ φησιν· εἰ ἦν ταῦτὸν ἡ ὄψις καὶ ὁ τὴν ὄψιν ἔχων, 132^c
κατηγορεῖτο ἀν ἀμφότερα κατὰ τοῦ αὐτοῦ· ως γάρ βροτὸς καὶ ἀνθρωπος
20 καὶ μέροψ ταῦτὸν ὄντα καθ' ἑνὸς ὑποκειμένου κατηγορεῖται, οὕτω καὶ 10
ταῦτα εἰ ἦσαν ταῦτα, καθ' ἑνὸς ἀν καὶ τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου κατηγο-
ροῦνται. νῦν δὲ τυφλότητα μὲν ἔχειν ἡ ὄψιν ὁ ἀνθρωπος λέγεται, τυφλό-
της δὲ ἀπλῶς ἡ ὄψις οὐ λέγεται. ὥστε καὶ ἐκ τούτου δῆλον ὅτι διάφορα
ταῦτα ἔστιν. ἀλλ' εἰ καὶ διάφορα ταῦτα ἔστι, φησίν, ἀλλ' οὖν τὸν αὐτὸν 15
25 ἔχει τῆς ἀντιμέσεως τρόπον· ως γάρ ἀντίκειται ἡ ὄψις τῇ τυφλότητι, ως
στέρησις καὶ ἔξις, οὕτω καὶ τὸ ἔχειν ὄψιν τῷ τὴν τυφλότητα ἔχειν ἀντί-
κειται, καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν.

1 ἡ διὰ τῆς στερήσεως καὶ τοῦ τὴν στέρησιν ἔχοντος ὄμ. CF 2 δῆ] δὲ F
4 τούτων] πάντων CF 5 ἡ τυφλ. ἔστι coll. C 6 τοῦτα
6 τινες om. F 7 ex τυφλότης corr. τύφλωσις F 11 ὁ om. a 12 ταῦτα
διαφ. coll. a 8 ἡ eras. C 14 ἡ (ante ἔξις et στέρ.) om. CF 16 ἔτι] ἐπεὶ
CF 9 ταῦτὸν ἡ τυφλ. coll. Fa 10 τῷ] τὸ F: καὶ τῷ a 11 εἶναι τυφλὸν coll. a
16. 17 κατηγοροῦτο C 17 κατὰ τοῦ] ἐπ' F: κατὰ a 18 post lemma iter.
ἐπεὶ (sic) εἰ ἦν ταῦτὸν ἡ τυφλότης τῷ τυφλὸν εἶναι, κατηγορεῖτο ἀν ἀμφότερα κατὰ τοῦ αὐ-
τοῦ a 19 κατηγοροῦτο C 20 τοῦ αὐτοῦ Marc. 217: αὐτοῦ CF: τοῦ αὐτοῦ
ὑποκειμένου a 22 ὁ om. F 25 ὄψις τυφλ. (ἡ et τῇ om.) a
25. 26 ante ως στέρ. addl. καὶ F; ως στέρησις καὶ ἔξις eicias 26 οὕτω καὶ τὸ
τυφλὸν εἶναι τῷ ἔχειν ὄψιν C

p. 12b 6 Οὐκ ἔστι δὲ οὐδὲ τὸ ὑπὸ τὴν κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν 132^v
κατάφασις καὶ ἀπόφασις. 20

"Οτι δὲ οὐδὲ ἡ κατάφασις | καὶ ἀπόφασις ταῦτον ἔστι τοῖς ὑπ' αὐ- 133^r
τῶν σημαινομένοις, δείκνυσι τοῦτο ἐκ τοῦ τὴν μὲν ἀπόφασιν καὶ τὴν κατά-
φασιν λόγους εἶναι, τὰ δὲ ὑπ' αὐτῶν σημαινόμενα πράγματα· τὸ μὲν γάρ
'Σωκράτης κάθηται' λόγος ἔστιν, αὐτὸς δὲ ὁ καθήμενος Σωκράτης 5
πρᾶγμά ἔστιν· οὐσία γάρ ἔστι μετά τινος ἐνεργείας, λέγω δὴ τοῦ καθῆ-
σιται. καὶ ταῦτα μέντοι ἀντίκειται ἄλληλοις τῷ αὐτῷ τῆς ἀντιθέσεως
τρόπῳ· καὶ γάρ ὥσπερ ἀντίκειται ὁ λόγος ὁ λέγων 'Σωκράτης κάθηται'
10 τῷ λέγοντι 'Σωκράτης οὐ κάθηται', οὗτος καὶ ὁ καθήμενος Σωκράτης 10
τῷ μὴ καθημένῳ ἀντίκειται· ἔκατέρα γάρ τῶν ἀντιθέσεων ὡς κατάφασις
καὶ ἀπόφασις ἀντίκειται.

p. 12b 16 "Οτι δὲ ἡ στέρησις καὶ ἡ ἔξις οὐκ ἀντίκεινται ως τὰ
πρός τι, φανερόν.

15 Διδάξας ἡμᾶς ἵδιᾳ περὶ ἑκάστης ἀντιθέσεως νῦν τὴν διάχρισιν αὐτῶν
ποιεῖται καὶ διαχρίνει τὰ ως πρός τι ἀντικείμενα τῶν καθ' ἔξιν καὶ στέρη-
σην ἀντικειμένων· τῶν γάρ ἐναντίων ἥδη αὐτὰ διέχρινε. πάλιν δὲ ἐπὶ²⁵
τῶν εἰδῶν γυμνάζει τὸν λόγον ως σαφεστέρων, λέγω δὴ τῆς ὅψεως καὶ
τῆς τυφλότητος. καὶ πρῶτον μὲν δείκνυσιν οὕτως συλλογισμῷ πάλιν χρώ-
μενος ἐν δευτέρῳ σχήματι· τὰ πρός τι αὐτὰ ἀπέρ ἔστι τοῦ ἀντικειμένου
λέγεται (ό γάρ πατήρ υἱοῦ λέγεται πατήρ καὶ τὸ δεξιὸν τοῦ ἀριστεροῦ
δεξιόν), τὰ δὲ καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν αὐτὰ ἀπέρ ἔστιν οὐ λέγεται τῶν 30
ἀντικειμένων· ἡ γάρ ὅψις οὐ λέγεται τυφλότητος εἶναι ὅψις. τὰ ἄρα ως 133^v
πρός τι ἀντικείμενα ἔτερά εἰσι τῶν καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων.
25 καὶ οὕτω μὲν πρῶτον ἔδειξεν ἀπὸ τοῦ σαφεστέρου καὶ δμολογησμένου,
λέγω δὴ ἀπὸ τοῦ τὴν ὅψιν μὴ λέγεσθαι τυφλότητος ὅψιν, εἴτα δεύτερον
δείκνυσι καὶ ἀπὸ τοῦ ἀμφιβόλου δτι οὐδὲ ἡ τυφλότης ὅψεως τυφλότης 5
λέγεται· τοῦτο γάρ δοκεῖ λέγεσθαι.

p. 12b 18 Οὐδὲ ἄλλως οὐδαμῶς ἡ ὅψις πρὸς αὐτὸν λέγεται.

30 'Αντὶ τοῦ 'ώς δ' ἀν δηματοποιήσης, οὐδαμῶς πρὸς τὸ ἀντικείμενον

1 ἀπόφασιν καὶ κατάφασιν coll. Arist.

2 ἀπόφασις καὶ κατάφασις coll. C Arist.: ταῦτὸν καταφάσει α post lemma iter. οὐκ ἔστιν οὐδὲ τὸ ὑπὸ τὴν κατάφασιν καὶ ἀπό-

φασιν κατάφασις καὶ ἀπόφασις α 3 δὲ οι. F ἡ ἀπόφ. C 4 τὴν (alt.)

οι. C 7 pr. ἔστιν οι. F 8 ἀντίκεινται C 13 ἀντίκειται a Arist.

18 σαφέστερον F: σαφεστέρων ὄντων α 21 post ἀριστ. add. λέγεται a 25 μὲν

οι. C 27 ή οι. CF . 29 ή ὅψις οι. Arist.

λέγεται, καν τε πρὸς δοτικὴν ἢ ἄλλην πτῶσιν ἀποδῆται· οὐδὲ γάρ ἡ ὅψις 133v
τῇ τυφλότητί ἔστιν ὅψις².

p. 12b19 'Ωσαύτως δὲ οὐδὲ ἡ τυφλότης λέγοιτ' ἀν τυφλότης
ὅψις.

5 Δεῖξας ἐπὶ τοῦ ὅμοιογουμένου, λέγω δὴ τῇς ὅψισι, ὅτι οὐ λέγεται 20
πρὸς τὸ ἀντικείμενον, νῦν ἐπὶ τοῦ ἀμφιβόλου δείκνυσιν· ἡ γάρ τυφλότης
στέρησις μὲν ὅψις λέγεται, τυφλότης δὲ ὅψις οὐδαμῶς. μήποτε δὲ οὐ
καλῶς φαμεν τὴν τύφλωσιν μὴ λέγεσθαι ὅψις τύφλωσιν· εἰ γάρ, ως καὶ
αὐτός φησι, στέρησιν ὅψις λέγομεν, τοῦ γένους δὲ κατηγορουμένου τινὸς 25
10 ἀνάγκη πᾶσα καὶ τῶν εἰδῶν τι κατηγορεῖσθαι (οὐ γάρ οἶν τέ τι εἶναι
ζῷον δι μὴ πάντως ἡ ἀνθρωπος ἔσται ἡ ἵππος ἡ τι τῶν λοιπῶν ζῷων,
ὅμοιας δὲ οὐδὲ στέρησιν εἶναι ἐνδέχεται, εἰ μὴ πάντως εἴη τι οὐ εἶναι
λέγεται ἡ στέρησις). ἀνάγκη οὖν πᾶσα καὶ τὴν κατ' εἰδῶς ἀντικειμένην 30
τῇ ἔξει ἐκείνῃ στέρησιν (στέρησιν) ἐκείνης εἶναι λέγεσθαι· εἰ γάρ ἡ τῇς 134r
ὅψις στέρησις οὐκ ἔστιν ἀπλῶς καὶ καθόλου πάντως στέρησις, ἀλλὰ τὶς
δηλονότι στέρησις, τοῦτ' ἔστι τύφλωσις· εἰ οὖν ἡ τῇς ὅψις στέρησις
τίς ἔστι στέρησις, αὕτη δὲ ἡ τὶς στέρησις οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἡ τύφλωσις,
ἡ ἄρα τύφλωσις ὅψις ἔστι τύφλωσις· πῶς γάρ οἶν τε ἡν τοῦ γένους 5
τινὸς εἶναι λεγομένου μὴ καὶ τὸ εἰδός τινος εἶναι λέγεσθαι, εἰπερ ἐν
20 ὑπάρξει εἶναι τὰ γένη ἄνευ τινὸς τῶν εἰδῶν ἀδύνατον; ἡ οὖν οὐδὲ τὸ
γένος, τοῦτ' ἔστιν ἡ στέρησις, λέγεται ὅψις εἶναι στέρησις. ἡ εἰ τὸ γένος,
πάντως καὶ τῶν εἰδῶν τι. ἀλλ' ἵστως εἴποι ἀν τις πρὸς τοῦτο ώς εἰπερ 10
λέγομεν γνώσεως στέρησιν, ἀνάγκη θσιν ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ εἶναι τι τῶν
εἰδῶν τῇς στερήσεως ταύτης δι τῇς γνώσεως κατηγορηθήσεται ἡ πρὸς
25 αὐτὴν λεγθήσεται· οὐν δὲ τοῦ γένους κατηγορουμένου τῇς γνώσεως, εἰδός
τι τῇς αὐτῇς κατηγορούμενον οὐχ εὑρίσκομεν. ἔστιν οὖν πρὸς τοῦτο εἰπεῖν 15
ὅτι μηδὲ ἔχομεν τὴν ἀντικειμένην τῇ γνώσει στέρησιν ὀνομασμένην,
ῶσπερ ἡ τῇ ὅψις ἀντικειμένη στέρησις τυφλότης καλεῖται. ώς εἰπερ ἦν,
ἐλέγχθη ἀν κακείνη πρὸς τὴν γνῶσιν, ως ἡ τυφλότης ὅψις λέγεται
30 τυφλότης· ὄπηνίκα γάρ τὰς στερήσεις κατὰ στερήσεις τῶν ἔξεων ὀνομάζο- 20

1 post λέγεται add. δηλοῦ τοίνυν τὸ οὐδαμῶς ὅτι α
lemma incipit ab ἡ γάρ ὅψις (p. 12b18) C

6 post τυφλ. add. φησὶ a

λέγεται—φησὶ om. CF

τινος a

τι (alt.) om. F

recte, nisi malis εἰ γάρ — τύφλωσις (16) eicere

22 ώς] ὥσπερ F

23 οὐσα C

τοῦτο F

1. 2 οὐδὲ—ἔστιν ὅψις om. C
3 λέγεται (ἀν om.) Fa 5 ante
δεῖξας add. ex Mare. 217 οὐ γάρ ἡ ὅψις τυφλότης γίνεται, εἰ καὶ ὀφθαλμὸς τυφλὸς γίνεται. οὐ
λέγεται οὖν ἡ τυφλότης ὅψις τυφλότης, ἀλλὰ ἡ τυφλότης ὅψις στέρησις. οὐδὲ γάρ τὸ
σκότος φωτὸς σκότος λέγεται, ἀλλὰ φωτὸς στέρησις. οὐδὲ γάρ τὸ φῶς σκότος γίνεται, ἀλλὰ
ἢ ἀγρὸς σκοτεινός, εἰ καὶ δι? ἐπιπρόσθησιν φωτός. ίστεον δὲ ὅτι ἡ ὅψις οὐ μόνον τὴν ὀπτικὴν
ἐνέργειαν δηλοῖ. ἀλλὰ καὶ τὸ ὑποκείμενον, τὸν ὀφθαλμόν. a 6 πεπὶ] ἀπὸ C

7 λέγεται om. C alt. δὲ om. F 8. 9 μὴ

λέγεσθαι—φησὶ om. CF

10 post εἰδῶν add. ἀντοῦ a post κατηγορεῖσθαι add.

τινος a

14 στέρησιν inserui εἰ γάρ ἦ] ἡ γάρ a, fort.

20 post τινὸς add. εἶναι a

26 εὑρίσκ. οὐδαμῶς (οὐχ om.) C

μεν, ὡς ἀγνωσίαν καὶ ἀμαθίαν καὶ τὸ ἄσοφον καὶ τὰ παραπλήσια, οὐκέτι 134^r
 δηλονότι τοῦ ἀντικειμένου τὰ τουαῖτα εἶναι λέγεται, ἀλλὰ τοῦ δεκτικοῦ· οὐ
 γάρ η ἀγνωσία γνώσεως ἀγνωσία λέγεται, ἀλλὰ ψυχῆς ἀγνωσία, καὶ
 ἀμαθία καὶ τὰ λοιπά· ἔχει γάρ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀντικείμενον. οὐ τὴν στέρη- 25
 σιν κατηγορεῖ. ἀλλ' εἰ καὶ η στέρησις αὐτὸ διπερ ἐστὶ τοῦ ἀντικειμένου
 εἶναι λέγεται, οὐ μόνον αὐτὸ τὸ γένος, ἀλλ' εἴ τι καὶ τῶν ὑπὸ ταύτην
 εἰδῶν εἴη ὀνομασμένον, ἀλλ' οὖν οὐκέτι καὶ η ἔξις αὐτὸ διπερ ἐστὶ τῆς
 στερήσεως | εἶναι λέγεται, τῶν δὲ πρός τι ἑκάτερον τῶν ἀντικειμένων 134^v
 αὐτὸ διπερ ἐστὶ τοῦ ἀντικειμένου εἶναι λέγεται, ὡς ἐφεξῆς φησιν δ' Ἐρι-
 10 στοτέλης. ὅστε ταύτη ἀν διακρίνοιτο τὰ καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντικει-
 μενα τῶν πρός τι. καὶ τοῦτο δ' ἂν τις εἴποι οὗτοι οὐχ δη τρόπον τὰ πρός τι
 αὐτὰ ἀπερ ἐστὶ τῶν ἀντικειμένων εἶναι λέγεται, οὗτος καὶ η στέρησις
 τῆς ἔξεως εἶναι λέγεται στέρησις· τὰ μὲν γάρ πρός τι ὡς συναίτια ἀλλή-
 λων οὗτος ἑκάτερον τῶν ἀντικειμένων τοῦ λοιποῦ εἶναι λέγεται, η δὲ
 15 στέρησις τῆς ἔξεως εἶναι λέγεται οὐχ ὡς τοῦ εἶναι αὐτῆς τούναντίον δὲ
 τοῦ μὴ εἶναι αἰτία οὖσα. μήποτε δὲ ἐστὶ συνηγορῆσαι τῷ Ἐριστοτέλους
 λόγῳ φάσκοντι τὴν μὲν στέρησιν ὄψεως εἶναι λέγεσθαι στέρησιν τυφλό-
 τητα δὲ ὄψεως μηκέτι· ίδού γοῦν καὶ φωτὸς μὲν στέρησίν φαμεν, σκότος
 δὲ φωτὸς οὐκέτι, καίτοι τὸ σκότος οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν η φωτὸς στέρησις, 20
 20 ὡς η τυφλότης ὄψεως στέρησις, ὡς ἐν ἑτέροις ήμιν διὰ πλειόνων δέδει-
 κται. ἀλλ' ὥσπερ πήρωσιν μὲν σκελῶν φέρε λέγομεν, οὐκέτι δὲ πήρωσιν
 ἀρτιότητος η δρυμότητος η εὐθύτητος, η ὄπως ἂν τις τὴν τῶν σκελῶν
 κατὰ φύσιν θέσιν καλῇ, ὀνομάσειεν, οὗτος δηλονότι καὶ σκότος μὲν δέρος
 λέγομεν, σκότος δὲ φωτὸς οὐκέτι. οὐδ' ἄρα τύφλωσιν ὄψεως, ἀλλ' εἴπερ
 25 ἄρα, ὀφθαλμὸν τύφλωσιν, ὡς καὶ πήρωσιν ὀφθαλμὸν· οἱ μὲν γάρ διφθαλ-
 μὸς τὸ μόριον σημαίνει τὸ μετέχον τῆς ὄψεως, η δὲ ὄψις αὐτὴν τὴν
 δύναμιν. ἀλλ' ἐπειδὴ καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ποιοτήτων πολλάκις 30
 ὅμωνύμως τῇ ποιότητι τὸ πεποιωμένον ὀνομάζομεν, λευκὸν λέγοντες καὶ τὸ
 λελευκασμένον σῶμα καὶ αὐτὴν τὴν λευκότητα, καὶ θερμὸν καὶ ψυχρὸν
 35 δύμοις καὶ βαρὺ καὶ κοῦφον καὶ τὰ λοιπά, οὗτοι δὲ καὶ ὄψιν οὐ μόνον
 ἐπὶ τῆς δυνάμεως ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν δργάνων φέρομεν, τοὺς 30
 διφθαλμοὺς ὄψιν καλοῦντες, τὴν δὲ τύφλωσιν τῶν διφθαλμῶν εἶναι 135^r
 λέγομεν κυρίως, λέγονται δέ, ὡς εἴπον, οἱ διφθαλμοὶ ὄψις· διὰ τοῦτο
 ἄρα καὶ τύφλωσιν ὄψεως λέγομεν οὐκ ἐπὶ τῆς δυνάμεως ἀλλ' ἐπὶ
 40 τῶν δργάνων φέροντες τὸ τῆς ὄψεως ὄνομα. οἱ δὲ Ἐριστοτέλης φησὶ 5
 πρὸς τὴν ἀντικειμένην δύναμιν μὴ λέγεσθαι τὴν τύφλωσιν, ὄπερ
 ἐστὶν ἀληθές.

6 εἶναι οἰ. C τούτων C 7 ὀνομαστέον F 8 post τῶν δὲ add. τῶν F
 10 ταύτης F 16 τῷ τοῦ ἀριστ. a 18 γοῦν] γάρ F 19 καίτι F
 20 post alt. ὡς add. καὶ C ἐν ἑτέροις] quo nos releget nescio 21 alt.
 πήρωσιν] στέρησιν C 22 η εὐθ. η δρθ. coll. a 23 καλεῖ C¹: καλῶν F
 δύναμειν εἰσιας οὗτοι οἰ. F 28 ante λευκὸν add. σῶμα a 32 δὲ
 οἰ. F 33 οἱ] κυρίως a ὄψεις CF 34 ἀλλ'] ἀλλὰ καὶ F

Λείπεται ἄρα ἐνεῖνο ήμᾶς ἐπιλύσασθαι, πῶς τοῦ γένους αὐτῆς, λέγω 135^r τῆς στερήσεως, τῆς ἔξεως εἶναι λεγομένης οὐχὶ καὶ τῶν τῆς στερήσεως ἔκαστον εἰδῶν τινὸς ἀντικειμένης ἔξεως λέγεται, εἴπερ ἀληθὲς ὡς ἐφ' ὃν 10 τὸ γένος λέγεται, πάντως καὶ τῶν ὑπὸ τὸ γένος εἰδῶν τι κατηγορεῖται. 5 φῆμὶ οὖν ὅτι αἱ μὲν ἔξεις πράγματά τινά εἰσιν εἰδοπεποιημένα καὶ ὑφεστηκότα, καὶ διὰ τοῦτο εἰκότως γένος οὗσα ἡ ἔξις ἔχει καὶ τὰ ὑποκείμενα εἰδη ὑπάρχοντα καὶ εἰδός τι φυσικὸν ἔχον ἔκαστον, ἡ δὲ στέρησις 15 οὐδὲν ἔτερόν ἐστιν ἡ ἀπουσία τῆς ἔξεως, ὥστε αὐτὴ κατὰ τὸν ἑαυτῆς λόγον τὸ μὴ ὃν ἐστι. πῶς οὖν τοῦ μὴ ὄντος ὡς ὑπάρχοντός τινα εἶδη 10 ζητοῦμεν; ὥστε εἰ καὶ ἔστι τις εἰδικωτέρα τινὶ ἔξει στέρησις ἀντικειμένη, οὐχ ὡς ὃν τι ἀντίκειται ἀλλὰ πάλιν ὡς μὴ ὃν κατὰ ἀπόφασιν τῆς ἔξεως, 20 οἷον τῷ σοφῷ τὸ ἀσοφον καὶ τῷ ὀδόντας ἔχοντι τὸ νωδόν, παρὰ τὸ νω στερητικὸν καὶ τὸν ὀδόντα. καὶ αὗται μὲν οὖν αἱ μερικαὶ στέρησεις ὅμοιας τῷ γένει κατὰ ἀπόφασιν τῆς ἔξεως λέγονται. εἴ που δὲ εὑρεθείη στέρησει 25 τινὶ κείμενον ὄνομα, ὡς ἡ ἀπουσία τῆς ὄψεως τύφλωσις ὄνομάζεται ἡ ἡ τοῦ φωτὸς ἀπουσία σκότος, οὐ τῆς ἀπουσίας τῆς ἔξεως κατηγορεῖται τὸ τιοιούτον ὄνομα, ἀλλὰ τοῦ πάθους τοῦ περὶ τὸ δεκτικὸν γενομένου ἡ ἄλλου τινὸς ἐπισυμβαίνοντος τῇ ἀπουσίᾳ τῆς ἔξεως, ὥσπερ τὸ σκότος παρὰ τὸ σκιάζειν εἴρηται ἡ δὲ σκιὰ ἐπιπρόσθησίς ἐστι φωτός, ἡτις ἐν τῷ ἀέρι ἡ 30 20 ἀπλῶς ἐν τῷ | διαφανεῖ συμβαίνει, ἡ, ὡς Ἡρωδιανός φησι, παρὰ τὸ 135^v σχέθειν· ἐπέχει γὰρ ἡμῶν τὸ εἰδέναι ἡ τῶν προόδων καὶ τῶν πολλῶν ἐνεργειῶν ἐπιχείρησις. καὶ ἡ τύφλωσις δὲ ἵσως παρὰ τὸ τύφειν καὶ ὁ τυφλὸς οἵονεὶ τυφὸς ὁ ὑποκεκαυμένας τὰς ὄψεις ἔχων ("κενεῖαι γάρ," φησὶν ὁ ποιητής τῆς, "ὑποσμύχονται ὀπωπαῖ"), ὡς καὶ ὁ πηρὸς παρὰ τὸ πήθω — πήσω — πηρός, ὡς παρὰ τὸ ὄκνω — ὄκνησω — ὄκνηρός. εἰκότως ἄρα τὰ τοιαῦτα τῶν ὀργάνων εἶναι λέγεται καὶ οὐχὶ τῶν ἔξεων· πάθη γὰρ τῶν ὑποκείμενων σωμάτων εἰσι ταῖς ἔξεσι καὶ οὐχὶ αὐτῶν τῶν ἔξεων.

10

p. 12b21 "Ἐτι τὰ πρός τι πάντα πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται.

Πάλιν ἑτέρῳ συλλογισμῷ δείκνυσιν ὅτι ἔτερά εἰσι τὰ ὡς πρός τι ἀντικεί- 15 30 μενα τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ἀντικειμένων· λέγει γὰρ δυνάμει οὕτως·

2 λεγομένων F	2. 3 τῶν τῆς στερ. ἔκαστον εἰδῶν]	τῶν στερήσεων ἔκαστον εἰδός C:	τῶν εἰδῶν τῆς στερήσεως ἔκαστον εἰδός a	3 τινὸς τῆς F	5 τινά om. C
6. 7 ὑποκείμ. αὐτῆς a	10 ὄκνωτ. C	12. 13 παρὰ—οδόντα εἰσιας	μὲν om. F	οὖν om. C	13 post
στερητ. add. μέριον F	μὲν om. F	14 εἰ που] ὄπου C			
17 περὶ] παρὰ a	18 ἐπισυμβεβηκότος a	19 τῶ om. F			20 Ἡρωδιανός]
διανός] fr. 673 (II 380, 15) Lentz, qui cum Lobeckio (Rhein. p. 89) non ad σκιά sed ad σκότος haec referre debebat	21 σγεθὲν C	ἡμῶν τὸ εἰδέναι] ἡμᾶς τοῦ θεάσασθαι			
Laur. 72,1 (correctione, ut videtur, necessaria)		προσόδων a			22 ἐπιχείρησις C:
ἐπέγειτ Fa; an ἐπιχειρήσεως?	23 ἐπικεκαυμ. a	23. 24 ὁ ποιητής om. CF (ef.			
Apoll. Arg. II 445)	24 ὑποσμύχονται a	25 ὄκνω om. CF			
λέγονται Fa	26. 27 πάθη—ἔξεων om. C	26 εἰναι om. C			
28 πάντα om. F	29 ἔστι a	27 σωμάτων Paris. 2051: αὐτῶν CfFa			

τὰ πρὸς τι πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεται (ὦσπερ γάρ ὁ πατὴρ οὐκέτι καὶ ὁ υἱὸς πατρὸς υἱός), τὰ δὲ καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν οὐ λέγεται πρὸς ἀντιστρέφοντα· οὐ γάρ λέγεται ἡ ὄψις τυφλότητος εἰναι ὄψις. τὰ ἄρα 20 πρὸς τι ἔτερά εἰσι τῶν καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων.

5 p. 12b26 "Οτι δὲ οὐδὲ ως τὰ ἐναντία ἀντίκειται τὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν λεγόμενα, ἐκ τῶνδε δῆλον.

Διέκρινε τὴν τῶν πρὸς τι ἀντίθεσιν τῆς τῶν ἐναντίων ἀντιθέσεως (καὶ 25 τῆς) τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν· εἴτα νῦν διαχρίνει τὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ἀντικείμενα τῶν ως ἐναντίων ἀντικειμένων. καὶ ὥφειλε μὲν ὅσον ἐπὶ 10 τῇ ἀκολουθίᾳ τὰ πρὸς τι διαχρίναι τῶν κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀντι- 30 κειμένων, ἐπειδὴ δὲ μέλλει ἐνī τινι λόγῳ διαχρίνειν τὰ | κατὰ κατάφασιν 136^r καὶ ἀπόφασιν ἀντικείμενα τῶν λοιπῶν, διὰ τοῦτο νῦν ὑπερτίθεται διαχρίναι τὰ πρὸς τι τῆς καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ λέγειν ἀναγκάζηται. πάλιν δὲ ἀναλαμβάνει τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν εἰδῶν τῶν ἐναντίων· 15 τίνων· βούλεται γάρ ἀντικείμενα πάντων τῶν ἐναντίων τὰ καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν.

p. 12b27 Τῶν μὲν γάρ ἐναντίων, ων μηδέν ἐστιν ἀνὰ μέσον, ἀναγκαῖον, ἐν φέρεται γίνεσθαι ἡ ων κατηγορεῖται, θάτερον αὐτῶν ὑπάρχειν.

20 Πάντως γάρ ἀνάγκη τὸν ἀριθμὸν ἡ ἄρτιον εἶναι ἡ περιττὸν καὶ νοσεῖν 15 ἡ ὑγιαίνειν τὸ ζῆτον.

p. 12b32 "Ων δὲ ἐστι τι ἀνὰ μέσον, οὐδέποτε ἀνάγκη παντὶ ὑπάρχειν θάτερον.

Οὐδὲ γάρ ἐξ ἀνάγκης πᾶν σῶμα ἡ λευκόν ἐστιν ἡ μέλαν (ἔστι γάρ 25 καὶ τὸ φαιόν) ἡ πάλιν θερμὸν ἡ ψυχρόν· ἐστι γάρ καὶ τὸ χλιαρόν.

p. 12b35 "Ετι δὲ καὶ τούτων ἡν τι ἀνὰ μέσον, ων μὴ ἀναγκαῖον 20 ἡν θάτερον ὑπάρχειν τῷ δεκτικῷ, εἰ μὴ οἵ φύσει τὸ ἐν ὑπάρχει.

Τοῦτο ἡν τὸ τρίτον τῶν ἐναντίων εἶδος, ὅπερ ἔχει μέν τι ἀνὰ μέσον, 30 πλὴν τὸ ἔτερον τῶν ἐναντίων ἐξ ἀνάγκης | πάρεστι τῷ δεκτικῷ διὰ τὸ 136^v

1 γάρ] καὶ C: om. F 2 δὲ om. C 4 ἐστι a 5 ἀντίκεινται C 7 ante τῶν πρὸς add. περὶ C 8 καὶ τῆς inserui 9 ἐναντία C 10 τὰ πρὸς τι om. C ἀπόφ. καὶ κατάφ. coll. a 11 διαχρίνειν post ἀπόφ. (12) coll. C 12 ἀντικείμενα om. C 13 ἵνα γάρ F 14 δὲ om. F 15 βούλεται—ἐναντίων τὰ om. F an γάρ (δεῖξαι)? 24 ἡ (prior) om. F 25 θερμὸν om. F 27 ἡν om. F

κατὰ φύσιν αὐτῷ ὑπάρχειν, οἷον τῷ πυρὶ τὸ θερμόν, τῇ γηίνῃ τὸ λευκόν. 136^v
οὐδέποτε δὲ ἐκάτερον τῶν ἐναντίων ἐνδέχεται ἀπεῖναι τοῦ δεκτικοῦ·
ἀλλούταν γάρ τὸ πῦρ μὴ θερμὸν εἶναι η̄ τὴν γηίνα μὴ ψυχρὰν η̄ μὴ βα-
ρεῖαν τὴν γῆν η̄ τὸ πῦρ μὴ κοῦφον.

5 p. 13a3 Ἐπὶ δὲ τῆς στερήσεως καὶ τῆς ἔξεως οὐδέτερον τῶν
εἰρημένων ἀληθέες.

Ἀναμνήσας ήμᾶς τῶν διαφόρων τρόπων τῆς τῶν ἐναντίων ἀντιθέσεως
νῦν δείχνουσιν δτι κατ' οὐδένα τῶν εἰρημένων τρόπων δύναται η̄ αὐτὴ εἶναι 10
τῶν ἐναντίων ἀντίθεσις τῇ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν· καὶ πρότερον γε αὐτὴν
10 διακρίνει τῶν ἀμέσων ἐναντίων· φησὶ γάρ οὗτος·

p. 13a4 Οὐ γάρ δεὶ τῷ δεκτικῷ ἀναγκαῖον θάτερον αὐτῷ
ὑπάρχειν. 15

Ἐπὶ γάρ τῶν ἀμέσων ἐναντίων ἐξ ἀνάγκης τὸ ἔτερον ὑπῆρχε τῷ
ὑποκειμένῳ, ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν οὐκ ἐξ ἀνάγκης τὸ ἔτερον
15 πάρεστι τῷ ὑποκειμένῳ, ἀλλ' ἐνδέχεται ἐκάτερον ἀπεῖναι· τὸ γάρ σκυλά- 20
κιον οὔτε τυφλόν ἐστιν οὔτε ὄψιν ἔχει, καὶ τὸ ὅρτι τεχθὲν παιδίον οὔτε
νωδόν ἐστιν οὔτε ὀδόντας ἔχει· ὁ δὲ ἀριθμὸς πάντως η̄ ὅρτιός ἐστιν η̄
περιττός, καὶ τὸ ζῷον ἐξ ἀνάγκης η̄ νοσεῖ η̄ ὑγιαίνει. ὥστε οὐκ ἐστιν η̄
τῶν ἀμέσων ἐναντίων ἀντίθεσις η̄ αὐτὴ τῇ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν. 25

20 p. 13a8 Ἄλλ' οὐδὲ ὅν τί ἐστιν ἀνὰ μέσον· ἀναγκαῖον γάρ ποτε
παντὶ τῷ δεκτικῷ θάτερον αὐτῶν ὑπάρχειν.

Νῦν διακρίνει τῶν ἐμμέσων ἐναντίων τὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν, 137^r
καὶ πρότερόν γε τῶν πεφυκότων κατὰ ἀμφότερα τὰ ἐναντία ἀπεῖναι τοῦ
ὑποκειμένου· ἐπὶ μὲν γάρ τῶν καθ' ἔξιν καὶ στέρησιν ἀντικειμένων, ὅταν
25 η̄ τὸ ὑποκείμενον τούτων δεκτικόν, ἐξ ἀνάγκης αὐτῷ τὸ ἔτερον πάρεστιν· 5
ὁ γάρ Σιωκράτης ἐξ ἀνάγκης η̄ τυφλός ἐστιν η̄ ὄψιν ἔχει, οὐκ ἐξ ἀνάγκης
δὲ η̄ λευκός ἐστιν η̄ μέλας· δύνατόν γάρ αὐτῷ μηδέτερον τούτων ὑπάρχειν
καὶ πεφυκότα γε δέγεσθαι τῶν ἐναντίων ἐκάτερον.

1 αὐτῷ om. F λευκόν (superscr. ψυχρόν) C 2 τῷ δεκτικῷ C 3 ψυχράν]
αν λευκὴ; 4 μὴ τὸ πῦρ coll. F 8 ὅπι om. C 9 ἀντιθέσεων C
11 οὐδὲ a Arist. 13. 14 ἐπὶ — ὑποκειμένῳ om. C 13 γάρ] δὲ F
ὑπάρχει a 15 πάρεστι] ἐστι a 16 ἔχον CF 18 η̄ (ante νοσεῖ) om. CF
ώστε] οὕτως C 20 τι om. Fa ἀνὰ μ. ἐστέν coll. C 23 γε om. C
26 ὁ γάρ σωκρ. ὅταν ηδη πεφυκός, ἀνάγκη τυφλός η̄ ὄψιν ἔχειν ῥηθήσεται· ἐπὶ δὲ τῶν
ἐναντίων οὐκ οὕτως· οὐκ ἐξ ἀνάγκης δὲ η̄ λευκός a 27 η̄ μέλας η̄ λευκός ἐστιν coll. C
αὐτῶν F: αὐτὸν a ὑπάρχειν] εἶναι a 28 απ πεφυκότι? γε] δὲ C

p. 13^a11 Καὶ τούτων οὐκ ἀφωρισμένως θάτερον, ἀλλ' ὑπότερον 137^r ἔτυχεν· οὐ γὰρ ἀναγκαῖον ἡ τυφλὸν ἡ ὄψιν ἔχον εἶναι, ἀλλ' 20 ὑπότερον ἔτυχεν.

Διὰ τούτων πάλιν διαχρίνει τὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν τῶν ἐμμέσων 5 ἐναντίων, ἐφ' ὃν πέφυκεν ὥρισμένως τὸ ἔτερον τῶν ἐναντίων παρεῖναι τῷ 20 δεκτικῷ· ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς στερήσεως, φησί, καὶ τῆς ἔξεως οὐκ ἀφωρισμένως τὸ ἔτερον πάρεστι τῷ ὑποκειμένῳ, ὑπόταν πέφυκε δέχεσθαι, ἀλλ' ὑπότερον 25 ἔτυχεν (οὐ γὰρ ἀφωρισμένως Σωκράτης ἡ τυφλός ἐστιν ἡ ὄψιν ἔχει, ἀλλ' ὡς ἀν ἔτυχεν), ἐπὶ δὲ τῶν ἐμμέσων ἐναντίων, ἐφ' ὃν τὸ ἔτερον πέφυκε 30 10 παρεῖναι τῷ ὑποκειμένῳ, ἀνάγκη ἀφωρισμένως τὸ ἐν παρεῖναι καὶ οὐδέποτε τὸ ἐναντίον· τῷ γὰρ πυρὶ ἀφωρισμένως πάρεστι ἡ θερμότης καὶ τῇ χιόνι ἡ λευκότης καὶ ἡ ψῦξις, τὸ δὲ ἐναντίον οὐδέποτε. καὶ τοῦτο διὰ τὴν τοῦ ὑποκειμένου φύσιν, ἐπεὶ καθ' αὐτὴν ἡ θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης 35 * ἔμμεσά ἐστιν· ὅστε κατ' οὐδέτερον τρόπον τῶν ἐμμέσων ἐναντίων ἡ 137^v 15 τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ἀντίθεσις ἡ αὐτὴ ἐστιν.

p. 13^a17 Ἔτι ἐπὶ μὲν τῶν ἐναντίων ὑπάρχοντος τοῦ δεκτικοῦ δυνατὸν εἰς ἄλληλα μεταβολὴν γενέσθαι.

Διελὼν τὰ ἐναντία καὶ δεῖξας κατὰ μέρος ὡς οὐδενὶ τῶν ἐναντίων εἴησι 5 ἡ αὐτὴ ἐστιν ἀντίθεσις ἡ τῶν κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν, νῦν καθολικῷ λόγῳ 20 20 ταῦτα ἀλλήλων διαχρίνει λέγων οὕτως· τὰ ἐναντία μεταβάλλει εἰς ἄλληλα (τὸ γὰρ θερμὸν εἰς ψυχρὸν μεταβάλλει καὶ τὸ ψυχρὸν εἰς θερμὸν καὶ τὸ μέλαν εἰς λευκὸν καὶ τὸ λευκὸν εἰς μέλαν), τὰ δὲ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν οὐ μεταβάλλει εἰς ἄλληλα· εἰ γὰρ καὶ ἡ ὄψις εἰς τύφλωσιν μεταβάλλει, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἡ τύφλωσις εἰς τὴν ὄψιν· τὰ ἀρα ἐναντία οὐκ ἐστι τὰ 138^r 25 αὐτὰ τοῖς κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν. καλῶς δὲ εἰπεν ὑπάρχοντος τοῦ δεκτικοῦ· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ ἡ τῶν ἐναντίων εἰς ἄλληλα μεταβολὴ γίνεται, ἐπεὶ καθ' ἑαυτὰς αἱ ποιότητες ἀμετάβλητοι εἰσιν. ἐν ὑποκειμένῳ δὲ 5 γινόμεναι τὴν μεταβολὴν ὑπομένουσι. καλῶς δὲ εἰπε καὶ τὸ δυνατόν· οὐ γὰρ ἀεὶ τὰ ἐναντία τὴν εἰς ἄλληλα μεταβολὴν ποιοῦνται· ὅσα γὰρ ἀφωρισμένως φύσει τινι ὑποκειμένῳ ὑπάρχουσι, ταῦτα οὐδέποτε εἰς τὰ ἐναντία 30 μεταβάλλει· οὔτε γὰρ ἡ ἐν πυρὶ θερμότης μεταβάλλοι ἀν εἰς ψυχρότητα 10 οὔτε ἡ ἐν χιόνι ψυχρότης ἡ λευκότης εἰς θερμότητα ἡ μελανίαν μεταβάλλοι.

2 ἔχον ὄψιν coll. Arist.

7 ὑπόταν haud sanum

8 ἔτυχεν] ἔσχεν C

όσωρ. a 11 ἡ θερμ. πάρεστι coll. a 13 post ψυχρότης defectum signavi: supple-

veris τῷ πυρὶ καὶ τῇ χιόνι πάρεισιν. ἡ δὲ θερμότης καὶ ἡ ψυχρότης 14 οὐδένα C

17 γίνεσθαι Arist. 18 οὐδὲν C 19 ἀντίθεσις post ἔξιν coll. a 21 τὸ

γὰρ—ἄλληλα (23) om. C μεταβάλλει — θερμὸν om. F 23 εἰς ἄλλ. οὐ μετα-

βάλλει coll. a 26 τούτων C 27 ἐπεὶ καὶ C 30 ὑπάρχ. ὑποκ.

coll. C 32 μεταβάλλει (sic) ante εἰς θερμ. coll. C

p. 13^a 22 Καὶ ἐκ σπουδαίου γε φαῦλον καὶ ἐκ φαύλου σπουδαῖον 138^r
δυνατὸν γενέσθαι.

"Οτι μὲν ἐκ σπουδαίου φαῦλον δυνατὸν γενέσθαι οὐ δείκνυσιν, ὅτι δὲ
ἐκ φαύλου σπουδαῖον κατασκευάζει. σπουδαῖον δὲ ἐνταῦθα λέγει οὐ 15
5 τὸν τέλειον καὶ ἐν ἐπιστήμῃ τὸ καλὸν ἔχοντα· οὗτος γὰρ ἀμετάβλητον
ἔχει τὴν ἔξιν. ἀτε δὴ μὴ μόνον ὅτι καλὸν ἡ ἀρετὴ εἰδὼς ἄλλὰ καὶ διότι
καλόν. οὐ τοῦτον τοίνυν λέγει μεταβάλλειν, ἄλλὰ τὸν ὀρθοδοξαστικόν·
οὗτος γὰρ μεταβάλλοι ἂν ἐπὶ τὸ φαυλότερον παραλογιζόμενος καὶ ἀπατώ- 20
μενος ὑπὸ μοχθηρῶν ἀνδρῶν τὸ διότι καλὸν ἡ ἀρετὴ μὴ ἐπιστάμενος.

10 p. 13^a 29 Καὶ τοῦτο ἀεὶ γινόμενον τελείως εἰς τὴν ἐναντίαν ἔξιν
ἀποκαταστήσειεν ἄν, εἴπερ μὴ χρόνῳ ἔξειργηται.

Εἰκὸς γὰρ ἣ νόσῳ μεταξὺ διακοπῆναι τὴν συνέχειαν ἢ πραγμάτων
φροντίσιν ἢ διατριβῇ φαυλοτέρων ἀνδρῶν. καὶ ἄλλως δὲ εἰ τις ἐσχάτῳ 25
γῆρᾳ ἀρέσται φιλοσοφεῖν, εἶτα μεταξὺ θανάτῳ διακοπῇ, πρὶν ἢ εἰς τὴν
15 τελείαν τῆς ἀρετῆς ἔξιν μεταβάλλοι.

p. 13^a 34 Οὕτε γὰρ τυφλὸς γενόμενός τις πάλιν ἀνέβλεψε.

Κατά γε ἱατρικὸν λόγον καὶ φυσικὸν οὐδεὶς ποτε τυφλὸς ὥν ἀνέβλεψεν, 30
εἰ μὴ ἄρα κατά | τινα θείαν ἔλλαμψιν. 138^v

p. 13^a 37 "Οσα δὲ ὡς κατάφασις καὶ ἀπόφασις ἀντίκειται, φανε-
20 ρὸν ὅτι κατ' οὐδένα τῶν εἰρημένων τρόπων ἀντίκειται.

Διέκρινε τὰ πρός τι τῶν κατὰ στέργησιν καὶ ἔξιν καὶ τῶν ἐναντίων
καὶ ταῦτα τῶν κατὰ στέργησιν καὶ ἔξιν· γίνονται οὖν συζυγίαι τρεῖς· λεί- 15
πονται τοίνυν ἄλλαι τρεῖς συζυγίαι κατὰ τὴν παραδεδομένην ἐν τῇ Εἰσα-
γωγῇ μέθοδον. ἡ δὲ μέθοδος ἦν τοιαύτη· δεῖ πολλαπλασιάζειν τὸ προ-
25 τεθὲν πλῆθος ἐπὶ τὸν μονάδι ἐλάττονα ἀριθμὸν καὶ τοῦ συναχθέντος
ἀριθμοῦ λαβεῖν τὸ ήμισυ, καὶ τοσαύτας ἀποφαίνεσθαι τὰς συζυγίας· οἷόν 20
ἐστι τὰ προτεθέντα ήμιν πράγματα τέσσαρα, ταῦτα πολλαπλασιάζομεν ἐπὶ

1 γε Marc. 217: δὲ C: τε Fa 3 μὲν γὰρ C 6 ἢ om. CF 8 διότι] διὰ τί CF
(cf. v. 9) 7 λέγει om. F 10 γινόμενος C 11 ἀποκαθίστησιν (ἄν
om.) a Arist. 12 τὴν συνέχειαν
om. F 14 ἀρέσται CF 15 μεταβάλλει F¹
17 γε post ἱατρ. coll. a: om. F 19 ante
λόγον δηλονότι a ποτε om. C
lemma add. tit. περὶ τῶν ὡς κατάφασις καὶ ἀπόφασις ἀντικειμένων C 23 τοίνυν] οὖν C
20 τρόπον τῶν εἰρημένων (τρόπων om.) F 21 διάκριναι F
25 post ἀριθμὸν add. τουτέστι τὸν τρίτον F 26 τὰς om. CF 27 παραπλασ. C

τὸν μονάδοι ἐλάττονα, τοῦτ' ἔστι τὸν τρία, καὶ γίνονται τετράκις τρία — 138^v
 δύοδεκα, τούτων τὸ θμισυ ἔξι· τησαῦται οὖν εἰσιν αἱ συζυγίαι. τῶν τριῶν
 τοίνυν θμῖν παραδεδουμένων, ώς εἴρηται, λείπονται αἱ λοιπαὶ τρεῖς, ὅς νῦν 25
 κοινῷ λόγῳ παραδίδωσι· τὰ γὰρ κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν τῶν λοιπῶν
 5 τριῶν κοινῷ λόγῳ διαχρίνει· ἐπὶ μόνων γὰρ τούτων ἀναγκαῖον δεῖ τὸ μὲν
 ἀληθὲς αὐτῶν τὸ δὲ ψεῦδος εἶναι· ἐὰν γὰρ εἴπω 'Σωκράτης κάθηται —
 Σωκράτης οὐ κάθηται', τὸ μὲν ἀληθὲς αὐτῶν τὸ δὲ ψεῦδος ἔστι. τῶν δὲ |
 ἄλλων τριῶν οὐδὲν οὔτε ἀλήθειαν οὔτε ψεῦδος σημαίνει· ἐὰν γὰρ 139^r
 μυριάκις εἴπω 'πατὴρ ή οὐίος' η 'λευκὸν ή μέλαν' η 'ὄψις ή τυφλότης',
 10 οὐδεμίαν οὔτε ἀλήθειαν οὔτε ψεῦδος ἔστημαν· τὰ γὰρ δύναματα αὐτὰ καθ'
 ἔαυτὰ ἄνευ ῥημάτων λεγόμενα οὐδεμίαν οὔτε ἀλήθειαν οὔτε ψεῦδος σημαί- 5
 νουσι, συμπλεκόμενα δὲ ῥῆμασι τότε ἀλήθειας η ψεύδους εἰσὶ σημαντικά.
 καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ῥήματα καθ' ἔαυτὰ λεγόμενα οὔτε ἀλήθειαν οὔτε ψεῦδος
 15 σημαίνουσι, μετὰ δὲ ἀντωνυμιῶν λεγόμενα η ἀλήθειας η ψεύδους εἰσὶ¹
 δηλωτικά, οἷον 'περιπατῶ ἐγώ'. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ περιπατῶ δυνάμει τὴν 10
 ἀντωνυμίαν ἐν ἔαυτῷ περιέχει· καὶ γὰρ προσώπου ἔστι δηλωτικόν· ἀμέλει
 τὰ ὑπαρέμενα μὴ σημαίνοντα πρόσωπα οὐ σημαίνουσιν ἀλήθειαν η
 ψεῦδος, οἷον περιπατεῖν η τρέχειν· ψιλὸν γάρ ἔστιν αὐτὸ καθ' αὐτὸ 15
 τὸ ῥῆμα, οὐδὲ δυνάμει περιέχον τὴν ἀντωνυμίαν, ὥσπερ τὸ περιπατῶ.
 20 εἰ τοίνυν τὰ μὲν κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀλήθειας η ψεύδους
 εἰσὶ δηλωτικά, τῶν δὲ ἄλλων τριῶν οὐδὲν ἐν ἀλήθειαν η ψεῦδος ση-
 μαίνει, οὐδὲν ἄρα τούτων η τῶν κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν ἀντίθεσις
 η αὐτή ἔστιν.

p. 13b3 Οὔτε γὰρ ἐπὶ τῶν ἐναντίων ἀναγκαῖον δεῖ θάτερον ἀλη-
 25 θές εἶναι, θάτερον δὲ ψεῦδος.

Τὸ δεὶ προσέθηκε, διότι τοῖς ὑποκειμένοις ταῦτα ποτε συμπλεκόμενα
 ἀλήθειας η ψεύδους δεκτικά γίνονται, οἷον ὑγιαίνει Σωκράτης — οὐχ
 ὑγιαίνει Σωκράτης.

I γίνεται F	τετρ. τρεῖς C:	τετρ. τὰ τρία a	4 κατὰ om. F	5 κοινῷ
νῦν λ. a	6 γάρ om. a	7 ψεῦδες a	8 τριῶν om. F	ἀληθὲς C
9 εἴπω μυρ. coll. C	η οὐίος om. a	ὄψις η τ.] τυφλότης η ὄψις C: τυφλότητα		
η ὄψιν F: ὄψιν η τυφλότητα a		10 οὐδεμία C	οὔτε (prius) om. C	τὰ γὰρ—
σημαίνουσι (11. 12) om. C	12 ante ἀληθ. add. η a		13. 14 οὔτε ἀληθ.—λεγόμενα	
om. F	14 σημαίνει a	άντ. δὲ coll. a	15 τὸ] τῶ F	
16 περιέχει ἐν ἔαυτῷ coll. C	20. 22 ἀπόφ. καὶ κατάφ. coll. a		22 οὐδὲν C	
24 θάτερον μὲν ἀλ. a	25 θάτ. δὲ ψ.] η ψεῦδες θάτ. C: θάτ. δὲ ψεῦδους F: θάτ. δὲ			
ψεῦδες a	27. 28 οὐχ ὑγιαίνει σωκράτης om. CF; scribas νοσεῖ σωκρ. (cf. p. 186, II			

p. 13b10 "Οὐλως δὲ τῶν κατὰ μηδεμίαν συμπλοκὴν λεγομένων 139^r
οὐδὲν οὔτε ἀληθὲς οὔτε ψεῦδός ἐστι.

Τὰ κατὰ μηδεμίαν συμπλοκὴν λεγόμενα οὐδὲν οὔτε ἀληθὲς οὔτε 30
ψεῦδος δηλοῦ. τὰ δὲ πρός τι καὶ τὰ ἐναντία καὶ τὰ κατὰ στέρησιν καὶ 139^v
5 ἔξιν ἄνευ συμπλοκῆς λέγεται· ταῦτα ἄρα οὐδὲν ἀληθὲς οὐδὲ ψεῦδος δηλοῦ.
ὅστε οὐκ εἰσι τὰ αὐτὰ τοῖς κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν λεγομένοις.

p. 13b12 Οὐ μὴν ἀλλὰ μάλιστα ἀν δόξεις τὸ τοιοῦτον συμβαίνειν 5
ἐπὶ τῶν κατὰ συμπλοκὴν ἐναντίων λεγομένων.

"Ο ἀν τις ἡπόρησεν αὐτῷ, τοῦτο προλαβὼν αὐτὸς καὶ ἀπορεῖ καὶ ἐπι- 30
10 λύεται· φησὶ γάρ οὗτοι τὰ ἐναντία τὰ μετὰ συμπλοκῆς τοῦ ὑποκειμένου 140^r
λεγόμενα διαιρεῖ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος· τὸ γάρ ὑγιαίνειν Σωκράτην ἦ
νοσεῖν τὸ μὲν ἀληθὲς τὸ δὲ ψεῦδός ἐστιν. ἀλλὰ δὴ καὶ τὸ ὅψιν ἔχειν ἦ
τυφλὸν εἶναι ἢ πατέρα ἢ υἱὸν καὶ ταῦτα ἀληθείας ἢ ψεύδους εἰσὶ δεικτικά. 5
πρὸς τοῦτο τοίνυν φησὶν οὗτοι εἰ καὶ κατὰ συμπλοκὴν διοκεῖ διαιρεῖν ταῦτα
15 τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ ψεύδους, ἀλλὰ καὶ οὕτως πολὺ διενηγόργασι κατα-
φάσεως καὶ ἀποφάσεως· ἢ μὲν γάρ κατάφασις καὶ ἀπόφασις ἀεὶ καὶ ἐπὶ
πάντων τῶν ὄντων καὶ μὴ ὄντων διαιρεῖ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος· τὸ γάρ 10
τυφλὸν εἶναι Σωκράτην ἢ μὴ εἶναι τυφλὸν ἢ λευκὸν εἶναι ἢ μὴ εἶναι
λευκὸν ἢ πατέρα εἶναι ἢ μὴ εἶναι πατέρα ὄντος τε αὐτοῦ ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ
20 τὸ μὲν ἀληθὲς τὸ δὲ ψεῦδος μὴ ὄντος τε ἀεὶ τὸ ἔτερον ἀληθές· ὁ γάρ
μηδὲ ὅλως ὥν οὔτε πατήρ ἐστιν οὔτε τυφλὸς οὔτε λευκός. καὶ τὴν ψυχὴν 15
ὁ λέγων λευκὴν εἶναι ἢ μὴ εἶναι λευκὴν καὶ ὅψιν ἔχειν ἢ μὴ ἔχειν ὅψιν
καὶ δεξιάν εἶναι ἢ μὴ εἶναι δεξιάν τὸ μὲν ἀληθεύσει τὸ δὲ ψεύσεται. τὰ
μέντοι γε ἐναντία οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλ᾽ ὄντος μὲν Σωκράτους ἀνάγκη τὸ
25 μὲν ἀληθὲς εἶναι τὸ δὲ ψεῦδος (ἢ γάρ ὑγιαίνειν αὐτὸν ἢ νοσεῖν ἀνάγκη) 20
μὴ ὄντος δὲ ἀμφότερα ψευδῆ· ὁ γάρ μηδὲ ὅλως ὥν πῶς ἀν ὑγιαίνειν
δύναιτο ἢ νοσεῖν; ἐπὶ δὲ τῆς στερήσεως καὶ τῆς ἔξεως καὶ ὄντος οὐκ ἀεὶ
ἀληθὲς ἔτερον τῶν ἐναντίων, ἀλλ᾽ ἐστιν οὗτε ἀμφότερα ψευδῆ, μὴ ὄντος τε
ἀεὶ ἀμφότερα ψευδῆ· τὸ γάρ νωδὸν εἶναι Σωκράτην ἢ δόδοντας ἔχειν ὄντος 25

1 ὅλως] ἀπλῶς C	2 ἐστιν οὔτε ψ. coll. F	3. 4 τὰ—ψεῦδος om. F
4 δῆλον F	δὲ Ammon.: γάρ α: om. CF	τὰ (ante ἐναντ.) om. F
ται C	7 μᾶλλον F	5 λέγον-
9. 10 αὐτὸς ἀπορῶν ἐπιλ. C	9 προστλαβὼν α: παρέλαβεν F	6 αὐτὸς F
ἢ νοσεῖ a	11 τὸ γάρ] τῶν γάρ F	11. 12 ὑγιαίνει σωκράτης
(cf. p. 187, 18)	12 ψεῦδες C	13 εἰσὶ ἢ ψεύδους coll. C
16 καὶ (ante ἐπὶ) om. a	16	18 τυφλὸν — μὴ εἶναι om. C
19 τε] δὲ οὐλ. C: δὲ F	21 οὔτε λευκὸς οὔτε τυφλός C: οὔτε τυφλός ἐστιν οὔτε	
λευκός a	22 μὴ ὅψιν ἔχειν coll. C	24 ἔχειν F
coll. a	26 ἀν om. C	25 εἶναι post ψεῦδος
ψεῦδες C	29 οὐν. νοσ. ἢ ὄγ. coll. C	27 δύναιτο seripsi:
δύναται libri	29 ante γάρ add. τε F	τὸν σωκρ. F

τε οὐκ ἀεὶ τὸ ἔτερον ἀληθές, ἀλλ’ ἔστιν ὅτε ἀμφότερα ψευδῆ (ὅτε μηδὲ 140^r
πέφυκεν δὲλως ἔχειν). καὶ μὴ ὄντος ἀεὶ ἀμφότερα ψευδῆ· ὁ μηδὲ δὲλως
γάρ ὥν τὸ παράπαν πῶς ἂν ἦ νωδὸς εἴη ἢ ὀδόντας ἔχοι; καὶ ἐπὶ τοῦ
σκυλακίου ὄμοιώς ἀμφότερα, καὶ ἡ ἔξις καὶ ἡ στέρησις, καὶ ὄντος καὶ μὴ
οὖντος ψευδῆ, τό τε δψιν ἔχειν καὶ τὸ τυφλὸν εἶναι. καὶ ἐπὶ τῶν πρός τι
ὄμοιώς· τό τε γάρ | δεξιὸν εἶναι ἢ ἀριστερὸν καὶ ὄντος οὐκ ἀεὶ τὸ ἔτερον 110^v
ἀληθές, ἀλλ’ ἔστιν ὅτε ἀμφότερα ψευδῆ (εἰ μόνος τις εἴη), μὴ ὄντος τε
πάλιν ἀμφότερα ψευδῆ. καὶ τὸ πατέρα ἢ υἱὸν εἶναι ὄμοιώς καὶ μὴ ὄντος
ἀμφότερα ψευδῆ καὶ ὄντος ἔστιν ὅτε ἀμφότερα ψευδῆ· εἰ γάρ μήτε πατέρα
10 τις ἔχει μήτε υἱόν, τίνος ἂν πατὴρ ἢ υἱὸς κληθείη; εἰ μή τί γε κατὰ
μνήμην, ἐπεὶ τῇ ἀληθείᾳ οὐδενὸς ἂν κληθείη. ὥστε καὶ οὗτῳ πολὺ γε
διενήνοχε τῶν ἄλλων τὰ κατὰ ἀπόφασιν καὶ κατάφασιν· εἰ γάρ ταῦτα μὲν
ἀεὶ καὶ ἐπὶ ὄντων καὶ μὴ ὄντων διαιρεῖ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος τὰ δὲ 10
λοιπὰ ἐπὶ τε τῶν ὄντων οὐκ ἀεὶ ἐπὶ τε τῶν μὴ ὄντων οὐδέποτε διαιρεῖ
15 τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος, οὐκ ἄρα ταῦτὸν κατάφασις καὶ ἀπόφασις τοῖς
ἄλλοις. καὶ ἄλλως δὲ τὸ δὲλως ἐπιδέξασθαι ταῦτα ποτε ἀληθείαν ἢ ψεῦδος
οὐκ ἄλλοθεν αὐτοῖς ἐπισυνέβη ἢ ἐκ τοῦ γενέσθαι καταφάσεις, ἐπεὶ καθ’ 15
έσωτά γε οὐδενὸς τούτων εἰσὶ δεκτικά· τὸ γάρ ‘Σωκράτης ὑγιαίνει ἢ τυφλός
ἔστιν ἢ πατὴρ ἢ τι τῶν τοιούτων’ κατάφασίς ἔστιν· ὥστε διὰ τὴν κατά-
20 φασιν καὶ τό ποτε δὲλως διαιρεῖν τὸ ἀληθὲς ἢ τὸ ψεῦδος εἰλήφασιν. Ιστέον
δὲ ὅτι πάλιν ἐπὶ τούτων μέσην ἔχουσι τάξιν τὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν 20
καὶ τὰ πρός τι τῶν ἐναντίων καὶ τῆς καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως· τῆς
μὲν γάρ καταφάσεως (καὶ ἀποφάσεως) ἐπὶ πάντων τῶν ὄντων καὶ μὴ
ὄντων διαιρούσης ἀεὶ τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος * *

25 p. 13b36 Ἐναντίον δέ ἔστιν ἐξ ἀνάγκης ἀγαθῷ μὲν κακόν· τοῦτο 25
δὲ δῆλον τῇ καθ’ ἔκαστον ἐπαγωγῇ. |

Πληρώσας τὸν τῶν ἀντικειμένων λόγον νῦν θεωρήματά τινα τῶν 141^r
ἐναντίων ἡμῖν παραδίδωσι, καὶ πρῶτον μὲν θεώρημα ὅτι τῷ μὲν ἀγαθῷ
τὸ ἀντικείμενον πάντως κακόν ἔστι, τῷ δὲ κακῷ οὐ πάντως τὸ ἀντικεί-

1. 2 ὅτε μηδὲ — ψευδῆ om. a	1 μηδὲ] μὴ F	2. 3 ὁ γάρ μηδὲ ὧν δὲλως	
coll. a	3 ἀν om. F	4 ὄμοιώς om. C	post ἀμφ.
add. ψευδῆ C	ἔξις] δψις C	5 τὸ (ante τυφλὸν) om. a	7 καὶ
ἀμφ. C	ante μόνος add. μὴ a	9 καὶ ὄντος — ψευδῆ om. F	ante alt. ψευδῆ
add. εἴη ἀν C	10 ἔχοι a	ἢ πατὴρ ἢ C	τί Laur. 71, 1: τοί CF:
τίς a	11 οὐδὲν C	12 ἐνήνοχε F	κατάφ. καὶ ἀπόφ. coll. C
13. 14 τὰ δὲ λοιπὰ — ψεῦδος (15) om. C	16 ποτε om. C	17 κατάφασιν C	
19 πατὴρ ἢ τι τῶν] τινῶν F	21 ἔχει C	τὰ δὲ κατὰ F	22 καὶ
τῆς ἀποφ. καὶ τῆς καταφ. C	22. 23 τῆς μὲν γάρ καταφάσεως om. F	23 καὶ ἀπο-	
φάσεως inserui	ante ἐπὶ add. ως C	φάσεως om. C	φάσεως inserui
CF; post ψεῦδος defectum signavi	24 διαιροῦσιν C	καὶ τὸ ψεῦδος om. C	
26 ἔκαστα F	27 λόγον in lac. om. C	alt. τῶν om. a	28. 29 ἀγαθῷ —
	29 οὐ πάντως om. CF		τῷ δὲ om. CF

μενον ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλ᾽ ἔστιν ὅτε καὶ κακόν· οἶον τῇ δικαιοσύνῃ ἀγαθῷ 141r
οὕσῃ ἀντίκειται ἡ ἀδικία κακὸν οὕσα καὶ τῇ σωφροσύνῃ ἡ ἀκολασία, τῇ 10
μέντοι πλεονεξίᾳ κακῷ οὕσῃ οὐ πάντως ἡ δικαιοσύνη ἀντίκειται, ἀλλὰ καὶ
ἡ μειονεξία ως ὑπερβολὴ ἔνδεια. τί οὖν; οὗτως ἀδικος ἡ φύσις ως δύο
5 ἐνὶ ἀντιτάξαι; πανταχοῦ γάρ ὁρῶμεν ἐν ἐνὶ ἀντιτεταγμένον, οἶον πῦρ ὕδατι
τῷ βαρεῖ τὸ κοῦφον τῷ ἔηρῷ τὸ ὑγρόν. λέγομεν οὖν ὅτι τῷ μὲν κακῷ 15
ἀντίκειται τὸ ἀγαθὸν ως συμμετρία ἀσυμμετρίᾳ, τὸ μέντοι κακὸν οὐκέτι
ώς συμμετρία ἀσυμμετρίᾳ (ἀμφότερα γάρ ἀμετρίαι) ἀλλ᾽ ως ἔνδεια ὑπερ-
βολὴ· τῆς γάρ ἀρετῆς ἐν συμμετρίᾳ θεωρουμένης ἔκατέρωθεν κακία μία
10 θεωρεῖται, ἡ μὲν καθ' ὑπερβολὴν ἡ δὲ κατ' ἔνδειαν ἀντικείμενη· οἶον 20
τῆς δικαιοσύνης ἐν συμμετρίᾳ θεωρουμένης ὑπερβολὴ μέν ἔστιν ἡ πλεο-
νεξία ἔνδεια δὲ ἡ μειονεξία, ἔκατέρα ἀμετρία οὕσα· ως γάρ ἀμετρία συμ-
μετρίᾳ ἀντίκειται. πάλιν τῆς σωφροσύνης ὑπερβολὴ μὲν ἡ ἀκολασία ἔνδεια
δὲ ἡ ἡλιμιότης καὶ ἀνδρείας ἡ δειλία καὶ ἡ θρασύτης φρονήσεως ἡ παν-
15 ουργία καὶ ἡ ἄνοια. ἔκατέρα οὖν τῶν ἐκτροπῶν τῇ μὲν ἀρετῇ ἀντίκειται
ώς κακὸν ἀγαθῷ καὶ ως ἀμετρία συμμετρίᾳ, ἀλλήλοις δὲ οὐχ οὗτως, ἀλλ᾽
ώς ἔνδεια ὑπερβολῇ. ὥστε ἐν ἐνὶ ἔστιν ἀντικείμενον καὶ οὐ δύο ἐνὶ.

p. 14^{a7} "Ετι ἐπὶ τῶν ἐναντίων οὐκ ἀναγκαῖον, ἀν θάτερον |
ἡ, καὶ τὸ λοιπὸν εἶναι.

141v

20 Τοῦτο δεύτερον τῶν ἐναντίων θεώρημα· φησὶν ὅτι ἐνὸς τῶν ἐναντίων ὁ
ὄντος οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ ἔτερον εἶναι· ἐὰν γάρ ὑποθώμεθα πάντας ὑγιαίνειν
ἀνθρώπους, ὑγεία μὲν ἐξ ἀνάγκης ἔσται, νόσος δὲ οὐ. ὄμοιός καὶ ἐπὶ
νόσου καὶ λευκότητος καὶ μελανίας καὶ τῶν τοιούτων. ταῦτα δέ φησιν ὁ
Ἀριστοτέλης αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ τὰ πράγματα ἐξετάζων τὰ τὴν ἐναντίωσιν 10
ἀναδεξάμενα, οὐκέτι δὲ ως ἐναντία· τὸ γάρ λευκὸν ως μὲν πρᾶγμα
δύναται εἶναι καὶ δίχα τοῦ μέλανος, ως μέντοι ἐναντίον τούτῳ οὐκέτι
καθ' ἑαυτὸ δύναται θεωρεῖσθαι, διότι τὰ ἐναντία τῶν πρός τι ἐστι
καὶ ἐν σχέσει ἑτέρων τὸ εἶναι ἔχουσι· τὸ γάρ ἐναντίον ἐστὶ τῷ ἐναντίῳ 15
ἐναντίον.

2 οὕσῃ] ὄντι Fa 3 οὕσῃ] ὄντι libri (cf. v. 2) οὐ om. CF πάντῃ a
4 μειονεξίᾳ] πλεονεξίᾳ C: μισεξίᾳ F ἀδικος ἡ φ. οὗτως coll. C 5 pr. ἐνὶ] τι-
νὶ F 7. 8 τὸ μέντοι—ἀσυμμετρίᾳ om. C 7 post κακὸν add. τῷ κακῷ a
9 μὲν γάρ a συμμέτρω C ἔκατέρωθεν—θεωρουμένης (11) om. F
10 ἀντικ.] θεωρουμένη a 12 pr. ἀμετρ.] ἀσυμμετρίᾳ C 14 ἡ (ante ἡλιμ.) om. F
φρονήσεως δὲ a 15 ἔκατέρων C μὲν om. C 18 post ἀν. add. ἐστιν Ca
ἐὰν Ca 20 τοιτὶ a ante θεώρ. add. ἐστὶ a φησὶ γάρ a
ἐναντίων in mrg. suppl. F² 22 ὄμοιός δὲ καὶ C 23 ὁ om. F
27 τὰ μὲν ἐναντ. F εἰσι Fa 28 ἑτέρου a

p. 14a 10 Ἔπει εἰ τὸ Σωκράτην ὑγιαίνειν τῷ Σωκράτῃ νοσεῖν 141v
ἐναντίον ἔστι, μὴ ἐνδέχεται δὲ ἂμφα ἀμφότερα τῷ αὐτῷ ὑπάρ-
χειν, οὐκ ἀν ἐνδέχοιτο τοῦ ἔτερου τῶν ἐναντίων ὅντος καὶ
τὸ λοιπὸν εἶναι.

5 Εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι τοῦτο ἡ πρὸς κατασκευὴν εἴρηται τοῦ προτέρου ἢ ὅτι
ἐπὶ τῶν ἐναντίων τὰ μὲν ἐλέγομεν εἶναι ἀπλᾶ τὰ δὲ κατὰ συμπλοκὴν τῶν
ὑποκειμένων θεωρεῖσθαι, δεῖξας διὰ τῶν προτέρων ὅτι ἐπὶ τῶν ἀπλῶν 25
δυνατὸν ἐνὸς τῶν ἐναντίων ὅντος τὸ ἔτερον μὴ εἶναι, νῦν δείχνυσιν ὅτι καὶ
ἐπὶ τῶν κατὰ συμπλοκὴν θεωρουμένων τοῦτο δυνατόν· εἰ γάρ ὁ νοσῶν
10 Σωκράτης ἐναντίος ἔστι τῷ ὑγιαίνοντι Σωκράτει, ἀδύνατον δὲ τὰ ἐναντία
ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, πᾶσα ἀνάγκη τοῦ ἐνὸς τῶν ἐναντίων ὅντος τὸ ἔτερον 30
μὴ εἶναι. Σωκράτης γάρ ὑγιαίνοντος οὐ δυνατὸν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον 142r
αὐτὸν νοσεῖν.

15 p. 14a 15 Δῆλον δὲ ὅτι καὶ περὶ ταύτων ἡ εἶδει ἡ γένει πέφυκε
γίνεσθαι τὰ ἐναντία.

Τρίτον τοῦτο θεώρημα περὶ τῶν ἐναντίων· λέγει δὲ ὅτι τὰ ἐναντία ἡ
περὶ ἓν καὶ τὸ αὐτὸν γένος πέφυκε γίνεσθαι ἡ περὶ ἓν καὶ τὸ αὐτὸν εἶδος·
οἷον ἡ λευκότης καὶ ἡ μελανία περὶ ἓν καὶ ταύτων τῷ γένει καταγίνονται, 10
λέγω δὴ ἐν λίθῳ καὶ ἵππῳ καὶ ἀνθρώπῳ καὶ ἀπλῶς ἐν τε ἐμψύχῳ καὶ
20 ἀψύχῳ σώματι, ἀπερ ἔστι τῷ γένει ταύτα (γένος γάρ τούτων τὸ ἀπλῶς
σῶμα), ἡ μέντοι ὑγεία καὶ ἡ νόσος περὶ ἓν καὶ ταύτων τῷ εἶδει, οἷον ἐν
ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ καὶ ἀπλῶς παντὶ ζῷῳ, ἀτινα ταύτα τῷ εἶδει ἔστι· 15
τὸ γάρ τοῦ ζῷου σῶμα εἶδός ἔστι τοῦ ἀπλῶς σώματος. ὅμοίως καὶ ἡ
δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀδικία ἐν τῇ ἀνθρωπείᾳ φυχῇ πέφυκε γίνεσθαι, αὕτη
25 δὲ εἶδός ἔστι τῇς ἀπλῶς φυχῇς, ἥτοι τῇς ἀσωμάτου. διὰ τί δὲ εἰρηκὼς
περὶ ταύτων ἡ εἶδει ἡ γένει οὐ προσέμηκεν ‘ἡ ἀριθμῷ’; τὸ γάρ 20
ταύτην, ὡς ἐλέγομεν πρότερον, ἡ γένει ἔστι ταῦτὸν ἡ εἶδει ἡ ἀριθμῷ,
ὅσπερ καὶ ἡ ἔτερότης· γένει μὲν ὡς ἀνθρωπος καὶ ἵππος, εἶδει δὲ ὡς
Σωκράτης καὶ Πλάτων, ἀριθμῷ δὲ ὡς ἄρορ ἔιφος καὶ τὰ τοιαῦτα. λέγομεν
30 οὖν ὅτι ἡ ὡς ὁμολογούμενον τοῦτο παρῆκεν, ὡς ἡμῶν δυναμένων τοῦτο 25

1 νοσεῖν σωκρ. coll. F	2 ἐνδέχοιτο C: ἐνδέχεσθαι α	5 δὲ οι. F
6 ἐλέγομεν] p. 185,26 186,10	7 θεωρεῖσθαι — ἀπλῶν in mrg. suppl. F ²	προτ.]
προειρημένων F	10 σωκράτη (alt. I.) C	12 χρόνον] τρόπον F
οι. C	16 τοῦτο τρίτον coll. C	13 αὐτὸν
ἢ] αὲν C	17 γίνεσθαι οι. F	18 ταύτων
τῷ γένει Paris. 2051: τῷ γ. ταύτων CFa	17. 18 καὶ τὸ αὐτὸν εἶδος — ἐν οι. CF	21 ἡ μέντοι — σώματος (23)
οι. C	19 δὴ] δὲ οι. C	22 ἡ μέντοι — σώματος (23)
23 ὄμοίως δὲ καὶ α	24 γέν. πέφ. coll. F	25 τῇς ἀσωμάτου α:
τοῦ ἀσωμ. C: τοῦ σώματος F	26 tert. ἡ οι. C	27 post pr. ταύτων iter. ἡ εἶδει —
add. σπάθη F	27 post pr. ταύτων iter. ἡ εἶδει —	28 αὔρ
post ἔιφος add. φάσγανον μάγαιρα α	τοιαῦτα] λοιπά C	30 οὖν οι. F

προσυπακοῦσαι, ἢ ἐπειδὴ εἰ καὶ περὶ ταῦτὸν τῷ ἀριθμῷ καταγίνονται τὰ 142^r ἐναντία, ὅλλ’ οὐχὶ κατὰ τὸ αὐτὸν μέρος· καθ’ ἔτερον γάρ μέρος λευκὸς ὁν δὲ Σωκράτης καθ’ ἔτερον μέλας ἐστὶ καὶ καθ’ ἔτερον μὲν θερμὸς καθ’ 30 ἔτερον δὲ φυχρός· ἀμα γάρ ἐν τῷ | αὐτῷ μέρει ἀδύνατον συστῆναι τὰ 142^v 5 ἐναντία.

p. 14a 19 Ἀνάγκη δὲ πάντα τὰ ἐναντία ἡ ἐν τῷ αὐτῷ γένει εῖναι ἡ ἐν τοῖς ἐναντίοις γένεσιν ἡ αὐτὰ γένη εῖναι.

Τέταρτον τοῦτο τῶν ἐναντίων θεώρημα· ἔστι δὲ ὅτι τὰ ἐναντία ἡ ὑπὸ 10 ἐν καὶ τὸ αὐτὸν τελεῖ γένος, ὡς τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν (ὑπὸ τὸ χρῶμα 10 γάρ), ἡ ὑπὸ τὰ ἐναντία, οἷον ἀγαθία καὶ δικαιοσύνη (ἡ μὲν γάρ ὑπὸ τὴν ἀρετὴν ἡ δὲ ὑπὸ τὴν κακίαν ἐναντίον δὲ ἀρετῇ κακίᾳ), ἡ αὐτὰ γένη εῖναι, 15 ὡς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν· ταῦτα γάρ οὐχ ὑπὸ ἄλλο τελεῖ γένος, μόνως 15 δὲ γένη εἰσί. τί οὖν; δεῖ προσθεῖναι ταῖς δέκα κατηγορίαις ἔτερας δύο, τὴν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ὡς μηκέτι δέκα εῖναι τὰς κατηγορίας ἀλλὰ 20 δώδεκα; φαμὲν οὖν δτι γένη ταῦτα ἐκάλεσεν οὐ κατὰ τὸ αὐτὸν σημανό- μενον ταῖς ἄλλαις κατηγορίαις, λέγω δὴ ὡς καθ’ ἔαυτὰ τούτων ὑφεστη- 20 κότων, ὥσπερ καὶ αἱ κατηγορίαι, ἀλλ’ ὥσπερ καὶ ὁ Πλάτων γένη τῶν δύτων εἶπε τὰ πέντε ἐκεῖνα, φημὶ δὴ τὸ δύν τὴν ταυτότητα τὴν ἔτερότητα τὴν κίνησιν τὴν στάσιν, διὰ τὸ ἐν πᾶσι τοῖς οὖσι θεωρεῖσθαι, οὐχὶ δὲ τῷ 25 αὐτὰ καθ’ ἔαυτὰ ταῦτα ὑφεστηκέναι. οὗτοις δὴ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης 25 ἐνταῦθα γένη εἶπεν εῖναι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν οὐχ ὡς αὐτὰ καθ’ αὐτὰ ἀλλ’ ὡς ἐν πάσαις ταῖς κατηγορίαις θεωρούμενα· ἔστι γάρ τι καὶ ἐν οὐσίᾳ ἀγαθὸν καὶ κακὸν καὶ ἐν ποσῷ καὶ ἐν ποιῷ καὶ ταῖς ἄλλαις κατη- 30 γορίαις· ἐν οὐσίᾳ μὲν γάρ ἀγαθὸν ἡ καθ’ αὐτὴν τελειότης, τὸ ἀπηρ- 30 τισμένον ἔχειν τὸν λόγον τῆς φύσεως καὶ μὴ τέρας εῖναι ἡ τῷ | πλεο- 143r νάζειν κατὰ τὸν λόγον ἡ ἐλλείπειν, ἐν ποσῷ δὲ ἡ σύμμετρος ἐκάστῳ πράγ- ματι ποσότηταις καὶ ἐν ποιῷ τὸ σύμμετρον ἐκάστῳ χρώματι, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄμοιώς. ἀκριβολογουμένοις δὲ οὐδὲ ἐναντία τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν 5 φανήσεται, ἀλλὰ κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ἀντικεῖσθαι· δεῖ γάρ τῶν ἐναντίων ἐκάτερον εἰδοπεποιῆσθαι καὶ ὡρισμένην ἔχειν φύσιν, ὥσπερ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν· τὸ δὲ κακὸν οὐκ ἔχει ὡρισμένην ὑπόστασιν· ἀμετρία γάρ τίς 10 ἐστιν, ἡ δὲ ἀμετρία πῶς δύν εἶδος σχοίη ὡρισμένον; διην οὐδὲ ὄρισμα 10

3 μέλας ἐστὶ] μ. ἀν εἴη F: ἐστι μ. οἷον ἐν θριξὶ a καὶ om. F 4 δὲ om. F
 6 ἀναγκαῖον F ἀπαντα C 10 pr. γάρ om. C 11 τῇ ἀρετῇ ἡ κακία C
 γένει F¹ 15 ταῦτα γένη coll. a ἐκάλεσαν C 16 καθ’ αὐτὰ ed. Ven.
 1545 et Ald. 1546: καθ’ ἔαυτῶν vel αὐτῶν reliqui libri 17 Πλάτων] cf. Sophist.
 c. 40 p. 254 D. E 20 δὴ] δὲ CF 21 εἶπε γένη coll. C εἶναι om. C
 22 ταῖς om. C εἶστι—κατηγορίαις (23. 24) om. C 23 alt. ἐν om. F 24 τὸ]
 τῷ C 25 ἔχει F μὴ τέρας] μὴ ἔτερας C: μήτε a τῷ] τὸ a 27 καὶ ἐν
 ποιῷ—χρώματι om. Marc. 217 (recte) 28 καὶ τὸ κακὸν om. F 30 εἰδοπεποιῆσθαι
 Paris. 2051: εἰδοποιεῖσθαι CF: εἰδοπεποιεῖσθαι a 32 σχοίη εἶδος coll. F οὐθεν] ὥστε C

ὑποπίπτει ἡ κακία, ἀλλ' ὥσπερ ἡ στέργησις τῇ ἀπουσίᾳ τῆς ἔξεως παρα- 143^a
γίνεται αὐτὴ οὐκ ἔχουσα ώρισμένη τινὰ φύσιν, οὗτω καὶ ἡ κακία τῇ
ἀπουσίᾳ τῆς ἀρετῆς παραγίνεται ἡ καθ' ὑπερβολὴν ἡ κατ' ἐλλειψιν· ἐκείνης
γάρ ἐν συμμετρίᾳ θεωρουμένης ἡ τοῦ μετρίου παρατροπὴ κακίαν ἐποίησε 15
5 κατά τε τὸ πλεονάζον καὶ τὸ ἐλλεῖπον. ίστεον δὲ ὅτι εἰ καὶ ὑπὸ τὰ ἐναγ-
τία τελεῖν γένη ἔφη τὰ ἐναντία, οὐ κατὰ τὸ γενικώτατον αὐτῶν γένος
εἴρηκεν. ἀλλὰ κατὰ τὸ προσεχὲς καὶ ὑπάλληλον· ἀνάγκη γάρ πάντα τὰ
ἐναντία ὑπὸ τὸ αὐτὸ τελεῖν γένος· εἰ γάρ καὶ ἡ ἀδικία καὶ ἡ δικαιοσύνη 20
ὑπὸ τὴν κακίαν καὶ τὴν ἀρετὴν τελοῦσιν, ἀλλὰ καὶ αὗται ὑφ' ἐν τι κοινὸν
10 τελοῦσι γένος, τὴν ἔξιν λέγω καὶ τὴν διάθεσιν, αὗται δὲ ὑπὸ τὴν ποιήτητα,
ἥτις ἐστὶ γένος γενικώτατον πάντων τῶν ἐναντίων. καὶ εἰκότως ὑφ' ἐν
τὰ ἐναντία τελοῦσι γένος· ἐσπούδασε γάρ ἄνωθέν τε καὶ κάτωθεν ἡ φύσις 25
τὸν πρὸς ἄλληλα αὐτῶν εἰδουσα πόλεμον ἄνωθέν τε καὶ κάτωθεν αὐτὰ συν-
δῆσαι, ἄνωθέν μὲν τῷ κοινῷ γένει κάτωθεν δὲ τῷ κοινῷ ὑποκειμένῳ.

15

Περὶ τοῦ προτέρου.

p. 14a 26 Ηρότερον ἔτερον ἑτέρου λέγεται τετραγῶς.

'Εμνημόνευσε τοῦ προτέρου ἐν τῷ περὶ τῶν πρός τι λόγῳ, | ἐνθα 143^v
ἔλεγε τὸ ἐπιστητὸν τῆς ἐπιστήμης πρότερον εἶναι καὶ τὸ αἰσθητὸν τῆς
αἰσθήσεως. διὰ τοῦτο τοίνυν ἐνταῦθα τὰ διάφορα αὐτοῦ σημαινόμενα ἀπα-
20 ριθμεῖται καὶ φησιν εἶναι τὸν ἀριθμὸν τέσσαρα, καὶ πρῶτον μὲν τὸ τῷ
χρόνῳ πρότερον δεύτερον δὲ τὸ τῇ φύσει τρίτον τὸ τῇ τάξει τέταρτον τὸ 5
τῇ ἀξίᾳ. καὶ πρῶτον μὲν καὶ κυριώτατά φησι πρότερον λέγεσθαι τὸ
τῷ χρόνῳ πρεσβύτερον καὶ παλαιότερον δν· λέγομεν γάρ Σωκράτην πρότερον
εἶναι τῷ χρόνῳ Ἀριστοτέλους. πρῶτον δὲ καὶ κυριώτατα τοῦτο τὸ σημαι-
25 νόμενον τοῦ προτέρου φησί, διότι καὶ ἡ συνήθεια μᾶλιστα πρότερον εἴωθε 15
λέγειν τὸ κατὰ χρόνον πρεσβύτερον. ίστεον δὲ ὅτι τὸ μὲν παλαιότερον

1 ἀλλ' ὥσπερ] ὥσπερ C: ὡς γάρ F	3 περιγίνεται α	4 παραδρομὴ F
5 pr. τὸ ὁμ. F	τὰ ὁμ. F	6 γένος αὐτῶν coll. a
om. C	9. 10 τελ. γένος κοινόν coll. C	9 τὴν (alt.)
Paris. 2051 (recte, cf. v. 13)	13 τὸν—καὶ κάτωθεν om. C	12 ἄνωθέν τε καὶ κάτωθεν om.
κάτω δὲ C	15 τοῦ om. C	14 ἄνω μὲν ..
τι λόγῳ] p. 7b 23	16 πρότερον δὲ C	17 ἐν τῷ περὶ τῶν πρό-
21 tert. τὸ] τῷ C	18 τῷ ἐπιστητῷ F ¹	19. 20 αὐτῶν ἀπαρ. σημ. a
inserit lemma πρῶτον μὲν — πρεσβύτερον καὶ παλαιότερον λέγεται α	22 post ἀξίᾳ add. πρότερον F	καὶ (ante πρῶτον) omisso
κυριώτατον C	post πρότερον add. δ ἀριστοτέλης C	κυριώτα-
κυριώτατον C	25 καὶ om. C	23 καὶ παλαιότερον — ἀριστοτέ-
suppl. C	δὲ om. C	λους (24) om. C: καὶ παλ.—χρόνῳ (24) om. F
	μὲν om. C	24 ἀριστοτέλης F
		πρώτως F
		post παλαιότ. add. καὶ ἐπὶ ἐμψύχων a

καὶ ἐπὶ ἀψύχων εἴωθε λέγεσθαι, τὸ δὲ πρεσβύτερον ἐπὶ μόνων τῶν 143v.
ἔμψύχων.

p. 14a29 Δεύτερον δὲ τὸ μὴ ἀντιστρέφον κατὰ τὴν τοῦ εἶναι
ἀκολούθησιν.

20

5 Δεύτερον τοῦτο τοῦ προτέρου σημαινόμενον τὸ μὴ ἀντιστρέφον κατὰ 25
· τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν, τοῦτ' ἔστιν ἐφ' οὖ μὴ ἀντιστρέφει ἢ τοῦ εἶναι
ἀκολούθησις· ταῦτα γάρ λέγεται ἀντιστρέψειν κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολού-
θησιν ἐφ' ὧν μηδὲν μᾶλλον τὸ ἔτερον τιῷ ἑτέρῳ ἀκολουθεῖ ἢ τὸ λοιπὸν
τῷ λοιπῷ, ὡς ὁ πατήρ καὶ ὁ υἱός, τὸ δεξιὸν καὶ τὸ ἀριστερόν· ἐπὶ τούτων
10 γάρ ὄπότερον ἀντιστρέψειν μὴν τεθῆ, ἀκολουθεῖ καὶ τὸ ἔτερον. αὕτη μὲν οὖν ἢ ἀντι-
στροφή. ἐνταῦθα δέ φησι πρότερον εἶναι τὸ μὴ ἀντιστρέφον κατὰ τὴν
τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν, οἷον δύο τεθέντων ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ τὸ ἔν.
ἄλλ' αὕτη ἢ ἀκολούθησις οὐκ ἀντιστρέφει ἐπὶ τοῦ ἑνός· τοῦ γάρ ἑνὸς
τεθέντος οὐκ ἀνάγκη τὰ δύο ἀκολουθεῖν. ὕσαύτως καὶ ἐπὶ ζῷου καὶ
15 ἀνθρώπου· ἀνθρώπου μὲν γάρ ὄντος ἀκολουθεῖ τὸ ζῷον εἶναι. ζῷου δὲ
τεθέντος οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ τὸ ἀνθρωπόν εἶναι· πρότερον γάρ τὸ
ζῷον τοῦ ἀνθρώπου οὐ τῷ χρόνῳ ἀλλὰ τῇ φύσει. |

p. 14a36 Τρίτον δὲ κατά τινα τάξιν τὸ πρότερον λέγεται, καθά- 144r
περ ἐπὶ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν λόγων.

20 Τρίτον σημαινόμενον τοῦ προτέρου τὸ τῇ τάξει πρότερον. ὥσπερ ἔχει, 15
φησύν, ἐπὶ τῶν ἐπιστημῶν· ἐν τε γάρ τῇ ἀποδεικτικῇ ἐπιστήμῃ προτ-

1 καὶ οι. C 2 ἐμψ.] ἀψ. F¹ 3 δὲ οι. F 7 ταῦτα — φύσει (17)]
ἥγουν τὸ συνεισφερόμενον μὲν μὴ συνεισφέρον δέ, οἷον δύοιν ὄντοιν ἐξ ἀνάγκης ἐν ἔσται·
συνεισφέρεται γάρ τὸ ἔν· ἑνὸς δὲ ὄντος οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἔσσονται δύο. οὐ γάρ συνεισφέρονται
τῷ ἑνὶ. ὥστε πρότερον τὸ ἔν τῶν δύο. πάλιν ἀνθρώπου μὲν ὄντος ἐξ ἀνάγκης ἔσται ζῶον
(συνεισφέρεται γάρ τὸ ζῶον τῷ ἀνθρώπῳ) ζῶον δὲ ὄντος οὐ πάντως ἔσται ἀνθρωπός· οὐ γάρ
συνεισφέρεται αὐτῷ ὁ ἀνθρώπος· πολλὰ γάρ ἔστι ζῶα, οὐ οὐκ εἰσὶν ἀνθρωποί. οὐκοῦν τὸ
ζῶον πρότερον τοῦ ἀνθρώπου τῇ φύσει, ἀλλ' οὐ τῷ χρόνῳ. ἔστι μὲν δὴ σχεδὸν ἀλιοτριώτα-
τος τῶν τρόπων οὗτος, ἐπείπερ οὗτος ἐκ τῆς ἡμετέρας προαιρέσεως τέθειται καὶ οὐκ ἐκ τῆς
φύσεως τῶν πραγμάτων. Τῶν γάρ ἀντιστρεφόντων κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν. ἐὰν
γάρ φησι τῶν ἀντιστρεφόντων κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν αἵτιον τοῦ εἶναι εἴη ἔτερον
τοῦ ἑτέρου, ἢ ἐφ' ὧν μηδὲν μᾶλλον τὸ ἔτερον τῷ ἑτέρῳ ἀκολουθεῖ ἢ τὸ λοιπὸν τῷ λοιπῷ,
εἰκότως πρότερον λέγοιτο² ἄν, οἷον ὁ πατήρ υἱοῦ ἔστι πατήρ. ἀλλὰ καὶ πατρὸς ἀντιστρέφει ὁ
υἱός. εἰ οὖν ὁ ἔτερος εὑρεθεὶή αἵτιος τοῦ τὸν ἔτερον εἶναι, εἰκότως λέγοιτο³ ὧν τῇ φύσει πρό-
τερος. εὑρίσκεται τοίνυν ὁ πατήρ αἵτιος τοῦ εἶναι τὸν υἱόν· οὐκοῦν οὗτος τῇ φύσει πρότερος
τοῦ υἱοῦ. ὥστε κατὰ πέντε τρόπους πρότερον ἔτερον ἑτέρου λέγοιτο⁴ ἄν· εἰπών περὶ τοῦ προ-
τέρου καὶ τοῦ ὑστέρου ἐμνημόνευσεν· ἐκ γάρ τῆς τούτου διδασκαλίας καὶ ὁ τοῦ ὑστέρου λόγος
σαφής· ἂμα γάρ ταῦτα ὑπάρχει, ἐπεὶ καὶ τῶν πρός τι ἔστι· τὸ γάρ πρότερον ὑστέρου λέγεται
πρότερον. κατὰ τοιούτους τρόπους λέγεται τὸ πρότερον καὶ τὸ ὑστέρον a (Marc. 217)
λέγονται F 10 ἀκολούθη F 19 τῶν (prius) οι. F 20 τῇ οι. C
20. 21 φησὶν ἔχει coll. C

γοῦνται μὲν αἱ προτάσεις ἐπονται δὲ τὰ συμπεράσματα καὶ ἐπὶ τῆς 144^r γεωμετρίας τὰ στοιχεῖα, φησί, πρότερα τῶν διαγραμμάτων. στοιχεῖα δὲ καλοῦσιν οἱ γεωμέτραι τὴν σημεῖον τὴν γραμμὴν τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὰ 20 τοιαῦτα, ὅσα τῆς τῶν θεωρημάτων ἀποδείξεως προλαμβάνεσθαι εἴωθε, 5 διαγράμματα δὲ αὐτὰ τὰ θεωρήματα. καὶ ἐπὶ τῶν γραμμάτων δὲ τῶν μὲν λέξεων πρότεραι αἱ συλλαβαί, τῶν δὲ συλλαβῶν τὰ στοιχεῖα. τὸ αὐτὸ 25 καὶ ἐπὶ τῶν λόγων ἐροῦμεν· προηγοῦνται μὲν γάρ τὰ προσίμια, ἀκολουθεῖ 5 τὸ δὲ ἡ προκατάστασις, εἴτα ἡ κατάστασις, τούτοις δὲ ἐπονται τὰ διηγήματα, εἴτα οἱ ἀγῶνες. ταῦτα δὲ πάντα τῇ τάξει μόνη τὸ πρότερον ἔχουσιν, 10 οὕτε δὲ τῇ φύσει οὕτε τῷ χρόνῳ· δυνατὸν γάρ καὶ τὸν ἄτεχνον ῥήτορα πρῶτον μὲν χρήσασθαι τοῖς ἀγῶσιν εἴτα τοῖς προσιμίοις καὶ τότε τῷ διηγή- 30 ματι, καὶ τὸν | γεωμέτρην πρότερον ἐκθεῖναι τὸ θεώρημα εἴτα τὰ στοι- 144^v χεῖα· ὥστε ταῦτα τῇ τάξει μόνη τὸ πρότερον ἔχουσι. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων ἵσως τις ἀν συγχωρήσεις μόνη τῇ τάξει τὸ πρότερον λέγεσθαι, ἐπὶ 15 δὲ τῶν γραμμάτων οὐκέτι μόνη τῇ τάξει τὰ στοιχεῖα δοκεῖ τῶν συλλαβῶν δὴ τῶν διομάτων ἡ τῶν λόγων εἶναι πρῶτα· οὐδὲ γάρ οἴον τε ἀντιστρέψαντα τὴν τάξιν πρῶτον τὰ δινόματα μαθεῖν εἴτα τὰς συλλαβὰς εἴτα τὰ στοιχεῖα (ἀδύνατον γάρ τῶν στοιχείων μὴ γνωσθέντων τὰ λοιπὰ γνωσθῆναι) καὶ ἀναιρουμένων μὲν τῶν στοιχείων τὰ λοιπὰ συναναιρεῖται ἐκείνων δὲ 20 ἀναιρουμένων τὰ στοιχεῖα μένειν ἐνδέχεται. ὥστε οὐ μόνον τῇ τάξει, ἀλλὰ καὶ τῇ φύσει τὰ στοιχεῖα πρῶτα τῶν ἐξ αὐτῶν. οὐ καλῶς ἄρα μόνη τῇ τάξει ἐπὶ τῆς γραμματικῆς τὰ στοιχεῖα πρῶτα εἶναι φησιν, εἰ μή τι πρὸς ἐκεῖνο ἀπέβλεψεν ὅτι καὶ οἱ τῶν γραμμάτων ἀνεπιστήμονες λόγους μὲν 15 εἴρειν καὶ δινόματα δύνανται, τὴν δὲ τῶν στοιχείων ἀγνοοῦσι δύναμιν, ἀλλὰ 25 δηλονότι κανὸν ἀπὸ τριβῆς διαλέγωνται, τὰ μὲν σημαινόμενα τῶν φωνῶν ἵσασιν, αὐτὴν μέντοι τὴν κατὰ τὴν φωνὴν τοῦ λόγου δύναμιν ἀγνοοῦσι, 20 τὰ ἐξ ὧν σύγκειται ἀγνοοῦντες.

p. 14^b 4 "Ετι παρὰ τὰ εἰρημένα τὸ βέλτιον καὶ τὸ τιμιώτερον.

Οὗτος ὁ τέταρτος τοῦ προτέρου τρόπος, λέγω δὴ τὸ τιμιώτερον, διερ 30 ἡ συνήθεια πρότερον καλεῖ. ἀλλότριον δὲ τοῦτο παντελῶς τῶν τοῦ προ- τέρου σημαινομένων, διόπερ καὶ αὐτὸς τοῦτο μὲν ἀθετεῖ, πέμπτον δέ τινα 30 τρόπον | ἐφεξῆς ἀντὶ τούτου φησιν, ἵνα πληρώσῃ τὰ τέσσαρα τοῦ προ- 145^r τέρου σημαινόμενα. διὸ καὶ τὰ διάφορα τοῦ ἀμα σημαινόμενα ἀπαριθ-

2 ante pr. στοιχ. add. γάρ CF om. C	6 πρότερα C τὸν αὐτὸν ἄτ. F	7 γάρ ομ. C 11 πρῶτον F ¹ a: πρώτοις	9 μόνη
CF ² μὲν ομ. a coll. C μὲν οὖν] γοῦν C	14 ἂν τις χωρίσειε C 18 μὴ γνωσθ. τῶν στ. coll. C γνωρισθ. (utroque) F	13 μόνον (sic Ca) post ἔχουσι 17 μαθεῖν] θεῖναι F	
20 μόνη C 24 ἀγνοεῖν Ca (alt.) ομ. a	21 τὰ στοιχεῖα ομ. C 25 ὑπὸ Ca 29 τρόπος] λόγος CF	22 τι] που α διαλέγονται α 32 ἀντὶ τοῦ τοιούτου C	23 ἐπέβλ. C 27 σύγκεινται C 28 τὸ
Comment. Arist. XIII. 1 Philop. in Cat.		13	

μούμενος καὶ ἔκάστιψ τῶν τοῦ προτέρου σημαινομένων ἐνα τῶν τοῦ ἀμα 145^r τρόπων ἀντιτάξας, τούτῳ μόνῳ οὐκ ἀντέθηκε παντελῶς ἐξορίζων αὐτὸ τῶν 5 τοῦ προτέρου σημαινομένων.

p. 14b10 Δόξειε δ' ἂν παρὰ τοὺς εἰρημένους καὶ ἔτερος εἶναι
5 προτέρου τρόπος· τῶν γὰρ ἀντιστρεφόντων κατὰ τὴν τοῦ εἶναι
ἀκολούθησιν τὸ αἴτιον ὄπωσοῦν θατέρῳ τοῦ εἶναι πρότερον
εἰκότως τῇ φύσει λέγοιτ' ἄν. 10

Πέμπτον προστίθησι τοῦτον· ὁ γὰρ τέταρτος, ὡς εἴρηται, ἀλλότριος ἦν 20
τῶν τοῦ προτέρου σημαινομένων, ἐπειδήπερ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας προαιρέσεως
10 καὶ οὐκ ἀπὸ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ὑπῆρχεν. ἔστι δὲ τὸ δεύτερον
τῷ πέμπτῳ ἐναντίον· ἐκείνου γὰρ μὴ ἀντιστρέφοντος κατὰ τὴν τοῦ εἶναι
ἀκολούθησιν μήτε αἴτιον ὅντος τοῦ ἔτερου τῷ ἔτέρῳ, τοῦτο καὶ ἀντιστρέψει 25
καὶ αἴτιόν ἔστι τοῦ ἔτερου τὸ ἔτερον, οἷον ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱός· ταῦτα γὰρ
καὶ ἀντιστρέψει πρὸς ἄλληλα κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν (όπότερον
15 γὰρ ἀν τεθῆ, τὸ ἔτερον πάντως ἀκολουθεῖ), ἔστι μέντοι καὶ τὸ ἔτερον αἴτιον
τοῦ λοιποῦ, ὁ πατὴρ φημι τοῦ υἱοῦ. | ὅμοίως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τοῦ πρά- 145v
γματος καὶ τοῦ ἀληθιοῦ περὶ αὐτοῦ λόγου· καὶ τούτων γὰρ ἀντιστρεφόντων
κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν τὸ ἔτερον τῷ ἔτέρῳ αἴτιόν ἔστιν· οἶον 10
ἔστι Σωκράτης φιλόσοφος καὶ λόγος τις περὶ αὐτοῦ λέγων δι τι φιλόσοφός
20 ἔστιν. ὄπότερον οὖν τούτων τεθῆ, ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ καὶ τὸ ἔτερον·
εἰ γὰρ ἀληθής ὁ λόγος ὁ λέγων δι τι φιλόσοφός ἔστιν, ἀνάγκη εἶναι τὸν
Σωκράτην φιλόσοφον, καὶ εἰ ἔστι Σωκράτης φιλόσοφος, ἐξ ἀνάγκης ἀληθῆς 15
ἔ λόγος ὁ λέγων δι τι φιλόσοφός ἔστιν. ἀλλ' εἰ καὶ ταῦτα ἀντιστρέψει πρὸς
ἄλληλα, αἴτιον μέντοι τοῦ εἶναι τὸν λόγον ἀληθῆ τὸ πρᾶγμα ἔστιν· εἰ μὴ
25 γὰρ ἦν τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἀν ἦν ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος ἀληθῆς.

p. 14b22 "Ωστε κατὰ πέντε τρόπους πρότερον ἔτερον ἔτέρου
λέγοιτο ἄν.

Εἰπὼν δὲ περὶ τοῦ προτέρου οὐκέτι τοῦ ὑστέρου ἐμνημόνευσεν· ἐκ 20
γὰρ τῆς τοῦ προτέρου διδασκαλίας σαφῆς ἦν ἡ τοῦ ὑστέρου· ἀμα γὰρ
30 ταῦτα ὑπάρχει καὶ τῶν πρός τι ἔστι. διὸ καὶ ἐνὸς γνωσθέντος ἐγνωσμένον

1 ἔκάστου τοῦ τῶν πρ. a	alt. τῶν] τὸν C	2 τρόπον Ca	4 ante lemma add.
φησὶ δὲ C	post ἄν add. καὶ C: τις Fa	καὶ om. Fa	5 ante προτ. add.
τοῦ F	7 τῇ om. F	λέγεται (ἄν om.) F	8 τοῦτο F
τῆς om. CF	10. 11 τὸ πέμπτον τῷ δευτέρῳ a	13 τὸ ἔτ. τοῦ ἔτ. αἴτιόν ἔστιν	10 καὶ om. C
coll. C	15 ἄν om. C	καὶ om. Ca	16 φησὶ C
αὐτοῦ F	19 τις om. F	post τις add. ἔστι a	δὲ om. a
om. C	22 σωκράτη F	23 ὁ λέγων λόγος F	17 τοῦ
25 τὸ om. C	ἀληθῆς post αὐτοῦ coll. F: post ἄν a	24 μέντοι Paris. 2051: μὲν CfFa	20 ὄπότερον—φιλόσοφός ἔστιν (21)
28 post οὐκέτι add. περὶ Fa	30 ὑπάρχουσι C	26 πρότερον om. F: post	27 λέγεται Arist.
		εἰσι C	τοῦ ἐνὸς C

ἐστὶ καὶ τὸ ἔτερον· τὸ γὰρ πρότερον ὑστέρου λέγεται πρότερον καὶ τὸ 145^v ὑστέρον προτέρου λέγεται ὑστέρον. ὅστε καθ' θσους τρύπους λέγεται τὸ 25 πρότερον, κατὰ τοσούτους ὥνθησεται καὶ τὸ ὑστέρον· τῶν γὰρ πρός τι ὡς ἀν ἔχῃ τὸ ἔτερον, οὗτως ἔχει καὶ τὸ λοιπόν.

5

Περὶ τοῦ ἀμα.

p. 14b24 "Αμα δὲ λέγεται ἀπλῶς μὲν καὶ κυριώτατα, ὃν ἡ γένεσίς
ἔστιν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ. |

'Εμνημόνευσε καὶ τοῦ ἀμα ἐν τῷ περὶ τοῦ πρός τι λόγῳ, ἔνθα 146^r ἔλεγε "δοκεῖ δὲ τὰ πρός τι ἀμα τῇ φύσει εἶναι", διὸ νῦν εἰκότως τὸν περὶ 10 αὐτοῦ ποιεῖται λόγον. ἐπειδὴ δὲ ἀντίκειται τὸ ἀμα τῷ προτέρῳ, παραδέ· δωσι τριτὴν τοῦ ἀμα διαφοράν. καὶ τὸν μὲν πρῶτον τρόπον ἀντιτίθησι τῷ πρώτῳ τοῦ προτέρου τρόπῳ, τὸν δὲ δεύτερον τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ πέμπτῳ, τὸν δὲ τρίτον τῷ τρίτῳ, τῷ δὲ τετάρτῳ οὐδένα ἀντιτίθησι τρόπον· καὶ γὰρ ἔφθην 15 εἰπὼν ἀλλοτριώτατον αὐτὸν εἶναι τῶν τοῦ προτέρου σημαινομένων. πρῶτον 20 οὖν τοῦ ἀμα τρόπον φησίν, διὸ καὶ κυριώτατον εἶναι λέγει, τὸν κατὰ χρόνον· οἷον εἴ τινες δύο ἢ πλείους ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τὴν γένεσιν ἔχοιεν. εἰκότως δὲ τοῦτον κυριώτατά φησι· καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων μάλιστα ἡ συνήθεια τὸ ἀμα φέρει, ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπαρχόντων. ἀντίκειται δὲ 25 οὗτος, ὡς ἔφαμεν, τῷ πρώτῳ τοῦ προτέρου σημαινομένῳ, ὅπερ καὶ αὐτὸς μάλιστα καὶ κυριώτατα πρότερον ἐλέγετο εἶναι, λέγω δὴ τὸ κατὰ χρόνον, ὡς Σωκράτης καὶ Ἀλκιβιάδης· πρότερος γὰρ τῷ χρόνῳ ὁ Σωκράτης. εἰ 30 τοίνυν τὸ τῷ χρόνῳ πρότερον μάλιστα δὲ λεγθείη καὶ κυριώτατα πρότερον, ἀντίκειται δὲ τῷ προτέρῳ τὸ ἀμα, καὶ τὸ τῷ χρόνῳ ἀμα κυριώτατον ἀν λεγθείη.

25 p. 14b27 Φύσει δὲ ἀμα, ὃσα ἀντιστρέφει μὲν κατὰ τὴν τοῦ εἶναι 25
ἀκολούθησιν, μηδαμῶς δὲ αἵτιον θάτερον θάτερφ τοῦ εἶναι ἔστιν.

Οὗτος ὁ δεύτερος τοῦ ἀμα τρόπος, ἀντίκειται δὲ τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ 30

2 λέγεται (prius) om. a	4 ἔγει οὗτως καὶ τὸ ἔτερον (sic) F	5 tit. om.
C ¹ : περὶ τῶν ἀμα suppl. C ²	6 μὲν om. C	κυριώτατον F
7 ἔστιν om. F: post χρόνῳ coll. C	8 τῶν πρός τι a	9 ἔλεγε] p. 7b 15
10 λόγον π. coll. C	12 τὸ πέμπτῳ F ¹	13 ἔφθη CF (cf. p. 193, 30)
17 τοῦτο CF	κυριώτατον a	18 καὶ ἐπὶ
τῶν C	19 σημαινομένου F ¹	τὸ] τὰ F
πρῶτον F	20 κυριώτατον CF	πρότερον]
Ca: om. F	22 τὸ τῷ] αὐτῷ a	μάλιστα scripsi: μᾶλλον
add. ἀμα δὲ ἔστι τὰ μήτε πρότερα μήτε ὑστερα a	23 κυριώτερον Fa	24 post λεγθείη
	25 τὴν om. F	

πέμπτῳ τοῦ προτέρου σημαινομένῳ, τῷ | μὲν δευτέρῳ, ὅτι ἔκει μὲν τὸ 146^v πρύτερον ἐλέγομεν τὸ μὴ ἀντιστρέφον κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν, ώς τὸ ἐν καὶ τὰ δύο (οὐδὲ γάρ ὥσπερ ἡκολούθει τὸ ἐν τοῖς δυσίν, οὗτως καὶ τὰ δύο τῷ ἐνī), ἐνταῦθα δὲ ἄμα φησὶ τὸ ἀντιστρέφον κατὰ τὴν τοῦ 5 εἶναι ἀκολούθησιν, ώς τὸ διπλάσιον καὶ τὸ ἡμισυ· ὥσπερ γάρ διπλασίου ὄντος ἀκολουθεῖ τὸ εἶναι ἡμισυ, οὗτως καὶ ἡμίσεος ὄντος ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ τὸ εἶναι διπλάσιον. τῷ δὲ πέμπτῳ ἀντίκειται, ὅτι ἔκει μὲν ἐλέγετο πρότερον εἶναι τὸ ἀντιστρέφον μὲν κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν, τῷ ἑτέρῳ μέντοι τοῦ εἶναι αἴτιον ὑπάρχον τὸ λοιπόν, ώς ἐπὶ 10 10 τοῦ πατρὸς ἐλέγετο καὶ τοῦ υἱοῦ· ταῦτα γάρ εἰ καὶ ἀντιστρέψει κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν (όποιου γάρ οὖν τεθέντος ἀκολουθεῖ καὶ τὸ ἔτερον), ἀλλ’ οὖν ὁ πατὴρ αἴτιος τοῦ εἶναι ἐστὶ τῷ υἱῷ· διὸ καὶ πρότερος ἐλέγετο εἶναι. ἐνταῦθα δὲ ἄμα λέγεται τὰ ἀντιστρέφοντα μὲν κατὰ τὴν τοῦ εἶναι 15 ἀκολούθησιν, μηδαμῶς δὲ τὸ ἔτερον τῷ ἑτέρῳ ἐστὶν αἴτιον, λέγω δὴ τὸ διπλάσιον καὶ τὸ ἡμισυ· ταῦτα γάρ καὶ ἀντιστρέψει (ἐνὸς γάρ τεθέντος ἐξ ἀνάγκης εἰσάγεται καὶ τὸ ἔτερον) καὶ οὐδέτερον τῷ ἑτέρῳ αἴτιον τοῦ εἶναι ἐστι.

p. 14b 33 Καὶ τὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ γένους ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις
ἄμα τῇ φύσει λέγεται. |

20 Οὗτος τρίτος τοῦ ἄμα τρόπος, ὃς ἀντίκειται τῷ τρίτῳ τοῦ προτέρου 147^r σημαινομένῳ τῷ κατὰ τὴν τάξιν προτέρῳ, οἷα ἦν τὰ στοιχεῖα ἐν ταῖς συλλαβαῖς καὶ ἐν ταῖς λέξεσιν αἱ συλλαβαὶ καὶ τὰ προοίμια ἐν τοῖς λόγοις. ἐνταῦθα δὲ ἄμα ἐστὶ τὰ τὴν αὐτὴν ἐκ τοῦ προτέρου τάξιν ἔχοντα, οἷα ἐστὶ τὰ ἐκ τῆς αὐτῆς διαιρέσεως εἰλημμένα γένη, ώς τὸ σῶμα καὶ τὸ 25 ἀσώματον· ταῦτα γάρ ἐκ τε τῆς οὐσίας τὴν αὐτὴν ἔχει ἀπόστασιν ἐκ τε τῶν εἰδικωτάτων εἰδῶν, ἀνθρώπου λέγω καὶ ἵππου, ἀγρέλου καὶ ψυχῆς. ώσαύτως τὸ ἔμψυχον καὶ τὸ ἄψυχον ἄμα λέγεται· ἐκ γάρ τοῦ ἀπλῶς σώματος τὴν αὐτὴν ἔχει ἀπόστασιν καὶ ἐκ τοῦ ζῴου. ἔτι τὸ πεζὸν καὶ τὸ πτηγὸν καὶ τὸ ἔνυδρον καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἄμα λέγεται· οὐδὲν γάρ 25

1 σημαινομένου C	τὸ om. F	2 ἐλέγομεν om. F (cf. p. 192,5)	3 γάρ om. F
δύο F	6 et 7 καὶ τὸ εἶναι C	6 ἐξ ἀν. post ἀκολ. (7) coll. C: post διπλ. a	7 ἔκει
scripsi: ἔκεινο libri (cf. v. 1)	8 alt. μὲν om. C	τὴν κατὰ coll. F	9 ὑπῆρχε
Fa	11 οὖν om. C	12 ἐστὶ τοῦ εἶναι coll. C	14 τῷ ἑτ.] τοῦ ἑτέρου Fa
ἐστὶν] an ὅν? αἴτιον post δὲ coll. C	λέγεται C	17 ἐστι] δοκεῖ F	post ἐστι
add. ex Marc. 217 εἰς δὲ τὸ ‘μηδαμῶς δὲ’ αἴτιον θάτερον θατέρῳ ⁷ δεῖ προσθεῖναι τὸ μόνως, ἐπεὶ ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς καὶ αὐτὸς τὸ διπλάσιον καὶ τὸ ἡμισυ ἀπορίαν ποιεῖ. τό τε γάρ διπλάσιον τοῦ ἡμίσεος αἴτιον, εἰ καὶ μὴ μόνως. καὶ γάρ καὶ αἰτιατόν ἐστιν, ἔχον αἴτιον τὸ ἡμισυ. ώσαύτως καὶ ὁ πατὴρ τοῦ υἱοῦ κατὰ τὴν σχέσιν αἴτιον ὥν ἔχει αἴτιον τὸν υἱόν. προσκειθεὶται δεῖ οὖν τὸ μόνως. τοῦτο γάρ καὶ κυρίως αἴτιον τὸ μόνως αἴτιον, ἀλλὰ καὶ μὴ αἰτιατόν τοῦ οὐ ἐστιν αἴτιον. a	18 δὲ om. Fa	20 τοῦ ἄμα τρίτος coll. C	21 τὴν
om. a	24 διαρ. αὐτ. coll. C	27 ως. καὶ a	τὸ (alt.) om. F
28. 29 τὸ πτ. καὶ τὸ πεζὸν coll. C		29 λέγονται a	

αὐτῶν ἔτερον πρότερον ἔστιν· ἔκ τε γάρ τοῦ ἀνωτάτου γένους ἵσην 147^r
καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει ἀπόστασιν ἔκ τε τοῦ εἰδικωτάτου εἴδους ὄμοίως. ἐὰν
δέ τις διέλῃ τὸ πτηνόν, εἰ τύχοι, εἰς ὅρνιθας καὶ ἀκρίδας, οὐκέτι ἡ ὅρνις
καὶ τὸ πτηνὸν ἀμα λέγεται, ἀλλὰ πρότερον τὸ πτηνόν, διότι ἐκ τῆς διαι- 30
5 ρέσεως τοῦ ζῷου εἶληπται, ἡ δὲ ὅρνις ἐκ τῆς τοῦ πτηνοῦ διαιρέσεως· δεῖ
δὲ | πρότερα τὰ γένη τῶν εἰδῶν, ἐπειδὴ μηδὲ ἀντιστρέφει κατὰ τὴν 147^v
τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν· τοῦ μὲν γάρ εἴδους τεθέντος ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ
τὸ γένος, τῶν δὲ γενῶν τεθέντων οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖ τὰ εἰδη.

Περὶ κινήσεως.

5

10 p. 15a13 Κινήσεως δέ ἔστιν εἶδη ἔξι· γένεσις φυτορὰ αὔξησις
μείωσις ἀλλοίωσις ἡ κατὰ τόπον μεταβολὴ.

‘Ο περὶ κινήσεως λόγος πρέπων μέν ἔστιν ἀνδρὶ φυσιολόγῳ· πάντα
γάρ τὰ φυσικὰ πράγματα ἐν κινήσει ἔχει τὸ εἶναι· καὶ γάρ ἔστιν ἡ φύσις, 15
ώς αὐτὸς ὠρίσατο, ἀρχὴ κινήσεως καὶ ἡρεμίας. διόπερ καὶ ἐν τῇ Φυσικῇ
15 ἀκροάσει πολὺν περὶ αὐτῆς ἀποτείνει λόγον καὶ ἀκριβέστατον. Ζητητέον
δὲ τίνος ἔνεκεν ἐνταῦθα ταύτης ἐμνήσθη· τινὲς μὲν οὖν εἰρήκασιν ὅτι
ἐπειδὴ τῶν κατηγοριῶν αἱ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν κινήσεις ἥσαν, οὐδὲν 20
δὲ εἶπε περὶ αὐτῶν, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐνταῦθα τὸν περὶ τῆς κινήσεως
ποιεῖται λόγον· μήποτε γάρ, φασίν, ἡ μὲν κίνησίς ἔστι γένος, εἶδη δὲ τῆς
20 κινήσεως ἄλλα τε πολλὰ καὶ τὸ ποιεῖν καὶ τὸ πάσχειν. τινὲς μὲν οὖν
οὗτοι περὶ τούτων διωρίσαντο. οὐκ ἀποδεκτέον δὲ τὸν τοιοῦτον λόγον· οὐ 25
γάρ προήργηται ὁ φιλόσαφος περὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν πλέον τι τῶν
ἔξι ἀρχῆς εἰρημένων εἰπεῖν. ἄλλως τε καί, ως ἐν ἀρχαῖς ἐλέγομεν, τὸ
μὲν κινεῖν ὑπὸ τὸ ποιεῖν ἀνάγεται καὶ τὸ κινεῖσθαι ὑπὸ τὸ πάσχειν, αὕτη
25 μέντοι ἡ κίνησίς οὐκέτι· οὐ γάρ ἔστιν ἡ κίνησίς ποιεῖν· ἐλέγομέν γε ὅτι 30

1 τε om. C 2 εἴδους εκ γένους corr. F 3 διέλοι CF 4 λέγονται a
6 ante πρότερα add. τὰ F μηδὲ] μὴ C 8 καὶ τὸ γένος C οὐκ om. C
τὰ εἰδη] καὶ τὸ εἶδος C 10. 11 μείωσις αὔξ. coll. F 11 καὶ ἡ a 12 ante
ὅ περι add. ex Marc. 217 ὅτι ἡ κίνησίς ἐν ταῖς κατηγορίαις ὄρᾶται, οὐχ ὑπὸ ταύταις τελεῖ.
ἐν γάρ τῇ οὐσίᾳ γένεσις καὶ φυτορά, ἀλλ’ οὐκ οὐσίᾳ ἡ γένεσις καὶ ἡ φυτορά, οὔτε ἡ αὔξησις
καὶ ἡ μείωσις ποσόν, ἀλλ’ οὐδὲ ἡ ἀλλοίωσις ποιότης, ἀλλ’ οὐδὲ ἡ τοπικὴ κίνησίς πού λέ-
γεται, ἀλλ’ οὐδὲ πρός τι, ὅτι μηδὲ τὸ εἶναι ἔχει ἡ κίνησίς ἐν τῷ πρός τι πως ἔχειν. Ἰστέον δὲ
ὅτι a τῆς κιν. C 14 αὐτὸς ὠρίσατο] Phys. Γ 1 p. 200b11 ἡρεμ..]
μεταβολῆς Arist. διὸ C 14. 15 ἐν τῇ Φυσ. ἀκρ.] Γ 1 p. 200b11 sq.
15 πολλὺν C ἀκριβέστερον Fa 16 ἔνεκεν] ἔκατι C ταύτης ἐντ. coll. C
οὐν om. C εἰρήκ.] ἐνόμισαν C 17 αἱ] ἡ F 19 μήπως a φασίν scripsi:
φησίν libri 20 οὐν om. C 21 τούτων] αὐτῶν C ὠρίσ. CF 22 προ-
είρηται C 23 ἐλέγομεν] p. 8,23 24 ἀνάγεται—ποιεῖν (25) a: om. CF
25 ἐλέγομεν] p. 48,25 γε] τε a

αἱ κινήσεις οὐ κατηγορίαι εἰσὶν ἀλλ' ὅδοι εἰς τὰς κατηγορίας. τί οὖν ἡμεῖς | 147^v
 λέγομεν; ὅτι ὕσπερ τῶν προλαβόυσῶν φωνῶν τὴν διδασκαλίαν ἐποιή- 148^r
 σατο διὰ τὸ μεμνημονεύειν αὐτῶν ἐν τῇ τῶν κατηγοριῶν διδασκαλίᾳ,
 οὗτο δὴ καπὶ τῆς κινήσεως ἔροῦμεν. ἐμνημόνευσε γάρ τῆς κινήσεως ἐν
 5 τῷ περὶ τῆς οὐσίας λόγῳ· ἀποδεδωκὼς γάρ τὸ τῆς οὐσίας ἔδιον τὸ ἐν ᾧ
 καὶ ταῦτὸν τῷ ἀριθμῷ παρὰ μέρος τῶν ἐναντίων εἶναι δεκτικὸν καὶ πρὸς
 τοῦτο ἡ πορηγκώς ὅτι μήποτε οὐκ ἔστι τοῦτο ἔδιον τῆς οὐσίας (οὐδὲ γάρ
 αὐτῇ μόνῃ ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ τῷ λόγῳ καὶ τῇ δόξῃ· καὶ ταῦτα γάρ ἐν
 καὶ ταῦτὸν μένοντα τῷ ἀριθμῷ παρὰ μέρος τῶν ἐναντίων ἔστι δεκτικά, 10
 10 ἀληθείας λέγω καὶ ψεύδους). ἐπήγαγεν ἐπίλυόμενος τὴν ἀπορίαν ὅτι οὐ
 κατὰ ταῦτὸν τῇ οὐσίᾳ ταῦτα τῶν ἐναντίων ἔστι δεκτικά· ή μὲν γάρ
 οὐσία αὐτῇ κινουμένη τῶν ἐναντίων γίνεται δεκτική, ἐκεῖνα δὲ οὐκ αὐτῇ
 κινουμένα ἀλλ' ἔτερων κινουμένων ἐπιλέγονται ἀληθείαν καὶ ψεύδος. διὰ 15
 τοῦτο τοίνυν ἐπειδὴ ἐμνήσθη ἐκεῖσε τῆς κινήσεως, ἀναγκαῖον ἐνόμισεν
 15 ἐκδιδάξαι ἡμᾶς περὶ αὐτῆς. ὡς μὲν οὖν φθάσας εἰπον, φυσικῷ ἀνδρὶ ὁ περὶ
 τῆς κινήσεως πρεπώδης ἔστι λόγος καὶ αὐτὸς γοῦν τῶν ὄκτω τῆς Φυσικῆς
 ἀκροάσεως λόγων τοὺς ὑστέρους τέσσαρας εἰς τὸν περὶ κινήσεως κατηγόριον· 20
 λωσε λόγον· ἐνταῦθα δὲ τοσοῦτον περὶ αὐτῆς διαλέγεται, δσον λογικῷ
 ἀνδρὶ πρέπει ζητεῖν, εἰς πόσα εἴδη διαιρεῖται η κίνησις καὶ τίνα ἔστιν
 20 αὐτῆς τὰ εἴδη καὶ τίνα τίσιν ἔπονται η οὕ.

p. 15a33 Κινήσεως δέ ἔστιν εἴδη ἔξι· γένεσις φθορὰ αὔξησις
 μείωσις ἀλλοίωσις η κατὰ τόπουν μεταβολή. 25

'Εν τῷ τῆς κινήσεως λόγῳ τρία ταῦτα ζητοῦνται· πόσα τὰ εἴδη |
 τῆς κινήσεώς εἰσι καὶ τίνι διαχρίνονται ἀλλήλων καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις 148^v
 25 ποιόφ εἴδει κινήσεως ποιὸν ἀντίκειται. πόσα μὲν οὖν εἴδη κινήσεως,
 αὐτὸς φθάσας ἀπηριθμήσατο ἔξι εἶναι λέγων. ἀλλ' ἵνα καὶ ἐπιστημονικῶς
 τοῦτο γινώσκωμεν ἡμεῖς διὰ τί ἔξι εἰσι τὰ εἴδη τῆς κινήσεως καὶ οὕτε 5
 πλείονα οὔτε ἐλάττονα, ἐκ διαιρέσεως παραγάγωμεν τὸν λόγον. λέγομεν
 οὖν ὅτι τρία τινά ἔστι περὶ τὴν ἡμετέραν φύσιν θεωρούμενα, αὐτὴ η οὐσία

1 ὅδὸς a	2 ὅτι om. C	4 κέπι F	post γάρ add. περὶ F	4. 5 ἐν τῷ π.
τῆς οὐσ. λ.] p. 4a10 sq.		5 γάρ om. a	6 δεκτικὴν a	7 τούτω (pr. l.) C
οὐδὲ] οὐ a	8 καὶ ταῦτα μὲν γάρ F: καὶ γάρ ταῦτα a		9 et 11 εἰσὶ F	10 λέγω
om. C	13 δέχονται a	14 ἐκεῖσε om. a	15 εἰπον] p. 197,12	16 ἔστι
om. CF	οὖν C	φύσεως F	17 τῆς κιν. a	18 αὐτῶν Ca
19 πρέπει] ὑπάρχει F	ζητῶν F	21 lemma om. C	ἐστιν om. F	22 post
lemma add. ex Marc. 217 διὰ τί ἔστιν η κίνησις ἔξαρχος; διότι η κίνησις ἔκστασίς τίς ἔστι
καὶ ἔξαρχος. ἔξισταται δέ τι η τῆς ἔαυτοῦ οὐσίας καὶ ποιεῖ γένεσιν καὶ φθοράν, η τῶν ἐν
αὐτῇ τῇ οὐσίᾳ κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ποιεῖ αὔξησιν καὶ μείωσιν, η κατὰ τὸ ποιὸν καὶ ποιεῖ ἀλλοί-
ώσιν, η τῶν περὶ ἔαυτὸν καὶ ποιεῖ τὴν κατὰ τόπον μεταβολήν. Ιστέον δέ ὅτι a				
23 "Ετι ἐν C	24 pr. καὶ om. C	τίσι a		24 πρ. καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις
om. C	25 εἴδη (pr. l.) C ¹	ποιῶν ἀντίκειται suppl. C ²		26 καὶ
om. C	27 καὶ ἡμεῖς CF	28 προάγωμεν F		

τὰ ἐν τῇ οὐσίᾳ τὰ περὶ τὴν οὐσίαν· τὰ μὲν ἐν αὐτῇ, ώς εἰς μεγάλα μέρη 148^v διελεῖν, εἰσὶ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιόν (εἰς μεγάλα δὲ εἴπομεν, ὅτι εἰ καὶ 10 ἄλλαι κατηγορίαι εἰσὶν ἐν τῇ οὐσίᾳ, ἀλλ’ οὖν ἐκ τούτων ἔχουσι τὴν γενέσιν, ώς φθάσαντες εἴπομεν), περὶ τὴν οὐσίαν δέ ἐστιν ὁ τόπος [καὶ ὁ χρόνος]. 5 τριῶν οὖν τούτων ὄντων τῆς μὲν οὐσίας κίνησίς ἐστιν ἡ γένεσις καὶ φθορά, τῆς δὲ ποιότητος ἀλλοίωσις, τῆς δὲ ποσότητος αὔξησις καὶ μείωσις, τοῦ 15 δὲ τόπου ἡ κατὰ τόπον μεταβολή, ἥτις καλεῖται φορά. τῆς δὲ φορᾶς ἡ μὲν καλεῖται εὐθυφορία, ἡ ἄνω καὶ κάτω, ἡ δὲ περιφορά, ἡ ἐπὶ τῷ πέριξ ώς ἡ τοῦ οὐρανοῦ. ἐνταῦθα μὲν οὖν ταῦτα τὰ ἔξ φησιν εἰδη τῆς 10 κινήσεως εἶναι, τὴν φορὰν οὐ διαιρῶν εἰς εὐθυφορίαν καὶ κυκλοφορίαν, ἐν δὲ τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει τὴν μεταβολὴν γένος εἶναι βούλεται καὶ ταῦτης 20 εἶναι εἰδη τρία, κίνησιν γένεσιν φθοράν· ἀντιδιαιρεῖ γάρ ἐκεῖ τῇ γενέσει καὶ τῇ φθορᾷ τὴν κίνησιν· οὐ γάρ βούλεται ἐν ἐκείνοις τὴν γένεσιν μενόντων τινῶν καὶ εἰδοπεποιημένων εἶναι μεταβολὴν κατὰ τι τῶν περὶ αὐτὰ 15 συμβεβηκότων. διό φησι τὰ κινούμενα κινεῖσθαι ἡ κατὰ ποσὸν ἡ κατὰ 25 ποιὸν ἡ κατὰ τόπον φυλάττοντα τὸ ἔξ ἀρχῆς οὐσιῶδες εἰδος. ἐπὶ δὲ τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς οὐ μένει τὸ ἔξ ἀρχῆς εἰδος ἐν τῷ μεταβάλλοντι, διότι ἡ μὲν γένεσις ὁδός ἐστιν ἀπὸ τοῦ πῆ μὴ ὄντος εἰς τὸ πῆ ὄν, τοῦτο 30 ἐστιν ἀπὸ τοῦ δυνάμει ὄντος εἰς τὸ ἐνεργείᾳ ὄν, ἡ δὲ φθορὰ ὁδός ἐστι 20 πάλιν ἀπὸ τοῦ ὄντος εἰς τὸ μὴ ὄν. ἐνταῦθα μέντοι ἐπειδὴ | εἰσαγωγικόν 149^r ἐστι τὸ βιβλίον καὶ λογικὸν μᾶλλον, οὐ φυσικόν, οὐκ ἀκριβογεῖται περὶ τούτων, ἀλλὰ καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν κινήσεις εἶναι λέγει· οὐ γάρ ώς φυσικὸς ἐνταῦθα διαλέγεται, ἀλλ’ ώς λογικός, ζητῶν ἐν τούτοις τίνα τίσιν ἔπειται ἡ οὐχ ἔπειται.

5

25 p. 15^a15 Αἱ μὲν οὖν ἄλλαι κινήσεις φανερὸν ὅτι ἔτεραι ἀλλήλων εἰσίν· οὐ γάρ ἐστιν ἡ γένεσις φθορὰ οὐδέ γε ἡ αὔξησις μείωσις οὐδὲ ἡ κατὰ τόπον μεταβολή, ωσαύτως δὲ καὶ αἱ ἄλλαι.

Απαριθμησάμενος τὰ εἰδη τῆς κινήσεως ἐντεῦθεν λοιπὸν διαχρίνει 10 ταῦτα ἀλλήλων καὶ δείκνυσι πῶς οὐκ εἰσὶ τὰ αὐτά· οὕτε γάρ ἡ γένεσις,

1 καὶ τὰ περὶ C εἰς om. a 2 εἰς scripsi: ως libri 3 εἰσὶν post οὐσίᾳ coll. a
4 εἴπομεν] p. 163,8 καὶ ὁ χρόνος inclusi 5. 6 ἡ φθορά .. ἡ ἄλλ.. ἡ αὔξ. καὶ
ἡ μ. a 7 τόπου δὲ C: δὲ ποῦ a 8 post ἄνω add. δηλαδὴ a τὸ] τοῦ Ca
9 post οὐρανοῦ add. ἡ κίνησις ἡ κατ' οὐσίαν ἡ κατὰ ποσὸν ἡ κατὰ ποιὸν ἡ κατὰ τόπον·
γένεσις φθορὰ αὔξησις μείωσις ἀλλοίωσις (τόπος add. C) φορὰ εὐθυφορία περιφορία Cf
ταῦτα om. C φησὶ τὰ ἔξ coll. C 10 εἰναι post φιησιν (9) coll. F:
om. a οὐ om. a 10. 11 ἐν δὲ τῇ Φυσ. ἀκρ.] E 1 p. 225^a3 sq. 12 γέν.
φθ. ziv. C: κίνησις γένεσις φθορὰ F 14 εἰκασία Marc. 217: ἐκείνη Ca: ἐν ἐκείνῃ F
13 alt. τὴν] τοῖς F¹ 15 κινεῖται C 15. 16 τὸ
ποσὸν .. τὸ ποιὸν F 20 ἐπειδὴ om. C 21 ἐστι om. F φυσικὸν
ὄν C 22 τούτου C λέγεται C 26 ante οὐδὲ ἡ κατὰ add. οὐδὲ ἡ
μείωσις αὔξησις F 27 post οὐδὲ add. γε F αἱ ἄλλαι] ἐπὶ τῶν ἄλλων C:
ἄλλαι F

φησί, φθιορά ἔστιν οὕτε ἡ αὐξῆσις μείωσις (πῶς γάρ, ὅπότε καὶ ἐναντία 149^c ἔστιν;), ἀλλ' οὐδὲ μὴν ἡ αὔξησις γένεσις (αὔξεται μὲν γὰρ τὸ δύν, γίνεται δὲ τὸ μὴ δύν). ἀλλ' οὕτε μὴν ἡ μείωσις φθιορά· καὶ ἐπὶ τούτων γὰρ ὁ αὐτὸς λόγος· ἡ μὲν γὰρ μείωσις ὑφεσίν τινα κατὰ ποσὸν τοῦ δύντος σημαίνει, 15 ἡ δὲ φθιορά παντελῇ τοῦ δύντος ἀφανισμόν. οὕτε δὲ πάλιν ἡ κατὰ τόπου μεταβολὴ ἐνὶ τῶν εἰρημένων συμβαίνει· τὸ γὰρ ἐκ τόπου εἰς τόπου μεταβάλλον οὕτε γίνεται οὕτε φθιείρεται οὕτε αὔξεται οὕτε μειοῦται· οὐδὲ γὰρ εἰ 20 ἐξ Ἀθηνῶν τυχὸν ἐπὶ Κόρινθον μεταβαίνοι Σωκράτης, ἐν τι τῶν εἰρημένων πείσεται, ἀλλ' ὁ αὐτὸς μένων κατὰ πάντα μεταβάλλει κατὰ μόνον τὸν τόπον.

10 p. 15^a18 Ἐπὶ δὲ τῆς ἀλλοιώσεως ἔχει τινὰ ἀπορίαν, μήποτε
ἀναγκαῖον ἢ τὸ ἀλλοιούμενον κατά τινα τῶν λοιπῶν κινήσεων 25
ἀλλοιοῦσθαι.

"Οτι μέν, φησίν, αἱ ἄλλαι πᾶσαι κινήσεις οὐκ εἰσὶν ἀλλήλαις αἱ 149^v
αὐταί, οὐδεὶς διημφισθήτηκεν· ἐπὶ δὲ τῆς ἀλλοιώσεως ἀπορητέον, μήποτε
15 τὸ ἀλλοιούμενον ἀνάγκη ἦτοι κατὰ γένεσιν ἀλλοιοῦσθαι ἢ κατὰ φθιορὰν ἢ
αὔξησιν ἢ μείωσιν ἢ τινα τῶν λοιπῶν. ἀλλὰ τοῦτο, φησίν, οὐκ ἔστιν
ἀληθές· ἐπὶ γὰρ τῶν πλείστων παθῶν, θερμάνσεώς φησι καὶ ψύξεως καὶ 5
τῶν ὀμοίων, ἀλλοιούμεθα μὲν πάντως, οὐ μὴν τινα τῶν λοιπῶν κινήσεων
ὑπομένομεν· οὕτε γὰρ αὔξεσθαι δεῖ τὸ θερμαϊνόμενον ἢ ψυχόμενον ἢ
20 μειοῦσθαι ἢ γίνεσθαι ἢ φθιείρεσθαι ἢ τι τῶν λοιπῶν ὑπομένειν. ὥστε
κεχωρισται τῶν ἀλλων κινήσεων ἡ ἀλλοίωσις.

10

p. 15^a25 Εἰ γὰρ ἦν ἡ αὐτή, ἔδει τὸ ἀλλοιούμενον εὐθὺς καὶ αὔξε-
σθαι ἢ μειοῦσθαι ἢ τινα τῶν ἀλλων ἀκολουθεῖν κινήσεων.

Εἰ ταῦταν ἦν. φησίν, ἡ ἀλλοίωσις μιᾶς τῶν ἀλλων κινήσεων, ἔδει 15
25 πάντως τὸ ἀλλοιούμενον καὶ τινα τῶν λοιπῶν ὑπομένειν κινήσεων. νῦν
δὲ τοῦτο οὐ συμβαίνει· ἀλλοιοῦται μὲν γὰρ τὰ σώματα διατρίψαντα ἐν
ἡλίῳ, θερμαϊνόμενά τε καὶ μελανόμενα, οὐ μὴν τούτους γε ἔνεκεν αὔξεται
ἢ μειοῦται ἢ τι τῶν λοιπῶν ὑπομένει. τὰ αὐτὰ δὲ ἔστιν εἰπεῖν καὶ περὶ 20
τῶν ὑπὸ ψύχους ἀλλοιούμενων ἢ ὑπωσιῶν ἀλλως.

1 φθιορά φησιν coll. F	οὕτε] οὐδὲ C	όπότε μὲν a	ἐναντίον C
3. 5 οὕτε] αν οὐδὲ?	4 τινα om. a	6 γὰρ om. C	8 τυχὼν C
μεταβαίνει C	9 μεταβάλλει post τόπον coll. C	τὸν om. Fa	11 ἀναγκ.
ἥ] ἀνάγκη F	18 μὲν ante γὰρ (17) coll. C	19 post αὔξ. add. πάντως a	
19. 20 ἡ μειοῦσθαι post δεῖ coll. C	23 ἡ μειοῦσθ.] καὶ μ. Fa	τινὶ C	
24 φησιν ἦν coll. C	25 καὶ] κατὰ C	26 διατρίψαντα om. C	28 τῶν
λοιπῶν τι coll. F	29 ὑπὸ] ἀπὸ F		

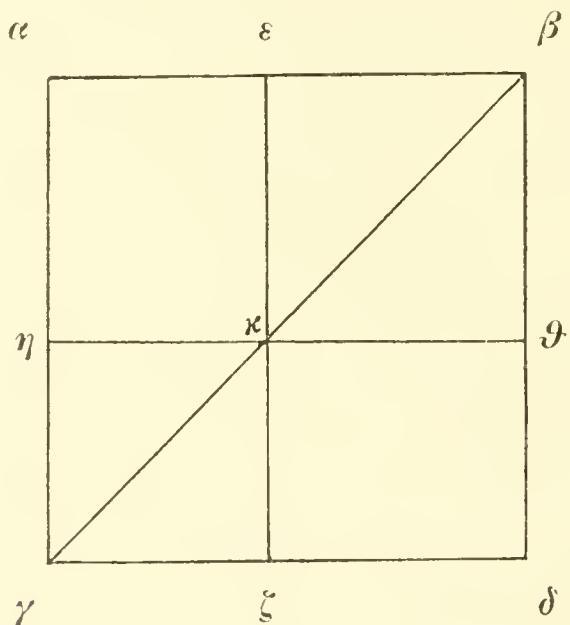
p. 15a 28 Ωσαύτως δὲ καὶ τὸ αὐξανόμενον ἡ τινα ἄλλην κίνησιν 149^v
κινούμενον ἀλλοιοῦσθαι.

Ανάπολιν κατασκευάζει τὸν λόγον· οὐ μόνον γάρ, φησίν, εἴ γε ἣν
ταῦτὸν ἀλλοιώσις ταῖς ἄλλαις κινήσεσιν, ἔδει τὸ ἀλλοιούμενον εὑθὺς καὶ 30
5 κατὰ μίαν τῶν ἄλλων κινεῖσθαι κινήσεων, ἀλλὰ καὶ ἀνάπολιν εἴ τι κινη-
θείη κατὰ αὐξησιν ἡ μείωσιν ἡ τινα τῶν λοιπῶν, τοῦτο εὑθὺς καὶ ἀλλοι- 150^r
οῦσθαι, εἰ καὶ τὰ μάλιστα προϋπάρχει τῶν λοιπῶν κινήσεων ἡ ἀλλοιώσις
ἡτοι παρακολουθεῖ αὐταῖς· δεῖ γάρ τὸ αὐξανόμενον πάντας καὶ ἀλλοιότερον
γενέσθαι· δεῖ γάρ ἐν τοῖς αὐξανομένοις πρῶτον ἀλλοιοῦσθαι τὴν τροφὴν 5
10 εἰς αἷμα κάκεῖνο εἰς σάρκα, καὶ οὐκ ἀν ἄλλως αὔξησις γένοιτο μὴ προη-
γρυμένης ἀλλοιώσεως. ἀλλὰ μὴν καὶ τῶν γινομένων ἀλλοιώσις προηγεῖται·
τὸ γάρ σπέρμα ἀλλοιωθείη ἀν εἰς αἷμα κάκεῖνο εἰς σάρκα καὶ δπως ἀν
ἄλλως οἱ τῆς φύσεως ἄγωσι νόμοι. καὶ ἐπὶ πασῶν δὲ τῶν ἄλλων κινή- 10
σεων ἔστι τὴν ἀλλοιώσιν ἡτοι ἐπομένην ἡ καὶ ἡγρυμένην θεωρῆσαι· τοῖς
15 τὴν κατὰ τόπον κινουμένοις καὶ μάλιστα, εἰ πλεῖστον καὶ συντονώτερον κινη-
θεῖν, ἔπειται ἀλλοιώσις, θερμαινομένων φέρε τῶν κινουμένων. εἰ οὖν,
ὅπερ εἶπον, καὶ παρέπειται ταῖς ἄλλαις κινήσεσιν ἡ ἀλλοιώσις, ἀλλ' οὐ παρὰ 15
τοῦτο ταῦτὸν φαμεν ἀλλοιώσιν εἶναι ταῖς ἄλλαις κινήσεσιν, ἐπεὶ καὶ ἡ ἐν
τόπῳ κίνησις πάσαις ταῖς ἄλλαις παρακολουθεῖ· τό τε γάρ γινόμενον πάν-
20 τως καὶ τὴν κατὰ τόπον κινεῖται κίνησιν καὶ τὸ φθειρόμενον ὄμοίως, ἔτι
τε τὸ αὐξανόμενον καὶ μειούμενον· τούτων γάρ ἔκαστης ἀνάγκη τὴν κατὰ 20
τόπον προηγήσασθαι, καὶ ταύτης μὴ οὕσης τῶν ἄλλων τινὰ γενέσθαι ἀδύ-
νατον· κοινῶς τε γάρ πλησιάζοντός τε τοῦ ἥλιου καὶ ἀφισταμένου ἡ καθ-
όλου γένεσις καὶ φυορὰ γίνεται, καὶ ἴδιᾳ δὲ δεῖ τὸ σπέρμα δηλονότι
25 πεσεῖν εἰς τὴν γῆν ἡ καὶ εἰς τὴν μήτραν ἡ καὶ τὸ ἄρρεν τῷ θήλει προσ- 25
ελθεῖν· τοῦτο δὲ κατὰ τόπον ἔστι κίνησις. καὶ ἐπὶ φυορᾶς δηλονότι δεῖ
τὰ συνελθόντα στοιχεῖα διακριθῆναι ἀπ' ἄλλήλων. ἐπὶ δὲ αὐξήσεως καὶ
φυίσεως προφανής ἡ κατὰ τόπον μεταβολή· δεῖ γάρ τὸ αὐξανόμενον ἐξ
ἐλάττονος μείζονα καταλαβεῖν τόπον καὶ τὸ μειούμενον ἐκ μείζονος ἐλάτ- 30
30 τονα. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἀλλοιούμενον· ἀπὸ γάρ τοῦ βάθους διέρχεται ἡ
ποιότης ἐπὶ τὴν ἐπιφάνειαν, ώς ἐπὶ τῶν ἐρυθριώντων ἡ ὠγριώντων, 150^v
καὶ ὅτι δεῖ πλησιάσαι τὸ ἀλλοιοῦν τῷ ἀλλοιούμενῳ. ἀλλ' εἰ καὶ πάσῃ
κίνησει ἡ κατὰ τόπον παρακολουθεῖ, ἀλλ' οὖν προφανὲς ώς ἄλλη ἔστι

1 αὐξόμενον F	τινας ἄλλας κινήσεις Fa	4 ταῦτὸν om. C	ἡ ἄλλ. C
καὶ ταῖς ἄλλ. F	ante ἔδει add. ἡ αὐτὴ C	5 τὸ ἀνάπ. F	5. 6 κινηθῆ C
6 ἡ κατὰ τινα a	7 προϋπάρχων F ¹	8 αὐξόμενον F	9 γίνεσθαι a
αὐξομ. F	10 ἄλλως post γένοιτο coll. a: om. C	11 ἀλλοιώσεις προηγοῦνται C	
12 ἀν om. a	14 καὶ om. C	ante τοῖς inseras. ἀμέλει, nisi malis τοῖς — κινουμ.	
(16) eicere	15 πλεῖστον F	συντομώτερον CF	17 ὥσπερ a
ἡ ἀλλοιώσις— κινήσειν (18) om. C	18 φαμεν ταῦτὸν coll. F	21 τὸ μειούμ. C	
22 γίνεσθαι F	23 τε om. C	25 ἡ καὶ εἰς τὴν μήτραν om. C	θῆλυ CF ¹
28 ἐξ om. F ¹	29 ἐλάττονα μείζονος (pr. I.) F ¹	32 καὶ ὅτι om. C; an καὶ <δῆλον> ὅτι?	

παρ' αὐτάς, ἐπεὶ καὶ τῷ ἐν φωτὶ σώματι παρακολουθεῖ μὲν πάντας ἡ 150^v
σκιά, οὐ μὴν διὰ τοῦτο γόη καὶ ταῦτάν ἐστιν ἡ σκιὰ τῷ ἐν φωτὶ σώματι. ὃ
οὗτως οὖν λέγω καὶ ἐπὶ τῆς ἀλλοιώσεως, διτὶ εἰ καὶ ταῖς ἀλλαις πάσαις
παρακολουθεῖ, ἀλλ' οὐχὶ διὰ τοῦτο καὶ ταῦτάν ἐστιν ἔκείναις, ὅπότε οὐδὲ
5 πάσῃ κινήσει παρακολουθεῖ ἡ ἀλλοιώσις· τὰ γάρ κατὰ πρόσθεσιν αὐξανόμενα 10
αὔξεται μέν (μείζονα γάρ ἐξ ἐλαττόνων γίνεται), ὡς εἰ τῇ δεξιᾷ προστεθείη
ὕδωρ, ἀλλοιότερα δὲ οὐ γίνεται. τοῦτο δὲ καὶ αὐτὸς δηλῶν ἐπιφέρει καὶ
τὸ τετράγωνον, φησί, γνώμονος αὐτῷ περιτεθέντος αὔξεται μὲν
15 ἀλλοιότερον δὲ οὐ γεγένηται· μένει γάρ καὶ αὐξηθὲν ἔτι τετράγωνον.

10 'Αλλ' ἐπειδὴ βρουλόμενος ὁ Ἀριστοτέλης δεῖξαι τὴν ἑτερότητα τῆς ἀλλοιώ-
σεως πρὸς τὰς λοιπὰς κινήσεις τοῦ τετραγώνου καὶ τοῦ γνώμονος ἐμνημόνευσε,
φέρε σαφηνίσωμεν τὸ εἰρημένον. γνώμονα τοίνυν φασὶν οἱ γεωμέτραι ἐν τῷ τῶν
περὶ τὴν διάμετρον τετραγώνων, ὅταν ἡ σύν τοῖς δύο ἄμμα παραπληρώμασιν. 25
ἴνα δὲ σαφῆ ποιήσωμεν τὰ λεγόμενα, ἐπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ διαγράμματος
15 τὸν λόγον γυμνάσωμεν. τετράγωνον τοίνυν γωρίον λέγεται εἶναι τὸ ὑπὸ²
τεσσάρων πλευρῶν ἵσων ἀλλήλαις καὶ γωνιῶν δρυθῶν περιεχόμενον.

ἔστω οὖν τετράγωνον γωρίον $\bar{\alpha} \bar{\beta} \bar{\gamma} \bar{\delta}$, ἵσας ἔχον τὰς τέσσαρας
γωνίας καὶ τὰς τέσσαρας πλευράς, καὶ γῆθω αὐτοῦ διάμετρος 151^r

1. 2 ἡ σκιὰ πάντως coll. C 2 οὐ — σκιὰ om. F 6 διὰ τοῦτο om. C (cf. v. 4)
3 λέγεται αἱ 5 παρακ. κινήσει coll. C αὐξόμενα F 6 ἐξ om. C
7 ἀλλοιότερον C post γίνεται add. ex Marc. 217 τὸ γάρ ἐν αὐτῇ ὕδωρ προσλαβὸν ἔτερον
ὑδωρ ηὕξηται μὴ ἀλλοιωθέν. καὶ ἐκβαλλομένη ἡ εὐθεῖα αὔξεται μὴ ἀλλοιουμένη. ἀλλ' οὐδὲ
πᾶν τὸ ἀλλοιούμενον αὔξεται, εἴ γε ὁ μανθάνων καὶ ὁ θυμούμενος καὶ ὁ δεδοικὼς ἀλλοιοῦται
μὴ αὔξεταις αἱ alt. καὶ om. a; an οἷον? 8 αὐτῷ om. Arist. 9 οὐδὲν Arist.
γίνεται Ca post τετράγωνον add. ὥστε ἡ ἀλλοιώσις οὐδὲ μείωσίς ἐστιν· ἀφαιρεθέντος
γάρ γνώμονος ἀπὸ τοῦ τετραγώνου τὸ καταλειπόμενον τετράγωνον ἔμεινεν. a (Marc. 217)
10 ἐνδεῖξαι αἱ 12 εἰρημ.] ῥητόν a 13 περὶ] παρὰ F τοῖς δυσὶν ἄμμα πληρώ-
ματα (sic) C 15 εἴναι om. C 17 figuram ante ἔστω ροσui: post γνώμονα (p. 203, 11)
habet C: ante τετραγώνῳ (p. 203, 10) cum tribus aliis figuris F: om. a

ἡ βῆται ἐπὶ δὲ τῆς ἀβῆται πλευρᾶς εἰλήφθιο τὸ τυγχάνειν τὸ εἶ, 151^c
καὶ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ εἰ σημείου ὄποιτέρᾳ τῶν ἀγάθων πλευρῶν γεγράψθιο 5
παράλληλος γραμμὴ η̄ εἰς τοῦ, ἀπὸ δὲ τῆς ἀγάθης πλευρᾶς ἀφηρήσθιο 15
εἰς βῆται καὶ ἀπὸ τοῦ η̄ σημείου γέγονθι παράλληλος ὄποιτέρᾳ τῶν ἀγάθων
5 γάρ η̄ εἰς τοῦ οὖν ἀγάθων πλευρῶν γίνονται ἐντὸς τέσσαρα χωρία, 10
ῶν τὰ μὲν δύο τὰ περὶ τὴν διάμετρον, τό τε εἰς βῆται καὶ εἰς η̄ εἰς τοῦ,
τετραγώνα εἰστι, τὰ δὲ λοιπὰ δύο παραπληρώματα καλεῖται. τῶν οὖν δύο τετρα-
γώνων ὄποιονοῦν, οἷον φέρει τὸ η̄ εἰς τοῦ, μετὰ τῶν δύο παραπληρωμάτων,
τοῦ τε ἀεὶ καὶ τοῦ η̄ εἰς τοῦ καὶ βῆται δύο, γνώμων καλεῖται. η̄ δὲ κατασκευή, 15
10 ἐστὶν ὅμοιον τὸ εἰς βῆται τετράγωνον τῷ αὐτῷ εἰς βῆται τετραγώνῳ, ὀγδή.
σκόπει τοίνυν δὲ περιθεῖς μὲν τὸν γνώμονα τῷ εἰς βῆται τετραγώνῳ μεῖζον ἐποίησα
τὸ ὅλον (γέγονε γάρ τὸ αὐτῷ εἰς βῆται τετραγώνον) ἐκεῖνο δὲ οὐκ ἡλλοίωσα· αὐξη-
θὲν γάρ τὸ μικρὸν τετράγωνον ὅμοιώς μεμένηκε τετράγωνον ὑπάρχον. 20
ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦ ὅλου τετραγώνου τοῦ αὐτῷ εἰς βῆται δὲ φέληται τὸν αεὶ η̄ εἰς βῆται
15 γνώμονα, καταλείπεται τὸ εἰς βῆται τετράγωνον· καὶ τὸ μὲν ὅλον τὸ ἔξ
ἀργῆται ἐμειώθη καὶ ἔλαττον γέγονεν, οὐκ ἡλλοίωται δέ, ἀλλ᾽ ἐμεινε τὸ αὐτὸ^c
τοῦ τετραγώνου εἰδος. εἰ δὲ μήτε η̄ μείωσις μήτε η̄ αὔξησις, κίνησις 25
οὖσα κατὰ ποσόν, τὴν κατὰ τὸ εἰδος τοῦ τετραγώνου ἴδιότητα ἐκίνησε,
δῆλον ως ἄλλη ἐστὶν η̄ κατὰ ποιότητα κίνησις καὶ ἄλλη η̄ κατὰ μείωσιν
20 καὶ αὔξησιν. εἰ δὲ αὗται ἔτεραι, πολλῷ μᾶλλον καὶ αἱ κατὰ γένεσιν καὶ
φθοράν.

p. 15b1 "Εστι δ' ἀπλῶς μὲν κινήσει ηρεμία ἐναντίον, ταῖς δὲ 30
καθ' ἔκαστα αἱ καθ' ἔκαστα, γενέσει μὲν φθορά, | αὐξήσει δὲ 151^c
μείωσις, τῇ δὲ κατὰ τόπον μεταβολῇ η̄ κατὰ τόπον ηρεμία.
25 μάλιστα δὲ ἔστιν ἀντικείσθαι η̄ πρὸς τὸν ἐναντίον τόπον μετα-
βολή, οἷον τῇ κάτωθεν η̄ ἄνω, τῇ ἄνωθεν η̄ κάτω.

Νῦν λοιπὸν τὸ τρίτον, ὃν εἰρήκαμεν, ζητεῖ ἐν τῷ περὶ κινήσεως λόγῳ,

1 τῆς] τῇ C τὸ (prius) om. a 2 ἀπὸ] ἐπὶ C 3 η̄ om. CF τῇ] τὸ C
4 ante pr. η̄ add. καὶ F τοῦ] τῆς F γέγονο] διέγονο Fa παράλληλον C:
παραλλήλοις F 5 η̄ om. C 6 περὶ] παρὰ F τὴν om. CF
7 τῶν οὖν δύο] τὸ οὖν ἐν τῶν a 8 οἷον om. a φέρει C 10 τὸ
om. F ε] γ̄ F τετραγώνῳ] τετράγωνον F 11 δὲ περιθεῖς μὲν
om. a τὸ εἰς βῆται τετράγωνον a 11. 12 ἐποίησα (ἐποίησε C) τὸ ὅλον om. a
12 γέγονε τῷ αὐτῷ εἰς βῆται τετραγώνῳ (γάρ om.) a ηλλοιώσεις C: ηλλοιώθη a 14 alt.
τοῦ] τὸ F 16. 17 τὸ αὐτὸν εἰδος Marc. 217: αὐτὸν τὸ εἰδος CfFa 17 μήτε η̄
αὔξησις μήτε η̄ μείωσις coll. C 18 τὴν δὲ a 19 ἄλλο (pr. l.) a ἄλλη η̄
Marc. 217: ἄλλο Ca: ἄλλη F 20 καὶ αἱ om. C: αἱ om. F 22 ἀπλ. τῇ μὲν κιν. F:
τῇ ἀπλ. μὲν κιν. a η̄ ηρεμ. F ἐναντία Arist. ταῖς — κάτω (26) om. a
ταῖς] τοῖς F 23 αἱ καθ' ἔκαστα om. F 23. 24 γένεσις μὲν φθορᾶ αὔξησις μείωσις F
24 μεταβολῆ — τόπον F 25 δὲ Marc. 217: om. CF καὶ η̄ C πρὸς] εἰς F
26 καὶ τῇ ἄνωθεν F: τῇ δὲ ἄνωθεν Arist.

λέγω δὴ ποίφ εῖδει κινήσεως ποῖον ἀντίκειται. καὶ κοινῶς μὲν, φησί, πάσῃ 151^v
μὲν κινήσει ἡρεμία ἀντίκειται· εἰ γὰρ ἡ μὲν κίνησις μετάβασις τίς ἔστι καὶ 5
ὅδὸς ζητοι ἐξ ὅντων εἰς τὸ μὴ εἶναι καὶ ἐμπαλιν ἡ ἐκ τοῦ δυνάμει εἰς τὸ
ἐνεργείᾳ ἡ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἡ ἀπὸ τοῦ ἥπτονος εἰς τὸ μεῖζον καὶ
5 ἐμπαλιν ἡ ἀπὸ τοῦ τοιόνδε εἶναι ἐπὶ τὸ τοιόνδε, οἷον ἀπὸ λευκοῦ εἰς μέλαν,
ἡ δὲ ἡρεμία στάσις τίς ἔστιν, εἰκότως πάσῃ κινήσει ἡρεμία ἀντίκειται. 10
εἰδικώτερον δέ, φησίν, ἀντίκεινται αἱ ἀντιδιγγομέναι ἀλλήλαις κινήσεις, ἡ
μὲν γένεσις τῇ φθινῷ τῇ δὲ μειώσει ἡ αὔξησις τῇ δὲ κατὰ τόπον ἐξαι-
ρέτως μὲν ἡ ἡρεμία ἀντίκειται, καὶ εἰκότως, ἐπειδὴ καὶ μάλιστα αὗτη
10 γνωριμωτέρα τῶν ἄλλων ἡ κίνησις καὶ ἐπὶ ταύτης μάλιστα οἱ πολλοὶ τὸ 15
τῆς κινήσεως φέρουσιν ὄνομα. ἔστι δὲ καὶ εἰδικώτερον ἀντιθεῖναι ταύτη
τῇ κινήσει αὐτὴν ἑαυτῇ, μερίζοντα αὐτὴν κατὰ τὰς διαφόρους τοῦ τόπου
διαστάσεις, ὡστε ἀντικεῖσθαι τὴν μὲν ἐπὶ τὸ ἄνω φορὰν τῇ ἐπὶ τὸ κάτω
τὴν δὲ εἰς τὸ ἐμπροσθεν τῇ εἰς τὸ ὄπισθεν τὴν δὲ εἰς τὰ δεξιὰ τῇ εἰς 20
15 τὰ ἀριστερά.

p. 15b7 Τῇ δὲ λοιπῇ τῶν ἀποδοθεισῶν κινήσεων οὐ ῥάδιον ἀπο-
δοῦναι τί ποτέ ἔστιν ἐναντίον. |. 25

Καὶ ἐν τῇ διακρίσει τῶν κινήσεων αὕτη πάλιν ἡν ἡ ἀμφιβαλλομένη, 152^r
λέγω δὴ ἡ ἀλλοίωσις. καὶ ταύτῃ τοίνυν, φησίν, ἀντιθετέον τὴν τε τοῦ 5
ποιῶν ἡρεμίαν, ὥσπερ καὶ τῇ κατὰ τόπον, καὶ τὴν εἰς τὸ ἐναντίον ποιῶν
μεταβολήν, οἷον τὴν ἀπὸ λευκότητος εἰς μελανίαν μεταβολήν.

Περὶ τοῦ ἔχειν.

p. 15b17 Τὸ δὲ ἔχειν κατὰ πλείονας τρόπους λέγεται.

Τὸ ἔχειν φωνή ἔστιν ὅμονυμος· οὐ μόνον γὰρ μίαν τῶν δέκα κατη-
25 γοριῶν δηλοῖ ἄλλὰ καὶ ἔτερα πλείονα· λεγόμενα γὰρ ἐπιστήμην ἔχειν καὶ 25
ἀρετὴν καὶ δσα ἄλλα ἀπαριθμεῖται. κυρίως δὲ ἡ τοῦ ἔχειν κατηγορία
οὐσίας δηλοῖ περὶ οὐσίαν περίθεσιν, ὡς δταν λεγόμενα ἴματιον περι-

2 ἡ ἡρεμία a 4. 5 ἡ ἀπὸ τοῦ ἥπτονος—ἐμπαλιν a: ἡ ἀπὸ ἡ (sic) C: om. F
5 ἡ om. a ἐπὶ] εἰς C post τὸ τοιόνδε add. εἶναι a τοῦ λευκοῦ a
6 ἡ ἡρεμία (alt. l.) Fa ἀντίκ.] ἐναντίον a 7 ἰδικώτερον F 8 μὲν γὰρ a
post τόπον add. μεταβολῇ C 9 ἡ om. C 10 τῶν ἄλλων γνωρ. coll. a
11 εἰδικώτατον C: ἰδικώτερον F 13 ως C τῶν ἄνω F τῶν κά-
τω F 14 τὸ (ante ὅπ.) om. a δὲ om. CF 14 et 15 τὰ (utrobique) om. Fa
14 εἰς (ante τὰ ἄρ.) om. F 16 ἀντιδοθ. F 20 ποιῶν (alt. l.) C 21 οἷον
scripsi: καὶ libri 23 δὲ om. CF πλείους F 24 ὅμ. ἔστι φωνή coll. a
27 διάθεσιν F λέγωμεν C .

κεῖσθαι ἡ δακτύλιον ἡ ὑποδήματα. τὸ δὲ γυναικα ἔχειν ἡ ἀγρὸν ἡ τι 152^r
 τοιοῦτον ἔτερόν τί ἐστιν. ἵνα οὖν μὴ ἐκ τῆς ὅμωνυμίας ἀπατώμεθα,
 διήρθρωσεν ἡμῖν ἐνταῦθα ποσαχῶς τὸ ἔχειν λέγεται. μήποτε δὲ ἐπειδὴ 30
 ἀνωτέρω εἰπὼν περὶ τῆς οὐσίας καὶ τοῦ ποιοῦ καὶ τοῦ πρύτης τι καὶ τοῦ 152^v
 5 ποιοῦ καὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν τὸν περὶ τῶν λοιπῶν κατηγοριῶν παρ-
 ἔχει λόγον ὡς σαφῆ, ωρίσατο δὲ καὶ τὴν τοῦ ἔχειν κατηγορίαν οὐσίας
 λέγων εἶναι περὶ οὐσίαν περίθεσιν, λέγεται δὲ καὶ κατ' ἄλλους τρόπους
 τὸ ἔχειν, διὰ τοῦτο νῦν ἀναλαμβάνει τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον καὶ λέγει πο- 10
 σαχῶς ἔχειν τι λεγόμεθα· λέγεται γάρ, φησί, τὸ ἔχειν ἡ κατὰ ποιότητα
 10 (λεγόμεθα γάρ ἔξιν ἔχειν ἡ διάθεσιν ἡ ἐπιστήμην), ἡ κατὰ ποσότητα, ὡς
 εἰ λέγοιτο τὸ ἔύλον τρεῖς φέρει πήγεις ἔχειν. ταῦτα μὲν οὖν τὰ ἐν τῷ 10
 σώματι. καὶ περὶ τὸ σῶμα δὲ ἔχειν λεγόμεθα, ὡς ἴμάτιον ἡ τόπον ἡ
 τοσόνδε χρόνον. καὶ μόριον δὲ ἔχειν λεγόμεθα, ὡς χεῖρα ἢ πόδα, καὶ
 ὡς κτῆμα, οἷον οἰκίαν. καὶ ὡς ἐν ἀγγείῳ δὲ λέγεται τὸ ἔχειν, ὡς ὁ
 15 κέραμος ἔχειν οἷον λέγεται, καὶ καθ' ὅσους ἄλλους τρόπους ἐγχωρεῖ
 τὸ ἔχειν λέγεσθαι. ἔοικε δέ, φησί, τὸ λέγειν γυναικα ἔχειν ἀλλοτριώ- 15
 τατον εἶναι τῶν τοῦ ἔχειν σημαινομένων· τὸ γάρ γυναικα ἔχειν οὐδὲν
 ἔτερόν ἐστιν ἡ τὸ συνοικεῖν γυναικί. ἀλλοτριώτατον δέ φησι, διότι
 οὐδὲν μᾶλλον ὁ ἀνὴρ λέγεται ἔχειν γυναικα ἡ ἡ γυνὴ ἄνδρα. ἀλλ' ἐστι
 20 πρὸς τοῦτο εἰπεῖν δτι καὶ ἐπὶ τῶν κτημάτων οὐ μόνον ἡμεῖς ἀγρὸν ἔχειν
 λεγόμεθα ἡ δοῦλον, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀγρὸς δεσπότην ἔχειν καὶ ὁ δοῦλος καὶ
 τὸ ἴμάτιον, καὶ ἐπὶ τῶν μερῶν καὶ τοῦ δλου οὐ μόνον τὸ δλον μέρη ἔχειν,
 ἀλλὰ καὶ τὰ μέρη διάτητα.

p. 15b31 "Ισως δ' ἀν καὶ ἄλλοι τινὲς φανείησαν τοῦ ἔχειν τρό-
 25 ποι· οἱ δὲ εἰωθότες λέγεσθαι σχεδὸν πάντες κατηρίθμηται." 25

Πάλιν δὲ μὴ ἐπαναπαύεσθαι τοῖς αὐτοῦ λόγοις βουλόμενος ἡμᾶς φησιν
 δτι ἵσως μὲν καὶ ἄλλους εἶναι τοῦ ἔχειν τρόπους, οἱ γε μὴν εἰωθότες
 λέγεσθαι ἀπαντες ὑφ' ἡμῶν ἡρίθμηται.

1 ὑπόδημα F 2 τι om. F 3 μήποτε —λεγόμεθα (9) eicias ἐπειδὴ] ἄρα C
 4. 5 τοῦ ποιοῦ καὶ τοῦ πρός τι coll. a 5 τοῦ πάσχ. C 5. 6 ἀφῆκε C: ἐφῆκε F
 6 ωρίσατο] error scriptoris (cf. p. 164,7) οὐσίαν C 8 αὐτῆς Fa 8. 9 ποσα-
 χῶς—λεγόμεθα] τὸ ἔχειν κατὰ πολλοὺς τρόπους λέγειν εἰώθαμεν a 9 ποιόν a
 11 λέγοιτο] λέγοι C: λέγει F ante τὸ ἔύλον add. τις a ἔχειν φέρε πήγεις (num.
 corr.) coll. F ἔχει a 12 ante περὶ add. τὰ C 14 post οἰκλαν
 add. ἡ ἀγρὸν a δ] καὶ ὁ C: om. F 16 λέγειν in ras. F: post γυναικα
 coll. C 18 τὸ om. C 19 μᾶλλον] ἄλλο ἄλλο C: ἄλλο F 21 λέγο-
 μεν CF ἔχειν Paris. 2051: ἔχει CFa 22 ἔχει a 24 lemma
 recepi ex a: ante τὸ ἔχειν (p. 204,24) Aristotelis verbis ibi ad κατηρίθμηται continuatis
 habet C: om. F 24. 25 τρόποι τοῦ ἔχειν coll. C 25 ἀπαντες Arist.
 26 ἀναπάύεσθαι C βουλ. ἡμᾶς] μετριάζων πρὸς ἡμᾶς a 27 αἱ μὲν (ἐνδέχεται)?
 καὶ ἄλλοι τοῦ ἔχειν εὑρεθήσονται τρόποι C ἄλλο οἱ γε μήν φησιν εἰωθ. C

I N D I C E S

I INDEX VERBORUM

Verba asterisco notata desiderantur in lexicis.

- Ἄβάκιον 65,15
 ἀβέβαιος γγῶσις 132,8
 ἀγαθός. περὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ 4,27 10,12 sq. τὸ κοσμικὸν ἀγαθόν 53,3
 τὸ ἀγαθὸν διττόν, τὸ μὲν καθ' αὐτὸ τὸ οὐσιωδῶς ὑπάρχον θεῷ .. τὸ δὲ .. πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ κακοῦ λεγόμενον 170, 31 171,1 τῷ μὲν ἀγαθῷ τὸ ἀντικείμενον πάντως κακόν ἐστι, τῷ δὲ κακῷ οὐ πάντως τὸ ἀντικείμενον ἀγαθόν ἐστι 187,28 κατὰ στέρησιν καὶ ἔξιν ἀντικεινται 190,28
 ἀγγεῖον (τόπος περιφορητός) 32,20. 21
 ἀγγελικός. ἀγγελικὴ οὐσία 49,26
 ἀγγελος *angelus* 30,4. 19 51,31 52,10 159,8
 (vide notam) 196,26
 ἀγνωσία 179,1.3
 ἀγνωστος 13,15. 20. 23 31,29 167,25
 ἀγών. οἱ ἀγῶντες *rhetorice* 193,9. 11
 ἀδέσποτος δοῦλος 124,5. 8
 ἀδιάκριτος 73,8
 ἀδιάρθρωτος. ἀδιαρθρώτως 13,27. 32
 ἀδιάστατος 50,29 90,13 sq. ἀδιαστάτως 90,13 91,7 sq.
 ἀδυναμία. δύναμις καὶ ἀδυναμία (εἴδος ποιότητος) 134,9 sq. 143,11 sq.
 ἀεικίνητος 50,26. 27 ἀεικινήτως 50,28
 ἀήρ (στοιχεῖον) 65,25 153,28 154,22
 ἀθάνατος ἡ φυγή 126,24 sq.
 ἀθετεῖν 193,31 τὴν δόξαν ως φευδῆ 129,5
 ἀθρόος. ἀθρόαν τὴν φύσιν ἐδηλώσαμεν 14,9
 ἀθρώως 6,13
 αἰγοκέρως. ὁ ἥλιος ἐν αἰγοκέρῳ γενόμενος 128,5
 αἱρεσιάρχης 1,20 2,1
 αἵρεσις ἡ τῶν φιλοσόφων 1,8 λέγονται ἐπαγγεῖς 1,19 ὁ τῆς αἱρέσεως ἡγησάμενος 2,8
 αἰσθησις coll. τὸ αἰσθητόν 118,27 121,21
 ἔντα αὐτῶν (τῶν ἀλόγων ζώων) καὶ ὅξυτέρας ἡμῶν ἔχουσι τὰς αἰσθήσεις 31,21
 ορρ. ἀπόδειξις 51,14 sq. ορρ. νοῦς 133, 28. 29 αἰσθήσεις ὑποπτειν 133,28 πάθος ἐμποιεῖν περὶ τὴν αἰσθησιν τὴν ἡμετέραν 134,18 sq.
 αἰσθητήριον 36,9
 αἰσθητικός. τὸ αἰσθητικόν (τὸ μετέχον αἰσθήσεως) 122,16 sq.
 αἰσθητός ορρ. ἀπόδεικτός 51,15 sq. ορρ. νοητός 69,2 τὸ αἰσθητόν coll. αἰσθησις 118,27 121,21
 αἰτία ἡ τῶν πάντων δημιουργός 5,35 πρώτη πάντων 6,7 128,11
 αἰτιατός 34,24 50,8 105,9
 αἴτιος ορρ. αἰτιατός 34,23 50,8 105,9 al.
 ἀκαίρος. ἀκαίρως 69,8. 9
 ἀκαριαῖος. τὸ ἀκαριαῖον νῦν 46,19
 ἀκαταληψία ορρ. καταληψίς 2,8. 22 sq.
 ἀκάτιον (πλεῖον ἄνευ πηδαλίου) 112,25
 ἀκίνητος 6,12 50,26. 27 166,10
 ἀκολασία ορρ. ἡλιθιότης, σωφροσύνη 188,13
 ἀκολουθεῖν logice 192,8 sq.
 ἀκολούθησις. κατὰ τὴν τοῦ εἶναι ἀκολούθησιν 192,5 sq.
 ἀκόλουθος. ἀκολούθως 24,35 25,2
 ἀκριβής. ἀκριβέστερος ορρ. ἐπιπολαιότερος 162,4. 21

- ἀκριβολογεῖσθαι 111,8 199,21 al.
 ἀκρίς. ὅρνιθες καὶ ἀκρίδες 197,3
 ἀκροαματικός. ἀκροαματικὰ συγγράμματα
 (αὐτοπρόσωπα) 3,15 4,11. 12
 ἀκροατής 1,13 6,29 102,25 γνήσιοι ἀκροα-
 ταί 4,17 6,25
 ἀλήθεια. περὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύδους
 4,26 sq. 10,12 sq. ἀλήθειαν ἡ ψεύδος
 σημαίνειν 45,14 sq. 185,8 sq. ἡ ἀλήθεια
 καὶ τὸ ψεύδος οὕτε ἐν τοῖς λόγοις ἔστι
 μόγοις οὕτε ἐν τοῖς πράγμασι μόνοις ἀλλ᾽
 ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν λόγων πρὸς τὰ πράγ-
 ματα 81,29 sq.
 ἀληθής λόγος expl. 194,21
 ἀληθινός ἄνθρωπος ορρ. γεγραμμένος 17,9.
 13 24,2
 ἀλλά. οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ 30,3 ἀλλ᾽
 οὖν 80,2 119,17 190,12 al. οὐ μᾶλλον..
 ἀλλ᾽ ἡ 121,7 ἀλλ᾽ οὐδὲ μήν 200,2 ἀλλὰ
 δὴ καὶ 152,19
 ἀλλοιοῦν (βῆμα συνώνυμον) 23,23 ἀλλοι-
 οῦσθαι 200,15 sq. τὸ ἀλλοιοῦν 201,32
 ἀλλοίωσις 87,27 ποιότητος κίνησις 199,6
 200,14 sq. παρέπεται ταῖς ἀλλαῖς κινή-
 σεις 201,17
 ἀλλος. κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο 19,12 20,29
 24,1 162,26 ἄλλως τε 16,6 33,20 34,
 16 al. καὶ ἄλλως 49,19 50,9 al. καὶ
 ἄλλως δὲ 49,16
 ἀλογία 67,6
 ἀλογος. ἀλογα ζῷα 31,21
 ἀλουργός 104,7
 ἀμα τῇ φύσει expl. 117,5 sq. περὶ τοῦ ἀμα
 195,5 τριτῆ τοῦ ἀμα διαφορά 195,11
 ἀμαθία 179,1. 4
 ἀμαρτωλός 126,30
 ἀμεγέθης (ὕλη) 65,11
 ἀμέλει *exempli gratia* 98,18 114,19 118,7
 saepius ἀμέλει γοῦν 143,15
 ἀμελετησία 142,7
 ἀμερής 46,26 47,3. 6 50,29
 ἀμέριστος 18,26 τὸ ἀμέριστως μεθεκτόν
 18,25
 ἀμεσος. ἀμεσα ἐναντία 29,23 sq. 172,13 sq.
 ἀμέσως 29,32
 ἀμετάβλητος 183,17 184,5
 ἀμεταφόρητος 32,21
 ἀμετρία ορρ. συμμετρία 188,8 sq. 190,31.32
 ἀμίαντον 139,13
 ἀμοιβή 126,29
 ἀμυδρός. ἀμυδρὰ γνῶσις 132,8
 ἀμύητος γεωμετρίας 84,10
 ἀμφίβολος. τὸ ἀμφίβολον ορρ. τὸ ὅμολο-
 γούμενον 177,27 178,6
 ἀμφιενύναι. ἀμφιενύνει τῶν πραγμάτων
 τὸ σεμνὸν τῇ ἀσαφείᾳ 6,27
 ἀν in irreali modo positum modo omissum
 14,2 19,30 25,18 26,35 29,19 al. in po-
 tentiali om. 153,29 inxta coniunct. om.
 17,28
 ἀνάβασις dist. κατάβασις 14,20 15,5. 9
 ἀνάγκη πᾶσα 85,21. 30 al.
 ἀνακάμπτειν 89,4. 5
 ἀνακάμψις syn. ἀντιστροφή 106,19
 ἀνάκλισις 106,26 εἶδος θέσεως 107,5 dist.
 ἀνακεκλίσθαι 107,8 sq.
 ἀναλαμβάνειν *convalescere* 29,29
 ἀνάληψις ἡ ἐκ νόσου 29,27. 30
 ἀναλογεῖν 32,6
 ἀναλογία 59,9 60,6 61,23 62,3 κατὰ ἀνα-
 λογίαν 16,29 17,14 sq. 22,2 41,23 ἐξ
 ἀναλογίας 42,4 ἀναλογίᾳ 42,9
 ἀνάλογος. τὸ ἀνάλογον 17,15
 ἀνάλυσις. κατὰ ἀνάλυσιν 85,33
 ἀναμάρτητος 171,14
 ἀνάνετος 159,22
 ἀνανεύειν ορρ. κατανεύειν 2,14
 ἀνάπλασμα τῆς ἡμετέρας διανοίας 103,19
 ἀναπολόγητος 129,20
 ἀναρριπίζειν 35,34 36,1
 ἀνατολή. τὴν ἀπὸ ἀνατολῶν (κίνησιν) 80,6
 ἀπὸ ἀνατολῶν ἐπὶ ἀνατολάς 86,18 πρὸς
 ἀνατολάς 218,12. 16
 ἀνατολικός. ἀνατολικώτερος 118,17
 ἀναφέρειν 94,17 sq.
 ἀναφορά 94,19
 ἀνδρεία ορρ. δειλία, θρασύτης 188,14
 ἀνείδεος (ὕλη) 65,12 83,15
 ἀνελλιπής. ἀνελλιπῶς 129,25
 ἀνενδεής 166,10
 ἀνενέργητος 145,21
 ἀνεπαγθής. ἀνεπαγθῶς 105,18
 ἀνεπίδεκτος 30,3 80,12 160,29. 30
 ἀνεπιστήμων 193,23
 ἀνεπίστρεπτος 141,34
 ἀνεπίτατος 159,22
 ἀνθρωπος def. ζῷον λογικὸν θητόν 14,8
 19,14 70,9 al. ἀληθινός—γεγραμμένος
 17,9. 13
 ἀνιέναι. ἀνιεσθαι ορρ. ἐπιτείνεσθαι 159,23
 ἀνισος. οὐ τὸ ἀνισον μᾶλλον καὶ ἡττον
 λέγεται 110,25 sq. cest. vide ἵσος.

- άνοια ορρ. φρόνησις, πανουργία 188,15
 ἀνομοιομερής. μέρη ἀνομοιομερῆ 54,10
 ἀνόμοιος. ἀνομοίως ώμοιῶσθαι 52,5
 ἀντερείδειν. τὰ ἀντερείδοντα ἄλληλα ἔβλα
 104,35
 ἀντί. τὸ ἀντὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἵσον
 σημαίνει 111,20
 ἀντιάνειρα ἡ ἴσουμένη ἀνδράσι 111,21
 ἀντιδιαιρεῖν 199,12 ἀντιδιηρημένα ἄλλή-
 λοις 41,3. 19 204,7
 ἀντιδιαστέλλειν 31,8 ἀντιδιαστέλλεσθαι
 18,11. 18 19,10 135,12. 13 143,5. 7
 ἀντιδιαστολή 18,7. 20 143,9 πρὸς ἀντι-
 διαστολὴν λέγεσθαι 52,14 sq. 171,3
 ἀντίθεος expl. ἴσθμεος 111,20
 ἀντίθεσις 169,4 sq.
 ἀντικείσθαι. τῶν ἀντικειμένων ἡ ἀντί-
 έστιν ἐπιστήμη 14,30 τῶν διαιρέσεων εἰς
 τὰ ἀντικείμενα γινομένων αἱ μέν εἰσι
 φυκταὶ αἱ δὲ ἄφυκτοι 29,20 sq. περὶ τῶν
 ἀντικειμένων 167,18 τὰ ἀντικείμενα τε-
 τραχῶς ἀντίκειται 168,13 τί δή ποτε
 τέσσαρα τὰ εἶδη 168,16 αἰτίᾳ τῆς τάξεως
 169,4
 ἀντικινεῖν 103,31
 ἀντιπαράστασις 81,9 82,6 94,9 96,24. 25
 98,2 expl. 81,10
 ἀντιπεπονθότως 119,10
 ἀντιπρόσωπος 118,12
 ἀντιστρέφειν 63,19. 20 105,21 192,5 al.
 πρὸς ἀντιστρέφοντα λέγεσθαι expl. 111,
 13 sq.
 ἀντιστροφή 105,28 sq. expl. 111,14. 19
 ἀντίφασις. αἱ κατὰ ἀντίφασιν (διαιρέσεις)
 29,22 30,5. 26
 ἀντίχειρ (ἢ μέγας δάκτυλος) 111,21
 ἀντωνυμία 185,14. 16
 ἀνυπόθετος φιλοσοφία 141,8
 ἀνυπόστατος 28,20
 ἄνω. τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω 99,20 εἶδη
 τόπου 164,25 204,13 οὐκ ἔστιν ἐν τῇ
 φύσει τῶν ὄντων 99,24 sq.
 ἀνωφερής 128,7
 ἀξία. ἀξίαν προσφέρειν τινὲς 52,32 τὸ κατ'
 ἀξίαν 127,2. 3 128,13 sq. τὸ τῇ ἀξίᾳ
 πρότερον 191,22 193,29
 ἀξιώμα 140,15
 ἀξίφος σπάθη (τῷ πράγματι ταῦτα) 15,2
 189,29
 ἀοριστία τοῦ βίου 26,19 95,13
 ἀόριστος. ἀόριστον ποσόν 95,8 sq. ἀοριστό-
- τερος 95,14. 21 ἀορίστως 26,26 ορρ.
 ὠρισμένως 131,9 sq.
 ἀπαγγελία 1,12
 ἀπαγωγὴ ἡ εἰς ἀδύνατον 97,16 ἡ εἰς ἄτοπον
 expl. 126,18
 ἀπαθής κριτής 6,33
 ἀπάντησις 130,2
 ἀπαράλλακτος. ἀπαραλλάκτως 159,9 160,
 2. 8 sq.
 ἀπαρέμφατος. τὰ ἀπαρέμφατα βίματα 165,
 25. 29 185,17
 ἀπαρτᾶν. ἀπηρτημένος 168,3
 ἀπαρτίζειν. ἀπηρτισμένον ἔχειν τὸν λόγον
 τῆς φύσεως 190,25
 ἀπειροδύναμος 50,30 51,12
 ἀπειρος ορρ. πεπερασμένος 51,1 sq.
 ἀπευθύνειν πρὸς τὸν σκοπόν 7,6
 ἀπλανής σφαῖρα 33,21. 27. 29 ἡ ἀπλανής
 80,11
 ἀπλατής. μῆκος ἀπλατές 85,2. 13
 ἀπλάτης ορρ. σύνθεσις 26,30
 ἀπλοῦς ορρ. σύνθετος 9,34 sq. 26,7 sq. 43,
 11 sq. ἀπλῆ οὐσία 49,23 τὸ ἀπλῶς
 λέγεται τριχῶς 37,12 ἡ ἀπλῶς ἄγθρωπος
 125,3 al.
 ἀπόγειον 80,9
 ἀπογίνεσθαι ορρ. γίνεσθαι 2,13 64,32 ορρ.
 προσγίνεσθαι 73,2
 ἀποδεικτικὸς συλλογισμός 4,31 10,27 ἀπο-
 δεικτικὸν ἐπιχείρημα 4,21 ἀποδεικτικὴ
 μέθοδος 5,22. 32 ἐπιστήμη 192,21 ἀπο-
 δεικτικῶς 5,30
 ἀποδεικτός ορρ. αἰσθητός 51,15 sq.
 ἀπόδειξις 4,30 sq. 10,19 sq. ορρ. αἴσθησις
 51,15 sq. ἐκ τῶν δρισμῶν αἱ ἀποδείξεις
 68,3
 ἀποδιδόναι. ἀποδώσειν 93,24
 ἀποδοκιμάζειν 161,6. 8
 ἀποιος. ἀποιον σῶμα 65,19 sq.
 ἀποκαθιστάναι. ἀποκαθίστασθαι 111,18
 βραδίως 136,33 137,2
 ἀποκατάστασις 86,18 93,1 111,16
 ἀποκρίνεσθαι. ἀποκριθέντες 59,23. 25
 ἀπολύειν. ἀπολελυμένος 53,2 122,26
 ἀπορία ἀρχή ἔστιν εὐπορίας 133,1
 ἀποσημειοῦσθαι 3,29 4,1 sq.
 ἀποτείνειν. ἐπιφάνεια ἀποτεταμένη 90,27
 ἀποτέλεσμα 5,31
 ἀποτερματίζειν 84,26
 ἀπους. ἀποδα σκεύη, ζῆν 41,21. 26
 ἀπόφασις καὶ κατάφασις 45, 10 sq. ὑπὸ

- ποίαν κατηγορίαν ἀνακτέον 48,8 ἀπόφασις
ἀτιμοτέρα καταφάσεως 51,25 τὰ ὡς κατά-
φασις καὶ ἀπόφασις ἀντικείμενα 168,14 sq.
ἀπρονόητος 127,11
ἀπταιστος κανών 4,35 ὥλη 10,26 γνῶσις
132,9 ἐπιστήμη 140,23 141,3 τὸ ἀπται-
στον 40,11
ἄρα. εἰ ἄρα 56,25 78,10 82,22 al. εἰ μὴ
ἄρα 134,25
ἄραρίσκειν. ἀραρυῖα (ὕλη) 10,27
ἄργος dist. ἀργός 15,18 sq.
ἀρέσκειν. ἀρέσκεσθαι τῷ δόγματι 50,14.22
ἀρεταῖος οὐ λέγεται ὁ ἀρετῆς μετέχων, ἀλλὰ
σπουδαῖος 56,28
ἀρετή 35,6 ἡ ὄντως ἀρετή 5,28 ορρ. κα-
κία 188,9 κατ' ἀρετὴν ζῆν ορρ. κατὰ
τὰ πάθη 2,28 ζωή 3,8 σύμπτωρα τῆς
ἀρετῆς 3,3 ἀρεταὶ φυσικαὶ, ήθικαὶ, πολι-
τικαὶ, καθαρτικαὶ, θεωρητικαὶ 141,25 sq.
ἄρθρον 43,18 κατ' ἄρθρα 28,12
ἀριθμός 28,6.8 def. 173,15 ποσὸν διω-
ριζμένον 88,11 διττός, ὁ μὲν ἐν τῇ ψυχῇ
. ὁ δὲ ἐν τοῖς ἀριθμητοῖς 89,10 ἀρτιος
καὶ περιττός 29,30 173,11 sq. τῷ ἀριθμῷ
ἐν 38,1 189,27
ἀριστερός. ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἄργεσθαι
89,6 τὸ δεξιὸν τὸ ἀριστερόν (εἴδη τόπου)
164,25 ἡ εἰς τὰ ἀριστερὰ φορά 204,14.15
ἀρκεῖν. γράκεσθαι ποιῆσαι 60,18
ἀρνητικός. ἀρνητικὸν μόριον 46,5.11
ἀρσενικός 15,20.25
ἄρτιος. τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον (οὐκ
ἔστιν ἔναντια) 29,30 ἅμεσα ἔναντια 172,
13 173,12 sq.
ἄρτος ορρ. τὰ ὄψα 18,21.22
ἀργή. ἀρχαὶ τῆς μεθόδου 5,8.38 αὐτό-
πιστοι 141,7.10.18 μία πάντων ἀρχή
5,35 6,1.12.14 μεταβλητική 23,26.28
ἀσάφεια 1,12 6,22
ἀσημος ορρ. σημαντικός 9,27 26,4
ἀσοφος. τὸ ἀσοφον 179,1 180,12
ἀστήρ coll. μύρμηξ 61,14
ἀστράπτειν. ἀστράπτει (sc. Ζεύς) 26,16
ἀσυμμετρία syn. ἀμετρία 188,7.8
ἀσυνήθης 29,4
ἀσύνοπτος 136,21
ἀσύντατος. ἀσύντατοι συζυγίαι 124,30
ἀσχετος 52,19 163,13 ἀσχέτως 21,2.8
ἀσχημάτιστος ὥλη 65,11 83,15
ἀσχολεῖν. ἀσχοληθείς 142,6
ἀσύμματος ἀργή 6,1 οὐσία 6,7 34,23 50,
28 sq. ὥλη 65,10 83,15 ψυχή 189,25
τὰ ἀσύμματα ἐκπέφευγε πᾶσαν αἰσθησιν
121,30 ἀσωμάτως 36,9
ἀτάραχος 3,2
ἀτελής. τὰ ἀτελέστερα ορρ. τὰ τελειότερα
27,11
ἀτεγγνος ῥήτωρ 193,10
ἄτομος. τὰ ἄτομα 34,20 37,10 sq. ορρ.
γένη καὶ εἶδη 53,30 sq. τῶν ἀτόμων μὴ
εἶναι ὀρισμὸν μηδὲ ἀπόδειξιν 67,35 ἄτο-
μον ποσόν 95,22 96,10
ἀτοπία 129,18.20 130,2
augmentum omissum: ἐκβεβήκει 123,24
αὐθυπόστατος 20,11 46,16 49,19 53,9
αὔξησις ορρ. μείωσις 87,27 αὔξησις καὶ
μείωσις (τῆς ποσότητης κίνησις) 199,6
200,1 201,6 sq.
αὐτοκίνητος 50,26 156,10
αὐτόματος. τὸ αὐτόματον dist. τὸ τυχαῖον
127,14 sq. ἐκ ταύτομάτου 127,12 sq.
αὐτόπιστος. ἀρχαὶ αὐτόπιστοι 141,7.10.18
αὐτοπρόσωπος. αὐτοπρόσωπα (συγγράμ-
ματα), ἡ καὶ ἀκροαματικὰ καλεῖται 3,15
4,11.12
αὐτός. κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὠσαύτως ἔχειν
34,23 40,12 ταύτὸν τῷ γένει, εἶδει,
ἀριθμῷ 189,18 sq. αὐτὸς καθ' ἑαυτό 94,
16 sq. 188,24 al.
αὐτοφρόνησις 146,1
ἀφανισμός 200,5
ἀφορίζειν 73,5 95,12 sq. ἀφωρισμένον
ποσόν 94,1 95,21 φύσις ἀφωρισμένη 108,
11 ἀφωρισμένως syn. ώρισμένως 132,2
172,18 183,6 al.
ἀφυκτος διαίρεσις 29,21 sq.
ἀφώτιστος 118,12.17
ἀγώριστος 5,6 ἀγώριστα συμβεβήκαστα 35,11
ἀψυχος. τὰ ἄψυχα 136,1 137,20
- Βάθος. ἡ κατὰ βάθος διαίρεσις 60,22 παρα-
βολή 76,10 διὰ βάθους χωρεῖν 136,
23 sq.
- βάναυσος τέχνη 141,1.22
βαρὺς ἀνθρωπος 20,8.9
βέβηλος 6,27
βιβλιοθήκη ἡ μεγάλη 7,27
βίος dist. βιός 15,22
βιοῦν. ἔξετασις τῶν βεβιωμένων 127,1.9
128,17

- βόρειος. ἀπὸ τῶν νοτίων ἐπὶ τὰ βόρεια
(μετάβασις) 80,8
- βουλή dist. βούλησις 145,25. 30
- βούλησις ορρ. δύναμις 145,13 sq. expl.
θέλημα dist. βούλη 145,25 ἔνδεια φρο-
νήσεως 145,27
- βροντᾶν. βροντᾶ (sc. Ζεύς) 26,16
- βροτός syn. ἄνθρωπος 176,19

- Γαληνός coni. ἀτάραχος 3,2
- γέ (particula causal) 197,25
- γένεσις. τὰ ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ 6,4. 9
τὸ ἐν γενέσει ἀγαθόν 171,14 ἡ γένεσις
καὶ φθορά (τῆς οὐσίας κίνησις) 199,5. 12
expl. 199,18 sq.
- γενετή. ἐκ γενετῆς 147,11. 28 151,4
- γενικός ορρ. εἰδικός 135,11. 13 γενικώτατα
γένη 12,21 sq. 19,25 33,1. 2 40,4 63,14
143,14 191,6
- γένος ορρ. διαφοραί 19,26 32,5 def. 67,24
γένη τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς καὶ ὑστερογενῆ
syn. ἐννοματικά 9,6 sq. γενικώτατον
63,14 γενικώτατα — ὑπάλληλα 12,20 sq.
143,14. 16 191,6. 7 ὑπάλληλα — ἔτερα
40,5 sq. ὡς γένος εἰς εἰδη διαιρεῖθαι 53,19
γένη καὶ εἰδη (δεύτεραι οὐσίαι) ορρ. τὰ
ἄτομα 50,3 sq. dist. συμβεβηκότα 56,16
μᾶλλον οὐσία τὸ εἶδος τοῦ γένους 59,6
ταῦτὸν γένει 37,18 189,18 sq.
- γεωμέτρης. οἱ γεωμέτραι 13,9 120,9
193,3 202,12 al.
- γεωμετρικός. γεωμετρικὴ διδασκαλία 14,26
- γῆ (στοιχεῖον) 63,24 154,21 κέντρου λόγον
ἐπέχει πρὸς τὸ πᾶν 99,27 100,24
- γηγενής μῆν 14,33
- γίνεσθαι καὶ ἀπογίνεσθαι 2,13 64,32 ὁ
φιλόσοφος .. μόνον γίνεται τοῦ τὴν τῶν
πραγμάτων παραστῆσαι φύσιν 6,19
- γνήσιος. γνήσιοι ἀκροστάται 4,17 6,25 εἰ
γνήσιον τὸ βιβλίον 7,3. 16 12,34
- γνώμων expl. 202,12
- γνῶσις διτή (νοερά — διανοητική) 171,8
- γοῦν. καὶ γοῦν 120,26
- γραμματικός. οἱ γραμματικοί 16,9
- γραμμή 13,11 81,8 ἔγραψε (Ἄρ.) καὶ γραμ-
μάς τινας 5,6 μῆκος ἀπλατές 85,2 152,
6. 8 ποσοῦ εἶδος 84,8 88,25 90,11 καρ-
πύλη — κεκλασμένη 155,11 εὐθεῖα dist.
περιφερής 155,15

- γράφειν τὸν ὀρθὸν ἢ τὸν κλιτὸν τύπον
10,30 γεγραμμένος ἄνθρωπος 17,13 γε-
γράφηκε 3,24
- γυμνὸς σώματος 9,31 14,2
- γωνία ὀρθή, ὅξεια, ἀμβλεῖα expl. 120,11 sq.

- Δεικτός. δεικτὸν είναι expl. ὑποπίπτειν τῇ
αἰσθήσει 88,21. 27 sq.
- δεῖν. δέον (sc. ἔστι) 5,22 15,27 27,22 δέεται
(fere ubique) 29,8 sq. δεῖται 55,28. 29
- δεκτικός 65,13 al.
- δεξιαμενή 202,6
- δεξιός. ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἀρχεσθαι 89,5 τὸ
δεξιόν (εἶδος τύπου) 164,25 ἡ εἰς τὰ
δεξιά φορά 204,15
- δεύτερος. δευτέρως ορρ. πρώτως 116,20
- δῆλος. δῆλον adverbii loco (απὸ δηλονότι?)
149,1
- δηλωτικός 15,10 185,15 al.
- δημιουργός 5,35
- διάγραμμα. διαγράμματα αὐτὰ τὰ θεωρή-
ματα (οἱ γεωμέτραι καλοῦσι) 193,5
- διαγώνιος. διαγώνιοι συζυγίαι 125,2
- διάθεσις. ἔξις καὶ διάθεσις 134,9 dist.
ἔξις 135,1. 9
- διαιρεῖν. διηργμένος ορρ. ήγωμένος 84,7
- διαιρέσις τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων
1,9 3,8 sq. φυκτά — ἀφυκτοὶ διαιρέσεις
29,20 sq. τρεῖς τρόποι διαιρέσεως 53,19 sq.
- διαιρετικός. διαιρετικά διαφοραί 40,8 sq.
- διακόπτειν τὴν συνέχειαν 13,12. 13 184,12
θανάτῳ διακοπῆναι 184,14
- διάκρισις 4,35 πρὸς διάκρισιν 4,32 10,22 sq.
- διακριτικός 2,26 4,30 κανὼν 40,5
- διαλεκτικός. διαλεκτικὴ μέθοδος 8,12. 13
- διαλογικός. διαλογικά συγγράμματα (έξω-
τερικά) 3,15. 16 4,10. 13. 15
- διάμετρος 202,13 sq. ἡ κατὰ διάμετρον
διάστασις 99,26 100,19 118,13 τὰ πᾶσαν
τὴν διάμετρον διεστηκότα 100,1 ἐκ δια-
μέτρου 103,31
- διανοεῖσθαι ορρ. νοεῖν syn. δοξάζειν 171,11
- διάνοια. κατὰ διάνοιαν syn. κατὰ προσ-
ρεισιν 16,24 21,16 sq.
- διανοητικός. διανοητικὴ γνῶσις ορρ. νοερά
syn. δόξα 171,10
- διανοητός. διανοητὴ οὐσία 51,13
- διαρθροῦν. διηρθρωμένος 168,2 διηρθρω-
μένως 43,9

- διάρθρωσις 18,23
 διαρρήδην 70,23
 διάστασις 165,6 sq. αἱ τρεῖς διαστάσεις 65,
 18 83,16 84,11 165,3
 διαστατός (τριγῆ) 65,34 83,15
 διατονικός. διατονικὸν κροῦμα 113,28
 διαφέρειν. οὐδὲν ἡμῖν διοίσει 75,7
 διαφορά def. 67,29 συστατικὴ διαφορά
 19,26 32,5 dist. διαιρετικὴ 40,8 sq.
 coll. οὐσίᾳ 64,10 τριττά εἰσι τῶν δια-
 φορῶν τὰ εἰδη 64,23 οὐσίαι εἰσίν 66,13
 ἀπλατὶ οὐσίαι 67,14 κυρίως οὐσίαι 69,7
 διεισδύγειν 35,30 sq. διεισδύναι 35,30
 διεισδύσις 35,33
 διήγημα 193,8, 11
 δικαιοσύνη opp. πλεονεξία, μειονεξία 188,
 3, 11
 δικαιωτήριον. τὰ ὑπὸ γῆν δικαιωτήρια
 126,27
 δικαστήριον. αἱ ἐν δικαστηρίοις κατηγο-
 ρίαι 12,18
 διορίζειν. διωρισμένον ποσόν 47,5 84,5, 9
 διορισμός 85,10 sq.
 διότι dist. δτι 184,6, 9
 δογματίζειν 108,32
 δοιδοῦξ (ἀπουν σκεῦος) 41,25
 δόκησις. τὴν οἶον δόκησιν (ὑπόληψιν) 132,8
 δόξα opp. νοερὰ γνῶσις 171,10
 δοξάζειν (δρῶς—ψευδῶς) 81,6, 7 opp.
 νοεῖν 171,11
 δοῦλος ἀδέσποτος 124,5, 8
 δρομεύς dist. δρομικός 143,24
 δρομικός 143, 19 sq. 157, 7. 12 δρομικὴ
 ἐπιστήμη 157,13
 δύναμις καὶ ἀδύναμία (εἴδος ποιότητος)
 134,9 143,11 sq. δύναμις τριγῶς 144,18
 δυνάμει opp. ἐνεργείᾳ 90, 16. 21 expl.
 123,12 143,24 al. ἀδός ἀπὸ τοῦ δυνάμει
 ἐπὶ τὸ ἐνεργεῖᾳ (ἡ κίνησις) 87,22 166,6
 204,3 δύναμις opp. βούλησις 145,13 sq.
 δυσαπόβλητος 134,19 sq.
 δυσμή. πρὸς δυσμάς 118,11. 18
 δυτικός. δυτικώτερος 118,11
- Ἐὰν—πεποίωται (?) 142,24
 ἔαυτοῦ. καθ' ἔαυτὰ ὑφεστάναι 163,11 al.
 καθ' αὐτό loco adverbii 49,16. 17 173,
 4. 8 sq. διττόν 173,6 ἀνάγομεν ἔαυτούς
 (sic ubique) 6,5. 6
- ἔγείρειν τοῖχος 11,14
 ἔγκαθείργειν. ἔγκαθειργμένος 9,33
 ἔγκολάπτειν 33,25
 εἰ cum coniunctivo 15,15. 17 184,13. 14 εἰ
 ἄρα 56,25 78,10 82,22 90,6 al. εἰ μὴ
 ἄρα 184,18 εἰ μὴ τι 187,10 193,22
 εἰδικός opp. γενικός 135,12. 13 εἰδικώτα-
 τον εἰδός 33,1. 2 143,15 196,26 197,2 al.
 εἰδικώτερον 204,7 sq.
 εἰδοποιεῖν 135,25 190,30 εἰδοπεποιημένος
 180,5 199,14
 εἰδοποιός διαφορά 42,1 149,17. 20
 εἰδός τῆς ζωῆς 2,5 opp. γένος 12,21 def.
 67,27 εἰδικώτατον 33,1. 2 60,28 ὑπάλ-
 ληλα εἰδη 60,27 ὄpp. ὅλη et τὸ συναμ-
 φότερον 22,21 sq. 48,3 49,27 ἡ μὲν ὅλη
 κοινωνίας ἔστιν αἰτία τὸ δὲ εἰδός διαφορᾶς
 23,6, 7 εἰδός καὶ ὑπόστασις 102,18 τὸ
 ώς εἰδός ἐν ὅλῃ 34,8 τῷ εἰδεῖ (ἔτερα)
 expl. 41,22 sq. (ταῦτόν) 189,21 sq. κατ'
 εἰδός syn. κατ' οὐσίαν 42,3 155,15 sq.
 εἰλικρινής 73,7 161,16
 εἰναι. τὸ εἰναι ἔχειν ἐν τινὶ 2,12. 18 9,25
 τὸ εἰναι σίτω, σπέρματι al. 15,8 τὰ ὄντα
 2,9 τὸ δὲ τῶν κατηγοριῶν ὄμωνύμως
 κατηγορεῖται 15,3 οὐχ ώς γένος 93,19
 ὄντως 5,28
 εἴπερ ἄρα 42,5 179,24
 εἴρειν λόγον 27,13 193,24
 εἰς. μία καὶ μόνη κίνησις 6,11 τὸ ἐν λέγεται
 τριγῶς 37,17 εἰς καὶ ὁ αὐτός 77,28 sq.
 τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτό 189,17 sq.
 εἰσάγειν. οἱ εἰσαγόμενοι 50,11 153,19
 εἰσαγωγικός. εἰσαγωγικὸν βιβλίον 199,20
 εἴτε. οὐκ ἔστημήναμεν εἴτε λογικὸν εἴτε ἀλογον
 καὶ εἴτε θυητὸν εἴτε ἀθάνατον (sc. ἔστι)
 59,24
 ἔκαστος. ἔκαστον τῶν μορίων συνάπτει
 πρὸς ἄλληλα 90,11 τὰ καθ' ἔκαστον 54,
 23 58,17
 ἔκειται (sensu ἔκει) 198,17
 ἔκκρινειν 77,28 78,28
 ἔκλειψις (σελήνης) 80,11 118,8 123,20
 ἔκούσιος. ἔκουσίως 6,21
 ἔκπτύειν. ἔκπτύεσθαι syn. ῥαδίως ἀπο-
 καθίστασθαι 136,33
 ἔκστασις 151,4, 9
 ἔκτικός. νόσος ἔκτική 134,30
 ἔκτισις 126,29
 ἔκτρέπειν. ἔκτρέπεσθαι 13,12
 ἔκτροπή 188,15

- ἐλάτης. ὁ ἐλάτης dist. ἡ ἐλάτη 15,24. 31
 ἐλεγκτικός. τὸ ἐλεγκτικόν 2,25
 ἐλλείπειν opp. πλεονάζειν 33,7 sq. 35,10
 190,27 191,5
 ἐλλειψίς opp. ὑπερογή 105,3 ὑπερβολή
 191,3
 ἐλπίς. κατ' ἐλπῖδα (ὅμώνυμα) 16,26. 28
 22,8
 ἐμμεσος. ἔμμεσα ἐναντία 29,23 sq. 172,
 14 sq.
 ἐμπροσθεν. τὸ ἐμπροσθεν τὸ ὅπισθεν (εἴδη
 τόπου) 164,25 ἡ εἰς τὸ ἐμπροσθεν (φορὰ)
 τῇ εἰς τὸ ὅπισθεν (ἀντίκειται) 204,14
 ἐμφιλόσοφος. ἐμφιλοσόφως 132,23
 ἐμψυχος. ἔμψυχον σῶμα 121,24 sq. τὰ
 ἔμψυχα 135,16. 18 137,21
 ἐν. λέγεται τὸ ἐν τινι ἐνδεκαχῶς 32,7 68,
 14 69,14
 ἐγαντίος. τῶν ἐναντίων τὸ αὐτό ἐστι γένος
 48,12 158,10 191,10 τὸ μηδὲν ἐγαντίον
 εἶναι τῇ οὐσίᾳ 74,14 τῷ ποσῷ 94,1 τὰ
 ἐγαντία expl. 74,22 96,30 def. 99,22
 dist. τὰ πρός τι 108,25 171,18 sq. τῶν
 ἐναντίων εἶναι δεκτικόν 77,29 sq. τὰ ώς
 ἐναντία ἀντικείμενα 168,14, 25 sq. τῶν
 ἐγαντίων τὰ μὲν ἄμεσα .. τὰ δὲ ἐμμεσα
 29,22 172,13 τὰ κυρίως ἐναντία πάντα
 ἐστὶν ἔμμεσα 29,33 τὰ μὲν ἀπλᾶ .. τὰ
 δὲ κατὰ συμπλοκὴν τῶν ὑποκειμένων θεω-
 ρεῖται 189,6
 ἐνάργεια 63,32 al.
 ἐναργής 50,11 57,16. 27
 ἐνάρετος (οὐ λέγεται) 25,6. 12 157,16
 ἐνδεια opp. ὑπερβολή 188,4 sq.
 ἐνδεικνύναι. ἐνδείξασθαι 79,15
 ἐνδιάθετος λόγος 90,3
 ἐνέργεια 15,10 opp. πάθος 26,8 sq. προ-
 βολὴ τῆς ἔξεως 166,7 κατὰ ἐνέργειαν
 (ὅμώνυμα) 22,45 opp. κατὰ δύναμιν
 134, 13. 14 135,20 sq. ἐνέργειά vide
 δύναμις
 ἐνεργής 123,13
 ἐνικός 16,6. 10 ἐνικῶς 16,5
 ἐνιστάναι. ἐντῆγαι πρὸς τὰς ἀπορίας 135,6
 ἐννοηματικός. ἐννοηματικά γένη 9,11
 167,14 τὰ ἐννοηματικά syn. τὰ ἐπὶ τοῖς
 πολλοῖς 58,20
 ἐννοια 9,20 12,6. 8 48,5 58,20 εἰς ἐννοιάν
 τινος ἄγειν τινά 43,8 ἔργεσθαι 140,1 sq.
 ἐννοιαν ἵσχειν 85, 23 κοιναὶ ἐννοιαι
 141,8
- ἐνοῦν. ἥγωμένος opp. κεγωριζμένος 47,7
 98,17 διηρημένος 84,6 90,14 ἥγωται
 τὰ μόρια 86,12
 ἐνστασις 81,10 82,6 94,9 96,23 98,2 al.
 expl. 81,12 ἐνστασιν κομίζειν 117,15
 ἐντερον. τῆς ἐντερα 113,6
 ἐνωσις 96,5
 ἐξαδάκτυλος 128,3
 ἐξαιρεῖν. ἐξηρῆσθαι 32,15. 16
 ἐξανύειν 124,8
 ἐξαπομάττειν 7,4
 ἐξηγεῖσθαι. ὁ ἐξηγούμενος 1,14 6,31
 ἐξηγητής. τινὲς τῶν ἐξηγητῶν 68,23 167,12
 ἐξις. ἔξις καὶ διάθεσις (εἶδος ποιότητος)
 134,9 sq. dist. διάθεσις 134,28 135,1. 9
 140,18 143,6 ἔξις καὶ στέρησις 30,8 sq.
 144,10 τὰ ώς στέρησις καὶ ἔξις ἀντικεί-
 μενα 168,14 sq. τρία δεῖ παρατηρεῖν ἐπὶ
 τῆς ἔξεως καὶ τῆς στερήσεως 175,3 οὐκ
 ἐστι ταῦτὸν τὸ ἐστερησθαι τῇ στερήσει
 οὐδὲ τὸ ἔξιν ἔχειν τῇ ἔξει 175,19
 ἐξισάζειν 112,17 115,16. 18
 ἐξισοῦν 112,18 sq.
 ἐξογκοῦν. (ἡ ὄλη) ἐξογκωθεῖσα 65,17 83,15
 ἐξομοιοῦν. ψυχὴ ἐξομοιωθεῖσα θεῷ 53,2
 ἐξωτερικός. ἐξωτερικὰ συγγράμματα (δια-
 λογικά) 3,16 4,15
 ἐπαγωγή. δι’ ἐπαγωγῆς πιστοῦσθαι 57,13
 ἐπαμφοτερίζειν 145,3. 12
 ἐπεξέρχεσθαι 92,13
 ἐπέρχεσθαι. ἐπήρχοντο .. τοῖς πάθεσι 2,28
 ἐπέγειν τὰς ἀποκρίσεις 2,19 expl. σχέθειν
 180,21
 ἐπιβάλλειν [ταῖς μεθόδοις 5,32 absolute
 66,6
 ἐπιγραφή. ἡ αἵτια τῆς ἐπιγραφῆς 7,2. 11
 12,17
 ἐπιδιαιρεῖν 88,18 ἐπιδιαιρεῖσθαι 172,22
 ἐπιδιαιρεσις 60,17
 ἐπικάμπτειν. ἐπικάμπτεσθαι 155,6
 ἐπίκρισις ἡ ἐν τῷ φιλοσοφεῖν 2,4
 ἐπιλείπειν. ὡς μηδὲν .. ἐπιλείπει 123,14
 ἐπιλύειν. ἐπιλύεσθαι 68,14 76,8 80,25 al.
 ἐπιμιξία 110,26 161,17
 ἐπίνοια. ἐνψιλῆ ἐπινοίᾳ κεῖσθαι opp. ὑφε-
 στάναι 9,17. 18
 ἐπίπεδον. οἱ μὲν παλαιότεροι πᾶσαν ἀπλῶς
 ἐπιφάνειαν ἐπίπεδον καλοῦσιν .. οἱ δὲ νεώ-
 τεροι .. τὴν ἀποτεταμένην μάνιαν 90,25
 ἐπίπεδος ἐπιφάνεια 90,29
 ἐπιπόλαιος. ἐπιπολαιώτερος 162,3. 19

- έπιπολῆς εἶναι 136,24 137,20 δέπιπολῆς 108,3
 έπιπροσθεῖν 155,2,4
 έπιπρόσθησις 180,19
 έπιστήμη coll. τὸ ἐπιστητόν 117,16 sq.
 τριγῶς λέγεται 141,2
 έπιστημονικός. ἐπιστημονικὴ θεωρία 148,
 10 ἐπιστημονικῶς 198,26
 έπιστήμων. ἐπιστημώνως 132,10
 έπιστητός. τὸ ἐπιστητόν 117,16 sq.
 έπισυμβαίνειν 109,4 150,6 171,8 180,18 al.
 έπισύρειν 91,12
 έπιτάττειν. ἐπετάγγη 11,7
 έπιτείνειν τὸ ἄτοπον 2,12 γραμμὴ ἐπι-
 τεταμένη 85,17 ὑγεία ἐπιτεταμένη 134,
 30 ἐπιτείνεσθαι ορρ. ἀνίεσθαι 159,23
 έπιτέχνησις. τὸ ἔξι ἐπιτεχνήσεως (μανόν)
 153,10 (λευκόν) 160,29
 έπιτηδειότης expl. δύναμις φυσική 143,
 26
 έπιφάνεια 84,8,30 88,25 90,17,25 152,
 6 al.
 έπιφέρειν ὑπόδειγμα 121,9 ἀπορον 124,4
 έπιγείρημα 4,2,18 59,7,21 sq. 62,3 ἀπο-
 δειπτικόν 4,21
 έπιγείρησις 115,5 122,15
 ἐρᾶν. τὸ ἐρῶ σημαίνει καὶ τὸ λέξω καὶ τὸ
 ἐρωτικῶς διάκειμαι 18,5,12
 ἐργον (έστι) 92,11 εἰς ἐργον ἐκβῆναι 119,
 20,22
 ἐρεισμα 42,5
 ἐρημος. ἐρήμην καταψηφίζεσθαι τινας 115,
 21
 ἐρμηνεύειν 9,31
 ἐρμίς. οἱ ἐρμῖνες 42,7
 ἐρύθημα 137,13 147,29
 ἐρυθριᾶν 137,6 201,31 al.
 ἐρυθρίας 137,6
 ἐρυθρότης 148,5
 ἐρωτικός. ἐρωτικῶς διάκειμαι 18,5,13
 ἐτερογενής. ἐτερογενὲς συμβεβηκός 62,24,
 28 σῶμα 152,28 153,1
 ἐτεροκίνητος 50,26 133,4 156,9
 ἐτερος (τριγῶς) 38,2 ἐτερον dist. ἐτερώ-
 νυμον 14,17 ἐτερα γένη dist. ὑπάλληλα
 40,6 sq.
 ἐτερότης 190,18 τριγῶς 37,18
 ἐτερωνυμία. πρός τι καθ' ἐτερωνυμίαν
 105,2,3
 ἐτερώνυμος dist. συνώνυμος 14,15 15,4
 ἐτερώνυμον dist. ἐτερον 14,17
- ἔτι τε 78,21 201,20
 ἔτοιμος. ἔξι ἔτοιμου 4,4 142,23
 εὐαπόβλητος 134,19 sq. 147,30
 εὐδιαίρετος 98,21
 εὐεκτεῖν 131,29 135,17
 εὐεξία 135,15,16
 εὐθέως 27,29 102,29
 εὐθύγραμμος. εὐθύγραμμα σχήματα 120,
 21
 εὐθύτης (ποιότης) 152,3 οὐκ ἔστι θέσις
 154,32
 εὐθυφορία 199,8,10
 εὐληπτος. εὐληπτοτέρα . . ή μέθοδος 137,
 33
 εύρετις 113,22
 εύσύνοπτος 148,7
 εὕτακτος 4,10
 εὑρφύς τὴν διάνοιαν 6,29
 εὔχροια 134,25 136,5
 εὐωδία (τοῦ μήλου) 35,19 sq. 136,5
 ἐφαρμογή 81,31,33
 ἐφιστάνειν τοῖς λεγομένος 13,25 ἐπιστῆσαι
 τινι 187,7,18 al.
 ἔχειν. τὸ ἔχεσθαι ὑπὸ τὸ κεῖσθαι ἀναγθῆ-
 ναι δύναται 44,8 τὸ ἔχειν καὶ τὸ κεῖ-
 σθαι . . τῇ σχέσει διαφέρουσι 45,1 τὸ
 ἔχειν οὐσίας περὶ οὐσίαν σημαίνει περί-
 θεσιν 164,5 165,17 204,26 205,6 περὶ
 τοῦ ἔχειν 204,22 γυναῖκα ἔχειν 205,16
- Ζευγνύναι. ζευγνύουσαι 28,21
 ζωδιακὸς κύκλος 86,21
 ζωή. εἶδος τῆς ζωῆς 2,5 ή κατ' ἀρετὴν
 ζωή 3,3
 ζωμός 136,26 147,28 149,21 al.
 ζῷον def. οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική 21,4
 22,17 al. τί ἔστιν αὐτῶν ἐκατέρῳ τὸ
 ζῷον εἶναι (dist. ζῷον εἶναι) 23,11
- Ηδονὴ σωματική 3,1 ἥδοναι σεμνότεραι
 141,33
 ἡθικός. ἡθικὰ σωγγράμματα 3,18 5,7 ἡθι-
 καὶ ἀρεταὶ 141,28 ή ἡθική 5,24,31
 ἡθος. τὰ ἡθη κατακοσμεῖν 5,24
 ἡλιακός. ἡλιακὸν φῶς 52,19
 ἡλιοθετης ορρ. ἀκολασία, σωφροσύνη 188,
 14

ἡλιοκαία 136,34 144,21
 ἡλιος 80,3 118,8 al.
 ἡμισφαίριον 118,20
 ἡπαρ 103,26. 27
 ἡρεμία ορρ. ζύγησις 204,2 sq.
 ἡττων. οὐδὲν ἡττον 145,6 147,17 al.

Θαλάσσιος μῆς 14,33
Θεῖος. θεία οὐσία 29,17. 19 αἰσθησις 149,1
 δένυαμις 169,19 τὸ θεῖον 145,14 146,1
 166,9 τὸ θεῖον σημᾶναι βουλόμενοι.. εἰς
 ἀποφάσεις ἐρχόμεθα 51,27 θεία ἔλλαμψις
 184,18 θεῖοι ἄνδρες 121,1
Θέλημα 145,25
Θερέλιος 11,11. 14
Θεολογεῖν 49,29
Θεολογία. τὰ ὑπέρ τὴν φύσιν πάντα διδά-
 σκειν θεολογίας ἴδιον 5,2. 3
Θεολογικός. θεολογικὰ συγγράμματα 3,18
 5,1
Θεός 103,29 145,10. 21 171,2 τί μὲν οὐκ
 ἔστι (θεός) οὖτα, τί δὲ ἔστιν οὐκ οὖτα
 51,30
Θέσις. θέσιν ἔχειν 88,18 sq. τῶν πρός τι
 107,1 dist. τὸ κεῖθαι 107,26 θέσει
 100,13 opp. φύσει 103,20 sq.
Θεωρητικός. θεωρητικὰ συγγράμματα 3,
 16 4,23 sq τὸ θεωρητικόν (μέρος τῆς
 φιλοσοφίας) 4,24. 25 10,11 sq. θεωρητι-
 καὶ ἀρεταί 142,2
Θεωρία. τῆς μὲν θεωρίας τὸ τέλος ἀργή
 τῆς πράξεως γίνεται, ἔμπαλιν δὲ τῆς πρά-
 ξεως τὸ τέλος ἀργή τῆς θεωρίας 11,5 sq.
Θηλυκός 15,26
Θλίψις. ἐν θλίψει 126,30
Θολοῦν. τεθολωμένος 5,25
Θρόνος (ὑπόποιν σκεῦος) 41,25
Θυία (ἀποιν σκεῦος) 41,24
Θυμίαμα 36,5. 8. 10
Θυμός (potius ὁργή) secundum Ar. def. 23,
 1 sq.

Ιατρική 21,20. 25 141,5. 22
Ιατρικός. ιατρικὸν σμήλιον 17,4. 10 φάρ-
 μακον 17,4 21,20. 25
Ἴδιος. τὸ ἴδιον ἔοικε ὀρισμῷ 63,18 μόνῳ
 καὶ παντὶ ὑπάρχει 63,26 σύντιστρέψει

115,17 τὸ ἴδιον (syn. παρακολούθημα)
 οὐσίας 63,17 sq. τοῦ ποτοῦ κ. τ. λ. 93,
 17 sq.
ἴκτεριᾶν. οἱ ἵκτεριῶντες 101,3
ἶνα. ἐλλείψει τοῦ σώματος, ἵνα μὴ εἴη ταῦ-
 τόν 84,29
ἴππικός. ἵππική τέχνη 27,3
ἴπποκένταυρος 9,18
ἴπτασθαι 145,17
ἴσοδύναμος 51,5
ἴσοθεος expl. ἀντίθεος 111,21
ἴσοιγκος 86,26
ἴσος. τὸ ἴσον καὶ τὸ ἄνισον 46,23 sq. τὸ
 ἴσον τε καὶ ἄνισον λέγεσθαι 101,27 110,
 23 sq. εἰς ἴσου 18,30 sq. 155,1 εἰς ἴσης
 112,27 127,33
ἴσοστροφεῖν 32,20
ἴσοστροφή expl. ἀντιστροφή 111,19. 22
ἴσότης (ὅ κανῶν τῶν πρός τι) 112,5. 9
ἴσογρονος 21,28 22,1. 7

Καθαρτικός. καθαρτικαὶ ἀρεταὶ dist. πολι-
 τικαὶ 141,31 καθαρτικῶς ἐνεργεῖν 141,34
καθέδρα 106,26 127,17. 18 εἰδος θέσεως
 107,6 dist. καθῆσθαι 107,9 sq.
καθέζεσθαι. καθεισθέντος (Σωκράτους) 81,
 27
κάθετος 120,14 165,7 κατὰ κάθετον 118,
 19. 20 165,6
καθολικός λόγος 37,9. 10 38,11 68,31
 183,19 καθολικὰ πράγματα 3,25 καθο-
 λικώτερος 151,17 τὸ καθολικόν 50,9
 53,9 καθολικῶς 121,14
καθόλου. τὸ καθόλου 125,2 τὰ καθόλου
 συγγράμματα 3,10. 24 καθόλου οὐσίαι —
 συμβεβηκότα 28,22 καθόλου οὐσία syn.
 δευτέρα 50,3 60,14 124,28 sq. κατὰ τὰ
 καθόλου ἐπιστήμονες γινόμεθα 31,20
 περὶ τῶν καθόλου τοῖς φιλοσόφοις ὁ λόγος
 31,25. 26 τὸ καθόλου syn. τὰ γένη καὶ
 εἴδη 55,4 τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς 58,12. 19
καινοτομεῖν 113,14. 16. 19
καιρός. καιρὸν ἔχειν locum habere 69,3
καίτοι quamquam 88,4 102,18 al.
κακίζειν 33,6 108,33
κακός vide ἀγαθός.
κακόσημος 25,8
κακότροπος. κακοτρόπως 6,32
κακωτικός opp. τελειωτικός 134,16 sq.

- καμπυλότης (ποιότης) 152,4 οὐκ ἔστι θέσις 154,32
- κἄν cum optativo 2,29 26,31 loco adverbii 19,28
- κανών 10,21 ἀπταιστος 4,35 διακριτικός 40,5
- καρκίνος 113,6 ἥλιος ἐν καρκίνῳ γινόμενος 128,6
- καρπός opp. σπέρμα 15,8
- κάρυον 153,13,15
- κατάβασις opp. ἀνάβασις 14,21 15,6,9
- καταγραφή 146,13 148,6
- καταγωνίζεσθαι 6,26
- κατακαίειν. κατακαήσεται 139,15,16
- κατακερματίζειν 153,30 154,3,14
- καταλαμβάνειν animo percipere 2,22 sq.
- κατάλειπειν. κατέλειψε 77,22 καταλείψης 116,9
- κατάληψις opp. ἀκαταληψία 2,23
- κατανεύειν opp. ἀνανεύειν 2,13
- κατασκευάζειν argumentari 159,27 λόγον 201,3
- κατασκευαστικός 4,2
- κατασκευή 203,9
- κατάστασις rhetorice 193,8
- κατάστημα τῆς ψυχῆς 3,2
- κατατρέχειν τῶν παλαιῶν 105,16
- κατάφασις vide ἀπόφασις
- καταγρῆσθαι 111,6
- καταγρηστικός. καταγρηστικῶς opp. κυρίως 98,14 καταγρηστικώτερον 137,30
- καταψηφίζεσθαι ἐρήμην τινός 115,21
- κατέχειν. ὁ κατεσχήκως τῶν .. μεθόδων 135,7
- κατηγορεῖν. κατηγορεῖσθαι opp. ὑποκειθαι 12,23,25 κατὰ συμβεβηκός dist. ὡς καθ' ὑποκειμένου i. e. οὐσιώδως 38,21 sq. κατὰ φύσιν—παρὰ φύσιν—κατὰ συμβεβηκός 62,11,17,22
- κατηγορία. αἱ ἐν δικαστηρίοις κατηγορίαι 12,18 syn. γενικώτατα γένη 12,24 τὸ δὲ τῶν κατηγοριῶν ὅμωνύμως κατηγορεῖται 15,13 τὸ τῆς κατηγορίας ὄνομα λέγεται καὶ ἐπὶ πραγμάτων καὶ νοημάτων καὶ φωνῶν 25,28 43,23 αἱ κατηγορίαι κατὰ φωνὴν καὶ κατὰ σημανόμενον ἀπλαῖ 43,15 τῶν κατηγοριῶν αἱ μέν εἰσιν ἀπλαῖ αἱ δὲ κατὰ συνδυασμὸν τῶν ἀπλῶν τὸ εἶναι ἔχουσι 163,4 πρὸς κατηγορίαν opp. πρὸς ὑπαρξίαν 29,11 30,26 55,29 sq.
- κάτω vide ἀνω
- καγκεκτεῖν 135,1
- κέγγρος 97,19 98,10
- κεῖσθαι. ἡ οὐσία τοῖς πρός τι συμπλεκομένη ποιεῖ τὸ κεῖσθαι 164,3 τὸ θέσιν τινὰ ἔχειν 164,18 εἴδη τρία 164,19
- κέραμος 33,23 205,15 τόπος τοῦ οἴνου 87,9
- κερατοειδής. τὸ κερατοειδὲς (μέρος τῆς σελήνης) 118,11,18
- κεφάλαιον. κεφάλαια δέκα 1,7 οὗτε πλέονα οὗτε ἐλάττονα 1,17 ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαίρεσις 7,3 8,1 13,6
- κεφαλωτός 113,7 sq.
- κίνημα (ἀργὴ κινήσεως) 86,3
- κίνησις 6,8 sq. ἐν μεγέθει γίνεται 86,23. 28 ἐν κινήσει καὶ ῥοῇ τὸ εἶναι ἔχειν 2,18 ὑπὸ πολαν ἀνάγειν δεῖ κατηγορίαν 48,14 sq. αἱ κινήσεις .. ὅδοι ἐπὶ τὰς κατηγορίας 48,25 198,1 ὅδος ἀπὸ τοῦ δυνάμει ἐπὶ τὸ ἐνεργείᾳ 87,22 166,6 204,2 ἐνέργειά τις τοῦ κινουμένου 87,26 ἡ κίνησις ἐν τῷ πάσχοντι 166,4 περὶ κινήσεως 197,9 εἴδη ἔξ 198,26
- κιρνᾶν. κιρνᾶται 110,27
- κληρονομεῖν 124,8
- κληρονόμος 124,11
- κλῖμαξ 14,19 15,9
- κλίνη (ὑπόποιη σκεῦος) 41,25 ποὺς κλίνης 17,1,2 22,3,4 42,3
- κλιτός. τὸν κλιτὸν τύπον γράφειν 10,30
- κοινός. τὸ κοινὸν τετραχῶς λέγεται 18,25
- κοινότης. κοινότητες (αἱ κατηγορίαι) 12,15
- κοιλεόπτερος (ὁ κάνθαρος) 112,16
- κολοβός 32,11
- κομψεία. ῥητορικὴ κομψεῖαι 6,18
- κορυφὴ ὄρους 17,1 22,2
- κορώνη (σωφροσύνην ἔχει) 141,27
- κοσμεῖν. ἐν πᾶσι κεκοσμημένος 6,30
- κοσμικός. τὸ κοσμικὸν ἀγαθόν 53,3
- κρίσις. κρίσεις μὴ ἀκριβεῖς φέρειν 5,26
- κροῦμα γραμματικόν, διατονικόν 113,27
- κύαμος 97,19
- κύκλος 13,11 120,24 def. 155,24 τετραγωνισμὸς κύκλου 120,27 123,32
- κυκλοφορία 199,10
- κυλινδρικός. κυλινδρικὴ ἐπιφάνεια 90,29
- κυριολεκτεῖν 67,29
- κύων ἔχει τι φιλόσοφον καὶ διακριτικόν 2,25
- κωλυτικός 11,8

λαμβάνειν. νιψ, αἰσθῆσει ληπτός 133,28.
30 139,32 al.

λέγειν. ὅπου ὡς ἀπὸ οἰκείας δύξης [προφέρει τὸν λόγον, οὐκέτι λέγει τὸ λέγεται, ἀλλ ἔστιν 50,18.19 55,11 καλῶς εἶπε τὸ λέγεται 57,7 59,1

λειότης (οὐκ ἔστι ποιότης) 152,25

λειηθότως 108,33 114,13

λευκαίνειν. τὸ λελευκασμένον σῶμα 179, 29

λευκότης def. χρῶμα διακριτικὸν δψεως 56, 24 (ποιότης) ορρ. μελανία 156,18 al.

λημμάτιον 40,3

λογική 5,20. 27

λογικὸς ἀνήρ 198,18 λογικὴ θεωρία 148, 10 αἴσθησις 149,1 λογικὸν βιβλίον 199, 21 ζῷον λογικὸν θυητόν 14,8 19,14 al.

λογικότης 67,7 71,3

λογιστικός. τὸ λογιστικόν 5,26

λογοειδής δύναμις 145,4 146,3 τὰ λογοειδῆ 145,11

λόγος *oratio* 193,7 sq. 196,22 ποσοῦ εἶδος 88,11. 27 προφορικός—ἐνδιάθετος 90,3 λόγος ἀληθής *coll.* πρᾶγμα 194,16 sq. syn. ὄρισμός, ὑπογραφή 19,22 sq. *ratio* 17,17 κατὰ δεύτερον λόγον 137,29 λόγον ἔγειν 79,21

λυμαίνεσθαι 73,3

Μαθηματικός. μαθηματικὰ συγγράμματα 3,17 5,4 τὰ μαθηματικά 137,21

μαλακός. μαλακωτέρα ἀντίθεσις 169,7. 15

μᾶλλον. τὸ ἐπιδέχεσθαι τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥπτον 75,14 101,22 158,17 μᾶλλον λευκόν *dist.* πλεῖον 93,13 ἀπὸ τοῦ μᾶλλον ἡ ἐπιχείρησις 115,5 122,15 τὰ μάλιστα 201,7 εἰ τὰ μάλιστα 173,15

μανικός 149,3

μάνωσις (μανότης) οὐκ ἔστι ποιότης 152, 24 sed φυσικὴ μάνωσις περὶ ἐν καταγινομένη 153,25 sq.

μαραίνεσθαι 136,3. 4

μαχαίριον (ὄγκος δξός) 120,19

μάγεσθαι de contrariis 97,12 al.

μέγας. τὸ μέγα καὶ τὸ μικρόν 75,4 οὐ ποσὰ ἀλλὰ τῶν πρός τι 94,8 sq. κυρίως

ἐπὶ τοῦ συνεχοῦς λέγεται 98,4 καταγρηστικῶς ἐπὶ τοῦ διωριζμένου 98,14 πρός τι ἐν ποσῷ συνιστάμενα 99,6 μέθοδος 3,19 5,8 sq. ἀποδεικτική 5,22. 33 διαλεκτική 8,13. 14 μειονεξία ορρ. πλεονεξία, δικαιοσύνη 188, 4 sq. μειοῦν 113,6. 10 μειοῦσθαι 118,15 201, 29 sq. μείωσις 87,27 αὔξησις καὶ μείωσις (τῆς ποσότητος κίνησις) 199,6 sq. μέλας. μελανώτερος 104,32 μέντοι γε 145,8 159,11 al.

μερικός *dist.* μέρος 125,14 μερικὰ συγγράμματα 3,9. 22 μερικάὶ οὐσίαι — μερικὰ συμβεβηκότα 28,22 μερικὴ οὐσία syn. ἄπομος 50,3 sq. 124,29 sq. μερικὰ ποσά 96,7 τὸ μερικόν 50,9 53,9 μεριστός 18,27 τὸ μεριστῶς μεθεκτόν 18, 27

μέρος ορρ. ὅλον 32,7 sq. 114,17 124,29 sq. μέρη ὁμοιομερῆ — ἀνομοιομερῆ 54,9 αἰσθητὰ — νοητὰ μέρη τῆς οὐσίας 68,32 69,2 κατὰ μέρος 14,10 19,3 21,5 183, 18 παρὰ μέρος 79,6. 15 108,6 al.

μέροψ syn. ἄνθρωπος 176,20

μέσος. διὰ μέσων τῶν νοημάτων 9,29 sq. τὰ μέσα (τῶν ἐναντίων) 172,23 τὰ ἐν μέσῳ, ἀνὰ μέσον 172,24. 26

μεταβάλλειν εἰς ἄλληλα 168,20 sq. 183, 20 sq.

μεταβλητικός. ἀρχὴ μεταβλητική 23,26. 28

μεταβολή. τὰ ἐν γρόνῳ καὶ ἐν μεταβολῇ ὑπάρχοντα 6,4 ὑπὸ ποίαν ἀνάγειν δεῖ κατηγορίαν 48,14 87,30 ἡ κατὰ τόπουν 199,7 sq. μεταβολῆς εἰδη κίνησις γένεσις φύση 199,11

μεταξύ. τὰ μεταξὺ συγγράμματα 3,11. 26

μετασκευάζειν 113,15

μετασχηματισμός 25,19

μετοχή 165,28

μέγρι τούτου ἔστη 92,15

μή. εἰ μή ἄρα 184,18 εἰ μή τι γε 187,10 εἰ μή τι 193,22 μή — μήτε 194,11. 12 μῆλον 35,18 sq.

μήν γε 122,1

μήποτε εἰμ ind. 20,22 68,28 154,32 178, 7 179,16 al.

μηγανική. τὰ κατὰ μηγανικὴν εὑρίσκατα 119,7

μιγνύναι. ὅσα τῶν ἐναντίων πέφυκε μίγνυ-
σθαι ἀλλήλοις 75,18 sq.
μικρός. μικρὸν ὕστερον 26,4 eet. vide μέγας
μῖξις 75,25 110,16. 17 161,19
μηδημη. κατὰ μηδημην (όμώνυμα) 16,25. 27
22,10
μοναδικός 18,17 80,16 τὰ μοναδικά 80,
14
μονάς 34,33 ἀριθμός ἔστι . . συναγωγὴ
μονάδων 173,15 ὑπὸ ποίαν κατηγορίαν
δεῖ ἀνάγειν 46,14 47,23. 31
μονοειδής. μονοειδῆ συγγράμματα 3,13 4,6
μόνος. διγῶς λέγεται τὸ μόνον 18,17 εἰ
μὴ ἐν παντελήνῳ μόνη τοῦτο οὐ συμ-
βαίνει 118,22 μόνως 12,21. 22. 27 30,
15 al.
μουσικός 113,26 μουσικὴ ἐπιστήμη καὶ
μουσική γυνὴ 25,3
μορφή. κατὰ μορφήν (όμώνυμα) 22,6. 12
σγῆμα καὶ μορφή (εἶδος ποιότητος) 134,
10 137,19 151,14
μυκτήρ 35,27 36,7
μυριοπλάσιος 159,30
μύρμηξ 61,14
μῆς θαλάσσιος opp. γηγενής 14,33 53,22

Νεύειν πρός τι 118,10. 15 ἐκτὸς ἢ ἐντὸς
155,4 sq.
νοεῖν φευδῆ οὐκ ἔστι 171,12
νοερός. νοερὰ γνῶσις 171,9 τὸ νοερόν
14,4
νόημα. νοήματα dist. φωναί, πράγματα 8,
29 sq.
νοητός. νοητὴ οὐσία 50,23 52,9 τὸ νοη-
τόν 45,25 νοητὰ μέρη τῆς οὐσίας 69,2
νοθεύειν. τρεῖς ἀφορμαὶ γεγόνασι τοῦ
νοθεύεσθαι τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστο-
τέλους 7,16. 17
νομικός. οἱ νομικοί 124,5
νόμος. νόμῳ syn. θέσει 104,11
νοσοποιὸς αἰτία 29,29
νόσος καὶ ὑγεία (ἐναντία ἄμεσα) 174,1 sq.
νοσώδης expl. 144,20 146,25 147,1
νότιος. ἀπὸ τῶν νοτίων ἐπὶ τὰ βόρεια
μετάβασις 80,8
νοῦς opp. αἴσθησις 133,28. 29 ἀναμάρτητος
171,14
νῦν. τὸ νῦν 34,33. 34 ὑπὸ ποίαν κατη-
γορίαν δεῖ ἀνάγειν 46,15 ὑπὸ οὐδεμίαν

47,23 (ἐνηρ.) ὑπὸ τὸ τμῆμα τάττειν τοῦ
ποσοῦ τὸ ἀμέριστον 47,31 τὸ ἀκαριαῖον
opp. τὸ πλατυκῶς λεγόμενον 46,19
νωδός 175,13. 15 182,17 186,29 sq.

Ξέστης διττός 89,11

ξέφος vide ἄσορ

Ὥ, ἡ, τό. ταῦτάν ἔστιν ἐκείνῳ τῷ ἀφ' οὗ
λέγεται 107,22 τὰ ἐξ ὧν σύγκειται ἀγνο-
οῦντες 193,27

ஓδε. τὸ τόδε τι σημαίνειν 71,17

ஓδοποιητικός. ὁδοποιητικὴ ἐπιστήμη 141,
21

οίκοθεν *primitus* 86,12 sq.

οίκονομικός. οίκονομικὰ συγγράμματα 3,
18 5,7

οίονει 43,8 180,22

οῖος (μόνος) dist. οῖος (όποιος) 15,28

οῖος. οῖον *quasi* 42,5 132,8

ஓκνηρός (παρὰ τὸ ὄκνω—ὄκνήσω) 180,25

ஓλιγοδεής. ὀλιγοδεῖ 166,9

ஓλιγοκίνητος 166,9

ஓλίγος vide πολύς. ὀλιγώτερος 94,27

ஓλιγοχρόνιος 135,1 sq. 147,26 sq.

ஓλος opp. μέρος 124,29 sq. μέρος ἐν ὅλῳ
32,7 ὅλον ἐν τοῖς μέρεσιν 32,8 33,32
114,17 ως ὅλον εἰς μέρη διαιρεῖσθαι 53,
20 τὸ ὅλον 125,2 sq. 205,22 ὅλος δι'
ὅλου 153,11. 22. 27 εἴπερ ὅλως 29,31
μηδὲ ὅλως εἶναι 169,24 186,26 al.

ஓλοσγερής. ὀλοσγερέστερον 49,6 156,27

ஓλότης 32,9. 10. 15 125,5. 13 205,23

ஓμοιομερής. ὁμοιομερῆ μέρη 54,9

ஓμοιος 203,10 τὸ ὁμοιον καὶ ἀνόμοιον dist.
τὸ ἴσον καὶ ἀνίσον 102,7 τὸ ὁμοιον λέγε-
σθαι καὶ ἀνόμοιον 161,10. 25

ஓμοιότης. καθ' ὁμοιότητα opp. κατὰ ἀνα-
λογίαν 22,2. 4

ଓμοιօն. ἀνομοίως ὥμοιωσθαι 52,5

ଓμοլογেଣ. τὸ ὁμολογούμενον 177,25 178,
5 ὁμολογούμένως 115,7

ଓμωνυμିଆ 16,12 205,2 πρός τι καθ' ὁμω-
νυμίଆ 105,1

ଓμ୍ବନ୍ୟମୁକ୍ତି. ଓମାନ୍ୟମୁକ୍ତି dist. ପଲୁନ୍ୟମୁକ୍ତି,
ସନ୍ଗନ୍ୟମୁକ୍ତି, ଏତେରନ୍ୟମୁକ୍ତି 14,11 sq. ଆପଳୁ-
ଶ୍ତେରା ତଥା ସନ୍ଗନ୍ୟମୁକ୍ତି 15,12 ଫ୍ୟସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

τερα 15,12 διὰ τί μή εἶπεν ὄμώνυμον,
ἀλλὰ ὄμώνυμα 15,33 ὄμώνυμα dist.
ὄμωνυμά, ὄμωνύμως 16,11 sq. πολλα-
γῶς λέγεται 16,21. sq. 21,14 sq. κατὰ
τὸ πρὸς ἐν καὶ ἀφ' ἑνός (Ἄρ. τὴν διδα-
σκαλίαν ποιεῖται) 17,12 τὸ κατὰ τὴν
μορφὴν 22,12 μήποτε τὰ ὄμώνυμά εἰσι
συνώνυμα 20,22 ὡς ὄμώνυμος φωνὴ εἰς
διάφορα σημανόμενα (διαιρεῖσθαι) 53,21
ὄνειρος. οὐδὲ ἐν δνείρου ἔγειται 25,7
ὄνομα ορρ. ῥῆμα 11,1 sq. διγῶς λέγεται
18,7 κατὰ τοῦνομα λόγος expl. 19,
10 sq. ορρ. ὄρισμός 14,6 sq.
ὄνομασία 22,16 114,28
ὄνοματοποιεῖν 114,1. 7 177,30
δξός. λέγομεν δξόν γυμὸν καὶ δξεῖαν φωνὴν
καὶ ὅγκον δξόν 20,6. 7
ὅπισθεν vide ἔμπροσθεν.
ὅποιος. ἐν τῷ ὅποιόν τί ἐστι κατηγορεῖσθαι
64,28
ὅποιοσοῦν 203,8 ὅποιον γάρ οὖν τεθέντος
ἀκολουθεῖ τὸ ἔτερον 196,11
ὅπόταν πέφυκε (?) 183,7
ὅπότερος (sensus ἐκάτερος) 203,2. 4
ὅπου γε 157,14
ὅπως. ἡ κατασκευή, ὅπως ἐστίν ὄμοιον . . .
δήλη 203,9
ὅργανικός. ὅργανικὰ συγγράμματα 3, 17
5,8
ὅργανον 4,30. 32 10,17 τὰ ὅργανα dist.
ἡ δύναμις 179,31 sq.
ὅργίλος 149,4
ὅρεκτικός. ὅρεκτικὴ δύναμις 146,4
ὅρθοδοξαστικός 184,7 ὅρθοδοξαστικός
ορρ. ἀποδεικτικῶς 5,29. 32 141,29
ὅρθιός. τὸν ὅρθὸν τύπον γράφειν 10,30
ὅρίζειν. ὅρίζεσθαι 14,20 109,14 sq. ὠρι-
σμένη φύσις 103,33 104,2 ὑπόστασις
104,12 ὠρισμένως ορρ. ἀορίστως 131,8
183,5 al. λόγῳ ὅριστος 159,1
ὅρισμός 14,6 sq. 32,3 dist. λόγος, ὑπο-
γραφή 19,22 sq. δικαίως ὅρισμὸς δὲ
τοῦ εἰδούς 23,6 τί ἐστιν αὐτῶν ἐκατέρῳ
τὸ ζῷον εἶναι dist. τί ἐστιν αὐτῶν ἐκα-
τέρῳ τὸ ζῷον εἶναι 23,10. 11 κακία ὅρι-
σμοῦ τὸ μή ἀντιστρέψειν πρὸς τὸ ὅριστόν
33,7 ἐκ γενῶν καὶ διαφορῶν 63,15 68,1
πρὸς τὸ ὅριστόν ἀντιστρέψει 63,19 οὐ δεῖ
ἐν τῷ ὅρισμῷ τὸ ὅριστόν παραλαμβάνειν
130,23
ὅριστικός. ὅριστικὰ ῥῆματα 26,23

όροφή 11,9. 14 ἡ ὑπὲρ κεφαλὴν ἡμῖν
100,14
ὅσος. ὅσῳ ἀσαφῇ 6,25 τοὶ ἐγρυπέρω μᾶλλον,
ὅσῳ καὶ πλεόνος ἀντιλαμβάνονται τῆς
αὔρας 159,15 ὅσον quatenus 47,24 125,
17 128,15 181,9
ὅτι superfluum ante enuntiatum interrogati-
vum (ζητοῦσι δὲ κάκενο ὅτι τὰς στερή-
σεις ὑπὸ ποίαν τῶν κατηγορῶν ἀνακτέσον)
48,7 (ζητεῖ ὅτι . . πότερον ἐν τῷ ποι-
συντι θεωρεῖται ἡ ἐν τῷ πάσχοντι) 166,4
ante infinitivum (φησὶν ὅτι ἵσως μὲν καὶ
ἄλλους εἶναι τοῦ ἔχειν τρόπους) 205,
26 (?)
οὐδείς. οὐδεμίαν οὕτε ἀλήθειαν οὕτε ψε-
δος σημαίνω 185,10. 11
οὐδέτερος. τὸ παρὰ τοῖς ἰατροῖς λεγόμενον
οὐδέτερον 29,27
οὖν. ἀλλ' οὖν 80,2 119,17 al.
οὐράνιος. τὰ οὐράνια 6,6. 10 80,3 sq. ἡ
οὐρανία σφαῖρα 87,1
οὐρανός ορρ. γῆ 100,4 sq. ἡ τοῦ οὐρανοῦ
(περιφορά) 199,9
οὐσία ἔμψυχος αἰσθητική 21,4 22,17 θεία
29,17. 19 ἀσώματος 6,7 34,23 νοητή
50,23 52,9 ἀσώματος καὶ ἀμερής καὶ
ἀδιάστατος 50,28. 29 διανοητή 51,13
ορρ. ἐνέργεια ἡ πάθος 26,8 sq. διπλοῦν
οἶδε τὸ σημανόμενον τῆς οὐσίας δὲ Ἀρι-
στοτέλης 20,9 καθόλου — μερικαὶ οὐσίαι
ορρ. συμβεβηκότα 28,22 τριτή (κατὰ
τὴν ὅλην, κατὰ τὸ εἶδος, κατὰ τὸ συ-
μφότερον) 48,2 πρώτη οὐσία (ἡ κατὰ
τὸ ἄτομα) — δευτέρα (ἡ κατὰ τὰ εἶδη καὶ
τὰ γένη) 34,20 περὶ οὐσίας 49,1 πρώ-
την ἔχει τάξιν ἐν ταῖς κατηγορίαις 49,8
ἡ μὲν ἀπλῆ ἡ δὲ σύνθετος 49,23 (δια-
λέγεται) περὶ τῆς συνθέτου μόνης 50,1
τί . . τὴν οὐσίαν δι' ἀποφάσεως ὠρίσατο
51,24 πρώτη — δευτέρα 50,2 μερική
(ἄτομος) — καθόλου (ἡ κατὰ τὰ εἶδη καὶ
τὰ γένη) 50,3 οὐκ ἔστι διαιρεσίς . . τάξις
δὲ μόνη τῶν ἀπηριθμημένων 54,31 ἡ
δευτέρα οὐσία τὴν πρώτην περιέχει 54,6
55,16 περιέχεται ἐν τῇ πρώτῃ καὶ ἡ
δευτέρα 54,14 55,18 βούλεται ἐξυμνῆσαι
τὴν πρώτην οὐσίαν 55,26 δευτέρα οὐσία
dist. συμβεβηκότα 55,28 sq. μᾶλλον
οὐσία τὸ εἶδος τοῦ γένους 59,6 διὰ τί
οὐκ εἶπε . . τρίτην (οὐσίαν) τὸ γένος 60,
1-4 οὐκέτι τρίτας οὐσίας λέγει τὰ συμ-

- βεβηκότα 61,21 ίδιον τὸ μὴ ἐν ὑποκειμένῳ εἶναι 63,30 δεύτερον παρακολούθημα 69,22 τρίτον 71,16 τέταρτον 74, 13 πέμπτον 75,13 ἔκτον 77,27 τὰ μέρη τῶν δευτέρων οὐσιῶν πρός τι 124,21 συμπληροῦν τὴν οὐσίαν 34,13. 15 al. συμπληρωτικὸς τῆς οὐσιάς 34,13 κατ' οὐσίαν 6,8 127,7
- οὐσιώδης 171,6 διαφορά 42,13 147,19 ποιότης 73,6. 15 135,29 ποσὸν οὐσιῶδες 88,5 sq. οὐσιώδως κατηγορεῖσθαι 38,29 64,21 66,14 al. ὑπάρχειν 66,1 149,16. 20 171,2
- οὗτε (an οὐδὲ?) 20,34 25,18 54,3. 9 74,16 saepius οὐ—οὗτε 33,29 170,2 175,6. 7 οὗτε—καὶ 46,26 οὗτε—οὗτε δέ 88,28 οὗτε—οὗτε μὴν 163,22
- ὅψις καὶ τυφλότης (ἔξις καὶ στέρησις) 168, 27 sq. ὅψιν οὐ μόνον ἐπὶ τῆς δυνάμεως ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν δργάνων φέρομεν, τοὺς διφθαλμοὺς ὅψιν καλοῦντες 179, 30
- Πάθησις 165,30 dist. πάσχειν 166,28 παθητικός. παθητική ποιότης 134,9 135, 20
- πάθος opp. ἐνέργεια 26,9 sq. κατὰ τὰ πάθη ζῆν 2,29 expl. ἡ εἰς τὰ ἐναντία μεταβολή 82,17. 18 παθητική ποιότης καὶ πάθος 134,9 135,20 πάθος ἐμποιεῖν περὶ τὴν αἴσθησιν 134,18 sq.
- παλαιός. τὸ μὲν παλαιότερον καὶ ἐπὶ ἀψύγων εἰώθε λέγεσθαι, τὸ δὲ πρεσβύτερον ἐπὶ μόνων τῶν ἐμψύχων 191,26
- πανουργία opp. φρόνησις, ἄνοια 188,14. 15 πανσέληνος 118,22
- παράγειν τὸν λόγον 198,28 ἀποδείκνυσι . . . ἐξ ἐκείνης (ἀργῆς) πάντα παράγεσθαι 6, 1.2 ἐκ τοῦ σπουδῆ παρῆκται τὸ σπουδαῖος 25,12. 13
- παράδειγμα 106,18
- παραδειγματικὸν αἴτιον 17,8
- παρακινεῖν 82,15
- παρακολούθημα 33,17. 30 syn. τὸ ίδιον 69,22 71,15 al.
- παραλιμπάνειν 19,29. 30
- παραλογισμός 5,14
- παραπέτασμα 6,27
- παραρρεῖν. παραρρεύσας 2,10 παραρρεύσαν 2,17
- παράστασις 10,10
- παρατροπή 191,4
- παραφύας 47,16 104,33 108,10
- παρέκβασις. ως ἐν παρεκβάσει 50,30
- παρεμβάλλειν 42,19
- πάρεργον opp. ἔργον 13,28
- παρθενική (ποιητικόν) dist. παρθένος (πεζολόγων) 24,32. 33
- παριστάναι. παριστῶσι 32,4
- πάροδος. κατὰ πάροδον 139,28
- παρρησιαστικός. τὸ παρρησιαστικόν 2, 25
- παρυφίστασθαι 10,13
- παρωνυμία 123,8
- παρώνυμος. παρώνυμον ὄνομα τιθέναι 114,9 περὶ τῶν παρωνύμων 24,6 sq. ἀνάγκη τέσσαρα παρεῖναι 24,27 παρωνύμως λέγεσθαι 123,6
- πᾶς. τὸ πᾶν 80,6 τὰ πάντα 5,35 6,2
- πάσχειν vide ποιεῖν
- πεζολόγος 24,34
- πελαργός (δικαιοσύνην ἔχει) 141,27
- πέρας dist. τὸ περατούμενον 84,16 sq. περατοῦν 84,15 sq.
- περιγεγονότως 135,6
- περίγειον 80,9
- περιγραφή 88,14 sq. 89,26. 30
- περικαλύπτειν 14,4
- περικάρδιος. περικάρδιον αἷμα 23,4. 5
- περίστασις. διά τινα περίστασιν 149,6
- περιττός vide ἄρτιος
- περιφέρεια 155,15. 20. 26
- περιφερής γραμμή 155,24
- περιφερόγραμμος. περιφερόγραμμα σγήματα 120,22. 23
- περιφορά syn. κυκλοφορία 199,8
- περιφορητός 32,21
- πεταλοειδής 86,26
- πηδαλιωτός. τὸ πηδαλιωτόν dist. πλοῖον 112,27
- *πήθειν. ὁ πηρὸς παρὰ τὸ πήθω — πήσω — πηρός 180,24
- πήρος 180,24
- πήρωσις σκελῶν — διφθαλμῶν 179,21
- πηγυαῖος. πηγυαία ἐπιφάνεια 93,11
- πλανᾶν. πλανηθῆναι in errorem duci 8,31 9,9 πεπλανημένη γνῶσις 132,10 τῶν ἐπὶ τὰ πλανωμένων 80,7
- πλάνη 27,32

- πλατάνιστος (ποιητικόν) dist. πλάτανος
(πεζολόγων) 24,32. 33
- πλάτος. ἡ κατὰ πλάτος διαιρεσίς 60, 25
παραβολή 77,3
- πλατυκός. τὸ πλατυκῶς λεγόμενον νῦν 46,19
- πλεονάζειν opp. ἐλλείπειν 38,6 sq. 190,25
191,5
- πλεονεξία opp. μειονεξία, δικαιοσύνη 188,
3 sq.
- πληθυντικός 16,5 sq. πληθυντικῶς 16,1
102,32
- πλήν particula refutationis 95,16 coniunctionis loco 181,29
- ποιεῖν. ἐπὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν ἀμφότεραι αἱ κατηγορίαι τῷ μὲν ὑποκειμένῳ αἱ αὐταὶ εἰσι, τῇ δὲ σχέσει διαφέρουσι 44,
14 περὶ τοῦ ποιεῖν καὶ πάσχειν 163,1 κατὰ ποιότητα γίνονται 163,25 οὐκ ὑπὸ τὰ πρός τι ἀνάγει 165,22 ἡ κίνησις ἐν τῷ πάσχοντι 166,4 dist. ποίησις καὶ πάθησις 166,27 ἐπιδέχεται .. ἐναντιότητα καὶ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἡπτον 166,33
- ποίησις 165,30 διττή 166,28
- ποιητικός opp. πεζολόγος 24,33 ποιητικὸν αἴτιον 17,10 21,24
- ποικίλος ποικίλα συγγράμματα 3,13 4,8
- ποιός. περὶ ποιοῦ vide ποιότης
- ποιότης. οὐσιώδης 73, 6. 15 74, 7 περὶ ποιοῦ καὶ ποιότητος 133,5 τάξις 133,9 διπλῆ ἡ ἐπιγραφή 133,21 ἄλλο ἐστὶ ποιὸν καὶ ἄλλο ποιότης 133,23 διαιρεσίς 134,
8 sq. τέσσαρα εἰδη 134,8 καταγραφή 137,32 τάξις τῶν εἰδῶν 138,2 παθητικὴ ποιότης 134,9 τετραχῶς θεωρεῖται 147,9 sq. διχῶς ἐκληπτέον 149,11 τὸ ίδιον 157,23 ἔτερον παρακολούθημα 158,
14 τὸ ὅμοιον λέγεσθαι καὶ ἀνόμοιον 161,
10 τὸ τὰ ἐν αὐτῇ ἀτομα ὅμοια ἡ ἀνόμοια λέγεσθαι 161,25. 26
- ποιοῦν 74,19 142,24 πεποιωμένος 135,7
179,28
- πολιτικός. πολιτικὰ συγγράμματα 3,19 5,7
πολιτικαὶ ἀρεταὶ 141,30 dist. καθαρικαὶ 141,31
- πολλαπλασιάζειν 184,24. 27
- πολυπλασιάζειν 28,6
- πολύς. ὁ πολὺς ἄνθρωπος 13,21 34,17. 25
47,28 70,32 al. οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι 47,
26. 27 οἱ πολλοὶ 50,5 τὰ πρὸ τῶν πολλῶν — τὰ ἐν τοῖς πολλοῖς — τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς 9, 7. 11 58, 13. 19 167, 15 τὸ

- πολὺ καὶ ὀλίγον τοῦ ποσοῦ ἔστι 92,17 τῶν πρός τι 94,16 κυρίως ἐπὶ τοῦ διωρισμένου λέγεται 98,7 καταγρατικῶς ἐπὶ τοῦ συνεχοῦς 98,15 πρός τι ἐν ποσῷ συνεστάμενα 99,6 πλεῖον λευκόν dist. μᾶλλον λευκόν 93,12
- πολυσχιδής 136,21
- πολυγρόνιος 134,27 147,26 sq.
- πολυώνυμος dist. ὄμωνυμος 14, 13. 32 sq. τῶν πολυωνύμων οὐκ ἐμνήσθη 17,20
- πόρισμα expl. 131,4 συνάγειν 131,3
- ποσός. τὸ ποσόν 46,22 sq. περὶ ποσοῦ 83,5 δευτέραν ἔχει τάξιν 83,8 συνεγές — διωρισμένον 84,5 τοῦ συνεχοῦς πέντε εἰδη 84,8 τοῦ διωρισμένου ὁ λόγος καὶ ὁ ἀριθμός 88,11 τὰ μὲν ἐκ θέσιν ἐχόντων .. τὰ δὲ οὐκ ἐκ θέσιν ἐχόντων 88,18 sq. ποσὰ κατὰ συμβεβηκός opp. κυρίας 92,19 95,4 τὰ ίδια 93,17 κυρίως ίδιον 101,29 ἀφωρισμένον ποσόν 94,1 ὄμρισμένον 95,8 μερικὰ ποσά 96,7 ἄτομα 96,10 διαφέρει τῶν ἐναντίων 97,2
- ποταμός. εἰς τὸν αὐτὸν ποταμὸν ἐμβῆναι 2,9. 10 sq.
- ποτέ. τὸ ποτὲ .. σημαίνει οὐσίαν ἐν χρόνῳ οὖσαν 163,19 τὸ χρόνου δηλωτικὸν ἦτοι τὸ ἐν χρόνῳ ὃν 164,22 εἰδη τρία 164,23 ποῦ. τὸ ποῦ .. οὐσίαν ἐν τόπῳ οὖσαν (σημαίνει) 163,21 τὸ τόπου δηλωτικὸν ἢ τὸ ἐν τόπῳ ὃν 164,23 εἰδη ἔξ 164,24
- πούς 17,1 sq. 22,3
- πρᾶγμα coll. λόγος ἀληθής 194,14 sq. πράγματα dist. φωναί, νοήματα 8,29 sq.
- πραγματικός. πραγματικῶς syn. οὐσιωδῶς 38,29. 31
- πρακτικός. πρακτικὰ συγγράμματα 3,16 4,23 sq. τὸ πρακτικὸν (μέρος τῆς φιλοφίας) 4,25 10,11 sq.
- πρᾶξις opp. θεωρία 11,5 sq.
- πρέσβυς. τὸ πρεσβύτερον dist. παλαιότερον 192,1
- προάγειν. προάγεσθαι ἀπὸ τέχνης 119,2.3
- προαίρεσις 145,29 κατὰ προαίρεσιν καὶ διάνοιαν opp. κατὰ τύχην 16,24
- προαιρετικός. προαιρετικὴ δρμή 127,15 sq.
- προαναστέλλειν 45,27
- πρόβλημα 8,15
- προβολή 166,7
- προδιδάσκειν 13,10. 15
- προηγεῖσθαι. προηγουμένως 137,28 149,
24 al.

πρόθεσις (καθ' αὐτὴν οὐ λέγεται) 43,18
 προκαθέζεσθαι 128,11
 προκατάληψις. τὸ ἐν προκαταλήψει (κοινόν)
 18,29
 προκατάστασις (rhetorice) 193,8
 προκόπτειν 170,16
 προλαμβάνειν. αἱ προλαβοῦσαι φωναὶ 198,2
 πρόνοια 127,3 sq. 127,27 sq.
 προοίμιον. τὰ προοίμια 193,7 sq. ἐκ
 προοιμίων 6,24 16,15
 πρός. τὰ πρός τι 47,8 dist. τὰ ἐναντία 108,
 25 παραφυάσιν αὐτὰ ἀπεικάζει 47,16
 σχέσις ἑτέρων κατηγοριῶν 83,19 99,5
 104,30 περὶ τῶν πρός τι 102,10 ἡ τάξις
 102,16 ἐπιγραφή 102,29 δύνατὸν τὰ
 πράγματα τὰ περὶ τῶν πρός τι² λέγεσθαι
 .. τὴν κατηγορίαν ἐνικῶς περὶ τοῦ πρός
 τι³ 103,5 περὶ τῆς ὑποστάσεως 103,18
 διαιρέσις 105,1 διδασκαλίας τρόπος 105,
 12 τὰ ἔδια 108,4 sq. τὸ ἄμα τῇ φύσει
 εἶναι 117,5 ἐπὶ τῶν πλείστων ἀληθές
 ἐστι 117,10 ἐπὶ πάντων 124,13 τὸ πρός
 τι διγῶς νοεῖται, ἡ ὡς πράγματα .. ἡ ὡς
 σχέσει τινὶ συνδεδεμένα 122,25 130,24
 τὰ ὡς πρός τι ἀντικείμενα 168,14 sq.
 dist. τὰ ἐναντία 108,25 171,18 sq. πρός
 ὃ quatenus 159,12
 προσβάλλειν τινί 6,14 9,32 118,14 τοῦ
 ἥλιου εἰς τοῖχον προσβάλλοντος 85,11
 προσγίνεσθαι ορρ. ἀπογίνεσθαι 73,2
 προσδιορισμός 126,13
 πρόσωπον. ἐξ οὐκείου προσώπου ορρ. ὑπο-
 ακρινόμενος ἑτέρων πρόσωπα 4,11,14 τὰ
 τοῦ πρώτου, δευτέρου, τρίτου προσώπου
 ῥήματα 26,14 sq. ὠρισμένου προσώπου
 26,15
 πρότασις expl. 10,31 ορρ. συμπέρασμα
 193,1
 πρότερος. τὰ τῇ φύσει πρότερα ἡμῖν ὕστερα
 καὶ τὰ ἡμῖν πρότερα τῇ φύσει δεύτερα
 50,9,10 τὸ πρότερον διττόν, τὸ μὲν
 γρόνωφ τὸ δὲ φύσει 117,20 περὶ τοῦ προ-
 τέρου 191,15 τέσσαρα σηματινόμενα, τὸ
 τῷ γρόνῳ .. τὸ τῇ φύσει .. τὸ τῇ τάξει
 .. τὸ τῇ ἀξίᾳ 191,20 πέμπτον 194,8
 προφορικὸς λόγος 90,3
 πρῶτος. πρῶτον pro πρότερον 121,17
 πρότιτις ορρ. δευτέρως 115,20
 πτερός. πλέον τὸ πτερόν τῆς ὅρνιθος 112,
 12,18
 πτῶσις εὐθεῖα, πλαγία 105,19 sq.

πύκνωσις (πυκνότης) οὐκ ἔστι ποιότης 152,
 24 sed φυσικὴ πύκνωσις περὶ ἐν κατα-
 γινομένῃ 153,25 sq.
 πύκτης dist. πυκτικός 143,24
 πυκτικός 143,19 sq. 157,8,11 πυκτικὴ
 ἐπιστήμη 157,12
 πύρ (στοιχεῖον) 65,23 154,22 ὁ τοῦ πυρὸς
 τόπος 99,29
 πυρακτοῦν. ἐν τῷ πεπυρακτωμένῳ σιδήρῳ
 139,26

‘Ράκος sudarium 35,27 sq.
 ῥεῖν. ῥυεῖσα ἡ γραμμὴ ποιεῖ τὴν ἐπιφάνειαν
 91,10
 ῥευστός 2,12 141,6
 ῥῆμα 11,1 sq. ἐν τοῖς ῥήμασιν διμωνυμία
 18,4 sq. συνωνυμία 23,22 τὰ τοῦ πρώ-
 του, δευτέρου, τρίτου προσώπου ῥῆματα
 26,14 sq. δριστικὰ ῥῆματα 26,23
 ῥήσείδιον 167,12
 ῥητόν 26,6 50,16
 ῥητορεύειν 12,19
 ῥητορικός. ῥητορικὰ κομψεῖαι 6,18
 ῥήτωρ 193,10
 ῥοή eoni. κίνησις 2,18
 ῥοπή. τὴν ἐπ' ἀμφότερα ῥοπὴν ἔχειν 146,5
 ῥυτικεσθαι 86,2
 ῥυτιδοῦν. ῥυτιδοῦται τὸ μῆλον 36,3

Σαφηνίζειν 6,34 202,12 al.
 σειρά 40,5
 σελήνη 80,3,10 ἡ κοίλη τῆς σελήνης περι-
 φέρεια 99,29
 σεληνιακός. ἡ σεληνιακὴ ἔκλειψις 118,8
 123,20
 σεμνός. τῶν πραγμάτων τὸ σεμνόν 6,28
 σεμνύειν 51,27 52,26
 σημαίνειν. σημαίναι (ubique) 39,9 al. τὸ
 τόδε τι σημαίνειν 71,17 sq. τὸ σημαίνο-
 μενον (ἀπλοῦν, σύνθετον) ορρ. φωνή 43,
 11 sq. 45,26 sq.
 σημαντικός ορρ. ἀσημός 9,24
 σημασία 31,34
 σημεῖον 13,10 34,32 85,6,32 90,12 152,
 6 al. ὑπὸ ποίαν κατηγορίαν δεῖ ἀνάγειν
 46,14 47,23,31
 σημειοῦν. σημειωτέον 55,11

- σηπία 150,9
 σηψις 135,24 136,8
 σένηπι 97,20
 σκάζειν 121,14
 σκέπασμα 11,8
 σκεύος. τῶν σκευῶν τὰ μὲν ὑπόποδα τὰ
 δὲ ἄποδα 41,24
 σκιά 202,1 ἐπιπρόσθησις φωτός 180,19
 σκιαγραφεῖν. 43,8
 σκιάζειν 180,19 ἐσκιασμένος τόπος 85,10 sq.
 σκίασμα. τὸ καλούμενον σκίασμα τῆς γῆς
 118,19
 σκοπός 7,2 sq. 8,8. 24 sq.
 σκότος (φωτὸς στέρησις) 179,18 παρὰ τὸ
 σκιάζειν . . ἢ παρὰ τὸ σχέθειν 180,18
 σκυλάκιον 175,9. 15 182,15 al.
 σκύληξ 113,6
 σμιλίον ἱατρικόν 17,4. 10
 σομφός. σομφὴ φωνή 170,9
 σπάθη vide ἄσορ
 σπᾶν. σπασάμενος syn. κτησάμενος 159,15
 σπάρτος. σπάρτον ἔκτείνας (τὴν διάστασιν)
 μετρεῖ 165,8
 σπέρμα vide καρπός
 σπλήν 103,27
 σπουδαῖος 25,6 sq. 56,28 184,4
 σπουδή 25,11. 13
 στάσις 106,26 190,19 204,6 εἶδος θέσεως
 107,5 dist. ἐστάναι 107,8 sq.
 στέρησις. ὑπὸ ποίαν κατηγορίαν ἀνακτέον
 48,7 στέρησιν ἐνταῦθα λαμβάνει τὴν παν-
 τελῆ τοῦ εἴδους φθοράν . . ἐν δὲ τῇ Φυσικῇ
 . . τῆς ἐνεργείας μόνης τὴν ἀπουσίαν 168,
 30 cetera vide sub ἔξις
 στηλιτεύειν 127,6
 στιβάς (πρὸς τὸ καθεύδειν) 119,5
 στοιχεῖον. αἱ ἐν τοῖς στοιχείοις διαφοραὶ
 65,9 πῦρ, ὕδωρ, γῆ, ἀήρ 65,23 sq. 83,18
 122,20 mathematice 193,2. 12 grammatical-
 tice 193,6. 18
 στροφή exph. 111,15
 συγγιγώσκειν. συνεγνῶσθαι *notum esse* 66,
 30 77,1
 σύγγραμμα. διαίρεσις τῶν Ἀριστοτελικῶν
 συγγραμμάτων 3,8 sq.
 σύγκρισις dist. διαίρεσις 59,5 60,17
 συγχεῖν. συγκεχυμένος 73,6 sq. συγκεχυ-
 μένως 13,31
 συγχώρησις. κατὰ συγχώρησιν 75,6
 συζυγία 28,20 31,19 124,30 125,19 184,
 22 sq.
- σύζυγος opp. μάνος 18,18. 23
 συκοφαντεῖν. συκοφαντοῦσι τὸν φύλακον
 109,28
 συλλαν. τὰ λοιπὰ ἀπὸ τούτων σεσύληται
 83,20
 συλλαχριθάνειν. συγειλημμένα τὰ μόρια 91,
 21
 συλλογή 10,32
 συλλογίζεσθαι. συλλογισθεῖσα 8,17
 συλλογισμὸς ἀποδεικτικός 4,31 10,27 syn.
 ἐπιστημονικός 10,24. 25 opp. ὁ ἀπλῶς
 10,25 sq. συλλογή τις πλειόνων λόγων
 10,32 ἐν δευτέρῳ σχήματι 45,11 64,2
 171,19 177,19
 συμβαίνειν. τὰ συμβεβηκότα opp. οὐσία
 20,4 sq. παθόλον — μερικά 28,22 dist.
 δεύτεραι οὐσίαι 55,29 sq. οὐ τρίται οὐσίαι
 61,21 κατὰ συμβεβηκότα opp. καθ' αὐτό
 173,3 sq. κατὰ συμβεβηκότα ποσά 92,19 sq.
 κατὰ συμβεβηκότα ὑπάρχειν 19,31 κατηγο-
 ρεῖται 38,29 62,12. 22
 συμβάλλειν. συμβάλλεσθαι opp. λυράνεσθαι
 73,2
 συμμετρία opp. ἀσυμμετρία, ἀμετρία 188,
 7 sq.
 σύμμετρος ποσότης 190,26
 συμπαρεκτείνειν. συμπαρεκτείνεσθαι 136,
 2. 7
 συμπεραίνειν 82,26
 συμπέρασμα 156,7 opp. πρότασις 193,1
 συμπλέκειν. συμπεπλεγμένος opp. ἀπλοῦς
 28,9. 10
 συμπληροῦν τὴν οὐσίαν 34,14 κατηγορίαν
 48,23 τὸ ὑποκείμενον 68,21 sq.
 συμπληρωτικὸς τῆς οὐσίας 34,13 τοῦ
 ὑποκειμένου 64,27 68,20 al.
 συμπλοκή 28,20 sq. τὰ κατὰ συμπλοκήν
 opp. τὰ ἄνευ συμπλοκῆς 27,10
 σύμπτωμα 3,3
 συμφάναι 9,21
 συμφύειν. συμπέψυκε τὰ μόρια 86,11
 συγάγειν *concludere* 77,22 πόρισμα 131,4
 ὅ συναγθεῖς ἀριθμός 184,25
 συναγωγή 173,15
 συναίτιος 179,13
 συναμφότερος. τὸ συναμφότερον (ὕλη καὶ
 εἶδος) 22,21 31,11 48,4
 συνανατιρεῖν 49,13 sq. 94,11. 15 117,7 al.
 συναναφαίνειν 8,8. 12. 21
 συναπολλόγωναι. συναπόλλυται εοπί. συντί-
 κτεται 97,5

συναπομαραίνεται 136,3.4
 συναποφέρειν. συναπηγέθη αὐτῇ 136,17
 συνάπτειν πρός τι 89,25.30 συνάπτεται
 90,1 sq. συνημμένος 77,19 89,27
 συναρπαγή. ἐκ συναρπαγῆς ὀργισθεὶς 149,7
 σύνδεσμος 43,18 ὁ μὲν σύνδεσμος 168,5
 συνδυασμός 163,4
 σύνδυο λαββάνεται 28,19
 σύνεγγυς. τὸ σύνεγγυς 121,2
 συνεισάγειν 94,14 97,6 117,6 122,8
 συνεισφέρειν syn. συνεισάγειν 49,10 sq.
 118,3.4
 συνεκφωνεῖν 43,20
 συνεμπίπτειν 47,32
 συνεπινοεῖν 117,8
 συνέχεια 13,13 86,16 89,28 184,12
 συνεγένεις. συνεγένεις ποσόν 47,5 84,5.8
 συνηγορία 115,23
 συνήθεια 113,15 sq. ἡ κατή 126,2
 σύνθεσις ορρ. ἀπλότης 26,30 κατὰ σύν-
 θεσιν 86,1
 σύνθετος ορρ. ἀπλοῦς 9,35 sq. 26,7 sq. 43,
 11 sq. τὰ σύνθετα μᾶλλον συνήθη ἡμῖν
 27,12.13 τὰ συνθετώτερα 27,24 σύν-
 θετος οὐσία 49,23
 συνιστᾶν 6,32 συνίστασθαι 99,5.7 al.
 συνοίγεσθαι 97,7
 συνουσία. αἱ πρὸς τοὺς ἑταίρους συνουσίαι
 3,6
 συνταγματικός. συνταγματικὰ συγγράμματα
 3,12.14 4,8 sq.
 συντάττειν. συνταγήσεται 85,15 συντε-
 ταγμένως (αἱ συντεταρένιοι;) 6,23
 συντελεῖν τινι εἰς τὴν οὐσίαν 33,18.19
 πρὸς τὴν διδασκαλίαν 49,5
 συντίκτειν 97,5
 συντομία 14,28
 σύντονος. συντονώτερον κινεῖσθαι 201,15
 συνάρχομος dist. ὅμονυμος, πολυώνυμος,
 ἔτερώνυμος 14,14.24 sq. περὶ συνωνύ-
 μων 23,19 sq.
 συστηματίνειν 43,20
 συστατικός. συστατικαὶ διαφοραί 19,26
 32,5 40,8 sq.
 συστήγγειν. συνεστηγμένον (εἶδος τῶν
 συγγραμμάτων) 6,20
 σφαῖρα ἀπλανής 33,21 sq. οὐρανία 87,1
 σφαιρικός. σφαιρικὴ ἐπιφάνεια 90,29
 σφαιροειδής 86,25
 σχέσειν 180,21
 σχέσις 15,10 39,12 59,7.21 61,22.23 τῶν

πρός τι 116,20 sq. 122,26 sq. 130,26
 τὰ ἐν σχέσει 21,12 τῇ σχέσει ορρ. τῷ
 ὑποκειμένῳ 44,15 45,2
 σχετικός. σχετικῶς 39,4
 σχῆμα. σχῆματα εὐθύγραμμα, περιφερό-
 γραμμα 120,22 σχῆμα καὶ μορφή (εἶδος
 ποιότητος) 134,10 137,20 151,14
 σχηματίζειν. ἐσγηματίζειν εοι. σῶμα
 εἶναι 6,15
 σχιζόπτερος 112,13,15
 σῶμα 6,15 ορρ. ἀσώματος 50,32 sq. dist.
 συμβεβηκός 33,10 sq. ἄποιν 65,19 sq.
 τρεῖς διαστάσεις ἔχον 84,11 sq. 152,6.15
 165,3 πεπερασμένον 84,12 ποσοῦ εἰδος
 84,8 88,25 οὕτε σῶμα οὕτε γρῶμα loco
 proverbii 51,31
 σωματικός. τὰ σωματικά 6,14 κατὰ τὰς
 σωματικὰς αἰσθήσεις 149,2.3 κατά τινα
 σωματικὴν κρᾶσιν 149,3 σωματικὴ ἡδονή
 3,1
 σωματοειδής (αἴσθησις) 149,1
 σωφροσύνη (ἀρετὴ φυσική) 141,25 ορρ.
 ἀκολασία, ἥλιμιότης 188,13

Τάξις. ἡ τάξις τῆς ἀναγνώσεως 7,2.31
 12,28 ορρ. διαίρεσις 54,32 φυσική —
 πρὸς ἡμᾶς 89,2.5 τὸ τῇ τάξει πρότερον
 191,21 192,20 ἥμα 196,20
 τάττειν. τεταγμένως 127,4
 ταυτότης 15,15 sq. 37,18 190,17
 τέ. ἔτι τε 78,21 201,20 καὶ — τέ 186,27.
 28
 τελεῖν ὑπὸ κατηγορίαν 47,21 ὑπὸ τὸ αὐτὸ^ν
 γένος 190,9 sq.
 τέλειος. τὰ τελειότερα ορρ. τὰ ἀτελέστερα
 27,12
 τελειότης ἡ καθ' αὐτήν 190,24
 τελειωτικός ορρ. κακωτικός 134,16 sq.
 148,12
 τελικός. τελικὸν αἴτιον 21,26
 τέλος τῆς φιλοσοφίας 1,11 2,5 3,1 5,34
 τέρας 190,25
 τερέτισμα. τερετίσματα καὶ φλυαρίαι 167,
 16
 τετραγωνισμός 121,4 123,32
 τετράγωνον 120,9.22 121,1 202,9 sq.
 τετραδικός. τετραδικὴ τορή 28,5
 τεῦξις τοῦ ἀγαθοῦ 10,13
 τέχνη βάναυσος 141,1.22

- τεγγυητός. τὰ τεγγυητά dist. φυσικά 119,1.
11 127,30 sq.
- τεγγικός λόγος 169,19
- τέως 119,18
- τοί γε 149,9
- τοιώδης. τοιώδης 144,1 τοιώδης ἢ τοιώδης 137,25
- τέπος def. 33,22 87,7 165,1 ἐν τόπῳ 32,
18 ἀγγεῖον ἀμεταφόρητον 32,21 ὁ τόπος
καὶ ὁ γρόνος τῶν σωμάτων (παρακολού-
θημα) 33,31 διὰ τὸ ἐν αὐτῷ σῶμα ἔχει
τὸ συνεγένετον 87,13 ποσοῦ εἶδος 84,8 88,
25 91,22 ἐξ τοῦ τόπου διαφορά 165,1
ἢ κατὰ τόπον μεταβολή 199,7 sq.
- τραγέλαφος 9,18
- τραχύτης (οὐκ ἔστι ποιότης) 152,25
- τρέπειν. πάντῃ τρεπόμενον καὶ ἀλλοιού-
μενον 154,15
- τρίγωνον ἰσόπλευρον, ἴσοσκελές, σκαληγόν
113,24 sq.
- τρίποδος. ὡς ἀπὸ τρίποδος ταῦτα δέχεται
6,32
- τροπή 135,28 136,30 ἢ κατὰ βάθος 137,
14, 18 τριπάτη γειμερινάτι, θερινάτι 128,
5, 6
- τρυγών (σωφροσύνην ἔχει) 141,27
- τυγχάνειν. ὁ τυχῶν ὄρισμός 19,15 τὸ
τυχόν σημεῖον 203,1 al. τυχόν 200,8
- τύπος. τὸν ὄριον ἢ τὸν κλιτὸν τύπον γρά-
ψειν 10,30
- τύφειν 180,22
- τυφλός οίονει τυφός 180,22
- τυφλότης (στέρησις ὄψεως) 168,27 sq.
τυφλότης ὄψεως οὐδαμῶς (λέγεται) 178,2
- τύφλωσις (ἴσως παρὰ τὸ τύφειν) 180,22
- *τυφός. ὁ τυφλός οίονει τυφός ὁ ὑπο-
κεκαυμένας τὰς ὄψεις ἔχων 180,22, 23
- τυγχαῖος 127,13 τὸ τυγχαῖον dist. τὸ αὐτό-
ματον 127,15 sq.
- τύγη. κατὰ τύγην opp. κατὰ προαιρεσιν
καὶ διάνοιαν 16,22 21,16
- Γγεία 21,27 29,25 alias καὶ νόσος (ἐναν-
τία ὄψεσσι) 174,2
- ὑγιεινός. ὑγιεινὸν γυμνάσιον, σιτένη 17,6
21,26
- ὑγιὴς ὄρισμός 105,12
- ὑδάτιον 154,5
- ὑδωρ (στοιχεῖον) 65,23 ἀρό γίνεται 153,
27 sq.
- ὕειν. ὕει (sc. Ζεύς) 26,16
- ὕλη 4,5 τὸ γείριστον πάντων 132,12 ἀπται-
στός τε καὶ ἀραρυῖα 10,26 opp. εἶδος εἰ-
τὸ συναμφότερον 22,21 48,3 49,27 τὸ
ώς εἶδος ἐν ὕλῃ 34,8 τὸν ὄρισμὸν δι?
ἀποφάσεως ἀποδιδόνται εἰώθασιν 51,3 τῆς
θείωρ ὥρασίωται 52,5 πρώτη ὕλη (ἀτό-
ματος, ἀσγημάτιστος, ἀμεγέθης, ἀνείδεος)
65,10 83,14
- ὑμενόπτερος 112,15
- ὑπάλληλος. ὑπάλληλα γένη 12,21 dist.
ἔτερα 40,5 sq. τὸ ὑπάλληλον 33,2, 3
143,16 191,7 ὑπάλληλα εἶδη 60,27
- ὑπάλληλοι συζυγίαι 125,2
- ὑπαρξίεις 20,13 99,8, 9 al. πρὸς ὑπαρξίην
opp. πρὸς κατηγορίαν 29,8 sq. 30,25
55,29 sq.
- ὑπεραναβαίνειν. ὑπεραναβεβηκός γένος
19,26, 27
- ὑπερβάθμιος. κατὰ τὸν γρηγορὸν ὑπερ-
βάθμιον πόδα πέμπειν 6,13
- ὑπερβιβάζειν τὸ ὥρτόν 50,16
- ὑπερβολή opp. ἔνδεια 188,4 sq. ἐλειψίς
191,3
- ὑπερον (ὄγκος ἀμβλύς) 120,20
- ὑπερορᾶν 142,1
- ὑπερούσιος. τὸ ὑπερούσιον ἀγαθόν 170,31
- ὑπεροχή opp. ἐλλειψίς 105,3
- ὑπερτιθέναι. ὑπερτίθεσθαι 181,12
- ὑπέχειν λόγον τινός 142,23
- ὑποβάθμρα 65,16
- ὑπογραφή dist. ὄρισμός, λόγος 19,24
- ὑπόδειγμα 96,15 98,9 al.
- ὑπόδεσις 81,32
- ὑπόδημα 81,32 205,1
- ὑποδιαιρεῖν 135,30 174,17
- ὑποδιαιρεσίς 88,17 136,13 172,21 171,17
- ὑποκατείναι. ὁ ὑποκεκαυμένας τὰς ὄψεις
ἔχων 180,23
- ὑποκατιέναι. ὑποκατιῶν λέγει 47,13
- ὑποκάτω. τὰ ὑποκάτω γένη 42,28
- ὑποκάτωθεν 100,8
- ὑποκεῖσθαι opp. κατηγορεῖσθαι 12,23, 25
τὸ ὑποκείμενον 14,18, 23 15,6, 7 διττόν
30,25 ἐν ὑποκειμένῳ — καθ' ὑποκειμένῳ
29,5 sq. ἐν ὑποκειμένῳ def. 32,2 sq.
τὸ δεύτερον ὑποκείμενον, τοῦτο ἔστι τὸ
ἄποιον σῶμα 65,18 83,17 τῷ ὑποκε-
μένῳ opp. τῷ σύζετοι 41,11 45,1

- ὑπόληψις expl. δόκησις ορρ. ἐπιτήμη
132,8
- ὑπομνηματικός. ὑπομνηματικὰ συγγράμ-
ματα 3,12, 28 sq.
- ὑπόμνησις 3,29
- ὑπονοεῖν 170,22
- ὑποπίπτειν. τὰ ὑποπίπτοντα ἄπορα 142,
23
- ὑπόπους. ὑπέποδα (σκεύη, ζῷα) 41,24, 26
- ὑπόστασις 33,16 sq. 46,16 sq. 79,12 al.
καθ' ὑπόστασιν 79,10, 11
- ὑποστατικός opp. φθαρτικός 78,13 169,
11
- ὑποτιθέναι. ὑποτίθεσθαι 97,32, 33
- ὑστερογενῆς. ὑστερογενῆ γένη 9,7 167,14
- ὕστερος. οὐκέτι τοῦ ὑστέρου ἐμνημόνευσεν
194,28
- ὕφεσις 200,4
- ὑφιστάναι. τὰ ὑφεστῶτα 9,18, 19 ὑφε-
στηκότα 180,5 καθ' αὐτὸν ὑποστῆναι 29,8
ὑφεστηκέναι 34,7
- Φαίνειν. μέχρι τοῦ φαινομένου 126, 27
ἐκ τῶν φαινομένων 128,15
- φαιός. τὸ φαιόν (μέσον τοῦ λευκοῦ καὶ
μέλανος) 172,14 sq. 174,7 181,25
- φαντασία. μέχρι φαντασίας προελθεῖν opp.
εἰς ἔργον ἐκβῆναι 119,19 ἐν φαντασίᾳ
τὸ εἶναι ἔχει 137,23
- φανταστέος. τὰ φανταστά 137,20, 21
- φέρειν ἐπὶ τινος 90,15, 18 al. φέρε 201,16
205,11 οἷον φέρε 203,8
- φθάνειν cum infinitivo 2,14 136,12 cum
participio 195,13 al. φθάσας 68,13 80,
12 83,8 al.
- φθαρτικός opp. ὑποστατικός 78,13, 14 135,
26
- φθίσις syn. μείωσις 201,28
- φθορά vide γένεσις.
- φιλοσοφία διήρεται εἰς τε τὸ θεωρητικὸν
καὶ τὸ πρακτικόν 4,24 ἀνυπόθετος 141,8
- φιλόσοφος. φιλόσοφόν τι 2,26
- φορά (ἡ κατὰ τόπον μεταβολή) 199,7 εἰδη
εὐθυφορία, περιφορά (κυρλαφορία) 199,8
- φράξειν. ἀταφῶς πεφρασμένον 6,20
- φράσις 4,9 6,18 12,35
- φρέαρ 85,27
- φρόνησις 145, 27, 32 τελειοτάτη ὀρετί¹
146,1 opp. πανουργία, ἄνοια 188,14

- φυκτός. φυκτὴ διαίρεσις 29,21 sq.
- φυσιᾶν. πεφυσιωμένη διάθεσις expl. εἰς
φύσιν μεταβληθεῖσα καὶ αὐτὴ φύσις γενο-
μένη 142,16
- φυσικός λόγος 169,19 ἀνήρ 198,15 φυσικὰ
(από φυσιολογικά?) συγγράμματα 5,3 πραγ-
ματα 197,13 εἶδη 65,12 φυσικὸν βιβλίον
199,21 φυσικὴ δύναμις 123,13 139,5 sq.
δρυὴ 127,15 sq. μάνωσις ἡ πύκνωσις
153,25 sq. φυσικὰ ὀρετά 141,25 τὰ
φυσικὰ δευτέρων τάξιν ἔχει μετὰ τὰ ἔμ-
ψυχα 139,8 opp. πρὸς ἡμᾶς 89,2 dist.
τεγγητά 119,4, 10 127,30 sq. φυσικῶς
147,11 149,15
- φυσιολογίαν 50,1
- φυσιολογικός. φυσιολογικὰ συγγράμματα
3,17 4,36 5,3
- φυσιολόγος ἀνήρ 197,13
- φύσις. ὀργὴ κινήσεως καὶ τρεμάτις 197,13
- φύσις ἔρεστή 2,12 ἡ κοινῶς φύσις 103,
33 ἀπηρτισμένον ἔχειν τὸν λόγον τῆς
φύσεως 190, 25 κατὰ φύσιν opp.
παρὰ φύσιν 62,11 sq. φύσει 15,12 49,
15 al. opp. ἡμὲν 50,9, 10 opp. θέσει
103,19 sq. ἀμα τῇ φύσει 117,5 195,27
- πρότερον 117,20 sq. 191,21 192,5
- φωνή. φωναῖ dist. πράγματα, νοήματα 8,
28 sq. ἀπλαῖ φωναῖ 10,2 11,3 sq. opp.
σύνθετοι 26,7 sq. 43,11 sq. 45,23 sq.
- φωνὴ σημαντική 18,9, 12 ἀτημός 26,4
- οὐδεμία ἀπλὴ φωνὴ ἀλήθειαν ἡ ψεῦδος
σημαίνει 45,13 sq.
- φῶς. διττόν, τὸ ἐν τῷ ἀέρι . . τὸ ἥλιακόν
52,17
- φωτίζειν 118,14 πεφωτισμένος τόπος 85,
10 sq. τὸ πεφωτισμένον τῆς σελήνης
μέρος 118,9
- φωτισμός (σελήνης) 80,11

- Χαρακτηρίζειν 42,1 135,30 136,30 al.
- χαρακτηριστικός 149,28
- χλιαρός. τὸ χλιαρόν (ἀνὰ μέσον θερμότητας
καὶ ψυχρότητας) 174,6 181,25
- γρεία. τὰς γρείας ἀποδιδόσαι 42,7 γρείαν
παρέχειν 56,13 παρέχεσθαι 58,9
- γρήσιμος. τὸ γρήσιμον 7,2, 9 12,12
- γρῆσις ἡ τῶν ὀργαίων 126,2
- γρόνος (τῶν σωμάτων παρακολούθημα) 33,
31 ποσοῦ εἶδος 84,9 88,27 91,28 οὐκ

- οίκοιθεν ἔχει τὸ συγεγές 86,12 ἢντα τὸ σῶμα 87,2 μέτρον κινήσεως 86,17 sq. 92,28 γρόνῳ πρότερον οφρ. φύσει 117, 21 sq. τὸ τῷ γρόνῳ πρότερον 191,20 ἄμα 195,15
- γρυποειδῆς 104,7
- γρῦμα. παθητικὴ ποιότηται 150,2 οὐσιώδεις 150,7 οὕτε σῶμα οὕτε γρῦμα 51,31
- γρωματικός. γρωματικὸν κροῦμα 113,27
- γυρός ὁ τῆς σηπίας 150,9
- γωρὶς εἰ μή 30,13 γωρὶς εἶναι dist. γωρι-σθῆναι 35,13, 14
- γωριστὸς τῆς ὅλης 5,5 γωριστὰ συμ-βεβηκότα 35,12
- Ψάριμος. ὁ τῆς ψάριμου ἀριθμός 124,3
- ψεῦδος vide ἀλήθεια
- ψημμόθιον 79,22, 23 140,2 al.
- ψῆξις 148,2 172,19 al.
- ψυγή. ψυγαῖ γυμναῖ τῶν σωμάτων 9,31. 32 14,2 σώμασι συγδέθενται 14,3,4 ἡ ἀνθρωπεία ψυγή . . εἰδός ἐστι τῆς ἀπλῶς ψυγῆς ἥτοι τῆς ἀτωμάτου 189,24 ἀπολελυμένη τῆς σχέσεως τῆς πρὸς τὸ σῶμα οφρ. τοῖς σώμασι συμπεπλεγμένη 53,1 τὸ σῶμα κινεῖ 103,29 ἡ ψυγή ἀθάνατος 124,26 sq.
- ψυγικός. ψυγικὴ οὐσία 49,26
- Ὄς ὃν εἰ 45,19
- ὁσαύτως ἔχειν 6,1, 6, 12 10,27
- ῳγριᾶν 137,3, 6 201,31 al.
- ῳγρίας 137,7
- ῳγρίασις 134,26 136,37 sq.
- ῳγρότης 148,4 al.

II INDEX NOMINUM

Αγαμέμνων 38,31 39,2
 Αθηναῖς ἐν Αθήναις 21,17 94,25, 26, 28al.
 ἐξ Αθηνῶν 200,7
 Αἴτιος. οἱ Αἴτιοι 19,12 sq. ὁ μὲν ἐκ Σαλα-
 μῖνος οὐδὲ Τελαρῶνος ὁ μονομαχήσας Ἐκ-
 τορι ὁ δὲ Οὐλέως ἐκ Λοκρίδος πόδας ταχὺς
 τοξότης 19,18
 Αἰθίοψ 64,31 147,11 151,3
 Ακαδημαϊκός. οἱ Ακαδημαϊκοί 2,2,3
 Αλέξανδρος ὁ Μακεδών 3,23 16,23, 24
 Πάρις 16,23
 Αλέξανδρος (Αλφροδισιεύς) (περὶ φωνῶν μό-
 νων εἴναι τὸν σκοπὸν λέγει) 8,30
 Αλκιβιάδης 195,21
 Ανδρόνικος ὁ Ρόδιος (ὁ Βούλου διδά-
 σκαλος) ἔλεγε γρῆγαι ἀπὸ τῆς λογικῆς ἄρ-
 χεσθαι 5,19
 Αντισθένης 2,5
 (Απολλόδωρος) (Arg. II 445) 180,23
 Αργος (ἀρσενικὸν . . κύνα) Οὐδυσσέως ἦ δόνομα
 γρωστός, οὐδέτερον δόνομα πόλεως σημαίνει)
 15,20 (κύων) 61,11
 Αρειος πάγος 26,13 43,13
 Αρίστιππος 2,1
 Αριστοτέλης. διὰ τί τὴν ἀσάφειαν ἐπετή-
 θεισεν 1,12 6,22 τὰ μετὰ τὴν Φυσικὴν
 πραγματείαν αὐτῷ τεταγμένα . . Μετὰ τὰ
 φυσικὰ προσηγόρευσε 5,1 τρεῖς ἀφορμαὶ
 γεγόνατι τοῦ νοθεύεσθαι τὰ συγγράμματα
 τοῦ Αριστοτέλους 7,16 γεγόνατι γάρ καὶ
 ἔτεροι Αριστοτέλεις 7,18 φασίν ἐν τῇ
 μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ εὑρῆσθαι Ἀναλυτικῶν
 μὲν τετταράκοντα βιβλίους, κατηγοριῶν δὲ
 δύο 7,26 ἀρχὴ τοῦ ἔτερου (βιβλίου κατη-
 γοριῶν) 13,3 ἐκριθῆ τοῦτο γνήσιον εἶναι

.. ὑπὸ πάντων ἐξηγητῶν 13,4 σκοπὸς
 ἐν τοῖς Τόποις 8,12 τῶν Κατηγοριῶν
 10,6 12,9 τινὲς περὶ τοῦ σκοποῦ τῶν
 Κατηγοριῶν διηγέγενται 8,27 αἰτία τῆς
 ἐπιγραφῆς 12,17 ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διατ-
 ρεσις τριγῇ 13,6 167,22 γένη πανταχοῦ
 ὁ Ἄρ. τὰ ἐπὶ τοῖς πολλοῖς καὶ ἐννοηματικὰ
 λέγει 9,11 διπλοῦν οὖδε τὸ σημαντικόν
 τῆς οὐσίας ὁ Αριστοτέλης, καθ' ἓν μὲν τὴν
 ἀντιδιατελομένην πρὸς τὰ συμβεβηκότα
 καὶ αὐθυπόστατον . . καθ' ἔτερον δέ, καθ'
 ὅ πᾶσαν ἀπλῶς ὅπαρξιν οὐσίαν καλεῖ 20,
 9 sq. ὁ σκοπὸς ἐνταῦθα (ἐν Κατ.) τῷ
 Αριστοτέλει διαλαβεῖν περὶ τῶν δύντων,
 οὐχ ἢ σύντα ἐστίν, ἀλλ' ἢ σημαίνονται ὑπὸ
 τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, καὶ οὐ κατὰ τὰ
 δοκοῦντα αὐτῷ διαλεγῆσθαι περὶ αὐτῶν
 34,16 35,6 47,25 61,11 70,31 (σκοπὸς)
 τοῦ Ηερὶ ἐρημητας 45,9 τινὲς τῶν ἐξη-
 γητῶν τοῦτο τὸ ἥγετόν (p. 3 a 29) ἀξιούσι
 προπάττεσθαι τοῦ περὶ τῶν διαφορῶν τοῦ
 λέγοντος οὐκ ἔδιον κτλ. (p. 3 a 21) 68,23 οὐ
 λέγει μὲν ἄντικρυς τὰς διαφορὰς οὐσίας
 εἶναι, ἀλλὰ βούλεται μὲν αὐτὰς οὐσίας εἶναι
 καὶ τὸ βούλημα ἐκκαλύπτει πανταχοῦ 71,6
 ἢ (τὸ τριγῇ διαστατόν) φησιν ὁ Αριστο-
 τέλης δεύτερον ὑποκείμενον 83,16, 17 μή-
 ποτε οὖν ἢ κατεγράψατο ἐνταῦθα εἰρηκὼς
 τὸ ἀντίον μᾶλλον καὶ ἡπτον εἶναι οὐκ ἀκρι-
 βολογησάμεν· ἢ καὶ κατὰ προσθήκην πρὸς
 τινῶν (παρά τινων;) ὕστερον τοῦτο (p. 6 b 22)
 προσετέθη 111,6 ὡς φησιν ὁ Αριστοτέλης,
 οὐδὲν ἔτερόν ἐστιν ἢ βουλὴ ἢ ἔνδεια φρο-
 νήσεως 115,26 ἐνταῦθα μὲν οὖν ταῦτα
 τὰ ἔξι φησιν εἰδη τῆς κινήσεως εἶναι ..

- ἐν δὲ τῇ Φυσικῇ ἀκροάσει τὴν μεταβολὴν γένους εἶναι βούλεται καὶ ταύτης εἶναι εἰδη τρία, κίνησιν γένεσιν φιλοράν 199,9 ἐνταῦθα μέντοι ἐπειδὴ εἰσαγωγικόν ἔστι τὸ βιβλίον καὶ λογικόν μᾶλλον, οὐ φυσικόν, οὐκ ἀκριβολογεῖται 199,20 συντομίας ἀεὶ ἐρῶν 14,28 20,1
- Ἀριστοτελεικός.** Ἀριστοτελεικὸν σύγγραμμα 1,4 Ἀριστοτελική φιλοσοφία 1,5 διαίρεσις τῶν Ἀριστοτελικῶν συγγραμμάτων 1,9 3,8 sq. πόθεν ἀρκτέον 1,10 5,15 τί τὸ τέλος τῆς Ἀριστοτελικῆς φιλοσοφίας 1,11 5,34 τὸ εἶδος τῆς Ἀριστοτελικῆς ἀπαγγελίας 1,12 6,17
- Ἀρχιμήδης** 121,2
- Βόηθος ὁ Σιδώνιος** δεῖν ἀπὸ τῆς φυσικῆς ἄργεσθαι πραγματείας φησίν 5,16
- Δαιδαλος** πτερῷσται ἐπινενόηκεν ἔαυτὸν καὶ τὸν οὐδὲν Ἰταρον 119,21
- Δημοσθένης.** οἱ ἐννέα λόγοι τῶν δημοσίων 98,18 οἱ ἔνδεκα κατὰ Φιλίππου 98,20
- Εἰσαγωγή.** ἀρχόμενοι τῶν Εἰσαγωγῶν 1,2 ἐν ταῖς Εἰσαγωγαῖς 12,19 ἐν τῇ Εἰσαγωγῇ 184,23
- Ἐκτωρ** 19,19
- Ἐλένη** 25,1
- Ἐλενος** 25,1
- Ἐλλάς** 97,22
- Ἐπικούρειος.** οἱ Ἐπικούρειοι 2,6
- Ἐῦδημος** (μαθητὴς Ἀριστοτέλους) 7,20
- Ἐυκλείδης** 2,2 (def. VI) 152,14
(Ἐύριπίδης) (Phoen. 472) 37,15
- Ἐνστάθιος** (περὶ πραγμάτων μόνων φύμη εἶναι τὸν σκοπὸν τῶν Κατηγοριῶν) 9,1
- Ἐφεντικός.** οἱ Ἐφεντικοί 2,3. 7. 19
- Ζεύς** (βροντὴ καὶ ἀστράπτει καὶ βει) 26,16
- Ζήνων ὁ Κιτιεύς** 2,3
- Ἡδονικός.** οἱ Ἡδονικοί 2,6. 29
- Ἱράκλειτος** 2,15
- Ἱρωδιανός.** ὡς Ἱρωδιανός φησι, παρὰ τὸ σχέθειν (τὸ σκότος εἴρηται) 180,20
- Θαλῆς ὁ Μιλήσιος** πρῶτος ἐπέστησε τῇ αἰτίᾳ τῆς σεληνιακῆς ἐκλείψεως 118,7. 23 123, 21 sq.
- Θεόφραστος.** Εὔδημος καὶ Φανίας καὶ Θεόφραστος κατὰ ζῆλον τοῦ διδασκάλου γεγράφασι Κατηγορίας καὶ Ήριτέρης εἰρηνείας καὶ Ἀναλυτικά 7,20 sq.
- Ἴαμβλικός** Categoriarum finem recte constituit 9,12
- Ιταρος** vide Δαιδαλος
- ?Ιτακὸς πόλεμος 92,23 τὰ Ἰτακά 32,18
(Καλλίρωμα) (Hymn. V 135) 126,7
- Κιτιεύς** (Ζήνων) 2,3
- Κόρακος πέτρα** 26,13 43,13
- Κόρινθος** 200,8
- Κυνικός.** οἱ Κυνικοί 2,5. 24
- Κυρηναϊκός.** οἱ Κυρηναϊκοί 2,1
- Λοκρίς** 19,19
- Λυκεῖον.** ἐν Λυκείῳ 32,19
- Μεγαρικός.** οἱ Μεγαρικοί 2,2
- Μηδικός.** τὰ Μηδικά 117,23
- Μιλήσιος** (Θαλῆς) 118,7
- Νεάπολις** 27,4
- Ξάνθος** (ἶππος) 61,10
- Ξενοκράτης** 2,3
- ?Οδυσσεύς. κύων ?Οδυσσέως 15,21
- ?Οἰλεύς 19,19
- ?Ολυμπος τοῦ Ὑμηττοῦ ὑπερέχων 95,31
- ?Ορηρος (B 259. 260) 130,16 (P 720) 17, 30 (Υ 59) 126,6 (δ 149) 126,5
- Πάρις** 16,23
- Πελοποννησιακός.** τὰ Πελοποννησιακά 117,23
- Περιπατητικός.** οἱ Περιπατητικοί 2,7 3,4 66,21 73,19
- Πλάτων** τοῦτον αὐτοῖς (τοῖς Ἐφεντικοῖς) ἐπιφέρει τὸν ἔλεγχον 2,20 περιπατῶν ἐποιεῖτο τὰς συνουσίας 3,5 ἵστεον ὅτι ὅσοι λέγουσι τὸν Ηλάτωνα οὕτως ὥριζεσθαι τὰ πρός τι καὶ ἐν τῷ λέγεσθαι ἐτέρων οἰεσθαι αὐτὸν εἶναι τὴν τῶν πρός τι ὑπόστασιν, συκοφαντοῦσι τὸν φιλόσοφον 109, 26 τὸ θεῖον σημαῖναι βουλήμενοι . . . ὡς φησιν ὁ θεῖος Ηλάτων, εἰς ἀποφάσεις ἐργάζομενος 51,28 ὁ Ηλάτων γένη τῶν ὄντων εἰπε τὰ πέντε ἐκεῖνα, φημὶ δὴ τὸ ὃν τὴν ταυτότητα τὴν ἐτερότητα τὴν κίνησιν τὴν στάσιν 190,17 e. g. 15,4 alias
- Πλατωνικός.** οἱ Ηλατωνικοί 1,20 73,20
- Πλωτῖνος** (Ennead. I, 3,3) 6,15
- Πορφύριος** (περὶ νοημάτων μόνων ἐνόμισε διαιλέγεσθαι τὸν φιλόσοφον) 9,5 (Isag. p. 6,5. 9) 93,20 (p. 8,1. 2) 32,32 34,3 (p. 10,22) 66,21 (p. 13,20) 62,9
- Πρωταγόρας** ὁ εοφιεῖται ἔλεγε πάντα τὰ πράγματα πρός τι 103,22 οὐκ ἔστι τινὰ ψευδῆ λέγειν 104,1 sq.
- Πτολεμαῖος** Φιλάδελφος 7,22
- Πυθαγόρειος.** οἱ Πυθαγόρειοι 1,20
- Πύρρων** (Ἐφεντικός) 2,8
- Σαλαμίς** 19,18

- Σιδώνιος (Βόηθος) 5,16
 Σκύθης 64,30,31
 Στωϊκός. οἱ Στωϊκοί 2,3
 Σωκράτης e. g. 9,35 122,28 alias
 Σωφρονίσκος Sōcratis pater 122,28,29
 131,10
 Τελαμών. οὗτος Τελαμῶνος 19,18,19
 Τίμαιος 51,30
 Υμηττός 95,31
 Φανίας (μαθητὴς Ἀριστοτέλους) 7,20

- Φιλάδελφος vide Πτολεμαῖος
 Φίλιππος vide Δημοσθένης
 Φιλόπονος snum in Isagogen comment.
 memorat 1,2 12,19 184,23 ἐδεῖξαμεν
 γὰρ ἡμεῖς ἐν ἄλλοις ὅτι οὐκ ἔστιν ἐναν-
 τία (τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον) 29,31
 τὸ σκότος οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἢ φωτὸς στέ-
 ρησις, ὡς ἡ τυφλότης ὄψεως στέρησις, ὡς
 ἐν ἑτέροις ἡμῖν διὰ πλειόνων δέδεικται
 179,19
-

III LOCI PLATONICI

Theaet.	p. 151 E	171,9	Phaedr.	p. 266 A	17,30
	p. 170 C	104,18	Gorg.	p. 476 B	109,29
Sophist.	p. 235 C	30,21	Rei publ. VII,13 p. 533 C . . .	141,18	
	p. 254 D. E	190,17			

IV LOCI ARISTOTELICI

De interpret.			De coelo		
c. 6 p. 17 ^a 33	18,1		B 1 p. 284 ^a 5	33,27	
c. 13 p. 22 ^b 36	145,2		4 p. 287 ^a 12	33,27	
Analyt. pr.			De an.		
A 1 p. 24 ^b 16	17,33		A 1 p. 402 ^b 7	167,15	
Analyt. post.			p. 403 ^a 30	23,1	
A 4 p. 73 ^a 34	173,6,7		B 1 p. 412 ^a 7	48,2	
B 19 p. 99 ^b 35	51,14		2 p. 414 ^a 14	48,2	
phys.			Hist. an.		
Γ 2 p. 200 ^b 11	197,14		A 5 p. 490 ^a 12	112,14,15	
5 p. 204 ^b 3	84,13		Metaph.		
Δ 4 p. 212 ^a 5	33,22		B 2 p. 997 ^a 34	50,24	
8 p. 214 ^b 30	86,23		Γ 4 p. 1007 ^b 22	104,13,14	
9 p. 216 ^b 30	153,25		Δ 6 p. 1016 ^a 20,23	83,17	
Ε 1 p. 225 ^a 3	168,31	199,10,11	8 p. 1017 ^b 24	83,17	
2 p. 225 ^b 13	166,3		Z 10 p. 1035 ^a 1	48,2	
Θ 5 p. 260 ^a 4	50,25		p. 1035 ^a 2	71,9	
10 p. 266 ^a 24	50,32		14 p. 1039 ^b 28	67,35	
De coelo			Α 2 p. 1070 ^a 9	48,2	
A 9 p. 277 ^b 30	50,24,25		Eth. Nic. A 4 p. 1096 ^a 21 . . .	47,16	

CORRIGENDUM

p. 122,8 corrige συνεισάγονται et adde notam: συνεισάγονται Laur. 72,1: συνάγονται CfA

COMMENTARIA
IN ARISTOTELLEM
GRAECA

EDITA CONSILIO ET AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

VOLUMINIS XIII

PARS II IOANNIS PHILOPONI IN ANALYTICA PRIORA

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MCMV

JOANNIS PHILOPONI
IN ARISTOTELIS
ANALYTICA PRIORA
COMMENTARIA

CONSILIO ET AUCTORITATE
ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE BORUSSICAE

EDIDIT

MAXIMILIANUS WALLIES

BEROLINI
TYPIS ET IMPENSIS GEORGII REIMERI
MCMV

P R A E F A T I O

Ioannis Philoponi in Analytica Priora commentaria¹⁾ quibus ad memoriam nostram pervenerunt codicum longe plurimi eiusdem classis sunt, quam vulgatam dixerim. atque antiquissima huius classis membra, sed quae reliquis fide non praestant, fragmenta sunt in codicibus Parisinis saec. XII servata, Suppl. gr. 687 (L) et 1156 (M). arctiore quadam cognatione inter se coniuncti sunt saec. XIV—XV codices Parisinus 1846, Vaticani 209 (Y) et 1018 (Z), saec. XVI Monacensis August. 406. quorum similes sunt saec. XIII—XIV Laurentiani LXXII 1 (G) et LXXXV 1 (T), Coisl. 160 (A), Vindobonensis 139, saec. XV Vaticanus 247 (V). ab his iterum item atque inter se differunt codices saec. XIII—XIV Parisinus 1917 (B) et Marcianus 225 (U). reliqui denique codices recentiores omnes praeter Escurialensem Φ—III—10 (saec. XIV), qui si non ipse, at certe similis eius ἀρχηγέτης huius familiae dici potest, a quo magis magisque illi degeneraverunt, ab editione Trincavelli (t) tam prope absunt, ut eam ex eo numero provenisse appareat.

Alterius classis codices perpauci sunt et partes vel particulas tantum commentarii continent. quorum si unus commentarium integrum servavisset, multum et ad recensendi et ad emendandi operam valeret, non quo omnino haec classis illi fide ac pretio praeferenda sit, sed quod neque iisdem locis neque iisdem vitiis semper atque illa depravata est. huic classi adnumerandi videntur saec. X—XI Parisinus 2064 (P), is quo solo Ammoniani commentarii²⁾ initium servatum est, et saec. XIII—XIV codices gemelli Parisinus 1972 (F) et Coislinianus 157 (E). etiam Laurentianus

¹⁾ De Arabum notitia horum commentariorum v. M. Steinschneider *Alfarabis Leben u. Schriften* (Mém. de l'Acad. Imp. des Sciences de St. Pétersb. VII série t. XIII n. 4) p. 157. cf. etiam A. Müller, *Die griech. Philos. in der arab. Überlieferung* (Halle 1873) p. 15.

²⁾ cf. vol. IV 6 Praef. p. V sq.

LXXII 5, aequalis fere Parisini P, et Reginensis 116 (saec. XIV) huc pertinere videntur, quantum de excerptis iudicari potest.

Medium quendam locum inter has duas classes obtinere videtur saec. XIV—XV Vaticanus 1021(Q), qui, ubi alterius classis codices deficiunt, totiens fere solus vera servavit quotiens ipse a reliquorum vera memoria aberravit. Ottobonianus 169 denique (saec. XV) modo cum hoc, modo cum vulgatae classis libris facit.

Opportune autem accidit, quod, ubi altera classis deficit, inde a p. 119 Themistii quae fertur paraphrasis (S) incipit ex Alexandri et Philoponi commentariis conflata.¹⁾ nam quamvis multa paraphrastae more, multa ad libidinem mutata et in angustum coacta, multa denique a Parisini 2054 (saec. XIV—XV), quo uno paraphrasis servata est, et reliquorum codicum intercedentium librariis depravata sint, tamen paraphrasis nonnihil et ad emendandam et ad dijudicandam nostrorum codicum memoriam confert. neque vero maior similitudo paraphrastae codici cum ullo nostrorum intercedere videtur, nisi quod fortasse paulo saepius cum U quam cum reliquis consentit.

Alter commentarii liber solius vulgatae classis codicibus traditus est. nam etiam Parisinus 2062 (saec. XIV), qui hic accedit, illi classi assignandus videtur. sed cavendum est, ne librariis tribuamus et corrigamus quae haud scio an ipsius commentatoris culpa admissa sint. hunc autem semper Philoponum esse persuadere mihi non potui, sed miror Brandisium²⁾, qui de Andrei in Topica commentarii libris posterioribus quattuor in universum recte iudicavisset, quid inter Philoponei commentarii librum priorem et alterum interesset, non perspexisse. nam primum brevitas ipsa commentarii suspicionem movere debebat, qui, quamquam alter Analyticorum Priorum liber tertia fere parte priore brevior est neque minus multa interpretanda continet, vix quartam interpretationis huius partem explet. accedit quod non modo usu sermonis liber alter a priore multum distert³⁾, verum etiam tota interpretandi ratio nonnunquam aliquanto illo inferior atque obscurior esse et ad notarum marginalium similitudinem descendere videtur⁴⁾. quibus de causis similem inter huius commentarii

¹⁾ a me edita a. MDCCCLXXXIV. vol. XXIII 3.

²⁾ Über die griech. Ausleger des Aristotel. Organons. Abhandl. der k. pr. Akad. d. W. z. Berl. 1833 p. 290.

³⁾ cf. p. 448,17. 18 ρρόβετν, ρρόβομεν, p. 481,25. 26 τοῦτο γίνεται τὸ πρῶτον σγῆμα λαζόντες τὸν μέσον et similiter p. 435,17. 18 466,4 479,8. 21.

⁴⁾ quod in Vaticano 209 (Paris. 1846, Vatic. 1018) scholia alterius libri Philoponi nomine signata praeter unum cum reliquis codicibus non consentiunt (cf. Suppl. praef. p. XI sq.), nullius momenti esse censeo; nam etiam Ammonio prorsus aliena tribuuntur cf. vol. IV 6 p. XII—XIV.

libros I et II rationem intercedere suspicor atque inter Andrei in *Topica* commentarii libros priores et posteriores quattuor¹⁾.

Restat ut, quae subsidia critica in hac editione paranda mihi suppetiverint et quam rationem in iis adhibendis inierim, exponam. collati igitur in usum nostrum sunt atque a nobis ita subnotati, ut e silentio semper de consensione concludi possit, hi codices: I. Q (p. 1,1—85,33), P (p. 35,7—118,5), EF (p. 52,4—64,7). II. V (p. 1,1—191,31), B (p. 119,1—485,14), pro quo deficiente p. 433,8—452,31 notati sunt GT, U (p. 186,27—314,24 et p. 387,1—485,14), Y (p. 315,1—386,6), L (p. 293,17—297,13 324,15—331,14 348,11—355,12), M (p. 301,10—316,32 416,12—422,6 452,31—457,10). plenam praeterea editionis Trincavellianae (t) varietatem manifestis typothetae erroribus exceptis subnotavi²⁾. ubi ergo QPEF praesto sunt (p. 1,1—118,5), duo (Vt), ubi illi deficiunt, inde a p. 119,1 praeter LM tres semper vulgatae classis testes (BVt, BUt, BYt, B(GT)Ut) adhibiti sunt. e paraphrasi (S) autem, ne apparatus nimis iis onerarem quae ex edita cuivis cognoscere liceret, ea notare satis habui quae aut ad codicum nostrorum memoriam corrigendam aut, ubi hi inter se discrepant, ad singulorum fidem comprobandam aliquid conferre aut praeterea notatione digna videbantur, ut nusquam e silentio paraphrastam cum Philopono nostro consentire aut omnino vestigia eius sequi colligi possit.

Hisce subsidiis instructus recensionis munere ita functus sum, ut, quoad fieri poterat, alterius classis memoriam sequerer, neque tamen, ubi Vt aliquo modo preferendi videbantur, hos preferre vererer. initio tamen commentarii (p. 1,1—35,7), ubi QVt nobis aderant, quoniam Q non minus saepe in falsa aberravit quam solus vera servavit, nonnumquam dubites utram memoriam sequaris. vulgatae autem classis codicum BUVY(LM) cum nullus pretio reliquos ita superet, ut per se preferendus videatur, eam semper memoriam sequebar, quae aut sermonis consuetudine aut sententiarum ordine aut Aristotelis auctoritate aliquo modo commendari aut numero testium confirmari videbatur. in his autem non solum paraphrasim (S) pono, quam etiam ad emendationem nonnihil valere supra dixi, sed etiam Trincavelli editionem. nam licet iis, quae t sola praebet.

¹⁾ cf. vol. II 2 p. V et *commentationem meam* ‘*Die griech. Ausleger der Arist. Topik*’. Wissenschaftl. Beilage zum Progr. des Sophien-Gymn. zu Berlin. 1891 (Nr. 65).

²⁾ tabellas et figuras syllogisticas, quibus margines codicium ac maxime editio princeps ornata est, typis exprimere aut in apparatu commemorare supersedimus, praesertim cum nequaquam libri inter se consentiant, velut V omnino his tabellis et figuris caret. exemplo sint quae in Suppl. praef. p. XXXVII. XXXVIII proposuimus.

iure diffidas¹⁾ — quamquam in iis quoque sunt quae veritatis notam praese ferant, velut p. 230,4. 5. 9 372,19. 20 418,14— ἐν προσθήκῃ, ut ita dicam, non omnino neglegenda videtur.

Anonymi σύνοψιν περὶ συλλογισμῶν, quae Trincavelli editioni post Magenteni in Analytica Priora commentaria (p. XXXXIIr—XXXXVv) annexa est, contra atque primo propositum erat, non dignam iudicavimus quae iterum typis mandaretur. parum enim sibi constans videbatur illius commentariis exclusis hoc Graeculi insimae aetatis opusculum, in quo e religione Christiana exempla afferantur, in commentariorum corpus recipere²⁾.

Ser. Berolini

Idibus Augustis MC'MV.

M. WALLIES.

¹⁾ sed etiam ubi haud dubie interpolata exhibet, vetustiorem nonnumquam memoriam sequitur, velut p. 323,10. 11 373,21, cod. Escurial. Φ—III—10 item interpolatum deprendimus.

²⁾ idem conspectus exstat in Laurentiano LXXI, 10 sub tit. προτέρων ἀναλυτικῶν ἡ (des. f. XXXXVr 21) et in Laurentiano LXXI, 33 sub tit. περὶ συλλογισμῶν (des. f. XXXXIVv 18). titulo caret similis conspectus Reginensis 116 f. 82r.v, in quo tamen multa longe differunt, velut pro Christianae religionis exemplis trita commentatorum exempla posita sunt. f. 83r—86v sequitur aliis conspectus, qui inscribitur περὶ συλλογισμῶν, f. 86r περὶ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν. cf. etiam Y p. XI et Monac. Aug. 406 p. XXXV.

SUPPLEMENTUM PRAEFATIONIS

VATICANUS 209 [Brandis Abhandl. d. k. pr. Akad. d. W. z. Berl. 1831 Y p. 59 n. 54] chartaceus saec. XV. f. 33^v tit. Ἰωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως καὶ σχολαστικοῦ τοῦ φιλοπόνου εἰς τὰ πρῶτα τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους σχηματικαὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου τῶν εἰς τὰ τρία τὸ πρῶτον: — inc. ἥδη μὲν ἡμῖν εἴρηται des. f. 35^v in verba μεθ' ὅλης μέρος (p. 1,5—9,20). f. 36^r—37^v scholia geometrica (f. 36^v τοῦ ψελλοῦ; in mrg. rubricator adscripsit: ἐνταῦθα εἰσὶ τὰ ζητούμενα θεωρήματα τοῦ γεωμέτρου εὐκλείδου, ὃν ὁ ἀριστοτέλης σποράδην μέμνηται ἐν τῇ πραγματείᾳ τῆς λογικῆς αὐτοῦ ἀποδείξεως). f. 38^r inc. Ἀριστοτέλους περὶ τῶν τριῶν τοῦ συλλογισμοῦ σχημάτων ἀναλυτικῶν προτέρων πρῶτον cum scholiis interlinearibus et marginalibus. scholia marginalia, quae numerantur, usque ad f. 47^r (post f. 42 duo folia videntur excidisse) Philoponi sunt omnia. f. 47^v—64^r Aristotelis verba dupli commentario, Philoponi et Magenteni, ita instructa sunt, ut hoc angustum marginem exteriorem, in f. r. dextrum, in f. v. sinistrum, illud reliquas marginis partes obtineat. f. 65^v—67^r Philoponi iterum solius sunt. f. 67^v iuxta huius commentarium in mrg. exteriore Ammonii scholion (cf. vol. IV 6 p. XII sq.) invenitur. f. 68^v tit. Ἰωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου ἐκ τῶν τοῦ ἀμμωνίου συνουσιῶν εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους τῶν εἰς τὰ τρία τὸ πρῶτον: — ἀρχὴ τῶν μίζεων τῶν ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι διαφόρων ὅλην. sed inde a f. 72^r aliorum scholia praevalent¹). f. 124^v tit. ἐξήγησις Ἰωάννου γραμματικοῦ καὶ ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ περὶ ἀνάλυσεως συλλογισμὸν, τρίτον τριγμα: — des. f. 144^v²) in verba ἔφθημεν προειπόντες (p. 386,6). f. 143^v inc. ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων δεύτερον, des. f. 182^v. scholiis huic libro circumscriptis Philoponi nomen additum est f. 157^v, 160^r, 170^r, 171^r, 173^r, 182^r, quorum nullum cum

¹⁾ Magenteni f. 72r. v 75v 78v 79v 80r. v 81r. v 82r 83v 85r 86v 87r 88r 90v 93v 94r. v 97r 99r 105r. Neophyti 80r 112r. v 113v 114r. Ammonii f. 86r. Alexandri 104v 106v 107r. v 108r 109r 110r 111r. v 113r. v 114r. v 115r 116r 117r 118r. v 119v 120r. v 121r 122r. v 123r. v 124r. v. Pselli f. 108r 109r. v 110r 111v 113r 114r 115r 118r 119r 120v 122r. v 123v.

²⁾ Philoponi commentario in mrg. ext. f. 128r 133v 143v Neophyti, f. 129r 131r 139r Magenteni scholia adiuneta sunt.

nostro Philopono consentit, quocum unum scholion anonymum f. 174^r congruit¹⁾. descripsit codicem Guil. Crönert. f. 124^v—144^v (p. 315,1—386,6) contulit A. Gercke. denuo codicem a me rogatus inspexit scholiaque alterius tmematis et libri secundi cum nostro Philopono congruentia aut nomine eius signata contulit atque exscripsit A. G. Roos. cf. Z.

p. 1,5—10,25. 12 τίς om. || πρότερον Z || 13 post γάρ add. τῶν || ante εἶδη add. τὰ || 15 τίς om. || ἔστι superscr. Y¹ || 16 οὖν om. || γνώσεως corr. Z || 18 ἐκ τε et καὶ primum om. || 20 post μὲν alt. add. γάρ || 21 post ὧν add. ἦ || 22 ἡ ἀπετεῖαι—ἀναμάρτητος om. || 23 γνώσει || 2,2 εἰ] καὶ || 3 post τῆς alt. add. οὖν || 4 κατὰ τῶν αἰσθήσεων Y: κατὰ τὰς αἰσθήσεις Z || 6 post δ̄ add. καὶ || 9 φαντασία Z || 10 λοίπεται itemque vs. 12 Z || ἀλλὰ, om. εἰ || 11 αὐτὴ || 12 post ἄρα add. ἐκ || 13 ἐπεὶ δ̄ ἔδει || 18 ἐκ τῶν inc. f. 33v Y || γνωστικῶν om. || 19 post ἀνάγκη add. οὖν || 20 ἡ ἐκ δύξης om. || post φαντασίας add. τοὺς λόγους λαυ-βάνειν ἥτοι τὰς ἀργάς τῶν ὅντων || 21 μεῖον || 22 ἥγουν ἐκ δύξης habent || 25 συλλογεῖται || 29 post διαλεκτικὸν alt. add. δὲ || 30 διαλέξεσι || 31 πάντοτε, om. ἀεὶ || ἀληθεύεται—ψεύδεται || 3,1 φαντασίας inc. f. 203v Z || 5 ὅτι om. || 7 διαβλέψασθαι Y || 8 αὐτὴ || 10 καὶ om. || περιά-πτουσα^η Y || τύχει Z || 12 ὑποβάλλουσιν Y: ὑποβαλοῦσα Z || γάρ om. || post μετὰ add. τῆς || αὐτὴ || 14 τοῦτο ποιεῖ om. || οὖν om. || δεῖ om. || 15 post συμπλεκομένην add. εἶναι || 18 ταύτης Y || 19 συμπλεκόμενός Y || 21 δὲ om. Z || 23. 24 μεῖον τοῦ ὑπερεχομένου Z || 24 μεῖονος u. v. Z || 25 πᾶν τὸ || 27 τὸ φάντασμα τὸ μερικὸν || 32 προτάσεων inc. f. 34r Y || 4,1 λάζοι || 10 ἐσί om. || 15 περὶ ἀποδείξεως || post διαλεκτικοῦ add. συλλογισμοῦ || 19 ποιὸν Y || 21 ὅντων τῶν] τούτων ὅντων || 27 ἡ ἀποδεικτική || 28 ἀπλῶν || 31 post συλλ. add. μαθεῖν || εἴπωρεν—ἔδει] ἔστιν εἰπεῖν. ἐπεὶ || 3,2 πρώτη om. || 3 γίγνεται || 12 τῶν ἀποδεικτικῶν || 12. 13 ἐν—διαλεκτικοῦ om. || 14 τόδε τὸ σ. om. || προτιγήσεται || 22 καὶ alt. om. || post περὶ add. τῶν || 23 post γάρ del. αἰτίᾳ Y || 28 ἐκ τοῦ τρίτου οὖν || 33 εἰς τὸ || 34 διαλῦσαι || αὐτὸν om. || 6,9 ταῦτα μόνα || 10 ἀμφε-βαλλε (ε prius non liquet in Y) || 15 γενήματα utrobique || τὰ om. || 17 αὐτοῦ σχεδὸν || 21. 22 ἀπεργήνοντο || 27 ante ἐπ. add. εἰς || 30 οὖν om. || 32 τῇ ὥλῃ || κοινωνεῖ inc. f. 35r Y || τῷ σκοπῷ ἐκείνῳ Y || 7,3 τὸ ἀπλῶς || 9 ἐν μεθόδῳ || post αὐτοὺς 6—8 litt. eras. Y || ἐλέγχομεν || αὐτῶν (post τοῦτον) || 11 εἰ om. || 12 τάληθη || ὅμως ἐλλειπῶς || 15 αὐταῖς || 17 τὰ τέκεια || 18 ἀπόδειξιν || 20 αὐτῆς—ὅργανον om. || 23 ἀλλ—25 αὐτῇ] = Vt || 25 post ὑπὸ add. τῆς || 27 εἴπω || 29 λόγῳ || 30 λέγω om. || 34 post καὶ add. ἡ || τὴν σφυράν || 8,5 ἐτέρως || 7 οἱ om. || 11 ἡ inc. f. 35v Y || ως om. || 22 παρὸν—ἀπὸν || 23 καὶ om. || τῇς λογικῆς γωρίς || 25 μὲν om. || 30 τὸ δλον ποιεῖ || 35 post ως add. γείρ || 9,2 στωικῶν] ικῶν in mrg. || 4 μέρος —ὅργανον || 6 λαμβάνει || 7 ὅτε || 9. 10 συνάγεσθαι καθόλου καταφατικὸν || 12 ἔμψυχος (post ἄρα) || 15 τοῦ alt. om. || 17 μετρούμενον || τῷ om. || 19 παρεμένει || 21 οἷον inc. f. 38r Y, f. 209r Z || 23 οἷον om. || 26. 27 ὅτι—ἀποδεικτικῆς] καὶ τὰ ἔξης || 28 post ἐκατέραν add. δὲ || 29 post εἰπὼν add. ὅτι || δὲ καὶ τὸ || 10,1 οὖν om. || 2 περὶ om. || 3 γάρ om. || 10 τὸ] τοῦ || 11 ἡν om. || 18 διδάσκει || 23 ἐν om. || εἴπειν om. || 25 προβληθέντα inc. f. 38v Y.

p. 190,15—191,21 (f. 91r Y, f. 248v Z). 15 τὸν δὲ || 17 ἀδύνατον || 21 ἡ κτλ. om. Z || 24 δεῖνυντι δὲ ταύτην || ἔσται συλλογισμὸς || 25 ἀορίστου || 26. 27 post ἀσυλλόγιστοι add. συζυγίαι || 27 τὴν ἀλήθειαν om. || 28 γάρ om. || ἀποφατικήν || 191,2 post καταφατικήν add. τὴν μερικὴν || 3 ἐνλαμβάνει || 4 ἀληθεύουσαν] ἀποφατικήν || 5. 6 παραλαμβάνει αὐτὸς Z || 7 πάσῃ] παλιν || 9 ἐνδέχεται παντὶ λευκῷ || 11 δὲ om. Z || 14 ἐλαττον om. Z || 15 ἐὰν τε στ. κτλ. om. || 16 post μεῖονα add. τὴν Z || 17 αἰτίες] ὅτι || πᾶσαι ante εἰσιν colloc. || 18 καὶ ἐὰν || post μερικαὶ add. καὶ.

p. 212,5 sq. (f. 96r Y, f. 253r Z). mrg. σχόλιον || 6 ἐν om. || μηδενὶ inc. f. 96v Y || 7 φῆσι γάρ ὕσπερ || 8 τινὶ inc. f. 253v Z || ἐν τῇ] ὑπὸ τῆς || 8 εἰπειδὴ—19 μηδενὶ ὑπάρχειν]

¹⁾ f. 144v tit. περὶ τῶν ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων τοῦ δευτέρου βιβλίου ἐξήγησις τοῦ μαγεντίνου: — eiusdem nomine reperitur f. 171v 172r 173r 174r 175r. Neophyti scholia extant f. 176v 177v 178r.

ἐπεὶ αὕτη συναληθεύει τῇ ἐνδέχεται μηδενί, καὶ ἐπειδὴ ὑπὸ ἐκείνης οὐ περιέχεται, ἀνάγκη
ἔστι περιέχεσθαι ὑπὸ τῆς οὐκ ἐνδέχεται παντὶ, ἥτις ἀπόφασις ἔστιν αὐτῆς. οὕτω δὴ καὶ ἡ
ἀνάγκη μὴ παντὶ ἐπειδὴ οὐ περιέχεται ὑπὸ τῆς ἐνδέχεται μηδενί, πᾶσα ἀνάγκη περιέχεσθαι
ὑπὸ τῆς οὐκ ἐνδέχεται μηδενί.

p. 481, 19—30 (f. 174r Y, f. 352r Z). 19—23 ἡ γάρ ἐν τῷ πρώτῳ ἡ ἐν τῷ μέσῳ ἡ ἐν
τῷ τρίτῳ lemma || 24 post διὰ add. μὲν || post ἦδε add. ἡ γυνὴ || 25 post ἄρα add. ἡ
γυνὴ || τοῦτο—26 ἔχει] καὶ διὰ δὲ τοῦ δευτέρου σχήματος, ὡς τὸ ἦδε ἡ γυνὴ ωγρὰ. πᾶσα
κυοῦσα ωγρὰ. ἦδε ἄρα ἡ (ἡ ομ. Y) γυνὴ κύει || 27 τὸ διὰ σημείου] διὰ τοῦ σημείου τὸ παρά-
δειγμα || 28 σπουδαῖοι σοφοί || 29 ἔτι.

f. 94r Y ad lemma (p. 36a22) καὶ εἰς τὸ δόδυνατον οὐκ ἔστιν ἀπαγαγεῖν duo scholia
exhibit, quorum alteri τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ αὐτὸν additum est. inc. τοῦτο ἔστιν ἐὰν ὑποτέθη,
des. τὰς ἀνωτέρω εἰρημένας. alteri huius scholii parti, quod inc. λεκτέον (λ. rubr.) δὲ καὶ
οὗτος in marg. adscriptum est ὅμοιον. hanc scholii partem Philoponi nomine omissa f. 249v
habet Z.

f. 95r Y, f. 251v Z ad (lemma p. 36b21) πλὴν κατὰ μὲν τὸ ὑπάρχειν τιθεμένης τῆς
στερητικῆς προτάσεως τοῦ ἐνδέχεσθαι ἡγ ὁ συλλογισμός post Magentenii scholion additum
est alterum τοῦ φιλοπόνου ιωάννου, quod inc. ὑπομνήσας ἡμᾶς ὁ ἀριστοτέλης, des. τὸ οὐδενὶ^ν
ἔξ ἀνάγκης συνάγεσθαι. itemque f. 98v Y, f. 268v Z ad lemma p. 40b25 ἡ ἔξ ὑποθέσεως
alterum scholion inscribitur, quod inc. ιστέον ὅτι οἱ ὑποθετικοὶ καλούμενοι συλλογισμοί, des.
εἰσὶ τὰ ἐκεῖθεν δικαιοτήρια.

f. 101r Y ad lemma (p. 41b13) μᾶλλον δὲ γίνεται φανερὸν ἐν τοῖς διαγράμμασιν, οἷον ὅτι
τοῦ Ισοσκελοῦς ἵσαι αἱ πρὸς τὴν βάσει Philoponi nomen additum est scholion, quod inc. τὸ
εἶναι τὰς πρὸς τὴν βάσει τοῦ Ισοσκελοῦς, des. f. 102r τὰ καταλειπόμενα πάντως ἵσαι ἔσται.
primam huius scholii partem usque ad verba καὶ ἀμφοτέρων τὰς δεῖξεις παραθίσομαι,
ἥγεται δὲ ὡς στοιχειώδης ἡ τοῦ εὐκλείδου exhibit f. 270r Z.

f. 157r Y, f. 333v Z lemma (p. 65a4): ὅπερ ποιοῦσιν οἱ τὰς παραλλήλους οἴόμενοι
γράφειν [γράφειν ομ. Z]. in margine: (ἴω addl. Z) τοῦ φιλοπόνου.

ἔοικεν οὕτως εὐκλείδου καθάπτεσθαι (inc. f. 334r Z) νεωτέρου τε ὅντος εἰπερ πλάτιου
καὶ ἀριστοτέλης καθά φησι πρόκλος καὶ οὐ μοχθηρῶς ἡπερ ἐνταῦθα ὑπαγορεύει ὁ σταγειρί-
της τὰς παραλλήλους δεικνύντος. ἀλλ' ἡσαν τινες Ισόγραφοι τῷ ἀριστοτέλῃ [τῷ ἀριστοτέλῃ
ομ. Z] διὰ (τῆς add. Z) τοιάντης ἐφύδου τὰς παραλλήλους δεικνύναι οἱόμενοι. ἔλεγον γάρ
εἰ εἰσὶ παράλληλοι αἱ γραμμαὶ, αἱ ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίαι θυσὶν ὄρθαις εἰσὶν ἵσαι.
εἰ γὰρ μὴ εἰσὶν αἱ ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη θυσὶν ὄρθαις ἵσαι, ἀλλὰ ἐλάττους, οὐδὲ αἱ
γραμμαὶ παράλληλοι, ἀλλὰ συμπεσοῦνται διὰ τὸ γεωμετρικὸν αἰτημα τὸ λέγον ἐὰν εἰς ὅν
εὐθείας εὐθείας ἐκβαλλομένας ἐπ' ἄπειρον συμπίπτειν ἐφ' ἀλλὰ μέρη εἰσὶν αἱ τῶν ὅντων ἐλάττους ποιῆ-
ταις διὰ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίας δύο ὄρθιῶν ἐλάττους γωνίας. εἰ τοίνυν οὐκ ἐνδέχεται ἐλάττους εἰναι δύο ὄρθιῶν
τὰς δύο εὐθείας εὐθείας ἐκβαλλομένας ἐπ' ἄπειρον συμπίπτειν ἐφ' ἀλλὰ μέρη εἰσὶν αἱ τῶν
εὐθείας ἡ ἔξ, αἱ οὖν ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίας, αἱ ὑπὸ βῆθ. ἡθῆδ. θυσὶν ὄρθαις
ἵσαι εἰσὶ διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν. ἀλλ' ἐὰν αἱ (αἱ ομ. Z) ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη θυσὶν
ὄρθαις ἵσαι, αἱ ἐναλλάξ γωνίαι αἱ ὑπὸ αἴθ. ἡθῆδ. θυσὶν ἀλλήλαις εἰσὶν. ἐπεὶ γάρ αἱ ὑπὸ βῆθ.
ἡθῆδ. θυσὶν ὄρθαις εἰσὶν ἵσαι, εἰσὶ δὲ θυσὶν ὄρθαις ἵσαι καὶ αἱ ὑπὸ αἴθ. βῆθ. διὰ τὸ ιγ' θεώρημα
τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν γεωμετρικῶν τὸ λέγον ὡς ἀν εὐθεία ἐπ' εὐθείαν (εὐθείας Z) στα-
θεῖσα γωνίας ποιῆ (ποιεῖ Z), ἥτοι δύο ὄρθιας, ἡ θυσὶν ὄρθαις ἵσαι ποιήσει. καὶ γάρ κανταῦθα
θεῖσα γωνίας ποιῆ (ποιεῖ Z), ἥτοι δύο ὄρθιας, ἡ θυσὶν ὄρθαις ἵσαι ποιήσει. καὶ γάρ κανταῦθα
εἰς εὐθείαν τὴν αἱ εὐθεία ἔστι (ἔστη Z) ἡ ξε (εἴη superser. Y). αἱ τοίνυν ὑπὸ αἴθ. βῆθ. θυσὶν εἰσὶν
εἰς εὐθείαν τὴν αἱ εὐθεία ἔστι (ἔστη Z) ἡ ξε (εἴη superser. Y). αἱ τοίνυν ὑπὸ αἴθ. βῆθ. θυσὶν εἰσὶν
εἰς εὐθείαν τὰς θυσὶν ὑπὸ βῆθ. ἡθῆδ. θυσὶν γάρ ὄρθαις ἵσαι καὶ αῦται κάκεῖναι, ἐὰν δὲ ἀπὸ ἵσαι
ἴσα ἀφέλης, τὰ καταλειπόμενα ἔστιν ἵσαι. κοινὴ ἀφηρήσιθα ἡ ὑπὸ βῆθ. λοιποὶ ἄρα αἱ ὑπὸ αἴθ.
ἡθῆδ. εἰσὶν ἀλλήλαις ἵσαι καὶ εἰσὶν ἐναλλάξ. ἐὰν τοίνυν αἱ ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίαι
θυσὶν ὄρθαις ὕστιν ἵσαι, αἱ ἐναλλάξ γωνίαι ἵσαι ἀλλήλαις εἰσὶν. ἀλλ' ἐὰν αἱ ἐναλλάξ γωνίαι

ἴσαι ὅσιν ἀλλήλαις, αἱ γραμμαὶ παράλληλοι εἰσὶν. εἰ γάρ μὴ, συμπιπτέωσαν ἀλλήλαις κατὰ τὸ περιγένετον καὶ τρίγωνον ποιήτωσαν τὸ ηὔπη, μιᾶς δὴ τοῦ τριγώνου προσεκβληθεῖσῆς πλευρᾶς τῆς οὐκ ἐπὶ τὸ ἄ. ή ἐκτὸς γωνία ἡ ὑπὸ ηὔπη τῆς ἐντὸς καὶ ἀπεναντίον τῆς ὑπὸ ηὔπη μείζων ἔστιν, ὡς ἀποδέδεικται ἐν τῷ ισ' (ἔξκαιδεκάτῳ Z) τοῦ πρώτου. ἀλλ᾽ ἐδίθη καὶ ἵση ὡς ἐναλλάξ, ή αὐτῇ καὶ ἵσῃ ἄρα καὶ μείζων, ὅπερ ἀδύνατον. οὐκ ἄρα συμπίπτουσιν αἱ γραμμαὶ, ἀλλ᾽ ἐὰν ὥσιν αἱ ἐναλλάξ ἴσαι, καὶ αἱ γραμμαὶ παράλληλοι. (x)αὶ (x rubricator adscribere oblitus est) ἵνα (inc. f. 334v Z) τὴν ὅλην περιέχωμεν ἐπαναλαβόντες διάνοιαν, ἐὰν αἱ γραμμαὶ παράλληλοι, αἱ ἐντὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη γωνίαι δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι. ἐὰν αἱ ἐντὸς δυσὶν ὀρθαῖς ἴσαι, αἱ ἐναλλάξ ἴσαι. ἐὰν αἱ ἐναλλάξ ἴσαι, αἱ γραμμαὶ παράλληλοι. καὶ συνάγεται ἐὰν αἱ γραμμαὶ παράλληλοι, αἱ γραμμαὶ παράλληλοι (αἱ γρ. π. alt. om. Y).

f. 160r (om. Z) lemma (p. 66a 1): φανερὸν οὖν ὅτι τοῦ ἀδύνατον μὴ πρὸς τοὺς ἐξ ἀργῆς ὅρους ὄντος: sequuntur duo scholia, quorum alteri in margine appiectum est τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ αὐτό.

κατασκευάσας ὅπει παρὰ τὴν θέσιν συμβαίνει τὸ ψεῦδος, ὅταν τὸ ἀδύνατον πρὸς τοὺς ἐξ ἀργῆς ὅρους συνάπτῃ, ἐφεξῆς φησὶν, ὅτι οὐδὲ οὕτως ἀεὶ διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὸς συμβήσεται, ηὔγουν οὐδὲ καὶ συνάπτῃ τὸ ἀδύνατον πρὸς τοὺς ἐξ ἀργῆς ὅρους, τὸ ψεῦδος ἀεὶ παρὰ τὴν ὑπόθεσιν ἐσείται τὸ συμβαῖνον. ὑποκείσθω γάρ τὸ ἄ παντὶ τῷ β. καὶ τὸ β παντὶ τῷ Γ. καὶ τὸ γ παντὶ τῷ δ. οἶον τὸ ζῶον παντὶ ἀψύχω, τὸ ἄψυχον παντὶ λίθῳ, ὁ λίθος παντὶ λιγνίτῃ. καὶ συναπτέτω τὸ ἀδύνατον πρὸς τὸν ἐξ ἀργῆς ὅρον. καὶ γινέσθω συμπέρασμα ψευδὲς. τὸ ζῶον παντὶ λιγνίτῃ. καὶ ἐσείται τοῦτο γενόμενον διὰ τὴν ὑπόθεσιν πάντως τὴν λέγουσαν τὸ ζῶον παντὶ ἀψύχω. ἐὰν δὲ ἀντὶ τοῦ β ὑποκειμένου τεθῆται τὸ π ἐτερός τις ὅρος οἶον τὸ σῶμα καὶ λεγθῆ τὸ ζῶον παντὶ σώματι. καὶ οὕτως ἐπισυναψθῶσι καὶ οἱ ἐκειμένοι λοιποὶ ὅροι ὁ λίθος καὶ ὁ λιγνίτης, ἵσται μὲν πάλιν τὸ ἀδύνατον ἐπισυνάπτον πρὸς τὸν ἐξ ἀργῆς ὅρον, οὐ μέντοι διὰ τὴν ὑπόθεσιν τὴν λέγουσαν τὸ ζῶον παντὶ ἀψύχω, τὸ ψεῦδος συμβήσεται. ἐκείνη γάρ τῇ διλαγῆ τοῦ ὑποκειμένου ἀφρεθῆ, ἀλληλοί δὲ ἀντεισήγιθη. εἰ καὶ ὁ ἐκείνης κατηγορούμενος ὅρος ἔτι φυλάσσεται. τὸν γάρ αὐτὸν ὅρον ἐπὶ πολλῶν προτάσεων καὶ διαφόρων δυνατόν ἔτι λαβεῖν.

f. 170r (om. Z) lemma (p. 69a 35) οὐδὲ ὅταν ἄμεσον ἡ τὸ βῆ; duorum scholiorum alteri in margine adscriptum est τοῦ φιλοπόνου ἰωάννου.

τετράγωνον οἱ γεωμέτραι οὐγὰ ἀπλῶς σχῆμα τὸ ἔχον τέσσαρας γωνίας ὀνομάζουσιν, ἀλλ᾽ ὅταν ἡ καὶ ἴσοπλευρον καὶ ὀρθογώνιον τὸ τέσσαρας ἔχον γωνίας σχῆμα. γωνία δέ ἐστιν ὀρθὴ, ἦν κάλλετο ποιεῖ σταθεῖσα ἐπὶ εὐθεῖαν γραμμὴν. φησὶ γάρ ὁ γεωμέτρης, ὡς ὅταν εὐθεῖα ἐπὶ εὐθεῖαν σταθεῖσα τὰς ἐφεξῆς γωνίας (inc. f. 170r) ἴσας ἀλλήλαις ποιῆται, ὀρθὴ ἐστιν ἐκατέρα τῶν ἴσων γωνιῶν. παραβάλλοντες οὖν οἱ γεωμέτραι εὐθύγραμμα σχήματα πρὸς εὐθύγραμμα, οἶον τρίγωνον μετὰ τετραγώνου, ταῦτα γάρ εὐθύγραμμα ὡς εὐθεῖαις γραφαῖς περιεγόμενα, ἐξήτησαν παραβολὴν ἦτοι ἐξίσωσιν, καὶ τετραγώνου μετὰ κύκλου, ηὔγουν εὐθυγράμμου μετὰ περιφερογράμμου. τοῦτο οὖν καὶ πολλοὶ καὶ τοφοὶ ἀνδρες ζητήσαντες οὐχ εὑρον εἰς δευτέρῳ. Σιμπλίκιος δέ που φησὶν ὡς λάμβλιγος ἐν τοῖς εἰς τὰς κατηγορίας ὑπομνήμασι τὸν ἀριστοτέλη μέν φησι μήπω εύρηκεν τὸν τοῦ κύκλου τετραγωνισμὸν. τοὺς πυθαγορικοὺς δὲ ὕστερον εύρηκεναι. ἀλλὰ καὶ ἀργιψήδης καὶ ἱπποκράτης ὁ γίος ἐγγύς τοῦ εύρεται ἵκοντο. ἀρχιψήδης μὲν ὀργανικωτέραν τὴν εύρεσιν ἐποιήσατο, λογικωτέραν δὲ καὶ γεωμετρικωτέραν ὁ ἱπποκράτης. ἔστι δὲ ἡ τοῦ ἱπποκράτους δεῖξις τοιαύτη: — ἔστω εὐθεῖα γραμμὴ ἡ ἄ. καὶ περιγεγράφθω ἐν αὐτῇ ἡμικύκλιον τὸ ἄ. καὶ τετράγωνον δέγχα κατὰ τὸ δ σημεῖον ἡ ἄ. καὶ ἐπεξεύγιθω ἡ ὅ. καὶ ἀπὸ τοῦ γ σημείου ἐπὶ τὰ ἄ δημεῖα ἐπεξεύγιθωσαν αἱ γ ἄ. τῷ τετραγώνου πλευρᾷ τοῦ ἐγγραφομένου ἐντὸς τοῦ κύκλου. εἰτα ἐν τῇ τετραγωνικῇ πλευρᾷ τῇ γ σημεῖον ἡ ἄ περ τοῦ ἐγγραφομένου ἐπεξεύγιθωσαν αἱ γ ἄ. τῷ τετραγώνου πλευρᾷ τοῦ ἐγγραφομένου ἐντὸς τοῦ κύκλου. ἐπεὶ οὖν ἡ ἀπὸ ἄ περ γωνία ὀρθὴ ἐστιν, ἴσων ἐστὶν τὸ ἀπὸ τῆς ἄ περ τετράγωνον τοῖς ἀπὸ τῶν ἄ. τῷ τετραγώνου. ἴσων δὲ τὸ ἀπὸ τῆς ἄ περ τῷ ἀπὸ τῆς ἄ περ τετραγώνου. (f. 171r, ubi in marg. rubro adscriptum est μὲν εὐχλεῖδου τοῦ πρώτου στοιχείου.)

Sequitur ἐξήγησις τοῦ φέλλου εἰς τὸ θεώρημα τοῦτο, deinde alterum scholion (om. Z), enī in margine adscriptum est τοῦ φιλοπόνου.

Ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτο δέδεικται ἐν τῷ διαδεκάτῳ στοιχείῳ, ὅτι ὡς ἔχουσι τὰ ἀπὸ τῶν διαμέτρων τετράγωνα, ἔχουσι καὶ οἱ κύκλοι καὶ τὰ ἡμικύκλια. διπλάσιον ἄρα ἔστι τὸ ἀρῆ ἡμικύκλιον τοῦ σχῆματος τοῦ κύκλου τὸ σχῆμα τῶν ἡμικύκλων. κοινὸν οὖν ἀφηρήσθω τὸ ἀρῆ τυῆμα κύκλου, ἡμικύκλιον ἔλαττον. λοιπὸν ἄρα τὸ ἀρῆ τρίγωνον λοιπῶ τῷ σχῆματι τοῦ ἡμικύκλου ἔστιν. οὕτω δεῖξας ἵπποκράτεις μηνίσκουν ἵσον τριγώνων, ἐξῆς ἐπιχειρεῖ τετραγωνίσειν τὸν κύκλον οὕτως: ἔστω εὐθεῖα γραμμὴ ἡ ἀρῆ καὶ περιγεγράψθω ἐν αὐτῇ ἡμικύκλιον τὸ ἄρη, ἐντὸς δὲ αὐτοῦ ἐξαγωνικαὶ πλευραὶ ἐπεξέγεγρασσαν, αἱ τέ. ἔξ. ἔδ. καὶ ἐν (inc. f. 171v) ταύταις ταῖς ἐξαγωνικαῖς πλευραῖς ἡμικύκλια περιγεγράψθωσαν, τὰ ἔτε. ἔθ. ἔξδ. καὶ ἐπεὶ ἐκάστη τῶν ἐξαγωνικῶν πλευρῶν ἡμισεία ἔστι τῆς ἔδ. διαμέτρου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀρῆ διαμέτρος ἡμισεία ἐδόθη τῆς ἔδ. διαμέτρου, ἔκαστον ἄρα τῆς ἔτε. εὐθ. ἔξδ. ἡμικύκλιον ἵσον ἔστι τῷ ἀρῆ ἡμικύκλιον. τὰ τέσσαρα ἄρα ἵσα ἀλλήλοις εἰσὶ. καὶ ἐπεὶ τὸ ἀπὸ τῆς διπλασίους διαμέτρου τετράγωνον τετραπλάσιον ἔστι τοῦ ἀπὸ τῆς ἡμισείας διαμέτρου τετραγώνου. καὶ ὡς ἔχουσι τὰ ἀπὸ τῶν διαμέτρων τετράγωνα, οὕτως ἔχουσι καὶ οἱ κύκλοι καὶ τὰ ἡμικύκλια. τετραπλάσιον ἄρα ἔστι τὸ ἄρη ἡμικύκλιον τοῦ ἀρῆ ἡμικύκλιον. ἵσον ἄρα ἔστι τὸ ἄρη ἡμικύκλιον τοῖς τέτρασιν ἡμικύκλοις τῷ ἀρ. ἔτε. εὐθ. ἔξδ. ἔδ. καὶ οὐνά ἀφηρήσθωσαν τὰ ἔτε. εὐθ. ἔξδ. τριγματα κύκλων, λοιπὸν ἄρα τὸ ἔτε ἡμικύκλιον. λοιποὶ τοῖς ἔτε. εὐθ. ἔξδ. μηνίσκοις, καὶ τῷ ἀρῆ ἡμικύκλιον, ἵσον ἔστιν, ἀλλὰ ἐπεὶ πᾶν σχῆμα εὐθύγραμμον δυνατὸν ἀναλύειν εἰς τρίγωνα. ἐάν τὸ τραπέζιον ἀναλυθείη εἰς τρίγωνα καὶ διοικεῖν τρίγωνα τοῖς τρισὶ μηνίσκοις ἵσα. τοῦτο γάρ δέδεικται ἀνωτέρω. τὸ καταλειμμένον τρίγωνον ἵσον ἔσται τῷ ἀρῆ ἡμικύκλιον. ἀλλὰ τὸ μὲν ἀρῆ διπλασιασθὲν τετράγωνον σχῆμα ποιήσει, καὶ ἔσται τετράγωνον ἵσον τῷ κύκλῳ. καὶ οὗτος ὁ κύκλος τετραγωνισθήσεται. ἔστι μὲν οὖν ἡ ἐπιχείρησις τεγγυηκή καὶ ἐκ γεωμετρικῶν ἀργῶν ἀποδεδειγμένη. πλὴν παρὰ τοιοῦτον ἔψευσται, παρόσον ὁ μὲν προσαποδειγμένης μηνίσκος ἵσος τριγώνων ἐκ τετραγωνικῆς συνέστη πλευρᾶς, οἱ δὲ νῦν οὗτοι μηνίσκοι ἐν ἐξαγωνικαῖς συνίστανται πλευραῖς. πλὴν ἔστιν εἰπεῖν ὡς καὶ ὁ σιμπλεκτὸς φῆσιν, ὅτι καὶ οὕτω δυνατόν ἔστι τετραγωνισθῆναι τὸν κύκλον, εἰ καὶ ἐργάδες νῦν λέγειν διὰ τὸ τοῦ θεωρήματος γλαφυρόν (figurae in mrg. appictae sunt).

f. 173r (f. 350v Z) lemma (p. 69 b 38) ἐπισκεπτέον δὲ καὶ περὶ τῶν ἀλλῶν ἐντάσεων (τῶν κτλ. om. Z): in mrg. τοῦ φιλοπόνου (om. Z): ἐπεὶ αἱ ἐντάσεις οὐ κατηγορικῶς μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑποθετικῶς ἐκφέρονται, ἐπισκεπτέον φησὶ καὶ περὶ τῶν ὑποθετικῶς ἐκφερομένων, οἷον περὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐγκατέλου. ὡς δὲταν ἀξιοῦντος τινὸς τὴν ἥδονὴν ἀγαθὸν εἶναι, ἐνιστάμενοι λέγομεν εἰ ἥδονὴ ἀγαθὸν, καὶ οὐ λύπη κακόν. εἰ γάρ τῷ ἐγκατέλῳ τὸ ἐγκατέλον, καὶ τὸ ἐγκατέλον τῷ ἐγκατέλῳ. ἀλλὰ μήν οὐ πᾶσα λύπη κακόν. οὐδὲ (ἢ add. Z) ἥδονὴ ἄρα πᾶσα ἀγαθόν. καὶ εἰ τὴν δικαιοισθῆνην εἴποι τὶς ἐπιστήμην, ἐνιστάμενοι δὲτι οὐδὲποῦ. ἐπεὶ οὐδὲ οὐ δίκια ἄγνοια. ἐκ δὲ τοῦ ὄμοιού οὐς ἡνίκα τὶς λέγη εἶναι τὴν ἐπιφάνειαν μέρος τοῦ σώματος, ἐνιστάμενοι λέγομεν δὲτι οὐχὶ. ἐπεὶ οὐδὲ οὐ γραμμὴ μέρος τῆς ἐπιφάνειας. οὐδὲ τὸ σημεῖον (μέρος add. Z) τῆς γραμμῆς. ἐκ δὲ τοῦ κατὰ δίξαν, ὡς εἰ τὶς ἐρεῖ δὲτι πᾶσα ψυχὴ θυγατὴ, ἀντείποιμεν δὲτι οὐχὶ. ἀριστοτέλει γάρ καὶ πλάτωνι σοφοῖς γε οὖτιν, ἔδοξεν δὲτι αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαὶ ἀθάνατοι. περὶ δὲ τῆς στερητικῆς δὲτι ἀθάνατον ἐκ τοῦ μέσου σχήματος λαβεῖν αὐτὴν, εἰρηται δὲτι οὐ δεῖ πρὸς ἀλλὰ σχήματα ἐκτρέπεται τὴν ἐνστασιν. ἔγουν πρὸς διάφορα, ἀλλὰ τὰ αὐτά. δὲτι δὲ οὐδὲ τὴν ἐν μέρει στερητικὴν δυνατὸν λαβεῖν ἐκ τοῦ πρώτου, οὐ αὐτὸς λόγος ἀριστεῖ. ἀντιστροφῆς γάρ κανταῦθα γρεῖται. εἰ γάρ πρὸς τὸν λέγοντα πάντων τῶν ἐγκατέλων μία ἐπιστήμη, ἐνιστάμενα τὸ οὐ πάντων κατασκευάσαι βουλόμενοι, ἐροῦμεν δὲτι τὸ γνωστὸν καὶ τὸ ἄγνωστον ἐγκατέλων εἴσι. καὶ ἀντειπραμμένα τινὰ ἐγκατέλων καὶ ἄγνωστα εἰσὶ. τοῦ δὲ γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου οὐκ ἔστι μία ἐπιστήμη.

f. 173 (f. 351r Z) lemma (p. 70 a 7): σημεῖον δὲ βούλεται εἶναι πρότασις ἀποδεικτικὴ ἢ ἀναγκαῖα ἢ ἐνδοξός (πρότασις κτλ. om. Z) eum duobus scholiis, quorum alteri prae-seriptum est τοῦ φιλοπόνου (in mrg. Z): τὸ σημεῖον οὐς γένος κατηγορεῖται τῶν εἰκότων καὶ τῶν τεκμηρίων. ἔστι δὲ τεκμηρίου μὲν οὐ ἀντιστρέψουσα πρότασις. οὐς πῦρ καὶ καπνός.

εἰκός δὲ ή μὴ ἀντιστρέφουσα. ὡς τὸ ὠγχὸν καὶ τὸ κυεῖν. τὸ δὲ σημεῖον φησί, βούλεται εἶναι πρότασις ἀποδεικτική. καλῶς (δὲ Z) εἴπει βούλεται. ὁ μὲν γάρ διὰ σημείου συλλογιζόμενος ὡς ἀποδεικτικῇ προτάσει κέχρηται αὐτὸ. οὐκ ςτι δὲ ἀποδεικτική, οὐδ' εἰ ἀναγκαῖον η τὸ σημεῖον. εἴ γε (δὲ Z) τὸ μὲν σημεῖον ἔπειται ἐκείνω, οὐ ςτι σημεῖον. η δ' ἀπόδειξις οὐ μόνον ἐκ τῶν γνωρίμων ἀλλὰ καὶ τῶν πρώτων καὶ ἀμέσων προέρχεται. τῶν δὲ ση (inc. f. 351v Z) μείων τὰ μέν ἔστιν ἀναγκαῖα, ὡς ὁ καπνὸς τοῦ πυρὸς. τὰ δὲ ἔνδοξα, ὡς τὸ ὠγχὸν τοῦ κυεῖν. πάλιν δὲ τὰ σημεῖα η ὅντα δεικνύουσι τὸ πρᾶγμα ὃν ὡς ὁ καπνὸς τὸ πῦρ, η γενόμενα γενόμενον, ὡς η τέφρα τὸ πῦρ, η γενησόμενα γενησόμενον, ὡς πόνοι αὐτό-ματοι φράζουσι νόσους.

(f. 351v Z) + περὶ ἐνθυμητῶν τοῦ φιλοπόνου (in mrg. Z): τοῦ φιλοπόνου (in mrg. Z): βουλόμενος δεῖξαι τί ἔστιν ἐνθύμημα, ἐπειδὴ τοῦτο ἐξ εἰκότων καὶ σημείων λαμβάνεται, προλαμβάνει τὴν περὶ τούτων διάσκολίαν καὶ φησὶν ὅτι εἰκός μὲν ἔστιν ἐνδοξὸς πρότασις. (inc. f. 174r Y) τὸ γὰρ ὑπὸ πάντων ὄμολογούμενον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεσθαι ἡ μὴ γίνεσθαι. ἡ εἶναι ἡ μὴ, τοῦτο εἰκός. οἷον τὸ μισεῖν τοὺς φιλονοῦντας. πᾶς γάρ ὁ φιλονούμενος μισεῖ τοὺς φιλονοῦντας. τοῦτο γάρ ἐνδοξὸς πρότασις κατὰ τὸ εἰκός. πᾶς δὲ φιλονῶν μισεῖ τὸν διαιφιλονούμενον, ὅπερ καὶ ἐξ ἀνάγκης ἔστιν. ἵστεον ὅτι τὸ ἐνθύμημα συλλογισμὸς μονολήματος ἔστι ῥητορικός. λέγεται δὲ μονολήματος, διὰ τὸ τὴν μίαν πρότασιν ἐκφωνεῖσθαι παρὰ τοῦ λέγοντος ἡ καὶ γράφοντος. τὴν δὲ λοιπὴν παρεῖσθαι. ὡς δηλοῖ ὁ δεῖνα νύκτωρ πλανᾶται. ληστῆς ἄρα. παρῆκε γὰρ τὴν μείζονα πρότασιν τὴν λέγουσαν πᾶς ὁ νύκτωρ πλανώμενος ληστής. (π)ἄλιν (π adscribere rubricator oblitus est) ὁ δεῖνα ὀλύμπια ἐνίκησε. συμπέρασμα, ιερὸν ἀγῶνα ἐνίκησε. παρεῖθη γὰρ κάνταῦθα ἡ μείζων πρότασις ἡ λέγουσα πᾶς ὁ ὀλύμπια νικῶν (νικήσας Z) ιερὸν ἀγῶνα νικᾶ. διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐνθύμημα λέγεται, διὰ τὸ τὴν παρειμένην πρότασιν ὡς δήληγην ἐνθυμεῖσθαι καὶ συννοεῖν παρέχωτῷ τὸν ἀκούοντα.

f. 182r (om. Z). τοῦ φιλοπόνου ιωάννου.

άρμονική ἐκλήθη ἡ τοιαύτη μεσότης, διὰ τὸ θεωρεῖσθαι ἐν αὐτῇ τοὺς Ἡ λόγους τοὺς μουσικοὺς, ὡς ὑείσομεν ἐν οἷς φησὶ παραδείγμασιν ὁ νικόμαχος. ἵστεον δὲ ὅτι οἱ μὲν ἐν αὐτοῖς τοῖς ὄροις θεωροῦνται μόνοις, οἱ δὲ ἐν ταῖς ὑπεροχαῖς τῶν λόγων, οἱ δὲ ἐν ταῖς ὑπεροχαῖς καὶ ἐν τοῖς ὄροις. γυμναστέον τοίνυν τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ πρώτου παραδείγματος, ὃ ἐστιν ἐπὶ τοῦ ἔδη. ἐνταῦθα γάρ ἐστι ὁ διὰ ἥγουν ὁ ἡμιόλιος λόγος τοῦ ἐπρός τὸν ὅ. καὶ ὁ διὰ τεσσάρων, τοιτέστιν ὁ ἐπίτριτος λόγος τοῦ ὅ πρὸς τὸν ᾧ. καὶ ὁ διὰ πασῶν ἥγουν ὁ διπλάσιος λόγος τῶν ἄκρων ὄρων πρὸς ἔαυτοὺς, οἷον τοῦ ἐπρός τὸν ᾧ. καὶ ὁ διὰ πασῶν ἄμμα καὶ διὰ Ἑ, τοιτέστιν ὁ τριπλάσιος λόγος τοῦ μείζονος ἄκρου πρὸς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ μείζονος, πρὸς τὸν μέσον. ὁ δὲ διὶς διὰ πασῶν, τοιτέστιν ὁ τετραπλάσιος λόγος, γίνεται τοῦ μέσου πρὸς τὴν ὑπεροχὴν ἔαυτοῦ καὶ τοῦ ἐλάττονος παραβαλλομένου. καὶ οὕτω μὲν ἐν τῷ πρώτῳ ὑποδείγματι ὅλους τοὺς λόγους ἀπεδείξαμεν. ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου πάλιν ὡςαύτως ἔχομεν τὰ αὐτὰ δεῖξαι, ἐπὶ τοῦ ἔδη. ἔστι γάρ κάνταῦθα παρατηρῆσαι καὶ τὸν διὰ πασῶν, τοιτέστιν τὸν διπλάσιον λόγον, ὁ ἔδη, τοῦ ᾧ διπλάσιον, καὶ τὸν διὰ Ἑ, τοιτέστιν τὸν ἡμιόλιον. ὁ γάρ ᾧ τοῦ βῆμιόλιος. ὡςαύτως δὲ καὶ τὸν διὰ πασῶν, τοῦτ' ἔστιν τὸν διπλάσιον λόγον. ὁ γάρ ἐτοῦ ᾧ διπλάσιον. καὶ τὸν διὰ ἥγουν τὸν τριπλάσιον. ὁ γάρ ἐτοῦ βῆτριπλάσιον. καὶ τὸν διὶς διὰ πασῶν, ἥγουν τὸν τετραπλάσιον λόγον ἔστιν εὔρειν, ἐὰν πρὸς τὴν διαφορὰν τοῦ μείζονος πρὸς τὸν ἐλάττονα παραβαλλητεῖ τὴν διαφορὰν τοῦ μέσου πρὸς τὸν ἐλάττονα. οἷον διαφορά ἔστι τοῦ μείζονος πρὸς τὸν ἐλάττονα ὅ. δὲ γὰρ ἐπρὸς τὸν βῆτριπλάσιον ἔχει τὸν ὅ. διαφορὰ δὲ τοῦ μέσου πρὸς τὸν ἐλάττονα ἔν. ὁ γὰρ τρία τοῦ βῆτριπλάσιον λόγον εὔρομεν. ὁ δὲ διὰ τεσσάρων, ἥγουν ὁ ἐπίτριτος εὔρισκεται, ἐὰν τὴν διαφορὰν τῶν ἄκρων πρὸς τὸν μέσον παραβαλλητεῖ ὄρον. ἔστι γάρ ἡ διαφορὰ τῶν ἄκρων ὁ δῆ. δὲ μέσος ὅρος ἔστιν ὁ τρία. καὶ ἔστιν ὁ δῆ τοῦ τρία ἐπίτριτος.

VATICANUS 247 [Brandis l. c. p. 53 n. 13] chartaceus saec. XV post Ammonii in librum De interpretatione commentarium [cf. vol. IV 5 p. XIII] f. 202^v—246^r hunc commentarium usque ad p. 191,31 exaratum

habet. f. 245 et 246 i. e. p. 186,27 ἐνδέχεσθαι—191,31 manu recentiore, eadem, ut videtur, quae antea manum primam passim correxit, saeculo XVI, propter miserum videlicet extremi codicis habitum, suppleta sunt. collatus est a Guil. Crönert.

VATICANUS 1018 [Brandis l. c. p. 52 n. 6] chartaceus saec. XV—XVI, qui Z f. 203v—354v Analytica priora cum Philoponi aliorumque scholiis continet, eosdem titulos fert atque Y, cui omnino codicem simillimum esse ex iis, quae Guil. Crönert, A. Gereke, A. G. Roos notaverunt, satis appareat. sed scholiorum numerus paulo minor est. cf. Y.

VATICANUS 1021 [Brandis l. c. p. 54 n. 17] bombycinus forma quadrata Q saec. XIV—XV foliorum 411. nunc in duo volumina divisus, post Ammonii in l. De interpret. commentarium [cf. vol. IV 5 p. IX] f. 361v—411v huius commentarii p. 1—85,33 continet. collatus est ab E. Pfuhl.

REGINENSIS 116 [Stevenson codd. mss. graec. Regin. 81 sq. Brandis l. c. p. 51 n. 5] chartaceus saec. XIV foliorum 393. f. 82r titulum fert ἰωάννου ἀλεξανδρέως γραμματικοῦ καὶ σχολαστικοῦ τοῦ φιλοπόνου ἐκ τῶν τοῦ ἀρμανίου τοῦ ἑρμείου συνουσιῶν, σχολικαὶ ἀποσημειώσεις. f. 87r ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων τὸ πρῶτον, f. 146r ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων δεύτερον (des. f. 171r) cum multis scholiis plerumque anonymis. interdum Isaaci nomen invenitur velut f. 89v, 162v. f. 123r legitur ἔξηγησις εἰς τὸ περὶ εὐπορίας προτάσεων διάγραμμα τοῦ ἀλουσιάνου: τοῦτο τὸ διάγραμμα τοῦ περὶ εὐπορίας προτάσεων συνάγει τοὺς τέσσαρας τρόπους τοῦ ἄριστου σχήματος — des. f. 123v καὶ οὗτως ἀπαντεῖ συλλογισμοὶ τελειοῦνται διὰ τούτου τοῦ διαγράμματος. f. 82r—87r contulit et descripsit E. Pfuhl:

Καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσι μὲν τοῦ ἀριστοτέλους συγγράμμασιν εἱρηται περὶ τῶν ὀφειλομένων πρὸ ἐκάστου λέγεται κεφαλαιῶν. οὐκ ἄτοπον δὲ καὶ νῦν εἰπεῖν. εἰσὶν οὖν ταῦτα· ὅσκοπός. τὸ γρήγορον. ἡ τάξις τῆς ἀναγνώσεως. ἡ αἰτία τῆς ἀναγνώσεως. εἰ γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ βιβλίον καὶ ἡ εἰς τὰ κεφάλαια διαιρεσίς. πρῶτον οὖν περὶ τοῦ σκοποῦ ἥγετον. σκοπὸς τούτου τῷ φιλοσόφῳ εἰπεῖν ἐστι περὶ ἀποδεῖξεως. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις συλλογισμός τις ἐστι, δῆλον ὅτι δεῖ πρῶτον εἰπεῖν περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ. πολλὰ γάρ συλλογισμῶν εἰδη. ἡ γάρ ἀποδεικτικός ἐστιν ὁ συλλογισμός ἐκ τῶν κοινῶν ἔννοιῶν τὰς ἀργὰς ἔχων, καὶ διὰ τοῦτο ἀεὶ ἀληθῆς ἐστι καὶ μηδέποτε ψευδόμενος. αἱ γάρ κοιναὶ ἔννοιαι ἐξ ὧν ὁ τοιοῦτος συλλογισμὸς ἀεὶ ἀληθεῖς εἰσὶ καὶ αὐτόπιστοι. ἡ διαλεκτικὸς ἐκ τῶν κατὰ τὰς δόξεις καὶ ὑπολήψεις τῶν πλείστων ἡ τῶν ἐνδιόστερων τὰς ἀργὰς ἔχων, διὸ οὐ πάντως ἀεὶ ἀληθεύει ἀλλὰ καὶ ψεύδεται ποτέ, ἐπεὶ καὶ ἡ δόξα τοιαύτη· οὐ γάρ ἀεὶ ἀληθεύει. ἡ σοφιστικὸς ψευδῆς ὣν ἀεί. τοῦτο γάρ σκοπὸς τοῖς σοφισταῖς πάντα ἀνασκευάζειν καὶ μάλιστα τὰ δοκοῦντα ἀληθῆ εἶναι καὶ τοῖς ἐπιστήμοισιν ἀποδεικνύμενα. ἐκ δόξης μὲν γάρ καὶ αὐτὸς τὰς ἀργὰς λαμβάνει, πλὴν δόξης ψευδοῦς οὐδέποτε δὲ ἀληθοῦς. ὅστις καὶ παραλογισμὸς (corr. ε παρασυλλογισμὸς) μᾶλλον καλεῖται, οὐ κυρίως συλλογισμός. ἐν μὲν οὖν τῷ παρόντι τῶν ἀναλυτικῶν βιβλίῳ περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ διηάσκει συλλογισμόν. ἐν δὲ τοῖς τοπικοῖς περὶ διαλεκτικοῦ. ἐν δὲ τοῖς σοφιστικοῖς ἐλέγχοις περὶ τοῦ σοφιστικοῦ, οὐχ ἵνα αὐτῷ γράμμεθα ἀλλ᾽ ἵνα μὴ ἀπατώμεθα ὑπὸ τῶν γραμμένων αὐτῷ. ζητήσωμεν δὴ περὶ ποίου τούτων ἐνταῦθα, ἦγουν ἐν τῷ πρῶτῳ τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν, ἐστιν ὁ λόγος αυτῷ. καὶ φαμὲν ὅτι περὶ οὐδενὸς τούτων, ἀλλὰ περὶ τοῦ ἀπλῶς καὶ καθόλου συλλογισμοῦ, ἦγουν περὶ τοῦ πᾶς συνίσταται δὲ συλλογισμός. (p. 4,20) δεῖ εἰδέναι ὅτι τριῶν τούτων ὅντων . . . κεχρήμεθα μόνω . . . καταγέλαστον γάρ τοῦτο. ὅτι δὲ γρήγορον . . . ἡ ἀπόδειξις . . . συντελεῖ τῶν ἀπλῶς συλλογισμῶν δι’ ὧν αἱ ἀποδεῖξεις, δῆλον ὅτι καὶ τοῦτο γρήγορον εἰς τὴν φιλοσοφίαν: — ‘Η δὲ τάξις τῆς ἀναγνώσεως ἐστὶν . . . σαφὲς ἡμῖν ἡ τὸ λεγόμενον, εἰπωμεν

οῦτως. ἔδει περὶ ἀποδεῖξεως μέλλοντα διαλέξασθαι . . . περὶ ἀπλῶν διδάξαι φιλογῶν. πεποίγκεν οὖν τοῦτο ἐν . . . διαφορᾶς, καθὸς εἰσὶν δύνματα καὶ ὥρματα, καὶ τὰς πρώτης συνθέσεως. (p. 5,1) πεποίγκεται τοῦτο . . . αὕτη ἑστὲν ἡ λεγομένη καὶ οὖσα σύνθεσις . . . ὅν αὗτις συντιθεμένων . . . ἐπεὶ δὲ ὡς ἔφημεν τρεῖς εἰσὶ τῶν συλλογισμῶν διαφοραί . . . αἱ προτάσεις εἴτε ἀποφατικαὶ εἴτε καταφατικαὶ ποιοῦσι τὸν συλλογισμόν. εἰ οὖν διδάσκει μὲν ἐνταῦθα περὶ τοῦ . . . ἀναλυτικοῖς περὶ τῶν ἀποδεικτικῶν καὶ ἐν τοῖς σοφιστικοῖς ἐλέγχοις περὶ τῶν σοφιστικῶν, ἐν δὲ τοῖς τοπικοῖς περὶ τῶν διαλεκτικῶν, εἰκότας ἔψεται μὲν τῷ περὶ ἐρμηνείας, προηγήσεται δὲ τῶν λοιπῶν: Τὴν δὲ αἵτιαν . . . καὶ ἡ εἰς τὰ ἀπλὰ τῶν συνθέτων, ἡ χρῶνται καὶ οἱ γεωμέτραι . . . ἀναγωγή. εἰ οὖν ὁ συλλογισμὸς σύνθεσις μᾶλλον ἐστί . . . καὶ οὐκ ἀνάλυσις, ἔδει συνθέτικὰ μᾶλλον καὶ οὐκ ἀναλυτικά. ἵνα οὖν ἡμῖν αὐτόθιν ἀναφανῇ ἡ αἵτια τῆς ἐπιγραφῆς. ζητήσωμεν τὴν τοῦ βιβλίου διαιρεσιν ἔχουσαν οὕτως. διαιρεῖται τοῦτο τὸ βιβλίον κατὰ πρώτην καὶ γενικωτέραν διαιρεσιν εἰς β'. καὶ τὸ μὲν καλεῖται πρότερα ἀναλυτικὰ τὸ δὲ ὄπερα. καὶ τῶν προτέρων ἀν εἰς τρία διαιρουμένων, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τὴν γένεσιν τοῦ συλλογισμοῦ διδάσκει, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ πῶς ἀν εὐπορῶμεν προτάσεων. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τὴν εἰς τὰ οἰκεῖα εἰδη τῶν συλλογισμῶν ἀνάλυσιν. ἐκ τοῦ τρίτου οὖν τμήματος τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ὅλης πραγματείας ἀναλυτικὰ ἐπέγραψεν ἴστε κυριωτέρας . . . οὐ δυσχεραίνει . . . οἱ ἴδιωται ἐπίστανται μὲν συνθεῖνται δύνματα καὶ ὥρματα καὶ λόγον ἀποτελέσαι . . . (p. 6,1) ἐστιν ὄνομα, ποῖον δὲ ὥρμα . . . τῶν λοιπῶν εἰδῶν, εἰκότιας . . . πρότερον εἰργην, ἐν οἷς δὲ περὶ τοῦ εἶδους, τουτέστι τοῦ ἀποδεικτικοῦ, ὄπερα ἀναλυτικά: ^{οἱ} Ιτι δὲ . . . δηλον ἐκ τούτου. φασὶ γάρ . . . μ. εὐρεθέντων ἀναλυτικῶν βιβλίων ἐν ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις, τὰ δὲ ταῦτα μόνα ἐκρίθησαν εἰναι τοῦ ἀριστοτέλους . . . τῶν συλλογισμῶν τοῦ συνισταμένου κατὰ τὴν συμπλοκὴν τῶν προτάσεων. ἐν δὲ . . . ὅλῃ, καὶ εἶδος μὲν λέγομεν συλλογισμοῦ . . . ἡ ὅλη τῶν ἔνεκά του ἐστί . . . ἔνεκα. καὶ ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον. ἐφεξῆς δὲ ἡμῖν τῆς κατὰ τὸ ῥητὸν ἐξηγήσεως ῥήτεον ἂν εἴη: —

Sequitur eadem manu scripta σύνοψις περὶ συλλογισμῶν; deinde f. 83^r — 86^r vers. 8 alia manu exarata περὶ συλλογισμοῦ; tum usque ad f. 86^v vers. 2 περὶ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν. deinde prima iterum manus scripsit haec:

(p. 9,21) α' Ἐν τῷ πρώτῳ εἰπεῖν κατὰ ἔθιος ἀττικὸν παρέλειψε τὸ γρή . . . ἀναγινώσκειν ἔθιος τοῖς ἀττικοῖς κατέλειψιν . . . προφέρειν: — (p. 9,28) β' Πρὸς ἐκάτερον οἰκείως ἀπέδωκε φυλάξας τὴν σύνταξιν. πρὸς μὲν . . . πρὸς δὲ τὸ τίνος . . . τὸ ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς. οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν εἰ τὴν περὶ πρόθεσιν μετὰ αἰτιατικῆς συνέταξεν. ἐν πᾶσι γάρ ἀριστοτέχνης ὃν ὁ ἀριστοτέλης οὐδὲ τῶν κανόνων ὑπερορᾶ τῆς γραμματικῆς. ἀλλ᾽ εἰδὼς τὴν περὶ πρόθεσιν κοινῶς μὲν γενικῇ συνταττομένην, ἰωνικῶς δὲ αἰτιατικῇ, τῇ τῶν ἱώνων ἐγρίζατο συνηθεῖα. ἡ καὶ τὸ καταγινόμενα λαμβάνων ἔξωθεν ἐλλειπτικῶς διὰ τὸ φύλοις γένοις οὐδὲ οὕτω τὴν ὀρθὴν λαμβάνεται σύνταξιν. διαιρέρει δὲ ἀπόδειξις τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης τῷ . . . προϊστάσαν. ὕστερ γάρ αἰσθησίς καὶ αἰσθάνεσθαι διάφορά εἰσι καὶ αἰσθησίς μὲν ἐστὶν ἡ αἰσθητικὴ δύναμις τῆς ψυχῆς, τὸ δὲ αἰσθάνεσθαι ἐνέργεια ὃν ἐκ τῆς αἰσθήσεως πρόσεισι, καὶ τὴν μὲν αἰσθησίν ἔφημεν διὰ παντὸς ἐν τε τῷ ἐγρηγορέναι καὶ ἐν τῷ καθεύδειν, τὸ δὲ αἰσθάνεσθαι ἐν μόνῳ τῷ ἐγρηγορέναι, οὕτω καὶ ἡ ἀπόδειξις ἔχει πρὸς τὴν ἀποδεικτικὴν ἐπιστήμην, εἰ καὶ ὁ ἀριστοτέλης ἐν τῷ τέλει τῆς παρούσης πραγματείας οὐδὲν διαιρέτιν τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης φησίν, ὡς ἔκεισθε εἰσόμεθα: —

(p. 10,28) γ' Ηεριπατητικὸς ὃν ὁ φιλόσοφος πολλοῖς γρῆται διοριζόμενος ἐξ ἀρχῆς εὐθὺς τὰ γρηγόριας αὐτῷ συντείνοντα πρὸς διδασκαλίαν. καθάπερ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἐποίησεν. ἐν μὲν ταῖς κατηγορίαις προδιδάξας περὶ ὄμοιώμων καὶ τῶν λοιπῶν. ἐν δὲ τῷ περὶ ἐρμηνείας, τί ποτέ ἐστιν ὄνομα καὶ τί ὥρμα καὶ τὰ ἔξης. καὶ ἐπὶ ταύτης δὲ τῆς διδασκαλίας ἀτε φιλογεωμέτρης ὃν ὄμοιώς κάκείνοις τὴν παράδοσιν ποιεῖται. κάκείνοι γάρ εἰώθασι προδιδάσκειν τὰ πρὸς τὰς ἀπόδειξεις συντείνοντα, διὰ τὸ μὴ ἀπορεῖν ἐν τῷ ἀποδεικνῦναι. ἀνακηρύττει δὲ τὸν σκοπὸν εὐθὺς τοῦ βιβλίου κατ' αὐτὸν τὸ προσίμιον λέγων ἀπόδειξιν εἰναι αὐτὸν τὸ προκείμενον. εἰ δέ τις ἀπορῶν δημεν εἴποι· πῶς ὁ ἀριστοτέλης περὶ ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης ἔφη τὴν σκέψιν εἰναι αὐτῷ, ὅπερ οὔτε ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ οὔτε ἐν τῷ δευτέρῳ φαίνεται εἰναι, ἔροῦμεν πρὸς αὐτὸν ὅτι ὁ μὲν κυρίως σκοπὸς τοῦ ἀριστοτέλους (p. 10,9) . . . ἀδύνατον διαλα- βεῖν . . . τούτου γάριν τὴν τούτου πρώτου ποιεῖται διδασκαλίαν: — ἀποροῦσι τινὲς ἐνταῦθα δια-

τί ἀπὸ τῆς προτάσεως ἥρξατο καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ ὄρου ἀπλουστέρου ὅντος τῆς προτάσεως· ἃς γάρ τὰ ἀπλούστερα τῶν συνιέτων προηγοῦνται. λέγομεν οὖν καὶ ἀλλας μὲν λύσεις εἶναι πρὸς τοῦτο. ἡ μᾶλιστα δὲ ἀληθεῖαν ἔχομένη αὕτη ἂν εἴη· ὅτι δεῖ τὰ πρὸς διδασκαλίαν τινῶν λαμβανόμενα γνωριμώτερα εἶναι ἔκεινων ὡν ἔνεκα παρελήφθησαν εἰς διδασκαλίαν. ἐπεὶ οὖν ἐν τῷ ὄρισμῷ τοῦ ὄρου μέλλει ἔρειν, ὄρον δὲ καλῶ, εἰς δὲ ἀναλύεται ἡ πρότασις, διὰ τοῦτο πρότερον περὶ προτάσεως διδάσκει: — (cf. p. 10,31—11,11)

δ' Ἰστέον ὅτι ἀπλὴ φωνὴ καὶ ὄνομα καὶ ῥῆμα καὶ φάσις καὶ ὄρος τῷ μὲν ὑποκειμένῳ τὰ αὐτὰ εἰσὶ, τῇ δὲ σγέσει διαφέρουσιν. ὅταν μὲν γάρ ὡς σημαντικὴ ἀπλῶς φωνὴ παραλαμβάνηται, ἀπλὴ φωνὴ λέγεται. ὅταν δὲ ὡς ὑποκείμενος ἐν τῇ προτάσει, ὄνομα. ὅταν δὲ ὡς κατηγορούμενος, ῥῆμα. ὅταν δὲ ὡς μέρος προτάσεως, φάσις. ὅταν δὲ ὡς μέρος συλλογισμοῦ, ὄρος: — (cf. p. 11,19—24)

f. 87^r in mrg. dextro haec leguntur: (p. 12,15—22) Καθὼς ἐπηγγείλατο νῦν ὄρίζεται καὶ ἔκαστον ὃν προανεψώνησεν ὄρισαθαι. καὶ πρώτην τὴν πρότασιν ὄρίζεται ὡς γένος μὲν τὸν λόγον παραλαμβάνων. ὁ γάρ λόγος οὐ μόνον τοῦ ἀποφαντικοῦ λόγου κατηγορεῖται ἀλλὰ . . . τῶν ἄλλων. διαφοράν . . . καὶ τοῦ μὲν ποσοῦ τὸ καθόλου καὶ μερικὸν ἀπροσδιόριστον. τοῦ δὲ ποιοῦ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν . . . διπλασιαζομένης.

f. 86^v post δ' scholion: (p. 12,23) τινὲς βούλονται λέγειν ὅτι κυρίως οὐκ ἀπέδωκεν ὄρισμὸν τῆς προτάσεως λέγοντες ὅτι δεῖ . . . πάντας τοῦ ὄριστοῦ. οὗτον ὄρος τοῦ ἀνθρώπου ζῶον . . . δεκτικόν. τούτου τὰ μέρη ἔκαστον περιττεύει τοῦ ὄριστοῦ. τὸ ζῶον περιττεύει τοῦ ἀνθρώπου, ὅτι τὸ μὲν γένος τὸ δὲ εἶδος ἔστιν. ἀλλὰ καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὰ λοιπὰ, ὡς ἐμάθομεν ἐν ταῖς πέντε φωναῖς. ἐπὶ δὲ τοῦ νῦν ἀποδεδομένου ὄρισμοῦ οὐχ ὄρῳμεν οὔτας ἔχοντα . . . καὶ ἀπόφασις . . . οὐ περιττεύουσι . . . p. 13,1 ἔκαστον λαμβανόμενον. εἰτα ὅτι καὶ οὐδὲ . . . λόγος γάρ ἀποφατικὸς ἔδει λέγεσθαι. καὶ ὅτι τὰ εἶδη . . . τὸ μὲν πρῶτον . . . τοῦτο οὐκ ἔστι . . . 6 ὡς τινὲς ὑπέλαβον ομ. . . 7 ἔστιν οιμ. . . ἐροῦμεν δὴ πρὸς ταῦτα καὶ πρῶτον γε πρὸς τὴν ὑστέραν ἀπορίαν ἀπαντητέον . . . τοῦτο μὲν γάρ ἀληθὲς ἔστι κατὰ . . . ἀλλήλοις ἀντιδιηρημένα εἶδη. οὐ μὴν καὶ τῆς αὐτῆς ἀξίας. τοῦτο . . . εἶναι δεῖ . . . εἰ οὖν εἰσὶ τῶν οὐτιῶν . . . 17 οὐ — 21 ἔτυχεν οιμ. . . ὥσπερ ἀνθρωπος φέρει εἰπεῖν καὶ ἵππος τῆς μὲν τοῦ ζῶου φύσεως ἰστίμως τετυγήκασι καὶ ἀμφότεροι. διαφορᾶς δὲ πάντως ὁ ἀνθρωπος κρείττονος ἦτοι τοῦ λογικοῦ. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅμοίως. τί οὖν εἰ καὶ ἡ . . . τοῦ ἀποφαντικοῦ λόγου . . . 25 τιμιωτέρας — καταφατικῆς ομ. . . 27 ἥδη ετ καὶ ομ. . . εἰδῶν καὶ εἰσὶν ἔτερα ἐτέρων . . . 30 τοῦ ομ. . . ἥγουν (corr. u. v. ex ἥτοι) τῆς λογικότητος καὶ ἀλογίας . . . τῆς ἀλόγου μόνης . . . θυμῷ τε καὶ . . . τῶν δυνάμεων μετέχει καὶ ἔτι πρὸς ταῦταις καὶ τῶν τῆς λογικότητος διαφορῶν . . . ὡς οὖν καὶ τῶν λοιπῶν . . . p. 14,1 ταύτῃ ετ τοῦ ομ. . . καὶ τῇ φύσει . . . εἰς ζῶον καὶ ζωόφυτον . . . τὸ γεννητικὸν λέγω, τὸ θρεπτικὸν καὶ αὐξητικόν . . . αὐτὰ τὲ καὶ τὰς τῆς αἰσθητικῆς πάσας δυνάμεις . . . καὶ ἔστι τούτων πάντων μὲν συνθετώτερον ὁ ἀνθρωπος . . . τὸ φυτόν, δεύτερον δὲ τὰ ἀλογα ζῶα καὶ τὰ ζωόφυτα, τρίτον δὲ τὸν ἀνθρώπον . . . 11. 12 διὰ τὸ — εἶναι οιμ. . . προυπάρχειν ἀνάγκη τῶν συνθέτων τὰ ἀπλᾶ καὶ φύσει καὶ γρόνω, εἴπερ τὰ σύνθετα ἐκ τῶν ἀπλῶν ἔχει τὸ εἶναι. . . τὰ μὲν γάρ ἀπλᾶ . . . ἐνδέχεται δὲ τῶν ἔξ απλῶν κτλ. (pou ita dissimilia p. 14,16—17,14).

OTTOBONIANUS graec. 169 (catal. p. 95) bombycinus saec. XV, madore confessus, ut multa vix legi possint, f. 1 inscr. Ψελλοῦ παράφρασις εἰς τὸ περὶ ἐρμηνείας. f. 41 Ἰωάννου ἀλεξινδρέως τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν σχόλια καὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμωνίου τοῦ ἐρμείου. τῶν εἰς τὰ γ' τὸ ἀ'. desinit f. 89^v in verba ἐπ' ἔκεινης δὲ τὰ (p. 82,35). foliorum ordinem bibliopegacē culpa turbatum Guil. Crönert, qui codicem examinavit, ita restituendum esse vidit, ut f. 1—32 et 57—58 (f. 58^r et 59 vacant) Psello tribuantur, Philopono f. 41—42, 53—56, 43—52, 33—40, 60—89.

p. 1,5—5,10. 5 ἥμεν οιμ. || 6 ἔξεστι || post προλέγεσθαι add. κεφαλαια || 7 αὐτόθιεν οιμ. || 11 μὲν οιμ. || τοῦ οιμ. || 15 post μέσην add. τίς || 17 γινωσκομένου || ποιήσασθαι τὴν διαι-

ρετιν || 18 καὶ primum om. || 19 δέξα mrg. || 2,2 καὶ γάρ || 8 οὐδεν. ἔστις γάρ μᾶλλον στάσε^η κινήσει || 9 φαντασία, ut videtur || τουτέστι τῶν om. || 11 αὐτὴ || 14 εἰ om. || συλλογισμὸς γάρ σίγονται || γάρ alt. om. || 15 ὀρισμὸν || 19 post ἀνάγκη add. οὖν || 20 η̄ ἐκ δόξης om. || 21 δεῖ μᾶλλον || καὶ superser. || 22 ἔγουν ἐκ δόξης habet || ως om. || 23 τὰ τρία μόνα || 24 πλείω || 25 συλλογισταὶ || 26 οὐδέποτε || 29 ante καλ. add. δὲ || 30 διαλέξει || τοῖς om. || 31 δεῖ om. || ἀλγήθεται || ψεύδεται || 34 λαμβάνουσα || 3,1 ψευδομένης ἀεὶ || 2 αὐτὴ συμπλακεῖσαν || συλλογίζεσθαι ψευδῆ || 4 τοῦ] οὐ || 5 συλλογίζεσθαι || ὅτι om. || 8 αὐτὴ || καὶ οὐ om. || 12 ὑποβάλλουσαν || γάρ om. || post μετὰ add. τῆς || 14 τοῦτο ποιεῖ om. || οὐ τὴν φαντασίαν οὖν τῶν αἰσθήτων || ἀεὶ om. || 15 post συμπλ. add. εἶναι || 16 μὲν superser. || ante προτ. add. καὶ. ut videtur || 18 πρὸς φαντασίας || 19 συμπλεκόμενος τῇ δόξῃ πρὸς φαντασίαν || 21 εἴδη ἔστι συλλογισμῶν || 27 τῶν μερικῶν || 28 ὕστερη || 29 συμπλέξασα || 4,1 ταῦτα συλλογιζομένη || 3 ὠμολογημένων || 4 εἴρηται || 7 ἀποδεικτικὸς συλλογισμός || οὐ om. || 10 δεῖ om. || 13 τὰ om. || πλείω || 15 τοῦ alt. om. || post διαλ. add. συλλογισμοῦ || 19 ποίων || οὐ λόγος om. || 21 ὄντων τούτων || 24 τοὺς om. || 28, 29 συντελεῖ τῶν περὶ (περὶ superser.) ἀπλῶν δὲ τῶν αἱ ἀποδείξεις διαλαμβάνονται, δῆλον || 32 ἔδει || 34 post δεύτερον add. δὲ || ἐν τῶνδε || 5,2 post αὐτὴ add. μὲν || 5 πρῶτον || ποτέ om. || 7 ante συλ. add. τὸν || 9 ἔστιν διλασί || γράψειν εἰδέναι.

p. 9,21—12,6. 23 οἷον om. || 25 καὶ om. || 26 post τίνος add. ἔστιν || 28 περὶ τι om. || 29 καὶ τὸ || 30 ante ἀπόδειξις add. ῑ || 32 post προστοῦσαν add. ἀλλο γάρ αἰσθήσεις. ἀλλο τὸ αἰσθάνεσθαι. καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι πρόεισιν ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως: καὶ τὴν μὲν αἰσθήσιν ἔχομεν διὰ παντὸς ἐν τῷ καθεύδειν καὶ ἐν τῷ ἐγρηγορεύειν, τὸ δὲ αἰσθάνεσθαι μόνον ἐν τῷ ἐγρηγορέναι καὶ τὰς ἐνεργείας προβάλλεσθαι. καὶ ἀπόδειξις τοίνυν τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης ἔστιν ἐνέργεια (cf. Reg. 116 p. XVI, Vindob. 41 p. XXXIV). || ἐν τῷ τέλει om. || 33 τοῦ προκειμένου πράγματος || 10,1 καὶ om., u. v. || 2 ἔστιν om. || 3 ταῦτάν ἔστιν || 4 αὐτὸ || post λέγων add. περιπατητικὸς δὲ ὁν ποικοὶς γρῆται διοριζόμενος ἐξ ἀρχῆς τὰ γρίσιμα αὐτῷ ἐσόμενα (?) πρὸς διδασκαλίαν. καθάπερ καὶ (καὶ superser.) ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἐποίησεν ἐν μὲν γάρ ταῖς κατηγορίαις (inc. f. 43¹) προνοδίᾳς (?) τί ποτέ ἔστι τὰ ὄμώνυμα. ἐν δὲ τῷ περὶ ἐρμηνείας, τί ποτέ ἔστιν ὄνομα, καὶ τί ἡμία. καὶ τί πρότασις· καὶ τὰ λοιπά. ταύτην δὲ τὴν διδασκαλίαν, ἀτε φιλογεωμέτρης ὃν ἐπιτηδεύει. ἐκεῖνοι γάρ εἰώθασι διδάσκειν τὰ γρίσιμα αὐτοῖς ἐσόμενα πρὸς τὰς ἀπόδειξις διὰ τὸ μὴ ἀπορεῖν ἐν τῷ ἀποδεικνῦναι (cf. Reg. 116 p. XVI) || 5 εἴπη || ἐκάρυξε || 6 οὕτε || τοῦ om. || 10 περὶ—11 διαλαβεῖν om. || 12 καὶ superser. || 14 προγρουμένην || 15 λέγοι om. || 16 δρυτόμος || 19 ἀποδιδοὺς || 20 τοῦ om. || 23 μὲν superser. || 24 καὶ τὰ ἔξης om. || 28 κάνταυθα || 11,1 ἔληξεν || 2 διειλέγθη || 3 προτάσεως || ἐν τῶν || 5 ἀλλὰ om. || 6 καὶ om. || αὐτὸν om. || 9 μέλλει post 10 ὄρου colloc. || 12 εἶναι ἐκείνων || 15 γάρ et τῇ om. || 18, 19 ποιεῖται διδασκαλίαν τῶν συλλογισμῶν || 19 ὅτι om. || 21 συλλογισμῶν || 23 φωνὴ om. || 24 et 25 ante ὅταν add. ως || 27 τῇ δὲ σχέσει || διαφέρει || γάρ om. || 29 συλλογισμῶν || δὲ om. || 32 ἡμεῖς om. || post ὅτι add. η̄ ψυχὴ || 33 post δὲ add. τὸ || περιτίνη || 34 δὲ prius superser. || 12,1 ἐν τῷ om. || 2 εἰς] γίνονται || 6 εἰς τὸ ὑποκείμενον, εἰ.

BARBERINUS I 120 saec. XVI male scriptus. inc. Προλεγόμενα τῶν τριῶν σχημάτων ἀριστοτέλους ἐκ τῶν τοῦ φιλοπόνου: "Ηδη μὲν ἡμῖν ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εἴρηται συγγράψασι κτλ.¹⁾

¹⁾ Barber. I 87 saec. X f. 52r—168v Analytica Priora et Posteriora continet cum glossis interlinearibus (saec. X) et scholiis marginalibus (saec. XIV), inter quae etiam frustula Philoponea esse videntur, velut f. 52r τὸ γρὴ παρέλειψε κατὰ ἀττικὸν ἔθος; sed haec colligere vix operae pretium sit. — Barber. I 164 saec. XIV f. 39r—121v Analytica Priora scholiis (initium libri I etiam paraphrasi) ornata habet plerumque anonymis, interdum Magenteni et Pselli nomen ferentibus; f. 64v Philoponi nomen huic scholio appositum est: δοκεῖ οὐ ἀριστοτέλης τὸ συμπέρατμα τοῦτο ἐπαγαγεῖν ἐπὶ τῶν τριῶν εἰρημένων σχημάτων —εῑ δὲ ἀναγκαῖον, ἀναγκαῖον i. e. p. 145,16 sq. — Etiam in cod. Uib. 35 saec. XIV scholia Philoponea extare videntur. inc. f. 75r διαφέρει ἀπόδειξις τῆς ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς

LAURENTIANUS LXXII 1 [Bandini III 26. 27] bombycinus saec. XIII G foliorum 280, quorum f. 183—232 ὑποθέμενος τὸ ἀντικείμενον τῶν συμπεράσματα — ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τοσοῦτον. ἐπισκεψώμεθα περὶ τούτου καὶ αὗθις (p. 173,20—331,15) saeculo XV suppleta sunt. ipse compluribus locis codicem contulit et p. 433,8—452,31 varietatem subnotavi.

p. 1,1—2,36 (f. 149v). 2 σχόλια καὶ || 12 τίς om. || 14 ἔστι om. || εἰπομεν || 15 τίς om. || 16 ὄντων] ὅ corr. || 18 ἐκ τε et καὶ primum om. || 19 ἡ alt. foramine deletum || 20 συλλογίζεται || 22 καὶ for. del. || 2,2 εἰ] καὶ || 4 τὰ κατὰ τῶν αἰσθήσεων φανέντων || 6 δ] καὶ δ || 11 αὐτὴ || 18 γνωστικῶν om. || 19 εἰ] ἡ || post ἀνάγκη add. οὖν || 20 ἡ ἐκ δόξης om. || 22 ήγουν ἐκ δόξης habet || ώς om. || 25 συλλογιζεῖται || 31 post πάντως add. οὖς || (ἀ)ληθεύεται for. del. || ψεύδεται || 32 καὶ prius om.

f. 173r inser. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμφωνίου τοῦ ἔρμείου. τῶν εἰς τὰ τρία τὸ δεύτερον: — f. 231r τέλος τοῦ δεύτερου: — Ιωάννου σχολαστικοῦ ἀλεξανδρέως εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους σχολαστικαὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμφωνίου τοῦ ἔρμείου. τῶν εἰς ἡ τὸ δεύτερον: — f. 253v subser. τέλος τοῦ β τμήματος: —

p. 315,1—316,7 (f. 254r). 3 ἀνάξωμεν || 5 ἐπισκέψεως || 9 ὅσας || 12 ἀναγαγεῖν δυνάμεθα || 14 δι' οὖν || 16 συνεστίκασι || 18 παραλιμπάνην sic || 20 πᾶν om. || 21 παραλέγηπται || 316,1 εὔρομεν || 2 ἔχομεν || 3 τινος om. || 6 ἡ utroque loco.

p. 387,1—388,6 (f. 270r). 3 ἀριστοτέλους om. || 7 ἐρεῖν || φησί om. || 11 ὅλαι || 12 ἀπεδείχαρεν || 13 γάρ] τοῖς || 16 post κατὰ add. τὴν || 20 post λαμβάνειν add. τὰ || 21 post ὑποκείμενα add. καὶ || 388,6 καὶ τοῦτο] κάκενο.

p. 452,31—454,22. 453,5 τῷ om. || 6 καὶ om. || ἔστω—7 λαμβάνομεν om. || 10 περὶ || 16 τὸ (ante α) || 21. 22 προκεχειρίσθω] i alt. corr. || 24 περὶ || 25 ἀντίστρεψον || 26 καὶ om. || 454,3 τῷ α—τῷ β—τῷ γ || 5 γάρ om. || 7 πίπτον παρὰ || ἔκλαμψάνουσι || 12 ἡ corr. e β || 14 δὲ om. || 15 ὅτι om. || τῷ γ evan. || 16 περὶ τὸν || 22 τὸν] τὸ.

p. 481,5—485,14. 11 τοῦ πράγματος || 12 post ὕστερον add. γῆη || τὸ alt. om. || 15 δὲ habet || 16 νοήσομεν] o alt. parum liquet || 17 δῆλον alt. l. || 19 μὲν οὖν] δὲ (C n) || 29 ἔτι || 482,1 post σοφοί add. ἐφ' ὁ γ (e β corr.) πιττακός || 6 post λέγουσι add. διὰ τὸ εἰδέναι || 7 ὄμολογούμενον] ὄμο bis || 8 post ωγρά add. διὰ τοῦ μέσου βούλεται σχήματος εἶναι || 10 γῆε] εἰ δὲ || 13 οὖν om. || ληφθῆ || 14 μόνον om. || 15 λάβῃ || 16 δὲ om. || post ὅτι add. ὁ || 18 post συλλογισμοί add. πλήγ—ἄλυτος || 19 οὐ κατασκευάζεται || 22 τὸ δὲ || 483,4 αὐτὴν κύειν || 6 τοῖς σημείοις om. || 7 εἰ διὰ σημείου δείκνυσι || 8 δεῖ, εἰ om. || ί] ἡ || δεῖξις om. in lae. || 9. 10 ποτὲ τὰ μερικά || 11 ληπτέον — 12 τεκμήριον om. || 13 τὸ γάρ εἰδέναι || 14 σημαίνει || 16 post μέσον prius add. δὲ || τὸ om. || ἐνταῦθα om. in lae. || 17 τοῦ μὲν || 19 τῶν μὲν—τῶν δὲ || 21 τὰ || 22 περὶ τοῦ φυτιογνωμονεῖn inser. || 24 δεῖξαι] δεικνύων || 484,1 εἴ τις διδωσιν om. || post ἀμα add. μὲν || 2 post ὅσα add. γε || 2. 3 παθήματα—διώη evan. || 3 συμβάλλεται || 4 αὐτοῦ || 6 συμβάλλεται || 7 δυνάμεθα alt. l. || 8 δὲ] οὖν || 10 ὅς δὲ || 18 ἔχη] η parum liquet || 19 ποιῶ—πάθει || σκοπήσομεν u. v. || 22 ἀνδρεῖον—μεταθοτικόν || 24 αὐτῷ μόνῳ || 25 δὲ om. || 485,1 ἡ εἴτε om. || 7 ἔσται || τῷ ἐλάττονι || 10 δὴ om. || 11 τὸ tert. om.

LAURENTIANUS LXXII 5 [Bandini III 30] membraneus saec. XI Analytica Priora continet cum scholiis e Philoponi commentario excerptis. contulit et exscripsit quae hic propono H. Vitelli:

—προϊοῦσαν (p. 9,30—32). sequitur δύο σχέσειν—διαφέρουσι (p. 12,5—12: 6 post μὲν add. ἐκ || 8 post δὲ add. ἐκ || 9 post κατηγορουμένου add. σχέσις || 11 εἶναι et μὲν om. 11. 12 ἔστι, τῇ δὲ σχέσει μόνον διαφέρουσι).

- f. 67v. p. 12,5—11. 8 post δὲ add. ἐκ || 11 εἶναι om.
- 16—23. 16 δὲ om. || 18 καὶ—έμοίως om. || λαμβάνει om. || 19 καὶ τοῦ om. || 20 μερικὴν.
- p. 20,5—11. 5. 6 εἰ—εύρισκεται] τινές φασιν ὅτι μόνης εύρισκεται τῆς καταφάσεως ὄρισμός || 7 ἔροῦμεν] ἀλλὰ φαμὲν || 9 τούτου || δῆλον ὅτι || 10 ἀν om.
- f. 68r. p. 21,27—29. ὁ γάρ ἀποδεικτικὸς τὸ δοκοῦν αὐτῷ ἀληθίες μόνον λαμβάνει, ὁ δὲ διαλεκτικὸς τὰ δοκοῦντα—ψευδῆ, om. εἴη.
- 29—22,2. 29 ἐκ δὲ τῆς γρήγεως] καὶ ἀλλο || 30 ἐὰν || 31 τούτων || περιάγει || εἰς γάρ —22,1 προσδιαλεγόμενον om. || 22,2 ὄρον οὕτε ἐρωτᾶ.
- p. 22,3 οὐ γάρ λαμβάνει τὴν ὅλην ἀντίφασιν κτλ.¹
- 17—21. 18 μηδὲ—ἀκροατής om. || 19 ὅτι] ως || ἔστι om. || 21 post ὄμολ. add. λαμβάνει || ἐάν—ἐάν || εἴη om.
- p. 23,22—27. 23 τοῦτο || 24 τοῦτο om. || 25 εἴτε μή || 26 οὐδὲ] καὶ.
- 31—24,2. 31 κοινῶς λαβεῖν | 24,2 τὶ om. || τὸ ἦ om.
- p. 24,5—16. 6 ἀλλ᾽ habet || 8 ὑποθέτεις δὲ τὰς κοινὰς ἐννοίας καλεῖ || 13 πρόεισι] πρόεισιν ὕπαρ || καὶ ἡ γ.—μονάδα om. || 15 πρότασιν om.
- 21—26. 23 ἐρωτήσοι || 24 ἀλλὰ τὸ || 25 τοῖς om. || 26 καὶ—πολλαχῶς om.
- f. 68v. p. 25,8. 4 καὶ οὗτα ἀλλα—προτάσει δεσμοῦ μόνον γρείαν ἐν τῇ προτάσει πληροῦσιν.
- 12—23. 12 ἐ δὲ evan. || 14 ἦ τῶ || 15 ἔτεροι om. || 20 καὶ ἐάν, om. δὲ || 22 ἦ—φιλοσοφεῖ om. || οὐσίᾳ.
- p. 26,7—10. 8 δὲ om. || ἡρῆν om. || 8. 9 τὰς ἐν τῷ περὶ ἐρμῆνεις παραδεδομένας || 9 πᾶσα γάρ πρότασις om. || 9. 10 post ἀφαιρούμενον add. δυνάμει ἦ ἐνεργείᾳ || post διαιρούμενον sic pergit: ως αἱ ἐκ μεταθέσεως μετὰ τρόπου συντιθέμεναι αἱ καταφατικαὶ καὶ διαιρούμεναι αἱ ἀποφατικαὶ.
- p. 37,9—11. 9 προσθεῖς δὲ om. || 11 διὰ δὲ, om. εἰπὼν || post ὄρων sic pergit: διὰ τῶν ὑποκειμένων προτάσεων λέγει τὸ ἀναγκαῖον ὃν τῷ συλλογισμῷ καὶ οὐκ ἔξωθεν γίνεσθαι.
- 14 ἀντὶ—16. 14 περιληφθεῖς.
- p. 38,32—39,7. 32 ὅτι τὸ ἐν ὅλῳ om. || ταυτόν || 39,2 τὸ κατὰ inc. f. 69r || 4 εἶναι ἐν ὅλῳ || 6. 7 τῶ ὑποκειμένῳ.
- p. 42,4—19. ²Οτι αἱ ἀντιστρέψουσαι προτάσεις εἰ τάξιν μὲν τῶν ὄρων τὴν αὐτὴν ἔχοιεν ποιότη.. μὴ τὴν αὐτὴν λέγεται ἐνδεχομένη ἀντιστροφή, ὅτι ἐπὶ μόνης τῆς ἐνδεχομένης ὄλης τὶς ἀνθρωπὸς ἀνθρωπὸς (sic) οὐ λούεται ἀμφότερα ἀληθίεναι. εἰ δὲ ἦ τε τάξις τῶν ὄρων καὶ ἡ ποιότης διάφορος, λέγεται σὺν ἀντιθέσει ἀντιστροφή. εἰ ἀνθρωπὸς ζῶον, τὸ μὴ ζῶον οὐδὲ ἀνθρωπὸς. εἰ δὲ ἡ ποιότης τῶν προτάσεων ἡ αὐτὴ τάξις διάφορος, λέγεται ἀπλὴ ἀντιστροφή. πᾶς ἀνθρωπὸς ζῶον. τὶ ζῶον ἀνθρωπὸς. ἀπλὴ οὖν ἀντιστροφὴ κοινῶν .. δύο προτάσεων κατ’ ἀμφοτέρους τοὺς ὄρους τοῦ μὲν ποιοῦ τοῦ . . . μένοντος τῆς προτάσεως ἐνσαλαττομένης μετὰ τοῦ συναληθίειν.
- f. 107r. p. 270,8—271,19. 8 ἐν τούτῳ || ἔστι om. || 9 προβλέποιτο || 10 δῆλον om. || 11 ἐπιστήμοτος—20 προτάσεις om. || 23 καὶ om. || μηδὲ ὅλως || 24 δὲ || 25 μηδέποτε om. || κυρίως om. || 271,1 ante ἀτ. add. τὰ || 2 τινῶν om. || 4 ζητεῖν βούλεται || 7 εἰσὶ om. || τὸ om. || 8. 9 ὥστε—ἔστιν om. || 10. 11 ἐπεὶ—καθηλικώτερον om. || 11 οὐκ ἀν εἴη πρόβλημα || 12 περὶ τούτων om. || προβλήματα om. || post δὲ add. γίνεται || αὐτὸς || 14 ὄμοίως om. || πειρα (inc. f. 107v) θείη περὶ σωκράτους.
- p. 271,26—33. 28 ἦ πλάτων, δῆλον ὅτι om. || 32 ἦ || 33 φιλόσοφον.
- p. 272,5—15. 5 ιστέον δὲ ὅτι om. || εἰπον || 6 post συμβεβηκός sic pergit: φησὶ γάρ ἐκεῖ ὅτι τῶν κατηγοριῶν αἱ μέν εἰσι κατὰ φύσιν, ὅταν ἦ τὰ καθηλικώτερα τῶν μερικωτέρων κατηγορούμενα ως τὸν ἀνθρωπὸν καλλίου. καὶ τὸ γρῶμα τοῦ λευκοῦ. αἱ δὲ εἰσι παρὰ φύσιν. ως ὅταν τὰς οὐσίας κτλ. (11) || 12 ἦν—ώς om. || εἰπω || 14 συμβεβηκότως || ως—ὅτι] οὕτως || 15 φιλόσοφος—φιλόσοφον || post εἶναι add. καὶ συμβεβηκός δὲ κατηγορεῖται οὐσίας· ως ὅταν εἰπωμεν· σωκράτης φιλόσοφος ἔστιν. καὶ ἔστιν τοῦτο κατὰ φύσιν.

18 ἐπειδὴν—**273,4.** 20 μόνα ὡς ὑποκείμενα | post ὥστα add. δὲ | 25 post ἄλλα τινά sic pergit: καὶ ἀληθῶς οὐκ ἔστιν ἀποδεῖξαι τῶν δέκα κατηγοριῶν κατηγορούμενον ἔτερον. πλὴν κτλ. (31) || 32 κατηγορῆσαι || **273,3** καὶ οἱ. || 4 ὄμωνυμος φωνὴ οἱ.

p. 273,9—12. 9 εἰκότως οἱ. || οἱ συλλογισμοὶ γάρ || 10 κατηγορεῖται οἱ. || 11 ἀτε οἱ.

f. 108r. **p. 273,19 sq.** 20 ἄλλοις, ut conieci. 21. 22 τοῦ πρ. πρ. οἱ. || 22 δεῖ οὖν, ut conieci || 25 τὸ οἱ. || 26 οἶν οἱ. || 28 ἡ οἱ. || post φύσιν sic pergit: ἀνεμπόδιστος ζωὴ τὸ κατὰ φύσιν ὄρεντόν. ἀλλότρια δὲ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ ἀτελὲς. τὸ φευκτόν. τὸ βλαβερόν. τὸ ἀτύμφορον. αἰσχρόν. κακόν. ζημιώδες. ἀλλότριον. ἀλυσιτελές. τῆς δὲ ἡδονῆς ἀλλότρια νόσος. πόνος. φόβοι. ἀπορία. παρὰ φύσιν κίνησις: ~ ἔπειται τὸ ἀγαθὸν εὐδαιμονία. εὐεξία κατὰ φύσιν. εὐγενεία. ἡ δὲ ἡδονὴ ἔπειται ὑγεία. εὐπορία. εὐδοξία. εὐτεκνία. κατ' ἀρετὴν βίος. ἀπονία. δῆλον δὲ ὅτι κτλ. (30) || 32 τὸ ζῶον εἶναι δὲ ἐπὶ πλέον ἔστι καὶ τὸ γελαστικὸν ἐπὶ ἵης || 33 ἐπὶ ἵης e corr. || **274,1** καὶ οἱ. || 2 post τετάξεται sic pergit: καὶ τῷ ἀνθρώπῳ δὲ ἔπειται τὸ ζῶον. τὸ λογικόν. δὲ ἀνθρωπος τῷ φιλοσόφῳ. τῷ γραμματικῷ.

p. 275,30. 31. 31 καὶ τὰ ὄμοια οἱ.

p. 276,3—7. 3 φησί οἱ. || 6 ἀποφατική οἱ. || 6. 7 ἡ—ἀνάγκη] οὐδὲ τούτῳ ὁ ἀνθρωπος.

10—16. 11 ποιεῖται τῶν ἐπομένων. ἐπειδὴ οὖν τῶν παρεπομένων || 12 φῆσί οἱ. || 13 καὶ σημειωτέον οἱ. || 14 γάρ οἱ. || 15 καὶ οὐσιωδῶς οἱ.

20—25. 20 οὖν οἱ. || 21 ἥγουν || 22 μέντοι οἱ. || 24 ἦ] οἶν || 24. 25 οὐδὲ—ἡδονή οἱ. || 25 post δυσγέρειαν add. ὡς ἡ αἰσχρά.

31. 32. 31 τοιούτων οἱ. || καὶ τῶν ἄλλων ὡν fort. recte.

p. 277,28—31. 28 δὲ οἱ. || ἔτερον || τῷ π. ἐ. inc. f. 108v || διορισμὸν.

p. 278,3—15. 3 post ἀντὶ add. fort. recte τοῦ || 9 καὶ prius οἱ. || ἄγριστον ὅτι καὶ cf. Add. et Corr. || 11 τὸ] τῷ μὴ || 13 ἄλλως ἐπεσθαι || τῷ παντὶ ||

20—**279,23.** 22 post οὖν add. δὲ || 23 post βουλώμεθα add. φῆσι || 27 καὶ τὰ ὄμοια οἱ. || 28 φ—30 αὐτῶν] οὐ δεῖ λαβεῖν || **279,1.** 2 ὕσπερ—ἐπομένου] οἶν τὰ || 3 post εἴδους sic pergit: καὶ δεῖ ταῦτα λαβεῖν. ἐν γάρ τῷ κτλ. (10) || 11 ἔχομεν ὡς ὄμολογούμενον ὅτι τὰ || 13 οἶν οἱ. || post δημοια sic pergit: ἅπερ ἴδια εἰσιν τοῦ εἴδους ἀλλότρια, οὐ μέντοι καὶ τοῦ γένους. καὶ γάρ εἰ ἀντιδιαιροῦνται κτλ. (18) || 19 πᾶσα—21 ἔμπαλιν] οἶν ἀνθρωπος ἀνάγκη τοῖς ἔτεροις εἰδεσιν ἴδια ἄττα ὑπάρχειν || 21 ἀντιδιαιρούμενα οἱ. || 22 ἄλλήλων οἱ. || 23 τοῦ γένους ἔστι.

p. 279,28—280,1. 28 δὲ οἱ. || 29 ζητήσωμεν || 30 ὑποκείμενον || 31 ἔπειται prius οἱ. || 32 ἔπειται οἱ. || 32. 33 συμπέρασμα εἰληπται || 33 τῷ ἀνθρώπῳ οἱ. || **280,1** καὶ τὰ ὄμοια οἱ.

p. 280,6—9. 7 ὁ γάρ ἀνθρωπος προσεγὼς περιέχει || 8 μὲν οἱ.

11. 12. 12 ἔχειν καὶ τὰς προτάσεις.

20—24. 20 δηλονότι οἱ. || 21 ὄρισμὸν καὶ τῶν οἱ. || 22 λαμβάνομεν || 23 τὰ οἱ. || 24 κατηγορούμενα οἱ.

30—**281,2.** 31 καὶ—γάρ οἱ. || **281,2** ἐκ—συμπλοκῆς οἱ.

f. 115r. **p. 319,16—19.** 16 post ποία alt. add. ἐστὶ || post μερική add. οὐ γάρ ἀν περὶ παντὸς διελάμβανε συμπεράσματος || post ἄλλὰ add. τοῦτο φῆσι || post ποία tert. add. ἐστι || 16. 17 ποία δὲ || 17 post ἐλάττων sic pergit: καν τε καθόλου εἴη, καν τε μερική. ἐν μέρει δὲ τὴν ἐλάττονα καλὴν (sic) γέζωσε, τὴν μετέοντα δὲ καθόλου, ὅτι ἀεὶ ἐπὶ πλέον κτλ. || 18 περιέχεται γάρ, οἱ. καὶ.

f. 116r. **p. 324,13—16.** 13 anto ἡταν habet βουλόμενοι ἀναγαγεῖν ἐπὶ τὰ σγήματα τοὺς συλλογισμοὺς εἰς ὠρισμένα (ὧ ex ὁ corr.) βλέπωμεν || post ἡταν add. γάρ || 14 εἰς τὰ σγήματα συλλογιστικῶς.

LAURENTIANUS LXXXV 1, qui Oceanus dicitur [Baudini III 237—247] T bombycinus saec. XIV, forma maxima, perspicue et nitide scriptus, f. 175v—202v Philoponi in Analyt. Priora commentarium continet. a Torstrikio nonnullis locis inspectus a me f. 199v—201v τὰ μὲν οὖν ἄλλα — ἀντιστρέψει μόνον (p. 432,25—454,24) collatus est, quorum varietas p. 433,8—452,31 subnotata est.

p. 1,2 σχόλια καὶ ut G.

p. 119,1—120,4 (f. 184v). 1 τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἐκ τῶν συγουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἑρμείου. τῶν εἰς τρία τὸ δεύτερον inscr. || 8 ἀλλὰ δύναται in mrg.: δυνάμενα δὲ in textu || οὕτε ὑπάρχει || 9 ὑπάρχει || 10 δεύτερον et τρίτον om. || 12 post ἀπλ. add. καὶ καθολικώτερον || 13 τὸ alt. om. || τῶν om. || 17 ὑπάρχουσαι || 120,1 καὶ αἱ ἐνδεχόμεναι.

p. 386,1—389,13 (f. 198v). 1 post ἀγαθοῦ add. φησὶ || 387,1 ante ἰωάννου add. ἄρχῃ τοῦ δευτέρου βιβλίου || 5 post γίνεται add. πᾶς || 7 ἐρεῖν, om. φησὶ || 11 ὅλαι || 12 ἀπεδεῖξαμεν || 13 καὶ om. || 16 post κατὰ add. τὴν || 388,8 ἐπὶ μέρους || 10 καὶ primum om. || 12 οὐκ ἔστι || 16 lemma om. || 20 ἔστιν ἵνα μὴ τις εἴποι || 22 γάρ om. || 24 τὸ primum] ἔστιν || 25 et 26 τὸ—τῷ || 389,1 ὥστε ἔτερος οὗτος τοῦ ἑρμηνείου. πῶς || 2 δόκον || 4—6 ὄροις —τῷ α post 6 συλλογισμοί colloc. || 6 ἄρα om.

p. 432,25—433,7 (f. 199r). 25 πράγματα || πάντα om. || 433,1 ἡ ἐλάττων || 2 ἄλλη] ἀν ἡ || 5 ἡ.

p. 452,31—454,24 (f. 200v). 31 οὐ ante alt. παντὶ colloc. || 32 ἡ τὰ—453,1 τῷ γ om. || 2 ἀπὸ τῶν || 5 τῷ om. || 6 καὶ om. || 7 τοῦ αὐτοῦ] τοῦ || 10 περὶ || 16 οὐδενὶ τὸ (corr.) γ || 19 περὶ || 21 στραφῆγαι || 23 κατὰ] καὶ || 24 περὶ || 25 ἀντίστρεψον || 26 καὶ om. || 454,3 τῷ α—τῷ β || 4 ποιοῦσι || 5 γάρ om. || 7 πίπτον || 11 ἐπειδὴ τὸ inc. f. 201r || 12 τῷ β || 13 ἀδόλως || 14 δὲ om. || 15 τὸ (ante β) ε. τῷ corr. || τῷ] ω in ras. || 16 φαίνεται ὅτι bis || περὶ τὸν || 20 ἡ] πρὸς || 22 τῷ.

p. 483,23 (f. 202r) post ὅτι add. οὐ || 24 τούτου καλητικῶν δεξεῖσαν sic || 484,1 εἰς τις διδωσιν om. || post ἀμα add. μὲν || μεταλαβεῖν || 2 post ὅσα add. γε || 3 συμβάλεται.

p. 485,6 ἕτας || 7 μεῖζον || τῷ ἐλάττονι || 8 ἕτας || 11 τὸ tert. om.

U MARCIANUS 225 [Zanetti p. 118] olim Bessarionis, chartaceus foliorum 467, saeculo XIV (non XII, ut catalogus vult) exaratus, post Ammonii in V voc. Porphyrii (cf. vol. IV 3 p. XIII) et Simplicii in Categ. commentaria a f. 214r, ubi rubr. titulum fert ἰωάννου φιλοπόνου ἀλεξανδρέως σχόλια εἰς τὰς μίζεις τοῦ ἀριστοτέλους ἀπὸ φωνῆς ἀμμωνίου τοῦ ἑρμείου, usque ad f. 340v Philoponi commentarium inde a p. 29b 29 (p. 119,1) continet, quare in catalogo initio mutilus dicitur. f. 240r—286r (p. 186,26—314,24) et f. 311r—340v (p. 387,1—485,14) a me Venetiis collata sunt.

f. 312v post λόβῳ τὸ ε (p. 391,22) add. ἄλλως: δροῖς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων συγμάτων: ἔως τοῦ ἡ καὶ ἐπὶ τούτων. ὠταύτως φησὶν ὡς ἐπὶ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου συγμάτων τῶν μερικῶν συλλογισμῶν συμβάνει. καὶ ἐπὶ τούτων γάρ οὐκ ἔστι συλλογισμός τὸν μείζονα ἄκρον τοῖς οὖσιν ὑπὸ τῷ ἐλάττονι (in ras. m. 2). μερικὴ γάρ ἡ μείζων γίνεται ἐν πρώτῳ συγμάτῳ. τοῦ μέντοι μείζονός ἔστι συλλογισμός καὶ τοῖς ὑπὸ (πο in ras. plur. litt. m. 2) τῷ μέσον οὖσιν. ὅταν γάρ ἡ ἡ μείζων πρότατις καθόλου μὲν ἀποφατική, ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ. καὶ ἐν δευτέρῳ ἀντιστρεφομένη. ἐν δὲ τρίτῳ οὐ. ὅταν δὲ ἡ καθόλου καταφατική, ἐν τρίτῳ καὶ μόνον ποιεῖ συλλογισμὸν καὶ (πρὸς corr. m. 2) τοῖς ὑπὸ τῷ μέσον οὖσι. πλήρη φησιν οὐ διὰ τὸ (τὸν m. 2) συλλογισμὸν (in ras. m. 2) τὸν συνάγοντα τὸν μείζονα ἄκρον ὑπάρχον ἡ μὴ ὑπάρχον τοῖς οὖσιν ὑπὸ τῷ ἐλάττονι (in ras. m. 2) ἡ καὶ ἐν τοῖς καθόλου ἐν δευτέρῳ (ρω ε β corr. m. 2) κατιτέω (ω εκ οὐ corr. m. 2) συγμάτι (ι in ras. m. 2) συλλογισμοῖς ἀναποδείκτως δὲ μείζων δρος ὑπάρχων ἡ μὴ ὑπάρχων τοῖς ὑπὸ τῷ μέσον ἐλαριβάνετο. καὶ οὐ διὰ συλλογισμοῦ. τοῖς μέντοι ὑπὸ τοῦ ἐλάττονος διὰ (ε δὴ corr. m. 2) συλλογισμοῦ. ὥστε δῆλον ἐκ τούτου ὅτι ἡ οὐδὲ ἐπὶ τοῦ καθόλου συλλογισμοῦ ἔστι συλλογίσασθαι τὸν μείζονα ἄκρον τοῖς ὑπὸ τῷ μέσον. ὡς ἐδεῖξαμεν καὶ ἐπὶ τοῦ μερικοῦ (μερικῶν corr. m. 2). ἡ εἰ ἐπ ἐκείνων ἔστιν, ἀνάγκη καὶ ἐπὶ τούτων ὄροις ἔχειν: —

f. 313v infra textum (post 394,18 οἷον τὸ α παντὶ) ἄλλως εἰς τὸ αὐτό. δῆλη ψευδῆς ἡς ἡ ἐναντία ἀληθῆς. οἷον πᾶς ἀνθρωπος πτερωτὸς δηλη ψευδῆς, ὅτι ἡ ἐναντία αὐτῇ ἀληθῆς

ἡ λέγουσα ὅτι οὐδεὶς ἄνθρωπος πτερωτός. ἐπί τι ψευδῆς ἡς ἡ ἀντιφατικῶς ἀντικειμένη ἀληθῆς. οἶνον πᾶς ἄνθρωπος λευκὸς ἐπί τι ψευδῆς, ὅτι τὸ οὐ πᾶς ἄνθρωπος λευκὸς ἀληθῆς, ὅπερ ἔστιν ἀντιφασις τοῦ πᾶς ἄνθρωπος λευκός. ὅμοιώς οὐδεὶς ἄνθρωπος λευκός ἐπί τι ψευδῆς, ὅτι τὸ τις ἄνθρωπος λευκὸς ἀληθῆς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικειμένον: —

f. 316v post οὗτος (p. 402,27) addit: τῶν ἐκ ψευδῶν τὰληθῆ καὶ καθόλου συμπεράσματα συναγόντων ἐν δευτέρῳ σχήματι ἡ ἐξ ἀμφώ ψευδῶν ἡ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς ἡ τῆς μείζονος καταφατικῆς (ζονος καταφα in ras.) τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς. καὶ εἰ ἐκ τῆς μὲν ψευδοῦς τῆς δὲ ἀληθοῦς, ἐπί τι ψευδοῦς ἡ ὀλης ψευδοῦς. καὶ ἦτοι ἡ μείζων ὀλη ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς (καὶ—ἀληθῆς iterat). καὶ ἦτοι ἡ μείζων ὀλη ψευδῆς (καὶ—ἀληθῆς iterat) ἡ ἡ μείζων ἀληθῆς ἡ δὲ ἐλάττων ὀλη ψευδῆς ἡ ἡ μείζων ἀληθῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἐπί τι ψευδῆς. καὶ εἰ ἡ μὲν μείζων ὀλη ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ὀληθῆς, ἦτοι ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων (ἐλάττων in ras. m. 2) καταφατική. εἰ δὲ εἴη ἡ μείζων ἐπί τι ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἦτοι ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική. καὶ ἦτοι ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ εἴη ἡ μείζων ἀληθῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἐπί τι ψευδῆς, ἡ ἡ μείζων καταφατικὴ ἐστιν ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατικὴ ἦτοι ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ εἴη ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική. καὶ ἦτοι ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική.

f. 321v in mrg. inf. (post 419,5 νῦν δευτέραν) — νῦν φησι τοῦτο κωλύει τὴν ἐξ ἀργῆς αἵτησιν μὴ καταφανῆ εἰναι τὸ μὴ ταῦτὸν εἰληφθαι τὸ β τῷ γ. ἔτι τε τὸ ἀντιστρέψειν. ἔτι τε τὸ ἐν οἷς θάτερον ἐν θατέρῳ. καὶ οὐγ̄ ὁ τρόπος. τουτέστι τὸ συμπέρασμα τὸ λέγον ὅτι τὸ σ παντὶ τῷ γ. καὶ γάρ τὸ μὲν σ παντὶ τῷ γ ὑπάρχει. εἰπερ δὲ μὴ ἀντιστρέψει τὸ β τῷ γ. ἡ συμπεραγοῦμεν τὸ σ τῷ β παντὶ ὑπάρχειν. καὶ τὸ ἐξ ἀργῆς εἰναι. εἰ δὲ τοῦτο ποιεῖ, τουτέστι ἔστι ταῦτὸν καὶ ἀντιστρέψει τὸ γ τῷ β, τὸ εἰρημένον ἀν ποιοῦ. τουτέστι τὸ σύτὸ ἔαυτοῦ εἰναι δεικτικὸν διὰ τοῦ διὰ τριῶν λεγομένου συλλογισμοῦ. οἶνον ἔστι τὸ σγ̄ διὰ τοῦ σβ̄. τὸ δὲ σβ̄ διὰ τοῦ σγ̄. τὸ ἄρα σγ̄ διὰ τοῦ σγ̄. ὅπερ ἡν ἐξ ἀργῆς: —

MARCIANUS 231 [Zanetti p. 119] olim Bessarionis, chartaceus, secundum catalogum saeculo XI, Alfredi Gereke iudicio, qui seribam litteras multo antiquiores imitatum esse perspexit, saeculo XV exaratus, folia nunc continent 234, ea quoque turpiter lacerata. titulo caret; nam f. 1^r incipit a verbis (δι)ά(ν)οια καὶ τὰς ἀρχὰς (p. 2,33), ante quae quattuor folia excidisse

λλ'

inde appareat, quod in fine commentarii f. 216v numerantur φυ σκ'. f. 57^r subscr. τῶν εἰς τρία τὸ πρῶτον. tit. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ σ τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἐκ τ(ῶν) συνουσιῶν ἀμφιωνέου τοῦ ἐρμείου τῶν εἰς (γ) τὸ β. f. 125^r ἵδ σχηλαστικοῦ ἀλεξανδρέως εἰς τὸ . . . τῶν εἰς τρία τὸ δεύτερον. f. 147^r ἀρχὴ τοῦ τρίτου. subscr. f. 216v πεπλήρωται σὺν θ(ε)ῷ τὰ σχόλ(ια) τῶν ἀναλυτικῶν προτέρων τὸ δεύτερον. τέλος. sequitur f. 217^r—234^v, cuius in catalogo non fit mentio, συνοπτικὸν σύνταγμα φιλοσοφίας: τοῦ Θεολόγ(ου) Γρηγορίου. Ὅπερ οἱ ἀναγινώσκοντες κτλ. A. Gercke, qui f. 89^r—113^r (p. 192,1—243,24) et f. 125^r—130^r (p. 270,1—279,23) contulit, atramenti colore tres manus distinxit. qui antea codicem inspexit, A. Torstrik eum libro altero et ineunte (velut p. 388,6 τρόπους exhibit) et exeunte ita cum t concinere testatur, ut Trineavellum hoc codice usum esse suspicari liceat. varietatem subnotare recte nos supersedisse ut cognoscatur, hoc specimen propono, unde quantum codex hic quoque cum t consentiat apparent.

p. 192,1—194,32. 3 ante εὶ add. ἐπίγραμτε τὸ ἐναλλάξ ταῦτα (sed plurima legi nequeunt) || 6 περαῖνον || 11 τὸ || 11,12 ὅταν—συλλογισμός om. || 16,17 ἀποφατικό . . . ἡ καταφατικό . . . (lac. III litt.) || 17 post ἐὰν add. οὖν || 18 συνέξουσι, ut videtur || 20 ὑπαρχέτω—ὑπαρχέτω || 22 ἐνδεχέσθω || 25 τί add. in lac. m. 3 || 26 ὑπὸ ex ὑπὲρ corr. m. 3 || 29 ἔστι μέσος || 31 πλεῖστον || 193,4 ὁ || ὑπὲρ || 5 τοῦ ἐλάττονος || καὶ om. || 9,10 ἀποφατική . . . ὑπάρχουσαν τὴν ἐλάττονα || 11 εἴπωμεν || 12 μὴ ὑπάρχῃ || 13 σημαντεῖ || 15 τεθεῖ || 19 post φησὶ add. καὶ || 21 δὴ || 22,23 ἀμφότερα || 24 καταφατικό . . . || 194,7 πάσης || 16 ἐλάμβανον || 20,21 τὸ μὴ ὑπάρχειν ἐξ ἀνά(γκης) καὶ τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν || 23 ἀπλῶς om.

p. 230,4,5 ὑπαρχουσῶν—ἀμφοτέρων habet itemque 9 εὶ δὲ—καταφατικήν.

p. 270,1—272,27. 1,2 ίῶ σχολαστικοῦ ἀλεξανδρίαν εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους σχολαστικαὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου. τῶν εἰς τρία τὸ δεύτερον inser. || 12 μόνων || αὐτῶν || 13 παδογῆγην || 17 ποτὸν bis, semel del. m. 1 || 23 καὶ om. || 24 γενικώτατα m. 1, γενικώτερα m. 2 || δὲ || 271,3 τίνας || 7 εἰσὶ om. || 12 πρόβλημα || αὐτὸν || 17 μὴ || 18 αἰτήσεις || 25 ante αἰτήσ. add. τὸ || 27 οὐ superscr. m. 2 || 32 ἦ || 272,5 δὲ om. || 12 εἴπω || προσών (ἢ m. 2) || 15 φιλοσόφῳ εἰς φιλόσοφος corr. || 16 καὶ add. m. 2 || πορευόμενος m. 1 || 24 μὴ ἔχοντα bis || 25 ἐν prius om. m. 1.

p. 276,12 ἐπεισοδιώδη—ἐπεισοδιώδῶν.

MARCIANUS 235 [Zanetti p. 119] chartaceus foliorum 267 saec. XV post Davidis (sive Eliae) in Categor. et Ammonii in libr. De interpret. commentaria [cf. vol. IV 5 p. XII] f. 148^r—263^r totum hoc Philoponi commentarium continet. f. 148^r rubr. tit. ἐξήγησις τῆς ὀλης ἀναλύσεως ἀπὸ φωνῆς ἰωάννου τοῦ φιλοπόνου: — ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων τὸ πρῶτον. f. 244^r ἀρχὴ τοῦ δευτέρου βιβλίου: ίῶ ἀλεξανδρέως σχόλια εἰς τὸ δεύτερον τῶν προτέρων
λ'

ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους. f. 263^r subscr. πεπλήρωται σὺν θεῷ τὰ σχο τῶν ἀναλυτικῶν προτέρων τὸ δεύτερον. f. 263^v vacuum relictum est. sequitur, quod in catalogo non commemoratur, commentarium Categoriarum et initio et fine mutilum. ipse Venetiis codicem inspexi.

p. 1,5—2,27 omnia fere cum t consentiunt: 13 post εἰδῆ del. εἴπομεν οὕτως ὁ συλλογισμός || 14 μάθωμεν || 2,1 κατ' ἄμφω mrg.

p. 387,4—388,6. 5 post γένεται add. πᾶς || 7 ἐρεῖν, om. φησί || 10 τοῦτο || 11 ὥλαι || 16 post κατὰ add. τὴν.

AMBROSIANUS Q 87 chartaceus saec. XV ἀριστοτέλους λογικῆς παιδείας ὕργανον continet cum variis excerptis, inter quae etiam Philoponea ex Analyt. Prior. commentario esse A. Torstrik testatur, sed nihil exscripsit.

ESCURIALENSIS Φ—III—10 [Miller p. 171] bombycinus, Milleri iudicio saec. XIII, Torstrikii potius XIV, nitide scriptus, sed in priore parte madore misere corruptus [cf. vol. IV 3 p. XIII] Analytica Priora inde a p. 37^b τὸ δὴ ἀ τὸ λευκόν cum Philoponi commentario circumscripto continet, quae post Aristotelis verba p. 41^b22 φανερὸν οὖν δὲτι ἐν ἀπαντι δεῖ folio 87 inserto interrumpuntur, quod est περὶ ὑγματος. f. 88^r post Philoponi verba ὅτε ἐπὶ τῶν καθόλου τοῦτο ἀν ἀρμόζοι μόνον (p. 269,15) subscrifitut τέλος τοῦ ἀ^ρ τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν τμῆματος. f. 88^v tit. Ἰωάννου σχολαστικοῦ ἀλεξανδρέως εἰς τὸ δεύτερον τμῆμα τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους σχολαστικαὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου. τῶν εἰς τὰ τρία τὸ δεύτερον: — f. 93^v med. tit. Τμῆμα τρίτον περὶ ἀναλύσεως συλλο-

γισμῶν. f. 102^v—116^r liber II. inspexit codicem A. Torstrik. foliorum 88^v—102^r photogrammata mihi praesto erant, in quibus tamen verba interioribus marginibus proxima non semper satis dilucide erant expressa.

p. 270,3—288,20 (f. 88v). 9 προβάλοιτο || 14 ἀπόδειξιν || 15 οἰκοδομὴν || 23 καὶ om. || 24 δὲ || 271,7 εἰσὶ om. || 9 ἀγέννητος || 12 πρόβλημα || 13 ἡ οὐκ ὑπάρχει mrg. || 17 μὴ || 18 αἴτιοις || 19 περὶ τὰ || 23 τὰ μὲν κτλ. om. || 272,12 ὅταν εἴπω || 16 ὅτι inc. f. 89r || 28. 29 κατηγορούμενον κτλ. om. || 273,2 ἐδέξασάν τινες || 4 ὄμώνυμος φωνή om. || 5 ἡ τὸ γένος om. || post τοῦτο add. γάρ || 7 εἰσὶ κτλ. om. || 16 δεῖ δὴ || σύντονος κτλ. om. || 20 ἀλλήλοις || 27 καὶ alt. om. || 32 δν utrumque om. || 274,2 τὰ τῶν τοιούτων || 8 sq. figura eadem atque in t, in tabellis paucis discrepantibus || 275,1 ἡ τὸ || 2 τὸ—ῶ || τὸ om. || 3 ἐψῶ δ itemque in seq. || 6 τὸ alt. om. || 8 αὐτὸς || 10 ὅτι om. || 12 οὐδὲν || 15 post ληφόμεθα dimidia fere versus pars vacua relieta est || 16 ὑποτιθέμενος || 22 ὅταν || 24 τοῦτο || ante ὅτα add. καὶ || καὶ κτλ. om. || 26 τὸ ζῶν om. || 276,1 οὐκ κτλ. om. || 8 ὅτα κτλ.. om. || 12 ἐπεισοδιώδη—ἐπεισοδιώδην || 17 τοῖς καθ' inc. f. 89v || 19 καὶ ποῖα κτλ. om. || 20 ὀρεκτικὸν || 21 οὖν || 29 θάττου κτλ. om. || 31 τῶν || post εἴπομεν add. δὲ || 32 post ὅτῳ add. δ' || τοιούτῳ—277,2 ἔπειται om. || 6 post δὲ add. τὰ || 9 ἀδηλον κτλ. om. || 10 ἀνθρώπῳ om. || οὐδὲν || 11 τὸν] τοιούτον || 14 καὶ οἵς κτλ. om. || 16 καθολικά om. || 25 οὐ κτλ. om. || 278,1 καθάπερ κτλ. om. || 9 ὅτι om. || 16 τὸ ὑποκείμενον κτλ. om. || 23 τὰ τούτοις ἐπόμενα || 28 τὰ μὲν τῷ] ταῦτα μὲν τὰ τῷ || 279,2 οὐδὲ om. || 5 ἔστι κτλ. om. || 8 τὰ—ἴδια om. || 16 ἀνάγκῃ τοῦτο || 18 εἰ οὖν || 19 καὶ om. || post πᾶσα add. δὲ || 24 οἵς κτλ. om. || 30 λαμβάνειν ταῦτα || 31 ἀλλὰ] οὐ γάρ || 32. 33 συμπέρασμα εἰληφταί || 280,6 εἰ—φῆσι] φῆσιν εἰ εἴη τὸ μὲν || 9 τοῦτον || 10 ὅμοιον inc. f. 89bis r || 22 ἐκλεγόμεθα u. v. || 24 μᾶλιστα om. || 26 οὐκ μὴ τὸ μὴ (μὴ superser.) δν || 28 οὐ κτλ. om. || 281,3 τέως τὸ om. || 4. 5 οὐκ αὐτὴ || 5 ἡ ἐκλογὴ ἔστιν || 6 τοῦ κατηγορούμενον || 8 μὲν om. || 19. 20 πάλιν—φύσιν om. || 27 τῷ prius om. || 35 ἄρα om. || 282,2 συνάζομεν, ut conieci || 6. 7 ποιῆσαι καὶ ἐν πρώτῳ σχήματι || 8 ἡ om. || 14 δὲ om. || 19 τοῦ—21 ὅρου om. || 30 τὸ α u. v. || τὸ ε || 32 κειμένων || 283,1 ἐκ om. || 3 δὲ || 4 ἀλλήλων post πᾶσα colloc. || 8 ἡ τα inc. f. 89bis v || 12 post εἰσιν habet similem conspectum atque p. 282,25 BUT || 13 τὸν βῆ || τὰ alt. et tert. om. || 22 ὁ alt. om. || 28 συνάγωμεν || 284,2 λέγειν inc. f. 90r || 5. 6 τὸ ἄρα —τῷ ἡ om. || 11 τὸ δὲ || 12 τῷ α—τῷ ξ || 14 τοῦ, ut conieci || 15 δ] ε itemque vs. 16 || 16 ἐνταῦθα || 17. 18 ἀντιστρέψαντες || 21. 22 τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγει || 24 ἡ—α || 27 τῷ ἡ om. || 29 τὸ α—τῷ ξ || 285,4 ποιεῖ || 8 καθ'—διά] καταφατικῶν || τῆς alt. om. || 9 διὰ (ante τῆς γέ) om. || 24 α alt., quod addidi, habet || 29 οὐδὲν κτλ. om. || 286,2 τῷ α—τῷ δ] 3 τῷ utrobique || 4 οὐδὲν τῷ || 15 ταῦτα, ut conieci || 16 ἀδύνατον || 17 ταῦτόν κτλ. om. || 19 τὸ om. || 21 post μὲν add. γάρ || 24 τῷ α κτλ. om. || 28 τῷ ἡ τῷ β] ἀντιστραμμένος κτλ. om. || 287,13 τοῦ δὲ κτλ. om. || 19 ἄρα om. || 21 ἔτι, ut conieci || 23 τῷ ἔμψυχον inc. f. 90v || 24. 25 μανθάνωμεν || 32 μόνον—ἔπειται parum liquet in phot. || 288,3 ὑπάρχοντα || 6 καὶ om. || καθολικωτάτων itemque vs. 8. 9 || 12 post μὲν add. γάρ || 13 τὸ alt. om. || συναγαγεῖν parum liquet || 14 τοῦ tert. om. || 20 εἴγε καὶ ὅνον parum liquet.

p. 315,3—324,17 (f. 93v). 3 supra πῶς δ' ἀνάζομεν scr. ἀργὴ τοῦ τρίτου || 12 πῶς ἀναγαγεῖν εἰς τὰ προειρημένα σχήματα ὑνάγμεθα || 14 ἀνάγειν || 316,6 ἡ ἐλάττων || 11 μὲν om. || λέγουσι δὲ] καὶ λέγουσι || 16 ὁ δεῖνα—ἔστιν mrg. || 19 ὅτι || 21 καταντήσωμεν || 22 post προτάσεων add. ως || 28 γῖται om. || 29 γῖται || 317,17. 18 τῶν—ἡ οὐσία om. || 26 παραλημβάνεσθαι inc. f. 94r || 28 αὐτοῦ τοῦ om. || 32 τῷ δὲ superser. || 34 τῆς οὐσίας ἄρα || 35 συντόμως || 318,9 θεωρήσωμεν || 10 ἐπιβεβαιοῦθαι κτλ. om. || 14 πάντως || 26 ἡ εἰς κτλ. om. || 29 μόρια] μόνα || τοῦ συλλογισμοῦ om. || 319,5 λέγει || 6 ante τοῦτο add. τοῦ || 1-1 οἱ om. || 15 καὶ κτλ. om. || 20 λεγούσης—22 τῆς om. || 23 ὑποκειμένου || 25 τὰ ἀποφατικὰ || 32 τὴν ἐν κτλ. om. || 320,1 καὶ prius om. || 10 post αὐται add. περαίνονται παραλείπουσι || 12. 13 ὅμοιως —ἀποφατικῶν] καὶ || 14 καὶ κτλ. om. || 26 ἐρμηνεῦσαι τί αὐτῷ σημαίνει τῷ || 27 τῷ δὲ || τῷ δὲ—συμβαλεῖν om. || 28 τῷ (ante μηδενὸς) || 29 ἔδει || 29. 30 φῆσιν ὅλως συμβαίνει ἐν τούτοις || 321,3. 4 τὴν ὄλην—διὰ τὸ om. || 5 οὐ τενος οὖν || ἀν ante πάντα colloc. || 14 καὶ om. || 16 τῆς inc. f. 94v || 17 οἷα ἔστιν || τῷ, ut conieci || 19 ἔστιν prius] εἰσὶν || τῷ α καὶ τῷ γ ἄρα

322,3 τὸ ἡ ἄρα καὶ || 5 συνάγεται—συλλογιστικῶς ομ. in lac. || συμπεπλεγμένων || 19 καὶ κτλ. ομ. || 21 δὲ ομ. || 26 ἀναγκαῖον κτλ. ομ. || 28 λέγομεν || 32 ἀνάγκη κτλ. ομ. || 323,4 ἐγκεψένας || οὖσι || 6 post λέγουσα add. ὅτι || 7. 8 φ τὸ—έστι ομ. in lac. || 8 ταῖς ομ. || 10 ἀλλ ἐπὶ οὖν || 11 καὶ] αἰτίᾳ || 15 διὰ τὸ κτλ. ομ. || 19 συλλογίσασθαι || 21 post έστιν add. τοῦτο || 324,2 τοῦ ομ. || 3 περιένεται κτλ. ομ. || 11 καταφατικὸν—μερικὸν ομ. || 16 έστιν ἡ] τινα || 17 σχῆμα des. f. 94v.

p. 373,1—386,6 (f. 101r). 1 δὲ καὶ τὸ || οὐδενὶ κτλ. ομ. || 8 δ’ ἐπὶ || 9 οὐ prius superser. || 10 ἀπλῶς ομ. || τῶν ὅλως μὴ ὅντων ξύλων || 21 post ὁῃ add. ἡ πᾶς έστιν ἀνθρώπος δίκαιος τῇ πᾶς έστιν ἀνθρώπος οὐ δίκαιος || έστιν ἀνθρώπος δίκαιος || 21. 22 έστιν ἀνθρώπος οὐ δίκαιος || 22 συνοίσειν || 23 ὁ prius ομ. || 25 ἀποφάσεων || 26 ἀποφάσεων || post ίσοδ. add. ἀλλ ὅνκι ἐπὶ τῶν προσδιωρισμένων καταφάσεων || 374,1 εἱρηται || 2 γράμματος || 5 βαδίζειν δύναται || έστιν ομ. || 6 ὑπάρξειν || 7 κατάφασιν alt. ομ. || 15 καὶ alt. ομ. || 17 ὅτι ομ. || 23 ἐπὶ—ἢ ομ. || 28 ἡ alt. ομ. || 29 οὐ superser. || 31 (προς)κατηγορήται—λέγονται evan. in photogr. || 375,10—13 in mrg. inf. || 16 εἶναι prius ομ. || 21 δὲ || 25 οὐκ ἀνάγκη ἀναπνεῖν mrg. || 28 ἡ alt. ομ. || 32 δ’ ομ. || 34. 35 καὶ δ—ἀδύνατον ιπτασθαι ομ. || 376,3 ἀλλὰ —ἀναπνεῖν ομ. || post τοῦτο add. γάρ || 4 μὴ post οὐκ ἀνάγκη colloc. || 5 καὶ et μὴ ομ. || 6 ως] οὐδὲ || 12 φυμαθιον itemque vs. 19 || οὐ] οὔτω || 13. 14 τὸ ὑποκείμενον έστιν || 14 ὑπάρξει || δύναται || 18 post μὴ ὅντα add. eadem atque t || 18. 19 ἀληθεύειν τὰς ἀποφάσεις || 19 post οἶνον add. εἰ || 30 μὴ prius ομ. || post οὐ δύναται add. μὴ || 377,1. 2 ἀληθεύειν δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀδύνατον τὴν ἀντίφασιν || 4 post μὲν add. οὖν || 5 δ’ ομ. || 6 ταύτη κτλ. ομ. || 12. 13 in mrg. inf. || 14 γάρ ομ. || ἀν έστιν || 15 τοῦ alt. ομ. || 18 οὐδὲ (ante ίσον) || οὐκ habet || 22 ἡ ὅλως || 24 μέσον inc. f. 101v || 25 fig. in mrg. inf. f. 101r, sed oblique scripta ομ. || 378,1 τοῖς δὲ κτλ. ομ. || 9 οὖν ομ. || 14 οὐ superser. || 15 κατάφασις οὖσα || 32 ἐπὶ superser. || 35 ἡ alt. ομ. || 37 ἀληθεύουσιν || 379,8 τὴν ἀντίφασιν ομ. || 10 τὸ έστιν κτλ. ομ. || 13 ἐπανῆλθεν ομ. in lac. || 13. 14 δι’ δ—ἀναλύσεως ομ. in lac. || 21 post καὶ prius add. τὸ || 26 δ ομ. || οὐκ κτλ. ομ. || 30 τοῦτο κτλ. ομ. || 33 ὅτι ἀν || 380,9 συντεθείη || καὶ τὸ || 13 τὸ μὲν || δ ἀν ἡ λευκὸν ομ. || 14 εἴτε κτλ. ομ. || 16 ἔτι] έστι || 18 εἰς ομ. || 21 ἡ μὴ κτλ. ομ. || 24 ὅτι] οὔτω || 27 οὐ] ἄρα || 29 δ κτλ. ομ. || 31 ἀπόφασιν οὐ parum liquet in photogr. || 381,5 ὥστε κτλ. ομ. || 10 ἐγύρωνας || 14 μὲν ομ. || 16 ἡ καὶ τὸ β || 17 δ—α || 18 sim. figura in mrg. || 382,7 δ’ habet || ὑπάρχει (post ἀν) u. v. || 9 δ’ ομ. || 11 ψευδές || τὸ τῷ] καὶ τῷ || 14 ἔδεικνυτο || 15 τὸ αδ || 16 τὸ ε τῷ corr. || 17 ἔτι] δ ἀν || 18 τι ομ. || 26 γάρ ομ. || 27 ἐψ’ διν τὸ δ parum liquet in photogr. || ἐπὶ τούτων inc. f. 102r || post ει add. γάρ || 31 ὥστε κτλ. ομ. || 383,3 καὶ οὐκ κτλ. ομ. || 10 τῶν ὅρων κτλ. ομ. || 16 οὐ ομ. || 20. 21 ἀληθῆ λόγον ἔνδεικνυσθαι || 24 καὶ ταύτην || 384,2 tabella, quam post ἀγαθὸν habet t, in mrg. || 5 δη || 16 post τούτῳ add. καὶ || 17 ἀλλ ει γάρ || 19 ει οὖν—21 στοιχον ἡ ομ. in lac. || 31 συμπέρασμα εἰληπται || 385,4 ἡ ομ. || 5 διν κτλ. ομ. || 9 ἀμα ομ. || 12 έξ ἵσ || 14 παντὶ ομ. || 17 εἰπωρεν u. v. || μὲν ομ. in lac. || 18 ἐνδέγεισθαι || δὲ ομ. || 19 καὶ κτλ. ομ. || 25 τι δὲ || 26 post ίσως add. φησὶν || 28 κακῶς ομ. || 386,1 post ἀγαθὸν add. φησι.

ESCURIALENSIS Ω—I—4 [Miller p. 456] chartaceus anno MDXVII in Creta exaratus, qui Philoponi in Analyt. Prior. libr. I commentarium continet, Torstrikio nullius pretii esse visus est.

PARISINUS 1846 [H. Omont II 152] chartaceus saec. XIV secundum catalogum Analytica cum Ioannis Philoponi commentario continet. sed Philopono aliorum scholia admista sunt (cf. V. Rose Herm. II p. 208), eadem quae in cod. Y inveniuntur (cf. vol. IV 6 p. XII). cui codicem simillimum esse et A. Torstrik e prooemio collato collegit et comprobatur iis quae H. Lebègue notavit, qui maiorem partem codicis examinavit. etiam numeri scholiorum iidem sunt atque in Y¹).

¹⁾ Parisinus 1813 [II. Omont II 151] bombycinus saec. XIII f. 120—205 Analytica

PARISINUS 1911 [H. Omont II 162] chartaceus saec. XVI Philoponi in Analyt. Prior. commentarium continens et

PARISINUS 1912 [H. Omont II 162] chartaceus saec. XV—XVI, cuius f. 1—48^v eiusdem in Anal. Prior. libr. II commentarium continent, Torskrio nullius pretii esse visi sunt.

PARISINUS 1917 [H. Omont II 162], olim Mediceus, bombycinus forma B minore saec. XIII—XIV (cf. vol. II 2 p. XVI). f. 73^v tit. ἰωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρείας εἰς τὰ πρῶτα τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν σχόλια καὶ ἀποσχημειώσεις ἐκ τῶν συνομοσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἑρμείου. τῶν εἰς τοία τὸ πρῶτον: — des. f. 182^r. initium contulit H. Diels, inde a f. 98^v (p. 119) omnia H. Lebègue.

p. 1,5—6,24. 6 ὑπομνήσαι] οὐδεμιοῦ || 7 τι om. || 8 post αἰτίᾳ add. τῆς || 9 τὸ κεφάλαιον pr., corr. m. 2 || προθήσω || 12 πρῶτως || 13 ἀπλῶς om. || 15 τίς om. || 18 ἐκ τε et καὶ primum om. || 21 κρείττον ὃν || 22 post ἀπτεται alt. iterat καὶ πάντη ἔστιν ἀναμάρτητος || 23 γινώσκων] καταλαμβάνων || 2,4 τὰ ἀπὸ τῶν αἰσθήσει φανέντων || 6 ἀποδεδομένον || 8 τὸ ὄνομα || 11 αὐτὴ || 14 ἀδύνατον || συλλογή e συλλογισμός corr. m. 2 || 16 συλλογὴν e συλλογισμὸν corr. m. 2 || 18 γνωστικῶν om. || 19 εἰ pr., ἡ corr. m. 1 || post ἀνάγκη add. οὖν || 20 ἡ ἐκ δέξης om. || 22 ἥγουν ἐκ δέξης habet || 25 συλλογιεῖται || 28 τὰς ἀρχὰς bis, semel del. m. 2 || 30 διαλέξει || 31 δεῖ om. || 32 ἐν om. || 35 πάντα] τὰ ὄντα || 3,5 συλλογίζεται || 8 αὐτὴ || 10 τύχη || 12 ὑποβαλλοῦσα || γάρ om. || post μετὰ add. τῆς || 14 τοῦτο ποιεῖ om. || δεῖ post φαντασίαν colloc. || 15 post συμπλ. add. εἶναι || 25 αὐτοῦ || 26 τρεῖς om. || 27 τὸ φάντασμα τὸ μερικὸν || 28 ἄπαν || 29 εὑρεῖν || 4,1 ταῦτα || 10 δεῖ om. || 15 περὶ ἀποδείξεως || post διαλ. add. συλλογισμοῦ || 19 ποίων || 21 τούτων ὄντων || 27 γρήσμον || ἡ ἀποδεικτική || 28 διαλαμβάνων || 30 αὕτη ἔστι || 32 ἔστιν εἰπεῖν || 5,7 καὶ τὸ || 9 ὅλως ex ὅτε corr. || 11 τῶν—συλλογισμῶν || 12 περὶ ἀποδεικτικῶν || ἐν—13 διαλεκτικοῦ om. || 13 τοῖς om. || περὶ τῶν σοφιστικῶν || 14 ἔμεται || τόδε τὸ σύνταγμα om. || προηγήσεται || 22 καὶ alt. om. || post ἀνάλυσις add. δὲ || post περὶ add. τῶν || 25 εἰς] εἰ || 28 τούτου om. || οὖν post τρίτου colloc. || 33 εἰς τὸν || 34 διαλύσαι || αὐτὸν om. || 6,1 πρότεραν pr. || 6 περὶ alt. om. || 7. 8 τετταράκοντα || 10 ἀμφέβαλλεν || 12 post ὅλη add. τῶν || 14 ὁ ἀριστοτέλος, οὐ ex η corr. || 15 φησὶ γεννήθατα || 17 τε om. || 18 τὸ παρὸν.

f. 160^r post prioris libri interpretationem (p. 386,6) habet haec: σκοπὸς εἰς τὸ δεύτερον προτέρων ἀναλυτικῶν. Διδάξας ἡμᾶς ἐν τῷ προτέρῳ βιβλίῳ τί τέ ἔστιν συλλογισμός. καὶ ὅτι ἐν τρισὶν σγήμασιν οἱ συλλογισμοὶ μόνοις γίνονται. καὶ ὅτι διὰ δύο μόνων προτάσεων οἱ ἀπλοὶ . . . καὶ οἱ μὲν καθόλου πάντες δεῖ πλείω συνάγουσι καὶ τὰ ἐφέξης i. e. Λιονύμιος Brandisii Schol. p. 187a 16—34.

f. 170^r post ἀνασκευάζονται (p. 431,7) haec exhibet: „καὶ πότε ἐναντίως τῇ προτάσει: ἦτοι καὶ πότε γί(νε)ται ὁ κατὰ ἀντιστρ(οφ)ήν συλλογισμὸς ἐναντίος τῇ ἐνκειμένῃ προτάσει ἐν οἰωδήποτε σγήματι καὶ πότε γί(νε)ται ἀντικείμενος. τοῦτο δὲ νοητέον ὠρισμένως περὶ τῆς

et Priora et Posteriora continet cum variis scholiis [cf. II 1 p. XI], inter quae etiam Philoponea sunt. velut f. 156^v habet ὁ λέγων—οὗτε ἀνισον = p. 369,15—21 [cf. I. c. n. 1]. f. 205 σχόλιον. σκοπὸς τῆς προκειμένης πραγματείας—ῶρισται = p. 387,6—389,13 (7 ταῦτα) τὰ εἰρημένα || 11 ὅλαι || 12 τὰς εἰρημένας || ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ || 20 ὀφειλομένη ὅτι || 21 post περὶ add. τῆς || 388,2 οὖν om. || 5 τὸ alt. om. || 8 ἐπὶ μέρους || 11 μόνοι om. || τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν || 12 προβλήματα om. || 13 ἀντιστρέψουσι || post ὅη τὰ add. μερικὰ || 15 οὐδεμίαν ἀντιστρέψει οὔτε || 16 lemma om. || 19 ὅτι—συλλογισμοὶ om. || 20 καὶ] ἵνα || 21 λόγοι || 22 γάρ om. || ἔστιν ὠρισμένον || 24 post ἔτερον adit. ἔτει || 25 et 26 τὸ—τῷ || 27 οὐ γάρ ἐμπροσθίεν εἰχε || 389,1 ὕστε ἔτερος οὗτος τοῦ ἐμπροσθεν || 2 ὅλον || 3. 4 καὶ τὸ α—τῷ β om. || 4 ὁμοίως—6 τῷ α om. || 13 ὥρισται).

έλάττονος προτάσεως τοῦ πρώτου σχήματος· ἡ γάρ μεῖςων δεὶ τοῦ αὐτοῦ πρώτου σχήματος ἀντιφατικῶς ἀντικειμένως ἀναιρεῖται. καὶ διὰ τοῦ τρίτου σχήματος ὡς ἂν εἰ ληφθῇ τὸ συμπέρασμα). ὥμοιῶς δὲ νοητέον καὶ περὶ τῆς ἐλάττονος προτάσεως τοῦ δευτέρου σχήματος. καὶ γάρ καὶ αὐτὸ διὰ τοῦ πρώτου ἀναιρεῖται σχήματος. ποτὲ μὲν ἐναντίως ποτὲ δὲ ἀντικειμένως. κατὰ τὴν ποιάν μετάληψιν τοῦ συμπεράσματος.

f. 171r post ψευδὲς (p. 433,7) habet haec: „οὐδὲ τοῦτο ποιεῖ: γάρ εἰ δὲ λαμβάνει αὐτὰ ὀντιστρέφοντα, τὸ εἰρημένον ποιεῖ γάρ τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται. „εἰ οὖν ἔστι τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖθαι: δεῖξας ἀνωτέρω λεληθότως πῶς ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος ὅτι δυνατόν ἔστι λαμβάνει τὸ ἐν ἀρχῇ κατ’ ἀμφοτέρας τὰς προτ(άσεις). ἀνακεφαλαιοῦται οὖν τὰ εἰρημένα καὶ φησὶν ὅτι ὡς εἴρηται τοῦτό ἔστι τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖθαι τὸ ἐν ἀρχῇ τὸ δεικνύναι δι’ αὐτ.. τὸ μὴ δι’ αὐτ.. δῆλον καὶ τὰ λοιπά.

videntur haec e scholiis invasisse, quae multa, saepius ἄλλως addito, adscripta sunt, velut f. 160v διὰ τί ἐπέγραψεν ἀναλυτικῶν προτέρων δεύτερον: — πρὸς τὴν διαλεκτικὴν καὶ σοφιστικὴν (Schol. p. 188a 44 sq.). τὸ γάρ πρῶτον ὡς ἀληθῆ καὶ ἀναγκαῖα ἀνάγον σύμφωνόν ἔστιν ἀποδεῖσθαι. τὸ δὲ νῦν προκείμενον διαλεκτικῇ ἀρμόζει θεωρίᾳ. f. 165r „οἱ γάρ αὐτοὶ ὅροι ἔσονται πρὸς τὴν ἀπόδειξιν: καλῶς ἐπέστησεν . . . (Schol. p. 189a 5 sq.). „φανερὸν οὖν ὅτι ἀν μὲν ἡ τὸ συμπέρασμα ψεῦδος: εἰπὼν ὅπως ἐκ προτάσεων . . . (ibid. 12sq.). f. 172r ὁ ζήγωνος λόγος ἔστι τοιοῦτος . . . (Schol. p. 192b 43 sq.). f. 179v ἵστεον ὡς ἔνστασις λέγεται . . . (Schol. p. 195a 9 cf. b 18 sq.).

PARISINUS 1918 [H. Omont II 163] bombycinus saec. XIV foliorum 197. f. 112 secundum catalogum inc. Ioann. Philop. scholia in Aristotelis Prior. Analyt. librum II. f. 195v eiusdem scholia in hypotheticos syllogismos.

F PARISINUS 1972 [H. Omont II 173] cf. etiam vol. II 1 p. XIII, II 2 p. XL], olim Mediceus, bombycinus saec. XIII—XIV et qui ita cum eo E congruit, ut inde descriptus esse videatur, COISLINIANUS 157 [H. Omont III 145] membraneus saec. XIV, ille f. 210r—470r, hic f. 180r—362r Analyt. et Priora et Posteriora cum variis scholiis continent, quorum primum f. 210r (180r) Ληπτέον ἔξωθεν τὸ δεῖ κατ’ ἔθος ἀττικόν. πρῶτον γοῦν ἐνδέχεται εἰπεῖν περὶ τί καὶ τίνος ἔστιν ἡ σκέψις καὶ ὁ σκοπὸς ἡμῖν διδάξαι κτλ. Leonis Magenteni est (ed. a. MDXXXVI f. IV 12 sq.). eiusdem est f. 218r (186v) Δεῖξας ἐπὶ τῶν ὑπαρχουσῶν προτάσεων πῶς κτλ. (Vr 14 sq.). sequitur (f. 187r) ἄλλου (om. aut evan. F) adscripto: Διὰ πλείονα συφίγειαν τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ κειμένων ἀποριῶν προσετέθη καὶ ταῦτα· τίνος γάριν ἐν μὲν τῷ περὶ ἔρμηνεας — ὅπερ ἔδει δεῖξαι i. e. Philop. p. 52,4—57,12. deinde lemma εἰ μὲν γάρ ἀνάγκη τὸ

τλ'

ἄ τῷ βῆ μηδενὶ ὑπάρχειν cum scholio μι (τοῦ μιτολόγης E) εἰ τὸ ἄ οὐδενὶ τῶν βῆ ὑπάρχει. tum f. 220r (188v) ἄλλου. εἰ δὲ ἐξ ἀνάγκης τὸ ἄ παντὶ ἡ τινὶ τῷ (τῷ E) βῆ ὑπάρχει, καὶ τὸ βῆ τινὶ τῷ ἄ ἀνάγκη ὑπάρχειν. τῇ αὐτῇ πάλιν τάξει κέχρηται — οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ i. e. p. 57,14—59,3. itemque in sequentibus usque ad f. 223r (191v) Magenteni et Philoponi scholia (p. 59,4—64,7) alternant. reliquam Analyticorum Priorum partem Philoponi scholiis carere neque usquam notam ἄλλου deprehendi testatur II. Diels, qui Philoponea contulit.¹⁾

¹⁾ de Parisino 1974 saec. XV [H. Omont II 173], qui f. 138r—145r initium commentarii Philoponei exhibet (ἢ) δη μὲν ἡμῖν—ἐνδέχεται δὲ τοὺς ἐκ τούτων συγκειμένους λόγους τοὺς μὲν (p. 14,21), cf. vol. IV 6 p. V.

PARISINUS 2054 [H. Omont II 185] bombycinus saec. XIV—XV folio- S
rum 183. f. 1^r tit. ιωάννου ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ πρῶτον τῶν
προτέρων ἀναλυτικῶν σχόλια καὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ
έρμιου. τῶν εἰς τὸ γὰρ τὸ ἄτομον f. 63^r subser. τέλος σὺν θεῷ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων
ὑπαρχουσῶν προτάσεων συζυγῶν γινομένων ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι. sequitur
nullo spatio intermissο τοῦ αὐτοῦ φιλοπόνου ἀποσημείωσις ἐκ τῶν συνουσιῶν
ἀμμωνίου. τῶν εἰς τὸ γὰρ τὸ βῆτον: καὶ θεμιστίου παράφρασις: ἐπεὶ δὲ ἔτερόν ἐστι τὸ
ὑπάρχειν τε καὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν καὶ ἐνδέχεται ὑπάρχειν: περὶ τῶν τοῦ
ἀναγκαίου προτάσεων: πληρώσαντες τὸν περὶ τῶν τριῶν σχημάτων f. 64^v
med. τὸ οἰκεῖον πάλιν ἐποίησε σχῆμα (p. 119,4—122,21 cf. vol. XXIII 3
p. VIII—X): ιωάννου σχολαστικοῦ ἀλεξανδρέως εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων
ἀναλυτικῶν σχόλια καὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ έρμιου.
καὶ θεμιστίου παράφρασις: περὶ τῶν μίζεων: εἰπόντες καὶ παραδόντες i. e.
[Themistii] paraphrasis ex Alexandri et Philoponi in Analyt. Prior. I commentariis conflata, quam ex hoc codice (P) ab Ernesto Maass descriptam
edidi vol. XXIII 3. cf. Valentini Rose commentationem *Über eine angebliche Paraphrase des Themistius* (Herm. II 191—213).

PARISINUS 2062 [H. Omont II 186] chartaceus saec. XIV f. 58^r—81^r,
quorum f. 58^r—62^v καὶ ἄλλως οὐκ ἔνι (p. 418,32) alia manu minus eleganter
scripta esse Torstrikius notavit, Philoponi in Analyt. Priorum II commen-
tarium continet. inferiores omnium foliorum partes hūmore confectae sunt.
anonymi vero „scholia in varia Analyticorum Priorum loca“ (f. 143), inter
quae, si quidem ex initio colligere licet ab H. Omont notato, Philoponea
quoque sunt, omnino vix legi possunt. specimen praebuit H. Lebègue:

p. 387,1—391,8. 1 post ιωάννου add. σχολαστικοῦ || 5 καὶ πότε κτλ. om. ||
7 ἔρειν, om. φησί || ἔσται || 11 ὅλαι || 18 προετρηγται || 21 post περὶ add. τῆς || 388,1 ἀνα-
δραδεῖν sic || 3 καὶ διὰ ποτῶν om. || 8 ἐπὶ μέρους || 9 ἐνταῦθα] tantum restat || τούτοις δὲ
βούλεται evan. || σημᾶνται inc. f. 58^v || 10 καὶ primum om. || 17 ἔστι] δεῖ εἶναι || 18 post
τινος add. τὸ δὲ οὐ πᾶν ἀδριστον. διὰ τοῦ οὐδὲ ἀντιστρέψει οὐδὲ πλείω συλλογίζεται || 20 ἔστι,
καὶ μή] ἔστιν ἐν ἀμφοτεν ἄκροιν. καὶ εἴ || εἴποι || 21 τῶν σ || ἔστι (ante καὶ) || λόγοι ||
22 δὲ || 24 τὸ primum om. || 26 οὐδὲ τὸ βῆτον εἰναι τῷ σ || 389,1 ἔτερον || ἀλλήλων om. ||
2 ὅλον || 3 εἰ et ἄρα om. || 4 post ὄμοίως add. δὲ || 6 τινί om. in lac. || συλλογισμοί evan. ||
post ὄμοίως add. δὲ || 7 ἀποφατικοῦ om. in lac. || ἐπὶ δὲ inc. f. 59^r || 9 οἱ om. || post
συλλ. add. ἀδριστως γάρ ἀντιστρέψει || 13 ὥρισται || 14 post δὲ add. καὶ || ὅσα γάρ κτλ. om. ||
17 οὖν om. || γιγνομένης || 18. 19 post συλλ. add. καὶ || 21 ἐπεὶ || 22 ante πλάτωνος add.
κατὰ || ἀλκιβιάδους || 24 post ὄμοίως add. δὲ || 26 καὶ alt. om. || 27 ἐκ τοῦ alt. om. ||
30 καὶ prius habet || post ἔσται add. δὲ || 31 ἄλλος οὐ || 32 ἔλαττον || 390,1 post
συμπέρασμα add. ἔστιν || 3 δὲ om. (fort. recte) || 8 οὐπὸ τὸ] αὐτὸ || 9 ἔστιν || 11 οὐκ ἔστιν ||
14 ὅτι] εἰ || 16 καὶ alt. om. (in lac.?) || δῆλον inc. f. 59^v || 19. 20 μὴ ὑπάρχειν om. || 23 ἐπὶ[—]24 συλλογισμός om. || 25 ἔσται om. || 27 τὸ συνάγον || καταφατικόν || 391,1. 2 ἐν πρώτῳ
σχήματι ἀσυλλόγιστος || 6 ὥστε—τῷ δὲ om.

PARISINUS 2064 [H. Omont II 186] membranaceus forma minore saec. P
X—XI post Ammonii in Anal. Prior. I commentarium (cf. vol. IV 6 Praef.)
f. 113^r—156^r, ubi subser. τῶν εἰς τὰ τρία τὸ πρῶτον ιωάννου γραμματικοῦ
ἀλεξανδρέως ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ έρμιου, huius commentarii con-
tinet τὸ δὲ διὰ ταῦτα συμβαίνειν — τουτέστιν ὅσα αὐτοῖς κοινὰ ὑπάρχει τῷ οὐκ

ὑπάρχει (p. 35,7—118,5) et inter scholia miscellanea f. 214^r—215^r δεῖ εἰδέναι — ποιήσωμεν (p. 355,31—357,9), f. 221^r—223^v ἀληθὲς — οὐ λευκόν (p. 373,8—11), ἐπειδὴ — ἴσοδυναμοῦσιν (p. 373,13—26), ἀπορήσεις — ἐξ ἀρχῆς (p. 374,3—377,4). transscripserunt codicem anno 1884 E. Richter et P. Hirt, quorum exemplaria denuo contulit de Boor. cf. quae de hoc codice notata sunt vol. IV 5 p. XXIII n. 2, IV 6 p. XII, XVIII 3 p. VII.

A Coislinianus 160 [H. Omont III 146] bombycinus forma media saec. XIII—XIV foliorum 655. f. 97^r tit. Ἰωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως εἰς τὸ πρῶτον τῶν πρωτέρων (sic) ἀναλυτικῶν σχολαίων (sic) καὶ ἀποσημειώσεων ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου τῶν εἰς τὰ Ἅγια τὰ Ἀρτοῦρα f. 193^v τέλος τῶν εἰς Ἅγια τὰ πρῶτον: — τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ πρῶτον τῶν πρωτέρων ἀναλυτικῶν ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου τῶν εἰς τρία τὸ δεύτερον: — f. 290^r τέλος τοῦ δευτέρου. ἵω σχολαστικοῦ ἀλεξανδρέως εἰς τὸ πρῶτον τῶν πρωτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους σχολαστικαὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου. τῶν εἰς Ἅγια τὸ δεύτερον: — f. 313^v τέλος τοῦ δευτέρου τμῆματος. ἀρχὴ τοῦ γένους τμῆματος περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν: — f. 351^r τέλος τοῦ πρώτου βιβλίου: — ἀρχὴ τοῦ δευτέρου βιβλίου: ἵω ἀλεξανδρέως σχόλια εἰς τὸ δεύτερον τῶν πρωτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους: — desinit f. 396^v in verba ἀλλ' ἵσα καὶ ἀντιστρέψει (p. 485,13. 14). f. 397^r incipit Philoponi in Posteriora Analytica commentarium. initium contulit H. Diels, reliqua ipse contuli:

p. 1,5—6,24 (quae iuxta margines legi non possunt, unciis inclusimus). 7 (εἰ) || 13 τοῦ εἰ τῶν corr. m. 1 || 12 τίς om. || 14 (εἴπω)μεν || 16 οὖν om. || 18 ἐκ τε et καὶ primum om. || 20 συλλογίζεται || 21 (διὸ) || 22—2,1 ἡ γάρ—ἀναμάρτητος in mrg. m. rec. || 2,1 (ἡ) || 4 τὰ κατὰ τῶν αἰσθήσεων φανέντων || 6 ante δ add. καὶ || 9 φασ(στασία γάρ) || (στάσις. οὐκ) || 10 (εἰ ἐμάθ)ομεν || 11 αὐτὴ || 12 λείπεται ἄρ)α || μορί(ων μόνην) || 13 ἐπει(δὴ δὲ) || 14 (γάρ συλλογισμός) || 18 γνωστικῶν om. || 19 ἡ γάρ || post ἀνάγκη add. οὖν || 20 ἡ ἐκ δέξης om. || 21 supra μύων ser. εἰσιν m. 1 || 22 ἥγουν ἐκ δέξης habet || ως om. || 25 συλλογιεῖται || 28 συμπλακεῖ(σα ἐξ αὐτοῦ)τῆς || 28. 29 δέ(γεται καὶ π)οιεῖ || 31 δεῖ om. || ἀληθεύει ἀλλὰ ποτὲ καὶ ψεύδεται || 35 σοφ(ισταῖς) || 3,2 συμπλεκομένη || 5 συλλογίζεται || 8 βουλήμεθα || αὐτὴ || 10 περιάπτουσιν || 12 ὑποβαλλοῦσα || γάρ om. || post μετὰ add. τῆς || 13 ἐθεά(σατο καὶ ἐπὶ) || 14 τοῦτο ποιεῖ om. || δεῖ om. || 15 post συμπλ. add. εἰναι || 20 ψευδεῖς || 22 περι(άψιοι) || 25 μεῖ(ζον τοῦ) || (οἶον) || 26 (ό οὖν) || 27 τὸ φάντασμα τὸ μερικόν || 29 (εὗρε, καὶ) || 34 (ἐπει) || προσ(εχῶς) || 4,1 λάβοι || ταῦτα || 3 δμολογού(μενων) || 5 (τρία) || 7 ἔχ(ει, καὶ) || 9 (γνῶσις ἡ) || 10 δεῖ om. || (ό περ) || (ἢ ἀεὶ ψεύδης) || 11 (ποτὲ μὲν) || 12 (ό διαλεκτικός) || 13 (μόνοι) || καὶ (οὕτε) || 15 περὶ ἀποδείξεως || δι(αλεκτικοῦ) συλλογισμοῦ || 19 ποίων corr. m. 2 || 21 τριῶν τούτων ὅντων || 22 (τῷ) || 27 ἀποδεικτική || 28 διαλημβάνων || 31 post συλλ. add. μαθεῖν || 32 ἔστιν εἰπεῖν. ἐπει || ἀποδ(είξεως) || 33 (πρότερον) || (φωνῶν) || 5,2 (καὶ) || πρώτη om. || 9 δ(ένηργη)γον || 12 περὶ ἀποδεικτικῶν || ἐν—13 διαλεκτικοῦ om. || 13 περὶ τῶν σοφιστικῶν || 14 ἔμεται || τὸ || τόδε τὸ σύνταγμα om. || προ(ηγήσεται δὲ) || 16 (λέγεται) || 17 (ἀπλᾶ, ἡ) || 18 (τῶν φυσικῶν) || 22 καὶ alt. om. || post περὶ add. τῶν || 28 (τοὺς) || τούτων om. || οὖν post τρίτου coll. || 29 τελειωτέρας || (πᾶς γάρ) || 30 (ἔχων τὸ) || 31 (τὸν) prius || (ἀνέλκυσε) || συνθῆναι ut t || 32 οὐκ(έτι δὲ) || καὶ prius om. || 33 ἡγεμ(τῶν εἰς τὸν) || 33. 34 (οἶον σω)κράτης || 34 διαλῦσαι || αὐτὸν om. || οὐ(κέτι οἶδε) || 6,1 ἐπιγέ(γραπται, ἐπει)δὴ || 2 (ὅλη καὶ χωρὶς) || 5 (τοῦ) || 7. 8 τετταράκοντα || 10 ἀμφέβαλλεν || 12 post ὅλη add. τοῦ || 14 (λέγων ἀρά) || 15 γένημα τὰ || γεννήματα (μὲν αὐτοῦ) || 17 αὐτοῦ (σχεδὸν) || 18 (καὶ τεγχῶ)σαι || (σύγγραμμα) || 20 (φιλοσο)φίας || δοκ(εῖ) || 21. 22 ἀπεφήναντο ex ἀπεφήνοντο corr. ||

p. 387,4—396,10. 7 ἐρεῖν || φιλί οι. || 10 ἐν τοῦτο || 11 διαι || 15 τοῖς δὲ
 ἔλ^θ || 16 post κατὰ add. τὴν || 20 κατηγορούμεναι || 388,4 τὴν οι. || 8 ἐπὶ μέρους ||
 10 καὶ primum οι. || 16 lemma οι. || 20 ὠρισμένων || καὶ] ἵνα || εἴποι || 22 γάρ οι. ||
 ἐστιν ὠρισμένον || 24 τὸ (ante ὅποι.)] ἐστιν || 25 εἰπεν || τὸ—τῷ itemque vs. 26 || 28 τὸ
 prius οι. || 389,1 ὥσθ^τ ἔτερος τοῦ ἔμπροσθεν || 2 ὅλον || 4 post σ add. ὡς πλείους εἰσὶν
 οἱ συλλογισμοὶ || 5 ἄρα οι. || 6 ὥστε—συλλογισμοὶ οι. || post ὄροις add. δὲ || 7 κατα-
 φατικοῦ || 11 γινομένην || 13 ὥρισται || 17 γιγνομένης || 20 ante ζώω add. τῷ || 22 ἀλι-
 βιᾶ || 25 οὐδὲ ζῶον || 26 κατὰ prius οι. || καὶ alt. οι. || 27. 28 οὗτῳ—συλλογισμοὶ οι. ||
 29 οἷον οι. || 30 ὁ prius οι. cf. Add. et Corr. || 34 λέγομεν οι. || 390,1 post συμπ.
 add. ἐστι τοῦ || 3 περίειγμα pr. || 10 ἐπεδείξαμεν || 14 ὅτι οι. || 22 ἐπειδὴ μέρος || 23 ἐπὶ
 —24 συλλογισμός οι. || 24 post ὅταν add. δὲ || 27 ὅπό τὸ || 28 ὅρον οι. || 391,1. 2 ἐν
 α' σχήματι ἀσυλλόγιστος || 3 καὶ utrumque οι. || 5 μέρος—9 τῷ β̄ οι. || 9 καὶ τὸ β̄
 τινὶ || 11 τοῦ ὅπό || 15 καὶ—σχήματων οι. || 16 ως—προτάσσεων οι. || 17 ως—18 συμ-
 περασμάτων οι. || 18 ἡ (post ἀλλά) || περίγγελμα pr. || λέγει] ἐ || ἐτί sic || 19 τῶν—20 ἐσται
 οι. || 22 τουτέστι τὸ μέρος τοῦ ἐ || 27 ἡ ἐπὶ τι ἀληθεῖς ἡ ἐπὶ τι ψευδεῖς || 392,1 δὲ ἐπὶ τι
 ψευδεῖς, ἡ μὲν || 2 ἀληθῆς pr. 1. || 3 post ὅτι add. εἰ || 4 δὲ habet || ὁ οι. || 7 τὸ ἦκρον
 τῷ || καὶ ἐστιν οι. || τοῦ οι. || 12 τῷ ἀληθεῖ συμπεράσματι || 19 ἐνταῦθα || 21 ἀναλογίαν
 οι. || 23 post μηδὲ add. τὸ || σ alt. ε πρώτου corr. || 24 ἐσται (ante τὸ) || 26 εἰ οὖν] εἰ
 πλέσ sic (' m. 2) || 28 λέγεται || 29 ως, ω m. 2 || ὑποληφθῆ τῷ β̄ || 31 καὶ alt. οι. ||
 393,6 τοῦτο ψευδές οι. || 7 καὶ μὴ ὅν mrg. m. 2 || ἀποφατικῶν || 11 τῶν
 prius superser. || 14 ἐξ alt. οι. || 16 καταφατικοὶ—ἀποφατικοὶ || 20 γίνεται pr. || 22 ἔχο-
 μεν τέως || 23 τέσσαρες || 30 ὅλη ἀληθῆς || 31 ἀληθῆς || 394,3 συμπεράσματα] compend. ||
 4 ἡ οι. || ante ἀλ. add. τὸ || 7 ἀρχὴ τοῦ α' σχήματος inser. || 9 ἀμφοτέρων || 10 μὲν οι. ||
 11 ὅλον—12 ἐστιν οι. || 14 αὐτῷ οι. || 15 ἀμφοτέρων || 16 ὅτι ἐστιν ὅτι τὸ συμπέρασμα ||
 post γέγονεν add. ὅτι || 17 δὲ] καὶ || 18 εἰσὶν ἡ || ἡ—19 ψευδός οι. || 20 ἡ οὐ παντί ||
 21 σκοπίσομεν || 23 γενόμενοι || ἀν οι. || 25 post ψευδεῖς superser. δὲ || 27. 28 συνῆγε κατα-
 φατικόν οι. || 30 συνῆγεν ἀληθῆς ἀποφατικὸν || 31 ψευδές οι. || 32 ἐπεὶ || 395,4 τὸ β̄ || 6 τῆς
 primum superser. || 7 ἀληθῆς συναγούσης οι. || τῆς prius superser. || 8 ψευδῶν ἀληθοῦς
 οὔσης || ως οι. || 11 ante ἀνθρωπὸς add. ὁ || ὅμως] ὁ μὲν || 12 καὶ οι. || 15 τῶν alt. οι. ||
 19 τῶν prius superser. || τῶν alt. οι. || 20 post ψευδός add. τῶν ἐξ ἀμφω ψευδῶν καὶ
 ἐπὶ τι ψευδῶν || 21 γινομένας || εἰρημένων οι. || καὶ οι. || 22 δὲ οι. || 23 συμπεράσματα] compend. || 396,4 καὶ γάρ || 6 ἐστε || 7 ἡ alt. habet || 8 εἰ (superser.) καὶ || ἡ ὅλη || 10 ἡ.

p. 402,25—403,23. 25 πληρῶσαι || 27. 28 συμπεράσματα || 403,1 ἀμφοτέρων || 5 κατα-
 φατικῆς alt.—ἀποφατικῆς ut t || 13 ὅλη prius οι. || εἰ ἡ μὲν || 16 ἡ primum οι. || 18 ἡ
 primum οι. || 21 ἡτοι οι. || 23 ἐπιδείξωμεν.

p. 433,10 τῆς προτάσσεως λαμβανομένης habet || 11 ante μεῖζων add. ἡ || γάρ οι.

p. 473,7—485,14. 13 post ἔχον add. ἐφ' ὃ δὲ—ἄγολον μακρόβιον || 14 τούτων
 ως ἐπὶ οι. || περίειγματος ut saepius || 15 δὲ οι. || 18 τὸν μέσον—τῷ ἄκρῳ || 20 οὐκοῦν
 —εἰσιν οι. || 21 ἄττα || 24 ἀγεννήτου || ὅτι habet || τι οι. || 25 ἄττα || 25. 26 ὑπάρχει καὶ ἀντι-
 στρέφει || 26 ὅτι οι. || 27. 28 κατηγορεῖται δὲ—κόρακι οι. || 28 τὸ alt. οι. || 474,2 συγκει-
 μένων || 3 πάντα οι. || 12 ἐσχάτου οι. || 16 δὲ οι. || 17 περὶ παραδείγματος inser. || 20 παρα-
 δείγματος || περίειγματικόν || 22 πρὸς habet || 23 τοῖς || 24. 25 τοῦτο—Θηβαῖοι οι. || 26 τὸ
 κακὸν || 475,6 δὲ οι. || post ὁ add. περίειγμά ἐστι || 19 πρὸς τὸ οι. || 22. 23 τῇ ἐπαγωγῇ ||
 25 οὐκ ἐστιν || ὅρῳ || 26. 27 ἀλλά—συνάπτει οι. || 476,1 περὶ ἀπαγωγῆς inser. || 10 τοῦ οι. ||
 τὸν || 11 οι. || 14 γίνεται || 18 διδακτή || 20 ἀδηλον || 21 οὐτῶς ἐγινόμεθα || 23 τοῦ β̄ || 27 κατὰ
 ἐμφανές || 477,2 τετραγωνίζεσθαι || 2. 3 εὐθυγραμμίζεται || post 3 πρότασις sic pergit: ἡ ἀφα-
 νῆς μὴ ἡ δὲ τῷ συμπεράσματι. ὅπερ ἐστιν ἡ ἐλάττων πρότασις. καὶ τοῦτο πειρῶνται . . . μονοει-
 ðῶν . . . ὅταν δὲ (inc. f. 396r, sequentia alio atramento angustius scripta sunt) μήτε πιστάτερον
 τοῦ β̄ τοῦ σῇ μήτε ὀλίγα τὰ μέσα. δι' οὐδὲ εἰκνυτι (8) κτλ. || 10 ὅτι οι. || 12. 13 φιλίη—τοιοῦτο
 οι. || 14 περὶ ἐνστάσεως inser. || δὲ οι. || 19 ὅταν—ὅταν || post μερικόν add. ἡ ἐνστασίς ἀντίφασις
 ἐστὶ πρὸς μίαν τῶν προτάσσεων τινὰ συλλα. ἡ γάρ πρὸς τὸ συμπέρασμα ἀνατκευὴ λέγεται. ἡ

δὲ πρὸς τὴν πρότασιν ἔνστασις ἴστωσα καὶ μὴ ἐῶσα προβαίνειν τὸν συλλογισμόν. καὶ διαφέρει ἡ ἔνστασις τῆς προτάσεως πρὸς ἣν ἔνστασις, ὅτι ἡ μὲν ἔνστασις δύναται καὶ καθόλου εἶναι καὶ μερική. ἡ δὲ πρότασις πρὸς ἣν ἡ ἔνστασις, ὡς ἐπὶ τὸ πολλὺ (sic) καθόλου ἔστιν. αἱ δὲ μερικαὶ προτάσεις οὐκ ἔχουσιν ἔνστάσεις, καὶ διὰ τῆς αἰσθήσεως γινωσκόμεναι. καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου πρότασις μὲν μερικὴ οὐκ ἔστι. ἔνστασις δὲ μερικὴ ἔστιν. || 22 post διγῶς add. καὶ διὰ δύο σχημάτων || 23 ἡ prius om. || 478,2. 3 ἐπὶ—ἐπιστήμην om. || 4 οὖν om. || 7 γνωστῷ καὶ ἀγνώστῳ || 8 οὐ om. || 10 οὐχ αὐτῇ || 11 τοῦ om. || 12 ante τὰ δὲ add. ἡ ὅτι θλως οὐχ ἡ αὐτῇ τῶν ἀντικειμένων ἔνίσταται || γίνεται || 19 ἀντιστῆναι || post λαμβάνεις add. εἰς || 21 οὐ πάντων om. || 23 ταῦτα || 24 ψεῦδος—ἐπιστήμην om. || 25 post προτάσεως add. ὡςαύτως. ἀξιοῦντος γάρ τῶν ἐναντίων μέλαν ἐπιστήμην || 27 οὕτως om. || 479,5 post ἀπλῶς add. μὲν || 8 καὶ alt. om. || 9 μερικῶς] μερικὸν || τιθεῖναι || 16. 17 καθολικώτερον—ἀντικείμενα om. || 20 γάρ om. || 26 τοῦ εἰκότως || 29 λαμβάνη || 480,2 ποιεῖ] εἰ in fine versus || 3 ἐν γάρ—τρίτῳ om. || 4 βλέψεσθαι || 5—18 eodem ordine ac Bt || 6 ἐναντίον || 7 λαμβάνω ψεῦδος || ἐναντίον || 11 τὸ om. || 12 οἷον om. || 18 πρώτω || 19 περὶ εἰκότος inser. || εἰκότως || post ἔστιν add. ἀλλὰ τὸ—ἴσασιν γινόμενον || 21 εἰκότως utroque || 23 post πρότασις add. φᾶ || 24 εἰκότως || ὃ || 25. 26 μισθίσιν—πολὺ om. || 27 δὲ || 481,2 τοῦ εἰκότως || 4 οἷον—έρωμένους habet || 5 περὶ σημείου inser. || 8 εἰκότως || διέρχεται || 11 τοῦ πράγματος || 14 ἔστιν om. || οὐ itemque vs. 16 || 15 δὲ habet || 17 δῆλον alt. l. || 19 περὶ ἐνθυμήματος inser. || μὲν οὖν] δὲ || 20 ἦν] καὶ || 26 ὅτι] τι || 29 ἔτι || 482,1 post σοφοῖς add. ἐφ' ὃ γένεται || 6 post λέγουσι add. διὰ τὸ εἰδέναι || 8 post ωγρά add. διὰ τὸ μέσου βλέπεται σχήματος || 13 ληφθῆ || 15 λάβω || 16 δὲ om. || post ὅτι add. ὁ || 18 οὐ || post συλλογισμοῖς add. πλὴν—ἄλυτος || 20 γάρ om. || ἥν || 21 μὴ om. || 22 συλλογίζεται || τὸ || 483,4 οὐδὲν || αὐτὸν || 6 τοῖς σημείοις om. || 7 δεῖξις] δεῖγνυσιν || 8 ἐν πρώτω ἡ ἀληθῆς ἥ || 9. 10 ὅτι δέ] τὰ || 11. 12 ληπτέον—τεκμήριον om. || 13. 14 τὸ γάρ εἰδέναι ποιὰν σημαίνει || 16 ἐνταῦθα] ταῦθα om. in fine pag. || 17 τοῦ μὲν || 18 ἡ τὰ μὲν] τὸ δὲ || 21 τὰ || 22 περὶ τοῦ φυσιογνωμονεῖν inser. || 23 post ὅτι add. οὐ || 24 τούτῳ βούλεται δεῖξαι] τούτου καλεῖται δεικνύων || 484,1 εἰ τις διδωσιν om. || post ἄμα add. μὲν || μεταβαλεῖν || 2 post ὅσα add. γε || μαθήματα || 3 συμβάλεται itemque vs. 6 || 4 παθήματα || αὐτοῦ || 5 ὅργανον || 7 δυνόμεθα || 8 post οἷον add. ὅτι || ἔχουσιν οὖν || 10 ὅςδε || ὁ λέγων || 18 ἔχει || 21 λέγοντος || 22 ἀνδρεῖον—μεταδοτικόν || 25 οὐ om. || 26 λέγων || 27 σιτεῖα || 485,1 ἡ εἰ τε om. || 7 τῷ ἐλάττονι || 9 λέγων || 11 τὸ tert. om. || 13 τῷ] τὸ.

L PARISINUS Suppl. gr. 687 [H. Omont III 299]. saec. XII f. 3—6, 8—9 membranea, quae secundum catalogum fragmentum commentarii in logicam Aristotelis continent, ad Philoponum pertinere vidit K. Kalbsleisch [Herm. XXX 632]. soliorum ordo turbatus est. nam f. 3 inc. . . . ων προβλημ(άτων) i. e. p. 324,15, des. καὶ τὸ συμπέρασμα i. e. p. 328,9. f. 4 inc. . . . τινα καὶ ταύτην i. e. p. 352,9, des. ζῶν ἄρα οὐ παντὶ ἐμψύχῳ i. e. p. 355,12. f. 5, cuius tertia tantum pars interior servata est, inc. κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον i. e. p. 293,17, des. καὶ τὸ ἄ ἄρα παντὶ τῷ ἥ i. e. p. 297,13. f. 6, cuius e f. r. initia, e f. v. extrema tantum versuum verba servata sunt, inc. ἐν ὃ i. e. p. 320,19, des. ἔκαστον τῶν προβλημάτων i. e. p. 324,13. f. 7 papyraceum a bibliopega insertum vacuum est. f. 8, cuius summus versus resectus est, inc. ὅρᾳ πῶς i. e. p. 328,12, des. αὐτὸν δεῖ καὶ τοῦ ἐ i. e. p. 331,13. 14. f. 9 inc. βουλήμεθα συμπερῶναι i. e. p. 348,11, des. ὅπου γε οὐδὲ τῶν παρὰ τὴν τῶν i. e. p. 352,7. contulerunt codicem K. Kalbsleisch et C. E. Ruelle, qui etiam scholiorum specimen dedit:

f. 8r prima manu adscripta sunt haec scholia: ad ταῦτα γάρ ἔστι τὸ εἰπεῖν (p. 329,3): τὸ γάρ ῥῆμα διαλέται εἰς μετοχὴν καὶ τὸ ἔστι ῥῆμα. ad εἰ δὲ μὴ μόνον ὁ μέσος (p. 329,11): συμβήσεται γάρ εἰ καὶ αὐτὸς ὡς σύνθετος . . ληφθείη τι τῶν καθ' ἔκαστα ὃν (l. ὡς) τοῦ ἀνθρώπου κατηγορεῖσθαι, ὥπερ ἀτοπον.

f. 9r ad ἀλλ' αἱ συλλογιστικαὶ συζυγίαι (p. 349,26): τουτέστι τῆς ἀλιορίστου ἀποφασικῆς τῆς ἐλάττωνος: ἀλλὰ τὰ παραγγέλματα καθολικὰ ὅντα ἐπὶ πάντων διεῖλουσιν ἀληθεύεσθαι. αἱ εἰρημέναι συζυγίαι συλλογιστικαὶ εἰσιν:

f. 9v ad ἐν δὴ τοῖς τρισὶν ὄροις (p. 351,18): ὁ λέγει τοιοῦτόν ἐστι—κατ' ἐκείνου παντὸς τὸ αἱ. e. Alex. p. 378,12—379,11 (378,20 ὁ om. || 21 τὸ αἱ παντὸς || τὸ tert. om. 24. 25 κατηγορεῖται τὸ β, κατηγορηθῆσεται καὶ τὸ αἱ || 25 τὸ β || 27 ὁ om. in lac. || 379,5 τὴν πρότασιν || παντὸς).

f. 4r.v textui eadem manu insertas figurae habet similes atque t. f. LXXXVI et LXXXVII.

PARisinus Suppl. gr. 1156 [H. Omont III Add. 400] membr. saec. XII M f. 15—18 continent πάντες μὲν οὖν οἱ ὑποθετικοὶ — ὃν ἐν ταῖς προτάσεσιν οὐ παρειλήφασιν i. e. p. 301,10—316,32, f. 19 φανερὸν οὖν — εἰ μὴ διὰ προσλήψεως i. e. p. 416,12—422,6, f. 20 ὅστε εἶναι τὸ αἱ — ὅτι οὐ παρὰ τοῦτο λέγεται i. e. p. 452,31—457,10. contulit codicem C. E. Ruelle; idem scholiorum specimen praebuit:

f. 15r ad ἀπορεῖ δὲ ἐν τούτοις ὁ Ἀλέξανδρος (p. 302,6): Θεόφραστος μέντοι—ἐξεθέμεθα i. e. Alex. p. 328,2—5 (3 δι' ὅλων εἶναι ὑποθετικοῖς).

f. 19r iuxta διαφέρουσι δὲ καθὸ κοινωνοῦσιν (p. 417,19) hoc scholion exstat (cf. Anonym. Brandisii Schol. p. 189b48—190a13): ἀλλὰ ληπτέον ὃ τὸ αἱ (Arist. p. 58a29): κατὰ πρόσληψίν τὰς τοιαύτας προτάσεις ὄνομάζει ὁ Θεόφραστος· εἰσὶ δὲ οὐχ ἀπλαῖ ἀλλὰ δυνάμει περιληπτικαὶ συλλογισμοῦ. εἰσὶ δὲ καὶ αἱ αὐταὶ δυνάμει ταῖς κατηγορικαῖς· οὐδὲν γάρ διαφέρει τὸ λέγειν (p. 190a2—4) — τὸ αἱ καὶ τὸ αἱ κατὰ παντὸς τοῦ β τοῦ (λέγειν) καὶ? οὗ τὸ β παντὸς, καὶ τὸ αἱ παντὸς κατ' ἐκείνου καὶ τὸ αἱ παντὸς. πλὴν ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν κατηγοριῶν ὥρισμένοι οἱ ὄροι ἀμφότεροι· ἐπὶ δὲ τοῦ κατὰ πρόσληψίν δόριστος ὁ προσλαμβανόμενος. λέγει ἐνταῦθα ὁ Αριστοτέλης ὡς ἐπειδὴ . . . κατ' οὐδενὸς τοῦ β, τὸ β κατὰ παντὸς τοῦ . . . τὸ δὲ δυνάμει ἐστὶν ὃ τὸ β παντὸς τοῦ (I. παντὶ τὸ) αἱ οὐδενί. ἀντιστρεπτέον δὲ ταύτην τὴν πρότασιν, καὶ ῥητέον ὡς (I. ὃ) τὸ αἱ οὐδενὶ τούτῳ τὸ β παντὸς (I. παντὶ). περιληπτέον (I. προσληπτέον) δὲ καὶ τὸ ἐξ ἀργῆς συμπέρασμα . . . οὐδενὶ τῷ γ καὶ συναγῇθεται . . . ἄρα παντὶ τῷ γ. εἴτα δέδεικται καὶ γέ ἐλάττων. αὕτη δὲ οὐκ ἔστι κύκλῳ γέ δεῖξις ἢν ὑπέργραψε· (οὐ γάρ) τὴν ἔτεραν ἀντιστρέφομεν ἀλλὰ δυνάμει (ἀμ.) φοτέρας.

f. 20r in marg. inf. ad νῦν δὲ τοῦτο κωλύει (p. 454,25): νῦν δὲ τοῦτο κωλύει πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὸ ἐν ἀργῇ αἰτεῖσθαι τὸ μὴ ἀντιστρέψειν οὐχὶ τὸ λαβεῖν πρότασιν ὄμοιώς τῷ συμπεράσματι ἄδηλον. τοῦτο γάρ κοινὸν τοῦ τε ἐν ἀργῇ αἰτεῖσθαι καὶ τοῦ δεικνύναι ἐξ ἀδίλου τὸ ἄδηλον.

Ibidem incipit scholion, quod inscribitur: τοῦ ἀγιωτάτου μοναχοῦ . . . (?) καὶ ματίστρου κυροῦ θεοδώρου τοῦ προδρόμου: Εἰ γάρ μὴ ἀποδείξῃ πρῶτον ὁ τὰς παραλλήλους γράφων ὅτι αἱ ἐναλλάξ γωνίαι ἵσται εἰσὶ καθὼς τοῦτο Ἑύκλειόντες ἐν τῷ λα τοῦ πρῶτου τῶν στοιχείων ἀπέδειξεν, ἀλλὰ λάβῃ ταύτας ἵστας γωρίς ἀποδείξεως καὶ εἴπη τὰς εὐθείας παραλλήλους εἶναι, ὅτι αἱ ἐναλλάξ γωνίαι ἵσται εἰσὶν, ὅπερ οὐκ ἐδείχθη, εἴτα ἐπιχειρεῖ ἵστας τὰς γωνίας δεῖξαι διὰ τὸ εἶναι τὰς εὐθείας παραλλήλους, παραλλήλους τὰς εὐθείας οὗτος δεῖξει διὰ τὸ εἶναι αὐτὰς παραλλήλους, ὅπερ ἔστι τὸ ἐν ἀργῇ αἰτεῖσθαι.

f. 20v omnes margines occupat scholion (saec. XIII—XIV) partim evanidum, cuius linea summa recisa est: κατὰ τῶν αὐτῶν . . . καταφατικὰ μόνα ἐν κατηγορικῷ συλλογισμῷ ἐν τῷ γ^ῳ καὶ τῷ α^ῳ des. τοῦτο γάρ ἔστι τὸ λέγειν διὰ τὸ λευκόν (?) ἀντιστρέψειν τοὺς ὄρους κατὰ τοὺς ἀποφατικοὺς συλλογισμούς.

f. 15r (man. 2?), 18v (man. 2?), 20r (man. 1) in mrg. figurae syllogisticæ appictae sunt.

BAROCCIANUS 155 [Coxe I 265] chartaceus saec. XV foliorum 416, qui Philoponi in Analytica Priora (des. f. 214v in verba ἐνδέχεται γάρ ἀληθὲς εἶναι τὸ συμπέρασμα i. e. p. 414,5) et Posteriorum libr. I commentarios con-

tinet, a Torstrikio nullius pretii iudicatus est; nam commentarium in Anal. Pr. I mendoza scriptum et lacunosum esse, in libr. II (inc. f. 202^r) cod. U similiorum esse. f. 215^r inc. σχόλεια (sic) σὺν θεῷ τοῦ δευτέρου τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν: ἐν πόσοις οὖν σχήμασι κτλ. διδάξεις ἡμᾶς ἐν τῷ προτέρῳ βιβλίῳ i. e. Anonymus Brandisii Schol. p. 187^a–16sq.

OXONIENSIS Collegii Novi 236 [Coxe I 86] chartaceus saec. XVI foliorum 394 Philoponi in Analytica Priora et librum I Posteriorum commentaria continet. in extremo libro I Analyt. Prior. nonnulla ex alio exemplo, quod ἐν ἄλλῳ sive τὸ ἔτερον ἀντίγραφον dicitur, rubro colore in margine correcta sunt, velut p. 384,16 δ: mrg. β, 17 ζ prius: mrg. δ, ὑπάρχει: mrg. ὑπάρχει, θ ὑπάρχον: mrg. β ὑπάρχειν, 18 δ: mrg. θ, θ: mrg. δ, 31 συμπαρείληπται: mrg. συμπεριείληπται, 385,10 προτάσεις: mrg. ὑποθέσεις, 25 οὐ γάρ . . . τὸ β: mrg. ἐν ἄλλῳ οὐ γάρ εἰπε τῷ δ τὸ β. inspexit codicem A. Torstrik.

VINDOBONENSIS phil. gr. 41 [Nessel p. 28, 29] chartaceus saec. XV. f. 23^r tit. Περὶ γενέσεως συλλογισμῶν. ἀριστοτέλους ἀναλυτικῶν προτέρων τμῆμα πρῶτον. πρῶτον εἰπεῖν — μηδενὸς κατηγορεῖσθαι (p. 24^a 10—15), post quae incipit Philoponi interpretatio (π)ρῶτον εἰπεῖν κατὰ τὸ ἀττικὸν ἔθος κτλ. f. 111^v desinit in verba κοινὰ ὑπάρχει ἢ οὐχ ὑπάρχει i. e. p. 118,5. f. 112^r σχόλια περὶ μέζως ἀριστοτέλους. Πληρώσας i. e. p. 119,4sq. sed f. 120^r legitur περὶ τῶν ἐν ἀώ σχήματι γινομένων ἀντιστροφῶν. ἐντεῦθεν ὁ φιλότιστος βούλεται εἰπεῖν i. e. p. 467,28 sq. et paulo infra αἱ ὑποθετικαὶ ὑποθέσεις αἱ αὐταὶ εἰσι i. e. p. 468,31sq. f. 124^r περὶ τοῦ φυσιογνωμονεῖν i. e. p. 483,22sq. f. 126^r iterum incipit Aristotelis textus ἐπεὶ δὲ τὸ ἔτερόν ἐστιν ὑπάρχειν καὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν i. e. c. 8 p. 29^b 29sq. cum notis interlinearibus et marginalibus f. 154^v med. τμῆμα δεύτερον περὶ εὐπορίας προτάσεων. πῶς δὲ εὐπορήσουμεν κτλ. i. e. c. 27 p. 43^a 20. f. 164^r ἀρχὴ τοῦ τρίτου τμῆματος περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν. πῶς δὲ ἀνάξομεν κτλ. i. e. c. 32 p. 46^b 40sq. f. 175^v τέλ: τοῦ ἀτῶν προτέρ: ἀναλ. alterum librum, qui desinit f. 294^v, item notis interlinearibus et marginalibus ornatum esse A. Torstrik testatur. ex iis quae excerpti hoc specimen propono:

p. 9,22—10,25 (f. 23r). 22 ante κατὰ add. πρῶτον εἰπεῖν || γρὶ || τὸ γάρ || 23 συντα[σσομένου inc. f. 23v] || οἶον om. || 24 ante πρῶτον add. οἶον || 25 πρόφερεται || 26 post σκέψις add. ἐστὶν || 28 πρὸς ἐκάτερον ἀπέδωκε || περὶ om. || 29 καὶ utrumque om. || 30. 31 ante ἀποδ. add. ἡ || 32 post προσουσαν add. ἄλλο γάρ αἰσθησις καὶ ἄλλο τὸ αἰσθάνεσθαι πρήσειν ἀπό τῆς αἰσθήσεως. καὶ τὴν μὲν αἰσθησιν ἔχομεν διὰ παντός, ἐν τῷ καθεύδειν καὶ τῷ γρηγορέναι. τὸ αἰσθάνεσθαι μόνον ἐν τῷ γρηγορέναι καὶ τὰς ἐνεργείας προβάλλεσθαι. καὶ ἀπόδειξις τοίνυν τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης ἐστὶν ἐνέργεια (cf. Reg. 116 p. XVI, Ottob. 169 p. XVIII) || 10,2 ἐστὶν om. || 3 ταῦτὸν || 4 αὐτῷ παραδοῦναι] αὐτὸν || 5 ante ἀριστ. add. ὁ || post οὐ add. καλῶς οὐ || ἀνεκάρυζε inc. f. 24r || 6 post διαλ. add. οὔτε || οὔτε || 7 δὲ οὐς om. || διαλεγόμενος || 11 ἦν om. || 12 ποιεῖ || 15 post καὶ add. ὁ || 16 post καὶ add. ὁ || 18 διδάσκει || 21 τῷ om. || ἀποδεικτικῆς ex ἀποδείξεως corr. || 24 post συλλογισμοῦ add. φησὶ || τὰ ἔξης] τὴν ἔξιν ἴκανῶς εἴρηται || συμπεραινόμενος inc. f. 24v || 25 προβλήματα.

p. 117,23—118,5 (f. 111v). 23 ὑπάρχειν ἡ κτλ. om. || 28 μέλλων ἐπὶ, ut conieci || 29 μεταβαῖν || 30 ἀντιστροφῆς inc. f. 112r || 118,1 δι? ἀδύνατον || 2.3 καὶ ποῖα—συμπεράσματα ante 1 οἱ δὲ colloc. || 2 ἔκαστος.

VINDOBONENSIS phil. gr. 139 [Nessel p. 79, 80] chartaceus saec. XIV post Alexandri in Anal. Prior. commentarii prooemium f. 150^v—151^v sub titulo Ἰωάννου τοῦ γραμματικοῦ εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν σχόλια καὶ ἀποσημειώσεις ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμφωνίον τοῦ ἑρμείου. τῶν εἰς τὰ γὰρ πρῶτον Philoponi prooemium (p. 1—9,20) exhibit. alternant deinde τοῦ ἀφροδισιέως et τοῦ φιλοπόνου scholia Aristotelis verbis circumscripta usque ad f. 183^r, quod desinit in Alexandri verba η̄ ἐπὶ μέρους ἀποφατική (p. 88,10). reliqua Analyticorum pars f. 183^v—196^v paucis notis marginalibus exceptis scholiis caret (cf. vol. II 1 p. XIII). initium prooemii ipse contuli, initium interpretationis contulit H. Diels:

p. 1,5—3,1 (f. 150^v). 5 ἡμέρα om. || 12 τίς om. || 13 ἀπλοῦ || 15 τίς om. || 16 οὖν om. || γνώσεως evan. || 18 ἐκ τε et καὶ primum om. || καὶ tert. om. || 20 συλλογίζεται || 2,2 εἰ] καὶ || 4 τὰ κατὰ τῶν αἰσθήσεων φανέντων || 6 ante δ add. καὶ || 11 αὐτὴ || 16 δὴ || 17 οὖς || 18 γνωστικῶν om. || 19 εἰ] η̄ || post ἀνάγκη add. οὖν || 20 η̄ ἐκ δέξης om. || 22 ἥγουν ἐκ δέξης habet || 23 post ἀνάγκη add. οὖν || 25 συλλογιζεῖται || 31 δεῖ om. || αἰτηθεῖε: καὶ ποτὲ || 36 ἀληθεῖ.

p. 9,22—10,25 (f. 152^r). 22 ante κατὰ repetit πρῶτον εἰπεῖν || 23 οἶνον om. || 25 κατάλευκον || 26. 27 ἐπιστήμην ἀποδεικτικήν || 29 δὲ καὶ τὸ || καὶ alt. om. || 31 τὸ τὴν || 32 post προσῆγεν insertum est ἄλλως: ἐπιστήμη ἀποδεικτική ἐστιν η̄ ἔξις τῆς ἀποδείξεως η̄ ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν ἐνοῦσα || 10,3 γάρ om. || 5 εἰπη || ante ἀριστ. add. ὁ || 11 η̄ om. || 12 πεποίηκε || 15 λέγοι om. || 22 προσανεψόντης, om. ἐν || 23 εἰπεῖν om.

MONACENSIS AUGUST. 406 [Hardt IV 253] chartaceus saec. XVI foliorum 92 titulis, lemmatis, initialibus miniatis. f. 1 tit. Ἰωάννου τοῦ φιλοπόνου γραμματικοῦ εἰς τὰ πρότερα ἀναλυτικὰ τοῦ ἀριστοτέλους, ὑπόμνημα. inc. (II)ρῶτον εἰπεῖν περὶ τί καὶ τίνος η̄ σκέψις. κατὰ τὸ ἀττικὸν ἔθος κτλ. (p. 9,21sq.). initium contulit H. Diels, reliqua ipse notavi.

f. 42r Ἰωάννου ἀλεξανδρέως φιλοπόνου ἐκ τῶν τοῦ ἀμφωνίον συνουσιῶν εἰς τὸ ἄλλο τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἀριστοτέλους. Ἐπεὶ δὲ ἔτερόν ἐστιν ὑπάρχειν κτλ.

f. 72r ὁ γάρ ἄνος οὐδενὶ ἵππῳ ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης. ἀλλ’ οὐδὲ τὸ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν συναρχήσεται ἥγουν τὸ οὐδενὶ ἐνδεχόμενον ἀλλὰ τὸ ἀνάγκη μηδενὶ ἀνάγκη γάρ μηδένα ἵππον ἄνον εἶναι: (ad quae in margine adscriptum est ἐνταῦθα πολλὰ λείπει).

Περὶ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν. Ἰστέον ὅτι οἱ ὑποθετικοὶ καλούμενοι συλλογισμοὶ σύγκεινται ἐκ τεττάρων τούτων, ἥγουμένου ἐπομένου μεταλήψεως καὶ συμπεράσματος. οἷον εἰ ἀνθρωπος ἐστί, καὶ ζῶον ἐστίν. ἀλλὰ μὴν ἀνθρωπος ἐστί. καὶ ζῶον ἄρα ἐστί. καλεῖται τοίνυν τὸ εἰ ἄνος ἥγουμενον, τὸ δὲ ζῶον ἐπόμενον κτλ. (i. e. Λανωνύμου σύνοψις περὶ συλλογισμῶν in mantissa Magenteni editionis Zanettianaæ f. XXXXIV 20sq.). des. f. 73r η̄ ὅτι τινὸς μὴ ὄντος τί ἐστιν. οἷον εἰ οὐκ ἄδικος οὐδεῖς, εἰσὶ τὰ ἐκεῖθεν δικαιωτήρια (cf. Y p. XI), ad quae in margine notatum est ἐνταῦθα πολλὰ λείπει. sequitur Τὸ εἶναι τὰς πρὸς τὴν βάσιν τοῦ ἰσοτετροῦ (τοῦ del.) τριγώνου γωνίας ἵσται ἄλλως μὲν παρὰ τῷ εὐκλείδει δείκνυται ἐν τοῖς στοιχείοις, ἄλλως δὲ παρὰ τῷ ἀριστοτέλῃ ἐνταῦθα. δινατόν γάρ τὸ αὐτὸ θεώρημα διαφέρως ἀποδειχθῆναι κτλ. des. f. 74r ὥστε δεῖ τῆς καθολὸν προτάσσεις. η̄ πέθεν ἀν εἴη δῆλον ὅτι εἰ ἀπὸ τῶν ὅλων τῶν ἥμικουλίων γωνιῶν ἵσται οὐδέποτε αἱ ἀριθμητεῖσαι γωνίαι τοῦ τυγχαντοῦ ἵσται ὅσι. λοιποὶ αἱ πρὸς τὴν βάσιν τοῦ ἰσοτετροῦ ἵσται εἰσίν. εἰ μὴ οὐ τοῦ ἀξιώματος λόγος καθίσλου γνώριμος γένηται. η̄ διὰ ἐναργείας η̄ διὰ τῆς ἀνυποθέτου καὶ πρώτης φιλοσοφίας η̄ ὡς ἀν ἄλλως τὰ ἀξιώματα δείκνυνται δεῖ εἰνὶ ἀπὸ τῶν ἵστων τινὰ ἀφαιρεῖσθαι, τὰ καταλειπόμενα πάντας ἵσται (cf. Y p. XI): post quae dimidia pagina vacua relieta est.

f. 74v Ἔξιγησις Ἰωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ περὶ ἀναλυτικῶν συλλογισμῶν τρίτον τμῆμα. Πότε δὲ ἀνάγομεν . . . explicit f. 92v καὶ η̄ μετῶν καὶ i τρόπος ἐντεῦθεν ἀσυλλήγετος (p. 362,13).

p. 9,21—10,25, 315,3—316,17, 361,14—362,13 paene omnia cum Y concinunt, a quo haec tantum disereptant: 9,30 ante ἀπόδειξις add. ἡ || 10,3 ἔστιν om. || 19 καὶ—ἀποδείξεως (homoeoteleut.) om. || 315,11 προειρημένη || 21 παραλείπεται || 316,1 εὔρουεν || 7 ἡ alt. om. || 361,17 β^ω bis, semel del. || 362,2 δὲ habet || 4 τὸ στερητικὸν || 6 ante συνηγμένον del. συνηγμ. || 9, 10 ἡ ἄρ. ἐπεὶ καὶ μεῖζων ante πρὸς colloc.

PHILLIPSIANUS 1512 [= 199 Meerman. = 256 Clarom. = 101 Pelic.] chartaceus saec. XVI foliorum 52, olim Claudi Nauloti, nunc in bibl. reg. Berolinensi [Verz. der von d. kgl. Bibl. z. Berl. erworb. Meerman-Hss. des Sir Thom. Phillips p. 45 n. 108], f. 1—46 Philoponi in Analyticorum Priorum librum II commentarium continet. ipse codicem inspexi.

p. 387,1—388,15 (f. I). 1—3 rubr. τοῦ φιλοπόνου σχόλαια εἰς τὸ δεύτερον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν || 4 οὖν om. || 5 post γίνεται add. πᾶς || 7 ἔρειν, om. φησί || δὲ ταῦτα || 8 ἐξ ἀληθοῦς ἀλήθεια || 9 ἀκριβῶς || σκοπὸς om. || ἐπεὶ || 11 ὅλαι || 11, 12 ἐν προσφιώ συνεπαναλαμβάνει || 13 γίνεται || 14 σχήματι om. || 15 et 17 οὖσαν || 16 οὖσης om. || post κατὰ add. τὴν || 21 δὲ om. || 388,1 χρώμενος || 3 καὶ διὰ ποίων om. || παρὰ || 4 ἡμῖν—6 τόπους] τὴν ἀποδεικτικήν. 7 οἱ δὲ κτλ. om. || 9 βούλεται δὲ σημαῖναι ἐν τούτοις || 10 καὶ primum om. || 12 διὰ τοῦ] δύναται || ἐπεὶ || 13 τὰ δὲ inc. f. 1v.

p. 483,22—485,14 (f. 46r). 22 rubr. περὶ τοῦ φυσιογνωμονεῖν || 23 ἐπεὶ || τὸ δὲ om. || 24 τοῦτο—δεῖξαι] δεῖκνυσιν || 484,1 εἴ τις διδωστεν om. || μεταβάλλει || 2 δια κτλ. om. || 3 συμβάλλεται || 4 ante μουσ. add. τὴν || αὐτοῦ || 5, 6 ἔργα καὶ ἐπιθυμία. εἰ || 6 συμβάλλεται || 7 δυνάμεθα || 8 οἷον τοῖς ἔχουσιν || 9 ποιῶν inc. f. 46v || εἰ || 10 ὕδρευεν || ἐπεὶ || 11 φυσιογνωμονεῖν || 16 μόνον || 17 ὅλον κτλ. om. || 18 εἰ || ἔχει || 19, 20 καὶ—σημεῖον iterat || 21 ὑπάρχει] ἔστιν || 22 ἀνδρεῖον—μεταδοτικὸν || τοῦτο || 23 ἔνθα || τῶ—τενι om. || δὲ || 24 ἐν αὐτῷ μόνῳ || 25 δὲ om. || 485,1 ἡ εἴ τε om. || 2 ἔχωμεν || ἡ (ante ἄλλω) || τὰ εἰδη || 5 φυσιογνώμονος sic || 7 ἔστι || τῶ ἔλάσσονι || 8 ἀντιστρέψει || 9 ὅρου om. || 12 ἀκροτήτια || 13 τῶ (post a) || 14 post ἀντιστρέψει nullo spatio relieto sic pergit: δὲ δέ λέγων (inc. f. 47r) δέ πιθος ἐν οἷνω ἔστι δόνο σημαίνει, ἡ δὲ δέ πιθος ὡς ἐν ἀγγείῳ ἔστι τῶ οἷνω, διπερ ἔστι πεῦδος, ἡ δὲ δέ πιθος οἷνον ἔχει, διπερ ἔστιν ἀληθές κτλ. des. f. 52v τὴν δέ γε λοιπὴν εἰκοτολογίας αἵς χρήσατο καὶ μαθητικὸς ἀνήρ. εἰ δὲ βούλει καὶ ἴατρός.

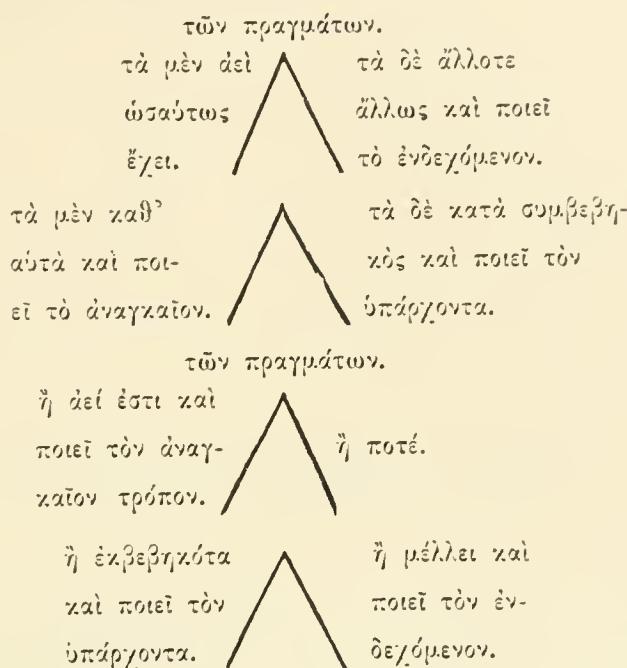
t EDITIO PRINCEPS, quae prodiit *Venetiis in aedibus Bartholomaei Zanetti Casterzagensis, aere vero, et diligentia Ioannis Francisci Trincaveli. Anno a partu virginis. MDXXXVI. Mense Aprili, inserbitur ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΠΟΝΟΥ ΕΙΣ ΤΑ ΠΡΟΤΕΡΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ, ΥΠΟΜΝΗΜΑ. MAGENTINΟΥ ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΑ ΑΥΤΑ. ΣΥΝΟΨΙΣ ΗΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΩΝ.* Ioan. Gram. Philoponi comentaria in Priora Analytica Aristotelis. Magentini comentaria in eadem. Libellus De syllogismis. f. II^r epistula est: Herculii Gonzagae Cardinali maximo Victor Trincavellus. F. ex qua haec notentur:

Itaque cum his diebus Philoponi et Magentini comentaria in priores analyticos Arist. libros a situ et squalore bluctisque eruta, quibus iandiu obvoluta erant, opera nostra vindicata in lucem proditura essent, statui quicquid studii diligentiae et operae illis polendis impendissem, tibi quam libentissime offerre Habes igitur Cardinalis amplissime horum praestantissimorum authorum uno veluti manipulo comprachensa comentaria, quibus illi, diversa tamen comentationis formula, aureum id et per elegans Aristotelis opus explicant. alter enim fusus est et in questionibus digressionibusque frequens, alter vero praessus et brevis, et relati παραγγεστής. quibus etiam tertio loco ut unusquisque, qui hac disciplina delectatur, semper pro temporis et otii oportunitate habeat quo frui possit, libellum quendam incerti sed docti authoris de syllogismis, quo ille universam syllogismorum materiam in breve quoddam compen-

dum et quandam veluti summam redigit, addidimus. quae omnia si in eam integratatem et perfectionem, quam desiderabam, reducere non potui, culpa exemplarium id evenit, quae lacera et vetustate, corrosa, ritioque temporum depravata habui, et quandoque unica. nam nulli (deum testor) industrie ac labori pepercit, ut quoad eius fieri posset meliora redarentur.

Tabellarum et schematum syllogisticorum, quae multa editioni principi inserta esse supra (p. VII n. 2) dixi, haec exempla proponantur:

f. XIIv

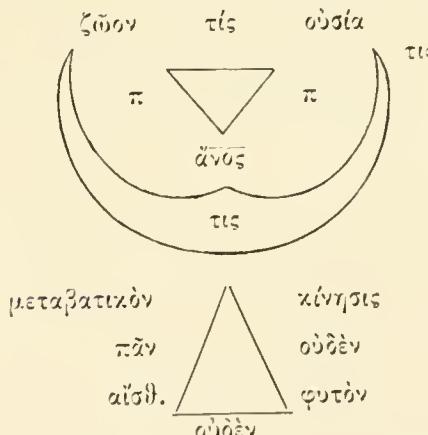
τῶν πραγμάτων.

η̄ δεῖ ἐστι καὶ ποιεῖ τὸν ἀναγκαῖον τρόπον.

η̄ ἐνβεβηκότα καὶ ποιεῖ τὸν ὑπάρχοντα.

η̄ μέλλει καὶ ποιεῖ τὸν ἐνδεχόμενον.

f. XIII

Hinc Chr. Brandis a. 1836 in volumine Scholiorum p. 141—195 multa excerpta “ad cod. Coislin. 160 et Reg. Paris. 1917 passim collata”, sed plerumque immutata edidit. quae correxit littera b signavi.

VERSIONES LATINAЕ mihi innotuerunt hae:

Guil. Dorothei (Ven. a. MDXLII), quam ipse non inspexi.

In libros priorum resolutiorum Aristotelis commentarie annotationes . . . iterum greco . . . in latinum versae. Lucillo Philalthaeo interprete. Ven. a. MDXLIV.

Commentaria in priora analytica . . . lat. Lucillo Philalthaio interprete. Ven. a. MDLX.

In duos priores Analyticos Aristotelis libros commentarii . . . ab Alessandro Iustiniano Chio medico in linguam lat. . . . conversi . . . Ven. a. MDLX.

IOANNIS PHILOPONI

IN ARISTOTELIS ANALYTICA PRIORA

COMMENTARIA

ed. Trinc.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ f. III^r

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΤΩΝ ΗΡΟΤΕΡΩΝ ΑΝΑΑΥΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΑΙ ΛΗΘΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΣΥΝΟΤΣΙΩΝ ΑΜΜΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΕΡΜΕΙΟΥ.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΤΡΙΑ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ.

5 ”Ηδη μὲν ἡμῖν ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εἴρηται συγγράμματιν, οὐκ ἀποπον
δὲ ὑποψῆσαι καὶ νῦν, ὡς ἔξεστι τὰ δρεῖλοντα προλέγεσθαι ἐκάστου Ἀριστο-
τελεικοῦ συγγράμματος, εἰ μή τι τῶν κεφαλαίων αὐτόθιεν εἴη φανερόν, σκοπός,
γρήσιμον, τάξις ἀναγνώσεως, αἵτια ἐπιγραφῆς, εἰ γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ
βιβλίον, ἢ εἰς τὰ κεφαλαῖα διαίρεσις. προσθήσω δὲ καὶ ἔβδομον, ὃ ποῖον 5
10 τῆς φιλοσοφίας μέρος ἀνάγεται, καὶ εἰ διώς ὅπό τι τῶν μερῶν ἔστι. πρῶτον
μὲν οὖν περὶ τοῦ σκοποῦ ῥητέον. σκοπὸς τῷ φιλοσόφῳ εἰπεῖν περὶ ἀπο-
δείξεως. ἀλλ’ ἐπειδὴ ἡ ἀπόδειξις συλλογισμός τίς ἔστι, δῆλον ὅτι δεῖ πρῶτον
περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ διαλαβεῖν· πολλὰ γάρ συλλογισμῶν εἰδη. ἵνα
δὲ ἐκ διαιρέσεως μάθωμεν πόσα ἔστι συλλογισμῶν εἰδη, εἴπωμεν οὕτως. ὁ
15 συλλογισμὸς γνῶσίς τίς ἔστιν· ἡ δὲ γνῶσις μέση ἔστι τὸ τε γινώσκοντος
καὶ τοῦ γινωσκομένου. τριῶν οὖν τούτων δύντων, γινώσκοντος, γνώσεως καὶ 10
γνωστοῦ, καὶ ἔκαστον αὐτῶν ἔστι τὴν διαίρεσιν ποιήσασθαι τῶν συλλογισμῶν,
ἔκ τε τοῦ γινώσκοντος καὶ τῆς γνώσεως καὶ τοῦ γινωσκομένου. καὶ ἐκ μὲν τοῦ
γινώσκοντος οὕτως. τὸ γινωσκον ἦ νοῦς ἔστιν ἢ διάνοια ἢ δόξα ἢ φαντασία
20 ἢ αἴσθησις. ἀλλ’ ὁ μὲν νοῦς καὶ ἡ αἴσθησις οὐ συλλογίζονται, ὁ μὲν νοῦς
ώς κρείττων ὡν τοῦ συλλογίζεσθαι (διὸ καὶ ὁ θεῖος Πλωτίνος φησι περὶ
αὐτοῦ ὅτι ἢ ἀπτεται ἢ οὐ, καὶ πάντη ἔστιν ἀναμάρτητος· ἢ γάρ ἀπτεται
ἀπλαῖς ἐπιβολαῖς γινώσκων τὰ πράγματα, ἢ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἀπτεται. καὶ 15

1 γραμματικὸς V et in subser. P cf. ad f. XXXIv 53: σχολαστικοῦ Q: om. t 2 post ἀλε-
ξανδρέως add. τοῦ φιλοπόνου t σχόλια καὶ V 4 τῶν—πρῶτον Q et om. τὰ V: μετά τινων
ἰδίων ἐπιστάσεων. [Ηροοίμιον t 5 ἡμῖν om. t ἐν τοῖς προλ. εἴρ. συγγρ.] Categ.
p. 8,23 sq. 8 αἵτια τῆς ἐπιγραφῆς post 9 βιβλίον colloc. Q 9 ante ἡ add. καὶ Q
κεφάλαι sie Q 10 μέρος τῆς φιλοσοφίας Q 12 τίς om. Vt πρότερον V
13 post γάρ add. εἰσι Q 14 μάθομεν—εἴπομεν t 15 τίς om. Vt ἔστι
om. Q 16 οὖν om. Vt δύντων τούτων V γινώσκοντος om. V 17 έστι
om. V ποιήσασθαι τὴν διαίρεσιν V 18 ἐκ τε et καὶ primum om. Vt 20 συλλο-
γίζεται Vt 21 Πλωτίνος] Enn. A 1, 9 p. 9,23 ed. Muell. 22 ἢ γάρ ἀπτεται om. Q

δριοίως ἔστιν ἀναμάρτητος), ή δέ γε αἰσθησις ὡς γειρόνως ἔχουσα τοῦ συλλογί¹ γίζεσθαι οὐδὲ συλλογίζεται. ἀλλ' οὐδὲ ή φαντασία συλλογίζεται· εἰ γάρ τῶν ὑπὸ τῆς αἰσθήσεως φανέντων στάσις ἔστι καὶ τήρησις, τῆς αἰσθήσεως μὴ συλλογίζομένης οὐδὲ ή φυλάττουσα ἄρα τὰ ὑπὸ τῆς αἰσθήσεως φανέντα συλλογίσαιτ² ἂν. ὁ γάρ συλλογισμὸς κίνησίς ἔστιν ἀφ' ἔτερου εἰς ἔτερον· ἐκ γάρ ἄλλου ἄλλο συλλογίζεται ὁ οὐκ ἦν δεδομένον· ή δὲ φαντασία μονή τε καὶ τήρησίς³ ἔστι τῶν τύπων τῶν αἰσθητῶν καὶ πλέον οὐδὲν ὃν ἐκ τῆς αἰσθήσεως ἐδέξατο οἶδε. στάσει γάρ, ὡς εἰπον, ἔσικε μᾶλλον ἦ κινήσει, ὡς καὶ τούνομα δηλοῦ· φαντασίᾳ γάρ τις ἔστι, τουτέστι τῶν φανέντων στάσις. οὐκ ἄρα οὐδὲ ή⁴ 10 φαντασία συλλογίζεται. λείπεται οὖν η δόξα καὶ η διάνοια. ἀλλ' εἰ ἐμάθομεν ὡς η δόξα συμπέρασμά ἔστι διανοίας, δηλοῦν ὡς οὐδὲ αὕτη συλλογίζεται. λείπεται ἄρα τῶν γνωστικῶν τῆς ψυχῆς μορίων μόνην τὴν διάνοιαν συλλογίζεσθαι. ἐπειδὴ δὲ συλλογίσασθαι τι μηδενὸς ὄμοιογουμένου ληφθέντος⁵ 20 ἀμήγανον· εἰ γάρ συλλογισμὸς ἔστιν οἵονει συλλογή τινων λόγων (τὸν γάρ 15 ἀκριβῆ τοῦ συλλογισμοῦ ὅρον προϊόντες εἰσόμεθα), δεῖ πάντως ἐν τῷ συλλογισμῷ δοιήναι τινας λόγους, ὃν δεῖ τὴν συλλογὴν καὶ οἷον ἔνωσιν τὸν συλλογίζομένον ποιεῖσθαι. τούτους οὖν τοὺς λόγους, οἵς χρήσεται ὁ συλλογισόμενος, καὶ αὐτοὺς γνώσεις τινὰς ὅντας ἀνάγκη ἐκ τῶν λοιπῶν γνωστικῶν τῆς ψυχῆς μορίων εἰληφθαι. εἰ γάρ συλλογιζομένη ἔστιν η διάνοια, ἀνάγκη πᾶσα⁶ 25 20 η ἐκ τοῦ νοῦ (η ἐκ δόξης) η ἐξ αἰσθήσεως καὶ φαντασίας· μονὴ γάρ αἰσθήσεως⁷ η φαντασία· διὸ μᾶλλον δεῖ λέγειν ἐκ φαντασίας, ἐπεὶ καὶ μύων τις συλλογεῖται τὰς ἀρχὰς ἐκ φαντασίας δεξάμενος [ἥγουν ἐκ δόξης]. σκόπει οὖν ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων ἀνάγκη πᾶσα μόνα τὰ τρία εἴδη τῶν συλλογισμῶν ἀναφαίνεσθαι καὶ μήτε πλείονα μήτε ἐλάτονα. η γάρ ἐκ τοῦ νοῦ τὰς ἀρχὰς⁸ 25 25 δεξαμένη η διάνοια συλλογίζεται, ἀς καὶ καλοῦμεν κοινὰς ἔννοιάς, καὶ ποιεῖ τὸν ἀποδεικτικὸν συλλογισμὸν δεῖ ἀληθῆ ὅντα καὶ μηδέποτε ψευδόμενον. ἐπεὶ καὶ αἱ κοιναὶ ἔννοιαι ἐξ ὃν ή συλλογισμὸς δεῖ ἀληθεῖς καὶ αὐτόπιστοι.⁹ 30 30 η τῇ δόξῃ συμπλακεῖσα ἐξ αὐτῆς τὰς ἀρχὰς τοῦ συλλογισμοῦ δέχεται, καὶ ποιεῖ τὸν διαλεκτικὸν συλλογισμόν, διαλεκτικὸν καλούμενον, διῆτι ἐν ταῖς¹⁰ κοιναῖς συνουσίαις καὶ ταῖς πρὸς ἀλλήλους διστάσεις τοῖς τοιούτοις χρώμενα συλλογισμοῖς· δις οὐ πάντως δεῖ ἀληθεύεσει, ἀλλὰ ποτὲ καὶ ψεύσεται,¹¹ 35 35 ἐπεὶ καὶ η δόξα τοιαύτη, οὐκ δεῖ ἀληθῆς· πολλαὶ γάρ καὶ ψευδεῖς ἐν ἀνθρώποις δόξαι. η τρίτον τῇ φαντασίᾳ συμπλακεῖσα η διάνοια καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν συλλογισμῶν ἐξ αὐτῆς λαβθῦσα συλλογίζεται, καὶ ποιεῖ τὸν σοφιστικὸν¹² 40 40 συλλογισμὸν δεῖ ψευδῆ ὅντα· τοῦτο γάρ σκοπὸς τοῖς σοφισταῖς πάντα ἀνασκευάζειν καὶ μάλιστα τὰ δόξαντα ἀληθῆ εἶναι καὶ ἀποδεῖται· τοῖς ἐπι-

1 post ὄμοιως add. κατ' ἄμφω τ γε ομ. Q 2 εἰ Q: καὶ Vt 4 τὰ κατὰ τῶν αἰσθήσεων φανέντων Vt 6 λογίζεται Q 8 Q: καὶ δ Vt 9 post ἄρα add. δὲ λοιπὸν Q 10 εἰ ομ. Q [ἐμάθομεν] o in ras. Q 11 αὐτὴ libri 12 ἄρα ομ. V μορίων τῆς ψυχῆς ante ras. II litt. Q 13 τι ομ. Q 14 δέ τοις illata Q 15 ὄρισμὸν Q προϊόντες] p. 24b 18 sq. 16 post λόγους del. οἵς χρήσεται ὁ συλλογίζομένος ε vs. 17 illata Q 18 καὶ αὐτοὺς Vt: ως αὐτὸν Q γνωστικῶν ομ. Vt 19 εἰ Q: η Vt post ἀνάγκη add. οὖν Vt 20 η ἐκ δόξης addidi cf. vs. 22 21 μύων Qt: μεῖον V 22 ηγουν ἐκ δόξης delevi 24 πλείω Q 25 συλλογιεῖται Vt 30 ante καὶ III litt. eras. Q 31 δεῖ ομ. Vt 32 καὶ alt. ομ. Q

στήμοσιν. ἀρα οὖν ώς | τῆς φαντασίας δεὶς ψευδομένης, οὗτῳ φαμὲν καὶ Η· τὴν διάνοιαν ταύτη συμπλεκομένην δεὶς ψευδῆ συλλογίζεσθαι; ἀλλ' οὐκ ἔσται τοῦτο ἀληθές· οὐ γάρ μόνον τὰ μὴ ὄντα φανταζόμενα ἀλλὰ καὶ τὰ ὄντα. πῶς οὖν φαμεν αἰτίαν τὴν φαντασίαν γενέσθαι συμπλακεῖσαν τῇ διανοίᾳ τοῦ 5 συφιστικῶς συλλογίζεσθαι; λέγω οὖν ώς δητὶ πᾶσα ψευδῆς δόξα ἐκ φαντασίας τὴν ἀρχὴν ἔχει. ἐπειδὴ γάρ τοὺς τύπους τῶν αἰσθητῶν ἐν αὐτῇ ἡ φυλάττομεν, ὁπηγίκα ἀν περὶ τῶν νοητῶν καὶ λόγῳ θεωρητῶν διατκέψασθαι τι βουλώμενα περὶ ὧν αἱ ἀποδείξεις, παρεμπίπτουσα αὕτη. ώς καὶ ὁ Ηλάτων φησί, ταράττει τοὺς μὴ παιδευθέντας αὐτὴν τῶν λογικῶν ἐνεργειῶν διακρίνειν 10 τὰ τοῖς αἰσθητοῖς ὑπάρχοντα καὶ τοῖς νοητοῖς περιάπτουσα, οἷον, εἰ τύχοι, τοῖς ἀσωμάτοις μορφὴν καὶ σγῆμα καὶ σγκον, τοῖς ἐξ ἀφαιρέσεως εἴδεσιν ὅλην πάντως ὑποβάλλουσα· ἐπεὶ γάρ μετὰ ὅλης αὕτη τοὺς τύπους καὶ τὰ εἶδη τῶν αἰσθητῶν διὰ τῆς αἰσθήσεως ἐθεάσατο, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὥστα· 15 τως τοῦτο ποιεῖ. οὐ τὴν τῶν αἰσθητῶν οὖν φαντασίαν φαμὲν δεὶς εἶναι ψευδῆ, 15 ἀλλὰ τὴν ταῖς λογικαῖς γνήσεσι συμπλεκομένην, ἐπεὶ καὶ ὁ συφιστικὸς ἐκ δόξης μὲν καὶ αὐτὸς τὰς ἀρχὰς λαμβάνει (οὐ γάρ δὴ τὸ φάντασμα πρότασις ἀν γένοιτο), ἀλλὰ δόξης ψευδοῦς, ητίς τὸ φεῦδος ἔχει οὐκ ἀλλαχόθεν τῇ ἐκ τῆς πρὸς τὴν φαντασίαν συμπλοκῆς. ταύτη οὖν λέγεται ὁ συφιστικὸς συλλογισμὸς συμπλεκομένης τε τῆς δόξης πρὸς τὴν φαντασίαν γίνεσθαι καὶ δεὶς 20 ψευδῆς εἶναι. οὗτῳ μὲν οὖν ἐκ τῶν γνωσκόντων τῆς ψυχῆς μορίων ἀπο- 15 δέδεικται ώς τρία εἶδη συλλογισμῶν εἰσι. καὶ τοὺς ἐξ ὅμωνυμίας δὲ συφιστικοὺς συλλογισμοὺς εὐλόγως ἀν τις τῆς φαντασίᾳ περιάψοι, οἷον ώς ἐπὶ τῷ τοιούτῳ· τὰ λόγανα τῆς γῆς ὑπερέχει· τὸ ὑπερέχον τοῦ ὑπερεχομένου μεῖζον· τὰ λόγανα ἀρα τῆς γῆς μεῖζονα. δητὶ μὲν γάρ ἐστι τι ὑπερέχον 25 μεῖζον τοῦ ὑπερεχομένου, οἰδεν δὴ φαντασία. οἷον τὸ πᾶν ἐντὸς ἔαυτοῦ κατὰ τὰς τρεῖς διαστάσεις περιέχον τι, διακρίναι δὲ οὐκ οἰδεν. ὁ οὖν συφιστῆς τῷ φαντάσματι τῷ μερικῷ ώς καθόλου χρῆται. εἰδέναι μέντοι χρὴ δητὶ 30 ἐνδέχεται τὴν διάνοιαν τὰ οἰκεῖα συμπεράσματα λαβοῦσαν, ἀπερ διὰ συλλογισμῶν εὑρε, καὶ ταῦτα συμπλέξασαν ποιῆσαι πάλιν συλλογισμόν. ἀλλ' εἰ μὲν 30 ἀληθῆ εἴη τὰ συμπεράσματα, ὅπερ ἐν τῷ ὑστέρῳ συλλογισμῷ ώς προτάσεις παρέλαβε, δῆλον δητὶ τῇ ἐκ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν ἀποδέδεικται δὴ ἐξ ἀληθοῦς δόξης· εἰ δὲ ψευδῆ, ἐκ ψευδῶν δῆλον δητὶ προτάσεων συγκρήται. καὶ πάλιν δὴ φαντασία τοῦ φεύδους αἰτία, τοῦ συλλογιστικοῦ δηλούντι σχήματος ἐρρωμένου· ἐπεὶ οὐδὲ συλλογισμὸς ἀν εἴη. ὕστε καλῶν προτεχῶς δὴ διάνοια 25

2 δεὶς οι. V	5 συλλογίζεσθαι t	7 λόγων t	8 βουλόμενα Vt
περὶ ὧν ἀπόδειξις περιπίπτουσα Q	αὕτη scripsi: αὕτῃ Vt: εἰς τὸ μέσον αὕτη αἰτία		
τοῦ τοιωσδε συλλογίζεσθαι γίνηται Q	καὶ πλάττων V	ό Ηλάτων] Phaed. c. 11 p. 66 D	
9 συλλογιστικῶν Q	10 περιάπτουσιν V	τύχη V	12 ὑποβαλοῦσα Vt
γάρ οι. Vt	post μετὰ add. τῆς Vt	13 ἐθεάσατο διὰ τῆς αἰσθήσεως Q	
14 τοῦτο ποιεῖ οι. Vt	ἀεὶ οι. Vt	15 post ταῖς ras. Q	post συμπλ. add.
εἶναι Vt	17 δόξα ψευδῆς Q	ἀλλοθεν Q	19 τε τῆς Yt: inv. ord. QV
20 ψευδεῖς t	21 συλλογισμοῦ Q	εἰσι οι. Q	25 κατὰ ψι: καὶ V
26 περιέχεται, οι. τι V	27 τὸ φάντασμα τὸ μερικὸν Vt	ώς κ. χρῆται αὐτε τῷ φ.	
collocat Q	30 εἴη post τὰ σ. collocat Q	32 δηλούντι ἐκ ψευδῶν V	

ἔξι ἔαυτῆς λάβη τὰς προτάσεις αὐτὴ ταύτας συλλογισμένη, ἀλλ' οὖν πάλιν III°
αἱ τούτων ἀρχαὶ ἦ τὸ πόδιον τοῦ εἰσιν ἥ τὸ πόδιον δόξης ἥ τὸ πόδιον φαντασίας. ὀδύνατον
γάρ συλλογισμὸν γενέσθαι μὴ διθέντων τινῶν ὄμοιογουμένων ἀσυλλογίστων,
ἄπειρ οὐκέτι ἐκ διανοίας εἴληπται· ἔργον γάρ διανοίας τὸ συλλογίζεσθαι. ὄμοιώς
5 δὲ καὶ ἐκ τοῦ γνωσκομένου τὰ αὐτὰ τρία εἴδη εὑρήσεις διελῶν οὕτως· τὰ
πράγματα, περὶ τὸν ὁ συλλογισμός, ἥ ἀεὶ ωσαύτως ἔχει, καὶ γίνεται ὁ περὶ
αὐτῶν συλλογισμὸς ἀποδεικτικός, ἥ οὐδέποτε ωσαύτως ἔχει, καὶ γίνεται ὁ 20
σοφιστικός, ἥ ποτὲ μὲν οὕτως ἔχει ποτὲ δὲ οὐχ οὕτως, καὶ γίνεται ὁ δια-
λεκτικός. ἐκ δὲ τῆς γνώσεως οὕτως· ἡ γνῶσις ἥ ἀπαιστός ἐστι καὶ ἀλη-
10 θής ἀεί, καὶ γίνεται ὁ περὶ αὐτῆς συλλογισμὸς ἀποδεικτικός, ἥ ἀεὶ ψευδής,
καὶ γίνεται ὁ σοφιστικός, ἥ ποτὲ μέν ἀληθής ποτὲ δὲ ψευδής, καὶ γίνεται
ὁ διαλεκτικός. ἔκαστος δὲ τούτων συλλογισμῆς ἐστι. δῆλον ἄρα ἐκ τούτων
δτι τρία μόνα ἐστὶ τὰ τῶν συλλογισμῶν εἴδη καὶ οὔτε πλείονα οὔτε ἐλάτ-
τονα. καὶ ἐν μὲν τοῖς μετὰ ταῦτα δύο βιβλίοις τῶν Δευτέρων ἀναλυτικῶν 25
διδάξει περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ, ἐν δὲ τοῖς Τόποις περὶ τοῦ διαλεκτικοῦ, ἐν
δὲ τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγχοις περὶ τοῦ σοφιστικοῦ, οὐχ ἵνα αὐτῷ γρηγόριμεθα,
ἀλλ' ἵνα μήποτε ἀπατώμεθα ὑπὸ τῶν χρωμένων αὐτῷ· διὸ καὶ Σοφιστι-
κοὺς ἐλέγχους ἐπέγραψε. καὶ ταῦτα μὲν περὶ συλλογισμῶν, ζητήσωμεν δὲ
περὶ ποίησι αὐτῷ ἐνταῦθα διάλογος. φαμὲν δτι περὶ οὐδενὸς τούτων, ἀλλὰ
20 περὶ τοῦ ἀπλῶς καὶ καθόλου συλλογισμοῦ. καὶ διὰ μὲν σκοπὸς οὔτος. δεῖ
δὲ εἰδέναι δτι τριῶν ὅντων τῶν συλλογισμῶν, ἀποδεικτικοῦ, διαλεκτικοῦ
καὶ σοφιστικοῦ. ἐν ταῖς συνουσίαις τῷ διαλεκτικῷ γρώμεθα μόνῳ· οὔτε 10
γάρ τοισαύτην σχολὴν ἀγομεν ἐν ταῖς συνουσίαις ὥστε ἀποδεικτικοὺς πλέκειν
συλλογισμούς, οὔτε μὴν τοὺς προσδιαλεγομένους ἀνεκτὸν ἡγούμεθα διὰ παν-
25 τὸς σοφίζεσθαι· καταγέλαστον γάρ τοῦτο.

"Οτι δὲ γρήγορον τὸ βιβλίον, δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων ἐν ταῖς προλα-
βούσταις πραγματείαις· εἰ γάρ γρήγορος πρὸς φιλοσοφίαν ἥ ἀπόδειξις, τοῦτο
δὲ εἰς τὴν ἀπόδειξιν συντελεῖ περὶ τῶν ἀπλῶς συλλογισμῶν διαλαμβάνον
δι' ὃν αἱ ἀποδείξεις, δῆλον δτι καὶ τοῦτο γρήγορον πρὸς φιλοσοφίαν. . . 45
30 'Η δὲ τάξις ἐστὶν αὐτῇ· δεῖ πρότερον ἡμᾶς τὸν ἀπλῶς συλλογισμὸν
μαθεῖν, εἴθ' οὕτως καὶ τὸν τοιόνδε συλλογισμόν. ἵνα δὲ σαφὲς ἥ τὸ λεγό-
μενον, εἴπωμεν οὕτως· ἔδει περὶ ἀποδείξεως μέλλοντα διδάσκειν τὸν φιλόσοφον
πρότερον διαλεγμῆναι περὶ ἀπλῶν φωνῶν· τοῦτο πεποίηκεν ἐν ταῖς Κατη-
γορίαις· δεύτερον περί τε τῆς ἐν αὐταῖς διαφορᾶς καὶ πρώτης συνθέσεως·

1 λαβοὶ V ταῦτα Vt 2 ἀπόδειξις V 3 οὖν V ὄμοιογημένων Q 4 post γάρ
add. τῆς Q ὁ εὑρη τις Q διελθὼν V 7 ὁ om. Q 10 ἀεὶ om. Vt
παρ' V 14 μὲν om. V 15 περὶ ἀποδείξεως Vt post διαλ. add. συλλογισμοῦ Vt
16 γρηγόριμεθα t 18 post περὶ add. τῶν Q ζητήσωμεν t 19 ποίων Vt
20 τοῦ om. V 21 ὅντων τῶν Q: τούτων ὅντων Vt ante ἀποδ. add. τοῦ τε Q
ante διαλ. et ante 22 σοφ. add. τοῦ Q 26, 27 ἐν ταῖς προλ. πρ.] Categ. p. 10, 19 sq.
27 γρήγορον V φιλοσοφίαν] σο superscr. Q² ἀπόδειξις (ἕις post spatium II fere
litt.) Q: ἀποδεικτική Vt 28 συντελεῖ om. Q τῶν om. V διαλαμβάνων Qt
31 τὸν om. V 32 εἴπωμεν οὕτως Q cf. p. 1, 14 5, 25: ἔστιν εἰπεῖν Vt ἔδει B: ἐπεὶ QVt
33 ante περὶ add. ἔδει V post περὶ add. τῶν Q ἀπλῶς V post φωνῶν add. ἔδει Q

τοῦτο πεποίηκεν ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας περὶ ὄνομάτων καὶ ὥρμάτων καὶ III^ν
 προτάσεων διαλαβών. καὶ αὕτη ἡ πρώτη σύνθεσις τῶν ἀπλῶν φωνῶν, του-
 τέστιν οἱ ἀπλοὶ λόγοι· ὃν δὴ λοιπὸν συντιθεμένων γίνεται συλλογισμός. οὐ
 ἐπειδὴ δέ, ὡς ἔφαμεν, τρεῖς εἰσὶ τῶν συλλογισμῶν αἱ διαφοραί. δεῖ τὸν
 5 μέλλοντα τούτων τινὰ μαθεῖν εἰδέναι πρότερον τί ποτέ ἐστιν ὁ ἀπλῶς
 συλλογισμὸς καὶ τίνα τρόπον συντιθέμενοι οἱ ἀπλοὶ λόγοι. τουτέστιν αἱ προ-
 τάσεις, ποιοῦσι συλλογισμόν, καθάπερ καὶ τὸν μέλλοντα μαθεῖν τὴν Δώριον
 ἢ τὴν Λύδιον ἀρμονίαν δεῖ πρότερον μαθεῖν τὸ ἀπλῶς κιθαρίζειν καὶ τί
 δῆποτε δλῶς ἐστὶν ἀρμονία, καὶ τὸν βιουλόμενον εἰδέναι γράφειν ὑξέριγγον
 10 ἢ στρογγύλον χαρακτῆρα | πρότερον εἰδέναι τὸ ἀπλῶς γράφειν. εἰ δὲ IV^τ
 καὶ αὐτὸς διδάσκει ἐνταῦθα μὲν περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ, ἐν δὲ τοῖς
 'Γετέροις ἀναλυτικοῖς περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ, ἐν δὲ τοῖς Τόποις περὶ τοῦ
 διαλεκτικοῦ καὶ ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς ἐλέγχοις περὶ τοῦ σοφιστικοῦ, εἰκότις
 15 ἐπεται μὲν τῷ Περὶ ἔρμηνείας τόδε τὸ σύνταγμα, προηγεῖται δὲ τῶν λοιπῶν.
 15 Τὴν δὲ αἰτίαν τῆς ἐπιγραφῆς ζητητέον, διὰ τί Ἀναλυτικὰ ἐπιγέραπται
 καὶ οὐ Περὶ συλλογισμῶν. λέγεται γάρ ἀνάλυσις πολλαχῶς· καὶ γάρ ἡ τοῦ
 δλου εἰς μέρη καὶ ἡ τῶν συνθέτων εἰς τὰ ἀπλᾶ, ἢ γρῶνται οἱ γεωμέτραι,
 καὶ ἡ τῶν φυσικῶν σωμάτων εἰς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα καὶ ἡ εἰς τὰ οἰκεῖα
 εἰδη τῶν συλλογισμῶν ἀναγωγή. καὶ ἄλλως δὲ πολλαχῶς λεγομένης ἀνα-
 20 λύσεως ἔστι περὶλαβόντα εἰπεῖν· ἀνάλυσίς ἔστιν ἀνάκαμψις ἐπὶ τὸ πρότερον
 καὶ τῆς συνθέσεως τὸ αἴτιον. θύεν ἀξιον ζητῆσαι, εἰ ὁ συλλογισμὸς σύν-
 θεσίς ἔστι καὶ συναγωγὴ πλειόνων λόγων καὶ οὐκ ἀνάλυσις, διὰ τί τὴν περὶ
 συλλογισμῶν πραγματείαν Ἀναλυτικὰ ἐπέγραψεν· ἔδει γάρ μᾶλλον Συν-
 25 θετικὰ ἐπιγράψαι. ἵνα οὖν αὐτόθιν ήμεν ἀναφανῆ ἡ τῆς ἐπιγραφῆς αἰτία
 καὶ ἡ τοῦ βιβλίου διαιρεσις, εἴπωμεν οὗτως· διαιρεῖται τοῦτο τὸ βιβλίον εἰς
 κεφάλαια τρία, καὶ διδάσκει ήμας τὸ μὲν πρῶτον μέρος τὴν γένεσιν τοῦ
 συλλογισμοῦ, τὸ δὲ δεύτερον τὴν εὑπορίαν τῶν προτάσεων, τὸ δὲ τρίτον τὴν
 εἰς τοὺς συλλογισμοὺς ἀνάλυσιν. ἐκ τούτου οὖν τοῦ τρίτου τὴν ἐπιγραφὴν
 30 ἐποίησατο ἀτε κυριωτέρας καὶ τελειοτέρας οὕσης τῆς ἀναλύσεως· πᾶς γάρ
 συλλογισμὸς ἐξ ἀναλύσεως εὑρίσκεται ἔχων τὸ οἰκεῖον σγῆμα. ἄλλως τε ὁ
 εἰδὼς τὴν ἀνάλυσιν οἶδε καὶ τὴν σύνθεσιν· ἀ γάρ ἀνέλυσε, ταῦτα συνθένει
 οὐ δυσγερές· οὐκέτι δὲ καὶ τούναντίον· καὶ γάρ ὁ ἴδιωτης ἐπίσταται μὲν
 συνθέσεις ὄνομάτων καὶ ὥρμάτων εἰς τὸν λόγον ἀποτελέσαι καὶ εἰπεῖν, οἷον
 'Σωκράτης περιπατεῖ', ἀναλύσαι δὲ αὐτὸν οὐκέτι οἶδε καὶ εἰπεῖν ποιὸν μέν

2 διαλαμβάνων Q πρώτη οι. Vt 4 post δὲ add. καὶ Q αἱ διαφοραὶ¹
 τῶν συλλογισμῶν V 10 χαρακτῆρα ἢ στρογγύλον Q 12 περὶ ἀποδεικτικῶν Vt
 ἐν—13 διαλεκτικοῦ οι. Vt 13 περὶ τῶν σοφιστικῶν Vt 14 ἔμεται Vt
 τὸ Vt τόδε τὸ σύνταγμα οι. Vt προηγεῖται corr. Q¹: προηγίζεται Vt, pr. Q
 16 περὶ οι. V 19 ante ἀναλ. add. τῆς Q 20 περὶλαβόντας Q 21 post ἀξιον
 addl. ἔστι Q 22 καὶ alt. οι. Vt post περὶ add. τῶν Vt 24 ἀναφανῆ (sic) post
 αἰτία collocat Q 25 εἴπομεν t τοῦτο οι. Q 26 πρότερον Q 27 τὴν εὑπορίαν
 τῶν Vt: πῶς ἀν εὑπορήσεις Q τὴν alt. οι. V 28 τούτου οι. Vt οὖν οι. V:
 post τρίτου collocat t 31 εἶδε Q 32 δυσγεραῖνει Q καὶ prius οι. Vt
 33 τὸ seripsi: τὸ libri 34 σωκράτους t διαλύσαι Vt αὐτὸν οι. Vt

ἐστι τὸ ὄνομα, ποῖον δὲ τὸ ἥγμα. Πρότερα δὲ ἐπιγέγραπται, ἐπειδὴ περὶ IV^τ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ ἐνταῦθα φησι τοῦ ἀναλογούντος ὅλη καὶ γωρίς εἶδους ὅντος, καὶ ἐπειδὴ πρότερον τὸ γένος τῶν οἰκείων εἰδῶν, γένος δὲ ὁ καθόλου συλλογισμὸς τῶν ἀποδεικτικῶν καὶ τῶν λοιπῶν δύο εἰδῶν· ὡστε 20 5 εἰκότως ἐν οἷς μὲν περὶ τοῦ γένους αὐτῶν διαλέγεται, Πρότερα ἐπέγραψεν, ἐν οἷς δὲ περὶ τῶν εἰδῶν, τουτέστι περὶ τῶν ἀποδεικτικῶν, "Ὕστερα ἀναλυτικά.

"Οὐ δὲ γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ βιβλίον, δῆλον· φασὶ γάρ ὡς τεσσαράκοντα εὑρέθη τῶν Ἀναλυτικῶν βιβλία ἐν ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις, καὶ τὰ τέσσαρα μόνα ταῦτα ἐκρύμησαν εἶναι Ἀριστοτέλους, καὶ πρὸς τοῦτο οὐδεὶς 10 ἀμφέβαλε. καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ διδάσκει ἡμᾶς περὶ τοῦ εἴδους τῶν συλλογισμῶν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ περὶ τῆς ὅλης. εἶδος δὲ λέγομεν τῶν 25 συλλογισμῶν τὸ συμπέρασμα, ὅλην δὲ τὰς προτάσεις· ὡς γάρ η ὅλη ἔνεκά τού ἐστι, λέγω δὲ τοῦ εἴδους, οὗτο καὶ αἱ προτάσεις τοῦ συμπεράσματος ἔνεκα. ἐνταῦθα γενούμενος δὲ Θεοτίτιος ἀπορεῖ λέγων "ἀρά γε Ἀριστοτέλους 15 ἐστὶ γένημα τὰ Ἀναλυτικὰ η οῦ": καί φησιν οὗτι γένημα μὲν αὐτοῦ οὐκ ἔστι· φαίνεται γάρ δὲ θεῖος Πλάτων συλλογιστικῶς καὶ ἀποδεικτικῶς φερόμενος ἐν τε τῷ Φαιδρῷ καὶ ἐν πᾶσι σχεδὸν αὐτοῦ τοῖς διαλόγοις· συντάξαι δὲ αὐτὸν καὶ τεγγυῶσαι κανόσι τισὶ τὸ προκείμενον σύγγραμμα οὐδὲν ἄτοπον. 30

"Εἶται ζητητέον πότερον μέρος ἔστιν η λογική τε καὶ δια-20 λεκτικὴ πραγματεία τῆς φιλοσοφίας, ἐπείπερ ἐναντίως καὶ διαφόρως δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς περὶ αὐτῆς. οἱ μὲν γάρ Στωικοὶ ἀντικρύσι μέρος αὐτὴν ἀποφαίνονται, τοῖς ἄλλοις δύο μέρεσι τῆς φιλοσοφίας αὐτὴν ἀντιδιαιροῦντες· οἱ δὲ Περιπατητικοί, τουτέστιν οἱ ἀπὸ Ἀριστοτέλους, ὅργανον· οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας, ὃν ἔστι καὶ Πλάτων, καὶ μέρος καὶ ὅργανον φαίνονται λέγοντες. 25 καὶ οἱ μὲν Στωικοὶ τοιούτῳ τινὶ λόγῳ τὸ εἶναι αὐτῆς μέρος κατασκευάζουσι. περὶ δὲ καταγίνεται, φασί, τέγηντις τις η ἐπιστήμη, εἰ μὴ ἀναφέροιτο εἰς ἑτέραν τέγηντην η ἐπιστήμην ὡς μέρος η μόριον αὐτῆς, ἐκείνης μέρος ἔστιν η μόριον. εἰ τοίνυν η φιλοσοφία καταγίνεται περὶ τὴν λογικὴν μέθοδον, ητις οὐκ ἀνάγεται εἰς ἑτέραν τέγηντην η ἐπιστήμην ὡς μέρος η μόριον, η λογικὴ ἀρα τῆς φιλοσοφίας ἔστι μέρος η μόριον. μόριον μὲν οὖν οὐκ ἔστιν· οὔτε γάρ τοῦ θεωρητικοῦ οὔτε τοῦ πρακτικοῦ μέρος ἔστι· τὸ γάρ μόριόν τινος καὶ τῆς ὅλης κοινωνεῖ καὶ τοῦ σκοποῦ ἐκείνῳ οὐ ἔστι μόριον. τῷ μὲν οὖν πρακτικῷ οὐ κοινωνεῖ· τούτου γάρ ὅλη τὰ ἀνθρώπινα πράγματα καὶ 40 η μετριοπάθεια. σκοπὸς δὲ τὸ περὶ ταῦτα αἱρετόν πως η φευκτόν· η δὲ

1 ἥγμα—ὄνομα Q	ἐπειδήπερ Q	5 πρότερον V	6 περὶ alt. om. Q
7. 8 τετταράκοντα Q	9 ante Ἀριστ. add. τοῦ Q	10 ἀμφίβαλλες Q: ἀμφέβαλλεν t βιβλίω—δευτέρω (11) inter duo folia om. V	11 δὲ alt. QV: γάρ t 12 post ὅλη add. τῶν Q, τοῦ V 15 γεννήματα (post ὅτι) t: γεννήματα αὐτὰ V αὐτοῦ superscr. V
16 εἰς Q πλάττων V καποδεικτικῶς Q	17 αὐτοῦ σχεδὸν Vt 18 κανόνι V	21 περὶ αὐτοῖς V 21. 22 ἀπεφαίνοντο Vt 23 οἱ ἔξ Q	26 ἀναφαίροιτο V
ἀπὸ τῆς Vt: ἔξ Q 24 πλάττων V 25 ίμμο αὐτὴν	28 καταγίνεται om. V	30 η μόριον μὲν (έτερας) prave Prantl Gesch. der Logik im Abendl. I 409,29 οὖν om. Vt 32 τῆς ὅλης b: τῆς ὅλη libri τοῦ σκοποῦ t: τῷ σκοπῷ QV ἐκείνῳ] ω om. V 34 η prius om. t πως om. V	

λογική ὅλην μὲν ἔχει τὰς προτάσεις, σκοπὸν δὲ τὸ διὰ τῆς τοιᾶς θεωρίας συνιέ- IV° σεως τῶν προτάσεων τῶν ἐπομένων τι ἐξ ἀνάγκης δεικνύαι συναγόμενον· οὐκ ἔστι τοῦ πρακτικοῦ τέλος, ἀλλ' ὡς εἰπον. ή μετριοπάθεια ἢ ἀπλῶς τὸ ἀγαθόν. καὶ οὕτως μὲν ἡ λογικὴ οὐκ ἔστι μόριον τοῦ πρακτικοῦ. ἀλλ' οὔτε μὴν τοῦ θεωρητικοῦ· τούτου γάρ ὅλη μὲν τὰ θεῖα, τέλος δὲ ἡ περὶ ταῦτα θεωρία. εἰ δὲ μήτε τοῦ θεωρητικοῦ μήτε τοῦ πρακτικοῦ ἔστι μέρος, οὐκ ἔσται ἄρα τῆς φιλοσοφίας μόριον. λείπεται οὖν ἀντιδιαιρεῖσθαι τῷ ίδιῳ θεωρητικῷ καὶ πρακτικῷ τὴν λογικὴν καὶ μέρος εἶναι τῆς φιλοσοφίας. καὶ οὕτω μὲν οἱ Στωικοί. ἐμμεθόδως δὲ αὐτοὺς ἐλέγχομεν, εἰ τὸν κανόνα 10 ὅλον αὐτῶν σκοπήσομεν. δυνατὸν μὲν γάρ καὶ πρὸς τοῦτον αὐτὸν ἀντιστῆγαι τε καὶ ἐλέγχαι τὴν πρότασιν ως κακῶς προβεβλημένην. δημος καὶ εἰ συγχωροῦμεν αὐτοὺς ἀληθῆ λέγειν, πλὴν ἐλλιπῶς αὐτοῖς ἔχει τὰ τῆς διαιρέσεως. τί γάρ φασι; 'περὶ δὲ καταγίνεται τέχνη τις ἡ ἐπιστήμη, εἰ μὴ ἑτέρας εἴη μέρος ἡ μόριον'. ἔδει δὲ αὐτοὺς προσθεῖναι 'ἡ ὄργανον'. καταγίνονται 15 τὸ γάρ καὶ περὶ τὰ ὄργανα αἱ τέχναι, καὶ ἡ ἑαυταῖς ταῦτα ἡ ἑτέραις κατασκευάζουσιν. οἱ δὲ ἀποσιωπήσαντες τὸ ως ὄργανον τὸ μέρος μόνον καὶ μόριον προσέρονται. ἐχρῆν δὲ αὐτοὺς τοῖς τελείοις ποιεῖσθαι τῆς προτάσεως τὴν ἀπόδοσιν λέγοντας οὕτως 'περὶ δὲ καταγίνεται τέχνη τις ἡ ἐπιστήμη, τοῦτο, εἰ μὴ ἑτέρας τινὸς ἐπιστήμης ἡ τέχνης εἴη μέρος ἡ μόριον ἡ ὄργανον. 20 αὐτῆς ἐκείνης ἔστι μέρος ἡ μόριον ἡ ὄργανον', ἵνα ἀνελόντες τὰ δύο, εἰπερ τὸ ἀληθὲς κατασκευάζειν ἐβούλοντο, ἀποδείξωσιν ὄργανον εἶναι φιλοσοφίας | τὴν λογικήν. οἱ δὲ τὸ ὄργανον ἀποσιωπήσαντες καὶ ἀνελόντες τὸ μόριον IV° τὸ μέρος εἰσάγουσιν. ἀλλ' εἰ μὴ μέρος ἐστί, φασί, φιλοσοφίας ἡ λογικὴ ὄργανον δέ, πῶς καὶ αἱ λοιπαὶ ταύτῃ γρῶνται; οὐχ ως μέρει δηλαδὴ φιλοσοφίας αὐτῇ γρῶνται· ἐπεὶ καὶ δὲ κανῶν γέγονε μὲν ὑπὸ τεκτονικῆς, ἀλλ' οὐχ ως μέρος τεκτονικῆς· οὐ γάρ ἀπλῶς τῷ τεκτονικοῦ σκοπὸς κανόνα ποιῆσαι ως θύραν ἡ ἀβάκιον, ἀλλ' ἵνα ἡ ὄργανον αὐτῷ, εἴτα, ἵνα οὕτως εἴπωμεν, 25 μέρη, κυριώτερον δὲ ἀποτελέσματα. καὶ οὐ δήποτε τεκτονικὴ γείρων οἰκοδομικῆς· οὐδὲ ἄρα φιλοσοφία τῶν λοιπῶν, κανὸν τῷ ὑπὸ αὐτῆς γενομένῳ ὄργανῳ, 30 τῇ συλλογιστικῇ λέγω μεθόδῳ, γρῶνται. οὐδὲ γάρ πάντως ἀνάγκη τὸ ὑπὸ τέχνης τινὸς γενόμενον ἐκείνης καὶ μέρος εἶναι· ὁ γοῦν γαλκεὺς ἄκμονα καὶ σφύραν ἑαυτῷ κατασκευάζει ως ὄργανα τῆς ἴδιας τέχνης, καὶ ὁ τέκτων ὅμοίως σφύραν καὶ πῆγυν, ἀ οὐκ ἔστι μέρη γαλκευτικῆς καὶ τεκτονικῆς. οὕτως οὖν καὶ φιλοσοφία τὴν λογικὴν εὑροῦσα ως ὄργανῳ αὐτῇ γρῆται, 35 ως καὶ δὲ τέκτων τῇ σφύρᾳ· οὐ γάρ δὲ ἡλθεν εἰς ἀνθρώπους φιλοσοφία ἄνευ 10

2 συνεισαγόμενον Q	3 τὸ ἀπλῶς Vt	9 ἐν μεθόδῳ τῷ	11. 12 κανὸν συγχωρήσωμεν
pr. Q: ἐ corr. Q ¹	10 αὐτῶν Y: αὐτὸν QVt	πρὸ V	13 γάρ om. V
αὐτοῖς Q	12 τάληθῆ Vt	πλὴν om. Q	15 γάρ om. V
16 an ἡ ὁ?	17 προσφέρονται Q	τὰ τέλεια Vt	18 τέχνην V
21 ἐβούλοντο Q	23 ἀλλ' αὐτῇ (Σὸ) Q: εἰ μέρος αὐτῆς εἴη τὸ λογικόν.	τις τέχνη Q	εἰ δὲ ὄργανον οὐκέτι, κανὸν αἱ λοιπαὶ αὐτῷ γρῶνται.
25 post κανῶν add. μὲν Q	τέκτωνος Q	26 οὐχ] χ bis, alt. del. Q ¹	οὐδὲ γάρ δὲ ἡλθεν εἰς ἀνθρώπους φιλοσοφία ἄνευ
σκοπὸς τῷ τεκτονικῷ Q	27 ὄργανον ἡ Q	εἴτα om. Q	28 δῆπο V
29 λόγω Vt	30 λέγω om. Vt	εἴπω Vt	31 γεγονός Q
μέρος V	τεκτονικῆς τε καὶ γαλκευτικῆς Q	33 καὶ prius iterat V	34 γρῆται αὐτῇ Q

ἀποδείξεως. εἰ δὲ γρῶνται ταύτῃ καὶ ἔτεραι τέχναι, οὐκ ἀτοπον· τῷ γοῦν IVν
ὅπλῳ ὁ στρατιώτης γρῆται τῇς ὑπλοποιητικῆς ἀποτελέσματι, καὶ ὁ ἡγεμός
γαλινῷ ὅντι γαλινοποιητικῆς ἀποτελέσματι. καὶ πολλαὶ δὲ ἄλλαι τῶν τεχνῶν
καὶ ἔαυταις καὶ ἔτεραις τὰ αὐτὰ κατασκευάσουσιν ὄργανα· ὁ γοῦν τέκτων
ἢ καὶ ἔαυτῷ καὶ λαξόῳ καὶ ἔτεροις κανόνα κατασκευάζει καὶ ἄλλα τοιαῦτα
μηρία. ἄλλως τε εἰ μέρος τῆς φιλοσοφίας ἡ λογική, ταύτῃ δὲ οἱ ῥήτορες
καὶ οἱ ἰατροὶ φαίνονται ὡς ἴδιῳ ὄργανῳ προσγράμνοι. ⟨οἱ⟩ καὶ αὐτοὶ 15
συλλογίζονται, συμβήσεται· τὴν φιλοσοφίαν ἀτιμοτέραν ἰατρικής τε καὶ
ῥητορικῆς εἶναι. ἐὰν γάρ δύο τινὲς ὕστεροι τέχναι καὶ τὸ τῆς ἔτερας μέρος
10 ἡ ἀποτέλεσμα ὄργανον ἡ τῆς ἔτερας, τιμιωτέρα ἔσται καὶ βελτίων καὶ
τὸν οὖν ἔνεκα λόγον ἔχουσα ἡ ὡς ὄργανῳ γραμμένη τῷ τῆς ἔτερας μέρει,
ὡς ἔχει ἡ γαλινοποιητικὴ ἡ ἀπλῶς γαλικευτικὴ καὶ ἵππική· ὄργανον γάρ
ἵππικῆς ὁ γαλινός, μέρος δὲ καὶ ἀποτέλεσμα γαλικευτικῆς· διὰ τοῦτο καὶ γει-
ρουργικὴ πάλιν γαλικευτικῆς κρείττων. ἀτιμοτέρα ἄρα ἔσται φιλοσοφία ἰατρι- 20
κῆς τε καὶ ῥητορικῆς· αἱ μὲν γάρ ὡς ὄργανῳ γρῶνται τῇ λογικῇ· φιλοσο-
φίας δέ ἔστι μέρος. οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ πλεῖσται τῶν βαναύσων τεχνῶν
ἡ πᾶσαι κρείττους ἔσονται φιλοσοφίας· κἀκεῖναι· γάρ κατὰ τὴν κοινὴν ἔννοιαν
συλλογίζονται λαμβάνουσαι τινα προτιμούμενα καὶ ἐπόμενα· λέγει γάρ ὁ οὐκο-
δόμος διτι, ἐπειδὴ τὴν οἰκίαν ἀσφαλῶς στῆσαι βουλόμεθα, τούτῳ δὲ οὐκ ἀν
25 γένοιτο μὴ καταβληθέντων θεμελίων, καταβλητέον ἄρα· καὶ αἱ λοιπαὶ ὅμοιως.
ὅστε καὶ τῶν βαναύσων τεχνῶν ἔσται χειρῶν ἡ φιλοσοφία. ἔτι καθόλου 30
τοῦτό ἔστι μέρος δὲ καὶ παρὸν συντελεῖ τῷ ὅπλῳ καὶ ἀπὸν λυμαίνεται τὸ ὅπλον·
εἰ οὖν συνίσταται καὶ γωρὶς τῆς λογικῆς ἡ φιλοσοφία κατὰ φύσιν θεωρητική
τε οὗτα καὶ πρακτική, οἱ δὲ ἀνθρωποι τῆς ἀποδείξεως εἰς κατάληψιν αὐτῆς
35 ἐδεήθησαν, οὐκ ἔσται μέρος αὐτῆς ἡ λογική. ἔτι τὸ μέρος μὲν ἔαυτοῦ γάριν
παραλαμβάνεται, τὸ δὲ ὄργανον ἔτερου· ἡ δὲ λογικὴ ἔαυτῆς μὲν γάριν οὐ
παραλαμβάνεται. ἀποδείξεως δὲ ἔνεκα. ἔτι τὰ μέρη μὲν ἀναιρούμενα συναντι-
ρεῖ τὸ ὅπλον, τὰ δὲ ὄργανα οὐδαμῶς· ἀναιρεθέντος γάρ τοῦ σκεπάρνου ἔστι 40
τὸ ἀβάκιον· καὶ λογικῆς ἀναιρεθείσης φιλοσοφία οὐδὲν ἥττον ἔστι. καὶ πάλιν
30 συντιθέμενα τὰ μέρη ποιεῖ τὸ ὅπλον, τὰ δὲ ὄργανα οὐδαμῶς· τὰ ἄρα μέρη
οὐκ ὄργανα. εἰ δέ τις εἴποι· καὶ μὴν ἡ γείρη μέρος οὗσα ἔστι καὶ
ὄργανον. ὅστε οὐκ ἀτοπον τὴν λογικὴν καὶ ὄργανον οὗταν εἶναι καὶ
μέρος, φαμὲν διτι ἀλλ’ οὐ τοῦ αὐτοῦ· οὐ γάρ οὐ ἔστι μέρος ἡ γείρη,
τούτου ἔστι καὶ ὄργανον, ἀλλὰ πρὸς ἄλλο καὶ ἄλλο· μέρος μὲν γάρ τοῦ
35 σώματος ὡς σώματος, ὄργανον δὲ τῆς ψυχῆς. οὕτως οὖν καὶ ἡ λογικὴ
ὄργανον οὐτὲ τῆς ἀληθείας καταλήψεως, μέρος δὲ οὐ, ὡς οὐδὲ ἡ γείρη τῆς 45

- 2 ὁ prius superser. Q¹ καὶ ὁ—ἀποτελέσματι (3) om. Q 4 ἔαυταις Q: αἱ αὐταις Vt
5 ἔτέρω Q: ἔτέραις t 6 τῆς om. Q, superser. V 7 οὐ addidi 8. 9 καὶ ῥητορικῆς
iterat V 10 ante ὄργανον add. ἡ V 11 ως om. Vt 12 ως ἔχει ἐπὶ²
τῆς γαλικοποιητικῆς τε καὶ ἵππικῆς Q post γάρ add. ~Q 13 γαλικοποιητικῆς Q
17 κρείτους V 20 post λοιπαὶ add. δὲ Q 22 παρὸν—ἀπὸν t καὶ ἀπὸν
bis, semel del. Q 23 ἡ οὖν t τῆς λογικῆς γωρὶς, om. καὶ Vt 24 οὕτω
om. V αὐτῆς superser. Q 25 ἔστι Q μὲν om. Qt 27 μὲν om. Q
29 τὸ βάθρον Q φιλοσοφίας Q 30 τὰ μέρη συντιθέμενα ἀποτελεῖ τὸ Q
31 εἴπη Q 35 οὕτως—δὲ οὐ (36) om. V

ψυχῆς· καὶ ἄνευ γὰρ αὐτῆς ἔστιν, ὡς εἰρηται, φύλοσοφία. ἀλλ' ἐπεὶ τῶν IV° Στωικῶν ἵκανῶς τὴν δόξαν ἡλέγεισμεν καὶ τὴν λογικὴν ἀντικρυς φύλοσοφίας ἀπεδείξαμεν ὅργανον, εἴπωμεν καὶ περὶ τῆς τοῦ Πλάτωνος δόξης. οὗτος γάρ καὶ ὅργανον καὶ μέρος φησὶ τὴν διαλεκτικὴν οὐκ ἐναντία ἔσυτῷ δοξάζων 5 οὐδὲ ἀντιφάσει περιπίπτων· ἀλλ' ὅταν μὲν τὴν διαλεκτικὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν χωρὶς ὅλης καὶ πραγμάτων λαμβάνῃ, τουτέστι τῷ λόγῳ καὶ τῇ διανοίᾳ γυμνὴν θεωρουμένην τῆς γρήσεως, τότε ὡς ὅργανον αὐτὴν λαμβάνει. ὅταν δὲ ἐν γρήσει καὶ γυμνασίᾳ πραγμάτων, τότε αὐτῷ τὴν τοῦ μέρους ἀναπλη- 10 ροῦ γρείαν. οἷον τὸ μὲν ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν συνάγεσθαι κατα- φατικὸν καθόλου συμπέρασμα, τοῦτο ἔσται αὐτῷ ὡς ὅργανον ὅλη μὴ προσα- πτόμενον· ὅταν δὲ προσάπτοντες ὅλην λέγωμεν, οἷον πᾶς ἀνθρωπος ζῶον, πᾶν ζῶον ἔμψυχον, πᾶς ἀνθρωπος ἄρα ἔμψυχον, τότε ἔσται ὡς μέρος. καθάπερ ὁ πῆχυς καὶ μέρος ἔστιν, ὅταν τὸ μετρούμενον μέρος τοῦ σώματος λέγωμεν, καὶ ὅργανον, ὅταν αὐτὸν καθ' αὐτὸν τὸν μετροῦντα θεωροῦμεν· 15 καὶ ἡ αὐτὴ ὀνομασία τοῦ μετροῦντος καὶ τοῦ μετρουμένου· εἰ μὲν μεῖ? ὅλης λαμβάνοιτο, ἔσται μέρος τοῦ μετρουμένου, εἰ δὲ ἄνευ ὅλης, τουτέστιν αὐτὸν τὸ μέτρον, ἔσται ὅργανον. οὕτω καὶ ἡ διαλεκτικὴ παρὰ τῷ Πλάτωνι· ἐν μὲν γὰρ τῷ Φαιδρῷ καὶ Φαιδωνὶ μεθ' ὅλης αὐτὴν ὡς μέρους λαμβάνει, 20 ἐν δὲ τῷ Ηρακλεῖδῃ ὡς ὅργανον ἄγει ὅλης. καὶ ἀπλῶς ἄγει μὲν ὅλης ἔσται ὡς κανὼν καὶ ὅργανον, ἐν πράγμασι δὲ καὶ μεθ' ὅλης μέρος.

p. 24 a 10 Πρῶτον εἰπεῖν.

Κατὰ τὸ Ἀττικὸν ἔθος τὸ 'χρῆ' παρέλειψε· τοῦ γὰρ 'χρῆ' καὶ δεῖ· 5 πρὸς τὰ ἀπαρέμφατα συνταττομένου, οἷον χρῆ γράφειν, δεῖ ἀναγινώσκειν, καὶ τῆς προκειμένης συντάξεως τοῦτο ἀπαιτούσης, πρῶτον εἰπεῖν γρῆ, ἔθος 25 Ἀττικοῖς κατ' ἔλλειψιν τοῦ 'χρῆ' καὶ δεῖ τὰ τοιαῦτα προφέρεσθαι.

p. 24 a 10 Περὶ τί καὶ τίνος ἡ σκέψις, θεὶ περὶ ἀπόδειξιν καὶ ἐπι- στήμης ἀποδεικτικῆς.

Ηρὸς ἑκατέραν τῶν προτάσεων ἀποδέδωκε, πρὸς μὲν | τὸ περὶ τί V^o εἰπών περὶ ἀπόδειξιν, πρὸς δὲ τὸ καὶ τίνος ἔστιν ἡ σκέψις τὸ καὶ 30 ἐπιστήμης ἀποδεικτικῆς. διαφέρει δὲ τῆς ἀποδεικτικῆς ἐπιστήμης ἀπό- δειξις τῷ τὴν μὲν ἐπιστήμην ἔχειν εἶναι τῆς ψυχῆς, τὴν δὲ ἀπόδειξιν ἐνέρ- γειαν ἀπὸ τῆς ἐπιστήμης προστούσαν. ὁ μέντοι Ἀριστοτέλης ἐν τῷ τέλει τῆς Ἀποδεικτικῆς πραγματείας φησὶν ὅτι οὐδὲν διαφέρει ἀπόδειξις ἐπιστήμης

1 ὡς εἰρηται ἔστιν Q	4 μέρος—ὅργανον Vt	φασὶ Q	5 μὲν οἱ. V
έαυτὴν Q	6 λαμβάνει t	9. 10 καθόλου συνάγεσθαι κ. V: συνάγεσθαι καθόλου κ. t	
10 τοῦτο Vt: τότε Q	ώς οἱ. Q	10. 11 προ... μενον V: πραττόμενον i	
12 ἔμψυχος (post ἄρα) t	13 ante ὅταν del. καὶ Q	14 έαυτὸν Q	15 τοῦ alt.
οἱ. om. Vt	17 τῷ οἱ. Vt	19 μὲν ἄγει t	21 ante lemma add. ἀργὴ τοῦ
κειμένου Q	22 ante κατὰ repetit πρῶτον εἰπεῖν t	παράλειψε Q	23 μετά ἀπαρεμ-
φάτου Q	οἱ. om. QVt	25 ἀττικῆς V	φάτου t
add. δὲ V	29 τὸ καὶ prius scripsi: inv. ord. Vt: τὸ Q		31 τῷ Q
τῆς οἱ. Q	32. 33 ἐν τῷ τέλει τῆς Ἀποδ.] II 19 p. 99 b 15 sq.		33 τῆς οἱ. V

ἀποδεικτικῆς, λέγων οὕτως “περὶ μὲν οὖν συλλογισμοῦ καὶ ἀποδείξεως, Τι τί ἔχατερόν ἐστι καὶ πῶς γίνεται, φανερόν ἐστιν. ἂμα δὲ καὶ περὶ ἐπιστήμης ἡ ἀποδεικτικῆς τὸ αὐτὸ γάρ ἐστιν”. τὸν δὲ σκοπὸν ἐκ προσιμών ἀνακρύττει τοῦ βιβλίου, ἀπόδειξιν αὐτῷ παραδοῦναι τὸ προκείμενον εἶναι λέγων. εἰ 5 δέ τις εἴποι δτι Ἀριστοτέλης οὐ δεήτως οὐδὲ ἀκολούθως ἀνεκήρυξε τὸν σκοπόν (οὐ γάρ διαλέγεται ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ οὐδὲ ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ· αὐτὸς δὲ ὡς εὐθὺς περὶ αὐτοῦ διαλεξόμενος, οὕτως ἐποιήσατο τὴν ἀργὴν εἰρηκὼς δτι περὶ ἀπόδειξιν καὶ ἐπιστήμης 10 ἀποδεικτικῆς), ἐροῦμεν πρὸς αὐτὸν δτι ὁ κυρίως σκοπὸς τοῦ Ἀριστοτέλους 10 αὐτὸς ἐστι, τὸ διαλαβεῖν περὶ τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ· ἀλλ’ ἐπειδὴ ἀδύνατον ἦν διαλαβεῖν περὶ αὐτοῦ πρὸν ἦ παραδοῦναι τὸν ἀπλῶς συλλογισμόν, τούτου γάριν πρῶτον περὶ τούτου ποιεῖται τὴν διδασκαλίαν. ἐπεὶ οὖν καὶ ἦ περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ διδασκαλία σκοπὸν ἔχει τὴν ἀπόδειξιν, εἰκότως καὶ τὴν προκειμένην πραγματείαν ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν ἀναφέρων εἶπεν 15 εἶναι αὐτὴν περὶ ἀποδείξεως, ὥσπερ ἀν εἰ καὶ γεωργὸς λέγοι σκοπὸν εἶναι αὐτῷ τῆς γεωργίας τὴν ἀρτοποιίαν καὶ δρυστόμος τὴν ναυπηγίαν. ἄλλως 20 τε μιᾶς οὕτε τῆς ἀναλυτικῆς πραγματείας ἐν μὲν τοῖς πρώτοις περὶ τῶν πρὸς τὴν ἀπόδειξιν συμβαλλομένων διδάξει οἵονεὶ τὴν ὅλην τῆς ἀποδείξεως καὶ τὸ γένος παραδιδούς, ἐν δὲ τοῖς τελευταίοις περὶ αὐτῆς τῆς ἀποδείξεως· 25 πάντα δὲ τὰ πρὸ τοῦ τέλους πρὸς τὸ τέλος ἀναφέρεται. ἀμέλει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ τέλει τῆς Ἀποδεικτικῆς, λέγω δὴ τῶν Ὑστέρων ἀναλυτικῶν, ὡς δὴ 30 τέλος λαβούστης τῆς ἐξ ἀργῆς προτεθείσης πραγματείας, ἦν προσανεψώνησεν ἐν τῷ παρόντι προσιμῷ, εἰπεν, οὕπερ ἦδη ἀρτίως ἐμνήσθημεν, “περὶ μὲν οὖν συλλογισμοῦ καὶ ἀποδείξεως” καὶ τὰ ἑξῆς, συμπεραινόμενος ἔκει τὰ 35 ἐνταῦθα προβληθέντα.

p. 24a11 Εἶτα διαρίσαι τί ἐστι πρότασις καὶ τί δρος καὶ τί συλλογισμός, καὶ ποῖος τέλειος καὶ ποῖος ἀτελῆς.

Μιμεῖται καν τοῖς ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης τὴν γεωμετρικὴν διδασκαλίαν. ὥσπερ γάρ ἐκεῖνοι προλαμβάνειν εἰώθαστι θεωρήματά τινα συμβαλλόμενα 40 αὐτοῖς πρὸς τὰ δειγμῆςόμενα, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐνταῦθα τὰ ἐσόμενα αὐτῇ γρήσιμα πρὸς τὴν τῶν συλλογισμῶν διδασκαλίαν προλαμβάνει. ἀξιον δὲ ζητῆσαι τί δήποτε μὴ ἀπὸ τοῦ δρου ἤρξατο ὡς ἀπλουστέρου. εἶτα ἐπὶ τὰ συνθετώτερα ἔληγεν, ἦ εἰ ἀπὸ τῶν συνθέτων ἤβούλετο τὴν ἀργὴν ποιῆσα-

1 οὖν ομ. V	2 περὶ ομ. Q	3 γάρ ομ. Vt	προσιμίου Q
6 post διαλέγεται add. οὕτε Q	οὕτε Q	τοῦ ομ. Q	7 περὶ αὐτὴν V
10 τὸ Q: τοῦ Vt	11 ἦν ομ. Vt	12 περὶ τούτου πρῶτον Q	ποιεῖ Vt
16 ἀριστοποιίαν Q	δρυτόμος Q	18 post ὅλην ras. VII fere litt. Q	
22 προσανεψώνησε, ομ. ἐν Vt	23 εἰπεν ομ. Vt	post ἐμνήσθημεν add. οὕτω φησὶ Q	
24 οὖν superser. V	τὰ Qt: ἐν τοῖς V	post ἑξῆς add. ἐρεῖ V	28 καν om. Vt
30 αὐτῷ Qt: αὐτοῖς V	31 τῶν συλλογισμῶν V	συλλαμβάνει V	
post προλαμβάνει add. καὶ λέγει περὶ αὐτῶν Q		33 ἐβούλετο Q	

σιθαι, διὸ τί μὴ ἀπὸ τοῦ συλλογισμοῦ τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο καὶ κατέληξεν Β
εἰς τὸν ὅρον. καὶ τινές φασιν ὅτι, ἐπειδὴ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνεας διελέγειται
περὶ προτάσεων, διὰ τοῦτο ἀπὸ τῶν γνωριμωτέρων ἡμῖν ἀρχασθαι βουλός. 30
μενος ἀπὸ τῆς προτάσεως ἤρξατο. καὶ ἄλλως τὴν μὲν πρότασιν ἥδει ὑπο-
5 μασμένην οὐ μόνον φιλοσόφοις ἀλλὰ καὶ ῥήτορις, τὸν δὲ ὅρον αὐτὸς ὑπό-
μασεν, ὡς καὶ ὑποκατιών δείκνυσι. τούτου οὖν ἔνεκεν δεύτερον αὐτὸν ἔταξεν
ώς δυσχερέστερον διὰ τὴν καινοφωνίαν. ἢ δὲ ἀληθεστέρα ἐπίλυσίς ἔστιν
αὗτη· δεῖ τὰ πρὸς διδασκαλίαν τινῶν παραλαμβανόμενα γνωριμώτερα εἶναι
10 ἐκείνων ὃν παρελήφθησαν εἰς διδασκαλίαν· ἐπειδὴ τοίνυν μέλλει ἐν τῷ ὁρι-
σμῷ τοῦ ὅρου παραλαμβάνειν τὴν πρότασιν λέγων “ὅρον δὲ καλῶς εἰς ὃν 35
διαλύεται ἡ πρότασις”, διὰ τοῦτο πρότερον περὶ αὐτῆς διδάσκει· δεῖ γάρ τὰ
πρὸς ὄρισμόν τινων παραλαμβανόμενα γνωριμώτερα ἐκείνων εἶναι, εἴπερ
μέλλοιμεν συνήσειν τὸν ὄρισμόν. προέταξε δὲ ἂν τὸν συλλογισμὸν τῆς προ-
τάσεως, εἰ ἐδέετο αὐτοῦ ἐν τῷ τῆς προτάσεως ὄρισμῷ. γῦν δὲ τούναντίον·
15 προσχρήται γάρ πως τῇ προτάσει ἐν τῷ τοῦ συλλογισμοῦ ὄρῳ λέγων “ἐν
φ τεθέντων τινῶν”. ὅπερ ἐστὶ ‘τῶν προτάσεων’. διά τε τοίνυν τὸ ἀπλου-
στέρας εἶναι τὰς προτάσεις καὶ διὰ τὸ μεμνῆσθαι πως αὐτῶν ἐν τῷ περὶ 40
συλλογισμοῦ λόγῳ, εἰκότως προτέραν τὴν περὶ αὐτῶν διδασκαλίαν ποιεῖται
τοῦ συλλογισμοῦ. Ιστέον μέντοι ὅτι ὅρος καὶ φάσις καὶ ἀπλῆ φωνὴ καὶ
20 ὅνομα καὶ ῥῆμα τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτα εἰσὶ, τῇ σχέσει δὲ διαφέρουσιν.
ὅταν μὲν γάρ ὡς συλλογισμοῦ μέρος λαμβάνηται, ὅρος λέγεται, ὅταν δὲ ὡς
μέρος προτάσεως, φάσις, ὅταν δὲ ὡς ὑποκείμενον ἐν τῇ προτάσει, ὅνομα,
ὅταν δὲ ὡς κατηγορούμενον, ῥῆμα, ὅταν δὲ ὡς φωνὴ ἀπλῶς σημαντική, 15
ἀπλῆ φωνὴ. καὶ ἄλλως. ὅνομα μέν, ὅταν μετὰ ἄρθρου λέγεται, ῥῆμα δέ,
25 ὅταν προσσημαίνῃ γρόνον. ὥσπερ καὶ πρότασις καὶ πρόβλημα καὶ ἔνστασις
καὶ συμπέρασμα καὶ ἀπόφανσις πάλιν ἐν καὶ ταῦτὴν τῷ ὑποκειμένῳ εἰσίν,
ὡς ἥδη καὶ ἐν ἄλλοις εἴρηται, τῇ σχέσει δὲ διαφέρουσιν. ὅταν μὲν γάρ
συλλογισμὸν κατασκευάζαι βουλόμενοι ὡς μέρος αὐτὴν παραλαμβάνωμεν
συλλογισμοῦ, πρότασις λέγεται· ὅταν δὲ εἰς τὸ δεῖξαι ἐτέρῳ προβαλλώμεθα,
30 ὡς ὅταν λέγωμεν ‘ὅτεῖξον εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος’, πρόβλημα· ὅταν δέ τινος 50
καταφέραστος τι ἡ ἀποφέραστος ἡμεῖς τὰ ἐναντία ἀποφανώμεθα, ἔνστασις,
οἷον εἴ τινος εἰπόντος ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ἡμεῖς εἴπωμεν ὅτι οὐκ ἀθάνατος·
συμπέρασμα δὲ αὐτὸ τοῦτο, ὅπερ ἀν ὁ συλλογισμὸς συμπεραίνηται, οἷον ὅτι
ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ δὲ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ δὲ ἀεικίνητον ἀθάνατον,
35 ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος· ἀπόφανσις δέ, ὅταν ἀπλῶς ἀποφανώμεθα τι κατά τινος
ἢ τι ἀπό τινος. τελείους δὲ καλεῖ συλλογισμὸς πάντας τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ

1 κατέλυσε V	2 διηλέγειθη Q	6 ἔνεκε sic Q	αὐτὸν superser. Q ¹	7 καινοφωνίαν
pr. Q, corr. Q ²	9 post ἀν add. ἀν V	10 λέγων] p. 24 ^b 16		12 τινος Q
εἶναι ἐκείνων Q	13 συνοίσειν Q	15 λέγων] p. 24 ^b 19	16 τοι (ante τούνυν) Q	
17 αὐτοῦ t	18 συλλογισμὸν Q	ὅρῳ V	προτέραν post ποιεῖται collocat V	
ποιεῖται διδασκαλίαν Q	19 τῶν συλλογισμὸν Vt	20 ἐστι Vt	21 ὡς alt. Q:	
καὶ Vt	25 προσσημαίνει Q	καὶ alt. superser. Q ¹	26 καὶ tert. QV: τὸ t	
27 δὲ σχέσει Q	29 ἐτέρον V	32 εἴπωμεν τι εἴπομεν QV	33 ὅταν περ	
conicio	συμπεράνη Q	34 δὲ utrumque oīu. Q	35 ἀποφασίς V	

σχήματι, ἀτελεῖς δὲ τοὺς ἐν τῷ | δευτέρῳ καὶ τρίτῳ. ὅπως δὲ οἱ μὲν V^v εἰσι τέλειοι οἱ δὲ ἀτελεῖς, ἐν τοῖς ἑξῆς λεγόμενοι.

p. 24^a13 Μετὰ δὲ ταῦτα τί τὸ ἐν ὅλῳ εἶναι ἢ μὴ εἶναι τόδε τῷδε,
καὶ τί λέγορεν τὸ κατὰ παντὸς ἢ μηδενὸς κατηγορεῖσθαι.

5 Δύο σχέσεων οὐσῶν ἐν ταῖς προτάσεσι, τοῦ τε ὑποκειμένου πρὸς τὸν
κατηγορούμενον καὶ τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸν ὑποκείμενον, ἢ μὲν τοῦ ὃ^v
ὑποκειμένου πρὸς τὸν κατηγορούμενον λέγεται ἐν ὅλῳ, ώς ὅταν εἴπωμεν
τὸν ἀνθρώπου ἐν ὅλῳ τῷ ζῷῳ περιέχεσθαι ἢ ἐν οὐδενὶ λίθῳ εἶναι· ἢ δὲ
τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸν ὑποκείμενον καλεῖται κατὰ παντός, ώς ὅταν
10 εἴπωμεν τὸ ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου κατηγορεῖσθαι ἢ κατ' οὐδενὸς
λίθου εἶναι. ταῦτα δὲ πάντα τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτά εἰσι, τῇ σχέσει δὲ
διαφέρουσιν.

p. 24^a16 Πρότασις μὲν οὖν ἔστι λόγος καταφατικὸς ἢ ἀποφατικὸς
τινὸς κατά τινος.

15 Καθὼς ἐπηγγεῖλατο, βούλεται ὄρισασθαι ἀπερ προέτεινε, καὶ πρώτην
τὴν πρότασιν κατὰ τὴν προτεθεῖσαν τάξιν. λαμβάνει δὲ γένος μὲν τὸν λόγον·
κατηγορεῖται γάρ οὐ μόνον τοῦ ἀποφατικοῦ ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐρωτηματικοῦ
καὶ τῶν ἄλλων ὄμοιώς. διαφορὰς δὲ λαμβάνει ἐκ τε τοῦ ποσοῦ καὶ τοῦ
ποιοῦ, καὶ τοῦ ποιοῦ μὲν κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν, τοῦ δὲ ποσοῦ καθόλου
20 καὶ μερικὸν καὶ ἀπορσιδιόριστον. ὥστε ἐκ τούτων εύρεθρονται εἰδη, προ- 15
τάσεων ἐξ, ἐκάστης τῶν τριῶν τῶν ἐκ τοῦ ποσοῦ κατὰ τὸ ποιὸν διπλασια-
ζομένης. τῶν δὲ καθ' ἐκαστα νῦν οὐκ ἐμνημόνευσεν ώς μὴ περὶ ταύτας
καταγινόμενος, διότι οὐδεμίᾳ ἐπιστήμῃ περὶ τὰ καθ' ἐκαστα ἔστι. καὶ τινὲς
βούλονται λέγειν, ὡν εἰς ἔστι καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Ἀφροδιτεύς, ὅτι κυρίως
25 ὄρισμὸν οὐ παραδέδωκεν ὁ Ἀριστοτέλης τῆς προτάσεως· καὶ κατακευάζει
τοῦτο πάνυ δεινῶς. φησὶ γάρ δι τοῦ δεῖ ἐπὶ τοῦ κυρίου ὄρισμοῦ τὰ μέρη
αὐτοῦ περιττεύειν τοῦ ὄριστοῦ πάντως· οἷον ὄριζόμενα τὸν ἀνθρώπου οὗτως
30 ζῷον λογικὸν θυγατέραν νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν·, καὶ εύρισκομεν πάντως
ἐξ ἀνάγκης πάντα τὰ μέρη τοῦ ὄρισμοῦ τούτου περιττεύοντα τοῦ ὄριστοῦ·
35 καὶ γάρ καὶ τὸ ζῷον περιττεύει τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ λογικόν· τὸ μὲν
γάρ διαφορά ἔστι, τὸ λογικόν, τὸ δὲ γένος· ὄμοιώς δὲ περιττεύει καὶ τὸ
θυγατέραν τοῦ ἀνθρώπου. ἐπὶ δὲ τοῦ νῦν παραδεδομένου ὄρισμοῦ τῆς προτά-
σεως οὐκ ὄρωμεν ταῦτα οὗτως ἔχοντα· ἢ γάρ κατάφασις καὶ ἢ ἀπόφασις,
40 ἀς παρέλαβεν ως διαφοράς, οὐδὲν περιττεύοντι τοῦ ὄριστοῦ, τουτέστι τῆς 25

2 ἐν τοῖς ἑξῆς] p. 24^b22 sq. ὥρηθρονται Q 6 καὶ τοῦ—7 κατηγορούμενον om. V
post μὲν add. ἐκ Qt: om. Y 7 λέγεται iteratum del. Q¹ 8 post δὲ add. ἐκ Qt
9 τὸ V 10 παντὸς Vt: οὐδενὸς Q 11 ἔστι Vt 16 σύνταξιν Q 17 ἀποφατικοῦ V
19 an καὶ τοῦ? ποιοῦμεν libri 23 ἔστι V: ἔγει τ: τοῖς φιλοσόφοις Q 24 Ἀλέξ.
6 Λ.] p. 10,28 sq. 25 ὁ om. t 26 δεῖ om. V 28 καὶ alt. om. Vt 29 πάντα
om. Q τοῦ ὄρισμοῦ τούτου Vt: αὐτοῦ Q 30 καὶ alt. om. Q περιττεύειν τ
τὸ μὲν—31 λογικόν om. V 31 τὸ λογικόν ἔστι τ γένος Q: εἰδός ἔστι V: εἰδος t
δὲ alt. QV: καὶ t καὶ bis Q 32 ἀποδεδομένου Q, at cf. vs. 25 34 περιττεύει Q
τουτέστι Vt: ἦτοι Q

προτάσσεως, τούναντίον δὲ καὶ ἐλλείπει ἔκαστον ίδιᾳ λαμβανόμενον. κατα- 5
σκευάζει δὲ πάλιν διὰ οὐδὲ ὁ λόγος εἰληπται ὡς γένος καταφάσεως καὶ
ἀποφάσεως, λόγος δὲ δηλονότι ὁ ἀποφαντικός. λέγει γάρ διὰ τὰ εἶδη ἀντι-
διαιρεῖται ἀλλήλοις καὶ οὐ τὸ μὲν ἐστι πρῶτον τὸ δὲ δεύτερον, ἐπὶ δὲ τῆς
5 καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως οὐκ ἐστι τοῦτο· προτέρα γάρ η κατάφασις τῆς
ἀποφάσεως οὐ μόνον ἀξιώματι, ὡς τινὲς ὑπέλαθον, ἀλλὰ καὶ γρόνῳ· ἀπλου-
στέρα γάρ ἐστιν η κατάφασις καὶ προσλαβιοῦσα τὸ ἀρνητικὸν μόριον ποιεῖ 20
τὴν ἀπόφασιν. ἐστι δὲ πρὸς ταῦτα εἰπεῖν, καὶ τέως γε πρὸς τὴν ὑστέραν
ἀπορίαν ἀπαντητέον, καὶ διαρθρωτέον πῶς λέγεται ἐν τοῖς ἀντιδιηρημένοις
10 εἶδεσι ψή εἶναι ἄλλο ἄλλου τιμιώτερον η ἀτιμότερον. τοῦτο γάρ ἐστιν
ἀληθὲς κατὰ τὴν τοῦ γένους μετουσίαν, οὐκέτι μέντοι κατὰ τὰς ἔκαστους εἶδους
συστατικὰς διαφοράς· τοῦ μὲν γάρ γένους ἴσιτιμως μετέχειν ἀνάγκη τὰ
ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις εἶδη, καὶ ταύτῃ κριτέον εἰ γένος τὸ κοινῶς αὐτῶν 25
κατηγορούμενον, οὐ μὴν τῷ τῆς αὐτῆς εἶναι ἀξίας τὰ εἶδη. τοῦτο γάρ
15 ἀδύνατον, εἴτε καὶ οὐσιῶν διαφορᾶς δεῖ εἶναι· ὁ γάρ τοῦτο λέγων ἀναιρεῖ
τῶν οὐσιῶν τὰς διαφοράς· εἰ δέ εἰσιν οὐσιῶν διαφοραί, ἀνάγκη η ἐπὶ τὸ
κρείττον η ἐπὶ τὸ χειρὸν διαφέρειν. οὐ ταύτῃ οὖν διαγνωστέον τὰ ἀντι-
διηρημένα ἀλλήλοις εἶδη καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸν γένος ἀναγόμενα, ἐπεὶ οὕτως
οὐδὲν οὐδενὸς ὡς γένος κατηγορηθῆσεται (ἐν πᾶσι γάρ ἐστι τὸ τιμιώτερον
20 καὶ ἀτιμότερον), ἀλλ’ ὡς εἰπον, εἰ διαφοράς πάντα τὰ εἶδη τοῦ γένους μετέ- 40
γει, καὶ διαφορᾶς τὸ μὲν κρείττονος τὸ δὲ χειρονος ἔτυχεν, ὥσπερ, εἰ τύχοι.
ἄνθρωπος καὶ ἵππος· ταῦτα γάρ τῆς μὲν τοῦ ζῷου φύσεως ἴσιτιμως κοινωνεῖ.
διαφορᾶς δὲ κρείττονος ὁ ἄνθρωπος τῆς τοῦ λογικοῦ τετύγκε. τέ οὖν θαυ-
μαστὸν εἰ καὶ η κατάφασις, εἶδος οὖσα τῆς ἀποφάνσεως ἀντιδιηρημένον τῇ
25 ἀποφάσει, τιμιωτέρας τυχοῦσα διαφορᾶς τῆς καταφατικῆς τιμιωτέρα ἐστίν;
ἄλλ’ οὐδὲ διὰ τὸ ἀπλουστέραν εἶναι τὴν κατάφασιν συνθετωτέραν δὲ τὴν
ἀπόφασιν, ηδη διὰ τοῦτο καὶ προϋπάρχειν δεῖ γρόνῳ η φύσει τὴν κατά- 35
φασιν τῆς ἀποφάσεως· πολλὰ γάρ καὶ ἄλλα ἐστὶ τῶν ἀντιδιηρημένων ἀλλή-
λοις εἶδῶν ἄλλα ἄλλων συνθετώτερα. τοῦ γάρ ζῷου διαφορῶν οὐσῶν τοῦ
30 τε λογικοῦ καὶ τοῦ ἀλόγου, ητοι τῆς ἀλογίας καὶ τῆς λογικότητος. τὰ μὲν
ἄλλα ζῷα τῆς ἀλογίας μόνης μετεῖληφεν, οἷον ἵπποι, κύνες καὶ τὰ παρα-
πλήσια· ίσμεν δὲ ὡς η ἀλογος οὐσία θυμῷ καὶ ἐπιθυμίᾳ καὶ αἰσθήσει καὶ
φαντασίᾳ χαρακτηρίζεται· ὁ δὲ ἄνθρωπος καὶ αὐτῶν τούτων τῶν ἀλόγων δυνά-
μεων μετεῖληφὼς καὶ τῆς ἑτέρας τῶν διαφορῶν, τῆς λογικότητος, μετέσχε· γαρα- 50
35 κτηρίζεται δὲ κατὰ τὸ κρείττον, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν ἔκαστον. ὡς οὖν ἐνταῦθα
οὐκ ἄν τις εἴποι τὸν ἵππον η τὸν κύνα η τι τῶν παραπλησίων διὰ τὸ ἐλα-

2 ὁ οι. t ως οι. V 3 ὁ οι. Vt γάρ V: δὲ Qt 8 γε οι. Q
πρὸς alt. οι. V 10. 11 ἀληθές ἐστι Q 11 ante κατὰ prius add. κατασκευαζει
ὅτι V, superser. Q¹: κατασκευάσαι t οὐ Q 12 συστατικὰς superser. Q¹
13 διηρημένα V 14 τὸ Vt 17 post διαγνωστέον add. ιστιμα V 18 οὖτις
οι. Vt 19 οὐδὲν Qt: οὐδενὸς V 21 χειρονος—κρείττονος V 22 τῆς Qt: τὰ V
μὲν Q: μεταξὺ Vt κοινωνοὶ V 26 δὲ Qt: οὖν V 27 καὶ οι. Vt
η Q: καὶ Vt 30 τοῦ οι. Vt λογικότητος V 31. 35 χαρακτηρίζεσθαι t
35 ως prius οι. Q 36 η prius Q: καὶ Vt η alt. Qt: καὶ V

τόνων δυνάμεων μετασχεῖν καὶ ταύτη ἀπλούστερον εἶναι τοῦ ἀνθρώπου γέδη. Ή
καὶ τῷ γρόνῳ ἡ τῇ φύσει πρῶτον, οὐδὲ ἄρα τὴν κατάφασιν πρώτην ἀν
εἴποι τις τῆς ἀποφάσεως. ἔτι δὲ καὶ τοῦ ἐμψύχου διαιρουμένου εἰς τε τὸ
ζῷον καὶ τὸ ζωόφυτον καὶ φυτὸν τὰς μὲν τοῦ φυτοῦ διαφοράς, | λέγω δὴ τὸ VI^ο
5 θρεπτικόν, γενητικόν, αὐξητικόν, ἔχει καὶ τὸ ζωόφυτον, πλεονάζει δὲ τῇ
ἀπτικῇ αἰτίῃσει καὶ τῇ περὶ τὸν αὐτὸν τόπον κινήσει. ὁ δὲ ἵππος ἔχει
ταῦτα τε καὶ τὰς αἰσθητικὰς ἀπάσας δυνάμεις μετὰ τῆς ἐκ τόπου εἰς τόπον
κινήσεως, ὑρέζεώς τε καὶ φαντασίας· πρὸς τούτοις δὲ ὁ ἀνθρωπός καὶ τὰς λογι-
κάς. ὕπτε συνθετώτερος πάντων ὁ ἀνθρωπός ἐστιν, ἀπλούστερον δὲ τὸ φυτόν,
10 μέσα δὲ τά τε ἀλογα ζῷα καὶ τὰ ζωόφυτα· καὶ οὐ δήποι εἴποι τις ἀν πρῶτον ἐ-
εἶναι τῇ φύσει τὰ φυτὰ διὸ τὸ ώς πρὸς τὴν τῶν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ φυγικῶν
δυνάμεων σύνθετον ἀπλούστερα εἶναι. τί οὖν, εἴποι τις ἀν ἵσως, οὐ προϋπάρχειν
ἀνάγκη καὶ φύσει καὶ γρόνῳ τῶν συνθέτων τὰ ἀπλᾶ ἐξ ὧν τὰ σύνθετα τὸ εἶναι
ἔχουσι; ναί. φημί, ἀλλ᾽ οὐ ταῦτόν ἐστιν εἰπεῖν ἀπλᾶ καὶ ἀπλούστερα· τὰ μὲν
15 γάρ ἀπλᾶ στοιχείων ἐπέχοντα λόγον ἡ στοιχεῖα ὅντα προϋπάρχει τῶν ἐξ αὐτῶν
συγκειμένων· ἐνδέχεται μέντοι τῶν ἐκ τῶν ἀπλῶν συγκειμένων τὰ μὲν συνθε-
τώτερα εἶναι τὰ δὲ ἡττον σύνθετα, καὶ ἐγ τούτοις οὐκέτι τὰ ἡττον σύνθετα 10
οὐκ ἔστι πρῶτα τῇ φύσει τῶν μᾶλλον συνθετωτέρων. οἷον τί λέγω; ὅπτῳ
εἶναι τὰ μέρη τοῦ λόγου λέγεται, ἐξ ὧν πᾶς λόγος σύγκειται. παντὸς δὲ
20 λόγου ταῦτα προϋπάρχει· μναΐρουμένων δὲ τούτων καὶ πᾶς λόγος ἀναιρεῖται.
ἐνδέχεται δὲ τοὺς ἐκ τούτων συγκειμένους λόγους τοὺς μὲν ἐκ δύο μόνων
μερῶν συγκεῖται, οἷον ἀνθρωπος τρέχει, τοὺς δὲ ἐκ τριῶν, οἷον ὁ ἀνθρωπος
τρέχει, τοὺς δὲ ἐκ τεσσάρων, οἷον οὗτος ὁ ἀνθρωπος τρέχει, τοὺς δὲ ἐκ 15
πέντε, οἷον οὗτος ὁ ἀνθρωπος καὶ τρέχει· διμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν.
25 καὶ δῆλον δτὶ δὲ ἐκ δύο μόνων μερῶν συγκειμένους ἀπλούστεράς ἐστι τοῦ ἐκ
τριῶν καὶ οὗτος τοῦ ἐκ τεσσάρων καὶ οὗτος τοῦ ἐκ πέντε, συνθετώτερος
δὲ ὁ ἐκ τῶν ὅπτων, οἷον “πρὸς δὲ” ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ’ ἐλέγησον”.
καὶ οὐ δήποι πρῶτός ἐστι τῇ φύσει ὁ λόγων ‘ἀνθρωπος τρέχει’ τοῦ λέγοντος
“πρὸς δὲ” ἐμὲ τὸν δύστηνον ἔτι φρονέοντ’ ἐλέγησον”. πρῶτον γάρ ἐστι τῇ
30 φύσει τὸ συναναιροῦν μὲν μὴ συναναιρούμενον δὲ καὶ τὸ συνεισφερόμενον ²⁰
μὲν μὴ συνεισφέρον δέ, ώς τὸ ζῷον τοῦ ἀνθρώπου τῇ φύσει πρῶτον· οὐχ
οὕτως δὲ ἔχει ἐπὶ τῶν εἰρημένων λόγων· οὐδεὶς γάρ αὐτὸν τὸν ἔτερον
οὔτε συναναιρεῖ οὔτε συνεισφέρει. τὰ αὐτὰ ἄρα καὶ ἐπὶ τῶν φυσικῶν· καὶ
ἐπὶ τούτων γάρ αἱ μὲν διαφοραὶ καὶ τὰ γένη, ἐξ ὧν τὰ εἰδη συνίσταται,

1 μετασχεῖν Q τοῦ om. Vt 3 εἶπη Q τις om. Vt ἐστι δὲ V
 4 post καὶ prius add. εἰς Q 5 γενητικόν t καὶ ante αὐξητικόν habet Q: om. t
 9 συντεθώτερον Vt πάντως t ἐστιν om. Vt 11 τῶν post ἀνθρώπῳ
 collocant Vt 12 ἀπλούστερον t ἀν om. Q προϋπάρχει t
 14 ἀλλὰ, om. οὐ V 15 γάρ om. Vt 18 οὐκ ἔστι deleverim 19 δὲ Q:
 μὲν Vt 20 an γάρ? καὶ om. Q 21 τοὺς prius iterat Q 22 δὲ superser. V
 23 οἷον om. Vt ὁ ἀνθρωπος οὗτος Q 24 δὲ om. Vt 25 δτὶ om. Vt
 26 συντεθώτας Q 27 πρὸς δὲ κτλ.] Hom. X 59 δέ με itemque vs. 29 Q
 28 καὶ superser. Q 30 συναιροῦν—συναιρούμενον pr., αν superser. V ἀναιροῦν Q
 31 τῶν ἀνθρώπω pr. Q πρότερον Q 32 τὸν λοιπὸν V: τῶν λοιπῶν t
 33 συναναιρεῖ] αν superser. V

ἀπλᾶ ἔστι, καὶ ἀναιρουμένων αὐτῶν συναναιρεῖται καὶ τὰ εἴδη· τῶν μέντοι VI¹ εἰδῶν οὐδέν ἔστι τῇ φύσει πρῶτον οὐδὲ ὅτερον, καὶ τὸ μὲν πλείστῳν διαφορῶν μετέχῃ τὸ δὲ ἐλαττόνιν, ὡς ἐπὶ τοῦ ἵππου τυχὸν καὶ τοῦ ἀνθρώπου· εἰς οὐδὲν γάρ τούτων οὔτε συναναιρεῖ τὸ λοιπὸν οὔτε συνεισφέρει. τὸ αὐτὸν δὲ 5 καὶ ἐπὶ καταφάσεων καὶ ἀποφάσειν· οὐδετέρα γάρ οὔτε συναναιρεῖ τὴν λοιπὴν οὔτε συνεισφέρει. εἰ γάρ καὶ δοκεῖ ἡ μερικὴ καταφατικὴ εἰσφέρειν τὴν μερικὴν ἀποφατικήν, ἀλλὰ καὶ ἔμπαλιν ἡ ἀποφατικὴ τὴν καταφατικὴν συνεισφέρει, ὅταν δὲ ἔαυτὰς ἀληθεύωσιν. αἱ δὲ καθόλου συναναιροῦσι μὲν 10 ἔαυτας τὰς μερικάς, ἀλλὰ καὶ συνεισφέρουσιν, ὅπερ τοῖς ὑστέροις τῇ φύσει ὄπηρχε, καὶ οὐ συνεισφέρονται ὑπὸ τῶν μερικῶν, ὅπερ εἶχον τὰ τῇ φύσει πρῶτα. 15 ἀλλ’ οὐδὲ αἱ ἀντιφατικῶς ἀντικείμεναι οὔτε συναναιροῦσιν οὔτε συνεισφέρουσιν ἀλλήλας· τούναντίν δὲ τῆς ἑτέρας οὔσης ἀληθοῦς τὴν ἑτέραν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ εἶναι ἀληθῆ ἀδύνατον. ὅπερ ὄρθινεν ὑπάρχον καὶ τοῖς ἀντιδιγγημένοις εἰδεστιν· οἷον τῆς οὐσίας τὸ μέν ἔστι σῶμα τὸ δὲ ἀσώματον, καὶ ἀνάγκη ἐσ’ οὐ ἀν 20 τὸ σῶμα κατηγορῆται, ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τὸ ἀσώματον μὴ κατηγορεῖσθαι· πάλιν τοῦ σώματος τὸ μέν ἔστιν ἔμψυχον τὸ δὲ ἄψυχον, καὶ ταῦτα ἀσυνύπαρκτα κατὰ τοῦ αὐτοῦ· ὅμοίως τοῦ ποσοῦ τὸ μέν ἔστι συνεχὲς τὸ δὲ διωρισμένον, καὶ ταῦτα 25 ἀσυνύπαρκτα ἐν τῷ αὐτῷ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. ὥστε εἰ καὶ ἡ ἀντίφασις οὗτως ἔχει, καλῶς ἄρα εἰδὴ φαμὲν τῆς ἀποφάνσεως τὴν κατάφασιν καὶ τὴν 30 ἀπόφασιν. ἀλλὰ γάρ ἐλάθομεν ἔαυτοὺς παραχρῆμα τάναντία περὶ τῶν αὐτῶν ἀποφηγάμενοι· ἐλέγομεν γάρ ὡς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ αἱ ἀντιδιγγημέναι τῶν διαφορῶν ὄρθνται· πάλιν δὲ εὐθὺς εἴπομεν μὴ δύνασθαι ἐν τῷ αὐτῷ ὑποστῆναι τὰ ἀντιδιαιρούμενα. φημὶ οὖν, ὡς εἴ τις ἀκριβῶς προσέχει τῷ λόγῳ, 35 οὐκ εἰς ἀντίφασιν περιπεπτώκαμεν. ἐν τῷ αὐτῷ μὲν γάρ ἐνδέχεται τὰ 40 ἐναντία εἶναι, ἀλλ’ οὐ κατὰ τὸ αὐτό· ἐν γοῦν τῷ δρθαλυφῷ καὶ τὸ λευκόν ἔστι καὶ τὸ μέλαν, ἀλλ’ οὐ κατὰ τὸ αὐτὸν μόριον, καὶ ἐν τῇ χειρὶ τὸ συνεχὲς καὶ τὸ διωρισμένον, ἀλλ’ ἐν μὲν δακτύλοις τὸ διωρισμένον, ἐν δὲ τῷ λοιπῷ ἡ συνέχεια. οὗτως οὖν καὶ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν ἄλλῳ μὲν θεωρεῖται ἡ λογικότης, ἐν ἄλλῳ δὲ ἡ ἀλογία. καὶ δῆλον τὸ λεγόμενον· διὸ τὴν ἐπὶ 45 πλέον ἐξέτασιν τούτου παρίημι. οὗτως οὖν καὶ ἡ ἀντίφασις ἐν τῷ αὐτῷ 50 ὑπάρκειεν, ἀλλ’ οὐ κατὰ τὸ αὐτό, ὡς εἴ τὸν αὐτὸν λέγοις δρθαλυφὸν καὶ λευκὸν καὶ μὴ λευκόν. καὶ ἄλλως πρότερον μὲν ἐλέγομεν δτὶ ἐνδέχεται τὰς ἀντιδιγγημένας τῶν διαφορῶν ἐν τῷ αὐτῷ θεωρεῖσθαι, εἰ καὶ μὴ κατὰ τὸ αὐτό, καὶ τὸ αἰσθητικὸν καὶ τὸ ἀναίσθητον ἐν τοῖς ζῷοις ἔστιν ἴδειν, 55 οἷον ἐν μὲν σαρκὶ τὸ αἰσθητικόν, ἐν δὲ ὑστέροις τὸ ἀναίσθητον, καὶ τὸ

1 συναναιροῦνται Q 2 πρότερον V καὶ Q 3 μετέχῃ Υτ: μετέχει QV
τοῦ utrumque om. Q 5 οὐδέτερον Vt ἡ μερικὴ καταφατικὴ δοκεῖ Q
7 καταφατικὴν pr. Q, ἀπὸ superser. Q¹ 8 συναρροῦσι V 9 εἰσφέρουσιν V
10 ὅπερ scripsi: ἀπέρ libri 13 ἀληθῆ εἶναι Q 15 κατηγορεῖται (post σῶμα) V
16 ἔστιν om. Vt 17 ἔστι om. Vt διωρισμένον (διορισμένον V) — συνεχές Vt
18 post ἀσυνύπαρκτα del. κατὰ τοῦ αὐτοῦ Q¹ 22 ἐν τῷ ἀνθρώπῳ (compend.) Q
23 τι V 24 περιπέπτωκεν Vt 25 post αὐτὸν del. μόριον Q 27 τὸ prius om. V
28 ἐν alt. supra καὶ deletum scr. V 30 τοῦδε ἀφῆμι Q ἡ ἀπόφασις καὶ ἡ
κατάφασις ἐν Q 31 λέγεις Q 34 fort. (ώς) καὶ αἰσθητὸν Vt τὸ tert.
om. Vt 35 δὲ post ύστ. collocant Vt ύστοις t

σῶμα καὶ τὸ ἀσώματον, εἴγε αἱ ποιότητες ἀσώματοι. Οὗτορον δὲ ἔφαμεν VI°
τὰ ἀντιδιηρηγμένα τῶν εἰδῶν μὴ ἐνδέχεσθαι τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν· τῶν
γάρ εἰδῶν τοῦ ἐμψύχου οὕτων τοῦ τε ζῷου καὶ ζῷοφύτου καὶ φυτοῦ οὐχ⁵⁰
οἶντας τὸ αὐτὸν καὶ ζῆσιν εἶναι καὶ ζῳόφυτον, ἢ τὸ ζῳόφυτον ἀμα καὶ
5 φυτὸν εἶναι, εἰ καὶ τῶν ὑποκάτω διαφορὰί ἀμα καὶ τῶν ἐπάνω ὑπάρχουσιν.
ὑμοίως καὶ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον εἶναι καὶ ἵππον ἀδύνατον. εἰ τοίνυν οὕτως
ἔχει καὶ ἡ κατάφασις πρὸς τὴν ἀπόφασιν καὶ μᾶλιστα αἱ ἀντιφατικῶς ἀντι-
κείμεναι, ὡς ἦδη εἴπομεν, καὶ κατὰ τοῦτο εἴδη ἀν εἰν τῆς ἀποφάνσεως.
μήποτε δὲ οὐδὲ καλῶς συγκεχωρήκαμεν τὴν κατάφασιν ἀπλουστέραν εἶναι⁵⁵
10 τῆς ἀποφάσεως, συνθετωτέραν δὲ τὴν ἀπόφασιν· τὰ γάρ σύνθετα ἔχει ἐν
έαυτοῖς τὴν τῶν ἀπλῶν | σημασίαν. ἡ δὲ ἀπόφασις τὸ σημαντικόν τῆς VI^v
καταφάσεως οὐκ ἔχει. ἡ μὲν γάρ φωνὴ συνθετωτέρα ἐστί, τὸ δὲ σημαντι-
κόν τοῦ Σωκράτης οὐ περιπατεῖ⁶ οὐκ ἔστιν ἡ τοῦ Σωκρά-
της περιπατεῖ⁷ κατάφασις, ἀλλ’ ὕσπερ ἡ τοῦ Σωκράτης περιπατεῖ⁸ κατά-
15 φασις ὑπάρχειν λέγει τῷ Σωκράτῃ τὸ περιπατεῖν, οὗτοι τὸ Σωκράτης οὐ
περιπατεῖ⁹ μὴ ὑπάρχειν. οὐ δεῖ δὲ μόνη τῇ τῶν φωνῶν προσέχειν συν-
θέσει, ἀλλὰ παλλῷ πρότερον εἰ τὸ σημαντικόν σύνθετόν ἐστιν· ἐνδέχεται⁵
γάρ καὶ ἀπλῆν φωνὴν σύνθετον ἔχειν τὸ σημαντικόν οὐκείστον ἀπλοῦν,
ώς ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας ἐργάζομεν. τάχα δέ, εἴ τις ἀκριβῶς κατανοήσειε,
20 μᾶλλον ἀπλουστέρα ἐστὶ κατὰ τὸ σημαντικόν τῆς καταφάσεως.
ἡ μὲν γάρ ἄλλο ἄλλῳ συμπλέκει. ἡ δὲ ἀπόφασις οὐκ ὑπάρχειν φησὶ τῷ
ὑποκειμένῳ τὸ κατηγορούμενον. Οἷον, ὡς εἴπον, οὐ συναντιρεῖ αὐδετέρα
τὴν ἑτέραν οὐδὲ συνεισφέρει. ἐνδέχεται γάρ τὴν μὲν κατάφασιν δεῖ ψεύδε-
σθαι, ὡς ἐπὶ τῆς ἀδυνάτου οὐλῆς, τὴν δὲ ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀληθεύειν.¹⁰
25 καὶ ἔμπαλιν τῆς καταφάσεως ἐπὶ τῆς ἀναγκαίας οὐλῆς δεῖ ἀληθευούσης ἡ
ἀπόφασις ἐπὶ τῆς αὐτῆς δεῖ ψεύδεται. ἀδύνατον δέ ἐστιν ἡ τοῦ συνθέτου
οὗτος μὴ καὶ τὰ ἀπλᾶ εἶναι ἡ τῶν ἀπλῶν μὴ οὕτων τὰ σύνθετα εἶναι οὐκ
ἄρα ἀπλουστέρα ἡ ἀπόφασις τῆς καταφάσεως.

Περὶ μὲν οὖν τῆς ἑτέρας τῶν ἀποριῶν τοσαῦτα. περὶ δὲ τῆς ἑτέρας,
30 φημὶ δὴ τῆς λεγούσης διτὶ τὰ μέρη τῶν ὄρισμάν ἐπὶ πλέον ἐστὶ τῶν ὄριστῶν,
ἐνταῦθα δὲ τούναντίον καὶ ἐπ’ ἔλαττον (ἡ γάρ κατάφασις ἐπ’ ἔλαττον τῆς
προτάσεως, ὅμοίως δὲ καὶ ἡ ἀπόφασις), ἔστιν εἰπεῖν πρῶτον μὲν ὡς οὐ¹⁵
πάντως ἀληθὲς τὸ μὴ ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ ὄριστοῦ κανταῦθα τὰ τοῦ ὄρι-
σμοῦ μέρη· ἡ γάρ κατάφασις καὶ ἡ ἀπόφασις καὶ ὅλως τὸ κατά τινος οὐ μόνον
35 ἐπὶ προτάσεως φέρεται ἀλλὰ καὶ προβλήματος καὶ ἐντάσεως καὶ συμπερά-

1 τὸ om. Q 2 τῶν εἰδῶν τὰ ἀντιδιηρηγμένα Q τὸ αὐτὸν t 4 καὶ primum om. Q
ἢ supra καὶ delet. ser. V 5 ante φυτὸν add. τὸ Vt 6 καὶ prius om. Vt
7 πρὸς bis V ἀντιφαντικῶς Q 7. 8 ἀντικείμεναι] ἀντι supra περὶ ser. V 8 εἰδὴ
om. V ἀντιφάσεως Q 9 δὲ om. Q 12 τὸ in ras. Q δὲ om. V 13 τὸ (post
γάρ) V 13. 14 Σωκράτης περιπατεῖ scripsi: σωκράτους περιπάτησι libri 14 σωκράτους
pr. Q, corr. Q¹ 15 τὸ prius om. Q 16 περιπατεῖν V μόνον Q 17 ἐστιν om. Vt
18 ἀπλῆν (post σύνθ.) t 19 ἐν τῷ Περὶ ἐργ.] c. 11 p. 20 b 15 sq. κατανοήσει Vt
20 ἀπλούστερον Vt 21 ἄλλω ἄλλο Q¹, corr. Q² 22 συναίρει V ἡ ἑτέρα Q, at
cf. p. 15, 5 24 ante ἐπὶ alt. add. ὡς Q 26 post ἡ add. καὶ Q 30 φημὶ δὴ om. Q
32 μὲν (οὖν t) πρῶτον εἰπεῖν διτὶ Vt 34 καὶ prius scripsi: ἡ libri 35 an ἀλλὰ καὶ ?

σματος. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἵσως οὐκ ἀναγκαῖον· ἐν γάρ εἰσιν ἄπαντα κατὰ VI° τὸ ὑποκείμενον. ἥρητέον οὖν ὅτι τῶν ὄρισμάν ἐκ γένους ὅντων καὶ διαφορῶν ἀνάγκη ἐν τῇ τῶν διαφορῶν λήψει καὶ τὰς εἰδικωτάτας διαφορὰς παραλαμβάνεσθαι, αἵτινες ἴδιας τῷ ὑποκειμένῳ καὶ οὐδενὶ ἄλλῳ ὑπάρχουσιν· τὸ 20 5 γάρ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικὸν μόνῳ τῷ ἀνθρωπείῳ εἶδει ὑπάρχει, καὶ τὸ ἄρτιον καὶ τὸ περιττὸν μόνῳ τῷ ἀριθμῷ. καὶ γάρ εἰσί τινα ἂ μόνοις τισὶν ὑπάρχουσι, ἔτερη δὲ οὐδενί, ὡς εἶπον τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον τῷ ἀριθμῷ μόνῳ, καὶ ως τῷ κύκλῳ τὸ ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιέγεζθαι καὶ τὸ τὰς ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς τὴν περιφέρειαν ἵσας εἶναι. ὅπηγίκα οὖν ὄριζόμενοι τὸν 10 κύκλον λέγωμεν ὅτι κύκλος ἐστὶ συγῆμα ἐπίπεδον ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιεγόμενον, πρὸς ἣν ἀφ' ἐνὸς σημείου τοῦ ἐντὸς τοῦ κύκλου πᾶσαι αἱ [πρὸς τὴν 25 περιφέρειαν] προσπίπτουσαι εὐθεῖαι ἵσαι ἀλλήλαις εἰσίν, ἀνάγκη τὰς τελευταίας διαφορὰς μὴ ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ κύκλου ἀλλὰ μόνῳ αὐτῷ ὑπάρχειν. καὶ 15 ἔστιν εἰς τοῦτο μυρία παραθέσθαι. ταύτῃ γοῦν, ἐπειδὴ δεόμεθα ἐν τοῖς ὄρισμοῖς μᾶλιστα τῶν εἰδικωτάτων διαφορῶν, ὅπηγίκα ἀν τούτων ἀπορήσωμεν, τοῖς ἴδιοις κεγρήμεθα· ὄριζόμενοι γάρ τὸν ἵππον φαμὲν ζῷον ἀλογον γρεμετιστικόν, τῷ γρεμετιστικῷ ως εἰδικωτάτῃ διαφορᾷ γρηγορίας εἰσὶν διὰ τὸ ἀπορεῖν οὐσιώδους τοιαύτης διαφορᾶς. τί οὖν θαυμαστόν, εἰ καὶ ἐπὶ τοῦ 20 τῆς προτάσσεως ὄρισμοῦ παρελήφθησαν εἰδικώταται διαφοραὶ μηδενὶ ἄλλῳ 25 ὑπάρχουσαι; τοῦτο γάρ καὶ ἐξ ἀνάγκης ὥφειλεν ὑπάρχειν τῷ ὅντως ὄρισμῷ. ταύτῃ οὖν τὸ κατά τινος μόνῳ τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ ὑπάρχον παρείληπται εἰς τὸν τῆς προτάσσεως ὄρισμόν· τὸ γάρ καταφατικὸς ἢ ἀποφατικός, εἰ μὲν ως ἐν ἀμφῷ λάβωμεν, οὐκ ἔσται ἐπ' ἔλαττον τῆς προτάσσεως ἀλλ' ἐξισάζει. τὸν γάρ ἢ σύνδεσμον οὐ διαζευκτικὸν ἀλλὰ παραδιαζευκτικὸν ληψόμεθα ἀντὶ 30 25 τοῦ καὶ, ἵνα ἀμφῷ κατὰ τοῦ γένους κατηγορῆται τῆς ἀποφάνσεως ἢ προ- 35 τάσσεως· ἡ γάρ ἀπόφανσις, ἥτοι ἡ πρότασις, καταφατική ἐστι καὶ ἀποφατική· δέδεικται γάρ ἐν Εἰσαγωγαῖς ως αἱ ἀντικείμεναι διαφοραὶ ἐν τῷ γένει εἰσίν. ἀλλὰ μόνον δυνάμει, οὐ καὶ ἐνεργείᾳ. εἰ γάρ μὴ ως ἐν ἀμφῷ λάβωμεν καὶ μίαν διαφορὰν ἀλλὰ διαζευκτικῶς, οὐ συστατικαὶ ἔσονται τοῦ γένους 30 διαφοραὶ ἀλλὰ διαιρετικαί· ἐν δὲ τοῖς ὄρισμοῖς οὐ τὰς διαιρετικὰς τῶν ὄριστῶν διαφορὰς παραλαμβάνομεν ἀλλὰ τὰς συστατικάς. οἷον τοῦ ζῷου συστατικαὶ μὲν διαφοραὶ τὸ ἔμφυγον καὶ τὸ αἰσθητικόν· διὰ μὲν γάρ τοῦ ἐμψύχου 40

2 γενῶν Q	3 εἰδικωτέρας Q	3. 4 περιλαμβάνεσθαι Vt	4 τοῖς ὑποκειμένοις Q
έτερω Q	6 μόνοις scripsi: μόνως libri	7 ὑπάρχει Vt	8 καὶ prius
om. Vt	τῶ Q: τὸ Vt	τὸ prius e τῷ corr., ut videtur Q ¹	τὸ alt. om. t
10 λέγομεν Vt cf. p. 21,4	κύκλος om. Vt	11 τοῦ prius Q: τῶν Vt	11. 12 πρὸς
τὴν περιφέρειαν delevi	12 ἀλλήλοις V	εἰσίν Vt: εἰσί. καὶ τοίνυν Q	τελευταίας
in ras. Q	13 καὶ om. t	14 οὖν V	16 γάρ Q: οὖν: \ γοῦν 1
17 χρεμετίζων V	τὸ γρεμετιστικόν Vt	20 ὑπάρχειν ὥφειλες Q	21 ἀποδει-
κτικῷ Q	22 καταφατικὸς ἢ ἀποφατικὸς ex Arist. Waitz Org. I 29: καταφατικὸς ἢ	23 λάβομεν V	κτικῶν
ἀποφατικὸν QV: καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς t		ἔστιν V	
24 ἢ] εἰ V	διαζευκτικὸν V	παραδιαζευκτικὸν t: παραδιαζευκτικὸν V: παραζευκτικὸν (	
25 post ἢ add. τῆς V	26 ἢ alt. om. Q	27 ἐν Εἰσαγωγαῖς] p. 11,3sq.	ἐν τῷ γένει εἰσὶ
post 28 μόνον colloc. Q	28 ἀλλὰ—οὐ scripsi: οὐ—ἀλλὰ libri	29 καὶ μίαν διαφοράν	
om. Q	30. 31 διαφορὰς τῶν ὄριστῶν Vt	31. 32 μὲν συστατικαὶ Vt	

διακρίνεται τῶν ἀψύχων, διὰ δὲ τοῦ αἰσθητικοῦ τῶν φυτῶν· διαιρετικαὶ δὲ VI°
τὸ λογικὸν καὶ ἀλογὸν καὶ θυητὸν καὶ ἀθάνατον· καὶ δῆλον ὅτι αἱ πρῶται εἰς
τὸν ὄρισμὸν παραλαμβάνονται. οὐχ αἱ ὑστεραὶ. ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν προκει-
μένων, λέγω δὴ τῆς προτάσεως, ζητοὶ τοῦ ἀποφαντικοῦ λόγου, εἰ ὡς συστα-
τικὴν διαφορὰν παραληφόμεθα τὸ καταφατικὸν ἢ ἀποφατικόν, ὡς ἐν τῷ τὸ
συναμφότερον δεκτέον· εἰ γάρ διαζευκτικῶς ἀκούσομεν, διαιρετικαὶ ἔσονται τῆς
προτάσεως διαφοραί, οὐ συστατικαὶ· ὡς ἐν δὲ ἀκούσοντων ἔξισάζει. εἰ δέ 45
τις καὶ μὴ παραδέξαιτο ταύτην τὸν ἔξήγγησιν, ἀλλὰ διαζευκτικῶς εἰρῆσθαι
φαίη τὸ καταφατικὸς ἢ ἀποφατικός, οὐδὲ οὗτως ἐλεγχθήσεται ὁ ὄρισμός·
10 οὐ γάρ εἰς τὸν ὄρισμὸν συντελεῖν ταῦτα φέρομεν ἀλλ' εἰς διάκρισιν τῶν
διαφόρων τῆς προτάσεως εἰδῶν. ζητεῖ γάρ καὶ οὗτως ὄρισασθαι, ὅτι πρότασίς
ἐστι λόγος τινὸς κατά τινος· ἀλλ' ἐπεὶ μὴ μονοειδεῖς εἰσιν αἱ προ-
τάσεις (διαιροῦνται γάρ εἰς τε τὰς καταφατικὰς καὶ ἀποφατικὰς), εἰς διά-
κρισιν τῶν διαφόρων εἰδῶν προσέμηκε τὸ καταφατικὸς ἢ ἀποφατικός, ὡς
15 εἴ τις καὶ τὸν ἀριθμὸν ὄριζόμενος διορίσαιτο μὲν ὡς ἔστι τὸ ἐκ μονάδων 50
συγκείμενον πλῆθος, εἴτα τὰ εἰδη τούτου σημᾶναι βουλόμενος προσθῆ τὸ
ἄρτιον ἢ περιττόν, οὐ πρὸς σύστασιν τοῦ γένους, φημὶ τοῦ ἀριθμοῦ, ἀλλὰ
πρὸς διαιρέσιν. ὥστε κατὰ ταύτην τὴν ἔξήγησιν τὸ ἔξης εἶναι οὗτως· ‘λόγος
τινὸς κατά τινος καταφατικὸς ἢ ἀποφατικός’. καὶ ὅτι γε προσφῆς καὶ ἡ
20 τοιαύτη ἔξήγησις καὶ τῆς προτέρας προσφυεστέρα, δῆλον ἐκ τῶν ἐπιφερο-
μένων. τί γάρ φησιν;

p. 24a 17 Οὗτος δὲ ἢ καθόλου ἢ ἐν μέρει ἢ ἀδιόριστος. |

55

Οὐδέποτε γάρ ἐν ὄρισμῷ διαζευκτικὸς παραλαμβάνεται σύνδεσμος· τὰ VII°
γάρ ἐν τῷ ὄρισμῷ παραλαμβανόμενα παντὶ τῷ ὄριστῳ πάντα ὑπάρχει· παντὶ⁵
25 γάρ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ζῷον καὶ τῷ λογικὸν καὶ τῷ θυητὸν καὶ τῷ νοῦ καὶ
ἐπιστήμης δεκτικόν· οὐ πάσῃ δὲ προτάσει τὸ καταφατικὸν καὶ ἀποφατικὸν
ἢ τὸ καθόλου καὶ ἐν μέρει καὶ ἀδιόριστον. διαιρεσίς ἀρα τοῦτο ἔστι προ-
τάσεως καὶ οὐ συστατικαὶ διαφοραί, εἰ μὴ ὡς ἐν, ὅπερ εἶπον, ληφθείη· ἀλλ'
οὐδὲ ἀμα παραλαμβάνεσθαι δύναται, διότι, ὡς ζῆται εἶπον, ἔκαστον τῶν
30 ἐν τῷ ὄρισμῷ παραλαμβανομένων ἔκάστῳ τῶν ὑπὸ τῷ ὄριστὸν εἴτε εἰδῶν,
εἰ γένος εἴη τῷ ὄριστόν, εἴτε ἀτόμων, εἴπερ εἰδος εἴη εἰδικώτατον, ὑπάρχει
ὑφεῖται. οἷον ζῷόν ἐστιν οὐσίᾳ ἔμψυχος αἰσθητική, καὶ παντὶ ζῷῳ ὑπάρχει
τὸ εἶναι οὐσίαν καὶ ἔμψυχον καὶ αἰσθητικόν· δυοῖς καὶ ὁ τοῦ ἀνθρώπου
ὄρισμὸς παντὶ τῶν ὑπὸ τὸν ἄνθρωπον ἀτόμων καὶ τῶν ἐν τῷ ὄρισμῷ ἔκα-

2 τὸ om. Vt καὶ (ante ἀλ. et ante θν.) om. Vt 3 οὐχὶ V 4 εἰ QV: ἢ t
6 δειπτέον Vt δὲ Q ἀκούσωμεν τ 7 ἔξισάζει V 8 τις om. Vt παραδέξαιτο]
εξ corr. nescio unde Q¹: παραδέξαιτο b 9 καταφατικὸς (κατὰ supra ἀπὸ deletum ser.)
ἢ ἀποφατικός V: καταφατικὸν ἢ ἀποφατικόν Q: καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς t ἐλεγχθήσεται
pr. Q, ex ἐλελεγχθήσει: corr. V 10 post ὄρισμὸν del. οὗτως φ Q¹ 11 εἰδῶν τῆς
προτάσεως Q 11. 12 ἔστι πρότασις Vt 12 ἐπειδὴ Q 14 καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς
(quod correxit Waitz l. c.) Qt 15 post ἔστι add. ποσὸν Q 17 post ἢ add. τὸ t
19 καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς t 26 καὶ Q: ἢ Vt 29 ως om. Vt 30 τῶν V: τὸ Qt
30. 31 εἰδος εἴτε Q 31 εἴπερ Vt: εἴτε Q εἴη alt. om. Q 34 τῶν (ante ἄνθρ.) V

στον, ώς ἔφθη γε εἰπών. ἐπὶ δὲ τῆς καταφάσεως καὶ ἀποφάσεως τῶν ὑπὸ VII την πρότασιν οὐκέτι τοῦτο συμβαίνει· εἰ γάρ ὁφέλη ἐν λάζωμεν τὸ κατα- 10 φατικὸν καὶ ἀποφατικόν, ἐπ’ οὐδενὸς ἀρμόσει, οὕτε ἐπὶ τῆς καταφάσεως φῆμι οὕτε ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως· ὅμοίως δὲ οὐδὲ τὸ καθόλου καὶ ἐν μέρει 5 καὶ ἀδιόριστον. οὗτος διαιρετικῶς τοῦτο ἀκουστέον, ἵνα δὲ μὲν ὅρος τῆς προτάσεως εἴη λόγος τινὸς κατά τίνος, διαιρεσίς δὲ αὐτῆς ταύτης κατὰ μὲν τὸ ποιὸν κατάφασις ἢ ἀπόφασις, κατὰ δὲ τὸ ποιὸν καθόλου ἢ ἐν μέρει ἢ ἀδιόριστος. ταύτου δὲ οὗτος ἔχοντος οὐκέτι γάρ τινα ἢ ἀπορία ἔξει ἢ λέγουσα τὰς διαφορὰς τὰς ἐν τῷ ὄρισμῷ παραληφθείσας, τὸ καταφατικόν φῆμι καὶ 15 τὸ ἀποφατικὸν καὶ τῶν ἔξης ἔκαστον, ἐπ’ ἔλαττον εἶναι τοῦ ὄριστοῦ· οὐδὲ γάρ εἰς τὸν ὄρισμὸν αὐτῆς τῆς προτάσεως παρελήφθησαν, ἀλλ’ εἰσὶν αὐτῆς διαιρετικαί· μόνη δὲ παρεληπταὶ ἢ τὶ κατά τίνος, ηὗτις ἔξιστει τῇ προτάσει· πάσῃ γάρ προτάσει καὶ μόνῃ τοῦτο ὑπάρχει. εἰ δὲ λέγοι τις διὰ ἀλλ’ ἔδει, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄρισμῶν, εἰ καὶ εἰδικώταται διαφοραὶ παραληφ- 20 15 βάνονται. ἀλλ’ οὖν καὶ κοιναὶ εἰσιν, ως ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ λογικὸν καὶ τὸ θυμητόν, οὗτος καὶ ἐπὶ τοῦ ὄρισμοῦ τῆς προτάσεως καὶ κοινοτέρας τινὰς εἶναι· διαφοράς, ίστω διὰ ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων εἰδῶν τῶν ὑπὸ τὰ γένη ηὗται τινες κοιναὶ πλειόνων εἰδῶν διαφοραί, ως τὸ λογικὸν ἀνθρώπου καὶ ἀγγέλου, ἐνταῦθα δὲ οὐκ ἔχορήγησεν ἡμῖν τὸ τοιοῦτον ἢ φύσις· εὐθὺς γάρ μετὰ τὸ 20 γένος, τὸν λόγον, τὰ εἰδῆ εἰσὶ μηδενὶ μέσῳ κοινοτέρῳ διειργόμενα εἰ μὴ μόναις ταῖς εἰδικωτάταις διαφοραῖς, αἵς ἔκαστον τῶν ὑπὸ τὸν λόγον εἰδῶν χαρακτηρίζεται. ἀλλὰ πάλιν ἡμῖν δὲ περὶ τῆς διαφορᾶς προσίσταται ὄρισμός, εἴπερ ἔστι “τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει ἐν τῷ ὄποιν τί ἔστι τὸ κατηγορούμενον”· οὐδὲ γάρ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει κατη- 25 γορεῖται τὸ τὶ κατά τίνος, εἴπερ ἔξιστει τῷ ὄριστῷ. φῆμι οὖν καὶ πρὸς τοῦτο διὰ πρῶτον μὲν ἡ αὐτή ἔστιν ἀπορία καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰδικωτάτων διαφορῶν. οἷον τοῦ νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικοῦ ἐπὶ ἀνθρώπου, τοῦ ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιέχεσθαι ἐπὶ τοῦ κύκλου. ἄλλως τε ἐνταῦθα οὐδὲ τοῦτο ἔπειται· 30 διὰ γάρ πρότασις ὑπάλληλόν ἔστι γένος διαιρούμενον εἰς εἰδῆ τὴν κατάφασιν· καὶ τὴν ἀπόφασιν· ἐκάστη δὲ τούτων προσαριζότει τὸ τὶ κατά τίνος. οὗτος 35 ἐνταῦθα μὲν κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ εἶδει κατηγορεῖται τὸ τὶ κατά τίνος· τὸ μέντοι νοῦ καὶ ἐπιστήμης δεκτικόν. εἰ μόνου ἔστιν ἀνθρώπου εἰδικωτή διαφορά, οὐ κατὰ διαφερόντων τῷ εἶδει ἀλλὰ κατὰ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ κατηγορεῖται· ὅμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ κύκλου τὸ ὑπὸ μιᾶς γραμμῆς περιέχεσθαι. μήποτε οὖν κάλλιόν ἔστιν οὗτος ὄριζεσθαι τὴν διαφοράν. διὰ τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων ἢ τῷ εἶδει ἢ τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ ὄποιον τί 35

2 post γάρ add. καὶ t	λάζομεν t	4 οὐδὲ Qt:	ἐπὶ V	7 αἱ καταφατικὸς ἢ
ἀποφατικός?	8 ἀδιόριστος ex Arist. scripti: ἀδιόριστον libri			10 τὸ om. VI
ὄρισμοῦ V	12 ἔξιστει V	13 λέγει Vt	14 ἔδει om. Vt	15 ἀλλά
om. οὖν, Q	16 καὶ prius om. Vt	17 post ίστω add. οὐς Q	post γένη	
del. εἰ Q ¹	21 μόνον Vt	22 προσίσταται Vt	23 τὸ κατὰ κτλ.] Porph.	
Isag. p. 11,7	post εἶδει add. καὶ Vt	ποιῶν Vt	25 ἔξιστει V	
ante φῆμι del. λεγ Q ¹	26 διὰ om. t	post μὲν add. ἔστιν V	27 τὸ—τὸ Q	
36 τὸ om. Q	ἢ prius om. Q	ποιῶν Vt		

ἐστι κατηγορούμενον. εἰ δὲ καὶ οὗτος ὁ ὅρος μὴ ἐφαρμόσει ταῖς εἰδικωτά· VII^v ταῖς διαφοραῖς, ἀλλ’ οὖν οἱ ἄλλοι ὅροι ἐφαρμόσουσι, “διαφορά ἐστιν ἢ περιτεύει τὸ εἶδος τοῦ γένους”.

Τινὸς κατά τινος. τινὰ τῶν ἀντιγράφων καὶ τινὸς ἀπό τινος ἔχει.
5 ἀλλ’ ἀμεινον τὸ πρῶτον μόνον. εἰ δέ τις εἴποι ‘ἀλλὰ μόνης τῆς καταφάσεως
ὁ δρισμὸς εὑρίσκεται· δοκεῖ γάρ τὸ κατά τινος μὴ ἀρμόζειν τῇ ἀποφάσει·
αὕτη γάρ διὰ τὸ διαιρεῖν μᾶλλον ἂν καλοῦτο τινὸς ἀπό τινος’, ἐροῦμεν διὰ
τὸ τινὸς αὐτὸν μόνον τὸν κατηγορούμενον ὅρον δηλοῦ, τὸ δὲ κατά τινος 40
τὸν ὑποκείμενον. εἰ οὖν καὶ ἡ ἀπόφασις ἐκ τούτων συνέστηκε, δηλον ὡς
10 καὶ περὶ ταύτης ἂν εἴη διειληφώς· λέγομεν γάρ τι κατά τινος ὑπάρχειν ἢ
μὴ ὑπάρχειν.

p. 24a18 Ἐν μέρει δὲ τὸ τινὶ ἢ μὴ τινὶ ἢ μὴ παντὶ ὑπάρχειν.

Τί δῆποτε τὴν μὲν μερικὴν καταφατικὴν μιᾶς φωνῆς ἐσήμανε, τὴν δὲ μερι-
κὴν ἀποφατικὴν δύο φωναῖς, τῷ τε μὴ τινὶ καὶ τῷ μὴ παντὶ; λέγομεν 45
15 οὖν πρὸς τοῦτο διὰ τὴν μερικὴν ἀποφατικήν. ως καὶ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας
εἰρηται, δύο προτάσεις μάχεται, τῇ τε τὶς καὶ τῇ πᾶς, ἀλλὰ τῇ μὲν τὶς
ώς αὐτὸ τοῦτο τὸ μερικὸν ἀναιροῦσα ὅπερ κατέφησεν ἡ ίδια αὐτῆς κατά-
φασις. τῇ δὲ πᾶς μάχεται ὡς ἀντιφατικῶς αὐτῇ ἀντικειμένη, καὶ ὅντα μα-
μὲν δύο, πρᾶγμα δὲ ἔν.

20 p. 24a19 Ἀδιόριστον δὲ τὸ ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν ἄνευ τοῦ
καθόλου ἢ κατὰ μέρος, οἷον τὸ τῶν ἐναντίων εἶναι τὴν αὐτὴν 50
ἐπιστήμην ἢ τὸ τὴν ήδονὴν μὴ εἶναι ἀγαθόν.

Παραδοὺς ἡμῖν περὶ τῆς καθόλου προσδιωρισμένης καὶ τῆς μερικῆς
προσδιωρισμένης νῦν παραδείγματα λέγει τῆς ἀπροσδιωρίστου προτάσεως τὸ
25 τῶν ἐναντίων εἶναι τὴν αὐτὴν ἐπιστήμην· αὕτη γάρ ἀπροσδιώριστές
ἐστι πρότασις· οὐ γάρ πρόσκειται εἴτε πάντων τῶν ἐναντίων ἢ τινῶν, καὶ
εἴτε οὐδεμία ἡδονὴ ἀγαθὸν ἢ οὐ πᾶσα, ἀλλ’ ἀπροσδιώριστον ἔχει τὴν προ-
φοράν. ἡ πόρηγσαν δέ τινες | πῶς ἀπροσδιωρίστων προτάσεων ὑποδείγματα VII^v
θεῖναι βουληθεῖσι εἴπε τῶν ἐναντίων μίαν εἶναι τὴν ἐπιστήμην ἢ τὴν
30 ἡδονὴν μὴ εἶναι ἀγαθὸν μετὰ τῶν ἄρθρων τοὺς ὅρους θείς· δοκοῦσι

1 οὖτως pr. Q, corr. Q¹ ἐφαρμόσει V: ἐφαρμόσῃ corr. ex ἐφαρμόσειν Q¹: ἐφαρμόσαι t
2 ὅροι om. Q ante διαφορά addiderim οἶον; an aliae definitiones exciderunt?
διαφορά κτλ.] Porph. Isag. p. 10,22 7 διαιροῦν t καλῆται Q 8 ὅρον
superser. Q¹ 9 τούτων scripsi: τούτου libri 10. 11 λέγομεν—μὴ ὑπάρχειν QV:
λέγω δὲ καθόλου μὲν τὸ παντὶ ἢ μηδενὶ ὑπάρχειν sequenti lemmati continuata t
12 lemma om. Q ἢ μὴ τινὶ t Arist.: om. V 13 καταφατικὴν corr. Q¹:
κατάφασιν Vt, pr. Q 14 φωναῖ V τῇ—τῇ e τῶ—τῶ corr. V παντὶ—
τινὶ V 15 ἐν τῷ Ηερὶ ἐρμ.] c. 7 p. 17b 16 sq. 16 μάχεται] τ supra σθ ser. V
17 ἀναιροῦντα V 19 post δὲ add. ἐστιν Q 26 πρόκειται V εἴτε prius
om. Vt ἢ Vt: εἴτε Q τινος Vt 27 ἔχουσα Vt 28 παραδεί-
γματα Q 29 βουλόμενος Q post εἴπε add. τὸ t 30 τιθείς Vt

γάρ τὰ ἄρθρα ἴσοδυναμεῖν τοῖς καθόλου προσδιορισμοῖς, καὶ οὕτως ἐν τῷ VII°
Περὶ ἔρμηνείας ἐδόκει λέγεσθαι. φημὶ οὖν ὅτι οὐ παντάπασι τὰ ἄρθρα
τοῖς προσδιορισμοῖς τὴν αὐτὴν ἔχουσι δύναμιν· τοῦτο γάρ οὐκ ἔστιν ἀληθές,
ἐπεὶ τοί γε, εἰ τοῦτο ἦν, ὁπηγίκα τις εἶπη ὅτι ὁ Σωκράτης φιλόσοφός ἔστι, 5
τοῦτο λέγει, ὅτι πᾶς Σωκράτης φιλόσοφός ἔστιν. εἰ τούτου τοῖς καθ' ἔκαστα
ὅρους δυνατὸν τὰ ἄρθρα προσάπτειν, τοὺς δὲ προσδιορισμοὺς ἀδύνατον, οὐκ ἄρα
ἀληθές δύγασθαι ταῦτὸν τοῖς προσδιορισμοῖς τὰ ἄρθρα. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν καθ'
ἔκαστα ὅρους οὐδὲν ἄλλο σημαίνουσιν ἢ ἀναφορὰν καὶ τὸν προεγνωμένον
ἡμῖν φέρε Σωκράτην ἢ ὄντινασθν· ἐπὶ δὲ τῶν καθόλους ὅρους ἔστιν, ως
10 καὶ ἐν τοῖς εἰς τὸ Περὶ ἔρμηνείας ὁ ἡμέτερος εἶπε διδάσκαλος, αὐτὴν τὴν
φύσιν καὶ τὴν ἰδέαν τοῦ ἀνθρώπου δηλοῦν ἢ οὔτινοσθν. ὅταν γάρ λέγω- 10
μεν 'ὁ ἀνθρωπὸς ζῷον', τί ἄλλο φαμὲν ἢ ὅτι αὐτῇ τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει
ὑπάρχει τὸ εἶναι ζῷο; ὅταν μέντοι 'πᾶς ἀνθρωπὸς ζῷον', τὰ ὑπὸ τὸ εἶδος
δηλοῦμεν ἀτομα. Ὅστε ἀπροσδιορίστος μὲν ἡ λέγουσα 'ὁ ἀνθρωπὸς ζῷον'
15 καὶ 'ἀνθρωπὸς ζῷον' ἔκτὸς τοῦ ἄρθρου, ἀλλ' ἡ μὲν αὐτὸν τὸ καθόλου εἶδος
ζῷον εἶναι φῆσιν ἢ μετὰ τοῦ ἄρθρου, ἡ δὲ μέρος τι τῶν ὑπὸ τὸ εἶδος.
ἀμέλει ὅτι μὲν ὁ ἀνθρωπὸς λευκός ἔστιν ἢ γραμματικός, οὐκ ἀληθές· ἔκτὸς
δὲ τοῦ ἄρθρου 'ἔστιν ἀνθρωπὸς λευκός, ἔστιν ἀνθρωπὸς γραμματικός' ἀληθές. 15
Ὅστε κανὶ μετὰ τοῦ ἄρθρου εἶπε τὸ τῶν ἐναντίων καὶ τὸ τὴν ἥδουνήν,
20 ἀπροσδιορίστοις ἐγρήσατο ταῖς προτάσεσιν.

p. 24 a 22 Διαφέρει δὲ ἡ ἀποδεικτικὴ πρότασις τῇς διαλεκτικῆς.

Τὸν ὄρισμὸν πάσης προτάσεως κοινὸν ἔμπροσθεν ἀποδεδωκὼς νῦν τὰς
διαφορὰς αὐτῶν παραδίδωσι λέγων εἶναι τῶν προτάσεων τὴν μὲν ἀποδει- 20
κτικὴν τὴν δὲ διαλεκτικήν· παρέλειπε δὲ τὴν σοφιστικὴν ώς διὰ παντὸς
25 ἄγρηστον οὖσαν. λαμβάνει δὲ διαφορὰς δύο, μίαν μὲν ἐκ τῆς γρήσεως τῆς
ἡμετέρας, ἑτέραν δὲ ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων· ἐκ μὲν τῆς φύσεως
τῶν πραγμάτων, ὅτι ὁ μὲν διαλεκτικὸς οὐ πάντως τάλητη λαμβάνει ἀλλὰ
τὰ δοκοῦντα τοῖς προσδιαλεγομένοις, εἴτε ἀληθῆ εἴτε ψευδῆ. ὁ δὲ ἀπο-
δεικτικὸς μόγα τάλητη, κανὶ μηδὲν δοκῆ· ἐκ δὲ τῆς γρήσεως. ὅτι ὁ μὲν
30 διαλεκτικὸς τὴν ὅλην ἀντίφασιν ἔρωτῷ καὶ δὲν δόξῃ τῷ προσδιαλεγομένῳ
λαβὼν ἐκ τούτου εἰς ἀντίφασιν αὐτὸν ἀπάγει (εἰς γάρ δόξαν ὄρθη κατα-

1. 2 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 14 p. 24 a 3 sq.	2 οὐ om. V	3 ἀληθές] η ε λ corr. Q ¹	
4 τοι γε om. Q	εἶπη t cf. p. 17, 10: εἶποι QV	σοκράτης Q	5 φιλόσοφός
ἐστιν om. Vt	5—8 (κα)θέκαστα (αδύ)νατον—ἀληθής)—(τοῖς) προσδιορισμοῖς)—τῶ(υ
κα)θέκαστα] unc. incl. in lac. expl. Q ² (post τοῖς lac. VIII fere litt. usque ad lineae
finem)	προσδιαλεγομένοις	6 ἀληθές
7 τὸν αὐτὸν τρόπον δύνασθαι Q	10 καὶ om. Q	ἐν τοῖς εἰς τὸ	
Περὶ ἔρμ.] p. 269, 14	11 ὄτινοσθν V	12 αὐτῇ om. Vt	13 εἶναι ζῶον Q
11 μὲν om. Q	15 καὶ ἀνθρωπὸς ζῶον om. Q	16 φημὶ V	
ἥ prius corr. ex ως Q ²	17 οὐ om. V	18 τοῦ om. V	19 ἀληθές Y:
om. QVt	19 τὸ alt. om. Q	23 post μὲν add. αὐτῶν Vt	25 φύσεως t
26. 27 ἐκ μὲν—πραγμάτων om. Vt	27 τὰ ἀληθῆ Q itemque vs. 29	29 ἀληθῆ supra	
τὰ ψευδῆ ser. V	30 ὅσκει t	31 τούτων Vt	αὐτὸν superser. V
ἐπάγει t: ἔρωτῷ ἐπάγει V	30 ἐὰν Vt		

βάλλειν ἀεὶ βούλεται τὸν προσδιαλεγόμενον), ὁ δὲ ἀποδεικτικὸς πρὸς τὴν VII° ἀληθείαν βλέπων ἀεὶ οὐκ ἐρωτᾷ. ἀλλὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ καὶ ἀληθὲς λαμβάνει, καὶ οὕτε τὴν ὅλην ἀντίφασιν λαμβάνει ἀλλὰ τὸ ἔτερον μόριον τὸ ἀληθές.
 ἄξιον δὲ ζητῆσαι διὰ τί ἐν τῷ προλαβόντι βιβλίῳ τῷ Περὶ ἐρμηνείας περὶ 5 προτάσεων διαλεγόμενος πᾶλιν ἐνταῦθα τί ἐστι πρότασις ἡμᾶς διδάσκει. φαμὲν 30 οὖν, ὡς γέρη εἰρηται, ὅτι ἀπόφανσις, πρότασις, πρόβλημα, συμπέρασμα, ἐνστασις τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτα εἰσι, τῇ δὲ σχέσει μόνον διαφέρουσιν. φέρε γάρ τὸ ‘ἡ ψυχὴ ἀθάνατος’· πάντα ταῦτα ἐστιν· ἤνικα μὲν γάρ ὡς ἀποφανόμενος λέγω, καλεῖται ἀπόφανσις, ὅταν δὲ ὡς μέρος συλλογισμοῦ, 10 πρότασις· καὶ γάρ τοὺς συλλογισμούς φαμεν ἐκ δύο προτάσεων συγκεῖσθαι τούλαγιστον· ὅταν δὲ ὡς ἀπορῶν τις οὗτος εἶπῃ ‘ἀρα η ψυχὴ ἀθάνατος;’, τότε πρόβλημα λέγεται· ὅταν δὲ ἐκ συλλογισμοῦ συναγεῖται, τότε συμπέρασμα· 35 ὅταν δέ τινος ἀποδείξαντος. ὅτι η ψυχὴ ἀθάνατος ἐστιν, ἐνστῇ ἄλλος καὶ εἶπῃ ὅτι οὐκ ἀθάνατος, τότε ἐνστασις. ἐν μὲν οὖν τῷ Περὶ ἐρμηνείας ὡς 15 περὶ ἀποφάνσεως διελέγετο, ἐνταῦθα δὲ ὡς περὶ μέρους συλλογισμοῦ.

p. 24 a 24 Οὐ γάρ ἐρωτᾷ ἀλλὰ λαμβάνει ὁ ἀποδεικνύων.

Λαμβάνει, ἀφ' ἔαυτοῦ δηλούντει, ὥσπερ εἰρηται, τῆς ἀληθείας ἀντιποιού- 40 μενος. καὶ δική τῷ ἀκροατῇ ἦ μηδ' ὅλως ἢ ἀκροατής· λέγεται γάρ, εἰ τύχοι, ὁ ἀποδεικτικὸς ὅτι οἱ ήλιος μείζων τῆς γῆς ἐστι, καὶ εἰ πολλοὶς 20 δοκεῖ ποδιαῖς εἶναι. οὐγάρως οἱ διαλεκτικὸς βιουλόμενος ἀεὶ κρατεῖ τοῦ προσδιαλεγομένου ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ ὄμολογοιμένων, ἃν τε ἀληθῆ εἴη ἃν τε ψευδῆ.

p. 24 a 25 Η δὲ διαλεκτικὴ ἐρώτησις ἀντιφάσεώς ἐστι.

Τί δήποτε ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας λέγων τὴν διαλεκτικὴν πρότασιν ἐρώτησιν εἶναι τοῦ ἑτέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως, ἐν οἷς φησιν “ἡ διαλεκτικὴ 45 25 ἐρώτησις ἀποκρίζεώς ἐστιν αἵτησις, ἢ τῆς προτάσεως ἢ θατέρου μορίου τῆς ἀντιφάσεως”, ἐνταῦθα τούταντίον λέγει; τὴν γάρ ὅλην ἀντίφασιν φησιν ἐριωτᾶν τὸν διαλεκτικόν. λέγομεν οὖν ὅτι οὐκ ἔστι ταῦτα ἐναντία· καὶ γάρ καὶ ὅλην δεῖ ἐρωτᾶν τὴν ἀντίφασιν τὸν διαλεκτικὸν καὶ οὐχ ὅλην ἀλλὰ τὸ 30 ἔτερον μόριον· ἐνεργείᾳ μὲν γάρ τὸ ἔτερον μόριον ἐρωτᾷ. δυνάμει δὲ τὴν ὅλην ἀντίφασιν. ὅτι δὲ τοῦτο βούλεται ὁ φιλόσοφος, ὅλην ἐντεῦθεν· αὐτός φησιν ὅτι δεῖ τὴν διαλεκτικὴν ἐρώτησιν οὗτον προσφέρεσθαι ὡς διδόναι τῷ 50

1 post προσδιαλεγόμενον add. καὶ εἰς ἀντίφασιν αὐτὸν περιάγειν Vt 2 ἀεὶ om. Vt
 3 an οὐδὲ? at cf. Ind. 4 τῶ alt. Y: τοῦ Q: ἐν τῷ Vt 5 ἐνταῦθα om. V
 6 εἰρηται] p. 11,25 7 ἐνστασις] v postea add. Q¹ σχέσει δὲ Q 9 ἀποφανό-
 μενοι λέγωμεν Q cf. p. 25,18,19 11 post τις add. ἐρωτῶν Vt εἶποι V
 12 τότε prius Q: τοῦτο Vt τότε alt. om. Vt 13 ἀντιτάθη Q 14 εἶποι V
 ὅτι om. Q τότε om. Vt ὡς om. Qt 15 ὡς μέρος Vt
 16 ἀποδεικτικός Q 19 ὅτι om. Vt ἐστι τῆς γῆς Q 20 post τοῦ del.
 ἀποδεικτικός Q¹ 21 post ὄμολ. add. λαμβάνει Vt 23 ἐν τῷ Περὶ ἐρμ..] c. 11 p. 20 b 22
 24 post ἢ add. δὲ Qt 27 ὅτι om. V 28 καὶ prius om. Q τὸν διαλεκτικὸν
 om. Vt 31 διδόναι Vt

προσδιαλεγομένῳ διὰ μόνης τῆς κατανεύσεως ἡ ἀνανεύσεως τὸ βιούλημα VII° ἔμαιτοῦ ἡμῖν ἐμφαίνειν. τούτῳ γάρ καὶ διαφέρει ἡ διαλεκτικὴ ἐρώτησις τῆς πυσματικῆς, ὅτι πρὸς μὲν τὴν διαλεκτικὴν ἐρώτησιν ἀρχῇ ἡ τὸ ναὶ ἢ τὸ οὐ ἀποκρίνεσθαι, οἷον ‘πότερον ἡ ψυχὴ ἀθάνατος;’ πρὸς τοῦτο ἵκανὸν 5 ἡ τὸ ναὶ ἢ τὸ οὐ· πρὸς δὲ τὰς πυσματικὰς πλειόνος δεῖ λέγου, οἷον “τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἡδὲ τοκῆες;” αὕτη πυσματικὴ ἐστιν | ἐρώτησις, πρὸς ἣν πλειόνων δεῖ λόγων τῷ ἀποκρινομένῳ. ἐπάγει γοῦν VIII° “Ιλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν”. ἐάν τοίνοι τὴν πᾶσαν 10 ἀντίφασιν ἐρωτώμεθα ἐνεργείᾳ, οἷον ‘ἡ ψυχὴ ἀθάνατος ἐστιν ἢ οὐκ ἐστιν ἀθάνατος;’, οὐκέτι ὁ προσδιαλεγόμενος δύναται ποιεῖν τὰς ἀποκρίσεις τὰς δια- λεκτικάς, αἴ εἰσι τὸ ναὶ ἢ τὸ οὐ· εἴτε γάρ ναὶ εἴποι εἴτε οὐ, οὐκ οἶδεν ἡ ἐρώτήσας ποίῳ μορίῳ τῆς ἀντιφάσεως συγκατέθετο ἢ ἀπεῖπεν. ὅτι δὲ 5 δυνάμει ἐν τῷ ἑτέρῳ μορίῳ τῆς ἀντιφάσεως καὶ τὸ ἑτερον ἐρωτᾶ ὃ δια- λεκτικός, δῆλον ἐξ ὧν πολλάκις πρὸς τὸ μὴ ἐνεργείᾳ ἐρωτηθὲν μόριον 15 ἀπαντᾷ ὃ ἀποκρινόμενος· ὅπερ οὐκ ἀν ἐγένετο, εἰ μὴ ἐνηγκαὶ ἐν τῇ ἐρώτήσει δυνάμει ἡ πᾶσα ἀντίφασις· ἐρωτωμένου γάρ ὅτι ‘πότερον ἡ ψυχὴ ἀθάνατος;’ ἀποκρίνεται πολλάκις ὃ προσδιαλεγόμενος ὅτι οὐ.

p. 24 a 25 Οὐδὲν δὲ διοίσει πρὸς τὸ γενέσθαι τὸν ἔκατέρου συλλο-
γισμόν· καὶ γάρ ὃ ἀποδεικνύων καὶ ὃ ἐρωτῶν συλλογίζεται. 10

20 Σκοπὸν ἔχων ὁ φιλόσοφος διαλαβεῖν περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ. ὅπὸ φιλοτιμίας ἡμῖν νῦν παρεδίδου τὴν διαφορὰν τῆς ἀποδεικτικῆς προτά-
σεως καὶ τῆς διαλεκτικῆς. γνοὺς οὖν ὅτι τὰ νῦν δέ τοι διατάξεις συμβάλλεται εἰς τὸν ἀπλῶς συλλογισμόν, τούτου γάριν προσέληπτε 15 τοῦτο νῦν, ὅτι οὐδὲν διαφέρει πρὸς τὸ κατασκευάσαι ἡμᾶς τὸν ἀπλῶς
25 συλλογισμὸν τὸ εἰδέναι εἴτε ἐρωτῶν ὃ διαλεκτικὸς συλλογίζεται ἢ μή, ὅμοίως οὐδὲ εἰ ὃ ἀποδεικτικὸς λαμβάνει καὶ οὐκ ἐρωτᾶ· οὐδὲν γάρ ητον ἔκάτερος αὐτῶν συλλογίζεται, ἡμῖν δὲ περὶ τοῦ ἀπλῶς συλλογισμοῦ πρόκειται νῦν διαλαβεῖν. καὶ διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν ὃ ἀποδεικνύων σημαίνει τὴν ἀποδει-
κτικὴν πρότασιν, διὰ δὲ τοῦ ἐρωτᾶν τὴν διαλεκτικὴν.

30 p. 24 a 27 Λαβών τι κατά τινος ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν.

Ἐντεῦθεν δῆλον ὅτι τὸ κατά τινος ἐνδέχεται λαβεῖν κοινῶς ἐπί τε τῆς 22

2 τοῦτο Vt διαφέρειν τὴν διαλεκτικὴν ἐρώτησιν Vt 3 ἀποκρίνασθαι Vt
οἷον om. Vt 5 οἵον mrg. Q¹ 6 τίς πόθεν κτλ.] Hom. velut a 170 (sed Aleinus
Ulixem sic non interrogat) 7 ἡς Q: ἡς t post ἀνδρῶν add. ἀριστε Q
ἐστιν Q: ἡ t: om. V 8 Ιλιόθεν κτλ.] Hom. i 39 πέλασεν Q πᾶσαν
τὴν Q 9 ἐστιν om. Vt 10 post οὐκέτι add. ὅτι t 11 ναὶ alt. om. V
εἴτε alt. Q: ἡ Vt 12. 13 συγκατέθετο—ἀντιφάσεως om. V 13 καὶ τὸ ἑτερον
om. Vt 15 τῷ ἀποκρινομένῳ Q 16 πᾶσα ἡ Vt ἐρωτωμένῳ Q ἀθάνατος Vt:
ἀγαθὸν Q 18 δέ om. Q 19 post γάρ add. καὶ Vt (Mare. 231) 20 διαλαβεῖν
post συλλ. collocat Q 21. 22 προτάσεως post διαλ. collocat Q: πρότερον 1 22 τίς
om. Q 23 συμβάλλονται Vt προσέθηκε om. V 24 πρὸς om. Q 25 ἡ Vt: εἴτε Q
26 οὐκ om. Q 27 νῦν Qt: ἡμῖν V 29 an ὁ ἐρωτῶν? 30 λαμβάνων Q

καταφάσσεως καὶ τῆς ἀποφάσσεως, ὅπερ ἄνω ἐλέγομεν· αὐτὸς γάρ κοινῶς VIII¹
εἰπὼν τὸ τὸ κατά τινας ὑποδιεῖλε προσθεῖται τὸ η̄ ὑπάρχειν η̄ μὴ ὑπάρχειν.

p. 24a30 Ἀποδεικτικὴ δέ, ἐὰν ἀληθής η̄ καὶ διὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς
ὑποθέσεων εἰλημμένη.

5 Οὐ γάρ ἀρκεῖ μόνον, ἐὰν ἀληθής η̄, εἰς τὸ ποιῆσαι πρότασιν ἀπο- 25
δεικτικὴν (ὑπάρχει γάρ ποτε τοῦτο καὶ τῇ διαλεκτικῇ), [ἀλλ'] εἰ μὴ καὶ ἐκ
τῶν κοινῶν ἔννοιῶν η̄ ἐκ τῶν ἐξ ἐκείνων κατασκευαζομένων ὑπάρχει. ἐξ
ἀρχῆς δὲ ὑποθέσεις καλεῖ τὰς κοινάς ἔννοίας, διότι κρείττους εἰσὶ τῶν
ἀποδείξεων καὶ τιμιώτεραι, εἴπερ αὐται μέν εἰσιν αὐτόπισται δι' ἑαυτάς, αἱ
10 δὲ ἀποδείξεις διὰ ταύτας τὸ πιστὸν ἔχουσιν. η̄ διὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς φησιν
ὑποθέσεων, ἐπειδὴ ὁ ἀποδεικτικὸς συλλογισμὸς ἐπιστημονικός ἐστιν, ἐκάστη
δὲ ἐπιστήμη οὐδίας ἀργάς ἔχει καὶ ὑποθέσεις καὶ περαιτέρω οὐ πρόεισιν. 30
οἷον η̄ γραμματικὴ ἀργὴν ἔχει τὰ στοιχεῖα καὶ περαιτέρω οὐ πρόεισι
καὶ η̄ γεωμετρία τὸ σημεῖον καὶ η̄ ἀριθμητικὴ τὴν μονάδα. ταῦτην
15 οὖν λέγει ἀποδεικτικὴν πρότασιν τὴν ἐκ τῶν οἰκείων ἀρχῶν καὶ ὑποθέσεων
εἰλημμένην καὶ μὴ ὑπερβάσαν τὴν τιν ἐπαγγέλματος ὑπόθεσιν, ὥσπερ τῷ
γραμματικῷ οἰκεῖαι προτάσεις αἱ περὶ στοιχείων καὶ συλλαβῶν καὶ τῶν
ἐπομένων· ὅμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπιστημῶν.

p. 24b11 Συλλογικομένῳ δὲ λῆψις τοῦ φαινομένου καὶ ἐνδόξου, 35
20 καθάπερ ἐν τοῖς Τοπικοῖς εἴρηται.

Τοῦτο φησιν, οὐχ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐρωτήσαντα τὸ ἔνδοξον πάντως λαβεῖν
(ὅτι γάρ βούλεται ὁ προσδιαλεγόμενος ἀποκρίνεται καὶ ἔσθι) ὅτε τὸ ἐναντίον
τοῦ ἐνδόξου· οἷον εἰ ἐρωτήσει ἀριθμός Σωκράτης δίκαιος ἐστιν;·, [ἴσως φῆσει οὐ] 10
ἄλλὰ τῷ διὰ τῶν φαινομένων ρᾶλιστα τῷ προσδιαλεγόμενῳ ἐνδόξῳν συλλο-
25 γίζεσθαι ὅ τι ἀν βούλοιτο. τὸ δὲ ἐνδόξον πολλαχῶς λέγεται· η̄ γάρ τὸ τοῖς
πᾶσι δικοῦν η̄ τὸ τοῖς πλείσιν η̄ τὸ τοῖς ἐνδόξοις, καὶ ἄλλως δὲ πολλαχῶς.
καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς Τοπικοῖς σαφῶς διορίζεται περὶ αὐτοῦ.

p. 24b16 Ὅρου δὲ καλῶ εἰς δν διαλύεται η̄ πρότασις.

Τῶν προτάσεων οὐ μόνον ἐξ ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου οὐτῶν
30 ἄλλα καὶ ἐκ τοίου προσκατηγορουμένου καὶ τρόπου, τί δήποτε τὴν πρότασιν 1

1 ἄνω] p. 20,7 sq. 2 τὸ om. Vt 3 η̄ τὸ Vt 3 ante lemma ex Arist.
add. καὶ γάρ—ῶστε ἔστι—τὸν εἰρημένον τρόπον, om. alt. ὁ et κατὰ V 4 ἐὰν] ἀν
om. Q 5 ἐξ ἀρχῆς om. Q 6 ἀληθής] ληφθῆς sic Q 7 τῆς διαλεκτικῆς Vt
ἀλλ' delevi 8 πρέπεις Q 13 πρόεισι Q: πρόεισι ὕσπερ Vt 14 η̄ alt.
om. Vt 17 στοιχεῖον Vt 22 τὸ om. V 23 ἐρωτήσαι t: fort. ἐρωτήσεις
φημὶ V 24 τῷ prius scripsi: τὸ libri 26 τὸ alt. om. t 27 τόποις Vt
ἐν τοῖς Τοπ.] 11 p. 100b21 διορίζεται σαφῶς Q 28 ante lemma add. ex Arist.
τί μὲν—καὶ τίνι—ἀποδεικτικὴ διαλεκτική, ἀκριβείας—διορίσθω τὰ νῦν V 29 οὐ μόνον
om. V 30 προσκατηγορίαν V

εἰς τε τὸν ὑποκείμενον καὶ κατηγορούμενον διαιλύεσθαι φῆσι μόνους; καὶ VIII° λέγομεν ὅτι κυρίως ταῦτα τὰ δύο εἰσὶ μόνα τῆς προτάσεως μέρη, τό τε περὶ οὐ ὁ λόγος καὶ τὸ περὶ ἐκείνου λεγόμενον, δσα δὲ ἄλλα παραλαμβάνεται ἐν τῇ προτάσει, συνδέσμῳ γρείαν πληροῖ. ἐπιτημήνασθαι δὲ δεῖ τὸ καλῶ· 5 οὔτε γάρ ἐπὶ τῆς προτάσεως ἐμπροσθεν εἶπε τοῦτο, ὅτι πρότασιν δὲ καλῶ, οὔτε μὴν λέξει τὸν συλλογισμὸν δριζόμενος. ξοικεν οὖν αὐτὸς τὸ τοῦ δρου ὄνομα τεθεικέναι, τὸ δὲ τῆς προτάσεως καὶ τοῦ συλλογισμοῦ εὑρεθῆναι ταὶ καὶ παρὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ. δρος δὲ καλεῖται διὰ τὸ ἐν αὐτῷ περιστρέψθαι τὴν τοῦ συλλογισμοῦ ἀγάλυσιν· ἄγρι γάρ αὐτοῦ ἐλθόν ὁ ἀναλύων πέπαυται.

10 ὡς πρὸς φιλοσόφους δὲ λέγω ἀλλ' οὐχ ὡς πρὸς γραμματικούς, οἵτινες περὶ μόνων τῶν σημαντικῶν φωνῶν ποιοῦνται τὴν σκέψιν, οὐχὶ δὲ καὶ περὶ τῶν ἀσήμων πολλῷ γε μᾶλλον ἢ περὶ συλλαβῶν. ὁ δὲ δρισμὸς τοῦ γένους κατηγορούμενον δρος τὸ καθ' ἔτέρου λέγεται ἢ τὸ τινὶ ὑπάρχειν ἢ μὴ | ὑπάρχειν, τοῦ δὲ ὑποκείμενου τὸ καθ' οὖν ἔτερόν τι λέγεται ἢ ἢ ἔτερόν VIII°

15 τι ὑπάρχειν λέγεται ἢ μὴ ὑπάρχειν, ἀλλ' οὐχ ὡς ὠρίσαντο ἔτεροι, τὸ οὐσίαν ἢ συμβεβηκός σημαίνειν, οὐσίαν μὲν τὸν ὑποκείμενον, συμβεβηκός δὲ τὸν κατηγορούμενον· ἐπεὶ καὶ ὁ ὑποκείμενος καὶ συμβεβηκός ἀν εἴη καὶ οὐσία, ὄμοίως δὲ καὶ ὁ κατηγορούμενος. ὅταν γάρ εἶπω ‘ὅ ἀνθρωπος ζὺς ἐστιν’, ἀμφω οὐσίαι. ὅταν δὲ εἶπω ‘τὸ λευκὸν γρῦπας ἐστιν’, 5

20 ἀμφω συμβεβηκότα· ἐὰν δὲ εἶπω ‘τὸ λευκὸν τοῦτο ἀνθρωπός ἐστι’, συμβεβηκός μὲν δηλοῦ ὁ ὑποκείμενος, οὐσίαν δὲ ὁ κατηγορούμενος· ἐὰν δὲ εἶπω ‘ὅ ἀνθρωπος λευκός ἐστιν’ ἢ ‘Σωκράτης φιλοσοφεῖ’, ἀνάπαλιν οὐσίαν μὲν ὁ ὑποκείμενος, συμβεβηκός δὲ ὁ κατηγορούμενος. οὔτε μήν, ὡς ἔτεροι, τὸ τὸν μὲν ὑποκείμενον εἶναι δεκτικὸν προσδιορισμὸν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν κατηγορούμενον· οὕτω γάρ ἐπὶ τῶν καθ' ἔκαστα προτάσεων, ἐπειδὴ ὁ ὑποκείμενος οὐκ ἐπιδέχεται προσδιορισμὸν (οὐ γάρ φαμεν πᾶς Σωκράτης ἢ τίς), οὐδὲ δρος ἀν εἴη δσον ἐκ τοῦ δρισμοῦ τούτου· δεῖ δὲ τὸν δρισμὸν πᾶσι 10 τοῖς δριστοῖς ἐφαρμόττειν.

p. 24b17 Προστιθεμένου ἢ διαιρουμένου τοῦ εἶναι ἢ μὴ εἶναι.

30 Τοῦτο τὸ ῥησεῖδιον ὁ μὲν Ἀλέξανδρος καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν ἐξηγγητῶν ἀπλούστερον ἐξηγήσαντο· σημαίνει γάρ, φῆσι, διὰ τούτων τὰς καταφατικὰς καὶ ἀποφατικὰς προτάσεις, διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν προστιθεμένου τὰς καταφατικάς, διὰ δὲ τοῦ διαιρουμένου τὰς ἀποφατικάς. αὗτη δὲ ἀπλούστερα μᾶλλον ἐστιν ἢ ἀληθεστέρα ἢ ἐξήγησις· ἢ γάρ κατάφασις καὶ ἢ ἀπόφασις 15

1 μόνως Q 2 ante κυρίως add. καὶ Vt τό τε οι. V 4 τῷ καλῷ 1
5 ἐμπροσθε τοῦτο εἶπεν Q εἶπε] πε οι. V δὲ πρότασιν V 7 εὑρέθη Vt
9 γάρ mrg. Q¹ 12 τῶν οι. Vt 13 τιν] τι οι. Q 15 οὐχ] ως γ Q
ἔτεροι scripsi: ἔτερος V: οι. Qt 16 σημαίνειν t: σημᾶναι Q: συμβαίνειν V
17 ὁ οι. V 18 et 19 εἶπωμεν Q 22 post ἢ add. ὁ Q οὐσίαν v
superser. Q¹ 29 ante πρ. add. ἢ V Arist. (οι. i), at cf. p. 27,12 προτιθε-
μένου Vt 30 post τοῦτο add. γάρ V ὁ μὲν Ἀλέξ.] p. 15,26 31 immo φασί^v
31. 32 τούτων—διὰ οι. Q 32. 33 καὶ—καταφατικάς οι. V 33 post τοῦ add.
εἰπεῖν Q 34 ἢ primum οι. Q, at cf. p. 33,8

ἀντικείμεναί εἰσι. καὶ εἰ ἡβούλετο αὐτὰς εἰπεῖν, δι’ ἀντικειμένων τοῦτο εἶγε VIII^a ποιῆσαι φωνῶν· ἡ δὲ πρόσθεσις καὶ διαιρέσις οὐκ ἀντικείμεναι· τῇ μὲν γὰρ προσθέσει ἀντίκειται ἡ ἀφαίρεσις, τῇ δὲ διαιρέσει ἡ σύνθεσις. ὥστε οὐχ 5 ἔξει χώραν ἡ ἐξήγησις αὗτη. οἱ δέ γε ἀκριβέστεροι τῶν ἐξηγητῶν φασιν, ὡς ὁ Θεός Ιάμβλιχος, διὰ βραχυλογίαν ἔξι ἑκατέρας ἀντιθέσεως ἐν εἰπών καὶ τὸ ἀντικείμενον ἑκατέρας ἐδήλωσε· τοῦτο δὲ σύνθημες αὐτῷ ποιεῖν. ὥστε ἔσονται ἀντιθέσεις δύο, πρόσθεσις, ἀφαίρεσις, σύνθεσις, διαιρέσις. διὰ 20 τούτων δὲ ἐδήλωσεν ἡμῖν πάσας τὰς προτάσεις τὰς παραδεδομένας ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας· πᾶσα γὰρ πρότασις ἡ προτιθέμενον ἔχει τὸ ἔστιν ἡ ἀφαι- 10 ρούμενον ἡ συντιθέμενον ἡ διαιρούμενον. ἐπεὶ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, λέβω- μεν ἐκ διαιρέσεως τὰς προτάσεις οὕτως. αἱ προτάσεις αἱ μὲν ἄνευ τρόπου εἰσὶν αἱ δὲ μετὰ τρόπου· καὶ τῶν ἄνευ τρόπου αἱ μὲν δυνάμει ἔχουσι τὸ ἔστιν, ὡς ἡ ‘Σωκράτης περιπατεῖ’, αἱ δὲ ἐνεργείᾳ, ὡς ἡ ‘Σωκράτης φιλόσοφός ἐστιν’. ἀμφοτέρων δὲ αἱ μὲν καταφατικαὶ αἱ δὲ ἀποφατικαί. τῶν δὲ μετὰ τρόπου, 15 αἵτινες καὶ ἐνεργείᾳ τὸ ἔστιν ἔχουσιν, αἱ μέν εἰσιν ἀπλαῖ αἱ δὲ ἐκ μετα- 25 θέσεως, καθ’ ἔκάτερον δὲ αἱ μὲν καταφατικαὶ αἱ δὲ ἀποφατικαί. αἱ τοίνυν ἄνευ τρόπου δυνάμει ἔχουσαι τὸ ἔστι καταφατικαὶ ἀφαίρεσιν λέγονται ὑπο- μεῖναι τοῦ εἶναι, ὡς ἡ ‘Σωκράτης περιπατεῖ’, διότι τῆς τελείας οὕσης προ- τάσεως ‘Σωκράτης περιπατῶν ἐστι’ (τὸ γὰρ ῥῆμα ἀναίνεται εἰς μετοχήν) 20 ἀφηρέμητη αὐτῆς κατὰ τὴν συναίρεσιν τὸ ἔστιν· αἱ δὲ τούτων ἀποφάσεις ἀφαίρεσιν ἔχειν λέγονται τοῦ μὴ εἶναι, ὡς ἡ ‘Σωκράτης οὐ περιπατεῖ’, διὰ τὴν αὐτὴν αἵτιναν. αἱ δὲ ἄνευ τρόπου ἐνεργείᾳ ἔχουσαι τὸ εἶναι κατα- 30 φατικαὶ λέγονται πρόσθεσιν ὑπομεῖναι τοῦ εἶναι, ὡς ἡ ‘Σωκράτης φιλόσοφός ἐστι’, διότι ὁ μὲν κυρίως κατηγορούμενός ἐστι φιλόσοφος, διότι δὲ δύο διό- 25 ματα δύγα ῥῆματος οὐκ ἀπαρτίζει λόγον, προσετέθη τὸ εἶναι οὐχ ὡς μέρος προτάσεως ἀλλὰ τοῦ συνδῆσαι ἔνεκα τοὺς ὅρους· αἱ δὲ ἀποφάσεις τούτων, ὡς ἡ ‘Σωκράτης φιλόσοφος οὐκ ἐστι’, πρόσθεσιν ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι διὰ τὴν αὐτὴν αἵτιαν. πᾶλιν αἱ μετὰ τρόπου καταφατικαὶ ἀπλαῖ, ὡς ἡ ‘Σωκράτης δυνατόν ἐστι περιπατεῖν’ λέγουσα, σύνθεσιν λέγεται ὑπομεῖναι τοῦ εἶναι· 35 30 ἡ δὲ ἐκ μεταθέσεως σύνθεσιν τοῦ μὴ εἶναι, ὡς ἡ ‘Σωκράτης δυνατόν ἐστι μὴ περιπατεῖν’ ἡ μὴ περιπατοῦντα εἶναι’. ἡ δὲ ἀπόφασις τῆς μὲν ἀπλῆς, ὡς ἡ ‘οὐ δυνατὸν Σωκράτη φιλόσοφον εἶναι’ διαιρέσιν τοῦ εἶναι· ἡ δὲ ἀπό- φασις τῆς ἐκ μεταθέσεως διαιρέσιν τοῦ μὴ εἶναι. ὡς ἡ ‘οὐ δυνατὸν Σωκράτη μὴ περιπατεῖν’. σύνθεσιν δὲ λέγονται ἔχειν αἱ μετὰ τρόπου καταφάσεις 35 ἀπλαῖ τε καὶ ἐκ μεταθέσεως τοῦ εἶναι ἡ μὴ εἶναι, διότι τοῦ ἔστι προϋπάρ-

1 ἡβούλετο Q 2 ἀντικείμενα Vt 4 γε om. Q 7 πρόθεσις V post σύνθεσις add.
καὶ Q 8. 9 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ. c. 10 p. 19^b 5 sq., c. 12 p. 21^b 34 sq. 9 προτι-
θέμενον V 10 ἡ συντιθέμενον ἡ διαιρούμενον om. Vt ἐπεὶ Vt: ὅτι Q τοῦτο om. V
11. 12 μετὰ—ἄνευ Vt 12 καὶ om. Q τῶν ἄνευ τρόπου om. Vt 15 τὸ εἶναι Vt
εἰσιν om. Vt 16 καθέτερον Q δὲ prius om. V 19 post μετοχήν add. καὶ t: an
(καὶ ῥῆμα) ? cf. p. 30, 19 21 post περιπατεῖ add. διότι τῆς τελείας οὕσης προτάσεως σωκράτης
περιπατῶν οὐκ ἔστιν, ἀφηρέμητη αὐτῆς ἐν τῇ συναίρεσι τὸ ἔστι. καὶ τίς δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν Q
23 πρόθεσιν V itemque vs. 27 ὁ t 24 ὁ φιλόσοφός ἐστι Q 26 ἔνεκεν Q
τοῦ (ante ῥη.) V ἀποφατικαὶ Q 27 ἔχει Vt post εἶναι del. πᾶλιν Q¹
32 σωκράτους t 33 διαιρέσις V 34 ἔχειν λέγονται Q καταφατικαὶ Q

γιοντος ἐν ταῖς ἄνευ τρόπου προτάσεσι καὶ τοῦ τρόπου ἐπιτενομένου VIII°
συντίθεται ἡ ὅλη πρότασις· αἱ δὲ ἀποφάσεις διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν διαιρέσεων 40
τοῦ εἶναι ἡ μὴ εἶναι ἔχουσιν. οὐγ̄ οὗτῳ δὲ ἐπὶ τῶν ἄνευ τρόπου· οὐ γάρ
προϋποκειμένης τῆς προτάσεως ἡ σύνθεσις τοῦ ἔστιν ἐγένετο· οὐδὲ γάρ τῷ
5 Σωκράτης περιπατεῖ ἡ φιλοσοφεῖ⁵ συντίθεται τὸ ἔστιν ὥς ἐν τῷ φιλόσοφός
ἐστιν ἡ φιλοσοφῶν ἐστιν', ἀλλ' ὅπου μὲν δυνάμει ἐστόν, ὅπου δὲ ἐνεργείᾳ,
ἀναλυομένου τοῦ 'περιπατεῖ' εἰς τὸ 'περιπατῶν ἐστιν'. ἐπὶ μέντοι τῶν μετὰ
τρόπου προϋποκειμένων τῶν τὸ ἔστι τρίτον προσκατηγορούμενον ἔχουσῶν 15
προτάσεων ἐπισυντίθεται αὐταῖς ὁ τρόπος, οἷον Σωκράτης φιλόσοφός ἐστιν,
10 ἐνδεχόμενόν ἐστι Σωκράτην φιλόσοφον εἶναι. ὥστε τῷ ἔστιν ἐπιτεντίθεται
ὁ τρόπος, οὐκοῦν καὶ τὸ ἔστι τῷ τρόπῳ· τὸ γάρ συντιθέμενον συντιθεμένῳ
συντίθεται. συντόμως ἄρα ἀπαγγεῖλαι βουλόμενος εἰπε τὸ προστιθεμένον
ἡ διαιρουμένου τοῦ εἶναι ἡ μὴ εἶναι. τὸ μὲν γάρ ἔστι καὶ προστί-
θεται καὶ ἀφαιρεῖται ταῖς προτάσεσιν. ως ἐπὶ τῶν ἄνευ τρόπου τῶν ἀπλῶν·
15 καὶ συντίθεται δὲ καὶ διαιρεῖται, ως ἐπὶ τῶν λοιπῶν· ὁ δὲ τρόπος μόνος
καὶ συντίθεται καὶ διαιρεῖται. σκόπει οὖν πᾶς ἀκριβῶς ταῖς μὲν ἄνευ 20
τρόπου ἀπλαῖς δυνάμει ἡ ἐνεργείᾳ ἔχουσαις τὸ ἔστι προστιθεσθαι ἡ ἀφαι-
ρεῖσθαι εἰρηται τὸ ἔστι· προστιθεσθαι γάρ λέγεται ἀλλο ἀλλω τῷ καὶ
γωρὶς τῆς προσθήκης εἶναι δυναμένῳ, ως εἰ λέγοις τῷ ἔστη τοῦ οὗνος
20 προστεθῆναι κύαθον ἡ ἀφαιρεῖσθαι αὐτοῦ κύαθον, συντίθεσθαι δὲ οὐκέτι.
οὕτως οὖν καὶ ἐπὶ τῶν ἄνευ τρόπου προτάσεων, ἐπειδὴ καὶ γωρὶς τοῦ ἔστιν
αὐτοτελῆς ἐστιν ἡ πρότασις ἡ λέγουσα 'Σωκράτης περιπατεῖ', εἰκότως |
προστιθεσθαι λέγεται τὸ ἔστιν ἐν τῇ 'Σωκράτης περιπατῶν ἐστι'⁶. δὲ αὐτὴ IX°
δὲ τοῦτο πάλιν καὶ ἀφαιρεῖσθαι τὸ ἔστιν ἐν τῇ 'Σωκράτης περιπατεῖ'. φυλάττει
25 γάρ τὸ τῆς προτάσεως εἶδος, ως ἡ 'Σωκράτης περιπατῶν ἐστι', καὶ μετὰ
τὴν τοῦ ἔστιν ἀφαιρεσιν ἐν τῷ 'Σωκράτης περιπατεῖ'. ἐπὶ δὲ τῆς συνθέ-
σεως οὐγ̄ οὗτως, ἀλλ' ὅσα κατὰ σύνθεσίν τινων τὸ εἶναι ἔχουσιν, ἄνευ τῶν
συνθέτων εἶναι οὐ δύνανται· οὐδὲ γάρ λέγεται τῷ ἡμετέρῳ σώματι προσ-
τίθεσθαι τὸ θερμὸν ἡ τὸ ψυχρόν (γωρὶς γάρ αὐτῶν ὅλως εἶναι οὐ δύναται),
30 ἀλλὰ συντίθεσθαι ταῦτα ἀλλήλοις, ἵνα γένηται τὸ σῶμα. τοιαῦται δέ εἰσι
καὶ αἱ μετὰ τρόπου προτάσεις, οἷον ἡ 'Σωκράτη δυνατόν ἐστι περιπατεῖν'.
ἄνευ γάρ τοῦ ἔστιν οὐ συνίσταται, ἐπειδὴ πᾶς λόγος δεῖται δριστικοῦ ῥήματος
πρὸς αὐτοτέλειαν. ὥστε καὶ οὕτως εἴπω 'δυνατὸν Σωκράτη περιπατεῖν', ἀτε-
λῆς ἐστιν ἡ πρότασις· τὸ γάρ ἀπαρέμφατον ῥῆμα οὐκ ἀπαρτίζει λόγον.
35 μόνως οὖν ἐνεργείᾳ τὸ ἔστι παραληφθήσεται, δυνατόν ἐστι Σωκράτη περι-

3 ἡ μὴ εἶναι οἰm. V	4 οὐ Q	τῷ V: τὸ Qt	5 τὸ VI: τῷ Q
ώς οἰm. Qt	5. 6 φιλοσοφῶν—φιλόσοφος Q	7 τοῦ περιπατεῖν Qt	8 προϋ- ποκειμένου V: προϋποκειμένον t
10 τὸ t	τῶν τὸ ἔστι Q: τοῦ ἔστι τῶν V: τὸ ἔστι τῶν	11. 12 τὸ γάρ—συντίθεται οἰm. Vt	12 προστιθεμένου Arist: συντι- θεμένου libri
19 ώσει λέγοις οἰm. V	ἐξέστη τοῦ εἶναι V	20 ἀφαιρῆσθαι Q itemque vs. 21	15. 16 ως—διαιρεῖται οἰm. V
οὐκ ἔστι V	22 ἔστιν οἰm. Q	28. 29 προστιθεσθαι post θερμὸν habet Q: προ- τίθεται V	23 εἰς Vt
οὐ δύναται εἶναι Q	29 ψυχρὸν—θερμὸν V	25 αὐτοῦ Q	26 δύναται scripsi: δυναται libri

πατεῖν. καὶ ἐκ μεταθέσεως δὲ πᾶσαι προτάσεις πρόσθεσιν ἢ ἀφαίρεσιν ΙΧ^γ ἔχειν τοῦ εἶναι οὐκ ἀν λεγθεῖν· οὐδὲ αὐτὰς γάρ ἐνδέχεται μὴ ἔχειν τὸ ἔστιν ἐνεργείᾳ. ὅστε ἡ συντίθεσθαι ἢ διαιρεῖσθαι λεγθεῖν ἄν, συντίθεσθαι μὲν αἱ καταράσεις, διαιρεῖσθαι δὲ αἱ ἀποφάσεις μετὰ τοῦ εἶναι ἢ μὴ εἶναι.

Διὰ τί μὲν οὖν ἐπὶ τινῶν μὲν προτάσεων προστίθεσθαι λέγεται ἢ ἀφαίρεσθαι, ἐπὶ τινῶν δὲ συντίθεσθαι ἢ διαιρεῖσθαι τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι, εἴρηται. ἀλλ’ ἐπειδὴ ἡ προεκτείνειμένη διαιρέσις ἐλλιπῶς ἔχει (οὕτε γάρ τῶν ἀνευ τρόπου ἐκ 15 μεταθέσεως μνήμην πεποίηται οὔτε τῶν μετὰ τρόπου δυνάμει τὸ εἶναι ἔχουσαν), περὶ μὲν οὖν τῶν μετὰ τρόπου δυνάμει τὸ εἶναι ἔχουσῶν ἥδη εἴπομεν ὅτι 10 οὐχ οἵον τέ ἐστι μετὰ τρόπου προτάσεις δυνάμει τὸ εἶναι ἔχειν, διότι τὸ δυνατὸν καὶ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ ἐνδεχόμενον ἀπαρεμφάτοις συντάττονται ῥῆμασιν, ἀδύνατον δέ ἐστι χωρὶς ὁριστικοῦ ῥήματος ἀπαρτισθῆναι λόγον. καὶ διὰ τοῦτο δεῖ τοῦ ἔστιν ὁριστικοῦ ῥήματος, δυνατόν ἐστι Σωκράτη περιπατεῖν, χωρὶς εἰ μὴ οὕτως τις σγηματίσοι τοὺς τρόπους ‘ἐνδεχομένως 20 Σωκράτης περιπατεῖ, ἀναγκαῖος ὁ ἄνθρωπος ἀναπνεῖ’ ἢ καὶ οὕτως ‘ἔξι ἀνάγκης ὁ ἄνθρωπος ἀναπνεῖ’. πρὸς τὴν προτέραν οὖν τῶν τρόπων γρῆσιν, καθ’ ἓν καὶ ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμηνείας παρεδόθησαν οἱ τρόποι, εἰκότως καὶ ἐνταῦθα γέγονεν ἡ διαιρέσις τῶν δυνάμει τὸ ἔστιν ἔχουσῶν εἰς τὰς μετὰ τρόπου καὶ εἰς τὰς ἀνευ τρόπου· κἀκεῖ γάρ πρῶται μὲν παρεδόθησαν 25 αἱ ἔξι ὑποκειμένου καὶ κατηγορουμένου, ἐν αἷς δυνάμει τὸ ἔστιν θεωρεῖται, δεύτερον δὲ αἱ ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου, αἵτινες διηγοῦντο εἰς τε 30 τὰς ἀπλᾶς καὶ τὰς ἐκ μεταθέσεως, καὶ τρίτον αἱ μετὰ τρόπου, μὲς πάλιν καὶ αὐτὰς διέγρει εἰς τε τὰς ἀπλᾶς καὶ τὰς ἐκ μεταθέσεως. διὰ τί μὲν οὖν μὴ παρειλημμέναι εἰσὶν αἱ μετὰ τρόπου δυνάμει τὸ ἔστιν ἔχουσαι ἐν 35 τῇ διαιρέσει, ἀπειληγράμμεθα, καίτοι δυνατοῦ ὄντος τοιαύτας προτάσεις συνίστα- σθαι. διὰ τί δὲ καὶ τῶν ἀνευ τρόπου τὰς ἐκ μεταθέσεως παρῆκε, καίτοι μνήμην αὐτῶν τοῦ Ἀριστοτέλους ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμηνείας πεποιηκότος; εἰ οὖν διὰ τοῦ προστιθεμένου καὶ ἀφαίρουμένου καὶ συντιθεμένου καὶ διαιρουμένου 40 τοῦ εἶναι ἡ μὴ εἶναι πάσας τὰς ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμηνείας παραδεδομένας προ- τάσεις σημᾶναι βούλεται, ἐλλιπῆς ἄρα ἐστὶν ἡ διαιρέσις· δεῖ γάρ δῆλον ὅτι καὶ τὰς ἀνευ τρόπου ἐκ μεταθέσεως ὑψ’ ἐν τῶν τεσσάρων ἀνάγεσθαι μορίων. καὶ δῆλον ὅτι ἐκ τῶν ἥδη εἰρημένων ἥμιν καὶ περὶ αὐτῶν συλλο- γιζόμενοι ἐρουμένει αὐτῶν τὰς μὲν καταφατικὰς σύνθεσιν ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι,

1 αν καὶ <i>(αἱ)</i> ?	πᾶσαι προτάσεις Q: πᾶσα Vt	πρόθεσις ἢ ἀφαίρεσις V		
2 et 3 λεγθοῖσιν V	2. 3 ἐνεργείᾳ τὸ ἔστιν Q	5 τί superser. V μὲν alt. om. V		
5. 6 λέγεσθαι—ἀφαίρεσται pr. V	7 ἐλλειπῶς Vt	9 post οὖν add. ἔστι V		
εἴπομεν ἥδη Q	10 πρότασιν Q	11 συντάττεται Vt	12 post χωρὶς add.	
τοῦ Vt	13 ἔστι bis V	σωκράτην Q	14 σγηματίσει Vt	15. 16 ἔξι ἀνάγκης
om. Q				om. Vt
17 ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμ.] cf. ad p. 26,8. 9			18 post ἐνταῦθα add. οὐ Vt	
18. 19 τοὺς—τοὺς V	19 post κἀκεῖ del. μὲν Q ¹	πρῶτον t	21 δεύτεραι Q	
δὲ om. Qt	τε om. Vt	22 post καὶ prius add. εἰς Vt	22. 23 πάλιν καὶ	
αὐτὰς om. Vt	23 post καὶ alt. add. εἰς V	24 οὖν om. V	τὸ εἶναι Vt	
27 αὐτῶν superser. Q ¹	τοῦ ἀριστοτέλους Vt: αὐτοῦ Q	ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμ.] c. 10		
p. 19 ^b 16 sq.	ἢ t	28 διὰ τοῦτο t	29 τοῦ om. Vt	παραδιδο-
μένας t	30 σημᾶναι βούλεται om. Vt	ἐλλειπῆς Q: ἐλλειπῶς Vt		

〈τὰς δὲ ἀποφατικὰς διαιρέσιν τοῦ μὴ εἶναι.〉 ὕσπερ καὶ τὰς μετὰ τρό- IX^r
 που· ὅσα γάρ εἰρηται ἐπὶ τῶν μετὰ τρόπου προτάσεων. ταῦτα καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀρμόσει λέγεσθαι. ἵνα οὖν ἀνελλιπής ή, διαιρέσις γένηται πάσας
 τὰς ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας παραδεδημένας προτάσεις περιλαμβάνουσα.
 5 εἴπωμεν οὕτως· τῶν προτάσεων αἱ μὲν δυνάμει ἔχουσι τὸ ἔστιν αἱ δὲ
 ἐνεργείᾳ· καὶ τῶν δυνάμει αἱ μέν εἰσι καταφατικαὶ, αἵτινες ἀφαίρεσιν
 ἔχουσι τοῦ εἶναι, αἱ δὲ ἀποφατικαὶ, αἵτινες ἀφαίρεσιν ἔχουσι τοῦ μὴ
 εἶναι· τῶν δὲ ἐνεργείᾳ τὸ ἔστιν ἔχουσαν αἱ μὲν ἀπλαῖ αἱ δὲ ἐκ
 μεταθέσεως· καὶ τῶν ἀπλῶν αἱ μὲν ἄνευ τρόπου αἱ δὲ μετὰ τρόπου· καὶ τῶν
 10 ἄνευ τρόπου αἱ μὲν καταφατικαὶ πρόσθεσιν ἔχουσι τοῦ εἶναι, αἱ δὲ ἀπο- 40
 φατικαὶ πρόσθεσιν τοῦ μὴ εἶναι· καὶ τῶν μετὰ τρόπου αἱ μὲν καταφατικαὶ
 σύνθεσιν τοῦ εἶναι, αἱ δὲ ἀποφατικαὶ διαιρέσιν τοῦ εἶναι· εἰ δὲ ἐκ μετα-
 θέσεως εἰσιν αἱ προτάσεις εἴτε μετὰ τρόπου εἴτε ἄνευ τρόπου, εἰ μὲν κατα-
 φατικαὶ εἰσιν, σύνθεσιν ἔχουσι τοῦ μὴ εἶναι, εἰ δὲ ἀποφατικαὶ, διαιρέσιν τοῦ
 15 μὴ εἶναι.

"Ἐν ἔτι λείπει ζητῆσαι, τί δήποτε μή, ὕσπερ ἐπὶ τῶν ἄνευ τρόπου
 ἀπλῶν τῶν τε δυνάμει τὸ εἶναι ἔχουσαν καὶ τῶν ἐνεργείᾳ ὄμοίως ταῖς
 καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις η̄ πρόσθεσιν η̄ ἀφαίρεσιν ἔχειν ἐλέγοντο (διέ- 45
 φερε δὲ τὸ εἶναι η̄ μὴ εἶναι, ὅτι ἐν ταῖς καταφάσεσι τὸ εἶναι, ἐν δὲ
 20 ταῖς ἀποφάσεσι τὸ μὴ εἶναι), οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως
 καὶ ἔτι ἐπὶ τῶν μετὰ τρόπου ἀπλῶν, ἀλλὰ ταῖς μὲν καταφάσεσι πάσαις
 τὴν σύνθεσιν δεδώκαμεν, ταῖς δὲ ἀποφάσεσιν ἀπάσαις τὴν διαιρέσιν.
 λέγομεν οὖν ὅτι ἐν τούτοις αἱ καταφάσεις ἀπασαι ὑπαρξιν δηλοῦσιν. αἱ
 μὲν οὖν ἀπλαῖ συντιθέασι τὸ εἶναι τῇ προτάσει, ως η̄ 'Σωκράτη δυνατόν
 25 ἐστι περιπατεῖν', αἱ δὲ ἐκ μεταθέσεως τὸ μὴ εἶναι, ως η̄ 'Σωκράτη δυνατόν
 δυνατόν ἐστι μὴ περιπατεῖν' καὶ η̄ 'Σωκράτης οὐ περιπατῶν ἐστιν'.
 ὑπαρξιν οὖν δηλοῦσαι πᾶσαι οὐκ ἀν λέγοντο διαιρέσιν ἐργάσασθαι, οὐδὲ εἰ
 ἐκ μεταθέσεως εἰσιν· καὶ αὗται γάρ τὸ μὴ εἶναι συντιθέασιν. εἰ δὲ τοῦτο, αἱ
 ἄρα ἀποφάσεις αὐτῶν διαιρέσιν ἔχειν λέγοντο ἀν. οὐχ οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ
 30 τῶν λοιπῶν· τῆς γάρ 'Σωκράτης περιπατεῖ' ἀφαίρεσιν ἔχειν λεγομένης τοῦ
 εἶναι, εἰκότως η̄ ταύτης ἀπόφασις η̄ 'Σωκράτης οὐ περιπατεῖ' η̄ ἀφαίρεσιν
 ἔξει τοῦ μὴ εἶναι η̄ πρόσθεσιν τοῦ εἶναι η̄ πρόσθεσιν τοῦ μὴ εἶναι· ὅτι μὲν
 οὖν πρόσθεσιν οὔτε τοῦ εἶναι οὔτε τοῦ μὴ εἶναι ἔχει, δῆλον· ὅλως γάρ τοῦ
 35 ἔστι ρήματος μὴ προσκειμένου αὐτῇ, μήτε καταφατικῶς μήτε ἀποφατικῶς, IX^v
 πῶς ἀν λέγοιτο ἔχειν αὐτοῦ πρόσθεσιν; οὐκοῦν λείπεται ἀφαίρεσιν αὐτῇν 15

1 τὰς—εἶναι addidi cf. vs. 14 4 περιλαμβάνουσα scripsi: περιλαμβάνουσιν Q: παραλαμ-
 βάνουσα Vt 7 post εἶναι del. τῶν δὲ ἐνεργείᾳ τὸ ἔστιν ἔχουσαν ε vs. sq. illata Q
 8 ἔστιν Q: εἶναι Vt 9 καὶ τῶν alt. Q: τῶν δὲ Vt 10 ἔχουσι om. Vt 10. 11 post ἀπο-
 φατικαὶ add. καὶ V 12 ante σύνθεσιν del. πρ Q¹ 16 ἐπὶ om. Q 18. 19 διέφερον Q
 19 η̄ μὴ εἶναι om. V 20 οὕτω δὴ t: οὐ δὴ Q: οὐ δεῖ V 21 post ἔτι add. καὶ V
 22 ἀπάσαις om. Q 23 ὅτι om. V an ταύταις? καταφατικαὶ πᾶσαι Q
 24 οὖν om. Vt τιθέασιν Q τὸ om. Vt σωκράτην ε σωκράτης corr. Q²
 25 post μεταθέσεως add. αἱ V τοῦ t 27 οὖν om. Vt ἐργάσασθαι Q
 29 ἀν Vt: εἰκότως Q 31 η̄ om. Vt 32 η̄—πρόσθεσιν τοῦ μὴ εἶναι om. Vt
 33 οὔτε τοῦ μὴ εἶναι om. V post δῆλον add. τι V 34 καταφατικῶν—ἀποφατικῶν Q

ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι. πάλιν τῆς 'Σωκράτης περιπατῶν ἐστιν' ὁμολογουμένως IXν πρόσθιεσιν ἔχούσης τοῦ εἶναι, ἡ ταύτης ἀπόφασις ἡ 'Σωκράτης περιπατῶν οὐκ ἔστιν' ἢ πρόσθιεσιν ἔξει τοῦ μὴ εἶναι ἢ ἀφαίρεσιν τοῦ εἶναι ἢ ἀφαίρεσιν τοῦ μὴ εἶναι· ἀλλ' ὅτι μὲν ἀφαίρεσιν τοῦ εἶναι οὐκ ἔχει, πρόδηλον· πρόσθιεσιν γάρ αὐτῇ τὸ ἔστιν ἥημα· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῦ μὴ εἶναι ἀφαίρεσιν ἔχει· αὐτὸν γάρ δὴ τοῦτό φησιν. ὅτι οὐκ ἔστι· λείπεται ἄρα πρόσθιεσιν ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι· καὶ ἄλλως· ἐν οἷς ἡ 'Σωκράτης οὐ περιπατεῖ' δέδεικται ἀφαίρεσιν ἔχοντα τοῦ μὴ εἶναι, αἱ δὲ δύο καταφάσεις, ἡ μὲν 'Σωκράτης περιπατεῖ' ἀφαίρεσιν τοῦ εἶναι, ἡ δὲ 'Σωκράτης περιπατῶν ἐστιν' πρόσθιεσιν τοῦ εἶναι, ἐν τούτοις ἄρα συναποδέειται ἡ 'Σωκράτης οὐ περιπατῶν ἐστιν' πρόσθιεσιν ἔχειν τοῦ μὴ εἶναι· τοῦτο γάρ τὸ μόριον λέγεται. Ἰσως δὲ καὶ τοῦτο ἔγειρειν ἀν τις, ὅτι εἰ ὅλως ἐνδέχεται εὑρεῖν προτάσεις τινὰς μετὰ τρόπου δυνάμει τὸ ἔστιν ἐγούσας. εἰ καὶ μὴ εἴρηται περὶ τοιούτων προτάσεων ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας, διμως ὑπὸ ποιῶν τῶν τεταρτῶν τυγμάτων ἀγούσομεν 15 τὰς τοιαύτας προτάσεις, οἷον τὴν 'Σωκράτης ἐνδεχομένως φιλοσοφεῖ, ὃ ἀνθρω- 25 πος ἀναγκαίως ἀναπνεῖ' καὶ τὰς διμοίας; λέγομεν οὖν ὅτι καὶ τούτων οἱ μὲν καταφάσεις λεγούσειν ἀν ἀφαίρεσιν ἔχειν τοῦ εἶναι, αἱ δὲ ἀποφάσεις ἀφαίρεσιν τοῦ μὴ εἶναι. εἰ μέντοι τὸ ὄριστικὸν αὐτῶν ἥημα διαλύσωμεν εἰς μετοχὴν καὶ ἥημα, οἷον Σωκράτης ἐνδεχομένως φιλόσοφός ἐστιν, ὃ ἀνθρωπος ἀναγκαίως 20 ἀναπνέων ἐστί, λεγούσησαν (ἢν) καὶ τούτων κατὰ τὸ ἀκόλουθον αἱ μὲν καταφάσεις πρόσθιεσιν ἔχειν τοῦ εἶναι, αἱ δὲ ἀποφάσεις πρόσθιεσιν τοῦ μὴ εἶναι.

p. 24b18 Συλλογισμὸς δέ ἐστι λόγος ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν ἔτερόν τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι. 30

Κατὰ τὴν ἐξ ἀργῆς ἀπαρίθμησιν διαλεγούσεις περὶ προτάσεως καὶ ὅρου 25 νῦν περὶ συλλογισμοῦ ποιεῖται τὸν λόγον. πρὸ δὲ τῆς τοῦ ἥητοῦ ἐξετάσεως ἀξιόν ἐστι ζητήσαι πρῶτον μὲν πόθεν ἡ ψυχὴ εἰς ἔννοιαν ἤλιθε τοῦ συλλογίζεσθαι, ἔπειτα ποιόν ἐστι τῆς ψυχῆς μόριον τὸ συλλογιζόμενον, τρίτον εἰ 30 ἐστιν ὅλως συλλογισμός· καὶ γάρ πειρῶνται τινες κατασκευάζειν ὅτι οὐδὲ ἔστιν ὅλως συλλογισμός. οἱ γὰρ ἐφεκτικοὶ κατασκευάζοντες ὅτι οὐκ ἔστι 35 συλλογισμός, ἔλεγον οὕτως· φατὲ ὅτι ἔστι συλλογισμὸς ἢ οὐ· καὶ εἰ μὲν οὐκ ἀποδείκνυτε, οὐ πιστεύσομεν ὅμιν γωρίς ἀποδείξεως ὅτι ἔστι συλλογισμός· εἰ δὲ ἀποδείκνυτε, συλλογισμῷ δῆλον ὅτι ἄλλῳ γρηγορεῖν ὅμιν· πάλιν δ' αὐ

4 εἶναι prius om. V

7 post ἡ add. οὐ V

10 ἡ σωκράτης om. Q

12 προτάσεις εύρειν Q

13 post εἴρηται add. πρότερον Q

13. 14 ἐν τῷ π

ἐ. περὶ τοιούτων προτάσεων Q

16 καὶ τὰς διμοίας om. Q

16. 17 λέγομεν—ἄν Q:

λεγούσειν (λεγούσειν V) ἀν λέγω, καὶ τούτων αἱ καταφάσεις Vt

18 τὸ μέντοι—εἰ δια-

λύσομεν Q

20 ἀν addidi

23 τὸ V

25 post νῦν add. καὶ Q

τῶν ἥητῶν Vt

26. 27 συλλογισμοῦ Vt, at cf. p. 31,31

27 ante τρίτον add. καὶ Q

28 ἔστιν om. Q

καὶ γάρ—²⁹ συλλογισμός om. V

30 post οὕτως add. ἀποδεικνύντες Vt

ἔσται V: om. t

31 ἀποδεικνύντες Vt

πιστεύσωμεν V

ὅμιν ex

ἥμιν corr. Q²: post ἀποδείξεως colloc. Vt

ἔστιν ὁ, om. ὅτι V

γρηγορεῖν ὅμιν (ex ἥμιν corr. Q²) Q: γρῆσθε ὁν Vt

32 ἀποδεικνύντες V

δ' οὐ om. Vt

δι' ἑτέρου συλλογισμοῦ δέοντας ἀποδεικνύειν ὅτι ἔστι συλλογισμὸς ἀπο- IX°
 δεικτικός, κἀκεῖνον πάλιν δι' ἑτέρου, καὶ τοῦτο ἐπ' ἄπειρον. πρὸς οὓς
 φαμεν ὅτι καὶ ὑμεῖς τοῖς ὑμετέροις ἀλίσκεσθε λόγοις· τὸ αὐτὸν γάρ καὶ ὑμεῖς
 φήσουμεν πρὸς ὑμᾶς. ἦ γάρ ἀπεδείξατε ὅτι οὐκ ἔστι συλλογισμός, ἦ οὐκ
 5 ἀπεδείξατε· καὶ εἰ μὲν οὐκ ἀπεδείξατε, διὰ τοῦτο οὐ πιστεύομεν ὑμῖν· εἰ 40
 δὲ ἀπεδείξατε, *(ἄπειρος)* ἀποδείξει δηλον ὅτι τινὶ χρώμενοι· ὥστε ἔστι
 συλλογισμὸς δι' οὐ ἀπεδείξατε. ἀλλ' ἐπειδὴ οὐ μόνον εἰς ἀπορίας αὐτοὺς
 ἐνεγκεῖν δεῖ ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπορίαν ἐπιλύσασθαι, φαμὲν οὕτως, ὅτι ἄλλο
 10 ἔστι συλλογισμὸς καὶ ἄλλο συλλογιστόν· ὅταν οὖν τὸν συλλογισμὸν θεωρή-
 σωμεν ὡς δι' αὐτοῦ ποιοῦμενοι τὰς ἀποδείξεις, τηνικαῦτα αὐτὴν τοῦτο
 συλλογισμὸν αὐτὸν καλοῦμεν· ὅταν δὲ ὡς πρᾶγμα ὀφεῖλον ἀποδειχθῆναι.
 συλλογιστόν. καὶ οὕτως ἀποδείκνυται ὁ συλλογισμὸς ὃν ὡς συλλογιστὸν 15
 παραλαμβανόμενος. ἀλλ' ἵσως εἴποι τις, ὅτι εἰ καὶ συλλογιστόν ἔστιν, οὐδὲν
 μᾶλλον διὰ τοῦτο λέλυται ἡ ἀπορία· διὰ γάρ συλλογισμοῦ δείκνυται, δε καὶ
 15 πάλιν συλλογισμὸς γίνεται· συλλογιστὸν διὰ τὸ καὶ αὐτὸν τῆς ἑτέρου συλλο-
 γισμοῦ γρήζειν ἀποδείξεως. πρὸς οὓς φαμεν ὅτι οὐ πάσας τὰς ἀποδείξεις
 καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν ἀποδείξεων διὰ συλλογισμὸν λαμβάνομεν, ἀλλ' ἐκ τῶν
 ὄμολογουμένων κοινῶν ἐννοιῶν τὰς ἀρχὰς λαμβάνοντες τοὺς συλλογισμοὺς
 κατασκευάζομεν· καὶ γάρ καὶ ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς εἰρηται ὅτι οὐ πάντα
 20 ἔστιν ἀποδεικτά. εἰ γάρ πάντα ἦν ἀποδεικτά, οὐδενὸς ἦν ἀπόδειξις· πᾶσα 30
 γάρ ἀπόδειξις ἀπό τινων ἀρχῶν περαίνεται· ἀδύνατον γάρ τι ἀποδεῖσαι μὴ
 προειλημμένων τινῶν. εἰ οὖν δεὶ τὰ εἰς | ἀπόδειξιν παραλαμβανόμενα X^o
 ἀποδεικτὰ εἴη, πᾶν δὲ τὸ ἀποδεικνύμενον δι' ἑτέρων ἀποδείκνυται, κἀκεῖνα
 πάλιν δι' ἑτέρων ἀποδειχθῆσται, καὶ οὕτως ἐπὶ τὸ ἄπειρον χωρεῖν ἀνάγκη·
 25 ὅπερ ἀδύνατον. οὐκ ἄρα ἔστι πάντα ἀποδεικτά, ἀλλ' ἀνάγκη πᾶσα προέντας,
 ὅταν εἰς τὰς κοινὰς ἐννοίας καταντήσωμεν, στῆναι λοιπόν. ὥστε οὐκ εἰς
 ἄπειρον ἀνάγκη λέναι τοὺς συλλογισμούς· καταντῶμεν γάρ πάντως εἰς τὰς
 κοινάς, ὡς εἶπον, ἐννοίας, αἵτινες ἀπάσης εἰσὶ κρείττονες ἀποδείξεως. ὥστε 5
 οἱ μὲν πρῶτοι συλλογισμοὶ ἐκ τούτων, αὗται δὲ ἐξ οὐδενός.

30 'Επεὶ οὖν ἐδείξαμεν ὅτι ἔστι συλλογισμός, ἀκόλουθον ζητῆσαι πόθεν
 ἥλθεν εἰς ἐννοιαν ἡ ψυχὴ τοῦ συλλογίζεσθαι; διὰ τὰ πράγματα ὅραν

1 ὑμᾶς t 3 καὶ ὑμεῖς om. Vt 5 ὑμετέροις Vt 7 ἀλίσκεσθε scripsi: ἀλί-
 σκεσθαι libri 4 εἰ γάρ V 4—7 ἀπεδείξετε ubique Q 5 ὑμῖν οὐ πιστεύομεν Q
 6 ἀπεδείξατε alt. addidi 7 αὐτοὺς εἰς ἀπορίας Q 8 ἐπιλύεσθαι Vt 9 συλλο-
 γιστικόν V 10 ποιοῦμεν Vt 11 συλλογισμὸν] συλλογή utroque. Q¹ 10 αὐτὸν
 superser. V ante καλοῦμεν add. ποιοῦμεν V 12 συλλογιστικόν utrobique V
 itemque vs. sq. καὶ om. V 14 τούτων Vt
 14, 15 δε καὶ πάλιν Q: ὡς πάλιν ὁ Vt 15 συλλογιστὸν t: συλλογιστῶν Q: συλλο-
 γιστικόν V 17 συλλογισμοῦ Vt 19 καὶ alt. om. Vt 20 ἐν τοῖς Ἀποδεικτ.]
 Anal. Post. I 3 p. 72 b 5 sq. ὅτι om. Q 20 ἀποδεικτικά utroque loco Q
 22 post εἰς add. τὴν Vt 23 ἀποδεικτὰ Yt: ἀποδεικτικά QV 25 post ἄρα add.
 ταῦτα Q πάντα Y: πάντα τὰ Vt: om. Q 26 εἰναι τὸν συλλογισμὸν Vt
 26 καταντήσομεν t 27 εἰναι τὸν συλλογισμὸν Vt 31 τὰ om. V
 28 πάσης Vt κρείττονος Q post κρείττονες add. ὡς εἶπον Vt

μήτε πάντη ἀλλήλοις κοινωνοῦντα μήτε πάντη διαφέροντα. εἰ γάρ τούτων Χτίν θάτερον, οὐδὲ συλλογισμῶν ἡμῖν ἐδέησεν ἂν πρὸς τὸ δεῖξαι τὰ πᾶσιν ὑπολογιζόμενα εἴτε κατὰ τὴν κοινωνίαν εἴτε κατὰ τὴν ἑτερότητα. ὥσπερ οὐδὲ συλλογισμοῦ δεῖ πρὸς τὸ δεῖξαι δτὶ ὁ λίθος ἔτερός ἐστι παρὰ τὸν 10 ἄνθρωπον ἢ δτὶ οὐχ ἔτερος Σωκράτης Πλάτωνος κατὰ τὴν οὐσίαν. ἀλλ’ ἐπεὶ κατὰ τὶ μὲν κοινωνοῦσιν ἀλλήλοις τὰ πράγματα, κατὰ τὶ δὲ διαφέρουσιν, ἐδεήθη τῶν συλλογισμῶν ἡ ψυχή, οὐα τοῦτο αὐτὸν διακρίνει καὶ γνῷ ποῖα μὲν τὰ κοινωνοῦντα, ποῖα δὲ τὰ διαφέροντα ἀλλήλων. διακρίνει δὲ τοῦτο λαμβάνουσα μεταξὺ τῶν ζητουμένων κοινὸν ὅρον ἢ κοινωνίαν ἔχοντα πρὸς τὰ δύο ἄκρα ἢ 15 πρὸς μὲν θάτερον κοινωνοῦντα διεστῶτα δὲ τοῦ λοιποῦ, καὶ διὰ τοῦ μέσου ἢ συνδεῖ τὰ ἄκρα ἢ διίστηγεν. εἰ δὲ ἡσαν πάντα ἔτερα τὰ πράγματα, οὐκ ἀν τοῦτο 20 ποιῆσαι ἐδύνατο κοινὸν τινος δροῦ μὴ ὑπάρχοντος εἰς τὸ τὴν τῶν ἄκρων κοινωνίαν δειγμῆγαν· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ δτὶ διαφέρουσιν ἀποδείξεως ἔδει προφανοῦς τῆς διαφορᾶς ὑπαρχούσης. ἀλλ’ οὐδὲ εἰ ταῦτα ἡσαν κατὰ πάντα, 25 ἔδει δεῖξως πάλιν τῆς κοινωνίας ὑπολογισμένης.

Τὸ δὲ συλλογιζόμενον τῆς ψυχῆς μάρισν τὸ διανοητικόν ἐστιν, ὡς καὶ ἐν προοιμίοις εἴπομεν. τῶν γάρ ἐν ἡμῖν γνωστακῶν δυνάμεων αἱ μὲν εἰς λογικὰν αἱ δὲ ἀλογοῖ, λογικαὶ μὲν νοῦς, διάνοια, δόξα, ἀλογοὶ δὲ φαντασία καὶ αἴτησις, 20 καὶ τῆς μὲν νοερᾶς οὐκ ἔστι δυνάμεως τὸ συλλογίζεσθαι, ἐπεὶ κρείττων αὗτη τῇ κατὰ συλλογισμόν, ἀμφότερος καὶ ἀμερῶς γινώσκουσα. οὐδὲ μὴν τῆς διεξαστικῆς· αὕτη γάρ τὸ δτὶ μόνον οἰδεν, οὐ μὴν καὶ τὸ διότι· διέν τολμὸν μᾶλλον ἤκιστα τῶν ἀλογῶν εἴη δυνάμεων τὸ συλλογίζεσθαι. λείπεται οὖν τῆς διανοητικῆς αὐτὸν λέγειν εἶναι δυνάμεως, εἴπερ αὕτη μετὰ τοῦ δτὶ καὶ τὰς οἰτίας ἐπίσταται.

25 Λοιπὸν δὴ τί ἔστι συλλογισμὸς λεκτέον τὸν Ἀριστοτέλους ὄρισμὸν ἐξηγούμενοις. συλλογισμὸς δέ ἔστι, φρασίν. ὄριζεται τὸν συλλογισμὸν ὁ 25 Ἀριστοτέλης κατὰ τὸ εἰκὸς ἐκ γένους καὶ τῶν συστατικῶν διαφορῶν. ἐπειδὴ γάρ τὰ πράγματα ἢ ἔτερογενῆ ἐστιν ἢ ἔτεροι εἰδῆ, πρὸς μὲν διάκρισιν τῶν ἔτερογενῶν λαμβάνεται τὸ γένος ἐν τοῖς ὄρισμοῖς, πρὸς δὲ τῶν ἔτεροι εἰδῶν διάκρισιν λαμβάνονται αἱ διαφοραί. γένος οὖν τοῦ συλλογισμοῦ ὁ λόγος. διαφοραὶ δὲ τὰ ἐν τῷ συλλογισμῷ λοιπά. θεωροῦνται δὲ οὗτοι ἐν τῇ ὅλῃ καὶ τῷ εἶδει. ὅλη μὲν ταῖς προτάσεσιν, εἶδει δὲ τῷ συμπεράσματι, ἐπειδὴ αἱ προτάσεις τοῦ συμπεράσματος ἔνεκεν παραλαμβάνονται, 30 ὥσπερ ἡ ὅλη τοῦ εἶδους· τὸ μὲν γάρ τε θέντων καὶ τὸ τινῶν ἐκ τῆς ὅλης τῶν συλλογισμῶν, τουτέστι τῶν προτάσεων, εἴληπται, τὸ δὲ ἔτερόν

1 τοῦτο Vt 2 οὐδὲν Vt 4 πρὸς om. Vt 5 ἔτερον Q 6 τὰ πράγματα
ἀλλήλοις V 7 τοῦτο αὐτὸν διακρίνη (η ex ei corr.) καὶ Q: om. Vt 12 ἐδύνατο Q
post κοινοῦ add. μὲν Qt 15 δεῖξαι. ως Vt post πάλιν add. ἀπαξ Q
16, 17 ἐν προοιμίοις] p. 1,18 sq. 17 εἴρηται Q 19 λογίζεσθαι V
22 δυνάμεων εἴη Vt 23 δτὶ Qt: εἶναι V 25, 26 ἐξηγούμενοις scripsi: ἐξη-
γόμενοι libri 26 δέ om. Q 28 εἰσιν Q 29 post δὲ add. τὴν V
31 διαφορὰ Vt 32 prius om. V λοιπὰ ε λοιπῶ corr. Q¹ 32 τῇ om. Vt
post καὶ add. εν Vt 32, 33 συμπεράσματι Y: συμπέρασμα Q Vt 33 λαμβάνονται Vt

τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνειν ἐκ τοῦ εἶδους, τουτέστι τοῦ Χ^ρ συμπεράσματος. πρόσκειται οὖν τῷ ὑρισμῷ τὸ μὲν τεθέντων ἢ διὰ τοὺς λοιποὺς λόγους, εὐκτικούς φημι καὶ τοὺς λοιπούς. οὐαὶ εἴη τὸ τεθέντων ἀντὶ τοῦ ‘ὅμολογηθέντων’ (ό γάρ εὐχόμενος οὔτε πρὸς ἑαυτὸν οὔτε πρὸς 5 ἄλλον ὅμολογεῖ τι καὶ τίθεται, οὔτε μὴν ὁ προστάττων οὔτε ὁ ἐρωτῶν οὔτε ὁ καλῶν, ἀλλὰ μόνος ὁ συλλογιζόμενος), ἢ διὰ τοὺς ὑποθετικοὺς συλλογιζόμενούς· τούτοις γάρ ὑποτίθεσθαι μὲν λέγομεν τὰς προτάσεις, τίθεσθαι δὲ οὐδαμῶς. καὶ αὕτη μᾶλλον ἀληθής ἢ ἐξήγγησις· ή γάρ θέσις, ως ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ἐμάθημεν, καὶ κατὰ τῆς ὑποθέσεως λέγεται. ὅστε ἐνταῦθα 10 τοὺς αὐτοτελεῖς ὄριζεται συλλογισμούς. τὸ δὲ τινῶν διὰ τοὺς παρὰ τοῖς ῥήτορσι μονολημμάτους λεγομένους συλλογισμούς, οἵτινες τὴν ἐλάττονα τῶν προτάσεων λαβόντες τὴν δὲ μείζονα καταλιπόντες ἐπάγουσι τὸ συμπέρασμα· οἷον ὁ δεῖνα καλλωπιστής, οὐκοῦν καὶ μοιχός· καὶ πάλιν ὁ δεῖνα νύκτωρ πλανῆται, οὐκοῦν καὶ ληστής ἐστιν· ὁ δεῖνα ἀναπνεῖ, οὐκοῦν καὶ ζῆται. τούτοις δὲ 15 κέχρηγται οἱ ῥήτορες τοῖς συλλογισμοῖς ἢ συντομίας γάριν, ἢ διὰ τὸ πρὸς ὅδωρ ῥέον ποιεῖσθαι τοὺς λόγους καὶ μὴ ἐξαρχεῖν τὸν χρόνον πρὸς τὰ λεγόμενα, ἢ διὰ τὸ δοκεῖν τιμᾶν τοὺς δικαστὰς καὶ διὰ τούτου εἰς εὔνοιαν αὐτοὺς προσκαλεῖσθαι ως εἰδότας τὰς διαλεκτικὰς μεθόδους καὶ δυναμένους τὴν μείζονα προστιθέναι πρότασιν, ἢ συμψήφιος ἢ συγκατηγόρους βουλόμενοι. 20 20 αὐτοὺς ἔχειν τῷ ἐκ τῆς ἀκολουθίας αὐτοὺς προστιθέναι τὴν μείζονα τῶν προτάσεων. ὁ δεῖνα γάρ, φησί, καλλωπιστής, οὐκοῦν καὶ μοιχός· τούτων γάρ ὁ δικαστής ἀκούσας καὶ ἐαυτὸν τὴν λοιπὴν προστίθησιν, διτε εἰκότως· πᾶς γάρ καλλωπιστής μοιχός. τὸ δὲ ἔτερον πρόσκειται διὰ τοὺς διφορουμένους συλλογισμούς, οἵτινες τὸ αὐτὸν ἔχουσι συμπέρασμα ταῖς προτάσεσιν. 25 25 οἵτις ἐστιν ὁ λέγων ‘εἰ ἡμέρα ἐστίν, ἡμέρα ἐστίν· ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστίν· ἡμέρα ἄρα ἐστίν’· ἐνταῦθα γάρ οὐδὲν ἔτερον τῶν κειμένων συνέβη. διτε δὲ δεῖ ἔτερον εἶναι τὸ συμπέρασμα παρὰ τὰς προτάσεις, ἐντεῦθεν δῆλον. ἀλλοὶ δὲ ἐστὶν ἔνεκά του καὶ τὸ οὖν ἔνεκα· οἵτιν πηδάλιον ἔνεκά τού ἐστιν· ἔνεκα γάρ τοῦ πλοίου· τὸ δὲ πλοῖον οὖν ἔνεκα· δι’ αὐτὸν γάρ γέγονε τὸ πηδάλιον· καὶ 30 30 ὁμολογουμένως ἔτερά ἐστι ταῦτα ἀλλήλων. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν προτάσεων· εἰσὶ γάρ αἱ μὲν προτάσεις ἔνεκά του· τοῦ συμπεράσματος γάρ ἔνεκα· τὸ δὲ συμπέρασμα οὖν ἔνεκα· ἔνεκα γάρ αὐτοῦ αἱ προτάσεις. Ὅστε ταύτῃ ἔτερον δὲν εἴη τὸ συμπέρασμα παρὰ τὰς προτάσεις. καὶ ἄλλως· πᾶς ὁ κατασκευάζων τι ἢ τὸ σαφὲς ἐκ τοῦ σαφοῦς κατασκευάζει ἢ τὸ |

1 συμβαίνει conicio cf. p. 34,30. 31	2 μὲν οὐ. Vt	4 ὅμολογημάτων V
5 τι οὐ. Vt	προστάσσων ἢ Q	8. 9 καὶ—λέγεται ut notam ad 2 ἢ διὰ τοὺς κτλ. referendam deleverim
		ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] immo Ammon. p. 9,7 sq.
10 τὸ Qt: τῶν V	11 μονολειμμάτους V	13 post μοιχός add. παραλιμπάνοντες τὴν μείζονα τὴν λέγουσαν πᾶς δὲ καλλωπιστής μοιχός τ καὶ alt. οὐ. V
		14 ἐστιν οὐ. Q
27 τῶν προτάσεων, οὐ. παρὰ V	30 ταῦτα οὐ. V: ante ἔτερα colloc. t	31. 32 προτάσεις τοῦ συμπεράσματος δηλαδὴ ἔνεκά του. τὸ Q
ἀλλήλοις t	31 μὲν οὐ. Vt	34 ἀσαφοῦς t
		κατασκευάζει V: οὐ. Qt
ἀ. ἐκ τ. ἀσαφοῦς mrg. V		34. p. 34,1 ἢ τὸ

ἀσαφὲς ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς ἦ τὸ σαφὲς ἐκ τοῦ ἀσαφοῦς ἦ τὸ ἀσαφὲς ἐκ τοῦ Χ^ν σαφοῦς. αἱ μὲν οὖν τρεῖς πρῶται συζυγίαι ἀσυλλόγιστοί εἰσι. κατὰ δὲ τὴν ὑστέραν γίνονται αἱ ἀποδείξεις· τὸ γάρ ἀσαφὲς ἐκ τοῦ σαφοῦς σχοίη ἀν τὰς πίστεις. εἰ τοίνυν ἀσαφὲς μὲν τὸ συμπέρασμα (τοῦτο γάρ δεῖται βουλόμεθα), σαφεῖς δὲ αἱ προτάσεις, ἐξ ὧν καὶ τὸ συμπέρασμα τὸ πιστὸν ἔχει, ἔτερον δὲ τὸ ἀσαφὲς τοῦ σαφοῦς, ἔτερον δῆπον καὶ τῶν προτάσεων τὸ συμπέρασμα. τὸ δὲ τὶ ἔγκειται τῷ ὄρισμῷ διὰ τὰς ἀσυλλόγιστους συζυγίας· τὸ μὲν γάρ τὶ ὡρισμένον δηλοῖ, αὗται δὲ οὐδὲν ὡρισμένον συνάγουσιν, ἀλλὰ καὶ τὸ καθόλου καὶ τὸ μερικὸν καὶ τὸ καταφατικὸν καὶ τὸ ἀποφατικὸν 10 αὗται συνάγουσιν, ὡς ἐφεξῆς μαθησόμεθα. τὸ δὲ ἐξ ἀνάγκης οὐ τοῦτο φησιν, ὅτι ἀναγκαίας οὔσης ὅλης συνάγεται τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον (συνάγεται γάρ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅλων ἀναγκαῖα συμπεράσματα), ἀλλὰ τὸ ἐξ ἀνάγκης προσέθηκε διὰ τε τοὺς παραδειγματικοὺς καὶ ἐπαγωγικοὺς 15 καλουμένους συλλογισμούς, οἵτινες τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔχουσι. καθόλου γάρ πᾶσα πίστις ἦ ἐκ τοῦ ἵσου τὸ ἵσον πιστοῦται ἦ ἐκ τοῦ μείζονος τὸ 20 ἔλαττον ἦ ἐκ τοῦ ἔλαττονος τὸ μεῖζον. ἦ μὲν οὖν παραδειγματικὴ πίστις τὸ ἵσον ἐκ τοῦ ἵσου πιστοῦται· οἷον ὁ δεῖνα πλεύσας ἐναυάγησε· καὶ σὺ εἰ πλεύσεις, τὸ αὐτὸ πείσῃ· ὁ δεῖνα νύκτωρ διεύσας περιέπεσε λησταῖς· καὶ σὺ εἰ νύκτωρ διεύσεις, περιπεσῇ λησταῖς· ἥτις τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἔχει· 25 κέχρηνται δὲ αὐτῇ μᾶλιστα οἱ ῥήτορες. ἦ δὲ ἐπαγωγικὴ πίστις τὸ μείζον ἐκ τοῦ ἔλαττονος πιστοῦται· οἷον ἐπειδὴ καὶ τόδε καὶ τόδε τὸ ζῷον τὴν κάτω γένυν κινεῖ, καὶ πᾶν ἄρα ζῷον τὴν κάτω γένυν κινεῖ. οὐδὲ αὕτη δὲ ἦ δεῖξις ἔχει τὸ βέβαιον, πρῶτον μέν, ὅτι γαλεπὸν πάντα τὰ κατὰ μέρος διεξέλθειν. ἔπειτα εἰ δέοι κατασκευάσαι ὅτι ὁ κορκόδειλος τὴν ἄνω γένυν κινεῖ, διεύσεται τὰ κατὰ μέρος διεξιῶν ἦ καὶ αὐτὸν διεξέλθειν ἦ μή· καὶ εἰ μὲν διεξέλθοι, τὸ ζητούμενον ὡς ὁμολογούμενον λήψεται· εἰ δὲ μή, οὐ κατασκευάσει τὸ καθόλου· πρὸς γάρ τὴν τοῦ καθόλου ἀνασκευὴν ἀρκεῖ καὶ ἐν παραδειγμα μόνον, πρὸς δὲ τὴν τοῦ καθόλου κατασκευὴν οὐδὲ μαρία 30 ἀρκεῖ παραδείγματα. ἦ δέ γε ἀποδεικτικὴ δεῖξις αὕτη ἐστὶν ἦ ἐκ τοῦ καθόλου τὸ μέρος πιστουμένη ἔπειται πάντως τὸ ἐξ ἀνάγκης. τὸ δὲ συμβαίνει διὰ τὴν ἀναγκαίαν ὅλην παρείληπται, ἵνα μή τις νομίσῃ τῷ ἀναγκαῖῳ τῆς ὅλης ἔπεισθαι τὸ συμπέρασμα μόνῳ, δηλοῦν ὡς εἴτε ἀδύνατοι

1 ἀσαφὲς prius Vt: σαφὲς Q	σαφὲς t, e σαφοῦς corr. V: ἀσαφὲς Q	ἀσαφοῦς alt. e σαφοῦς corr. Q (ἀ superser. Q ¹), e σαφὲς corr. V
pr. V	2 ἀσαφὲς alt. Vt: σαφὲς Q	2 ἀσαφοῦς pr. V
3 σαφὲς t	3 ἀσαφοῦς t, pr. V	5 καὶ om. V
corr. V	9 τὸ quart. om. Vt	11 post ὅτι add. ἐξ Q: οὐκ ἐξ superser. V
οὔσης mrg. Q ¹ : om. Vt	15 τὸ ἵσον ἐκ τοῦ ἵσου Vt	
18 πλεύσεις Q	πείσεις t	19 περιπεσῇ Y: περιπέσεις QVt
20 αὐτῇ μᾶλιστα Q: τούτῳ Vt		δις Vt
sed post 22 κινεῖ prius t: om. V	ἐπαγωγὴ V	21 τὸ ζῷον superser. Q ¹ : ζῶον,
24 ὁ om. Vt	22 καὶ—κινεῖ om. V	δὲ om. Vt
κορκόδειλος V	κάτω Vt	26 διεξέλθη Q
τοῦ καθόλου Vt	29 post δεῖξις add. καὶ Q	28 κατασκευὴ
30 μερικὸν Q	post πιστ. add. ἦ Vt	τοῦ δεῖξις Q
31 post ἵνα add. δὲ Q	πάντως τὸ Vt: γοῦν αὐτῇ πάντως Q	32 μόνον Qt
δῆλον libri	32. p. 35,1 ἀδύνατον εἶναι pr. Q, corr. Q ¹	δηλοῦν scripsi:

εἰσιν αἱ προτάσεις εἴτε ἐνδεγόμεναι, συμβαίνει πάντως ἀκολουθεῖν τὸ συμ-
πέρασμα. τὸ δὲ τῷ ταῦτα εἶναι φῆσι διὰ τὰ ἀκολουθοῦντα συμπερά-
σματα μὴ τῷ λόγῳ τῶν τεθεισῶν προτάσεων, ὡς εἰ̄ τις εἴποι ‘ἡ ψυχὴ 25
αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος’· οὐ γάρ διὰ
5 τὰς εἰρημένας προτάσεις τοῦτο ἔπειται τὸ συμπέρασμα, ἀλλ’ ‘ἡ ψυχὴ ἄρα
ἀεικίνητος’. διτὶ γάρ τοῦτο βούλεται διὰ τοῦ εἰπεῖν τῷ ταῦτα εἶναι,
έσυτὸν ἐρμηνεύων ἐπήγαγε· λέγω γάρ, φῆσι, τῷ ταῦτα εἶναι τὸ
διὰ ταῦτα συμβαίνειν· τοῦτο δέ ἐστι τὸ μηδενὸς ἔξωθεν ὅρου προσ-
δεῖν πρὸς τὸ γενέσθαι τὸ ἀναγκαῖον. ἐν γάρ τῷ συλλογισμῷ τῷ
10 λέγοντι ‘ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνα-
τος’ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ συμπεράσματι τὸ ἀναγκαῖον, εἰ μὴ προστεθείη ἔξωθεν 20
καὶ ὅρος καὶ πρότασις· εἰ γάρ τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, οὐπω δῆλον διτὶ
ἡ ψυχὴ ἀθάνατος· ἀλλ’ ἐὰν προστεθῇ τοῖς ἐξ ἀργῆς ὅροις τὸ ἀθάνατον
καὶ πρότασις ἡ λέγουσα ‘τὸ ἀεικίνητον ἀθάνατον’, τότε ἐκ τῶν κειμένων
15 ἔχει τὸ συμπέρασμα τὸ ἀναγκαῖον. εἰπὼν δὲ τῷ ταῦτα εἶναι, ἐπειδὴ
συνεῖδεν ὡς οὐκ ἔστι σαφὲς τὸ λεγόμενον, ἐξηγούμενος ἔσυτὸν ἐπήγαγε τὸ
διὰ ταῦτα συμβαίνειν. πάλιν δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο ἔτι ἀσαφὲς εἶναι δοκεῖ·
ἡ γάρ ‘δια’ πρόθεσις πολλάκις αἰτίαν δηλοῖ· ὁ δὲ συλλογισμὸς οὐ πάντως 35
ἐξ αἰτιῶν περαίνεται· τοῦτο γάρ τοῦ ἀποδεικτικοῦ συλλογισμοῦ ἔστιν ἔδιον.
20 αἰτιαὶ μὲν γάρ εἰσιν αἱ προτάσεις τοῦ συμπεράσματος, οὐ μὴν οἱ ἐν τῇ
προτάσει παραλαμβανόμενοι ὅροι αἰτιοι πάντως εἰσὶ τοῦ δηλουμένου πράγ-
ματος ἐν τῷ συμπεράσματι. δυνατὸν γάρ καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων τὰ πρότερα
συλλογίσασθαι, ὥσπερ ἐκ τοῦ γάλα ἔχειν τὴν γυναικα τὸ τετοκέναι καὶ ἐκ
τοῦ καπνοῦ τὸ πῦρ εἶναι καὶ ἐκ τῶν τῆς σελήνης φωτισμῶν τὸ εἶναι αὐτὴν
25 σφαιροειδῆ· καίτοι αἰτιον τοῦ γάλα ἔχειν τὸ τετοκέναι, καὶ τοῦ καπνοῦ τὸ 40
πῦρ, καὶ τῶν φωτισμῶν τῆς σελήνης τὸ σφαιροειδὲς αὐτῆς σγῆμα· ἀλλ’
όπηνίκα σαφέστερα ἡ τὰ αἰτιατὰ τῶν αἰτίων, ἐκ τῶν αἰτιατῶν τὰ αἰτια
συλλογίζομενα. ἐπειδὴ τοίνυν ἡ μὲν ‘δια’ πρόθεσις καὶ αἰτίαν ἔσθι’ διε
σημαίνει, ὡς δταν εἴπω διὰ τὸν τέκτονα ἡ θύρα, οὐ πάντως δὲ τὰ ἐν ταῖς
30 προτάσεσι σημαινόμενα αἰτιά ἔστι τῶν τοῦ συμπεράσματος σημαινομένων,
ἴνα μὴ τοῦτο ὑπονοήσωμεν (τὸν γάρ καθόλου συλλογισμὸν καὶ οὐ τὸν ἀπο-
δεικτικὸν σκοποῦμεν), ἐξηγούμενος τὸ διὰ ταῦτα συμβαίνειν φῆσι τὸ 45
μηδενὸς ἔξωθεν ὅρου προσδεῖσθαι πρὸς τὸ γενέσθαι τὸ ἀναγκαῖον,
τουτέστι τὸ αὐτάρκεις εἶναι τοὺς κειμένους ὅρους καὶ τὰς ἐξ αὐτῶν συγκει-
35 μένας προτάσεις εἰς τὸ γενέσθαι τὸ συμπέρασμα. διὰ τῆς προσθήκης οὐν
ταύτης ἐκβάλλει τοὺς ὑπωσοῦν τῶν συλλογισμῶν λείποντας ὅροις τισὶ καὶ

5. 6 ἀλλ—ἀεικίνητος οι. V 7 ἔσυτὸν t: έσυτῶν Q: αὐθις V 8 ἐρμηνεύων οι. Vt
au δὲ [φησί] ? τὸ δια] hinc P τῷ (post εἰναι) V (C i f n m) 11 μὴ οι. P
12 ὅρου—προτάσεως P 13 ὅροις οι. Vt 15 au δὴ? δὲ τὸ P 16 σύνοιδεν Q
τῷ (post ἐπ.) V 17 καὶ οι. Vt 18 εἴτι οι. Q δοκεῖ οι. P 18 post δὲ add. C
γάρ P 20 μὲν in ras. P¹: οι. QVt 22 καὶ οι. Qt πρῶτα P 23 τὴν
γυναικα οι. Vt τεκεῖν Q 24 ante πῦρ add. καὶ Q post αὐτὴν add. ὡς P
26 τὸν φωτισμὸν P 27 τὰ αἰτια (ante τῶν) PQ ἐκ τῶν αἰτιῶν (αἰτίων t) P¹
τὰ αἰτιατὰ t 28 αἰτίας Q 29 εἴπω οι. V 32 ἐξηγούμενα t συμβαίνει Vt:
συμπεραίνειν P 34 αἴταρκες P 36 ὑποσοῦν Vt τῶν οι. P
3*

προτάσεσιν. οὖδὲν οὖν ἡττον καὶ οἱ μονολήματοι πάλιν ἐκβληθήσονται Χν καὶ διὰ ταύτης τῆς προσθήκης· δέονται γάρ καὶ αὐτοὶ τῆς μεῖζονος προτάσεως, ώς ἔδειξαμεν. καὶ ἔτι οἱ σύνθετοι μὲν λείποντες δὲ δρφ καὶ προτάσει, ὥσπερ ὃν ἡδη εἰπομεν 'ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀει-⁵ 5 κίνητον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος'. λείπει γάρ 'τὸ ἀεικίνητον ἀθάνατον'. πρὸς τούτοις καὶ οἱ ἀμεθόδως παρὰ τοῖς Στωικοῖς περαίνοντες, οἷον εἰ οὕτω τις λέγοι 'τὸ πρῶτον τοῦ δευτέρου μεῖζον, τὸ δευτέρου τοῦ τρίτου μεῖζον, τὸ ἄρα πρῶτον τοῦ τρίτου μεῖζον'. τοῦτο γάρ ἐξ ἀνάγκης μὲν ἐπεσται, οὐ μὴν διὰ τῶν κειμένων, εἰ μὴ ἔξωθεν ἀλληγ προσληφθείη πρότασις, θτι τὸ τινὸς μεῖζον ὃν καὶ τοῦ ἑλάττονος ἐκείνου μεῖζόν ἐστι. καὶ πάλιν τὸ Α τῷ Β ἵσον, τὸ Γ' τῷ Β ἵσον, | τὸ Α ἄρα τῷ Γ' ἵσον· πάλιν γάρ κανταῦθα ἐξ ἀνάγκης μὲν XI° συνάγεται τὸ συμπέρασμα, οὐ μὴν διὰ τῶν κειμένων· λείπει γάρ πάλιν πρότασις 'τὰ τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις εἰσὶν ἵσα'.

p. 24b22 Τέλειον μὲν οὖν καλῶ συλλογισμὸν τὸν μηδενὸς ἄλλου 15 προσδεόμενον παρὰ τὰ εἰλημμένα πρὸς τὸ φανῆναι τὸ ἀναγκαῖον.

Δέξει μὲν οὖν ἵσως τὸν τέλειον καὶ ἀτελῆ συλλογισμὸν ἡδη παραδε- 5 δωκέναι, ὅτε ἔλεγε "τῷ ταῦτα εἶναι". οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο ἀληθές· τὸν γάρ ἔξωθεν ὅρου τινὸς προσδεόμενον, οἷος ἦν ὃν πρὸ μικροῦ παρεθύμεθα, οὖδὲ συλλογισμὸν ἀξιοῦ καλεῖν· τὸν δὲ ἀτελῆ συλλογισμὸν καλεῖ. τέλειος μὲν 20 οὖν συλλογισμὸς οὐ τὸ συμπέρασμα παντός ἐστιν ἐπενεγκεῖν, ώς ἀν εἴπη τις 'τὸ δίκαιον καλόν, τὸ καλὸν ἀγαθόν'. ἐνταῦθα γάρ παντός ἐστιν ἐπα- κοῦσαι 'τὸ ἄρα δίκαιον ἀγαθόν'. ἀτελῆς δὲ οὐ τὸ συμπέρασμα μόνου ἐστὶ 10 τοῦ ἐπιστήμονος ἐπαγγεῖν, οἷον πᾶς ἄνθρωπος οὐσία, πᾶς ἄνθρωπος ζῷον· τούτου τὸ συμπέρασμα τὸ 'τὶς ἄρα οὐσία ζῷον'. καὶ ὅτι τοῦτο, ἔστι ἥψιδιον 25 φανῆναι διὰ τῆς ἀντιστροφῆς· εἰ γάρ ἀντιστρέψομεν καὶ οὕτως εἴπωμεν 'τὶς οὐσία ἄνθρωπός ἐστι, πᾶς ἄνθρωπος ζῷόν ἐστι', δῆλον ὅτι συνάγεται 'τὶς ἄρα οὐσία ζῷόν ἐστι'. διὸ καλῶς οὐκ εἴπε 'πρὸς τὸ γενέσθαι' ἀλλὰ πρὸς τὸ φανῆναι. οἱ μὲν γάρ τέλειοι συλλογισμοὶ καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἔχουσι 15 καὶ τοῦτο φαινόμενον· οἱ δὲ ἀτελεῖς, ὅποιοί εἰσι πάντες οἱ ἐν τῷ δευτέρῳ 30 καὶ τρίτῳ σγήματι, ἔχουσι μὲν τὸ ἀναγκαῖον, οὐ μὴν προφανές, ἀλλ' ἐπι-

2 καὶ διὰ ταύτης τῆς προσθήκης ομ. Q 3 ἔδειξαμεν] p. 23,10 sq. ἔτι] εἰσὶ P
μὲν ομ. P λείπονται Vt: λείπον sic P 4 ὃν ομ. P 6 παρὰ] πάλιν t
περαίνονται Vt 7. 8 τὸ πρῶτον ἄρα Q 8 μὲν ομ. Vt 9 προσληφθῆ
(φ ε θ corr. Q¹) Q 9. 10 μεῖζον ὃν Q: μεῖζον V: μεῖζονos Pt 10 ἐκεῖνο P Vt
σ τὸ Vt 11 τῷ β̄ eras. Q 12 λείπεται P Vt 13 ante τὰ add. τὸ Q
ἔστι, sed post ἵσα alt., ex εἰσὶ corr. Q¹ 16 τὸν ομ. P ἡδη ομ. Q 17 ὅτι P V
τὸ ταῦτα P 18 οἷον P Vt πρὸ μικροῦ] p. 35,11 sq. προεθέμεθα Vt
19 ἀξιοῦ συλλογισμὸν Q ἐντελῆ Q 20 οὖν Vt: γάρ P: ἔστι Q οὐ scripsi:
οὐ libri πάντως PQ εἴποι P Vt 21 παντός scripsi: πάντως libri 22 post
ἄρα add. τὸ P ἀτελῆς Y: ἀτελῆ P Q Vt μόνον Vt 24 τοῦτο τὸ P
25 ἀντιστρέψομεν V: fort. ἀντιστρέψωμεν εἴπομεν PQ 27 ante ζῶον add. τὸ P
27. 28 καλῶς εἴπε πρὸς τὸ φανῆναι καὶ οὐ πρὸς τὸ γενέσθαι Vt 28 γάρ ομ. V
καὶ ομ. P Vt

στήμανος δέονται, ἵνα τὸ ἐκ τῶν προτάσεων εἰλημμένον ἀναγκαῖον μὴ φανό- XII
μενον δὲ εἰς τὸ ἐμφανὲς ἀγάγῃ διὰ τῶν ἀντιστροφῶν.

p. 24624 Ἀτελῆ δὲ τὸν προσδεόμενον η̄ ἐνὸς η̄ πλειόνων, οὐ δέστι
μὲν ἀναγκαῖα διὰ τῶν ὑποκειμένων ὅρων, οὐ μὴν εἴληπται διὰ 20
5 προτάσεων.

"Η ἐνὸς η̄ πλειόνων οὐχ ὅρων λέγει (οὐδὲ γάρ ἀξιοί, ὥσπερ εἴρηται,
τοὺς δεομένους ἔξωθεν τινος ὅρου καλεῖν συλλογισμούς), ἀλλ' ἀρσενικαῖς
φωναῖς ἀντὶ θηλυκῶν ἐγρήσατο, ὀφεῖλων εἰπεῖν 'η̄ μιᾶς η̄ πλειόνων', του-
τέστιν ἀντιστροφῶν. προσθεῖς δὲ ἂ δέστι μὲν ἀναγκαῖα ἐσήμανε τὸ
10 γινόμενον γρήσιμον ἐκ τῶν ἀντιστροφῶν, διὰ τὸ ἐν τῷ συλλογισμῷ κρυπτό-
μενον ἀναγκαῖον ἐκφαίνουσιν. εἰπὼν δὲ διὰ τῶν ὑποκειμένων ὅρων 25
ἐσήμανε διὰ οὐκ ἐπίκτητον γίνεται οὐδ' ἔξωθεν τῶν τοιούτων συλλογισμῶν
τὸ ἀναγκαῖον ἀλλὰ διὰ τῶν ὑποκειμένων προτάσεων. τὸ δὲ οὐ μὴν
εἴληπται διὰ προτάσεων ἀντὶ τοῦ 'οὐκ η̄ παραληφθεῖς ὁ λόγος τῆς
15 ἀντιστροφῆς διὰ τῶν προτάσεων, ἀλλὰ δέονται αἱ προτάσεις τὴν τάξιν ἀμε-
ψαι, ἵνα τὸ ἐν αὐταῖς δείξωσιν ἀναγκαῖον'. ἀποροῦσι δέ τινες. πῶς δ'
'Αριστοτέλης μὴ προσδεχόμενος τοὺς συλλογισμοὺς τοὺς ἔξωθεν τι προσ-
λαμβάνοντας, οἷον ὅρον η̄ πρότασιν, ἀποδέχεται τοὺς δι' ἀδυνάτου δείξεως
καὶ συλλογισμοὺς αὐτοὺς καλεῖ καίτοι προσδεγμένους ἔξωθεν τινα. διὰ 30
20 δὲ προσδέχονται, νῦν εἰσόμεθα. βιόλοιμαι συλλογίσαται διὰ οὐδὲν φυτὸν
αἰσθησιν ἔχει. ἐπ' εὐθείας μὲν οὖν συλλογιζόμενος οὕτω φήσαιμι ἀν. οὐδὲ
ἐν φυτὸν μεταβατικὴν κινεῖται κίνησιν· πᾶν τὸ αἰσθησιν ἔχον μεταβατικὴν
κίνησιν κινεῖται· οὐδὲν ἄρα φυτὸν αἰσθησιν ἔχει. οὗτος μὲν οὖν ὁ συλλο-
γισμὸς οὐδὲν ἔξωθεν προσλαμβάνει εἰς τὸ δειγμῆναι τὸ ἀναγκαῖον. ὁ μέντοι
25 δι' ἀδυνάτου προσλαμβάνει. δείκνυμι δὲ δι' ἀδυνάτου τοῦτο αὐτὸ τὸν τρόπον 35
τοῦτον· εἰ γάρ μὴ ἐστιν ἀληθὲς τὸ μηδὲν φυτὸν ἔχειν αἰσθησιν, ἀληθὲς
ἄρα τὸ ἔχειν· ἐπεὶ οὖν πᾶν φυτὸν αἰσθησιν ἔχει, ὡς η̄ ὑπόθεσις, πᾶν δὲ
τὸ αἰσθησιν ἔχον μεταβατικὴν κινεῖται κίνησιν, πᾶν ἄρα φυτὸν μεταβατικὴν
ἔχει κίνησιν, ὅπερ ἐστὶν ὀδύνατον· τὸ δὲ ὀδύνατον ἡχολούσθησε διὰ τὸ ὑπο-
30 θέσθαι τὸ φυτὸν αἰσθησιν ἔχειν· ϕεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ μὴ 40
ἔχειν. ὅρα οὖν ως εἰς τὸ δειγμῆναι, διὰ οὐδὲν φυτὸν αἰσθησιν ἔχει, εἴληπται

1 δεῖ PVt	2 ἀγάγοι PVt	3 δεύμενον PQ (Marc. 231)	6 μιᾶς Q
ὅρον Qt	εἴρηται] p. 36,17 sq.	8 ἐγρήσατο ἀντὶ θηλυκῶν Vt	9 μὲν ἀναγκαῖα PQ:
διὰ τῶν ὑποκειμένων ὅρων Vt		10 ἐδήλωσε Q	12 τῶι τοιούτῳ
συλλογισμῷ P	13 τὸ δὲ οι. Pq	14. 15 ἀντὶ—προτάσεων PVt: η̄τοι οὐκ ἔγκειται	
δεῖ ἐνεργείᾳ η̄ ἀντιστροφῇ ταῖς προτάσεις· δυνάμει μέντοι Q		14 παραλειψθεῖς V: περι- ληφθεῖς t προτάσεως P	16 οἱ οι. V
17. 18 παραλαμβάνοντας Q	18 ante ὅρον add. η̄ Q	19 αὐτοῦ t	20 παραδέχονται t:
δεῖ προσδέχεσθαι αὐτοὺς Q	21 φημί, οι. ἀν Q	21. 22 οὐδὲν malum	22 ἔχον
αἰσθησιν Q	23 κίνησιν κινεῖται Q, ε κίνηται corr. P: inv. ord. Vt	23 κίνησιν	
24 ἔξωθεν post 23 οὖν colloc. Vt	οὐ μέντοι P	26 γάρ οι. Q	αἰσθησιν
25 ἔχειν Vt	27 ως οι. V	28 κινεῖται QVt: ἔχει P	29 ἐστὶν οι. Q
30 ϕεῦδες Q	31 ἔχει αἰσθησιν V	32 ἔχει — p. 38,1 αἰσθησιν οι. P	

ἔξωθεν τινα, λέγω δὴ τὸ τε τούτῳ ἀντικείμενον τὸ αἰσθησιν ἔχειν καὶ τὸ XI^ο
συμπέρασμα τὸ τούτῳ ἀκολουθῆσαν τὸ μεταβατικὴν κινεῖσθαι κίνησιν.
ἡ καὶ οὕτως· δεῖξαι βουλόμενοι ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, ἐπ' εὐθείας μὲν
δεῖξομεν οὕτως, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τοῦτο δὲ ἀεικίνητον, τοῦτο δὲ
5 ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. τῇ δὲ δι’ ἀδυνάτου οὕτως· εἰ μὴ ἀθάνατος
ἡ ψυχὴ η̄ ἡμετέρα, θνητὴ ἄρα· εἰ οὖν θνητή, οὐδαμοῦ τεύξεται τοῦ κατ’
ἀξίαν· ἐνταῦθα γάρ οὐ τυγχάνει· εἰ δὲ οὐ τυγχάνει τοῦ κατ’ ἀξίαν, ἀνή- 45
ρηται πρόνοια, διπερ ἀτοπον. ὅρα οὖν πόσα ἔξωθεν εἴληπται, τὸ τε θνητὴν
εἶναι τὸ τε μὴ τυγχάνειν τοῦ κατ’ ἀξίαν καὶ τὸ ἀνηργῆσθαι πρόνοιαν, ἵνα τὸ
10 αἰτιον τῆς εἰς ἀτοπον ἀπαγωγῆς ἀνέλωμεν, λέγω δὴ τὸ θνητὴν εἶναι τὴν
ψυχὴν· τούτου δὲ ἀναιρεθέντος λείπεται εἶναι ἀθάνατον. φημὶ οὖν πρὸς
ταῦτην τὴν ἀπορίαν ὅτι τὰ ἐν τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ παραλαμβανόμενα
ἔξωθεν οὐ συνακτικά εἰσι τοῦ συλλογισμοῦ τοῦ κατασκευάζοντος τὸ προκεί-
μενον, ὁσπερ νῦν τὸ εἶναι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον, ἀλλὰ τῆς ἀτόπου ὑπο- 50
15 θέσεως ἐλεγχτικά, λέγω δὴ τῆς ὅτι θνητή· ἡς ἀναιρεθεῖσης, ἐπειδὴ μηδὲν
μέσον θνητοῦ καὶ ἀθανάτου, ἀκολουθῶς τὸ ἀθάνατον εἰσάγεται, οὐ συναγθὲν
ἐκ τῶν ληφθέντων ἀλλὰ τῇ ἀναιρέσει τοῦ ἀντικείμενου συνεπινοούμενον διὰ
τὸ μηδὲν εἶναι μεταξύ. ἐπεὶ τοι ἐφ’ ὃν ἔστι τι μεταξύ, οἷον ὡς ἐπὶ θερμοῦ
καὶ ψυχροῦ ἡ λευκοῦ καὶ μέλανος, καὶ τὸ ἔτερον ἀνέλῃ ἡ εἰς ἀδύνατον
20 ἀπαγωγή, οὐ πάντως καὶ τὸ ἀντικείμενον εἰσάγεται· εἰ γάρ τινος ὑποθε-
μένου, ὅτι ὁ ἀὴρ λευκός ἔστι, τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ ἐλέγχει τις ὅτι οὐ XI^ο
λευκός ἔστιν, οὐκέτι εἰσάγει ὅτι μέλας· οὐδὲ εἰ τις ὑπόθυμοιτο ὅτι οὐ σύσει
θερμὸς ἡ γῆλος, εἰτά τις τῇ δι’ ἀδυνάτου δεῖξει ἐλέγχει ὅτι οὐ θερμός, οὐ
πάντως εἰσάγεται ὅτι καὶ ψυχρός. οὕτως ἡ δι’ ἀδυνάτου δεῖξις ἐλέγχει
25 μόνον τὴν ψευδομένην ὑπόθεσιν, οὐ μὴν καὶ τὴν ἀλήθειαν εἰσάγει, γωρίς
εἰ μὴ οὕτως ἔχει ἡ ἀντίθεσις ὡς τις πάντως ἀνάγκην εἶναι τοῦ ἔτερου ἀναιρε-
θέντος τὸ λοιπὸν ἀντεισάγεσθαι, ως ἐπὶ περιττοῦ καὶ ἀρτίου καὶ ως ἐπὶ
τῆς ἀντιφάσεως καὶ τῶν ὄμοιών· ως ἔχει καὶ τὸ θνητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον
ἡ ἀπλῶς τὸ ἀεὶ εἶναι ἡ μὴ εἶναι.

30 p. 24b 26 Τὸ δὲ ἐν ὅλῳ εἶναι ἔτερον ἔτέρῳ καὶ τὸ κατὰ παντὸς
κατηγορεῖσθαι θάτερον θατέρου ταῦτόν ἔστιν.

"Οτι τὸ ἐν ὅλῳ καὶ τὸ κατὰ παντὸς τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ταῦτά εἰσι, 10

- 1 τε om. PVt τούτου Q: τούτων t 2 τούτων t ἀκολουθεῖσαν P: ἀκολουθοῦσαν V
3 ἡ om. P βουλόμενος Vt 4 δεῖξωμεν P 5 ἀθάνατον (post μὴ) PVt 6 θνητὸν
ἄρα V οὐδαμῶς Q: οὐ Vt τὴν V 7 γάρ PQt: δὲ V 8 ante πρόνοια add. ἡ P,
del. ἄρα Q¹ οὖν om. Q θνητὸν V itemque vs. 10 9 ἀναιρεῖσθαι P 10 post
εἰς add. τὸ PVt εἶναι om. P: post 11 ψυχὴν colloc. Q 11 οὖν om. t 13 συνεκ-
τικά PQt 14 νῦν Q: οὖν Pt: om. V 15 ἐλεγχτικά V 18 ως om. Q 19 ἡ P:
καὶ QVt ἀνέλῃ] ἐλεῖ sic P 21 ἐπαγωγὴ QVt 22 ἔστιν om. P οὐδὲ] εἰ δὲ V
23 ἐλέγχει V 24 post πάντως del. ἐλέγχει Q¹ an καὶ ὅτι? δεῖξεις ἐλέγχει P
25 ψευδῆ—ἀληθῆ P 26 ἔχῃ P ἀνάγκην scripsi: ἀνάγκη libri εἶναι] εἰ V 27 ἐπὶ¹
prius om. P ante περιττοῦ add. τοῦ Q περὶ τοῦ pr. P 28 ante τῶν add. ἐπὶ P
όμοιώς pr. P ως om. P τὸ alt. om. Q 29 post ἡ prius add. τὸ V 30 post
ἔτερον add. εἰ t (BCfm) 31 ἔστιν] σημαίνει V (fm) 32 ὅτι om. V ταῦτόν P

μόνη δὲ τῇ σχέσει διαφέρουσι. τοῦ γάρ ἀνθρώπου ὑποκειμένου ὅντος, XI^v κατηγορουμένου δὲ τοῦ ζῷου, ἐν τούτοις θεωρεῖται καὶ τὸ ἐν ὅλῳ καὶ τὸ κατὰ παντός· εἰ μὲν γάρ ἀπὸ τοῦ ὑποκειμένου ἄνιμεν ἐπὶ τὸν κατηγορούμενον, λέγομεν ἐν ὅλῳ εἶναι τὸν ἄνθρωπον τῷ ζῷῳ ἀντὶ τοῦ ὑπὸ ὅλου ὃ αὐτὸν περιέχεσθαι τοῦ ζῷου· εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ κατηγορουμένου κάτιμεν ἐπὶ τὸν ὑποκειμένον, ἔροῦμεν ὅτι κατὰ παντὸς λέγεται τὸ κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου.

p. 24 b 30 Καὶ τὸ κατὰ μηδενὸς ώσαύτως.

15

Τί δέ ἐστι τὸ κατὰ παντὸς καὶ τὸ κατὰ μηδενός, αὐτὸς ἔξηγεῖται.
10 καὶ φησὶ κατὰ παντὸς μὲν εἶναι, ὅταν μηδὲν ἦ λαβεῖν τοῦ ὑποκειμένου καθ' οὖς κατηγορεῖται τὸ κατηγορούμενον· οἷον λέγομεν τὸ ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου κατηγορεῖσθαι· καὶ οὐκ ἔστι τις ἄνθρωπος καθ' οὖς τὸ ζῷον οὐ λεγόμενον· καὶ τὸ κατὰ μηδενὸς ὄμοιώς· λέγομεν γάρ τὸν ἄνθρωπον κατὰ μηδενὸς λίθου ὑπάρχειν· καὶ οὐκ ἔστι τις 15 λίθος καθ' οὖς ὁ ἄνθρωπος λεγόμενος· οὐ μόνον δὲ κατὰ σχέσιν διαφέρει 20 τὸ ἐν ὅλῳ τοῦ κατὰ παντός, ἀλλὰ καὶ ἔτεραι διαφοραί, καθὸ τὸ μὲν ἐν ὅλῳ ἔλαττον ἐκείνου φέρειν ἐν ὅλῳ, οἷον ὁ ἄνθρωπος ἐν ὅλῳ τῷ ζῷῳ ἔστι, καὶ ἔλαττόν ἔστιν ὁ ἄνθρωπος τοῦ ζῷου, τὸ δὲ κατὰ παντὸς ἦ ἐπὶ 25 πλέον ἐκείνου καθ' οὖς λέγεται ἦ ἐπ' ἵσης, καὶ ἐπὶ πλέον μὲν, ὡς 20 ὅταν γένος ἦ τὸ κατηγορούμενον, ἐπ' ἵσης δὲ ὡς ἕδιον· οἷον τὸ ζῷον κατηγορεῖται τοῦ ἀνθρώπου ὡς γένος, καὶ ἐπὶ πλέον τοῦ ἀνθρώπου τὸ ζῷον· πάλιν τὸ ἕδιον κατηγορεῖται τοῦ ἀνθρώπου. ὡς τὸ γελαστικόν, καὶ ἔξισδεῖται αὐτῷ. ὥστε καλῶς εἴρηται ὅτι τὸ μὲν ἐν ὅλῳ ἐπ' ἔλαττόν ἔστι, τὸ δὲ 25 κατὰ παντὸς ἦ ἐπὶ πλέον ἦ ἐπ' ἵσης.

25 p. 25 a 1 Ἐπεὶ δὲ πᾶσα πρότασίς ἔστιν ἦ τοῦ ὑπάρχειν ἦ τοῦ ἔξι
ἀνάγκης ὑπάρχειν ἦ τοῦ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν.

Τέλος ἔχει τὰ ἔξι ἀρχῆς αὐτῷ προτεθέντα· τρέπεται δὴ λοιπὸν εἰς τὴν
διδασκαλίαν τῆς τῶν συλλογισμῶν γενέσεως. ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ 30
καὶ τρίτῳ σγήματι συλλογισμῶν διὰ τῆς τῶν προτάσεων ἀντιστροφῆς τὸ
35 ἀναγκαῖον ἀποδείκνυται, ὡς ἀρτίως ἐλέγομεν, διὰ τοῦτο πρῶτον ἡ βιολήμη
τὰ περὶ ἀντιστροφῆς διδάσκαι, ἵνα μὴ ἐκεῖσε γενόμενος ἀναγκασθῇ τὸν λόγον
διαχόψαι, διδάσκων ἡμᾶς τί ποτέ ἔστιν ἀντιστροφή. ἀναγκαῖον δέ ἔστι
ζητῆσαι πρῶτον μὲν τί ἔστιν ὅλως ἀντιστροφὴ καὶ ποσαχῶς λέγεται, καὶ

1 τούτων (ante γάρ) V 3 τὸ (post ἐπὶ) P 6. 7 τῶι ὑποκειμένωι PQ 9 τὸ alt.
om. Vt 12 post παντὸς add. τοῦ P 13 οὐ κατηγορεῖται P post ὄμοιώς add.
ώσαύτως P 15 ὁ om. P post κατὰ add. τὴν P 16 τοῦ—τὸ P ἔτεραις
διαφοραῖς Vt 17 post ἔλαττον add. ἔστιν P φ scripsi: οὐ libri τὸ ζῶιον P
διαχόψαις Vt 18 ἔλαττων P 19 καὶ om. P 20 ὅτι P post ως add. ὅτι P 21 ως—
ἀνθρώπου om. P 22 ἔξισδεῖ ut solet V 25 ἐπειδὴ P 27 προστειλέντα P
δὲ PVt λοιπὸν om. V 28 post ἐπειδὴ add. καὶ t 30 ἀρτίως] p. 36,29 sq.
31 τὰ περὶ—ἀναγκασθῇ om. P 32 ἀναγκαῖον—33 ἀντιστροφὴ om. Vt ἔστι om. Ο
33 καὶ prius om. t

περὶ ποίας ἀντιστροφῆς ἐνταῦθα διαιλέγεται, καὶ ἔτι ἐν πόσοις θεωρεῖται ἡ XI^v ἀντιστροφή, καὶ τούτοις πᾶς ἔχουσι πρὸς ἄλληλα. λέγομεν οὖν πρὸς τὸ 35 πρῶτον ὅτι ἀντιστροφή ἐστιν ἴσοστροφή τις· τὸ γάρ ἀντί, ως ἐν ἑτέροις πολλάκις εἴρηται, τὸ ἵσον σημαίνει παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ως ἐν τῷ ἀντιάνειρα 5 καὶ ἀντίθεσις καὶ ἐν τῷ ἔθει τὸ ἀντίγειρ. τὸ δὲ ἵσον τινί ἐστιν ἵσον· τῶν πρός τι γάρ ἔστι. τὰ δὲ πρός τι τοὐλάχιστον ἐν δυσὶ πράγμασι θεωρεῖται. ὕστε τὰ ἀντιστρέψοντα τοὐλάχιστον δύο τινά εἰσιν· ἐν γάρ οὐκ ἀν λέγοιτο ἀντιστρέψειν. ἔχεις οὖν καὶ ἐν πόσοις ἡ ἀντιστροφὴ καὶ τί ἔστι. λείπεται δὲ διδάξαι ἐν τίσιν ἔστι καὶ ποσαχῶς λέγεται. πᾶσα οὖν ἀντιστροφὴ ἡ 10 δρων ἐστὶν ἡ προτάσεων ἡ συλλογισμῶν. τριγῶς ἄρα λέγεται, καὶ ἐν τίσιν 40 ἔγνωμεν, ὅτι ἡ ἐν δροῖς ἡ ἐν προτάσεσιν ἡ ἐν συλλογισμοῖς. περὶ μὲν οὖν τῆς ἐν τοῖς δροῖς ἀντιστροφῆς διεἰλεκται ἐν Κατηγορίαις, ἔνθα περὶ τῶν πρός τι διελέγετο, ὅτι ὁ φίλος φίλῳ φίλος ἔστι καὶ ὁ ἐγχθρὸς ἐγχθρῷ ἔστιν ἐγχθρός. περὶ δὲ τῆς ἐν συλλογισμοῖς ἀντιστροφῆς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν 15 Ἀναλυτικῶν βιβλίῳ διδάσκει. λέγω δὴ τῷ μετὰ τοῦτο· δεῖ γάρ εἰδέναι πρῶτον τί ἔστι συλλογισμός, δι' οὗτω μάθωμεν πᾶς ἀντιστρέψει. ἀντιστρέψειν δὲ λέγονται συλλογισμοί, δταν τὸ συμπέρασμα λαβόντες καὶ προσθέντες 45 τὴν μείζονα τῶν προτάσεων κατασκευάσωμεν τὴν ἐλάττονα. οἷόν ἔστι συλλογισμὸς ὁ λέγων ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος. τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ ἀει- 20 κίνητον ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος· ἔχομεν οὖν τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος· τοῦτο λαβόντες καὶ ποιήσαντες ἐλάττονα πρότασιν, εἶτα προσθέντες τὰς λοιπὰς συμπέρασμα τὴν ἐλάττονα πρότασιν ποιοῦμεν οὗτως· 25 ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, τὸ ἀθάνατον ἀεικίνητον, τὸ ἀεικίνητον αὐτοκίνητον, ἡ ψυχὴ ἄρα αὐτοκίνητος. ἐνδέχεται δὲ καὶ τὴν ἐλάττονα πρότασιν τῷ συμ- 50 περάσματι συμπλέξαντα συμπέρασμα ποιῆσαι τὴν ἐν τῷ προτέρῳ συλλογισμῷ μείζονα· οἷον ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, τὸ ἀθάνατον αὐτοκίνητον, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, ἡ ψυχὴ ἄρα αὐτοκίνητος. περὶ δὲ τῆς ἐν προτάσεσιν ἀντιστροφῆς ἐνταῦθα διαιλέξεται, οὐ μὴν περὶ πάσης. τῆς γάρ ἀντιστροφῆς περὶ δύο προτάσεις θεωρουμένης τοὐλάχιστον, ως προείρηται, ἔκαστης δὲ 55 προτάσεως δύο δρους ἔχούσης, τὸν τε κατηγορούμενον καὶ τὸν ὑποκείμενον, | ἀνάγκη πᾶσα τὰς δύο προτάσεις, ἐν αἷς ἡ ἀντιστροφὴ θεωρεῖται, ἡ κατ' XII^v ἀμφοτέρους τοὺς δρους κοινωνεῖν ἡ κατ' ἀμφοτέρους διαφέρειν ἡ κατὰ μὲν τὸν ἔτερον κοινωνεῖν κατὰ δὲ τὸν ἔτερον διαφέρειν, καὶ τοῦτο διγῶς, ἡ κατὰ μὲν τὸν ὑποκείμενον κοινωνεῖν κατὰ δὲ τὸν κατηγορούμενον διαφέρειν ἡ 60 ἔμπαλιν· καὶ οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτα. τεσσάρων οὖν γινομένων συζυγῶν αἱ μὲν τρεῖς ἀσύστατοί εἰσιν, ἡ δὲ μία μόνη συνέστηκεν. οὔτε γάρ εἰ κατ' 65 1 ἔστιν V 2 ἀποστροφὴ V 3 ἐν ἑτέροις] velut Categ. p. 111,20 sq. 4 περὶ t 5 fort. τῶν ἐν ἔθει τῷ ἔστιν om. Q 7 τινά om. Q 8 ἐν om. P 9 δὲ om. P: fort. δὴ 11 ἡ primum om. P 12 ἐν Κατηγορίαις] c. 7 p. 6^b-28 sq. 13 διελάμβανεν ὅτι φίλος φίλῳ εἴστιν φίλος P 14 συλλογισμῶν V 14. 15 ἐν τῷ δευτ. τῶν 7 Αναλ. β.] c. 8—10 p. 59^b1 sq. 15 βιβλίων V τὸ P 17 λαμβάνοντες Q 18 κατασκευάσομεν τὸ 21 πρότασιν om. Q 23. 24 ἡ ψυχὴ ἄρα αὐτοκίνητος om. V 24 καὶ om. P 28 μὴν] μὴ ζ Q 29 ὥσπερ εἴρηται P 30 προτάσεως om. P 6 ποκείμενον—κατηγορούμενον Q 31 πάσας P θεωρῆται τὸ 33. 34 καὶ τοῦτο— διαφέρειν iterat V 33 fort. ἡ <γάρ> cf. p. 41,13 35 ante συζυγῶν del. συ Q¹

ἀμφιστέρους τοὺς ὅρους διαφέρουσιν αἱ προτάσεις, γίνεται ἀντιστροφὴ ἑτέρων XII¹ οὐσῶν παντελῶς καὶ ἀκοινωνήτων· οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῷον, ὁ ἵππος τετρά-
πον· κοινωνίαν γάρ οὐδεμίαν ἔχουσι· δεῖ δὲ τὰ ἀντιστρέφοντα κοινωνεῖν
ἄλληλοις. ἀλλ’ οὐδὲ εἰ κατὰ τὸν ἕτερον τῶν ὅρων κοινωνοῦεν, κατὰ δὲ τὸν
5 ἕτερον διαφέροιεν, οὐδὲ οὕτως γίνεται ἀντιστροφὴ· οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῷον,
ό ἄνθρωπος λευκός, καὶ πάλιν ὁ ἄνθρωπος ζῷον, ὁ ἵππος ζῷον· ἀλλὰ δεῖ
τὰς ἀντιστρέφοντας κοινωνεῖν κατ’ ἀμφιστέρους τοὺς ὅρους. ἀλλ’ ἐπειδὴ¹⁰
πάλιν ἐν ταῖς προτάσεσι θεωρεῖται τις τάξις τῶν ὅρων (ό μὲν γάρ ἐστιν
κατηγορούμενος ὁ δὲ ὑποκείμενος), θεωρεῖται δὲ καὶ ποιότης, ἀνάγκη πᾶσα
10 ἐστι τὰς ἀντιστρέφοντας προτάσεις, αἵτινες ἐδείχθησαν κοινωνοῦσαι ἄλλη-
λαις κατ’ ἀμφιστέρους τοὺς ὅρους, κοινωνεῖν καὶ κατὰ τὴν τάξιν καὶ κατὰ τὴν
ποιότητα, ἢ κατ’ ἀμφότερα διαφέρειν, ἢ κατὰ μὲν τὸ ἕτερον κοινωνεῖν κατὰ
δὲ τὸ ἕτερον διαφέρειν, καὶ τοῦτο διχῶς· ἢ γάρ κατὰ μὲν τὴν τάξιν κοι-
νωνεῖν κατὰ δὲ τὴν ποιότητα διαφέρειν, ἢ κατὰ μὲν τὴν τάξιν διαφέρειν¹⁵
15 κατὰ δὲ τὴν ποιότητα κοινωνεῖν. τούτων οὖν τῶν τεσσάρων συζυγιῶν ἡ μία
ἐστὶν ἀσύστατος, λέγω δὴ ἡ κατ’ ἀμφότερα κοινωνούσας ἔχουσα τὰς προ-
τάσεις, καὶ κατὰ τὴν τάξιν καὶ κατὰ τὴν ποιότητα· μία γάρ ἐστι πρότασις
δις ἡ αὐτὴ παραλαμβανομένη καὶ οὐ δύο. εἰ γάρ οἱ μὲν ὅροι οἱ αὐτοὶ
διφείλουσιν εἰναι ἐν ταῖς ἀντιστρέφονταις προτάσεσιν, ως ἐδείξαμεν, ἔχοιεν
20 δὲ αὐταὶ καὶ τὴν τάξιν τῶν ὅρων καὶ τὴν ποιότητα τὴν αὐτήν, ἔσονται
ἀμφω μία καὶ ἡ αὐτή, οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῷον ἐστιν, ὁ ἄνθρωπος ζῷον²⁰
ἐστι, καὶ ματαιολογία τὸ δλον. συνίστανται δὲ αἱ ἄλλαι τρεῖς συζυγίαι,
λέγω δὴ ἡ τε κατ’ ἀμφότερα διαφέρουσα, καὶ κατὰ τὴν τάξιν καὶ κατὰ
τὴν ποιότητα, καὶ ἡ καθ’ ἔκατερον, καὶ τοῦτο διχῶς, εἴτε ἡ μὲν τάξις ἡ
25 αὐτὴ εἴη ἡ δὲ ποιότης διάφορος, εἴτε καὶ ἔμπαλιν ἡ μὲν ποιότης ἡ αὐτὴ ἡ
δὲ τάξις διάφορος. ἔχει δὲ ἐναντίως ἡ διαιρεσις αὐτη τῇ προτέρᾳ· ἡ μὲν
γάρ κατὰ τὴν κοινωνίαν ἡ διαφορὰν τῶν ὅρων διαιρουμένη καὶ τέσσαρας
ποιοῦσα συζυγίας, τῇ τε ἐξ ἀμφιστέρων τῶν αὐτῶν ὅρων καὶ τὴν ἐξ ἀμφιστέ-
ρων διαφόρων καὶ τὴν κατὰ μὲν τὸν ἕτερον κοινωνοῦσαν κατὰ δὲ τὸν ἕτερον²⁵
30 διαφέρουσαν, καὶ τοῦτο διχῶς, ἡ κατὰ τὸν ὑποκείμενον ἡ κατὰ τὸν κατη-
γορούμενον, τὰς μὲν τρεῖς ἀσυστάτους εἶγε συζυγίας, μόνη δὲ συνίστατο ἡ
ἔχουσα τὰς προτάσεις κατ’ ἀμφιστέρους τοὺς ὅρους κοινωνούσας· ἐνταῦθα
δὲ τῆς διαιρέσεως γενομένης κατά τε τὴν τάξιν τῶν ὅρων καὶ τὴν ποιότητα
καὶ πάλιν τεσσάρων γενομένων συζυγιῶν, ἡ μὲν μία ἡ κατ’ ἀμφότερα
35 κοινωνούσας ἔχουσα τὰς προτάσεις, ἥτις ἦν ἐκεῖ μόνη σύστασιν ἔχουσα,

- 1 διαφέρωσιν τ 2 καὶ om. V ἀκοινωνοῦντων V 4 τῶν om. P
 6 λευκόν Q δὴ V 8 post τις add. καὶ P 10. 11 ἄλληλαις om. P
 11 κοινωνεῖν om. P καὶ prius P, pr. Q: ἡ Vt, corr. Q¹ καὶ alt. PQ: ἡ Vt
 12 post ποιότητα add. κοινωνεῖν ἄλληλαις P 14. 15 ποιότητα κοινωνεῖν—τάξιν
 διαφέρειν Q 15 τούτων οὖν τῶν serpsi: τούτων τῶν Q: τῶν οὖν P: τιῶν Vt
 17 ἔσται P 18 παραλαμβανόμενα P εἰ μὲν γάρ οἱ Q οἱ alt. om. P
 20 καὶ prius] κατὰ P τὴν ἑαυτήν V 23 κατὰ utrumque om. Q 25 εἴτε P:
 ἡ QVt 26 αὐτὴ ἡ διαιρεσις PV τῇ προτάσει Q 27 τὴν om. P
 28 ποιόσας V 29 διαφόρων serpsi: διαφορῶν PV: διαφορὰν Q¹ μὲν κατὰ PV
 35 ἡγ supser. V

μόνη ἀσύστατος ἐστιν ἐνταῦθα, αἱ δὲ ἄλλαι τρεῖς, αἵτινες ἔκει οἵσαν ἀσύ- XII¹
στατοι, ἐνταῦθα συνίστανται, λέγω δὴ ή κατὰ τὸ ἔτερον μὲν κοινωνοῦσα 31
κατὰ δὲ τὸ ἔτερον διαφέρουσα, καὶ τοῦτο διχῶς, καὶ ή καὶ ἀμφότερα δια-
φέρουσα. εἰ τοίνυν αἱ ἀντιστρέψουσαι προτάσσεις τάξιν μὲν τῶν ὅρων τὴν
5 αὐτὴν ἔχοιεν, ποιότητα δὲ μὴ τὴν αὐτήν, λέγεται η̄ τοιαύτη ἐνδεχομένη
ἀντιστροφή, διότι ἐπὶ μόνης τῆς ἐνδεχομένης ὅλης συνίσταται· οἷον τὶς
ἄνθρωπος λούεται, τὶς ἄνθρωπος οὐ λούεται· τὶς ἄνθρωπος περιπατεῖ, τὶς
ἄνθρωπος οὐ περιπατεῖ· ἀμφότερα γάρ ἀληθεύει ἐπὶ μόνης τῆς ἐνδεχο- 25
μένης ὅλης. εἰ δὲ μήτε η̄ τάξις τῶν ὅρων μήτε η̄ ποιότης η̄ αὐτὴ εἴη
10 ἄλλὰ διάφορος, λέγεται η̄ τοιαύτη σὺν ἀντιμέσει ἀντιστροφή. διότι σὺν τῇ
ποιότητι καὶ τὴν τάξιν τῶν ὅρων μετατίθησιν· οἷον εἰ δὲ ἄνθρωπος ζῷον,
τὸ μὴ ζῷον οὐδὲ ἄνθρωπος· εἰ τὸ πῦρ ἔηρόν, τὸ μὴ ἔηρόν οὐδὲ πῦρ.
εἰ δὲ η̄ μὲν ποιότης τῶν προτάσσεων η̄ αὐτὴ εἴη η̄ δὲ τάξις διάφορος, λέγε-
ται η̄ τοιαύτη ἀπλῆ ἀντιστροφή. διότι περὶ τὸ ἀπλούστατον τῶν ἐν τῇ
15 προτάσει, τουτέστι τοὺς ὅρους, ποιεῖται τὴν ἀντιστροφήν· οἷον πᾶς ἄνθρωπος 40
ζῷον, τὸ ζῷον ἄνθρωπος. περὶ η̄ς ἐνταῦθα ποιεῖται τὸν λόγον, η̄ν καὶ ὁρι-
ζόμενοι λέγομεν οὕτως· ἀπλῆ ἀντιστροφή ἐστι κοινωνία ὅντος προτάσσεων καὶ
ἀμφοτέρους τοὺς ὅρους τοῦ μὲν ποιοῦ τοῦ αὐτοῦ μένοντος τῆς δὲ τάξεως
τῶν ὅρων ἐναλλαττομένης μετὰ τοῦ συναληθεύειν. πρόσκειται δὲ μετὰ τοῦ
20 συναληθεύειν² διὰ τὴν λεγομένην ἀναστροφὴν τὰ αὐτὰ ἔχουσαν τῇ ἀπλῇ
πλὴν τοῦ φεύγεσθαι· οἷον πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, καὶ πᾶν ζῷον ἄνθρωπος.
ἔχει δὲ δὲ ὁ ὁρισμὸς γένος μὲν τὸ 'κοινωνία ὅντος προτάσσεων καὶ ἀμφοτέρους 45
τοὺς ὅρους'· τοῦτο γάρ πάσῃ ὑπάρχει ἀντιστροφὴ· διαφορὰς δὲ τὰ λοιπά,
ιὼν η̄ μὲν 'τοῦ ποιοῦ τοῦ αὐτοῦ μένοντος' ἀπογωρίζει τῆς σὺν ἀντιμέσει,
25 τὸ δὲ τῆς τάξεως τῶν ὅρων ἐναλλαττομένης³ διακρίνει τὴν ἐνδεχομένην ἀντι-
στροφήν· οὐκ ἀμείβει γάρ ἐκείνη τὴν τάξιν. καὶ ἐκ τῆς προτέρας δὲ διαφορᾶς
οὐδὲν ηττον διακρίνεται· οὐ φυλάττει γάρ ποιὸν τὸ αὐτὸν η̄ ἐνδεχομένη ἀντι-
στροφὴ· τὶς ἄνθρωπος λούεται, τὶς ἄνθρωπος οὐ λούεται. τὸ δὲ μετὰ τοῦ συνα-
ληθεύειν⁴ εἴρηται, πρὸς διάκρισιν τίνος παρείληπται. ἀξιον δὲ η̄ τῆς τῆς
30 τῶν καθ'⁵ ἔκαστα καὶ τῆς τῶν ἀπροσδιορίστων ἀντιστροφῆς οὐκ ἐμνημόνευσε. 50
καὶ φαμὲν ὅτι τῶν μὲν ἀπροσδιορίστων οὐκ ἐμνήσθη, ἐπειδὴ περιέχονται ἐν ταῖς
προσδιωρισμέναις· ἀναλογοῦσι γάρ, ως ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας εἴρηται, η̄ ταῖς
καθόλου η̄ ταῖς μερικαῖς. τῶν δὲ καθ'⁶ ἔκαστα οὐκ ἐμνήσθη, δτι τῶν καθόλου
τὴν διδασκαλίαν μετέργονται οἱ φιλότοιφοι, οὐ τῶν καθ'⁷ ἔκαστα διὰ τὸ ἀπειρον.

35 Τούτων ήμιν πρὸ τῆς τοῦ ῥήτορος ἔξετάσεως προσδιηπορημένων ἀξιόν
ἐστι καὶ τὰς κατὰ τὸ ῥήτορον φερομένας ἀπορίας ἐπι λύσασθαι. ζητοῦσι γάρ XII⁸

1 ἐνταῦθα μόνη ἐστιν ἀσύστατος P 5 ἔχουσι QVt, at cf. vs. 9. 13 10 post τοιαύτη
add. ἀντιστροφὴ P 11 οὐ om. t 12 ἔυρόν (post μὴ) Q οὐ πῦρ P 13 η̄ PV
14 ἀντιστροφὴ ἀπλῆ P 15 τοὺς ὅρους QVt: τὸν κατηγορούμενον P 19 ἐλαττομένης V
δὲ, quod ante μετὰ prius add. P, transposui: om. QVt μετὰ alt. superser. Q¹
22 κοινωνίαν V 23 διαφορὰ δὲ τοὺς λοιποὺς V 24 τῇ Vt: τὴν conicio
συναντιθέσεως Q 25 τῆς δὲ, om. τὸ P ἐναλαττομένης PV 26 δὲ om. P
27 οὐ om. V ποιὸν superser. V 29 post εἴρηται add. δτι P 31 καὶ om. P
μὲν om. QVt ἐμνήσθη τ 32 ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμ.] c. 7 p. 17b29sq. cf. b7sq.
33 τῶν καθολίκων sic P

τινες τί δήποτε τεσσάρων ὄντων τῶν τρόπων, ώς ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας XII° παρειλήφαμεν, δυνατοῦ, ἐνδεχομένου, ἀναγκαίου, ἀδύνατου, τὸν μὲν ἀδύνατον καὶ δυνατὸν παρέλειψεν ἐνταῦθα ὁ φιλόσοφος, τὸν δὲ ὑπάρχοντα ἀπεξενωμένον ὄντα προσέθηκε, καὶ εἴγε δλως τρόπος ἐστὶν ὁ ὑπάρχων, τί δήποτε 5 οὐκ ἐμνήσθη αὐτοῦ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείᾳ. εἰσὶ μὲν οὖν τινες οἱ τὸν ὑπάρχοντα τρόπον ὑπολαμβάνουσιν, οἵτινες καὶ ἐπιχειροῦσιν αὐτὸν τοῦτο 10 κατασκευάζειν ἐκ διαιρέσεως τοιαύτης, πρὸς ἣν ἀποβλέψαντά φασι τὸν φιλόσοφον ποιεῖσθαι τὴν νῦν διδασκαλίαν. τῶν γὰρ πραγμάτων, φασί, τὰ μὲν 15 ἀεὶ ὡσαύτως ἔχει, τὰ δὲ ἄλλοτε ἄλλως· καὶ τῶν ἀεὶ ὡσαύτως ἔχόντων τὰ μὲν καθ' αὐτὰ ὑφέστηκεν, ώς τὰ οὐράνια, τὰ δὲ κατὰ συμβεβηκότας ἐν ἑτέροις, 20 ὡς τὸ ἐν τῷ κόρακι μέλαν. διὰ μὲν οὖν τοῦ ἀναγκαίου τρόπου, φασίν, ἐδήλωσε τὰ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχοντα καθ' αὐτά, διὰ δὲ τοῦ ὑπάρχοντος τὰ ἀεὶ ὡσαύτως 25 ἔχοντα κατὰ συμβεβηκότας, διὰ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου τὰ ἄλλοτε ἄλλως ἔχοντα. καὶ δι? ἑτέρας δὲ διαιρέσεως τὸ αὐτὸν δεικνύειν ἐπιχειροῦσιν 30 πιθανωτέρας μὲν οὐ μὴν οὐδὲ αὐτῆς ἔγούσκης τὸ ἀναγκαῖον· τὰ γὰρ πράγματα, φασίν, ἡ ἀεὶ ἐστὶν ἢ ποτέ· καὶ εἰ ποτέ, ἢ ἐκβέβηκεν ἢ μέλλει· τὰ μὲν οὖν ἀεὶ ὄντα δηλοῦ ὁ ἀναγκαῖος τρόπος, τὰ δὲ ποτὲ ἐκβέβηκότα ὁ ὑπάρχων, τὰ δὲ μέλλοντα ἐκβῆναι ὁ ἐνδεχόμενος. πρὸς οὓς καλῶς ἀντιλέγουσιν διεικάσθαι 35 οὕτως εἰς ταῦτὴν ἀξομεν τὰς ὅλας τοῖς τρόποις· ὑμεῖς γὰρ τὴν διαιρέσιν 40 τῶν τρόπων ἀπὸ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἐποιήσασθε, ὅπερ ἐστὶν ἵδιον τῶν ὄλων· οἱ δὲ τρόποι οὐκ ἀπὸ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων λαμβάνονται 45 ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμετέρας προφορᾶς, ὅπερ καὶ αὐτὸς δηλοῖ εἰπὼν καθ' ἑκάστην πρόσρησιν. ἐλέγετο δὲ καὶ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείᾳ διεικάσθαι 50 τὴν ὅλην διαφέρει, καθὸ δὴ μὲν ὅλη συναναφαίνεται τοῖς πράγμασιν· ἐὰν 55 γὰρ εἴπω διεικάσθαι ἀνθρωπὸς πέταται, παραχρῆμα ἀνεφάνη ἀδύνατος, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄλων ὄμοιών· δὲ τρόπος ἐκ τῆς ἡμετέρας προφορᾶς ἔχει τὸ εἶναι· διταν γὰρ εἴπω ‘ἐνδέχεται ἀνθρωπὸν μέλανα εἶναι’, ἐνδεχομένου τρόπου 60 εἴπον πρότασιν. διόπερ καὶ τὴν αὐτὴν πρότασιν ὅλης μὲν δυνατὸν εἶναι 65 ἀναγκαίας τρόπου δὲ ἐνδεχομένου, ώς διταν εἴπω ‘ἀναγκαίως Σωκράτης λούεται’· καὶ ἐπὶ τῶν 70 ἄλλων δὲ τρόπων καὶ ὄλων τὸ αὐτὸν συμβαίνειν ἐνδέχεται. ὥστε οἱ ταῦτα

- 1 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 12 p. 21^a-35 sq. 2 τὸ PvT 3. 4 ἀποξενομενον P: ἐπεξενωμένον V 5 ἐμνήσθην Q τινες om. V οἵ] οἷον pr. P 6 ὑπολαμβάνοντες Q: 6 οὐ πολαμβάνοντες V 7 ὑποβλέψαντα Q 8 φησιν P 10 post οὐράνια del. σώματα P ἐν ἑτέροις om. Vt 11 οὖν superscr. P¹: om. QV τοῦ] οὖς eras. Q 12 καθ' αὐτὰ-13 ἔχοντα om. V δὲ om. P 14 δὲ om. P 15 οὐδὲ] δὲ P
 16 φασίν scripsi: φησιν libri καὶ εἰ ποτέ om. QVt 17 δηλον Vt ὁ ὑπάρχων ἦγουν ἐκβέβηκότα QVt 19 τὸν αὐτὸν P 20 ἐστὶν om. P 22 αὐτὸν P
 23 ἐν superscr., τῷ e τὸ corr. V 24 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] immo Λιμνον. p. 215,7sq.
 25 διεικάσθαι om. t πέπαυται V post παραχρῆμα add. ἡ ὅλη P ἐφάνη Q
 ἀδύνατων P 26 προσφορᾶς Qt 27 διεικάσθαι om. P 29 διεικάσθαι om. V
 31 πρότασιν τρόπου ἀναγκαίου QVt 33 post ὅλων add. ως P ἐνδέχεται] τοιούτην om. V οἱ om. Q

λέγοντες εἰς ταῦτὸν ἀνάγουσι τὰς ὅλας τοῖς τρόποις, ὅπερ ἄτοπον. καὶ τινὲς XII^ν
μὲν ἀπολογούμενοι πρὸς τοῦτό φασιν ὅτι τὰ ὑπάρχοντά τινι η̄ ἀπλῶς ὑπάρ- 36
χειν λέγεται δίχα προσδιορισμοῦ τυνος, καὶ λέγεται ὑπάρχοντος τρόπου,
η̄ ἀναγκαίως, καὶ ἔστιν ἀναγκαίου τρόπου, η̄ ἐνδεχομένως, καὶ ἔστιν ἐνδε-
5 χομένου, καὶ οὕτως οὐκ εἰς ταῦτὸν ἔξομεν τὰς ὅλας τοῖς τρόποις. λέγομεν
οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι μάλιστα μὲν ἀνόητον τὸ λέγειν ὑπαρχόντως ὑπάρ-
χειν. ἔπειτα, εἰ ὁ ὑπάρχων τρόπος ἔστιν, ἀτελεῖς δεῖξομεν τὰς δύο πραγ-
ματείας, τὴν τε Περὶ ἐρμηνείας καὶ ταύτην, διότι οὐδὲ ἔκει ἐμνήσθη τοῦ 40
ὑπάρχοντος τρόπου οὐδὲ ἐνταῦθα τοῦ δυνατοῦ καὶ ἀδυνάτου. τί οὖν ἡμεῖς
10 φαμεν πρὸς τὰ διηπορημένα; ὅτι τοῦ μὲν ἀδυνάτου τρόπου οὐκ ἐμνήσθη
ώς ἐμπεριλαβθῶν αὐτὸν διὰ τοῦ ἀναγκαίου· ὁ αὐτὸς γάρ ἔστιν αὐτῷ, ἀντί-
στροφος μέντοι. καὶ αὐτὸς δὲ ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας τοῦτο ἐδῆλωσε τὸ
ἀναγκαῖον ταῦτὸν εἶναι τῷ ἀδυνάτῳ λέγων ἐναντίως ἀποδιδόμενον, ὅτι διού
πρὸς τῷ ἀναγκαίῳ τὸ εἶναι, τῷ ἀδυνάτῳ τὸ μὴ εἶναι· εἰ γάρ ἀναγκαῖον
15 τὸν ἄνθρωπον ζῆντον εἶναι, ἀδύνατον μὴ εἶναι· καὶ τὸ ἀδύνατον εἶναι, τοῦτο 45
ἀναγκαῖον μὴ εἶναι. ἔτι διὰ τοῦ ἐνδεχομένου τὸν δυνατὸν ἐμπεριέλαβε· τὸ
γάρ κυρίως δυνατὸν εἰς ταῦτὸν ἔρχεται τῷ ἐνδεχομένῳ· δι γάρ ἐνδέχεται
εἶναι, τοῦτο δυνατὸν εἶναι, καὶ δι δυνατὸν μὴ εἶναι, τοῦτο ἐνδέχεται μὴ
εἶναι. διτε οὐ μόνον ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας ἐμνήσθη τῶν τεσσάρων τρόπων
20 ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα. ἀλλὰ ζητοῦσί τινες διὰ τί δῆλως τοῦ ἀναγκαίου ἐμνη-
μόνευσε καὶ μὴ τοῦ ἀδυνάτου, εἴγε ισοδυναμοῦσιν ἐναντίως ἀποδιδόμενοι.
φαμὲν ώς τιμιωτέρους ἐμνήσθη τοῦ ἀναγκαίου· ὁ μὲν γάρ ἀναγκαῖος ὑπαρξεῖ 50
σημαίνει, ὁ δὲ ἀδύνατος στέρησιν· η̄ δὲ ὑπαρξεῖς τῆς στερήσεως τιμιωτέρα.
ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ὑπάρχων δίκην δῆλης τοῖς τρόποις ὑπέστρωται· εἰ γάρ δι
55 ὑπάρχων δῆλος τὸ εἶναι, λέγεται δὲ καὶ ὁ ἀναγκαῖος καὶ ὁ ἐνδεχόμενος
εἶναι, δῆλος δὲν εἴη οὗτος τοῖς λοιποῖς ὑπέστρωμένος. καὶ οὕτως οὐδὲν
περιττὸν οὐδὲ ἐλλεῖπον εἰρήσθαι τῷ φιλοσόφῳ ἀποδέδεικται. ἔτι πρὸς τού-
τοις ἐρισθεν· εἰ τὸν ὑπάρχοντα τρόπον εἰσδεξόμεθα, ἐν δὲ τῷ προκειμένῳ
βιβλίῳ περὶ τῆς ἀντιστροφῆς τῶν | προτάσεων διαλαμβάνει ώς συμβαλλο- XIII^τ
60 μένης αὐτῷ εἰς τὸν περὶ συλλογισμῶν λόγον, τῶν δὲ ἀνευ τρόπου προ-
τάσεων οὐδαμοῦ μνήμην ἐνταῦθα ἐποιήσατο, οἱ δὲ συλλογισμοὶ οὐ μόνον
εἰσὶ μετὰ τρόπου ἀλλὰ καὶ ἀνευ τρόπου, δῆλον ὅτι ἀτελῆς ἔσται η̄ περὶ¹
συλλογισμῶν πραγματεία. οὐ μόνον δὲ αὗτῇ ἀλλὰ καὶ η̄ Περὶ ἐρμηνείας
65 ἀτελῆς ἔσται· οὐ γάρ ἐμνήσθη ἔκεισε τοῦ ὑπάρχοντος τρόπου. φαμὲν οὖν

1 συνάγουσι P καὶ om. P 2 μὲν om. P 3 λέγεται alt. scripsi: λέγονται libri
4 η̄ ἀναγκαίως—τρόπου om. V εἶναι utrobiique P 4. 5 ἐνδεχόμενον Q 6 ὅτι
bis Q 7 ἀτελῆς καὶ δεῖξομεν P 11. 12 ἀντιστρόφως P 12 ἐν τῷ Περὶ ἐρμ.]
e. 13 p. 22b4 sq. ante τοῦτο add. εἰ P 13 διού om. V 14 τὸ prius PQ: τοῦ Vt
an <πρὸς> τῷ? 16 ἔτι δὴ τῷ ἐνδεχομένῳ V 19 ἐρμηνείης Q 22 an <ὅτι> ώς?
post γάρ add. ὅτι ὁ P 25 τὸ] τί Q καὶ ὁ prius om. P 26 δῆλον P
ἄλλοις P ὑπέστρωμένος Q 28 προσδεξόμεθα Q ante ἐν add. ἄτοπον QVt δὲ P:
γάρ Q: om. Vt 29 διαλαμβάνει V 29. 30 συμβαλομένης Q 30 συλλογισμοῦ P:
συλλογισμὸν t 31 ἐνθάδε P 32 post δῆλον add. οὖν Q ἀτελῆς V ἔστιν Q
33 πραγματία V δὲ om. P 34 ἐμνήσθη Q οὖν om. Vt

ὅτι τὸν ὑπάρχοντα προσέθηκε ὅγλῶν τὰς ἄνευ τρόπου προτάσεις· οὗτος γάρ XIII^ο τὸ εἶναι εἴωθε καλεῖν. ἀμέλει γρῦν ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνίας, πρὸν ἡ ὄλως 6 περὶ τρόπου διαλεχθῆναι ἡ περὶ προτάσεως ὄλως, μέλλων παραδιδόναι τὰς ἀντιφατικῶς ἀντικειμένας καταφάσεις καὶ ἀποφάσεις οὗτος φησὶν “ἐπεὶ δὲ 5 ἔστι καὶ τὸ ὑπάρχον ἀποφαίνεσθαι ως μὴ ὑπάρχον καὶ τὸ μὴ ὑπάρχον ως ὑπάρχον”, τουτέστιν ‘ἐπειδὴ καὶ τὸ δὲ ἔστιν ἀποφαίνεσθαι μὴ δὲ καὶ τὸ μὴ δὲ δὲν’. ὕστε τὸ ὑπάρχον ἀντὶ τοῦ ὄντος παρέλαβε. δέδεικται ἄρα δὲ τὰς ἄνευ τρόπου προτάσεις διὰ τοῦ ὑπάρχοντος δηλοῦ τὰς τὸ ἔστιν ἐχούσας 10 εἴτε δυνάμει εἴτε ἐνεργείᾳ. εἰ δέ τις εἴποι δὲτι ἐκεῖ περὶ πασῶν τῶν προ- 10 τάσεων διελέγετο, φευδῶς ἐρεῖ· προελθόντων γάρ καὶ γενόμενος ἐν ταῖς μετὰ τρό- που προτάσεις τὸ αὐτὸς ζητεῖ λέγων οὕτως “τούτων δὲ διωρισμένων σκεπτέοντος ἐφεξῆς ὅπως ἔγουσιν αἱ καταφάσεις (καὶ ἀποφάσεις) πρὸς ἀλλήλας αἱ τοῦ δυνα- 15 τὸν εἶναι καὶ μὴ δυνατὸν εἶναι”. ως εἴγε περὶ πασῶν εἰρήκει, οὐκ ἂν ἐδεήθη τοῦ νῦν λόγου. ἀλλως τε εἰ μὴ οὕτω νοήσομεν, συμβήσεται τὸν φιλόσοφον, 20 ὡς ἡδη ἡμῖν εἴρηται, ἡ ἐν τῷ Περὶ ἔρμην ἐλλιπῶς εἰρηκέναι ἡ ἐνταῦθα 20 ἀπειττολογεῖν. καὶ δὲτι ἐπόμενα τῷ αὐτοῦ σκοπῷ λέγομεν, μαρτυρεῖ καὶ ἐνταῦθα τὰ παρ’ αὐτοῦ εἰρημένα· λέγει γάρ οὕτως ἐπεὶ δὲ πᾶσα πρό- 25 τασίς ἔστιν ἡ τοῦ ὑπάρχειν καὶ τὰ ἔξῆς. ὕστε εἰ πᾶσα, δηλοῦ δὲ καὶ αἱ ἄνευ τρόπου προτάσεις· εἰ γάρ τῶν μετὰ τρόπου προτάσεων μόνων 30 ἐβούλετο παραδοῦναι παραδείγματα, οὐκ ἀν ἔλεγε πᾶσα.

Πρὸς τούτοις ζητῆσαι ἀξιον διὰ ποίαν αἰτίαν τοιαύτη τάξει προτάσεων ἐχρήσατο ὁ Ἀριστοτέλης καὶ προτάττει μὲν τὴν καθόλου ἀποφατικήν, δευτέραν δὲ τίθησι τὴν καθόλου καταφατικήν, τρίτην δὲ τὴν μερικὴν καταφατικήν, τετάρτην δὲ τὴν μερικὴν ἀποφατικήν. καὶ πρότερον ζητήσωμεν τίνος χάριν 25 ἡ καθόλου ἀποφατικὴ προτέταχται τῆς καθόλου καταφατικῆς καίτοι τιμω- τέρας οὖσης. ἐροῦμεν οὖν δὲτι οὐ καθὸ ἀπόφασις προτετίμηται τῆς κατα- 30 φάσεως, ἀλλὰ καθὸ αὐτὴ μὲν πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέψει, ἡ δὲ καθόλου κατα- φασις οὐκέτι πρὸς ἑαυτὴν ἀλλὰ πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικήν. καὶ τίνος χάριν μὴ προτέταχται τῆς καθόλου καταφατικῆς μὴ ἀντιστρεφούσης πρὸς 35 ἑαυτὴν ἡ μερικὴ καταφατικὴ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέφουσα; ἐροῦμεν δὲτι, εἰ καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέψει ἡ μερικὴ καταφατική, ἀλλ’ οὖν διὰ τὸ καθόλου

1 post ὑπάρχοντα add. τρόπον P 2 τὸ ἔστιν P ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 6 p. 17a26
 ἦ om. Q 3 διαλεχθῆ Qt παραδοῦναι QVt 5 ἀποφαίνεσθαι post ἔστιν colloquant Vt:
 mrg. Q¹ 7 post μὴ δὲ add. ως P τοῦ om. Qt 8 εἶναι P: ἔχειν V 9 εἴτε
 τις V 10 φεῦδος P 11 ζητεῖν V λέγων] c. 12 p. 21a34 12 ὅπως P Arist.:
 πῶς QVt καὶ ἀποφάσεις ex Arist. (f) addidi τὸ P 13 περὶ om. Q
 14 νοήσομεν corr. P¹Q¹: νοήσωμεν Vt, pr. PQ 15 ἡ prius om. P ἐλλειπῶς PVt,
 ut videtur pr. Q 16 καὶ δὲ ἔτι ἐπόμενα τὸ P αὐτῷ QVt 17 παρ’ bis, om. τὰ V
 λέγει γάρ οὕτως om. Q δὴ Q 18 καὶ τὰ ἔξῆς] ἡ τοῦ ἔξ ἀνάγκης—δόιόριστοι (αΙ—δ) t
 ει] ἡ V 19 αἱ om. Vt προτάσεις Q: πρότερον Vt: om. P εἰ om. V
 γάρ—μόνων om. Vt 20 γίβούλετο V παραδείγματα om. Vt πᾶς P
 22 ἀποφατικήν Qt 22—24 δευτέραν—ἀποφατικήν om. V 24 ἀποφατικήν om. Q
 ζητήσομεν Vt 25 καταφατικῆς] κατα supra ἀπο ser. V 26 post οὖσης add.
 τῆς καταφάσεως ἥπερ τῆς ἀποφάσεως P 28 οὐκέτι QVt: οὐκ ἀντιστρέψει P
 29, 30 πρὸς ἑαυτὴν om. V 31 οὖν γε τῷ V

ἡ ἔτερα προτετίμηται. τελευταία δὲ πασῶν ὑπόκειται ἡ μερικὴ ἀπόφασις ΧΙΙΙ^τ εἰκότως διὰ τὸ πρὸς μηδεμίαν ὥρισμένως αὐτὴν ἀντιστρέψειν. πρότερον δὲ 30 ὁ φιλόσοφος διὰ παραδειγμάτων δείχνει τὰς ἀντιστροφὰς τῶν προτάσεων καὶ τότε διὰ καθολικῶν ἀποδεῖξεν.

5 Ἐπεὶ δὲ πᾶσα πρότασίς ἐστιν. ἐνταῦθα πάσης προτάσεως τὸ εἰδὸς παράδιωσι, καὶ σκεπτέον οὕτως· εἰσὶν οἱ τρόποι τρεῖς, ὑπάρχων, ἀναγκαῖος, ἐνδεχόμενος (λεγέσθω δὲ πρὸς σαφήνειαν καὶ ὁ ὑπάρχων τρόπος). ὁ γάρ ἀδύνατος ἐμπειρέχεται τῷ ἀναγκαίῳ καὶ ὁ δυνατὸς τῷ ἐνδεχομένῳ. ὅντων οὖν τῶν τρόπων τριῶν καὶ πολλαπλασιαζομένων κατὰ τὸ καταφατικὸν 10 καὶ ἀποφατικὸν γίνονται αἱ πᾶσαι ἐξ αἰτίνες πολλαπλασιαζόμεναι κατὰ τὸ ποσόν, τὸ καθόλου, τὸ μερικόν, τὸ ἀδιόριστον, ποιοῦσι τὰ πάντα προτάσεων εἶδη δεκαπεντώ. τοσαῦτα οὖν εἰσὶν εἶδη προτάσεων καὶ οὐτε πλείσινα οὔτε ἐλάττονα.

Καθ' ἑκάστην πρόσρησιν ἀντὶ τοῦ 'καθ' ἑκάστην τρόπου προσθήκην'.

15 p. 25a5 Τὴν μὲν ἐν τῷ ὑπάρχειν καθόλου στερητικὴν ἀνάγκη τοῖς ὅροις ἀντιστρέψειν.

Τὴν καθόλου ἀποφατικὴν σημαίνει ὑπάρχουσαν. ἀνάγκη δὲ τοῖς 41 ὅροις ἀντιστρέψειν σημαίνει τὴν ἀπλῆν ἀντιστροφήν· ἐν μόνοις γάρ αὗτῃ τοῖς ὅροις ἀντιστρέψει.

20 p. 25a7 Τὴν δὲ κατηγορικὴν ἀντιστρέψειν μὲν ἀναγκαῖον.

Κατὰ τὸ σύνηθες αὐτῷ σύντομον ἥθος τὴν καθόλου καταφατικὴν ὑπάρχουσαν σημιῶναι βουλόμενος τὰ κοινὰ παρεῖς, ἀπέρ εἴχε τῇ ἀποφατικῇ, τὸ 50 ιδίον μόνον προσέθηκε, λέγω δὴ τὸ καταφατικόν.

p. 25a14 Πρῶτον μὲν οὖν ἔστω στερητικὴ καθόλου ἡ Α Β πρότασις.

25 Δεῖξας δπως ἑκάστη τῶν προτάσεων ἀντιστρέψει διὰ παραδειγμάτων, ἵνα 50 μή τις οἰηθῇ διὰ τὴν ὕλην τῶν παραληφθεισῶν προτάσεων ἡ δι' ἔτερόν τι εὐοδῆσαι αὐτῷ τὸν περὶ τῶν ἀντιστροφῶν λόγον, ἀδηλὸν δὲ εἶναι μή πώς ἐστί τινα παραδείγματα ἐν οἷς αἱ εἰρημέναι ἀντιστροφαὶ χώραν οὐκ ἔχουσι, διὰ τοῦτο ἐνταῦθα καθολικοὺς κανόνας παραδίωσι τὰ στοιχεῖα παραλαμ-30 βάνων ἀντὶ τῶν ὅρων, ἵνα ἔκαστος οἷαν | βούλοιτο ὕλην ἀντὶ τῶν στοιχείων ΧΙΙΙ^τ παραλαμβάνοι δειγμέντος καθολικῶς τε καὶ ἀύλως ἐπὶ τῶν στοιχείων τοῦ

3 τὰς om. V	4 καθολικῆς ἀποδείξεως (εἰ ν corr.)	V	5 ἐστιν om. Q
ἐντεῦθεν V	6 οὕτως superscr. V	εἰσὶν P: ὑπάρχουσιν QVt	ὑπάρχων
om. Vt	10 ἄπασαι, om. αἱ QVt	πολλαπλασιζόμεναι Q	12 δένα καὶ ὀκτώ Q
οὖν om. P	12. 13 πλέον—ἔλαττον P	15 post μὲν add. οὖν P	στερητικὴν
καθόλου pr. P	17. 18 ὑπάρχουσαν—σημαίνει om. Q	18. 19 σημαίνει—ἀντιστρέψει	mrg. P
24 post ἡ add. τὸν Qt	26 οἰηθείη Q	παραλειφθεισῶν P	
27 τῶν περὶ—λόγων P	28 εἰρηκέναι V	31 παραλαμβάνει PQ	
τε om. P			

λόγου. τὸν μὲν γάρ καθόλου λόγον ἐλέγχει μὲν καὶ ἐν παράδειγμα, ως ζῆτη XIII^ν εἴρηται, κατασκευάζει δὲ τὴν διὰ πάντων τῶν κατὰ μέρος διέξιδος, ὅπερ ἔστιν ἀπειρον καὶ ἀδύνατον, τὴν διὰ καθολικοῦ κανόνος πίστις. ὅπερ ποιεῖ νῦν διὰ τῶν στοιχείων διδοὺς ἑκάστηφ, ὃσπερ εἴρηται, ἐπ' ἐξουσίας γρῆσθαι
5 καὶ ὑποβάλλειν ἀντὶ τῶν στοιχείων οἷς ἂν βιούληται ὅλης ἔρους. εἰ δὲ
μηδενὶ τῶν Β τὸ Α ὑπάρχει, οὐδὲ τῶν Α οὐδενὶ ὑπάρχει τὸ Β· εἰ δὲ
γάρ ἀντὶ μὲν τοῦ Α λάβωμεν πτηγόν, ἀντὶ δὲ τοῦ Β ἄνθρωπον, εὑρήσομεν δὲ
ὅσπερ τὸ πτηγόν οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, οὕτως ἔμπαλιν οὐδεὶς ἀνθρωπός
πτηγιῷ ὑπάρχει. πότε δὲ γίνεται ἑκαστον τῶν στοιχείων ὑποκείμενον, ἐκ
10 τοῦ προσδιορισμοῦ ἐπιγνωσόμεθα· φῶ γάρ ἂν ὁ προσδιορισμὸς προσκένται,
τοῦτο ἔστιν ὑποκείμενον, τὸ δὲ ἔτερον δῆλον δὲτι κατηγορούμενον.

p. 25^a 16 Εἰ γάρ τινί, οἷον τῷ Γ, οὐκ ἀληθὲς ἔσται τὸ μηδενὶ τῶν 10
Β τὸ Α ὑπάρχειν.

Κατ' εὐθεῖαν γυμνάσας τὸν λόγον ἐντεῦθεν λοιπὸν καθ' ὑπόθεσιν λαμβάνει
15 καὶ τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ κέχρηται προσγράμμενος τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντι-
φάσεως· ίσμεν γάρ δὲτι ἐπὶ τῶν ἀντιφατικῶν ἀντικειμένων, δέ [δέ] ἂν δια-
φύγῃ τὴν ἀπόφασιν, τοῦτο ἐν τῇ καταφάσει εὑρεθήσεται. εἰ δὲν, φησί,
μὴ συγχωρήσει τις πρὸς τὴν καθόλου ἀπόφασιν γενέσθαι τὴν ἀντιστροφήν,
τουτέστι πρὸς ἑαυτήν, ἀνάγκη πάντη τε καὶ πάντως πρὸς τὴν μερικὴν
20 κατάφασιν γενέσθαι τὴν ἀντιστροφήν οὕτως· τὸ Α οὐδενὶ τῶν Β ὑπάρχει· 15
λέγω, φησίν, δὲτι καὶ τὸ ἀνάπαλιν οὐδὲ τὸ Β οὐδενὶ τῶν Α ὑπάρχει· εἰ
γάρ τοῦτο, φησί, ψεῦδος, ἀληθὲς δῆλον δὲτι τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον
αὐτῷ τὸ τινί. ἔστω οὖν, φησί, τὸ Β τινὶ τῶν Α ὑπάρχειν. ὑποκείσθω
οὖν, φησί, τὸ μέρος τοῦ Α φῶ ὑπάρχει τὸ Β, οἷον τὸ Γ. εἰ δὲ τοῦτο, τὸ
25 Γ ἄρα κοινὸν μέρος ἔστι τοῦ τε Α καὶ τοῦ Β, τοῦ μὲν Β, καθὸ κατηγορεῖται
κατ' αὐτοῦ· τὸ γάρ κατηγορούμενον περιεκτικόν ἔστιν ἔκείνου οὗ κατηγορεῖται,
τὸ δὲ περιεγόμενον μέρος ἔστι τοῦ περιέχοντος, ως ὁ ἄνθρωπος τοῦ ζῷου 20
μέρος· τὸ γάρ ζῷον τοῦ ἀνθρώπου κατηγορεῖται καὶ περιέχει αὐτόν· ήν δὲ
τὸ αὐτὸν τοῦτο καὶ τοῦ Α μέρος, ἐπειδὴ η̄ ὑπόθεσις τοῦτο παρέσχεν, δὲτι
30 τὸ Γ ὑπάρχει μέρος τοῦ Α. εἰ τοίνυν τὸ Γ καὶ τοῦ Α ἔστι μέρος [καὶ

1 τὸ Qt	γάρ οι. Q	λόγος τ	2 εἴρηται] p. 34,27	ἢ P: οι. QVt
τῶν οι. V	3 η̄ superscr. V	καθόλου Q	post καθολ. add. τινος P	
4 διὰ om. P	ώςπερι V itemque vs. 8	5 βούλοιτο Q	6 τῷ β̄ P Vt (i m n, pr. C)	
ὑπάρχει pr. l. Arist.	τῷ σ Vt (i m n)	8 post οὕτως add. καὶ P	10 πρόσκεπ-	
ται: V πρόσκεπται t	11 ὑποκείμενος V	κατηγορεῖται Vt	12 post γάρ add.	
τὸ V (Marc. 231)	τὸ ε τῷ corr. Q ¹	12. 13 τῷ β̄ Q (i m, corr. B)		
14 γυμνώσας P	ἐντεῦθεν λοιπὸν οι. Vt	15 προσγραμένωι P	16 ἔμεν P	
δ̄ deleui	16. 17 διαφύγη P: φύγοι QVt	17 φημὶ V	18 οὐ V: οι. i	
συγχωρεῖ PV: συγχωρῆ t	19 παντὶ τε Vt	20 καταφατικὴν P	τῷ β̄ V,	
pr. Q	22 post ψεῦδος add. τι P	22. 23 αὐτῷ ἀντικείμενον P	23 fort.	
ὑπάρχον	24 post τῷ β̄ add. καὶ τοῦ β̄ t	τοῦ γ' t	25 καθ' οὐ t	
27 ἔστι μέρος V	29 η̄ superscr. V	30 γ̄ prius V: β̄ P Qt	ὑπάρχειν t	
τὸ α μέρος ἔστιν P	30. p. 48,1 καὶ τοῦ B deleui			

τοῦ Β], περιέχεται τὸ Γ ὡς ὑπὸ ὅλου μέρος καὶ ὑπὸ τοῦ Α δι' αὐτὸ τοῦτο· XIII^ν κατηγορηθήσεται ἄρα τὸ Α κατὰ τοῦ Π ὄντος μέρους τοῦ Β. ὑπέκειτο δὲ ἐξ ἀργῆς καὶ μηδενὶ ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Β· τὸ αὐτὸ ἄρα τῷ αὐτῷ καὶ οὐδενὶ ὑπάρχει καὶ τινί, διπερ ἄτοπον. ἵνα δὲ καὶ ἐπὶ ὅλης ὁ λόγος σαφέ- 25 5 στερος γένηται, εἴπωμεν οὕτως· ζῷον οὐδενὶ λίθῳ ὑπάρχει· λέγω δὲ καὶ λίθος οὐδενὶ ζῷῳ ὑπάρχει. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδός ἐστιν, ἀληθὲς πάντως τὸ τινὶ ζῷῳ λίθον ὑπάρχειν. ἔστε ων μέρος τοῦ ζῷου, οἷον ὁ ἵππος, φῶτὸς ὑπάρχει ὁ λίθος, ὥστε εἶναι τὸν ἵππον λίθον. εἰ τοίνυν τι ζῷον λίθος, οἷον ὁ ἵππος, [καὶ λίθος τι ζῷόν ἐστιν ὁ αὐτός] ἐλέγετο δὲ καὶ μηδὲν ζῷον 10 εἶναι λίθον, καὶ οὐδὲν ἄρα ζῷον λίθος καὶ τι ζῷον λίθος, διπερ ἄτοπον. οὕτω μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης δείχνυσι τὴν καθόλου ἀποφατικὴν πρὸς ἔαυτὴν 30 ἀντιστρέψουσαν. οἱ δὲ τοῦ Ἀριστοτέλους ἔταιροι οἱ περὶ τὸν Θεόφραστον καὶ Εὐδημὸν σαφέστερον καὶ ὑπλούστερον τὸ αὐτὸ τοῦτο κατασκευάζουσι. φασὶ γάρ δὲ, εἰ τὸ Α κατὰ μηδενός ἐστι τοῦ Β, πάντων τῶν μερῶν αὐτοῦ κεχώρισται· τὸ δὲ κεχωρισμένον κεχωρισμένου κεχώρισται· ὥστε καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α ὑπάρχει. τὸ γάρ κεχωρισμένον τῶν πρός τι ἐστι· τινὸς γάρ ἐστι κεχωρισμένον· τὰ δὲ πρός τι πρὸς ἀντιστρέψοντα λέγεται· εἰκότως ἄρα καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α ὑπάρχει. λαμβάνονται δέ τινες τῆς ἀντιστροφῆς ως μὴ ἀληθευούσης, καὶ διὰ παραδειγμάτων ἐλέγχειν πειρῶνται τὸν λόγον 25 35 λέγοντες οὕτως· οὐδεὶς τοῖχος ἐν πατάλῳ ἐστί· τοῦτο ἀληθές ἐστιν· ἄρα οὖν, φασί, καὶ ἀντιστρέψαντες ὑγιῶς ἀποφανόμεθα 'οὐδεὶς πάτταλος ἐν τοίχῳ'; ἀλλὰ τοῦτο ψεῦδος. καὶ πάλιν οὐδεμίᾳ κολόκυνθα μάχαιραν τέμνει· τοῦτο πάλιν ἀληθές· ἡ δὲ ἀντιστροφὴ οὐκ ἀληθής 'οὐδεμίᾳ μάχαιρα κολόκυνθαν τέμνει'. καὶ πάλιν οὐδεὶς κέραμος ἐν οἴνῳ· ἀλλ' ἡ ἀντιστροφὴ οὐκ ἀληθής 'οὐδεὶς οἶνος ἐν κεράμῳ ἐστί'. φαμὲν οὖν πρὸς ταῦτα δέ, εἰ ὑγιῶς ποιησόμεθα κάπι τούτων τὴν ἀντιστροφὴν ὅλον τὸν κατηγορούμενον ἀντιστρέ- 40 φοντες, εὑρήσομεν καὶ ἐν τούτοις ἀληθεύοντα τὸν λόγον. συνέβη γάρ ὁ παραλογισμὸς τῷ μὴ ὅλον τὸν κατηγορούμενον ἐν τῇ ἀντιστροφῇ ποιῆσαι ὑποκείμενον· εἰ γάρ ὅλον αὐτὸν ἀντιστρέψομεν, εὑρεθήσεται ὑγιῆς ἡ ἀντιστροφὴ. 30 τίς οὖν ὁ ὑποκείμενος καὶ τίς ὁ κατηγορούμενος ἐν τῷ λόγῳ τῷ λέγοντι 'οὐδεὶς τοῖχος ἐν πατάλῳ ἐστίν'; ὑποκείμενος μὲν ὁ τοῖχος, κατηγορούμενος δὲ τὸ ἐν πατάλῳ ὅν. τοῦτο οὖν ὅλον ἐν τῇ ἀντιστροφῇ ποιήσομεν

1 post περιέχεται add. δὲ V τὸ γ καὶ ὑπὸ τοῦ α καὶ ὑπὸ τοῦ β ὡς ὑπὸ ὅλου μέρος καὶ ὑπὸ τοῦ α P καὶ om. V 2 μέρος P Vt 4 ὅλης V 5 εἴπομεν t 6 ἐστιν] τι P
7 ζώω (ἢ ζώω superser. Q¹) QV: ζῶιν P: ζώων t λίθος ὑπάρχει Vt δ om. Vt
8 λίθον ἵππον V 9 δ prius om. P καὶ—δ αὐτός delevi ante λίθος add. δ t
τις V post αὐτὸς add. οὗτος P 10 λίθον ante εἶναι collocat Q: λίθος Vt 13 post
καὶ prius add. τὸν Q ἀδημὸν V τὸ αὐτὸ om. Q Vt 14 δτι superser. V 15 τὸ δὲ—
16 πρός τι ἐστι in ras., partim in mrg. V post κεχωρισμένον delevit τῶν πρός τι—κεχω-
ρισμένον e vs. 16. 17 illata V κεχώρισται e κεχωρισμένον corr. Q¹ 16 τοῦ α V
17 λέγονται V 18 δὲ om. P 20 πασσάλω Q: πατάλω V ἄρα libri 21 φασί¹
scripsi: φησι P Qt: ἐστι V πάσσαλος Q: πάταλος V 23 οὐκ ἀληθές t 24 δὲ,
om. ἀλλ' Q 25 ἀληθής t 26 ποιήσομεν Q καὶ ἐπὶ τούτων ποιησόμεθα P 27 ἀλη-
θῆ Q Vt 28 τῷ Q: τῷ P Vt 29 ἀντιστρέψωμεν Vt 31 τεῖχος utrobique V: τοῖχος P
31. 32 κατηγορούμενον P 32 ante παττ. add τῷ P εἶναι V ποιήσωμεν P

ύποκείμενον, οὐδὲν ἐν παττάλῳ ὃν τοιχός ἔστι, καὶ ἔστιν ἀλθῆς ὁ λόγος. XIII
ώσαύτως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· οὐδεμία κολόκυνθια μάχαιραν τέμνει· κατη-
γορεῖται τὸ ‘μάχαιραν τέμνει’· ἀντιστρέψοντες οὖν οὗτως φήσομεν: οὐδὲν μάχαι-
ραν τέμνον κολόκυνθά ἔστι· καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ωσαύτως· οὐδεὶς κέραμος
5 ἐν οἷνφ θέτιν, καὶ οὐδὲν ἐν οἷνφ ὃν κέραμος θέτιν.

’Αποροῦσι δέ τινες πρὸς τὴν Ἀριστοτελικὴν δεῖξιν τῆς ἀντιστροφῆς τῆς
καθόλου ἀποφατικῆς, πρῶτον μὲν διτὶ ἐν τῇ εἰς ἀτοπὸν ἀπαγωγῇ ἐχρήσατο
τῇ μερικῇ καταφατικῇ ὡς ἀντιστρεψούσῃ πρὸς ἑαυτὴν τούτου μήπω δεδειγ-
μένου· εἰπε γὰρ εἰ γάρ [ἐν] τινὶ τὸ Β τῶν Α, οἶον τῷ Γ, οὐκ ἀληθὲς θέται
10 τὸ μηδενὶ τῶν Β τὸ Α ὑπάρχειν· τὸ γάρ Γ τῶν Β τί θέτιν φῶντας
γει τὸ Α’. δεύτερον δὲ διτὶ τῇ διαλλήλῳ δεῖξει ἐχρήσατο· εἰ γάρ ἐν τῇ δεῖξει
τῆς καθόλου ἀποφατικῆς κέχρηται τῇ μερικῇ καταφατικῇ καὶ ἐν τῇ δεῖξει
τῆς μερικῆς καταφατικῆς τῇ καθόλου ἀποφατικῇ, δῆλον διτὶ διαλληλος η
δεῖξεις. καὶ τρίτον διτὶ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ κέχρηται μηδὲν ήμᾶς προ-
15 διδάξας περὶ αὐτῆς. λέγομεν οὖν πρὸς τὸ τελευταῖον | πρῶτον, διτὶ οὐδὲν XIV
Θαυμαστὸν εἰ μὴ προδιδάξας περὶ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς κέχρηται
αὐτῇ, ἐπεὶ καὶ οἱ γεωμέτραι κεχρημένοι ποιλάκις αὐτῇ ἐν τοῖς θεωρή-
μασιν οὐδὲν περὶ αὐτῆς διδάσκουσιν· ἀρκοῦνται γάρ ταῖς ἐννοίαις ήμῶν αἰς
20 ἔχομεν φυσικῶς περὶ αὐτῆς, ἐπεὶ καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ πολλάκις αὐτοφυῶς
αὐτῇ κεχρήμεθα. πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας, διτὶ ἐν τῇ δεῖξει τῆς καθόλου
ἀποφατικῆς ἐχρήσατο τῇ μερικῇ καταφατικῇ ὡς ἀντιστρεψούσῃ μήπω τούτῳ
διδάξας, ἐκεῖνό φαμεν, διτὶ οὐ κατεχρήσατο αὐτῇ ὡς δριμολογουμένη, ἀλλὰ
τῇ δι’ ἐκθέσεως δεῖξει ἐχρήσατο, τουτέστι τῇ διὰ τῶν καθ’ ἔκαστα· οὐ γάρ
εἰπεν οὗτως ‘εἰ γάρ τινὶ τῷ Α τὸ Β, καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β’, ἀλλὰ πῶς;
25 ‘εἰ γάρ τινὶ τῶν Α τὸ Β, καὶ τὸ Β τῷ Γ’, ὥστε τῇ ἐπαγωγικῇ ἐχρήσατο
δεῖξει. τούτου λυθέντος λέλυται καὶ τὸ λοιπόν· οὐ γάρ τῇ διαλλήλῳ δεῖξει
ἐχρήσατο. τὴν μὲν γάρ μερικὴν καταφατικὴν διὰ τῆς καθόλου ἀποφατικῆς
δείκνυσιν ὡς δριμολογουμένης διὰ τὸ προδιδάξαι περὶ αὐτῆς· τὴν δὲ καθόλου 10
ἀποφατικὴν οὐκέτι διὰ τῆς μερικῆς καταφατικῆς ἔδειξε (πῶς γάρ ἔμελεν
30 ἀγνοούντων ήμῶν εἴτε δλῶς ἀντιστέψει πρὸς ἑαυτὴν η μερικὴ καταφατική;),
ἀλλ’ ὡς εἴρηται, τῇ δι’ ἐκθέσεως δεῖξει ἐχρήσατο.

p. 25a 17 Εἰ δὲ παντὶ τὸ Α τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Α.

’Αποδεῖξας τὴν ἀντιστροφὴν τῆς καθόλου ἀποφατικῆς νῦν ἀκολούθως 15
μετέργεται ἐπὶ τὴν καθόλου καταφατικήν, καὶ ἀποδείκνυσιν αὐτὴν μὴ ἀντι-

I post οὐδὲν add. τὸ V	2 κατὶ Vt: ἐπὶ P	2. 3 ante κατηγορ. add. καὶ Q
κατηγορεῖται—τέμνει ομ. V	3 φήσωμεν Pt	οὐδὲν ἐν QVt
5 καὶ ομ. QVt	6 δεῖξιν ομ. P	8 ἀντιστρέψουσι t
vs. 11 illatum delevi	10 τί ομ. Q	11 τὸ β P
δι’ ἀλλήλων V	14 τῇ iterat P	15 διτὶ ομ. V
22 δεῖξας V	οὐκ ἀπεχρήσατο PVt	23 καθέκαστον V
25 τῶν α τὸ V: τὸ α τῷ PQt	καὶ τὸ β ομ. P	24 τὸ—τῶ—τῶ—τὸ Q
τῇ post ἐχρήσατο collocat Q	26 δεῖξιν (ante τούτου) V	δι’ ἀλλήλων V
28 δὲ ομ. t	31 δεῖξει] χρήσει V	32 τινὶ τῶν t (n)
		34 ἀποφατικὴ Q

στρέφειν πρὸς ἔαυτὴν ἀλλὰ πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικήν. καὶ φησὶν οὕτως· XIV
εἰ παντὶ τὸ Α τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Α. εἴτα πάλιν ἐκ τοῦ ἀξιώ-
ματος τῆς ἀντιφάσεως τῇ εἰς ἀτοπὸν ἀπαγωγῇ δείχνυσιν οὕτως ἔχουσαν
τὴν ἀντιστροφήν. εἰ γάρ μὴ τινί, δῆλον ὅτι οὐδενὶ τὸ Β τῷ Α. εἰ δὲ
5 οὐδενὶ τὸ Β τῷ Α, οὐδὲ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β· ἐδείχθη γάρ ή καθόλου ἀπο-
φατικὴ πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέφουσα. ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ τὸ Α τῷ Β· 20
τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ παντὶ καὶ οὐδενὶ ὑπάρχει, δπερ ἀτοπὸν. ἔστωσαν ἐπὶ ὑπο-
δείγματος ὅροι ζῷον καὶ ἀνθρωπος· εἰ τὸ ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου,
καὶ ὁ ἀνθρωπος τινὶ ζῷῳ ὑπάρχει. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ ἀντι-
10 φατικῶς ἀντικείμενον, λέγω δὲ τὸ οὐδενὶ· οὐκοῦν ὁ ἀνθρωπος οὐδενὶ ζῷῳ
ὑπάρχει. ἐδείχθη δὲ αὗτη ἀντιστρέφουσα πρὸς ἔαυτὴν· οὐκοῦν καὶ τὸ
ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ. ἡν δὲ καὶ παντί· τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ παντὶ καὶ οὐδενί.
ἐπιχειροῦσι δὲ πάλιν καὶ ταύτην διὰ παραδειγμάτων τινὲς ἐλέγχειν τὴν 25
ἀντιστροφὴν λέγοντες οὕτως· πᾶς γέρων νέος ἦν πρότερον· τοῦτο ἀληθές·
15 ἄρα οὖν ἀληθές ἐστι καὶ ἀντιστρέψαντας εἰπεῖν ‘τὶς νέος πρεσβύτης ἦν’;
οὐδαμῶς. καὶ πάλιν πᾶσα γυνὴ παρθένος ἦν πρότερον· ἀλλ’ ή ἀντιστροφὴ
οὐκ ἀληθής ‘τὶς παρθένος γυνὴ ἦν’. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ πρὸς τούτους ἥητέον
δ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους· ἀντιστρέφοντες γάρ ὅλον τὸν κατηγορούμενον δρυῶς
τὴν ἀντιστροφὴν ποιησόμεθα. ἐν τῇ τοίνυν προτάσει τῇ λεγούσῃ ‘πᾶς γέρων
20 νέος ἦν’ ἐστὶν ὑποκείμενος μὲν ὁ γέρων ἔχων συσημαίνομενον αὐτῷ τὸν 30
ἐνεστῶτα γρόνον· τί γάρ φαμεν; ὅτι πᾶς γέρων ὃν ἐπὶ τοῦ παρόντος· ὁ
δὲ κατηγορούμενος ὁ νέος μετὰ γρόνου παρφγημένου· νέος γάρ ἦν. οὕτως
οὖν ποιησόμεθα τὴν ἀντιστροφὴν φυλάττοντες ἀκεραίους τοὺς ὅρους· τὶς
νέος ὃν πρότερον πρεσβύτης ἐστίν, καὶ τὶς παρθένος οὖσα πρότερον
25 γυνὴ ἐστιν.

p. 25a20 Ἐὶ γάρ τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει.

Ἡερὶ τῆς μερικῆς καταφατικῆς νῦν βουλόμενος κατασκευάσαι, ὅτι ἀντι- 35
στρέφει πρὸς ἔαυτὴν, κέγρηται πάλιν τῇ καθόλου ἀποφατικῇ εἰς ἀτοπὸν
ἀπάγων τὸν λόγον ὡς ἡδὸν δείξας ἀντιστρέφουσαν αὐτὴν πρὸς ἔαυτὴν.
30 ἔστωσαν δὲ ὅροι ὡς ἐπὶ παραδείγματος ἀνθρωπος καὶ λευκόν· εἰ τοίνυν
ἀνθρωπος τινὶ λευκῷ ὑπάρχει, καὶ λευκὸν τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. εἰ γάρ
τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐδενὶ ἀνθρώπῳ λευκὸν ὑπάρχειν· οὐκοῦν καὶ
ἀνθρωπος οὐδενὶ λευκῷ ὑπάρχει· ἀντιστρέφει γάρ, ὡς δέδεικται. ἦν δὲ καὶ 40

2 τῶι ἀ τὸ P	3 τῇν—ἀπαγωγήν P: τῇσ—ἀπαγωγῆς V	5 τῷν β (ante ἐδ.) P
6 ἀντιστρέφουσαν τ	τὸ ἀ τῷ (τῷ ἀ τὸ P: τὸ ἀ τὸ V	7 ὑπάρχει Qt
9 ἀληθῶς V	11 αὐτῇ QVt	12 καὶ alt. om. P
15 οὖν PVt: εἰ Q	ἀντιστρέψαντες Q	17 τούτοι sic P
ἄλλους] cf. p. 48,25 sq.	19 πρώτῃ Q	18 δ om. Q πρὸς τοὺς
21 ὃν om. P	23 ἀκατέρους P	23. 24 τὶς—τὶς Q: πᾶς—πᾶσα PVt
26 γάρ t Arist.: δὲ PQV	τῷ Qt (m f)	24 νέον P
7γ P	28 καθόλου superscr. V	29 διδάξας QVt
corr. P ¹	31 λευκὸν superscr. V	30 παραδειμάτων (sic) pr. P,
		ὑπάρχει QVt

τινί· τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενὶ, διπερ ἀτοπον. οὗτω μὲν οὖν ἡ μερικὴ XIV^v καταφατικὴ ἀεὶ πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψει. εἰ δὲ ποτὲ καὶ πρὸς τὴν καθόλου ἀντιστρέψει, οὐ δι’ ἔαυτὴν τοῦτο πάσχει ἀλλὰ διὰ τὴν παραληφθεῖσαν ὅλην· οἷον ἄνθρωπος τινὶ ζῷῳ, καὶ ζῶον παντὶ ἄνθρωπῳ.

5 p. 25 a 22 Εἰ δέ γε τὸ Α τινὶ τῶν Β μὴ ὑπάρχει, οὐκ ἀνάγκη καὶ τὸ Β τινὶ τῶν Α μὴ ὑπάρχειν.

Ἐντεῦθεν τὴν μερικὴν στερητικὴν ἐξετάζει, καὶ φησὶ πρὸς μηδεμίαν 45 αὐτὴν ἀντιστρέψειν· τοῦτο δέ, διότι οὔτε πρὸς οὐδεμίαν ὠρισμένως, οὐδὲ² δτε ἀντιστρέψει ἡ πρὸς ἔαυτὴν ἡ πρὸς ἄλλην, ἐπὶ πάσης ὅλης τοῦτο ποιεῖ. 10 ἐπὶ μὲν γάρ τῆς ἐνδεχομένης ὅλης πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψει καὶ πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικήν· οἷον οὐ πᾶς ἄνθρωπος λευκός, καὶ οὐ πᾶν λευκὸν ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ τὸ λευκὸν ἄνθρωπος. ἐπὶ δὲ τῆς ἀναγκαίας ὅλης πρὸς τὴν καθόλου καταφατικὴν ποιεῖται τὴν ἀντιστροφὴν· οὐ πᾶν ζῶον ἄνθρωπος, 50 καὶ πᾶς ἄνθρωπος ζῶον. ἐπὶ δὲ τῆς ἀδύνατου πρὸς τὴν καθόλου ἀποφατικήν· οὐ πᾶς λίθος πτερωτός, καὶ οὐδὲν πτερωτὸν λίθος. τὸ δὲ οὐ πᾶς εἱρηται ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας, πῶς λέγεται. τὸ γάρ ‘οὐ πᾶς λίθος πτερωτός’ πρὸς ἀναίρεσιν τῆς πᾶς· εἰπούσης γάρ ἐκείνης ‘πᾶς λίθος πτερωτός’ αὕτη φησὶν δτι ψεῦδος ἐστι τὸ πᾶς καὶ ἀναιρεῖ αὐτὸ διὰ τοῦ ἀρνητικοῦ μηρίου, οὐκέτι μέντοι καὶ τὸ τις εἰσάγει. διά τοι τοῦτο, 20 λέγω δὲ τὴν ἀσριστίαν αὐτῆς, φησὶν αὐτὴν πρὸς μηδεμίαν ἀντιστρέψειν· εἰ | μὴ γάρ καὶ πρὸς ὠρισμένην ποιοῦτο τὴν ἀντιστροφὴν καὶ ἐπὶ πάσης XIV^v ὅλης, οὐ λέγεται ἀντιστρέψειν, διότι ἐπιστημονικὴ ἐστιν ἡ τῶν φιλοσόφων διδασκαλία, ἡ δὲ ἐπιστήμη τῶν καθόλου ἐστὶ καὶ οὐχὶ τῶν μερικῶν.

p. 25 a 27 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔξει καὶ ἐπὶ τῶν ἀναγκαίων προτάσεων.

Τοῦτο φησιν, δτι αἱ ἀναγκαῖαι προτάσεις ταῖς ὑπαρχούσαις δμοίως 6 ἀντιστρέψουσι. τίνι οὖν διαφέρουσι; τῷ τὴν μὲν τοῦ ὑπάρχειν πρότασιν ἔαυτῇ ἀρκεῖσθαι πρὸς τὴν προφοράν, οἷον Σωκράτης ὑπάρχει, τὴν δὲ ἀναγκαίαν ἐκείνης προσδεῖσθαι, οἷον Σωκράτης ἔξ ἀνάγκης ὑπάρχει. τὸ αὐτὸ 30 δὲ αἵτιον καὶ τοῦ τὴν τοῦ ὑπάρχειν προτετάχθαι τῆς ἀναγκαίας ώς ἀπλουστέραν. τρίτη δὲ ἡ ἐνδεχομένη διὰ τὸ περὶ τὸν μέλλοντα εἶναι χρόνον. 10

2 καὶ ποτὲ V	3 παρέχει V	5 τῷ β̄ Qt (m)	ὑπάρχη (η ex ei corr. P ¹) P
6 τῷ α t Arist.	8. 9 οὐδὲ δτε scripsi: οὐδὲ δτι PVt: οὐδέποτε Q		9 ἀντιστρέ-
φειν PV	τοῦτο om. Q	12 ἀλλὰ—ἄνθρωπος om. Q	14 πᾶν ζῶον
ἄνθρωπος P	15 καὶ P: om. QVt	πτερωτὸν] ν e s corr. Q ¹	λίθω (post
πτερ.) V	16 περὶ τῶν Q	ἐν] οὐ V	πτερ.) c. 7 p. 17 b 16 sq.
19 τοῦτο sic V	20 δὴ Q	21 γάρ μὴ P	ποιεῖ V
23 γάρ V	24 τῶν αὐτῶν δὲ τρόπων V	27 τὸ (ante τὴν) P	29. 30 ἀνα-
καῖον Qt	30 τοῦ τὴν Vt: ταύτην P: τὴν Q		γκαῖον P

p. 25 a 29 Εἰ μὲν γὰρ ἀνάγκη τὸ Α τῷ Β μηδενὶ ὑπάρχειν, ἀνάγκη XIV^v
καὶ τὸ Β τῷ Α μηδενὶ ὑπάρχειν· εἰ γὰρ τινὶ ἐνδέχεται, καὶ τὸ
Α τινὶ τῷ Β ἐνδέχοιτο ἄν.

Ἐνταῦθα γενομένους ἡμᾶς δεῖ ζητῆσαι τίνος γάριν ἐν μὲν τῷ Περὶ
5 ἔρμηνείας οὐκ ἐμνημόνευσε τούτων τῶν προτάσεων ὁ Ἀριστοτέλης, λέγω
δὲ τῆς ‘ἀναγκαῖον μηδενὶ εἶναι’ καὶ τῆς ‘ἀναγκαῖον παντὶ εἶναι’ καὶ τῆς ‘ἐνδέ-
χεται μηδενὶ εἶναι’ καὶ τῆς ‘ἐνδέχεται παντὶ εἶναι’, δημοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν 15
μερικῶν, ἀλλ’ ἔκει μὲν ὡς περὶ ἀπροσδιορίστων καὶ μόνων ποιεῖται τὸν
λόγον, εἰρηκὼς δυνατὸν εἶναι, ἐνδεχόμενον εἶναι, οὐκ ἀδύνατον εἶναι, οὐκ
10 ἀναγκαῖον εἶναι, δυνατὸν μὴ εἶναι, καὶ παρακατιών, ὅπου δὴ καὶ τὰς ἀκο-
λουθουσίας ἀλλήλαις ἔξηται, ὡς περὶ ἀπροσδιορίστων διαλέγεται εἰρηκὼς
“τὸ μὲν οὖν ἀδύνατον καὶ οὐκ ἀδύνατον τῷ ἐνδεχομένῳ καὶ δυνατῷ καὶ
μὴ ἐνδεχομένῳ ἀκολουθεῖ”, ἐν δὲ τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ ὡς περὶ
προσδιωρισμένων προτάσεων τῶν μετὰ τρόπου διαλέγεται. δεῖ δὲ πάλιν 20
15 καὶ τοῦτο ζητῆσαι, πῶς τὰς προτάσεις, ὃς ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας κατα-
φάσεις εἰπεν, ἐνταῦθα ἀντὶ ἀποφάσεων παραλαμβάνει· τὴν γὰρ ‘ἀνάγκη μὴ
εἶναι’ καὶ ‘ἐνδέχεται μὴ εἶναι’ καταφάσεις λέγων εἶναι ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας
(οἷς γὰρ ἂν, φησί, τὸ εἶναι καὶ τὸ μὴ εἶναι προσκατηγορῆται, κατάφασιν
εὐθὺς ποιεῖ) ταύτας νῦν ἀποφάσεις φησί· βουλόμενος γὰρ δεῖξαι τὴν καθόλου
25 ἀποφατικὴν τοῦ ἀναγκαίου τρόπου καὶ τοῦ ἐνδεχομένου ἀντιστρεφούσας
ταύταις ἐχρήσατο, ὃς ὡς εἶπον καταφάσεις ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας φησίν. 25
ἔτι καὶ τοῦτο ζητοῦμεν, τί δήποτε τῇ ἀναγκαίᾳ καθόλου ἀποφατικῇ προ-
τάσει μὴ ἀντέθηκε τὴν μερικὴν τοῦ ἀναγκαίου καταφατικὴν ἀλλὰ τὴν
ἐνδεχομένην· εἰπὼν γὰρ εἰ μὲν γὰρ ἀνάγκη τὸ Α τῷ Β μηδενὶ ὑπάρ-
χειν, ἀνάγκη καὶ τὸ Β τῷ Α μηδενὶ ὑπάρχειν, εἴτα τῇ εἰς ἀτοπὸν
30 ἀπαγωγῇ γρήσασθαι βουλόμενος ἐπήγαγεν εἰ γὰρ τινὶ ἐνδέχεται, καὶ
οὐκ εἰπεν ‘εἰ γὰρ τινὶ ἀνάγκη’. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ζητητέον πῶς ἐχρή-
σατο τῇ τοῦ ἐνδεχομένου μερικῇ καταφατικῇ ὡς ἀντιστρεφούσῃ μήπω 35
δεῖξας περὶ αὐτῆς. λέγομεν οὖν πρὸς ταῦτα, καὶ πρότερόν γε πρὸς τὴν
προτέραν ἀπορίαν τὴν λέγουσαν διὰ τί ἐν μὲν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ὡς περὶ
40 ἀπροσδιορίστων διαλέγεται, ἐνταῦθα δὲ ὡς περὶ προσδιωρισμένων. φαμὲν
οὖν δτι ἐν μὲν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ὡς πολλὴν ἀσάφειαν ἀμα καὶ βραχυ-

3 τῷ β' τινὶ t Arist. ἐνδέχοιτο ἄν εκ ἐνδέχεται corr. V 4 τίνος γάριν—p. 64,7
habent EF 4. 5 ἐν μὲν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 13 p. 22 a 24 sq. 6. 7 καὶ τῆς ἐνδέχεται—
παντὶ εἶναι om. V 7 μηδενὶ—ἐνδέχεται om. Qt ἐπὶ om. QVt 8 ἀπροσδιορίστων Q
μόνον EFPVt cf. p. 53,8. 9 9 εἶναι alt.] οὖν V ἀδύνατον εἶναι, οὐκ om. QVt
10 δεῖ Pt 11 εἰρηκὼς] p. 22 a 32 12 οὖν om. V ante οὐκ add. τὸ EFP
ante δυν. add. τῷ QVt 13 ante μὴ add. τῷ Q οὐκ ἐνδεχομένῳ καὶ μὴ δυνατῷ
Arist. 14 προσδιωρισμένων V 15 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 12 p. 21 b 10 sq. 16 ἀπο-
φάσεως EFP παραλαμβάνεται Qt 18 ἔστι—ἔστι QVt τὸ alt. om. EF
εἶναι alt. compend. in ras. P¹ προσκατηγορεῖται P: προσκατηγοροῖτο Q 19 an ποιεῖ
εὐθὺς? φησί EFP: ποιεῖ QVt 20 ante ἐνδεχ. add. μὴ V 22 an ζητῶμεν?
24 γὰρ alt. om. V σ. om. P 25 A e B corr. P² 27 καὶ om. V 29 λέγωμεν
fort. recte t immo διδάξας cf. ad p. 49,22 50,29 ταύτας EF 31 φημὶ PQVt

λογίαν ἐπιτηδεύσας καὶ βουληθεῖς πολλὰ ἐν ὀλίγοις καὶ ἀσαφέσι περικλεῖσαι XIV^ο τοῦτο πεποίηκεν, ἥμιν ἐπιτρέψας τὰ λοιπὰ προσυπακούειν. προδιδάξας γάρ περὶ τῶν προσδιορισμῶν, εἴτα προελθὼν εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν μετὰ τρόπου προτάσεων ως μὲν περὶ προσδιωρισμένων αὐτῶν διαλέγεσθαι περιττὸν ὃ ἡγήσατο πλέον μηδὲν περὶ τῶν προσδιορισμῶν λέγειν ἔχων, ἀπλῶς δὲ ως μετὰ τρόπου περὶ αὐτῶν διαλέγεται. ἐνταῦθα δὲ γενόμενος καὶ περὶ γενέσεως συλλογισμῶν μέλλων διαλαμβάνειν οὐκ ἀνεκτὸν ἡγήσατο τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα μή τις αὐτὸν ὑπολάβῃ τῷ ὅντι περὶ ἀπροσδιορίστων διαλέγεσθαι καὶ μόνων, καὶ διτὶ τοῖς προσδιορισμοῖς ἀκολούθως συνάγεται καὶ τὰ συμπερό-¹⁰ σματα· ἀνευ μὲν γάρ καθολικῆς προτάσεως συλλογιστικὸν οὐ γίνεται σχῆμα, μερικοῦ δὲ προσδιορισμοῦ ἐν ταῖς προτάσεσι παραληφθέντος καὶ τὸ συμπέρασμα μερικὸν συνάγεται, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν δύοις. ἀναγκαίως ὅρα οὐ περὶ ἀπροσδιορίστων μόνων ἀλλὰ καὶ ως προσδιωρισμένων διαλέγεται τῶν μετὰ τρόπου προτάσεων. οὗτῳ μὲν οὖν τὴν πρώτην ἀπορίαν ἀποκρουόμεθα.

Καιρὸς δὲ λοιπὸν ἐπὶ τὴν ἑτέραν μετελθεῖν ζήτησιν τὴν λέγου-
σαν διὰ τί καταφάσεις ἐνταῦθα παραλαμβάνει ἀντὶ ἀποφάσεων. τινὲς 15
μὲν οὖν πρὸς τοῦτο ἀπολυγόμενοί φασιν ὅτι ἄλλο ἐστὶν ἀναγκαία ἀπό-
φασις καὶ ἄλλο ἀναγκαίας ἀπόφασις· ἀναγκαίας μὲν γάρ ἐστιν ἀπόφασις
ἡ τὸν τρόπον μόνον ἀναιροῦσα, οἷον οὐκ ἀναγκαῖον τὸν ἄνθρωπον λευκὸν
20 εἶναι· ἀναγκαία δὲ ἀπόφασις ἡ μὴ μόνον τὸν τρόπον ἀλλὰ καὶ τὴν
ὅλην ἀναιροῦσα πρότασιν, οἷον ἀνάγκη τὸν ἄνθρωπον μὴ εἶναι λευκόν. ἐν
μὲν οὖν τῷ Περὶ ἔρμηνείας, φασί, παραδέδωκεν ἡμῖν τὴν ἀπόφασιν τῆς
ἀναγκαίας, ἐνταῦθα δὲ τὴν ἀναγκαίαν ἀπόφασιν. τοῦτο δὲ γλαφυρὸν μέν 25
ἐστι τὸ θεώρημα οὐχ ἵκανὸν δὲ ἀποπληρῶσαι τὴν ἀπορίαν ἡμῶν. Ζητήσο-
μεν γὰρ πάλιν οὐδὲν ἥττον διὰ τί ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας οὐ παραδέδωκε
τὴν ἀπόφασιν τὴν ἀναγκαίαν ἡ ἐνταῦθα τὰ περὶ τῆς τοῦ ἀναγκαίου ἀπο-
φάσεως· ἔκατέρα γὰρ οὕτως ἀτελῆς ἡ πραγματεία. τί οὖν ἡμεῖς λέγομεν;
ὅτι τὰς ἀντιθέσεις τῶν ἀναγκαίων προτάσεων διχόθεν ἔστι λαβεῖν· λαμ-
βάνονται γὰρ αἱ ἀντικείμεναι προτάσεις ἡ ὡς τὸν τρόπον μόνον ἀναιροῦσαι
30 ἡ ὡς ὅλην τὴν πρότασιν. οἷον τί λέγω; τῇ λεγούσῃ ‘ἀνάγκη | παντί’ XV
ἀντίκειται ως μὲν κατὰ τὰ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ἡμῖν παραδέδημένα ἡ
‘οὐκ ἀνάγκη παντί’, ητίς οὐ τὴν ὅλην πρότασιν ἀνεῖλεν ἀλλὰ μόνον τὸν

ἀναγκαῖον τρόπον. τί γάρ φησιν; ὅτι κακῶς εἶπεν ἡ κατάφασις ὅτι ἔξ XV
ἀνάγκης παντί· ἐγὼ γὰρ λέγω ὅτι οὐκ ἔξ ἀνάγκης παντί. καὶ ἀναιροῦσα
τοσούτον μόνον, ὅτι οὐκ ἔξ ἀνάγκης, ἀδριστὸν ἥμιν τὸ λοιπὸν καταλιμπάνει·
πῶς γὰρ ὑπάρχει παντί, λέγω δὴ κατὰ ποιὸν τρόπον, ἦ σὲ οὐδὲ δῆλως ὑπάρχει 5
παντί, οὐκέτι προστιθησιν. αὕτη μὲν οὖν μία ἀντίθεσις τῆς ἀναγκαίας
καθόλου καταφατικῆς κατὰ τὰ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ἥμιν παραδεδομένα.
ἔτέρα δὲ ἀντίθεσις, καθὼς ἐνταῦθα ἥμιν παραδίδωσιν, αὕτη· ἐπειδὴ ἐν
τῇ καθόλου ἀναγκαίᾳ καταφατικῇ προτάσσει ἐστὶ καὶ ποσὸν τὸ καθόλου καὶ
ποιὸν τὸ καταφατικὸν καὶ τρόπος ὁ ἀναγκαῖος, ἡ κυρίως ἀντικειμένη ταύτη
10 εἴη ἀν ἡ κατὰ πάντα αὐτῇ ἐναντιουμένη, καὶ κατὰ τὸ ποιὸν καὶ κατὰ τὸ ποσὸν
καὶ κατὰ τὸν τρόπον· ὥστε οὕσης ταύτης καθόλου ἔκείνη ἔσται
μερική, ταύτης καταφατικῆς ἔκείνη ἀποφατική, ταύτης ἀναγκαίας ἔκείνη
ἐνδεχομένη. καθόλου οὖν λέγομεν ὅτι, ἐὰν τὴν κατὰ πάντα ἀντικει-
μένην τινί προτάσσει βουλώμεθα λαβεῖν, δεῖ ἀντιθέναι ποσὸν ποσῷ, ποιὸν
15 ποιῷ, τρόπον τρόπῳ. ὥστε συνελόντι εἰπεῖν ἀντικείται τῇ ‘ἀνάγκη παντί’
ώς μὲν κατὰ τὰ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ‘ἡ οὐκ ἀνάγκη παντί’, ως δὲ κατὰ τὰ
ἐνταῦθα ἡ ‘ἐνδέχεται μὴ παντί’, καὶ πάλιν τῇ ‘ἀνάγκη τινί’, ως μὲν ἔκει,
20 ἡ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’, ως δὲ ἐνταῦθα ἡ ‘ἐνδέχεται μηδενί’. τί οὖν φαμεν;
δύο μιᾶς ἀντικεινται. οὗτως ἄδικος ἡ φύσις ως ἀντιτάξαι ἐνὶ δύο; λέγομεν
ὅτι ἀντικεινται μιᾶς δύο οὐχ ως μαχόμεναι ἀλλ’ ως ἴσοδυναμοῦσαι· τῇ
γὰρ ‘οὐκ ἀνάγκη παντί’ ἡ ‘ἐνδέχεται μὴ παντί’ ἴσοδυναμεῖ· διὸ γὰρ οὐκ
ἀνάγκη παντί, τοῦτο ἐνδέχεται μὴ παντί· οἷον εἰ οὐκ ἀνάγκη παντὶ ἀνθρώπῳ
τὸ λευκὸν ὑπάρχειν, ἐνδέχεται μὴ παντὶ ὑπάρχειν. πάλιν τῇ ‘οὐκ ἀνάγκη
τινί’ ἡ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ἴσοδυναμεῖ· εἰ γὰρ οὐκ ἔξ ἀνάγκης τινὶ ἀνθρώπῳ
25 ὑπάρχει τὸ λούεσθαι, ἐνδέχεται μηδενὶ ὑπάρχειν. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ
ὅμοίως δεῖξομεν τὰς τῇ μιᾷ ἀντικειμένας ἴσοδυναμούσας ἀλλήλαις. σκόπει
οὖν ως πᾶσαι ἥμιν διὰ τούτων παραδίδονται αἱ προτάσεις, αἱ τε ἐν τῷ

1 φασιν EF	2 παντί prius om. EF	έγώ—παντί om. Q	δὲ E
3 τοσοῦτο P	4 εἰ ἡ EFP	οὐδὲ] ο ε δ corr. Q ¹	6 ἀποφατικῆς V
τὰ om. P	7 ἡμῖν ἐνταῦθα V	post ἐπειδὴ add. δὲ Qt	8 ἀποφατικῆ V
9 αὐτῇ EF: om. Q	10 ἐναντιουμένη supra ἀντικειμένη deletum scr. Q ¹		
11 τὸν om. QVt	αὐτῆς EF: om. V	12 post καταφατικῆς add. οὕσης V	
post ἐκείνη prius add. ἔσται EFPVt	13 ὅτι om. EF: ἥτις Q	ἄν Q	
14 βουλόμεθα FQVt	ἀντιτιθέναι EF: ἀντιθέναι sic P	16 κατὰ τὰ utrobique QVt:	
κατὰ P: καταφάσαι EF	ἐν superscr. P	17 μὴ παντὶ—18 ἐνδέχεται iterant EF	
καὶ πάλιν—18 μηδενί om. Q	17 ως μὲν—18 τινί om. V	ώς μὲν iterat P	
ἐκεῖ EFP: ἐν τῷ περὶ ἐρυηνείας t	18 post δὲ add. κατὰ τὰ Vt	ἡ alt. EF:	
om. PVt	post μηδενί add. ἐνδέχεται μὴ παντί. ἐνδέχεται μηδενί. οὐκ ἐνδέχεται		
παντί. οὐκ ἐνδέχεται τινί. ἐνδέχεται παντί. ἐνδέχεται τινί. ἀνάγκη μὴ παντί. ἀνάγκη			
μηδενί EF eademque tabellae iustar P	19 ἀντίκειται EFPV	ώς om. V	
19. 20 λέγομεν—δύο om. Vt	20 ὅτι PQ: τοίνυν EF	ἀντίκειται FP	
μάχομαι V	21 οὐκ prius PQVt: τοῦ EF	ῶ EFP	οὐκ alt.
ώς alt. om. V	22 τοῦτο—ἀνάγκη παντί om. V	23 μηδὲ EF	
om. Q	24 τινί collocat F: ὑπάρχειν V		
post παντί add. ἀνῶ EF	25 ὑπάρχει ante		
post ἐνδέχεται add. καὶ EF	26 σκεπτέον QVt	27 πῶς Qt: om. V	

Πεοὶ ἔρμηνείας καὶ αἱ ἐνταῦθα, ὅστε μὴ εἰναι ἐλλειπὲς μηδέτερον τῶν XV^τ βιβλίων ἴσοδυναμουσῶν τούτων ἀλλήλαις. εἰ γὰρ τῇ ‘ἐνδέχεται τινί’ μερικῇ οὖσῃ καταφατικῇ ἐνδεχομένῃ ἀντίκειται μέν, ώς ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας 25 φησίν, ἡ ‘οὐκ ἐνδέχεται τινί’ μερικὴ οὖσα ἐνδεχομένη ἀποφατική, ἴσοδυναμεῖ 5 δὲ ταύτῃ ἡ ‘ἀνάγκη μηδενί’, ητις καὶ κατὰ τὸ ποσὸν καὶ κατὰ τὸ ποιὸν καὶ κατὰ τὸν τρόπον ἀντίκειται τῇ ‘ἐνδέχεται τινί’, δῆλον ὅτι ως καθόλου ἀναγκαίᾳ ἀποφατικῇ οὗτως ἀντίκειται. καλῶς ἄρα ἐνταῦθα ως ἀπόφασιν αὐτὴν παραλαμβάνει, ητις εἰ καὶ τῷ σχήματι ἐστι καταφατική, ἀλλ’ οὖν δύναμιν ἔχει ἀποφάσεως, ως καὶ αὐτοῦ ἐφεξῆς λέγοντος ἀκουσόμεθα· εἰ γὰρ δύναμιν 10 εἶχε καταφάσεως, οὐκ ἀν ἐμάγετο κατὰ πάντα τῇ ‘ἐνδέχεται τινί’ καταφάσει 20 καὶ αὐτῇ οὖσῃ. ωσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐροῦμεν. εἰ τοίνυν ἴσοδυναμοῦσιν αἱ τε ἐκεῖσε παραδεδομέναι ἡμῖν καὶ αἱ ἐνταῦθα ἀποφάσεις, τί δήποτε ἡ ἐκεῖσε τῶν ἐνταῦθα παραδιδομένων ως ἀποφάσεων οὐκ ἐμνήσθη 25 ἡ ἐνταῦθα τῶν ἐκεῖσε; λέγομεν ὅτι ἐν μὲν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ἐνὶ λόγῳ παραδοῦναι βουλόμενος τὰς μαχομένας ταῖς καταφάσεσιν ἀποφάσεις εἶπεν, 30 ὅτι δεῖ τῷ τρόπῳ προστιθέναι τὴν ἄρνησιν καὶ ποιεῖν ἐκ τῶν καταφάσεων τὰς μαχομένας αὐταῖς ἀποφάσεις. τοῦτο δὲ ἐποίησε, διότι ἐπὶ τῇ ἐνδέχο- 35 μένης ὥλης ἴσοδυναμοῦσιν αἱ ἀποφάσεις ταῖς καταφάσεσι, δταν μὴ πρὸς τῷ τρόπῳ τὸ ἀρνητικὸν μόριον ἦ· ἐνδέχεται γὰρ πάντα ἄνθρωπον λούεσθαι, 40 καὶ ἐνδέχεται μηδένα ἄνθρωπον λούεσθαι, καὶ ἀμφότερα ἀληθεύει καὶ οὐκ ἀντιφάσκουσιν ἀλλήλαις. ἐκεῖ μὲν οὖν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν οὕτω ποιεῖ 45 ἐκ τῶν καταφάσεων τὰς ἀποφάσεις, ἵνα τὰς ἀντιφατικῶς ἀντικειμένας καθ’ ἔκαστον τρόπον παραδῷ. ἐνταῦθα δέ, ἐπειδὴ περὶ ἀντιστροφῆς διαλέγεται 50 ως συμβαλλομένης αὐτῷ εἰς τὸν περὶ συλλογισμῶν λόγον, ἐν δὲ τοῖς συλλο- 55 γισμοῖς ὠρισμένα δεῖ τὰ συμπεράσματα συνάγεσθαι, αἱ δὲ ἀποφάσεις αἱ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ἀόριστοι ἦσαν (ἔνα μὲν γὰρ τρόπον ἀνεῖλον, τῶν δὲ ἀλλων οὐδένα ὠρισμένως εἰσῆγον· οἷον ἡ λέγουσα ‘οὐκ ἀνάγκη παντὶ’ ἔνα μὲν τρόπον ἀνεῖλε, τὸν ἀναγκαῖον· φησὶ γὰρ ὅτι οὐκ ἀληθὲς τὸ ἐξ ἀνάγκης παντὶ ὑπάρχειν· οὐδὲν δὲ ὠρισμένον εἰσῆγαγεν· οὔτε γὰρ εἰ ἐνδεχομένως 60 ὑπάρχει ὀτλοῖ, οὔτε εἰ ὑπαρχόντως, οὔτε εἰ ὥλως μὴ ὑπάρχει, ἀλλὰ τοσοῦτον 65 μόνον τὸ ἀναγκαῖον ἀνεῖλεν· ἡ δέ γε ἐνταῦθα παραδιδομένη ἀπόφασις ἡ

1 αἱ om. EFP μηδὲ Q ἐλλειπὲς P 4 ἡ evan. F: ἡ V: om. t
 5 καὶ (post ητις) om. EFP τὸ prius om. EF: utrumque om. Vt κατὰ alt. EFPV:
 om. PQt κατὰ tert. EF: om. PQVt 6 τὸν om. PVt 7 ἄρχ] ὥρα V 8 ητις (εἴ-
 τις t, pr. P) εἰ καὶ PQVt: καν γὰρ καὶ τισιν ἔδοξε (ἔδοξε evan. F) EF τὸ σχήματι P:
 evan. F εἰναι EFP καταφατικὴν EF 9 ἐφεξῆς] p. 25b 19 sq. ἀκουστώμεθα Vt
 12 παραδιδομέναι QVt αἱ om. EPV: evan. F 13 παραδεδομένων EF ἀποφάσεις
 pr. P, corr. P¹ 14 τῶν ἐκεῖσε PQVt: ως ἐκεῖσε καταφάσεων EF post λέγομεν
 add. οὖν E: evan. F μὲν om. EFPV τῷ om. Q 17 καταφάσεις
 pr. Q, ἀπὸ superscr. Q¹ 19 ἡ post τρόπῳ collocant QVt 19. 20 ἄνθρωποι—
 μηδένα om. P: καὶ μὴ πάντα EF 21 ταύτην ε ταῦτα corr. P 22 ἀντιφατικῶν
 pr. P, corr. P¹ 24 τῶν—λόγων pr. P 27 post λέγουσα add. καὶ V
 28 φασὶ EF 29 ὠρισμένως QVt 30 ὑπάρχειν (ante ὀτλοῖ) Q ὀτλοῖ EFP
 εἰ prius om. EF μὴ ὑπάρχῃ, η ex ει corr. P¹ 31 τὸν QVt παραδεδομένη EFP

‘ἀνάγκη μηδενί’ ώρισμένη ἐστὶ τὴν ὅλην ἀναιροῦσα πρότασιν τὴν ‘ἀνάγκη XV^τ παντί’), ἐπειδὴ τοίνυν ώρισμένων οὐσῶν τῶν προτάσεων ώρισμένον συνάγεται καὶ τὸ συμπέρασμα, ἀπρίστων δὲ ἀδριστον, δεῖ δὲ τοὺς συλλογισμούς, ὡς εἴρηται, ώρισμένα συνάγειν τὰ συμπεράσματα, διὰ τοῦτο ταύταις ἔχρήσατο 5 ἐνταῦθα ταῖς προτάσεσι.

Τούτου λυθέντος λέκυται καὶ ἡ τρίτη ἀπορία ἡ λέγουσα τί δῆποτε τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ γράμμενος ἀντιτίθησι τῇ ἀναγκαίᾳ καθόλου ἀποφατικῇ τὴν 50 μερικὴν καταφατικὴν ἐνδεχομένην καὶ οὐχὶ τὴν ἀναγκαίαν μερικὴν καταφατικήν, καὶ τίς ἡ ἀνάγκη τὴν ἀναγκαίαν διὰ τῆς ἐνδεχομένης δείκνυσθαι. ἐκ τῶν εἰρη- 10 μένων πρόδηλον τούτου τὸ αἵτιον· ἐπειδὴ γάρ εἶπεν ὅτι ἀντιστρέψει πρὸς ἔαυτὴν ἡ καθόλου ἀποφατικὴ ἀναγκαία, εἴτα τοῦτο τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ δεῖξαι βού- λεται, εἰκότες ὑποτίθεται τὴν κατὰ πάντα αὐτῇ ἀντικειμένην, καὶ κατὰ τὸν τρόπον καὶ | κατὰ τὸ ποσὸν καὶ κατὰ τὸ ποιόν, καὶ δείκνυσι ταύτη ἄτοπόν XV^ν τι ἀκολουθοῦν, ἵνα οὕτως ἐκείνην πιστώσηται.

15 Πρὸς δὲ τὸ λοιπὸν τῶν ἡπορημένων, λέγω δὴ πῶς ἔχρήσατο τῇ ἐνδεχομένῃ μερικῇ καταφατικῇ ὡς ἀντιστρεψούσῃ μήπω δεῖξαι τοῦτο (εἶπε γάρ εἰ γάρ τινὶ ἐνδέχεται, καὶ τὸ Α τῷ Β τινὶ ἐνδέχοιτο ἄν), ἐροῦμεν ὅτι τὸ ἐνδεχόμενον αὐτὸς ὥριζεται λέγων οὕτως “ἐνδεχό- 20 μενόν ἐστιν οὖ μὴ ὅντος ἀναγκαίου τεθέντος δὲ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκο- 5 λουθεῖ”. εἰ τούνυν οὗτος ὁ ὅρος ἐστὶ τοῦ ἐνδεχομένου, ἐὰν τὸ ἐνδεχό- μενον ὡς ἐκβὸν λάβωμεν. οὐκέτι ἐστὶν ἐνδεχόμενον ἀλλὰ ὑπάρχον. ἐὰν οὖν ὑποθώμεθα τὴν ἐνδεχομένην μερικὴν καταφατικὴν ἐκβᾶσαν, γίνεται ὑπάρχουσα καὶ οὐκ ἐνδεχομένη. ἡ δὲ μερικὴ καταφατικὴ ὑπάρχουσα ἐδείχθη ἀντιστρέψουσα πρὸς ἔαυτήν· καὶ ἡ μερικὴ ἄρα ἐνδεχομένη καταφατικὴ μετα- 25 ληφθεῖσα εἰς τὴν ὑπάρχουσαν ἀντιστρέψοι ἀν πρὸς ἔαυτήν. ἡ δὲ ὑπόθεσις αὗτη, εἰ καὶ μὴ ἀληθής, λέγω δὴ τοῦ τὴν ἐνδεχομένην δεδόσθαι ὡς ἐκβε- 10 βηκυῖαν, ἀλλ’ οὖν οὐκ ἀδύνατος. ἡ μὲν γάρ ἀδύνατος πάντως καὶ ψευδής, οὐχ ἡ ψευδής δὲ πάντως καὶ ἀδύνατος· οἷον ἀδύνατον τὸν ἄνθρωπον πτερά- ἔχειν· τοῦτο καὶ ψεῦδος· τὸ δὲ τὸν Σωκράτην μοιχεύειν ψεῦδος μέν, οὐκ 30 ἀδύνατον δέ. ὅστε εἰ καὶ ψευδής ἡ ὑπόθεσις ἡ λέγουσα ‘δεδόσθω τὸ ἐνδε- μενον ἐκβῆναι’, ἀλλ’ οὐκ ἀδύνατος. ἐστιν οὖν ὁ πᾶς λόγος, ἵνα ὡς ἀνα- λαβὼν εἴπω, τοιοῦτος· τὸ Α ἐξ ἀνάγκης τῷ Β μηδενὶ ὑπάρχετω· λέγω ὅτι οὐδὲ τὸ Β τῷ Α ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ ὑπάρχει· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὴς 15 τὸ ἀντικείμενον, λέγω δὴ τὸ ‘ἐνδέχεται τινὶ τῷ Α τὸ Β ὑπάρχειν’. ἀλλ’

3 τὸ superscr. Q¹ 7 ἀπαγωγῇ] post ἀ del. γ Q¹ γραμμένη V 9 διὰ τῆς
ἐνδεχομένης τὴν ἀναγκαίαν QVt fort. ἐκ <γάρ> 10 τοῦτο PQVt τὸ om. Vt
εἴπε τὸ PQVt ἀντιστρέψειν P 11 ἀναγκαία] ἐναντίον Q 12 τῇ F, pr. E: τὴν
corr. E² 13 καὶ (ante δείκν.) om. V 14 ἐκείνην om. V 17 τῶν β P:
om. EF 18 λέγων] p. 32 a 18 19 εἴναι οὖ P 25 εἰ (ex ἡ corr.) δὲ P
26 εἰ ex ἡ corr. P ως scripsi: εἰς PQVt: om. EF 27 ἀδύνατον P
ἡ μὲν γάρ ἀδύνατος om. V 28 καὶ om. Q ἀδύνατον (post καὶ) P 29 τὸν
δὲ V 31 ἀδύνατον EFP οὐ om. P post ἵνα add. καὶ V ως om. EFP
33 ὑπάρχειν QV 34 τινὶ ἐνδέχεται pr. Q τὸ στῶ Q

ἐπειδὴ ἐνδεχόμενόν ἐστιν “οὗ μὴ σῆτος ἀναγκαῖος τεθέντος δὲ οὐδὲν ἀδύνατον XV° ἀκολουθεῖ”, δεδότιθω ἐκβῆναι τὸ ἐνδεχόμενον καὶ μηδὲν ἀδύνατον ἀκολουθείτω, εἴπερ ἀληθῆς ἡ ὑπόθεσις. ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐνδεχόμενον, ἐπειδὴν ἐκβῆ, οὐκέτι ἐστὶν ἐνδεχόμενον ἀλλὰ ὑπάρχον, ὑπαρχέτω τὸ Β τινὶ τῷ Α. ἀλλ’ 5 ἐδείχθη ἡ ὑπάρχουσα μερικὴ καταφατικὴ πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψουσα· καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῷ Β ὑπάρχει. ὑπέκειτο δὲ καὶ μηδενὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ τινὶ ὑπάρχει καὶ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον δὲ ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι τὸ ‘ἐνδέχεται τινί’. οὐκοῦν τοῦτο ψεῦδος, ἐπειδὴ τῷ ἀληθεῖ οὐδέποτε ἀδύνατον ἀκολουθεῖ. εἰ 10 τοίνυν ψεῦδος τὸ ‘ἐνδέχεται τινί’, ἀληθὲς ἄρα τὸ ἀντικείμενον, λέγω δὴ τὸ ‘ἀνάγκη μηδενὶ’. ἐδείχθη ἄρα ἡ καθόλου ἀναγκαία ἀποφατικὴ πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψουσα, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. οὕτω μὲν οὖν ἐπιλελύσθωσαν αἱ κατὰ 15 τὸν τόπον ἀπορίαι. τὰ δὲ ἔξῆς λοιπὸν ἐπισκεπτέον.

p. 25 a 32 Εἰ δὲ ἐξ ἀνάγκης τὸ Α παντὶ ἡ τινὶ τῷ Β ὑπάρχει, καὶ 15 τὸ Β τινὶ τῷ Α ἀνάγκη ὑπάρχειν.

Τῇ αὐτῇ πάλιν τάξει κέχρηται ὁ Ἀριστοτέλης ἥπερ καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαρχουσῶν προτάσσων· δεῖξας γοῦν τὴν καθόλου ἀποφατικὴν πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψουσαν ἐφεξῆς τὴν καθόλου καταφατικὴν δείκνυσι καὶ τὴν μερικήν. 30 βραχυλογίας δὲ πανταχοῦ ἀντιποιούμενος κάνταῦθα ἀμα ἀμφοτέρας τὰς καταφατικάς, τὴν τε καθόλου καὶ τὴν μερικήν, δείκνυσι πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικὴν ἀντιστρεφούσας.

p. 25 a 33 Εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη, οὐδὲν δὲν τὸ Α τινὶ τῶν Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχοι.

Ἐν τούτῳ διάφορος ἡ γραφὴ φέρεται. τινὰ μὲν γὰρ τῶν ἀντιγράφων 25 οὕτως ἔχει· εἰ γὰρ ἐνδέχεται μηδενὶ· τὰ μέντοι ἀκριβέστερα τῶν ἀντι- 35 γράφων ἔχει εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη. εἰ μὲν οὖν ἡ προτέρα εἰη γραφή, ἐροῦμεν ὅτι ὅμοίως ὁ Ἀριστοτέλης ἀντέθηκε τρίποντα τρόπω, ποσὸν ποσῷ, ποιὸν ποιῷ. ἀλλ’ οὐκ ἀκριβῆς ἡ τοιαύτη γραφή· οὐ γὰρ δὴ ἐκ τῆς ὑποθέσεως ταύτης συνάγεται τι ἀδύνατον, ὅπερ βούλεται δεῖξαι. πῶς καὶ τίνα

1 ἐπεὶ E	ἐνδεχόμενός EFP	διαθέντος QVt	4 οὐκ ἔπι V	7 ante τινὶ
add. οὐ Q	ὑπάρχει alt. om. Q	post ὅπερ del. ἀτοπὸν Q ¹	8 ἡκολούθησαν V	
ἐνδέχεσθαι EFP	11 ἀναγκαῖα ante καθόλου collocant EP: ἀνάγκη comprehend. Q			
12 ἐπιλελύθησαν P	12. 13 οὕτω—ἐπισκεπτέον om. EF	13 τὸν V: om. PQt		
14 τῶν β̄ Q (C i, corr. A): τὸ β̄ E	15 τῶν α (α, ut videtur, e β corr. P) EFPQ			
(C i, corr. A)	16 ὅπερ P	17 οὖν EF	18 ἀντιστρέψουσα Q	19 πανταχοῦ
om. Q	ἀμα om. EFP	23 ὑπάρχει V	24 γὰρ om. QVt	26 ante ἔχει
add. οὕτως EF	27 ἀντέθηκεν ὁ ἀριστοτέλης E		29 ταύτης om. E	

τρόπον; λέγω δὲ αἱ καθόλου τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις, λέγω δὴ τοῦ XV^v κυρίως ἐνδεχομένου, ισοδυναμοῦσιν ἀλλήλαις· δὸς γὰρ ἐνδέχεται παντί, τοῦτο ἐνδέχεται μηδενί· οἷον ἐνδέχεται πάντα ἀνθρωπὸν λούσασθαι, ἐνδέχεται καὶ 40 μηδένα λούσασθαι, καὶ ἔμπαλιν. αὗται δὲ αἱ καθόλου τοῦ ἐνδεχομένου 5 προτάσεις ἑκάστῃ τῶν μερικῶν τοῦ ἀναγκαίου μάχονται. οἷον τί λέγω; τῇ ‘ἀνάγκη τινί’ μάχεται η ‘ἐνδέχεται μηδενί’ κατὰ πάντα αὐτῇ ἀντικειμένη· μάχεται δὲ καὶ η ‘ἐνδέχεται παντί’. ἀλλ’ η μὲν ‘ἐνδέχεται μηδενί’ δι’ ἑαυτὴν μάχεται ἔχουσα ἀντικείμενον τρόπον τρόπῳ, ποσὸν ποσῷ, ποιὸν ποιῷ· η δ’ ‘ἐνδέχεται παντί’ ως ισοδυναμοῦσα τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’. πάλιν 10 τῇ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ μάχεται μὲν δι’ ἑαυτὴν η ‘ἐνδέχεται παντί’, διὰ ταύ- 45 την δὲ καὶ η ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ως ισοδυναμοῦσα. εἰ τοίνυν αἱ δύο καθόλου τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις ἑκατέρᾳ τῶν μερικῶν τοῦ ἀναγκαίου ἀντίκεινται ως ισοδυναμοῦσαι, ἐὰν ἀντὶ τῆς ἐνδεχομένης καθόλου ἀποφατικῆς μεταλάβωμεν τὴν ‘ἐνδέχεται παντί’ ως ισοδυναμοῦσαν, οὐκ ἀπάξιομεν εἰς 15 ἄτοπον τὸν λόγον μεταληφθείσης τῆς ‘ἐνδέχεται μηδενί’ εἰς τὴν ‘ἐνδέχεται παντί’, εἴπερ ισοδυναμοῦσι. γίνεται γὰρ συλλογιστικὸν τὸ σχῆμα· οἷον τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπαρχέτω· λέγομεν δὲ τὸ Β τινὶ τῷ Α ὑπάρχει· εἰ γὰρ 50 τοῦτο φεῦδος, εἶτα ὑποθώμεθα τὸ ‘ἐνδέχεται μηδενί’, μεταληφθείη δὲ τοῦτο εἰς τὸ ‘ἐνδέχεται παντί’, οἷον δὲ τὸ Β ἐνδέχεται παντὶ τῷ Α, καὶ ἀντι- 20 στρέψαντες εἴπωμεν ‘καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β ἐνδέχεται’, εἶτα συναγάγωμεν τὸ αὐτὸν καὶ παντὶ καὶ τινί, οὐδὲν ἄτοπον συνάγομεν· τὸ γὰρ παντὶ ὑπάρχον, τοῦτο καὶ τινὶ ὑπάρχειν πᾶσα ἀνάγκη. διὰ ταῦτα φαμεν ἀκριβεστέραν εἰναι τὴν ἑτέραν γραφὴν τὴν λέγουσαν | εἰ γὰρ μὴ ἀνάγκη, τουτέστιν XVI^r εἰ μὴ ἀνάγκη τὸ Β τινὶ τῷ Α ὑπάρχειν, δηλονότι ἀνάγκη μηδενί· οὐκοῦν 25 καὶ τὸ Α ἀνάγκη οὐδενὶ τῷ Β· τοῦτο γὰρ δέδεικται, δὲ η καθόλου ἀναγκαία ἀποφατικὴ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέψει· ην δὲ καὶ τινί· τὸ αὐτὸν καὶ τινὶ καὶ οὐδενὶ, ὅπερ ἄτοπον.

p. 25a34 Τὸ δὲ ἐν μέρει στερητικὸν οὐκ ἀντιστρέψει διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν δι’ ην καὶ πρότερον εἴπομεν.

30 Τὸ ρῆσεῖδιον τοῦτο δοκεῖ ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου εἰρῆσθαι ως αἰτίαν δι’ αὐτοῦ ἀποδεδωκότος δι’ ην οὐκ ἀντιστρέψει η μερικὴ στερητική. τοῦτο δὲ οὐκ ἔστιν ἀληθές· οὐδαμοῦ γὰρ φαίνεται ἀποδεδωκὼς αἰτίαν δι’ ην

1 τοῦ om. Q λέγω—5 προτάσεις mrg. Q¹ 3 an <καὶ> μηδενί? 3. 4 ἐνδέχεται καὶ μηδένα om. QVt 4 λούσασθαι om. EFQVt δὲ om. EF 8 ἔχουσαν V
9 ως om. EFP μηδενί in ras. V 10 post τῇ del. ἐνδέχεται Q¹ μὴ om. Q
post ἐνδέχεται add. μὴ Q 11 μηδενί] παντὶ Q 12 τοῦ alt. om. P
13 ἀντίκειται EFP 14 μεταλάβω EFP: μεταλαβὼν Vt 15. 16 aut μεταληφθείσης—
ισοδυναμοῦσι delendum aut γὰρ e vs. 16 post μεταλ. transponendum videtur 19 δὲ
om. E: evan. F 20 εἴπομεν P τῶν (ante β) EP: evan. F 20. 21 συναγαγῶν
ἐν τῷ αὐτῷ EFP 23 post εἰναι add. καὶ V τὴν ἑτέραν om. E 24 τῶν
α EFP ὑπάρχει P 26 post αὐτὸν add. δὲ EF 27 καὶ οὐδενὶ superser. V
28. 29 lemma om. EF 30 ὃ F ρηστόιον P 31 δν V 32 αἰτίαν ἀποδεδωκὼς QVt

οὐκ ἀντιστρέψει ἡ μερικὴ ἀποφατική· ἀλλὰ μᾶλλον αἰτίαν ἐκάλεσε τὸ XVI°
παράδειγμα τὸ ἀνωτέρῳ παρ' αὐτοῦ εἰρημένον, ἔνθα ἔλεγεν “οὐ γάρ εἰ
ἄνθρωπος μὴ παντὶ ζῷῳ, καὶ τὸ ζῷον οὐ παντὶ ἄνθρωπῳ”.

p. 25^a37 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐνδεχομένων, ἐπειδὴ πολλαχῶς λέγεται τὸ
5 ἐνδεχόμενον.

Τὸν περὶ τῆς ἀντιστροφῆς τῶν ὑπαρχουσῶν καὶ ἀναγκαίων προτάσεων 11
πληρώσας λόγον μέτεισιν ἐπὶ τὰς τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις. ἐπειδὴ δὲ
τὸ ἐνδεχόμενον πολλαχῶς λέγεται, ώς καὶ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας
φησί (λέγεται γάρ καὶ ἐπὶ πάσης ὅλης τὸ ἀναγκαῖον ἐνδεχόμενον, ώς εἴ
10 τις εἴποι ‘ἐνδέχεται τὸν ἥλιον ἐν κριῷ γενέσθαι’, καίτοι οὐκ ἐνδεχομένως
ἀλλ’ ἀναγκαίως ὁ ἥλιος ἐν κριῷ γίνεται. λέγεται ἐνδεχόμενον καὶ τὸ ὑπάρ- 15
γον μὲν ἐν γενέσει δὲ καὶ φθορᾷ ὃν, λέγω δὲ ὅπερ τοῦ ὑποκειμένου ἀπο-
γίνεσθαι δύναται, οἷα τὰ συμβεβηκότα· καὶ γάρ ταῦτα ὑπάρχει μέν, οὐ μὴν
ἔξι ἀνάγκης, οἷον ως δταν ἐπὶ τοῦ Σκύθου λέγωμεν ‘ἐνδέχεται τὸν Σκύθην
15 λευκὸν εἶναι’· ἐνταῦθα γάρ οὐ κυρίως ἐστὶν ἐνδεχόμενον ἀλλ’ ἵσοδυναμοῦν
τῷ ὑπάρχοντι· ὑπάρχει γάρ τῷ Σκύθῃ τὸ λευκόν. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
τρόπων ὅμοίως. καὶ ἔτι τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον, λέγω δὲ τὸ ἐπὶ τοῦ μέλλον-
τος χρόνου· τοῦτο γάρ ἵσην δύναμιν ἔχει πρὸς τὸ γενέσθαι καὶ μή), τὸ 20
τοίνυν ἐνδεχόμενον τὸ ἵσοδυναμοῦν τῷ ἀναγκαίῳ καὶ ὑπάρχοντι, ὅπως ἀν ἀντι-
20 στρέφωσιν αἱ τοῦ ἀναγκαίου καὶ ὑπάρχοντος προτάσεις, οὗτω καὶ αὐτὸ²⁵
ἀντιστρέψει· κατὰ γάρ μόνην τὴν δημοσίαν ἐστὶν ἡ διαφορὰ τῶν πραγμάτων
τῶν αὐτῶν ὅντων. τὸ δὲ κυρίως ἐνδεχόμενον οὐκέτι ὅμοίως ἔξει κατὰ
τὰς ἀντιστροφάς, ώς ἐν τοῖς ἔξης δείκνυσι.

p. 25^a38 Καὶ γάρ τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ μὴ ἀναγκαῖον καὶ τὸ δυνα-
25 τὸν ἐνδέχεσθαι λέγομεν.

Τὸ μὴ ἀναγκαῖόν φησι τὸ ὑπάρχον, τὸ δὲ δυνατὸν τὸ ἐνδεχόμενον· 25
καὶ γάρ τὸ κυρίως δυνατὸν εἰς ταῦτὸν ἔρχεται τῷ κυρίως ἐνδεχομένῳ.

p. 25^a39 Ἐν μὲν τοῖς καταφατικοῖς ὅμοίως ἔξει κατὰ τὴν ἀντι-
στροφὴν ἐν ἀπασιν.

30 Τοῦτο, φησί, τὸ ἐνδεχόμενον, ὅπερ κατὰ πάντων τῶν τρόπων κατηγορεῖ· 30
ται, ὅμοίως ἔξει ἐν τοῖς καταφατικοῖς· πᾶσα γάρ κατάφασις ἐπὶ παντὸς

1 καταφατική Vt 2 ἔλεγεν] memoriter citat p. 25^a13 cf. a25 οὐ—εἰ ex Arist. seripsi:
εἰ—ό libri 3 μὴ] καὶ t 5 ἐνδεχόμενον PQVt (Marc. 231): ἐνδέχεσθαι EF Arist.
lemmati seq. Arist. verba usque ad b³ πρότερον add. EF 6 καὶ om. EFP
7 δὲ EF, superser. P: τοίνυν Q: om. Vt 8 καὶ om. V 9 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 13
p. 22b29 sq. 10 post ἐνδέχεται add. δὲ V 11 ἐν κριῷ] lac. VI fere litt. Q
12 δὲ om. EFPt 14 λέγομεν P 15 σκύθον t 16 δὲ EF 17 ἔστι τὸ EFP
17 ἔτι] ἔστι t 19 ἀν t: om. EFPQV 20 ἀντιστρέφουσιν libri 20 αὐτὸν pr. Q:
αὐτὰ Vt 23 post ως add. καὶ Qt 24 ἐν τοῖς om. QV 25 τοῖς ἔξ.] p. 25b14 sq.
27 κυρίως alt. om. QVt 29 εἰ V 30 τῶν om. P 30. 31 κατηγορεῖται
τῶν τρόπων EF

τρόπου πρὸς τὸ μερικὸν καταφατικὸν ἀντιστρέψει· καὶ αἱ δείξεις διὰ τῶν XVI^v
αὐτῶν δὶ’ ὥνπερ καὶ πρότερον. αἱ δὲ ἀποφάσεις οὐχ ὁμοίως ταῖς ἄλλαις
ἀντιστρέψουσι διὰ τόνδε τὸν λόγον· ἵσμεν δτὶ τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον, ὅπερ
καλεῖ δύνατόν, ἐπὶ τε τοῦ ἔσεσθαι καὶ μὴ ἔσεσθαι ὁμοίως παραλαμβάνεται
5 καὶ ἔξισάζει· ὁμοίως γὰρ ἔστι καὶ καταφῆσαι καὶ ἀποφῆσαι τὸ αὐτό. δθεν 35
οὐδὲν διοίσει πρὸς ἀλήθειαν ἡ κατάφασις τῆς ἀποφάσεως· ἐνδέχεται γὰρ
καὶ πάντα ἄνθρωπον λούεσθαι καὶ μηδένα ἄνθρωπον λούεσθαι, καὶ ὁμοίως
ἐκάτερον δύναται ἀληθεύειν. δέδεικται δὲ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος τρόπου καὶ
τοῦ ἀναγκαίου, δτὶ ἡ μὲν καθόλου ἀπόφασις ἐξ ἀνάγκης πρὸς ἔαυτὴν ἀντι-
10 στρέψει, ἡ δὲ μερικὴ οὐκ ἐξ ἀνάγκης. δῆλον οὖν δτὶ καὶ ἐπὶ τῆς ἀντιστρο-
φῆς αἱ ἀποφατικαὶ τοῦ ἐνδεχομένου πῇ μὲν ἔξουσιν ως ἐπὶ τῶν ἄλλων
τρόπων αἱ ἀποφάσεις, πῇ δὲ οὔ· τὸ μὲν ἐνδεχόμενον τὸ ἰσοδυναμοῦν τῷ 40
ὑπάρχοντι καὶ τῷ ἀναγκαίῳ ὁμοίως αὐτοῖς καὶ κατὰ τὰς ἀντιστροφὰς τῶν
ἀποφάσεων ἔξει· τὸ μέντοι κυρίως ἐνδεχόμενον, δπερ ἐκβαίνειν καὶ μὴ
15 ἐκβαίνειν δύναται, οὐχ ὁμοίως ἔξει. διδάξει δέ, ως εἶπον, περὶ αὐτοῦ ἐν
τοῖς μετὰ ταῦτα. νῦν δὲ τὰ ὑποδείγματα σαφῆ ποιεῖ ἐπὶ τῆς στοιχείων
ἐκθέσεως.

p. 25^b 4 'Αλλ' δσα μὲν ἐνδέχεσθαι λέγεται τῷ ἐξ ἀνάγκης μὴ
ὑπάρχειν.

20 Τουτέστιν αἱ ἐνδεχόμεναι ἀποφατικαὶ αἱ ἰσοδυναμοῦσαι τῷ ἀναγκαίῳ 46
ἢ τῷ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, τουτέστιν αἱ ταῖς ὑπαρχούσαις ἰσοδυναμοῦσαι
τοῦ ἐνδεχομένου ἀποφάσεις. αὐται, φησί, ὁμοίως ταῖς τε ὑπαρχούσαις καὶ
ταῖς ἀναγκαίαις ἀντιστρέψουσιν, αἱ μὲν καθόλου ἀποφατικαὶ πρὸς ἔαυτάς,
αἱ δὲ μερικαὶ δορίστως, ὥσπερ καὶ ἐκεῖναι· ως γὰρ εἴπομεν, δημάτων
25 μόνον γίνεται διαφορὰ τῶν πραγμάτων τῶν αὐτῶν ὅντων. εῖτα καὶ ἐπὶ 50
ὅλων τὸ παράδειγμα.

p. 25^b 5 Εἰ τις φαίη τὸν ἄνθρωπον ἐνδέχεσθαι μὴ εἶναι ἦππον. |

Τοῦτο τοῦ ἀναγκαίου παράδειγμα· δῆλον γὰρ δτὶ οὐκ ἐνδεχομένως XVI^v
κατὰ τὸ κυρίως τοῦ ἐνδεχομένου σημαινόμενον ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν ἦππος

1 ἀντιστρέψει Q καὶ αἱ QVt: αἱ δὲ EFP 3 τόνδε EFPQ: δὲ Vt
4. 5 παραλαμβάνεσθαι—ἔξισάζειν P 5 καταφῆσαι ex ἀποφῆσαι corr. V² τὸ αὐτό^o
om. EF 8 δύνασθαι EF post δὲ add. καὶ P 10 δὲ post μερικὴ collocat E:
om. F οὖν EF: om. PQVt 12 αἱ post 11 ως collocat F, superser. E: om. PVt
μέν] δὲ E: fort. μὲν <γὰρ> τὸ alt. corr. e τῷ Q¹ 13 καὶ alt. om. V
15 εἶπε QV: εἶπεν τ ως εἶπον] p. 59,23 16 δὲ Q: δέ φησι EF: φησι PVt
σαφῆ τὰ ὑποδείγματα QVt ἐκ τῆς EFP στοιχείων scripsi: τυχούσης EF: τουτού-
σης P: τῶν ὅλων QV: ὅλων t 17 θέσεως Qt: ὑποθέσεως V 18 βούλεται Q
post λέγεται add. ἢ t τῇ (ante ἐξ) Q 20 αἱ alt. om. Vt 21 αἱ] καὶ t
23 ἀντιστρέψουσιν QVt 24 εἴπομεν] p. 59,21 25 μόνον E: evan. F: om. PQVt
27 ante εἱ add. ex Arist. οἷον V post φαίη add. φησι EFPQ post ἐνδέχεσθαι
del. καὶ V 28 τοῦ om. EFP

ἀλλ' ἀναγκαίως· διὸ καὶ ἀντιστρέψει· ἐνδέχεται γάρ μηδένα ἵππον ἄνθρωπον XVI^v εἶναι. ἡ τὸ λευκὸν μηδενὶ ἴματίῳ ὑπάρχειν. τοῦτο τοῦ ὑπάρχοντος τούτου που παράδειγμα, καθ' οὐ καθ' ἐν σημαίνομενον λέγεται τὸ ἐνδεγόμενον. τὸ μὲν γάρ τὸν ἄνθρωπον μὴ εἶναι ἵππον ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει· τὸ δὲ λευκὸν μηδενὶ ἴματίῳ οὐκ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει· διὸ καὶ ἡ αὐτὴ πάλιν καὶ ἐπὶ τούτου σώζεται ἀντιστροφὴ ήτις καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος ἐγίνετο.

p. 25b 13 Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐν μέρει ἀποφατικῆς.

"Ωσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων τρόπων ἀόριστος ἦν ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ διὰ τὸ πρὸς μηδεμίαν ώρισμένως ἀντιστρέψειν, οὗτως καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνδεχομένου 10 τοῦ ἰσοδύναμοῦντος τοῖς εἰρημένοις τρόποις ἡ αὐτὴ αὐτῇ οὐδὲν ἡττον τὸ ἀόριστον ἔξει.

p. 25b 14 "Οσα δὲ τῷ ώς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τῷ πεφυκέναι λέγεται
ἐνδέχεσθαι.

Τριχῆ ὅντος τοῦ κυρίως ἐνδεχομένου, ώς καὶ ἐν τοῖς Φυσικοῖς εἴρηται,
15 τοῦ ἐπὶ πλεῖον, τοῦ ἐπ' ἵσης, τοῦ ἐπ' ἔλαττον (ἐπὶ πλεῖον μὲν ώς τὰ τε φυσικὰ καὶ τὰ τεγχητά· ἐπὶ πλεῖον γάρ ἡ τε φύσις πενταδάκτυλον ποιεῖ ἢ ἐξαδάκτυλον, καὶ ὁ ἱατρὸς ἐπὶ πλεῖον ὑγιάζει ἢ οὐχ ὑγιάζει· ἐπ' ἵσης δὲ τὸ 15 λούεσθαι ἢ μὴ λούεσθαι, καθῆσθαι ἢ μὴ καθῆσθαι· ἐπ' ἵσης γάρ τὰ ἀντικείμενα ἐν τοῖς τοιούτοις εἰσὶν ἐνδεχόμενα· ἐπ' ἔλαττον δὲ τὸ ἐξαδάκτυλον
20 γίνεσθαι καὶ τὸ ἀποτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ τὰς τέχνας), τὰ μὲν ἐπ' ἵσης ἄχρηστα εἰς ἀπόδειξιν· τί γάρ ἂν τις τὴν κατάφασιν θεῖειν ἢ τὴν ἀπόφασιν; πολλῷ δὲ πλέον καὶ τὸ ἐπ' ἔλαττον, οἷον τὸ τεχθῆναι ἐξαδάκτυλον παιδίον· οὐδεὶς γάρ τὰ σπάνια καὶ οὗτως παράδοξα συλλογίζεται. περὶ δὲ τὸ ἐπὶ πλεῖον 25 τοῦ ἐνδεχομένου καταγίνεται ἡ συλλογιστικὴ μέθοδος τὸ ἐπὶ τῶν φυσικῶν καὶ τεχνητῶν, ώς ἥδη εἴπομεν, φημὶ δὴ τὸ ἐν γειμῶνι δσαι καὶ τὸν ὥρτορα πεῖσαι καὶ τὸν ἱατρὸν ὑγιάσαι καὶ τὸν κυθερήτην σῶσαι τὴν ναῦν· διὰ τοῦτο γοῦν προσέθηκε καὶ τῷ πεφυκέναι, δηλῶν ὅτι περὶ τῶν φυσικῶν

1. 2 εἶναι ἄνθρωπον EF 2 τῶι λευκῶι P 3 ὑπάρχειν ἴματίῳ EF 3 καθ' οὖς scripsi: καθὸ libri 4 τὸν om. t 5 οὐχ ὑπάρχειν E 4. 5 τὸ δὲ—ὑπάρχει om. EF 5 οὐχ om. V διὸ om. Q: διότι V 5. 6 διὸ καὶ ἐπὶ τούτου πάλιν ἡ αὐτὴ σώζεται EF 6 ἐγένετο QVt 8 μερικὴ om. EF 10 αὐτῇ om. QVt 12. 13 lemma om. EF
12 τὸ ώς t τῷ alt. corr. Q¹: τὸ pr. Q, t 14 ταῖς φυσικαῖς EFPVt ἐν τοῖς Φυσ.]
II 5 p. 196b 10 sq. cf. Philop. p. 267,1 sq. 15 πλέον itemque semper in sequentiibus EF τε om. QVt 16 φύσει EF τὰ om. t τε om. EF
post πενταδάκτυλον add. τὸν ἄνον EF 17 πλέον Q οὐχ ὑάζει (α ε γι corr. Q¹) Q
18 λούεσθαι καὶ μὴ λούσασθαι EFP 19 ἐπὶ τοῖς V 20 καὶ QVt: ἢ EFP
ἐπιτυγχάνειν P post τέχνας add. καὶ V post ἐπίσης add. καὶ EFP
ἄχρι τὰ V 21 δεῖξη ὃν E: δεῖξ... F: δεῖξει ὃν P 22 καὶ τὸ QVt: κατὰ τὸ EFP 23 συλλογίζεσθαι V τῷ Q: τοῦ EFPVt ἐπὶ om. V
24 τὸ om. Q: τοῦ EF: τῷ P καὶ Q: ἢ EF: om. PVt 25 δὴ τὸ] οὖν τῷ V
27 τοῦτο] το superscr. Q¹ τῷ corr. Q¹, t Arist.: τὸ EFPV, pr. Q δῆλον QVt

αὐτῷ ὁ λόγος. τὸ δὲ καθ' ὃν τρόπον διορίζουμεν τὸ ἐνδεχόμενον, XVI^ν
 τοῦτ' ἔστι καθ' ὃν τρόπον λέγουμεν τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον τὸ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος 27
 χρόνου ἢ ἐπὶ πλεῖον εἶναι ἢ ἐπ' ἵσης ἢ ἐπ' ἔλαττον· οὗτῳ γάρ αὐτὸ διω-
 ρίσατο ἐν τοῖς Φυσικοῖς. τοῦ δὲ μὴ ἀντιστρέψειν τὰς στερητικὰς τοῦ ἐνδε-
 5 χομένου προτάσεις ὄμοιώς ταις τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου ἢ μὲν ἀλη-
 θῆς ἔστιν αἰτία, ἢ γε εἴπομεν, διότι ὅπερ μηδενὶ ἐνδέχεται, τοῦτο καὶ παντὶ 30
 ἐνδέχεται, ἢ δὲ καθόλου καταφατικὴ οὐ πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψει· καὶ
 αὐτὸς δὲ μετὰ πολλὰ τοῦτο δείκνυσι. νῦν δὲ τέως τοσοῦτον μόνον εἴπειν,
 ὅτι ἡ μὲν καθόλου ἀποφατικὴ οὐκ ἀντιστρέψει, ὥς προσυπακουστέον
 10 τὸ 'πρὸς ἔαυτήν'. ἡ δὲ ἐν μέρει, φησίν, ἀντιστρέψει, δηλονότι πρὸς
 ἔαυτήν· εἰ γάρ τὸ ζῷον μὴ παντὶ λευκῷ ὑπάρχει, καὶ τὸ λευκὸν οὐ παντὶ
 ζῷῳ ὑπάρχει. δῆλον δὲ ὅτι καὶ πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικὴν ἀντιστρέ-
 15 φειν δύναται· καὶ γάρ τὸ λευκὸν τινὶ ζῷῳ ὑπάρχει. ταύτῃ δὲ ἀν καὶ ἡ βα-
 μερικὴ καταφατικὴ οὐ μόνον πρὸς ἔαυτὴν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν μερικὴν ἀπο-
 φατικὴν ἀντιστρέψει· εἰ γάρ τι ζῷον λευκόν, οὐ πᾶν λευκὸν ζῷον. ὅτι δὲ
 20 ἡ καθόλου ἀποφατικὴ οὐκ ἀντιστρέψει πρὸς ἔαυτήν, ἐντελῶς μὲν εἰσόμεθα,
 διαν αὐτὸς ἐν τῷ περὶ τῶν μᾶζεων διδάσκῃ· ἀρκεῖ δὲ νῦν πρὸς τοῖς εἰρη-
 μένοις δι' ὑποδείγματος πιστώσασθαι. εἰ γάρ ἐνδέχεται μηδένα ἄνθρωπον
 λούσασθαι, οὐκ ἀληθὲς ἀντιστρέψαι καὶ εἰπεῖν 'ἐνδέχεται μηδὲν λουόμενον
 25 ἄνθρωπον εἶναι'· λούεται γάρ φέρε εἰπεῖν καὶ ἵππος καὶ βοῦς, καὶ οὐκ
 ἔστιν ἀληθὲς τὸ λέγειν 'τὸν ἵππον ἢ τὸν βοῦν ἐνδέχεται μὴ εἶναι ἄνθρω-
 πον', ἀνάγκη δὲ μᾶλλον μὴ εἶναι ταῦτα ἄνθρωπον· δ γάρ ἐνδέχεται τι
 μὴ εἶναι, τοῦτο (καὶ ταῦτα) εἶναι ἐνδέχεται, καὶ ἔμπαλιν· εἰ οὖν τὸ ἐνδέχεσθαι
 εἶναι ἄνθρωπον φεῦδος, καὶ τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι ἄρα φεῦδος.

25 p. 25b 19 Νῦν δὲ τοσοῦτον ἡμῖν ἔστω πρὸς τοῖς εἰρημένοις δῆλον,
 ὅτι τὸ ἐνδέχεσθαι μηδενὶ ἢ τινὶ μὴ ὑπάρχειν καταφατικὸν ἔχει 45
 τὸ σχῆμα.

"Οπερ ἐξ ἀρχῆς ἐξητοῦμεν, τί δῆποτε εἰρηκώς ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας
 τὰς μὴ τῷ τρόπῳ συνταττούσας τὸ ἀρνητικὸν μόριον καταφάσεις εἶναι

1 post λόγος add. lemma καθ' ὃν τρόπον—λέγωμεν (b 15—19) Vt	τὸ δὲ om. t
3 πλέον P	οὕτε V
7 ἀποφατικὴ, post quod add. ὅτι QVt	4 ταῖς φυσικαῖς EFPVt
μετὰ πολλὰ (sc. c. 17 p. 36b 35 sq.) FP: μετου (sic) πολλὰ E: μετ' οὐ πολὺ QVt	5 ἢ μὲν iterat Q
9 ἀντιστρέψει Qt	8 δὲ prius om. QVt
13 an δὲ αὐ? ἡ om. Vt	10 τὸ om. PQVt
26 μὴ om. V	11 τὸ prius e τῷ corr. V
29 τῷ om. Q	12 ὑπάρξει EF, pr. P
post καταφατικὴ add. zāi EF	13 δὲ superser. Q
καὶ ταῦτα addidi	14 post καταφατικὴ add. zāi EF
εἶναι alt. om. QVt	15 ἀντι-
28 ζητοῦμεν Q	στρέψει V
29 τῷ om. Q	17 ὅτι ἀν P
τόπω V	18 ἐν τῷ superser. V: τῷ superser. Q
συναπτούσας QVt	19 μηδὲ EFP
	λουόμενον pr. Q, corr. Q ¹
	20 φέρε εἰπεῖν
	om. EFP
	21 τὸ om. QVt, at cf. p. 63,24
	21. 22 ἄνθρωπον om. V
	22 ταῦτα
	μᾶλλον μὴ εἶναι EFP
	τι scripsi cf. p. 63,26: τινι libri
	23 τούτοις PVt
	καὶ ταῦτα addidi
	εἶναι alt. om. QVt
	γοῦν Q
	τὸ ἐνδέχεται E
	26 μὴ om. V
	28 ζητοῦμεν Q
	ἐν τῷ Περὶ ἐρμ.] cf. p. 52,15 sq.

ἐκ μεταμέσεως καὶ οὐκ ἀποφάσεις ἐνταῦθα ὡς ἀποφάσεις παραλαμβάνει. νῦν XVI^ο
αὐτὸς ἐπισημειοῦται ὅτι, εἰ καὶ τῷ σχήματί εἰσι καταφατικά, ἀλλ᾽ οὖν
δύναμιν ἔχουσιν ἀποφάσεων.

p. 25 b 21 Τὸ γὰρ ἐνδέχεται τῷ ἔστιν δμοίως τάττεται, τὸ δὲ ἔστιν, 50
5 οἷς ἀν προσκατηγορῆται, κατάφασιν δεὶ ποιεῖ καὶ πάντως.

"Ωσπερ ἐν ταῖς ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου προτάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἐγίνοντο μόνῳ τῷ ἔστι συνταττομένου τοῦ ἀρνητικοῦ μορίου, εἰ δὲ ἄλλῳ τινὶ συνετάχθη, οἷον τῷ ὑποκειμένῳ, κατάφασις πάλιν ἐγίνετο |
10 αὐτοιστος, οὗτως καὶ ἐν ταῖς μετὰ τρόπου προτάσεσι τῷ τρόπῳ συν- XVII^ο
ταττομένου τοῦ ἀρνητικοῦ μορίου αἱ ἀποφάσεις ἐγίνοντο, εἰ δὲ τῷ κατηγορουμένῳ συνετάχθη, ἐκ μεταμέσεως ἐποίει κατάφασιν, ὡς ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας δέδεικται. τοῦτο οὖν ἐστιν ὁ φησιν, ὅτι ἵσοδυναμεῖ τῷ ἔστιν ὁ τρόπος· ὥσπερ γὰρ τὸ ἔστιν, οἷς ἀν προσκατηγορῆται, κατάφασιν ποιεῖ,
15 οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστιν, οὗτως καὶ ὁ τρόπος· ἐνδέχεται τὸν ἄνθρωπον φιλό- 5
σιφον εἶναι καὶ ἐνδέχεται μὴ εἶναι· κατηγορεῖται γὰρ αὐτοῦ τὸ ἐνδέχεται. διὰ
δὲ τοῦ δεὶ σημαίνει αὐτῷ τὸ ἐπὶ παντὸς χρόνου τὸν λόγον ἀληθεύειν. τὸ
δὲ πάντως τὸ ἐπὶ πάσης ὅλης.

p. 25 b 25 Κατὰ δὲ τὰς ἀντιστροφὰς δμοίως ἔξινσι ταῖς ἄλλαις.

Ποίας ἄλλαις; ταῖς καταφατικαῖς τῶν ἀπλῶν δηλονότι· πρὸς γὰρ
20 τὴν μερικὴν καταφατικὴν βούλεται καὶ ταύτας ἀντιστρέψειν, ὡς ἐν τοῖς
ἔξης δεῖξει. εἰ γὰρ ἐνδέχεται μηδένα ἄνθρωπον περιπατεῖν, ἐνδέχεται
τι περιπατοῦν ἄνθρωπον εἶναι· οὐ γὰρ δὴ ἐνδέχεται μηδὲν περιπατοῦν
ἄνθρωπον εἶναι. περιπατεῖ γὰρ καὶ ἵππος καὶ βοῦς καὶ κύων καὶ
ἄλλα μυρία, καὶ οὐκ ἔστιν ἀληθὲς τὸ λέγειν ἐνδέχεσθαι ταῦτα μὴ εἶναι 10
25 ἄνθρωπον· ἀνάγκη γὰρ μὴ εἶναι αὐτὰ ἄνθρωπον καὶ οὐκ ἐνδέχεται, ὡς
ἥδη εἴπομεν· δὲ γὰρ ἐνδέχεται μὴ εἶναι τι, τοῦτο καὶ εἶναι ἐνδέχεται τὸ
αὐτό. οὗτω μὲν οὖν αὐται. ἐάν δὲ τὰς δοντῶς ἀποφάσεις τοῦ ἐνδεχο-
μένου λάβωμεν τὰς αὐτὴν τὸν τρόπον ἀναιρούσας, τὰς καθόλου φημί,
εύρήσομεν αὐτὰς τὴν ἀντιστροφὴν πρὸς ἑαυτὰς ποιουμένας· εἰ γὰρ οὐκ

1 post ἐνταῦθα add. δὲ EFP	2 ὅτι iterat V	post ὅτι del. ἢ P
4 ἐνδέχεσθαι τὸ t	5 προσκατηγορεῖται Qt	κατάφασεις EFP
7 ἐγένοντο Vt	μόνου τοῦ EFP	6 αἱ om. QVt
συντετάχθαι V	ἐγένετο QVt	post δὲ add. καὶ V
12 ἔστιν ὁ superscr. V	ὅ om. P	11. 12 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] cf. p. 62,28
om. EFP	14 ὁ prius om. Vt	13 προσκατηγορεῖται Pt
conicio	16 δὲ om. V	κατάφασιν ποιεῖ
ἀπλῆν V: om. EFP	τὸν λόγον om. Q	15. 16 [διὰ] τὸ δὲ
τοῦντα EF	21 δεῖξει] c. 17 p. 36 b 35 sq.	19 τὴν
22. 23 οὐ γὰρ—εἶναι P: om. EFQVt	23 γὰρ om. V	21. 22 ἐνδέχεται καὶ περιπα-
om. QVt	24 ταῦτα EFPQ: ἐν ταύταις Vt	τοῦ add. καὶ QVt
25 ἀνάγκη—ἄνθρωπον om. Vt	ταῦτα μὴ εἶναι EF	26 εἴπομεν] p. 62,20 sq.
27. 28 λάβωμεν τοῦ ἐνδεχομένου E	28 post λάβωμεν add. λέγω δὲ QVt	τὰς τὸν
αὐτὸν EFP	τὰς alt. EFQ: τὰ PVt	

ἐνδέχεται τινα ἄνθρωπον ἵπτασθαι, οὐκ ἐνδέχεται οὐδὲ ἵπτάμενόν τι XVII^r
ἄνθρωπον εἶναι. ἴσοδυναμεῖ γάρ ή ὅνκ ἐνδέχεται τινα ἄνθρωπον ἵπτασθαι' 15
τῇ ἀνάγκη μηδένα ἄνθρωπον ἵπτασθαι· τῆς οὖν δευτέρας ἀντιστρεφούσης
πρὸς ἑαυτὴν καὶ ή πρώτη ἀντιστρέψει. πᾶλιν δὲ καὶ ή μερική ἀποφασική
5 ή ὅνκ ἐνδέχεται πᾶν ζῷον γελαστικὸν εἶναι' ἐπειδὴ ή αὐτή ἔστι τῇ ἀνάγκη
μὴ πᾶν ζῷον γελαστικὸν εἶναι'. ἀορίστου δειχθείσης τῆς δευτέρας καὶ ή
πρώτη ἔσται ἀόριστος κατὰ τὴν ἀντιστροφήν.

p. 25b 26 Διωρισμένων δὲ τούτων λέγομεν ἥδη διὰ τίνων καὶ
πότε καὶ πῶς γίνεται πᾶς συλλογιμός. 20

10 Λοιπὸν εἰς τὸν περὶ συλλογισμῶν εἰσβάλλει λόγον. δεῖ δὲ ήμας, πρὶν
εἰς τὴν ἔξετασιν τοῦ ῥητοῦ ἐμβαλεῖν, τινὰ προλαβεῖν. ἐπειδὴ τοίνυν περὶ
συλλογισμοῦ αὐτῷ ἔστι λόγος, οὐ δὲ συλλογιμὸς συλλογή ἔστι πλειόνων λόγων,
δῆλον δτι ἐκ μιᾶς εἶναι προτάσεως ἀδύνατον τὸν συλλογισμόν. δτι γάρ συλλογή
ἔστι πλειόνων λόγων, αὐτό τε τὸ ὄνομα αὐτοῦ δηλοῖ καὶ ὁ παρὰ τοῦ Ἀριστοτέ-
15 λους ἀποδεδημένος αὐτοῦ ὄρισμός. εἰ δὲ τοῦτο ἔστιν ἀληθές, ἀνάγκη τὸν 25
συλλογισμὸν τούλαχιστον ἐκ δύο προτάσεων εἶναι. ταύτας δὲ τὰς δύο προ-
τάσεις ἀνάγκη η κατ' ἀμφοτέρους τοὺς δρους κοινωνεῖν η κατ' ἀμφοτέρους
διαφέρειν η καθ' ἔτερον μὲν κοινωνεῖν καθ' ἔτερον δὲ διαφέρειν, καὶ οὐκ
ἔστι παρὰ ταῦτα. εἰ μὲν οὖν κατ' ἀμφοτέρους τοὺς δρους κοινωνοῖεν,
20 μονολήμματος ὑπάρχει ὁ συλλογισμός, καὶ οὐ γίνεται ἔτερον τῶν προτάσεων
τὸ συμπέρασμα, ὅπερ ὁ τοῦ συλλογισμοῦ δρος βιόλεται· συλλογισμὸς γάρ
ἔστι "λόγος ἐν φ τεθέντων τινῶν ἔτερόν τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης 30
συμβαίνει". ἀλλ' οὐδὲ εἰ κατ' ἀμφοτέρους τοὺς δρους διαφέροιεν αἱ προ-
τάσεις, ἔσται συλλογισμός, ἐπεὶ οὐδὲ συμπεραίνουσί τι αἱ προτάσεις μηδενὸς
25 ὄντος κοινοῦ δροῦ τοῦ τὰ ἄκρα συνδέοντος. λείπεται οὖν καθ' ἔτερον τῶν δρῶν
διαφέρειν καθ' ἔτερον δὲ κοινωνεῖν τὰς ἐν συλλογισμῷ παραλαμβανομένας προ-
τάσεις. οὐκοῦν πᾶς συλλογισμὸς ἐκ τριῶν δρῶν σύγκειται, τῶν τε δύο ἄκρων καὶ
τοῦ μέσου, οὗς ἔστι κοινὸς τῶν δύο προτάσεων καὶ διὰ τοῦτο μέσος καλούμενος, καὶ
τοὺς λοιποὺς δρους κεχωρισμένους ἀπ' ἀλλήλων διὰ τοῦ μέσου συνάπτει. τοῦτον 35
30 οὖν τὸν μέσον δρον ἀνάγκη ητοι ἐν μὲν τῇ ἔτερᾳ τῶν προτάσεων ὑποκεῖσθαι ἐν
δὲ τῇ ἔτερᾳ κατηγορεῖσθαι η ἐν ἀμφοτέραις κατηγορεῖσθαι η ἐν ἀμφοτέραις
ὑποκεῖσθαι. καὶ τεῦθεν ἡμῖν η διαφορὰ τῶν τριῶν ἀναφαίνεται σχημάτων.

4 ἀντιστρέφει EF 5 παντὶ V ἔστι om. EF 6 μὴ om. EFPV
post ἀορίστου add. δὲ EF 7 ἀντιστροφήν] huc usque EF post ἀντιστροφήν
dimidiam paginam vacuam reliquit P (incipit hinc alia manus) 8 λέγωμεν t, corr. Q
(corr. d) τίνος, ut videtur, Q 9 πᾶς om. QV 10 συμβάλλει V
11 ἐμβάλλειν Vt τινα] ὦν α' V 12 ante λόγος add. ὁ P 13. 14 δῆλον—
λόγων om. V 16. 17 τὰς προτάσεις τὰς δύο Q 19 οὖν om. Qt 21 ὁ om. P
22 λόγος P: om. QVt cf. p. 24b 18 24 μηδενὸς] δενὸς superscr. Q¹
26 διαφέρειν iterat V 28 κοινωνὸς QVt καὶ prius om. QVt καὶ alt. P:
διὰ τὸ QVt 29 συνάπτει scripsi: συνάπτειν libri 30. 31 ὑποκεῖσθαι --κατη-
γορεῖσθαι QVt 32 φαίνεται τῶν τριῶν Q

ὅταν μὲν γάρ ὁ μέσος ὅρος τῷ μὲν ὑπόκειται τῶν ἄκρων, τοῦ δὲ κατηγορῆται, γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα· τὸ δὲ δεύτερον, ὅταν ὁ μέσος ὅρος ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων κατηγορῆται· τὸ δὲ τρίτον, ὅταν ὁ μέσος ὅρος ἀμφοτέροις τοῖς ἄκροις ὑπόκειται. αἰτία δὲ τῆς εἰρημένης τάξεως τῶν σχημάτων αὕτη·
 5 ἐπεὶ γάρ κατὰ τὴν διάφορον τοῦ μέσου πρὸς τοὺς ἄκρους σχέσιν τὴν τῶν σχημάτων θέσιν ἀναγκαῖην ἐπινοεῖν, ἵστεον ὅτι ὁ μέσος τότε ἐστὶ κυρίως μέσος καὶ τὴν ἑαυτοῦ σώζει προσηγορίαν τε καὶ τάξιν, ὅταν τῷ μὲν ἑτέρῳ τῶν ἄκρων ὑπόκειται καὶ ὥσπερ ὑφειμένος αὐτοῦ λαμβάνηται, τοῦ δὲ 10 ἑτέρου κατηγορῆται καὶ ὥσπερ ἐν κρείττονι τάξει αὐτοῦ θεωρῆται (κρείττον
 10 γάρ ἀεὶ τὸ κατηγορούμενον τοῦ ὑποκειμένου, ὅτι τε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ πλέον ἐστὶν ὁ κατηγορούμενος τοῦ ὑποκειμένου, καὶ ὅτι ὁ μὲν ὑποκειμένος ὅλης λόγον ἐπέχει, ὁ δὲ κατηγορούμενος εἴδους· καὶ γάρ ἡ ὅλη ὑπόκειται τοῖς εἰδεσιν), διπλήν καὶ δὲ ὁ μέσος ὅρος ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων κατηγορεῖται· ἡ ἀμφοτέροις ὑπόκειται, οὐκέτι κυρίως ἐστὶ μέσος. ἐπειδὴ τοίνυν ἐκβεβηκότι·
 15 20 αὐτῷ τὴν τοῦ μέσου τάξιν κρείττον ἐστὶ τὸ κατηγορεῖσθαι ἡ τὸ ὑποκειμέναι, διὰ τοῦτο πρῶτον μὲν λέγεται σχῆμα, ὅταν ὁ μέσος ὅρος τὴν ἑαυτοῦ φυλάττων τάξιν τῷ μὲν ὑπόκειται, τοῦ δὲ κατηγορῆται· δεύτερον δὲ σχῆμα ἐν ᾧ ἀμφοτέρων κατηγορεῖται, ἐν τῷ καὶ δευτέραν μὲν ἀμείνονα δὲ τῆς λοιπῆς ἀπειληφε τάξιν· τρίτον δὲ σχῆμα ἐν τῷ ὁ μέσος ὅρος ἀμφοτέροις τοῖς ἄκροις ὑπόκειται, ἔνθα καὶ τὴν ἐσχάτην τάξιν ἀπειληφε. διὸ κατὰ μὲν τὸ πρῶτον σχῆμα ἐπ' εὐθείας γράφεται τοῖς ἄκροις | ὁ μέσος ὅρος, κατὰ XVII°
 25 δὲ τὸ δεύτερον ὑπεράνω, κατὰ δὲ τὸ τρίτον ὑποκάτω. ἐστὶ δὲ καὶ ἑτέρωθεν τὴν τάξιν αὐτῶν θεωρῆσαι. διύτι γάρ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχήματι πάντα συνάγεται τὰ συμπεράσματα, καὶ τὰ καθόλου καὶ τὰ μερικά, καὶ τὰ καταφατικὰ καὶ τὰ ἀποφατικά, διὰ τοῦτο τὸ τοιωδὸν σχῆμα τὴν πρώτην ἀπειληφε τάξιν. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι ἐπειδὴ καταφατικὸν μὲν οὐδὲν συνάγεται συμπέρασμα ἀλλὰ πάντα ἀποφατικά, καθόλου τε καὶ μερικά, διὰ ταῦτα τοῦτο τὴν δευτέραν ἐπέχει τάξιν. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ μόνα μερικά συνάγεται συμπεράσματα, καθόλου δὲ οὐδέν. Θεωρεῖται τὰς ἀποδεικτικὰς ἐπιστήματας, οὐδέτερον δὲ τῶν λοιπῶν σχημάτων συνάγειν δύναται. δευτέραν δ' ἔχει τάξιν τὸ τοῦ καθόλου ἀποφατικὸν 30 τάξιν. ἐστὶ δὲ κάλλιστόν τε καὶ ἀποδεῖσθαι πρεπωδέστατον σχῆμα ἐν τῷ πάντα συνάγεται τὰ συμπεράσματα, τὰ τε ἐν τοῖς ἄλλοις συναγόμενα σχήμασι καὶ ἔτι πρὸς τούτοις τὸ καθόλου καταφατικόν, διαφερόντως μὲν σπουδάζεται ταῖς ἀποδεικτικαῖς ἐπιστήμαις, οὐδέτερον δὲ τῶν λοιπῶν σχημάτων συνάγειν δύναται. δευτέραν δ' ἔχει τάξιν τὸ τοῦ καθόλου ἀποφατικὸν 35 συνάγον· τοῦτο γάρ οἰκειότερον ἀποδεῖσθαι τοῦ μηδὲν καθόλου συνάγοντος.

1 τῶι (ante δὲ) P	1. 2 κατηγορεῖται PQt	3 τῶν ἄκρων om. P	κατη-
γορεῖται Pt, pr. Q	4 τοῖς εἰρημένοις V	5 διαφορὰν P	σύνθεσιν QVt
7 τε om. V	8 ὑφειμένον Qt	λαμβάνεται Pt	9 κατηγορεῖται Pt, pr. Q
Θεωρεῖται Pt	12 ἡ γάρ, omisso καὶ Q	15 τὸ alt. om. QVt	16 μὲν
πρῶτον PQ	ὅτι P	αὐτοῦ QVt	κατηγορεῖται Pt
17. 18 δεύτερον—κατηγορεῖται om. V	17 δὲ alt. om. t	22 ἑτέρωθε Q	
23 αὐτοῦ V	24 τὰ (ante καταφ.) P: om. QVt	24. 25 καταφατικὰ] καὶ superser. Q	
25 καὶ om. V	τὰ om. Q	ante διὰ add. καὶ P	25. 26 ἀνείληφε PQt
26. 27 συνάγεται οὐδὲν Q	28 μόνα scripsi cf. p. 66,5: μόνω libri	31 τὸ alt.	
om. P	35 συνάγειν (ante τοῦτο) V: συνάγων t	om. P	

αἱ γὰρ ἀποδεικτικαὶ ἐπιστῆμαι μερικὸν μὲν οὐδὲν προτίθενται οὐδέποτε XVII^ν
κατασκευάζειν ἀλλὰ τὸ καθόλου· τοῦτο δὲ οὐ πάντας καταφατικὸν ἀλλ'
ἔστιν ὅτε καὶ ἀποφατικόν, εἰ καὶ σπανίως, δίοτι προηγουμένως βουλόμεθα
διὰ τῶν ἀποδεῖξεων τὰ καθ' αὐτὰ παρακολουθοῦντα ἑκάστῳ τῶν ὅντων
5 θεωρεῖν. ἔσχατον δὲ δῆλον ὅτι διὰ τῶν εἰρημένων ληφθήσεται τὸ μόνα 15
τὰ μερικὰ συνάγον ως ἄγρηστον πρὸς ἀπόδειξιν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλην πραγ-
ματειαδεστέραν αἰτίαν ἀποδοῦνται περὶ τῆς τῶν σχημάτων τάξεως. Ιστέον
ὅτι ἡ ψυχὴ ἡ ἡμετέρα μέσην εἶληφε τάξιν τῶν τε ἀιδίως ὅντων καὶ τῶν
ἐν γενέσει καὶ φθορᾷ, τῶν μὲν γείρων οὖσα τῶν δὲ κρείττων. ταύτῃ τὸ
10 πρῶτον σχῆμα ἀναλογεῖ· ὁ γὰρ ἐν αὐτῷ μέσος δρος τοῦ μὲν ἐτέρου τῶν
ἄκρων κατηγορεῖται, οὗ καὶ κρείττων ἔστι, τῷ δὲ ἐτέρῳ ὑπόκειται, οὗ καὶ
γείρων ἔστιν. ὅμοιως δὲ καὶ ἡ φύσις μέσου τι πρᾶγμα λέγεται τῶν 20
εἰδῶν· οὐ γὰρ μᾶλλον θάτερον τοῦ ἐτέρου προσίεται· οἷον οὐ πλέον τοῦ
μέλανος τὸ λευκὸν προσίεται ἢ τὸ μέλαν τοῦ λευκοῦ καίτοι κρείττων αὐτῶν
15 οὖσα. ἢ ἀναλογεῖ τὸ δεύτερον σχῆμα· τὸν γὰρ μέσον δρον ἔχει ἐν ἀμφο-
τέραις ταῖς προτάσεσι κατηγορούμενον καὶ διὰ τοῦτο ἐκατέρου τῶν δρων
κρείττονα. ἐπὶ τούτοις λέγεται καὶ ἡ ὅλη μέσου τι γρῆμα εἴναι ως πρὸς τὰ
εἰδῆ· πᾶσι γὰρ ὅμοιως ἐξήπλωται γείρων αὐτῶν ὑπάρχουσα. καὶ ταύτῃ
τὸ τρίτον σχῆμα ὅμοιόν ἔστιν· ἐν ἐκατέρᾳ γὰρ τῶν προτάσεων ὁ μέσος 25
δρος ὑπόκειται γείρων αὐτῶν διὰ τοῦτο ὑπάρχων. ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον
σχῆμα τῇ ψυχῇ ἀναλογεῖ, αὕτῃ δὲ τῶν ἀλλων δύο τιμιώτερα, τῆς τε
φύσεώς φημι καὶ τῆς ὅλης, τοῦτο τῶν ἀλλων εἰκότως δὲν εἶη τιμιώτερον,
καὶ διὰ τοῦτο πρῶτον λεγθήσεται. δεύτερον δὲ τὸ τῇ φύσει ἀναλογοῦν·
αὕτῃ γὰρ τῆς μὲν ψυχῆς γείρων ἔστι τῆς δὲ ὅλης κρείττων. καὶ τρίτον
25 τὸ τῇ ὅλῃ παραπλήσιον· ὥσπερ γὰρ αὕτῃ παντός ἔστιν ἐσγάτη, οὗτῳ καὶ
ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι ὁ μέσος δρος τῶν λοιπῶν ἔστιν ἀτιμότερος.

Περὶ μὲν οὖν τῶν σχημάτων καὶ τῆς τάξεως αὐτῶν ἵκανῶς ἡμῖν 30
εἰρηται. ἀξιον δὲ ζητῆσαι καὶ περὶ τῆς ὀνομασίας αὐτῶν, διὰ τί σχή-
ματα αὐτὰ ὁ Ἀριστοτέλης ἐκάλεσεν. φαμὲν οὖν ὅτι πανταχοῦ φιλογεωμέτρης
30 ὁν ὁ φύλαξ ἔξομοιῶσαι βούλεται τὰ περὶ τοῦ συλλογισμοῦ τοῖς κατὰ
γεωμετρίαν, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ἐκεῖσε ὀνόμασι κατὰ ἀναλογίαν κάνταῦθα
κέχρηται. τρία γάρ ἔστι ταῦτα ἐφεξῆς ἀλλήλοις ἐν γεωμετρίᾳ, τὰ σημεῖα,
αἱ γραμμαί, τὰ σχήματα. καὶ τὰ μὲν σημεῖα μόνως πέρατά φασιν οὐ-
δαμῶς περατούμενα, τὰς δὲ γραμμὰς εὐθὺς μετὰ τὰ σημεῖα πρώτην διά- 35
στασιν ἐσγηκέναι, τὴν κατὰ μῆκος μόνην, τῶν σημείων ἀδιαστάτων ὅντων
παντελῶς καὶ προσεγῶς τὰς γραμμὰς περατούντων, μὲς καλοῦσι καὶ δια-

1 ἐπιστῆμαι αἱ ἀποδεικτικαὶ P 6 συνάγων τ ᜓτι Q 6. 7 πραγματιω-
δεστέραν PVt 8 ἡ ἡμετέρα ψυχὴ V 11 κατηγορῆται V τοῦ δὲ ἐτέρου P
καὶ alt. om. V 13 et 14 προέται P 14 μέλλανος V post λευκὸν add. οὐ V
αὐτῶν scripsi: αὐτοῦ libri 20 τούτων pr. Q, corr. Q¹ 22 τιμιώτερον] ο εξ α
corr. Q¹ 29 ὁ ἀριστοτέλης αὐτὰ Q ὁ om. V 30 τοῦ om. Q τοὺς συλλο-
γισμοὺς P 33 μὲν om. Q φασιν pr. P: φησιν QVt, corr. P¹ 34 post περα-
τούμενα add. καὶ μόνως δροις οὐδαμῶς δριζόμενα P 36 καὶ alt. om. QVt

στήματα· πρώτην μὲν οὖν ἔχειν ἐν τοῖς μεγέθεσι τάξιν τὰς γραμμὰς ως πρό· XVII^v
τὰς ἐσγηκυίας τὸ πόθεν ποῦ. μετὰ δὲ τὰς γραμμὰς τρίτην ἔχουσι τάξιν ἀπὸ⁵
τῶν σημείων τὰ σχήματα, συμπληρούμενά τε ὑπὸ τῶν γραμμῶν καὶ περα-
τούμενα, οἷον τὸ τρίπλευρον ἢ τὸ τετράπλευρον ἢ τι τοιοῦτον· ῥυτικόμενον
τὰ σχήματα. ἐκ τούτων τοίνυν καὶ αὐτὸς τὰς μὲν ἀπλᾶς φωνάς, ὡν οὐδὲν
ἀπλούστερον ἐν τῇ λογικῇ πραγματείᾳ καὶ ὡς πρὸς φιλόσοφον σκέψιν, καὶ
κατὰ τοῦτο τοῖς σημείοις ἀναλογούσας ὅρους ὠνόμασεν· τὰς δέ γε ἐκ τῶν
ἀπλῶν φωνῶν προσεγγῶς συμπληρουμένας προτάσεις. ἀσπερ διὰ τὸ γραμμαῖς
10 ἐσικέναι διαστήματα καλεῖ, ως ἀκουσόμεθα αὐτοῦ προσόντος· περιγράψουσι
γάρ καὶ ὄριζουσι τὰς μὲν προτάσεις αἱ ἀπλαῖ φωναί· ἐκ δὲ τῆς διαφόρου⁴⁵
συνθέσεως τῶν προτάσεων οἱ συλλογισμοὶ γεννῶνται, οὗσπερ καλεῖ σχήματα
καθάπερ οἱ γεωμέτραι τὰ ὑπὸ τῶν γραμμῶν περιεχόμενα.

Μετὰ ταῦτα ἄξιον προλαβεῖν ποσαγῶς δυνατὸν συμπλέξαι τὰς ἐν τῷ
15 συλλογισμῷ παραλαμβανομένας προτάσεις καθ' ἔκαστον σχῆμα, καὶ ποῖαι
μὲν τῶν συμπλοκῶν τῶν προτάσεων εἰσὶ συλλογιστικαὶ ἐν ἑκάστῳ σχήματι,
ποῖαι δὲ ἀσυλλόγιστοι. ἵνα δὲ τοῦτο γνῶμεν, δεῖ προλαβεῖν τίς ἐστιν ἐν
τῷ συλλογισμῷ μείζων πρότασις καὶ τίς ἐλάττων. καὶ πάλιν ἵνα τοῦτο⁵⁰
γνῶμεν, ἕδωρεν πρότερον καὶ τίς ἐστι μείζων ὅρος καὶ τίς ἐλάττων.
20 τοῦτο δὲ δυνατὸν μὲν καὶ κοινῶς ἐπὶ τῶν τριῶν σχημάτων διορίσασθαι
καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ πρώτου. καὶ ἰδίᾳ μὲν ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος μείζων
ὅρος ἐστὶν ὁ τοῦ μέσου κατηγορούμενος, ἐλάττων δὲ ὁ τῷ μέσῳ ὑποκεί-
μενος. καὶ τοῦτο μὲν ἰδιαίτητος ἐπὶ τοῦ πρώτου λέγομεν, ἐπειδὴ ὁ
μέσος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ μὲν κατηγορεῖται τῷ δὲ ὑπόκειται. ἀλλ' ἐπειδὴ⁵⁵
25 κατ' οὐδέτερον τῶν ἄλλων σχημάτων διάφορον ἔχουσι σχέσιν οἱ ἄκροι
πρὸς τὸν μέσον, δῆλον ἔτι οὐκέτι ἀρμόσει ἥμιν οὐτος ὁ προσδιορισμὸς XVIII^v
ἐπ' ἔκείνων. γρηγορεῖν οὖν κοινῷ κανόνι ἐπὶ τῶν τριῶν σχημάτων τούτῳ,
ὅτι μείζων ἐστὶν ὅρος ὁ ἐν τῷ συμπεράσματι κατηγορούμενος. ἐλάττων δὲ
ὁ ἐν τῷ συμπεράσματι ὑποκείμενος. καὶ μείζων μὲν ἐσται πρότασις ἡ τὸν
30 μείζονα ὅρον ἔχουσα, ἐλάττων δὲ ἡ τὸν ἐλάττονα. παραδείγμα τοῦ μὲν
πρώτου σχήματος ὁ ἄνθρωπος ζῷον, τὸ ζῷον οὐσία, ὁ ἄνθρωπος ἄρα
οὐσία· ἐστὶ συμπέρασμα ἡ λέγουσα ὁ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία· ὑπόκειται ὁ
ἄνθρωπος, κατηγορεῖται δὲ ἡ οὐσία· οὐκοῦν μείζων μὲν ὅρος ἡ οὐσία,
ἐλάττων δὲ ὁ ἄνθρωπος, καὶ διὰ τοῦτο μείζων μὲν πρότασις ἡ λέγουσα τὸ⁶⁰
35 ζῷον οὐσία, ἐλάττων δὲ ἡ λέγουσα ὁ ἄνθρωπος ζῷον'. τοῦ δὲ δευτέρου¹⁰
τὸ ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, τὸ ζῷον κατ' οὐδενὸς λίθου· ὁ ἄνθρωπος

1 μὲν om. PQt 2 τρίτην ἔχουσι om. Q 4 τὸ alt. om. QVt 6 καὶ αὐτὸς
mrg. V 9 πληρουμένας Q 10 ἀκουσόμεθα] velut p. 26v21 13 τῶν om. V
15 ὑποῖαι P 19 εἴδωρεν P καὶ prius om. P 20 post δὲ add. καὶ V
21 ἐπὶ alt. om. V 26 τὸ P 27 κοινῷ om. Q 29 ἐστι Q: ἐστιν P
30 παραδείγματα Vt 32 ἄρα om. P 32, 33 ὑπόκειται—δὲ ἡ οὐσία in ras. V
34 μὲν μείζων ἐστὶν πρότασις V 35 post λέγουσα ille. τὸ ζ Q 36 οὐδενὸς supra
παντὸς ser. V² ὁ ἄνθρωπος—p. 68,1 λίθου om. P

ἄρα κατ' οὐδενὸς λίθου' τὸ συμπέρασμα· ὑπόκειται ὁ λίθος, κατηγορεῖται ὁ XVIII^{ος}
 ἀνθρωπος· μείζων δρος ὁ ἀνθρωπος, ἐλάττων ὁ λίθος, καὶ διὰ τοῦτο
 μείζων μὲν πρότασις ἡ λέγουσα 'τὸ ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου', ἐλάττων
 δὲ ἡ λέγουσα 'τὸ ζῷον κατ' οὐδενὸς λίθου'. τοῦ τρίτου δὲ 'τις λίθος λευκός, 15
 5 πᾶς λίθος ἄψυχος', καὶ τὸ συμπέρασμα 'τὶ λευκὸν ἄψυχον'· ὑπόκειται τὸ
 λευκόν, κατηγορεῖται τὸ ἄψυχον· οὐκοῦν μείζων δρος τὸ ἄψυχον, ἐλάττων
 δὲ τὸ λευκόν. καὶ διὰ τοῦτο μείζων μὲν πρότασις ἡ λέγουσα 'πᾶς λίθος
 ἄψυχος', ἐλάττων δὲ ἡ λέγουσα 'τις λίθος λευκός ἐστι'. τούτων οὖν προ-
 ληφθέντων ἴδωμεν λοιπὸν πόσαι γίνονται συζυγίαι καθ' ἔκαστον σγῆμα ἐκ
 10 τῶν συμπλοκῶν τῶν προτάσεων. λέγομεν οὖν ὅτι ἔξι οὐσῶν πασῶν τῶν
 προτάσεων, δύο μὲν τῶν προσδιωρισμένων, τῷ καθόλου λέγω προσδιορισμῷ 20
 καὶ τῷ μερικῷ, καὶ ἔτι μιᾶς τῆς ἀπροσδιωρίστου, καὶ τούτων ἡ κατα-
 φατικῶν ἡ ἀποφατικῶν, ἔξι εἶδη γίνονται μόνα προτάσεων, καὶ οὕτε πλείονά
 ἐστιν οὕτε ἐλάττονα· τὰς γάρ καθ' ἔκαστα ως ἀπείρους καὶ περὶ γεννητῶν
 15 καὶ φυλακτῶν διαλεγομένας οὐ παραλαμβάνει ὁ φιλόσοφος ως ἀγρήστους
 οὔσας εἰς ἀπόδειξιν. ἔξι τοίνυν εἰδῶν ὅντων τῶν προτάσεων συμβαίνει
 καθ' ἔκαστον σγῆμα ἐκ τῆς τούτων συμπλοκῆς τριάκοντα καὶ ἔξι γίνεσθαι
 συζυγίας. ἐπειδὴ γάρ, ως εἴπομεν, ἔκαστος συλλογισμὸς δύο ἔχει προ- 25
 τάσεις, ἀνάγκη δὲ ἐκάστηγη τῶν προτάσεων καθ' ἐν τι τῶν ἔξι εἰδῶν τούτων
 20 χαρακτηρίζεσθαι (ἡ γάρ καθόλου ἐστὶ προσδιωρισμένη ἡ μερικὴ ἡ ἀπροσδιό-
 ριστος, καὶ καθ' ἔκαστον τούτων ἡ καταφατικὴ ἡ ἀποφατική), ἐάν φέρε εἰπεῖν
 λάβωμεν τὴν μείζονα πρότασιν καθόλου οὖσαν καταφατικήν, ἀνάγκη πᾶσα
 καὶ τὴν ἐλάττονα ἔξαγως ποικιλλεσθαι· ἡ γάρ καὶ αὗτη καθόλου ἐσται κα-
 ταφατικὴ ἡ καθόλου ἀποφατική, ἡ μερικὴ καταφατικὴ ἡ μερικὴ ἀποφατική,
 25 ἡ ἀπροσδιόριστος καταφατικὴ ἡ ἀπροσδιόριστος ἀποφατική. πάλιν τῆς 30
 μείζονος οὔσης καθόλου ἀποφατικῆς ἀνάγκη πάλιν τὴν ἐλάττονα ἔξαγως
 ποικιλλεσθαι· ἡ γάρ καὶ αὗτη καθόλου ἐστὶν ἀποφατικὴ ἡ καθόλου κατα-
 φατική, ἡ μερικὴ καταφατικὴ ἡ μερικὴ ἀποφατική, ἡ ἀπροσδιόριστος κατα-
 φατικὴ ἡ ἀπροσδιόριστος ἀποφατική. καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν προσδιορισμῶν
 30 ὅμοίως. ὥστε ἔξι εἰδῶν ὅντων τῶν προτάσεων καὶ τῆς μὲν μείζονος ἀεὶ
 λαμβανομένης κατὰ μίαν τῶν ἔξι, ποικιλλομένης δὲ τῆς ἐλάττονος κατὰ τὰ
 αὐτὰ ἔξι εἶδη ἔξακις τὰ ἔξι γίνονται λέπτα. ὥστε καθ' ἔκαστον σγῆμα λέπτα
 συζυγίαι προτάσεων γίνονται, τῷ εἶδει λέγω· αἱ γάρ καθ' ἔκαστα ἀπειροι
 τὸν ἀριθμόν. οὗτω μὲν οὖν συντόμως ἡμῖν εὑρηται τῶν κατὰ τὰς συμ-

1 τῶν συμπεράσματι V	2 post ἐλάττων add. δὲ P	3 μὲν μείζων V
τὸ ζῷον suprad. ἡ λέγουσα delet. ser. V ²	4 τὸ om. Qt	δὲ alt. om. P
τίς] πᾶς V	7 post μὲν add. ἐστι V	8 ἄψυχον P
8. 9 προβληθέντων P: προσληφθέντων V	9 εἰδῶμεν P	10 τῶν alt. del. ut videtur V
12 τῶν ἀπροσδιόριστων pr. Q, corr. Q ¹	14 ἐστιν om. P	15 οὕτε λαμβάνει V
17 post τῆς add. περὶ P	18 εἴπομεν] p. 64,15 sq.	19 ἐκάστη V
21 καταφατικὸν ἡ ἀποφατικόν V	25 πάλιν—29 ἀποφατικὴ om. V	27 αὗτὴ Qt immo ἐσται ut vs. 23 καταφατικὴ t
pr. Q	31. 32 κατὰ τὰ αὐτὰ Vt: καταυτὰ P: κατὰ τὰ Q	34 οὖν om. V
33 προτάσεις V	post ἡμῖν III fere litt. eras. P	

πλοκὰς τῶν προτάσεων γινομένων εἰδῶν ὁ ἀριθμός. ἔστι δὲ καὶ γλαφο- XVIII^r
ρώτερον τὸ αὐτὸ τοῦτο δεῖξαι διά τινος ποικιλωτέρας διαιρέσεως τοιαύτης.
αἱ προτάσεις αἱ παραλαμβανόμεναι ἐν τῷ συλλογισμῷ ἢ ἀμφότεραι εἰσὶ
προσδιωρισμέναι ἢ ἀμφότεραι ἀπροσδιόριστοι ἢ ἡ μὲν προσδιωρισμένη ἢ
5 δὲ ἀπροσδιόριστος, καὶ οὐκ ἔστι παρὰ ταύτας. καὶ εἰ ἄμφω ὥστε προσ- 40
διωρισμέναι, ἢ ἀμφότεραι τῷ καθόλου ἢ ἀμφότεραι τῷ μερικῷ, ἢ ἡ μὲν
μείζων τῷ καθόλου ἢ δὲ ἐλάττων τῷ μερικῷ ἢ ἀνάπαλιν. οὕτω μὲν, εἰ
ἀμφότεραι εἰσὶν προσδιωρισμέναι. εἰ δὲ ἡ μὲν εἴη προσδιωρισμένη ἢ δὲ
ἀπροσδιόριστος, ἢ τῷ καθόλου προσδιορισμῷ ἢ τῷ μερικῷ· καὶ εἰ τῷ
10 καθόλου, ἢ ἡ μὲν μείζων προσδιωρισμένη ἢ δὲ ἐλάττων ἀπροσδιόριστος
ἡ ἔμπαλιν· καὶ εἰ τῷ μερικῷ, ἢ ἡ μείζων πάλιν προσδιωρισμένη ἢ δὲ
ἐλάττων ἀπροσδιόριστος ἢ ἔμπαλιν. οὕτω καὶ εἰ ἡ μὲν εἴη προσδιωρισμένη
ἡ δὲ ἀπροσδιόριστος. τὸ δὲ ἔπειρον τῆς διαιρέσεως σκέλος, λέγω δὴ τὸ λέγον 15
τὰς δύο εἶναι ἀπροσδιορίστους, τὴν ἀπὸ τοῦ ποσοῦ ὑποδιαιρεσιν οὐκ ἐπιδέχεται.
15 ἐννέα οὖν τῶν πάντων τμῆμάτων γινομένων ἀπὸ τῆς τοῦ ποσοῦ διαιρέσεως,
ἡ ἐξ ἀμφοτέρων καθολικῶν ἢ ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν, καὶ τρίτου τῆς μὲν
μείζονος καθόλου τῆς δὲ ἐλάττουνος μερικῆς, τέταρτου τῆς μὲν ἐλάττουνος
καθόλου τῆς δὲ μείζονος μερικῆς, πέμπτου τῆς μὲν μείζονος καθόλου τῆς
δὲ ἐλάττουνος ἀπροσδιορίστου, ἕκτου τῆς ἐλάττουνος καθόλου τῆς δὲ μείζονος 20
ἀπροσδιορίστου, ἔβδομον τῆς μείζονος μερικῆς τῆς δὲ ἐλάττουνος ἀπροσδιο-
ρίστου, ὅγδοον τῆς ἐλάττουνος μερικῆς τῆς δὲ μείζονος ἀπροσδιορίστου,
ἔνατον ἀμφοτέρων ἀπροσδιορίστων, ταύτης οὖν τῆς διαιρέσεως τὰς ἐννέα δια-
φορὰς ἐκ τοῦ ποσοῦ ἀναδειξάσης ἡμῖν ποιητήμεθα τὴν ἐπιδιαιρεσιν τούτων
πάντων κατὰ τὸ ποιόν. ἐν γὰρ ἑκάστῳ τμήματι ἀνάγκη ἢ ἀμφοτέρας εἶναι
25 καταφατικάς ἢ ἀμφοτέρας ἀποφατικάς, ἢ τὴν μὲν καταφατικὴν τὴν δὲ ἀπο-
φατικήν, καὶ τοῦτο διχῶς· ἢ γὰρ | ἡ μὲν μείζων καταφατικὴ ἢ δὲ XVIII^v
ἐλάττων ἀποφατική, ἢ ἔμπαλιν. ἑκάστου οὖν τμήματος κατὰ τὸ ποιόν
τετραγωνικόν ποικιλομένου τετράκις τὰ ἐννέα αἱ πᾶσαι γίνονται λέγουσαι. ἐκθησό-
μεθα δὲ καὶ ἐπὶ τῆς καταγραφῆς πρὸς τὸ εὐσύνοπτον τὴν εἰργμένην διαιρεσιν. |
30 Ἐπεὶ οὖν δέδεικται λέγουσαι γίνεσθαι καθ' ἔκαστον σγῆμα ἐκ τῆς XIX^r
τῶν προτάσεων συμπλοκῆς τὰς συζυγίας, ἀξιον ἐπὶ τούτοις ζητῆσαι ποῖαι
μέν εἰσιν ἐξ αὐτῶν αἱ συλλογιστικαὶ καθ' ἔκαστον σγῆμα συζυγίαι. ταῦτα
δὲ εἰπεῖν αἱ ἐν τι μόνον καὶ ωρισμένον ἔχουσαι ταῖς προτάσεσιν ἐπόμενον
συμπέρασμα (τοῦτο γὰρ ἐλέγομεν εἶναι συλλογισμόν), ἔτι δὲ καὶ ποῖαι
35 ἀσυλλόγιστοι. ἵνα δὲ τοῦτο γνῶμεν, δεῖ πρότερον εἰπεῖν, πόσαι δεῖ παρα-
φυλάττεσθαι καὶ ποῖα ἐπὶ τῶν τριῶν σγῆμάτων, συνάγοντας (εἰς) εἰδη τὰ κατὰ

1. 2 γλαφυρώτατον Vt	2 τοῦτο om. Q	ταύτης PVt	6. 7 ἡ μὲν τῶι
μείζονι καθόλου P	9 τὸ P	11 ἢ prius PQ: καὶ Vt	12 post ἐλάττων
del. πάλιν V	εἰς ἢ PQ: εἰς V: ἢ t	13 τὸ λέγον om. P	15 πάντων] προτῶν
(sic) P	16 καθόλου Vt	μὲν om. PQ	18 καθολικῆς (post ἐλάττ.) (ε)
τῆς alt. om. V	19 ἀπροσδιορίστου in ras. V	23. 21 πάντων τούτων P	
24 τὸ om. P	27 τὸ om. P	28 τὰ om. Vt	28. 29 ἐκθη-
σῆμα—διαιρέσιν om. Q	30 ἐπειδὴ P	32 εἰς om. Q	σῆμα—
καθ' ἔκαστον σγῆμα V	34 ἐλέγομεν] p. 34,7. 8	36 εἰς addidi	τὰ om. Q

μέρος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ἀποδειχνύμενα. κοινῶς μὲν οὖν ἐπὶ τῶν τριῶν ΧΙΧ¹ συγμάτων δεῖ παραφυλάττεσθαι τὸ μήτε τὰς δύο προτάσεις εἶναι ἀποφα-
τικὰς μήτε τὰς δύο μερικάς· εἰ γάρ μέλλοι ἡ συζυγία τῶν συμπλεκομένων
ἀλλήλαις προτάσεων γίνεσθαι συλλογιστική, δεῖ τὴν ἔτεραν τῶν προτάσεων
ἢ κεκοσμῆσθαι κατά τε τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιόν· ἔστι δὲ κατὰ μὲν τὸ ποσὸν 10
κρείττον τὸ καθόλου τοῦ μερικοῦ, κατὰ δὲ τὸ ποιόν τὸ καταφατικὸν τοῦ
ἀποφατικοῦ. ίδια δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου σγήματος τὸ τὴν μὲν μείζονα
εἶναι καθόλου τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικήν· ἀδιαφορεῖ γάρ ἡ μὲν μείζων
κατὰ τὸ ποιόν, ἡ δὲ ἐλάττων κατὰ τὸ ποσόν· αἱ δὲ μὴ οὖτις ἔχουσαι
15 συζυγίαι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν. ταῦτα δὲ τὰ ίδια τοῦ πρώτου σγήματος 15
ἐμερίσατο τὰ ἄλλα δύο. ἐν μὲν γάρ τῷ δευτέρῳ δεῖ φυλάττειν τὴν μὲν
μείζονα καθόλου ὥσπερ ἐν τῷ πρώτῳ, τὴν δὲ ἐλάττονα ἀνομοιοσγήμονα
τῇ μείζονι κατὰ τὸ ποιόν, τουτέστιν ἵνα, εἰ ἡ μείζων εἴη καταφατική, ἡ
ἐλάττων ἐστὶν ἀποφατική, καὶ ἔμπαλιν, εἰ ἡ μείζων ἀποφατική, ἡ ἐλάττων
20 καταφατική, δῆλον ὡς τῆς μείζονος ἀδιαφόρως ἔχούσης περὶ τὴν ποιότητα 20
τῆς δὲ ἐλάττονος περὶ τὴν ποσότητα· αἱ γὰρ μὴ οὖτις ἔχουσαι συζυγίαι
καὶ ἐν τούτῳ τῷ σγήματι ἀπασαι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ
σγήματι τί δεῖ παρατηρεῖν; πρὸς τῷ φυλάττειν τὰ κοινῶς ἐπὶ τῶν τριῶν σγη-
μάτων παρατετηρημένα, λέγω δὴ τὸ μήτε τὰς δύο εἶναι μερικάς μήτε τὰς
25 δύο ἀποφατικάς. ἔτι παρατηρεῖν ίδιον ἐν μόνον, τὸ τὴν ἐλάττονα εἶναι καταφατι- 25
κήν, ἀμφοτέρων ἀδιαφόρουσῶν κατὰ τὸ ποσὸν καὶ ἔτι τῆς μείζονος κατὰ τὸ
ποιόν, καὶ διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ηττονά ἐστι τὰ δρεῖλοντα ίδια παραφυλάττεσθαι
ἐπὶ τοῦ τρίτου σγήματος, πλείους γίνεσθαι συλλογιστικὰς συζυγίας. ἐν μὲν γάρ
τῷ πρώτῳ τέσσαρες μὲν γίνονται αἱ συλλογιστικαὶ συζυγίαι, αἱ δὲ λοιπαὶ λβ'
25 ἀσυλλόγιστοι· καὶ συλλογιστικαὶ μὲν αἱ τε ἐκ δύο καθόλου, *(ἡ ἐκ δύο καθόλου)* 30
καταφατικῶν καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς, καὶ τρίτη ἡ ἐκ τῆς
μείζονος καθόλου καταφατικῆς (*τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς*), καὶ
τετάρτη ἡ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα-
φατικῆς· αἱ δὲ λοιπαὶ παρὰ ταύτας αἱ ἐν τούτῳ τῷ σγήματι ἀσυλλόγιστοι
30 διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας, λέγω δὴ τά τε κοινῶς καὶ ίδιως ἐπὶ τῶν σγημά- 35
των παραφυλαττόμενα. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σγήματι συλλογιστικαὶ συζυγίαι
πάλιν εἰσὶ τέσσαρες, αἱ τε ἐκ τῶν δύο καθόλου, τῆς μείζονος ἀποφατικῆς
καὶ τῆς ἐλάττονος καταφατικῆς καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς
δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς, καὶ τρίτη ἡ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀπο-

1 ἀπὸ P δεικνύμενα P οὖν om. V post οὖν del. αἱ Q¹ 3 τὰς om. P

4 post γίνεσθαι del. συλλογίνεσθαι Q¹ τὴν προτέραν V 5 τε τὸ om. P

τὸ alt. om. QV 6 κρείττων t, pr. P tì (ante καθ.) V τὸ μερικὸν pr. Q, corr. Q¹ 7 ίδια libri, at cf. vs. 1 μὲν alt. om. P 8. 9 δ—δ V 9 ποσόν ε ποιόν, ut videtur, corr. Q¹ 11 ἐμερίσαντο Pt μὲν alt. om. QVt 13. 14 fort.

ἵνα *(η)* (sive *εἴη*)—[ἔστιν] 15 καταφατική ex ἀποφατική corr. V περὶ PVt: κατὰ Q

16 δὲ] τε V 17 πᾶσαι P: om. V 18 τί om. QVt τῷ scripsi: τὸ libri

20 μόνον P: α' καὶ γ' QVt 24 μὲν om. V ἀσυλλογιστικαὶ, om. αἱ t 25 ἡ ἐκ δύο καθόλου addidi 26 ἀποφατικῆς—28 μερικῆς om. Q 26—28 ἀποφατική (κατα superscr. V²)—καταφατική—ἀποφατική V 26 post ἀποφατικῆς addiderim τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς 27 τῆς δὲ—καταφατικῆς addidi 32 τοῦ—ἀποφατικοῦ V

φατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς, καὶ τετάρτη ἡ ἐκ τῆς ΧΙΧ¹ μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς· αἱ οἱ δὲ λοιπαὶ καὶ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ἀσυλλόγιστοι διὰ τὰς αὐτὰς πᾶσιν αἰτίας. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ συλλογιστικαὶ συζυγίαι εἰσὶν ἔξι, ἐκ δύο καθόλου δικαταφατικῶν, ἐκ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς, καὶ τρίτη *{ή}* ἐκ μερικῆς καταφατικῆς | τῆς ΧΙΧ² μείζονος καὶ καθόλου καταφατικῆς τῆς ἐλάττονος, τετάρτη ἡ ἐκ καθόλου καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ μερικῆς καταφατικῆς τῆς ἐλάττονος, πέμπτη ἡ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς, 10 ἑκτη *{ή}* ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς· αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι συζυγίαι καὶ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ἀσυλλόγιστοι διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας. δεῖ δὲ πάλιν καθόλου ἐπὶ τῶν δικατιῶν σχημάτων εἰδέναι καὶ τοῦτο, διτε ἐπὶ πάντων τῶν σχημάτων τῇ γείρονι τῶν προτάσεων ἐπεται τὸ συμπέρασμα· οἷον ἐάν αἱ δύο ὥστι καθόλου 15 ἡ, δὲ ἑτέρα ἀποφατική, ἀποφατικὸν συνάγεται τὸ συμπέρασμα· πάλιν ἐάν, μερικὴ εἴη ἡ ἑτέρα τῶν προτάσεων, μερικόν· ἐάν δὲ ἡ μὲν εἴη μερικὴ ἡ δὲ ἑτέρα ἀποφατική, μερικὸν ἀποφατικόν, ἐπειδὴ κάνταῦθα τὰ γείρονα νικᾷ.

Διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν διὰ τίνων ἐσήμανεν διτε τούλαχιστον ἐκ δύο προτάσεων εἰσιν οἱ συλλογισμοί, καθὼς καὶ πρότερον εἴρηται. διὰ δὲ τοῦ 10 εἰπεῖν καὶ πότε ἐδήλωσεν διτε οὐχ ὡς ἔτυχεν οὐδὲ πᾶσαι αἱ προτάσεις συμπλεκόμεναι ποιοῦσι συλλογισμόν. διτε δὲ τοῦ εἰπεῖν πῶς ἐσήμανεν διτε τοῦ μέσου ὅρου ποτὲ μὲν ἐν τῶν ἄκρων ὑποκειμένου τοῦ δὲ ἑτέρου κατηγορουμένου, ποτὲ δὲ ἀμφοτέρων κατηγορουμένου, ποτὲ δὲ ἀμφοτέροις ὑποκειμένου.

25 p. 25b28 Πρότερον γὰρ περὶ συλλογισμοῦ λεκτέον ἡ περὶ ἀποδείξεως.

15

³Ἐπειδὴ ἐν ἀρχαῖς τοῦ βιβλίου ἐπηγγεῖλατο περὶ ἀποδείξεως διαλέγεσθαι, οὐδαμοῦ δὲ ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ περὶ ἀποδείξεως διαλέγεται, διὰ τοῦτο μέλλων ἄρχεσθαι τῶν συλλογισμῶν ἀπολογούμενος ὑπὲρ τούτου φησὶν διτε δεῖ πρῶτον περὶ τῶν καθολικωτέρων ποιεῖσθαι τὸν λόγον· καθολικώτερος δὲ ὁ περὶ συλλογισμοῦ λόγος τοῦ περὶ ἀποδείξεως.

1. 2 καὶ τετάρτη—ἀποφατικῆς om. V
(ante ἐκ) V	4 συλλογιστικῶν καὶ συζυγίαις V	5 καταφατικῆς	
τῆς prius om. t	ἐλάττω V	6 καὶ τρίτη] δευτέρᾳ Q	
ἡ addidi μερικῆς V: καθόλου PQt	ἀποφατικῆς (ante τῆς) Q	7 καθόλου	
prius V: μερικῆς PQt	PQ	8 καταφατικῆς prius V: ἀποφατικῆς PQt	
9 τῆς prius om. V	καταφατικῆς (ante τῆς) P	9 τῆς δὲ Q: καὶ τῆς Pt, καὶ del. V	
10 ἑκτη—11 καταφατικῆς om. Q	ἡ addidi μερικῆς—καθόλου P	12 εἰρημένας Q	
δὲ] καὶ V	καθόλου om. V	13 τῶν om. P	14 οἷον—15 συμπέρασμα om. V
ώστι] ως t	15 τὸ om. P	16 μὲν εἴη om. V	17 post
τὰ om. P	post νικᾷ add. lemma διωρισμένων—πᾶς συλλογισμός P	18 τῶν ἄκρων ἐν V	19 καὶ om. Q
εἴρηται] p. 64,15,16	22 τῶν ἄκρων ἐν V	23 κατηγορουμένου alt. e κατηγορουμένων corr. P ²	24 a 10,11
30 τὸν ε τῷ corr. V	25 γὰρ PQVt (m): δὲ Arist.	27 ἐν ἀρχαῖς]	29 ὑπὲρ τούτων Q
	31 ὅρος V	32 Arist.	

p. 25b32 Ὅταν οὖν ὅροι τρεῖς οὕτως ἔχωσι πρὸς ἄλλήλους. XIX^v

Περὶ αὐτῶν λοιπὸν διαλέγεται τῶν συλλογισμῶν. ἄρχεται δὲ ἀπὸ 21 τοῦ πρώτου σχῆματος εἰκότως, καὶ παραδίδωσιν ἡμῖν πρώτους τοὺς ἐκ δύο καθόλου προτάσεων συλλογισμούς. τῶν δὲ δύο προτάσεων καθολικῶν 5 οὖσῶν γίνονται τέσσαρες συζυγίαι τῇ πρὸς τὸ ποιὸν ἐπιπλοκῇ, η̄ τε ἐκ τῶν δύο καταφατικῶν καὶ η̄ ἐκ τῶν δύο ἀποφατικῶν καὶ *(αἱ)* τῆς μὲν ἑτέρας ἀπὸ- 25 φατικῆς τῆς δὲ ἑτέρας καταφατικῆς, καὶ τοῦτο διγῶς, η̄ τοι τῆς μείζονος ἀποφατικῆς η̄ τῆς ἐλάττονος, τῆς δὲ ἑτέρας καταφατικῆς. τούτων οὖν τῶν τεσσάρων συζυγιῶν δύο μέν εἰσιν αἱ συλλογιστικαί, η̄ τε ἐκ τῶν δύο κατα- 10 φατικῶν καὶ η̄ ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς· αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ἀσυλλόγιστοι εἰσιν, ἐπειδὴ η̄ ἐλάττων τὸ ἔαυτῆς ἴδιον ἀπώλεσεν ἀποφατικὴ οὖσα. παραδίδωσι δὲ ἀμα τὰς δύο συλλογιστικὰς ὡς ἀεὶ βραχυλογίας ἀντιποιούμενος, καὶ ἴδωμεν δπως. Ὅταν οὖν, φησίν, 20 ὅροι τρεῖς οὕτως ἔχωσι πρὸς ἄλλήλους ὥστε τὸν ἔσχατον ἐν δλῷ εἶναι τῷ μέσῳ. τὴν ἐλάττονα πρότασίν φησίν, ἐὰν η̄ καταφατικὴ καθόλου. τὸν δὲ μέσον ἐν τῷ πρώτῳ η̄ εἶναι η̄ μὴ εἶναι, τουτέστιν Ὅταν η̄ μείζων πρότασις η̄ καταφατικὴ ὑπάρχῃ η̄ ἀποφατική. Ὅρα δὲ πῶς ἡμῖν τὴν ἴδιότητα τοῦ πρώτου σχῆματος ἐσήμανεν εἰπὼν τὸν ἔσχατον ἐν δλῷ εἶναι τῷ μέσῳ ἀντὶ τοῦ τὸν μέσον τοῦ ἔσχάτου παντὸς κατηγο- 25 ρεῖσθαι¹. εἴρηται γάρ ὅτι τὸ ἐν δλῷ καὶ τὸ κατὰ παντὸς τῷ ὑποκειμένῳ ταῦτα εἰσιν. τὸν δὲ μέσον ἐν τῷ πρώτῳ η̄ εἶναι η̄ μὴ εἶναι ἀντὶ τοῦ τὸν μέσον τῷ πρώτῳ ὑποκειμέναι η̄ εἰς κατάφασιν η̄ εἰς ἀπόφασιν².

Ἄναγκη τῶν ἄκρων εἶναι συλλογισμὸν τέλειον. ἄξιον ζητῆ- 25 σαι πῶς ὁ φιλόσοφος εἶπεν ὅτι, ἐὰν ὁ μέσος ὅρος τῷ μὲν ἐνὶ τῶν ἄκρων ὑπόκειται τοῦ δὲ ἑτέρου κατηγορηται, τέλειον ποιεῖ συλλογισμὸν, καίτοι ἐν τῷ τρίτῳ τρόπῳ καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ τοῦ πρώτου σχῆματος οὕτως ἔχοντος τοῦ μέσου ὅρου, καθὼς αὐτὸς παρακελεύεται, εὑρίσκονται τινες ἀτελεῖς συλλογισμοί, οἵτινες τελειοῦνται διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς πρὸς τὸν 40 πρῶτον τρόπον. ὥστε οὐ τούτους καλεῖ τελείους ἐνταῦθα ὁ φιλόσοφος 30 ἄλλὰ τοὺς σώζοντας τὸ τέλειον εἶδος τοῦ πρώτου σχῆματος.

1 πρὸς ἄλλήλους om. P 3 πρώτως (post ἡμῖν) P 5 post η̄ τε add. καὶ P
6 αἱ addidi post ἑτέρας del. καὶ Q¹ 7. 8 τῆς δὲ—ἀποφατικῆς om. V
7 post μείζονος del. καὶ Q¹ 8 οὖν om. P 9 αἱ om. P, at cf. p. 93,3.5
post δύο alt. add. καθόλου V 10 η̄ καὶ P 12 post τὰς add. ἐκ t 13 βραχυ-
λογίαν Qt ποιούμενος V εἰδωμεν P φησίν post 14 τρεῖς collocat P
14 ἔχουσιν t πρὸς ἄλλήλους V Arist.: om. PQt 15 τῷ πρώτῳ P πρότασίν]
πρῶτον V 16 post ἐν add. δλῷ V Arist., at cf. vs. 21 τρόπῳ t η̄ prius
om. P 17 η̄] ὁ Q ὑπάρχει P ἀποφατικῇ] ἀπὸ ε κατὰ corr. V πῶς]
τῷ t 18 ἡμῖν om. V 19 πάντως Pt 20 εἴρηται] p. 12,11 τὸ prius om. t:
τῷ P τὸ alt. om. PVt 21 η̄ prius om. Pt 22 τοῦ om. Q τὸν om. V
23 post ἄξιον add. δὲ QVt 24 ὅτι superscr. Q¹ τῷ PQV: ἐπὶ t 25 κατη-
γορεῖται PQ: κατηγορεῖσθαι t τέλειον Q 26 κατοι] καὶ P 28 τῆς alt. corr.
non liquet unde Q¹

p. 25b35 Καλῶ δὲ μέσον μὲν δὲ καὶ αὐτὸν ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ XIX°
ἐν τούτῳ ἔστιν.

Οὗτος ὁ ὄρισμὸς τοῦ μέσου δροῦ οὐκ ἔστι κοινὸς ἐπὶ τῶν τριῶν συγ-
μάτων ἀλλὰ μόνον τοῦ μέσου τοῦ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι· οὗτος γάρ μόνος 45
5 τοῦ μὲν τῶν ἄκρων κατηγορεῖται τῷ δὲ ὑπόκειται. ὁ δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ
σχήματι ἀμφοτέρων κατηγορεῖται· ὁ δὲ ἐν τῷ τρίτῳ ἀμφοτέροις ὑπόκειται,
ώς τοι τὸ ἡμέραν εἴρηται. ἀλλ' εἰ καὶ διάφορα τὰ εἴδη τῶν μέσων δρων ἐπὶ
τῶν τριῶν συγμάτων, ἀλλ' οὖν ἔχουσί τι κοινόν, τὸ ἀναδιπλασιάζεται
καὶ ἐν ἀμφοτέραις εὑρίσκεται ταῖς προτάσεσι τὸν μέσον ἐν τοῖς τρισὶ¹⁰
συγήμασιν.

"Ο καὶ τῇ θέσει γίνεται μέσον. βούλεται ήμᾶς ὁ Ἀριστοτέλης
καὶ ἐν αὐτῇ τῇ καταγραφῇ σώζειν τὴν τοῦ μέσου τάξιν, οὐδὲπ' εὐθείας 50
τάξαντες τοὺς τρεῖς δρους τῷ μέσῳ τὴν μέσην ἀποδῶμεν χώραν.

p. 25b36 "Ἄκρα δὲ τὸ αὐτό τε ἐν ἄλλῳ δὲ καὶ ἐν φῶ ἄλλῳ ἔστιν. |

15 Δόξειν ἀντίστροφας ὁ αὐτὸς ὄρισμὸς εἶναι τῶν τε ἄκρων καὶ τοῦ μέσου· XX°
οὐκ ἔστι δέ· δεῖ γάρ ἐπὶ τούτων προσυπακούειν τὸ μόνως, καὶ οὕτως
δρυμῶς ἀποδιδόμενος ἀντίστροφας τῷ εἴη, ώς ἀντίστροφας τὸ μέσον τοῦ μέσου.
ἀλλως δὲ μόνως καὶ ἐν φῶ ἄλλῳ ἔστι μόνως.

p. 25b37 Εἰ γάρ τὸ Α κατὰ παντὸς τοῦ Β καὶ τὸ Β κατὰ παντὸς
20 τοῦ Γ, ἀνάγκη τὸ Α κατὰ παντὸς τοῦ Γ κατηγορεῖσθαι.

Οὗτος πρῶτος τρόπος συλλογιστικός, ἐκ δύο καταφατικῶν καθόλου (καθόλου)⁵
καταφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. εἰ γάρ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, μέρος
ἄρα τοῦ Β τὸ Γ ὑπάρχει· εἰ τοίνυν τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, πᾶσι τοῖς μέρεσιν
αὐτοῦ ὑπάρχει· καὶ τὸ Α ἄρα παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει μέρος ὅντε τοῦ Β. ἐπὶ τῶν
25 ὄντων δὲ σαφέστερος ὁ λόγος· οἷον οὐσία κατὰ παντὸς ζώου, ζῷον κατὰ παντὸς
ἀνθρώπου, καὶ συνάγεται οὐσία κατὰ παντὸς ἀνθρώπου· καὶ ἀνάπαλιν πᾶς
ἄνθρωπος ζῷον, πᾶν ζῷον οὐσία, πᾶς ἀνθρώπος ἄρα οὐσία. δῆλον δὲ ἐπὶ 10
τούτου τοῦ σχήματος ώς δεῖ ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου λαρβάνειν δρους,
πρῶτον μὲν γενικώτατον, δεύτερον ὑπάλληλον γένος καὶ τρίτον εἰδικώτερον
30 τοῦ μέσου εἶδος. δεῖ δὲ δεῖ τὸ συμπέρασμα ποιεῖν, οἷον ἀντίστροφας τὸ
μέρος τῆς συνθέσεως· οἷον εἰ ἐκ τοῦ μείζονος δρου ἀρχόμεθα, ἡ οὐσία
ἀρχεται· οὐκοῦν αὕτη καὶ τοῦ συμπεράσματος προηγεῖται· οὐσία κατὰ παντὸς

1 μὲν ομ. PV (Marc. 231) αὐτῷ V 3 δὲ ομ. t 7 εἴρηται] p. 65,2 sq.

8 τῷ V 9 ἀμφοτέροις V 12 σώζων V 13 τάξαντας Q

15 δόξει εἰ δὲ τὸ Q: δόξει ἀντίστροφας τὸ t 17 ἀποδιδόμενον V τε aīrg. Q¹

18 ὡς ἄλλω Vt 19 καὶ τὸ βῆ κτλ. ομ. Q 20 κατηγορῆται V 21. 22 καθόλου addidi

22 συνάγεται V 23. 24 εἰ τοίνυν—αὐτοῦ ὑπάρχει Q: ἔστι δὲ μέρος τοῦ α (β P)

τὸ β (γ P) PVt 24 μέρος P 25 ante οὐσία add. ἡ P ante ζώου add. τοῦ P

27 πᾶς ἄρα ἀνθρώπος P 29 post γενικώτατον add. καὶ Vt εἰδικώτατον P:

ἰδικώτερον V 30 εἶδος scripsi: εἶδους libri τὸ συμπέρασμα δεῖ Vt εἴη PQ

ζώου· ἀρχεται ή οὐσία· ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου· καὶ τὸ συμπέρασμα XX^τ πᾶλιν ἀπὸ τῆς οὐσίας ἀρκεται· οὐσία κατὰ παντὸς ἀνθρώπου. εἰ δὲ ἐκ 16 τοῦ ἐλάττονος δρου η ἀρχὴ γένοιτο, οἷον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, ἐκ τούτου καὶ τὸ συμπέρασμα ἔσται· πᾶς ἀνθρωπὸς ζῷον, πᾶν ζῷον οὐσία, πᾶς ἀνθρωπὸς 5 οὐσία. λαμβάνει δὲ στοιχεῖα ὁ Ἀριστοτέλης Α, Β, Γ, καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῶν στοιχείων τὴν τάξιν τοῦ πρώτου σχήματος ἡμῖν δηλῶν τὸν μείζονα δρου λέγει τὸ Α διὰ τὸ πρώτην ἔχειν τὸ Α τάξιν, τὸν δὲ ἐλάττονα τὸ Γ, τὸν δὲ μέσον τὸ Β ως τοῦ μὲν ὑφειμένου τῇ τάξει, τοῦ Α, τοῦ δὲ προη- 20 γούμενου, τοῦ Γ. ἐνδέχεται δὲ δῆλον δτι καὶ ἐξισάζοντας εἶναι τοὺς δρους, οἷον ἐπιστήμης δεκτικόν, γελαστικόν, ἀνθρωπὸς· πᾶς γάρ ἀνθρωπὸς γελα- 10 στικός, πᾶν γελαστικὸν ἐπιστήμης δεκτικόν, πᾶς ἄρα ἀνθρωπὸς ἐπιστήμης δεκτικός.

p. 25b40 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ τὸ μὲν Α κατὰ μηδενὸς τοῦ Β, τὸ δὲ Β κατὰ παντὸς τοῦ Γ, δτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ ὑπάρκει.

15 Δεύτερος οὗτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματός ἔστιν, ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς καθόλου ἀπο- 25 φατικὸν συνάγων συμπέρασμα. εἰ γάρ τὸ Α κατὰ μηδενὸς τοῦ Β, πάντων ἄρα τῶν μερῶν αὐτοῦ κεχώρισται· μέρος δὲ τοῦ Β τὸ Γ· ὑπόκειται γάρ παντὶ τῷ Γ τὸ Β ὑπάρχειν· παντὸς ἄρα κεχώρισται τοῦ Γ τὸ Α μέρους 20 ὄντος τοῦ Β. εὐπορήσομεν δὲ πάλιν ὅλων ἐπὶ τοῦ δευτέρου τρόπου λαμ- βάνοντες εἶδος καὶ γένος καὶ τοῦ γένους ἀλλότριον, τὸ μὲν εἶδος ἐλάττονα 30 δρου τιμέντες, τὸ δὲ γένος μέσον, τὸ δὲ ἀλλότριον μείζονα· οἷον λίθος κατ' οὐδενὸς ζῷου, ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, καὶ συμπέρασμα λίθος κατ' οὐδενὸς ἀνθρώπου· κεχώρισται μὲν γάρ πάντων τῶν μερῶν τοῦ ζῷου ὁ 25 λίθος· μέρος δὲ τοῦ ζῷου ὁ ἀνθρωπὸς· κεχώρισται ἄρα παντὸς ἀνθρώπου ὁ λίθος.

p. 26a2 Εἰ δὲ τὸ μὲν πρῶτον παντὶ τῷ μέσῳ ἀκολουθεῖ, τὸ δὲ μέσον μηδενὶ τῷ ἐσχάτῳ ὑπάρχει, οὐκ ἔσται συλλογισμὸς τῶν 35 ἄκρων.

30 Τῶν δύο προτάσεων καθόλου παραλαμβανομένων τέσσαρες ἐγίνοντο συζυγίαι τῇ πρὸς τὸ ποιὸν ἐπιπλοκῇ, ὡν τὰς μὲν δύο ἐλέγομεν συλλογιστικὰς εἶναι, τὰς δὲ δύο ἀσυλλογίστους. ἐκθέμενος οὖν τὰς δύο συλλογιστικὰς προτάσεις νῦν βούλεται τὰς λοιπὰς δύο δεῖξαι ἀσυλλογίστους, τήν τε ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς

1 η om. P 2 ante οὐσία add. η V 4 τοῦ συμπεράσματος V 7 λέγει τὸ Vt: λέγων PQ 5 ἔχει V 6 τὸ α alt. om. P 8 ὑφειμένου QVt
8. 9 προηγουμένου Qt 9 δὲ om. PQ 10. 11 γελαστικός t: γελαστικόν PQV
19 ὑπάρχει V πάντος (sic) P: πάντως QVt τοῦ γε κεχώρισται P 19. 20 μέρος δὲ PVt 20 ἀπορήσωμεν V δὲ om. V 21 τοῦ γένους PVt: γένος Q
24 μὲν om. V 27 ἀκολουθεῖ PQVt (Marc. 231): ὑπάρχει Arist. τὸ δὲ κτλ.
om. Q 28 τοῦ ἐσχάτου ὑπάρχειν t 31 ἐλέγομεν] p. 72,4 sq.

καὶ τὴν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου ἀποφασικῶν. εἰ δὲ ἐλέγομεν θῶν εἶναι ΞΧ^τ
 τοῦ πρώτου συγήματος καὶ τούτο, *(τὸ)* τὴν ἐλάττονα καταφατικὴν ἔχειν 40
 δεῖ, εἰκότως ἀσυλλόγιστοί εἰσιν αἱ τοιαῦται συζυγίαι. δείκνυσι δὲ ἀσυλλο-
 γίστους αὐτὰς ἐκ τοῦ συνάγειν καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί· δῆλον γάρ
 ὃ ἐκ τούτων ὅτι καὶ τὸ τινὶ καὶ τὸ οὐ παντὶ συνάγουσιν· τοῖς γάρ καθόλου
 τὰ κατὰ μέρος ἀκολουθεῖ· ὥστε οὐδὲν ὡρισμένον ἔστιν ἐξ αὐτῶν συνάγειν
 συμπέρασμα. διὰ οὖν τὴν ἀοριστίαν αὐτῶν ἀσυλλογίστους ταύτας φησί. δια-
 λαμβάνει δὲ περὶ πρώτης τῆς ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς
 δὲ ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς, καὶ δείκνυσιν αὐτὴν ἀσυλλόγιστον διά 45
 10 τινων ὅρων συναγόντων καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί. ἐπὶ μὲν γάρ τῶν
 συλλογιστικῶν συζυγιῶν οὐ κέχρηται ὅροις ἀλλὰ τοῖς στοιχείοις ἀπλῶς,
 διδοὺς ἐκάστῳ κατ' ἔξινσίαν ἐπὶ πάσῃς ὅλης γυμνάζειν τὰ λεγόμενα· ἐπὶ
 δὲ τῶν ἀσυλλογιστῶν παραδείγμασι μόνον κέχρηται, δο' ὁν ἐλέγγει τὴν
 ἀοριστίαν αὐτῶν· τὸν μὲν γάρ καθόλου λόγον οὐδὲ μυρία παραδείγματα
 15 ἵκανά κατασκευάσαι, ἀνασκευάσαι δὲ καὶ ἐν ἐξαρχεῖ παράδειγμα.

p. 26a4 Οὐδὲν γάρ ἀναγκαῖον συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι. |

50

'Αγτὶ τοῦ 'οὐ διὰ τὸ οὗτος ἔχειν τὰς προτάσεις συνάγεται τι ἀναγ- ΞΧ^υ
 καῖον ἀλλὰ διὰ τὴν παραλαμβανομένην ὅλην'. δεῖ δὲ τὰ συμπεράσματα
 διὰ τὸ τῶν προτάσεων ἀναγκαῖον συμβαίνειν, οὐ διὰ τὴν ὅλην, ὡς καὶ δ
 20 ὄρισμὸς τοῦ συλλογισμοῦ δῆλοι.

p. 26a5 Καὶ γάρ παντὶ καὶ μηδενὶ ἐνδέχεται τὸ πρῶτον τῷ ἐσχάτῳ
 ὑπάρχειν.

"Οτι, φησίν, οὐδὲν ἐξ ἀνάγκης συνάγεται τῷ τὰς προτάσεις οὗτῳ
 τετάχθαι, δῆλον ἐξ ὅν καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ συνάγουσι δέον, δ
 25 εἴπερ διὰ τὰς προτάσεις καὶ μὴ διὰ τοὺς ὅρους συνήγετο τὸ συμπέ-
 ρασμα, μόνως η̄ ἀποφατικὸν συνάγειται η̄ καταφατικόν. νῦν δὲ ἀμφότερα
 συνάγεται διαφόρων ὅλων παραλαμβανομένων· δῆλον ἄρα δτὶ τοῦ συμπε-
 ράσματος αἵτιοι οἱ ὅροι παραλαμβανόμενοι καὶ οὐχ η̄ συμπλοκὴ τῶν προ-
 τάσεων. δεῖ δὲ τοὺς συλλογισμοὺς διὰ τὰς προτάσεις συνάγειν τὰ συμπε-
 30 ράσματα.

1 τῆς P	post ἀμφ. add. τῶν V	ἐλέγομεν] p. 70,8	4 ante αὐτὰς add.
συζυγίας Vt	τῶι—τῶι P	5 τὸ utrumque om. Vt	ante τινὶ add. οὐ V
6 post ἔστιν del. ἐκ Q ¹	8. 9 τῆς δὲ PQ: καὶ τῆς Vt	9 καταφατικῆς pr. Q,	
corr. Q ¹	10 τῶι—τῶι P	μὲν superser. V	12 ἐπὶ πάσῃς ὅλης iterat P
15 ἵκανά om. in lac. V	16 post lemma add. (b. 5. 6)	καὶ γάρ —ὑπάρχειν interpretationis	
loco et deinde ut alterum lemma (b. 6—9)		λίθος 1	17 οὐδὲ 1:
οὐδαμῶς V	διὰ τὸ] τῶ V	19 τῆς ὅλης P	21 τὸ ε τῶ corr. Q ¹
24 post δῆλον add. γάρ QVt	τῶ (αὐτε μηδ.) P	δέον] δὲ ξν P	
25 ὄρισμοὺς V	29. 30 τὸ συμπέρασμα Vt		

p. 26a6 Ὡστε οὔτε τὸ κατὰ μέρος οὔτε τὸ καθόλου γίνεται XX^v
ἀναγκαῖον.

Εἰ γάρ καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, συναγα- 10
ρεῖται δὲ τὰ μέρη τοῖς ὅλοις, οὔτε τὸ καθόλου οὔτε τὸ κατὰ μέρος ἔσται
5 ἀναγκαῖον· παντελῶς ἄρα ἀόριστοι καὶ διὰ τοῦτο ἀσυλλόγιστοι αἱ τοιαῦται
συζυγίαι. τὸ μὲν οὖν παντὶ συνάγεται οὗτως· ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου,
ἄνθρωπος κατ' οὐδενὸς ἵππου, καὶ συμπέρασμα ζῷον κατὰ παντὸς ἵππου.
τὸ δὲ οὐδενὶ συνάγεται, ἐὰν ἀντὶ τοῦ ἵππου λίθον παραλαμβάνωμεν, οὗτως·
ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἄνθρωπος κατ' οὐδενὸς λίθου, καὶ συμπέ- 15
10 ρασμα ζῷον κατ' οὐδενὸς λίθου.

p. 26a9 Οὐδὲ θταν μήτε τὸ πρῶτον τῷ μέσῳ μήτε τὸ μέσον τῷ
ἐσγάτῳ μηδενὶ ὑπάρχῃ.

Νῦν τὴν ἐκ τῶν δύο καθόλου ἀποφατικῶν βιούλεται δεῖξαι ἀσυλλόγιστον 20
ὅμοιῶς διὰ τοῦ συνάγειν τό τε παντὶ καὶ τὸ μηδενί. Ἔνα δὲ σαφέστερον
15 ἦ τὸ λειόμενον, ἑτέρους δρους ἡμεῖς ἐκθάμβωμεθα· ζῷον κατ' οὐδενὸς λίθου,
λίθος κατ' οὐδενὸς ἀνθρώπου, καὶ τὸ συμπέρασμα ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώ-
που. οὗτοι μὲν οὖν τὸ παντὶ συνάγουσι. τὸ δὲ μηδενὶ, ἐὰν ἀντὶ τοῦ
ἀνθρώπου παραλαμβάνωμεν φυτὸν ἢ τι τοιοῦτον, καὶ μὲν οὔτε τὸ ζῷον
οὔτε δὲ λίθος κατηγορεῖται· ζῷον κατ' οὐδενὸς λίθου, λίθος κατ' οὐδενὸς 25
20 φυτοῦ, καὶ τὸ συμπέρασμα ζῷον κατ' οὐδενὸς φυτοῦ. διὰ ταῦτα ἄρα καὶ
αὕτη ἀσυλλόγιστος ἡ συζυγία διὰ τὴν ἀοριστίαν. εἴρηται δὲ τοῦτο κοινὸν
εἶναι ἐπὶ παντὸς σγήματος, τὸ ἐκ δύο ἀποφατικῶν ἀσυλλόγιστον δεὶ γίνε-
σθαι συζυγίαν.

p. 26a13 Καθόλου μὲν οὖν ὅντων τῶν ὅρων δῆλον ἐν τούτῳ τῷ 30
25 σγήματι πότε ἔσται καὶ πότε οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Ο περὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων καθόλου λόγος ἥδη πεπλή-
ρωται, ἐν φῷ ἀπέδειξε δύο μὲν συλλογιστικὰς συζυγίας, δύο δὲ ἀσυλλογιστούς.
λοιπὸν δὲ μήνυσι τὴν τε καθόλου καὶ τὴν μερικὴν, καὶ δείκνυσι ποῖαι μὲν
αἱ συλλογιστικαὶ καὶ τούτοις, ποῖαι δὲ ἀσυλλόγιστοι. 35

1 οὐδὲ—οὐδὲ Q	1. 2 γίνεται ἀναγκαῖον om. t	3 καὶ prius om. V
τῷ (ante παντὶ) Q	ὑπάρχει V	3. 4 συναγρεῖται V
κατὰ μέρος—καθόλου V	8 οὐδὲτις V	4 δὲ om. Vt παραλαμβάνωμεν P: παραλαμβάνομεν t
12 ὑπάρχει P	13. 14 ὅμοιῶς δεῖξαι ἀσυλλόγιστον Vt	15 post λεγόμενον add. ὅ P
ἐκθέμεθα Q	17 τὸ prius e τῷ corr. V	18 παραλαμ- βάνομεν t
τα om. Q	δὲ om. P	21 εἴρηται] p. 70,2
καὶ Vt	24 οὖν om. t	post δὲ add. P
	29 καὶ P	

p. 26a 14 Καὶ ὅτι ὅντος τε συλλογισμοῦ τοὺς ὄρους ἀναγκαῖον XXV
ἔχειν ως εἴπομεν, ἐάν τε οὕτως ἔχωσιν, ὅτι ἔσται συλλογισμός.

Εἴ τε, φησί, καθόλου καταφατικὸν ἢ τὸ συμπέρασμα, πάντη τε καὶ
πάντως ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν συνῆκται, καὶ εἰ δύο καθόλου κατα-
5 φατικαὶ ὑπάρχουσι προτάσεις, πάντη τε καὶ πάντως καθόλου καταφατικὸν 40
συνάγεται τὸ συμπέρασμα. καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου τρόπου ὅμοίως, οὕτως
ἔχουσῶν τῶν προτάσεων ὥσπερ εἱρηται, τοιοῦτον συνάγεται τὸ συμπέ-
ρασμα, καὶ τοῦ συμπεράσματος οὕτως ἔχοντος ἀνάγκη πᾶσα τοιαύτας εἶναι
τὰς προτάσεις.

10 p. 26a 17 Εἰ δὲ ὁ μὲν καθόλου τῶν ὄρων ὁ δὲ ἐν μέρει πρὸς τὸν 45
ἔτερον.

Πληρώσας τὰς ἐκ δύο καθόλου νῦν τὰς ἐκ τῆς ἑτέρας μὲν καθόλου
τῆς δὲ ἑτέρας μερικῆς συζυγίας ἐκτίθεται. εἰσὶ δὲ αἱ πᾶσαι ὀκτώ· ὃν αἱ
δύο μὲν συλλογιστικαί, ἡ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου, εἴτε καταφατικῆς εἴτε
15 ἀποφατικῆς, τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς, αἱ δὲ λοιπαὶ Ἡξ ἀτομοὶ- 50
γιστοὶ διὰ τὸ ἢ τὴν μείζονα μερικὴν εἶναι ἢ τὴν ἐλάττονα ἀποφατικήν. ὄρα
δὲ πῶς οὐκ εἶπεν διὰ τὸ ὁ μὲν μείζων καθόλου ὁ δὲ ἐλάττων ἐν μέρει ἢ τὸ
ἀνάπαλιν, ἀλλ’ ἀδιορίστως, οὕτως ἀνευ προσθήκης ἐν ταύτῃ βουλόμενος τὰς
ὄκτὼ συζυγίας δηλῶσαι. |

20 p. 26a 20 "Οταν δὲ πρὸς τὸ ἐλάττον ἢ καὶ ἄλλως πως ἔχωσιν XXI^r
οἱ ὄροι, ἀδύνατον.

Προσυπακούστεον τῷ πρὸς τὸ ἐλάττον 'τὸ καθόλου τεθῆ'. ἀδύ-
νατον δὲ οὕτω γενέθαι συλλογισμὸν διὰ τὸ τὴν μείζονα ἀπολωλεκέναι τὸ
ἴδιον, τουτέστι τὸ καθόλου· εἰρηκώς γάρ 'ὅταν τὸ καθόλου τεθῆ πρὸς τὸ
25 ἐλάττον ἄκρον' ἐσήμανε τὴν μείζονα μερικὴν οὖσαν, ἐπείπερ ὁ λόγος αὐτῷ
νῦν περὶ τῆς ἑτέρας καθόλου τῆς δὲ ἑτέρας μερικῆς. τὸ δὲ ἢ καὶ ἄλλως 5
πως ἔχωσιν οἱ ὄροι ἀντὶ τοῦ 'εἰ ἀμφότεραι ἀποφατικαὶ ἢ ἡ μείζων
καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατικὴ, καὶ τοῦτο διγῶς, ἢ τῆς μείζονος
ἔχουσης τὸ καθόλου ἢ τῆς ἐλάττονος'.

1 δι τοι. QV	δὲ V: οι. t	τοὺς ὄρους κτλ. οι. Q	post ἀναγκαῖον
add. οὕτως t	2 ἀν τε t	post ἔχωσι add. δῆλον t	3 φυσὶ Q
4 ἐκ δύο del. Q ¹	καθόλου prius οι. V	καταφατικῶν—5 καθόλου οι. Q	
καταφατικὸν P	4. 5 καταφατιταὶ P: καταφατικὴ V: καταφατικὸν t		8 ἀνάγκηι
πάσηι ante IV litt. eras. P	10. 11 πρὸς θάτερον V	12 τοὺς (post πληρ.) P	
μὲν οι. P	13 ἑτέρας οι. V	16 τὸ del. V	17 δι τοι. V
τὸ οι. P	18 ἐν ταύτῳ οι. Vt	20 ἔχουσιν V	21 ἀδύνατον οι. Q
22 τῷ scripsi: τοῦ Q: τὸ Pt: οι. V	πρὸς οι. V		23 ἀπολελωκέναι V
27 ἔχουσιν PV	29 τὸ καθόλου οι. V		

p. 26a21 Λέγω δὲ μεῖζον μὲν ἄκρον ἐν τῷ τὸ μέσον ἐστίν, ἔλατ- XXI^g
τον δὲ τὸ ὑπὸ τὸ μέσον.

Ἄντὶ τοῦ 'μεῖζον ἄκρον τὸ τοῦ μέσου κατηγορούμενον, ἔλαττον δὲ οὐ
τὸ μέσον κατηγορεῖται'. ταῦτὸν γάρ τὸ κατὰ παντὸς καὶ τὸ ἐν ὅλῳ μόνῃ 10
τῇ σχέσει διαφέροντα, ὡς εἶναι, ὅταν μὲν ἐκ τοῦ κατὰ παντὸς ποιώμεθα
τοὺς συλλογισμούς, μεῖζονα δρον τὸν πρῶτον, δημοίως καὶ πρότασιν μεῖζονα
τὴν πρώτην, ὅταν δὲ ἐκ τοῦ ἐν ὅλῳ, τὸν τελευταῖον καὶ τὴν δευτέραν
πρότασιν.

p. 26a23 'Ὑπαρχέτω γὰρ τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ. 14

10 Οὗτός ἐστι τρίτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν πρώτῳ σχήματι, ἐκ καθόλου
καταφατικῆς τῆς μεῖζονος καὶ μερικῆς καταφατικῆς τῆς ἐλάττονος μερικὸν
καταφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. εὐπόρησεις δὲ ὑλῶν ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ 20
λαμβάνων γένος τι καὶ εἶδος καὶ κοινότερον ἀμφοτέρων καὶ τὸ μὲν γένος
τιμεὶς μεῖζονα δρον, τὸ δὲ εἶδος μέσον, τὸ δὲ κοινὸν ἀμφοτέρων ἐλάττονα.
15 Ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἀνθρωπὸς κατὰ τινὸς ἐμψύχου, καὶ συμπέ-
ρασμα ζῷον κατὰ τινὸς ἐμψύχου· καὶ ἀνάπαλιν τὶ ἐμψύχον ἀνθρωπὸς, πᾶς
ἀνθρωπὸς ζῷον, καὶ συμπέρασμα τὶ ἐμψύχον ζῷον.

p. 26a25 Καὶ εἰ τὸ μὲν Α μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχει, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ 25
Γ ὑπάρχει, ἀνάγκη τὸ Α τινὶ τῷ Γ μὴ ὑπάρχειν.

20 Τέταρτος οὗτος τρόπος συλλογιστικός, ἐκ τῆς μεῖζονος καθόλου ἀπο-
φατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς. συνάγει δὲ μερικὸν ἀπο-
φατικὸν συμπέρασμα εἰκότως· ἐπεὶ γάρ, ὡς ἐλέγομεν, τῇ γείροις τῶν προ- 30
τάσεων ἐπεται τὸ συμπέρασμα, ἐν δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἐκατέρα τῶν προ-
τάσεων ἔχει τι ἐλάττωμα, ή μὲν κατὰ τὸ ποσὸν ή δὲ κατὰ τὸ ποιόν,
25 ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων τὰ ἐλαττώματα ἐν αὐτῷ συλλαβὴν ἔσχε τὸ συμ-
πέρασμα καὶ γέγονε μερικόν τε ἄμα καὶ ἀποφατικόν. εὐπορήσεις δὲ ὑλῶν
ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀντιδιγγομένα λαμβάνων ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους εἶδος 35
καὶ τὸ γένος αὐτὸς καὶ τιμεὶς μεῖζονα μὲν δρον καὶ μέσον τὰ εἶδη ἐλάτ-
τονα δὲ τὸ γένος· οἷον λογικὸν κατ' οὐδενὸς ἀλόγου, ἄλογον κατὰ τινὸς
ζῷου, καὶ συμπέρασμα λογικὸν οὐ παντὶ ζῷῳ.

2 post μέσον add. δν Arist. (om. C) 4 κατηγορῆται V γὰρ scripsi: ἄρα libri
τῷ (post καὶ) Vt 5 διαφέροντας t 6 τὸ Vt πρότασιν] πρῶτα V
7 τὸν Q: τὸ PV: τῷ t 8 πρότασιν] πρώτην V 9 τῷ μὲν Qt τὸ δὲ—
om. Q 12 ante ὑλῶν add. καὶ Vt (καὶ ὑλῶν iterat V) 14 post κοινὸν add.
ἔξ Vt 17 post ἐμψύχον add. ἄρα Q, post ζῶον alt. Vt 18 τὸ α τῷ μὲν β
μηδενὶ V τὸ δὲ κτλ. om. Q τὸ δὲ α' V 19 ὑπάρχει om. Arist. 20 τρόπος
οὗτος P 22 ἐλέγομεν] p. 71,12 sq. 23 παρέπεται V 24 ἐλάττονα Pt
25 συλλαβὴν scripsi: συλλαβὴν libri 26 εὐπορήσεις Q: ἀπορήσεις V: εὐπορήσει t
28. 29 ἐλαττον V 30 πᾶν ζῶον pr. Q, corr. Q'

p. 26a28 Ὅμοιώς δὲ καὶ εἰ ἀδιόριστον εἴη τὸ Β Γ κατηγορικὸν XXI^{ον}. ὁ γὰρ αὐτὸς ἔσται συλλογισμὸς ἀδιόριστου τε καὶ ἐν μέρει ληφθέντος.

Εἴρηται ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας τῷ Ἀριστοτέλει δὲτι ἴσοδυναμοῦσιν αἱ 41 5 ἀδιόριστοι προτάσσεις ταῖς μερικαῖς. ἐὰν τούτου ἐν τῇ ἐλάττωνι προτάσσει ἀντὶ τῆς μερικῆς παραλλήλωμεν ἀπροσδιόριστον καταφατικήν, ἄλλαι δύο γίνονται συλλογιστικαὶ συζυγίαι τῆς μείζονος καθόλου οὖστης ἡ καταφατικῆς ἡ ἀποφατικῆς. ὅστε πᾶσαι συλλογιστικαὶ συζυγίαι αἱ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ἔξι εἰσιν. |

10 "Ετι δὲ παρὰ τούτους εἰσὶν οἱ καλούμενοι ἀντανακλώμενοι, οἱ καὶ ἐκ XXIV τούτων γίνονται μόνου τοῦ συμπεράσματος ἀντιστρέφοντος κατὰ τὴν οἰκείαν ἀντιστροφήν. οἷον εἰ τὸ συμπέρασμά ἔστι καθόλου ἀποφατικόν, ἔσται ὁ ἀντανακλώμενος ὥδε· λίθος κατ' οὐδενὸς ζψίου, ζψίου κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, λίθος κατ' οὐδενὸς ἀνθρώπου, καὶ ἀνθρωπὸς κατ' οὐδενὸς λίθου· 15 οὕτων γὰρ δὲτι ἡ καθόλου στερητικὴ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέφει. εἰ δὲ καθόλου καταφατικὸν ἡ μερικὸν καταφατικὸν εἴη τὸ συμπέρασμα, ἡ ἀντιστροφὴ τοῦ ἀντανακλωμένου ἔσται πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικήν· καὶ γὰρ ἡ καθόλου καὶ ἡ μερικὴ πρὸς τὴν αὐτὴν ἀντιστρέφουσι, λέγω δὴ τὴν μερικὴν καταφατικήν. ἐκ δὲ τῆς μερικῆς ἀποφατικῆς οὐκ ἔσται τοιοῦτον συμπέρασμα· διολογεῖται γὰρ αὕτη μὴ σώζειν τὴν ἀντιστροφὴν ἀλλὰ διαπίπτειν.

p. 26a30 Ἐὰν δὲ πρὸς τὸ ἔλαττον ἄκρον τὸ καθόλου τεθῇ ἡ κατηγορικὸν ἡ στερητικόν, οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Τῆς μείζονος προτάσσεως καθόλου οὖστης τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς 10 γίνονται τέσσαρες συζυγίαι κατὰ τὴν τοῦ ποιῶν διαφοράν· ὃν αἱ μὲν δύο 25 συλλογιστικαὶ εἰσὶν αἱ ἔχουσαι τὴν ἐλάττονα καταφατικὴν τῆς μείζονος ἀδιαφορούστης κατὰ τὸ ποιόν, αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ἀσυλλόγιστοι αἱ ἔχουσαι τὴν ἐλάττονα ἀποφατικήν. πρώτας μὲν οὖν τὰς συλλογιστικὰς ἔξειντο. καὶ ἔδει 30 θσον ἐπὶ τῇ ἀκολουθίᾳ ἐφεξῆς ἐλέγχαι πῶς αἱ λοιπαὶ δύο ἀσυλλόγιστοι εἰσὶν αἱ ἔχουσαι πρὸς μὲν τῷ μείζονι ἄκρῳ τὸ καθόλου εἴτε καταφατικὸν εἴτε 35 ἀποφατικόν, πρὸς δὲ τῷ ἐλάττονι τὸ μερικὸν ἀποφατικόν. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ πλειόνων ἐδεῖτο λόγων ὁ περὶ τούτων ἐλεγχός διὰ τὸ ὑποδύειται αὐτὰς συλλογιστικὰς συζυγίας, ώς μαθησόμεθα, τοέπειται ἐπὶ τὸ ἐλέγχαι πρῶτον τὰς ἐκ

1 τὸ βῆ κτλ. om. Q 4 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 7 p. 17b29 sq. 6 ἀποφατικήν P
 6. 7 δύο γίνονται ἄλλαι pr. P, corr. P¹ 8 αἱ πᾶσαι (αἱ) ? αἱ εἰ τῷ om. Q
 10 περὶ superser. αρά V 10. 11 οἷον καὶ ἐκ τούτου γίνεται V 11 post οὐδεινὸς
 alt. del. ζώου Q¹ 16 ἀναστροφὴ V 17 ἀνακλωμένου QVt 18 ἡ om. Vt
 δὲ P 22 κατηγορικὸν—συλλογισμός om. Q 25. 26 διαφερούστης P
 31 δεῖτο V: ἔδει τῶν pr. P post ἐλεγχός add. ὁ PVt 32 μαθησόμεθα]
 p. 26b14 sq. ἐπὶ τῷ mrg. Q¹: ἐπὶ τοῦ P

τῆς μείζονος μερικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου τέσσαρας ἀσυλλογίστους XXIV συζυγίας ως ῥῶν τούτων μᾶλλον ἐλεγχομένων. εἰσὶ δὲ αὗται ἡ τε ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς, καὶ δευτέρᾳ ἡ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου 20 ἀποφατικῆς, καὶ τρίτη ἡ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς, καὶ τετάρτη ἡ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς. ἐὸν δὲ ἀντὶ τῆς μείζονος μερικῆς ἀπροσδιόριστον παραλάβωμεν ώς ισοδυναμοῦσαν τῇ μερικῇ τῆς ἐλάττονος μενούσῃς καθόλου, ἔσονται αἱ ἐλεγχόμεναι συζυγίαι ὅκτω.

10 p. 26a33 Οἶον εἰ τὸ μὲν Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει.

Πρότερον ἔκτιθεται τὰς δύο συζυγίας ἀμα, τὴν τε ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς καὶ τὴν ἐκ 20 τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς, 15 καὶ δείκνυσιν αὐτὰς διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ συναγούσας. ἐν δὲ τῷ εἰπεῖν ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει τὴν μερικὴν καταφατικὴν τε ἀμα καὶ ἀποφατικὴν ἐσήμανεν. καὶ ταύτας ποτὲ μὲν τῇ καθόλου καταφατικῇ συμπλέξας ποτὲ δὲ τῇ ἀποφατικῇ ποιεῖ τέσσαρας συζυγίας ἀσυλλογίστους. οὐχ δισπερ δὲ ἐπὶ τῆς μερικῆς καταφατικῆς προσέθηκεν 20 ἀμα καὶ τὴν ἀποφατικὴν εἰπὼν εἰ τὸ μὲν Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει ἢ μὴ 25 ὑπάρχει, οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς καθόλου καταφατικῆς ἀμα ἐπήγαγε καὶ τὴν ἀποφατικὴν, ἀλλ' εἰπὼν τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει οὐκέτι ἐπήγαγεν ἢ μὴ ὑπάρχει, διότι αἱ μὲν μερικαὶ ισοδυναμοῦσιν ὅληί λαῖς καὶ δύνανται 30 ἀμα συναληθεύειν καὶ διὰ τοῦτο κοιναὶ καὶ αἱ περὶ αὐτῶν ἀποδεῖξεις, αἱ 35 δὲ καθόλου συναληθεύειν οὐ δύνανται, ώς δέδεικται ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνεις. παραδείγματα δὲ τῆς μὲν ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος 40 καθόλου καταφατικῶν οὖσῶν· ἀγαθὸν τινὶ ἔξει, ἔξις πάσῃ φρονήσει, καὶ συμπέρασμα ἀγαθὸν πάσῃ φρονήσει. καὶ οὕτω μὲν τὸ παντὶ συνάγεται. τὸ δὲ μηδενὶ οὕτως· ἀγαθὸν τινὶ ἔξει, ἔξις πάσῃ ἀμαθίᾳ, καὶ συμπέρασμα 45 ἀγαθὸν οὐδεμιᾳ ἀμαθίᾳ. δυνατὸν δὲ τὰ μερικὰ συνάγειν οὕτως· ἀγαθὸν τινὶ διαθέσει, διάθεσις πάσῃ ἔξει, καὶ ἀγαθὸν τινὶ ἔξει καὶ οὐ πάσῃ. ἢ 50 οὕτως· λευκὸν τινὶ σώματι, σῶμα παντὶ ζῷῳ, λευκὸν ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐ

2 μᾶλλον om. V	ταῦτα P	τε om. V	4 δεύτερον Qt	5 τρίτον V
6 τῆς om. P	8 ὡς om. P	9 τῆς ἐλάττονος post καθόλου collocat V: om. t		
αἱ om. PVt	10 ἡ μὴ κτλ. om. Q	ὑπάρχῃ (post μὴ) P itemque vs. 11		
14 καταφατικῆς PQ, pr. V: ἀποφατικῆς corr. V, t		15 παῦ—μηδὲν V	15. 16 συνάγουσιν V	
16 ὑπάρχειν (post μὴ) V		19 δὲ om. V	21 ὑπάρχῃ PV	
post οὕτω add. δὲ P	22 δὲ om. V	23 ὑπάρχῃ PV	25 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.]	
c. 7 p. 17 ^b 20 sq. cf. c. 10 p. 20a16 sq.		26 τῶν μὲν—τῶν δὲ V	27 καταφατικῆς Q ex ἀποφατικῆς corr. V ²	
conicio	32 καὶ prius om. V	28 μὲν τῶι PV	30 δὲ <καὶ>	
		ante τινὶ alt. del. παν V		

παντὶ ζῷῳ. τῆς δὲ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττους XXIV
καθόλου καταφατικῆς τοῦ μὲν παντὶ οὖτως· ἀγαθὸν οὐ πάσῃ ἔξει, ἔξει
πάσῃ φρονήσει, καὶ συμπέρασμα ἀγαθὸν πάσῃ φρονήσει· τοῦ δὲ μηδενί·
ἀγαθὸν οὐ πάσῃ ἔξει, ἔξει πάσῃ ἀμαθίᾳ, καὶ συμπέρασμα ἀγαθὸν οὐδεμιᾷ 50
ἢ ἀμαθίᾳ. πάλιν δὲ καὶ τὰ μερικὰ συνάξεις οὖτως· ἀγαθὸν οὐ πάσῃ δια-
θέσει, διαθέσεις πάσῃ ἔξει, ἀγαθὸν ἄρα καὶ τινὶ ἔξει καὶ οὐ πάσῃ· καὶ
πάλιν λευκὸν οὐ παντὶ σώματι, σῶμα παντὶ ζῷῳ, καὶ λευκὸν οὐ παντὶ
καὶ τινὶ ζῷῳ. τῆς δὲ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς καὶ τῆς ἐλάτ- |
τους καθόλου ἀποφατικῆς τοῦ μὲν παντί λευκὸν τινὶ ἵππῳ, ἵππος οὐδενὶ XXII^r
10 κύκνῳ, καὶ συμπέρασμα λευκὸν παντὶ κύκνῳ· τοῦ δὲ μηδενὶ λευκὸν τινὶ
ἵππῳ, ἵππος οὐδενὶ κόρακι, καὶ λευκὸν οὐδενὶ κόρακι. κάνταῦθα δὲ πάλιν
καὶ τὰ μερικὰ συνάξεις, εἰ πρὸς τῷ ἐλάττουν ὅρῳ θείης τὸν ἄνθρωπον ἦ τι 5
τοιοῦτον, φτινει τὸ μὲν μέσον οὐδενί, τὸ δὲ μείζον τινὶ ὑπάρχει· λευκὸν
τινὶ ἵππῳ, ἵππος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, λευκὸν ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐ παντὶ
15 ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. οἱ αὐτοὶ δὲ ὅροι καὶ ἐπὶ τῆς μείζονος μερικῆς ἀπο-
φατικῆς τῆς δὲ ἐλάττουν καθόλου ἀποφατικῆς. καὶ τὸ μὲν παντὶ· οἷον
λευκὸν οὐ παντὶ ἵππῳ, ἵππος οὐδενὶ κύκνῳ, καὶ λευκὸν παντὶ κύκνῳ· καὶ
τὸ μηδενὶ ὄμοιώς· λευκὸν οὐ παντὶ ἵππῳ, ἵππος οὐδενὶ κόρακι, καὶ λευκὸν 10
οὐδενὶ κόρακι. πάλιν δέ, εἰ κάνταῦθα πρὸς τῷ ἐλάττουν ὅρῳ θείης ἄνθρωπον,
20 συνάξεις τὰ μερικά· λευκὸν οὐ παντὶ ἵππῳ, ἵππος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, λευκὸν
ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ. οὗτοι μὲν τέσσαρες ἐδείχθησαν
ἀσυλλόγιστοι τρόποι, ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καὶ τῆς ἐλάττουν καθόλου.
ἐπειδὴ δὲ ίσοδυναμοῦσιν αἱ ἀπροσδιόρισται ταῖς μερικαῖς, εὑρήσεις ἑτέρας 15
τέσσαρας συζυγίας, καὶ ταύτας ἀσυλλογίστους, τὴν μείζονα τιθεὶς ἀπροσ-
25 διόριστον ποικίλλων δὲ ἀμφοτέρας κατὰ τὸ καταφατικὸν καὶ ἀποφατικόν·
συνάγουσι γάρ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὅρων καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί.

p. 26a39 Οὐδ' ὅταν τὸ μὲν πρὸς τῷ μείζονι ἄκρῳ καθόλου γένη-
ται ἢ κατηγορικὸν ἢ στερητικόν, τὸ δὲ πρὸς τῷ ἐλάττουν στερητι- 20
κὸν κατὰ μέρος, οὐκ ἔσται συλλογισμὸς ἀδιορίστου τε καὶ ἐν
30 μέρει ληφθέντος.

Τὰς παραλελειμμένας αὐτῷ ἀσυλλογίστους δύο συζυγίας νῦν λοιπὸν
ἐλέγχαι βούλεται, πρότερον ἀναβαλλόμενος ὡς ἐργωδεστέρας οὖσης τῆς δεί-

1 καὶ om. V	3 καὶ] τὸ V	μηδενὸς Vt: compend. Q	4 post καὶ
add. τὸ V	6 πάσῃ alt. P: παντὶ QVt	8 καὶ τῆς PQt: τῆς δὲ V	
9 λευκῷ pr. V	οὐδὲ t	10 post καὶ add. τὸ Q	παντὶ] τινὶ Q
μηδενὸς V	12 εἰ] εἰς Q	13 et 15 ὑπάρχειν t	16 καὶ τὸ μὲν παντὶ
om. P	17 καὶ prius om. V	19 οὐδὲν t	post κάνταῦθα add. εἰ V
ante ἄνθρωπον del. τὸν V	23 ἐπεὶ Q	25 ποικίλων Vt	τὸ P: τὸν Qt:
τὴν V	καταφατικὴν V	καὶ (καὶ superser.) ἀποφατικὴν V: om. Q	
26 ἐπὶ (ἐκ t)—ὅρων post μηδενὶ collocant Vt		27. 28 καθόλου γένηται PV Arist.: inv. ord. Q: καθόλου τεθῆ t (i)	
στερητικῶς V	28 ἢ κατηγορικὸν κτλ. om. Q	κατηγορικῶς ἢ	
32 πρότερον] cf. p. 79,27 sq.	οὖσης] ης corr. P ¹	31 παραλελημμένας Vt	

ζεως αὐτῶν διὰ τὴν αἰτίαν· ἵσμεν δτι ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ποτὲ μὲν ΧΧΙΙ^γ
δι’ ἔαυτὴν ἀληθεύει, ὡς δταν λέγωμεν ‘οὐ πᾶς ἄνθρωπος λευκός², ποτὲ δὲ
διὰ τὴν καθόλου ἀποφατικήν, ώς δταν εἴπωμεν ‘οὐ πᾶς ἄνθρωπος πτερωτός³, 25
καὶ δταν δι’ ἔαυτὴν ἀληθεύη, ἵσοδυναμεῖ τῇ μερικῇ καταφατικῇ. διὰ τοῦτο
5 καὶ βουληθεῖς τὰς συζυγίας ταύτας ἀσυλλογίστους ἀποδεῖξαι οὐκ ἤδυνατο
τοῦτο ποιῆσαι λαμβάνων τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν ώς δι’ ἔαυτὴν ἀληθεύ-
ουσαν· ὑποδύεται γάρ αὕτη συλλογιστικὸν τρόπουν, τὸν τρίτον τὸν ἐκ τῆς
μείζονος καθόλου καταφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς, 40
μεταληφθεῖσα εἰς τὴν μερικὴν καταφατικὴν ώς ἵσοδυναμοῦσαν. οἶν τί⁴
10 λέγω; ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἄνθρωπος οὐ παντὶ λευκῷ· ἐὰν τὸ
λευκὸν τοῦτο λάβωμεν τὸ ἐπὶ τοῦ Σκύθου, δυνατὸν ἔσται μεταλαβεῖν τὴν
μερικὴν ἀποφατικὴν εἰς τὴν μερικὴν καταφατικὴν, δτι ὁ ἄνθρωπος τινὶ 45
λευκῷ ὑπάρχει, οἶν τῷ Σκύθῃ, διότι ἡ μερικὴ δι’ ἔαυτὴν ἀληθεύει· τὸ
γάρ αὐτὸ τοῦτο καὶ τινὶ ὑπάρχει καὶ οὐ παντὶ ὑπάρχει, οἶν τῷ Αἰθίοπι·
15 μεταληφθεῖσα δὲ εἰς τὴν μερικὴν καταφατικὴν πιεῖ τὸν τρίτον τρόπον
τοῦ πρώτου σχήματος. διά τοι τοῦτο λαμβάνει τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν οὐ
δι’ ἔαυτὴν ἀληθεύουσαν ἀλλὰ διὰ τὴν καθόλου. δμοίως καὶ ἡ ἑτέρα συζυγία 50
ἡ ἐξ ἀμφοτέρων ἀποφατικῶν ὑποδύεται τὸν τέταρτον συλλογιστικὸν τρόπον
τὸν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα-
φατικῆς, μεταληφθεῖσης δμοίως τῆς μερικῆς ἀποφατικῆς εἰς μερικὴν κατα-
φατικήν. λαμβάνει οὖν αὐτὴν πάλιν ώς ἵσοδυναμοῦσαν τῇ καθόλου ἀπο-
φατικῇ εἰσφέρων ὑποκείμενά τινα τῷ λευκῷ δρῳ, ὃν τοῦ μὲν τὸ ΧΧΙΙ^γ
ζῷον κατηγορεῖται παντὸς τοῦ δὲ οὐδενός, καὶ οὗτως ἀποδείκνυσι τὰς ἐξ
αὐτῆς συζυγίας τὸ ἐναντίον συναγούσας, τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί. καὶ πάλιν
25 τῷ λευκῷ τινα ὑποκείμενα εἰσφέρει, ὃν τοῦ μὲν παντὸς κατηγορεῖται τὸ
ἄψυγον τοῦ δὲ οὐδενός, καὶ οὗτῳ δείκνυσι καὶ τὴν δευτέραν συζυγίαν ἀσυλ-
λόγιστον καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ συνάγουσαν. παράδειγμα τῆς μὲν προ-
τέρας οὗτως· ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἄνθρωπος οὐ παντὶ λευκῷ, καὶ
συμπέρασμα ζῷον παντὶ λευκῷ, ἵνα πάλιν λάβωμεν ἐπὶ γιόνος. δμοίως
30 καὶ οὐδενί, ἵνα λάβωμεν ἐπὶ τοῦ κύκνου. πάλιν δὲ εἰ καὶ ἡ προκειμένη
ἵσοδυναμεῖ τῇ ἐκ δύο καθόλου ἀποφατικῶν, ἐπ’ ἔκείνης δὲ τὰ μερικὰ

2 λέγομεν t	4 ἀληθεύει pr. P	ἵσοδυναμῇ (η in ras. ex ei corr.) P
5 καὶ om. P	ἐδύνατο P	6 ώς om. V
om. V	8 ἀποφατικῆς (post μερ.) Vt	9 ἵσοδυναμοῦσαι V
14 ὑπάρχει alt. om. P	18 ἀποφατικὴ Q	19. 20 ἀποφατικῆς pr. V, κατα- supser. V ²
23 τὸ δὲ Vt	21 αὐτὸς Q	22 post ὑποκείμενα add. λευκά PQt, at ef. vs. 25
27. 28 προτάσσως t	24 αὐτοῦ P	25 παντὶ Vt
32 λευκὸν Q	35 τῆς P	26 τὸ δὲ t post καθόλου del. κατα Q ¹

συνήγετο, οὐκοῦν καὶ ἐπὶ ταύτης. ὅροι δὲ οἱ αὐτοὶ οὗσπερ κάκει παρειλή- XXII^ν
φαμεν· ζῷον οὐδενὶ ἀψύχῳ, ἀψύχον οὐ παντὶ ἐμψύχῳ. ἐπεὶ καὶ οὐδενί· 15
λαμβάνεται γάρ νῦν διὰ τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἡ μερικὴ ἀληθεύσουσα·
συμπέρασμα ζῷον τινὶ καὶ οὐ τινὶ ἐμψύχῳ.

5 p. 26b14 "Ετι ἐπεὶ ἀδιόριστον τὸ τινὶ τῷ Γ τὸ Β μὴ ὑπάρχειν.

"Ετερον ἐπιχείρημα λαμβάνει, δι' οὗ δείκνυσιν ἀσυλλογίστους τὰς εἰρη-
μένας προτάσεις, λέγω δὴ τὰς ἐκ τῆς ἐλάττους μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς 20
δὲ μείζονος καθόλου εἴτε καταφατικῆς εἴτε ἀποφατικῆς. οὐδὲ λέγει τοι-
οῦτόν ἐστιν. ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ποτὲ μὲν δι' ἑαυτὴν ἀληθεύει ποτὲ δὲ
10 διὰ τὴν καθόλου, ως ἐμάθημεν ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας. καὶ δτε μὲν δι'
έαυτὴν ἀληθεύει, ισοδυναμεῖ τῇ μερικῇ καταφατικῇ, οἷον ἡ 'οὐ πᾶς ἄν-
θρωπος λευκός' συναληθεύει καὶ ισοδυναμεῖ τῇ 'τις ἄνθρωπος λευκός'. καὶ 25
τοῦτο συμβαίνει ἐπὶ τῆς ἐνδεχομένης ὅλης. δταν δὲ διὰ τὴν καθόλου,
οὐκέτι αὐτῇ ισοδυναμεῖ, οἷον οὐ πᾶς ἄνθρωπος πτερωτός· ἐπειδὴ γάρ οὐ-
15 δεῖς, διὰ τοῦτο καὶ οὐ πᾶς· καὶ τοῦτο συμβαίνει ἐπὶ τῆς ἀδυνάτου ὅλης.
ἐπειδὴ οὖν, φησίν, ἀδιόριστος ἡ οὐ πᾶς πρότασις, *(ἐπεὶ)* ἐπὶ μὲν τῆς ἐνδεχο-
μένης ὅλης ισοδυναμεῖ τῇ τίς, ἐπὶ δὲ τῆς ἀδυνάτου οὐκέτι (*ἐπειδὴ* γάρ την· 30
καῦτα τῇ οὐδεῖς, ητινι ἀντιφατικῶς ἀντίκειται ἡ τίς), ἐὰν ληφθῶσιν δροι
τῆς ἀδυνάτου ὅλης, δηλον δτι οὐ μεταληφθήσεται εἰς τὴν τίς, ἀλλ' ἔσται
20 ισοδυναμοῦσα τῇ καθόλου ἀποφατικῇ, καὶ οὕτως ἔσται ἀσυλλογιστος ἡ συ-
ζυγία· ἐδείχθη γάρ δτι πᾶσα [πρότασις] ἔχουσα τὴν ἐλάττουν καθόλου ἀπο-
φατικὴν ἀσυλλογιστός ἔστιν. εὶ δὲ καὶ ποτὲ ὑποδύεται συλλογιστικὴν συ- 35
ζυγίαν, οὐ διὰ τοῦτο αὐτὴν παραδεξόμεθα, πρῶτον μέν, δτι οὐ δι' ἑαυτὴν
ἔστι συλλογιστικὴ ἀλλὰ διὰ τὴν παραληφθεῖσαν ὅλην, λέγω δὴ τὴν ἐνδεχο-
μένην, ἔπειτα, δτι περὶ τῶν καθόλου ζητοῦμεν κανόνων καὶ οὐ ποτὲ μὲν
ἐπταισμένων ποτὲ δὲ ὄγιῶν. οὐδὲ λόγος, εἴτε καταφατικὴ ἡ μείζων εἴη
εἴτε ἀποφατική· ἀμφότεραι γάρ ἀσυλλογιστοι. παραδείγματα δὲ πάλιν *(τῆς μὲν)* 40
ἐκ τῆς μείζονος καταφατικῆς καθόλου τῆς δὲ ἐλάττους μερικῆς ἀποφατικῆς
τοῦ μὲν παντί· ζῷον παντὶ ἄνθρωπῳ, ἄνθρωπος οὐ παντὶ ἵππῳ, καὶ συ-
30 ἀγεται ζῷον παντὶ ἵππῳ· τοῦ δὲ οὐδενί· ζῷον παντὶ ἄνθρωπῳ, ἄνθρωπος
οὐ παντὶ λίθῳ, καὶ συνάγεται ζῷον οὐδενὶ λίθῳ. τῆς δὲ ἐκ τῆς μείζονος
καθόλου ἀποφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττους μερικῆς ἀποφατικῆς οὕτως τοῦ μὲν 45
παντί· ζῷον οὐδενὶ λίθῳ, λίθος οὐ παντὶ ἄνθρωπῳ, καὶ συμπέρασμα ζῷον
παντὶ ἄνθρωπῳ· τοῦ δὲ μηδενὶ· ζῷον οὐδενὶ λίθῳ, λίθος οὐ παντὶ φυτῷ,

1 ὥσπερ Vt κακεῖ] p. 76,15 sq. 2 ἐπειδὴ P 5 τὸ α Vt 6 ante ἀσυλλ
add. καὶ t 9 δὲ μὲν Q ποτὲ δὲ—11 ἀληθεύει οὐ. Q 10 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.]
c. 6 p. 17b23 cf. c. 10 p. 20a19 11. 12 ισοδυναμεῖ—συναληθεύει οὐ. P
16 φασὶν P ἐπεὶ addidi 17 ἀδιόριστον V 18 post ἐὰν add. οὐν QVt
ante δροι add. οἱ V 21 ἐδείχθη] p. 26a2 sq. πρότασις delevi 22. 23 συλλο-
γιστικὴ συζυγία Q 23 post μὲν add. οὐν V 24 παραλειφθεῖσαν Vt 26 ἐπτε-
σμένων P η οὐ. Vt 27 ἀμφότεροι QV τῆς μὲν addidi 28 δὲ οὐ. Q
ζώου (post οὐδ.) V παντὸς (ante ἄνθρ.) t 33 παντὸς ζώου V 34 δὲ οὐδενὶ V
6*

καὶ συμπέρασμα ζῆτον οὐδενὶ φυτῷ. ὅτι δὲ ἔξὸν οὕτω λέγειν τὴν οὐ πᾶς XXII^ν
ώς μὴ συνεισφέρουσαν τὸ τίς, ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας ἐμάθουμεν. ἕδωμεν
δὲ καὶ τὰ τῆς λέξεως.

"Ετι ἐπεὶ ἀδιόριστον τὸ τινὶ τῷ Γ τὸ Β μὴ ὑπάρχειν. ἀδιόριστον
5 ριστόν φησιν οὐ διὰ τὸ μὴ ἔχειν πρησδιορισμόν (ἔχει γάρ τὸ τὸ μερικόν)
ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ ὄριζειν ἐν ἑαυτῷ τὴν ποσότητα τῶν ὑποκειμένων πραγμάτων,
ἀλλὰ ποτὲ μὲν ποιεῖν καθόλου ἀποφατικήν ποτὲ δὲ μερικήν. διόπερ
τοῦτο δηλῶν ἐπήγαγεν ἀληθεύεται δέ, καὶ εἰ μηδενὶ ὑπάρχει καὶ εἰ
μὴ παντί, ὅτι τινὶ οὐχ ὑπάρχει. | τοῦτό φησιν διπερ ἐλέγομεν, ὅτι XXIII^τ
10 ἡ 'τινὶ μὴ ὑπάρχει', τουτέστιν ἡ μερικὴ ἀποφατική, ποτὲ μὲν διὰ τὴν 6
καθόλου ἀληθεύει, τὴν οὐδείς, ποτὲ δὲ δι' ἑαυτήν.

p. 26b17 Ληφθέντων δὲ τοιούτων δρῶν ὥστε μηδενὶ ὑπάρχειν
οὐ γίνεται συλλογισμός.

"Ο λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· εἰ ληφθῇ ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ἐπὶ τῆς
15 καθόλου ἀποφατικῆς, αὐτόθεν δῆλον ὅτι ἀσυλλόγιστος γίνεται ἡ συζυγία· 10
εἰ γάρ ποιεῖ συλλογιστικήν, καὶ ἐπὶ τῶν κυρίων ἀποφατικῶν ἔδει γενέσθαι·
τοῦτο γάρ δῆλος τὸ ἦν γάρ ἂν καὶ ἐπὶ τούτων. φανερὸν οὖν, φησίν,
ὅτι εἰ ποτε γίνεται συλλογιστικὴ συζυγία, οὐ διὰ τὴν τοιαύτην τῶν δρῶν
τάξιν γίνεται, λέγω δὴ διὰ τὸ τὴν ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικὴν εἶναι,
20 ἀλλὰ διὰ τὸ ἴσοδυναμεῖν αὐτὴν ἐπὶ ἐνδεχομένης ὅλης τῇ μερικῇ καταφατικῇ 15
καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν αὐτῶν δρῶν δύνασθαι συναληθεύειν τὴν κατάφασιν
τῇ ἀποφάσει· καταφατικῆς δὲ οὔσης τῇς ἐλάττονος γίνεται συλλογισμός.

p. 26b21 Οὐδέ γε ἐὰν ἄμφω τὰ διαστήματα κατὰ μέρος ἡ κατη-
γορικῶς ἡ στερητικῶς. 20

25 Διαστήματα τὰς προτάσεις καλεῖ δι' ἣν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴπομεν
αἰτίαν, κατὰ ζῆλον λέγω γεωμετρικόν. ὥσπερ γάρ ἐκεῖνοι τὰ μὲν σημεῖα 25
πάντων ἀπλούστερα ὄντα καὶ οἷον ἀρχειδέστερα ὄρους καλοῦσι, τὰ δὲ ἀπὸ
τούτων, τουτέστι τὰς γραμμάς, διαστήματα, ἔτι δὲ τὰ ἐκ τούτων συγκείμενα
σχήματα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ αὐτὸς τὸ μὲν ὄνομα καὶ τὸ ἥπια, ἐστιν

1 καὶ συμπέρασμα οι. V	post καὶ add. τὸ Q	2 εἰδῶμεν P
6 αὐτῷ PVt	7 ἀπόφασιν P: ἀποφατικὸν Vt	μερικόν Vt διπερ PQ:
διὸ καὶ Vt	8 εἰ καὶ (post δέ) Q: καὶ ἡ P	καὶ εἰ μὴ κτλ. οι. Q
εἰ alt. in ras. P	9 post τοῦτο add. δέ QVt	10 ἡ prius οι. P τινὶ οι. t
μὴ ε μὲν corr. V ²	ὑπάρχει pr. V: ὑπάρχη corr. V ²	11 post ἀληθεύει del. διὰ Q ¹
12 οὖν V	ώστε κτλ. οι. Q	14 post ὁ add. δὲ P λέγω V
15 γίνεται PVt: ἐστιν Q	16 immo ἐποίει	17 γάρ ἤν V
18. 19 συλλογιστικὴ—γίνεται iterant QVt	20 post ἐπὶ add. τῆς Vt	21. 22 κατα-
(sed habent C m, rec. A)	22 post ἀποφάσει add. ἀδύνατον Vt	23 γε οι. Arist.
μὲν οι. P	25 εἴπομεν] p. 66,29 sq.	26 post κατὰ add. τὸν Vt
corr. Q ¹	27 πάντα P	28 συγκείμενα] σ ε χ
29 ἀ] πρῶτον V	ὄντα οι. V	

ἀπλούστερα καὶ εἰς ἀ ἀναλύεται ὁ συλλογισμός, δρους ὠνόμασεν, τὰς δὲ ΧΧΙΙ^η
ἐκ τούτων συγχειμένας προτάσεις διαστήματα, τὰ δὲ ἐκ τούτων αὐτῶν
σχήματα, πρῶτον καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καλῶν. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ
δινόματος τοῦ διαστήματος. βούλεται δὲ ἐνταῦθα τὰς ἐπιλοίπους ι^τ συζυ- 30
5 γίας ἐλέγχαι καὶ δεῖξαι ἀσυλλογίστους τὰς ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν ἢ ἀπροσ-
διορίστων καὶ τὰς ἐκ τῆς μιᾶς μερικῆς τῆς δὲ ἑτέρας ἀπροσδιορίστου.
γίνονται γάρ ἐκ μὲν τῶν ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν συζυγίαι τέσσαρες. ἢ κατα-
φατικῶν οὖσῶν ἢ ἀποφατικῶν, ἢ τῆς μὲν καταφατικῆς τῆς δὲ ἀποφατι-
κῆς, καὶ τοῦτο διχῶς. διμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων ἀπροσδιορίστων
10 γίνονται τέσσαρες, ὡσαύτως ποικιλλόμεναι κατὰ τὸ καταφατικόν τε καὶ ἀπο- 35
φατικόν. καὶ αἱ λοιπαὶ ὄκτω ἐκ τῆς μιᾶς μερικῆς τῆς δὲ ἑτέρας ἀπροσ-
διορίστου. ἢ γάρ ἡ μὲν μείζων ἐστὶ μερικὴ ἡ δὲ ἑτέρα ἀπροσδιορίστος. καὶ
κατὰ τὴν ἐναλλαγὴν τοῦ ποιοῦ γίνονται τέσσαρες συζυγίαι, ἢ τούναντίον,
καὶ διμοίως πάλιν γίνονται τέσσαρες. λαμβάνει δὲ δρους κοινοὺς ἀρκοῦντας
15 αὐτῷ ἐπὶ πασῶν τῶν συζυγῶν πρὸς τὸ δεῖξαι δτι καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ
οὐδενὶ συνάγουσι, τοῦ μὲν παντὶ ζῷον, λευκόν, ἀνθρωπος, τοῦ δὲ μηδενὶ 40
ζῷον, λευκόν, λίθος. οἷον ζῷον τινὶ λευκῷ, τὸ λευκὸν τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ
συμπέρασμα τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ· καὶ πάλιν τὸ ζῷον τινὶ λευκῷ, τὸ
λευκὸν τινὶ λίθῳ, καὶ ζῷον οὐδενὶ λίθῳ. διμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν
20 συζυγῶν μεταφέρων εὑρήσεις. καὶ συνάξεις κανταῦθα καὶ τὸ τινὶ καὶ τὸ
οὐ παντὶ οὗτως· ζῷον τινὶ λευκῷ, λευκὸν τινὶ ἐμψύχῳ, καὶ ζῷον τινὶ καὶ 45
οὐ παντὶ ἐμψύχῳ.

p. 26b26 Φανερὸν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων ώς ἐὰν ἢ συλλογισμὸς
ἐν τούτῳ τῷ σχήματι κατὰ μέρος, δτι ἀνάγκη τοὺς δρους οὗτως
25 ἔχειν ώς εἴπομεν. |

Καλῶς προσέθηκεν ἐν τούτῳ τῷ σχήματι· ἐν γάρ τῷ δευτέρῳ ΧΧΙΙ^η
δυνατὸν τὴν ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικὴν εἶναι τῆς μείζονος καταφατικῆς
καθόλου οὔσης. 5

p. 26b33 Καλῶ δὲ τὸ τοιοῦτον σχῆμα πρῶτον.

30 Εἴργται πολλάκις, καὶ ἐνταῦθα καὶ ἀλλαχοῦ, δτι ὅπηγίκα αὐτὸς τίθησι
τὰ δινόματα πρῶτος τῶν πρὸ αὐτοῦ μὴ οὕτω χρησαμένων, οὕτω φησίν,
δτι καλῶ καὶ δτι λεγέσθω καὶ τὰ τοιαῦτα. ὥστε δῆλον δτι αὐτοῦ ἐστι
θέσις ἡ τῶν σχημάτων δινομασία.

6 τῆς prius om. Q 7 μὲν γάρ ἐκ Q τῆς (post μὲν) P post ἢ add. ἐξ
ἀμφοτέρων QVt 9 καὶ alt. om. V ἐπὶ] ἐκ V 10. 11 ἀποφατικόν κατα-
φατικόν V 16. 17 ἀνθρωπον—λίθον conicio 16 μηδὲν V 17 ἀνθρώπῳ—19 λευ-
κόν τινὶ om. Q 18 τὸ ζῶον alt. om. V 20 εὑρήσεις μεταφέρων V συνάξας,
om. καὶ P 23 ως om. V 24 τῷ om. P 25 ὥσπερ P (Mare. 231)
26 τῷ prius om. P 27 καταφατικῆς om. V 28 καθόλου om. P 30 εἴργται]
cf. p. 25,4 sq. 31 πρῶτον QVt τοῦτο φησιν QVt 32 post ἐστιν add. ἢ V
33 δινομασία] huc usque Q: τέλος τοῦ πρώτου σχῆματος subser. P

p. 26v-34 "Οταν δὲ τὸ αὐτὸν τῷ μὲν παντὶ τῷ δὲ μηδενὶ ὑπάρχῃ XXIII^v
ἢ ἔκατέρῳ παντὶ ἢ μηδενί, τὸ μὲν σχῆμα τὸ τοιοῦτον καλῶ 11
δεύτερον.

'Ιστέον ὅτι ὑγιῶς μετὰ τὸ πρῶτον σχῆμα τὸ δεύτερον παραδίδωσι,
5 μετὰ δὲ ταῦτα τὸ τρίτον· ἐπειδὴ γάρ μετὰ τὴν ἀποδεικτικὴν ἡ διαλεκτικὴ
καὶ οὕτως ἡ σοφιστική, ἔσικε δὲ τῇ μὲν ἀποδεικτικῇ τὸ πρῶτον σχῆμα, δὲτι 15
συμπεραίνει τὸ καθόλου καταφατικόν, ὅπερ φύλον τῷ ἀποδεικτικῷ, τὸ δὲ
δεύτερον τῇ διαλεκτικῇ, ὅτι πάντα ἀποφατικὰ συνάγει (ό γάρ διαλεκτικὸς
ἀνασκευάζειν ἐπιχειρεῖ τὸ ὑπὸ τοῦ προσδιαλεγομένου *(λεγόμενα)*, δημοιον δὲ τὸ
10 ἀνασκευάζειν τῷ ἀποφάσκειν), τὸ δὲ τρίτον τῷ σοφιστικῷ ἔσικεν (ἐκεῖνος
γάρ διὰ ἔκπτωσιν τῶν ὄντων σοφῶν περὶ τὰ μερικὰ διατρίβει ὅμοιας δὲ
καὶ τὸ τρίτον σχῆμα ὅλα μερικὰ συνάγει), εἰκότως καὶ τὰ σχῆματα
τοιαύτην τάξιν εἰλήφασιν.

"Οταν δὲ τὸ αὐτὸν τῷ μὲν παντὶ τῷ δὲ μηδενὶ ὑπάρχῃ ἢ 20
15 ἔκατέρῳ παντὶ ἢ μηδενί, τὸ μὲν σχῆμα τὸ τοιοῦτον καλῶ δεύ-
τερον. ὁ περὶ τοῦ πρώτου σχήματος λόγος πέρας ἀπείληψε, καὶ πασῶν
τῶν ἐν ἐκείνῳ συζυγιῶν ἀνελλιπῶς [καὶ] αἱ μὲν συλλογιστικὸν ἔχουσαι τὸ
εἶδος ἀπεδείγμησαν, αἱ δὲ τῶν ἀσυλλογίστων ἡλέγγμησαν οὖσαι. νῦν οὖν
ἐπὶ τὸ δεύτερον μεταβέβηκε, καὶ πρώταις κάντανθα ταῖς καθόλου συζυγίαις
20 ἐπεξέργεται. ἔστι δὲ τοῖον τούτου τοῦ σχήματος τὸ τὴν μείζονα εἶναι
καθόλου τὴν δὲ ἐλάττονα ἀνομοιοσχήμονα τῇ μείζονι κατὰ τὸ ποιόν. 25

"Οταν δὲ τὸ αὐτὸν τῷ μὲν παντὶ τῷ δὲ μηδενὶ ὑπάρχῃ ἢ
ἔκατέρῳ παντὶ ἢ μηδενί. τοῦτο δῆλον, ὅτι ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ὁ μέσος
ὅρος ἀμφοτέρων κατηγορεῖται τῶν ἀκρων, καὶ ἢ τοῦ μὲν καταφατικῶς τοῦ δὲ
25 ἀποφατικῶς ἢ ἀμφοτέρων καταφατικῶς ἢ ἀμφοτέρων ἀποφατικῶς. ἀργεται
δέ, ἐπειδὴ εἴπομεν, ἐκ τῶν καθόλου συζυγιῶν. τεσσάρων δὲ οὖσῶν τῶν
ἐκ δύο καθόλου διὰ μὲν τοῦ εἰπεῖν τὸ αὐτὸν τῷ μὲν παντὶ τῷ δὲ
μηδενὶ τὰς καθόλου δύο ἀνομοιοσχήμονας ἐσήμανε συζυγίας, αἵτινες καὶ 30
συλλογιστικαὶ εἰσιν. διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν ἢ ἔκατέρῳ παντὶ ἢ μηδενὶ¹
30 τὰς ὁμοιοσχήμους καὶ λοιπὰς δύο συζυγίας ἐσήμανεν, αἵτινες καὶ ἀσυλλο-
γιστοί εἰσι διὰ τὸ ὡς ἐλέγουσεν δεῖν ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὴν μίαν πρό-
τασιν ἀνομοιοσχήμονα εἶναι τῇ ἐτέρᾳ, εἰ μέλλοι συλλογιστικὴ ἐσεσθαι
ἢ συζυγία.

1 ἀρχὴ τοῦ δευτέρου σχήματος inser. PV 2 καλῶ corr. V
7 post καθόλου add. τὸ V 10 παντὶ τῷ σχήματι P 8 γάρ seripsi: δὲ libri 9 διαλε-
γομένου V λεγόμενα addidi δύοις P 10 τοῦ (ante ἀποφ.) P
11 ὄντως conicio 12 post ὅλα add. τὰ V 12. 13 τοιαύτην καὶ τὰ σχήματα τ
13 ἀπειληψεν V 14 ὑπάρχει Vt 16 πέρας superscr. V πᾶς P 17 ἀνελλει-
πῶς P καὶ delevi τὸ om. Vt 19 τοῦ δευτέρου P μεταβέβηκεν ante
ἐπὶ collocat V 20 τούτου seripsi: τοῦτο libri τὴν] των P 22 ὑπάρχει V
23 post ἔκατέρῳ add. μὲν τὸ δῆλων V 24 καὶ om. V εἰ P 27 αὐτὸν
τῇ om. V τὸ δὲ V 28 ἀνομοιοσχήμους τὸ om. V 30 καὶ λοιπὰς] καθολικὰς conicio
δύο om. V 31 δεῖ P

p. 26b37 Μεῖζον δὲ ἄκρον τὸ πρὸς τῷ μέσῳ κείμενον.

XXIII^v

Ἄντὶ τοῦ συγγενέστερον καὶ ἐγγύτερον τοῦ μέσου, οὐ τῇ θέσει ἀλλὰ 35
τῷ ἀξιώματι. ἐπειδὴ γάρ ὁ μέσος ὅρος δεύτερον κατηγορεῖται, ὃ δὲ μεῖζων
ἀπαξὲ ἐν τῷ συμπεράσματι, ὃ δὲ ἐλάττων οὐδὲ ἀπαξὲ. ἐγγύτερος δὲ εἴη τοῦ
5 δεύτερον κατηγορούμενος, τουτέστι τοῦ μέσου, ὃ ἀπαξὲ κατηγορούμενος ἦτορ
μηδὲ ἀπαξὲ· διόπερ ἀκούσομεθα αὐτοῦ ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι ἐγγύτερος μὲν
τοῦ μέσου καλούντος τὸν ἐλάττονα διὰ τὴν συγγένειαν (ὑπόκεινται γάρ
ἀμφότεροι), πορρωτέρω δὲ τὸν μεῖζον. Τοσοὶ δὲ καὶ τῇ καταγραφῇ 40
ἐγγύτερος μᾶλλον τοῦ μέσου βούλεται τίθεσθαι τὸν μεῖζον ὅρον, πορρωτέρῳ
10 δὲ τὸν ἐλάττονα. τὸ δὲ μεῖζον ἄκρον ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τῶν δύο προ-
τάσεων καθόλου οὐδὲν οὐκ ἔστι φύσει ἀλλὰ θέσει· ὃ γάρ δὲ τῶν ἄκρων
πρῶτον ὑποκείμενον ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι λάβηται συλλογιζόμενος, τοῦτο
ἄν εἴη τὸ ἐλαττόν τοῦ μεῖζον· οἶνον πᾶς ἀνθρωπος ζῷον,
οὐδὲν φυτὸν ζῷον, οὐδεὶς ἄρα ἀνθρωπος φυτόν. διοιώτως, ἐάν ἐκ τοῦ φυτοῦ
15 τὴν ἀρχὴν ποιησώμεθα, τοῦτο γίνεται ἐλάττων ὅρος, ὃ δὲ ἀνθρωπος μεῖζων· 45
οἶνον οὐδὲν φυτὸν ζῷον. πᾶς ἀνθρωπος ζῷον, οὐδὲν ἄρα φυτὸν ἀνθρωπος.
Θέσει ἄρα τὸ μεῖζον καὶ ἐλαττόν ἐν τούτοις καὶ οὐ φύσει. εἰ μέντοι ἡ
ἔτερα τῶν προτάσεων εἴη μερική, διρισται τὸ μεῖζον καὶ ἐλαττόν· εἰπομένη
γάρ δι τούτῳ δεῖ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὴν καθόλου μεῖζονα εἶναι.

20 p. 26b39 Τίθεται δὲ τὸ μέσον ἔξω μὲν τῶν ἄκρων πρῶτον δὲ
τῇ θέσει.

Τὴν κυρίως μὲν μέσην τάξιν ὁ μέσος ὅρος ἐκβεβηκὼς λοιπὸν ἔξω τῶν 50
ἄκρων τίθεται, ἀλλ᾽ ὑπεράνω τούτων ἢ ὑποκάτω. ἀλλ᾽ εἰ μὲν ἐπάνω τῇ
ώς ἀμφοτέρων κατηγορεῖσθαι, καλεῖται τῇ θέσει πρῶτος· εἰ δὲ κάτω ώς
25 ὑποκείσθαι, καλεῖται δεύτερος. διὸ ἐνταῦθα ώς ἀμφοτέρων κατηγορούμενον
τὸν μέσον | ὅρον πρῶτον ὠνόμασεν· εἰ μὲν γάρ ὑπέρκειται, πρῶτος τῇ XXIV^v
θέσει. τῷ δὲ καὶ χωρὶς εἶναι τῶν ἄκρων ἔξω αὐτῶν τίθεται.

p. 27a2 Δυνατὸς δὲ ἔσται καὶ καθόλου καὶ μὴ καθόλου τῶν
ὅρων ὄντων.

30 "Ο βούλεται εἰπεῖν, τοῦτό ἔστιν, δι τούτῳ ἐνδέχεται γενέσθαι συλλογιζόμενὸν
ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, καν τε ἀμφότεραι καθόλου εἰν αἱ προτάσεις, καν 5

3 δεύτερος τ 5 δευτέρου τ 6 μήτε Pt 8 ἀκούσομεθα] c. 6 p. 28a13. 11
αὐτοῦ superser. V μὲν om. P 7 post τὸν add. δὲ V 7. 8 ὑπόκειται
γάρ ἀμφοτέροις P 8—10 Τοσοὶ—ἐλάττονα mrg. P 8 καὶ om. P 9 ὅρον
om. V; καὶ t 12 συλλογιζόμενον t 14 φυτῷ (post ἀνθρ.) t 15 ποιησό-
μεθα V 17 μὲν P 18 καὶ om. P εἴπομεν] p. 70,11 22 post ἔξω
del. μὲν V 26 εἰ] η P 27 τὸ δὲ P 28 δυνατὸν t 29 ακρων t
31 καθότι pr. V., corr. V²

τε ἡ μὲν μία μερικὴ ἡ δὲ ἔτερα καθόλου. τὸ γάρ μὴ καθόλου τοῦτο XXIV^r
βούλεται· οὐ γάρ ἐνδέχεται συλλογισμὸν γενέσθαι ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν.

p. 27a3 Καθόλου μὲν οὖν ὅντων τῶν ὅρων ἔσται συλλογισμός,
ὅταν τὸ μέσον τῷ μὲν παντὶ τῷ δὲ μηδενὶ ὑπάρχῃ, ὃν πρὸς ὅπο-
5 τερφοῦν ἥ τὸ στερητικόν· ἄλλως δὲ οὐδαμῶς.

Δεῖ γάρ, ὡς εἴρηται πολλάκις, ἀναμοιοσχήμονας εἶναι τὰς προτάσεις,
καὶ τὴν μὲν καταφατικὴν τὴν δὲ ἀποφατικὴν ἀορίστως, ὠρισμένως δὲ τὴν 10
μείζονα καθόλου.

p. 27a5 Κατηγορείσθω γάρ τὸ Μ τοῦ μὲν Ν μηδενὸς τοῦ δὲ Ξ
10 παντός.

Πρῶτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν δευτέρῳ σχήματι, ἐκ καθόλου ἀπο-
φατικῆς τῆς μείζονος καὶ καθόλου καταφατικῆς τῆς ἐτάττονος καθόλου 15
ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· οἷον ζῆν κατ' οὐδενὸς λίθου, ζῆν
κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, καὶ συμπέρασμα λίθος κατ' οὐδενὸς ἀνθρώπου.
15 ἡ δὲ τῶν ὄλῶν εὐπορία γίνεται τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ δευτέρῳ τρόπῳ τοῦ
πρώτου σχήματος, ἐπεὶ καὶ διὰ τῶν αὐτῶν προτάσεων γίνεται ἀντιστρα-
φείσης τῆς Μ Ν προτάσεως. λαμβάνει δὲ εἰδός τι καὶ γένος καὶ τοῦ γένους 20
τι ἀλλότριον καὶ τὸ μὲν εἰδός τιθεὶς ἐλάττονα ὅρον, τὸ δὲ γένος μέσον, τὸ
δὲ ἀλλότριον μείζονα. ὅρα δὲ πῶς διὰ τῆς φύσεως τῶν στοιχείων τὴν
20 ὕφεσιν τοῦ δευτέρου οὐαὶν ἐνδείκνυται σχήματος, οὐκέτι τὸ Α καὶ τὸ Β καὶ
τὸ Γ τιθεὶς ἀλλὰ τὸ Μ, Ν, Ξ. οὐκ ἔταξε δὲ τὸ Ν μέσον ὅρον, ὥσπερ ἐν τῷ
πρώτῳ σχήματι τὸ Β στοιχεῖον ἐποίησε μέσον, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἐνταῦθα 25
μέσος οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων κατηγορεῖται· διὸ ἐν τῷ
τρίτῳ σχήματι λαμβάνων τὸ Η, Ρ, Σ στοιχεῖα μέσον ὅρον τίθησι τὸ Σ ως
25 ἀμφοτέροις τοῖς ἄκροις ὑποκείμενον, καὶ γείρονι διὰ τοῦτο ὅντι τὸ ἔσχατον
αὐτῷ ἀρμόζει στοιχεῖον. ζητήσεις δὲ ἂν τις τί δήποτε μὴ προτέραν τίθησι
τὴν ἐκ τῆς μείζονος καταφατικῆς συζυγίαν ώς μετὰ τοῦ ποσοῦ καὶ τῷ
ποιῷ κεκοσμημένην. οὐκ ἔστιν οὖν πρὸς τοῦτο ἄλλην αἰτίαν ἀποδοῦναι
ἥ ταύτην, διτὶ πρὸς τὸ σαφὲς τῆς δεῖξεως ἀπέβλεψεν ὁ φιλόσοφος· ἡ μὲν
30 γάρ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς δύο ἀντιστροφῶν δεῖται, ώς 30
μαθησύμεθα, ἡ δὲ ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς μιᾶς. διὰ τοῦτο οὖν
ταύτην προέταξεν ώς εὐχερεστέραν ἔχουσαν τὴν θεῖξιν καὶ διὰ τοῦτο τῷ
πρώτῳ σχήματι συγγενεστέραν οὖσαν. λέγω γάρ οὕτως· τὸ Μ μηδενὶ τῷ Ν

1 τὸ γάρ μὴ καθόλου om. V	3 οὖν om. Vt	τῶν ὅρων PVt (C f i Marc. 23):
om. Arist.	4 τὸ μέσον om. V	οὐδενὶ t (C) ὑπάρχειν V: ὑπάρχει t
κἄν Vt (f i)	4. 5 ὀποτερωσοῦν, om. πρὸς V	6 εἴρηται] velut p. 70,11 sq.
7 ἀδριστον. ωρισμέν ⁹ P	10 παντὶ V	11. 12 ἀποφατικῆς pr. V, κατὰ superser. V ²
18 καὶ deleverim	19 μείζον Vt	δὲ alt. om. V 20 τοῦ η' t 22 ἐνταῦθα
om. V	23 ἀλλ' om. V: ἀλλὰ <τὸ β> conieio	24 στοιχεῖον Pt 25 γείρονι—
ὄντι scripsi: γείρονα—ὄντα Pt: γείρον—ὄν V		26 αὐτῷ om. P ἀρμόττει V
27 τὴν Vt: τῆς P	καὶ om. P	31 μαθησύμεθα] p. 27a10 sq. οὖν om. P
32 ἀπόδειξιν Vt		

ὑπαρχέτω, τὸ Μ παντὶ τῷ Ξ ὑπαρχέτω· λέγω δὲ καὶ τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Ξ XXIV^r
ὑπάρχει. δὲ γὰρ τοῦτο ἀληθίες, εἰσόρεθα ἀντιστρέψαντες τὴν μείζονα
πρότασιν· ἐπεὶ γὰρ τὸ Μ οὐδενὶ τῷ Ν ὑπάρχει, ἀντιστρέψει δὲ ἡ καθόλου
ἀποφατική, ὡς δέδεικται, καὶ τὸ Ν οὐδενὶ ὑπάρχει τῷ Μ. τὸ Ν οὖν οὐδενὶ 35
5 τῷ Μ, τὸ Μ παντὶ τῷ Ξ, καὶ γίνεται ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ πρώτου
σχῆματος ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου
καταφατικῆς καθόλου ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· τὸ ἄρα Ν οὐδενὶ
τῷ Ξ ὑπάρχει. ὥστε μιᾶς ἐδεήθη ἀντιστροφῆς, τῆς μείζονος προτάσεως.

p. 27 a 9 Ήάλιν εἰ τὸ Μ τῷ μὲν Ν παντὶ τῷ δὲ Ξ μηδενί, οὐδὲ
10 τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Ξ ὑπάρχει.

Δεύτερος οὗτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν δευτέρῳ σχήματι, ἐκ καθόλου 43
καταφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς καθόλου
ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. ὁ αὐτὸς δέ ἐστιν οὗτος σχεδὸν τῷ προ- 45
τέρῳ, πλὴν ὃσον ἔκεινος μὲν μιᾶς ἀντιστροφῆς ἐδεήθη, οὗτος δὲ δύο.
15 αἵτιον δὲ τούτου τὸ τὴν μείζονα εἶναι καταφατικὴν καὶ διὰ τοῦτο μὴ
δύνασθαι ἡμᾶς αὐτὴν ἀντιστρέψαι· ἀντιστρέψουσα γὰρ πρὸς τὴν μερικὴν
ἀντέστρεψε καὶ ἀσυλλόγιστον ἐποίει τὴν συζυγίαν τῆς μείζονος οὐκ ἐχούσης
τὸ καθόλου. διὰ τοῦτο ἀνάγκη τὴν ἐλάττονα ἀντιστρέψαι οὕτως. βουλό- 50
μεθα δεῖξαι, δὲ τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Ξ ὑπάρχει, διὰ τοῦ δευτέρου τρόπου τοῦ
20 δευτέρου σχῆματος, καὶ λέγομεν οὕτως· τὸ Μ παντὶ τῷ Ν ὑπαρχέτω, τὸ
Μ μηδενὶ τῷ Ξ ὑπαρχέτω· εἴτα ἐπεὶ ἡ καθόλου στερητικὴ πρὸς ἕαυτὴν
ἀντιστρέψει, καὶ τὸ Ξ οὐδενὶ τῷ Μ ὑπάρχει· οὐκοῦν τὸ Ξ οὐδενὶ τῷ Μ
ὑπάρχει, τὸ Μ παντὶ τῷ Ν· γίνεται πάλιν ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ πρώτου σχή-
ματος | ἀπὸ τοῦ Ξ ἀρξαμένων πλέκειν· τὸ ἄρα Ξ οὐδενὶ τῷ Ν ὑπάρχει. XXIV^v
25 ἀλλ' οὐ τοῦτο ἡβουλόμεθα δεῖξαι, δὲ τὸ Ξ οὐδενὶ τῷ Ν, ἀλλὰ τούναντίον
δὲ τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Ξ. ἐπειδὴ οὖν ἀντιστρέψει ἡ καθόλου στερητική, ἀντι-
στρέψαντες τὸ συμπέρασμα ἔχομεν τὸ ζητούμενον· εἰ γὰρ τὸ Ξ οὐδενὶ τῷ
Ν, καὶ τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Ξ. δύο ἄρα ἀντιστροφῶν ἐπὶ τοῦ δευτέρου τρόπου
ἐδεήθημεν, τῆς τε ἐλάττονος προτάσεως καὶ τοῦ συμπεράσματος. ὅμοίως 5
30 δὲ εὐπορήσεις ύλῶν καὶ ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ τῷ πρὸ αὐτοῦ, μόνον ἐνταῦθα
τὸ μὲν εἶδος μείζονα ὅρον τιθεὶς τὸ δὲ ἀλλότριον ἐλάττονα. ἔστωσαν γὰρ
ὅροι ζῷον, ἄνθρωπος, λίθος· μείζων δὲ ἄνθρωπος, μέσον τὸ ζῷον· ζῷον
κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, ζῷον κατ' οὐδενὸς λίθου, καὶ συνάγει μὲν οὐκέτι
τὸν μείζονα ὅρον συνάπτων τῷ ἐλάττονι, ἀλλὰ τὸ ἀνάπταιν. τὴν ἐλάττονα

4 ἀποφατικῶς, ομ. ὡς P τῶι ὦ—τὸ ὥ P 5 καὶ ομ. P 6 καταφατικῆς
pr. P, corr. P¹ 7 καταφατικὸν pr. V, ἀπὸ superser. V² 7. 8 ὦ τῶι ᾥ οὐδενὶ pr.,
ord. inv. B, A supra ὦ, ᾥ ser. P 8 ὑπάρχει Pt, pr. V: ὑπάρχει corr. V 8 ὁδεήθη
ἀντιστροφῆς V: τῆς μιᾶς; P: ομ. t 9 μὲν ε ὥ corr. P²: ομ. V 10 τὸ ᾥ οὐδενὶ
τῶι ὦ P (Marc. 281): τὸ ὥ τῷ ᾥ οὐδενὶ t (m i u): τῷ ᾥ τὸ ὦ οὐδενὶ Arist. 10 ὑπάρχει t
Arist.: ὑπάρχει PV 11 οὕτως P 18 οὕτως ἀντιστρέψαι Vt 19. 20 τρόπου
τοῦ δευτέρου ομ. V 20 λέγω P τῶι ὦ παντὶ P 21 post ἐπεὶ add. καὶ Pt
22 καὶ ομ. P 23 ὑπαρχέτω V post τὸ ὥ add. δὲ V παντὶ Vt: οὐδενὶ P
26 ἐπεὶ V 32 μείζον P αἱ μέσοις? 34 ἐλάττω V

γάρ ἀντιστρέψαντες οὗτως ἐπάγομεν τὸ συμπέρασμα λέγοντες 'εἰ τὸ ζῷον XXIV^v
κατ' οὐδενὸς λίθου, καὶ ὁ λίθος κατ' οὐδενὸς ζῷου· εἰ δὲ τοῦτο, ζῷον δὲ 10
κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, καὶ ὁ λίθος ἄρα κατ' οὐδενὸς ἀνθρώπου'. γεγένηται
γάρ πάλιν ὁ δεύτερος τρόπος ἐν πρώτῳ σχήματι. ἀλλ' ἐπεὶ οὐ τοῦτο ἦν
5 ημῖν ἀποδεῖξαι ἀλλ' ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατ' οὐδενὸς λίθου, δεησόμεθα ἑτέρας
ἀντιστροφῆς ἐν τῷ συμπεράσματι λέγοντες 'εἰ τούτην λίθον κατ' οὐδενὸς
ἀνθρώπου, καὶ ἄνθρωπος κατ' οὐδενὸς λίθου'.

p. 27a14 "Εστι θὲ δεικνύντα ταῦτα καὶ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπάγοντας.

Τῶν συλλογισμῶν οἱ μὲν ἐπ' εὐθείας ἀποδείκνυνται, οἱ δὲ δι' ἀντι- 15
10 στροφῆς, οἱ δὲ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς, ἥγινα καὶ καλοῦσι
κύκλῳ δεῖξιν. καὶ ἐπ' εὐθείας μὲν πάντες οἱ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ἀπε-
δείχθησαν, δι' ἀντιστροφῆς δὲ καὶ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς οἵ τε ἐν
τούτῳ καὶ τῷ τρίτῳ σχήματι. ἀποδεῖξας οὖν τοὺς πρώτους συλλογιστικοὺς
δύο τρόπους διὰ τῆς ἀντιστροφῆς νῦν διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυσιν. δεῖ δὲ
15 πρότερον ημᾶς εἰπεῖν τίνα τρόπον γίνεται ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγή. ἐπειδὴν
ἀποτελεσθῆ ὁ συλλογισμὸς ἐν τούτοις τοῖς τρόποις, τὸ δὲ συμπέρασμα 20
θέλωμεν ἐπιβεβαιῶσαι, οὐκέτι τῇ κατ' εὐθεῖαν δεῖξει χρώμεθα, ἀλλ' ὥσπερ
τινὸς ἀντιλέγοντος συγχωροῦμεν καθ' ὑπόθεσιν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον
τῷ συμπεράσματι, καὶ προσάγοντες αὐτῷ τι τῶν δμολογησμάτων καὶ κειμένων
25 ἀναιροῦμεν ἐν τι τῶν ἐναργῶς δμολογημένων τε καὶ κειμένων· δι' δὲ γάρ
ὑποτεθὲν ἀναιρεῖται τὸ ἐναργὲς καὶ δμολογούμενον, τοῦτο ἐλέγχεται ψεῦδος
διὰ τῆς τοιαύτης ἀπαγωγῆς· τούτου δὲ δειχθέντος ψεύδους τὸ ἀντικείμενον 30
αὐτῷ ἀληθές εὑρίσκεται. οἷον ὡς ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου τὸ Μ οὐδενὶ
τῷ N, τὸ M παντὶ τῷ Ξ· λέγω, φησίν. ὅτι τὸ N οὐδενὶ τῷ Ξ ὑπάρχει.
35 αὕτη μὲν οὖν δι' εὐθείας δεῖξις, ἐν ᾧ συμπεραίνεται καθόλου ἀποφατικὸν
συμπέρασμα. ὅτι τὸ N οὐδενὶ τῷ Ξ ὑπάρχει. εἴ τις οὖν ταύτη τῇ δεῖξει
ἀντιλέγοι ψεῦδες εἶναι λέγων τὸ συμπέρασμα, ἀνάγκη τὸ ἀντιφατικῶς αὐτῷ
ἀντικείμενον ὑποθέσθαι, λέγω δὲ διὰ τὸ N τινὶ τῷ Ξ ὑπάρχει· ἀνάγκη
γάρ πᾶσα ἐπὶ τῶν ἀντιφατικῶς ἀντικείμενων, εἰ τὸ ἔτερον ψεῦδός ἐστι, τὸ 40
ἀντικείμενον εἶναι ἀληθές. τοῦτο οὖν τὸ λῆμμα προχειρισάμενοι δείκνυμεν
αὐτῷ ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν, καὶ οὗτως ὡς ψεῦδος ἐκβαλόντες, ἐπεὶ
μηδεμιᾳ ἀληθεῖ ὑποθέσει ἀδύνατόν τι ἀκολουθεῖ, εἰσάγομεν τὸ ἀντιφατικῶς

1 ἐπάγωμεν pr. P	2 post λίθος add. ἄρα P	5 δὲ om. P	6 λέγοντα t
8 ἔτι δὲ δείκνυται P	ἀπάγοντας Pt (C i d f u): ἄγοντας V Arist.	9 τὸν συλλο-	
γισθόν pr. P, corr. P ²	οἷον μὲν e corr. P ²	10 ἐπαγωγῆς V	καὶ om. P
12 διὰ τῆς ἀ. V	14 διὰ τοῦ ἀδυνάτου νῦν V	16 ἀποτεθῆ Vt	17 θέλωμεν t:
θέλωμεν PV	ἐπιβεβαιῶσαι pr. V, corr. V ²	20 τε om. V	22 ἐπαγωγῆς V
τοῦτο pr. P, corr. P ²	23 τὸ ὑ. e τῶν μὲν, ut videtur, corr. P	post ὑ add.	
γάρ P	24 ὑπάρχει pr. P, corr. P ¹	25 ἦ scripsi: ὃ libri	ante καθ. add.
τὸ P	27 ἀντιλέγει Vt	28 κείμενον V	30 post τοῦτο add. δὲ P
προχειρισάμενοι PV	31 τι ἀδύνατον V	ἐκβάλλοντες Vt	ἐπὶ pr. V, corr. V ²
32 μηδεμιῇ pr. P, corr. P ²	ἀληθεῖ ὑποθέσεως t	ἀκολουθεῖν t	

ἀντικείμενον τὸ μηδενὶ τῷ Ξ τὸ Ν ὑπάρχειν, ὅπερ ἦν ἐξ ἀρχῆς. εἰ γάρ, XXIV^v
καθὼς ὁ ἀντιλέγων βούλεται, τὸ Ν τινὶ τῷ Ξ ὑπάρχει, ὑπῆρχε δὲ ἐξ
ἀρχῆς τὸ Μ οὐδενὶ τῷ Ν, γίνεται ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος
ὁ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα-
5 φατικῆς μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα, ὅτι τὸ Μ οὐ παντὶ τῷ
Ξ, οὔτεως· τὸ Μ οὐδενὶ τῷ Ν· τοῦτο γάρ ὑπέκειτο ἐξ ἀρχῆς· τὸ Ν τινὶ¹⁰
τῷ Ξ· τοῦτο γάρ ὁ ἀντιλέγων βούλεται· τὸ ἄρα Μ οὐ παντὶ τῷ Ξ· ὁ γάρ
τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος. ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ τὸ Μ
τῷ Ξ· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ παντὶ καὶ οὐ παντί, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον
10 [ἄρα] ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ Ν τινὶ τῷ Ξ ὑπάρχειν.
ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον, ὅτι τὸ Ν οὐδενὶ¹⁵
τῷ Ξ, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. οὔτεως ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου. ὅμοίως δὲ καὶ
ἐπὶ τοῦ δευτέρου. τὸ Μ τῷ μὲν Ν παντί, τῷ δὲ Ξ μηδενὶ ὑπαρχέτω·
λέγω δὲ τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Ξ. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ ἀντιφατικῶς
15 ἀντικείμενον, ὅτι τὸ Ν τινὶ τῷ Ξ· εἰ οὖν τὸ Μ παντὶ τῷ Ν ὑπέκειτο,
λέγει δὲ ὁ ἀντιλέγων δὲ τὸ Ν τινὶ τῷ Ξ, γίνεται ὁ τρίτος τρόπος τοῦ
πρώτου σχήματος ἐκ τῆς μείζονος καθόλου τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα-
φατικῆς μερικὸν καταφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· τὸ ἄρα Μ τινὶ τῷ Ξ.
ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐδενί· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενί, ὅπερ ἀτοπον. τὸ²⁰
20 ἀτοπον πάλιν ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς δὲ τὸ Ν τινὶ τῷ Ξ·
ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ οὐδενὶ τῷ Ξ
τὸ Ν, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 27a15 "Οτι μὲν οὖν γίνεται συλλογισμὸς οὕτως ἐχόντων τῶν
δρων, φανερόν, ἀλλ' οὐ τέλειος· οὐ γάρ μόνον ἐκ τῶν ἐξ ἀρχῆς
25 αλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιτελεῖται τὸ ἀναγκαῖον.

Φησὶ γίνεσθαι συλλογισμὸν οὕτως ἐχόντων τῶν δρων, ἀλλ' οὐ δο-
τέλειον, καὶ ἀποδίδωσι δύο αἵτιας, μίαν μὲν διότι δι' ἀντιστροφῆς δείκνυται
(τοῦτο δὲ ἐσήμανε διὰ τοῦ εἰπεῖν οὐ γάρ μόνον ἐκ τῶν ἐξ ἀρχῆς· τὰ
γάρ ἐξ ἀρχῆς εἰλημμένα οὐδὲν ἔτερόν εἰσιν ἢ αἱ προτάσεις), ἐπέραν δὲ δὲ τοῦ καὶ
30 διὰ τῆς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς δείκνυται. ἐσήμανε δὲ τοῦτο διὰ τοῦ εἰπεῖν
αλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιτελεῖται· ἐπὶ γάρ τῆς εἰς ἀδύνατον δεῖξεις
ἄλλου τινὸς ἔξωθεν δεόμεθα παρὰ τὰ ἐξ ἀρχῆς εἰλημμένα· τοῦ γάρ συνα-
γορένου τὸ ἀντικείμενον | ἔξωθεν παρεισάγομεν.

XXV^r

1 τὸ ν' τῶν ξ' V	ὅπερ—2 ὑπάρχει ομ. V	2 ὑπάρχειν (post ξ) t	5 μ' V ² :
— V ¹ t	6 τὸ ν' οὐδενὶ τῶν ξ' V	τούτω γάρ ὑπόκειτο (sic) P	post ἀρχῆς
add. εἰ δὲ μὴ V	8. 9 τὸ μὲν τῷ ξ' ομ. P	9 καὶ prius ομ. P	10 ἄρα
deleui cf. p. 106,25 107,5	12 δὲ ομ. P	16 τινὶ τῶν ξ' τὸ ν' V	17. 18 κατα-
Vt	19 καὶ primum ομ. t	οὐδείς (ante τὸ) V	φατικῆς ομ. Vt
26 post φησὶ add. μὴ Vt	20 τὸ ἀτοπον ομ. V	25 τὸ ἀναγκαῖον ομ. P	27 μέτα P
διὰ Pt	29 ἔτερον οὐκ ἐτέρου corr. V ²	28 ἐκ V Arist. cf. vs. 21:	28 περὶ V
		ἐτέραι δὲ t	32 περὶ V

p. 27a18 Ἐὰν δὲ τὸ Μ παντὸς τοῦ Ν καὶ τοῦ Ξ κατηγορῆται, XXV^r
οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Εἰκότως· οὐδὲ γάρ ἔστιν ἐν ταύτῃ τῇ συζυγίᾳ τὸ ἕδιον τοῦ δευτέρου
σχήματος, λέγω δὴ τὸ ἀνομοιοσχήμανας εἰναι τὰς προτάσεις· συνάγουσι 5
5 γάρ αἱ συζυγίαι αὗται καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί. δροι τοῦ παντὶ οὐσία,
ζῷον, ἄνθρωπος, μέσον οὐσία· οὐσία παντὶ ζῷῳ ὑπάρχει, οὐσία παντὶ
ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, καὶ συμπέρασμα ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. τοῦ
δὲ μηδενὶ οὐσία, ζῷον, ἀριθμός· οὐσία παντὶ ζῷῳ, οὐσία παντὶ ἀριθμῷ,
καὶ ζῷον οὐδενὶ ἀριθμῷ. τὸν δὲ ἀριθμὸν οὐσίαν ἔκάλεσε κατὰ τὴν δόξαν
10 τῶν Πυθαγορείων· ἔκεινοι γάρ πρώτας οὐσίας ἔκάλουν τοὺς ἀριθμούς. 10
διὸ πρὸς τὸ σαφέστερον παραληψόμεθα ἡμεῖς ἀντὶ τοῦ ἀριθμοῦ λίθου γῇ τι
τῶν ἀψύχων λαμβάνοντες. εἰκότως δὲ ή ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν
προτάσεων ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ἀσυλλόγιστός ἔστιν· εἰ γάρ δι' ἀντιστροφῆς
ἔχουσι τὸ ἀναγκαῖον καὶ τῆς ἀναγωγῆς τῆς ἐπὶ τὸ πρῶτον σχῆμα, ἀντι-
15 σρέφοντες δὲ αὐτὰς ἀσυλλογίστους ποιοῦμεν συμπλοκάς, εἰκότως ἄρα οὐδὲ 15
ἐν δευτέρῳ σχήματι συλλογιστικάι εἰσιν. εἰ μὲν γάρ τὴν ἔτεραν μόνον πρό-
τασιν ἀντιστρέψωμεν ὅποιανοῦν, ποιοῦμεν τὴν μὲν ἐλάττονα καθόλου καταφα-
τικὴν τὴν δὲ μείζονα μερικὴν καταφατικήν· εἰ δὲ τὰς δύο, ἀμφοτέρας
ποιοῦμεν μερικάς.

20 p. 27a21 Οὐδὲ ὅταν μήτε τοῦ Ν μήτε τοῦ Ξ μηδενὸς κατηγο- 20
ρῆται τὸ Μ.

Τὴν ἔτεραν ἐκ δύο καθόλου ἀποφατικῶν συζυγίαν ἔκτιθεται ἀσυλλό-
γιστον οὖσαν· συνάγει γάρ καὶ αὕτη τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί.

25 p. 27a22 Ὅροι τοῦ παντὶ γραμμή, ζῷον, ἄνθρωπος, τοῦ μηδενὸς
γραμμή, ζῷον, λίθος.

Μέσον γραμμή· γραμμὴ κατ' οὐδενὸς ζῷου, γραμμὴ κατ' οὐδενὸς 25
ἄνθρωπου, καὶ συμπέρασμα ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου· καὶ πάλιν
γραμμὴ κατ' οὐδενὸς ζῷου, γραμμὴ κατ' οὐδενὸς λίθου, καὶ ζῷον κατ'
οὐδενὸς λίθου.

1 παντὶ V	κατηγορεῖται Pt	2 ἔστι P	3 εἰκότως om. t	αὐτῇ VI
4 ἀνομοιοσχήμους Vt	5 τοῦ παντὸς t	6 οὖσία alt. om. V	7 τὸ P	
9 καὶ Pt: τὸ V	ἀριθμὸν δὲ P	11 λίθος t	12 λαμβάνοντες deleverim	
καθόλου ἐκ δύο V	καταφατικὴ t	13 προτάσεων scripsi: πρότασις P: τρόπων V:		
πρότερον t	15 ταύτας Vt	πλοκάς V: τὰς πλοκάς t	16 μόνην V	
17 ἀντιστρέψωμεν Vt	μὲν om. Vt	ἐλάττω V	18 ἀμφοτέρας om. V	
20 μηδὲ—μηδὲ P	20. 21 κατηγορεῖται Vt	24 παντὸς V: ὑπάρχειν t Arist.		
μηδενὶ PV: μὴ ὑπάρχειν t Arist.		26 γραμμὴ (post γρ.) om. P	οὐδὲν utrobiique t	

p. 27a23 Φανερὸν οὖν ὅτι, ἐὰν ἡ συλλογισμὸς καθόλου τῶν XXV^τ
δρῶν ὄντων, ἀνάγκη τοὺς δρους ἔχειν ώς ἐν ἀρχῇ εἰπομένη.

?Ἐν ἀρχῇ γάρ εἰπεν ὅτι συλλογιστικός ἐστι τρόπος, ἐὰν τῷ μὲν παντὶ 31
τῷ δὲ μηδενὶ ὑπάρχῃ τὸ μέσον, δηλῶν τὸ ἀνομοιόσχημον τῶν προτάσεων.

5 p. 27a26 Ὁταν δὲ πρὸς τὸν ἔτερον ἡ καθόλου τὸ μέσον.

Εἰπόμεν περὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου προτάσεων καὶ δείξας δύο
μὲν τὰς συλλογιστικάς, δύο δὲ τὰς ἀσυλλογίστους, νῦν βούλεται εἰπεῖν 35
περὶ τῶν ἐκ τῆς ἑτέρας μερικῆς τῆς δὲ ἑτέρας καθόλου. ὅκτῳ δὲ συζυγιῶν
ἐκ τούτων γινομένων δύο μόνας δείχνυσι τὰς συλλογιστικάς, τὰς δὲ λοιπὰς
10 ἀσυλλογίστους.

p. 27a26 Ὁταν μὲν πρὸς τὸν μείζω γένηται τὸ καθόλου ἡ κατηγο-
ρικῶς ἡ στερητικῶς, πρὸς δὲ τὸν ἐλάττονα κατὰ μέρος καὶ
ἀντικειμένως τῷ καθόλου.

Τὰς δύο συλλογιστικὰς διὰ τούτων σημαίνει συζυγίας ἀνομοιοσχήμωνας 42
15 οὕσας, τὴν τε ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος
μερικῆς καταφατικῆς καὶ τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθαφατικῆς τῆς δὲ
ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς, αἵτινες μερικὰ ἀποφατικὰ συνάγουσι συμ-
περάσματα. 45

p. 27a32 Εἰ γὰρ τὸ Μ τῷ μὲν Ν μηδενὶ τῷ δὲ Ξ τινὶ ὑπάρχει,
20 ἀνάγκη τὸ Ν τινὶ τῷ Ξ μὴ ὑπάρχειν.

Οὗτος τρίτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν δευτέρῳ σχήματι ὁ ἐκ καθόλου 50
ἀποφατικῆς τῆς μείζονος καὶ μερικῆς καταφατικῆς τῆς ἐλάττονος μερικὸν
ἀποφατικὸν συμπέρασμα· οἷον λογικὸν οὐδενὶ ἀλόγῳ, λογικὸν τινὶ
ζῷῳ, καὶ συμπέρασμα ἀλογον οὐ παντὶ ζῷῳ. ἐπεὶ γὰρ ἀντιστρέψει ἡ
25 καθόλου ἀποφατική, ὥσπερ τὸ λογικὸν | οὐδενὶ ἀλόγῳ, καὶ τὸ ἀλογον XXV^τ
οὐδενὶ λογικῷ· εἰ τοίνυν τὸ ἀλογον οὐδενὶ λογικῷ, τὸ δὲ λογικὸν τινὶ ζῷῳ,
γίνεται ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος μερικὸν ἀποφατικὸν
συνάγων συμπέρασμα· τὸ ἄρα ἀλογον οὐ παντὶ ζῷῳ. εὐπορήσεις δὲ ὑλῶν

1 ἀν t Arist.

2 ὡς εἰπομένη ἐν ἀρχῇ P

3 ἐν ἀρχῇ] p. 26b34

4 δῆλον P

5 ὅτι P: ἐὰν Arist.

πρὸς ἑτέραν V

6 post καθόλου add. τῶν t

7 βούλεται

γῦν Vt

11 ὅταν δὲ V

τὸν μείζω t Arist.: τὸ μείζον PV

ἢ prius t Arist.: om. PV

11. 12 κατηγορικὸν

ἢ στερητικὸν V

12 δὲ post ἐλάττονα collocat t

τὸν ἐλάττονα t Arist.: τὸ ἐλάττον PV

καὶ P Arist.: τε καὶ t: τὸ V

13 ἀντικεί-

μενον V

14 σημῆναι V

post συζυγίας add. βούλεται Vt

16. 17 καὶ

τὴν—ἀποφατικῆς om. P

19 τὸ ε τῷ corr. V²

20 ὑπάρχει V

22 ἐλάττω V

27 δ ἐν α' σχήματι τέταρτος συλλογιστικὸς τρόπος μερικὸν V

28 τὸ ἄρα—ζῷῳ om. V

ἐνταῦθα ὥσπερ καὶ ἐν τῷ τετάρτῳ τρόπῳ τοῦ πρώτου σχήματος τὰ ἀντι- XXV°
δηρημένα τοῦ αὐτοῦ γένους λαμβάνων καὶ τὸ μὲν μείζονα δρον τιμεῖς τὸ
δὲ μέσον, τὸ δὲ τούτων γένος ἐλάττονα δρον. προέταξε δὲ τὴν ἐκ τῆς 5
μείζονος καθόλου ἀποφασικῆς διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, δι’ ἣνπερ καὶ ἐπὶ τοῦ
5 πρώτου τρόπου εἴπομεν, διότι περ αὕτη διὰ μιᾶς μόνης ἀντιστροφῆς δείκνυται.
ἡ γὰρ ἑτέρα οὐδὲ δι’ ἀντιστροφῆς δλως ἀλλὰ διὰ μόνης τῆς εἰς ἀδύνατον
ἀπαγωγῆς ἀποδείκνυται.

p. 27a36 Πάλιν εἰ τῷ μὲν N παντὶ τὸ M τῷ δὲ Ξ τινὶ μὴ ὑπάρχει,
ἀνάγκη τὸ N τινὶ τῷ Ξ μὴ ὑπάρχειν.

10 Τέταρτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν δευτέρῳ σχήματι ὁ ἐκ καθόλου 13
καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ μερικῆς ἀποφασικῆς τῆς ἐλάττονος μερικὸν
ἀποφασικὸν συμάγων συμπέρασμα. Ιστέον δὲ δι’ ἀντιστροφῆς οὐ 15
δυνατὸν δεῖξαι ταύτην τὴν συζυγίαν· εἴτε γὰρ ἡ μείζων ἀντιστροφῇ καθόλου
καταφατικὴ οὖσα. πρὸς τὴν μερικὴν ἀντιστρέψει, καὶ ἀσυλλογιστος γίνεται
15 ἡ συζυγία, εἴτε ἡ ἐλάττων ἀντιστροφῇ μερικὴ οὖσα ἀποφατική. πρὸς οὐδε-
μίαν ἀντιστρέψει, ὡς δέδεικται. διὸ μόνως διὰ τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῆς
δεικτέον τὴν συζυγίαν οὗτως. τὸ M τῷ μὲν N παντὶ ὑπαρχέτω, τῷ δὲ
Ξ μὴ παντί· λέγω διτὶ ἐξ ἀνάγκης τὸ N τῷ Ξ οὐ παντὶ ὑπάρχει. εἰ γὰρ 20
τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον, λέγω δὴ τὸ παντὶ τῷ
Ξ τὸ N ὑπάρχειν. εἰ τοίνυν ὑπέκειτο μὲν ἐξ ἀργῆς τὸ M παντὶ τῷ N, νῦν
δὲ κατὰ τὴν τῶν ἀντιλεγόντων ὑπόθεσιν τὸ N παντὶ τῷ Ξ, ἀνάγκη τὸ M
παντὶ τῷ Ξ ὑπάρχειν· ὁ γὰρ πρῶτος τρόπος γίνεται τοῦ πρώτου σχήματος.
ἡγ δὲ καὶ οὐ παντί· τὸ αὐτὸ ἄρα καὶ παντὶ καὶ οὐ παντί, διπερ ἄτοπον.
ψεῦδος ἄρα τὸ παντὶ τὸ N τῷ Ξ ὑπάρχειν, ἀληθὲς δὲ τὸ οὐ παντί. εὐπο-
25 ρήσεις δὲ κάνταῦθα ὄλῶν ὅμοίως τῷ τρίτῳ τρόπῳ τοῦ πρώτου σχήματος 25
λαμβάνων εἰδὸς καὶ γένος καὶ κοινὸν ἀμφοτέρων καθολικώτερον καὶ τιμεῖς
τὸ μὲν γένος μέσον δρον, τὸ δὲ εἰδὸς μείζονα, τὸ δὲ ἐπὶ πλέον ἀμφοτέρων
ἐλάττονα, ὥσπερ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. ἐν μὲν γὰρ τῷ πρώτῳ
κατὰ μερικὴν καταφατικὴν τίθεται, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ κατὰ μερικὴν ἀπο-
30 φατικήν· οἷον ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ζῷον οὐ παντὶ ἐμβύχῳ, καὶ συμ-
πέρασμα ἀνθρωπος οὐ παντὶ ἐμβύχῳ.

Τοσοῦτοι καὶ ἐν δευτέρῳ σχήματι οἱ συλλογιστικοὶ τρόποι προσδια-
ρισμένων οὖσῶν τῶν προτάσεων. ἐὰν δὲ ἐπὶ τῆς ἐλάττονος μερικῆς οὖσης 30

1 ὥσπερ scripsi: ὧνπερ libri 2 ἐν om. V 3 ἐλάττων V 4 τῆς (ante ἐκ) P
4 ἀποφατικὴν P 5 ηγ Vt 5 εἴπομεν] p. 88,26 sq. 8 εἰ] ἐν V τὸ μὲν
μὲν παντὶ τῷ ν’ t τὸ δὲ V 6 ὑπάρχη P (corr. A B): ὑπάρχει t 9 τινὶ om. V
11 ἐλάττω V 13 ταύτην δεῖξαι Vt 10 ἀντε P, ἄν in ras. P² 13 et 15 ἀντι-
στροφῇ PV²: ἀντιστροφῇ Vt 15 post ἀντιστροφῇ II litt. eras. P 16 δέδεικται]
c. 2 p. 25a12 18 διτὶ καὶ τὸ (τῷ t) ν’ ἐξ ἀνάγκης Vt 19 τῷ (ante παντὶ) P
22 τρόπος post σχήματος collocant Vt 23 πᾶς (ante τὸ) V 24. 25 πᾶς. ἀπορή-
σεις V 25 ὄλῶν κάνταῦθα Vt 29 post κατὰ prius add. τὴν V μερικὴν
prius P: καθόλου Vt 29. 30 ἀποφασιν P

προτάσεως ἀπροσδιόριστον λόγιον μεν καταφατικὴν τῇ ἀποφατικὴν ως ίσο- XXV^v
δυναμούσαν τῇ μερικῇ, τῆς μείζονος καθόλου οὕτης τῇ καταφατικῆς τῇ ἀπο-
φατικῆς γενήσονται ἀλλαι δύο συλλογιστικαὶ συζυγίαι, τῇ τε ἐκ τῆς μείζονος
καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου καταφατικῆς καὶ τῇ
5 ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου
ἀποφατικῆς, ως εἶναι τὰς πάσας συλλογιστικὰς συζυγίας ἐν δευτέρῳ σχή-
ματι ἔξ. αἱ δὲ παρὰ ταύτας πᾶσαι ἀσυλλόγιστοι δείκνυνται διὰ τὸ μὴ φυλάτ- 35
τειν τὰ τοῦ σχήματος ἴδια.

Αἱ συλλογιστικαὶ συζυγίαι ἐν δευτέρῳ σχήματι εἰσιν

- 10 α' ἐκ δύο καθόλου, τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς.
- β' ἐκ δύο καθόλου, τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς.
- γ' τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς.
- δ' τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς.
- ε' τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου κατα- 15 φατικῆς.
- ζ' τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου ἀπο- φατικῆς.

p. 27b4 Ἐγάν δὲ τοῦ μὲν Ξ παντὸς τοῦ δὲ Ν μὴ παντὸς κατηγο-
ρῆται, οὐκ ἔσται συλλογισμός.

- 20 Ἐντεῦθεν βούλεται τὰς ἀσυλλογίστους ἐλέγχαι συζυγίας τὰς μὴ ἐκ τῶν 45
δύο καθόλου· τὰς γάρ ἐκ τῶν δύο καθόλου ηὔδη ἀπήλεγχε. πρῶτον δὲ περὶ τῶν ἀνομοιοσχήμων διαλαμβάνει καὶ δείκνυσιν ως ἀσυλλόγιστοί εἰσιν· ἐπειδὴ γάρ ἀνάγκη, εἰ συλλογιστικὸς εἴη ὁ τρόπος, καὶ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὴν μείζονα εἶναι καθόλου, νῦν δὲ μερικὴ γέγονεν, εἰκότως ἀσυλλόγιστος ὁ τρόπος. 25 διαλαμβάνει οὖν πρῶτον περὶ τῆς ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς. ἔστι δὲ αὐτῷ τῇ τάξις τῶν συζυγῶν 30 εἰληφθαι ἐκ τοιαύτης διαιρέσεως. |

Διαλαβὼν οὖν ἐκ τῆς τοιαύτης διαιρέσεως πρότερον περὶ τῶν δύο XXVI^r
πρώτων τυγμάτων τῶν συλλογιστικῶν μέτεισιν ἐπὶ τὰς ἀσυλλογίστους. καὶ 30 πρῶτον ἐλέγχει τὸν πρῶτον μὲν τῶν ἀσυλλογίστων τρίτον δὲ τῆς διαιρέσεως τὸν ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατι- 15 κῆς. ἐλέγχει δὲ πάλιν καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδὲνὶ συνάγουσαν τὴν συζυγίαν,
ὅπερ ἀνοίκειον συλλογιστικῆς μεθόδου, μὴ ὠρισμένα καὶ ἀεὶ ταῦτα ἐκ τῶν

1 καταφατικὸν τῇ ἀποφατικὸν t 1. 2 ίσοδυναμούσης Vt 3 post γενήσονται add.
ἔτι V 5 ἀποφατικῆς V 7 περὶ t ἀπασαὶ, sed post δείκνυνται Vt
9 συλλογιστικὴ in ἀσυλλόγιστοι corr. V² εἰσιν om. Vt 10—17 om. V
α', β' κτλ. om. t 10 δύο P: ἀ t 18 post δὲ add. καὶ t παντὶ utrobique V
18. 19 κατηγορεῖται Pt 19 post κατηγ. add. τὸ μ' t (u, re. d) ἔστι V
21 ἀπήλεξε P 22 ἀνομοιοσχήμων t 25 τῆς alt. om. Pt 27 ἐκ om. t
29 πρώτων scripsi: πρῶτον P: om. Vt 30 τὴν διαιρέσις t 32 τὸ alt. om. Vt

Fil. $\tilde{\eta}$ μὲν καθόλου τῶν προτάσεων $\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ δὲ μερική,

$\tilde{\eta}$ ἀνομοτοῖς/ $\tilde{\eta}$ μονές εἰσιν

$\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ μείζων καθόλου
δὲ ἐλάττων μερική

$\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ ἐλάττων καθόλου
δὲ μείζων μερική¹⁾

$\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ μείζων ἀπο-
φατική $\tilde{\eta}$ δὲ ἐλάττων
καταφατική²⁾

$\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ μείζων ἀπο-
φατική $\tilde{\eta}$ δὲ μείζων
καταφατική

συλλογιστική³⁾

$\tilde{\eta}$ ὀμοιοσή/γίμονες

$\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ μείζων καθόλου $\tilde{\eta}$
δὲ ἐλάττων μερική

$\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ μείζων μερική⁴⁾
δὲ ἐλάττων καθόλου

$\tilde{\eta}$ ἀμφότεραι
ἀποφατικά

$\tilde{\eta}$ ἀμφότεραι
ἀποφατικά

πᾶσαι ἀσύλληπτοι.³⁾

conspectum e P dedi, quocum fere concinit t; om. V
 $\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ μείζων μερική $\tilde{\eta}$ δὲ ἐλάττ. καθόλου t
 $\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ μείζων ἀποφατική | $\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ ἐλάττων καταφατική $\tilde{\eta}$ δὲ μείζων ἀποφατική t
 γινοται om. t
⁴⁾ $\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ ἐλάττων καθόλου $\tilde{\eta}$ δὲ μείζων μερική

1) $\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ μείζων μερική $\tilde{\eta}$ δὲ ἐλάττ. καθόλου t

2) ante $\tilde{\eta}$ $\tilde{\eta}$ μείζων bis exhibet

3) συλλογιστικά et πᾶσαι ἀσύλληπ-

αὐτῶν προτάσεων συνάγειν τὰ συμπεράσματα. ὅροι δὲ τοῦ μὲν παντὶ XXVI^v οὕτως· ζῷον οὐ πάσῃ οὐσίᾳ, ζῷον παντὶ κόρακι, καὶ συμπέρασμα ἡ οὐσία 20 παντὶ κόρακι· τοῦ δὲ μηδενὶ οὕτως· ζῷον οὐ παντὶ λευκῷ, ζῷον παντὶ κόρακι, καὶ συμπέρασμα λευκὸν οὐδενὶ κόρακι. οὗτος τρίτος τρόπος δισκ- 5 λόγιστος ἐν δευτέρῳ σχήματι.

p. 27b6 Οὐδὲ δταν τοῦ μὲν Ξ μηδενὸς τοῦ δὲ Ν τινός.

Τέταρτος τρόπος δισυλλογίστος ἐν δευτέρῳ σχήματι ἐκ τῆς μείζονος 25 μερικῆς καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς. αἰτία δὲ καν- 10 ταῦθα τοῦ δισυλλογίστου ἡ αὐτή, τὸ τὴν μείζονα μερικὴν εἶναι. παρά- δειγμα τοῦ μὲν παντὶ οὕτως· ζῷον τινὶ οὐσίᾳ, ζῷον οὐδενὶ λίθῳ, καὶ συμπέρασμα οὐσίᾳ παντὶ λίθῳ. ἀντὶ δὲ τοῦ λίθου αὐτὸς ἐν τῷ ἐλάττονι δρῷ μονάδα ἔλαβε κατὰ τοὺς Πυθαγορικούς, ώς εἴρηται, τὴν μονάδα οὐσίαν καλῶν. τοῦ δὲ μηδενὶ ζῷον τινὶ οὐσίᾳ, ζῷον οὐδεμιᾷ ἐπιστήμη, 20 καὶ συμπέρασμα οὐσίᾳ οὐδεμιᾷ ἐπιστήμη.

15 p. 27b9 "Οταν μὲν οὖν ἀντικείμενον ἢ τὸ καθόλου τῷ κατὰ μέρος, εἴρηται πότε ἔσται καὶ πότε οὐκ ἔσται συλλογισμός." 35

Δεῖται προσθήκης τιὸς ἔξωθεν ὁ λόγος οὕτως· πότε ἔσται καὶ πότε οὐκ ἔσται συλλογισμὸς ἀνομοιοσχημόνων αὐτῶν οὐσῶν. εἰ γάρ μὴ προσυπακούσωμεν τοῦτο, εὑρεθήσεται φευδὴς ὁ λόγος· οὐ γάρ εἰπε περὶ 20 τῶν ὄμοιοσχημόνων προτάσεων τῆς ἑτέρας καθόλου τῆς δὲ ἑτέρας μερικῆς. ἢ πᾶλιν τὰ ἐπιφερόμενα περιττά· μέλλει γάρ εὐθέως διαλαβεῖν περὶ τῶν ἀντικείμενον ἔχουσῶν τὸ καθόλου τῷ μερικῷ. |

25 p. 27b10 "Οταν δὲ ὄμοιοσχημονες ὕστιν αἱ προτάσεις, οἷον XXVI^v ἀμφότεραι στερητικαὶ ἢ καταφατικαί, οὐδαμῶς ἔσται συλλο- γισμός.

"Ιδιον τούτου τοῦ σχήματος, ώς πολλάκις εἰρήκαμεν, [εἶναι] τὸ δεῖν ἡ τὴν μὲν μείζονα εἶναι καθόλου τὴν δὲ ἐλάττονα ἀνομοιοσχημονα τῇ μεί- 30 ζονι. οἱ μὲν οὖν εἰρημένοι δισυλλογίστοι δύο τρόποι κατὰ τὸ ποσὸν ἐσφάλ- λοντο· τὴν γάρ μείζονα μερικὴν ἐλάμβανον, ἢν ἔχρην εἶναι καθόλου, εἴπερ ἔμελλον συλλογιστικαὶ γένεσθαι συζυγίαι. οἱ δὲ οὓν λεγόμενοι κατὰ τὸ ποιὸν ἥμαρτηνται· λαμβάνουσι γάρ ὄμοιοσχημονας ἀμφοτέρας τὰς προτά- 35 σεις. δείχνυσιν οὖν αὐτὰς ὁ φιλόσοφος δισυλλογίστους. λαμβάνει δὲ πρώ- την τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς 10

1 συνάγων t: compend. V	post συναγ. del. προτάσεων, ut videtur V ² .	3 οὐ ομ. t
6 μηδενὶ V	9. 10 παραδείγματα VI	12 Πυθαγορίους P εἴρηται] p. 92,9
13 μηδὲν t	15 τὸ (ante κατὰ) PV	17 οὗτος VI 18 ὄμοιοσχημόνων t
19 προσυπακούσομεν VI	20 ἀνομοιοσχημόνων V	καθόλου <οὔσης> conicio
22 ἀντικειμένως P: ἀντικειμένων t	τῶι (ante καθ.) P: τῶν t	τὸ μερικόν V
26 τοῦ σχήματος post εἰρήκαμεν collocat V	εἶναι delevi εἰρήκαμεν] velut p. 70,11 sq.	
32. 33 πρῶτον pr. P, corr. P ¹	33 καταφατικῆς pr. V, corr. V ² itemque p. 98,1	

ἀποφατικῆς. παράδειγμα τοῦ μὲν μηδενὶ ὑπάρχειν οὕτως· ζῷον οὐδεμιᾶς XXVI^v γένον, ζῷον οὐ παντὶ μέλανι, καὶ συμπέρασμα χιῶν οὐδενὶ μέλανι.

p. 27b 16 Τοῦ δὲ παντὶ ὑπάρχειν οὐκ ἔστι λαβεῖν δρους.

Εἴρηται καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὅτι ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ποτὲ μὲν 17 5 ἵσοδυναμεῖ τῇ καθόλου ἀποφατικῇ ποτὲ δὲ τῇ μερικῇ καταφατικῇ· ἐπὶ μὲν γάρ τῆς ἐνδεχομένης ὅλης τῇ μερικῇ καταφατικῇ ἵσοδυναμεῖ· εἰ γάρ ἀληθὲς 20 ὅτι μὴ πᾶς ἀνθρωπὸς λευκός, ἀληθὲς καὶ ὅτι τίς ἀνθρωπὸς λευκός· 20 ἐπὶ δὲ τῆς ἀδύνατου ὅλης τῇ καθόλου ἀποφατικῇ· εἰ γάρ μηδεὶς πτερωτός, καὶ οὐ πᾶς πτερωτός. ὥστε τὴν ἀλήθειαν ἔχει ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ποτὲ 10 μὲν δι' ἑαυτὴν ποτὲ δὲ διὰ τὴν καθόλου· ἐπὶ μὲν γάρ τῆς ἐνδεχομένης ὅλης δι' ἑαυτήν· διὸ καὶ ἵσοδυναμεῖ τῇ μερικῇ καταφατικῇ· ἐπὶ δὲ τῆς ἀδύνατου διὰ τὴν καθόλου ἀποφατικήν· διὸ καὶ ἵσοδυναμεῖ αὐτῇ. ἐπειδὴ οὖν νῦν ἡ ἐλάττων πρότασις μερική ἐστιν ἀποφατική, ἐὰν ληφθῇ δι' ἑαυτὴν οὗσα ἀληθής, οὐκ ἔστιν εὑρεῖν δρους τὸ παντὶ ὑπάρχειν συνάγοντας. 25 15 τῇ δὲ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ δείκνυσιν ὅτι οὐ δυνατὸν τὸ παντὶ συνάγειν ἐκ τῶν τοιούτων δρων. εἰ γάρ δυνατόν, φησίν, ὑπαρχέτω τὸ Ν παντὶ τῷ Ξ· ἐπειδὴ οὖν ὑπέκειτο τὸ Μ μηδενὶ τῷ Ν ὑπάρχειν, ἔστι δὲ καὶ τὸ Ν παντὶ τῷ Ξ, τὸ ἄρα Μ οὐδενὶ τῷ Ξ ὑπάρχει. ὑπέκειτο δὲ καὶ τινί· οὕτω γάρ ἐλήφθῃ ἡ μερικὴ ἀποφατική, ἵσοδυναμοῦσα τῇ μερικῇ καταφατικῇ. 20 τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενὶ, διπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον [ἄρα] ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς δυνατὸν εἶναι λαβεῖν δρους συνάγοντας τὸ 30 παντὶ τῷ Ξ τὸ Ν τῆς Μ Ξ προτάσεως, τουτέστι τῆς ἐλάττουνος, τινὶ μὲν ὑπαρχούσης τινὶ δὲ μή. οὐκ ἄρα δυνατὸν τὸ παντὶ συναγαγεῖν οὕτω λαμβανομένης τῆς μερικῆς, τουτέστιν ἐπαμφοτεριζούσης.

25 p. 27b 20 Ἐκ δὲ τοῦ ἀδιορίστου δεικτέον.

Ἄδιόριστον καλεῖ τὸ τινὶ μὴ ὑπάρχειν διὰ τὸ μὴ ἔχειν, ως εἰπομεν, 35 ὠρισμένην τὴν σημασίαν ἀλλὰ δύνασθαι καὶ ἀντὶ τῆς μερικῆς καταφατικῆς λαμβάνεσθαι καὶ ἀντὶ τῆς καθόλου ἀποφατικῆς. ἐπεὶ οὖν, φησίν, ἀδιόριστος ἡ σημασία, ἐὰν ληφθῇ ἡ ἵσοδυναμοῦσα τῇ καθόλου ἀποφατικῇ, δῆλον ὅτι 30 ἀσυλλόγιστος ἔσται· τηνικαῦτα γάρ συνάγει καὶ παντί· οἷον ζῷον οὐδενὶ ἀψύχω, ζῷον οὐ παντὶ λίθῳ, καὶ συμπέρασμα ἀψυχον παντὶ λίθῳ.

2 καὶ συμπέρασμα ομ. V 3 post παντὶ add. φησὶν PV 4 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν]
c. 4 p. 26b 14 sq. 5. 6 ἐπὶ—καταφατικῇ ομ. V 5 μὲν t: ομ. P 8 ἀποφάσει P
post ἀποφατ. add. ἵσοδυναμεῖ Vt 9 εἰσάγει V ἀπόφασις P 12 ἀπόφασιν P
ἐπεὶ V 13 νῦν superser. V: ομ. P ληφθῇ ομ. V 14 οὖσα Pt: ἔστιν V
ὅρους εὑρεῖν V ὑπάρχει συναγέτω V 15 οὐ δυνατὸν Pt: οὐδενὶ ε παντὶ¹
corr. V² συνάγει ε συνάγειν corr. V² 18 ὑπάρχει V 19 ἐλήφθῃ ομ. V
20 ἄρα prius bis V ἄρα alt. delevi cf. p. 91, 10 22 ξ alt. ε ν corr. V²
23 συνάγειν t 25 post ἀδιορίστου add. φησὶν PV 26 καλεῖ ομ. V
29 η ομ. V 30 γάρ P: τὸ Vt 31 παντὶ alt. ex οὐδενὶ corr. V²

p. 27b23 Πάλιν ἔστωσαν κατηγορικαί, καὶ τὸ καθόλου κείσθω XXVI^v
ὅμοιώς.

41

"Εκτος τρόπος ἀσυλλόγιστος ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς
δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς διὰ τὸ ὅμοιόσχημον πᾶλιν τῶν προτά- 45
5 σεων. παράδειγμα τοῦ μὲν μηδενί· λευκὸν παντὶ κύκνῳ, λευκὸν τινὶ λίθῳ,
καὶ συμπέρασμα κύκνος οὐδενὶ λίθῳ. τοῦ δὲ παντὶ οὐκ ἔστιν ἀπλῶς οὐδὲ
ἐνταῦθα | λαβεῖν ὅρους διὰ τὴν εἰρημένην ἔμπροσθεν αἰτίαν, διὶ γάρ ἵστο- XXVII^r
δυναμεῖ ἡ μερικὴ καταφατικὴ τῇ μερικῇ ἀποφατικῇ ὑποδυομένῃ τὴν συλλο-
γιστικὴν συζυγίαν. διὸ πᾶλιν ἐκ τοῦ ἀδιορίστου κατασκευαστέον ἰσοδυνα-
10 μοῦσαν λαμβάνοντας τὴν μερικὴν καταφατικὴν τῇ καθόλου καὶ οὐ δι' ἔαυτὴν
ἀληθεύουσαν, καὶ οὕτω δεικτέον ἀσυλλόγιστον τὴν συζυγίαν καὶ συνάγουσαν
καὶ τὸ παντὶ οὗτως· οὐσίᾳ παντὶ ζῷῳ, οὐσίᾳ τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συμπέ- 5
ρασμα ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ.

p. 27b28 Εἰ δὲ τὸ καθόλου πρὸς τὸ ἔλαττον ἄκρον ἔστιν.

15 "Εβδομὸς οὗτος τρόπος ἀσυλλόγιστος, ἐκ μερικῆς ἀποφατικῆς τῇ μεί- 10
ζονος καὶ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς ἐλάττονος. οἷον τοῦ μὲν παντὶ ὅρῳ
οὗτως· λευκὸν οὐ παντὶ ζῷῳ, λευκὸν οὐδενὶ κόρακι, καὶ συμπέρασμα ζῷον
παντὶ κόρακι· τοῦ δὲ μηδενί· λευκὸν οὐ παντὶ λίθῳ, λευκὸν οὐδενὶ κόρακι,
καὶ συνάγεται λίθος οὐδενὶ κόρακι. οὐδὲν δὲ ἥμιν δυσχερὲς διὰ τὴν μερι- 15
20 κὴν ἀποφατικὴν ἐν ταύτῃ τῇ συζυγίᾳ, ἐπειδή, καν ληφθῆ ἰσοδυναμοῦσα τῇ
μερικῇ καταφατικῇ, οὐδὲν ἡττόν ἔστιν ἀσυλλόγιστος· ἡ γάρ μείζων ὑποίᾳ
ποτ' ἀν τῇ (μερικὴ γάρ), ἀσυλλόγιστον ποιεῖ τὴν συζυγίαν.

p. 27b32 Εἰ δὲ κατηγορικαὶ αἱ προτάσεις.

"Ογδόος οὗτος τρόπος ἀσυλλόγιστος, ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφα- 22
25 τικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς. αἴτιον δὲ κάνταῦθα τὸ
ὅμοιόσχημον τῶν προτάσεων. οἷον λευκὸν τινὶ ζῷῳ, λευκὸν πάσῃ χιόνῃ,
καὶ συμπέρασμα ζῷον οὐδεμιᾷ χιόνῃ· τοῦ δὲ παντὶ λευκὸν τινὶ ζῷῳ 25
λευκὸν παντὶ κύκνῳ, καὶ συμπέρασμα ζῷον παντὶ κύκνῳ. τοιαῦται αἱ ἀσυλλό-
γιστοι συζυγίαι (αἱ) ἐκ τῆς μιᾶς καθόλου τῆς δὲ ἑτέρας μερικῆς, δταν
30 ὅσιν ὅμοιογήμονες.

3 κατηγορικῆς Pt 4 πάλιν Pt: περὶ V 6. 7 ἀπλῶς οὐδὲ ἐνταῦθα om. P
7 ἔμπροσθεν] p. 98, 5. 6 γάρ om. Vt 8 ὑποδυομένην V 10 λαμβάνοντας V¹:
λαμβάνοντες V² καταφατικὴν V¹: ἀποφατικὴν V² καθόλου in ras. V², post quod
superser. καταφατικὴ V² οὐ del., ut videtur, V 11 supra καὶ οὕτω δεικτέον ser.
ἄλλα διὰ τῆς τῶν V² συνάγεται V 12 τινὶ ἀνθρώπῳ] οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ ε παντὶ
ζῷῳ (hoc iam in ras. V²) corr. V² 13 παντὶ corr. V² 17. 18 καὶ—παντὶ κόρακι
om. V 18 δὲ om. P 19 ἥμιν Pt: ἔστι V 22 γάρ scripsi: δὲ libri
27 τὸ V 28 αἱ om. P 29 αἱ addidi

p. 27b36 Ἀλλ' οὐδὲ εἰ τινὶ ἔκατέρῳ ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει. XXVII^r

Ἐνταῦθα ἐφεξῆς ιτ' πλέκει ἀσυλλογίστους συζυγίας· τεσσάρων ⟨γάρ⟩²⁵ οὐδῶν ἐν τούτοις προτάσεων, τῇς μερικῇς ἀποφατικῇς καὶ καταφατικῇς καὶ ἀπροσδιορίστου καταφατικῇς καὶ ἀποφατικῇς, καὶ τῇς μείζονος κατὰ μίαν 5 τούτων λαμβανομένης ἡ ἐλάττων ποικίλλεται κατὰ τὰς τέσσαρας· τετράκις οὖν τὰ τέσσαρα τὰ ιτ'. εὐπορεῖ δὲ ἐπὶ πάντων κοινῶν ὅρων, δι' ὃν πάσας ἀσυλλογίστους δείκνυσιν ὡς καὶ τὸ παντὶ καὶ οὐδενὶ συναγούσας· τοῦ μὲν παντὶ· λευκὸν τινὶ ζῷῳ, λευκὸν τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συνάγεται ζῷον παντὶ 40 ἀνθρώπῳ· τοῦ δὲ μηδενί· λευκὸν τινὶ ζῷῳ, λευκὸν τινὶ ἀψύχῳ, καὶ ζῷον 10 οὐδενὶ ἀψύχῳ.

p. 28a6 Ἁ ἦ ἐνυπάρχει τοῖς ὅροις ἐξ ἀνάγκης ἢ τίθενται ὡς ὑποθέσεις.

Ἐνυπάρχει μὲν τὰ κατὰ ἀντιστροφὴν περαινόμενα, τίθενται δὲ 45 ὡς ὑποθέσεις τὰ λήμματα τῇς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγῆς.

15 p. 28a10 Ἐὰν δὲ τῷ αὐτῷ τὸ μὲν παντὶ τὸ δὲ μηδενὶ ὑπάρχῃ, ἢ ἄμφῳ παντὶ ἢ μηδενί, τὸ μὲν σχῆμα τὸ τοιοῦτον καλῶ τρίτον.

Πέρας ἀπεῖληφε καὶ τὸ δεύτερον σχῆμα· ἐντεῦθεν λοιπὸν τὸ τρίτον, ἐν φῷ ὁ μέσος ὅρος ἀμφοτέροις τοῖς ἄκροις ὑπόκειται. διὸ ἐν τῷ δευ- 50 τέρῳ σχῆματι εἶπεν “ὅταν δὲ τὸ αὐτὸ τῷ μὲν παντὶ τῷ δὲ μηδενὶ”, 20 ἐπειδὴ ἀμφοτέρων ἐκεῖ κατηγορεῖτο ὁ μέσος· ἐνταῦθα δέ φησιν ἐὰν δὲ τῷ αὐτῷ. ίδιον δὲ τούτου τοῦ σχῆματος τὴν ἐλάττονα μόνον ἔχειν καταφατικήν· διὸν καὶ τῶν ἄλλων σχημάτων ἀνὰ τέσσαρας ἔχόντων συλλογιστικὰς συζυγίας τοῦτο ἐξ συζυγιῶν συλλογιστικῶν εὐπόρησεν. ἐπ' ἐκείνων μὲν γάρ πλείους ἥσαν αἱ διαφοραὶ αἱς τὰς συλλογιστικὰς προτάσεις ἐπε- 25 γινώσκομεν, οἷον ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου καὶ τὸ τὴν | μείζονα εἶναι καθόλου XXVII^v καὶ τὸ τὴν ἐλάττονα καταφατικήν, ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τὸ τὴν μὲν μεί- 30 ζονα εἶναι καθόλου τὴν δὲ ἐλάττονα ἀνομοιοσχῆμον· ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου ἐξαρκεῖ εἰς τὸ ποιῆσαι τὰς συλλογιστικὰς προτάσεις τὸ τὴν ἐλάττονα μόνην εἶναι καταφατικήν. διτὶ δὲ ἐνθα πλείους αἱ διαφοραί, ὁ ἀριθμὸς τοῦ ὑπο- 35 κειμένου συστέλλεται, δῆλον· καὶ γοῦν τὸ ζῷον, ἐν ὅσῳ μὲν τὰς δύο μόνας ἔχει διαφοράς. τό τε ἔμψυχον καὶ τὸ αἰσθητικόν, ἐπὶ πλέον ἐστὶ τοῦ 5 ἀνθρώπου· γενομένης δὲ τῇς τοῦ λογικοῦ καὶ θυητοῦ διαφορᾶς εἰς μόνον

2 γάρ addidi	4 fort. ⟨τῇς⟩ ἀπροσδ.	post καὶ alt. add. γάρ Vt	κατὰ μίαν scripsi:
καθ' ἔνα libri	7 fort. ⟨τὸ⟩ οὐδενὶ	συνάγουσαν P	9 λευκῷ (post μηδενὶ) P
i1 ἀ om. P	τίθεται P itemque vs. 13	12 ὑπόθεσις P	13 post μὲν add. γάρ P
παραινόμενα pr. V, corr. V ²	14 ὑπόθεσις pr. P, corr. P ¹	τέλος τοῦ β σχῆματος	
subscr. P	15 ἀργὴ τοῦ τρίτου σχῆματος inser. PV	ὅταν i(d)	17 ἔνθεν P
19 εἶπεν] c. 5 p. 26b34	τῷ αὐτῷ t	20 ἐπεὶ V	post μέσος add. ὅρος P
δὲ om. P	21 μόνην, ut videtur, V	22 ἀνὰ V: πρὸς Pt	24 post γάρ add. ἐπειδὴ P
αἱς om. P	24. 25 ἐπιγινώσκομεν V	28 ἐξαρκῆς V	εἰς τὸ ποιῆσαι scripsi: εἰδο-
ποιῆσαι libri	29 ἐνταῦθα pr. P, corr. P ²	30 γάρ V	32 immo προσγενομένης

περιέστη τὸν ἄνθρωπον· δεὶ γὰρ ἡ προσθήκη τῶν προσδιορισμῶν ἐλλεί· XXVII^v πειν τὰ πράγματα ποιεῖ. πάντα δὲ τὰ συμπεράσματα μερικὰ συνάγεται ἐν τούτῳ τῷ σχῆματι.

p. 28^a 12 Μέσον δ' ἐν αὐτῷ λέγω καθ' οὗ ἀμφω κατηγορεῖται.

5 Εἴρηται δτι ἡ τάξις τῶν σχημάτων ἐκ τῆς τοῦ μέσου πρὸς τὰ ἄκρα σχέσεως εἰληπται· διὰ τοῦτο νῦν ὡς τὴν ἐσχάτην ἔχοντας ἐν τούτῳ τῷ 10 σχῆματι τοῦ μέσου ὅρου τάξιν (ἀμφοτέροις γὰρ ὑπόκειται τοῖς ἄκροις) καὶ τὸ σχῆμα τὴν ἐσχάτην τῶν λοιπῶν ἀπειληφε τάξιν.

p. 28^a 13 Μείζον δ' ἄκρον τὸ πορρώτερον τοῦ μέσου, ἔλαττον δὲ 10 τὸ ἐγγύτερον.

'Ο μείζων ὅρος ἐν τούτῳ τῷ σχῆματι δις κατηγορεῖται, τοῦ τε γὰρ μέσου καὶ τοῦ συμπεράσματος· ὃ δὲ ἐλάττων ἀπαῖς κατηγορεῖται, τοῦ γὰρ μέσου μόνον, ὑπόκειται δὲ τῷ μείζονι ἐν τῷ συμπεράσματι· ὃ δὲ μέσος μόνως ὑπόκειται, οὐδέποτε δὲ κατηγορεῖται. διὸ μείζονα ὅρου τὸν πορρωτέρω 15 τοῦ μέσου φησί· πορρωτέρω γὰρ ἀν εἴη κατὰ συγγένειαν τοῦ μηδὲ ὅλως κατηγορουμένου δεὶ δὲ ὑποκειμένου ὃ δεὶ κατηγορούμενος καὶ οὐδέποτε ὑποκείμενος, ὅπερ ἐστὶν ὃ μείζων. ἔγινον δὲ μᾶλλον ὃ ποτὲ μὲν ὑποκείμενος ποτὲ δὲ κατηγορούμενος· οὗτος δέ ἐστιν ὃ ἐλάττων.

p. 28^a 14 Τίθεται δὲ τὸ μέσον ἔξω μὲν τῶν ἄκρων, ἔσχατον δὲ 20 τῇ θέσει.

"Εξω μέν, διότι οὐ κατ' εὐθείαν τῶν ἄκρων, ἔσχατον δέ, διότι 20 ὑποκάτω.

p. 28^a 18 Καθόλου μὲν οὖν ὄντων τῶν ὅρων, ὅταν καὶ τὸ Π καὶ τὸ Ρ παντὶ τῷ Σ ὑπάρχῃ.

25 Πρῶτος οὗτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν τούτῳ τῷ σχῆματι, ἐξ ἀμφο- 27 τέρων καθόλου καταφατικῶν μερικὸν καταφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· οἷον ζῷον κατὰ παντὸς ἄνθρωπου, οὐσίᾳ κατὰ παντὸς ἄνθρωπου, καὶ συμ- πέρασμα ζῷον κατὰ τινὸς οὐσίας. ἐπεὶ γὰρ ἡ καθόλου καταφατικὴ πρὸς 30 τὴν μερικὴν ἀντιστρέψει καταφατικήν, εἰ δὲ οὐσίᾳ παντὶ ἄνθρωπῳ, καὶ δὲ 30 ἄνθρωπος τινὶ οὐσίᾳ· γίνεται γὰρ ὃ τρίτος τρόπος τοῦ πρώτου σχῆματος

1 περίεστιν Ρ post τῶν add. δις Vt 1. 2 ἔκλείπειν t 2 τὸ πρᾶγμα Ρ
4 κατηγορεῖται PV (Marc. 231): κατηγορούμεν t: τὰ κατηγορούμενα Arist. 5 εἴρηται]
p. 65,4 sq. 7 γὰρ om. V 8 τῶν λοιπῶν τὴν ἐσχάτην V post λοιπῶν add.
σχημάτων P ἀπειληφε scripsi: ἀνειληφε libri 9 πορροτέρω P(n) 12 αἱ τοῦ
(ἐλάττονος ἐν τῷ) συμπεράσματι ? 12. 13 ὃ δὲ ἐλάττων—συμπεράσματι om. V
13 δὲ ὁ t 15 τοῦ μέσου om. V δὲ Vt 17 ἔγγιον PV²: ἀγγείων V¹: ἔγγιόν t
18 ἐλάχιστος Vt 19 δὲ prius e μὲν corr. V 21 οὐ om. V 23 οὖν om. V
ὄντων om. P τῶν ὅρων PVt(n): om. Arist. 24 ὑπάρχει Vt

ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα- XXVII^v
 φατικῆς μερικὸν καταφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· τὸ ζῷον κατὰ παντὸς
 ἀνθρώπου, ἀνθρωπὸς κατὰ τινὸς οὐσίας, ζῷον ἄρα τινὶ οὐσίᾳ. δεῖ δὲ λαμβάνειν 35
 ἐπὶ τούτου τοῦ τρόπου, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ τρίτου τρόπου τοῦ πρώτου σχήματος,
 5 γένος καὶ εἶδος καὶ κοινὸν ἀμφοῖν καὶ τὸ μὲν γένος μείζονα ὅρον τιθέναι,
 τὸ δὲ εἶδος μέσον, τὸ δὲ κοινὸν ἀμφοῖν ἐλάττονα. καὶ ή μὲν ἐπ' εὐθείας
 δεῖξις ἐστὶν αὕτη. λαμβάνει δὲ στοιχεῖα τὸ Π καὶ τὸ Ρ καὶ τὸ Σ τὴν
 ὕφεσιν δεικνὺς τοῦ τρίτου σχήματος καὶ διὰ τῆς ὑφέσεως τῆς κατὰ τὴν τάξιν
 τῶν στοιχείων· τίθησι δὲ τὸ Σ μέσον ὅρον δεικνὺς τὴν ὕφεσιν αὐτοῦ τὴν πρὸς 40
 10 τοὺς ἄκρους διὰ τῆς κατὰ τὴν τάξιν ὑφέσεως τοῦ Σ τῆς πρὸς τὸ Π καὶ τὸ Ρ.
 ἔστι δὲ καὶ διὰ τοῦ ἀδυνάτου καὶ τῷ ἐκθέσθαι ποιεῖν τὴν ἀπόδειξιν.
 εἰ γάρ ἐπὶ παντὸς ἀνάγκη ἡ τὴν κατάφασιν ἡ τὴν ἀπόφασιν ἀληθεύειν τὰς
 ἀντιφατικῶς ἀντικειμένας, εἴ τις ὑπόθοιτο ψεῦδος εἶναι τὸ τινὶ τῷ Ρ τὸ Π
 ὑπάρχειν, ἀνάγκη τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον εἶναι ἀληθῆς τὸ οὐδενί·
 15 ὑποκείσθω οὖν τὸ Π, τουτέστι τὸ ζῷον, καθὼς ὁ ἀντιλέγων βούλεται,
 μηδενὶ τῷ Ρ ὑπάρχειν, τουτέστι τῇ οὐσίᾳ. ὑπέκειτο δὲ τὸ Ρ, τουτέστιν ἡ 45
 οὐσία, παντὶ τῷ Σ ὑπάρχειν, τουτέστι τῷ ἀνθρώπῳ· γίνεται οὖν ὁ δεύ-
 τερος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς
 δὲ ἐλάττονος καθαφατικῆς καθόλου ἀποφατικὸν συνάγων συμπέ-
 20 ρασμα· τὸ ἄρα Π οὐδενὶ τῷ Σ ὑπάρχει, τουτέστι τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ.
 ὑπέκειτο δὲ καὶ παντί· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ παντὶ καὶ οὐδενί, ὥσπερ ἀδύνατον.
 τὸ ἀδύνατον ηκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι δτὶ τὸ Π οὐδενὶ τῷ Ρ·
 ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθῆς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ τινὶ τῷ Ρ τὸ 50
 Η, ὥσπερ ἔδει δεῖξαι.

25 p. 28a23 Καὶ τῷ ἐκθέσθαι ποιεῖν τὴν ἀπόδειξιν.

"Ὥρα πῶς καὶ αὐτὸς οἶδε διαφέρουσαν τὴν ἔκθεσιν τῆς ἀντιστροφῆς
 τῆς μερικῆς καταφατικῆς, ὡς ἐλέγομεν ἐν τῷ περὶ ἀντιστροφῶν λόγῳ· γῦν
 γάρ μετὰ τὸ ἀποδεῖξαι διὰ τῆς ἀντιστροφῆς φησὶ δυνατὸν καὶ | διὰ XXVIII^r
 τῆς ἐκθέσεως πιστώσασθαι τὸ λεγόμενον. πῶς οὖν δείχνυται διὰ τῆς
 30 ἐκθέσεως; εἰ τὸ Π καὶ τὸ Ρ τῷ Σ ὑπάρχει παντί, δῆλον καὶ μέρει τινὶ
 αὐτοῦ· ἐὰν οὖν τι μέρος λάβωμεν τοῦ Σ, οἷον τὸ Ν, τοῦτο, φησί, κοινὸν
 μέρος ἔσται τοῦ τε Π καὶ τοῦ Ρ, ὥστε τινὶ μέρει τοῦ Ρ, τουτέστι τῷ Ν,
 ὑπάρχει τὸ Π ἐξ ἀνάγκης. καὶ ἐπὶ τῶν ὅρων δὲ πάλιν, εἰ τὸ ζῷον καὶ
 35 η οὐσία παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, καὶ τινὶ δῆλον δτὶ· ἐὰν οὖν ληφθῇ τι
 τοῦ ἀνθρώπου, οἷον Σωκράτης, οὗτος καὶ τῆς οὐσίας τι ἔσται καὶ τοῦ ζῷου,

3 ἀνθρωπὸς τινὶ οὐσίᾳ Ρ	post οὐσίᾳ add. οὐσία ἄρα τινὶ ζῷῳ τ	6 εἰ μὲν Ρ	
7 ἔστιν om. V	8 θεικῶν Vt	10 τὴν om. V	
τὸ alt. om. Vt	11 καὶ prius om. V	17 τουτέστι om. P	
13 ἀντιφαντικῶς P	14 ὑπάρχει V	21 καὶ primum om. V	
22 ante ἀδ. add. δὲ Vt, at cf. p. 98,20	25 τὸ Pt(i)	27 ἐλέγομεν]	
p. 49,20 sq.	ἀντιστροφῆς V	30 εἰ] εἰς V	fort. δῆλον ⟨ώς⟩
ἐπεὶ Vt	33 τί π' ε τινὶ corr. V	32 ὥστε P:	
		τῷ ζῷῳ pr. V, corr. V ²	

ὅστε τινὶ οὐσίᾳ, τουτέστι Σωκράτει, ὑπάρχει τὸ ζῷον. διηνατὸν δὲ ΞVIII^τ
καὶ οὕτω δεῖξαι· εἰ γάρ τὸ Ρ παντὶ τῷ Σ ὑπάρχει, τὸ ἄρα Σ μέρος ἐστὶ τοῦ
Ρ· εἰ οὖν τὸ Π παντὶ τῷ Σ ὑπάρχει, τὸ δὲ Σ μέρος τοῦ Ρ, τὸ ἄρα Π
μέρος τοῦ Ρ ὑπάρχει, διπερ ἦν τὸ Σ. τὸ μὲν οὖν τινὶ ἐξ ἀνάγκης ἀεὶ⁵
ἢ συνάγεται. τὸ δὲ παντὶ ἐστιν ὅτε, ἐὰν ληφθῇ ὁ μείζων ὅρος καθολικώτερος
τοῦ ἐλάττονος· οἷον ἔμψυχον παντὶ ἀνθρώπῳ, ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ το
συμπέρασμα ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ. ἀλλὰ τὸ μὲν τινὶ ἐξ ἀνάγκης συνάγεται
καὶ ἀεὶ, τὸ δὲ παντὶ οὐκ ἀεὶ.

p. 28a 26 Καὶ ἀν τὸ μὲν Ρ παντὶ τῷ Σ τὸ δὲ Π μηδενὶ ὑπάρχῃ.

10 Δεύτερος οὗτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, ἐκ τῆς
μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς μερικὸν 15
ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα· οἷον ἄλογον οὐδενὶ λογικῷ, ζῷον παντὶ¹⁵
λογικῷ, καὶ συνάγεται ἄλογον οὐ παντὶ ζῷῳ. ἐπεὶ γάρ ἡ καθόλου κατα-
φατικὴ πρὸς τὴν μερικὴν ἀντιστρέφει, εἰ τὸ ζῷον παντὶ λογικῷ, τὸ λογικὸν
15 τινὶ ζῷῳ· εἰ τοίνυν τὸ μὲν ἄλογον οὐδενὶ λογικῷ, τὸ δὲ λογικὸν τινὶ ζῷῳ,
γίνεται ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος ἐκ τῆς μείζονος καθόλου 20
ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν ἀποφατικὸν
συνάγων συμπέρασμα· τὸ ἄρα ἄλογον οὐ παντὶ ζῷῳ. δεῖ δὲ λαμβάνειν
ὅρους, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ τετάρτου τρόπου τοῦ πρώτου σχήματος, ἀντι-
20 διηγημένα ἀλλήλοις εἴδη καὶ κοινόν τι ἀμφοῖν καὶ τὸ μὲν κοινὸν ποιεῖν
ἐλάττονα ὅρον, τῶν δὲ ἀντιδιηγημένων τὸν μὲν μείζονα τὸν δὲ μέσον ὅρον.

p. 28a 28 Ὁ γάρ αὐτὸς ἐσται τρόπος τῆς δείξεως ἀντιστραφείσης 25
τῆς ΡΣ προτάσεως.

‘Ο αὐτὸς τῷ προτέρῳ τρόπῳ· ὅσπερ γάρ ἐν ἐκείνῳ ἀντιστρέψοντες
25 τὴν ἐλάττονα πρότασιν καθόλου καταφατικὴν οὖσαν ἐποιοῦμεν μερικὴν κατα-
φατικὴν καὶ ἐγίνετο ὁ τρίτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος ἐκ τῆς μείζονος
καθόλου τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς, οὗτοι καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ
τῆς αὐτῆς ἀντιστραφείσης γίνεται ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος
μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. δειχθείη δὲ ἀν καὶ διὰ τοῦ
30 ἀδυνάτου καθάπερ ἐπὶ τοῦ πρότερον. εἰ γάρ ψεῦδος τὸ μὴ παντὶ τὸ Π
τῷ Ρ ὑπάρχειν, τουτέστι τὸ ἄλογον τῷ ζῷῳ, ἀληθὲς τὸ παντί· τοῦτο γάρ
ἀντιφατικῶς ἀντίκειται. εἰ τοίνυν τὸ μὲν ἄλογον, τουτέστι τὸ Π, τεθεὶ

2 post ρ' add. ἐν τῷ μέρει scripsi: μέρος ΡVt τὸ σ' Ρt: τῷ σ' παντὶ V
ἀεὶ Ρt: τινὶ V 8 ἀεὶ prius e τινὶ corr. V παντὶ δὲ Vt 9 εἰ P
ὑπάρχει Vt 11 καὶ τῆς ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς mrg. V² 12. 13 ζῶον παντὶ¹
λογικῷ superser. V² 13 οὐ om. P 17 καταφατικὸν pr. V, corr. V² 18 οὐ παντὶ V:
τινὶ Ρt 20 καὶ κοινονοῦν P τι om. V καὶ alt. om. V 21 immo τὸ—
τὸ cf. p. 110,2 22 ἐσται ΡVt (i, post τρ. C): om. Arist. 23 τῆς Ρt: τῷ V
24 ἀντιστρέψοντες 1: ἀντιστρέφοντα Ρ: ἀντιστραφέντες V 30 post καθάπερ add. καὶ V
30. 31 τῷ (e τῷ corr.) ρ' τὸ (e τῷ corr.) π' V 32 ἀντιφατικῆς pr. V, corr. V²

κατὰ τὸν ἀντιλέγοντα παντὶ τῷ Ρ, τουτέστι τῷ ζῷῳ, ὑπάρχειν, ἵνα δὲ XXVIII^η
καὶ τὸ Ρ παντὶ τῷ Σ, τουτέστι τὸ ζῷον παντὶ τῷ λογικῷ, δῆλον ὅτι γίνεται
ό πρῶτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν
καθόλου καταφατικὸν συνάγων συμπέρασμα, ὅτι τὸ Η, τουτέστι τὸ ἄλογον,
5 παντὶ τῷ Σ, τουτέστι τῷ λογικῷ, ὑπάρχει. ὑπέκειτο δὲ ἐξ ἀρχῆς οὐδενί· 25
τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ παντὶ καὶ οὐδενί, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον διὰ τί
ἡκολούθησεν; διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ Η παντὶ τῷ Ρ ὑπάρχειν· ψευδῆς
ἄρα ἡ ὑπόθεσις αὕτη, ἐπειδὴ μηδεμιᾷ ἀληθεῖ ὑποθέσει ψεῦδος ἀκολουθεῖ,
ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ μὴ παντὶ τῷ Ρ τὸ Η, ὅπερ
10 ἔδει δεῖξαι. δυνατὸν δὲ καὶ τῇ δι’ ἐκθέσεως θεῖται καπὲ ταύτης τῆς συζυ-
γίας χρήσασθαι. εἰ γάρ τὸ ζῷον παντὶ λογικῷ ὑπάρχει, μέρος ἄρα τοῦ
ζῷου ἔστι τὸ λογικόν· εἰ τοίνυν μηδενὶ λογικῷ τὸ ἄλογον ὑπάρχει, μέρει 10
ἄρα τοῦ ζῷου, τῷ λογικῷ, τὸ ἄλογον οὐχ ὑπάρχει. ἢ καὶ οὕτως· εἰ
ληφθείη τι τοῦ λογικοῦ, οἷον ὁ ἀνθρώπος, *(δε)* δῆλον ὅτι καὶ μέρος ἔστι
15 τοῦ ζῷου, ἐπεὶ καὶ τὸ ἄλογον οὐδενὶ λογικῷ, ὥστε οὐδὲ τῷ ἀνθρώπῳ, ὃς
μέρος ἔστι τοῦ ζῷου, οὐ παντὶ ἄρα ζῷῳ ὑπάρχει [*οἱ ἀνθρώποι*].

p. 28a 30 Ἐὰν δὲ τὸ μὲν Ρ μηδενὶ τὸ δὲ Η παντὶ ὑπάρχῃ τῷ Σ,
οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Πρῶτος τρόπος ἀσυλλόγιστος ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, ἐκ τῆς μείζονος 45
20 καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς, διὰ τὸ μὴ
ἔχειν τὴν συζυγίαν τὸ ίδιον τοῦ τρίτου σχήματος. Ὅπερ ἵνα τὸ εἶναι τὴν ἐλάτ-
τονα καταφατικήν. συνάγεται γάρ ἐν τούτῳ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί· οἷον
τὸ μὲν παντὶ οὕτως· ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου, ἵππος κατ’ οὐδενὸς
ἀνθρώπου, καὶ συνάγεται ζῷον κατὰ παντὸς ἵππου· τὸ δὲ οὐδενὶ οὕτως· 50
25 ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἀψυχὸν οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συμπέρασμα ζῷον
οὐδενὶ ἀψύχῳ. ἀξιον δὲ ἐπιστῆσαι ὅτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχήματι παρα-
δείγματα παρατιθέμενος τὸν μείζονα δρον | πρῶτον ἔταττε, δεύτερον XXVIII^η
δὲ τὸν μέσον καὶ τρίτον τὸν ἐλάττονα, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι πρῶτον
ἔταττε τὸν μέσον ως ἀμφοτέρων κατηγορούμενον, ἐν δὲ τούτῳ τῷ τρίτῳ
30 τὸν μέσον ἔσχατον ως ἀμφοτέροις ὑποκείμενον.

p. 28a 33 Οὐδὲ ὅταν ἀμφῷ κατὰ μηδενὸς τοῦ Σ λέγηται, οὐκ ἔσται
συλλογισμός.

Δεύτερος οὗτος τρόπος ἀσυλλόγιστος ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, ἐξ ἀμφο- 11
τέρων καθόλου ἀποφατικῶν, διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τῷ πρὸ αὐτοῦ. ὅτεν
35 γέγονται δῆλον ὅτι ἐπὶ παντὸς σχήματος αὕτη ἡ συζυγία ἀσυλλόγιστος ἡ ἐξ

2 παντὶ alt. om. P 7 ὑπάρχει V 8 ἀκολουθῇ, τι ex et corr. P¹ 9 τὸ (ante
μὴ) Pt: καὶ V 12 ὑπάρχῃ P μέρει] εἰ ex η corr. P¹ 13 ἄρα PV: ὅντι τ
14 ὁ om. P δε addidi ὅτι καὶ P: ως Vt 15 καὶ P: οὖν Vt post τὸ
add. λογικὸν καὶ τὸ P λόγωτ P 16 ὁ ἀνθρώπος delevi 17 post μηδενὶ¹
add. τῷ γ' t 22 τὸ alt. om. V 28 τὸν alt. om. t 30 post ως add. ἐν P
34 ωτὴν om. Pt τῷ scripsi: τοῦ Pt: τοῖς V

ἀμφοτέρων ἀποφασικῶν. συνάγει δὲ τὸ μὲν παντὶ οὕτως· ζῆτον οὐδενὶ XXVIII^v ἀψύχῳ, ἵππος οὐδενὶ ἀψύχῳ, καὶ τὸ συμπέρασμα ζῆτον παντὶ ἵππῳ. τὸ δὲ οὐδενὶ οὕτως· ἄνθρωπος οὐδενὶ ἀψύχῳ, ἵππος οὐδενὶ ἀψύχῳ, καὶ συμ-
πέρασμα ἄνθρωπος οὐδενὶ ἵππῳ.

15

5 p. 28b5 Ἐὰν δ' ὁ μὲν ἡ καθόλου πρὸς τὸ μέσον ὁ δ' ἐν μέρει.

Διεξελθόν πάσας τὰς ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου τῶν προτάσεων γιγνο-
μένας συζυγίας καὶ δεῖξαι, ποῖαι μὲν συλλογιστικαί, ποῖαι δὲ ἀσυλλογιστοί,
νῦν διδάσκει περὶ τῶν ἐκ μὲν τῆς μιᾶς καθόλου τῆς δὲ ἔτερας μερικῆς
συζυγίαν δικτώ. καὶ πρῶτον ἔκτιθεται τὴν ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς κατα-
10 φατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς, καὶ δείκνυσιν αὐτὴν συλλο-
γιστικὴν διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς μερικῆς. ὑπαργέτω γάρ, φησί, τὸ μὲν
II τινὶ τῷ Σ, τὸ δὲ P παντὶ τῷ Σ· λέγω, φησύν, ὅτι τὸ II τινὶ τῷ P
ὑπάρχει. πῶς καὶ τίνα τρόπον; εἰ γάρ τὸ II τινὶ τῷ Σ, καὶ τὸ Σ τινὶ
τῷ II· πρὸς ἑαυτὴν γάρ η μερικὴ καταφατικὴ ἀντιστρέψει. εἰ τοίνυν
15 ὑπέκειτο τὸ μὲν P παντὶ τῷ Σ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Σ κατὰ τὴν ἀντιστροφὴν
τινὶ τῷ II, γίνεται ὁ τρίτος τρόπος τοῦ πρώτου συγήματος ἐκ τῆς μείζονος
καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν κατα-
φατικὸν συνάγων συμπέρασμα· τὸ ἄρα P τινὶ τῷ II ὑπάρχει. ἀλλ' οὐ
τοῦτο ἐβούλομεθα δεῖξαι, εἰ τὸ P τινὶ τῷ II ὑπάρχει, ἀλλ' εἰ τὸ II τινὶ
20 τῷ P. εἰ τοίνυν ἀντιστρέψει η μερικὴ καταφατική, καὶ τὸ II τινὶ τῷ P
ὑπάρχει, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. ἔστι δὲ οὗτος τρίτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν
τρίτῳ συγήματι. εὐπορήσεις δὲ κανταῦθα ὑλῶν εἰδός τι καὶ γένος λαμ-
βάνων καὶ κοινὸν ἀμφοῖν καὶ τὸ μὲν εἰδός μείζονα δρον τιθείς, τὸ δὲ
γένος μέσον, τὸ δὲ κοινὸν ἀμφοῖν ἐλάττονα· οἷον ἄνθρωπος τινὶ ζῷῳ,
25 ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ, καὶ ἄνθρωπος τινὶ ἔμψυχῳ. εἰ γάρ οἱ ἄνθρωπος τινὶ
Ζῷῳ, καὶ τὸ ζῆτον τινὶ ἄνθρωπῳ· οὐκοῦν εἰ τὸ μὲν ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ,
τὸ δὲ ζῆτον τινὶ ἄνθρωπῳ, συνάγεται τὸ ἔμψυχον τινὶ ἄνθρωπῳ· εἰ δὲ 40
τοῦτο, καὶ οἱ ἄνθρωποι τινὶ ἔμψυχῳ, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. τοῦτο δὲ τὸν
συλλογισμὸν οἱ περὶ Θεόφραστον τέταρτον ἔταξαν, ὅτι ἐδεήθη δύο ἀντι-
30 στροφῶν, Ἀριστοτέλης δὲ τρίτον καὶ ἵσως, διότι ἐν τῷ τρίτῳ συγήματι η ἐλάτ-
των ἡν πρότασις η τὸ κύρος ἔχουσα μάλιστα· ἀδιαφόρως γάρ ἐν αὐτῷ ἔχει 45
η μείζων καὶ κατὰ τὸ ποσὸν καὶ κατὰ τὸ ποιόν η δὲ ἐλάττων πάντως τῷ
ποιῷ κεκομησθαι βούλεται, καὶ παρ' αὐτὴν η συλλογιστικαὶ η ἀσυλλο-
γιστοι γίνονται αἱ συμπλοκαὶ τῶν προτάσεων. ἐπεὶ οὖν αὕτη τὸ κύρος ἔχει,
35 προτετίμηκεν ἐν τῇ καταριθμήσει τὴν ἔχουσαν τὴν ἐλάττονα καθόλου, ἵνα

3 δὲ μηδενὶ Vt 7 post μὲν add. αἱ V 10 καθόλου καταφατικῆς ο μερικῆς ἀποφατι-
κῆς corr. V² 12 τὸ alt. ε τῷ corr. V 13 post τρόπου add. καὶ P 16 post
γίνεται add. γάρ P 17. 18 καταφατικὸν εχ ἀποφατικὸν corr. V 19 βούλομεθα P
20 καταφατική om. V τῶι—τὸ P 21 τρόπος τρίτος οὗτος V 21 κοινὸν Vt
post οἷον add. οἱ Vt 25. 26 εἰ γάρ—ἄνθρωπῳ om. P 25 τὸ prius om. V
27 τῷ δὲ ζῶιον τινὶ in ras. P¹ 30 ἀριστοτέλει t ἐν τῷ in ras. P¹; εἰ Vt
31 πρῶ^τ V: προτάσεως t τὸ om. t 32 τὸ utiūmque om. P 33 ποιῷ scripsi:
ποσῶ libri

ἡ τὸ κῦρος ἔχουσα πρότασις μὴ μόνῳ κοσμῆται τῷ ποιῷ ἀλλὰ καὶ XXVIIIν τῷ ποσῷ.

p. 28b12 Πάλιν εἰ τὸ μὲν P τινὶ τῷ Σ τὸ δὲ Π παντὶ ὑπάρχει,
ἀνάγκη τὸ Π τινὶ τῷ P ὑπάρχειν.

5 Τέταρτος οὗτος τρόπος συλλογιστικός, ἐκ τῆς μείζονος καθόλου κατα- 51 φατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν καταφατιτὸν συνά- γων συμπέρασμα· οἷον ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, λευκὸν τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συνάγεται ζῷον τινὶ λευκῷ. εἰ γάρ λευκὸν τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ἀνθρωπὸς τινὶ λευκῷ· οὐκοῦν εἰ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἀνθρωπὸς δὲ τινὶ λευκῷ, δῆλον 10 δτὶ συνάγεται ζῷον τινὶ λευκῷ, δπερ ἔδει δεῖξαι γίνεται γάρ πάλιν ὁ XXIXτ τρίτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος. εὑπορήσεις δὲ κανταῦθα ύλῶν λαμ- βάνων γένος καὶ εἶδος καὶ τι ὑπάρχον μὲν αὐτοῖς ἐπὶ μέρους ὑπάρχον δὲ καὶ ἑτέροις τισὶ παρ' αὐτὰ καὶ τὸ μὲν γένος τιθεὶς μείζονα ὅρον, τὸ δὲ εἶδος μέσον, τὸ δὲ ὑπάρχον αὐτοῖς ἐπὶ μέρους ἐλάττονα. 5

15 p. 28b14 "Εστι δὲ ἀποδεῖξαι καὶ διὰ τοῦ ἀδυνάτου καὶ τῇ ἐκθέσει,
καθάπερ καὶ ἐπὶ τῶν προτέρων.

'Αμφοτέρους δυνατὸν δεῖξαι τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ, καὶ πρῶτόν
γε τὸν πρῶτον δεῖξομεν. εἰ γάρ τις εἴποι ψεῦδος εἶναι τὸ τινὶ τῷ P τὸ
II ὑπάρχειν, τουτέστι τὸν ἀνθρωπὸν τινὶ ἐμψύχῳ, δῆλον δτὶ ἀληθὲς ἔσται 10
20 τὸ οὐδενί. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Π, τουτέστιν ὁ ἀνθρωπὸς, οὐδενὶ τῷ P, του-
τέστι τῷ ἐμψύχῳ, ὡς ὁ ἀντιλέγων βούλεται, τὸ δὲ P, τὸ ἐμψυχον, παντὶ¹
τῷ Σ, τουτέστι τῷ ζῷῳ (τοῦτο γάρ ὑπέκειτο), τὸ ἄρα Π, ὁ ἀνθρωπὸς,
οὐδενὶ τῷ Σ, τῷ ζῷῳ, ὑπάρχει· γίνεται γάρ ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ πρώτου
σχήματος. ὑπέκειτο δὲ καὶ τινὶ ζῷῳ ὑπάρχειν τὸν ἀνθρωπὸν· τὸ αὐτὸ άρα
25 καὶ τινὶ καὶ οὐδενὶ ὑπάρχει, δπερ ἄτοπον. τὸ ἄτοπον ἡκολούθησε δῆλον
δτὶ διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἥμᾶς τὸ Π μηδενὶ τῷ P ὑπάρχειν, τουτέστιν ὁ 15
ἀνθρωπὸς μηδενὶ ἐμψύχῳ· ψεῦδος ἄρα τοῦτο. ἀληθὲς δὲ τὸ τινί, δπερ
ἔδει δεῖξαι. δείκνυται δὲ καὶ τῇ ἐκθέσει οὗτως· εἰ γάρ ὁ ἀνθρωπὸς τινὶ²
ζῷῳ ὑπάρχει τὸ δὲ ἐμψυχον παντί, ἐὰν ληφθῇ τι τοῦ ζῷου ὡς ὑπάρχει
30 ὁ ἀνθρωπὸς, τοῦτο κοινὸν ἔσται μέρος τοῦ τε ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἐμψύχου.
ἔστιν άρα τι τοῦτο τοῦ ἐμψύχου ὡς ὑπάρχει ὁ ἀνθρωπὸς. δμοίως δὲ καὶ τὸν
δεύτερον τρόπον δεῖξομεν διὰ μὲν τοῦ ἀδυνάτου οὗτως· εἰ τις εἴποι ψεῦδες
εἶναι τὸ τινὶ λευκῷ ὑπάρχειν τὸ ζῷον. δῆλον δτὶ ἀληθὲς ἐρεῖ τὸ μηδενὶ³
λευκῷ ὑπάρχειν τὸ ζῷον· οὐκοῦν καὶ τὸ ἀνάπαλιν οὐδενὶ ζῷῳ ὑπάρχει τὸ 20

1 πρώτη V κεκόσμηται P: κοσμεῖται t 8 post λευκῷ add. πῶς P 9 post εἰ add. τὸ Vt 14 ὑπάρχειν V 15 θέσει P 16 καὶ PV(C): om. t Arist.
17 post ἀμφ. add. γάρ Vt 18 τὸ superscr. V 19 ὑπάρχει Vt 22 τῷ (ante
ζῷῳ) om. P ὑπόκειται Vt 23 τὸ σ' t τῷ alt. Vt: τουτέστιν P ὑπάρχει V
24 καὶ om. t ὑπάρχει V 26 διὰ τὸ ε δι' αὐτὸ corr. V 30 τοῦτο ε τῷ τῷ
corr. V 31 τοῦτο τοῦ ἐμψύχου scripsi: τοῦτο ἐμψυχον libri 34 καὶ om. P

λευκόν. εἰ τοίνυν οὐδενὶ ζῷῳ τὸ λευκόν, ὡς ὁ ἀντιλέγων βούλεται, ὑπ.- XXIX^r
 ἔκειτο δὲ καὶ τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, δῆλον ὅτι συνάγεται τὸ
 λευκὸν μηδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν· γίνεται γὰρ πάλιν ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ
 πρώτου σχήματος. ὑπέκειτο δὲ καὶ τινὶ ἀνθρώπῳ τὸ λευκὸν ὑπάρχειν· τὸ
 5 αὐτὸ δῆλον καὶ τινὶ καὶ οὐδενὶ ὑπάρχει, διπερ ἄτοπον. τὸ ἄτοπον ἡκολούθησε
 διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ μηδενὶ λευκῷ τὸ ζῷον ὑπάρχειν· ψεῦδος ἀρα 25
 τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντικείμενον τὸ τινί, διπερ ἔδει δεῖξαι. ὅμοίως δὲ καὶ
 τῇ ἐκθέσει τὸ αὐτὸ δεῖξομεν· εἰ γὰρ τὸ μὲν ζῷον κατὰ παντὸς ἀνθρώπου
 τὸ δὲ λευκὸν κατὰ τινός, ἐὰν ληφθῇ τι τοῦ ἀνθρώπου φῶτὸς τὸ λευκόν,
 10 οἶν Σκύθης, τούτῳ ὑπάρχει τὸ ζῷον· τινὶ ἄρα λευκῷ τὸ ζῷον ὑπάρχει,
 διπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 28b 15 'Εὰν δ' ὁ μὲν ἦ κατηγορικὸς ὁ δὲ στερητικός, καθόλου
 δὲ ὁ κατηγορικός.

Τὰς συζυγίας ἔκτιθεμενος τὰς ἐκ τῆς μιᾶς καθόλου τῆς δὲ ἑτέρας
 15 μερικῆς ἐξέμετο προτέρας τὰς ἐκ τῶν δύο καταφατικῶν, τήν τε ἔχουσαν
 τὸν μείζονα καθόλου τὸν δὲ ἐλάττονα μερικὸν καὶ τὸ ἀνάπαλιν, καὶ ἀμφο- 25
 τέρας ἔδειξε συλλογιστικὰς οὖσας· ἐν ἑκατέρᾳ γὰρ ἐσώζετο τὸ ἕδιον τοῦ
 τρίτου σχήματος τὸ τὴν ἐλάττονα εἶναι καταφατικήν. λοιπὸν ἔκτιθεται
 τὰς ἐκ τῆς ἑτέρας μὲν καταφατικῆς τῆς δὲ ἑτέρας ἀποφατικῆς, τῆς κατα-
 20 φατικῆς καθόλου οὔσης μερικῆς δὲ τῆς ἀποφατικῆς, καὶ πρώτην τὴν ἐν
 τῷ ἐλάττονι δρῳ ἔχουσαν τὸ κατηγορικόν, καὶ δείκνυσιν αὐτὴν συλ-
 λογιστικὴν οὖσαν· δταν γάρ, φησίν, ὁ ἐλάττων ἦ κατηγορικός, ἔσται
 συλλογισμός. πέμπτος οὗτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι, ἐκ 40
 μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς μείζονος καὶ καθόλου καταφατικῆς τῆς ἐλάττονος
 25 μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. εὑπορήσεις δὲ κἀνταῦθα ὄλῶν
 λοιπθάνων γένος καὶ εἶδος καὶ τι ἐπὶ μέρους αὐτοῖς συμβεβηκός καὶ τοῦτο μὲν
 μείζονα δρον τιθείς, τὸ δὲ εἶδος μέσον, τὸ δὲ γένος ἐλάττονα· οἶν λευκὸν
 οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ, ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συνάγεται λευκὸν οὐ παντὶ
 ζῷῳ. δείκνυσι δὲ τοῦτον τὸν τρόπον διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς· οὐ
 30 γάρ οἶν τε ἦν αὐτὸν δι' ἀντιστροφῆς ἀποδεῖξαι, διότι ἡ μὲν μείζων οὐδὲ 45
 θλως ἀντιστρέψει μερικὴ οὖσα ἀποφατική, ἡ δὲ ἐλάττων εἰς ἀντιστροφὴ,
 πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικὴν ἀντιστρέψει. καὶ γίνονται ἀμφω μερικαί· ἐκ
 δὲ ἀμφοῖν μερικῶν οὐχ οἶν τε γενέσθαι συλλογιστικὴν συζυγίαν, ὡς ξδη
 εἴπομεν. διόπερ τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ δείκνυσι τὴν συζυγίαν οὕτως· εἰ
 35 γάρ τις εἴποι ψεῦδος εἶναι τὸ συμπέρασμα τὸ λέγον μὴ παντὶ ζῷῳ τὸ 50
 λευκὸν ὑπάρχειν, δῆλον ὅτι τὸ παντὶ ἔσται· ἔστω οὖν λευκὸν παντὶ ζῷῳ.

2 τὸ alt. om. P 3 ὑπάρχει V 5 τὸ ἄτοπον om. V 6 post ἡμᾶς add. διὰ 1
 τὸ alt. om. V 6 ὑπάρχει (χεῖ corr.) V 10 τοῦτο ὑπάρχει V 15 τὴν τε ἔχουσαν
 scripsi: τῆς τε ἔχουσης libri 19 μὲν om. P 21 post κατηγορ. add. καθόλου V:
 post καὶ t 23 συλλογιστικός V τῷ om. VI 26 τι V: ἔτι P: cf. p. 106,12
 αὐτῆς pr. V 28 post ζῷον eras. οὐ P 30 διὰ τῆς P 31 ἀντιστροφῆ P: ἀντι-
 στρέψει VI 34 εἴπομεν] p. 70,3 δείκνυται V 35 εἴποι om. V

ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπῆρχεν· οὗτω γάρ ὑπέκειτο· τὸ
ἄρα λευκὸν συναγθῆται παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν· ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐ
παντί· τὸ αὐτὸ άρα καὶ παντὶ καὶ οὐ παντὶ ἔσται, ὅπερ ἀδύνατον. |

p. 28b 20 Δείκνυται δὲ καὶ ἄνευ τῆς ἀπαγωγῆς, ἐὰν ληφθῇ τι XXIX^v
5 τῶν Σ ᾧ τὸ Π μὴ ὑπάρχει.

Τὴν δι’ ἐκθέσεώς φησι δεῖξιν. εἰ γάρ λευκὸν οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ, τὸ
δὲ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ. ἐὰν ληφθῇ τι τοῦ ἀνθρώπου φὶ μὴ ὑπάρχει τὸ
λευκόν, οἷον ὁ Αἰθίοψ, ἔστι δὲ τοῦτο τοῦ ζῷου μέρος (παντὶ γάρ ἀνθρώπῳ
τὸ ζῷον ὑπάρχει δῆλον ὅτι). τὸ συμπέρασμα προφανές. ὅτι τὸ λευκὸν οὐ
10 παντὶ ζῷῳ ὑπάρχει, οἷον τῷ Αἰθίοπι.

p. 28b 22 Ὅταν δὲ ὁ μείζων ἦ κατηγορικός, οὐκ ἔσται συλλογισμός. 5

Ὑποθέμενος τὴν μὲν καθόλου πρότασιν κατηγορικὴν τὴν δὲ μερικὴν
στεργητικὴν καὶ δεῖξας ὅτι οὕτως ἔχουσῶν τῶν προτάσεων, ἐὰν ἐν τῷ
ἐλάττονι δριψ τεθῇ τὸ καθόλου κατηγορικὸν ἐν δὲ τῷ μείζονι τὸ μερικὸν
15 ἀποφατικόν, γίνεται συλλογισμός, νῦν τὸ ἀνάπαλιν ὑποτίθεται ἐν μὲν τῷ
μείζονι τὸ καθόλου κατηγορικόν, ἐν δὲ τῷ ἐλάττονι τὸ μερικὸν ἀποφατικόν,
20 καὶ δείκνυσιν ἀσυλλόγιστον οὖσαν ταύτην τὴν συζυγίαν διὰ τὸ τὴν ἐλάττονα
τὸ ἕδιον ἀπολωλεκέναι, λέγω δὴ τὸ καταφατικόν· συνάγει γάρ καὶ παντὶ
καὶ οὐδενί. καὶ τὸ μὲν παντὶ οὕτως· ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ, ἀνθρωπὸς οὐ
25 παντὶ ζῷῳ, καὶ συμπέρασμα ἔμψυχον παντὶ ἀνθρώπῳ.

p. 28b 24 Τοῦ δὲ μηδενὶ οὐκ ἔστι λαβεῖν δρους. εἰ τινὶ μὲν ὑπάρχει
τῷ Σ τὸ Ρ τινὶ δὲ μή.

Ἐάν, φησί, τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν δι’ ἔσυτὴν ἀληθεύσουσαν λάβωμεν,
ἰσοδυναμήσει τῇ μερικῇ καταφατικῇ, καὶ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ἀδύνατον 20
25 διὰ τῶν τοιούτων δρων συναγαγεῖν. εἰ γάρ, φησί, τὸ μὲν Π παντὶ τῷ Σ
ὑπάρχει τὸ δὲ Ρ μὴ παντί, εἴτα τοῦτο δι’ ἔσυτὸ λάβωμεν ἀληθές, ισο-
δυναμήσει τῷ τινὶ καὶ ποιήσει συλλογιστικὴν συζυγίαν ὥστε συνάγεσθαι
τὸ Π τινὶ τῷ Ρ ὑπάρχειν. εἰ τοίνυν καὶ τὸ μηδενὶ συνάγει διὰ τὴν ὑπό-
θεσιν, τὸ αὐτὸ άρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενί, ὅπερ ἄτοπον. δυνατὸν δὲ καὶ
30 ἄλλως δεῖξαι. εἰ γάρ δυνατόν, μηδενὶ τῷ Ρ ὑπαρχέτω τὸ Η· οὐκοῦν οὐδὲ 25

1 ὑπάρχειν pr. P	2 post παντὶ add. τῷ Vt	5 ὑπάρχῃ P: ὑπάρχειν V		
7 ὑπάρχει serpsi: ὑπάρχῃ P: ὑπάρχειν Vt	8 ὁ om. V	10 post παντὶ add. τῷ Vt		
τῷ Vt	11 post κατηγορικός add. ὁ δὲ ἐλάττων μερικὸς στεργητικός t (m, rec. AB)			
12 προτάσεων t	μερικῶν P	13 ὅτι om. V	15 μὲν om. P	18 δὴ Vt:
δὲ P	post καὶ add. τῷ Vt	19 post ζῷῳ add. καὶ P	21 τινὶ corr. V	
τὸ ἂ τῷ P	24 ισοδυναμοῦσαν V	τὸ Pt: μὴ τῷ V	ἀποφατικὸν t:	
καταφατικὸν P: ἀποφατικῇ V	post ἀδύνατον add. τὸ οὐδενὶ V	26 λάβωμεν δι’		
ἔσυτὸ Vt	26, 27 ισοδυναμεῖ V	27 τῷ serpsi: τὸ libri	ποιεῖται P	
28 συνάγειν P	29 μηδενὶ t	30 ἀδύνατον pr. P	μηδὲν Vt	τῶι ὃ P
τὸ superscr. P ¹	τὸ π' ὑπάρχει V: τὸ π' ὑπάρχει t			

τὸ Ρ οὐδενὶ τῷ Π· τὸ δὲ Π παντὶ τῷ Σ· τὸ ἄρα Ρ οὐδενὶ τῷ Σ. XXIX^v
 ἦν δὲ καὶ οὐ παντί, ταῦτὴν δὲ εἰπεῖν τινί· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενί.
 οὐκ ἄρα δυνατὸν τὸ μηδενὶ συναγαγεῖν, ἵνα διὰ τούτου δειγμῇ ἀσυλλόγιστος
 ἦν συζυγία καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ συνάγουσα, ἐὰν ἦν μερική ἀποφα-
 τικὴ δι’ ἔαυτὴν ληφθῆ ἀληθεύουσα. εἰ τοίνυν ἀσυλλόγιστος ὁ τρόπος ἔσται,
 δεῖ τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν ἐν τῷ ἐλάττονι δρῳ κειμένην οὕτω λαμβάνε-
 σιαι ὡς διὰ τὴν καθόλου ἀληθεύουσαν, ἵνα καθόλου ἀποφατική ληφθεῖσα 30
 ἦν ἐλάττων πρότασις ἀσυλλόγιστον ἐργάσηται τὴν συζυγίαν.

p. 28b28 'Αλλ' ὁσπερ ἐν τοῖς πρότερον ληπτέον· ἀδιορίστου γάρ
 10 ὅντος τοῦ τινὶ μὴ ὑπάρχειν καὶ τὸ μηδενὶ ὑπάρχον ἀληθὲς
 εἰπεῖν τινὶ μὴ ὑπάρχειν· μηδενὶ δὲ ὑπάρχοντος οὐκ ἔσται
 συλλογισμός.

"Ωσπερ πρότερον, φησίν, ἀδιόριστον τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν λαμ-
 βάνοντες, τουτέστιν ἀμφω σημαίνουσαν, καὶ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν καὶ τὸ 35
 15 μερικόν, ἐδείκνυμέν τινας ἀσυλλογίστους συζυγίας λαμβάνοντες τὴν μερικὴν
 ἀποφατικὴν σημαίνουσαν τὸ καθόλου ἀποφατικόν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα, ἐὰν
 ὡσαύτως αὐτὴν ἐκδεξάμεθα ἐπὶ τῆς καθόλου ἀποφατικῆς, εὑρήσομεν αὐτὴν
 ἀσυλλόγιστον· οὐδεμίᾳ γάρ πρότασις ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὴν ἐλάττονα
 20 ἀποφατικὴν ἔχουσα συλλογιστική ἔστι· συνάγει γάρ καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ
 μηδενί. καὶ τοῦ μὲν παντὶ παρεθήκαμεν δρους. τοῦ δὲ μηδενὶ νῦν παρα- 40
 25 θησόμεθα, ὡς εἴρηται, εἰς τὴν καθόλου ἀποφατικὴν μεταλαμβάνοντες τὴν
 μερικὴν ἀποφατικὴν οὕτως· ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ, λίθος οὐ παντὶ ζῷῳ, καὶ
 συμπέρασμα ἔμψυχον οὐδενὶ λίθῳ.

p. 28b31 Ἐὰν δὲ ὁ στερητικὸς ἦν καθόλου, δταν μὲν ὁ μείζων ἦν
 25 στερητικὸς ὁ δὲ ἐλάττων κατηγορικός, ἔσται συλλογισμός.

"Εκτος οὗτος τρόπος συλλογιστικὸς ἐν τούτῳ τῷ σχήματι, ἐκ καθόλου 46
 ἀποφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν
 ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. δείκνυται δὲ διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς
 ἐλάττονος προτάσεως· οἷον τὸ Π οὐδενὶ τῷ Σ, τὸ Ρ τινὶ τῷ Σ ὑπάρχετω·
 30 οὐκοῦν καὶ τὸ Σ τινὶ τῷ Ρ. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Η οὐδενὶ τῷ Σ τὸ δὲ Σ
 τινὶ τῷ Ρ ὑπάρχει, τὸ Η οὐ παντὶ τῷ Ρ ὑπάρξει· γίνεται γάρ ὁ τέταρτος 50
 τρέπος τοῦ πρώτου σχήματος ἐκ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ
 ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα.
 εὐπορήσεις δὲ κανταῦθα ὑλῶν λαμβάνων δύο τινὰ παντάπασιν ἀλλήλοις

1 τῷ tert. Vt: τῶν Ρ 3 τὸ μηδενὶ Vt: τῶι παντὶ Ρ 5 διὰ τὴν Ρ 8 ἀσυλλό-
 γιστος pr. V 9 ληπτέον t Arist.: λεκέον PV, at cf. vs. 13. 14 10 ὑπάρχειν (post
 μηδ.) V 11 γάρ V ἔσται PV (Marc. 231): ἦν t Arist. 15 δείκνυμεν Ρ
 16 post καθόλου add. τὸ t 18 πρότερον V 20 νυνὶ t: κυνὶ 1
 21 καταφατικὴν Ρ 26—28 ἐκ—ἀποφατικὸν] ἔκτον V 28 ἀποφατικὸν t: κατα-
 φατικὸν Ρ 30 τῷ σ' τινὶ τὸ pr. V

ἀλλότρια καὶ ἔτερον ἀμφοτέροις ὑπάρχον ἐν μέρει καὶ τοῦτο μὲν ἐλάττονα
ὅρον τιθείς, τῶν δὲ λοιπῶν τὸν μὲν μείζονα τὸν δὲ μέσον· οἷον ἄνθρω-
πος οὐδενὶ ἵππῳ, λευκὸν τινὶ ἵππῳ, καὶ συνάγεται ‘ἄνθρωπος ἄρα οὐ
παντὶ λευκῷ’. Ιστέον δὲ διὰ τοῦτον τὸν τρόπον οἱ περὶ Θεόφραστον ΞΙΧ⁵
πέμπτον τάττουσι προτάττοντες αὐτὸν τοῦ προειρημένου, διότι οὗτος γένεν
δι’ ἀντιστροφῆς κατασκευάζεται, ἐκεῖνος δὲ διὰ μόνης τῆς εἰς ἀδύνατον
ἀπαγωγῆς. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τὸν πέμπτον προέταξε διὰ τὴν εἰρημένην αἴτιαν.

Οὗτοι μὲν οὖν οἱ ἔξι τρόποι ἐν τῷ τρίῳ σχήματι συλλογιστικοὶ προσ-⁵
διωρισμένων οὐτῶν τῶν προτάσεων. ἐὰν δὲ τῇ προσδιωρισμένῃ τῇ δὲ
10 ἀπροσδιόριστος, γίνονται ἄλλαι τέσσαρες συζυγίαι συλλογιστικαὶ, τῆς ἀπροσ-
διωρίστου δηλοντί τῇ μερικῇ ἰσοδυναμούσῃ. συντίθενται δὲ οὗτως· εἰς μὲν
ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου κατα-
φατικῆς· εἰ τὸ Η κατὰ παντὸς τοῦ Σ, τὸ δὲ Ρ κατὰ τοῦ Σ, τὸ Π τῷ Ρ 10
ὑπάρχει· ἐπεὶ γάρ ἀντιστρέψει τὸ κατηγορικόν, τὸ Σ τῷ Ρ ὑπάρχει, ὥστε
15 ἐπεὶ τὸ μὲν Η κατὰ παντὸς τοῦ Σ, τὸ δὲ Σ τῷ Ρ ὑπάρχει, τὸ Η τῷ Ρ
ὑπάρχει. ἔτερος ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος
ἀπροσδιορίστου καταφατικῆς οὗτως· εἰ τὸ Π μηδενὶ τῷ Σ ὑπάρχει, τὸ δὲ
Ρ ὑπάρχει τῷ Σ, ἀντιστρέψει καὶ τὸ Σ τῷ Ρ· ὥστε ἐπεὶ τὸ μὲν Η οὐδενὶ²⁰
τῷ Σ, τὸ δὲ Σ τῷ Ρ ὑπάρχει, τὸ Η τῷ Ρ οὐχ ὑπάρχει. πάλιν ἔτερος
25 ἐκ τῆς μείζονος ἀδιορίστου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου κατα-
φατικῆς οὗτως· εἰ τὸ Π τῷ Σ ὑπάρχει, τὸ δὲ Ρ παντὶ τῷ Σ, καὶ τὸ Σ
τῷ Η κατὰ τὴν ἀντιστροφήν· ὥστε ἐπεὶ τὸ μὲν Ρ παντὶ τῷ Σ, τὸ δὲ Σ
τῷ Η, τὸ Ρ τῷ Η ὑπάρχει, καὶ ἐπειδὴ ἀντιστρέψει τὸ κατηγορικόν, καὶ
τὸ Π τῷ Ρ ὑπάρχει, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. ὁ τέταρτος ἐκ τῆς μείζονος ἀδιο-
30 ρίστου ἀποφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς· οὗτος δὲ δι’
ἀντιστροφῆς οὐ περαίνεται, εἴγε τῇ μερικῇ ἀποφατικῇ οὐκ ἀντιστρέψει
(ταύτη γάρ ἰσοδυναμεῖ τῇ ἀδιορίστῳ), τῇ δὲ καταφατικῇ πρὸς τὴν μερικήν 20
ἀντιστρέψει, καὶ ἔσονται ἀμφω μερικαί, ἔξι δὲν οὐδέποτε συλλογισμὸς γίνεται.
δειχθήσεται οὖν τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ οὗτως· εἰ τὸ Π τῷ Σ οὐχ
35 ὑπάρχει, τὸ δὲ Ρ παντὶ ὑπάρχει, τὸ Η τῷ Ρ οὐχ ὑπάρχει· εἰ γάρ τοῦτο
ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ παντί· εἰ τοίνυν τὸ μὲν Π παντὶ τῷ Ρ, τὸ δὲ Ρ παντὶ²⁵
τῷ Σ ὑπέκειτο, τὸ ἄρα Η παντὶ τῷ Σ ὑπάρχει· ὑπέκειτο δὲ καὶ μὴ
ὑπάρχειν· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ παντὶ ὑπάρχει καὶ οὐχ ὑπάρχει, ὅπερ ἄτοπον.
τὸ ἄτοπον διὰ τί ἡχολούθησε; διὰ τὸ ὑποθέσθαι ήμᾶς τὸ Π παντὶ τῷ Ρ 25

2 τῶν δὲ λοιπῶν ε τὸν μὲν λοιπὸν corr. V τὸ—τὸ conicio cf. p. 103,21 μέσον Vt:
ἐλάττονα P 3 οὐ superscr. V 6 τῆς ἀδυνάτου Vt 7 εἰρημένην] p. 105,30 sq.
8 ἐν τούτῳ τῷ Vt 9 δὲ τῇ addidi προσδιωρισμένῃ τῇ scripsi: προσδιωρισμός. εἰ libri
10 συλλογιστικαὶ συζυγίαι Vt 11 ἰσοδυναμούσῃ P δὲ om. P ἐκ τοῦ P
12 καταφατικὸς P τῆς t: τοῦ PV 12. 13 ἀδιορίστου καταφατικοῦ P 15 τοῦ
τὸ παντός P 16. 17 τῆς—ἀποφατικῆς—τῆς—καταφατικῆς t: τοῦ—ἀποφατικοῦ—τοῦ—
(ἀδιορίστου P) καταφατικοῦ PV 17 ὑπάρχοι P itemque vs. 18 18 ἀντιστρέψει Vt
μὲν om. P 20. 21 τῆς—καταφατικῆς τῆς—καταφατικῆς t: τοῦ—καταφατικοῦ τοῦ—
καταφατικοῦ PV 22 τὸ alt. ε τῷ corr. V 24 τῆς Pt: τοῦ V
25 ἀποφατικῆς—τῆς—καταφατικῆς t: ἀποφατικοῦ—τοῦ—καταφατικοῦ PV ante οὗτος
add. οὗτως Vt 33 καὶ prius om. P 34 τῷ β' παντὶ V

ύπάρχειν· ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ ἐξ ἀρχῆς τὸ μὴ ύπάρχειν, XXX°
ὅπερ ἔδει δεῖξαι. εἰσὶν οὖν ἀπασαι συλλογιστικαὶ συζυγίαι ἐν τῷ τρίτῳ
σχήματι δέκα κατὰ τὴν τάξιν τὴν ύποκειμένην.

Αἱ ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι συλλογιστικαὶ συζυγίαι εἰσὶ δέκα.

- 5 α' ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου καταφατικῶν.
- β' ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου, τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος
καταφατικῆς.
- γ' ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου κατα-
φατικῆς.
- 10 δ' ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα-
φατικῆς.
- ε' ἐκ μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου κατα-
φατικῆς.
- 15 ζ' ἐκ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς κατα-
φατικῆς.
- η' ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου
καταφατικῆς.
- 20 θ' ἐκ τῆς μείζονος ἀπροσδιορίστου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου
καταφατικῆς.
- ι' ἐκ τῆς μείζονος ἀπροσδιορίστου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου
καταφατικῆς.

Τὰ δὲ περὶ τῶν ἀσυλλογίστων συζυγῶν εἰρημένα, τῶν τε μερικῶν καὶ
25 τῶν ἀπροσδιορίστων, δῆλα ἐστιν ἐκ τῶν εἰρημένων ἐν τοῖς ἄλλοις σχήμασι
περὶ αὐτῶν· διὸ παραιτητέον τὰς ὑπολοιπούς συζυγίας ἀσυλλογίστους πάσας
οὔσας, ἵνα μὴ πολλάκις τὰ αὐτὰ λέγειν ἀναγκαῖώμεθα. πλὴν ἐπειδή τινες
τῶν ἐν αὐτοῖς παρειλημμένων ὅρων ἔχουσι βραχεῖαν ἐπίστασιν, ἐκείνων 45
ἐπιμνησθῆναι εὔλογον.

30 p. 28b36 "Οταν δὲ ὁ ἐλάττων ἡ στερητικός, οὐκ ἔσται συλλογισμός.
ὅροι τοῦ ύπάρχειν ζῷον, ἀνθρωπος, ἄγριον, τοῦ δὲ μὴ ύπάρχειν
ζῷον, ἐπιστήμη, ἄγριον. |

Αὕτη ἀσυλλογίστος, ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς τῆς δὲ XXX°
ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς. τὸ δὲ ἄγριον ἐν τούτοις οὐκ ἐπὶ τῶν ἀλόγων

2 ὥσπερ V an αἱ πᾶσαι? 5—23 om. V α' β', γ' κτλ. om.. α' β' inser.
συζυγία α', γ' δ' inser. συζυγία β', ε' ζ' inser. συζυγία γ', ζ' γ' inser. συζυγία δ'. θ' ι' inser.
συζυγία ε' t 12 τῆς δὲ P: καὶ τῆς t 14. 15 τῆς δὲ—καταφατικῆς P: καὶ μερικῆς κατα-
φατικῆς τῆς ἐλάττονος t 16 ἀπροσδιορίστου t: ἀδιορίστου P itemque vs. 22 27 ἀναγκα-
ζόμεθα (ζο in ras. e σω, ut videtur, corr. P²) Pt 28 ἐπίτασιν V 31 δὲ om. t Arist.

μόνων ζώντων τέτοικται ἀλλὰ καὶ ἐπὶ φυτῶν· λέγονται γάρ καὶ φυτὰ εἶναι XXXV ἄγρια· “φηγοὶ δὲ ἀγριάδες κείνης ἔτι σήματα μολπῆς” Ἀπολλύνιος. Ζῷον οὖν τινὶ ἀγριῷ, οἷον λέοντι (φυτῷ γάρ οὐχ ὑπάρχει), ἀνθρωπος οὐδενὶ ἀγριῷ, καὶ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ.

5 p. 29a2 "Οταν δὲ ὁ μείζων ἦ καθόλου, τοῦ μὲν μὴ ὑπάρχειν κόραξ, 5
χιών, λευκόν.

Μέσος ἐν τούτοις τὸ λευκόν, μείζων ὁ κόραξ, ἐλάττων χιών· κόραξ 15 οὐδενὶ λευκῷ, χιών οὐ παντὶ λευκῷ, καὶ συνάγεται κόραξ οὐδεμιᾷ χιόνι. τοῦ δὲ παντὶ ὑπάρχειν ὅρους μὲν λαβεῖν οὐκ ἔστιν· ἡ δὲ δεῖξις πάλιν διὰ 10 τοῦ ἀδιορίστου, ὕσπερ καὶ πρότερον. τὰ δὲ περὶ τῶν λοιπῶν ἀσυλλογίστων συζυγιῶν λεγόμενα δῆλα ἔστιν.

p. 29a19 Δῆλον δὲ καὶ ὅτι ἐν ἀπασι τοῖς σχήμασιν, ὅταν μὴ γίνηται συλλογισμός, κατηγορικῶν μὲν ἦ στερητικῶν ἀμφο-
τέρων καὶ ἐπὶ μέρους τῶν ὅρων ὄντων, οὐδὲν δλως γίνεται
15 ἀναγκαῖον.

‘Ο περὶ τῶν τριῶν σχημάτων αὐτῷ λόγος πέρας ἀπεῖληγεν. ἐνταῦθα δὲ παραδίδωσι θεώρημά τι τοῖς τρισὶν ἐπόμενον σχήμασι· τρέπεται γάρ 25 ἐπὶ τὴν τῶν ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασιν ἀσυλλογίστων συζυγιῶν ἔξετασιν, καὶ διορίζει τὰς τε παντελῶς ἀγρήστους συζυγίας καὶ τὰς ἐν μὲν τῇ παρούσῃ 20 συνθέτει ἀσυλλογίστους δυναμένας δὲ θεραπεύεις τινὸς ἀξιωμῆναι καὶ δὲ ἀντιστροφῆς τινῶν ἀλλων γενέσθαι συλλογιστικάς. λέγει οὖν ὅτι ἐν πᾶσι 25 κοινῶς τοῖς σχήμασι, ὅσαι ἀσυλλόγιστοι γίνονται συζυγίαι ἦ ἐξ ὅμοιος σχη- μόνων προτάσεων ἦ ἐκ μερικῶν, οὕτε πρὸς τὴν παρούσαν σύνθεσιν γρη-
σιμεύουσιν οὕτε ἀντιστραφεῖσαι ποιοῦσι συλλογισμόν, ἀλλὰ παντελῶς 30 εἰσιν ἀγρηστοι. Ὅσαι δὲ ἀνομοιοσχήμονές τέ εἰσι καὶ τὴν ἀποφατικὴν
ἔχουσι καθόλου, αὗται διὰ τῆς ἀντιστροφῆς οὐκέτι μὲν τὸ αὐτὸ δεικνύουσιν,
ἀνάπταιν δὲ τὸν ἐλάττονα ὅρουν πρὸς τὸν μείζονα συνάγουσιν, οἷον ἡ πρώτη
ἀσυλλογιστος ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ἐκ καθόλου καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ
καθόλου ἀποφατικῆς τῆς ἐλάττονος· εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β οὐδενὶ
35 τῷ Γ. οὗτοι μὲν οὖν ἀσυλλόγιστοι. εἰ δὲ ἀντιστρέψωμεν τὰς δύο προ-

1 μόνον τ ζῶον V φυτὰ Pt: ἐπὶ φυτῶν V 2 ἄγρια om. V fort. *(φησὶ γάρ)* φηγοὶ κείνης ἔτι σήματα (ex Argon. I 28) b: κεινῆσαι (κινῆσαι t: σινῆσαι, σ. prius supra i ser. V) τις ἥματα PVt ἀπόλλων, ο in ras. ex. ω corr. P 5 ἦ καθόλου PVt(Cu): om. Arist. post καθόλου add. ὁ δὲ ἐλάττων ἐν μέρει t 7 μέσον Vt τὸ om. P μείζον V ἐλαττον Vt 8 συνάξεις P 10 πρότερον] p. 28b28 sq.
12 καὶ ὅτι t Arist.: ὅτι καὶ PV(C) 13 γένηται PV(dim) 14 ἐπὶ μέρη t: om. Arist. (sed ἐπὶ μέρους habent C f m Marc. 231) ὄντων τῶν ὅρων t Arist. post γίνεται add. τὸ V 18 τὴν om. V 19 μὲν ἐν Vt 21 λέγει οὖν ὅτι om. V
ὅτι superser. P 22 ὅσαι V 23 πρὸς τὴν ε πρώτην corr. P² 24 συλλογιστι-
κούς V post ἀλλὰ add. πάντῃ Vt 25 ὅσαι V 26 διὰν sic V μέντοι τὸ V δεικνύουσιν] οὐ superser. P² 28 τῷ om. Vt 29 οὐδενὶ Pt: οὐ παντὶ V 30 οὖν ὁ συλλογισμός V ἀντιστρέψωμεν V

τάσεις κατὰ τὰς οἰκείας ἀντιστροφάς, συνάγεται τὸ Γ μὴ παντὶ τῷ Α XXX^v ὑπάρχειν. εἰ γάρ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β, καὶ εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Α· ἀρξάμενος οὖν ἀπὸ τῆς ἐλάττους προτάσεως καὶ συνθεῖς λέγω οὕτως· τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Β τινὶ τῷ Α· 5 γίνεται γάρ ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγων συμπέρασμα. οὕτως οὖν τὸ μὲν αὐτὸν οὐκέτι ἔδειται, συλλογιστικὴ δὲ δυναμένη [μὴ] εἶναι ἐφάνη. οὕτω μὲν οὖν ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχήματι τὰς δύο προτάσεις δεῖ ἀντιστρέψειν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὴν ἐλάττουν, ἐν δὲ 10 τῷ τρίτῳ τὴν μείζονα. εἰσὶ μὲν οὖν ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχήματι οἱ τοῦτον τὸν τρόπον δυνάμενοι εἶναι συλλογιστικοὶ δύο, ὅτε προειρημένος καὶ ἔτερος ὁ ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς καταφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττους καθόλου ἀποφατικῆς· δμοίως γάρ καὶ τούτων ἀντιστραφεῖσῶν τὸ ἐλάττον τῷ μείζονι συνάπτεται. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι δμοίως ὁ ἐκ μερικῆς καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς ἐλάττους. καὶ ἐν τῷ τρίτῳ 15 σχήματι δμοίως αἱ δύο συμπλοκαὶ, ὡν ἡ μὲν ἐκ δύο καθόλου τῶν ὅρων σύγκειται, ὡν ἡ ἐλάττων ἀποφατικός, ἡ δὲ ἐκ μερικοῦ καὶ καθόλου, ὡν ὁ μὲν μείζων μερικὸς καταφατικὸς ὁ δὲ ἐλάττων καθόλου ἀποφατικός. ἀπασαὶ οὖν αὗται αἱ συμπλοκαὶ κατὰ τοὺς δύο ὅρους ἀντιστραφεῖσαι δεικνύουσι τινὶ μὴ ὑπάρχειν τὸ ἐλάττον τῷ μείζονι, ὅτι μερικὸν ἀποφα- 20 τικὸν συμπέρασμα. αὐτὸς δὲ μόνην τὴν πρώτην ἔταξεν ώς ἐν παραδείγματι.

p. 29a27 Δῆλον δὲ καὶ δτὶ τὸ ἀδιόριστον ἀντὶ τοῦ κατηγορικοῦ τοῦ ἐν μέρει τιθέμενον τὸν αὐτὸν ποιήσει συλλογισμὸν ἐν ἀπασι τοῖς σχήμασιν.

Εἰκότως· ίσοδυναμεῖ γάρ τῇ μερικῇ καταφατικῇ, ὥστε καὶ ἀσυλλό- 25 γιστοι αἱ ἐκ τῆς ἑτέρας ἀπροσδιόριστου, ἐὰν οὕτως ὡσὶ κείμεναι ὥσπερ εἴρηται. εἰ δὲ ἀντὶ τοῦ ἐν μέρει τὸ ἀδιόριστον, καὶ αὗται διὰ τῶν ἀντι- στροφῶν συνάξουσιν ἀπροσδιόριστον ἀποφατικὸν συμπέρασμα. ἀξιον δὲ ἀπο- ρίας, εἰ αἱ ἀπροσδιόριστοι προτάσεις ίσοδυναμοῦσι ταῖς μερικαῖς, αἱ μὲν κατα- φατικαὶ ταῖς καταφατικαῖς, αἱ δὲ ἀποφατικαὶ ταῖς ἀποφατικαῖς, γίνονται XXXI^r 30 δὲ συλλογιστικαὶ συζυγίαι ἔχουσαι τὴν ἑτέραν τῶν προτάσεων μερικὴν ἀποφατικήν, ὥσπερ ἐν τῷ τετάρτῳ τρόπῳ τοῦ δευτέρου σχήματος καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ τοῦ τρίτου, διὰ τί εἰπὼν δτὶ τὸ ἀδιόριστον ἐὰν ἀντὶ τοῦ μερικοῦ ληφθῆ^t τοῦ κατηγορικοῦ μόνου φησίν, οὐκέτι δὲ καὶ τοῦ ἀποφατικοῦ. φημὶ οὖν δτὶ ξτοι διὰ τοῦ κατηγορικοῦ καὶ τὸ ἀποφατικὸν ἐδήλωσεν, η δτὶ ἐν

2 ὑπάρχει V 3 καὶ—α Pt: τὸ δὲ β' τῷ γ' οὐδενὶ V 4 τὸ μὲν γ' τῷ β' οὐδενὶ. τὸ δὲ β' τῷ α' τινὶ V τῷ α <, καὶ τὸ γ' οὐ παντὶ τῷ α> conicio 7 μὴ delevi μὲν alt. V 10 ὁ τε Vt: ὅτε ὁ P post καὶ eras. ὁ P 11 ὁ om. P 11. 12 κατα- φατικῆς V 13 post ἐκ add. καθόλου η Pt 14 post καὶ alt. add. αἱ P 16 καθό- λικοῦ (ante ὧν) P 18 κατὰ τὰς V 19 δείκνυσι P 19. 20 post ἀποφατικὸν add. συνάγων t 20 ἔδειται V 21 τὸ om. V 22 πᾶσι V 25 post ἐὰν add. οὖν P 26. 27 τῆς ἀντιστροφῆς V 29 οἱ δὲ ἀποφατικοὶ V 30 post συζυγίαι superser. αἱ, postea del. V ἑτέραν πρότασιν V 32 τὸ om. Vt 33 οὐκ ἔται V

τῷ πρώτῳ σχήματι δλως οὐκ ἐνδέχεται μερικὴν ἀποφατικὴν παρα- XXXI
λγρθῆναι πρότασιν· ὅμεν οὐδὲ ἐν τοῖς λοιποῖς σχήμασιν αἱ ἔχουσαι τὸ 5
μερικὸν ἀποφατικὸν δι' ἀντιστροφῆς δειχθῆναι ἡδύναντο ἀλλὰ τῇ εἰς ἀδύνατον
ἀπαγωγῇ.

5 p. 29a 30 Φανερὸν δὲ καὶ δτι πάντες οἱ ἀτελεῖς συλλογισμοὶ¹
τελειοῦνται διὰ τοῦ πρώτου σχήματος· ἥ γάρ δεικτικῶς ἥ διὰ
τοῦ ἀδυνάτου περαίνονται πάντες.

'Εξυμνῆσαι τὸ πρῶτον σχῆμα βούλεται, διότι δι' αὐτοῦ τὰ λοιπὰ σχή-
ματα τὸ τέλειον ἴσχει· οἱ μὲν γάρ ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι τελειοῦνται 15
10 ἀντιστραφείσης τῆς μείζονος τῆς καθόλου ἀποφατικῆς καὶ ποιούσης τὸ πρῶτον
σχῆμα, οἱ δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς ἐλάττονος ἀντιστρεφομένης τῆς καταφατικῆς.
ὅτι δὲ καὶ ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴ διὰ τοῦ πρώτου σχήματος τελειοῦ τὸν
συλλογισμόν, δείχνυσιν αὐτὸς ἐπάγων παραδείγματα τοῦ τρίτου σχήματος.

p. 29b 1 "Εστι δὲ καὶ ἀναγαγεῖν πάντας τοὺς συλλογισμοὺς εἰς
15 τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι καθόλου συλλογισμούς.

Πρὸ μὲν οὖν τούτων ἐδείκνυε τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι συλλογισμοὺς 20
πάντας πάντων τῶν ἄλλων τελειοτέρους. νῦν δὲ δείκνυσι τοὺς δύο τοὺς
πρώτους καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι τελειοτέρους ἐξυμνῶν
αὐτοὺς ὡς εἰς ἀπόδειξιν χρησίμους διὰ τὸ καθόλου· τούτοις γάρ ὁ ἀπο-
20 δεικτικὸς κέγρηται, μᾶλλον δὲ τῷ καταφατικῷ, σπανίως δὲ καὶ τῷ ἀποφα-
τικῷ, διότι κατασκευάζει μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ ἀποδεικτικός, σπανίως δὲ
καὶ ἀνασκευαῖς κέγρηται.

p. 29b 2 Οἱ μὲν γάρ ἐν τῷ δευτέρῳ φανερὸν δτι δι' ἔκείνων τελειοῦ- 25
οῦνται, πλὴν οὐχ ὁμοίως πάντες, ἀλλ' οἱ μὲν καθόλου τοῦ στε-
25 ρητικοῦ ἀντιστραφέντος, τῶν δὲ ἐν μέρει ἔκάτερος διὰ τῆς εἰς
τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγῆς.

'Εκάτερος γάρ τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι πρώτων καθόλου δύο
τρόπων ἀντιστραφείσης τῆς ἀποφατικῆς προτάσεως συνετίθετο τῇ τάξει τοῦ
δευτέρου τρόπου τοῦ πρώτου σχήματος. ἐλέγομεν γάρ οὕτως· τὸ M μηδενὶ²
30 τῷ N ὑπαρχέτω, τῷ δὲ Ξ παντί· εἰ δὲ τὸ M τῷ N οὐδενὶ ὑπάρχει, καὶ
τὸ N οὐδενὶ τῷ M· καὶ ἐντεῦθεν ἐγίνετο σύνθεσις κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον 30

1 μερικῶν ἀποφατικῶν P 1. 2 παραληφθῆναι scripsi: περιληφθῆναι libri 2 ὅθεν Pt:
ἄσπερ V σχήμασιν PV: σχολίοις t αἱ om. Pt 5 πάντες om. P 7 ἀπαντεῖς t
10 μείζονος τῆς om. V καταφατικῆς t ποιοῦσιν P 11 ἐν τῷ Pt: τὸ V
post τρίτῳ add. σχήματι P 12 ἡ superscr. V ἐπαγωγὴ P 13 δείκνυσιν
om. Vt ἐπάγει Vt ante παραδ. add. τὰ V 16 τῷ om. t 18 πρώτου P
post τῶν alt. add. μὲν P τῷ αὐτῷ scripsi: inv. ord. libri 19 χρησιμοτέρους V
20 καὶ om. V 22 καὶ om. V 23. 24 τελειοῦντα P 25 ἀντιστραφέντος V Arist.:
ἀντιστρέφοντος Pt

τοῦ πρώτου σχήματος· τὸ Ν οὐδενὶ τῷ Μ, τὸ Μ παντὶ τῷ Ξ, τὸ Ν XXXI^ν
οὐδενὶ τῷ Ξ. ὅμοίως καὶ ὁ δεύτερος τρόπος ἀνήγετο εἰς τὸν δεύτερον τοῦ
πρώτου σχήματος διὰ δύο ἀντιστροφῶν. οὗτοι μὲν οὖν οἱ καθόλου διὰ τῆς
ἀντιστροφῆς. οἱ δὲ δύο οἱ μερικοὶ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς ἀνήγοντο
καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα λαμβανομένων τῶν ἀντιφατικῶν ἀντικειμένων
καὶ διὰ τοῦ πρώτου σχήματος ἀδυνάτων δεικνυμένων· οὕτε γάρ η καθόλου
καταφατικὴ ἀντεστρέψετο, ἐπεὶ ἀσυλλόγιστον ἐποίει τὴν συζυγίαν πρὸς τὴν 35
μερικὴν ἀντιστρέφουσα, οὕτε η μερικὴ ἀποφατικὴ ὅλως ἀντέστρεψεν. διὸ
τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆ ἀνάγονται καὶ οὗτοι ἐπὶ τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ
10 σχήματι καθόλου· εἰ γάρ τὸ Μ τῷ μὲν Ν παντὶ τῷ δὲ Ξ μὴ παντί,
ἀνάγκη τὸ Ν μὴ παντὶ τῷ Ξ· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ παντί· εἰ
τοίνυν τὸ Μ τῷ Ν παντί, ὑπέκειτο δὲ καὶ τὸ Ν τῷ Ξ παντί, τὸ ἄρα Μ
τῷ Ξ παντί· γίνεται γάρ ὁ πρῶτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος· ὑπέ-
κειτο δὲ καὶ μὴ παντί· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ παντὶ καὶ μὴ παντί, ὅπερ ἄτοπον.
15 οὗτοι μὲν οὖν ὁ τέταρτος τοῦ δευτέρου εἰς τὸν πρῶτον τοῦ πρώτου ἀνήγετο 40
σχήματος. ὁ δὲ τρίτος ἐν δευτέρῳ ἐδείκνυτο μὲν καὶ δι’ ἀντιστροφῆς καὶ
διὰ τοῦτο ἀνήγετο εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα, ἀλλ’ οὐκ εἰς τοὺς καθόλου ἀλλ’
εἰς τοὺς μερικούς. διὰ δὲ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς καὶ οὗτος εἰς τὸν
δεύτερον καθόλου τοῦ πρώτου ἀνάγεται σχήματος οὗτως· τὸ Μ μηδενὶ τῷ
20 Ν, τῷ δὲ Ξ τινὶ ὑπαρχέτω· λέγω δτι τὸ Ν οὐ παντὶ τῷ Ξ ὑπάρχει· εἰ
γάρ παντὶ εἴποις, τὸ μὲν Μ οὐδενὶ τῷ Ν, τὸ δὲ Ν παντὶ τῷ Ξ· τὸ ἄρα Μ
οὐδενὶ τῷ Ξ· ὑπέκειτο δὲ καὶ τινὶ, ὅπερ ἄτοπον· γέγονε γάρ πάλιν ὁ δεύ-
τερος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος.

p. 29 b 6 Οἱ δὲ ἐν τῷ πρώτῳ οἱ κατὰ μέρος ἐπιτελοῦνται μὲν καὶ
25 δι’ ἔαυτῶν, ἔστι δὲ καὶ διὰ τοῦ δευτέρου σχήματος δεικνύναι
εἰς ἀδύνατον ἀπάγοντας. |

Δεῖξας τοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι ἀναγομένους εἰς τοὺς ἐν τῷ XXXI^ν
πρώτῳ καθόλου νῦν βούλεται δεῖξαι δτι καὶ οἱ ἐν τῷ πρώτῳ σχή-
ματι μερικοὶ συλλογισμοὶ καὶ αὐτοὶ δπὸ τοὺς καθόλου ἀνάγονται, οὐκ
30 αὐτόθιν οὐδὲ δι’ ἔαυτῶν ἀλλὰ τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ ἀναφερόμενοι ἐπὶ
τοὺς καθόλου τοῦ δευτέρου σχήματος καὶ δι’ ἐκείνους ἐπὶ τοὺς καθόλου
τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. τοῦτο δὲ οὐχ ὡς ἀτελεῖς· δείκνυνται γάρ
καὶ δι’ ἔαυτῶν δεικτικῶς συλλογιστικοὶ ὄντες· δείκνυνται δὲ καὶ τῇ εἰς ἕ

2 τὸν P: τὸ Vt τοῦ P: τὸ Vt 4 οἱ alt. om. V ἀνοίγοντο pr. V 5 ἀντιφατι-
κῶς om. V 6 ἀδυνάτων scripsi: δυνατῶν libri 8 διὸ—10 καθόλου om. V 10 τὸ ε
τοῦ corr. V 12 παντὶ τῷ ν’ V 15 ὑπόκειται (οἱ ex ε corr.) V 15 ἀνοίγετο pr. V
16 σχήματι pr. V, corr., ut videtur, V² ἐνδείκνυτο V 17 τοῦτο Vt cf. p. 117, 12
συνήγετο t οὐχ pr. V 20 τῷ prius ε τὸ corr. V 21 εἴπει P: εἴποι t π alt.
corr. V: ν̄ Pt, pr. V 22 τῷ ξ̄ om. P 24 post πρώτῳ add. σχήματι V (Mare. 231)
ἐπιτελειοῦνται t 25 δι’ ἔαυτῶν t: διὰ τούτων PV: δι’ αὐτῶν Arist. 26 post εἰς add.
τὸ V ἀπάγοντας t Arist.: ἀπάγοντος P: ἀγοντας V 28 post πρώτῳ prius add.
σχήματι Vt 29 μερικὸς συλλογισμὸς pr. V, corr. V² 31 καὶ om. V
8*

ἀποπον ἀπαγωγῇ ἐπὶ τὸ δεύτερον ἀναγόμενοι σχῆμα καὶ δι' ἐκείνου ἐπὶ ΣΣΣΙ¹
τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι καθόλου. ὁ μὲν οὖν πρότερος αὐτῶν ἐκ
καθόλου καταφατικῆς τῆς μείζονος τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς
συνάγει μὲν τῇ κατ' εὐθεῖαν δεῖξει μερικὸν καταφατικὸν οὕτως· τὸ Α
5 παντὶ τῷ Β. τὸ Β τινὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Γ. συνάγεται δὲ καὶ
τῇ εἰς ἀποπον ἀπαγωγῇ οὕτως· εἰ γάρ ψεῦδος τὸ τινί, ἀληθές τὸ μηδενὶ²
τῷ Γ τὸ Α· τῷ δὲ Β παντὶ ὑπῆρχεν· γίνεται οὖν τοῦ δεύτερου σχήματος 10
δὲ πρῶτος τρύπος, ὥστε καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ ὑπάρξει· ὑπέκειτο δὲ καὶ
τινί, ὅπερ ἀδύνατον. ὥστε ἐδείχθη καὶ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ διὰ τοῦ
10 δεύτερου σχήματος· τὸ δὲ δεύτερον σχῆμα ἀνήγετο ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ
καθόλου· καὶ οἱ ἐν τῷ πρώτῳ ἄρα μερικοὶ ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ αὐτῷ σχήματι
καθόλου ἀνάγονται διὰ τοῦ δεύτερου. ὡςαύτως δὲ καὶ ὁ ἔτερος τοῦ πρώτου
σχήματος μερικοὶ εἰς τοὺς καθόλου ἀναγμήσεται. εἰ γάρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ
15 Β, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ, τὸ Α ἄρα οὐ παντὶ τῷ Γ· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος,
παντί, γίνεται πᾶλιν τὸ δεύτερον σχῆμα· τὸ Β ἄρα οὐδενὶ τῷ Γ· ἀλλ'
ὑπέκειτο τινί. καὶ οὗτος ἄρα διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς εἰς τὸ δεύτερον
ἀνήγμη σχῆμα, τοῦτο δὲ εἰς τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ καθόλου. οὕτως ἄρα καὶ
οἱ ἐν πρώτῳ μερικοὶ ὑπὸ τοὺς καθόλου ἀνάγονται.

20 p. 29b19 Οἱ δὲ ἐν τῷ τρίτῳ καθόλου μὲν δύτων τῶν δρων εὐθὺς
ἐπιτελοῦνται δι' ἐκείνων τῶν δρων συλλογισμῶν.

Δεῖξας ἀμφότερα τὰ σχήματα ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ καθόλου ἀναγό- 20
μενα ἕξῆς πειρᾶται καὶ τοὺς ἕξ τοὺς ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι συλλογισμοὺς
ὑπ' ἐκείνους δεῖξαι. καὶ λέγει διεὶς οἱ μὲν δύο οἱ ἐκ καθόλου τῶν δρων
25 δύτες εὐθὺς ἀνάγονται. τὸ δὲ εὐθὺς οὐχ διεὶς καὶ αὐτοὶ τέλειοι ὡς
ἐκείνοι, ἀλλ' διεὶς τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ οὐ δι' ἀλλων πρῶτον περα-
θέντες δι' ἐκείνων εἰς τοὺς ἐν πρώτῳ καθόλου ἀνάγονται, ὥσπερ οἱ μερικοὶ
τοῦ πρώτου σχήματος τῇ εἰς ἀποπον ἀπαγωγῇ ἐπὶ τὸ δεύτερον σχῆμα
καὶ δι' ἐκείνου εἰς τοὺς καθόλου ἀνήγοντο, ἀλλὰ ἀμέσως δι' αὐτῶν περαί- 25
30 νονται. ἐπειδὴ γάρ οἱ μὲν καταφατικὸν δὲ ἀποφατικὸν ἐπὶ μέρους συνά-
γουσι, δῆλον διεὶς, ἡγίκα ἀν τὰ ἀντικείμενα τούτοις λαμβάνοντο, τῷ μὲν
ἐπὶ μέρους καταφατικῷ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ἀντίκειται, τῷ δὲ ἐπὶ
μέρους ἀποφατικῷ τὸ καθόλου καταφατικόν· ὥστε ἐπεὶ ἐν ἀμφοῖν οἱ δύο
35 δροι καθόλου εύρεσκονται, παρακολουθήσει συμπέρασμα τῷ μὲν πρώτῳ
καθόλου ἀποφατικόν, τῷ δὲ δεύτερῳ καθόλου καταφατικόν, ἀπερ ποιεῖ

1 τοῦ δεύτερου P	5 καὶ prius om. V	6 τὸ (ante τινί) om. P	7 τὸ
γ' τῷ V	ὑπάρχει V	8 ὁ δεύτερος supra δὲ πρῶτος del. scr. V	8. 9 καὶ
τινὶ superscr. V	10 δὲ superscr. V	14 ἄρα α' t	16 γ' V: a Pt
17 ἀποπον Vt	19 post ἐν add. τῷ V	22 πρώτῳ om. V	25 δύτων t,
mrg. P ¹	26 οὐδὲ ἀλλων V	πρώτων P	26. 27 πειρασθέντες P:
περανθέντα t	27 post ἐν add. τῷ V	28 ἐπὶ corr. ex ἐπι οὖν P: ἐποίουν Vt	
29. 30 περαίνονται scripsi: περαίνονται libri	34 τὸ μὲν πρῶτον P	31 τούτοις P: τοῦ γ' Vt	32 ἀπο-
φατικὸν] ἀπο in ras. P			φατικόν]

τοὺς δύο καθόλου ἐν πρώτῳ σχήματι. ὅστε δῆλον ὅτι οὗτοι ἀμέσως XXXIV
ύπ' ἔκείνων γεγόνασιν.

30

p. 29b 21 "Οταν δ' ἐν μέρει ληφθῶσι, διὰ τῶν ἐν μέρει συλλογι-
σμῶν τῶν ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι· οὗτοι δὲ ἀνήγθησαν εἰς
5 ἔκείνους, ὅστε καὶ οἱ ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι οἱ κατὰ μέρος.

Οἱ μὲν οὖν καθόλου, φησίν, ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι αὐτόθις εἰς τὸ
πρῶτον ἀνάγονται σχῆμα διὰ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. οἱ δὲ ἐν μέρει βα-
ούχοι οὗτοις. ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἡ ἀντιστροφὴ τούτων καὶ ἡ εἰς ἀδύνατον
ἀπαγωγὴ διὰ τῶν μερικῶν τῶν ἐν τῷ πρώτῳ ἐπιτελεῖται, οὗτοι δὲ ἀνήγοντο
10 εἰς τοὺς καθόλου τοῦ ἴδιου σχήματος διὰ τοῦ δευτέρου, δῆλον ὅτι καὶ οἱ
ἐν τῷ τρίτῳ μερικοὶ ἀναγθήσονται ὑπὸ τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ καθόλου διὰ τῶν
ἐν πρώτῳ μερικῶν καὶ δι' ἔκείνους διὰ τοῦ δευτέρου σχήματος. παρα-
δείγματος δὲ γάριν ὑποκείσθω ἡμῖν ὃ ἐκ δύο καταφατικῶν μερικός· τὸ γάρ
Α παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β, καὶ τὸ συμπέρασμα τὸ Α τινὶ τῷ 40
15 Γ. εἰ γάρ τὸ Γ τινὶ τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Γ· εἰ τοίνυν τὸ Α παντὶ⁴⁵
τῷ Β, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ, δῆλον ὅτι γέγονεν ὁ μερικὸς τοῦ πρώτου σχή-
ματος. ώσαύτως εἰς τὸν μερικὸν ἀνάγεται καὶ διὰ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον
ἀπαγωγῆς· εἰ γάρ ψεῦδος τὸ τινὶ τῷ Γ τὸ Α, ἀληθὲς τὸ οὐδενί· εἰ τοίνυν
τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β, γέγονε πάλιν ὁ μερικὸς τοῦ πρώτου
20 σχήματος. οὗτοι δὲ εἰς τοὺς καθόλου ἀνήγοντο διὰ τοῦ δευτέρου σχήμα-
τος· οὐκοῦν καὶ οἱ τοῦ τρίτου μερικοὶ διὰ τούτων εἰς τοὺς καθόλου τοῦ
πρώτου ἀναγθήσονται.

p. 29b 26 Οἱ μὲν οὖν τῶν συλλογισμῶν ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν 45
δεικνύντες εἴρηνται πῶς ἔχουσι, καὶ καθ' ἑαυτοὺς οἱ ἐκ τοῦ
25 αὐτοῦ σχήματος καὶ πρὸς ἄλληλους οἱ ἐκ τῶν ἔτερων.

Τριῶν ὄντων τῶν τρόπων, ἀναγκαίου τε καὶ ὑπάρχοντος καὶ ἐνδεχο-
μένου, συμπεραίνων τὰ εἰρημένα ὥσπερ ὑπομιμήσκει ἡμᾶς, ὅτι περὶ τοῦ
ὑπάρχοντος τρεῖς πάντες οἱ ἐκτεθέντες συλλογισμοί, μέλλων [ἄλλ'] ἐπὶ τοὺς
ἀναγκαίους μεταβαίνειν. εἴρηται οὖν, φησί, καὶ ἴδιᾳ ἔκαστον τῶν σχημά-
30 τῶν πῶς ἔχει, οἷον ὅτι οὐ δι' ἀντιστροφῆς οἱ ἐν τῷ πρώτῳ δεικνύνται, 50

2 ἐπ' Pt	ἐκείνου P	3 τῶν ἐν μέσῳ V	5 οἱ prius P Arist.:
τῶν Vt	6 αὐτόθι V	7 δεύτερον V	9 ἀνοίγοντο pr. V
12 ἐν πρώτοις P	ἐκείνων Vt cf. p. 115, 17	13 μερικῶν t	post μερικός
add. ἐν τρίτῳ σχήματι mrg. V	14 δὲ om. P	15 καὶ om. P	παντὶ τὸ a P
19 γ' alt. corr. V: β' Pt, pr. V	β' corr. V: α' Pt, pr. V	πάλιν] λε	
σ corr. V	20 τὸ β' σχῆμα, om. διὰ V	24 εἴρηνται] v superser. V	
καὶ om. P	25 αὐτοῦ t Arist.: πρώτου P: α' V	post ἔτερων add. σχημάτων t	
Arist. (om. d)	26 τῶν superser. P ¹	28 οἱ συλλογισμοὶ οἱ ἐκτεθέντες V	
μέλλων — 29 μεταβαίνειν scripsi: μᾶλλον ἄλλ — μεταβαίνει (μετα in ras., ut videtur, P ²)			
ilbri	29 φησί om. V	ἐκάστου P	

οἱ δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ διὰ τοῦ ἀδυνάτου καὶ δι' ἀντιστροφῆς, οἱ δὲ ἐν τῷ XXXIV^τ τρίτῳ διά τε τούτων καὶ δι' ἐκθέσεως, καὶ ποῖα ἔκαστον συμπεράσματα, καὶ εἴ τι ἄλλο ὕδιον ἔχουσιν. εἴρηται δὲ καὶ ὅπως ἔχουσι πρὸς ἄλλήλους οἱ ἐκ τῶν τριῶν σχημάτων, τουτέστιν ὅσα αὐτοῖς κοινὰ ὑπάρχει
5 η̄ οὐχ ὑπάρχει. |

1 τοῦ om. V 2 δι³ Pt: τῆς V 2. 3 καὶ ποῖα—συμπεράσματα *huc transposui:*
ante 1 οἱ δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ *collocant libri* ἔκαστον corr. P¹: ἔκαστος Vt, pr. P
5 τῶν εἰς τὰ τρία τὸ πρῶτον ἰωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμφωνίου
τοῦ ἑρμίου maiusc. subser. P: τέλος τῶν εἰς τρία τὸ πρῶτον subser. V

p. 29 b 29 Ἐπεὶ δὲ ἔτερόν ἐστιν ὑπάρχειν τε καὶ ἐξ ἀνάγκης
ὑπάρχειν καὶ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν.

Πληρώσας τὸν περὶ τῶν τριῶν τριμάτων τῶν ὑπαρχουσῶν προτάσεων 7
5 λόγον μέτεισιν ἐπὶ τὰς τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις, καὶ εἰκότως δευτέραν
αὐταῖς ἐπιτίθησι τάξιν. ἐπειδὴ γὰρ τὰ μὲν τῶν ὄντων δεῖ ωσαύτως
ἔχουσι καὶ πᾶσιν ὑπάρχουσι, τὰ δὲ ὑπάρχουσι μὲν οὐκ ἐξ ἀνάγκης δέ, 10
ἄλλα δύνανται καὶ μὴ ὑπάρχειν, τὰ δὲ οὔτε ὑπάρχουσιν οὔτε ἐξ ἀνάγκης
ὑπάρχουσι, δύνανται δὲ δημιώς ὑπάρξαι καὶ μὴ ὑπάρξαι, ὥν τὸ μὲν πρῶτον
10 ἐστι τοῦ ἀναγκαίου, τὸ δὲ δεύτερον τοῦ ὑπάρχοντος, τὸ δὲ τρίτον τοῦ
ἐνδεχομένου, διὰ τοῦτο τὸν μὲν περὶ τῶν ὑπαρχουσῶν προτάσεων πρῶτον
ἐποιήσατο λόγον ὡς ἀπλούστερον· τῷ γὰρ ὑπάρχοντι προσιόντα τινά, οἷον
τὸ δεῖ καὶ τὸ παντί, ποιεῖ τὸ ἀναγκαῖον. μέσον δὲ τάττει τὸν περὶ τῶν
ἀναγκαίων συζυγιῶν λόγον ὡς μέσην ἔχουσῶν τάξιν τῶν τε ἀπλῶς ὑπαρ-
15 χουσῶν καὶ τῶν ἐνδεχομένως ὑπάρχουσι μὲν γὰρ καὶ αὗται, ἄλλ' δεῖ καὶ 15
ἀναγκαίως· αἱ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου οὐχ ὑπάρχουσι μέν, δύνανται δὲ ὑπάρξαι
καὶ μὴ ὑπάρξαι. διὰ τοῦτο μὲν οὖν δεύτερον τὸν περὶ τῶν ἀναγκαίων
συζυγιῶν ποιεῖται λόγον. εἰ δὲ ἔτεραι μὲν αἱ ὑπάρχουσαι προτάσεις,

1 ἀργὴ τῶν μίξεων, post quae add. Ἰωάννου γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν ἐκ τῶν συνουσιῶν Ἀμμωνίου. τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ α' τῶν προτέρων ἀνα-
λυτικῶν ἐκ τῶν συνουσιῶν Ἀμμωνίου τοῦ Ἐρμείου τῶν εἰς τρία τὸ πρῶτον (corr. ε β') V:
ἰω^ου φιλοπόνου εἰς τὰς μίξεις τοῦ ἀριστοτλ B: τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ α' τῶν προτέρων ἀνα-
λυτικῶν. | βιβλίον β' t 4 τὸν ante ὁ λόγον colloeat t post τῶν alt. add. ἐξ S
6 αὗταις S: αὐτοῖς BVt ἐπεὶ B 7 ὑπάρχουσι prius BST: ὑπάρχει V ὑπάρχουσι
alt. BV: ὑπάρχει St post δὲ alt. add. ὑπάρχει SVt S ἄλλα δύνανται (δύναται S) BST:
δύνανται δὲ V μὴ ὑπάρχει V ὑπάρχουσιν B: ὑπάρχειν V: ὑπάρχει St 9 ὑπάρ-
χουσι B: ὑπάρχει SVt δύναται SVt απὸ δομοίως? ὑπάρξαι alt. om. B
10 δεύτερον, τρίτον S: om. BVt 11 ante διὰ add. καὶ BS 11. 12 ἐποιήσατο πρῶτον B
12 ἀπλουστέρων BS post ἀπλ. add. καὶ καθολικώτερον V τινὶ B 13 τὸ alt.
om. SVt post ἀναγκαῖον add. τὸ δὲ ποτὲ τὸ ἐνδεχόμενον BS τάττειν V περὶ
om. V τῶν superser. V 14 μέσων V: μέσον t 15 ἐνδεχομένων V μὲν
om. B καὶ tert. om. BS 17 ὑπάρξαι St: ὑπάρχουσαι V: om. B 18 εἰ Vt:
αὶ B μὲν om. V ὑπάρχουσαι SVt: ὑπάρχοντος B

ἔτεραι δὲ αἱ τοῦ ἀναγκαίου καὶ ἐνδεχομένου, δῆλον ὅτι ἔτέρων οὐσῶν ΣΣΗτ²⁰ τῶν προτάσεων ἔτερον ἔσται καὶ τὸ συμπέρασμα· ἐκ μὲν γὰρ ὑπαρχουσῶν προτάσεων ὑπάρχον γίνεται τὸ συμπέρασμα, ὅμοίως δὲ καὶ ἐξ ἀναγκαίων ἀναγκαῖον καὶ ἐξ ἐνδεχομένων ἐνδεχόμενον.

5 p. 29b 36 Ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἀναγκαίων σχεδὸν ὅμοίως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων· ωσαύτως γὰρ τιθεμένων τῶν ὅρων ἐν τε τῷ ὑπάρχειν καὶ τῷ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἦ μὴ ὑπάρχειν ἔσται τε καὶ οὐκ ἔσται συλλογισμός.

“Ωσπέρ, φησίν, ἔχουσιν αἱ τοῦ ὑπάρχοντος προτάσεις, οὕτως ἔχουσι 25 10 σχεδὸν καὶ αἱ τοῦ ἀναγκαίου· αἱ αὐταὶ γάρ εἰσιν ἐν τούτοις συλλογιστικαί τε καὶ ἀσυλλόγιστοι ἐν ἑκάστῳ σχήματι, καὶ ωσαύτως ἀλλήλαις τὰς δεῖξεις ἔχουσι· διοίσουσι δὲ μόνον τῷ τὰς μὲν μετὰ τρόπου εἶναι τὰς δὲ ἄνευ τρόπου. προσέμηκε δὲ τὸ σχεδὸν διὰ τὸν τέταρτον συλλογιστικὸν τοῦ 15 δευτέρου σχήματος τρόπον καὶ τὸν πέμπτον τοῦ τρίτου· ἔστι γὰρ ἐν τούτοις διαφορὰ τῶν ἀναγκαίων πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας, ως ἐξῆς ἥμεν ἐπιδεῖξει.

p. 30a2 Τό τε γὰρ στερητικὸν ωσαύτως ἀντιστρέφει.

30

Καίτοι οὐ μόνον τὸ στερητικὸν ἀλλὰ καὶ τὸ κατηγορικόν. τί οὖν μὴ καὶ τούτου ἐμνήσθη; ἐροῦμεν οὖν ὅτι τὸ μὲν κατηγορικὸν ἐπὶ πάντων τῶν τρόπων ὅμοίως ἀντιστρέφει, καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν εἴ καὶ ἐπὶ τούτων· τὸ δὲ 20 στερητικὸν οὐχ ὅμοίως ἐπὶ τοῦ ἐνδεχομένου, ως αὐτός φησι. διὸ ταύτης μόνης τῇς ἀντιστροφῆς ἐμνήσθη ως τοῖς δύο μόνοις τρόποις ὑπαρχούσης· τὴν δὲ ἄλλην ως κοινὴν ἀπάντων παρῆκεν.

p. 30a3 Ἐν μὲν οὖν τοῖς ἀλλοις τὸν αὐτὸν τρόπον δειχθήσεται διὰ τῆς ἀντιστροφῆς ὅτι τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον.

35

25 Ὁμοίως γὰρ ἦ κατ’ εὐθεῖαν δειχθήσονται ἢ δι’ ἀντιστροφῆς οἱ τε ἀναγκαῖοι καὶ οἱ ὑπάρχοντες.

p. 30a6 Ἐν δὲ τῷ μέσῳ σχήματι, δταν ἢ τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν τὸ δ’ ἐν μέρει στερητικόν, καὶ πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ, δταν ἢ τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν τὸ δ’ ἐν μέρει στερητικόν, οὐχ 30 ὅμοίως ἔσται ἢ ἀπόδειξις.

Τῶν ἀλλων, φησίν, ὅμοίως ἐχόντων κατὰ πάντα ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου 42

1 ante τοῦ add. διὰ τοῦ καὶ αἱ ἐνδεχόμεναι Vt: καὶ ἔτεραι τοῦ ἐνδεχομένου S 2 post συμπέρασμα add. διατί: δτι οὐκ ἐξ ὅμοίων προτάσεων τὲ καὶ ὅρων BS 7 τῷ alt. om. V ἢ μὴ ὑπάρχειν om. V 10 σχεδὸν om. Vt 11 σχήματι BS: τῶν σχημάτων Vt 12 τρόπων Vt 13 δὲ om. V τὸ om. Vt 15 τοὺς ὑπάρχοντας S: τὰς ὑπαρχούσας B: τὸν ὑπάρχοντα Vt [ἐξῆς] p. 30a6 sq. 16 ἀντιστρέψει τοῦ 17 ante τί add. διὰ B 18 οὖν SVt: om. B 19 τρόπων Bt: οὗτων V οὐδὲν θαυμαστὸν BS: inv. ord. Vt δὲ BS: δέ γε Vt 20 ἐπὶ τοῦ ἐνδεχομένου οὐγ ὅμοίως B post ως add. καὶ τοῦ φησι] e. 3 p. 25b3 sq. post διὸ add. καὶ B 21 ἐμνήσθην V 24 δτι BVt(C): om. Arist. post ἀναγκαῖον add. δν B 25 γὰρ om. V 27 μὲν BVt(Ci): om. Arist. 29 ἢ BVt(C): om. Arist. 30 ἀπόδοσις B 31 φησιν post πάντα collocat B παντός t post ἐπὶ add. τε t

καὶ τοῦ ὑπάρχοντος μόνος ὁ τέταρτος ἐν δευτέρῳ σχήματι καὶ ἐν τρίτῳ ΣΣΣΗ· ὁ πέμπτος διαφέρουσιν ἐν τῷ ὑπάρχοντι τρόπῳ καὶ τῷ ἀναγκαίῳ· ἐν μὲν γὰρ τῷ ὑπάρχοντι δι’ ἀντιστροφῶν μὲν οὐκ ἔδεικνυντο ἀλλὰ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς· ἐπὶ μέντοι τοῦ ἀναγκαίου οὐ δυνατὸν διὰ τῆς τοῦ 45 ἀδύνατου δεῖξεις τούτους ἀποδεῖξαι. οἷον ὡς ἐπὶ τοῦ τετάρτου συλλογισμοῦ τοῦ δευτέρου σχήματος προτίθεται ὁ λόγος· ἔστω γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τῷ δὲ Γ ἐξ ἀνάγκης μὴ παντί· λέγω δὲ τὸ Β ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει. τοῦτο δέ, ὥσπερ εἶπον, οὐ δυνατὸν τῇ εἰς ἀτοπὸν ἀπαγωγῆ δεῖξαι λέγοντας δὲ, εἰ ψεῦδός ἔστι τὸ ἐξ ἀνάγκης 10 μὴ παντὶ ὑπάρχειν, ἔσται ἀληθὲς τὸ δὲ τῷ Γ ἐνδέχεται παντὶ τὸ Β ὑπάρχειν· ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ Α τῷ Β παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπῆρχεν. εἴτα 50 ποιὸν ἀκολουθεῖ τὸ συμπέρασμα, ἀγνοοῦμεν· γίνεται γὰρ ἡ συζυγία ἐν πρώτῳ σχήματι ἐκ τῆς μείζονος καθάφατικῆς ἀναγκαίας τῆς δὲ ἐλάττονος καθάφατικῆς ἐνδεχομένης, ἢτις ποιὸν συνάγει συμπέρασμα, 15 οὕτω ἵσμεν πρὸ τοῦ διδάξαι τὸν φιλόσοφον περὶ τῆς μέσεως τοῦ ἐνδε- ΣΣΗ· γομένου πρὸς τὸ ἀναγκαῖον. ὥστε καλῶς ἐλέγετο μὴ δύνασθαι δείκνυσθαι τὸν τέταρτον συλλογισμὸν τοῦ δευτέρου σχήματος διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πέμπτου τρόπου τοῦ τρίτου σχήματος συμβαίνει. δείκνυνται οὖν δι’ ἐκμέσεως. ἡ δὲ ἐκμέσις ἐνταῦθα τοιαύτη. 20 ἐπὶ μὲν τοῦ τετάρτου ἐν δευτέρῳ σχήματι, εἰ τὸ Α τῷ Β παντὶ ἐξ ἀνάγκης τῷ δὲ Γ τινὶ οὐχ ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης, ληπτέον μέρος τοῦ Γ φ τὸ Α οὐχ ὑπάρχει, οἷον τὸ Δ, καὶ ταχτέον οὗτως· εἰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Δ, οὐδὲ τὸ Δ 5 οὐδενὶ τῷ Α· τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Β· τὸ ἄρα Δ οὐδενὶ τῷ Β· οὐκοῦν οὐδὲ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Δ· τὸ δὲ Δ τι τοῦ Γ ἐστί· τὸ ἄρα Β τινὶ τῷ Γ οὐχ ὑπάρχει. 25 ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου σχήματος, εἰ τὸ Α τινὶ τῷ Γ οὐχ ὑπάρχει, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α τινὶ τῷ Β οὐχ ὑπάρχει. προσκείσθω οὖν μέρος τοῦ Γ φ τὸ Α οὐχ ὑπάρχει, οἷον τὸ Δ, καὶ ἔσται οὗτως· εἰ τὸ Α τῷ Δ οὐδενί, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Δ, εἴγε καὶ τῷ Γ παντί, οὐ μέρος τὸ Δ, ἀντιστρέψει δὲ ἡ Β Δ, καὶ ἔσται τὸ Δ τινὶ τῷ Β· εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Δ, 30 τὸ δὲ Δ τινὶ τῷ Β, τὸ Α τινὶ τῷ Β οὐχ ὑπάρχει. εἰκότως δὲ οἱ συλλογισμοὶ τοῦ ἀναγκαίου ὠσαύτως ἔχουσι τοὺς τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ὄμοιώς αὐτοῖς δείκνυνται, διότι καὶ αἱ ἀντιστροφαὶ τῶν προτάσεων τοῦ ἀναγκαίου ὠσαύτως ἔλέγοντο δέχειν ταῖς τοῦ ὑπάρχοντος.

1 post ἐν alt. add. τῷ Β 2 διαφέρει Β post καὶ add. ἐν Vt: om. BS 3 οὐκ om. V ἔδεικνυτο Bt διὰ om. V 4 post εἰς add. τὸ Vt τῆς om. B 7 τῷ ε τὸ corr. V post λέγω add. δὴ V, δὲ t 8 τῷ γ' om. Bt ὑπάρχει S et ante οὐ παντὶ B: ὑπάρχει Vt ὡς B οὐ δυνατὸν Bt: ἀδύνατον V 10 ὑπάρχει V ἐνδέχεται Bt 14 ἡ B post συμπέρασμα add. καὶ V 15 πρὸ τοῦ S: om. BVt περὶ] πρὸ t μείζεως Vt 16 τὸν V ἐλέγομεν BS δείκνυται om. V 18 τὴν αὐτὴν V: αὐτὰ t 19 δείκνυνται scripsi: δείκνυται BVt: δεικτέον S 20 supra α', β' ser. ξῶσιν, ἄνοις V 22 ὑπάρχει t τὸ δ̄ prius] supra τέταρτον del. ser. ἔστι γιῶν δ̄ V 21 τι om. Vt ἔστι om. B 25 supra α', γ' ser. λευκόν, ἄνοις V 26 τῷ β' τινί B 27 supra τὸ δ̄ ser. καὶ ἔστω ἄνοις V 28 τῷ δ̄ om. B τὸ alt. e τοῦ corr. V ἀντιστρέψει t et om. δὲ S 29 β̄ δ̄ S: β̄ γ̄ BVt: β̄ t καὶ om. V 30 post δ̄ del. οὐδενὶ V 32 αὐτοῖς om. V καὶ δι' ἀντιστροφῆς B 33 ταῖς S: τοῖς; BVt

p. 30^a13 Γίνεται δὲ τῶν συλλογισμῶν ἐκάτερος ἐν τῷ οἰκείῳ Σαράντα πέμπτῳ.

Ἐκάτερος, φησί, τῶν εἰρημένων δύο συλλογισμῶν διὰ τοῦ οἰκείου σχήματος δείκνυται τὸ ἴδιον συμπέρασμα συνάγων. ἀλλ’ ὁ μὲν τέταρτος 15
5 τοῦ δευτέρου σχήματος συλλογισμὸς διὰ τοῦ δευτέρου συλλογισμοῦ τοῦ αὐτοῦ δευτέρου σχήματος οὗτος· εἰ γάρ τὸ Α παντὶ μὲν τῷ Β ὑπάρχει τῷ δὲ Γ
οὐ παντί, ὑπέκειτο δὲ μέρος τοῦ Γ τὸ Δ, φῶντας ὑπάρχει τὸ Α, τὸ ἄρα Α παντὶ μὲν τῷ Β ὑπάρχει τῷ δὲ Δ οὐδενί, διπερ ἐστὶ δεύτερος τρόπος τοῦ δευτέρου σχήματος ἐκ τῆς μείζονος καθαρικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος 10 καθαρικῆς· τὸ ἄρα Β οὐδενὶ τῷ Δ ὑπάρχει, διπερ ἐστὶ μέρος τοῦ Γ· τὸ ἄρα Β οὐ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει. ὅμοιως δὲ καὶ ὁ πέμπτος τοῦ 20 τρίτου σχήματος διὰ τοῦ δευτέρου τρόπου τοῦ αὐτοῦ τρίτου σχήματος δείκνυται οὗτος· εἰ γάρ τὸ μὲν Α ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ τῷ Γ τὸ δὲ Β ἐξ ἀνάγκης παντί, λέγω διτι τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ ὑπάρχει· ἐπεὶ 15 γάρ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, εἰλήφθω μέρος τι τοῦ Γ φῶντας ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει τὸ Α, οἷον τὸ Δ· τὸ ἄρα Α οὐδενὶ τῷ Δ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· καὶ ἐπεὶ τὸ Β ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, ἐν δὲ τῶν μερῶν τοῦ Γ τὸ Δ, τὸ ἄρα Β παντὶ τῷ Δ ὑπάρχει. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Δ τὸ δὲ Β παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, δηλον διτι γέγονε 25 20 πᾶλιν τοῦ τρίτου σχήματος ὁ δεύτερος τρόπος. ὅστε ή ἔχθεσις ἐπ’ ἀμφοτέρων τῶν συλλογισμῶν τὸ οἰκεῖον πᾶλιν ἐποίησε σχῆμα. ἐπισημειώσασθαι δὲ ἀξιούντων ἐν πᾶσι τούτοις, πῶς λοιπὸν μετὰ τὴν ἀπόδειξιν τῶν τριῶν σχημάτων ἀδεέστερον ἐγρήγορτο τοῖς στοιχείοις, ὡς πρότερον κατὰ τὴν τάξιν τῶν σχημάτων καὶ τῶν δρων καὶ τοῖς στοιχείοις γράμμενος.

25 p. 30^a15 Συμβαίνει δέ ποτε καὶ τῆς ἑτέρας προτάσεως ἀναγκαίας οὕσης ἀναγκαῖον γίνεσθαι τὸν συλλογισμόν. 30

Παραδίδομεν τὰς προτάσεις τάς τε τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τὰς τοῦ ἀναγ- 35
καίου ἐντεῦθεν βιούλεται μῆται ταύτας. καὶ βιούλεται αὐτὸς δεὶ τῇ μείζονι προτάσει ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα, οἷον εἰ ή μὲν μείζων ἐστὶν ἀναγκαία 30 η δὲ ἐλάττων ὑπάρχουσα, ἀναγκαῖον γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα, εἰ δὲ ἔμπαλιν η μὲν μείζων ὑπάρχουσα η δὲ ἐλάττων ἀναγκαία, ὑπάρχον. παραδίδωσι

1 οἰκείῳ corr. V, t Arist.: ιδίῳ B, pr. V	3 οἰκείου St: ιδίου BV	4 δείκνυ-
ται V συναγαγών Vt	6 γάρ om. B	7 ὑπέκειτο St: ὑπόκειται BV
ῶ μὴ B	8 ὅσπερ S: ὅπερ BVt	ἐστὶν οἱ B
11 δὲ om. B	12 τρίτου alt. om. B	14 λέγω διτι om. B
16 τῶ α' V	16—19 δ ubique BS: ε' Vt	17 ὑπάρχει τῶ γ' B
(post γ') V	19 μηδενὶ S	18 τοῦ
post ὥστε add. καὶ V	τῶ ε τὸ corr. V	20 τὸ γ' σχῆμα τ
25 Μῆτις ἀναγκαίου καὶ ὑπάρχοντος inser. B: μῆτις τοῦ α' σχήματος V	22 μετὰ τὴν ἀπόδοσιν λοιπὸν B	23 τὴν om. V
post ἀναγκαίου collocat B	τάς τε et τὰς om. B	27 προτάσεις
αὐτὸς scripsi: ἀν' B: αὐτὰς Vt	29 ἀκολουθήσει V	μὲν t: om. BV
30 γίνεσθαι t: γίνεται BV	31 η μὲν—ἀναγκαία om. B	μὲν Y: om. Vt

δέ, ώς εἴωθε, πρῶτον τὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων καθόλου. πρό- XXXII^v δηλον δὲ δι τι καθόλου οὐσῶν τῶν προτάσεων ὅκτῳ γίνονται συζυγίαι, τέσσαρες 40 μὲν συλλογιστικαί, τέσσαρες δὲ ἀσυλλόγιστοι· εἰ γάρ τῶν δύο ὑπαρχουσῶν οὐσῶν καθόλου τέσσαρες ἐγίνοντο συζυγίαι, ὁμοίως δὲ καὶ ἀναγκαίων, 5 δῆλον δι τι μιγνυμένων τούτων ὅκτῳ γενήσονται. εἰ γάρ η μείζων ὑπάρχει ἀναγκαία η δὲ ἐλάττων ὑπάρχουσα, τέσσαρες γίνονται συζυγίαι κατὰ τὸ ποιὸν ποικιλλόμεναι· η γάρ ἀμφότεραι εἰσιν καταφατικαὶ η ἀμφότεραι ἀποφατικαί, η η μὲν καταφατικὴ η δὲ ἀποφατική, καὶ τοῦτο διγῶς· δροίως δὲ καὶ εἰ ἀνάπταται ὥσιν η μὲν μείζων ὑπάρχουσα η δὲ ἐλάττων ἀναγκαία, 10 45 πάλιν γίνονται ἄλλαι τέσσαρες κατὰ ποιὸν ποικιλλόμεναι. αἱ πᾶσαι ἄρα εἰσὶν ὅκτῳ. πρότερον οὖν ἔκτιθεται τὰς ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν, τῆς μὲν μείζονος ἀναγκαίας τῆς δὲ ἐλάττονος ὑπαρχούσης. καὶ δι μὲν φιλόσοφος, 50 ὥσπερ εἴπομεν, βούλεται ἀεὶ τῇ μείζονι ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα· διὸ καὶ ἐνταῦθα οὕτως ἔχουσῶν τῶν προτάσεων ἀναγκαῖον φῆσι συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα. οἱ δὲ ἑταῖροι αὐτοῦ οἱ περὶ Θεόφραστον καὶ Εὐδημον καὶ 55 ἔτι οἱ ἀπὸ Πλάτωνος οὐ φασιν οὕτως ἔχειν οὐδὲ πάντως τῇ μείζονι ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα, ἀλλ' ὑπάρχοντες δὲ γίνεσθαι. ἀξιον οὖν ἐκθέσθαι πρότερον τήν τε Ἀριστοτελικὴν δεῖξιν καὶ ὅσα οἱ τῷ φιλοσόφῳ συνηγοροῦντες εἰς ἀπόδειξιν τοῦ τοιούτου προστιθέασιν, εἴτα καὶ ἀπερ οἱ τῇ ἐναντίᾳ παριστά- 60 μενοι δόξῃ φασί, καὶ οὕτως τὰ ἴκανὰ διαστῆσαι τῷ λόγῳ.

Τῷ | τοίνυν Ἀριστοτέλει πρόεισιν η δεῖξις οὕτως. τὸ Α, φησίν, ἐξ XXXIII^r ἀνάγκης παντὶ τῷ Β ὑπάρχετω, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχετω· λέγω, φησίν, δι τὸ Α ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει. ἐπεὶ γάρ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Β, πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ὑπάρχει· ἐν δὲ τῶν μερῶν τοῦ Β τὸ Γ· 25 τὸ ἄρα Α ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. οὕτω μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης. ἔτεροι δὲ συνηγοροῦντες ταύτη τῇ δόξῃ προστιθέασι· καὶ ἄλλας δύο δεῖξεις, μίαν μὲν τὴν δι' ἀδυνάτου οὕτως· λέγομεν, φασίν, δι τοίνυν οὕτως ἔχουσῶν τῶν προτάσεων ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ τὸ Α ὑπάρχει· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ ἀντικείμενον τὸ ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Γ 30 τὸ Α ὑπάρχειν', ἵνα πάλιν ἀντιθῶμεν τρόπον τρόπῳ, ποσὸν ποσῷ, ποιὸν ποιῷ. ἐπεὶ τοίνυν τὸ μὲν Α ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, ὑπέκειτο δὲ καὶ τὸ Β τῷ αὐτῷ Γ ὑπάρχειν παντί, τὸ ἄρα Α ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν· ὑπέκειτο δὲ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντί· τὸ αὐτὸν ἄρα τῷ αὐτῷ

1 ὡς εἴωθε οι. B: post πρῶτον collocat t 3 μὲν οι. B καὶ τέσσαρες, οι. δὲ B
4 καθόλου οὐσῶν B 5 ὑπάρχοι t 6. 7 τὸ ποιὸν B: ποιὸν t: οι. V 7 καὶ η ἀμφότεραι B: η ἀμφότεραι γάρ t ἀποφατικαὶ—καταφατικαὶ t 10 κατὰ ποιὸν ποικιλλό-
μεναι οι. B fort. κατὰ (τὸ) cf. vs. 6 11 εἰσὶν οι. B καταφατικῶν καθόλου B:
καθόλου καταφατικῆς t 12 μὲν prius οι. Vt ante καὶ add. διὸ B μὲν alt.
οι. B 14 ἐνταῦθα Vt: ωδὲ B 15 ἔτεροι t 16 εἴτε οι. V πλάττωνος V
17 τὸ συμπέρασμα οι. V 18 οἱ συνηγοροῦντες τῷ φιλοσόφῳ B 19 δὲ B
19. 20 προιστάμενοι Vt 22 ὑπάρχει (post β') B α' superser. V 23 ὑπάρ-
χει B post β' add. ὑπάρχει B 24 ἄρα post αὐτοῦ colloc. B 25 ὑπάρχει B
27 ἔτέρας B δι' B: τοῦ V: διὰ τοῦ t οὕτως post φασίν colloc. B φασίν seripsi
cf. p. 124,5: φησίν libri 28 post α' add. οὐχ V ὑπάρχει V 29 εἰ—ψεῦδος;
superser. V δὲ B 31 ὑπάρχειν οι. V 32 τὸ β' παντὶ τῷ γ ὑπάρχειν B

καὶ ἐνδέχεται μὴ παντὶ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντί. ὅπερ ἀδύνατον. Ιστέον ΞΞΙΙΙ^τ
γὰρ ὅτι καὶ ὁ Ἀριστοτελῆς καὶ πάντες οἱ ἀλλοι ὄμοιογοῦσι τῆς μείζονος ἐνδε-
γομένης οὕσης μερικῆς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθαφατικῆς
ὑπαρχούσης μερικὸν ἐνδεχόμενον ἀποφατικὸν συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα.
5 προστιθέσαι δὲ καὶ ἑτέραν δεῖξιν τοιαύτην· εἰ τῶν δύο, φασί, προτάσεων
κειμένων ὑπαρχουσῶν ὑπάρχον ἐγίνετο τὸ συμπέρασμα, δῆλον ὅτι τῆς ἑτέρας
ἀναγκαίας οὕσης οὐκέτι τὸ αὐτὸν ὕφειλε συνάγεσθαι συμπέρασμα ἀλλὰ ἀναγ- 15
καῖον. ταῦτα οἱ τῇ Ἀριστοτελικῇ συνηγοροῦντες δέξῃ.

Οἱ δὲ ἑταῖροι αὐτοῦ ἐνίστανται πρὸς τὰ εἰρημένα, καὶ πρῶτον πρὸς τὴν
10 Ἀριστοτελικὴν δεῖξιν οὗτως ἐξ αὐτῆς (τῆς) τοῦ ἀναγκαίου καὶ τῆς τοῦ ὑπάρ-
γοντος σημασίας. ἀναγκαῖον, φασίν, ἐστὶν δὲ παντὶ καὶ ἀεὶ ὑπάρχει, ὑπάρχον δὲ
ὅπερ ἐστὶν μὲν ἐν τῷ πράγματι, δύναται δὲ καὶ ἀπογενέσθαι αὐτοῦ. εἰ τοίνυν
τὸ Β τῷ Γ οὐκ ἀναγκαίως ὑπάρχει, δύναται ἄρα γωρισθῆναι αὐτοῦ. εἰ δὲ
γωρίζεται τὸ Β τῷ Γ, οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει τῷ Γ τὸ Α. εἰ γὰρ γωρισθείη 20
15 τὸ μέσον τοῦ ἐσχάτου, οὐχ ἔξει τὸ ἄκρον δι’ ὅτου συναφθῇ τῷ ἐσχάτῳ.
ὅτε εἰ ὑπάρχει τῷ Γ τὸ Α, οὐκ ἀναγκαίως αὐτῷ ὑπάρχει. καὶ γὰρ κακῶς
ὑπέθεσθαι, φασίν, δτι εἰ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, μέρος δὲ
τοῦ Β τὸ Γ, τὸ ἄρα Α ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει· τοῖς μὲν γὰρ
κυρίως αὐτοῦ μέρεσιν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει πᾶσιν, οὐ μέντοι γε τοῖς ποτὲ
25 μὲν οὖσιν αὐτοῦ μέρεσι ποτὲ δὲ μή. τὸ δὲ Β τῷ Γ παντὶ μὲν ὑπῆρχεν,
οὐκ ἐξ ἀνάγκης δέ, ὥστε δύναται καὶ μὴ ὑπάρχειν· αὕτη γὰρ ἡ τοῦ ὑπάρ- 25
γοντος φύσις, τὸ ὑπάρχον μὲν δυνάμενον δὲ καὶ μὴ ὑπάρχειν. εἰ τοίνυν
δυνατὸν τὸ Γ τοῦ Β μὴ εἶναι μέρος (οὗτω γὰρ ἐδείχθη), πρόδηλον δτι
οὐκ ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει. δτι γὰρ τοῦτο οὗτως ἔχει, πρόδηλον καὶ
25 ἐκ τῆς τῶν ὅρων παραθέσεως· ἔστωσάν γὰρ ὅροι κίνησις, βάσις, ἀνθρώπος·
κίνησις μὲν γὰρ ἐξ ἀνάγκης πάσῃ βασίτει ὑπάρχει, βάσις δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ
ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται κίνησις παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως. καὶ πάλιν 30
ἀρετή, φρόνησις, ἀνθρώπος. καὶ καθόλου δεῖ λαμβάνειν καὶ καθολικώτερόν
τι καὶ μερικώτερον καί τι τούτων ὑπαρχόντων μετέχον καὶ τὸ μὲν καθο-
35 λικώτερον τιθέναι μείζονα ὅρον, τὸ δὲ μετέχον ἐλάττονα. πρὸς δὲ τὴν τοῦ
ἀδυνάτου δεῖξιν οὗτως ἐνίστανται, δτι τούτῳ τῷ τρόπῳ δεῖξομεν οὐ μόνον
ἀναγκαῖον καθαφατικὸν συναγόμενον ἀλλὰ καὶ τὸ καθόλου καθαφατικὸν 40
ὑπάρχον καὶ ἔτι τὸ καθόλου καθαφατικὸν ἐνδεχόμενον. λέγομεν γάρ, φασίν,
δτι συνάγεται συμπέρασμα τὸ Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν· εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦ-

2 καὶ ὁ Β: ὁ Β: καὶ τ post ὄμοιογοῦσι add. καὶ Βτ 4 ἀποφατικῶς Β
τὸ om. t 5 φασὶ Υ: φησὶ ΒΒτ 6 ὑπάρχει (ante ἐγ.) V τῆς ἑτέρας Β: καὶ
ἑτέρας V: τῆς t 9 ἑτέροι τ ἀνίστανται V 10 τῆς prius addidi 11 φασὶν Υ:
φησὶν ΒΒτ 12 ὑπάρχον (post ἀεὶ) V 13 ὑπάρχει (ante δὲ) B 12 ἀπάγεται
(σθ corr. V) Βt 14 τοῦ β' τὸ Βt 15 supra μέσον ser. τὸ β' B
supra ἐσχάτου ser. τοῦ β' B 16 εἰ om. Βt 19 μέν B γε om. V
20 post μὴ add. οὖσι B 17 ὑπάρχει V 23 μὴ om. B 24 τῷ β' (τὸ α)
conicio καὶ om. V 25 ὑποθέσεως V 26 βασίτη V 27 καὶ—ὑπαρχόντως
om. B 28 πάλιν Βt: πάντως V 29 καὶ τι Βt: καίτοι V 30 τὸ δὲ (μερικώτερον
μέσον, τὸ δὲ) conicio 31 ἀνίστανται t 32 post ἀναγκαῖον add. καὶ Βt, superser. B
33 post ἐνδεχόμενον add. συναγόμενον Β 34 λέγω Βt φασὶν Υ: φησὶν ΒΒt

δης, ἀληθίες τὸ μὴ παντὶ ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Γ. ἐπεὶ τούνυν τὸ Α τῷ Γ ΧΧΧΙΗ^ν
οὐ παντὶ ὑπάρχει, ὑπέκειτο δὲ καὶ τὸ Β τῷ Γ παντὶ ὑπάρχειν, τὸ ἄρα Α 40
οὐ παντὶ τῷ Β ὑπάρξει· γίνεται γὰρ τὸ τρίτον σχῆμα ἐκ τῶν δύο
ὑπαρχουσῶν προτάσεων. ἦν δὲ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντί· τὸ ἄρα Α τῷ Β
5 καὶ ἐξ ἀνάγκης παντὶ ὑπάρχει καὶ ὑπάρχει οὐ παντί, διπερ ἀδύνατον.
ἀλλὰ δή, φασί, καὶ τὸ καθόλου ἐνδεχόμενον δυνατὸν συναγαγεῖν. λέγω
γὰρ δτι οὗτως ἔχουσῶν τῶν προτάσεων συνάγεται τὸ Α τῷ Γ ἐνδέ-
γεσθαι παντὶ ὑπάρχειν· εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθίες τὸ ἀνάγκη μὴ
παντί. ἐπεὶ τούνυν τὸ μὲν Α τῷ Γ ἀνάγκη μὴ παντὶ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β 45
10 τῷ Γ παντὶ ὑπῆρχε, τὸ ἄρα Α τῷ Β ἦ ἐξ ἀνάγκης οὐ παντὶ ἦ ὑπάρχει
οὐ παντὶ τοῦτο γὰρ ποτέρως ἔχει, εἴτι ἀμφισβητήσιμον. ἦν δὲ καὶ ἐξ ἀνάγ-
κης παντὶ τῷ Β τὸ Α· τὸ αὐτὸν ἄρα τῷ αὐτῷ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντὶ καὶ
ὑπάρχει οὐ παντὶ ἦ ἀνάγκη οὐ παντί, διπερ ἀδύνατον. ὥστε, φασίν, ἡ εἰς
ἄτοπον ἀπαγωγὴ οὐδὲν ἤττον δεῖξει καθόλου καταφατικὸν ἀναγκαῖον συνάγε-
15 σθαι τὸ συμπέρασμα ἦ ἐνδεχόμενον καθόλου καταφατικὸν ἦ ὑπάρχον
καθόλου καταφατικόν. οὗτω μὲν οὖν ἐκεῖνοι τὴν εἰς ἄτοπον δεῖξιν ψεῦδη 50
δεικνύουσι διὰ τοῦ δεικνύναι τῇ αὐτῇ εἰς ἄτοπον δεῖξει ἐπὶ τῶν αὐτῶν
προτάσεων πλείστα συνάγεσθαι συμπεράσματα. ἀλλὰ ζητῆσαι ἄξιον πόθεν
πλείστα συνήχθη τὰ συμπεράσματα τῇ αὐτῇ εἰς ἄτοπον δεῖξει. λέγομεν
20 οὖν δτι ἔκαστον τῶν συμπερασμάτων καθόλου καταφατικὸν ἐλήφθη. εἶτα
τὸ ἐναντίον ἐξ ὑποθέσεως μερικὸν ἀποφατικόν, καὶ εἰκότως τοῦ αὐτοῦ
ποσοῦ ληφθέντος ἐπί τε τῶν συμπερασμάτων καὶ τῶν ὑποθέσεων τὸ αὐτὸν
ἄτοπον ἡκολούθησεν· | μόνοι γὰρ οἱ τρόποι ἡμείφθησαν τοῦ ποσοῦ ΧΧΧΙΗ^ν
τοῦ αὐτοῦ μείναντος· διόπερ καὶ ἐπὶ πάντων τὸ αὐτὸν συνήχθη ἄτοπον.
25 πρὸς δὲ τὴν τρίτην τῶν δεῖξεων ἐπιπόλαιον οὖσαν πρόχειρος ἡ ἀπάντησις.
εἰ γάρ, ἐπειδὴ τῶν δύο προτάσεων ὑπαρχουσῶν οὖσῶν ὑπάρχον συνήγετο
τὸ συμπέρασμα, διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἡ ἑτέρα ἀναγκαία γίνεται, ὥστειλεν ἀναγ-
καῖον γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα, ἐροῦμεν αὐτοῖς δτι, ἐπειδὴ τῶν δύο ἀναγ-
καῖων οὖσῶν ἀναγκαῖον ἐγίνετο τὸ συμπέρασμα, ἔδει τῇς ἑτέρας ὑπαρχού-
30 σης οὖσης ὑπάρχον γενέσθαι, ἦ, δ καὶ πιθανώτερον, μικτὸν ἔδει αὐτὸν
γενέσθαι. καὶ τοῦτο πῶς ἐνδέχεται, ἐξ ὑπάρχοντος καὶ ἀναγκαίου μικτόν
τι γενέσθαι; ὥστε καταγέλαστον τὸ τοιοῦτον. καὶ ἄλλως· ἔδει τὸ αὐτὸν
εἰπεῖν καὶ ἐφ' ὧν προτάσεων ἡ μείζων ὑπάρχουσά ἐστιν, ἦ δὲ ἐλάττων

2 καὶ om. Vt	3 σχῆμα ἐκ τῶν om. B	5 δ B	6 δεῖ t
post καθόλου add. τὸ Vt	8 ὑπάρχει V	ἀνάγκη μὴ eras. V	9. 10 τὸ
δὲ β' τῷ γ' παντὶ in ras. V	10 ἡ prius om. B	10. 11 ἡ ὑπάρχει οὐ παντί	
om. B	11 ὁποτέρως V	12. 13 τῷ αὐτῷ—ἀδύνατον Vt: καὶ παντὶ καὶ οὐ παντὶ	
δ ἄτοπον B	13 φασὶν Y: φησὶν BVt	14 ἀναγκαῖον om. in lac. V	
15 τὸ om. B	16 οὖν om. B	17 δείκνυσιν t	19 συνήχθη Bt: γίνεσθαι V
αὐτῇ om. B	20 ἐλείφθη, ut videtur, pr. V	21. 22 μερικὸν—ὑποθέσεων om. V	
24 διὸ B	25 ἐπιπόλαιος V: ἐπιπόλεος t	27 τούτων Bt	ἀναγκαῖος utro- bique V
post γίνεται add. διὰ τοῦτο Bt	30 ἥγουν διπερ Vt	post πιθανώ-	
om. B	31 ἐνδέχεται scripsi: ἐνδέχεσθαι libri	32 τι om. B	33 καὶ
			om. B
	ἐστὶν ὑπάρχουσα B		

ἀναγκαία· ἔδει γάρ καὶ πούτων ἀναγκαῖον εἶναι τὸ συμπέρασμα διὰ ΣΣΣΗ^η
τὴν αὐτὴν αἰτίαν· νῦν δὲ ὑπάρχον γίνεται. εὐήθυς ἄρα ὁ τοιοῦτος λόγος. ἔτι 10
ῶσπερ κατὰ τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποσὸν ἀεὶ τῇ γείροι τῶν προτάσεων εἴπετο
τὸ συμπέρασμα, δῆλον ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν τρόπων ὅμοίως τῇ γείροι ἀκο-
5 λουθήσει· ὥστε εἰ τὸ ὑπάρχον γείρον ἔστι τοῦ ἀναγκαίου. δῆλον ὅτι ὑπάρχον
γενήσεται τὸ συμπέρασμα. πανταχόθεν ἡμῖν ἄρα τὸ τοιοῦτον δέδεικται.

Τί οὖν; οὐκ ἔστιν οὐδεμίαν βοήθειαν ἐπινοῆσαι τῷ Ἀριστοτελικῷ
λόγῳ; λέγομεν ὅτι ἐνδέχεται. αὐτὸς γάρ φησιν ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας ὅτι
τὸ ἀναγκαῖον διγῶς λέγεται, τὸ μὲν κυρίως τὸ δὲ ἐξ ὑποθέσεως, καὶ τὸ 15
10 ἐξ ὑποθέσεως διγῶς· τὸ μὲν γάρ λέγεται ἀναγκαῖον ἔστ’ ἀν ὑπάρχῃ τὸ
ὑποκείμενον, τὸ δὲ ἔστ’ ἀν ὑπάρχῃ τὸ κατηγορούμενον. οἷον κυρίως λέγεται
ἀναγκαῖον τὸ κινεῖθαι τὸν ήλιον· τὸ δὲ ἔστ’ ἀν ὑπάρχῃ τὸ ὑποκείμενον
ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον τὸ Σωκράτην εἶναι ζῷον· ἔστ’ ἀν γάρ ὑπάρχῃ
Σωκράτης, ἀνάκη αὐτὸν ζῷον εἶναι. δὲ καὶ μᾶλλον τῷ κυρίως ἀναγκαίῳ
15 συνεγγίζει· τὸ δὲ τρίτον ως λέγομεν ἀνάκη τὸν καθῆμενον καθῆσθαι·
ἔστ’ ἀν γάρ ὑπάρχῃ τὸ κατηγορούμενον, λέγω δὴ τὸ καθῆσθαι, ἀναγκαίως 20
ὑπάρχει τῷ καθημένῳ κατὰ τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον. λέγομεν οὖν ὅτι
ἡ μὲν μείζων πρότασις κατὰ τὸ κυρίως εἰληπται ἀναγκαῖον, τὸ δὲ συμπέ-
ρασμα κατὰ τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον τὸ ἔστ’ ἀν ἦ τὸ κατηγορούμενον·
20 ἔτος γάρ ἀν ὑπάρχῃ τὸ Α τῷ Γ, ἐξ ἀνάκης αὐτῷ ὑπάρχει. καὶ ὁ Ἀλέ-
ξανδρος δὲ ὁ τοῦ φιλοσόφου ἐξηγητής φησιν ἐν τινι μονοβίβλῳ καὶ τὸν
αὐτοῦ διδάσκαλον Σωσιγένην ταύτης εἶναι τῇς δόξῃς, ως ὅτι τὸ ἐξ ὑπο-
θέσεως ἀναγκαῖον συνάγει ἐνταῦθα ὁ Ἀριστοτέλης. ὅτι γάρ, φησί, τοῦτο
βούλεται, δῆλον ἐξ ὧν, ὅτε μὲν ὑπάρχον συνάγεται τὸ συμπέρασμα τῇς 25
25 μείζονος ὑπαρχούσης οὕσης τῇς δὲ ἑτέρας ἀναγκαίας, ἐκτίθεται δρους ὁ
φιλόσοφος, ὅτε δὲ ἀναγκαῖον συνάγεται τῇς μείζονος ἀναγκαίας οὕσης τῇς
δὲ ἐλάττονος ὑπαρχούσης, οὐκ εὐπόρησεν ἐκθέσθαι δρους τὸ κυρίως ἀναγ-
καῖον συνάγοντας· οὐδὲν δῆλον, φησίν, ὅτι καὶ αὐτὸς τὸ ἐξ ὑποθέσεως
ἔλαβεν ἀναγκαῖον.

30 p. 30^a-23 Εἰ δὲ τὸ μὲν Α Β μή ἔστιν ἀναγκαῖον, τὸ δὲ Β Γ ἀναγ-
καῖον, οὐκ ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον.

30

Παραδοὺς τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀναγκαίας νῦν τὴν ἀντικειμένως ἔχουσαν 35

3 καὶ τὸ Β: τε καὶ Βτ τῶν—4 γείροι Ct: om. BV 8 λέγω B ὅτι τὸ ἐνδέ-
γεθεῖ V ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 9 p. 19^a-23 sq. 9 λέγεται om. B 10 διγῶς om. B
γάρ om. B λέγει B ἔτος B itemque vs. 11—19 ὑπάρχει V 11 ἀν om. B
ὑπάρχει V τὸ κατηγορούμενον—12 ὑπάρχῃ om. V οἷον ex oī corr. B
12 ὑπάρχει t 13 post ὑποθ. add. δ' V fort. ἀναγκαῖον ⟨οἷον⟩ σωκρά-
της B γάρ ἀν B ὑπάρχει V 14 ante σωκρ. add. ὁ B σωκράτην t
ἀναγκαῖον (ante αὐτὸν) B 16 ἔστ—καθῆσθαι om. V γάρ ἀν B ἀναγκαῖον (o
in ras.) V 17 λέγω B 18 μὲν om. Vt ἀναγκαῖον εἰληπται B 19 τὸ alt.
om. B 20 ὑπάρχῃ (post αὐτῷ) V ὁ om. B 20. 21 ὁ Ἀλέξανδρος]
cf. p. 125,30 21 φησιν om. Vt 22 αὐτοῦ Bt: αὐτῆς V 27 ἐλάσσονος B
28 συνάγεται V ὅτι post δῆλον colloc. V: om. B 29 ἀναγκαῖον ἔλαβεν B
31 ἔσται t Arist.: ἔστι BV(d) 32 τῇς om. B

παραδίδωσι τὴν ἔχουσαν πρὸς τῷ ἐλάττονι τὸ ἀναγκαῖον πρὸς δὲ τῷ ΣΣΣΙΙ^ν
μείζονι τὸ ὑπάρχον, καὶ φησὶν οὐκ ἀναγκαῖον ἀλλ' ὑπάρχον γίνεται τὸ συμ-
πέρασμα· εἰρηται γὰρ ἡδη ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ἐνταῦθα τῇ μείζονι βούλεται
ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα. δείκνυσι δὲ τοῦτο διχόθεν, καὶ τῇ εἰς ἄτοπον
ἢ ἀπαγωγῇ καὶ τῇ διὰ τῶν δρων δείξει· καὶ γὰρ τῶν μεθύσων ἡ χρεία ἡμῖν
καθέστηκεν οὐ δι' ἑαυτάς, ἀλλ' ἵνα τοῖς πράγμασιν αὐτὰς ἀρμόζωμεν· διὸ 40
καὶ ἐν τοῖς ἀσυλλογίστοις δρους παρατιθέμενος ἡρκεῖτο τούτοις εἰς ἔλεγγον ὡς
μὴ δυναμένων αὐτῶν ἐφαρμοσθῆναι τοῖς πράγμασι. δείκνυσιν οὖν τοῦτο
διά τε τοῦ πρώτου σχήματος καὶ τοῦ τρίτου, ὑποτιθέμενος συνάγεται ἀναγ-
10 καῖον τὸ συμπέρασμα καὶ δεικνὺς ταύτη τῇ ὑποθέσει ψεῦδος ἀκολουθοῦν
καὶ οὗτως αὐτὴν ἐλέγχων· δῆλον γὰρ ὅτι ἡ ἀν ὑποθέσει ψεῦδος ἀκολουθῇ,
ψεῦδης ἔσται· οὐδεμιᾶς γὰρ ἀληθεῖ ὑποθέσει ψεῦδος ἀκολουθεῖ. δείκνυσιν
οὖν τὸ ψεῦδος ἀκολουθοῦν καὶ διὰ τοῦ πρώτου καὶ διὰ τοῦ τρίτου σχή-
ματος. καὶ διὰ μὲν τοῦ πρώτου οὕτως. εἰ τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Β ὑπάρ-
15 χει μόνον, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἔξ ἀνάγκης, ἐγὼ μέν, φησί, λέγω ὅτι τὸ
Α παντὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως ὑπάρχει. εἰ δέ τις λέγει ἔξ ἀνάγκης, συγκεχωρή-
σθω τοῦτο· καὶ εἰ μὲν μηδὲν ψεῦδος ἀκολουθήσει, ἔστω ἀληθεῖς τὸ συμ-
πέρασμα· εἰ δὲ εὑρωμέν τι ψεῦδος ἐπόμενον, δῆλον ὅτι ψεῦδης ἡ ὑπόθεσις
ἡ λέγουσα τὸ ἀναγκαῖον συνάγεσθαι, ὥστε τὸ ὑπάρχον μόνως συναγθῆσεται.
20 ἐπεὶ οὖν τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἔξ ἀνάγκης ὑπεθέμεθα, ἦν δὲ καὶ τὸ Β παντὶ
τῷ Γ ἔξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ ἄρα τινὶ τῷ Β ἔξ ἀνάγκης ὑπάρχει· ἀντιστρέψει 50
γάρ. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Γ ἔξ ἀνάγκης ὑπάρχει, τὸ δὲ Γ τινὶ
τῷ Β ἔξ ἀνάγκης ὑπάρχει, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β ἔξ ἀνάγκης ὑπάρχει· γίνεται
γὰρ ὁ τρίτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος. ἀλλὰ τοῦτο ψεῦδος· ὑπέκειτο
25 γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν μόνον· τὸ δὲ παντὶ ὑπάρχον ἐνδέχεται
καὶ μηδὲν ὑπάρχειν καὶ τινὶ ἔξ ἀνάγκης ὑπάρχειν. οἷον ἀληθεῖς τὸ λέγειν
τὸ σώματι παντὶ τὸ κινεῖσθαι ὑπάρχει· ἀλλὰ τοῦτο δύναται καὶ τινὶ ἀναγ-
καίως ὑπάρχειν, | οἷον τῷ οὐρανῷ. πάλιν λέγομεν ὑπάρχειν πάσῃ ΣΣΙV^τ
νηὶ τὸ κινεῖσθαι ἡ ἀνθρώπῳ τὸ καθῆσθαι. ἐὰν ἡ κινῶνται ἡ κάθηνται·
30 ἀλλὰ καὶ μηδὲν ἐνδέχεται ὑπάρχειν. εἰ τοίνυν τοιαύτη ἔστιν ἡ τοῦ ἀπλῶς
ὑπάρχοντος φύσις, ἐὰν ἄρα τεθῆ τὸ ἔξ ἀνάγκης τινὶ τῷ Β τὸ Α ὑπάρχειν,
οὐ δυνήσεται τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ καὶ μηδὲν ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν· αὗτη
δὲ ἡ τοῦ κυρίως ὑπάρχοντος φύσις· ψεῦδος ἄρα τὸ ἔξ ἀνάγκης τὸ Α . 5

1 τῷ ἐλάσσονι Β: τῷ ἐλαττον V 3 εἰρηται] p. 122,28 123,13 ὁ οι. V 4 διγῶς τῇ Β
5 ἡ μὲν t 7 ἐν τοῖς S: om. BVt ἀσυλλογίστους Vt παρατιθέμενος scripsi: θέμενος B:
παρατιθέμενοι SVt ἡρκει t 9 ὑποθέμενος B anto συνάγ. add. τὸ Vt 11 post ἡ add.
δὸ SVt ἀκολουθεῖ B 13 ἀκολουθεῖν Vt τρίτου BV: β' (quod corr. Waitz Org. I 29) t
14 μὲν alt. om. BS 14. 15 ὑπάρχον V 16 λέγοι t 16. 17 συγκεχωρεῖσθω B, pr. V
17 τούτῳ pr. V μηδὲν V ἀκολουθεῖ B 18 εὑρωμέν S: εὑρομέν BVt 19 μόνον S
20 καὶ om. B 21 γ' ἄρα B: ἄρα α' V: ἄρα γ' t 22 ὑπάρχει om. B
τὸ δὲ γ' Vt: καὶ τὸ γ' ἄρα B 23 ὑπάρχει—24 γὰρ SVt: καὶ τὸ α' ἄρα τινὶ τῶν β' ἔξ ἀνάγ-
κης ὑπάρχει. καὶ γίνεται B 25 ὑπάρχειν (post παντὶ) Vt 26 καὶ prius om. t
27 τῷ—τῷ t 28 λέγει B 28. 29 πάσῃ νηὶ ὑπάρχειν B 29 ἀνθρώ-
ποις B κινοῦνται Vt 31 ὑπάρχοντος ex ὑπαρχέτω, ut videtur, corr. B²: ὑπάρχειν Vt
ὑπάρχει t 33 γὰρ V ἡν om. B 34 ὑπάρχοντος St: ὑπαρχέτω B: ὑπάρχειν V

τινὶ τῷ Β ὑπάρχειν. τὸ δὲ ψεῦδος ἡκολούθησε διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπό- XXXIV⁴
θεσιν τὴν λέγουσαν ἀναγκαῖον συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα· ὑπάρχον ἄρα συν-
αγκησται. καὶ σκόπει πῶς οὐ φησὶν ἀδύνατον εἶναι τὸ Α τινὶ τῷ Β ἐξ
ἀνάγκης ὑπάρχειν ἀλλὰ ψεῦδος· οὐδὲ γὰρ εἴ τι ψεῦδος, τοῦτο καὶ ἀδύνατον.
5 ἀλλ’ εἴ τι ἀδύνατον, τοῦτο καὶ ψεῦδος, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴπομεν.
οὐδὲ γὰρ προέθετο τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ δεῖξαι (διίπερ οὐδὲ τὸ ἀντι-
κείμενον τῷ ὑπάρχειν παντὶ ὑπέθετο) ἀλλὰ μόνον δεῖξαι ψεῦδος τὸ λέγον 10
ὅτι ἀναγκαῖον συνάγεται τὸ συμπέρασμα. οὐδὲ γὰρ ἀδύνατον ἐπί τινος τὸ
αὐτὸν τῷ αὐτῷ καὶ ὑπαρχόντως παντὶ ὑπάρχειν καὶ τινὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν.
10 ὡς γὰρ εἴπον, τοιοῦτον ἔστι τὸ κοινότερον ὑπάρχον, ὡς διὰ τῶν ὅρων ἐδεί-
καμεν. ψεῦδος ἄρα τὸ ἐξ ἀνάγκης τινὶ ὑπάρχον τοῦτο καὶ παντὶ ὑπάρχειν
κατὰ τὸ ἀπλῶς, τουτέστι τὸ καθόλου τοῦ ὑπάρχοντος σημανόμενον, ὅπερ
δύναται καὶ τινὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν καὶ μηδενὶ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν.
οὕτω μὲν οὖν διὰ τοῦ πρώτου σχήματος. διὰ δὲ τοῦ τρίτου οὕτως. εἰ
15 γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, ὡς ἂν τις ὑπολάβῃ, ὑπῆρχε δὲ καὶ τὸ
τῷ Β ἐξ ἀνάγκης τῷ αὐτῷ παντί, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρκει.
γίνεται γὰρ ὁ πρῶτος τρόπος τοῦ τρίτου σχήματος τῶν δύο ἀναγκαίων οὐσῶν
μερικὸν καταφατικὸν ἀναγκαῖον συνάγων συμπέρασμα. ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ
τῷ Β τὸ Α ὑπάρχειν· ψεῦδος ἄρα τὸ τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν τὸ Α·
20 ἐνδέχεται γὰρ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος τρόπου τὸ ληφθὲν ὡς παντὶ ὑπάρχον
καὶ μηδενὶ αὐτῷ ὑπάρχειν· ψεῦδος ἄρα τὸ τινὶ ἐξ ἀνάγκης. τὸ δὲ ψεῦδος 25
ἡκολούθησε διὰ τὸ οὐσιόσθαι τῷ Γ παντὶ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν.
οὕτω μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης.

"Ετι δὲ καὶ ἐκ τῶν ὅρων φανερὸν ὅτι οὐκ ἔσται τὸ συμ-
25 πέρασμα ἀναγκαῖον· οἷον εἰ τὸ μὲν Α εἴη κίνησις, τὸ δὲ Β ζῷον,
ἐφ' ϕ δὲ τὸ Γ ἀνθρωπος. κίνησις μὲν γὰρ παντὶ ζῷῳ ὑπαρχόντως
ὑπάρχει, ζῷον δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συμπέρασμα συνάγεται
οὐκ ἀναγκαῖον ἀλλὰ ὑπάρχον· κίνησις γὰρ ἀνθρώπῳ παντὶ ὑπάρχει οὐκ
ἀναγκαίως ἀλλὰ ὑπαρχόντως. ἐπιστῆσαι δὲ γρή ἐπὶ τούτων τῶν ὅρων ὅτι 30
30 οὐ κατενόησε τὸ αὐτὸν δυνάμενον γενέσθαι καὶ ἐφ' οὐ εἴπεν ἀναγκαίου συμ-
περάσματος τοῦ συναγομένου ἐκ τοῦ μείζονος ἀναγκαίου· ὥσπερ γὰρ ἐνταῦθα
λαβὼν τὴν κίνησιν μείζονα ὅρουν ἔδειξε τὸ συμπέρασμα μὴ ἀναγκαῖον, οὕτω
κάκει, εἰ ληφθείη ὁ αὐτὸς ἐλάττων, οὐκ ἔσται ἀναγκαῖον. οἷον τὸ μὲν Α
ζῷον, τὸ δὲ Β ἀνθρωπος. τὸ δὲ Γ κίνησις· οὐκοῦν εἰ τὸ ζῷον τῷ ἀνθρώπῳ 35
ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει. ὁ δὲ ἀνθρωπὸς κινεῖται ὑπαρχόντως, τὸ ζῷον ἐξ ἀνά-

4 οὐδὲ γὰρ Vt: καὶ γὰρ οὐκ Β 5 καὶ alt. om. V ἐν τοῖς ἔμπροσθεν] p. 56,27
6 ἀποπον B διὸ B οὐδὲ alt. S: οὐ BVt 7 τὸ (ante ὑπ.) V λέγεται conicio
8 συνάγεσθαι, om. ὅτι B 10 ὑπάρχει t 11 ἄρα om. B ὑπάρχειν (post τινὶ) t
ὑπάρχειν om. t: ὑπάρχον V: comprehend. B 12 ὑπάρχειν V δ B 13 ἐνδέχε-
ται B 15 ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ γ' t ὑπολάβῃ B 16 ὑπάρχει B 17 γὰρ
om. B τοῦ α' pr. V post δύο add. καταφατικῶν S 20 ὑπάρχον scripsi:
ὑπάρχειν Vt: comprehend. B 23 ὁ om. Vt 24 οὐκ ἔστι B 26 post γὰρ add. ἐν t
παντὶ om. V 27 ὑπάρχει om. B ἐξ ἀνάγκης BS: ἀναγκαίως Vt post καὶ add.
τὸ B συνάγεται om. B 28 κίνησις—29 ὑπαρχόντως om. B post κίνησις del.
μὲν V παντὶ ἀνθρώπῳ St 30 γενέσει t ἀφ' V 33 ληφθῆ V ἔστιν V

καὶ κινεῖται· ἀλλὰ τοῦτο ψεῦδος. ἔστιν οὖν ὅλον τὸ γυμνόν παρόραμα. XXXIV^v
καὶ δῆλον εἰς δὲ ποιβλέψας ἀπήγθη ἐπειδὴ γάρ, εἰ λάβοιμεν ως ἐν κατη-
γορίᾳ τὸ Γ' ὑπὸ τὸ Β, εὑρίσκεται ως εἶδος αὐτοῦ ὅν, τοῦτο καὶ ἐπὶ πάντων
ὑπέλαβε. τὸ δὲ οὐκ ἔστιν· οὐδὲ γάρ ἐνταῦθα ὑπὸ τὸν ἀνθρώπον εἶδος ἡ 35
5 κίνησις καίτοι τῇ τάξει τῶν ὅρων ὑπ' αὐτὸν εἰλημένη ἀλλ' ως ὑποκείμενη.
ἡ τούτην παρεῖθεν, ἡ τὸ ἐξ ὑποθέσεως ἀναγκαῖον ἔλαβεν, ως γάρ εἴπομεν.

p. 30a 32 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ στερητικὸν εἴη τὸ ΑΒ· ἡ γάρ αὐτὴ
ἀπόδειξις.

Εἴπομεν ὅτι ὁκτὼ γυμνάνων ἐνταῦθα τῶν καθόλου συζυγιῶν, τεσσάρων 40
10 μὲν συλλογιστικῶν τεσσάρων δὲ ἀσυλλογίστων, τὰς μὲν δύο συλλογιστικὰς
ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν παρέδωκεν. νῦν δὲ τὰς ἀποφατικὰς παραδίδωσι,
καὶ φησὶ τὴν αὐτὴν καὶ ἐπὶ τούτων εἶναι δεῖξιν. ἔστω οὖν ἡ μείζων ἀναγ-
καία. εἰ τούτην τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, τὸ δὲ Β παντὶ
τῷ Γ ὑπάρχει, μέρος ἄρα τοῦ Β τὸ Γ· τὸ δὲ Α πάντων τῶν μερῶν τοῦ
15 Β ἐξ ἀνάγκης κεχώρισται * * * * μέρους ὅντος τοῦ Β. οὗτω μὲν οὖν κατὰ
Ἀριστοτέλην. τὰ αὐτὰ δὲ πάλιν φασὶ καὶ ἐπὶ τούτων οἱ περὶ Θεόφραστον καὶ 45
Εὔδημον· ὄπότερος γάρ ἂν ἦ τῶν ὅρων ἀναγκαῖος. θατέρου δόντος ὑπάρχοντος
τὸ συμπέρασμα ὑπάρχοντος ἔσται. καὶ ἐπὶ μὲν τῆς πρὸς τῷ ἐλάττονι ἔχούσης
τὸ ἀναγκαῖον καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης συνομολογεῖ. ἐπὶ δὲ τῆς ἔχούσης
20 τὴν μείζονα ἀναγκαίαν, δηλονότι καὶ στερητικὴν δέ, δείκνυται καὶ διὰ τῶν
ὅρων, δείκνυται δὲ καὶ διὰ κοινοτέρων λόγων οὗτως. ἐπεὶ γάρ τὸ Α οὐδενὶ
τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, πρόδηλον· εἰ γάρ μηδενὶ
τῷ Β τὸ Α, δῆλον ὅτι οὐδὲ τῷ Γ· τὸ γάρ Γ' ὑπὸ τὸ Β. ἀλλ' οὐκέτι καὶ 50
ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ τῷ Γ τὸ Α ὕσπερ τῷ Β, ἐπειδὴ ὑπαρχόντως τοῦ Β τὸ
25 Γ ὑπόκειται εἶναι μέρος καὶ οὐκ ἀναγκαίως. ὅσον οὖν ἀπὸ τῶν ὅρων
οὐδαμῶς τὸ ἀναγκαῖον συνάγεται· εἰ γάρ λάβοιμεν ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις
εἴδη, οἷον τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκόν, καὶ τούτων τὸ μὲν ἔτερον ποιήσομεν
μείζονα ὅρου τὸ δὲ ἔτερον μέσον, εῖτα λάβοιμεν τι τρίτον φῶντα τούτων
μέρος δύναται ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν καὶ τοῦτο ποιήσομεν ἐλάττονα
30 ὅρου, οἷον ἵππον, δῆλον ὅτι τὸ μὲν ἔτερον | τῶν ἀντιδιηρημένων εἰδῶν XXXIV^v
τοῦ ἔτερου ἐξ ἀνάγκης ἀποφάσκεται, οἷον τὸ λευκὸν τοῦ μέλανος· κατηγορη-
θέντος δὲ τοῦ μέσου τοῦ ἐσγάτου ὑπαρχόντως οὐκ ἐξ ἀνάγκης τοῦ ἐσγάτου
τὸ πρῶτον ἀποφαθήσεται ἀλλ' ὑπαρχόντως, διότι εἰ ὑπαρχόντως αὐτοῦ τὸ

1 τοῦτο om. Vt 2 τί Β ἐλάβομεν, om. εἰ Β . ως om. V 3 εὑρίσκεσθαι Β
αὐτῶν scripsi: αὐτῶν libri ὃν om. Vt τούτων V 4 ἐπέλαβε Β post εἰδος add.
ὅντα Β: fort. δόντα ως εἶδος addendum 5 αὐτῶν Β εἰλημμένης Vt 6 εἴπομεν]
p. 126,17 7 δὲ t Arist.: om. BV 9 τῶν συζυγιῶν τῶν καθόλου V 10 τὸ (ante
μὲν δύο) V 13 post β̄ alt. add. ἐξ ἀνάγκης t 15 lac. indicavi; supple καὶ τοῦ γ̄
ἄρα ἐξ ἀνάγκης κεχώρισται 16. 17 καὶ εὐδημον om. Vt 17 ὄπότερον t ἀν om. V
19 ὄμολογει Β 20 δὲ om. Vt post δείκνυται add. οὐ Β 21 λέγων Vt 23 οὐκ
ἔστι Β 24 ἐπεὶ Β 25 νῦν V 26 ἀναγκαίως V λάβομεν V 27 γάρ, V
τοῦτο V 28 λάβομεν V: λάβωμεν t φ̄ scripsi: ὃ libri ἐκάτερον scripsi: ἐκατέ-
ρου Β: ἐκατέροις Vt 29 ὑπάρχειν alt. om. Β ἐλάττον V 32 τοῦ ἐσγάτου prius
scripsi: τῷ ἐσγάτῳ libri 33 ἀποφαθήσεται scripsi cf. p. 130,4: ἀποφανθήσεται libri

μέσον κατηγορεῖται. δῆλον ὅτι δύναται καὶ μὴ ὑπάρξαι αὐτῷ. τοῦ δὲ ΞΧΙV^υ
μέσου μὴ ὑπάρχοντος ἐξ ἀνάγκης τὸ ἀντιδιγγόμενον ὑπάρξει· εἰ δὲ δύναται
καὶ ὑπάρξαι καὶ μὴ ὑπάρξαι, δῆλον ὅτι ὁ πηγίκα ἀποφάσκεται, οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἡ
ἀποφαθήσεται. εἰ γὰρ τὸ λευκὸν μηδὲν μέλαν ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ μέλαν
5 παντὶ ἵππῳ ὑπαρχόντως <. τὸ λευκὸν οὐδὲν ἵππῳ ὑπαρχόντως>· εἰ γὰρ τὸ
μέλαν παντὶ <ἵππῳ> ὑπαρχόντως, δύναται καὶ μὴ ὑπάρχειν· μὴ ὑπάρχοντος
δὲ τὸ λευκὸν πάντως ὑπάρξει ἡ τι τῶν μεταξύ· πάντως γὰρ δεῖ τοῦ ἔτερου
τῶν ἐναντίων μεταλαβεῖν ἢ τινος τῶν μεταξύ. εἰ δὲ δύναται ὑπάρξαι παντὶ¹⁰
ἵππῳ τὸ λευκόν, δῆλον ὅτι, ὅτε τὸ μέλαν ὑπάρχει, τὸ λευκὸν ὑπαρχόντως,
10 οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀποφαθήσεται. σημειώτεο δὲ μὴ λαβεῖν τὸν ἐλάττονα.¹⁰
ὅρον ἦ τετρόν τι τῶν ἐναντίων ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, οἷον τῷ κόρακι τὸ
μέλαν, ἐπεὶ οὐκέτι φυλάξομεν τὴν ἐλάττονα ὑπάρχουσαν.

p. 30a33 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν, εἰ μὲν τὸ καθόλου
ἐστὶν ἀναγκαῖον, καὶ τὸ συμπέρασμα ἔσται ἀναγκαῖον, εἰ δὲ τὸ
15 κατὰ μέρος, οὐκ ἀναγκαῖον, οὕτε στερητικῆς οὕτε κατηγορικῆς
οὔσης τῆς καθόλου προτάσεως.

Παραδοὺς τὰς ἐκ δύο καθόλου τέσσαρας συλλογιστικὰς προτάσεις περὶ¹⁵
τῶν ἀσυλλογίστων οὐδέν φησι· διὰ τῶν αὐτῶν γὰρ δείκνυνται δι' ὧν καὶ
αἱ τοῦ ὑπάρχοντος ἀσυλλογίστοι προτάσεις. μέτεισιν οὖν ἐπὶ τὰς συζυγίας
20 τὰς ἐκ τῆς μιᾶς καθόλου τῆς δὲ ἔτερας μερικῆς, καὶ φησὶν ὅτι, διποιαὶ ἀν
ἔχῃ ἡ μείζων πρότασις, τοιοῦτον ἔσται καὶ τὸ συμπέρασμα. εἴπομεν γὰρ
ὅτι ἐν πρώτῳ σγήματι τῇ μείζονι βούλεται ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα ἐπὶ²⁵
τῶν ἐκ τῆς μιᾶς ἀναγκαίας τῆς δὲ ἔτερας ὑπαρχούσης· ἐφ' ὧν δὲ ἡ μὲν
ἔτερα ἔστι καθόλου ἡ δὲ ἔτερα μερική, πάντως ἡ μείζων καθόλου ἔστιν ἐν²⁰
πρώτῳ σγήματι, εἴτε μέλλοι συλλογιστικὴ εἰναι ἡ συζυγία. διὰ τοῦτο
φησιν ὅτι τῇ καθόλου προτάσει τὸ συμπέρασμα ἀκολουθεῖ· ταῦτὸν γάρ
ἐστι πᾶλιν εἰπεῖν ‘τῇ μείζονι’.

p. 30a37 Ἔστω δὴ πρῶτον τὸ καθόλου ἀναγκαῖον, καὶ τὸ μὲν Α
παντὶ τῷ Β ὑπαρχέτω ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ὑπαρχέτω
30 μόνον· ἀνάγκη δὴ τὸ Α τινὶ τῷ Γ ὑπάρχειν ἐξ ἀνάγκης· τὸ γὰρ
Γ ὑπὸ τὸ Β ἐστί, τῷ δὲ Β παντὶ τὸ Α ὑπῆρχεν ἐξ ἀνάγκης.²⁵

Πρώτην πᾶλιν τίθησι τὴν <τὸ> καθόλου ἀναγκαῖον ἔχουσαν ἐν τῇ μείζονι

3 καὶ prius om. B 4 ἀποφαθήσεται scripsi:
ἀποφαθήσεται libri itemque vs. 10 5 τὸ λευκόν—ὑπαρχόντως
addidi 6 ἵππῳ addidi 7 ὑπάρχει (ante μὴ) V 8 τινος τῶν scripsi: τοῦ BV: τι τοῦ t 9 ὅτε τὸ Bt: ὅτι V 10 δὲ om. B 11 ὑπάρχον V
15 οὕτε alt.] ἡ V 18 οὐδὲν V 19 ὑπάρχειν V 21 ἔχοι Vt 22. 23 ἐπὶ τῶν om. Vt 24 εἴπομεν]
p. 122,28 22 ὅτι om. V post ἐν add. τῷ B 22. 23 ἐπὶ τῶν om. Vt 23 ἐκ
scripsi: ἐπὶ libri φ' t 25 συλλογιστικὴ pr. V 26 ἀκολουθεῖ τὸ συμπέρασμα B
27 πᾶσιν V 28 καὶ τὸ μὲν κτλ. om. V 30 δὲ t (d) 31 τῷ Arist.: τὸ Bt
τὸ σ. B (B): τῷ α' t: om. Arist. 32 πᾶλιν Bt: πρότασιν V τὸ addidi

προτάσει ἐν δὲ τῇ ἐλάττονι τὸ μερικὸν ὑπάρχον, ἀμφοτέρας δὲ καταφατι- XXXIV·
κάς, καὶ τῇ αὐτῇ πάλιν δεῖξει τὸ ἀναγκαῖον δείκνυσι συναγόμενον. εἰ γὰρ τὸ
Α, φησί, παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως,
συνάγεται δτι τὸ Α τινὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· εἰ γὰρ παντὶ τῷ Β τὸ
5 Α ἐξ ἀνάγκης, τὶ δὲ τῶν Γ μέρος ἔστι τοῦ Β, καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν Γ 30
ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης μέρει δντι τοῦ Β. ἐροῦμεν δὲ καὶ πρὸς τοῦτο τὸ
αὐτὰ πάλιν ἀπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν, δτι ὑπαρχόντως
ὑπὸ τὸ Β τι τῶν Γ ἔστι καὶ διὰ τοῦτο δύναται καὶ μὴ εἶναι ὑπ' αὐτῷ,
τὸ δὲ Α τῷ Β ὑπῆρχεν ἐξ ἀνάγκης, τουτέστιν δεὶ τοῖς δεὶ αὐτοῦ μέρεσιν
10 οὖσιν, ὥστε οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀλλ' ὑπαρχόντως τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει. ἔστωσαν
δὲ δροι ἐπιστήμη, γραμματική, ἀνθρωπος· ἐπιστήμη πάσῃ γραμματικῇ ἐξ
ἀνάγκης ὑπάρχει, γραμματικὴ δὲ ὑπαρχόντως τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συνάγεται 35
ἐπιστήμη ὑπαρχόντως τινὶ ἀνθρώπῳ.

p. 30b1 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ στερητικὸς εἴη ὁ συλλογισμός· ή γὰρ
15 αὐτὴ ἔσται ἀπόδειξις.

Πάλιν, φησίν, εἰ στερητικὸν ἀναγκαῖον τεθείη τὸ καθόλου, ἀναγκαῖον
ώσαυτως τὸ συμπέρασμα συναγθήσεται. εἰ γὰρ τὸ Α μηδενὶ τῷ Β ἐξ
ἀνάγκης, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως, καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης
οὐχ ὑπάρχει· ἐπειδὴ γὰρ οὐδενὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης τὸ Α, τὶ δὲ τῶν Γ τοῦ
20 Β ἔστι, καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν Γ οὐχ ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης. τὰ αὐτὰ δὲ 40
πάλιν λεγθήσεται καὶ πρὸς τοῦτο, δτι τὸ ὑπάρχον καὶ οὐ τὸ ἀναγκαῖον συν-
άγεται, ἀπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἐκ δύο καθόλου {οὖσης} τῆς μείζονος ἀποφατικῆς
ἐλέχθη. δροι δὲ τοῦ τὸ ὑπάρχον συνάγεσθαι ἐγρήγορσις, ὑπνοῦν, ἀνθρωπος·
ἐγρήγορσις οὐδενὶ ὑπνοῦντι ἐξ ἀνάγκης, ὑπνοῦν τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως,
25 καὶ συνάγεται ἐγρήγορσις τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως. καὶ ἀπλῶς τὰ ἀντι-
διηργμένα δεῖ λαμβάνειν καὶ τὸ μὲν μείζονα δρον τιμέναι τὸ δὲ μέσον, ἐλάτ-
τονα δὲ ἄλλο τι φῦ ὁ μείζων ὑπάρχει οὐκ ἐξ ἀνάγκης.

p. 30b2 Εἰ δὲ τὸ κατὰ μέρος ἔστιν ἀναγκαῖον, οὐκ ἔσται τὸ συμ- 45
πέρασμα ἀναγκαῖον· οὐδὲν γὰρ ἀδύνατον συμπίπτει, καθάπερ
30 οὐδὲν ἐν τοῖς καθόλου συλλογισμοῖς.

Ἐκθέμενος τὰς δύο προτάσεις τὰς ἔχούσας τὴν μείζονα, τουτέστι τὴν

1 τῇ om. B	2 δεῖξει πάλιν B	4 post συνάγεται add. φησὶν V	παντὶ
τῷ β' BS: inv. ord. Vt	5 post ἀνάγκης add. ὑπάρχει B: om. SVt	6. 7 τὰ αὐτὰ] p. 124,12 sq.	8 τῶν β' V
αὐτὴν B	7 ἂ B	τῆς scripsi: τῶν libri	ἐκ om. V
9 α' δὲ B	post τουτέστιν add. δτι B	μέρεσιν αὐτοῦ B	10 γ̄ B:
β' Vt	11 ante πάσῃ add. μὲν γὰρ Vt: om. BS cf. vs. 24		11. 12 ὑπάρχει ἐξ
ἀνάγκης B	16 τεθῆ V	17 ἀναγθήσεται V	18 ὑπάρχει B
ἐπει V	20 ἄρα superscr. V	εξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει B	19 ὑπάρχει SV
addidi	23 ἐλέχθη] p. 129,19 sq.	γρήγορσις B itemque vs. 24. 25	24 ὑπάρ-
			χει B
28 ἔστιν om. B	25 καὶ συνάγεται—ὑπαρχόντως om. Vt	26 τὸ prius S: τὸν Bvt	
	27 ὁ om. t	ὑπάρχει οὐκ Vt, om. οὐκ S: οὐχ ὑπάρχει B	
	29 οὐδὲ V	καθὰ t	30 οὐδὲ t Arist. cf. p. 132,10: om. BV

καθόλου, ἀναγκαίαν καὶ δεῖξας ἀναγκαῖον αὐταῖς ἔπεισθαι τὸ συμπέρασμα, XXXIV^v
 νῦν τὰς λοιπὰς δύο τίθησι τὰς τὴν ἐλάττονα, τουτέστι τὴν μερικήν, ἀναγ- 5
 καίαν ἐγούσας. καὶ φησὶν οὕτι, ὥσπερ ἐπὶ τῶν καθόλου συλλογισμῶν οἱ
 τὴν ἐλάττονα ἔχοντες ἀναγκαίαν οὐ συνῆγον ἀναγκαῖον συμπέρασμα ἀλλ’
 5 ὑπάρχον, οὗτω καὶ ἐπὶ τῶν μερικῶν συζυγιῶν ὑπάρχον ἔστι τὸ συμπέρασμα.
 δῆλον δὲ οὗτο συνάγεται ἐξ ὧν τούτῳ μὲν τῷ συμπεράσματι οὐδὲν
 ἀδύνατον ἔπειται οὕτε ἐνταῦθα οὕτε ἐπὶ τῶν καθόλου προτάσεων, τῷ δὲ
 ἀναγκαῖῳ ἀκολουθεῖ. εἰ γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ
 Γ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει. καὶ τὴν | αἰτίαν XXXV^r
 10 προστιθείσι φησιν οὐδὲν γάρ ἀδύνατον συμπίπτει καθάπερ οὐδ’ ἐν
 τοῖς καθόλου συλλογισμοῖς· ἡγίκα γάρ ἐπ’ ἐκείνων ἐλαμβάνομεν τὴν
 ἐλάττονα ἐξ ἀνάγκης καὶ ὑπετιθέμεθα ὑπάρχον συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα,
 οὐδὲν ψεῦδος εἴπετο· εἰ δὲ ἀναγκαῖον ὑπεθέμεθα συνάγεσθαι συμπέρασμα,
 ψεῦδος τι εἴπετο, ὡς ἐν ἐκείνοις δεῖσείγαμεν. ὡς οὖν ἐπ’ ἐκείνων ἀναγκαίου
 15 μὲν ὑποτεθέντος τοῦ συμπεράσματος ψεῦδος τι συνήγετο, ὑπάρχοντος δὲ
 οὐκέτι, οὗτω, φησί, καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει, εἰ ὑποθώμεθα ἀναγκαῖον ἔπεισθαι
 τὸ συμπέρασμα, ψεῦδος ἔπειται, εἰ δὲ ὑπάρχον, οὔ. ὅμοίως δὲ καὶ εἰ στερη-
 τικὴ εἴη ἡ καθόλου ὑπάρχουσα, ἀναγκαία δὲ ἡ ἐλάττων, ὑπάρχον συν-
 αγεται συμπέρασμα. καὶ τοῦτο πάλιν ἐπὶ δρων δείκνυστι· κίνησις παντὶ ζῷῳ
 20 ὑπαρχόντως, ζῷον δὲ τινὶ λευκῷ ἐξ ἀνάγκης, τῷ κύκνῳ, καὶ συνάγεται κίνη-
 σις κύκνῳ ὑπαρχόντως, οὐ μὴν ἀναγκαίως. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ στερητικοῦ·
 κίνησις οὐδὲν λευκῷ, ἢ λευκὸν ἔστι. λευκὸν τινὶ ζῷῳ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συνά- 10
 γεται κίνησις οὐ παντὶ ζῷῳ ὑπαρχόντως· ἢ κίνησις οὐδὲν ζῷῳ ὑπαρχόντως,
 ζῷον τινὶ λευκῷ ἐξ ἀνάγκης, καὶ κίνησις τινὶ λευκῷ οὐγῇ ὑπάρχει.

25 p. 30b7 Ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου σγήματος, εἰ μὲν ἡ στερητικὴ πρό-
 τασίς ἐστιν ἀναγκαία, καὶ τὸ συμπέρασμα ἔσται ἀναγκαῖον, εἰ
 δὲ ἡ κατηγορική, οὐκ ἀναγκαῖον.

Τὸν περὶ τοῦ πρώτου σγήματος πληρώσας λόγον ἐντεῦθεν ἐπισκέπτεται
 ὅπως ἐγούσι καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ σγήματι αἱ μίζεις τοῦ ὑπάρχοντος καὶ 15

2 τουτέστι Vt: γέτοι B 2. 3 ἀναγκαῖον t 4 ἐλάττονα B 5 συμπέρασμα BS: συναγό-
 μενον Vt 6 τοῦτο superser. V 10 προσθεῖται V οὐ γάρ Vt καθά B οὐδὲ
 om. V 11 γάρ om. V ἐλαμβάνομεν S: ἐλάβομεν B: ἐλάμβανε Vt 12 ἐπετιθέμεθα V
 13 ὑποθέμεθα V: fort. ὑπετιθέμεθα συγάγειν B 14 ἐκείνω B δεῖσείγαμεν]
 p. 127,14 sq. οὖν om. V 15 ὑποτεθέντος St: ὑποθέντος V: ὑπετέθη B τοῦ συμ-
 περάσματος S: συμπέρασμα BVt ante ψεῦδο. add. καὶ B 16 φησί post μέρει
 colloce. B εἰ om. t ἀναγκαῖον Vt: ἐξ ἀνάγκης BS 17 τὸ BS: om. Vt
 εἰ καὶ V 18 ἢ prius om. B ὑπάρχουσα om. Vt ἐλάττων B ὑπάρχον B:
 ὑπάρχει Vt 18. 19 συνάγεται om. V 19 post ἐπὶ add. τῶν B post δείκνυσιν
 add. οἷον κίνησις. ζῶον. λευκὸν B, eademque οἷον om. Vt: om. S 20 δὲ om. S
 τῷ κύκνῳ om. S 20. 21 κίνησις τινὶ λευκῷ ὑπαρχόντως οἷον κύκνῳ S 21 ὅμοίως
 δὲ καὶ τὸ στερητικόν B 23 ὑπαρχόντως prius S: ἐξ ἀνάγκης BVt 24 post ζῶον
 add. δὲ B καὶ S: om. BVt ὑπαρχόντως B 25 μίζεις ἀναγκαῖον καὶ
 ὑπάρχοντος ἐν δευτέρῳ σγήματι inser. B: σγήμα δεύτερον. μίζεις ἀναγκαῖον καὶ ὑπάρχοντος
 ἐν τῷ σγήματι V 28 ἐντεῦθεν om. B ἐπισκέπτεται V

τοῦ ἀναγκαίου. τῶν δὲ ἐν δευτέρῳ σχήματι ἀνομοιοσχημόνων οὐτῶν XXXV¹ προτάσεων βούλεται ὁ Ἀριστοτέλης τῇ ἀποφατικῇ προτάσει ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα, καὶ εἰ μὲν ἀναγκαίου τρόπου ὑπάρχει ἡ ἀποφατική, ἀναγκαῖον ὑπάρχειν καὶ τὸ συμπέρασμα, εἰ δὲ ὑπάρχοντος, ὑπάρχον. ἐπεὶ δὲ γὰρ οἱ ἐν δευτέρῳ σχήματι συλλογισμοὶ τελειοῦνται τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀναγωγῇ, ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σχήματι δεῖ πάντως τὴν ἀποφατικὴν μείζονα εἶναι, ἐδείκνυτο δὲ ὅτι, δπως ἀν ἔχῃ ἡ μείζων ἐν πρώτῳ σχήματι, οὗτος 20 ἀνάγκη ἔχειν καὶ τὸ συμπέρασμα, εἰκότως ἄρα, δπως ἀν ἔχῃ ἐν δευτέρῳ σχήματι ἡ ἀποφατική πρότασις, οὗτος ἀνάγκη ἔχειν καὶ τὸ συμπέρασμα. 10 ἀναγομένου γὰρ τοῦ δευτέρου σχήματος εἰς τὸ πρῶτον πάντως ἡ ἀποφατική μείζων εὑρίσκεται.

p. 30b9 Ἐστω γὰρ πρῶτον ἡ στερητικὴ ἀναγκαία.

Πρώτην ἔκτιθεται τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀναγκαίας ἀποφατικῆς τῆς δὲ 25 ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς ὑπαρχούσης, καὶ συνάγεσθαι φησι τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον· ἀντιστραφείσης γὰρ τῆς ἀποφατικῆς γίνεται ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος. εἰ γὰρ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ τῷ Β, τῷ δὲ Γ παντὶ ὑπάρχει, λέγω, φησίν, ὅτι καὶ τὸ Β ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ τῷ Γ ὑπάρχει· ἐπεὶ γὰρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης· τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει· γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα· τὸ ἄρα Β οὐδενὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης. οὗτοι μὲν οὖν ὁ φιλόσοφος. 30 δὲ οὐ συνάγεται τὸ ἀναγκαῖον, δῆλον ἐκ τῶν ὑποκειμένων δρων· ἀρετὴ οὐδεμιᾶ κακίᾳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ἀνθρώπῳ δὲ παντὶ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται κακία οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν· οὐ γὰρ ἐξ ἀνάγκης. πάλιν ὑγίεια, νόσος, ἀνθρωπις· ὑγίεια γὰρ νόσῳ μὲν οὐδεμιᾶ ἐξ ἀνάγκης, ἀνθρώπῳ 25 δὲ παντὶ ὑπάρχει μόνον, καὶ συνάγεται νόσος ὑπαρχόντως οὐδενὶ ἀνθρώπῳ. εἰ γὰρ ὑγίεια μηδεμιᾶ νόσῳ ἐξ ἀνάγκης, καὶ νόσος οὐδεμιᾶ ὑγιείᾳ ἐξ ἀνάγκης· 35 ὑγίεια δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως· καὶ νόσος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως. καὶ καθόλου εὐπορήσομεν προτάσεων λαμβάνοντες ἀντιδιηρημένα ἀλλήλοις εἰδη καὶ τὸ ἔτερον ποιεῦντες μείζονα δρον τὸ δὲ ἔτερον μέσον, εἴτα ἔτερόν 30 τι ἐλάττονα δυνάμενον μετέγειν ἔκατέρους ἀνὰ μέρος μὴ ἐξ ἀνάγκης.

p. 30b14 Ὡσαύτως δὲ καὶ εἰ πρὸς τῷ Γ τεθείη τὸ στερητικόν.

Τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ὑπαρχούσης καταφατικῆς παραδίδωσι 45

1 τοῦ om. B 4 ὑπάρχειν B: ὑπάρχει Vt 5 ἐν SVt: ἐν τῷ B τὸ om. S 6 σχήματι SVt: om. B 7 ἐδείκνυτο] c. 9 p. 30a17 sq. ὅτι om. V πρῶτῳ σχήματι B: τῷ α' Vt: α' S 8. 9 εἰκότως—τὸ συμπέρασμα εἰ S (post ἄρα add. φημί) addidi 10 γὰρ om. V 12 ἔστω] ω supra i ser. V post γὰρ add. δὴ t 13 πρῶτον V ἀναγκαῖων ἀποφατικῶς t 14 ἐλάσσονος B καὶ om. B συνάγεσθαι BS: συνάγεται Vt 16 μηδενὶ τῷ β ἐξ ἀνάγκης B 17 ὑπάρχειν t φημί, om. λέγω B ἐξ ἀνάγκης om. B 19 post γίν. add. οὖν Vt: om. BS 20 ὅτῳ V οὖν om. B 22 ὑπάρχειν B δὲ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως παντί Vt 23 ὑπαρχόντως Vt 24 γὰρ om. V 27 οὐδενὶ Vt: παντὶ B ὑπαρχόντως alt. B: ἐξ ἀνάγκης Vt 29 τὸ prius om. V τὸ δὲ ἔτερον μέσον S: om. BVt 30 ἀνὰ μέρος ἔκατέρους μὴ ἀναγκαῖως S 31 τεθῆ t Arist. τὸ add. B² 32 ἐκ] εἰς V

τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικῆς ἀναγκαίας, καὶ δείχνυσι καὶ ταύτην ΣΣΣV^r
 τὸ ἀναγκαῖον συνάγουσαν διά τε τῆς ἀντιστροφῆς τῆς ἐλάττονος, τουτέστι
 τῆς ἀποφατικῆς, καὶ ἔτι τῆς τοῦ συμπεράσματος ἀντιστροφῆς. εἰ γάρ τὸ
 Α παντὶ τῷ Β ὑπαρχόντως τῷ δὲ Γ οὐδενὶ ἔξι ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ ἄρα
 5 οὐδενὶ τῷ Α ἔξι ἀνάγκης· τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α ἔξι ἀνάγκης, τὸ Α παντὶ τῷ
 Β ὑπαρχόντως, τὸ ἄρα Γ οὐδενὶ τῷ Β ἔξι ἀνάγκης. ἀλλ’ οὐ τούτῳ προ-
 ἔκειτο δεῖξαι, ἀλλ’ εἰ τὸ Β μηδενὶ τῷ Γ ἔξι ἀνάγκης. ἐπεὶ τοίνυν ἀντι- 50
 στρέψει ἡ καθόλου ἀποφατικὴ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου, εἰ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ
 Β ἔξι ἀνάγκης, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ ἔξι ἀνάγκης. δεῖξομεν οὖν καὶ
 10 ταύτην τοῖς αὐτοῖς λόγοις οὐ τὸ ἀναγκαῖον ἀλλὰ τὸ ὑπάρχον συνάγουσαν
 διὰ τῶν αὐτῶν δρων δι’ ὅν καὶ τὴν πρὸ ταύτης ἐδείξαμεν συζυγίαν, πλὴν
 δτι ὅνπερ ἔκει παρελαμβάνομεν ἐλάττονα δρον, ἐνταῦθα μείζονα ποιοῦμεν·
 οἶνον ὑγίεια ἀνθρώπῳ μὲν παντὶ ὑπαρχόντως, νόσῳ δὲ οὐδεμιᾷ ἔξι ἀνάγκης,
 καὶ συνάγεται δτι καὶ ἀνθρωπος οὐδεμιᾳ νόσῳ ὑπαρχόντως | ἀντι- XXXV^v
 15 στρεψομένης ὁμοίως τῆς ἐλάττονος προτάσεως καὶ τοῦ συμπεράσματος· εἰ
 γάρ νόσος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως, καὶ ἀνθρωπος οὐδεμιᾳ νόσῳ
 ὑπαρχόντως.

p. 30b18 Εἰ δὲ ἡ κατηγορικὴ πρότασίς ἐστιν ἀναγκαία, οὐκ
 ἐσται τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον.

20 Εἴπομεν τὴν αἰτίαν τί δήποτε τῇ στερητικῇ ἐν τούτῳ τῷ σγήματι
 ἀκολουθεῖ τὸ συμπέρασμα. ἐκθέμενος τοίνυν τὰς δύο προτάσεις τὰς πρὸς
 τῷ στερητικῷ ἔχουσας τὸ ἀναγκαῖον νῦν τὸ ἀνάπαλιν τίθησι τὰς πρὸς μὲν 5
 τῷ κατηγορικῷ τὸ ἀναγκαῖον ἔχουσας πρὸς δὲ τῷ ἀποφατικῷ τὸ ὑπάρχον.
 τίθησι δὲ ἐν τούτοις τὴν ἔχουσαν πρὸς τῷ μείζονι τὸ καθόλου καταφατικὸν
 25 ἀναγκαῖον πρὸς δὲ τῷ ἐλάττονι τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ὑπάρχον. τὴν δὲ
 ἑτέραν παραλιμπάνει τὴν πρὸς μὲν τῷ μείζονι τὸ ἀποφατικὸν ὑπάρχον
 ἔχουσαν πρὸς δὲ τῷ ἐλάττονι τὸ καταφατικὸν ἀναγκαῖον· ἡ γάρ αὐτὴ δεῖξις
 ἐπ’ ἀμφοτέρων, πλὴν δτι ἡ μὲν δύο δεῖται ἀντιστροφῶν, ἡν παρατίθεται, 10
 ἡ δὲ μιᾶς, ἡν παρέλιπε. συνάγουσιν οὖν καθόλου ἀποφατικὸν ὑπάρχον
 30 συμπέρασμα· εἰ γάρ τὸ Α παντὶ μὲν τῷ Β ἔξι ἀνάγκης οὐδενὶ δὲ τῷ Γ
 ὑπαρχόντως, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως. εἰ γάρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ
 ὑπαρχόντως, καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α ὑπαρχόντως, ἐπειδὴ ἀντιστρέψει· τὸ δὲ Α

1 ἐλάσσονος B itemque vs. 2	2 τε om. V	τουτέστι SVt: ἦτοι B	3 καὶ—
ἀντιστροφῆς BS: om. Vt	5 τὸ σ. alt. Ioc. B	7 ἐπεὶ οὖν BS	8 καὶ om. S
9 οὐδὲ τὸ S	10 ταῦτα τοῖς τοιύτοις B	οὐ τὸ Bt: οὐκ V	συναγόσας B
12 ὥπερ B	13 post ὑγίεια del. οἶνον V	μὲν om. Vt	14 post καὶ alt. add.
6 Vt	15 καὶ om. B	18. 19 ἐσται—ἐστι B	20 εἴπομεν]
p. 133,4 sq.	ταῖς στερητικαῖς BS	21 τοίνυν om. B	22 στερητικὴν B
μὲν πρὸς B	23 κατηγορουμένῳ Vt	24 τούτῳ B	26 μὲν πρὸς τῇ Vt
27 τῇ Vt	ἐλάσσονι B	29 συνάγουσι δὲ B	29. 30 ὑπάρχοντα συμπεράσ-
ματα B	30 δὲ] τε V	32 ὑπαρχόντως prius om. BS	

παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης· τὸ ἄρα Γ' οὐδενὶ τῷ Β ὑπαρχόντως. γέγονε XXXV°
γάρ τὸ πρῶτον σχῆμα ἐκ τῆς μείζονος ἀποφασικῆς ὑπαρχούσης· ἐδείχθη
δὲ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι δτι, ὅποῖς ἂν ἦ ὁ μείζων ὅρος, τοιοῦτον συνά-
γεται καὶ τὸ συμπέρασμα. ἀντιστρεφομένης οὖν τῆς στερητικῆς καὶ τὸ Β 15
οὐδενὶ τῷ Γ' ὑπαρχόντως, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 30b24 "Ετι δ' εἰ τὸ συμπέρασμά ἐστιν ἀναγκαῖον, συμβαίνει
τὸ Γ τινὶ τῷ Α μὴ ὑπάρχειν ἐξ ἀνάγκης.

Δεῖξας τὴν προκειμένην συζυγίαν δι' ἀντιστροφῆς τὸ ὑπάρχον καὶ οὐ 21
τὸ ἀναγκαῖον συνάγουσαν νῦν αὐτὸ τοῦτο δείκνυσι καὶ τῇ εἰς ἄτοπον ἀπα-
10 γωγῇ. εἰ γάρ ὑποθώμεθα, φησίν, ἀναγκαῖον συνάγεσθαι τὸ συμπέρασμα,
ἔψεται τι ἄτοπον τῇ ὑποθέσει ταύτῃ· ἦ δὲ ὑποθέσει ἄτοπον ἀκολουθεῖ,
ψεῦδος ἐστι· ψεῦδος ἄρα τὸ ὑποτίθεσθαι ἀναγκαῖον συνάγεσθαι τὸ συμπέ-
ρασμα. εἰ γάρ τις εἴποι συνάγεσθαι τὸ Β μηδενὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, ἀντι- 25
στρέψει δῆλον δτι καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρξει ἐξ ἀνάγκης· πάλιν ἐπειδὴ
15 τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπῆρχε, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης
ὑπάρξει· εἰ τοίνυν τὸ μὲν Γ οὐδενὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ
Α ἐξ ἀνάγκης, ἐκ δύο δὲ ἀναγκαίων ἀναγκαῖον γίνεται τὸ συμπέρασμα,
καὶ τὸ Γ ἄρα ἐξ ἀνάγκης τινὶ τῷ Α οὐχ ὑπάρξει. ἀλλ' ἐπεὶ ὑπέκειτο
τὸ Α μηδενὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως, καὶ τὸ Γ ἄρα οὐδενὶ τῷ Α ὑπαρχόντως·
20 ἐδείχθη δὲ τὸ ὑπάρχον τοιοῦτον ὃν ὡς δύνασθαι δὲ μηδενὶ ὑπάρχει, τὸ 30
αὐτὸ τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ ὑπάρχειν· δύναται ἄρα τὸ Γ παντὶ τῷ Α ὑπάρχειν.
συνάγεται δὲ νῦν ἐκ τῆς ὑποθέσεως καὶ τινὶ ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν· τὸ
αὐτὸ ἄρα τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ ὑπάρχει καὶ τινὶ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει,
ὅπερ ἄτοπον. δῆλον [ἄρα] δτι τὸ ἄτοπον ἡκολούθησεν ἐκ τοῦ ὑποθέσθαι
25 ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ τῷ Γ τὸ Β· ἀληθεῖς ἄρα τὸ ὑπαρχόντως μηδενί, ὅπερ
ἔδει δεῖξαι.

p. 30b31 "Ετι κἄν ὅρους ἐκθέμενον εἴη δεῖξαι δτι τὸ συμπέρασμα
οὐκ ἐστιν ἀναγκαῖον ἀπλῶς ἀλλὰ τούτων ὅντων ἀναγκαῖον. 35

Οὐ μόνον, φησί, τοῖς καθόλου λόγοις τὸ προκείμενον πιστωτόμεθα
30 ἀλλὰ καὶ τῇ διὰ τῶν παραδειγμάτων δεῖξει, δτι τὸ συμπέρασμα ὑπάρχον 40
συνάγεται καὶ οὐχὶ κυρίως ἀναγκαῖον, ἀλλ' εἴη ἄρα, ἐξ ὑποθέσεως· τοῦτο

1 τῷ ἄρα—τὸ Β post ὑπαρχόντως add. ἐπειδὴ ἀντιστρέψει Β 2 post μείζονος add.
καθόλου Β: om. SVt 3 δὲ om. V post δὲ add. καὶ Bt: om. SV 6 τὸ ε τῷ
corr. V 7 τὸ (ante a) B 11 ἐπεταῖ B εἰ δὲ τῇ ὑ. BS (ταύτῃ) ἄτοπόν
(τι) S 13 εἴπη S β'] ζῶον t 13. 14 ἀντιστρέψει t: ἀντιστρέψει BVS
14 ἐξ ἀνάγκης ὑπάρξει B 15 ὑπῆρχεν ἐξ ἀνάγκης B 17 δὲ om. V
19 μηδενὶ SVt: οὐδενὶ B τῶν a B 20 ἐδείχθη (scil. e. 9 p. 30a27) bis B
φ Vt 21 τῷ αὐτῷ S: τούτῳ V: τοῦτο t: om. B τῷ—τὸ Β 22 post νῦν
add. καὶ B μὴ ὑπάρχειν—23 ἀνάγκης om. V 24 ἄρα delevi cf. p. 106,25
post ὑποθ. add. τὸ V: εἰ t: ἡμᾶς S 25 ἀλήθεια t post ὅπερ add. ἄρα B
27. 28 οὐκ ἐστι τὸ συμπέρασμα Bt 28 ἀναγκαίων alt. I. V (pr. Bi) 31 ἦ γε V
post ἄρα add. τὸ BSt

γάρ αὐτῷ βούλεται τὸ οὐχ ἀπλῶς ἀλλὰ τούτων ὅντων ἀναγκαῖον. XXXV°
τιθησιν οὖν ὅρους ζῷον, ἀνθρωπος, λευκόν· τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἐξ
ἀνάγκης, τὸ ζῷον οὐδὲν λευκῷ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται ἀντιστραφείσης
τῆς ἀποφατικῆς καὶ τοῦ συμπεράσματος ὅτι ὁ ἀνθρωπος οὐδὲν λευκῷ
ὑπαρχόντως· οὐ γάρ ἔστιν ἐξ ἀνάγκης τὸ μηδένα λευκὸν εἶναι ἀνθρώπον,
ἀλλ᾽ εἰ ἄρα, ἐξ ὑποθέσεως, ἔως ἂν ὑποκέηται τὸ ζῷον μηδὲν λευκῷ ὑπάρ- 45
γειν. συφεστέρα δὲ ἔσται η̄ δεῖξις, ἐὰν κίνησιν καὶ βάδισιν καὶ ἀνθρώπου
λάβωμεν η̄ ἀπλῶς καθολικώτερόν τι καὶ μερικώτερον καὶ ἔτερόν τι ἡ
ὑπάρχουσι ταῦτα οὐκ ἐξ ἀνάγκης· κίνησις γάρ πάσῃ μὲν βαδίσει ἐξ ἀνάγκης,
10 ἀνθρώπῳ δὲ οὐδὲν ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται βάδισις οὐδὲν ἀνθρώπῳ
ὑπαρχόντως.

p. 30b38 "Ωστε τούτων μὲν ὅντων ἀναγκαῖον ἔσται τὸ συμπέρασμα,
ἀπλῶς δ' οὐκ ἀναγκαῖον.

"Εως, φησίν, η̄ μὲν τῶν προτάσεων ἀναγκαία ὅντως ὑπάρχει η̄ δὲ ἐξ 50
15 ὑποθέσεως, καὶ τὸ συμπέρασμα ἐξ ὑποθέσεως ἔσται ἀναγκαῖον καὶ οὐχ
ἀπλῶς ἀναγκαῖον. τουτέστι κυρίως. δῆλον ἄρα θτὶ καὶ ἐν οἷς τὸ ἀναγκαῖον
συνάγεσθαι ἐβούλετο, τὸ ἐξ ὑποθέσεως καὶ οὐ τὸ κυρίως ἔλεγεν.

p. 31a1 "Ομοίως δ' ἔξει καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν. |

Τουτέστι τῇ ἀποφατικῇ ἀκολουθεῖ τὸ συμπέρασμα καθόλου οὕσῃ, XXXVI^r
20 καὶ μείζων η̄ καὶ ἐλάττων· μερικῆς δὲ οὕσης τῆς ἀποφατικῆς οὐκέτι.
γίνονται δὲ συζυγίαι τέσσαρες τῆς μὲν μιᾶς οὕσης μερικῆς τῆς δὲ ἐτέρας
καθόλου. τῆς γάρ μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς οὕσης ἀναγκαίας η̄ ἐλάτ-
των μερική ἔσται καταφατικὴ ὑπάρχουσα· ὑπάρχουσῆς δὲ οὕσης τῆς μεί- 5
ζονος η̄ ἐλάττων ἔσται ἀναγκαία. πάλιν τῆς μείζονος οὕσης καθόλου κατα-
25 φατικῆς ἀναγκαίας η̄ ἐλάττων ἔσται μερική ἀποφατικὴ ὑπάρχουσα· εἰ δὲ
η̄ μείζων η̄ ὑπάρχουσα, η̄ ἐλάττων ἔσται ἀναγκαία.

p. 31a5 "Εστω δὴ πρῶτον η̄ στερητικὴ καθόλου τε καὶ ἀναγκαία.

Πρώτηγ τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς ἀναγκαίας τῆς δὲ 11
ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς ὑπάρχουσῆς φησί. καὶ συνάγει κατ' αὐτὸν

1 ἀναγκαίων Vt 2 et 3 τὸ om. S 3 καὶ συνάγεται—5 ὑπαρχόντως om. V
4 ὁ ἀνθρωπος t et om. ὁ S: om. B μηδὲν t 6 η̄ V ὑποκέηται St: ὑπό-
κειται BV 7 ἔσται St: ἔστιν BV 9 ὑπάρχουσι BSt: ὑπάρχει V γάρ πάσῃ
μὲν SV: μὲν γάρ πάσῃ Bt 10. 11 καὶ—ὑπαρχόντως mrg. B² 12 ἀναγκαῖον ἔσται τὸ
συμπέρασμα Arist. et om. ἔσται B: ἀναγκαίων ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον Vt et om.
ἀναγκαίων S 15 ἐξ—ἀναγκαῖον St: ἔσται ante ἐξ colloc. V, post ἀναγκαῖον B
καὶ om. V 16 ἀναγκαῖον prius om. B: post κυρ. colloc. S τουτέστι SVt:
η̄τοι B 17 ἐλέγομεν V 19 τουτέστι Vt: η̄τοι: B ἀκολουθῇ t 21 μὲν
om. B 24 ante η̄ ἐλ. add. ἀποφατικῆς καταφατική Vt 26 η̄ om. B
28. 29 ἀναγκαίας—μερικῆς om. B 29 ἀποφατικῆς B φησὶ καὶ et κατ' αὐτὸν om. B

μερικὸν ἀποφατικὸν ἀναγκαῖον συμπέρασμα. ἔστω γάρ τὸ Α, φησύ, XXXVI¹ οὐδενὶ μὲν τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τῷ δὲ Γ τινὶ ὑπαρχόντως λέγω, φησύ, οὐδεὶ τὸ Β τινὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει. εἰ γάρ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ τῷ Β, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης· τὸ δὲ Α τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει· τὸ ἄρα 15 Β τινὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει· δέδειχται γάρ τοῦτο ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. οἱ δὲ αὐτοὶ δροὶ ἀρμόσουσι κάνταῦθα πρὸς τὸ δεῖξαι ὑπάρχον συναγόμενον τὸ συμπέρασμα οὕτε καὶ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ.

p. 31 a 10 Πάλιν ἔστω ἡ κατηγορικὴ καθόλου τε καὶ ἀναγκαία.

10 Δευτέραν τίθησι τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς ἀναγκαίας 22 τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης, καὶ φησὶ συνάγειν ὑπάρχον τὸ συμπέρασμα. δείκνυται δὲ αὕτη ἡ συζυγία διὰ τῶν αὐτῶν δρων, δι’ ὧν καὶ τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς ἀναγκαίας ἔδειξε τῆς δὲ ἐλάττονος ὑπαρχούσης καθόλου ἀποφατικῆς· κίνησις γάρ πάσῃ μὲν βαδί- 25 15 σει ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ἀνθρώπῳ δὲ οὐ παντὶ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται διὰ βαδίσις τινὶ ἀνθρώπῳ οὐχ ὑπάρχει μόνον· αἱ γάρ αὐταὶ ἀρμόσουσι κάνταῦθα δεῖξεις αἴπερ καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου.

p. 31 a 15 'Αλλ' οὐδ' εἰ τὸ στερητικὸν ἀναγκαῖον ἔστιν ἐν μέρει ληφθέν, οὐκ ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον· διὰ γάρ τῶν αὐτῶν 20 δρων ἡ ἀπόδειξις.

Τρίτην ἐφεξῆς ἔθηκε τὴν τὸ καθόλου καταφατικὸν ὑπάρχον τάττουσαν 30 πρὸς τῷ μείζονι πρὸς δὲ τῷ ἐλάττονι (τὸ) μερικὸν ἀποφατικὸν ἀναγκαῖον. καὶ τοὺς αὐτοὺς δρους ἀρμόζειν φησὶ καὶ πι τούτων, πλὴν μετατιθεμένης τῆς τάξεως· τὸν γάρ ἐλάττονα μείζονα δεῖ ποιῆσαι, τὸν δὲ μείζονα μέσον αὐτῶν· 25 βαδίσις παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως, κινήσει δὲ οὐ πάσῃ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συνάγεται ἀνθρωπὸς οὐ πάσῃ κινήσει ὑπαρχόντως. καὶ οὐκ ἀντίκειται τὸ τινὶ ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν ἐνίστε ἐπὶ τινων δρων· τὸ γάρ δεῖ συναγό- 35 μενον τὸ ὑπάρχον ἔστι, διότι καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχον ἡ μὴ τοῦτο καὶ ἀπλῶς ἡ ὑπάρχειν ἡ μὴ ὑπάρχειν λέγεται. οὐδὲ αὕτη δὲ δείκνυται δι’ 30 ἀντιστροφῆς διὰ τὸ μηδεμίαν μερικὴν στερητικὴν ἀντιστρέψειν πρὸς ἔσωτήν. τὴν δὲ λοιπὴν συζυγίαν παραλέλοιπε τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀπο-

2 τὸ δὲ V	ὑπαρχέτω B	3 α' (ante τινὶ) t	ὑπάρξει ἐξ ἀνάγκης οὐδεμιῶς B
μηδενὶ S	4 ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ τῷ α B	5 ὑπάρχει B	7 οὕτε S: οἱ B:
ὅπερ Vt	7. 8 τῷ τρόπῳ τούτῳ, ομ. ἐν B	9 ἡ ομ. V	11 ἐλάττονος B
οὖσης B	post δὲ add. φησιν B	13 τῆς (post καὶ) B	post καταφατικῆς add.
ὑπαρχούσης B	έδειξαμεν S cf. p. 136,7 sq.	14 καθόλου BS: μερικῆς Vt	
μὲν γὰρ πάσῃ BS	16 ὑπαρχόντως B	17 αἴπερ S: αἱ B: αἵτινες Vt	
21 τέθηκε t: ομ. V	συνάγουσαν B	22 τὸ addidi cf. p. 141,17	23 post
πλὴν add. ὅσον S	24 τὴν—τὴν B	25 κινησις B	27 μὲν V
post ἐνίστε add. ἄρα Vt	28 post καὶ alt. II litt. eras. V	29 ἡ prius ομ. B	
30 μερικὴν στερητικὴν S: ομ. BVt	31 παρέλοιπε V		

φατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς ἀναγκαίας, XXXVI°
ώς δηλου γεγονότος ὅτι μερικὸν ἀποφατικὸν ὑπάρχον συνάγει συμπέρασμα
διὰ τῆς ἀντιστροφῆς δεικνύμενον.

p. 31a18 'Ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ σχήματι καθόλου μὲν ὅντων τῶν 40
5 ὅρων πρὸς τὸ μέσον καὶ κατηγορικῶν ἀμφοτέρων τῶν προτά-
σεων, ἐὰν ὄποτερον οὖν ἡ ἀναγκαῖον, καὶ τὸ συμπέρασμα ἔσται
ἀναγκαῖον.

Πληρώσας τὸν περὶ τοῦ δευτέρου σχήματος λόγον ἐντεῦθεν τὸν περὶ
τοῦ τρίτου ποιεῖται, καὶ παραδίδωσι τὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων 45
10 καθόλου συζυγίας. καὶ φησὶν ὅτι ἐν μὲν ταῖς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων
καταφατικῶν, ὅποια ἂν ἡ πρότασις ἡ τὸ ἀναγκαῖον ἔχουσα, εἴτε ἡ ἐλάττων
εἴτε ἡ μείζων, πάντως ἔπειται ταύτῃ τὸ συμπέρασμα, καὶ καθόλου εἰπεῖν
ἐν ταῖς ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν προτάσεων συζυγίας πάντως ἀναγκαῖον
ἔσται τὸ συμπέρασμα. ἐφ' ὃν δὲ ἡ μέν ἔστι καταφατικὴ ἡ δὲ ἀποφατικὴ, τῇ
15 ἀποφατικῇ πάντως ἔπειται τὸ συμπέρασμα, εἰκότως πάλιν γὰρ ἀντιστρεφο-
μένης τῆς καταφατικῆς καὶ ποιούσης τὸ πρῶτον σχῆμα μείζων εὑρεθήσεται ἡ 50
ἀποφατική· ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σχήματι τῇ μείζονι ἀεὶ εἶπετο τὸ συμπέρασμα.

p. 31a24 "Εστωσαν γὰρ ἀμφότεραι κατηγορικαὶ πρῶτον αἱ προτά-
σεις, καὶ τὸ Α καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπαρχέτω, ἀναγκαῖον δ'
20
ἔστω τὸ Α Γ. |

Πρώτην παραδίδωσι τὴν ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν τῆς μεί- XXXVI°
ζονος οὕσης ἀναγκαίας, καὶ φησὶ συνάγειν ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα, μερι-
κὸν δηλονότι, ἐπεὶ καὶ πάντα ἐν τρίτῳ σχήματι μερικὰ συνάγεται τὰ συμ- 5
περάσματα. εἰ γὰρ τὸ Α, φησί, παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β τῷ
25 αὐτῷ παντὶ ὑπαρχόντως, ἀντιστραφείσης τῆς ἐλάττονος γίνεται τὸ πρῶτον
σχῆμα· τὸ γὰρ Γ τινὶ τῷ Β. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης,
τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β ὑπαρχόντως, τὸ ἄρα Λ τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει,
ὅπερ μέρος ἔστι τοῦ Γ· δέδεικται γὰρ τοῦτο ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. οἱ αὐτοὶ
δὲ ὅροι ἀρμόσουσι δεῖξαι αὐτὴν ὑπάρχουσαν οἵπερ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι.

3 δι' ἀντιστροφῆς S δεικνύμενον SV: δεικνυμένης B: δεικνύμεθα t 4 μίξις ἀναγκαίου
καὶ ὑπάρχοντος ἐν τρίτῳ σχήματι inser. B: σχῆμα τρίτον. πρῶτος τρόπος τοῦ γ' σχήματος
ἐκ β' καθόλου ἀναγκαῖος V post μὲν add. οὖν B 6 ἀνάγκης
ὑποτεροοῦν B: ὄπότερος οὖν t (u) ἀναγκαῖος t (u) 6. 7 ἀναγκαῖον ἔσται B
8 ἐντεῦθεν om. B 11 καταφατικαῖς Vt post ἢ add. ἡ B 12 ταύτη ἔπειται B
13 ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων καταφατικαῖς συζυγίας B 14 ἔσται BS: ἔστι Vt
δὴ V 15 ante εἰκότως add. καὶ S 16 καταφατικῆς S: ἀποφατικῆς BVt
18 πρῶτον κατηγορικαὶ B 19 καὶ τὸ alt. t Arist.: om. BV 22 φησὶν ἀναγκαῖον
συνάγειν B 23 post ἐν add. τῷ B 24 εἰ δὲ B 25 ὑπαρχόντως S: ὑπάρχει BVt
26 τῷ β' BS: τῶν β' Vt 27 τῷ prius St: τῶν BV 28 ὑπάρχόντως BS:
ὑπάρχει Vt τῷ alt. SVt: τῶν B 29 ὄπερ St: οὗπερ V: ὁ B τὸ γ' V
29 ἀρμόσουσι SVt: ἀρμόζουσι B

p. 31a31 Ὁμοίως δὲ δειγμήσεται καὶ εἰ τὸ Β Γ ἔστιν ἀναγκαῖον· ἀντιστρέψει γὰρ τὸ Γ τῷ Α τινί, ὥστ' εἰ παντὶ τῷ Γ οὐ τὸ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, καὶ τῷ Α τινὶ ὑπάρξει ἐξ ἀνάγκης.

Τὴν ἑτέραν ἐκ δύο καταφατικῶν τιθησιν ἔχουσαν δὲ πρὸς τῷ ἐλάττονι 5 τὸ ἀναγκαῖον, καὶ φησὶ καὶ αὐτὴν τὸ ἀναγκαῖον συνάγειν. δείχνυσι δὲ τοῦτο διὰ δύο ἀντιστροφῶν, τῆς τε μείζονος προτάσεως καὶ τοῦ συμπεράσματος. ὑπαρχέτω γὰρ τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Α παντὶ ὑπαρχόντως οὐκοῦν καὶ τῷ Α τινὶ τὸ Γ ὑπάρχει· εἰ τοίνυν τὸ 15 μὲν Β παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Α ὑπάρχει μόνον, δῆλον 10 δτὶ συνάγεται τὸ Β τινὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης· δέδεικται γὰρ τοῦτο ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. ἀλλ' ἐξητοῦμεν ἡμεῖς εἰ τὸ Α τινὶ τῷ Β. τοῦτο οὖν δείκνυται διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τοῦ συμπεράσματος· εἰ γὰρ τὸ Β τινὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης. ἐπιστάσεως δὲ ἄξιον τί δήποτε δυνάμενος ὁ φιλόσοφος τὴν ἐλάττονα ἀντιστρέψαι πρότασιν καὶ ποιῆσαι 15 ὑπάρχον τὸ συμπέρασμα, μιᾶς δεηθεὶς ἀντιστροφῆς, τὴν μείζονα ἀντιστρέψει, καὶ δεῖται δύο ἀντιστροφῶν, ἵνα ποιήσῃ ἀναγκαῖον τὸ συμπέρασμα. δτὶ γὰρ ἡδύνατο ἀντιστρέψαι τὴν ἐλάττονα πρότασιν καὶ ποιῆσαι ὑπάρχον τὸ συμπέρασμα, πρόδηλον· εἰ γὰρ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης· ὥστε εἰ τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, τὸ δὲ Γ 20 τινὶ τῷ Β ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης, συνάγεται τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχειν, ὡς δέδεικται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. τί οὖν λέγομεν; δτὶ εἰ καὶ ἡδύνατο τοῦτο ποιῆσαι, ἀλλ' οὖν τὸ ἀεὶ ἀκολουθοῦν συνήγαγεν· ἀμφοτέρων γὰρ οὐτῶν 25 καθόλου καταφατικῶν, πρὸς ὑποτέρῳ ἀνὴρ τὸ ἀναγκαῖον, ἡδύνατο τὸ ἀναγκαῖον συνάγεσθαι· οὐκέτι δὲ καὶ τὸ ὑπάρχον ἀεὶ. ὥστε τὸ ἀεὶ 25 ὑπάρχον εἶπεν.

p. 31a34 Πάλιν ἔστω τὸ μὲν Α Γ στερητικόν, τὸ δὲ Β Γ καταφατικόν, ἀναγκαῖον δὲ τὸ στερητικόν.

Εἴπομεν δτὶ ἐπὶ τῶν συζυγῶν τῶν ἐκ τῆς μιᾶς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἑτέρας καταφατικῆς τοῦ ἀποφατικοῦ καθόλου ὅντος αὐτῷ ἀεὶ ἀκολουθεῖ 40 τὸ συμπέρασμα ἐν πᾶσι τοῖς σχήμασιν, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ, διότι ἀποφατικὴ οὖσα μείζων πάντως ἔστιν, ὡς ἀν δὲ εἶχεν ἡ μείζων, οὗτως εἶχε καὶ τὸ

2 γ' τῷ ex α' τῷ corr. V 3 β'] α' V ἐξ ἀνάγκης prius om. V καὶ τῷ α τινὶ B Arist.: καὶ τῷ α' τινὶ τὸ γ' V: τὸ δὲ γ' τῷ α' τινὶ, καὶ τῷ α' τινὶ τὸ β' t 4 τῷ Bt, pr. V: τῇ S, corr. V 6 διὰ ex ἀντὶ corr., ut videtur V² 7 ὑπαρχέτω S: ὑπάρχει BVt 8 post παντὶ adit. τῷ γ' Vt τῷ (pr. τὸ) α' τινὶ τὸ γ' V: τὸ α' τινὶ τῷ β' Bt ὑπάρχειν t τὸ alt. Bt: αὐτὸ V 9 post α' quaedam deleta V 10 τοῦτο superscr. V 11 οὖν BS: δὲ Vt 14 βουλόμενος B ἀντιστρέψας pr. V, corr. V² 15 δεηθὲν t, pr. V (corr. V²) 16 ποιήσης pr. V, corr. V² 19 μὲν τὸ B 20 τῷ β' (ante ὑπάρχει) B 21 τί οὖν λέγομεν SVt: λέγομεν οὖν B 23 ἦν t 24 τὸ tert. BS: om. Vt 25 ὑπάρχειν V: ἐπόμενον conicio εἶπε B: εἶπεν Vt: συνηγάγομεν S 28 εἴπομεν] p. 133,1 sq. 138,14 sq. τῇ prius om. B 31 καὶ om. B

συμπέρασμα, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς, διότι η̄ ἀντιστροφὴ εἰς τὸ πρῶτον XXXVI^v σχῆμα ὀνήργε καὶ τὴν ἀποφατικὴν πάντως μείζονα ἐποίει. πρώτην οὖν ἔκτιθεται συζυγίαν τὴν ἔχουσαν τὴν μείζονα ἀποφατικὴν ἀναγκαίαν τὴν δὲ ἐλάττονα καθόλου καταφατικὴν ὑπάρχουσαν. ἐπειδὴ τοίνυν τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ 5 ὑπάρχει, καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β ὑπάρχει· ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Γ 45 ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β ὑπάρχει, γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα, καὶ συνάγεται τὸ Α τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν· μέρος γάρ τοῦ Γ τὸ τὸ Β, φ' τὸ Α οὐδενὶ ὑπάρχει ἐξ ἀνάγκης. οἱ δὲ αὐτοὶ ὅροι τοῦ δεῖξαι 10 θεί ὑπάρχον συνάγεται καὶ οὐκ ἀναγκαῖον, οἶπερ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἡμῖν παρελήφθησαν σχῆματι.

p. 31a37 Εἰ δὲ τὸ κατηγορικὸν ἀναγκαῖον, οὐκ ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον.

'Ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττουνος καθόλου καταφατικῆς ἀναγκαίας ὑπάρχον φησὶ συγάγεσθαι τὸ συμπέρασμα. 50 15 εἰ γάρ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης· εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β οὐχ ὑπάρχει· δέδεικται γάρ ἐν τῷ πρώτῳ. ἔτι καὶ διὰ τῶν ὅρων πάνυ ἀν εἴη φανερόν. ἔστω γάρ τὸ μὲν Α ἀγαθόν, τὸ δὲ Β ζῆτον, τὸ δὲ Γ ἵππος· ἀγαθὸν μὲν οὐδενὶ ἵππῳ ὑπαρχόντως, ζῶον δὲ παντὶ 20 ἵππῳ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συνάγεται ἀγαθὸν τινὶ ζῷῳ μὴ ὑπάρχειν μόνον· δύναται γάρ καὶ πᾶν ζῆτον εἶναι ἀγαθόν, δηλούντι κατὰ τὸ φυσικὸν XXXVII^r ἀγαθόν. εἰ δέ τις, φησί, πρὸς τοῦτο ἐνίσταται μὴ συγχωρῶν τῇ μείζονι προτάσσει (εἶναι γάρ τι ζῆτον ἐξ ἀνάγκης οὐκ ἀγαθόν, οἷον τὰ ιοβόλα), ληπτέον ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ ἐγρηγορέναι τῇ τὸ καθεύδειν· ἐγρήγορσις 25 μὲν γάρ οὐδενὶ ἵππῳ ὑπαρχόντως, ζῶον δὲ παντὶ ἀναγκαίως, καὶ συνάγεται 'ἐγρήγορσις τινὶ ζῷῳ οὐχ ὑπάρχει μόνον'. Ὅπετε δῆλον ὅτι τὸ ὑπάρχον καὶ οὐ τὸ ἀναγκαῖον συνάγεται.

p. 31b12 Εἰ δ' ὁ μὲν καθόλου ὁ δ' ἐν μέρει, κατηγορικῶν μὲν δὲντων ἀμφοτέρων, δταν τὸ καθόλου γένηται ἀναγκαῖον, καὶ τὸ 30 συμπέρασμα ἔσται ἀναγκαῖον.

'Ἐπὶ τῶν τὴν ἑτέραν ἔχουσῶν καθόλου τὴν δὲ ἑτέραν μερικὴν καταφατικῶν οὐσῶν ἀμφοτέρων τῶν προτάσσεων τῇ καθόλου ἔπειται τὸ συμ-

2. 3 ἔκτιθησι V 3 immo μείζονα <καθόλου> 4 ἐπεὶ B 6 δὲ γ' BS: inv. ord. Vt τῶν β' B 7 τὸ γ' τοῦ pr. V, corr. V² 7. 8 an τὸ τὸ β' τοῦ γ? 8 τὶ St: om. BV post φ' add. δὴ γ' V ὑπάρξει B post τοῦ add. δεῖ V 9 καὶ alt. om. B 9. 10 σχῆματι ἡμῖν παρελήφθησαν B ἔστι B (d) 13 ὑπαρχούσης ἀποφατικῆς B 14 καθόλου om. B ἀναγκαίας καὶ συνάγεται ὑπάρχον συμπέρασμα B 16 εἰ—ἔτι ἀνάγκης om. B εἰ τοῖνυν τὸ μὲν S: τὸ τοίνυν Vt ὑπαρχόντως S: om. Vt δὲ S: om. Vt τινὶ St: τοίνυν V 17 ἄρα α' BS: inv. ord. Vt καὶν B 18 πάνυ ἀν om. B μὲν om. V 19 ὑπαρχέτω BS 20 ζῶον V 21 εἶναι ἀγαθόν BS: inv. ord. Vt κατὰ S: om. BVt 24 post ληπτέον add. φησὶν B 25 ἀναγκαίως om. Bt: ἐξ ἀνάγκης S 27 οὐ superser. V: om. t

πέρασμα· τῆς γάρ μερικῆς ἀντιστρεψομένης τῇ ἀναγωγῇ τῇ εἰς τὸ πρῶ. XXXVII° τον σχῆμα ἡ καθόλου μείζων γίνεται· ἐκεῖ δὲ τῇ μείζονι ἡκολούθει τὸ συμπέρασμα. καλῶς ἄρα εἴρηται ἐπὶ τούτων τῇ καθόλου ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα. τίθησι δὲ ἐν τούτοις πρώτην τὴν ἔχουσαν τὴν μὲν μείζονα 5 μερικὴν καταφατικὴν ὑπάρχουσαν τὴν δὲ ἐλάττονα καθόλου καταφατικὴν ἀναγκαίαν συνάγουσαν δι' ἀντιστροφῆς τῆς μείζονος καὶ τοῦ συμπεράσματος ἀναγκαῖον συμπέρασμα. ἔστω γάρ τὸ μὲν Α, φησί, τινὶ τῷ Γ' ὑπάρχον, τὸ 15 δὲ Β παντὶ ἐξ ἀνάγκης· συνάγει οὖν τὸ Α τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης. πῶς; εἰ γάρ τὸ Α τινὶ τῷ Γ', καὶ τὸ Γ' τινὶ τῷ Α ὑπάρχει· οὐκοῦν εἰ τὸ μὲν 10 Β παντὶ τῷ Γ' ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Γ' τινὶ τῷ Α ὑπάρχει. συνάγεται τὸ Β τινὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης. ἀντιστρέψας δὲ τὸ συμπέρασμα ἔχεις τὸ ζητούμενον· εἰ γάρ τὸ Β τινὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, 25 διπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 31b19 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ τὸ ΑΓ εἴη ἀναγκαῖον καθόλου ὅν· τὸ
15 γάρ Β ὑπὸ τὸ Γ' ἐστίν.

'Υποθέμενος πρότερον τὴν πρὸς τῷ ἐλάττονι ἔχουσαν τὸ καθόλου κατα- 20 φατικὸν ἀναγκαῖον πρὸς δὲ τῷ μείζονι τὸ μερικὸν καταφατικὸν ὑπάρχον νῦν τὸ ἀνάπαλιν ὑποτίθεται, καὶ πάλιν ἀναγκαῖον φησὶ συνάγεσθαι συμπέρασμα. εἰ γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Γ' ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, τὸ δὲ Β 20 ὑπάρχει μόνον τινὶ τῷ Γ', καὶ τὸ Γ' τινὶ τῷ Β ὑπάρχει· οὐκοῦν εἰ τὸ μὲν Α τῷ Γ' παντὶ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Γ' τῷ Β τινὶ ὑπάρχει, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· δέδεικται γάρ ἡδη πρότερον.

p. 31b20 Εἰ δὲ ἐν μέρει ἐστὶν ἀναγκαῖον, οὐκ ἔσται τὸ συμ- 25 πέρασμα ἀναγκαῖον.

25 Θεὶς πρότερον ἐν τῷ καθόλου τὸ ἀναγκαῖον, εἴτε μείζων ἢν ἡ καθόλου εἴτε ἐλάττων, καὶ δεῖξας τὸ ἀναγκαῖον συναγόμενον νῦν τὸ ἀνάπαλιν ποιεῖ· ὑποτίθεται γάρ ἑτέρας δύο προτάσεις ἐξ ἀμφοτέρων πάλιν καταφατικῶν, τῆς μὲν καθόλου ὑπαρχούσης τῆς δὲ μερικῆς ἀναγκαίας, καὶ φησὶ τῇ καθόλου πάλιν ἀκολουθεῖν τὸ συμπέρασμα. κανὶ μείζων γένηται κανὶ ἐλάττων. 35 δείκνυσι δὲ πάλιν τὴν μὲν πρὸς τῷ μείζονι ἔχουσαν τὸ ὑπάρχον διὰ μιᾶς τῆς ἐλάττονος ἀντιστροφῆς οὕτως· εἰ τὸ Β τινὶ τῷ Γ' ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ' τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης· εἰ τοίνυν ὑπόκειται τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Γ'

2 ἡκολούθει supra ἡ καθόλου ser. V²: ἡκολούθησε τ 4 τὴν μὲν scripsi: inv. ord. B:
τὴν Vt 6 συνάγουσαν S: καὶ συνάγεται Bvt 8 διὰ τῆς S 7 γάρ τὸ μὲν S:
τὸ Bvt 10 τινὶ οὐν. V 8 ὑπάρχειν B: ὑπαρχόντως S 8 οὖν et πῶς οὐν. S
post οὖν add. συμπέρασμα B 11 τῷ S: τῶν Bvt 9 τῷ γ' BS: τῶν γ' Vt
10 τῷ α' BS: τῶν α' Vt 12 τῷ prius Vt: τῶν B 13 δὲ B 14 post
ροτ συμπέρασμα add. ίδου B 15 γάρ] γ' V 16 ἐλάσσονι B
δέ add. φησὶ V 17 ἀναγκαῖον—καταφατικὸν οὐν. V 21 τινὶ τῷ β' St 22 ἡδη
τὸ οὐν. B 23 τῷ ἐν V 24 ἐστὶν οὐν. B 25 οὐκ ἔστι τ 27 καταφατικῶν
πάλιν V 29 πάλιν Bt: πάσῃ V 31 καὶ οὐν. V

ὑπάρχειν, τὸ δὲ Γ ὅια τῆς ἀντιστροφῆς ἐξ ἀνάγκης τινὶ τῷ Β, καὶ τὸ XXXVII^ο
Α ἄρα τινὶ τῷ Β ὑπάρχει μόνον· τοῦτο γάρ δέδεικται ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι.
δείκνυσι δὲ καὶ ὅια τῶν ὅρων τοῦτο· λαμβάνει γάρ μεῖζονα μὲν ὅρον ἐγρήγορσιν,
μέσον δὲ ζῷον, ἐλάττονα δὲ δίπουν· ἐγρήγορσις γάρ παντὶ ζῷῳ ὑπαρχόντως,
5 δίπουν δὲ τινὶ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συνάγεται ἐγρήγορσις τινὶ δίποδι ὑπαρχόντως. 40

p. 31 b 31 Οὐ μοίως δὲ καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων δειχθήσεται, καὶ
εἰ τὸ ΑΓ εἴη ἐν μέρει τε καὶ ἀναγκαῖον.

Δείκνυται αὗτη, λέγω δὴ ἡ τὸ μεῖζον μερικὸν ἀναγκαῖον ἔχουσα, καὶ
διὰ δύο ἀντιστροφῶν, ως καὶ ἡ τῆς τε μείζονος προτάσεως καὶ τοῦ 45
10 συμπεράσματος. εἰ γάρ τὸ Α τινὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ
Α ἐξ ἀνάγκης· εἰ τοίνυν ὑπόκειται τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, τὸ
δὲ Γ ὅια τῆς ἀντιστροφῆς τινὶ τῷ Α ἐξ ἀνάγκης, συνάγεται δήπου τὸ Β
τινὶ τῷ Α ὑπάρχειν μόνον· τοῦτο γάρ δέδεικται· ἀντιστραφέντος δὲ τοῦ
συμπεράσματος καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει μόνον. δείκνυται δὲ καὶ ὅια
15 τῶν αὐτῶν ὅρων μόνον τῆς τάξεως αὐτῶν ἐναλλαττομένης· δην γάρ ἐκεῖ
ἐλάττονα ἐλαμβάνομεν, ἐνταῦθα μεῖζονα ποιοῦμεν, οἷον τὸ δίπουν· τὸ γάρ 50
δίπουν τινὶ ζῷῳ ἐξ ἀνάγκης, ἐγρήγορσις δὲ παντὶ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται
ὅια τῶν εἰρημένων δύο ἀντιστροφῶν δίπουν τινὶ ἐγρηγόρσει ὑπαρχόντως.

p. 31 b 33 Εἰ δ' ὁ μὲν εἴη κατηγορικὸς ὁ δὲ στερητικὸς τῶν ὅρων,
20 δταν μὲν | ἢ τὸ καθόλου στερητικόν τε καὶ ἀναγκαῖον, καὶ XXXVII^ο
τὸ συμπέρασμα ἔσται ἀναγκαῖον.

Τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς οὔσης ἀναγκαίας τῆς δὲ ἐλάττονος ἡ
μερικῆς καταφατικῆς ὑπαρχούσης συνάγεται μερικὸν ἀποφατικὸν ἀναγκαῖον
συμπέρασμα. εἰ γάρ τὸ Β τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει, καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β
25 ὑπάρχει· ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ
Β ὑπαρχόντως, συνάγεται τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης· δέδεικται γάρ
τοῦτο ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. τοὺς αὐτοὺς δὲ κάνταῦθα παραληφόμεθα
δρους πρὸς τὸ δεῖξαι τὸ ὑπάρχον συναγόμενον, οὕσπερ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ πρώτῳ
10 παρελαμβάνομεν σχήματι· ἐγρήγορσις, ὑποιῶν, ἀνθρωπος· ἐγρήγορσις οὐδενὶ
πανοιῶντι ἐξ ἀνάγκης. ὑποιῶν τινὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται
20 ἐγρήγορσις οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχόντως.

1 ὑπαρχόντως Β τῶ β' τινὶ Β 2 ὑπάρχει scripsi: ὑπάρχον V τῷ alt.
om. B 3 μὲν γάρ μεῖζονα V ἐγρήγορσις V 4 ἐλάττων t ὑπάρ-
χει B 5 τινὶ prius Vt: οὐ παντὶ Β ὑπαρχόντως Vt: οὐκ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει B 6 καὶ
prius B Arist.: om. Vt 7 καὶ om. V 8 αὗτη δείκνυται Vt post μερικὸν add.
καὶ V ἔχουσα ἀναγκαῖον B 9 εἴπομεν] p. 141, 6 sq. 10 τῶ alt. Vt: τῶν Β
11 τὸ μὲν scripsi: μὲν τὸ Vt: μὲν τῶ B γ' παντὶ τὸ β' B ὑπάρχει V
12 διὰν sic V 13 ὑπάρχον V δὲ t: γάρ BV 16 ἐλαμβάνομεν ἐλάττονα B
17 δὲ et καὶ om. V 19 εἴη om. t Arist. 24. 25 καὶ—ὑπάρχει om. B
26 ὑπάρχει Vt 27 τοῦτο et τῷ om. B ληψόμεθα B 28 ὑπάρχον B: ἀναγκαῖον Vt
οὕσπερ t: οὖς B: ὥσπερ V 28. 29 ἐν πρώτῳ σχήματι ἐλάβομεν (scil. p. 131, 23) B
29 αἱ ἐγρήγορσιν—ἀνθρωποι? 30 ὑποιῶν—31 ὑπαρχόντως om. V συνάγεται t:
συνάγομεν B 31 ὑπαρχόντως B: ἐξ ἀνάγκης t

p. 31b37 Ὅταν δὲ τὸ καταφατικὸν ἀναγκαῖον τεθῇ ἢ κα- XXXVII^v
θόλου ὃν ἡ ἐν μέρει ἢ τὸ στερητικὸν κατὰ μέρος, οὐκ ἔσται:
τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον.

Τεσσάρων γινομένων συλλογιστικῶν συζυγιῶν τῆς μὲν τῶν προτάσεων 15
οἱ ἀποφατικῆς οὕσης τῆς δὲ καταφατικῆς καὶ τῆς μὲν καθόλου τῆς δὲ μερικῆς
(τῆς γὰρ μείζονος καθόλου οὕσης καὶ ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς
καταφατικῆς γίνονται δύο συζυγίαι, μία μὲν τῆς μείζονος ἀναγκαίας οὕσης
τῆς δὲ ἐλάττονος ὑπαρχούσης, δευτέρα δὲ τῆς μείζονος ὑπαρχούσης (οὕσης)
τῆς δὲ ἐλάττονος ἀναγκαίας· πάλιν τῆς μείζονος μερικῆς οὕσης ἀποφατικῆς
10 τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς γίνονται ἄλλαι δύο ἢ τῆς μείζονος 20
πάλιν οὕσης ἀναγκαίας τῆς δὲ ἐλάττονος ὑπαρχούσης ἢ ἀνάπαλιν τῆς μεί-
ζονος ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος ἀναγκαίας· αἱ δ' ἄλλαι τέσσαρες αἱ ἔχου-
σαι τὴν μείζονα καταφατικὴν ἢ μερικὴν ἢ καθόλου ἀσυλλόγιστοί εἰσι), τούτων
οὖν τῶν τεσσάρων συλλογιστικῶν παραδούς τὴν μίαν τὴν ἐκ τῆς μείζονος
15 καθόλου ἀποφατικῆς ἀναγκαίας τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς
ὑπαρχούσης καὶ δείξας ταύτην ἀναγκαῖον συνάγουσαν συμπέρασμα διὰ τῆς
ἀντιστροφῆς τῆς ἐλάττονος προτάσεως, νῦν τὰς λοιπὰς τρεῖς διὰ τούτων 25
παραδίδωσι, καὶ δείχνυσιν αὐτὰς ὑπάρχον συναγούσας συμπέρασμα. διὰ
μὲν γὰρ τοῦ εἰπεῖν δταν δὲ τὸ καταφατικὸν ἀναγκαῖον τεθῇ ἢ
20 καθόλου ἢ ἐν μέρει τὰς δύο σημαίνει συζυγίας, τήν τε ἐκ τῆς μείζονος
μερικῆς ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς
ἀναγκαίας καὶ τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης τῆς
δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς ἀναγκαίας· διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν ἢ τὸ
στερητικὸν κατὰ μέρος, προσυπακουομένου τοῦ ἀναγκαίου, σημαίνει τήν 30
25 λοιπὴν συζυγίαν τὴν ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς ἀναγκαίας τῆς δὲ
ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς ὑπαρχούσης. ταύτας οὖν τὰς τρεῖς φησι
τὸ ὑπάρχον συνάγειν.

p. 31b39 Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τὰ αὐτὰ ἀ καὶ ἐπὶ τῶν πρότερον
ἐροῦμεν.

30 Τὰ ἄλλα φησὶ δι' ὧν ἐδείχνυμεν καὶ τὰς ἄλλας συζυγίας, λέγω
δὲ τῆς ἀντιστροφῆς. δεῖ μέντοι γε ἐπιστῆσαι δτι οὐ περὶ τῶν τριῶν
τοῦτο φησιν (οὐδὲ γὰρ αἱ τρεῖς δι' ἀντιστροφῆς δείχνυνται) ἀλλὰ περὶ τῆς 35

1 ἢ B Arist.: om. Vt 2 εἰ (ante τὸ) V 7 συζυγίαι δύο B 8 οὕσης
addidi 9 πάλιν] πάσης V itemque vs. 11 11 ἀνάπαλιν om. B 14 τῶν δύο V
post τεσσάρων add. τῶν B συλλογιστῶν B 16. 17 δι' ἀντιστροφῶν B 17 διὰ
om. V 19 ἢ om. Bt cf. vs. 1 20 ante ἢ add. δν Arist. cf. vs. 2 23 εἰ V
24 ὑπακουομένου Vt an ἀναγκαῖον ? 26 φησι om. B: ante τὰς collocat t
27 ὑπάρχειν t συνάγειν e S scripsi: σημαίνει V: σημαίνει t: σημαίνοσας εύρησεις B
30 post ὧν add. δείξεων B, δείξας t: om. VS λέγει B 31 δὲ BS: δὴ διὰ Vt
γε om. B παρὰ V 32 τοῦτο S: τούτων BVt ἀντιστροφῶν t

μιᾶς μόνης τῆς ἐγούσης τὴν μείζονα καθόλου ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν XXXVII^ν τὴν δὲ ἐλάττονα μερικὴν καταφατικὴν ἀναγκαίαν· αὗτη γάρ τῆς μερικῆς καταφατικῆς ἀντιστραφείσης, τῆς ἐλάττονος λέγω καὶ ἀναγκαίας. ἀνάγεται εἰς τὸν τέταρτον τρόπον τοῦ πρώτου σχήματος. ἔστω γάρ τὸ μὲν Α τῷ Γ
5 μηδενὶ ὑπαρχόντως, τὸ δὲ Β τῷ Γ τινὶ ἐξ ἀνάγκης· συνάγεται δτι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β ὑπαρχόντως. ἐπεὶ γάρ ἀντιστρέφει τὸ μερικὸν καταφατικὸν ἀναγκαῖον, ἔσται ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β· ἐπεὶ τοίνυν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Γ ὑπαρχόντως, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ ἄρα 40
10 Α οὐ παντὶ τῷ Β ὑπαρχόντως· γίνεται γάρ ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχήματος. οὕτω μὲν οὖν αὔτη δι’ ἀντιστροφῆς δείκνυται. αἱ δὲ ἄλλαι δύο οὐ δύνανται δι’ ἀντιστροφῆς δειχθῆναι διὰ τὸ τὴν ἐλάττονα εἶναι ἐν ἀμφοτέραις καθόλου καταφατικήν· ἐὰν γάρ αὐτὴν ἀντιστρέψωμεν, πρὸς τὴν μερικὴν ἀντιστρέψει καὶ ἀσυλλόγιστον ποιήσει τὴν συζυγίαν· ἀλλ’ οὐδὲ ἡ μείζων δύναται ἀντιστραφῆναι μερικὴ οὖσα ἀποφατική.

15 p. 31b40 "Οροι δέ, δταν μὲν ἦ τὸ καθόλου κατηγορικὸν ἀναγ- 45
καῖον, ἐγρήγορσις, ζῷον, ἀνθρωπος, μέσον ἀνθρωπος.

Τὴν ἐκ τῆς ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς ἀναγκαίας τῆς δὲ μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης διὰ τῶν δρων πιστοῦται· ἐγρήγορσις μὴ παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπαρχέτω, ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συ- 20
'20 αγεται ἐγρήγορσις οὐ παντὶ ζῷῳ ὑπαρχόντως.

p. 32a1 "Οταν δὲ ἐν μέρει τὸ κατηγορικὸν ἀναγκαῖον, ἐγρήγορσις, 50
ζῷον, λευκόν.

Οὗτοι τῆς ἑτέρας συζυγίας οἱ δροι τῆς ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς ἀναγκαίας. 25 αὕτη δὲ ἐδείγθη διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν | ὑπάρ- XXXVIII^γ
γον συνάγουσα. δείκνυται δὲ καὶ διὰ τῶν δρων οὕτως· ἐγρήγορσις οὐδενὶ λευκῷ ὑπαρχόντως, ζῷον τινὶ λευκῷ ἐξ ἀνάγκης, καὶ συνάγεται ἐγρήγορσις οὐ παντὶ ζῷῳ ὑπαρχόντως καὶ οὐκ ἀναγκαίως.

p. 32a1 "Οταν δὲ τὸ στεργητικὸν ἐν μέρει ὃν ἀναγκαῖον ἦ, δίπουν,
30 κινούμενον, ζῷον, ζῷον μέσον.

Διὰ τούτων τὴν λοιπὴν τῶν τριῶν παραδίδωσι συζυγιῶν τῶν τὸ

1 μόνης οι. V	2 ἀποφατικὴν pr. V, corr. V ²	3 ἐλάσσονος B	καὶ οι. S
5 τὸ (ante γ') Vt	post ἀνάγκης add. καὶ B	6 γάρ—7 ἐπεὶ οι. V	7 post
ἀναγκαῖον add. ὅν t	9 ὑπαρχόντως S: ὑπάρχει B: ὑπάρχοντι V: ὑπάρχον t		
10 δι' BS: διὰ τῆς Vt	12 καθόλου BS: ταῖς t: οι. V	13 ἀντιστρέψει BS: ἀντιστρέψομεν V: ἀντιστρέφει t	ποιήσει B ² S: ποιεῖ B ¹ : δεῖξει Vt
15, 16 ἀναγκαῖον κατηγορικόν B	18 post ἐγρ. add. γάρ B, at cf. p. 145,3		
19 ὑπαρχόντως BS	ante ζῶον add. τὸ B	19, 20 γίνεται B	20 ἀνθρώπῳ B
23 οἱ deleverim	25, 26 ὑπάρχον supra ἀναγκαῖον del. ser. V ²	26 δὲ οι. V	
27 ἐξ ἀνάγκης suprad. οὐ πράγματος del. ser. V ²	30 ζῶον μέσον B Arist.: inv.		
ord. Vt (ΑC)	31 συζυγίαν B		

ύπάρχον συναγουσῶν τὴν ἐκ τῆς μείζονος μερικῆς ἀποφατικῆς ἀναγ. XXXVIII¹ καίας τῆς δὲ ἐλάττονος καθαφατικῆς ὑπαρχούσης. δείκνυσι δὲ 6 διὰ τῆς τῶν ὅρων παραθέσεως τὸ συμπέρασμα· δίπουν οὐ παντὶ ζῷῳ ἔξ ἀνάγκης, κινούμενον παντὶ ζῷῳ ὑπαρχόντως, καὶ συνάγεται δίπουν οὐ 5 παντὶ κινούμενῳ ὑπαρχόντως. εἰδέναι δὲ δεῖ δτι τινὰ τῶν παλαιοτέρων βιβλίων ἔχει μέσον δίπουν. λέγουσι δὲ τοῦτο γραφικὸν εἶναι σφάλμα· οὐ γάρ συνάγεται διὰ τούτων τῶν ὅρων μέσου λαμβανομένου τοῦ δίποδος 10 ὑπάρχον συμπέρασμα ἀλλ' ἀναγκαῖον, ώς ἐκ τῶν προειρημένων δῆλόν ἐστιν. δτι δὲ οὐ τὸ δίπουν τίθησι μέσον ἀλλὰ τὸ ζῷον, δῆλον ἔξ τῶν πρώτου 10 τοῦ δίποδος ἐμνημόνευσεν, ὅστερον δὲ τοῦ ζῷου· ἐπὶ γάρ τοῦ τρίτου σγήματος ἔθος ἔχει ὅστερον τιθέναι τὸ μέσον· καὶ νῦν δὲ τὸ ζῷον ὅστερον 15 ἔθηκε.

p. 32a5 Φανερὸν οὖν δτι τοῦ μὲν ὑπάρχειν οὐκ ἔστι συλλογισμός, 15 ἐὰν μὴ ἀμφότεραι ὥσιν αἱ προτάσεις ἐν τῷ ὑπάρχειν, τοῦ δ' ἀναγκαίου ἔστι καὶ τῆς ἑτέρας μόνον ἀναγκαίας οὔσης.

Δοκεῖ δὲ ἡ Ἀριστοτέλης τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἐπαγαγεῖν ἐπὶ τῶν τριῶν 15 εἰρημένων σγημάτων. οὐ δεῖ δὲ τοῦτο νομίζειν, ἐπεὶ ἀτοπίᾳ τινὶ περιπεσεῖται ὁ φιλόσοφος φάσκων δτι φανερὸν ἐκ τῶν εἰρημένων, ώς ἐὰν μὴ ἀμφότεραι αἱ προτάσεις ὥσιν ὑπάρχουσαι, οὐ συνάγεται ὑπάρχον συμπέ- 20 ρασμα· ἀπέδειξε γάρ ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ σγήματι δτι καὶ τῆς μείζονος μόνης καθόλου ἀποφατικῆς οὔσης ὑπαρχούσης ὑπάρχον γίνεται τὸ συμπέ- ρασμα. δεῖ οὖν λέγειν δτι οὐ τῶν τριῶν σγημάτων ἔστι τὸ εἰρημένον συμπέρασμα ἀλλὰ τοῦ τρίτου μόνου. δόξει δὲ μηδὲ ἐπὶ τοῦ τρίτου ἀληθῆ 25 τὸν λόγον τοῦτον εἶναι· δέδεικται γάρ καὶ ἐπὶ τούτου δτι καὶ τῆς μιᾶς μόνης προτάσεως ὑπαρχούσης οὔσης ὑπάρχον γίνεται τὸ συμπέρασμα. ῥητέον οὖν δτι οὐδὲ τοῦ τρίτου σγήματος ὅλου τὸ εἰρημένον ἔστι συμπέ- ρασμα ἀλλὰ τῶν τεσσάρων συζυγιῶν τῶν ἔξ ἀμφοτέρων καθόλου προτά- σεων· ἐπειδὴ γάρ ἐπὶ τούτων ἀπέδειξεν δτι αἱ τρεῖς ἔξ αὐτῶν συζυγίαι τὸ ἀναγκαῖον συνάγουσι συμπέρασμα οίασδήποτε ἀναγκαίας λαμβανομένης 30 προτάσεως, καὶ τῆς μείζονος καὶ τῆς ἐλάττονος, ώς πρὸς τὴν ἔκυτον νῦν 35 δεῖξιν τὰ ἀκόλουθα συμπεραινόμενος ταῦτα φησιν, δτι οὐκ ὕσπερ ἐπὶ τού-

2 post δὲ alt. add. καὶ Vt
γραφικὸν B 7 οὕτε t
post ὑπάρχον add. τὸ V

πρώτου Vt: πρὸ τοῦ δὲ B
ἔσται Vt post συλλογισμός add.

καὶ Vt ἀμφοτέρωθεν V
17 σγημάτων superser. B
18 φάσκων Vt: τοῦτο διδάσκων B
21 ὑπαρχούσης οὔσης B
24 τοῦτον superser. V

5. 6 τινὰ τῶν παλ. β.] nostrorum cod. n, pr. d 6 εἶναι διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων B 8 ὑπάρχειν t: compend. B
9 ἔστιν οι. B 11 τιθέναι τὸ μέσον ὅστερον B 13 ἔστι B Arist.:

10 post συλλογισμός add. διὰ τῶν τριῶν ὅρων B 14 ἐὰν B Arist.:
11 ἐπάγειν B 16 ἐπάγειν B 17 post τριῶν add. τῶν B
18 ὡς Vt: δτι B 19 ὡς post 18 μὴ collocat B
20 μόνον Vt 23 μόνον Vt 24 οὔσης οὔσης B
25 οὔσης οὔσης B 26 τὸ οι. B

τῶν τῶν συζυγῶν ἀληθεῖς ἦν ἀπλῶς φάναι ὅτι οίασδήποτε τῶν προτά- XXXVIII^τ
σεων ἀναγκαίας οὔσης ἀναγκαῖον πάντως συνάγεται τὸ συμπέρασμα, οὕτω δὴ
καὶ ἐπὶ τῶν τὸ ὑπάρχον συναγούσων ἀληθεῖς ἔστιν ἀπλῶς εἰπεῖν ὅτι ὑπάρχον
πάντως συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ἀλλ' ἀμφοτέρων μὲν οὔσων ὑπαρχούσων
5 πάντως ὑπάρχον γίνεται τὸ συμπέρασμα, τῆς δὲ μιᾶς ὑπαρχούσης οὐ πάν-
τως ὑπάρχον.

p. 32a8 ⁹Ἐν ἀμφοτέροις δὲ καὶ καταφατικῶν καὶ στερητικῶν 30
ὅντων τῶν συλλογισμῶν ἀνάγκη τὴν ἐτέραν πρότασιν ὄμοιαν
εἶναι τῷ συμπεράσματι· λέγω δὲ τὸ ὄμοιαν, εἰ μὲν ὑπάρχον,
10 ὑπάρχουσαν, εἰ δὲ ἀναγκαῖον, ἀναγκαίαν.

'Ἐν ἀμφοτέροις, φησί, τοῖς εἰρημένοις τρόποις, τῷ τε ὑπάρχοντι καὶ
τῷ ἀναγκαίῳ, καὶ ἀποφατικῶν καὶ καταφατικῶν ὕντων τῶν συμ- 35
περασμάτων ἡ ἀναγκαίων ἡ ὑπαρχόντων ἀνάγκη μίαν τῶν προτάσεων
ὄμοιαν εἶναι τῷ συμπεράσματι, καὶ εἰ μὲν ὑπάρχον εἴη τὸ συμπέ-
15 ρασμα. τὴν μίαν τῶν προτάσεων πάντως εἶναι ὑπάρχουσαν, εἰ δὲ ἀναγ-
καῖον, ἀναγκαίαν.

p. 32a15 Περὶ μὲν οὖν τοῦ ἀναγκαίου, πῶς γίνεται καὶ τίνα δια-
φορὰν ἔχει πρὸς τὸ ὑπάρχον, εἴρηται σχεδὸν ἵχανῶς.

"Οτι ἐκ δύο, φησίν, ἀναγκαίων τὸ συμπέρασμα γίνεται ἀναγκαῖον, καὶ 40
20 ὅτι, καν μόνη ἡ μεῖζων ἀναγκαία ἡ, πάλιν ἀναγκαῖον γίνεται τὸ συμπέ-
ρασμα, καὶ ὅτι ταῖς ὑπαρχούσαις ὄμοιώς αἱ ἀναγκαῖαι συμπλεκόμεναι γίνονται
συλλογιστικαί, καὶ ὅτι τὸ ἀναγκαῖον τῷ δεὶ εἶναι διαφέρει τοῦ ὑπάρχοντος.

p. 32a16 Περὶ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου μετὰ ταῦτα λέγωμεν, πότε
καὶ πῶς καὶ διὰ τίνων ἔσται συλλογισμός.

25 Διαλεχθεὶς περὶ τε τῶν ὑπαρχουσῶν καὶ ἀναγκαίων προτάσεων, ὅπως
τε ἔχουσιν αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς καὶ ὅπως ἀλλήλαις συμπλεκόμεναι, γῦν λοιπὸν 45
περὶ τῶν τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεων ποιεῖται τὸν λόγον. πρὸ δὲ ἡμῖν
τὸν περὶ τῶν προτάσεων τοῦ ἐνδεχομένου παραδοῦναι λόγον θεωρήματά

2 συνάγεσθαι B 3 τῶν τὸ superscr. V² τὸ om. t 7 δὲ om. V
στερητικῶν—καταφατικῶν V 8 πρώτην pr. V, corr. V² 9 τὸ συμπέρασμα
pr. V, corr. V² 12 ἀναγκαῖοις pr. V, corr. V² 13 ἡ ἀναγκαίων—15 ὑπάρχουσαν
om. B; λείπει supra εἰ δὲ scr. B² 17 post πῶς add. τε t 19 φησίν post
ὅτι collocat t: om. B ἀναγκαίον γίνεται B 20 ἡ S: εἴη BVt
21 ὄμοιαις ex ὄμοιώς, ut videtur, corr. B 22 τὸ δεὶ B 23 περὶ τοῦ ἐνδεχο-
μένου inser. B: περὶ τοῦ ἐνδεχομένου. περὶ (τοῦ del.) μᾶξεως (superscr.) ἐνδεχομένου καὶ
ὑπάρχοντος V λέγωμεν corr. B, t (B C i f n): λέγομεν pr. B, V Arist.
25 τε VS: τῆς t: om. B 26 συμπλέκονται B λοιπὸν om. B 27 post
περὶ add. δὲ V τῶν—28 περὶ om. V πρὸ δὲ St: πρὸ δὲ τοῦ B
27. 28 παραδοῦναι ἡμῖν τὸν περὶ τῶν τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεων λόγον B 28 τοῦ e
τῶ corr. V

τινα περὶ τούτου παραδίδωσι, πρῶτον μὲν τί ποτέ ἔστιν ὅλως τὸ ἐνδεχόμενον, ἔπειτα τὸν περὶ τῶν ἀντιστροφῶν τοῦ ἐνδεχομένου λόγον. ἐλέγομεν δὲ ὅτι τῶν ἀντιστροφῶν ἡ μέν ἔστιν ἀπλῆ, ἡ δὲ ἐκ μεταθέσεως, ἡ δὲ ἐνδεχομένη· διδάσκει οὖν ἡμᾶς ἐνταῦθα περὶ τῆς ἐνδεχομένης ἀντιστροφῆς,
 5 ἐπειδὴ καὶ ὅλως περὶ τοῦ ἐνδεχομένου ἔστιν ὁ λόγος, ποιῶν εἰσιν αἱ ἀντιστρέψουσαι πρὸς ἄλληλας προτάσεις. καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις παραδίδωσι τὴν διαιρεσιν τοῦ ἐνδεχομένου, ποσαχῶς λέγεται, ὅπερ καὶ ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας ἐποίησε. καὶ οὗτοι λοιπὸν διδάσκει ὅπως τε ἔχουσιν αἱ τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις, καὶ τίνες τίσι συμπλεκόμεναι ποιοῦνται τινας συλλογιστικὰς συζητίας, ἔπειτα μίγνυσιν αὐτὰς τῷ τε ὑπάρχοντι καὶ τῷ ἀναγκαῖῳ, καὶ μετὰ ταῦτα διδάσκει περὶ τῆς ἀπλῆς τοῦ ἐνδεχομένου ἀντιστροφῆς.
 10 σημαίνει δὲ αὐτῷ τὸ μὲν διὰ τίνων, ὧς καὶ ἄλλοτε εἴρηται, XXXVIII^v τὸ διὰ δόσος τούλαχιστον προτάσεων, τὸ δὲ πῶς τὴν τῶν ὅρων τάξιν, ὅτι δεῖ τὸν μέσον ἡ τοῦ μὲν κατηγορεῖσθαι τῷ δὲ ὑποκεῖσθαι ἡ
 15 ἀμφοτέρων κατηγορεῖσθαι ἡ ἀμφοτέροις ὑποκεῖσθαι· διὰ δὲ τοῦ πότε ἐδήλωσεν ὅτι οὐχ ὡς ἔτυχε συμπλεκόμεναι αἱ προτάσεις ποιοῦνται συλλογισμόν.

p. 32a18 Λέγω δ' ἐνδέχεσθαι καὶ τὸ ἐνδεχόμενον οὐ μὴ ὅντος ἀναγκαίου τεθέντος δ' ὑπάρχειν οὐδὲν ἔσται διὰ τοῦτ' ἀδύνατον.

20 ‘Ορίζεται διὰ τούτων τὸ ἐνδεχόμενον, καὶ φησὶ μὴ εἶναι μὲν ἐξ ἀνάγκης αὐτοῦ τὴν ὑπαρξίην, ἐὰν δέ τις καθ' ὑπόθεσιν τὸ μήπω ἐκβεβήκὸς ὡς ἐκβεβήκὸς θῇ, μηδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖν τῇ ὑποθέσει αὐτοῦ. οἷον ἔστιν ἐνδεχόμενον τὸ νύκτωρ ἐσθίειν Σωκράτην· ἐὰν ⟨γάρ⟩ ὑποθώμεθα νύκτωρ αὐτὸν ἐσθίοντα, οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθήσει τῇ ὑποθέσει ταύτῃ, καὶν φευδῆς 25 ἡ· εἴρηται γάρ ὅτι τὸ μὲν ἀδύνατον πάντως καὶ ψεῦδος, οἷον τὸ τὸν 10 ἄνθρωπον εἶναι πτερωτόν, τὸ δὲ ψεῦδος οὐ πάντως καὶ ἀδύνατον.

p. 32a20 Τὸ γάρ ἀναγκαῖον διμονύμως ἐνδέχεσθαι λέγομεν.

Ἐπειδήπερ ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας τὸ ἐνδεχόμενον καὶ ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου ἔταττεν, ἐνταῦθα δέ φησιν ὅτι ἐνδεχόμενόν ἔστιν “οὐ μὴ ὅντος

1 τούτου B: αὐτοῦ S: τοῦ ἐνδεχομένου Vt ποτέ om. B ὅλως SVt: ἡ λέξις B 2 εἰτα B 2. 3 ἐλέγομεν] p. 42,4 sq. 3 μέν Vt: μία B
 ἐν μεταθέσεως: ἔτέρα ἐξ ἀντιθέσεως B 5 ὅλως SVt: ὅλος B αἱ om. V
 6 τρίτον BSt: τρίτην V παραδίδωσι om. B 7. 8 ἐν τῷ Περὶ ἐρμ.] c. 9 p. 19a18 sq.
 8 οὗτοι BS: φ δὲ Vt ὅπως SVt: πῶς B 9 τινας om. S 10 τῷ τε] ὥστε V
 10. 11 καὶ τῷ ἀναγκαίῳ om. B 11 τοῦτο BS διδάσκειν, ut videtur, pr. V
 ἀπλῶς pr. V post ἐνδεχομένου del. ἀπλῆς V 12 σημαίνει bis, semel del. V
 ἄλλοτε] p. 71,18 13 τὸ prius om. t 13. 14 τὸ δὲ—τάξιν S: διὰ δὲ τοῦ καὶ πῶς
 περὶ τῆς τῶν ὅρων τάξεως BVt 14. 15 ἡ ἀμφοτέρων κατηγορεῖσθαι ἡ ἀμφοτέροις
 (ἀμφοτέρων B) ὑποκεῖσθαι BS: inv. ord. Vt 19 supra διὰ τοῦτ' ser. διὰ τὸ ὑποτεθῆναι B 20 supra τὸ ἐνδ. ser. τὸ κυρίως B 21 post τὴν add. ὅλην B
 22 θείη, οὐδὲν—ἀκολουθεῖ B 23 γάρ addidi 24 ἐσθίειν S 25 εἴρηται]
 p. 56,27 sq. γάρ B: γοῦν S: τοίνυν Vt ὅτι om. V 27 γοῦν V 28 ἐπεὶ B
 ἐν τῷ Περὶ ἐρμ.] c. 13 p. 22b11

ἀναγκαίου”, διὸ τοῦτό φησι ὅτι τὸ ἐνδεχόμενον ὄμωνύμως ἔστι φερό- XXXVIII^v μενον καὶ κατὰ ἀναγκαίου καὶ κατὰ τοῦ κυρίως ἐνδεχομένου καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τρόπων.

p. 32a21 “Οτι δὲ τοῦτό ἔστι τὸ ἐνδεχόμενον, φανερὸν ἔκ τε τῶν 15
5 ἀποφάσεων καὶ τῶν καταφάσεων τῶν ἀντικειμένων.

Τὸν ἀποδεδομένον περὶ τοῦ ἐνδεχομένου λόγον πιστώσασθαι βούλεται, ὅτι καλῶς ἀποδέδωκεν εἰπών τε “οὐ μὴ ὅντος ἀναγκαίου” καὶ ὅτι “τεθέντος ὑπάρχειν” οὐδὲν ἀδύνατον συμβαίνει. πιστοῦται δὲ τοῦτο διὰ τῶν ἀντικειμένων, τῇ μὲν [οὖν] τοῦ ἐνδεχομένου καταφάσει δεικνὺς ἀκολουθοῦσαν 10 τὴν τε τοῦ ἀδυνάτου ἀπόφασιν καὶ τὴν τοῦ ἀναγκαίου. ὅμοίως καὶ τῇ ἀπο- 20 φάσει τὰς ἀντικειμένας ταύταις, ὡς ἔξῆς ἐν τῷ διαγράμματι κείνται.

(ἐνδέχεται ὑπάρχειν
οὐκ ἀδύνατον ὑπάρχειν
οὐκ ἀναγκαῖον μὴ ὑπάρχειν)

(οὐκ ἐνδέχεται ὑπάρχειν
ἀδύνατον ὑπάρχειν
ἀναγκαῖον μὴ ὑπάρχειν.)

15 Εἰ τοίνυν τῷ ‘ἐνδέχεται ὑπάρχειν’ ἀκολουθεῖ τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη μὴ 28
ὑπάρχειν’, καλῶς ἄρα εἴρηται τὸ “οὐ μὴ ὅντος ἀναγκαίου”. καὶ πάλιν
εἰ ‘τῷ ἐνδέχεται ὑπάρχειν’ ἀκολουθεῖ τὸ ‘οὐκ ἀδύνατον ὑπάρχειν’, καλῶς
ἄρα εἴρηται τὸ ‘τεθέντος τοῦ ἐνδεχομένου οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ’. δ 30
γάρ ἐνδέχεται εἶναι. τοῦτο ἐδείχθη οὐκ ἀδύνατον εἶναι. αὗται δέ, φησίν,
20 αἱ προτάσεις ἦτορ αἱ αὐταὶ εἰσιν ἦτορ ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλαις. αἱ αὐταὶ μὲν γάρ
εἰσι τῷ σημανομένῳ· συναληθεύουσι γάρ· ἀκολουθοῦσι δὲ ἀλλήλαις μὴ
πάντῃ οὖσαι αἱ αὐταί· διαφέρουσι γάρ κατὰ τὴν τῆς φωνῆς προφοράν.

p. 32a27 Κατὰ παντὸς γάρ η φάσις ἥτις ἡ ἀπόφασις. ἔσται ἄρα τὸ
ἐνδεχόμενον οὐκ ἀναγκαῖον καὶ τὸ μὴ ἀναγκαῖον ἐνδεχόμενον. 35

25 Πιστούμενος τὰ περὶ τῆς ἀκολουθήσεως τῶν ἐκτεθεισῶν προτάσεων
προσκέργηται τῷ ἀξιώματι τῆς ἀντιφάσεως. ὅτι γάρ, φησί, καλῶς εἴρη-

¹ post ἀναγκαίου add. τεθέντος δὲ ὑπάρχειν οὐδὲν ἀδύνατον συμβαίνει B: τεθέντος δὲ ὑπάρχειν V ante διὰ add. καὶ V post τοῦτο add. οὖν τ δὲτι om. B ἐνδεχόμενον S: ἀναγκαῖον Bt ὄμωνύμως BS: ὄμωνυμον Vt ἔστι om. V 2 ἀναγκαίου—ἐνδεχόμενον ε S scripsi: inv. ord. BVt 2. 3 καὶ ἐπὶ—τρόπων om. S (post κατὰ prius add. τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ) cf. p. 169,6.7 5 καταφάσεων—ἀποφάσεων B supra ἀντικειμένων ser. ἀντιφατικῶν B 6 ἀποδεδομένον] δ alt. ε γ corr. V supra λόγον ser. ὄρισμὸν B 7 ἀπέδωκεν Vt: ἀποδεδώκαμεν S τε om. B 9 οὖν delevi 10 τε BS: om. Vt 11 ταύτας V κείνται] δείκνυται. ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλαις αἱ ὑποκείμεναι προτάσεις B 12–14 om. V post 14 add. lemma a22—27 τὸ γάρ οὐκ ἐνδέχεται—ἀκολουθοῦσαν ἀλλήλαις t 15 τῷ ε τῷ corr. V 16 post ὑπάρχειν add. καὶ τῷ οὐκ ἐνδέχεται ὑπάρχειν τὸ ἀναγκαῖον μὴ ὑπάρχειν B εἴρηται ἄρα V οὐ supser. V 17 ει om. V ἐνδέχεται—ἀδύνατον VSt: οὐκ ἐνδεχόμενω ὑπάρχειν τὸ ἀναγκαῖον μὴ B 18 τῷ BS: οὐ Vt συμβαίνει, sed ἀκολουθεῖ post τῷ supser. B 20 αἱ alt. S: om. Bt 21 δὲ BSt: γάρ V 22 διαφέρει B τὴν προφορὰν τῆς φωνῆς B 23 φάσις Vt Arist.: κατάφασις B (G d n u i f) ἥ alt. om. B (u) post ἀπόφασις add. ἔσται B, ἔστιν Arist. (om. C d n u) 26 γοῦν B

καμεν ἀκολουθεῖν οἵτοι ισοδυναρεῖν ταύτας ἀλλήλαις τὰς προτάσεις, XXXVIII^η
 δῆλον ἐξ ὧν· ἐπὶ παντὸς πράγματος ἀνάγκη η̄ τὴν κατάφασιν ἀληθεύειν η̄ τὴν
 ἀπόφασιν τὰς ἀντιφατικῶς ἀντικειμένας. τῷ γὰρ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν πᾶσα
 ἀνάγκη η̄ τὸ ἀναγκαῖον μὴ ὑπάρχειν συναληθεύειν η̄ τὸ οὐκ ἀναγκαῖον μὴ 40
 ὑπάρχειν· εἰ τοίνυν, φησί, τὸ αὐτὸν ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν καὶ ἀναγκαῖον
 μὴ ὑπάρχειν ϕεῦδος ἔστι λέγειν, ἀληθὲς ἄρα τὸ ἀντικείμενον τῷ ἔτερῳ
 ὑπάρχειν τῷ ἄλλῳ, λέγω δὴ τῷ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν τὸ οὐκ ἀνάγκη μὴ
 ὑπάρχειν. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀδύνατου· εἰ γὰρ τῷ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν
 μὴ δύναται συναληθεύειν τὸ ἀδύνατον ὑπάρχειν, δῆλον δτι τὸ ἀντιφατικῶς
 10 ἀντικείμενον συναληθεύει τὸ οὐκ ἀδύνατον ὑπάρχειν· ὁ γὰρ ἐνδέχεται
 ὑπάρχειν, τοῦτο οὐκ ἀδύνατον ὑπάρχειν. εἰ τοίνυν τῷ ἐνδεχομένῳ ἀνάγκη 45
 η̄ τὸ ἀναγκαῖον η̄ τὸ μὴ ἀναγκαῖον ὑπάρχειν, οὐ δύναται δὲ τὸ ἀναγκαῖον
 ὑπάρχειν (πῶς γὰρ τὸ αὐτὸν ἐνδεχόμενόν τε ἀμα εἴη καὶ ἀναγκαῖον;), τὸ
 15 ἄρα μὴ ἀναγκαῖον ὑπάρχει· καλῶς ἄρα εἴρηται δτι ἐνδεχόμενον τοῦτο
 ἐστιν “οὖ μὴ ὅντος ἀναγκαίου”. καὶ πάλιν εἰ ἀνάγκη τὸ ἐνδεχόμενον η̄
 ἀδύνατον εἶναι η̄ οὐκ ἀδύνατον, ἀδύνατον δὲ οὐκ ἔστι (πῶς γὰρ τὸ
 αὐτὸν ἐνδεχόμενόν τε ἀμα εἴη καὶ ἀδύνατον;), οὐκ ἀδύνατον ἄρα ἔσται·
 καλῶς οὖν εἴρηται δτι τεθέντος ὑπάρχειν τοῦ ἐνδεχομένου οὐδὲν ἀδύνατον
 συμβαίνει.

20 p. 32a 29 Συμβαίνει δὲ πάσας τὰς κατὰ τὸ ἐνδέχεσθαι προτάσεις 50
 ἀντιστρέφειν ἀλλήλαις.

Περὶ τῆς ἀντιστροφῆς τοῦ ἐνδεχομένου ἐντεῦθεν ποιεῖται τὸν λόγον,
 ἀντιστροφῆς δέ, ὡς εἴρηται, τῆς ἐνδεχομένης, η̄ τὴν μὲν τάξιν τῶν ὅρων
 φυλάττει τὴν αὐτήν, τὴν δὲ ποιότητα μόνην ἀμείβει. φησὶν οὖν δτι
 25 ἀντιστρέφουσιν ἀλλήλαις αἱ προτάσεις τοῦ ἐνδεχομένου, αἱ μὲν καθόλου XXXIX^η
 καταφατικαὶ πρὸς τὰς καθόλου ἀποφατικάς, αἱ δὲ μερικαὶ καταφατικαὶ πρὸς
 τὰς μερικὰς ἀποφατικάς, οὐκέτι δὲ ἀντιστρέφουσιν αἱ καθόλου πρὸς τὰς
 μερικάς. καὶ τοῦτο εἰκότως· εἰ γὰρ ἐνδεχόμενόν ἐστιν δὲ δύναται ὡσαύτως
 εἶναι τε καὶ μὴ εἶναι, δῆλον δτι, ἐφ' ὧν τὴν κατάφασιν ἔστιν εἰπεῖν, ἐπὶ
 30 τούτων καὶ τὴν ἀπόφασιν· εἰ γὰρ ἐνδέχεται πάντα ἄνθρωπον κινεῖσθαι, ἢ

1 ἀλλήλαις τὰς προτάσεις SVt: inv. ord. B	2 ἐξ ὧν om. B	post πράγματος add. γὰρ B
ἀνάγκη post ἀληθεύειν colloc. B	3 τὸ V	4 ἀναγκαῖον alt. Vt: ἀνάγκη BS
5 ὑπάρχειν ἐνδέχεσθαι V	5. 6 καὶ οὐκ ἀνάγκη B	6 ἄρα SVt: om. B
τῷ ἄλλῳ om. B	τῷ ἄλλῳ t: τὸ ἄλλος V	7 ὑπάρχειν τῷ alt. S: τὸ BVt τὸ S:
om. BVt	οὐκ om. B	8 ἐνδέχεται B
10 συναληθεύει V	οὐκ om. B	9 post τὸ prius add. οὐκ B
δὲ BS: οὐ Vt		12 η̄ prius S: om. BVt
13 ὥσπερ t εἴη ἀμα V	ἀμα εἴη post ἀναγκαῖον colloc. B	14 ἄρα alt. om. V
ὅτι BS: ὅτι τὸ Vt	15 οὖ om. t	post ἀναγκαῖον add. τεθέντος δὲ οὐδὲν ἀδύνατον
συμβαίνει B	16 ὥσπερ t post γὰρ add. ἀν S	17 ἀμα superser., εἴη om. V
οὐκ ἀδύνατον om. t	18 οὖν ἄρα S	εἴρηται S: om. BVt
19 οὐδὲν οὐδὲν	εἴη post ἀποφατικάς	ὑπάρχειν τοῦ ἐνδεχομένου St: inv. ord. BV
20 οὐδὲν οὐδὲν	20 δὴ V	21 ἐνδεχόμενον V
21 οὐδὲν οὐδὲν	22 οὐδὲν οὐδὲν	22 ἐνταῦθα B
23 εἴρηται] p. 147,4	τῆς ἐνδεχομένης SV: om. B: τῆς om. t	23. 24 τῶν ὅρων
φυλάττει BS: inv. ord. Vt	25 ἀντιστρέφουσιν corr. V	27 καταφατικάς pr. V,
corr. V ²	post ἀποφατικάς add. ἀντιστρέφουσιν V	29 τε om. B

ἐνδέχεται καὶ μηδένα κινεῖσθαι, καὶ εἰ τινὰ ἐνδέχεται μὴ κινεῖσθαι, XXXIX^r
καὶ τινὰ ἐνδέχεται κινεῖσθαι. ἀλλ’ οὐκέτι ταῖς μερικαῖς αἱ καθόλου δύνανται
ἀκολουθεῖν, ἀντικειμένως δηλονότι κατὰ τὸ ποιὸν ἔχουσαι· οὐδὲ γάρ εἰ
τινὰ ἐνδέχεται μὴ εἶναι λευκόν, δύνατὸν λέγειν ὅτι καὶ πάντα ἐνδέχεται
ὅτι εἶναι λευκόν· τινὰ μὲν γάρ ἐνδέχεται, οὐκέτι δὲ καὶ πάντα, οἷον τὸν Αἴθιόπα.
ἀλλ’ εἰ καὶ μὴ πρὸς τὰς μερικὰς αἱ καθόλου ἀντιστρέψειν δύνανται, ἀλλ’
αἱ μερικαὶ δύνανται πρὸς τὰς καθόλου ἀντιστρέψειν· εἰ γάρ ἐνδέχεται πάντα 10
ἄνθρωπον κινεῖσθαι, ἐνδέχεται τινὰ μὴ κινεῖσθαι. τοῦτο δὲ διὰ τὸ καθόλου
συμβαίνει· διότι γάρ τὸ μηδένα κινεῖσθαι ἐνδέχεται (αὗτη δὲ ἀντέστρεψε
10 πρὸς τὴν καθόλου καταφατικήν), διὰ τοῦτο καὶ τινὰ μὴ κινεῖσθαι ἐνδέχεται·
τὸ γάρ μερικὸν ἀκολουθεῖ τῷ καθόλου.

p. 32a31 Λέγω δὲ οὐ τὰς ἀποφατικὰς ταῖς καταφατικαῖς, ἀλλ’
ὅσαι καταφατικὸν ἔχουσι τὸ σχῆμα κατὰ τὴν ἀντίθεσιν. 15

Ἐπειδὴ εἰπει πάσας τὰς τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις ἀντιστρέψειν, ἐπι-
15 σημειοῦται ἐνταῦθα ὅτι τὰς ἀποφάσεις λέγει ἀντιστρέψειν ταῖς καταφάσεσιν
οὐ τὰς κατὰ τὸ σχῆμα ἀποφατικάς, οἷον τὴν ‘ἐνδέχεται παντί’ τῇ ‘οὐκ
ἐνδέχεται παντί’ (αὗται γάρ μάχονται ἀλλήλαις), ἀλλ’ ὅσαι, φησί, σχῆμα
μὲν ἔχουσι καταφατικόν, ἀποφάσεως δὲ δύναμιν ἔχουσιν, οἷον ἡ ‘ἐνδέχε-
20 ται παντί’ τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ καὶ ἡ ‘ἐνδέχεται τινί’ τῇ ‘ἐνδέχεται μὴ
παντί’, αἵτινες, φησί, κατὰ τὴν ἀντίθεσιν τοῦ εἶναι καὶ τοῦ μὴ εἶναι τεταγ-
μέναι εἰσίν· τὸ μὲν γάρ ‘ἐνδέχεται εἶναι’ κατὰ τὸ εἶναι τέτακται, τὸ δὲ
‘ἐνδέχεται μὴ εἶναι’ κατὰ τὸ μὴ εἶναι. ἀντιτίθησι δὲ πρῶτον τὰς ἀπροσ-
διορίστους ἀλλήλαις, ἐπειτα τὰς κατὰ τὸ καθόλου διωρισμένας. ἀντιτίθησι
δὲ τῷ παντὶ τὸ μηδενὶ καὶ τὸ μὴ παντί, διότι, ως ἥδη εἰπομέν, αἱ μὲν
25 μερικαὶ καὶ πρὸς τὰς καθόλου δύνανται ἀντιστρέψειν. αἱ δὲ καθόλου οὐκέτι
καὶ πρὸς τὰς μερικάς· διὰ τοῦτο τὸ τινὶ τῷ μὴ τινὶ μόνον ἀντιτίθησι.

p. 32a35 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· ἐπεὶ γάρ τὸ
ἐνδεχόμενον οὐκ ἔστιν ἀναγκαῖον, τὸ δὲ μὴ ἀναγκαῖον ἐγχωρεῖ

1 καὶ B: om. Vt κινεῖσθαι prius om. B 2 ἐνδέχεται καὶ τινὰ V 3 ἀντικει-
μένου pr. V, corr. V² ἔχουσαι] ai corr. V² 5 ante εἶναι add. μὴ B μὲν
om. B 7 δύνανται V 8. 9 διὰ τὸ καθόλου συμβαίνει (συμβαίνει t) Vt: διὰ τὴν
ἀκολούθησιν B 9 τὸ deleverim ἐνδέχεσθαι V 10 διὰ—ἐνδέχεται post 11
καθόλου collocat B 11 τὸ ex ὅτι corr. V² 12 post καταφατικαῖς superser.
γῆτοι τὰς ἀντικειμένας ἀντιφατικῶς B 13 ἔχουσαι V 14 ἐπεὶ B
τοῦ ἀντικειμένου V 15 ἀντιστρέψει Bt 16 οὐ—ἀποφατικάς om. B
16. 17 τῇ—παντί oīn. V 18 ἀποφάσεων B 20 αἱ B φησί om. B
22 πρῶτον om. B post τὰς add. τε B 22. 23 supra ἀπροσδιορ. ser. ἐνδέχεται
ὑπάρχειν, ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν B 23 εἰτα B κατὰ om. B προσ-
διωρισμένας, superser. ἐνδέχεται παντί, ἐνδέχεται μηδενί B 24 ἥδη om. B
25 καὶ om. V δύνανται V 26 διὰ τοῦτο B: διότι Vt

μὴ ὑπάρχειν, φανερὸν ὅτι, εἰ ἐνδέχεται τὸ Α τῷ Β ὑπάρχειν, ἐνδέχεται καὶ μὴ ὑπάρχειν.

Εἰπὼν ἀντιστρέψειν ἀλλήλαις τὰς τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις, τὴν πᾶς 30 πρὸς τὴν οὐδεὶς καὶ τὴν τὶς πρὸς τὴν οὐ πᾶς, αὐτὸς τοῦτο διὰ τούτων 5 κατασκευάζει δι' αὐτῆς τῆς τοῦ ἐνδεχομένου φύσεως. εἰ γὰρ τοῦτό ἔστι, φησίν, ἐνδεχόμενον ὅπερ, οἷς ἀν ὑπάρχη, μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ἀλλὰ δύναται αὐτοῖς τούτοις καὶ μὴ ὑπάρχειν, εἰκότως εἰπομένῳ ὅτι ἐφ' ὃν λέγομεν τὴν κατάφασιν, ἐπὶ τούτων ἀληθὲς εἰπεῖν καὶ τὴν ἀπόφασιν· εἰ γὰρ ἐνδεχομένως πάντες ἄνθρωποι κινοῦνται, οἱ αὐτοὶ οὗτοι καὶ οὐ κινηθήσονται 10 ἐνδεχομένως. καλῶς ἄρα εἴρηται πρὸς ἀλλήλας ἀντιστρέψειν τὰς τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις.

p. 32 b 1 Εἰσὶ δ' αἱ τοιαῦται προτάσεις κατηγορικαὶ καὶ οὐ στερητικαί· τὸ γὰρ ἐνδέχεσθαι τῷ εἶναι ὁμοίως τάττεται, καθάπερ ἐλέγχθη πρότερον.

15 "Οπερ εἶπεν ἀνωτέρω, ὅτι ἀντιστρέψουσιν ἀλλήλαις "οὐχ αἱ ἀποφατικαὶ ταῖς καταφατικαῖς, ἀλλ᾽ ὅσαι καταφατικὸν ἔχουσι τὸ σχῆμα", τοῦτο καὶ νῦν φησιν. ὥσπερ γὰρ ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορούμενου τὸ τηγνι- 40 καῦτα μόνως ἐγίνοντο ἀποφατικαὶ αἱ προτάσεις, ὅταν τῷ 'ἔστιν' ἡ ἀρνησις συνετάττετο, οὕτω, φησί, καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τρόπου μόνως τῷ τρόπῳ συν- 20 ταττομένης τῆς ἀρνήσεως γίνεται ἀπόφασις, ἄλλως δὲ οὐδαμῶς. εἰ τοίνου ἐπὶ τῆς 'ἐνδέχεται μὴ εἶναι' καὶ τῶν τοιούτων ἀκέραιος μένει, δῆλον ὅτι καταφατικαὶ εἰσὶ τῷ σχήματι, ώς πολλάκις εἴρηται.

p. 32 b 4 Διωρισμένων δὲ τούτων πάλιν λέγομεν ὅτι τὸ ἐνδέχεσθαι κατὰ δύο λέγεται τρόπους.

25 Εἰπὼν τίς ἡ φύσις τοῦ ἐνδεχομένου καὶ πῶς ἀντιστρέψουσιν αὐτοῦ αἱ 45 προτάσεις, νῦν φησι ποσαχῶς λέγεται καὶ ἐπὶ τίνων τὸ κυρίως ἐνδεχόμενον. διγῶς οὖν, φησί, λέγεται· ἡ γὰρ ὠρισμένον ἔστιν ἡ ἀόριστον. καὶ φησὶν ὠρισμένον μὲν τὸ ως ἐπὶ τὸ πολύ, περὶ δὲ ἡ τε φύσις καὶ ἡ τέχνη κατα-

1 supra μὴ ὑπάρχειν ser. μηδὲ εἶναι μηδὲ γίνεσθαι B²
λούεσθαι ἀνθρώπῳ B 6 ἀν ὑπάρχει Vt 7 δύνασθαι B
8 post ἀληθὲς add. ἡ Vt 9 post πάντες add. οἱ Vt 10 ἐνδεχομένως corr. V
ἄρα B: οὖν ἡδη Vt 13 ἐνδέχεται V τέταται V 13. 14 καθὰ εἴρηται B
15 ἀνωτέρω] p. 32^a 31 17 ὥσπερ SVt: ως B post γὰρ add. φησιν Vt
18 μόνον S 19 συνετάττετο BS: προσετάττετο Vt μόνω BS 20 γίνεται
ἀπόφασις SVt: inv. ord. B 21 ἐνδέχεται S: ἐνδεχομένης BVt 22 εἴρηται]
velut c. 3 p. 25 b 20 (p. 62, 28 sq.) 24 λέγεται τρόπους B Arist.: τρόπους εἴρηται V:
λέγομεν τρόπους t 25 πῶς BS: ὅτι Vt αὐτοῦ om. B: κατ' αὐτὸν post αἱ S
26 post φησι add. τοῦτο B 28 τε om. B

γίνεται, λέγω δὴ τὸ μᾶλλον πενταδάκτυλον γίνεσθαι ἢ μὴ καὶ ὑγιάζειν XXXIX^r
τὸν ἰατρὸν ἢ μή. ἀόριστον δέ φησι τό τε ἐπ' ἵσης καὶ τὸ ἐπ' ἔλαττον, τὸ μὲν
ἐπ' ἵσης περὶ δὴ προαιρεσις ἔχει, βαδίζειν ἢ μὴ βαδίζειν καὶ τὰ ὄμοια,
ἐπ' ἔλαττον δὲ περὶ δὴ τύχη, ὡς τὸ δρύττοντα θησαυρὸν εύρειν. ἀόριστον 50
δὲ εἰπεῖ διὰ τὸ ἐπ' ἵσης δύνασθαι τὰ τοιαῦτα εἶναι καὶ μὴ εἶναι· καίτοι
τὸ ἐπ' ἔλαττον διοκεῖ ὠρίσθαι τῷ μᾶλλον μὴ εἶναι ἢ εἶναι. πῶς οὖν
ἀόριστον καὶ αὐτό φῆσι; λέγομεν οὖν ὅτι ἀόριστον αὐτὸν εἴπει κατὰ τὸ εἶναι·
οὐγὰρ ὥρισται γὰρ αὐτοῦ ἡ ὑπαρξία, ὥσπερ τοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἀλλὰ ἡ
ἀνυπαρξία μᾶλλον. καὶ παρατίθεται ἐκάστου παράδειγμα. |

10 p. 32b5 "Ενα μὲν τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίνεσθαι καὶ δια- XXXIX^v
λείπειν τὸ ἀναγκαῖον.

Διαλείπει γὰρ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ τε τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης·
οὐ γὰρ ἀεὶ ἡ φύσις τοῦ οἰκείου ἐφικνεῖται τέλους οὔτε ἡ τέχνη, ἀλλὰ καὶ
ἡ φύσις διαμαρτοῦσα τέρας ἐποίησε καὶ ὁ τεχνίτης διήμαρτε τοῦ σκοποῦ. 5
15 ἐπειδὴ τοίνυν διαλείμματα ἐν τούτοις γίνεται, διὰ τοῦτο τὸ ἀναγκαῖον αὐτῶν
ἀφήρηται· οὔτε γὰρ πάντως ἐν γήρᾳ πολιοῦται ἀνθρώπος οὔτε ὁ ἰατρὸς
ὑγίασεν, οὐδὲ ὅλως τῶν φυσικῶν τι, λέγω δὲ τῶν ἐν γενέσει καὶ φύσει,
οὔτε τῶν τεχνητῶν τὸ ἀναγκαῖον ἔχει, ἀλλὰ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

p. 32b8 Τοῦτο γὰρ οὐ συνεχὲς μὲν ἔχει τὸ ἀναγκαῖον διὰ τὸ μὴ
20 δεῖ εἶναι ἀνθρώπον, ὅντος μέντοι ἀνθρώπου ἡ ἐξ ἀνάγκης ἡ
ώς ἐπὶ τὸ πολύ ἐστι.

Τὴν αἰτίαν διὰ τούτων ἀποδίδωσι δι' ἣν τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχό- 10
μενον οὐκ ἔχει τὸ ἀναγκαῖον. δύο δέ φησι τούτου αἰτίας, μίαν μὲν ἐκ
τοῦ ὑποκειμένου, ἔτεραν δὲ ἐκ τοῦ κατηγορουμένου. καὶ ἡ μὲν ἐκ τοῦ
25 ὑποκειμένου αὕτη ἔχει ἡ φύσις ἐν γήρᾳ πολιοῦσθαι τὸν ἀνθρώπον, συμ-
βαίνει δὲ τοῦτο πολλάκις μὴ γενέσθαι τοῦ ἀνθρώπου πρὶν εἰς γήρας ἀφι-
κέσθαι τελευτήσαντος· πάλιν πέψυκεν ὁ ἀνθρώπος περὶ εἰκοστὸν ἔτος

1 δὲ S	1. 2 τὸν ὑγιάζειν sic t	2 φῆσι om. B	τε om. B
τὸ alt. om. V	3 ἢ SVt: καὶ B	καὶ τὰ ὄμοια SVt: om. B	4 τὸ Vt:
τὸν BS	post εύρειν add. καὶ τὰ ὄμοια Vt: om. BS	5 γὰρ V	δύναται V
κάντοι V	6 post οὖν add. καὶ V	7 λέγομεν οὖν B: καὶ λέγομεν Vt:	
λέγω S	αὐτὸν om. B: ante κατὰ colloc. S	8. 9 ἀλλὰ κατὰ τὴν ὑπαρξίην t	
9 μᾶλλον SVt: om. B	τίθησιν B	10 ἐν V	τοῦ (ante ὡς) B
ώς superser. V	λέγεσθαι B	10. 11 διαλίπειν V	13 τέλους om. t
post οὔτε add. τῇ ὅλῃ τῇ οὕτῃ t	14 διαμαρτάνουσα S	15 ἐπειδὴ SVt: ἐπεὶ B	
γίνονται t	αὐτοῦ B	16 ὁ SVt: om. B	17 ὑγίασε post ὅλως collocat V:
ὑγιάζει S	οὐδὲ SVt: οὐδὲ B	δὲ SV: δὴ Bt	18 τεχνιτῶν B
πολύ add. ἔστι (e vs. 21 illatum) B	19 μὲν] μὴ t	20 post εἶναι add.	
τὸν V (C)	μέντω V	23 αἰτίαν V	25 τὸν ἀνθρώπουν ante ἐν collocat B
26 πρὶν SVt: πρὸ τοῦ B	27 ante πάλιν add. ἢ Vt: om. BS		

έκφυσαι γένειον, καὶ συμβαίνει πρὸν εἰς τοῦτο ἵκεσθαι τελευτῆσαι ΞΙΧ^ν
τὸν ἄνθρωπον. καὶ αὗτη μὲν ἐκ τοῦ ὑποκειμένου μία αἵτια τοῦ διαιλυμάνειν 15
τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνδεχόμενον. ἔτερα δὲ ἐκ τοῦ κατηγορουμένου· πολλά-
κις μὲν γὰρ εἰς τὸ γῆρας ἀφίκετο ἄνθρωπος, πολιάς δὲ οὐκ ἐποίησεν, ἢ
5 εἰς εἰκοστὸν ἔτος ἐλθὼν οὐκ ἐβλάστησε γένειον καὶ ὅσα τοιαῦτα.

p. 32b11 Οἷον τὸ βαδίζειν ζῷον ἢ τὸ βαδίζοντος γενέσθαι σεισμὸν
ἢ δλως τὸ ἀπὸ τύχης γινόμενον.

Εἰπὼν δτι ἄλλος τρόπος ἐνδεχομένου ἐστὶ τὸ ἀόριστον, ἐπειδή, ώς 20
εἴπομεν, ἐνὶ δινόματι τῷ τοῦ ἀόριστου καλεῖ τό τε ἐπ' ἵσης καὶ τὸ ἐπ'
10 ἔλαττον ἐνδεχόμενον, παραδείγματα ἑκάστου παρατίθεται, τοῦ μὲν ἐπ' ἵσης
τὸ βαδίζειν τὸ ζῷον (τοῦτο γὰρ ἐπ' ἵσης δύναται εἶναι καὶ μὴ εἶναι), τοῦ
δὲ ἐπ' ἔλαττον τὸ βαδίζοντος γενέσθαι σεισμόν· τοῦτο γὰρ σπανιάκις καὶ
ἐπ' ἔλαττον γίνεται. Ὡπέρ κοινῷ λόγῳ σημαίνων ἐπήγαγεν ἢ δλως τὸ ἀπὸ
τύχης· καὶ γὰρ σπάνια καὶ ἐπ' ἔλαττον τὰ ἀπὸ τύχης γινόμενα, ώς τὸ
15 προελθόντα ἐπ' ἄλλο περιτυχεῖν φέντε πολλοῦ ἐντυχεῖν τις ἐβούλετο, ἢ 25
τὸ ἀδικηθέντα καὶ τῆς οὐσίας ἀφαιρεθέντα φιλοσοφῆσαι, ἢ σκάπτοντα
θησαυρῷ περιτυχεῖν καὶ τὰ τοιαῦτα. εἰ δὲ ἐπάγει τὸ οὐδὲν γὰρ μᾶλλον
οὕτως ἢ ἐναντίως πέφυκεν, οὐ πρὸς τὸ ἐπ' ἔλαττον ἀλλὰ πρὸς τὸ ἐπ' ἵσης
αὐτὸς ἐξακούειν δεῖ.

20 p. 32b13 Ἀντιστρέφει μὲν οὖν καὶ κατὰ τὰς ἀντικειμένας προ-
τάσεις ἑκάτερον τῶν ἐνδεχομένων, οὐ μὴν τὸν αὐτὸν τρόπον,
ἀλλὰ τὸ μὲν πεφυκὸς εἶναι τῷ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν.

Εἰ καὶ κατὰ διαφόρων, φησί, σημαινομένων φέρεται τὸ ἐνδεχόμενον 31
τὸ ως ἐπὶ τὸ πολύ, τὸ ἐπ' ἵσης καὶ τὸ ἐπ' ἔλαττον, ἀλλ' οὖν ἑκαστον τούτων
25 ὅμοιώς ἔξει κατὰ τὰς ἀντιστροφάς. διαφέρουσι δὲ τοῦ μὲν πεφυκότος
εἶναι, φησί, τουτέστι τοῦ ως ἐπὶ τὸ πολύ, τῷ τὴν κατάφασιν μᾶλλον ἢ

1 ἔκφύναι BS συμβαίνειν t: τ, ut videtur, post συμβαίνει del. V ἵκεσθαι SVt:
ἀφικέσθαι B 2 τὸν ἄνθρωπον. καὶ om. B 2 πρώτη B 2. 3 post μὲν et post
δὲ add. ἢ S 4 μὲν post γῆρας colloc. fort. recte t: om. S γὰρ et τὸ om. B
ante ἄνθρ. add. ὁ t, superser. V: om. BS 5 post εἰς add. τὸ S εἰκοστὸν om. B
ἔφυσε B 7 γενόμενον t 8 ἄλλον τρόπον ἐνδεχόμενον B ἐπει B 9 εἴπομεν]
p. 152,2 sq. καλεῖν V 10 παρατίθεται] τ prius e γ corr. V: παρατίθησι B
11 τὸ alt. om. V Arist. cf. vs. 6 τὸ δὲ V 12. 13 καὶ ἐπ' ἔλαττον om. B
12 καὶ t: τὸ V 13 ὁ B 14 καὶ γὰρ σπάνια S: σπάνια γὰρ BV: om. t καὶ
alt. BST: ἢ V post τὰ add. ως B τὸν (post ως) B 15 προελθεῖν S
ἄλλο BS: ἄλλῳ Vt παρατυχεῖν t: παρὰ τύχην S post περιτ. add. ἢ S ὁ V:
ώς Bt: ἐφ' ὁ S ἐντυχεῖν B: τυχεῖν V: περιτυχεῖν t: om. S ἐβούλετο B
16 ἀφαιρέσως pr. V 16. 17 ἢ—τοιαῦτα om. B 17 καὶ superser. V 18 ἐπ'
prius B: οὐκ V: om. t 19 δεῖ om. B 20 καὶ om. V 21 ἑκάτερα V
post αὐτὸν add. γε t Arist. 22 μὲν] μὴ t τῷ B Arist.: τὸ Vt 21 ως
om. B καὶ B: om. Vt 25 κατὰ B: om. Vt τὸ μὲν πεφυκὸς B
26 τὸ (ante ως) B τὸ (ante τὴν) V

τὴν ἀπόφασιν ὑπάρχειν, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπ' ἵσης τῷ μηδὲν μᾶλλον τὴν XXXIXν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν, τοῦ δὲ ἐπ' ἔλαττον τῷ μᾶλλον τὴν ἀπόφασιν 35 ἢ τὴν κατάφασιν.

p. 32b 18 Ἐπιστήμη δὲ καὶ συλλογισμὸς ἀποδεικτικὸς τῶν μὲν 5 ἀορίστων οὐκ ἔστι διὰ τὸ ἀτακτὸν εἶναι τὸ μέσον, τῶν δὲ πεφυ- κότων ἔστι.

Διορισμένος τὰ διάφορα τοῦ ἐνδεχομένου σημαινόμενα ἀφορίζεται λοιπὸν περὶ ποίου ἔστιν αὐτῷ νῦν ἢ σκέψις, καὶ φησὶν διὰ περὶ τοῦ ὡς 40 ἐπὶ τὸ πολὺ· αἱ γὰρ ἐπιστῆμαι περὶ τὰ δεῖ ωσαύτως ἔχοντα ἀναστρέφονται, 10 διόπερ καὶ περὶ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐνθεγόμενον ὡς συνεγγίζον μᾶλλον τῷ ἀναγκαίῳ. διὰ δὲ τὴν ἀοριστίαν τοῦ ἑτέρου οὐ καταγίνεται περὶ αὐτὸς ἐπι- στήμη. ἀοριστὸν δέ ἔστι διὰ τὴν ἀταξίαν τοῦ μέσου· ὁ γὰρ μέσος ἔστιν 45 ὁ γαρακτηρίζων τὰ σχήματα. ἐπειδὴ τοίνυν οὗτος ἐπὶ μὲν τοῦ ἐπ' ἵσης οὐδὲν μᾶλλον τῷ πρώτῳ ὑπόκειται ἢ οὐχ ὑπόκειται καὶ τοῦ ἐσχάτου οὐδὲν 50 μᾶλλον κατηγορεῖται ἢ οὐ, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπ' ἔλαττον μᾶλλον οὐχ ὑπόκειται τῷ πρώτῳ ἢ ὑπόκειται καὶ τοῦ ἑλάττονος μᾶλλον οὐ κατηγορεῖται ἢ κατη- γορεῖται καὶ διὰ τοῦτο τῇ τοῦ ὑπάρχειν ἀοριστίᾳ περιπέπτωσε, διὰ τοῦτο 55 ἐξοριζέσθω τῶν ἐπιστημονικῶν μεθόδων· ὡς γὰρ εἴρηται, περὶ τῶν ὡς ἐπί- παν ἢ σκέψις τοῖς ἐπιστήμοσι γίνεται.

20 p. 32b 21 Ἐκείνων δὲ ἐγχωρεῖ μὲν γενέσθαι συλλογισμόν, οὐ μὴν εἴωθεν γε ζητεῖσθαι.

Εἰ καὶ δυνατόν, φησί, περὶ τοῦ ἀορίστου ἐνδεχομένου ἔστιν δε συλλο- γίζεσθαι, ἀλλ' οὖν διὰ τὸ μὴ ἐν πολλῇ εἶναι χρήσει ἀφείσθω ὡς περὶ τούτου 50 λόγος.

25 p. 32b 23 Ταῦτα μὲν οὖν διορισθήσεται μᾶλλον ἐν τοῖς ἐπομένοις· νῦν δὲ λέγωμεν πότε καὶ πῶς καὶ τίς ἔσται συλλογισμὸς ἐκ τῶν ἐνδεχομένων προτάσεων.

Διδάξας δοσα ἐγρῆν καὶ προλαβὼν περὶ τοῦ ἐνδεχομένου ἐντεῦθεν ὄρμῃ ἐπὶ τὴν τῶν ἐνδεχομένων συλλογισμῶν διδασκαλίαν. φησὶ δὲ τὸ Ητ

1 τῷ scripsi: τὸ libri	2 τοῦ—3 κατάφασιν om. B	τῷ t: τὸ V
8 αὐτῷ ἔστιν ἢ B	ὅτι περὶ τοῦ mrg. V	ὅτι om. B
γομένου Vt: om. BS	10 διόπερ SVt: διὸ B	συνεγγίζων Vt
γίνεται B	13 ἐπειδὴ SVt: ἐπεὶ B	15 post οὐ add. κατηγορεῖται S
17 ὑπάρχειν Vt: ὑπάρχοντος BS	18 ἐξωριζέσθω BV	ώς alt. om. SV
19 τοῖς ἐπιστήμοσι SVt: τοῦ ἐπιστήμονος B	20 γίνεσθαι V	21 γε om. B
ζητεῖσθαι V	22 δύναται t	ἀορίστου ἐνδεχομένου SVt: inv. ord. B
26 λέγωμεν Bt (B f d u): λέγομεν V Arist.	28 ὅσον B	post προλαβὼν add.
καὶ B	post ἐντ. add. λοιπὸν S	29 post ὄρμῃ add.
καὶ B	κατασκευὴν. φησὶν οὖν B	

ἐνδεχόμενον λέγεσθαι ἢ τὸ οἷόν ἐν ὑπάρξει ὅν, ὅπερ καὶ ἐλέγομεν ὃν αὐτὸν περὶ τοῦ ὑπάρχειν, ἢ τὸ μήπω ὑπάρξαν δυνάμενον δὲ ὑπάρξαι. ἐπειδὴ οὖν περὶ τοῦ ὑπάρχοντος οἷόντος διειλήφαμεν, δεῖ, φησίν, ἐνταῦθα πρῶτον περὶ τοῦ ἐνδεχομένου διαλαβεῖν τοῦ μήπω μὲν ὑπάρχαντος δυναμένου δὲ ὑπάρξαι, ὃ ἔπειτα μεῖαι τοῦτο τῷ ὑπάρχοντι καὶ γνῶναι τίνες γίνονται ἐκ τούτων συλλογισμοί· δεῖ γάρ, ως πολλάκις εἴρηται, τὰ ἀπλᾶ τῶν συνθέτων προγεῖσθαι. αὕτη μὲν οὖν ἡ τῶν ἑξῆς ἥρηση διάγοια. Ἰδωμεν δὲ αὐτὰ καὶ ἐπ' αὐτῆς τῆς λέξεως· ἔχει γάρ τινα ἀσάφειαν.

p. 32b25 Ἐπεὶ δὲ τὸ ἐνδέχεσθαι τόδε τῷδε ὑπάρχειν διχῶς ἔστιν
10 ἐκλαβεῖν.

"Ἡ γὰρ φῶν ὑπάρχει τόδε, τουτέστι τὸ οἷόντος ἐκβεβηκός εἰς ἐνέργειαν καὶ διὰ τοῦτο ὑπάρχον καλούμενον, ἢ φῶν ἐνδέχεται τὸ αὐτὸν ὑπάρχειν, τουτέστι τὸ μήπω μὲν ἐκβεβηκός εἰς ἐνέργειαν δυνάμενον δὲ ἐκβῆναι.

p. 32b27 Τὸ γὰρ καθ' οὖν τὸ Β τὸ Α ἐνδέχεσθαι τούτων σημαίνει
15 θάτερον, ἢ καθ' οὖν λέγεται τὸ Β ἢ καθ' οὖν ἐνδέχεται λέγεσθαι.

"Οἱ βούλεται εἰπεῖν διὰ τούτων, τοῦτο ἔστιν· ὅταν, φησίν, εἴπωμεν δτι τὸ Α κατὰ παντὸς τοῦ Β ἐνδέχεται, ἢ τοῦτό φαμεν, δτι δσοις οἷόντος ὑπάρχει τὸ Β, ἐνδέχεται τὸ Α ὑπάρχειν, ἢ δτι δσοις δύναται τὸ Β ὑπάρξαι; 20 νῦν μὴ ὑπάρχον, τούτοις καὶ τὸ Α ἐνδέχεται ὑπάρξαι, ως δταν εἴπωμεν δτι ἐνδέχεται κίνησιν παντὶ λευκῷ ὑπάρχειν· ἢ γὰρ δτι πᾶσιν οἵς οἷόντος λευκὸν ὑπάρχει, ἢ οἵς ὑπάρξει νῦν μὴ ὑπάρχον.

p. 32b29 Τὸ δὲ καθ' οὖν τὸ Β τὸ Α ἐνδέχεσθαι ἢ παντὶ τῷ Β τὸ
Α ἐγχωρεῖν οὐδὲν διαφέρει.

'Ἐπειδὴ εἴπε τὸ καθ' οὖν τὸ Β τὸ Α καὶ καθ' οὖν λέγεται τὸ Β,
25 ἔρμηνεύων τοῦτό φησιν δτι οὐδὲν ἄλλο σημαίνει τὸ καθ' οὖν ἢ τὸ παντί.

p. 32b32 Πρῶτον οὖν εἴπωμεν, εἰ καθ' οὖν τὸ Γ τὸ Β ἐνδέχεται, 20
καὶ καθ' οὖν τὸ Β τὸ Α, τίς ἔσται καὶ ποῖος συλλογισμός.

Δῆλα ταῦτα ἐκ τῶν εἰρημένων· οὐδὲν γάρ ἄλλο φησὶν ἢ τοῦτο, δτι

1 ὃν alt. deleverim 2 ὑπάρξαν B: ἐνυπάρξαν V: ἐν ὑπάρξει t 3 post περὶ prius add. μὲν Bt 4 μὲν om. V 5 μεῖαι t 6 ως πολλάκις εἴρηται (velut p. 4,30 sq.) om. B 7 αὐτὸν V
περὶ prius add. μὲν Bt 8 post οἷον V² 9 τοῦτο—εἴπομεν B 10 δτι prius om. B 11 τοῦτέστι—12 καλούμενον om. t 13 τοῦτέστι Vt: ητοι B 14 β' corr. V 15 σημαίνειν Vt
16 δτε—εἴπομεν B 17 post οἷον Bt 18 post ἐνδέχεται add. καὶ V 19 δτε εἴπομεν B 20 δτι prius om. B 21 post οἷόντος διειλήφαμεν add. ἐνέργειά S
22 β' alt. Vt: α' B 23 σημαίνειν Vt 24 εἴπομεν pr. V, t 25 τὸ α' om. V

δεῖ πρῶτον περὶ τῶν ἐξ ἐνδεχομένων προτάσεων διαλαβεῖν συζυγιῶν καὶ Ητ
ίδειν ποιὸν συνάγουσι συμπέρασμα.

p. 32b35 Ὄταν δὲ καθ' οὖς τὸ Β ὑπάρχει τὸ Α ἐνδέχηται, η μὲν
ὑπάρχουσα η δ' ἐνδεχομένη.

5 Ἐάν, φησύ, οὕτως * * * δτι τὸ Α ἐνδέχεται ὑπάρχειν πᾶσιν οἷς 26
ὑπάρχει τὸ Β, μικτὰς τὰς προτάσεις ποιοῦμεν ἐξ ὑπαρχουσῶν καὶ ἐνδε-
χομένων. δεῖ δέ, ως εἴρηται, πρῶτον περὶ τῶν ἀπλῶν διαλαβεῖν, μὲς
αὐτός φησιν ὄμοιοσγήμονας, τουτέστιν ἀμφοτέρας ἐνδεχομένας.

p. 32b38 Ὄταν οὖν τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχηται καὶ τὸ Β παντὶ¹⁰ τῷ Γ, συλλογισμὸς ἔσται τέλειος δτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται²⁰
ὑπάρχειν.

"Ἄρχεται λοιπὸν περὶ αὐτῶν τῶν συλλογισμῶν ποιεῖσθαι τὸν λόγον
τῶν ἐν τῷ πρώτῳ σγήματι, καὶ παραδίδωσι τὰς ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου
συζυγίας. τεσσάρων οὖν πάλιν γινομένων ἐκ τῆς συμπλοκῆς τῶν καθόλου
15 προτάσεων (ἢ γάρ ἀμφότεραι καταφατικαὶ ἢ ἀμφότεραι ἀποφατικαὶ ἢ η μὲν
καταφατικὴ η δὲ ἀποφατική, καὶ τοῦτο διγῶς) αἱ μὲν δύο πάλιν συλλογι-
στικαὶ εἰσιν, η τε ἐκ δύο καταφατικῶν καὶ η ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς,
αἱ δὲ λοιπαὶ δύο ἀσυλλόγισται. πρώτην οὖν παραδίδωσι τὴν ἐκ δύο κατα-
φατικῶν συνάγουσαν καθόλου καταφατικὸν συμπέρασμα. εἰ γάρ τὸ Α παντὶ²⁰
τῷ Β ἐνδέχεται ὑπάρχειν, πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ἐνδέχεται ὑπάρ-
χειν· μέρος δὲ τοῦ Β τὸ Γ· ὑπόκειται γάρ παντὶ τῷ Γ τὸ Β ἐνδέχεσθαι
ὑπάρχειν· τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. τοῦτο γάρ, φησί,
φανερὸν ἐκ τοῦ ὄρισμοῦ. ποίου ὄρισμοῦ: δῆλον δτι τοῦ κατὰ παντός·⁴⁰
κατὰ παντὸς γάρ ην, δταν μηδενὶ ὑπῆρχε τὸ ὑποκείμενον καθ' οὖς οὐκ
25 ην τὸ κατηγορούμενον. οὐκοῦν εἰ κατὰ παντὸς τοῦ Β τὸ Α ἐνδέχεται
ὑπάρχειν, μέρος δὲ τοῦ Β τὸ Γ, καὶ κατὰ παντὸς ἄρα τοῦ Γ τὸ Α ἐνδέ-
χεται ὑπάρχειν. δροι δὲ τούτου κίνησις, ἐγρήγορσις, ἀνθρωπος·⁵ κίνησις
παντὶ ἐγρηγορούτι ἐνδέχεται ὑπάρχειν, ἐγρήγορσις δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται
ὑπάρχειν, καὶ τὸ συμπέρασμα 'κίνησις παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν'.

3 ὑπάρχειν pr. V
τῷ β εἴπωμεν,

7 εἴρηται] p. 155,6

τὸν λόγον Vt:

14.15 ἐκ—προτάσεων scripsi:

16 post μὲν add.

17 γάρ τε—ἀποφατικῆς om. B

18 post ἀσυλλόγιστοι add.

19 καθόλου συνάγουσαν B

20.21 ὑπάρχειν

22 εἰνδεχομένως ὑπάρχει S (itemque vs.

24b29 τὸ ὑποκείμενον scripsi:

27 ante κίν.

28 εἴρηγόρσει B

5 οὗτος V
πᾶσιν ὑπάρχειν B:

10 ἔστι V

12 ἔρχεται pr. V

14 οὖν om. t

17 γάρ τε V:

18 post

24 κατὰ παντὸς κτλ.] cf. c. 1

26 α' Vt: β B

27 ante

28 πάσῃ

lac. indicavi; supple δτι τὸ σ ἐνδέχεται ὑπάρχειν

6 μικτὰς ε μιᾶς corr. V

7 γ alt. Bt Arist.: β' V

12 ἔρχεται pr. V corr. V²

14 οὖν om. t

17 γάρ τε Vt:

18 post

20.21 ὑπάρχειν

22 εἰνδεχομένως ὑπάρχει S (itemque vs.

26 α' Vt: β B

27 ante

28 εἴρηγόρσει B

p. 33^a 1 Ὄμοιώς δὲ καὶ εἰ τὸ μὲν Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ Β, τὸ Ηγ
δὲ Β ἐνδέχεται παντὶ τῷ Γ, δτι τὸ Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ Γ. 45

Δεύτερος τρόπος ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος κατα-
φατικῆς συνάγων καθόλου ἀποφατικὸν ἐνδεχόμενον συμπέρασμα. ὅπερ καὶ
5 αὐτό, φησί, ἐκ τοῦ ὄρισμαῦ τοῦ κατὰ μηδενὸς δῆλον· τοῦτο γάρ ἦν τὸ 50
κατὰ μηδενός, δταν μηδὲν ἦ τοῦ ὑποκειμένου μέρος καθ' οὐ τὸ κατηγορού-
μενον οὐκ ἀποφάσκεται. ὅροι δὲ οἱ αὐτοὶ πάλιν καπὶ τούτου· κίνησις μὲν
γάρ ἐνδέχεται μηδενὶ ἐγρηγορότι ὑπάρχειν, ἐγρήγορσις δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ
10 ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ συνάγεται κίνησις μηδενὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεσθαι
ὑπάρχειν. |

p. 33^a 5 Ὅταν δὲ τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχηται, τὸ δὲ Β ἐνδέ- Ηγ
γηται μηδενὶ τῷ Γ, διὰ μὲν τῶν εἰλημμένων προτάσεων οὐδεὶς
γίνεται συλλογισμός.

Αἱ λοιπαὶ δύο συζυγίαι, ἡ τε τὴν μείζονα ἔχουσα καταφατικὴν τὴν δὲ
15 ἐλάττονα ἀποφατικήν * * *, ἀσυλλόγιστοι μέν εἰσιν δσον ἐξ αὐτῶν τῶν προτά- 15
σεων, λέγω δὲ τοῦ τὴν ἐλάττονα ἐν ἀμφοτέραις ἀποφατικὴν εἶναι· ἐπειδὴ δέ,
φησί, ἐλέγομεν τὰς τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις πρὸς ἀλλήλας ἀντιστρέψειν.
τὴν πᾶς πρὸς τὴν οὐδεὶς καὶ τὴν τὶς πρὸς τὴν οὐ πᾶς, ἐὰν λάβωμεν τὴν
ἀποφατικὴν εἰς καταφατικήν, γενήσονται καὶ αὗται συλλογιστικαί. ἀντι- 20
20 στρεφομένης γάρ τῆς ἐλάττονος προτάσεως ἀναγθήσεται ὁ μὲν πρῶτος
τῶν ἀσυλλογίστων τρόπος ὑπὸ τὸν πρῶτον τῶν συλλογιστικῶν, ὁ δὲ δεύτερος
ὑπὸ τὸν δεύτερον· εἰ δὲ καὶ τὴν μείζονα τοῦ δευτέρου ἀντιστρέψομεν, καὶ
αὐτὸς ὑπὸ τὸν πρῶτον ἀναγθήσεται. οὕτω μὲν οὖν δείκνυσι καὶ τὰς
ἀσυλλογίστους δυναμένας γενέσθαι συλλογιστικάς, οὐκ αὐτόθιν ἐκ τῶν ἐξ
25 ἀρχῆς εἰλημμένων ἀλλὰ διὰ τῆς ἀντιστροφῆς, ὅσπερ ἐδείκνυ καὶ ἐπὶ τοῦ 25
ὑπάρχοντος τὰς ἀσυλλογίστους συλλογιστικὰς δυναμένας γενέσθαι ἀντιστρεφο-
μένων τῶν προτάσεων. ὕστε διὰ τοῦτο οὐδὲ τελείους φησὶν εἶναι τούτους,
εἴγε δέονται ἀντιστροφῆς. πλὴν εἰδέναι γρὴ δτι ἡ ἀντιστροφὴ τῶν προ-

1 μὲν τὸ α' Β 2 ἐνδέχεται prius post τῷ γ̄ collocat Β, ante τῷ γ̄ t: om. Arist.
3 ἐλάσσονος Β 4 καθόλου συνάγων συμπέρασμα ἀποφατικὸν ἐνδεχόμενον, δ Β
5 τοῦτο γάρ κτλ.] cf. e. 1 p. 24^b 30 6 μηδενὶ (ριστὸς δταν) t 7 ην Β
7 πάλιν καπὶ τούτου om. Β 8 μηδεμιᾶ ἐγρηγόρει Β 9 εἰρή-
γορσις BS: ἐγρηγόρδις Vt 10 δὲ om. Β 11 ante κέν. add. ἡ Β 12 κίνησιν Vt
11 μὲν SVt: om. Β Arist. 13 β̄ prius e γ̄ corr. B² 14 ἀντιστροφὴ τούτους
ταὶ ΒSV 11. 12 ἐνδέχηται Arist.: ἐνδέχεται t, post γ̄ S: om. BV 14 λοιπὸν Β
15 ἐλάσσονα Β 15 lac. indicavi; supple καὶ ἡ ἀμφοτέρας ἔχουσα ἀποφατικάς
ὅσων Β 16 λέγω δὴ Β 17 αν τῷ τὴν? 18 post ἐὰν add.
μὲν Β 19 αὗται Β: αὐταὶ Vt 20 αντιστρεφομένης Β: αντιστρεφούσης Vt
20 ἀναδειχθῆσται pr. V, corr. V² 21 ἀσυλλογίστων Vt: συλλογισμῶν Β 22 τρόπων t
22 τὸν δεύτερος Β 23 ἀντιστρέψεις Β 25 ἐδείκνυς (scil. e. 7 p. 29^a 19 sq.) Β
26 συλλογιστικὰς post γενέσθαι collocat Β 27 post προτάσεων add. α γ̄ Β
28 αἱ ἀντιστροφαὶ S

τάσεων τοῦ ἐνδεχομένου οὐ πρὸς τὸ αὐτὸ τοῦ ἐνδεχομένου σημανόμενον IL^v
γίνεται, ἀλλὰ δῆλον ὅτι τὸ ἐπὶ πλέον ἐνδεχόμενον πρὸς τὸ ἐπ' ἔλαττον ἀντι-
στρέφει καὶ ἔμπαλιν τὸ ἐπ' ἔλαττον πρὸς τὸ ἐπὶ πλέον· ὃ γάρ ἐνδέχεται
παντὶ ὑπάρχειν ώς ἐπὶ τὸ ποιό, τοῦτο οὐδὲν ὑπάρχειν ἐνδέχεται ώς ἐπ' 30
5 ἔλαττον· τὸ δὲ ἐπ' ἵσης πρὸς ἑαυτὸν ἔχει ἀντιστρεφούσας τὰς καταφατικὰς
καὶ τὰς ἀποφατικὰς ἐξ ἴσοτιμίας. ἐνταῦθα δὲ ἀπλῶς ώς πρὸς τὸ πλάτος
τοῦ ἐνδεχομένου ἀποβλέψας ταῦτα φησιν.

p. 33a21 Ἐὰν δὲ ἡ μὲν καθόλου τῶν προτάσεων ἡ δὲ ἐν μέρει
ληγθῇ, πρὸς μὲν τὸ μεῖζον ἄκρον κειμένης τῆς καθόλου συλ-
10 λογισμὸς ἔσται τέλειος.

Βούλεται ἐπὶ πασῶν τῶν συζυγῶν τῶν ἐκ τῆς ἑτέρας μερικῆς τῆς
δὲ ἑτέρας καθόλου πάσας μὲν τὰς συζυγίας τὰς ἐχούσας ἐν τῇ μείζονι τὸ
καθόλου ἐν δὲ τῇ ἐλάττονι τὸ μερικὸν συλλογιστικὰς εἰναι, διοῖαι ἀν ωσι κατὰ
τὸ ποιόν. εἰσὶ δὲ αἱ πᾶσαι τέσσαρες, ἡ τε ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν καὶ
15 ἡ ἐξ ἀμφοτέρων ἀποφατικῶν καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ 45
ἐλάττονος καταφατικῆς καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος
ἀποφατικῆς. καὶ αἱ μὲν τὴν ἐλάττονα ἔχουσαι καταφατικὴν πρόδηλον ὅτι
δι' ἑαυτῶν δείκνυνται συλλογιστικαὶ οὖσαι ἀντιστροφῆς μὴ δεηθεῖσαι. εἰ γάρ
τὸ Α παντὶ ἡ μηδενὶ τῷ Β ἐνδέχεται, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ἐνδέχεται,
20 δῆλον ὅτι καὶ τὸ Α ἡ τινὶ ἡ οὐ παντὶ ἐνδέχεται τῷ Γ ὑπάρχειν. δροι
δὲ κέντρις, λευκόν, ζῶον· κίνησις γάρ παντὶ λευκῷ ἐνδέχεται ὑπάρχειν,
λευκὸν τινὶ ζῷῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ συνάγεται κίνησις τινὶ ζῷῳ ἐνδέ-
50 γεσθαι ὑπάρχειν· πάλιν κίνησις ἐνδέχεται μηδενὶ λευκῷ ὑπάρχειν, λευκὸν
τινὶ ζῷῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ συνάγεται κίνησις ἐνδέχεσθαι μὴ παντὶ
25 ζῷῳ ὑπάρχειν. οὗτοι μὲν αἱ ἔχουσαι τὴν ἐλάττονα καταφατικὴν δι' ἑα-
τῶν καὶ οὐ δι' ἑτέρων τιῶν δείκνυνται. ἀντιστροφέίσης δὲ πάλιν τῆς ἐν
30 ἑκατέρᾳ ἐλάττονος καὶ μεταληφθείσης εἰς μερικὴν ἀποφατικὴν καὶ ποι.- XLII
ούσης τοὺς εἰρημένους δύο μερικοὺς τρόπους οἱ αὐτοὶ δροι ἡμῖν καὶ πλι τού-
των ἀρμόσουσιν.

1 post ἐνδεχομένου prius add. ἐπεὶ γάρ ἐνταῦθα ἐνδέχεται τὸ β τῷ γ ὑπάρχειν μηδενὶ, ἐνδέχεται
καὶ παντὶ ὑπάρχειν· ὡστε ἐπεὶ τὸ μὲν β παντὶ τῷ γ, τὸ δὲ α παντὶ τῷ β. πάλιν δὲ αὐτὸς
ἔσται συλλογισμὸς B 2 γίνεται Vt: ἀντιστρέφει B: ἀντιστρέφουσαι S 3 πλεῖον SVt
5 post ἐπίσης add. τοῦτο BVt: om. S 6 τὰς om. V post ἀπλῶς add. καὶ V
8 μὲν om. V 9 ἄκρα pr. V, corr. V² 13 post μερικὸν add. πάσας B post
ὅποιαι add. δὲ Vt 14. 15 καὶ ἡ V: ἡ τε B: ἡ τῇ ἐλάττονι V κατα-
φατικὴν B²t: καταφατικὴν pr. B, V 18 δείκνυνται] ν alt. superscr. V post δείκνυ-
del. ὅτι V 19. 20 ἐνδέχεται, δῆλον—τῷ γ om. V 20 ἡ prius B: om. t
τῷ γ ἐνδέχεται t 21 post ὑπάρχειν add. καὶ B 22 κίνησιν Vt
22. 23 ἐνδέχεται Bt 23 κίνησιν Vt 24 κίνησιν Vt ἐνδέχεσθαι scripsi:
ἐνδέχεται Vt, post 25 ζῷῳ B 25 post ὑπάρχειν add. ἡ πάλιν λευκὸν. σκύθης.
ἄνθρωπος καὶ λευκός. ἵππος. ζῶον B post μὲν add. οὖν V 27 ἐλάττονι Vt
καταφατικὴν t 28 τοὺς μερικοὺς δύο τρόπους τοὺς εἰρημένους B 28. 29 καὶ πλι
τούτων ἡμῖν B

p. 33a34 Ἐὰν δὲ ἡ μὲν πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον ἐν μέρει ληφθῇ, ΧΙΙΓ
ἡ δὲ πρὸς τὸ ἔλαττον καθόλου, ἐάν τε ἀμφότεραι καταφατικαὶ
τεθῶσιν ἐάν τε στερητικαὶ ἐάν τε μὴ δμοιοσγήμονες ἐάν τε
ἀμφότεραι ἀδιόριστοι ἢ κατὰ μέρος, οὐδαμῶς ἔσται συλλογισμός. 5

5 Αἱ μὲν οὖν ἔχουσαι πρὸς τὴν μεῖζον προτάσει τὸ καθόλου πρὸς δὲ τὴν
ἔλαττον τὸ μερικὸν εἴρηται πῶς εἰσὶ πᾶσαι συλλογιστικαί, ὅπως ἀν ἔχωσι
κατὰ τὸ ποιόν. αἱ δὲ τὸ ποσὸν ἀνάπαλιν ἔχουσαι, λέγω δὲ πρὸς μὲν τῷ
μεῖζον τὸ μερικὸν πρὸς δὲ τῷ ἔλαττον τὸ καθόλου, πᾶσαι ἀσυλλόγιστοι¹⁰
εἰσιν, ὅπως ἀν ἔχωσι κατὰ τὸ ποιόν. δείκνυσι δὲ αὐτὰς ἀσυλλογίστους
10 τοῦτον τὸν τρόπον· ἐπειδὴ τὸ B, φησίν, ἐπὶ πλέον ἔστι τοῦ A. * * *
δείκνυται δὲ τούτῳ τὸ A καὶ ἐξ ἀνάγκης παντὶ ὑπάρχον καὶ ἐξ ἀνάγκης
οὐδενὶ τούτῳ. εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲν συναχθῆσται συμπέρασμα· εἰ γάρ συν-
άγεται τὸ ἀνάγκη παντί, ἀναιρήσει τό τε ἀνάγκη μηδενὶ καὶ ἀνάγκη μὴ¹⁵
παντὶ καὶ τὸ ἐνδέχεται μηδενὶ καὶ τὸ ἐνδέχεται μὴ παντί· πᾶλιν εἰ συν-
15 ἀγεται τὸ ἀνάγκη μηδενί, ἀναιρήσει τό τε ἀνάγκη παντὶ καὶ τὸ τινὶ (καὶ τὸ ἐνδέ-
χεται παντὶ καὶ τὸ τινί). εἰ τοίνυν πάντα ἀναιροῦνται, ἔστι μηδὲν συνάγεσθαι
ἐκ τούτων τῶν ὅρων. ἀσυλλόγιστοι ἄρα πᾶσαι αἱ τοιαῦται συζυγίαι ἐσίκασιν
εἶναι. δείχθῆσται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὅρων τὸ τοιοῦτον οὕτως ἔχον. οἱ μὲν οὖν
ὅροι, οὓς αὐτὸς λαμβάνει, οὐ πάνυ σαφὲς ἥμερη ποιοῦσιν. ἔστωσαν²⁰
20 οὖν ὅροι τοῦ μὲν παντὶ ἐξ ἀνάγκης λευκόν, περιπατητικόν, κύκνος· λευκὸν γάρ
τινὶ περιπατητικῷ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, περιπατητικὸν παντὶ κύκνῳ, καὶ λευκὸν
παντὶ κύκνῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει. τοῦ δὲ μηδενί, ἐάν λάβωμεν ἀντὶ τοῦ
κύκνου κόρακα· λευκὸν τινὶ περιπατητικῷ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, περιπατητι-²⁵
κὸν παντὶ κόρακι, καὶ λευκὸν οὐδενὶ κόρακι ἐξ ἀνάγκης. εἰ δὲ καὶ τὸ ἐξ
25 ἀνάγκης παντὶ καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ συνάγεται, πάντα ἄρα ἀναιρεῖται
τὰ συμπεράσματα, ώς ἐδείξαμεν. εἰ δὲ πάντα ἀναιρεῖται, ἀσυλλόγιστοι
ἔσονται πᾶσαι αἱ συζυγίαι αἱ τοιαῦται. τὰ δὲ αὐτὰ ἐροῦμεν καὶ ἐπὶ τῶν
ἀποφατικῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἀνομοιοσγημόνων καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων
μερικῶν ἢ ἀπροσδιορίστων ἢ ὅπωσοῦν ἄλλως.

30 Ἀπορεῖ δὲ ἐν τούτοις ὁ ἐξηγητὴς τί δήποτε ὁ Ἀριστοτέλης μὴ δισπερ
τὰς ἀποφατικὰς μεταλαμβάνει εἰς καταφατικὰς καὶ οὕτως ποιεῖ συλλογιστικὰς³⁰

1 μὲν om. B ληφθῇ ἐν μέρει B 3 ληφθῶσιν t ἀν ubique B
4 ἀμφότεροι V 6 εἰρηνται eonicio ἔχουσαι B 7 κατὰ om. t 9 ἔχουσι t
10 τοῦτον τὸν τρόπον Vt: οὕτως B ἐπει B lac. indieavi; supple velut
εἰλήφθω τὸ γ φ τὸ β ἐπὶ πλέον ἔστι τοῦ α 11 δὲ Vt: om. B καὶ prius B:
om. Vt 12 τούτου (ante εἰ) V οὐδενὶ (ante συν.) t 12, 13 συναγέτω V
13 αἱ καὶ (τὸ) ? 14 μὴ om. B 15 καὶ τὸ—16 τινί addidi 16 μηδενὶ Vt
17 post ὅρων add. καὶ B πᾶσαι post ἀσυλ. colloeat V: om. t 18 εἶναι om. B
οὕτως ἔχον τὸ τοιοῦτον V 19 αὐτοὺς t post θεώρημα add. τοῦτο B 20 μὲν
om. B κύκνος—21 περιπατητικὸν om. V 21 περιπατητικῷ seripsi: περιπατητι-
κῶς Bt 22 κύκνῳ παντὶ V ὑπάρχειν V τοῦ prius e τὸ corr. V² τοῦ alt.
om. B 23 ἐνδέχεται περιπατητικῷ B 24 post παντὶ κόρακι add. ὑπάρχει B
27 πᾶσαι B: om. Vt αἱ τοιαῦται συζυγίαι B δὲ om. B καὶ om. V 28 δμοιοσγη-
μόνων Bt 29 ὅπως ἀν t 30 δὲ Vt: καὶ B 31 οὕτως—p. 160, l. 2 ἀποφατικὰς
καὶ om. B 31 et p. 160, l post εἰς add. τὰς S ποιεῖ supra ἔχειν del. ser. V

τὰς συζυγίας, οὗτοις καὶ τὰς καταφατικὰς μεταλαμβάνει εἰς ἀποφατικὰς XLII¹ καὶ δείχνυσιν ἀσυλλογίστους τὰς συλλογιστικὰς συζυγίας· εἰ γάρ αἱ τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις πρὸς ἔαυτὰς ισοτίμως ἀντιστρέφουσι, τίς ή ἀποκλήρωσις τοῦ τὰς μὲν ἀποφατικὰς μεταλαμβάνειν εἰς καταφατικὰς μηκέτι 5 δὲ καὶ τὰς καταφατικὰς εἰς ἀποφατικάς; καὶ ἐπιλύεται τοῦτο οὕτως. τῶν ἀποφάσεων, φησίν, αἱ μὲν τὸν τρόπον ἀναιροῦσιν, αἱ δὲ τὸ πρᾶγμα· 10 ή μὲν γάρ λέγουσα ‘οὐκ ἀνάγκη περιπατεῖν’ τὸ μὲν πρᾶγμα οὐκ ἀνεῖλε, λέγω δὴ τὸ περιπατεῖν, τὸν δὲ τρόπον ἀνεῖλε, λέγω τὸ ἀνάγκη· ή δὲ λέγουσα ‘ἀνάγκη μὴ περιπατεῖν’, ητις τῷ μὲν σχῆματί ἐστι κατάφασις 15 τῇ δὲ δυνάμει ἀπέφασις, τὸ μὲν πρᾶγμα ἀνεῖλε, τὸ περιπατεῖν, τὸν δὲ τρόπον ἐφύλαξε· καὶ ἐπὶ πασῶν τῶν ἄλλων ὅμοίως. αἱ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου ἀποφάσεις αἱ ἐνταῦθα παραλαμβανόμεναι, αἵτινες τῷ σχῆματί εἰσι καταφατικές, οὕτε τὸ πρᾶγμα οὕτε τὸν τρόπον ἀναιροῦσιν· ή γάρ λέγουσα 20 ‘ἐνδέχεται μηδένα ἄνθρωπον περιπατεῖν’ οὕτε τὸν τρόπον ἀναιρεῖ (ἀκέραιος γάρ ἐστιν) οὕτε τὸ πρᾶγμα. εἰ τούνν μήτε τὸν τρόπον ἀναιροῦσι μήτε τὸ πρᾶγμα, δῆλον ὅτι ταῖς καταφατικεσιν ἴσοδυναμοῦσι. διὰ τοῦτο οὖν τὰς ἀποφατικὰς εἰς καταφατικὰς μεταλαμβάνει ὥσπερ ἀπὸ ἀσαφεστέρων καταφάσεων εἰς σαφεστέρας ποιούμενος τὴν μετάληψιν. Ἰσως δ' ἂν τις κάκεινο ἀπορήσειε, διὰ τί μὴ καὶ τὰς μερικὰς μεταλαμβάνει εἰς τὰς καθόλου 25 καὶ ποιεῖ καὶ τὰς ἐν ταῖς μερικαῖς ἀσυλλογίστους συλλογιστικάς, εἴπερ πᾶσαι πρὸς ἔαυτὰς αἱ τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις ἀντιστρέφουσιν. τούτου δὲ τὴν λύσιν ἔφθημεν εἰπόντες, ὅτι τὰς μὲν καθόλου δυνατὸν εἰς τὰς μερικὰς μεταλαβεῖν, διότι τῷ καθόλου τὸ μέρος ἀκολουθεῖ (δὲ γάρ ἐνδέχεται παντί, τοῦτο καὶ τινὶ ἐνδέχεται, καὶ δὲ μηδὲν, τοῦτο καὶ μὴ παντί), 30 οὐκέτι δὲ πάντως καὶ ἀνάπολιν· οὐ γάρ δὲ τινὶ ἐνδέχεται, τοῦτο ἀνάγκη καὶ παντὶ ἐνδέχεσθαι· δυνατὸν γάρ τινὶ μὲν ἐνδέχεσθαι, παντὶ δὲ μηκέτι· οἶν τινὶ μὲν ζῷῳ ἐνδεχομένως τὸ λευκὸν ὑπάρχει, παντὶ δὲ οὐκέτι 35 ἐνδεχομένως· τῷ γάρ κύκνῳ ἐξ ἀνάγκης. διὰ τοῦτο οὖν οὐ μεταλαμβάνει τὰς μερικὰς εἰς τὰς καθόλους.

30 ”Ιδωμεν δὲ καὶ ἐπὶ τῇς λέξεως αὐτῇς τὰ εἰρημένα. οὐδὲν γάρ κωλύει, φησί, τὸ Β ὑπερτείνειν τὸ Α, τουτέστι δυνατὸν τὸν μέσον δρον λαβεῖν ἐφ’

1 τὰς alt. St: om. V μεταλαμβάνει scripsi: μεταλαμβάνειν Vt 3 ισοτίμως πρὸς ἔαυτὰς B 4 τοῦ S: om. BVt λαμβάνειν V 5 καὶ ἐπιλύεται τοῦτο B: ἐπιλύεται οὖν τὸ τοιωτον ώς οἷόν τε ἡν πιθανῶς Vt 6 φησίν om. B 7 μὲν prius om. B
8 ἀνεῖλε om. B λέγω Vt: ητοι B: om. S 9. 10 καταφατικὴ—ἀποφατικὴ B
10 τὸ περιπατεῖν SVt: om. B 12 ἐνταῦθα SVt: ὧδι B 13 καταφατικαὶ BS
14 ἐνδέχεται St: om. B: post ἄνθρωπον collocat V 15 ἐστιν BS: om. Vt μηδὲ—
μηδὲ SVt 16 καταφάσειν SVt: καταφατικαῖς B 16 17 τὰς τοιαύτας ἀποφατικὰς εἰς
τὰς S 17 μεταλαμβάνομεν B: ev supra ei ser. V σαφεστέραν B 18 δὲ SVt:
om. B 19 διὰ τί SVt: ὅτι B post τί add. οὖν Vt: om. BS τὰς alt. SVt:
om. B 20 καὶ alt. BS: om. Vt 22 ἔφθημεν εἰπόντες] p. 149,27 sq. τὰς alt.
om. V 23 τὸ μερικὸν S ἀκολουθήσει B δὲ γάρ S: καὶ δὲ Bt: καὶ τὸ V¹:
δὲ V² 25 καὶ SVt: καὶ τὸ B ἀνάγκη St: om. BV 26 παντὶ prius e τινὶ
corr. V post ἐνδέχεσθαι prius add. ὑπάρχειν B 31 τὸ alt. BVt (Α B d n m u,
pr. C): τοῦ Arist. cf. p. 161,7. 12

οὐ μὴ παντὸς ὁ πρῶτος κατηγορεῖται καὶ οὐκ ἔξισάζει ὁ πρῶτος πρὸς τὸν μέσον· δυνατὸν γάρ ποτε καὶ ἔξισάζειν, ώς δὲν τὸ ἐνύπνιον δρᾶν καὶ τὸ καθεύδειν λάβωμεν (τὸ γάρ δρᾶν | ἐνύπνιον καὶ τινὶ καθεύδοντι ἐνδέχεται XLI^v ὑπάρχειν καὶ παντί, καὶ ἀνάπαλιν πάντα καθεύδοντα ἐνδέχεται ἐνύπνιον 5 δρᾶν) ἡ τὸ ἐσθίειν καὶ περιπατεῖν καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐφ' ὅσων οὖν, φησί· μὴ ἔξισάζει ὁ πρῶτος δρος πρὸς τὸν μέσον, ἀλλ' ὑπερτείνει καὶ πλεονάζει ὁ μέσος τὴν κατηγορίαν τοῦ πρώτου, ἐπὶ τούτων δυνατὸν καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενὶ συναγαγεῖν, εἴτε ἀμφότεραι καταφατικαὶ ὥσιν αἱ προτάσεις εἴτε ἀμφότεραι ἀποφατικαί, εἴτε ἀμφότεραι ἀδιόριστοι ἡ κατὰ μέρος. οἱ 10 δὲ αὐτοὶ δροι οὓς παρεθέμεθα ἀρμόσουσιν ἐπὶ πάντων καὶ οἱ τούτοις παραπλήσιοι.

p. 33a 39 Ὡς δὲ ὑπερτείνει τὸ Β τοῦ Α, εἰλήφθω τὸ Γ· τούτῳ γάρ οὕτε παντὶ οὕτε μηδενὶ οὕτε τινὶ οὕτε μὴ τινὶ ἐνδέχεται τὸ Α ὑπάρχειν.

15 Ἐάν, φησί, τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ μέσου δρου λάβωμεν, τουτέστι τοῦ Β, καθ' ὃ πλεονάζει τῆς κατηγορίας τοῦ Α, λέγω δὴ τοῦ πρώτου δρου, ἐπὶ τούτου, φησίν, οὐδὲν συμπέρασμα εὑρήσουμεν συναγόμενον, οὕτε τὸ καθόλου οὕτε τὸ μερικὸν οὕτε τὸ καταφάτικὸν οὕτε τὸ ἀποφατικόν. εἴτα κατασκευάζων τοῦτό φησιν εἴπερ ἀντιστρέφουσιν αἱ κατὰ τὸ ἐνδέχεσθαι 20 προτάσεις καὶ τὸ Β πλείοσιν ἐνδέχεται ἡ τὸ Α ὑπάρχειν.

p. 33b 8 Φανερὸν οὖν δτι τοῦτον τὸν τρόπον ἔχόντων τῶν δρων οὐδεὶς γίνεται συλλογισμός.

Τοῦτον τὸν τρόπον, δηλονότι τὸν προσεχῶς εἰρημένον, ἐὰν ἡ μείζων μερικὴ τυγχάνῃ. εἰ γάρ, φησίν, ἀνάγκη πάντα συλλογισμὸν ἡ ἀναγκαῖον 25 ἡ ὑπάρχοντα ἡ ἐνδεχόμενον εἶναι, δείκνυται δὲ μηδέτερος τούτων συναγόμενος διὰ τούτων τῶν προτάσεων, ἐοίκασιν ἄρα παντελῶς εἶναι ἀσυλλόγιστοι· τῷ μὲν γάρ συνάγειν τὸ καταφατικὸν ἀναγκαῖον τό τε ὑπάρχον ἀποφατικὸν 30 καὶ τὸ ἐνδεχόμενον καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἀναιρεῖται, τῷ δὲ συνάγεσθαι τὸ ἀποφατικὸν ἀναγκαῖον τό τε καταφατικὸν ἀναγκαῖον ἀναιρεῖται καὶ τὸ ὑπάρχον καὶ τὸ ἐνδεχόμενον, καθάπερ ἐδείξαμεν.

1 ἔξισάζει pr. V, corr. V² 2 καὶ prius om. V 3 ἔξισάζειν ut solet V 4 καὶ alt., quod post δταν colloc. libri, transposui 5 τὸ alt. Bt: τῶ V 6 καὶ alt. superser., ut videtur, B² 7 4 παντὶ καθεύδοντι Vt 8 6 ἔξισάζον B¹, corr. B² 9 post εἴτε addiderim ἡ μὲν καταφατικὴ ἡ δ' ἀποφατική, εἴτε cf. Arist. ἀμφότεραι alt. om. B 10 ἀδριστοι V 11 ἡ Vt Arist.: εἴτε B 12 10 δὲ superser. V: post αὐτοὶ colloc. t 13 τοῦτον B 14 12 τοῦτο pr. V 15 13. 14 ὑπάρχειν τὸ α' V 16 καθ' οὖ B 17 εὑρήσεις B 18 17. 18 οὕτε—μερικὸν iterat V 19 18 τὸ (ante ἀποφ.) om. B 20 21 post οὖν add. ἔστιν B 21 τοῦτον τὸν τρόπον Vt Arist.: οὗτος B 22 τὸν prius om. V 23 25 δὲ om. V 24 26 ἄρα om. B 27 28 καταφατικὸν εἰς τὸ V 27 μὲν om. B 28 συνάγει B¹, corr., ut videtur, B² 29 28 καταφατικὸν εἰς τὸ V 28 τῷ δὲ Vt: πάλιν τῶ B 30 καθάπερ Vt: ως ἥδη B 31 ἐδείξαμεν] p. 159, 12 sq.

p. 33b 18 Φανερὸν δὲ καὶ ὅτι καθόλου τῶν ὅρων ὄντων ἐν XLI^v
ταῖς ἐνδεχομέναις προτάσεσιν ἀεὶ γίνεται συλλογισμὸς ἐν τῷ
πρώτῳ σχήματι.

Ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἀλλων τρόπων οὐ πᾶσαι αἱ ἔξι ἀμφοτέρων τῶν 30
5 προτάσεων καθόλου προτάσεις συλλογιστικαὶ ἔσαν· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐνδεχομένου
ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι πάσας, φησί, ἐδείξαμεν συλλογιστικάς, ὅπως ἀν
εἶγον κατὰ τὸ ποιόν, ἀλλὰ τὰς μὲν τελείας καὶ δι’ ἑαυτῶν δεικνυμένας,
τὰς δὲ ἀτελεῖς καὶ δεικνύμενας τῆς δι’ ἀντιστρόφου βοηθείας, λέγω δὴ τῆς
μεταλήψεως τῶν ἀποφασικῶν εἰς τὰς καταφατικάς.

10 p. 33b 21 Δεῖ δὲ τὸ ἐνδέχεσθαι λαμβάνειν μὴ ἐν τοῖς ἀναγκαίοις
ἀλλὰ κατὰ τὸν εἰρημένον διορισμόν. ἐνίστε δὲ λανθάνει τὸ 35
τοιοῦτον.

Πολλάκις, φησί, λανθάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς λέγοντες μὲν ἐνδέχεσθαι
τόδε τῷδε ὑπάρχειν μὴ ἐνδεχομένως ἐκείνου ὑπάρχοντος ἀλλ᾽ ἀναγκαίως,
15 ὅπερ καὶ αὐτὸς πέπονθεν, ώς ὅταν εἴπωμεν ἐνδέχεσθαι παντὶ ἀνθρώπῳ τὸ
λευκὸν ὑπάρχειν· τινὶ γὰρ ἔξι ἀνάγκης ὑπάρχει, οἷον τῷ Σκύθῃ, καὶ τινὶ⁴⁰
ἔξι ἀνάγκης οὐκ ὑπάρχει, οἷον τῷ Αἰθίοπι. διὰ τοῦτο φησιν ὅτι δεῖ τὸ
ἐνδέχεσθαι μὴ ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου λαμβάνειν ἀλλ᾽ ἐπὶ τοῦ κυρίως ἐνδεχο-
μένου κατὰ τὸν εἰρημένον ἡμῖν περὶ τούτου διορισμόν.

20 p. 33b 25 Ἐὰν δὲ ἡ μὲν ὑπάρχειν ἡ δὲ ἐνδέχεσθαι λαμβάνηται
τῶν προτάσεων, ὅταν μὲν ἡ πρὸς τὸ μεῖζον ἀκρον ἐνδέχεσθαι
σημαίνῃ, τέλειοι τε πάντες ἔσονται οἱ συλλογισμοὶ καὶ τοῦ
ἐνδέχεσθαι κατὰ τὸν εἰρημένον διορισμόν.

Περὶ τῆς τοῦ ἐνδεχομένου φύτεως διαλέχθεις καὶ διορισάμενος αὐτό,
25 ἔτι καὶ περὶ τῆς ἀντιστροφῆς αὐτοῦ. εἶτα περὶ τῶν συλλογισμῶν εἰρηκώς 45
τῶν ἔξι ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων, νῦν ἀκολούθως περὶ τῆς
μίζεως αὐτοῦ διαλέγεται. μίγνυσιν οὖν αὐτὸν πρότερον τῷ ὑπάρχοντι. ἐπὶ τού-
των οὖν, ὅταν ἡ μὲν μεῖζων ἡ ἐνδεχομένη ἡ δὲ ἐλάττων ὑπάρχουσα, τὸ τηγι-

1 καὶ om. V post ὅρων add. τῶν V 2 τῷ om. V 4 post αἱ add. τῶν V
5 conicias συζυγίαι sive συμπλοκαί, at cf. p. 164,19 171,15 6 ἐν om. B
6. 7 συλλογιστικάς—ἀλλὰ om. B 7 τελείας καὶ om. B 10 post μὴ add. τὸ t (d)
11 δὲ superser. V λανθάνει Bt 13 post πολλάκις add. δὲ B λέγοντας Vt
14 ἐνδεχόμενος pr. V, corr. V² 15 δὲ B ως om. V 16 σκύθει t
post καὶ τινὶ superser. οὐκ V² 17 οὐκ ὑπάρχει om. V 19 αὐτοῦ B 20 μίζεις
ὑπάρχοντος καὶ ἐνδεχομένου (δεχομένου B) inser. BS: μίζεις τοῦ ἐνδεχομένου μετὰ τοῦ ὑπάρ-
χοντος del., deinde μίζεις ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος inser. V ὑπάρχει V
ἐνδέχεται pr. V 22 λαμβάνῃ t τε om. B ἔσονται t et ante πάντες Arist.:
εἰσὶν BV 23 τρόπου B 24 ὄρισάμενος B 25 περὶ τὸν συλλογισμὸν V
26 ἀκολούθως om. B 27 αὐτοῦ] τοῦ V πρότερον B: om. Vt

καῦτα ἔσονται συλλογιστικαὶ αἱ συζυγίαι, οἵταν καὶ ἡ μεῖζων τὸ ἵδιον ποσὸν XLIV φυλάττῃ, λέγω δὴ τὸ καθόλου, καὶ ἡ ἐλάττων τὸ ποιόν, λέγω δὴ τὸ καταφατικόν. καὶ πάντες οἱ τοιοῦτοι συλλογισμοὶ τέλειοι εἰσιν· οὐδὲ δέονται γάρ οὕτε ἀντιστροφῆς οὔτε τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. οἵταν δὲ ἡ μὲν μεῖζων 50 5 ὑπάρχουσα ἡ ἡ δὲ ἐλάττων ἐνδεχομένη, τότε ἔσονται συλλογιστικαὶ αἱ συζυγίαι, οἵταν μόνη ἡ μεῖζων καθόλου ἡ. οὐκέτι μέντοι ἀνάγκη καὶ τὸ ποιὸν τῆς ἐλάττονος ὥρισμένον εἶναι· καλὸν γάρ ἀποφατικὴ ἡ ἡ ἐλάττων, γενήσεται συλλογιστικὴ ἡ συζυγία μεταληφθείσης πάλιν τῆς τοῦ ἐνδεχομένου ἀποφάσεως εἰς κατάφασιν. αἱ μὲν οὖν συλλογιστικαὶ ἐν τούτοις συζυγίαι 10 αὗται. συνάγονται δὲ συμπεράσματα αἱ μὲν τὴν μεῖζονα ἔχουσαι ἐνδεχομένην ἐνδεχόμενα· αἱ δὲ τὴν μεῖζονα ὑπάρχουσαν ἔχουσαι οὐ συνάγονται, XLIII φησί, τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον ἀλλὰ τὸ μηδενὶ ἡ μὴ παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, αἰτινές εἰσιν ἀποφατικοὶ μέν, οὐ τὸ πρᾶγμα δὲ ἀναιροῦσιν ἀλλὰ μόνον τὸν ἀναγκαῖον τρόπον· ἀναιρούμενον δὲ τοῦ ἀναγκαίου 15 τρόπου ἐνδεχόμενα ἔσονται ἐξ ἀνάγκης τὰ συμπεράσματα, ἀλλ’ οὐχί, φησί, τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου ἀλλὰ τοῦ ἡμίσεος τοῦ ἐνδεχομένου. τί δὲ τοῦτό ἐστιν, εἰσόμεθα, οἵταν περὶ αὐτῶν τῶν προτάσσεων διαληψόμεθα. 5 νῦν δὲ τέως τὰς τὴν μεῖζονα ἔχουσας ἐνδεχομένην ἐκτίθεται, καὶ δείκνυσιν ἐνδεχόμενα τὰ συμπεράσματα συναγόμενα. ἴδωμεν δὲ καὶ τὰ ἔξῆς.

20 p. 33 b 28 "Οταν δ' ἡ πρὸς τὸ ἐλάττον, ἀτελεῖς τε πάντες, καὶ οἱ στερητικοὶ τῶν συλλογισμῶν οὐ τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου ἀλλὰ τοῦ μηδενὶ ἡ μὴ παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν.

Εἰκότως πάντες οἱ συλλογισμοὶ οἱ τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην ἔχοντες 10 ἀτελεῖς εἰσι· τελειοῦνται γάρ ἡ δι’ ἀντιστροφῆς ἡ διὰ τῆς ἀδυνάτου δεῖξεως. 25 τοὺς δὲ στερητικοὺς τὸ ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ ἡ μὴ παντὶ συνάγειν, ὅπερ καὶ αὐτὸν ἐνδεχόμενόν ἐστιν, οὐ μὴν ὅπερ ὥριστο. διὰ δὲ ἐνδεχόμενόν ἐστι, διὰ τῶν ἔξῆς δῆλον· εἰ γάρ μηδενὶ ἡ μὴ παντὶ ἐξ ἀνάγκης. ἐνδέ-
γεσθαί φαμεν καὶ μηδενὶ καὶ μὴ παντὶ ὑπάρχειν εἰκότως· εἰ γάρ μηδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης τὸ βαδίζειν, ἐνδεχομένως που πάντως ὑπάρχει.

1 αἱ om. BS 2 φυλάξῃται B 4 ἀδύνατον SVt: ἄτοπον B 5 αἱ V, superser.,
ut videtur, B¹: om. St 6 ἀνάγκη SVt: ἀναγκαῖον B 7 ἀποφατικὸν t
ἡ S: post ἐλάττων collocat B: om. Vt 8 ἡ om. B 9 ἐν τούτῳ Vt: ἐν αὐτοῖς, sed
post συζυγίαι S 11 ἐνδεχόμενον B αἱ] ἐν t 12 ὑπάρχουσαν superser. V
12 φησί om. B 13. 14 ἀναιροῦσιν BS: ἀναιροῦσαν V: ἀναιροῦσαι t 15 ἐξ ἀνάγκης
ἔσονται B φησίν post 16 ἐνδεχομένου prius collocat B 16 τὸν om. V
ἀλλὰ τοῦ ἡμίσεος B: ἀλλ’ ἡμίσου V: ἀλλ’ ἡμίση t 17 εἰσόμεθα] p. 34 b 27 sq.
ὅτε (ε ex t, ut videtur, corr.) V διαληψόμεθα scripsi: διαληψόμεθα B Vt
18 τῆς μεῖζονος pr. V 19 post συμπεράσματα del. ἐνδεχόμενα V 20 δ' ἡ B
Arist.: δὲ οἱ V: δὲ t τε om. V (C) 21 διορισμὸν t post διορισμὸν add.
τοῦ V 22 post τοῦ add. ἡ t 23 οἱ alt. om. V 24 post διὰ del. v V
post τῆς add. τοῦ t 25 post ἀνάγκης sive post παντὶ videtur φησί excidisse
δ B 26 ὥρισαντο pr. V ὅτι Bt: τὸ V ἐστι Bt: ἐστιν δ V
27 δῆλον B: συνάγειν V: συνάγει t: fort. δῆλοι sive ἐπάγει

p. 33b33 Ἐνδεχέσθω γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β παντὶ XLII^r τῷ Γ κείσθω ὑπάρχον.

Ἐκτίθεται τὰς ἐκ μείζονος ἐνδεχομένης συζυγίας καὶ συνάγειν αὐτάς 20 φῆσιν ἐνδεχόμενον συμπέρασμα. εἰ γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχεται 5 ὑπάρχειν, πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ἐνδεχομένως ὑπάρχει· μέρος δὲ τοῦ Β τὸ Γ· ὑπόκειται γὰρ παντὶ τῷ Γ τὸ Β ὑπάρχειν· τὸ ἄρα Α τῷ Γ ἐνδεχομένως ὑπάρχει μέρει ὅντι τοῦ Β. ὅροι δὲ διαλέγεσθαι, περιπατοῦν, 10 ἀνθρωπος· διαλέγεσθαι γὰρ παντὶ περιπατοῦντι ἐνδέχεται ὑπάρχειν, περιπατοῦν παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει· ὑποκείσθωσαν γὰρ πάντες περιπατοῦντες· 15 καὶ συνάγεται συμπέρασμα ‘διαλέγεσθαι παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν’. 25 τὰ αὐτὰ δὲ ἔροῦμεν καὶ τῆς μείζονος στερητικῆς λαμβανομένης τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς· εἰ γὰρ τὸ Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ Β, πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ἐνδεχομένως οὐχ ὑπάρχει· μέρος δὲ τοῦ Β τὸ Γ· ὑπόκειται γὰρ παντὶ τῷ Γ τὸ Β ὑπάρχειν· οὐδενὶ ἄρα τῷ Γ τὸ Α ἐνδέχεται ὑπάρχειν. οἱ αὐτοὶ δὲ ὅροι κάνταῦθα ἀρμόσουσιν.

p. 34a1 Ὅτι μὲν οὖν τοῦ ὑπάρχειν τιθεμένου πρὸς τὸ ἐλαττον 20 ἄκρον τέλειοι γίνονται συλλογισμοί, φανερόν. δτι δὲ ἐναντίως 30 ἔχοντος ἔσονται συλλογισμοί, διὰ τοῦ ἀδύνατου δεικτέον.

Πᾶσαι, φῆσιν, αἱ προτάσεις αἱ τὴν μὲν μείζονα ἔχουσαι ἐνδεχομένην 20 τὴν δὲ ἐλάττονα ὑπάρχουσαν συλλογιστικαὶ οὖσαι τέλειαι εἰσιν· οὐκ ἐδεήθησαν γὰρ οὔτε τῆς δι’ ἀντιστροφῆς οὔτε τῆς δι’ ἀδυνάτου δεῖξεως. αἱ δὲ ἀντικειμένως ἔχουσαι ταύταις, λέγω δὴ αἱ τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν τὴν δὲ ἐλάττονα ἐνδεχομένην, οὐ τῇ κατ’ εὐθεῖαν δεῖξει δεικνύμεναι ἀλλ’ ἡ τῇ δι’ 30 ἀντιστροφῆς ἡ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ ἀτελεῖς εἰσι· πᾶσαι γὰρ αἱ μὴ 25 τῇ κατ’ εὐθεῖαν δεῖξει δεικνύμεναι ἀτελεῖς εἰσιν.

p. 34a5 Πρῶτον δὲ δεικτέον δτι, εἰ τοῦ Α ὄντος ἀνάγκη τὸ Β εἶναι, καὶ δυνατοῦ ὄντος τοῦ Α δυνατὸν ἔσται καὶ τὸ Β ἐξ ἀνάγκης.

Μέλλων παραδιδόναι τὰς ἐκ τῆς μείζονος ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάτ-

1 post α' del. μὴ V ²	3 αὐτάς om. B	5 ὑπάρχει B, at cf. vs. 13
6 γὰρ S: δὲ καὶ BV: δὲ τῇ t cf. vs. 14	τὸ β'—τῷ γ' om. V	7 ὑπάρχει BS:
ὑπάρχει Vt	περιπατεῖν SVt	8. 9 περιπατεῖν S: περιπατοῦντι V
post περιπ. add. δὲ Vt: om. BS	9 ὑποκείσθω t	10 post συμπ. add. τὸ S
13 οὐκ ἐνδεχομένως t	17 post γίνονται add. οἱ t	18 ἔχοντες V (u, pr. A)
19 αἱ prius om. B	αἱ συμπλοκαὶ S at cf. p. 162,5	μὲν om. B
ἔχουσιν t	21 τῆς δι’ prius SV: τῆς διὰ τῆς t: om. B	ἀντιστροφῆς] i ex τῆς
corr. V ²	δι’ alt. om. B	23 δι’ superser. V
τῆς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς B	24. 25 πᾶσαι—εἰσιν om. B: γὰρ—εἰσιν om. S	24 ἀντιστροφῆ V
24 αἱ μὴ iterat V, iterata del. V ²	26 λεκτέον B Arist.	27 καὶ alt. BVt(dn):
om. Arist.	29 παραδιδόναι SVt: παραδοῦναι B	

τονος ἐνδεχομένης συζυγίας θεώρημά τι προλαμβάνει συμβαλλόμενον αὐτῷ XLII^v
πρὸς τὴν τούτων δεῖξιν. ἐπειδὴ γάρ πᾶσαι διὰ τοῦ ἀδύνατου δείκνυνται
καὶ τῆς μεταλήψεως τῶν προτάσεων εἰς ἀλλήλας, τῆς τε ἐνδεχομένης εἰς
τὴν ὑπάρχουσαν καὶ ἀνάπταντα τῆς ὑπαρχούσης εἰς τὴν ἐνδεχομένην (τοῦτο 45
ἢ δέ, εἰ καὶ ψεῦδος ἔστιν, οὐ μὴν ἀδύνατον ἀλλὰ δυνατόν· τό τε γάρ ἐνδεχό-
μενον δυνατὸν ἐκβῆναι καὶ γενέσθαι ὑπάρχον, καὶ τὸ ὑπάρχον διακοπέν,
ἐπειδὴ καὶ τοιαύτην ἔχει τὴν φύσιν, δύναται πάλιν γενέσθαι ἐνδεχόμενον),
ἐπειδὴ τοίνυν μεταλαμβάνων τὰς προτάσεις διὰ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγω-
γῆς δείκνυσι ταύτας τὰς συζυγίας, ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι διὰ τὴν μεταλήψιν
10 τῶν προτάσεων ἡκολούθησε τὸ ἀδύνατον, διὰ τοῦτο πρότερον προέθετο 50
δεῖξαι ὅτι οὐδέποτε δυνατῇ τινι ὑποθέσει ἐγγυωρεῖ τι ἀδύνατον ἀκολουθεῖν,
ἀλλὰ πάντως τῷ δυνατῷ δυνατὸν ἔσται τὸ ἐπόμενον. εἴπερ οὖν τὴν μετά-
ληψιν τῶν προτάσεων δυνατὸν γενέσθαι καὶ οὐκ ἀδύνατον, δυνατῷ δὲ οὐδὲν
ἀδύνατον ἀκολουθεῖ, οὐδὲν ἄρα ἀκολουθήσει τῇ μεταλήψει αὐτῶν ἀδύνατον.
15 δείκνυσι δὲ αὐτὸν οὕτως. ἔστω, φησί, τοῦ Α ὅντος ἐξ ἀνάγκης ἐπεσθίαται
αὐτῷ τὸ Β· ἐπειδὴ τοίνυν τὸ μὲν Α ἐστὶ προηγούμενον τὸ δὲ Β ἐπόμενον,
ἀνάγκη, φησίν, εἰ τὸ Α δυνατὸν εἶη, καὶ τὸ Β δυνατὸν εἶναι. εἰ γάρ τοῦτο
ψεῦδος καὶ ἐγγυωρεῖ τοῦ Α | δυνατοῦ ὅντος τὸ Β ἀδύνατον εἶναι, ὑπο- XLII^v
κείσθω οὕτως. ἐπειδὴ τοίνυν τὸ Α δυνατόν ἔστι, τὸ δὲ δυνατὸν οἷόν τε
20 ἔστι γενέσθαι, ἐκβαινέτω εἰς ἐνέργειαν τὸ Α· ἐκβάν δὲ ἔστι δῆλον ὅτι
εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α ἐστί, τὸ δὲ Β ἀκολουθεῖν τῷ Α ἐξ ἀνάγκης ὑπόκειται,
ἔσται ἄρα καὶ τὸ Β. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ Β ἀκολουθεῖ μὲν τῷ Α, φασίν οἱ
ἀντιλέγοντες, ἀδύνατον δὲ εἶναι, τὸ δὲ ἀδύνατον εἶναι οὐκ ἔστι, τὸ Β ἄρα
οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ μὴν ὑπέκειτο καὶ εἶναι· ἐξ ἀνάγκης γάρ ἡκολούθησε τῷ 5
25 Α. τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ ἔστι καὶ οὐκ ἔστιν, διπερ ἀδύνατον. δέδεικται ἄρα διὰ
τούτων ὅτι πᾶσα ἀνάγκη τῷ τῷ δυνατῷ ἐπόμενον δυνατὸν εἶναι.

Οὗτω μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης ἀποδείκνυσι τὸ τοιοῦτον. οἱ δὲ Στωικοὶ
τῇ δεῖξει ταύτην ἀντειπεῖν μὴ δυνάμενοι διὰ παραδειγμάτων τινῶν ἐλέγγειν
πειρῶνται τὸν τοῦ φιλοσόφου λόγον. δυνατὸν γάρ τὸ τῷ δυνατῷ ἐπόμενον
30 ἀδύνατον εἶναι· λέγω γάρ οὕτω· τῷ εἰ τέθηκε Δίων¹ ἀκολουθεῖ τὸ τέθηκεν
οὗτος²· τὸ μὲν οὖν τεθηνάμενον Δίωνα δυνατόν, τὸ δὲ τοῦτο τεθηνάμενον ἀδύ-

1 προσλαμβάνει Β	2 τὴν τούτων δεῖξιν BS: τὴν δεῖξιν τὴν τούτων Vt
δύνανται pr. V	3 πρὸς utroque loco V
superset. B ²	5 εἰ καὶ SV: inv. ord. t: καὶ B ¹ , εἰ
8 ἐπεὶ B	6 καὶ prius Bt: τὸ V
9 εἴπη BS: εἴποι Vt	7 καὶ om. B
add. τὸ V	8. 9 post ἀπαγωγῆς add. καὶ B
13 δὲ οἱ μὲν corr. B ²	11 δυνατῇ τινι ὑπο-
δύνανται alt. B	19 ἐπειδὴ Β: δύναται τῷ τέθηκε Δίων ¹ ἀκολουθεῖ τὸ τέθηκεν οὗτος ²
15 τὸ α' ὅντος V	20 post ἐκβαινέτω add. οὐν Bt:
om. SV	22 καὶ om. t
21 ἡκολούθησε B ¹ Vt: ἡκολούθησε B ² S	22. 23 φησίν οἱ ἀντιλέγων B
28 δέξῃ B	25 καὶ prius B: om. SVt
30 οὕτω τῷ B: οὕτω S: ὅτι τὸ Vt	τὸ BS: τῷ Vt

νατον. ἔπειται δὲ πάντως τῷ Δίωνα τεθνάναι τὸ τεθνάναι τοῦτον· εἰ μὲν XLII^v γάρ ἀποθάνοι Δίων, πάντως καὶ οὗτος, ὁ δεικυόμενος δηλονότι, τέθνηκεν. αὐτὸν δὲ τὸ τοῦτο τεθνάναι ἀδύνατον· τὸ γάρ τοῦτο δεικτικὸν ὑπάρχον ὅν τι πρᾶγμα σημαίνει, τὸ δὲ τεθνάναι μὴ ὅν· τὸ δὲ ὅν ἀδύνατον μὴ εἶναι. τὸ ἄρα τὸ τεθνάναι τοῦτον ἀδύνατον. τοῦτο δὲ ἀκολουθεῖ τῷ Δίωνα τεθνάναι δυνατῷ ὅντι· ἀδύνατον ἄρα δυνατῷ τινι ἀκολουθεῖ. πάλιν εἰ ἔσται νῦν, αὕτη ἡμέρα οὐκ ἔστι· τὸ δὲ ταύτην ἡμέραν μὴ εἶναι ἀδύνατον· ἔπειται ἄρα τῷ εἶναι νύκτα δυνατῷ ὅντι τὸ μὴ εἶναι ταύτην ἡμέραν ἀδύνατον ὅν. ταῦτα 15 μὲν οἱ Στωικοί. ἡμεῖς δὲ πρὸς ταῦτα φαμεν διεῖ τὸ κυρίως ἐπόμενον ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ ἡγουμένου· ἐὰν δὲ η̄ ἐπ’ ἔλαττον, οὐχ ὑγιῶς ἔψεται τῷ ἡγουμένῳ. οἷον τῷ ἀνθρωπον εἶναι ἔπειται ἐξ ἀνάγκης τὸ ζῆν εἶναι· κυρίως ἄρα ἐπόμενον τὸ ζῆν, διότι καὶ ἐπὶ πλεῖον· πάντως γάρ ἔπειται τῷ ἀνθρωπον εἶναι· δμοίως καὶ τῷ ἵππον η̄ κύνα εἶναι. οὐκέτι μέντοι, εἰ λάβθοιμεν προηγούμενον μὲν τὸ ζῆν ἐπόμενον δὲ τὸν ἀνθρωπον η̄ τὸν 20 ἵππον η̄ τὸν κύνα. οὐκέτι ύγιως οὐδὲ κυρίως ἔσται τὸ ἐπόμενον· οὐ γάρ πάντως τῷ ζῷῳ ἔπειται ἀνθρωπος η̄ ἵππος η̄ τι τοιοῦτον, διότι μερικώτερόν ἔστι καὶ ἐπ’ ἔλαττον τὸ ἐπόμενον. εἰ τοίνυν τοῦτο οὕτως ἔχει καὶ δεῖ πάντως τὸ ἐπόμενον ἐπὶ πλεῖον εἶναι τοῦ ἡγουμένου, οὐκ ἄρα καλῶς ἐλάβετε τῷ Δίωνα τεθνάναι ἡγουμένῳ ἐπόμενον τὸ τοῦτον τεθνάναι· ἐπὶ πλεῖον 25 γάρ τὸ ‘Δίων τέθνηκε’ τοῦ ‘οὗτος τέθνηκε’. τὸ μὲν γάρ ‘Δίων τέθνηκε’ ἐπὶ πλείονος χρόνου λαμβάνεται, ἐπὶ τε τοῦ κατὰ τὸ ζῆν καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ τεθνάναι· τὸ δὲ ‘οὗτος’ ἐπὶ μόνου τοῦ τῆς ζωῆς χρόνου· ἐπὶ πλεῖον ἄρα 30 τοῦ ‘οὗτος’ τὸ ‘Δίων’. διὰ τοῦτο ἄρα δυνατῷ τι ἔδοξεν ἀδύνατον ἔπειθαι, διὰ τὸ τὴν ἀκολουθησιν μὴ κυρίως ληφθῆναι, ὡς ἀν εἰ λέγομεν ἐπὶ ἀνθρώπου ‘εἰ ζῶν ἔστιν οὗτος, καὶ ἵππος ἔστιν’. ὥσπερ οὖν εἰ τοῦ Δίωνος διωγνύμενος οὗτος ἐλέγομεν ἀπλῶς οὕτως ‘εἰ Δίων τέθνηκεν’, ὁ δὲ τεθνηκὼς τύχοι ὥν φέρει εἰπεῖν ὁ ἐκ Θετταλίας, εἴτα ἐπιφέρωμεν ‘οὗτος ὁ Δίων τέθνηκεν’, οἷον ὁ ἐξ Ἀθηνῶν, ἐδείκνυμεν ἀδύνατόν τι τῷ ἡγουμένῳ ἀκολουθεῖν, τὸν μὴ τεθνηκότα Δίωνα ἀποθανεῖν, τοῦ παραλογισμοῦ δι’ οὐδὲν ἔτερον γενο- 35 μένου η̄ διὰ τὸ τὸν ἡγουμένον διώγνυμον λαβεῖν καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ πλεῖον τὸν δὲ ἐπόμενον μερικόν, οἷον ἐπὶ τοῦ Ἀθηναίου, οὕτω κανταῦθα λέγομεν

1 τὸ—τῷ t γάρ BSV: οὖν t 3 τὸ γάρ—δ ἀδύνατον om. B an γάρ οὗτος ?
 ὑπάρχον Sb: ὑπάρχει Vt 4 σημαίνει St: σημαῖνον V 5 τούτω—τὸ t 5. 6 δυνατῷ
 ὅντι BS: ὅντι ἀδύνατον V: δυνατὸν δηλονότι t 6 δυνατὸν τινὶ ἀκολουθεῖν V
 7 ἔσται ἄρα t 8 ἀδύνατον ὅν om. B 10 ἐπεὶ pr. V 12 κυρίως—13 κύνα εἶναι
 iterat V, iterata del. V² 13 καὶ τὸ B 14 λάβωμεν B 15 post
 οὐκέτι add. δὲ t 16 τὸ ζῶν V post ἔπειται add. η̄ V ἀνθρωπος—
 τοιοῦτον Vt: τὸ ἀνθρωπον εἶναι η̄ ἵππον B 17 τὸ ἡγουμένον t 18 ἐπεὶ B
 τοῦ κατηγορουμένου t 18. 19 ἔλαβε τὸ V 19 τούτω V
 20 τὸ prius om. t τὸ (ante οὗτος) B 22 θνᾶναι V 23 τὸ (ante οὗτος) V
 post ἄρα add. τῷ Vt: om. BS ἔδοξεν ἀδύνατον ἔπειθαι VS: inv. ord. B: ἔδοξεν ἔπε-
 ιθαι t 24 εἰ S: om. BVt 25 οὗτος ἔστι B ἵππος ἔσται B οὖν εἰ]
 η̄ η̄ V 27 τύχη B ἐπιφέρομεν V οὕτως t οὐδὲν BS: om. Vt
 28 οἷον om. t ἀκολουθοῦν τῷ ἡγουμένῳ S an (τὸ) τὸν ? 30 τὸ e τοῦ
 corr. V² τὸν BS: om. Vt 31 τὸν BS: τὸ Vt λέγει B

ὅτι δι' οὐδὲν ἔτερον γέγονεν ὁ παραλογισμὸς ἢ διὰ τὸ τὸν ἐπόμενον μερὶς ΧΛΗν
κύρτερον λαβεῖν. καὶ ἀλλως δὲ οὐδέποτε ὁ ἡγούμενος ἀναιρεθεὶς συναναιρεῖ
τὸν ἐπόμενον, ἀλλὰ τούναντίον ὁ ἐπόμενος τὸν ἡγούμενον ἀναιρεῖ· οἷον
προηγεῖται ὁ ἄνθρωπος, ἔπειται τὸ ζῷον· ἀναιρεθεὶς ὁ ἄνθρωπος οὐ συ-
5 αναιρεῖ τὸ ζῷον, τὸ δὲ ζῷον ἀναιρεθὲν συναναιρεῖ τὸν ἄνθρωπον. εἰ τοίνυν οὕ-
τη ἡ φύσις τοῦ ἐπομένου ὅστε μὴ συναναιρεῖσθαι τῷ ἡγουμένῳ, κακῶς
ἄρα ἐλάβετε τὸν ἐπόμενον ὅρον ἀναιρούμενον ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου· ὅταν γάρ
εἴπωμεν διὰ Δίων τέμνηκεν, ἀναιροῦμεν τὸ λέγειν ἐπὶ αὐτοῦ τὸ 'οὗτος',
εἴη τὸ 'οὗτος' δεικτικὸν ὃν ἐπὶ ὑφεστώτων πραγμάτων λέγεται, ὁ δὲ τεμνη-
10 ρικὸς οὐχ ὑφέστηκεν. κακῶς ἄρα λαμβάνομεν τὸν ἐπόμενον ἀναιρούμενον
ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου μὴ πεψυχότα συναναιρεῖσθαι τῷ ἡγουμένῳ ἀλλὰ τού-
ναντίον τὸν ἡγούμενον ἔστι τὸν συναναιροῦντα. τοῦτο δὲ συμβαίνει διὰ τὴν
αὐτὴν πάλιν αἰτίαν, διότι βιούλεται ὁ ἐπόμενος ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ ἡγου-
μένου. εἰ δὲ δύναται καὶ ἐπ' ἵσης εἶναι, δτε καὶ ἴσοτίμως ἔχουσι πρὸς ἀλλή-
15 λους οἱ ὅροι, ὡς ἐπὶ τοῦ ἄνθρωπου καὶ τοῦ γελαστικοῦ, οὐδὲν ἡμῖν τοῦτο πρὸς
τὸ προκείμενον, πλὴν δτι ἀδύνατον τὸν ἡγούμενον ἐπὶ πλέον εἶναι τοῦ ἐπο-
μένου. πρὸς δὲ τούτοις κάκενο λέγομεν, δτι εἰ κατ' αὐτοὺς τοὺς Στωικοὺς
τὰ δόγματα τὸ ιδίως ποιὸν σημαίνουσιν, ιδίως δὲ ποιόν φασι τὰ συμβε-
βηκότα τὰ γαρακτηρίζοντα ἐκάστηγον οὐσίαν, τὸ ἄρα Δίων ἀδύνατον φέρειν 45
ἐπὶ τοῦ τεμνηκότος ιδίως ποιοῦ μὴ ὄντος ἀλλ' ἢ φθαρέντος ἢ ἐπὶ φθορὰν
όδεύοντος· ἀδυνάτω δὲ ὄντι τούτῳ, λέγω δὴ τῷ λέγεσθαι ἐπὶ τοῦ τεμνη-
κότος δτι Δίων, εἰ ἀδύνατόν τι ἀκολουθεῖ, οὐδέν θαυμαστόν. εἰ δὲ λέγουσιν
δτι κατὰ ἀναφορὰν λέγομεν τὸ Δίων, οἷον ὁ ποτὲ Δίων, φῆσομεν καὶ ἡμεῖς
δτι καὶ τὸ 'οὗτος' κατὰ ἀναφορὰν ληψόμεθα 'ὁ ποτὲ οὗτος'. καὶ οὕτως οὐκ
25 ἔσται ἀδύνατον ἀλλὰ δυνατὸν τὸ ἐπόμενον. καὶ γάρ πολλὰ λέγομεν κατὰ
ἀναφορὰν καὶ ἐπὶ τοῦ παρελθόντος καὶ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος γρόνου, οἷον δταν 50
εἴπωμεν δτι ὁ τάφος οὗτος 'Ἀγιλλέως' ἔστι, πολλάκις μηδὲ τοῦ τυγχόντος
λειψάνου τῶν ὀστῶν 'Ἀγιλλέως' ἐν τῷ τάφῳ ὄντος, ἀλλὰ δῆλον δτι τοῦ
ποτὲ 'Ἀγιλλέως' ὄντος· πάλιν οἰκίας οἰκοδομουμένης λέγομεν δτι ὁ οἰκος
30 οὗτος Πλάτωνός ἔστιν οἶκος, ἀλλὰ δῆλον δτι ὁ ἐσόμενος οἶκος.

"Οτι μὲν οὖν οὐκ ἔγγωρεῖ δυνατοῦ ὄντος τοῦ προηγουμένου τὸ
ἐπόμενον εἶναι ἀδύνατον, δῆλον. ἔγγωρεῖ δὲ δυνατοῦ ὄντος τοῦ ἐπο-
μένου τὸ προηγούμενον εἶναι ἀδύνατον, ὡς εἴ τις λέγων ἔαυτὸν ὄνον
εἶναι ἐπιφέροι δτι καὶ ζῷον εἴη· ἐν τούτοις | γάρ τὸ μὲν ἐπόμενον ΧΛΗν

2 καὶ om. B	3 ἀλλ' ὁ B	7 ἐλάβετε V: ἐλάμβανε B: ἐλαβε t	8 εἴπομεν t
δτι om. V: ὁ S	10 ἄρα om. V	τὸν pr. V: τὸ BSt, corr. V	11 πεψυχότα
scripsi: πεψυκότος BVt: πεψυκός S		12 συναναιρεῖν B	13 πάλιν om. B
διότι BS: δτι Vt	15 ως] καὶ V	post ἡμῖν add. ἔστι B	16 τὸν S: τὸ BVt
ἐπέλαττον B	17 εἰ] οἱ B	18 ποιὸν σημαίνουσιν SVt: ποιὸν σημαίνει B	
immo ποιά	φασὶ B: φησὶ Vt	20 μὴ ὄντος ποιοῦ B	supra φθορὰν ser.
δια B ²	22 ἀκολουθεῖν Bt	21 καὶ οὗτος t: καὶ οὗτος καὶ οὕτως B	
25 ἔστιν B	τὸ ἐπόμενον S: om. BVt	πολλάκις B	27 δτι om. SV
28 ὀστῶν BS: ὀστέων Vt	28. 29 ἀλλὰ—ὄντος om. V		29 λέγω B
31 οὖν om. V	32 εἶναι ἀδύνατον SVt: inv. ord. B	34 ἐπιφέροι t: ἐπιφέρει BSV	
ταύτοις sic V	post γάρ del. τὸν ἄνθρωπον εἶναι ὄνον (e p. 168,1.2 illata) V		

δυνατόν, τὸ δὲ προηγούμενον ἀδύνατον· ἀδύνατον γάρ τὸν ἄνθρωπον ὅνος ΧΛΗΠ· εἶναι· ἔπειται δὲ τῷ ὅνοι εἶναι τὸ ζῆτον εἶναι, καὶ δυνατὸν τὸν ἄνθρωπον ζῆσθαι· ὥστε ἀδυνάτῳ δυνατὸν ἔπειται. οὗτος καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ δείκνυσι ψευδέσι προτάσεις ἀληθής συμπέρασμα ἀκο-
5 λουθισθήν, ὡς εἴ τις λέγοι ‘ὁ ἄνθρωπος κύων, ὁ κύων ζῶν, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ζῶσθαι’. ἐν τούτοις δὲ οὐκ ἔχει τὸ κύρος τοῦ συμπεράσματος ὁ μέσος 5
ὅρος. ὥσπερ γρή τὰς συλλογιστικὰς ἔχειν προτάσεις, ἀλλὰ διὰ τὴν φύσιν
τῶν ἄκρων τὸ συμπέρασμα συνῆκται.

’Οκτὼ δὲ συζυγιῶν ἐκ τοῦ δυνατοῦ καὶ ἀδυνάτου γινομένων καὶ ἑπο-
10 μένου καὶ προηγούμενου ἀνάγκη τοῦ προηγούμενου δυνατοῦ ὅντος [τὸ ἑπόμενον]
ἔπειται τὸ δυνατὸν τὸ ἀδύνατον· πάλιν τοῦ δυνατοῦ ἑπομένου τὸ προηγού-
μενον τὸ δυνατὸν ἔσται τὸ ἀδύνατον. καὶ οὗτος μὲν τέσσαρες τοῦ δυνατοῦ τὴν
προηγούμενου τὴν ἑπομένου. ἐὰν δὲ πάλιν λάβωμεν τὸ ἀδύνατον ἡγούμενον,
15 ἀνάγκη τὸ ἑπόμενον τὴν καὶ αὐτὸν ἀδύνατον εἶναι τὸ δυνατόν· πάλιν ἐὰν λάβωμεν
τὸ ἑπόμενον ἀδύνατον εἶναι, τὸ ἡγούμενον τὸ ἀδύνατον ἔσται τὸ δυνατόν. ὅκτὼ
οὖν συζυγιῶν γινομένων ὅτι μὲν τοῦ δυνατοῦ ἡγούμενου πάντως τὸ ἑπό-
μενον δυνατὸν ἔσται καὶ οὐκ ἀδύνατον, δῆλον ἐξ ὧν ὁ Ἀριστοτέλης ἔδειξε·
δῆλον δὲ ἐκ τούτων καὶ ὅτι τοῦ δυνατοῦ ἑπομένου ἐγγιωρεῖ δυνατὸν εἶναι
τὸ προηγούμενον, ἀδυνάτον δὲ τοῦ ἑπομένου ὅντος οὐκ ἐγγιωρεῖ δυνατὸν
20 εἶναι τὸ προηγούμενον. ὥστε ἔχομεν τέσσαρας συζυγίας ἀποδεδειγμένας.
25 ὅτι δὲ ἀδυνάτοις ἡγούμενοι δυνατὸν ἔπειται ἐγγιωρεῖ, ἡμεῖς ἔδειξαμεν·
καὶ ἐκ τούτων δῆλον ὅτι δυνατοῦ ἑπομένου ἀδύνατον ἐγγιωρεῖ προηγούμενον
εἶναι. ὥστε ἔχομεν ἐξ συζυγίας. πάλιν ἀδυνάτου προηγούμενου οὐδὲν
θαυμαστὸν ἀδύνατον ἔπειται καὶ ἑπομένου προηγεῖσθαι. ὥστε ἔχομεν τὰς
25 ὅκτὼ συζυγίας.

p. 34a12 Δεῖ δὲ λαμβάνειν μὴ μόνον ἐν τῇ γενέσει τὸ δυνατὸν
καὶ ἀδύνατον ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἀληθεύεσθαι καὶ ἐν τῷ ὑπάρχειν
καὶ ὀσαχῶς ἀλλως λέγεται τὸ δυνατόν· ἐν ἀπασι γάρ ὄμοιώς ἔξει.

Δεῖξας ὅτι τοῦ ἡγούμενου δυνατοῦ ὅντος ἀνάγκη καὶ τὸ ἑπόμενον
30 εἶναι δυνατόν, διὰ τούτων φησὶν ὅτι ἀκολουθησις αὕτη οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ
κυρίως δυνατοῦ ὑπάρχει, ὅπερ φησὶ κατὰ τὴν γένεσιν, τοιτέστι τὸ μήπω

1. 2 ὅνος εἶναι BS: inv. ord. Vt	2 δὲ om. V	3. 4 ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ]
c. 2 p. 53 b26 sq.	4. 5 ἀκολουθεῖν B	5 λέγοι St: λέγει BV post λέγ. add.
ὅτι Vt: om. BS	6 ἄρα om. B	9 ἀδυνάτου—δυνατοῦ V γενομένων t
10 τοῦ om. t	τὸ ἑπόμενον delevi	12 μὲν om. B 13 προηγούμενου—
ἐπομένου B: inv. ord. Vt
	ἐὰν δὲ Vt: εἰ B	τὸ B ¹ : τὸν B ²
post ἡγούμενον del. ἀδύνατον B	14. 15 πάλιν – εἶναι] ὅκτὼ οὖν συζυγίας γινομένων	
ὅτι μὲν τοῦ δυνατοῦ (e vs. 15. 16 illata) del. V		17 δῆλον—ἔδειξε iterat B
18 τοῦ ἀδυνάτου B	post ἑπομένου add. οὐκ B	23 συζυγίας ἐξ B 24 ἑπο-
μένοις V
		28 post ὀσαχῶς add. ἀπλῶς t
ἀδύνατον V	post δυνατόν add. καὶ t	31 ὁ B post γένεσιν del.
αὐτοῦ V		

μὲν ὃν δυνάμειν δὲ οὐ πάρχειν, ὅπερ εἰς ταῦτὸν ἔργεται τῷ κυρίῳ ἐνδεχο- ΧΙΙΙ^τ
μένῳ. ἀδύνατον δὲ ἐν τῇ γενέσει οἷον τὸ ἐν τῷ βυθῷ ὄστρακον ἀδύνατον
γενέσθαι ὄρατόν, ἀδύνατον δὲ οὐ τῇ φύσει ἀλλὰ τῇ γενέσει. οὐ μόνον τοῦ
οὖν, φησίν, ἐπὶ τούτου φυλάττεται ἡ ἀκολούθησις αὗτη ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ
5 δυνατῷ τῷ κατὰ τὸ ἀληθεύειν, τουτέστι τῷ κατὰ τὸ ἀναγκαῖον· εἴπομεν
γάρ πολλάκις ὅτι τὸ δυνατὸν καὶ τὸ ἐνδεχόμενον φέρεται καὶ ἐπὶ τοῦ
ἀναγκαίου καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπάρχοντος, ώς φαμὲν δυνατὸν τὸν θλιόν ἐν κριῶ
γενέσθαι καίτοι ἀναγκαῖον (ἢν), καὶ τὸν Σκύθην δυνατὸν λευκὸν εἶναι καί-
τοι ὑπάρχον. ἢ γάρ δυνατὸν πάντως ἢ οὐ δυνατόν· ἀλλὰ μή τὸ οὐ δυνατὸν
10 ψεῦδος· δυνατὸν ἄρα. ἀδύνατον δὲ ἐν τῷ ἀληθεύεσθαι τὸ κυρίως ἀδύνα- 30
τον. ἐν δὲ τῷ ὑπάρχειν * * ὁμοίως, φησίν, ἡ ἀκολούθησις τοῦ δυνατοῦ καὶ
ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ ἀναγκαῖον καὶ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ ὑπάρχον ἔσται. ἐπειδὴ δὲ
τὸ ἀναγκαῖον ἀεὶ ωσαύτως ἔγει καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ τι λέγων πάντως ἀλη-
θεύει, διὸ τοῦτο βουλόμενος τὸ κατὰ τὸ ἀναγκαῖον δυνατὸν σημᾶναι τὸ ἐν τῷ
15 ἀληθεύεσθαι φησι. τὸ δὲ καὶ δσαγῶς ἀλλως λέγεται τὸ δυνατὸν
προσέμηκεν, ἵνα σημάνῃ τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τὸ ἐπ' ἵσης, τὸ ἐπ' ἔλαττον.
Διόδωρος δὲ ἄλλα τινὰ τοῦ δυνατοῦ σημαινόμενα εἶναι φησι· φησὶ γάρ τοι
δυνατὸν εἶναι ἢ τὸ ἐκβεβηκὸς ξύδη, ὅπερ φαμὲν ἡμεῖς ὑπάρχον, ἢ τὸ δυνά-
μενον ἐκβῆναι μήπω δὲ ἐκβεβηκός. ὁ δὲ Φίλων φησὶ δυνατὸν εἶναι ἢ τὸ
20 ἐκβεβηκὸς ἢ τὸ δυνάμενον ἐκβῆναι μηδέποτε δὲ ἐκβαῖνον, ὥσπερ λέγομεν
αἰσθητὸν εἶναι τὸ ἐν τῷ βυθῷ ὄστρακον. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης μέσον τούτων
γωρήσας τὸ κυρίως τοῦ δυνατοῦ σημαινόμενον ἡμῖν παραδέδωκεν, δι μήπω
μὲν ἐξέβη δύναται δὲ ἐκβῆναι.

p. 34 a 16 "Ετι τὸ ὄντος τοῦ Α τὸ Β εἶναι οὐχ ώς ἐνός τινος ὄντος 40
25 τοῦ Α τὸ Β ἔσται δεῖ ὑπολαβεῖν· οὐ γάρ ἔστιν οὐδὲν ἐξ ἀνάγκης
ἐνός τινος ὄντος, ἀλλὰ δυοῖν ἐλαγίστοιν.

Ἐπειδὴ οὐχ ὡς ἐπὶ προτάσεων πλειόνων ἐγύμνασε τὸν λόγον ἀλλ’ ὡς
ἐπὶ δύο ὅρων ἀντιστρεφόντων πρὸς ἀλλήλους, διὰ τοῦτο ταῦτα ἐπήγαγε
λέγων ὅτι οὐχ ὡς ἐπὶ μιᾶς προτάσεως λαμβάνομεν τὴν δεῖξιν ταύτην ἀλλ’
30 ὡς ἐπὶ συλλογισμοῦ· λαμβάνομεν γάρ τὸ μὲν Α ἀνάλογον ταῖς προτάσεσι,
τὸ δὲ Β τῷ συμπεράσματι. ἀνάγκη οὖν, ωσδε, διγνατῶν οὐσῶν τῶν προ- 45

1 μὲν B: om. Vt ὁ B τὸν αὐτὸν t 1. 2 post ἐνδεχομένῳ add. καὶ τὸ δυνατὸν
φύσει t 2 ἀδύνατον alt. deleverim 3 ἀδύνατον—γενέσει Vt: ἀλλὰ τῇ γενέσει ἀδύ-
νατον οὐ τῇ φύσει B 4 οὖν Vt: δὲ B ἡ ἀκολούθησις αὕτη ἐπὶ τούτου φυλάττεται 5
5 τὸ (post τούτεστι) V εἴπομεν] cf. p. 148,1 sq. 7 post ἀναγκαῖον del. καὶ τοῦ
ἀναγκαῖου B ἐπὶ om. B φασὶ B 8 ἥτοι B ὃν addidi: fort. etiam
post 9 ὑπάρχον addendum 11 ὑπάρχοντι B lac. indicavi: supple ὄμοιώς.
διὸ καὶ 13. 14 ἀληθεύει B 16 post ἐπίσης add. καὶ B 17 ἀδυνάτου t
φησι prius om. B 18 ἥδη ἐκβεβηκός B ὅπερ—ὑπάρχον om. B ἔφαμεν t
19 μήπω—20 ἐκβῆναι om. B εἰναι t: οὖν V 20 μήποτε V λέγεται B
21 μέσος Vt 21. 22 χωρήσας τούτων B 22 χωρίσας t 23 δυνατὸν V
ἐκβῆναι om. B 24 τὸ V Arist.: τε Bt 25 ὑπολαμβάνειν t οὐ γαρ οὐλ.
om. B 30 ἀγάλογον BS: ἀγαλογοῦν Vt

τάσεων δυνατὸν εἶναι καὶ τὸ συμπέρασμα· ἀδύνατον γάρ συμπέρασμα δυνατόν· ταῖς προτάσεσιν οὐδέποτε ἀκολουθεῖ.

Οὐ γάρ ἐστιν οὐδὲν ἐξ ἀνάγκης ἐνός τινος ὅντος φησί, τουτέστιν ἐνός τινος ἡγουμένου οὐδὲν συμπέρασμα ἀκολουθήσει. τί οὖν; οὐκ 5 ἀνθρώπου ὅντος ἀνάγκη εἶναι ζῷον; ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τούτων φησί τῶν ἀκολουθήσεων ἀλλ' ἐπὶ τῶν συλλογιστικῶν, ώς εἶπον, θτὶ μιᾶς προτάσεως οὕσης οὐκ ἔσται τὶ συμπέρασμα, ἀλλὰ δεῖ τούλάχιστον δύο εἶναι τὰς προτάσεις, ώς πολλάκις εἴρηται.

50

p. 34^a18 Οἷον δταν αἱ προτάσεις οὗτως ἔχωσιν ώς ἐλέχθη κατὰ 10 τὸν συλλογισμόν· εἰ γάρ τὸ Γ κατὰ τοῦ Δ, τὸ δὲ Δ κατὰ τοῦ Ζ, καὶ τὸ Γ κατὰ τοῦ Ζ ἐξ ἀνάγκης· καὶ, εἰ δυνατὸν δὲ ἐκάτερον, καὶ τὸ συμπέρασμα δυνατόν. |

Λαμβάνει προτάσεις τὸ ΓΔ καὶ ΔΖ, συμπέρασμα δὲ τὸ ΓΖ. δταν XLIII^v οὖν [ἥς], φησίν, οὗτως συμπλακῶσιν ὁσπερ εἴπομεν κατὰ συλλογιστικὴν 15 μέθιδον, ἀνάγκη καὶ τὸ συμπέρασμα ἔπεισθαι. οὗτοι δὲ ἔπειται ώς ἀνέχωσιν αἱ προτάσεις· δυνατῶν γάρ οὐσῶν πᾶσα ἀνάγκη δυνατὸν εἶναι καὶ τὸ συμπέρασμα, καὶ εἰ ἀναγκαῖαι, πάντως ἀναγκαῖον.

p. 34^a25 Τούτου δὲ δειχθέντος φανερὸν δτι ψεύδοις ὑποτεθέντος 5 καὶ μὴ ἀδυνάτου καὶ τὸ συμβαῖνον διὰ τὴν ὑπόθεσιν ψεύδος 20 ἔσται καὶ οὐκ ἀδύνατον.

Δειγμέντος, φησίν, δτι πάντως τοῦ ἡγουμένου δυνατοῦ ὅντος πᾶσα 10 ἀνάγκη καὶ τὸ ἐπόμενον δυνατὸν εἶναι, ἐάν, φησίν, ώς ἐν ὑποθέσει προγρούμενόν τι λάβωμεν, δπερ ψεύδοις μέν ἐστι διὰ τὸ αὐτὸ τοῦτο κατὰ τὴν ὑπόθεσιν εἰλῆφθαι καὶ μήπω εἰς ἐνέργειαν ἐκβεβήκεναι, ἀδύνατον δὲ οὐκ 15 ἐστι διὰ τὸ δύνασθαι εἰς ἐνέργειαν ἐκβῆναι, δῆλον δτι καὶ τὸ ἐπόμενον τούτῳ ψεύδοις μὲν ἔσται, ἀδύνατον δὲ οὐκ ἔσται. οἷον εἰ καθημένου Σωκράτους εἴποιμι δτι, εἰ βαδίζει Σωκράτης, ἐξ ἀνάγκης καὶ κινεῖται, λαμβάνω προηγούμενον μὲν τὸ Σωκράτην βαδίζειν, δπερ ψεύδοις μέν ἐστιν (ὑπόκειται 25

1 ἀδύνατον γάρ B: καὶ ἀδύνατον SVt 1. 2 post δυναταῖς add. ταῖς BVt: om. S
2 ἀκολουθεῖ BS: ἀκολουθεῖν Vt 3 ἐστιν οὐδὲν B Arist.: ἔσται τι Vt 4 τινος om. B
5 ἀναγκαῖον B 8 πολλάκις] velut p. 22,10 64,16 εἰρήκαμεν B 9 ἔχουσιν V
εἴρηται B 11 δὲ om. B(C) ἐκάτερα pr. V 12 post δυνατὸν add. ἔσται V:
ante δυνατὸν add. t: om. B Arist. 13 λαμβάνειν V post λαμβ. add. δὲ Vt
14 ώς Bt: ὥσπερ V: delevi ὥσπερ SVt: ώς B 16 δὲ B 17 καὶ εἰ BS:
εἰ δὲ Vt ἀναγκαῖαι BV: ἀναγκαῖα t post πάντως add. καὶ t 18 ὑπο-
τιθέντος V 21 τοῦ ἡγουμένου πάντως B πᾶσα om. B 22. 23 προη-
γούμενόν τι λάβωμεν SVt: inv. ord. B 23 δὲ B τὴν om. S 24 post καὶ
add. τὸ Vt: om. BS 25 post δύνασθαι add. καὶ B ἐκβῆναι BS: ἐκβεβή-
κεναι Vt δῆλον δτι S: διὸ B: δι' δτι Vt 26 μὲν om. V οὐκ ἔσται SVt:
οῦ B 26. 27 σωκράτης pr. V, corr. V² 27 εἴποιμεν B σωκράτης om. B
ἐξ ἀνάγκης S: ἀνάγκη BVt καὶ om. V 28 σωκράτην βαδίζειν BS: inv.
ord. Vt δὲ B

γὰρ καθῆμενος), οὐ μέντοι ἀδύνατον· οὐκοῦν καὶ τὸ ἐπόμενον τούτῳ, τὸ XLIII^ν
κινεῖσθαι αὐτόν, ψεῦδος μέν, οὐ μὴν καὶ ἀδύνατον. καὶ πᾶλιν τὸ λέγειν
μὴ οὕσης ἡμέρας ‘εἰ ἡμέρα ἔστιν, ὁ Ήλιος ὑπὲρ γῆν ἔστιν’, ὥμοιώς, καὶ
τὸ ἐπόμενον καὶ τὸ ἡγούμενον ψεῦδος μέν, οὐκ ἀδύνατον δέ. εἰ γὰρ πάν-
5 τως μὲν ἔπειται, φησί, τῷ A τὸ B, τὸ δὲ A ἔστι δυνατόν, ἀνάγκη πᾶσα
καὶ τὸ B εἶναι δυνατόν· εἰ γὰρ ἀδύνατον εἴη τὸ B, ἔπειται δὲ τῷ A, τὸ
αὐτὸν καὶ δυνατὸν καὶ ἀδύνατον ἔσται. εἰ μὲν γὰρ ἔπειται τῷ A, ἐξ ἀνάγ- 20
κης δυνατὸν ἔσται· ἔστι δὲ καὶ ἀδύνατον, ὡς ἡ ὑπόθεσις τῶν οὕτω βουλο-
μένων· τὸ αὐτὸν ἄρα δυνατὸν καὶ ἀδύνατον ἔσται καὶ δὲν καὶ μὴ δην, ὅπερ
10 ἀτοπον. ψεῦδος ἄρα τὸ ὑποτίθεσθαι τῷ δυνατῷ ἀδύνατον ἀκολουθεῖν· οὐκοῦν
ἀληθὲς τὸ τῷ δυνατῷ πάντως δυνατὸν ἀκολουθεῖν, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 34a34 Διωρισμένων δὲ τούτων ὑπαρχέτω τὸ Α παντὶ τῷ Β,
τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδεχέσθω· ἀνάγκη οὖν τὸ Α παντὶ τῷ Γ
ἐνδέγεσθαι ὑπάρχειν.

15 Λοιπὸν ἐντεῦθεν τὰς προτάσεις ἡμῖν παραδίδωσι τὰς ἐκ τῆς μείζονος
ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεχομένης, καὶ φησὶν ἐνδεχόμενον συνάγε- 30
σθαι τὸ συμπέρασμα. παραδίδωσι δὲ πρῶτον τὴν ἐκ δύο καθόλου κατα-
φατικῶν. δείκνυσι δὲ αὐτὴν οὕτως. τὸ Α, φησίν, ὑπαρχέτω παντὶ τῷ Β,
τὸ δὲ Β ἐνδεχέσθω παντὶ τῷ Γ· λέγω, φησίν, δτὶ συνάγεται τὸ Α παντὶ²⁰
τῷ Γ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν. εἰ γάρ τις φαίη ψεῦδος εἶναι τοῦτο τὸ συμ-
πέρασμα, δῆλον δτὶ τὸ ἀντιφατικῶν ἀντικείμενον ἀληθὲς εἶναι δώσει ‘τὸ οὐκ
ἐνδέχεται παντί·’ ὑποκείσθω οὖν τὸ Α τῷ Γ μὴ ἐνδέχεσθαι παντί. ἐπειδὴ
τοίνυν τὸ ‘οὐκ ἐνδέχεται παντί’ ἰσοδυναμεῖ τῷ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ (δι γὰρ 35
οὐκ ἐνδέχεται παντί, τοῦτο ἀνάγκη μὴ παντί· εἰ γάρ οὐκ ἐνδέχεται παντί²⁵
ζώφῳ δίποδι εἶναι, ἀνάγκη μὴ πᾶν ζῷον δίπουν εἶναι), εἰ τοίνυν ἰσοδυναμεῖ.
ὑποκείσθω τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης μὴ παντὶ ὑπάρχειν. πάλιν ἐπειδὴ τὸ
Β ὑπόκειται παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν, ὑποκείσθω τὸ ἐνδεχόμενον
ἐκβεβηκὸς καὶ γινόμενον ὑπάρχον· τοῦτο γάρ εἰ καὶ ψεῦδος, ἀλλ’ οὖν οὐκ
ἀδύνατον. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Α ἀνάγκη μὴ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β
30 παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, γίνεται τὸ τρίτον σχῆμα ἐξ ἀναγκαίας τε καὶ ὑπαρ- 40
χούσης προτάσεως· ἐδείχθη δὲ δτὶ ἐν τρίτῳ σχήματι, δταν ἡ μὲν μείζων

1 post ἀδύνατον superser. βαθίζειν V² τοῦτο pr. V τὸ alt. BS: om. Vt 2 post
 μέν add. ἐστὶ Vt: om. BS καὶ prius BSV: δὲ t 3 ἐστιν utrumque habet S: prius
 om. B: alt. om. Vt γῆς V fort. ὅμοιον ὡς 4 ἡγούμενον—ἐπόμενον V
 5 ἔπειται μὲν S φησί om. B πᾶσα om. B 6 εἰναι δυνατόν SVt: inv. ord. B
 εἱη SVt: ἐστὶ B 10 ἀκολουθεῖν S: ἀκολουθοῦν BVt 11 τὸ SVt: om. B τῷ δυνατῷ
 πάντως δυνατὸν B: τῷ ἀδυνάτῳ πάντως ἀδύνατον S: δυνατὸν τῷ δυνατῷ V: δυνατὸν t
 12 μίξις ὑπάρχοντος τοῦ ἐνδεχομένου ἐν πρώτῳ σχήματι inser. V 13 παντὶ τῷ γ'
 τὸ α' t 16 ἥσσονος B 18 αὐτὴ V 20 εἴπη B 21 ἀντιφατικὸν V
 22, 23 ἔπειδὴ—ἐνδέχεται παντὶ om. V ἔπειδὴ τοινυ St: ἔπει δὲ B 26 ὑπάρχον t:
 compend. B ἔπει B 28 immo γενόμενον 30 ὑπάρχει seripsci: ὑπάρχειn Vt:
 compend. B 30, 31 ἀναγκαῖας (compend. B)—ὑπαρχούσης προτάσεως BS: ἀναγκαῖων
 ὑπαρχουσῶν προτάσεων Vt 31 ἐδείχθη] c. 11 p. 31 b 38 sq. ἐν τρίτῳ σχήματι
 ὅτι B ὁ μὲν t

ἀναγκαία ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καθόλου ὑπάρχουσα κατά-^{XLIIV}
φατική, μερικὸν ἀποφατικὸν ὑπάρχον συνάγεται συμπέρασμα· τὸ ἄρα Α οὐ
παντὶ τῷ Β ὑπάρχει. ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ ὑπάρχειν· τὸ αὐτὸ ἄρα τῷ
αὐτῷ καὶ παντὶ καὶ οὐ παντὶ ὑπάρχει, ὅπερ ἀδύνατον. πόθεν οὖν τὸ ἀδύ-
5 νατον ἡχολούμησεν; λέγω δὲ παρὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ Α τῷ Γ μὴ
ἐνδέχεσθαι παντὶ ὑπάρχειν. εἰ τούτην τῇ ὑποθέσει ταύτῃ ἀδύνατόν τι ἡχο-⁴⁵
λούμησε, ψεῦδος ἄρα τὸ λέγειν δὲ τὸ ‘οὐκ ἐνδέχεται παντὶ’ συνάγεται· εἰ δὲ
τοῦτο ψεῦδος, ἀληθῆς τὸ ἀντικείμενον τὸ ἐνδέχεσθαι παντί, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

Ἄπορούσι δέ τινες πρὸς ταύτην τὴν δεῖξιν τοῦ Ἀριστοτέλους, ὃν τὴν
10 ἀπορίαν δέξιόν ἐστιν ἐπισκεψάσθαι οὐκ ἀφυῶς ἔχουσαν. φασὶ γάρ δὲ οὐδὲν
ἀδύνατον συμβαίνει, ἐὰν ὑποθώμεθα συνάγεσθαι τὸ Α τῷ Γ μὴ ἐνδέχεσθαι
παντί. τί γάρ συνήγετο; δὲ τὸ Α τῷ Β οὐ παντὶ ὑπάρχει. ὑπῆρχε δὲ
καὶ παντί. τοῦτο δὲ ψεῦδος μέν ἐστι τὸ τὸ αὐτὸ καὶ παντὶ καὶ μὴ παντὶ⁵⁰
ὑπάρχειν, οὐ μέντοι καὶ ἀδύνατον· εἰ γάρ τὸ ὑπάρχον τοιοῦτόν ἐστιν ὡς
15 καὶ ποτὲ δύνασθαι μὴ ὑπάρχειν. δυνατὸν ἄρα τὸ παντὶ ὑπάρχον ποτὲ καὶ
μὴ παντὶ ὑπάρχειν. εἴπερ οὖν καὶ ὑμεῖς, φασί, μετελάβετε τὴν ἐνδεχομένην
εἰς ὑπάρχουσαν, ὅπερ ψεῦδος μέν ἐστιν οὐ μέντοι ἀδύνατον, τί ἀτοπον, εἰ
ἐκ προτάσεως ψευδοῦς μὲν οὐκ ἀδυνάτου δὲ ψευδὲς συναγθείη συμπέρασμα
καὶ οὐκ ἀδύνατον; τί οὖν πρὸς ταῦτα ἡμεῖς λέγομεν; δὲ τὸ
20 ληφίει τῆς ἐνδεχομένης εἰς τὴν ὑπάρχουσαν οὐκ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ χρόνου XLIIV
οὐδὲ μενούσης τῆς ἐνδεχομένης [ἐνδεχομένη] γέγονε [καὶ ὑπάρχουσα] (τοῦτο
γάρ οὐ μόνον ἐστὶ ψεῦδος ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον τὴν αὐτὴν ἐνδεχομένην τε
ἄμα καὶ ὑπάρχουσαν εἶναι), ἀλλὰ μετελήφθη ἡ πρότασις ἀπὸ μέλλοντος
χρόνου εἰς ἐνεστῶτα, εἴπερ ἡ μὲν ἐνδεχομένη τὸν μέλλοντα δηλοῖ, ἡ δὲ
25 ὑπάρχουσα τὸν ἐνεστῶτα. τὸ τούτην μεταλαβεῖν τὴν ἐνδεχομένην εἰς ὑπάρ-⁵
χουσαν, εἰ καὶ ψεῦδος ἐστι, διότι ἀντὶ μέλλοντος χρόνου ἐνεστῶτα λαμβά-
νομεν, οὐ μέντοι τοῦτο ἀδύνατον ἐσται τὸ τὴν ἐνδεχομένην ποτὲ ὑπάρ-
χουσαν γενέσθαι. ἐπὶ δὲ τῆς ΑΒ προτάσεως μενούσης αὐτῆς καθόλου
30 καταφατικῆς ὑπαρχούσης καὶ μὴ μεταληφθείσης εἰς ἔτεραν συνήγομη ἐκ
τοῦ ὑποθέσθαι ἡμᾶς μὴ ἐνδέχεσθαι παντὶ τῷ Γ τὸ Α ὑπάρχειν δὲ τὸ Α
οὐ παντὶ τῷ Β ὑπάρξει. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀδύνατον τὸ αὐτὸ τῷ

2 ὑπάρχον οι. B post συνάγεται add. τὸ Vt: om. BS ἄρα] δ' ut videtur,
deletum V 3 ὑπάρχειν t: ὑπάρχει V: om. B 3. 4 ἄρα τῷ αὐτῷ οι. B 4 ὑπάρχει
om. B ἀτοπον B οὖν SVt: δὲ B 5 λέγω δὲ παρὰ τὸ SVt: ἐκ τοῦ B
6 τι οι. B 7 τὸ λέγειν δὲ tmg. B² post λέγειν add. πάντως S 8 τὸ alt.
om. V ὅπερ ἔδει δεῖξαι οι. BS 9 ἀπορούντες V 9. 10 τοῦ—ἐπισκέψασθαι οι. B
10 ἔχουσαν. φασὶ γάρ Vt: λέγοντες B δὲ οι. V post οὐδὲν add. ξως S
11 γ' BS, superser. V²: β' Vt 12 ὑπῆρχε SVt: ἦν B 13 δὲ οι. B
τὸ alt. V: om. Bt 14 μὴν B ἀδυνάτοις pr. V, corr. V² 15 καὶ alt. B: μὲν V:
om. St 16 εἴπερ scripsi: ὥσπερ BSVt καὶ (superser. V) ὑμεῖς (υ ex γι corr. V)
φασιν SV: φασὶ καὶ ὑμεῖς Bt μεταλαμβάνετε ε μεταλάβετε corr. V² 18 ψευδὲς συναγ-
θείη συμπέρασμα BS: inv. ord. Vt 19 τι οι., λέγομεν ante οὖν colloc. B 21 ἐνδε-
χομένη et καὶ ὑπάρχουσα deleti 23 καὶ superser. V² 24 ἡ prius ex ει corr. V²
26 ἔστι οι. t 27 ἔσται V²: γενέσθαι BSVt ποτὲ] πρότασιν B 28 α' β'] αὐτῆς t
αὐτῆς SVt: om. B 30 post ἡμᾶς add. τὸ B 31 οὐ οι. V ὑπάρχει S

αὐτῷ καὶ παντὶ καὶ μὴ παντὶ ὑπάρχειν· ὅτε οὐ μόνον φευδεῖς τὸ τοι- XLIV^r
οῦτον ἀλλὰ καὶ ἀδύνατον.

"Ιδωμεν οὖν πόθεν τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησε. δύο ὑποθέσεων κει- 10
μένων, μιᾶς μὲν τῆς λεγούσης τὸ Α τῷ Γ οὐκ ἐνδέχεσθαι παντί,
5 ἔτερας δὲ τῆς μεταλαμβανούσης τὴν ἐλάττονα πρότασιν ἐνδεχομένην οὖσαν
εἰς ὑπάρχουσαν, πᾶσα ἀνάγκη διὰ τὴν ἔτεραν τούτων ἀκολουθῆσαι
τὸ ἄτοπον. ὅτι μὲν οὖν διὰ τὴν μετάληψιν τῆς ἐνδεχομένης εἰς τὴν
ὑπάρχουσαν οὐκ ἡκολούθησε τὸ ἀδύνατον, δῆλον· εἰ γάρ δυνατόν ἐστι τὸ
μεταλαβεῖν τὴν ἐνδεχομένην εἰς ὑπάρχουσαν καὶ οὐκ ἀδύνατον, ἐδείχθη δὲ 15
10 μικρῷ πρότερον ὅτι οὐδέποτε δυνατῷ ὑποτεθέντι ἀδύνατόν τι ἀκολουθεῖ
(διὰ τοῦτο γάρ καὶ προεληπται τὸ περὶ τούτου θεώρημα), δῆλον ἂρα ὅτι
οὐ διὰ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησεν. οὐκοῦν λείπεται
διὰ τὴν ἔτεραν τὴν τὸ Α τῷ Γ οὐκ ἐνδέχεσθαι παντὶ λέγουσαν ὑπάρχειν.
εἰ τοίνυν φευδής ἥλεγχθη αὕτη ἡ ὑπόθεσις, δῆλον ὅτι τὸ ἀντικείμενον
15 τούτῳ συνάγεται τὸ 'ἐνδέχεται παντί', ὅπερ ἔδει δεῖξαι. οὐδὲν δὲ καὶ τῆς
'Αριστοτελικῆς δείξεως τὴν ἀκολουθίαν· ἔχει γάρ τι καὶ ἀσαφέστερον.

Μὴ γάρ ἐνδέχεσθω. ἐκμέμενος τὰς προτάσεις καὶ εἰπὼν ὅτι τὸ 20
ἐνδέχεσθαι παντὶ συνάγεται, κατασκευάζει τοῦτο τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ
ὑποτιθέμενος τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί'.

20 Τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ κείσθω ὑπάρχον. ὑποθέμενος τὸ ἀντι-
φατικῶς ἀντικείμενον τῷ συμπεράσματι μεταλαμβάνει καὶ τὴν ἐλάττονα
πρότασιν τὴν ΒΓ εἰς ὑπάρχουσαν, ὥσπερ ἥδη εἴπομεν· τοῦτο γάρ εἰ καὶ
φεῦδός ἐστιν, ἀλλ' οὐκ ἀδύνατον. εἴπομεν δὲ ὅτι καὶ τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται
παντὶ τῷ Γ τὸ Α', ὅπερ ἔξ ὑποθέσεως ἔλαβεν ως συναγόμενον, μεταλαμ- 25
βάνει εἰς τὴν 'ἀνάγκη τινί' ως ἰσοδυναμοῦσαν. καὶ τοῦτο μὲν αὐτόθιν οὐ
φαίνεται δὲ 'Αριστοτέλης μεταλαμβάνων, ἐκ μέντοι τοῦ συμπεράσματος δῆλός
ἐστι τοῦτο βουλόμενος· φησὶ γάρ συμπεραίνων τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β
ἐνδέχεται ἀντὶ τοῦ 'οὐ παντὶ ὑπάρχει'. τὸ γάρ ἐνδέχεται ἀντὶ τοῦ
'ὑπάρχει' εἴπε. καὶ ὅτι τοῦτο ἐστι συνάγων τὸ ἄτοπον, φησὶν ἀλλ' ὑπέ-
30 κειτο παντὶ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν (καὶ μὴν οὐγ υπέκειτο τὸ Α τῷ
Β παντὶ ἐνδέχεσθαι) τὸ ἐνδέχεσθαι ἀντὶ τοῦ ὑπάρχειν εἰπὼν. ὅπερ οὖν 30
ἔλεγον, δῆλός ἐστι μεταλαμβάνων τὴν 'οὐκ ἐνδέχεται παντί' εἰς τὴν 'ἀνάγκη
τινί'. ἐπεὶ εἰ μὴ μετελάμβανε, πόθεν δῆλον ἐν τρίτῳ σχήματι ἐκ τῆς μεί-

3 εἶδωμεν t	4 ἐνδέχεσθαι Β: ἐνδέχεται Vt cf. vs. 13	7. 8 ὅτι—ἀδύνατον om. B
8 ἐστι om. B	10 μικρῷ S: ἐκ μικρᾶς V: ἐν μικρῷ t: om. B μικρῷ πρότερον] ρ. 34a5 sq.	μικρῷ ἀπότελος ὑποτεθέντος B 14 ἥλεγχθη St: ἥλεγχθη V: ἐδείχθη B
15 δὲ B	εἶδωμεν pr. V: εἶδομεν t	17 μὴ γάρ ἐνδέχεσθαι om. t καὶ alt. om. V 18 συνάγεσθαι pr. V 19 ἀντικείμενον ἀντιφατικῶς B 20 δὲ om. V
παντὶ B Arist.: om. Vt	20. 21 ἀντιφατικῶς V: om. Bt 22 εἰς B: εἰς τὴν t: om. V ὥσπερ ἥδη εἴπομεν om. B 23 ἐστιν om. B post δὲ add. οὗτος B	
24 ως BV: δὲ t	26 δῆλος B: δῆλον Vt 27 ἐστι BV: ὅτι t τὸ B Arist.: τὸ δὴ SVt 28 ἐνδέχεται alt. B: ἐνδέχεσθαι S: ἐνδεχόμενον Vt 29 ὑπάρχει B: ὑπάρχειν SVt εἰρήκαμεν B συνάγον B 30. 31 α' τῷ β' ex ἄτοπον, ut videtur, corr. V 31 εἰπὼν S: φησὸν BVt 32 δῆλος S: δῆλον Vt: om. B 33 ἐστι V: ὅτι t: om. B μεταλαμβάνει B	
		μεταλαμβάνει B 33 post δῆλον add. ὅτι S

Ζονος μερικης ένδειχμένης της δὲ ἐλάττονος ὑπαρχούσης καταφατικῆς τί XLIV^r
χρειλε συνάγεσθαι; οὐδὲ γάρ εἶπε περὶ αὐτῶν· περὶ δὲ τῆς μίζεως τῆς
ἀναγκαίας καὶ ὑπαρχούσης εἴρηται· διόπερ εἰς τὸ διολογούμενον ἔκφεύγει.

Ανάγκη ἄρα τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι. εἰ γάρ τῇ ὑποθέσει
5 τῇ λεγούσῃ τὸ ‘οὐκ ἐνδέχεται παντί’ συνάγεσθαι ἡκολούθησε τι ἀδύνατον, τὸ 35
τὸ Α τῷ Β καὶ παντὶ καὶ μὴ παντὶ ὑπάρχειν, ή δὲ ὑποθέσει ἀδύνατόν
τι ἀκολουθεῖ φευδής ἐστι, δῆλον δτι τὸ ἀντικείμενον ἀληθὲς ἔσται τὸ ‘ἐνδέχε-
ται παντί’, δπερ ἔδει δεῖται. οὐ γάρ δήπου, φησί, διὰ τὴν μετάληψιν
τῆς ἐνδειχμένης εἰς τὴν ὑπάρχουσαν τὸ ἀδύνατον συνηκται· φευδοῦς γάρ
10 οὔσης τῆς ὑποθέσεως καὶ οὐκ ἀδυνάτου οὐκ ἀν ποτε ἀδύνατον ἡκολού-
θησεν, ώς δέδειται· οὐκ ἄρα διὰ τοῦτο συνέβη τὸ ἀδύνατον.

p. 34b2 Ἐγχωρεῖ δὲ καὶ διὰ τοῦ πρώτου σχήματος ποιῆσαι τὸ 40
ἀδύνατον θέντας τῷ Β ὑπάρχειν.

Ἐτέρως δείκνυσι τὸ ἀδύνατον ἀκολουθοῦν τῇ λεγούσῃ ὑποθέσει τὸ μὴ
15 ἐνδέχεσθαι παντὶ συνάγειν τὴν προκειμένην πρότασιν. δείκνυσι δὲ τοῦτο
μεταλαμβάνων ἔκατέραν τῶν προτάσεων εἰς τὴν ἑτέραν, λέγω δὲ τὴν μὲν 45
μείζονα ὑπάρχουσαν οὖσαν εἰς ἐνδειχμένην τὴν δὲ ἐλάττονα ἐνδειχμένην
οὖσαν εἰς ὑπάρχουσαν. εἰ γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχεται ὑπάρχειν, τὸ
δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, συνάγεται συμπέρασμα δτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ
20 ἐνδέχεται ὑπάρχειν· πρὸ μικροῦ γάρ τοῦτο δέδειται. ἀλλὰ μὴν ὑπέκειτο
μὴ ἐνδέχεσθαι παντὶ ὑπάρχειν τῷ Γ τὸ Α, ώς ή ὑπόθεσις· τὸ αὐτὸ τῷ
τῷ αὐτῷ καὶ ἐνδέχεται παντὶ καὶ οὐκ ἐνδέχεται παντί, δπερ ἀδύνατον, τοῦ
ἀδυνάτου πάλιν ἀκολουθήσαντος οὐ διὰ τὴν τῶν προτάσεων μετάληψιν 50
(αὗται γάρ φευδεῖς μὲν ἥσαν, οὐ μέντοι ἀδύνατοι, καὶ οὐδὲν ἀδύνατον
25 δυνατῷ ἀκολουθεῖ, ώς δέδειται) ἀλλὰ δῆλον δτι διὰ τὸ ὑποθέσθαι μὴ
ἐνδέχεσθαι τῷ Γ παντὶ τὸ Α ὑπάρχειν. καὶ ἡδύνατο μὲν ὁ φιλόσοφος
μεταλαβὼν τὰς πρώτας προτάσεις αὐτόθεν τὸ ἐνδέχεσθαι παντὶ δεῖται συν-
αγούσας (τοῦτο γάρ καὶ συνηγγον) καὶ μὴ δεηθῆναι τῆς εἰς ἄτοπον ἀπαγω-
γῆς· δημος ἐκ περιουσίας ποιῶν ὑπέθετο καὶ τὸ ἀντικείμενον καὶ ἔδειξε
30 τοῦτο ἀδύνατον. ίστεον δὲ δτι οὐκ ἔστιν αὕτη κυρίως εἰς ἀδύνατον XLIV^v

I ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς ὑπαρχούσης ὑπάρχον τι S (unde fort. καθόλου addendum)
καταφατικὸν V 2 ἔμελε V οὐδὲ B: οὐδὲν SVt post γάρ add. οὐδέπω S
μείζεως Vt 3 καὶ om. V διὸ B καταφεύγει B 4 post ἐνδέχεσθαι add.
ὑπάρχειν B 6 τὸ om. t τῷ β τὸ α B ή Vt: εἰ B ὑποθέσει V:
ή ὑπόθεσις B, om. ή t 7 τι om. Vt ἔστιν (ἔσται t) ἀληθὲς Vt 7. 8 ἐνδέχε-
ται B²: ἐνδέχεσθαι B¹Vt 8 ὁ B γάρ διὰ τὴν μετάληψιν φησι B 9 τὴν
om. B 11 ως δέδειται om. B 16 λαμβάνων t 17 post εἰς add. τὴν S
τὴν δὲ t: καὶ τὴν BS: τὴν V post ἐλάττονα del. εἰς B² 18 εἰς om. V: εἰς τὴν S
20 πρὸ μικροῦ] p. 33b33 sq. τοῦτο γάρ t ἀλλὰ om. pr. B 22 τῷ—οὐκ
(μὴ V) SVt: καὶ παντὶ καὶ οὐ παντὶ B παντί alt. SV: om. Bt 24 post οὐδὲν
add. δν t 25 ante δυνατῷ add. τῷ Vt: om. BS ως δέδειται om. B
27 αὐτόθεν St: αὐτόθι V: compend. B 28 γάρ συνηγγον καὶ μὴ δεηθεῖσαι S
29 καὶ prius om. t 30 δὲ superser. V post κυρίως add. ή SV

ἀπαγωγή· ἡ γάρ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴ ὑποθεμένη τὸ ἀντικείμενον τῷ XLIV^v
 ἐξ ἀρχῆς καὶ τοῦτο πρότασιν ποιησαμένη καὶ προσθεῖσα αὐτῇ τῶν ἀληθῶν
 τινα ἐξ ἀρχῆς κειμένων προτάσεων οὕτω δείκνυσι ἐπόμενον τὸ ἀδύνατον,
 ὃς πολλάκις διὰ τῶν προλαβόντων ἐδείξαμεν. ἐνταῦθα δὲ τὴν ‘οὐκ ἐνδέ-
 5 χεται παντὶ’ οὐκ ἐποίησε μέρος τοῦ συλλογισμοῦ, ἀλλὰ τὰς κειμένας προ-
 τάσεις ἀντιστρέψας καὶ μεταλαβὼν εἰς ἀλλήλας καὶ δεῖξας συναγόμενην τὸ
 ἐνδέχεσθαι παντὶ τῷ Π' τὸ Α ὑπάρχειν ἐπήγαγεν ὅτι, εἰ κατὰ τὴν ὑπό-
 10 θεσιν ὅμως τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι παντὶ τῷ Π' τὸ Α ὑπάρχειν συνάγεσθαι,
 εἰς ἀντίφασιν περιπεσούμεθα, ὅπερ ἀδύνατον. ίστεον δὲ ὅτι, καν μίαν τῶν
 15 προτάσεων μόνην ἀντιστρέψωμεν πρὸς τὴν ἑτέραν, ώστα τὸ αὐτὸν δεῖξομεν
 ἀδύνατον γινόμενον· εἴτε γάρ τὴν μείζονα ἐνδέχομένην ποιήσομεν, γίνεται
 ὁ συλλογισμὸς ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδέχομένων καταφατικὸν ἐνδεχόμενον καθόλου
 συνάγων συμπέρασμα, καὶ πάλιν ἡ ἀντίφασις ἀκολουθήσει, εἴτε τὴν ἐλάτ-
 τονα εἰς ὑπάρχουσαν μεταλάβωμεν, γίνεται ὁ συλλογισμὸς ἐκ δύο ὑπαργου-
 20 15 σῶν καθόλου καταφατικὸν ὑπάρχον συνάγων, καὶ ὅμοιας πάλιν τὸ ἀτοπὸν
 ἀκολουθήσει· τὸ αὐτὸν γάρ τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ ἡ ὑπάρχει ἡ ἐνδέχεται ὑπάρ-
 χειν καὶ οὐκ ἐνδέχεται παντί, ὅπερ ἀδύνατον.

p. 34b7 Δεῖ δὲ λαμβάνειν τὸ παντὶ ὑπάρχειν μὴ κατὰ χρόνον
 ὅρισαντας, οἷον νῦν ἡ ἐν τῷ δε τῷ χρόνῳ, ἀλλ᾽ ἀπλῶς· διὰ τοι-
 20 ούτων γάρ προτάσεων καὶ τοὺς συλλογισμοὺς ποιοῦμεν.

“Ο βούλεται εἰπεῖν, τοιοῦτόν ἐστιν· ὅταν λάβωμεν, φησί, καθόλου
 καταφατικὴν ὑπάρχουσαν πρότασιν, ὥσπερ νῦν λαμβάνομεν τὸ Α κατὰ
 παντὸς τοῦ Β κατηγορούμενον, οὐ δεῖ τὸ κατὰ παντὸς ἐν χρόνῳ λαμβάνε-
 20 σθαι ἀληθεύοντος ἀλλ' αεί, ἐπεὶ ἀσυλλόγιστος ἐσται ἡ συζυγία· συνάξει γάρ
 25 καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί. οἶον τί λέγω; ἐὰν λάβω ἄνθρωπον καὶ κινούμενον
 καὶ ἵππον (τούτοις γάρ καὶ αὐτὸς κέχρηται τοῖς ὅροις) καὶ εἴπω οὕτως ‘ὅ
 ἄνθρωπος παντὶ κινούμενῳ ὑπάρχει’ (ὑποκείσθω γάρ μόνα τὰ κινούμενα
 ἀνθρώπους εἶναι), ‘κινούμενον παντὶ ἵππῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν’, συναγθήσεται
 ἀνθρώπος ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ ἵππῳ ὑπάρχειν, ἐξ ὑπαρχούσης καὶ ἐνδέχο-

1 ἡ γάρ—ἀπαγωγὴ Vt et om. εἰς ἀδύν. S: αὐτῇ B τῷ Bt: τὸ V: τῷ συμπερά-
 σματι τῷ S 2 post αὐτῇ add. τί B: μίαν superscr. V² ἀληθὲς, ut videtur,
 pr. V, corr. V² 3 τινα S: καὶ Bvt ἐπόμενον om. V: ἐσόμενον, sed post
 ἀδύν. t τῷ ἐπόμενον S 4 ὡς—ἐδείξαμεν om. B διὰ τῶν προλ.] velut
 p. 37,25 sq. 47,14 sq. 5 ἐποίησε B: ἐποίησατο V: ἐποίησας τὸ ἀντικείμενας B
 7. 8 ἐπήγαγεν—ὑπάρχειν om. Vt 8. 9 συνάγεσθαι—ἀδύνατον iterat, iterata del. V
 9 post ἀντίφασιν add. φησι t: priore loco superscr. V² δὲ B καὶ BS: εἰ καὶ Vt
 9. 10 μόνην τῶν προτάσεων B 10 ἀντιστρέψωμεν SV post ὡσταύτως add.
 ἀπόγρη Vt: om. BS δεῖσομεν BS: δεῖξαι Vt 11 γενόμενον t αἱ ποιήσωμεν?
 cf. vs. 14 12 καταφατικὸν SV: καταφατικῶν Bt cf. vs. 15 13 συμπέρασμα
 om. B 14 μεταλάβομεν V 15 καθόλου καταφατικῶν ὑπάρχον καθόλου συνάγων S
 post συνάγων add. συμπέρασμα Vt: om. BS 16 ἀκολουθεῖ B ἡ ὑπαρχόντως
 ἡ ἐνδέχομένως B 17 καὶ serripsi: ἡ BSVt οὐκ SV: om. Bt 18 οὐ V
 19 ἡ om. V post διὰ add. τῶν Vt: om. B Arist. 26 χρῆται B
 29 ante ἄνθρ. add. ὁ B οὐδενὶ B

μένης προτάσεων καταφατικῶν ἀναγκαῖον ἀποφασικὸν συμπέρασμα. τοῦτο ΧΙΙΙ^ν
δέ. φησί, συμβαίνει διὰ τὸ τὴν μείζονα πρότασιν ἐν γρόνῳ λαμβάνειν ἀλη- 25
θεύσουσαν, ὅτε ἄνθρωποι μόνον ἔκινοῦντο. ὕστε. φησί, παραφυλακτέον τὸ
τοιοῦτον ὡς μὴ κατὰ γρόνον ἀληθεύσουσας λαμβάνειν τὰς προτάσεις ἀλλ'
5 ἀπλῶς, τουτέστι καθόλου.

p. 33b14 Ἔτι ἔστω τὸ μὲν πρῶτον ζῆτον, τὸ δὲ μέσον κινούμενον,
τὸ δ' ἔσγατον ἀνθρώπως.

‘Γέπιαλλάξεις τὸν ἐλάττονα δρον, φυλάξεις δὲ τὰς προτάσεις ως ἐξ ἀρχῆς 31
κατά τε τὸ ποιὸν καὶ τοὺς τρόπους, δείκνυσι συναγόμενον καὶ τὸ παντὶ ἐξ
10 ἀνάγκης· εἰ γάρ τὸ μὲν ζῷον παντὶ κινουμένῳ ὑπάρχει, εἰ πάλιν τὰ κινού-
μενα μόνον ζῷα εἴη, κινούμενον δὲ παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, συν-
άγεται δῆλον διὰ ζῷων παντὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν. καὶ τὸ μὲν
ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τῷ ἐνδέχεσθαι παντὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης οὐδενί ἔστιν, 35
ὅπερ ἔδειξεν ἐν τοῖς πρὸ τούτου δροις. ἐπειδὴ δὲ ὅλως εὐπόργεσεν δρῶν συν-
15 αγόντων καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης παντί. τούτου χάριν καὶ τοῦτο ἐπήγαγεν. πόθεν
δὲ ὅλως εὐπόρησε τὸ ἐξ ἀνάγκης παντὶ συναγαγεῖν; διότι ἔλαβε τὸν ἐλάτ-
τονα δρον εἶδος ὅντα τοῦ μείζονος. ὕστε δεῖ μήτε τὸν μείζονα δρον λαμ-
βάνειν δριζόμενον γρόνῳ μήτε τὸν ἐλάττονα εἶδος ὅντα τοῦ πρώτου, ἐπει
οὐ συνάξουεν τὸ ἐνδέχομενον.

20 p. 34 b 19 Πάλιν ἔστω στερητικὴ πρότασις καθόλου ἡ ΑΒ, καὶ 40 εἰλήφθω τὸ μὲν Α μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β παντὶ ἐνδε-
χέσθω ὑπάρχειν τῷ Γ. τούτων οὖν τεθέντων ἀνάγκη τὸ Α ἐνδέ-
χεσθαι μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχειν.

Εἰπὼν τὴν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου καταφατικῶν νῦν τίθησι τὴν ἐκ
25 τῆς μεῖζον καθόλου ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος καθόλου
καταφατικῆς ἐνδεχομένης, καὶ συνάγει ἐνδέχεσθαι μηδενὶ τῷ Γ τὸ Α. δεί- 45
κνυσι δὲ καὶ ταύτην τῇ αὐτῇ δείξει, λέγω δὴ τῇ μεταλήψει καὶ τῇ εἰς
ἀδύνατον ἀπαγωγῇ. εἰ τὸ Α. φησί, μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχει, τὸ δὲ Β παντὶ¹
τῷ Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. λέγω, φησίν. διτι καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ ἐνδέ-
30 γεται ὑπάρχειν. εἰ γάρ τούτῳ ψεύδος, ἀληθὴς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον

1 προτάσσεων t: προτάσσεως BV	καταφατικῶν t: καταφατικῆς V: om. B
3 ὅταν V	4 μὴ om. t
6 et 7 τὸν δὲ V	8 ante ὑπαλλήξας add. τούτων Vt
10 μὲν γὰρ τὸ V	εἰ alt. om. V
14 ὁ B	έπει B
15 καὶ τούτου V	16 ηὑπόρηγεν ex ηπόρηγεν corr. B ² : εὑπορήσομεν pr. V
22 ἀνάγκῃ] νάγκῃ add. B ²	24 τὴν prius V ² : τὰ B: τὰς V ¹ t
συντίθησι corr. B ²	τὴν alt. e τὸν, ut videtur, corr. V ²
27 δὴ BS: δὲ Vt	29 λέγω, φησίν, ὅτι om. B
29, 30 ἐγδένεται S, pr. V: ἐγδένεται Bt, corr. V	post γ̄ alt. add. φησίν B
30 δὲ V	

τὸ ὅνκα ἐνδέχεται μηδενὶ ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Γ· τοῦτο δὲ πάλιν ταῦτόν XLIV^v
 ἔστι τῷ ἀνάγκη τινί· διὸ καὶ μηδενὶ ὑπάρξει, τοῦτο ἀνάγκη
 τινὶ ὑπάρχειν. εἰ δὲ καὶ μὴ μεταλαμβάνει τοῦτο πάλιν αὐτὸς διὰ τῶν
 προτάσεων, δῆλος ἔστιν ἐξ ὧν συμπεραίνει τοῦτο βουλόμενος. εἰ τοίνυν τὸ 50
 5 μὲν Α ἀνάγκη τινὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β ὑπάρχει παντὶ τῷ Γ (μεταλαμβα-
 νέσθω γάρ πάλιν ἡ ἐνδεχομένη εἰς τὴν ὑπάρχουσαν διὰ τὸ εὔσημον),
 τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β ὑπάρξει· ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐδενί· τὸ αὐτὸν ἄρα
 καὶ τινὶ καὶ οὐδενί, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον πάλιν ἡκολούθησεν οὐ
 διὰ τὴν μετάληψιν τῆς ἐνδεχομένης εἰς τὴν ὑπάρχουσαν· εἰ γάρ καὶ ψευδῆς
 10 ἦν, ἀλλ’ οὐκ ἀδύνατος. δῆλον ἄρα ὅτι διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ ‘ἀνάγκη
 τινὶ τῷ Γ | τὸ Α ὑπάρχειν’, γέτοι ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’· ταῦτὸν γάρ XLV^v
 ἔστι. ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθῆς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ ‘ἐνδέ-
 χεται μηδενί’, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. καὶ δεῖξαι διὰ τοῦ ἀδύνατου ὅτι τὸ ‘ἐνδέ-
 χεται μηδενί’ συνάγει, ἐπάγει τούτοις καὶ φησὶν ὅτι τοῦτο τὸ συμπέρασμα
 15 οὐκ ἔστι τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου, τουτέστιν οὐκ ἔστι
 τοῦτο τὸ ἐνδεχόμενον διὰρισμένα ἐξ ἀρχῆς, ὅπερ ἐλέγομεν καὶ ἀντιστρέ-
 φειν κατὰ τὰς καταφατικὰς καὶ ἀποφατικάς, ἀλλ’ ἔστι τοῦ μηδενὸς ἐξ
 ἀνάγκης, ὅπερ γέμισύ φησιν εἶναι τοῦ ἐνδεχομένου. ὅπως δὲ ἔγει τὸ
 τοῦτο, δεῖξομεν ὡδε ἐκθέμενοι ἐν διαγράμματι πάσας τὰς προτάσεις.

20 οὐκ ἀνάγκη παντί

ἀνάγκη παντί

ο

οὐκ ἀνάγκη τινί

ἀνάγκη τινί

ο

οὐκ ἀνάγκη μὴ παντί

ἀνάγκη μὴ παντί

ο

ἐνδέχεται μηδενί

δι! ἔαυτὴν μάχεται
δι! ἔνδέχεται παντί μάχεται

οὐκ ἐνδέχεται μηδενί

ο

ἐνδέχεται παντί

διὰ τὴν ‘ἐνδέχεται παντί μάχεται’

οὐκ ἐνδέχεται παντί

ο

10

25 Τὴν ‘ἐνδέχεται μηδενί’ βουλόμενος δεῖξαι συναγομένην ἔλαβε τὴν ἀντι-
 φατικῶς ἀντικειμένην ταύτη τὴν ‘οὐκ ἐνδέχεται μηδενί’, ἵνα δεῖξαι ταύτη
 ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν συνάζῃ τὴν ἀντιφατικῶς αὐτῇ ἀντικειμένην τὴν
 ‘ἐνδέχεται μηδενί’. ἐπειδὴ δέ, ὡς εἴρηται, δείκνυται διὰ τοῦ τρίτου σχή-
 ματος ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴ λαμβανόντων ἡμῶν ὡς μίαν πρότασιν τοῦ συλ- 15
 30 λογισμοῦ τὸ ἐξ ὑποθέσεως λαμβανόμενον συμπέρασμα καὶ τὴν ἐλάτενα
 πρότασιν εἰς ὑπάρχουσαν μεταλαμβανόντων, ἀδηλον δέ ἔστιν ἐν τρίτῳ σχή-
 ματι ἐκ τῆς μίζεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου ποιον γίνεται

2 τὸ V	3 λαμβάνει V: μεταλαμβάνη t	5 τῶν (post τινὶ) t	ὑπάρχειν
om. B	ὑπάρχει δὲ καὶ τὸ β B	7 ἄρα alt. om. B	post ἄρα alt. add.
τῶ αὐτῶ V, at cf. p. 179,11	8 τινὶ—οὐδενὶ SV: inv. ord. Bt	13 δ B	
καὶ δεῖξας V: om. Bt	τὸ B: om. Vt	14 συνάγειν V	post ἐπάγει
add. δὲ Bt	15 τουτέστιν Vt: γέτοι B	16 ὠρισάμεθα SVt: διωρισάμεθα B	
ἐξ ἀρχῆς (scil. c. 13 p. 32 ^a 18 sq.) om. B		ἐλέγομεν] p. 32 ^a 29 sq.	18 δ B
ὅπως] ὅπερ V	19 διαγράμμασι B	20—24 St: om. BV	25 post τὴν
prius add. δὲ t	βαλλόμενος pr. V	26 ταύτην (post ἀντικ.) V	
μηδενὶ V: οὐδενὶ BSt	27 συνάζει t	ἀντικειμένην αὐτῇ B	28 ἐπει V
29 ὡς om. B	31 ἔστιν] δτὶ B	32 post ποιον add. τι t	

συμπέρασμα (οὕπω γάρ οὐδὲν εἴργεται περὶ αὐτῶν). διὰ τοῦτο μεταλαμβάνει XLV τὴν ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’ πρότασιν εἰς τὴν ἴσοδυναμούσαν αὐτῇ τῇν ‘ἀνάγκη τινί’. ὁ γάρ οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί, τοῦτο ἀνάγκη τινί. μεταλαμβάνων τοι· 20 νυν τὴν ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’ εἰς τὴν ‘ἀνάγκη τινί’ καὶ δεικνὺς ταύτῃ τῇ 5 ὑποθέσει ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν, ώς ἔδειξαμεν τὸ τὸ A τῷ B καὶ τινὶ καὶ οὐδενὶ ὑπάρχειν, καὶ διὰ τοῦτο ἐλέγγων ώς φεύδῃ τὴν ὑπόθεσιν τὴν λέγουσαν ‘ἀνάγκη τινὶ τῷ Γ τὸ A ὑπάρχειν’ δείκνυσιν εἰκότως ἀληθῆ προτεγχῶς τὴν ἀντικειμένην αὐτῇ τῇν ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’ καὶ διὰ τοῦτο τῇν ‘ἐνδέχεται μηδενί’, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς προσκειτο δεῖξαι. τοῦτο δέ, φησί, τὸ 10 ‘ἐνδέχεται μηδενί’ οὐκ ἔστι τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον ἀλλὰ τὸ 25 ήμισυ τούτου, ὅπερ ἔστι τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης. πῶς καὶ τίνα τρόπου; διτι τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ἀντίκειται δι’ ἔαυτὴν μὲν ἡ ‘ἀνάγκη τινί’, διὰ δὲ τῇ ‘ἐνδέχεται παντί’ ἴσοδυναμούσαν αὐτῇ ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’. ὕστε αἱ δύο μερικαὶ τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις μάχονται τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’, 15 ἀλλ’ ἡ μὲν καταφατικὴ ἡ ‘ἀνάγκη τινί’ ώς ἀντικειμένη αὐτῇ κατὰ πάντα, κατὰ ποσόν, κατὰ ποιόν, κατὰ τρόπον· ἡ δὲ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ ἀντίκειται μὲν τῇ ‘ἐνδέχεται παντί’, ἐπεὶ δὲ ἴσοδυναμεῖ ἡ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ τῇ 20 ‘ἐνδέχεται παντί’. διὰ τοῦτο καὶ ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ μαχήσεται τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’, ὕσπερ καὶ ἐν τῷ διαγράμματι πρόκειται. εἰ τοίνυν τῇ μὲν ‘ἐνδέχεται οὐδενί’ ώς μὲν καταφάσει ἀπόφασις μάχεται ἡ ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’, μάχονται δὲ κατὰ τε ποσὸν καὶ ποιὸν καὶ τρόπον ἀμφότεραι αἱ μερικαὶ τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον, δῆλον ἄρα διτι ἡ ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’ περιέγει τὰς δύο μερικὰς τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις. εἰ τοίνυν τοῦτο οὗτως ἔχει, εὑρίσκομεν δὲ τῇ μὲν ‘ἀνάγκη τινί’ ὑπο- 25 τιμεμένη ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν, τῇ δὲ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ οὐκέτι, δῆλον ἄρα διτι τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τῷ ‘ἀνάγκη τινί’ μόνως συνάγεται, ὅπερ ἔστι τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’. εἰ τοίνυν αἱ δύο μὲν μερικαὶ τοῦ ἀναγκαίου, ὕσπερ εἰπομέν, περιέχονται ὑπὸ τῆς ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’, τὸ δὲ ἀντικείμενον τῇ ἑτέρᾳ τούτων μόνον συνάγεται, δῆλον ἄρα διτι τὸ ήμισυ 30 τοῦ ἀντικειμένου τῷ ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’ τοῦτ’ ἔστι τὸ συναγόμενον,

1 οὐδὲ pr. B	2 εἰς om. V	τὴν alt. BS: om. Vt	τῇ (post αὐτῇ) pr. V
11 δ B	5 τῷ α' τὸ pr. V	8 τὴν προτεγχῶς S	9 δ B
12 αὐτὴν t	15 κατάφασις S	16 ante ποσόν et ante ποιόν add. τὸ, ante τρόπον add. τὸν Bt: om. SV	ποιὸν—ποσὸν, post quae add. καὶ B.
17 ἐπεὶ BS: ἐπειδὴ Vt	19 ως B	20 οὐδενὶ SVt: μηδενὶ B	καταφάσεις, ut videtur, pr. V, corr. V ²
ante ποσὸν et ante ποιὸν add. τὸ B	ποσὸν—ποιὸν V: inv. ord. BSt cf. vs. 16	21 οὐδενὶ BSt: μηδενὶ V itemque vs. 23. 28	ἀμφότεραι καὶ κατὰ τὸν τρόπον B
ἄμφοτεραι καὶ κατὰ τὸν τρόπον B	22 post τρόπον add. τῇ ἐνδέχεται μηδενὶ B	24. 25 ὑποτεθειμένη B	ὅτι om. V
25 οὐκ ἔστι t	26 ὅτι St: om. BV	τῷ BS, corr. V: τὸ pr. V: τῇ t	24 τοῦτο SVt: ταῦθ' B
27 post τινί add. ὃ ταυτόν ἔστι τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης. ὃ καὶ φησίν ὃ ἀριστοτέλης συνάγεται B	27. 28 post ἀναγκαίου add. προτάσεις Vt: om. BS	28 ἐκ V	τῆς BSV ² : τοῦ Vt
τοῦτ' om. S, at cf. p. 179,18	ἐνδέχονται pr. V, corr. V ²	30 τοῦ ἐνδεχομένου τὸ V	

ὅπερ ἔστι τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’. τοῦτο γὰρ ἦν ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον XLV°
τῷ ‘ἀνάγκη τινί’, φῆπερ μόνῳ ὑποτεθέντι ἀδύνατόν τι ἡκολούθησεν. ὅτι 40
γὰρ τῷ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ ὑποτεθέντι ἀδύνατον οὐκ ἀκολουθεῖ, δῆλον ἔξ
αὐτῶν τῶν προτάσεων· εἰ γὰρ τὸ Α ἀνάγκη μὴ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν,
5 τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, τὸ ἄρα Α οὐ παντὶ τῷ Β ὑπάρχει· ἦν
δὲ καὶ οὐδενί· καὶ οὐδὲν ἀδύνατον τὸ αὐτὸν καὶ οὐδενὶ καὶ οὐ παντί.

Ζητήσεις δ’ ἂν τις τί δήποτε ⟨εἴ⟩ οὐ μόνον τοῦ ‘ἀνάγκη τινί’ τιθε-
μένου ἀδύνατόν τι ἀκολουθεῖ ἀλλὰ καὶ τοῦ ‘ἀνάγκη παντί’, μὴ λέγομεν τὸ
ἀντιφατικῶς αὐτῷ ἀντικείμενον συνάγεσθαι τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη παντί’. εἰ γὰρ
10 τὸ Α ἀνάγκη παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Β ὑπάρχει παντὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Α τινὶ 45
τῷ Β ὑπάρχει· ἦν δὲ καὶ οὐδενί· τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ τινὶ καὶ οὐδενὶ, ὅπερ
ἀδύνατον. ὥστε οὐ μόνον τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα συνάγονται διὰ τού-
των ἀλλὰ καὶ τὰ ἐναντία. ὥστε εἰ τῷ ‘παντὶ ἔξ ἀνάγκης’ ὑποτεθέντι
15 ἀδύνατόν τι ἡκολούθησε, διὰ τί μὴ λέγομεν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον
αὐτῷ συνάγεσθαι, λέγω δὲ τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη παντί’; φαμὲν οὖν πρὸς τοῦτο
ὅτι, εἰ περιείχετο ἡ ‘ἀνάγκη παντί’ ὑπὸ τῆς ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’, ἐλέγομεν
ἄν καὶ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τῷ ‘ἀνάγκη παντί’ συνάγεσθαι, ἐπειδὴ 50
καὶ τὸ ἀντικείμενον τῷ ‘οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί’ τοῦτό ἔστι τὸ συναγό- XLV°
μενον. νῦν δὲ οὐ περιέχεται ὑπὸ αὐτῆς. ἡ δὲ αἵτια, δι’ ἣν οὐ περιέχεται,
20 αὕτη· εἰ γὰρ τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ἀντίκειται ἡ ‘οὐκ ἐνδέχεται μηδενί’,
ἡ δὲ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ισοδυναμεῖ τῇ ‘ἐνδέχεται παντί’, ἡ δὲ ‘ἐνδέχεται
παντί’ οὐκ ἀντίκειται τῇ ‘ἀνάγκη παντί’, οὐκ ἄρα περιέχει ἡ ‘οὐκ ἐνδέχε-
ται οὐδενί’ τὴν ‘ἀνάγκη παντί’ ἀντικειμένως ἔχουσα τῇ ‘ἐνδέχεται παντί’
διὰ τὸ ίσοδυναμεῖν αὐτὴν τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’. ἡκολούθησε δὲ ὅλως 5
25 τῇ ‘ἀνάγκη παντί’ ἀδύνατον, διότι τῇ καθόλου ἀποφάσει δύο μάχονται
καταφάσεις, ἡ τε καθόλου καὶ ἡ μερική, ἡ μὲν ὡς ἀντιφατικῶς ἀντικειμένη,
ἡ δὲ ὡς ἐναντίως. διὰ ταῦτα οὖν καὶ τῇ ‘παντί’ τεθείσῃ ἡκολούθησε τὸ
ἀδύνατον οὐχ ὡς ἀντιφατικῇ ἀλλ’ ὡς ἐναντίᾳ. μόνως ἄρα ἔστι τὸ συνα-
γόμενον τὸ ἀντικείμενον τῷ ‘ἀνάγκη τινί’, ὅπερ ἔστι τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’,
30 ὅπερ ταῦτόν ἔστι τῷ ‘οὐδενὶ ἔξ ἀνάγκης’. διαφέρει δὲ τὸ ‘οὐδενὶ ἔξ ἀνάγ-
κης’ τοῦ ‘ἐνδέχεται μηδενί’· καὶ διὰ τοῦτο φησιν αὐτὸς ὅτι τὸ ‘ἐνδέχεται
μηδενί’ συναγόμενον ἐν τούτῳ τῷ συλλογισμῷ οὐκ ἔστι τοῦ κατὰ τὸν 10

1 post ἢν add. τὸ Β	2 ὅπερ τ	μόνον V	3 ὑποτιθέντι V
οὐκ Bt: οὐδὲν, sed ante ἀδύν. S: τι V	ἡκολούθηκεν B	4 εἰ ex ἡ corr. V ²	
ἀνάγκη τὸ α' B	ὑπάρχει V	7 τί δήποτε SVt: διὰ τί B	εἰ addidi
cf. [Themist.] p. 37,23	7. 8 θεμένου V	8 ἀκολουθεῖν pr. V	8. 9 μὴ—ἀνάγκη
παντί S: om. BVt	10 τινὶ SV: παντὶ Bt	11 ἄρα om. B	τινὶ S:
παντὶ BVt	11. 12 δὲ ἀτοπὸν B	14 λέγωμεν τ	14. 15 αὐτῷ ἀντικειμενον B
15 δὴ V	16 μηδενί V	17 τῷ BSt: τὸ οὐκ V	18 αὐτῷ
καὶ add. δὲ Bt: om. SV	καὶ om. S	τὸ οὐκ V	ἐνδέχεσθαι B
οὐδενὶ Bt: μηδενὶ SV	ante τοῦτο add. εἶναι Vt: om. BS	20 αὕτη	23 οὐκ
ἐνδέχεται om. V	21 ἡ δὲ—μηδενὶ BS: om. t	24 τῇ] τὸ t	δὲ ὅλως BSt:
om. V	25 ἀποφατικῇ t	27 ἐναντίως BS: ἐναντία VI	28 τὸ om. S
29 δὲ B	30 μηδενὶ (post τὸ) V	32 ἐν om. B	τῷ συλλογισμῷ τούτῳ B

διορισμὸν ἐνδεχομένου ἀλλὰ τοῦ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης. ἐπὶ πλέον XLV^v
 δέ ἐστι τὸ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης’ τοῦ ‘ἐνδέχεται μηδενί’. καὶ ὅτι τοῦτό ἐστι, δεῖξο-
 μεν αὖ καὶ λογικώτερον καὶ διὰ παραδειγμάτων. λογικώτερον μὲν δι’ αὐτῶν
 τῶν προτάσεων οὕτως· τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ἀντίκειται ἡ τε ‘ἀνάγκη τινί’ καὶ
 5 ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’, ώς εἴρηται πολλάκις· ἐφ’ ὧν γάρ ἐκείνη φεύδε-
 ται, αὗται ἀληθεύουσι, καὶ ἀνάπολιν. τῷ δὲ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’, ὅπερ ταῦ-
 τόν ἐστι τῷ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης’, ἀντίκειται μόνη ἡ ‘ἀνάγκη τινί’· ὥστε
 καὶ ἐνταῦθα, ἐφ’ ὧν ἡ ἑτέρα φεύδεται, ἡ ἑτέρα ἀληθεύει, καὶ ἔμπολιν.
 εἰ τοίνυν τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ δύο μάχονται τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις,
 10 ἡ τε ‘ἀνάγκη τινί’ καὶ ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’, τῇ δὲ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’, ἥτις
 15 ίσοδυναμεῖ τῇ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης’. ἡ ἑτέρα τούτων μόνον ἡ ‘ἀνάγκη τινί’,
 ἐφ’ ὧν ἄρα αἱ δύο προτάσεις, ἡ τε ‘ἀνάγκη τινί’ καὶ ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’
 ἀληθεύουσιν, ἐπὶ τούτων ἡ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ φεύδεται, ἐφ’ ὧν δὲ ἡ
 ‘ἀνάγκη τινί’ ἀληθεύει, ἐπὶ τούτων μόνον ἡ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’ φεύδεται,
 20 15 ἥτις ίσοδυναμεῖ τῇ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης’. ἐπ’ ἐλαττόνων ἄρα φεύδεται ἡ
 ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’ τῆς ‘ἐνδέχεται μηδενί’· εἰ δὲ ἐπ’ ἐλαττόνων φεύδεται
 ἡ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’, ἐπὶ πλειόνων ἀληθεύει. ὅτι δὲ μόνη ἡ ‘ἀνάγκη τινί’
 μάχεται τῇ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’, οὐκέτι δὲ καὶ ἡ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’, δῆλον
 25 ἐξ ὧν καὶ συναληθεύουσιν ἐπὶ τινων ὅρων, οἷον ως ἐπὶ τοῦ περιπατεῖν καὶ
 τοῦ ζώου· καὶ γάρ τὸ λέγειν ὅτι οὐκ ἀνάγκη τινὶ ζώῳ τὸ περιπατεῖν
 ὑπάρχειν ἀληθές (οὐδὲν γάρ ζῷον ἐξ ἀνάγκης περιπατεῖ), καὶ πάλιν τὸ
 λέγειν ὅτι ἀνάγκη μὴ παντὶ ζῷῳ τὸ περιπατεῖν ὑπάρχειν ἀληθής διὰ τὰ
 ἔρπετά· οὐδὲν γάρ τῶν ἔρπετῶν περιπατεῖ. οὕτω μὲν οὖν κοινῷ λόγῳ
 δεδείχθω ἐπὶ πλειόνων οὖσα τῆς ‘ἐνδέχεται μηδενί’ ἡ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης’.
 30 25 δειχθήσεται δὲ καὶ διὰ παραδειγμάτων, λέγω δὴ διὰ τῶν ὅρων αὐτῶν. πάλιν
 γάρ ἐπὶ τοῦ ζώου καὶ τοῦ περιπατεῖν τὸ μὲν εἰπεῖν ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης ζώῳ
 τὸ περιπατεῖν ὑπάρχει’ ἀληθεύει καὶ ἐπὶ τῶν περιπατούντων ζώων καὶ ἐπὶ
 τῶν ἔρπετῶν· οὐκ ἔστι γάρ ἀναγκαῖον τούτοις περιπατεῖν. τὸ δὲ ‘ἐνδέχεται
 35 30 μηδενί ζῷῳ τὸ περιπατεῖν’ οὐκέτι ἀληθές ἔστιν ἐπὶ πάντων ἀλλ’ ἐπὶ τῶν
 περιπατούντων· ἐπὶ δὲ τῶν ἔρπετῶν οὐκ ἔστιν ἀληθές, διότι ἐφ’ ὧν τὸ ‘ἐνδέ-
 χεται μηδενί’, ἐπὶ τούτων καὶ τὸ ‘ἐνδέχεται παντί’ ἀληθεύει. εἰ τοίνυν
 τὸ ‘ἐνδέχεται παντί’ ἐπὶ τῶν ἔρπετῶν φεύδοις, δῆλον ὅτι καὶ τὸ ‘ἐνδέχεται

1 τὸ V	3 αὖ scripsi cf. p. 208,20: αὐτὸν BVt: om. S	post παραδειγμάτων
add. καὶ S	δι’ SVt: ἐξ ex εἰ, ut videtur, corr. B ²	5 ως—πολλάκις om. B:
πολλάκις om. S	6 δ B	ἀνάπολιν B
9 τοῦ ἀναγκαίου προτάσεις BS: inv. ord. Vt	8 ἐνταῦθα SVt: ὡδε B	10 post παντί add. καὶ ἀληθεύουσιν
ἐπὶ τούτων B	11 τούτων μόνον St: inv. ord. B: μόνον V	12 ἡ om. t
14 μόνων B	21 ὑπάρχειν t: ὑπάρχει SV: compend. B	21. 22 τὸ λέγειν ὅτι
om. B	22 ἀνάγκη om. V	25 διὰ παραδειγμάτων B: τοῖς
παραδείγμασι SVt cf. vs. 3	τὸ om. B ¹	26 ζῷῳ ἐξ ἀνάγκης B
27. 28 τῶν ἔρπετῶν—τῶν περιπατούντων ζῷων B	δὴ BV: δὲ St	27. 28 ἐπὶ τῶν om. t
28 ἐξ ἀνάγκης B	post τούτοις add. τὸ B	29 τὸ BS: om. Vt
ἐστιν t: οὐκ ἔστιν ἀληθές S	30 οὐκέτι t	οὐκ ἀληθές
32 ἐνδέχεσθαι (ante παντί) B	φεύδεται B	διατί, ὅτι B
		31 τούτων V

μηδενί'. ἐπὶ πλειόνων ἄρα τὸ 'οὐδενὶ ἔξ ἀνάγκης' ἀληθεύει τοῦ 'ἐνδέ- XLVν
χεται μηδενί'.

Δυνατὸν δὲ καὶ τὴν ἐκ δύο καταφατικῶν συζυγίαν δεῖξαι τῷ αὐτῷ
τρόπῳ μὴ τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον συνάγουσαν, ἀλλὰ καὶ ταύ- 35
την τὸ ἡμισυ τοῦ ἐνδεχομένου συνάγουσαν. ὑποκείσθω δὲ πρῶτον ἡμῖν
τὸ διάγραμμα.

οὐκ ἀνάγκη μὴ παντί		ἀνάγκη μὴ παντί	ἔσ
οὐκ ἀνάγκη τινί	δι' ἔαυτην μάχεται	ἀνάγκη τινί	ἔξ
ἐνδέχεται παντί	διὰ τὴν 'ἐνδέχεται μηδενί' μάχεται	οὐκ ἐνδέχεται παντί	ῆσ
10 ἐνδέχεται μηδενί	διὰ τὴν 'ἐνδέχεται μηδενί'	οὐκ ἐνδέχεται μηδενί	ῆσθε 40

εἰ γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται
ὑπάρχειν, τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος,
ἀληθὲς τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί', δπερ ίσοδυναμεῖ τῷ 'ἀνάγκη μὴ παντί'.
εἰ τούτου τὸ μὲν Α τῷ Γ ἀνάγκη μὴ παντί, τὸ δὲ Β τῷ Γ ὑπάρχει παντὶ¹⁵
μεταληφθείσης τῆς ἐνδεχομένης, τὸ ἄρα Α τῷ Β ὑπάρχει οὐ παντί. ἦν
δὲ καὶ παντί· τὸ αὐτὸν καὶ παντὶ καὶ οὐ παντί, δπερ ἀδύνατον. ψεῦδος 45
ἄρα τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί', ἀληθὲς δὲ τὸ 'ἐνδέχεται παντί', δπερ ἔστι
δεῖξαι. ἔστιν καὶ ἐνταῦθα ὅμοιώς δεῖξαι ὅτι τὸ 'ἐνδέχεται παντί' οὐκ
ἔστι τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου ἀλλ' ἡμισυ τούτου. εἰ γὰρ μάχε-
20 ται τῇ 'ἐνδέχεται παντί' ὡς καταφάσει ἀπόφασις ἡ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί',
μάχονται δὲ αὐτῇ καὶ αἱ δύο τοῦ ἀναγκαίου μερικαὶ προτάσεις, ἡ μὲν
'ἀνάγκη μὴ παντί' δι' ἔαυτην ως κατὰ πάντα ἀντικείμενη, μάχεται δὲ
αὐτῇ καὶ ἡ 'ἀνάγκη τινί' διὰ τὴν 'ἐνδέχεται μηδενί' | ως ίσοδυνα- XLVI²
μοῦσαν αὐτῇ, περιέχει ἄρα ἡ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί' τὰς δύο τοῦ ἀναγκαίου
25 μερικάς. εἰ γὰρ αἱ δύο μερικαὶ τοῦ ἀναγκαίου μάχονται τῇ 'ἐνδέχεται
παντί', μάχεται δὲ αὐτῇ καὶ ἡ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί', περιέχει ἄρα αὕτη
τὰς δύο. πάλιν τῶν δύο τούτων λαμβανομένων ἐν τῷ συλλογισμῷ, τῇ
μὲν 'ἀνάγκη μὴ παντί' ὑποτεθείσῃ εύρήκαμεν ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν,
ῶστε τὸ ἀντικείμενον αὐτῇ εἶναι τὸ συναγόμενον· τῇ δὲ 'ἀνάγκη τινί'³
30 ὑποτεθείσῃ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ, ὕστε οὐ συνάγεται τὸ ἀντικείμενον
αὐτῇ. ζτι γὰρ οὐδὲν ἀδύνατον αὐτῇ ὑποτεθείσῃ ἀκολουθεῖ, δῆλον. εἰ
γὰρ τὸ Α ἀνάγκη τινὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, τὸ ἄρα Α
τινὶ τῷ Β ὑπάρχει. ἦν δὲ καὶ παντί, καὶ οὐδὲν ἀδύνατον τὸ αὐτὸν καὶ παντί⁴
καὶ τινί. μόνως ἄρα συνάγεται τὸ ἀντικείμενον τῷ 'ἀνάγκη μὴ παντί'.
35 τὸ δὲ 'ἀνάγκη μὴ παντί' ἡμισυ ἦν τοῦ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί'· τὸ ἄρα ἀντι-

3 δὲ om. V 4. 5 ταύτην BS: αὐτὴν Vt 7—10 t: aliam figuram praebet B:
om. SV 11 γὰρ om. B 12 γὰρ conicio cf. p. 189,18 14 εἰ—μὴ παντί⁵
om. B 17 δὲ B 22 πάντα S: παντὶ t: compend. BV 18 ἀντικείμενην S
23. 24 ίσοδυναμοῦσαν (v add. ut videtur B²) BS: ίσοδυναμοῦσα Vt 26. 27 τὰς δύο
αὕτη V 28 post εύρήκαμεν add. τι V 29 ως V 30 οὐ] οὖν V
31 ζτι BS: εἰ Vt 32 τινὶ om. t 34 ὅμοιως pr. V τῷ S: τοῦ BVt

κείμενον τῷ ἡμίσει τοῦ ‘οὐκ ἐνδέχεται παντί’ ἐστι τὸ συναγόμενον. Ὡστε XLVI⁴ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ συζυγίᾳ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐνδεχομένου συνάγεται. πῶς οὖν 11 οὐκ εἰπε τοῦτο δὲ Ἀριστοτέλης ἐπὶ ταύτης τῆς συζυγίας ὅλος ἐπὶ τῆς στεργτικῆς μόνης: τί οὖν πρὸς τοῦτο ἔροῦμεν; δτι ἀκόλουθα πεποίηκεν 5 ἑαυτῷ. ἐπειδὴ γάρ, ως εἴπομεν, τὴν μὲν ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην μεταλαμβάνει εἰς τὴν καταφατικήν, τὴν δὲ καταφατικὴν οὐκέτι εἰς τὴν ἀποφατικήν, διὰ τοῦτο ἐπὶ μόνης τῆς στεργτικῆς, ἐπειδὴ τὸ συμπέρασμα ἀποφατικὸν ἦν ἐνδεχόμενον κατὰ τὰς ἑνταῦθα παραλαμβανομένας προτάσεις, 15 λέγω δὲ ‘τὸ ἐνδέχεται μηδενί’, [καὶ διὰ τοῦτο] εὑρίσκομεν αὐτῷ μαχομένας 10 τὰς δύο τοῦ ἀναγκαίου μερικὰς προτάσεις, τὴν μὲν δὲ ἑαυτὴν τὴν δὲ διὰ τὴν ‘ἐνδέχεται παντί’, ἐπειδὴ λαμβάνομεν ισοδυναμοῦσαν τὴν ‘ἐνδέχεται μηδενί’ τῇ ‘ἐνδέχεται παντί’. ἐπειδὴ οὖν ἑνταῦθα εὑρίσκομεν τὰς δύο τοῦ ἀναγκαίου μερικὰς ἀντικειμένας τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ καὶ διὰ τοῦτο περιεχομένας ὑπὸ τῆς ἀποφατικῆς τῆς ‘οὐκ ἐνδέχεται μηδενί’ καὶ 20 εὑρίσκομεν τὸ ἀντικείμενον μόνη τῇ ἔτερᾳ τῶν μερικῶν προτάσεων συναγόμενον, διὰ τοῦτο ἐλέγομεν τὸ ἥμισυ τοῦ ἐνδεχομένου μόνον συνάγεσθαι. ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ κατηγορικῇ συζυγίᾳ καταφατικὸν ἐνδεχόμενόν ἐστι τὸ συμπέρασμα, οὐ μεταλαμβάνεται δὲ ἢ κατάφασις εἰς τὴν ἀπόφασιν, δῆλον ἄρα δτι ἢ μία μόνη τοῦ ἀναγκαίου μερική πρότασις ἀντίκειται τῷ 25 συμπεράσματι ἢ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’, Ὡστε ἢ ‘οὐκ ἐνδέχεται παντί’ αὐτὴν μόνην περιέχει. τιθεμένη δὲ ταύτῃ ἀδύνατόν τι ἡκολούθει· δῆλον ἄρα δτι 30 τὸ ἀντικείμενον αὐτῇ ἔσται ἀληθής. ἔστι δὲ αὕτη οὐχ ἥμισυ τοῦ ἐνδεχομένου ἀλλού οὐλον· καὶ ἢ ἀντικειμένη ἄρα αὐτῇ οὐχ ἥμισυ ἔσται τοῦ ἐνδεχομένου. εἰκότως ἄρα ἐπὶ τῆς καταφατικῆς συζυγίας οὐκ εἰπε τὸ ἥμισυ 35 συνάγεσθαι τοῦ ἐνδεχομένου. τὸ μὲν οὖν βούλημα τοῦ φιλοσόφου, ως ἐνīη, διὰ τούτων ἐδηλώσαμεν. Ἰδωμεν δὲ καὶ ἐπ’ αὐτῆς τῆς λέξεως τὰ εἰρημένα.

p. 34b 22 Μὴ γάρ ἐνδέχεσθω.

30

Εἰπὼν τὸ ἐνδέχεσθαι μηδενὶ συνάγεσθαι πιστοῦται τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ τὸ εἰρημένον, καὶ τίθησι τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι μηδενί, ἐπειδὴ ἐπὶ παντὸς πράγματος ἢ τὴν καταφασιν ἀνάγκη 35 ἀληθεύειν τῇ τὴν ἀπόφασιν. μεταλαμβάνει δὲ καὶ τὴν ἐλάττονα πρότασιν εἰς ὑπάρχουσαν. ἀνάγκη δὴ τὸ A τινὶ τῷ B ὑπάρχειν· ἀλλού οὐκέτι καὶ

4 ἔροῦμεν B: ἥμετς Vt cf. p. 192,25 post ἀκόλουθα add. τε, post πεποίηκεν add. πρὸς τὸ γάρ om. S ως ἐπόμενον τὸ εἴπομεν] p. 159,30 sq.
 7 μόνης S: μὲν BVt 8 προτάσεις S: ἀποφάσεις BVt 9 δῆλον V καὶ διὰ τοῦτο ut e vs. 13 illata delevi 10 ἑαυτὴν BS: αὐτὴν Vt 12 τὴν V
 14 ante ἀποφ. add. αὐτῆς Bt: ταύτης S 15 post τὸ add. μὲν BVt: om. S
 μόνη B: μόνω SV: μόνον τὸ τῇ ἔτερᾳ B: τῶ ἔτερῳ SVt 16. 17 μόνον συναγόμενον τοῦ ἐνδεχομένου συνάγεσθαι B 18 ἢ καταφατικὴ εἰς τὸ ἀποφατικὸν B
 21 περιέχει BS: περιέχει Vt ταύτη BS: αὐτῇ Vt ἡκολούθει S: ἡκολούθησε B:
 ἀκόλουθει V: ἡκολούθη τὸ ἄρα BS: om. Vt 22 ἔσται Bt: ἔστιν SV 23 ἔστι B
 24. 25 εἰκότως—ἐνδεχομένου iterant Vt 26 ἐδήλωσεν τὸ εἰδωμεν V 28 τῇ
 om. t 30 ἐπει B ἀνάγκη post πράγματος collocat B 31 δὲ t: om. BV

οὐδενί, ὅπερ ἄτοπον. φευδῆς ἄρα ή ὑπόθεσις η 'οὐκ ἐνδέχεται οὐδενί'. XLVI^r
οὐκοῦν ἀληθῆς η ἀντικειμένη η 'ἐνδέχεται μηδενί', ὅπερ ἔδει δεῖται.

p. 34b 27 Οὗτος οὖν ὁ συλλογισμὸς οὐκ ἔστι τοῦ κατὰ τὸν διορι-
σμὸν ἐνδεχομένου.

5 Τὸ συμπέρασμα, φησί, τὸ συναγγέλλεν οὐκ ἔστι τοιούτου ἐνδεχομένου
οἷουπερ ἡμεῖς ἐξ ἀρχῆς διωρισάμεθα· τοῦτο δὲ ήν θ ἀντιστρέψουσαν εἶχε 40
τὴν 'μηδενί' πρὸς τὴν παντί. τοῦτο δὲ τὸ συμπέρασμα οὐκ ἔστι τοιούτου.
ὅτι γάρ οὐ δύναται ἀντιστρέψειν πρὸς τὴν 'παντί', ἐδείξαμεν ζήτης
τὸ ἀντικείμενον τῷ 'ἐνδέχεται παντί', λέγω δὴ τὸ 'ἀνάγκη μὴ παντί',
10 καὶ μηδὲν εὐρηκότες αὐτῷ ἄτοπον ἀκολουθοῦν, ἵνα οὕτω κατασκευάσωμεν
τὸ ἀντικείμενον. ὥστε οὐ δύναται συμπεραίνεσθαι τὸ ἀντικείμενον τῷ
'ἀνάγκη μὴ παντί'. εἰ δὲ μὴ συμπεραίνεται, οὐκ ἄρα ισοδυναμεῖ ἐνταῦθα
τὸ συναγγέλλεν συμπέρασμα, λέγω δὴ τὸ 'ἐνδέχεται μηδενί', τῷ ἐνδέχεσθαι 45
παντί. τὸ δὲ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον ισοδυναμούσας ταύτας εἴχε
15 τὰς προτάσεις οὐκ ἄρα τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου ἔστι
τοῦτο τὸ συμπέρασμα.

p. 34b 28 Ἀλλὰ τοῦ μηδενὶ ἐξ ἀνάγκης· αὕτη γάρ ἔστιν η ἀντί-
φασις τῆς γενορένης ὑποθέσεως· ὑπετέθη γὰρ τὸ Α τινὶ τῷ Γ
ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν· οἱ δὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου συλλογισμὸς τῆς
20 ἀντικειμένης ἔστιν ἀντιφάσεως.

Εἰπὼν διτὶ οὐκ ἔστι τὸ συμπέρασμα τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδε- 50
χομένου, προστίθησι διὰ τούτων ποίου ἔστιν, διτὶ τοῦ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης.
τίς δὲ η διαφορὰ τούτου πρὸς τὸ ἐνδέχεσθαι μηδενί, εἴπομεν. καὶ διτὶ τοῦτο
ἔστι, φησί, τὸ συναγόμενον, δῆλον. τῇ γάρ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ βουλό-
25 μενοι κατασκευάσαι τὸ 'ἐνδέχεται μηδενί' καὶ λαβόντες τὸ ἀντικείμενον
αὐτῷ τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί', ὅπερ ταῦτον ἔστι τῷ 'ἀνάγκη τινί', εἰς
διετελάβομεν διὰ τὸ σαφές, ὑποθέμενοι οὖν τὸ 'ἀνάγκη τινί' εὑρομεν
ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν. | οὐκοῦν πᾶσα ἀνάγκη τὸ ἀντικείμενον τούτῳ XLVI^v

1 οὐδενί alt. Bt: μηδενί V 2 η ἀληθῆς t 3 B 5 τὸ alt. om. V

6 οἶον B ἐξ ἀρχῆς] c. 13 p. 32a 18 sq.

7. 8 τοῦτο—παντί om. B

8 ἐδείξαμεν] p. 179,3 sq.

9 τῷ] τὸ t λέγω δὴ—παντί iterat t

post τὸ alt. add. a. B 10 εὐρηκότες BS: εὐρίσκοντες V: εὐρίσκονται t

11 δύνασθαι V τὸ ἀντικείμενον alt. om. SV 12 μὴ SVt:

οὐ B συμπεραίνηται t 13 ἐνδέχεσθαι ex ἐνδέχεται corr. B² 16 τὸ συμ-

πέρασμα τοῦτο B 17 post ἀλλὰ add. καὶ B 18 ὑπετέθη BVt(n): ἐπέθη Arist.

18. 19 ἐξ ἀνάγκης τὸ α' τινὶ τῷ γ' t Arist. 20 φάσεως (i n u, corr. AC) Phil.

legisse apparat e p. 184,3 22 τούτων B: τούτου Vt 23 τούτου] τοῦ i

ἐνδέχεται St εἴπομεν] p. 180,1 sq. καὶ διτὶ BSV: διτὶ δὲ t 24. 25 βουλό-

μενος t 25 λαβόντα t 26 δ B ταῦτον ἔστι BS: inv. ord. Vt

27 μετεβάλομεν B ἀταφές V ἐροῦμεν t 28 τούτου B

ἀληθὲς εἶναι τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη τινί’, ὅπερ ταῦτόν ἐστι τῷ ‘οὐδενὶ ἐξ ἀνάγ- XLVI^v
κης’ ἀνάγκη γάρ, φησί, πᾶσα, ὅταν συλλογισμὸν διὰ τοῦ ἀδυνάτου
δείκνυμεν, τὴν ἀντικειμένην φάσιν, τουτέστι πρότασιν, τῇ ὑποθέσει η̄
ἀδύνατον ἡκολούθησε τι, ταύτην εἶναι ἀληθῆ.

5 p. 34b31 Ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῶν ὅρων φανερὸν ὅτι οὐκ ἔσται τὸ συμ-
πέρασμα ἐνδεχόμενον.

“Ορους ἐκτίθεται, δι’ ὃν δείκνυσι τέως μὲν ὅτι οὐ συνάγεται τὸ ἐνδέ-
γεται μηδενί”, κόρακα, διανοούμενον, ἀνθρωπὸν· μεῖζων κόραξ, ἐλάττων
ἀνθρωπὸς. κόραξ μὲν γάρ, φησίν, οὐδενὶ διανοούμενῳ ὑπάρχει, διανοού- 10
10 μενον δὲ ἐνδέγεται παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συνάγεται κόραξ οὐδενὶ ἀνθρώπῳ
ἐξ ἀνάγκης· ὥστε τέως ἔχομεν διὰ τούτων ὅτι οὐ συνάγεται τὸ ἐνδεχό-
μενον. διὸ δὲ τῶν ἑξῆς ὅρων δείκνυσιν ὅτι οὐδὲ ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀεὶ τὸ
συμπέρασμα, πλὴν ὅτι οὔτε {ἐκεῖ οὔτε} ἐνταῦθα καλῶς ἔλαβε τοὺς ὅρους·
ἀναγκαίαν γάρ ἔλαβε τὴν μείζονα πρότασιν, οὐχ ὑπάρχουσαν κυρίως· κόραξ
15 γάρ οὐδενὶ διανοούμενῳ οὐχ ὑπάρχει μόνον ἀλλ’ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει.

p. 34b37 Ἀλλ’ οὐδ’ ἀναγκαῖον ἀεὶ· ἔστω γάρ τὸ μὲν Α κινού-
μενον, τὸ δὲ Β ἐπιστήμη, τὸ δὲ ἐφ’ ϕ Γ ἀνθρωπὸς.

Δεῖξας διὰ τῶν προλαβόντων ὅρων ὅτι οὐκ ἔστιν ἐνδεχόμενον τὸ συμ-
πέρασμα, διὰ τούτων δείκνυσιν ὅτι οὐδὲ ἀναγκαῖον ἀεὶ συνάγεται. ἔστω 20
20 γάρ κινούμενον μὲν μηδεμιᾶ ἐπιστήμη ὑπάρχειν, ἐπιστήμη δὲ ἐνδέγεται
παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, καὶ συνάγεται κινούμενον μηδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ
ἀνάγκης ὑπάρχειν. δηλον δὲ ὅτι τὴν ἐπιστήμην ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ ἐπι-
στήμονος λαμβάνει, ἐπεὶ ἀναγκαία καὶ οὐχ ὑπάρχουσα ἔσται η̄ ἀπόφασις.
ώστε, φησίν, εἰ μήτε ἐνδεχόμενον ἀεὶ ἔστι τὸ συμπέρασμα μήτε ἀεὶ ἀναγ-
25 καῖον, εἰκότως εἴρηται ὅτι τοῦ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης ἔστιν, ὡς δέδεικται πρό-
τερον. συναισθόμενος δὲ καὶ αὐτὸς ὅτι οὐκ ἔλαβε καλῶς τοὺς ὅρους, 25
φησίν ὅτι ληπτέον δὲ βέλτιον τοὺς ὅρους. λάβοιμεν δὲ ἀν αὐτοὺς
βέλτιον οὕτως· βαδίζον, ἀλλοιούμενον, ζῷον. λέγω οὖν οὕτως· βαδίζον
μηδενὶ ἀλλοιούμενῳ ὑπαρχέτω, ἀλλοιούμενον ἐνδέγεται παντὶ ζῷῳ ὑπάρ-
30 γειν, καὶ συνάγεται βαδίζον οὐδενὶ ζῷῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν. οὐ γάρ

1 εἶναι] ἔσται t ὁ B τῷ] τὸ V 2 συλλογισμὸς V 4 τι post 3 ἀδύνατον
collocat S: om. Vt 5 ἔστι δὲ t καὶ V Arist.: om. Bt ἔσται V Arist.:
ἔστι Bt 8 διανόμενον pr. B., corr. B² 9 γάρ om. B 11 post τέως
add. μὲν V 12. 13 τὸ συμπέρασμα ἀεὶ B 13 ἐκεῖ οὔτε addidi cf. p. 186,18
et [Themist.] p. 41,15 14 τὴν μίαν B 19 δείκνυσι διὰ τούτων V
ἀεὶ om. t 20 μὲν—ὑπάρχειν Vt: ἐπιστήμη, ἀνθρωπὸς B 25 οὐδενὸς V
δέδεικται] p. 178,11 sq. 25. 26 πρότασις V 26 δὲ om. B 27 δὲ prius Vt
Arist.: δὴ B βέλτιον V Arist.: κάλλιον Bt λάβοιμεν V 28 ζῶον—
29 ἀλλοιούμενον om. V βαδίζων utrobiique t 29 παντὶ ζῷῳ ἐνδέγεται B
29. 30 post ὑπάρχειν add. τι V 30 ὑπάρχει V

ἀληθεῖς τὸ μηδενὶ ζῷῳ λέγειν τὸ βαδίζον ἐνδέχεσθαι, ἐπειδὴ ἐφ' ὧν τὸ XLVI^a ‘μηδενί’ ἀληθεύει, ἐπὶ τούτων καὶ τὸ ‘παντὶ ἐνδέχεται’. οὐ πάντα δὲ τὰ
ζῷα βαδίζει· οὐδὲ γάρ τὰ ἔρπετά· ὅστε διὸ τοῦτο οὐκ ἀληθεῖς ἐπὶ τούτων τὸ εἰπεῖν μηδενὶ ἐνδέχεσθαι. μόνις ἄρα ἀληθεῖς τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγ-
κης ζῷῳ τὸ βαδίζειν λέγειν ὑπάρχειν· ἀληθεῖς γάρ καὶ ἐπὶ τῶν ἔρπόντων εἰπεῖν δτι οὐδενὶ αὐτῶν ἐξ ἀνάγκης τὸ βαδίζειν ὑπάρχει, ὥσπερ γάρ καὶ πρὸ τούτου εἴπομεν.

p. 35a3 Ἐὰν δὲ τὸ στερητικὸν τεθῆ πρὸς τὸ ἔλαττον ἄκρον ἐνδέ-
χεσθαι σημαῖνον, ἐξ αὐτῶν μὲν τῶν εἰλημμένων προτάσεων
10 οὐδεὶς ἔσται συλλογισμός, ἀντιστραφείσης δὲ τῆς κατὰ τὸ ἐνδέ-
χεσθαι προτάσεως ἔσται, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον. 35

Ἐκθέμενος πάσας τὰς συζυγίας τῶν καθόλου συλλογισμῶν τὰς τὴν
ἔλαττονα πρότασιν ἔχούσας καταφατικὴν τὴν δὲ μείζονα ἡ καταφατικὴν ἢ
15 ἀποφατικὴν ἐπὶ τε τῶν ἔχουσῶν συζυγιῶν τὴν μείζονα ἐνδεχομένην ἐπὶ⁴⁵
τε τῶν τὴν ἔλαττονα, νῦν τὰς ἔχούσας τὴν ἔλαττονα ἀποφατικὴν τίθησιν.
ἐὰν οὖν, φησίν, ἡ ἔλαττων ἢ ἐνδεχομένη ἀποφατική, γίνεται μὲν συλλογι-
σμός, πλὴν ἀτελῆς· οὐ γάρ διὰ τῶν ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν εἰλημμένων, λέγω δὴ
20 ἀποφατικῆς μενούσης τῆς ἔλαττονος, ἀλλὰ μεταλαμβανομένης αὐτῆς εἰς
ἐνδεχομένην καταφατικήν. εἰ μὲν οὖν ἡ μείζων καταφατικὴ ἢ ὑπάρχουσα,
25 δῆλον δτι ἀντιστραφείσης τῆς ἔλαττονος γενήσεται συμπέρασμα τοιοῦτον
οἷον ἐγίνετο καὶ ἐκ τῶν δύο καταφατικῶν. εἰ δὲ ἀποφατικὴ καὶ ἡ μείζων
ἡ, πάλιν ἀντιστραφείσης τῆς ἔλαττονος εἰς τὴν καταφατικὴν τὸ συμπέρασμα 50
ζησουσιν οἶον καὶ ἡ ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἔλατ-
τονος καταφατικῆς ἐνδεχομένης, λέγω δὴ τοῦ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης, καὶ ἀπλῶς
55 δσα εἴρηται ἐπὶ ἐκείνων, ταῦτα καὶ ἐπὶ τούτων λεγόμενα.

p. 35a18 Ἐὰν δὲ ληφθῇ τὸ B παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι, δπερ ἔστιν
ἀληθές. |

Τὸ δπερ ἔστιν ἀληθεῖς οὐ τοῦτο φησιν, δτι ἀληθές ἔστι τὸ XLVII^c
τὴν ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην ποιῆσαι καταφατικήν (τοῦτο γάρ ψεῦδες ἔστιν),

1 βαδιστικὸν B: βαδίζειν S	2 οὐ πάντως V	3 τούτων V	ἀληθεύει τ
4. 5 οὐδενὶ—ζῷῳ St: ἐξ ἀ. οὐδ. ζ. B: οὐδ. ζώων ἐξ ἀ. V		5 λέγειν τὸ βαδίζειν V	
6 ὑπάρχειν V	6. 7 ὥσπερ—εἴπομεν om. B	7 πρὸ τούτου] p. 180,28	
9 post προτάσεων add. δτι B	11 ἔσται t Arist.: om. BV		πρότερον V Arist.:
προτέροις Bt	13 τὴν—16 ἀποφατική om. V	15 ἔλαττονα B	17 οὐδὲ γάρ V
18 μὲν οὖσης B	19 ἡ BS: om. Vt	20 τῆς ἔλαττονος ἀντιστραφείσης B	
21 καὶ prius om. V	εἰ ex ἡ corr. V ²	21 οὐδενὸς V	24. 25 ἀπλῶς δσα
scripsi: inv. ord. BSVt	25 ἐξ ἐκείνων t	ταῦτα om. B	post τούτων add.
τάῦτε B	26 δὲ om. B	28 τὸ τὴν—p. 186,1 ἀληθές ἔστι om. B	
29 ἀποφατικὴν t: μείζονα V	post ποιῆσαι add. ἐνδεχομένην t		

ἀλλὰ τοῦτό φησιν, ὅτι ἀληθές ἔστι τὸ δύνασθαι τὴν ἀποφατικὴν εἰς XLVII°
καταφατικὴν μεταληφθῆναι.

p. 35a 20 Ἐὰν δὲ μὴ ὑπάρχειν τεθῇ τὸ Β τῷ Γ καὶ μὴ ἐνδέχε-
σθαι μὴ ὑπάρχειν, οὐκ ἔσται συλλογισμὸς οὐδαμῶς, οὔτε στερη-
5 τικῆς οὕσης οὔτε καταφατικῆς τῆς ΑΒ προτάσεως.

Τὰς ἐγούσας τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν θείς τὴν δὲ μεί-
ζονα ὑπάρχουσαν ἢ καταφατικὴν ἢ ἀποφατικὴν. νῦν τίθησι τὰς ἐγούσας
τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν τὴν δὲ μείζονα ἐνδεχομένην ἢ κατα-
φατικὴν ἢ ἀποφατικὴν, καὶ φησὶν ἀσυλλογίστους εἶναι ταύτας. εἴπομεν
10 γάρ καὶ κατ' ἀρχὰς ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἐγουσῶν ἐν τῇ μείζονι τὴν ἐνδέχο-
μένην δεῖ καὶ τὸ ποσὸν τῆς μείζονος φυλάξαι καὶ τὸ ποιὸν τῆς ἐλάττονος,
ἐπὶ δὲ τῶν ἐγουσῶν τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν μόνον ἀρκεῖ φυλάξαι τὸ
ποσὸν τῆς μείζονος, διότι ἡ μὲν ἐνδεχομένη ἀποφατικὴ μεταλαμβάνεται
15 εἰς τὴν καταφατικὴν καὶ ποιεῖ συλλογιστικὴν τὴν συζυγίαν, ἡ δὲ ὑπάρ-
χουσα ἀποφατικὴ οὐ μεταλαμβάνεται εἰς τὴν καταφατικὴν. καὶ δείκνυσι
ταύτας ἀσυλλογίστους τῷ καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενὶ συνάγειν· ταύτῃ γάρ 20
ἐγαρακτηρίζοντο αἱ ἀσυλλογίστοι. ληφόρεθα δὲ ἡμεῖς δρους μᾶλλον ἀρμό-
ζοντας τοῖς προκειμένοις· ὡς γάρ εἴπομεν. ἔστιν δὲ ἀδεέστερον αὐτὸς
κέγρηται τοῖς δροις. ἔστωσαν οὖν τοῦ μὲν τὸ παντὶ συνάγειν δροι λευκόν,
25 περιπατητικόν. κύκνος· λευκὸν παντὶ ἡ μηδενὶ περιπατητικῷ ἐνδέχεσθω,
περιπατητικὸν μηδενὶ κύκνῳ ὑπαρχέτω, καὶ συνάγεται λευκὸν παντὶ κύκνῳ
ἔξι ἀνάγκης. τοῦ δὲ τὸ μηδενὶ συνάγεσθαι τὰ μὲν ἄλλα ωσαύτως, ἀντὶ δὲ
τοῦ κύκνου ἔστω κόραξ· λευκὸν παντὶ ἡ μηδενὶ περιπατητικῷ ἐνδέχεσθω,
περιπατητικὸν μηδενὶ κόρακι ὑπαρχέτω, καὶ συνάγεται λευκὸν οὐδενὶ κόρακι
30 ἔξι ἀνάγκης.

p. 35a 25 Φανερὸν οὖν ὅτι καθόλου τῶν δρων ὅντων καὶ τῆς μὲν
ὑπάρχειν τῆς δὲ ἐνδέχεσθαι λαμβανομένης τῶν προτάσεων.
ὅταν ἡ πρὸς τὸ ἐλαττὸν ἄκρον ἐνδέχεσθαι λαμβάνηται πρότασις,
ἀεὶ γίνεται συλλογισμός.

30 Εἰκότως· εἴτε *(γάρ)* καταφατικὴ ἢ ἐλάττων ἦν, δπως ἀν εἶχεν ἡ μείζων,

1 τὸ Β: om. Vt 1. 2 εἰς καταφατικὴν om. V 3 μηδενὶ t ante τῷ
add. παντὶ Arist. (om. n) 4 μὴ om. B (del. C) ἔστι V 5 κατηγορικῆς V
6 ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν B: inv. ord. Vt 7 καταφατικὴν—ἀποφατικὴν B: inv.
ord. V: ἀποφατικὸν—καταφατικὸν t 10 δὲ V κατ' ἀρχὰς] p. 162,27 sq.
ὅτι om. V 11 post δεῖ add. δὲ t 14 τὴν alt. om. B 15 καὶ V: οιο. Bt
post δείκνυσι add. δὲ t 16 τὸ alt. om. V ταύτην V 18 εἴπομεν]
p. 184,13 post εἴπομεν add. ὅτι B 19 ἐχρήσατο B τὸ om. V
συνάγοντος B 20 λευκὸν—22 ἔξι ἀνάγκης om. B μηδενὶ περιπατητικὸν t item-
ique vs. 23 22 συνάγοντος B 23 λευκὸν—25 ἔξι ἀνάγκης om. B 26 ὅντων]
ὅν superser. V² 27 ἐνδέχεσθαι] sequentia exaravit V²: hinc notatus est U
28 ἄκρον om. U ἐνδεχομένη B 30 γάρ addidi cf. p. 190,23 ἦν BU:
om. Vt οὕτως B ἀν superser. V: om. t

αὐτόθεν καὶ δι' αὐτῶν τῶν προτάσεων ἐγίνετο ὁ συλλογισμός, εἴτε ἀπο- XLVII^τ φατικὴ ἦν, πάλιν τῆς μείζονος ἀδιαφορούσης κατὰ τὸ ποιόν, μεταλαμβανο- 25 μένης τῆς ἐλάττονος πάλιν ἐγίνετο ὁ συλλογισμός.

p. 35 a 28 Πλὴν ὅτε μὲν ἔξι αὐτῶν ὅτε δὲ ἀντιστραφείσης τῆς
5 προτάσεως.

Τὸ ἔξι αὐτῶν οὐ τοῦτο φησιν, ὅτι τῇ δι' εὐθείας δεῖξει (πάντες γὰρ ἐδείχθησαν τῇ μεταλήψει τοῦ ἐνδεχομένου εἰς τὸ ὑπάρχον καὶ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ), ἀλλ' ὅτι φυλάξαντες τὸ ίδιον ποιόν οἵτινες ἡσαν οἱ ἔχοντες τὴν ἐλάττονα καταφατικήν. οἱ δὲ ἄλλοι οὐ δι' ἑαυτῶν ἐδείχθησαν, 10 ἀλλὰ μετελήφθησαν ἔξι ἀποφατικῆς εἰς καταφατικήν. τί οὖν; φήσειν ἂν τις, οὐχὶ καὶ ἐπ' ἐκείνων πάντων μετελαμβάνομεν τὸν ἐνδεχόμενον τρόπον εἰς τὸν ὑπάρχοντα, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τούτων τὴν ἀπόφασιν εἰς τὴν κατάφασιν, ὥστε οὐδὲ ἐκεῖνοι δι' ἑαυτῶν ἐδείχθησαν; τί οὖν φαμεν; ὅτι ὥσπερ οἱ ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ συγχώματι συλλογισμοὶ ἀνήγοντο εἰς τὸ πρῶτον σγῆμα, οὐχ 15 ὡς οὐκ ἔχοντες ἀφ' ἑαυτῶν τὸ ἀναγκαῖον (οὐδὲν γὰρ ἡτοι, καὶ εἰ μὴ 25 ἀνήγονται εἰς τὸ πρῶτον σγῆμα, εἰγον ἔξι ἀνάγκης τὸ συμπέρασμα ἐπόμενον), ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ μόνον ἀνήγοντο ὥστε σαφεστέραν ἡμῖν τὴν δεῖξιν διὰ τῶν γνωριμωτέρων γενέσθαι, οὕτω φημὶ καὶ ἐπὶ τῆς μεταλήψεως τοῦ ἐνδεχομένου εἰς τὸ ὑπάρχον ὅτι, καὶ μὴ μετελήφθησαν αἱ προτάσεις, 20 οὐδὲν ἡτοι τὸ συμπέρασμα εἰγον ἐπόμενον. ἀλλ' ἐπειδὴ ἄδηλος τέως ἡμῖν ἡ μᾶτις τοῦ ἀναγκαίου καὶ ἐνδεχομένου, διὰ τοῦτο γνωριμωτέραν ποιῶν τὴν διδασκαλίαν μετέλαβε τὴν ἐνδεχομένην εἰς τὴν ὑπάρχουσαν. ἐν μέν- 40 τοι ταῖς ἐγούσαις τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν οὐχ ἀπλῶς διὰ τὴν σαφήνειαν τῆς διδασκαλίας ἡ μετάληψις γίνεται, ἀλλ' ὅτι φυλαττομένης τῆς ἀποφατι- 25 κῆς καὶ ὅσον ἐπ' αὐτῇ ἀσυλλόγιστός ἐστιν ἡ συζυγία. ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἀδύνατόν ἐστι μεταλαμβάνειν αὐτὴν εἰς τὴν καταφατικήν, μεταλαμβάνομένη ποιεῖ τὴν συζυγίαν συλλογιστικήν.

p. 35 a 29 Πότε δὲ τούτων ἔχατερος καὶ διὰ τίνα αἰτίαν, εἰρήκαμεν.

"Οτι δι' ἑαυτῶν μὲν δείκνυνται, ὅτε ἔχουσι τὴν ἐλάττονα καταφατικὴν 45

1. 2 εἴτε—ἀδιαφορούσης οι. B	2 τῇ U: οι. Vt	3 πάλιν—συλλογισμός οι. B	
6 V: οι. Ut	6 post τὸ add. δὲ Vt	8 φυλάξαντες BSU: οἱ φυλάξαντες S:	
φυλάξαντα Vt	οἵτινες BSU: οἵτινες Vt	9 αὐτῶν U	
10 ὅτι U	φήσειν ἂν τις S: φησιν BVt	11 μεταλαμβάνομεν B	
12 ως B	ἀπόφασιν—κατάφασιν SU: ἀποφατικὴν—καταφατικήν BVt	13 αὐτῶν V	
τί οὖν BSU: ἀλλὰ Vt	14 οὐχ οι. pr. B	16 ἀνήγονται B: ἀνηγένηθησαν S1 Vt	
20 τὸ οι. pr. B	εἰγον οι. B	21 ἡμῖν SU Vt: ἐστιν B	
ἡ BSU: οι. Vt	μετέξις SVt: δεῖξις BU	22 μετελάμψανε B	
24 τῆς διδασκαλίας οι. B	ὅτι BSU: ὅσον Vt	25 καὶ] τὸ S	26 μετα-
λαβεῖν Vt
29 δείκνυνται pr. B	τὴν οι. S	28 ἔκαστον αὐτῶν SU	δι' τῇ SU

εἴτε ὑπάρχουσαν εἴτε ἐνδεχομένην. δι' ἀντιστροφῆς δέ, οἵτε ἡ ἐλάττων ἐστὶν XLVII^a ἀποφασικὴ ἐνδεχομένη. δι' τὸ δὲ αἰτίαν, οἵτινα μὲν συλλογιστικῶν συζυγιῶν χαρακτηριστικὸν ἐν πρώτῳ σχήματι τὸ τὴν ἐλάττονα εἶναι καταφατικήν, καὶ οἵτινα ἡ ἀποφασικὴ ἐνδεχομένη κατὰ τὸν τοῦ ἐνδεχομένου προσδιορισμὸν δύναται μεταληφθῆναι εἰς καταφατικήν.

p. 35a 30 Ἐὰν δὲ τὸ μὲν καθόλου τὸ δὲ ἐν μέρει ληφθῆ τῶν διαστημάτων, οἵταν μὲν τὸ πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον καθόλου τεθῆ καὶ 50 ἐνδεχόμενον, εἴτε ἀποφασικὸν εἴτε καταφατικόν, τὸ δὲ ἐν μέρει καταφατικὸν ὑπάρχον, ἔσται συλλογισμὸς τέλειος, καθάπερ καὶ 10 καθόλου τῶν δρων δύντων. ἀπόδειξις δὲ ἡ αὐτὴ ἡπερ καὶ πρότερον. |

Πληρώσας πάσας τὰς ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου συζυγίας τὰς XLVII^b ἐχούσας τὴν μὲν μείζονα ἐνδεχομένην τὴν δὲ ἐλάττονα ὑπάρχουσαν καὶ τὰς ἀνάπαλιν ἐχούσας καὶ δεῖξας, τίνες μέν εἰσιν ἐν αὐταῖς ἀσυλλόγισται. 15 τίνες δὲ συλλογιστικαί, νῦν τὰς ἐχούσας τὴν ἑτέραν μερικὴν ἐκτίθεται. πρώτας δὲ πάλιν ἐκτίθεται τὰς ἐχούσας τὴν μείζονα ἐνδεχομένην τὴν δὲ ἐλάττονα ὑπάρχουσαν. καὶ λέγει οἵτι, ἐὰν ἡ ἐλάττων καταφατικὴ ἦ, ἡ δὲ 5 μείζων ἀποφασικὴ ἦ καταφατική, συλλογισμὸς γίνεται, ὥσπερ ἐγίνετο καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων καθόλου προτάσσεων, τουτέστιν ἐνδεχόμενον ἔσται τὸ συμ- 20 πέρασμα. δείκνυνται δὲ καὶ οὗτοι οἱ συλλογισμοὶ τῇ αὐτῇ δεῖξει διὰ τοῦ κατὰ ποντὸς καὶ κατὰ μηδενός. εἰ γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν ἐνδέχεται, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει μόνον, καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῷ Γ ἐνδέχεται 25 ὑπάρχειν· ἐπεὶ γὰρ τὸ Α ἐνδέχεται παντὶ τῷ Β, πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ἐνδεχομένως ὑπάρχει· σὺ δὲ τῶν Γ μέρος αὐτοῦ ἐστι· τὸ ἄρα Α 30 τινὶ τῶν Γ ἐνδεχομένως ὑπάρχει. διμοίως δὲ ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφασικῆς. δροὶ δὲ ὑποδοῦν, περιπατητικόν, ζῷον· τὸ ὑποδοῦν παντὶ περιπατητικῷ ἐνδέχεται ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν, περιπατητικὸν τινὶ ζῷῳ ὑπάρχει, καὶ συνάγεται ‘τὸ ὑποδοῦν τινὶ ζῷῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν <ἢ μὴ ὑπάρχειν>’.

p. 35a 35 Ὅταν δὲ καθόλου μὲν ἡ τὸ πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον, 30 ὑπάρχον δὲ καὶ μὴ ἐνδεχόμενον, θάτερον δὲ ἐν μέρει καὶ ἐνδε- 15 γόμενον καὶ τὰ ἔξητα.

Τὰς ἐνηλλαγμένως τοῖς τρόποις ἐχούσας συζυγίας διὰ τούτων ἐκτίθεται,

1 οἵτι B ἐλάττον pr. U, corr. U² 2 τῶν BSU: τὸ Vt 4 καὶ superser. V
τὸν BSU: om. Vt 5 καταφατικόν U 7 τὸ prius U Arist.: om. BVt 10 δύντων
superser. V ἢ U Arist. 12 τὰς ἐξ ἀμφοτέρων πάσας συζυγίας καθόλου B
13 μὲν B: om. UVt 14 ἀνάπαλιν UVt: ἄλλως πάλιν B αὐτοῖς UVt
17 ἐλάττονα B: ἑτέραν UVt λέγη V ἢ om. U 20 καὶ BSU: om. Vt
21 post καὶ add. τοῦ S κατὰ alt. BS: om. UVt α' om. V τῷ β̄ παντὶ B
ὑπάρχει V 22 α ἄρα BS: inv. ord. UVt 23 post β̄ add. ὑπάρχειν B 24 post
τῶν add. τοῦ S 25 τῷ S 26 περιπατητικὸν B: περιπατοῦν SUVt
τὸ ὑποδοῦν—28 ὑπάρχειν om. B 28 ἢ μὴ ὑπ. addidi 29 ἐὰν U 31 καὶ τὰ
(τὸ B) ἔξητα BU: ἐάν τε—ἀτελῆς Vt 32 ἐνηλεγμένως Vt

λέγω δὴ τὰς ἐγούσας τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν τὴν δὲ ἐλάττονα ἐνδεχο- XLVII^v
μένην, καὶ ὥσπερ ἐπὶ τῶν καθόλου συζυγιῶν τὰς οὗτως ἐγούσας ἔλεγε
πάσας συλλογιστικάς εἶναι. ὅπως ἀν εἰγον κατὰ τὸ ποιὸν, οὗτως καὶ ἐπὶ²⁰
τούτων φησί, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, οἷα εἰγον συμπεράσματα αἱ καθόλου συζυ-
γίαι, τὰ αὐτὰ ταῦτα ἔξουσι καὶ αἱ ὄμοιώς ἐκείναις κατὰ τὸ ποιὸν ἔχουσαι
μερικαί. ἀτελεῖς δέ εἰσι καὶ αὗται πᾶσαι αἱ συζυγίαι, ὥσπερ καὶ αἱ καθό-
λου αἱ ὄμοιώς αὐταῖς ἔχουσαι, διότι οὐκ ἐκ τοῦ κατὰ παντὸς καὶ τοῦ κατὰ
μηδενὸς δείκνυνται, ἀλλὰ δέονται τῆς τοῦ ἀδυνάτου δείξεως πᾶσαι.

p. 35a 40 Πλὴν οἱ μὲν διὰ τοῦ ἀδυνάτου δειχθήσονται, οἱ δὲ διὰ
10 τῆς ἀντιστροφῆς τῆς τοῦ ἐνδέχεσθαι, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον.²⁵

Δεῖ προσθεῖναι τὸν 'καὶ' σύνδεσμον καὶ εἰπεῖν οὗτως· οἱ δὲ καὶ διὰ
τῆς ἀντιστροφῆς· καὶ γάρ οἱ δι' ἀντιστροφῆς δεικνύμενοι δέονται καὶ
τῆς τοῦ ἀδυνάτου δείξεως. δείκνυνται δὲ διὰ μὲν τοῦ ἀδυνάτου μόνον οἱ
ἔχοντες τὴν ἐλάττονα καταφατικήν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου. εἰ γάρ
15 τὸ Α παντὶ ἦ μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχει, τὸ δὲ Β τῷ Γ τινὶ ἐνδέχεται,
λέγω, φησίν, διτι συνάγεται τὸ Α τινὶ ἦ μὴ παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι ὑπάρ-
χειν, ἐπὶ μὲν τῆς ἐγούσης τὴν μείζονα ἀποφατικὴν τὸ μὴ παντί, ἐπὶ δὲ
τῆς ἐγούσης αὐτὴν καταφατικὴν τὸ τινί. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθῆ τὰ
ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα, ἐπὶ μὲν τῆς καταφατικῆς τὸ ἐξ ἀνάγκης μηδενί,
20 ἐπὶ δὲ τῆς ἀποφατικῆς τὸ παντί· ἀλλ' ἀμφοτέροις ἀδύνατόν τι ἀκολουθεῖ.
ἐπὶ μὲν τῆς καταφατικῆς· εἰ γάρ τὸ Α ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ τῷ Γ κατὰ τὴν
ὑπόθεσιν, τὸ δὲ Β τῷ Γ ὑπάρχει τινί (μεταληψόμεθα γάρ πάλιν διὰ τὸ
σαφὲς τὴν ἐνδέχομένην εἰς τὴν ὑπάρχουσαν), τὸ Α ἄρα οὐ παντὶ τῷ Β³⁰
ὑπάρχει· ἦν δὲ καὶ παντί, δπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησε διὰ τὸ
ὑποθέσθαι τὸ Α τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης μηδενί· ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ
τὸ κατὰ πάντα ἀντικείμενον τὸ 'ἐνδέχεται τινί', δπερ ἔδει δεῖξαι. ὄμοιώς
δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφατικῆς ἔχει· λέγω γάρ διτι συνάγει τὸ Α τῷ Γ ἐνδέ-
χεσθαι μὴ παντὶ ὑπάρχειν. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ κατὰ πάντα³⁵
ἀντικείμενον τὸ 'ἀνάγκη παντί'. ἐπεὶ οὖν τὸ Α τῷ Γ ἀνάγκη παντί, τὸ
30 δὲ Β τῷ Γ ὑπάρχει τινί, τὸ ἄρα Α τῷ Β ὑπάρχει τινί· ἦν δὲ καὶ 40
μηδενί, δπερ ἀδύνατον· ψεῦδος ἄρα τὸ 'ἀνάγκη παντὶ τῷ Γ τὸ Α', ἀληθὲς

2. 3 πάσας ἔλεγε Vt	4 εἰπεῖν S: εἰπὼν BUVt	5 αἱ SU: om. BVt
6 ὡς B	7 post αὐταῖς add. μερικαὶ B	ἔχουσαι SVt: ἔχουσι BU
τοῦ alt. om. B	8 δείκνυται pr. U, corr. U ²	τοῦ SU: δι' B: διὰ τοῦ Vt
9 οἱ δὲ—11 οὗτως om. B	11 προσθεῖσθαι Vt	11. 12 διὰ τῆς SUVt: δι' B
12 δι' BSU: διὰ τῆς Vt	13 τοῦ prius BUVt: δι' S	δὲ om. U: οὖν S
μὲν διὰ U	15 τινὶ BSU: om. Vt	16 μὴ superser. U
deleverim	18 γάρ scripsi cf. vs. 28: δὲ BSUVt	17 et 18 τὸ
om. S: post μὲν transposuerim	22 μεταληψόμεθα Vt	21 γάρ
ἀσαφὲς Vt	23 σαφὲς BSU:	24 δὲ B
post τὸ prius add. δὲ B at cf. p. 91, 10 n.	25 μηδενὶ ἐξ ἀνάγκης B	
27. 28 ἐνδέχεται B	30 β̄ alt. BSU: γ' Vt	ὑπάρχει alt. om. S: ὑπάρχειν ἀνάγκη B
at cf. vs. 24	τινὶ alt. BVt et ante τῷ β̄ S: παντί U	31 δὲ B

δὲ τὸ ἐνδέχεσθαι μὴ παντί, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. καὶ οὗτοι μὲν οἱ διὰ τοῦ XLVII^v ἀδύνατου μόνου δεικνύμενοι. διὰ δὲ τοῦ ἀδύνατου καὶ τῆς ἀντιστροφῆς οἱ ἔχοντες τὴν ἐλάττονα ἀποφατικήν· ἀντιστραφείσης γάρ τῆς ἐλάττονος οὕτως ή διὰ τοῦ ἀδύνατου γίνεται δεῖξις ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν πρότερον. σημει- 5 ωτέον δὲ πάλιν καὶ τούτοις ὅτι διαστήματα τὰς προτάσεις καλεῖ, ἐπειδή. 45 ὡς ἐλέγομεν. ἔξιμοιῶσαι βούλεται τὰ ἐν συλλογισμοῖς τοῖς κατὰ γεωμετρίαν. εἰκότως οὖν ὕσπερ αἱ προτάσεις ἀνάλογον ἔχουσαι ταῖς γραμμαῖς διαστή- ματα ἐκλήθησαν ὥσπερ καὶ αἱ γραμμαί, οὕτω καὶ οἱ συλλογισμοὶ ἀνάλογον ἔχοντες τοῖς σχήμασιν, διότι ὕσπερ ἐκεῖνα ἐκ γραμμῶν οὕτως καὶ οὗτοι 10 ἐκ προτάσεων σύγκεινται, σχήματα ἐκλήθησαν.

p. 35b2 "Εσται δὲ συλλογισμὸς διὰ τῆς ἀντιστροφῆς. καὶ ὅταν η̄ μὲν καθόλου πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον τεθεῖσα σημαίνῃ τὸ ὑπάρ- 50 γειν η̄ μὴ ὑπάρχειν, η̄ δ' ἐν μέρει στερητική οὖσα τὸ ἐνδέχε- σθαι λαμβάνη. |

15 Tὸ 'δέ' ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ 'καὶ' ληπτέον· ἔστι γάρ συμπέρασμα XLVIII^r τῶν εἰρημένων. εἰπὼν γάρ ὅτι τῆς ἐλάττονος οὖσης ἐνδεχομένης ἀπο- φατικής γίνεται καὶ οὕτω συλλογισμός. αὐτὸς τοῦτο ὅτι δυνατόν ἔστι διὰ τούτων κατασκευάζει, διὰ τὸ ἀντιτρέψειν τὰς ἀποφατικὰς τοῦ ἐνδεχομένου πρὸς τὰς καταφατικάς. τῆς μὲν οὖν μερικῆς ἀποφατικῆς εἰς τὴν μερικὴν 5 καταφατικὴν μεταληφθείσης εἰκότως γίνεται ὁ συλλογισμός.

p. 35b8 "Οταν δὲ τὸ μὴ ὑπάρχειν λαμβάνη η̄ κατὰ μέρος τεθεῖσα, οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Εἰκότως· οὐκέτι γάρ η̄ μερικὴ ὑπάρχουσα ἀποφατικὴ μεταλαμβάνεται 10 εἰς τὴν καταφατικήν. δεικτέον δὲ αὐτὴν, φησέν, ὅτι ἔστιν ἀσυλλόγιστος 25 διὰ τοῦ ἀδιορίστου. ὕσπερ ἐν τοῖς ἀπλοῖς συλλογισμοῖς ἔλεγε τοῖς ἔχουσι τὴν ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικήν, ὅτι δείκνυνται αἱ τοιαῦται ἀσυλλό- γιστοι ἐκ τοῦ ἀδρίστου ἔχειν τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν τὴν ἀλήθειαν. ἐπειδή γάρ ἀληθεύει η̄ δι' ἑαυτὴν η̄ διὰ τὴν καθόλου ἀπόφασιν, ὅταν μὲν δι' ἑαυ-

4 καὶ BS: om. UVt προτέρων BU 5 διάστημα pr. U, corr. U² post
ἐπειδὴ add. οὖν B 6 ἐλέγομεν] p. 66,29 sq. συλλογισμῶ B 7 ἔχουσι B
7. 8 διάστημα pr. U, corr. U¹ 8 καὶ ὥσπερ B: ὥσπερ S 9 ἐκεῖναι SU
καὶ om. Vt οὗτοι S: αὗται BUVt 10 post ἐκ add. τῶν Vt προτάσεως
συγκείμεναι B 11 post συλλογισμὸς add. καὶ B 12 τεθεῖσα πρὸς τὸ ἄκρον
μεῖζον UVt 14 λαμβάνει UVt 15 τὸ B: τὸν UVt 18 διὰ τοῦ U
19 μὲν om. U 19. 20 εἰς μερικὰ καταφατικὰ B 21 ante τεθεῖσα add.
πρότασις B, post τεθεῖσα Vt: om. U Arist. 23 οὐκ ἔστι pr. B 24 δεικτέον BSU:
δείκνυσι Vt αὐτὴν BSU: ταύτην Vt ἔστιν ἀσυλλόγιστος BU: inv. ord. S: ἔσται
συλλογισμὸς Vt 25 ἀδρίστου S, pr. U 26 εἰς τὴν ἐλέγε] c. 4 p. 26a39 sq. τὴν
ἔχουσαν Vt 26 αἱ αὗται U 27 ἀδρίστως U: ἀδρίστου B τὴν ἀλήθειαν
om. S 28 ἀποφατικήν S μὲν BSU: δὲ Vt

τὴν ἀληθινόν. ὑποδύεται συλλογιστικὴν συζυγίαν τῷ δύνασθαι μεταλαμβάνει. XLVIII
νεσθαι εἰς τὴν καταφατικήν. διότι ὁ μὴ παντὶ ὑπάρχει, τοῦτο τινὶ ὑπάρχει. 15
διὸ τοῦτο ἐκβάλλει αὐτὴν ὡς ἀόριστον. οὕτων δὲ λάθισμεν αὐτὴν διὸ
τὴν καθόλου ὀληθεύουσαν. τότε προσδήλως ἀσυλλόγιστος οὖσα ἐλέγγεται.
5 συνάγει γάρ καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί. οἱ δὲ ὅροι, οὓς μὲν αὐτῆς παρα-
λαμβάνει, οὐ πάνυ εἰσὶ προσφυεῖς τοῖς προκειμένοις, διότι τὸ τε λευκὸν
τισὶ ζώοις ἔξι ἀνάγκης ὑπάρχει ἢ οὐχ ὑπάρχει καὶ τὸ ζῷον πάσῃ τῇ
χίσιν ἢ τῇ πίττῃ ἔξι ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει. ἔστωσαν οὖν ὅροι τοῦ μὲν
παντὶ κινούμενον, λευκόν, βαδίζον· κινούμενον παντὶ λευκῷ ἐνδέχεται ὑπάρ- 20
10 χειν, λευκὸν ὑπαρχέτω μὴ παντὶ βαδίζοντι, καὶ συνάγεται κινούμενον παντὶ
βαδίζοντι ἔξι ἀνάγκης. τοῦ δὲ μηδενὶ κινούμενον, λευκόν, ἔστως· κινού-
μενον ἐνδέχεται παντὶ λευκῷ, λευκὸν μὴ παντὶ ἐστῶτι ὑπαρχέτω, καὶ συν-
άγεται κινούμενον οὐδενὶ ἐστῶτι ἔξι ἀνάγκης.

p. 35611 Ἐὰν δὲ τὸ καθόλου τεθῇ πρὸς τὸ ἔλαττον ἄκρον, τὸ δ'
15 ἐν μέρει πρὸς τὸ μεῖζον, ἐάν τε στεργητικὸν ἐάν τε καταφατικόν. 25

Λειπόμεναι οἵσαν αἱ συζυγίαι αἱ ἔχουσαι τὴν μείζονα μερικὴν τὴν δὲ
ἔλαττονα καθόλου, αἴτινες πᾶσαι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν, ὅπως ἂν ἔχωσι τοῦ
τε τρόπου καὶ τοῦ ποιοῦ. ὅμοίως δέ, κανὸν μερικαὶ ἀμφότεραι ληφθῶσι
κανὸν ἀμφότεραι ἀδιόριστοι ἢ οὐ μὲν μερικὴ ἢ δὲ ἀδιόριστος· καὶ αὗται
20 γάρ πάλιν, ὅπως ἂν ἔχωσι κατά τε τοὺς τρόπους καὶ τὸ ποιόν, πᾶσαι 30
ἀσυλλόγιστοί εἰσιν. ἀπόδειξις δὲ τοῦ ἀσυλλογίστους αὐτὰς εἰναι οὐ αὐτὴ
ἡπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀσυλλογίστων· αὕτη δέ ἐστιν ἡ παραδειγματική·
εὑρίσκονται γάρ ὅροι συνάγοντες καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί· ἐψ' ὧν δὲ καὶ
τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ συνήγετο, αὗται ἀσυλλόγιστοι οἵσαν αἱ συζυγίαι διὰ
25 τὴν ἀπροστίαν. ἔστωσαν οὖν ὅροι πάντων κοινοὶ τοῦ μὲν παντὶ ἐπιστήμη,
κινούμενον, γραμματικόν· ἐπιστήμη τινὶ κινούμενῳ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν ἢ
μὴ ὑπάρχειν, κινούμενον παντὶ οὐ μηδενὶ γραμματικῷ ὑπαρχέτω, καὶ συ- 35
άγεται ἐπιστήμη παντὶ γραμματικῷ ἔξι ἀνάγκης ὑπάρχειν. τοῦ δὲ μηδενὶ
ἐπιστήμη, κινούμενον, ἐππος οὐ ἀπλῶς ἄλογον ζῷον· ἐπιστήμη ἐνδέχεσθαι
30 τινὶ κινούμενῳ οὐ μὴ παντί, κινούμενον ὑπαρχέτω παντὶ οὐ μηδενὶ ἐππος,
καὶ συνάγεται ἐπιστήμη ἔξι ἀνάγκης οὐδενὶ ἐππος. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅμοίως.

1. 2 μεταλαμβάνεσθαι S: διαλαμβάνεσθαι BUVt	2 post τοῦτο add. εἰς τὸ ἔτερον B
τὸ B	3 ἐκλαμβάνει Y
9 κινούμενον παντὶ—11 ἔξι ἀνάγκης om. B	5 μηδενὶ—παντὶ B
12 ante λευκὸν add. τὸ B	7 πάσῃ B: πάλιν UVt
15 post καταφατικόν add. καὶ τὰ ἔξης B	16 εἰσι συζυγίαι S
17 πᾶσαι post εἰσι collocat U, ante εἰσι SVt	συλλόγιστοι V
19 ἀόριστος U	18 δέ om. U
20 γάρ S: om. BUVt	23 γάρ ε δὲ corr. B ²
μηδενὶ—παντὶ B	25 οὖν SVt: γάρ B: om. U
μὲν B	κοινοὶ πάντων B
26 γραμματική SVt	παντὶ τινὶ Vt
29 post ἄλογον add. οὐ U	ἐνδέχεσθαι B
	31 δροῖσις] hinc usque V

p. 35^b 14 Οὐδέ ταν ἐν μέρει ἡ ἀδιόριστοι τεθῶσιν αἱ προτά- XLVIII^r
σεις, εἴτ' ἐνδέχεσθαι λαμβάνουσαι εἴτε ὑπάρχειν εἴτε ἐναλλάξ. 40

Εἰ μὲν συμπεραίνων πάντα τὰ περὶ τοῦ ἐνδεχομένου λέγει, λέγοι ἀν
τὸ ἐναλλάξ ὥστε τὴν μὲν εἶναι ὑπάρχουσαν τὴν δὲ ἐνδεχομένην· εἰπὼν
ὅ γάρ εἴτε ἐνδέχεσθαι λαμβάνουσαι εἴτε ὑπάρχειν ἐπήγαγε τὸ ἐναλλάξ.
λάξ. εἰ δὲ τὰ προσεγγῶς εἰρημένα περαίνει, λέγω δὴ τὴν μᾶζιν τοῦ ὑπάρ-
χοντος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου, οὗτως ἀκουούστεον τὸ ἐναλλάξ, εἴτε ἐν μέρει
εἴτε ἀδιόριστοι εἴτε ἐναλλάξ. ἀντὶ τοῦ ἡ μὲν μερικὴ ἡ δὲ ἀδιόριστος².

p. 35^b 20 Φανερὸν οὖν ὅτι τοῦ μὲν πρὸς τὸ μεῖζον ἄκρον καθό-
λου τεθέντος ἀεὶ γίνεται συλλογισμός.

Προσυπακούστεον τῷ ἀεὶ γίνεται συλλογισμὸς ὅταν ἡ ἐλάττων 50
καταφατικὴ ἡ· τότε γάρ ἀεὶ γίνεται συλλογισμός· ἐπεὶ τοί γε, ἐὰν ἡ μὲν
μεῖζων ἡ καθόλου ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατικὴ ὑπάρχουσα, οὐ γενήσεται συλ-
λογισμός, ως δέδεικται. ἐξήτηται δὲ ἡμῖν, μήποτε οἱ ὄροι οἱ ληφθέντες
15 εἰς τὸ δεῖξαι τὴν συζυγίαν τὴν ἔχουσαν τὴν ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικὴν
ὑπάρχουσαν τῆς | μεῖζονος καθόλου οὕσης ἐνδεχομένης ἡ ἀποφατικῆς XLVIII^v
ἡ καταφατικῆς, ἐὰν οἱ αὐτοὶ ὄροι ληφθῶσι καὶ τῆς ἐλάττονος μερικῆς οὕσης
καταφατικῆς ὑπαρχούσης, δεῖξουσιν αὐτὴν ἀσυλλόγιστον· συνάξουσι γάρ καὶ τὸ
παντὶ καὶ τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης. λέγω γάρ οὗτως· κινούμενον παντὶ λευκῷ
20 ἐνδέχεσθα, λευκὸν τινὶ βαδίζοντι ὑπαρχέτω, καὶ συνάγεται ‘κινούμενον ἐξ
ἀνάγκης παντὶ βαδίζοντι ὑπάρχει’. συνάγεται δὲ πάλιν καὶ τὸ οὐδενὶ οὗτως· ὁ
κινούμενον παντὶ λευκῷ ἐνδέχεσθα. λευκὸν ὑπαρχέτω τινὶ ἐστῶτι, καὶ
συνάγεται ‘κινούμενον οὐδενὶ ἐστῶτι ἐξ ἀνάγκης’³. ὅμοίως δέ, καὶ ἐνδεχο-
μένη ὑπάρχῃ ἡ μερικὴ, τὰ αὐτὰ πάλιν συμβαίνει. ὥστε δον ἐκ τῶν ὄρων
25 τούτων δειγμήσονται καὶ σύνται ἀσυλλόγιστοι. τί οὖν ἐροῦμεν; δτὶ αὐτὸς
εἰπεν ὁ φιλόσοφος δτὶ δεῖ τὴν μεῖζονα πρότασιν μὴ ὄριζεσθαι γρόνῳ ὑπὸ⁴
τῆς ἐλάττονος· ὡρίζετο δὲ γρόνῳ, ὅπηνίκα ὑπερέτεινεν ὁ μέσος ὄρος τὸν
μεῖζονα. κανταῦθα τοίνυν ὑπερέτεινεν ὁ μέσος ὄρος τὸν μεῖζονα· εἰ γάρ 10
τὸ λευκόν, δπερ ἐστὶν ὁ μέσος ὄρος, κατηγορεῖται ἐπὶ τοῦ βαδίζοντος καὶ
30 ἐπὶ τοῦ ἐστῶτος, τὸ δὲ κινούμενον, ὁ μεῖζων, ἐπὶ μόνου τοῦ βαδίζοντος
κατηγορεῖται, οὐκέτι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐστῶτος, δῆλον δτὶ ἐπὶ πλέον ἐστὶν ὁ

2 λαμβάνουσαι U Arist.: λαμβάνουσιν Bt
ταῦτα Ut λέγει BU: λέγοι t

τὸ Bt ante ὅταν addiderim τὸ

12 ἡ U: om. B 13 γίνεται B

δὲ om. B 17 post ἐὰν add. οὖν t

om. t 20 ἐνδέχεσθι ω BU: ὑπαρχέτω t

20. 21 παντὶ βαδίζοντι ἐξ ἀνάγκης t

24 ἡ μερικὴ ὑπάρχει t τὴν αὐτὴν B

ἐλάττονος B 29 δ B 31 οὐκέτι δὲ SUt: οὐ μὴν B

πλέον BS: πλεῖσην Ut

3 ante εἰ add. ἐπήγαγε τὸ ἐναλλάξ

6 περαίνοι Ut δὲ U 11 τῷ scripsi:

11. 12 ὅταν—συλλογισμός om. t

14 δέδεικται] p. 35^b 8 ἐξήτηται U

οὕσης post 18 ὑπαρχούσης collocat S:

ὑπαρχέτω Ut: ὑπαρχόντως BS

22 ἐνδέχεσθω Ct: ἐνδέχεται BU

26 εἰπεν] p. 34^b 7 27 τῆς τοῦ

ἐλάττονος οὐ μὴν B 31 οὐκέτι δὲ SUt: οὐ μὴν B

ἐνεστῶτος pr. U

μέσος ὅρος τοῦ μείζονος. εἰ δὲ τοῦτο, μερικὴ γίνεται ἡ μείζων πρότα- XLVIII^v
σις· μερικῆς δὲ αὐτῆς γινομένης ἀσυλλόγιστος γίνεται ἡ συζυγία, ὥστε εἰκότεως
συνήγαγε καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί. οὗτω μὲν οὖν καταφατικῆς οὕσης
τῆς ἐλάττονος. εἰ μέντοι ἀποφατικὴ εἴη, οὐκέτι ὑρίζεται ἡ μείζων ὑπὸ τῆς
τῆς ἐλάττονος ὑπερτείνοντος τοῦ μέσου τὸν μείζονα· εἰ γὰρ καὶ λέγομεν
τὸ λευκὸν μηδενὶ ὑπάρχειν βαδίζοντι μηδὲ ἔστωτι, ἐπειδὴ ἀκοφάσκεται
αὐτῶν καὶ οὐ κατηγορεῖται, διὰ τοῦτο οὐκ ἔσται ἐπὶ πλεῖστον τοῦ μείζονος.
δῆλον οὖν ὅτι ἡ ἔχουσα τὴν ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικὴν τὴν δὲ μεί-
ζονα καθόλου δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔχειν τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν ὑπάρ-
10 χουσαν καὶ μόνον ἀσυλλόγιστης ἔστι καὶ οὐ διὰ τὸ ὑρίζεσθαι χρόνῳ τὴν
μείζονα· οὐδὲ γὰρ ὑρίζεται, ὡς εἴπομεν.

p. 35b 22 "Οταν δὲ ἡ μὲν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ἢ μὴ ὑπάρχειν ἡ 20
δὲ ἐνδέχεσθαι σημαίνῃ τῶν προτάσεων, ὁ μὲν συλλογισμὸς
ἔσται τὸν αὐτὸν τρόπον ἐγόντων τῶν ὅρων, καὶ τέλειος, ὅταν
15 πρὸς τῷ ἐλάττονι ἄκρῳ τεθῇ τὸ ἀναγκαῖον.

Διαλεχθεὶς περὶ τῆς μίζεως τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος τῆς
ἐν πρώτῳ σχήματι καὶ δεῖξας ποῖαι μέν εἰσιν αὐτῶν συλλογιστικαί,
ποῖαι δὲ ἀσυλλόγιστοι, νῦν τρέπεται ἐπὶ τὴν μίζειν τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ 25
ἐνδεχομένου. καὶ φησὶν ἐπὶ τούτων γίνεσθαι συλλογιστικὰς συζυγίας ὡσαύ-
20 τως ἐχούσης τῆς τάξεως τῶν ὅρων, ὕσπερ εἶγε καὶ ἐπὶ τῆς μίζεως τοῦ
ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος, λέγω δὲ τῆς μὲν μείζονος ἀναγκαίας
οὕσης τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεχομένης, δπως δὲ ἔχωσι κατὰ τὸ ποιὸν ἀμφό-
τεραι· καν γὰρ ἡ ἐλάττων ἢ ἀποφατική, οὐδὲν ἡττον συλλογιστικὴ ἔσται
ἡ συζυγία μεταλαμβανομένης αὐτῆς εἰς καταφατικὴν διὰ τὸ ἐνδεχομένηγ
25 εἶναι. ἐὰν δὲ ἡ μὲν μείζων ἐνδεχομένη ἢ ἡ δὲ ἐλάττων ἀναγκαία, τῆς
μὲν μείζονος δμοίως τὸ ποιόν ἔστιν ἀδιάφορον, τῆς δὲ ἐλάττονος οὐκέτι,
30 ἀλλὰ μόνον δεῖ αὐτὴν καταφατικὴν εἶναι, ἵνα γένηται συλλογιστική.

p. 35b 26 Τὸ δὲ συμπέρασμα κατηγορικῶν μὲν ὅντων τῶν ὅρων
τοῦ ἐνδέχεσθαι καὶ οὐ τοῦ ὑπάρχειν ἔσται, ἀμφοτέρων καὶ
30 καθόλου καὶ μὴ καθόλου τιθεμένων.

"Ωσπερ ἐπὶ τῆς μίζεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου διάφορα

4 ἡ B: ὁ SUT	5 τῆς scripsi: τοῦ BSU	καὶ S: om. B	λέγει B
6 ἐπεὶ B	9 δι' αὐτὸ τοῦτο SUT: διὰ B	τὴν ἐλάττονα post ὑπάρχουσαν	
collocant BU	post ἐλ. add. μερικὴν t: om. BSU	10 καὶ prius om. S, at	
cf. p. 187,17	ἀσυλλόγιστόν B	12 μίζεις ἀναγκαίου καὶ ἐνδεχομένου σχήματος πρώτου	
inser. B	ἢ μὴ ὑπάρχειν Bt (d n, rec. u): om. U Arist.	ἡ alt. ex ὁ corr. U ²	
15 ἐλάττονι B	τεθεῖται BU	16 μείζεως t itemque vs. 20	τῆς alt. Bt: τοῦ U
17 μέν om. B	αὐτῶν om. B: ante εἰσι collocat S	post συλλ. add. καὶ B	
19 post φησὶν add. καὶ Ut	συλλογιστικὴν συζυγίαν B	20 ἡπερ B	
21 δὲ BSU: δὴ t	22 ὥπερ pr. B, corr. B ²	23 συλλογιστικὴ ἔσται οὐδὲν ἡττον B	
29 ἀμφοτέρων om. Arist.	καὶ prius om. Ut(l)	31 ἐνδεχομένου—ὑπάρχοντος B	
τοῦ alt. BS: om. Ut			

ἐγίνοντο τὰ συμπεράσματα καὶ ποτὲ μὲν τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχο- XLVIII^ν
μένου ποτὲ δὲ ἄλλου τινός, οὗτοι καὶ ἐπὶ τούτων φῆσθν ὅτι, ἐὰν μὲν ὁσιν
ἀμφότεραι καταφατικαὶ ἢ ἡ μείζων ἐνδεχομένη ἀποφατική, τοῦ κατὰ τὸν
διορισμὸν ἐνδεχομένου ἔστι τὸ συμπέρασμα, ὅταν δὲ ἡ μείζων ἀποφατικὴ 40
ἢ ἀναγκαῖα. οὐκέτι τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου ἔστι τὸ συμπέρασμα
ἄλλὰ τοῦ συντρέχοντος τῷ ὑπάρχοντι. τέλειοι δὲ γίνονται συλλογισμοὶ
ἐπὶ ταύτης τῆς μίζεως οἱ ἔχοντες τὴν ἀναγκαῖαν καταφατικὴν οὖσαν ἐν τῇ
ἐλάττονι τὴν δὲ μείζονα ἀποφατικὴν ἢ καταφατικὴν ἐνδεχομένην. ὅμοιῶς
δὲ ἔχουσι καὶ αἱ μερικαὶ ἐπὶ τε τῶν συμπερασμάτων καὶ ἐπὶ τῶν τελείων,
10 ὡς εἶχον καὶ αἱ καθόλου συζυγίαι.

p. 35b 33 Τὸ δὲ ἐνδέχεσθαι ἐν τῷ συμπεράσματι τὸν αὐτὸν τρόπον 45
πον ληπτέον ὅνπερ καὶ ἐν τοῖς πρότερον.

Ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι, ὅταν τὸ στερητικὸν ἀναγκαῖον ἦ, τὸ συμπέρασμα
ἔσται καὶ τοῦ ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν καὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν,
15 διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν ὅτι ἐνδεχόμενον ἐνταῦθα λαμβάνειν δεῖ οὐ τὸ κατὰ τὸν
διορισμὸν ἀλλ', ὕσπερ καὶ τὸ πρὸν ἐλάμβανε, τὸ συντρέχον ἄλλῳ τινὶ. 50
τουτέστι τῷ ὑπάρχοντι· κατηγορεῖται γὰρ τὸ ἀπλῶς ἐνδεχόμενον καὶ κατὰ
τοῦ ὑπάρχοντος.

p. 35b 34 Τοῦ δὲ ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν οὐκ ἔσται συλλογισμός.
20 ἔτερον γὰρ τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης μὴ
ὑπάρχειν.

Εἰπὼν ὅτι τὰ συναγόμενα συμπεράσματα ἢ τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν XLIX^τ
ἐνδεχομένου ἔστιν ἢ τοῦ {ἀπλῶς} ἐνδεχομένου, τουτέστι τοῦ τῷ ὑπάρχοντι
συντρέχοντος, ἐν τούτοις ἐπάγει ὅτι κατ' οὐδένα τρόπον τοῦ ἐξ ἀνάγκης
25 μὴ ὑπάρχειν γίνεται ὁ συλλογισμός, οὐδαμῶς ἀρα τοῦ ἀναγκαίου ἔσται
συλλογισμός. εἴτα εἰπὼν ὅτι τοῦ ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ οὐ γίνεται συλλογισμός.
ἐπειδὴ ἀνωτέρῳ ἔλεγεν ὅτι τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ταῦτον ἔστι τῷ
ἐνδεχομένῳ, διὰ τοῦτο ἐν τούτοις ἐπήγαγεν ὅτι ἔτερόν ἔστι τὸ ἐξ ἀνάγ- 5
κης μὴ ὑπάρχειν καὶ τὸ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν. τὸ μὲν γὰρ ἐξ
30 ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν τὸ μηδαμῆ μηδαμῶς ὑπάρχον σημαίνει, ὅπερ καὶ
φαμὲν ἐνταῦθα μὴ συνάγεσθαι· τὸ δὲ μὴ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν τὸ ὑπάρχον
μὲν οὐκ ἀναγκαῖως δέ, ἀλλ' ἐνδεχομένως ἀποφασκόμενον.

1 ἐγίνετο S τὰ om. U 3 post ἀμφότεραι add. ὡς U 7 ταύτης BSU:
πάσης t 8 ἐλάσσονι B 12 καὶ BUt(Cn): om. Arist. τῷ B:
13 ἐπεὶ B post ἢ add. καὶ B 16 τὸ πρὸν] c. 15 p. 34b 27 sq. ἐλάμβανε B:
ἐλάμβανον Ut: ἐλαμβάνομεν S ἄλλῳ τινὶ SUt: inv. ord. B 17 καὶ om. B
20 post μὴ prius del. ὑπάρχειν U ὑπάρχειν superscr. U 23 εἶναι B: εἰσίν τ
ἀπλῶς addidi cf. vs. 17 et p. 197,31 25 ὁ om. S post συλλ. add. εἰ δὲ τοῦτο S
27 ἐπεὶ B ἀνωτέρῳ] c. 15 p. 33b 31 30 ὁ B καὶ om. S 31 ante
ὑπάρχον add. μὴ B

p. 35b37 "Οτι μὲν οὖν καταφατικῶν ὅντων τῶν δρων οὐ γίνεται XLIX¹
τὸ συμπέρασμα ἀναγκαῖον, φανερόν· ὑπαρχέτω γὰρ τὸ Α παντὶ 10
τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β ἐνδεχέσθω παντὶ τῷ Γ· ἔσται δὴ
συλλογισμὸς ἀτελῆς δτι ἐνδέχεται τὸ Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν.
δτι δὲ ἀτελῆς, ἐκ τῆς ἀποδείξεως δῆλον· τὸν αὐτὸν γὰρ τρόπον
δειχθήσεται ὅνπερ καὶ ἐπὶ τῶν προτέρων.

'Εντεῦθεν λοιπὸν ἐκτίθεται τὰς συζυγίας τῆς μίξεως τοῦ ἀναγκαίου καὶ
τοῦ ἐνδεχομένου, καὶ δείκνυσιν δτι ἐπ' οὐδεμιᾶς τούτων ἀναγκαίου συνάγε-
ται συμπέρασμα, ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ προλαβὼν εἰρηκε. πρότερον δὲ ἐκτίθε-
10 ται τὴν ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν συζυγίαν τῆς μὲν μείζονος ἀναγ- 15
καίας τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεχομένης, καὶ φησὶν δτι ἐνδεχόμενον καθόλου
καταφατικὸν συνάγεται συμπέρασμα. ἔστω γάρ, φησί, τὸ Α παντὶ τῷ Β
ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδεχομένως· λέγω δτι τὸ Α παντὶ τῷ
Γ ἐνδέχεται. εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦδος, ἔσται τὸ ἀντιφατικὸς ἀντικείμενον ἀλη-
15 θὲς τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί', ὅπερ ταῦτον ἔστι τῷ 'ἀνάγκη μὴ παντί'.
ἐπεὶ οὖν τὸ Α τῷ μὲν Β παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει τῷ δὲ Γ οὐ παντί, 20
γίνεται τὸ δεύτερον σχῆμα ἐξ ἀμφοτέρων ἀναγκαίων καὶ συνάγει τὸ Β τῷ
Γ ἐξ ἀνάγκης μὴ παντί· ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ ἐνδέχεσθαι, ὅπερ ἀδύνατον.
τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησε διὸ τὸ ὑποθέσθαι ήμᾶς τὸ Α τῷ Γ μὴ ἐνδέχε-
20 σθαι παντί· οὐκοῦν ψεῦδος τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον
τὸ 'ἐνδέχεται παντί', ὅπερ ἔδει δεῖξαι. φανερὸν δὲ καὶ δτι ἀτελῆς ἔστιν
οὗτος ὁ συλλογισμός, εἴγε διὰ τοῦ ἀδυνάτου δέδεικται, καὶ δτι τὸ ἥμισυ
τοῦ ἐνδεχομένου συνάγει, εἴγε τῷ 'ἀνάγκη μὴ παντί' μόνῳ ὑποτεθέντι τὸ
ἀδύνατον ἡκολούθησε.

25

25 p. 36a2 Πάλιν τὸ μὲν Α ἐνδεχέσθω παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν, τὸ δὲ
Β παντὶ τῷ Γ ὑπαρχέτω ἐξ ἀνάγκης· ἔσται δὴ συλλογισμὸς δτι
τὸ Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, ἀλλ' οὐχ δτι ὑπάρχει,
καὶ τέλειος ἀλλ' οὐκ ἀτελῆς· εὐθὺς γὰρ ἐπιτελεῖται διὰ τῶν ἐξ
ἀργῆς προτάσεων.

30 Παραδίδωσιν ἐγτεῦθεν τὴν δευτέραν συζυγίαν τὴν ἐκ δύο καθόλου
καταφατικῶν τὴν πρὸς τῇ ἐλάττονι τὸ ἀναγκαῖον ἔχουσαν, καὶ φησὶ καὶ 30
ταῦτην τὸ ἐνδέχεσθαι παντὶ συνάγειν διὰ τῆς ἐπ' εὐθείας δείξεως· διὸ καὶ
τέλειον φησὶ τὸν συλλογισμόν. ἐπεὶ γὰρ τὸ Α παντὶ ἐνδέχεται τῷ Β,

2 ante α' add. μὲν t(C n m)

3 ἐνδέχεσθαι U 5 γὰρ αὐτὸν B

6 οὐ U 10 καταφατικὴν t 13. 14 τῷ 7 ἐνδέχεται St: inv. ord. BUT

14 δὲ t 19 post τὸ primum add. δὲ B cf. p. 189,24 20. 21 οὐκοῦν— δεῖξαι
om. B 21 καὶ δτι S: inv. ord. BUT 22 καὶ SU: om. Bt 23 τῷ] τὸ U

26 ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχέτω U 30 ἐνταῦθα B 31 πρὸς τῷ U 32 ταῦτη B

18*

πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ ἐνδεχομένως ὑπάρχει· ἐν δὲ τῶν μερῶν τοῦ XLIX^r
Β τὸ Γ ἔστι· τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Γ ἐνδεχομένως ὑπάρχει. ἐν τούτῳ
δὲ τῷ συμπεράσματι τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν συνάγεται ἐνδεχόμενον.

p. 36^a7 Εἰ δὲ μὴ ὅμοιοσχῆμονες εἰσιν αἱ προτάσεις, ἔστω πρῶτον 35
5 ἡ στερητικὴ ἀναγκαίᾳ, καὶ τὸ μὲν Α μηδενὶ ἐνδεχέσθω τῷ Β ἐξ
ἀνάγκης, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδεχέσθω· ἀνάγκη δὴ τὸ Α
μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχειν. κείσθω γάρ ὑπάρχειν ἢ παντὶ ἢ τινί·
τῷ δὲ Β ὑπέκειτο μηδενὶ ἐνδέχεσθαι. ἐπεὶ οὖν ἀντιστρέψει τὸ
10 στερητικόν, οὐδὲ τὸ Β τῷ Α οὐδενὶ ἐνδέχεται· τὸ δὲ Α τῷ Γ ἢ
παντὶ ἢ τινὶ κεῖται ὑπάρχειν· ὥστε οὐδενὶ ἢ οὐ παντὶ τῷ Γ τὸ
Β ἐνδέχοιτ' ἀν ὑπάρχειν· ὑπέκειτο δὲ παντὶ ἐξ ἀρχῆς.

Διαλεγμένης περὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου καταφατικῶν νῦν περὶ τῶν 40
ἀνομοιοσχημόνων διαλέγεται συζυγιῶν, καὶ ὥσπερ ἐπὶ τῶν ὁμοιοσχημόνων
πρότερον ὑπετίθετο τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀναγκαίας, οὕτως καὶ ἐπὶ τῶν
15 ἀνομοιοσχημόνων ποιεῖ. φησὶν οὖν δτι, ἐὰν ἡ μείζων ἀναγκαίᾳ ἢ ἀπο-
φατικῇ καθόλου, ἡ δὲ ἐλάττων καθόλου καταφατικῇ ἐνδεχομένη, τὸ συμ-
πέρασμα γίνεται καθόλου ἀποφατικὸν ὑπάρχον. ἔστω γάρ τὸ Α οὐδενὶ ἐξ
ἀνάγκης τῷ Β, τὸ δὲ Β παντὶ ἐνδεχέσθω τῷ Γ· λέγω, φησίν, δτι τὸ Α
οὐδενὶ ὑπάρχει τῷ Γ. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἔσται τὸ ἀντιφατικῶς ἀντι- 45
20 κείμενον ἀληθὲς τὸ ‘ὑπάρχει τινί’ ἢ τὸ ἐναντίον τῷ οὐδενὶ τὸ ‘ὑπάρχει
παντί’. ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Α ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ τῷ Β, οὐδὲ τὸ Β οὐδενὶ τῷ
Α ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει· ἀλλὰ μήν καὶ τὸ Α παντὶ ἢ τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει
μόνον· καὶ συνάγεται τὸ Β τῷ Γ ἢ οὐδενὶ ἢ οὐ παντὶ ἐξ ἀνάγκης· ὑπέ-
κειτο δὲ καὶ παντὶ ἐνδέχεσθαι, δπερ ἀδύνατον. δεῖ δὲ εἰδέναι δτι τὸ ἀδύ-
25 νατὸν ἡκολούθησεν ἐνταῦθα διὰ τὸ βιόλεσθαι τὸν Ἀριστοτέλην ἐπὶ τῆς μίζεως
τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος τῇ μείζονι προτάσει ἀκολουθεῖν τὸ 50
συμπέρασμα· ἐπεὶ ἐὰν τῇ χείρονι ἀκολουθεῖν ὑποθώμεθα, ὡς δέδεικται
ἀνωτέρω, οὐχ ἔψεται τι ἀδύνατον. ἔσται γάρ τὸ Β τῷ Γ ἢ οὐδενὶ ὑπάρχον
ἢ οὐ παντί· ὑπέκειτο δὲ καὶ παντὶ ἐνδέχεσθαι· καὶ οὐδὲν ἀδύνατον· κἄν
30 γάρ οὐδενὶ ὑπάρχῃ τῶν Γ τὸ Β, | ὑνάμεθα λέγειν δτι ἐνδεχομένως XLIX^v
πᾶσιν ὑπάρχει· ὅμοίως κἄν τισὶν ὑπάρχῃ τισὶ δὲ μή, δύναται ἐνδεχομένως
πᾶσιν ὑπάρχειν. οὕτω μὲν οὖν οὐκ ἀκολουθεῖ ἀδύνατον. ὁ δὲ Ἀριστοτέ-

1. 2 ἐν—ὑπάρχει om. B 4 εἰεν BUt(i): om. Arist. 5 τῷ t Arist.: τῶν BU
(corr. A) 7 τῶν ἢ U γάρ ὑπάρχον U(n) 9 ἢ U Arist.: om. Bt
11 ἐνδέχεται, om. ἀν B ἐξ ἀνάγκης U post ἀρχῆς add. ἐνδέχεσθαι Bt: om. U
Arist. 12 ἀμφοῖν B 14 πρότερον B: προτάσεων Ut 14. 15 τῶν
ἀνομοιοσχημόνων U et om. τῶν B: τούτων t 15 φησὶν οὖν BU: καὶ φησὶν t
ἢ ἀναγκαίᾳ t 19 ἔσται scripsi cf. p. 195,14: ἔστω BSUt 20 ὑπάρχει prius scripsi:
ὑπάρχειν SU: ὑπάρχον t: compend. B ὑπάρχει alt. t: ὑπάρχειn SU: compend. B
23 καὶ St: om. BU 24 δὲ alt. om. U 28 ἀνωτέρω] p. 124,9 sq. ὑπάρχει B
30 ὑπάρχει t itemque vs. 31 32 ἀκολουθοῦν t

λης ἀκολουθῶν ταῖς ἰδίαις ὑποθέσεσι, λέγω δὴ τῷ τῷ μεῖζονι τῶν προ- XLIX^v
τάξεων ἐπεσθαι τὸ συμπέρασμα, εἰκότως συνάγει τὸ ἀδύνατον. Ιστέον δὲ
ὅτι οὐ μόνον, ἔὰν τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχειν παντὶ (ἢ τινὶ) ὑποθώμεθα, ἀδύνατον 5
ἀκολουθεῖ, ἀλλὰ καὶ ἔὰν τὸ αὐτῷ τῷ αὐτῷ ἐξ ἀνάγκης παντὶ ἢ τινὶ ὑποτεθῇ,
οὐδὲν ἡττον ἔψεται τὸ ἀδύνατον. ἔστω γάρ τῶν αὐτῶν ὅντων ὅρων τὸ Α
τῷ Γ ἀνάγκη παντὶ ἢ τινὶ ὑπάρχειν· ἐπεὶ οὖν τὸ Α τῷ Β ἀνάγκη μηδενὶ¹⁰
ὑπόκειται, καὶ τὸ Β τῷ Α ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ ὑπάρχει· τὸ δὲ Α τῷ Γ
ἀνάγκη παντὶ ἢ τινὶ ὑπετέθη· γίνεται τὸ πρῶτον σγῆμα, καὶ συνάγεται ‘τὸ
Β τῷ Γ ἀνάγκη μηδενὶ ἢ μὴ παντί’· ὑπέκειτο δὲ καὶ ‘ἐνδέχεται παντί’, ὅπερ
10 ἀδύνατον. ἔτι δὲ καὶ οὖν ὑποτεθῇ τὸ ‘ἐνδέχεται παντὶ τῷ Γ τὸ Α ὑπάρχειν’,¹⁰
καὶ οὕτως τὸ ἀδύνατον ἀκολουθήσει. ὑποκείσθω γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Γ
ἐνδέχεσθαι· ἐπεὶ οὖν ὑπέκειτο καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι, καὶ τὸ
Γ ἄρα τινὶ τῷ Β ἐνδέχεται ὑπάρχειν· ἀντιστρέψει γάρ οὕτως. εἰ τοίνυν
τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β ἐνδέχεται, καὶ τὸ
15 Α ἄρα τινὶ τῷ Β ἐνδέχοιτ’ ἀν ὑπάρχειν· γίνεται γάρ τὸ πρῶτον σγῆμα.
ὑπέκειτο δὲ καὶ ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ τῷ Β τὸ Α, ὅπερ ἀδύνατον. εἰ τοίνυν
καὶ τούτοις ὑποτεθεῖται τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησεν, ἔσται τὰ ἀντικείμενα 15
αὐτοῖς ἀληθῆ, καὶ συμβίβεται μὴ μόνον τὸ ὑπάρχειν μηδενὶ συνάγεσθαι
ἀλλὰ καὶ τὸ ‘οὐκ ἀνάγκη παντὶ’ ἢ ‘οὐκ ἀνάγκη τινὶ’ καὶ τὸ ‘οὐκ ἐνδέχεται
20 παντὶ’. τί οὖν φαμεν πρὸς ταῦτα; ὅπερ καὶ ἄλλοτε ἐν τοῖς ἔμπροσθεν
εἴπομεν, ὅτι τὸ ἀδύνατον τούτοις πᾶσιν ἡκολούθησεν οὐ διὰ τοὺς τρόπους
ἀλλὰ διὰ τὸ ποιόν, ἐπειδὴ τῷ ‘ὑπάρχει οὐδενὶ’ ὑποτεθέντι τὸ ἀντικείμενόν
ἔστι τὸ καταφατικὸν ἢ ἀντιφατικῶς τὸ μερικὸν ἢ ἐναντίως τὸ καθόλου.
ἐν πάσαις οὖν ταῖς ὑποθέσεσι τὸ αὐτὸν καταφατικὸν ληφθὲν εἰκότως τὸ 20
αὐτὸν συνήγαγεν ἀδύνατον.

p. 36a15 Φανερὸν δὲ ὅτι καὶ τοῦ ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν γίνε-
ται συλλογισμός, εἴπερ καὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν.

Δείξας ἐπὶ τῆς εἰρημένης συζυγίας ὁ φιλόσοφος, ὅτι τοῦ ὑπάρχειν
μηδενὶ συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ἐπιτημαίνεται νῦν ὅτι, εἰ καὶ τὸ ὑπάρχειν
30 μηδενὶ συνάγεται, πρόδηλον ὅτι καὶ τὸ ἐνδέχεσθαι μηδενί, ἀλλ’ ἐνδεχόμενον οὐ
οὐ τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τὸ ἀπλῶς ἐνδεχόμενον τὸ κατηγορούμενον
καὶ κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος.

p. 36a17 Πάλιν ἔστω ἡ καταφατικὴ πρότασις ὀναγκαία, καὶ τὸ
μὲν Α ἐνδέχεσθαι μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ

1 τῷ Β: τὸ Ut τῇ supra del. ταῖς ser. U 3 ἢ τινὶ addidi 7 ὑπάρχειν t
8 post τενὶ add. εἰ B ὑποτεθῇ SU post γίνεται add. οὖν t 11 τὸ prius
om. SU 12 καὶ alt. om. t 13 ἢ S: a B et post ἄρα Ut 11 καὶ
om. S itemque vs. 16 20 ἐν τοῖς ἔμπροσθεν] p. 125, 19 sq. 22 τῷ SUt:
τὸ Β ὑπάρχοντι Bt: ὑπάρχειν S 23 post ἢ utrumque add. τὸ S 26 καὶ
ὅτι U 28 ὑπάρχει U 31 τὸ (post οὐ) om. U 34 τὸ prius BUt(C):
τῶν Arist.

ύπαρχέτω ἔξι ἀνάγκης. ὁ μὲν οὖν συλλογισμὸς ἔσται τέλειος, XLIX^v
ἀλλ’ οὐ τοῦ μὴ ὑπάρχειν ἀλλὰ τοῦ ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν.

‘Γ’ ποιθέμενος τὴν μείζονα πρότασιν ἀναγκαίαν ἀποφατικὴν καὶ δεῖξας 30
ὑπάρχον ἀποφατικὸν συναγόμενον τὸ συμπέρασμα τρέπει νῦν τὴν τάξιν τῶν
5 προτάσεων, καὶ ὑποτίθεται τὴν μείζονα πρότασιν ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν
τὴν δὲ ἐλάττονα ἀναγκαίαν καταφατικήν, καὶ φησὶν ἐνδεχόμενον ἀποφατικὸν
καθόλου συναγεσθαι τὸ συμπέρασμα τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου
καὶ οὐ τοῦ κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος κατηγορούμενου. τοῦτο δὲ δείκνυται οὐ
τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ ἀλλὰ τῇ ἐπ’ εὐθείας δεῖξει διὰ μόνου τοῦ κατὰ 35
10 μηδενός· διὸ καὶ τέλειός ἔστιν ὁ συλλογισμός. ἐπεὶ γὰρ τὸ Α οὐδενὶ τῶν
Β ἐνδέχεται, πάντων ἄρα τῶν μερῶν αὐτοῦ κεχώρισται ἐνδεχομένως· ἐν
δὲ τῶν μερῶν τοῦ Β τὸ Γ ἔστι· παντὶ γὰρ τῷ Γ τὸ Β ἔξι ἀνάγκης ὑπάρ-
χει· τὸ ἄρα Α οὐδενὶ τῶν Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν.

p. 36a 21 “Η τε γὰρ πρότασις οὕτως ἐλήφθη ἡ ἀπὸ τοῦ ρείζονος
15 ἄκρου, καὶ εἰς τὸ ἀδύνατον οὐκ ἔστιν ἀπαγαγεῖν. εἰ γὰρ ὑπο-
τεθείη τὸ Α τῷ Γ μηδενὶ ὑπάρχειν, κεῖται δὲ καὶ τὸ Α τῷ Β ἐνδέ-
χεσθαι μηδενὶ ὑπάρχειν, οὐδὲν συμβαίνει διὰ τούτων ἀδύνατον. 40

Τὴν αἰτίαν ἐπάγει δι’ ἣν ἡ προειρημένη συζυγία ἐνδεχόμενον συνάγει
συμπέρασμα καὶ οὐχ ὑπάρχον, καὶ φησὶν ὅτι πρῶτον μὲν τοῦτο δῆλον ἐκ
20 τοῦ κατὰ παντὸς καὶ κατὰ μηδενός· τοῦτο γάρ ἔστι τὸ ἡ τε γὰρ πρό-
τασις οὕτως ἐλήφθη ἡ ἀπὸ τοῦ μείζονος ἄκρου· δεύτερον δὲ ὅτι
οὐκ ἐνδέχεται ἡμᾶς ὅσπερ ἐπὶ τῆς ἀνάπταντα ταύτη ἐγρύσσης συζυγίας τῇ
εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ χρωμένους δεῖξαι τὸ μηδενὶ ὑπάρχειν συναγόμενον. 45
ὑποκείσθω γὰρ τὸ μὲν Α μηδενὶ τῶν Β ἐνδεχομένως, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ
25 ἀναγκαίως· λέγω δὲ οὐ δυνατὸν δεῖξαι τῇ εἰς ἄτοπον ἀπαγωγῇ τὸ Α
μηδενὶ ὑπάρχον τῶν Γ. ὑποκείσθω γὰρ τὸ ἀντικείμενον ἀντιφατικῶς τῷ
ὑπάρχειν μηδενί, ἵνα, ἐὰν τούτῳ ἀκολουθήσῃ τὸ ἀδύνατον. εἴπωμεν τὸ
μηδενὶ ὑπάρχειν εἶναι τὸ συναγόμενον. ἐπεὶ οὖν τὸ Β τῷ Γ ἀνάγκη παντὶ
30 ὑπάρχειν, καὶ τὸ Γ τῷ Β τινὶ ἔξι ἀνάγκης ὑπάρξει· εἰ τοίνυν τὸ Α παντὶ⁵⁰
ὑπάρχει τῷ Γ, ὡς ἡ ὑπόθεσις, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β ἔξι ἀνάγκης, γίνεται

1 ἔστω U	6 ἀποφατικὸν, sed post 7 καθόλου S: ἀποφατικὴν Ut: om. B
8 καὶ μὴ t	post τοῦ alt. add. μὴ U δὲ St: om. BU δέδεικται B
10 ἐπεὶ BS: ἐπειδὴ Ut	10. 11 τῷ β̄ S 14 ἡ om. t 15 ἀπαγαγεῖν Bt(C f):
ἐπαγαγεῖν U: ἀγαγεῖν Arist.	έάντε γάρ 1(f) 16 μηδενὶ BU(A B C d f n u): τινὶ
Arist. ὑπάρχον t	τὸ α alt. superser. B (corr. B): om. Arist. 20 εἴτε U
γάρ alt. om. t	21 ἐλήφθη οὕτως U ἡ t: om. BU cf. vs. 14 ὑπὸ U
22 δπερ pr. B	ταύτη B: πάντα Ut τῇ ε τῆς corr. U 23 χρομένους pr. B
ὑπάρχειν C: ὑπάρχον Ut: compend. B	24 τῷ β̄ S τῶν ἡ B 26 τῶν BU:
τῷ St ἀντιφατικὸν t: ἐναντίως exspectamus cf. p. 197,23 τῷ alt. BS: τὸ Ut	
27 ante ὑπάρχ. add. οὐχ B Ut: om. S ὑπάρχει U post μηδενὶ add. τὸ ὑπάρχειν	
παντὶ S τοῦτο t εἴπομεν Ut 29 ὑπάρξει BSU: ὑπάρχει t παντὶ S:	
οὐδενὶ BU 30 τῷ alt. BS: τῶν Ut post ἀνάγκης add. καὶ t	

τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς μίζεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἀναγκαίου· τὸ ἄρα XLIX^v
Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει. ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐδενὶ ἐνδέχεσθαι, ὅπερ οὐκ ἀδύνατον.
οὐκ ἄρα οὐδὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυται τὸ ὑπάρχειν μηδενὶ συναγόμενον. |

p. 36a25 'Εὰν δὲ πρὸς τῷ ἐλάττονι ἄκρῳ τεθῇ τὸ στερητικόν, Ιτ
5 ὅταν μὲν ἐνδέχεσθαι σημαίη, συλλογισμὸς ἔσται διὰ τῆς ἀντι-
στροφῆς καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον.

'Υποθέμενος ἐν ταῖς προλαβούσαις συζυγίαις τὴν μείζονα ἀποφατικὴν
τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικὴν νῦν τὸ ἀνάπαλιν ὑποτίθεται, καὶ φησὶν οὗτοι,
ἐὰν ἡ ἐλάττων ἀποφατικὴ ἦ. ὅταν μὲν ἐνδεχομένη ἦ, τῆς μείζονος ὅτλονότι 5
10 ἀναγκαίας οὕτης καὶ ἀδιαφορούσης κατὰ τὸ ποιόν, γίνεται συλλογισμὸς μετα-
λαμβανομένης τῆς ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικήν, τὰ δὲ
συμπεράσματα τοιαῦτα ἔσται, οἷα καὶ πρότερον ἤσαν ἐν ταῖς ὥμοίαις συζυ-
γίαις. τῆς γὰρ ἐλάττονος ἐνδεχομένης οὕτης ἀποφατικῆς τῆς δὲ μείζονος
15 ἀναγκαίας ἦ ἀποφατικῆς ἦ καταφατικῆς, μεταληφθείσης τῆς ἐνδεχομένης
ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικὴν αἱ αὐταὶ δῆλον οὗτοι συζυγίαι πάλιν γίνονται,
ῶστε καὶ τὰ αὐτὰ συμπεράσματα καὶ οἱ αὐτοὶ τρόποι τῶν δεῖξεν ταῖς 10
προτέραις, λέγω δὴ ταῖς ἐγούσαις τὴν μείζονα ἀναγκαίαν ἦ καταφατικὴν ἦ
ἀποφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα ἐνδεχομένην καταφατικήν.

p. 36a27 "Οταν δὲ μὴ ἐνδέχεσθαι, οὐκ ἔσται..

20 Εἰκότως· εἰ γὰρ ἀναγκαία ἀποφατικὴ γένηται ἦ ἐλάττων, ἀπόλλουσι τὸ
ἴδιον τοῦ πρώτου σχῆματος μὴ ἔχουσα τὴν ἐλάττονα καταφατικήν· οὐκέτι
γὰρ μεταλαβεῖν τὴν ἀποφατικὴν ἀναγκαίαν δυνατὸν εἰς τὴν καταφατικήν. 15

p. 36a28 Οὐδέ' ὅταν ἄμφω μὲν τεθῇ στερητικά, μὴ ἦ δὲ ἐνδεχό-
μενον τὸ πρὸς τὸ ἐλάττον. ὅροι δὲ οἱ αὐτοί, τοῦ μὲν ὑπάρχειν
25 λευκόν, ζῷον, χιών, τοῦ δὲ μὴ ὑπάρχειν λευκόν, ζῷον, πίττα.

'Αριστοτέρων, φησί, τῶν προτάσσων ἀποφατικῶν λαμβανομένων, ἐὰν
μὲν ἡ ἐλάττων ἐνδεχομένη ἦ, διὰ τὴν αὐτὴν πάλιν αἰτίαν συλλογιστικὴ
γίνεται ἡ συζυγία· μεταλαμβάνεται γὰρ πάλιν ἡ ἀποφατικὴ εἰς τὴν κατα- 20
φατικήν· ἐὰν δὲ ἀναγκαία ἦ ἡ ἐλάττων, οὐκέτι. ἐκτίθεται δὲ ὅρους
30 συνάγοντας καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί, οὗσπερ παρέθετο καὶ ἐπὶ τῆς μίζεως
τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου· λευκὸν γὰρ χιώνι μὲν ἐξ ἀνάγκης

2 τινὶ S: οὐ παντὶ BUt 3 οὐδὲ om. U 4 ὑπάρχειν om. U 5 τὸ om. t
9 ἐλάσσων B itemque vs. 27. 29 6 ἦ prius t: εἴη BSU 13 γὰρ BSU: οὖν τ
οὕτης BU: om. St 16 τύποι B 17 πρότερον U 18 καταφατική S:
ἀποφατικὴν BUt 19 δὲ om. B 22 μεταλαμβάνειν U 23 μὲν om. t
24 τὸ alt. om. B 25 χιών—ζῷον om. B 27 μὲν BU: μὴ t
28. 29 κατάφασιν B 29 ἦ Ct: om. BU 30 μηδενὶ U 31 παρέθετο]
c. 15 p. 35a24 ξαὶ tert. Ct: om. BU 31 ἐξ ἀνάγκης Ct: om. BU

πάση, πίττη δὲ οὐδεμιᾷ. ληψόμεθα δὲ ἡμεῖς ὅρους καὶ τούτων κρείττονας. Λέ
οῦσπερ καὶ ἐν ἑκείνοις εἰλήφαμεν, τοῦ μὲν παντὶ· λευκὸν ἐνδέχεται μηδενὶ¹
ἴππῳ, ἵππος οὐδενὶ κύκνῳ ἐξ ἀνάγκης, καὶ λευκὸν ἐξ ἀνάγκης παντὶ κύκνῳ.
τοῦ δὲ μηδενὶ, εἰ ἀντὶ κύκνου κόρακα λάβωμεν· λευκὸν γάρ ἐνδέχεται
μηδενὶ ίππῳ, ίππος οὐδενὶ κόρακι ἐξ ἀνάγκης, καὶ λευκὸν ἐξ ἀνάγκης²⁵
οὐδενὶ κόρακι.

p. 36a32 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλο-
γισμῶν· δταν μὲν γάρ η τὸ στερητικὸν ἀναγκαῖον, καὶ τὸ συμ-
πέρασμα ἔσται τοῦ μὴ ὑπάρχειν.

10 Πληρώσας τὸν τῶν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων καθόλου λόγον ἀκο-³¹
λούθως μέτεισιν ἐπὶ τὰς ἐχούσας τὴν ἑτέραν μερικήν. καὶ συντόμως εἰπεῖν,
ὅπως ἂν εἶχον αἱ καθόλου, οὗτως ἔχουσι καὶ αὗται κατὰ τε τὰ συμπερά-
σματα καὶ τοὺς τρόπους τῶν δεῖξειν, καὶ μόνῳ τῷ καθόλου καὶ τῷ μερικῷ
διαλλάσσειν. ἐκτίθεται δὲ τὰς ἀνομοιοσγήμονας συζυγίας πρώτας, ἐφ’
15 τὸν καὶ η διαφορὰ τῶν συμπερασμάτων ἐγίνετο (αἱ μὲν γάρ τὸ ἐνδεχόμενον³⁵
συνηγγον, αἱ δὲ τὸ ὑπάρχον), ἵνα κατὰ συνέχειαν πληρώσῃ τὸν περὶ τῶν
ἀνομοιοσγημόνων λόγον. πρώτας δὲ ἐκτίθεται τὰς τὸ ὑπάρχον συναγούσας,
καὶ φησὶν δτι, δταν μὲν η τὸ στερητικὸν ἀναγκαῖον, τουτέστιν δταν η μείζων
ἀναγκαία η ἀποφασική καθόλου· ἀνομοιοσγημόνων γάρ οὐτῶν τῶν προτά-
20 σεων ἐν πρώτῳ σγήματι ἀνάγκη τὴν ἀποφασικήν μείζονα εἰναι· πάλιν τῆς
έτερας οὕσης μερικῆς τῆς δὲ ἑτέρας καθόλου τὴν καθόλου ἀνάγκη μείζονα
εἶναι· ὕστε τοῦτο φησιν, δτι ἐπὶ τῶν ἀνομοιοσγημόνων συζυγιῶν καὶ ἔχον-⁴⁰
σῶν τὴν ἑτέραν μερικήν, δταν η μείζων ἀναγκαία η. δηλονότι ἀποφασική
οὖσα καὶ καθόλου, η δὲ ἑλάττων ἐνδεχομένη μερική οὖσα καταφατική, τὸ
25 συμπέρασμα ὑπάρχον ἔσται καὶ οὐ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον, ὡς
δέδειται καὶ ἐπὶ τῶν καθόλου συζυγιῶν. ἔστω γάρ τὸ μὲν Α ἐξ ἀνάγκης
μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχον, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ ἐνδεχέσθω ὑπάρχειν· λέγω,
φησὶν. δτι τὸ Α τινὶ τῷ Γ οὐχ ὑπάρχει. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ
30 ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ ‘ὑπάρχει παντί’. ἐπεὶ οὖν τὸ Α τῷ Β ἐξ⁴⁵
ἀνάγκης οὐδενὶ, καὶ τὸ Β τῷ Α ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ· ἀντιστρέψει γάρ· εἰ
τοίνυν τὸ Β τῷ Α ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ, τὸ δὲ Α τῷ Γ ὑπάρχει παντί, ὡς
η ὑπόθεσις, γίνεται ἄρα τὸ πρῶτον σγήμα τῆς μέσεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ
ἀναγκαίου· ἐπὶ δὲ τῆς τοιαύτης μέσεως κατὰ Ἀριστοτέλην τῇ μείζονι τῶν
προτάσεων ἡκολούθησε τὸ συμπέρασμα· τὸ ἄρα Β οὐδενὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης

1 καὶ ἐπὶ τούτων ὅρους U 2 ἑκείναις, ut videtur B ἐν ἑκείνοις] p. 186,19 sq.
post λευκὸν addiderim ἵππον, κύκνον· λευκὸν 4 ληψόμεθα S 8 μὲν B Ut(Cn):
om. Arist. 10 τὸν τῶν seripsi: τὸν BU: τῶν t 12 ὅπερ pr. B, corr. B²
αὗται U 18 post φησὶν add. οὖν B 20 πάλιν – 22 εἰναι iterat B 23 post
δταν add. μὲν U η om. t 25 post οὐ add. τὸ B Ut: om. S 26 δέδειται]
p. 35b31 27 ὑπάρχειν St: compend. B τῶ alt. BS, pr. U: τῶν corr. U, t
ἐνδέχεσθαι Bt 28 τῶ St, pr. U: τῶν B, corr. U 29 ὑπάρχειν St: compend. B
30 ἐξ ἀνάγκης τῶ a B 34 ἡκολούθει U

ύπάρχει· ύπέκειτο δὲ καὶ τινὶ ἐνδέχεσθαι ύπάρχειν, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ Λ^η ἀδύνατον ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἡμᾶς τὸ Α τῷ Γ παντὶ ύπάρχειν· 50 ψεῦδος ἄρα τοῦτο· οὐκοῦν ἀληθὲς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ μὴ παντὶ ύπάρχειν, ὅπερ δεῖξαι προῦκειτο. ὅμοίως δέ, καν τὴν ἐλάττωνα ἐνδεχομένην
5 μερικὴν ἀποφατικὴν ύποθώρεθαι, ἵνα δικοιοσχήμων γένηται ἡ συζυγία ἐξ ἀμφοτέρων ἀποφατικῶν, τὸ αὐτὸ πάλιν γίνεται συμπέρασμα, ἐπειδὴ καὶ ἡ αὐτὴ πάλιν συζυγία μεταλαμβανομένης τῆς ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικήν. |

p. 36a39 "Οταν δὲ τὸ ἐν μέρει καταφατικὸν ἀναγκαῖον ἦ τὸ ἐν Λ^η
10 τῷ στερητικῷ συλλογισμῷ, οἷον τὸ Β Γ, ἢ τὸ καθόλου τὸ ἐν τῷ κατηγορικῷ, οἷον τὸ Α Β, οὐκ ἔσται τοῦ ύπάρχειν συλλογισμός.
ἀπόδειξις δ' ἡ αὐτὴ ἢ καὶ ἐπὶ τῶν προτέρων.

Εἰρηκὼς τῶν μερικῶν τὰς τὸ ύπάρχειν συναγούσας συζυγίας νῦν περὶ τῶν τὸ ἐνδεχόμενον συναγουσῶν διαλέγεται. τί οὖν φησιν; διτὶ ὁπηνίκα 5
15 ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν συλλογισμῶν ἡ ἐλάττων πρότασις καταφατικὴ οὖσα ἀναγκαία ἦ. τῆς μείζονος δηλονότι ἐνδεχομένης οὕσης καθόλου ἀποφατικῆς,
οὐχ ύπάρχον ἀλλ' ἐνδεχόμενον συνάγεται τὸ συμπέρασμα, δείκνυται δὲ καθάπερ καὶ ἡ καθόλου συζυγία [καὶ] ἡ ὅμοίως αὐτῇ ἔχουσα τῇ ἐπ'
εὐθείας δεῖξει διὰ μόνου τοῦ κατὰ παντὸς καὶ τοῦ κατὰ μηδενός. ἐπεὶ
20 γάρ τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεται μηδενί, πάντων ἄρα τῶν μερῶν αὐτοῦ ἐνδεχομένως κεχώρισται· ἐν δὲ τῶν μερῶν τοῦ Β τι τῶν Γ ἔστι· τὸ ἄρα Α τινὶ 10
τῶν Γ ἐνδεχομένως οὐχ ύπάρχει. ὅμοίως, φησί, καὶ ἐπὶ τοῦ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ, τουτέστι τοῦ ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν τῶν προτάσεων, ἐὰν
ἡ καθολικὴ πρότασις ἀναγκαία ἦ, τουτέστιν ἡ μείζων, οὐχ ύπάρχον πάλιν
25 ἀλλ' ἐνδεχόμενόν ἔστι τὸ συμπέρασμα. τοῦτο δὲ διὰ τοῦ ἀδύνατου δείκνυται ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῆς καθόλου συζυγίας τῆς ὅμοίως αὐτῇ ἔχούσης. ἔστω
γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β τινὶ τῶν Γ ἐνδεχομένως·
συνάγεται, φησίν, διτὶ τὸ Α τινὶ τῶν Γ ἐνδέχεται. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος,
30 ἔσται τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθὲς τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται τινί', ὅπερ
ταῦτόν ἔστι τῷ 'ἀνάγκη μηδενί'. ἐπεὶ οὖν τὸ Α τῷ μὲν Γ ἐξ ἀνάγκης
οὐδενὶ τῷ δὲ Β παντὶ ύπάρχει, γίνεται τὸ δεύτερον σγῆμα ἐξ ἀμφοτέρων
ἀναγκαίων, τῆς μείζονος ἀποφατικῆς, καὶ συνάγεται τὸ Β ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ

1 post τὸ add. δ² Β cf. p. 195,19
προῦκειτο BS: ἔδει δεῖξαι Ut

6 καὶ om. t 7 post ἀποφατικῆς add. μερικῆς t

10 τὸ ἐν BUt(d n): ἐν Arist. 11 ἔστι Β 12 ἢ om. B 14 ὅτι om. pr. B

15 ἀντιφατικῶν t 16 εἴη t 18 καὶ alt. delevi

τῶν alt. corr. U, t: τὸ B, pr. U 19 ἔστι om. B 20 post ὅμοίως add. δέ t

23 post ἐὰν add. φησὶν BU: om. t 21 τι U: ἔστι Bt

τοῦτο Bt: τὸ U 22 post ὅμοίως add. δέ t

2 post ἀδύνατον add. διατί BU

5 μερικὴν ἀποφατικὴν St: inv. ord. BU

post τὴν add. μερικὴν t

12 ἢ om. B 14 ὅτι om. pr. B

21 τι U: ἔστι Bt

22 post ὅμοίως add. δέ t

27 τῶν Ut: τῷ B 28 ἐνδεχομένως t

30 τῶν μὲν U 31 μηδενὶ B

τῷ Γ· ἦν δὲ καὶ ἐνδεχομένως τινί, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον ἡχο- Λν
λούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι ὅτι τὸ Α τῷ Γ οὐκ ἐνδέχεται τινί· οὐκοῦν
ψεῦδος τοῦτο, ἀληθὴς δὲ τὸ 'ἐνδέχεται τινί', ὅπερ ἔδει δεῖξαι. φανερὸν δὲ
ὅτι καὶ ἐνταῦθα δυνατὸν λέγειν ὅτι τὸ ημισυ τοῦ ἐνδεχομένου συνάγεται. 20

5 p. 36b3 'Εὰν δὲ τὸ μὲν καθόλου τεθῆ πρὸς τὸ ἔλαττον ἄκρον ἡ
καταφατικὸν ἢ στερητικὸν ἡ ἐνδεχόμενον, τὸ δὲ ἐν μέρει ἀναγ-
καῖον πρὸς τῷ μείζονι ἄκρῳ, οὐκ ἔσται συλλογισμός. ὅροι δὲ
τοῦ μὲν ὑπάρχειν ἔξι ἀνάγκης ζῷον, λευκόν, ἄνθρωπος, τοῦ δὲ
μὴ ἐνδέχεσθαι ζῷον, λευκόν, ἵματιον.

10 'Εκθέμενος τὰς συζυγίας τὰς ἐκ τῆς ἑτέρας καθόλου τῆς δὲ ἑτέρας
μερικῆς τὰς ἐχούσας τὴν μείζονα καθόλου καὶ δεῖξας, ποῖαι μὲν ἐν ταύταις 25
συλλογιστικαί, ποῖαι δὲ ἀσυλλογίστοι, νῦν τὰς ἐναντίως ἐχούσας κατὰ τὸ
ποσὸν ἐκτίθεται, λέγω δὴ τὴν μὲν μείζονα μερικὴν τὴν δὲ ἔλαττονα καθόλου.
καὶ πάσας φησὶ ταύτας ἀσυλλογίστους εἰναι· ἀπώλεσε γάρ η μείζων τὸ
15 θόιον τοῦ πρώτου σχήματος, λέγω δὴ τὸ καθόλου. τὸ δὲ η ἐνδεχόμενον
ἀντὶ τοῦ 'καὶ ἐνδεχόμενον'· πρώτας γάρ ἐξέθετο ἀσυλλογίστους τὰς ἐχούσας
τὴν ἔλαττονα ἐνδεχομένην. συνάγουσιν οὖν αὗται καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ
μηδενὶ· τὸ γάρ ζῷον ἀνθρώπῳ μὲν παντὶ ἔξι ἀνάγκης, ἵματίῳ δὲ οὐδενί. 30
εἰλήφθωσαν δὲ πολὺν κάλλιον οἱ ὅροι· ζῷον τινὶ λευκῷ ἔξι ἀνάγκης, λευκὸν
20 ἐνδέχεται μηδενὶ ἵππῳ η παντί, καὶ ζῷον ἔξι ἀνάγκης παντὶ ἵππῳ. τοῦ
δὲ μηδενί, εἰ ἀντὶ τοῦ ἵππου λάβωμεν ἵματιον· ζῷον τινὶ λευκῷ ἔξι ἀνάγκης,
λευκὸν ἐνδέχεται μηδενὶ η παντὶ ἵματίῳ, καὶ ζῷον ἔξι ἀνάγκης οὐδενὶ ἵματίῳ.

p. 36b7 "Οταν δὲ ἀναγκαῖον ἡ τὸ καθόλου, τὸ δὲ ἐν μέρει ἐνδεχό-
μενον, στερητικοῦ μὲν ὅντος τοῦ καθόλου τοῦ μὲν ὑπάρχειν 25
ζῷον, λευκόν, κόραξ καὶ τὰ ἑξῆς.

'Αμείβει διὰ τούτων τὴν τάξιν τῶν τρόπων τῇ μὲν ἔλαττονι διδοὺς τὸ
ἀναγκαῖον τῇ δὲ μείζονι τὸ ἐνδεχόμενον. αὗται οὖν πᾶσαι, ὅπως ἀν ἔχωσι
κατὰ τὸ ποιόν, πᾶσαι εἰσιν ἀσυλλογίστοι· συνάγουσι γάρ πᾶσαι καὶ τὸ παντὶ¹
καὶ τὸ οὐδενὶ ἔξι ἀνάγκης, ὡς διὰ τῶν ὅρων κάτιον ἐκτίθεται.

1 τῶν η t ἐνδεχομένως, sed post τινὶ B: ἐνδέχεται Ut post τὸ add. δὲ² B
cf. p. 201,1 2 τὸ a post τινὶ collocat B 3 δὲ prius om. U
τινὶ ἐνδέχεται B 5 τὸ ἔλαττον (ἔλαττον B) ἄκρον BU: τὸ (sic) ἔλαττον ἄκρω t
6 η alt. BU(d): om. Arist. cf. vs. 15 7 πρὸς τῷ μείζονι ἄκρῳ BU(B C n u): om.
Arist. post συλλογισμὸς add. τέλειος U 8 μὲν om. t 9 post ἐνδέχεσθαι
add. ὑπάρχον B, ὑπάρχειν U: om. t Arist. 10 ἐκατέρας B 13 ποσὸν seripsi:
ποιόν BUt 17 οὖν om. t 18 μηδενὶ BU: οὐδενὶ t 20 ἐνδέχεται ex
οὐδενὶ corr. B² 21 λάβωμεν t 22 post ἵματίῳ prius add. ἔστιν U, εἰναι t
καὶ—ἵματίῳ om. U 23—ίματίῳ i: οὐδενὶ ἵματίῳ ἔξι ἀνάγκης B 24 post ὑπάρχειν
add. ὅροι t Arist.: om. BU(C) 26 διὰ e δὲ corr. B² 27 οὖν seripsi: γάρ
οὖν BU: γάρ t 28 supser. B 29 ως om. Ut post ὅρων add. οὐς t

p. 36b12 Οὐδέταν ἀδιόριστοι ληφθῶσιν αἱ προτάσεις ἢ ἀμφότε-
ραι κατὰ μέρος, οὐδὲ οὗτως ἔσται συλλογισμός. ὅροι δὲ κοινοὶ τοῦ
μὲν ὑπάρχειν ζῷον, λευκόν, ἄνθρωπος, τοῦ δὲ μὴ ὑπάρχειν
ζῷον, λευκόν, ἄψυχον.

5 Αὗται περιλείπονται ἐν πρώτῳ σχήματι συζυγίαι, αἵτινες πᾶσαι ἀσυλ-
λόγιστοί εἰσιν· αἱ τε γὰρ ἐξ ἀμφοτέρων μερικῶν ἀσυλλόγιστοι τῆς μείζονος
οὐκ ἔχουσσης τὸ καθόλου καὶ αἱ ἐξ ἀπροσδιορίστων ἀμφοτέρων, διότι κατὰ τὸν
τὸν Ἀριστοτέλην ταῖς μερικαῖς ισοδυναμοῦσιν αἱ ἀπροσδιόριστοι. εὑπορεῖ
δὲ κοινῶν ὅρων ἐπὶ πάντων συναγόντων καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενὶ ζῷον
10 λευκῷ ὑπαρχέτω ἢ τινὶ ἐξ ἀνάγκης ἢ ἐνδεχομένως, λευκὸν ἀνθρώπῳ ὑπαρ-
χέτω ἢ τινὶ ἐξ ἀνάγκης ἢ ἐνδεχομένως, καὶ συνάγεται ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ
ἐξ ἀνάγκης. καὶ πάλιν ὁμοίως ἔχουσσῶν τῶν προτάσεων ζῷον οὐδενὶ ἀψύχῳ
ἐξ ἀνάγκης.

p. 36b15 Καὶ γὰρ τὸ ζῷον τινὶ λευκῷ καὶ τὸ λευκὸν τινὶ ἀψύχῳ
15 καὶ ἀναγκαῖον ὑπάρχειν καὶ οὐκ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. καὶ ἐπὶ 50
τοῦ ἐνδέχεσθαι ὁμοίως, ὥστε πρὸς πάντα χρήσιμοι οἱ ὅροι.

Βούλεται διὰ τούτων δεῖξαι δπως οἱ εἰρημένοι ὅροι εὑδοῦσιν ἐπὶ
πασῶν ὁμοῦ ὡν ἐξέθετο συζυγῶν, τῶν τε μερικῶν καὶ τῶν ἀπροσδιορίστων.
καὶ τούτῳ τὸ διείκνυσι διότι φησὶ δυνατὸν εἰπεῖν *(τὸ ζῷον)* τινὶ λευκῷ ἐξ
20 ἀνάγκης ὑπάρχειν, οἷον τῷ ἐν κύκνῳ ἢ τῷ ἐν Σκύθῃ. ὥστε δῆλον διὰ
τούτων διτὶ δυνατὸν λαβεῖν τὴν μείζονα πρότασιν ἀναγκαῖαν καταφατικήν.
δῆτι δὲ καὶ ἀποφατικήν, δῆλον. λέγομεν γὰρ τὸ ζῷον μὴ παντὶ λευκῷ ΙΙΙ
ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, οἷον τῷ ἐν χιόνι. οὗτω μὲν οὖν δέδεικται διτὶ δυνα-
τὸν τὴν μείζονα πρότασιν μερικὴν οὕσαν λαβεῖν ἀναγκαῖαν καταφατικήν τε
25 καὶ ἀποφατικήν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν ἐλάττονα δεῖξομεν. λέγομεν γὰρ τὸ
λευκὸν τινὶ ἀνθρώπῳ, οἷον τῷ Σκύθῃ, ἢ ἀψύχῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, οἷον
χιόνι, καὶ ἐξ ἀνάγκης μὴ παντὶ * * * ἀψύχῳ ὑπάρχειν. οὐδὲ γὰρ τῇ ἐβένῳ.
οὗτω μὲν οὖν ἀμφοτέρας ἀναγκαῖας ἔστι λαβεῖν καταφατικάς τε καὶ ἀπο-
φατικάς. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐνδεχομένας δυνατὸν λαβεῖν. ζῷον γὰρ τινὶ
30 λευκῷ ἐνδέχεται, οἷον τῷ ἐν Σωκράτει, καὶ οὐ παντὶ ἐνδέχεται. οὐδὲ γὰρ
τῷ ἐν ψιμυθίῳ. καὶ πάλιν τὸ λευκὸν τινὶ ἀψύχῳ ἐνδέχεται, οἷον λίθῳ,

1 ἢ οἱ. U 3 ὑπάρχοντος sive ὑπάρχόντως (post μὲν) comprehend. B 5 παρα-
λείπονται B 8 μερισταῖς t 10 λευκὸν (ante ὑπ.) U 10. 11 λευκὸν—ἐνδεχο-
μένως οἱ. B 14 τινὶ ἀψύχῳ BU: inv. ord. t Arist. 16 ἀπαντά t Arist.
17 εὐδοκούσιν U, κ corr. U² 18 τε οἱ. B 19 fort. δεικνὺς [διότι] τὸ ζῶον
addidi: οἷον τὸ ζῶον mrg. U² 20 ἐν prius t: οἱ. U: ἐν utrumque οἱ. B
23 τὸ U 26 ἢ superser. U: οἱ. Bt lac. indicavi; supple ἀνθρώπῳ (οὐδὲ γὰρ
τῷ Λιθίῳπε) καὶ μὴ παντὶ ὑπάρχει B 31 τῷ U: τὸ Bt post ἐν
add. τῷ B ψιμυθίῳ B, pr. U: ψιμυθίῳ corr. U²: ψιμυθίῳ t τὸ superser. U:
οἱ. Bt λευχὴ U

καὶ τινὶ οὐκ ἐνδέχεται (οὐδὲ γάρ ἐθένφ) ἢ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται τινὶ καὶ ΛΙ¹
οὐκ ἐνδέχεται, Σωκράτει τε καὶ Αἰθίοπι. ὅτε δὲ πῶς ἐν ληφθεῖσιν αἱ προ-
τάσεις αῦται, ἀσυλλόγιστοί εἰσι.

Καὶ οὐκ ἐνδέχεται ὑπάρχειν ἀντὶ τοῦ 'οὐκ ἀνάγκη ὑπάρχειν'.

5 p. 36b 19 Φανερὸν οὖν ἔχ τῶν εἰρημένων ὅτι ὁμοίως ἐχόντων 10
τῶν ὅρων ἐν τε τῷ ὑπάρχειν καὶ ἐν τοῖς ἀναγκαῖοις γίνεται τε
καὶ οὐ γίνεται συλλογισμός.

Τοῦτο συμπέρασμά ἐστι κοινὸν τῶν προειρημένων μίζεων τοῦ ἐνδέχο-
μένου, λέγω πρὸς τὸ ὑπάρχον καὶ τὸ ἀναγκαῖον. παραδίδωσι δὲ ἐκ τῶν
10 εἰρημένων συμπεράνας τί τὸ κοινὸν ἀμφοτέραις ταύταις ταῖς μίζεσι πρὸς
ἀλλήλας καὶ τί τὸ διαφορον. κοινὸν οὖν φησιν αὐταῖς ὅτι ὁμοίως ἐπ'
ἀμφοτέρων ἐχουσῶν τῶν προτάσεων κατά τε τὸ ποιὸν καὶ τὸ ποσὸν καὶ 15
τὸν τρόπον ἢ συλλογιστικά εἰσιν ἢ ἀσυλλόγιστοι. καὶ τὰ αὐτὰ συνήγετο
συμπεράσματα ὁμοίως ἐχουσῶν τῶν συζυγιῶν· ἢ γάρ τοῦ κατὰ τὸν διαφο-
15 σμὸν ἐνδέχομένου ἢ ἄλλου τινός. εἰπὼν οὖν τὴν κοινωνίαν ἐπάγει καὶ
τὴν διαφοράν.

p. 36b 21 Πλὴν κατὰ μὲν τὸ ὑπάρχειν τιθεμένης τῆς στεργητικῆς
προτάσεως τοῦ ἐνδέχεσθαι ἡν δ συλλογισμός, κατὰ δὲ τὸ ἀναγ-
καῖον τῆς στεργητικῆς καὶ τοῦ ἐνδέχεσθαι καὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν.

20 20 Αὕτη, φησίν, ἢ διαφορὰ τῶν δύο τούτων μίζεων, ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς μίζεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδέχομένου ἐπὶ τῶν ἀνομοιοσχημόνων προ-
τάσεων, ἐὰν δὲ μείζων ἢ ὑπάρχουσα, δηλούντι ἀποφατικὴ οὖσα, ἢ δὲ ἐλάττων
καταφατικὴ ἐνδέχομένη, τὸ συμπέρασμα ἐνδέχόμενον συνήγετο, ἐπὶ δὲ τῆς
μίζεως τοῦ ἐνδέχομένου καὶ τοῦ ἀναγκαίου ὁμοίως πάλιν ἐχουσῶν τῶν προτά-
25 σεων, τῆς μείζονος ἀναγκαίας ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς ἐνδε-
γομένης, τοῦ μὴ ὑπάρχειν συνήγετο (τὸ) συμπέρασμα καὶ τοῦ μὴ ἐνδέχεσθαι 25
ὑπάρχειν, τοῦ κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος δηλούντι κατηγορουμένου. ταῦτα μὲν οὖτω
λέγεται παρ' αὐτοῦ. ἐπιστῆσαι δὲ γράψαι πῶς φησιν ἐνδέχόμενον ἢν τὸ συμ-
πέρασμα² ἐπὶ τῆς μίζεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδέχομένου, ἥγίκα δὲ
30 μείζων ἀποφατικὴ ἢν ὑπάρχουσα, ἢ δὲ ἐλάττων καταφατικὴ ἐνδέχομένη,
καίτοι ἀνωτέρω ἔλεγεν ὅτι ἐπὶ τῆς τοιαύτης μίζεως κατὰ ταύτην τὴν συζυ-
γίαν οὐ συνάγεται τὸ ἐνδέχόμενον ἀλλὰ τὸ μηδενὶ ἐξ ἀνάγκης. λέγομεν

1 καὶ ἀ. conieio, at cf. p. 203,26

6 τε alt. U Arist.: om. Bt(n)

τί BU: συμπερασμάτων.

26 τοῦ—τοῦ t: τὸ—τὸ BSU

c. 15 p. 34b 27

32 συνάγεται C1: συνάγεσθαι BSU

τινὶ alt. Ct: τι BU

8 κοινῶν t

ἀμφοτέρων t

tὸ addidi

post μὲν add. οὖν t

τὸ addidi

κατὰ ταύτην BS: κατ' αὐτὴν Ut

2 ante αἴθιοπι add. τῷ B

9 λόγου U

10 συμπεράνας

11 τὸ om. B

17 τοῦ B(C)

27 τοῦ—κατηγορουμένου scripsi:

τὸ—κατηγορούμενον BSUt

28 ως U

31 ἀνωτέρω]

ούν, ὅπερ κάκει εἰρήκαμεν, δτι τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης περιεκτικόν ἐστι καὶ LΙΓ
τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ἀναγκαίου. ἐπειδὴ οὖν τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης κατά τί⁵
ἐστιν ἐνδεχόμενον, εἰ καὶ μὴ τὸ κατὰ τὸν διαιρισμόν, διὰ τοῦτο φησιν δτι τοῦ 31
ἐνδεχομένου ἐστὶ τὸ συμπέρασμα. συνήγετο δὲ τὸ ὑπάρχον ἐπὶ τῆς εἰρημένης
συζυγίας τῆς μίζεως τοῦ ἐνδεχομένου καὶ ἀναγκαίου, ἐπειδὴ κεχρημένος
ἐπὶ ταύτης τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ, δι’ ἣς ἐβιόλετο δεῖξαι ὑπάρχον συν-
αγόμενον τὸ συμπέρασμα, μετέπειτα εἰς τὴν μίζην τοῦ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ
ἀναγκαίου, ἐν ᾧ ἐβιόλετο τῇ μείζονι τῶν προτάσεων ἀκολουθεῖν τὸ συμ- 35
πέρασμα καὶ ἐκ ταύτης δεῖξαι τι ἀδύνατον συναγόμενον τὸ ‘τὸ Β τῷ Γ’
10 καὶ ἀνάγκη μηδενὶ καὶ ἐνδέχεται παντί’, ὅπερ ἀδύνατον. ἐπεὶ εἰ μὴ τῇ
μείζονι ἀκολουθήσοι τὸ συμπέρασμα ἀλλὰ τῇ χείροι, οὐδὲν ἀδύνατον ἡκο-
λούθει· συνήγετο γάρ τὸ Β τῷ Γ καὶ ὑπάρχειν μὴ παντὶ καὶ ἐνδέχεσθαι
παντί, καὶ οὐδὲν ἀδύνατον. οἱ μέντοι περὶ Θεόφραστον καὶ ἐπὶ ταύτης
τῆς συζυγίας ἐνδεχόμενον λέγουσιν εἶναι τὸ συμπέρασμα, ἵνα καὶ ἐνταῦθα
15 τῇ χείροι· τῶν προτάσεων ἔπηται τὸ συμπέρασμα. καὶ τοῦτο δεικνύουσι 40
τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ οὗτως. ἔστωσαν γάρ αἱ προτάσεις οὗτως ὡς
εἴπομεν· λέγω δτι συνάγουσι ‘τὸ Α τῷ Γ ἐνδέχεται μηδενί’. εἰ γάρ τοῦτο
ψεῦδος, ἔσται ἀληθὲς τὸ ‘οὐκ ἐνδέχεται μηδενί’, ὅπερ ταῦτόν ἐστι τῷ
‘ἀνάγκη τινί’. ἐπεὶ οὖν ἀντιστρέψει ἡ μερικὴ καταφατική, καὶ τὸ Γ ἄρα
20 τινὶ τῶν Α ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Β κείται ἐνδέχεσθαι
παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Γ τινὶ τῶν Α ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν ὑπόκειται, τὸ ἄρα
Β τινὶ ἐνδέχεται τῶν Α. ἐπεὶ τοίνυν ὑπέκειτο ἐξ ἀρχῆς τὸ Α τῷ Β ἐξ
ἀνάγκης μηδενί, καὶ τὸ Β ἄρα τῷ Α ἐξ ἀνάγκης οὐδενί· ὑπέκειτο δὲ καὶ 45
ἐνδέχεσθαι τινί, ὅπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον ἡκολούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι
25 ἡμᾶς τὸ Α τῷ Γ οὐκ ἐνδέχεσθαι μηδενί, ὅπερ ἔστι ταῦτὸν τῷ ‘ἀνάγκη
τινί’. ψεῦδος ἄρα τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ ‘ἐνδέχε-
ται μηδενί’. τοῦτο ἄρα ἔστι τὸ συναγόμενον. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως δεῖξαι
τὸ ἀδύνατον· εἰ γάρ τὸ Α τῷ Β ἐξ ἀνάγκης μηδενί, καὶ τὸ Β τῷ Α ἐξ
ἀνάγκης οὐδενί· τὸ δὲ Α τῷ Γ ἀνάγκη τινί· τὸ ἄρα Β τῷ Γ ἀνάγκη μὴ
30 παντί· ἦν δὲ καὶ ‘ἐνδέχεται παντί’, ὅπερ ἀδύνατον.

50

p. 36b24 Δῆλον δὲ καὶ δτι πάντες ἀτελεῖς οἱ συλλογισμοὶ καὶ δτι
τελειοῦνται διὰ τῶν προειρημένων σχημάτων.

Οὐ πάντες ἀπλῶς ἀτελεῖς, ἀλλ’ οὗτοι ἔχουσι τὴν ἐλάττονα ἐνδεχομένην.

1 κάκει] p. 184,25	καὶ om. t	2 ἐπεὶ B	6 ταύτη B	7 ἐβιόλετο t
10 καὶ alt. om. t	11 ἀκολουθήσει B	11. 12 ἡκολούθησει sic t	12 ἐνδέχε-	
	14 εἶναι λέγουσι B	καὶ om. U	15 δεῖκνυσιν Ut	
17 a superser. U	21 ὑπόκειται ὑπάρχειν B	22 τινν a	23 ἐνδέχεται B	
τῶν β' t	23 οὐδενί Ut: μηδενί B	ὑπόκειται U	24 post τὸ add. δ' B	
cf. p. 201,1	25 ἐνδέχεσθαι t: ἐνδέχεται BU	26 δὲ om. B	27 post μηδενί	
delevit	illata B		29 a seripsi: β̄ BUt	
30 immo ἐνδεχομένως cf. p. 215,26 216,4	31 πάντες om. B	33 post οὐ add. γάρ t		

τελειοῦνται δὲ πάντες τῇ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀναγωγῇ η̄ τῶν ἀπλῶν ΛΙ^γ
συλλογισμῶν η̄ τῶν μικτῶν· διὰ τοῦτο γάρ εἴπε σχημάτων καὶ οὐ
'σχηματος'. |

ρ. 36b26 Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι, δταν μὲν ἐνδέχεσθαι λαμ- ΛΙ^γ
5 βάνωνται ἀμφότεραι αἱ προτάσεις, οὐδεὶς ἔσται συλλογισμός,
οὔτε κατηγορικῶν οὔτε στερητικῶν τιμεμένων, οὔτε καθόλου
οὔτε κατὰ μέρος.

Παραδίδος ὁ φιλόσοφος τοῦ τε ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἀναγκαίου ἵδιᾳ
έκάστου ἐπὶ τῶν τριῶν σχημάτων τοὺς ἀπλούς συλλογισμούς, ἐφεξῆς τού-
10 των ἐξέθετο τὴν μῖξιν ἐπὶ τε πρώτου καὶ δευτέρου καὶ τρίτου σχημάτος·
εἶτα μετὰ τοῦτο παραδέδωκε τοῦ ἐνδεχομένου αὐτοῦ καθ' αὐτοῦ ἐν πρώτῳ 5
σχήματι τοὺς ἀπλούς συλλογισμούς. καὶ δέον εὐθέως τὰ λοιπὰ δύο σχή-
ματα τῶν ἀπλῶν συζυγιῶν τοῦ ἐνδεχομένου παραδοῦναι, ὥσπερ ἐποίησε καὶ
ἐπὶ τῶν ἄλλων, εἰθ' οὕτως ἐπὶ τὴν μῖξιν τραπήναι τοῦ ἐνδεχομένου πρὸς
15 τοὺς ἄλλους δύο τρόπους, οὐχ οὕτως ὁ φιλόσοφος ποιεῖ, ἀλλὰ μετὰ τὸ
παραδοῦναι τοῦ ἐνδεχομένου ἐν πρώτῳ σχήματι τὰς ἀπλᾶς συζυγίας εὐθέως
ἐτράπη ἐπὶ τὴν μῖξιν αὐτοῦ τὴν πρὸς τὸ ὑπάρχον καὶ ἀναγκαῖον ἐν πρώτῳ 10
σχήματι· εἶτα λοιπὸν νῦν ἐπὶ τὸ δεύτερον σχῆμα μεταβέβηκεν. τοῦτο δὲ
πεποίηκεν, ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ ἐν δευτέρῳ σχημάται τοῦ ἐνδεχομένου συζυγίαι
20 ἀσυλλόγιστοί εἰσι. καὶ διὰ τοῦτο ὥσπερ εἴωθεν, οὕτω καὶ νῦν ποιεῖ προ-
τέρας τὰς συλλογιστικὰς παραδίδους. λέγω δὴ τὰς ἐν πρώτῳ σχημάται ἀπλᾶς
τε καὶ μικτάς, εἶτα οὕτως μεταβάλλεις ἐπὶ τὸ δεύτερον σχῆμα καὶ δεικνὺς ὡς
πᾶσαι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν αἱ ἀπλαῖ τοῦ ἐνδεχομένου ἐν τούτῳ προτάσεις.
πρὶν δὲ ταύτας ἐκθέσθαι προλαμβάνει τι λημμάτιον, δεικνὺς δτι οὐκ ἀντι- 15
25 στρέψει πρὸς ἑαυτὴν τοῦ ἐνδεχομένου η̄ ἀπόφασις ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων
τρόπων, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἄλλην τινά. μεμνήμεθα γάρ, ἦνίκα παρεδίδου τὰς
ἀντιστροφὰς τῶν ὑπαρχουσῶν καὶ ἀναγκαίων προτάσεων, δτι δμοίως ἑαυ-
τοῖς οἱ δύο τρόποι οὕτωι ἀντιστρέφουσιν, δτε ἔλεγεν δτι αἱ τοῦ ἐνδεχομένου
προτάσεις κατὰ μὲν τὰς καταφατικὰς δμοίως καὶ αὗται ἀντιστρέφουσι,
30 κατὰ δὲ τὴν καθόλου ἀποφατικὴν οὐκέτε· οὐ γάρ πρὸς ἑαυτὴν ἀντιστρέψει
η̄ τοῦ ἐνδεχομένου καθόλου ἀπόφασις· "τοῦτο δὲ ἔσται φανερόν, ἦνίκα 20
περὶ τοῦ ἐνδεχομένου λέγωμεν". δ οὖν ἔκει ἐπηγγεῖλατο, νῦν ἀποδίδωσι.
τί οὖν φησιν ἀρχόμενος ὁ φιλόσοφος; ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι ἀμφοτέρων

1 ἀπλῶς Ut 2 οὐχὶ t 4 περὶ τοῦ δευτέρου σχῆματος ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχο-
μένων inser. B: περὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων προτάσεων ἐν δευτέρῳ σχημάται συλλο-
γισμῶν U ἐνδεχόμεναι t 4. 5 λαμβάνωνται Ut (m n, corr. C): λαμβάνον-
ται B: λαμβάνωσιν Arist. 8 ἀναγκαῖον BU: ἐνδεχομένου t 9 ἐκάστω U
12 ἀπλῶς; B 18 νῦν om. t 24 post δεικνὺς add. γάρ BU: om. Ct
om. B 23 εἰσιν αἱ Ct: εἰσὶ πᾶσαι BU 24 post δεικνὺς add. γάρ BU: om. Ct
25 post ὥσπερ add. καὶ B 26 μεμνήσθαι, supra quod ser. nescio quid, U
γάρ Ct: om. BU 28 δτε Bt: δτι U ἔλεγεν] c. 3 p. 25a39 sq.
31 δταν Arist. p. 25b18 32 λέγομεν t 33 οὖν BU: τοὺν t

τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων οὐσῶν, εἴτε καθόλου ὡσι εἴτε μερικαὶ εἴτε ΛΙ^ν ἀπροσδιόριστοι, καὶ αὗται εἴτε καταφατικαὶ εἴτε ἀποφατικαὶ εἴτε ἀνομοιο-
σχήματες, οὐδαμῶς γίνεται συλλογισμός. καὶ ή αἰτία δῆλη· ἐπειδὴ γὰρ ἐν
δευτέρῳ σχήματι ἀνομοιοσχήματος θέλοντι εἶναι αἱ συλλογιστικαὶ προ-
5 τάσεις, ἐάν τε ὁμοιοσχήματας αὐτὰς λάβωμεν, δι’ αὐτὸν τοῦτο ἀσυλλόγιστον 25
ἔσονται, ἐάν τε ἀνομοιοσχήματας, ἐπειδὴ δυνατὸν τὴν ἀποφατικὴν εἰς κατα-
φατικὴν μεταλαβεῖν καὶ πάλιν διὰ τοῦτο γίνονται ὁμοιοσχήματες. διὰ τοῦτο
οὐδεὶς οὐδὲ γίνονται ἐν δευτέρῳ σχήματι ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων τῶν
προτάσεων συλλογισμοί.

10 p. 36b29 "Οταν δὲ ή μὲν ὑπάρχειν ή δὲ ἐνδέχεσθαι σημαίη, τῆς
μὲν καταφατικῆς ὑπάρχειν σημαίνουσης οὐδέποτε ἔσται, τῆς δὲ 30
στερητικῆς τῆς καθόλου δεῖ.

Προσιμιασάμενος καὶ πρὸ τῆς δείξεως προαναφωνήσας, διὶ αἱ ἐξ ἀμφο-
τέρων ἐνδεχομένων ἐν δευτέρῳ σχήματι πᾶσαι ἀσυλλόγιστοί εἰσι, νῦν φησι
15 περὶ τῶν ἔχουσῶν τὴν μίαν ἐνδεχομένην τὴν δὲ ἐτέραν ὑπάρχουσαν. καὶ
συντόμως διαιρεῖ τὰς συλλογιστικάς τε καὶ τὰς ἀσυλλογίστους ταῦτη. δσαι,
φησί, τὴν καταφατικὴν πρότασιν ὑπάρχουσαν ἔχουσιν, αὗται πᾶσαι ἀσυλ-
λόγιστοί εἰσι· καὶ γὰρ ἀποφατικὴ η̄ ή ἐνδεχομένη, διὰ τὸ πάλιν μετα-
λαμβάνεσθαι τὴν ἀποφατικὴν τοῦ ἐνδεχομένου εἰς τὴν καταφατικὴν καὶ
20 πάλιν ὁμοιοσχήματας γίνεσθαι τὰς προτάσεις ἀσυλλόγιστοι αἱ τοιαῦται συζυ-
γίαι. δσαι δὲ ἀποφατικὴν τὴν ὑπάρχουσαν ἔχουσι, τῆς ἐνδεχομένης ὡς
ἔτυχεν ἔχουσης, εἴτε ἀποφατικῶς εἴτε καταφατικῶς, πάντως γίνεται συλ-
λογιστικὴ ή συζυγία· μένει γὰρ ή συζυγία τηγικαῦτα ἀνομοιοσχήματας
ἔχουσα τὰς προτάσεις διὰ τὸ μήτε τὴν ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν μεταλη-
25 φθηγαὶ δύνασθαι εἰς τὴν καταφατικὴν μήτε τὴν ἐνδεχομένην καταφατικὴν 40
εἰς τὴν ἀποφατικὴν κατὰ τὰ Ἀριστοτέλει δοκοῦντα, καὶ ἀποφατικὴ η̄ ή
ἐνδεχομένη, δύνασθαι ταῦτην εἰς καταφατικὴν μεταληφθῆναι καὶ ποιεῖν
ἀνομοιοσχήματα τὴν συζυγίαν. δεῖ δὲ τὴν ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν καθόλου
εἶναι διὰ τὸ ἀντιστρέψειν πρὸς ἔσωτήν εἰς γὰρ μερικὴ εἶη, οὐ πάντως ποιεῖ
30 συλλογισμόν, ὡς μαθησόμεθα ἐν τῷ τόπῳ.

p. 36b31 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ δταν ή μὲν ἐξ ἀνάγκης ή δὲ
ἐνδέχεσθαι λαμβάνηται τῶν προτάσεων· δσα γὰρ ἐπὶ τοῦ ὑπάρ- 45
χοντος καὶ ἐνδεχομένου εἴρηται. ταῦτα καὶ ἐπὶ τούτων ῥηθῆσεται.

1 κάντε καθόλου ὡσι κάντε τ	post μερικαὶ αἰδι. εἴτε προσδιορισμέναι τ	4 συλλο-
γιστικαὶ ομ. U	5. 6 ὁμοιοσχήματες—ἀνομοιοσχήματες τ	5 διὰ τοῦτο U
7 ἀνομοιοσχήματες B	8 τῶν ἐνδεχομένων B	9 συλλογισμός B
10 σημαίνειν U	13 αἱ ομ. U	16 τὰς alt. ομ. U
21 ἀποφατικαὶ BSt	τὴν ομ. t	22 ἀποφατικῆς—καταφατικῆς SU
διὰ add. τε B	25 τὴν prius ομ. Ut	25. 26 ἀποφατικὴν εἰς τὴν καταφατικὴν t
26 post δοκοῦντα add. ἀλλὰ t	30 τῷ Ut: ομ. B	31 καὶ ομ. U
32 ἐνδέκεται B	δσα κτλ. ομ. U	32. 33 δσα—ῥηθῆσεται Bt(d): ομ. Arist.

δεῖ δὲ καὶ ἐν τούτοις λαμβάνειν τὸ ἐν τοῖς συμπεράσμασιν ΛΙ^ν
ἐνδεχόμενον ὅσπερ καὶ ἐν τοῖς πρότερον.

Τὰ συμπεράσματα, φησί, τὰ συναγόμενα ἐν δευτέρῳ σχήματι ἐπὶ τῆς
μίζεως τοῦ ἐνδεχομένου πρὸς τὸ ὑπάρχον καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἐνδεχόμενα
5 ὅντα τοιούτου ἐνδεχομένου δεῖ λαμβάνειν ὅντα. οἷον γὰρ καὶ τὸ ἐν πρώτῳ
σχήματι ἐπὶ τῆς μίζεως τοῦ ἐνδεχομένου πρὸς τοὺς αὐτοὺς δύο τρόπους,
δηλονότι τῶν συζυγιῶν ὄμοίως ἔχουσῶν ἔκείναις τῶν ἐνταῦθα. οἷον ἐπὶ 50
τῆς μίζεως τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος, τῆς μείζονος οὕσης ἀπο-
φατικῆς ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεχομένης καταφατικῆς, ὅσπερ
10 καὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος τοῦ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης δεῖ λαμβάνειν τὸ συν-
αγόμενον, ὅπερ ἐστὶ τὸ γῆμα τοῦ ἐνδεχομένου· ἐπὶ δὲ τῆς μίζεως τοῦ
ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ἀναγκαίου, ὄμοίως ἔχούσης πολὺν τῆς συζυγίας, τὸ
‘ἐνδέχεται μηδενί’ τὸ τοῦ μὴ ὑπάρχοντος κατηγορούμενον. καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων συζυγιῶν, ὅσπερ | εἰχον αἱ τοῦ πρώτου σχήματος κατὰ τὰ συμ- 15
περάσματα, οὗτως ἔχουσι καὶ αἱ ἐν δευτέρῳ.

p. 36 b 35 Πρῶτον οὖν δεικτέον ὅτι οὐκ ἀντιστρέψει τὸ ἐν τῷ
ἐνδέχεσθαι στεργητικόν, οἷον εἰ τὸ Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ Β,
οὐκ ἀνάγκη καὶ τῷ Β ἐνδέχεσθαι μηδενὶ τῷ Α.

Ἐνταῦθα δείκνυσι τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην μὴ ἀντιστρέ- 5
20 φουσαν πρὸς ἑαυτήν. δείκνυσι δὲ αὖ διὰ τριῶν ἐπιχειρημάτων, πρῶτον
μὲν ἐπ’ αὐτῶν τῶν προτάσεων διὰ τῶν καθόλου λόγων γυμνάζων τὸν
λόγον, ὅτι τοῦτο ἀδύνατον εἶναι, ἔπειτα διὰ τῆς τῶν δρων παραθέσεως
(παραδειγματικὴ δὲ ἡ τοιαύτη πίστις) καὶ τρίτον, ὅτι οὐδὲ ὡς ἀν τις ὑπο-
λάβοι, οὐδὲ διὰ τῆς τοῦ ἀδυνάτου δείξεως δυνατὸν πιστώσασθαι ὅτι πρὸς
25 ἑαυτὴν ἀντιστρέψει ἡ τοῦ ἐνδεχομένου καθόλου ἀποφατική. πρῶτον οὖν
δι’ αὐτῶν τῶν προτάσεων δείκνυσιν οὗτως. οὐκ ἐπειδὴ τὸ Α, φησίν, ἐνδέ- 10
γεται μηδενὶ τῶν Β, δυνατὸν ἀντιστρέψαντα εἰπεῖν ὅτι καὶ τὸ Β ἐνδέχεται
μηδενὶ τῶν Α. εἰ γάρ δυνατόν, ὑποκείσθω ἀντιστρέψειν καὶ τὸ Α μηδενὶ
τῶν Β ἐνδέχεσθαι καὶ τὸ Β μηδενὶ ἐνδέχεσθαι τῶν Α. εἰ τοίνυν
30 μηδενὶ τῶν Α τὸ Β ἐνδέχεται, καὶ παντὶ ἄρα ἐνδέχεται· δέδεικται γάρ
πρὸ τούτου ὅτι πᾶσαι αἱ τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις πρὸς ἑαυτὰς ἀντιστρέ-
φουσι, λέγω δὴ αἱ ἀποφάσεις πρὸς τὰς καταφάσεις καὶ ἔμπαλιν· ἐνταῦθα 15

2 καὶ Bt(C): om. Arist.

5 οἷον U

ἢ B

6 πρὸς BS: καὶ Ut

7 ἔκείναις scripsi: ἔκείνοις BSU t

10 τοῦ alt. S: τὸ B Ut

οὐθενὶ B

12 τοῦ t cf. vs. 8: om. BSU

13 κατηγορούμενον S: κατηγορουμένου B Ut

15 αἱ om. BSt

16. 17 τὸ στεργητικὸν

τὸ ἐν τῷ ἐνδέχεσθαι B

18 ἐνδέχεσθαι

post α' collocat t

τῷ α' Ut

Arist.: τῶν α B(C)

19 ἐντεῦθεν B

20 ἑαυτὸν B

αὖ scripsi cf. p. 180,3 et Arist. c. 10 p. 30 b 18 sq.:

αὐτὴν B Ut

αὐτὴν B Ut

21 διὰ B Ut: καὶ S

τὸν—λόγον U

λόγων om. t

γυμνάζων B: γυμνάσομεν S:

ἔγγυμνάζων Ut

22 post ἔπειτα add.

δὲ t

23 παραδειγματικῶς t

στρέψαντας S

29 τῶν β SUt:

τῶν β B

27 ἀντι-

ἐνδέχεσθαι—ἐνδέχεσθαι S: ἐνδέχομένως—

30 δέδεικται] c. 13 p. 32 a 29 sq.

32 ἀποφατικαὶ—καταφατικὰς t

δὲ περὶ τῆς ἐν ὅροις, τουτέστι τῆς ἀπλῆς ἀντιστροφῆς, ήμεν ὁ λόγος. εἰ ΛΗΓ
τοίνυν μηδενὶ τῶν Α ἐνδέχεται τὸ Β ὑπάρχειν, καὶ παντὶ ἄρα ἐνδέχεται·
πάλιν εἰ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Β ἐνδέχεται (τοῦτο γὰρ ὑπόκειται ἐξ ἀργῆς),
οἷά τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἦν εἴπομεν καὶ παντὶ τῷ Β τὸ Α ἐνδέχεται· ὥστε
5 συνάγεται ἐκ τούτου, ἐπεὶ τῷ Β παντὶ τὸ Α ἐνδέχεται, καὶ τῷ Α παντὶ²⁰
τὸ Β ἐνδέχεσθαι. ή ἄρα καθόλου καταφατικὴ ἐνδεχομένη ἀντιστρέψει
πρὸς ἔαυτήν, ὅπερ ἀδύνατον· ἐν οὐδενὶ γὰρ τρόπῳ ή καθόλου καταφατικὴ²⁵
ἀντιστρέψει πρὸς ἔαυτήν. ὥστε ἐνταῦθα μὲν τῇ δι’ ἀδυνάτου δεῖξει μὴ
δυναμένην ἀντιστρέψειν πρὸς ἔαυτὴν τὴν καθόλου ἀποφατικὴν δείκνυσιν.
10 ἐν δὲ τῇ τρίτῃ δεῖξει οὐχ ἀπλῶς διὰ τοῦ ἀδυνάτου τοῦτο δείκνυσιν,
ἀλλὰ τὴν δι’ ἀδυνάτου δεῖξιν, δι’ ήτοι τις ὑπέλαβε δεικνύαι τὴν καθόλου
ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην τοῖς ὅροις ἀντιστρέψειν πρὸς ἔαυτήν, φεύδη
οὖσαν ἐλέγχει.

p. 36b38 Οὐκοῦν ἐπεὶ ἀντιστρέψουσιν αἱ ἐν τῷ ἐνδέχεσθαι κατα-
15 φάσεις ταῖς ἀποφάσεσι, καὶ αἱ ἐναντίαι καὶ αἱ ἀντικείμεναι. 25

Ἐναντίας μέν φησι τὴν τε πᾶς καὶ τὴν οὐδεὶς καὶ τὴν τὶς καὶ τὴν
οὐ πᾶς, ἀντικειμένας δὲ τὴν τε οὐδεὶς καὶ τὴν τὶς καὶ τὴν πᾶς καὶ τὴν
οὐ πᾶς. ἀντιστρέψουσιν οὖν αὗται πρὸς ἀλλήλας, ή τε οὐδεὶς πρὸς τὴν
πᾶς καὶ ἀνάπαλιν, καὶ ή τὶς πρὸς τὴν οὐ πᾶς. οὕτω μὲν αἱ ἐναντίαι. 30
20 ἀλλὰ δὴ καὶ αἱ ἀντικείμεναι ἀντιστρέψουσι τοῦτον τὸν τρόπον, ή μὲν
πᾶς πρὸς τὴν οὐ πᾶς, ή δὲ οὐδεὶς πρὸς τὴν τὶς. οὐκέτι δὲ καὶ τὸ
ἀνάπαλιν ή τὶς πρὸς τὴν οὐδεὶς οὐδὲ ή οὐ πᾶς πρὸς τὴν πᾶς· εἴρηται
γὰρ ήμεν ἡδη ἐν τῷ περὶ τούτων λόγῳ δι τὰ μὲν καθόλου εἰσάγει τὰ
μερικά, οὐκέτι δὲ καὶ τὰ μερικὰ τὰ καθόλου.

25 p. 37a4 "Ετι δὲ οὐδὲν κωλύει τὸ μὲν Α τῷ Β ἐνδέχεσθαι μηδενί,
τὸ δὲ Β τινὶ τῶν Α ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρχειν· οἷον τὸ μὲν λευκὸν 35
παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν· καὶ γὰρ ὑπάρχει·
ἀνθρωπον δὲ οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ώς ἐνδέχεται μηδενὶ λευκῷ·
πολλοῖς γὰρ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει, τὸ δὲ ἀναγκαῖον οὐκ ήν
30 ἐνδεχόμενον.

Οὗτος ὁ δεύτερος τῆς δεῖξεως τρόπος ὁ ἐπ’ αὐτῶν τῶν ὅρων δεικνὺς
ἀδύνατον εἶναι ἀντιστρέψειν πρὸς ἔαυτὴν τὴν ἐνδεχομένην καθόλου ἀπο-

1 δὲ scripsi: γὰρ B Ut 5 τῶ—τὸ U, corr. S¹: τὸ—τῷ Bt, pr. S 5. 6 τῶ—τὸ corr. S¹: τὸ—τῷ B Ut, pr. S 6 ἀντιστρέψει fort. recte S 8 post ἔαυτὴν add. η πρὸς τὴν καθόλου ἀποφατικὴν BSU cf. [Them.] p. 51,33: om. Ct δι’ Bt: διὰ τοῦ U 9 τὴν iterat U 10 δευτέρᾳ t 11 δι’ Bt: διὰ τοῦ U 18 post τὴν add. οὐ t 19 post μὲν add. οὖν t: om. BSU 21 δὲ δὲ U 22 post οὐδὲ add. γὰρ t εἴρηται] p. 149,27 sq. 25 δὲ om. B 26 τῷ α' t 27 post παντὶ delevit τῷ B ὑπάρχει U(C): ὑπάρχειν t Arist.: compend. B cf. p. 210,5

φατικήν· ἔστι δέ, ώς εἶπον, παραδειγματικὴ ἡ θεῖξις. οὐδὲ γάρ, φησίν, LIII
εἰ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Β ἐνδέχεται, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῶν Α * * * * ἐνδέ- 40
χοιτο ἄν· τοῦτο δὲ ἀδύνατον· τισὶ γάρ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει. οἷον τοῦ Α
ὄντος λευκοῦ τοῦ δὲ Β ἀνθρώπου τὸ μὲν λευκὸν οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται,
5 διότι καὶ παντὶ ἐνδέχεται (τοῦτο γάρ σημαίνει τὸ καὶ γάρ ὑπάρχει),
ἀνθρωπος δὲ οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ώς οὐδενὶ λευκῷ ἐνδέχεται· εἰ
γάρ οὐδενὶ ἐνδέχεται, καὶ παντὶ ἐνδέχεται, ὅπερ ἀδύνατον· τισὶ γάρ λευκοῖς
ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχει, οἷον τῷ κύκνῳ καὶ τῇ χίρᾳ. ληπτέον δὲ κάλλιον
τοὺς ὅρους λαμβάνοντας κίνησιν καὶ ἀνθρωπον· κίνησιν μὲν γάρ ἐνδέχεται 45
10 μηδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, ἐπειδὴ καὶ παντί, ἀνθρωπον δὲ ἀδύνατον μηδε-
μιὰ κινήσει ὑπάρχειν· εἰ γάρ ἐνδέχεται μηδεμιὰ κινήσει ἀνθρωπον, καὶ
πάσῃ ἐνδέχεται ὑπάρχειν· τοῦτο δὲ ἀδύνατον· τινὶ γάρ ἐξ ἀνάγκης οὐχ
ὑπάρχει, οἷον τῇ κυκλοφορικῇ.

p. 37α9 Ἀλλὰ μὴν οὐδέποτε ἔχει τοῦ ἀδυνάτου δειχθῆσθαι ἀντι-
15 στρέψον, οἷον εἴ τις ἀξιώσειεν, ἐπεὶ ψεῦδος τὸ ἐνδέχεσθαι τὸ
Β τῷ Α μηδενὶ ὑπάρχειν, ἀληθὲς τὸ μὴ ἐνδέχεσθαι μηδενί· 50
φάσις γάρ καὶ ἀπόφασις. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθές, ἐκ ἀνάγκης τινὶ¹
τῶν Α τὸ Β ὑπάρκει, ὥστε καὶ τὸ Α τινὶ τῶν Β.

Δι' ἡς ἂν τις ὑπενόησε δεῖξεως, λέγω δὲ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον, τὴν
καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην πρότασιν δεῖξαι πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέ-
φουσαν, ταύτην αὐτὸς ἔκτιθεται τε καὶ ἔξελέγγει. ἔκτιθεται οὖν τέως
αὐτὴν τὴν εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγὴν δοκοῦσαν δεικνύναι τὴν ἀποφατικὴν
καθόλου ἐνδεχομένην πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέφουσαν οὕτως. εἰ τὸ Α οὐδενὶ
τῶν Β ἐνδέχεται, λέγω, φησίν, ὅτι καὶ τὸ Β οὐδενὶ | τῶν Α ἐνδέχεται. LII^v
εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἔσται τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθές, ὅτι οὐκ
ἐνδέχεται μηδενὶ τῶν Α τὸ Β, δπερ ταῦτον ἔστι τῷ ‘ἀνάγκη τινί’. ο δ γάρ
οὐκ ἐνδέχεται μηδενί, τοῦτο ἀνάγκη τινί. ἐπεὶ οὖν τὸ Β ἐξ ἀνάγκης τινὶ τῶν
Α ὑπάρχει, ώς ἡ ὑπόθεσις, καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει.
ἀντιστρέψει γάρ ἐν παντὶ τρόπῳ τὰ μερικὰ καταφατικὰ πρὸς ἔαυτά· ὑπέ-
30 κειτο δὲ καὶ ἐνδέχεσθαι μηδενὶ τὸ Α τῶν Β· τὸ αὐτὸς ἄρα τῷ αὐτῷ καὶ ἡ
ἐνδέχεται μηδενὶ καὶ ἀνάγκη τινί, δπερ ἀδύνατον. οὐκ ἄρα τὸ ‘ἀνάγκη
τινί’ ἀληθές, τουτέστι τὸ ‘οὐκ ἐνδέχεται μηδενί’. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος,

1 εἰπον] p. 208,23	2 lac. indicavi; supple ἐνδέχεται εἰ γάρ τοῦτο, καὶ τὸ B παντὶ
τῷ A	5 ὑπάρχει Ut: compend. B cf. p. 209,27
κύκνω καὶ τῇ B: ώ; κύκνω χιόνι μυρίοις ἄλλοις S: τὸ ἐν κύκνῳ τὸ ἐν Ut	8 ἔξ ἀνάγκης om. t οἷον τῶ
post 11 ἄνθρωπον colloc. S	12 ὑπάρχειν
τισὶ t	post γάρ add. κινήσει S
στρέφειν B	14. 15 ἀντι-
15. 16 τῶ β̄ τὸ α μηδενὶ U: μηδενὶ τῷ α' τὸ β̄ t	17 post ἀληθὲς
add. καὶ τὸ t (f i)	18 τῶ α' t, pr. B
Arist.: τῶ Bt(m)	19 ὑπονοῆσαι U: ὑπονοήσει S cf. p. 209,11 211,10
20. 21 πρὸς ἔαυτὴν δεῖξαι ἀντιστρέψουσαν πρότασιν t	20 ἔαυτὸ B
22 τῆς-ἀπαγωγῆς U	21 τε om. t
τὸ S	25 ἔσται om. U
οὐκ BSt; οὐ μὲν U	28 ὑπάρχειν utrobique U

ἀληθὲς τὸ ἐνδέχεται μηδενὶ τῶν Α τὸ Β'. οὗτοι μὲν οὖν ή δοκοῦσα διὰ LIII^v τοῦ ἀδύνατου δεῖξις. πῶς οὖν καὶ ταύτην ἐλέγχει, ἴδωμεν.

p. 37a14 Τοῦτο δ' ἀδύνατον οὐ γάρ, εἰ μὴ ἐνδέχεται μηδενὶ τὸ Β τῶν Α, ἀνάγκη τινὶ ὑπάρχειν. τὸ γάρ μὴ ἐνδέχεσθαι μηδενὶ 5 διχῶς λέγεται, τὸ μὲν εἰ ἔξι ἀνάγκης τινὶ ὑπάρχει, τὸ δὲ εἰ ἔξι 10 ἀνάγκης τινὶ μὴ ὑπάρχει· τὸ γάρ ἔξι ἀνάγκης τινὶ τῶν Α μὴ ὑπάρχον οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ως παντὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, 15 διπερ οὐδὲ τὸ τινὶ ὑπάρχον ἔξι ἀνάγκης δτι παντὶ ἐνδέχεται ὑπάρχειν.

10 'Εκθέμενος ἀνωτέρῳ τὴν εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγήν, η̄ ἂν τις ἐγρήγατο πρὸς τὸ δεῖξαι τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέφουσαν, διὰ τούτων αὐτὴν τὴν δεῖξιν ἐλέγχει ως οὐκ οὖσαν ἀληθῆ 15 ἀλλὰ ἀδύνατον. τί οὖν λέγει; οὐ δεῖ, φησίν, εἰ τῇ 'ἀνάγκη τινὶ' ὑποθεθείσῃ ἀδύνατόν τι ἀκολουθησε, τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ 'ἐνδέχεται 20 μηδενί' λέγειν ἀληθὲς εἶναι καὶ διὰ τοῦτο ἀντιστρέψειν οἴεσθαι πρὸς ἔαυτὴν τὴν τοῦ ἐνδεχομένου ἀπόφασιν· η̄ γάρ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί', η̄ν ὑπεθέμα, ἵνα δεῖσιν τὸ ἀδύνατον, οὐ μόνον τὴν 'ἀνάγκη τινὶ' περιέχει ἀλλὰ καὶ τὴν 'ἀνάγκη μὴ παντί', ως ἀνωτέρῳ δέδεικται. εἰ τοίνυν τῆς 'οὐκ 25 ἐνδέχεται μηδενί' ἀμφότεραι αἱ μερικαὶ τοῦ ἀναγκαίου μέρη εἰσί (περιέχον· 30 ταὶ γάρ υπ' αὐτῆς), οὐ δεῖ τῷ ἐνὶ μόνῳ μέρει αὐτῆς δεῖξαι τὸ ἀδύνατον ἀκολουθοῦν τῷ 'ἀνάγκη τινὶ', ἀλλὰ καὶ τῷ 'ἀνάγκη μὴ παντί'. δεῖ οὖν καὶ ταύτην ὑποθεσθαι καὶ δεῖξαι ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν, ἵνα τῇ δλῃ προτάσσει τῇ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί', τουτέστι τοῖς μέρεσιν αὐτῆς πᾶσι, δεῖσαντες ἀκολουθοῦν τὸ ἀδύνατον τότε τὴν ἀντιφατικῶς αὐτῇ ἀντικείμενην εἰσαγάγωμεν τὴν 35 'ἐνδέχεται μηδενί'. δλον γάρ δεῖ δεῖξαι πρὸς ἔαυτὸν τὸ ἐνδεχόμενον ἀντιστρέφον, τουτέστι τὴν δλην πρότασιν πρὸς δλην ἔαυτὴν καὶ οὐ πρὸς τὸ η̄μισυ. 40 ἀλλὰ μὴν τῇ 'ἀνάγκη μὴ παντί' ὑποθεθείσῃ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ· τὴν γάρ ἀργῆν οὐδὲ ἀντιστρέψει· δῆλον ἄρα δτι οὐκ ἔστι χρησαμένους τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆ δεῖξαι τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέφουσαν. καὶ η̄ μὲν ἔννοια αῦτη. δεῖ δὲ σαφηνίσαι τὴν λέξιν. φησίν οὖν δτι κακῶς ὑποθέμενοι τὸ 'ἔξι ἀνάγκης τινὶ' μόνον ἀντὶ τοῦ 'οὐκ 45 ἐνδέχεται μηδενί' τούτῳ μόνῳ τὸ ἀδύνατον ἐδείξατε ἀκολουθοῦν· τὸ γάρ 'οὐκ

2 post δεῖξις add. δεικνύαι ἀντιστρέψειν τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην S οὖν
 εἴδομεν t 3 οὐ δὲ B 3. 4 τῷ α' τῷ β' t 4 ἀνάγκη t
Arist.: ἔξι ἀνάγκης U(C): ἀνάγκης B τινὶ ὑπάρχειν B Arist.: īnv. ord. Ut ante
τὸ add. μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔξι ἀνάγκης οὐ παντί Ut (similia i f) 5 post τινὶ add. τῷ α' t
6 ὑπάρχειν U (u, pr. C) τῷ α' t 7 ὑπάρχον t Arist.: ὑπάρχειν BU 8 δτι
οι. U 12 ως om. U 17 τῇ U 18 ἀνωτέρῳ] p. 178,11 sq. τῇ οὐκ t
23 αὐτοῖς B πᾶσι δεῖσαντες BSU: ἀποδείξαντα t 24 post τότε adū. γάρ Ut
τὴν prius om. t ἀντικείμενον t εἰσαγάγωμεν S: εἰσάγομεν B Ut 25 δεῖ
οι. U 28 χρησάμενον corr. ε χρησάμενος B² 31 μόνον—32 ἀκολουθοῦν om. B

ἐνδέχεται μηδενί' δύο περιέχει, τὸ 'ἀνάγκη τινί' καὶ τὸ 'ἀνάγκη μὴ παντί'. LII²
ἔσει οὖν ὑποθεμένους τὸ 'ἀνάγκη τινί' ὑποθέσθαι καὶ τὸ 'ἀνάγκη μὴ παντί'. 30

Τὸ γὰρ ἐξ ἀνάγκης, φησί, τινὶ τῶν Α μὴ ὑπάρχον οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ώς παντὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, ὥσπερ οὐδὲ τὸ τινὶ 5 ὑπάρχον ἐξ ἀνάγκης ὅτι παντὶ ἐνδέχεται μηδενί' οὐ μόνον ἡ 'ἀνάγκη τινί' περιέχεται ἀλλὰ καὶ ἡ 'ἀνάγκη μὴ παντί'. ὥσπερ γάρ, φησίν, ἡ 'ἀνάγκη τινί' οὐ περιέχεται ἐν 'τῇ ἐνδέχεται παντί', ἐπειδὴ δὲ ἐνδέχεται παντί, 35 τοῦτο ἐνδέχεται μηδενί, καὶ ἐπειδὴ ἐν ταύτῃ οὐ περιέχεται, πᾶσα ἀνάγκη 10 ἐν τῇ ἀντιφατικῶς αὐτῇ ἀντικειμένῃ περιέχεσθαι τῇ 'οὐκ ἐνδέχεται παντί', οὗτοι δὲ καὶ ἡ 'ἀνάγκη μὴ παντί', ἐπειδὴ μὴ περιέχεται ἐν τῇ 'ἐνδέχεται μηδενί' (διὸ γὰρ ἐνδέχεται μηδενί, ἐνδέχεται παντί· δὲ δὲ ἐνδέχεται παντί, οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ώς ἀνάγκη μὴ παντί), εἰ τοίνυν μὴ περιέχεται ἐν τῇ 'ἐνδέχεται μηδενί' τὸ 'ἀνάγκη μὴ παντί', πᾶσα ἀνάγκη ἐν τῷ 'οὐκ ἐνδέ- 15 χεται μηδενί' αὐτὸ περιέχεσθαι. δῆλον ἄρα ὅτι ἡ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί'⁴⁰ τὸ 'ἀνάγκη τινί' καὶ τὸ 'ἀνάγκη μὴ παντί' περιέχει. ίστεον δὲ ὅτι ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, ὅτι οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ώς ἐνδέχεται μηδενὶ ὑπάρχειν, εἰπεν ώς παντὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν. ἔστι δὲ ἐν καὶ ταύτων· εἰ γὰρ παντὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, ἐνδέχεται μηδενὶ ὑπάρχειν.

20 p. 37a 20 Εἰ οὖν τις ἀξιοίη, ἐπεὶ οὐκ ἐνδέχεται τὸ Γ τῷ Δ παντὶ ὑπάρχειν, ἐξ ἀνάγκης τινὶ μὴ ὑπάρχειν αὐτό, ψεῦδος ἀν λαμ- βάνοι· παντὶ γὰρ ὑπάρχει, ἀλλ' ὅτι ἐνίοις ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, διὰ τοῦτο φαμεν οὐ παντὶ ἐνδέχεσθαι. ὥστε τῷ ἐνδέχεσθαι:⁴⁵ παντὶ ὑπάρχειν τό τε ἐξ ἀνάγκης τινὶ ὑπάρχειν ἀντίκειται καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης τινὶ μὴ ὑπάρχειν. διοίως δὲ καὶ τῷ ἐνδέχεσθαι μηδενί.

"Ο λέγει τοιοῦτόν ἐστιν. ὥσπερ, φησίν, εἴ τις ἀξιώσειν ἀντιστρέψειν πρὸς ἔαυτὴν τὴν καθόλου καταφατικὴν καὶ λέγοι οὗτως 'ἐπεὶ τὸ Δ παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Δ ἐνδέχεται ὑπάρχειν', εἴτα 30 τοῦτο ἐπιγειροίη κατασκευάζειν οὗτως 'εἰ γὰρ ψεῦδος τὸ παντὶ τῷ Δ τὸ Γ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν, ἀληθὲς ἄρα τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται παντὶ τῷ Δ τὸ Γ',⁵⁰

2 ἔσει—παντὶ om. B 3 ὑπάρχειν U 6 τῷ B 7 ὥσπερ γάρ, φησίν
scripsi: ὥσπερ φησίν BUT: φησὶ γάρ ὥσπερ YZ 8 τῷ B 10 ἀντιφατικῇ t
αὐτῇ om. B ἐνδέχεσθαι Bt 14 an ἐν τῇ? compend., ut etiam antea B
15 αὐτῷ U 18 μὴ post ως collocat t ταυτὸ t 20 ἀξιώη BUT ef.
p. 213,22 21. 22 λαμβάνοιτο t 22 post ὑπάρχει prius add. εἰ τύχοι Bt (n u)
23. 24 τῷ τε—τὸ U 23 post ἐνδέχεσθαι alt. add. μὴ B: ras. U 25 τῷ—τὸ U
ἐνδέχεται B 27 τοιοῦτον B: τοῦτο Ut ἀξιώσειν Ct: ἀξιώσει BSU
28 λέγοι S: λέγει BUT 29 τὸ γ̄ (ante ἐνδ.) B 30 κατασκευάζων B
τὸ γ̄ post παντὶ collocat t: om. S

είτα ἀντὶ τούτου παραλάβοι τὸ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ μόνον, κακῶς ποιεῖ, ΙΙΙ^η
διότι ἐνδέχεται ἐπὶ τινων ὅρων τὸ Γ τῷ Δ παντὶ ὑπάρχειν, οὗτως δὲ παντὶ⁵
ὑπάρχειν ως τισὶ μὲν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, τισὶ δὲ ὑπαρχόντως, καὶ διὰ
τοῦτο συμβαίνει, διὰ τὸ μὴ πᾶσιν ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, ἀληθεύειν τὸ
‘ἀνάγκη μὴ παντὶ τῷ Δ τὸ Γ’, διότι δὲ πᾶλιν καὶ τισὶν ἐξ ἀνάγκης
ὑπάρχει, ἀληθεύειν τὸ ‘ἀνάγκη τινί’. οἷον ἔστω κινούμενον καὶ σῶμα·
λέγω οὗτως· κινούμενον παντὶ σώματι ὑπάρχει, καὶ ἔστιν ἀληθῆς ὁ λόγος· ΙΙΙ^η
δύναμαι ἐπὶ τούτων τῶν ὅρων ἀντιστρέψας εἰπεῖν καὶ ὅτι σῶμα παντὶ κινού-
μένῳ ὑπάρχει, ἀλλὰ τινὶ μὲν ἐξ ἀνάγκης, οἷον τῇ κυκλοφορίᾳ τοῦ οὐρανοῦ,
10 τινὶ δὲ οὐκ ἐξ ἀνάγκης, οἷον τῇ βαδίσει· οὐδὲ γάρ ἀεὶ συνυπάρχουσιν ἀλλήλους
σῶμα καὶ βάδισις· διόπερ οὐκ ἀναγκαίᾳ ἐστὶν ἡ συνύπαρξις αὐτῶν. ὕστε οὐ
καλῶς τις λαμβάνει ὅτι. εἰ μὴ τὸ Γ τῷ Δ ἐνδέχεται παντί, ἀνάγκη μὴ παντὶ⁵
μόνως (δέδεικται γάρ ὅτι δύναται εὑρεῖν ὅρους τὸ ὑπάρχειν παντὶ τῷ Δ τὸ Γ
συνάγοντας· εἰ δὲ παντὶ ὑπάρχει, ψεῦδος τὸ λέγειν ὅτι ἀνάγκη μὴ παντὶ¹⁵
μόνως), ἀλλ’ ὅτι καὶ ἀνάγκη τινί. ὕστε τῷ ἐνδέχεσθαι παντὶ δύο ἀντίκεινται
προτάσεις, ἢ τε ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ καὶ ἢ ‘ἀνάγκη τινί’, καὶ οὐ δεῖ τὴν
‘ἀνάγκη μὴ παντί’ μόνην παραλαμβάνειν ως ἀντικειμένην. ὠσαύτως δὲ
καὶ τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ αἱ αὐταὶ δύο ἀντίκεινται, καὶ οὐ δεῖ τὴν ‘ἀνάγκη
τινί’ μόνην παραλαμβάνειν τοὺς εἰς ἀδύνατόν τι βουλομένους ἀπαγαγεῖν καὶ¹⁰
20 τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τῷ ‘οὐκ ἐνδέχεται μηδενί’ εἰσάγειν τὸ ‘ἐνδέ-
χεται μηδενί’. ἐπισημειώσωμενα δὲ καὶ κατὰ τὴν λέξιν τὰ εἰρημένα.

Εἰ οὖν τις ἀξιοίη, ἐπεὶ οὐκ ἐνδέχεται τὸ Γ τῷ Δ παντὶ ὑπάρ-
χειν, ἐξ ἀνάγκης τινὶ μὴ ὑπάρχειν αὐτό, ψεῦδος ἀν λαμβάνοι. εἰ
ὑποθεμένων ἡμῶν, φησί, τὸ Δ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι παντὶ ἀντιστρέψας τις εἴποι
25 τὸ Γ τῷ Δ ἐνδέχεσθαι παντί (εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, τὸ ‘οὐκ ἐνδέχεται
παντί’ ἀληθές, διπερ ἐστι ταῦτὸν τῷ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ μόνῳ), ψεῦδος ἀν¹⁵
λέγοι ὁ τοιοῦτος. ὅτι δὲ ψεῦδεται, τὴν αἰτίαν ἐπάγει· παντὶ γάρ ὑπάρ-
χει, φησί, τουτέστι δύνατὸν εὑρεῖν ὅρους τὸ παντὶ ὑπάρχειν τῷ Δ τὸ Γ
συνάγοντας. οὐκοῦν οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν ως ἀνάγκη μὴ παντὶ μόνως. πόθεν
30 δὲ ὅλως ἀληθεύει κατά τι τὸ ἀνάγκη μὴ παντί, εἴπερ δύνατὸν εὑρεῖν ὅρους
τὸ ὑπάρχειν παντὶ συνάγοντας, τούτου τὴν αἰτίαν ἐπήγαγεν. ἀλλ’ ὅτι,
φησίν, ἐνίοις ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, διὰ τοῦτο φαμεν οὐ παντὶ ἐνδέ-
χεσθαι. ἐφ' ὅν, φησίν, ὅρων εὑρίσκομεν κατηγορούμενον παντὸς τοῦ Δ²⁰
τὸ Γ, τισὶ μὲν τῶν ὑπὸ τὸ Δ ἀναγκαίως ὑπάρχει, τισὶ δὲ οὐκ ἀναγκαίως.

2 ἐνδέχεται post ὅρων colloc. U: om. S 4 συμβαίνειν BS 6 ὑπάρχει t 5 τὸ γ
τῷ δ B 6 ὑπάρχειν t ἀληθεύειν St: ἀληθεύει BU 7 ὑπάρχειν B
8 post δύναμαι add. δὲ Ut: om. BS 13 τὸ prius S: τοῦ B Ut 15 τῷ S: τὸ B Ut
ἐνδέχεσθαι BS: ἐνδέχεται Ut 16 post ἢ τε add. ἢ Ut 20 τὸ (ante οὐκ) t
21 ἐπισημειώσωμενα Ut 22 ἀξιώη B Ut cf. p. 212.20
τὸ γ om. B 23 ἀγ om. U 24 φησὶν ἡμῶν U 25 τὸ a B
24. 25 ἀντιστρέψας—παντί om. B 25 τὸ alt. om. U 27 δὲ scripsi: γάρ B Ut
30 ἀληθεύει scripsi: ἀληθεύειn B Ut post παντὶ add. τῷ δ τὸ γ συνάγοντας (e vs. 28. 29
illata) B 31 ὑπάρχει U: ὑπάρχειν t 32 συνάγοντα t post τούτου add. οὐν U
34 τὸ δ (δ corr. B) Bt: τῶνδε U

ἐπειδὴ τοίνυν μὴ πᾶσιν ἀναγκαίως ὑπάρχει, διὰ τοῦτο ἀληθὲς τὸ λέγειν ΛΙΠΤ
ὅτι ἀνάγκη μὴ παντί· [ῶστε] ἐπειδὴ {ἢ} καὶ τισὶν ἀναγκαίως ὑπάρχει, ἀλη-
θεύσει καὶ τὸ ἀνάγκη τινί. ὕστε, φησί, τῷ ἐνδέχεσθαι παντὶ τὰ ἀντικεί-
μενα, ἐπειδὴ τοῦτο ὑποθέσθαι, δύο εἰσὶ τὸ ‘ἀνάγκη τινί’ καὶ
δ‘ἀνάγκη μὴ παντί’. ὅμοίως δὲ καὶ τῷ ἐνδέχεσθαι μηδενί.

p. 37^a 26 Δῆλον οὖν δτι πρὸς τὸ οὗτως ἐνδεχόμενον καὶ μὴ ἐνδε- 25
γόμενον, ώς ἐν ἀρχῇ διωρίσαμεν. οὐ μόνον τὸ ἐξ ἀνάγκης τινὶ
ὑπάρχειν ἀλλὰ καὶ τὸ ἐξ ἀνάγκης τινὶ μὴ ὑπάρχειν ληπτέον.
τούτου δὲ ληφθέντος οὐδὲν συμβαίνει ἀδύνατον, ὕστε οὐ γίνεται
10 συλλογισμός. φανερὸν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων δτι οὐκ ἀντιστρέψει
τὸ στερητικόν.

Συμπέρασμα ἐπιφέρει τῶν εἰρημένων. ἐκ τῶν εἰρημένων, φησί,
δῆλόν ἐστιν ἡμῖν δτι τοῦ διηριζθέντος ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς ἐνδεχομένου (“οὐ μὴ 30
δύντος ἀναγκαίου τεθέντος δὲ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ”). ἔστι γάρ καὶ τὸ
15 κοινοτέρως λεγόμενον ἐνδεχόμενον, ώς πολλάκις εἰρήκαμεν) καὶ τῇ ἀποφάσει
τῇ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ καὶ τῇ καταφάσει τῇ ‘ἐνδέχεται παντί’ δύο εἰσὶ καὶ
τὰ αὐτὰ ἑκάστῳ τὰ ἀντικείμενα, τὸ ‘ἀνάγκη τινί’ καὶ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’.
ὕστε τοὺς κεχρημένους τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ ἐφ’ ἐκατέρᾳ τῶν προ-
τάσεων τούτων ἀμφότερα δεῖ λαμβάνειν τὰ ἀντικείμενα. ὑποτεθέντος δὲ
20 τοῦ ‘ἀνάγκη μὴ παντί’ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ. ὕστε, φησίν, οὐ γίνε- 35
ται συλλογισμός, τουτέστιν οὐδὲν ἀδύνατον συμπέρασμα ἡμῖν ἀκολουθήσει.
συλλογισμὸν γάρ ἐνταῦθα ἐκάλεσε τὸ συμπέρασμα. εἰ δὲ μὴ ἀκολουθεῖ τι
ἀδύνατον, οὐδὲ διὰ τούτου ἄρα δειγμήσεται ἀντιστρέψουσα πρὸς ἔκυρην ἡ
τοῦ ἐνδεχομένου καθάλου ἀπόφασις.

25 p. 37^a 32 Τούτου δὲ δειγμέντος κείσθω τὸ Α τῷ μὲν Β ἐνδέχε-
σθαι μηδενὶ τῷ δὲ Γ παντί. διὰ μὲν οὖν τῇς ἀντιστροφῇς οὐ
γίνεται συλλογισμός· εἰρηται γάρ δτι οὐκ ἀντιστρέψει ἡ τοιαύτη
πρότασις.

Τὰ γρήσμα αὐτῷ ἐσόμενα πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐν δευτέρῳ 40
30 σχήματι συλλογισμῶν εἰπὼν νῦν ἐπὶ τὰς συζυγίας αὐτὰς μετέργεται, καὶ
δείκνυσιν δτι οὐκ ἐνδέχεται ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων ἐν

2 ὥστε delevi, δὲ addidi post ἀναγκαίως add. οὐχ BU: om. t ἀληθεύει, ut
videtur, pr. B 3 τῷ BU: τοῦ t ἐνδέχεται t Arist.: ἀνάγκη BU 4 ὑπο-
τίθεται B ἢ βούλετο t post καὶ addiderim τὸ, at cf. vs. 17 5 τῷ Arist.:
τὸ BUt ἐνδέχεται U 10 δτι ante ἐκ collocat B 12 fort. ἐπιφέρων
ἐκ τῶν εἰρημένων BU: καὶ t 13 ἐξ ἀρχῆς] c. 13 p. 32^a 19 15 εἰρήκαμεν] velut
p. 60,20 sq. 17 τὰ alt. om. S 23 τούτου BSU: τούτων t 26 τὸ Bt
26, 27 οὐκ ἔσται Arist. 30 εἰπὼν Β (εἴπομεν S): προδιδάξας, sed ante συλλ. t:
om. U αὐτῶν t

δευτέρῳ σχήματι συλλογισμὸν γενέσθαι. δεῖ γὰρ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ΙΙΙ^η ἀνομοιοσχήματας εἶναι τὰς συλλογιστικὰς προτάσεις· ἐνδεχομένων δὲ ἀμφοτέρων οὐτῶν ἀδύνατον αὐτάς, δπως ἀν ληφθῶσιν, ἀνομοιοσχήματας εἶναι, δεῖ τῆς ἀποφατικῆς μεταλαμβανομένης εἰς καταφατικήν. ὑποκείσθω γάρ, 45 5 φησί, συζυγία ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς· οἷον τὸ Α τῷ μὲν Β μηδενὶ ἐνδέχεσθαι, τῷ δὲ Γ παντί. ταύτην φησὶν οὔτε δι' ἀντιστροφῆς δεῖξαι δυνατὸν ἀνάγοντας εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα οὔτε τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ οὔτε τῇ τῶν δρῶν παραθέσει. καὶ δτι μὲν δι' ἀντιστροφῆς οὐ δυνατόν, δῆλον· δέδεικται γὰρ δτι ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐνδε- 10 γομένου οὐκ ἀντιστρέψει πρὸς ἔαυτήν.

p. 37a 35 'Αλλ' οὐδὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου· τεθέντος γὰρ τοῦ Β παντὶ 50 τῷ Γ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν οὐδὲν συμβαίνει φεῦδος· ἐνδέχοιτο γὰρ ἀν τὸ Α τῷ Γ καὶ παντὶ καὶ μηδενὶ ὑπάρχειν.

Δεῖξας μὴ δυνάμενον δι' ἀντιστροφῆς ἐν δευτέρῳ σχήματι γενέσθαι 15 συλλογισμὸν νῦν δείκνυσιν δτι οὐδὲ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ δυνατόν ἐστι συμπέρασμά τι συναγαγεῖν ἐν δευτέρῳ σχήματι. ἔστω γὰρ τὸ Α τῷ Β ἐνδέχεσθαι μηδενί, τῷ δὲ Γ ἐνδέχεσθαι παντί· ίδωμεν οὖν εἰ δυνατὸν τῇ εἰς ἀδύνατον δεῖξει γρήσασθαι. ὑποκείσθω γὰρ συνάγειν δτι τὸ Β ἐνδε- 20 ξεται μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχειν· τοῦτο γὰρ ἀν συνήγαγεν, εἴγε συνῆγεν. δεικνύωμεν οὖν τοῦτο, εἰ δυνατόν, τῇ δεῖξει τῇ διὰ τοῦ ἀδυνάτου. εἰ γὰρ φεῦδος τὸ 'ἐνδέχεται μηδενὶ τῶν Γ τὸ Β', ἔσται τὸ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί' ἀληθές, δπερ ταῦτον ἐστι τῷ 'ἀνάγκη τινί'. εἰ τοίγιν τὸ Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β ἀνάγκη τινὶ τῶν Γ, γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα ἐκ τῆς μείζονος ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀναγκαίας μερικῆς 25 καταφατικῆς· συνάγει δὲ τὸ δτι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται· ἦγ δὲ καὶ παντὶ ἐνδεχομένως, καὶ οὐδὲν ἀδύνατον τὸ παντὶ ἐνδεχόμενον ἐνδέχεσθαι μὴ παντί. οὗτο μὲν οὖν οὐ δυνατὸν τῇ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δεῖξει γρήσασθαι. ίστέον δὲ δτι ὁ 'Αριστοτέλης τῇ 'οὐκ ἐνδέχεται μηδενί' ίσοδυνα- 30 μοῦσαν ἔλαβε τὴν 'ἀνάγκη παντί', δπερ ἐπί τινων μὲν δρῶν ἀληθεύει, οὐκ ἐπὶ πάντων δέ· ἀλλ' ἀεὶ τὸ 'ἀνάγκη τινί'. ἀλλὰ ὁ 'Αριστοτέλης ἐκ περιουσίας ἔλέγει βουλόμενος τὸν λόγον τὸ 'ἀνάγκη παντί' ὑπέθετο δεικνὺς 35 δτι, εἰ ταύτῃ ὑποτεθείσῃ οὐδὲν ἀδύνατον ἀκολουθεῖ, πολλῷ γε μᾶλλον τῇ 'ἀνάγκη τινί'· ἀκολουθεῖ γὰρ τῷ καθόλου τὸ μερικόν. τεθέντος γάρ,

3 post ληφθῶσι Iac. X fere litt. t ante ἀνομ. add. καὶ BU: om. S 4 μεταλαμ
βανομένης B²St: λαμβανομένης B¹U post εἰς add. τῇ S 7 ἀνάγοντας BS:
ἀνάγοντα Ut 9 γὰρ St: om. BU δτι om. U ἀπόφασις S cf. p. 214,24:
ἀποφατική BU 11 οὐ t post ἀδυνάτου add. φησὶν BU β] τὸ t
15 ἀπαγωγῇ δυνατόν om. pr. B 16 συναγαγεῖν St: συνάγειν BU 16. 17 ἐνδέχεσθαι
τῶν β U 17 ἐνδέχεται utroque loco B 19 συνῆγεν ἀν S εἴπερ SU 20 δεικνύ-
ωμεν scripsi: δεικνύομεν BSUT εἰ BU: μὴ S διὰ om. SU 21 ἔστω U
25 ἐνδέχεσθαι, om. τὸ δτι S 26 ἐνδεχομένως S cf. p. 216,4: ἐνδέχεσθαι Ut: compend. B
27 διὰ τοῦ BU: δι' St cf. vs. 20 32 ὑποτεθείσῃ BU: τῇ ὑποθέσει t 33 τὸ—τὸ U

φησί, τοῦ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν, τουτέστιν ἀνάγκη ΛΗΠ^ν
παντὶ ὑπάρχειν, οὐδὲν ἀδύνατον συμβαίνει· εἰ γάρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ἐνδέ-
χεται, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἀνάγκη ὑπάρχειν, γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα
καὶ συνάγεται τὸ Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῶν Ι^ν· τὸ δὲ καὶ παντὶ ἐνδεχομένως,
οὐ καὶ οὐδὲν ἀδύνατον.

p. 37a38 "Ολως δέ, εἰ ἔστι συλλογισμός, δῆλον ὅτι τοῦ ἐνδέχεται¹⁵
σθαι ἂν εἴη διὰ τὸ μηδετέραν τῶν προτάσεων εἰληφθαι ἐν τῷ
ὑπάρχειν, καὶ οὗτος ἡ καταφατικὸς ἡ στερητικός.

Νοοὶ διὰ τῶν ὅρων βούλεται δεῖξαι ἀσυλλογίστους τὰς τοῦ ἐνδεχομένου
10 συζυγίας ἐν δευτέρῳ σχήματι. εἰ γάρ διλως, φησί, συνάγουσί τι συμπέ-
ρασμα αἱ τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεις ἐν δευτέρῳ σχήματι, ἐνδεχόμενον συγ-
άγουσιν, ἐπεὶ ἀμφότεραι εἰσιν ἐνδεχόμεναι, καὶ τοῦτο πᾶσα ἀνάγκη ἡ κατα-
φατικὸν ἔναι τὴ ἀποφατικόν. εἰ μὲν οὖν καταφατικόν τις ὑπόθεσιτο εἶναι
τὸ συμπέρασμα, πρῶτον μὲν ἄλογον τῆς μιᾶς ἀποφατικῆς οὕτης μὴ ἀπο-
25 φατικὸν εἶναι τὸ συμπέρασμα, εἴγε ἀληθῆς ὁ λόγος ὁ λέγων τῇ γείροις
τῶν προτάσεων ἔπεισθαι τὸ συμπέρασμα. ἔπειτα ἐλέγχεται τὸ τοιοῦτον τῇ
τῶν ὅρων παραθέτει. ἐκτίθεται γάρ ὅρους συνάγοντας τὸ "ἀνάγκη μηδενί".
λευκὸν γάρ ἐνδέχεται ἵππῳ μὲν μηδενὶ ὑπάρχειν ἀνθρώπῳ δὲ παντί, καὶ
όμοιώς ἵππος ἔξι ἀνάγκης οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. ὅτι μὲν οὖν οὐ γίνεται
20 καταφατικὸν συμπέρασμα, δῆλον ἔξι ὡν διὰ τῶν ὅρων εύρηχαμεν τὸ ἔξι
ἀνάγκης μηδενὶ συναγόμενον· τοῦτο γάρ ἀναιρετικόν ἔστι πάντων τῶν κατα-
φατικῶν. ὅτι δὲ οὐδὲ ἀποφατικὸν ἐνδεχόμενον συνάγεται, δῆλον ἔξι ὡν τὸ
ἀναγκαῖον ἀποφατικὸν διὰ τῶν ὅρων συνηγάγομεν· τοῦτο γάρ ἀναιρετικόν
ἔστι πατῶν τῶν τοῦ ἐνδεχομένου προτάσεων. ὥστε οὔτε καταφατικὸν οὔτε
25 ἀποφατικὸν ἐνδεχόμενον συνάγεται. οὕτω μὲν οὖν ὁ Ἀριστοτέλης διὰ τῶν
ὅρων δεῖξας ἀποφατικὸν καθόλου ἀναγκαῖον συναγόμενον συμπέρασμα ἀσυλ-
λογίστους δείκνυσι τὰς ἐν δευτέρῳ σχήματι τοῦ ἐνδεχομένου συζυγίας, οὐ
20 καθὼς εἴχεν ἔθιος ποιήσας· δεὶ γάρ ἐδείκνυεν ἀσυλλογίστους τὰς ἀσυλλογί-
στους συζυγίας δείκνυς αὐτὰς συναγούσας καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενὶ ἔξι
30 ἀνάγκης· ἐνταῦθα δὲ ὅρους παρέθηκε μόνον τὸ ἔξι ἀνάγκης μηδενὶ συγ-
άγοντας. φησὶ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ὅτι δυνατὸν καὶ ἐνταῦθα εύπορησαι ὅρων
καὶ τὸ παντὶ ἔξι ἀνάγκης συναγόντων. ἔστωσαν γάρ ὅροι λευκόν, ζῷον καὶ
εῖδός τι τῶν ὑπὸ τὸ ζῷον, οἷον ἀνθρωπος· λευκὸν μηδενὶ ζῷῳ ἐνδεχέσθω,

1 φησί om. U 4 ᾧ scripsi: β̄ BUt 7 μηδὲ ἔτέρων U 11 αἱ τοῦ ἐνδεχομένου
SU: inv. ord. Bt 12 εἰσεν ἐνδεχόμενα SUt: inv. ord. B πάντως S ἡ SU:
om. Bt 13 εἰναι prius om. U 14 post μὲν add. οὖν U 15 εἰ γάρ pr. B
16 τὸ τοιοῦτο BSU: τοῦτο t 18 μὲν om. B 18. 19 ἀνθρώπῳ — ὑπάρχει om. B
19 δημως fort. recte S cf. p. 224,32 225,20 23 ἀποφατικὸν ἀναγκαῖον B συνηγάγομεν
SU: συνηγάγομεν Bt 25. 26 διὰ τῶν ὅρων δεῖξας Ut: inv. ord. B 27 post ἐν
add. τῷ t 30 δὲ t: om. BU 31 ὁ Ἀλέξανδρος] p. 230,9 sq. ἀπορησαι
pr. B 32 ante ὅροι add. οἱ U 32. 33 καὶ εἰδός] καὶ εἰ corr. B

λευκὸν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδεγέσθιο, καὶ συνάγεται ζῷον ἐξ ἀνάγκης παντὶ LIII^v ἀνθρώπῳ. ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ἀλέξανδρος βουλήμενος δεῖξαι ώς δυνατὸν καὶ ταύτας τὰς συζυγίας διὰ τοῦ συνάγειν τὸ παντὶ καὶ μηδὲν ἐξ ἀνάγκης ἀσυλλο- 40 γίστους δεικνύναι. οὐκ ἀποδεκτέον δὲ αὐτὸν ἐν τούτῳ. δεῖ γάρ, ώς πολλάκις 5 εἴρηται, ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις κατὰ τὸν αὐτὸν γρόνον ἀληθεῖς εἶναι· αἱ δὲ εὐλημμέναι ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου προτάσεις ώς συνάγουσαι τὸ ἐξ ἀνάγκης παντὶ οὐ δύνανται κατὰ τὸν αὐτὸν γρόνον ἀμφότεραι ἀληθεῖς εἶναι. εἰ γάρ τὸ ἐνδέ- 45 γεσθαι μηδὲν ζῷῳ τὸ λευκὸν ὑποκέσιτο ἀληθὲς εἶναι, ψεῦδος ἀν εἴη τὸ λέγειν 45 ἐνδέχεσθαι παντὶ ἀνθρώπῳ τὸ λευκὸν ὑπάρχειν· ὁ γάρ ἄνθρωπος ὑπὸ τὸ 10 ζῷόν ἐστιν, εἴρηται δὲ μηδὲν ζῷῳ ἐνδέχεσθαι τὸ λευκόν. πλὴν αὐτῷ τούτῳ μετὰ πολλὰ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέστησεν, δτι οὐ δυνατὸν λαβεῖν ὅρους τοῦ ἐξ ἀνάγκης καὶ παντὶ ὑπάρχειν, καὶ μάλιστα εἰκότως. πῶς γάρ ἐγχωρεῖ τὸ ‘ἀνάγκη παντὶ’ συνάγεσθαι; εἰ γάρ συνάγοιτο τὸ ‘ἀνάγκη, παντὶ’, ἀνάγκη τὸν ἐλάττονα ὅρου εἶδος εἶναι τοῦ μείζονος ἦ τὰλλως πως ἀεὶ ὅπ’ 15 αὐτὸν εἶναι· εἰ δὲ τοῦτο, πᾶσα ἡν ἀνάγκη τὸν μέσον, ώς ἀν κατηγοροῦτο 30 τοῦ μείζονος, οὗτοι κατηγορεῖσθαι καὶ τοῦ ἐλάττονος, ἐπειδὴ παντὸς τοῦ μείζονος κατηγορεῖται, παντὸς δὲ κατηγορούμενος περιέχει ἐν τῇ κατηγορίᾳ καὶ τὸν ἐλάττονα· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σγήματι ἀνομοιοσγήμανές εἰσιν αἱ προτάσεις. εἰ τοίνου λάβωμεν εἶδος τοῦ μείζονος ὅρου ὅντα τὸν ἐλάττονα, 20 ψεῦδη πάντως ἀνάγκη λαμβάνειν τὴν ἔτέραν πρότασιν· ψεῦδης δὲ λαμβανο- μένη αὐτόθιν διὰ τὴν ὅλην καὶ οὐ διὰ τὸ σγήμα ἔξει τὸ ἀσυλλόγιστον. |

p. 37 b 7 "Οτι μὲν οὖν ὑπάρχειν οὐκ ἐγχωρεῖ, φανερόν· οὐδεὶς LIV^r γὰρ ἵππος ἄνθρωπος. ἀλλ' οὐδὲ ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν· ἀνάγκη γὰρ μηδένα ἵππον ἄνθρωπον εἶναι· τὸ δ' ἀναγκαῖον οὐκ ἡν ἐνδέ- 25 γόμενον. οὐκ ἄρα γίνεται συλλογισμός.

"Οτι μὲν οὖν, φησί, καταφατικὸν οὐ συνάγεται συμπέρασμα, δῆλον ἐκ τῶν ὅρων· συνῆκται γὰρ δτι ἐξ ἀνάγκης οὐδὲν ἵππῳ ἄνθρωπος ὑπάρχει. 5 δτι δὲ οὐδὲ ἀποφατικόν, φησίν, ἐνδέχόμενον συμπέρασμα δυνατὸν συναγ- γεῖν, δῆλον ἐξ ὃν ἀναγκαῖον ἐστιν ἀποφατικὸν τὸ συνηγμένον· ὄριζόμενοι 30 δὲ τὸ ἐνδέχόμενον ἐλέγομεν αὐτὸ μὴ εἶναι ἀναγκαῖον.

p. 37 b 10 'Οροίως δὲ δειγμήσεται, καν ἀνάπαλιν τεθῇ τὸ στερη- τικόν, καὶ ἐὰν ἀμφότεραι καταφατικαὶ ληφθῶσιν ἥ στερητικαί· διὰ γὰρ τῶν αὐτῶν ὅρων ἔσται ἥ ἀπόδειξις.

Ταῦτα μέν, φησίν, εἴρηται τῆς μείζονος ἀποφατικῆς οὕσης ἐνδεχο-

1 συνάγεται pr. B 4 ἀποδεικτέον Bt 5 εἴρηται] velut p. 175, 21 sq.
192, 26 7 δύναται Ut 8 ἀμφοτέρας B 11 ίμμο μετ' οὐ πολλὰ (scil.
p. 232, 19 sq.) cf. p. 62, 8 12 τὸ Bt 14 καὶ παντὶ t: μηδὲν Bt
13 ἐνεγχώρει B 15 κατηγορεῖται t 16 κατηγορηθήσεται B 18 καὶ τοῦ ἐλάττονος
om. B 17 κατηγορούμενος scripsi: κατηγορουμένου Bt 22 οὐθεὶς B
27 γὰρ t: om. Bt 28 ἐξ ἀνάγκης om. U 30 ἐλέγομεν] e. 13 p. 32 a 19
31 καὶ ἀνάπαλιν ὅταν t 31 τεθῇ t Arist.: τεθεὶς Bt 32 καὶ ἐὰν Bt: καὶ t
Arist. 33 ληφθῶσιν t Arist.: τεθῶσιν Bt 34 εἰρήσθω S

μένγες τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς. ἀλλὰ δὴ κανὸν ἀμειψθῇ ἡ τάξις τῶν LIV^r προτάσεων καὶ ἡ μὲν μείζων ἡ καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, καὶ οὕτως ἀσυλλόγιστος ἔσται ἡ συζυγία. ὅμοίως δὲ κανὸν ὅμοιοσχήματος ὡσιν αἱ προτάσεις· ἐπὶ πασῶν γάρ τούτων τῶν συζυγιῶν οἱ προσεχῶς εἰρημένοι 5 δροὶ πρὸς τὸ δεῖξαι αὐτὰς ἀσυλλογίστους ἀρκέσουσι τὸ ἀναγκαῖον ἀποφατικὸν συνάγοντες.

p. 37b 13 Καὶ δταν ἡ μὲν καθόλου ἡ δ' ἐν μέρει, ἡ ἀμφότεραι 15 κατὰ μέρος ἡ ἀδιόριστοι, ἡ ὁσαχῶς ἄλλως ἐνδέχεται μεταλα- βεῖν τὰς προτάσεις· δεὶ γάρ ἔσται διὰ τῶν αὐτῶν δρων ἡ δεῖξις.

10 Δεῖξας πάσας τὰς συζυγίας τὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχο- μένων καθόλου ἐν δευτέρῳ σχήματι ἀσυλλογίστους νῦν τὰς λοιπὰς πάσας ἐκτίθεται, καὶ φησὶ καὶ αὐτὰς ἀσυλλογίστους εἶναι· συνάγειν γάρ διὰ τῶν αὐτῶν δρων καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδεὶν ἐξ ἀνάγκης.

p. 37b 16 Φανερὸν οὖν δτι ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων κατὰ τὸ 20 15 ἐνδέχεσθαι τιθεμένων οὐδεὶς γίνεται συλλογισμός.

Τοῦτο συμπέρασμά ἔστι τῶν εἰρημένων.

p. 37b 19 Εἰ δὲ ἡ μὲν ὑπάρχειν ἡ δὲ ἐνδέχεσθαι σημαίνει, τῆς μὲν κατηγορικῆς ὑπάρχειν τεθείσης τῆς δὲ στερητικῆς ἐνδέχε- σθαι οὐδέποτε ἔσται συλλογισμός, οὔτε καθόλου τῶν δρων 20 οὔτ' ἐν μέρει λαμβανομένων. ἀπόδειξις δὲ ἡ αὐτὴ καὶ διὰ τῶν 25 αὐτῶν δρων.

'Εκθέμενος τὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων συζυγίας νῦν βιούλεται περὶ τῆς μίζεως τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ἐνδεχομένου διαλαβεῖν. φησὶν οὖν ταύτας εἶναι ἀσυλλογίστους συζυγίας ἐπὶ ταύτης τῆς μίζεως ἐν 25 τούτῳ τῷ σχήματι, λέγω δὴ τῷ δευτέρῳ, διαι καταφατικὴν μὲν ἔχουσι τὴν ὑπάρχουσαν ἀποφατικὴν δὲ τὴν ἐνδεχομένην, ἐπειδὴ γάρ μεταλαμ- βάνεται ἡ ἀποφατικὴ ἐνδεχομένη εἰς τὴν καταφατικήν, μεταληφθείσης δὲ 30 γίνονται ὅμοιοσχήματος αἱ προτάσεις, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι πᾶσαι

1 ἀλλὰ δὴ BS: ἀλλ' ἐπειδὴ Ut 2 προτέρων U: om. S 3 οὗτος t
5 τὸ δεῖξαι] τόδε U αὐτὰς St: ταύτας BU 9 ἀπόδειξις t Arist.
12 καὶ alt. om. t 16 post τοῦτο add. τὸ U 17 μίζεις ὑπάρχοντος καὶ ἐνδε-
γομένου ἐν δευτέρῳ σχήματι inser. B 18 καταφατικῆς ὑπάρχειν σημαίνοντης B
19 post ὅρων add. ὅντων Bt: om. U Arist. 20 post αὐτὴ add. ἡ Ut
22 ἐνδεχομένας Ut 25 τὸ β' Ut μὲν καταφατικὴν B 26 γάρ deleverim
27 ἡ superscr. B

αἱ ἔξ ὄμοιοσγημόνων προτάσεων συζυγίαι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν. οὗτοι δέ, φησίν, LIV^v ἀσυλλόγιστοί εἰσιν αἱ τοιαῦται συζυγίαι, οἱ αὐτοὶ οἱ προσεγῶς ἡμῖν εἰρημένοι ἀρκέσουσιν ἡμῖν πρὸς τὸ δεῖξαι αὐτὰς συναγούσας καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενὶ ἔξ ἀνάγκης· λευκὸν παντὶ ἵππῳ ύπαρχέτω, ἀνθρώπῳ δὲ 35 μηδενὶ ἐνδέχεσθι, καὶ συνάγεται ἵππος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἔξ ἀνάγκης. τοῦτο δὲ ἀναιρετικόν ἐστι πάντων τῶν ἐνδέχομένων καὶ τῶν ύπαρχόντων· ὅτι περ γάρ δὲ ἐνδέχεται μηδενί, τοῦτο ἐνδέχεται παντί, οὗτο καὶ δὲ ύπάρχει μηδενί, τοῦτο ύπάρχει ποτὲ παντί· τὸ γάρ ύπάρχον ἐνδέχομενόν ἐστιν ἐκβεβηκός· δὲ ἀνάγκη μηδενί, τοῦτο οὔτε ύπάρχει ποτὲ παντί οὔτε ἐνδέχεται δυνήσε- 40 10 ταὶ παντί.

p. 37b23 "Οταν δὲ ή μὲν καταφατικὴ ἐνδέχεσθαι ή δὲ στερητικὴ ύπάρχειν, ἔσται συλλογισμός.

Δεῖξας οὗτοι αἱ τὴν ύπάρχουσαν καταφατικὴν ἔχουσαι συζυγίαι ἀσυλλό- 45 γιστοί εἰσι, νῦν δείκνυσιν δὲ αἱ ἀνάπολιν ἔχουσαι κατὰ τοὺς τρόπους συλ- 15 λογιστικαί εἰσι, τουτέστιν αἱ τὴν ύπάρχουσαν πρότασιν ἀποφατικὴν ἔχουσαι τὴν δὲ ἐνδέχομένην καταφατικήν. συνάγουσι δὲ αἱ τοιαῦται συζυγίαι ἐνδέ- χομένον ἀποφατικὴν συμπέρασμα, οὐ τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τὸ συν- τρέχον τῷ οὐδενὶ ἔξ ἀνάγκης, διπερ ἐστὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐνδέχομένου. καὶ τέως δείκνυσι τὴν ἐκ τῆς μείζονος ύπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττωνος ἐνδέχομένης· 50 20 τὸ γάρ Α, φησί, τῷ μὲν Β μηδενὶ ύπαρχέτω, τῷ δὲ Γ παντὶ ἐνδέ- χεσθω. ἐάν τοι δὲ τὸν αὐτιστρέψωμεν τὴν μείζονα πρότασιν, γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα· εἰ γάρ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Β ύπάρχει, οὐδὲ τὸ Β οὐδενὶ τῶν Α ύπάρχει· τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται. δέδεικται δὲ η τοιαύτη συζυγία ἐν πρώτῳ σχήματι τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ τὸ οὐδενὶ ἔξ ἀνάγκης συν- 25 ἀγούσα, διπερ ἦν τὸ ἥμισυ τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδέχομένου, ἵνα μὴ πολλάκις τὰ αὐτὰ λέγωμεν. |

p. 37b29 'Ομοίως δὲ καὶ εἰ πρὸς τῷ Γ τεθείη τὸ στερητικόν. LIV^v

'Εὰν η ἐλάττων, φησί, ληφθῆ καθόλου ἀποφατικὴ ύπαρχουσα η δὲ μείζων καθόλου καταφατικὴ ἐνδέχομένη, οἱ αὐτὸς γίνεται συλλογισμὸς αὐτο- 30 στρεφομένης τῆς ἀποφατικῆς ύπαρχούσης. οἷον τὸ Α τῷ Β μὲν παντὶ ἐνδέχεσθω ύπάρχειν, μηδενὶ δὲ τῶν Γ ύπαρχέτω. εἰ δὲ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Γ ύπάρχει, οὐδὲ τὸ Γ οὐδενὶ τῶν Α ύπάρχει· τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχομένως ύπῆρχε· τὸ ἄρα Γ ἐνδέχεται μηδενὶ τῶν Β ύπάρχειν. ζητοῦμεν

2 ἡμῖν om. t

3. 4 δεῖξαι συνάγοντες τὸ οὐδενὶ exspectamus cf. p. 218, 5

10 παντί Bt: ποτε U

16 δὲ prius om. Bl 18 τῷ U: τὸ Bt 19 ἐκ

τῆς—ἐνδέχομένης S: μείζονα ύπαρχουσαν τὴν δὲ ἐλάττωνα ἐνδέχομένην Bt 20 ύπαρχέτω
scripsi: ύπάρχειν libri

20. 21 ἐνδέχεται Ut 23 δέδεικται] e. 15 p. 34b 19 sq.

24 post τὸ add. η Bt

24. 25 συνάγουσαν U 27 τὸ γ U 28 καὶ U

32 ύπάρχει (post γ) B

δὲ δεῖξαι δτι τὸ Β οὐδενὶ τῶν Γ' ἐνδέχεται· δέδεικται δὲ τὸ ἐναντίον δτι τὸ ΛΙV^v
 Γ οὐδενὶ τῶν Β ἐνδέχεται. καὶ ἐπειδὴ περ τοῦ ἐνδέχεσθαι ὁ συλλογισμός,
 τὸ δὲ ἐνδεχόμενον ἀποφατικὸν οὐκ ἀντιστρέψει πρὸς ἔαυτό, πῶς ἔτι συν-
 αἴσημεν τὸ ζητούμενον μὴ ουνάμενοι τὸ συμπέρασμα ἀντιστρέψαι; 'μήποτε
 5 οὖν', φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος, 'τὸ ἐνδεχόμενον ἔλαβεν οὐ τὸ κατὰ τὸν
 διορισμὸν ἀλλὰ τὸ κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος ἀληθεύομενον· ἀδείγμη γάρ ἐν τῷ 10
 πρώτῳ σχῆματι τὸ τοιοῦτον συναγόμενον τῆς μείζονος ἀποφατικῆς ληφθείσης·
 ή δὲ τοιαύτη ἀπόφασις πρὸς ἔαυτὴν ἀντιστρέψει. ὅστε καὶ τὸ συμπέρασμα
 ἀντιστραφῆσεται καθόλου ἀποφατικὸν ὑπάρχον <οὖν>. δτι δὲ τοιοῦτον γίνεται
 10 τὸ συμπέρασμα καὶ οὐχὶ τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου, καὶ διὰ τὸν
 ἔτης μὲν δῆλον ποιεῖ· προείρηκε δὲ καὶ ἀρχόμενος τοῦ δευτέρου σχῆματος,
 ἔνθα ἔλεγε "δεῖ δὲ καὶ ἐν τούτοις λαμβάνειν τὸ ἐν τοῖς συμπεράσμασιν
 ἐνδεχόμενον ὕσπερ ἐν τοῖς πρότερον". τὰς δὲ εἰς τοῦτο κεκινημένας 15
 ἀπορίας ἐν τοῖς Ἀλέξανδρου εὑρήσεις.

15 p. 37b 29 Ἐὰν δὲ ἀμφότεραι μὲν ὥσι στεργητικαί, σημαίνῃ δὲ ή
 μὲν μὴ ὑπάρχειν ή δὲ ἐνδέχεσθαι. δι' αὐτῶν μὲν τῶν εἰλημ-
 μένων οὐδὲν συμβαίνει ἀναγκαῖον· ἀντιστραφείσης δὲ τῆς κατὰ
 τὸ ἐνδέχεσθαι προτάσσως γίνεται συλλογισμός, δτι τὸ Β τῷ Γ
 ἐνδέχεται μηδενὶ ὑπάρχειν, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον· ἔσται γάρ
 20 πάλιν τὸ πρῶτον σχῆμα.

Τὸ ἀντιστραφείσης φησὶν ἀντὶ τοῦ 'μεταληφθείσης τῆς ἐνδεχομένης 20
 ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικήν· τούτου γάρ γινομένου γίνονται πάλιν αἱ
 πρότεραι δύο συλλογιστικαὶ συζυγίαι τὰ αὐτὰ συμπεράσματα.

p. 37b 35 Ἐὰν δὲ ἀμφότεραι τεθῶσι κατηγορικαί, οὐκ ἔσται συλ-
 25 λογισμός. ὅροι τοῦ μὲν ὑπάρχειν ὄγίεια, ζῆτον, ἀνθρωπος, τοῦ
 δὲ μὴ ὑπάρχειν ὄγίεια, ἵππος, ἀνθρωπος.

Παραδοὺς ἐν δευτέρῳ σχῆματι τὰς καθόλου συλλογιστικὰς συζυγίας τῆς 25
 μείζως τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος νῦν φησὶν δτι πᾶσαι αἱ ὁμοιοσχή-
 μονες καταφατικαὶ οὖσαι ἀσυλλογιστοί εἰσιν, εἰκότως· οὐδὲ γάρ βούλεται μετα-
 30 λαμβάνειν τὴν ἐνδεχομένην καταφατικὴν εἰς τὴν ἐνδεχομένην ἀποφατικήν,
 ἵνα, ὕσπερ ἐξ ἀμφοτέρων ἀποφατικῶν τῶν προτάσσων μεταληφθείσης τῆς
 ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικὴν γίνεται συλλογισμός, οὗτω

1 δε prius om. U

2 ἐνδέχεται pr. B

5 ὁ Ἀλέξανδρος] p. 231,35 sq.

9 οὖν ex Al. addidi

10 τοῦ—ἐνδεχομένου Al.: τὸ—ἐνδεχόμενον BUt: τὸ om. S

καὶ om. t

12 ἔλεγε (ἔλαβε U)] c. 17 p. 36b 33

post καὶ add. τὸ t

14 ἐν τοῖς Ἀλεξ.] p. 232,10 sq.

15 ωσι B Arist.: ωσιν αἱ Ut (fort. pr. B)

σημαίνει B

16 ἐνδέχεσθαι BU (A C d n u): ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν t Arist.

22 τὴν om. t

23 συνάγουσι U

25 post ὅροι add. δὲ B

itemque vs. 26

27 συλλογιστικὰς t: om. BU

32 post οὕτω add. δὲ t

καὶ ἐκ τῆς καταφατικῆς πάλιν εἰς τὴν ἀποφατικὴν ἡ μετάληψις ποιήθησει συλλογιστικὴν τὴν συζυγίαν. παρατίθεται οὖν πάλιν ὅρους δι' ὃν 30 δείκνυσι συναγούσας αὐτὰς καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ μηδενί· ὑγίεια παντὶ 5 ταὶ ζών παντὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης· πάλιν ὑγίεια ἵππῳ μὲν παντὶ ἐνδεχέσθω, ἀνθρώπῳ δὲ ὑπάρχετω παντί, καὶ ἵππος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ 10 ἐξ ἀνάγκης.

p. 37b39 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν· δταν μὲν γάρ ἡ τὸ καταφατικὸν ὑπάρχον, εἴτε καθόλου 25 εἴτ' ἐν μέρει ληφθέν, οὐδεὶς ἔσται συλλογισμός.

Εἰκότως· τῆς γάρ ἀποφατικῆς ἐνδεχομένης οὖσης καὶ διὰ τοῦτο μεταλαμβανομένης εἰς τὴν καταφατικὴν γίνονται ὄμοιοσχῆμονες αἱ συζυγίαι· αἱ δὲ τοιαῦται πᾶσαι ἐν δευτέρῳ σχήματι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν.

p. 38a3 "Οταν δὲ τὸ στερητικόν, ἔσται διὰ τῆς ἀντιστροφῆς, 10 καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον.

Δηλονότι καθόλου οὖσης τῆς ἀποφατικῆς ὑπάρχούσης· οὗτω γάρ ἔχούσης αὐτῆς καὶ πρὸς τῇ μείζονι προτάσει κειμένης δεὶ γίνεται συλλογισμὸς διὰ τῆς ἀντιστροφῆς ἀναγομένης αὐτῆς εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα. δπως δὲ ἔχουσιν αἱ συζυγίαι αἱ τὴν ὑπάρχουσαν ἔχουσαι μερικὴν ἀποφατικὴν, 20 προϊών διδάξει.

p. 38a4 Πάλιν ἐὰν ἄμφω μὲν τὰ διαστήματα στερητικὰ ληφθῆ, καθόλου δὲ τὸ μὴ ὑπάρχειν, ἐξ αὐτῶν | μὲν τῶν προτάσεων LVI^r οὐκ ἔσται τὸ ἀναγκαῖον, ἀντιστραφέντος δὲ τοῦ ἐνδέχεσθαι, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον, ἔσται συλλογισμός.

25 Πάλιν τὸ ἀντιστραφείσης ἀντὶ τοῦ 'μεταληφθείσης' φησὶ τῆς ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικὴν. δεῖ δὲ τὴν ὑπάρχουσαν ἐν τούτοις δεὶ μείζονα εἶναι, ἵνα καὶ σώζηται τὸ ἕδιον τοῦ δευτέρου σχήματος. 5 πάλιν δὲ τὰ αὐτὰ συνάγεται συμπεράσματα οἷα καὶ αὐτόθιν ἀνομοιοσχῆμοιν οὖσαις μερικαῖς συζυγίαις.

3 δείκνυσι post αὐτὰς collocat B αὐτὰς om. U τὸ prius om. U
 4. 5 συνάζεται pr. B 6 post καὶ add. συνάγεται B 12. 13 αἱ δὲ St: om. BU
 13 post πᾶσαι add. αἱ B, γάρ U 14 ἔσται om. U 15 ὥσπερ τ
 18 ἀναγομένης St: ἀγομένης BU 20 προϊών] p. 38a8 sq. 21 ληφθῆ U Arist.:
 τεθῆ Bt 23 τὸ om. t(d) 27 τῷ δευτέρῳ σχήματι B 29 μερικαῖς BSU:
 ταῖς τοιαύταις τ

p. 38^a8 Ἐὰν δὲ ὑπάρχον μὲν ἦ τὸ στερητικόν, ἐν μέρει δὲ ληφθῆ, LV^r
οὐκ ἔσται συλλογισμός, οὕτε καταφατικῆς οὕτε στερητικῆς οὔσης
τῆς ἑτέρας προτάσεως.

Ἐάν, φησίν, ἡ ὑπάρχουσα στερητικὴ μὲν ληφθῆ μερικὴ δέ, τῆς
5 ἑτέρας προτάσεως καθόλου καταφατικῆς οὔσης ἐνδεχομένης ἡ ἀποφατικῆς 10
οὐδεὶς γίνεται συλλογισμός. καὶ τοῦτο εἰκότως· δεῖ μὲν γάρ ἀντιστρα-
φῆναι τὴν μερικήν, ἵνα εἰς τὸ πρῶτον ἀναγάγωμεν σχῆμα τὴν συζυγίαν.
οὐκ ἀντιστρέψει δὲ ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ὑπάρχουσα ἐπὶ πάσῃς ὅλης,
ώς ἐδείχθη, καὶ ἀντιστρεφομένη μερικὴν ἐποίει τὴν μείζονα καὶ ἀσυλλό-
15 γιστον διὰ τοῦτο τὴν συζυγίαν. εἰκότως ἄρα οὐδεὶς ἐν τούτῳ γίνεται
συλλογισμός.

Ἄλλ' οὐδ' εἰ ἀμφότεραι μερικαὶ ληφθῶσιν ἡ ἀμφότεραι ἀδιό- 15
ριστοι, ὅπως ἀν ἔχωσι κατὰ τὸ ποιόν, οὐδεὶς ἔσται συλλογισμός, ἐπεὶ καὶ
αἱ ἀπροσδιόριστοι ταῖς μερικαῖς ἴσοδυναμοῦσιν. δείκνυσθαι δὲ ταῦτα φησι
15 διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων· ὑγεία, ζῷον, ἄνθρωπος.

p. 38^a13 Ἐὰν δὲ ἡ μὲν ἐξ ἀνάγκης ἡ δὲ ἐνδέχεσθαι σημαίνῃ τῶν
προτάσεων, τῆς μὲν στερητικῆς οὔσης ἀναγκαίας ἔσται συλ- 20
λογισμός, οὐ μόνον δτι ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ δτι
οὐχ ὑπάρχει, τῆς δὲ καταφατικῆς οὐκ ἔσται.

20 Πληρώσας τὰς μίξεις τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος τὰς ἐν
δευτέρῳ σχῆματι μέτεισιν ἀκολούθως ἐπὶ τὴν μίξιν τοῦ ἐνδεχομένου πρὸς
τὸ ἀναγκαῖον τοῦ αὐτοῦ δευτέρου σχῆματος. καὶ φησὶν δτι, εἰ μὲν ἡ ἀναγ-
καία ἀποφατικὴ εἴη εἴτε μείζων οὖσα εἴτε ἐλάττων, πάντας γίνεται συλ-
λογισμὸς τοῦ ἐνδεχομένου, οὐ τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τοῦ κατηγοροῦ. 25
μένου κατὰ τοῦ μὴ ὑπάρχοντος· εἰ μέντοι ἡ ἀναγκαία καταφατικὴ εἴη,
δηλονότι ἀποφατικῆς οὔσης τῆς ἐνδεχομένης, ἀσυλλόγιστοι πᾶσαι αἱ τοιαῦται
εἰσι συζυγίαι. ἡ δὲ αὐτὴ αἵτια πάλιν, τὸ μεταλαμβάνεσθαι τὴν ἀποφατικὴν
ἐνδεχομένην εἰς τὴν καταφατικὴν καὶ διὰ τοῦτο γίνεσθαι ὄμοιοσχῆμονας
τὰς συζυγίας.

5 post ἡ add. καὶ t 9 ἐδείχθη] c. 2. 3 p. 25^a12 sq. 10 διὰ τοῦτο om. U
οὐδαμῶς t 12. 13 ἀλλ—ἀδιόριστοι, post quae add. ex Arist. ἡ καταφατικαὶ—ὅρων t,
Iemmatis loco praebent B Ut 13 post ἀν add. φησιν t ποιόν] τὸν corr. B²
οὐδαμῶς t 14 αἱ om. Bt φησι om. U 15 post ἄνθρωπος add. τοῦ
ὑπάρχειν, ὑγεία, ἕππος, ἄνθρωπος τοῦ μὴ ὑπάρχειν S 16 ἀρχὴ τῆς μίξεως τοῦ
ἀναγκαῖου καὶ ἐνδεχομένου ἐν δευτέρῳ σχῆματι inser. B σημαίνει Bt
17 post μὲν add. γάρ U ἀναγκαίας οὔσης t Arist. 18 ἀλλ ὅτι U
22 εἰ] ἡ t ἡ om. U 27 αὐτὴ om. SU

p. 38^a 16 Κείσθω γάρ τὸ Α τῷ μὲν Β ἐξ ἀνάγκης μηδενὶ ὑπάρχειν, τῷ δὲ Γ παντὶ ἐνδέχεσθαι· ἀντιστραφείσης οὖν τῇς στερητικῆς οὐδὲ τὸ Β τῷ Α οὐδενὶ ὑπάρχει καὶ τὰ ἔξης.

Πρώτην τίθησι τὴν ἔκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς ἀναγκαίας 5 τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεχομένης καταφατικῆς, καὶ συνάγειν φησὶν αὐτὴν τὴν ἐνδέχεσθαι μηδενί. δείκνυσι δὲ αὐτὴν ἀντιστρέψων τὴν μείζονα πρότασιν 10 καὶ ἀνάγων εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα. εἰ γάρ τὸ Α, φησίν, ἀνάγκη μηδενὶ τῶν Β, καὶ τὸ Β ἀνάγκη μηδενὶ τῶν Α· τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Γ ἐνεδέχετο· γίνεται ἄρα τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς μείζονος ἀναγκαίας καθόλου ἀποφατικῆς 15 οὕσης τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς ἐνδεχομένης. συνῆγε δὲ αὗτη ἡ συζυγία τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ τὸ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ τὸ ἴσοδυγαμοῦν τῷ ‘ὑπάρχει μηδενί’. μέρνηται δὲ ἐνταῦθα τῇς εἰς ἀδύνατον 20 ἀπαγωγῆς, ἡς ἐμνήσθη καὶ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι, δι’ ἣς δείκνυσιν ὑπάρχον εἶναι τὸ συμπέρασμα.

15 p. 38^a 21 Ἀμα δὲ δῆλον ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ.

Τουτέστιν οὐ μόνον τὸ ‘ἐνδέχεται μηδενί’ συνάγεται ἀλλὰ καὶ τὸ ‘ὑπάρχει οὐδενί’. δείκνυσιν οὖν τοῦτο τῇ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δεῖξει.

p. 38^a 22 Κείσθω γάρ ὑπάρχειν· οὐκοῦν εἰ τὸ Α τῷ Β μηδενὶ 5 ἐνδέχεται, τὸ δὲ Β ὑπάρχει τινὶ τῶν Γ, τὸ Α τινὶ τῶν Γ οὐκ 20 ἐνδέχεται· ἀλλὰ παντὶ ὑπέκειτο ἐνδέχεσθαι.

Εἴ τις, φησίν, ἀντιλέγοι διὰ οὐ συνάγει τὸ ὑπάρχειν οὐδενί, δῆλον 25 διὰ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον συναγεύσεται τὸ ὑπάρχειν τινὶ τῶν Γ τὸ Β. εἰ τούνυν τὸ μὲν Α οὐδενὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, τὸ δὲ Β τινὶ τῶν Γ ὑπάρχει, γίνεται δὴ ὁ τέταρτος | τρύπος τοῦ πρώτου σχήματος ἐξ LV^v ἀμφοτέρων ἀναγκαίων, τῆς μείζονος ἀποφατικῆς καθόλου τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς, καὶ συνάγει τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν· ὑπέκειτο δὲ καὶ ἐνδέχεσθαι παντί, δπερ ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἥμας τὸ ὑπάρχειν τινὶ συνάγεσθαι ἥκολούθησεν· οὐκοῦν 5 τοῦτο μὲν φεῦδος, ἀληθὲς δὲ τὸ ὑπάρχειν οὐδενί, δπερ ἔδει δεῖξαι.

1 ὑποκείσθω τ	μηδενὶ ἐξ ἀνάγκης τ	2 ἐνδέχεται U	3 τῷ β τὸ U
μηδενὶ τ	4 καθόλου οὕσης ἀναγκαίας ἀποφατικῆς τ	5 τῇς δὲ — καταφατικῆς	
om. U	8 τῶν prius Ut: τῷ Β ἐνδέχοιτο τ	12 τὸ t	ὑπάρχον U
post δὲ add. καὶ t	13 ἐμνήσθη] c. 16 p. 36 ^a 8 sq.	15 ὑπάρχει BU(Cn): ὑπάρχει t	
Arist.	τῷ BUt(u): τῶν Arist.	16 ἐνδέχεσθαι t	17 ὑπάρχον t
μηδενὶ B	διὰ om. U	18 ὑπάρχον Ut(f)	19 τῶν prius U Arist.: t
τῷ Bt	21 ὑπάρχον Bt	εὔδηλον B	23 τῷ β U
24—26 ἐξ τῇς μ. ἀναγκαίας — ἐλάττονος (ὑπαρχούσης) exspectamus			24 δὲ U: om. t
post τὸ add. δὲ B cf. p. 205, 24		28 συνάγειν U	27 ὑπάρχει t
collocat U	29 post μὲν add. ἔστι U	ἥκολούθησε αὐτε διὰ	

p. 38a 25 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον δειχθήσεται, καὶ εἰ πρὸς τῷ Γ LV°
τεθείη τὸ στεργητικόν.

Παραδίους τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀναγκαίας ἀποφασικῆς τῆς δὲ ἐλάτ-
τονος ἐνδεχομένης καταφατικῆς νῦν ἔτέραν συζυγίαν παραδίδωσιν ἐναντίως
δ ἔχουσαν τῇ τάξει τῶν προτάσεων, τουτέστι τὴν μὲν μείζονα καθόλου κατα- 10
φατικὴν ἐνδεχομένην τὴν δὲ ἐλάττονα καθόλου ἀποφατικὴν ἀναγκαίαν. ἦν
καὶ αὐτὴν φησι τὸ αὐτὸν συνάγειν συμπέρασμα, λέγω δὴ τὸ ὑπάρχειν
μηδενὶ καὶ τὸ ἐνδέχεσθαι μηδενί, διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου τῆς δείξεως· τὸ
Α παντὶ τῷ Β ἐνδέχεται, τῷ δὲ Γ ἀνάγκη μηδενί οὐκοῦν καὶ τὸ Γ τῷ
10 Α ἀνάγκη μηδενί· τὸ δὲ Α τῷ Β ἐνδέχεται παντὶ· λέγω δὲ καὶ τὸ Γ τῷ
Β ὑπάρχει οὐδενί. ἀλλ’ οὐ τοῦτο ἐβούλόμεθα δεῖξαι, ἀλλ’ εἰ τὸ Β τῷ Γ
ὑπάρχει οὐδενί. ἐπεὶ τοίνυν ἀντιστρέψει ἡ καθόλου ἀπόφασις, καὶ τὸ Β 15
τῷ Γ ὑπάρχει οὐδενί. δεῖξομεν δὲ πᾶλιν τοῦτο διὰ τοῦ ἀδυνάτου. εἰ γὰρ
ψεῦδος δὲ τὸ Β τῷ Γ ὑπάρχει οὐδενί, ἀληθὲς τὸ ‘ὑπάρχει τινί’· ἐπειδὴ
15 τοίνυν τὸ Α ἐνδέχεται παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β ὑπάρχει τινὶ τῶν Γ, γίνεται
τὸ πρῶτον σχῆμα ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν, τῆς μείζονος καθόλου τῆς
δὲ ἐλάττονος μερικῆς· τὸ ἄρα Α τινὶ τῶν Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. ἦν δὲ
καὶ ἀνάγκη μηδενί, διὰ τοῦτον. τὸ ἀδύνατον τρικολούμησε διὰ τὸ
20 ὑποθέσθαι τὸ Β τῷ Γ ὑπάρχειν τινί· οὐκοῦν ψεῦδος τοῦτο, ἀληθὲς δὲ τὸ
τὸ ‘ὑπάρχει οὐδενί’.

p. 38a 26 Πάλιν ἔστω τὸ μὲν κατηγορικὸν ἀναγκαῖον, θάτερον δὲ
ἐνδεχόμενον.

‘Γ’ ποθέμενος τὴν ἀποφατικὴν ἀναγκαίαν τὴν δὲ κατηγορικὴν ἐνδεχο-
μένην καὶ παραδίους τὰς γινομένας ἐκ τῶν τοιούτων προτάσεων δύο συζυ-
25 γίας νῦν τὸ ἀνάπαλιν ὑποτίθεται τὰς ἔχουσας τὴν μὲν ἀναγκαίαν κατα- 30
φατικὴν τὴν δὲ ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν. καὶ φησὶ ταύτας ἀσυλλογίστους
εἶναι τὰς συζυγίας διὰ τὸ τὴν ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην μεταλαμβάνειν
εἰς τὴν καταφατικὴν καὶ ποιεῖν ὅμοιοσχῆμαν τὰς συζυγίας· αὗται δὲ ἐν
δευτέρῳ σχήματι ἀσυλλογίστοι εἰσι. δείκνυσιν οὖν ταύτας διὰ τῶν δρων
30 μηδὲν συμπέρασμα συναγούσας, μήτε ἐνδεχόμενον μήτε ὑπάρχον μήτε
ἀναγκαῖον· λευκὸν παντὶ κύκνῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, ἀνθρώπῳ δὲ ἐνδέ-
χεται μηδενί, οἷον τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ὅμως κύκνος ἐξ ἀνάγκης 35

1 πρὸς τὸ t 9 οὐκοῦν—μηδενί om. U τῷ ἃ τὸ U 11 ἐβούλόμεθα t
12. 13 ἐπεὶ—οὐδενί om. B 12. 13 τὸ—τῷ t: inv. ord. U 12 β U: α' t
13 fort. δεῖξωμεν cf. p. 215,20 τοῦτο πᾶλιν t 15 τῶν Ut: τῷ BS
17 τῷ ἃ S 18 post τὸ add. δὲ B cf. p. 223,27: om. SUt 19 δὲ BS: om. Ut
20 ὑπάρχον t 21 τὸ om. t μὲν BUt(n): om. Arist. post δὲ add.
στεργητικὸν καὶ t(n) 24. 25 συγίας pr. B 31 post ἀναγκαῖον add. οὕτως Bt:
om. SU 32 οἶν—ἀλεξανδρείῃ om. S post οἶν add ἐν Bt τῆς, ut
videtur, U ἀλεξανδρείᾳ t: ἀλεξάνδρου U: compend. B οὕτως U

οὐδενὶ ἀνθρώπῳ. οὗτοι μὲν οὖν διὰ τῶν δρων 'τὸ ἀνάγκη μηδενί' δείκνυσται¹ LV^a συναγόμενον, καὶ ἐκ τούτου κατασκευάζει διὰ οὐδὲν συνάγουσιν αἱ τοιαῦται προτάσεις συμπέρασμα. διὰ μὲν γάρ, φησίν, ἐνδεχόμενον οὐδὲν συνάγεται, δῆλον ἐξ ὧν ἀναγκαῖον ἀποφατικὸν συνήκται συμπέρασμα, τὸ δὲ ἀναγκαῖον διὰ πάντων τῶν ἐνδεχομένων ἔστιν ἀναιρετικόν. διὰ δὲ οὐδὲ ἀναγκαῖον, φησί, συνάγεται, δῆλον ἐντεῦθεν· τὸ γάρ ἀναγκαῖον συμπέρασμα ηὔξεται² ἐξ ἀμφοτέρων ἀναγκαίων προτάσεων συνήγετο ηὕτης ἀποφατικῆς ἀναγκαίας οὔσης· νῦν δὲ οὐδέτερον τούτων ἔστιν.

p. 38a 38 "Ετι δὲ καὶ ἐγχωρεῖ τούτων κειμένων τὸ Β τῷ Γ
10 ύπάρχειν.

Δεῖξας διὰ ἀναγκαῖον οὐδὲν συνάγεται συμπέρασμα τῷ μήτε ἀμφοτέρας³ 45 ἀναγκαίας εἶναι μήτε τὴν ἀποφατικήν, ἵνα μή τις ὑπολάβοι, ἐπειδὴ ὅλως ἀνωτέρω τὸ 'ἀνάγκη μηδενί' διὰ τῶν δρων συνήγετο, τοῦτο ἀεὶ ὠρισμένως συνάγεσθαι, νῦν δείκνυσιν διὰ τῶν αὐτῶν οὐδῶν προτάσεων ἐγχωρεῖ εὐπορῆσαι δρων τὸ ἐξ ἀνάκκης παντὶ συναγόντων, ὥστε καὶ ταύτῃ πάντα ἀναιρεῖσθαι τὰ ἀναγκαῖα συμπεράσματα· διὰ μὲν γάρ τοῦ ἀποφατικοῦ καθόλου ἀναιρεῖται πάντα τὰ καταφατικά, διὰ δὲ τοῦ καθόλου καταφατικοῦ πάντα⁴ 50 τὰ ἀποφατικά. τίθησιν οὖν δρους τὸ ἐξ ἀνάγκης παντὶ συνάγοντας τούτους, κίνησιν, ἐγρήγορσιν, ζῷον· κίνησιν γάρ παντὶ ζῷῳ ἐνδέχεται ύπάρχειν, 20 ἐγρηγορότι δὲ ἐξ ἀνάγκης παντί, καὶ ὁμοίως ζῷον παντὶ ἐγρηγορότι ἐξ ἀνάγκης. ἐπιστῆσαι δὲ χρὴ τοῖς δροῖς· οὐ γάρ εἰσι καλῶς εἰλημμένοι. εἴρηται γάρ ήμιν ἀνωτέρω διὰ δεῖ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀληθευούσας λαμβάνεσθαι τὰς προτάσεις· ἐν δὲ τοῖς εἰλημμένοις δροῖς οὐ δυνατὸν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀμφοτέρας λαβεῖν ἀληθευούσας τὰς προτάσεις. εἰ γάρ⁵ LVII^a 25 παντὶ ζῷῳ ἐνδέχεται ύπάρχειν κίνησιν, οὐκ ἔσται τι ζῷον ἐξ ἀνάγκης κινούμενον· καὶ τὴν ἐγρήγορσιν γάρ κίνησιν ἔλαβεν ἐξ ἀνάγκης ύπάρχουσαν τῷ ἐγρηγορότι. εἰ δὲ ἔσται τι ἐγρηγορὸς ως ἐξ ἀνάγκης ύπάρχειν αὐτῷ τὴν κατὰ τὸ ἐγρηγορέναι κίνησιν (ἐν φῷ γάρ ἐγρήγορεν, ἐξ ἀνάγκης τὸ ἐγρήγορε), ψευδής ηὕτης ηὕτης πρότασις ηὕτης λέγουσα ἐνδέχεσθαι παντὶ ζῷῳ κίνησιν ύπάρχειν· τινὶ γάρ ζῷῳ ἐξ ἀνάγκης ύπάρχει, τῷ ἐγρηγορότι· τὸ γάρ ἐγρηγορὸς ζῷον ἔστιν. ὥστε οὐ καλῶς διὰ τούτων τῶν δρων τὸ ἐξ ἀνάγκης παντὶ συνήγαγεν.

p. 38b 2 Φανερὸν οὖν διὰ οὐδὲ τοῦ μὴ ύπάρχειν, εἴπερ οὗτως
ἐχόντων ἀνάγκη ύπάρχειν.

35 Δείκνυσι διὰ τούτων διὰ οὐδὲ ύπάρχον οὐδὲν συνάγεται συμπέρασμα.

1 μηδενὶ (ante ἀνθρ.) τ 6 post δῆλον add. διὰ BUt: om. S 8 ἔστιν om. t
12 τὴν ἀποφατικήν BU: ἀποφατικάς τ 13 post τοῦτο add. δὲ Ut
14 συνάγεται U 15. 16 τὰ ἀναγκαῖα ἀναιρεῖσθαι U: ἀναγκαῖα om. S 18 τὰ om. Ut
τὸ om. U 22 ἀνωτέρω] p. 217,5 24 χρόνον om. Bt 26 ἀμφοτέρας om. U
ἀληθευούσας λαμβάνειν U 28 ἐγρήγορεν S: ἐγρηγόρειν BU: ἐγρηγορεῖ τ 30 ἐγρήγορε
BSU: ἐγρήγορας τ: ἐνεργεῖ sive κινεῖται conicio alt. om. Bt

τὰ μὲν γάρ καταφατικὰ πάντα ἀναιρεῖται ὑπὸ τῆς ἀναγκαίας ἀποφατικῆς, LVI^r
τὰ δὲ ἀποφατικὰ διὰ τῆς καταφατικῆς ἀναγκαίας, ὥστε οὐδὲ ὑπάρχον 10
οὐδὲν συνάγεται.

p. 38b3 Οὐδὲ δὴ τῶν ἀντικειμένων καταφάσεων.

5 Διττὴ φέρεται ἡ γραφή· ἡ φάσεων ἡ καταφάσεων. εἰ μὲν οὖν φάσεων, πρὸς τὸ ἀνωτέρω εἰρημένον ἡ ἀπάντησις, τό τε ‘ἀνάγκη παντί’
καὶ τὸ ‘ἀνάγκη οὐδενί’· ἀντίκεινται γάρ ταύταις, τῇ μὲν ‘ἀνάγκη παντί’ ἡ
‘ἐνδέχεται μὴ παντί’, τῇ δὲ ‘ἀνάγκη οὐδενί’ ἡ ‘ἐνδέχεται τινί’. εἰ μὲν οὖν
φάσεων, οὕτως. εἰ δὲ καταφάσεων, πρὸς τὸ ‘ὑπάρχει οὐδενί’ καὶ ‘ἀνάγκη 15
οὐδενί’ ἡ ἀπάντησις. ἐπειδὴ γάρ εὑρεν δρους συνάγοντας τὸ ‘ἀνάγκη παντί’
καὶ διὰ τούτων ἀνεῦδε τό τε ἀναγκαῖον ἀποφατικὸν καθόλου καὶ τὸ ὑπάρχον,
ἐπήγαγεν οὗτοι οὐδὲ αἱ ἀντικείμεναι ταύταις καταφάσεις συνάγονται· ἀντί-
κειται δὲ τῇ μὲν ‘ἀνάγκη μηδενί’, ὡς εἴρηται, ἡ ‘ἐνδέχεται τινί’, τῇ δὲ
‘ὑπάρχει οὐδενί’ ἡ ‘ὑπάρχει τινί’.

15 p. 38b4 ‘Ομοίως δὲ δειγμήσεται καὶ ἀνάπαλιν τεθείσης τῆς
καταφατικῆς.

’Ανωτέρω μὲν ὑποτίθεται τὴν μείζονα ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν τὴν δὲ 25
ἔλάττονα καταφατικὴν ἀναγκαίαν καθόλου· νῦν δὲ τὸ ἀνάπαλιν ὑποτίθεται
τὴν μὲν ἔλάττονα ἐνδεχομένην ἀποφατικὴν τὴν δὲ μείζονα ἀναγκαίαν κατα-
φατικήν, καὶ αὐτὴν ἀσυλλόγιστόν φησιν εἶναι διὰ τῶν αὐτῶν δειξεων δι'
ῶν καὶ τὴν πρὸ ταύτης ἔδειξεν.

p. 38b6 ’Εὰν δὲ ὁμοιοσχήμονες ὅσιν αἱ προτάσεις, στεργητικῶν
μὲν οὐσῶν δεὶ γίνεται συλλογισμὸς ἀντιστραφείσης τῆς κατὰ τὸ
ἐνδέχεσθαι προτάσεως.

25 Παραδοὺς τὰς ἐξ ἀνομοιοσχημάτων τῶν προτάσεων νῦν παραδίδωσι 30
τὰς ὁμοιοσχήμονας. πάλιν οὖν φησιν οὗτοι ἀμφοτέρων μὲν οὐσῶν ἀπο-
φατικῶν συλλογιστικαὶ γίνονται αἱ συζυγίαι, οὐ διὰ τῶν εἰλημμάτων προ-
τάσεων ἀλλὰ διὰ τῆς μεταλήψεως τῆς ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς εἰς τὴν
καταφατικήν. καὶ τὰ συμπεράσματα τὰ αὐτὰ συνάγονται ταῖς ἥδη παρα-
30 δεδομέναις προτάσεσι καὶ διὰ τῶν αὐτῶν δειξεων, ἐπειδὴ καὶ μεταληφθείσης
τῆς ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικήν αἱ αὐταὶ γίνονται συζυγίαι. 35
εἰ μέντοι ἀμφότεραι ληφθῶσι καταφατικαί, ἀσυλλόγιστοί εἰσι πᾶσαι διὰ τὸ

1 ἀποφάσεως Ut 2. 3 ὑπάρχειν, οὐδὲ t 4 δεῖ U 5 διττὸν, ut videtur, pr. B
5 φάσεων Arist. codd. exceptio n 7 μηδενί U 8 μὴ om. Bt
9 ὑπάρχει scripsi: ὑπάρχον Bt: ὑπάρχειν U 11 τοῦτο t
12 post ταύταις add. ταῖς t 13 τῆς δὲ B 17 immo ὑπετίθετο 18 δὲ t: om. BU
20 post αὐτὴν add. οὖν t 27 γίνονται συλλογιστικαὶ B 29 αἱ S: om. BUT
29 τὰ αὐτὰ SU: αὐτὰ B: ταυτὰ t 30 συνάγονται U 30 καὶ prius om. t

μὴ μεταλαμβάνεσθαι τὴν ἐνδεχομένην καταφατικὴν εἰς τὴν ἀποφατικήν, LVI°
ώς πολλάκις εἰρήκαμεν.

p. 38b14 Τοῦ μὲν γάρ μὴ ὑπάρχειν ἦ τοῦ ἐξ ἀνάγκης μὴ ὑπάρ-
χειν φανερὸν δτι οὐκ ἔσται διὰ τὸ μὴ εἰληφθαι στερητικὴν πρό-
τασιν μήτε ἐν τῷ ὑπάρχειν μήτε ἐν τῷ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν.

"Οτι, φησίν, ἀμφοτέρων οὐσῶν καταφατικῶν οὐδὲν συνάγεται συμ-
πέρασμα, δῆλον· οὐ συνάγεται γάρ ἀποφατικὸν οὐδὲν οὔτε ἀναγκαῖον οὔτε
ὑπάρχον διὰ τὸ μηδετέραν πρότασιν ἀποφατικὴν εἰληφθῆαι, μήτε τὴν ἀναγκαίαν
μήτε τὴν ἐνδεχομένην. δτι δέ, φησίν, οὐδὲ ἐνδεχόμενον ἀποφατικὸν συν-
10 αίγεται, δῆλον· εὐπορήσομεν γάρ δρων τὸ 'ἀνάγκη μηδενί' συναγόντων· τού-
του δὲ συναχθέντος ἀναιρεῖται πάντα τὰ ἐνδεχόμενα. οἱ δὲ δροι λευκόν, 15
κύκνος, ἄνθρωπος· λευκὸν γάρ κύκνῳ μὲν ἐξ ἀνάγκης παντί, ἄνθρωπῳ δὲ
ἐνδέχεται παντί, καὶ κύκνος ἐξ ἀνάγκης οὐδενὶ ἄνθρωπῳ ὑπάρχει.

p. 38b21 Οὐδέ γε τῶν ἀντικειμένων ἀποφάσεων, ἐπειδὴ δέδει-
15 κται τὸ Β τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπάρχειν. οὐκ ἄρα γίνεται
συλλογισμὸς δλως.

Τοῦ γάρ 'ἀνάγκη μηδενί' διὰ τῶν δρων συναχθέντος πάντα τὰ κατα-
φατικὰ ἀνήρηται συμπεράσματα, καὶ ἀναγκαῖα καὶ ὑπάρχοντα καὶ ἐνδεχόμενα· 20
ἀποφάσεις γάρ ἀντικειμένας λέγει τὰς καταφάσεις τῶν προσεγῶς εἰρημένων
ἀποφάσεων.

p. 38b24 'Ομοίως δὲ ἔξει καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν·
δταν μὲν γάρ ἦ τὸ στερητικὸν καθόλου τε καὶ ἀναγκαῖον, δεὶ
συλλογισμὸς ἔσται καὶ τοῦ ἐνδέχεσθαι καὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν·
ἀπόδειξις δὲ διὰ τῆς ἀντιστοφῆς. |

25 'Απήρτισε τὸν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου λόγον, καὶ νῦν τὰς ἔχούσας LVI°
τὴν ἑτέραν ρερικὴν παραδίδωσιν. δσπερ δέ, φησίν, εἶχον αἱ καθόλου,
οὗτοις ἔχουσι καὶ αὗται· αἵτινες γάρ ἐκεῖ ἦσαν συλλογιστικά, αἱ αὗται καὶ
ἐνταῦθα γίνονται· δμοίως καὶ ἀσυλλογιστοι. εἰ μὲν γάρ τὸ ἀποφατικὸν
ἀναγκαῖον εἴη καθόλου ἐν τῇ μείζονι κείμενον προτάσει, δεὶ ποιεῖ συλλο-
30 γιστικὴν συζυγίαν, καὶ τὸ αὐτὸν συμπέρασμα συνάγει ταῖς καθόλου. λέγω
δὴ τὸ ἐνδεχόμενον τὸ ίσοδυναμοῦν τῷ ὑπάρχοντι· εἰ δὲ καταφατικὸν ἦ
τὸ ἀναγκαῖον, οὐδέποτε γίνεται συλλογιστικὴ συζυγία διὰ τὸ μεταλαμβάνε-
σθαι τὴν ἀποφατικὴν ἐνδεχομένην εἰς τὴν καταφατικήν.

1 τὴν prius t: om. BU 2 εἰρήκαμεν] velut p. 220,29,30 6 Τοῦτο φησιν δτι t
7 γάρ t: μὲν οὖν BU 13 παντί serpsi cf. Alex. p. 239,31: οὐδενὶ BU t 14 post
ἀντικειμένων add. φάσεων ἦ t 18 ἐπειδὴ BU (C): ἐπεὶ t Arist. 15 ὑπάρχει U:
ὑπάρχον Arist. 17 τοῦ iin ras. U 18 καὶ alt. t: om. BU 25 ἀπήρτησε U
26 ἑτέραν BU: στερητικὴν t 27 αἱ αὗται B: αὗται U: αὗται t 31 εἴη t
15*

p. 38b 29 Οὐδέ' δταν ἀμφότεραι ληφθῶσι καταφατικαί.

LVI^v

"Ωσπερ καὶ ἐν ταῖς καθόλου, οὕτως καὶ ἐὰν ὄμοιοσγήμονες εἰεν αἱ πράσεις, καταφατικαὶ μὲν οὖσαι ἀσυλλόγιστοί εἰσιν, ἀποφατικαὶ δὲ γίνονται συλλογιστικαὶ διὰ τῆς μεταλήψεως τῆς ἐνδεχομένης ἀποφατικῆς, δηλονότι 15 τοῦ καθόλου ἐν τῇ μείζονι προτάσει τιθεμένου, ἐπειδὴ τοῦτο ἕδιόν ἐστι τοῦ δευτέρου σχῆματος.

p. 38b 35 Ἐὰν δὲ ἀμφότεραι ἀδιόριστοι ἦν μέρει τεθῶσιν, οὐκ
ἔσται συλλογισμός.

Οὔτε γὰρ ἔξι ἀμφοτέρων μερικῶν γίνεται τι συμπέρασμα οὔτε ἔξι 10 ἀμφοτέρων ἀπροσδιορίστων διὰ τὸ ἴσοδυναμεῖν αὐτὰς ταῖς μερικαῖς.

p. 39a 1 Δῆλον δὲ καὶ δτι πάντες ἀτελεῖς οἱ συλλογισμοί, καὶ δτι
τελειοῦνται διὰ τῶν προειρημένων σχημάτων. 25

'Ατελεῖς εἰκότως· οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν διὰ τοῦ κατὰ παντὸς καὶ τοῦ 15 κατὰ μηδενὸς δείκνυται, ἀλλὰ δέονται πάντες τῆς εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα ἀναγωγῆς. σχημάτων δὲ εἰπε πληθυντικῶς, οὐχ δτι εἰς πλείονα σχῆματα ἀνάγονται (πάντες γὰρ εἰς τὸ πρῶτον ἀνάγονται), ἀλλ' δτι ἔκαστος τῶν ἐν δευτέρῳ σχήματι εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς οἰκείας μίζεις ἀνάγεται.

p. 39a 4 Ἔν δὲ τῷ τελευταίῳ σχήματι καὶ ἀμφοτέρων ἐνδεχο- 30
μένων καὶ τῆς ἑτέρας ἔσται συλλογισμός.

20 Ἐπλήρωσε τὸ δεύτερον σχῆμα· ἐντεῦθεν δὲ ἄρχεται τοῦ τρίτου. 35 εἶναι οὖν φησιν ἐν τούτῳ τῷ σχήματι συλλογιστικὰς συζυγίας καὶ τὰς ἔξι ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων, διότι καὶ ἀνομοιοσχημόνων οὐσῶν τῶν προτάσεων καὶ ὄμοιοσχημόνων ἐν τούτῳ τῷ σχήματι συλλογισμὸς 40 γίνεται· μόνην γὰρ δεῖ τὴν ἐλάττονα καταφατικὴν φυλάττειν, τὰ δὲ ἄλλα πάντα δπως ἂν ἔχωσιν αἱ προτάσεις, οὐδὲν διαφέρει. συνάγεσθαι δέ φησιν ἐν τούτῳ τῷ σχήματι ἀμφοτέρων μὲν οὐσῶν ἐνδεχομένων ἡ τῆς μὲν ἐνδε- 45 χομένης τῆς δὲ ὑπαρχούσης ἐνδεχόμενον συμπέρασμα. ἐὰν δὲ ἡ μὲν ἀναγκαία ἡ ἡ δὲ ἐνδεχομένη, εἰ μὲν καταφατικὴ εἴη ἡ ἀναγκαία, ἐνδε- 50 χόμενον πάλιν φησὶ γίνεσθαι τὸ συμπέρασμα, εἰ δὲ ἡ ἀναγκαία ἀποφατικὴ 55 εἴη, τοῦ μὴ ὑπάρχοντος καὶ τοῦ ἐνδεχομένου τοῦ ἴσοδυναμοῦντος αὐτῷ.

2 post ὥσπερ add. φησὶ t κἀν t 4 συλλογισταὶ B 5 τὸ x. U
τιθεμένη t 9 οὔτε γὰρ BU: Διότι φησὶν οὔτε t τι U: τὸ Bt 10 διὰ—
αὐτὰς BU: ἐπειδὴ ἴσοδυναμοῦσιν καὶ αὗται t 11 καὶ δτι (post δὲ) B Arist.: inv. ord. Ut
12 εἰρημένων t (d) 15. 16 ἀνάγονται σχῆματα t 17 ἀνάγεται μίζεις t
18 περὶ τοῦ τρίτου σχήματος ἔξι ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων inscr. B 19 συλλογισμὸς ἔσται t
21 λογιστικὰς pr. B, corr. B¹ 22 ἐνδεχομένας t 28 ἡ S: εἴη BUT
ἡ μὲν καταφατικὴ—ἀναγκαῖαν t ἡ alt. S.: om. BUT 29 φησὶ om. U

p. 39^a 11 Ληπτέον δὲ καὶ ἐν τούτοις ὅμοίως τὸ ἐν τοῖς συμ- LVI^v
περάσμασιν ἐνδεχόμενον.

Τοιοῦτον καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἐπεσημήματο, διτι οὐ τὸ κατὰ τὸν 45
διορισμὸν ἐνδεχόμενον ἐν τοῖς συμπεράσμασιν εἴληπται ἀλλὰ τὸ ἐπόμενον
5 τῷ ὑπάρχοντι καὶ κατ' αὐτοῦ λεγόμενον ἀληθῶς.

p. 39^a 14 "Εστωσαν δὴ πρῶτον ἐνδεχόμεναι, καὶ τὸ Α καὶ τὸ Β
παντὶ τῷ Γ ἐνδεχέσθω ὑπάρχειν.

Πρώτας τίθησι τὰς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων συζυγίας· 51
δεῖ γάρ προηγεῖσθαι τὰς ἀπλᾶς προτάσεις τῶν μικτῶν. ἐν ταύταις οὖν
10 πρώτας τὰς καθόλου καταφατικὰς παραδίδωσι. συνάγειν δέ φησιν αὗτὰς
ἐνδεχόμενον καταφατικὸν μερικὸν συμπέρασμα. δείκνυσι δὲ τὴν συζυγίαν
ἀντιστρέψιν τὴν ἐλάττονα πρότασιν καὶ ἀνάγων εἰς τὸν τρίτον τρόπον τοῦ
πρώτου σχῆματος. |

p. 39^a 19 Καὶ εἰ τὸ μὲν Α ἐνδέχεται μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, LVI^r
15 τὸ δὲ Β ἐνδέχεται παντὶ τῷ Γ, ἀνάγκη τὸ Α τινὶ τῶν Β ἐνδέχε-
σθαι μὴ ὑπάρχειν.

Δευτέραν τίθησι τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς καθόλου τῆς δὲ
ἐλάττονος καθόλου καταφατικῆς. συνάγει οὖν καὶ αὕτη μερικὸν ἀποφατικὸν
συμπέρασμα ἀντιστρεφομένης πάλιν τῆς ἐλάττονος προτάσεως καὶ ἀναγο- 5
20 μένη εἰς τὸν τέταρτον τρόπον τοῦ πρώτου σχῆματος.

p. 39^a 23 Εἰ δὲ ἀμφότεραι στερητικαὶ τεθείησαν, ἐξ αὐτῶν μὲν
τῶν εἰλημμένων οὐκ ἔσται τὸ ἀναγκαῖον. ἀντιστραφεισῶν δὲ
τῶν προτάσεων ἔσται συλλογισμός, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον.

'Εξ αὐτῶν μέν φησι μηδὲν συνάγεσθαι συμπέρασμα, διότι ἀμφοτέρων 10
25 οὐσῶν ἀποφατικῶν ἡ ἐλάττων οὐ σώζει τὸ ἕδιν τοῦ σχῆματος τοῦ τρίτου.
μεταλαμβανομένης δὲ τῆς ἐλάττονος εἰς καταφατικὴν καὶ ἀντιστρεφομένης
πρὸς τὴν μερικὴν ἀνάγεται πάλιν ἡ συζυγία εἰς τὸν τέταρτον τρόπον
τοῦ πρώτου σχῆματος καὶ συνάγει μερικὸν ἀποφατικὸν ἐνδεχόμενον συμ-
πέρασμα.

1 τὸ] καὶ U 3 ἐν τοῖς προλαβ.] c. 16 p. 35^b 30 c. 19 p. 38^a 14 8 ἐνδεχομένας Bt
9 οὖν t: om. BU ταύταις scripsi cf. p. 230,29. 30 233,23: τούτος BUt
14 τῶν γ̄ U 15 ἐνδέχεται post γ̄ collocat t: om. Arist. (ἐνδέχοιτο post β̄ Cn)
post ἀνάγκη add. καὶ t τῶν BU (Cn): τῷ t Arist. 18 αὐτὴ Ut 19. 20 ἀνα-
ομένη scripsi (καὶ deleverim): ἀναγομένης BUt 20 τὸν δεύτερον U 21 ἐὰν t (C)
τεθείησαν Arist.: τεθῶσιν BUt 24 μέν Bt: δέ U 25 τοῦ τρίτου σχῆματος t
27 τὸν δεύτερον U

p. 39^a28 Εἰ δὲ ὁ μέν ἐστι καθόλου τῶν ὅρων ὁ δὲ ἐν μέρει, τὸν LVII^r
αὐτὸν τρόπον ἔχόντων τῶν ὅρων ὅνπερ ἐπὶ τοῦ ὑπάργειν, ἔσται 10
τε καὶ οὐκ ἔσται συλλογισμός.

‘Ως εἶχον, φησίν, αἱ ἐξ ἀμφοτέρων ὑπαρχουσῶν προτάσεων συζυγίαι,
5 οὗτως ἔχουσι καὶ αἱ ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων τῆς ἑτέρας μερικῆς 25
οὔσης τῆς δὲ ἑτέρας καθόλου. πλὴν διαφέρουσιν αὐταις πρὸς ἐκείνας, διτι
ἐν ταῖς ἐνδεχομέναις καὶ ἀμφοτέρων οὐτῶν ἀποφατικῶν γίνεται συλλογι-
σμὸς μεταλαμβανομένης τῆς ἐλάττονος ἀποφατικῆς εἰς τὴν καταφατικήν.
εἰ δὲ μεταλαμβάνεται ἡ ἐλάττων ἀποφατικὴ εἰς τὴν καταφατικὴν ἐπὶ
10 τῶν ἐνδεχομένων, ἵνα γένηται συλλογιστικὴ ἡ συζυγία, οὐδὲν ἄρα δια-
φέρουσι πρὸς ἀλλήλας.

p. 39^b7 Ἐὰν δὲ ἡ ρὲν ὑπάργειν ἡ δὲ ἐνδέχεσθαι σημαίνῃ τῶν 30
προτάσεων, τὸ μὲν συμπέρασμα ἔσται διτι ἐνδέχεται καὶ οὐχ διτι
ὑπάργειν συλλογισμὸς δὲ ἔσται τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχόντων τῶν
15 ὅρων ὅνπερ καὶ ἐν τοῖς πρότερον.

Παραδοὺς τὰς τοῦ ἐνδεχομένου αὐτοῦ καθ' αὐτοῦ συζυγίας ἐν τρίτῳ
σχήματι νῦν μήγαντι αὐτὸν πρὸς τὸ ὑπάρχον, καὶ φησὶ τὸ μὲν συμπέρασμα
ἐν τούτοις οὐδὲν μᾶς εἶναι ὑπάρχον· οὐδὲ γάρ ἐν πρώτῳ σχήματι ἐπὶ τῆς 25
τοιαύτης μίξεως ὑπάρχον ἐγίνετο τὸ συμπέρασμα ἀλλὰ μόνως ἐνδεχόμενον·
20 οὗτως οὖν καὶ ἐνταῦθα. ἐνδεχόμενον δὲ δῆλον διτι οὐκ ἐν πάσαις συζυγίαις
τὸ αὐτό, ἀλλ' ζει μὲν ἔχουσι τὴν ὑπάρχουσαν, φησί, καταφατικήν, τὸ
κατὰ τὸν διορισμὸν συνάγουσιν ἐνδεχόμενον· ζει δὲ ἀποφατικὴν ἔχουσι
τὴν ὑπάρχουσαν, αὐταις οὐ τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν συνάγουσιν, ὡς εἴρηται
ἡμῖν πλατύτερον ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. συλλογιστικαὶ δὲ γίνονται συζυ-
25 γίαι (αἱ) αὐταὶ αἵτινες καὶ ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ἦσαν, τουτέστι πᾶσαι αἱ 40
ἄλλαι γωρὶς τῶν ἔχουσῶν τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν.

p. 39^b10 Ἔστωσαν γάρ πρῶτον κατηγορικοί, καὶ τὸ μὲν Α παντὶⁱ
τῷ Γ ὑπαρχέτω, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεσθω.

Ἔτι τὰς ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν πρώτας παραδίδωσιν, ἐν ταύ-
30 ταις δὲ πρώτην τὴν ἐκ τῆς μείζονος ὑπαρχούσης τῆς δὲ ἐλάττονος ἐνδεχο-
μένης, καὶ συνάγειν φησὶν ἐνδεχόμενον συμπέρασμα· τῇ γάρ χείροι τῶν
προτάσεων ἔπειται τὸ συμπέρασμα. δείκνυται δὲ διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς 25
ἐλάττονος προτάσεως ἀντιστρεφομένης πρὸς τὴν μερικὴν καταφατικὴν τῆς
ἐλάττονος προτάσεως καὶ ποιούσης τὸν τρίτον τρόπον τοῦ πρώτου σχήματος. 50

4. 5 ὑπαρχουσῶν—ἀμφοτέρων t: om. BU 9 εἰ δὲ—καταφατικὴν t: om. BU 12 μίξεις
ἐνδεχομένου καὶ ὑπάρχοντος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχήματος inser. B 13 post μὲν add. οὖν B
15 ὅνπερ καὶ ἐν om. Arist. (sed δὲ καὶ ἐν Α B d u m) 18 οὐδὲν μᾶς ἐν τούτοις t
19 ἀλλ' ὅμοιώς B: ἀλλ' S 22 δὲ BSU: καὶ t 23 τὸ om. U εἴρηται]
p. 176,24 sq. 25 αἱ αὐταὶ scripsi: αὗται libri ἦσαν om. B 28 τῷ γ alt.
BUt (C): om. Arist. 29. 30 ταύταις scripsi cf. p. 229,9 233,23: τούτοις B Ut

p. 39b16 Ομοίως δὲ καὶ εἰ τὸ μὲν ΒΓ ὑπάρχειν τὸ δὲ ΑΓ LVII°
ἐνδέχεται.

Γιποθέμενος τὴν μείζονα ὑπάρχουσαν τὴν δὲ ἐλάττονα ἐνδεχομένην
νῦν τὸ ἀνάπαλιν ὑποτίθεται τὴν μὲν μείζονα ἐνδεχομένην τὴν δὲ ἐλάττονα
τὸ ὑπάρχουσαν. συνάγει δὲ καὶ αὕτη τὸ αὐτὸ συμπέρασμα καὶ διὰ τῆς
αὐτῆς δεῖξεται. |

p. 39b17 Καὶ εἰ τὸ μὲν ΑΓ στερητικὸν τὸ δὲ ΒΓ κατηγορικόν, LVII°
ὑπάρχοι δ' ὄποτερον οὖν, ἀμφοτέρως ἐνδεχόμενον ἔσται τὸ συμ-
πέρασμα.

10 Εἰρηκὼς τὰς ἐξ ἀμφοτέρων κατηγορικῶν δύο συλλογιστικὰς συζυγίας
νῦν τὰς ἀνομοιοσχήμανας δύο παραδίδωσιν ἀμα. τῆς γάρ μείζονος. φησίν, ἡ
ἀμφοτετικῆς οὕστης τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς, τῆς ὑπαρχούστης ἡ πρὸς
τῇ μείζονι τιθεμένης ἡ πρὸς τῇ ἐλάττονι δύο γίνονται συζυγίαι. συν-
άγουσι δὲ ἀμφότεραι ἐνδεχόμενον συμπέρασμα. ἀλλ' ἡ μὲν ἔχουσα τὴν
15 μείζονα ἐνδεχομένην τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον, ἡ δὲ ὑπάρχουσαν
τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης, ὡς δέδειται ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. ἡ δὲ δεῖξεται
ἡ αὐτὴ ἐπ' ἀμφοτέρων ἀντιστρεφομένης τῆς ἐλάττονος προτάσεως πρὸς
τὴν μερικὴν καταφατικὴν καὶ ποιούστης τὸν τέταρτον τρόπον τοῦ πρώτου 10
σχήματος.

20 p. 39b22 Εἰ δὲ τὸ στερητικὸν τεθείη πρὸς τὸ ἐλάττον ἄκρον ἡ
καὶ ἀμφῷ τεθείη στερητικά, δι' αὐτῶν μὲν τῶν κειμένων οὐκ
ἔσται συλλογισμός, ἀντιστραφέντων δ' ἔσται, καθάπερ ἐν τοῖς
πρότερον.

Δεῖ προσθεῖναι τῷ στερητικὸν 'ἐνδεχόμενον': εἰ γάρ ἡ ὑπάρχουσα
25 στερητικὴ εἴη ἡ ἐλάττων, ἀσυλλόγιστος γίνεται ἡ συζυγία μὴ δυναμένη 15
μεταληφθῆναι εἰς καταφατικήν.

p. 39b26 Εἰ δὲ ἡ μὲν καθόλου τῶν προτάσεων ἡ δὲ ἐν μέρει καὶ
τὰ ἔξης.

Παραδοὺς τὰς ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου νῦν τὰς ἐκ τῆς ἑτέρας καθόλου 20
30 τῆς δὲ ἑτέρας μερικῆς παραδίδωσιν. αἱ μὲν οὖν ἐξ ἀμφοτέρων κατα-

1 δὲ ult. om. U 2 ἐνδέχεται ὑπάρχειν τ 3 δὲ om. U 4 μὲν οι. t
5 αὐτὴ Ut 8 ὄποτερον U 12 τῆς alt. S: τῆς δὲ Bt: om. U 13 τῶ ^{ante}
μείζ. U: utrobique S 14 ἀμφότερον τ 15 ἐνδεχόμενον om. t 16 οὐδενὶ ἐξ
ἀνάγκης SUt: οὐ παντὶ ὑπάρχειν (compend.) B 16 δέδειται] c. 15 p. 31b27 sq. τῷ
om. t 17 ἡ αὐτὴ St: αὐτὴ B: αὕτη U 20 τὸ prius U Arist.: τὸ ἐνδεχόμενον B
(Arist. codd. exc. n): inv. ord. t ἡ—23 πρότερον Bt: καὶ τὰ ἔξης U 21 προστε-
θεῖναι t: προστιθέναι b τῷ scripsi: τὸ BUt 25 ἐλάττων B 29 παρέδωκε B
30 αἱ μὲν οὖν scripsi: αἱ μὲν BU: αὗται οὖν αἱ t

φατικῶν, φησίν, ἡ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς καθόλου πᾶσαι διὰ τῆς ἀντι- LVII^v
στροφῆς τῆς ἐλάττονος ἀνάγονται εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα, αἱ μὲν ἐξ ἀμφο-
τέρων κατηγορικῶν εἰς τὸν τρίτον τρόπον, αἱ δὲ ἐκ τῆς μείζονος ἀπο-
φατικῆς καθόλου εἰς τὸν τέταρτον.

5 p. 39b 31 Εἰ δὲ ἡ μὲν καταφατικὴ καθόλου ἡ δὲ στερητικὴ ἐν
μέρει, διὰ τοῦ ἀδυνάτου ἔσται ἡ ἀπόδειξις.

Ἐάν, φησίν, ἡ μὲν ἐλάττων καθόλου εἴη καταφατικὴ ἡ δὲ μείζων
μερικὴ ἀποφατική, συλλογιστικὴ μὲν γίνεται ἡ συζυγία, οὐ μὴν δι' ἀντι- 30
στροφῆς δείκνυται ἀλλὰ διὰ τῆς εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. κείσθω
10 γάρ τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Α ἐνδέχεσθω μὴ παντὶ τῷ
Γ ὑπάρχειν· συνάγεται διτὶ τὸ Α ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν. εἰ
γάρ τοῦτο ψεῦδος, τὸ ἀντικείμενον ἀληθὲς ἔσται, διτὶ ἐξ ἀνάγκης τὸ Α
παντὶ τῷ Β ὑπάρχει· ὑπέκειτο δὲ καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν· τὸ
ἄρα Α ἐξ ἀνάγκης παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει· γίνεται γάρ τὸ πρῶτον σχῆμα
15 ἐξ ἀναγκαίας καθόλου καταφατικῆς τῆς μείζονος καὶ ὑπαρχούσης καθόλου 35
καταφατικῆς τῆς ἐλάττονος, ἐφ' ἣς συνήγετο καθόλου καταφατικὸν ἀναγ-
καῖον συμπέρασμα. ἀλλ' ἀδύνατον παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν ἐξ ἀνάγκης·
ὑπέκειτο γάρ ἐνδέχεσθαι μὴ παντὶ ὑπάρχειν αὐτῷ. τὸ δὲ ἀδύνατον ἡκο-
λούθησε διὰ τὸ ὑποθέσθαι ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Β. μῆποτε δὲ
20 δυνατὸν καὶ δι' ἀντιστροφῆς δεῖξαι συλλογιστικὴν τὴν συζυγίαν, εἴκε κατ'
αὐτὸν ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ ἐνδεχομένη ἀντιστρέψει εἰς τὴν μερικὴν κατα-
φατικὴν ἐνδεχομένην. εἰ οὖν τὸ Α ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, 40
καὶ τὸ Γ τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται ὑπάρχειν· ἀλλὰ μὴν τὸ Β παντὶ τῷ Γ
ὑπῆρχε· τὸ Γ δὲ τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται ὑπάρχειν· <τὸ Β ἄρα τινὶ τῶν Α
25 ἐνδέχεται ὑπάρχειν> οὐκοῦν καὶ τὸ Α ἐνδέχεται <μὴ> παντὶ τῷ Β ὑπάρ-
χειν, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 40a 1 "Οταν δὲ ἀδιόριστοι ἡ ἐν μέρει ληφθῶσιν ἀμφότεραι,
οὐκ ἔσται συλλογισμός. ἀπόδειξις δὲ ἡ αὐτὴ ἡ καὶ ἐν τοῖς
καθόλου καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων.

30 Καθόλου νῦν λέγει τὰς ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων, ώς ἂν εἰ ἔλεγε 45
‘οἱ’ ων ὅρων ἐδείχθησαν καὶ αἱ δι’ ὅλου ἐνδεχόμεναι δύο ἐπὶ μέρους συζυ-
γίαι οὔσαι ἀσυλλόγιστοι’. ἥσαν δὲ ὅροι τοῦ μὲν παντὶ ὑπάρχειν ζῷον,
ἄνθρωπος, λευκόν· ζῷον ἐνδέχεται μὴ παντὶ λευκῷ, ἄνθρωπος ἐνδέχεται
τινὶ λευκῷ, καὶ ζῷον ἀνάγκη παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν. τοῦ δὲ μηδενὶ

2 συνάγονται t 3 κατηγορικὰ Ut 7 μὲν t: om. BU 8 γίνεται μὲν συλλογιστικὴ t
διὰ τῆς U 13 τῷ β̄ Ut: τῷ γ̄ B 14 ὑπάρχει Ut 17 παντὶ om. B 18 δὲ
om. fort. recte U cf. p. 224, 18 20 καὶ t: om. BU 23 post ἐνδέχεται add. μὴ U
24 γ̄—ᾱ scripsi: ᾱ—γ̄ B Ut ὑπάρχον (post ἐνδ.) U τῷ β̄—25 ὑπάρχειν addidi cf.
p. 238, 2 sq. 25 μὴ addidi β̄ scripsi: γ̄ libri ante ὅπερ quaedam deesse censem Waitz
Organ. I 29 31 post ἐνδεχόμεναι add. αἱ Bt μέρει t 33 ἄνθρωπον (autē ἐνδ.) B
33. 34 τινὶ λευκῷ ἐνδέχεται t 34 post καὶ add. συνάγεται t ὑπάρχειν om. U

ἴπποις, ἄνθρωποις, λευκόν· ἴπποις οὐ παντὶ λευκῷ ἐνδεχομένως, ἄνθρωποις LVII^v τινὶ λευκῷ ἐνδέχεται, καὶ ἴπποις οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης. μήποτε δὲ οὐ καὶ ἡ λέξις ἡμάρτηται, φησὶν δὲ Ἀλέξανδρος, καὶ δέον εἶναι ‘ἀπόδειξις δὲ ἡ αὐτὴ ἡ καὶ ἐν ταῖς ἐξ ἀμφοτέρων ἐνδεχομένων’ τὸ δὲ καὶ ἐν τοῖς 5 καθόλου μεταγέγραπται.

p. 40a4 Εἰ δέ ἐστιν ἡ μὲν ἀναγκαία τῶν προτάσεων ἡ δὲ ἐνδεχομένη, κατηγορικῶν μὲν ὅντων τῶν δρων ἀεὶ τοῦ ἐνδέχεσθαι 10 ἔσται συλλογισμός καὶ τὰ ἔξῆς. |

Πληρώσας τὴν μὲν τοῦ ἐνδεχομένου πρὸς τὸ ὑπάρχον νῦν λοιπὸν LVIII^r 10 τρέπεται ἐπὶ τὴν μὲν τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ἀναγκαίου. ταύτᾳ δὲ συγάγονται ἐν ταύταις ταῖς συζυγίαις τὰ συμπεράσματα, ἢ συνήγοντο καὶ ἐν 5 πρώτῳ σχήματι ἐπὶ τῆς αὐτῆς μίζεως δμοίως ἔχουσθν τῶν προτάσεων. εἰ μὲν γάρ ἀμφότεραι κατηγορικαὶ ὦσι, τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχόμενον συνάγεται συμπέρασμα· εἰ δὲ ἡ μὲν εἶη καταφατικὴ ἡ δὲ ἀποφατική, εἰ 15 μὲν ἡ ἐνδεχομένη ἀποφατικὴ εἶη, τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου πάλιν ἔσται τὸ συμπέρασμα, εἰ δὲ τὸ ἀναγκαῖον εἶη ἀποφατικόν, ἐνδεχόμενον γίνεται τὸ συμπέρασμα, οὐ τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τὸ συντρέχον τῷ μὴ ὑπάρχοντι.

p. 40a11 "Εστωσαν δὴ κατηγορικοὶ πρῶτον οἱ δροι, καὶ τὸ μὲν 10 Α παντὶ τῷ Γ ὑπαρχέτω ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Β παντὶ ἐνδεχέσθω ὑπάρχειν.

Πᾶλιν πρώτας ὑποτίθεται τὰς ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν, καὶ ἐν 15 ταύταις πρώτην ὑποτίθεται τὴν ἔχουσαν τὴν μείζονα ἀναγκαίαν τὴν δὲ ἐλάττονα ἐνδεχομένην. καὶ συνάγει μερικὸν ἐνδεχόμενον συμπέρασμα ἀντι-25 στραφείσης τῆς ἐλάττονος πρὸς τὴν μερικὴν καὶ ποιούσης τὸν τρίτον τρόπον τοῦ πρώτου σχήματος. εἰ δὲ καὶ ἐν τούτῳ τῷ σχήματι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἐπὶ τῆς μίζεως τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ ἐνδεχομένου οὐ βούλεται τῇ μείζονι τῶν προτάσεων ἐπεσθαι τὸ συμπέρασμα ἀλλὰ τῇ χείρονι, δῆλον ἄρα δῆτι ἐπὶ τῆς μίζεως τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος, δῆτε 30 ἔλεγε τῇ μείζονι προτάσει ἐπεσθαι τὸ συμπέρασμα καὶ τὰς ἔχουσας τὴν μείζονα ἀναγκαίαν ἀναγκαῖον συμπέρασμα συνάγειν, οὐ τὸ κυρίως ἀναγκαῖον ἐβούλετο συνάγεσθαι ἀλλὰ τὸ ἐξ ὑποθέσεως. Ὡσπερ δὲ ἔχει ἡ τὴν

2 λευκῷ om. Ut 3 λέξις U: δεῖξις Bt δὲ Ἀλέξανδρος] p. 248,38 sq. 6 μίζις
ἀναγκαίου καὶ ἐνδεχομένου ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχήματος inser. B 7 Εὰν t 10 post
ἐνδεχομένου del. πρὸς τὸ ὑπάρχον U τοῦ alt. om. B ταύτᾳ S: ταύτα BU t
12 τῆς αὐτοῦ B: ταύτης τῆς t 13 post ἐνδεχόμενον add. οὐ t 14 δὲ prius om. t
19 δὴ Bt Arist.: γάρ U (u) πρότερον U οἱ St Arist.: om. BU 20 post
παντὶ alt. add. τῷ γ' t (u m, ante παντὶ add. A) 27 τοῦ alt. om. BSt οὐ om. U
28 μείζονι BSU: κρείττονι t 30 ἔλεγε] e. 9 p. 30a15 sq. cf. p. 126,17 sq. 31 ante
συμπ. add. τὸ S συνάγειν συμπέρασμα U 32 οὐβούλετο sic t

μείζονα ἔχουσα ἀναγκαίαν συζυγία κατὰ τὸ συμπέρασμα. οὗτον καὶ ἡ LVIII^r
ἀνάπταλιν ἔχουσα, λέγω δὴ ἡ τὴν μείζονα ἐνδεχομένην. ἐν δὲ τῇ δεῖξει
διαφέρουσιν, ὅτι ἡ μὲν ἔχουσα τὴν μείζονα ἐνδεχομένην μετὰ τὴν ἀντί- 25
στροφὴν τῆς ἐλάττονος τῇ ἐπ’ εὐθείας δεῖξει δείκνυται διὰ τοῦ κατὰ
5 παντὸς καὶ τοῦ κατὰ μηδενός, ἡ δὲ τὴν μείζονα ἔχουσα ἀναγκαίαν μετὰ
τὴν ἀντιστροφὴν τῆς ἐλάττονος τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ δείκνυται. τὸ
γάρ Α τῷ Γ παντὶ ἐξ ἀνάγκης ὑπαρχέτω, τὸ δὲ Β τῷ Γ παντὶ ἐνδεχέσθω·
οὐκοῦν καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β. γίνεται οὖν τὸ πρώτων σχῆμα τοῦ μὲν Α
τῷ Γ παντὶ ὑπάρχοντος ἐξ ἀνάγκης, τοῦ δὲ Γ τῷ Β τινὶ ἐνδεχομένου·
10 συνάγει οὖν, φημί. τὸ ‘ἐνδέχεται τινί’. καὶ τοῦτο δείκνυμι τῇ εἰς ἀδύνατον
ἀπαγωγῇ· εἰ γάρ ψεῦδος τὸ ‘ἐνδέχεται τινί’, ἀληθὲς τὸ ‘ἀνάγκη μηδενί’· 20
εἰ τοίνυν τὸ Α τῷ Β ἀνάγκη μηδενί, τὸ δὲ Β τῷ Γ ἐνδέχεται παντί, τὸ
Α ἄρα τῷ Γ ἐνδέχεται μηδενί· τοῦτο γάρ δέδεικται ἐν τῷ πρώτῳ σχή-
ματι· γάρ δὲ καὶ ἐξ ἀνάγκης παντί, ὅπερ ἀδύνατον. ὅτι δὲ ἐνδέχεται μηδενί,
15 τοῦτο ἐνδέχεται παντί. ὅμοιως δὲ ἔχουσιν αἱ τοιαῦται προτάσεις ἐπὶ ταύ-
της τῆς μίζεως *(ώς ἐπὶ τῆς μίζεως)* τοῦ ἐνδεχομένου καὶ τοῦ ὑπάρχοντος·
πᾶσαι γάρ αἱ τὴν μείζονα ἔχουσαι ἡ ὑπάρχουσαν τὴν μεταβολὴν τὴν δὲ ἐλάτ- 25
τονα ἐνδεχομένην διὰ τοῦ ἀδύνατου δείκνυνται.

p. 40^a 18 Πάλιν ἔστω τὸ μὲν κατηγορικὸν τὸ δὲ στερητικόν,
20 αὐτοῦ δὲ τὸ κατηγορικόν.

Νῦν τὰς ἀνομοιοσχήματα παραδίδωσι, καὶ πρώτην ὑποτίθεται τὴν
ἔχουσαν τὴν μείζονα ἐνδεχομένην ἀποφασικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικὴν
ἀναγκαίαν. καὶ συνάγει αὕτη ἀντιστραφείσης τῆς ἐλάττονος πρὸς τὴν μερι-
κὴν καταφατικὴν μερικὸν ἀποφατικὸν ἐνδεχόμενον συμπέρασμα. ἡ δὲ
25 δεῖξεις διὰ τοῦ κατὰ παντὸς καὶ τοῦ κατὰ μηδενός· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ κατ’
εὐθείαν. εἰ γάρ τὸ Α ἐνδέχεται μηδενί τῶν Γ, πᾶσιν ἄρα τοῖς μέρεσιν τοῦ
αὐτοῦ οὐχ ὑπάρχει ἐνδεχομένως· ἐν δὲ τῶν μερῶν τοῦ Γ τι τῶν Β· τὸ
γάρ Γ τινὶ τῶν Β ὑπῆρχε διὰ τὴν ἀντιστροφὴν· τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν Β
ἐνδεχομένως οὐχ ὑπάρχει.

30 p. 40^a 25 Εἰ δὲ ἡ στερητικὴ πρότασις ἀναγκαία, τὸ συμπέρασμα
ἔσται καὶ ὅτι ἐνδέχεται τινὶ μὴ ὑπάρχειν καὶ ὅτι οὐχ ὑπάρχει.

Τῆς μείζονος οὕσης ἀναγκαίας ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος κατα-

1 ἔχουσα S: ἔχουσαν B^U κατὰ om. B 2 δὲ U δεῖξει] γρ. μίζει mrg. U
3 διαφέρει B 4 δεῖξει om. t 9 ὑπάρχοντος om. t 13 post μηδενὶ add. ὑπάρχειν t
10 σύμφημι om. οὖν U καὶ τοῦτο — 11 τινὶ om. U 14 ὁ t: τὸ BSU 16 ὡς—μίζεως addidi 19 περὶ¹
δεῖξεικται] c. 16 p. 36^a 7 sq. 23 αὐτὴ² U 25 τοῦ alt. om. BSt 27 οὐχ St:
τῶν ἀνομοιοσχήματων inser. B 27. 28 τὸ γάρ $\bar{\beta}$ τινὶ τῶν $\bar{\beta}$ om. pr. B
οὐχ om. BS 30 post ἀν. add. καὶ B^U (C): om. Arist. τὸ om. t
31 καὶ prius om. B

φατικῆς ἐνδεχομένης τοῦ μὴ ὑπάρχειν γίνεται τὸ συμπέρασμα. ἡ δὲ LVIII²
δεῖξις διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς ἐλάττου καὶ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ.
δέδεικται δὲ ταῦτα πλατύτερον ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι. |

p. 40a30 "Οτε δ' οὗτως ἔχοιεν αἱ προτάσεις, συνέβαινε τὸ A LVIII³
5 τῷ Γ ἐνδέχεσθαι τινὶ μὴ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν, ὥστε τὸ
Α τῷ Β ἀνάγκη τινὶ μὴ ὑπάρχειν.

'Αναμιμήσκων ἡμᾶς τοῦ πρώτου σχήματος καὶ τῶν ἐκεῖ δεδειγμένων,
ὅτε, φησίν, ἐν πρώτῳ σχήματι οὗτως εἶχον αἱ προτάσεις, τουτέστιν
ἡ μείζων ἀναγκαία ἡν ἀποφατική ἡ δὲ ἐλάττων ἐνδεχομένη καταφατική
10 μερική, συνέβαινε τὸ Α τῷ Γ (οὗτοι γάρ ησαν ἐκεῖ οἱ ἄκροι δροι) τινὶ 5
μὴ ὑπάρχειν καὶ ἐνδέχεσθαι μὴ ὑπάρχειν. οὗτως οὖν, φησί, καὶ
ἐνταῦθα, ἐπειδὴ ἀντιστρέψαντες τὴν ἐλάττονα πρότασιν τοῦτον πάλιν τὸν
τρόπον ἐποιήσαμεν τοῦ πρώτου σχήματος, τὸ αὐτὸν πάλιν ἀνάγκη συνάγε-
σθαι συμπέρασμα. ὥστε τὸ Α τῷ Β (οὗτοι γάρ εἰσιν ἐνταῦθα οἱ ἄκροι),
15 εἰ τινὶ οὐχ ὑπάρχει, καὶ τινὶ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, δηλονότι τοῦ ἐνδεχο-
μένου οὐκ ὅντος τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τοῦ κατὰ τοῦ ὑπάρχοντος
κατηγορούμενου.

10

p. 40a33 "Οταν δὲ τὸ στερητικὸν τεθῇ πρὸς τὸ ἐλάττον ἄκρον,
ἐὰν μὲν ἐνδεχόμενον, ἔσται συλλογισμὸς μεταληφθείσης τῆς
20 προτάσεως, καθάπερ ἐν τοῖς πρότερον, ἐὰν δὲ ἀναγκαῖον, οὐκ
ἔσται· καὶ γάρ παντὶ ἀνάγκη καὶ οὐδενὶ ἐνδέχεται ὑπάρχειν.
δροι τοῦ παντὶ ὑπάρχειν ὅπνος, ἵππος, καθεύδων ἄνθρωπος,
τοῦ δὲ μηδενὶ ὅπνος, ἵππος, ἐγρήγορὼς ἄνθρωπος.

"Ανω μὲν καταφατικὴν ὑποθέμενος τὴν ἐλάττονα τὴν μείζονα ἡ καὶ 15
25 αὐτὴν καταφατικὴν ἐλάμβανεν, ώς εἶναι ἐξ ἀμφοτέρων καταφατικῶν τὰς
συζυγίας, ἡ ἀποφατικὴν ἐνταῦθα δὲ τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν ὑποθέμενος
τὴν μείζονα ἡ ἀποφατικὴν λαμβάνει καὶ αὐτὴν ἡ καταφατικὴν. εἰ μὲν
οὖν, φησίν, ἀποφατικὴ οὖσα ἡ ἐλάττων ἐνδεχομένη εἴη, συλλογιστικὴ
γίνεται ἡ συζυγία μεταληφθείσης τῆς ἐλάττους ἀποφατικῆς εἰς τὴν κατα-
30 φατικὴν καὶ ἀντιστραφείσης πρὸς τὴν μερικὴν καὶ ποιούσης ἡ τὸν τρίτον 20
τρόπον τοῦ πρώτου σχήματος, ἐὰν ἡ μείζων καταφατικὴ ὑπάρχῃ, ἡ τὸν
τέταρτον, ἐὰν ἀποφατική· συνάγουσι δὲ οὗτοι μερικὸν ἐνδεχόμενον. εἰ δὲ

2 τῆς—ἀπαγωγῆς t 3 δέδεικται] cf. ad p. 234,13 5 post γ' add. καὶ t Arist.
μὴ alt. om. U post ὥστε add. καὶ t Arist. (om. C) 7 ἀναμιμήσκων seripsi:
ἀναμιμήσκει BU: ἀναμιμήσκη t 15 ὑπάρχει S 19 ἐνδεχόμενον B Arist.:
ἐνδεχομένης U: ἐνδεχόμενον ἡ t 20 ὥσπερ t 21 ἀνάγκη] συνάγειν U
22 δροι—ὑπάρχειν om. U 23 ἐγρήγορ^θ sic U 24 post τὴν alt. add. δὲ Ut εἰ U
25. 26 immo τὴν συζυγίαν 26 ἡ ἀποφατικῶν t ἐνθάδε. om. δὲ U 29. 30 post
καταφατικὴν add. τὴν πᾶς B 30 ἀντιστραφήσης sic t: ἀντιστρεφούσης B: ἀντιστρέφει U
post μερικὴν add. τὴν τίς B 31 ὑπάρχει t 32 οὗτοι seripsi: ταῦτα B: αὗται Ut

ἡ ἐλάττων ἀποφασικὴ οὖσα ἀναγκαία εἴη, ἀσυλλόγιστός ἐστιν ἡ συζυγία· LVIII^v
τὸ γάρ ἵδιον τοῦ τρίτου σχήματος ἀπώλεσε τὸ τὴν ἐλάττονα ἔχειν κατα-
φατικήν. συνάγει τοιγαροῦν καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενὶ ἐξ ἀνάγκης. τὸ
μὲν παντὶ οὗτως· ὅπνος ἐνδέχεται παντὶ ἵππῳ ἢ μηδενὶ ὑπάρχειν, ὅπνος
5 οὐδενὶ καθεύδοντι ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει, καὶ συνάγεται ‘ὅπνος εἰς
παντὶ καθεύδοντι ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει’. τοῦ δὲ μηδενί· ὅπνος
παντὶ μὲν ἵππῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, ἵππος οὐδενὶ ἐγρηγορότι ἀνθρώπῳ ἐξ
ἀνάγκης ὑπάρχει, καὶ συνάγεται ‘ὅπνος οὐδενὶ ἐγρηγορότι ἀνθρώπῳ ἐξ
ἀνάγκης ὑπάρχει’.

10 p. 40a39 ‘Ομοίως δὲ καὶ εἰ ὁ μὲν καθόλου τῶν δρων ὁ δ’ ἐν μέρει
πρὸς τὸ μέσον.

Τὰ αὐτὰ πάλιν λεγθήσεται καὶ ἐπὶ τούτων, ἀπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ 30
ἀμφοτέρων καθόλου συλλογισμῶν, περὶ τε τῶν συμπερασμάτων περὶ τε τῶν
δεῖξεν. καὶ ἐπὶ μὲν τῶν ἔχουσῶν τὴν μείζονα καθόλου πρότασιν τὴν δὲ
15 ἐλάττονα μερικὴν συλλογιστικῶν συζυγιῶν, λέγω δὴ ἔχουσῶν τὴν μείζονα
ἀποφασικὴν ἢ καταφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικὴν (αὗται γάρ εἰσι
συλλογιστικαὶ ἐν τρίτῳ σχήματι) τοσοῦτον μόνη διαφορὰ τούτων πρὸς τὰς
καθόλου συζυγίας, διτὶ ἐκεῖναι μὲν τὴν ἐλάττονα καθόλου ἔχουσαι πρὸς
τὴν μερικὴν εἶχον αὐτὴν ἀντιστρεφομένην, ἐν ταύταις δὲ μερικῆς οὔσης 25
τῆς ἐλάττονος ἢ ἀντιστροφὴ πάλιν πρὸς αὐτὴν τὴν μερικὴν γίνεται. ἐπὶ
δὲ τῶν ἔχουσῶν τὴν ἐλάττονα καθόλου τὴν δὲ μείζονα μερικὴν, δηλονότι
πάλιν συλλογιστικῶν συζυγιῶν, ἀμφοτέρων μὲν οὖσῶν καταφατικῶν ἢ δια-
φορὰ αὕτη πρὸς τὰς καθόλου, διτὶ ἐκεῖ μὲν τὴν ἐλάττονα ἀντιστρέφομεν,
ἐνταῦθα δὲ τὴν μείζονα, καὶ ἐκεῖ μὲν δεῖξαντες τὸ συμπέρασμα δι’ εὑθείας
30 ἢ διὰ τοῦ ἀδυνάτου οὐδενὸς ἄλλου ἐδεόμεθα, ἐνταῦθα δὲ μετὰ τὸ δεῖξαι 40
καὶ τὸ συμπέρασμα ἀντιστρέφομεν. οἷον ἔστω ἢ μείζων ὑπάρχουσα μερικὴ,
ἢ δὲ ἐλάττων καθόλου ἐνδεχομένη, καταφατικαὶ ἀμφότεραι. λέγω οὖν
οὗτως· τὸ Α τινὶ τῶν Γ ὑπαρχέτω, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἐνδεχέσθω
35 ὑπάρχειν. εἰτα ἀντιστρέψω τὴν μείζονα πρότασιν· ἐὰν γάρ ἀντιστρέψω τὴν
ἐλάττονα, ἀσυλλόγιστος γίνεται ἡ συζυγία· ἀμφότεραι γάρ γίνονται μερικαί.
ἐπεὶ οὖν τὸ Α τινὶ τῶν Γ ὑπάρχει, καὶ τὸ Γ τινὶ τῶν Α ὑπάρχει, 45
μὲν Β παντὶ τῷ Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, τὸ δὲ Γ τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται ὑπάρ-
χειν τὸ πρῶτον σχῆμα· τὸ ἄρα Β τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται ὑπάρχειν.
ἄλλ’ οὐ τοῦτο προέκειτο δεῖξαι, ἀλλ’ εἰ τὸ Α τινὶ τῶν Β ἐνδέχεται ὑπάρ-
χειν. ἐπεὶ τοίνυν ἀντιστρέψει τὸ μερικὸν καταφατικόν, ἀντιστρέψας τὸ
50 συμπέρασμα ἔχω τὸ ζητούμενον· εἰ γάρ τὸ Β τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται
ὑπάρχειν, καὶ τὸ Α τινὶ τῶν Β ἐνδέχεται ὑπάρχειν, διπερ ἔδει δεῖξαι. καὶ

1 ἔσται U 4 ἵππος Ut: ὅπνος B 5 ὅπνος B: ὅπνον Ut 6 an τὸ ? 7 μὲν
deleverim 8 ἀνθρώπῳ om. B¹ 10 post δὲ add. εἶτε t Arist. cf. p. 237,13.25
12 λεγθήσεται ἢ καὶ ἐπὶ τῶν t 14 μὲν om. t 17 ante συλλ. add. αἱ B: om. SUt
post συλλ. add. καὶ Ut post ἐν add. τῷ t 19 ταύταις scripsi cf. p. 230,29.30:
τούτοις BSUt 20 πάλιν πρὸς αὐτὴν BS: inv. ord. Ut 26 ἀναγκαίᾳ exspectamus,
at cf. sq. 28 τῶν SU: τῷ Bt 31 τῶν—τῶν U: τῷ—τῷ BSt 37 τὸ om. Ut

ταῦτα μέν, ἐπειδὴ ὑπεθέμεθα τὴν μείζονα ἐνδεχομένην τὴν δὲ ἐλάττονα LVIII^ν ἀναγκαίαν. εἰ δὲ ἀνάπαλιν ὑποθώμεθα τὴν μὲν μείζονα ἀναγκαίαν τὴν 50 δὲ ἐλάττονα ἐνδεχομένην, μετὰ τὴν ἀντιστροφὴν τῆς μείζονος προτάσσεως οὐκέτι τῇ κατ' εὐθεῖαν δεῖξει ἀλλ' ὡς ἐπὶ τῶν καθόλου συζυγιῶν τῇ εἰς 5 ἀδύνατον ἀπαγωγῇ δείκνυται τὸ Β τῷ Α ἐνδεχομένως τινὶ ὑπάρχον, τουτέστιν ὁ ἐλάττων τῷ μείζονι· καὶ οὕτω τὸ συμπέρασμα ἀντιστρέψαντες εὑρήσομεν καὶ τὸ Α τινὶ τῶν Β ἐνδεχομένως ὑπάρχον, τουτέστι τὸν μείζονα τῷ ἐλάττονι. οὕτω μὲν οὖν, εἰ ἀμφότεραι καταφατικαὶ εἰν αἱ προτάσσεις. εἰ δὲ ἡ μὲν ἀποφατικὴ | ἡ δὲ καταφατική, τῆς μείζονος ἀποφατικῆς οὕσης LIX^τ 10 ὅγλονότι (εἰ γάρ η ἐλάττων ἦ, ἀσυλλόγιστος γίνεται η συζυγία), ἐὰν μὲν η μείζων καθόλου ἦ, ὥσπερ εἶχον αἱ ἔξι ἀμφοτέρων καθόλου, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ αὗται ἔξουσιν ἐν πᾶσιν. εἰ δὲ η μείζων μερικὴ εἴη, ἕδωμεν τὴν λέξιν ὡς ἔχει. ὅμοιώς δὲ καὶ εἰ ὁ μὲν καθόλου τῶν ὅρων ὁ δὲ ἐν μέρει πρὸς τὸ μέσον, τουτέστιν εἰ η μὲν τῶν προτάσσεων εἴη καθό- 15 λου η δὲ μερική· διὰ γάρ τῶν ὅρων τὰς προτάσσεις ἐδήλωσεν· τῷ γάρ 5 πρὸς τὸ μέσον τοὺς ἄκρους συμπλέξαι τοῦτο δεδήλωκεν. ἀμα δὲ καὶ τὸ τρίτον ὑπέγραψε σχῆμα, ἐν φί οἱ δύο ἄκροι τοῦ μέσου κατηγοροῦνται· δεύτερον γάρ ἐν φί δὲ εἰς τῶν δύο κατηγορεῖται, ὡς καὶ πρῶτον ἐν φί δὲ μέσος θατέρῳ μὲν ὑπέκειτο, θατέρου δὲ κατηγορεῖτο.

20 p. 40b2 Καὶ δταν τὸ μὲν στερητικὸν ληφθῆ ἐνδεχόμενον τὸ δὲ καταφατικόν, ἀναγκαῖον δὲ τὸ καταφατικόν, τοῦ ἐνδέχεσθαι. 10

Εἰ η μείζων ἐνδεχομένη εἴη μερικὴ ἀποφατικὴ η δὲ ἐλάττων καθόλου καταφατικὴ ἀναγκαία, τὸ συμπέρασμα γίνεται μερικὸν ἐνδεχόμενον, ὅποιον ἐγίνετο καὶ δτε ησαν ἀμφότεραι καθόλου. γίνεται δὲ διὰ τῆς εἰς ἀδύ- 25 νατον ἀπαγωγῆς· τὸ γάρ ὅμοιώς δὲ ἔξει οὐκ ἐπὶ τῶν δεῖξεων εἰπεν ἀλλ' ἐπὶ τοῦ συμπεράσματος. τὸ γάρ Α ἐνδεχέσθω μὴ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ ἔξι ἀνάγκης· συνάγεται τὸ Α ἐνδέχεσθαι μὴ παντὶ τῷ 15 τῷ Β. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, παντὶ ἔξι ἀνάγκης· ἀλλὰ μὴν τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἔξι ἀνάγκης· καὶ τὸ Α ἄρα παντὶ τῷ Γ ἔξι ἀνάγκης· ἀλλ' ὑπέκειτο μὴ 30 παντὶ ἐνδέχεσθαι. ὅροι λευκόν, ἀνθρωπος, ζῷον· λευκὸν ἐνδέχεται μὴ παντὶ ἀνθρώπῳ, ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἔξι ἀνάγκης, καὶ λευκὸν ἐνδέχεται μὴ παντὶ ζῷῳ. εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, τὸ παντὶ ἔξι ἀνάγκης ἀληθές· ἀλλὰ καὶ τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἔξι ἀνάγκης· καὶ τὸ λευκὸν ἄρα παντὶ ἀνθρώπῳ ἔξι ἀνάγκης, δπερ ἔστι ψεῦδος· ὑπέκειτο γάρ ἐνδέχεσθαι μὴ παντί. δυνατὸν 20 35 δὲ καὶ διὰ τῆς ἐπὶ μέρους ἀντιστροφῆς δεῖξαι τὴν συζυγίαν συλλογιστικήν· η γάρ μερικὴ ἐνδεχομένη ἀποφατικὴ ἀντιστρέψει εἰς τὴν μερικὴν κατα- φατικήν. γίνεται τοίνυν η ἀντιστροφὴ τὸν τρόπον τοῦτον· εἰ τὸ Α ἐνδέ-

1 μέν scripsi: δὲ BSUτ 2 μὲν om. SU 4 τὴν κατ' Ι 6 τῷ SU: τῇ Βτ
7 τὴν t 12 καὶ αὗται U εἰδωμεν t 15 τὸ γάρ U 19 θατέρου Ut: θατέρον
compend. B 20 τὸ δὲ om. B 21 δὲ τὸ κτλ. om. Ι 27 post ἀνάγκης
22 ἐνδεχομένη ex ἐνδεχομαλή corr. B 24 ἐγίνετο ex ἐγένετο corr. B 27 post ἀνάγκης
add. καὶ t 29 καὶ om. U 31 ἔξι ἀνάγκης ante ζῶον colloc. t 36 πρὸς S

γεται μη παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Γ τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται· ἀλλὰ καὶ τὸ Β LIX^r
παντὶ τῷ Γ ἐξ ἀνάγκης· καὶ τὸ Β ἄρα τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται. ἀντιστρα-
φέντος οὖν καὶ τοῦ συμπεράσματος εἰς τὴν μερικὴν ἀποφατικὴν ἐνδέχο-
μένην καὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β ἐνδέχεται, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

5 p. 40b3 "Οταν δὲ τὸ στεργτικὸν ἀναγκαῖον, καὶ τὸ συμπέρασμα 25
ἔσται τοῦ μὴ ὑπάρχειν ὁ γάρ αὐτὸς τρόπος ἔσται τῆς δείξεως
καὶ καθόλου τῶν ὅρων σύντων· ἀνάγκη γάρ διὰ τοῦ πρώτου
σχήματος τελειοῦσθαι τοὺς συλλογισμούς, ὥστε καθάπερ ἐν
ἐκείνοις, καὶ ἐπὶ τούτων ἀναγκαῖον συμπίπτειν.

10 Ἐάν, φησί, τὴν στεργτικὴν πρότασιν ἀναγκαίαν λάβωμεν τὴν δὲ κατα-
φατικὴν ἐνδέχομένην, δῆλον ὅτι ἐναντίως τῇ πρὸ ταύτης συζυγίᾳ τὸ συμ-
πέρασμα γίνεται μερικὸν ἀποφατικὸν ὑπάρχον. ἔστωσαν δὲ ὅροι ἀνθρωποις 30
μὲν ἐπὶ τοῦ Α, περιπατητικὸν δὲ ἐπὶ τοῦ Β, ζῷον δ' ἐπὶ τοῦ Γ· ἀνθρωποις
μὲν γάρ οὐ παντὶ ζῷῳ ἐξ ἀνάγκης, περιπατητικὸν δὲ ἐνδέχεται παντὶ ζῷῳ,
15 καὶ ἀνθρωποις οὐ παντὶ ὑπάρχει περιπατητικῷ. συνάγεται δὲ καὶ ἐνδέχό-
μενον, οὐ τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἀλλὰ τὸ συντρέχον τῷ ὑπάρχοντι. ὅτι
γάρ οὐ συνάγεται τὸ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδέχόμενον, δῆλον ἐντεῦθεν.
εἰ γάρ τὸ Α ἐνδέχεται μη παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν, καὶ τὸ Β ἐνδέχεται τινὶ
τῶν Α ὑπάρχειν· ἀντιστρέψει γάρ τὰ μερικὰ τοῦ κυρίως ἐνδέχομένου.
20 ὑπῆρχε δὲ καὶ τῷ Γ παντὶ τὸ Α· τὸ ἄρα Γ τινὶ τῶν Α ἐνδέχεται ὑπάρ-
χειν. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ Α τινὶ τῶν Γ ἐνδέχεται ὑπάρχειν. δὲ δὲ ἐνδέ-
χεται τινί, ἐνδέχεται καὶ μηδενί· ἐνδέχεται ἄρα τὸ Α μηδενὶ τῶν Γ
ὑπάρχειν. δὲ δὲ ἐνδέχεται μηδενί, ἐνδέχεται καὶ παντί· ἐνδέχεται γάρ
πάντα ἀνθρωπον καὶ λούεσθαι καὶ μὴ λούεσθαι· ἐνδέχεται ἄρα τὸ Α παντὶ
25 τῷ Γ ὑπάρχειν. ἀλλ' ὑπέκειτο καὶ μὴ παντὶ ἐξ ἀνάγκης· οὐκ ἄρα ἀληθὲς
τὸ ἐνδέχομένως τὸ Α μὴ παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐνταῦθα
τὴν μὲν ἀποφατικὴν ἀναγκαίαν καθόλου λαμβάνει, τὴν δὲ ἐνδέχομένην 40
καταφατικὴν ἐπὶ μέρους· τὸ Α μηδενὶ τῶν Γ ὑπαρχέτω ἐξ ἀνάγκης,
οἷον ἵππῳ μηδενὶ ἀνθρωποις, τὸ Β τινὶ τῶν Γ ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν, οἷον
30 λευκὸν τινὶ ἵππῳ· συνάξεις τὸ Α, τουτέστι τὸν ἀνθρωπον, μὴ παντὶ λευκῷ
ὑπάρχειν, οἷον τῷ ϕιλοῦμίῳ, τῇ χιόνι. καὶ δῆλον ὡς οὐχὶ ἐνδέχομένως
ἀλλ' ἀπλῶς οὐχ ὑπάρχει. τὸ δὲ αἵτιον τοῦ τοιαῦτα γίνεσθαι τὰ συμπε-
ράσματα προσέθηκε τὸ [‘]καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀμφοτέρων καθόλου, οὗτο
καὶ ἐπὶ τούτων διὰ τοῦ πρώτου σχήματος τελειοῦνται οἱ συλλογισμοί[’]. 45

6 ἔσται τρόπος U 7 post καθόλου add. καὶ μὴ καθόλου t Arist.: om. BU (A d f u et
pr. BCd) 13 περιπατητικὸς U δ' t: om. BSU 14 δὲ St: om. BU
15 καὶ alt. om. S 18 μὴ παντὶ τῷ scripsi cf. vs. 15. 26: τινὶ τῶν (τῷ S) BSU
19 post α add. μὴ SUt 20 τὸ β παντὶ τῷ γ B: τὸ γ' παντὶ τῷ β' St ἐνδέχεται
ὑπάρχειν St: inv. ord. BU 22 α' St: γ B: β' U γ SUt: α B 24 καὶ prius
om. BSt 25 ἀληθῶς U 26 post ἐνδέχομένως add. ὡς B¹, ὥστε corr. B²
‘Αλέξανδρος] p. 253,6 sq. 28 τῶν BU: τῷ t 29 ἀνθρωπος t: ἀνθρωπον BU
post τὸ add. δὲ t τῷ γ U 30 συνάξει t 31 ϕιλοῦμίῳ] μω corr. U
ante τῇ add. recte ἦ t 32 ὑπάρχει B 34 καπὶ B τούτου U

τὸ δὲ ὅστε καθάπερ ἐν ἔκείνοις, καὶ ἐπὶ τούτων ἀναγκαῖον συμ- LIX^v
πίπτειν, τοῦτ' ἔστιν ‘ὅποια ἐπ’ ἔκείνων ὑπῆρχε τὰ συμπεράσματα, τοι-
αῦτα καὶ ἐπὶ τούτων συμπίπτει’. ‘ἐπιζητήσεις δ’ ἄν τις’, φησὶν ὁ Ἀλέξανδρος,
‘εὐκαίρως ἐνταῦθα, τί δήποτε μὴ καὶ ἐν ταῖς ἐξ ὑπαρχούσης καὶ ἐνδεχο-
5 μένης μίζεσιν οὕτως εἰπεί γίνεσθαι ἐν τούτῳ τῷ σχῆματι τὰ συμπεράσματα,
ώς καὶ ἐν τῷ πρώτῳ ἐδείκνυτο σχῆματι’. φησὶν οὖν ὅτι τὰ νῦν λεγόμενα
κοινῶς ἐξακούειν δεῖ ἐπὶ πάντων ἀπλῶς· “ώς γάρ ἐν τῷ πρώτῳ σχῆματι το-
σχοίη τὸ συμπέρασμα, οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἔξει σχῆμασι τοῖς τὴν
διμοίαν συμπλοκὴν ἔχειν δεικνυμένοις διὰ τῆς ἀντιστροφῆς”.

10 p. 40v8 “Οταν δὲ τὸ στεργτικὸν καθόλου ληφθὲν τεθῇ πρὸς τὸ
ἔλαττον ἄκρον, ἐὰν μὲν ἐνδεχόμενον, ἔσται συλλογισμὸς διὰ
τῆς ἀντιστροφῆς, ἐὰν δὲ ἀναγκαῖον, οὐκ ἔσται. δειχθήσεται δὲ
τὸν αὐτὸν τρόπον δν καὶ ἐν τοῖς καθόλου καὶ διὰ τῶν αὐτῶν δρων.]

Τῆς μείζονος οὕσης μερικῆς καταφατικῆς ἀναγκαίας τῆς δὲ ἐλάττουνος LIX^v
15 καθόλου ἀποφατικῆς ἐνδεχομένης γίνεται συλλογισμὸς τοῦ ἐνδέχεσθαι μὴ
παντὶ· ἀντιστρεψομένης γάρ τῆς μερικῆς καταφατικῆς πρὸς ἑαυτὴν γίνεται
τὸ πρῶτον σχῆμα. εἰ γάρ τὸ Α τῶν Γ τινὶ ἐξ ἀνάγκης, καὶ τὸ Γ τινὶ
τῶν Α ἐξ ἀνάγκης· εἰ οὖν τὸ μὲν Β οὐδενὶ τῶν Γ ἐνδέχεται, τὸ δὲ Γ
τινὶ τῶν Α ἐξ ἀνάγκης, τὸ ἄρα Β ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Α. τούτου δὲ
20 τοῦ συμπεράσματος ἀντιστραφέντος καὶ τὸ Α ἐνδέχεται μὴ παντὶ τῷ Β·
ἀντιστρέψει γάρ ἡ μερικὴ ἀποφατικὴ τοῦ κατὰ τὸν διορισμὸν ἐνδεχομένου.
ἐὰν δὲ ἡ ἐλάττων καθόλου ἀποφατικὴ ἀναγκαία εἴη, δηλονότι τῆς μείζονος
μερικῆς οὕσης καταφατικῆς ἐνδεχομένης, οὐκ ἔσται συλλογισμός. ἀνάγεται
μὲν γάρ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς μείζονος πάλιν ἀντιστρεψομένης πρὸς
25 ἑαυτὴν· εἰ γάρ τὸ Α ἐνδέχεται τινὶ τῶν Γ, καὶ τὸ Γ τινὶ τῶν Α ἐνδέ- 10
χεται. ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Β οὐδενὶ τῶν Γ ἐξ ἀνάγκης, τὸ δὲ Γ τινὶ τῶν
Α ἐνδέχεται, συνάγεται μὲν τὸ Β μὴ παντὶ τῷ Α ὑπάρχειν· οὐκ ἀντι-
στρεψούσης δὲ τῆς μερικῆς ἀποφατικῆς ὑπαρχούσης οὐ δυνατὸν ἀντιστρέψαι
τὸ συμπέρασμα· ἀντιστρεψομένου γάρ συνάγεται καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί.
30 οἱ δὲ δροὶ τοῦ μὲν παντὶ ὑπάρχειν ὅπνος, ἵππος καὶ κοιμώμενος ἀνθρωπος·
ὅπνον γάρ τινὶ ἵππῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, ἀνθρωπος δὲ κοιμώμενος οὐδενὶ
ἵππῳ ἐξ ἀνάγκης· ἀντιστραφείσης οὖν τῆς μείζονος (ἐνδέχεται γάρ ὅπνον 15
τινὶ ὅπνῳ ὑπάρχειν, τουτέστιν ὅπνοῦντι) συνάγεται ὅπνος παντὶ κοιμωμένῳ
ἀνθρώπῳ. τοῦ δὲ μηδενί, εἰ ἀντὶ τοῦ κοιμωμένου ἀνθρώπου ἐγρηγορότα
35 ἀνθρωπον λάβωμεν· ὅπνος γάρ οὐδενὶ ἐγρηγορότι ἀνθρώπῳ ὑπάρχει. ἀλλὰ

1 γάρ conicio 2 ἐν ἔκείνοις t 3 ἐπιζητήσει Bt 6 Ἀλέξανδρος] p. 253,17 sq.
4 εὐκαίρως om. U 5 γενέσθαι U 7. 8 γάρ ἀν ἐν—ἔχῃ Alex.
8 ἐξῆς t 9 δεικνυομένοις B 12 post ἀναγκαῖον add. ἡ U 13 δν t Arist.:
om. BU 16 ἑαυτὸν B 17. 18 τινὶ τῶν α' St: inv. ord. BU 29 μηδενὶ t
30 καὶ om. S 31 ὅπνος μὲν γάρ S 34 post ἀνθρώπῳ add. ὑπάρχειν t 32 οὖν BSt: γάρ U 34 post ἀνθρώπῳ add. ὑπάρχειν t οὐδενὶ U

καὶν ἡ ἐλάττων εἴη μερικὴ ἀποφασικὴ ἀναγκαία ἡ δὲ μείζων καθόλου LIX^v καταφατικὴ ἐνδεγομένη, οὐ γίνεται συλλογισμός· πάλιν γάρ συνάγεται καὶ τὸ παντὶ καὶ τὸ οὐδενί. ὅροι δὲ πάλιν ἀρχέσουσιν οἱ αὐτοί· ὅπνον παντὶ ἵππῳ ὑπάρχειν ἐνδεγέσθω, καθεύδων ἀνθρωπός οὐ παντὶ ἵππῳ ἐξ 20 ἁνάγκης, τῆς μερικῆς νῦν ἀποφατικῆς διὰ τὴν καθόλου ἀποφατικὴν ἀληθευόσης· συνάξεις οὖν ‘ὅπνος παντὶ καθεύδοντι ἀνθρώπῳ’. εἰ δὲ τὸν ἐγρηγορότα λάβωμεν ἀνθρωπόν, καὶ τὸ οὐδενὶ συναχθήσεται. Ιστέον δὲ ὅτι τῶν λοιπῶν ἀσυλλογίστων συζυγῶν οὐκ ἐμνημόνευσε, λέγω δὲ τῶν ἐξ ἀμφιστέρων μερικῶν ἡ ἀπροσδιορίστων καταφατικῶν τε καὶ ἀποφατικῶν καὶ 10 ἀνομοιοσχημόνων, ώς ἥδη δήλων ὅντων τούτων.

p. 40b15 Δῆλον δὲ καὶ ὅτι πάντες ἀτελεῖς, καὶ ὅτι τελειοῦνται 25 διὰ τοῦ πρώτου σχήματος.

Οἱ μὲν γάρ δι’ ἀντιστροφῆς τῶν προτάσεων ἐπὶ τοὺς συλλογιστικοὺς τρόπους τοῦ πρώτου σχήματος ἀνήγονται, οἱ δὲ διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπα-15 γωγῆς. τοῦτο δὲ ἦν διὰ τοῦ δευτέρου σχήματος ἔλεγεν, ὅτι “τελειοῦνται διὰ τῶν προειρημένων σχημάτων” ἀντὶ τοῦ ‘διὰ τοῦ προειρημένου σχήματος’, τουτέστι τοῦ πρώτου, τῷ πληθυντικῷ γρηγορεύοντι τοῦ ἐνικοῦ, ώς ἔθος. καὶ σχημάτων λέγοι ἂν τοὺς συλλογιστικοὺς τρόπους τοῦ πρώτου σχήματος, εἰς οὓς ἀνάγονται πᾶσαι αἱ συλλογιστικαὶ συζυγίαι καὶ 20 τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου σχήματος.

p. 40b17 "Οτι μὲν οὖν οἱ ἐν τούτοις τοῖς σχήμασι συλλογισμοὶ τελειοῦνται διὰ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι καθόλου συλλογισμῶν καὶ εἰς τούτους ἀνάγονται, δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων. ὅτι δὲ ἀπλῶς πᾶς συλλογισμὸς οὗτος ἔσται, νῦν ἔσται φανερόν, ὅταν 25 δειχθῇ πᾶς γινόμενος διὰ τούτων τινὸς τῶν σχημάτων.

Εἶπὼν περὶ τοῦ ὑπάρχοντος τρόπου καὶ τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ ἐνδεγομένου καὶ τούτους μέχεται, ἔτι τε ἀναγαγόντων τοὺς ἐκ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου σχήματος συλλογισμοὺς εἰς τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ καὶ τοὺς ἐν τῷ πρώτῳ εἰς τοὺς δύο τοὺς καθόλους, νῦν βούλεται δεῖξαι ὅτι ἀδύνατον γενέσθαι συλλογισμόν, διμοίως ὑποθετικόν τε καὶ κατηγορικόν, εἰ μὴ δι’ ἐνὸς τῶν τριῶν 40 τούτων σχημάτων. Εἴτα δὲ τοῦτο δείξῃ, μεταβαίνει ἐκ τῶν συλλογισμῶν ἐπὶ τὰ συλλογιστὰ ως σαφέστερα, καὶ προσήγει τὸν λόγον ἐκ διαιρέσεως

1 post κἄν add. εἰ U εἴη ἐλάττων ἡ B 2 οὐ St: om. BU 4 ὑπάρχειν
ἐνδεγέσθω Ut: inv. ord. B supra οὐ παντὶ scr. οὐδενὶ B¹ 5 post τῆς add. δὲ t
νῦν om. B 6 παντὶ om. t 7 δὲ om. U 8 δὲ BSU: δὴ t 11 καὶ
ὅτι prius B Arist.: inv. ord. Ut 13 διὰ τῆς U 15 ἔλεγεν] c. 19 p. 39 a 2
16 προειρημένων Arist.: εἰρημένων BUt (d) cf. p. 228,12 18 τοῦ συλλογιστικοῦ τρόπου B
19 post οὖς add. καὶ t 21 ἀργὴ σὺν θεῷ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν inser. B
οὖν om. B (d) 22 post τελ. add. τε Arist. (om. A d f u) τῷ om. U 24 ἔχει
Arist., at cf. p. 247,33 25 πᾶς γινόμενος ε παραγινόμενος corr. B² τινὸς om. U
27 ἀναγαγόντων scripsi: ἀνάγων BUt 31 δὲ superscr. U 32 ἀσυλλόγιστα U

οὗτως· πᾶν συλλογιστὸν ἦ καθόλου ἐστὶν ἦ κατὰ μέρος, καὶ τοῦτο ἦ κατα- LIX^a
φατικὸν ἦ ἀποφατικόν. εἶτα καὶ τὸν τρύπον τῆς δεῖξεως ἐκ διαιρέσεως φησι·
πᾶν γάρ τὸ δεικνύμενον, φησί, ἦ δεικτικῶς δεικνυται, τιντέστι διὰ κατηγορι-
κῶν προτάσεων, ἦ ἐξ ὑποθέσεως. τούτων οὖν οὕτως ἐγόντων εἰπωμεν πρῶ-
5 τον περὶ τῶν δεικτικῶν δεικνυμένων. λαμβάνει δὲ πᾶλιν τὸ Α καὶ τὸ Β στοι- 45
χεῖα ἀντὶ τῶν συλλογιστικῶν δρων. ἐὰν οὖν, φησί, βουληθεῖται διὰ τὸ
Α τῷ Β ὑπάρχει ἦ οὐχ ὑπάρχει, εἰ μὲν αὐτόθεν τοῦτο λάβοιται, διὰ τὸ ὑπάρχει
7 ἦ δι! οὐχ ὑπάρχει, τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτησόμεθα καὶ τὸ ζητούμενον ὡς ὄμοιογού-
μενον ληψόμεθα. ἐπεὶ οὖν ἀνάγκη δι' ἔτερων τὸ ζητούμενον [ὡς ὄμοιο-
10 γούμενον] κατασκευάσαι, ἐὰν λάβωμεν διὰ τὸ Α τῷ Γ' ὑπάρχει ἦ τὸ Γ'
ἔτερῳ ἦ τῷ Α ἔτερον ἦ τὸ Β τινὶ ἄλλῳ, οὐδὲν ὄμοιος ἐσόμεθα δεδειχθεῖ-
μιαν γάρ πρότασιν εἰλήφαμεν· οὐ δὲ συλλογισμὸς ἐκ δύο τούλαγχιστόν ἐστι τὸ
προτάσεων· “τεθέντων γάρ τινων ἔτερον τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμ-
βαίνει”. πᾶλιν εἰ δύο λάβωμεν προτάσεις, οἷον τὸ Α κατὰ τοῦ Γ καὶ
15 τὸ Γ' κατ' ἄλλου τινός, ἦ καὶ κατὰ τοῦ Α ἄλλο, ἦ διασας ἀν ἄλλας λαβώμεν
συμπλεκομένας προτάσεις μὴ συναπτούσας δὲ πρὸς τὸ Β, συλλογισμὸν
μὲν ποιήσομεν, οὐ μὴν τοῦ προκειμένου. ἀνάγκη οὖν πᾶσα, εἰ δεῖ δει-
γμῆναι διὰ τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει ἦ οὐχ ὑπάρχει, λαβεῖν τινα κοινὸν δρου,
διὰ συνάρχει πρὸς τὸ Β καὶ διαβιβάσει δι' ἔαυτοῦ ἀπὸ τοῦ Α | ἐπὶ τὸ Β LIX^b
20 ἦ τὴν κατηγορίαν ἦ τὴν ἀπόφασιν. ἀνάγκη οὖν τοῦτον τὸν κοινὸν δρου
ἡ τοῦ μὲν κατηγορεῖσθαι τῷ δὲ ὑποκεῖσθαι ἦ ἀμφοτέρων κατηγορεῖσθαι ἦ
ἀμφοτέροις ὑποκεῖσθαι. καὶ οὕτως τὰ τρία· ἀναφαίνεται σχῆματα. οὕτω
μὲν οὖν δῆλον διὰ τὰς κατηγορικὰς συλλογισμὰς εἰς ἓν πάντως τῶν τριῶν
ἀνάγεται σχῆματαν. οὐ μόνον δὲ οὗτοι, φησίν. ἀλλὰ καὶ οἱ ὑποθετικοὶ
25 πάντες εἰς ταῦτα ἀνάγονται τὰ σχῆματα. λέγει δὲ τοῦτο, οὐχ διὰ οἱ οἱ ὑπο-
θετικοὶ τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν ἔχουσι τῶν δρων. ἀλλ' διὰ λαμβανόντων ἥμισυ
τινα ὑπόθεσιν καὶ ἐκ ταύτης τὰ ἔξης κατασκευαζόντων (οἷον εἰ πρόνοια
ἐστιν, ἢ ψυχὴ ἀθάνατός ἐστιν· ἀλλὰ μὴν ἔστι πρόνοια· ἀθάνατος ἄρα ἢ
ψυχή) ἀνάγκη τὴν εἰληφαμένην ὑπόθεσιν διὰ ἀληθῆς ἀποδεῖξαι, ἐπεὶ οὐ
30 συγχωρήσει τὰ ἔξης συμπεραίνειν οἱ προσδιαλεγόμενοι. πόθεν γάρ δῆλον
διὰ πρόνοια ἔστιν; εἰ τούνυν βουλόμενοι δεῖξαι ταύτην τὴν ὑπόθεσιν δι'
ἔτερας ὑποθέσεως αὐτὴν δείκνυμεν, ἀνάγκη κακείνην ἀποδεῖξαι, καὶ τοῦτο 10
ἐπὶ τοσοῦτον, ἔως ἀν εἰς ὄμοιογημένον τι καταντήσωμεν, διπερ κατηγορι-
κῶς τὴν πρώτην ὑπόθεσιν δείκνυσιν. οἷον ὅσπερ καὶ διὰ Πλάτων ἐποίησεν
35 ἐν τῷ Φαιδρῷ· βουλόμενος γάρ δεῖξαι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον λαμβάνει

3 post διὰ add. τῶν τ 6 συλλογιστῶν Bt δρων om. t 7. 8 ὑπάρχει ἦ δι
addidi 8. 9 ὄμοιογημένον t 9. 10 ὡς ὄμοιογημένον ut e vs. 8. 9 illata delevit:
ὧς ὄμοιογημένων, sed ante τὸ ζ. Η: ως ὄμοιογημένον iibidem t 10. 11 ἦ τῷ γ'- τῷ
α'-τῷ β' t 13 τεθέντων κτλ.] c. 1 p. 24^b 19 κειμένων B Arist.: προκειμένων Ut
15 καὶ om. t ἄλλας post λάβ. collocat t λαβώμεν εἰ λάβοιμεν sive hoc ex illo
corr. Η: λάβοιμεν Bt 18 τῷ γ B λαμβάνειν Η (ν alt. superser. Η²) 19 τῷ γ
utroque B 21 τῷ μὲν Η 26 τὴν αὐτὴν Bt: τοιαύτην Η 30 περαίνειν Η
32 an αὖ? cf. p. 208, 20 33 ὄμοιογημένον pr. B 34 καὶ om. Η 35 ἐν
om. B ἐν τῷ Φαιδρῷ] c. 15 p. 70 C sq.

δυνάμει ταύτην τὴν ὑπόθεσιν· εἰ αἱ ψυχαὶ ἡμῶν μετὰ θάνατον ἐν "Αἰδου, LX^r
οὐκ ἄρα φθείρονται· ἀλλὰ μὴν τὸ πρῶτον· καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. πόθεν
δ' ὅτι ἐν "Αἰδου αἱ ψυχαὶ; δι' ἔτερας πάλιν ὑποθέσεως δείκνυσιν· εἰ τὸ
ζῶν καὶ τὸ τεθνηκός ἐξ ἀλλήλων εἰσίν, ἡμῶν αἱ ψυχαὶ ἐν "Αἰδου· ἀλλὰ
5 μὴν τὸ πρῶτον, καὶ τὸ δεύτερον ἄρα. πόθεν ὅτι τὸ ζῶν καὶ τὸ τεθνηκός 15
ἐξ ἀλλήλων; λοιπὸν εἰς ὀμολογημένον καταντῷ καὶ οὕτω κατηγορικῶς τὴν
ὑπόθεσιν εἰσάγει. τὸ γάρ ζῶν καὶ τὸ τεθνηκός ἐναντία, τὰ ἐναντία ἐξ
ἀλλήλων· καὶ τὸ ζῶν ἄρα καὶ τὸ τεθνηκός ἐξ ἀλλήλων. ὅτι γάρ τὰ ἐναντία
ἐξ ἀλλήλων, πρόδηλον· ἐκ γὰρ λευκοῦ μέλαν γίνεται καὶ ἐκ θερμοῦ ψυχρόν,
10 καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλών ὄμοιώς. ἐπειδὴ οὖν ἀνάγκη τὴν λαμβανομένην ὑπόθεσιν
ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς συλλογισμοῖς διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ δείκνυσθαι,
πᾶς δὲ κατηγορικὸς συλλογισμὸς ὑφ' ἐν πίπτει τῶν τριῶν σγημάτων, εἰκότες 20
ἄρα, φησί, καὶ τοὺς ὑποθετικοὺς συλλογισμοὺς ὑπὸ τὰ αὐτὰ ἀνάγεσθαι σγήματα.

'Επειδὴ δὲ ὁ μὲν Ἀριστοτέλης τοιοῦτον εἰπὼν περὶ τῶν ὑποθετικῶν
15 ἐπαύσατο καὶ οὐδὲν ἡμᾶς περὶ αὐτῶν ἐδίδαξεν, ἀλλὰ τὴν πᾶσαν σπουδὴν
περὶ τοῦ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ ἐποιήσατο, ἀτε δὴ τούτων μὲν τελείων 25
ὅτων καὶ μηδενὸς ἔξωθεν δειρένων, τῶν δὲ ὑποθετικῶν δειρένων τῶν
κατηγορικῶν, εἰπωμεν ἡμεῖς βραχέα περὶ αὐτῶν. Ιστέον γάρ ὅτι πολυ-
20 στίχους πραγματείας περὶ τούτων κατεβάλλοντο οἵ τε μαθηταὶ τοῦ Ἀριστο-
τέλους, οἵ περ Θεόφραστον καὶ Εὔδηλον καὶ τοὺς ἄλλους, καὶ ἔτι οἱ Στωι-
κοί. εἰπωμεν οὖν τίσιν ὀνόμασιν ἔχρισαντο ἐν τε τοῖς μέρεσιν αὐτῶν καὶ
τοῖς διλοις οἱ Περιπατητικοί καὶ οἱ Στωικοί, καὶ ἔτι τὴν διαίρεσιν αὐτῶν,
καὶ πόσοι τρόποι ἐκ ταύτης ἡμῖν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν ἀναφαίνονται.

'Ιστέον οὖν ὅτι ἐφεξῆς τούτων ὄντων ἀλλήλους, πραγμάτων, νοημάτων, 30
φωνῶν, πάλιν δ' αὖ καὶ τούτων ἐφεξῆς ὄντων ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς συλλο-
γισμοῖς, ὡς γνωσόμεθα, τοῦ ἡγουμένου, τοῦ ἐπομένου, τοῦ συνημμένου,
τῆς προσλήψεως, τοῦ συμπεράσματος, οἱ μὲν Ηεριπατητικοὶ τῇ κοινῇ συνη-
θείᾳ κεχρημένοι τὰ μὲν πράγματα αὐτὸ τοῦτο πράγματα ὄνόμασαν, καὶ
τὰ νοήματα ὡσαύτως, ὄμοιώς δὲ καὶ τὰς φωνάς, ἔτι τὸ τῆς ἡγούμενον ἐν
35 τοῖς ὑποθετικοῖς συλλογισμοῖς αὐτὸ τοῦτο ἡγούμενον, καὶ τὸ ἐπόμενον
ώσαύτως. οἷον τὸ 'εἰ ἡμέρα ἐστί', τοῦτο ἡγούμενον· τὸ δὲ 'ἡλιος ὑπὲρ 45
γῆν', τοῦτο ἐπόμενον· ἐπειτα γάρ τῷ πρώτῳ τὸ δεύτερον. τὸ δὲ διλον
τοῦτο τὸ 'εἰ ἡμέρα ἐστίν, ἡλιος ὑπὲρ γῆν ἐστί', τοῦτο συνημμένον διὰ
τὸ συνηφθαι ταῦτα ἀλλήλους. τὸ δὲ 'ἀλλὰ μὴν ἡμέρα ἐστί', τοῦτο οἱ
55 Ηεριπατητικοὶ μετάληψιν καλοῦσι διὰ τὸ μεταλαμβάνεσθαι ἐκ δευτέρου.
ἡδη γάρ ἐλήφθη ἐν τῷ ἡγουμένῳ. τὸ δὲ 'ἡλιος ἄρα ὑπὲρ γῆν', τοῦτο

3 δ' om. Ut δείκνυται U 4 τὸ om. t 5 post μὴν add. καὶ t ζῶν B
itemque vs. 7. 8 τὸ quart. om. t 6 ὀμολογημένον t: ὀμολογόμενον BU cf. p. 241,33
7 post τὰ add. δ' t 8 καὶ prius om. U 8τι—9 πρόδηλον, quae post ἀλλήλων prius
colloc. BUt, hue transposui 13 συνάγεσθαι t 14 περὶ (τῶν add. t) ὑποθετικῶν
συλλογισμῶν inser. SUT 8τε om. U 16 ἐποιήσατο συλλογισμοῦ U 18 εἰπομεν
t itemque vs. 21 19 κατεβάλλοντο SUT: κατεβάλοντο B 20 post οἱ prius add. τε U
22 οἱ alt. om. t 26 ἐπομένου—συνημμένου BS: inv. ord. Ut 28 αὐτῶν τούτων U
29 τε om. B 31 τοῦτο BST: τὸ U 33 τὸ om. SU 36 ἐν om. pr. B

συμπέρασμα. οὗτω μὲν οἱ Περιπατητικοί. οἱ δὲ Στωικοὶ κακιοτέραν βαδί· LX⁵ ζούτες τὰ μὲν πράγματα τυγχάνοντα ὀνόματαν, διότι τῶν πραγμάτων τυχεῖν 40 βούλομεθα, τὰ δὲ νοήματα ἐκφορικά, διότι ἔπειρ ἐν αὐτοῖς νοοῦμεν, ταῦτα εἰς τὸ ἔξω προφέρομεν, τὰς δὲ φωνὰς λεκτά. τὸ δὲ ἡγούμενον καὶ αὐτοὶ 5 ήγούμενον ἐκάλεσαν (κατὰ γάρ τοῦτο μόνον συμφωνοῦσι τοῖς Περιπατητικοῖς), τὸ δὲ ἐπόμενον λῆγον, τὸ δὲ συνημμένον τροπικόν. διότι τρεπόμεθα ἐκ τοῦ ήγούμενου εἰς τὸ ἐπόμενον, *(οἷον)* εἰ ήμέρα ἐστίν, ηὔλιος ὑπὲρ γῆν 10 ἐστι, τὴν μετάληψιν πρόσληψιν (καὶ ἔρεινε τοῦτο ἐν τῇ συνημμείᾳ), τὸ δὲ συμπέρασμα ἐπιφοράν, διότι τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ἐπιφέρεται. ταῦτα μὲν οὖν 15 τὰ ὄντα οἰς κέγρηται οἱ Περιπατητικοί καὶ οἱ Στωικοί.

Λάβωμεν δὲ λοιπὸν ἐκ διαιρέσεως τὰ εἴδη τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν. καθόλου πᾶς συλλογισμὸς ἢ τὸ ἔστιν ἢ τὸ οὐκ ἔστι δείκνυσιν, ἢ τίνος ὅντος τί ἔστιν ἢ τί οὐκ ἔστιν, ἢ τίνος μὴ ὅντος τί ἔστιν ἢ τί οὐκ ἔστιν. οἱ μὲν οὖν τίνος ὅντος ἢ μὴ ὅντος τί ἔστιν ἢ τί οὐκ ἔστι δεικνύντες, οὗτοι 20 καλοῦνται διὰ τριῶν καὶ δι' ὅλων ὑποθετικοί, δι' ὅλων μέν, διὰ πᾶσαι αἱ παραλαμβανόμεναι προτάσεις ὑποθετικαί, διὰ τριῶν δέ, διὰ τούλαχιστον οὗτοι οἱ συλλογισμοὶ διὰ τριῶν ὑποθέσεων περαίνονται. οἷον βούλομαι 25 δεῖξαι διὰ τῇ ὑποθέσει τῇ λεγούσῃ ἀγαθὸν εἶναι τὸν θεὸν ἀκολουθεῖ τὸ δίδιον εἶναι τὸ πᾶν. ἐπειδὴ οὖν δύο ταῦτας ὑποθέσεις βούλομαι δεῖξαι ἐπομένας ἄλλήλαις, πᾶσα ἀνάγκη δι' ἑτέρου τοῦτο κατασκευάσαι· ἐπεὶ εἰ αὐτόθιν τοῦτο λάβωμεν, τὸ ἐν ἀρχῇ πάλιν αἰτησόμεθα. οὐκοῦν γρεία ἥμιν πλειόνων ἢ τούλαχιστον ἄλλης μιᾶς ὑποθέσεως, δι' ἧς μέσης ταύτας ἄλλήλαις συνάψομεν· οἷον ἵνα εἴπωμεν οὕτως, εἰ ὁ θεὸς ἀγαθός, ἀγαθὸν ποιεῖ· εἰ ἀγαθὸν ποιεῖ, ἀδίαι ποιεῖ· εἰ ὁ θεὸς ἄρα | ἀγαθός, ἀδίαι ποιεῖ. ὅμοίως LX⁶ ἔχουσι καὶ οἱ τίνος ὅντος τί οὐκ ἔστι κατασκευάζοντες· οἷον εἰ ὁ θεὸς ἀγαθός, καὶ δίκαιος· εἰ δίκαιος, εἰσὶ τὰ ἐν "Αἰδου δικαιωτήρια· εἰ τοῦτο, οὐκ εἰσὶ θυγατρεῖς τῶν ἀνθρώπων ψυχαί· εἰ ὁ θεὸς ἄρα ἀγαθός, οὐκ εἰσὶ θυγατρεῖς αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαί. ἔτι τίνος μὴ ὅντος τί ἔστιν ἢ τί οὐκ ἔστιν, οἷον ὡς ἐπὶ τῶν αὐτῶν· εἰ μὴ ἔστιν ἄδικον τὸ θεῖον, εἰσὶ τὰ ἐν "Αἰδου δικαιωτήρια· 30 εἰ τοῦτο, ἀθάνατοι αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαὶ καὶ οὐκ εἰσὶ θυγατρεῖς· εἰ μὴ ἔστιν ἄρα ἄδικον τὸ θεῖον, ἀθάνατοι εἰσιν αἱ τῶν ἀνθρώπων ψυχαὶ καὶ οὐκ εἰσὶ θυγατρεῖς. σκόπει δὲ διὰ πάντων τούτων οὐ τὸ εἶναι τι ἀπλῶς ἢ μὴ εἶναι κατεσκευάσαμεν, ἀλλ' ὅτι τῷδε ὑποτεθέντι τῷδε ἀκολουθεῖ· καὶ ἐπειδὴ οὐδαμοῦ τὸ εἶναι τῷδε τι ἢ μὴ εἶναι ἀπεδείχαμεν, εἰκότως δι' ὅλου 35 ὑποθετικοὶ καλοῦνται· ἐφ' ὃν γάρ εἶναι τι ἢ μὴ εἶναι κατασκευάζομεν, δεόμεθα πάντως καὶ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ.

1 οὗτοι St: τοῦτο B: τοῦτο U post μὲν add. οὖν t: om. BSU 2 μὲν om. U
 3 αὐτοῖς BSU: ἔαυτοῖς t 5 τοῦτο γάρ t 7 οἶον addidit ante ἡλιος add. ὁ Bt: om. SU
 8 post τῇ add. fort. recte δὲ t: om. BSU 10 οἵ τε π. S 12 ἢ τὸ οὐκ ἔστι bis,
 semel del. B 14 ἔστιν ἢ τί οὐκ S: οὐκ ἔστιν ἢ τί Bt 21 λάζομεν t: λάζομεν b
 23 εἴπομεν pr. B 23 et 24 ἀγαθοποιεῖ SUt, at cf. p. 244,19 sq. 25 οἱ BST: εἰ U
 25. 26 ἀγαθός—δίκαιος serpsi: iuv. ord. BSU 26 καὶ SU: om. Bt εἰ δίκαιος serpsi:
 εἰ ἀγαθός Bt: om. SU 27 αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων t 31 ἄρα om. pr. B
 32 post τούτων add. ὅτι Bt: om. S 34 τῷδε SUt: om. B 36 καὶ SUt: om. B

Τῶν οὖν εἰναι τι ἢ μὴ εἶναι δεικνύντων οἱ μὲν κατηγορικῶς δει- LX¹
 κνύσουσιν οἱ δὲ ὑποθετικῶς. περὶ μὲν οὖν τῶν κατηγορικῶν συλλογή- 10
 σμῶν ἵκανῶς εἴρηται· περὶ δὲ τῶν ὑποθετικῶν οὕτως εἴπωμεν. τῶν
 τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι κατασκευαζόντων ὑποθετικῶν οἱ μὲν ἀκολουθίαν
 5 κατασκευαζούσιν οἱ δὲ διάζευξιν. καὶ τῶν ἀκολουθίαν κατασκευαζόντων
 οἱ μὲν τῇ θέσει τοῦ ἡγουμένου κατασκευαζούσι τὸ ἐπόμενον, οἱ δὲ
 τῇ ἀναιρέσει τοῦ ἐπομένου ἀναιροῦσι καὶ τὸ ἡγούμενον. οἷον εἰ τὸ
 προτιὸν ἄνθρωπός ἔστι, καὶ ζῷόν ἔστιν· ἀλλὰ μὴν ἄνθρωπός ἔστι· καὶ
 ζῷον ἄρα ἔστι. καὶ ἔστιν οὕτως πρῶτος τρόπος τῶν ὑποθετικῶν ὃ ἐξ
 10 ἀκολουθίας τῇ θέσει τοῦ ἡγουμένου κατασκευαζόντων τὸ ἐπόμενον. πάλιν 15
 εἰ τὸ προτιὸν ἄνθρωπός ἔστι, καὶ ζῷόν ἔστιν· ἀλλὰ μὴν οὐκ ἔστι ζῆν·
 οὐδὲ ἄνθρωπος ἄρα ἔστιν. οὕτως δεύτερος τρόπος ὑποθετικῶς ὃ ἐξ ἀκο-
 λουθίας τῇ ἀναιρέσει τοῦ ἐπομένου ἀναιρῶν καὶ τὸ ἡγούμενον. τί οὖν
 οὗτοι διαφέρουσι τῶν δι’ οὗτού ὑποθετικῶν, εἰ κάκενοι ἀκολουθίαν τινὰ
 15 κατασκευαζούσι (δεικνύσουσι γάρ τίνος ὅντος τί ἔστιν ἢ τί οὐκ ἔστι) καὶ
 οὗτοι ἀκολουθίαν λέγονται κατασκευαζεῖν; λέγω οὖν ὅτι ἐκεῖνοι μὲν τοσοῦτον
 μόνον τῷδε ὑποτεθέντι ἀκολουθεῖν τῷδε λέγουσιν, οὐ μέντοι γε καὶ αὐτὴν 20
 τὴν ὑπόθεσιν κατασκευαζούστες ἀποφαίνονται ‘οὐκοῦν καὶ τόδε ἔστιν’. οἷον
 εἰ ὁ θεὸς ἀγαθός, ἀγαθὰ ποιεῖ· εἰ ἀγαθὰ ποιεῖ, ἀΐδια ποιεῖ· εἰ ὁ θεὸς
 25 ἄρα ἀγαθός, ἀΐδια ποιεῖ· σκόπει γάρ ὅτι οὐχ ἀπλῆς ἀποφαίνεται ὅτι ἀΐδια
 ποιεῖ, ἀλλ’ ‘εἰ ἀγαθός ἔστιν, ἀΐδια ποιεῖ’. ἐπὶ δὲ τῶν τὸ εἶναι ἢ μὴ εἶναι
 κατασκευαζόντων αὐτὴν ἢ τοῦ πράγματος ὑπαρξίας κατασκευαζεῖται· λέγομεν
 γάρ ‘εἰ ἀγαθός, ἀΐδια ποιεῖ’· εἶτα τὴν πρόσληψιν λαβόντες τὸ ‘ἀλλὰ μὴν
 ἀγαθός’ ἐπάγομεν τὸ ‘ἀΐδια ἄρα ποιεῖ’. ἀποφαίνομεθα οὖν ἐν τούτοις ὅτι 25
 30 ἀΐδιος ἔστι τὰ ὑπὸ θεοῦ γινόμενα. διοίως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων, καὶν
 διὰ πλειόνων ὑποθέσεων κατασκευαζωμεν. πάλιν οὖν λέγω ὅτι τῶν τὸ
 εἶναι ἢ μὴ εἶναι κατασκευαζόντων συλλογισμῶν οἱ μὲν ἀκολουθίαν κατα-
 σκευαζούσιν οἱ δὲ διάζευξιν, καὶ τῶν ἀκολουθίαν κατασκευαζόντων οἱ μὲν
 τῇ θέσει τοῦ ἡγουμένου κατασκευάζουσι τὸ ἐπόμενον, οἱ δὲ τῇ ἀναιρέσει
 35 τοῦ ἐπομένου ἀναιροῦσι καὶ τὸ ἡγούμενον. γίνονται οὖν οὗτοι δύο τρόποι
 ὑποθετικῶν συλλογισμῶν, πρῶτος τε καὶ δεύτερος. τῶν δὲ διάζευξιν κατα-
 σκευαζόντων οἱ μὲν λαμβάνονται ἐπὶ τῶν μὴ ἀντικειμένων, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν 30
 ἀντικειμένων, καὶ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων ἢ τῶν ἐμμέσων ἢ τῶν ὀμέσων, καὶ
 τῶν ἐμμέσων ἢ τῶν ώρισμένα ἐχόντων τὰ ἔμμεσα ἢ τῶν ἀόριστα, καὶ
 35 ἐπὶ τῶν ὀμέσων ἢ τῶν κατὰ τὰ ἐναντία ἢ τῶν καθ’ ἔξιν καὶ στέρησιν ἢ
 τῶν κατὰ κατάφασιν καὶ ἀπόφασιν. διάζευξιν δὲ λέγομεν τὴν ἐν διαιρέσει

1 post εἶναι alt. add. τι U

4 ἀκολουθίαν S: ἀκολούθως Ut: ἀκολούθη B

8 ἀλλὰ—9 ἄρα ἔστι mrg. U

12 ὑποθετικὸς BS: ὑποθετικῶν U:

τῶν ὑποθετικῶν t

14 post κάκενοι add. γάρ U

16 οὗτοι BU: οὐκέτι St

18 οἷον om. B

bis, semel del. B

19 ἀγαθός

22 αὐτὴν t

25 post ὑπὸ add. τοῦ t

29 θέσει B: ὑποθέσει Ut

31 ὑποθετικοί U

ixia B: ἢ Ut

36 διαιρέσειν B

B²

νπόθεσιν, οἷον εἰ πᾶς ἀριθμὸς ἡ ἄρτιός ἐστιν ἡ περιττός, εἰ δὲ ψυχὴ ἡ LX⁹
 θητή ἐστιν ἡ ἀθάνατος, εἰ δὲ διάμετρος τῇ πλευρᾷ ἡ σύμμετρος ἡ ἀσύμ-
 μετρος· ἔχουσι γάρ πάντα ταῦτα τὸν ὅμοιον τῷ διαζευκτικὸν σύνδεσμον. τῶν οὖν αἱ
 κατὰ διάζευξιν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν τῶν ἡ ἐπὶ τῶν μὴ ἀντικειμένων
 5 λαμβανομένων ἡ ἐπὶ τῶν ἐμμέσων ἀντικειμένων καὶ ἀρισταὶ ἐγόντων τὰ
 ἔμμεσα οὐ δεῖ τὴν ὑπόθεσιν κατὰ διαιρέσιν προάγειν, οἷον δεῖ τὸ προτιθὲν ἡ
 ἀνθρωπος ἡ κύων ἡ ἵππος ἡ τι τοιοῦτον ἐστι (ταῦτα δὲ οὐκ ἀντικείμενα), ἡ
 πάλιν δὲ τὸ προσιὸν ἡ λευκόν ἐστιν ἡ μέλαν ἡ φαιὸν ἡ ἐρυθρὸν ἡ τι τοιοῦτον·
 ταῦτα δὲ ἔμμεσα ἀντικείμενα καὶ ἀριστα. εἰ γάρ κατὰ διαιρέσιν ποιησό-
 10 μεθα τὴν ὑπόθεσιν, οὗτε τὴν διαιρέσιν ὑγιὰ ποιήσοιν (οὐ γάρ δυνατὸν 10
 πᾶσιν ἐπεξελθεῖν ἡ τοῖς μὴ ἀντικειμένοις ἡ τοῖς ἔμμεσοις καὶ ἀριστοῖς
 ἀντικειμένοις), οὗτε δυνάμεθα ἐν τῷ συμπεράσματι τῇ τοῦ ἐνὸς ἀναιρέσει
 τὸ λοιπὸν εἰσαγαγεῖν, ἀλλὰ δεῖ τῇ τῶν λοιπῶν πάντων ἀναιρέσει τὸ κατα-
 λειπόμενον εἰσαγαγεῖν· τοῦτο δὲ ἀδύνατον· οὐ γάρ δυνατὸν ἐξαριθμήσασθαι
 15 πάντα. *(οἶον)* ἐὰν εἴπω δεῖ τὸ προτιθὲν ἡ ἀνθρωπός ἐστιν ἡ ἵππος ἡ τι
 τοιοῦτον, ψεύδομαι· δυνατὸν γάρ ἀλλο τι εἶναι· δυοίως δὲ κἄν δεῖ τὸ προσιὸν
 ἡ λευκόν ἐστιν ἡ μέλαν· δυνατὸν γάρ ἡ φαιὸν ἡ ὥχρον εἶναι. ἀλλὰ καὶ τὸ 45
 πᾶσιν ἐπεξελθεῖν ἡ γαλεπὸν ἡ ἀδύνατον. ἀλλ' οὐδὲ ἐν τῷ συμπεράσματι
 δυνάμεθα εἰπεῖν οὕτως ‘ἀλλὰ μὴν οὐχ ἵππος· ἀνθρωπος ἄρα’. πῶς οὖν
 20 δεῖ ποιεῖν; δεῖ μετὰ ἀποφάσεως ποιεῖσθαι τὴν διαιρέσιν ‘τὸ προσιὸν οὐχὶ
 καὶ ἀνθρωπός ἐστι καὶ ἵππος ἐστίν’ (ἀληθεύομεν γάρ οὕτω λέγοντες), εἰτα
 τῇ θέσει τοῦ ἐνὸς ἀναιρεῖν τὰ λοιπά· ‘ἀλλὰ μὴν ἀνθρωπός ἐστιν· οὐκ
 25 ἐστιν ἄρα ἵππος’. καὶ ἐστιν οὕτος τρίτος τρόπος τῶν ὑποθετικῶν ὁ ἐξ
 ἀποφατικῆς συμπλοκῆς τῇ θέσει τοῦ ἐνὸς ἀναιρῶν τὰ λοιπά. ἐὰν δὲ 50
 ἡ ἐπὶ τῶν ἀμέσων ἀντικειμένων ποιώμεθα τὴν διαιρέσιν ἡ ἐπὶ τῶν ἔμμεσων
 ὡρισμένα δὲ ἐγόντων τὰ ἔμμεσα, γίνονται δύο τρόποι ὑποθετικὸν συλλο-
 γισμῶν· ἀμέσων μὲν οἷον ὁ ἀριθμὸς ἡ περιττός ἐστιν ἡ ἄρτιος, ἡ διάμετρος
 τῇ πλευρᾷ ἡ σύμμετρος ἡ ἀσύμμετρος· ἔμμεσων δὲ ὡρισμένων, ὡς δέσμων
 λαβόντες δύο μεγέθη λέγωμεν δεῖ τόδε τῷδε ἡ ἵσιν ἐστὶν ἡ μείζην ἡ
 30 ἔλαττον, ἡ ἀγαθὸν ἡ κακὸν ἡ οὐδέτερον, τοῦ [δὲ] οὐδετέρου δυναμένου πάλιν
 τέμνεσθαι ἡ εἰς τὸ δεκτικὸν ἀνὰ μέρος ἐκατέρου τῶν ἀντικειμένων ἡ LX¹⁰
 εἰς τὸ μηδέτερον τούτων δεχόμενον. γίνονται οὖν, ὡς εἴπον, ἐκ τούτων
 35 ἔτεροι δύο τρόποι ὑποθετικοί, τέταρτος μὲν ὁ ἐκ διαζευκτικοῦ τῇ θέσει
 τοῦ ἐνὸς ἀναιρῶν τὸ λοιπὸν ἡ τὰ λοιπά, πέμπτος δὲ ὁ ἐκ διαζευκτικοῦ τῇ
 ἀναιρέσει τοῦ ἐνὸς ἡ τῶν λοιπῶν τὸ καταλειπόμενον εἰσάγων. παράδειγμα
 τοῦ μὲν πρώτου· ἡ πλευρά τῇ πλευρᾷ ἡ ἵση ἐστὶν ἡ μείζων ἡ ἔλαττων·
 ἀλλὰ μὴν ἵση ἐστίν· οὐκ ἄρα μείζων οὐδὲ ἔλαττων. ὁ πέντε ἀριθμὸς ἡ ἁ

3 πάντα ταῦτα BU: inv. ord. S: ταῦτα t τὸν ε τὸ corr. B 5 ἐν μέσῳ U
 9 εἰ evan. U 10 ὑγιὴ S 11 ὑπεξελθεῖν t 14 εἰσάγειν S: συναγαγεῖν t
 15 οἶον addidi τι om. pr. B 16 καὶ scripsi: καὶ Blit 21 καὶ prius om. B
 γάρ S: δὲ BUT 22 θέσει S: ὑποθέσει BUT, itemque vs. 24. 33 23 οὕτος ἐστὶ τρόπος
 τρίτος B 24 ἀποφατικοῦ SU 25 ποιώμεθα B 29 τῷδε scripsi cf. vs. 36
 p. 246,3. 7: τοῦδε BSU 30 ἡ ἀγαθὸν bis, semel del. B δὲ delevi πάλιν
 om. U 31 ἐκάτερον t: compend. B 32 ἐνδεχόμενον U ἐκ τούτων ὡς εἴπον St

περιττός ἐστιν η̄ ἀρτιος· ἀλλὰ μὴν περιττός· οὐκ ἄρα ἀρτιος· τοῦ δὲ LXII
δευτέρου· η̄ διάμετρος τῇ πλευρᾷ η̄ σύμμετρός ἐστιν η̄ ἀσύμμετρος· ἀλλὰ
μὴν σύμμετρος οὐκ ἐστιν· ἀσύμμετρος ἄρα· η̄ πλευρὰ τῇ πλευρᾷ η̄ ίση
ἐστιν η̄ μείζων η̄ ἐλάττων· ἀλλὰ μὴν οὕτε μείζων οὕτε ἐλάττων· ίση ἄρα.
5 ίστενον δὲ διτὶ δυνάμεθαι καὶ τὸν τέταρτον καὶ τὸν πέμπτον τρόπον ἐξ ἀπο-
φατικῆς συμπλοκῆς ποιῆσαι· λέγω γὰρ οὗτος, διτὶ η̄ διάμετρος τῇ πλευρᾷ
οὐχὶ καὶ σύμμετρος καὶ ἀσύμμετρος· καὶ διτὶ η̄ γραμμὴ τῇ γραμμῇ οὐκ 10
ίση καὶ μείζων καὶ ἐλάττων· λέγω οὖν διτι, διταν οὕτω προφερώμεθαι, τὸν
τρίτον τρόπον ποιοῦμεν· πλὴν περιττὸν τὸ οὕτω προφέρεσθαι, διταν ἐξὸν
10 η̄ διαιρετικῶς προφέρεσθαι. οἵτε διαικέκρινται μὲν οἱ ὑποθετικοὶ τρόποι
μάλιστα μὲν τοῖς πράγμασιν· ως ζὴν διεῖλομεν, ἔπειτα καὶ τῷ συγχρατι-
τῇς ἀγωγῆς αὐτῇς καὶ τῇς προφορᾶς· εἰ δὲ τοῦτο, οὐδὲν θαυμαστὸν καὶ
τὸν τέταρτον καὶ πέμπτον διηγημένους οὐ πραγματωδῶς, ἐπειδὴν προ-
φερώμεθα μετὰ συμπλοκῆς ἀποφάσεως· τρίτον λέγειν εἶναι τρόπον. 15

15 Επεὶ δέ φησι καὶ τοὺς διὰ τοῦ ἀδυνάτου συλλογισμοὺς μέρος εἶναι
τῶν ἐξ ὑποθέσεως, ἰδωμεν πῶς καὶ τοῦτό φησι· λέγομεν διτὶ καθόλου πᾶς
δι' ἀδυνάτου συλλογισμὸς διὰ δύο ὑποθετικῶν περαινεται καὶ ἐνὸς κατηγορι-
κοῦ· καὶ οἱ μὲν πρῶτοι τοῦ ἀδυνάτου τῶν ὑποθετικῶν ἐστιν οἱ πέμπτοις, οἱ
δευτέροις δὲ τοῦ ἀδυνάτου οἱ δευτέροις τῶν ὑποθετικῶν· ἐπειδὴν οὖν πᾶς μὲν
20 δι' ἀδυνάτου ὑποθετικοῖς γρῆσαι συλλογισμοῖς, οὐ πᾶς δὲ ὑποθετικὸς δι'
ἀδυνάτου, διὰ τοῦτο φησι μέρος εἶναι τῶν ὑποθετικῶν τοὺς δι' ἀδυνάτου,
οἷον ως ἐπὶ παραδείγματος· βουλόμενος οἱ γεωμέτρης δεῖξαι· διτὶ η̄ διά-
μετρος τῇ πλευρᾷ ἀσύμμετρος ἐστι, κέγρηται τῷ δι' ἀδυνάτου συλλογισμῷ
οὗτος· η̄ διάμετρος, φησί, τῇ πλευρᾷ η̄ σύμμετρος ἐστιν η̄ ἀσύμμετρος·
25 ἀλλὰ μὴν οὐ σύμμετρος· ως δεῖξω ἀσύμμετρος ἄρα· ἐστι δὲ οὗτος οἱ
πέμπτοις τρόποις τῶν ὑποθετικῶν· πόθεν οὖν διτὶ οὐκ ἐστι σύμμετρος;
κατασκευάζει τοῦτο διὰ τοῦ δευτέρου τῶν ὑποθετικῶν· η̄ διάμετρος τῇ
πλευρᾷ εἰ δεῖται σύμμετρος, οἱ αὐτὸς ἀριθμὸς ἀρτιος ἐσται καὶ περιττός· 25
ἀλλὰ μὴν οἱ αὐτὸς ἀριθμὸς ἀρτιος καὶ περιττὸς οὐκ ἐστιν· οὐδὲ ἄρα η̄ διά-
30 μετρος τῇ πλευρᾷ σύμμετρος ἐσται· ταύτην οὖν λοιπὸν τῇ γεωμετρίᾳ τὴν
διτι, εἰ δεῖται η̄ διάμετρος τῇ πλευρᾷ σύμμετρος, ἀνάγκη τὸν αὐτὸν *(ἀριθμὸν)*
ἀρτιον εἶναι καὶ περιττὸν διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ κατασκευάζει· διμοίως
εἶγον καὶ οἱ ἐν τοῖς κατηγορικοῖς συλλογισμοῖς δι' ἀδυνάτου δεικνύμενοι,

5 τέταρτον BSt: δεύτερον U	τρόπον post τέταρτον colloc. Bt	5. 6 ἀποφατικοῦ SU
7 οὐκ BUp: οὐχὶ καὶ S	9 διταν om. fort. recte S	10 η̄ SU: fort. del.
μὲν om. t	post τρόποι add. συλλογισμοί U	12 ἀγωγῆς SU: ἀναγωγῆς Bt
13 τὸν δεύτερον U	διηγημένους B: διηγημένου St: διειρημένου U	πραγματωδῶς S:
πραγματειωδῶς BUp	14 τρίτον λέγει U	15 διὰ τοῦ BU Arist.: δι' St
16 εἰδωμεν t	λέγωμεν t	18 post πέμπτος add. δὲ U
δὲ S: καὶ οἱ δεύτερος BUp	19 post οἱ add. δὲ U	18. 19 οἱ δεύτερος
τοῦ ἀ. B	20 κέγρηται U	21 διὰ
22 δεῖξαι S, mrg. U: post βουλόμενος colloc. B: om. t	23 ἐστι BSt:	
29 ἐστιν corr. U: ἐσται BSt, pr. U	26 τῶν ὑποθετικῶν τρόπος B	
pr. U	30 σύμμετρος ante τῇ colloc. B: ἀσύμμετρος	
31 ἀσύμμετρος B, pr. U	ἀριθμὸν addidi cf. p. 251,18	

οῖσιν ὡς οἱ ἐν δευτέρῳ συγγραφαὶ ἐκ τῆς μείζους καθηλόου καταφατικῆς τῆς LXI
 δὲ ἐλάττους μερικῆς ἀποφατικῆς· οὐτος γάρ ἐπειδὴ δι’ ἀντιστροφῆς οὐκ 30
 ἐδύνατο δεέκνυσθαι, ἐδείκνυντο διὰ τοῦ ἀδυνάτου. οἷον ἔστω τὸ Α παντὶ
 μὲν τῷ Β ὑπάρχον, οὐ παντὶ δὲ τῷ Γ· ἐλέγομεν εἰναι τὸ συμπέρασμα ὅτι
 5 τὸ Β οὐ παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει. καὶ ἐδείκνυμεν τοῦτο διὰ τοῦ ἀδυνάτου οὕτως·
 τὸ Β τῷ Γ ἢ παντὶ ὑπάρχει ἢ οὐ παντὶ ἀλλὰ μὴν ψεῦδος τὸ παντί,
 ως δεῖξω· ἀνάγκη ἄρα οὐ παντί· ταῦτα γάρ δυνάμει ἐλέγομεν. οὗτος οὖν
 πᾶλιν ἔστιν ὁ πέμπτος τρόπος τῶν ὑποθετικῶν. πόθεν θτὶ ψεῦδος τὸ
 παντὶ τῷ Γ τὸ Β ὑπάρχειν; ἐδείκνυμεν τοῦτο διὰ τοῦ δευτέρου τῶν ὑπο- 35
 10 θετικῶν· εἰ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, τὸ αὐτὸν τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ καὶ
 οὐ παντὶ ὑπάρχει· ἀλλὰ μὴν τὸ αὐτὸν τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ καὶ μὴ παντὶ
 ὑπάρχειν ἀδύνατον· οὐδὲ ἄρα τὸ Β τῷ Γ παντὶ ὑπάρχει. πόθεν οὖν ὅτι,
 εἰ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, ἔσται τινὶ τὸ αὐτὸν καὶ παντὶ καὶ οὐ παντὶ;
 τοῦτο οὖν διὰ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ ἐδείκνυμεν· εἰ τὸ Β τῷ Γ παντὶ
 15 ὑπάρχει, ἣν δὲ καὶ τὸ Α τῷ Β παντί, τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει·
 ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐ παντί· τὸ αὐτὸν ἄρα τῷ αὐτῷ καὶ παντὶ καὶ οὐ παντί. 40
 δῆλον οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων ως πᾶς ὁ διὰ τοῦ ἀδυνάτου συλλογισμὸς ἐκ
 δύο ἔστιν ὑποθετικῶν καὶ ἕνδεις κατηγορικοῦ. καὶ διὰ τοῦτο, θτὶ ἐκ δύο
 ὑποθετικῶν ἔστι, μέρος εἰναι αὐτῶν φησι τοὺς διὰ τοῦ ἀδυνάτου.

20 "Ισως τις ἀπορήσει πρὸς ταῦτα· εἰ οἱ διὰ τοῦ ἀδυνάτου μέρος εἰσὶ τῶν
 ὑποθετικῶν, τινὲς δὲ τῶν κατηγορικῶν διὰ τοῦ ἀδυνάτου ἐδείκνυντο, ἔσονται
 καὶ τινὲς τῶν κατηγορικῶν μέρος τῶν ὑποθετικῶν. λέγομεν οὖν πρὸς τοῦτο
 θτὶ, θσοι τῶν κατηγορικῶν διὰ τοῦ ἀδυνάτου ἐδείκνυντο, τὴν μὲν ἀγωγὴν κατη- 45
 γορικοὶ θσαν, καὶ τὸ συμπέρασμα αὐτῶν οἶκοθεν ἔχει τὸ ἀναγκαῖον, καὶ
 25 μὴ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυται, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἀναγκήσονται εἰς τοὺς
 ὑποθετικούς. ἐπειδὴ δὲ ἡμῖν φανερὸν οὐκ ἔχουσι τὸ ἀναγκαῖον, τῇ εἰς
 ἀδύνατον ἀπαγωγῇ τὸ φύσει αὐτῶν ἀναγκαῖον καὶ ἡμῖν φανεροῦται. αὐτῇ
 οὖν ἡ διὰ τοῦ ἀδυνάτου ἀπαγωγὴ ἡ διὰ τὸ ἡμῖν ποιῆσαι προφανεῖς τοῦ
 συλλογισμοῦ τὸ ἀναγκαῖον παραληφθεῖσα, αὕτη ἔστι μέρος τῶν ὑποθετικῶν
 30 συλλογισμῶν, οὐκ αὐτὸς ὁ κατηγορικὸς συλλογισμός, δις τὸ ἀναγκαῖον οὐκ 50
 ἐκ τοῦ ἀδυνάτου ἀλλ᾽ οἶκοθεν κέκτηται. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῶν ὑπο-
 θετικῶν συλλογισμῶν. ιδωμεν δὲ ἀνωθεν καὶ τοῦ φιλοσόφου τὴν λέξιν.

p. 40b20 "Οτι δὲ ἀπλῶς πᾶς συλλογισμὸς οὕτως ἔξει, νῦν ἔσται
 φανερόν.

35 Πᾶς, εἴτε κατηγορικὸς δηλονότι εἴτε ὑποθετικός.

1 ὡς οἱ BU: οἵσαι τ 3 ἡδύνατο Β ἐδείκνυτο] ε. 5 p. 27a38 sq.
 5 τῷ—τὸ U 6 ὑπῆρχεν Β 8 post πόθεν add. οὖν τ 13 post αὐτῷ add.
 τῷ αὐτῷ (e vs. 11 illata) Ut 14 ἐδεικνύομεν τ post ἐδείκν. add. οὖν BU: οἵσαι τ
 16 ἄρα om. U 17 διὰ τοῦ Ut: δι' Β 19 αὐτοὺς—τῶν U 20 post ισως
 add. δὲ t ἀπορήσει Β 28 διὰ prius om. U 30 συλλογισμὸν om. Ut
 32 εἰδωμεν t 35 ὑποθετικῶς t

p. 40b25 Δεικτικῶς ἡ ἐξ ὑποθέσεως.

Δεικτικῶς, τουτέστι κατηγορικῶς· αὐτόθεν γάρ οὗτοι δεικνύουσι τὸ προκείμενον. οἷον καὶ ἡ μὲν κατηγορικὴ δεῖξις ἐπ’ εὑθείας εἴρηται, ἡ δὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου, ηὗτις μέρος ἐστὶ τῶν ἐξ ὑποθέσεως, κύκλῳ | δεῖξις LXIV 5 ώς ἐκ περιόδου τινὸς καὶ οὐκ αὐτόθεν δεικνύουσα τὸ προκείμενον.

p. 40b27 Τούτων γάρ δειχθέντων φανερὸν ἔσται καὶ ἐπὶ τῶν εἰς τὸ ἀδύνατον καὶ δλως τῶν ἐξ ὑποθέσεως.

Ἐπειδὴ εἴπομεν ὅτι πᾶς ὑποθετικὸς συλλογισμὸς δεῖται πρὸς τὸ 5 τελειωθῆναι κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ, εἰκότως, ὅταν δειγμῆ πᾶς κατηγορικὸς συλλογισμὸς ὑπὸ τὰ τρία σχήματα ἀναγόμενος, δῆλον ἔσται καὶ περὶ τῶν ὑποθετικῶν οὕτως, ὅτι καὶ αὐτοὶ εἰς ταῦτα ἀναγμήσονται, εἴγε δέονται τῶν κατηγορικῶν, οἵτινες εἰς ταῦτα ἀνήγοντο.

p. 40b33 Εἰ δὲ κατὰ τοῦ Γ, τὸ δὲ Γ κατὰ μηδενός.

"Ινα γένηται τὸ πρῶτον σχῆμα, εἴγε ἐλήφθη κατά τινος τὸ Γ. 10

15 p. 40b33 Μηδὲ ἄλλο κατ’ ἐκείνου.

Δηλούντι τοῦ Γ, ίνα γένηται τὸ τρίτον σχῆμα· εἰ γάρ ληφθέντος τοῦ Α κατὰ τοῦ Γ ἐλήφθη καὶ ἄλλο τι κατὰ τοῦ Γ', ἐγίνετο τὸ τρίτον σχῆμα.

p. 40b34 Μηδὲ κατὰ τοῦ Α ἔτερον.

15 "Ινα γένηται πάλιν τὸ πρῶτον· εἰλήφαμεν γάρ τὸ Α κατὰ τοῦ Γ· 20 ἐὰν οὖν ληφθῇ καὶ ἄλλο τι κατὰ τοῦ Α. πάλιν γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα. πλὴν ἀνωτέρῳ μὲν ως μέσον δρον ἐλάμβανε τὸ Γ, ἐνταῦθα δὲ τὸ Α. τὸ δὲ Β παρῆκεν ως δῆλον ὃν καὶ ως διὰ τῶν ἄκρων καὶ τὸ μέσον περιλαβών.

p. 40b35 Τῷ γάρ ἐν καθ’ ἐνὸς ληφθῆναι οὐδὲν συμβαίνει ἐξ ἀνάγκης.

Μίαν πρότασιν. φησί, διὰ τούτων πάντων εἰλήφαμεν· οὐ δὲ συλλογοῦ 20 γισμὸς τούλαχιστον ἐκ δύο προτάσεων ἐστι. διὰ μιᾶς γάρ προτάσεως οὐδὲν συμπεραίνεται· συλλογισμὸς γάρ ἐστι “λόγος ἐν ᾧ τεθέντων τινῶν ἔτερον τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι”.

1 τοῦ ἐξ U κυκλόθειται, quod in mrg. corr. U 6 περὶ U 8 εἴπομεν]
p. 241,25 sq. ὅτι om. U δείκνυται U 12 ταῦτην U 14 ληφθῆ B
16. 17 εἰ γάρ—σχῆμα post 21 τὸ α colloc. B 17 καὶ om. U 22 παραλαβών U
23 τῷ t Arist.: τὸ BU (C, pr. A) post ἐνὸς add. φησι BU 24 εἰλήφαμεν post
πρότασιν colloc. B 25 δὲ Bt 26 λόγος κτλ.] c. 1 p. 24b18 27 ἐξ ἀνάγκης
om. B τῷ ταῦτα] ταυτὸν U

p. 40^b 37 Ἐὰν μὲν οὖν ληφθῇ τὸ Α κατ' ἄλλου.

LXI

Ἴδοις ἐνταῦθα τὸ δεύτερον ἐσήμανε συγχριμα· εἰπὼν γὰρ τὴν μίαν πρότασιν ἄνω ἐν τῷ λαβεῖν τὸ Α κατὰ τοῦ Γ νῦν πάλιν τὸ Α κατ' ἄλλου 25 τινὸς ὑποτίθεται, ὥπερ ἐστὶ τὸ δεύτερον συγχριμα.

5 p. 40^b 37 Ἡ ἄλλο κατὰ τοῦ Α.

"Ινα ἦ τὸ πρῶτον· ἔχομεν γὰρ τὸ Α κατὰ τοῦ Γ, καὶ νῦν κατὰ τοῦ Α 30 ἔτερον.

p. 40^b 38 "Ἡ κατὰ τοῦ Γ ἔτερον.

"Ινα ἦ τὸ τρίτον· κατὰ γὰρ τοῦ Γ καὶ τὸ Α καὶ ἄλλο τι· πανταχοῦ 35 10 γὰρ τὸν μέσον ὅρον τὸ Γ ἔλαβε τοῦ τρίτου. ἔσται οὖν, φησί, διὸ τούτων συλλογισμός τις, οὐ μέντοι τοῦ προκειμένου· βιούλομεθα γὰρ δεῖξαι δτι τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει, οὐκ ἄλλω τινὶ ἦ τούτῳ ἄλλο ἦ ἐτέρῳ ἔτερον.

15 p. 40^b 40 Οὐδὲ ὅταν τὸ Γ ἐτέρῳ κάλεσιν ἄλλῳ καὶ τοῦτο ἐτέρῳ,

μὴ συνάπτῃ δὲ πρὸς τὸ Β, οὐδὲ οὗτως ἔσται πρὸς τὸ Β συλλο-

γισμὸς τοῦ Α.

Κἄν πλείους, φησί, προτάσεις ἀλλήλαις ἐπισυνάπτωμεν, μηδεμίᾳ δὲ 36 πρότασις ἔχῃ σχέσιν τινὰ πρὸς τὸ Β, οὐδέποτε δτι τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει κατασκευάσομεν.

p. 41^a 4 "Ο μὲν γὰρ συλλογισμὸς ἀπλῶς ἐκ προτάσεών ἐστιν, ὁ 20 δὲ πρὸς τόδε συλλογισμὸς ἐκ τῶν πρὸς τόδε προτάσεων, ὁ δὲ τοῦδε πρὸς τόδε διὰ τῶν τοῦδε πρὸς τόδε προτάσεων.

"Ο μὲν βιούλεται λέγειν, τοῦτο ἐστιν, δτι ἀπλῶς μὲν πᾶς συλλογισμὸς διὰ προτάσεων περαίνεται, ἐὰν δὲ πρὸς τι ποιώμεθα τὸν συλλογισμὸν οἷον εἰ περὶ ψυχῆς βιούλομεθα δεῖξαι ἦ συλλογίσασθαι, οὐχ ὡρι- 25 σμένως δτι ἀθάνατος ἦ ἀκίνητος ἦ ἀσώματος ἦ τι τοιοῦτον, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ ἀδιορίστως ζητοῦμεν τίνα ποτέ ἐστι τὰ τῇ ψυχῇ ὑπάρχοντα, δεῖ τὰς προτάσεις τὰς παραλαμβανομένας συνάπτειν πρὸς τὴν ψυχήν, ἐπεὶ (ἄλλως) 30 οὐκ ἔσται πρὸς αὐτὴν συλλογισμός· ἐὰν δὲ ζητῶμεν εἰ ἦ ψυχὴ ἀθάνατος, δεῖ τὰς προτάσεις συνάπτειν καὶ πρὸς τὴν ψυχήν καὶ πρὸς τὸ ἀθάνατον. δτι ἄλλως γὰρ οὐκ ἔσται συλλογισμὸς τοῦ ἀθανάτου πρὸς τὴν ψυχήν, εἰ μὴ

1 μὲν οι. U 5 lemma οι. U 9 τοῦ α U 10 ἦ scripsi: ἦ B Ut
fort. τοῦ τρίτου—τὸ ἦ 11 γὰρ οι. U 13 οὐδὲ ὅταν] εἰ δὲ εἰ U κακείνω
ἄλλο U 14 συνάπτει U 15 τοῦ ἦ B Ut (B f u): οι. Arist. 16 πλείω Bt
17 ἔχῃ scripsi: ἔχει libri 18 κατασκευάσωμεν Bt 19 προτάσεως B 20 τόδε
prius Bt Arist.: τοῦτο U(f) 22 post μὲν add. οὖν t 24 lae. indicavi: supple ἐκ
τῶν πρὸς τόδε προτάσεων ποιώμεθα τὸν συλλογισμὸν δεῖξαι ἦ οι. U 26 ἀπρο-
τιορίστως U ζητῶμεν Bt 27 ἄλλως addidi

αἱ προτάσεις τοῦ συλλογισμοῦ καὶ πρὸς τὴν ψυχὴν καὶ πρὸς τὸ ἀθάνατον συνάπτουσι. καὶ ταῦτα μὲν ἔστιν ἢ δοκεῖ λέγειν. ὅτι δὲ ἀπλῶς μὲν ὁ συλλογισμὸς ἐκ προτάσεων καὶ ὁ τοῦδε πρὸς τόδε συλλογισμός, φέρε εἰπεῖν τοῦ ἀθανάτου πρὸς τὴν ψυχὴν, ἐκ τῶν συναπτουσῶν προτάσεων πρὸς τε | 5 τὸ ἀθάνατον καὶ τὴν ψυχὴν γίνεται, δῆλον· ἐν γὰρ τῷ συλλογισμῷ LXII^r τῷ λέγοντι ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ ἀεικίνητον ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. συνημμέναι εἰσὶν αἱ προτάσεις πρὸς τε τὸ ἀθάνατον καὶ τὴν ψυχὴν. τὸ δὲ λέγειν, ὅτι δὲ πρὸς τοῦτο συλλογισμὸς ἐκ τῶν πρὸς τοῦτο προτάσεων, δοκεῖ περιττὸν καὶ ἀδιανόητον 10 εἶναι· πᾶς γὰρ συλλογισμὸς τοῦδε πρὸς τόδε ἔστιν· οὐδὲν γὰρ ἀπλῶς προτίθεται συλλογίσασθαι ψυχὴν ἢ λίθον ἢ τι τοιοῦτον, ἀλλὰ τι κατὰ 5 τινος ἢ τι ἀπό τινος προτίθεται συλλογίσασθαι, ὅπερ αὐτὸς τοῦδε πρὸς τόδε φησίν. εἰ δὲ λέγοιεν ὅτι ἀπλῶς, ὅταν προτίθωμεθα τὰ ὑπάρχοντά τινι συλλογίσασθαι, οὐχ ὥρισάμεθα δὲ τοῦδε πρὸς τόδε, ἵστεον ὅτι ἡ μὲν 15 πρόθεσις συλλογισμὸς οὐκ ἔστιν, αὐτὸς δὲ περὶ συλλογῆσιν φησιν. ὅταν δὲ συλλογισμὸς γένηται, πάντῃ τε καὶ πάντως τοῦδε πρὸς τόδε γίνεται, εἰ 20 μή τις εἴποι ὅτι ὅταν εἰ ἔστι τι ἢ μὴ ἔστι ζητῶμεν· ἐνταῦθα γὰρ οὐ τί ὑπάρχει ἢ μὴ ὑπάρχει τῷ πράγματι ζητοῦμεν, ἀλλ' αὐτὸς ὅλως εἰ ἔστιν, εἰ μὴ πάλιν τις λέγοι ὅτι κάνταῦθα τὸ ‘ἔστιν’ αὐτοῦ κατηγορεῖται, ὅστε 25 ἔστι τοῦδε πρὸς τόδε, τοῦ ‘ἔστιν’ γὰρ πρὸς τὴν ψυχὴν. Ὅστε οὐδὲν δύναται τοῦτο καθίστασθαι τὸ ῥῆτον, εἰ μὴ ἐπὶ προτάσεώς τις αὐτὸς λάβοι. τοῦτο δὲ πάλιν οὐκ ἔσται ἀληθές· περὶ συλλογῆσιν γὰρ αὐτός φησιν.

p. 41^a 18 Ὁ γὰρ αὐτὸς λόγος καὶ εἰ διὰ πλειόνων συνάπτοι πρὸς τὸ B· ταύτην γὰρ ἔσται σχῆμα καὶ ἐπὶ τῶν πολλῶν.

15

25 Τουτέστι κανὸν μὴ διὰ δύο μόνων προτάσεων περαίνηται ὁ συλλογισμὸς ἀλλὰ διὰ πλειόνων· πάλιν γάρ, φησίν, εἰ καὶ μὴ ἀμέσως, ἀλλὰ διὰ τινων ἀλλων πρὸς τὸν μέσον ὅρον τὸ ἄκρα συνάπτουσι. τοῦτο δὲ γίνεται, ὅταν αἱ παραλαμβανόμεναι προτάσεις κατασκευῶν δέωνται, ώς ὅταν βουληθεῖς δεῖξαι, ὅτι ἡ ἡδονὴ οὐκ ἀγαθόν, δεῖξω διὰ μέσου τοῦ ἀτελοῦς· ἡ ἡδονὴ 30 ἀτελές, τὸ δὲ ἀτελὲς οὐκ ἀγαθόν, ἡ ἡδονὴ ἄρα οὐκ ἀγαθόν. πόθεν ὅτι ἀτελές ἡ ἡδονή; πᾶσα ἡδονὴ κίνησις, ἡ δὲ κίνησις ἀτελής, ἡ ἡδονὴ ἄρα ἀτελής. πόθεν ὅτι τὸ ἀτελές οὐκ ἀγαθόν; τὸ ἀτελές ἢ τῷ ἐνδεῖν ἢ τῷ ἐκπεπτωκέναι τῆς ἔκυτοῦ τελειότητος ἀτελές ἔστιν, ἐκάτερον δὲ τούτων οὐκ ἀγαθόν, τὸ ἀτελές ἄρα οὐκ ἀγαθόν.

2 συνάπτωσι t	3 προτάσεων scripsi: προτάσεως libri	9 τούτων U
11 προτίθεται Bt	τι alt. om. t	12 τίθεται B: προτίθεται t
τι alt. om. t		13 προτίθεμεθα Bt
14 an ὥρισώμεθα?	δὲ post ἵστεον colluc. B	15 περὶ συλλο-
εἰ U	16 immo γίνηται (post συλλ.)	γισμοῦ U
ζητοῦμεν U	17 εἴπη B	17 εἴπη B
οὐ τί Bt: ὅτι U	ὅτι om. U	ὅτι om. U
εἴ U	18 ἀλλὰ τὸ B	18 ἀλλὰ τὸ B
ζητοῦμεν U	19. 20 an ὥστε	19. 20 an ὥστε
οὐ τί Bt: ὅτι U	21 ἔστιν U	21 ἔστιν U
εἴ U	περὶ om. U	22 ἔστιν U
ζητοῦμεν U	23 συλλογισμὸς B	23 συλλογισμὸς B
οὐ τί Bt: ὅτι U	24 τὸ	24 τὸ
εἴ U	25 μόνον U	25 μόνον U
εἴ U	περαίνεται l:t	περαίνεται l:t
εἴ U	26 δέονται t	26 δέονται t
εἴ U	30 ἀτελής (ante τὸ) B	30 ἀτελής (ante τὸ) B
εἴ U	ἀτελὲς alt. Bt: ἀγαθὸν U	ἀτελὲς alt. Bt: ἀγαθὸν U
εἴ U	33 αὐτοῦ t	33 αὐτοῦ t
	32 post ἀγαθόν add. καὶ t	

p. 41a21 "Οτι μὲν οὖν οἱ δεικτικοὶ περαίνονται διὰ τῶν προειρη- LXII⁵
μένων σχημάτων, φανερόν. Ήτι δὲ καὶ οἱ εἰς τὸ ἀδύνατον,
δῆλον ἔσται διὰ τούτων· πάντες γάρ οἱ διὰ τοῦ ἀδυνάτου πε-
ραίνοντες τὸ μὲν ψεῦδος συλλογίζονται, τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς ἐξ ὑπο- 25
5 θέσεως δεικνύουσιν, οὗτον ἀδύνατόν τι συμβαίνη τῆς ἀντιφάσεως
τεθείσης.

'Ἐν τοῖς δι' ἀδυνάτου συλλογισμοῖς, ἐπεὶ μὴ ἔστιν αὐτόθιν τὸ προκεί-
μενον δεῖξαι, τίθεμεν αὐτὸν ὡς ἐν ὑποθέσει, εἴτα τὴν ἀντίφασιν τούτου ἦ
τὸ ἐναντίον λαβόντες, ἐὰν ἄμεσον ἦ, τοῦτο κατηγορικῶς κατατκευάζομεν,
10 ἐπειδὴ πᾶσα ἀνάγκη ἐν τοῖς τοιούτοις τὸ ἔτερον ἀληθεύεται ἢ ψεύδεται, 25
καὶ εὑρηκότες τούτῳ ψεῦδος ἀκολουθοῦν ἀτε δὴ ψευδῶς εἰλημμένῳ τοῦτο
μὲν ἀπαγορεύομεν, τὴν δὲ ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν λοιπὸν ἐξ ἀνάγκης τίθεμεν.
τοῦτο οὖν ἔστιν δὲ φῆσιν, οὗτοι δὲὶ ἐν τοῖς δι' ἀδυνάτου συλλογισμοῖς τὸ
παραληφθὲν ψεῦδος εἰς κατασκευὴν τοῦ ἀδυνάτου τοῦτο ἔστι τὸ κατηγορι-
15 κῶς συλλογιζόμενον. οἷον, φησί, καὶ ὁ γεωμέτρης ἐποίησε· βιολόμενος
γάρ δεῖξαι, οὗτοι ή διάμετρος τῇ πλευρᾷ ἀσύμμετρος ἔστι, καὶ τοῦτο μὴ
ἔχων ἐξ εὐθείας δεῖξαι φῆσιν οὗτοι, εἰ μὴ τοῦτο, πάντως σύμμετρος ἔσται· 40
ἄλλὰ μὴν εἰ σύμμετρος εἴη, συμβαίνει τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἄρτιον εἶναι καὶ
περιττόν· <δ> οὗτοι ἀνάγκη συμβαίνειν τῆς διαμέτρου σύμμετρου τεθείσης,
20 ἐκβάλλει μὲν τοῦτο, εἰσάγει δὲ ἐξ ἀνάγκης τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν, λέγω
δὲ τὴν οὗτοι ἀσύμμετρος· εἰ γάρ ψεῦδος τὸ 'σύμμετρος', ἀνάγκη τὸ 'ἀσύμ-
μετρος' ἀληθὲς εἶναι. οὐκοῦν εἰ πᾶς δι' ἀδυνάτου τὸ ψεῦδος κατηγορικῶς
συλλογίζεται, οἱ δὲ κατηγορικοὶ πάντες ὑπὸ τὰ τρία ἀνήγοντο σχήματα,
εἰκότως καὶ οἱ δι' ἀδυνάτου ὑπὸ ταῦτα ἀναγνήσονται. εἴπομεν δὲ ἡδη 45
25 καὶ περὶ τῶν λοιπῶν ὑποθετικῶν, πῶς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ ταῦτα ἀνάγονται.

"Οταν ἀδύνατόν τι συμβαίνη τῆς ἀντιφάσεως τεθείσης. ἀντί-
φασιν λέγει τὸ ἔτερον μόριον τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τῷ ἐξ ἀρχῆς
ὑποτεθέντι, οἷον τῷ ἀσύμμετρῳ τὸ σύμμετρον.

p. 41a37 'Ωσαύτως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες οἱ ἐξ ὑποθέσεως· ἐν
30 ἀπασι γάρ ὁ μὲν συλλογισμὸς γίνεται πρὸς τὸ μεταλαμβανό-
μενον, τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς περαίνεται δι' ὄμοιογίας ἢ τινος ἄλλης
ὑποθέσεως·

Καὶ οἱ ἄλλοι, φησί, συλλογισμοὶ οἱ ὑποθετικοὶ ἀνάγονται ὑπὸ τὰ
τρία σχήματα, διότι πᾶσι τούτοις ἡ μετάληψις κατηγορικῶς συλλογίζεται.

1 post περαίνονται add. πάντες 1(f) 7 ἐν τοῖς—συλλογισμοῖς lemmati continuant BI:
om. t 19 δ addidi 20 ἐκβάλλει—εἰσάγει scripsi: ἐκβάλλειν (ἐκβάλειν BI)—
εἰσάγειν libri 21 δὴ t post γάρ add. τοῦτο U σύμμετρον U
21. 22 ἀσύμμετρον U t 22 τὸ ψεῦδος U: ψεῦδης B: ψεῦδος t 24 διὰ τοῦ U
ἀναγνήσεται t εἴπομεν (εἴπωμεν 1) p. 241,21 sq. 26 post οὗτον add. δὲ B
συμβαίνει t 29 ἄλλοι om. B 33 συλλογισμοὶ οἱ scripsi: inv. ord. U: οἱ
om. BI ἐπὶ U t

οἱ δὲ κατηγορικοὶ ὑπὸ τὰ τρία σχήματα. τινὲς ἐξέλαθον τὸ μετα- LXII^v
 λαμβανόμενον οὐ τὴν μετάληψιν· οὐ γάρ ἀεί, φασίν, ἡ μετάληψις μόνη
 δεῖται κατασκευῆς, ἀλλ᾽ ἔστιν δὲ καὶ τὸ συνημμένον, καὶ δεῖ καὶ τοῦτο
 κατηγορικῶς συλλογίσασθαι. μεταλαμβανόμενον οὖν ἀκουστέον ἀπλῶς τὸ
 5 κατασκευῆς δεόμενον, εἴτε τὸ συνημμένον εἴη εἴτε ἡ μετάληψις. πρὸς
 τοῦτο δὲ καλῶς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι κακῶς; νενομίκασι· πρὸς γάρ μόνην
 τὴν μετάληψιν τοῦτο ἀκουστέον. ἐὰν γάρ τὸ συνημμένον ἀδηλον ἦ, οὐδὲ
 ὅλως γενήσεται συλλογισμός· οὐ γάρ συγχωρήσει ὁ προσδιαλεγόμενος. οἶον δὲ
 εἰ κινεῖται τι, τοῦτο καὶ ἵπταται· αὐτόθιν ἐνίσταται τῷ συνημμένῳ καὶ
 10 οὐ συγχωρήσει προβῆγαι τὸν συλλογισμόν. ἡ μέντοι μετάληψις ἔστιν ἐν
 τοῖς συλλογισμοῖς ἡ ἀεὶ κατασκευῆς δεομένη. οἶον εἰ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον·
 ἀλλὰ μὴν ἄνθρωπος· τοῦτο λοιπὸν κατασκευάσαι δεῖ· πόθεν γάρ ὅτι
 ἄνθρωπος; καὶ ὅτι τοῦτο ἀληθές ἔστι, δηλοῦ καὶ αὐτός, ὅτι τὸ ἐξ ἀρχῆς
 περαίνεται δι' ὄμοιογίας, ὅτι εἰ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον. ὥστε τὸ μὲν
 15 συνημμένον ώς ὁμοιογήμενον λαμβάνει, τὴν δὲ μετάληψιν ώς δεομένην
 κατασκευῆς. τὸ δὲ ἡ τινος ἀλλῆς ὑποθέσεως, οἶον ὅτι τὸ ἐνὶ ὑπάρχον
 τῶν ὄμοιειῶν, τοῦτο καὶ πᾶσιν. ἢπερ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῷ Ηερὶ¹
 οὐρανοῦ ἐποίησε· λαβὼν γάρ ὅτι ὄμοιειῶν τὰ οὐράνια, ὅπερ, φησίν, ἐφ' ἐνὸς
 εὑρήσομεν, τοῦτο καὶ ἐπὶ πάντων ὄμοιογενῶν ἀνάγκη, καὶ οὕτως συλλογί-
 20 ζεται σφαιρικὰ εἰναι πάντα ἐξ ἑνός, τῆς σελήνης, ἐκ τῶν φωτισμάτων
 αὐτῆς τοῦτο συλλογισάμενος. διαφέρει δὲ τοῦτο τῶν ἀλλῶν· ἐκεῖ μὲν γάρ
 ἐν ἐνὶ λαμβάνομεν ἀκολουθοῦν· εἰ ἄνθρωπος, καὶ ζῷον· εἰ μὴ ζῷον, οὐδὲ 15
 ἄνθρωπος· ἐνταῦθα δὲ ἐνὶ πολλά.

p. 41^b 6 "Ετι δὲ ἐν ἀπαντει δεῖ κατηγορικόν τινα τῶν ὅρων εἰναι
 25 καὶ τὸ καθόλου ὑπάρχειν.

Πάντα τὰ νῦν παραδιδόμενα θεωρήματα ἐκ τῶν προαποδεδειγμένων
 ἀνακεφαλαιοῦται· ἐκ γάρ τῶν προειρημένων, φησί, δηλον ἦμιν ἔσται ὅτι
 δύο ἀποφασικαὶ ἦ δύο μερικαὶ οὐδέποτε ποιοῦσι συλλογισμόν.

p. 41^b 7 "Ανευ γάρ τοῦ καθόλου ἦ οὐκ ἔσται συλλογισμὸς ἦ οὐ
 30 πρὸς τὸ προκείμενον, ἦ τὸ ἐξ ἀρχῆς αἰτήσεται.

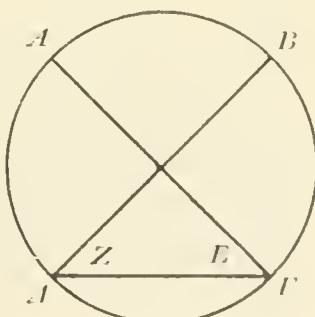
Εἰ μὴ ἔχοιεν, φησίν, αἱ ἐν τῷ συλλογισμῷ παραλαμβανόμεναι προτά-
 σεις καθολικὴν πρότασιν, ἀσυλλόγιστοι γίνονται· ἐὰν γάρ βιοληθεῖς δεῖται,
 ὅτι ἡ μουσικὴ ἡδονὴ σπουδαία ἔστιν. εἴπω 'ἡ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονή ἔστιν, 30
 ἡ ἡδονὴ σπουδαία ἔστιν', εἴτα συμπεράνω, ἀσυλλογίστως περαίνω, ἐπειδὴ
 35 αἱ ἀδιήρτισται ισοδυναμοῦσι ταῖς μερικαῖς.

1 post τινὲς addiderim δ' 1. 2 μεταλαμβανόμενον b: μεταλαμβάνον B Ut 2 φασίν
 scripsi: φησιν libri 5 τὸ Ut: γάρ B 6 καὶ om. U ὁ Ἀλέξ.] p. 262,5 sq.
 7 εἴη B 9 τὸ συνημμένον B 16 εἰ U 17 ἐν τῇ t 17. 18 Ηερὶ οὐρ.]
 II 11 p. 291^b 17 sq. 24 δὲ B Ut (m): τε Arist. ἄπασι t(m) 27 ἀνακε-
 φαλαιοῦνται U 28 μερικὰ B 30 προκείμενον B Ut (C f): κείμενον Arist.
 cf. p. 253,1 34 συμπεραίνω (post εἴτα) Ut συμπεραίνω (post ἀτ.) U 35 ἀδριστοί U

"Η οὐ πρὸς τὸ προκείμενον. τοῦτο οὕτως ἐξηγοῦνται· ἐάν, φησίν, LXII^v
εἰπὼν 'ἢ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονὴ ἐστιν' ἐπαγγέλγω 'πᾶσα ἢ ἀπὸ τοῦ γεω-
μετρεῖν ἡδονὴ σπουδαία ἐστιν'. εἶτα συμπεράνω, οὐ τοῦ προκειμένου ἀλλ'
ἀλλού ἐποίησα τὸν συλλογισμόν. μερικὴ δέ, φασί, λέγομεν εἶναι καὶ ταῦ-
τα τὴν πρότασιν, ἐπειδὴ οὐ τὴν καθόλου ἡδονὴν παρειλάθομεν ἀλλὰ τὴν
γεωμετρικήν, εἰ καὶ πᾶσαν. λέγω οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι μᾶλιστα μὲν εἰπόντες 33
'ἢ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονὴ σπουδαία ἐστιν', εἶτα ἐπαγαγόντες 'πᾶσα ἢ γεω-
μετρικὴ ἡδονὴ σπουδαία ἐστιν' ἄλλον ἐποιήσαμεν τὸν μέσον ὅρον· δεῖ δὲ
τὸν αὐτὸν εἶναι ἐν ταῖς δύο προτάσεσιν. ἔπειτα εἰπόντες 'πᾶσα' καθόλου
10 ἐποιήσαμεν τὴν πρότασιν· φῶ γάρ ὃν τὸ 'πᾶς' πρόσκειται, καθόλου γίνεται·
πρὸς γάρ τὸν προσδιορισμόν, οὐ τὸν ὅρον τὸ καθόλου, ως ὅταν εἴπω 'πᾶς
ἄνθρωπος'. διὰ γάρ τὸ ζῷον οὐ καθόλου ὁ ἄνθρωπος. αὐτὸς δὲ ὑποθέ-
μενος τὰς δύο μερικὰς οὕτω τὰ ἔξῆς προσέθηκε καὶ οὐδὲ τῷ 'πᾶς' ἐγρήσατο.
Ὥστε ψευδῆς ἡ τούτων ἐξήγησις. σκόπει οὖν μὴ οὕτως μᾶλλον ἀληθεύει 40
15 τις τὸ βῆτὸν ἐξηγηθείαν. ἐάν, φησίν, εἴπω ὅτι ἢ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονὴ^v
ἐστιν, εἶτα προσθῶ τὴν ἑτέραν πρότασιν λέγων 'τις ἡδονὴ σπουδαία ἐστί'
(ταῦταν δέ ἐστι κανὸν ἀπροσδιόριστον εἴπω, ἐπειδὴ τὸ μερικὸν ἀληθεύει ἐπὶ⁴⁵
τῆς ἡδονῆς), ταῦτην τὴν τινὰ ἡδονὴν ἣν εἴπον σπουδαίαν εἶναι εἰ μὲν
ἄλλην τινὰ ἔλαβον, φέρε εἰπεῖν τὴν γεωμετρικήν, οὐδὲν ἐσται πρὸς τὸ προ-
20 κείμενον· οὐ γάρ, εἰ ἢ γεωμετρικὴ σπουδαία, παρὰ τοῦτο καὶ ἢ μουσικὴ·
εἰ δὲ εἰπὼν τινὰ ἡδονὴν εἶναι σπουδαίαν ταῦτην τὴν τινὰ ἐπὶ τῆς μουσι-
κῆς φέρω, ώσανεὶ ἔλεγον 'ἢ μουσικὴ ἡδονὴ ἡδονὴ ἐστιν, ἢ μουσικὴ⁴⁹
ἡδονὴ σπουδαία ἐστί', τὸ ἐξ ἀρχῆς αἴτιοδυματι, τουτέστι τὸ ζητούμενον
ὅμοιογούμενον ἔλαβον. δῆλος δὲ καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ἐπαγορένοις τοῦτο
25 βούλόμενος.

p. 41b13 Μᾶλλον δὲ γίνεται φανερὸν ἐν τοῖς διαγράμμασιν, οἷον
ὅτι τοῦ ισοσκελοῦς ἵσαι αἱ πρὸς τῇ βάσει.

"Οτι, φησίν, ἀνάγκη πᾶσα ἐν τοῖς συλλο-
γισμοῖς εἶναι τινα καθόλου πρότασιν, φανερὸν ἐστι
30 μᾶλλον ἐν ταῖς γεωμετρικαῖς μεθόδοις. ὅταν γάρ
ὁ γεωμέτρης βούληται δεῖξαι ὅτι τοῦ ισοσκελοῦς
τριγώνου ἵσαι εἰσὶν αἱ πρὸς τῇ βάσει γωνίαι,
ἐπειδὴ τὸ ισοσκελὲς τρίγωνον γίνεται διὰ τῶν ἀγο-
μένων διὰ τοῦ κέντρου εὐθείῶν γινομένης τῆς
35 βάσεως δι' ἑτέρας εὐθείας ἀποτεμανόσης τμῆμά
τι τοῦ κύκλου, συλλογίζεται οὕτως· ἐπειδὴ παντὸς

1 κείμενον Ut Arist. 2 εἴπω Ut 3 συμπεραίνω Ut 6 post εἰπόντες add. ὅτι τ
7 ἡδονὴ alt. t: om. Bl 8 σπουδαία ἐστίν οἰη. Ut 11 ἄλλον Ut: ἀλλὰ Bt post ὅρον
add. ἄλλον Bt - 10 πρόκειται B 13 τὸ πᾶς t 14 ἀληθεύη Ut 17 ἀπροσδιο-
ρίστως S 18 τῆς seripsi: τινὸς BSUt εἰπὼν, omisso ἦν Bt: εἴπω S εἰ—ἔλαβον
(19) seripsi: τινα ἔλαβον. εἰ μὲν ἄλλην τινὰ libri 20 οὐ SIt: οὐδὲ B 21 ἐπὶ^t
μουσικὴν S 24 post καὶ add. δ Bt 31 βούλεται B τοῦ οἰη. Ut 34 διὰ
οἰη. B figuram e B dedi, ε, ζ addidi: litteras om. Ut: intra circulum ser., ε pro ζ t

ἡμικυκλίου αἱ | γωνίαι ἵσαι ἀλλήλαις εἰσὶν, ἡμικυκλίου δὲ γωνίαι ἡ LXIII^r
 ΑΓ καὶ ἡ ΒΔ, ἵσαι ἄρα ἀλλήλαις ἔσονται· λαμβάνομεν γάρ ἐνταῦθα οὐ
 τοῦ ἰσοσκελοῦς τὰς γωνίας ἀλλὰ τῶν ἡμικυκλίων τῶν τεμνομένων διὰ τῶν
 ΑΒ εὐθειῶν τῶν ἡγμένων διὰ τοῦ κέντρου. ἔχει οὖν τέως ὅτι τοῦ ἡμι-
 κυκλίου ἵσαι εἰσὶν αἱ γωνίαι. ἐπειδὴ δὲ ἡ βάσις τοῦ τριγώνου τμῆμά τι
 τοῦ κύκλου ἀποτέμνεται, παντὸς δὲ τμήματος κύκλου ἵσαι εἰσὶν αἱ γωνίαι, 5
 ἵσαι ἄρα εἰσὶν καὶ αἱ ΓΔ τοῦ τμήματος γωνίαι. οὐκοῦν ἵση μὲν ἡ ΑΓ τῇ
 ΒΔ γωνίᾳ, τουτέστι τοῦ ἡμικυκλίου. ἵσαι δὲ καὶ αἱ τοῦ τμήματος, ἡ Γ
 καὶ ἡ Δ. ἐὰν δὲ ἀπὸ ἵσων ἵσα ἀφέληται, τὰ καταλειπόμενα ἵσα γίνεται·
 10 ἀφαιρεθεῖσαι ἄρα ἐκ τῶν ΑΓ καὶ ΒΔ γωνιῶν ἵσων οὐσῶν αἱ Γ καὶ Δ
 ἵσαι οὖσαι τὰ καταλειψθέντα ἵσα ἐποίησαν, λέγω δὲ τὴν Ε καὶ τὴν Ζ
 γωνίαν, αἴπερ εἰσὶ τοῦ ἰσοπλεύρου γωνίαι. οὗτως οὖν ὁ γεωμέτρης
 πανταχοῦ τὴν καθόλου παραλαμβάνει πρότασιν· ἀνευ δὲ ταύτης οὐκ ἀν
 συλλογίσοιτο. εἰ γάρ εἰπεν ὅτι ἵση ἐστὶν ἡ ΑΓ γωνία τῇ ΒΔ, μὴ εἰπὼν
 15 ὅτι παντὸς ἡμικυκλίου ἵσαι εἰσὶν αἱ γωνίαι, οὐ συνελογίζετο, ἀλλὰ τὸ ἀμφί-
 βολον ώς ὁμολογούμενον ἐλάμβανεν. ὅροις δὲ καὶ εἰ τὴν Γ καὶ Δ ἔλεγεν
 ἵσας εἶναι μὴ προστιθεῖσι ὅτι καὶ παντὸς τμήματος ἵσαι εἰσὶν αἱ γωνίαι,
 αἴτημα γὰρ καὶ οὐ συλλογισμὸς τὸ λεγόμενον. καὶ πάλιν εἰ ἔλεγεν ἐπειδὴ
 ἀφείλομεν ἀπὸ τῶν ΑΓ καὶ ΒΔ γωνιῶν τὴν Γ καὶ τὴν Δ, ἀνάγκη τὰς
 20 καταλειπομένας Ε καὶ Ζ ἵσας εἶναι² μὴ προστιθεῖσι ὅτι ἀπὸ δὲ τῶν ἵσων 15
 ἐὰν ἵσα ἀφέληται, τὰ καταλειπόμενα ἵσα γίνεται, οὐκ ἀν συνελογίζετο.
 δῆλον οὖν ἐκ τούτου ὅτι οὐκ ἀν γένοιτο συλλογισμὸς δῆλα καθολικῆς
 προτάσεως.

p. 41b23 Καὶ ὅτι τὸ μὲν καθόλου ἐξ ἀπάντων τῶν ὅρων καθόλου
 25 δείκνυται.

Οὐδέποτε γάρ γίνεται συμπέρασμα καθόλου μὴ πατῶν τῶν προτάσεων
 καθόλου οὐσῶν.

p. 41b24 Τὸ δὲ ἐν μέρει καὶ οὗτως κάκείνως.

Δύναται γάρ μερικὸν συνάγεσθαι συμπέρασμα καὶ μὴ οὐσῶν ἀμφο- 21
 30 τέρων τῶν προτάσεων καθόλου, οἷά ἐστι τὰ ἐν πρώτῳ σγήματι μερικὰ
 συμπεράσματα· ἐνδέχεται δὲ καὶ τὰς μὲν προτάσεις καθόλου εἶναι τὸ δὲ
 συμπέρασμα μερικόν, ὥσπερ τὰ ἐν τρίτῳ σγήματι.

1 ἀλλήλαις εἰσὶν οι. t	2 καὶ ἡ B: καὶ U: οι. t	3.4 τοῦ α καὶ β U	4 διὰ Bt: ὑπὸ U	7 αἱ οι. pr. B: ἡ U	8 ἵση δὲ καὶ ἡ U	11 οὖσαι ἵσαι B	12 δὴ t	13 πανταχοῦ οι. B	14 συλλογισμένος U	15 παντὶ t itemque vs. 17	16 post ὁμολογούμενον add. καὶ t	17	18 λαμβάνει Ut	19 ἀπὸ τοῦ U	20 τὰς καταλειπομένας—	21 ἐὰν ἀφέλης U: ἀφαιρεθέντα Bt	22 τούτου οι. Bt	23 post ἐν add. τῷ Ut	24 καὶ B Arist.: οι. Ut	25 τὸ οι. U	26 post ἐν add. τῷ Ut	27 post ἐν add. δευτέρῳ καὶ U, τῷ t
------------------------	-------------------------	-------------------	-----------------	---------------------	------------------	-----------------	---------	-------------------	--------------------	---------------------------	----------------------------------	----	----------------	--------------	------------------------	---------------------------------	------------------	-----------------------	-------------------------	-------------	-----------------------	-------------------------------------

p. 41b27 Δῆλον δὲ καὶ ὅτι ἐν ἀπαντει συλλογισμῷ τῇ ἀμφοτέρᾳ LXIII^ο
ἡ τὴν ἑτέραν πρότασιν ἀνάγκη ὄμοίαν γίνεσθαι τῷ συμπε- 25
ράσματι.

Ἐδώ γάρ τῇ καταφατικὸν τὸ συμπέρασμα, ἀνάγκη ἀμφοτέρας εἶναι
5 καταφατικάς, ἐὰν ἀποφατικόν, τὴν ἑτέραν, ἐὰν ἀναγκαῖον τῇ ἐνδεχόμενον τῇ
ὑπάρχον, τῇ ἀμφοτέρας τῇ τὴν ἑτέραν.

p. 41b31 Ἐπισκέψασθαι δὲ δεῖ καὶ τὰς ἄλλας κατηγορίας.

Οἶνον ἐὰν ἔνδοξον τῇ τὸ συμπέρασμα τῇ ἀληθέες, ἀνάγκη τῇ ἀμφοτέρας 30
ἡ τὴν μίαν εἶναι ὄμοίαν, ἐὰν δυνατόν, τῇ τὴν μίαν τὰς ἀμφοτέρας.
10 ὄμοίως καὶ ἐὰν ψευδέες, καὶ ἐπὶ πάντων τῶν τοιούτων. πλὴν διαλλάστει
μόνον ἐπὶ τε τοῦ ἀληθιοῦς καὶ ἐπὶ τοῦ δήλου, δυνατὸν ⟨δύν> ἀληθέες συμπέ-
ρασμα ἐπὶ ψευδῶν προτάσεων συμπερανθῆναι· οἷον ἐὰν εἴπω ὅτι ὁ ἄνθρω-
πος ποιότης, τῇ ποιότης οὐσία, συνάγεται ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐσία, καὶ ἔστιν
ἀληθέες· αἱ μέντοι προτάσεις ἀμφότεραι εἰσὶ ψευδεῖς. καὶ ἐπὶ τοῦ
15 δήλου δὲ οὐ πάντως ἀνάγκη καὶ τὰς προτάσεις δήλας εἶναι. οἷον ἔστι δήλου 35
ὅτι ἔστιν ἔκλειψις· ἐὰν οὖν δέοι τοῦτο συλλογίσασθαι, λέγω οὖτως· τῇ
σελήνῃ μὴ ἔχουσα οἰκεῖον τὸ φῶς ἐμπίπτει εἰς τὸ σκίασμα τῆς γῆς· πᾶν
τὸ ἐμπίπτον εἰς τὸ σκίασμα τῆς γῆς, εἰ μὴ ἔχει οἰκεῖον φῶς, ἔκλιψιπάνει· τῇ
σελήνῃ ἄρα ἔκλιψιπάνει. εἰσὶ δὲ ἐν τούτῳ τῷ συλλογισμῷ αἱ μὲν προ-
20 τάσεις ἀδήλοι τοῖς μὴ δι’ ἀστρονομίας ἡγμένοις, τὸ μέντοι συμπέρασμα
δῆλον· τῇ αἰσθήσει γάρ ἔχει τὸ πιστόν. φασὶ δὲ ὅτι οὐ πάντως οὐδὲ τὸ
ἀδήλον συμπέρασμα ἀδήλους ἔχει τὰς προτάσεις· εἰ γάρ δέοι τὸ ἀδήλον 40
δι’ ἀδήλων δείκνυσθαι, πῶς δὲν εἴη δεδειγμένον; ζητητέον δὲ τούτου
παράδειγμα.

25 p. 41b32 Φανερὸν δὲ καὶ ἀπλῶς πότε ἔσται καὶ πότε οὐκ ἔσται
συλλογισμός, καὶ πότε δυνατὸς καὶ πότε τέλειος.

Δῆλον ὅτι τέλειοι μὲν οἱ ἐν πρώτῳ σχήματι, ἀτελεῖς δὲ οἱ ἐν δευ- 45
τέρῳ καὶ τρίτῳ, διότι δέονται ἀντιστροφῆς· οὓς διὰ τοῦ δυνατοῦ σημαίνει·
δυνάμει γάρ ἔχουσι τὴν τελείτητα καὶ οὐκ ἐνεργείᾳ. ἐὰν δὲ προσκένται
30 ἐν τισιν ἀντιγράφοις τὸ ἀτελές, τὸ μὲν ἀτελές νοήσομεν ὄμοίως καὶ ἐπὶ
τῶν ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ἀτελεῖς αὐτοὺς
ἐκάλεσε, δυνατοὺς δὲ λέσσομεν συλλογισμούς τοὺς δεομένους ἔξωθεν προ-

1 ὅτι καὶ Η(f) 2 ἀνάγκη ὄμοίαν ΒU: inv. ord. t Arist. 6 τῇ prius om. Bt
8 τῇ prius om. Ut 10 ὄμοίως scripsi: ὄμοίας B Ut 11 καὶ prius om. B
11 τε τῆς B 10 addidi 15 ἀδήλου Η 16 οὐ πάντως Η: ἀπάντως B:
ἀπάντως t 17 δῆλον Bt: ἐπὶ τοῦ δήλου Η 18 ἐμπίπτεις Η 19 σκίαμα B
πᾶν—18 γῆς om. Η 18 ἔχει B 20 ἔκλιψιπάνοι t 21 ἀδήλον B
25 ἀπλῶς om. Η 26 συλλογισμός om. Η 27 μὲν om. Η post ἐν alt. add.
τῶ U 30 νοήσομεν t 28 καὶ om. Η 31 ἀτελεῖς Ut: δυνατοὺς B
32 ἔκάλεσε] c. 5 p. 28^a4 c. 6 p. 29^a15

τάσεως εἰς τελείωσιν τοῦ δηλουμένου. οἷον τί λέγω; βουλόμενος δεῖξαι 50
ὅτι ἡ ψυχὴ ἀθάνατος λέγω οὖτας, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοκίνητος, τὸ αὐτοκίνητον
ἀθάνατον, ἡ ψυχὴ ἄρα ἀθάνατος. λέγω τοῦτον τὸν συλλογισμὸν δυνατὸν
εἶναι, | διότι ἐλλείπει ἔξωθεν πρότασις εἰς τελείαν δεῖξιν τοῦ δηλου· LXIII^v
5 μένου, δυνάμει μέντοι ἔνεστιν ἡ ἐλλείπουσα πρότασις ἐν τῷ συλλογισμῷ·
ἐλλείπει μὲν γάρ ὅτι τὸ αὐτοκίνητον ἀεικίνητον, τὸ ἀεικίνητον ἐξ ἀνάγκης
ἀθάνατον· δυνάμει μέντοι ἐν τῷ αὐτοκίνητῳ ἐστὶ καὶ τὸ ἀεικίνητον· πᾶν
γάρ αὐτοκίνητον ἀεικίνητόν ἐστι.

p. 41 b 36 Δῆλον δὲ καὶ ὅτι πᾶσα ἀπόδειξις ἐσται διὰ τριῶν ὅρων 5
10 καὶ οὐ πλειόνων, ἐὰν μὴ δι' ἄλλων καὶ ἄλλων τὸ αὐτὸ συμπέ-
ρασμα γίνηται.

Τὸ προκείμενον δῆλον· βούλεται γάρ δεῖξαι ὅτι πᾶς συλλογισμὸς διὰ
τριῶν ὅρων μόνων καὶ οὐ πλειόνων γίνεται. βούλομεθα γάρ ἐν τῷ
συλλογίζεσθαι τὶ ὑπάρχον τινὶ ἡ μὴ ὑπάρχον δεικνύαι· ἔχομεν οὖν τούτους
15 δύο ὅρους. δείκνυμεν δὲ τὴν τούτων σχέσιν πρὸς ἄλληλα διὰ τινος ἀλλο-
τρίου ὅρου σχέσιν ἔχοντος πρὸς ἄμφω τούτους καὶ δι' ἑαυτοῦ ἡ συνάγοντος 10
ἡ διστῶντος τοὺς ἄκρους. ὥστε τριῶν ὅρων μόνων γρεία ἡμῖν ἐν τῷ
συλλογισμῷ, εἰ μὴ, φησί, δι' ἄλλων καὶ ἄλλων τὸ αὐτὸ συμπέρασμα
γίνεται, τουτέστιν εἰ μὴ διαφόροις ἐπιχειρήσεσι τὸ αὐτὸ βούλομεθα
20 κατασκευάσαι· τότε γάρ κεγρήμεθα ἄλλῳ τινὶ μέσῳ ὅρῳ. οἷον βούλομενος
ὅ Πλάτων κατασκευάσαι ὅτι ἀθάνατος ἡ ψυχὴ, ποτὲ μὲν κατασκευάζει
διὰ μέσου τοῦ ἀεικίνητου, ὥσπερ ἐν τῷ Φαιδρῷ, ποτὲ δὲ διὰ τοῦ αὐτὸ τὸ
ζῆν ἐπιφέρειν τοῖς σώμασιν, ὡς ἐν τῷ Φαιδωνι, ποτὲ δὲ διὰ τοῦ ὑπὸ τῆς 15
ἰδίας κακίας μὴ φθείρεσθαι, ὡς ἐν τῷ Κρίτωνι. εἰ γάρ πᾶν τὸ φθειρόμενον
25 ὑπὸ τῆς ιδίας φθείρεται κακίας, ἡ δὲ ψυχὴ ὑπὸ τῆς ιδίας κακίας οὐ φθεί-
ρεται, ἡ ψυχὴ ἄρα οὐ φθείρεται· τὸ σγῆμα δεύτερον. πάλιν ὅτι ὁ ἄνθρω-
πος οὐσίᾳ κατασκευάζομεν ποτὲ μὲν διὰ μέσου τοῦ ζόσου, ποτὲ δὲ διὰ
μέσου τοῦ ἐμψύχου· πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, πᾶν ζῷον οὐσία, πᾶς ἄνθρωπος
οὐσία· καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ὄμοίως. ὅταν δὲ τοῦτο κατασκευάζωμεν, ἐν μὲν
30 συνάγομεν συμπέρασμα, οὐχ ἔνα μέντοι συλλογισμόν· διαφόρους γάρ τοὺς 20
μέσους παρειλήφαμεν καὶ διαφόρους διὰ τοῦτο προτάσεις· οὐδὲ γάρ ταῦτα
ἐστι τὸ εἰπεῖν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐμψυχος τῷ εἰπεῖν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ζῷον·
καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὄμοίως. ὥστε πλείονες οἱ συλλογισμοί. ὄμοίως δέ,
φησί, καὶ ἐὰν τῷ αὐτῷ μὲν μέσῳ ὅρῳ χρησώμεθα μὴ τὴν αὐτὴν μέντοι

7 καὶ om. U 8 post γάρ add. τὸ BU: om. t 9 ὅτι καὶ U 10 καὶ ἄλλων B
Arist.: om. Ut 11 γίνηται Arist.: γίνεται B: γένηται Ut cf. vs. 19 12 γάρ om. U
14 post τι ἀδ. καὶ U τινὶ scripsi: τι BU: om. t 17 ὅρων om. U post ἡμῖν
add. ὅρων B 19 γίνηται t ἐπιχειρήμασι B 21 κατασκευάζομεν U 22 ante
μέσου add. τοῦ t ἐν τῷ Φαιδρῷ] c. 24 p. 245 C sq. 22. 23 αὐτῷ τοῦ (τῷ t) εἴναι
ζώω ἐπιφέρει Ut 23 ὥσπερ B ἐν τῷ Φαιδωνι] c. 54 p. 105 D sq. 24 ἐν τῷ
Κρίτωνι (κρείττονι t)] immo Respubl. X 9 p. 608 D sq. 26 δ om. t 28 post πᾶς
alt. add. ἄρα t 29 κατασκευάζομεν t 32 ὅτι prius Bt: τι U τὸ (post ἔμψ.) U

σχέσιν ἔχοντι πρὸς τὰ ἄκρα, τὸ αὐτὸν μὲν πάλιν συμπεραίνομεν, δι’ ἄλλων LXIII^v
μέντοι καὶ ἄλλων, καὶ πάλιν διὰ τοῦτο οὐχ εἰς ὁ συλλογισμὸς ἀλλὰ
πλείους διὰ τὴν διάφορον τοῦ μέσου σχέσιν· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ τὸ κῦρος ^{αὗτος}
ἔχων ἐν τοῖς συλλογισμοῖς. οἷον ὅταν τὸ μερικὸν ἀποφασικὸν δεικνύωμεν
καὶ διὰ τοῦ πρώτου καὶ διὰ τοῦ δευτέρου καὶ διὰ τοῦ τρίτου σχήματος·
καὶ ἐνταῦθα γάρ ἐν μὲν τὸ συμπέρασμα, πλείους δὲ οἱ συλλογισμοί. κανόν
διὰ προσυλλογισμῶν δὲ κατασκευάζηται ὁ συλλογισμός, οὐδὲν ἡττον πλείους
οἱ συλλογισμοί, ἐπεὶ καὶ τὰ συμπεράσματα ἐνταῦθα πλείουν· ἀεὶ γάρ τὸ
συμπερανθὲν ἐν τῷ πρώτῳ συλλογισμῷ τοῦ ἐφεξῆς ποιούμεθα πρότασιν.
10 οἷον ως ὅταν βουλώμεθα δεῖξαι ὅτι τὸ δίκαιον ἀγαθόν ἐστι διὰ μέσου τοῦ ^{αὗτοῦ}
καλοῦ οὗτως· τὸ δίκαιον καλόν, τὸ καλὸν ἀγαθόν, τὸ δίκαιον ἄρα ἀγαθόν.
τοῦτον οὖν τὸν συλλογισμὸν κατασκευάζομεν διὰ προσυλλογισμῶν. πόθεν
γάρ ὅτι τὸ δίκαιον καλόν; τὸ δίκαιον ἐπαινετόν· οὐδεὶς γάρ ἐπαινεῖ τοὺς
ἀδίκους ἀλλὰ τοὺς δικαίους, καὶ αὐτοὶ οἱ τὰ ἀδίκα πράττοντες· τὸ ἐπαινετὸν
15 καλόν· τὸ δίκαιον ἄρα καλόν. πόθεν δὲ ὅτι τὸ καλὸν ἀγαθόν; λέγομεν
πάλιν οὗτως· [τὸ δίκαιον καλόν] τὸ καλὸν ἐφετόν· ἐπιστρέψει γάρ εἰς ἑαυτὸν ^{αὗτος}
τὸ καλὸν καὶ ἐρᾶν ἑαυτοῦ ποιεῖ, διὸν ἔχει καὶ τοῦνομα ως καλοῦν πάντα
πρὸς ἑαυτὸν καὶ καλεῖται καλὸν ἀγαθόν (<· τὸ ἐφετόν ἀγαθόν· τὸ καλὸν ἄρα
ἀγαθόν>). πόθεν δὲ τὸ ἐφετόν ἀγαθόν; τὸ ἐφετόν συμφέρον· οὐδεὶς γάρ
20 τῶν βλαπτόντων ἐφίεται· <(τὸ συμφέρον ἀγαθόν)·> τὸ ἐφετόν ἄρα ἀγαθόν.
πόθεν τὸ δίκαιον διὰ ἀγαθόν; <(τὸ δίκαιον καλόν· τὸ καλὸν ἐφετόν)·> τὸ ἄρα
δίκαιον ἐφετόν. τὸ δίκαιον ἐφετόν· τὸ ἐφετόν συμφέρον· [οὐδεὶς γάρ τῶν
βλαπτόντων ἐφίεται] τὸ δίκαιον ἄρα συμφέρον. τὸ δίκαιον συμφέρον· τὸ
συμφέρον ἀγαθόν· τὸ δίκαιον ἄρα ἀγαθόν. διστε κανόν διὰ προσυλλογισμῶν ⁴⁰
25 περαίνωμεν, πλείους εἰσιν οἱ συλλογισμοί. εἰ μέντοι μὴ διὰ προσυλλο-
γισμῶν περαίνομεν, ἀλλ’ αὐτὰ τὰ συμπεράσματα ἐπισυνάπτοντες ἐνα ποι-
οῦμεν συλλογισμόν, οἷον τὸ δίκαιον ἐπαινετόν, τὸ ἐπαινετὸν καλόν, τὸ καλόν
ἐφετόν, τὸ ἐφετόν συμφέρον, τὸ συμφέρον ἀγαθόν, τὸ δίκαιον ἄρα ἀγαθόν,
οὗτος, φησίν, ὁ συλλογισμὸς διὰ πλειόνων μὲν ὅρων περαίνεται, σύνθετος
30 μέντοι ἐστὶ καὶ οὐχ ἀπλοῦς. περὶ δὲ τῶν ἀπλῶν ὁ λόγος, ὅτι ἀνάγκη ^{αὗτος}
διὰ τριῶν καὶ μόνων ὅρων περαίνεσθαι, διότε κανταῦθα οἱ προσεχεῖς
ὅροι καὶ τὸ κῦρος ἔχοντες τρεῖς εἰσιν οἱ καὶ τὸ προκείμενον κατασκευά-
σαντες, τὸ δίκαιον, τὸ συμφέρον, τὸ ἀγαθόν.

p. 41b38 Οἷον τὸ Ε διά τε τῶν ΑΒ καὶ τῶν ΓΔ.

35 Τοῦτο παράδειγμά ἐστι τοῦ δι’ ἄλλου καὶ ἄλλου μέσου περαίνομένου συμ-

δ	α				
I τὰ ἄκρον sic U: ἄκρον Bt	2 δ om. U	3 οὗτος scripsi: αὐτὸς Bt	7 δὲ		
Bt: μὲν U	ἐ superscr. U	14 αὐτοὶ τε οἱ ταῦτα, om. καὶ U	16 τὸ		
δίκαιον καλόν delevi	18 καλεῖται Bt: καλῶν U	καλὸν ἀγαθόν—21 δὲ ἀγαθόν			
om. U	18. 19 τὸ ἐφετόν—ἄρα ἀγαθόν addidi	20 τὸ συμφέρον ἀγαθόν addidi			
21 τὸ δίκαιον—ἐφετόν addidi	21. 22 τὸ ἄρα δίκαιον ἐφετόν om. t	22. 23 οὐδεὶς			
—ἐφίεται ut e vs. 19. 20 illata delevi	26 περαίνωμεν U				

περάσματος, ώς τὸν ἄνθρωπον εἶναι οὐσίαν διά τε τοῦ ζόφου καὶ διὰ τοῦ 50 ἐμψύχου καὶ τὴν ψυχὴν * * διά τε τοῦ ἀεικινήτου καὶ τοῦ αὐτοκινήτου. λαμβάνει δὲ τὸ μὲν Ε συμπέρασμα, τὸ δὲ Α καὶ Β δύο προτάσεις, καὶ πάλιν ἔτερας δύο | τὸ Γ καὶ τὸ Δ.

LXIV^r

5 p. 41b39 "Η διὰ τῶν ΑΒ καὶ ΑΓ καὶ ΒΓ.

Τοῦτο παράδειγμα τοῦ ἐν διαφόροις τοῖς σχῆμασι τὸ αὐτὸ συμπέρασμα δείκνυσθαι, ἐπειδή, ώς εἴπομεν, τὸ αὐτὸ μερικὸν ἀποφατικὸν δείκνυται ἐν 5 τοῖς τρισὶ σχήμασιν. οἷον ὅτι τὸ λευκὸν οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ ἐν τῷ πρώτῳ οὗτως· λευκὸν οὐδενὶ Αἰθίοπι, Αἰθίοψ τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ συνάγεται λευκὸν 10 οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ. καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ· Αἰθίοψ οὐδενὶ λευκῷ, Αἰθίοψ τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ λευκὸν οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ. καὶ ἐν τῷ τρίτῳ· λευκὸν οὐδενὶ Αἰθίοπι, ἀνθρωπὸς τινὶ Αἰθίοπι, καὶ λευκὸν οὐ παντὶ ἀνθρώπῳ. ή γάρ μείζων ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι ἀντιστρεφομένη ποιεῖ τὸ δεύτερον, λέγω δὴ ή ἀποφατική· ἐπειδὴ γάρ λευκὸν οὐδενὶ Αἰθίοπι, καὶ Αἰθίοψ 15 οὐδενὶ λευκῷ· γίνεται οὖν τὸ δεύτερον. ἐὰν δὲ τὴν ἐλάττω τοῦ πρώτου 20 ἀντιστρέψωμεν, λέγω δὴ τὴν καταφατικήν, γίνεται τὸ τρίτον σχῆμα· εἰ γάρ Αἰθίοψ τινὶ ἀνθρώπῳ, καὶ ἀνθρωπὸς τινὶ Αἰθίοπι. ὅρα οὖν πῶς διὰ τῆς τῶν στοιχείων ἐναλλαγῆς τοῦτο ἐσήμανε. τὸ μὲν γάρ ΑΒ τὸ πρῶτον σχῆμα δηλοῦ· ἔστι δὲ τὸ μὲν Α ή ἐλάττων καταφατική πρότασις, τὸ δὲ Β 25 ή μείζων ἀποφατική. ἐπειδὴ οὖν ἐν τῷ δευτέρῳ φυλάττομεν τὴν ἐλάττονα, ἀντιστρέψομεν δὲ τὴν μείζονα, διὰ τοῦτο τὸ δεύτερον διὰ τοῦ ΑΓ ἐδήλωσε φυλάξας μὲν τὸ Α ἀμείψας δὲ τὸ Β. πάλιν ἐπειδὴ ἐν τῷ τρίτῳ φυλάτ- 30 τομεν τὴν μείζονα, ἀντιστρέψομεν δὲ τὴν ἐλάττονα, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐφύλαξε μὲν τὸ Β, ἤμειψε δὲ τὸ Α εἰς τὸ Γ· τὸ γάρ ΒΓ τὸ τρίτον 35 σημαίνει σχῆμα.

p. 42a1 "Η πάλιν ὅταν ἔκατερον τῶν ΑΒ διὰ συλλογισμοῦ ληφθῆ.

Τουτέστιν ὅταν αἱ παραλαμβανόμεναι δύο προτάσεις προσυλλογισμῶν 20 δέωνται· ἐδείκνυμεν γάρ ὅτι τὸ δίκαιον καλὸν διὰ τοῦ ὅτι τὸ δίκαιον ἐπαινετὸν καὶ τὸ ἐπαινετὸν καλόν, καὶ ὅτι τὸ καλὸν ἀγαθὸν δι' ὃν 25 ἐδείξαμεν. τὰς τῶν προσυλλογισμῶν οὖν προτάσεις αὐτῷ σημαίνει τὸ ΔΕ καὶ τὸ ΖΘ.

p. 42a3 "Η τὸ μὲν ἐπαγωγῆ τὸ δὲ συλλογισμῷ.

Πολλάκις, φησίν, ή μὲν τῶν προτάσεων συλλογισμῷ δεῖται πρὸς κατα-

2 lac. indicavi; supple εἶναι ἀθάνατον 5 post καὶ alt. add. διὰ τῶν Β (corr. A Vat. 199),
διὰ U: om. t Arist. 7 εἴπομεν] p. 257,4 8 ὅτι om. t 11. 12 καὶ ἐν—
ἀνθρώπῳ om. U 13 ἐν om. U 20 post μείζων add. καὶ Ut 21 ἀντιστρέ-
ψομεν pr. B 22 φυλάξω U 24 γ̄ alt. om. U 27 προλαμβανόμεναι U
28 δέονται t 28 δέείκνυμεν (ἐδείκνυε μὲν U)] p. 257,13 sq. 30 αὐτὸς B
32 τῶ—τῶ U 32 ἐπαγωγῆ U Arist.: ἀπαγωγῆ Bt

σκευήν, ἡ δὲ ἑτέρα ἐπαγωγῆς. οἶον βουλόμεθα δεῖξαι ὅτι ἡ ἴατρικὴ γρή- LXIV°
σιμὸς τῷ βίῳ, καὶ λέγομεν οὕτως· ἡ ἴατρικὴ τέχνη, πᾶσα τέχνη γρήσιμος 25
τῷ βίῳ, ἡ ἴατρικὴ ἄρα γρήσιμος τῷ βίῳ. τούτων τῶν προτάσεων τὴν
μὲν διὰ συλλογισμοῦ κατασκευάζομεν, ὅτι ἡ ἴατρικὴ τέχνη· ἡ ἴατρικὴ
5 μέθοδος ἔστιν ὀδοποιητική, πᾶσα μέθοδος ὀδοποιητικὴ τέχνη ἔστι, ἡ
ἴατρικὴ ἄρα τέχνη ἔστι. τὴν δὲ λέγουσαν ὅτι πᾶσα τέχνη γρήσιμος τῷ
βίῳ μόνως δι’ ἐπαγωγῆς κατασκευάζομεν δεῖξαντες ὅτι πᾶσαι αἱ κατὰ
μέρος τέχναι γρήσιμοι τῷ βίῳ.

30

p. 42a4 Πλείω γάρ τὰ συμπέρασματά ἔστιν, οἶον τό τε Α καὶ τὸ Β
10 καὶ τὸ Γ.

"Οταν γάρ δηλούντι διὰ προσυλλογισμῶν τὴν Α πρότασιν κατασκευά-
ζωμεν, συμπέρασμα ποιοῦμεν τὸ Α· όμοίως καὶ ἐπὶ τῆς Β προτάσεως.
ἐκ δὲ τούτων τῶν συμπερασμάτων, τοῦ Α καὶ τοῦ Β, προτάσεων γινο-
μένων συμπεραίνομεν τὸ Γ. Ιστέον δὲ ὅτι ἀντὶ τοῦ Ε τὸ Γ ἐνταῦθα
15 παρέλαβεν· ἀνω γάρ εἶπε τὸ Ε εἶναι συμπέρασμα τοῦ ΑΒ.

35

p. 42a6 Εἰ δ' οὖν μὴ πλείους ἀλλ' εἰς, οὕτω μὲν ἐνδέχεται γίνε-
σθαι διὰ πλειόνων τὸ αὐτὸν συμπέρασμα, ως δὲ τὸ Γ διὰ τῶν
ΑΒ, ἀδύνατον.

"Ο βούλεται εἰπεῖν, τοῦτο ἔστιν, ὅτι εἰ ὁ διὰ πλειόνων δρων δεικνύ-
20 μενος συλλογισμὸς εἰς λέγοιτο, οὐ προσυλλογισμῶν φημι, οὕτως ἀν λέγοιτο
εἰς ὡς σύνθετος, ως μέντοι ἀπλοῦς, οὐδαμῶς. πάλιν δὲ τὸ Γ ἀντὶ τοῦ Ε 40
παρέλαβεν.

p. 42a8 "Εστω γάρ τὸ Ε συμπερασμένον ἐκ τῶν ΑΒΓΔ.

Τὸ προκείμενον ἦν δεῖξαι ὅτι διὰ δύο μόνων προτάσεων τῶν προσ-
25 εγεστάτων καὶ κυρίων τοῦ συμπεράσματος γίνεται ὁ συλλογισμὸς καὶ οὐ
πλειόνων. δείκνυσιν οὖν τοῦτο διὰ τούτων. εἰ γάρ ἐγγωρεῖ, φησίν, ὑπο-
κείσθω διὰ τῶν ΑΒΓΔ γινόμενος συλλογισμός, τουτέστι διὰ τεσσάρων προ-
τάσεων· ἔκαστον γάρ στοιχεῖον ως πρότασιν λαμβάνει· καὶ περαινέτωσαν 45
αἱ προτάσεις αὗται τὸ Ε. ἐπειδὴ οὖν, φησί, δέδεικται ὅτι αἱ ποιοῦσαι

2. 3 καὶ—ἄ. γρ. τ. βίῳ οι. Β 4 ἡ alt. οι. t 6 post γρήσιμος add. ἔστι Β
9 ἔστιν, οἶον τ Arist.: οἶον Β: οι. U 11 προσυλλογισμοῦ t 11. 12 κατα-
σκευάζομεν, ut videtur, pr. B 13 β̄ οι. pr. B 15 ἀνω] p. 41b38
συμπέρασμα post β̄ colloc. t α οι. Bt 16 δ' οι. U οὕτω Ut Arist.:
τοῦτο B 16. 17 γίνεσθαι Bt (C d n): γενέσθαι Arist. 17 post δὲ add. καὶ B
διὰ τοῦ U 20 οὐ προσυλλογισμῶν φημι οι. U 21 ἀπλῶς U 23 συμ-
πέρασμα B lemmati add. οὐκοῦν—μέρος (cf. p. 261,1.2) Bt 24 τῶν Bt:
καὶ U 24. 25 προσεγγάτων Ut 26. 27 ὑποκείσθω ex ὑποκείσθαι corr. U²
29 ἐπεὶ B

τὸν συλλογισμὸν προτάσεις ἔχουσί τινας πρὸς ἀλλήλας σχέσεις, διελὸν LXIV^r
 εἰς δύο τμῆματα ταῦτα τὰς προτάσεις περὶ ἑκατέρου τμῆματος ἐρωτήσαιμι.
 αἱ γὰρ ΑΒ προτάσεις ἦ τὰς προτάσεις σχέσιν πρὸς ἑαυτὰς ἢ οὐκ ἔχουσι. καὶ
 εἰ μὲν οὐκ ἔχουσι, μάτην ἔσονται παρειλημμέναι· δεῖ γὰρ τὰς τοῦ συλλο-
 5 γισμοῦ προτάσεις σχέσιν ἔχειν πρὸς ἀλλήλας· ὅστε αὗται σχέσιν μὴ
 ἔχουσαι οὐ ποιοῦσι συλλογισμόν. εἰ δὲ ἔχουσι σχέσιν πρὸς ἀλλήλας, ἤτοι 50
 τὸ Ε τὸ προκείμενον ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς συμπεραίνουσιν ἢ τῶν ΓΔ προτάσεων
 θάτερον ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα. πάλιν αἱ ΓΔ προτάσεις Ἠ τὰς πρὸς
 ἀλλήλας σχέσιν ἢ οὐκ ἔχουσι. καὶ εἰ μὲν μὴ ἔχουσιν, ἀτε μηδὲν συμπε-
 10 ραίνουσαι μάτην ἔσονται εἰλημμέναι. εἰ δὲ ἔχουσιν, ἤτοι αὐτὸν τὸ Ε συν-
 ἀγοῦσιν ἢ τῶν ΑΒ θάτερον ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα. τούτων οὕτως ἐξ
 ἀνάγκης ἐχόντων, εἰ μὲν αἱ | ΑΒ προτάσεις τὸ Ε συνάγουσιν, ἔχομεν LXIV^v
 τὸ ζητούμενον, διτι ἐκ δύο προτάσεων μόνων γίνεται ὁ συλλογισμός. αἱ
 δὲ ΓΔ εἰ μὲν καὶ αὗται τὸ Ε συνάγουσιν, ἐν ἔσται καὶ τὸ αὐτὸν συμπέ-
 15 ρασμα διὰ πλειόνων συλλογισμῶν συμπεπερασμένον, ὅστε πάλιν πλείους
 οἱ συλλογισμοί. εἰ δὲ αἱ ΓΔ τῶν ΑΒ θάτερον συνάγουσι, διὰ προσυλλο-
 γισμῶν ἔσται δεδειγμένον τὸ Ε· προσυλλογισμοῦ γὰρ αἱ ΓΔ προτάσεις
 συνάγουσαι μίαν τῶν ΑΒ προτάσεων, ἐξ ὧν τὸ Ε συνήγθη. εἰ δὲ ἄλλο τι 5
 συνάγουσιν αἱ ΓΔ προτάσεις, οὐ μόνον πλείους οἱ συλλογισμοὶ ἀλλὰ καὶ
 20 ἀκοινώνητοι ἀλλήλοις· ἄλλος γὰρ συλλογισμὸς ὁ διὰ τῶν ΑΒ συνάγων τὸ
 Ε, καὶ ἄλλος ὁ διὰ τῶν ΓΔ ἔτερόν τι συνάγων, φέρετε εἰπεῖν τὸ Ζ. οὕτω
 μὲν οὖν, εἰ ὑποθέμεθα τὰ μὲν ΑΒ συνάγοντα τὸ Ε, τὰ δὲ ΓΔ ἢ αὐτὸν τὸ
 Ε ἢ τῶν ΑΒ θάτερον ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα. ὅμοίως δὲ καὶ ὑποθέμεθα
 τὰ ΑΒ συνάγοντα ἢ τῶν ΓΔ θάτερον ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα, ἀδύνατος
 25 δείκνυται ὁ λόγος. εἰ μὲν γὰρ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα συνάγοιεν αἱ ΑΒ, αἱ 10
 δὲ ΓΔ καὶ αὗται ἄλλο παρὰ τὰ κείμενα, καὶ πλείους οἱ συλλογισμοὶ καὶ
 οὐ τοῦ προκειμένου· πρόκειται δὲ τὸ Ε συμπέρασμα. εἰ δὲ τῶν ΑΒ
 θάτερον, διὰ προσυλλογισμῶν ἄλλο τι πάλιν καὶ οὐ τὸ προκείμενον δείξομεν·
 προσυλλογισμὸς γὰρ τὸ ΓΔ τοῦ ΑΒ συνάγοντος ἄλλο τι τῶν προκειμένων.
 30 * * * * εἰ δὲ τὸ ΑΒ τῶν ΓΔ τι συνάγοι, τὰ δὲ ΓΔ * * * εἰ τὸ μὲν Ε,
 πάλιν διὰ προσυλλογισμῶν περαίνομεν, καὶ ἔχομεν τὸ ζητούμενον, διτι αἱ
 κύριαι προτάσεις αἱ συνάγουσαι τὸ Ε δύο εἰσίν, αἱ ΓΔ· εἰ δὲ [ἢ τῶν ΑΒ
 θάτερον ἢ] ἄλλο τι παρὰ ταῦτα, ὅμοίως καὶ πλείους οἱ συλλογισμοὶ καὶ 15
 οὐ τοῦ προκειμένου. ὅστε πανταχόθεν δεδεικται διτι ἀνάγκη διὰ δύο μόνων
 35 προτάσεων τῶν κυριωτάτων πάντα συλλογισμὸν γίνεσθαι.

1 σχέσεις post τινας add. in mrg. U

om. Ut

3 αβ Ut: ἄλλαι B

scripsi cf. vs. 22: ἢ τοιαῦται B Ut

17 ε Ut: ζ ε γ̄, ut videtur, corr. B²

τὰ alt. scripsi: τὸ B Ut

23 δὲ om. B

U²: τὸ—συνάγον Bt

30 lacunae indicavi; priore loco supple εἰ δὲ τὸ ε et similia atque vs. 19—21, altero ἢ

τὸ ε ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα

32.33 ἢ (ει t) — ἢ delevi

2 τμῆματα B: τὰς τέσσαρας Ut τὰς

4 ἔσονται Ut: ἀν εἰεν B 10 ἤτοι αὐτὸν

15 συμπεπερασμένον U: περαίνομενον Bt

πρὸς συλλογισμοῦ Ut 22 τὸ μὲν U

24 τὰ—συνάγοντα ε τὸ συνάγων corr.

25 παρ' αὐτὰ U αβ om. U 25. 26 αἱ δὲ om. Ut

31 καὶ om. Bt 32 κυρίως B αἱ συνάγουσι U

p. 42a9 Οὐκοῦν ἀνάγκη τι αὐτῶν ἄλλο πρὸς ἄλλο εἰληφθαι, LXIV^v
τὸ μὲν ὡς ὅλον τὸ δὲ ὡς μέρος.

Ἄντὶ τοῦ τὴν μὲν περιέχειν τῶν προτάσεων τὴν δὲ περιέχειναι.
περιέχει δὲ ή μεῖζων, ή δὲ ἐλάττων περιέχεται· ἐὰν γάρ εἴπω δὲ τι οὐσία 25
5 παντὶ ζῷῳ, ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, δῆλον δὲ τι περιεκτικωτέρα τε καὶ καθο-
λικωτέρα ή μεῖζων ή λέγουσα ‘οὐσία παντὶ ζῷῳ’· ἔχει γάρ τὸν μεῖζονα
ὅρον, τὴν οὐσίαν, δὲ περιέχει καὶ τὸ ζῷον καὶ τὸν ἀνθρώπον.

p. 42a18 Καὶ εἰ μὲν τὸ Ε ἡ τῶν ΑΒ θάτερον, ἡ πλείους ἔσται
ταὶ οἱ συλλογισμοί, ἡ ώς ἐνεδέχετο τὸ αὐτὸν διὰ πλειόνων ὅρων
10 περαίνεσθαι συμβαίνει.

Πλείους μὲν οὖν γίνονται, ἐὰν τῶν ΑΒ θάτερον, διότι καὶ τὰ συμπε-
ράσματα ἔτερα· τὸ δὲ η̄ ώς ἐνεδέχετο τὸ αὐτὸν διὰ πλειόνων ὅρων
περαίνεσθαι, ἐὰν τὸ Ε συνάγωσι. σημαίνει δὲ αὐτὸν τοῦτο τὰς τε διὰ
φόρων μέσων τὸ αὐτὸν συναγούσας προτάσεις καὶ τὰς διὰ διαφόρων μὲν
15 μέσων διὰ πλειόνων δὲ συγχωνάτων ὄμοιώς τὸ αὐτὸν συναγούσας συμπέρασμα.
δὲ καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις πλείους οἱ συλλογισμοί, εἴπομεν ἦδη. 35

p. 42a22 Εἰ δὲ μὴ οὗτοις ἔχοι τὸ Γ πρὸς τὸ Δ ὥστε ποιεῖν συλ-
λογισμόν, μάτην ἔσται εἰλημμένα.

Ἐπισημειωτέον τῇ λέξει· ὑποθέμενος γάρ ἐπὶ τῶν ΓΔ προτάσεων
20 πάσας τὰς ἄλλας ὑποθέσεις, ἡ γάρ ἔχουσι, φησί, σχέσιν πρὸς ἄλλήλας η̄
οὐκ ἔχουσι· καὶ εἰ μὲν ἔχουσιν, ἡ τὸ Ε συνάγουσιν η̄ τῶν ΑΒ θάτερον η̄
ἄλλο τι παρὰ ταῦτα. ταῦτα οὖν πάντα ὑπέθετο. οὖν δὲ ὑποτίθεται δὲ,
εἰ μὴ ἔχουσι σχέσιν, οὐδὲ συμπεραίνουσί τι. ἐπεισημειωσάμην δὲ τοῦτο, 40
δὲ τι ὑποκατιών καὶ τὰς λοιπὰς ὑποθέσεις ἐπὶ τοῦ ΑΒ γυμνάζων (μόνον γάρ
25 γυμνάζων τὸ ΑΒ τὸ Ε τέως ὑπέθετο) ἐπάγει μὴ γίνεσθαι ἐκ τῶν ΓΔ
μηδὲν συμπέρασμα, δέον εἰπεῖν ‘ἐκ τῶν ΑΒ’· ἦδη γάρ ἐνταῦθα ὑπέθετο
τὸ ΓΔ μηδὲν συμπεραίνον. δῆλον ἀρα δὲ γραφικὸν ἄγωθέν ἐστι τὸ σφάλμα.
πάντα γάρ τὰ βιβλία οὗτοις ἔχουσιν.

p. 42a23 Εἰ μὴ ἐπαγωγῆς η̄ κρύψεως η̄ τινος ἄλλου τῶν τοιού-
30 των χάριν.

Ἐάν, φησί, τῶν ΑΒ σχέσιν ἔχουσῶν πρὸς ἄλλήλας καὶ διὰ τοῦτο
συναγούσῶν τι συμπέρασμα αἱ ΓΔ προτάσεις ἀσχετοὶ ωσι, μάτην εἰλημ-

4 post δὲ prius add. καὶ t 5 τε om. U 8 μὲν τὸ U Arist.: inv. ord. Bt
9 ταῦτα t Arist. 11 τῶν Ut: τὸ B 13 συνάγουσι t an αὐτῷ? cf. p. 258.30
14 μέσον Bt 16 εἴπομεν] p. 256,17 sq. 17 ἔχοι t Arist.: ἔχει B(m): non liquet U
21 μὲν om. U 25 ἐπάγει] p. 42a28 post ἐπάγει add. δὲ BU: om. t
ἐκ τοῦ B 27 γράφεται Ut

μέναι ἔσονται, εἰ μή, φησίν, ἐπαγωγῆς ἡ κρύψεως ἔνεκα παρελήφθη· LXIV^v
 σαν. ἐπαγωγῆς μὲν ἀντὶ τῆς καθ' ἔκαστα ἐπαγωγῆς, ὅσπερ καὶ ἀνωτέρῳ
 λαβόντες ὅτι πᾶσα τέχνη ὠφέλιμος τῷ βίῳ * * * * καὶ γαλευτικὴ καὶ ἐπὶ 50
 τῶν ἄλλων ὄμοιώς. τὸ δὲ κρύψεως τοιοῦτον ἐστιν· δταν βουλώμεθα τοὺς
 5 σοφιστὰς συλλογίσασθαι τι, φέρε εἰπεῖν δτι ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν ἐστι, προτεί-
 νομεν αὐτοῖς δτι οὐ δοκεῖ σοι ἡ ἡδονὴ ἐφετὸν εἶναι; εἴτα ταύτην λαβόντες
 τὴν πρότασιν ἐὰν εὐθὺς τὴν ἑτέραν ἐπαγάγωμεν λέγοντες 'τί δέ, οὐχὶ τὸ ἐφε-
 τὸν ἀγαθόν;'; συναισθόμενος τοῦ συμπεράσματος οὐ συγχωρεῖ τῇ προτάσει |
 ἥ καὶ τὰ ὄμοιογηθέντα ἀνατίθεται. διόπερ ἵνα λάθωμεν αὐτὸν λαβόντες LXV^v
 10 τὴν προτέραν πρότασιν, δτι ἡ ἡδονὴ ἐφετόν, μακρὸν κατατείνομεν περὶ τοῦ
 ἐφετοῦ λόγου, τι δήποτέ ἐστι τὸ ἐφετόν, καὶ ποσαγῶς λέγεται, καὶ μυρία
 ἄλλα τοιαῦτα, βουλόμενοι κρύψαι τὴν ἀκολουθίαν τοῦ συλλογισμοῦ. εἴτα
 ἐκκρούσαντες τῆς πρώτης προτάσεως μετὰ πολλὰ καὶ τὴν ἑτέραν ἐρωτῶμεν,
 εἰ πᾶσα ἔφεσις ἀγαθοῦ ἔφεσις, καὶ λαβόντες τοῦτο συνάπτομεν τὰς προ- 5
 15 τάσεις καὶ ἀποφαινόμεθα τὸ συμπέρασμα. τοῦτο οὖν ἐστιν ὃ φησιν ἡ
 κρύψεως, τουτέστιν ἀποκρύψασθαι βουλόμενοι τὴν ἀκολουθίαν τοῦ συλλο-
 γισμοῦ ἔξωθλέν τισι πολλάκις κεχρήμεθα. τὸ δὲ ἥ ἄλλου τινὸς τῶν
 τοιούτων γάριν, τοῦτ' ἐστι μάκρους λόγων καὶ ἀναπληρώσεως ἥ γαριτός
 τινος, ἵνα μὴ ἔγραψε ἥ ὁ λόγος, καὶ μᾶλιστα δταν πρὸς ἐπίθετον ὄρθη, ώς
 20 δταν εἰπόντες 'τὸ δέκατον καλόν, τὸ καλὸν ἀγαθόν' ἀποτείνωμεν περὶ τοῦ
 καλοῦ μακρὸν λόγον.

10

p. 42^a28 Εἰ δὲ μὴ γίνεται ἐκ τῶν ΓΔ μηδὲν συμπέρασμα.

Ταύτης ἔνεκεν τῆς λέξεως ἐπεσημηνάμην ἀνωτέρῳ· δῆλον γάρ δτι 15
 περὶ τῶν AB ὁ λόγος. ὑποθέμενος γάρ ἀνωτέρῳ τὰ AB συνάγοντα τὸ E
 25 τὰ πρὸ μικροῦ εἰπὼν "εἰ δὲ ἐκ τῶν AB μὴ τὸ E ἀλλ' ἄλλο τι γίνεται συμ-
 πέρασμα" ἀκόλουθον ἥπαγαγεῖν εἰ δὲ μὴ γίνεται ἐκ τῶν AB μηδὲν
 συμπέρασμα. ἔχει δὲ ἥ λέξις ΓΔ, ωτε δῆλον δτι ἡμάρτηται.

p. 42^a33 Εἰ μὴ προσλαμβάνοιτό τι, καθάπερ ἐν τοῖς ἔξ ἀρχῆς
 ἐλέγχη, πρὸς τὴν τελείωσιν τῶν συλλογισμῶν. 20

30 Τουτέστιν εἰ μὴ δι' ἐπαγωγῆς ἥ διὰ προσυλλογισμοῦ τὰς προτάσεις
 κατασκευάζομεν.

p. 42^a35 Φανερὸν οὖν ώς ἐν φῶ λόγῳ συλλογιστικῷ μὴ ἄρτιαί
 εἰσιν αἱ προτάσεις δι' ων γίνεται τὸ συμπέρασμα τὸ κύριον (ὕνια

1. 2 παρελείφθησαν τι 2 μέντοι τι post ἀντὶ add. τοῦ U ἀνωτέρῳ]
 p. 259,2 sq. 3 lac. indicavi; supple velut κατεσκευάσαμεν τοῦτο δεῖξαντες ὅτι οἰκοδομικὴ
 ὠφέλιμος τῷ βίῳ 4 ἄλλων ὄμοιώς Bt: λοιπὸν U 5. 6 προτείνωμεν U
 6 ταύτην scripsi: αὐτὴν Bt 7 τὴν alt. om. t 10 ἑτέραν B 13 ἐκρού-
 σαντες pr. U 14 συνάπτωμεν t 18 τουτέστι Bt: οἶον U λόγου U
 21 καλοῦ ε μακροῦ corr. B² 23 ἀνωτέρω] p. 261,23 sq. 25 πρὸ μικροῦ]
 p. 42^a24 τι U Arist.: om. Bt

γάρ τῶν ἄνωθεν συμπερασμάτων ἀναγκαῖον εἶναι προτάσεις), LXV^τ
οὗτος ὁ λόγος ἡ οὐ συλλελόγισται ἡ πλείω τῶν ἀναγκαίων
ἡρώτηκε πρὸς τὴν θέσιν.

Εἰ δέδεικται ὅτι αἱ συνεκτικώταται τοῦ συλλογισμοῦ προτάσεις δύο
5 εἰσὶ (τῶν γάρ προσυλλογισμῶν δῆλον ὅτι τὰ συμπεράσματα προτάσεις τοῦ
προκειμένου συλλογισμοῦ γίνονται), ἀνάγκη ἄρα, ἐνῷ συλλογισμῷ πλείους
εἰσὶ τῶν δύο προτάσεις, τοῦτον ἡ μηδὲ διλοις εἶναι συλλογισμόν, οἷον εἰ
λέγοιμι 'ό ίππος ζῆτον, οὐ κύων τετράπους, οὐ ἄνθρωπος δίπουν', ἡ πλείω
10 τῶν ἀναγκαίων καὶ συνεκτικωτάτων τοῦ προκειμένου συλλογιζόμενος ἥτησε
παρὰ τοῦ προσδιαλεγομένου. οἷον εἰ βιολόμενος δεῖξαι ὅτι οὐ ἄνθρωπος
οὐσία εἴπω ὅτι οὐ ἄνθρωπος γελαστικόν, τὸ γελαστικὸν ζῆτον, τὸ ζῆτον 20
οὐσία, οὐ ἄνθρωπος ἄρα οὐσία· δῆλον γάρ ὅτι περιττὴ ἡ τοῦ γελαστικοῦ
πρόσθεσις· ἥρχει γάρ ζῆτον εἰπόντα δεῖξαι αὐτόθεν ὅτι οὐσία.

p. 42b1 Κατὰ μὲν οὖν τὰς κυρίας προτάσεις λαμβανομένων τῶν
15 συλλογισμῶν ἀπας ἔσται συλλογισμὸς ἐκ προτάσεων μὲν ἀρτίων
ἐξ ὅρων δὲ περισσῶν.

Τὸ προκείμενον διὰ τούτων δεῖξαι ὅπως ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας κατὰ
τὸν ἀριθμὸν οἱ τε ὅροι καὶ αἱ προτάσεις καὶ τὰ συμπεράσματα. φησὶν 35
οὖν ὅτι, ἐὰν τὰς κυριωτάτας λάθιψεν τοῦ συλλογισμοῦ προτάσεις, αἱ μὲν
20 προτάσεις ἀρτίαι ἔσονται, οἱ δὲ ὅροι περισσοί, τουτέστι δύο μὲν αἱ προ-
τάσεις, τρεῖς δὲ οἱ ὅροι. τὰ δὲ συμπεράσματα ἡμίση τῶν προτά-
σεων, τουτέστιν ἐν ἔστι τούτων τὸ συμπέρασμα· τῶν γάρ προτάσεων δύο
οὐσῶν τὸ ἡμίσιο τούτων ἐν δηλονότι. ἐὰν δὲ διὰ προσυλλογισμῶν κατα-
σκευάζωμεν <ἢ> σύνθετος ἢ οὐ συλλογισμός, τουτέστιν ἐὰν τῶν προσυλλο-
25 γισμῶν τὰ συμπεράσματα ἐπισυνάψαντες οὕτω προάγωμεν τὸν λόγον, οἷον 40
τὸ δίκαιον τάξεως αἵτιν, τὸ τάξεως αἵτιν καλόν, τὸ καλὸν ἐφετόν, τὸ
ἐφετὸν ἀγαθόν, τὸ δίκαιον ἄρα ἀγαθόν, ὥμοιός, φησίν, οἱ μὲν ὅροι ἐνὶ
πλείους εἰσὶ τῶν προτάσεων, οὐκέτι δὲ πάντως οἱ μὲν ὅροι περιττοί,
ἀρτίαι δὲ αἱ προτάσεις. κανόλου δὲ ἀντικειμένως ἔχουσι· τῶν γάρ ὅρων
30 περιττῶν δύοταν αἱ προτάσεις ἀρτίαι εἰσὶ καὶ ἐναλλάξ. τὰ δὲ συμπερά-
σματα, φησίν, ἐν τούτοις οὐκέτι τὴν αὐτὴν ἔχει τάξιν· οὐ γάρ ἡμίση
ἐστὶ τῶν προτάσεων, ἀλλὰ πολλῷ πλείουν καὶ τῶν ὅρων καὶ τῶν προτάσεων. 45
τοῖς γάρ ἐξ ἀρχῆς, φησί, συμπεράσμασιν ὑποκειμένοις ἐνὶ ἐλάττῳ τῶν
ὑπαρχόντων ὅρων προστίθεται συμπεράσματα. δὲ λέγει τοῦτο ἐστιν·
50 ἐὰν ὦσι τρεῖς ὅροι, τὸ Α, τὸ Β, τὸ Γ, ἐν ποιῶσι συμπέρασμα τοῦ Α πρὸς
τὸ Γ· ἐὰν <οὖν> προστεθῇ ἔτερος ὅρος, οἷον τὸ Δ, τῶν προϋπαρχόντων
ὅρων (ἥσαν δὲ τρεῖς, τὸ Α, τὸ Β, τὸ Γ) ἐνὶ ἐλάττῳ ἔτερα προστίθεται

6 γίνεται Ι	7 προτάσεων Β	10 περὶ Ητ	13 πρόθεσις Β	εἰπόντι Ητ
14 κυρίως Ητ	16 περιττῶν τ Arist.	20 ἀρτίαι τ: ἀρτίοι Ητ	21 τὰ—προτά-	
σεων lemma in libris		22 τουτέστιν ομ. pr. B	24 ἡ addidi	25 προαγά-
γιομεν Β: προσάγωμεν τ		29 ἀρτία τ	30.31 συμπεράσματα Arist.: συμπέρασμα ΒΗτ	
34 συμπέρασμα ΒΗτ	35 τοῦ ΒΗτ: τὸ Ι	36 τῷ γ' τ	οὖν addidi	οὖν ομ. Ητ

συμπεράσματα, τουτέστι δύο, ὅστε εἶναι τὰ πάντα τρία συμπεράσματα· LXV^τ
ἥν γὰρ ἐξ ἀρχῆς τοῦ Α πρὸς τὸ Γ· γίνεται νῦν καὶ τοῦ Β πρὸς τὸ Δ καὶ 50
τοῦ Α πρὸς τὸ Δ. ἡ αὐτὴ ἀκολουθία ἐπὶ πάντων ἀεὶ τῶν προστιθεμένων ὅρων.

p. 42b5 "Οταν δὲ διὰ προσυλλογισμῶν περιαίηται ἢ διὰ πλειόνων
5 μέσων μὴ συνεχῶν. |

Δῆλον ὅτι τότε ἐστὶ τὸ διὰ προσυλλογισμῶν, ὅταν τὰς προτά- LXV^υ
σεις κατασκευάζοντες αὐτόθεν ἀγωγῇ συλλογιστικῇ χρησώμεθα. οἷον πόθεν
ὅτι τὸ δίκαιον καλόν; λέγομεν οὕτως· τὸ δίκαιον τάξις αἴτιον, τὸ τάξις
αἴτιον καλόν, τὸ δίκαιον ἄρα καλόν. τὸ δὲ διὰ πλειόνων μέσων, ὅταν
10 σύνθετον ποιῶμεν τὸν συλλογισμόν, τάξοντες μεταξὺ τοῦ δίκαιου καὶ τοῦ
καλοῦ τὸ τάξις αἴτιον καὶ πάλιν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ ἐφετόν, 5
εἶτα ἐφεξῆς πάσας τὰς προτάσεις ἐπισυνάπτωμεν, ώς ἥδη εἴπομεν. τὸ δὲ
μὴ συνεχῶν τοῦτ' ἔστιν, ὅταν οἱ παραλαμβανόμενοι ὅροι ἔξωθεν μὴ συν-
εγεῖς ὥσιν ἀλλήλοις. οἷον παρελήφθησαν εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ὅτι τὸ
15 δίκαιον ἀγαθὸν δύο ὅροι, τὸ τάξις αἴτιον καὶ τὸ ἐφετόν· ἀλλ' οὐτοις οὐκ
ἐφεξῆς ἀλλήλοις ἐτέθησαν ἀλλὰ παρ' ἔκατέρᾳ τοῦ μέσου ὅρου, λέγω δὴ
τοῦ καλοῦ. πλὴν ὅταν ἐπὶ τῶν ἔξωθεν παρεμπιπτόντων ὅρων μὴ κατὰ
συνέγειαν τιθεμένων ἔπειται, ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ συνέγειαν τιθεμένων 10
ἀπαραλλάκτως ἀκολουθεῖ. ἀλλ' ως τούτῳ μᾶλλον ἀμφίβολον (ἢ) τέμεικεν ὁ
20 Ἀριστοτέλης. τίθενται δὲ τῶν παρεμπιπτόντων ἔξωθεν ὅρων ἐφεξῆς οἱ
τοιοῦτοι, ώς ὅταν ὅτι τὸ καλὸν ἀγαθὸν διὰ μέσου τοῦ ἐφετοῦ καὶ τοῦ
συμφέροντος κατασκευάζωμεν· τούτους γὰρ ἐφεξῆς τάττομεν· τὸ καλὸν
ἐφετόν, τὸ ἐφετόν συμφέρον, τὸ συμφέρον ἀγαθόν.

p. 42b7 "Η γὰρ ἔξωθεν ἢ εἰς τὸ μέσον τεθήσεται ὁ παρεμπί-
25 πτων ὅρος.

'Εὰν ἔχωμεν τρεῖς ὅρους ἐκκειμένους τοὺς ΑΒΓ καὶ δεώμεθα ἔξωθεν
ἄλλου τινὸς ὅρου, πᾶσα ἀνάγκη τούτον ἢ ἔξωθεν τούτων τίθεσθαι, ἢ πρὸ^ω
τοῦ Α λέγω ἢ μετὰ τὸ Γ, ἢ μεταξὺ ἢ τοῦ ΑΒ ἢ τοῦ ΒΓ.

p. 42b10 Αἱ δὲ προτάσεις ἔσαι τοῖς διαστήμασιν.

30 "Ισμεν ὅτι κατὰ ἄλλην μὲν διάνοιαν πρότασις τὸ αὐτό, κατὰ ἄλλην
δὲ διάστημα καλεῖται, ώς πόθεν ποι. ἐπειδὴ οὖν ταῦτὸν τῷ ὑποκειμένῳ,
εἰκότως καὶ ισάριθμα.

2 δὲ τ	τοῦ prius scripsi: τὸ B <small>U</small> t	3 τῶν προσυλλογισμῶν B <small>t</small>	6 τότε scripsi:
πότε B <small>U</small> t	προσυλλογισμοῦ τ	7 κατασκευάζων U	9 δὲ om. B
λόγον τ	12 ἐπισυνάπτομεν B <small>t</small>	εἴπομεν] p. 263,26.7	10 τὸν
τὴν om. B	post ὅτι del. τὸ ὅτι B	16 μέσον, ut videtur, pr. B	14 παρελείφθησαν Ut
libri	19 ὃν addidi	22 τούτου B	18 ταῦτα
Arist.: inv. ord. B <small>U</small>	26 τὸν U	τάττομαι τ	24 ἔξωθεν ἢ εἰς τὸ μέσον τ
ἔξωθεν om. t	27 ἢ prius om. B <small>t</small>	καὶ om. Bt	δεόμεθα B <small>t</small>
o m. B	31 τῷ scripsi: ταῦτω B <small>U</small> t	πρὸς τὸ B	28 ἢ (ante τοῦ αβ)
		32 ισάριθμος U: ισάριθμος τ	

p. 42b13 Ἀμα γὰρ τῷ ὅρῳ μία προστίθεται πρότασις, ὃν ὁπο-LXV°
Θεοῦ προστέθη ὁ ὅρος. Θστε ἐπεὶ αἱ μὲν ἀρτίαι οἱ δὲ περισ-
σοὶ ἦσαν, ἀνάγκη παραλλάσσειν τῆς αὐτῆς προσθέσεως γινο-
μένης.

5 Κατασκευὴ τοῦ ὅτι ἀνάγκη τοὺς ὅρους ταῖς προτάσεσιν ἐνηλλαγμένως
ἔχειν κατὰ τὸ ἀρτίον καὶ τὸ περιττόν. εἰ γὰρ τοῖς προκειμένοις ὅροις,
φησίν, ἔτερος ὅρος προστέθη, ἐξ ἀνάγκης εὐθὺς καὶ ἑτέρα προστίθεται
πρότασις· ἀνάγκη δὲ πᾶσα τῆς αὐτῆς προσθέσεως γενομένης τοῖς τε
ὅροις καὶ ταῖς προτάσεσιν ἐναλλάττειν τούτους κατὰ τὸ ἀρτίον καὶ τὸ περιτ-
10 τόν. εἰ γάρ εἰσι τρεῖς ὅροι δύο δὲ προτάσεις, θστε αἱ μὲν προτάσεις ἀρτίαι 30
οἱ δὲ ὅροι περιττοί, προσετέθη ἔτερος ὅρος καὶ διὰ τοῦτο καὶ πρότασις
ἑτέρα, ὡς τε γεγόνασιν ἐναλλάξαι μὲν προτάσεις περιτταί, τρεῖς γάρ, οἱ
δὲ ὅροι ἀρτίοι, τέσσαρες γάρ.

p. 42b19 Πρὸς μόνον γὰρ τὸν ἔσχατον οὐ ποιεῖ συμπέρασμα.

15 'Γποτιμέμενος ἔξωθεν προστιμέμενον τὸν ὅρον τοῦτο λέγει. ὅτι, φησίν, 33
ένδεις ὅρου προστεθέντος ἀνάγκη ἐνὶ ἐλάττῳ τῶν προϋπαρχόντων ὅρων
προστίθεται συμπεράσματα, δῆλον ἐντεῦθεν· δίχα γάρ μόνου τοῦ ἔσχατου,
μεθ' ὃν κεῖται ὁ προστεθείς, εἴτε ἐν ἀρχῇ εἴτε ἐν τῷ τέλει, [ἐπεὶ] πρὸς
τοὺς ἄλλους πάντας ποιεῖ συμπεράσματα. ὑποκείσθωσαν γάρ ὅροι τέσσα-
20 ρες, ΑΒΓΔ, εἴτα προστιμέσθω ὁ Ε· δῆλον ἄρα ὅτι δυνατὸν συμπερᾶναι πρὸς
αὐτὸν πάντας τοὺς ἄλλους δίχα τοῦ ἔσχατου, λέγω δὴ τοῦ Δ.

p. 42b23 Κἄν εἰς τὸ μέσον δὲ παρεμπίπτῃ, τὸν αὐτὸν τρόπον· 40
πρὸς ἓνα γὰρ μόνον οὐ ποιεῖ συλλογισμόν.

'Γποτιμέμενος ἔξωθεν προστιμέμενον τὸν ὅρον νῦν φησιν ὅτι, κἄν εἰς
25 τὸ μέσον προστεθῇ, τὸ αὐτὸν πάλιν συμβήσεται, τουτέστιν ἐνὶ ἐλάττῳ τῶν
προκειμένων ὅρων συμβήσεται συμπεράσματα. εἰ γὰρ τὸ Ε μεταξὺ τῶν
ἄλλων προστεθῆ, οἷον τῶν ΒΓ, πάλιν ἔσται τρία τὰ προστιμέμενα συμπε-
ράσματα, τοῦ Α πρὸς τὸ Ε καὶ τοῦ Β πρὸς τὸ Γ καὶ τοῦ Ε πρὸς τὸ Δ· 45

1 προτίθεται Β	2 ὁ t Arist.: om. Bt	3 προσθέσεως B	4 post γὰρ add. ἐὰν U	5 ἀρτίοι U	6 post γὰρ add. ἐὰν U	7 περιττοὶ—παραλλάττειν
t Arist.		8 δὲ om. Ut: δὴ eonicio		8 δὲ om. Ut: δὴ eonicio		
γενομένοις t	9 εἰ γάρ εἰσι Bt: ἔκειντο U	10 εἰ γάρ εἰσι Bt: ἔκειντο U	11 περισσοί U	12 τρεῖς γάρ om. U	13 post ἔσχατον	an προστεθῆ?
ὅρος om. Ut	καὶ alt. om. Bt					
add. ὅρον t	15 post τοῦτο add. δὲ U	16 δῆλον	φησίν om. Bt	17 συμπεράσματα scripsi: συμπέρασμα Bt	18 ἢν ut videtur U	προστιθεῖς B:
I7 συμπεράσματα						
προτεθεὶς t	19 συμπέρασμα B			19 συμπέρασμα B	20 δὲ U	21 δὲ U
τέσσαρες t	20 δὲ Bt: τὸ U			21 δὲ U	22 post καν add. γὰρ t	
23 ποιεῖ Bt(d): ποιήσει t Arist.	23 προτεθῆ U			22 post καν add. γὰρ t	24 post ὑποθέμενος add. δὲ U	25 προστεθῆ U
delevit ὄρισμὸν B				24 post ὑποθέμενος add. δὲ U	post τὸν	
τῶν U: τοῦ Bt				25 συμπέρασμα U	26 συμπέρασμα U	27 προστεθῆ U

τούτων δὲ οὐδὲν ἦν ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ τοῦ Α πρὸς τὸ Γ καὶ τοῦ Β πρὸς τὸ Δ καὶ τοῦ Α πρὸς τὸ Δ. ἐπειδὴ δέ φησιν ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι πρὸς ἓνα γάρ μόνον οὐ ποιεῖ | συλλογισμόν, ἀνάγκη ἡμᾶς ἐκλαβεῖν τοῦτο LXVI· ὥς ἐπὶ δύο προτάσεων γυμναζομένου τοῦ λόγου. δύο γάρ οὐσῶν προτάσεων ἔχει τὸ μέσον παρεμπέσῃ ὅρος, τῷ ἑτέρῳ μόνον διαστήματι αἴτιος (οὐ) γίνεται τοῦ ποιῆσαι συμπέρασμα, οἷον τῷ ΒΓ· μέσον γάρ τοῦ ΑΒ τεθὲν τὸ Ε ἐποίησε τοῦ Α πρὸς τὸ Β συμπέρασμα· εἰ δὲ πρὸς τὸ ἐν μόνον διαστήμα οὐ ποιεῖ συμπέρασμα, πρὸς τὸ ἔτερον ποιῆσει δηλονότι. ἐπεὶ ἔχει μὴ ὡς ἐπὶ δύο προτάσεων λάβωμεν ἀλλ' ὡς ἐπὶ πλειόνων, ψευδῆς ἔσται 5 οὐ λόγος. ἐκκείσθωσαν γάρ πάλιν τεσσάρων ὅρων ὄντων τῶν ΑΒΓΔ τρεῖς προτάσεις, παρεμπιπτέτω δὲ τὸ Ε μεταξὺ τοῦ ΒΓ· δῆλον ἄρα ὅτι ἐν μὲν διαστήματι αἴτιος γίνεται ὁ παρεμπεσῶν τοῦ ποιῆσαι συμπέρασμα, τῷ ΒΓ· πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ διαστήματα οὐ ποιῆσει, λέγω δὴ τὸ ΑΒ καὶ ΓΔ. ὅμοιώς δὲ ἔτι πλείοσιν οὐ ποιῆσει, ἐὰν ὅσι πλείονα τὰ διαστήματα.

15 p. 42b 25 "Ωστε πολὺ πλείω τὰ συμπεράσματα καὶ τῶν ὅρων
ἔσται καὶ τῶν προτάσεων.

'Εὰν ὑπόκεινται ἐξ ἀρχῆς τέσσαρες ὅροι, δῆλον ὅτι προτάσεις μὲν 10 τρεῖς εἰσι, συμπεράσματα δὲ τρία, τοῦ Α πρὸς τὸ Γ καὶ τοῦ Β πρὸς τὸ Δ καὶ τοῦ Α πάλιν πρὸς τὸ Δ. ἔχει δὲ προστεθῆ ἔτερος ὅρος, οἷον τὸ Ε, 20 προστίθενται ἀλλὰ τρία συμπεράσματα, τοῦ Α πρὸς (τὸ) Ε καὶ τοῦ Β πρὸς τὸ Ε καὶ τοῦ Γ πρὸς τὸ Ε, ὥστε γίνεσθαι τὰ πάντα συμπεράσματα ἐξ· εἰσὶ δὲ οἱ πάντες ὅροι πέντε, προτάσεις δὲ τέσσαρες. πλείω ἄρα τὰ συμπεράσματα καὶ τῶν ὅρων καὶ τῶν προτάσεων. καὶ ὅσῳ προστίθεμεν ὅρον, τοσούτῳ αὔξομεν τὰ συμπεράσματα· ἔκτου γοῦν ὅρου προστεθέντος 25 γίνονται συμπεράσματα δέκα, ἔβδομοι δεκαπέντε, ὥστε ἀμα τῶν προτάσεών τε καὶ τῶν ὅρων πλείω εἶναι· ὅροι μὲν γάρ ἐπτά, προτάσεις δὲ ἐξ, ὡς γίνεσθαι τὰ πάντα δεκατρία, συμπεράσματα δὲ δεκαπέντε. καὶ οὕτως ἀεὶ προστιθεμένου ὅρου αὔξεται τῶν συμπερασμάτων ὁ ἀριθμός. πλείονα δὲ δῆλον ὅτι τὰ συμπεράσματα λέγομεν τῶν μόνων προτάσεων τῶν μὴ ποτὲ 30 μὲν συμπερασμάτων ποτὲ δὲ ὡς προτάσεων λαμβανομένων· πρὸς γάρ τὴν κατασκευὴν τοῦ δευτέρου συμπεράσματος τὸ προλαβήν συμπέρασμα πρότασις 20 γίνεται. οἷον συμπεράναντες τὸ Α πρὸς τὸ Γ, εἰ βουλόμεθα πάλιν τὸ Α πρὸς τὸ Δ συρπερᾶναι, λαμβάνομεν πρότασιν τὴν ΑΓ, ἣντις ἦν πρὸ τούτου συμ-

2 α—δ U: inv. ord. B: γ'—ε' t 3 ἐκλαμβάνειν U 4 post οὐσῶν add. τῶν U
5 μόνον om. Ut 6 οὐ addidi 7 τῷ B: τῷ Ut 7 τοῦ (ante ε) B an γάρ?
8 εἰς U 9 ψευδῶς t 10 ὅρων om. U 11 ὄντων om. Bt 12 τῷ B: τῷ Ut
13 δὴ Bt: δὲ Ut 16 ἔσται om. B 17 post ἔχει add. γάρ Ut 19 πάλιν om. B
δὲ om. Bt 20 ἀλλὰ corr. ex ἄρα B² τῷ addidi 21 ε̄ prius scripsi:
γ̄ Bt 22 γ̄ scripsi: ε̄ Bt: non liquet U ε̄ alt. corr. U: δ̄ Bt, pr. U
ῶσιε B, τε superscr. U²: ως pr. U, t γίνεται U τὰ om. Bt 23 ὅσαις
(προτάσεις) conicio 24 ὅρω U αὔξωμεν Ut 28 πλείονα t: πλείον B:
πλέον a U 29. 30 τῶν—ώς προτάσεων λαμβανομένων t: τῶν—ώς προλαμβανομένων
mrg. U: om. B 31 προσλαβήν t 32 συμπεραίνοντες B

πέρασμα, καὶ τὴν Γ'Δ· πᾶλιν ἐὰν πρὸς τὸ Ε τὸ Α βουλώμεθα συμπερᾶναι, LXVI^c λαμβάνομεν τὴν ΑΔ πρότασιν, ητίς ἣν συμπέρασμα, καὶ τὴν ΔΕ· καὶ οὗτως ἐπὶ πάντων. ὅστε ταῦτη οὐ πλείω τὰ συμπεράσματα τῶν προτάσεων, ἀεὶ τῶν προηγουμένων συμπερασμάτων προτάσεων γινομένων, ἀλλ' ἀεὶ ὃ ἡμίση· δεῖ γάρ καθ' ἔκαστον συμπέρασμα προτάσεις ὅντος λαμβάνειν. ἀλλ' ὁ Ἀριστοτέλης, ὃς εἶπον, τῶν μόνων προτάσεων πλείω λέγει εἶναι τὰ συμπεράσματα.

p. 42b27 Ἐπεὶ δὲ ἔχομεν περὶ ὧν οἱ συλλογισμοί.

25

Δηλούντι περὶ τῶν προβλημάτων. καὶ ποῖον ἐν ἐκάστῳ σχήματι, 10 τουτέστι συμπέρασμα, διτὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ πάντα, καὶ τὸ καθόλου καὶ τὸ μερικὸν καὶ τὸ καταφατικὸν καὶ τὸ ἀποφατικόν.

p. 42b28 Καὶ ποσαγῶς δείκνυται.

"Οτι τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν ἐν τῷ πρώτῳ μόνῳ καὶ ἐν τῷ πρώτῳ· τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν καὶ ἐν τῷ πρώτῳ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ, καὶ 15 ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἄπαξ, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ δίς· τὸ δὲ μερικὸν καταφατικὸν καὶ ἐν τῷ πρώτῳ καὶ ἐν τῷ τρίτῳ, καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἄπαξ, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τρίς· τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι, καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἄπαξ, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ δίς, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τρίς.

p. 42b28 Φανερὸν ἡμῖν ἐστι καὶ ποῖον πρόβλημα γαλεπὸν καὶ 20 ποῖον εὐεπιγείρητον.

Σκοπὸς διὰ τούτων τὸ δεῖξαι ποῖον τῶν προβλημάτων δυνατὸν θάττον κατασκευάσαι, καὶ ποῖον οὐ, καὶ ποῖον εἰς τὸ ἀνασκευάσαι ράδιον, καὶ ποῖον οὐ. φησὶν οὖν διτὶ τὰ ἐν πλείσι σχήμασι δείκνυμεν καὶ διὰ πλειόνων τρόπων, ταῦτα κατασκευάσαι μὲν εὐγερές ἀνασκευάσαι δὲ δυσχερές. 25 ταῦτα δέ ἐστι τὰ μερικά, διότι, φησί, τὰ μερικὰ κατασκευάσαι βουλόμενοι καὶ δι' αὐτῶν καὶ διὰ τῶν καθόλου κατασκευάζομεν, ἀνασκευάζομεν δὲ διὰ μόνων τῶν καθόλου· ἐάν τε γάρ δεῖξω διτὶ τινὶ καὶ διτὶ παντί, τὸ μερικὸν κατεσκεύασα καταφατικόν· ἀνασκευάζω δὲ αὐτὸν [μόνον] διὰ μόνου τοῦ

1 ε Bt: $\bar{\beta}$ U 3. 4 ὥστε—συμπερασμάτων om. t 5 ημισυ t 8 ἐπειδὴ δὲ B
9 καὶ om. U ἐν ἐκάστῳ σχήματι t Arist.: om. BU 10 τοῦτο ἐστι :: om. U
11 καὶ τὸ καταφατικὸν mrg. U² τὸ tert. addidi 13 post καταφατικὸν add.
καὶ Ut 15 ἐν δὲ τῷ τρίτῳ t καταφατικὸν—17 μερικὸν om. t 16 καὶ
primum om. U 17 τρίς scripsi: τρίτον BU 18 δίς—τρίς t: δεύτερον—τρίτον BU
21 ante σκοπὸς add. δ U σκοπεῖ ε σκόπει corr. B² 22 οὐ, καὶ ποῖον om. B
ιμμο ράδιον 23 τὰ om. U καὶ superser. U 24 ταῦτα om. U
ἀνασκευάσαι δὲ δυσχερές om. Bt 27 post καὶ add. πᾶλιν Bt 28 κατεσκεύασα t:
κατασκευάσαι BU ἀποφατικόν U ἀνασκευάσαι B μόνον delevi
μόνον om. U

καθόλου ἀποφατικοῦ. τὸ δὲ καθόλου καταφατικὸν κατασκευάζεται μὲν μόνως
δι' ἑαυτοῦ, ἀνασκευάζεται δὲ καὶ διὰ τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ καὶ διὰ |
τοῦ μερικοῦ· ἐάν τε γάρ δεῖξω δτὶ οὐδενὶ ἡ οὐ παντί, ἀνεῖλον δτὶ παντί. LXVI^v
πάλιν τὸ καθόλου ἀποφατικὸν κατασκευάζεται μὲν μόνως δι' ἑαυτοῦ, ἀνασκευά-
ζεται δὲ καὶ διὰ τοῦ καθόλου καταφατικοῦ καὶ διὰ τοῦ μερικοῦ· ἐάν γάρ δεῖξω
δτὶ ἡ παντὶ ἡ τινί, ἀνεῖλον τὸ οὐδενί. τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν ἀνασκευά-
ζεται διὰ μόνου τοῦ καθόλου καταφατικοῦ, κατασκευάζεται δὲ ἐν πᾶσι τοῖς
σχήμασι καὶ διὰ πλειόνων τρόπων. ὥστε τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν πρὸς 5
μὲν κατασκευὴν δυσγερές· δι' ἐνὸς γάρ τρόπου καὶ σχήματος κατασκευά-
ζεται· πρὸς δὲ μάσκενὴν δὲ εὐχερές, διότι καὶ τῷ καθόλου ἀποφατικῷ καὶ
τῷ μερικῷ ἀναιρεῖται, ὃν τὸ μὲν καθόλου ἐν δύο σχήμασι δείκνυται,
ἄπαξ μὲν ἐν τῷ πρώτῳ, δις δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ, τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν
ἐν πᾶσι τοῖς σχήμασι, καὶ ἐν μὲν τῷ πρώτῳ ἄπαξ, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ δίς,
ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τρίς. δροίως τὸ καθόλου ἀποφατικὸν μᾶλλον μὲν δυσγερές
15 κατασκευάσαι, ἡττον δὲ μάσκενἀσαι διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας. τρίτην 10
τάξιν τὸ μερικὸν καταφατικόν, καὶ τετάρτην τὸ μερικὸν ἀποφατικόν.

p. 43^a 3 Καὶ γὰρ ἦν ρηδενὶ καὶ ἦν τινὶ μὴ ὑπάρχη, ἀνήρηται.

Δηλονότι τὸ καθόλου καταφατικόν· τοῦτο γάρ ἔστι τὸ δι' ἀμφοτέρων
τῶν ἀποφατικῶν ἀναιρούμενον, καὶ τοῦ καθόλου καὶ τοῦ μερικοῦ.

20 p. 43^a 6 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν στερητικῶν. 15

Τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ μὲν καθόλου πρὸς κατασκευὴν μὲν δυσγερέ-
στερον τοῦ μερικοῦ πρὸς μάσκενὴν δὲ εὐχερέστερον.

p. 43^a 6 Καὶ γὰρ εἰ παντὶ καὶ εἰ τινί, ἀναιρεῖται τὸ ἐξ ἀρχῆς.

Ταυτέστι τὸ καθόλου ἀποφατικόν· τοῦτο γάρ δι' ἀμφοτέρων τῶν κατα-
φατικῶν ἀναιρεῖται, καὶ τοῦ καθόλου καὶ τοῦ μερικοῦ. καὶ τοῦτο βουλό-
μενος σημᾶναι, λέγω δὴ τὸ καθόλου ἀποφατικόν, ἐπήγαγε τοῦτο δὲ ἦν
ἐν δυσὶ σχήμασιν.

p. 43^a 10 "Ολως τε οὐ δεῖ λανθάνειν δτὶ ἀνασκευάσαι μὲν δι'
ἀλλήλων ἔστι καὶ τὰ ἑτῆς.

30 "Οτι, φησί, μᾶλλον τῶν καθόλου τὰ μερικὰ δυνατὸν κατασκευάσαι ἀνα-
σκευάσαι δὲ δυσγερέστερον, κοινῷ λόγῳ πρόδηλον ἔστιν, δτὶ τὰ μερικὰ

2 καὶ prius om. Bt 3 τε deleverim 4 καταφατικὸν B 5 καὶ prius om. Bt
ἀν U 7 μόνου om. U 9 post ἐνὸς add. μὲν Bt 13. 14 δίς—τρίς t:
δεύτερον—τρίτον BU 14 μᾶλλον pr. B δυσγερές scripsi: εὐχερές B Ut
17 ἦγ—ἦν B Ut 18 ὑπάρχειν U 23 ἀνήρηται i Arist. 25 τὸ—τὸ μερικόν U

κατασκευάζεται καὶ δι' ἔσωτῶν καὶ διὰ τῶν καθόλου· δι' ἔσωτῶν μέν, ὡς LXVI^v
 δταν δεῖξω δτι τὶ ζῷον ἀνθρωπος (<· εἰ γὰρ τὶ ζῷον ἀνθρωπος>), καὶ οὐ
 πᾶν ζῷον ἀνθρωπος· διὰ τῶν καθόλου δέ, ὡς δταν δεῖξω δτι πᾶς ἀνθρωπος 30
 ζῷον· εἰ γὰρ πᾶς, δῆλον δτι καὶ τὶς· καὶ πάλιν δταν δεῖξω δτι οὐδεὶς λίθος
 5 ἀνθρωπος, δῆλον δτι καὶ οὐ πᾶς· εἴρηται γὰρ πολλάκις πῶς λαμβάνεται ἡ
 μερικὴ ἀποφασική· κατασκευάζεται μὲν (<δὴ>) διγῶς τὰ μερικά, ἀνασκευάζεται
 δὲ μόνως διὰ τῶν καθόλου, τὸ μὲν τὶς διὰ τοῦ οὐδείς, καὶ τὸ οὐ πᾶς διὰ
 τοῦ πᾶς. τὰ μέντοι καθόλου κατασκευάζεται μὲν μόνως δι' ἔσωτῶν, ἀνα-
 σκευάζεται δὲ καὶ δι' ἔσωτῶν καὶ διὰ τῶν μερικῶν, τὸ μὲν πᾶς διὰ τοῦ
 10 οὐδείς καὶ οὐ πᾶς, τὸ δὲ οὐδείς διὰ τοῦ πᾶς καὶ τὶς.

35

p. 43a 14 "Αμα δὲ δῆλον δτι καὶ τὸ ἀνασκευάζειν ἐστὶ τοῦ κατα-
 σκευάζειν βῆσιν.

Οὐ καθόλου δεῖ ἐκλαβεῖν τοῦτο, ἐπεὶ ψευδῆς ἐσται ὁ λόγος· τὰ γὰρ
 μερικὰ μᾶλλον κατασκευάζεται ἡ ἀνασκευάζεται, ὡς δέδεικται. Ὅστε ἐπὶ
 15 τῶν καθόλου τοῦτο ἀν ἀρμόζοι μόνον. |

I καὶ δι' αὐτῶν B 2 δτι—4 δεῖξω iterat, iterata del. B τὶ scripsi: τὸ B Ut
 ante ἀνθρωπος add. ὁ U εἰ—ἀνθρωπος addidi 5 εἴρηται] velut p. 82, l sq.
 6 δὴ addidi τὰ μερικὰ διγῶς U 7 τὸ (ante οὐδείς) U 10 ante τὶς add.
 τοῦ U 13 δεῖ Bt: δὲ τ 15 τοῦτο ἀν Bt: τὸ ἀνασκευάζειν U μόνων
 conicio τέλος τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν subser. B

ΠΕΡΙ ΕΥΠΟΡΙΑΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΤΜΗΜΑ LXVII°
ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

p. 43 a 20 Πῶς δὲ εὐπορήσομεν αὐτοὶ πρὸς τὸ τιθέμενον ἀεὶ συλλογισμῶν, καὶ διὰ ποίας ὁδοῦ ληψόμεθα τὰς περὶ ἔκαστον ἀργάς,
5 νυνὶ λεκτέον.

Πέρας ἔσχε τὸ πρῶτον τοῦ βιβλίου τμῆμα, ἐνῷ περὶ τῆς γενέσεως τῶν συλλογισμῶν ἡμῖν διελέχθη. νῦν λοιπὸν τοῦ δευτέρου μέρους ἀρχεται, 5 ἐνῷ διδάσκει πῶς οἵν τέ ἐστι προβλήματος ἡμῖν τιθέμενου εὐπορῆσαι προτάσεων τῶν κατασκευαζούσων τοῦτο, οἷον εἴ τις ἡμῖν προβάλλοιτο πόθεν 10 δῆλον εἰ ἡ ψυχὴ ἀθάνατος, τίνι χρησάμενοι μεθόδῳ προτάσεις εὑρεῖν δυνησόμεθα, ἃς συμπλέξαντες ἀλλήλαις τὸ προκείμενον κατασκευάσσομεν. ἐπιστήμονος γάρ ἐστι μὴ μόνον τὰ εἴδη τῶν ὑποβιβλημάτων αὐτῷ πραγμάτων ἐπισκέπτεσθαι ἀλλὰ καὶ τὴν ὅλην τὴν ἐπιτηδείαν εἰς καταδυχὴν τῶν τοι- 15 ούτων εἰδῶν ἐκλέγεσθαι, οἷον ὁ ναυπηγὸς τὰ ἐπιτήδεια εἰς κατασκευὴν τοῦ πλοίου ἔύλα, καὶ ὁ οἰκοδόμος τοὺς ἐπιτηδείους εἰς οἰκοδομίαν λίθους, καὶ ἐπὶ πάντων ὥσαύτως. οὗτως καὶ ὁ Ἀριστοτέλης τὰ εἴδη τῶν συλλογισμῶν ἡμῖν παραδούς (εἴδη δὲ τῶν συλλογισμῶν τὰ συμπεράσματα) καὶ εἰπὼν ἐν ἔκαστῳ συλλογισμῷ γίνεται τὸ συμπέρασμα, ἐν τε τοῖς ἀπλοῖς καὶ ἐν τοῖς μικτοῖς, νῦν λοιπὸν διδάσκει πῶς τὰς εἰς ἔκαστον συμπέρασμα προτάσεις εὑρεῖν 20 δυνησόμεθα· ὅλη δὲ τῶν συλλογισμῶν αἱ προτάσεις. πρὶν δὲ τὴν μέθοδον 25 ἡμῖν ταύτην παραδοῦναι ζητεῖ πρότερον περὶ ὃν ὅλως πεφύκαμεν συλλογίζεσθαι. τριχῇ γάρ, φησί, τῶν πραγμάτων διηγημάτων, καὶ τῶν μὲν καθολικωτάτων ὄντων καὶ ἀεὶ κατὰ ἄλλων κατηγορουμένων μηδέποτε δὲ ὑποκειμένων ἄλλοις εἰς κατηγορίαν, οἷά ἐστι τὰ γενικώτατα, λέγω δὴ αἱ δέκα κατηγορίαι, 30 τῶν δὲ μηδέποτε κατ' ἄλλου κατηγορουμένων κυρίως ἀεὶ δὲ ὑποκειμένων, οἵα

Inscripsi ex U cf. p. 280,13, 290,4,5, 315,6: Τοῦ αὐτοῦ φιλοπόνου εἰς τὸ περὶ εὐπορίας προτάσεων B: Ἱωάννου γραμματικοῦ ἀλεξανδρέως ἐκ τῶν συνουσιῶν ἀμμωνίου τοῦ ἔρμείου τῶν εἰς τὰ τρία τὸ δεύτερον: — περὶ εὐπορίας προτάσεων τμῆμα δεύτερον U: Εἰς τὸ πρῶτον τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν. | Βιβλίον δεύτερον t 3 αὐτὸι om. B 10 χρησόμεθα U post μεθόδῳ add. καὶ U 12 μόνων t αὐτῶν t 14 τοῦ om. U 15 ὁ om. U 23 καὶ SU: om. Bt 24 ἀλλήλοις B δὴ SU: δὲ Bt

ἔστι τὰ μερικὰ καὶ ἄτομα πάντα, τῶν δὲ μέσως ἐγόντων καὶ ποτὲ μὲν LXVII²⁰ κατηγορουμένων τινῶν ποτὲ δὲ ὑποκειμένων ἄλλοις εἰς κατηγορίαν, ζητητέον περὶ τίνων οἱ συλλογισμοὶ καὶ αἱ σκέψεις ἡμῖν εἰσι. δῆλον δὲ ὡς συεδὸν περὶ μόνα τὰ μέσα. εἰ γάρ ὁ συλλογισμὸς βούλεται ζητεῖν τι κατά τίνος ἢ ἀπό 5 τίνος ὑπάρχον, τὰ δὲ γενικώτατα οὐκ ἔχουσιν ἑαυτῶν ἔτερα κατηγορούμενα, δῆλον δτι οὐχ ἔσσει τις περὶ τούτων συλλογίσασθαι. αἱ γάρ περὶ τινῶν σκέψεις (εἰσὶ) πότερον τόδε τῷδε ὑπάρχει ἢ οὐχ ὑπάρχει, οἷον τῇ ψυχῇ τὸ ἀθάνατον ἢ οὔ· ὅστε καὶ τὰ περὶ τῶν γενικωτάτων προβλήματα, εἴπερ 25 ἔστι, περὶ τούτων ἀν εἴη, οἷον εἰ ἡ οὐσία τυχὸν γέγονεν ἢ ἀγένητός ἔστιν. 10 ὅστε εἰ μηδέν ἔστι τῶν καθολικωτάτων γενῶν κατηγορούμενον, ἐπεὶ μηδὲν καθολικώτερον, οὐδὲ πρόβλημα ἀν εἴη περὶ ἔκείνων οὐδὲ συλλογισμός. πλὴν σπανίως περὶ τούτων γίνεται προβλήματα· ποῖα δὲ καὶ πῶς, αὐτὸς διδάξει. αὐτὰ μέντοι δτι ἔτεροις ὑπάρχει ἢ οὐχ ὑπάρχει, δυνατὸν συλλογίσασθαι. περὶ δὲ τῶν καθ' ἔκαστα δμοίως οὐδεὶς συλλογίζεται, οἷον τί 15 ὑπάρχει ἢ οὐχ ὑπάρχει Σωκράτει ἢ Πλάτωνι· αἰσθητὰ γάρ ταῦτα, τὰ δὲ 20 αἰσθητὰ αἰσθήσει ληπτά, οὐ λόγῳ. εἰ γάρ τις περὶ Σωκράτους πειραθείη ἀποδεικνύαι δτι λευκὸς ἢ σιμός, πρὸς τῷ μηδὲ ἔχειν ὅλην ἐπιτηδείαν εἰς συλλογισμοῦ γένεσιν καὶ δσαφέστερον ποιήσει τὸ πρᾶγμα τῆς δι' αἰσθήσεως ἀντιλήψεως. ὅστε τὰ προβλήματα καὶ οἱ συλλογισμοὶ ὡς ἐπίπαν περὶ τῶν 25 μεταξὺ γίνονται.

Τὰς περὶ ἔκαστον ἀρχάς, τουτέστι τὰς προτάσεις τὰς περὶ ἔκαστον πρόβλημα.

p. 43a25 'Απάντων δὴ τῶν ὅντων τὰ μέν ἔστι τοιαῦτα ὅστε κατὰ 25 μηδενὸς ἄλλου κατηγορεῖσθαι ἀληθῶς καθόλου, οἷον Κλέων
25 καὶ Καλλίας καὶ τὸ καθ' ἔκαστον καὶ αἰσθητόν.

Οὐδὲν γάρ τῶν μερικῶν πέφυκε κατ' ἄλλου κατηγορεῖσθαι πλὴν κατὰ συμβεβηκός, ως ἐφεξῆς λέξιμεν, καὶ τοῦτο οὐ καθόλου ἀλλὰ μερικῶς· ἐὰν γάρ εἴπω δτι πᾶς ἀνθρωπος Σωκράτης ἔστιν ἢ Πλάτων, δῆλον δτι φευδῆς ἢ τοιαύτη κατηγορία. προσέμηκε δὲ καὶ τὸ αἰσθητόν, διότι πάντα τὰ 30 αἰσθητὰ μερικά ἔστι. καὶ αὐτὰ μὲν ὑπόκειται ἄλλοις εἰς κατηγορίαν, καὶ τοῖς καθόλου καὶ τοῖς συμβεβηκόσιν· αὐτὰ δὲ ἄλλων οὐ κατηγορεῖται, εἰ 45 μὴ ἢ παρὰ φύσιν, ως ὅταν εἴπω 'τὸ φαλακρὸν τοῦτο Σωκράτης ἔστιν', ἢ κατὰ συμβεβηκός, ως ὅταν εἴπω 'τὸ φαλακρὸν τοῦτο φιλόσοφός ἔστιν'.

4 post ἢ add. τί U 7 εἰσὶ addidi πρότερον pr. U, corr. U² τὸ οἰη. t
9 τούτου U εἰ om. pr. B ἀγένητος U 12 γίνονται S προβλήματα SU:
πρόβλημα Bt ποῖ U αὐτὸ U^t 13 διδάξει] p. 43a39 15 σωκράτους
(ε σωκράτος, ut videtur, corr.) ἢ πλάτωνος B 17 τὸ U μηδὲ SU: μὴ Bt
18 αἰσθήσεως SU: αἰσθησιν Bt 25 ante αἰσθητόν add. τὸ Bt: om. t Arist.
30 εἰσὶ B ἄλλήλοις B 32 ἢ libri 33 φιλόσοφον U

p. 43a34 "Ωστε μὴ κατηγορεῖσθαι κατὰ μηδενός, πλὴν ὡς LXVII°
κατὰ συμβεβηκός.

Οὐδέν, φησί, τῶν μερικῶν κατ' ἄλλου κατηγορεῖται, εἰ μὴ κατὰ συμ-
βεβηκός, ὡς ὅταν λέγωμεν δτι τὸ φαλακρὸν ἐκεῖνο Σωκράτης ἔστιν. 5
5 ιστέον δὲ δτι ἐν τῇ Φυσικῇ ταύτην τὴν κατηγορίαν παρὰ φύσιν εἶπεν εἶναι, |
οὐ κατὰ συμβεβηκός, ἀληθήστερον λέγων. τῶν γάρ κατηγοριῶν, φησὶν LXVII^v
ἐν ἐκείνοις, αἱ μέν εἰσι κατὰ φύσιν αἱ δὲ παρὰ φύσιν αἱ δὲ κατὰ συμβε-
βηκός. καὶ κατὰ φύσιν μέν, ὡς ὅταν ἵ τὰ καθολικώτερα τῶν μερικωτέρων
κατηγορῶμεν, ὡς τὸν ἄνθρωπον Καλλίου καὶ τὸ χρῶμα λευκοῦ, ἵ τὰ συμ-
10 βεβηκότα τῶν οὐσιῶν, ὡς ὅταν λέγωμεν δτι Σωκράτης φιλόσοφος ἔστιν ἵ
σιμός. παρὰ φύσιν δέ, ὡς ὅταν τὰς οὐσίας τῶν συμβεβηκότων κατηγο- 5
ρῶμεν, ἵν ἐνταῦθα εἶπε κατὰ συμβεβηκός, ὡς ὅταν εἶπωμεν δτι τὸ προσιὸν
φαλακρὸν Σωκράτης ἔστι. κατὰ συμβεβηκός δέ, ὡς ὅταν συμβεβηκός
συμβεβηκότος κατηγορῶμεν, ὡς ὅταν εἶπωμεν δτι τὸ φαλακρὸν ἐκεῖνο
15 φιλόσοφός ἔστι· συμβέβηκε γάρ τῷ φαλακρῷ φιλοσόφῳ εἶναι.

p. 43a36 "Οτι δὲ καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω πορευομένοις ἴσταται ποτε,
πάλιν ἐροῦμεν· νῦν δ' ἔστω τοῦτο κείμενον.

"Ωσπερ, φησίν, ἐπὶ τὸ κάτω πορευόμενοι, ἐπειδὴν ἔλθωμεν εἰς τὰ
μερικώτατα, οὐκέτι ἔχομεν κατὰ τίνος αὐτὰ κατηγορήσομεν, ἀλλὰ μένουσι 10
μόνως ὑποκείμενα, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω ἀνιόντες, τουτέστιν ἐπὶ τὰ
καθολικώτερα, ἐμπίπτομεν εἰς τινα ὥν οὐκέτι καθολικώτερα εὑρεῖν δυνά-
μεθα ὥστε κατηγορεῖν αὐτὰ κατὰ τούτων, ἀλλὰ μένουσι ταῦτα μόνως
κατηγορούμενα· ταῦτα δέ ἔστιν αἱ δέκα κατηγορίαι. τοῦτο οὖν, φησίν,
ὅτι οὗτως ἔχει, λέγω δὴ δτι ἔστι τινὰ καθολικώτατα μὴ ἔχοντα ἐπέκεινα
25 ἕαυτῶν ἄλλα τινά, δείξομεν ἐν ἑτέροις· ἔδειξε γάρ ἐν τῇ Ἀποδεικτικῇ δτι
οὐκ ἐπ' ἄπειρον προΐασιν αἱ κατηγορίαι, ἀλλ' ἀνάγκη ἴστασθαι καὶ ἐπὶ τὸ 15
ἄνω καὶ ἐπὶ τὸ κάτω. νῦν δὲ τοῦτο ὡς ὀμολογημένον εἰλήφθω, φησί.

p. 43a37 Κατὰ μὲν οὖν τούτων οὐκ ἔστιν ἀποδεῖξαι κατηγορού-
μενον ἐτερούν, πλὴν εἰ μὴ κατὰ δόξαν.

30 'Αληθῶς μέν, φησύν, οὐδέν ἔστι τῶν δέκα κατηγοριῶν κατηγορούμενον,
πλὴν εἰ μὴ δόξα τις κεκράτηκεν οὐκ ἀληθῆς παρά τισιν. ἐνόμισαν γάρ 20
τινες τὸ δὲ ὡς γένος κατηγορεῖσθαι τῶν δέκα κατηγοριῶν· ἐδείχθη δὲ

5 δὲ οι. Ut ἐν τῇ Φυσικῇ] nescio ubi 6 γάρ οι. U κατηγορικῶν pr. U
9 καὶ χρώματος U 10 δτι U: ὁ Bt 12 εἶπωμεν U: εἴπω Bt 14 ante συμ-
βεβηκότος add. κατὰ U 15 φιλόσοφον U γάρ οι. U 16 καὶ οι. B
τῶν U πορευόμενος U τότε U 18 ὥστε U 20 δὲ οι. t cf.
p. 289,9 τὰ (ante ἄνω) U 25 αὐτῶν B ἐν τῇ Ἀποδεικτ.] 1 22
27 κάτω—ἄνω U δμολογούμενον pr. B φησὶν εἰλήφθω U

τοῦτο ἐν Κατηγορίαις οὐκ ἀληθὲς ὅν, ἀλλ' ὅτι ὄμώνυμός ἐστι φωνὴ τὸ LXVII^ν
ὅν εἰς διάφορα σημαίνεινα διαιρούμενη. πάλιν καὶ τὸ ἐν τινες ἐδόξασαν
αὐτῶν κατηγορεῖσθαι, ὅπερ οὐδὲ αὐτὸς γένος ἐστίν, ἀλλ' ὥσπερ καὶ τὸ ὃν
ὄμώνυμος φωνὴ. ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν τι τῶν στοιχείων ἀργῆν ὑποτιθέμενοι.
5 ἦ τὸ ὄδωρ ἢ τὸ πῦρ ἢ ἄλλο τι παρὰ ταῦτα, τοῦτο δῆλον ὅτι ὡς γένος
τῶν δέκα κατηγορίῶν κατηγορήσουσιν.

p. 43^a 42 Καὶ σχεδὸν οἱ λόγοι καὶ αἱ σχέψεις εἰσὶ μάλιστα περὶ τούτων.

Εἰκότως· οἱ γὰρ συλλογισμοὶ καὶ αἱ ἀποδείξεις ζητοῦσι τί τινος κατηγορεῖται ἢ οὐ κατηγορεῖται, οἷον τῆς ψυχῆς τὸ ἀθάνατον κατηγορεῖται ἢ οὔ. τὰ τοίνυν γενικώτατα ἀτε ἄλλα μὴ ἔχοντα ἑαυτῶν κατηγορούμενα οὐδεμίαν τοιαύτην ζήτησιν ἔχει. τὰ δὲ μερικώτατα πάλιν, ὅπερ ἐστὶ τὰ αἰσθητά, ἐπειδὴ μόνως ὑπόκειται, ὄμοιώς οὐδὲν ἔχει τοιοῦτον ζήτημα. τὰ δὲ μέσα, ἐπειδὴ ὑποκεῖσθαι καὶ κατηγορεῖσθαι πέφυκε, ταῦτα ἔχει τὴν 30 ζήτησιν, τί τινος ἢ κατηγορεῖται ἢ οὐ κατηγορεῖται.

p. 43^b 1 Δεῖ δὲ τὰς προτάσεις τὰς περὶ ἔκαστον οὕτω λαμβάνειν, ὑποτιθέμενον αὐτὸς πρῶτον καὶ τοὺς ὄρισμοὺς καὶ δσα ἵδια τοῦ πράγματός ἐστιν.

Εἰπὼν περὶ τίνων αἱ ἀποδείξεις καὶ τὰ προβλήματα, ὅτι περὶ τῶν μεταξύ,
20 ἢ πέφυκε κατηγορεῖσθαι τέ τινων καὶ ὑποκεῖσθαι ἄλλοις, ἐντεῦθεν λοιπὸν τὰς μεθόδους ἡμῖν παραδίδωσι τῆς εὑρέσεως τῶν προτάσεων τοῦ πρωτε- 35 θέντος προβλήματος. διό φησιν, ὅταν βουλώμεθα τι ὑπάρχον ἢ μὴ ὑπάρχον κατασκευάσαι, ἐκτίθεσθαι πρῶτον αὐτὸν τὸν κατηγορούμενον δρον καὶ τὸν ὑποκείμενον. οἷον ζητοῦμεν δεῖξαι ὅτι ἢ ήδονή ἀγαθόν ἐστι· σημειώ- 25 τέον τό τε ἀγαθὸν καὶ τὴν ήδονήν. εἶτα ζητητέον καὶ σημειωτέον τὸ τί ἔκατέρῳ αὐτῶν ἔπειται, οἷον ὅτι τῷ μὲν ἀγαθῷ τὸ ὠφέλιμον καὶ τὸ αἴρετὸν καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἐν τῷ διαγράμματι, τῇ δὲ ήδονῇ ἢ κίνησις καὶ ἢ ἐνέργεια ἢ κατὰ φύσιν καὶ τὰ λοιπά. πάλιν, φησίν, ἐκλεκτέον καὶ οἵς 40 ἔπειται ἔκατερον τούτων· οἷον τὸ μὲν ἀγαθὸν ἔπειται τῇ εὐδαιμονίᾳ καὶ τοῖς λοιποῖς, ἢ δὲ ήδονή τῇ ὑγιείᾳ καὶ τοῖς λοιποῖς. δῆλον δὲ ὅτι τὰ μὲν ἔπόμενά τινι ἢ ἐπὶ πλέον ἐστὶν ἢ ἐξισάζει· ἔπειται γὰρ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τῷ ζῷον ⟨ὅν⟩ ἐπὶ πλέον καὶ τῷ γελαστικὸν ⟨ὅν⟩ ἐπ’ ἵσης. οὗτε ἐν κατηγορούμενοις τετάξεται. τὰ δὲ οἵς ἔπειται ἢ ἐπ’ ἵσης ἢ ἐπ’ ἔλαττον· καὶ γὰρ καὶ τῷ γελαστικῷ ἐπ’ ἵσης ὅντι ἔπειται καὶ τῷ

1 ἐν Κατηγ.] cf. Phil. p. 15,13 Porph. p. 61,10 sq. 2 διαιρούμενον B 3 διαιρούμενον BS
4 ὄμώνυμος φωνὴ S: om. BUT 5 ἢ τὸ ὄδωρ SU: om. Bt post ἢ tert. add. καὶ U
post τοῦτο add. γὰρ BUT: om. S δῆλοι B 11 εἴτε t 13 τοιοῦτο t
16 δὲ BUT (m): δη Arist. post ἔκαστον add. τούτων t (m n) ἐκλαμβάνειν t Arist.
17 ὑποθιθέμενον BUT (corr. B u): ὑποθέμενον Arist. αὐτῷ U post τοὺς add. τε Arist.
cf. p. 275,18 20 τέ om. U ἄλλοις scripsi: ἄλλοις BUT 22 δεῖ οὖν, φησίν eonicio
βουλόμεθά t 24 ἢ Ut: εἰ B 26 τὸ prius om. U 27 καὶ alt. om. Ut 30 ἄλλοις U
γεία B 31 ἐστὶν om. U 32 δν utrumque addidi ante ἐπὶ add. ως t

φιλοσόφῳ ἡ γραμματικὴ ἐπ' ἔλαττον ὄντι· ὅστε καὶ τὰ οἷς ἔπειται τι LXVII^η
ἐν ὑποκειμένου μοίρᾳ αὐτῷ τετάχεται.. ἔτι, φησίν, ἐκλεκτέον καὶ τὰ τούτων 45
ἀλλότρια, οἷον τοῦ μὲν ἀγαθοῦ τὸ ἀτελές, τὸ φευκτόν, τῆς δὲ ἡδονῆς ἡ
νόσος, ὁ πόνος. ταῦτα γὰρ οὗτοις ἐκλεξαμένοις ῥᾳδία ἔσται ἡ τῶν προτά-
5 σεων εὑρεσις, ως ἐν τοῖς ἔξης δειγμήσεται. ἐκθέμενοι οὖν ἡμεῖς ως ἐπὶ
τούτων τῶν ὅρων, λέγω δὴ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς, χαρακτῆρα τοῦ
διαγράμματος τὴν λέξιν αὐτὴν ἐπισκεψώμεθα. |

LXVIII^η

ἀγαθόν.

A

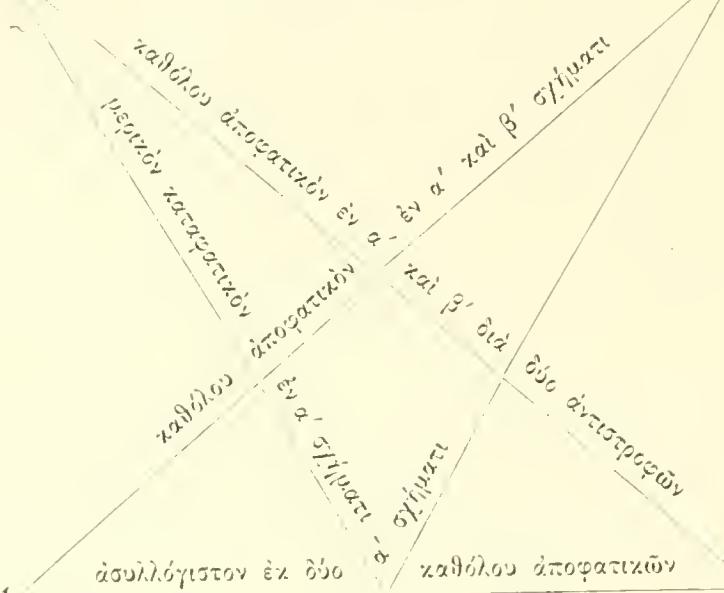
ἡδονή.

E

τὰ ἐπόμενα τῷ B
ἀγαθῷ· ὠφέ-
λιμον, αἱρετόν,
διωκτόν, οἰ-
κεῖν, ἐφετόν,
λυτιτελές, συμ-
φέρον.

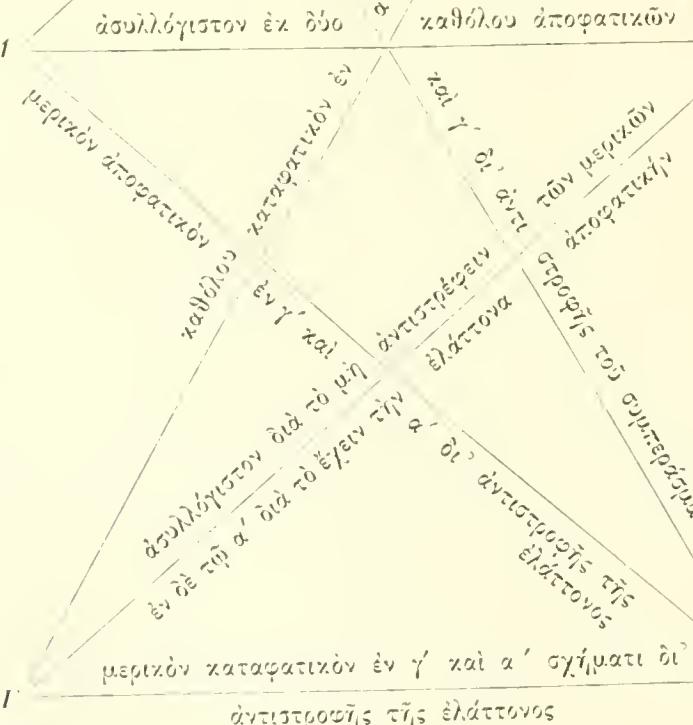
ἀσυλλόγιστον διὰ τὸ ἐν β' σχήματι ἐκ δύο καθόλου

καταφατικῶν συνάγειν

Z τὰ τῇ ἡδονῇ
ἐπόμενα κίνη-
σις, ἐνέργεια
κατὰ φύσιν,
ἀνεμπόδιστος
ζωὴ, τὸ κατὰ
φύσιν ὄρεκτόν,
τὸ ἀγενήγλη-
τον, τὸ αἱρετόν.

τὰ ἀλλότρια
τοῦ ἀγαθοῦ·
ἀτελές, φευ-
κτόν, βλαβερόν,
κακόν, ζημιω-
θες, ἀλλότριον,
ἀλυτιτελές.

Θ τὰ ἀλλότρια
τῆς ἡδονῆς·
νόσος, πόνος,
φόβος, ἀπορία,
παρὰ φύσιν
κίνησις

οἷς ἔπειται τὸ
ἀγαθόν· εὐδαι-
μονία, εὐεξία,
κατὰ φύσιν, οὐ
ἔνεκα, τέλειον,
κατὰ ἀρετὴν
βίος.

οἷς ἔπειται ἡ
ἡδονή· ὕγεια,
εὐδαιμονία, κατ
ἀρετὴν βίος,
εὐπορία, εὐτε-
κνία, ἀπονία,
ἀφερεπονία.

1 τι 1: τῇ U: om. B 2 post τὰ add τῶν τι 4 ἐκλεξάμενος pr. U 5 ἐκθέ-
μενοι] οἱ supra lac. add. B² 8 conspectum dedi e B, cui similia praebent Ut

"Εστιν οὖν τὸ μὲν ἐφ' ὃ τὸ Α ἀγαθόν, τουτέστιν ὁ κατηγορού- LXVIII^v
μενος ὅρος, τὰ δὲ ἐφ' ὃν τὸ Β τὰ ἐπόμενα αὐτῷ, ἀπερ ἐστὶν αὐτοῦ
καθηγορεῖται καὶ κατηγορεῖται αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐφ' ὃν τὸ Γ οἷς τὸ ἀγαθὸν
ἐπεται· ἔστιν οὖν αὐτῶν καθηγορεῖται αὐτῶν.
5 τὰ δὲ ἐφ' ὃν τὸ Δ τὰ ἀλλότρια τοῦ ἀγαθοῦ, ὃν καὶ αὐτὸν ἀποφάσκεται
καὶ αὐτὰ αὐτοῦ. πάλιν τὸ μὲν ἐφ' ὃ τὸ Ε ἡ ἡδονή, τουτέστιν ὁ ὑποκεί-
μενος ὅρος ἐν τῷ προβλήματι, τὰ δὲ ἐφ' ὃν τὸ Ζ τὰ ἐπόμενα αὐτῷ, τὰ 30
δὲ ἐφ' ὃν τὸ Η οἷς αὐτὸν ἐπεται, τὰ δὲ ἐφ' ὃν τὸ Θ τὰ ἀλλότρια αὐτοῦ.
ἐκεῖνο δὲ ἐπισημάνασθαι ἀναγκαῖον, οὗτι ἐπειδὴ πολλά ἔστιν ἔξισάζοντα,
10 ὃσπερ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ ἐφετόν, δῆλον δῆπον (ἢτι) ἐν τούτοις θάτερον θατέρῳ
ἐπεσθαι ἀν λέγοιτο· καὶ γάρ τὸ ἀγαθὸν ἐφετόν, καὶ τὸ ἐφετὸν ἀγαθόν.
ἐν οὖν τοῖς τοιούτοις οὐ διαφέρει πρὸς τὸ προκείμενον λαμβάνειν τὸ ἐπό-
μενον. εἰ μὲν γάρ τὸ προκείμενον ἐν τῇ σκέψει εἴη τὸ ἀγαθόν, ληψόμεθα
ώς ἐπόμενον αὐτῷ τὸ ἐφετόν· εἰ δὲ τὸ ἐφετὸν εἴη τὸ προκείμενον, ώς 35
15 ἐπόμενον αὐτῷ τὸ ἀγαθὸν ληφόμεθα. καὶ οὕτως ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων.

'Γποτιθέμενον αὐτὸν πρῶτον, τουτέστι τὸν προκείμενον ἡμῖν ἐν
τῷ προβλήματι ὅρον, τόν τε ὑποκείμενον καὶ τὸν κατηγορούμενον.

Καὶ τοὺς ὄρισμαί τε καὶ δσα ἵδια τοῦ πράγματός ἔστιν.
ἔστι γάρ δτε καὶ τῶν ὄρισμῶν εἰς τὰς ἀποδεῖσεις δεήμεθα. τὰ δὲ ἵδια
20 οἶν τὸ γελαστικὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ πλατυώνυχον, τὸ δρυπεριπατητικόν,
τὸ μόνον τῶν ζώων χερσὶ κεχρῆσθαι. ταῦτα δὲ δτε ἵδια δντα καὶ ὀντι- 40
στρέφοντα καὶ ώς ἐπόμενα δύναται εἶναι τοῦ ἀνθρώπου καὶ ώς οἷς αὐτὸς
ἐπεται.

p. 43b3 Εἰτα μετὰ ταῦτα δσα ἐπεται τῷ πράγματι, καὶ οἷς τὸ
25 πρᾶγμα αὐτὸν ἀκολουθεῖ. |

Τῷ ἀνθρώπῳ ἐπεται τὸ ζῷον, τὸ λογικόν. ἐπεται δὲ ὁ ἀνθρω- LXVIII^v
πος τῷ φιλοσόφῳ, τῷ γραμματικῷ ἢ τῷ σιμῷ ἢ τῷ Σωκράτει ἢ τῷ
Πλάτωνι.

p. 43b4 Καὶ δσα μὴ ἐνδέχεται αὐτῷ ὑπάρχειν.

30 "Οτι οὐχ ὑπάρχει ἀνθρώπῳ τὸ ἀθάνατον, τὸ ἀλογον, τὸ πτερωτὸν
καὶ τὰ δμοια.

1 οὖν Bt: μὲν U τὸ a U: inv. ord. Bt 2 τὰ—ῶν scripsi: τὸ—ῶ libri
τὸ om. Bt 3 ὃν scripsi itemque in seq.: ὃ ubique libri 6 τὸ μὲν om. U
τὸ alt. om. Bt 7 αὐτῶν U 8 αὐτὸς Ut τὰ ex ἄρα, ut videtur,
corr. B 10 ὅτι addidi cf. p. 297,22 12 οὐδὲν t 14 αὐτοῦ B 15 αὐτὸν U
16 ὑποτιθέμενον U (corr. Bt): ὑποτιθέμενος Bt: ὑποθέμενον Arist. cf. p. 273,17 20 πλα-
τυόνυχον B 22 ως οἷς scripsi: δσοις Ut: οἷς B cf. p. 247,1 24 ante δσα add. καὶ
Bt: om. U Arist. post καὶ add. πάλιν t Arist. 26 ἀκολουθεῖ (post ἀνθρώπῳ) B
27 τῷ quint. om. U 30 ὅτι] οἶον conicio ante ἀνθρ. add. τῷ t

p. 43b5 Οἱς δ' αὐτὸς μὴ ἐνδέχεται, οὐκ ἐκλεκτέον διὰ τὸ LXVIII^v
ἀντιστρέψει τὸ στερητικόν. 5

Οὐκ ἐκλεκτέον, φησί, τίσιν ὁ ἄνθρωπος οὐχ ἔπειται, εἰ ἄνθρωπος εἴη
τὸ προκείμενον εἰς σκέψιν· ἐν γάρ τῷ λαβεῖν τίνα αὐτῷ οὐχ ἔπειται ἔχομεν
καὶ τίσιν αὐτὸς οὐχ ἔπειται· ἀντιστρέψει γάρ πρὸς ἑαυτὴν ἡ καθόλου
ἀποφατική· εἰ γάρ οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἔπειται τὸ ἄλογον ἢ τὸ ἀθάνατον, οὐδὲ
ἄρα οὐδενὶ τούτων ἔπειται ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἀνάγκης.

p. 43b6 Διαιρετέον δὲ καὶ τῶν ἐπομένων ὅσα τε ἐν τῷ τί ἐστι 10
καὶ ὅσα ἴδια καὶ ὅσα ως συμβεβηκότα κατηγορεῖται.

10 Εἰπὼν δεῖν ἐκλέγεσθαι τοὺς δρισμοὺς καὶ τὰ ἴδια τοῦ πράγματος καὶ
τὰ ἐπόμενα αὐτῷ διαιρεσιν νῦν τῶν ἐπομένων ποιεῖται· τῶν γάρ ἐπομένων,
φησί, τὰ μέν ἐστιν οὐσιώδη τὰ δὲ ἐπουσιώδη, καὶ τῶν ἐπουσιωδῶν τὰ
μὲν ἴδια τὰ δὲ συμβεβηκότα. καὶ ταῦτα οὖν ἐκλεκτέον καὶ σημειωτέον·
ἔπειται γάρ τῷ Αἰθίοπι τὸ ζῷον, τὸ γελαστικόν, τὸ μέλαν, ἀλλὰ τὸ 15
μὲν ζῷον καθ' αὐτὸς καὶ οὐσιωδῶς, τὸ δὲ μέλαν κατὰ συμβεβηκός, τὸ δὲ
γελαστικὸν ως ἴδιον. καὶ ἄνω δὲ τῶν ἴδιων ἐμνήσθη, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ως
ἀντιδιαστέλλων αὐτὰ τοῖς καθ' αὐτὸς ὑπάρχουσι, λέγω δὴ τοῖς οὐσιώδεσιν,
ἐνταῦθα δὲ ως τοῖς συμβεβηκόσιν ἀντιδιαστέλλων.

p. 43b8 Καὶ τούτων ποῖα δοξαστικῶς καὶ ποῖα κατ' ἀλήθειαν.

20 Κατὰ ἀλήθειαν μὲν οὖν ἔπειται τῇ ἥδονῇ ἡ κίνησις καὶ τὸ δρεκτόν,
κατὰ δόξαν δὲ τὸ κατὰ φύσιν· οὐ γάρ πᾶσα ἥδονὴ κατὰ φύσιν· ἡ γοῦν
τῶν φωριώντων ἐκ τοῦ κνήμεσθαι ἥδονὴ οὐ κατὰ φύσιν. οὐδὲ μέντοι ἡ
ράστωνη κατ' ἀλήθειαν ἔπειται τῇ ἥδονῇ ἀλλὰ κατὰ δόξαν· οὐ γάρ πᾶσα
ἥδονὴ ῥάστωνη ποιεῖ ἢ τὴν ἀνενόγκητον· οὐδὲ γάρ ἡ τῶν φωριώντων·
25 ἀλλὰ οὐδὲ ἡ αἰσχρὰ ἥδονή· ἐπιτείνει γάρ μᾶλλον τὴν δυσγέρειαν καὶ τὰς
ἐκ τῶν παθῶν δύλησεις. πάλιν ταῖς δέκα κατηγορίαις, ως εἴπομεν, κατὰ
δόξαν μὲν ἔπειται τὸ ἐν καὶ τὸ ὃν ἢ τὸ πάντα ἐξ ὅδατος εἶναι ἢ πυρὸς ἢ 25
ἀέρος, οὐ μέντοι κατ' ἀλήθειαν.

p. 43b9 "Οσφοι μὲν γάρ ἀν πλειόνων τοιούτων εὔποροι τις, θάττον
30 ἐντεύξεται συμπεράσματι.

Τοιούτων, τουτέστιν ἡγουμένων καὶ ἐπομένων καὶ ὡν ἄλλων εἴπομεν.
καὶ ταῦτα ὅσφοι ἀν ἀληθέστερα, τοσούτῳ μᾶλλον καὶ ἀποδείκνυμεν.

1 ἐκληπτέον t Arist.	3 ὁ om. U	4 ἔχομεν—5 ἔπειται om. U	
8 post καὶ add. ἐπὶ B	9 ante ἴδια add. ως Arist. (om. A B C d u n)	ώς	
om. t	12 ἐπουσιώδη—ἐπουσιωδῶν, quae iam voluerat Waitz Org. I 29, BU:		
ἐπισοδιώδη—ἐπισοδιωδῶν t	16 post ἴδιον add. ἐπειδὴ οὖν U	ἄνω] p. 43b2	
21 post γάρ add. ὅη S	γοῦν S: οὖν Bt: γάρ U	26 εἴπομεν] p. 272,32 sq.	
29 εὕρη U	30 συμπεράσματος t	31 ὡν U: τῶν Bt	post εἴπομεν add. δὲ Bt
32 post ὥστι add. δὲ Bt	τοσούτον U		

p. 43b11 Δεῖ δὲ ἐκλέγειν μὴ τὰ ἐπόμενα τινί, ἀλλ' οὐδα εἰληφ LXVIII^η
τῷ πράγματι ἔπειται.

30

"Επειται γάρ τινὶ ἀνθρώπῳ, ώς τῷ Αἰθίοπι, τὸ μέλαν, οὐ μέντοι παντί,
καὶ τινὶ ἀνθρώπῳ τὸ ἔξαδάκτυλον, καὶ τινὶ ἡδονῇ τὸ κατὰ φύσιν, οὐ μέντοι
ἢ πάσῃ· οὐ γάρ δὴ καὶ τῇ τῶν κνηστιώντων. τὸ παντὶ οὖν ἐπόμενον, φησίν,
ἐκλεκτέον, ἐπειδὴ τὰ ἐπόμενα κατηγορεῖται τούτων οἵτις ἔπειται· δεῖ δὲ
καθόλου κατηγορεῖσθαι, ἐπειδὴ καὶ καθολικῶν προτάσεων εἰς τοὺς συλλογι-
γισμοὺς δεόμεθα.

p. 43b14 Ἀδιορίστου μὲν γάρ ὅντος ἄδηλον εἰς καθόλου ἡ πρότασις.

10 "Οτι οὐ μόνον οὐ δεῖ τὰ τινὶ ἀνθρώπῳ ἐπόμενα ἐκτίθεσθαι, ἀλλ' οὐδὲ
ἀπροσδιόριστον ἐκτίθεσθαι τὸν ὑποκείμενον καὶ οὗτῳ τὰ ἐπόμενα αὐτῷ
ζητεῖν, οἷον ἀνθρωπος, ἀλλὰ πᾶς ἀνθρωπος· αἱ γάρ ἀπροσδιόριστοι, ώς ἐν
τῷ Περὶ ἔρμηνείας εἰργηται, ταῖς μερικαῖς ισοδύναμούσιν.

15 p. 43b16 Ὁμοίως δὲ ἐκλεκτέον καὶ οἵτις αὐτὸς ἔπειται ὅλοις διὰ τὴν 40
εἰρημένην αἰτίαν.

"Ωςπερ, φησί, τὰ ἐπόμενα τοῖς ὅροις καθολίκᾳ δεῖ λαμβάνειν, τουτέστι
τὰ ὅλοις τοῖς ὑπὸ τὸν ὅρον κατηγορούμενα, οἷον πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὸ ἀγαθὸν
ἢ τὴν ἡδονήν, οὗτῳ καὶ ὅταν λαμβάνωμεν τὰ οἵτις ἔπειται οὗτῳ δεῖ λαμ-
βάνειν ώς πᾶσιν αὐτοῖς ἐπόμενα, οἷον πάση εὐδαιμονίᾳ τὸ ἀγαθὸν καὶ
20 πάσῃ ὑγιείᾳ τὴν ἡδονήν. ἐὰν δὲ λάβωμεν ώς ἐπόμενον τὸ ἀγαθὸν τὴν
ἡδονήν, οὐ κατόλου ἐλάβομεν· οὐ γάρ πάσης ἡδονῆς τὸ ἀγαθὸν κατηγορεῖ- 45
ται· οὐ γάρ δὴ καὶ τῇ τῶν κιναίδων καὶ τῶν ψωριώντων. καὶ τοῦτο
οὖν κατόλου δεῖ λαμβάνειν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ἵνα καθολικὰς ποιῶμεν
τὰς προτάσεις.

25 p. 43b17 Αὐτὸς δὲ τὸ ἐπόμενον οὐ ληπτέον ὅλον ἔπεισθαι, λέγω
δὲ οἷον ἀνθρώπῳ πᾶν ζῷον.

Οὐ γάρ δεῖ λέγειν ὅτι τῇ ἡδονῇ πᾶσα κίνησις ἔπειται ἢ τῇ ὑγιείᾳ
πᾶσα ἡδονὴ ἢ τῇ εὐεξίᾳ πᾶν ἀγαθόν. τούτῳ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸ 50
ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας εἰργμένον, ὅτι τὸν προσδιορισμὸν οὐ δεῖ τῷ κατη-
γορουμένῳ συντάττειν ἄλλὰ τῷ ὑποκειμένῳ· οὐ γάρ δεῖ λέγειν ὅτι ἢ εὐεξίᾳ
πᾶν ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλὰ ἀνάπολιν πᾶσα εὐεξίᾳ ἀγαθόν. καὶ ἐπὶ τῶν
ἄλλων ὄμοίως.

1 τινὶ ἐπόμενα τ	3 ως οικ. U	5 φησιν ἐπόμενον U	6 post δὲ add.
τὰ τ	10 οὐδὲ SU: οὐδὲν Bt	11 ἀπροσδιόριστως S	τὸν SU: τοιοῦτον Bt
12 ως superset. B	12. 13 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 7 p. 17b29 sq.		17. 18 τὴν
ἡδονὴν ἢ τὸ ἀγαθὸν U	18. 19 ποιει λαμβάνειν add. τὸ οἵτις ἔπειται U		19 ἐπό-
μενον U	20 τὸ οικ. t	27 ὥστα B	μενον U
30 γάρ οικ. B	ἡ οικ. U	29 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ.] c. 7 p. 17b12 sq.	

p. 43 b 19 Ἀλλὰ μόνον ἀπλῶς ἀκολουθεῖν, καθάπερ καὶ προ-
τεινόμεθα.

Ιαμητικῷ ἀντὶ ἐνεργητικοῦ ἐγρήσατο· βούλεται γὰρ εἰπεῖν ὅτι προ-
τείνομεν. τί οὖν φησιν; ὅτι ἀπλῶς καὶ | ἀδιορίστως ἐκθάμβεθα LXXXI
ὅ ακολουθεῖν πάσῃ ὑγιείᾳ ἡδονῇ, μὴ μέντοι πᾶσαν, καὶ πάσῃ ἡδονῇ κίνησιν,
μὴ μέντοι πᾶσαν κίνησιν· οὗτω γὰρ καὶ εἰώθαμεν τὰς προτάσεις ποιεῖσθαι
πρὸς τοὺς συνδικαλεγομένους.

p. 43b20 Καὶ γὰρ ἄχρηστον θάτερον καὶ ἀδύνατον.

Καὶ διὰ τοῦτο δηλονότι <, διτ> ἄγρηστον, καὶ ἀδύνατον· οὐδὲν 5
10 γὰρ προτείνει εἰ ἡ ψυχὴ πᾶν ἀθάνατον ἔστιν, ἀλλ᾽ ἀπλῶς ἀθάνατον. ποῖον
δὲ θάτερον; τὸ τῷ κατηγορουμένῳ τὸν πρωτότοπον τὸν καθόλου
συντάττειν.

p. 43 b 22 Ἀλλ' ὃ ἔπειται, ἐπ' ἔκσείνου τὸ παντὶ λέγεται.

Τουτέστι τιῷ ὑποκειμένῳ· τοῦτο γάρ ἐστιν ὃ ἔπειται τὸ ἐπόμενον.
15 τὸ γὰρ ἐπόμενον, τουτέστι τὸ κατηγορούμενον, ὡς καθολικώτερον. 10

p. 43b22 Ὅταν δὲ ὑπό τινος περιέχηται τὸ ὑποκείμενον ὥ τὰ
ἐπόρμενα δεῖ λαβεῖν, τὰ μὲν τῷ καθόλου ἐπόρμενα γὰρ μὴ ἐπόρμενα
οὐκ ἔκλεκτέον ἐν τούτοις εἴληπται γάρ ἐν ἐκείνοις· οὐδα γάρ
ζώω, καὶ ἀνθρώπῳ ἐπεται, καὶ οὐ μὴ ὑπάρχει, ώσαύτως.

20 ‘Γποκείμενον ἐνταῦθα λέγει οὐ πάντως τὸν ὑποκείμενον ὅρου ἀλλὰ
ἀπλῶς τὸν προκείμενον ὃ δεῖ ζητῆσαι τὰ ἐπόμενα, δύοις ἀντὶ τοῦ
κατηγορούμενος εἴτε ὁ ὑποκείμενος. τί οὖν φησιν; οὗτον τινὶ ὅρῳ λαμβάνειν
βουλώμεθα τὰ ἐπόμενα, μὴ λάβωμεν καὶ τὰ τοῖς ἐπομένοις ἐπόμενα· ἐν
γάρ τοις πρώτοις ἔχομεν καὶ τὰ δεύτερα. οἷον εἰ ζητοῦμεν τί ἔπειται τῷ
25 ἀνθρώπῳ, εἴτα εὑρωμεν ὅτι τὸ ζῆν, μὴ ζητήσωμεν καὶ τὰ τῷ ζῷῳ
ἐπόμενα· ἐν γάρ τῷ λαβεῖν τὸ ζῆν ἔχομεν δυνάμει καὶ τὰ τούτῳ ἐπό-
μενα. οἷον τὸ ἔμψυχον, τὸ αἰσθητικόν, τὸ σῶμα, τὴν οὐσίαν καὶ τὰ ὅμοια.

Τὰ μὲν τῷ καθόλου ἐπόμενα, τουτέστι τῷ ἐπομένῳ ὃ ἔξεμέ- 20
μεθα· τὰ γάρ ἐπόμενα καθολικώτερά ἔστι τῶν οὓς ἐπεται· διὸ κατηγο-
ρεῖται αὐτῶν.

I ἀλλ' ἀπλῶς μόνον τ 5 ὑγεῖα B κένησις B 6 πᾶσα B 8 θάτερον
 ἄγριστον U 9 ὅτι addidi 12 τάκτειν B 13 ὁ B ἐπ² om. U
 τῷ t 23 post βουλώμεθα add. φησὶ U τοῖς ἐπομένοις U: τῷ ἐπομένῳ S:
 τούτοις Bt 24 an ζητῶμεν? 25 τὰ om. t 28 τὰ μὲν τῷ U Arist.: ταῦτα
 μὲν τὰ τῷ Bt cf. vs. 17 ὁ Bt: ὁ καὶ U 29 post διὸ addiderim καὶ

Καὶ δσα μὴ ὑπάρχει, ώσαύτως. ὥσπερ, φησίν, οὐ δεῖ λαμβάνειν LXIX^r
τὰ τῷ ἐπομένῳ ἐπόμενα, οὗτως οὐ δεῖ λαμβάνειν οὐδὲ τὰ τοῦ ἐπομένου
ἀλλότρια· δσα γάρ ἐστιν ἀλλότρια τοῦ γένους, ταῦτα καὶ τοῦ εἰδοῦς ἐξ
ἀνάγκης, ὥστε ως ὁμολογούμενον τοῦτο οὐ δεῖ λαβεῖν.

5 p. 43b26 Τὰ δὲ περὶ ἔκαστον ἕδια ληπτέον· ἔστι γάρ ἄττα τῷ
εἶδει ἕδια παρὰ τὸ γένος· ἀνάγκη γάρ τοῖς ἑτέροις εἶδεσιν ἕδια 25
ἄττα ὑπάρχειν.

Τὰ περὶ ἔκαστον ἕδια, τουτέστι τὰ περὶ ἔκαστον τῶν ὅρων τῶν
προκειμένων ήμιν ἕδίως ἀλλότρια, ταῦτα δεῖ λαβεῖν. πρόκειται ήμιν ὅρος
10 ὁ ἀνθρωπος· μὴ λάβωμεν τὰ ως ζώου τούτου ἀλλότρια· ἐν γάρ τῷ λαβεῖν
τὸ ζῷον ως ἐπόμενον ἔχομεν ὡμολογημένον δτι καὶ τὰ ἀλλότρια τοῦ ζώου
καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἀλλότρια. λάβωμεν οὖν τὰ ἕδίως τοῦ ἀνθρώπου
ἀλλότρια, οἷον τὸ ἄλογον, τὸ τετράπουν καὶ τὰ θμοια. ἔχουσι γάρ, φησί, 20
τὰ εἶδη ἴδιάσαντα ἀλλότρια, ἀπερ οὐκ ἔστι τοῦ γένους ἀλλότρια· τοῦ γάρ
15 ἀνθρώπου ἀλλότριον τὸ ἄλογον, τὸ τετράπουν, οὐ μέντοι τοῦ γένους. δτι
δὲ τοῦτο ἀνάγκη οὗτως ἔχειν, λέγω δὲ τὸ εἶναι ἀλλότρια τίνα τῶν εἰδῶν
ἀπερ τῶν γενῶν οὐκ εἰσὶν ἀλλότρια, ἐναργῶς κατεσκεύασεν εἰπὼν ἀνάγκη
γάρ τοῖς ἑτέροις εἶδεσιν ἕδια ἄττα ὑπάρχειν. εἰ γάρ ἀντιδιαιροῦν-
ται, φησίν, ἀλλήλοις τὰ εἶδη καὶ ἔτερά εἰσιν ἀλλήλων, πᾶσα ἀνάγκη ἔχειν
20 τι ἔκαστον ὥσπερ ἐστὶν ἀλλότριον τοῦ ἑτέρου, οἷον ὁ ἀνθρωπος τοῦ ἵππου
καὶ ἔμπαλιν. ταῦτα μέντοι, ἀπερ ἔχουσι τὰ ἀντιδιαιρούμενα εἶδη ἀλλότρια 25
ἀλλήλων, τοῦ γένους οὐκ εἰσὶν ἀλλότρια· οὐδὲν γάρ τῶν ὑπαρχόντων τοῖς
εἶδεσιν ἀλλότριόν ἐστι τοῦ γένους.

p. 43b29 Οὐδὲ δὴ τῷ καθόλου ἐκλεκτέον οἵς ἔπειται τὸ περι-
εγόμενον, οἷον ζῷος οἵς ἔπειται ὁ ἀνθρωπος.

"Ια σαφέστεραν ποιήσωμεν τὴν δεῖξιν, δεῖ προσθέντας τι μικρὸν οὗτως
ἀναγνῶναι· οὐδὲ δὴ τῷ καθόλου ἐκλεκτέον ως ὑποκείμενα οἵς ἔπειται 40
τὸ περιεχόμενον. δὲ δὲ λέγει τοῦτο ἐστιν· ἐάν, φησί, τοῦ ζώου προ-
κειμένου ήμιν ζητῶμεν τίνι ἔπειται τὸ ζῷον, οὐ δεῖ λέγειν δτι τῷ φιλο-
30 σόφῳ δὴ τῷ σιμῷ· οὐ γάρ δεῖ ταῦτα λαμβάνειν ως ὑποκείμενα τοῦ ζόρου.
ἀιλὸς δεῖ λέγειν δτι τῷ ἀνθρώπῳ ἔπειται· τούτῳ γάρ προσεχῶς ἔπειται
τὸ ζῷον. λαβόντων δὲ ήμιν δτι τῷ ἀνθρώπῳ ἔπειται, ἐξ ἀνάγκης συμ-
περιεῖληπται τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ περιεχόμενα, λέγω δὴ τὸ

4 λαμβάνειν S 10 ζώω U τούτου scripsi: τούτω U: om. Bt ἐν γάρ—12
ἀλλότρια add. B² 11 post ἔχουμεν add. ως U 13 ἄλογον B 14. 15 τοῦ
ἀνθρώπου καὶ γάρ B 16 δὴ (posi λέγω) U 18 αὐτὰ U γάρ alt. S: οὖν Bt: om. U
19 καὶ SU: om. Bt 20 ἀλλήλων BS: ἀλλήλοις U post πᾶσα add. δὲ Bt: om. SU
21 ἀντιδιαιρούμενα U 24 δεῖ B (corr. d) τῷ B¹ Arist.: τῷ B² Ut 25 ζῶον U (d)
ό om. t Arist. 26 τὸ U 27 οὐδὲν U δὴ t Arist.: δεῖ BU 30 post
ὑποκείμενα add. ὄντα B 28 λαμβανόντων B 32. 33 συμπέρασμα εἰληπται t

σιμὸν καὶ τὸ φιλόσοφον καὶ τὰ δύοια. ὅσπερ οὖν, ὅτε ἔζητει τὰ LXIX^r ἐπόμενα τῷ πράγματι, ἔλεγεν ὅτι οὐ δεῖ λαμβάνειν καὶ τὰ τοῖς ἐπομένοις 45 ἐπόμενα, οὗτο, φησίν, οὐδὲ τὰ οἷς ἔπειται ζητοῦντα δεῖ λαβεῖν καὶ οἷς ταῦτα ἔπειται· ἔχομεν γάρ αὐτὰ δυνάμει ἐν αὐτοῖς.

5 p. 43^b 32 Οἰκειότερα δὲ ταῦτα τῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐκλογῆς.

Εἰ ἔζητοῦμεν, φησί, τίσιν ὁ ἀνθρωπὸς ἔπειται, καὶ οὐ τίσι τὸ ζῷον, τότε ταῦτα οἰκειότερον ἔδει λαμβάνειν· προσεχῶς γάρ περιέχει ὁ ἀνθρωπὸς τὸ φιλόσοφον καὶ τὸ σιμὸν καὶ τὰ δύοια, ὅσπερ τὸ ζῷον προσεχῶς μὲν τὸν ἄνθρωπον, διὰ τούτου δὲ καὶ ἔκεινα.

10 p. 43^b 35 "Ομοιον γάρ ἔκάστου τὸ συμπέρασμα ταῖς ἀρχαῖς. |

Ἐδείχθη γάρ διὰ πολλῶν ὅτι ἀνάγκη πᾶσα, ώς ἂν ἔχῃ τὸ συμ- LXIX^v πέρασμα, οὗτο καὶ τὰς προτάσεις ἔχειν. Ἡ ἀμφοτέρας ἡ τὴν ἑτέραν. ἔχεις δὲ ἐντεῦθεν τὴν αἰτίαν. δι' ἣν τὸ περὶ εὐπορίας συλλογισμὸν κεφά- λαιον οὔτε ἐν τοῖς Τοπικοῖς ἔξειθετο, πῶς ἀν διαλεκτικῶν προτάσεων εὐπο- 15 ρήσωμεν, οὔτε ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς, πῶς ἀν εὐπορήσωμεν ἀποδεικτικῶν προτάσεων, οὔτε ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς, ὅτε δὴ ἐν τούτοις ἐκθέμενοις πῶς ἀν δια- πρὸς πᾶν εἶδος συλλογισμὸν προτάσεων εὐπορήσωμεν. διὰ τοῦτο γοῦν οὐ μόνον τὰ καθ' αὐτὸν ὑπάρχοντα ἐκτίθεσθαι ἡμᾶς προσέταξεν ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ συμβεβηκὸς ὑπάρχοντα καὶ τὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ τὰ ἀλλότρια, ἵνα 20 ἔχωμεν ὅλην πρὸς πάντα συλλογισμὸν ἐκκείμενον· δηλονότι, εἰ μὲν ἀπο- δεικτικῶς συλλογίσασθαι βουληθῆμεν, ἐκ τῶν ὄρισμῶν καὶ τῶν καθ' αὐτὸν ὑπορχήντων τὰς προτάσεις ἐκλεγόμενα, εἰ δὲ διαλεκτικῶς, λαμβάνομεν τὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπάρχοντα καὶ τὰ κατὰ δόξαν, εἰ δὲ σοφιστικῶς, τὰ κατὰ 10 συμβεβηκὸς κατηγορούμενα· καὶ γάρ τὰ ὄμώνυμα, ἐξ ὧν μάλιστα οἱ σοφι- στικοὶ συλλογισμοί, συμβέβηκε τοιαῦτα εἶναι. καὶ τὰ ἀλλότρια δὲ συνοίσει εἰς τοῦτο, ἵνα τὸ μὴ ὃν ὡς ὃν κατηγορῆται. μάλιστα δὲ τὰ ἀλλότρια ἔξειθετο ὡς συνοίσοντα εἰς τοὺς ἀποφατικοὺς συλλογισμούς.

p. 43^b 36 "Ετι τὰ πᾶσιν ἐπόμενα οὐκ ἐκλεκτέον· οὐ γάρ συλλογι- σμὸς ἐξ αὐτῶν. δι' ἣν δὲ αἰτίαν, ἐν τοῖς ἐπομένοις ἔσται δῆλον. 15

30 Οὐ τοῦτό φησιν, ὅτι οὐ δεῖ ἐκλέγειν τὰ ἀμφοτέροις τοῖς ὅροις ἐπόμενα καὶ ἀπογράψεσθαι (δεῖ γάρ), ἀλλ' ὅτι εἰς τὸ γρήσασθαι μέσῳ ὅρῳ οὐκ ἐκλεκτέον τὰ ἀμφοτέροις ἀμα ἐπόμενα, εἰ τὰ αὐτὰ εἴη· δείχνυσι γάρ

1 φιλόσοφον—σιμὸν U 2 ἔλεγεν] p. 43^b 24 5 οἰκειότερον B 6 εἰ ἔζητοῦμεν
(ζητοῦμεν U) φησὶ BU: φησὶν εἰ εἴη τὸ μὲν t 7 λαβεῖν U 8 τὸν—καὶ τὸν B
9 τοῦτον Bt 11 ἔδείχθη] c. 24 p. 41^b 27 sq. 10 τὸ om. t 14. 15 εὐπο-
ρήσωμεν Bt 18 προσέταξεν ἡμᾶς ἐκτίθεσθαι B 22. 23 τὰ ὡς Bt: τὰς U
25 δὲ superser. U 26 post ἵνα add. μὴ B² 27 post γάρ add. ἔσται t Arist. 30 ἀμφοτέρως ex ἀμφοτέροις,
27 συνοίσονται Bt 28 post γάρ add. ἔσται t Arist. ut videtur, coir. B 31 καὶ om. U 32 δείχνυσι] c. 28 p. 44^b 26 sq.

ἔφεξῆς δέ τι ἔκ τούτων οὐ δυνατὸν συλλογίσασθαι. ἐν δευτέρῳ συγχώματι LXIX^η ἐκ δύο καταφατικῶν γινομένης τῆς συμπλοκῆς. θοκεῖ δὲ τοῦτο παρέλκειν ἐνταῦθα, ἐπειδὴ τέως τὸ πᾶς ἐκλεκτέον τὰ ὑπάρχοντα τοῖς ὅροις παρα- 20 δίδωσι καὶ οἷς αὐτοὶ ἔπονται, οὐ μέντοι πᾶς αὐτοῖς χρηστέον, καὶ δέ τι οὐγ- 5 αῦτη μόνη ἔστιν ἡ ἐκλογὴ ἀχρηστος. ἀλλὰ καὶ ἀλλαι δύο, ἡ τε λαμψά- νουσα τὰ ἀμφοτέρων ἀλλότρια καὶ ἡ τὰ ὑποκείμενα μὲν τῷ κατηγορουμένῳ ἀλλότρια δὲ τοῦ ὑποκειμένου. αὐτὸς δὲ ταῦτης μόνης ἔμνήσθη ἐνταῦθα.

p. 43b39 Κατασκευάζειν μὲν οὖν βουλομένοις κατά τινος ὅλου
καὶ τὰ ἔξηγες.

Εἰπὼν διποτέ τὴν ἐκλογὴν ποιεῖσθαι τῶν ἐπομένων τοῖς δροῖς 25
καὶ οἵς αὐτοὶ ἔπονται, ἔτι τε καὶ τῶν ἀλλοτρίων, ἐντεῦθεν φῆσιν διποτές
δυνατὸν ἐκ τῶν ἀπογεγραμμένων ἔκαστον τῶν προβλημάτων κατασκευάζειν,
τό τε καθόλου καὶ τὸ μερικόν, καὶ τὸ καταφατικὸν καὶ τὸ ἀποφατικόν.
εἰ μὲν γάρ τὸ καθόλου καταφατικὸν βουλόμεθα, φῆσί, κατασκευάσαι,
15 ζητητέον εἴ τι τῶν ὑποκειμένων τῷ κατηγορουμένῳ δροῖ. τουτέστιν οἵς
ἔπεται, καὶ τῶν ἐπομένων τῷ ὑποκειμένῳ, τουτέστι τῶν κατηγορουμένων 30
αὐτοῦ, ταῦτόν ἐστιν· καὶ ἐὰν ἐν τούτοις εὑρωμένη τι ταῦτόν, κατασκευάσημεν
τὸ καθόλου καταφατικόν. οἷον ἐν τοῖς ὑποκειμένοις τῷ κατηγορουμένῳ,
λέγω δὴ τῷ ἀγαθῷ, ἔστι τὸ κατὰ φύσιν· πᾶλιν ἐν τοῖς ἐπομένοις, τουτέστι
20 κατηγορουμένοις, τῇ ἡδονῇ ἔστι τὸ κατὰ φύσιν. συλλογιζόμεθα οὖν οὕτως·
εἰ τὸ ἀγαθὸν παντὶ τῷ κατὰ φύσιν (ὑπόκειται γάρ αὐτῷ), τοῦτο δὲ τὸ
κατὰ φύσιν ταῦτόν ἔστι τῷ ἐπομένῳ τῇ ἡδονῇ, λέγω δὴ τῷ κατὰ φύσιν
δρεκτῷ, τὸ ἀγαθὸν ἄρα παντὶ τῷ κατὰ φύσιν δρεκτῷ ὑπάρχει, διπερ τῆς 25
ἡδονῆς κατηγορεῖται· τοῦτο δὲ πάσῃ ἡδονῇ ὑπάρχει· καὶ τὸ ἀγαθὸν ἄρα
25 πάσῃ ἡδονῇ. οὕτω μὲν οὖν τὸ καθόλου. ἐὰν δὲ τὸ μερικὸν καταφατικὸν
ζητῶμεν κατασκευάσαι, ιδωμεν εἴ τι τῶν ὑποκειμένων τῷ τε ὑποκειμένῳ
καὶ τῷ κατηγορουμένῳ, τῷ ἀγαθῷ λέγω καὶ τῇ ἡδονῇ, ταῦτόν ἔστι. καὶ
ἐὰν εὑρωμεν, ὥσπερ ἔχομεν ἐν τούτοις τὸν κατ’ ἀρετὴν βίον, τῇ αὐτῇ
μεθύσῳ συνάξομεν τὸ μερικὸν καταφατικὸν διὰ τοῦ τρίτου σγήματος, ἀντι-
30 στρέψαντες δὲ τὴν ἐλάττονα πρότασιν διὰ τοῦ πρώτου. ἐὰν δὲ τὸ καθόλου 40
ἀποφατικὸν ζητῶμεν κατασκευάσαι, ιδωμεν εἴ τι τῶν ἀλλοτρίων τοῦ κατη-
γορουμένου καὶ τῶν ἐπομένων τῷ ὑποκειμένῳ ταῦτόν ἔστιν, ὥσπερ ἐν τού-
τοις ἔχομεν τὸ ἀτελὲς καὶ τὴν κίνησιν· καὶ γάρ πᾶσα κίνησις ἀτελής·
πᾶλιν γάρ ἐνταῦθα, ἐπειδὴ τὸ ἀγαθὸν οὐδενὶ ἀτελεῖ, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν
35 κινήσει, καὶ κίνησις δὲ πάσῃ ἡδονῇ, τὸ ἀγαθὸν ἄρα οὐδεμιᾷ ἡδονῇ. καὶ
ἀνάπαλιν δὲ ποιήσαντες, φῆσί, τὸ αὐτὸ κατασκευάσαι δυνάμεθα, ἐὰν εὑρω-

4. 5 oùx aùtñ Bt

ρουμένου Bt: τῶ ἀ U

Σητητέον add. φησίν Ή

21 τῷ Οὐρανῷ

ΧΑΤΗΓΟΡΟΥΙΛΕΥΘ—ÚΠΩΧ

также ведет к У

6 ἀμφότερα Ι

7 ΟΝΟΣΕΙΟΥ

17 अ०८० B

τῷ ἀλτ. Β; τὸ

III 29 612

φ 29 old

Ե՞՞ ՀԱՐՄՈՆԻԿԱՆ ՏԵՍԱ-
ՏՐԻ ՀԱՐՄՈՆԻԿԱՆ ՏԵՍԱ-

U 9 यजू त्वं शेषं गुप्तं । 15 प्रस्त

επαγγελμάτων τοῦτο οὐδὲν εἶπεν.

33 ἀποτέλεσμα (ante τὸ) Η 36-37 μηδέν

23 operatör (ante to) U 26. 27 immo
30 sk prius om U past zcō-

30 ee prius om. t post προ-
35 εος om. Bt

μέν τι τῶν μὲν τοῦ ὑποκειμένου ἀλλοτρίων τῶν δὲ τοῦ κατηγορουμένου LXIX° ἔπομένων ταῦτόν· συνάξομεν γάρ οὗτος ἐν δευτέρῳ σχήματι τὸ καθόλου 45 ἀποφασικόν. ἔστω γάρ ἀλλότριον τῆς ἡδονῆς τὸ Ξ, ἔπόμενον δὲ τῷ ἀγαθῷ τὸ Ν· ἐπειδὴ οὖν τὸ Ξ οὐδεμιᾷ ἡδονῇ, ταῦτὸν δὲ τὸ Ξ τῷ Ν, τὸ Ν 5 ἄρα οὐδεμιᾷ ἡδονῇ· ἔστι δὲ καὶ παντὶ ἀγαθῷ· ἔπειται γάρ αὐτῷ· τὸ ἀγαθὸν ἄρα οὐδεμιᾳ ἡδονῇ. δύναμις δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν πρώτῳ σχήματι ποιησαι ἀντιστρέψαντες τὴν τε ἀποφασικὴν πρότασιν καὶ τὸ συμπέρασμα· ἐπεὶ γάρ τὸ Ξ οὐδεμιᾳ ἡδονῇ, καὶ ἡ ἡδονὴ οὐδενὶ τῷ Ξ, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν 50 τῷ Ν· τὸ δὲ Ν παντὶ ἀγαθῷ· ἡ ἡδονὴ ἄρα οὐδενὶ ἀγαθῷ. ὕστε καὶ 10 ἀντιστρέψει ἀγαθὸν οὐδεμιᾳ ἡδονῇ. ἐὰν δὲ τὸ μερικὸν ἀποφασικὸν ζητῶμεν, λόγων εἰ τί ἔστι ταῦτὸν τῶν ἀλλοτρίων τοῦ κατηγορουμένου καὶ τῶν ὑποκειμένων τοῦ ὑποκειμένου, τουτέστιν οἵς ἔπειται. ὥσπερ ἐνταῦθα τὸ ἀλυσιτελὲς καὶ ἡ ἀφερεπονία (ἀπονία γάρ ἔστιν ἡ ἀφερεπονία) ἦ καὶ ἀπλῶς εἰ τι εὑρεῖται ἐν τούτοις ταῦτόν. γίνεται δὲ ἐν τρίτῳ σχήματι ὁ συλλογισμός· τὸ γάρ ἀγαθὸν οὐδενὶ ἀλυσιτελεῖ, ταῦτὸν δὲ ἔστω εἰπεῖν οὐδε- LXX^r μιᾳ ἀπονίᾳ, ἡδονὴ πάσῃ ἀπονίᾳ, τὸ ἀγαθὸν ἄρα οὐ πάσῃ ἡδονῇ. τὸ σχῆμα τρίτον. ἀντιστρέψας δὲ τὴν ἐλάττονα, λέγω δὲ τὴν καταφασικήν, ποιήσεις τὸ πρῶτον σχῆμα.

p. 43b40 Τοῦ μὲν κατασκευαζομένου βλεπτέον εἰς τὰ ὑποκείμενα, καθ' ὃν αὐτὸ τυγχάνει λεγόρενον.

5

Τοῦ μὲν κατασκευαζομένου λέγει τοῦ κατηγορουμένου ὅροι, οὐ δὲ δεῖ κατηγορεῖσθαι τοῦ ὑποκειμένου. ἵνα δὲ σαφέστερόν τε τὸν λόγον ποιήσωμεν καὶ τελείως ἐκθύμησθα τὸ διάγραμμα, ἐπ' αὐτῶν ψιλῶν τῶν στοιχείων αὐτὸ ἐκθησόμεθα, ἵνα μάθωμεν πόσαι γίνονται συμπλοκαί, 15 καὶ ποῖαι μὲν δύνανται σύστασιν ἔχειν, ποῖαι δὲ οὔ. ἔστω οὖν τὸ μὲν Α ὁ κατηγορούμενος ὅρος, τὸ δὲ Ε ὁ ὑποκειμένος. τὸ δὲ Β τὰ τῷ κατηγορουμένῳ ἔπόμενα, τὸ δὲ Γ τὰ οἵς ἔπειται, τὸ δὲ Δ τὰ ἀλλότρια αὐτοῦ. ὅμοιως τὸ μὲν Ζ τὰ | ἔπόμενα τῷ ὑποκειμένῳ. λέγω τῷ Ε, τὸ δὲ Η τὰ οἵς LXX^v ἔπειται, τὸ δὲ Θ τὰ ἀλλότρια αὐτοῦ. δεῖ οὖν ἐπιβλέπειν εἰ τι ταῦτόν ἔστιν 30 ἐν τινι τῶν πρὸς τῷ Α καὶ ἐν τινι τῶν πρὸς τῷ Ε. συμπλεκόμενα οὖν τὰ πρὸς τῷ Α τοῖς πρὸς τῷ Ε ποιεῖ συζυγίας ἐννέα· τριῶν γάρ ὅντων τῶν ἐκκειμένων πρὸς τῷ Α. ἔπομένων, οἵς ἔπειται, ἀλλοτρίων, ὅμοιως δὲ καὶ τῶν πρὸς τῷ Ε, τὰ τρία τοῖς τρισὶ συμπλεκόμενα ποιεῖ συζυγίας ἐννέα. ἦ γάρ τὸ Β τῷ Ζ ταῦτὸν εὑρίσκεται, ἦ τὸ Β τῷ Θ, ἦ τὸ Β τῷ Η· 35 πάλιν τὸ Δ ἐνὶ τῶν Ζ, Η, Θ ταῦτὸν εὑρισκόμενον ποιεῖ ἐτέρας τρεῖς, καὶ

1 αὐ τῷ κατηγορουμένῳ? at cf. p. 286,20 287,15 2 συνάξωμεν libri 6 δὲ Bt: γάρ U
8 ἡ om. Ut 9 ἡ om. U 11. 12 ὑποκειμένων εκ ἔπομένων corr. U 13 ἀπονοία t:
ἀπό B itemque vs 16 ἔστιν ἡ B: ἔστι καὶ U 17 δεύτερον Ut 19. 20 lemma
om. BU 24 ἐκθύμησομεν B 25 omnescecum similem hic aitque p. 274 praebeant libri
30 τὸ ἄ U τὸ ἄ Ut 32 κεφαλῶν t τὸ α U 33 τὸ ἄ U
34 αὐ τῷ—θ? τῷ (post ἡ tert.) Ut τὸ ἡ U

πάλιν τὸ Γ τοῖς αὐτοῖς τὰς λοιπὰς τρεῖς. καὶ ἄλλως· ἐπειδὴ δεῖ ἐκ LXX^v τῶν ἀπογεγραμμένων ἔν τε τῷ ὑποκειμένῳ ὅρῳ καὶ ἐν τῷ κατηγορουμένῳ λαβεῖν τι ταῦτόν, ἵνα δι’ αὐτοῦ μέσου συνάψωμεν τοὺς ἄκρους, λέγω δῆ τὸ Α, Ε, ἢ διαστήσωμεν ἀλλήλων, ἀνάγκη πᾶσα λαμβάνειν ἢ τὰ ἀμφοτέροις 5 ἐπόμενα τὰ αὐτὰ ἢ οἱς ἀμφότεροι ἔπονται ἢ τὰ ἀμφοτέρων ἀλλότρια, ἢ τὰ τῷ μὲν ὑποκειμένῳ ἐπόμενα οἱς δὲ ἔπειται ὁ κατηγορούμενος ἢ ἔμπαλιν, 10 ἢ τὰ τοῦ μὲν κατηγορουμένου ἀλλότρια ἐπόμενα δὲ τῷ ὑποκειμένῳ ἢ ἀνάπαλιν, ἢ τὰ οἱς ἔπειται ὁ κατηγορούμενος τὰ δὲ τοῦ ὑποκειμένου ἀλλότρια ἢ ἀνάπαλιν, καὶ οὐκ ἔστι παρ’ αὐτά. γίνονται οὖν συζυγίαι ὑποκείμεναι 15 ἡ τοῦ ΒΖ, ΓΗ, ΔΘ, ΓΖ, ΗΒ, ΔΖ, ΒΘ, ΔΗ, ΓΘ. ἐννέα οὖν γινομένων συζυγιῶν αἱ μὲν ἔξι συνίστανται καὶ ποιοῦσι συλλογισμόν, αἱ δὲ λοιπαὶ τρεῖς ἀσύσταται καὶ ἀσυλλόγιστοι εἰσιν· ἀσύστατοι μὲν ἢ τε λαμβάνουσα τὰ αὐτὰ τὰ ΒΖ καὶ ἡ τὰ ΔΘ καὶ ἡ τὰ ΓΘ· αἱ δὲ λοιπαὶ ποιοῦσι συλλογισμόν. ἢ 20 μὲν οὖν ΒΖ ἀσύστατος· γίνεται γάρ τὸ δεύτερον σχῆμα ἐκ δύο καταφατικῶν. τὸ γάρ Β τῷ Α παντί, τὸ δὲ Β τῷ Ζ ταῦτόν· καὶ τὸ Ζ ἄρα τῷ Α παντί· ἀλλὰ μὴν καὶ τῷ Ε παντί· ἀσύστατος ἄρα ἡ συζυγία· δύο γάρ καταφατικαὶ ἐν δευτέρῳ σχήματι. ἀλλὰ κανὸν τὴν ΒΑ ἀντιστρέψης, μερικὴ γίνεται ἡ μείζων ἐν πρώτῳ καὶ οὗτως ἀσυλλόγιστος· τὸ γάρ Α τῷ Β τινί, τουτέστι τῷ Ζ, τὸ δὲ Ζ τῷ Ε παντί· μία μὲν οὖν οὕτη ἀσυλλόγιστος 25 συζυγία. δευτέρα δὲ ἡ ΔΘ, τουτέστιν ἡ τὰ ἀμφότερα τῶν ὅρων ἀλλότρια λαμβάνουσα· δύο γάρ γίνονται ἀποφατικαί· τρίτη ἐπὶ τούτοις ἀσυλλόγιστος ἡ ΓΘ, τουτέστιν ἡ τὰ οἱς ἔπειται ὁ Α ὁ κατηγορούμενος καὶ τὰ ἀλλότρια τοῦ Ε τοῦ ὑποκειμένου τὰ αὐτὰ λαμβάνουσα· τὸ γάρ Α παντὶ τῷ Γ, τουτέστι τῷ Θ· ταῦτὸν γάρ τὸ Γ τῷ Θ· τὸ δὲ Θ οὐδενὶ τῷ Ε, ὥστε ἡ 30 ἐλάττων ἐν πρώτῳ ἀποφατική· ἀλλὰ κανὸν τρίτον γένηται τὸ σχῆμα τῆς τρίτης τῶν ὅρων ἀντιστραφείσης, συνάγει μὲν μερικὸν ἀποφατικόν, ὅτι τὸ Ε οὐ παντὶ τῷ Α· οὐκέτι δὲ ἀντιστρέψαι δυνάμεθα τὸ συμπέρασμα, ἵνα 35 τὸ προκείμενον συναγάγωμεν, διὰ τὸ πρὸς μηδεμίαν πρότασιν ἀντιστρέψειν τὴν μερικὴν ἀποφατικήν. περὶ μὲν οὖν τῶν ἀσυλλογίστων ταῦτα. περὶ δὲ 40 τῶν συλλογιστικῶν λέγομεν. ἡ μὲν οὖν ΒΘ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν συνάγει ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ σχήματι· ἐν μὲν οὖν δευτέρῳ οὗτως· ἐπεὶ γάρ τὸ Β τῷ Θ ταῦτόν, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Α, καὶ τὸ Θ παντὶ τῷ Α· οὐδενὶ δὲ τῷ Ε· καὶ τὸ Ε ἄρα οὐδενὶ τῶν Α· εἴτα ἀντιστραφέντος τοῦ συμπεράσματος οὐδὲ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Ε· συνάγεται δὲ τὸ αὐτὸν καὶ ἐν πρώτῳ 45 σχήματι διὰ δύο ἀντιστροφῶν· ἐπεὶ γάρ τὸ Θ οὐδενὶ τῶν Ε· οὐδὲ τὸ Ε οὐδενὶ τῶν Θ· τὸ δὲ Θ τῷ Α παντί· καὶ τὸ Ε ἄρα οὐδενὶ τῶν Λ, ὥστε οὐδὲ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Ε· μήποτε δὲ καὶ ἐνταῦθα μόνου δεῖ λέγειν τοῦ

1 post δεῖ add. καὶ U ἐκ ομ. t 2 ὅρων U 3 διὰ τοῦ U δὲ B

4 ἀλλήλων post ἀνάγκη collocat B: post πᾶσα t 6 τῶ μὲν Bt: τῶν ἐν U

8 οἱς ⟨μὲν⟩—τοῦ δὲ [τοῦ] εοντειο 9 an συζυγίαι ⟨αἱ⟩? 10 supra βε—γή ser α,

β, γ, δ, ε, ζ, η, θ B an γή (post γε)? cf. p. 284,3 13 ἡ βε' t τὰ alt.

et tert. ομ. t 14 τὸ ομ. U 15 ζ alt. BU: β' t 19 οὖν ομ. B 20 ante

συζ. auld. ἡ U 21 γάρ ομ. U 22 ὁ ἡ ομ. B ὁ alt. ομ. Ut 24 γή τῷ γ U

30 fort. λέγωμεν 34 συνάγεται—37 τῶν ἔ ομ. B τὸ αὐτὸν καὶ t: καὶ αὐτὸν U

συμπεράσματος τὴν ἀντιστροφὴν γίνεσθαι· ἐπεὶ γὰρ ἀλλότριόν ἔστι τὸ Θ LXX^v
 τοῦ Ε, δύνατὸν αὐτόθεν λέγειν ὅτι τὸ Ε οὐδενὶ τῶν Θ· οὐδὲ γὰρ ἀναγκαῖον
 ἀπὸ τοῦ Θ ἀρχεσθαι. ἡ δὲ BH συζυγία συνάγει τὸ μερικὸν καταφατικὸν
 διὰ τοῦ πρώτου καὶ τοῦ τρίτου σχῆματος. ἐπεὶ γὰρ τὸ Β τῷ Α παντί,
 5 καὶ τὸ Α τῷ Β τινί· ταῦτὸν δὲ τὸ Β τῷ Η· τὸ ἄρα Α τινὶ τῶν Η· τὸ 35
 δὲ Ε παντὶ τῷ Η· τὸ ἄρα Α τινὶ τῶν Ε. οὗτοι μὲν οὖν ἐν τρίτῳ. ἐν δὲ τῷ
 πρώτῳ δι’ ἀντιστροφῆς τοῦ συμπεράσματος· ἐπεὶ γὰρ τὸ Ε τῷ Η παντί, τὸ
 δὲ Η τῷ Α παντί (ταῦτὸν γάρ ἔστι τῷ Β, ὅπερ παντὶ τῷ Α ὑπάρχει) * * *.
 πάλιν ἡ μὲν ΔΖ τὸ καθόλου συνάγει ἀποφατικὸν ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ σχή-
 10 ματι. ἐπεὶ γὰρ τὸ Δ τῷ Ζ ταῦτόν, οὐδενὶ δὲ τῶν Α τὸ Δ, καὶ τὸ Ζ ἄρα οὐδενὶ
 τῶν Α· τῷ δὲ Ε παντί· τὸ ἄρα Α οὐδενὶ τῶν Ε. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ δι’ ἀντι-
 στροφῆς τῆς μείζονος· ἐπεὶ γὰρ τὸ Ζ οὐδενὶ τῶν Α, οὐδὲ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Ζ·
 τὸ δὲ Ζ παντὶ τῷ Ε· τὸ Α ἄρα οὐδενὶ τῶν Ε. δύνατὸν δὲ πάλιν μηδὲ 40
 ἀντιστροφῆς δεῖσθαι· ἐπεὶ γὰρ ἀλλότριόν ἔστι τὸ Δ τοῦ Α, καὶ τὸ Α
 15 δῆλον ὅτι ἀλλότριόν ἔστι τοῦ Δ, ὥστε δύνατὸν εὐθὺς εἰπεῖν τὸ Α οὐδενὶ
 τῶν Δ, τουτέστι τῶν Ζ. δύνατὸν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ συζυγίᾳ καὶ τὸ μερικὸν
 ἀποφατικὸν συναγαγεῖν ἐν τρίτῳ σχῆματι τὴν ἐλάττωνα πρότασιν ἀντιστρε-
 φαντας. ἐπεὶ γὰρ τὸ Ζ παντὶ τῷ Ε, καὶ τὸ Ε τινὶ τῶν Ζ ὑπάρχει· τὸ
 δὲ Α οὐδενὶ τῶν Ζ· ταῦτὸν γὰρ τὸ Δ τῷ Ζ, οὐδενὶ δὲ τῶν Δ τὸ Α· ὥστε
 20 τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Ε· γίνεται γὰρ τὸ τρίτον ἐκ καθόλου ἀποφατικῆς τῆς 15
 μείζονος καὶ μερικῆς καταφατικῆς τῆς ἐλάττωνος. ἡ δὲ ΗΔ συνάγει τὸ
 μερικὸν ἀποφατικὸν ἐν τρίτῳ σχῆματι καὶ ἐν πρώτῳ τῆς ἐλάττωνος ἀντι-
 στραφείης. ἐν μὲν γάρ τῷ τρίτῳ οὗτοι· ἐπεὶ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Δ, τὸ δὲ
 Δ τῷ Η ταῦτόν, καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Η· τὸ δὲ Ε παντὶ τῷ Η· τὸ ἄρα
 25 Α οὐ παντὶ τῷ Ε. καὶ ἐν τῷ πρώτῳ οὗτοι· ἐπεὶ τὸ Ε παντὶ τῷ
 Η, καὶ τὸ Η τινὶ τῶν Ε· τὸ δὲ Α οὐδενὶ τῶν Η· ταῦτὸν γὰρ
 τὸ Δ τῷ Η· καὶ τὸ Α ἄρα οὐ παντὶ τῷ Ε. πάλιν ἡ μὲν ΓΖ τὸ
 καθόλου καταφατικὸν συνάγει· ἐπεὶ γὰρ τὸ Γ τῷ Ζ ταῦτόν, τὸ δὲ Α 50
 παντὶ τῷ Γ, καὶ τῷ Ζ ἄρα παντὶ τὸ Α ὑπάρχει· τὸ δὲ Ζ παντὶ τῷ Ε·
 παντὶ τῷ Α ἄρα παντὶ τῷ Ε. δῆλον δὲ ὅτι δύνατὸν ἐν τούτῳ καὶ τὸ μερικὸν
 καταφατικὸν συναγαγεῖν ἐν τρίτῳ σχῆματι ἀντιστρεψιμένης τῆς ἐλάττωνος·
 ἐπεὶ γὰρ τὸ Ζ παντὶ τῷ Ε, καὶ τὸ Ε τινὶ τῶν Ζ· τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Ζ·
 τὸ ἄρα Α τινὶ τῶν Ε. ἔντῃ ἔστιν ἐπὶ πᾶσι συλλογιστικὴ ἡ ΓΗ συνάγοντα
 μερικὸν καταφατικὸν ἐν τε τῷ τρίτῳ σχῆματι καὶ ἐν τῷ πρώτῳ δι’ ἀντι-

2 τῶν i: τῶ BU 4 τοῦ alt. om. U 4. 5 τῶ β—τὸ β B 5. 6 τὸ ἄρα—τῶ η om. Bt
 8 τὸ β B lae, indicavit; supple καὶ τὸ ε παντὶ τῷ α ὑπάρχει 9 δξ t: ζδ BU
 immo δευτέρῳ--πρώτῳ 10 τὸ (τῷ i) δ τῶ ζ Bt: τὸ ζ τῶ δ U δὲ om. B 11 τῶ
 prīns U: τὸ Bt 12 τῶ α B: τῶ α Ut 13 τῶ ξ BU: τῷ ζ' t 14 τῶ δ B
 τοῦ scripsi: τὸ B: τῶ Ut καὶ om. B 15 τοῦ BU: τῷ t 15 et 16 δ scripsi:
 ε BU t 16 ἐνταῦθα t 17. 18 ἀντιστρέψαντας scripsi: ἀντιστρέψαντες BU t 21 an
 δη? cf. p. 283, 10 285, 9 23 γὰρ om. U 24 α—η scripsi: inv. ord. BU t
 τῶ Ut: τῶ U 24. 25 α ἄρα U 26 δὲ om. B τῶ η Bt: τῶ η U 27 τὸ δ
 τῶ η U: τῶ δ B: τὸ δ' i καὶ om. U 29 τῶ (ante η) om. U καὶ—30 τῶ ε
 om. B τὸ α'—τῷ ζ' t 33 α ἄρα U 34 τε om. B διὰ τῆς U

στροφῆς τῆς ἐλάττουνος. | ἐν μὲν τῷ τρίτῳ· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τουτέστι LXXI^c τῷ Η· ταῦτὸν γὰρ τὸ Γ τῷ Η· τὸ δὲ Ε παντὶ τῷ Η· τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν Ε· τὸ γὰρ σχῆμα τρίτου. εἰ δέ γε τὸ ΕΗ ἀντιστρέψας εἴπης τὸ Η τινὶ τῶν Ε, ποιεῖς τὸ πρῶτον σχῆμα. τοσαῦται καὶ αἱ συλλογιστικαὶ 5 συζυγίαι καὶ οὕτως ἔχουσαι. συνελόντι δὲ τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν διὰ μιᾶς μόνης συζυγίας συνάγεται, τῆς ΓΖ· τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν διὰ δύο, τῆς τε ΔΖ καὶ τῆς ΒΘ· τὸ δὲ μερικὸν καταφατικὸν διὰ τριῶν, 10 καθ' αὐτὸν δὲν δύο, τῆς τε ΒΗ καὶ τῆς ΓΗ, διὰ τὸ καθόλου δὲ καὶ διὰ τῆς ΓΖ· τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν διὰ μιᾶς τῆς ΔΗ καὶ διὰ τῆς ΔΖ, 15 δι' ἣς καὶ τὸ καθόλου ἀποφατικὸν συνήγετο.

p. 44^a 11 Μᾶλλον δὲ ἵσως ὅδε ἔσται τῶν λεγομένων ἔκαστον φανερόν. ἔστω γὰρ τὰ μὲν ἐπόμενα τῷ Α ἐφ' ὃν τὸ Β καὶ τὰ ἔξης.

'Επειδὴ τὰ παραδείγματα σαφήνειαν ἔργαζεται τῇ διδασκαλίᾳ, βούλεται 15 διὰ παραδειγμάτων τὰ εἰρημένα πιστώσασθαι, παραδειγμάτων δὲ τῶν διὰ τῶν στοιχείων· δυνατὸν γὰρ λοιπὸν τὰς ὥλας πρὸς τὰ στοιχεῖα ἀρμόσαι, λέγω δὲ αὐτοὺς τοὺς ὅρους. σαφὲς δὲ καὶ τὸ τοῦ παραδείγματος. ηδη δὲ εἶπον καὶ ἐφ' ὃν λαμβάνει τὸ Α καὶ τὸ Β καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα, δέ τε 20 ἔξειθμαγην τὸ διάγραμμα.

20 p. 44^a 17 Εἰ μὲν οὖν ταῦτον τι ἔσται τῶν Γ τινὶ τῶν Ζ.

15

Εἰ τὰ αὐτά, φησίν, εἴη τά τε οἷς ἔπειται ὁ κατηγορούμενος, λέγω δὴ τὸ Α, καὶ τὰ ἐπόμενα τῷ ὑποκειμένῳ, λέγω δὴ τῷ Ε, συνάγεται τὸ καθόλου καταφατικόν· ἐπειδὴ γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Γ ταῦτὸν τῷ Ζ, τὸ Α ἄρα παντὶ τῷ Ζ· τὸ δὲ Ζ παντὶ τῷ Ε· τὸ ⟨Α⟩ ἄρα παντὶ τῷ Ε.

25 p. 44^a 19 Εἰ δὲ τὸ Γ καὶ τὸ Η ταῦτόν.

20

Τουτέστι τὰ οἷς ἔπειται καὶ ὁ ὑποκείμενος καὶ ὁ κατηγορούμενος. συνάγεται ἐκ τούτων τὸ μερικὸν καταφατικὸν ἐν τρίτῳ σχήματι, καὶ εἴπομεν δπως.

30 p. 44^a 21 Εἰ δὲ τὸ Ζ καὶ τὸ Δ ταῦτόν, οὐδενὶ τῶν Ε τὸ Α ὑπάρξει ἐκ προσυλλογισμοῦ.

Εἰ τὰ ἐπόμενα, φησί, τῷ ὑποκειμένῳ καὶ τὰ ἀλλότρια τοῦ κατηγορου-

1 post μὲν add. οὖν τὸ τῷ prius om. U 2 τῶν γὰρ τὸ U τινὶ mrg. U 3 τῶν εἰ U
γε τὸ Bt: γὰρ U γὰρ B 4 ποιεῖ Ut 6 post συνάγεται add. ἐξ U
7 ζῆδ B 8 τῆς alt. om. Bt 9 διὰ (ante τῆς γῆς) om. Ut ζῆδ U 10 τὸ om. U
12 τὸ βῆτα U 16 λοιπὸν om. U 18 εἶπον] p. 282,25 sq. 20 ταῦτόν Bt (C):
ταῦτό U Arist. τὸ γὰρ U 21 τὸ τε U 24 αἱ alt. addidi 28 εἴπομεν
(scil. p. 284,33 sq.) BU: εἴπωμεν τὸ 29 τῶν εἰ τὸ ὑπάρξει τὸ Arist.: ὑπάρχει BU

μένου ταῦτὰ εἶη, συνάγεται τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ἐκ προσυλλογισμοῦ. LXXI^r
 εἰ γάρ τὸ Δ, φησίν, οὐδενὶ τῶν Α, καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῶν Δ· τὸ δὲ Δ ταῦτὸν τῷ Ζ·
 καὶ τὸ Α ἄρα οὐδενὶ τῶν Ζ. οὗτος ὁ προσυλλογισμός. ἐπεὶ οὖν τὸ Α οὐδενὶ τῶν
 Ζ, τὸ δὲ Ζ παντὶ τῷ Ε, τὸ ἄρα Α οὐδενὶ τῶν Ε. καὶ δῆλον ὅτι οὐκ ἔστιν
 5 οὗτος κυρίως συλλογισμός· τὸ γάρ Δ καὶ Ζ εἰς ἔστιν δρος καὶ οὐ δόο. 30
 ἔπειτα εἰ διώρει καὶ συλλογισμὸς οὗτος, καὶ τὰ ἄλλα ἀπαντα διὰ προσυλλο-
 γισμοῦ δείχνυται· τὴν γάρ αὐτὴν ἔχουσιν ἀγωγήν. οἷον τὸ καθόλου κατα-
 φατικόν· εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Γ ταῦτὸν τῷ Ζ, καὶ τὸ Α ἄρα
 παντὶ τῷ Ζ. ὅστε καὶ οὗτος διοίως προσυλλογισμός. καὶ ἐπὶ τῶν ὄλλων
 10 διοίως καὶ οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ. μήποτε οὖν ὑποδείγ-
 ματος χάριν ἐπὶ τούτου εἴπει τὸ ἐκ προσυλλογισμοῦ διδοὺς ἡμῖν καὶ
 ἐπὶ τῶν λοιπῶν τὸ αὐτὸ προσυπακούειν. οὐ κυρίως δὲ οὐδὲ συλλογισμὸν δεῖ 35
 καλεῖν τὸ τοιοῦτον· εἰ γάρ τὸ Δ ταῦτὸν ἔστι τῷ Ζ, εἰς ἔστιν δρος, ὅστε
 οὐδὲ πρότασιν ποιεῖ τὸ ΔΖ, εἰ μὴ οὕτως ληφθῆ ταῦτὸν ὡς ἐξισάζον, οἷον
 15 εἰ τὸ γελαστικόν τις ταῦτὸ λέγοι καὶ τὸν ἀνθρωπὸν· ἐπὶ γάρ τῶν τοιούτων
 δινατὸν τοῦ ἑτέρου κατηγορεῖν τὸ ἑτερον.

p. 44^a 25 Πάλιν εἰ τὸ Β καὶ τὸ Θ ταῦτόν, οὐδενὶ τῶν Ε τὸ Α
 25 οὐπάρει.

Εἴπομεν ὅτι τὸ καθόλου ἀποφατικὸν δείχνυται οὐ μόνον τὰ ἀλλότρια 40
 20 τοῦ κατηγορουμένου καὶ τὰ ἐπόμενα τοῦ ὑποκειμένου λαμβανόντων ἡμῶν,
 ἀλλὰ καὶ ἔμπαλιν τοῦ μὲν κατηγορουμένου τὰ ἐπόμενα τοῦ δὲ ὑποκει-
 μένου τὰ ἀλλότρια. τοῦτο οὖν ἔστιν δείχνυσι διὰ τούτων. εἴπομεν δὲ
 καὶ ἡμεῖς αὐτάρχως.

p. 44^a 28 Εἰ δὲ τὸ Δ καὶ τὸ Η ταῦτόν, τὸ Α τινὶ τῶν Ε οὐχ
 25 οὐπάρει.

Τοιτέστιν ἔὰν λάβωμεν τὰ τοῦ κατηγορουμένου ἀλλότρια καὶ οἵς ἔπειται 45
 τὸ ὑποκείμενον, συνάγομεν τὸ μερικὸν ἀποφατικόν. εἴπομεν δὲ πῶς.

p. 44^a 30 Εἰ δὲ τὸ Β τῷ Η ταῦτόν, ἀντεστραμμένος ἔσται ὁ συλ-
 λογισμός.

30 "Ηδη μὲν ἔδειξε πάντα τὰ προβλήματα διὰ ταύτης τῆς ἐκθέσεως τῶν
 δρων. πάλιν δὲ διὰ τούτων δείκνυσιν ὅτι τὸ μερικὸν καταφατικὸν καὶ

2 τῶ α—τῶ δ Bt

ταῦτὸν ε παντὶ corr. B

3 τῶ utroque Ut

4 οὐδενὶ τῶ Bt

5 post κυρίως add. δὲ B

post συλλογισμὸς add. λέγω δὲ

δὲ προσυλλογισμός U

6 πάντα B

9 οὕτως t 15 ταῦτὸ scripsi: αὐτὸ

libri λέγει U

16 δινατὸν scripsi: αὐτύνατον libri

17 τῶν B Arist: τῶ Ut

19 εἴπομεν] p. 285,6. 7

22 εἴπωμεν t

24 τὰ α B τῷ ε' t 27 εἴπομεν]

p. 284,21 sq.

28 τὸ η̄ τῶ β̄ U (m)

τὸ η̄ καὶ τὸ β̄ t: τῶ η̄ τὸ β̄ Arist.

δὲ B Ut (d n m): om. Arist. cf. p. 287,5

30 δι' αὐτῆς B

ἄλλως δυνατὸν συναγαγεῖν, ἐάν, φησίν, εὗρωμέν τι ταῦτα τῶν τε ἑπο-
μένων τῷ κατηγορουμένῳ καὶ οἷς ἔπειται τὸ ὑποκείμενον. δείχνυμεν γάρ,
φησί, καὶ οὗτος τὸ μερικὸν κατασφατικόν, ἀλλ' οὐκ αὐτόθεν ἀλλὰ διὰ LXXIV
τοῦ ἀντιστρέψαι τὸ συναγόμενον ἐκ τούτων συμπέρασμα· τοῦτο γάρ ἐστι
5 τὸ ἀντεστραμμένος ἔσται ὁ συλλογισμός. εἰ γάρ τὸ Β παντὶ τῷ Α,
ταῦτα δὲ τὸ Β τῷ Η, καὶ τὸ Η παντὶ τῷ Α. πάλιν ἐπειδὴ τὸ Ε παντὶ⁵
τῷ Η, τὸ δὲ Η ταῦτα τῷ Β, καὶ τὸ Ε ἄρα παντὶ τῷ Β· τὸ δὲ Β παντὶ¹⁰
τῷ Α· καὶ τὸ Ε ἄρα παντὶ τῷ Α. ἀλλ' οὐ τοῦτο ἦν τὸ προκείμενον εἰ
τὸ Ε παντὶ τῷ Α ὑπάρχει διὰ τούτων, ἀλλ' εἰ τὸ Α τινὶ τῶν Ε ὑπάρχει.
10 * * * * ἡ γάρ καθόλου κατασφατική πρὸς τὴν μερικὴν ἀντιστρέψει.

p. 44a38 Δεῖ δὲ καὶ τῶν ἑπομένων καὶ οἷς ἔπειται ἔκαστον εἰς τὰ
πρῶτα καὶ τὰ καθόλου μάλιστα βλέπειν, οἷον τοῦ μὲν Ε μᾶλλον
εἰς τὸ ΚΖ ἢ εἰς τὸ Ζ μόνον, τοῦ δὲ Α εἰς τὸ ΚΓ ἢ εἰς τὸ Γ μόνον.

Τὸ διὰ τούτων προκείμενον τοῦτο ἐστι. δεῖ, φησί, λαμβάνοντας ἡμᾶς
15 τὰ ἑπόμενα τῶν ὅρων καὶ οὓς αὐτὰ ἔπειται μὴ μόνον τὰ προσεγγῆ λαμβά-
νειν ἀλλὰ καὶ τὰ πορρωτέρω· διὰ γάρ τούτου πλειόνων προτάσεων εὑπο-
ρῆσαι δυνησόμεθα πρὸς κατασκευὴν τοῦ προκειμένου. οἷον δτὶ ὁ ἀνθρωπὸς 10
οὐσία βιουλόμενοι δεῖξαι καὶ λαβόντες τὸ ἐπόμενον τῷ ἀνθρώπῳ, τὸ ζῷον,
δείχνυμεν διὰ τούτου· ὁ ἀνθρωπὸς ζῷον, τὸ ζῷον οὐσία, ὁ ἀνθρωπὸς ἄρα
20 οὐσία. ἐάν οὖν καὶ τὰ τῷ ἑπόμενῳ ἑπόμενα λαβθωμεν, λέγω δὴ τὸ τοῦ
ζώου καθολικότερα, ἔτι εὑπορώτερος ὁ λόγος γενήσεται, οἷον τὸ ἔμψυχον,
τὸ σῶμα· κατασκευάσομεν γάρ καὶ διὰ τούτων δτὶ ὁ ἀνθρωπὸς οὐσία
λέγοντες οὕτως· ὁ ἀνθρωπὸς ἔμψυχον, τὸ ζῷον οὐσία, ὁ ἀνθρωπὸς ἄρα
οὐσία· καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος δημοίως. ὅστε δσφ ἀν καθολικότερα λαμβά-
25 νωμεν, τοσούτῳ πλειόνων εὑπορήσομεν προτάσεων. δημοίως ἔξει καὶ ἐπὶ
τῶν οἷς ἔπειται· ἔπειται γάρ ἡ οὐσία προσεχῶς μὲν τῷ σώματι, εἶτα τῷ
ἔμψυχῳ, εἶτα τῷ ζῷῳ, καὶ ἐπὶ πάντων δημοίως. ἀλλὰ ζητητέον πῶς ἀνω-
τέρω εἰπὼν δτὶ οὐ δεῖ λαμβάνειν ἡμᾶς εἰ μὴ μόνα τὰ προσεχῆς ἑπόμενα
καὶ οὓς ἔπειται, τὰ δὲ πορρωτέρω οὔ, διότι περιέχεται ἐν τούτοις, νῦν τὸ
30 ἐναντίον ἀντικρυς λέγει, δτὶ καὶ τὰ πορρωτέρω ληπτέον. λέγομεν οὖν πρὸς
τοῦτο δτὶ ἐκεῖ μὲν λέγων, δπως δεῖ τὴν ἀπογραφὴν τούτων ποιεῖσθαι, 20
ἔλεγεν δτὶ τὰ προσεχῶς μόνον ἑπόμενα ἢ οὓς ἔπειται δεῖ ἀπογράφεσθαι, τὰ
δὲ πορρωτέρω οὔ, ήνα μὴ πολλὰ ἀπογράφεσθαι ἀναγκαῖώμεθα. ἔχομεν γάρ,

3 post φησιν add. δτὶ U	5. 6 τῶ—τὸ ubique pr. U	8 τῷ γ' (ante καὶ) t	
τῶ—τὸ pr. U itemque vs. 9	9 τῶ ē U	10 lac. indicavi; supple ἐπεὶ δὲ	
τὸ ē παντὶ τῷ α τὸ ὑπάρχει, καὶ τὸ α τινὶ τῶν ē ὑπάρχει.		12 τὸ μὲν U	
14 post ἡμᾶς add. εἰς U	16 τοῦτο B	19 ἄρα t: om. BU	20 δὲ U
21 ἔτι scripsi: δτὶ libri	εὑπορώτερον, ut videtur, pr. B	22 κατασκευάζομεν B	
24 post ἀν add. τὰ U	24. 25 μάνθωμεν sic t	25 τοσούτων U: τοσοῦτον t	
26. 27 τῇ οὐσίᾳ—τὸ σῶμα—τὸ ἔμψυχον—τὸ ζῷον Ut		27. 28 ἀνωτέρω] e. 27	
p. 43b22 sq.	29 ἐν τούτοις περιέχεται B	30 λέγει ἀντικρυς t	λέγωμεν Ut
31 ποιεῖσθαι τούτων U	32 post μόνον add. τὰ t	33 ἀναγκαῖώμεθα t	

φησί, διεὶς τούτων καὶ τὰ λοιπά· διὰ γὰρ τοῦ λαβεῖν ὡς ἐπόμενον τῷ LXXI^v ἀνθρώπῳ τὸ ζῆν ἔχομεν καὶ διὰ τῷ ζῷῳ ἔπειται. ὅστε ἐκεῖ μὲν οὐκ ἔλεγε δεῖν ἀπογράφεσθαι ταῦτα ὡς ὄμοιογουμένως δι’ ἐκείνων ἐνυπάρχοντα· ἐνταῦθα μέντοι, ἐπειδὴ περὶ αὐτῶν τῶν κατασκευῶν ὁ λόγος, τοῦτο δέ ἐστι 5 τῆς λήψεως τοῦ μέσου ὅρου, διὰ τοῦτο φησι δεῖν παραλαμβάνειν καὶ ταῦτα. δεῖ γὰρ ἐπιβλέπειν, εἰ ἐνδέχεται καὶ διὰ τῶν καθολικωτέρων συνάγειν τὸ 25 προκείμενον, καὶ τούτων τὴν ταυτότητα λαμβάνειν, ἵνα εὐπορίαν τῇ ἀποδεῖξει ποιήσωμεν διὰ πλειόνων τὸ αὐτὸν συλλογιζόμενοι· διὰ γὰρ διὰ τῶν καθολικωτέρων συνάγομεν τὸ συμπέρασμα, πλειόνων εὐποροῦμεν μέσων. τὸ 10 αὐτὸν γὰρ καὶ διὰ τῶν μερικωτέρων συνάγειν δυνατόν· εἰ δέ τι διὰ τῶν μερικωτέρων συνάγοιτο, οὐ πάντως καὶ διὰ τῶν καθολικωτέρων συναγθῆσεται. οἶνον εἰ μὲν διὰ τοῦ σώματος μέσου συνάγω δεῖ ὁ ἀνθρωπὸς οὐσίᾳ, 20 πάντως καὶ διὰ τῶν ὑπὸ τὸ σῶμα τὸ αὐτὸν συναγαγεῖν δύναμαι, οἶνον τοῦ ἐμψύχου, τοῦ ζῷου, τοῦ λογικοῦ. εἴ τι μέντοι διὰ τοῦ μερικωτέρου συνάγοιτο, οὐ πάντως καὶ διὰ τοῦ καθολικωτέρου τὸ αὐτὸν συναγθῆσεται. οἶνον τὸ τὸν ἀνθρωπὸν λογικὸν εἶναι διὰ τοῦ φιλοσοφεῖν· ὁ ἀνθρωπὸς φιλοσοφεῖ, τὸ 25 φιλοσοφοῦν λόγῳ χρῆται, τοῦτο δὲ λογικόν, ὁ ἀνθρωπὸς ἄρα λογικός. οὐκέτι δὲ τὸ αὐτὸν συνάγειν δύναμαι διὰ τῶν τοῦ φιλοσοφεῖν καθολικωτέρων, οἶνον τῆς ἔξεως ἢ διαθέσεως ἢ ποιότητος· οὕτε γὰρ τὸ ἔξεως τινος 30 ἢ ποιότητος μετέχον ἥδη καὶ λόγῳ χρῆται, εἴγε καὶ ὅνος ἔστιν ἔξιν ἔχειν. 35

p. 44^a 39 Οἶον τοῦ μὲν Ε μᾶλλον εἰς τὸ KZ ἢ εἰς τὸ Z μόνον.

Τὰ ἐπόμενα τῷ Ε τὰ ἐφ' ὧν τὸ Z ἦν. λαμβάνει οὖν καὶ τῷ Z ἐπόμενον τὸ KZ, τουτέστι καθολικώτερον αὐτοῦ, ὡς τῷ ζῷῳ τὸ ἐμψύχον. δεῖ οὖν, φησίν, εἰς τὸ KZ μᾶλλον ἀποβλέπειν ἢ εἰς τὸ Z μόνον, 25 τουτέστιν εἰς τὸ τῷ ἐπομένῳ ἐπόμενον, οἶνον εἰς ἐμψύχον ἢ εἰς ζῷον. τοῦτο δὲ δῆλον δεῖ ποιεῖν δεῖ, εἰ δύοις ἐνδέχεται τὸ αὐτὸν καὶ διὰ τοῦ 40 μερικωτέρου καὶ διὰ τοῦ καθολικωτέρου συναγαγεῖν· προκριτέον γὰρ τὸ καθολικώτερον. καλῶς δὲ τὸ ἐπόμενον τῷ Z [καὶ] KZ λέγει διὰ τὸ περιέχεσθαι τὸ μερικώτερον ἐν τῷ καθολικωτέρῳ, ὡς ἐν τῷ ἐμψύχῳ τὸ ζῷον.

30 p. 44^a 40 Τοῦ δὲ Α εἰς τὸ KΓ ἢ εἰς τὸ Γ μόνον.

Πάλιν τὰ οἷς τὸ Α εἶπετο τὰ ἐφ' ὧν τὸ Γ ἦν. λαμβάνει οὖν πάλιν 45 τὸ KΓ ὡς καθολικώτερον τοῦ Γ· διὸ καὶ KΓ αὐτὸν καλεῖ ὡς περιέχον ἐν

1 post φησί add. καὶ U 2 τὸ ομ. pr. B 5 λήξεως B δεῖ B αὐτά U
 6 καὶ S: om. B Ut καθολικωτέρων S: καθολικωτάτων B Ut itemque vs. S. 9 8 post
 πλειόνων add. συλλογισμῶν U 11 καθολικωτέρων BS: καθολικωτάτων Ut
 12 μὲν ομ. S post μὲν add. γὰρ B Ut: ομ. S 13 τὸ αὐτὸν ομ. S: τὸ ομ. Bt
 συναγαγεῖν SU: συνάγειν Bt 14 τοῦ tert. S: ομ. B Ut 17 λόγῳ—δὲ ομ. S
 χρῆται t 19 post ἢ utrumque add. τῆς S 20 ὅνος B: νόσου SU: ὅνομα t
 21 μὲν ἢ U ἢ καὶ ομ. U 22 post τὸ add. ἐ B 22. 23 τὸ—τῶ U 25 εἰς
 alt. t: ομ. Bt 26. 27 καθολικωτέρου—μερικωτέρου B 28 τὸ ζ U καὶ delevi
 30 δὲ ομ. B 32 καθολικώτερα t

έσυτῷ τὸ Π'. περιέχεται γάρ τὰ μερικώτερα ὑπὸ τῶν καθολικωτέρων. LXXI^v ἐπιβλέπειν οὖν δεῖ εἰ ἐνδέχεται διὰ τοῦ ΚΠ' συλλογίσασθαι μᾶλλον τὴν διὰ τοῦ Π' μόνου. ἔλαβε δὲ ἐν τούτοις τοῦ μὲν Ε τὰ ἐπόμενα τοῦ δὲ Α οἵς ἔπειται, ἐπειδὴ διὰ τούτων ἐδείχνυτο τὸ καθόλου καταφατικόν, ἐπὶ ἐνὸς τῶν 5 προβλημάτων ὡς ἐπὶ παραδείγματος γυμνάζων τὸν λόγον. ἐκεῖνο δὲ ἐπι- 50 στῆσαι ἄξιον. δτὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν ὑποργόντων τοῖς ὅροις ἔλεγε δεῖν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἐπομένων δτὶ οὐ δεῖ καὶ τὰ τοῖς ἐπομένοις ἐπόμενα λαμ- βάνειν ἀλλὰ τὰ τῷ Α ὡς Α ἐπόρευα, τουτέστι τὰ προσεγγῶς αὐτῶν καθο- λικώτερα, οὗτω δὲ καὶ ἐν τῇ λήψει τῶν οἵς εἴπετο τὸ Α καὶ τὸ Ε τὰ οἵς 10 τὸ Α ως Α ἔπειται λαμβάνειν· εἰ δὲ εἶν τινα οἵς κάκεῖνα εἴπετο, οὐκέτι ἐκεῖνα γάρ ἐκλέγειν παρεκελεύετο τὰ ἕδια τῶν προκειμένων ὅρων ἀνωμένε τε καὶ κάτωμέν. ὥστε τὰ προσεγγῶς ὑποκείμενα | τοῖς ὅροις λαμβάνειν LXXII^r ἐκλέψεο· τὰ δὲ προσεγγῶς ὑποκείμενά τινι τὰ καθολικώτατά ἐστι τῶν οἵς ἔπειται. οὐ γάρ ὄροις ἔχει τὰ οἵς ἔπειται τι καὶ τὰ ἐπόμενα αὐτῷ· 15 τὰ μὲν γάρ προσεγγῶς ἐπόμενα τὰ μερικώτατά ἐστι τῶν ἐπομένων· τὰ δὲ προσεγγῶς ὑποκείμενα, ταῦτα δέ ἐστι τὰ οἵς ἔπειται, τὰ καθολικώτατά ἐστι τῶν οἵς ἔπειται, τουτέστι τῶν ὑποκειμένων. οἷον ζῷῳ προσεγγῶς ἔπειται τὸ ἔμψυχον, καὶ ἔστι μερικώτερον σώματός τε καὶ οὐσίας ἐπόμενον τῷ ζῷῳ· 20 οἱς ἔπειται δὲ προσεγγῶς τὸ ζῷον τῷ λογικῷ, καὶ ἔστι τοῦτο καθολικώτερον τῶν λοιπῶν οἵς ἔπειται, οἷον ἀνθρώπου, Σωκράτους. τούτων οὖν οὕτῳ διατεταγμένων ἐν τῇ λήψει τῶν μέσων ὅρων λέγων δεῖν, εἰ ἐνδέχεται, τὰ καθολικώτατα λαμβάνειν, ἔχει μόνον ἐπὶ τῶν κατηγορουμένων, τουτέστι τῶν ἐπομένων τοῖς ὅροις, τοῦτο ποιεῖν. τὸ γάρ Ζ τοῦ Ε προσεγγῶς κατη- 25 γρεῖται καὶ τὴν μερικώτατον τῶν κατηγορουμένων· εἰκότως οὖν λαμβάνει καθολικώτερον αὐτοῦ τὸ ΚΖ. ἐπὶ δὲ τῶν ὑποκειμένων (ὑπόκειται δὲ 10 τῷ Α τὸ Π'), εἰ τὰ προσεγγῶς ὑποκείμενα ἐλαμβάνετο, τοῦτο δέ ἐστι τὰ καθολικώτατα τῶν ὑποκειμένων, τοῦ Π' ἄρα οὐδέν ἐστι καθολικώτερον. πῶς οὖν λαμβάνει αὐτοῦ καθολικώτερον τὸ ΚΠ'; λέγω οὖν δτὶ ἐν μὲν τῇ ἐκθέσει τὰ προσεγγέστατα ἐλάμβανεν, ἵνα τὰ ἑκάστῳ, τῇ τοιοῦτόν ἐστι, λάβῃ 30 κατηγορούμενά τε καὶ ὑποκείμενα καὶ μὴ τὰ δι' ἄλλο· τοῦ γάρ λογικοῦ διὰ τὸ ζῷον κατηγορεῖται τὸ ἔμψυχον, καὶ τῷ ζῷῳ διὰ τὸ λογικὸν ὑπόκειται δὲ ἄνθρωπος. ἐν μέντοι τῇ ἐκθέσει τοῦ μέσου ἀξιῶν εἰς τὰ καθολικώτατα 35 ἀποβλέπειν, εἰ οἷον τε, ὑποδείγματος μόνου ἔνεκεν καὶ σαφηγείας ως μερι- κωτέρῳ τῷ Π' ἐγγήσατο, ἵνα διδάξῃ μὴ εἰς μόνα τὰ ἀπογεγραμμένα προσ- 40 ούς ἔχειν ἐκλεγμένους τὸν μέσον, ἀλλ' ἐπιβλέπειν εἰ τί ἐστι τῶν ὑποκειμένων καθολικώτερον, καὶ εἰ ἐνδέχεται τούτῳ μέσῳ κατὰ τὴν παραδεδομένην μέθοδον γρήσασθαι, τοῦτο λαμβάνειν.

2 δεῖ om. U 3 μόνον Bt τοῦ alt. corr. e τὸ U 6 ἔλεγε] e. 27 p. 43 b 22 sq.

9 δεῖ U 10 α alt. superser. B 12 τοῖς ὅροις om. B 18 ἐπομένων U

19 τῷ ζῷῳ τὸ λογικόν U τὸ (ante λογικό) B 20 σωκράτης B 21 λήσει B

22 καθωλικώτερα U 24 μερικώτατον scripsi: μερικώτερον Bt^t 25 καθολικώτερον

scripsi: compend. B: τὰ καθολικώτερα U, om. τὰ t δὲ alt. om. Bt 26 τὸ α τῷ Bt

τῶντα conicio 28 τὸ t: τὸν B: τῶν U 30 κατηγορούμενον—ὑποκειμένον B 32 δ

om. Ut 33 μόνον B 34 μόνον εἰς τὰ U 34. 35 ἐπιβλέπειν U 35 κειμένων U

p. 44^b 6 Δῆλον δὲ καὶ ὅτι διὰ τῶν τριῶν ὅρων καὶ τῶν δύο LXXIII προτάσεων ἡ σκέψις καὶ διὰ τῶν προειρημένων σχημάτων οἱ 20 συλλογισμοὶ πάντες.

Βούλεται ἡ φιλόσοφος καὶ διὰ τῶν δεδειγμένων ἐν τῷ τυγχαντι τούτῳ. ὃ λέγω δὴ τῷ περὶ τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων, δεῖξαι ὅτι πᾶσα ἀνάγκη πάντα συλλογισμὸν διὰ μόνων τριῶν ὅρων γίνεσθαι καὶ διὰ τῶν προειρημένων τριῶν σχημάτων καὶ ἄλλως ἀδύνατον. εἰ γάρ καλῶς εἴληπται ἡ τῶν ἑπομένων τοῖς ὅροις καὶ οἷς ἔπονται ἐκλογή, ἔτι τε καὶ τῶν ἄλλοτρίων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ ἑκάστου τῶν προβλημάτων ἔδει τούτων τι ταῦτὸν εὑρεθῆναι. 25 οἷον ἐπὶ μὲν τοῦ καθόλου καταφατικοῦ τὰ οἷς ἔπειται ὁ κατηγορούμενος καὶ τὰ τῷ ὑποκειμένῳ ἐπόμενα, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ως δεδεικται, ἐγόντων ἥμαν δύο μὲν ὅρους τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος, τόν τε ὑποκειμενον καὶ τὸν κατηγορούμενον, λαμβανόντων δὲ καὶ ἔτερόν τινα, δις ἦν τῷ μὲν κατηγορούμενῳ ὑποκειμενος τοῦ δὲ ὑποκειμένου κατηγορούμενος, τρεῖς ἀνάγκη 15 μόνους τοὺς ὅρους γίνεσθαι. τὸ αὐτὸν καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων προβλημάτων δημιώσει. οὕτω μὲν οὖν τρεῖς μόνοι οἱ εἰς τὸν συλλογισμὸν παραλαμβανό- 30 μενοι ὅροι. ὅτι δὲ καὶ τρία μόνα τὰ σχῆματα, καὶ διὰ τῶν ἐνταῦθα πάλιν δεικνυμένων φανερόν· ἐδείκνυτο γάρ τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν διὰ τοῦ πρώτου σχῆματος, τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν διὰ τοῦ πρώτου καὶ διὰ τοῦ δευτέρου, τὸ δὲ μερικὸν καταφατικὸν διὰ τοῦ τρίτου καὶ διὰ τοῦ πρώτου, τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν διὰ τοῦ τρίτου σχῆματος καὶ διὰ τοῦ δευτέρου καὶ διὰ τοῦ πρώτου. ταῦτα μέν ἔστι τὰ διὰ τούτων τῷ Ἀριστοτέλει δεικνύμενα. σαφῆ δὲ καὶ τὰ τῆς λέξεως.

p. 44^b 8 Δείκνυται γάρ ὑπάρχειν μὲν παντὶ τῷ Ε τὸ Α, ὅταν τῶν
25 Γ καὶ Ζ ταῦτάν τι ληφθῇ. τοῦτο δὲ ἔσται τὸ μέσον. 35

Τοῦτο ποῖον; δῆλον ὅτι τὸ Γ καὶ τὸ Ζ· ταῦτὸν γάρ ταῦτα. μέσον
δέ φησι, τουτέστι μέσος ὅρος. διὸ ἐπάγει ἄκρα δὲ τὸ Α καὶ τὸ Ε,
τουτέστιν ἄκροι ὅροι, ὃ τε μείζων καὶ ὁ ἔσχατος.

p. 44^b 11 Τοῦτο δὲ ἔσται τὸ ἔσχατον σχῆμα· μέσον δὲ τὸ Η.

30 Ἐπειδὴ τὸ Γ καὶ τὸ Η ταῦτόν, τοῦτο δέ ἔστι μέσον. δῆλον ὅτι
οὐδὲν διαφέρει τὸ Γ εἰπεῖν ἢ τὸ Η μέσον· ταῦτὸν γάρ ἄμφω.

1 ὅτι καὶ διὰ Β ὅρων om. B 5 τὸ τ τῶν ἄλλοτρίων S: τὰ ἄλλοτρίων B Ut 9 καὶ S: om. B Ut τούτων om. B 11 δεδεικται] p. 283,30 sq.
τρια B Ut 13. 14 τῶν μὲν κατηγορούμενῳ S: τοῦ μὲν κατηγορούμενῳ B Ut 15 post
ἄλλων add. τῶν Bt: om. SU 16 οἱ om. U 17 καὶ prius om. t 18 δεικνύμενα SU 19 σχῆματος—πρώτου om. t post ἀποφατ. add. καὶ U: om. BS
21 καὶ διὰ τοῦ δευτέρου ε S addidi: om. B Ut 24 τῶν U Arist.: τῶν B: τὸ τ
25 καὶ U Arist.: καὶ τῶν B: τῷ τ 27 τὸ alt. om. t Arist. 31 τὸ alt.] τὸν sie U

p. 44 b 19 Φανερὸν οὖν ὅτι διὰ τῶν προειρημένων σχῆμάτων LXXII⁵ οἱ συλλογισμοὶ πάντες, καὶ ὅτι οὐκ ἐκλεκτέον ὅσα πᾶσιν ἔπειται, 45 διὰ τὸ μηδένα γίνεσθαι συλλογισμὸν ἐξ αὐτῶν.

Ἐκ τῆς γενομένης ἀπογραφῆς τῶν ἐπομένων τοῖς ὄροις καὶ οἷς αὐτοὶ 5 ἔπονται καὶ τῶν ἀλλοτρίων αὐτῶν ἐννέα γενομένων συζυγίων, ὡς ἐδεῖξαμεν, 50 αἱ μὲν ἐξ ἀγρησιμεύουσιν ἡμῖν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν προτάσεων, ἀς καὶ παρα-
δέδωκεν ἡδη. αἱ δὲ τρεῖς ἀγρηστοί εἰσιν, μᾶς νῦν ἐκτίθεται. καὶ τὰς
αἰτίας ἀποδιδωσι δι' αἵς εἰσιν ἀγρηστοί. τὰ δὲ ἀμφοτέροις τοῖς ὄροις ἐπό-
μενα ἀγρηστά φησι, διότι οὕτε κατασκευάζειν οὕτε ἀνασκευάζειν ἔστι διὰ
10 τούτων. κατασκευάζειν μὲν οὖν οὐκ ἔστι, διότι ἐν δευτέρῳ σχήματι ποι-
οῦσιν ἐκ δύο καταφατικῶν συζυγίαν, ἥτις ἦν ἀσυλλόγιστος· τὸ γάρ Β καὶ
Ζ, ἀπερ ἔστι ταῦτα, τῷ Α καὶ τῷ Ε παντὶ ἀνάγκη ὑπάρχειν· | αὗτη LXXII⁶
δέ, ὡς εἶπον, ἡ συζυγία ἀσυλλόγιστος ἦν. ἀνασκευάζειν δὲ οὐκ ἔστι διὰ
τούτων, ὅτι δεῖ τὸν ἀνασκευάζοντα συλλογισμὸν τὴν ἐτέραν τῶν προτάσεων
15 ἀποφατικὴν ἔχειν, αὗται δὲ ἀμφω εἰσὶ καταφατικαί. καὶ πάλιν, ἐὰν λάβωμεν
τὰ αὐτὰ ὄντα τὰ τε οἷς ἔπειται τὸ κατηγορούμενον καὶ τὰ ἀλλότρια τοῦ ὑπο-
κειμένου, τουτέστι τὰ ΓΘ, γίνεται ἐν πρώτῳ σχήματι ὁ συλλογισμὸς τὴν
ἐλάττονα πρότασιν ἔχων ἀποφατικήν· ἀσυλλόγιστος δὲ ἦν καὶ αὕτη ἡ συζυγία. 5
οἷον τὸ Α παντὶ τῷ Γ, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν τῷ Θ, τὸ Θ οὐδενὶ τῷ Ε, ὥστε
20 ἡ ἐλάττων ἀποφατική· ἀσυλλόγιστος ἄρα. ἐὰν δὲ τὰ ἀμφοῖν ἀλλότρια
λάβωμεν, εἴη ἀν προφανὲς κάνταῦθα τὸ ἀγρηστον· ἀμφω γάρ γίνεται ἀπό-
φασις, εἴτε κατὰ τὸ πρῶτον σχῆμα ποιήσει τις τὸν συλλογισμὸν εἴτε κατὰ
τὸ δεύτερον· κατὰ μὲν τὸ πρῶτον, ἵνα εἶπωμεν, οὕτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ
Δ, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν τῷ Θ, καὶ τὸ Θ οὐδενὶ τῷ Ε· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον.
25 τὸ Δ καὶ τὸ Θ (ταῦτὸν γάρ ἀμφω) τῷ Α καὶ τῷ Ε οὐδενί· ὥστε καὶ 10
αὕτη ἀσυλλόγιστος ἡ συζυγία. κατὰ μόνας ἄρα τὰς ἐξ συζυγίας τὰς σκέψεις
τῶν προτάσεων ποιητέον.

p. 44 b 25 Φανερὸν δὲ ὅτι καὶ αἱ ἄλλαι σκέψεις τῶν κατὰ τὰς
ἐκλογὰς ἀγρεῖοι πρὸς τὸ ποιεῖν συλλογισμόν.

30 Ἐπειδὴ τὴν μίαν συζυγίαν ἐξέθετο τὴν λαμβάνουσαν τὰ ἀμφοτέροις
τοῖς ὄροις ἐπόμενα, διὰ τοῦτο, φησί, καὶ αἱ ἄλλαι παρ' αἵς εἴπομεν ἀγρηστοί. 20
ἥ τε τὰ ἀμφοτέρων ἀλλότρια λαμβάνουσα καὶ *{ή}* τὰ οἷς ἔπειται ὁ κατηγο-
ρούμενος καὶ οἷς μὴ ὑπάρχει ὁ ὑποκείμενος. εἴτα βουλόμενος ταύτας
ἐκθέσθαι λαμβάνει πάλιν τὸν λόγον καὶ ἀρχεται ἀπὸ τῆς λαμβανούσης τὰ

5 ἐδεῖξαμεν] p. 282,30 sq. 8 δὲ om. Ut 9 ἀγρηστόν U οὕτε alt. om. t
12 ἀπερ scripsi cf. p. 290,26: ὑπερ B Ut 15 ἀποφατικὸν Ut 17 ὁ om. U
20 ἀμφοῖν scripsi cf. vs. 32: ἀμφω B Ut 21 λάβω U εἴη ἀν scripsi: εἴεν B:
ἥ ἐν Ut προφανῶς B 25 - Bt: Ἡ U 26 ἡ συζυγία om. U 32 τε
om. Bt ἀμφοτέρων scripsi cf. vs. 20: ἀμφότερα libri ἡ addidi 33 καὶ—
ὑποκείμενος om. U post βουλόμενος add. καὶ U

ἀμφοτέροις ἐπόμενα· φησὶ γάρ εἰ τὰ ἐπόμενα ἔκατέρω. εἶτα ἐκθέ- LXXII^v
μενος τὰς τρεῖς συζυγίας δεύκνυσι μετὰ ταῦτα ἐκ τῶν δρων ἀπὸ τῆς
πρώτης ἀρξάμενος οὗτοι ἄγρηστοι εἰσιν εἰς τὰς συλλογιστικὰς μεθόδους.

p. 44b38 Δῆλον δὲ καὶ ὁποῖα ταῦτὰ ληπτέον κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν, 25
5 καὶ ὁποῖα ἔτερα ἦν ἐναντία.

Τὸ διὰ τούτων προκείμενόν ἐστι δεῖξαι οὗτοι ἀδύνατον ἀλληγορίαν μεθόδῳ
χρήσασθαι εἰς τὴν λῆψιν τῶν προτάσεων πλὴν τῆς παραδεδομένης. λέγω
δὲ τῆς διὰ τῶν ἐπομένων καὶ οὓς ἔπειται καὶ τῶν ἀλλοτρίων, ὃν ταῦτό τι
λαβεῖν ἦν ἀνάγκη καθ' ἔκατερον τῶν δρων· εἰ γάρ τις, φησίν, ἀλληγορίαν
10 νοεῖν δόξειε. πάντως εἰς μίαν τῶν ὑφ' ἡμῶν παραδεδομένων συναναγκή-
σεταις ἀγνοῶν. εἴποι γάρ ἂν τις οὗτοι δύναμαι μηδὲν τῶν ἀπογεγραμμένων 20
ταῦτό τι λαβεῖν, ὅπερ ἐν πᾶσι τοῖς προβλήμασιν ως ἀναγκαῖον ὁ Ἀριστο-
τέλης παρέδωκεν, ἀλλὰ λαβὼν τούτων τινὰ ἐναντία ἥπλως ἔτερα ἀλλήλων
καὶ μὴ ἐνδεχόμενα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν τὰ ἀποφατικὰ προβλήματα κατα-
15 σκευάσαι. οἷον ἔστω τὸ Β καὶ τὸ Ζ ἐναντία ἥπλως μὴ ἐνδεχόμενα τῷ αὐτῷ
ὑπάρχειν· κατασκευάζω ἐκ τούτων τὸ καθόλου ἀποφατικὸν οὗτως· ἐπειδὴ
τὸ Β τῷ Α παντί, τῷ δὲ Ζ οὐδενί (ἐναντίον γάρ), καὶ τὸ Α ἄρα τῷ Ζ
οὐδενί· τὸ δὲ Ζ τῷ Ε παντί· καὶ τὸ Α ἄρα τῷ Ε οὐδενί. ἔστω γάρ τὸ 25
μὲν Β μέλαν, τὸ δὲ Α Αἰθίοψ, τὸ δὲ Ζ λευκόν, τὸ δὲ Ε κύκνος· ἐπειδὴ
20 οὖν τὸ μέλαν παντὶ Αἰθίοπι ὑπάρχει, οὐδενὶ δὲ λευκῷ τὸ μέλαν (ἐναντίον
γάρ), καὶ ὁ Αἰθίοψ ἄρα οὐδενὶ λευκῷ· τὸ δὲ λευκὸν παντὶ κύκνῳ.
συνάγεται ἄρα ἐκ τούτων οὗτοι ὁ Αἰθίοψ οὐδενὶ κύκνῳ. ὅμοιώς δὲ δειγμή-
σεται, καὶ μὴ ἐναντία λάβωμεν τὸ Β καὶ τὸ Ζ ἀλλ' ἀπλῶς ἀντιδιηρημένα
καὶ μὴ δυνάμενα τῷ αὐτῷ ὑπάρξαι, οἷον εἰ τὸ μὲν Β εἶη ἔμψυχον, τὸ
25 δὲ Α ἄνθρωπος, τὸ δὲ Ζ ἄψυχον, τὸ δὲ Ε λίθος· τῇ αὐτῇ γάρ μεθόδῳ
συνάγεται οὗτοι ὁ ἄνθρωπος οὐδενὶ λίθῳ. οἱ οὖν ταῦτα λέγοντες, φησίν,
τὴρ οὐδενὶ τὸ συμπέρασμα γέγονεν ἐν τούτοις διὰ τὰς παρ' ἡμῶν εἰρη-
μένας αἰτίας, οὐ διὰ τὸ ἐναντίον ληροῦμεναι τὸ Β τῷ Ζ. εἰ γάρ ἔχομεν
πάντα τὰ ἀλλότρια τοῦ τε Α καὶ τοῦ Ε. τὸ δὲ Β οὐδενὶ τῷ Ζ ὑπάρχει
30 καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ τῷ Ε τὸ Β, ἔχομεν δὲ ἐκκείμενα πάντα τὰ τοῦ Ε
ἀλλότρια, ἔσται ἄρα τὸ Β ταῦτὸν τινὶ τῶν ἀλλοτρίων τοῦ Ε. θετε, φησίν,
οὐκ ἡδυνήθησαν συνιδεῖν οἱ ταῦτα λέγοντες τὴν ταῦτότητα τοῦ Β καὶ τοῦ 45
Θ, καὶ διὰ τοῦτο ἐνόμισαν ἔτέρᾳ τινὶ μεθόδῳ συνηγγένει τὸ συμπέρασμα.
ἴσωμεν δὲ καὶ τὴν λέξιν αὐτὴν τοῦ φιλοσόφου.

2 post ταῦτα add. τὰ Bt 4 post ληπτέον add. τὰ t Arist. (om. corr. C)
5 post καὶ add. οὐχ t Arist. cf. p. 293,3sq. 8 ταῦτόν B 9 ἐκάτερον scripsi:
ἔτερον Bt 10 τῷ U 10.11 συνενεγκήσεται Ut 11 δύναται B
13 παραδέδωκεν t: παραδεδώκαμεν S 14 μηδὲν ἐγόμενα B 15 ἐναντίον U
16 κατασκευάζων B 17 ἐναντία BS 18 τὸ δὲ—οὐδενὶ om. B 19 Ἡ
(ante κύκνος) U 20 ἐναντία B 21 ὁ om. t post κύκνῳ add. καὶ Bt
30 τῷ t: τῶν BU 22 ἐκκείμενα S, corr. U: ἐκεῖνα Bt, pr. U 24 εἰδωμεν t

Δῆλον δὲ καὶ ποῖα ταῦτα ληπτέον κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν LXXIII¹ καὶ ποῖα ἔτερα η̄ ἐναντία. διάφορόν φησι φέρεσθαι τὴν γραφὴν τοῦ ὑγεῶν ὁ Ἀλέξανδρος· εἶναι γάρ ἔν τισι τῶν βιβλίων καὶ οὐχ ὅποια ἔτερα η̄ 50 ἐναντία. εἰ μὲν οὖν φέροιτο καὶ ποῖα ἔτερα η̄ ἐναντία, οὗτως ἐξηγη-
τέον· ἐπεὶ δῆλον γέγονεν ἡμῖν ἐκ τῶν εἰρημένων ποῖα δεῖ λαμβάνειν τὰ
αὐτά, ἔσται καὶ τοῦτο δῆλον, ποῖα ἔστιν ἐν τούτοις ἔτερα η̄ ἐναντία· ἵνα
λογική πόρισμά τι ἐκ τῶν εἰρημένων τοῦτο συνάγηται, τὸ μανιλάνειν
ἡμᾶς ποῖα ἐν τούτοις τὰ ἔτερα η̄ τὰ ἐναντία. οὐδὲν γάρ συμβάλ- LXXIII¹
λεται εἰς τὸ προκείμενον τὸ γνῶναι ταῦτα· ὥστε κατὰ ταῦτην τὴν γραφὴν
10 ὡς πόρισμα ἔσται τοῦτο συνηγμένον. ποῖα οὖν τὰ ἔτερα η̄ τὰ ἐναντία
φέρει εἰπεῖν, εἰ [δὲ] λάβωμεν τὸ Γ' καὶ τὸ Ζ', ταῦτάν; ἔσται τὸ Δ τῷ Ζ'
ἐναντίον η̄ ἔτερον, ἐπειδὴ καὶ τοῦ Γ ἀλλότριον. πάλιν εἰ τὸ Γ καὶ τὸ Θ
ταῦτάν, τὸ Δ καὶ τὸ Θ ἔτερα ἔσονται η̄ ἐναντία· εἰ γάρ τὸ μὲν Α παντὶ²
τῷ Γ, τουτέστι τῷ Θ, τὸ δὲ Δ οὐδενὶ τῶν Α, οὐδὲ τῶν Θ ἄρα οὐδενὶ τὸ
15 Δ· τὰ ἄρα ΔΘ η̄ ἐναντία εἰσὶν η̄ ἀλλότρια ἀλλήλων. εἰ δὲ τὰ ΓΗ ταῦταν
η̄, τὸ μὲν Γ' τοῦ Θ η̄ ἔτερον ἔσται η̄ ἐναντίον, τὸ δὲ Η τῷ Δ. καὶ ἐπὶ³
τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον. δοκεῖ δὲ η̄ ἔτερα γραφὴ προσφεύ- 10
στέρα εἶναι [ἐν] τῷ προκειμένῳ θεωρήματι καὶ τῇ ἐπαγομένῃ λέξει, λέγω
δὴ καὶ οὐχ ὅποια ἔτερα η̄ ἐναντία, ἵνα η̄ η̄ συνέχεια αὕτη· 'δῆλον ἡμῖν
20 ἐκ τῶν εἰρημένων γέγονε τὸ ποῖα ἐν τοῖς ἀπογεγραμμένοις καθ' ἔκαστον
πρόβλημα δεῖ λαμβάνειν τὰ αὐτά· οὐ γάρ δὴ ληπτέον ποῖα ἔτερα η̄ ἐναντία'.
καὶ δτι τοῦτο βούλεται σημᾶναι, δῆλον ἐκ τῶν ἐπαγομένων εὑθέως. τί 15
γάρ φησι;

p. 44b39 Πρῶτον μὲν δτι τοῦ μέσου χάριν η̄ ἐπίβλεψις, τὸ δὲ
25 μέσον οὐχ ἔτερον ἀλλὰ ταῦτὸν δεῖ λαβεῖν.

"Οτι, φησίν, οὐ δεῖ ζητεῖν ποῖα ἐν τοῖς ἀπογεγραμμένοις ἔτεροι ἔστιν,
ἀλλὰ ποῖα τὰ αὐτά, δῆλον· βουλόμεθα γάρ τὸν μέσον δρον εὑρεῖν, δι' οὐ
μέσον σχέσιν τινὰ ἔχοντος πρὸς ἕκατερον τῶν δριών η̄ καταφατικῶς η̄ ἀπο-
φατικῶς δυνησόμεθα τὸν ἄκρον τοῦ ἄκρου η̄ κατηγορῆσαι η̄ ἀποφῆσαι. εἰ
30 τοίνυν η̄ μὲν ζήτησις τοῦ μέσου ἔνεκεν γίνεται καὶ ἐπισκοποῦμεν τίνα δεῖ
ἐκ τῶν ἀπογεγραμμένων λαβεῖν μέσον δρον, δεῖ δὲ τὸν μέσον ἕνα εἶναι 25
καὶ τὸν αὐτόν, δῆλον ἄρα δτι ποῖα τὰ αὐτὰ ἐν τοῖς ἀπογεγραμμένοις ἐν
ἕκατερῳ τῶν ἄκρων δρον δεῖ ζητεῖν, καὶ οὐ ποῖα ἔτερα η̄ ἐναντία·

1 διαληπτέον Ut 3 Ἀλέξανδρος] p. 314,6; sed hanc lectionem in eodd inveniri non
dicit post γάρ add. φησεν U ἔτερα om. B 5 λαβεῖν, ut videtur. pr. B
10 οὖν τὰ U: ὅντα Bt 11 δὲ delevi ἐλάβομεν Bt 12 εἰς U 13 τῷ—
τῷ U δὲ δὲ, ut videtur, corr. B 15 εἰσὶν om. t τὰ alt. scripsi: τὸ BU^t
16 ἔτερα t ἔστιν Ut τῷ δὲ t an τοῦ δ? 17 κατὰ — p. 297,13 ἄρα
παντὶ τῷ η̄] tertiam fere partem servavit L γάρ LU 18 ἐν delevi 19 δὲ t
η̄ η̄ scripsi: η̄ B: η̄ Ut: η̄ post αὕτη add. b συνεγής B αὕτη b: αὕτη Ut
η̄ η̄ BU: η̄ t 21 λαβεῖν Ut δὲ B: δεῖ LUt 22 ταῦτα L 27 δῆλον ε δῆλων
corr. U² 28 ὅ των (I litt. eras.) U 28, 29 καταφατικῶς — ἀποφατικῶς scripsi: inv.
ord. Ut: ἀποφατικῶν — καταφατικῶν, ut videtur, B 29 τὸν t: τὸ BU κατηγορεῖν B

ἐπεὶ δύο ληψόμεθα μέσους καὶ οὐχ ἔνα, καὶ οὗτοι δύο ποιήσομεν προ- LXXIII^τ
τάσεις μηδὲν ἀλλήλαις κοινωνούσας, οἷον τὸ B παντὶ τῷ A, καὶ τὸ Z παντὶ^τ
τῷ E. εἰ δέ, φησί, ποτὲ συμβαίη ἐκ τῆς τοιαύτης λήψεως συλλογισμὸν
γενέσθαι, τοῦτο γίνεται οὐχ ἀπλῶς. ἐπειδὴ ἐναντία ἐλάβομεν (ὅσον γάρ
5 ἐκ τούτου δύο ἀπηρτημέναι προτάσεις ἐγένοντο), ἀλλ' οὗτοι συμβαίνει εἰς 30
τὴν παρ' ἡμῶν παραδεδομένην μέθοδον λεληθότως ἐμπίπτειν. εἴπομεν
δὲ πῶς.

p. 45a7 Τὸ γάρ B τῷ μὲν A παντὶ τῷ δὲ E οὐδενὶ ὑπάρχει, ὅστε^τ
ἀνάγκη ταῦτὰν εἶναι τὸ B τινὶ τῶν Θ.

10 Ἐπεὶ γάρ τὸ B παντὶ τῷ A ὑπάρχει, ἐναντίον δὲ τὸ B τῷ Z ἦ
ζερον καὶ διὰ τοῦτο οὐδενὶ τῷ Z τὸ B, οὗτοι δὲ τοῦ Z μέροις τὸ E,
καὶ τῶν E ἄρα οὐδενὶ ὑπάρχει τὸ B· ἀλλὰ μὴν ἔχομεν ἀπογεγραμμένα
τὰ ἀλλότρια τοῦ E· ταῦτα δὲ τὸ Θ· τὸ ἄρα B ταῦτὸν τινὶ ἔσται τῶν Θ.
ὅστε πάλιν διὰ τὴν ἡμετέραν μέθοδον τὸ συμπέρασμα· λέγομεν γάρ τὸ 35
15 καθόλου ἀποφασικὸν συνάγεσθαι λαμβανομένων τὴν Δ καὶ Z τῶν αὐτῶν
ἢ τῶν B καὶ Θ.

p. 45a9 Πάλιν εἰ τὸ B καὶ H μὴ ἐγγιωρεῖ τῷ αὐτῷ παρεῖναι, οὗτοι
τινὶ τῷ E οὐχ ὑπάρχει τὸ A· καὶ γάρ οὗτοις ἔσται τὸ μέσον σγῆμα.

Δεῖξας οὖτις ἐν οἷς [καὶ] συνάγεται τὸ καθόλου ἀποφασικὸν ἐναντίων τινῶν
20 ληφθέντων τὴν μὴ ἐνδεχομένων τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, οὐ διὰ τὴν τῶν ἐναντίων
ληψὶν συνάγεται ἀλλὰ διὰ τὸ ἐμπίπτειν εἰς τὴν παρ' αὐτοῦ παραδεδομένην 45
μέθοδον, τὸ αὐτὸν τοῦτο δείκνυσι καὶ ἐπὶ τοῦ μερικοῦ ἀποφασικοῦ. συνα-
γείη δ' ἀλλ' ἐκ τῶν ἐναντίων οὖτοις· ἐπεὶ τὸ B παντὶ μὲν τῷ A οὐδενὶ
δὲ τῷ H, καὶ τὸ A οὐδενὶ τῶν H· τὸ δὲ H τινὶ τῶν E· καὶ τὸ A ἄρα
25 οὐ παντὶ τῷ E. πάλιν οὖν, φησί, ἀγνοούσιν ἐν τούτοις οὗτοι εἰς τὴν παρ'
ἡμῶν παραδεδομένην μέθοδον ἐμπίπτουσιν· οὐδὲν γάρ ἀλλο, φησί, λέγουσι
λαμβάνοντες τὸ B καὶ τὸ H μὴ ἐνδεχόμενα τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν τὴν 50
τὸ B τινὶ ταῦτὸν ἔσται τῶν Θ. εἰ γάρ τὸ B οὐδενὶ τῶν H, τὸ δὲ H
μέροις τοῦ E, πάντα δὲ τὸ τοῦ E ἀλλότρια ἐλάβομεν ἐν τοῖς Θ, ἔσται ἄρα
30 ταῦτὸν τινὶ τῶν Θ τὸ B. ὅστε πάλιν διὰ τὴν ἡμετέραν μέθοδον γέγονε
τὸ συμπέρασμα. καὶ ταῦτα μὲν οὐ φιλόσοφος. ξοικεῖ δὲ τὴν πεπλανῆσθαι
ἐν τούτοις τὴν διὰ τὸ γένη παραδοῦναι τὴν μέθοδον ἀδιαφόρως ἐνταῦθα γρίζε-

1 ποιήσωμεν Ut 2 κοινωνούσαις U 3 φησί ποτε LU: inv. ord. Bt 4 γένε-
σθαι B 5 ἀπηρτισμέναι B 6 ἐγίνοντο B 7 ἀλλο τι pr. U post ὅτι delevit
φησί B 8 εἴπομεν (scil. p. 292, 26 sq.) B: εἴπωμεν Ut 9 ταῦτὸν BLU(C): ταῦτὸν t
Arist. τῶν 9 Ut 11 μέρους t 13 ταῦτὸν δὲ τὴν U 16 καὶ om. U 17 ante τὴν
add. τὸ t (C) 18 τῶν Arist. τὸ μέσον ἔσται τ Arist. 19 καὶ delevi 20 τὴν μὴ
ἐνδεχομένων iterat B 21 παραδεδομένην τ 24 τὸ τὴν (post δὲ) t τῷ ε' t
27 λαβάνοντες sic, οὐτ in ras. U 29 πάντη U 30 β—γ B

σθαι. ἔδει γάρ αὐτὸν εἰπεῖν οὗτος· τὸ γάρ μὴ ἐνδέγεσθαι τὸ LXXHIV^v
 Β καὶ τὸ Η τῷ αὐτῷ ύπαρχεν οὐδὲν διαφέρει τὸ τῶν Δ τινὶ
 εἶναι. νῦν δὲ εἰπεῖν τὸ Β τῶν Θ τινὶ εἶναι. οἷς γάρ τοῦτο ψεῦδος
 ἐστιν, δῆλον· δυνατὸν γάρ μηδενὶ μὲν τῷ αὐτῷ δύνασθαι τὸ Β καὶ τὸ Η
 ύπαρχειν, μηδὲν δὲ τῶν Θ εἶναι τὸ Β. εἰ γάρ λάβωμεν τὸ μὲν Ε γένος
 τὸ δὲ Β καὶ Η ἀντιδιηγρημένα εῖδη, οἷον τὸ μὲν Ε ζῷον τὸ δὲ Β ἄνθρωπον
 τὸ δὲ Η ἵππον, ἄνθρωπον μὲν καὶ ἵππον οὐκ ἐγχωρεῖ τῷ αὐτῷ ύπαρχειν· ὃ
 οὐδενὶ μέντοι τῶν Θ, λέγω δὴ τῶν ἀλλοτρίων τοῦ ζῷου, οὐ ἄνθρωπος ύπαρχειν
 ζῷον γάρ καὶ οὐ ἄνθρωπος. ώσαύτως ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἐναντίων, οἷον ἐὰν
 10 λάβωμεν τὸ μὲν Ε γρῦψα τὸ δὲ Β λευκὸν τὸ δὲ^o Η μέλαν· τῷ αὐτῷ
 μὲν οὖν τὸ Β καὶ τὸ Η οὐκ ἐγχωρεῖ ύπαρχειν· οὐδενὶ μέντοι τῶν Θ ταῦτὸν
 ἔσται τὸ Β, ἀπερὶ τὴν ἀλλότρια τοῦ Ε· γρῦψα γάρ καὶ αὐτό. ἐὰν μέντοι
 λάβωμεν τὸ Η καὶ τὸ Δ ταῦτόν, ἀληθεύει οὐ λόγος· εἰ γάρ οὐδενὶ τῷ Η
 τὸ Α, ἐπειδὴ οὐδὲ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Η, οὐδὲ τὸ Η ἀρα οὐδενὶ τῷ Α, ὥστε 15
 ἀλλότριον τὸ Α τὸ δὲ ἀλλότρια τοῦ Α τὸ Δ τὴν· ὥστε ταῦτόν τι
 ἔσται τὸ Η τινὶ τῶν Δ.

p. 45a20 Συμβαίνει δὴ τοῖς οὕτως ἐπισκοποῦσι προσεπιβλέπειν
 ἄλληγν ὁδὸν τῆς ἀναγκαίας διὰ τὸ λανθάνειν ποτὲ τὴν ταῦτα
 τῶν Β καὶ τῶν Θ.

20 Ἐνόμισαν, φησίν, οἱ ταῦτα λέγοντες ἄλληγν ὁδὸν τῆς εὐπορίας εὑρηκέναι
 τῶν προτάσσεων, τὴν διὰ τῶν ἐναντίων, ἀγνοήσαντες δτι ἐν αὐτοῖς τούτοις
 οἵς λέγουσιν τὴν ἡμετέρα πάλιν ἀναφαίνεται μέθοδος, ὥστε διὰ ταῦτην καὶ το
 μὴ διὰ τὴν παρὰ τούτων λεγομένην συμβαίνει τὸ συμπέρασμα. ὥστε οἱ
 διὰ ταῦτης τῆς μεθόδου συνάγεσθαι τι νομίσαντες πλείω τῆς ἀναγκαίας
 25 βαδίζουσι διά τινος κύκλου ἐπὶ τὴν ἡμετέραν περιαγόμενοι μέθοδον. δεῖ δὲ
 πάλιν ἀντὶ τοῦ ΒΘ τὸ ΔΗ λαρβάνειν.

p. 45a23 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἔγουσι καὶ οἱ εἰς τὸ ἀδύνατον
 ἀπάγοντες συλλογισμοὶ τοῖς δεικτικοῖς καὶ γάρ οὗτοι γίνονται
 διὰ τῶν ἐπομένων καὶ οἵς ἔπειται ἐκάτερον, καὶ τὴν αὐτὴν ἐπίσκεψί^v
 30 ἐπ' ἀρχοῖν.

Οὐ μόνον, φησί, κατηγορικῶς διὰ τῆς μεθόδου ταῦτης εὐπορήσομεν
 συλλογίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν δι' ἀδυνάτου δεῖξιν αἱ αὐτοὶ γρηγορεύσουσιν
 ἡμῖν μέθοδοι· τὸ γάρ αὐτὸν πρόβλημα διὰ τῶν αὐτῶν δρῶν κατηγορικῶς
 τε ἀμα καὶ δι' ἀδυνάτου συλλογισθεῖται, καὶ ἀνάπταται, διὰ τοῦ ἀδυνάτου

3 τινὶ Β: τί Ut 4 δῆλον addidi 5 μὴ δὲ Β: μηδὲ τ 7 δὲ om. t
 10 δὲ alt. addidi 11 τῷ (post οὖν) — τῷ pr. B 15 τοῦ α τὸ U τοῦ alt. t:
 τῷ B: τὸ U 19 ᾧ—ἥ supra β.—θ ser. U 21 τούτοις om. L 23 τὰ S
 λεγόμενα LSU 26 τοῦ L: om. B Ut 27 οἱ om. U 28 ἀπάγοντες t: ἀνάγοντες
 BLU: ἀγοντες Arist. συλλογισμὸν t 31 εὐπορίσομεν L 32 συλλογίζεσθαι U
 34 δὲ SUt: διὰ τοῦ B

ἐδεῖξαμεν, τοῦτο διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων καὶ κατηγορικῶς ἔξομεν συλ-. LXXIII^v
λογίσασθαι. ὅπως δὲ τοῦτο ἔσται, ἐπάγει. 25

p. 45^a 28 Οἷον δτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Ε ὑπάρχει· κείσθω γὰρ τινὶⁱ
καὶ τὰ ἔξης.

5 "Εστω, φησί, δι' ἀδυνάτου δεῖξαι τὴν καθόλου ἀποφατικήν. εἰλήφθι
οὖν πᾶλιν τι τῶν ἐπομένων τῷ Α, τουτέστι τὸ Β, καὶ τῶν ἀλλοτρίων τοῦ
Ε, τουτέστι τὸ Θ, ταύτῳ ὑπάρχον. προέρχεται οὖν ἡ δεῖξις οὗτως· ἐπεὶ 30
τὸ Β ταύτῳ τῷ Θ, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Α, καὶ τὸ Θ τῷ Α παντὶ· τῷ δὲ
Ε οὐδενί. τούτων οὖν ὅντων λέγω δτι τὸ Α τῷ Ε οὐδενὶ ὑπάρχει. εἰ
10 γὰρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ τινί. οὐκοῦν ἐπεὶ τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Α,
τὸ δὲ Α τινὶ τῶν Ε, συνάγεται δτι τὸ Β τινὶ τῶν Ε· ὑπέκειτο δὲ καὶ
οὐδενί, ὅπερ ἀδύνατον· τὸ γὰρ Β ταύτῳ τινὶ ἦν τῶν Θ, ἀπερ ἦν ἀλλότρια
τοῦ Ε. εἰ τοίνυν τῇ ὑποθέσει τῇ λεγούσῃ ὑπάρχειν τὸ Α τινὶ τῶν Ε
ἀδύνατόν τι ἤκολούθησε, τὸ τὸ αὐτὸν τῷ αὐτῷ, τὸ Β τῷ Ε, καὶ οὐδενὶ καὶ
15 τινὶ ὑπάρχειν, ψεῦδος ἄρα τὸ τινὶ τῶν Ε τὸ Α ὑπάρχειν, ἀληθὲς δὲ τὸ 35
μηδενί.

p. 45^a 31 Πάλιν δτι τινὶ ὑπάρχει.

Ομοίως, φησίν, ἔξει καὶ ἐπὶ τῇς μερικῆς καταφατικῆς· ταῖς γὰρ
αὐταῖς μεθόδοις δεῖξομεν διὰ τῇς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς καὶ τοῦτο τὸ
20 πρόβλημα διὰ τοῦ λαμβάνειν τινὰ τῶν οἰς ἀμφότεροι ἔπονται οἱ ὥροι, λέγω
δὲ τῶν Γ καὶ τῶν Η, ταύτᾳ ἀλλήλοις ὅντα. δείκνυμεν οὖν πᾶλιν διὰ τοῦ 40
ἀδυνάτου οὗτως· λέγω γὰρ δτι τὸ Α τινὶ τῶν Ε ὑπάρχει· εἰ γὰρ τοῦτο
ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐδενί. ἐπεὶ οὖν τὸ Α οὐδενὶ τῷ Ε, τὸ δὲ Ε παντὶ^j
τῷ Η, καὶ τὸ Α ἄρα οὐδενὶ τῶν Η· ἀλλ' ὑπέκειτο καὶ παντί. ὅπερ ἀδύ-
25 νατον· τὸ γὰρ Γ, καθ' οὖ παντὸς ἦν τὸ Α, ταύτῳ τῷ Η, ὥστε καὶ τῷ
Η παντὶ ὑπάρχει τὸ Α. ψεῦδης ἄρα ἡ ὑπόθεσις ἡ λέγουσα οὐδενὶ τῷ Ε
τὸ Α· οὐκοῦν ἀληθής ἡ τινί, ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

p. 45^a 33 Ομοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῷ ἀλλων προβλημάτων. 45

Τουτέστι τοῦ τε καθόλου καταφατικοῦ καὶ τοῦ μερικοῦ ἀποφατικοῦ.
30 δεῖξομεν οὖν καὶ ἐπὶ ταύτων. ἐδείκνυμεν τὸ καθόλου καταφατικὸν λαμ-
βάνοντες τὸ Γ καὶ τὸ Ζ ταύτον· ἔσται οὖν διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων τὸ
αὐτὸν καὶ δι' ἀδυνάτου δεῖξαι. λέγω γὰρ δτι τὸ Α παντὶ τῷ Ε ὑπάρχει·

7 αὐτὸν L προσέρχεται t 8 τῷ δὲ BL cf. S: τὸ δὲ Ut 11 τῷ ἔ (ante ὥπ.) U
12 ὅπερ scripsi cf. p. 291,12: ὅπερ B Ut ἀλλότριον B 13 τῇ λεγούσῃ om. B
14 τὸ alt. om. LU 15 a scripsi cf. S: αὐτὸν B Ut 19 δεῖξωμεν t 21 δὴ S
25 τὸ prius SU: τοῦ Bt καθ' οὖ S: καθόλου B Ut post a add. ὅπερ B, οὖπερ Ut:
om. S 26 τῶν ἔ U 27 ἀληθὲς τὸ fort. recte S cf. p. 297,9: ἀληθεῖ U 30 δεῖξωμεν t
ἔδείκνυμεν] p. 284,27sq. post ἐδείκνυμεν add. οὖν Bt: om. SU 32 δτι om. B

εἰ δὲ τοῦτο ϕεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐ παντί. ἐπεὶ οὖν τὸ Α οὐ παντὶ LXXIII^v
 τῷ Ε, τὸ δὲ Ζ παντὶ τῷ Ε, συνάγεται ἐν τρίτῳ σχήματι τὸ Λ οὐ παντὶ 50
 τῷ Ζ· ὑπέκειτο δὲ καὶ παντί, ὅπερ ἀδύνατον· κατὰ παντὸς γὰρ τοῦ Γ τὸ Λ·
 τὸ δὲ Γ ταῦτὸν ἦν τῷ Ζ· ὥστε καὶ τὸ Α κατὰ παντὸς τοῦ Ζ. ἔστι δὲ καὶ
 5 ἐν δευτέρῳ σχήματι τὸ αὐτὸς συναγαγεῖν. ἐπεὶ γὰρ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Ε,
 ως ἡ ὑπόθεσις, ἦν δὲ καὶ παντὶ τῷ Ζ τὸ Λ (ταῦτὸν γὰρ τῷ Γ τὸ Ζ,
 τῷ δὲ Γ παντὶ τὸ Λ), διστέ συνάγεται τὸ Ζ οὐ παντὶ τῷ Ε· ὑπέκειτο δὲ
 καὶ παντί, | ὅπερ ἔστιν ἀδύνατον· ϕεῦδῆς ἄρα ἡ ὑπόθεσις ὅτι τὸ Α LXXIV^r
 οὐ παντὶ τῷ Ε, ἀληθὲς ἄρα τὸ παντί. ὅμοιώς καὶ τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν
 10 ἐδείκνυτο ταῦτοῦ ὄντος τοῦ Δ καὶ τοῦ Η. πᾶλιν οὖν δεῖξομεν τοῖς αὐτοῖς
 ὅροις καὶ διὰ τοῦ ἀδυνάτου. λέγω γὰρ ὅτι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Ε ὑπάρχει·
 εἰ δὲ τοῦτο ϕεῦδος, ἀληθὲς τὸ παντί. ἐπεὶ οὖν παντὶ τῷ Ε τὸ Α, τὸ δὲ
 Ε παντὶ τῷ Η, καὶ τὸ Α ἄρα παντὶ τῷ Η· ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐδενί. ὅπερ
 ἀδύνατον· τὸ γὰρ Α οὐδενὶ τῷ Δ· ταῦτὸν δὲ τὸ Δ τῷ Η· οὐκοῦν οὐδὲ 15
 τῷ Η οὐδενὶ τὸ Α. ϕεῦδος οὖν τὸ παντὶ τῷ Ε τὸ Α· οὐκοῦν ἀληθὲς τὸ
 οὐ παντί. δυνατὸν δὲ καὶ ἐν δευτέρῳ σχήματι καὶ ἐν τρίτῳ εἰς τὸ ἀδύ-
 νατον ἀπαγαγεῖν· ἐν μὲν δευτέρῳ· ἐπεὶ τὸ Α παντὶ τῷ Ε τῷ δὲ Η οὐδενί,
 καὶ τὸ Ε ἄρα τῷ Η οὐδενί· ὑπέκειτο δὲ καὶ παντί· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ·
 20 ἐπεὶ τὸ Α τῷ Ε παντί, τὸ δὲ Η τινὶ τῶν Ε, καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῶν Η·
 ὑπέκειτο δὲ καὶ οὐδενί.

p. 45^a 35 Ἐκ τῶν ἐπομένων καὶ οἷς ἔπειται ἐκάτερον.

Δῆλον δήπου ὅτι καὶ ἐκ τῶν ἀλλοτρίων.

10

p. 45^a 36 Καὶ καθ' ἔκαστον πρόβλημα ἡ αὐτὴ σκέψις δεικτικῶς
 τε βουλομένων συλλογίσασθαι καὶ εἰς ἀδύνατον ἀπαγαγεῖν· ἐκ
 25 γὰρ τῶν αὐτῶν ὅρων ἀμφότεραι αἱ ἀποδείξεις.

Βούλεται δεῖξαι ὅτι ἀντιστρέψουσιν ἀλλήλαις αἱ δεῖξεις αὗται· δὲ γὰρ
 δι' ἀδυνάτου δείκνυται, τοῦτο διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων καὶ δεικτικῶς, καὶ δὲ
 δεικτικῶς, τοῦτο διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων καὶ δι' ἀδυνάτου. ἐπειδὴ οὖν ἐξέθετο
 τὴν δι' ἀδυνάτου, βούλεται τὸ αὐτὸν καὶ διὰ τῶν αὐτῶν καὶ δεικτικῶς δεῖξαι. 15

30 p. 45^a 38 Οἷον εἰ δέδεικται μηδενὶ ὑπάρχειν τῷ Ε τὸ Α, ὅτι συμ-
 βαίνει καὶ τὸ Β τινὶ τῶν Ε ὑπάρχειν.

Εἰ τὴν καθόλου, φησίν, ἀποφατικὴν ἐδείξαμεν δι' ἀδυνάτου ὑποθέ-

4 τὸ ζ—τοῦ α U 5 τῷ ζ τὸ SU: inv. ord. Bt 6 τῷ ζ τὸ SU: inv. ord. Bt 8 έστιν ομ. S
 9 ἀληθὲς δὲ S 10 ἐδείκνυτο] p. 284,21 sq. 11 δεῖξωμεν t 15 τὸ η—τῷ α U
 18 τῷ alt. om. St 19 ante παντὶ add. οὐ Β 22 ἐκ scripsi: ἐπὶ B U
 24 βουλομένῳ Arist. post εἰς add. τὸ Ut (u) 28 ἀναγαγεῖν t: ἀγαγεῖν Arist.
 27 δι' BS: διὰ τοῦ Ut 29 δεικτικῶς—28 ὅρων ομ. U 28 δι' BS: διὰ τοῦ Ut
 29 διὰ τοῦ t 31 τῶν B Arist.: τῷ Ut

μενοι τὸ ἀντικείμενον καὶ τούτῳ εὑρόντες ἀδύνατόν τι ἀκολουθοῦν, λέγω LXXIV^τ
 δὴ τὸ <τὸ> Β τινὶ τῶν Ε ὑπάρχειν οὐδενὶ ὑπάρχον, ἐὰν τὸ φευδὲς συμπέρασμα 20
 εἰς τὸ ἀληθὲς μεταλάβωμεν, λέγω δὲ δὲ τὸ Β οὐδενὶ τῶν Ε, εἴτα προσθῶμεν
 τὴν ἑτέραν πρότασιν, ητὶς καὶ ἐν τῇ δὲ ἀδυνάτου ὑπῆρχε, τὴν δὲ τὸ Β
 5 παντὶ τῷ Α, συνάγεται δεικτικῶς ἐν δευτέρῳ σχήματι δὲ τὸ Α οὐδενὶ τῷ
 Ε. ἀναλαμβάνει οὖν τὸ εἰρημένα, ἵνα δεῖξῃ ἀντιστρεψόντας ἀλλήλαις τὴν τε
 ἐπ’ εὐθείας καὶ τὴν δὲ ἀδυνάτου δεῖξιν. ἀπορήσεις δ’ ἂν τις ἐν τούτοις
 εἰκότως, πῶς φησιν ἀντιστρέψειν ἀλλήλαις τὴν τε δὲ ἀδυνάτου καὶ τὴν ἐπ’ 25
 εὐθείας δεῖξιν. δέδεικται γάρ ἐν τῷ περὶ τῶν τριῶν σχημάτων λόγῳ δὲ τι
 10 ὁ τέταρτος τρόπος τοῦ δευτέρου σχήματος καὶ ὁ πέμπτος τοῦ τρίτου μόνως
 τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ ἐδείκνυντο, τῇ δὲ ἐπ’ εὐθείας οὐκέτι· ὅποτέραν
 γάρ ἂν τῶν προτάσεων ἀντιστρέψαι τις βουληθείη, ἵνα ἐπ’ εὐθείας ποιή-
 σηται τὴν δεῖξιν, ἀσυλλόγιστον ποιεῖ τὴν συμπλοκὴν τῶν προτάσεων. ἐπὶ
 δὲ τοῦ τετάρτου τρόπου τοῦ δευτέρου σχήματος οὐδὲ ἀντιστρέψαι τὴν τὴν
 15 ἐλάττονα· μερικὴ γάρ την ἀποφατική, ητὶς πρὸς οὐδεμίαν ἀντέστρεψε. 30
 πῶς οὖν ἐνταῦθα φησιν δὲ πάντα τὰ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δεικνύμενα καὶ ἐπ’
 εὐθείας δείκνυνται καὶ τὰ ἐπ’ εὐθείας καὶ δὲ ἀδυνάτου; φημὶ οὖν πρὸς
 ταῦτα δὲ τι πρῶτον μὲν οὐ περὶ τρόπων τῶν σχημάτων ἐνταῦθα ὁ λόγος
 ἀλλὰ περὶ τῶν προβλημάτων πάντων, τοῦ καθόλου, τοῦ μερικοῦ, τοῦ κατα-
 20 φατικοῦ, τοῦ ἀποφατικοῦ, δὲ τούτων ἔκαστον καὶ ἐπ’ εὐθείας δείκνυνται
 καὶ δὲ ἀδυνάτου, οὐ μὴν δὲ καὶ καθ’ ἔκαστον τρόπον τῶν σχημάτων.
 ἔπειτα δὲ οὐδὲ ἐπὶ τῶν τρόπων φευδῆς ἐστιν ὁ λόγος. ἀναμνησθῶμεν γάρ 35
 διὰ τί ἔλεγε μὴ δύνασθαι ἐπὶ τῶν εἰρημένων δύο τρόπων τὴν ἐπ’ εὐθείας
 δεῖξιν γίνεται· δῆλον δήπου, δέπερ καὶ φθάσας εἶπον. δὲ τὴν μὲν τῶν
 25 προτάσεων οὐκ τὴν ἀντιστρέψαι. αἱ δὲ ἄλλαι ἀντιστρεψόμεναι ἀσυλλόγιστον
 ἐποίουν τὸ σχῆμα. τί δὲ δὲῖλος τῶν ἀντιστροφῶν ἐδέξεν, αὐτὸς ἐν τῷ
 περὶ αὐτῶν λόγῳ σαφῶς εἰπεν. ἐπεὶ γάρ ἀτελεῖς εἰσιν οἱ ἐν τῷ δευτέρῳ
 καὶ τρίτῳ συλλογισμοί, δεύμεθα, φησί, τῶν ἀντιστροφῶν οὐ πρὸς τὸ ποιῆσαι
 τὸ ἀναγκαῖον ἐν τούτοις τοῖς σχήμασιν. ἀλλ’ ἵνα φαινόμενον γένηται τὸ 40
 30 ἀναγκαῖον. οὐ γάρ την ἀντιστροφήν ἐστιν τὴν ἀνάγκην τοῖς συλλογισμοῖς
 τούτοις ποιοῦσα· αὐτὰ γάρ καθ’ αὐτὰ τὰ σχήματα ἔχει τὸ ἀναγκαῖον·
 ἀλλὰ μὴ φαινόμενον τοῦτο φανερὸν ποιεῖ [καὶ] τὴν πρῶτον σχῆμα
 ἀναγωγή· ταύτη γάρ καὶ ἀτελῆ λέγονται εἶναι τὰ σχήματα, τὸ δεύτερον
 καὶ τὸ τρίτον, διότι μὴ προφανῆ τὴν ἀνάγκην ἔχουσιν. ὥστε εἰ μὴ ποι-
 35 οῦσι τὸ ἀναγκαῖον αἱ ἀντιστροφαὶ ἀλλὰ μόνον δεικνύουσιν, ἐνδέχεται δήπου

2 δὲ τὸ alt. addidi 6 πάρχειν (post οὐδενὶ) τὸ post ἐὰν add. δὲ τὸ
 3 μεταβάλωμεν U δὴ τὸ προσθῶμεν pr. B 7 ἀπορήσει B 9 δέδεικται]
 e. 5 p. 27a37sq. e. 6 p. 28b15sq. 10 ἡ alt. om. B μόνου B 11 ἐδείκνυτο B
 12 ἂν om. U 14. 15 τὴν ἐλάττονα τὴν U 15 post τὴν add. τὴν B 16 δὲ
 ἀδυνάτου τὸ 17 δείκνυται τὸ καὶ alt. om. τὸ 21 διὰ τοῦ τὸ τῶν om. U
 ζητημάτων B 23 εὐθείαν B 21 φθάσαν U 27 εἰπεν] e. 1 p. 24b24
 28 post γ’ add. σχήματι τὸ 30 ἡ prius ex ὁ, ut videtur, corr. B 32 καὶ delevi
 34 εἰ om. B 34. 35 ποιῶσι U 35 αἱ ἀντιστροφαὶ U: διὰ τὴς ἀντιστροφῆς B: διε
 ἀντιστροφῆς t δεικνύουσιν scripsi: δείκνυσεν BUt

καὶ ἐπὶ τῶν εἰρημένων δύο τρόπων ἐπ' εὐθείας συλλογίσασθαι. ὅλῃ LXXIV^v ἐπειδὴ μὴ φαίνεται τὸ ἀναγκαῖον, μήτε δὲ δι' ἀντιστροφῆς τῶν προτάσεων 45 ἐνδέχεται τοῦτο δεῖξαι, διὰ τοῦτο μάνως διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυσθαι τοὺς τρόπους ἐκείνους φῆσθαι· διὰ τοῦτο γάρ φαίνεται αὐτῶν τὸ ἀναγκαῖον. ὥστε 5 καὶ ἐπὶ τῶν τρόπων πάντων ἀληθές ἐστι τὸ [κατὰ] τὸ αὐτὸν καὶ ἐπ' εὐθείας καὶ δι' ἀδυνάτου δείκνυσθαι, καὶ διὰ καθόλου ἀντιστρέψουσι πρὸς ἀλλήλας 10 οἵ τε δι' ἀδυνάτου καὶ οἵ ἐπ' εὐθείας δεῖξαι.

p. 45b1 Ηάλιν εἰ δεικτικῶς συλλεκτόγισται τὸ Α τῷ Ε μηδενὶ 50 ὑπάρχειν, ὑποθεμένοις ὑπάρχειν διὰ τοῦ ἀδυνάτου δειχθῆσται
10 οὐδενὶ ὑπάρχον.

'Αντιστρέψας πρὸς τὴν δι' ἀδυνάτου δεῖξιν τὴν δεικτικὴν νῦν πρὸς τὴν δεικτικὴν ἀντιστρέψει τὴν δι' ἀδυνάτου. εἰ γάρ δέδεικται δεικτικῶς διὰ τοῦ δευτέρου σχῆματος διὰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Ε, ἐὰν τὸ ἀντικείμενον τούτῳ λάβωμεν τὸ τινί, δείκνυμεν πᾶλιν τὸ αὐτὸν καὶ δι' ἀδυνάτου. εἰ γάρ τινὶ 15 τῶν Ε τὸ Α, τὸ δὲ Β | παντὶ τῷ Α, συνάγεται πᾶλιν ἐν πρώτῳ LXXIV^v σχῆματι τὸ Β τινὶ τῶν Ε· ὅλῃ ὑπέκειτο οὐδενὶ· ψεῦδος ἄρα τὸ τινὶ τῶν Ε τὸ Α· οὐκοῦν οὐδενί. δέδεικται οὖν διὰ τούτων διὰ ἀντιστρέψουσιν ἀμφότεραι αἱ δεῖξεις, οἵ τε κατηγορικὴ καὶ οἵ δι' ἀδυνάτου, καὶ διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου, λέγω δὴ τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων, ἀμφότεραι προ- 20 ἐργονται.

p. 45b3 'Ομοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

5

'Επειδὴ ως ἐπὶ μόνης τῆς καθόλου ἀποφατικῆς τὸν λόγον ἐγύρυνασε τῶν ἀντιστροφῶν, τὰ αὐτά, φῆσθαι, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν προβλημάτων συμβαίνει.

p. 45b4 'Ἐν ἀπασι γάρ ἀνάγκη κοινόν τινα λαβεῖν δρον ἄλλον 25 τῶν ὑποκειμένων, πρὸς δν ἔσται τοῦ ψεύδους ὁ συλλογισμός.

'Ἐν πᾶσι, φησί, τοῖς δι' ἀδυνάτου συλλογισμοῖς δεῖ κοινόν τινα δρον ἔτερον δυτα παρ' ἀμφοτέρους τοὺς ἄκρους δροὺς λαβεῖν· τούτους γάρ ἐσῆμαν διὰ τοῦ εἰπεῖν τῶν ὑποκειμένων οὗτοι γάρ ἐξ ἀρχῆς ὑπό- 30 κεινται περὶ τὸν ή σκέψις, τὸ Α καὶ τὸ Ε. κοινὸν δὲ λέγει οὐγῇ ἀντὶ τοῦ 'μέσου κοινωνίαν ἔχοντα πρὸς ἑκάτερον καὶ δι' ἑαυτοῦ τοὺς ἄκρους 15

2 τὸ ἀναγκαῖον μὴ φαίνεται t 5 κατὰ delevi 6 διὰ τοῦ t 9 post
ὑπάρχειν alt. add. τινὶ t (B n) post δειχθῆσται add. καὶ U 12 post δεικτικῶς
add. καὶ Bt; om. SU 13 τούτου U 14 λαμβάνωμεν B 15 τῶν t: τῶ BtU
16. 17 τῶ t: U 19 αὐτῆς om. U 20 περιέργονται pr. B,
corr. B² 22 ὡς post μόνης collac. B: om. S cf. p. 304, 11 ante τῆς add. ἐπὶ¹
BtU: om. S 24 πᾶσι B 26 τινα κοινόν B 27 δροὺς om. t λαβεῖν om. SU
29 ὁ δ καὶ δ U 30 μέσου St

συνδέοντα', ἀλλὰ κοινόν φησιν 'ἐν τε τῇ ἐπ' εὐθείας δεῖξει παραλαμ- LXXIV^v
βανόμενον τὸν αὐτὸν καὶ ἐν τῇ δι' ἀδυνάτου'. ἐπειδὴ γάρ εἰπεν δτὶ ἐκ τῶν
αὐτῶν ὅρων ἀμφότεραι αἱ ἀποδεῖξεις, τοῦτο θέλει αὐτὸν ἀποδεῖξαι. εἰ οὖν
οἱ ἔξι ἀρχῆς ὑποκείμενοι ὅροι, λέγω δὴ οἱ τοῦ προβλήματος, δ τε Α καὶ
δ ὁ Ε περὶ ὧν ἡ σκέψις, οἱ αὐτοὶ ἐν ἀμφοτέραις, δεῖ δὲ καὶ ἔτερόν τινα
παρὰ τούτους ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ἀποδεῖξειν τὸν αὐτὸν εὑρίσκεσθαι, σαφὲς
ώς ἐκ τῶν αὐτῶν ὅρων ἀμφότεραι αἱ ἀποδεῖξεις περαίνονται. δτὶ οὖν 20
κοινός τις παρὰ τοὺς κειμένους ὅρος ἐν ἀμφοτέραις λαμβάνεται, δεῖξηνται.
καὶ γάρ ἐν ταῖς προκειμέναις δεῖξει, τῇ τε ἐπ' εὐθείας καὶ τῇ δι' ἀδυ-
10 νάτου, ἔστι κοινὸς ὅρος τὸ Β· οὗτος γάρ ἐπὶ μὲν τῇ ἐπ' εὐθείας δεῖξεις
ἀληθῶς ἀπεφάσκετο τοῦ Ε καὶ ἐποίει τὴν ἐλάττονα πρότασιν· ἐπὶ δὲ τῇ
δι' ἀδυνάτου ψευδῶς κατεφάσκετο τὸ Β τοῦ Ε ἐν συμπεράσματι. πρὸς
τούτουν οὖν, φησί, τὸν κοινὸν ὅρον τὸ ψευδὲς γίνεται συμπέρασμα· συνήγετο
γάρ ψευδῶς δτὶ τὸ Β τινὶ τῶν Ε. ταύτης οὖν. φησί, τῇς ψευδοῦς προ-
15 τάσεως, ητίς ἦν τῇ δι' ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς συμπέρασμα, ἀντιληφθείσης, 25
τουτέστιν εἰς τὴν ἀληθῆ μεταληφθείσης, οἷον ἀντὶ τοῦ λέγειν δτὶ τὸ Β
τινὶ τῶν Ε, ἵνα λάβωμεν, δτὶ οὐδενί, ἐπερ καὶ ἔξι ἀρχῆς ὑπέκειτο, τῇ δὲ
ἔτερας προτάσεως φυλαττομένης. δηλονότι τῇ πρὸς τὸν μείζονα ὅρον τοῦ
μέσου, τῇ δτὶ παντὶ τῷ Α τὸ Β ὑπάρχει, οὗτω, φησίν, ἔσται δεικτικὸς
20 ὁ δι' ἀδυνάτου συλλογισμός· τὸ γάρ Β παντὶ μὲν τῷ Α οὐδενὶ δὲ
τῷ Ε· οὐκοῦν καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Ε ὑπάρχει.

p. 45b12 Ταῦτα μὲν οὖν ἔσται φανερὰ μᾶλλον διὰ τῶν ἐπομένων, 30
δταν περὶ τοῦ ἀδυνάτου λέγωμεν.

'Επειδὴ εἰπε τίνι διαφέρει ὁ δεικτικὸς τοῦ ἀδυνάτου, ταῦτα, φησίν,
25 ἐν τοῖς ἔξι ἀκριβέστερον εἰσόμεθα. λέγει δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ· ἐκεῖ
γάρ ἀκριβέστερον διεξέργεται περὶ τῇς τούτων διακρίσεως· λέγει γάρ ἐκεῖ 35
δτὶ διαφέρει ὁ ἐπ' εὐθείας τοῦ δι' ἀδυνάτου τῷ [τε] εἰρημένῳ τρόπῳ. δτὶ
ὁ μὲν ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις ἀληθεῖς λαμβάνει. ὁ δὲ τὴν ἔτεραν ψευδῆ.

p. 45b15 'Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις συλλογισμοῖς τοῖς ἔξι ὑποθέσεως,
30 οἷον δσοι κατὰ μετάληψιν ἢ κατὰ ποιότητα, ἐν τοῖς ὑποκει-
μένοις, οὐκ ἐν τοῖς ἔξι ἀρχῆς ἀλλ' ἐν τοῖς μεταλαμβανομένοις
ἔσται ἡ σκέψις.

'Ἐν τοῖς ἄλλοις, δηλονότι τοῖς ἔξι ὑποθέσεως. ἐπειδὴ γάρ ἔδειξεν

3 αὐτὸν om. t 5 ἀμφοτέραις scripsi cf. vs. 8: ἀμφοτέροις BSt 6 περὶ Ut
εὑρίσκεσθαι τὸν αὐτὸν t 8 post τις add. ὁ Bt^t om. S περὶ SUt κειμένους SU:
ὑποκειμένους Bt ἀμφοτέραις S: ἀμφοτέροις Bl^t 9 τε SU: om. Bt 11 ἀποφά-
σκεται B 12 τὸ ἄ U post ἐ del. ως B 13 τοῦτο S: τοῦτο Bt 14 τὸ S:
om. Bt τὸ ψευδὲς SU: τῷ ψεύδει Bt συμπεράσματι B 14 τὸ U 15 post ἀπα-
γωγῆς add. τὸ U 17 καὶ superscr., ut videtur, B^t 19 δεικτικῶς t 22 μᾶλλον φανερὰ
t Arist. 24 ὁ ἀποδεικτικὸς τῇ δι' U ταῦτα libri 25 ἐν τῷ δευτέρῳ λόγῳ] c. 14
26 post ἐκεῖ addiderim καὶ 27 τε delevi 30 ἢ Arist.: ἢ καὶ Bt, at ef. p. 301,8

ὅτι οἱ κατηγορικοὶ συλλογισμοὶ καὶ οἱ δι’ ἀδυνάτου διὰ τῆς αὐτῆς με. LXXIV°
 θόδου περαίνονται. νῦν φησιν ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι ὑποθετικοὶ συλλογισμοί, ὡς 40
 κέχρηνται τῇ μετάληψει, διὰ τούτων δεῖχνυνται. ἐν τούτοις γάρ. φησίν,
 ἡ μετάληψις δεῖται τῆς δεῖξεως· οὐ δείχνυται δὲ ἄλλως ἢ κατηγορικῶς· οἱ
 5 δὲ κατηγορικοὶ διὰ τούτων ἔδειχθησαν. οὐκοῦν καὶ οὗτοι διὰ ταύτης δει-
 χθήσονται τῆς μεθόδου. οὐκ ἀντιδιαιρεῖ δὲ τὴν μετάληψιν τῇ ποιότητε·
 καθολικώτερον γάρ ἡ μετάληψις· τὸ δὲ καθόλου οὐκ ἀντιδιαιρεῖται πρὸς
 τὸ μέρος. ὕστε τὸ ἢ κατὰ ποιότητα ἀντὶ τοῦ ‘καὶ κατὰ ποιότητα’. 45
 εἴπομεν δὲ ἥδη ὅτι ὅπερ οἱ Στωικοὶ πρόσληψιν ἐκάλουν, τοῦτο οἱ Περι-
 10 πατητικοὶ μετάληψιν ἔλεγον. πάντες μὲν οὖν οἱ ὑποθετικοὶ κατὰ μετάληψιν
 εἰσι. κατὰ ποιότητα δὲ ἐκεῖνοι λέγονται οἵσοι ἐκ τοῦ μᾶλλον ἐπιχειροῦσιν
 ἢ ἐκ τοῦ ἥττον ἢ ἐκ τοῦ ὄμοίου. εἰσὶ δὲ οἱ μὲν ἐκ τοῦ μᾶλλον ἀνασκευα-
 στικοί, οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἥττον κατασκευαστικοί, οἱ δὲ ἐκ τοῦ ὄμοίου πρὸς
 ἑκάτερα ἐπ’ ἵσης ἔχουσιν. οἷον ἐκ τοῦ μᾶλλον· εἰ ἡ ὑγίεια μᾶλλον ἀγαθὸν ἢ
 15 ὁ πλοῦτος, οὐκ ἀγαθὸν δὲ πάντως ἡ ὑγίεια, οὐδὲ ὁ πλοῦτος ἄρα. ἐκ δὲ
 τοῦ ἥττον· εἰ ἡ ὑγίεια ἥττον δοκοῦσα ἀγαθὸν εἶναι τῆς ἀρετῆς ὥμως 50
 ἀγαθόν ἔστι, καὶ ἡ ἀρετὴ ἄρα ἀγαθόν. ἐκ δὲ τοῦ ὄμοίου κατασκευάζομεν
 οὕτως· εἰ ὄμοίως ἡ ἴσχυς καὶ τὸ κάλλος σώματος εἰσιν ἀρεταί, ἀγαθὸν δὲ
 ἡ ἴσχυς, καὶ τὸ κάλλος ἄρα. πάλιν ἀνασκευάζομεν· εἰ ὄμοίως ἄμφω
 20 σώματος, οὐκ ἀγαθὸν δὲ ἡ ἴσχυς, οὐδὲ τὸ κάλλος ἄρα. ἐν τοῖς οὖν κατὰ
 μετάληψιν, φησί, συλλογισμοῖς καὶ κατὰ ποιότητα (οὐ γάρ ἐπειδὴ πάντες
 κατὰ μετάληψιν, ἥδη πάντες καὶ κατὰ ποιότητα) ἡ ζήτησις ἐν τοῖς
 25 ὑποκειμένοις γίνεται, ὑποκειμένοις δὲ | οὐ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀλλὰ LXXV^r
 τοῖς ὅστερον. δὲ δὲ λέγει τοῦτο ἐστι· τὸ δεῖχμενον ἀποδεῖξεως ἐν τοῖς ὑπο-
 30 θετικοῖς συλλογισμοῖς ἡ πρόσληψις ἐστιν, ὅπερ ἥδη καὶ ἀνωτέρῳ εἰπεν.
 τὴν γάρ πρόσληψιν βουλόμενος σημαντὶ εἰπε τὸ ἐν τοῖς ὑποκειμένοις,
 οὐκ ἐν τοῖς ἐξ ἀρχῆς, ἥγουν τῷ ἥγουμενῷ καὶ τῷ ἐπομένῳ. ἀπερ
 ὑποκείμενα εἰπεν, ὑποκείμενα δὲ ἐξ ἀρχῆς· λέγομεν γάρ ‘εἰ ἀνθρωπος,
 καὶ ζῷον’. τὸ δὲ ‘ἀλλὰ μὴν ἀνθρωπος’, ὅπερ ἐστὶν ἡ πρόσληψις, καὶ 5
 τοῦτο φησιν ὑποκείμενον, ὑποκείμενον δὲ τὸ κατὰ τὴν μετάληψιν, περὶ δὲ
 φησι γίνεσθαι τὴν ζήτησιν· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ δεῖχμενον ἀποδεῖξεως.

p. 45b 18 ‘Ο δὲ τρόπος ὁ αὐτὸς τῆς ἐπιβλέψεως.

Καὶ ἐπὶ τούτων, φησί, τῶν συλλογισμῶν τῇ αὐτῇ μεθόδῳ χρηστέον

1 τῆς αὐτῆς B: ταύτης τῆς Ut	8 τὸ alt.] ὁ B	ἡ om. U	9 εἴπομεν (seil. p. 242,35 sq.) BU: εἴπωμεν t
12 ἥττονος M	10 ἐκάλουν U	πάντες — p. 316,32 παρειλήφασιν M	14 oīōn om. MU
15 ὑγεία B	16 ἥττονος M	14 et 15 ἀγαθὴ B	δοκοῦσα t
δὲ alt. t: om. BMU	ὑγεία pr. B	ἀγαθὸν	ὄμοίως B
17 δὲ t: om. BMU	20 τοῖς e τούτοις corr. B		17 δὲ t: om. BMU
21 φησι om. MU	22 πάντες Bt: πάντως MU	24 τοιοῦτόν U	25 ἀνωτέρῳ (seil. c. 23 p. 41 a 39) MU: ἀνω Bt post δεῖχμενον add. ἐν τοῖς M
27 ἥγουν — ἀπερ B: τὸ ἥγούμενον καὶ τὸ ἐπόμενον. τοῦτο τὸ ἥγούμενον MUt	28 ὑπο- κείμενα — ὑποκείμενα scripsi: ὑποκείμενον — ὑποκείμενον libri fort. (ἐξ ἀρχῆς) γάρ λέγομεν		32 ὁ alt. om. MU
33 τούτουν sic U: πάντων B			

τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων. οἱ γὰρ ἐδεῖξαμεν ἀνωτέρῳ ὅτι πάντες LXXVτ
οἱ ὑποθετικοὶ δέονται κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ πρὸς τελείωσιν, οἱ μὲν διὸ 10
τοῦ ἀδυνάτου κατηγορικῶς τὸ ψεῦδος ἡμῶν συλλογιζόμενων. οἱ δὲ λοιποὶ
τῆς προσλήψεως κατηγορικῶς δεικνυμένης, οἱ δὲ κατηγορικοὶ πάντες εἰς
5 ταῦτην ἀνήγοντο τὴν μέθοδον, δῆλον ἄρα ὅτι καὶ οἱ ὑποθετικοὶ ὑπ’ αὐτὴν
ἀναγνήσονται. ἀπορεῖ δὲ ἐν τούτοις ὁ Ἀλέξανδρος περὶ τῶν λεγομένων
παρὰ τῷ Θεοφράστῳ δι’ ὃλου ὑποθετικῶν· οὐ γὰρ δέονται οὗτοι κατηγορι-
κοῦ συλλογισμοῦ, ὥστε οὐδὲν γρηγορεύσει πρὸς τούτους ἡ παραδεδομένη
μέθοδος. δι’ ὃλου δὲ ὑποθετικοὺς ἐκάλει ὁ Θεόφραστος τοὺς καὶ τὰς προ- 15
10 τάξεις καὶ τὸ συμπέρασμα ἐξ ὑποθέσεως λαβάνοντας· οἷον εἰ τὸ Α, καὶ
τὸ Β· εἰ δὲ τὸ Β, καὶ τὸ Γ· εἰ τὸ Α ἄρα, καὶ τὸ Γ· σκόπει γὰρ ὅτι
ἐξ ὑποθέσεως καὶ τὸ συμπέρασμα εἴληπται. φασὶν οὖν πρὸς τοῦτο ὅτι
οὐδὲ ὅλως εἰσὶ συλλογισμοὶ οἱ δι’ ὃλου ὑποθετικοί· ἀκολουθίαν γὰρ μόνην
σημαίνουσιν. ὥστε ἡ μέθοδος κοινὴ ἔστιν ἐπὶ πάντων τῶν συλλογισμῶν. ἔλεγε
15 δὲ ὁ Θεόφραστος ὅτι δύνανται καὶ οὗτοι ὑπὸ τὰ τρία σχῆματα ἀνάγεσθαι.
ὅταν γὰρ εἴπωμεν ‘εἰ τὸ Α, καὶ τὸ Β, εἰ τὸ Β, καὶ τὸ Γ’, εἶτα συμπερά- 20
νωμεν ‘εἰ τὸ Α ἄρα, καὶ τὸ Γ’, ἀναλογεῖ τὸ μὲν Α ἐλάττονι ὅρῳ καὶ
ὑποκειμένῳ, τὸ δὲ Β μέσῳ κατηγορούμενῳ μὲν τοῦ Α ὑποκειμένῳ δὲ τῷ
Γ, διπερ ἀναλογεῖ μείζονι ὅρῳ· ὥστε οὕτως ἔσται τὸ πρῶτον σχῆμα.
20 γίνεται πάλιν δεύτερον, ὅταν οὕτως εἴπω· εἰ τὸ Α, καὶ τὸ Β· εἰ μὴ τὸ Γ,
οὐδὲ τὸ Β· εἰ μὴ τὸ Α ἄρα, οὐδὲ τὸ Γ. ὅμοίως καὶ τὸ τρίτον οὕτως· εἰ
μὴ τὸ Β, οὐδὲ τὸ Α· εἰ τὸ Β, καὶ τὸ Γ· εἰ μὴ τὸ Α ἄρα, οὐδὲ τὶ τῶν
Γ. δυνατὸν δὲ καὶ κατηγορικὰς λαβεῖν ἀμφοτέρας. κάκενο θὲ ἔστιν εἰπεῖν,
ὅτι εἰ ἐξ ὑποθέσεως τὸ συμπέρασμα εἴληπται καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης, ἐπειδὴ 25
25 καὶ τῶν προτάσεων ἐκάστη, δῆλον ἄρα ὅτι, εἰ ἐθελήσομεν ἀνάγκην ἐπι-
θεῖναι τῷ λόγῳ, ἵνα τῷ ὅντι καὶ συλλογισμὸς γένηται, δεῖ ἐκάστην τῶν
προτάσεων κατηγορικῶς ἀποδεῖξαι. εἴρηται γὰρ ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ τῶν ὑπο-
θετικῶν ὅτι πολλάκις μόνον τὸ συνημμένον κατασκευῆς δεῖται ἢ ἡ πρόσ-
ληψίς, πολλάκις δὲ καὶ ἀμφότερα. ὥστε εἰ δεῖ καὶ τούτους τῷ ὅντι συλ-
30 λογισμοὺς γενέσθαι, ὑπὸ τὴν αὐτὴν πεσοῦνται τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων
μέθοδον, τοῦ συνημμένου καθ’ ἐκάστην πρότασιν κατασκευασθέντος, εἰ 30
ἄδηλον ἢ, ἢ τῆς προσλήψεως ‘ἄλλὰ μὴν τὸ Α’ ἢ ἀμφοτέρων.

p. 45b19 Ἐπισκέψασθαι δὲ δεῖ καὶ διελεῖν ποσαγῶς οἱ ἐξ ὑπο-
θέσεως.

35 Τοῦτο λέγει. Ὁπερ φιλάσσοντες ἐποιήσαμεν, εἰπόντες ποσαγῶς λέγονται
ὑποθετικοί.

I ἀνωτέρῳ] p. 241,25 sq. 246,15 sq. 2.3 δι’ Bt 3 ἡμῖν συλλογιζόμενοι B 6 ὁ Ἀλέξ.]
p. 326,8 sq. 7 π. τ. Θεοφρ.] Wimm. fr. LX οὐδὲ γὰρ B 8 τούτοις U 12 καὶ τὸ συμ-
πέρασμα ἐξ ὑποθέσεως Bt φασὶν Bt 13 εἰσὶ om. M: οἱ U 16. 17 συμπεράνομεν B
17 post καὶ τὸ add. e vs. 16 $\bar{\beta}$, εἰ τὸ $\bar{\beta}$, καὶ τὸ U $\bar{\gamma}$ e $\bar{\beta}$ corr. ante del. εἰ τὸ $\bar{\beta}$ καὶ τὸ $\bar{\gamma}$ M
19 post ὥστε add. καὶ t 20 post πᾶλιν add. τὸ t εἴπω οὕτως U 21 οὔτε (ante τὸ
 $\bar{\beta}$) M $\bar{\beta}$ e ὁεύτερον corr. M 25 ἐθελήσωμεν Ut 27 ἐν τοῖς περὶ τῶν ὑποθ.] p. 252,2 sq.
περὶ om. MU 28 ἢ Bt: πολλάκις MU 33 οἱ om. M 35 εἰπόντες] p. 243,11 sq.

p. 45b22 "Εστι δὲ καὶ ἄλλον τρόπον ἔνια συλλογίσασθαι LXXV^r
τούτων, οἷον τὰ καθόλου διὰ τῆς κατὰ μέρος ἐπιβλέψεως ἐξ 35
ὑποθέσεως.

Δυνατόν, φησίν, ἔνια τῶν προβλημάτων, λέγω δὲ τὰ καθόλου, καὶ
5 ἄλλως συλλογίσασθαι, λέγω δὴ ἐξ ὥνπερ καὶ τὰ μερικὰ συνελογισάμεθα,
τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν διὰ τῶν ΓΠ (διὰ τούτων γάρ τὸ μερικὸν
καταφατικὸν ἐδείκνυτο), τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν διὰ τῶν ΔΠ· διὰ τούτων
γάρ τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν ἐδείκνυτο. πῶς οὖν διὰ τούτων τὰ καθόλου 40
συλλογισόμεθα; οὐγά ως ἀπλῶς, φησίν, ἀλλ' ως ἐξ ὑποθέσεως. ἐξ ὑπο-
10 θέσεως δὲ λέγεται οὐγά δτι ὑποθετικῶς. ἀλλ' δτι καθ' ὑποθέσιν λαμβανόντων
ἡμῶν τι. τί οὖν τοῦτό ἐστιν; ἔλεγεν ἐξ ἀρχῆς δτι οὐ μόνον τὰ κατ' οὐσίαν
τοῖς πράγμασιν ὑπάρχοντα δεῖ ἐκλέγεσθαι καὶ ἀπογράφεσθαι ἀλλὰ καὶ τὰ
ἴδια. ἐὰν οὖν ὑποθώμεθα ἐν τοῖς ὑποκειμένοις τῷ Ε, λέγω δὴ τοῖς Η,
εἰναί τι ἴδιον, ἐπειδὴ τὸ ἴδιον ἀντιστρέφει πρὸς τὸ οὐ ἐστιν ἴδιον, εἰ τὸ Ε
15 τῷ Η παντί, καὶ τὸ Η τῷ Ε παντί. ἐπεὶ οὖν τὸ μὲν Α παντὶ τῷ Γ, 15
ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν τῷ Η, τὸ δὲ Η παντὶ τῷ Ε, καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Ε
ὑπάρχει. πάλιν εἰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Δ, ταῦτὸν δὲ εἰπεῖν τῷ Η. τὸ δὲ Η
παντὶ τῷ Ε, καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Ε. τὸ αὐτὸ δῆλον δτι ποιοῦσι καὶ οἱ
ὄρισμοὶ ἀντιστρέφοντες πρὸς τὸ ὑριστόν.

20 p. 45b24 Εἰ γάρ τὰ Γ καὶ τὰ Η ταῦτὰ εἶη, μόνοις δὲ ληφθείη
τοῖς Η τὸ Ε ὑπάρχειν, παντὶ δν τῷ Ε τὸ Α ὑπάρχοι.

Δεῖ τῇ ἔννοιᾳ προσσηεν τοῦ φιλοσόφου καὶ οὗτο τὸ ῥῆτὸν νοῆσαι.
οὐ γάρ ἀκριβῶς κατὰ τὴν λέξιν εἰρηται. βιούλεται γάρ εἰπεῖν δτι, εἰ τι
ἴδιον ὑπάρχοι ἐν τοῖς Η ὥστε μόνον τὸ Ε αὐτῷ ὑπάρχειν, ἔσται διὰ τὴν
25 ἀντιστροφήν, ως εἰπομεν, τὸ Α παντὶ τῷ Ε. εἰ γάρ εἴη τὸ μὲν Ε ἄνθρωπος.
τὶ δὲ τῶν Η γελαστικόν, μόνον μὲν ὁ ἄνθρωπος ὑπάρχει τῷ γελαστικῷ,
οὐ μέντοι μόνῳ τῷ γελαστικῷ. ὑπάρχει γάρ καὶ τῷ λογικῷ θνητῷ καὶ
τῷ ὀρθοπεριπατητικῷ καὶ πλατυωνύχῳ καὶ φιλοσόφῳ καὶ μυρίοις LXXV^v
ἄλλοις. εἰ δέ τις εἴποι δτι οὐδὲ τῷ γελαστικῷ μόνον ὁ ἄνθρωπος ὑπάρχει
30 (ὑπάρχει γάρ καὶ τὸ ζῷον καὶ τὸ λογικὸν καὶ τὰ ἐπάνω), λέγω δτι οὐ
καλῶς φησιν οὔτος· ἐν γάρ τῷ ἀνθρώπῳ πάντα περιέχεται τὰ ἐπάνω.
δτι δὲ οὐκ ἔρρωται κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ φιλοσόφου ἡ λέξις ἡ λέγουσα
μόνοις δὲ ληφθείη τοῖς Η τὸ Ε ὑπάρχειν, καὶ ἐντεῦθεν δῆλον.

2 τῆς BU Arist.: τῶν Μ: τῆς τῶν t	5 δὲ S	7 τὸ δὲ—8 ἐδείκνυτο om. U
9 συλλογισώμεθα t	10 ως prius om. S	11 ἔλεγεν] e. 27
p. 43b7	12 post δεῖ add. καὶ MU	13 τὸ ε̄ U
εὶ add. οἷον S	18 post ᾱ del. παντὶ τῷ ε̄ ὑπάρχει ε̄ vs. 16, 17 illata B	14 ante
19 ἀντιστραφέντες Bt	20 τὸ -- τὸ BM (n)	21 προσηεν U:
προσέγειν Bt	23 δτι mrg. Γ	24 αὐτὸ B
μόνῳ MU	28 πλατυωνύχῳ B	29 εἴη B
τοῖς ἐπάνω MU	τὸ λογικὸν seripsi: τὸ λογιστικὸν Bt: τὸ λογικό MU	33 ἐντεῦθεν seripsi: ἐνταῦθα libri
32 δὲ seripsi: γάρ BMU t		

βούλεται γάρ τι ίδιον εἶναι ἐν τοῖς II φῆστε καὶ ἀντιστρέψειν πρὸς τὸ E· LXXV^v τὸ οὖν μόνοις τοῖς H τὸ E ὑπάρχειν πάτερον πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὸ II λέγει ή̄ 5 τῷ ίδίῳ; εἰ μὲν οὖν πᾶσιν, δεὶ τοῦτο ὑπάρχει τοῖς II τὸ μόνοις αὐτοῖς ὑπάρχειν τὸ E· πάντα γάρ ἐλήφθησαν οἵς ἔπειται τὸ E, φῆστε ἄλλοις οὐ δύναται 5 ὑπάρξαι. πῶς οὖν φῆσιν ἐξ ὑποθέσεως δεῖν λαβεῖν τὸ δεὶ ὑπάρχον; εἰ δὲ τῷ ίδίῳ, φευδής ὁ λόγος· οὐ γάρ μόνῳ τῷ ίδίῳ ὑπάρχει τὸ E ἄλλὰ καὶ ἄλλοις πολλοῖς καὶ μάλιστα οἵς κατ' οὐσίαν ἔπειται. φῆστε κάλλιον η̄ν εἰπεῖν 10 μόνον δὲ ληφθείη τοῖς H τὸ E ὑπάρχειν.

p. 45b28 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν
10 ἐνδεχομένων· η̄ γάρ αὐτὴ σκέψις καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων.

'Επειδὴ ω̄ς ἐπὶ ὑπαρχουσῶν προτάσεων ἐγύμνασε τὸν λόγον, οὐσα,
φῆσιν, εἴρηται περὶ τῶν ὑπαρχουσῶν, ταῦτα καὶ περὶ τῶν ἀναγκαίων καὶ
τῶν ἐνδεχομένων λέγειν ἔχομεν. οὕτω γάρ δεῖ τάς τε ἐκλογὰς αὐτῶν ποεῖ· 15
σθαι καὶ τὰς ἐπιβλέψεις καθ' ἔκαστον πρόβλημα, ἐπισημειουμένους τί μὲν
15 ἀναγκαίως ὑπάρχει, τί δὲ ἐνδεχομένως. τοσοῦτον γάρ μόνον διοίσει τοῦ
ἐνδεχομένου τὸ ὑπάρχον τῷ πρότερον εἶναι κατὰ τὴν τάξιν τὸ ὑπάρχον,
διὰ τὸ τὸ μὲν ἐκβεβηκέναι τὸ δὲ μέλλειν. οὕτω γάρ τούτων ἐκλεγομένων
συνάξημεν ἐκ μὲν τῶν ἀναγκαίων προτάσεων ἀναγκαῖον, ἐκ δὲ τῶν ἐνδεχο-
μένων ἐνδεχόμενον.

20 p. 45b31 Ληπτέον δὲ ἐπὶ τῶν ἐνδεχομένων καὶ τὰ μὴ ὑπάρχοντα
δυνατὰ δὲ ὑπάρχειν.

'Επειδὴ λέγεται ἐνδεχόμενον καὶ δὲ ὑπάρχει μὲν η̄δη, ἐνδεχομένως δὲ
ὑπάρχει καὶ οὐκ ἀναγκαίως, λέγεται δὲ ἐνδεχόμενον καὶ δὲ μήπω μὲν
ὑπάρχει, δύναται δὲ ὑπάρξαι, δπερ καὶ κυρίως ἐστὶν ἐνδεχόμενον (έκεῖνο
25 γάρ ὑπάργον η̄ν), εἰς τὰς ἐνδεχομένας, φῆσι, προτάσεις παραληπτέον καὶ
τοῦτο τὸ ἐνδεχόμενον, δπερ, ω̄ς εἰπον, καὶ κυρίως ἐστὶν ἐνδεχόμενον.

p. 45b35 'Ομοίως δ' ἔχει καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν.

Τουτέστι τῶν λοιπῶν τρόπων, τοῦ σαφῶς, τοῦ καλῶς, τοῦ ὠφελίμως,
τοῦ ἐπαινετῶς καὶ τῶν τοιούτων· ἐλέγετο γάρ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας
30 ἀπείρους εἶναι τοὺς τρόπους, περιέχεσθαι μέντοι ἐν τοῖς τρισίν. η̄ αὐτὴ
οὖν, φῆσι, μέθοδος τῆς εὑπορίας καὶ ἐπὶ τούτων.

1 γάρ t: om. BMU 5 δεῖ e δη̄ corr. B 10 λαμβάνειν MU 6 ε̄ scripsi: η̄
BMU t 9 post καὶ alt. add. in ras. ἐπὶ U 12 post καὶ alt. add. περὶ t
13 ἔχειν λέγομεν U δη̄ Ut τάς τε ἐκλογὰς αὐτῶν S: τάς περὶ αὐτῶν ἐκλογὰς B:
τάς περιεκλογὰς αὐτῶν MU t 16 τῶ SU: τὸ BMt τὴν om. B 17 τούτων S:
τῶν BMU t 20 μὴ ἐνδεχόμενα BM 21 ὑπάρχουσιν MU 24 καὶ post δὲ
colloc. S 25 η̄ M περιληπτέον B 26 δπερ ω̄ς Bt: ὑποτέρως MU
27 ἔξει t (u f): om. Arist. ἄλλοτρίων M 29 ἐν τῷ Ηερὶ ἔρμ.] cf. Ammon.
p. 214,29 sq. 30 ἀπόρους U τοὺς; om. Bt τοῖς om. B η̄ BMU:
καὶ t αὐτῶν M

p. 45b36 Φανερὸν οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι οὐ μόνον ἐγγωρεῖ. LXXV^v

Ἐξυμνεῖ τὴν παρ' αὐτοῦ εύρημένην τῆς εὐπορίας μέθοδον, ὅτι οὐδὲ οἶν τε δι' ἄλλης ἡ διὰ ταύτης εἰς πάντα συλλογισμὸν εὐπορεῖν προτάσεων. 25 δεῖξει μὲν γὰρ μετ' ὅλιγον, ὅτι καὶ εἴ τις ἐπινεόγεται τοῖς παλαιοῖς ἄλλῃ 5 μέθοδος, ἀγρηστός ἐστιν εἰς ἀπόδειξιν. καὶ νῦν δὲ συντόμως τοῦτο κατασκευάζει· εἰ γὰρ δέδεικται ὅτι πάντες οἱ συλλογισμοὶ ὑπὸ τὰ τρία ἀνάγονται σχήματα, δέδεικται δὲ ὅτι πάντα τὰ προβλήματα ἐν τοῖς τρισὶν σχήμασιν εἰς τὴν παραδεδομένην μέθοδον, ἔοικε μηδὲ εἶναι ἄλλη τις μέθοδος τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων παρὰ ταύτην.

10 p. 46a3 Ἡ μὲν οὖν ὁδὸς κατὰ πάντων ἡ αὐτὴ καὶ περὶ φιλο- 45 σοφίαν καὶ τέχνην ὁποιανοῦν καὶ μάθημα.

Ἐπειδὴ συλλογίζονται οὐ μόνον οἱ λογικὰς ἐπιτηδεύουντες τέχνας ἄλλῳ καὶ οἱ τὰς βαναύσους, ώς εἴπομεν ἄλλοτε, καὶ ἀπλῶς πάντες ἐκ κοινῶν ἐννοιῶν συλλογίζεσθαι πεφύκασιν, εἰ καὶ τὴν μέθοδον ἀγνοοῦσιν, εἰπὼν 15 οὖν περὶ φιλοσοφίαν ἐσήμανε τοὺς ὄντως συλλογιζομένους καὶ ἐπιστημονικῶς· φιλοσοφίας γὰρ ἵδιον ὄργανον ἡ λογική. διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν καὶ τέχνην ὁποιανοῦν τὰς λοιπὰς ἐδήλωσεν, εἴτε λογικὰς εἴτε καὶ βαναύσους. 20 τὸ δὲ καὶ μάθημα ἵσως καθολικώτερόν ἐστι τῶν ἄλλων· εἰπὼν γὰρ περὶ φιλοσοφίαν καὶ τέχνην ὁποιανοῦν ἐπὶ τὸ καθόλου ἀνήγαγε τὸν λόγον λέγων ἀπλῶς· καὶ περὶ πᾶν μάθημα γρησιμεύσει ἥμεν συλλογιζομένοις ἡ παραδεδομένη μέθοδος².

p. 46a12 Ὁ πως μὴ ἐπιβλέπωμεν εἰς πάντα τὰ λεγόμενα.]

"Ινα μὴ εἰς πάντα, φησίν, ἀπερ ἀπεγραψάμεθα δορίστως βλέ- LXXVI^r πωμεν ἀλλ' εἰδείημεν εἰς τίνα γρὴ βλέπειν, καταφατικὸν μὲν βουλόμενοι 25 συνάγειν, ὅτι εἰς τὰ κατηγορούμενα καὶ τὰ ὑποκείμενα, ἀποφατικὸν δὲ καὶ εἰς τὰ ἄλλότρια, καὶ τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν βουλόμενοι κατασκευάσαι, εἴ τι τῶν Γ καὶ Ζ ταύτον, τὸ δὲ ἀποφατικόν, εἴ τι τῶν Δ καὶ Ζ, καὶ ἐπὶ 5 τῶν ἄλλων ὡς εἰρηται. ἀρχὰς δὲ τῶν συλλογισμῶν φησι τὰς προτάσεις ὡν περὶ τῆς εὐπορίας ἐδίδαξεν.

3 δι' οι. U 4 μετ' ὀλίγον] c. 31 p. 46a31 sq. 8 post μέθοδον add. εἰσιν Ut
9 ταῦτα MU 10 καὶ οι. MU παρὰ B 11 post καὶ prius add. περὶ t Arist.
12 οἴ] οἶον M ἐπιτηδεύονται U 13 οἱ οι. Bt ἄλλοτε] p. 8,16 sq.
17 τέχνης ὁποιασοῦν MU ἀτελογικὰς sic B: ἡ τε λογικὰς t καὶ οι. M
20 γρησιμεύσειν B: γρησιμεύειν U 21 παραδεδομένη B Ut 22 ἐπιβλέπομεν M:
βλέπωμεν t Arist. πάντα BMU(C): ἀπαντά t Arist. τὰ—23 πάντα οι. M
24 γρὴ βλέπειν Bt: βλέπεται M: βλεπτέον U μὲν post τίνα transponunt MU
25 συναγαγεῖν t ὅτι οι. U 26 τὸ ἄλλότριον B καθόλου οι. B 27 εἰς τί
(ante τῶν γ) MU τῶν δὲ ἀποφατικῶν (ἀποφατικὸν M), sed τὸ δὲ ἀποφατικὸν mrg. MU
ἐστὶ (ἐπὶ U) τὸ δ καὶ τὸ ξ, sed εἰς τὸ δ καὶ τὸ ξ mrg. MU 28 ἄλλως. ut videtur, pr. B

p. 46a16 Καθ' ἔκαστον δὲ ἐκλέγειν τῶν δυντων, οἷον περὶ LXXVI^τ ἀγαθοῦ ἢ ἐπιστήμης. Τοιαὶ δὲ καθ' ἔκάστην εἰσὶν αἱ πλεῖσται.

Δεῖ, φησί, τὰς ἐκλογὰς ποιεῖσθαι ἐκάστου πράγματος ίδιᾳ καὶ μὴ κοι- 15 νῆς, οἷον τοῦ ἀγαθοῦ ἀγὰ μέρος καὶ ίδιαζόντως περὶ ἡδονῆς δύμοιώς. αἱ 5 οὖτε γάρ πλεῖσται, φησί, τῶν προτιθεμένων ἡμῖν εἰς ἐπίσκεψιν πραγμάτων ἐκλογαὶ τῶν τε ὑπαρχόντων καὶ οἵς ὑπάρχει καὶ τῶν ἀλλοτρίων ίδιαζουσαι 10 εἰσὶ καθ' ἔκάστην ἐπιστήμην· οἷον δταν ἀστρονομούμενον ἢ τὸ θεώρημα περὶ οὗ δεῖ ἀποδεῖξαι, ἀστρονομίας ίδιον τὸ ἐκλέξαι τὰ τοῖς προκειμένοις 20 ὑπάρχοντα καὶ οἵς ὑπάρχει, δταν γεωμετρικόν, γεωμετρίας, δταν φυσικόν, 15 φυσικῆς, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων *(ὅμοίως)*. Νιό, φησί, δεῖ τὸν ἀποδεικτικόν, δταν αὐτῷ τι προτεθῆ εἰς ἀπόδειξιν, αἰτεῖν παρὰ τῶν κατὰ μέρος τεχνῶν 25 ἢ ἐπιστημῶν τὰ τοῖς προτεθεῖσιν ἐπόμενα καὶ οἵς ἔπειται. εἰ γάρ ἐκεῖνοι, φησίν, ἐκ τῆς πείρας εἰδότες ταῦτα ἡμῖν παραδώσουσι μηδὲν παραλείποντες, 30 ἡμῶν λοιπὸν τὸ προκείμενον ἢ συλλογίσασθαι ἢ ἀσυλλόγιστον δεῖξαι. πολλὰ γάρ ἐστιν ἀπερ ἀποδεῖξαι ἀδόγατον· οὔτε γάρ τῶν ὄρισμῶν ἐστιν ἀπόδειξις, 35 ὡς δέδεικται ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς, οὔτε τῶν καθολικωτάτων γενῶν· οὐδὲν γάρ ἔστιν αὐτῶν κατηγορῆσαι· οὔτε δὲ τῶν καθ' ἔκαστα· κατ' οὐδενὸς γάρ ταῦτα κατηγορεῖται. εἰπε δὲ αἱ πλεῖσται. δτι εἰσὶν ἐκλογαὶ πάσαις ἐπι- 40 στήμαις, λέγω δὴ τὰ ἀξιώματα καὶ *(αἱ)* κοιναὶ ἔννοιαι, οἷον δτι ἐπὶ παντὸς ἢ ἡ κατάφασις ἢ ἡ ἀπόφασις, δτι τὰ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις ἵσα, δτι ἐὰν ἀπὸ ἴσων ἵσα ἀφαιρεθῇ, τὰ καταλειπόμενα ἵσα γίνεται, καὶ δσα τοιαῦτα.

p. 46a28 Καθόλου μὲν οὖν, δν δεῖ τρόπον τὰς προτάσεις ἐκλέ-
γειν, εἴρηται σχεδόν· δι' ἀκριβείας δὲ διεληλύθαμεν ἐν τῇ πράγ- 30
ματείᾳ τῇ περὶ τὴν διαλεκτικήν.

25 'Ενταῦθα μὲν διοσχερέστερον, φησί, παραδέδωκαμεν τὴν μέθοδον τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων· μερικότερον δὲ καὶ ἀκριβέστερον ἐν τοῖς Τόποις περὶ τούτων διεικήφαμεν. ταύτην γάρ φησι διαλεκτικὴν πραγματείαν· ἐκεῖ γάρ παραδέδωκε τόπους τοὺς εἰς ἔκαστον ἡμῖν χρησιμεύοντας πρόβλημα.

30 p. 46a31 "Οτι δὲ ἡ διὰ τῶν γενῶν διαιρεσις μικρόν τι μόριόν ἐστι τῇ εἰρημένῃ μεθόδου, ράδιον ίδειν.

Βούλεται διὰ τούτων ἐξυμνῆσαι τὴν παρ' αὐτοῦ παραδεδομένην μέθοδον·

2 ίδια B γάρ supra δὲ ser. M² ἔκάστην t Arist.: ἔκαστόν MU: compend. B
3 ἔκάστου Bt: ἐκ τοῦ MU 4 *(καὶ)* περὶ conicio 5 σκέψιν MU 6 ἐκλογῆς MU
ὑπαρχουσῶν MU 8 δεῖ om. MU 10 ὅμοίως addidi 11 προτεθῆ seripsi: προστεθῆ
libri παρὰ corr. U: περὶ BMt, pr. U 12 προτιθεῖσιν U ἔκεινα Bt 13 παρα-
διδόνται MU 16 ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς] II 3 p. 90 b 28 sq. post γενῶν IV litt. eras. U
17 κατηγορεῖν B supra καθ' ἔκαστα ser. εἴτε διὰ τομέων (?) M γάρ alt. Bt: δὲ MU
18 post ἐκλογαὶ addiderim κοιναὶ 19 αἱ addidi οἷον om. MU 21 λειπό-
μενα M 25 post μὲν add. οὖν U 28 παραδεδῶκαμεν Bt

οὐδεὶς γάρ, φησί, τῶν πρὸ ἡμῶν ταύτην ἡπίστατο, ἀλλ᾽ ἐκέγρητο LXXVI^a πάντες τῇ διαιρετικῇ μεθόδῳ, καὶ διὰ ταύτης ἐνόμιζον δύνασθαι ἀποδεικνύναι. αἰνίττεσθαι δέ φασιν αὐτὸν εἰς Πλάτωνα. φαίνεται δὲ ὁ Πλάτων ἔξυπνῶν μὲν τὴν διαιρετικὴν μέθοδον καὶ μάλιστα τὴν κατὰ ἀντίφασιν γνωμένην ὃ ὡς ἀφυκτοτάτην οὖσαν, οὐ μέντοι γε ταύτην ἀποδεικτικὴν λέγει εἶναι. σαφῶς 40 γάρ οἶδε διαιφορὰν διαιρετικῆς καὶ ἀποδεικτικῆς· τέσσαρας γάρ φησι μεθόδους εἶναι κατὰ φιλοσοφίαν ὅργανα τῆς διαιλεκτικῆς, διαιρετικήν, ὄριστικήν, ἀποδεικτικὴν καὶ ἀναλυτικήν. ἵσως οὖν εἰς τινας ἄλλους αἰνίττεται τὴν διαιρετικὴν ἀποδεικτικὴν νομίζοντας. τί οὖν φησιν; οὗτι μάλιστα μὲν οὐδὲν ἔστιν ἀποδεῖξαι 10 διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου, ἔπειτα εἰ καὶ ἀποδείκνυσιν, αὐτὴ μὲν καθ' αὐτὴν οὐκ ἀποδείκνυσι, βιηθουμένη δὲ ὑπὸ τῆς παρ' ἡμῶν παραδεδομένης μεθόδου. διὸ ἀσθενῆ συλλογισμὸν αὐτὴν ἐκάλεσεν, οὗτι τε δεῖται πάντως 15 τῆς μεθόδου ταύτης, καὶ οὗτι, ὡς αὐτός φησιν, διὰ μὲν προτίθεται δεῖξαι οὐκ ἀποδείκνυσιν ἀλλὰ ἄλλο παρὰ τοῦτο, αὐτὸ δὲ ἐκεῖνο ἀσυλλογίστως 20 αἰτεῖται. οἷον βιούλεται δεῖξαι οὗτι ὁ ἀνθρωπος λογικός ἔστι· πρῶτον μὲν λαμβάνει τὸ γένος ὡμολογημένον· ἀναποδείκνυται γάρ τὸ γένος λαμβάνει· εἴτα διαιρεῖ εἰς τὰς οἰκείας διαιφοράς, εἰς τε τὸ λογικὸν καὶ τὸ ἄλογον, καὶ συλλογίζεται οὕτως· ἔπειδὴ ὁ ἀνθρωπος ζῆσθαι, πᾶν δὲ ζῆσθαι η̄ λογικὸν η̄ ἄλογον, καὶ ὁ ἀνθρωπος ἄρα η̄ λογικὸς η̄ ἄλογος· ἀλλὰ μὴν οὐκ ἄλογος· 25 λογικὸς ἄρα. ἐνταῦθα τοίνυν τὸ μὲν η̄ λογικὸν εἶναι η̄ ἄλογον τὸν ἀνθρώπον, διπερ οὐ προέκειτο δεῖξαι, τοῦτο συνελογίσατο καὶ ταῦτα οὐ δι' ἔαυτὴν καθ' αὐτὴν η̄ διαιρετικὴ ἀλλὰ τὸ πρῶτον παραλαμβάνουσα σχῆμα· διὰ δὲ προϋθετο δεῖξαι, λέγω δὴ οὗτι λογικός, τοῦτο οὐ συνελογίσατο ἀλλ' ὡς ἀξίωμα ἔλαβεν· ἔλαβε γάρ ὡς ὁμολογούμενον οὗτι οὐκ ἄλογος, καὶ συλλογίζεται τοῦτο η̄ διαιρετικὴ οὐ δύναται. καὶ οὗτι, φησίν, ὡς ἀξίωμα λαμβάνει 30 τοῦτο, δῆλον ἐπὶ τῶν ἀμφιβόλων. ζητείσθω | γάρ περὶ τῆς διαι- LXXVI^b μέτρου, πότερον σύμμετρος τῇ πλευρᾷ η̄ ἀσύμμετρος· τὸ μὲν σύμμετρον η̄ ἀσύμμετρον εἶναι, τοῦτο συλλογίζεται, καὶ τοῦτο οὐκ αὐτὴ καθ' αὐτὴν, τὸ μέντοι εἶναι ἀσύμμετρον αἰτήσει. ἐρεῖ γάρ οὕτως η̄ διάμετρος καὶ η̄ πλευρὰ μεγέθη· πᾶν μεγέθος η̄ σύμμετρον μεγέθει τινὶ η̄ ἀσύμμετρον. η̄ διάμετρος ἄρα τῇ πλευρᾷ η̄ σύμμετρος η̄ ἀσύμμετρος· ἀλλὰ μὴν οὐ σύμμετρος^c, ἵνα συναγάγῃ τὸ ἀντικείμενον. μικρὸν δέ φησι μόριον εἶναι τῆς μεθόδου τῆς 35 συλλογιστικῆς τὴν διαιρετικήν, οὗτι κυρίως ἀπόδειξις γίνεται διὰ τῶν ὄρισμῶν, οἱ δὲ ὄρισμοι γίνονται οὐκ ἀνευ τῆς διαιρετικῆς. ὥστε μόριον βραχὺ τῆς ἀποδεικτικῆς ἔστιν η̄ διαιρετική· καὶ ἄλλως μικρὸν μόριόν φησιν αὐτὴν 40 εἶναι τῆς παραδεδομένης μεθόδου, οὗτι εἰ καὶ συγχωρήσομεν δι' αὐτῆς

2 δύνασθαι ΚΜΥ: δεῖν τ 3 φησιν Ο 3. 4 φαίνεται μὲν (μὲν οἰμ. Μ) γάρ ἔξυπνῶν
ὅ Πλάτων ΜΟ 5 εἶναι λέγει τ 6 διαιλεκτικῆς Ο καὶ ἀποδεικτικῆς οἰμ. Μ
8 καὶ οἰμ. Β 9 ἔστιν οὐδὲν Μ 10 καὶ εἰ Bt ἀποδεικνύουσιν Μτ
13 δεῖξαι οἰμ. Β 14 περὶ τ 15 λογικὸν Ο 16 <αν ὡς> ὡ. ? cf. p. 311,19 313,16
314,15 18 δὲ οἰμ. Bt 20 τὸ μὲν ΜΟ 21 οὐ prius οἰμ. ΜΟ πρόσκειται Β
αν καὶ τοῦτο ? cf. vs. 28 22 περιλαμβάνουσα ΜΟ 23 ante λογικός add. δ Bt
26 δῆλον δὲ τοῦτο Ο, οἰμ. δὲ Μ 27 πότερον ε πρότερον corr. post 26 γάρ transponit Μ
29 αἰρεῖ pr. Ο 32 συναγάγοι | 36 post εἰ add. τι Μ συγχωρήσωμεν τ
20*

ἀποδείκνυσθαι τι. ἐν τι μόνον τῶν προβλημάτων δι' αὐτῆς ἀποδείκνυ- ΛΧVI
ται, τὸ καθόλου καταφατικόν, οὐδὲν δὲ τῶν λοιπῶν δειχθήσεται, καὶ διὰ
οὐδὲ τῶν συμβεβηκότων τι οὐδὲ τῶν ἰδίων, ὡς δεῖξει, ἀλλὰ μόνον τὰ κατ'
οὐσίαν ὑπάρχοντα.

5 p. 46a33 Ὁ μὲν γάρ ἔδει δεῖξαι, αἰτεῖται.

10

"Εδει γάρ δεῖξαι ὅτι λογικὸς ὁ ἄνθρωπος. τοῦτο οὖν αἰτεῖται λέγουσα
'ἄλλα μὴν οὐκ ἄλογος'. πόθεν γάρ δῆλον ἐπὶ τῶν ἀμφιβόλων τὸ 'ἄλλα
μὴν τόδε τι';

p. 46a34 Συλλογίζεται δὲ ἀεί τι τῶν ἄνωθεν.

10 'Αεί, φησί, τὸ συμπέρασμα τὸ ἐν τούτοις καθολικώτερόν ἐστι τοῦ προ-
κειμένου· τὸ γάρ ἄνωθεν ἀντὶ τοῦ 'καθολικώτερον'. οἷον πρόκειται δεῖξαι 15
ὅτι λογικός· καὶ τοῦτο μὲν αἰτεῖται, δείκνυσι δὲ τὸ τούτου καθολικώτερον,
ὅτι ἡ λογικὸς ἡ ἄλογος.

p. 46a34 Πρῶτον δὲ αὐτὸ τοῦτο ἐλελήθει τοὺς χρωμένους αὐτῇ
15 πάντας, καὶ πείθειν ἐπεχείρουν ώς ὅντος δυνατοῦ περὶ οὐσίας
ἀπόδειξιν γενέσθαι καὶ τοῦ τί ἐστιν.

'Ἐν οἷς, φησί, μέγα ἐφρόνουν ώς δυνάμενοι διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου
τοὺς ὄρισμοὺς ἀποδεικνύνται, ἐν τούτοις μάλιστα ἐλέγχονται ἀγνοοῦντες αὐτὸ 20
τοῦτο. ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἀπόδειξιν γενέσθαι ὄρισμῶν καὶ γενῶν. δείκνυσι
20 γάρ αὐτὸς ἐν τῇ 'Ἀποδεικτικῇ' ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ὄρισμοῦ καὶ γένους ἀπό-
δειξιν γενέσθαι, ὅπερ αὐτοὶ ως δυνατὸν πείθειν τοὺς ἄλλους ἐπεχείρουν.
ἐπεὶ γάρ ἡ τοῦ γένους διαιρεσὶς κατὰ τὰς οἰκείας γίνεται διαφοράς, πᾶς δὲ
ὄρισμὸς ἐκ γένους ἐστὶ καὶ διαφορῶν, ἐνόμιζον, ἐπειδάν ἔκάστην τῶν δια-
φορῶν δεῖξωσιν ὑπάρχουσαν τῷ εἶδει, καὶ συμπλέξαντες ταῦτα μετὰ τοῦ
25 γένους δύνασθαι κατηγορεῖν αὐτοῦ. ἔλεγον γάρ 'εἰ ὁ ἄνθρωπος ζῶον, τὸ 30
δὲ ζῆον ἡ λογικὸν ἡ ἄλογον, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἄρα ἡ λογικὸς ἡ ἄλογος'.
ἄλλα μὴν οὐκ ἄλογος· λογικὸς ἄρα· πάλιν ἐπειδὴ τὸ ζῶον ἡ θνητὸν ἡ
ἀθάνατον, (καὶ ὁ ἄνθρωπος ἄρα ἡ θνητὸς ἡ ἀθάνατος.) οὐκ ἀθάνατος δὲ ὁ
ἄνθρωπος· θνητὸς ἄρα· εἴτα δὲ κατὰ μέρος ἐδόκουν ἀποδεικνύνται, ταῦτα
30 καὶ συμπλέξαντες μετὰ τοῦ γένους ἐνόμιζον δύνασθαι κατηγορεῖν καὶ οὗτος

1 ἀποδείκνυσθαι—αὐτῆς οὐ. t τι—ἀποδείκνυται οὐ. B 1. 2 ἀποδείκνυσθαι U
2 γάρ t 3 δεῖξει] p. 46a26 sq. 11 an καθολικωτέρων? οἷον οὐ. M

12 τὸ om. B: τὰ Ut καθολικώτερα Ut: compend. BM 15 ἐνεχείρουν M
ἀδύνατον MU 16 γενέσθαι BM Ut (n): γίνεσθαι Arist. 19 ἐστιν om. MU γενέσθαι
ἀπόδειξιν U ὄρισμῶν—21 γενέσθαι om. M 20 ἐν τῇ 'Ἀποδεικτ.] cf. p. 306,16
καὶ Bt: ἡ U 21 αὐ οὗτοι? ἀδύνατον MU ἐνεχείρουν MU 22 διαφοράς
γίνεται t 25. 26 τὸ δὲ ζῶον om. U: τὸ ζῶον superser. M² 27 οὐκ ἄλογος mrg. M¹
θνητὸν ἡ om. B 28 καὶ—ἡ ἀθάνατος addidi 30 καὶ prius om. BMt post
μετὰ add. καὶ MU t

ἀποδεικνύαι τοὺς ὄρισμούς. δέδεικται δὲ ἐν τῷ περὶ Ἐρμηνείας LXXVI° ὅτι οὐ τὰ κατηγορούμενα κατὰ μέρος πάντως δύναται καὶ ἀμα κατηγορεῖσθαι. 30

p. 46a37 "Ωστε οὕτε ὃ τι ἐνεδέχετο συλλογίσασθαι διαιρουμένους
ξυγίσσαν, οὕτε δὲ οὕτως ἐνεδέχετο ὥσπερ εἰρήκαμεν.

5 Οὕτε, φησί, τὴν παρ' ἡμῶν παραδεδομένην μέθοδον ἡπίσταντο οὕτε
ὅπερ ἐνεχώρει συλλογίσασθαι διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου· τί γάρ ἡν συλ-
λογίσασθαι, τὸ δὲ ὁ ἄνθρωπος ἢ λογικὸς ἢ ἀλογος, αὐτὸ μὲν τοῦτο ἡγιό-
ουν, ἐνόμιζον δὲ δὲ τὸ λογικὸν εἶναι συνελογίζοντο. 35

p. 46a39 'Ἐν μὲν οὖν ταῖς ἀποδείξεσιν, δεῖται δέη τι συλλογίσα-
10 σθαι ὑπάρχειν, δεῖται τὸν μέσον, δι' οὐ γίνεται ὁ συλλογισμός, καὶ
ἡττον δὲτε εἶναι καὶ μὴ καθόλου τοῦ πρώτου τῶν ἀκρων· ἢ δὲ
διαιρεσις τούγαντίον βούλεται· τὸ γάρ καθόλου λαμβάνει μέσον.

Δείξας δὲτι ἡ διαιρετικὴ μέθοδος ἀγρηστος εἰς συλλογιστικὴν καὶ δὲτι,
εἰ δλως καὶ συλλογίζεται, ἀσθενής ἐστι συλλογισμός, διότι δὲν προτίθεται 40
15 οὐκ ἀποδείκνυσιν ἀλλ' αἰτεῖται, ἀλλο δέ τι κατασκευάζει, νῦν πάλιν βούλεται
δεῖξαι δὲτι καὶ ἀμέθοδος ἡ ἀγωγὴ τῶν διὰ τῆς διαιρετικῆς συλλογιζομένων
καὶ ἐναντίως ἔχουσα τῇ κατὰ ἀλήθειαν συλλογιστικὴ μεθόδῳ. ἐν μὲν γάρ
τοις κυρίοις συλλογισμοῖς ὁ μέσος δρος, δι' οὐ συνάπτονται οἱ ἄκροι, μερι-
κώτερός ἐστι τοῦ μείζονος δρου, καὶ τοῦτο εἰκότως εἰ γάρ τὸν μείζονα
20 τοῦ ἐλάττονος δεῖξαι βούλομεθα κατηγορούμενον καταφατικῶς ἢ ἀποφατικῶς,
τοῦτο δὲ δείχνυμεν διὰ τοῦ μέσου δι' ἔαυτοῦ συνάπτοντος τοὺς ἄκρους. δεῖ 45
δῆλον δὲτι τὸν μὲν μέσον τοῦ ἐλάττονος ἐπὶ πλέον εἶναι, ἵνα κατηγορῆται
αὐτοῦ, τὸν δὲ μείζονα τοῦ μέσου. εἰ δὲ λέγοις τις δὲτι ἀλλ' ἐν δευτέρῳ
σχήματι ὁ μέσος ἀμφοτέρων ἐστὶ μείζων, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ ἐλάττων, ἵστω
25 δὲτι διὰ τοῦτο καὶ ἀτελεῖς φαμεν τοὺς ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ συλλογισμούς.
διότι οὗτοις ἐχόντων τῶν μέσων οὐ φαίνεται ἐν αὐτοῖς τὸ ἀναγκαῖον τοῦ
συμπεράσματος· διὸ δεόμεθα τῆς ἀντιστροφῆς, ἵνα διὰ ταύτης ἀναγιῶσιν
εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα καὶ πάλιν ὁ μέσος τὴν ἔαυτοῦ τάξιν ἀπολάβῃ. διὸ 50
ἐν μὲν δευτέρῳ σχήματι καταφατικὸν οὐδέποτε συνήγετο συμπέρασμα· ἵνα
30 μὲν (γάρ) γένηται καταφατικὸν συμπέρασμα, ἔδει ἀμφοτέρας λαβεῖν κατα-

1 ἐν τῷ Περὶ ἑρμ.] c. 11 p. 20b31 sq. 2 πάντα pr. B δύνανται MU
κατηγορεῖται B 3 ἐνεδέχετο BM: ἐνδέχεται Ut Arist. διαιρουμένοις MU: διαιρού-
μενον t 4 ἐνδέχεται t 5 τὴν παραδεδομένην μέθοδον παρ' ἡμῶν t 7 τοῦτο
μὲν MU 9 δέη τι BMt Arist.: δέηται U (A B C d u, pr. m) 10 τὸ Arist.
ἢ t Arist.: om. BMU 10. 11 καὶ ἡττον (δὲ add. in ras. M) ἀεὶ εἶναι καὶ BMt: θᾶττον
δὲ ἀεὶ U, sed καὶ ἡττον εἶναι καὶ μὴ καθόλου mrg. U 11 αἱ ἡττονα sive ἡττον'?
22 ἐπιπλεῖσην t post ἵνα add. καὶ MU t κατηγορεῖται Bt 24 ἵστω scripsi
cf. p. 314,12: ἵστω BMU t 28 ἀπολάβοι M 29 μὲν om. U post μὲν add.
τῷ t 30 μὲν MU: δὲ Bt γάρ addidi

φατικάς· ἵνα δὲ ἀναγάγωμεν εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα, ἔδει τὴν μείζονα ἀντιστρέψαι· ἀντιστρεψομένη δὲ ἡ μείζων μερικὴ ἐγίνετο καὶ διὰ τοῦτο ἀσυλλόγιστον ἐποίει τὸ σχῆμα, ἐπειδὴ δεῖ, ώς καὶ ἐνταῦθα φησί, τὴν μείζονα ἐπὶ πλειόν εἶναι τῆς ἐλάττου. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σχήματι οὐδέποτε καθόλου, 5 ἐπειδὴ, ἵνα τὸ καθόλου συναγγῦῃ, δεῖ τὰς | δύο λαβεῖν καθόλου, LXXVII^r

ἵνα δὲ ἀναγγῦῃ εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα, ἔδει τὴν ἐλάττουν ἀντιστρέψαι καταφατικὴν οὖσαν· ἀντιστρεψομένη δὲ μερικὴ ἐγίνετο. καὶ οὕτω πάλιν ὁ μὲν μέσος τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἀπελάμβανεν, ἡ δὲ ἐλάττων μερικὴ γινομένη μερικὸν ἐποίει καὶ τὸ συμπέρασμα. ἐν μὲν οὖν ταῖς συλλογιστικαῖς, φησί, 10 μεθύδοις, ώς ἦδη εἴρηται, ἐπὶ πλέον ἐστὶν ὁ μείζων δρος τοῦ μέσου· ἐν δὲ τῇ διαιρετικῇ μεθύδοι φάνταστον τὸν μέσον δρον ἐπὶ πλέον λαμβάνουσι τοῦ μείζονος. βουλόμενοι γάρ δεῖξαι δτι ὁ ἀνθρώπος λογικός ἐστι, λαμβάνουσι μέσον δρον τὸ ζῷον, δηλονότι τοῦ μὲν ἀνθρώπου ἐλάττους ὄντος τοῦ δὲ λογικοῦ μείζονος· ἐπὶ πλέον δὲ τὸ ζῷον τοῦ λογικοῦ. ἀλλὰ τοῦτο 15 μὲν τὸ συμπέρασμα δὲ καὶ προτίθενται, ώς αὐτὸς εἶπεν, οὐκ ἀποδεικνύουσιν ἀλλ' αἰτοῦσιν. δὲ ἡ κατασκευάζουσι, τὸ 'ό ἀνθρώπος ἄρα ἡ λογικὸς ἢ ἄλογος', οὐκ ἔστιν ἐπὶ πλέον τοῦ μέσου δρου, τοῦ ζῷου, ἀλλ' ἐπ' ἵσης· τὸ γάρ ζῷον ἡ λογικὸν ἢ ἄλογον, καὶ ἀνάπταν τὸ λογικὸν ἢ ἄλογον ζῷον. ἀλλ' ἐπειδὴ οὐ τοῦτο προτίθενται <ἄλλ> ἄλλο τι, εἰ δὲ ἀνθρώπος λογικός, διὰ 20 τοῦτο εἶπεν ἐπὶ πλέον λαμβάνειν αὐτοὺς τὸν μέσον τοῦ μείζονος, ώς πρὸς τὸν σκοπὸν δν προτίθεντο. οὐ πρὸς τὴν συμπλοκὴν αὐτὴν τοῦ συλλογισμοῦ· ἐν γάρ τῷ συλλογισμῷ ἔξισάζοντα δεῖ λαμβάνουσι τὸν μείζονα τῷ μέσῳ, εἴτε διαιροῦσιν αὐτὸν εἰς τὰς οὐδιώδεις αὐτοῦ διαισχορὰς καὶ ταύταις πάσαις ώς ἐνὶ μείζονι δρῳ χρῶνται. ἀλλ' ἐπεὶ πρόκειται μίαν τῶν διαφορῶν 25 δεῖξαι τῷ ὑποκειμένῳ δρῳ ὑπάρχουσαν, μείζων δέ ἐστιν δρος ὁ ἐν τῷ συμπεράσματι κατηγορούμενος, διὰ τοῦτο φησιν ἐπὶ πλέον αὐτοὺς λαμβάνειν 30 τὸν μέσον τοῦ μείζονος.

p. 46 b 3 "Εστω γάρ τὸ ζῷον μὲν ἐφ' οὗ A.

Τὰ παραδείγματα τῶν εἰρημένων λαμβάνει, λέγω δτι τε οἱ διὰ τῆς 30 διαιρετικῆς συλλογικόμενοι δὲ μὲν προτίθενται οὐ δεικνύουσιν ἀλλ' αἰτοῦσιν, ἄλλο δέ τι συμπεραίνουσι, καὶ δτι τὸν μέσον δρον ἐπὶ πλέον λαμβάνουσι τοῦ μείζονος. τὸ Δ, δπερ ἐστὶν ἀνθρώπος, A ἐστίν, δπερ ἐστὶ ζῷον· τὸ A ἢ B ἐστὶν ἢ Γ, τουτέστιν ἢ θνητὸν ἢ ἀθάνατον· τὸ Δ ἄρα ἢ B ἐστὶν 20 ἢ Γ, τουτέστιν ὁ ἀνθρώπος ἢ θνητὸν ἢ ἀθάνατον. ὥστε μέσον μὲν τὸ

1 ἀνάγωμεν MU	2 γίνεται Bt	3 ἐπειδὴ δεῖ εκ ἐπειδὴ corr. B	4 πλέον U
9 φησί om. U	11 τὸ B	13 μέσον corr. nescio unde U	15 εἶπεν] p. 46 a 33
15. 16 ἀποδεικνύοντες ἀλλ' αἰτοῦντες B		17 τοῦ ζώου om. B	18 καὶ—ζῷον
om. M ^U t	19 <ἄλλ> ἄλλο τι scripsi cf. p. 311,2: ἀλλ' δτι libri		21 προέθετο Bt
οὐ om. M ^U	τὴν om. t	23 πάσαις ταύταις M	28 μὲν M ^U t (f n m):
om. B Arist.	ante α add. τὸ M	29 λέγων B ^U t	30 ἀλλ' αἰτοῦσιν om. B
32 ante ἀνθρ. add. ὁ Bt	33 τὸ ὁ—34 ἀθάνατον om. B		33. 34 β—γ transposui:
γ—β M ^U t	34 ἡ (post ἀνθρ.) t: om. M, eras. 1 ^o		θνητὸς ἡ ἀθάνατος conicio
cf. p. 311,15. 16			

ζῷον, μείζων δὲ ὅρος τὸ θυητόν, ὁ βούλονται ὑπάρχον δεῖξαι τῷ ἀν- LXXVII^g
θρώπῳ. καὶ δῆλον ὅτι τοῦτο μὲν οὐκ ἔδειξαν ἀλλ' ἄλλο τι, ἢ γὰρ θυητὸν
εἶναι τὸν ἄνθρωπον ἢ ἀθάνατον.

p. 46b4 'Ο δὲ ἄνθρωπος, οὗ τὸν λόγον δεῖ λαβεῖν.

5 Τουτέστι τὸν ὄρισμόν· εἶπε γὰρ ἡδη ὅτι ἐνόμιζον οἱ τῇ διαιρετικῇ ϕ
χρησάμενοι μάλιστα τοὺς ὄρισμοὺς δι' αὐτῆς δύνασθαι ἀποδεικνύναι. διαι-
ροῦντες γὰρ δεῖ τὸ γένος εἰς τὰς οἰκείας διαφορὰς καὶ ἀφοριζόμενοι καθ'
ἐκάστην διαιρέσιν τὴν συστατικήν τοῦ ἀνθρώπου διαφορὰν οὕτω ταῦτας
μετὰ τοῦ γένους συμπλέξαντες ἀποδεικνύναι τὸν ὄρισμὸν φέντο.

10 p. 46b7 Πάλιν τὸν ἄνθρωπον ἀεὶ διαιρούμενος τίθεται εἶναι: ζῷον.

'Αεί, φησίν, προϊῶν κατὰ τὴν διαιρέσιν τὸν ἄνθρωπον ζῷον εἶναι
λαμβάνει, καὶ συλλογίζεται τι τῶν ἀπὸ τῆς διαιρέσεως αὐτοῦ εἶναι. οἷον
ὁ ἄνθρωπος ζῷον, πᾶν ζῷον ἢ λογικὸν ἢ ἄλογον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ἢ λογι-
κὸς ἢ ἄλογος· ἀλλὰ μήν οὐκ ἄλογος· λογικὸς ἄρα. πάλιν ὁ ἄνθρωπος ¹⁰
ζῷον, πᾶν ζῷον ἢ θυητὸν ἢ ἀθάνατον, ὁ ἄνθρωπος ἄρα ἢ θυητὸς ἢ ἀθά-
νατος· ἀλλὰ μήν οὐκ ἀθάνατος· θυητὸς ἄρα. καὶ οὕτως ἐπὶ πασῶν τῶν τοῦ
ζῷου διαφορῶν ποιεῖται. ὅστε ὁ μὲν οὐ προτίθεται συλλογίζεται, τὸ 'ἢ
τόδε ἢ τόδε ἐστίν', ὁ δὲ προτίθεται αἰτεῖται, τὸ λογικὸν εἶναι ἢ θυητόν.
οὐ γάρ δείκνυσιν ἀλλ' ὡς ὑπολογιούμενον λαμβάνει.

20 p. 46b21 Καθ' οὗ δὲ ἔδει δεῖξαι,

τουτέστι τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὰς διαφορὰς ἄκρα· λαμβάνει γὰρ τὸν ¹⁵
μὲν ἄνθρωπον ἐλάττονα ὅρον, τὸ δὲ θυητὸν καὶ ἀθάνατον ἢ ὑπόποιον καὶ
ἄποιον μείζονα.

p. 46b22 Τέλος δέ, ὅτι τοῦτό ἐστιν ἄνθρωπος ἢ ὁ τι ποτ' ἂν ἢ
25 τὸ ζητούμενον, οὐδὲν λέγουσι σαφές, ὅστε ἀναγκαῖον εἶναι.

Οὕτω, φησίν, ἐκάστην τῶν διαφορῶν οὐ δείκνυστες ἀλλ' αἰτήσαντες
τέλος οὐδὲν ὃν προέθεντο δεῖξαι ἀποδεικνύουσιν· προτίθενται μὲν γὰρ ²⁰
τοὺς ὄρισμοὺς τῶν πραγμάτων ἀποδεῖξαι, καὶ οἴονται, ἐάν ἐκάστην τῶν ἐν

1 τὸ ἀθάνατον MU	βούλεται B	4 λόγον U Arist.: ὅρον B Mt (n)	5 εἶπε
p. 46a36	6. 7 διαιροῦνται τι	7 ἀεὶ post διαφορὰς collocat B	8 ταυτήν U
10 ζῶον εἶναι t Arist.	11 τὴν superser. B	12 αὐτὸν MU	13 ὁ prius om. MU
13. 14 λογικὸς ἢ ἄλογος t: λογικὸν ἢ ἄλογον B MU		14 ἄλογον. λογικὸν B	15 ἢ tert. om. U
16. 17 τοῦ ζῷου τῶν διαφορῶν B		17 ποιεῖσθαι I	18 συλλογί- ζεσθαι MU
τὸ θυητὸν δὲ B	19 δείκνυουσιν B	20 δέοι τι (n, corr. m)	22 μὲν om. Bt
	24 ὅτι om. pr., ut videtur, B	27 προτίθεται pr. B	

τῷ ὄρισμῷ διαφορῶν δεῖξωσιν ὑπάρχουσαν, ὅτι καὶ οὗτός ἐστιν ὄρισμὸς LXXVII^r ἀνθρώπου δεῖξειγέναι. τοῦτο δὲ οὐκ ἀναγκαῖον· δέδεικται γάρ, ὡς εἴπομεν, ὅτι οὐ τὰ κατηγορούμενά τινος ἴδιᾳ, ταῦτα καὶ ἄμφα κατηγορεῖσθαι δύναται· ὅτι τοῦτο εἰ καὶ τῶν διαφορῶν ἔκάστην ἦσαν δεῖξειγότες, οὐ δῆπου καὶ τὸν 5 ὄρισμὸν ἀπέδειξαν. |

p. 46b24 Καὶ γάρ τὴν ἄλλην ὁδὸν ποιοῦνται πᾶσαν οὐδὲ LXXVII^v
τὰς ἐνδεχομένας εὐπορίας ὑπολαμβάνοντες ὑπάρχειν.

Τὴν ἄλλην ὁδόν, τουτέστι τὴν λοιπήν, λέγω δὴ τὴν μέχρι τῶν
ἀτόμων διαιρεσιν· διαιροῦσι γάρ τὸ ζῷον εἰς τὸ λογικὸν καὶ ἄλογον, τὸ
10 λογικὸν εἰς θυγτὸν καὶ ἀθάνατον, τὸ θυγτὸν εἰς ὑπόπουν καὶ ἄπουν, τὸ
ὑπόπουν εἰς δίπουν καὶ πολύπουν, μέχρις οὐ καταντήσουσιν εἰς ἄτομον· δι-
κείσθω γάρ τὸ δίπουν ἀδιαιρέτον. πᾶσαν οὖν ταύτην τὴν ὁδὸν ποιοῦνται
μὴ συνορῶντες μηδὲ ἐκ ποιῶν εὐπορῆσαι δυνατὸν εἰς ἀπόδειξιν τῶν δια-
φορῶν, ὃν τῇ συμπλοκῇ τὸν ὄρισμὸν ποιῆσαι βούλονται, οἷον ὅτι ὁ ἀνθρω-
πος λογικός, εἰ λάβοιεν μέσον ὅρον τὸ βούλευτικόν· ὁ ἀνθρωπος βούλευτι-
κός, τὸ βούλευτικὸν λογικόν, ὁ ἀνθρωπος ἄρα λογικός. οὐδὲ τοσοῦτον
οὐν συνιδεῖν δύνανται, τίς ἀν εἶη μέσος ὅρος ὁ συνάψαι τοὺς ἄκρους
δυνάμενος.

p. 46b26 Φανερὸν δὲ ὅτι οὕτ' ἀνασκευάσαι ταύτη τῇ μεθόδῳ 10
ἔστιν οὕτε περὶ συμβεβηκότος ἢ ἴδιου συλλογίσασθαι οὔτε περὶ
γένους.

"Οτι μὲν οὖν ἄγρηστος εἰς τὸ συλλογίσασθαι ἡ διαιρετικὴ μέθοδος,
εἴρηται. εἰ δὲ ὅλως καὶ ἦν δυνατὸν συλλογίσασθαι δι' αὐτῆς, δῆλον ὅτι, 20
φησί, μόνα τὰ καταφατικὰ δυνατὸν ἦν διὰ ταύτης δεικνύναι, καὶ οὐδὲ
25 πάντα ἄλλὰ μόνον τὸ καθόλου, ἀποφατικὸν δὲ οὐδέν. εἰ γάρ ἡ διαιρεσις
γίνεται τῶν γενῶν κατὰ τὰς ἴδιας αὐτῶν διαφοράς, αὐταὶ δὲ αἱ διαφοραὶ
τοιῶσδε συμπλεκόμεναι ἀποτελοῦσι τὰ εἰδῆ. δῆλον ὅτι περὶ μόνων τῶν
ὑπαρχόντων τοῖς πράγμασιν. εἰ δέ τις εἴποι 'ἄλλὰ δύναμαι καὶ ἀποφατικὸν
ποιῆσαι συμπέρασμα λέγων οὕτως· ὁ ἀνθρωπος ζῷον, πᾶν ζῷον ἢ λογικὸν
30 ἢ ἄλογον, ὁ ἀνθρωπος ἄρα ἢ λογικὸς ἢ ἄλογος· ἄλλὰ μὴν λογικός ἐστιν· 25
οὐκ ἄλογος ἄρα', τὰ αὐτὰ πάλιν καὶ πρὸς τοῦτον ἐροῦμεν, ὅτι τοῦτο
οὐ κατασκευή ἐστιν ἀλλ' αἴτημα. τὸ γάρ ὅλως ἔμφασιν ἔχον ἀποδεῖξεις
τὸ 'ἢ λογικὸς ἢ ἄλογος' ἐστί· τοῦτο δὲ καταφατικόν ἐστι τὸ συμπέρασμα.

2 εἴπομεν] p. 308,30 sq.

9 καὶ t: ἢ BMU

15. 16 βούλευτικὸν B

17 ὅλως om. M

22 συλλογίζεσθαι pr. B

ἄρα) om. M

3 post κατηγορεῖσθαι add. οὐ B

11 καταντήσωσεν BMt cf. p. 316,21

17 δύναται M

27 post δῆλον add. δὲ t

λογικὸν ἢ ἄλογον BMU

λογικὸς ἢ ἄλογος t cf. vs. 33: λογικὸν ἢ ἄλογον BMU

δύνανται Bt

15 λογικὸν B

20 post συμβεβηκότος add. τι Bt

30 ἢ (post

30. 31 λογικόν

ἐστιν οὐκ ἄρα ἄλογον B

ὅτι δὲ οὐδὲ τὸ μερικὸν καταφατικὸν δυνατὸν διὰ τῆς μεθόδου ταύτης LXXVII° συναχθῆναι, δῆλον ἐντεῦθεν· διαιροῦσι γάρ τὸν μέσον ὅρον εἰς πάσας τὰς διαιφοράς, ὡστε πάντα ἄνθρωπον ἀνάγκη ἡ λογικὸν εἶναι ἡ ἀλογονή ἡ θητικὴ ἡ ἀθάνατον. αἳς οὖν τὸ καθόλου συνάγουσιν. καὶ ὅτι ὁ σκοπὸς τὰ ἐν τῷ 30 ὅρῳ παραλαμβανόμενα ἀποδεῖξαι, ταῦτα δὲ παντὶ τῷ ὄριστῷ ὑπάρχειν ἀνάγκη.

Οὕτε περὶ συμβεβηκότος, φησίν, ἡ ἴδιον. εἰκότως· ταῦτα μὲν γάρ ἐπουσιώδη εἰσὶ καὶ κατὰ συμβεβηκός ὑπάρχοντα· ἡ δὲ διαιρεσίς εἰς τὰ κατ' οὐσίαν ὑπάρχοντα γίνεται. ἵσως ἀπορήσειεν ἂν τις ὅτι καὶ συμβεβηκότων ἀπόδειξιν δυνατὸν διὰ τῆς διαιρετικῆς γενέσθαι· φῆσεις γάρ 'ό ἄνθρωπος κέχρωσται· πᾶν δὲ χρῶμα ἡ λευκὸν ἡ μέλαν ἡ τι τῶν μεταξύ'. φημὶ δὲ πρὸς τοῦτο ὅτι ἡ διαιρετικὴ ἔκάστην τῶν δέκα κατηγοριῶν ἀπὸ τῶν 35 γενικωτάτων ἀρέαμένη διαιρεῖ μέχρι τῶν εἰδικωτάτων, οὐ μὴν ἔργον αὐτῆς ὥραν τί τῶν συμβεβηκότων τινὶ οὖσίᾳ ὑπάρχει, ὡστε τὸ λαθεῖν ὅτι ὁ ἄνθρωπος κέχρωσται οὐ διαιρετικῆς ἔργον· ὅτε γάρ ἐλαμβανεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος 15 ζῷον, τοῦτο ἐκ τῆς διαιρέσεως εἴχε τοῦ ζῷου εἰς τὰ εἰδικώτατα εἰδη.

Οὕτε περὶ γένους φησίν· αἳς γάρ τὸ γένος ἡ διαιρεσίς ὁμολογούμενον λαμβάνει. δείκνυσι δέ, ὡς καὶ ἡδη εἴπομεν, ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι ἀδύνατον γένους ἀπόδειξιν γενέσθαι, λέγω δὲ ὅτι τόδε 40 τοῦδε γένος.

20 p. 46b28 Οὕτε ἐν οἷς ἀγνοεῖται πότερον ὥδε ἡ ὥδε ἔχει.

'Ἐγ τούτοις δοκεῖ δεικνύναι, φησίν, ἐν οἷς ὁμολογεῖται τὸ συμπέρασμα· ἐπειδὴ γάρ ὁμολογεῖται ὅτι ὁ ἄνθρωπος λογικός, διὰ τοῦτο προβαίνει αὐτοῖς ὁ λόγος λέγουσιν 'ἀλλὰ μὴν οὐκ ἀλογος· λογικὸς ἀρά'. ἐπεὶ ἐν οἷς ἀμφίβολον ποιῶν ποτε δεῖ τῶν ἀντιδιηρημένων κατηγορῆσαι τοῦ προκειμένου, ἐλέγχεται 25 ἡ διαιρετικὴ ἀποδεῖξαι μὴ δυναμένη. ὡς ἐπὶ τῆς διαιρέτρου καὶ τῆς πλευρᾶς ἔχει· ὅτι μὲν γάρ ἀνάγκη ἡ σύμμετρον ἡ ἀσύμμετρον εἶναι δείκνυσιν· εἰ γάρ 35 ἡ διάμετρος καὶ ἡ πλευρὰ μεγέθη, πᾶν δὲ μέγεθος ἡ σύμμετρόν τινι μεγέθει ἔστιν ἡ ἀσύμμετρον, καὶ ἡ διάμετρος ἀρα τῇ πλευρᾷ ἡ σύμμετρος ἔσται 45 ἡ ἀσύμμετρος· πότερον δὲ σύμμετρός ἔστιν ἡ ἀσύμμετρος, οὐκέτι ἔξει δεικνύναι· ἀμφίβολον γάρ τοῦτο. ὡστε ὅσον ἐπὶ τῇ διαιρετικῇ μεθόδῳ οὐ δυνατὸν δεῖξαι εἴτε σύμμετρος ἡ διάμετρος εἴτε ἀσύμμετρος.

p. 46b33 'ΙΙ μὲν γάρ ὁδὸς αὗτη· διὰ ταύτης δὲ οὐκ ἔστιν.

'ΙΙ μέθοδος, φησίν, ἡ διαιρετικὴ αὕτη ἔστι, τὸ λαμβάνειν τὸ προκεί-

1 post δυνατόν add. ἔστι B 3 ἄλογον ἡ οἱ. M 5 post παραλαμβανόμενα
add. ἀνθρώπῳ τ δὲ οἱ. MU 7 γάρ οἱ. BMt ἐπεισοδιώδῃ Mt
ἡ διαιρεσίς δὲ B 9 φῆσεις B 11 ἔκάστη M 14 ἐλαμβάνομεν τ 15 εἰς
τὸ M εἰδηκώτατα pr. U 17 εἴπομεν] p. 308,20 21 ὠμολόγηται MU
22 ὠμολόγηται U 24 ὑποκειμένου MUt 26 ἡ prius om. BUt δεικνύουσιν B
εἰ γάρ scripsi: εἴ γε BMUt 28 ἡ alt. om. MU ἔσται Bt: ἔστιν MU
29 οὐκέτι — 31 ἀσύμμετρος iterat M

μενον ἡ τόδε εῖναι ἡ τόδε· διὰ ταύτης δὲ τῆς ὁδοῦ ἀδύνατον δεῖξαι LXXVII^v
ὅτι τόδε τί ἔστιν.

50

p. 46b35 Φανερὸν οὖν ὅτι οὕτε πρὸς πᾶσαν σκέψιν ἀρμόζει τῆς
ζητήσεως ὁ τρόπος, οὕτε ἐν οἷς μάλιστα δοκεῖ πρέπειν, ἐν τού-
τοις ἔστι χρήσιμος.

Δέδεικται γάρ ὅτι οὕτε πρὸς τὸ δεῖξαι τὰ κατὰ συμβεβηκός ὑπ-
άρχοντα ἡ τὰ ἕδια χρησιμεύσει, καὶ ὅτι τῶν προβλημάτων μόνον τὸ
καθόλου καταφατικὸν δοκεῖ δεικνύναι, καὶ ὅτι τοὺς ὄρισμοὺς ἐπαγγελλομένη
δεικνύναι τούτους μὲν οὐ δείκνυσιν ἀλλ’ αἰτεῖται, ἀλλοὶ δέ τι δείκνυσιν
10 ὁ μὴ βούλεται, καὶ ὅτι οὐδὲ περὶ γενῶν ὅτι τόδε τοῦδε γένος | ἐνδέ- LXXVIII^r
χεται διὰ τῆς διαιρετικῆς μεθόδου ἀποδεῖξαι. εἰ δέ τις λέγοι ὅτι οὐδὲ διὰ
τῆς τοῦ Ἀριστοτέλους μεθόδου ἔστι τὰ γένη ἀποδεῖξαι, ἵστω ὅτι, καὶ εἰ μὴ
ἀποδεικτικῶς ἔστιν αὐτὰ ἀποδεῖξαι, ἀλλ’ οὖν γε παρέδωκεν ἐν τοῖς Τοπικοῖς
τόπους τινὰς δι’ ὃν δυνατὸν διαιρετικῶς τὴν περὶ τῶν γενῶν πίστιν παιγ-
15 σασθαι. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν οὐδὲ εἰ ἡ διαιρετικὴ λαμβάνει ὡς ὄμοιο-
γούμενα τὰ γένη, ὅταν ὑπὸ τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενα ἥ· οὐδὲ γάρ αἱ 5
ἀποδεικτικαὶ μεθόδοι ἀποδεῖσαι τι δύνανται μὴ λαβούσαί τινα ἐκ τῶν φαι-
νομένων ἀναποδείκτως· ἀργὴ γάρ πάσης ἀποδείξεως αἱ κοιναὶ ἔννοιαι καὶ
τὰ ὑπὸ τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενα. εἰ γάρ μὴ ληφθείη τι ὄμοιογημένου
20 ἀλλ’ ἀεὶ τὸ ληφθὲν δέοι ἀποδεικνύναι, ἀναιρεθήσεται ἀπόδειξις τῆς προ-
όδου ἐπ’ ἄπειρον γινομένης· δεῖται γάρ ἀεὶ τὸ ληφθὲν εἰς ἄλλου ἀπόδειξιν
ἀποδεικνύναι. δέδεικται δὲ ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι οὐ
προΐασιν ἐπ’ ἄπειρον αἱ ἀποδείξεις ἀλλ’ ἀρχὰς ἔχουσιν ἀναποδείκτους τὰς 10
κοινὰς ἔννοιας καὶ τὰ ὑπὸ τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενα.

3 ἀρμόσει B: ἀρμόττει M

ὅτι οι. MU εἰ καὶ M

οὐδὲν Ut

21 δὲ B

τέλος τοῦ περὶ εὐπορίας προτάσεων

11 λέγει B

13 γε οι. U

16 ἀπὸ M Ut

22 ἐν τοῖς Ἀποδεικτ.] I 3

p. 72b18 sq.

12 τὸ γένος M: τῷ γένει U

ἐν τοῖς Τοπικοῖς] IV

19 τὰ BMt: ταῦτα U

ἐνεργείας BU

20 δέοιτο Bt

24 ἐνεργείας BU

B: πεπλήρωται τὸ δεύτερον τμῆμα M

ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙ ΑΝΑΛΥΣΕΩΣ
ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΩΝ.

p. 46v 40 Ηώς δ' ἀνάξομεν τοὺς συλλογισμοὺς εἰς τὰ προει- LXXVIII^η
ρημένα σχήματα, λεκτέον ἀν εἴη μετὰ ταῦτα· λοιπὸν γάρ ἔτι
5 τοῦτο τῆς σκέψεως.

Πέρας ἀπείληφε τὸ δεύτερον τοῦ βιβλίου τμῆμα· τοῦτο δέ ἐστι τὸ
περὶ τῆς εὐπορίας τῶν προτάσεων. ἐντεῦθεν λοιπὸν ἐπὶ τὸ τρίτον μετα-
βέβηκε· τοῦτο δέ ἐστι πῶς ἀνυηθείμεν τοὺς ἡ παρὰ τοῖς παλαιοτέροις 20
συλλογισμοὺς ἡ ὅσους ἥμιν οἱ προσδιαλεγόμενοι πλέκουσιν ἀνάγειν εἰς τὰ
10 προειρημένα τρία σχήματα. τούτου γάρ δειχθέντος, φησί, τέλος ἀν ἥμιν
ἔχοι ἡ προσειμένη πραγματεία· εἰ γάρ τὴν τε γένεσιν τῶν συλλογισμῶν
μεμαθήκαμεν, ἔτι τε πῶς ἀναγαγεῖν δυνάμεθα εἰς τὰ προειρημένα
σχήματα τοὺς προτιμεμένους συλλογισμούς, τελειοτάτην ἀν ἔχοιμεν τὴν συλ-
λογιστικὴν 25 ἔξιν. θεῖ οὖν, φησίν, εἰς τὰς προσεχεῖς δύο προτάσεις ἀναγαγεῖν
15 τὸν συλλογισμόν (αὗται γάρ εἰσιν αἱ προσεχῶς τοῦ συμπεράσματος συνακτι- 30
καῖ), ἔπειτα τοὺς ὄρους ἐπισκοπεῖν ἐξ ὧν αὗται συνεστήκασι. πολλάκις δέ,
φησίν, οὕτε οἱ γράφοντες οὕτε οἱ προσδιαλεγόμενοι τὰς δύο προτείνουσι
προτάσεις, ἀλλ' ἔστιν ὅτε τὴν μίαν παραλιμπάνουσι, καὶ ἦτοι τὴν μείζονα
ἡ τὴν ἐλάττονα. καὶ τὴν ἐλάττονα μέν, ως ὅταν εἶπω οὕτως· πᾶν οἰκεῖον
20 ἀγαθόν, ἡ ὄγεια ἄρα ἀγαθόν· ἡ πᾶν κατὰ φύσιν ἀγαθόν, ἡ ἡδονὴ ἄρα
ἀγαθόν· ἐνταῦθα γάρ δῆλον ὅτι ἡ ἐλάττων πρότασις παραλέσειπται ἡ λέγουσα
ἐν μὲν τῷ πρώτῳ συλλογισμῷ ὅτι ἡ ὄγεια οἰκεῖον, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ὅτι 30
ἡ ἡδονὴ κατὰ φύσιν. δῆλον δὲ γένεται ἐν τούτοις τὸ παραλειμμένον ἐκ

1. 2 Inserpsi ex B (qui σχήματος praebet, quod correxi): ἀρχὴ τοῦ τρίτου M: ἐξήγησις
ἰωάννου γραμματικοῦ καὶ ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου, εἰς τὸ περὶ ἀναλύσεως συλλογισμῶν,
τρίτον τμῆμα Y: tit. om. t 4 μετὰ κτλ. om. Y 5 post τοῦτο delevit μετὰ B
ἐπισκέψεως M 7 τῆς om. Y 12 ἀγαγεῖν M: ἀν ἀγαγεῖν t δυνάμεθα, sed
post 13 σχήματα Escor. Φ. III. 10: δυνόμεθα BMY: δυνώμεθα t 13 τελειότητα B
16 αὗται Bt: αὗτοὶ MY 18 ἔσται M 20 ὄγεια BY 21 ἐντεῦθεν B
δῆλον ὅτι] ἡδη B 22 ὄγεια BY δευτέρω B Mt: ἐτέρω Y 23 ὅτι alt. om. Y
23 τὸ παραλειμμένην Y

τοῦ συμπεράσματος· ἐὰν γάρ εὑρωμεν ὅρου ἐν τῷ συμπεράσματι ὃν ἐν LXXVIII¹ ταῖς προτάσεσιν οὐκ εἴχομεν, ὥσπερ ἐν τούτοις τὴν ὑγίειαν ἢ τὴν ἡδονήν, δῆλον ὅτι ἀπό τινος παραλελειμμένης προτάσεώς ἐστιν οὗτος ὁ ὅρος ἐν τῷ συμπεράσματι.. γινώσκομεν δὲ ποίᾳ ἐστὶν ἡ παραλελειμμένη, πότερον μείζων 5 ἢ ἐλάττων, ἐκ τῆς τάξεως τοῦ ἐν τῷ συμπεράσματι καινοτέρου ὅρου· ἐὰν μὲν γάρ ὁ ὑποκείμενος ἦ, ἐλάττων, ἐὰν δὲ ὁ κατηγορούμενος ἦ, μείζων, 35 ὥσπερ ἐν τούτοις ἐστὶν ἡ ἡδονὴ καὶ ἡ ὑγίεια. ἔχει οὖν οὗτος τὴν τοῦ ὑποκείμενου τάξιν ἐν τῷ συμπεράσματι· ὁ δὲ ὑποκείμενος ἐν τῷ συμπεράσματι τῆς ἐλάττονός ἐστι προτάσεως, ὥσπερ ὁ κατηγορούμενος τῆς μείζονος· δῆλον 10 οὖν ἄρα ὅτι ἡ ἐλάττων ἐστὶν ἡ παραλελειμμένη. ἐνίστε δέ, ως εἶπον, τὴν μὲν μείζονα παραλιμπάνουσι, λέγουσι δὲ τὴν ἐλάττονα, οἷοί εἰσι πάντες οἱ ῥητορικοί· ὁ δεῖνα νύκτωρ πλανᾶται, κλέπτης ἄρα ἐστίν· ὁ δεῖνα καλλωπιστής, οὐκοῦν καὶ μοιχός. ἔχει γάρ τὸ συμπέρασμα πῇ μὲν τὸν κλέπτην πῇ δὲ 15 τὸν μοιχόν· κατηγοροῦνται δὲ οὗτοι ἐν τῷ συμπεράσματι. οὐκοῦν ἡ μείζων ἐστὶν ἡ παραλελειμμένη· ὁ δεῖνα νύκτωρ πλανᾶται, πᾶς νύκτωρ πλανώμενος κλέπτης ἐστίν, ὁ δεῖνα ἄρα κλέπτης ἐστίν· ὁ δεῖνα καλλωπιστής, πᾶς καλλωπιστής μοιχός, ὁ δεῖνα ἄρα μοιχός. ἐνίστε δέ, φησίν, οὐ παραλιμπάνουσι πρότασιν, περιττὰ δὲ τιθέασιν. ἡ καὶ παραλιμπάνουσι μὲν τινα, καὶ ἄλλα δὲ τιθέασι περιττά· καὶ δεῖ συναρᾶν τί μὲν παραλέλειπται, καὶ 20 τοῦτο προστιθέναι, τί δὲ περιττὸν εἴρηται, καὶ τοῦτο ἀφαιρεῖσθαι, ἕως οὐ 45 καταντήσομεν εἰς τὰς δύο προτάσεις. καὶ ὅπως μὲν παραλιμπάνουσιν ἐνίστε μίαν τῶν προτάσεων, εἴπομεν ἥδη. προστιθέασι δὲ περιττά, ως ἐὰν εἴπω· ἡ ἡδονὴ κατὰ φύσιν, ἡ ἡδονὴ λεία ἐνέργεια, ἡ ἡδονὴ ἀνενόχλητος ζωῆ, πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἀγαθόν· ἐν τούτοις γάρ μόνον γρειῶδες πρὸς τὸ συμπέρασμα τὸ ‘ἡ ἡδονὴ κατὰ φύσιν’, τὰ δὲ ἄλλα περιττά καὶ μάτην παρεληγπται, εἰ μὴ δι’ ἄλλην τινὰ αἰτίαν τῶν προειρημένων τι παραληφθείη, ἢ δι’ ἐπίκρυψιν ἢ δι’ ἄλλο τι. συμβαίνει οὖν ὅτε καὶ προστιθέασι περιττὰ 50 καὶ τῶν ἀναγκαίων τι παραλιμπάνουσιν, οἷον, ως εἴπομεν ἥδη, ἥτοι τὴν μείζονα πρότασιν ἡ τὴν ἐλάττονα. τινὲς μὲν οὖν, φησί, τῶν προτεινομένων 55 συλλογισμῶν ἐλλειπτικῶς εἴρημένοι ῥάδίαν ἔχουσι τὴν εἰς τὰ σχήματα ἀνάλυσιν, τινὲς δὲ δυσχερεστέραν. ὅσοι μὲν γάρ, φησίν, ὅρον τινὰ ἔχουσιν ἐν τῷ συμπεράσματι ὃν ἐν ταῖς προτάσεσιν οὐ παρειλήφασιν, εὐγερέστεροι 60 ἀνάγονται ὑπὸ τὰ σχήματα· δυνατὸν γάρ ἐκ τοῦ ὅρου τούτου ῥᾶστα ἰδεῖν

I ὃν—4 συμπεράσματι οι. M	2 ἔχομεν Y	3 ὑγείαν Y	4 ὄποια Y
post μείζων add. ἐστιν Y	6 μὲν οι. MY	7 prius M: ἵ B Yt	7γ (ante δὲ) Y
δὲ) Y	7 ἡ alt. MY: ἵ Bt	11 μὲν οι. Bt	λέγουσι
δὲ MY: καὶ λέγουσι Bt	πάντες οι. Y	12 καλωπιστής B itemque vs. 17	
13 καὶ οι. Y	ποῖ utroque loco Y	14 post οὗτοι add. οἱ ὅροι Y	
19 ὅτι M	ὅτι Bt	20 προτιθέναι pr. B, corr. B ²	
21 καταντήσωμεν Mt cf. p. 312, II	22 post προτάσεων add. ως Bt	ἥδη εἴπομεν B	
24 γρειῶδες μόνον B	26 προσρημένων t	28 τινὰ Y	ἥτοι scripsi:
ὅτι M: ὅτι ἡ Y: οι. Bt	29 ἡ Y: ὥτοι BMt	φασὶν Y	30 εἰρηκέναι Y
31 ὅσοι] ὅτε Y	φῆσιν Y	32 παρειλήφαμεν MY; huc usque M	33 ὑπὲρ t

τὸ παραλειλειμμένον, ὥσπερ ἐν | οἵς παρεθήκαμεν παραδείγμασιν. LXXVIII
ὅσοι δὲ τῶν συλλογισμῶν ἐλλειπτικῶν εἴρηνται, τοὺς δὲ αὐτοὺς ὅρους ἔχουσιν
ἐν τῷ συμπεράσματι οὓς καὶ ἐν ταῖς προτάσεσι παρειλήφασι, τούτους,
φησί, δυσχερὲς ἀναλῦσαι εἰς τὰ σχῆματα· οὐ γάρ εὑσύνοπτον τὸ παραλειλειμ-
μένον. οἶνον αὐτὸς παρατίθεται συλλογισμόν· ἔχει δὲ οὕτως ἀναιρουμένης
τῆς μὴ οὐσίας οὐκ ἀνήρηται ἢ οὐσία· τῶν μερῶν δὲ ἀναιρουμένων ἀνήρηται
τὸ ὅλον· τὰ μέρη ἄρα τῆς οὐσίας οὐκ εἰσὶν οὐκ οὐσίαι· ἐν γάρ τῷ συμ-
περάσματι τοῦ συλλογισμοῦ τούτου οὐδεὶς ἔστιν ὥρος μὴ ὃν ἐν ταῖς προ-
τάσεσιν, ἀλλ᾽ ἔστιν ἢ μὲν μὴ οὐσία ἐν τῇ μιᾷ, τὰ δὲ μέρη ἐν τῇ ἑτέρᾳ.
10 δυσχερής οὖν ἐν τοῖς τοιούτοις ἢ ἀνάλυσις, ἐπειδὴ οὐδὲ τὸ παραλειφθὲν
ῥάφδιον συνιδεῖν· δύο γάρ οὐσῶν ἐν τούτῳ προτάσεων ἀσυνάπτων ἀλλήλαις
οἱ ἐν τῷ συμπεράσματι δύο ὅροι ἔκατεροι ἐν ἑκατέρᾳ ἔστιν τῶν προτάσεων.
ἔστιν οὖν τὸ παραλειλειμμένον ἐν τούτῳ οὐκ ὥρος ἀλλὰ πρότασις. σκοπὸς
δὲ δεῖξαι διὰ τούτων ὅτι τὰ μέρη τῶν οὐσιῶν οὐσίαι εἰσί. καὶ δείκνυστι 10
15 τοῦτο οὗτος ὁ συλλογισμὸς ἐν δευτέρῳ σχῆματι λαμβάνων μέσον ὅρου τὴν
οὐσίαν, μείζονα τὴν μὴ οὐσίαν καὶ ἐλαττονα τὰ μέρη τῆς οὐσίας, καὶ λέγει
τρόπον τινὰ οὕτως· τῆς μὴ οὐσίας ἀναιρουμένης οὐκ ἀνήρηται ἢ οὐσία, τῶν
μερῶν δὲ ἀναιρουμένων ἀνήρηται (ἢ οὐσία), τὰ μέρη ἄρα τῆς οὐσίας οὐκ
εἰσὶν οὐκ οὐσίαι ἀλλ᾽ οὐσίαι δῆλον ὅτι· δ γάρ μὴ ἔστιν οὐκ οὐσία, οὐσία
20 ἔστιν ἐξ ἀνάγκης. ἀλλ᾽ ἐν τῷ προκειμένῳ οὐκ ἐχρήσατο τῷ αὐτῷ μέσῳ 15
ὅρῳ ἐν τῇ ἐλάττονι προτάσει, ἀλλ᾽ ἔλαβεν ἀντὶ τῆς οὐσίας τὸ ὅλον· εἰπὼν
γάρ ‘τῆς μὴ οὐσίας ἀναιρουμένης οὐκ ἀνήρηται ἢ οὐσία’ καὶ δέον εἰπεῖν
‘τῶν μερῶν δὲ ἀναιρουμένων ἀνήρηται ἢ οὐσία’ οὕτω μὲν οὐκ εἶπεν, ἀλλ᾽
ὅτι τῶν μερῶν δὲ ἀναιρουμένων ἀνήρηται τὸ ὅλον. καὶ ἐχρήσατο ἀντὶ
25 μέσου ὅρου τῆς οὐσίας τῷ ὅλῳ ὥστε ἐν τῷ αὐτῷ συλλογισμῷ δύο μέσους
παραλαμβάνεσθαι, τὴν οὐσίαν καὶ τὸ ὅλον· ὥπερ τὴν πλάνην ἐποίησε. διὰ 20
τί δὲ οὕτως ἐχρήσατο; λέγομεν ὅτι δύο συλλογισμῶν ὥντων, προσυλλογισμοῦ
τε καὶ αὐτοῦ τοῦ συλλογισμοῦ, ἐξ ἑκατέρου μία πρότασις εἰληπται, παρα-
λειλειμμέναι δέ εἰσιν αἱ λοιπαὶ δύο. τοῦ γάρ συλλογισμοῦ τὴν ἐλάττονα
30 πρότασιν βιουλόμενος κατασκευάσαι, πόθεν ὅτι τῶν μερῶν ἀναιρουμένων ἀνή-
ρηται ἢ οὐσία, δείκνυσιν αὐτὴν διὰ προσυλλογισμοῦ κεχρημένος μέσῳ ὅρῳ
τῷ ὅλῳ, ὥστε εἶναι τὸν προσυλλογισμὸν οὕτως· τῶν μερῶν τῆς οὐσίας
ἀναιρουμένων ἀνήρηται τὸ ὅλον, τοῦ ὅλου ἀναιρουμένου ἀνήρηται ἢ οὐσία, 25
† τὰ μέρη ἄρα τῆς οὐσίας οὐσίαι εἰσίν· τὸ σχῆμα πρῶτον. ἐπικρύψεως οὖν
35 ἔνεκεν ἢ συντομίας λαβών τοῦ προσυλλογισμοῦ τὴν ἐλάττονα πρότασιν τὴν
λέγουσαν ‘τῶν μερῶν ἀναιρουμένων ἀνήρηται τὸ ὅλον’ καὶ τοῦ συλλογισμοῦ
τὴν μείζονα τὴν λέγουσαν ‘τῆς μὴ οὐσίας ἀναιρουμένης οὐκ ἀνήρηται ἢ

¹ προσέθηκε Y ³ καὶ om. Y post τούτους add. ὃς Y ⁴ φῆσι Y

4. 5 παραλειτημένον Υιού των έτερων Βασιλέων παραληφθέν Υιού από γάρ;

15 οὗτως Υ λαμβάνω B 16 λέγω B 17 ἀνηριμένης B τῶν—18 ἀνήριται
ομ. Bt 18 ἡ οὗσις addidi cf. vs. 23 τῆς οὐσίας ομ. Υ 22 ἀνηριμένης B

23 ἡ—24 ἀνγέρηται om. Y 24 post ἀντὶ add. τοῦ Y 27 δὲ om. Y προσωπλο-

γιασμοῦ] post πρὸ delevit εἰ Y 30 ἀνηρημένων B 34 immo τῶν μερῶν ἔρα τῆς
οὐσίας ἀγαπημένων ἄγιόνται οὐ σία 35 αντίθετος t 37 ἀντομένης B

ουσίας αναιρουμένων αγητήτων γη ουσία οι συντόμως ή οι αντιτιμένης ή

οὐσία' οὕτως ἐπήγαγε τὸ συμπέρασμα. ὅτι τὰ μέρη οὐκ εἰσὶν οὐκ LXXVIII^c οὐσίαι. ἐχρήσατο οὖν ἐν τῷ συλλογισμῷ ὅρῳ μέσῳ οὐ τῷ αὐτῷ, ἀλλ' ἐν τῇ μείζονι μὲν τῷ ὄντως μέσῳ, λέγω δὴ τῇ οὐσίᾳ, ἐν δὲ τῇ ἐλάττονι ἀντὶ τῆς 30 οὐσίας τῷ ὅλῳ. ὕστε δυσχερής τοῦ τοιούτου τῶν συλλογισμῶν εἶδους ἡ 5 ἀνάλυσις μὴ δυναμένων ἡμῶν ἐκ τοῦ συμπεράσματος στοχάσασθαι τὸ παραλελειμμένον τῶν αὐτῶν ὅρων ὑπαρχόντων ἐν τῷ συμπεράσματι οἵπερ ἡσαν καὶ ἐν ταῖς προτάσεσιν. τίθησι μὲν οὖν καὶ ἔτερα εἰδόη τῆς τῶν συλλογισμῶν ἀσαφείας, ἀλλ' ἵνα μὴ πάντα ἀμα λέγωμεν, ἔκαστον ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ θεωρήσομεν.

10 p. 47^a5 Συμβήσεται δὲ ἄμα καὶ τὰ πρότερον εἰρημένα ἐπιβεβαίονται καὶ φανερώτερα εἶναι, ὅτι οὕτως ἔχει, διὰ τῶν νῦν 25 λεγομένων· δεῖ γάρ πᾶν τὸ ἀληθὲς αὐτὸς ἐστι τῷ ὁμολογούμενον εἶναι πάντη.

15 Εάν, φησί, δεῖξωμεν ὅτι οἱ ὄπωσοῦν προφερόμενοι συλλογισμοὶ πάντες εἰς τὰ τρία ἀναλύονται σχήματα μόνον, πιστωσόμεθα μᾶλλον τὰ προειρημένα, ὅτι ἀνάγκη τρία μόνα εἶναι σχήματα. εἰ γάρ τὴν τέ γένεσιν αὐτῶν παραδιδόντες δεῖξην μόνα εἶναι ταῦτα καὶ τὴν μέθοδον τῆς τῶν συλλογισμῶν εὑπορίας, ἔτι δὲ καὶ τοὺς γεγενημένους συλλογισμοὺς ἀναλύοντες εὗροιμεν εἰς ταῦτα μόνα ἀναλυμένους, αὐτὴν ἐστι τῷ σύμφωνον εύρησομεν 40 20 τὴν ἀλήθειαν. οὐ μόνον δὲ τὸν περὶ τῶν τριῶν σχημάτων λόγον εύρησομεν διὰ τούτων βεβαιούμενον ἀλλὰ καὶ τὸν περὶ τῶν συλλογιστικῶν συζυγιῶν καὶ τῶν ἀσυλλογίστων· δεῖξει γάρ ἐν τούτοις ὅτι δοι εἴς ἀσημένων προτάσεων κατασκευάζουσί τι, κατὰ τὴν ἴδιαν φύσιν ἀσυλλόγιστοί εἰσιν, ἐτέρωθεν δὲ ἔχουσι τὸ ἀναγκαῖον. καὶ περὶ τῶν λοιπῶν δὲ καὶ ἐντεῦθεν σχήμοις 25 τὴν πίστιν.

p. 47^a11 Ὅποιον γάρ εἰς τὰ μείζω διελεῖν ἦτορ εἰς τὰ ἐλάττω· μείζω δὲ τὰ συγκείμενα ἦτορ εἰς τὸν.

Εὐγερέστερον γάρ τὸ διελεῖν εἰς μεγάλα μόρια ἦτορ εἰς μικρότερα· 45 διό, φησί, δεῖ ήμας εἰς τὰ δύο μεγάλα μόρια τοῦ συλλογισμοῦ, λέγω δὴ τὰς συνεκτικὰς αὐτοῦ δύο προτάσεις, τὴν διαιρέσιν ποιεῖσθαι. ἀντικειμένως δὲ ἔχει τῷ πλήθει τὸ μέγεθος· ὅταν γάρ η διαιρέσις εἰς μεγάλα τῷ μεγέθει γένηται, εἰς ἐλάττονα γίνεται τῷ πλήθει, ὅταν δὲ εἰς πλείονα τῷ πλήθει, εἰς ἐλάττονα τῷ μεγέθει. ἐὰν γάρ εἰς δύο διέλω τὸ πηγυαῖον ἔύλον καὶ

2 μέσω ὅρῳ Y 3 μὲν τῷ ὄντως μέσῳ Bt: τῷ συμπεράσματι Y 5. 6 απ τοῦ παραλελειμμένου? 8 ἄμα om. Y λέγομεν t 10 ἄμα om. Bt τὰ om. Y
10. 11 βεβαιοῦσθαι Bt 11 ἔχοι Y διὰ τῶν κτλ. om. Y 14 φησί om. Y
πάντως Bt 16 τε om. Y 17 immo ἐδείκνυμεν 18 δὲ Bt: τε Y 19 εὔρη μὲν pr. Y ἐστὶν Y 20 λέγον bis Y 22 δεῖξει] c. 33 p. 47^b18 sq.
ὅτι om. Y 23 οἰκεῖαν Y 24 σχῶμεν Y 26 ὁπον BYt (n m, corr. C): ὁπο Arist. εἰς alt. Bt (m): om. Y Arist. ἐλάττω B μείζω κτλ. om. Y
μείζονα t 27 τὰ alt. Bt (n m): om. Arist. post ὃν add. σύγκειται t (corr. A)
cf. p. 319.10 33 διέλωμεν t

πάλιν ἄλλο πηγυστὸν εἰς τέσσαρα διέλκω, δῆλον ὅτι ἐκείνου τὰ μόρια LXXVIII^ν μεγέθει μὲν μεῖζονά εἰσιν ἡ τὰ τούτου, πλήθει δὲ ὀλιγώτερα· ὥρᾳ δὲ ἐκείνῃ 50 ἡ διαιρέσις ταύτης· διὰ τοῦτο φησιν εἰς τὰς δύο προτάσεις τὰς συνεκτικω- τάτας διελεῖν χρῆναι πρότερον, ἀτινά ἐστι τὰ μεγάλα μόρια τοῦ συλλογισμοῦ, 5 καὶ μὴ ἐξ ῥῶ αὐταὶ σύγκεινται, λέγω δὲ εἰς τὰς τῶν προσυλλογισμῶν προ- τάσεις. καὶ γάρ δυσχερέστερον τοῦτο καὶ οὐδὲν ἡμᾶς ὀνίνησιν εἰς τὸ προ- κείμενον. τουτέστιν εἰς τὸ ἀναγαγεῖν ὑπὸ τὰ σχήματα τοὺς συλλογισμούς· οὐδὲν γάρ εἰς τοῦτο δεησόμεθα τῶν προσυλλογισμῶν. συγκείμενα οὖν φησιν αὐτὰς τὰς δύο προτάσεις· | σύγκεινται γάρ ἐκ τῶν προσυλλογισμῶν· LXXIX^τ 10 γισμῶν· ἐξ ῥῶ δὲ αὐτοὺς τοὺς προσυλλογισμούς. μήποτε δὲ τὰ ἐξ ῥῶ ἀκουστέον τοὺς τρεῖς δρους ἐξ ῥῶ αἱ δύο προτάσεις, ὅτι πρότερον τὰς προ- τάσεις ζητητέον τοῦ συλλογισμοῦ καὶ μὴ τοὺς δρους· εὐχερέστερόν τε γάρ τὰς προτάσεις εὑρήσομεν ἡ τοὺς δρους, καὶ τῇ εὑρέσει τῶν προτάσεων συναναφαίνονται καὶ οἱ τρεῖς δροι ἐξ ῥῶ αἱ προτάσεις σύγκεινται.

15 p. 47a13 Εἴτα σκοπεῖν ποτέρα ἐν δὲ καὶ ποτέρα ἐν μέρει. 5

Οὐ λέγει ‘ποία ἐστὶ καθόλου καὶ ποία μερική’, ἀλλὰ ‘ποία μεῖζων καὶ ποία ἔλαττων’. εἶπεν δὲ καθόλου μὲν τὴν μεῖζον, ἐν μέρει δὲ τὴν ἔλατ- τον, διότι δεῖ ἐπὶ πλέον ἐστὶν ἡ μεῖζων τῆς ἔλαττονος καὶ περιέχεται ἐν τῇ μεῖζον ἡ ἔλαττων. διταν γάρ εἰπω ‘πᾶς ἀνθρωπος ζῷον, πᾶν ζῷον 20 οὐσία’. δῆλον ὅτι ἡ λέγουσα ‘πᾶν ζῷον οὐσία’ ἐπὶ πλέον ἐστὶ τῆς λεγούσης ‘πᾶς ἀνθρωπος ζῷον’. ὅ τε γάρ ὑποκείμενος τῆς μεῖζονος ἐπὶ πλέον ἐστὶ *(τοῦ)* τῆς ἔλαττονος, λέγω δὴ τὸ ζῷον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ κατηγορούμενος τοῦ κατηγορουμένου· ἐπὶ πλέον γάρ ἡ οὐσία τοῦ ζῴου· ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ 10 εἰπεῖν ‘πᾶν ζῷον οὐσία’ ἐμπεριείληπται τῷ ζῷῳ καὶ ὁ ἀνθρωπος. καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν διμοίως ἔχει· οἷον πᾶς ἀνθρωπος ζῷον, οὐδὲν ζῷον ἄψυχον· ἐπὶ πλέον γάρ τὸ μὲν ἄψυχον τοῦ ζῷου· τοῦ γάρ ἄψυχου καὶ τοῦ ἐμψύχου προσεχῆς διαιρουμένου ἐκ τοῦ σώματος, ἐκ τοῦ ἐμψύχου ἔχει τὴν ὑπο- διαιρέσιν τὸ ζῷον, ὡς τὸ οὐ τῆς αὐτῆς συστοιχίας τὸ ζῷον καὶ τὸ ἄψυχον, ἀλλὰ ἀνωτέρῳ τὸ ἄψυχον. ἐπὶ πλέον οὖν τὸ μὲν ἄψυχον τοῦ ζῷου, τὸ 30 δὲ ζῷον τοῦ ἀνθρώπου. διμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ ‘οὐδὲν ζῷον ἄψυχον’ περιέ- γεται καὶ ὁ ἀνθρωπος.

p. 47a14 Ἐνίστε γάρ τὴν καθόλου προτείναντες τὴν ἐν αὐτῇ οὐ λαμβάνοντας.

Ἐν αὐτῇ λέγει τὴν ἔλαττονα, διότι, ὡς εἶπον, περιέχεται ἡ ἔλαττων

1 ἄλλο πάλιν Y	διέλωμεν t	2 μεγέθη B	ἡ τὰ BY: εἴτα t	πλήθη Yt
ἥπον Yt	γάρ Y	2. 3 ἐκείνη ἡ B: η ἡ ἐκείνη Y: η ἡ ἐκείνη 1	3 τὰς ali.	
om. Y	4 γρὴ Y	5 λέγει t	6 post τοῦτο add. τούτου t	8 συγκείμενα
9. 10 προσυλλογισμῶν om. B	συγκείμενα t: συγκειμένας Y	10 δὲ prius Bt: γάρ Y		
14 καὶ om. Y	οἱ om. t	16 post λέγει add. ὅτι Bt	20 λεγούσης—22 τῆς	
om. Yt	22 τοῦ addidi	23 κατηγορουμένου scripsi: ὑποκειμένου BYt		
24 ὁ om. Yt	25 τῶν ἀποφατικῶν scripsi: τὰ ἀποφατικὰ BYt	26 ἐμψύχου —		
ἀψύχου Y	30 ἄψυχος Bt	32 οὐτῇ BY (corr. B): ταύτῃ t Arist.		

ὑπὸ τῆς μείζονος ὄμοιώς καὶ ἐπὶ τῶν καταφατικῶν καὶ τῶν ἀποφατικῶν περιέχει γὰρ ἡ λέγουσα ‘πᾶν ζῷον οὐσία’ τὴν λέγουσαν ‘πᾶς ἄνθρωπος ζῷον’· καὶ γὰρ ἡ οὐσία τοῦ ζῷου περιεκτική καὶ τὸ ζῷον τοῦ ἀνθρώπου. ὄμοιώς καὶ ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως περιέχει γὰρ ἡ λέγουσα ‘οὐδὲν ζῷον ἃψυχον’ τὴν λέγουσαν ‘πᾶς ἄνθρωπος ζῷον’· εἰ γὰρ οὐδὲν ζῷον ἃψυχον, οὐδὲ ἄνθρωπος δῆλον ὅτι.

p. 47a 16 "Ἡ ταύτας μὲν προτείνουσι.

Τὰς μερικὰς δηλονότι, ταῦταν δὲ εἰπεῖν τὰς ἐλάττους· περὶ τούτων 25 γὰρ προσεχῶς εἶπε.

10 Δι' ὧν δὲ αὗται, τουτέστι τὰς καθόλου, ταῦταν δὲ εἰπεῖν τὰς μείζους· περαίνονται γὰρ αἱ ἐλάττους διὰ τῶν μείζονων· ἐπεὶ γὰρ πᾶν ζῷον οὐσία, διὰ τοῦτο καὶ πᾶς ἄνθρωπος οὐσία· ὄμοιώς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν, ἐπεὶ οὐδὲν ζῷον ἃψυχον, οὐδὲ ἄνθρωπος δῆλον ὅτι.

15 p. 47a 22 "Ἐνιοι δὲ λανθάνουσι καὶ δοκοῦσι συλλογίζεσθαι διὰ τὸ ἀναγκαῖόν τι συμβαίνει ἐκ τῶν κειμένων.

Ζητήσεις δ' ἂν τις καί, εἰ ἐκ τῶν κειμένων ἀναγκαῖόν τι συμ- 30 βαίνει, πῶς φησιν διὰ δοκοῦσι συλλογίζεσθαι καὶ λανθάνουσιν ως συλλογιζόμενοι, οὐ συλλογίζονται δέ· καὶ μὴν αὐτὸς ὄριζόμενος τὸν συλλογισμὸν ἔλεγεν διὰ “συλλογισμός ἐστι λόγος ἐν φῶ τεθέντων τινῶν ἔτερον τι 20 τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι”. εἰ οὖν ὁ συλλογισμὸς διὰ τὸ τὰ κείμενα εἶναι ἀναγκαῖόν τι συνάγει, πῶς ἐνταῦθα φησιν διὰ ἀναγκαῖον μέν τι συμβαίνει ἐκ τῶν κειμένων, οὐ μὴν συλλογιστικῶς; λανθάνουσι γάρ, φησί, καὶ δοκοῦσι συλλογίζεσθαι, δηλονότι 35 μὴ συλλογιζόμενοι. λέγω οὖν διὰ διὰ τοῦτο οὐκ ἡρκέσθη ἐν τῷ ὄρισμῷ τῷ εἰπεῖν “ἔτερόν τι τῶν κειμένων ἐξ ἀνάγκης συμβαίνει τῷ ταῦτα εἶναι”, ἀλλ' ἔρμηνεύεται αὐτῷ τί σημαίνει τὸ “τῷ ταῦτα εἶναι”. ἐπήγαγε γὰρ “λέγω δὲ τῷ ταῦτα εἶναι τὸ διὰ ταῦτα συμβαίνειν, τὸ δὲ διὰ ταῦτα συμβαίνειν τὸ μηδενὸς ἔξωθεν ὅρου προσδεῖν πρὸς τὸ γενέσθαι τὸ ἀναγκαῖον”. ἐνταῦθα οὖν ἐνδεῖ ὅπου μὲν ὅρος ὅπου δὲ πρότασις. διὰ τοῦτο δὲ ὅλως, 30 φησίν, ἐν τούτοις συμβαίνει τὸ ἀναγκαῖον, διὰ ἐπὶ πλέον ἐστὶ τὸ ἀναγκαῖον 40 τοῦ συλλογισμοῦ· εἴ τι μὲν γὰρ συλλογισμός, τοῦτο καὶ ἀναγκαῖον, οὐκ

1 καὶ prius Y: δὲ καὶ B: om. t τῶν alt. om. t 3 καὶ γὰρ—5 ἄνθρωπος ζῶον
om. Y 7 ἡ ταύτας—13 δῆλον ὅτι om. B 9 εἰπεῖν supra ποιεῖν scriptum Y
10 δι' ὧν—μείζους t: om. Y 11 περαίνονται—13 δῆλον ὅτι mrg. Y 12 ὄμοιώς
—ἀποφατικῶν Y: καὶ t 14 post δοκοῦσι add. tī Y (n) συλλογίσασθαι Y
15 tī] ὅντι t 16. 17 σημαίνει t 18 οὐ om. B 19 ἔλεγεν] c. I p. 24b 18—20
22 σημαίνει t 24 ὅτι om. Y 25 τῷ prius om. B 26 ἔρμηνεύεται Y: ἔρμη-
νεῦσαι tī Bt συμβαίνει, omisso tī t τὸ Bt: λέγω δὴ Y ἐπήγαγε]
p. 24b 20—22 γὰρ—27 εἶναι om. Y 27 τὸ δὲ—συμβαίνει t Arist.: ἤγουν Y:
om. B 29 ἐνδεῖ Y: ἔδει Bt

εἰ τι δὲ ἀναγκαῖον, τοῦτο καὶ συλλογισμός. ἀμέλει ἐν ταῖς ἀσυλλογίστοις LXXIX^τ
 συζυγίαις ἔδείκνυμεν πολλάκις ἀναγκαῖον τι συμβαῖνον, ὅπερ συνέβαινεν οὐ
 διὰ τὸ συλλογιστικῶς συμπλακῆναι τὰς προτάσεις ἀλλὰ διὰ τὸ τὴν ὅλην
 τὴν παραληφθεῖσαν τὸ ἀναγκαῖον ἔχειν, λέγω δὴ διὰ τὸ τὴν καθόλου πρό-
 5 τασιν ἀληθῆ εἶναι τὴν λέγουσαν ὅτι παντὸς οὐτινοσοῦν πάντα τὰ μόρια ἀν
 ἀναιρεθῆ, συναναιρεῖται τούτοις καὶ ἡ οὐσία. καὶ δπιος τοῦτο συμβαῖνει, 10
 ἔφθημεν εἰπόντες. ὅτι γάρ διά τινα καθόλου πρότασιν παραλειπούμενην
 ἐπεται τὸ ἀναγκαῖον ἐν τοῖς τοιούτοις, ως καὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ δοκεῖ, καὶ
 οὐ διὰ τὸ συλλογιστικὴν εἶναι τὴν ἀγωγήν. δῆλον ἐκ τῶν ὑποδειγμάτων.
 10 τίθησι γοῦν πλείονας τοὺς τοιούτους λόγους. οἷον εἰ τῷ Α τὸ Β ἵσον, καὶ
 τῷ Γ τὸ Β ἵσον, καὶ τὸ Α ἄρα τῷ Γ ἵσον· ἐνταῦθα γάρ ἀληθὲς μὲν τὸ
 συμπέρασμα καὶ τοῖς κειμένοις ἡκολούθησεν, ἀλλ’ οὐ συλλογιστικῶς. ὅτι
 γάρ οὐ συλλογιστικῶς, δῆλον ἐξ ὧν ἀμφότεραι τε αἱ προτάσεις εἰσὶ μερικαὶ 15
(καὶ) ἐν δευτέρῳ σχήματι καταφατικαί· οὗτω δὲ ἔχουσῶν τῶν προτάσεων
 συλλογισμὸς οὐκ ἐγίνετο. πόθεν οὖν τὸ ἀναγκαῖον συνῆκται; φημὶ ὅτι ἀπό
 τινος καθόλου προτάσεως παραλειπούμενης τῆς λεγούσης ‘πάντα τὰ τῷ
 αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἵσα’, ὥστε γίνεσθαι ἐκ συλλογισμοῦ τὸ
 ἀναγκαῖον τοῦτον τὸν τρόπον· τὸ Α καὶ τὸ Γ τῷ Β ἐστὶν ἵσα· πάντα τὰ
 τῷ αὐτῷ ἵσα καὶ ἀλλήλοις ἐστὶν ἵσα· τὸ Α ἄρα καὶ τὸ Γ ἀλλήλοις ἐστὶν
 20 ἵσα. ὅτι δὲ ἡ καθόλου πρότασις ἡ παραλειπούμενη αἰτίᾳ ἐστὶν ἐν |
 τοῖς οὕτω προσφερομένοις λόγοις τοῦ συνάγειν τι ἀναγκαῖον, δῆλον ἐφ' LXXIX^ν
 ὧν μὴ οὕτως ἔχει. φημὶ γάρ οὕτω· τὸ Α τοῦ Β ἐστὶν ἀδελφός· ἀλλὰ
 καὶ τὸ Γ τοῦ αὐτοῦ Β ἐστὶν ἀδελφός· καὶ οὐκέτι ἐξ ἀνάγκης ἐπεται ‘καὶ
 τὸ Α ἄρα τοῦ Γ ἐστὶν ἀδελφός’. τοῦτο δὲ διὰ τὸ τὴν καθόλου πρότασιν
 25 ψευδῆ εἶναι τὴν λέγουσαν ‘πάντες οἱ τοῦ αὐτοῦ ἀδελφοὶ καὶ ἀλλήλων εἰσὶν
 ἀδελφοί’. ἐπεὶ οὖν ψευδῆς ἡ καθόλου πρότασις, διὰ τοῦτο οὐδὲ τὸ ἀναγ-
 καῖον συνῆκται. ὅτι δὲ ψευδῆς, δῆλον ἐξ ὑποδειγματος. ὑποκείσθω γάρ
 γυναικά τινα ἐξ ἀνδρὸς παιδα ἔχειν καὶ ἄνδρα τινὰ ἐκ γυναικός τινος παῖδα
 30 ἔχειν, καὶ στερείσθω ἡ μὲν γυνὴ τὸν ἄνδρα ὁ δὲ ἀνήρ τὴν γυναῖκα, καὶ
 συνερχέσθωσαν οἱ καταλειψθεῖσες εἰς γάμον καὶ τικτέτωσαν οὐράνιον. δῆλον
 οὖν ὅτι τῷ ἐξ ἀμφοῖν τεχθέντι ἐκάτερος τῶν προγεγενημένων ἀδελφός
 35 ἐστιν, ὁ μὲν ἐκ μητρός, ὁ δὲ ἐκ πατρός, καὶ δμως ἀλλήλων οὐκ εἰσὶν
 ἀδελφοί· οὔτε γάρ κατὰ μητέρα κοινωνοῦσιν (ἄλλη γάρ ἐκατέρου μήτηρ,
 τοῦ μὲν ἡ ζῶσα γυνή, τοῦ δὲ ἡ τελευτήσασα) οὔτε κατὰ πατέρα· καὶ γάρ
 40 οἱ πατέρες διάφοροι· τοῦ μὲν γάρ ὁ ζῶν δεύτερος τῆς γυναικὸς ἀνήρ, τοῦ
 δὲ ὁ τελευτήσας πρότερος τῆς αὐτῆς ἀνήρ. γίνεται οὖν ὁ πᾶς συλλογισμὸς

1 μέλει Y 4 ἔχειν] εἰν corr. nescio unde B 8 δὲ B: δεῖ t 5 ὁτινοσοῦν B: οὐ
 τινος οὖν Yt ἀν ante πάντα collocat t: εἰ Y 6 ἀναιρεθεῖ, Y 7 ἔφθημεν
 εἰπόντες] p. 316,10 sq. τινων t 8 τῷ Ἀλεξάνδρῳ] p. 344,34 sq. 10 τίθησι
 (seil. Alex.)] p. 344,14 sq. οἷον om. B 13 τε om. Y εἰσὶ om. Y
 14 καὶ addidi 15 ἐγένετο t 16 τῷ om. Y 17 ἵσα εἰσὶν B τὸ scripsi:
 τὸν BYt 19 ἐστὶν prius Y: εἰσὶν Bt ἐστὶν alt. Yt: εἰσὶν B 20 ὅτε Y
 21 προσφερομένοις B 29 στερήσθω B 31 τὸ B τεθέντι pr. B
 προγεγενημένων pr. B, alt. ν superscr. B¹ 36 πρότερον B

ψευδῆ ἔχων τὴν μείζονα πρότασιν τοῦτον τὸν τρόπον· τὸ Α καὶ τὸ Γ LXXIX^v τοῦ αὐτοῦ Β ἀδελφοί εἰσι· πάντες οἱ τοῦ αὐτοῦ ἀδελφοὶ καὶ ἀλλήλων εἰσὶν ἀδελφοί· τὸ ἄρα Α καὶ Γ ἀλλήλων εἰσὶν ἀδελφοί. ψευδοῦς οὖν οὕσης τῆς καθόλου ψευδὲς καὶ τὸ συμπέρασμα καίτοι τοῦ σχήματος συλλογιστικοῦ δύντος. ἐν οἷς ἄρα συνάγεται τι ἀναγκαῖον μὴ συλλογιστικῶς πεπλεγμένων 15 τῶν προτάσεων, δι' αὐτὴν τὴν τῶν κείμενων φύσιν συνάγεται, οὐ μὴν ἐκ συλλογισμοῦ, διότι, ὡς εἶπεν, ἐπὶ πλέον ἐστὶν τοῦ συλλογισμοῦ τὸ ἀναγκαῖον, καὶ εἴ τι μὲν συλλογισμός, τοῦτο καὶ ἀναγκαῖον, οὐκ εἴ τι δὲ ἀναγκαῖον, εὐθὺς 20 γῆρη τοῦτο καὶ συλλογισμός. πλείσιοι δὲ καὶ ἄλλοις ὑποδείγμασι κέχρηται. 10 οἵον Δίων λέγει ἡμέραν εἶναι· ἀλλὰ καὶ ἡμέρα ἐστί· Δίων ἄρα ἀληθεύει· κανταῦθα γάρ ἀληθὲς μέν τι συνῆκται ἐξ ἀνάγκης διὰ τὰ κείμενα, οὐ μὴν 25 ἐκ συλλογισμοῦ. τὸ γάρ ‘ἀληθεύει’ μείζων ὑπάρχων δρος οὐκ εἰληπται ἐν οὐδενὶ τῶν προκειμένων· ἔδει δὲ πάντως, ὡς μεμαθήκαμεν, τὸν μείζονα δρον ἐν τῇ μείζονι εἶναι τῶν προτάσεων. κανταῦθα οὖν ἀναγκαῖον μὲν τὸ 15 συναγθέν, οὐ μὴν συλλογισμός. ἡ δὲ ἀνάγκη διὰ τὴν καθόλου πρότασιν τὴν παραλειπομένην· ἐστι δὲ αὐτῇ ‘πᾶς ὁ τὸ δύν εἶναι λέγων ἀληθεύει’· ὡς εἶναι τὸν πάντα συλλογισμὸν τοιοῦτον· Δίων λέγει ἡμέραν εἶναι ἡμέρας οὕσης· πᾶς ὁ τὸ δύν εἶναι λέγων ἀληθεύει· Δίων ἄρα ἀληθεύει.

p. 47a25 Ἐξ ὧν δέ ἐστιν ἡ οὐσία ἀναιρουμένων καὶ τὸ ἐκ τούτων 25
φθείρεσθαι.

Αντὶ τοῦ εἰπεῖν ‘τῶν μερῶν δὲ ἀναιρουμένων’, ὡς ἡμεῖς εἴπομεν, εἰπεν ἐξ ὧν δέ ἐστιν ἡ οὐσία ἀναιρουμένων· ἐκ γὰρ τῶν μερῶν τὸ δίλον· ἡ δὲ ὀλότης ἐκάστου οὐσία ἐστὶν ἐκάστου. πάλιν ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ‘ἀναιρεῖται τὸ δίλον’ εἶπε τὸ ἐκ τούτων· ἐκ γὰρ τῶν μερῶν τὸ δίλον, ὡς 25 εἴπομεν.

p. 47a26 Τούτων γὰρ τεθέντων ἀναγκαῖον μὲν τὸ οὐσίας μέρος εἶναι οὐσίαν.

Τὸ συμπέρασμα, διπερ ἡμεῖς ἐλέγομεν ‘τὰ ἄρα μέρη, τῆς οὐσίας οὐκ εἰσὶν οὐκ οὐσίαι’, αὐτός φησιν ἀνάγκη ἄρα τὸ μέρος τῆς οὐσίας 30 οὐσίαν εἶναι· τὸ γὰρ μὴ δύν οὐκ οὐσία οὐσία δήπου ἐστίν· ἐπὶ παντὸς γὰρ ἡ κατάφασις ἡ δὲ ἀπόφασις.

p. 47a28 Πάλιν εἰ ἀνθρώπου δύντος ἀνάγκη ζῆσθαι εἶναι.

Καὶ ἔτερον ὑπόδειγμα τίθησι δι’ οὐ δείκνυσιν ὅτι οὐ πάντως, εἰ 35

1 τὸν τρόπον τοῦτον. καὶ τὸ α' Υ 3 τὸ ἄρα—ἀδελφοί om. Υ 6 διὰ τὴν τῶν τοῦτον τοῦτον προκειμένων. πρὸ superscr. Υ 13 γάρ Υ μεμαθήκαμεν] p. 316,4 sq.
14 κάντεῦθεν Υ οὖν Bt: μὲν Υ ἀναγκαῖον Β μὲν t: εἶναι Υ: om. Β
16 δύν Υ: om. Bt itemque vs. 18 20 φθείρεσθαι om. Β 21 δὲ om. Bt
εἴπομεν] p. 317,17 sq. 22 ἐκ] εἶπε, ut videtur, Υ 28 λέγομεν Bt

“τεθέντων τινῶν” ἔπειταί τι ἐξ ἀνάγκης, γὰρ τοῦτο συλλογισμός· δέδεικτο-
ται γάρ ἐν τοῖς περὶ τῶν τριῶν σχημάτων ὅτι ἀδύνατον ἐκ ὅντος μερικῶν συλλο-
γισμὸν γενέσθαι· δέδεικται δὲ ὅτι αἱ ἀπροσδιόριστοι ἵσουσαναμοῦσι ταῖς μερι-
καῖς. ἐν οὖν ταῖς ἐκκειμέναις προτάσεσιν ἀπροσδιόριστοις οὔσαις τὸ ἀναγκαῖον
5 οὐ συλλογιστικῶς συνήκται ἀλλὰ διὰ τὴν ὅλην αὐτῆν· ἀληθῆς γάρ ἐστιν
ἡ καθόλου πρότασις ἐκείνη ἡ λέγουσα ‘ἐάν τινι ἔπειταί τι ἐξ ἀνάγκης, καὶ
ὅσα τῷ ἐπομένῳ ἔπειται, ταῦτα κἀκείνῳ ἐξ ἀνάγκης ἔπειται ω̄ τὸ ἐπόμενον 40
εἴπετο· τοῦτο γὰρ ἐκεῖνό ἐστι τὸ ἐν ταῖς Κατηγορίαις εἰρημένον, ὅτι “ὅσα
κατὰ τοῦ κατηγορουμένου λέγεται ώς καθ’ ὑποκειμένου, ταῦτα καὶ κατὰ
10 τοῦ ὑποκειμένου τούτῳ ἥρθησεται”. ἐλλείπει οὖν καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ
ἡ καθόλου πρότασις, καὶ ἐστιν ὁ ὑγιῆς συλλογισμὸς τοιοῦτος· εἰ τῷ ἀν-
θρώπῳ ἔπειται τὸ ζῷον καὶ τῷ ζῷῳ ἡ οὐσία, πᾶν δὲ τὸ ἐξ ἀνάγκης ἐπό-
μενόν τινι κἀκείνῳ πάντως ἔπειται ω̄ τὸ μέσον εἴπετο, ἀνθρώπου ἄρα ὅντος
ἀνάγκη οὐσίαν εἶναι.

15 p. 47a31 Ἀπατώμεθα δὲ ἐν τοῖς τοιούτοις διὰ τὸ ἀναγκαῖον τι 45
συμβαίνειν ἐκ τῶν κειμένων, ὅτι καὶ ὁ συλλογισμὸς ἀναγκαῖος
ἐστιν. ἐπὶ πλέον δὲ τὸ ἀναγκαῖον ἡ ὁ συλλογισμός.

Τὴν αἰτίαν λέγει δι’ ᾧ ἐν τοῖς οὕτῳ προφερομένοις λόγοις ἀπατώ-
μεθα καὶ οἰόμεθα συλλογίζεσθαι μὴ | συλλογιζόμενοι, ὅτι, ώς εἰπομένην, LXXX^r
20 ἀναγκαῖον μέν τι συμβαίνει ἐκ τῶν τεθέντων ὅρων, καὶ ὁ συλλογισμὸς
δὲ ἀναγκαῖος. οἰόμεθα οὖν ὅτι, εἰ τι ἀναγκαῖόν ἐστιν, γὰρ καὶ συλλογισμὸς
ἐστι. τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει· ἐπὶ πλέον γὰρ τὸ ἀναγκαῖον, ώς δέδεικται,
καὶ εἰ τι μὲν συλλογισμός, πάντως καὶ ἀναγκαῖον, οὐκ εἰ τι δὲ ἀναγκαῖον.
25 τοῦτο γάρ καὶ συλλογισμός. εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, φησίν, οὐκ ἐάν
συλλογιστικὸν σχῆμα τὸ τοιοῦτον ἀνάγειν· οὐ γὰρ πάντως συλλελόγισται·
ἀλλὰ ποιητέον ταῦτα πρότερον ἀπέρ αὐτὸς σαφῶς ἐκτίθεται.

p. 47b6 Ὁμοίως δὲ καὶ ἐάν μὴ καθόλου ὕστιν αἱ προτάσεις.

Ἐπειδὴ ώς ἐξ ἀμφοτέρων καθολικῶν προτάσεων ὅντων τῶν συλλο-
30 γισμῶν ἐποιεῖτο τὸν λόγον, ὁ αὐτός, φησί, λόγος καὶ εἰ μερικαὶ εἰσιν αἱ 10
προτάσεις, δῆλον δήπου ὅτι οὐκ ἀμφότεραι ἀλλὰ καθ’ ἑκάτερα, εἴτε ἡ κατα-

1 δέδεικται] c. 4 p. 26b21 sq., c. 5 p. 27b36 sq., c. 6 p. 29a6 sq. 2 γὰρ ομ. Y
μερῶν pr. Y 3 δέδεικται] c. 7 p. 29a27 sq. post ὅτι add. καὶ Y 4 ταῖς
οὖν Y ἐγκειμέναις libri οὕσας scripsi: οὖσι BYt 6 ἔπειται B 8 ταῖς
om. B ἐν ταῖς Κατηγ.] c. 3 p. 1b11 memoriter citat 10 τούτῳ prius om. Yt
ἔλλειπει BY: ἀλλ’ ἐπει τ 11 καὶ BY: αἰτίᾳ τ 13 κακεῖνο Y 16 ante ὅτι
add. καὶ B 17 ὅτι κτλ. om. Y ἀναγκαῖος B (C d): ἀναγκαῖόν t Arist. cf. vs. 21
19 συλλελογίσθαι t συλλογιζόμενοι Bt: συλλελογισμένον ὅν Y 20 ante ἀν. add. εἰ
BYt: om. Φ. III. 10 ἀνάγκη Y μέν om. B 23 τι prius om. Yt
24 οὐχὶ Y 26 ἀναγαγεῖν B 27 σαφῶς απέρ αὐτὸς collocat Y: ἀσαφῶς B
29 post καθολικῶν add. τῶν B 30 ἐποίει τ αἱ om. Y

φατική εἴτε ἡ ἀποφατική, εἴτε ἡ μείζων εἴτε ἡ ἐλάττων, ὡς ἐπὶ τοῦ LXXX^r δευτέρου σχῆματος καὶ τοῦ τρίτου· τῇ γὰρ αὐτῇ μεθόδῳ τὸν μέσον εύρησομεν.

p. 47b9. Ἐπεὶ δ' ἔχομεν ὅποιον ἐν ἑκάστῳ σχήματι περαιώνεται τῶν προβλημάτων, καὶ ἐν τίνι τὸ καθόλου καὶ ἐν ποίῳ τὸ ἐν 5 μέρει, φανερὸν ως οὐκ εἰς ἄπαντα τὰ σχήματα βλεπτέον.

'Ραδίαν τὴν εἰς τὰ σχήματα ἀνάλυσιν ποιήσασθαι βουλόμενος ταῦτα προστίθησιν, οὐαὶ ἀναγαγεῖν ἐπὶ τὰ σχήματα τοὺς συλλογισμοὺς βουλόμενοι εἰς ὥρισμένα βλέπωμεν. ἐπεὶ οὖν δέδεικται, φησίν, ἔκαστον πρόβλημα ἐν ποίοις σχήμασι περαιώνεται, θτι τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν μόνως ἐν τῷ 10 πρώτῳ, τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν καὶ ἐν πρώτῳ καὶ ἐν δευτέρῳ, τὸ δὲ μερικὸν (καταφατικὸν καὶ ἐν πρώτῳ καὶ ἐν τρίτῳ, τὸ δὲ μερικὸν) ἀποφατικὸν ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ, ἐπεὶ οὖν δῆλον ἐν ποίῳ σχήματι ἔκαστον τῶν προβλημάτων περαιώνεται, θταν βουλώμεθα τὸν προτε- 20 θέντα λόγον εἰς σχῆμα συλλογιστικὸν ἀναγαγεῖν, σκοπηγέον ποιόν ἔστι τῶν 15 προβλημάτων τὸ δι' αὐτοῦ δεικνύμενον, καὶ οὗτως εἰς τὸ οἰκεῖον ἀνακτέον σχῆμα. ἐπεὶ δὲ ἔστιν διὰ πλειόνων δείκνυται σχημάτων, τῇ τοῦ μέσου θέσει κριτέον τὸ σχῆμα.

p. 47b13 Πολλάκις μὲν οὖν ἀπατᾶσθαι συμβαίνει περὶ τοὺς συλλογισμοὺς διὰ τὸ ἀναγκαῖον, ὃσπερ εἴρηται πρότερον, ἐνίστε δὲ 20 παρὰ τὴν δμοιότητα τῆς τῶν δρων θέσεως.

Εἶπόλυ πῶς δεῖ τοὺς συλλογισμοὺς ἀναγαγεῖν εἰς τὰ σχήματα, θτι πρότερον εἰς τὰς προτάσεις ἐπιβλέποντα, εἴτα εἰς τοὺς δρους καὶ ἐκ τῆς τοῦ μέσου σχέσεως τὸ σχῆμα εὑρίσκοντα, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ προβλήματος ἐνίστε (εἰ γὰρ ἡ καθόλου καταφατικόν, καὶ πρὸ τῆς εὑρέσεως 25 τοῦ μέσου πρόδηλον ώς ἐπὶ τὸ πρῶτον ἀνάγεται σχῆμα, καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὡς εἴπομεν), νῦν διδάξαι ήμᾶς βούλεται καὶ εἰς ποια ἀλλα ἀποβλέπειν (δεῖ) μέλλοντας ἀναλύειν τοὺς συλλογισμούς. πολλὰ γάρ ἔστι δι' ὧν συμβαίνει ἀπατᾶσθαι ήμᾶς καὶ νομίζειν συλλογίζεσθαι ἀληθιοῦς δόντος τοῦ συναχθέντος, οὐ μὴν κατὰ συλλογισμὸν συναχθέντος. λέγει οὖν τοὺς τρόπους τῆς ἀπάτης, 30 οὐαὶ, θταν ἐν λόγῳ τινὶ εὑρωμέν τινα τούτων τῶν τρόπων, ἐπιστήσαντες ως οὐ συλλογιστικὸς ὁ λόγος μὴ ἐπιγειρῶμεν ἀνοίγειν αὐτὸν ἐπὶ τὰ σχήματα

1 εἴτε tertium om. B 1. 2 ἡ ἐλάττων—τρίτου post p. 323,31 εἴτε transposuit B
3 ποιον t Arist. 4 καὶ ἐν τίνι κτλ. om. Y 5 δτι t 7 ἀναγαγεῖν Bt: οἱ
ἀγαγεῖν Y 8 βλέπομεν Yt φησι δέδεικται Y 9 post μὲν del. ἀγαθ Yt
10 καὶ prius om. t 10 post ἐν utrumque add. τῷ Y ἐν alt. om. t δευτέρῳ Bt:
τρίτῳ Y 11 καταφατικὸν—μερικὸν addidi 12 ante ἐν prius add. καὶ Y ante
πρ., δευτ., τρ. add. τῷ Y 14 ἀγαγεῖν t 15 προβλημάτων—p. 331,14 τοῦ ἐλάττονος)
exhibit L 16 ἔστιν δὲ B: τινα LY et post πλειόνων t 19 ἐνίστε κτλ. om. Y
20 παρὰ t Arist.: περὶ compend. BL τῇς om. L θέσεως om. BL 23 εὑρίσκοντα
scripsi: εὑρίσκειν BLYt 24 ἡ L: ἡ BYt 25 σχῆμα ἀνάγεται t 26 δεῖ addidi
28 συλλογίζεσθαι Bt 30 τούτων τῶν τρόπων scripsi: τοῦτον τὸν τρόπον BLYt
31 ὁ λόγος iterat L

ἀλλ' ἐλέγχωμεν ώς ἀσυλλόγιστον. οὗτοι μὲν οὖν συμβαίνει ἀπατᾶσθαι καὶ LXXX⁴
δοκεῖν συλλογισμὸν εἶναι μὴ ὄντα παρὰ τὸ ἀναγκαῖον, ἔφθημεν εἰπόντες καὶ 40
τὴν αἰτίαν προσθέντες, διὰ τὸ ἐπὶ πλέον εἶναι τὸ ἀναγκαῖον η̄ τὸν συλλογι-
σμόν. νῦν δὲ καὶ ὅλο τι διδάσκει, οὗτοι γίνεται ἀπάτη παρὰ τὴν ὄμοιότητα
5 τῆς τῶν ὅρων θέσεως· πολλάκις γάρ τῶν ὅρων συλλογιστικῶς κειμένων
ἀρκεῖν οἰόμεθα τοῦτο εἰς συλλογισμοῦ γένεσιν. πρότερον γάρ ἐπὶ τοῦ ἀναγ-
καίου καὶ τῶν ὅρων μὴ συλλογιστικῶς κειμένων ἐδόκει συλλογισμὸς γένεσιν
διὰ τὸ ἀναγκαῖον, ώς ἐφ' ὃν παρέθετο ὑποδειγμάτων. πολλάκις δὲ οἱ ὅροι 45
συλλογιστικῶς κεῖνται, παραλέσειπται δέ τι τῶν παραπεψυλαγρένων εἰς τὴν
10 τῶν συλλογισμῶν γένεσιν· εἴτα ἀληθοῦς ὄντος τοῦ συμπεράσματος, εἰς οὕτω
τύχοι, οἰόμεθα καὶ συλλογιστικῶς αὐτὸς συνηγθεῖται διὰ τὸ ως εἰπον συλ-
λογιστικῶς κεῖσθαι τοὺς ὅρους. οἷον οἰόμεθα, εἰ τὸ Α ἔπειται τῷ Β, καὶ
τὸ Β τῷ Γ, ἥδη καὶ τὸ Α τῷ Γ ἔπειται διὰ τὴν τῶν ὅρων θέσιν. τὸ
δὲ οὐχ οὕτως ἔχει· ἐπὶ πλείστων γάρ ἐλέγχεται ψευδῆς ὁ λόγος. λέγω δὲ
15 οὕτως, φησίν· ὁ Ἀριστομένης διανοητός ἐστιν Ἀριστομένης· ἔστι γάρ
τοῦ Ἀριστομένους διάνοια· ὁ διανοητὸς Ἀριστομένης ἀεί ἐστιν· ἀεὶ γάρ 50
ἐστιν η̄ τοῦ Ἀριστομένους διάνοια, εἰ καὶ ἀλλοτε ἐν ἀλλῳ· καὶ συνάγεται
ψεῦδος ‘ὁ ἄρα Ἀριστομένης ἀεί ἐστι’· καίτοι οἱ ὅροι συλλογιστικῶς κεῖνται
καὶ αἱ προτάσεις ἀληθεῖς εἰσιν. η̄ μὲν οὖν δόκησις τοῦ εἶναι συλλογισμὸν
20 παρὰ τὴν θέσιν τῶν ὅρων. ἀλλ' οὐκ ἡρκει τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ δεῖν
πάντως καθολικὴν εἶναι πρότασιν· ἐνταῦθα δὲ ἀμφω μερικαί εἰσιν· ἀπροσ-
διέριστοι γάρ. ἐπεὶ οὖν ψευδῆς η̄ καθόλου πρότασις, διὰ τοῦτο ψευδὲς καὶ
τὸ συμπέρασμα. ἐὰν γάρ οὕτως εἴπω ‘ὁ | Ἀριστομένης διανοητός LXXX⁵
ἐστιν Ἀριστομένης, πᾶς διανοητὸς Ἀριστομένης ἀεί ἐστι’, ψευδῆς ἔλαβον
25 τὴν καθόλου πρότασιν καίτοι τῆς λεγούσης ‘ὁ διανοητὸς Ἀριστομένης ἀεί
ἐστιν’ ἀληθοῦς οὔσης· οὐ γάρ ταῦτὸν δύναται ἐν ταῖς προτάσεσι τό τε
ἄρθρον καὶ ὁ καθόλου προσδιορισμός. οὗτοι μὲν γάρ εἴπω ‘Σωκράτης ἄνθρω-
πος, ὁ ἄνθρωπος ζῶον’, τὸ ‘ὁ ἄνθρωπος’ τὸ ἐνοειδὲς τοῦ ἀνθρώπου εἶδος
σημαίνει, καθ' ὃ πάντες οἱ κατὰ μέρος ἄνθρωποι λέγονται· οὗτοι δὲ εἴπω
30 ‘πᾶς ἄνθρωπος ζῶον’, οὐκέτι τὸ εἶδος λαμβάνω τὸ ἐνοειδὲς ἀλλὰ τοὺς
καθ' ἔκατα πάντας οὶς ὑπάρχει τὸ εἶδος. καὶ οὗτοι τοῦτο ἀληθές ἐστι,
δῆλον ἐξ ὃν δυνατὸν εἰπεῖν ‘ὁ ἄνθρωπος εἶδος ἐστιν’, οὐ μέντοι ‘πᾶς
ἄνθρωπος’. ἔνθεν καὶ οἱ παραλογισμοὶ ἐκεῖνοι· οἱ κύκνος λευκός, τὸ λευκὸν
χρῶμα, οἱ κύκνος ἄρα χρῶμα. οὐκέτι γάρ ἀληθὲς εἰπεῖν πᾶν λευκὸν χρῶμα.

4 ἄλλο τι LYt: ἄλλον τρόπον B παρὰ t: περὶ BLY cf. p. 324,20 6 συλλο-
γισμῶν t 7 post ἐδόκει add. γάρ Y συλλογισμὸν t 8 δὲ BYt: γάρ L
9 παραλείπεται Bt 10 ἀληθοῦς ὄντος L: ἀληθεύοντος B: ἀληθῶς ὄντος Yt
11 post εἴπον add. οἰεῖθαι Y 12 οἶνι om. L οἴμεθα Y et ante ras. L:
om. Bt 14 ἐπὶ πλέον Y οὐ (post λέγω) L 15 ἀριστοτέλης διανοητός pr. B
17 ἐν ἄλλῳ ἀλλοτε Y καὶ alt. om. Y 22 ψευδές BLt: δὲ Y 24 post
ἐστιν add. οἱ L: ἀριστομένης prius om. B διανοητός L 29 σημαίνω LYt
31 καθέκαστον B 32 οὐ—33 ἄνθρωπος om. LY . 33 post ἄνθρωπος addi-
derim εἶδος ἐστιν

τὸ γάρ 'πᾶν' τὰ καθ' ἔκαστα σημαίνει τὰ τοῦ λευκοῦ μετέχοντα· οὐκ ἔστι LXXX^v
δὲ ἀληθὲς εἰπεῖν περὶ τούτων ὅτι χρῶμα εἰσιν. ὅταν δὲ τὸ λευκὸν εἴπω, 10
ἐπειδὴ τὸ εἶδος τοῦ λευκοῦ λαμβάνω, ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι χρῶμα ἔστιν.
ὅστε ἐπειδὴ ἡ καθόλου πρότασις ψευδής, καὶ τὸ συμπέρασμα ψευδές.
5 ὕσπερ οὖν ἐπὶ τούτων ἔχει, οὗτως καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου· ὅταν μὲν γάρ
εἴπω 'ό διανοητὸς 'Αριστομένης', αὐτὸ τὸ διανοητὸν εἶδος τοῦ 'Αριστο-
μένους δηλῶ· ἔὰν δὲ εἴπω 'πᾶς διανοητὸς 'Αριστομένης', οὐδὲν ἔτερον λέγω
ἢ 'πάντες οἱ καθ' ἔκαστα 'Αριστομένεις οἵσι συμβέβηκε τὸ διανοητοῖς εἶναι'.
διὸ οὐκ ἀληθὲς ἐπὶ τούτων εἰπεῖν ὅτι ἀεί εἰσιν· ἔνθεν οὖν καὶ ψευδές τὸ
10 συμπέρασμα. ὕστε διάκις ἀν οὗτῳ κειμένους εὑρωμεν λόγους, οὐδὲ ἀνα- 15
γαγεῖν πειρασόμεθα, ἀλλ' ἐλέγξομεν αὐτῶν τὸ ἀσυλλόγιστον ὡς μὴ ἐχόντων
καθολικὴν πρότασιν, ἃς ἄνευ συλλογισμὸς οὐκ ἐγίνετο. τὰ δὲ τῆς λέξεως δῆλα.

p. 47b29 Πάλιν ἔστω τὸ μὲν ἐφ' ὁ Γ Μίκκαλος, τὸ δ' ἐφ' ὁ Β
μουσικὸς Μίκκαλος, ἐφ' ὁ δὲ τὸ Α τὸ φθείρεσθαι αὔριον.

15 "Ἄλλο ὑπόδειγμα τοῦ αὐτοῦ τίμησιν. ἐν ὑποθέσει δὲ ὁ λόγος· ὑπό-
κειται γάρ ὁ μὲν Μίκκαλος μουσικὸς ὧν αὔριον μὲν ἀποβάλλειν τὴν μουσι-
κὴν μὴ φθείρεσθαι δὲ αὐτός. τούτων ὑποκειμένων γίνεται συλλογισμὸς 25
τοιοῦτος· ὁ Μίκκαλος μουσικὸς ἔστι Μίκκαλος, ὁ μουσικὸς Μίκκαλος φθείρεται
αὔριον, καὶ δόξει συνάγεσθαι 'ὁ ἄρα Μίκκαλος φθείρεται αὔριον', ὥπερ ἔστι
20 ψεῦδος· ὑπόκειται γάρ μὴ φθείρεσθαι. τὸ αὐτὸ οὖν πάλιν αἵτιον (τοῦ) καίτοι
τῶν προτάσεων ἀληθῶν οὐσῶν ψευδές συναγμῆναι συμπέρασμα, τὸ τὴν
καθόλου μήτε ληφθῆναι μήτε ἀληθεύειν, λέγω δὴ τὴν λέγονταν 'πᾶς
μουσικὸς Μίκκαλος φθείρεται αὔριον'. ψεῦδος γάρ τοῦτο ὑποκειμένου τοῦ
μὴ φθείρεσθαι τὸν Μίκκαλον αὔριον· τὸ γάρ 'ό μουσικὸς Μίκκαλος φθείρεται 30
35 αὔριον' ἐπ' αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ μουσικοῦ Μίκκαλου φερόμενον ὡς μουσικοῦ
ἀληθεύει· τὸ δὲ 'πᾶς μουσικὸς Μίκκαλος' πάντα φησὶ τὸν καθ' ἔκαστα ὁ
συμβέβηκε μουσικῷ εἶναι. ψεῦδος οὖν τὸ τοῦτο φθείρεσθαι αὔριον.
ὅμοιον γάρ ἔστι τῷ 'ἡ ἔβενος μέλαινα, τὸ μέλαν χρῶμα ἔστιν, ἡ ἔβενος
ἄρα χρῶμα ἔστι'. ψευδής γάρ ἡ καθόλου 'πᾶν μέλαν χρῶμα ἔστιν'. οὐδὲ
30 γάρ ἀληθὲς τὸ πάντα οἵσι συμβέβηκε μέλασιν εἶναι, ταῦτα χρώματα εἶναι.

1 καθέκαστον Β 2 ἔστιν LY 6 αὐτὸ — 7 ἀριστομένης in mrg. B¹: om. L, sed
ad προκειμένου notavit ὅταν γάρ εἴπω ὁ διανοητὸς ἀριστομένης αὐ(τὸ) τὸ δια..... εἶδος τοῦ
ἀριστομένους δηλῶ in mrg. L¹ διανοητὸν scripsi: διανοητικὸν BYt 8 ἔκαστον Β
διανοητοῖς scripsi: διανοητὸν pr. B: διανοητικὸν corr. B, Yt: διανοητικοῖς L 10 εὕρωμεν
οὗτῳ κειμένους Y οὐδὲ L: οὐδὲνα BYt 11 πειρασόμεθα — 12 ἃς resecta
in L ἐλέγχομεν Y: ἐλέγχωμεν t 13 μίκαλος semper t 14 τὸ alt.
om. L φθείρεται B 16 ἀποβαλεῖν Bt 19. 20 ψεῦδος ἔστιν B
20 τοῦ addidi 21 συναγμῆναι scripsi: συναναγμῆναι B: ἀναγμῆναι LYt
22 post μήτε alt. add. δὲ L 24 ὁ addidi cf. vs. 18 p. 325,26. 27 φθείρεσθαι
(post μίκ.) Y 25 μικάλου L 26. 27 οἵσι (?) — μουσικοῖς Y 28 τῶ
om. Y 30 πᾶν τὰ (sic) LY: πᾶσιν Bt ante οἵσι add. εν Y μέλασιν]
μέλαν ἄν Y

p. 47b38 Αὕτη μὲν οὖν ἡ ἀπάτη γίνεται ἐν τῷ παρὰ μικρόν. LXXXV

'Η ἐν τοῖς εἰρημένοις λόγοις ἀπάτη, δι' ἣς οἰόμεθα συλλογισμὸν εἶναι μὴ ὄντα, γέγονε διὰ τὸ δοκεῖν, εἰ δὲ λίγον τι παροραθῆ, μηδὲν τοῦτο παραβλάψειν· δέξει γάρ μηδὲν διαφέρειν ἀπροσδιορίστῳ προτάσσει ἀντὶ καθηλικῆς 5 χρήσασθαι, λέγω δὴ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν 'πᾶς ἄνθρωπος ζῷον' δτὶ ὁ ἄνθρωπος ζῷον. τοῦτο δὲ οὐχ ἔστι τὸ τυχὸν οὐδὲ μικρόν τι τὸ παρεωραμένον· πολλὴ 40 γάρ ἡ διαφορὰ τούτων, ὡς ἐδείξαμεν.

p. 47b40 Πολλάκις δὲ διαψεύδεσθαι συμπεσεῖται παρὰ τὸ μὴ καλῶς ἐκτίθεσθαι τοὺς κατὰ τὴν πρότασιν δρους.

10 'Ἐπ' ἄλλο μεταβαίνει ἀμάρτημα· πολλάκις γάρ καὶ συλλογιστικῶς ἔκκεινται οἱ δροι κατὰ τὴν θέσιν καὶ ἀληθεῖς εἰσιν αἱ προτάσσεις καὶ μείζων πρότασις πρώτη ἡ δευτέρᾳ παρείληπται, παρὰ δὲ τὴν λέξιν ἡ ἀμαρτία γίνεται. πολλάκις γάρ, φησί, τὰς ἔξεις ἀντὶ τῶν μετειληφότων παραλαμ- 50 βάνομεν, καὶ ἐντεῦθεν ψεῦδος γίνεται. οἷον ὑγίεια νόσῳ οὐδεμιᾷ ὑπάρχει 15 ἐξ ἀνάγκης, νόσος παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδεχομένως, καὶ συνάγεται κατὰ τὸν 'Ἀριστοτέλην ὑγίεια οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης, δπερ ἔστι ψεῦδος· ἐνδέ- χεται γάρ παντὶ ὑπάρχειν, καὶ ἐνδεχομένως οὐχ ὑπάρχει. τοῦτο δὲ γέγονε παρὰ τὴν λέξιν· ἐπεί, φησίν, ἐὰν ἀντὶ τῶν ἔξεων τὰ μετέχοντα τῶν ἔξεων λάβθωμεν, ψεῦδης ἡ μείζων γίνεται πρότασις, <οἷον> ἐὰν οὗτως εἴπω· τὸ 20 ὑγιαῖνον οὐδενὶ νοσοῦντι ἐνδέχεται ὑπάρχειν, τουτέστιν ἐξ ἀνάγκης LXXXI^r οὐχ ὑπάρχει (τοῦτο δέ ἔστι ψεῦδος), τὸ νοσοῦν παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει· 25 ὥστε ψεῦδοις οὕσης τῆς μείζονος ψεῦδες εἰκότως καὶ τὸ συμπέρασμα· συν- αγεται γάρ τὸ ὑγιαῖνον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης. τὸ αὐτό, φησί, καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου σχήματος. λέγω γάρ οὗτως· ὑγίεια οὐδεμιᾳὲ νόσῳ ἐξ 30 ἀνάγκης, παντὶ δὲ ἀνθρώπῳ ἐνδεχομένως, καὶ συνάγεται νόσος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ ἐξ ἀνάγκης, δπερ ἔστι ψεῦδος· ἐνδέχεται γάρ ὑπάρχειν παντί. ἡ πᾶλιν δὲ εἰ ἀντὶ τῶν ἔξεων μεταλάβοις τὰ μετειληφότα, ψεῦδοις οὕσης τῆς ἀποφατικῆς ψεῦδες εἰκότως καὶ τὸ συμπέρασμα· τὸ γάρ ὑγιαῖνον οὐκ ἀληθεῖς εἰπεῖν [ἢ] οὐδενὶ νοσοῦντι ἐξ ἀνάγκης· ἐνδέχεται <γάρ> ὑπάρχειν [ἢ] παντί. 35 ὥστε τὸ ψεῦδες συμπέρασμα διὰ ταύτης συνέβη. ἡ δὲ ἀπάτη γίνεται τοῦ εἶναι συλλογισμὸν διὰ τὸ τὰς ἔξεις ἐν τοῖς δροῖς θεῖναι ἀντὶ τῶν μετειληφότων.

1 ἐν τῷ] τὸ I. 2. 3 συλλογισμὸς—ὄντας Bt 3 πάρωράθηται Y
 3. 4 παραβλάψει B: παραβλάπτειν t 4 ὅδηγη t 5 δτὶ om. Y 6 ὁ om. B
 7 post γάρ add. ἔστιν Y 8 ἐδείξαμεν] p. 325, 26 sq. 9 ἐκτίθεσθαι κτλ. om. Y
 κατὰ] παρὰ I. 12 πρώτῃ, ἡ δευτέρᾳ scripsi: μία ἡ δύο libri 14 οἷον ἡ ὑγίεια Y
 οὐδεμιᾳὲ (οὐδεμιὰ t) νόσῳ Bt 15 ante νόσος add. ἡ Y 16 ὑγεία BY
 17 post παντὶ add. ἀνθρώπῳ B 17 οὐχ ὑπάρχειν BY 18 περὶ t 18 ἐπειδή, Y
 19 οἷον addidi 20 ὑπάρχειν ἐνδέχεται Y 21 νοσεῖν Y 22 ὑπάρχειν (post
 ἀνθρ.) t 24 ὑγεία Y 27 δὲ om. LY 28 καταφατικῆς I.Y 29 ἡ utrum-
 que delevi 29 γάρ addidi

ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ καὶ τῷ δευτέρῳ σχῆματι τῶν ἔξεων ἐν τοῖς ὅροις LXXXI¹ κειμένων κατὰ Ἀριστοτέλην συνήγετο τὸ ψεῦδος· αὐτῷ γάρ δοκεῖ τῇ² μείζονι ἀναγκαίᾳ οὕσῃ ἐπεσθιαι τὸ συμπέρασμα, τῶν περὶ Θεόφραστον οὐχ οὗτως οἰομένων ἀλλὰ τῇ ἐνδεχομένῃ, ὡς εἴρηται. ἐν μέντοι τῷ τρίτῳ³ σχῆματι κατὰ τὰ πᾶσι ὀκοῦντα παρὰ τὴν εἰρημένην αἵτιαν τὸ ψεῦδος συνάγεται, λέγω δὴ τὸ τὰς ἔξεις εἶναι ἐν τοῖς ὅροις. πᾶσι γάρ δοκεῖ καὶ ἔστιν ἀναγκαῖον τῶν δύο προτάσεων ἐνδεχομένων οὐσῶν ἐνδεχόμενον εἶναι⁴ καὶ τὸ συμπέρασμα καὶ ἀναγκαίων ἀναγκαῖον καὶ ὑπαρχουσῶν ὑπάρχον⁵ εἶναι καὶ τὸ συμπέρασμα· ἀνάγκη γάρ πάντη τε καὶ πάντως μιᾷ τῶν προ-¹⁰ τάσεων ἀκολουθεῖν· οὐ γάρ ἔξωθεν δεῖ αὐτῷ εἶναι καὶ ἔτερον παντελῶς τῶν προτάσεων μηδεμίαν πρὸς αὐτὰς κοινωνίαν ἔχον. τούτου οὖν ὄντος ἀληθοῦς ὅρα, πῶς ἐν τῷ τρίτῳ σχῆματι τῶν μὲν ἔξεων ἐν τοῖς ὅροις κειμένων καὶ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων οὐσῶν συμπέρασμα οὐκ ἐνδεχόμενον ἀλλ᾽ ἀναγκαῖον συνάγεται, εἰ μέντοι ἀντὶ τῶν ἔξεων μετα-¹⁵ 10 ληφθῆ τὰ μετέχοντα, καὶ τὸ συμπέρασμα γίνεται ἐνδεχόμενον, ὡς δῆλον²⁰ εἶναι τῆς ἀπάτης τὸ αἴτιον ὅτι παρὰ τὴν λέξιν γέγονε, λέγω δὴ τὸ τὰς ἔξεις ἀντὶ τῶν μετεχόντων ἐν τοῖς ὅροις κεῖσθαι. λέγω γάρ οὗτως· ὑγίειαν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, νόσον παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ ὅσον ἐπὶ ταῖς προτάσεσι συνάγεται ὅτι ὑγίειαν οὐδεμιᾳ³ νόσῳ²⁵ 20 ἐνδέχεται ὑπάρχειν. τοῦτο δέ ἐστι ψεῦδος· ἐξ ἀνάγκης γάρ οὐχ ὑπάρχει. τὰ μὲν οὖν ἐν τούτοις λεγόμενα ταῦτα ἔστιν.

Απορήσεις δ' ἂν τις μῆποτε καὶ τῶν κατὰ τὰς ἔξεις μετειλημμένων καὶ οὗτω γίνεται τις ἀπάτη· ὅταν γάρ εἴπω ‘τὸ ὑγιαῖνον οὐδενὶ νοσοῦντι ὑπάρχει²⁵ ἐνδεχομένως’, πῶς λαμβάνω τὸ νοσοῦν; εἰ γάρ τὸ συγκείμενον ἐκ τοῦ νοσοῦν³⁰ 25 τος καὶ τῆς νόσου, οὐκ ἀληθῆς ὁ λόγος· οὐδέποτε γάρ τῷ νοσοῦντι ὡς νοσοῦντι ὑπάρχει τὸ ὑγιαῖνον· ἀσυνύπαρκτα γάρ τὰ ἐναντία. οὐκ ἄρα ως νοσοῦντι ἀλλ' ἡς ζῷφ η δ τι ἀν εἴη τὸ δεκτικὸν νόσου καὶ ὑγιείας. πάλιν ὅταν εἴπω ‘τὸ νοσοῦν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν’, πότερον η σύνθετόν ἔστι τὸ νοσοῦν λέγω αὐτῷ ὑπάρχειν τῷ ἀνθρώπῳ η καθὸ ἀπλοῦν, λέγω δὴ η νοσεῖ; πρό-³⁵ 30 δηλον ὅτι η νοσεῖ· τὸ γάρ νοσοῦν τῶν καθ' ἔκαστα ἔστιν, οὐδὲν δὲ τῶν καθ' ἔκαστα ὑπάρχειν τινὶ δύναται. δῆλον δὲ ἔσται, εἰ καθ' ἔκαστα ληφθῶσιν. οἷον ὁ Μίκκαλος διανοητός ἔστι Μίκκαλος· δῆλον γάρ ὅτι τὸν διανοητὸν Μίκκαλον, η διανοητός ἔστι, κατηγορῶ τοῦ ὑποκειμένου, οὐχ η διανοητός ἔστι Μίκκαλος· αὐτὸς γάρ ἔαυτοῦ κατηγοροῦτο ἄν. ὅμοίως ἔὰν

1 τῷ alt. om. Y 2 αὐτῷ t 3 post τῶν add. δὲ Y 4 εἴρηται] p. 123,12 sq.
 5 διὰ τὴν Y 6 τὸ LY: τῷ Bt 9 καὶ τὸ συμπέρασμα om. Y ἀνάγκη—
 12 ἀληθοῦς resecta in L 10 ἀκολουθεῖν Y: ἀκολουθῆσαι B: ἀκολουθήσει t
 11 ταῦτα B 12 τῷ om. LY 16 περὶ LYt ἔξιν B τῷ (ante
 τὰς) Bt 17 ὑγείαν Y 18 μὴ om. B 19 καὶ ὅσον—20 ὑπάρχειν om. L
 ὑγίειαν t: ὑγείαν B: ὑγεία Y 22 ἀπορήσει L 26 ἀσυνάπαρκτα Yt
 post νοσοῦντι add. ὑπάρχει Bt 27 ὅταν Y ὑγείας Y 29 ὑπάρχει Y
 καθὸ ε καθόλου corr. B 30 τῶν prius] τὸν L ante ἔστιν add. τί Bt
 δὲ BLt: γάρ Y

εἶπω 'ό Σωκράτης νοσῶν ἐστι Σωκράτης', οὐχ ἢ νοσῶν ἐστι Σωκράτης LXXXI^r
 ὁ κατηγορούμενος δρος δλος ώς δλος κατηγορεῖται Σωκράτους, ἀλλ' ἢ νοσεῖ·
 ταῦτὸν γάρ ἐστι τῷ εἰπεῖν 'ό Σωκράτης νοσεῖ' ἢ 'νοσῶν ἐστιν'. εἰ τοίνυν οὐ
 τοῦτο οὗτως ἔχει, δῆλον ὅτι ὁ μέσος κατ' ἄλλο μὲν ἑαυτοῦ μόριον ὑπό-
 δο κείται τῷ μείζονι, κατ' ἄλλο δὲ κατηγορεῖται τοῦ ἐλάττονος. θταν γάρ
 εἶπω 'τὸ ὑγιαίνον οὐδενὶ νοσοῦντι ἐνδέχεται ὑπάρχειν', οὐχ ἢ νοσεῖ τοῦτό¹
 φημι (οὗτο γάρ ἀν ἐξ ἀνάγκης οὐχ ὑπῆρχεν· οὐδέποτε γάρ τὸ νοσοῦν ἢ
 νοσεῖ ὑγιαίνει), ἀλλ' ἢ ἀνθρωπός ἐστι τὸ νοσοῦν ἢ ἄλλο τι ζῶν· θταν δὲ
 λέγω πάλιν 'τὸ νοσοῦν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν', δῆλον ὅτι ἢ
 10 νοσεῖ, οὐχ ἢ ἔτερόν τι ἐστι τῇ νόσῳ ὑποκείμενον. ὥστε ὁ μέσος οὐχ ὁ 40
 αὐτὸς εἰληπται. εἰ δὲ μὴ μόνον ὁ μέσος εἰς τὸ σύνθετον λαμβάνοιτο ἀλλὰ
 καὶ ὁ μείζων, ἔτι πλειόν ἐπιτείνεται ἢ ἀπορία. ἔσικεν οὖν, κἄν ἐκ τῶν
 ἔξεων τὰ μετέχοντα μεταληφθῆ, καὶ τοῦτο ἀπάτης αἴτιον γίνεσθαι, εἴγε
 ἄλλους ἐξ ἄλλων δρους μεταλαμβάνειν ἀνάγκη καὶ μὴ ὁ αὐτὸς φυλάττεται
 15 μέσος, ὥστε οὐδὲ συμπλοκὴ γίνεται.

Πρὸς ταῦτα ἀπολογούμενος ὁ φιλόσοφος ἔλεγεν, ώς δεδειγμένον εἴη
 ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας, ὡς ὅτι αἱ μετοχαὶ ισοδυναμοῦσι τοῖς ῥήμασι· τὸ 45
 γάρ εἰπεῖν 'Σωκράτης περιπατεῖ' ἵσον ἐστὶ τῷ εἰπεῖν 'Σωκράτης περιπατῶν
 ἐστι', καὶ ἐπὶ πάντων τὸ αὐτό. εἰ οὖν τοῦτο οὗτως ἔχει, δῆλον ὅτι, κἄν
 20 λαμβάνω ἐν τῷ μέσῳ τὸ νοσοῦν μετοχὴν ὅν, ισοδυναμήσει τοῦτο τῷ νοσεῖν
 ῥήματι. ὥστε ἐὰν ἀντιμεταληφθῆ ἀντὶ μετοχῆς τὸ ῥῆμα, οὐδὲν ἀδύνατον
 συμβαίνει διὰ τὸ ισοδυναμεῖν ταῦτα ἀλλήλοις, ώς εἴρηται. θταν οὖν εἴπω
 'τὸ ὑγιαίνον οὐδενὶ νοσοῦντι', ἐὰν ἀντιμεταλάβω τὸ νοσοῦν εἰς τὸ νοσεῖν
 καὶ εἴπω 'τὸ νοσεῖν παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν', οὐχ ἔτερον ἀγθ'
 25 ἑτέρου ἔλαβον, εἴγε ισοδυναμεῖ ἢ μετοχὴ τῷ ῥῆματι. πρὸς δὲ τοῦτο ἐκεῖνο 50
 ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι οὐ παντὶ ῥήματι ισοδυναμεῖ ἢ μετοχὴ ἀλλὰ μόνοις τοῖς
 ὄριστικοῖς, ἐξ ὧν καὶ τὴν γένεσιν ἔχει, ἥκιστα δὲ τοῖς ἀπαρεμφάτοις, εἴγε
 τὰ μὲν ἄλλα ῥήματα σημαντικά ἐστιν ἐνεργείας ἢ πάθους μετὰ τοῦ ἐνερ-
 γοῦντος ἢ πάσχοντος, ώς τὸ γράφω, τὸ περιπατῶ, τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ
 30 αἱ μετοχαὶ σημαίνουσι, τὰ μέντοι ἀπαρέμφατα μόνης ἐστὶ τῇς ἐνεργείας ἢ
 τοῦ πάθους σημαντικά, οὐ μὴν τοῦ μετειληφότος τούτων. | ὥστε οὐδὲ LXXXIV
 ισοδυναμοῦσι ταῖς μετοχαῖς· οὐ γάρ ταῦτὸν δύναται τὸ τύπτειν τῷ 'τύπτων
 ἐστίν'. ὥστε οὐ δύνατὸν ἀντὶ τῶν μετοχῶν παραλαμβάνειν τὰ ἀπαρέμφατα,
 εἰ μὴ ἄρα δὲ δύνατὸν αὐτοῖς τὸ 'δεῖ' ῥῆμα συνάπτειν, οἷον Σωκράτην περι-

1 οὐχ—σωκράτης οι. B νοσῶν ἐστι σωκράτης (post ἢ) bis L 2 δλως ώς
 δλως L 3 τὸ LY 4 αὐτοῦ Lt 5 τῇ μείζονi L 6 ὑγιαίνειν L
 9 πάλιν λέγω Y 10 post νόσῳ add. τὸ Y 12 πλειόν ἀποτείνεται Yt
 καὶ ἐκ L 13 εἴτε B 14 δρους οι. B 16 ὁ οι. L 17 ἐν τῷ Περὶ^{έρμ.] c. 21b9} 18 περιπατεῖ—σωκράτης οι. L 20 λάβω Y
 μετοχὴ L τοῦτω e τοῦτο corr. Lt¹ 21 ἐὰν ἀντιμεταληφθῆ scripsi cf. vs. 23: ἐὰν
 μεταληφθῆ Y: εἰ ἀντιμεταληφθῆ Lt 23 ὑγιαίνον t: ὑγιαίνον B: ὑγιαίνειν LY εἰ Y
 24 ἐνδέχεται ὑπάρχειν B: ὑπάρχει LYt 27 γένεσιν t: γένησιν B: γενικὴν LY
 ἡγίκα Y 29 τὸ alt. οι. Bt 31 τοῦ prius οι. Y 33 οὐδὲ Y ἀπαρέμφατα
 iu mrg. Y²: ἀμφότερα del. Y¹ 34 αὐτοὺς Y σωκράτην Y: σωκράτης Lt: compend. B

πατεῖν δεῖ, Σωκράτην περιπατοῦντα δεῖ εἶναι· οὐδὲν γάρ ἔτερόν ἐστι τὸ LXXXIV
 λεγόμενον ἡ 'Σωκράτει λείπει τὸ περιπατεῖν' καὶ 'Σωκράτει λείπει τὸ εἶναι
 αὐτὸν περιπατοῦντα'. ἐπὶ οὐδεμιᾶς δὲ ἄλλης συντάξεως διὰ τὴν εἰρημένην
 αἰτίαν. ἔλεγε δὲ εἰς τὸ προκείμενον κάκεῖνο, ὅτι ὅταν εἴπω ὅτι τὸ ὑγιαίνειν
 5 τῷ νοσοῦντι ὑπάρξαι ἐνδέχεται ἡ ἐνδεχομένως οὐχ ὑπάρχει, οὐχ ἡ ἀνθρωπός
 ἐστι τὸ νοσοῦν ἡ ὅτιοῦ ἄλλο, ταύτῃ φημὶ αὐτῷ ἐνδέχεσθαι τὴν ὑγίειαν
 ὑπάρξαι ἡ μὴ ὑπάρξαι, ἀλλ' ἡ νοσεῖ· καθὸ γάρ νοσεῖ, ταύτῃ ἐνδέχεται
 αὐτῷ ὑγιαίνειν καὶ ταύτῃ ἐνδεχομένως οὐχ ὑπάρχει αὐτῷ ἡ ὑγίεια. εἰ
 γάρ μὴ ἡ νοσεῖ ἀλλ' ἡ ἀνθρωπός τυχόν ἐστιν ἡ ἄλλο ὅτιοῦ τῶν τῆς
 10 γένους ὁντικῶν, οὐκέτι ἀλλαγμένης ἦν τὸ λέγειν ἐνδέχεσθαι αὐτὸν ὑγιασθῆναι
 ἡ μὴ ὑγιασθῆναι, ἀλλ' ὑπαρχόντως ὑγιαῖνον ἦν, καὶ τότε ἀλλ τὸ ἐναντίον,
 τὴν γένουν, ἐνδέχεσθαι αὐτῷ ὑπάρχειν ἡ μὴ ὑπάρχειν ἐλέγομεν. ὃ γάρ
 ἐκάτερον τῶν ὀντικειμένων ἐνδέχεται ὑπάρχειν ἡ μὴ ὑπάρχειν, εἰ θάτερον
 κατ' ἐνέργειαν ὑπάρχει, ἡ τοῦτο ὑπάρχει, ταύτῃ καὶ τὸ λοιπὸν ἐνδέχεται
 15 ὑπάρχειν ἡ μὴ ὑπάρχειν, ἐφ' ὧν ἀμεσος ἡ ἐναντίοτης. ἐν δὲ τοῖς ἐμμέσοις
 τῶν ἐναντίων, εἰ ἐν τῷ μεταξὺ εἴη πρὸς ἐκάτερον τῶν ἄκρων. ὄμοιώς ἔχει
 καὶ τοῦτο πάλιν, ἡ τοῦ μεταξὺ μετέχει· οἷον τῷ φαινεῖ ἐνδέχεται τὸ λευκὸν
 20 ὑπάρχειν, ἐνδέχεται δὲ καὶ τὸ μέλαν, καὶ δῆλον διὰ οὐχ ἡ ἴματιόν ἐστι
 τὸ φαινόν· εἰ γάρ ἡ ἴματιόν ἐστι, ταύτῃ καὶ ὑπάρχειν ἤδη τὸ λευκὸν ἡ τὸ
 μέλαν ἐδύνατο, οὐ μὴν ἐνδέχεσθαι ὑπάρχειν. ἡ μέντοι τοῦ φαινοῦ μετέχει,
 ἐπεὶ τῶν ἄκρων οὐ μετέχει μὲν δύναται δὲ μετέχειν. ταύτῃ λέγεται ἐνδέ-
 χεσθαι αὐτῷ ὑπάρξαι τὸ λευκὸν ἡ τὸ μέλαν ἡ μὴ ἐνδέχεσθαι. εἰ γάρ μὴ
 25 καθὸ τοῦ φαινοῦ μετέχει, ὑποκείσθω μὴ δὲ φαινόν. καὶ οὐκέτι ἀληθής εἰπεῖν
 ἐνδέχεσθαι αὐτὸν λευκὸν εἶναι ἡ μέλαν· ἀνάγκη γάρ πάντως τὸ πεφυκός
 30 τῶν ἐναντίων μετέχειν (μετέχειν) θατέρου κατ' ἐνέργειαν ἡ τῶν μεταξύ τινος,
 εἰ ἔμμετα εἴη, ὥστε ὑπαρχόντως ἡ μέλαν ἦν ἡ λευκόν. ὥστε καὶ ὅταν λέγῃ
 ὁ Ἀριστοτέλης τὸ ὑγιαίνειν τῷ νοσοῦντι ὑπάρχειν. οὐχ ἡ ἀνθρωπός ἐστι
 τὸ νοσοῦν, ἀλλ' ἡ νοσοῦν ἦν, ἐνδέχεσθαι αὐτῷ φαμεν ὑπάρξαι τὸ ὑγιαίνειν
 ἡ ἐνδεχομένως μὴ ὑπάρχειν. ὥστε ἐπεὶ τὸ νοσοῦν ἡ νοσεῖ εἰληπται, ἐὰν
 35 ἀντὶ τοῦ νοσοῦντος μεταλάβω τὸ νοσεῖν. οὐχ ἔτερόν τι λαμβάνω· κατὰ γάρ
 τὸ νοσεῖν ὑπέκειτο τῷ μείζονι. κατ' αὐτὸν οὖν τοῦτο καὶ τοῦ ἐλάττονος
 κατηγορηθῆσται. ὥστε εἰ καὶ σύνθετον τὸν ὑποκείμενον ἐν τῇ μείζονι 25
 ἔλαβον, ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἀπλοῦν τὸ νοσοῦν ἐχαρακτηρίζετο καὶ ταύτῃ αὐτοῦ

1 Σωκράτην Y: σωκράτι, Lt: compend. B οὐδὲν Y 4 δὲ] δεῖ L, ὅτι BLt: ως Y
 6 αὐτὸν Y οὐγίαίνειν LY 8 οὐγίαίνειν Y 9. 10 τὸ—οντικὸν BLt 12 αὐτῷ
 ἐνδέχεσθαι B φέρεται seriphi: ὡς γε BLt: ὥστε Y 13 εἰ θάτερον—15 μὴ ὑπάρχειν
 bis L 14 ὑπάρχου, ἡ τοῦτο οὐ. Y ἡ BLt post ὑπάρχει add. τοῦτων Y
 17 ἡ L: εἰ Bt 18 δὲ οὐ. Y 20 ἐδύνατο Y ἐνδέχεται Y 21 μὲν οὐ. Y
 24 αὐτῷ L πάντα τ 25 μετέχειν alt. addidi 26 λέγει τ 27 ὑγιαῖνον
 pr. Y ὑπάρχει Y 28 νοσοῦν ἡν Bt: νοσεῖν I, Y 29 ἐνδεχομένως seriphi cf.
 vs. δ: ἐνδεχόμενον BLYt ὑπάρχει LY, post quod delevit ὥστε ἐπεὶ τὸ νοσοῦν ἀλλ'
 ἡ νοσοῦν (νοσεῖν corr. L¹) ἐνδέχεσθαι αὐτῷ φαμέν ὑπάρξαι τὸ ὑγιαίνειν ἡ ἐνδεχόμενον μὴ
 30 ὑπάρχει L, ἐπεὶ B 31 νοσοῦν Y τῇ LY 32 καὶ εἰ Y τὸ Y
 32. 33 ὑποκείμενον ἔλαβον ἐν τῷ μείζονι Y 33 νοσοῦν pr. Y: νοσεῖν BLt, corr. Y

ό μείζων κατηγορεῖτο, εὖλογον κατὰ τοῦτο αὐτὸν τοῦ ἐλάττους κατηγορεῖσθαι. ὅστε κάντε οὗτος εἶπω οὗτος τὸ νοσοῦν παντὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχει, οὐ κατὰ τὸ σύνθετον κατηγορῶ αὐτὸν τοῦ ἐλάττους ἀλλὰ κατὰ τὸ νοσεῖν. καθ' ὃ καὶ ὑπέκειτο τῷ μείζονι, κάντε αὐτὸν τὸ ἀπλοῦν μεταλλάξω, οὐχ ἔτερόν τοια λαμβάνω ὅρον ἀλλὰ τὸν αὐτόν. μήποτε δὲ οὐκ ἀληθές ἔστι τὸ λέγειν 30 οὗτοι, οἵταν εἶπω τὸ ὑγιαίνειν ἐνδέχεσθαι τῷ νοσοῦντι ὑπάρξαι τῇ μὴ ὑπάρξαι, καθὸ νοσεῖ κατηγορῶ αὐτοῦ τὸ ὑγιαίνειν· ὥσπερ γάρ δέδεικται, οὐχ τῇ ἀνθρώπος ἀπλῶς ἔστι κατηγορεῖτο, ἀλλ' οὐδὲ τῇ νοσεῖ ἀπλῶς, οὐδὲ τοῦ συνθέτου κατὰ τὸ νοσεῖν, ἀλλὰ τοῦ συνθέτου ως συνθέτου. τὸ γάρ νοσοῦν τῇ νοσοῦν 10 ἔστι τὸ δῆλον τοῦτο πέφυκέ ποτε ὑγιαίνειν· οὐδὲν γάρ ἄλλο ἔστι τοῦτο τῇ οὗτοι ἐνδέχεται μετὰ τὸ τὴν νόσον ἀποθαλεῖν ὑγίειαν δέξασθαι. εἰ γάρ μὴ κατὰ ἄμφω, δῆλον οὗτοι κατὰ τὸ ἀπλοῦν· ἀλλὰ ἀδύνατον τὸ νοσεῖν ὑγίειαν 35 δέξασθαι. ὅστε εἰ τοῦ συνθέτου ως συνθέτου κατηγορεῖται, αὐτὸν δεῖ κατὰ τοῦτο καὶ τοῦ ἐλάττους ὅρον κατηγορεῖσθαι· τοῦτο δὲ ἀδύνατον. ταῦτα μὲν 15 οὖν ἐπὶ τοιοῦτον. ἐπισκεψόμεθα δὲ περὶ τούτου καὶ αὐθις.

p. 48a 13 Τούτου δὲ μὴ ληφθέντος οὐ γίνεται συλλογισμός, εἰ μὴ τοῦ ἐνδέχεσθαι.

'Αμφοτέρων γάρ τῶν προτάσεων ἐνδεχομένων οὐσῶν ἐνδεχόμενον 40 γίνεται τὸ συμπέρασμα καὶ ἀληθὲς καὶ οὐκ ἀναγκαῖον καὶ ψευδὲς ὥσπερ 20 πρότερον.

p. 48a 18 Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σχῆματι κατὰ τὸ ἐνδέχεσθαι συμβαίνει τὸ ψεῦδος.

'Εὰν τὰς ἔξεις λαβὼν συμπλέξω ἐν τρίτῳ σχῆματι τὸν συλλογισμόν, 45 συνάγεται ψευδὲς συμπέρασμα, οὐ τὸ καθόλου κύτῳ ἀλλὰ κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον. 25 οἷον ὑγίειαν ἐνδέχεται μηδενὶ ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, νόσος παντὶ ἀνθρώπῳ ἐνδέχεται ὑπάρχειν, καὶ οὗτον ἐπὶ ταῖς προτάσεσιν ὑγίειαν ἐνδέχεται μηδεμιᾶς νόσῳ ὑπάρχειν· ἀλλ' οὐκ ἐνδέχεται, ἀλλ' ἀνάγκη μὴ ὑπάρχειν. κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον οὖν τὸ ψεῦδος.

1 κατὰ om. Y 3 νοσοῦν pr. Y 4 καὶ om. Y 6 ὑγιαῖνον corr. Y²
 8 ἀλλ' scripsi: ἀλλ' οὗτοι Y: δηλονότι BLt 9 κατὰ τὸ νοσεῖν] κατηγορήσειν Y
 ως σύνθετον, post quod delevit ἀλλὰ τοῦ συνθέτου ως σύνθετον I. 10 οὐδὲν B²L:
 οὐδὲ B¹Yt 11 ὑγείαν LY ante δέξασθαι del. δὲ I. μὴ om. Y
 12 ante ἄμφω add. τὸ Y post οὗτοι add. καὶ Y δυνατὸν LY νοσοῦν
 pr. Y ὑγείαν Y 13 εἰ] ἵ L 13. 14 κατὰ τοῦτο καὶ scripsi: κατὰ B: καὶ LYt
 14 τοῦ ἐλάττους] huc usque L 15 post τοιοῦτον add. καὶ Y ἐπισκεψόμεθα Y
 δὲ B: om. Yt 19 post γέν. add. καὶ Y καὶ tert. om. Bt ως t
 24 καθόλου [αὐτῷ] conicio 25 ὑγείαν μὲν ἐνδέχεσθαι Y νόσος Bt: νόσω
 δὲ Y: νόσον scripserim 26 ἐνδέχεσθαι utrobiique Y ὑγείαν BY 26. 27 μηδε
 μιᾶς om. B 27 ἀλλ' prius Y: ἀλλ' ἵ B: ἀλλὰ ἵ t 28 τὸ alt. om. Bt

p. 48a 21 Τοῦτο δὲ ἀνομολογούμενον τοῖς προειρημένοις.

Τὸ τὴν ὑγίειαν ἀδύνατον ὑπάρχει τῇ νόσῳ ἀληθὲς μὲν ἐναντίον δὲ τοῖς ἥδη διατεταγμένοις· εἴρηται | γὰρ δτι, εἰ ἄμφω ἐνδεχόμεναι ὥσι, LXXXII^r πάντας ἐνδεχόμενον τὸ συμπέρασμα, ὥσπερ καὶ εἰ ἀναγκαῖαι, ἀναγκαῖον. 5 νῦν οὖν ἐνδεχόμενων οὐσῶν ἀμφοτέρων ἀναγκαῖον συνῆκται ἡ ἀδύνατον· τοῦτο δὲ συνέβη διὰ τὸ τὰς ἔξεις ἀγτὶ τῶν μετειληφότων παραληφθῆναι.

p. 48a 29 Οὐ δεῖ δὲ τοὺς ὅρους ἀεὶ ζητεῖν ὀνόματι ἐκτίθεσθαι· πολλάκις γὰρ ἔσονται λόγοι οὓς οὐ κεῖται ὅνομα.

'Επ' ἄλλο τι μεταβαίνει, οὐ καὶ αὐτὸ δεῖ παρατηρεῖν ἐν τῷ ἀνάγειν 10 τοὺς συλλογισμοὺς ἐπὶ τὰ σχήματα. τῶν γὰρ πραγμάτων τὰ μὲν ὀνόματι δηλοῦται, ὡς ἀνθρωπος, ἵππος, περιπατῶ, γράψω καὶ τὰ ἄλλα πάντα ὅσα διὰ μιᾶς λέξεως σημαίνεται, τὰ δὲ οὐ διὰ ὀνόματος σημαίνεται ἀλλὰ διὰ λόγου· τινὰς γὰρ τῶν φυσικῶν ἴδιοτήτων ἡ οὐκ ἐδυνήθησαν ἡ οὐκ ἐσπούδασαν οἱ ὀνοματοθετήσαντες διὰ ὀνόματος σημᾶναι, ἀλλὰ λόγῳ τὴν τούτων 15 ἐρμηνεύομεν φύσιν. οὐ δεῖ οὖν, φησί, νομίζειν δτι πάντῃ τε καὶ πάντως ὀνόματι δεῖ τοὺς τρεῖς ὅρους τοῦ συλλογισμοῦ σημαίνεσθαι· ἔστι γὰρ δτε 20 ὀνόματος μὴ εὑποροῦντες λόγῳ σημαίνομεν τινὰς ἡ τινὰς τῶν ὅρων, οἷον εἰ βιουληθείημεν δεῖξαι δτι τοῦ ἴσοσκελοῦς τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν δρμαῖς ἵσαι εἰσί. πρῶτον μὲν οὖν αὐτὸ τοῦτο τὸ κατηγορούμενον ὅρα, πῶς 25 οὐχ ἐν ὅνομά ἔστιν ἀλλὰ λόγος. ζητοῦντες δὲ τὸν μέσον, διὰ οὐ δεῖ συμπερᾶναι τὸ πρόβλημα, ἐνταῦθα μὲν εὑποροῦμεν ὀνόματι αὐτὸν ἐκθέσθαι λέγοντες οὗτως· τὸ ἴσοσκελὲς τρίγωνον τρίγωνόν ἔστι, παντὸς τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν δρμαῖς ἵσαι εἰσί. τοῦ ἴσοσκελοῦς ἄρα τριγώνου αἱ τρεῖς 30 γωνίαι δυσὶν δρμαῖς ἵσαι εἰσίν. ἐὰν δὲ τὴν μείζονα θελήσωμεν κατασκευάσαι πρότασιν, πόθεν δτι παντὸς τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν δρμαῖς ἵσαι εἰσίν, οὐκέτι δυνάμεθα ὀνόματι τὸν μέσον ἐκθέσθαι διὰ οὐ συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ἀλλὰ δεῖ λόγῳ αὐτὸν ἐρμηνεύειν, οἷον δτι παντὸς τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δύο ταῖς ἐφεξῆς ἵσαι εἰσίν, δύο δὲ αἱ ἐφεξῆς δυσὶν δρμαῖς ἵσαι εἰσίν, παντὸς ἄρα τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δυσὶν δρμαῖς ἵσαι εἰσίν. 35 ἐὰν οὖν, φησί, πειρῶμαι πάντῃ τε καὶ πάντως ὀνόματι ἐκτίθεσθαι τοὺς 40

2 ὑγίειαν BY 3 εἴρηται] c. 20 p. 39a 5 sq. 4 εἰ om. Yt
 ἀναγκαῖαι Bt: ἀναγκαίων Y 6 ἀντὶ] ἀπαντας t 7 δὲ om. Yt 5 ζητεῖν δεὶ τοὺς
 ὅρους Y 8 ὅροι Y 9 ὄνομα B Arist.: ὀνόματα Yt 13 ἐδυνήθησαν Y 14 οἵ] ἡ t
 ὀνοματοθετήθέντες B 15 παντὶ τε Y 19 εἰσὶ om. S 20 αὐτὸ τοῦτο iterat B:
 αὐτὸ t ὄρᾶς S 20 οὐχ ἐνὸς t: οὐκ Y 21 τὸ B 21 post μὲν
 add. οὖν Y 22 λέγοντες Bt: λέγομεν δὲ Y 23 εἰσὶ om. S 24 τοῦ ἴσοσκελοῦς—
 24 εἰσίν om. Y 24 ἐὰν—26 εἰσίν om. S 25 παντὸς Y: παντὶ Bt
 τριγώνω B 26 δύναμαι S 27 τὸν μέσον ὀνόματι Y 28 δυσὶ ταῖς B
 δύο δὲ αἱ Y et om. αἱ S: πᾶσαι αἱ δυσὶ (δύο t) ταῖς Bt 29 post ἐφεξῆς alt. add. ἵσαι
 δυσαι Bt 29 δυσὶ Bt: δύο Yt 30 πειρῶμεν παντὶ Y

δρους, ἀπάτης ἡμῖν τὸ τοιοῦτον αἴτιον γίνεται· οὐκανόμεθα γάρ διε- LXXXII¹γεται τῶν ἀμέσων εἶναι τὸν συλλογισμόν, ὅπερ δέδεικται ἐν τοῖς Ἀποδεικτικοῖς ἀδύνατον· πᾶσα γάρ ἀπόδειξις διάτι τινος μέσου δρου γίνεται. διε-
τοῦ τριγώνου αἱ τρεῖς γωνίαι δύο δρυταῖς ἔσαι εἰσίν, ἀποδεικτὸν μέν ἐστιν, ώς
5 αὐτὴ ἡ περὶ αὐτοῦ δείκνυσιν ἀπόδειξις· ἐὰν οὖν τις οὔπιτο διε- δέκτης πάντως
δύναματι ἐκκεῖσθαι τοὺς δρους, μή εὑρίσκων δύναματι σημᾶναι τὸν μέσον
δρον, δι' οὐ δι' ἀπόδειξις αὐτοῦ γίνεται, οὐκέσται ἀμέσως ὑπάρχειν τῷ διπο- 30
κειμένῳ τὸν κατηγορούμενον καὶ ἀμέσου ὄντος τοῦ προβλήματος ἀπόδειξιν
αὐτοῦ εἶναι, ὅπερ ἐστὶν ἀδύνατον. ὥστε, φησίν, οὐ πάντως οἰητέον ώς δεῖ
10 δύναματι ἐκκεῖσθαι τοὺς δρους, ἀλλ' ἐστιν διε- καὶ διὰ λόγου αὐτοὺς σημαίνειν.
διό, φησί, τοὺς τοιούτους συλλογισμοὺς γαλεπὸν ἀνάγειν ὑπὸ τὰ σχήματα·
ἐπειδὴ γάρ οὐ κεῖται ἐν τῇ συνηθείᾳ τῷ μέσῳ δόνομα, οὐ παντὸς δέ ἐστιν
εὑρίσκειν λόγον ἐρμηνευτικὸν τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, δυσχερῆς δὲ ἀνά-
λυσις γίνεται. τὰ μὲν οὖν λεγόμενα ἐν τούτοις ταῦτα ἐστι. τὰ δὲ τῆς 35
15 λέξεως λοιπὸν δῆλα. τὸ δὲ ως τόδε τι ἀντὶ τοῦ 'ώς δόνομα', οἷον ἀνθρωπος,
ἴππος, βαδίζει, φιλοσοφεῖ.

p. 48a 40 Τὸ δὲ ὑπάρχειν τὸ πρῶτον τῷ μέσῳ καὶ τοῦτο τῷ
ἄκρῳ οὐ δεῖ λαμβάνειν ώς ἀεὶ κατηγορηθησομένων ἀλλήλων.

"Ετερον πάλιν θεώρημα παραδίδωσιν. οὐ δεῖ, φησί, νομίζειν διε-
20 πάντως δεῖ κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν τοὺς δρους ἐκτίθεσθαι· οἷον δὲ ἀνθρωπος 40
ζῷον, τὸ ζῷον οὐσία, δὲ ἀνθρωπος ἄρα οὐσία· πάντες γάρ ἐν τούτῳ οἱ
δροι κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν κείνται. ἐπειδὴ γάρ οὐ τῆς φύσεως μόνης τῶν
πραγμάτων φροντίζομεν ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ τὴν λέξιν εὐκοσμίας ὥστε
Ἑλληνικῶς τὰς συντάξεις τοῦ λόγου ἀποδιδόναι καὶ μὴ σολοικισμοῖς ὑπο-
25 φέρεσθαι, δεῖ καὶ τῆς κατὰ τὰς προτάσεις τῶν δυομάτων δρυτῆς χρήσεως
φροντίδα ποιεῖσθαι καὶ μὴ ἀρκεῖσθαι μόνον τῷ δηλοῦν διε τούτοις τούτοις
τῆδε τῇ λέξει ἐγρηγορεῖσθαι. ἐπεὶ οὖν σημαίνονται τὰ πράγματα οὐ μόνον 45
ταῖς εὐθείαις ἀλλὰ καὶ ταῖς πλαγίαις πτῶσεσιν (ἄλλης γάρ σχέσεως τοῦ
ὑποκειμένου ἄλλη πτῶσίς ἐστι σημαντική), διὰ τοῦτο πᾶσα ἀνάγκη μή
30 μόνον κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς πλαγίας τοὺς δρους ἐκτίθε-
σθαι. πολλάκις μὲν οὖν πάντες οἱ δροι κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν ἐκκεινται·
οἷον δὲ Σωκράτης φιλόσοφος ἐστι, πᾶς φιλόσοφος ἀγαθός ἐστιν, δὲ Σωκράτης

1 γίνεται αἴτιον B	2 ἐν τοῖς Ἀποδεικτ.] I 3 p. 72b 19 sq.	3 ἀδύνατον οι. Y
γάρ alt. οι. Y	4 ἀποδεικτὸν scripsi: ἀποδεικτικὸν BYt	6 δύναματος t
δύναματι alt. scripsi: ὀνύματα BSYt	7 δι— γίνεται οι. S	8 τὸν SYt: τὸ B
καὶ οι. S	8 πάντως Bt	9 τοῦτον οι. Y
ἀπόδειξις Y	10 (ἔστιν) ἔστιν διε sive ἔστιν ἐγίτε eonicio	10 φιλο-
12 πάντως Bt	11 δέ ἔστιν] τι t	11 post πραγμάτων add. διὸ Y
σοφεῖ· βαδίζει t	12 post ἀεὶ add. ἡ Y	12 δέ οι δροι
ἐν τούτῳ S	13 post ἀεὶ add. οι δροι	13 δέ οι δροι
25 τῆς οι. pr. B	14 οὐ Y	14 τῆς οι. Y
χρησύμεθα B	15 οὐ Y	15 δηλοῦντι Y
	16 μόνω Y	16 τῆς οι. Y
	17 δηλοῦντι Y	17 τῆς οι. Y
	18 μόνω Y	18 τῆς οι. Y
	19 δηλοῦντι Y	19 τῆς οι. Y
	20 μόνω Y	20 τῆς οι. Y
	21 δηλοῦντι Y	21 δηλοῦντι Y
	22 μόνω Y	22 μόνω Y
	23 μόνω Y	23 μόνω Y
	24 δηλοῦντι Y	24 δηλοῦντι Y
	25 μόνω Y	25 μόνω Y
	26 δηλοῦντι Y	26 δηλοῦντι Y
	27 μόνω Y	27 μόνω Y
	28 δηλοῦντι Y	28 δηλοῦντι Y
	29 μόνω Y	29 μόνω Y
	30 καὶ οι. B	30 καὶ οι. B
	31 δηλοῦντι Y	31 δηλοῦντι Y
	32 δηλοῦντι Y	32 δηλοῦντι Y
	33 δηλοῦντι Y	33 δηλοῦντι Y
	34 δηλοῦντι Y	34 δηλοῦντι Y
	35 δηλοῦντι Y	35 δηλοῦντι Y
	36 δηλοῦντι Y	36 δηλοῦντι Y
	37 δηλοῦντι Y	37 δηλοῦντι Y
	38 δηλοῦντι Y	38 δηλοῦντι Y
	39 δηλοῦντι Y	39 δηλοῦντι Y
	40 δηλοῦντι Y	40 δηλοῦντι Y

ἀρα ἀγαθός ἐστι· πάντες γὰρ οἱ ὅροι κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν ἔκκεινται. LXXXII^g ἐνίστε δέ, φησί, καὶ ἀμφότεραι αἱ προτάσεις κατὰ πλαγίαν ἔκκεινται πτῶσιν, 50 ἦ, ἡ μὲν κατὰ πλαγίαν ἡ δὲ κατ' εὐθεῖαν. καὶ τὸ συμπέρασμα δὲ ὄμοίως πολλάκις μὲν κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν συνάγεται, πολλάκις δὲ κατὰ πλαγίαν. 5 ιστέον δὲ διτι, διταν λέγη ἦ κατ' εὐθεῖαν ἦ κατά τινα τῶν πλαγίων τοὺς ὅρους ἐκτίθεσθαι, περὶ τῶν ἐν ταῖς προτάσεσιν ὑποκειμένων λέγει· οἱ γὰρ κατηγορούμενοι ἀεὶ κατ' εὐθεῖαν τίθενται πτῶσιν, καν ποτε πλαγία πτῶσις εὑρεθῆ ἐν κατηγορουμένῳ, πάντως καὶ εὐθεῖα νοεῖται ἔξωθεν ἦ πάντως διὰ τοῦ ῥήματος, εἴτε πᾶν ῥῆμα εὐθείας ἐστὶ πτώσεως πλὴν τοῦ μέλει καὶ 10 μεταμέλει. οἷον Σωκράτους | φιλοσοφοῦντος ἡμᾶς ἀκροάσθαι δεῖ· ἐν- LXXXII^v εστι γὰρ ἐν τῷ ‘δεῖ’ ἦ εὐθεῖα· οὐδὲν γὰρ ἔτερον ἦ ‘ἡμᾶς δέον ἐστίν’, ὅπερ ἐστὶν εὐθείας πτώσεως καὶ ῥήματος. ἐν φ’ δ’ εὐθεῖα μὴ ἐνθεωρεῖται, οὐκ ἀπαρτίζεται λόγος. αἱ μὲν οὖν ἔξ υποκειμένου καὶ κατηγορουμένου πάντως κατ' εὐθεῖαν προφέρονται πτῶσιν· αἱ δὲ ἐκ τρίτου προσκατηγορου- 15 μένου καὶ αἱ μετὰ τρόπου ποτὲ μὲν κατ' εὐθεῖαν ποτὲ δὲ κατὰ πλαγίαν, κατ' εὐθεῖαν μὲν Σωκράτης ἀγαθός ἐστι, κατὰ δὲ τὰς πλαγίας Σωκράτους 5 ἡκροάσσατο Πλάτων ἦ μαθητής ἐστι Πλάτων, Σωκράτει ἐπεβιόλευσεν “Ἀνυτος ἦ ἐπιβιούλος ἐστι, Σωκράτην ἀπέκτειναν Ἀθηναῖοι, Σωκράτης δύναται βαδί- 20 ζειν, Σωκράτους ἐνδέχεται ἀκροάσθαι. Σωκράτει ἐνδέχεται διαλέγεσθαι, Σωκράτην τύπτειν ἐνδέχεται. ἦ μὲν οὖν διάγοια τῶν ἐνταῦθα παραδιδο- μένων ἐστὶ τοιαύτη. ὅπως δὲ τοῖς ὑποδείγμασι καθ’ ἔκαστον χρῆται, τὴν λέξιν ἔξετάζοντες εἰσόμεθα.

Πρῶτον μέν φησι τὸν μείζονα ὅρουν, ἄκρον δὲ τὸν ἐλάστιονα. κατη-
γορηθησομένων δέ φησιν ἀντὶ τοῦ ‘κατ’ εὐθεῖαν πτῶσιν’· ἐν ταύταις γάρ 25 εἰσιν αἱ κυρίως κατηγορίαι, λέγω δὴ τὸ ὑπάρχειν τόδε τῷδε, οἷον ὁ ἀνθρωπὸς ζῷόν ἐστι. καὶ οὕτω μὲν ὁ διδάσκαλος. οἷμαι δὲ ἀπλούστερον πᾶσαν · κατηγορίαν λέγειν αὐτόν· εἰπὼν γὰρ ως ἀεὶ κατηγορηθησομένων 15 ἀλλήλων ἐπήγαγεν ὄμοίως τό {τε} πρῶτον τοῦ μέσου καὶ τοῦτο τοῦ ἐσγάτου. εἰ δὲ τὸ κατηγορηθησομένων τὸ κατ’ εὐθεῖαν ἔκκει- 30 σθαι αὐτῷ ἐσήμαινε, παρέλκον ἦν τὸ ἐπάγειν ὄμοίως τό τε πρῶτον τοῦ μέσου καὶ τοῦτο τοῦ ἐσγάτου.

p. 48b2 Καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν δὲ ὠσαύτως.

Τουτέστιν ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν προτάσεων· καὶ γὰρ ταύτας ποτὲ μὲν

I κείνται Bt	2 post κατὰ add. τὴν Y itemque vs. sq.	5 λέγει t
7 πτῶσιν τίθενται B	8 post νοεῖται add. ἦ Y	ἦ πάντως iterat Y
11 ἦ om. Y	12 δ’ om. Y	μὴ om. Y
16 τὰς om. Y	17 σωκράτης B	
ἄνυτος BY: αὐτὸς t	18. 19 σωκράτης—βαδίζειν ante 16 σωκράτης transposuerim	
19 ἀκροάσασθαι Y	σωκράτει Y: σωκράτη t: compend. B	20 σωκράτη t
20. 21 παραδεδομένων Y	22 post εἰσόμεθα repetunt lemma (p. 333,17. 18) Bt	
25 ὑπάρχει t	26 οἷον om. Yt	27 καταλέγειν B
28 τε addidi cf. vs. 30	29 κατηγορηθησόμενον t	τὸ alt. om. Y
33 post τῶν add. αὐτῶν t	ταῦτά t	

κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν προσφερόμεθα, ποτὲ δὲ κατὰ τινα τῶν πλαγίων· LXXXII^ν
οἷον ὁ ἀνθρωπὸς οὐκ ἔστιν ἄψυχον, τῶν ἀτόμων οὐκ ἔστι γένος τὸ εἶδος, 20
τῇ οὐσίᾳ οὐδέν ἔστιν ἐναντίον, τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα οὐδὲν βλάψαι δύναται.

p. 48b2 Ἄλλ' ὁσαχῶς τὸ εἶναι λέγεται καὶ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν αὐτὸν
5 τοῦτο, τοσαυταχῶς οἵεσθαι χρὴ σημαίνειν καὶ τὸ ὑπάρχειν.

‘Οσαχῶς, φησίν, ἔκαστον τῶν ὅντων εἶναι λέγεται, τοσαυταχῶς
κατηγορεῖν ἄλλο ἄλλου ἐνδέχεται. λέγει δὲ ἔκαστον εἶναι κατὰ τὰς τῶν 25
ὄνομάτων πτῶσεις· λέγεται γάρ Σωκράτης ἔστι, Σωκράτους ὄντος, Σωκράτει
εἶναι, Σωκράτην εἶναι. ὁσάκις οὖν ἔκαστον εἶναι λέγεται δύναται καὶ
10 ἀληθῶς εἶναι, τοσαυταχῶς καὶ τὰς προτάσεις συμπλέξαι δυνατόν, ἢ ἀμφο-
τέρας ώσαύτως ἢ τὴν μὲν οὕτως τὴν δὲ οὕτως.

p. 48b4 Οἷον δτι τῶν ἐναγτίων ἔστι μία ἐπιστήμη.

Λοιπὸν ἐπὶ ὑποδειγμάτων τὰ εἰρημένα παραδίδωσι, καὶ τέως δτι ἐνδέ- 30
χεται κατὰ γενικὴν πτῶσιν συμπλέκεσθαι τὰς προτάσεις, ως δταν εἴπω
15 τῶν ἐναντίων μία ἔστιν ἐπιστήμη.

p. 48b6 Τὸ δὴ Α τῷ Β ὑπάρχει οὐχ ως τὰ ἐναντία τὸ μίαν
εἶναι αὐτῶν ἐπιστήμην.

Τουτέστιν οὐ κατ' εὐθεῖαν ὑπάρχει τῷ Β τὸ Α (τοῦτο γάρ σημαίνει
αὐτῷ τὸ οὐχ ως τὰ ἐναντία, ως εἴ τις ἔλεγε τὰ ἐναντία πολέμιά ἔστιν), 25
20 ἀλλὰ κατὰ γενικήν, τῶν ἐναντίων μία ἔστιν ἐπιστήμη. εἰπὼν δὲ οὐχ
ώς τὰ ἐναντία προσέθηκε τὸ μίαν εἶναι αὐτῶν ἐπιστήμην. τί οὖν βού-
λεται; ζῆτοι οὖν τοῦτό φησιν, δτι τὸ λέγειν μίαν εἶναι αὐτῶν ἐπιστήμην
οὐκ ἔστιν ως τὰ ἐναντία, τουτέστι κατ' εὐθεῖαν, ἀλλ' δτι ἀληθὲς εἰπεῖν
κατ' αὐτῶν τὸ μίαν εἶναι αὐτῶν ἐπιστήμην, τουτέστι κατὰ γενικήν,
25 ἢ δτι οὐκ ἔστι τοῖς ἐναντίοις ἐν τούτῳ τὸ εἶναι, ἐν τῷ μίαν εἶναι αὐτῶν
ἐπιστήμην· διὸ οὐδὲ κατ' εὐθεῖαν δυνατὸν κεῖσθαι, ὥσπερ Σωκράτει τὸ 40
εἶναι ἔστιν ἐν τῷ ἀνθρωπον εἶναι, διό φαμεν ‘Σωκράτης ἀνθρωπός ἔστιν’.
οὐχ οὕτω δὲ καὶ τὸ μίαν εἶναι τῶν ἐναντίων ἐπιστήμην· διὸ οὐ
φαμεν ‘τὰ ἐναντία ἔστιν ἐπιστήμη’ ἀλλὰ ‘τῶν ἐναντίων’.

2 ὁ οι. Bt ἄψυχον] ἡ ε corr. Y τὸ εἶδος οι. Bt 4 αὐτὸν κτλ. οι. Y
αὐτὸν t Arist.: οι. B 5 συμβαίνειν t 9 σωκράτην εἶναι οι. t λέγεται B
10 δυνατόν corr. Y: δύναται Bt, pr. Y 11 ώσαύτω Yt 12 οἷον—15 ἐπι-
στήμη οι. Y 13 ἐστὶ μία t Arist.: inv. ord. B 16 post δὴ add. τὸ B 18 ὑπάρχειν t τῷ α τὸ β pr. B 21 εἶναι μίαν Y
τῷ Bt cf. vs. 21 27 τῷ ἀνθρώπῳ Y 29 εἶναι ἐπιστήμην Y
τῇ—22 ἐπιστήμην οι. Y 27 τῷ ἀνθρώπῳ Y σωκράτης scripsi: σωκράτους Yt:
compend. B 29 εἶναι ἐπιστήμην Y

p. 48^b 10 Συμβαίνει δ' ότε μὲν ἐπὶ τοῦ μέσου τὸ πρῶτον LXXXII^v
λέγεσθαι, τὸ δὲ μέσον ἐπὶ τοῦ τρίτου μὴ λέγεσθαι.

⁵Ἐπειδὴ ώς ἐπὶ μιᾶς προτάσεως ἔξειθετο ὑπόδειγμα οὐ κατ' εὐθεῖαν
πτῶσιν ἀλλὰ κατὰ γενικὴν συμπεπλεγμένης, διὰ τοῦτο νῦν ἐπ' ἀμφοτέρων 45
τὰ ὑποδείγματα τίθησι. τὸ δὲ λέγεσθαι φησιν ἀντὶ τοῦ κατ' εὐθεῖαν
πτῶσιν· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ὄνομαστικὴ πτῶσις καὶ⁶ ἡν ἔκαστον εἶναι λέγεται.
συμβαίνει οὖν, φησί, ποτὲ μὲν τὴν μείζονα πρότασιν κατ' εὐθεῖαν τίθεσθαι
τὴν δ' ἐλάττονα κατά τινα τῶν πλαγίων. ἔστι δὲ τὸ ὑπόδειγμα τοιοῦτον·
τοῦ ἀγαθοῦ σοφία ἐστίν, ἡ σοφία ἐπιστήμη ἐστί, τοῦ ἀγαθοῦ ἄρα ἐπιστήμη
10 ἐστίν· ἐν τούτῳ γάρ ἡ μὲν ἐλάττων κατὰ γενικὴν προενήνεται πτῶσιν, ἡ
δὲ μείζων κατ' εὐθεῖαν, καὶ τὸ συμπέρασμα ὅμοιον τῇ ἐλάττονι.

p. 48^b 12 Τοῦ δ' ἀγαθοῦ ἐστιν ἡ σοφία ἐπιστήμη, συμπέρασμα
δὲ τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἐστί.

Τὴν ἐλάττονα πρότασιν θέσθαι βουλόμενος (γάρ ἐξέιθετο τὴν μεί-
15 ζονα εἰπὼν ἡ σοφία ἐστὶν ἐπιστήμη) συνέπλεξε τοὺς τρεῖς ὅρους εἰπὼν
τοῦ ἀγαθοῦ ἡ σοφία ἐπιστήμη ἐστίν. ἐπειδὴ γάρ τὸ λέγειν 'τοῦ
ἀγαθοῦ σοφία ἐστίν' ἀσαφές πως ἐδόκει εἶναι, τί σημαίνει τὸ σοφίαν εἶναι
τοῦ ἀγαθοῦ βουλόμενος δεῖξαι εἰπεν δὲ | ἡ τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη LXXXIII^r
ἡ σοφία ἐστίν, ὅστε ἐπὶ πλέον εἶναι τὴν ἐπιστήμην τῆς σοφίας, ώς εἴ τις
20 ἔλεγε 'τῶν ἐπιπέδων ἐπιστήμη ἡ γεωμετρία ἐστίν', ἵνα οὕτω τις εἰπῃ· τῶν
ἐπιπέδων γεωμετρία ἐστὶν ἢ τὰ ἐπίπεδα γεωμετρεῖν ἔστι, γεωμετρία ἐπιστήμη
ἐστί, τῶν ἐπιπέδων ἄρα ἐπιστήμη ἐστί.

p. 48^b 13 Τὸ μὲν δὴ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη, ἡ δὲ σοφία ἐστὶν
ἐπιστήμη.

25 "Ο βούλεται λέγειν τοῦτό ἐστιν, δὲ τὸ μὲν συμπέρασμα κατὰ γενικὴν
προενήνεται, οὐ κατ' εὐθεῖαν, ὥσπερ καὶ ἡ ἐλάττων πρότασις· οὐ γάρ συν-
ηκται δὲ τὸ ἀγαθὸν ἄρα ἐπιστήμη ἐστίν, ἀλλὰ τοῦ ἀγαθοῦ ἐστιν ἐπι-
στήμη· ἡ μέντοι μείζων πρότασις κατ' εὐθεῖαν προενήνεται· ἡ σοφία γάρ,
ἔφαμεν, ἐπιστήμη ἐστίν.

2 τὸ δὲ κτλ. om. Y 4 συμπεπλεγμένης t: συμπεπλεγμένην BY 6 ὄνοματικὴ t
7 κατ' εὐθεῖαν τὴν μείζονα πρότασιν t 10 ἔξεινήνεται Y: προσενήνεται t
12 σοφὴ B ἐπιστήμη κτλ. om. Y 16 ἔστιν ἐπιστήμη, post quae del. συνέπλεξε
τοὺς τρεῖς ὅρους εἰπὼν B 18 ἡ deleverim 20 ἡ post ἔλεγεν collocat Y
ἡ γεωμετρία ἐστὶν ἐπιστήμη t εἰποι t 23 ἡ δὲ κτλ. om. Y 23. 24 ἔστιν
ἐπιστήμη t Arist.: inv. ord. B

p. 48b14 Ὅτε δὲ τὸ μὲν μέσον ἐπὶ τοῦ τρίτου λέγεται, τὸ δὲ LXXXIII^r πρῶτον ἐπὶ τοῦ μέσου οὐ λέγεται· οἷον εἰ τοῦ ποιοῦ παντός ἐστιν ἐπιστήμη ἡ ἐναντίου, τὸ δ' ἀγαθὸν καὶ ἐναντίον καὶ ποιόν,
συμπέρασμα μὲν δὲ τοῦ ἀγαθοῦ ἐστιν ἐπιστήμη. 10

5 'Αντιστρέψει τὰς προτάσεις, καὶ τὴν μὲν ἐλάττονα κατ' εὐθεῖαν συμ-
πλέκει, τὴν δὲ μείζονα κατὰ γενικήν, καὶ τὸ συμπέρασμα πᾶν κατὰ
γενικήν συνάγει· οἷον τὸ ἀγαθὸν ποιόν ἐστι, τοῦ ποιοῦ ἐπιστήμη ἐστί, τοῦ
ἀγαθοῦ ἄρα ἐπιστήμη ἐστίν· ἡ οὗτως τὸ ἀγαθὸν ἐναντίον ἐστί (τῷ
κακῷ γάρ ἐναντίον δῆλον δέτι), τοῦ ἐναντίου ἐπιστήμη ἐστί, τοῦ ἀγαθοῦ
10 ἄρα ἐπιστήμη ἐστίν.

p. 48b18 Οὐκ ἐστι δὲ τὸ ἀγαθὸν ἐπιστήμη οὐδὲ τὸ ποιόν οὐδὲ 15
τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ τὸ ἀγαθὸν ταῦτα.

Τουτέστιν οὐδὲ τὸ συμπέρασμα κατ' εὐθεῖαν προενήνεται· οὐ γάρ
εἴπομεν δὲ τὸ ἀγαθὸν ἄρα ἐπιστήμη ἐστίν, ἀλλὰ τοῦ ἀγαθοῦ. ἀλλ' οὐδὲ
15 ἡ μείζων· οὐ γάρ εἴπομεν δὲ τὸ ποιόν ἐπιστήμη ἐστίν ἡ τὰ ἐναντία ἐπι-
στήμη ἐστίν, ἀλλὰ τοῦ ποιοῦ καὶ τῶν ἐναντίων ἐπιστήμη ἐστίν. ἡ μέντοι
ἐλάττων κατ' εὐθεῖαν προενήνεται· τοῦτο γάρ ἐσήμανεν εἰπών ἀλλὰ τὸ
ἀγαθὸν ταῦτα· οὗτω γάρ ἐλέγομεν 'τὸ ἀγαθὸν ποιόν ἐστιν ἡ ἐναντίον'.

p. 48b20 "Ἐστι δὲ δτε μήτε τὸ πρῶτον κατὰ τοῦ μέσου μήτε 20
20 τοῦτο κατὰ τοῦ τρίτου, τοῦ πρώτου κατὰ τοῦ τρίτου δτε μὲν
λεγομένου δτε δὲ μὴ λεγομένου· οἷον εἰ οὐ ἐπιστήμη ἐστίν,
ἐστι τούτου γένος, τοῦ δ' ἀγαθοῦ ἐστιν ἐπιστήμη, συμπέρασμα
δτι τοῦ ἀγαθοῦ ἐστι γένος.

'Επειδὴ ἐν τοῖς προλαβοῦσι μίαν μὲν πρότασιν ἐλάμβανε κατὰ γενικήν
25 πτῶσιν μίαν δὲ κατ' εὐθεῖαν καὶ συνῆγε κατὰ γενικήν τὸ συμπέρασμα,
νῦν ἀμφοτέρας κατὰ γενικήν συμπλέκει, καὶ συνάγει συμπέρασμα ποτὲ μὲν εἰ
κατ' εὐθεῖαν ποτὲ δὲ κατὰ γενικήν. τὸ γάρ τοῦ πρώτου κατὰ τοῦ
τρίτου δτε μὲν λεγομένου δτε δὲ μὴ λεγομένου τοῦτο σημαίνει,
τουτέστιν τοῦ μείζονος κατὰ τοῦ ἐλάττονος· εἴπομεν γάρ δτι τὸ λεγομένου
30 σημαίνει αὐτῷ τὸ κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν ὑπάρχοντος τοῦ ἐλάττονος κατηγο-
ρεῖσθαι αὐτοῦ τὸν μείζονα. τότε γάρ λέγεται δτι τόδε ἐστίν δπερ τόδε,
οἷον δτι ὁ ἄνθρωπος ζῷόν ἐστιν· λέγεται γάρ ζῷον εἶναι. οὐ μὴν δταν
εἴπω 'τῶν ἐναντίων ἐπιστήμη ἐστίν'· οὐ γάρ λέγεται κατὰ τοῦ ὑποκει-
μένου ὁ κατηγορούμενος· οὐ γάρ λέγεται δτι ἐπιστήμη ἐστὶ τὰ ἐναντία, 30

1 τὸ δὲ κτλ. om. Y 3 δ' t Arist.: om. B καὶ prius t Arist.: om. B 4 μὲν t
Arist.: om. B 9 τὸ ἐναντίον Y 17 τὸ om. t 20 τοῦ πρώτου κτλ. om. Y
22 ἐστι τούτου t Arist.: inv. ord. B 24 post κατὰ add. τὴν Y 25 συνήγετο Y
τὸ om. Y 29 κατὰ Bt: καὶ Y εἴπομεν] p. 336,5 γάρ scripsi: τὸ Bt t
τὸ Bt: δτε μὲν Y immo λέγεσθαι

ἀλλ' ὅτι ὑπάρχει περὶ αὐτῶν ἐπιστήμη. τὸ δὲ ὑπόδειγμα τοιωῦτόν LXXXIII^γ
ἐστι· τοῦ ἀγαθοῦ ἐστιν ἐπιστήμη, οὐ ἐπιστήμη ἐστί, τούτου ἐστὶ γένος· συμ-
πέρασμα τοῦ ἀγαθοῦ ἄρα ἐστὶ γένος. καὶ ἄλλως· Σωκράτους πατέρ ἐστιν,
οὐ πατέρ ἐστι, τούτου αἴτιόν ἐστι, Σωκράτους ἄρα αἴτιόν ἐστιν. καὶ αἱ
5 προτάσεις οὖν καὶ τὸ συμπέρασμα κατὰ γενικὴν συμπεπλεγμέναι εἰσίν.

p. 48b24 Κατηγορεῖται δὲ οὐδὲν κατ' οὐδενός.

Τουτέστιν οὐδὲν κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν προενήνεκται. καὶ ὅρα πῶς τὸ 25
κατηγορεῖσθαι τὸ κατ' εὐθεῖαν πτῶσιν κατηγορεῖσθαι φῆσι· διὸ καὶ ἀνω-
τέρω ἔλεγε τὸ “ώς ἀεὶ κατηγορηθησομένων” ἀντὶ τοῦ ‘κατ’ εὐθεῖαν πτῶσιν
10 προενεγμησομένων’.

p. 48b24 Εἰ δὲ οὐ ἐστιν ἐπιστήμη, γένος ἐστὶ τοῦτο, τοῦ δ' ·
ἀγαθοῦ ἐστιν ἐπιστήμη, συμπέρασμα ὅτι τὸ ἀγαθόν ἐστι γένος.

Εἰπὼν ὅτι ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων κατὰ γενικὴν συμπλεκομένων 40
τὸ συμπέρασμα ποτὲ μὲν κατὰ γενικὴν ποτὲ δὲ κατ' εὐθεῖαν συνάγεται,
15 δεῖξας πῶς κατὰ γενικήν, δείκνυσι νῦν ὅτι καὶ κατ' εὐθεῖαν οὗτως· τοῦ
ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἐστίν, οὐ ἐπιστήμη ἐστί, τοῦτο ἐστι γένος, τὸ
ἄρα ἀγαθὸν γένος ἐστίν. γένος δὲ εἰλήφθω ἀπλῶς τὸ καθολικώτερον καὶ
πλειόνων περιεκτικόν· τῶν γὰρ καθόλου ή ἐπιστήμη, κἄντε γένη εἴη κἄντε εἴδη
καὶ ἄλλως συμβεβηκότα. οἱόν ἐστι καὶ τὸ ἀγαθόν· ἐν πᾶσι γὰρ ἐνθεωρεῖται
20 τοῖς οὖσιν, οὐχ ὡς γένος αὐτῶν ἀλλ' ὥσπερ καὶ τὸ δὲ δριψανύμως αὐτοῖς 45
ἐνυπάρχον κατὰ τὸ ἀρ' ἐνὸς καὶ πρὸς ἓν. ἐπιστῆσαι δὲ ἀξιον τοῖς ὑπο-
νείγμασι, μήποτε, ὥσπερ καὶ πρὸς τῶν προτέρων ἐλέγομεν, οὐ τοὺς αὐτοὺς
φυλάσσουσι μέσους. ἔγει δὲ οὗτοις· τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἐστίν, οὐ
ἐπιστήμη ἐστί, τούτου ἐστὶ γένος. ἐν μὲν γὰρ τῇ ἐλάττονι προ-
25 τάσει τὴν ἐπιστήμην ἐλάβομεν τὸν κατηγορούμενον ὅρον· ἐν δὲ τῇ μείζονι
οὐκέτι τὸν αὐτὸν ἐφυλάξαμεν, λέγω τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ φαμεν οὐ ἐπι-
στήμη ἐστίν. εἰ δὲ ἄλλο μέν τι ἐστι τὸ ἐπιστητόν, ἄλλο δὲ ή περὶ αὐτοῦ 50
ἐπιστήμη, οὐκ ἄρα τὸν αὐτὸν ἐφυλάξαμεν μέσον· τοῦ μὲν γὰρ ἐλάττονος
ὅρου τῇ ἐπιστήμην κατηγορήσαμεν, τῷ δὲ μείζονι οὐ τὴν ἐπιστήμην ἀλλὰ
30 τὸ οὐ ἐστιν ἐπιστήμη ὑπετάξαμεν, τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἐπιστητόν. ὁμοίως
καὶ ἐπὶ πάντων τῶν παραπληγίων. καὶ εἰ τὸ ἐπιστητόν ἐστι τὸ ἀγαθόν, του-
τέστιν ὁ ἐλάττων ὅρος, τὸ ἐπιστητὸν δὲ παρείληπται ὑποκείμενον τῷ μεί-
ζονι ὅρῳ, ὁ ἄρα ἐλάττων ὅρος ἐν τῇ μείζονι προτάσει ὑπόκειται τῷ μεί-
ζονι, ὥσπερ ἐστὶν ἀδύνατον. φαμὲν οὖν πρὸς τὴν | ἀπορίαν ἐκεῖνο, LXXXIII^γ
35 ὅτι εἰ οἱ κατηγορούμενοι ὅροι ἐπὶ πλέον εἶναι θέλουσι τῶν ὑποκειμένων

2 ἐστι οι. t 4 αἱ οι. B 8. 9 ἀνωτέρω] p. 48a41 9 ἐλέγετο τὸ Y

10 προφερομένων B: προσισθησομένων t 12 τὸ corr. ε τοῦ, ut videtur, B

15 δείκνυσι νῦν Y: δείκνυσιν Bt 16 ἐστι corr. Y 21 τὸ ἀρ' scripsi cf. Categ.

p. 17,12: τὰ ἀρ' BYt 23 μέσους Yt: νόμους B 26 post λέγω add. δη Y

30 ἐπετάξαμεν t 33 ἀλάσσων B 35 εἰ οι. Yt

γωρὶς τῶν ἀντιστρεφόντων, οἱ δὲ καθηλικώτεροι περιέχουσιν ἐν LXXXIII^ν ἔαυτοῖς τοὺς μερικωτέρους, ἀνάγκη δήπου πᾶσα ἐν τῷ πρώτῳ σύγματι ἐν τῷ μέσῳ μὲν δρῳ περιέχεσθαι τὸν ἐλάττονα, ἐν τῷ μείζονι δὲ ἀμφοτέρους· οἷον δταν εἶπων ὁ ἄνθρωπος ζῷον⁵, ἐν τῷ ζῷῳ δῆλον δτι καὶ ὁ ἄνθρωπος εὑπεριέχεται· καὶ δταν εἶπων πᾶν ζῷον ἔμψυχον⁶, ἐν τῷ εἰπεῖν πᾶν ζῷον καὶ τὸν ἄνθρωπον δῆλον δτι ἐμπειρεύῃσθαι καὶ ἐν τῷ ἔμψυχῳ πᾶν ζῷον, δῆστε καὶ πάντα ἄνθρωπον. καὶ τοῦτο ἐστιν αἵτιον τοῦ συνάγεσθαι τὰ ἄκρα· εἰ γάρ μὴ τοῦτο ἦν, οὐδέποτε ἀν συνάγειν ἐδυνάμεθα τὰ ἄκρα. ἐπεὶ οὖν τοῦτο οὗτος ἔχει, δταν εἶπων τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἐστίν, 10 εἰτα λάβων πάντων ὃν ἐπιστήμη ἐστίν, δῆλον δτι ἐμπειριλαμβάνω καὶ τὸ ἀγαθόν· οὐ γάρ αὐτὸν μόνον ἀπλῶς τὸ ἀγαθὸν δπερ τὸ ἐπιστητὸν ἦν, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων πάντων ἀπερ ἐστὶν ἐπιστητά, ταῦτὸν δέ ἐστιν ὃν ἐστιν ἐπιστήμη. δῆστε εἰ μὲν αὐτὸν καθ' αὐτὸν τὸν ἐλάττονα δρον ὑπετίθεμεν 15 τῇ μείζονι ἐν τῷ λέγειν οὐ ἐπιστήμη ἐστί, τῷ δὲ αἴτοπος ἦν ὁ λόγος. εἰ δὲ καθηλικὸν λαβόντες τὸν ὑποκείμενον δρον τῇ μείζονι προτάσσει συμπειριλαμβάνομεν καὶ τὸν ἐλάττονα ως περιεχόμενον ἐν αὐτῷ, οὐ μόνον οὐκ ἀτοπον ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον τὸ γινόμενον. τὸ γάρ ὑποκείμενον ἐμπεριέχεσθαι δεῖ τῷ κατηγορούμενῳ ἐν καταφάσει ἦν ἐν ἀποφάσει· δταν γάρ εἶπων οὐδεὶς ἄνθρωπος ἀθανάτος⁷, ἐν τοῖς μὴ ἀθανάτοις ἐμπεριέχεται καὶ ὁ 20 ἄνθρωπος. δτι μὲν οὖν οὐ τὸν ἐλάττονα μέσον ποιοῦμεν, δῆλον γέγονεν. 25 δτι δὲ οὐδὲ ἄλλον ἔξ αλλού λαμβάνομεν μέσον, φανερὸν ἐντεῦθεν· οὐδὲ γάρ ἀπλῶς ἡ ἐπιστήμη μόνον μέσος ἐστὶν δρος, ως ἀν ἐλέγομεν ἡ γεωμετρία ἐπιστήμη ἐστίν⁸, ἀλλὰ τὸ εἶναι τινος ἐπιστήμην· τοῦ ἀγαθοῦ γάρ, ἔφαμεν, ἐπιστήμη ἐστίν, τουτέστιν ἐστι περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη. τὸ 30 οὖν εἶναι τινος ἐπιστήμην τοῦτο ἐστιν ὁ κατηγορούμενος· τοῦτο δὲ οὐδὲν ἔτερόν ἐστιν εἰπεῖν ἦν τὸ ἀγαθὸν ἐπιστητόν ἐστι. τί γάρ διαφέρει εἰπεῖν τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἐστίν⁹ ἢ δτι τὸ ἀγαθὸν ἐπιστητόν ἐστι; διδάξει γοῦν 35 μετ' ὀλίγον δτι, δταν ισοδυναμῶσιν οἱ δροι, δεῖ τῶν ισοδυναμούντων τὸν σαφέστερον λεγόμενον ἀντιμεταλαμβάνειν. δῆστε εἰ τῷ τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἐστίν¹⁰ τὸν ἐστὶ τὸ λέγειν τὸ ἀγαθὸν ἐπιστητόν ἐστιν¹¹, ἐπὰν λέγωμεν οὐ ἐπιστήμη ἐστίν¹², οὐχ ἔτερον ἔξ ἔτέρου μέσον μεταλαμβάνομεν ἀλλὰ τὸν αὐτόν· τὸ γάρ οὐ ἐπιστήμη ἐστί τὸ ἐπιστητόν ἐστιν· εἰς ἄρα καὶ ὁ αὐτὸς μέσος ἐν ἀμφοτέραις παρείληπται ταῖς προτάσεσιν.

p. 48b26 Κατὰ μὲν δὴ τοῦ ἄκρου κατηγορεῖται τὸ πρῶτον, κατ' αἴτοις δὲ οὐ λέγεται.
35

Τουτέστι τὸ μὲν συμπέρασμα κατ' εὐθεῖαν προάγεται, αἱ δὲ προτάσεις 25

4 δτι om. Bt	6 an ἔμψυχον?	8 γῆδυνάμεθα Y: δυνάμεθα t	9 post δταν
add. ἀν t	11 τὸ alt. om. Bt	15 λαμβάνοντες Y	15. 16 συμπέρασμα
λαμβάνομεν B	16 τὴν pr. Y	ἐλάττονα B	ἔμπεριεγήμενον Y
om. Y	καὶ γάρ δταν Y	20 ἄνθρωπος Bt: σωκράτης Y	18 ἐν alt.
μόνον om. Y	ἐστὶ μέσος Y	26 ἢ εἰπεῖν Y	22 γάρ] γ superser. Y
δτι Bt: ως Y	29 λόγον ἀντιλαμβάνειν Y	τῷ addidi	30 ἐστιν ἐπιστητόν B
31 μέσον om. Y	λαμβάνομεν Y	33 ἀμφοτέροις B	

οὐ κατ' εὐθεῖαν. ὁ μὲν οὖν Ἀριστοτέλης εὐθείας μόνης καὶ γενικῆς LXXXIII^ν
 παραδείγματα παρέθετο. δυνατὸν δὲ τῇ αὐτῇ μεθύσῳ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν
 πτώσεων γυμνάσαι τὸν λόγον. οἷον τὸν ἀγαθὸν ἀνάγκη εἶναι δίκαιον,
 πᾶς δίκαιος ἐπιστήμων ἔστι τῶν δικαίων, ὁ ἄρα ἀγαθὸς ἐπιστήμων ἔστι
 5 τῶν δικαίων. ἡ οὕτως ὁ ἀγαθὸς δίκαιος, πάντα δίκαιον ἀνάγκη ἐπιστή-
 μονα εἶναι τῶν δικαίων, τὸν ἄρα ἀγαθὸν ἀνάγκη ἐπιστήμονα εἶναι τῶν
 δικαίων. τῶν γὰρ προτάσεων ἡ μὲν κατ' εὐθεῖαν ἔκκειται, ἡ δὲ κατ' 30
 αἰτιατικήν· καὶ τὰ συμπεράσματα δὲ οὕτως ἔχει, τὸ μὲν οὕτως, τὸ δὲ
 οὕτως. ἀλλὰ καὶ ἀμφότεραι κατ' αἰτιατικήν· τὸν ἀγαθὸν ἀνάγκη εἶναι
 10 δίκαιον, τὸν δίκαιον ἐπιστήμονα δεῖ εἶναι τῶν δικαίων, τὸν ἄρα
 ἀγαθὸν ἐπιστήμονα δεῖ εἶναι τῶν δικαίων, ἡ ὁ ἀγαθὸς ἐπιστήμων ἔστι
 τῶν δικαίων. δροίως καὶ ἐπὶ δοτικῆς· ταῖς ποιότησιν ὑπάρχει ἐναντιότης,
 ταῖς ἐναντιότησιν ὑπάρχει τὸ φθείρειν ἀλλήλας, ταῖς ποιότησιν ἄρα ὑπάρχει
 τὸ φθείρειν ἀλλήλας, ἡ αἱ ποιότητες ἄρα φθαρτικοὶ ἀλλήλων. δῆλον δὲ 35
 15 ὅτι μερικὴ ἡ ἐλάττων· οὐ γὰρ ἐν πάσαις ταῖς ποιότησιν ἡ ἐναντιότης. πάλιν
 ἡ δίκαιοσύνη συμβεβηκός ἔστιν ἀγαθόν, τῷ συμβεβηκότι ἀγαθῷ ἐναντίον
 τί ἔστιν, τῇ ἄρᾳ δίκαιοσύνῃ ἔστι τι ἐναντίον. οὐ μόνον δὲ τῇ εὐθείᾳ συμ-
 πλέκειν τινὰ τῶν πλαγίων δυνατὸν ἀλλὰ καὶ πλαγίαν ἀλληλή πλαγία· οἷον
 τῷ σπουδαίῳ τὸ εὑδαιμονεῖν ἔπειται, τὸν εὑδαιμονα οὐδεὶς βλάψαι δύναται,
 20 τὸν σπουδαῖον ἄρα οὐδεὶς βλάψαι δύναται. ἀλλὰ καὶ τὴν γενικὴν ἐκατέρᾳ 40
 τούτων δυνατὸν συμπλέκειν.

p. 48b27 Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν ληπτέον.

Τουτέστιν ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν συλλογισμῶν· καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων
 ἀνάγκη τὸν εἰρημένον τρόπον ποικίλλεσθαι τὰς προτάσεις.

25 p. 48b28 Οὐ γὰρ ἀεὶ σημαίνει τὸ μὴ ὑπάρχειν τόδε τῷδε μὴ
 εἶναι τόδε τόδε, ἀλλ' ἐνίστε τὸ μὴ εἶναι τόδε τοῦδε ἡ τόδε τῷδε. 45

Τουτέστιν οὐκ ἀεὶ ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν προτάσεων, ὥσπερ οὐδὲ ἐπὶ
 τῶν καταφατικῶν, κατ' εὐθεῖαν συμπλέκονται οἱ ὄροι (τοῦτο γὰρ δηλοῖ
 εἰπὼν μὴ εἶναι τόδε τόδε, τουτέστιν μὴ εἶναι τὸν ἀνθρωπὸν ἀθάνατον),
 30 ἀλλ' ἐνίστε καὶ κατὰ ἄλλην πτῶσιν, ἡ γενικὴν ἡ δοτικὴν ἡ αἰτιατικήν.

2 τέθεικε, εἰ supra τη ser. Y 3 ante λόγον add. αὐτὸν Bt 4 et 5 τοῦ δίκαιου Y
 4 ὁ superscr. Y 5 ἀγαθὸς Bt: δίκαιος Y 5 post δίκαιος add. ἔστι Y
 6. 7 τὸν ἄρᾳ—δίκαιων om. B 6. 7 τοῦ δίκαιου pr. Y 8. 9 τὸ μὲν—οὕτως
 om. Y 9 τὸ B 10 τὸ (ante δίκ.) B δὴ t τοῦ δίκαιου Y
 10. 11 τὸν ἄρᾳ—δίκαιων om. B 11 τοῦ δίκαιου pr. Y 17 τί om. Bt
 ἔστι τὶ Y: ἔστιν t et post ἐναντίον B γὰρ Y 18 πλαγίαν ἀλληλή πλαγία Bt,
 pr. Y: πλαγίουν (sic) ἄλλω πλαγίω corr. Y² 19 τὸ εὑδαιμον εἶναι B 20 ἐκατέραν Yt
 22—24 om. Y 25 συμβαίνει Y τόδε τόδε B ante μὴ alt. add. τὸ Y
 26 τόδε τόδε Y itemque vs. 29 ἀλλ' κτλ. om. Y τὸ om. t 28 γὰρ
 om. Bt 30 ἡ primum om. Bt ἡ tertium Y: καὶ Bt

οίον τῶν ὄρισμάν οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις, τῆς ἀντιφάσεως οὐδέν ἔστι LXXXIII^v
μεταξύ, τῇ οὐδέντι οὐδέν ἔστιν ἐναντίον, τὸν ἀγαθὸν οὐδεὶς ἀδικήσαι δύναται, 50
καὶ ἐπὶ πάντων δικαιοίως.

p. 48b30 Οἰον δτι οὐκ ἔστι κινήσεως κίνησις η γενέσεως γένεσις,
5 ήδονης δὲ ἔστιν· οὐκ ἄρα η ήδονη γένεσις.

Πάλιν τοῖς ὑποδείγμασι σαφῆ ποιεῖ τὸν λόγον. ἔστιν οὖν ὁ συλλογισμὸς ἐν δευτέρῳ συγγραφεῖ τοιοῦτος· κινήσεως οὐκ ἔστι κίνησις, ήδονης δὲ ἔστι κίνησις, η ἄρα ήδονὴ οὐκ ἔστι κίνησις· δικαιοίως γενέσεως οὐκ ἔστι γένεσις, ήδονης δὲ | ἔστι γένεσις, η ἄρα ήδονὴ οὐκ ἔστι γένεσις. LXXXIV^r 10 ἐν τούτοις γὰρ αἱ μὲν προτάσεις κατὰ γενικὴν πεπονημένη, τὸ δὲ συμπέρασμα κατ' εὐθεῖαν.

p. 48b32 "II πάλιν δτι γέλωτος μὲν ἔστι σημεῖον, σημείου δὲ οὐκ ἔστι σημεῖον, ὥστε οὐ σημεῖον ὁ γέλως.

'Γ' ποδείγματος ἔνεκεν ἐκτίθεται τοὺς ὕρους, οὐ μὴν τὰ πράγματα 15 ἔξετάζων· διὸ οὐκ ἀκριβολογητέον περὶ τὰ πράγματα. ἔστι γὰρ ὁ γέλως σημεῖον ποιᾶς διαμέσεως τῆς ψυχῆς, οἷον ήδονης καὶ διαγύσσεως. ἔστιν 5 δὲ καὶ σημείου σημεῖον, ὡς τοῦ πυρσοῦ ὁ καπνός· ὁ μὲν γὰρ πυρσὸς σημεῖον τοῦ πολέμου, ὁ δὲ καπνὸς τοῦ πυρσοῦ· καὶ η ἐν τῷ τοίχῳ δὲ η τοῦ τέγει γινομένη αἰθαλῆ προσεγγώς τοῦ καπνοῦ ἔστι σημεῖον. ἀλλ' 20 οὐδὲ σημεῖον εἴη ἂν τι γέλωτος· εἰ γὰρ λέγοι τις δτι τὸ σεσηρέναι τὰ χεῖλη η ποιὸν ἀποτελεῖν φόρον, οὐ σημεῖα ἔστι γέλωτος ταῦτα ἀλλ' ὅλη γέλωτος· ἐκ τούτων γὰρ συνέστηκεν. ὥστε οὐκ ἔξεταστέον ἐν τούτοις τὰ πράγματα.

1 τοῦ ὄρισμοῦ Y	2 τὸ B	4 κίνησις κινήσεως Y	5 οὐκ ατ.
οικ. Y	6 σαφὲς t	ποιεῖται B	7 ἐν δευτέρῳ συγγραφεῖ οικ. Bt
9 δὲ οικ. B	12 δτι Bt Arist.: ως Y		14 μὲν Yt
15 παραδείγματα B	16 τῆς οικ. Y	18 τῷ οικ. Y	19 η libri
τῷ τέγει B: τότε Yt	post γινομένη add. μελανία καὶ η ἐκ τῶν καυθέντων ξύλων Y		
ροτοῦ καπνοῦ add. η μελανία τῷ τοίχῳ Y		σημεῖον ἔστιν B	post ἀλλ' add.
οὐ τοῦ πυρὸς η τῆς τέφρας ἀλλ' Y	20 ἀν τι t: ἀντὶ B: τοῦ Y		21 post οὐ
add. γὰρ δὴ Y	σημεῖον, ον superser. Y	ταῦτα γέλωτος t	22 ἐκ τούτων
Bt: ἐκ γὰρ τῆς ἐναντίας διαμέσεως πλέον τοῦ συνήθους εὐρυμένων τῶν πόρων, εἰσέλκει καὶ τι πνεῦμα δι' αὐτῶν ἐπὶ τὸ βάθος. κάκειθεν ἔξωθενται πάλιν παρὰ τῆς φύσεως διά τοῦ κατὰ τὸ στόμα πόρου. πάντων τῶν επλάγγιων. μάλιστα δὲ τοῦ ἥπατος ως φασὶ διά τινος κλόνου καὶ βραχιατόδους κινήσεως, τὸ τοιοῦτον πνεῦμα συνεξωθούντων. ὅμεν εὔκολιάν τινὰ τῇ, διεξόδῳ τοῦ πνεύματος μηχανικένη φύσις, ἀνευρύνει τὸν παρὰ τὸ στόμα πόρον. ἐκατέρωθεν παρὰ τὸ ασθμα, τὰς παρειὰς διαστέλλουσα. σηνομα δὲ τὸ γενόμενον γέλως παρὰ τὸ τὰ γυῖα λέειν· τούτεστι τὰ μὲν γαῖνα καὶ ἔξιτηλα ποιεῖν. (περὶ γέλωτος φυσιολογίαν rubr. in marg.) οὕτως Y			
22 post ὥστε add. καὶ Y	post τούτοις add. τοῖς παραδείγμασι Y	τὰ] τ ε κ	
corr. Y	23 παραδείγματα B		

p. 48b 33 Ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις, ἐν ὅσοις ἀναιρεῖται τὸ LXXXIV^r
πρόβλημα τῷ λέγεσθαι πως πρὸς αὐτὸν τὸ γένος. 10

Τουτέστι καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις σχήμασιν ἐν οἷς ἀποφατικὰ συνάγεται
συμπεράσματα. γένος δὲ τὸν ἐν δευτέρῳ σχήματι μέσον ὅρον ἔκαλεσε, 15
ὅ διότι καθολικώτερός ἐστιν ἀμφοτέρων τῶν ἀκριῶν· οὗν γένεσις οὐδεμιᾷ
γενέσει, γένεσις πάσῃ ἡδονῇ, οὐδεμίᾳ ἀρα ἡδονὴ γένεσις ἐστιν.

p. 48b 35 Πάλιν δὲ ὁ καιρὸς οὐκ ἔστι γρόνος δέων.

Τινὲς γάρ οὗτοις ὄριζονται τὸν καιρόν, δὲτι ἔστι γρόνος δέων. ἀναιρεῖται
δὲ τὸν τρόπου τοῦτον ἐν τρίτῳ σχήματι. Θεῷ καιρός ἐστι· πάντα γάρ
10 κατὰ καιρὸν ποιεῖ· θεῷ γρόνος δέων οὐκ ἔστιν· ὁ μὲν γάρ δέων γρόνος
ἐστὶ καθ' ἓν ὀφελεῖται ὁ τούτου μετέχων, οὐδὲν δὲ θεῷ ὀφέλιμον· ὁ ἄρα
καιρὸς οὐκ ἔστι γρόνος δέων. τὸ σχῆμα τρίτον, καὶ αἱ μὲν προτάσεις 20
κατὰ δοτικήν, τὸ δὲ συμπέρασμα κατ' εὐθεῖαν. δῆλον δὲ καὶ ἐντεῦθεν δὲτι
οὐ τῆς ἀκριβείας τῶν πραγμάτων καταγίνεται ἀλλὰ τοῦ ὑπόδειγμά τι θεῖναι.
15 δῆλον γάρ ⟨ώς⟩ ὕσπερ ἐστὶ θεῷ καιρὸς οὐ πρὸς αὐτὸν ἀλλὰ πρὸς τὰ ὑπ'
αὐτοῦ γινόμενα, οὗτοι καὶ δέων γρόνος ἔστι πρὸς ἐκεῖνα.

p. 48b 39 Ἀπλῶς γάρ τοῦτο λέγομεν κατὰ πάντων, δὲτι τοὺς μὲν
ὅρους ἀεὶ θετέον κατὰ τὰς κλήσεις τῶν ὀνομάτων, οἵον ἀνθρω- 25
πος ἢ ἀγαθὸς ἢ τάναντία.

20 "Ο βούλεται ἐν τούτοις εἰπεῖν, τοῦτό ἔστιν, δὲτι ἐν μὲν τῇ ἐκθέσει
τῶν ὅρων, ἐν οἷς ζητοῦμεν τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ ἐπόμενα. κατ' εὐθεῖαν
δεῖ πτῶσιν ἐκτίθεσθαι τοὺς ὅρους, ἐπειδὴν μέντοι συμπλέκωμεν αὐτοὺς
ἄλληλοις, ἵνα τὰς τοῦ συλλογισμοῦ προτάσεις ποιήσωμεν, κατά τινα τῶν
τοῦ ὄντος πτώσεων καὶ οὐ μόνον κατὰ τὴν εὐθεῖαν. τὸ γάρ κατὰ 30
25 τὰς κλήσεις τῶν ὀνομάτων ἀντὶ τοῦ 'κατὰ τὰς εὐθείας'· αὗται γάρ εἰσι
καθ' ἃς ἔκαστος κέκληται.

p. 49a 2 Ἡ γάρ δὲ τούτῳ, οἵον τὸ ἵσον.

"Ὕπόδειγμα τῶν πτώσεων, γενικῆς μὲν τὸ διπλάσιον ἡμίσεις ἔστι

1 καὶ ἐν B 2 τῷ Y Arist.: τὸ Bt τὸ om. B 3 καὶ om. Y
ἀποφατικὸν t 4 τὸν ἐν Bt: ἐν τῷ Y ante μέσον add. τὸν Y 7 ὁ καιρὸς
οὐκ ἔστι Y Arist.: οὐκ ἔστιν ὁ καιρὸς Bt post δέων add. θεῷ γάρ καιρὸς μέν ἔστι Y
8 δὲ Y post δὲτι add. οὐκ Y 9 δὲ seripsi: γάρ BYt τῷ τρόπῳ τούτῳ Y
10 post κατὰ add. τὸν t καιρὸν Yt: γρόνον B 11 δὲ om. B 12 ὁ post ἄρα
colloc. B: om. t 14 γίνονται Y: fort. γίνεται cf. Cat. p. 6,19 15 ὡς addidi 17 δὲτι
seripsi: ὑπόδειγματος BYt θεῖναι Bt: γάριν εἶναι Y 16 ὡς addidi 17 δὲτι
κατ. om. Y 19 ἀγαθὸν Arist. τάναντία Bt (n): ἐνταντία Arist. 22 συμ-
πλέκομεν Y 20 αὐτοὺς om. t 25 κλίσεις Y (Α B u) γάρ om. Y 26 an
ἔκαστον? compend. B κλίνεται Y 27 τῷ ἵσῳ Y 28 προτάσεων t ἡμίσεως t

διπλάσιον', δοτικῆς δὲ 'τὸ ἔσον ἔσφεν', αἰτιατικῆς δὲ 'τὸ τύπτον LXXXIV^r τυπτόμενον τύπτει, τὸ δρῶν δρώμενον δρᾷ'. ἀλλὰ καὶ κατ' εὐθεῖαν, φησίν, 35
οὐ ἄνθρωπος ζῷον.

p. 49a4 "Ἡ εἴ πως ἄλλως πίπτει τοῦνομα.

5 Καίτοι τὰς πέντε ἐξέθετο πτώσεις χωρὶς τῆς αἰτιακῆς· οὐ γάρ πρόσ-
φορος τῷ ἀποφαντικῷ λόγῳ. πῶς οὖν φησιν ἡ εἴ πως ἄλλως πίπτει
τοῦνομα; μήποτε οὖν, ἐπειδὴ πολλάκις καὶ ῥῆμασι χρώμεθα ἐν τοῖς ὑπο-
κειμένοις δροῖς, οἷον τὸ φιλοσοφεῖν ἀγαθόν ἐστιν, διὰ τοῦτο εἶπε τὸ ἡ εἴ 10
πως ἄλλως πίπτει τοῦνομα· καὶ γάρ ταῦτα δύσματά εἰσι τῶν ῥημάτων,
10 διὸ καὶ μετὰ ἄρθρων λέγεται.

p. 49a6 Τὸ δὲ ὑπάρχειν τόδε τῷδε καὶ τὸ ἀληθεύεσθαι τόδε
κατὰ τοῦδε τοσαυταχῶς ληπτέον ὅσαχῶς αἱ κατηγορίαι διῆ-
ρηγται.

Εἰπὼν περὶ τῆς κατὰ τὰς πτώσεις τῶν δρων συμπλοκῆς λέγει νῦν
15 περὶ τῆς ἴδεας αὐτῶν, ὅτι οὐκ ἀεὶ ἐκ τῆς οὐσίας λαμβάνονται ἀλλὰ καὶ 25
ἐκ τῶν ἄλλων κατηγοριῶν, ἐκ μὲν τῆς οὐσίας 'οὐ ἄνθρωπος ζῷον', ἐκ δὲ
τοῦ ποιοῦ 'οἱ Αἰθίοψ μέλας ἐστίν' ἢ 'τὸ λευκὸν χρῶμα ἐστίν' (δυνατὸν γάρ
καὶ θάτερον τῶν δρων καὶ ἀμφοτέρους ἐκ τῆς αὐτῆς λαμβάνειν κατηγορίας),
ἐκ δὲ τοῦ ποσοῦ 'οἱ ἀριθμὸς διωρισμένον ποσόν ἐστίν' ἢ 'οὐ ἄνθρωπος τρίπη-
20 χύς ἐστίν', καὶ ἐκ τοῦ πρός τι 'Σωκράτης πατήρ ἐστίν' ἢ 'οὐ πατήρ αἴτιόν
ἐστίν', καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως.

p. 49a8 Καὶ ταύτας ἡ πῆ ἢ ἀπλῶς, ἔτι ἡ ἀπλᾶς ἢ συμπεπλεγμένας. 30

Τουτέστιν ἡ κατὰ τι τῶν εἰδῶν, οἷον Σωκράτης λευκός, ἡ κατὰ γένη,
οἷον Σωκράτης κέχρωσται ἢ πεποίωται, πᾶσα οὐσία μετὰ ποιότητος, καὶ
25 ἀποφατικῶς οὐδεμίᾳ οὐσία ποιότητός ἐστι. καὶ αὐται μὲν ἀπλαῖ ἐκ τῶν
συμβεβηκότων κατηγορίαι ἡ πῆ ἢ ἀπλῶς. συμπεπλεγμέναι δέ, ώς διαν
εἶπω 'Σωκράτης βαδίζων μανθάνει'. συνέπλεξα γάρ τῷ ποσῷ τὸ ποιόν. ἡ
οὖν τοῦτο φησι τὸ συμπεπλεγμένας, διτι ἐν | ἐνὶ δρῷ τῷ κατη- LXXXIV^v
γορουμένῳ δύο κατηγορίας συμπλέκειν, ἡ καὶ ἐν τῇ δικῇ προτάσει συμ-
30 πλέκειν, ἵνα τὸν μὲν τῶν δρων ἐξ ἄλλης κατηγορίας λάβωμεν τὸν δὲ ἐξ
ἄλλης, οἷον ὁ βαδίζων ὑγιαίνει. οὐκ ἀεὶ δὲ δύνανται συμπλέκεσθαι· αἱ

1 δὲ utrumque om. Bt 2 ὅρχ BY: ὅρχν t 6 ἀποφαντικῷ seripsi: ἀποφατικῷ BYt
7 τὸ ὄνομα B 8 τὸ alt. om. Y 9 τὸ ὄνομα Y 14 τῆς περὶ Y
19 ἐκ δὲ Y: καὶ ἐπὶ Bt 21 ὠσαύτως t 22 ἀπλῶς—πῆ B post ἔτι add. δὲ t
ἢ tert. BYt (n): om. Arist. 27 τῷ ποιῷ τὸ ποιεῖν coniclo 28 συμπεπλεγμένα Bt
ante διτι add. ἡ t an (ἔνεστιν) sive (ἔνι) ἐν? 31 δύνασθαι Bt

γάρ κατηγορίαι πολλάκις ἔκάστη μὲν ίδιᾳ κατηγορεῖσθαι τινος LXXXIV^v δύναται, συμπεπλεγμέναι δὲ οὐκέτι. φημὶ γάρ οὗτω· Σωκράτης ἀγαθός ἐστι, Σωκράτης ἴατρός ἐστιν· οὐ πάντως δὲ καὶ συμπλέξαντι ἀληθής εἰπεῖν 5 ‘ἴατρὸς ἀγαθός ἐστιν’· ἐνδέχεται γάρ ως μὲν ἀνθρωπον ἀγαθόν, ως δὲ 5 ίατρὸν κακὸν εἶναι. ἀλλ’ οὐδὲ τὰ συμπεπλεγμένως κατηγορούμενα πάντως καὶ ίδιᾳ· ἐνδέχεται γάρ εἰπεῖν τινα δὲτι ἀγαθὸς ἴατρός, οὐ μὴν δὲτι καὶ ἀπλῶς ἀγαθός.

p. 49a9 ‘Ομοίως δὲ καὶ τὸ μὴ ὑπάρχειν.

Τουτέστιν ἐπὶ τῶν ἀποφατικῶν προτάσεων.

10 p. 49a9 ’Επισκεπτέον δὲ ταῦτα καὶ διοριστέον βέλτιον.

10

‘Η ως μέλλων περὶ τούτων διορίζεσθαι ταῦτα φησι, ποῖαι μὲν τῶν κατηγοριῶν ίδιᾳ κατηγορεῖσθαι δύνανται, οὐ μὴν συμπεπλεγμένως, ποῖαι δὲ καὶ συμπλέξεσθαι δύνανται, ἢ ήμιν τοῦτο ποιεῖν παρακελεύεται, ἵν’ ίδμεν προπαρεσκευασμένοι καὶ τούτῳ.

15 p. 49a11 Τὸ δὲ ἐπαναδιπλούμενον ἐν ταῖς προτάσεσι πρὸς τῷ πρώτῳ ἄκρῳ θετέον, οὐ πρὸς τῷ μέσῳ.

‘Αλλο τι πάλιν παραδίδωσι θεώρημα· ἐπειδὴ γάρ εὑρίσκομεν πολλάκις ἐν τοῖς παρὰ τοῖς ἀργαιότεροις κειμένοις λόγοις δρους τινὰς δὲς παραλαμβανομένους ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει καὶ ἐν τῷ συμπεράσματι τὸν μέσον δρον 20 κείμενον, διδάσκει ήμᾶς ἐν τούτοις πῶς δεῖ καὶ τοὺς τοιούτους ἀναλύειν συλλογισμούς, καὶ ποίᾳ τῶν προτάσεων συνταχτέον τὸν ἐπαναδιπλούμενον δρον. ἐπαναδίπλωσις δέ ἐστιν, διπερ εἶπον, ἢ τοῦ αὐτοῦ δροῦ δὲς ἐν τῇ 25 αὐτῇ προτάσει παράληψις, δις καὶ ἐν τῷ συμπεράσματι πάντως εὑρίσκεται. οἷον τι λέγω: ἔστω δεδειγμένον δὲτι τῆς δικαιοσύνης ἐπιστήμη ἐστὶν δὲτι ἀγαθόν· ἔστι μὲν γάρ ἀπλῶς δικαιοσύνης ἐπιστήμην εἶναι δὲτι ἐστὶ τοῦ κατ’ ἀξίαν ἔκάστῳ ἀπονεμητική· ἔστι δὲ καὶ ἐπιστήμην περὶ αὐτῆς ἔχειν δὲτι ἀφέλιμος ἢ αἱρετή, ἢ τι τοιοῦτον ἄλλο, ως ἔγει καὶ ὁ νῦν λόγος. τὸ οὖν ‘δὲτι ἀγαθόν’ οὐ τῇ ἐλάττονι, φησί, προτάσει συνταχτέον ἀλλὰ τῇ μείζονι κατὰ τὸν κατηγορούμενον δρον, τουτέστι τὸν μείζονα. καὶ τοῦτο 30 εἰκότως, δὲτι καὶ ἐν τῷ συμπεράσματι πρὸς τῷ κατηγορούμενῳ δρῳ κεῖται· οἷον ἢ δικαιοσύνη ἀγαθόν ἐστι, τοῦ ἀγαθοῦ ἐπιστήμη ἐστὶν δὲτι ἀγαθόν,

1 γάρ om. Y 2 συμπεπλεγμένη Y 3 ἀγαθόν t 3 συμπλέξαντες Y
 4 ἀνθρωπος, ut videtur, pr. B 5 συμπεπλεγμένα ως Bt 6 ίατρὸς ἀγαθός ἐστιν,
 οὐ B 10—14 om. Y 16 post ἄκρῳ add. δὲ t τὸ μέσον t 17 πάλιν
 mrg., ut videtur, Y² 18 περὶ pr. B 18. 19 παραλαμβανομένους BSt: λαμβα-
 νομένους Y 19 μέσον om. t 21 ποιον, om. καὶ Y 22 διπερ εἶπον BSt:
 ὕσπερ εἴπομεν Y 24. 25 ἔστι τὸ Y 25 ἐπιστήμων Y 26 ἀπονεμητική BSt:
 δικαιομένη Y 27 ἢ αἱρετή S: ἢ ἀρετή BYt τι om. Bt ἄλλο τοιοῦτον B
 καὶ om. B 28 φησιν post ἀγαθόν colloc. Y συνακτέον B 30 καὶ om. Y

τῆς δικαιοσύνης ἄρα ἐπιστήμη ἐστί, τουτέστι καθὸ ἀγαθόν. εἰ γάρ LXXXIV^v
μὴ οὗτω τεθείη, φησίν, ὁ ἐπαναδιπλούμενος δρος ἀλλὰ πρὸς τῇ ἐλάτονι,
οἷον ἡ δικαιοσύνη ἀγαθὸν <ὅτι ἀγαθόν>, καὶ ἀσύνετον ἐσται τὸ λεγόμενον
καὶ ϕεῦδος. θταν γάρ εἴπωμεν ‘ἡ δικαιοσύνη ἀγαθὸν ὅτι ἀγαθόν’, εἰ μὲν
5 οὖν τοῦτο λέγομεν, ὅτι ἀγαθόν ἐστι διότι ἀγαθόν ἐστι, γελοῖον καὶ ἀσύ-
νετον τὸ λεγόμενον, ὡς ἀν εἰ ἐλέγομεν ‘Σωκράτης ἄνθρωπός ἐστιν ὅτι 35
ἄνθρωπός ἐστιν’. εἰ δὲ μὴ οὗτω φαμὲν τὸ ‘ὅτι ἀγαθόν’ ἀλλ’ ἀντὶ τοῦ ‘ὅπερ
τὸ ἀγαθόν’, ὅτι ἀγαθόν ἐστιν ἡ δικαιοσύνη οὐ τὸ τυχὸν ἀλλὰ ὅπερ τὸ
10 ἀγαθόν, ϕεῦδης ὁ λόγος· οὐ γάρ ἐστι τὸ γενικὸν ἀγαθὸν ἡ δικαιοσύνη· ἐστι
μείζονι δρῳ θετέον τὸν ἐπαναδιπλούμενον δρον.

p. 49a 22 'Ομοίως δὲ καὶ εἰ τὸ ὑγιεινὸν δειγθείη ὅτι ἐπιστητόν
ἐστιν ἡ ἀγαθόν.

Ἐτερον ὑπόδειγμα· τὸ ὑγιαίνειν ἀγαθόν, τὸ ἀγαθὸν ἐπιστητόν ἐστιν 40
15 ὅτι ἀγαθόν, τὸ ὑγιαίνειν ἄρα ἐπιστητόν ἐστιν ὅτι ἀγαθόν.

p. 49a 23 "Η τραγέλαφος ἡ μὴ δν.

Τρίτον ὑπόδειγμα· ὁ τραγέλαφος μὴ δν, τὸ μὴ δν δοξαστὸν ἡ μὴ δν,
ὁ τραγέλαφος ἄρα δοξαστόν ἐστιν ἡ μὴ δν. παραλέλειπται τὸ δοξαστόν.

p. 49a 24 "Η ὁ ἄνθρωπος φθαρτὸν ἡ αἰσθητόν.

45

20 'Ο ἄνθρωπος αἰσθητόν, τὸ αἰσθητὸν φθαρτὸν ἡ αἰσθητόν. ὁ ἄνθρωπος
ἄρα φθαρτὸς ἡ αἰσθητός. καὶ ἐπὶ πάντων ὁ αὐτὸς τρόπος.

p. 49a 27 Οὐχ ἡ αὐτὴ δὲ θέσις τῶν δρων, θταν ἀπλῶς τι συλλο-
γισθῆ καὶ θταν τόδε τι ἡ πῆ ἡ πῶς.

Πάλιν ἐπὶ ἔτερον μεταβαίνει θεώρημα. πολλάκις, φησί, βουλόμενα
25 δεῖξαι ὅτι τόδε τῷδε ὑπάρχει, οἷον ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπιστητός ἐστιν· πολ-
λάκις δὲ οὐχ ἀπλῶς ὅτι τὸ ἐπιστητὸν αὐτῷ ὑπάρχει δεῖξαι βουλόμενα.
ἀλλὰ καθὸ λευκός ἐστιν ἡ καθὸ φιλόσοφος. οὐ τὸν αὐτὸν <οὖν>, φησί, δεῖ

3 post ἀγαθὸν add. ἐστι Y ὅτι ἀγαθόν ex Arist. addidi καὶ om. t
ἀσύνετον scripsi cf. vs. 5. 6: ἀσύνετον BYt ante ἐσται add. φησίν V ἐσται ante
καὶ collocat B 4 εἴπομεν t 5 οὖν deleverim 5. 6 σύνετον B 7 οὗτο
Bt: τοῦτο Y 8 ὅπερ τὸ S: inv. ord. BYt 9 ἡ om. St post δικαιοσύνη
add. ἀλλ’ ἡ ἀρετή Y 10 ὑγίεια om. Y post φρόνησις add. ἀνδρεία, ὑγεία Y
11 τὸν om. Y 12—21 om. Y 18 δοξαστόν prius B: δοξαστός t 19 δ t Arist.:
om. B (n f) 24 θεώρημα om. Bt 27 καθὸ alt. om. B post φιλόσοφος
add. ἐστιν B οὖν addidi

τιθέναι μέσον δρον, δταν ἀπλῶς τε ὑπάρχειν [ἢ] τινί τι δεῖσαι βου- LXXXV^r
λώμεθα, καὶ δταν πῆ υπάρχειν, ἀλλ' εἰ μὲν ἀπλῶς υπάρχει τὸ κατηγορού-
μενον, καθολικὸν δεῖ τιθέναι καὶ τὸν μέσον δρον, εἰ δὲ πῆ, καὶ ὁ μέσος δρος
μερικώτερος ἔσται. οἶον, φησίν, εἰ τὸ ἀγαθὸν ἐπιστητὸν ἀπλῶς δεῖσαι
ἢ θελήσομεν, καὶ πάλιν εἰ μὴ ἀπλῶς δτι ἐπιστητόν, ἀλλ' δτι ἀγαθὸν ἐπιστη-
τόν· ἔστω γὰρ μέσος δρος δι' οὐ δείκνυται τὸ πρόβλημα τὸ δν· δῆλον οὖν
δτι ἐπὶ μὲν τοῦ προτέρου συλλογισμοῦ τὸ ἀπλῶς δν μέσον τεθήσεται, ἐπὶ δ
δὲ τοῦ δευτέρου τὸ τὶ δν. οἶον τὸ ἀγαθὸν δν ἔστι, τὸ δν ἐπιστητόν ἔστιν
δτι δν, τὸ ἀγαθὸν ἄρα ἐπιστητόν ἔστιν δτι δν. ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου ἔστω
10 μέσον τὸ τὶ δν, οἶον τὸ ὠφέλιμον ἢ αἴρετὸν ἢ ἐφετὸν ἢ τι τοιοῦτον ἔτερον.
τὸ ἀγαθὸν ὠφέλιμον, τὸ ὠφέλιμον ἐπιστητὸν δτι ἀγαθόν, τὸ ἀγαθὸν ἄρα
ἐπιστητὸν δτι ἀγαθόν· τὸ γὰρ αἴρετὸν καὶ ὠφέλιμον οὐχ ἀπλῶς δντα ἀλλὰ
τινὰ δντα. ίδωμεν δὲ καὶ τὴν λέξιν.

p. 49a 31 Ἔστω γὰρ τὸ μὲν Α ἐπιστήμη δτι τὶ δν, ἐφ' ω δὲ Β δν 10
15 τι, τὸ δὲ ἐφ' ω Γ ἀγαθόν.

Ηρῶτον τοῦ πῆ, οὐ τοῦ ἀπλῶς υπόδειγμα τίθησιν· οἶον τὸ ἀγαθὸν
τὶ δν, τοῦ τιγδε δντος ἐπιστήμη ἔστιν δτι τὶ δν, τοῦ ἀγαθοῦ ἄρα ἐπιστήμη
ἔστιν δτι τὶ δν. ἐθήκαμεν δὲ γδη ἐπὶ δρων τὰς προτάσεις.

p. 49a 36 Ἡν γὰρ τὸ τὶ δν τῆς ἴδιας σημείου οὐσίας. 16

20 Οἶον τὸ ὠφέλιμον ἢ τὸ αἴρετὸν τῆς ἴδιαζούσης τοῦ ἀγαθοῦ οὐσίας
δηλωτικά ἔστι· τὸ δὲ δν ἀπλῶς οὐ τῆς ἴδιας οὐσίας κατηγορεῖται ἀλλὰ
τῆς κοινῆς.

p. 49a 36 Εἰ δὲ τὸ δν μέσον ἐτέθη καὶ πρὸς τῷ ἄκρῳ τὸ δν ἀπλῶς
καὶ μὴ τὸ τὶ δν ἐλέχθη, οὐκ ἀν ἦν συλλογισμὸς δτι ἔστιν ἐπι-
25 στήμη τοῦ ἀγαθοῦ δτι ἀγαθὸν ἀλλ' δτι δν.

Εἰ ἐν τῷ μέσῳ δρῷ, φησί, μὴ τὸ τὶ δν τεθῇ ἀλλ' ἀπλῶς τὸ δν καὶ
πρὸς τῷ μείζονι δρῷ μὴ τὸ κατά τι ἐπιστητὸν ἀλλὰ τὸ ἀπλῶς ἐπιστητὸν
ἢ δν ἔστι, καὶ τὸ συμπέρασμα τοιοῦτον ἔσται, ἀπλῶς καὶ οὐ πῆ, οἶον δτι
τὸ ἀγαθὸν ἐπιστητὸν οὐχ ἢ ἀγαθὸν ἀλλ' ἀπλῶς ἢ δν.

1 υπάρχη Y ἢ delevi: εἰ Y 1. 2 βουλώμεθα BY¹: βουλόμεθα Y^{2t} 2 πῆ
scripsi: μὴ BYt υπάρχειν Bt: υπάρχη Y υπάρχοι t 3 post καὶ prius del.
τιθέναι Y¹ δρος om. Y 4 post οἶόν add. τι Y 5 θελήσωμεν t 7 συλ-
λογισμοῦ om. Bt 8 ἔστι om. Y 8. 9 ἔστιν δτι δν utrobiique om. Y
13 καὶ om. t 14 γὰρ om. Y 19 ἴδιας Bt (d u): ἴδιαζούσης Y: ἴδιον Arist.
οὐσίας: σημείου t 21 εἰσι B κατηγορεῖ Yt 23 τίθησι Y 24 οὐκ
ἄν κπλ. om. Y 26 ἀλλὰ τὸ ἀπλῶς δν Y

p. 49 b 3 Δεῖ δὲ καὶ μεταλαμβάνειν ἂ τὸ αὐτὸ δύναται, ὅνο- LXXXV^r
ματα ἀντ' ὄνομάτων καὶ λόγους ἀντὶ λόγων καὶ ὄνομα καὶ λόγου. 25

'Επὶ ἄλλο τι παράγγελμα μεταβαίνει. ἐπειδὴ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις
καὶ τῆς τῶν λεγομένων σαφηνείας ἀντιποιούμεθα, ἐν ὅσοις εὑρίσκονται
5 πλείστες ὅροι τὸ αὐτὸ δηλοῦντες, δεῖ ἀντιμεταλαμβάνειν ἐκ τῶν ἀσαφεστέρων
τοὺς σαφεστέρους. καὶ ἀντὶ ὄνόματος δέ, ἔνθα ἀν δέῃ, ἀντιμεταληπτέον
λόγον καὶ ἀντὶ λόγου λόγον καὶ ἀντὶ λόγου ὄνομα· πολλάκις γὰρ ἡ μετά-
ληψίς σαφέστερον ὁ βιουλόμεθα δεῖξαι παρίστησιν. οἷον εἰ τὴν ἀρετὴν αὐτο- 30
πραγίαν τις εἶποι εἶναι τῶν μορίων τῆς ψυχῆς, δυνατὸν σαφέστερόν τινα
10 λόγον μεταλαβόντας εἰπεῖν προσήκουσαν ἐνέργειαν ἔκαστου τῶν τῆς ψυχῆς
μορίων· λόγος γὰρ ἀντὶ λόγου μετεληπται. πάλιν ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν ὅτι ὁ
ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν ὅπερ ζῷον ἀντὶ τοῦ 'ὅπερ ζῷον' λόγου ὄντος μετα-
ληπτέον [εἰς] ὄνομα σαφέστερον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι γένος· τὸ γὰρ
'ὅπερ ζῷον' τὸ γενικὸν ζῆν σημαίνει. ἡ ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν 'Σωκράτης ζῶν
15 πεζὸν δίπουν ὀρθοπεριπατητικὸν πλατυώνυμον' λεκτέον ὄνομα, 'Σωκράτης 25
ἄνθρωπός ἔστιν'. ἡ ἔμπαλιν ἀντὶ τοῦ ὄνόματος τὸν λόγον, εἰ σαφέστερόν
ἔστι πρὸς τὸ προκείμενον πρόβλημα. ἀλλὰ καὶ ἀντὶ ὄνόματος ὄνομα, οἷον
ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν 'ἡ δικαιοσύνη λυσιτελές' λέγειν ὅτι ἡ δικαιοσύνη συμφέρον
ἢ ἀγαθὸν ἢ ὀφέλιμον.

20 p. 49 b 5 Καὶ ἀεὶ ἀντὶ τοῦ λόγου τοῦνομα λαμβάνειν· ράφων γὰρ ἡ
τῶν ὅρων ἔκθεσις. οἷον εἰ μηδὲν διαφέρει εἰπεῖν τὸ ὑποληπτὸν
τοῦ δοξαστοῦ μὴ εἶναι γένος ἢ μὴ εἶναι ὅπερ ὑποληπτόν τι τὸ
δοξαστόν (ταῦτὸν γὰρ τὸ σημαινόμενον), ἀντὶ τοῦ λόγου τοῦ 40
λεγθέντος τὸ ὑποληπτὸν καὶ τὸ δοξαστὸν ὅρους θετέον.

25 Πειρᾶσθαι, φησί, γρὴ μάλιστα ὄνόματα ἀντὶ λόγων λαμβάνειν· ράδια
γὰρ ἡμῖν ἔσται, φησίν, ἡ τῶν ὅρων ἔκθεσις μάλιστα εἰς τὸ περὶ τῆς
εὐπορίας τῶν προτάσεων πρόβλημα, ράφον (ἢ) εὐρίσκειν τὰ τοῖς ὅροις παρα-
κολουθοῦντα ἢ τὰ ὅλαις λόγοις. καὶ ὅλως, εἰ ταῦτὸν δύναται τὸ ὄνομα τῷ
λόγῳ, ἐν μὲν τῇ ἔκθεσι τοῖς ὅροις γρησόμεθα, ἐν δὲ τῇ συμπλοκῇ τῶν
30 προτάσεων τοῖς λόγοις· εἰς τοῦτο γὰρ ἡμῖν συνοίσει. ὥσπερ ἐφ' οὐ ἔξειθετο 45
παραδείγματος, οἷον ὅτι τὸ δοξαστὸν ὅπερ ὑποληπτόν οὐκ ἔστιν ἢ τοῦ
δοξαστοῦ τὸ ὑποληπτὸν οὐκ ἔστι γένος· ἀμφότεροι μὲν γὰρ οἱ λόγοι
τὸ αὐτὸ δύνανται· ἐν δὲ τῇ ἔκθεσι οὐ δεῖ τοὺς λόγους ἔκτιθεσθαι ἀλλὰ
τοὺς ὅρους μόνους, τὸ δοξαστόν φημι καὶ τὸ ὑποληπτόν.

5 ἀντιλαμβάνειν Bt	6 δὲ Υτ: δέον B	δέοις B	13 εἰς delevi
14 τὸ om. Bt	15 δίπουν om. Y	πλατυώνυμον t cf. Ind.: πλατυώνυμον BY	post λεκτέον add. ὅτι Y
ράφων κτλ. om. Y	20 τοῦ om. Y	τοῦνομα i Arist.: ὄνομα BY	25 post ἀντὶ add. τῶν Bt
34 μόνον B	27 ὃν addidi	εὑρίσκονται B	31 οὐκ om. Y

p. 49b10 Ἐπεὶ δὲ οὐ ταῦτόν ἐστι τὸ εἶναι τὴν ἡδονὴν ἀγαθὸν καὶ τὸ εἶναι τὴν ἡδονὴν τὸ ἀγαθόν, οὐχ ὅμοίως θετέον τοὺς δρους.

"Ἄλλο πάλιν θεώρημα πορευθίδωσιν, δτι οὐ δεῖ μηδὲν οἰεσθαι τὸ παρὰ 5 μικρὸν ἐκκεῖσθαι τοὺς δρους, ὥπερ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔλεγεν, οἷον μετὰ ἄρθρου καὶ ἑκτὸς ἄρθρου· ὅλῳ γάρ καὶ παντὶ διαλλάττειν ποιεῖ τοὺς δρους προσκείμενον τὸ ἄρθρον ἦ μὴ προσκείμενον. οἷον εἴ τις εἴποι δτι ἡ ἡδονὴ τὸ ἀγαθόν ἐστι· τὴν μὲν γὰρ λέγειν δτι ἡ ἡδονὴ ἀγαθόν ἐστι τοῦτο σημαίνει, δτι ⟨τι⟩ ἀγαθόν ἐστιν ἡ ἡδονή· τὸ δὲ λέγειν δτι ἡ ἡδονὴ τἀγαθα- LXXXV
10 θὸν τοῦτ' ἐστιν, δτι πᾶν ἀγαθόν ἐστιν ἡ ἡδονὴ ἦ δτι γένος τῶν ἀγαθῶν.
δῆτε, φησίν, ἐπισκοπεῖν δεῖ τί βουλόμεθα συμπεράναι. εἰ μὲν γὰρ δτι ἡ ἡδονὴ τι ἀγαθόν ἐστιν, ἐν τῷ μείζονι ἀκρῷ [τὸ] ἀγαθὸν θετέον· οἷον ἡ ἡδονὴ φυσικὴ ἐστιν ἐνέργεια, πᾶσα φυσικὴ ἐνέργεια ἀγαθόν, ἡ ἡδονὴ ἄρα ἀγα-
θόν· εἰ δὲ δτι ἀπλῶς ἀγαθόν ἐστιν ἡ ἡδονή, τουτέστιν ὥπερ τὸ ἀγαθόν, μετὰ 15 τοῦ ἄρθρου θετέον τὸν μείζονα. παρατίθεται δὲ ὁ Ἀλέξανδρος γαριέστα-
τὸν τι παράδειγμα δεικνύει δτι ὅλῳ καὶ παντὶ ἐξαλλαγῇ ποιεῖ ἡ παρὰ μικρὸν τῶν δρων θέσις. λέγει γὰρ οὕτως· "εἰ οὐδὲν ἐστιν, οὐδὲ νῦν ἐστιν· εἰ μὴ νῦν ἐστιν, ἡμέρα ἐστίν· εἰ ἄρα οὐδὲν ἐστιν, ἡμέρα ἐστί". καὶ δρα πῶς βραχεῖα ἐναλλαγὴ τοσαύτην ἐναλλαγὴν ἐποίησε· τὸ γὰρ 'οὐδὲ νῦν 20 ἐστιν' δέον οὕτω λαβεῖν καὶ ἐν τῇ μείζονι προτάσσει. οὗτο γὰρ ἀν ψευδῆς ἐγίνετο ἡ μείζων πρότασις 'εἰ οὐδὲ νῦν ἐστιν, ἡμέρα ἐστίν'. τοῦτο γὰρ ψευδῆς· ἀλληλεῖς δὲ τὸ 'εἰ οὐδὲ νῦν ἐστιν. οὐδὲ ἡμέρα ἐστίν'· καὶ συνήγετο 'εἰ οὐδὲν ἐστιν, οὐδὲ ἡμέρα ἐστίν'. ἀντὶ οὗν τοῦ εἴπειν 'εἰ οὐδὲ νῦν 25 ἐστιν' εἴπειν 'εἰ μὴ νῦν ἐστιν', καὶ οὗτο λοιπὸν ἔσχε γάρ τὸ ἐπάγειν 'ἡμέρα ἐστίν'.

p. 49b14 Οὐκ ἔστι δὲ ταῦτὸν οὕτ' εἶναι οὕτ' εἰπεῖν, δτι φῶ τὸ B
ὑπάρχει, τούτῳ παντὶ τὸ A ὑπάρχει, καὶ τὸ εἰπεῖν φῶ παντὶ τὸ B
ὑπάρχει, καὶ τὸ A παντὶ ὑπάρχει.

'Ἐπειδὴ πολλάκις τῶν ἀργαιωτέρων τινὲς ἦ καὶ οἱ προσδιαλεγόμενοι 30 οὐ τὰς δύο προτάσσεις τοῦ συλλογισμοῦ λέγουσιν, ώς καὶ ἔμπροσθεν εἴρηται, ἀλλ' ἔστιν δτε τὴν ἐλάττονα μόνην εἰπόντες εὐθὺς ἐπάγουσι τὸ συμπέρασμα, διδάσκει ἡμᾶς πῶς καὶ τούτους ἀναλύσωμεν τοὺς συλλογισμούς, καὶ πῶς μὲν ἔχουτες δρῦμῶς ἔχουσι, πῶς δὲ οὐκ ὀρθῶς. ἔστωσαν δὲ οἱ τρεῖς δροὶ

2 οὐχ κτλ. om. Y 5 ἐν τοῖς ἔμπρ.] e. 33 p. 47b38 6 καὶ alt. om., ut videtur, pr. B
7 post ἡ ἡδονὴ addididerim ⟨ἀγαθὸν ἦ δτι ἡ ἡδονὴ⟩ 9 τι addidi cf. vs. 12 τὸ δὲ—
10 ἡδονὴ om. Y δὲ t: om. B ἦ alt.. om. t 10 ἦ Y: om. Bt
11 βουλόμεθα—p. 355,12 οὐ παντὶ ἐμψύχῳ exhibet L ἦ om. L 12 τὸ delevi
15 ὁ Ἀλέξανδρος] p. 374,24.25 16 ante ὄλφ add. τῶ L 17 μηδέν Al.
18 μηδέν ἄρα Al. 19 διαλλαγὴν L 20 post λαβεῖν add. ώς B 21 ἐγένετο LY
ἡμέρα—23 οὐδὲν ἐστιν om. L 24 ἐπαγαγεῖν Bt 27 καὶ κτλ. om. Y 28 ὑπάρχει
παντὶ t 30 ἔμπροσθεν] p. 315,16 sq. 32 πῶς prius Bt: ὅπως LY ἀναλύσωμεν L

τοῦ συλλογισμοῦ οἱ Α Β Γ, μείζων μὲν ὁ Α, ἐλάττων δὲ ὁ Γ, μέσος LXXXV
δὲ ὁ Β. ἐὰν οὖν, φησίν, οὗτοι τις εἴπη, ὅτι φῶ τὸ Β ὑπάρχει παντί, τούτῳ
καὶ τὸ Α ὑπάρχει παντί, οἷον τῷ Γ, συλλογιστικὸς οὗτος ὁ λόγος.
ἔστι δὲ ἐλάττων μὲν πρότασις ἡ Β Γ, συμπέρασμα δὲ ἡ Α Γ, ἡ δὲ μείζων,
5 ηὕτις καὶ παραλέξειπται, ἡ Α Β, ἐὰν δὲ οὕτω τις εἴπη, φησίν, ὅτι φῶ τὸ
Β ὑπάρχει, τούτῳ παντὶ τὸ Α ὑπάρχει, παραλογίζεται· καὶ τὸ Β
γάρ εἰ ὑπάρχει τῷ Γ, ἐνδέχεται τὸ Α οὐ μόνον παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν
ἀλλ’ ἔστιν δὲ καὶ οὐδενί. τοῦτο δὲ συμβαίνει διὰ τὸ ἀπροσδιόριστον εἰλῆτη
φθιτικόν τὴν Β Γ πρότασιν, λέγω δὴ τὴν ἐλάττονα, τὰς δὲ ἀπροσδιορίστους 25
10 ταῖς μερικαῖς ισοδυναμεῖν. ἔστω γάρ τὸ μὲν Α λευκόν, τὸ δὲ Β πτηγόν,
τὸ δὲ Γ ζῷον. ἀλληθὲς δὴ εἰπεῖν δὲ τὸ πτηγὸν ὑπάρχει τῷ ζῷῳ· τινὶ
γάρ ζῷῳ ὑπάρχει· αἱ γὰρ ἀπροσδιόριστοι ισοδυναμοῦσι ταῖς μερικαῖς. οὐκέτι
δὲ ἀληθὲς εἰπεῖν δὲ τὸ λευκὸν παντὶ ζῷῳ ὑπάρχει· τινὶ γάρ ὑπάρχει,
οἷον τῷ κύκνῳ. εἰ δὲ ληφθείη μέρος τοῦ ζῷου φῶ μὴ ὑπάρχει τὸ λευκόν,
15 οἷον τῷ κόρακι, τούτῳ τὸ πτηγὸν μὲν ὑπάρχει, τὸ λευκὸν δὲ οὐχ ὑπάρχει.
τὰ μὲν οὖν λεγόμενα ταῦτα ἔστιν. οὐ μόνον δὲ δὲ οὕτω φαμέν, δὲ φῶ 30
τὸ Β ὑπάρχει, τούτῳ παντὶ τὸ Α ὑπάρχει, ἐνδέχεται τὸ Α ποτὲ
μὲν παντὶ τῷ Γ ποτὲ δὲ μηδενί, ἀλλὰ κανὸν οὕτως εἰπωμέν, δὲ φῶ τὸ
Β παντί, τούτῳ καὶ τὸ Α παντί. οὐδὲ γάρ οὕτως ἀεὶ ἀληθὲς τὸ φῶ τὸ Β
20 παντί, τούτῳ καὶ τὸ Α παντί· ἐνδέχεται γάρ καὶ μηδενί. εἰ γάρ ἡ Α Β
ἀποφατική ληφθείη, τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, τὸ δὲ Α οὐδενί.
ἔστω γάρ τὸ μὲν Α ἄψυχον, τὸ δὲ Β ζῷον, τὸ δὲ Γ πτηγόν· τὸ μὲν οὖν
Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει, τὸ δὲ Α οὐδενί. εἰ δὲ ποτὲ ἐνδέχεται, οἷον εἰ ἀντὶ
25 τοῦ ἄψυχου τὸ ἔμψυχον λάβω, καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας συμπλοκῆς τὸ αὐτὸν
ἐνδέχεται, εἰ λάβω λευκόν, ἄλογον, κύκνον· φῶ γάρ ὑπάρχει τὸ ἄλογον,
οἷον κύκνῳ, τούτῳ παντὶ ὑπάρχει τὸ λευκόν. ἀλλ’ αἱ συλλογιστικαὶ συζυγίαι
οὐκ ἐπὶ τινὸς μὲν ὅλης ἀληθεῖς ἦσαν ἐπὶ τινὸς δὲ οὐ, ἀλλ’ ἐπὶ πάσης
(τοῦτο γάρ ταῖς ἀσυλλογίστοις ὑπῆρχε τὸ ἐπὶ τινὸς μὲν ὅλης ἀληθεύειν
ἐπὶ τινὸς δὲ ψεύδεσθαι), ὡς εἶναι δῆλον δέ, καὶ δὲ τὴν ἡλήθευσον, οὐ διὰ τὴν
30 συμπλοκὴν τῶν προτάσεων ἀλλὰ διὰ τὴν ὅλην ἡλήθευσον, ἐπεὶ καὶ ἐκ ψεύ-
δῶν προτάσεων δυνατὸν ἦν ἀληθές τι συναγαγεῖν διὰ τὴν παραλαμβανομένην 40
ὅλην. ἐπὶ τούτοις ἔλεγεν ὁ φιλόσοφος δέ μηποτε ὁ Ἀριστοτέλης οὐδὲν ἔτερον

1 ὁ prius om. L 2 ὁ om. Yt φησί τις οὗτως LY εἶποι Y 3 ὑπάρχει Y
 4 ἡ ἄρι (post πρ.) B post μείζων add. ἔστιν Y 5 εἶποι LYt 6 παντὶ τῷ (τῷ BS)
 αἱ ὑπάρχει BS Arist.: τὸ αἱ παντὶ ὑπάρχει L: τὸ αἱ ὑπάρχει παντὶ Y 7 γάρ εἰ S: δὲ BL:
 om. Yt ὑπάρχει BS: ὑπάρχειν L: ὑπάρχειν Y τὸ LS: γάρ τὸ Bt: τὸ δὲ Y
 8 οὗτε t μηδενὶ B γάρ Y 11 δὴ corr. L¹, SY: δὲ Bt, pr. L ὑπαρχέτω
 ξώφ t 12 γάρ alt. SY: δὲ BLt ταῖς om. t 13 τινὶ γάρ ὑπάρχει mrg. L¹
 15 τοῦτο Lt τὸ utrumque SY: om. BLt μὲν ὑπάρχει St 16 ὅτι ὅτε Y 17 τῷ αἱ
 (post παντὶ) pr. L, corr. L¹ post ἐνδό. add. γάρ Bt, δὲ LY: om. S 18 post μὲν add.
 μὴ BLY, τινὶ ποτὲ δὲ μὴ t: om. S εἴπομεν t 19, 20 οὐδὲ—παντὶ om. Y 20 οὐ om. t
 21 post οὐδενὶ add. τῷ γ Y 22, 23 ἔστω—οὐδενὶ om. B 23 post οὐδενὶ add. τῷ γ Y
 οὐδέποτε t 24 post ἐτέρας add. δὲ Y 25 post εἰ add. γάρ t 27 ἀληθεῖς εἰσὶν B:
 ἀληθεύουσιν S 28 ὑπάρχει S post τῷ add. δὲ Yt 29 ὅτι B οὐ διὰ—
 30 οἰλιθεύουσιν om. t τὴν om. L 31 συγάγεται Bt 32 ὁ ἀλέξανδρος Y

διὰ τῶν νῦν παραδιδομένων θέλει διδάξαι ἡ ὅπερ φθάσας ἐδίδαξεν, LXXXV^v
 ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἐν πρώτῳ σγήματι καθολικόν τι συναγθῆναι συμπέρασμα
 καταφατικόν, εἰ μὴ πάντως καθολικὴ εἴη ἡ ἐλάττων· τὴν γάρ μείζονα πρό-
 δηλον ὡς ἀνάγκη ἀεὶ καθολικὴν εἶναι. τούτου οὖν ὑποκείμενου, λέγω δὴ
 5 τοῦ καθολικὴν εἶναι τὴν μείζονα, εἰ μὲν καὶ ἡ ἐλάττων καθολικὴ ληφθῇ,
 πάντως καθολικὸν ἔσται καὶ τὸ συμπέρασμα, εἰ δὲ ἀπροσδιόριστος, οὐ πάν- 45
 τως. ἀλλ’ εἰ τοῦτο ἔλεγε, πρῶτον μὲν περιττὸν περὶ τούτου νῦν λέγειν,
 περὶ οὗ ἴκανῆς ἐν τῷ περὶ γενέσεως τῶν συλλογισμῶν ἐδίδαξε· νῦν γάρ
 περὶ ἀναλύσεως, οὐ περὶ γενέσεως συλλογισμῶν διδάξαι βούλεται. ἔπειτα
 10 εἰ δεῖ τὴν μείζονα ὡς ὄμοιογουμένην καθόλου καταφατικὴν λαμβάνειν,
 οὐκέτι ἀληθεύει ἐπὶ τῆς ἀπροσδιόριστου λέγων ὅτι ἐνδέχεται ϕ τὸ B
 ὑπάρχει, τούτῳ μηδενὶ ὑπάρχειν τὸ A. εἰ γάρ τὸ μὲν A παντὶ τῷ B, τὸ
 δὲ B ὑπάρχει τῷ Γ, τουτέστι τινί, πάντως καὶ τὸ A τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει, 50
 οὐδέποτε δὲ οὐδενὶ ἀδύνατον γάρ ἐκ δύο καταφατικῶν ἀποφατικὸν συνα-
 γθῆναι συμπέρασμα. οἷσον οὖν ἐμὲ εἰδέναι οὐ φαίνεται ὑγιῶς ἔχειν τὸ
 προκείμενον χωρίον. τὴν λέξιν δὲ ὅμιως ἐπισκεψόμεθα.

Οὐκ ἔστι δὲ ταῦτὸν οὔτε εἶναι οὔτε εἰπεῖν, ὅτι ϕ τὸ B
 ὑπάρχει, τούτῳ παντὶ τὸ A ὑπάρχει, τουτέστιν οὔτε κατὰ τὴν τῶν
 πραγμάτων ὑπόστασιν οὔτε κατὰ τὴν τῶν λόγων προφόραν ταῦτόν ἐστι
 20 τὸ ὑπάρχειν τε ἀπλῶς καὶ ἀπροσδιόριστως καὶ παντὶ ὑπάρχειν· καν γάρ μὴ
 παντὶ ὑπάρχῃ, λέγοιτο δὲν ἀπλῶς ὑπάρχειν, ὡς φαμεν τὸ φιλοσοφεῖν LXXXVI^r
 ἀνθρώπῳ ὑπάρχειν, καίτοι οὐ πᾶς ἀνθρωπος φιλοσοφεῖ, ἀλλ’ ὅτι τινὶ ὑπάρχει.

p. 49 b 20 Εἰ μὲν οὖν τὸ A τῷ B ὑπάρχει, μὴ παντὶ δὲ καθ' οὐ τὸ B.

Τουτέστιν ἐὰν ἡ μείζων πρότασις ἡ A B μερικὴ εἴη, κἄν τε καθόλου 5
 25 εἴη ἡ ἐλάττων ἡ B Γ κἄν τε μερική, ἐνδέχεται τὸ A μηδενὶ ὑπάρχειν τῷ
 Γ, ὡς ἐφ' ὧν ἐθήκαμεν παραδειγμάτων. οἷσον οὖν ἀπὸ τούτων δόξει, ὅπερ
 ἤδη εἰρήκαμεν, τὴν μείζονα πρότασιν ὄμοιογουμένως καθόλου καταφατικὴν
 λαμβάνειν. ἀλλὰ προϊὼν ἐπὶ τῆς ἀσυλλογίστου συζυγίας οὐκέτι τοῦτο λαμ-
 βάνει, ὡς ἤδη εἰρήκαμεν.

30 p. 49 b 22 Εἰ δὲ καθ' οὐ δὲν τὸ B λέγηται ἀληθῶς, τούτῳ παντὶ τὸ
 A ὑπάρχει, συμβήσεται τὸ A, καθ' οὐ παντὸς τὸ B λέγεται, 10
 κατὰ τούτου παντὸς λέγεσθαι.

Τὴν συλλογιστικὴν ἐκτίθεται συζυγίαν, ὅτι εἰ τὸ B παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει,

1 παραδεδομένων LY φθάσας] c. 4 p. 25 b 37 sq. cf. c. 24 p. 41 b 23 5 ληφθείη B
 6 οὐ om. Y 7 μὲν Bt: οὖν LY 8 τῶν om. Y γάρ scripsi: δὲ BYt
 15 εἰδέναι ἐμὲ Y 16 δὲ οὖν ὄμοιως ἐπισκεψόμεθα LY 17 ὅτι κτλ. om. Y
 18 τῷ α B 20 τῷ L τε BLSY: καὶ t 21 ὑπάρχει (post παντὶ) t ante λέγοιτο
 add. οὐ B 21. 22 ὑπάρχοι—ἔφαμεν—ὑπάρχει Y 22 ὑπάρχειν (post τινὶ) t 26 post
 δόξει add. αὕτη ἡ λέξις ὡς οἶμαι τῷ κάτω ῥητῷ ἀρμόζει. ἐπὶ γάρ τῷ ἀνθρώπῳ τὴν μείζονα
 ἀδιόριστον λαμβάνει Y 27 ὄμοιογημένως L cf. p. 351,12 καταφατικὸν Yt
 28 λαμβάνει Y προϊὼν] p. 49 b 25 30 ὅτου Y λέγοιτο Y 30. 31 τῷ α
 BLt (u, pr. B): om. Y Arist. 31 συμβήσεται κτλ. om. Y πάντως L

προσῆποκειμένου τοῦ καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν, συνάγεται ὅτι τὸ LXXXVI^r
Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει. τὸ οὖν καθ' οὗ ἂν τὸ Β λέγηται ἀληθῶς
ἀντὶ τοῦ κατὰ παντὸς ἀκοսτέον· ἐξῆς γοῦν φησι συμβίσσεται τὸ Α, καθ' οὗ παντὸς τὸ Β λέγεται.

5 p. 49b25 Εἰ μέντοι τὸ Α λέγεται καθ' οὗ ἂν τὸ Β λέγηται κατὰ παντός, οὐδὲν κωλύει τῷ Γ ὑπάρχειν τὸ Β, μὴ παντὶ δὲ τὸ Α ἢ 15 ὅλως μὴ ὑπάρχειν.

Τὴν ἀσυλλόγιστον ἀναλαμβάνει συζυγίαν. ὑπερβατῶς δέ ἔστιν ἡ λέξις εἰ μέντοι τὸ Α λέγεται κατὰ παντὸς καθ' οὗ τὸ Β λέγεται. 10 εἰ οὖν οὕτως ἔχοιεν, φησίν, ὅστε τὴν ἐλάττονα ἀπροσδιόριστον εἶναι, ἐνδέχεται, φησί. τὸ Α ποτὲ μὲν οὐ παντὶ τῷ Γ, ποτὲ δὲ οὐδενὶ ὅλως ὑπάρχειν. καὶ σκόπει ἐκ τούτων ὅτι, εἰ διολογουμένως τὴν μείζονα καθολικὴν καταφατικὴν ἐλάμβανεν, οὐκ εἶχε χώραν λέγειν ὅτι ἐνδέχεται τὸ Α μηδενὶ τῷ 20 Γ ὑπάρχειν· τῆς γάρ μείζονος καθόλου καταφατικῆς οὔσης τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπροσδιορίστου καταφατικῆς ἀνάγκη πᾶσα καὶ τὸ συμπέρασμα μερικὸν καταφατικὸν εἶναι. πῶς οὖν φησιν ὅτι ἐνδέχεται τὸ Α τῷ Γ ὅλως μὴ ὑπάρχειν;

p. 49b27 Ἐν δὴ τοῖς τρισὶν δροῖς δῆλον ὅτι τὸ καθ' οὗ τὸ Β παντὸς τὸ Α λέγεσθαι τοῦτ' ἔστι, καθ' οὓς τὸ Β λέγεται, κατὰ 20 πάντων λέγεσθαι καὶ τὸ Α.

Τὸ λέγειν, φησί, καθ' οὗ ⟨τὸ Β⟩ παντὸς τὸ Α λέγεται τοῦτο 25 σημαίνει, ὅτι καθ' οὓς τὸ Β λέγεται, κατὰ πάντων τούτων καὶ τὸ Α λέγεται. τοῦτο δὲ οὐκ ἄλλως συμβαίνει, εἰ μὴ καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει.

25 p. 49b30 Καὶ εἰ μὲν κατὰ παντὸς τὸ Β, καὶ τὸ Α οὕτως.

Τουτέστιν εἰ ἡ ἐλάττων καθόλου καταφατικὴ εἴη, καὶ τὸ συμπέρασμα τοιοῦτον· οἷον εἰ τὸ Β παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Γ· εἰ δὲ τὸ Β 30 μὴ κατὰ παντὸς ὑπάρχει τοῦ Γ, οὐκ ἀνάγκη τὸ Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, ἀλλ' ἐνδέχεται καὶ μὴ ὑπάρχειν.

1 προκειμένου BYt 2 οὗτοι L 3 λέγεται libri 4 παντὶ τῷ β' τοῦτο
λέγεσθαι Yt post λέγεται eras. quae ex antecedentibus iterasse videtur L
5 ἂν om. B, superser. L¹ 6 οὐδὲν κτλ. om. Y 7 ὑπερβατος L 8 οὐδὲν om. B: κατὰ παντὸς
superser. L² 9 οὐδὲν κτλ. om. Y 10 φησίν om. B: post ἐλάττονα add. πρότασιν Bt 11 ὁμολογουμένως sic B: ὁμολογημένος L: ὁμολογη-
μένως Yt cf. p. 350,10.27 12 ὁμολογουμένως sive B: ὁμολογημένος L: ὁμολογη-
μένως Yt 13 καθόλου Y 14 χώρα Y 15 τὸ μερικὸν συμπέρασμα
pr. Y 16 δὲ Y(C) 17 τὸ prius om. BL(A) 18 παντὶ B 19 τὸ α om. L
καθ' κτλ. om. Y 20 οὖν L itemque vs. 22 21 τὸ β παντὸς τὸ α Arist.: παντὸς
(παντὶ τῷ β) BLYt 22 λέγεται om. L 23 τοῦτο—24 ὑπάρχει om. t 24 καὶ BY: ὡς L 25 τοῦ β Y 26 εἰ B: ἐὰν Y:
om. Lt εἴη om. Y 27 οἷον Bt: τουτέστιν LY 28 ὑπάρχει (ante ἄλλ' L)

p. 49b33 Οὐ δεῖ δὲ οἷεσθαι παρὰ τὸ ἐκτίθεσθαι τι συμβαίνειν LXXXVI
ἀποπον· οὐδὲν γάρ προσχρώμεθα τῷ τόδε τι εἶναι.

Ἐπειδὴ διὰ παντὸς τοῦ βιβλίου διὰ τῆς τῶν στοιχείων ἐκθέσεως τὴν
διδασκαλίαν ἐποιήσατο, ἵνα μή τις ὑπονοήσῃ δτὶ ἡ τῶν στοιχείων ἐκθεσις 35
5 αἰτία ἔστι τοῦ ἡ συλλογιστικὰς εἶναι τινας τῶν συμπλοκῶν ἡ ἀσυλλογίστους,
αὐτὸς τοῦτο διδάσκει, δτὶ οὐ παρὰ τὴν ἐκθεσιν τῶν στοιχείων τὰ συμβάντα
συμβέβηκε. καὶ τί λέγω τῶν στοιχείων, δπου γε οὐδὲ παρὰ τὴν τῶν
παραληφθέντων ὅρων φύσιν οὐδὲν τῶν συμβάντων συμβέβηκεν; ἀλλ’ ὥσπερ
6 ο γεωμέτρης σαφηνείας ἔνεκεν τοῦ μανθάνοντος ἐκτίθεται εὐθεῖάν τινα καὶ
10 ταύτην ἀξιοῦ ἀπλατῆ εἶναι οὐκ οὖσαν ἀπλατῆ ἡ ἀπειρον εἶναι οὐκ οὖσαν
ἀπειρον, ὁμοίως καὶ κύκλου γράφει οὐκ ὄντα κύκλου καὶ διάμετρον ὁμοίως 40
καὶ κέντρον καὶ τὰ λοιπὰ ἀλαβάνει, καὶ οὐ παρὰ τὰ ἐκτεθέντα συμβαίνει τὰ
ἀποδεικνύμενα ἀλλὰ παρὰ τὰ νοούμενα, οἷον τὸ ἀπλατῆ εἶναι τὴν εὐθεῖαν,
καν δὴ ἐκκειμένη μή ἔστιν ἀπλατῆς, καὶ παρὰ τὸ τοῦ κύκλου κέντρον ἡ
15 τὴν διάμετρον, καν τὰ ἐκκειμένα μή οὔτως ἔχῃ, τῆς δὲ διδασκαλίας ἔνεκεν
μόνης ἐκτίθεται τὰ τοιαῦτα, διότι οἱ εἰσαγόμενοι δέονται τῆς δι' αἰσθήσεως
δόηγίας μήπω τοῖς νοητοῖς αὐτοῖς καθ' αὐτὰ ἐπιβάλλειν δυνάμενοι, οὔτω,
φησί, καὶ ἡμεῖς τοῖς στοιχείοις ἐχρησάμεθα καὶ τοῖς ὅροις εἰς σαφήνειαν 45
τῆς διδασκαλίας, οὐ παρὰ ταῦτα ἀποδείξαντες τὰ ἀποδεδειγμένα ἀλλὰ παρὰ
20 τὴν συμπλοκὴν τοῦ καθολικοῦ τε καὶ μερικοῦ καταφατικοῦ τε καὶ ἀπο-
φατικοῦ· ἀνευ γάρ τῆς τούτων τοίας ἡ τοίας συνθέσεως οὐδὲν ἐδείκνυτο.
οὔτω γοῦν ἐλέγομεν δτὶ, εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, πᾶσι τοῖς μέρεσιν
αὐτοῦ ὑπάρχει, καὶ εἰ τὸ Β τῷ Γ ὑπάρχει ἡ παντὶ ἡ τινί, μέρος ἀν εἴη
τὸ Γ τοῦ Β, ὥστε καὶ τὸ Α παντὶ ἡ τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει. καὶ οὔτως ἐπὶ
25 πάντων ἐκ τούτων ἐγίνετο ἡ ἀπόδειξις, οὐκ ἐκ τῶν ἐκκειμένων. 50

p. 49b36 Ἐλλ’ οὐχ οὔτως χρῆται ώς ἐκ τούτων συλλογιζόμενος.

Οὐχ οὔτως χρῆται, φησί, τοῖς ἐκκειμένοις ώς ἔχει φύσεως· οὐδὲ
γάρ ἀπλατῆς ἡ ἐκτεθεῖσα οὐδὲ ποδιαία. οὔτως οὖν οὐδὲ ἡμεῖς ἐκ τῆς

1 συμβαίνειν τὶ τ	2 οὐδὲν κτλ. om. Y	γάρ ομ. t	4 ἐκθεσις S:
θέσις BLyt	5 ἡ prius LSY: om. Bt	6 et 7 περὶ t	6 τὰ συμβαίνοντα S:
ταῦτα L	7 post οὐδὲ add. τῶν L: διὰ τῶν Y	8 ὅρων παραληφθέντων SY	
παραληφθέντων—9 εὐθεῖάν perierunt in L	οὐδὲν BS: οὐ διὰ t: om. Y	τὰ συμ- βάντα Y	
9 post γεωμέτρης add. φησὶ Y	10 ἀπλατῆ εἶναι οὐκ οὖσαν iterat Y		
εἶναι alt. om. S	11. 12 ὁμοίως καὶ κέντρον S: καὶ κέντρον t: κέντρον B: ὁμοίως οὐκ οὖσαν (ὄντα L) LY	12 ἀ deleverim	μεταλαμβάνει t περὶ St itemque vs. 13. 14
ἐκτιθέντα Lt	13 ὑποδεικνύμενα Lt	14 ἡ BLS: ἡ t: om. Y	15 post διάμετρον
add. μή εἶναι Y	17 καθ' B ²	17 καθ' B ²	add. μή εἶναι Y πιβάλειν
sic B	18 φησὶ post ἡμεῖς colloc. B: om. Y	19 supra παρὰ prius ser. διὰ Y:	
περὶ utrobiique St	20 καθάλου καὶ St	ante μερικοῦ add. τοῦ Lt	τε alt. om. LSt
22 γάρ S	πᾶσι LSY: παντάπασι Bt	23 μέρος—24 ἡ τινὶ om. L	τὸ ἡ τοῦ β' S:
τοῦ ἡ τὸ β' BY: τοῦ β' τὸ γ' t	25 ἐγίνετο ἐκ τούτων B	post τῶν add. εἰρημένων	
τῶν Y	κειμένων BSt	26 ως κτλ. om. Y	28 οὖν om. B

φύσεως τῶν ἐκτεθέντων στοιχείων ή τῶν ὅρων ἀπεδείξαμεν. ἀλλὰ πόθεν
ἐπήγαγεν. | ὅλως γάρ, φησίν, δι μή ἔστιν ὡς ὅλον πρὸς LXXXVII
μέρος καὶ ἄλλο πρὸς τοῦτο ὡς μέρος πρὸς ὅλον, ἐξ οὐδενὸς τῶν
τοιούτων δείκνυσιν ὁ δεικνύων. τουτέστιν εἰ μὴ οὗτος ἔχοιεν οἱ ὅροι
ὅστε τὸν μὲν μείζονα περιέχειν τὸν μέσον τὸν δὲ μέσον τὸν ἐκάττονα, ἐξ
οὐδενὸς τῶν ἐκκειμένων εἴτε ὅρων εἴτε στοιχείων ή ἀπόδειξις ἐγύνετο.

p. 50^a 1 Τῷ δὲ ἐκτίθεσθαι προσχρώμεθα ὥσπερ καὶ τῷ αἰσθάνε-
σθαι, τὸν μανθάνοντα λέγοντες.

Τουτέστιν ὥσπερ ἐπὶ τῶν μαθημάτων τῇ αἰσθήσει τοῦ μανθάνοντος
10 γράμματα, καταγράψοντες ποδιάίαν τὴν μὴ οὖσαν ποδιάίαν καὶ ἀπλατῆ
ὅμοιώς, διὰ τὰ μὴ δύνασθαι μόνη τῇ φαντασίᾳ τοῖς ἐξ ὧν ἡ ἀπόδειξις
ἐπιβάλλειν, οὕτω καὶ ἡμεῖς τοῦ σαφοῦς ἔνεκεν τῆς διδασκαλίας τοῖς δροῖς
καὶ τοῖς στοιχείοις ἐγρηγόρησαμεθα. οὐ γάρ οὕτω, φησίν, αὐτοῖς ἐγρηγόρησαμεθα 10
ώς γωρίς αὐτῶν μὴ δυνάμενοι ἀποδεῖξαι, ὥσπερ ἀδύνατον ἀποδεῖξαι γωρίς
15 τῶν ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός, λέγω δὴ τοῦ καθόλου, τοῦ μερικοῦ, τοῦ
καταφατικοῦ, τοῦ ἀποφατικοῦ· ἄνευ γάρ τούτων ἀδύνατον ἀποδεῖξαι.

p. 50a5 Μή λανθανέτω δὲ ἡμᾶς ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ συλλογισμῷ οὐχ
ἄπαντα τὰ συμπεράσματα δι' ἑνὸς συγκίματός εἰσιν.

“Ο βιούλεται διὰ τούτων δεῖξαι, ἐκεῖνό ἐστιν, ὅτι ἐπειδὴ τῶν συλλογή²⁰
σμῶν οἱ μὲν ἀπλοὶ εἰσιν, οἱ δὲ σύνθετοι, καὶ καθόλου οἱ μὲν ἐκ προσυλ-
λογισμῶν δείκνυνται, ὃν αἱ προτάσεις οὐκ ἄμεσοι οὐδὲ αὐτοπίστοι, οἱ δὲ
οὐδὲν δέονται προσυλλογισμῶν διὰ τὸ ἀμέσους τε εἶναι καὶ αὐτοπίστους
τὰς προτάσεις, οὐ δεῖ, φησίν, ἀγνοεῖν ὅτι, ὅταν ἐκ προσυλλογισμῶν περαί-
νηται τις συλλογισμός. οὐ πάντως καθ' ἓν καὶ τὸ αὐτὸ τοῦ μα πάντα²⁵
συνάγεται τὰ συμπεράσματα, ἀλλ' ἔστιν ὅτε ἐν [τοῖς] δύο γῇ καὶ τοῖς τρισίν.
Ἐὰν μὲν γὰρ θελήσας δεῖξαι, ὅτι Σωκράτης οὐσίᾳ ἐστί, χρήσωμαι μεταξὺ²⁹
τιφ ζῷφ, ὅτι Σωκράτης ζῷον, ἐπεὶ μὴ ἄμεσοι αἱ προτάσεις καὶ δεῖ τῆς
έκατέρας κατασκευῆς, τίθημι μεταξὺ μὲν Σωκράτους καὶ τοῦ ζῷου τὸν
ἄνθρωπον, μεταξὺ δὲ τοῦ ζῷου καὶ τῆς οὐσίας τὸ ἔμψυχον, καὶ πᾶιν

2 φησέν om. Yt ώς om. L 3 καὶ ἄλλο—4 δεικνύων om. Y 3.4 τῶν
 τοιούτων Bt Arist.: τούτων L 4 post δεικνύων add. ex Arist. οὐδὲ γάρ γίνεται συλ-
 λογισμός t 5 μὲν om. B 7 τὸ δὲ Blt post ἐκτίθεσθαι add. οὗτοι t Arist.
 12 εἴνεκεν L 13 οὐ—έγρηγράμενα om. B 14 ὥσπερ—15 τῶν om. L
 ἀποδεῖξαι alt. t: ante 15 ἐξ colloceant BY 15 τῶν scripsi: τοῦ BYt 16 τοῦ
 ἀποφατικοῦ om. L 17 ante συλλογισμῷ add. τῷ t 18 τὰ κτλ. om. Y
 τὰ om. L post ἐνὸς add. τοῦ αὐτοῦ t ἔστιν t (n) 19 ἀδάξαι Y
 τοῦτο ἔστιν B 20. 21 προσυλλογισμῷ St itemque vs. 23 22 οὐδὲ St
 τε om. SY 24 συλλογισμὸν t σχῆμα mrg. L¹ 25 τοῖς prius delevi
 δυσὶν Y καὶ om. Y 26 εἰ γάρ Y γρήσωμαι BS: γρήσομαι L Yt
 27 ἐπειδὴ, om. μὴ L 27. 28 an δεῖται ἐκατέρᾳ? 28 ἐκατέρων Y: compend. B
 Comment. Arist. XIII 2 Philop. in Anal. Prior. 23

μεταξὺ τοῦ ἐμψύχου καὶ τῆς οὐσίας τὸ σῶμα. καὶ δῆλον ὅτι πάντα LXXXVI^γ
 τὰ συμπεράσματα ἐν τούτῳ κατὰ πρῶτον γίνεται σχῆμα οὗτως· Σωκράτης
 ἀνθρωπος, ὁ ἀνθρωπος ζῷον, Σωκράτης ἄρα ζῷον· καὶ πάλιν Σωκράτης
 ζῷον, τὸ ζῷον ἐμψύχον, Σωκράτης ἄρα ἐμψύχον· καὶ οὗτος μέγρε τῇς 30
 οὐσίας. καὶ συντιθέμεναι πᾶσαι αἱ προτάσεις ἵνα σύνθετον ἐν πρώτῳ
 σχήματι ποιοῦσι συλλογισμόν· Σωκράτης ἀνθρωπος, ὁ ἀνθρωπος ζῷον,
 τὸ ζῷον ἐμψύχον, τὸ σῶμα, τὸ σῶμα οὐσία, Σωκράτης ἄρα
 οὐσία ἐστίν. ὅμοίως καὶ ἐν δευτέρῳ μόνῳ δυνατὸν πάντα τὰ συμπεράσματα
 συναγαγεῖν. οἶνον εἰ θελήσω δεῖξαι ὅτι τὰ φυτὰ οὐκ ἔστι ζῷα, δείκνυμι
 10 τοῦτο ἐν δευτέρῳ σχήματι μέσον ὅρου θεὶς τὴν αἰσθησιν· πᾶν ζῷον
 αἰσθησιν ἔχει, οὐδὲν φυτὸν αἰσθησιν ἔχει, οὐδὲν ἄρα φυτὸν ζῷον. εἰ μὲν
 οὖν ἡ κατηγορικὴ πρότασις δέοιτο κατασκευῆς, λέγω δὴ ἡ ὅτι πᾶν ζῷον 25
 αἰσθησιν ἔχει, πάντως διὰ τοῦ πρώτου δείκνυται σχῆματος καθολικὴ οὖσα.
 εἰ δὲ μερικὴ εἴη, καὶ διὰ τοῦ πρώτου καὶ διὰ τοῦ τρίτου. εἰ δὲ ἡ ἀπο-
 15 φατικὴ δέοιτο κατασκευῆς καθολικὴ οὖσα, ἔστι μὲν ὅτε καὶ αὐτὴ διὰ τοῦ
 πρώτου δειγμήσεται, ἔστι δὲ ὅτε καὶ διὰ τοῦ δευτέρου· οἶνον οὐδὲν φυτὸν
 δύναμιν ἔχει γνωστικήν τε καὶ διακριτικήν τῶν προτιπτόντων ἢ θιγγα-
 νόντων· πᾶσα δὲ αἰσθησις δύναμις ἔστι γνωστική τε καὶ διακριτική τῶν
 θιγγανόντων ἢ προτιπτόντων· οὐδὲν ἄρα φυτὸν αἰσθησιν ἔχει. καὶ ἔστι 40
 20 συνθεῖναι τὸν συλλογισμὸν οὗτο· πᾶν ζῷον αἰσθησιν ἔχει, πᾶσα αἰσθησις
 δύναμις ἔστι γνωστική τε καὶ διακριτική τινων, οὐδὲν φυτὸν δύναμιν γνω-
 στικὴν ἢ διακριτικὴν ἔχει, οὐδὲν ἄρα φυτὸν ζῷον. τὴν γὰρ ἀποφατικὴν
 πρότασιν τὴν ἐν τῷ πρώτῳ συλλογισμῷ συμπέρασμα οὕτων τοῦ προσυλλο-
 γισμοῦ οὐ παραληφόμεθα ἐν τῷ συνθέτῳ συλλογισμῷ· συντιθέντες γάρ
 25 τοὺς συλλογισμούς τῶν προσυλλογισμῶν τὰ συμπεράσματα παραλιμπάνομεν,
 ὡς ἐπὶ τοῦ Σωκράτης ζῷον, τὸ ζῷον ἐμψύχον, τὸ σῶμα, τὸ σῶμα 45
 οὐσία, Σωκράτης ἄρα οὐσία'. δυνατὸν δὲ καὶ διὰ τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου,
 εἰ μερικὸν εἴη τὸ διφεῖλον διὰ τοῦ προσυλλογισμοῦ ἀποδείκνυσθαι. ἔστω
 γάρ πάλιν προκείμενον δεῖξαι ὅτι | οὐ πᾶν ἐμψύχον αἰσθητικόν ἔστι, LXXXVII^γ
 30 καὶ εἰλήφθω μέσον τὸ ζῷον· τὸ οὖν ζῷον αἰσθητικῷ μὲν παντὶ ἐμψύχῳ
 δὲ οὐ παντί· οὐ πᾶν ἄρα ἐμψύχον αἰσθητικόν, ἢ τὸ αἰσθητικὸν οὐ παντὶ²
 ἐμψύχῳ. εἰ οὖν τις ζητοίη πόθεν ὅτι τὸ ζῷον οὐ παντὶ ἐμψύχῳ, δεῖξομεν
 τοῦτο ἐν τρίτῳ σχήματι μέσον λαβόντες τὸ φυτὸν οὗτως· ζῷον οὐδενὶ
 φυτῷ, τὸ ἐμψύχον παντὶ φυτῷ. τὸ ἄρα ζῷον οὐ παντὶ ἐμψύχῳ. καὶ πάλιν
 35 συνθεῖς τὸν συλλογισμὸν φημι· ζῷον παντὶ αἰσθητικῷ, ζῷον οὐδενὶ φυτῷ, ὃ
 ἐμψύχον παντὶ φυτῷ, καὶ συνάγεται αἰσθητικὸν οὐ παντὶ ἐμψύχῳ. τὸν

2 post κατὰ add. τὸ Bt: om. LSY 3. 4 καὶ π. σ. ζῷον om. t 4 ἐμψύχος (post
 ἄρα) B 8 post ὥμοίως add. δὲ B μόνον B 9 θελήσας Y 10 θεὶς
 BSY: τιθεὶς Lt 15 καὶ om. Y 16 καὶ om. BSt οἶνον BSt: om. LY
 17 τε om. Y τῶν—18 διακριτικὴ om. B 18 τε om. Y 21 post οὐδὲν add.
 δὲ Bt 21. 22 post γνωστικὴ add. τε B 23 πρότασιν om. t 26 σωκράτης S:
 σωκράτους LYt: compend. B 27 σωκράτης ἄρα οὐσία om. L διὰ—τρίτου S:
 ἐν τρίτῳ καὶ δευτέρῳ B: ἐκ τρίτου καὶ δευτέρου LYt 28 τοῦ om. SY 32 δει-
 λημεν Lt 33 τούτῳ L 36 ante ἐμψ. add. τὸ Y ἐμψύχον—φυτῷ om. t

αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου σχήματος ἐνδέχεται ποτὲ μὲν LXXXVII^r
πάντα τὰ συμπεράσματα δι' αὐτοῦ περαίνεσθαι, ἐνδέχεται δὲ καὶ διὰ τοῦ
δευτέρου καὶ διὰ τοῦ <πρώτου. καὶ διὰ τοῦ> τρίτου ὅτι τὸ ζῷον οὐ παντὶ¹
ἐμψύχῳ δέδεικται διὰ μέσου τοῦ φυτοῦ· τὸ ζῷον οὐδενὶ φυτῷ, τὸ ἔμψυχον
οὐ παντὶ φυτῷ, τὸ ζῷον ἄρα οὐ παντὶ ἐμψύχῳ. πόθεν ὅτι τὸ ζῷον οὐδενὶ φυτῷ;
δεῖξομεν διὰ τοῦ μέσου σχήματος μέσον λαβόντες τὸ αἰσθητικόν· τὸ γάρ αἰσθη- 10
τικὸν ζῷον μὲν παντὶ φυτῷ δὲ οὐδενὶ· τὸ ἄρα ζῷον οὐδενὶ φυτῷ. συνθεῖς
οὖν τὸν συλλογισμὸν φημι· τὸ αἰσθητικὸν παντὶ ζῷῳ φυτῷ δὲ οὐδενὶ, τὸ
ἔμψυχον παντὶ φυτῷ, τὸ ἄρα ζῷον οὐ παντὶ ἐμψύχῳ. ἐπεὶ γάρ τὸ αἰσθη-
τικὸν οὐδενὶ φυτῷ, οὐδὲ τὸ φυτὸν οὐδενὶ αἰσθητικῷ· αἰσθητικὸν δὲ παντὶ²
ζῷῳ· φυτὸν ἄρα οὐδενὶ ζῷῳ· ὥστε καὶ ζῷον οὐδενὶ φυτῷ, ἔμψυχον δὲ
παντὶ φυτῷ· ζῷον ἄρα οὐ παντὶ ἐμψύχῳ. εἰ δὲ τὴν καταφατικὴν θελή-
σιμεν διὰ προσυλλογισμοῦ κατασκευάσται, κατασκευάσομεν ἐν πρώτῳ μέσον 15
λαβόντες τὸ τρεφόμενον· πᾶν φυτὸν τρέφεται, πᾶν τρεφόμενον ἔμψυχον,
πᾶν ἄρα φυτὸν ἔμψυχον. καὶ συνθεῖς· τὸ ζῷον οὐδενὶ φυτῷ, πᾶν φυτὸν
τρέφεται, πᾶν τρεφόμενον ἔμψυχον, καὶ συνάγεται ζῷον οὐ παντὶ ἐμψύχῳ.
ἐπειδὴ γάρ πᾶν φυτὸν τρέφεται, πᾶν δὲ τρεφόμενον ἔμψυχον, πᾶν ἄρα
φυτὸν ἔμψυχον· οὐδὲν δὲ φυτὸν ζῷόν ἐστιν· οὐ πᾶν ἄρα ἔμψυχον
ζῷόν ἐστιν. οὕτω μὲν οὖν ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ οἱ προσυλλογισμοί.
20 δυνατὸν δὲ καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ, λέγω δὴ τοῦ τρίτου, πάντα τὰ συμπερά-
σματα συνάγεσθαι. κείσθω γάρ ὥστε δεῖξαι ὅτι τὶ τρεφόμενον αἰσθηστὸν
ἔχει, καὶ δεικνύσθω ἐν τρίτῳ σχήματι μέσον λαμβανόντων τὸ ἔμψυχον·
τὸ μὲν γάρ τρεφόμενον παντὶ ἐμψύχῳ, αἰσθησις δὲ τινὶ ἐμψύχῳ, αἰσθησις
ἄρα τινὶ τρεφομένῳ. εἰ οὖν δέοι δεῖξαι πόθεν ὅτι αἰσθησις τινὶ ἐμψύχῳ,
25 δεῖξομεν πάλιν ἐν τρίτῳ διὰ μέσου τοῦ ζῷου· αἰσθησις παντὶ ζῷῳ· ἀλλὰ
καὶ ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ· καὶ συνάξεις 'αἰσθησις τινὶ ἐμψύχῳ'. καὶ συ-
νθεῖς· τὸ τρεφόμενον παντὶ ἐμψύχῳ, τὸ ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ· καὶ τὸ αἰσθη-
τικὸν δὲ παντὶ ζῷῳ· τὸ ἄρα αἰσθητικὸν τινὶ τρεφομένῳ. ἐπεὶ γάρ τὸ
τρεφόμενον παντὶ ἐμψύχῳ, τὸ δὲ ἔμψυχον παντὶ ζῷῳ· καὶ τὸ τρεφόμενον
30 παντὶ ζῷῳ· πᾶν γάρ ζῷον τρέφεται· ἀλλὰ καὶ τὸ αἰσθητικὸν παντὶ ζῷῳ·
τὶ ἄρα τρεφόμενον αἰσθητικόν ἐστιν. ἐν τούτοις δὲ πᾶσιν ἐκεῖνο δεῖ εἰδέναι,
ὅτι ὅταν μὲν ἐν διαφόροις σχήμασι τὰ συμπεράσματα συνάγηται, συντιθέ-
μεναι αἱ προτάσεις φυλάττουσι τῶν σχημάτων τὴν ἴδιαν τητα· ὅταν δὲ ἐν

1 post αὐτὸν add. δὲ S post ἐνδέχεται add. γάρ S 2 δι' αὐτοῦ LSY: δι' ἑαυτοῦ Bt:
fort. διὰ τοῦ αὐτοῦ cf. vs. 20 3 διὰ om. BLSt τοῦ om. L πρώτου. καὶ
διὰ τοῦ addidi 4 post δέδεικται add. δὲ BYt: om. LS τὸ alt. om. BLt
5 οὐ παντὶ ἐμψύχῳ BL²t: οὐδενὶ φυτῷ L¹Y 6 δεῖσθωμεν Y 7 ζῶον μὲν L
8 τοὺς (sed συλλογισμόν) Y 9 ἐμψύχῳ BYt: φυτῷ L idemque, sed οὐδενὶ S
10 τὸ om. t 11 post καὶ add. τὸ B 12 ἐμψύχῳ] huc usque L 12. 13 θελή-
σιμεν t 13 κατασκευάσωμεν t 15 πᾶν ἄρα — 16 ἐμψυχον om. B πᾶν alt. St:
πᾶν δὲ Y 17 ἐπειδὴ SY: ἐπεὶ Bt γάρ S: δὲ Bt: om. Y φυτὸν t: φυτὸν
ἔμψυχον B: ἐμψύχον SY 18 δὲ om. t 19 συλλογισμόν Yt 20 δι' αὐτοῦ Y
21 τι BSt: τὸ Y 24 ὅτι πόθεν Y 25 δεῖσθωμεν Y 28 δὲ om. Y
31 δεῖ εἰδέναι — p. 357,9 ποιήσωμεν exhibet P 32 ἐν PS: om. BYt συνάγονται P

τῷ αὐτῷ πάντα περαίνηται, ἐν τῇ συνθέσει τῶν προτάσεων οὐ διὰ LXXXVII^ν πασῶν τὸ αὐτὸ ἐμφαίνεται σγῆμα, ἀλλὰ δύο μὲν συμπλοκαὶ φυλάττουσι τὴν 39 τοῦ σγήματος ἴδιότητα, αἱ δὲ ἄλλαι οὐκέτι. παραλιμπάνεται γάρ, ὡς εἴπομεν, ἡ κατασκευαζομένη πρότασις διὰ τὸ συμπέρασμα γίνεσθαι τοῦ προσυλλο- 5 γισμοῦ, τὰ δὲ τῶν προσυλλογισμῶν συμπεράσματα μὴ παραλαμβάνεσθαι ἐν τῇ συνθέσει τῶν προτάσεων· τούτου δὲ γινομένου λύεται τὸ σγῆμα καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἀνάγεται. ἔστω γάρ δεῖξαι ἐν τῷ δευτέρῳ σγήματι ὅτι οὐδενὶ τῷ Γ τὸ Β διὰ μέσου τοῦ Α. τὸ οὖν Α οὐδενὶ μὲν τῶν Β παντὶ δὲ τῷ 25 Γ. δεικνυμένης οὖν πάλιν τῇς ΑΒ προτάσεως τῇς ἀποφατικῆς διὰ μέσου 10 τοῦ Δ (τὸ γάρ Δ οὐδενὶ μὲν τῶν Α παντὶ δὲ τῷ Β) οὐκέτι ἡ ΑΒ LXXXVII^ν παραλαμβάνεται πρότασις ἀλλ' αἱ ΔΒ, ΔΑ, ΑΓ, ὃν αἱ μὲν ΔΑ, ΑΓ τὸ πρῶτον ποιοῦσι σγῆμα, αἱ δὲ ΔΒ, ΔΑ τὸ δευτέρον· τὸ γάρ Δ παντὶ μὲν τῷ Β, οὐδενὶ δὲ τῶν Α, τὸ δὲ Α παντὶ τῷ Ι', ὥστε αἱ μὲν ΔΒ, ΔΑ τὸ δευτέρον ἐποίησαν σγῆμα, αἱ δὲ ΔΑ, ΑΓ τὸ πρῶτον. τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ πάντων. 15 ἐπειδὴ δὲ τῶν προσυλλογισμῶν τὸ συμπέρασμα λαμβάνοντες καὶ ἐπισυνά- 5 πτοντες ἑτέραν πρότασιν οὕτω τὸν συλλογισμὸν πλέκομεν, ἐκεῖνο ἐπιστῆσαι γρή, ὡς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος φησιν, ὅτι εἰ μὲν ἐν τῷ τρίτῳ σγήματι εἴη ὁ προ- συλλογισμός, ἐξ αὐτοῦ δὲ ἐπὶ τὸ πρῶτον ἡ τὸ δευτέρον μεταβαίνομεν, ἄνωθεν δεῖ τὴν πρότασιν προστιθέναι· μερικῶν γάρ ὅντων τῶν συμπερασμάτων ἐν τῷ 20 τρίτῳ σγήματι, εἰ μὴ ἄνωθεν προστεθείη ἡ πρότασις, ἀσυλλόγιστον γίνεται τὸ σγῆμα, ἐν πρώτῳ ἡ δευτέρῳ τῇς μείζονος μερικῆς οὔσης. καὶ δῆλον ὅτι, εἰ ἀποφατικὸν εἴη τὸ ἐν τῷ τρίτῳ συνγράμμενον, οὐδὲ ἐνδέχεται ἐπὶ τὸ πρῶτον μεταβῆναι σγῆμα· ὅθεν γάρ ἂν ἡ προσθήκη γένηται, ἀσυλλόγιστος ἡ συμ- 10 πλοκὴ γίνεται. ὅμοίως κἄν ἐκ δευτέρου εἰς πρῶτον ἡ μετάβασις γίνηται, 25 κάτωθεν δεῖ τὴν προσθήκην ποιεῖσθαι, ἐπειδὴ ἡ ἐλάττων ἀποφατικὴ γίνεται, ὅπερ ἀσυλλόγιστον· ἀποφατικὰ γάρ τοῦ δευτέρου τὰ συμπεράσματα. ὅμοίως κἄν ἐκ πρώτου εἰς πρῶτον ἡ μετάβασις γίνηται, καταφατικοῦ μὲν ὅντος καθόλου τοῦ συμπεράσματος ἀδιάφορον ὅθεν δήποτε τὴν προσθήκην ποιήσασθαι, εἰ ἡ προσ- 30 τιθεμένη πρότασις καθόλου εἴη καταφατική· εἰ δὲ μερική, πάντως κάτωθεν. 15

I πάντα post περαίνηται collocat Y	περαίνονται P	2 φαίνεται Y
3 ὡς εἴπομεν om. P	6 προσυνθέσει P	8 τὸ γ τῶι β̄ P γοῦν Y
τῶ (post μὲν) B	10 τῶν—τῶ P: τῶ—τῶ Y: om. Bt	11. 12 αἱ ubique P: ἡ BYt
itemque vs. 13. 14	12 ποιοῦσι P: ποιεῖ Yt, post σγῆμα BS	δβ̄ δᾱ PS: δᾱ δβ̄ BYt
13 τῶν BPSt: τῶ Y	14 ἐποίησαν P: ἐποίη Bt: ἐποίησε S: ἐποίει Y	16 ἐκείνω P
17 ὁ Ἀλέξανδρος] p. 383, 13sq.	τῶ om. Yt	18 ἡ τὸ β̄ PS: om. BYt μετα-
βαίνωμεν t	ἀνωθεν P: ἀεὶ κάτωθεν BYt, om. ἀεὶ S	19. 20 ἐν τῶ (τῶ om. S) Γ
σγήματι PS: om. BYt	20 μὴ SYt: μὲν BP	ἀνωθεν scripsi: κάτωθεν BPSYt
ἡ om. P	21 ἡ β̄ PS: om. BYt	22 τῶ PY: om. BSt συναγόμενον BS
οὐδὲ PS: οὐδέν BYt	23 μεταβῆναι PSY: μεταβαίνειν Bt	ἐνθεγ Y ἀν om. B
γίνεται P	24 κἄν om. P	25 κάτωθεν add. ἡ εἰς γ P
γένηται Y	ἐν δευτέρῳ B	post πρῶτον add. ἡ εἰς γ P
25 κάτωθεν P: εἰ καθόλου. ἀνωθεν BYt, om. εἰ z. S	26 ὅπερ ἀσυλλόγιστον PS:	ἐπειδὴ PS:
ἐπεὶ BYt	εἰς πρῶτον t: ante καταφ. colloc. PS: om. BY	ποιεῖσθαι BYt
post δευτέρου add. σγήματος Y	27 εἰς πρῶτον t: ante καταφ. colloc. PS: om. BY	πρότασις om. P, ante εἴη S:
γένηται PSY	28 ἀν ἡ Y	om. BYt
	29 πρότασις om. P	

εἰ δὲ ἀποφασικὸν εἴη τὸ συμπέρασμα καθόλου, κάτωθεν. εἰ δὲ μερικόν, ΙΧΧVII^v
οὐκέτι ἐνδέγεται πρότασιν προσθέντας πάλιν τὸ πρῶτον ποιῆσαι· εἴτε γὰρ
ἄνωθεν προστεθείη, ἀποφασικὴν ποιήσει τὴν ἐλάττονα, εἴτε κάτωθεν, μερικὴν
τὴν μείζονα. τὸ αὐτὸν καὶ ἐπὶ τῶν ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ μερικῶν ἀπο-
φασικῶν, ὡς ἦδη εἶπον· ὀδύνατον γὰρ ἐκ τούτων εἰς τὸ πρῶτον μεταβῆγαι.
εἰ δὲ ἀπὸ δευτέρου εἰς δεύτερον ἢ μετάβασις γίνεται, καθόλου μὲν ὅντος
τοῦ συμπεράσματος, εἰ μὲν ἢ προστιθεμένη καὶ αὐτὴ καθόλου εἴη, ὀδιά- 20
φορον· εἰ δὲ μερική, πάντως κάτωθεν, τουτέστι πρὸς τὴν ἐλάττονι, ἵνα μὴ
τὴν μείζονα μερικὴν ποιήσωμεν. καὶ καθόλου εἰπεῖν ἐπιβλέπειν δεῖ, μὴ τι
10 παραφύσείρηται διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἐν ἑκάστῳ σχήματι παραπεφύλαγ-
μένων, καὶ εἰ μὲν διὰ τῆς προσθήκης σώζεται τὰ τοῦ σχήματος ἴδια,
προσθετέον, εἰ δὲ μή, δι’ ἄλλου δεικτέον σχήματος.

p. 50a11 Τούς τε πρὸς ὄρισμὸν τῶν λόγων, ὅσοι πρὸς ἐν τι τυγ-
χάνουσι διειλεγμένοι τῶν ἐν τῷ ὄρῳ, πρὸς ὃ διείλεχται,
15 θετέον ὄρον.

Ἄλλο πάλιν ἡμᾶς διὰ τούτων διδάσκει. πολλάκις, φησί, συλλογιζό- 25
μενοι δεῖξαι βουλόμεθα ὅτι ὅδε τοῦδε οὐκ ἔστιν ὄρισμός. οὐ πάντως ὅλον
τὸν ὄρισμὸν ἀνασκευάσαι βουλόμενοι ὀλλὰ μόριόν τι τῶν ἐν τῷ ὄρισμῷ.
ἐν οὖν τῷ ἀνασκευάζειν, ὅτι ὅδε τοῦδε οὐκ ἔστιν ὄρισμός, οὐ θετέον,
20 φησίν, ὅλον τὸν ὄρισμὸν ὄρον (διυσχερῶς γὰρ οὗτως εὑρίσκομεν μέσον δι’
οὐδὲξιμεν τὸν ὄρισμὸν ὅλον τῷ ὄριστῷ μὴ ὑπάρχοντα), ὀλλὰ ὅτιπερ ἂν
εἴη τῷ ὄρισμῷ κακῶς εἰλημμένον, τούτῳ θετέον ὄρον· δειγμέντος γὰρ
ὅτι τοῦτο οὐχ ὑπάρχει τῷ ὑποκειμένῳ, διὰ τούτου καὶ ὁ ὄρισμὸς συνελή-
λεγκται, εἴης παρείληφέ τι τῶν μὴ ὑπαρχόντων. οἷον τί φησιν; εἴ τις ὄρε- 30
25 σαιτο τὸ ὄδωρο ὑγρὸν ποτὸν εἶναι, οὐ θετέον τὸ ὑγρὸν ποτὸν ὄρον
(ὑπάρχει γὰρ ὅμοιογουρένιος τῷ ὄδατι τὸ ὑγρόν), ὀλλὰ τὸ ποτὸν θετέον,
μέσον δὲ τὴν θάλασσαν. ἐπεὶ οὖν πᾶσα θάλασσα ὄδωρ, οὐδεμίᾳ δὲ
θάλασσα ποτόν, οὐ πᾶν ἄρα ὄδωρ ποτόν. κακῶς ἄρα ἐν τῷ ὄρισμῷ
παρείληπται τὸ [ὑγρὸν] ποτόν, ὃ μὴ παντὶ ὄδατι ὑπάρχει.

30 p. 50a16 Ἐτι δὲ καὶ τοὺς ἐξ ὑποθέσεως συλλογισμοὺς οὐ πειρα-
τέον ἀνάγειν· οὐ γὰρ ἔστιν ἐκ τῶν κειμένων ἀνάγειν.

Οὐ δεῖ, φησίν. ἀπαντας τοὺς ὑποθετικοὺς συλλογισμοὺς πειράσθαι

1 κάτωθεν PY: ἄνωθεν BS1 2 οὐκέτι P: οὐτέ τι S: οὐκ B1t προστιθέντας PS
3 προστεθείη PS: προσθίσεις Bt: γίνεται πρόσθεσις Y ποιήσεις PSY: ποιήσεις Bt
4 post δευτ. add. σχήματι S, post τρίτῳ P 5 ὡς PSY: ὥν Bt εἴπομεν PS
7. 8 post ἀδιάφορον add. τὴν προσθήκην ποιήσασθαι Y 13 ἐρισρός Y: n, pr. C f)
14 τῶν κτλ. om. Y 16 φησί Y: om. Bt 19 γοῦν Y 22 τούτῳ θετέον ὄρον
om. B 23 ὄρος Bt 23. 24 συνελήλεχται B cf. p. 378.13 24 τί om. Bt
25 τὸ prius om. t 27 δὲ alt. om. B 29 τὸ ὑγρὸν Y: τοῦ ὑγροῦ τὸ Bt: ὑγρὸν
delevi 30 καὶ om. t Arist. 31 οὐ γὰρ κτλ. om. Y ἀναγαγεῖν t

ἀναλύειν εἰς τὰ συγγραμματα ἀλλὰ μόνην αὐτῶν τὴν πρόσληψιν, τὸ δὲ LXXXVII^ν συνημμένον οὐκέτι διὰ τὸ μὴ διὰ συλλογισμοῦ δείκνυσθαι ἀλλ’ ἐξ ὄμοιογίας λαμβάνεται. ὑποθετικὸν δέ φησιν ἐν τούτοις οὐ πάντας ἀλλὰ τοὺς ἐξ ὄμοιογίας καλουμένους, λέγω δὴ τοὺς λαμβάνοντας κατὰ συνθήκην τὸ συν- 45
5 γημένον, ὥσπερ αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Περὶ οὐρανοῦ πραγματείᾳ περὶ τῶν συγγράμματων τῶν ἀστρων κατεσκεύασεν. αἰτήσας γάρ θτι διπερ
ἐπὶ ἑνὸς τῶν ἀστρων, τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν, καὶ τοῦτο λαβὼν ἐξ ὄμοιο-
λογίας, θτι εἰ ἐν ὑποθεσιῶν σφαιρικόν, καὶ τὰ λοιπὰ τοιαῦτ’ ἂν εἴη, εἴτα
τὴν πρόσληψιν κατασκευάζεις. τὸ ‘ἀλλὰ μὴν ἐν τῶν ἀστρων, ἡ σελήνη,
10 σφαιρική’, συνήγαγε τὸ καὶ τὰ λοιπὰ σφαιρικὰ εἶναι. τοὺς τοιούτους οὖν,
φησί, τῶν συλλογισμῶν οὐ πάντας ἀνακτέον ἀλλὰ μόνην τὴν πρόσληψιν· 50
αὗτη γάρ ἡ συλλελογισμένη· τὸ δὲ συνημμένον ἐξ ὄμοιογίας εἰληπται. θτι
δὲ ἐπὶ τῶν ἐξ ὄμοιογίας εἰλημμένων πολλάκις καὶ τὸ συνημμένον διὰ συλ-
λογισμοῦ δείκνυται, δῆλον. ὁ γοῦν Ηλατών λαβὼν θτι, εἰ τὸ ζῶν καὶ τὸ
15 τεθνηκός ἐξ ἀλλήλων εἰσίν, ήμον αἱ φυγαὶ ἐν Ἀιδου, ἀλλὰ μὴν τὸ πρό-
τερον, καὶ τὸ δεύτερον ἄρα, οὐ | μόνον τὴν πρόσληψιν ἀλλὰ καὶ τὸ LXXXVIII^ν
συνημμένον κατεσκεύασε. καὶ ἐν τοῖς δι’ ἀδυνάτου δέ. ως ἔξῆς φησί, τὸ
συνημμένον δεῖται κατασκευῆς, ὡς μαθησόμεθα. νῦν οὖν περὶ τῶν ἐξ
ὄμοιογίας ὑποθετικῶν ὁ λόγος. κέχρηται δὲ παραδείγματι τοιούτῳ. ἐάν
20 τις, φησίν, αἰτήσῃ ἐξ ὄμοιογίας θτι. εἰ μὴ εἴη τῶν ἐναντίων μία δύνα-
μις, οὐδὲ ἐπιστήμη μία ἔσται. τοῦτο μὲν δὲ τὸ ‘εἰ τόδε, καὶ τόδε’
οὐκ ἀναλυτέον· οὐ γάρ συλλελόγισται ἀλλ’ ἐξ ὄμοιογίας εἰληπται. τὸ μέντοι 5
‘ἀλλὰ μὴν οὐκ ἔστι τῶν ἐναντίων μία δύναμις’ ἀναλυτέον· τοῦτο γάρ
δέδειται διὰ συλλογισμοῦ. θτι μὲν οὖν οὐκ ἔστι τῶν ἐναντίων μία
25 δύναμις, δειχθήσεται διὰ μέσου τοῦ ὑγιεινοῦ καὶ τοῦ νοσώδους· τὸ
γάρ ὑγιεινὸν καὶ τὸ νοσῶδες ἐναντία ἔστιν, τοῦ ὑγιεινοῦ καὶ τοῦ νοσώδους
οὐκ ἔστι μία δύναμις, τῶν ἄρα ἐναντίων οὐκ ἔστι μία δύναμις. θτι δὲ
τοῦ ὑγιεινοῦ καὶ νοσῶδους οὐκ ἔστι μία δύναμις, δεῖται διὰ μέσου τοῦ μὴ
τῶν αὐτῶν εἶναι αὐτὰ ποιητικά· τὸ γάρ ὑγιεινὸν καὶ νοσῶδες οὐκ εἰσὶ 10
30 τῶν αὐτῶν ποιητικά. πάντα δέσων ἔστι μία δύναμις, ταῦτα τῶν αὐτῶν
ἔστι ποιητικά, τοῦ ἄρα ὑγιεινοῦ καὶ νοσώδους οὐκ ἔστι μία δύναμις.

p. 50a29 ‘Ομοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν διὰ τοῦ ἀδυνάτου περαινο-
μένων· οὐδὲ γάρ τούτους ἔστιν ἀναλύειν.

”Οτι οὐ περὶ πάντων τῶν ὑποθετικῶν ὁ λόγος, δῆλον ἐξ ὅν τὸ μὲν

1 ἀνάγειν B 2 τὸ μὴ διὰ bis, semel del. B 5 ἐν τῷ B πραγματείᾳ om. BSt
Ηερὶ οὐρ.] II 11 p. 291b17sq. 6 κατασκευάζει Y ὥσπερ Y S εἰς Bt: ἐὰν Y
ὑποθεσιῶν] o tert. corr. Y post σφ. add. ἦ Y σφαιρικὰ ἂν Y 9 κατασκευάζεις Y
τὸ om. B: τὴν S: θτι t 10 οὖν S: om. BYt 13 γάρ Y post τῶν add. μὴ SYt
14 Ηλατών] Phaedo c. 16 p. 71D ζῶν scripsi: ζῶν BSYt 17 ἐν οἷς Y δέ S:
om. BYt ἔξῆς] p.55a29sq. 21 μία bis B καὶ BSt: οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Y 22.23 οὐ—
ἀναλυτέον om. B 24 μὲν om. Bt 25 τοῦ alt. del. B 25.26 τὸ γάρ—νοσώδους om. B
26 τὸ om. St τοῦ alt. om. St 29 τῶν—ποιητικά SY: ταῦτα εἶναι τῶν αὐτῶν Bt
30 πάντα scripsi: πάντων BSYt ἔστι μία BSY: οὐδεμία t 31 post καὶ add. τοῦ Y
32 δι’ ἀ. B 33 οὐδὲ κτλ.. om. Y οὕτε t post τούτους add. οὐκ Arist. (om. n)

πρότερον σαφῶς ἐξ ὄμολογίας ἐκάλεσεν, ἐκεῖθεν δὲ μετέβη ἐπὶ τὸν LXXXVIII^ο δι' ἀδυνάτου. ὄμοιώς (δὲ) καὶ ἐπὶ τῶν δι' ἀδυνάτου οὐ πάντα τὸν ὑπο- 20 θετικὸν ἀναλυτέον. ὑπεναντίως δὲ οὗτοι ἔχουσι τοῖς ἐξ ὄμολογίας τὸ μὲν γάρ συνημμένον αὐτὸν ὡς ἀμφίβολον ὃν κατασκευάζεται διὰ συλλογισμοῦ, ἢ 5 δὲ πρόσληψις ὡς ὀμολογημένη κατασκευῆς οὐ δεῖται· οἱ γάρ εἰς ἄτοπαν ἄγοντες οὐκ εἰς ἀμφίβολον ἀλλ' εἰς ὄμολογουμένως ἀποπον τὴν ἀπαγωγὴν ποιοῦνται. ὥσπερ καὶ ὁ γεωμέτρης βουλόμενος δεῖται, θτι ἢ διάμετρος τῇ πλευρᾷ ἀσύμμετρός ἐστι, κέγρηται τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆ διὰ ὑποθετικοῦ συλλογισμοῦ τὸν τρόπον τούτον· εἰ γάρ μὴ εἴη, φησίν, ἀσύμμετρος, 10 σύμμετρος ἔσται· ἀλλ' εἰ σύμμετρος εἴη, τὰ περισσὰ τοῖς ἀρτίοις ίσα ἔσται· ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον τὰ περισσὰ τοῖς ἀρτίοις ίσα εἶναι· οὐκ ἄρα σύμμετρος. τὸ μὲν οὖν συνημμένον ἐν τούτοις διὰ συλλογισμοῦ δείκνυται, ἢ δὲ πρόσληψις οὐκέτι. διαφέρουσι δέ, φησίν, οἱ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπάγοντες τὸν ἐξ ὄμολογίας, θτι οἱ μὲν εἰς ἀδύνατον ἀπάγοντες διερ οὐκ ἀποδεικνύουσιν οὐκ 15 ἐκ συνθήκης λαμβάνουσιν ὄμολογούμενον ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενον, ἐκεῖνοι δὲ ἐξ συνθήκης· ὡς εἰ μὴ συγχωρήσοι ὁ προσδιαλε- 20 γόμενος, οὐ μόνον τὴν πρόσληψιν ἀλλὰ καὶ τὸ συνημμένον κατασκευάσαι ἀνάγκη. διττὴ οὖν ἢ διάκρισις τῶν εἰς ἀδύνατον ἀπαγόντων πρὸς τὸν ἐξ ὄμολογίας, θτι οὔτοι μέν, λέγω δὴ οἱ εἰς ἀδύνατον, τὸ συνημμένον κατα- 25 σκευάζουσιν, ὄμολογούσι δὲ τὴν πρόσληψιν, ἐκεῖνοι δὲ τούταντίον, καὶ θτι οὔτοι μὲν δὲ λαμβάνουσιν οὐ κατὰ συγχώρησιν καὶ ὄμολογίαν λαμβάνουσιν ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς ἐναργείας μαρτυρούμενον, ἐκεῖνοι δὲ ἐκ συνθήκης.

p. 50a 30 Ἀλλὰ τὴν μὲν εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγὴν ἔστι.

35

Τουτέστι τὸ συνημμένον 'εἰ ἢ διάμετρος σύμμετρος. τὰ ἄρτια τοῖς περιτ- 25 τοῖς ίσα ἔσται'. τοῦτο γάρ διὰ συλλογισμοῦ δείκνυται. Θάτερον δέ, φησίν, οὐκ ἔστι, τουτέστι τὴν πρόσληψιν, λέγω δὴ τὸ ἀλλὰ μὴν ἀδύνατον τὰ ἄρτια τοῖς περιττοῖς ίσα εἶναι'. τοῦτο γάρ ὄμολογεῖται καὶ συλλογισμοῦ οὐ δεῖται.

p. 50a 39 Πολλοὶ δὲ καὶ ἔτεροι περαίνονται ἐξ ὑποθέσεως, οὓς ἐπισκέψασθαι δεῖ καὶ ἐπισημήνασθαι καθαρῶς.

30 Ἐπαγγέλλεται μὲν ἐν τούτοις περὶ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν διαλεῖν, τίνες τέ εἰσι καὶ πόσα τούτων τὰ εἰδή· οὐ φαίνεται δὲ οὐδὲποτε περὶ αὐτῶν πραγματευσάμενος, ὡς οἱ ἐξηγηταί φασιν.

2 δι' prius Bt: διὰ τοῦ Y δὲ ex Arist. iiddidi 3 ἀναλύσομεν τὸ μὲν γάρ οὖν Y
 4 ὡς οὖν SY δὲ οὖν BSt 5 ὄμολογουμένη sic Y 6 ὄμολογουμένως S:
 ὄμολογημένως B: ὄμολογούμενον Y: ὄμολογημένως sic t 8 post διὰ add. τοῦ Y
 10 post ἔσται alt. add. φησίν Y 11 post ίσα iterat ἔσται φησίν. ἀλλὰ—ισα Y εἶναι
 ίσα B post σύμμετρος add. ἢ διάμετρος Y 14 τὸ BSt: οὖν Y post ἀπάγοντες
 add. τὴν πρόσληψιν Bt: οὖν SY 15 ἐναργείας τὸ ένεργείας BSY 16 συγχωρίσει B
 18 διατρεσίς τὸ 19 post ὄμολ. add. καὶ Y δὲ τὸ οὖν B δι' ἀδυνάτου Y
 22 ἐνεργείας BS 24 τὸν B ἢ διάμετρος οὖν τὸ 24, 25 περιττοῖς Y itemque vs. 27
 27 ὄμολογεῖται τὸ, εκ ὄμολογῆται, ut videtur, corr. B: ὄμολόγεῖται Y 28 οὐς κατ. οὖν Y
 29 καὶ διατηρηταί Arist. 30 post μὲν add. οὖν Bt 32 τούτων B

p. 50b5 "Οσα δὲ ἐν πλείοσι σχήμασι δείκνυται τῶν προβλητῶν, οὐδὲν ἐν θατέρῳ συλλογισθῆ, ἔστιν ἀναγαγεῖν τὸν συλλογισθῆναν εἰς θάτερον.

Διηδύκει διὰ τούτων ὅτι οὐ πάντας ἀνάγκη τὴν ἀνάλυσιν τῶν συλλογισθῶν εἰς τοῦτο ποιεῖσθαι τὸ σχῆμα ἐν ᾧ καὶ ὁ συλλογισθάμενος τὸν συλλογισθὸν ἐπλεξεῖν, ἀλλ᾽ ὅταν προβλημάτων ἐν πλείοσι περιάνεται σχήμασιν, ἀποφασικὸν ταῦτα εἰς ὄποιονδιν ἀναγαγεῖν. οἷον τὸ μὲν καθόλου καταφατικὸν μόνως ἐν πρώτῳ δείκνυται· οὐκοῦν ὅταν τις καθόλου καταφατικὸν συλλογίσῃται πρόβλημα, ἀνάγκη εἰς τὸ πρῶτον μόνον τὴν ἀνάλυσιν ποιεῖσθαι. τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν καὶ διὰ τοῦ πρώτου περιάνεται καὶ διὰ τοῦ δευτέρου· εἴτε οὖν διὰ τοῦ πρώτου συλλεκτήρισται, δυνατὸν καὶ εἰς τὸ δεύτερον ἀνάγειν διὰ τοῦ ἀντιστρέψεων τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν, εἴτε ἐν τῷ δευτέρῳ, τὸν αὐτὸν τρόπον (εἰς τὸ πρῶτον), εἰ καὶ ἔστιν ὅτε καὶ τῆς τοῦ συμπεράσματος ἀντιστροφῆς δεόμεθα, ὡς ὅταν ἐν δευτέρῳ σχήματι γίνεται ἡ ἐλάττων 10 ἀποφατικὴ ὑπάρχῃ. εἰς τὸ τρίτον δὲ | οὐδαμῶς ἔστιν ἀνάγειν οὐδὲν LXXXVIII^v τῶν καθόλου, διότι πάντα μερικά ἐν τρίτῳ συνάγεται. τὸ δὲ μερικὸν καταφατικὸν ἐν τῷ πρώτῳ καὶ τῷ τρίτῳ ἐνδέχεται ἀναλύειν. εἴτε γάρ ἐν τῷ πρώτῳ συλλεκτήρισται, τῆς ἐλάττονος ἀντιστροφείσης γίνεται τὸ τρίτον σχῆμα· οἷον εἰ τὸ A πάντες τῷ B. τὸ δὲ B ταὐτὸν τῷ Γ· τῆς γάρ BΓ' ἀντιστροφείσης, λέγω ὅτι τὸ Γ' ταὐτὸν τῷ B. τὸ τρίτον γίνεται σχῆμα. διμοίως δὲ καὶ εἰ ἐν τῷ τρίτῳ συλλεκτήρισται, πάλιν διὰ τῆς ἀντιστροφῆς τὸ πρῶτον 5 γίνεται. τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν ἐν πᾶσι δείκνυται τοῖς σχήμασιν, μοστε καὶ εἰς πάντα τὰ σχήματα ἀντὶ τὸ ἀναλύειν ἐνδέχεται γιαρίς τοῦ τετάρτου τρόπου τοῦ δευτέρου σχήματος καὶ τοῦ πέμπτου τοῦ τρίτου δι' ἣν εἰρήκαμεν 10 25 πολλάκις αἰτίαν· τοὺς γάρ οὕτω συλλεκτήρισμένους οὐκ ἐνδέχεται εἰς τὸ πρῶτον ἀναγαγεῖν σχῆμα. καὶ καθόλου φημὶ ὅτι τοὺς μὲν ἐν τῷ πρώτῳ ἀποφατικοὺς καὶ εἰς τὸ δευτέρον ἔστιν ἀναλύειν σχῆμα καὶ τοὺς μερικοὺς καὶ εἰς τὸ τρίτον, τοὺς δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀποφατικοὺς ὅντας πάντας εἰς 15 τὸ πρῶτον γιαρίς τοῦ τετάρτου τρόπου. εἰς δὲ τὸ τρίτον ὅτι τοὺς μὲν 30 καθόλου οὐκ ἐνδέχεται, πρόδηλον· οὐδὲν γάρ καθόλου ἐν τῷ τρίτῳ δείκνυται. τῶν δὲ μερικῶν τὸν ἔτερον μόνον τὸν τρίτον τὸν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς· ἀμφοτέρων γάρ ἀντιστροφείσῶν τῶν προτάσεων γίνεται τὸ τρίτον σχῆμα. οἷον εἰ τὸ A τῷ μὲν B οὐδὲν τῷ δὲ Γ' ταὐτόν γάρ ὅτι ἔκατέρας ἀντιστρεφομένης τό τε 35 B οὐδὲν τῷ A καὶ τὸ Γ' ταῦτα. οὐ δὲ λοιπὸς οὐκέτι οὐκέτι τὸ τρίτον μείζονος 15

2 ἐὰν κτλ. om. Y ἀν τ: γίν Arist. ἀναγαγεῖν t Arist.: ἀνάγειν B 5 ὁ συλλογισμὸς BS
 7 ἀδύνατον t 10 καὶ prius om. Bt 12 ἀναγαγεῖν SY διὰ τὸ Y 13 εἰς τὸ πρῶτον
 addidi καὶ prius om. Bt 13. 14 τῆς—ἀντιστροφῆς St: ταῦτα—ἀντιστροφαῖς B: τὴν—
 ἀντιστροφὴν Y 14 ἐδεήμεθα B 15 εἰς δὲ τὸ τρίτον Y ἀναγαγεῖν SY 16 διὰ τὸ—
 ἐν ἀντῷ συνάγεσθαι S post πάντα add. τὰ BYt: om. S 17 ἀναλύειν ἐνδέχεται B
 20 τῷ Y: τῶν Bt post σχῆμα add. ε νς. 19 οἷον εἰ—τῷ γ B 25 πολλάκις] velut
 p. 94, 12 sq. 107, 29 sq. 27. 28 τῶν μερικῶν καταφατικὸν εἰς Y 29 τοὺς μὲν S: inv. ord.
 Bt: μὲν τὸ Y 31 post τρίτον add. τοῦ δευτέρου Y 34 τό τε BSY: τὸ δὲ τ
 35 post τὸ γ add. τῷ α Y

καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς· οὕτε LXXXVIII^η γάρ η μερικὴ ἀποφατικὴ ἀντιστρέψει, η τε καθόλου καταφατική, εἰ ἀντιστραφείη, μερικὴ γίνεται. πάλιν τοὺς ἐν τῷ τρίτῳ τοὺς μὲν καταφατικοὺς πάντας εἰς τὸ πρῶτον ἀναλύεται· τοὺς δὲ ἀποφατικοὺς γωρὶς τοῦ πέμπτου 5 τρόπου τοὺς λοιποὺς δύο εἰς ἀμφότερα ἀνάξεις τὰ σχήματα, τὸ πρῶτον φημι καὶ τὸ δεύτερον, ἀll^ε εἰς μὲν τὸ πρῶτον θατέρων τῶν προτάσεων ἀντιστρέψων, εἰς δὲ τὸ δεύτερον ἀμφοτέρας. οἷον ἔστω η μὲν μείζων 20 ἀποφατική, η δὲ ἐλάττων καταφατική, ἀμφω καθόλου· τῷ γάρ Β οὐδενὶ τὸ Α, τὸ δὲ Γ παντί. διστε καὶ τὸ Β τινὶ τῶν Γ, καὶ γίνεται τὸ πρῶτον 10 σχῆμα· ἐὰν δὲ καὶ τὴν ΒΑ ἀντιστρέψω λέγων οὗτοι τῷ Α οὐδενὶ τὸ Β, ἔσται τὸ δεύτερον. ὅμοιως καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τρόπου τοῦ τὴν ἐλάττονα μερικὴν ἔχοντος καταφατικὴν πάλιν τῆς μὲν καταφατικῆς ἀντιστραφείσης γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα, ἀμφοτέρων δὲ τὸ δεύτερον.

p. 50b9 "Είσται δὲ φανερὸν ἐν τοῖς ἐπομένοις.

25

15 "Οτι οὐ πάντας ἐνδέχεται ἀνάγειν εἰς πάντα τὰ σχήματα, φανερὸν 25 ἔσται, φησί, διεξόντων ἡμῶν πάντας τοὺς ἐν τοῖς σχήμασι τρόπους· ἐπεξέργεται γάρ ἐκάστῳ, καὶ διέξει οὗτοι τὸν ἐν τῷ δευτέρῳ τέταρτον τρόπον καὶ ἐν τῷ τρίτῳ πέμπτον ἀδύνατον εἰς ἕτερον ἀναλύσαι σχῆμα. σαφῶς οὖν πᾶσιν ἐπεξέργεται. καὶ δῆλα ἔστι τὰ τῆς λέξεως.

20 p. 50b18 Τῶν δ' ἐν μέρει θάτερος μόνος.

35

Εἰπομεν ποῖως, οὗτοι οἱ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς καὶ τῆς ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς· οἱ μέντοι τέταρτος οἱ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς ἀποφατικῆς οὗ.

40

25 p. 50b21 'Εὰν δὲ τὸ μὲν κατηγορικὸν ἦτορ πρὸς τῷ Β, τὸ δὲ στερητικὸν πρὸς τῷ Γ, πρῶτον δρον θετέον τὸ Γ.

Τουτέστιν ἐὰν η μείζων ἦτορ καταφατική, η δὲ ἐλάττων ἀποφατική, ἀμφω δὲ καθόλου δηλονότι (περὶ τούτων γάρ οἱ λόγοι), οὐκ ἄλλως ἀναγγίζεται εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα η τὴν δύναμιν τῶν ἄκρων τῶν δρων ἀμει-

2 η τε S: οὕτε η BYt καταφατική SY: om. Bt post εἰ add. γάρ Bt: δὲ Y: om. S
 3 post γίνεται add. καὶ ἀσυλλόγιστος οἱ τρόπος Y I post γωρὶς add. τονος B δ post
 δύο add. ητοι τὸν β' ον καὶ τὸν σ' ον Y 7 δὲ om. t μὲν om. Y 8 post ἀμφω
 add. δὲ Y 9 τῶ δὲ SY παντὶ τὸ β' ὥστε καὶ τὸ οἱ παντὶ τῶ γ Y 10 δὲ τὸ β' Y
 λέγω SY τῶ B; τὸ t: τὸ β' τῶ μὲν Y post οὐδενὶ add. τῶ δὲ γ τινὶ Y 11 τὸ
 δεύτερον om. B 12 καταφατικὴν ἔχοντος Y ἀποφατικῆς Y 13 post σχῆμα
 add. ητοι οἱ δύο τοῦ ς Υ post δεύτερον add. οἱ γ' τοῦ β' Υ 15 οἱ—σχήματα om. Y 19 ante καὶ add. τὸν t 20 μόνος BYt (BCufsm): μόνον Arist.
 21 οἱ—22 μέντοι om. Y τῆς prius t: om. B 22 μέντοι t: post 21 οἱ trans-
 posuit B 23 οἱ om. Y 21 μὲν post κατηγ. collocat t: om. Arist. 27 post
 γάρ add. καὶ Y 28 τὸ β' t τῶν ἄκρων deleverim cf. p. 362,17 τὸν δρον B

ψάντων ἡμῶν, τοιτέστι τὸν μὲν μείζονα ἐλάττονα ποιησάντων, οἷον LXXXVIII^v τὸ Β, τὸν δὲ ἐλάττονα, λέγω δὴ τὸ Γ, μείζονα. ἀντιστραφείσης γὰρ τῆς ἀπο- 50 φατικῆς καὶ τοῦ πρώτου γενομένου σχήματος συνάγεται μὲν ὅτι τὸ Γ οὐδενὶ τῶν Β· διὰ δὲ τὸ ἀντιστρέψειν τὸ στεργητικὸν καθόλου ἀντιστραφέντος τοῦ 5 συμπεράσματος γίνεται τὸ ἐξ ἀρχῆς, ὅτι οὐδὲ τὸ Β οὐδενὶ τῶν Γ· τοῦτο γὰρ ἐν τῷ δευτέρῳ συνηγμένον ἔν.

p. 50b 31 Οὔτε γὰρ ἐπιδέχεται ἀντιστροφὴν τὸ ΑΒ, οὔτε γενο-
μένης ἔσται συλλογισμός. |

¶ Η καθόλου, φησί, καταφατική (αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ΑΒ, ἥτις LXXXIX^r 10 μείζων ἔν) πρῶτον μὲν πρὸς οὐδεμίαν ἀντιστρέψει. εἰ δὲ θλως, καθὸ δύναται ἀντιστρέψειν, ἀντιστρέψει, λέγω δὴ πρὸς τὴν μερικὴν κατα- 10 φατικήν, ὥστε τὸ Β τινὶ τῷ Α ὑπάρχειν, μερικὴ γενήσεται ἡ μείζων καὶ ἀσυλλόγιστος ὁ τρόπος.

p. 51a 8 Ἐὰν δὲ τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Α τινὶ τῷ Γ, πρῶτον
15 ὅρον θετέον τὸ Β.

Τοιτέστιν ἐὰν ἀμφοτέρων οὐσῶν καταφατικῶν ἡ ἐλάττων εἴη καθόλου. δεῖ πάλιν ὥσπερ καὶ πρότερον τὴν δύναμιν τῶν ὅρων ἀντιμεταλαβόντα [καὶ] 20 τὸν μὲν ἐλάττονα μείζονα θεῖναι τὸν δὲ μείζονα ἐλάττονα καὶ συμπερᾶναι μὲν ὅτι τὸ Β τινὶ τῶν Α, ἀντιστρέψαντα δὲ τὸ συμπέρασμα, ὅτι καὶ τὸ Α 20 τινὶ τῶν Β, τὸ προκείμενον ἐξ ἀρχῆς συναγαγεῖν.

p. 51a 22 Φανερὸν δὲ ὅτι καὶ πρὸς τὸ ἀναλύειν εἰς ἄλληλα τὰ σχήματα ἡ πρὸς τῷ ἐλάττονι ἄκρω πρότασις ἀντιστρεπτέα ἐν ἀμφοτέροις τοῖς σχήμασι.

Τοιτέστιν τὸ πρῶτον καὶ τρίτον σχῆμα· περὶ τούτων γὰρ νῦν τὸν 25 λόγον ποιεῖται. εἴτε οὖν, φησίν, ἐκ τοῦ πρώτου εἰς τὸ τρίτον μεταλαβεῖν

1 μὲν οι. Bt 2 τὸ prius Y: τὸν Bt γ—β Y δὲ οι. Yt
δὴ οι. Bt τὸν γ' t 4 τῷ Y τὸ alt. B: τὸν Yt 5 τῷ γ Yt 7 ἐνδέ-
γεται Y: δέγεται Arist. 9. 10 ἡ καθόλου, φησί, καταφατική (καταφατική φησιν t)—ἀντι-
στρέψει (πρῶτον—ἀντιστρέψει οι. t) Bt: ἡ μερικὴ φησιν ἀποφατική, αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἐλάττων
πρότασις ἡ πῃ, ἡ δὲ μείζων ἔστι καθόλου καταφατική ἡ πῃ. πρῶτον μὲν αὕτη ἡ καθόλου
καταφατική πρὸς οὐδεμίαν ἀντιστρέψει ἡ πῃ. ἐπεὶ καὶ μείζων Y 10 δὲ Y: οι. Bt
καθόλου πρὸς οὐδεμίαν ἀντιστρέψει ἡ πῃ. 12 ὥστε Bt: (ώς) καὶ Y τῶν σ B post γενίσεται add. καὶ Y
13 καὶ ὁ τρόπος ἐντεῦθεν ἀσυλλόγιστος Y 14 τινὶ τῶν B 14. 15 πρῶτον ὅρον Bt
(C, corr. A): πρῶτος οὗρος Y Arist. 15 θετέον BYt (C, corr. A): θετέος Arist.
16 ἡ—εἴη Bt: καὶ ἡ μείζων εἴη μερικὴ ἡ δὲ ἐλάττων Y 17 ἀντιμεταλαβόντας Y
καὶ alt. delevi 19 μὲν οι. Y ἀντιστρέψαντας Y ὅτι καὶ—20 συναγα-
γεῖν Bt: τὸ ὅτι τὸ πῃ τὸ σ, ἐπειδὴ ἡ μερικὴ καταφατική ἀντιστρέψει πρὸς ἔχυτὴν, συνάξαι
τὸ ἐξ ἀρχῆς προκείμενον συμπέρασμα τὸ ὅτι καὶ τὸ σ τὸ πῃ, καὶ ὁ συλλογισμὸς ἀνάγεται
ὅτι δύο ἀντιστροφῶν ἐν τρίτω σχήματι· ἔστι δὲ ὁ τρίτος τοῦ τρίτου Y 21 καὶ ὅτι Arist.
22 ἄκρω κτλ. οι. Y

βουλήμεθα τὰς προτάσεις εἴτε ἀνάπταλιν, πάντως τὴν ἐλάττονα ἀνάγκη LXXXIX^v ἀντιστρέψειν. ἐπὶ μὲν γάρ τοῦ πρώτου ἀδύνατον τὴν μείζονα ἀντιστραφῆναι· οὕτω γάρ τὸ δεύτερον γίνεται σχῆμα. ὁ γάρ μέσος τοῦ ἐλάττονος κατηγορεῖτο· ἀντιστραφείσῃς οὖν τῆς μείζονος προτάσεως συμβῆσεται· 5 καὶ τοῦ μείζονος αὐτὸν κατηγορεῖσθαι· τοῦτο δὲ τὸ δεύτερον σχῆμα. εἰ δὲ ἀμφότεραι ἡσαν κατηγορικαί, δεύτερον τε σχῆμα πάλιν ἐγίνετο καὶ κατὰ ἀμφότερα ἀσυλλόγιστον. Τὴν γάρ μείζων μερική, καὶ ἔτι ἀμφότεραι κατηγορικαί, μόνως οὖν ἡ ἐλάττων ἀντιστρεπτέα. ὅμοίως καὶ εἰ ἐκ τοῦ τρίτου εἰς τὸ πρῶτον μεταλαβεῖν θελήσομεν. εἰ γάρ ἡ μείζων ἀντιστρα- 10 φείη, ἀποφατική μὲν οὖσα ἀσυλλόγιστον ποιήσει τὸ πρῶτον σχῆμα· εἰς 40 ἐλάττονα γάρ μετατεθῆσεται ἐκ μείζονος, καὶ ἔσται ἐν πρώτῳ σχήματι ἡ ἐλάττων ἀποφατική. οἷον εἰ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ'. τὸ δὲ Β παντί· εἰ οὖν ἀντιστραφείη ἡ ΑΓ', ἔσται τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ', τὸ δὲ Γ' οὐδενὶ τῷ Α· ἀποφατική οὖν ἡ ἐλάττων. εἰ δὲ εἴη ἡ ΒΓ' μερική καταφατική, ἔσται 15 καὶ πρὸς τὸ πρώτῳ ἔτερόν τι ἄτοπον, τὸ καὶ τὴν μείζονα μερικὴν εἶναι. εἰ δὲ καταφατική εἴη καθιόλου ἡ ΑΓ', δυνατὸν μὲν συναγαγεῖν ὅτι τὸ Β τινὶ τῷ Α καὶ ἀντιστρέψαι ὥστε καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Β, ἀλλὰ περιττὸν δύο 20 δευθῆναι ἀντιστροφῶν ἔξὸν τὴν ἐλάττονα ἀντιστρέψαντα ἀρκεσθῆναι. εἰ δὲ μερική εἴη ἡ ΒΓ' καὶ ἀντιστραφείη ἡ ΑΓ', ἀμφότεραι ἔσονται μερικαί, 25 ὅπερ ἔστιν ἀδύνατον. μόνως ἄρα ἐν τῇ μεταβάσει τοῦ πρώτου εἰς τὸ τρίτον καὶ τοῦ τρίτου εἰς τὸ πρῶτον τὴν ἐλάττονα ἀντιστρεπτέον. εἰ δὲ ἐκ τοῦ πρώτου εἰς τὸ δεύτερον γίνεται ἡ μετάβασις. πάντως ἡ μείζων ἀντιστρέψεται· αὗτη γάρ ἔστιν ἡ ἀποφατική. τὴν δὲ ἐλάττονα ἀδύνατον, 30 ἐπεὶ τὸ τρίτον γίνεται σχῆμα. ὅμοίως καὶ εἰ ἐκ τοῦ δευτέρου εἰς τὸ 35 πρῶτον γίνοιτο ἡ μετάβασις, ἡ μείζων ἀντιστραφῆσεται πλὴν ἐνὸς τρόπου, τοῦ ἐκ τῆς μείζονος καθιόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καθιόλου ἀποφατικῆς· ἀντιστραφείσῃς γάρ τῆς μείζονος μερική γίνεται ἐν πρώτῳ σχήματι, ὅπερ ἔστιν ἀδύνατον. ἀντιστρέψεται οὖν ἡ ἐλάττων μετὰ τῆς τῶν δρῶν δυνάμεως· εἰτα τοῦ συμπεράσματος ἀντιστραφέντος γίνεται τὸ ἐξ 40 ἀργῆς. εἰ δὲ ἐκ τοῦ δευτέρου εἰς τὸ τρίτον ἡ ἐκ τοῦ τρίτου εἰς τὸ δεύτερον μετάβασις γίνοιτο, ἀμφοτέρας δεῖ ἀντιστρέψαι τὰς | προτάσεις. LXXXIX^v καὶ ἡ αἵτια δήλη· ἀντιπεπονθότως γάρ ἔχει ἐν τούτοις ὁ μέσος· ἐν μὲν γάρ τῷ δευτέρῳ ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων κατηγορεῖται, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ ἀμφοτέροις ὑπόκειται· τὸν οὖν ἀμφοτέροις ὑποκείμενον ἀδύνατον ἀμφοτέρων

1 βουλώμεθα τ	4 κατηγοροῦτο Υ	5 αὐτὸν Υ	6 δεύτερον πάλιν τὸ
σχῆμα Υ	7 ἀσυλλόγιστος Υ	τε γάρ ομ. Υ	8τι Υ
θελήσωμεν Υτ	10 μένουσα Bt	ποιήσεις τ	9 εἰς ομ. Bt
τῆς Υ	12 τῶν γ' τ	τῶ δὲ Υ	11 post ἐκ add.
πρῶτον Υ	καὶ alt. t: ante ἔτερόν collocat Υ: κατὰ B	13 τῶ alt. pr. B: τῶν corr. B, Υτ	15 τὸ
27 μερική γίνεται Bt: εἰς μερικὴν Υ	17 ἀντιστρέψαι] ψ ε φ corr. Υ	16 εἴη ἡ αἳ μερική Υ	ἀντιστρέψαντα Bt:
στρέφοντος Υ	31 ἀντιστρέψειν Υ	18 post ἔξὸν del. καὶ B	22 τὸ ομ. Bt
		20 ἔσται Υ	23 ἀντιστρέψειν Υt
		21 post ἐπεὶ del. ἐν πρώτῳ Υt	24 post ἐπεὶ del. ἐν πρώτῳ Υt
		25 post οὖν add. καὶ Υ	26 ἀντι-
		34 τὸν scripsi: τὸ BΥt	

κατηγορηθῆναι μὴ ἀμφοτέρων ἀντιστραφεῖσθν τῶν προτάσεων· ὅμοίως LXXXIX^v καὶ εἰ τὸν ἀμφοτέρων κατηγορούμενον δεήσει ἀμφοτέροις ὑποκεῖσθαι.

p. 51a40 Φανερὸν οὖν ὅτι οἱ αὐτοὶ συλλογισμοὶ οὐκ ἀναλύονται· ἐν τούτοις τοῖς σχήμασιν οἶπερ οὐδὲ εἰς τὸ πρῶτον ἀνελύοντο.

5 'Ἐν τούτοις, τῷ τε τρίτῳ καὶ τῷ δευτέρῳ. συλλογισμοὶ δὲ ὁ τέστος τρόπος τοῦ δευτέρου καὶ ὁ πέμπτος τοῦ τρίτου· οὐδέτερος γάρ 10 τούτων εἰς οὐδὲν τῶν λοιπῶν σχημάτων ἀναλυθῆναι ἐδύνατο. διόπερ καὶ μόνοι δὲ ἀδυνάτου ἐδείκνυντο συλλογιστικοὶ ὄντες, τῷ μὴ δύνασθαι ἀναλύεσθαι εἰς τὸ πρῶτον, τῶν ἄλλων πάντων τρόπων τῇ εἰς τὸ πρῶτον ἀναγωγῇ 10 περιανόντων τὸ ἀναγκαῖον.

p. 51b5 Διαφέρει δέ τι ἐν τῷ κατασκευάζειν τῇ ἀνασκευάζειν τὸ ὑπολαμβάνειν τῇ ταῦτὸν τῇ ἔτερον σημαίνειν τὸ μὴ εἶναι τόδε καὶ εἶναι μὴ τοῦτο.

Διὰ τῶν νῦν παραδιδομένων τεγχνῶται τὴν ἡμετέραν διάνοιαν ὁ φιλό-
15 σοφος βούλεται, ἵνα μὴ ἀπατώμεθα οἱόμενοι τὰς ἐκ μεταθέσεως κατα-
φάσεις ἀποφάσεις εἶναι. πολλάκις γάρ τινος κατασκευάζοντος, ὅτι τόδε οὐ
λευκόν ἐστιν, οἰηθείη ἀν τις ἀποφατικὸν εἶναι τὸ τοιοῦτον πρόβλημα· εἴτα
ἀναλύειν πειρώμενος αὐτὸς ἔωτῷ ἀπάτης ἐσται αἴτιος καὶ πλάνης ἤτων
τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν δι' ἣς τὸ τοιοῦτον συνήκται πρόβλημα. οὐ δεῖ 20
οὖν, φησίν, οἵσθιαι ὅτι ταῦτόν ἐστι τὸ εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστι λευκὸν καὶ ὅτι
ἔστιν οὐ λευκόν· τῆς γάρ καταφάσεως τῆς λεγούσης ὅτι λευκόν ἐστιν οὐκ
ἔστιν ἀπόφασις τῇ λέγουσα ὅτι οὐ λευκόν ἐστι· καὶ γάρ αὕτη κατάφασίς
ἔστιν ἐκ μεταθέσεως. καὶ ὅτι τοῦτο ἀληθές. δείκνυσιν ἐξ ἀναλογίας τῆς
πρὸς τὰς προτάσεις τὰς μετὰ τρόπου. ὡς γάρ ἔχει, φησί, τὸ ἔστι λευ-
25 κόν πρὸς τὸ ἔστιν οὐ λευκόν, οὗτος ἔχει τὸ δύναται βαδίζειν πρὸς
τὸ δύναται οὐ βαδίζειν· ὁ γάρ τρόπος τῷ ἔστι τρίτῳ προσκατηγορου-
μένῳ ισοδύναμει καὶ δημότῳ τάττεται. πάλιν ὡς ἔχει τὸ ἔστι λευκόν 30
πρὸς τὸ ἔστιν οὐ λευκόν, οὗτος ἔχει τὸ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν πρὸς
τὸ ἐπίσταται τὸ οὐκ ἀγαθόν. ἔστω οὖν τὸ μὲν ἔστι λευκὸν Α, τὸ
35 δὲ ἔστιν οὐ λευκὸν Β, τὸ δύναται βαδίζειν Γ, τὸ δύναται οὐ
βαδίζειν Δ, τὸ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν Ε, τὸ ἐπίσταται τὸ οὐκ ἀγα-
θόν Ζ. εἰ οὖν οὗτος ἔχει τὸ Α πρὸς τὸ Β, ὡς ἔχει τὸ Γ πρὸς τὸ Δ

2 τὸ Bt 4 ἐν τούτοις κτλ. om. Y 5 post τούτοις add. ἥτοι ἐν Y τε om. Y
7 τούτων Bt: τοῦ τρίτου Y ἢ δύνατο Y 10 περιανόντων scripsi: περαίνονται BYt
11 τι om. B 12 ἢ ταῦτὸν κτλ. om. Y 13 τοῦτο B Arist.: τόδε t
14 post ἡμετέραν del. δύναμιν Y¹ 15 οἰόμεθα Bt 17 ἀποφατικὴν t
18 ἔαυτος B αἴτιος ἔσται Y 20 καὶ Bt: τὸ Y 22 ὅτι om. Bt
25 πρὸς—λευκόν om. B 26 οὐ Y Arist.: μὴ Bt cf. vs. 30 30 post τὸ alt.
add. οὐ t 32 ὡς—οὗτος Y πρὸς τῷ utroque Yt

καὶ τὸ Ε πρὸς τὸ Ζ, εἰ μὴ εἴη τὸ Δ τοῦ Γ ἀπόφασις μηδὲ τὸ Ζ LXXXIX^v
τοῦ Ε, οὐδὲ ἄρα τοῦ Α τὸ Β ἀπόφασις ἔσται. [Α ἔστι λευκόν, Β ἔστιν
οὐ λευκόν· τοῦ Α τὸ Β ἀπόφασις οὐκ ἔστι. Γ δύναται βαδίζειν, Δ 30
δύναται οὐ βαδίζειν· τοῦ δύναται βαδίζειν τὸ δύναται οὐ βαδίζειν
5 οὐκ ἔστιν ἀπόφασις. Ε ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν, Ζ ἐπίσταται τὸ οὐκ
ἀγαθόν.] τοῦ οὖν δύναται βαδίζειν οὐκ ἀπόφασις τὸ δύναται οὐ
βαδίζειν· ἀμφότερα γάρ συναληθεύει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν
χρόνον· ὁ γάρ αὐτὸς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον δύναμιν ἔχει τοῦ βαδίζειν
καὶ μὴ βαδίζειν. βαδίζειν μὲν γάρ καὶ μὴ βαδίζειν τὸν αὐτὸν κατὰ τὸν
10 αὐτὸν χρόνον δύνατον· ὑπάρχειν γάρ καὶ μὴ ὑπάρχειν τὸ αὐτὸν κατὰ τὸν
αὐτὸν χρόνον τῷ αὐτῷ δύνατον. δύνασθαι μέντοι τὰ ἀντικείμενα τὸν αὐτὸν
κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐνδέχεται ἐπὶ τῆς ἐνδεχομένης ὅλης· τοιοῦτον γάρ ἔστι
τὸ ἐνδεχόμενον, “οὐ μὴ ὄντος ἀναγκαίου τεθέντος δὲ οὐδὲν δύνατον ἀκο-
λουθεῖ”. εἰ τοίνυν τὸ μὲν Γ καὶ Δ ἄμα τῷ αὐτῷ ἐνδέχεται παρεῖναι.
15 κατάφασιν δὲ καὶ ἀπόφασιν ἄμα τῷ αὐτῷ κατὰ τὸ αὐτὸν παρεῖναι τῶν
ἀδυνάτων ἔστιν, οὐκ ἄρα ἔστι τοῦ Γ τὸ Δ ἀπόφασις. οὗτως δὲ εἴη τὸ Α
πρὸς τὸ Β, ὡς ἔχει καὶ τὸ Γ πρὸς τὸ Δ· οὐδὲ τὸ Β ἄρα τοῦ Α ἀπό- 40
φασίς ἔστι, λέγω δὴ τοῦ ἔστι λευκόν τὸ ἔστι οὐ λευκόν. ὥστα
καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν, ἐπίσταται τὸ οὐκ ἀγαθόν· οὐ γάρ
20 ἔστι τοῦ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν ἀπόφασις τὸ ἐπίσταται τὸ οὐκ ἀγαθόν·
ἄμα γάρ τῷ αὐτῷ παρεῖναι ἀμφότερα ἐνδέχεται· ὁ αὐτὸς γάρ καὶ τὸ ἀγα-
θὸν ἐπίστασθαι δύναται καὶ τὸ οὐκ ἀγαθόν, ἐπειδὴ καὶ τῶν ἐναντίων μία
ἔστιν ἐπιστήμη. ὅστε εἰ μὴ ἔστι τοῦ Ε τὸ Ζ ἀπόφασις, οὐδὲ τοῦ Α τὸ
Β ἀν εἴη ἀπόφασις· οὐκ ἄρα τοῦ ἔστι λευκόν ἀπόφασίς ἔστι τὸ ἔστιν
25 οὐ λευκόν, ὅπερ ἔδει δεῖξαι. δέδεικται γάρ ἐν τῷ Περὶ ἐρμηνείας δὲ 45
οὐκ ἄλλως ἀπόφασις γίνεται ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου προ-
τάσεων, εἰ μὴ τῷ ἔστι τὸ ἀρνητικὸν συνταχθῆ μόριον. τούτο τῷ ἔστι τὸ
τὴν κατάφασιν ἐργαζόμενον· ὅπερ εἰ μὴ ἡ ἀρνησις ἀνέλη, οὐ γενήσεται
ἀπόφασις, ὅσπερ καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τρόπου προτάσεων τὸν τρόπον· ἵσο-
30 δύναμεῖ γάρ τῷ ἔστιν ὁ τρόπος. εἰ οὖν τοῦ ἔστι λευκόν μὴ ἔστιν ἀπό-
φασις τὸ ἔστιν οὐ λευκόν, κατάφασις ἀν εἴη καὶ αὐτὸν ἐκ μεταθέτεως.

1 πρὸς τῷ Yt 2 τὸ οὐ τοῦ Y οὐ ἔστι — 6 ἀγαθόν delevi ἔστι ex ἔσται corr. Y
3 τοῦ Y: τὸ Bt ἀπόφασις scripsi: ἀποφαίνεσθαι libri 1 post τοῦ add. δὲ Bt
6 τοῦ — 7 βαδίζειν om. Y τοῦ t: τὸ B 8 ἔχει δύναμιν Y 9 τὸν αὐτὸν om. Bt
10 δύνατον — 12 ὅλης Bt: ἐν τῷ αὐτῷ δύνατον. ἄλλα τὸ μὲν δυγάμει· τὸ δὲ ἐνεργείᾳ ἐν
τῷ αὐτῷ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπάρχειν. ἦ, ἐν διαφόροις ὑποκειμένοις εἴτουν(?) προσώποις
τὰ ἀντικείμενα. τουτέστι τὸ βαδίζειν καὶ μὴ βαδίζειν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἐνδέχεται Y
ὑπάρχειν alt. t: ὑπάρχει B 11 τὸν αὐτὸν τὰ ἀντικείμενα t 13 οὐ κτλ.] e. 13
p. 32a 19 16 τοῦ Yt: τὸ B 16. 17 ὡς — οὕτως Yt cf. p. 361,32 17 πρὸς τῷ
utroque Yt τοῦ — τὸ Bt 17. 18 ἀπόφασις ἔστι post ἄρα collocat B 19 post
τὸ ἀγαθόν add. τὸ Y 20 τὸ ἐπίσταται τὸ οὐκ ἀγαθόν — τοῦ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν Y
21 ἐνδέχεται τὰ ἀμφότερα Y 23 ἐπιστήμη ἔστιν B τὸ ε τοῦ Bt τοῦ alt. corr. Y
post κ del. οὐδεὶν Y^t 25 ὅσπερ t ἐν τῷ Περὶ ἐρμ. e. 10 p. 19b 19sq. 27 μόριον
συνταχθῆ B 30 τοῦ Y: τῆς Bt 31 τὸ om. Bt αὐτῇ, superser. τοῦτο Y: αὐτῇ t

ἔστιν οὖν τῆς μὲν 'ἔστι λευκόν' ἀπόφασις ἡ 'οὐκ ᔔστι λευκόν', τῆς δὲ 50
'ἔστιν οὐ λευκόν' ἡ 'οὐκ ᔔστιν οὐ λευκόν'.

p. 51b10 Λόγος δὲ τούτου ὅδε.

Τουτέστιν ἀπόδειξις καὶ αἰτία. είται ἐπάγει τὴν εἰρημένην ἥμεν ἀνα-
δ λογίαν· ἐπειδὴ γὰρ ἐπὶ τῆς 'ἔστι λευκόν' καὶ 'ἔστιν οὐ λευκόν' ἀσαφής ἡν
ὅ λόγος, λαμβάνει μετὰ τρόπου ὅμοίως ἐγούσας καταφάσεις ἀπλᾶς τε ΧΩ^τ
καὶ ἐκ μεταθέσεως, ἃς ἡδη ἔφθημεν προεκθέμενοι, καὶ δεῖξας ὅτι ἐπ'
ἐκείνων οὐκ ᔔστι τῆς ἀπλῆς καταφάσεως ἀπόφασις ἡ ἐκ μεταθέσεως κατά-
φασις, οὗτως τὸ ἀνάλογον καὶ ἐπὶ τῶν προκειμένων δείχνυσιν.

10 p. 51b13 Τὸ γὰρ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν ἡ ᔔστιν ἐπιστάμενος τὸ
ἀγαθόν οὐδὲν διαφέρει.

'Επειδὴ τὸ μὲν 'ἔστι λευκόν' καὶ 'ἔστιν οὐ λευκόν', περὶ ὧν ἡ
σκέψις, τὸ ᔔστιν εἰγείρημα. τὸ δὲ 'δύναται βαδίζειν' καὶ 'δύναται μὴ βαδί-
ζειν' καὶ 'ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν' καὶ 'ἐπίσταται τὸ μὴ ἀγαθόν' οὐκ εἰγον
15 τὸ ᔔστιν, ἐκ δὲ τῆς πρὸς ταῦτα ἀναλογίας δεῖξαι βούλεται ὅτι οὐκ ᔔστι
τῆς ἀπλῆς καταφάσεως τῆς 'ἔστι λευκόν' ἀπόφασις ἡ ἐκ μεταθέσεως κατά- 10
φασις ἡ 'ἔστιν οὐ λευκόν', ἵνα μὴ τις νομίσῃ ὅτι διὰ τὸ μὴ προσκείσθαι
τὸ 'ἔστι', τούτου ἔνεκεν παραλογίζεται, τούτου γάριν βούλεται δεῖξαι ὅτι
ἴσοδυναμεῖ τῷ τρόπῳ τὸ 'ἔστι'. τὸ γὰρ λέγειν, φησίν, ἐπίσταται τὸ
20 ἀγαθόν ταῦτόν ἔστι τῷ λέγειν ᔔστιν ἐπιστάμενος τὸ ἀγαθόν.
ὅμοίως καὶ τὸ δύναται βαδίζειν τῷ ᔔστι δυνάμενος βαδίζειν.
τὸ γὰρ ρῆμα εἰς μετογήν καὶ τὸ 'ἔστιν' ἀναλύεται, ὥσπερ καὶ τὸ
'Σωκράτης περιπατεῖ' ταῦτόν ἔστι τῷ 'Σωκράτης περιπατῶν ᔔστιν'. ὥστε,
φησί, καὶ τὰ ἀντικείμενα τὰ αὐτὰ ᔔσται, τουτέστιν αἱ ἀποφάσεις 15
25 αὐτῶν, λέγω δὴ τὸ οὐ δύναται βαδίζειν τῷ οὐκ ᔔστι δυνάμενος
βαδίζειν· τὸ γὰρ 'δύναται' ρῆμα ἀνελύθη εἰς τὸ 'ἔστι' καὶ τὴν μετογήν
τὴν 'δυνάμενος'. ὡσαύτως καὶ τὸ 'οὐκ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν' ταῦτὸν ᔔσται
τῷ 'οὐκ ᔔστιν ἐπιστάμενος τὸ ἀγαθόν'.

p. 51b16 Εἰ οὖν τὸ οὐκ ᔔστι δυνάμενος βαδίζειν ταῦτὸ σημαίνει
30 καὶ ᔔστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν, ταῦτά γε ἀμαύπαρος τῷ αὐτῷ·
ὅ γὰρ αὐτὸς δύναται καὶ βαδίζειν καὶ μὴ βαδίζειν, καὶ ἐπι-

1 ᔔστιν Bt: ᔔστι μὲν Y 2 οὐ alt. om. Bt 6 post μετὰ add. τοῦ Y
7 post ὅτι add. καὶ Y 10 ἐπίσταται Y Arist.: ἐπίστασθαι Bt τὰ γαθὸν t Arist.
ἔστιν om. B 13 ἔχει S 14 ἔχουσι S 15 ἐπὶ δὲ B 17 post
ἵνα add. οὖν Y νομίσῃ ε νοήσῃ corr. Y¹ 18 post ᔔστι add. ρῆμα Y
24 τὰ αὐτὰ om. Y ᔔστω, supra ω ser. αι Y 25 τὸ οὐκ Y 26 post καὶ
add. εἰς SY 27 ᔔστι. ut videtur, Y 28 τῷ S: τὸ BYt 30 post δυνάμενος
add. οὐ βαδίζειν ἡ t Arist. μὴ βαδίζειν κτλ.. om. Y

στήμων τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ μὴ ἀγαθοῦ ἐστί· φάσις δὲ καὶ ΧΓ
ἀπόφασις οὐχ ὑπάρχουσιν αἱ ἀντικείμεναι ἅμα τῷ αὐτῷ. 20

Δεῖξας δὲ οὐδὲν διαφέρει τὸ λέγειν 'δύναται βαδίζειν' καὶ 'ἐστι δυνά-
μενος βαδίζειν', καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων ὅμοιώς, τουτέστιν ἦ μετὰ τρύπου
5 μόνου προφέρεσθαι τὰς προτάσεις ἢ ἀναλύειν τοὺς τρόπους εἰς μετοχὴν
καὶ τὸ 'ἐστι' ὥημα, δείκνυσι πᾶλιν δὲ οὐκ ἐστι τῆς ἀπλῆς καταφάσεως ἀπό-
φασις ἢ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις. δείκνυσι δὲ τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ·
τίθησι γάρ εἶναι ταῦτὸν τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν τῇ ἀπλῇ ἀποφάσει, 25
καὶ συλλογίζεται τὸ ἔπομενον ἄτοπον. εἰ γάρ τῆς λεγούσης ἐστι δυνάμενος
10 βαδίζειν ἀπόφασίς ἐστιν ἡ λέγουσα ἐστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν, ἐπειδὴ
ὅμοιογουμένως τῆς 'ἐστι δυνάμενος βαδίζειν' ἀπόφασίς ἐστιν ἡ λέγουσα
'οὐκ ἐστι δυνάμενος βαδίζειν' ἀπλῆ οὖσα καὶ αὐτῇ, ἐστι δὲ κατὰ τὴν ὑπό-
θεσιν καὶ ἡ 'ἐστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν' τῆς αὐτῆς ἀπόφασις, ταῦτὸν ἄρα
15 σημαίνουσιν ἀμφω, ἢ τε λέγουσα 'οὐκ ἐστι δυνάμενος βαδίζειν' καὶ ἡ 'ἐστι
δυνάμενος μὴ βαδίζειν'. ἀμφω γάρ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς καταφάσεώς εἰσιν 20
ἀποφάσεις, τῆς 'ἐστι δυνάμενος βαδίζειν'. εἰ οὖν τὸ αὐτὸν σημαίνουσιν, ἐφ'
ῶν δήπου ἡ μία ἀληθής, ἐπὶ τούτων καὶ τὴν λοιπὴν ἀληθεύειν ἀνάγκη.
ἄλλῃ ἐπειδὴ ἐνδέχεται ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν δύναται βαδίζειν καὶ δύναται
μὴ βαδίζειν, μᾶλλον δὲ καὶ ἀναγκαῖον (ὅς γάρ ἂν μὴ βαδίζων δύνηται
20 βαδίζειν, δῆλον δήπου δὲ καὶ μὴ βαδίζειν δύναται· οὐδὲ γάρ βαδίζει τότε,
δὲ τε λέγεται δύνασθαι βαδίζειν), εἰ οὖν ἀμφότεραι αἱ προτάσεις ἐπὶ τοῦ
αὐτοῦ συναληθεύουσιν, ἢ τε ἀπλῆ ἡ 'δύναται βαδίζειν' καὶ ἡ ἐκ μεταθέσεως 25
ἡ 'δύναται μὴ βαδίζειν', ἀλλὰ δὴ ἡ 'δύναται μὴ βαδίζειν' ταῦτὸν ἐσήμαινε
κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τῇ 'οὐ δύναται βαδίζειν' (ἄμφω γάρ ἀποφάσεις τῆς 'δύνα-
ται βαδίζειν', ἡ μὲν κατὰ ἀληθείαν ἡ δὲ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν), καὶ ἡ ἄρα 'δύνα-
ται βαδίζειν' ταῦτὸν σημαίνει τῇ 'οὐ δύναται βαδίζειν'. ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἄρα ἡ
30 ἀντίφασις συναληθεύει, διπερ ἐστὶν ἀδύνατον. τὸ ἀδύνατον γκολούθησεν,
δὲ τε ὑπεθέμενα τὴν 'ἐστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν' ἀπόφασιν εἶναι τῇ 'ἐστι
δυνάμενος βαδίζειν'. ἀναγκαῖος μὲν γάρ εἰς ταῦτὸν συνήγετο τῇ 'οὐκ ἐστι 40
δυνάμενος βαδίζειν' ἡ 'ἐστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν'. ἀλλὰ ἡ 'ἐστι δυνάμενος
βαδίζειν' συνηλήθευε τῇ 'ἐστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν'. καὶ ἡ ἄρα 'οὐκ ἐστι

1 ἐστι τ Arist.: om. B	2 φάσις κτλ. om. t	3 καὶ — αὐτῷ Arist.: ἅμα τῷ αὐτῷ
αἱ ἀντικείμεναι B cf. p. 368, 13. 14	4 ante βαδίζειν add. μὴ t	
8 τὴν — ἀποφάσεις om. Y	5 καὶ om. SY	6 post δυνάμενος ras. Y
om. B	7 ἐστιν om. t	8 βαδίζειν
16 ἀπόφασις t	9 ἡ SY: om. Bt	10 ἀληθεύει S
SY: om. Bt	11 ἀληθεύει S	12 αὗτῇ B
scripsi: λέγει BSYt	13 δύναται Bt	14 post δὲ add. καὶ S
om. S	15 δύναται Yt	16 ante βαδίζειν prius add. μὴ B
σημαῖνει 1: σημαῖνει ἀν S	17 δύναται Yt	17 δύναται Yt
ἐστὶν om. S	18 post αὐτοῦ add. ὁδε Y	19 συναληθεύει S
add. κατάφασιν ἐκ μεταθέσεως Y	20 post βαδίζειν add. ἀπλῆς καταφάσεως Y	21 λέγεται
30 post βαδίζειν add. ἀπλῆ ἀποφάσει Y	22 ἀληθεύουσιν Y	23 δὴ
ἐκ μεταθέσεως Y	24 post βαδίζειν add. κατάφασις Y	25 om. S
31 post βαδίζειν prius add. ἀπλῆ κατάφασις Y	26 et 31 post μὴ βαδίζειν add. κατάφασις	
	27 καὶ om. S	

δυνάμενος βαδίζειν' συναληθίεσει τῇ ἔστι δυνάμενος βαδίζειν' ή ἀντίφασις, ΧΟΥ
ὅπερ ἔστιν ἀδύνατον.

Εἰ οὖν τὸ οὐκ ἔστι δυνάμενος βαδίζειν ταῦτὸ σημαίνει
καὶ ἔστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν. οὐγ̄ ώς αὐτῷ δοκοῦν ἀλλὰ κατὰ
5 τὴν ὑπόθεσιν. εἰ γάρ τὸ 'ἔστι δυνάμενος μὴ βαδίζειν' ἀπόφασίς ἔστι τοῦ 45
'ἔστι δυνάμενος βαδίζειν', τοῦ δὲ 'ἔστι δυνάμενος βαδίζειν' ἀπόφασίς ἔστιν ή
'οὐκ ἔστι δυνάμενος βαδίζειν', ταῦτὸν ἄρα σημαίνει ή 'ἔστι δυνάμενος μὴ
βαδίζειν' τῇ 'οὐκ ἔστι δυνάμενος βαδίζειν'. τοῦ γάρ αὐτοῦ ἀμφω ἀποφάσεις.
ὅστε, φησί, καὶ τῷ αὐτῷ ἀμφα ὑπάρχει· εἰ γάρ τὰ αὐτά ἔστι, καὶ ἀμφα
10 ὑπάρχει τῷ αὐτῷ. δύναται δὲ τὸ ταῦτα γε ὑπάρχει ἀμφα τῷ αὐτῷ
πρὸς τὰ ἐφεξῆς λέγεσθαι· ἐπάγει οὖν δὲ γὰρ αὐτὸς δύναται βαδίζειν
καὶ μὴ βαδίζειν· δὲ γὰρ αἰτιολογικὸς σύνδεσμος δὲ 'γὰρ' τοῦτο βούλεται.

Φάσις δὲ καὶ ἀπόφασις οὐγ̄ ὑπάρχουσιν αἱ ἀντικείμεναι 50
ἀμφα τῷ αὐτῷ, τουτέστιν ἀδύνατον τὴν ἀντίφασιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συναλη-
15 θεύειν. ἐλλιπῶς δὲ εἴρηται οἱ συλλογισμός· ἔνει γάρ πρὸν εἰπεῖν φάσις
δὲ καὶ ἀπόφασις αἱ ἀντικείμεναι οὐγ̄ ὑπάρχουσιν ἀμφα τῷ αὐτῷ
συναγαγεῖν τὸ ἄτοπον, διτὶ δὲ αὐτὸς ἄρα δύναται βαδίζειν καὶ οὐ δύναται
βαδίζειν, εἶτα ἐπαγαγεῖν φάσις δὲ καὶ ἀπόφασις αἱ ἀντικείμεναι
οὐγ̄ ὑπάρχουσιν ἀμφα τῷ αὐτῷ. πῶς δὲ συνάγεται τὸ ἄτοπον, εἴπομεν. |

20 p. 55b 22 "Ωσπερ οὖν οὐ ταῦτάν ἔστι τὸ μὴ ἐπίστασθαι τὸ ΧΟΥ
ἀγαθὸν καὶ ἐπίστασθαι τὸ μὴ ἀγαθόν, οὐδὲ εἶναι μὴ ἀγαθὸν
καὶ μὴ εἶναι ἀγαθὸν ταῦτόν.

Διὰ μὲν γάρ τὴν ὑπόθεσιν τὴν λέγουσαν τῆς ἀπλῆς καταφάσεως ἀπό-
φασιν εἶναι τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν ἡκολούθησε συναληθίεύειν τὴν
25 ἀπλῆν ἀπόφασιν τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει· τοῦτο δὲ εἰς ἄτοπον ἐξέπεσε 5
τὸ τὴν ἀντίφασιν συναληθεύειν ἀμφα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ. ή δὲ ὑποθέσει ἀδύνατον
ἀκολουθεῖ, φευδῆς ἔστιν αὕτη· φευδῆς ἄρα η λέγουσα ὑπόθεσις ταῦτὸν
εἶναι τὴν ἀπλῆν ἀπόφασιν τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει. αὕτη δὲ η
ὑπόθεσις ἡκολούθησε τῇ λεγούσῃ ἀπόφασιν εἶναι τῆς ἀπλῆς καταφάσεως
30 τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν· φευδῆς ἄρα αὕτη η ὑπόθεσις, ὅπερ καὶ
δεῖξαι προέκειτο. η μὲν οὖν τελεία ἀγωγὴ τοῦ συλλογισμοῦ ἔστιν αὕτη.
ἐπειδὴ δέ, ὅπερ ἔλεγον, ἐκ τῶν μετὰ τρόπου προτάσεων ἥλεγγεν δὲ 'Αρι- 10

1 post βαδίζειν prius add. ἀπλῆ ἀπόφασις Y post βαδίζειν alt. ἀπλῆ καταφάσει Y:
συναληθίεύει ἄρα S post ἀντίφασις add. δίπον Y 2 ὅπερ ἄτοπον S
3.4 lemma om. Y 3 τὸ αὐτὸν t 6 τούτου δὲ, om. ἔστι δυνάμενος βαδίζειν Y
8 post δυνάμενος add. μὴ Y τοῦ αὐτοῦ γάρ Y post ἀποφάσεις add. ἔσονται Y
10 τὸ Bt: τῷ Y ὑπάρχειν Y 11 πρὸς τὸ Y αι γοῦν? δὲ γάρ om. Y
13 αἱ ἀντικείμεναι οὐγ̄ ὑπάρχουσιν (ut vs. 16 et 18, 19) B cf. ad p. 367, 1, 2 15 ἐλλει-
πῶς t 15, 16 φάσεις—ἀποφάσεις t 17 συνάγειν Y 17, 18 καὶ—βαδίζειν om. B
20 ταῦτάν BYt (C): ταῦτό Arist. 21 τὸ μὴ κτλ. om. Y 23 ἀποφάσεως t
24 ἡκολούθει Y: ἡκολούθη t cf. vs. 29 26 post ἀδύνατον add. τι Y 27 ἔστιν om. B
28, 29 η ἀπόφασις B ἡκολούθει Yt 31 η] εἰ t 32 ἔλεγον Yt: ἔλεγεν B

στοτέλης ὅτι οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου τῶν ἀπλῶν κατα- XCv
φάσεων ἀποφάσεις εἰσὶν αἱ ἐκ μεταθέσεως καταφάσεις, εἴτα εἰκὸς ἡγ̄ τινα
νομίσαι μὴ ὁμοίως ἔχειν ἐπὶ τε τῶν τὸ 'ἔστιν' ἔχουσῶν προτάσεων καὶ ἐπὶ⁵
τῶν μὴ ἔχουσῶν καὶ διὰ τοῦτο τὸν τρόπον ἀνέλυσεν εἴς τε τὴν μετογήν
καὶ τὸ 'ἔστι', διὰ τοῦτο αὐτὸν τοῦτο καὶ γῆν συμπεραίνεται, ὅτι εἰ ὡς ἔχει
ἡ 'οὐκ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν' πρὸς τὴν 'ἐπίσταται τὸ μὴ ἀγαθόν', οὗτως
ἔχει ἡ λέγουσα 'οὐκ ἔστιν ἀγαθόν' καὶ ἡ 'ἔστιν οὐκ ἀγαθόν', δέδεικται δὲ 15
ὅτι οὐκ ἔστι ταῦτὸν τὸ πρῶτον τῷ δευτέρῳ, οὐδὲ ἄρα τὸ τρίτον τῷ τετάρτῳ
ταῦτὸν ἔσται. ἐν γὰρ τοῖς ἀνάλογον ως ἔχει τὸ πρῶτον πρὸς τὸ δεύτερον,¹⁰
οὗτως καὶ τὸ τρίτον ἔχει πρὸς τὸ τέταρτον. ἔκείνων οὖν τῶν αὐτῶν
οὐκ ὅντων οὐδὲ ταῦτα ἀν εἶη τὰ αὐτά.

p. 51 b 25 Οὐδὲ τὸ εἶναι μὴ ἴσον καὶ μὴ εἶναι ἴσον.

'Ἐπὶ σαφέστερον ὑπόδειγμα μετάγει τὸν λόγον δεικνὺς ὅτι οὐκ ἔστι 20
ταῦτὸν ἡ ἀπλῆ ἀπόφασις τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει. τὸ γὰρ 'οὐκ ἔστιν
15 ἴσον' οὐκ ἀν εἶη ταῦτὸν 'τῷ ἔστιν οὐκ ἴσον'. ὁ μὲν γὰρ λέγων 'ἔστιν οὐκ
ἴσον' καταφάσκει τινὶ ὑπάρχειν τὸ μὴ ἴσον, τουτέστι τὸ ἄνισον. ὁ δὲ λέγων
'οὐκ ἔστιν ἴσον' ἀποφάσκει μόνον τὸ ἴσον, καταφάσκει δὲ οὐδέν. διόπερ
τὸ μὲν 'ἔστιν ἴσον' καὶ 'οὐκ ἔστιν ἴσον' ἐπὶ πάντων, τῶν τε ὅντων καὶ μὴ
ὅντων, διαιρεῖ τὸ ἀληθῆς καὶ τὸ ψεῦδος, τὸ δὲ ἴσον καὶ ἄνισον οὐκέτι· οὐ
20 γὰρ πᾶν ἡ ἴσον ἔστιν ἡ ἄνισον. ὁ γὰρ μὴ ἔστι ποσόν, οὔτε ἴσον ἔστιν
οὔτε ἄνισον· ταῦτὸν δέ ἔστι τὸ 'ἔστιν οὐκ ἴσον' τῷ 'ἔστιν ἄνισον'.²⁵

οὐκ ἐπίσταται τὸ ἀγαθόν.
οὐκ ἔστιν ἀγαθόν.
οὐκ ἔστιν ίσον.
οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν.

ἐπίσταται τὸ μὴ ἀγαθόν.
ἔστιν οὐκ ἀγαθόν.
ἔστιν οὐκ ἴσον.
ἔστι ξύλον οὐ λευκόν.

p. 51 b 28 "Ετι τὸ ἔστιν οὐ λευκὸν ξύλον καὶ οὐκ ἔστι λευκὸν 30
ξύλον οὐχ ἀμα ύπαρχει.

Πάλιν ἐπὶ σαφέστερον μετῆλθεν ὑπόδειγμα. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἐπάνω
ἄγει τινὸς ὑποκειμένου λέγων τὸ μὴ εἶναι ἀγαθὸν ἡ 'ἔστιν οὐκ ἀγαθόν'
30 καὶ 'ἔστιν οὐκ ἴσον' καὶ 'οὐκ ἔστιν ἴσον', μὴ προστιθεὶς δὲ τί ποτέ ἔστιν ὁ
ταῦτα λέγεται ἡ εἶναι ἡ μὴ εἶναι, ἀσαφέστερον ἐποίει τὸν λόγον· νῦν δὲ

1 προσκατηγορουμένων Bt	5 post ἔστι add. ἥημα Y	7 ἔχοι t post ἔχει add.
καὶ S ἡ alt. om. BSt	9 ἀνάλογον] νά superser. B πρὸς τῶ Yt	10 ἔχει St: post οὐτως colloc. B: om. Y πρὸς τῶ t
Arist. (om. n) μὴ alt. om., ut videtur, Bt	11 ταυτά B 12 post καὶ add. τὸ t	15 μὲν om. Bt 16 τινὶ ύπαρχειν
τὸ Bt: εἶναι τι ύπαρχον Y	18 τε om. Bt	19 οὐκ ἔστιν Y 23 οὐκ alt. om. Y
26 post καὶ add. τὸ t	26. 27 ξύλον λευκόν B	27 οὐχ ἀμα ύπαρχει om. B
28 ύπόδειγμα om. BSt	29 μὴ om. SY	30 μὴ BSY: οὐ t ὡ Y
31 λέγεται SY: λέγει Bt	ἡ prius S: om. BYt	ἡ alt. BSY: καὶ t

λέγων 'οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν' καὶ 'ἔστι ξύλον οὐ λευκόν' τῷ προσθεῖναι ΧΘΝ
καὶ τὸ ὑποκείμενον σαφὲς ἐποίησε τὸ ἀσυνύπταρκτον τῆς τε ἀποφάσεως 35
τῆς ἀπλῆς καὶ τῆς ἐκ μεταθέσεως καταφάσεως. ὁ μὲν γὰρ λέγων 'ἔστι
ξύλον οὐ λευκόν' λέγει εἶναι τι ξύλον, τούτου δὲ κατηγορεῖ τὸ οὐ λευκόν.
5 ὁ δὲ λέγων 'οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν' δύναται μὴ μόνον τὸ λευκὸν ἀλλὰ καὶ
τὸ ξύλον ἀποφάσκειν· ἀληθὲς γὰρ εἰπεῖν δτὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ μὴ δν οὐκ
ἔστι ξύλον λευκόν. οὐκ ἄρα ταῦτα ἔστι τὰ αὐτά.

p. 51 b 31 "Ωστε φανερὸν δτὶ οὐκ ἔστι τοῦ ἔστιν ἀγαθόν τὸ ἔστιν 40
οὐκ ἀγαθόν ἀπόφασις.

10 Τὸ συμπέρασμα ἐπήγαγε δι' ὃ ταῦτα πάντα εἰπεν, δτὶ οὐκ ἔστι τῆς
ἀπλῆς καταφάσεως ἀπόφασις ἢ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις. πῶς δὲ τοῦτο
συνῆκται, πολλάκις εἰπον.

p. 51 b 32 Εἰ οὖν κατὰ παντὸς ἐνὸς ἡ ἡ φάσις ἡ ἡ ἀπόφασις ἀλη-
θής, εἰ μὴ ἔστιν ἀπόφασις, δῆλον ώς κατάφασις ἀν πως εἴη.

15 Δεῖξας δτὶ ἡ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις οὐκ ἔστιν ἀπόφασις, ἀναγκαίως 45
συνάγει δτὶ κατάφασίς ἔστιν· πάντα γὰρ ἀποφαντικὸν λόγον ἀνάγκη ἡ κατά-
φασιν εἶναι ἡ ἀπόφασιν· εἰ οὖν μὴ ἔστιν ἀπόφασις, κατάφασις ἀν εἴη.
καὶ καλῶς προσέθηκε τὸ 'πως', δτὶ οὐχ ἀπλῆ ἔστι κατάφασις ἀλλ' ἐκ μετα-
θέσεως. πάσης δὲ καταφάσεως ἔστι τις ἀπόφασις· καὶ τῆς ἄρα λεγούσης
20 'ἔστιν οὐκ ἀγαθόν'. ητὶς δέδεικται κατάφασις οὐσα, ἀπόφασις ἔσται ἡ 'οὐκ
ἔστιν οὐκ ἀγαθόν'.

p. 51 b 36 "Εγει δὲ τάξιν τήνδε πρὸς ἄλληλα καὶ τὰ ἔξης. | XCI

Προύκειτο μὲν διδάξαι δτὶ τῆς ἀπλῆς καταφάσεως οὐκ ἔστιν ἀπόφασις
ἡ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις, ώς χρησιμεύοντος ἡμῖν τούτου εἰς τὰς τῶν 5
25 συλλογισμῶν ἀναλύσεις, ἵνα μὴ καταφατικὸν ἐκ μεταθέσεως πρόβλημα οἰη-
θέντες ἀποφατικὸν εἶναι εἰς ἀποφατικὸν ἀναλύειν συλλογισμὸν πειραθῆμεν.
τοῦτο μὲν οὖν τὸ προκείμενον ἦν τῷ Ἀριστοτέλει. εἶτα πρὸς τὴν τούτου
δεῖξιν ἔλεγε τὸν αὐτὸν δύνασθαι βαδίζειν καὶ μὴ βαδίζειν καὶ ἐπιστήμονα
τοῦ ἀγαθοῦ εἶναι καὶ τοῦ μὴ ἀγαθοῦ, ὥν αἱ μὲν ἡσαν ἀπλαῖ καταφάσεις
30 αἱ δὲ ἐκ μεταθέσεως, καὶ δτὶ οὐ ταῦτον ἔστι τὸ μὴ ἐπίστασθαι τὸ ἀγαθὸν

2 καὶ om. Y post ἐποίησε add. καὶ t συνύπταρκτον t 2. 3 τῆς τε ἀπλῆς
ἀποφάσεως Y 4 τούτῳ SY: τούτῳ Bt post λευκόν alt. add. οὐ γὰρ πάντα τὰ
ξύλα λευκά εἰσιν. ἀλλ' ἔστι καὶ ἄλλου τινὸς γρώματος μετέχοντα Y 5 λέγων δὲ B
10 πάντα ταῦτα Y 11 post δὲ add. καὶ B: εἴπε del. Y¹ 13 ἡ ἡ pr. loco t:
ἡ BY: ἡ Arist. ἡ ἡ alt. loco BY (n): ἡ t Arist. 14 εἰ μὴ κτλ. om. Y
16 ἀποφατικὸν t, pr. S 17 post εἴη add. πάντως S 18 ante δτὶ add. ὑπέρ τοῦ
ἐνδείξασθαι S 20 post οὖσα add. ἐκ μεταθέσεως Y 21 οὐκ om. B: superser. Y
22 δὲ om. Y καὶ τὰ ἔξης om. Y 30 ἐπίσταται Y

καὶ ἐπίστασθαι τὸ μὴ ἀγαθόν, ὃν ἡ μὲν ἀπλῆ ἐστιν ἀπόφασις ἡ δὲ κατά- XCI^c
φασις ἐκ μεταθέσεως. ἐπεὶ οὖν ὅλως ἐμνήσθη τίνες τε ταῦταν δύνανται 10
τῶν ἀπλῶν καὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως καὶ τίνες οὐ ταῦτόν, διὰ τοῦτο βούλεται
μεταξὺ περὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν τε ἀπλῶν προτάσεων καὶ τῶν ἐκ μετα- 15
θέσεως ήμᾶς διδάξαι. καὶ ἀπερ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνεας γένεστο περὶ τῆς
ἀκολουθίας αὐτῶν, ταῦτα συχῶς ἐνταῦθα διδάσκει, καὶ λέγει, ἵνα συντήμως
εἴπω, θτὶ ἀντεστραμμένως ἔχουσι κατὰ τὴν ἀκολούθησιν αἱ ἀπλαῖ καὶ αἱ
ἐκ μεταθέσεως· τῇ μὲν γάρ ἀπλῆ καταφάσει ἐπεται ἡ ἐκ μεταθέσεως 20
ἀπόφασις, καὶ ἀνάπταλιν τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει ἡ ἀπλῆ ἀπόφασις.
10 καὶ ἀπλῶς ταῖς μὲν καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἐπονται, οὐ μὴν καὶ ἀνά-
πταλιν ταῖς ἀποφάσεσιν αἱ καταφάσεις· ἐπὶ πλέον γάρ εἰσιν αἱ ἀποφάσεις
τῶν καταφάσεων. ἵνα οὖν τοῦτο δεῖται, ἐκτίθεται αὐτὰς ἐν διαγράμματι·
τὴν μὲν ἀπλῆν κατάφασιν, ἐφ' ἡς τὸ Α, οἷον τὴν λέγουσαν ‘ἔστι ξύλον
λευκόν’· ταύτης ἀπόφασις τὸ Β, τὸ ‘οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν’· είτα ύπὸ^d
15 μὲν τὸ Β τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν, ἐφ' ἡς τὸ Γ, τὸ ‘ἔστι ξύλον οὐ
λευκόν’, ύπὸ δὲ τὸ Α τὴν ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασιν, ἐφ' ἡς τὸ Δ, τὸ ‘οὐκ
ἔστι ξύλον οὐ λευκόν’. τούτων οὕτως ἐγόντων, ἐπειδὴ ἐπὶ παντός, καὶ
ὅντος καὶ μὴ ὄντος, ἦ η κατάφασις ἀληθεύει ἦ η ἀπόφασις αἱ ἀντιφατικῶς 25
ἀντικείμεναι, ἀντιφατικῶς δὲ ἀντίκεινται τὸ Α καὶ τὸ Β καὶ ἔτι τὸ Γ καὶ
20 τὸ Δ, καὶ ἐπὶ παντὸς ἄρα η τὸ Α η τὸ Β καὶ η τὸ Γ η τὸ Δ. ἐπεὶ οὖν
τῷ Α ἀδύνατον ύπάρξαι τὸ Γ (ἀδύνατον γάρ τὸ αὐτὸν εἶναι λευκόν καὶ
εἶναι μὴ λευκόν), τὸ Δ ἄρα ύπάρξει τῷ Α· δ γάρ ἔστι ξύλον λευκόν,
τοῦτο οὐκ ἔστι ξύλον οὐ λευκόν. ὥστε δ ἀν η ξύλον λευκόν, πάντως καὶ
ξύλον ἔστιν. οὐκ ἄρα τῇ ἐκ μεταθέσεως ἀποφάσει, ητις ἣν ἐφ' ἡς τὸ Δ,
25 ἐπεται η ἀπλῆ κατάφασις, ἐφ' ἡς τὸ Α, διὰ τὸ ἐπὶ πλέον εἶναι τὴν ἀπό-
φασιν τὴν ἐκ μεταθέσεως τῆς ἀπλῆς καταφάσεως. ὥσπερ δὲ τῇ ἀπλῇ
καταφάσει ἡ κολούθησεν η ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασις, οὕτω κατὰ τὸ ἐναντίον
τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει ἐπεται η ἀπλῆ ἀπόφασις καὶ οὐκ ἀντι- 30

1 ἐπίσταται Υ ὃν οι. Υ ἔστιν ἀπλῆ Β 2 δύνανται τ 4 τε οι. τ 5 ἐν τῷ
Περὶ ἔρμ. c. 10 p. 19b 15sq. 7 ἀκολουθίαν Β αἱ alt. οι. τ 10 καὶ alt. οι. Β
11 αἱ καταφάσεις ταῖς ἀποφάσεσιν τ 14 immo ἀπόφασιν τὸ alt. om. Bt 15 β
BY: α' τὸ (post ἡ) οι. Bt 16 τὸ (post δ) οι. Bt 17 post λευκόν add. εἰ γάρ
ἀληθές εἰπεῖν ὅτι ἔστιν οὐ λευκόν, καὶ ὅτι οὐκ ἔστι λευκόν ἀληθές Υ: ἀπλῆ κατάφασις. ἔστι
ξύλον λευκόν. α' οὐκ ἔστι ξύλον λευκόν. β' ἀπλὴ ἀπόφασις. | ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασις. οὐκ
ἔστι ξύλον οὐ λευκόν. δ' ἔστι ξύλον λευκόν. γ' ἐκ μεταθέσεως κατάφ. τ post τούτων
add. οὖν Υ 20 η (post ἄρα) οι. Υ καὶ alt. οι. Υ 21 τῷ αὐτῷ pr. Υ
22 ύπάρχει Β 23 ὥστε οὐς ἄν η τὸ α Υ 24 post καὶ add. τὸ Υ 25 ἐψεται
alt. l. t 26 οὐδὲ (ante λευκόν) Υ ἀληθεύει—27 οὐ λευκόν οι. Υ 28 post πάντως
add. τοῦτο Υ 29 τῷ δ Υ 30.31 τὴν ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασιν Υ 32 τὸ οι. t

στρέφει, τουτέστιν ἐφ' οὗ τὸ Γ, πάντως ἐπὶ τούτου καὶ τὸ Β, οὐ μὴν ΧCΙ^v
ἐφ' οὗ τὸ Β, πάντως καὶ τὸ Γ διὰ τὸ ἐπὶ πλέον εἰναι τὸ Β τοῦ
Γ. ὅτι οὖν ἐφ' οὗ τὸ Γ, πάντως ἐπὶ τούτου καὶ τὸ Β, τῷ αὐτῷ
τρόπῳ δείχνυσιν. εἰ γάρ μὴ τὸ Β, ἀνάγκη πάντως τὸ Α· ἐπὶ παντὸς
5 γάρ ἡ ἡ κατάφασις ἡ ἡ ἀπόφασις· ἀλλ' ἀδύνατον· εἰ γάρ ἔστι τι ἔύλον οὐ
λευκόν, ἀδύνατον τοῦτο ἔύλον εἰναι λευκόν. ὥστε τὸ ἀντικείμενον ἀνάγκη
τὸ 'οὐκ ἔστι ἔύλον λευκόν', ὅπερ καὶ ἔστιν ἀληθής· ὁ γάρ ἀν εἴη ἔύλον οὐ
λευκόν, τοῦτο οὐκ ἔσται ἔύλον λευκόν. οὐκέτι μέντοι εἴ τι οὐκ ἔστι ἔύλον 10
λευκόν, τοῦτο ἔσται ἔύλον οὐ λευκόν· καὶ γάρ τὰ μὴ ὄντα ἔύλα, οἷον
ψυχή, ἄγγελος, καὶ ἔτι τὸ μὴ ὄντα μηδὲν ἀληθῆς εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστι ἔύλον λευκόν·
οὐκέτι μέντοι ἀληθῆς τὸ εἰπεῖν 'ἔστι ἔύλον οὐ λευκόν'.

p. 52a4 Τῷ δὲ Β τὸ Γ οὐκ ἀεί· ὁ γάρ δλῶς μὴ ἔύλον, οὐδὲ
ἔύλον ἔσται οὐ λευκόν.

Εἴπομεν γάρ ὅτι ἡ ἀπόφασις καὶ ἐπὶ τὰ μὴ ὄντα χωρεῖ· τὸ γάρ
15 'οὐκ ἔστι ἔύλον λευκόν' φέρεται καὶ ἐπὶ ψυχῆς καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος· εἰ 45
οὖν οὐκ ἔστι ἔύλον ἡ ψυχὴ ἡ τὸ μὴ ὄν, οὐδὲ ἔύλον οὐ λευκὸν ἔσται.
καλῶς δὲ τὸ οὐκ ἀεὶ πρόσκειται· ἐνδέχεται γάρ ἐπὶ τινῶν ἐφ' ὃν ὑπῆρχε
τὸ Γ, λέγω δὴ τῶν οὐ λευκῶν ἔύλων· ἐπὶ γάρ τῆς ἐβένου ἀληθῆς εἰπεῖν
ὅτι οὐκ ἔστι ἔύλον λευκόν, ὥστε ἀληθῆς εἰπεῖν *(καὶ)* ὅτι οὐκ ἔστι ἔύλον
20 λευκὸν καὶ ὅτι ἔστι ἔύλον οὐ λευκόν.

p. 52a6 'Ανάπαλιν τοίνυν, φ τὸ Α, τὸ Δ παντί. |

Τὸ ἀνάπαλιν, διότι οὐ καθ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν στοιχὸν ἡ ταῖς ΧCΙ^v
ἀπλαῖς αἱ ἐκ μεταθέσεως ἔπονται ἡ ταῖς ἐκ μεταθέσεως αἱ ἀπλαῖ, ἀλλ'
ἀντιστρόφως τῇ μὲν ἀπλῇ καταφάσει ἡ ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασις, τῇ δὲ
25 ἐκ μεταθέσεως καταφάσει ἡ ἀπλῇ ἀπόφασις. καθὸ μέντοι ἐπ' ἀμφοτέρων
ταῖς καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἔπονται, τὴν αὐτὴν σώζοιεν ἀν συστοιχίαν.

p. 52a11 "Ωστε τὸ Δ ἀληθές, τὸ δὲ Α οὐκ ἀληθές." 5

Τουτέστι κατὰ τοῦ δλῶς μὴ ὄντος ἔύλου τὸ μὲν Δ ἀληθές, ὅτι
οὐκ ἔστι ἔύλον οὐ λευκόν, τὸ δὲ Α οὐκ ἀληθές, ὅτι ἔστι ἔύλον
30 λευκόν. ὥστε οὐχ ἔπειται τῇ ἐκ μεταθέσεως ἀποφάσει ἡ ἀπλῇ κατάφασις.

5 ἀλλ' ἀδύνατον Bt: ἀληθές:—ἀδύνατον γάρ ἄμα εἶναι λευκόν καὶ εἶναι μὴ λευκόν: του-
τέστιν Y τι om. Bt 6 post λευκὸν prius add. δὲ Y 7 καὶ om. t
8 post τοῦτο add. καὶ ἔύλον Y ἔσται B: ἔστι Yt ἔύλον prius om. Y 9 ἔστι Y
10 ἔτι Y: ὅτι Bt ἔύλα λευκά Bt 12 ὁ γάρ κτλ. om. Y post ἔύλον add.
ἔστιν t 13 οὐ t Arist.: οὐδὲ B 15 post ψυχῆς add. καὶ ἐπὶ ἄγγελου Y
τοῦ om. t 16 an γοῦν? post ψυχὴ add. ἡ ὁ ἄγγελος Y οὐ Yt: οὐδὲ B
ἔσται Bt: ἔστι Y 17 πρόσκειται om. Bt 19 post ἔύλον prius add. οὐ B
εἰπεῖν om. B καὶ addidi 19.20 ὅτι οὐκ ἔστι ἔύλον λευκὸν t: om. BY
20 post λευκὸν prius add. ὥστε ἀληθές t 21 post α' add. καὶ t 26 ἀν
σώζοιεν Y 27 post ὥστε add. εἰ Y (f) δὲ B Arist.: om. Y t (n f)
28 post ἀληθές add. τὸ Y itemque vs. 29 29 ἔστι prius ex ἔσται corr. Y

p. 52^a 12 Δῆλον δὲ οὐτι καὶ τὸ ΑΓ' οὐδενὶ τῷ αὐτῷ ὑπάρξει καὶ ΧΟΥ
τὸ Β καὶ τὸ Δ ἐνδέγεται τινὶ τῷ αὐτῷ ὑπάρξει.

Εἰπὼν διποιούσιν αἱ ὑπάλληλοι προτάσεις ἐν τῷ διαγράμματι, 10
ζητεῖ νῦν διποιούσι καὶ αἱ διαγώνιοι. καὶ φῆσιν ὅτι τὸ μὲν Λ καὶ Π'
5 οὐδέποτε τῷ αὐτῷ ὑπάρχει, τουτέστιν ἀμφότεραι αἱ καταφάσεις, η̄ τε ἀπλῆ
καὶ η̄ ἐκ μεταθέσεως· ὃ γάρ ἔστι ἔύλον λευκόν, τοῦτο ἀδύνατον εἶναι
ἔύλον οὐ λευκόν. τὰς μέντοι ἀποφάσεις, φῆσιν, ἐνδέχεται ποτε συναληθεύειν,
λέγω δὲ ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος ἀληθεῖς γάρ τὸ λέγειν ὅτι τὸ μὴ οὐκ ἔστι
ἔύλον λευκόν, καὶ πᾶλιν οὐκ ἔστι ἔύλον οὐ λευκόν. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τοῦ
10 ἀπλῶς μὴ ὄντος ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος ἔύλου· οἷον η̄ ψυγή οὐκ
ἔστι ἔύλον λευκόν, ἀλλὰ καὶ οὐκ ἔστι ἔύλον οὐ λευκόν. ὥστε αἱ μὲν κατα-
καταφάσεις οὐδέποτε συναληθεύουσι, τὰς δὲ ἀποφάσεις ἐνδέχεται συναλη-
θεύειν. ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας δύο διαγράμματα ἔκθέμενος
ὁ Ἀριστοτέλης, ἐν μὲν τῶν ἀπροσδιορίστων προτάσεων ἔτερον δὲ τῶν
15 προσδιωρισμένων, ἐπὶ μὲν τῶν ἀπροσδιορίστων εἰπε τὰς μὲν καταφά-
σεις μηδέποτε συναληθεύειν, τὰς δὲ ἀποφάσεις συναληθεύειν, καὶ ταῖς
καταφάσεσιν ἀεὶ τὰς ἀποφάσεις ἐπεσθαι, ώς ἔφθημεν εἰπόντες, ἐπὶ 20
δὲ τῶν προσδιωρισμένων οὐχ οὕτως, ἀλλὰ μόνον τὰς μερικὰς ἀπο-
φάσεις ἐπεσθαι, οἷον τῇ ‘οὐ πᾶς ἔστι δίκαιος ἄνθρωπος’ τὴν ‘οὐ πᾶς
25 ἔστιν οὐ δίκαιος ἄνθρωπος’. αἱ γάρ καθόλου οὐδέποτε συναληθεύουσιν,
λέγω δὴ η̄ ‘οὐδείς ἔστι δίκαιος ἄνθρωπος’ τῇ ‘οὐδείς ἔστιν οὐ δίκαιος
ἄνθρωπος’. εἰ οὖν μέλλοι συνάθειν τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα τοῖς ἐν τῷ Περὶ
ἔρμηνείας, ώς δὲ Ἀλέξανδρός φῆσιν, δταν λέγῃ ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι τὸ ΑΓ 25
οὐδενὶ τῷ αὐτῷ ὑπάρχει, τουτέστιν αἱ καταφάσεις, η̄ ώς ἐπὶ τῶν
ἀπροσδιορίστων καταφάσεων ἔξακουσθμα η̄ ώς ἐπὶ τῶν μερικῶν
καταφάσεων· καὶ γάρ αἱ ἀπροσδιορίστοι ταῖς μερικαῖς ισοδυναμοῦσιν.
ὅτι δὲ ώς ἐπὶ τῶν ἀπροσδιορίστων ἐνταῦθα τὸν λόγον ποιεῖται, ἐδῆ-
λωσε καὶ ἐν τῷ Περὶ ἔρμηνείας· ἐκθεὶς γάρ τῶν ἀπροσδιορίστων προ-
τάσεων τὸ διάγραμμα καὶ εἰπὼν ποῖαν ἀκολουθοῦσιν ἀλλήλαις καὶ ποῖαν

1 post οὐδενὶ add. καὶ Y	ὑπάρχει, post quod add. εἰ τ: om. Arist.	2 καὶ
superser., ut videtur, B ¹	τὸ alt. om. Y	ὑπάρχειν B
4 οὐν Y	8 δὴ t: non liqnet Y	3 ἔχωσιν Y
γάρ εἰπεῖν ὅτι P	9 οὐ prius om. t	10 ἀπλῶς P: om. BYt
ξύλου P: τῶν δὲ μὴ ὄντων ξύλων BYt	13 ἐπειδὴ — 26 ισοδυναμοῦσιν habet P	τοῦ—
ἐν τῷ Ηερὶ ἑρμ.] e. 10 p. 19b 15sq.	ἐκθέμενος Bpt: ἐποίησεν Y	14 τὸ μὲν P
16 καὶ ταῖς BYt: ταῖς δὲ P	17 τὰς ἀποφάσεις ἀεὶ B	ώς γδη εἱρηται P
19 τὴν Bpt: ἡ Y	21 δὴ om. Y	post δὴ add. ἡ πᾶς ἔστιν ἄνοις δίκαιος τῇ πᾶς
ἔστιν ἄνοις οὐ δίκαιος καὶ t	22 μέλλοι P: μέλλει BYt	συνάδεσιν P: συνοίσειν BYt:
fort. συνάδεσιν	23 ώς—φησιν om. P	24 ἡ PYt:
οὐγ' ἡ B	οἱ Ἀλέξανδρος] p. 409,9sq.	25 καταφάσεων BYt
25 καταφάσεων P: ἀποφάσεων BYt	ἀκούομεν P	26 κατα-
seripsi: ἀποφάσεων BYt: om. P	ισοδυναμοῦσι γάρ αἱ ἀπροσδιόριστοι ταῖς	φάσεων
μερικαῖς P	post ισοδυναμοῦσιν add. ἂλλ ώς ἐπὶ τῶν προσδιωρισμένων καταφάσεων Bt	
28 ἐν τῷ Ηερὶ ἑρμ.] e. 10 p. 19b 31		

οῦ, “ταῦτα μὲν οὖν, φησίν, ὅσπερ ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς λέγεται, οὗτω τέτα- ΧΟΙν
κται”, ώς δὴ τούτου τοῦ συγγράμματος προτέρου γεγραμμένου.

30

’Απορήσεις δ’ ἄν τις πῶς ἀνωτέρῳ μὲν ἀμφοτέρᾳς τὰς καταφάσεις συν-
αληθεύειν ἔλεγε, τὴν τε ἀπλῆν καὶ τὴν ἐκ μεταθέσεως (“ὅ γάρ αὐτός, φησί,
5 δύναται βαδίζειν καὶ μὴ βαδίζειν καὶ ἔστιν ἐπιστήμων τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ μὴ
ἀγαθοῦ”), ἐνταῦθα δέ φησι τὸ ΑΓ μηδέποτε τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν, λέγω δὴ τὴν
ἀπλῆν κατάφασιν καὶ τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν, τὴν ‘ἔστι ξύλον λευκόν’
καὶ τὴν ‘ἔστι ξύλον οὐ λευκόν’ (ἀδύνατον γάρ τὸ αὐτὸν λευκὸν εἶναι καὶ οὐ
λευκόν), καὶ πάλιν ἄνω μὲν ἔλεγε μὴ ταῦτὸν εἶναι τὸ μὴ ἐπίστασθαι τὸ 35
10 ἀγαθὸν καὶ ἐπίστασθαι τὸ μὴ ἀγαθόν, τουτέστι τὴν ἀπλῆν ἀπόφασιν καὶ
τὴν ἐκ μεταθέσεως κατάφασιν, καὶ ἔμπαλιν, ἐνταῦθα δὲ ἔδειξεν δτι ταῖς
καταφάσεσιν ἔπονται αἱ ἀποφάσεις. Ιστέον οὖν δτι πρῶτον μὲν οὐ ταῦτὸν
ἔστι τὸ λέγειν [μὴ] εἶναι ταῦτὸν τόδε τῷδε καὶ τὸ λέγειν ἔπεσθαι τόδε τῷδε,
ἐπεὶ τῷ μὲν ἀνθρώπῳ ἔπειται τὸ ζῷον, οὐ ταῦτὸν δέ ἔστι ζῷον καὶ
15 ἄνθρωπος, καὶ ἐπ’ ἄλλων μυρίων ὁσαύτως. ἄλλως τε καὶ ή ἀκολούθησις
τῶν προτάσεων ή καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τῷ Περὶ ἑρμηνείας παραδιδομένῃ, 40
λέγω δὴ δτι ἐπὶ τῶν δύο ἀντιφάσεων, τῆς τε ἀπλῆς καὶ τῆς ἐκ μετα-
θέσεως, ταῖς μὲν καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἔπονται, οὐκέτι δὲ ταῖς ἀπο-
φάσεσιν αἱ καταφάσεις, καὶ τὸ τὰς μὲν καταφάσεις μηδέποτε ἐπὶ τοῦ
20 αὐτοῦ συναληθεύειν, τὰς δὲ ἀποφάσεις ἐνδέχεσθαι συναληθεύειν ἐπὶ τοῦ
αὐτοῦ, οὐκ ἐπὶ πασῶν τῶν προτάσεων λέγεται· οὐ γάρ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν
μετὰ τρόπου· ἐπὶ τούτων γάρ οὐκέτι ἀληθῆς ή τοιαύτη ἀκολούθησις. ἐπὶ
γάρ τῶν μετὰ τρόπου ἐπὶ μὲν τοῦ δυνατοῦ ή ἐνδεχομένου ἀνάγκη συναλη-
θεύειν τὰς καταφάσεις, ώς ηδη εἴπομεν, τὸ δύνασθαι βαδίζειν τῷ δύνασθαι 45
25 μὴ βαδίζειν· οὐδέποτε δὲ ταῖς καταφάσεσιν ἀκολουθοῦσιν αἱ ἀποφάσεις,
οἷον τῇ ‘δύναται βαδίζειν’ ή ‘οὐ δύναται μὴ βαδίζειν’ ή τῇ ‘δύναται μὴ
βαδίζειν’ ή ‘οὐ δύναται βαδίζειν’· ἀσυνύπαρκτα γάρ ταῦτα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ.
ἄλλ’ οὐδὲ αἱ ἀποφάσεις συναληθεύουσί ποτε, ή οὐ δύναται βαδίζειν καὶ ή
‘οὐ δύναται μὴ βαδίζειν’, ἄλλὰ κάνταῦθα κάκεῖσε ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτου προσ-
30 κατηγορουμένου ή τοιαύτη λέγεται ἀκολούθησις. οὗτω γισην καὶ ἐν ἐκείνοις 50
ἔλεγεν “ὅταν δὲ τὸ ἔστι τρίτον προσκατηγορηται, ηδη διγῶς λέγονται αἱ

1 εἰργται t cf. p. 375,4 et Waitz Organ. I 347	2 γράμματος t	3 ἀπορήσεις—
ρ. 377,4 ἔξ ἀρχῆς habet P	4 ὁ γάρ] ὅτι P	φησί] p. 51b19 post φησι
add. καὶ Y	5 ante μὴ prius add. δύναται Y	ἔστιν Y: om. BPt
τ’ ἀγαθοῦ P	post καὶ tert. add. ἔστιν ἐπιστήμων Y	6 τὰ αἳ P
om. P	7 κατάφασιν alt. om. Bt	τῶ αὐτῶ
ὑπάρχειν scripsi: ὑπάρχει PYt: ὑπάρ B	10 post καὶ prius add. τὸ Y	
9 ἄνω] p. 51b22 ante ταῦτὸν del. τὸ B	12 οὖν om. P	13 τόδε τόδε (ante καὶ) Y
τὸ om. t	14. 15 ἄνθρωπος	16 ή om. P
καὶ ζῶον Y	καὶ alt. om. PYt	καὶ prius om. Y
παραδεδομένη Y	19 οὐδέποτε Y	20 ἐνδέχεται Y
παρακολούθησις B	23 ἐπὶ—η om. Bt	22 ἐπὶ τῶν τοιούτων B
24 post εἴπομεν add. οἷον Y	τῷ] τὸ Y	η ἐνδεχομένη P
31 προσκατηγορεῖται Pt	26. 27 η τῇ δύναται μὴ βαδίζειν om. P	23. 24 ἀληθεύειν t
	30. 30 προσκατηγορουμένων P	30 ην ἐκείνοις] c. 10 p. 19b19

ἀντιθέσεις". ὅστε εἰ ἔκει ρὲν σαφῶς περὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου εἶπε ταύτην τὴν ἀκολούθησιν, ἀναπέμπει δὲ ἡμᾶς ἐν ἔκείνοις εἰς τὰ ἐνταῦθα λεγόμενα ἐν οἷς φησι "ταῦτα μὲν οὖν ὥσπερ ἐν τοῖς Ἀναλυτικοῖς λέγεται, οὗτω τέτακται", δῆλον δὲ τι κάνταῦθα περὶ τῶν αὐτῶν διδάσκει, 5 ὡς δηλοῖ καὶ τὰ παραδείγματα προτάσσεις γάρ ἔθηκεν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου.

'Ιστέον δὲ δὲ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τρόπου προτάσσεων γωρίς | τῆς ΧΣΠτ ἐνδεχομένης ὅλης, λέγω δὲ ἐπὶ τῆς ἀναγκαίας καὶ τῆς ἀδυνάτου, ἢ αὐτὴ σώζεται ἀκολουθία. ἐπισκεπτέον δὲ ἐκ τοῦ διαγράμματος.

10	ἀνάγκη ζῷου εἶναι.	οὐκ ἀνάγκη ζῷου εἶναι.
	οὐκ ἀνάγκη μὴ ζῷου εἶναι.	ἀνάγκη μὴ ζῷου εἶναι.
	ἀδύνατον λέμον εἶναι.	οὐκ ἀδύνατον λέμον εἶναι.
	οὐκ ἀδύνατον οὐ λέμον εἶναι.	ἀδύνατον οὐ λέμον εἶναι.

σκόπει οὖν καὶ ἐπὶ τούτων δὲ ταῖς μὲν καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἔπονται· ὁ γάρ ἀνάγκη ζῷου εἶναι, τοῦτο οὐκ ἀνάγκη μὴ ζῷου εἶναι, καὶ πάλιν ὁ ἀνάγκη μὴ ζῷου εἶναι, τοῦτο οὐκ ἀνάγκη ζῷου εἶναι. καὶ αἱ μὲν καταφάσεις οὐδέποτε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συναληθεύουσι, λέγω δὴ ἡ 'ἀνάγκη ζῷου εἶναι' καὶ ἡ 'ἀνάγκη μὴ ζῷου εἶναι'. τὰς δὲ ἀποφάσεις ἐνδέχεται 10 συναληθεύειν· τὸ γάρ μὴ ὃν ἀληθὲς εἰπεῖν δὲ τε οὐκ ἀνάγκη ζῷου εἶναι καὶ δὲ δὲ οὐκ ἀνάγκη μὴ ζῷου εἶναι· ὁ γάρ οὐκ ἔστιν δλως, ἀληθὲς εἰπεῖν δὲ δὲ οὐκ ἀνάγκη μὴ ζῷου εἶναι· ὁ γάρ ἀνάγκη μὴ ζῷου εἶναι, τοῦτο καὶ εἶναι ἀνάγκη· εἰ οὖν ἡ κατάφασις ψευδής ἐπὶ τοῦ μὴ δντος, ἀληθής δῆπου ἡ ἀπόφασις. ἀλλὰ δὴ καλὸν ἄνευ τοῦ ἔστιν οὐκ εἶναι δόματος ἐκθώματος τὴν ἀναγκαίαν ὅλην, τὸ αὐτὸ ἀπαραλλάκτως ἀκολουθεῖ. οἶνον ἀνάγκη ἀναπειν· οὐκ ἀνάγκη ἀναπειν· ἀνάγκη μὴ ἀναπειν· οὐκ ἀνάγκη μὴ ἀνα- 15 πνειν· ὁ γάρ ἀνάγκη ἀναπνειν, τοῦτο οὐκ ἀνάγκη μὴ ἀναπνειν, καὶ ὁ ἀνάγκη μὴ ἀναπνειν, τοῦτο οὐκ ἀνάγκη ἀναπνειν. καὶ αἱ μὲν καταφάσεις οὐδέποτε συναληθεύουσιν, ἡ 'ἀνάγκη ἀναπνεῖν' καὶ ἡ 'ἀνάγκη μὴ ἀναπνεῖν'· τὰς δὲ ἀποφάσεις ἐνδέχεται· τὸ γάρ μὴ ὃν δλως ἀληθὲς εἰπεῖν δὲ δὲ οὐκ ἀνάγκη ἀναπνεῖν καὶ δὲ οὐκ ἀνάγκη μὴ ἀναπνεῖν, τουτέστιν οὐκ ἀνάγκη τῶν μὴ ἀναπνεόντων εἶναι. ἐπισκεπτέον δὲ μή ποτε οὐκ ἐνδέχεται ἐπὶ τούτων οὐδὲ τὰς ἀποφάσεις συναληθεύειν. δσα δὲ εἴρηται ἐπὶ 20 τῆς ἀναγκαίας ὅλης, ταῦτα καὶ ἐπὶ τῆς ἀδυνάτου λεγθήσεται· ὁ γάρ ἀδύνατον ἔπτασθαι, τοῦτο οὐκ ἀδύνατον μὴ ἔπτασθαι, καὶ δὲ ἀδύνατον μὴ ἔπτασθαι, τοῦτο οὐκ ἀδύνατον ἔπτασθαι. καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὠσαύτως. δέξουσι δὲ αἱ προκείμεναι προτάσσεις διαφέρειν τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου καὶ ταύτη, δὲ εἰπεῖν μὲν ἔκείνων ταῖς ἀποφάσεσιν οὐχ εἴποντο αἱ

1. 2 προσκατηγορουμένων sic B: προσκατηγορουμένων P 3 λέγομεν P οὖν om. B cf. p. 374, 1
7 ισον δὲ ἔστιν καὶ P 8 δὴ Yt τῆς alt. om. Y 9 ἀκολούθησις Y ἐκ] καὶ Y
13 οὐ prius Yt: μὴ B 15 οὐ γάρ P καὶ—16 ἀνάγκη εἶναι om. P 16 εἶναι prius
om. Bt 19 τε om. P 20 δλως οὐκ ἔστιν Y 21 δὲ om. Y ζῷον
utrumque om. Y καὶ om. Y 22 δῆπου om. P 25 ἀναπνεῖν (post ἀν.) B
26 post γάρ ἀνάγκη adid. μὴ Pt 28 δὲ alt. om. B Pt 32 δὲ P; om. BYt
34, 35 τοῦτο—μὴ ἔπτασθαι om. Y 36, 37 προσκατηγορουμένων Y

καταφάσεις· οὐ γάρ ἀντέστρεψεν ἡ ἀκολούθησις· ἐπὶ δὲ τῶν μετὰ τρόπου ΧΣΗΓ
ἀντιστρέψει· οὐ μόνον γάρ δὲ ἀνάγκη ἀναπνεῖν, τοῦτο οὐκ ἀνάγκη μὴ ἀνα-
πνεῖν, ἀλλὰ καὶ δὲ οὐκ ἀνάγκη μὴ ἀναπνεῖν, οἷον τὸν χύνα, τοῦτο ἀνάγκη²⁵
ἀναπνεῖν· καὶ πάλιν δὲ οὐκ ἀνάγκη ἀναπνεῖν, τοῦτο ἀνάγκη μὴ ἀναπνεῖν.
5 φημὶ δὲ διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ τῶν ἔκ τρίτου προσκατηγορουμένου, εἰ μὴ ὄρισθείη τί³⁰
ἔστιν δὲ λέγεται λευκὸν εἶναι ἡ βαδίζειν ἢ τοιοῦτόν τι, καὶ ἐπὶ ἔκεινων ἡ ἀντι-
στροφὴ σωθῆσεται. ἐπὶ μὲν γάρ τοῦ ἔστι ἔύλον λευκόν³⁵ καὶ ‘οὐκ ἔστι
ἔύλον λευκόν³⁵’ καὶ τῶν λοιπῶν, ἐπειδὴ ὅρισται τί ἔστιν δὲ λέγεται εἶναι
λευκὸν ἡ μὴ λευκόν, διὰ τοῦτο οὐκ ἔστι τῇ ἀντιστροφῇ γρήγασθαι. ἐπεὶ
10 ἐὰν ἀφέλῃς τὸ ἔύλον, εὑρήσεις καὶ ταῦθα ἀντιστρέψοντα· οὐ μόνον γάρ διπέρο³⁰
ἔστι λευκόν, τοῦτο οὐκ ἔστιν οὐ λευκόν, ἀλλὰ καὶ δὲ οὐκ ἔστιν οὐ λευκόν,
οἷον τὸ φιμύθιον, τοῦτο ἀνάγκη λευκὸν εἶναι. οὐ γάρ ἔτι αἱ οὕτω λεγό-
μεναι ἀποφάσεις αἱ ἐκ μεταθέσεως, λέγω δὴ αἱ μὴ ὄριζουσαι τί ἔστι τὸ³⁵
ὑποκείμενον ἢ ὑπάρχει τὸ κατηγορούμενον, δύνανται δὲ ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος
15 λέγεσθαι ἡ διλος ἐπὶ τῶν μὴ δεκτικῶν τοῦ κατηγορουμένου· οὐ γάρ ἔστιν
ἀληθὲς εἰπεῖν διὰ τὴν μὴ δὲν οὐκ ἔστιν οὐ λευκόν· τὸ γάρ οὐ
λευκὸν ἐν μὲν ἀναιρεῖ, τὸ λευκόν, πάντα δὲ εἰσάγει τὰ παρὰ τὰ λευκά, καὶ³⁵
ὄντα καὶ μὴ ὄντα. ὡς ἐπὶ μόνων ἄρα τῶν δεκτικῶν χρωμάτων ἀληθεύει
ἡ ἀπόφασις, οἷον τὸ φιμύθιον οὐκ ἔστιν οὐ λευκόν· ἐπὶ τούτων δὲ ἀλη-
20 θεύει καὶ ἡ ἀπλῆ κατάφασις ἡ λέγουσα ‘ἔστι λευκόν’. διμοίως ἐφ’ ὃν
ἀληθεύει δὲ λέγουσα διὰ οὐκ ἔστιν λευκόν, ἐπὶ τούτων ἀληθεύει καὶ ἡ⁴⁰
λέγουσα ‘ἔστιν οὐ λευκόν’, οἷον ἡ ψυχή· ἀληθὲς γάρ εἰπεῖν καὶ διὰ οὐκ
ἔστι λευκὸν καὶ διὰ ἔστιν οὐ λευκόν. πλὴν ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος οὐκ
ἀντιστρέψει· ἀληθὲς μὲν γάρ εἰπεῖν διὰ οὐκ ἔστι λευκόν, οὐ μὴ διὰ ἔστιν
25 οὐ λευκόν· δὲ γάρ μὴ ἔστιν διλος, πῶς ἀν εἴη οὐ λευκόν;
’Επὶ δὲ τῆς ἐνδεχομένης ὅλης μόναι αἱ καταφάσεις ἔπονται ἀλλήλαις,
δύνανται βαδίζειν, δύνανται μὴ βαδίζειν, οὐδεμίᾳ δὲ ἔτερᾳ συμπλοκῇ· οὔτε γάρ
αἱ ἀποφάσεις, ἡ ‘οὐ δύνανται βαδίζειν’ τῇ ‘οὐ δύνανται μὴ βαδίζειν’, οὔτε αἱ⁴⁵
ἀποφάσεις μετὰ τῶν καταφάσεων, λέγω δὴ ἡ ‘δύνανται βαδίζειν’ τῇ ‘οὐ δύνανται
μὴ βαδίζειν’ ἡ πάλιν ἡ ‘δύνανται μὴ βαδίζειν’ τῇ ‘οὐ δύνανται βαδίζειν’. ἐπεὶ

2 ἀντιστρέψειν P 3 οὐκ om. Y 4 οἶον τὸν χύνα om. P 5 οὐκα t 6 τοῦτον Y
καὶ πάλιν—μὴ ἀναπνεῖν om. P 7 δὴ P 8 καὶ P: om. BYt 9 μὴ P: om. BYt
προστεθείη τὸ P 10 ἐνταῦθα t 11 λευκόν
προστεθείη τὸ P 12 οἶον BYt: τουτέστιν P 13 αἱ prius om. Y 14 ὑποκείμενοι P
προστεθείη τὸ P: δύνανται BYt 15 δύνανται scripsi: δύνανται BYt 16 περὶ Y
18 post μὴ ὄντα add. ἀλλ’ ἀναιρεῖται ταῦτα ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως πλὴν ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος ὡς
οἷματι, ἀληθεύει. ἡ γάρ οἰκεῖα αὐτῆς κατάφασις ἡ ἐκ μεταθέσεως ψεύθεται. ἐπὶ μὴ λευκῶν
γάρ λέγεται ἀλλ’ ὄντων t 19 post δεκτικῶν add. τῶν B 20 ἀλη-
θεύει ἡ ἀπόφασις P: ἀληθεύειν τὰς ἀποφάσεις BYt 21 post οἶον add. εἰ BYt
οὐκ ἔστιν iterat B 22 καὶ om. B 23 αἱ πόρφασις P 24 ante ἀληθὲς add. εἰ P 25 μὲν om. Y
τούτῳ t 26 μόνον P 27 post ἀλλήλαις add. οἶον Y, at cf. p. 377,21 28 μὴ prius P:
om. BYt 29 post οὐ δύνανται add. μὴ BYt: om. P

γάρ συναληθεύουσιν αἱ καταφάσεις, ἀδύνατον δὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τὴν ἀντί-ΧCII^r φασιν ἀληθεύειν, δῆλον ὡς οὐκ ἐνδέχεται οὕτε τῇ ἀπλῇ καταφάσει τὴν ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασιν συναληθεύειν οὕτε τῇ ἐκ μεταθέσεως καταφάσει τὴν ἀπλῆν ἀπόφασιν. ταῦτα μὲν ἐπὶ τοιοῦτον. ἐπανιτέον δὲ ἐπὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς.

5 p. 52a15 'Ομοίως δ' ἔχουσι καὶ αἱ στερήσεις πρὸς τὰς κατηγορίας ταύτη τῇ θέσει. ἵσον ἐφ' οὖ τὸ Α, οὐκ ἵσον ἐφ' οὖ τὸ Β,
10 ἄνισον ἐφ' οὖ τὸ Γ, οὐκ ἄνισον ἐφ' οὖ τὸ Δ.

'Ως ἔχουσι, φησόν, ἀκολουθίας ἐπὶ τῶν ἐκ τρίτου προσκατηγορουμένου αἱ ἐκ μεταθέσεως πρὸς τὰς ἀπλᾶς, | οὕτως ἔχουσι καὶ αἱ στερητικοὶ ΧCII^v τικαὶ πρὸς τὰς ἀπλᾶς· ταύτας γάρ δῆλοι διὰ τοῦ εἰπεῖν πρὸς τὰς κατηγορίας. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ διαγράμματος.

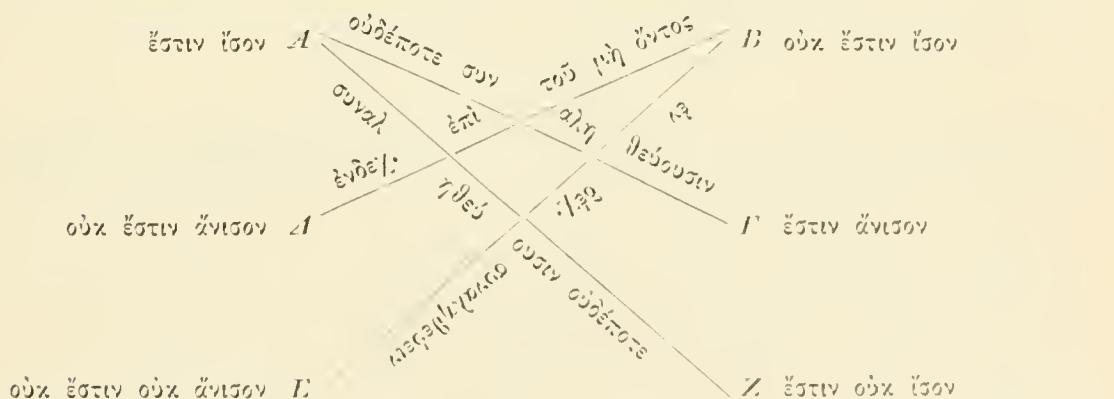
Α ἔστιν ἵσον.

Β οὐκ ἔστιν ἵσον.

Δ οὐκ ἔστιν ἄνισον.

Γ ἔστιν ἄνισον.

ὅπερ γάρ ἂν ἦ τὸ ἵσον, τοῦτο οὐκ ἔστιν ἄνισον· οὐ μὴν ὅπερ οὐκ ἔστιν 5
15 ἄνισον, γέρη τοῦτο ἵσον ἔστιν· ἀληθεύεις γάρ ἐπὶ τοῦ μὴ ποιοῦ ἦ τοῦ μὴ
ὄντος διλως τὸ εἰπεῖν 'οὐκ ἔστιν ἄνισον', οἷον δτι ἡ ψυχὴ οὐκ ἔστιν ἄνισον
ἦ τὸ χρῶμα, οὐ μὴν δτι καὶ ἵσον ἔστιν· ὁ γάρ μηδὲ ποιόν ἔστι, τοῦτο
οὕτε ἵσον ἔσται οὕτε [οὐκ] ἄνισον. πάλιν εἴ τι μέν ἔστιν ἄνισον, τοῦτο
οὐκ ἔστιν ἵσον· εἴ τι δὲ οὐκ ἵσον, οὐ πάντως καὶ ἄνισον, διότι ἵσον μὲν ἦ
20 οὐκ ἵσον πᾶν, ἵσον δὲ ἡ ἄνισον οὐ πᾶν· ὁ γάρ μὴ ἔστι ποιόν, οὕτε ἵσον
ἔστιν οὕτε ἄνισον. καὶ αἱ μὲν καταφάσεις οὐδέποτε συναληθεύουσιν. ἔστιν
ἵσον, ἔστιν ἄνισον· τὰς δὲ ἀποφάσεις ἐνδέχεται ἐπὶ τοῦ μὴ ὄντος διλως ἦ 10
τοῦ μὴ ποιοῦ· τὸ γάρ μὴ δν ἦ τὸ χρῶμα ἀληθεύεις εἰπεῖν καὶ δτι οὐκ ἔστιν
ἵσον καὶ δτι οὐκ ἔστιν ἄνισον. μέσον δὲ τέταχε τῶν τε ἀπλῶν καὶ τῶν
25 ἐκ μεταθέσεως τὰς στερητικάς, ὡς ὑποτέτακται.

1 γάρ BPt: δὲ Y	δὲ alt. om. Y	2 ἀληθεύουσι Y	4 post μὲν add. οὖν BYt:
om. P	6 ἵσον ἐφ' οὖ τὸ αἱ κτλ. om. Y	φ (ante τὸ α) t	8 ἀκολουθίαν B
8. 9 προσκατηγορουμένων B	9 αἱ ἐκ μεταθέσεως om. Y	10 διὰ τὸ Y	
12. 13 mrg. B	13 δ ε β corr. B	γ' ἔστιν ἄνισον—δ' οὐκ ἔστιν ἄνισον Y	
7 ἄνισον ἔστιν B	14 γάρ om. Bt	15 τοῦ alt. om. om. Bt	16 δτι om. Bt
18 οὕτε prius Y: οὐδέ Bt	ἔσται Bt: ἔστιν Y	οὐκ delevi	22 διλως ἦ
seripsi: inv. ord. BYt	23 ante τοῦ add. ἐπὶ t	τοῦ om. Y	μὴ alt. Bt:
οὐκ Y	25 fig. om. Y: oblique scripta om. t		

p. 52a 18 Καὶ ἐπὶ πολλῶν δέ, ὃν τοῖς μὲν ὑπάρχει τοῖς δὲ οὐχ Χθνύ
ὑπάρχει τὸ αὐτό, ἡ μὲν ἀπόφασις ὄμοιώς ἀληθεύει, δτὶ οὐκ
ἔστι λευκὰ πάντα ἢ δτὶ οὐκ ἔστι λευκὸν ἔκαστον· δτὶ δέ ἔστιν
οὐ λευκὸν ἔκαστον ἢ δτὶ πάντα ἔστιν οὐ λευκά, ψεῦδος.

5 Πρὸς τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀνέδραμε, λέγω δὴ δτὶ τῆς ἀπλῆς καταφάσεως 20
οὐκ ἔστιν ἀπόφασις ἡ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις ἀλλ' ἡ ἀπλῆ ἀπόφασις.
τοῦτο δέ, φησί, μάλιστα δῆλον ἔσται ἐπὶ τῶν τοιούτων ὅλων αἵτινες τισὶ²⁵
μὲν τοῖς αὐτοῖς ὑπάρχουσι, τισὶ δὲ οὐχ ὑπάρχουσιν· οἷον τὸ λευκὸν τισὶ²⁵
μὲν ἀνθρώποις ὑπάρχει, τισὶ δὲ οὐχ ὑπάρχει. ἐπὶ τῶν τοιούτων οὖν τῆς
10 καταφάσεως ψεῦδον οὔσης, οἷον δτὶ πᾶς ἀνθρωπος λευκός. ἀνάγκη δήπου
τὴν ἀπόφασιν ἀληθῆ εἰναι· τῆς γὰρ ἀντιφάσεως θάτερον μὲν μόριον
ἀνάγκη ἀληθεύει εἰναι θάτερον δὲ ψεῦδες. δτὶ οὖν τῆς πᾶς ἀνθρωπος 25
λευκός' ἀπόφασις ἔστιν ἡ 'οὐ πᾶς ἀνθρωπος λευκός', δῆλον ἐξ ὁν ἐκείνης
ψεῦδομένης αὕτη ἀληθεύει, ἡ μέντοι 'πᾶς ἀνθρωπος οὐ λευκός ἔστιν' ἐξ
15 μεταθέσεως οὗσα κατάφασις ψεῦδής ἔστιν. οὐκ ἄρα ἀπόφασις ἔστι τῆς
'ἔστι πᾶς ἀνθρωπος λευκός' ἡ 'ἔστι πᾶς ἀνθρωπος οὐ λευκός' (ἄμφω
γὰρ ψεῦδεις) ἀλλ' ἡ 'οὐκ ἔστι πᾶς ἀνθρωπος λευκός'. καὶ ἐπὶ πάντων
τῶν τοιούτων ὥσαύτως. σαφῶς ἄρα διὰ τῆς τοιαύτης ὥλης ἐλήλεκται δτὶ³⁰
τῆς ἀπλῆς καταφάσεως οὐκ ἔστιν ἀπόφασις ἡ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις
20 (ἄμφω γὰρ ἐξ ἀνάγκης ψεῦδεις εἰσιν) ἀλλ' ἡ ἀπλῆ ἀπόφασις. τὸ δὲ δὲ
μὲν ἀπόφασις ὄμοιώς ἀληθεύει τοῦτο³⁵ ἔστιν 'ἐπὶ πάσης τῆς τοιαύτης
ὥλης ὄμοιώς ἡ ἀπόφασις ἀληθῆς ἔστι τῆς καταφάσεως ψεῦδον οὔσης'.
ταῦτὸν δὲ σημαίνει τὸ οὐκ ἔστι λευκὰ πάντα καὶ τὸ οὐκ ἔστι λευκὸν
ἔκαστον· ὡς ἐξηγητικὸν γὰρ τοῦ προτέρου τὸ δεύτερον ἐπήγγαγεν.

25 p. 52a 22 'Ομοίως δὲ καὶ τοῦ ἔστι πᾶν ζῷον λευκόν οὐ τὸ ἔστιν
οὐ λευκὸν πᾶν ζῷον ἀπόφασις (ἄμφω γὰρ ψεῦδεις) ἀλλὰ τὸ
οὐκ ἔστι πᾶν ζῷον λευκόν.

Διὰ ταῦτα καὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν προτάσεων ἐμνήσθη· προθέμενος 35
γὰρ δεῖξαι, δτὶ οὐκ εἰσὶ τῶν ἀπλῶν καταφάσεων ἀποφάσεις αἱ ἐκ μετα-
30 θέσεως καταφάσεις, ἐξηγέγμη εἰς τὸν περὶ τῆς ἀκολουθίας τῶν προτάσεων
λόγιον· διν πληρώσας ἐπανῆλθεν ἐπὶ τὸ προκείμενον. ὕσπερ οὖν, φησί,
ἐπὶ τῶν ἀπροσδιορίστων τῶν ἀπλῶν καταφάσεων οὐκ εἰσὶν ἀποφάσεις αἱ
35 ἐκ μεταθέσεως καταφάσεις, οὗτοις οὐδὲ ἐπὶ τῶν προσδιωρισμένων. δτὶ⁴⁰
οὖν οὐκ ἔστι τῆς 'πᾶν ζῷον λευκόν' ἀπόφασις ἡ 'ἔστι πᾶν ζῷον οὐ
λευκόν', συντόμως δείχνυσιν. ἡ μὲν γὰρ κατάφασις, φησί, καὶ ἡ ἀπόφασις
αἱ ἀντιφατικῶς ἀντικείμεναι ἐπὶ πάντων, τῶν ὅντων καὶ μὴ ὅντων, διαι-
ροῦσι τὸ ἀληθεύεις καὶ τὸ ψεῦδος καὶ ἐπ' οὐδενὸς οὔτε συναληθεύουσιν οὔτε

2 ταῦτὸν Y (Bn) ὄμοιώς κτλ. om. Y ἀληθεύοιτ' ἀν t Arist., at cf. vs. 21

6 ἡ ἀπόφασις ἡ ἀπλῆ Y 10 post δτὶ add. τῆς Y 11 ἀληθῆ εἰναι Bt: ἀληθεύειν Y

12 ὄτιοῦν. τῆς γὰρ πᾶς Y 13 ἀντιφασις Y ante δῆλον add. καὶ Y 20 γὰρ

ἀνάγ(κη)—εἶναι Y 24 ἐξηγηματικὸν Y 26 post οὐ add. τὸ t 29 γὰρ om. Y

ἔστι Y 31 post δν add. καὶ Y 35 ἡ alt. om. Bt 37 ἀληθεύουσιν t

συμψεύδονται· ἡ μέντοι λέγουσα ‘πᾶν ζῷον λευκόν’ καὶ ἡ ‘πᾶν ζῷον οὐ λευκόν’ συμψεύδονται· οὐκ ἄρα ἀπόφασις τῆς ‘πᾶν ζῷον λευκόν’ ἡ ‘πᾶν ζῷον οὐ λευκόν’. εἰ δὲ αὗται οὐκ ἀντιφατικῶς ἀντίκεινται οὐδέ τοι εἶσται τῆς ἀπλῆς καταφάσεως τῆς ‘πᾶν ζῷον λευκόν’ ἀπόφασις ἡ ‘πᾶν ζῷον οὐ λευκόν’ ἐκ μεταθέσεως οὖσα κατάφασις, οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἀλλών πασῶν τοῦτο εἶσται, καὶ ἡνὶ ἐπὶ τινων ἡ μὲν ἀληθεύσῃ ἡ δὲ ψεύσῃται, ως ἐπὶ τῆς ἀναγ-¹⁵ καίας ὅλης πᾶν ζῷον οὐσία, πᾶν ζῷον οὐσία· οὐ γάρ ἐπὶ τινῶν μὲν δεῖ οὕτως ἔχειν τὴν ἀντίφασιν, λέγω δὴ διαιρεῖν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ψεύδος, ἐπὶ τινῶν δὲ οὐ, ἀλλ’ ἀεὶ καὶ ἐπὶ πάντων.

10 p. 52a24 ΤἜπει δὲ ὅτιον δτι εἶτερον σημαίνει τὸ ἔστιν οὐ λευκόν καὶ τὸ οὐκ ἔστι λευκόν, καὶ τὸ μὲν κατάφασις τὸ δὲ ἀπόφασις, φανερὸν ως οὐδὲ ὁ αὐτὸς τρόπος τοῦ δεικνύναι ἐκάτερον.

ΤΈπανηλθεν εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς προκείμενον, δι’ ὃ πάντα ταῦτα εἰπε·⁵⁰ προύκειτο γάρ περὶ ἀναλύσεως τῶν συλλογισμῶν | διδάξαι, καὶ διὰ ΧΟΠΤ¹⁵ τοῦτο ἔμνήσθη τῶν ἐκ μεταθέσεως καταφάσεων, δτι, εἰ ποτε τοιοῦτο πρόβλημα εὑρωμεν, οὐ δεῖ οἵτιναι ἀποφατικὸν αὐτὸν εἶναι καὶ διὰ τοῦτο εἰς ἀποφατικὸν συλλογισμὸν ἀναγαγεῖν. τοῦτο μὲν οὖν ἦν τὸ προκείμενον. καὶ διὰ τοῦτο ἔδειτεν δτι οὐκ εἰσὶν ἀποφάσεις αἱ ἐκ μεταθέσεως καταφάσεις· μεταξὺ δὲ καὶ περὶ τῆς ἀπολογίας αὐτῶν διέλαθε. ταῦτα οὖν πληρώσας 20 ἔπανηλθεν εἰς τὸ προκείμενον. ἐπεὶ οὖν ἔδειξαμεν, φησίν, δτι οὐ ταῦτα δημιαίνει τὸ ‘οὐκ ἔστι λευκόν’ καὶ ‘ἔστιν οὐ λευκόν’, καὶ δτι τὸ μὲν ἀπόφασις τὸ δὲ κατάφασις ἐκ μεταθέσεως, δῆλον ὃν εἴτη δτι οὐδὲ ἐνὶ τρόπῳ ἐκάτερον τῶν προβλημάτων δειγμήσεται, ἀλλὰ τὸ μὲν ‘οὐκ ἔστι λευκόν’ ἀπόφασις δν δι’ ἀποφατικὸν συλλογισμὸν συμπερανθήσεται, τὸ δὲ ‘ἔστιν οὐ λευκόν’ κατάφασις δν διὰ καταφατικοῦ. δτε καὶ αἱ ἀναλύσεις τοιαῦται.

p. 52a27 Οἷον δτι δὲ ὃ ἂν ἦ ζῷον, οὐκ ἔστι λευκὸν ἢ ἐνδέχεται μὴ εἶναι λευκόν.

Τουτέστι καθόλου ἀπόφασις ἀπλῆ δτι οὐδὲν ζῷον λευκὸν ἢ δτι ἐνδέ-¹⁰ χεται μηδὲν ζῷον λευκὸν εἶναι.

30 p. 52a28 Καὶ δτι ἀληθὲς εἰπεῖν μὴ λευκόν· τοῦτο γάρ ἔστιν εἶναι μὴ λευκόν.

Τουτέστιν ἡ ἐκ μεταθέσεως κατάφασις καθόλου οὖσα καὶ αὐτῇ (κατὰ κοινοῦ γάρ ἀκουστέον τὸ δὲ ὃ ἂν ἦ ζῷον, τουτέστι πᾶν ζῷον) ἀληθὲς

1 συνψεύδονται Y itemque vs. 2 3 εἰ δὲ — οὐ λευκόν om. B 4 ἀντίκεινται 1:
ἀντικείμεναι Y 6 ἀληθεύσῃ B²: ἀληθεύσει B¹: ἀληθεύῃ Y 7 ψεύδεται Y
8 δεῖ om. Y: δὴ t 11 τὸ δὲ κτλ. om. Y 15 τοιοῦτον B 16 δεῖν Y
αὐτὸν ε τοῦτο, ut videtur, corr. B 17 ἀγαγεῖν t οὖν om. Y 20 ἐπειδὴ B
21 post καὶ prius add. τὸ Y 21.22 post ἀπόφασις add. ἀπλῆ Y itemque vs. 21
24 δι’ ἀποφατικῶν συλλογισμῶν περανθήσεται t 25 post κατάφασις add. ἐκ μετα-
θέσεως Y καταφατικῶν t τοιαῦται B¹: αἱ αὐταὶ Y 26 εἴτη t
μὴ — 31 λευκόν om. Y 30 τοῦτο Arist.: ταῦτα B¹ cf. p. 380,1 33 δὲ scripsi: δτι B¹ t

εἰπεῖν μὴ λευκόν. εἴτα ἐπὶ τὸ σαφέστερον μετάγων ἐπήγαγε τοῦτο ΧCIII^r
γάρ ἔστιν εἶναι μὴ λευκόν. τὸ γὰρ λέγειν, φησίν, ὅτι πᾶν ζῷον
ἀληθὲς εἰπεῖν μὴ λευκὸν ταῦτόν ἔστι τῷ λέγειν ὅτι πᾶν ζῷον οὐ λευκόν 15
ἔστι· τὸ γὰρ ἀληθές, φησί, τῷ ἔστιν ὁμοίως τάττεται, τουτέστιν ίσο-
5 δύναμισι ταῦτα ἀλλήλοις ὅστε ἀντιλαμβάνεσθαι εἰς ἄλληλα καὶ τίθεσθαι
ἀντὶ τοῦ ‘ἔστι’ τὸ ‘ἀληθές’. πᾶς ἄνθρωπος ζῷόν ἔστι, πᾶς ἄνθρωπος ἀληθὲς
εἰπεῖν ὅτι ζῆσθαι. καὶ ὅτι ίσοδυναμεῖ τῷ ‘ἔστι’ τὸ ‘ἀληθές’, δείκνυσιν ἐκ τοῦ
καὶ τὴν ἀρνησιν αὐτῷ προσάπτεσθαι καὶ μὴ ἄλλως γίνεσθαι ἀπόφασιν, εἰ
μὴ αὐτῷ συνταχθείη ἡ ἀρνησις, ὕσπερ καὶ τῷ ‘ἔστι’. τοῦ γοῦν ‘ἀληθὲς
10 εἰπεῖν λευκόν’ ἀπόφασίς ἔστιν ἡ ‘οὐκ ἀληθὲς εἰπεῖν λευκόν’, οὐ μὴν ‘ἀλη-
θὲς εἰπεῖν μὴ λευκόν’, ὕσπερ καὶ τῆς ‘ἔστι λευκόν’ ἡ ‘οὐκ ἔστι λευκόν’ 20
ἀπόφασις, οὐχ ἡ ‘ἔστιν οὐ λευκόν’.

p. 52a 29 'Αλλὰ τοῦ μὲν δὲ ἂν η̄ λευκὸν ἀληθὲς εἰπεῖν ἔστι λευκὸν
εἴτε μὴ λευκόν δὲ αὐτὸς τρόπος· κατασκευαστικῶς γὰρ ἄμφω διὰ
15 τοῦ πρώτου σχήματος δείκνυται.

Εἰ γὰρ δέδεικται ὅτι κατάφασίς ἔστιν, ἔτι δὲ καὶ καθόλου, τὸ δὲ 25
καθόλου καταφατικὸν ἐν τῷ πρώτῳ μόνῳ δείκνυται σχήματι ἀμφοτέρων
τῶν προτάσσων καταφατικῶν οὐσῶν, δῆλον ὅτι εἰς τοῦτο ἀναλυτέον τὸ τοι-
οῦτον πρόβλημα.

20 p. 52a 34 Εἰ δὴ ἔστιν ἀληθὲς εἰπεῖν δὲ ἂν η̄ ἄνθρωπος μουσικὸν
εἶναι η̄ μὴ μουσικὸν εἶναι, δὲ ἂν η̄ ζῷον ληπτέον η̄ εἶναι μουσι-
κὸν η̄ εἶναι μὴ μουσικόν, καὶ δέδεικται.

‘Γέποδειγμα τίθησι πῶς ἀν συναγθείη τὸ τοιοῦτον πρόβλημα, λέγω 30
δὴ τὸ καταρρατικὸν καθόλου ἀπλοῦν τε καὶ ἐκ μεταθέσεως, ὅτι καὶ τοῦ
25 μέσου οὗτο κατηγορητέον τὸν μείζονα ὕσπερ καὶ τοῦ ἐλάττονος. οἷον ὅτι
πᾶς ἄνθρωπος μουσικός· πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, πᾶν ζῷον μουσικόν, πᾶς
ἄνθρωπος ἄρα μουσικός. πᾶλιν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐ μουσικός· πᾶς
ἄνθρωπος ζῷον, πᾶν ζῷον οὐ μουσικόν, πᾶς ἄρα ἄνθρωπος οὐ μουσικός.

p. 52a 37 Τὸ δὲ μὴ εἶναι μουσικὸν δὲ ἂν η̄ ἄνθρωπος ἀνασκευα- 35
30 στικῶς δείκνυται κατὰ τοὺς εἰρημένους τρεῖς τρόπους.

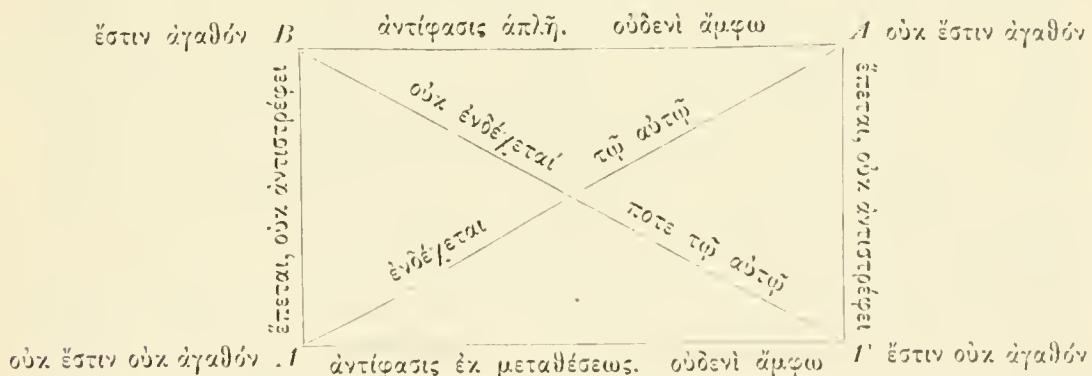
Τὴν ἀπόφασιν οὐ τέθεικε τὴν ἐκ μεταθέσεως, λέγω δὴ τὴν ‘οὐδεὶς

1 post λευκόν add. εἶναι Y μεταγγών B 7 ὅτι prius om. Y ίσοδυναμοῦσι,
supra οὕτι ser. εῖ Y τὸ ἔστιν t 9 post ὕσπερ add. δὴ Y τὸ ἔστι t an τῆς?
οὖν Y 11.12 τῆς ἔστιν οὐ λευκόν η̄ οὐκ ἔστιν οὐ λευκὸν ἀπόφασις ἀλλ’ οὐχ η̄ οὐκ ἔστι
λευκόν B 13 τοῦ Bt(n): τῷ Y: τὸ Arist. (om. δὲ λευκόν) 14 κατασκευα-
στικῶς κτλ. om. Y 15 δείκνυται σχήματος t Arist. 16 post ὅτι add. η̄ Y
ἔτι B: ἔστι Yt 18 εἰς τοῦτο Bt: καταφατικὸν Y 20 δὲ Y: δὲ t εὖν B
(A B u) 21 ἐξάν B ληπτέον κτλ. om. Y 27 ἄρα ἄνθρωπος t
30 εἰρηται Y κατὰ κτλ. om. Y προειρημένους B² 31 οὐ om. Bt

ἄνθρωπος οὐ μουσικός². ταῦτα οὖν, φησί, δεικτέον διὸ τῶν εἰρημένων ΧΣΠ³ τριῶν τρόπων. οὗτοι δέ εἰσιν οἱ τε δεύτεροι τοῦ πρώτου συγγρατοι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ δευτέρου δύο. διὸ τούτων γάρ μόνον τὰ καθόλου ἀποφατικὸν ἐδείχνυτο.

5 p. 52a 39 Ἀπλῶς δὲ ὅταν οὗτοις ἔγγη τὸ Α καὶ τὸ Β ἀστεῖ ἀμα⁴
μὲν τῷ αὐτῷ μὴ ἐνδέχεσθαι, παντὶ δὲ ἐξ ἀνάγκης θάτερον καὶ
τὰ ἔξης.

Ἀναλαμβάνει πάλιν τὰ περὶ τῆς ἀκολουθήσεως τῶν προτάσεων τῶν
τε ἀπλῶν καὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως ἐπειδὴ γάρ ἀνωτέρῳ ἐπὶ ὅλης τινὸς
10 ἐγύμνασε τὸν λόγον ἔύλον λευκὸν λαβόν καὶ ἔύλον οὐ λευκόν. ἐνταῦθα⁵ 50
καθολικωτέραν ποιῶν τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῶν στοιχείων προάγει τὴν ἀκολούθησιν.
λαμβάνει οὖν πάλιν τὰς δύο ἀντίφασις, τὴν τε ἀπλῆν καὶ τὴν ἐκ
μεταθέσεως. μίαν μὲν ἀντίφασιν τὴν ΑΒ, ἔτεραν δὲ τὴν ΓΔ. διὶ οὖν
ταῖς μὲν καταφάσεσιν αἱ ἀποφάσεις ἔπονται καὶ οὐκ ἀντιστρέψουσι, καὶ ὅτι
15 τὰς μὲν καταφάσεις ἀδύνατον συναληθεύειν, τὰς δὲ ἀποφάσεις ἐνδέχεται,
βούλεται δεῖξαι. ὑποτίθεται οὖν τὸ μὲν Β καὶ τὸ Γ τὰς καταφάσεις, τὴν
μὲν ἀπλῆν τὴν δὲ ἐκ μεταθέσεως, τὰ δὲ λοιπά, τὸ Α φημὶ καὶ τὸ Δ, τὰς δο⁶
τούτων ἀποφάσεις. | ΧΣΠ⁶

Τρισὶ δὲ ὑποθέσεσι χρησάμενος τὰ λοιπὰ ἀποδείκνυσι, μιᾶς μὲν
20 διὶ ἀντιφατικῶς ἀντίκειται τὸ Α καὶ τὸ Β καὶ ἔτι τὸ Γ καὶ τὸ Δ, δευτέρᾳ
δὲ διὶ ἀνάγκη παντὶ τὸ Α ὑπάρχειν ἢ τὸ Β, καὶ πάλιν παντὶ ἐξ ἀνάγκης
ἢ τὸ Γ ἢ τὸ Δ· τοιαύτη γάρ ἡ ἀντίφασις· τρίτῃ ὑπόθεσις διὶ τῷ Γ
ἔπειται τὸ Α καὶ οὐκ ἀντιστρέψει, λέγω δὴ διὶ οὐχ ἔπειται τῷ Α τὸ Γ.
τούτων ὑποτεθέντων δείκνυσιν ἔτερα τρία, ἐν μὲν διὶ τῷ Β τὸ Δ ἔπειται διὶ⁷
25 καὶ οὐκ ἀντιστρέψει, καὶ διὶ τὸ Γ καὶ τὸ Β, ἀπέρ ὑπόκεινται καταφάσεις.

2 post δεύτερος add. τρόπος Υ

10 ἐγύμναστο Υ: ἐγύμνασε τ

ἐνδέχεται delevit δῆλον Β

inv. ord. BYt

18 figuram dedi e Bt

τοῦ πρώτου συγγρατοι

τοῦ πρώτου συγγρατοι

τοῦ πρώτου συγγρατοι

τοῦ πρώτου συγγρατοι

6 ἀνάγκης κτλ. οι. Υ

βαλόν Υ

11. 12 ἀκολουθίαν Β

13 α—δ scripsi:

14 α—δ scripsi:

15 α—δ scripsi:

16 α—δ scripsi:

17 α—δ scripsi:

18 α—δ scripsi:

19 α—δ scripsi:

20 α—δ scripsi:

21 α—δ scripsi:

22 α—δ scripsi:

23 α—δ scripsi:

24 α—δ scripsi:

25 α—δ scripsi:

26 α—δ scripsi:

27 α—δ scripsi:

28 α—δ scripsi:

29 α—δ scripsi:

30 α—δ scripsi:

31 α—δ scripsi:

32 α—δ scripsi:

33 α—δ scripsi:

34 α—δ scripsi:

35 α—δ scripsi:

36 α—δ scripsi:

37 α—δ scripsi:

38 α—δ scripsi:

39 α—δ scripsi:

40 α—δ scripsi:

41 α—δ scripsi:

42 α—δ scripsi:

43 α—δ scripsi:

44 α—δ scripsi:

45 α—δ scripsi:

46 α—δ scripsi:

47 α—δ scripsi:

48 α—δ scripsi:

49 α—δ scripsi:

50 α—δ scripsi:

51 α—δ scripsi:

52 α—δ scripsi:

53 α—δ scripsi:

54 α—δ scripsi:

55 α—δ scripsi:

56 α—δ scripsi:

57 α—δ scripsi:

58 α—δ scripsi:

59 α—δ scripsi:

60 α—δ scripsi:

61 α—δ scripsi:

62 α—δ scripsi:

63 α—δ scripsi:

64 α—δ scripsi:

65 α—δ scripsi:

66 α—δ scripsi:

67 α—δ scripsi:

68 α—δ scripsi:

69 α—δ scripsi:

70 α—δ scripsi:

71 α—δ scripsi:

72 α—δ scripsi:

73 α—δ scripsi:

74 α—δ scripsi:

75 α—δ scripsi:

76 α—δ scripsi:

77 α—δ scripsi:

78 α—δ scripsi:

79 α—δ scripsi:

80 α—δ scripsi:

81 α—δ scripsi:

82 α—δ scripsi:

83 α—δ scripsi:

84 α—δ scripsi:

85 α—δ scripsi:

86 α—δ scripsi:

87 α—δ scripsi:

88 α—δ scripsi:

89 α—δ scripsi:

90 α—δ scripsi:

91 α—δ scripsi:

92 α—δ scripsi:

93 α—δ scripsi:

94 α—δ scripsi:

95 α—δ scripsi:

96 α—δ scripsi:

97 α—δ scripsi:

98 α—δ scripsi:

99 α—δ scripsi:

100 α—δ scripsi:

101 α—δ scripsi:

102 α—δ scripsi:

103 α—δ scripsi:

104 α—δ scripsi:

105 α—δ scripsi:

106 α—δ scripsi:

107 α—δ scripsi:

108 α—δ scripsi:

109 α—δ scripsi:

110 α—δ scripsi:

111 α—δ scripsi:

112 α—δ scripsi:

113 α—δ scripsi:

114 α—δ scripsi:

115 α—δ scripsi:

116 α—δ scripsi:

117 α—δ scripsi:

118 α—δ scripsi:

119 α—δ scripsi:

120 α—δ scripsi:

121 α—δ scripsi:

122 α—δ scripsi:

123 α—δ scripsi:

124 α—δ scripsi:

125 α—δ scripsi:

126 α—δ scripsi:

127 α—δ scripsi:

128 α—δ scripsi:

129 α—δ scripsi:

130 α—δ scripsi:

131 α—δ scripsi:

132 α—δ scripsi:

133 α—δ scripsi:

134 α—δ scripsi:

135 α—δ scripsi:

136 α—δ scripsi:

137 α—δ scripsi:

138 α—δ scripsi:

139 α—δ scripsi:

140 α—δ scripsi:

141 α—δ scripsi:

142 α—δ scripsi:

143 α—δ scripsi:

144 α—δ scripsi:

145 α—δ scripsi:

146 α—δ scripsi:

147 α—δ scripsi:

148 α—δ scripsi:

149 α—δ scripsi:

150 α—δ scripsi:

151 α—δ scripsi:

152 α—δ scripsi:

153 α—δ scripsi:

154 α—δ scripsi:

155 α—δ scripsi:

156 α—δ scripsi:

157 α—δ scripsi:

158 α—δ scripsi:

159 α—δ scripsi:

160 α—δ scripsi:

161 α—δ scripsi:

162 α—δ scripsi:

163 α—δ scripsi:

164 α—δ scripsi:

165 α—δ scripsi:

166 α—δ scripsi:

167 α—δ scripsi:

168 α—δ scripsi:

169 α—δ scripsi:

170 α—δ scripsi:

171 α—δ scripsi:

172 α—δ scripsi:

173 α—δ scripsi:

174 α—δ scripsi:

175 α—δ scripsi:

176 α—δ scripsi:

177 α—δ scripsi:

178 α—δ scripsi:

179 α—δ scripsi:

180 α—δ scripsi:

181 α—δ scripsi:

182 α—δ scripsi:

183 α—δ scripsi:

184 α—δ scripsi:

185 α—δ scripsi:

186 α—δ scripsi:

187 α—δ scripsi:

188 α—δ scripsi:

189 α—δ scripsi:

190 α—δ scripsi:

191 α—δ scripsi:

192 α—δ scripsi:

193 α—δ scripsi:

194 α—δ scripsi:

195 α—δ scripsi:

196 α—δ scripsi:

197 α—δ scripsi:

198 α—δ scripsi:

199 α—δ scripsi:

200 α—δ scripsi:

201 α—δ scripsi:

202 α—δ scripsi:

203 α—δ scripsi:

204 α—δ scripsi:

205 α—δ scripsi:

206 α—δ scripsi:

207 α—δ scripsi:

208 α—δ scripsi:

209 α—δ scripsi:

οὐδέποτε ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συναληθεύουσιν, καὶ ὅτι τὸ ΑΔ, τουτέστι τὰς ΧΣΗΝ
ἀποφάσεις, ἐνδέγεται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ συναληθεύειν. τὰ μὲν οὖν προκείμενα
ταῦτα. πρῶτον δὲ δείχνυσιν, ὅτι τῷ Β ἔπειται τὸ Δ, τὸν τρόπον τοῦτον.
ἔπειδὴ γάρ οὐπόκειται ὅτι τῶν ΓΔ θάτερον παντὶ ἐξ ἀνάγκης οὐπάρει διὰ
5 τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικεῖσθαι, εἰ μὴ οὐπάρει τῷ Β τὸ Δ, ἀνάγκη δήπου τὸ
Γ οὐπάρχειν. ἀλλ' εἰ τὸ Γ οὐπάρει τῷ Β, οὐπόκειται δὲ ἔπεισθαι τῷ Γ
10 τὸ Α, τουτέστιν φῶ [δ'] ἀν οὐπάρχη τὸ Γ, τούτῳ καὶ τὸ Α οὐπάρχειν, οὐπάρχει
δὲ τῷ Β τὸ Γ, καὶ τὸ Α ἄρα τῷ Β οὐπάρει. φῶ ἄρα τὸ Β, τούτῳ καὶ
τὸ Α, ὥπερ ἔστιν ἀδύνατον διὰ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικεῖσθαι. τὸ δ' ἀδύ-
15 νατον ἡκολούθησε διὰ τὸ οὐποκεῖσθαι τῷ Β οὐπάρχειν τὸ Γ. εἰ οὖν τοῦτο
ψεῦδος, ἀληθὲς δήπου τὸ τῷ Β οὐπάρχειν τὸ Δ· οὐπόκειται γάρ ἐξ ἀνάγκης
παντὶ ἦ τὸ Γ ἦ τὸ Δ. οὗτο μὲν οὖν δείχνυσιν ὅτι τῷ Β ἔπειται τὸ Δ.
ἀκόλουθον δὲ ἦν εὐθὺς δεῖξαι ὅτι οὐκ ἀντιστρέψει, τουτέστιν οὐχ φῶ τὸ Δ
οὐπάρχει, τούτῳ καὶ τὸ Β. ἀλλ' ἔπειται πρὸς τὴν δεῖξιν τούτου ἐδεῖτο τοῦ
20 ὅτι τὸ ΑΔ ἐνδέγεται τῷ αὐτῷ, πρότερον τοῦτο δείχνυσιν, ὅτι τὸ Α καὶ
τὸ Δ ἐνδέγεται τῷ αὐτῷ παρεῖναι. ἔπειται γάρ οὐπόκειται ὅτι οὐκ ἀντιστρέψει
πρὸς τὸ Α τὸ Γ, τουτέστιν οὐκ ἐφ' ὃν τὸ Α, πάντως καὶ τὸ Γ, ἐὰν
ληφθῇ τι τούτων ἐφ' ὃν τὸ μὲν Α οὐπάρχει τὸ δὲ Γ οὐχ οὐπάρχει, ἔπειδὴ
παντὶ ἦ τὸ Γ ἦ τὸ Δ, οὐχ οὐπάρχει δὲ τὸ Γ φῶ τὸ Α οὐπάρχει, τὸ Δ ἄρα
25 οὐπάρει φῶ τὸ Α. τὸ ἄρα ΑΔ ἐνδέγεται τῷ αὐτῷ παρεῖναι. εἰτα εὐθὺς
ἔπισυγάπτει ὅτι τὸ Γ καὶ τὸ Β οὐκ ἐνδέγεται τῷ αὐτῷ. εἰ γάρ φῶ τὸ Β,
τούτῳ καὶ τὸ Γ, ἔπειδὴ φῶ τὸ Γ, τούτῳ καὶ τὸ Α (οὐπόκειται γάρ ἔπεισθαι
τῷ Γ τὸ Α), φῶ ἄρα τὸ Β, τούτῳ καὶ τὸ Α ἦ ἀντιφασις, ὥπερ ἔστιν
ἀδύνατον. οὐδενὶ ἄρα τῷ αὐτῷ τὸ Γ καὶ τὸ Β οὐπάρει. τούτων δὲ δεῖειγ-
30 μένων δείχνυσιν ὅτι οὐκ ἀντιστρέψει τὸ Β τῷ Δ (τοῦτο γάρ λείπεται),
λέγω δὴ ὅτι οὐκ ἐφ' ὃν τὸ Δ, πάντως ἐπὶ τούτων καὶ τὸ Β. ἔπειδὴ γάρ
δεῖεικται ὅτι ἐφ' ὃν τὸ Δ, ἐπὶ τούτων ἐνδέγεται καὶ τὸ Α, εἰ ἐφ' ὃν μὲν
τὸ Α, ἐπὶ τούτων ἐνδέγεται καὶ τὸ Δ, ἐφ' ὃν δὲ τὸ Δ, ἐπὶ τούτων πάντως
καὶ τὸ Β, ἐφ' ὃν ἄρα τὸ Α, ἐπὶ τούτων καὶ τὸ Β, ὥπερ ἔστιν ἀδύνατον.
35 ἀντιφατικῶς γάρ ἀντίκεινται. οὐκ ἄρα ἔψειται τῷ Δ τὸ Β.

‘Απλῶς δὲ ὅταν οὗτως ἔχῃ τὸ Α καὶ τὸ Β ὥστε ἀμφα μὲν τῷ
αὐτῷ ψήνη ἐνδέγεσθαι παντὶ δὲ ἐξ ἀνάγκης θάτερον, καὶ πάλιν
τὸ Γ καὶ τὸ Δ ὀσαύτως. αἱ πρῶται δύο οὐποθέσεις, ὅτι τε ἀντιφατικῶς
ἀντίκεινται τὸ Α καὶ τὸ Β καὶ ἔτι τὸ Γ καὶ τὸ Δ, καὶ ὅτι παντὶ ἐξ
45 ἀνάγκης θάτερον ἐκατέρας ἀντιφάσεως.

3 δὲ Bt: οὖν Y 4 ἔπειται B 7 δ' delevi cf. p. 47,16 οὐπάρχη Y: οὐπάρχει t: com-
pend. B οὐπάρχειν Bt: οὐπάρχει Y 8 οὐπάρει τῷ β' B 9 δ' om. t cf. p. 232,18
12 τῷ—τῷ Y 14 ἐδεῖτο τοῦ scripsi: ἐδεῖτο τοῦτο Y: ἐδείχνυτο Bt 15.16 πρότερον—
τῷ αὐτῷ om. t 18 τι om. t 19 παντὸς Bt τῷ ἦ τῷ Y 20 α alt. om. B
ante εἰτα add. καὶ Y 21 post ἔπισυγάπτει add. καὶ t ὅτι Bt: ω Y 23 post α alt.
add. οὐπάρχει Y 23.24 ἀδύνατον ἔστιν Y 24 post ἄρα add. καὶ Y δὲ Bt: οὖν Y
26 γάρ, quod post 27 εἰ colloc. BYt, huc transposui 27 ω τῷ Yt post δ̄ add. πάντως B
καὶ τὸ α ἐνδέγεται B post τὸ α add. ἐφ' ὃν ἄρα τῷ β̄, ἐπὶ τούτων ἐνδέγεται καὶ τὸ α
(superscr. ἦ) Y 31 ὥστε κτλ. om. Y 33 ὥσαύτως t Arist.: om. B θέσεις Y

"Επηγται δὲ τῷ Γ τὸ Α καὶ μὴ ἀντιστρέψῃ. ή τρίτη ΧΣΠΗ
ὑπόθεσις.

Καὶ τῷ Β τὸ Δ ἀκολουθήσει καὶ οὐκ ἀντιστρέψει καὶ τὸ 30
μὲν Α καὶ Δ ἐνδέχεται τῷ αὐτῷ, τὸ δὲ Β καὶ Γ οὐκ ἐνδέχεται.
5 τὰ λοιπὰ τρία προανεφύνησεν ἀπερ βούλεται ἀποδεῖξαι. εἰ δέ τις ἔνσταίη
πρὸς τὴν τρίτην τῶν ὑποθέσεων, λέγω δὴ πόθεν ὅτι ἔπειται τῷ Γ τὸ Α
καὶ οὐκ ἀντιστρέψει, ἵστιος ἔτι, εἰ ληφθείη τις ὄλη, ἐξ αὐτῆς τῆς ἔναργειας
ό ἔλεγχος, ἕσπερ ἐφ' ᾧ ἐθήκαμεν προτέρων ὑποδειγμάτων. σαφῆ δὲ τὰ
ἔξῆς τῆς λέξεως.

10 p. 52b14 Συμβαίνει δὲ ἐνίστε καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ τάξει τῶν ὅρων
ἀπατᾶσθαι διὰ τὸ μὴ τὰ ἀντικείμενα λαμβάνειν ὄρθως, ἢν τοι
ἀνάγκη παντὶ θάτερον ὑπάρχειν. |

'Ἐπειδὴ ἔδειξεν ὅτι ή ἀκολουθήσεις τῶν προτάσεων, τῶν τε ἀπλῶν ΧΣΙV
καὶ τῶν ἐκ μεταθέσεως, ἀντιστρόφως ἔχει, λέγω δὴ ὅτι τῇ μὲν ἀπλῇ κατα-
15 φάσει ή ἐκ μεταθέσεως ἀπόφασις ἔπειται καὶ τὸ ἔμπαλιν τῇ ἐκ μεταθέσεως
καταφάσει η ἀπλῇ ἀπόφασις, καὶ ὅτι οὐ καθ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν στοιχὸν
ἢ ταῖς ἀπλαῖς αἱ ἐκ μεταθέσεως ἔπονται η ταῖς ἐκ μεταθέσεως αἱ ἀπλαῖ.
ἀπάτην τινὰ ἴσως γενησομένην τισί, δι' οὓς δόξει ἐνδέχεσθαι κατὰ τὸν
αὐτὸν στοιχὸν μὴ μόνον τῷ Γ τὸ Α ἔπειται ἀλλὰ καὶ τῷ Δ τὸ Β, τίθησι
20 καὶ ἀπελέγχει. ως διὰ πάντων τὸν περὶ τῆς ἀκολουθήσεως λόγον ἀληθῆ
δείκνυσθαι, καὶ δι' ᾧν αὐτόθιν δέδεικται καὶ δι' ᾧν οἱ τὸ ἐναντίον κατα-
σκευάζοντες λόγοι ἔλεγχονται. συμβαίνει δέ, φησίν, ή τοιαύτη ἀπάτη, εἰ
μὴ καλῶς ληφθείη τὰ ἀντικείμενα, οἷον εἴ τις νομίσοι ὅτι ἐνδέχεται τοῦ Α
καὶ τοῦ Β μίαν ἀπόφασιν καὶ τὴν αὐτὴν εἶναι τὸ Ζ, καὶ κοινῶς ἀμφοτέρων
25 καὶ ιδίᾳ φένατέρου. οἷον ἔστω τὸ μὲν Β 'ἔστιν ἀγαθόν', τὸ δὲ Α 'οὐκ ἔστιν
ἀγαθόν'. τούτων ἀμφοτέρων μία ὑποκείσθω ἀπόφασις τὸ Ζ τὸ 'οὔτε ἔστιν
ἀγαθὸν οὔτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν'. πάλιν τοῦ Γ καὶ Δ, λέγω δὴ τοῦ 'ἔστιν

1 ἔπειται Υ post lemma add. Άνωτέρῳ μὲν ἐν τῷ διαγράμματι προέταττε τὴν ἀπλὴν
κατάφασιν τ(ῆς) οἰκείας ἀποφάσεως. καὶ οὕτως ἐπεικόπει πότερον ποτέρῳ τῶν μορίων τῆς
ἀντιφάσεως ταύτης καὶ τ(ῆς) ὑπὸ ταύτ(ην) ἐκ μεταθέσεως ἔπειται, ὡδε δὲ αὖθις αὐτὸ τοῦτο
ἐπισκοπῶν καὶ ἀποδεικτικωτέρα μεθόδῳ διασαφ(ῶν), καὶ οὐχ ὡς ἔκει μᾶλλον ἐκ τῆς ἔναρ-
γειας τὴν ἀπλὴν ἀπόφασιν προτάττει τῆς ιδίας καταφάσεως, ἔνοιαν ἐντεῦθεν διδούς. ὅτι ὅπις
ἄν καὶ γένηται η τῶν ἀπλῶν προτάσεων θέσις ἀνάπαλιν καὶ ἐναλλάξ η ἀκολουθήσεις ἀσφαλῆς
γίνεται. ἄν δὲ ἴση καὶ ὡς ταύτως γένηται. ως τὸ κατωτέρῳ λεγθῆσθαι μενον διάγραμμα ἀπαντᾷ,
ἐσφαλμ(ένον) ἔσται, ως αὐτὸς ὁ ἀριστοτέλης ἀποδεῖξει: Υ ή οὐ. Υ 3 ἀντι-
στρέψει τ: ἀντί Υ καὶ τὸ μὲν κτλ. οὐ. Υ 4 ante δ et ante γ add. τὸ τ
(ante γ Ο) 6 πόθεν ὅτι τ: inv. ord. BY 7 ἐνεργείας Bt 8 αἱ πρότερον?

11 διὰ τὸ κτλ. οὐ. Υ 13 ἀκολούθησεις Β 14 μεταθέσεων τ 15 post ή del.
ἀπλῇ Β ἀπόφασις ἐκ μεταθέσεως Β τὸ ἔμπαλιν οὐ. Υ 18 δόξειν 1
20 τῶν τ ἀκολουθήσεις Β 24 καὶ priusum Υτ: κατὰ Β τὴν αὐτὴν 1: ταύ-
την Bt 25 ἐκάστου Υ

οὐκ ἀγαθόν' καὶ 'οὐκ ἔστιν οὐκ ἀγαθόν', ἀπόφασις τὸ Θ τὸ 'οὗτε ΧΣΙV^r
 ἔστιν οὐκ ἀγαθὸν οὗτε οὐκ ἔστιν οὐκ ἀγαθόν'. τούτων οὗτως ἐχόν-
 των δειγμήσεται ὅτι ὥσπερ τῷ Γ τὸ Α ἔπειται, οὗτο καὶ τῷ Δ τὸ Β.
 ἐπειδὴ γάρ τὸ Ζ ἀπόφασίς ἔστι τοῦ Α, ἐπὶ παντὸς δὲ ἦ τὸ Α ἦ
 5 τὸ Ζ, διὰ τὰ αὐτὰ δὲ ἐπὶ παντὸς ἦ τὸ Γ ἦ τὸ Θ (ἀπόφασις γάρ τοῦ Γ
 τὸ Θ), ὑπόκειται δὲ ὅτι φ τὸ Γ ὑπάρχει, τούτῳ παντὶ ἔπειται τὸ Α,
 ἀνάγκη πᾶσα καὶ φ τὸ Ζ, τούτῳ παντὶ τὸ Θ ὑπάρχειν. ἐπειδὴ γάρ
 10 ἐπὶ παντὸς ἦ τὸ Θ ἦ τὸ Γ, εἰ μὴ τὸ Θ ὑπάρχει τούτῳ φ ὑπάρχει²⁰
 τὸ Ζ, τὸ Γ ὑπάρξει· ἀλλ' εἰ φ τὸ Ζ, τούτῳ καὶ τὸ Γ, φ δὲ τὸ Γ,
 τούτῳ ὑπόκειται τὸ Α, φ ἄρα τὸ Ζ, τούτῳ καὶ τὸ Α ὑπάρξει, διερ
 15 ἔστιν ἀδύνατον· ἀντίφασις γάρ τὸ ΑΖ. εἰ οὖν φ τὸ Ζ, τούτῳ τὸ Γ οὐκ
 ἐνδέχεται, ἀνάγκη δῆπου τὸ Θ, ἐπειδὴ ἐπὶ παντὸς ἦ τὸ Γ ἦ τὸ Θ. πάλιν
 20 ἐπειδὴ τὸ Ζ ἀπόφασίς ἔστι τοῦ Β, παντὶ ἄρα ἦ τὸ Β ἦ τὸ Ζ· διὰ τὰ
 αὐτὰ δὲ ἐπὶ παντὸς ἦ τὸ Δ ἦ τὸ Θ· δέδεικται δὲ ὅτι φ τὸ Ζ, τούτῳ
 25 καὶ τὸ Θ· φ ἄρα τὸ Δ, τούτῳ καὶ τὸ Β. εἰ γάρ φ τὸ Δ, τούτῳ μὴ
 ὑπάρξει τὸ Β, ἐπειδὴ ἐπὶ παντὸς ἦ τὸ Β ἦ τὸ Ζ, φ ἄρα τὸ Δ, τούτῳ²⁵
 τὸ Ζ ὑπάρξει· ἀλλ' φ τὸ Ζ ὑπάρχει, τούτῳ δέδεικται καὶ τὸ Θ ὑπάρχον·
 φ ἄρα τὸ Δ, τούτῳ καὶ τὸ Θ ὑπάρξει ἡ ἀντίφασις, ὑπερ ἔστιν ἀδύνατον.
 οὐκ ἄρα φ τὸ Δ, τούτῳ τὸ Ζ· λείπεται ἄρα τὸ Β. εἰ οὖν φ τὸ Δ,
 30 τούτῳ τὸ Β, ὑπόκειται δὲ καὶ φ τὸ Γ, τούτῳ καὶ τὸ Α, καθ' ἔνα ἄρα
 καὶ τὸν αὐτὸν στοιχὸν ἦ ταῖς ἀπλαῖς αἱ ἐκ μεταθέσεως ἔψυνται ἦ ταῖς
 ἐκ μεταθέσεως αἱ ἀπλαῖ. τούναντίον δὲ ἐδείκνυτο πρότερον. ὁ μὲν οὖν
 τρόπος τῆς ἀπάτης τοιοῦτος. συνέβη δὲ διὰ τὸ κακῶς εἰλῆφθαι τὸ Ζ³⁰
 ἀπόφασιν εἶναι τοῦ τε Α καὶ τοῦ Β, ὑμοίως καὶ τὸ Θ τοῦ τε Γ καὶ τοῦ Δ·
 35 ψεῦδος γάρ ὅτι ἐπὶ παντὸς ἦ τὸ Α ἦ τὸ Ζ καὶ πάλιν ἦ τὸ Β ἦ τὸ Ζ·
 ὑμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ΓΔΘ. τοῦ γάρ 'ἔστιν ἀγαθόν', διερ ἦ τὸ Β, ἀπό-
 φασίς ἔστι τὸ 'οὐκ ἔστιν ἀγαθόν', οὐ μὴν τὸ 'οὗτε ἀγαθόν ἔστιν οὗτε οὐκ
 40 ἔστιν ἀγαθόν'· ἀδύνατον γάρ ἔστι τι δὲ οὗτε ἀγαθόν ἔστιν οὗτε οὐκ
 ἔστιν ἀγαθόν, ἀλλὰ πάντως θάτερον ἀνάγκη. ὑμοίως δὲ οὐδὲ τοῦ Α, διερ ἦ
 τὸ 'οὐκ ἔστιν ἀγαθόν', ἀπόφασίς ἔστι τὸ Ζ τὸ 'οὗτε ἀγαθόν ἔστιν οὐκ
 45 ἔστιν ἀγαθόν· συμπεριειληπται γάρ ἐν τῷ Ζ τὸ Α· τὸ γάρ 'οὐκ ἔστιν ἀγα-³⁵

1 οὗτε οὐκ. B 2 οὐκ alt. ante ἔστιν collocant Bt post ἀγαθόν add. α' οὐκ
 ἔστιν ἀγαθόν. β' ἔστιν ἀγαθόν. ζ' οὗτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν, οὗτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν. | γ' ἔστιν
 οὐκ ἀγαθόν. δ' οὐκ ἔστιν οὐκ ἀγαθόν. θ' οὗτε οὐκ ἔστιν οὐκ ἀγαθόν, οὗτε οὐκ
 ἔστιν ἀγαθόν. | ἔπειται ἡ ἀπλὴ τῇ ἐκ μεταθέσεως. τῇ ἐκ μεταθέσεως ἡ ἀπλὴ. ἀμφοτέρων ἀποφάσεων. t
 post τούτων add. οὖν Y 4 ἐπεὶ t 5 δὲ Y: δὴ B: δεῖ t 6 τοῦτο t
 8 εἰ B: ἦ Yt 13 post ἐπειδὴ del. ἐπὶ παντὸς B 13. 14 ταῦτα Y 16 ὑπάρχει Y
 ᾧ supra β ser. Y 17 ᾧ supra β ser. Y 18 ὑπάρχον Bt: ὑπάρχει Y
 18 ἄρα Bt: δὲ Y 19 post τούτων add. καὶ Y 20 post τούτων add. καὶ Y 21 post ἦ alt. add.
 ἀνάπλαν Y 22 οὖν Bt: γάρ Y 24 τε alt. om. Y 27 post ἀγαθόν prius add.
 δὲ ἦ τὸ σ Y οὗτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν Y 28 post ἀγαθόν prius add. δὲ ἦ τὸ ζ Y
 29 post τοῦ add. β Y 30 ante οὐκ ἔστιν add. οὐκ ἔστιν οὐκ Y 30. 31 τὸ
 οὗτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν οὗτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν. συμπαρειληπται Y 31 τὸ β Y

θόν' ταῦτον ἔστι τῷ 'οὗτε ἀγαθὸν ἔστιν'. ὅμοίως δὲ οὐδὲ τὸ Θ ἀπόφασις ΧCIV^r δειχθήσεται ἢ τοῦ Γ ἢ τοῦ Δ. τούτου δὲ συγκεχωρημένου ἢ ἀπάτη προήστη. ὥστε διὰ τὸ μὴ καλῶς εἰληφθαι τὰ ἀντικείμενα, λέγω δὴ τὴν κατάφασιν καὶ τὴν ἀπόφασιν τὰς ἀντιφατικῶς ἀντικείμενας, ἢ πλάνη γέγονεν.

5 Διὰ τὸ μὴ τὰ ἀντικείμενα λαμβάνειν ὄρθως, ὃν ἀνάγκη παντὶ θάτερον ὑπάρχειν, τουτέστι τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα· ἐπὶ τούτων γάρ μόνων τῶν ἀντικείμενων ἀνάγκη ἐπὶ πάντων, καὶ ὅντων καὶ μὴ ὅντων, θάτερον μὲν ψευδὲς εἶναι θάτερον δὲ ἀληθές. 40

p. 52b 16 Οἷον εἰ τὸ Α καὶ τὸ Β μὴ ἐνδέχεται ἄμα τῷ αὐτῷ.

10 Ἀναλαμβάνει τὰς ἐξ ἀρχῆς ὑποθέσεις, τὰς τρεῖς φημι, ὃν ὑποκειμένων ἐδείκνυτο ἢ εἰρημένη ὑγιὴς τῶν προτάσεων ἀκολούθησις. εἴτα ταῖς ὑποθέσεσι ταύταις ἐπισυνάπτει ἐξῆς τὴν ψευδῆ ὑπόθεσιν ἐξ ἡς ἢ ἀπάτη ἐγίνετο.

p. 52b 24 Καὶ φῶ τὸ Γ, παντὶ τὸ Α ὑπόκειται.

15 Μία γάρ ἣν αὗτη τῶν εἰληφμένων ἐξ ἀρχῆς τριῶν ὑποθέσεων. 45

p. 52b 25 "Ωστε φῶ τὸ Ζ, παντὶ τὸ Θ.

Καὶ εἴπομεν πῶς, ἐπειδὴ ἀνάγκη μὲν παντὶ ἢ τὸ Θ ἢ τὸ Γ, μὴ ἐνδέχεται δὲ τὸ Γ τῷ Ζ διὰ τὸ συνεπιφέρειν ἔαυτῷ τὸ Α.

20 p. 52b 26 Ἀκολουθεῖ δὲ τῷ Ζ τὸ Θ, καὶ τῷ Δ ἀκολουθήσει τὸ Β· τοῦτο γάρ ἵσμεν.

Εἰ γάρ ἐπὶ παντὸς ἢ τὸ Β ἢ τὸ Ζ, οὐχ ἔπειται δὲ τῷ Δ τὸ Β, τὸ Ζ ἔψεται· ἀλλ' ἀδύνατον· συνεπιφέρει γάρ ἔαυτι τὸ Θ διὰ τὸ δεδειγματί εἶπεται τῷ Ζ τὸ Θ. ὥστε εἰ μὴ ἐνδέχεται τῷ Δ τὸ Ζ ἔπεισθαι, τὸ Β | ἔψεται ἐξ ἀνάγκης· ἀλλ' ἐδείκνυτο πρότερον ψευδος εἶναι τὸ ΧCIV^v τοιοῦτο· οὐ γάρ εἴπετο τῷ Δ τὸ Β. τί οὖν τοῦ ψεύδους αἴτιον, ἐπήγαγεν.

p. 52b 29 Οὐ γάρ ἵσως ἀνάγκη παντὶ ἢ τὸ Α ἢ τὸ Ζ, οὐδὲ τὸ Ζ ἢ τὸ Β.

Τουτέστι κακῶς εἴληπται διὰ τὸ Ζ ἀπόφασίς ἔστιν ἔκατέρου, τοῦ τε Α φημὶ καὶ τοῦ Β. εἴτα ἐπὶ τῶν ὄλῶν τοῦτο δείκνυσιν. 5

1 οὕτε ἔστιν ἀγαθὸν Υ	3 προείη Bt	συγκείμενα Υ	4 ἢ om. Bt	5 ὄρθως κτλ.
οι. Y	7 ἐπὶ πάντων om. Y	ὅντων καὶ om. t	8 ψευδος B	9 ἐνδέχηται t
ἀμα τῷ αὐτῷ ante μὴ colloc. B: om. Y		11 ἢ om. t	ἀκολούθως B	
17 εἴπωμεν Bt	ἀνάγκη Bt: ἐξ ἀνάγκης Y		18 ἐνδέχεται Bt	τῷ γ τὸ Y
21 παντὶ, om. ἐπὶ Y	β prius Bt: ὁ Y	23 ἐνδέχηται t	ἀκολουθεῖν Y	
24 ψευδὲς Y	25 εἴπεται τῷ ὁ om. Y	26 post ἵσως add. φησίν B		

p. 52b31 Τοῦ γὰρ ἀγαθοῦ τὸ οὐκ ἀγαθὸν ἀπόφασις.

XCV

Τουτέστι τοῦ ‘ἔστιν ἀγαθόν’ τὸ ‘οὐκ ἔστιν ἀγαθόν’. τὸ δὲ Ζ ἣν
 ‘οὗτε ἀγαθόν ἔστιν οὗτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν’. εἰ οὖν ἀπόφασις μέν ἔστι τοῦ
 ‘ἔστιν ἀγαθόν’ τὸ ‘οὐκ ἔστιν ἀγαθόν’, οὐ ταύτην δὲ τὸ ‘οὐκ ἔστιν ἀγαθόν’
 5 τῷ ‘οὗτε ἀγαθόν ἔστιν οὗτε οὐκ ἔστιν ἀγαθόν’, οὐκ ἄρα ἀπόφασις τοῦ Α 10
 τὸ Ζ. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἔφθημεν προειπόντες.

1 post ἀγαθοῦ add. φησὶ BY: om. t
 τὸ ἢ Y 3 οὗτε ἔστιν ἀγαθόν Y

2 τοῦ ἔστιν om. Y post ἀγαθόν alt. add.
 4 τὸ prius e τῷ corr. B τὸ alt. om. t

ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ ΣΧΟΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ.

p. 52b38 Ἐν πόσοις μὲν οὖν σχήμασι καὶ διὰ ποίων καὶ πόσων
5 προτάσεων καὶ πότε καὶ πῶς γίνεται συλλογισμός.

Σκοπὸς τῆς προκειμένης πραγματείας κατὰ μὲν Ἀλέξανδρον οὗτος·
έρει, φησί, τὰ ὑπόλοιπα τοῦ πρώτου λόγου. ποῖα δ' εἰσὶ ταῦτα; οἵτι; ἐκ
ψευδῶν ἀληθίες συνάγεται, καὶ οἵτι; ἐξ ἀληθῶν ἀληθίες. κατὰ δὲ τοὺς 20
ἀκριβέστερον λέγοντας σκοπὸς οὗτος· ἐπειδὴ ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὸ
10 εἶδος τῶν συλλογισμῶν εἰπεν, ἐν τούτῳ ἔρει τὴν ὥλην· εἶδος δὲ ἦν τὸ
συμπέρασμα, ὥλη δὲ αἱ προτάσεις. καὶ οὗτος μὲν ὁ σκοπός. ἐν προσι-
μίοις δὲ ἐπαναλαμβάνει τὰ εἰργμένα ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ, οἵτι; ἐπεδείξαμεν
ἐν πόσοις σχήμασι γίνονται οἱ συλλογισμοί, ἐν γάρ τρισί, καὶ διὰ
ποίων προτάσεων, δηλονότι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχήματι τῆς μείζονος 25
15 καθόλου οὕσης τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς μεί-
ζονος καθόλου τῆς δὲ ἐλάττονος ἀνομοιοσχήμονος οὕσης κατὰ ποιότητα. ἐν
δὲ τῷ τρίτῳ τῆς ἐλάττονος οὕσης καταφατικῆς, καὶ πόσων προτάσεων,
οἵτι; δύο γρεία τούλαχιστον, καὶ πότε καὶ πῶς. ταῦτα μὲν προείρηται
ἐν τῷ πρώτῳ τμήματι τοῦ πρώτου βιβλίου. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τμήματι
20 εἴρηται πῶς δεῖ κατασκευάζειν, οἵτι; διφειδούμεν λαμβάνειν κατηγορούμενα,
ὑποκείμενα, ἀλλότρια. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τμήματι περὶ ἀναλύσεως εἰπεν, οἵτι;

I Inscripti ex AGT (ἀριστοτέλους ομ. G): τοῦ φιλοπόνου ἐξίγγησις εἰς τὸ δεύτερον τῶν προ-
τέρων ἀναλυτικῶν B: ἴωάννου ἀλεξανδρέως ἀναλυτικῶν προτέρων τὸ δεύτερον σχό U: Eἰς τὸ
τῶν προτέρων ἀναλυτικῶν. | Βιβλίον δεύτερον t 4 καὶ πόσων ομ. B 5 post
γίνεται add. πᾶς t 7 ἔρειν t φησί ομ. Ut 9 post λόγου add. εἰδη U
ποῖα δὲ add. U² ταῦτα Bt: τὰ εἰργμένα U 9 τῶ om., ut videtur, U
10 προεῖπεν U 11 ὥλαι Bt 13 ἐν γάρ Bt: οἵτι; ἐν U 14 μὲν εἰ πρώτῳ
σχήματι superscr. U² 18 οἵτι; ομ. U προείρηται t 19 post πρώτῳ add.
τούτου U τῶ πρώτῳ βιβλίῳ II post τμήματι alt. add. τοῦ πρώτου βιβλίου.
ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τμήματι U 21 post περὶ add. τῆς Ut

ποίᾳ μεθόδῳ γράμμενοι ἀναδραμεῖν διφεύλομεν εἰς τὰς ἀργὸς τῶν συλλο- XCIV^v
γισμῶν. ταῦτα οὖν εἴρηται ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ.

'Εν πόσοις μὲν οὖν σχήμασι καὶ διὰ ποίων. ἐπειδὴ περὶ τῆς
30 οὐκέτι τῶν συλλογισμῶν μέλλει λέγειν, γρηγορισμένει ἡμῖν εἰς τὴν Τοπικὴν
ἢ πραγματείαν τοῦτο τὸ βιβλίον ὥσπερ καὶ τὸ πρότερον εἰς τὴν Ἀποδεικτικήν,
καὶ ὥσπερ ἔκεινο εἰς τὴν Ἀποδεικτικήν. οὗτοι καὶ τοῦτο εἰς τοὺς Τόπους.

p. 53a3 'Επεὶ δὲ οἱ μὲν καθόλου τῶν συλλογισμῶν εἰσιν οἱ δὲ
κατὰ μέρος.

'Ενταῦθα τὸ προσίμιον ἐπληρώθη. ἐν τούτοις δὲ βούλεται σημᾶναι
10 ὅτι οἱ καθόλου συλλογισμοὶ καὶ καταφατικοὶ καὶ ἀποφατικοὶ καὶ οἱ κατὰ
μέρος καταφατικοὶ μόνοι πλείω συλλογίζονται, οἱ δὲ μερικοὶ ἀποφατικοὶ
οὐκέτι. διὰ τί; ἐπειδὴ τὰ καθόλου καταφατικὰ προβλήματα πρὸς τὰ μερικὰ
ἀντιστρέψει, τὰ δὲ μερικὰ πρὸς ἑαυτά, λέγω δὴ τὰ καταφατικά, διορίως δὲ 40
καὶ τὰ καθόλου ἀποφατικά πρὸς ἑαυτά, τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν πρὸς
15 οὐδὲν τῶν ἄλλων οὔτε πρὸς ἑαυτό.

p. 53a8 Τὸ δὲ συμπέρασμα τὶ κατά τινός ἐστιν.

Τὸ δὲ συμπέρασμα, φησίν, ώρισμένον ἐστί· τοῦτο γάρ δηλοῖ διὰ
τοῦ εἰπεῖν τὶ κατά τινος. ἵνα γάρ μή τις οἰηθῇ μάτην ταῦτα λέγεσθαι,
ὅτι πλείους ἐπὶ τῶν τριῶν προβλημάτων εἰσὶν οἱ συλλογισμοί, φησίν δὲ
20 τὸ συμπέρασμα ἐφ' ἔκάστου ώρισμένον ἐστί, καὶ μή τις εἰπῃ 'τὸ Α τινὶ^v
τῷ Γ καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Α τὸ αὐτό εἰσι καὶ οὐκ εἰσὶ πολλοὶ συλλογισμοί'.
λέγομεν γάρ δὲ τὸ ἔκαστον ώρισμένον ἐστὶ καὶ ἔκαστόν ἐστι τὶ κατά τινος.
ἔτερον γάρ ἐστι τὸ ποιῆσαι ὑποκείμενον τὸ Γ κατηγορούμενον δὲ τὸ Α, XCIV^r
καὶ ἔτερον τὸ ὑποκείμενον τὸ Α κατηγορούμενον δὲ τὸ Γ. διὸ καὶ αὐτὸς
25 σαφῶς εἰπὼν ἐπὶ τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ δὲ, εἰ μηδενὶ τῷ Β τὸ Α,
καὶ τῷ Α οὐδενὶ τὸ Β, τοῦτό φησιν ἔτερον εἶναι τοῦ ἔμπροσθεν.
ἔξ ἀνάγκης γάρ ἔτερόν ἐστιν· ὁ γάρ πρότερος εἴχε κατηγορούμενον τὸ Α
ὑποκείμενον δὲ τὸ Β, ὁ δὲ δεύτερος εἴχε κατηγορούμενον τὸ Β ὑποκεί-

2 οὖν om. U 4 τὴν τῶν τόπων τὸ τοῦτο Ut: αὐτοῦ B 6 καὶ ὥσπερ—
ἀποδεικτικὴν AGTt: om. BU τρόπους t 8 κατὰ μέρος B Arist.: ἐπὶ μέρους Ut
9 ἐπληρώθην B 10 καὶ primum om. Bt 11 μόνοι Bt: προβλήματα U²
τὸ δὲ μερικὸν ἀποφατικὸν (ἀπὸ corr.) U 12 προβλήματα om. U ἐπὶ U
13 ἀντιστρέψη, ut videtur, pr. B: ἀντιστρέψουσι U post μερικὰ add. καταφατικὰ U
λέγω—καταφατικά om. U 14 ἀποφατικὰ Bt: καταφατικὰ καὶ U τὰ δὲ μερικὰ
ἀποφατικὰ pr. U 15 οὐδεμίαν οὔτε U πρὸς ε καὶ corr. U 16 lemma
om. Ut 18 οἰηθείη B 19 ὅτι—συλλογισμοί om. U 20 καὶ B: ἵνα Ut
εἴποι Ut 21 τῶν γ—τῶν α B συλλογισμοί U: λόγοι Bt 22 γάρ scripsi:
δὲ Bt: om. U ἐστιν ώρισμένον U 23 τὸ prius om. B 24 καὶ ἔτερον—τὸ γ
mrg. U τὸ (ante ὑποκ.) om. U 25 εἰπεν U τὸ—τῷ Ut itemque vs. 26
26 ἀ supra δ ser. U 28 τὸ prius om. U δεύτερος] σ in ras. U

μενον δὲ τὸ Α, ὥστε ἔτεροι ἀλλήλων. πῶς δὲ πολλὰ συμπέρασματα συγ- XCV^r
άγεται, ἀναγκαῖον ἐπισκέψασθαι, οἷον ως ἐπὶ τοῦ καθόλου καταφατικοῦ, εἰ δὲ τὸ Α, εἰ τύχοι, παντὶ τῷ Γ καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β, καὶ τὸ Λ ἄρα παντὶ¹⁰
τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Α. ὅμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ μερικοῦ καταφατικοῦ· εἰ δὲ γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Γ καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β, καὶ τὸ Α ἄρα τινὶ τῷ Β, καὶ
τὸ Β ἄρα τινὶ τῷ Α, ὥστε πλείους εἰσὶν οἱ συλλογισμοί. ὅμοίως καὶ ἐπὶ¹⁵
τοῦ καθόλου ἀποφατικοῦ, διὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α. ἐπὶ²⁰
δὲ τοῦ μερικοῦ ἀποφατικοῦ, ἐπειδὴ ἀντιστρέψαι οὐκ ἐνδέχεται, τούτου γάριν οὐδὲ πλείους γίνονται οἱ συλλογισμοί.

Τὸ δὲ συμπέρασμα τὸ κατά τινός ἐστιν. διὶ ἔκαστον ὕρισται συμ-
πέρασμα ἐκ τῆς ἀντιστροφῆς γινόμενον. εἰ δὲ ἔκαστον ὕρισται, δηλούν διὶ¹⁰
ἔτερός ἐστι συλλογισμός· τὸ γάρ τὸ κατά τινος τὸ αὐτὸ τοῦτο δηλοῦ, τὸ
ἔκαστον ώρίσθαι.

p. 53a16 "Εστι δὲ περὶ τῶν καθόλου καὶ ἄλλως εἰπεῖν· διὰ γὰρ
15 ἡ ὑπὸ τὸ μέσον ἡ ὑπὸ τὸ συμπέρασμά ἐστιν, ἀπάντων ἐσται ὁ
αὐτὸς συλλογισμός.

Οὗτος μὲν οὖν ἐκ τῆς γινομένης ἀντιστροφῆς ἐδείχθησαν πλείους²⁰
γινόμενοι συλλογισμοί. ἐνι δὲ καὶ ἄλλως εἰπεῖν διὶ πλείους γίνονται συλ-
λογισμοί, ἐκ τοῦ κατὰ παντὸς ἡ μηδενός, οἷον ως ἐπὶ παραδείγματος²⁵
σαφηνείας γάριν· ἡ οὐσία παντὶ ζῷῳ, τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἡ
οὐσία παντὶ ἀνθρώπῳ· ἐπειδὴ κατὰ παντὸς ἀνθρώπου κατηγορεῖται τὸ
ζῷον, οὐκοῦν καὶ κατὰ Σωκράτους καὶ Ηλάτωνος καὶ Ἀλκιβιάδου· οὐκοῦν
καὶ κατὰ τούτων δλων ἡ οὐσία. ὥστε πλείους οἱ συλλογισμοὶ ἐκ τοῦ³⁰
κατὰ παντός. ὅμοίως καὶ ἐκ τοῦ κατὰ μηδενὸς πλείους εἰσὶν οἱ συλλογι-²⁵
σμοί· οἷον τὸ ἄψυχον οὐδενὶ ζῷῳ, τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, οὐκοῦν καὶ
κατὰ Σωκράτους καὶ Ηλάτωνος· οὐκοῦν τὸ ἄψυχον (καὶ) κατὰ τούτων οὐκ
ἐστιν. οὗτο καὶ ἐκ τοῦ κατὰ παντὸς καὶ ἐκ τοῦ κατὰ μηδενὸς πλείους γίνονται
οἱ συλλογισμοί. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ τούτων ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ μέσου δρου·³⁵
οἷον διὶ τὸ ζῷον κατὰ ἵππου καὶ κατὰ ἀνθρώπου καὶ κατὰ κυνός, οὐκοῦν
καὶ ἡ οὐσία. ὥστε ὅμοίως ἐσται συλλογισμός, οὐ μέντοι ὁ αὐτός· καὶ γάρ
οὗτος καταφατικός, ἀλλὰ ἄλλου καταφατικός.

"Η ὑπὸ τὸ συμπέρασμα. μνημονεύειν ὀφεῖλομεν διὶ τὸν ἔσγατον
δρου συμπέρασμα ἐκάλεσεν, ως δηλονότι ἐκείνῳ τὸ ἄκρον ἡ ὑπάρχειν
λέγομεν ἡ μὴ ὑπάρχειν. ὁ αὐτὸς συλλογισμὸς ἀντὶ τοῦ 'ὅμοίως'.

1 ὥστε—ἄλλήλων Bt: ἔτερος οὗτος τοῦ ἔμπροσθεν U 2 οἷον scripsi cf. ad p. 394,11:
ὅλον libri τοῦ καταφατικοῦ τοῦ καθόλου B 3 εἰ om. B ἄρα om. B
4 τῷ alt. e τὸ corr. U post a transposuit e vs. 6 ὥστε πλείους εἰσὶν οἱ συλλογισμοὶ U
post ὅμοίως add. δὲ B 5 ἄρα om. U 13 ὕρισται t 17 οὖν om. B
γιγνομένης Ut 18 συλλογισμὸι γινόμενοι . ἔτι B 18. 19 ἔνι—συλλογισμὸι iterat U
22 post κατὰ add. τοῦ B ἀλκιβιάδους t 24 post ὅμοίως add. δὲ B
εἰσὶν Ut: γίνονται B 26 κατὰ prius Paris. 2062: ἐπὶ supser. U: om. Bt
καὶ alt. addidi cf. vs. 23 27 ἐκ τοῦ alt. om. U 29 οἷον om. U τὸ om. B
κοινὸς t 30 καὶ prius A: om. Bt post ἔται add. ὁ t

p. 53^a19 Οὗτον εἰ τὸ ΑΒ συμπέρασμα διὰ τοῦ Γ, ὅσα ὑπὸ τὸ Β ἡ ΧΘΥ
τὸ Γ ἐστίν, ἀνάγκη κατὰ πάντων λέγεσθαι τὸ Α.

Αὐτὸ τὸ παράδειγμα. ὡς ἐπὶ στοιχείων δὲ ποιεῖται τὸν λόγον· οἷον,
φησίν, εἰ τὸ Α συνήγθη παντὶ τῷ Β διὰ τοῦ Γ, ἔστι δὲ καὶ τὸ Δ μέρος
τοῦ Β, οὐκοῦν καὶ τῷ μέρει κατηγορεῖται· πάλιν εἰ παντὶ τῷ Γ τὸ Α,
μέρος δὲ τοῦ Γ τὸ Ε, καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Ε. ὥστε πλείους οἱ συλ-
λογισμοί.

p. 53^a25 Ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου σχήματος τὸ ὑπὸ τὸ συμπέρασμα μόνον ἔσται συλλογίσασθαι.

10 'Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχήματι, ὡς ἀπεδείξαμεν, καὶ ἐκ τοῦ κατὰ παντὸς
δείκνυνται πλείους οἱ συλλογισμοί. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι οὐκέτι
δυνατόν. εἰ γὰρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β τῷ δὲ Γ παντί, συμπέρασμα δτὶ τὸ
Β οὐδενὶ τῷ Γ· ἔστι δὲ μέρος τοῦ Γ τὸ Δ· φανερὸν δτὶ καὶ τῷ Δ οὐχ⁴⁰
ύπάργει τὸ Β. εἰ δὲ τὸ Ε μέρος τοῦ Α, οὐ φανερὸν δτὶ τὸ Β οὐχ
15 ύπάργει τῷ Ε, εἰ μὴ ἄρα ἀντιστροφὴ γένηται· εἰ γὰρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β,
καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α, καὶ οὕτω δῆλον γίνεται δτὶ οὐδὲ τοῖς μέρεσι τοῦ
Α ύπάργει. εἰ δὲ μὴ ἐγίνετο ἡ ἀντιστροφὴ, οὐκ ἐγίνετο φανερὸν δτὶ οὐχ
ύπάργει τὸ Β τῷ Ε.

p. 53a33 "Ωστε οὐ διὰ τὸν συλλογισμὸν συμβαίνει τὸ Β τῷ Ε μὴ
20 ύπαρχειν.

Οὐ διὰ τὸν συλλογισμὸν τὸν πρῶτον, ἐπειδὴ διὰ τῆς ἀντιστροφῆς δείχνυται δτὶ τὸ Β τῷ Ε οὐκ ὑπάρχει· μέρος γάρ ἔστι τὸ Ε τοῦ Α.

p. 53a34 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν μέρει τῶν μὲν ὑπὸ τὸ συμπέρασμα οὐκ
ἔσται τὸ ἀναγκαῖον· οὐ γὰρ γίνεται συλλογισμός, ὅταν αὕτη
25 ληφθῇ ἐν μέρει· τῶν δὲ ὑπὸ τὸ μέσον ἔσται πάντων, πλὴν οὐ
διὰ τὸν συλλογισμόν.

⁵⁰ Ἐπειδὴ τὰ συνάγοντα τὸ μερικὸν καταφατικό, τὰ μὲν ὅντα ὑπὸ τὸν πέσοντα ὅρον ὀνυματὸν δεῖξαι διὰ τοῦ κατὰ παντός, τὰ δὲ ὄντα ὑπὸ τὸν

1 post συμπέρασμα add. ἐστι Ο post ὅσα add. ἦ B post ἦ add. ὑπὸ B
 3 αὐτὸς Ο 5 τὸ (ante μέρει) t 9 ἔστι U(C) ἀπεδείξομεν, ut videtur,
 pr. B: ἐπεδείξαμεν Ut 11 δείκνυσται pr. U τὸ πρῶτω pr. U οὐκ ἔστι U
 13 β corr. ex ᾧ U 14 post β prius ras. U 14 ὅτι B, supra εἰσ ser. U:
 εἰ t 15 τῷ ε om. B 18 β supra α ser. U 19 post συλλογισμὸν add.
 τὸν πρῶτον B 21 διὰ τῆς Ut: δι² B 22 β Bt: ᾧ U οὐκ ὑπάρχει
 τῷ ε B μέρος γάρ B: ἐπειδὴ μέρος Ut 23 ἐπὶ—24 συλλογισμός om. Ut
 24 post ὅταν add. δὲ t 26 τῶν pr. B 27 τὸ συνάγον Bt καταφατικά
 scripsi: καταφατικόν B Ut 28 ὥρον superser. U, om. t

ἄκρον δρον οὐ δυνατόν, ἐπεὶ εὑρίσκεται ἡ μεῖζων μερικὴ καὶ ἀσυλλόγιστος ἐν πρώτῳ σχήματι· οἷον εἰ τὸ Α τινὶ τῷ Γ, μέρος δὲ τοῦ Γ τὸ Ε, ὥστε τὸ Γ τινὶ τῷ Ε, τὸ Α δὲ τινὶ τῷ Γ, καὶ εὑρίσκεται ἡ μεῖζων μερικὴ καὶ ἀσυλλόγιστος ἐν πρώτῳ σχήματι. δυνατὸν δὲ δεῖξαι τὰ ὄντα ὑπὸ τὸν μέσον 5 δρον διὰ τοῦ κατὰ παντός· οἷον εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β, μέρος δὲ τοῦ Β τὸ Δ, ὥστε καὶ τὸ | Α παντὶ τῷ Δ, ὥστε τοῖς πράγμασι τοῖς ὑπὸ τὸν ΧΟΥ μέσον δρον ὑπάρχει τὸ ἄκρον. τοῖς δὲ ὑπὸ τὸν ἔσγατον οὐ δυνατὸν δεῖξαι δτι ὑπάρχει.

p. 53a37 Οἷον εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ· τοῦ μὲν
10 γάρ ὑπὸ τὸ Γ τεθέντος οὐκ ἔσται συλλογισμός.

Τῶν ὑπὸ τὸ Γ ἔσγατου δρον ὄντος οὐ γίνεται συλλογισμός δτι 5 ὑπάρχει τὸ ἄκρον· τῶν δ' ὑπὸ τὸ Β ὄντων γίνεται, δτι ἡ μεῖζων φυλάττεται καθόλου.

p. 53a40 Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων σχημάτων.

15 Καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων σχημάτων, φησί, τοῦτο ἔστι δεῖξαι, δτι τὸ 10 ἄκρον τῷ μέσῳ καὶ τοῖς μέρεσιν ὑπάρχει, ώς ἐπὶ τῶν καθόλου προτάσεων, ἡ δτι οὐ δυνατὸν δεῖξαι καὶ ἐπὶ τοῦ ἔσγατου δρον, ώς ἐπὶ τῶν μερικῶν συμπερασμάτων. ὃ ἀλλὰ ἡ καθόλου τὸ παράγγελμα λέγει, ἵνα πανταχοῦ ἡ· εἰ γάρ μὴ ἔσται καὶ ἐπὶ τούτων, τῶν μερικῶν συλλογισμῶν τοῦ δευτέρου 20 καὶ τρίτου σχήματος, οὐδ' ἐπὶ τῶν τοῦ πρώτου μερικῶν συλλογισμῶν ἔσται, οὐδ' ἐπὶ τοῦ μερικοῦ καταφατικοῦ ἔσται· ἀδύνατον γάρ δεῖξαι τὸ μέρος τοῦ Γ, τουτέστι τὸ Ε, δτι ὑπάρχει ἐν τῷ ἄκρῳ, ἵνα ἀντὶ τοῦ Γ λάβω τὸ Ε. 15

p. 53b4 "Εστι μὲν οὖν οὕτως ἔχειν ὅστ' ἀληθεῖς εἶναι τὰς προτάσεις δι' ὃν ὁ συλλογισμός.

25 Βούλεται δεῖξαι ἐντεῦθεν ὁ Ἀριστοτέλης πῶς ἐκ τῶν προτάσεων συνά- 20 γονται τὰ συμπεράσματα. καὶ γάρ αἱ προτάσεις ἡ ἄμφω ἀληθεῖς ἡ ἄμφω ψευδεῖς, ἡ ἡ μὲν ἀληθῆς ἡ δὲ ψευδῆς. καὶ εἰ ἄμφω ἀληθεῖς, ἀληθῆς καὶ τὸ συμπέρασμα. εἰ δ' ἄμφω ψευδεῖς, ποτὲ ἀληθές, ποτὲ ψευδές. εἰ

1. 2 ἐν πρώτῳ σχήματι ἀσυλλόγιστος t 2 οἷον—4 σχήματι om. B 5 post β
add. τὸ δὲ β τινὶ τῷ γ B 10 ἔστι U 15 τοῦτο ἔστι φησὶ B 16 ώς ἐπὶ³
τῶν καθόλου προτάσεων t, mrg. U: ώς ἐπὶ τῆς καθόλου προτάσεως in textu U: om. B
17 οὐ om. t ώς—18 συμπερασμάτων t: ἡ ώς ἐπὶ τοῦ μερικοῦ συμπεράσματος (sed
τῶν μερικῶν συμπερασμάτων mrg.) autē ἡ δτι collocata U: om. B 18 ἡ (ἡ U) dele-
verim, sed totus locus gravius depravatus videtur 19 τῶν—20 ἔσται om. B
19. 20 δευτέρου καὶ t: om. U 21 δυνατὸν Bt 22 τοῦ ε (ante δτι) B 23 ἐν om. B
23 Περὶ τοῦ ἐκ ψευδῶν συλλογίζεσθαι inser. U 25 post βούλεται add. δὲ U
26 γάρ add. U² 27 ἡ μὲν—ψευδῆς Bt: ἐπὶ τι ἀληθεῖς ἡ ἐπὶ τι ψευδεῖς U

δ' ή μὲν ἀληθής ή δὲ ψευδής, εἰ μὲν ή μεῖζων ψευδής ή δὲ ἐλάττων ΧΣΥΝ
ἀληθής, ψευδὲς τὸ συμπέρασμα. εἰ δὲ ή μεῖζων ἀληθής ή δὲ ἐλάττων
ψευδής, ἀληθὲς τὸ συμπέρασμα. λέγει οὖν ὅτι ἐκ ψευδῶν ἀμφοτέρων ἔστι
συλλογίσασθαι καὶ ἀληθῆ συμπεράσματα, τοῦ δὲ ὅτι ⟨ό⟩ συλλογισμός, οὐ τοῦ 25
διότι. εἰδέναι γὰρ δεῖ ὅτι, εἰ ἀληθεῖς εἰσιν αἱ προτάσεις, ὁ μέσος δρός
ἔχει τὴν αἰτίαν δι' ής συνάπτει ὁ ἄκρος τῷ ἄκρῳ. διὰ γὰρ τοῦ μέσου
δροῦ ὁ ἄκρος τῷ ἄκρῳ δείκνυται· καὶ ἔστιν ὁ συλλογισμὸς τοῦ διότι. εἰ
δὲ ψευδεῖς εἰσιν αἱ προτάσεις, ἀληθὲς δὲ τὸ συμπέρασμα, αὐτὸ τοῦτο μόνον
συνήγθη, ὅτι τὸ ἄκρον τῷ ἄκρῳ ὑπάρχει, καὶ μόνον τὸ ὅτι οὔτε γὰρ τὴν
10 αἰτίαν ἔχει ὁ μέσος δρός ἐπὶ τῶν ψευδῶν προτάσεων διότι ὁ ἄκρος τῷ
ἄκρῳ συνάπτεται. ὥστε διαφέρει τὸ ἀληθὲς συμπέρασμα τὸ ἐξ ἀληθῶν 30
προτάσεων τοῦ ἀληθοῦς συμπεράσματος τοῦ ἐκ ψευδῶν τούτῳ, ὅτι τὸ μὲν
ἀληθὲς τὸ ἐξ ἀληθῶν τοῦ διότι ἔχει τὸν συλλογισμόν, τὸ δὲ ἀληθὲς τὸ
ἐκ ψευδῶν τοῦ ὅτι μόνον. λέγει οὖν πρῶτον περὶ τοῦ ἐξ ἀληθῶν προτά-
15 σεων, ὅτι οὐκ ἐνδέγεται φεῦδος συναγμῆναι ἀλλὰ πάντως ἀληθές. εἰδέναι
δὲ δεῖ ὅτι τὸ μὲν ἀληθὲς ἐκάλεσεν ὅν, τὸ δὲ ψευδος μὴ ὅν, καὶ τὸ ὅν
ἀληθές, τὸ δὲ μὴ ὅν ψευδος.

p. 53b11 Πρῶτον μὲν οὖν ὅτι ἐξ ἀληθῶν οὐχ οἶόν τε ψεῦδος 35
συλλογίσασθαι, ἐντεῦθεν δῆλον.

20 Βουλόμενος δεῖξαι ὅτι ἐξ ἀληθῶν προτάσεων ἀληθὲς γίνεται συμ-
πέρασμα, λαμβάνει ἀναλογίαν τινὰ τοιαύτην. λαμβάνει τὸ Α ὡς δύο προ-
τάσεις ἀληθεῖς, τὸ δὲ Β συμπέρασμα, καὶ λέγει οὕτως· εἰ ἀνάγκη τοῦ Β 40
μὴ ὅντος μηδὲ Α εἰναι, οὐκοῦν ἀνάγκη καὶ τοῦ Α ὅντος τὸ Β εἰναι.
εἰ δὲ ἐρεῖς ὅτι τοῦ Α ὅντος τὸ Β οὐκ ἔστι, τὸ αὐτὸν καὶ ἔστι καὶ οὐκ ἔστιν,
25 ὅπερ ἄτοπον· ἐλέγομεν γὰρ ὅτι τὸ ἀληθὲς ὅν καλεῖται, τὸ δὲ ψεῦδος μὴ
ὅν. εἰ οὖν ἐξ ἀνάγκης τοῦ Α ὅντος τὸ Β ἀκολουθεῖ, ὅν ἔσται τὸ Β ὡς
ἀληθές· εἰ δὲ ἐρεῖς ὅτι οὐκ ἀληθὲς ἀλλὰ ψευδές, ἔσται μὴ ὅν, ὅπερ
ἄτοπον, τὸ αὐτὸν καὶ ὅν καὶ μὴ ὅν λέγειν.

p. 53b16 Μὴ δὲ κεῖται τὸ Α εἰς δρος, ὑποληφθήτω.

30 Ἐπειδὴ ἔλαβε τὸ Α ὡς ἔνα δρον, τὸ δὲ Β ὡς συμπέρασμα ἀληθές,
φησὶ μὴ νομίσῃς ὅτι τὸ Α εἰς ἔστιν δρος καὶ ὅτι καὶ ἐξ ἔνδος δρου συνήγθη
τὸ Β· φεῦδός τε γάρ ἔστιν· οὐ γὰρ ἐξ ἔνδος δρου τι συνάγεται· ἀλλ' ἐκ
τριῶν δρων καὶ δύο προτάσεων παρείληπται'.

1 ἡ μὲν—ψευδής Β: ἐπὶ τι ψευδεῖς Ut 3 post ὅτι add. εἰ ἦτ 4 δὲ t: om. BU
ὁ addidi cf. vs. 7. 13 συλλογισμοῦ U 5 εἰ om. B 6 τὸ ἄκρον τῷ U
7 ἔστιν Bt: ὅτι U 10 δρος om. B τὸ ἄκρον t 12 τοῦ ἀληθοῦς συμπερά-
σματος scripsi: τῷ ἀληθεῖ συμπεράσματι libri 16 ψευδὲς B
22 τὸ συμπέρασμα τὸ β' t 24 ante τὸ αὐτὸν add. ὅτι U καὶ prius
om. B 26 εἰ οὖν U: οὐκοῦν Bt 28 λέγει Ut 29 ὑποληφθῆ τῷ β' U, om.
β' t (pr. A, B f u) 31 ἔστιν om. U καὶ alt. om. B 32 οὕτε U

p. 53b20 Εἰ οὖν ἀληθὲς φῶ τὸ Β ὑπάρχει, τὸ Α παντί, φῶ δὲ τὸ Γ, 50
τὸ Β, φῶ τὸ Γ, ἀνάγκη τὸ Α ὑπάρχειν.

Δείκνυσι δι' ἐκθέσεως ὅτι τὸ Α ἀντὶ δύο προτάσεων ἀληθῆται καὶ τῷπον
ὅρων· ἂμα δὲ καὶ ὅτι ἐξ ἀληθῶν ἀληθὲς συνάγεται. εἰ γὰρ ἀνάγκη τὸ Α
5 ὑπάρχειν τῷ Β καὶ τὸ Β τῷ Γ, οὐκοῦν καὶ τὸ Α τῷ Γ, ὥστε | ἀληθὲς ΧCVI¹
καὶ ὃν τὸ συμπέρασμα. εἰ δέ τις ἔρει τοῦτο ψευδές, τὸ αὐτὸν καὶ ὃν ἔστι
καὶ μὴ ὄν, δπερ ἀτοπον. δμοίως καὶ ἐπὶ ἀποφατικῶν ἔστιν ἀληθὲς ἐξ
ἀληθῶν δείκνυσθαι.

p. 53b26 ¹⁰ Ἐκ ψευδῶν δὲ ἀληθὲς ἔστι συλλογίσασθαι καὶ ἀμφο-
τέρων τῶν προτάσεων ψευδῶν οὐσῶν.

Εἰρηκὼς περὶ τῶν ἐξ ἀληθῶν προτάσεων νῦν περὶ τῶν ἐκ ψευδῶν
συναγομένων λέγει, πότε μὲν ψευδῆ συνάγεται πότε δὲ ἀληθῆ συμπεράσματα.
τῶν οὖν ἐκ ψευδῶν προτάσεων συλλογισμὸν συναγόντων ἐν πρώτῳ σχήματι
ἢ ἐξ ἀμφοτέρων ψευδῶν ἢ τῆς ἑτέρας μόνης. καὶ εἰ {ἐξ} ἀμφοτέρων ψευ-
15 δῶν, ἢ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων δλων ψευδῶν οὐσῶν, καὶ συνάγονται
δύο συζυγίαι, καταφατικὴ καὶ ἀποφατική, ἢ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων 10
ἐπί τι ψευδῶν οὐσῶν, καὶ ἄλλαι δύο συζυγίαι γίνονται, μία καταφατικὴ καὶ
ἄλλη ἀποφατική, ἢ τῆς μὲν δλης ψευδοῦς τῆς δὲ ἐπί τι ψευδοῦς, καὶ τοῦτο
διγῶς. ἢ γὰρ ἡ μείζων ἐπί τι ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων δλη ψευδῆς, καὶ
20 γίνονται ἄλλαι δύο συζυγίαι, καταφατικὴ καὶ ἀποφατική, ἢ ἡ μείζων δλη
ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἐπί τι ψευδῆς, καὶ γίνονται ἄλλαι δύο, καταφατικὴ
καὶ ἀποφατική. ὥστε τέως ἔχομεν δκτὸν συζυγίας, δύο μὲν ἐκ τῶν δλων
ψευδῶν, δύο δὲ ἐκ τῶν ἐπί τι προτάσεων ψευδοῦς. οὗτω μέν, εἰ ἐξ ἀμφοτέρων
25 ψευδῶν. ἐκ δὲ τῆς θατέρας ψευδοῦς τῆς δὲ θατέρας ἀληθοῦς, καὶ τοῦτο
διγῶς. ἢ γὰρ ἡ μείζων ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἢ ἡ μὲν ἐλάττων
ψευδῆς ἡ δὲ μείζων ἀληθῆς. καὶ εἰ ἡ μείζων ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων
ἀληθῆς, ἢ δλη ψευδῆς, καὶ ποιεῖ δύο συζυγίας, καταφατικὴν καὶ ἀποφατικήν, ἢ
ἐπί τι ψευδῆς, καὶ ποιεῖ ἄλλας δύο, μίαν καταφατικὴν καὶ μίαν ἀποφατικήν.
30 εἰ δὲ ἡ ἡ μείζων ἀληθῆς ἡ δὲ ἐλάττων ψευδῆς, πάλιν ἡ δλη ψευδῆς, καὶ 20
ποιεῖ ἄλλας δύο συζυγίας. ἢ ἐπί τι ψευδῆς, καὶ ποιεῖ ἄλλας δύο, καταφατι-
κὴν καὶ ἀποφατικήν, ὥστε γίνεσθαι τὰς πάσας δεκαέξ. ταύτας διέξεισιν ὁ

6 ἔστι post αὐτὸν collocat U: om. t 7 ἀποφατικῶν t: ἀποφατικοῦ BU 9 ἔστιν
ἀληθὲς t 12 post συναγομένων add. καὶ t μὲν om. B πότε δὲ Ut:
καὶ πότε B 14 ἢ τῆς—ψευδῶν iterat U ἐξ alt. addidi 15 αἱ γίνονται ut
vs. 17. 20. 21? at cf. p. 397,24 16 καταφατικὴ—ἀποφατικὴ serpsi: καταφατικαὶ (com-
pend. B)—ἀποφατικαὶ BUt 22 τέως om. B 23 τέσσαρες serpsi: τέσσαρες BUt
τοῦ deleverim 26 ἢ ἡ—28 ἀληθῆς om. B 27 καὶ εἰ—28 ἀληθῆς mrg. Ut
29 μίαν utrumque om. B 30 εἰ δὲ—32 ἀποφατικὴν om. B ἢ A: ἢ Ut
ἢ δὲ At: καὶ ἡ Ut ψευδῆς alt. superser. U: ἀληθῆς pr. U, t 31 ψευδῆς serpsi:
ἀληθῆς Ut 32 post πάσας add. συζυγίας B

Αριστοτέλης, οὐ πάσας δέ· τὰς γὰρ τῆς μὲν ὅλης ψευδοῦς τῆς δὲ ἐπί τι ΧCVI^r ψευδοῦς γινομένας τέσσαρας συζυγίας οὐ διέξεισιν ὡς δῆλας ἐκ τῶν ἀλλων.
καὶ λέγει ὅτι συνάγουσιν ἀληθῆ συμπεράσματα, ἐὰν ὅσιν ἀμφω ψευδεῖς, ²⁵
εἰ δὲ η̄ ἡ μείζων ψευδῆς, οὐ συνάγεται ἀληθές· ὅπερ θαυμαστὸν ὅτι
ὅτι ἀμφοτέρων μὲν τῶν προτάσεων ψευδῶν οὐσῶν συνήγετο, τῆς δὲ μείζονος
ψευδοῦς οὔσης οὐ συνάγεται.

p. 53 b 30 Ἐστω γὰρ τὸ Α ὅλῳ τῷ Γ ὑπάρχον, τῷ δὲ Β μηδενί,
μηδὲ τὸ Β τῷ Γ. ἐνδέχεται δὲ τοῦτο.

Πρῶτον εἶπε περὶ τῆς συζυγίας τῆς ἐξ ἀμφω ὅλων ψευδῶν. ἀλλ'
10 ὅλον μὲν ψεῦδος καλεῖ οὐ τὸ ἐναντίον ἀληθές ἐστιν· οἷον ‘πᾶς ἄνθρωπος
πτερωτός’ ὅλον ψεῦδος, ἐπειδὴ τὸ ἐναντίον ἀληθές τὸ ‘οὐδεὶς ἄνθρωπος
πτερωτός ἐστιν’. ἐπί τι δὲ ψεῦδος καλεῖ φῶ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενόν ²⁵
ἐστιν ἀληθές· οἷον ‘πᾶς ἄνθρωπος λευκός’, τοῦτο ἐπί τι ψεῦδος, ὅτι τὸ
ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον αὐτῷ ἀληθεύει τὸ ‘οὐ πᾶς ἄνθρωπος λευκός’.
15 λέγει οὖν πρῶτον περὶ τῶν συζυγῶν τῶν ἐξ ἀμφω ψευδῶν. λέγει γάρ·
ἔστω ὅτι συμπέρασμα γέγονε τὸ Α παντὶ τῷ Γ· ἔστωσαν δὲ αἱ προτάσεις
ἀληθεῖς μὲν ὡς ἀποφατικαί, τό τε ΑΒ καὶ τὸ ΒΓ, ψευδεῖς δὲ ὡς κατα-
φατικαί, ἵνα ὅσιν ὅλαι ψευδεῖς. οἷον τὸ Α παντὶ τῷ Β, ὅπερ ψεῦδος· ἦν
γὰρ τὸ ἀληθές οὐδενί· τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ, ὅπερ ψεῦδος· τὸ γὰρ ἀληθές ⁴⁰
20 ἦν οὐδενὶ τῷ Γ· οὐκοῦν συνάγεται ὅτι τὸ Α τῷ Γ παντί, ὅπερ ἀληθές.
καὶ σκοπήσωμεν ἐνταῦθα. ἐπειδὴ γὰρ ἀληθεῖς οὐσαι αἱ προτάσεις ἀσυλ-
λόγιστοι ἦσαν (ἀμφότεραι γὰρ ἀποφατικαί) καὶ συνῆγον τὸ πᾶς καὶ τὸ
οὐδεῖς (διὸ καὶ ἀσυλλόγιστοι), ψευδεῖς γενόμεναι ὑπονοηθεῖσεν ἀν ἀληθῆ
συνάγειν· εἰ γὰρ ἀληθεῖς αἱ προτάσεις οὐσαι ἀσυλλόγιστος ἦν ἡ συζυγία,
25 ψευδεῖς οὐσαι συλλογιστικὴ ἔσται. ἀλλὰ καὶ τοῦτο εἰδέναι δεῖ. ὅτι ἀμφω
ψευδῶν οὐσῶν οὐκ ἀεὶ τὸ συμπέρασμα ἀληθές, ὅλλα ὅτε ἀσυλλόγιστος οὐσα ⁴⁵
συνῆγε τὸ τοιοῦτον συμπέρασμα, οἷον εἰ ἀσυλλόγιστος οὐσα ἡ συζυγία συνῆγε
καταφατικόν· ψευδῶν γὰρ μεταληφθείσῶν εἰς καταφατικὰς συνάξει καὶ τὸ
καταφατικὸν ἀληθές ἐκ ψευδῶν. ὅτε δὲ ἐξ ἀληθῶν προτάσεων ἀσυλλό-
30 γιστος οὐσα ἡ συζυγία συνῆγεν ἀποφατικόν, μεταληφθείσῶν τῶν προτάσεων
εἰς ψευδεῖς συνάξουσι ψευδεῖς συμπέρασμα. διὸ οὐκ ἀεὶ ἐκ ψευδῶν ἀληθές.
ἐπειδὴ οὖν οὐκ ἀεί, ὡς ἐπὶ δρων ἔλαβε τὸ λεγόμενον.

1 αἱ ψευδοῦς (οὕτης) τῆς?	2 γινομένην τ	3 συμπέρασμα Ητ	4 η̄ om. Ut
ante ἀληθές add. τὸ τ	7 ἀργὴ τοῦ α' σχήματος inser. U		8 post γ' add.
ὑπάρχον τ	post τοῦτο add. ἀληθές εἴναι B	9 ἀμφοτέρων τ	10 μὲν om. Ut
ἐστιν om. B	11 ὅλον U: οἷον Bt: ὅπερ h	12 δὲ om. B	14 αὐτῷ mrg. U
λευκόν U	16 ὅτι ἔστω U	post γέγονεν add. ὅτι U	18 ὅσιν B: εἰσὶν η̄ Ut
ψευδεῖς] εἰς supra η̄ς ser. U	19 post οὐδενὶ add. τῶν β' τ		20 οὐδενὶ τῶ γ̄ BU:
οὐ παντί τ	23 γενόμεναι scripsi; γινόμεναι B: γενόμενοι Ut		ἀν om. Ut
25 ψευδεῖς] εἰς supra η̄ς ser. U	post ψευδεῖς add. δὲ Ut	27 συνήγετο, om. τὸ B	
τοιοῦτο τ	28 γὰρ scripsi: δὲ BtU	εἰς καταφατικὴν U	συνάγει B
31 ψευδεῖς supra ἀληθές ser. U			

"Εστω γὰρ τὸ Α δλφ τῷ Γ ὑπάρχον, τῷ δὲ Β μηδενί. ἀληθινοῖς μὲν οὖτω λαμβανόμεναι, ψευδεῖς δὲ ἐναντίως λαμβανόμεναι κατηγορικαὶ καὶ ἀποφασικαῖ.

5 p. 53b35 Ὁσαύτως δὲ καὶ τὸ στερητικόν· ἔστω γὰρ τῷ Γ μήτε τὸ Α ὑπάρχειν μηδενὶ μήτε τὸ Β. |

Εἶπε περὶ τῆς μιᾶς συζυγίας τῆς καταφατικῆς τῆς ἐξ ὅλων ψευ- XCVI
δῶν ἀληθίες συναγούσης· νῦν περὶ τῆς ἄλλης λέγει τῆς ἀποφατικῆς καὶ
ἐξ ὅλων ψευδῶν ἀληθίες συναγούσης. ἐὰν οὖν ἀληθῶν οὐσῶν, ὡς τὸ
ζῆν παντὶ ἀνθρώπῳ, ἀνθρωπος οὐδενὶ λίθῳ. λάθισμεν αὐτὰς ψευδεῖς, 5
10 ποιοῦμεν ἀληθίες συμπέρασμα οὗτως· τὸ ζῆν οὐδενὶ ἀνθρώπῳ· οὐδὲν ὅλη
ψευδής· ἀνθρωπος παντὶ λίθῳ· οὐδὲν ὅλη ψευδής· καὶ ὅμως ζῆν οὐδενὶ⁵
λίθῳ, ὅπερ ἀληθές. οὐδὲν καὶ ἐνταῦθα ἀληθῶν οὐσῶν τῶν προτάσεων
ψευδής καὶ ἀσυλλόγιστος, ψευδῶν δὲ γέγονε τοῦ ὅτι ὁ συλλογισμός.

p. 53b37 Τῶν αὐτῶν ὅρων ληφθεῖντων.

15 15 Τῶν αὐτῶν ὅρων τῶν ζῆν εἰρημένων ἐν τοῖς μικρὸν ἀνωτέρῳ.

p. 54a1 Ὁμοίως δὲ δειχθῆσται, καὶ ἐπί τι ψευδής ἔκατέρᾳ
ληφθῇ.

Εἶπε περὶ τῶν δύο συζυγῶν τῶν ἐξ ἄμφω ψευδῶν, καὶ ὥφειλεν 15
εἰπεῖν εὐθέως περὶ τῶν τεσσάρων συζυγῶν τῶν ἐκ τῆς μὲν ὅλης ψευδοῦς
20 τῆς δὲ ἐπί τι ψευδοῦς. αὐτὸς δὲ ταύτας ἀποσιωπᾷ τὰς συζυγίας ὡς
δῆλας γενομένας ἐκ τῶν ἄλλων εἰρημένων συζυγῶν, ὅτι καὶ αὗται ἀληθίες
συνάγουσι συμπέρασμα. λέγει δὲ περὶ τῶν ἄμφω ἐπί τι ψευδῶν, ὅτι συνά-
γεται ἀληθῆ συμπεράσματα. οἷον εἰ λάθοις ζῆν παντὶ λευκῷ, οὐδὲν ἐπί
τι ψευδές· ἐπὶ γὰρ τοῦ κόρακος ψευδές, ἐπὶ δὲ κύκνου ἀληθές· λευκὸν
25 παντὶ ἀνθρώπῳ· καὶ αὕτη ἐπί τι ψευδής· καὶ ὅμως ζῆν παντὶ ἀνθρώπῳ. 20
ὅμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἀποφατικοῦ λίθοις οὐδενὶ λευκῷ, λευκὸν παντὶ²⁰
ἀνθρώπῳ· οὐδὲν ἀμφότεραι ἐπί τι ψευδεῖς, καὶ ὅμως λίθος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ,
ὅπερ ἀληθές.

1. 2 ἀληθίες U 2 post μὲν add. οὖν B 4 ἔστι Arist. (sed ἔστω C)
5 τῶν α. U 6 τῆς tert. Ut: καὶ B 7 ἀληθίες συναγούσης om. Ut
8 ἀληθίες συναγούσης mrg. U, post συναγ. add. οὖτης t: ἀληθίος; οὔτης B, in textu U
οὐκοῦν B ὡς om. U, post 9 ἀνθρώπῳ colloc. t 11 ante ἀνθρωπος add. δὲ Ut
οὐδὲ om. B καὶ om. B 16 δὲ om. B 18 ἀμφοτέρων B
19 τῶν alt. Ut: ὃν B ἐκ — 20 ψευδοῦς mrg. U 20 post ψευδοῦς add. τῶν
ἐξ ἄμφω ψευδῶν καὶ ἐπί τι ψευδῶν t, om. τῶν U αὐτὸς Ut: δὲ B post δὲ add.
ώς δὲ U 21 γενομένας Ut εἰρημένων om. t καὶ om. Ut 23 συμπέρασμα B
λευκῆς B 24 γὰρ om. B 25 ψευδές B καὶ alt. om. Ut ὄροις pr. B

p. 54a2 Ἐὰν δὲ η̄ ἐπέρα τεθῇ ψευδής.

XCVI^v

Πληρώσας περὶ τῶν ἀμφω ἐπί τι ψευδῶν νῦν ἡλθεν ἐπὶ τὴν ἄλλην 25 διαιρέσιν τὴν λέγουσαν τὴν μὲν ψευδῆ τὴν δὲ ἀληθῆ. τοῦτο δὲ η̄ διχῶς· η̄ γάρ η̄ μεῖζων ψευδῆς η̄ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, η̄ η̄ μεῖζων ἀληθῆς η̄ δὲ 5 ἐλάττων ψευδῆς· καὶ εἰ ἔστιν η̄ μεῖζων ψευδῆς, η̄ ὅλη ψευδῆς η̄ ἐπί τι ψευδῆς· * * * καὶ φησὶν ὅτι, εἰ ἔσται η̄ μεῖζων ὅλη ψευδῆς, ἀληθὲς οὐ συνάγεται συμπέρασμα, εἰ δὲ εἴη η̄ ΒΓ' η̄ ἐλάττων πρότασις ψευδῆς, συνά- 10 γεται. πάλιν καὶ εἰ η̄ μεῖζων μὴ ὅλη ψευδῆς ἀλλ' ἐπί τι, πάλιν συνάγεται ἀληθές. καὶ ὅμοιως, εἰ η̄ μεῖζων πρότασις ὅλη ἀληθῆς, η̄ δὲ ἐλάττων ὅλη 20 ψευδῆς η̄ ἐπί τι ψευδῆς, συνάγεται, ώς δείξομεν.

p. 54a4 Λέγω δὲ ὅλην ψευδῆ τὴν ἐναντίαν.

Ηοίαν λέγει ὅλην ψευδῆ; τὴν ἔχουσαν τὴν ἐναντίαν ἀληθῆ. ἐπί τι δὲ ψευδῆ τὴν ἔχουσαν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον.

p. 54a7 Ἐὰν δὴ τὴν μὲν ΒΓ' πρότασιν λάβω ἀληθῆ, τὴν δὲ ΑΒ 35
15 ψευδῆ ὅλην.

Λέγει πρῶτον περὶ τῆς συζυγίας τῆς ἐγρύσης τὴν μείζονα ὅλην ψευδῆ τὴν δὲ ἐλάττων ἀληθῆ. καὶ τέως περὶ τοῦ καταφατικοῦ, ὅτι ἐὸν τὸ 40 Α κατὰ ἀληθείαν οὐδενὶ ὑπάρχῃ τῷ Β, εἰτα ληφθῆ ὅτι ὑπάρχει παντί, ⟨δ⟩ ὅλη ψευδῆς ἔστιν, εἰτα καὶ τὸ Β ἐξ ἀληθείας παντὶ τῷ Γ, οὐκ ἔστιν 20 ἀληθὲς εἰπεῖν ὅτι τὸ συμπέρασμά ἔστιν ἀληθές. οἷον ἄψυχον οὐδενὶ ζῷῳ ἀληθὲς μεταλλαχεὶ εἰς ψευδῆ ὅλην καὶ εἰπὲ ἄψυχον παντὶ ζῷῳ. ζῷον παντὶ 45 ἀνθρώπῳ ἀληθές· καὶ συνάγεται ψεῦδος ὅτι ἄψυχον παντὶ ἀνθρώπῳ. οὕτως η̄ μία συζυγία η̄ καταφατική. η̄ δὲ ἀποφατική η̄ ψευδῆς οὕτως· ἔμψυχον οὐδενὶ ζῷῳ, ὅπερ ὅλον ψεῦδος, ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἔμψυχον 50 οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, ὅπερ ψεῦδος. οὕτως αἱ δύο συζυγίαι αὗται αἱ ἔχουσαι τὴν μεῖζων ὅλην ψευδῆ ἀληθές συμπέρασμα οὐ συνάγουσιν. |

p. 54a II Ὁμοίως δὲ οὐδὲ εἰ τὸ Α τῷ Β παντὶ ὑπάρχει.

XCVII^r

Πάλιν ἵνα ποιήσῃ τὴν ἀποφατικὴν συζυγίαν ψευδῆ, λαμβάνει ψευδῆ ἀποφατικὴν πρότασιν τὴν μεῖζων. ἕνα η̄ τὸ Α τῷ Β μηδενί, ὅπερ ψεῦδος· 30 παντὶ γάρ η̄ τῷ ζῷῳ τὸ ἔμψυχον.

2 ἀμφοτέρων Β 4 η̄ prius scripsi: καὶ B Ut 6 lac. indicavi: supple ὡστῶς καὶ εἰ ἔστιν η̄ ἐλάττων ψευδῆς, η̄ ὅλη ψευδῆς η̄ ἐπί τι ψευδῆς. 7 εἴη post πρότασις colloc. B η̄ alt. t: om. BU post πρότασις add. η̄ U 8 εἰ καὶ Ut μὴ Β: η̄ Ut: μὴ η̄ b 10 η̄, quod voluerat Waitz Organ. I 29, B: η̄ Ut 14 ἐὰν B Ut (n): ἀν Arist. λάζη U: λάζωμεν t δὲ B Ut (B C m u, pr. f): δὲ τὸ Arist. 17 ἐλάττονα t 18 ὑπάρχῃ corr. U: ὑπάρχει Bt, pr. U 19 δ addidi εἰτα ex ἔτι corr. B 20 ἔστεν om. B 21 ψευδῆ t: ψεῦδος BU δὲ οὐ post εἰπὲ add. παντὶ U 26 μείζονα B ἀληθῆς—συνάγουσιν om. B 27 οὐ δεῖ—ὑπάρχειν U 29 μείζονα B

p. 54a 18 Μή δικῆς δὲ λαμβανομένης ψευδοῦς ἔσται.

XCVII^r

'Εὰν μὲν η̄ ή μείζων δικῆς ψευδῆς, οὐ συνάγεται ἀληθῆς συμπέρασμα· ἐὰν δὲ ἐπὶ τι ψευδῆς, συνάγεται ἀληθῆς. οἷον εἰ μὲν καταφατική, οὕτως· ζῷον παντὶ λευκῷ ἐπὶ τι ψευδῆς· ἐπὶ γάρ του κόρακος ψευδῆς, ἐπὶ δὲ 5 του κύκνου ἀληθῆς· λευκὸν παντὶ κύκνῳ· καὶ θμως ζῷον παντὶ κύκνῳ. οὕτως η̄ καταφατική συζυγία.

p. 54a 23 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ στερητικὸν εἴη τὸ ΑΒ.

15

"Ωσπερ ἀληθῆς τὸ καταφατικὸν γέγονε συμπέρασμα, οὕτως καὶ τὸ ἀποφατικὸν ἀληθῆς τῆς μείζονος ἐπὶ τι ψευδοῦς οὕσης· οἷον ζῷον οὐδενὶ 10 λευκῷ ἐπὶ τι ψευδῆς· ἐπὶ γάρ κύκνου μόνου ψευδῆς· λευκὸν πάσῃ γίνονται· 20 καὶ θμως ζῷον οὐδεμιᾷ γίνονται, ὅπερ ἀληθῆς τὸ συμπέρασμα.

p. 54a 28 Ἐὰν δὲ η̄ μὲν ΑΒ πρότασις δικῆ ληφθῆ ἀληθῆς, η̄ δὲ 20 ΒΓ δικῆ ψευδῆς, ἔσται συλλογισμὸς ἀληθῆς.

'Ελήφθη η̄ μείζων πρότασις δικῆ ψευδῆς, καὶ οὐ συνῆσεν ἀληθῆς, καὶ 15 ἐπὶ τι ψευδῆς, καὶ συνῆσε τὰ δύο συμπεράσματα ἀληθῆς. νῦν δὲ λαμβάνει τὴν μείζονα ἀληθῆς τὴν δὲ ἐλάττονα ψευδῆ δικῆν, καὶ λέγει ἀληθῆ γίνεσθαι τὰ συμπεράσματα· οἷον ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ ἀληθῆς· ἀνθρωπος παντὶ ἵππῳ ψευδῆς δικῆ· καὶ θμως ζῷον παντὶ ἵππῳ, ὅπερ ἀληθῆς. οὕτως τὸ καταφατικόν.

20 Τὸ μέντοι Β οὐδενὶ τῷ Γ'. η̄ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ' ἀληθῆς, ἀλλ' 20 ίνα γένηται ψευδῆς, λαμβάνεται παντί.

p. 54a 35 Ὁμοίως δὲ καὶ στερητικῆς οὕσης τῆς ΑΒ προτάσεως· ἐνδέχεται γάρ τὸ Α μήτε τῷ Β μήτε τῷ Γ' μηδενὶ ὑπάρχειν.

Τὴν ἀποφατικὴν συζυγίαν ἀληθῆ συνάγομεν τῆς μείζονος ἀληθοῦς 25 οὕσης τῆς δὲ ἐλάττονος δικῆς ψευδοῦς οὕτως· τὸ ζῷον οὐδεμιᾷ μουσική. ὅπερ ἀληθῆς, μουσική πάσῃ ιατρικῇ, ὅπερ ψευδῆς, καὶ ζῷον οὐδεμιᾳ 30 ιατρικῇ, ὅπερ ἀληθῆς. οὕτω καὶ αὗται αἱ συζυγίαι ἀληθεῖς.

4 τοῦ κόρακος γάρ τι 6 post συζυγία add. συνάγεται τι 8 post ὁσπερ add. τὸ τι ἀληθῶς ἔστι, ομ. τὸ Η 10 post καταφατικὸν add. συνάγεται τι 9 ψευδοῦς οὕσης ἐπὶ τι Β ante οἷον add. τῆς Βτ 10 ψευδῆς prius Η: ψευδοῦς Βτ ψευδῆς alt. Β: ψευδοῦς Ητ 15 post καὶ add. οὐ Η 17 τὰ ομ. Η immo ἀληθῆς cf. vs. l. 10 18 ψευδοῦς Η 20 μηδενὶ Arist. η—ἀληθῆς scripsi: εἰ—ἀληθῆς ΒΗτ 21 ψευδές τι 24 —p. 398,11 ομ. (propter homoeosteleuton scilicet) Β 24 συνάγομεν ἀληθῆς τι

p. 54b2 Καὶ εἰ μὴ ὅλη ψευδής ἡ ΒΓ ἀλλ᾽ ἐπί τι, καὶ οὕτως ΧCVII^r
ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀληθές.

Εἰρηκὼς δὲ τῆς ἑλάττονος ὅλης ψευδοῦς οὕσης γίνονται ἀληθῆ τὰ
συμπεράσματα, φησὶ καὶ μὴ ὅλης οὕσης ψευδοῦς τῆς δὲ μείζονος ἀληθοῦς
5 ἀληθῆ γίνεσθαι τὰ συμπεράσματα. οἷον ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, ἀνθρωπος
παντὶ πεζῷ, ὅπερ ἐπί τι ψευδές ἔστι, καὶ ὅμως ζῷον παντὶ πεζῷ, ὅπερ
ἀληθές. οὕτω τὸ καθόλου καταφατικὸν συνάγομεν δρους λαμβάνοντες 45
γένος καὶ εἶδος καὶ διαφοράν, ἄκρα μὲν τιθέντες γένος καὶ διαφοράν, μέσον
δὲ τὸ εἶδος.

10 p. 54b9 Ὁμοίως δὲ καὶ στεργητικῆς οὕσης τῆς ΑΒ προτάσεως·
ἐνδέχεται γὰρ τὸ Α μήτε τῷ Β μήτε τῷ Γ μηδενὶ ὑπάρχειν.

Νῦν τὴν ἑτέραν συζυγίαν λέγει τὴν ἀποφατικὴν πῶς συνάγεται, δὲ
λαβόντες τὸν μέσον δρον ἀλλοτρίου γένους εἶδος· οἷον ζῷον οὐδεμιᾷ φρο-
νήσει, φρόνησις πάσῃ θεωρητικῇ, καὶ ὅμως ζῷον οὐδεμιᾳθήθη. 50
15 οὕτως καὶ τὸ ἀποφατικὸν ἀληθῆς τῆς ἑλάττονος ἐπί τι ψευδοῦς οὕσης.
καὶ ἐπλήρωσε πάσας τὰς συζυγίας εἰρηκώς, πότε ἐκ ψευδῶν ἀληθῆ συνά-
γεται συμπεράσματα, πότε δὲ οὔ, ἀπαραλείπτως.

p. 54b17 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν. |

Εἰρηκὼς περὶ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι τὰ καθόλου συμπεράσματα ΧCVII^v
20 συναγόντων νῦν λέγει περὶ τῶν τὰ μερικά, πάλιν ἐκ διαιρέσεως λαμβάνων
τὰς συζυγίας, δὲ τῶν τὰ μερικὰ συμπεράσματα συναγόντων ἐν πρώτῳ
σχήματι ἡ ἡ μὲν ἔστιν ἀληθῆς ἡ δὲ ψευδῆς, ἡ ἀμφω ψευδεῖς. καὶ εἰ ἡ
μὲν ἀληθῆς ἡ δὲ ψευδῆς, ἡ ἡ μείζων ψευδῆς ἡ δὲ ἑλάττων ἀληθῆς, ἡ ἡ
μείζων ἀληθῆς ἡ δὲ ἑλάττων ψευδῆς. καὶ εἰ ἡ μείζων ψευδῆς ἡ δὲ
25 ἑλάττων ἀληθῆς, ἡ ὅλη ψευδῆς ἡ μείζων ἡ δὲ ἑλάττων ἀληθῆς, καὶ 5
συνάγει ἡ καταφατικὸν ἡ ἀποφατικόν, ἡ ἡ μείζων ἐπί τι ψευδῆς ἡ δὲ
ἑλάττων ἀληθῆς, καὶ συνάγει ἡ καταφατικὸν ἡ ἀποφατικόν. εἰ δὲ ἡ μείζων
ἀληθῆς ἡ δὲ ἑλάττων ψευδῆς, οὐ δύναται ἡ ἑλάττων ὅλη ψευδῆς ληφθῆναι·
εἰ γὰρ ληφθῇ ὅλη, ἡ καταφατικὴ λαμβάνεται ἡ ἀποφατική· καὶ εἰ ἀπο-
30 φατικὴ ληφθῇ ἡ ἑλάττων, ἀσυλλόγιστος ἐν πρώτῳ σχήματι· εἰ δὲ κατα-

5 γίνεσθαι t: γίνεται U 14 ante φρόνησις add. ἡ t 17 ἀπαραλήπτως t
18 ante lemma add. οὕτω φρονήσει οὐδεμιᾳθήθη U: τὸ γὰρ ζῶον οὕτε
φρονήσει—ἡν ἀληθές (i. e. b12—16) lemma t 19 τῶ om. U 21 συμπερά-
σματα scripsi: συμπέρασμα B Ut 22 ἡ prius om. U ἔστιν om. B
ἀμφω—23 ψευδῆς, ἡ om. t ψευδεῖς ε ψευδῆς corr. U 23—25 ἡ ἡ μείζων
ἀληθῆς—ψευδῆς ἡ δὲ ἑλάττων ἀληθῆς om. B 24 ἀληθῆς—μείζων t: om. U
δὲ alt. t: om. U 25 ἡ ὅλη—ἀληθῆς om. U 26 ἡ tert. ex εἰ corr. U
δὲ om. U 27 συνάγει ε συνάγεται corr. B² post δὲ add. εἴη U 30 ἀσυλ-
λόγιστοι t post ἐν add. τῶ U εἴ ex ἡ corr. U

φατική, ἀνάγκη καὶ τὴν μείζονα καθόλου εἶναι, καὶ ἐκ δύο καθόλου προ- ΧCVII^η τάσεων καθόλου τὸ συμπέρασμα· ἀλλὰ νῦν περὶ τῶν μερικῶν. ὅστε γὰρ 10 ἐλάττων ψευδῆς οὖσα οὐκ ἀν ληφθείη διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας, ἀλλ᾽ ἐπὶ τι μόνως, καὶ γίνεται καταφατική ἡ συζυγία γὰρ ἀποφατική. εἰ δέ 5 εἰσιν ἄμφω ψευδεῖς, ἡ ἄμφω ἐπὶ τι, καὶ συνάγεται καταφατικὸν γὰρ ἀποφατικόν, ἡ δὲ μείζων διὰ της ψευδῆς η δὲ ἐλάττων ἐπὶ τι, καὶ συνάγεται καταφατικὸν γὰρ ἀποφατικόν. ταύτας τὰς δέκα συζυγίας ἔχει διεξελθεῖν ὁ Ἀριστοτέλης δεικνὺς ὅτι ἐκ ψευδῶν ἀληθεῖς συνάγεται.

p. 54b 17 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν ἐνδέχεται καὶ τῆς
10 πρώτης προτάσεως διῆγες οὖσης ψευδοῦς.

Φησὶν διεὶς *(ἐπὶ)* τῶν ἐπὶ μέρους συλλογισμῶν ἐνδέχεται τῆς μείζονος διῆγες ψευδοῦς οὖσης τῆς δὲ ἐλάττουνος ἀληθοῦς, γὰρ καὶ ἐπὶ τι ψευδοῦς οὖσης τῆς μείζονος ὁμοίας μενούσης τῆς ἐλάττουνος, γὰρ πάλιν τῆς μείζονος ἀληθοῦς τῆς δὲ ἐλάττουνος ψευδοῦς ἐπὶ τι, γὰρ καὶ τῆς μείζονος ψευδοῦς 15 καὶ τῆς ἐλάττουνος ἐπὶ τι * * * ψευδοῦς ἀληθεῖς συναγμηναὶ συμπέρασμα. 20

p. 54b 21 Οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸ Α τῷ μὲν Β μηδενὶ ὑπάρχειν τῷ δὲ Γ τινί, καὶ τὸ Β τῷ Γ τινὶ ὑπάρχειν.

Λέγει πρῶτον περὶ τῆς μερικῆς καταφατικῆς τῆς γινομένης ἐκ τῆς μεί- 25 ζονος διῆγες ψευδοῦς τῆς δὲ ἐλάττουνος ἀληθοῦς, διεὶς οὐδὲν κωλύει κατ' 20 ἀλήθειαν τὸ Α μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχειν τῷ δὲ Γ τινί, ὁμοίως καὶ τὸ Β τῷ Γ τινὶ ὑπάρχειν· μεταληφθείσης *(γὰρ)* τῆς μείζονος εἰς διληγούσην ψευδῆς ἀληθεῖς ἔσται συμπέρασμα. οἷον ζῷον οὐδεμιᾷ γιόνι κατ' ἀλήθειαν· ληφθείη δὲ ὡς διὰ της ψευδῆς, καὶ γίνεται διεὶς ζῷον πάσῃ γιόνι· γιῶν τινὶ λευκῷ· καὶ θμως ζῷον τινὶ λευκῷ ὑπάρχει. εἰδέναι δὲ οὐν τοῦτο δεῖ, διεὶς 25 δὲ ἐλάττων, διεὶς λαμβάνεται ἐπὶ τι, διὰ τὴν κατηγορίαν λαμβάνεται, οὐ διὰ τὴν 30 ὑπαρξίαν· πολλάκις ἐλέγομεν γὰρ διεὶς τι ψευδῆς ἐκείνην λέγει τὴν ἔγουσαν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθέας· οἷον *'τις ἄνθρωπος πτερωτός'* ἐπὶ τι ψευδῆς, διεὶς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθέας. ἐπὶ τι δὲ λέγομεν ψευδέας, οὐχ διεὶς τινῶν μὲν ἀληθεύει, ἐπὶ τινῶν δὲ ψεύδεται (*οὔτε γὰρ διως εἰς τις πτερωτός*), ἀλλὰ ἐπὶ τι ψευδῆς λέγεται διὰ τὸ ἀληθεύειν τὴν ἀντίφασιν. ὅστε γάρ την λαμβάνομεν ἐπὶ τι ψευδῆς τὴν ἐλάττων πρότασιν διὰ τὴν κατηγορίαν, οὐ διὰ τὴν ὑπαρξίαν.

2 τῶν om. U 3 ληφθῆ Bt 4 ἐπὶ τι μόνως Bt: ἐπὶ μέρους U γὰρ συζυγία om. U
5 ἡ prius om. U 6 ἡ δὲ t: ἡ δὲ B: ἡ U 9 ἐνδέχεται κτλ. om. B 10 ψευδοῦς:
οὖσης t 11 ἐπὶ prius addidi 12 ἡ om. U 13 post οὖσης del. τῆς δὲ ἐλάτ-
τουνος ἀληθοῦς U μὲν οὖσης Bt 15 lac. indicavit; supple γὰρ τῆς μείζονος διῆγες
ψευδοῦς τῆς δὲ ἐλάττουνος ἐπὶ τι cf. p. 402, 11 16 μηδενὶ τῷ βῆ U 17 τινὶ τῷ γάρ
21 γὰρ addidi 22 post ἔσται add. τὸ B 24 δὲ om. Bt 26 πολλάκις] p. 394, 12
396, 12 27 οἷον—28 ἀληθεῖς om. B 29 post διεὶς ἐπὶ add. τι λέγομεν ψευδέας διεὶς
ἐπὶ U ἀληθεῖς pr. U 30 ἀπτέριωτος U an ψευδέας? 31 λαμβάνομεν
U: λαμβάνει μὲν Bt ἐλάττονα t

p. 54^b 27 Ὁμοίως δὲ καὶ στεργητικῆς οὗσης τῆς ΑΒ προτά- ΧCVII^v
σεως· ἐγγυωρεῖ γὰρ τὸ Α τῷ μὲν Β δλφ ὑπάρχειν τῷ δὲ Γ 35
τινὶ μὴ ὑπάρχειν.

Εἰρηκὼς περὶ τῆς καταφατικῆς νῦν λέγει περὶ τῆς ἀποφατικῆς, δτι 40
5 ἐνδέχεται μὲν κατὰ ἀλγθειαν τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν καὶ τὸ Β τινὶ^v
τῷ Γ. ἀλλὰ μεταληφθήτω ἡ ΑΒ εἰς δλην ψευδῆ ὅστ' εἶναι τὸ Α οὐδενὶ^v
τῷ Β· οἷον τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ· ἴδού δλη ψευδῆς· ἀνθρωπος τινὶ^v
λευκῷ· καὶ δμως ζῷον τινὶ λευκῷ. οὕτως καὶ τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν
ἀλγθὲς συνάγεται ἐκ τῆς μείζονος δλης ψευδοῦς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀλγθοῦς.

10 p. 54^b 35 Καὶ εἰ ἐπί τι ψευδῆς ἡ ΑΒ πρότασις, ἔσται τὸ συμπέ-
ρασμα ἀλγθές.

Ἐπλήρωσε περὶ τῶν δύο συζυγιῶν τῶν ἔχουσῶν τὴν μείζονα δλην
ψευδῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ἀλγθῆ· νῦν λέγει περὶ τῶν ἔχουσῶν τὴν μείζω ἐπί^v
τι ψευδῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ἀλγθῆ. καὶ πρῶτον τὸ καταφατικὸν συνάγει 50
15 οὕτως· οἷον τὸ ζῷον παντὶ καλῷ· ἴδού ἐπί τι ψευδῆς, ἐπειδὴ τινὶ καλῷ
ὑπάρχει, νῦν δὲ παντὶ ἐλάβομεν· καλὸν τινὶ μεγάλῳ· καὶ δμως ζῷον τινὶ^v
μεγάλῳ. οὕτως τὸ καταφατικὸν συνάγεται ἐκ τῆς μείζονος ἐπί τι ψευδοῦς
τῆς δὲ ἐλάττονος ἀλγθοῦς.

p. 55^a 2 Ὁμοίως δὲ καὶ στεργητικῆς οὗσης τῆς ΑΒ προτάσεως. |

20 Δι' ὥνπερ καὶ ἡ καταφατικὴ συνήγθη, διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων ΧCVIII^v
δείκνυται καὶ ἡ ἀποφατική· τὸ ζῷον οὐδενὶ καλῷ ἐπί τι ψευδῆς· καλὸν
τινὶ μεγάλῳ· καὶ ζῷον οὐ παντὶ μεγάλῳ.

p. 55^a 4 Πάλιν εἰ ἡ μὲν ΑΒ ἀλγθῆς ἡ δὲ ΒΓ ψευδῆς, ἀλγθὲς
ἔσται τὸ συμπέρασμα.

25 Εἰρηκὼς περὶ τῶν συζυγιῶν τῶν ἔχουσῶν τὴν μείζονα ἦτοι δλην
ψευδῆ ἡ ἐπί τι νῦν λέγει περὶ τῶν ἔχουσῶν τὴν μείζονα ἀλγθῆ τὴν δὲ
ἐλάττονα ψευδῆ ἐπί τι. ὡς γὰρ εἰρήκαμεν, δλην ψευδῆ τὴν ἐλάττω λαβεῖν
οὐκ ἐνδέχεται ἐπὶ τῶν τὰ μερικὰ συναγρουσῶν συζυγιῶν, ἐπεὶ γίνεται ἡ
ἐλάττων καθόλου, ἦτοι [δὲ] καταφατική ἡ ἀποφατική, καὶ οὐ ποιεῖ μερικὸν 10

1 post οὗσης add. δλης Β (Β ii) 1. 2 τῆς προτάσεως τῆς αβ U 2 τὸ δὲ Bt
5 ὑπάρχειν om. Ut 8. 9 καταφατικὸν συνάγεται ἀλγθὲς B 10 εἰ om. U

post πρότασις add. τῆς βγ' ἡ ἀλγθοῦς οὗσης t 12 ἐχόντων Ut itemque vs. sq.
13 ἐλάττω B itemque vs. sq. post νῦν add. δὲ U 13. 14 ἐπί τι in ras. U
14 πρώτως B 17 τὸ om. U 20 δι' ὧν καὶ πρότερον(?) καὶ ἡ U 20. 21 δεί-
κνυται διὰ τῶν αὐτῶν ὅρων U 21 καλῶ Ut: λευκῷ B 27 εἰρήκαμεν] p. 398, 27 sq.
ἐλάττονα (ante λαβεῖν) t 28 συναγρόντων Ut 29 δὲ, quod non liquet in U, delevi

συλλογισμόν. Μέστε τὴν ἐλάττονα ἐπί τι ψευδῆ λαμβάνει κατὰ τὴν ΧCVIII^c κατηγορίαν, οὐ κατὰ τὴν ὅπαρξιν, ἐπειδὴ [γὰρ] ἐκείνην ἐλέγομεν ἐπί τι ψευδῆ τὴν ἔχουσαν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθές. εἰ τόχοι. οὖν καὶ ἐπί τινων ὅλην ψευδῆ λαμβάνει, εἰ καὶ ὅλως μὴ ὑπάρχει. ἀλλ’ ὅμως ἐπειδὴ 5 τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθεύει, κατὰ τὴν κατηγορίαν ἐπί τι ψευδῆς ἀκούει. καὶ πρῶτον συνάγει τὸ καταφατικὸν οὕτως· τὸ ζῆτον παντὶ κύκνῳ· κύκνος τινὶ μέλανι ἐπί τι ψευδῆς οὐ διὰ τὴν ὅπαρξιν ἀλλὰ διὰ τὴν κατηγορίαν, ὅτι τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀληθές· καὶ ὅμως ζῆτον τινὶ μέλανι. οὕτως τὸ καταφατικὸν συνάγεται.

10 p. 55a10 Ὁμοίως δὲ καὶ στερητικῆς λαμβανομένης τῆς ΑΒ προτάσεως.

Συνάγεται δὲ τὸ ἀποφατικὸν τῆς μείζονος ἀληθοῦς οὕσης τῆς δὲ 20 ἐλάττονος ἐπί τι ψευδοῦς οὕτως· ζῆτον οὐδενὶ ἀριθμῷ· ἀριθμὸς τινὶ λευκῷ ἐπί τι ψευδῆς κατὰ τὴν κατηγορίαν, ὅτι τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον 15 ἀληθές τὸ λέγον ‘ἀριθμὸς οὐδενὶ λευκῷ’. [εἰ] οὐκοῦν ζῆτον οὐδενὶ ἀριθμῷ, ἀριθμὸς δὲ τινὶ λευκῷ, καὶ ὅμως ζῆτον οὐ παντὶ λευκῷ.

p. 55a15 Ὁ δὲ ἀριθμὸς οὐδενὶ λευκῷ.

Ἀριθμὸς οὐδενὶ λευκῷ κατὰ ἀληθεύειν. εἴτα λαμβάνεται ὅτι τινί, καὶ γίνεται ἐπί τι ψευδῆς.

20 p. 55a19 Καὶ εἰ ἐπί τι ψευδῆς ἡ ΑΒ, ψευδῆς δὲ καὶ ἡ ΒΓ.

Εἰρηκὼς περὶ τῶν συζυγῶν τῶν ἐκ τῆς μὲν ψευδοῦς τῆς δὲ ἑτέρας ἀληθοῦς νῦν λέγει περὶ τῶν ἄμφω ψευδῶν, καὶ πρῶτον περὶ τῶν ἄμφω 30 καὶ ἐπί τι τὸ μερικὸν καταφατικὸν συναγρουσῶν.

p. 55a20 Οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸ Α τινὶ τῷ Β καὶ τῷ Γ τινὶ ὑπάρχειν
25 έκατέρῳ.

Λέγει πρῶτον περὶ τῶν ἄμφω ἐπί τι ψευδῶν συναγρουσῶν μερικὸν καταφατικόν. ἀλλὰ ἡ μείζων ἐπί τι ψευδῆς κατὰ τὴν ὅπαρξιν, ἡ δὲ ἐλάττων ἐπί τι ψευδῆς κατὰ τὴν κατηγορίαν οὕτως· ζῆτον παντὶ λευκῷ ἐπί τι ψευδῆς κατὰ τὴν ὅπαρξιν, λευκὸν τινὶ μέλανι ἐπί τι ψευδῆς κατὰ τὴν 35 κατηγορίαν, καὶ ὅμως ζῆτον τινὶ μέλανι.

1 ἐλάττω Β 2 γὰρ delevi 14 ἐπί τι—16 τινὶ λευκῷ om. B 15 ἀληθές τὸ λέγον τι: ἀληθής ἡ λέγουσα U εἰ delevi 16 δὲ τι: om. U ὅμοίως Β
17 ὁ δὲ ἀριθμὸς U Arist.: καὶ ὁ ἀριθμὸς Bt 18 λαμβάνει B 20 ante καὶ εἰ add.
καὶ ἡ μὲν οὗτος πρώτας ἀληθής, ἡ δὲ βῆτα ψευδῆς Ut 21 post συζυγῶν add. περὶ U
23 συναγόντων U 24 τῷ βῆτα Arist. 26 συναγόντων pr. U 29, 30 ἐπί τι—μέλανι om. B

p. 55a23 Τὸ γὰρ ζῷον τινὶ λευκῷ καὶ τινὶ μέλανι ὑπάρχει. ΧCVIII^r

Τὸ ζῷον τινὶ λευκῷ καὶ τινὶ μέλανι, καὶ τὸ λευκὸν οὐδενὶ 40 μέλανι κατὰ ἀλήθειαν. ἐὰν οὖν ποιήσωμεν ἀμφοτέρας τὰς προτάσεις ἐπὶ τι ψευδεῖς, ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀληθές· οἷον ζῷον παντὶ λευκῷ ἀντὶ τοῦ 5 τινί, λευκὸν τινὶ μέλανι ἀντὶ τοῦ οὐδενί. οὕτως ἔσται συμπέρασμα. οὕτω καὶ εἰ ἐπὶ τῆς ἀποφατικῆς λάβωμεν τὸ συμπέρασμα· ζῷον οὐδενὶ λευκῷ, λευκὸν τινὶ μέλανι, καὶ ζῷον οὐ παντὶ μέλανι.

p. 55a28 Καὶ ἀμφοτέρων δὲ ψευδῶν οὕσῶν ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀληθές.

10 Εἰρηκὼς περὶ τῶν συζυγιῶν τῶν ἀμφω ἐπὶ τι ψευδῶν νῦν λέγει περὶ τῶν ἐκ τῆς μείζου οὗτος ὅλης ψευδοῦς τῆς δὲ ἐλάττου οὗτος ἐπὶ τι ψευδοῦς συναγουσῶν πρώτως τὸ καταφατικὸν οὕτως· ζῷον παντὶ ἀριθμῷ, ἀριθμὸς τινὶ λευκῷ, καὶ ζῷον τινὶ λευκῷ.

p. 55a32 Ζῷον γὰρ ἀριθμῷ μὲν οὐδενὶ λευκῷ δὲ τινὶ ὑπάρχει. 50

15 Τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀριθμῷ κατὰ ἀλήθειαν· ὅλη δὲ ψευδῆς γίνεται μεταληφθεῖσα, ὅτι τὸ ζῷον παντὶ ἀριθμῷ· ἀριθμὸς οὐδενὶ λευκῷ κατὰ ἀλήθειαν· ἐπὶ τι δὲ ψευδῆς γίνεται, εἰ ληφθείη ὅτι ἀριθμὸς τινὶ λευκῷ.

p. 55a36 Ὁμοίως δὲ καὶ στερητικῆς οὕσης τῆς ΑΒ· οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸ Α τῷ μὲν Β δλωφ ὑπάρχειν τῷ δὲ Η τινὶ μὴ ὑπάρχειν. ΧCVIII^v

20 Εἰρηκὼς τὴν καταφατικήν, δπως συνάγει, λέγει νῦν τὴν ἀποφατικήν. συνάγεται δὲ οὕτως· ζῷον οὐδενὶ κύκνῳ δλη ψευδῆς· κύκνος τινὶ μέλανι ὁ ἐπὶ τι ψευδῆς· καὶ ζῷον οὐ παντὶ μέλανι.

p. 55b3 Ἐν δὲ τῷ μέσῳ σχῆματι πάντως ἐγχώρει διὰ ψευδῶν ἀληθεῖς συλλογίσασθαι.

25 Πληρώσας τὸ πρῶτον σχῆμα νῦν ἥλθεν ἐπὶ τὸ δεύτερον δεικνὺς ὅτι καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ σχῆματι ἐνδέχεται ἐκ ψευδῶν ἀληθές συνάξαι. λαμβάνει δὲ ἐκ διαιρέσεως οὕτως· τῶν ἐκ ψευδῶν τάληθῆ καὶ καθόλου συμπεράσματα συναγουσῶν συζυγιῶν ἐν δευτέρῳ σχῆματι ἦ ἐξ ἀμφω ψευδῶν

4 ζῷον om. Ut 5 post ἔσται add. τὸ t 6 εἰ om. Bt τῆς om. U

8 κάν U ψευδῶν οὕσῶν corr. e ψευδοῦς U 10 post συζυγῶν add. περὶ U

11 τῶν scripsi: τῆς libri 11. 12 συναγόντων U 12 post οὕτως add. τοῦ U

14 λευκὸν pr. U, corr. U² 20 συνάγειν δεῖ λέγει U 23 σχῆμα δεύτερον inser. B:

περὶ τοῦ β σχῆματος U 25 πληρώσας περὶ τοῦ πρώτου σχῆματος U 27 post

οὕτως add. similia iis, quae sequuntur usque ad p. 403,22 ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική, U

(cf. Praef.) 27. 28 συμπεράσματα t: συμπέρασμα BU

εἰσιν, ἢ ἐκ τῆς μὲν φευδοῦς τῆς δὲ ἀληθοῦς. καὶ εἰ ἔξ αἱμφω φευδῶν, ΧCVIIIν
 ἢ ἀμφοτέρων δλων φευδῶν οὐσῶν, καὶ ἡ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ το
 ἐλάττονος καταφατικῆς, ἢ τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀπο-
 φατικῆς· ἢ ἀμφοτέρων ἐπί τι, καὶ ἡ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάτ-
 τονος καταφατικῆς, ἢ τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς·
 ἢ τῆς μὲν δληγος τῆς δὲ ἐπί τι· καὶ τοῦτο διχῶς· ἢ ἡ μείζων δληγος ἢ δὲ
 ἐλάττων ἐπί τι, ἢ ἔμπαλιν· καὶ κατὰ αἱμφω τούτων ἥτοι ἡ μείζων κατα-
 φατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, ἢ ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
 καταφατική. καὶ εἰ ἐκ τῆς μὲν φευδοῦς τῆς δὲ ἀληθοῦς, ἢ ἐπί τι φευδῆς 20
 10 ἢ δληγος φευδοῦς. καὶ εἰ ἐπί τι φευδοῦς, ἥτοι ἡ μείζων ἐπί τι φευδῆς ἢ
 δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἢ ἡ μείζων ἀληθῆς ἢ δὲ ἐλάττων ἐπί τι φευδῆς.
 καὶ εἰ δληγος φευδοῦς, ἢ ἡ μείζων δληγος φευδῆς ἢ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἢ ἡ
 μείζων ἀληθῆς ἢ δὲ ἐλάττων δληγος φευδῆς. καὶ εἰ μὲν ἡ μείζων δληγος
 φευδῆς ἢ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἥτοι ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
 15 καταφατική, ἢ ἡ μείζων καταφατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων ἀποφατική. εἰ δὲ εἴη
 ἡ μείζων ἐπί τι φευδῆς ἢ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἥτοι ἡ μείζων ἀποφατικὴ 25
 ἢ δὲ ἐλάττων καταφατική, ἢ ἡ μείζων καταφατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων ἀπο-
 φατική. εἰ δὲ εἴη ἡ μείζων ἀληθῆς ἢ δὲ ἐλάττων δληγος φευδῆς, ἥτοι ἡ
 μείζων καταφατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, ἢ ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἢ δὲ
 20 ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ εἴη ἡ μείζων ἀληθῆς ἢ δὲ ἐλάττων ἐπί τι
 φευδῆς, ἥτοι ἡ μείζων καταφατικὴ ἐστιν ἢ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, ἢ ἡ
 μείζων ἀποφατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων καταφατική. ταύτας τὰς δώδεκα συζυγίας
 τὰς μὲν διέκεισι τὰς δὲ οὕ, ως ἐν τῇ λέξει σαφῶς ἐπιδείξομεν.

p. 55b10 Εἰ γὰρ τὸ Α τῷ μὲν Β μηδενὶ ὑπάρχει τῷ δὲ Γ παντί. 30

25 Πρῶτον δείκνυσι τὴν ἔξ αἱμφωτέρων τῶν προτάσεων δλων φευδῶν ἀληθὲς
 συνάγουσαν. οἷον ἐὰν ἦ, φησί, τὸ Α τῷ μὲν Β μηδενὶ τῷ δὲ Γ παντὶ²⁵
 κατ’ ἀλήθειαν, εἰτα ἐὰν ἐναντίως λάβῃς, ποιεῖς ἀληθὲς συμπέρασμα ἔξ δλων
 φευδῶν, τῆς μὲν μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς· οἷον
 ζῷον παντὶ λίθῳ· ίδού δληγος φευδῆς· ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ· ίδού δληγος
 φευδῆς· καὶ συμπέρασμα ἀληθὲς δτι λίθος οὐδενὶ ἀνθρώπῳ.³⁰

p. 55b14 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ τῷ μὲν Β παντὶ τῷ δὲ Γ μηδενὶ³⁰
 ὑπάρχει τὸ Α.

"Εδεικε πρῶτον τῆς μείζονος καταφατικῆς δληγος φευδοῦς οὕσης καὶ τῆς

1 ἐστιν U ἀμφοτέρων t 2 δλων om. U ἢ alt Bt: ἐπὶ U 3 post κατα-
 φατικῆς prius add. καὶ U 4. 5 ἢ ἀμφοτέρων—ἀποφατικῆς om. B 5 καταφατικῆς
 alt.—ἀποφατικῆς t: ἀποφατικῆς (ἀπὸ in ras. U²)—καταφατικῆς (κατὰ in ras. U²) U
 7 ἐλάττονος t ἢ ἔμπαλιν om. U ἢ ἡ U 9 ἀποφατική B pr. 10 ante ἥτοι
 add. ἢ U 13 δληγος prius om. B εἰ ἡ μὲν Ut 16 ἡ μείζων alt.] ἡ μ in
 ras. U² 17. 18 ἀποφατική] ἀπὸ in ras. U² 19 post καταφατικὴ add. ἐστιν B
 21 ἥτοι—ἥ scripsi: ἥ—ἥτοι Bt: ἥ—ἥ U 23 ἐπιδείξωμεν t 24 post a add. μὲν U
 26 ἐὰν ἡ φησί om. Bt cf. p. 414, 19. 20 27 λάβοις U 29. 30 οὐδενὶ—ψευδῆς
 mrg. U 33 post πρῶτον add. δτι U

έλάττονος ἀποφασικῆς ὅλης ψευδοῦς πῶς συνάγεται ἀληθίες συμπέρασμα. XCVIII^v
νῦν δὲ δείκνυσι, τῆς μείζονος ἀποφασικῆς οὕτης ὅλης ψευδοῦς καὶ τῆς 40
έλάττονος καταφατικῆς ὅλης ψευδοῦς πῶς συνάγεται ἀληθίες, οὗτως· εἰ
κατὰ ἀληθειαν τὸ Α παντὶ τῷ Β τῷ δὲ Γ οὐδενί, ἐὰν ἀντιστραφῶσι καὶ
5 γένωνται ψευδεῖς, ἀληθίες γίνεται τὸ συμπέρασμα· οἷον τὸ ζῷον οὐδενὶ
ἀνθρώπῳ ὅλη ψευδής· τὸ ζῷον παντὶ λίθῳ ὅλη ψευδής· καὶ ὅμως
ἄνθρωπος οὐδενὶ λίθῳ· οὖσα τὸ συμπέρασμα ἀληθίες.

p. 55^b 16 Πάλιν εἰ εἴη η̄ μὲν ἔτέρα ὅλη ψευδής η̄ δὲ ἔτέρα ὅλη 45
ἀληθής.

10 Εἰρηκὼς περὶ τῶν ἀμφω ψευδῶν νῦν λέγει περὶ τῶν τὴν μὲν ψευδή⁵⁰
τὴν δὲ ἀληθῆ ἔχουσῶν, καὶ λαμβάνει ψευδῆ τὴν μείζονα ἀληθῆ δὲ τὴν
έλάττονα. καὶ πρῶτον λαμβάνει τὴν μείζονα ψευδῆ καὶ ἀποφατικὴν τὴν
δὲ ἔλάττονα ἀληθῆ καὶ καταφατικὴν οὗτως· τὸ ζῷον κατὰ μὲν ἀληθειαν καὶ
15 ἀνθρώπῳ καὶ ἵππῳ παντὶ· εἰ ληφθῇ οὖν η̄ μείζων ψευδής καὶ γένηται
τὸ οὐδενί, γίνεται ἀληθίες συμπέρασμα· οἷον τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, τὸ
ζῷον παντὶ ἵππῳ, καὶ ἄνθρωπος οὐδενὶ ἵππῳ. ὅμοίως δὲ καὶ τῆς ἔλάττονος
ψευδοῦς οὕσης οἱ αὐτοὶ ἀρμόζουσιν ὅροι. ίστέον δὲ δι τὸ ἀπεισιώπησε XCIX^r
τὴν ἐκ τῆς μείζονος ψευδοῦς καταφατικῆς τῆς δὲ ἔλάττονος ἀληθοῦς ἀπο-
φατικῆς καὶ τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀληθοῦς καταφατικῆς τῆς δὲ ἔλάττονος
20 ψευδοῦς ἀποφατικῆς.

p. 55^b 23 Καὶ εἰ η̄ ἔτέρα ἐπὶ τι ψευδής, η̄ δὲ ἔτέρα ὅλη ἀληθής.
ἔγγωρεῖ γάρ τὸ Α τῷ μὲν Β τινὶ ὑπάρχειν τῷ δὲ Γ παντί.

'Επλήρωσε περὶ τοῦ εἶναι τὴν μὲν ὅλην ψευδῆ τὴν δὲ ὅλην ἀληθῆ. 10
νῦν λαμβάνει τὴν μὲν ὅλην ἀληθῆ τὴν δὲ ἐπὶ τι ψευδῆ, καὶ πρῶτον τὴν
25 μείζονα ἐπὶ τι ψευδῆ καὶ ἀποφατικὴν τὴν δὲ ἔλάττονα ἀληθῆ καὶ κατα-
φατικὴν οὗτως· τὸ ζῷον οὐδενὶ λευκῷ ἐπὶ τι ψευδής· τὸ ζῷον παντὶ
κόρακι ὅλη ἀληθής· καὶ ὅμως λευκὸν οὐδενὶ κόρακι. καὶ μετατιθεμένων
τῶν προτάσεων καὶ γινομένων τῆς μὲν μείζονος ἐπὶ τι ψευδοῦς καταφατικῆς
τῆς δὲ ἔλάττονος ὅλης ἀληθοῦς ἀποφατικῆς ἀληθίες γίνεται συμπέρασμα·
30 οἷον τὸ ζῷον παντὶ λευκῷ, τὸ ζῷον οὐδεμιᾳ ἐπιστήμῃ, καὶ λευκὸν οὐδε- 15
μιᾳ ἐπιστήμῃ. η̄ οὗτοις μετατιθεμένοι τοῦ στεργητικοῦ, ἵνα γένηται η̄
μείζων καταφατικὴ ἀληθῆς, η̄ δὲ ἔλάττων ἐπὶ τι ψευδῆς ἀποφατική,
καὶ συνάγεται δι τὸ ζῷον παντὶ μὲν κόρακι οὐδενὶ δὲ λευκῷ, καὶ κόρακι
οὐδενὶ λευκῷ.

8 εἴη om. t Arist. ὅλη ψευδής B Arist.: inv. ord. Ut

10 ἀμφοτέρων pr. U

11 ἔχουσῶν scripsi: ἔχόντων B Ut

13 ἀποφατικὴ B

14 ἀνθρώπων t

ληφθείη U

16 post ἔλάττονος add. ὅλης Ut

17 ὅροι om. Bt

19. 20 καὶ—ἀποφατικῆς οἱ. U

ἀποφατικῆς—καταφατικῆς falso coniecit Waitz Organ.

29 ἀληθῆς (ante γέν.) Ut

1 29 23 εἶναι] εἴν in ras. U

ὅλη (post μὲν) U

καὶ alt. add. U²

ante κόρακι add. ó U

33 συνάγει U

δι τι om. U

p. 55b 32 Οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸ Α τῷ μὲν Β τιγὶ ὑπάρχειν τῷ ΧΣΙΧ^τ
δὲ Γ δληφ μὴ ὑπάρχειν.

"Ελαβε πρῶτον τὴν μὲν ἀποφασικὴν δληγη ἀληθῆ τὴν δὲ καταφατικὴν
ἐπί τι ψευδῆ καὶ τὴν μείζονα καταφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα ἀποφατικὴν
5 οὗτως· τὸ ζῷον παντὶ λευκῷ ἐπί τι ψευδής· τὸ ζῷον οὐδεμιᾶς πίτη γ δλη
ἀληθῆς· καὶ λευκὸν οὐδεμιᾶς πίτη. οὗτως, εἰ εἴη η μὲν δλη ἀληθῆς η
δὲ ἐπί τι ψευδής. ἀπεσιώπησε δὲ πάλιν τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀληθοῦς 25
ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς ἐπί τι ψευδοῦς.

p. 55b 38 Καὶ εἰ ἀμφότεραι αἱ προτάσεις ἐπί τι ψευδεῖς, ἔσται
10 τὸ συμπέρασμα ἀληθές.

Πληρώσας περὶ τῶν συζυγῶν τῶν ἐκ τῆς μὲν ἀληθοῦς τῆς δὲ ψευ-
δοῦς, καὶ ταύτης ἥτοι δλης η ἐπί τι, νῦν λέγει περὶ τῶν ἄμφω ἐπί τι
ψευδῶν, καὶ πρῶτον τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς
οὗτως· τὸ ζῷον παντὶ λευκῷ, τὸ ζῷον οὐδενὶ μέλανι, καὶ δμως λευκὸν
15 οὐδενὶ μέλανι. καὶ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς
οὕτης ὅροι οἱ αὐτοὶ ἀριμόσουσι· ζῷον οὐδενὶ λευκῷ, τὸ ζῷον παντὶ μέλανι, 35
καὶ λευκὸν οὐδενὶ μέλανι. οὗτοι καὶ περὶ τῶν ἄμφω ἐπί τι ψευδῶν οὔσαν
καὶ συναγούσῶν τὸ ἀληθές.

p. 56a 5 Φανερὸν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν· οὐδὲν
20 γὰρ κωλύει τὸ Α τῷ μὲν Β παντί.

Πληρώσας περὶ τῶν τὸ καθόλου συναγόντων ἐν δευτέρῳ σχήματι
νῦν λέγει καὶ περὶ τῶν τὰ μερικά. καὶ φησὶν ὅτι τῶν τὰ μερικὰ συνα-
γόντων συμπεράσματα ἐν δευτέρῳ σχήματι ἡ ἄμφι ψευδεῖς η η μὲν ψευδῆς
η δὲ ἀληθῆς· καὶ εἰ ἄμφω ψευδεῖς, η η μείζων ψευδῆς δλη η δὲ ἐλάτ-
25 των ἐπί τι, η καὶ η μείζων καὶ η ἐλάττων ἐπί τι ψευδεῖς· δληγη γὰρ
ψευδῆ τὴν ἐλάττονα οὐ δυνάμεθα εἰπεῖν διὰ τὸ μερικόν. καὶ εἰ ἄμφω
ἐπί τι, η η μείζων καταφατική η δὲ ἐλάττων ἀποφατική, η η μείζων ἀπο- 45
φατική η δὲ ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ η μείζων δλη εἴη ψευδῆς η δὲ
ἐλάττων ἐπί τι, η η μείζων καταφατική η δὲ ἐλάττων ἀποφατική, η η
30 μείζων ἀποφατική η δὲ ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ η μὲν ἀληθῆς η δὲ
ψευδῆς, η η μείζων ἀληθῆς η δὲ ἐλάττων ψευδῆς καὶ ἐξ ἀνάγκης ἐπί τι,

2 post ὑπάρχειν add. καὶ τὸ β μηδενὶ τῷ γ. οἷον ζῶν λευκὸν μὲν τινί, πίτη, δὲ μηδεμιᾶ U
6 ἀληθῆς ε corr. B ει om. Bt 8 δὲ om. U 12 η Bt: ητοι U
τι prius Bt: τινα, om. γνν U 13 πρῶτως B τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ
ἐλάττονος ἀποφατικῆς scripsi cf. p. 407,7: τὴν μείζονα καταφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα ἀπο-
φατικὴν Bt 14. 15 μέλανι οὐδενὶ λευκόν U 16 post ζῶν alt. add. οὐ t 17 post
ἄμφω add. καὶ Ut 18 συναγόντων pr. U 19 δὲ t Arist.: οὖν BU 22 τῶν alt.] v
superscr. B τὰ alt. om. B 23 συμπεράσμάτων U 24 ει om. t η alt. om. t
post ψευδῆς add. η U 25 καὶ prius om. U ψευδῆς B 26 εἰπεῖν οὐ δυνάμεθα U

καὶ ταύτης ἡ ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, ἡ ἡ μείζων ΧCIX^r ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ εἴη ἡ μείζων ψευδῆς ἡ δὲ ἐλάττων ἀληθῆς, ἡ ψευδῆς ἐστιν ἡ μείζων ὅλη ἡ ἐπί τι. καὶ εἰ ἡ μείζων 50 ὅλη ψευδῆς ἡ δ' ἐλάττων ἀληθῆς, ἡ ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων 5 ἀποφατική, ἡ ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική. εἰ δὲ ἡ μείζων ἐπί τι ψευδῆς, ἡ ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική, ἡ ἡ μείζων καταφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική. καὶ πρῶτον λέγει περὶ τῆς μείζονος ὅλης ψευδοῦς καὶ ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀληθοῦς καὶ καταφατικῆς οὕτως· τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, ζῷον τινὶ λευκῷ, καὶ δικαὶος 10 ἀνθρώπος οὐ | παντὶ λευκῷ. οὕτως ἐκ τῆς μείζονος οὕτως ἀποφατικῆς ΧCIX^v ὅλης ψευδοῦς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς ἀληθοῦς ἀληθῆς τὸ συμπέρασμα.

Οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸ Α τῷ μὲν Β παντί. πρῶτον λέγει τὰ κατὰ ἀλήθειαν ὑπάρχοντα, εἶτα μεταλαμβάνει τὴν μίαν εἰς ψευδῆ, τὴν μείζων.

p. 56^a 11 'Ωσαύτως δὲ καὶ καταφατικῆς λαμβανομένης τῆς ΑΒ.

15 "Ελαβε τὴν μείζονα ἀποφατικὴν ὅλην ψευδῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ἀληθῆ· νῦν λαμβάνει τὴν μείζονα καταφατικὴν ὅλην ψευδῆ. ἐγχωρεῖ μὲν γάρ τὸ Α μηδενὶ τῷ Β κατὰ ἀλήθειαν· ἐὰν δὲ ληφθῇ παντί, εὑρίσκεται ὅλη 10 ψευδῆς οὕτως· τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀριθμῷ· ζῷον τινὶ ἀψύχῳ ψευδῆς· τὸ ζῷον οὐ παντὶ λευκῷ· καὶ δικαὶος ἀψύχον οὐ παντὶ λευκῷ.

20 p. 56^a 18 Καὶ τῆς μὲν καθόλου ἀληθοῦς τεθείσης τῆς δ' ἐν μέρει ψευδοῦς.

"Ελαβε πρῶτον τὴν μείζονα ψευδῆ ὅλην· νῦν λαμβάνει τὴν μὲν μεί- 20 ζονα ἀληθῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ψευδῆ ἐπί τι· μερικὴ γάρ ἐστι. καὶ πρῶτον λαμβάνει τὴν μείζονα ἀποφατικὴν ἀληθῆ τὴν δὲ ἐλάττων καταφατικὴν καὶ 25 ἐπί τι ψευδῆ οὕτως· τὸ ζῷον οὐδενὶ ἀριθμῷ· ζῷον τινὶ ἀψύχῳ ψευδῆς ἐπί τι κατὰ τὴν κατηγορίαν, οὐ κατὰ τὴν ὅπαρξιν, διὰ τὸ τὴν ἀντίφασιν ἀληθῆ εἶναι· καὶ δικαὶος ἀριθμὸς οὐ παντὶ ἀψύχῳ.

p. 56^a 25 Καὶ καταφατικῆς δὲ τῆς καθόλου τιθερένης ὥσαύτως.

"Εδειξεν ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς 25 οὕτως ἀληθῆς συναγόμενον· νῦν δείκνυσιν ἐκ τῆς μείζονος καταφατικῆς ἀληθοῦς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς ἐπί τι ψευδοῦς, τουτέστι μερικῆς ἀποφατικῆς, ὅτι ἀληθῆς συνάγεται. οἷον τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ· τὸ ζῷον οὐ παντὶ πεζῷ ψευδὲς ἐπί τι κατὰ τὴν κατηγορίαν, οὐ κατὰ τὴν

3 ἡ ψευδῆς—4 ἀληθῆς iterat B ante ὅλη add. ἡ U 11 ἀληθοῦς καταφατικῆς U 11 τὸ om. t 12 γάρ om. Bt τῷ μὲν β παντί om. B 12. 13 τὰ κατὰ ἀλήθειαν πρῶτον λέγει U 16 ἀποφατικὴν pr. B 20 post δὲ add. ἐλάττονος B 26 post τὴν alt. del. οὐ παντὶ ἀψύχῳ U 31 ἀληθεῖ τ 33 ψευδὲς—p. 407,2 πεζῷ post p. 407,3 πεζῷ colloc. U an ψευδῆς? cf. vs. 25

ὕπαρξιν, διὰ τὸ ἀληθὲς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ παντί· τὸ γάρ ΧCIX^v
ζῆσθαι πάντι πεζῷ, ὅστε τὸ οὐ παντὶ ἐπὶ τι ψευδὲς διὰ τὴν κατηγορίαν·
καὶ δῆμως ἄνθρωπος οὐ παντὶ πεζῷ.

p. 56a 32 Φανερὸν δὲ καὶ δτι ἐξ ἀμφοτέρων ψευδῶν ἀληθὲς ἔσται: 30
5 τὸ συμπέρασμα.

Εἰρηκὼς περὶ τῶν ἐκ τῆς μὲν ψευδοῦς τῆς δὲ ἀληθοῦς νῦν λέγει
περὶ τῶν ἐξ ἀμφω ψευδῶν, καὶ πρῶτόν γε τῆς μείζονος ὅλης ψευδοῦς τῆς
δὲ ἐλάττονος ἐπὶ τι, καὶ ταύτης τῆς μείζονος ἀποφατικῆς, οὗτος· τὸ Α
κατὰ ἀληθείαν μὲν παντὶ τῷ τε Β καὶ τῷ Γ· ἀλλὰ ληφθήτω τῷ μὲν Β
10 μηδενί, ἵνα ἡ ὅλη ψευδῆς, τῷ δὲ Γ οὐ παντί, ἵνα ληφθῇ ἐπὶ τι, καὶ
συνάγεται ἀληθὲς συμπέρασμα. οἷον τὸ ζῆσθαι οὐδενὶ ἀνθρώπῳ· τὸ ζῆσθαι
τινὶ ἀφύχῳ ἐπὶ τι ψευδῆς διὰ τὴν κατηγορίαν, οὐ διὰ τὴν ὕπαρξιν· καὶ
δῆμως ἄνθρωπος οὐ παντὶ ἀφύχῳ· διὰ γάρ τὴν οὐδεὶς ἀληθεύει καὶ τὸ
οὐ πᾶς.

15 p. 56a 37 Ὁμοίως δὲ καὶ κατηγορικῆς οὕσης τῆς καθόλου προ-
τάσεως.

"Ωσπερ ἔλαβε τὴν μείζονα ἀποφατικὴν ὅλην ψευδῆ, νῦν λαμβάνει
αὐτὴν ὅλην ψευδῆ καταφατικὴν. ἐγγωρεῖ γάρ κατὰ ἀληθείαν τὸ Α μηδενὶ 45
μὲν τῷ Β παντὶ δὲ τῷ Γ· μεταλαμβανόμεναι αὗται εἰς ψευδεῖς ἀληθῆ
20 ποιοῦσι συμπεράσματα. οἷον ζῶσθαι πάσῃ ἐπιστήμῃ· τὸ ζῆσθαι οὐ παντὶ¹
ἀνθρώπῳ πάλιν ἐπὶ τι ψευδῆς διὰ τὴν κατηγορίαν, δτι ἀληθεύει τὸ ἀντι-
φατικῶς ἀντικείμενον· τὸ γάρ ζῆσθαι παντὶ ἀνθρώπῳ· οὐκοῦν εἰ οὐ παντί,
ἐπὶ τι ψευδῆς κατὰ τὴν κατηγορίαν· καὶ δῆμως ἐπιστήμη οὐ παντὶ²
ἀνθρώπῳ. ἀπεσιώπησε δὲ ἐνταῦθα τὰς συζυγίας τὰς ἐξ ἀμφω ἐπὶ τι
25 συναγούσας ἀληθὲς συμπέρασμα ώς δυναμένων ἥμαν ἀφ' ἔαυτῶν καὶ περὶ³
αὐτῶν συλλογίσασθαι. 50

p. 56b 4 "Ἐσται δὲ καὶ ἐν τῷ ἐσχάτῳ σχήματι διὰ ψευδῶν ἀληθές.

Εἰρηκὼς πῶς ἐν δευτέρῳ σχήματι δυνατόν ἔστιν ἐκ ψευδῶν ἀληθῆ
συλλογισμὸν πλέξαι, νῦν λέγει πῶς | καὶ ἐν τρίτῳ δυνατὸν ἐκ ψευδῶν 45
30 ἀληθὲς συνάξαι οὗτως. τῶν ἐν τρίτῳ σχήματι συναγόντων ἐκ ψευδῶν
ἀληθῆ ἡ ἀμφω αἱ προτάσεις καθόλου, ἡ ἡ μὲν καθόλου ἡ δὲ ἐν μέρει.
καὶ εἰ ἀμφω καθόλου, ἡ ἀμφω καταφατικαί, ἡ ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ

1 ἀληθὲς <εἶναι> sive ἀληθεύειν conicio τῷ (ante παντὶ) Β 2 ψευδῆς U
4 δτι καὶ τ 9 τε om. B καὶ iterat B 9. 10 μηδενὶ τῷ β Β
11 συνάγεται scripsi: συνάγοιτο BU: συνάγοι τὸ τ 20 οἷον] οἱ Β 22 οὐκοῦν εἰ
in ras. U 25 συναγούσας scripsi: συναγουσῶν B Ut ante ἀλ. add. τὸ U
27 σχῆμα τρίτον inser. B: ἀρχὴ τοῦ ἡ σχήματος U 29 post τρίτῳ add. σχήματι B
post δυνατὸν add. καὶ U

έλάττων καταφατική. εἰ δὲ ή μὲν καθόλου ή δὲ μερική, η̄ ή μείζων τοῦ καθόλου ή δὲ έλάττων μερική, η̄ ή μείζων μερική ή δὲ έλάττων καθόλου. καὶ εἰ ὡσιν ἄμφω αἱ προτάσεις καθόλου, η̄ ἄμφω ψευδεῖς, η̄ ή μὲν ἡ ἀληθῆς η̄ δὲ ψευδῆς. καὶ εἰ ἄμφω ψευδεῖς, η̄ ἀμφότεραι ὅλαι ψευδεῖς,
5 καὶ αὗται η̄ καθόλου καταφατικαὶ ἄμφω, η̄ ή μείζων ἀποφατικὴ η̄ δὲ έλάττων καταφατική, η̄ ή μὲν ὅλη η̄ δὲ ἐπί τι ψευδῆς· καὶ τοῦτο διχῶς· η̄ ή μείζων ὅλη η̄ δὲ έλάττων ἐπί τι, η̄ ἔμπαλιν· καὶ κατ' ἄμφω τούτων η̄ ἀμφότερα καταφατικαί, η̄ ή μὲν μείζων ἀποφατικὴ η̄ δὲ έλάττων καταφατική. η̄ ἄμφω ἐπί τι, καὶ αὗται η̄ ἄμφω καταφατικαί. η̄ ή μείζων
10 ἀποφατικὴ η̄ δὲ έλάττων καταφατική. πάλιν εἰ ή μὲν ἀληθῆς η̄ δὲ ψευ- 10
δῆς, η̄ ἄμφω καταφατικαί, η̄ ή μείζων ἀποφατικὴ η̄ δ’ έλάττων καταφατική· καὶ πάλιν η̄ ή μείζων ἀληθῆς καταφατικὴ η̄ δ’ έλάττων ψευδῆς καταφατική, η̄ ή μείζων ψευδῆς καταφατικὴ η̄ δὲ έλάττων ἀληθῆς καταφατική· καὶ πάλιν η̄ ή μείζων ἀληθῆς ἀποφατικὴ η̄ δὲ έλάττων ψευδῆς
15 καταφατική, η̄ ή μείζων ψευδῆς ἀποφατικὴ η̄ δὲ έλάττων ἀληθῆς καταφατική. οὕτως μέν, εἰ ὥσιν αἱ προτάσεις ἄμφω καθόλου. εἰ δὲ ή μὲν η̄ καθόλου η̄ δὲ μερική, η̄ ἄμφω ψευδεῖς, η̄ ή μὲν ἀληθῆς η̄ δὲ 15
ψευδῆς, η̄ ἄμφω ἐπί τι ψευδεῖς. καὶ εἰ ἄμφω ψευδεῖς, η̄ ή μείζων μερικὴ *(καταφατικὴ η̄ δὲ έλάττων καθόλου καταφατική, η̄ ή μείζων*
20 *καθόλου καταφατικὴ η̄ δὲ έλάττων μερικὴ καταφατική, η̄ ή μείζων μερικὴ)* ἀποφατικὴ η̄ δὲ έλάττων καθόλου καταφατική, η̄ ή μείζων καθόλου ἀποφατικὴ η̄ δὲ έλάττων μερικὴ καταφατική. εἰ δὲ ή μὲν ψευδῆς η̄ δὲ ἀληθῆς, η̄ ή μείζων ψευδῆς καὶ μερικὴ καταφατικὴ η̄ δὲ έλάττων ἀληθῆς καὶ καθόλου καταφατική, η̄ ή μείζων ψευδῆς καὶ καθόλου καταφατικὴ η̄
25 δὲ έλάττων ἀληθῆς καὶ μερικὴ καταφατική, η̄ ή μείζων ἀληθῆς καὶ μερικὴ καταφατικὴ η̄ δὲ έλάττων ψευδῆς καὶ καθόλου καταφατική, η̄ ή μείζων ἀληθῆς καὶ καθόλου καταφατική η̄ δὲ έλάττων ψευδῆς καὶ μερικὴ καταφατική. εἰ δὲ ἄμφω ἐπί τι, η̄ ή μείζων καθόλου η̄ δὲ έλάττων μερική, η̄ ή μείζων μερικὴ η̄ δὲ έλάττων καθόλου, καὶ η̄ ἄμφω καταφατικαί, η̄ ή μείζων ἀποφατικὴ η̄ δὲ έλάττων καταφατική.

p. 56^b9 Οὐδὲν γὰρ κωλύει μήτε τὸ Α μήτε τὸ Β μηδενὶ τῷ
Γ ὑπάρχειν.

Μήτη ὑπάρχειν μὲν κατὰ ἀληθείαν, ψευδῆ δὲ γίνεσθαι, εἰ λαμβάνεται εἰς τὸ ὑπάρχειν.

4 post ὅλαι add. η̄ εἰ(?) ἄμφω ἐπί τι U 6—9 η̄ ή μὲν—καταφατική mrg. super. U
7 η̄ prius om. Bt 8 μὲν om. U 9. 10 η̄ ἄμφω ἐπί τι—καταφατική om. U 10 post
εἰ add. εἴη U 12 η̄ scripsi: εἰ U: om. Bt 15. 16 post καταφατική add. εἰ δ’ ἄμφω
ἐπί τι. η̄ ἄμφω καταφατικαὶ—καταφατική (ut vs. 9. 10) U 16 post μὲν add. οὖν t
17. 18 η̄ ή—ψευδεῖς om. B 19 καταφατικὴ—21 μερικὴ addidi 26 μερικὴ Bt:
καθόλου U έλάττων mrg. U 26. 27 καὶ καθόλου—ψευδῆς om. B 28 post κατα-
φατική desunt reliquae quattuor συζυγίαι cf. p. 411, 27 sq.; sed fort. neglegentia interpretis
omissae sunt 29 η̄ alt. scripsi: εἰ BU: ante ἄμφω add. ἐπὶ ἄμφότερα U
29. 31 καταφατικαί, η̄] αἱ, η̄ in ras. U 33 μὲν BU: τὴν t δὲ om. t

p. 56b 11 Ἀνθρωπος μέντοι τινὶ πεζῷ ὑπάρχει.

Cf

Πρῶτον λέγει περὶ τῶν προτάσεων τῶν ὅλων ψευδῶν καὶ καθόλου καταφατικῶν. οἷον ὁ ἀνθρωπος καὶ τὸ πεζὸν παντὶ ἀψύχῳ· οὐδὲν ὅλαι ψευδεῖς· καὶ δῆμος ἀληθὲς συμπέρασμα συνάγεται, ὅτι ὁ ἀνθρωπος τινὶ πεζῷ.

5 p. 56b 14 Ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς μὲν στερητικῆς τῆς δὲ καταφατικῆς οὔσης.

"Ελαβεν ὅλας ψευδεῖς καὶ καθόλου καταφατικάς· νῦν λαμβάνει πᾶλιν ἀμφοτέρας ψευδεῖς καὶ καθόλου, ἀλλὰ τὴν μὲν μείζονα ἀποφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικήν. οἷον τὸ ζῷον οὐδενὶ κύκνῳ, τὸ μέλαν παντὶ κύκνῳ, 10 καὶ δῆμος τὸ ζῷον οὐ παντὶ μέλανι, ὅπερ ἀληθές. οὕτως ἄμφω ψευδῶν οὐσῶν τῶν προτάσεων καὶ καθόλου, ἥτοι ἀμφοτέρων καταφατικῶν τῇ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς.

40

p. 56b 20 Καὶ εἰ ἐπί τι ἔκατέρα ψευδῆς, ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀληθές.

15 'Επλήρωσε τὰς ἄμφω ψευδεῖς καὶ καθόλου [ἀπεσιώπησε δὲ τὰς προτάσεις τὰς ἔχούσας τὴν μὲν ψευδὴ τὴν δὲ ἀληθῆ]. νῦν λέγει τὰς ἄμφω ἐπί τι ψευδεῖς καὶ ἀμφοτέρας καθόλου καταφατικάς καὶ συναγούσας ἀληθές συμπέρασμα. οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ καλὸν κατὰ ἀλήθειαν τινὶ ζῷῳ ὑπάρχει· ἀλλ' ἵνα ποιήσωμεν αὐτὰς ἐπί τι ψευδεῖς, λάβωμεν αὐτὰς παντὶ τὸ λευκὸν παντὶ ζῷῳ, τὸ καλὸν παντὶ ζῷῳ, καὶ δῆμος τὸ λευκὸν τινὶ καλῷ, ὅπερ ἀληθές.

p. 56b 26 Καὶ στερητικῆς δὲ τῆς ΑἼ τιθεμένης ὄμοιώς.

50

Εἶπε τὰς ἐπί τι ψευδεῖς καὶ καθόλου καταφατικάς ἔχούσας τὰς προτάσεις· νῦν λέγει τὰς ἔχούσας τὴν μείζονα ἀποφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικὴν καὶ ποιούσας ἀληθῆ συμπεράσματα. οἷον λευκὸν οὐδενὶ ζῷῳ ἐπί τι ψευδῆς· καλὸν παντὶ ζῷῳ ἐπί τι ψευδῆς· καὶ δῆμος λευκὸν οὐ παντὶ καλῷ· οὐδὲν ἀληθές συμπέρασμα. |

p. 56b 27 Οὐδὲν γάρ κωλύει τὸ μὲν Α τινὶ τῷ Γ μὴ ὑπάρχειν.

Cf

'Αληθῶς μὲν τοιαύτας τὰς ὑπάρκεις φησίν. ἵνα δὲ γένωνται ἐπί τι 5 ψευδεῖς, μεταλαμβάνονται εἰς τὴν οὐδεῖς καὶ πᾶς.

4 ὁ om. Ut 9 ζῷον—μέλαν scripsi: inv. ord. B Ut 10 ζῷον—μέλανi scripsi:
μέλαν—ζῷω B Ut 15 πληρώσας t 15. 16 ἀπεσιώπησε—ἀληθῆ delevi cf. p. 410, 1 sq.
16 post νῦν add. δὲ U 19 λαμβάνομεν αὐτὰ U 21 καλῷ t Arist.: ζῷω B U
29 μὲν τοιαύτας scripsi: μέντοι ταῦτα B Ut δὲ Ut: ἢν B λέγονται pr. U
30 εἰς τὸ B ante πᾶς add. οὐ t

p. 56^b33 'Ωσαύτως δὲ καὶ τῆς μὲν ὅλης ψευδοῦς τῆς δὲ ἀληθοῦς οὐ λαμβανομένης.

Εἰληφός πρῶτον ἄμφω τὰς προτάσεις ἐπί τι ψευδεῖς νῦν λαμβάνει τὴν μὲν ἀληθῆ τὴν δὲ ψευδῆ. καὶ πρῶτον γε τὴν μείζονα ὅλην ψευδῆ 5 λαμβάνει τὴν δὲ ἐλάττονα ἀληθῆ· οἷον ζῷον οὐδενὶ κύκνῳ, λευκὸν παντὶ κύκνῳ, καὶ ὅμως ζῷον οὐ παντὶ λευκῷ. οὕτως ἐκ τῆς μείζονος ψευδοῦς ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀληθοῦς καταφατικῆς ἀληθῆς τὸ συμπέρασμα. 15 ἐγχωρεῖ γὰρ τὸ Α καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ἔπεισθαι κατὰ ἀλήθειαν· γίνεται δὲ ἡ μείζων ψευδῆς ὅλη, εἰ μεταληφθείη εἰς τὸ οὐδενί.

10 p. 56^b40 'Ομοίως δὲ καὶ εἰ τὸ μὲν ΒΓ ψεῦδος, τὸ δὲ ΑΓ ἀληθές.

"Ελαβε πρῶτον τὴν μείζονα πρότασιν ὅλην ψευδῆ ἀποφατικήν· νῦν λαμβάνει τὴν ἐλάττονα ψευδῆ τὴν δὲ μείζονα ἀληθῆ. οἷον τὸ μέλαν οὐδενὶ 20 κύκνῳ· ἄψυχον παντὶ κύκνῳ· ίδοις ὅλη ψευδῆς· καὶ ὅμως μέλαν οὐ παντὶ ἄψυχῳ.

15 p. 57^a1 'Αλλὰ καὶ εἰ ἀμφότεραι λαμβάνοιντο καταφατικά· οὐδὲν γὰρ κωλύει τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ ἔπεισθαι, τὸ δὲ Α ὅλως μὴ ὑπάρχειν.

Εἰρηκὼς τὰς συζυγίας τὰς ἐκ τῆς μείζονος ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος καταφατικῆς νῦν λαμβάνει ἄμφω καταφατικὰς καθόλου, καὶ πρῶτον 20 τὴν μείζονα ψευδῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ἀληθῆ. οἷον τὸ ζῷον παντὶ κύκνῳ ἐλάττων, τὸ μέλαν παντὶ κύκνῳ μείζων πρότασις· ίδοις ὅλη ψευδῆς· καὶ ὅμως ζῷῳ τινὶ μέλαν υπάρχει.

p. 57^a8 'Ομοίως δὲ καὶ τῆς ΑΓ ληφθείσης ἀληθοῦς· διὰ γὰρ τῶν 30 αὐτῶν ὅρων ἡ ἀπόδειξις.

25 Εἰληφε πρότερον τὴν μείζονα ὅλην ψευδῆ καὶ τὴν ἐλάττονα ἀληθῆ καὶ καθόλου καταφατικάς. νῦν λαμβάνει τὴν μείζονα ἀληθῆ τὴν δὲ ἐλάττονα ψευδῆ, καὶ δείκνυσι διὰ τῶν ὅρων τῶν προειρημένων ἐναλλάξας αὐτῶν τὴν τάξιν οὕτως· τὸ ζῷον παντὶ κύκνῳ· ίδοις ὅλη ἀληθῆς καὶ μείζων· τὸ μέλαν παντὶ κύκνῳ· ίδοις ὅλη ψευδῆς καὶ ἐλάττων· καὶ ὅμως ζῷον τινὶ μέλανι, ὅπερ ἀληθές.

p. 57^a9 Πάλιν τῆς μὲν ὅλης ἀληθοῦς οὕτως τῆς δὲ ἐπί τι ψευδοῦς. 35

"Ελαβε τὴν μὲν ὅλην ψευδῆ τὴν δὲ ὅλην ἀληθῆ· νῦν λαμβάνει τὴν μὲν ὅλην ἀληθῆ τὴν δὲ ἐπί τι ψευδῆ [καὶ πάλιν ἐπειδὴ ἐπλήρωσε τὰς 40

1 post τῆς δὲ add. ὅλης t Arist.

8 ἔπειται pr. B

10 μὲν t Arist.: om. BU

13 οὐ παντὶ B: οὐδενὶ Ut

16 ὅλως U Arist.: ὅλω Bt (A C fn)

22 ζῶν

τινὶ μέλανι U

27 ἐναλλάξ Bt

33—p. 411,3 καὶ—εἴπωμεν delevi

ἔξι ἄμφω καθόλου, νῦν λέγει τὰς ἐκ τῆς μὲν καθόλου τῆς δὲ μερικῆς, ἔν
καὶ πρῶτον περὶ τῶν ἐκ τῆς *{μὲν}* ὅλης ἀληθοῦς τῆς δὲ ἐπὶ τι ψευ-
δοῦς οὗτως εἴπωμεν]. τὸ καλὸν παντὶ ἀνθρώπῳ· ἵδοι ἐπὶ τι ψευδῆς·
τὸ δίπουν παντὶ ἀνθρώπῳ ὅλη ἀληθῆς· καὶ δύος τὸ καλὸν τινὶ δίποδι,
ἢ διπερ ἀληθές.

p. 57a 15 Ὁμοίως δὲ καὶ τῆς μὲν ΑΓ ἀληθοῦς τῆς δὲ ΒΓ ἐπὶ τι
ψευδοῦς λαμβανομένης.

Τὸ πρῶτον ἔλαβε τὴν συζυγίαν τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἐπὶ τι ψευδοῦς
τῆς δὲ ἐλάττονος ἀληθοῦς. νῦν λαμβάνει τὴν ἐκ τῆς μείζονος ἀληθοῦς
10 τῆς δὲ ἐλάττονος ἐπὶ τι ψευδοῦς, καὶ οἵ αὐτοὶ δροι μετατιθέμενοι εἰλή-
φθωσαν πρὸς ἀπόδειξιν· τὸ δίπουν παντὶ ἀνθρώπῳ ὅλη ἀληθῆς· τὸ καλὸν
παντὶ ἀνθρώπῳ ἐπὶ τι ψευδῆς· καὶ τὸ δίπουν τινὶ καλῷ.

p. 57a 18 Καὶ τῆς μὲν στερητικῆς τῆς δὲ καταφατικῆς οὕσης. 50

"Ελαβεν ἀμφοτέρας καταφατικάς· νῦν λαμβάνει τὴν μὲν ἀποφατικὴν
15 ἐπὶ τι ψευδῆ τὴν δὲ καταφατικὴν ἀληθῆ. οἷον τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ ἐπὶ τι ΣΙΓ
ψευδῆς· τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὅλη ἀληθῆς· καὶ δύος τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β·
οἷον λευκὸν οὐδενὶ ἀνθρώπῳ, τὸ ζῷον παντὶ ἀνθρώπῳ, καὶ δύος τὸ λευκὸν
οὐ παντὶ ζῷῳ.

p. 57a 25 Φανερὸν δτι καὶ τῆς μὲν ΑΓ ὅλης ἀληθοῦς οὕσης.

20 Τὸ μὲν πρῶτον ἔλαβεν ἐπὶ τι ψευδῆ τὴν μείζω τὴν δὲ ἐλάττω ἀληθῆ·
νῦν λαμβάνει τὴν μὲν μείζω ἀληθῆ τὴν δὲ ἐλάττω ἐπὶ τι ψευδῆ· οἷον
τὸ μέλαν οὐδενὶ λευκῷ, τὸ ζῷον παντὶ λευκῷ, καὶ μέλαν οὐ παντὶ ζῷῳ,
διπερ ἀληθές.

p. 57a 29 Φανερὸν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν δτι
25 πάντως ἔσται διὰ ψευδῶν ἀληθές.

Πληρώσας περὶ τῶν προτάσεων τῶν ἄμφω καθόλου νῦν λέγει περὶ¹
[τῶν ἄμφω] τῶν μὲν καθόλου τῶν δὲ ἐν μέρει. καὶ τοῦτο διχῶς· ἢ γάρ
ἡ μείζων καθόλου ἡ δὲ ἐλάττων μερική, ἢ ἡ μείζων μερικὴ ἡ δὲ ἐλάττων
15 καθόλου· καὶ ἡ ἄμφω καταφατικά, ἢ ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων
καταφατική· καὶ ἡ ἄμφω ψευδεῖς, ἢ ἡ καθόλου ὅλη ψευδῆς ἡ δὲ μερικὴ
30 ἐπὶ τι, ἢ ἔμπαλιν· καὶ ἡ ἡ μὲν ψευδῆς ἡ δὲ ἀληθῆς, καὶ τούτων ἡ ἡ

2 μὲν addidi 3 εἴπομεν Ut 6 μὲν t Arist: om. BU post ἀληθοῦς
add. οὕσης Bt 6. 7 ἐπὶ τι ψευδοῦς BU (n): inv. ord. t Arist. 8 ἐλάβομεν Bt
10. 11 εἰ ληφθῶσι U 13 ἐπεὶ γάρ ἐγγιωρεῖ τὸ μὲν β ὅλω τῶν γ ὑπάρχειν, τὸ δὲ α τινὶ μὴ
ὑπάρχειν lemma Ut 19 post φανερὸν add. οὐν Ut 20 ἐλαβον U 27 τῶν ἄμφω
delevi 28 δ' om. U 29 ἡ prius om. U 30 ἡ i Bt: ἡ τε U 31 ἡ alt. om. U

μείζων ἀληθής ή δὲ ἐλάττων ψευδῆς, η̄ ή μείζων ψευδῆς ή δὲ ἐλάττων οἱ
ἀληθῆς· η̄ ἀμφω ἐπὶ τι ψευδεῖς. τούτων οὖν οὕτως ἔχουσῶν ἀληθέες τὸ
συμπέρασμα. καὶ φησὶν δτι ὥσπερ ἐπὶ τῶν καθόλου προτάσεων οὔσῶν
ἐδείξαμεν ἐκ ψευδῶν ἀληθέες, οὗτως καὶ ἐπὶ τῶν προτάσεων τῶν ἔχουσῶν 20
τὴν μίαν καθόλου τὴν δὲ ἄλλην μερικὴν καὶ διὰ τῶν αὐτῶν δρων δείξομεν
δι' ὧν καὶ τὰς καθόλου προτάσεις, καὶ εἰ καταφατικαὶ ἀμφω, καταφατικῶς
λαμβάνομεν, εἰ δὲ ἀποφατικαὶ, ἀποφατικῶς.

p. 57a 36 Φανερὸν οὖν δτι, ἀν μὲν η̄ τὸ συμπέρασμα ψεῦδος,
ἀνάγκη ἔξι ὧν ὁ λόγος ψευδῆ εἶναι.

10 Συμπέρασμα ὥσπερ ἐπάγει τῷ λόγῳ· φανερὸν ἐκ τῶν δειγμέντων
πάντων δτι ἐὰν η̄ συμπέρασμα ψευδές, πάντως η̄ δλαι αἱ προτάσεις
ψευδεῖς ησαν, η̄ ή μὲν ψευδῆς ή δὲ ἀληθῆς, εἰ δὲ η̄ συμπέρασμα ἀληθές,
οὐκ ἀνάγκη τὰς προτάσεις ἀληθεῖς εἶναι· ἐνδέχεται γάρ αὐτὰς καὶ ἀμφο-
τέρας ψευδεῖς εἶναι καὶ τῆς ἑτέρας ψευδοῦς οὕτης τῆς δὲ ἑτέρας ἀληθοῦς
15 καὶ ἀμφω ἐπὶ τι ψευδῶν οὔσῶν ἀληθέες συναγμῆναι συμπέρασμα. 30

p. 57a 40 Αἵτιον δὲ δτι, δταν δύο ἔχη οὗτω πρὸς ἄλληλα ὥστε
θατέρου δντος ἔξι ἀνάγκης θατέρων εἶναι.

' Η αἵτια, φησί, τοῦ εἶναι συμπέρασμα ἀληθέες τῶν προτάσεων οὔσῶν
ψευδῶν αὗτη, δτι, εἰ δύο τινὰ δντα ἔχουσι τοιαύτην φύσιν πρὸς ἑαυτά, 25
20 ὥστε τοῦ ἑτέρου δντος ἀνάγκη τὸ ἑτέρον εἶναι, καὶ τούτου μὴ δντος
ἀνάγκη τὸ ἑτέρον μὴ εἶναι * * *. αὗτη τοῦ γίνεσθαι καὶ ἐκ ψευδῶν ἀληθῆ
συμπεράσματα αἵτια. οἷον ἀληθῶν τῶν προτάσεων οὔσῶν ἀνάγκη ἀληθέες
συμπέρασμα εἶναι, ἀληθοῦς δὲ συμπεράσματος δντος οὐκ ἀνάγκη τὰς προτά-
σεις ἀληθεῖς εἶναι· οὐ γάρ αντιστρέψει, ἀλλ' ἐνδέχεται καὶ ψευδεῖς εἶναι
25 τὰς προτάσεις. τοῦ δὲ συμπεράσματος ἀληθοῦς μὴ δντος ἀνάγκη καὶ τὰς
προτάσεις μὴ εἶναι ἀληθεῖς. ὥστε η̄ αἵτια τοῦ μὴ δύνασθαι αντιστρέψειν 40
ποιεῖ τὸ αἵτιον τοῦ εἶναι ἀληθέες τὸ συμπέρασμα μὴ πάντως ἔξι ἀληθῶν
προτάσεων ἀλλὰ καὶ ἐκ ψευδῶν.

p. 57b 3 Τοῦ δ' αὗτοῦ δντος καὶ μὴ δντος ἀδύνατον ἔξι ἀνάγκης εἶναι.

30 Συνεχῆ εἰσι τοῖς προειρημένοις τὰ νῦν λεγόμενα· βιούλεται γάρ εἰν

1 δὲ prius om. U: ante η̄ add. η̄ mrg. U² 2 η̄ ἀμφω ἐπὶ τι ψευδεῖς om. B
2 ψευδεῖς t: ψευδῶν U: οὔσῶν ἀληθέες τὸ συμπέρασμα mrg. U οὕτως Bt: τῶν U:
3 καὶ φησὶν U: φησὶν οὖν Bt 4 ἔχόντων Ut 5 καὶ om. Bt δρων U:
δντων δρων B: δντων t 8 δτι ἀν B Arist.: δταν Ut η̄ post ψεῦδος colloc. U
9 ψευδέες e corr. U 12 post η̄ δὲ add. ἄλλη B 15 οὔσῶν om. U
16 οὕτως ἔγη U 19 δντων pr. U ἔχουσι Bt: ἀν ἔχωσι U τὴν αὐτὴν B
21 lac. indicavi: supple ex Arist. δντος δ' οὐκ ἀνάγκη τὸ ἑτέρον εἶναι καὶ om. Bt
22 συμπεράσματα scripsi: συμπέρασμα Bt 24 καὶ superscr. B¹ 27 εἶναι Bt:
εῑ U: fort. εἶναι, εἰ

τούτοις δεῖξαι ὅτι τὸ ἀληθὲς συμπέρασμα οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἔπειται ἀμφοτέροις, Οὐ τοῖς τε ἐξ ἀληθῶν προτάσεων καὶ τοῖς ἐκ ψευδῶν, οὐ λέγω ἑκάστῳ παρὰ μέρος ἀλλ' ἀμφοτέροις. κατασκευάζει δὲ τοῦτο διὰ τοῦ ὑποθετικοῦ συλλογισμοῦ. τὸ οὖν τοῦ αὐτοῦ καὶ ὄντος καὶ μὴ ὄντος φησὶν ἀντὶ τοῦ 15 αὐτοῦ εἴδους τῆς προτάσεως, τὸ δὲ ὄντος ἀντὶ τοῦ ἀληθοῦς ὄντος, τὸ δὲ καὶ μὴ ὄντος ἀντὶ τοῦ ψευδοῦς ὄντος· τοῦ γὰρ αὐτοῦ εἴδους τῆς προτάσεως ἦτοι ἀληθοῦς ἢ ψευδοῦς ὄντος οὐγ̄ ἔπειται ἐξ ἀνάγκης τὸ εἶναι τὸ αὐτό, ἀντὶ τοῦ εἶναι ἀληθὲς τὸ συμπέρασμα. καὶ τοῦτο δείκνυσιν, ὅτι οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἀληθὲς συμπέρασμα, πρῶτον διὰ τοῦ διὰ τριῶν, εἰτα 10 καὶ διὰ τοῦ δευτέρου τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμοῦ. οἷον εἰ τοῦ Α λευκοῦ ὄντος ἀνάγκη τὸ Β μέγα εἶναι, τοῦ δὲ Β μεγάλου ἀνάγκη τὸ Γ' μὴ εἶναι λευκόν, ὥστε τοῦ Α ὄντος λευκοῦ τὸ Γ' μὴ εἶναι λευκόν. οὗτος μὲν ὁ διὰ τριῶν συλλογισμός. ὁ δὲ ὑποθετικὸς οὕτως, ὅτι εἰ τὸ Α ἐστίν, ἀνάγκη τὸ Β εἶναι καὶ τοῦ Β μὴ ὄντος ἀνάγκη τὸ Α μὴ εἶναι, οὐκοῦν τοῦ Β μὴ ὄντος μεγάλου τὸ Α λευκὸν οὐκ ἔσται. εἰ δέ τις ἐρεῖ ὅτι τοῦ Α μὴ ὄντος λευκοῦ ἔστι τὸ Β μέγα ἐξ ἀνάγκης, συμβαίνει τὸ Β μέγα εἶναι ἐξ ἀνάγκης· ἐξ ἀνάγκης γὰρ ἔπειται ἀμφοτέροις· εἰ γὰρ τοῦ Α μὴ ὄντος τὸ Β μέγα οὐκ ἔστιν, εἰ δὲ ἐρεῖς ‘καὶ ἐὰν τὸ Α μὴ ἔστι, πάλιν τὸ Β ἔστιν ἐξ ἀνάγκης’, τὸ αὐτὸν καὶ μέγα καὶ οὐ μέγα, | ὅπερ ἄτοπον. ὥστε τὸ ἄτοπον ἡκολούθησε διὰ τοῦ εἰπεῖν ὅτι τὸ Β Οὐ 20 ἐξ ἀνάγκης ἔπειται ἀμφοτέροις, καὶ τῷ εἶναι τὸ Α λευκὸν καὶ τῷ μὴ εἶναι, ὅπερ ἐδείχθη (διὰ) τοῦ διὰ τριῶν συλλογισμοῦ. διὰ τριῶν δὲ ἐκλήθη, ὅτι λαμβάνει τρεῖς ὅρους καὶ τὸν ἐλάττονα ἄκρον ὑποθετικὸν καὶ τὸν μείζονα. οὔτε οὖν ὑποθετικὸς ὁ συλλογισμός, ὅτι ἔχει τρεῖς ὅρους, οὔτε κατηγορικός, ὅτι ὑποθετικαὶ εἰσιν αἱ προτάσεις· διὰ τοῦτο διὰ τριῶν ἐκλήθη.

25 p. 57b4 Ἀδύνατον ἐξ ἀνάγκης εἶναι τὸ αὐτό.

Ἀδύνατον, φησίν, ἐξ ἀνάγκης εἶναι τὸ αὐτὸν συμπέρασμα τοῦ αὐτοῦ εἴδους τῆς προτάσεως καὶ ὄντος καὶ μὴ ὄντος.

p. 57b4 Λέγω δὲ οἷον τοῦ Α ὄντος λευκοῦ τὸ Β εἶναι ἐξ ἀνάγκης.

‘Ως ἐπὶ παραδείγματος τοῦτο λέγει, ὅτι εἰ τοῦτο ὄμολογεῖται. ὅτι τοῦ 30 Α, εἰ τύχοι, λευκοῦ ὄντος τὸ Β μέγα εἶναι ἐξ ἀνάγκης, καὶ τοῦ λευκοῦ μὴ ὄντος τὸ Β μὴ εἶναι.

2 τε ομ. B	post ἐξ del. ἀμφοτέραις U	4 τὸ οὖν Bt: τοῦτο οὖν φησιν ὅτι U
φησὶν ομ. U	5 τοῦ δὲ — τοῦ δὲ B	6 γὰρ t: om. BU 7 ἵ Bt:
ἥτοι U	8 τοῦ superscr. U	τὸ ante εἶναι colloc. U 9 διὰ τοῦ iterat U
9. 10 εἰτα—ὑποθετικῶν om. Bt	11 μέγα εἶναι ε μεγάλως corr. U	12 post διὰ
add. τοῦ διὰ t	13 τριῶν ε τοῦ corr. U	οὗτος mrg. U (in textu foramen)
εὶς B: ὅτε Ut	ἐστίν Bt: εἶναι U	11 τοῦ β̄ alt. mrg. U ² (in textu foramen)
17 ἀμφοτέρων Bt	fort. εὶ δὲ — εὶ [δὲ]	20 ἀμφοτέρων Bt τῷ — — seripsi:
τοῦ — τοῦ libri	21 διὰ primum addidi	22 τρεῖς seripsi: τοὺς libri
28 post εἶναι add. μέγα Arist. (om. ΑΒιη, pr. u) itemque p. 414.1		29 ὥσπερ U
ώμολογηται U		

p. 57^b 5 Καὶ μὴ ὅντος λευκοῦ τοῦ Α τὸ Β εἶναι ἐξ ἀνάγκης. 61v

Καλῶς ἐλέγομεν καὶ ἐπὶ τῶν προτάσεων ὅτι τῶν προτάσεων ἀληθῶν οὐσῶν ἀνάγκη τὸ συμπέρασμα ἀληθές, οὐκέτι δὲ τῶν προτάσεων μὴ οὐσῶν 20 ἀληθῶν τὸ συμπέρασμα μὴ εἶναι ἀληθές· ἐνδέγεται γὰρ ἀληθές εἶναι τὸ 5 συμπέρασμα.

p. 57^b 18 Τὸ δὲ κύκλῳ καὶ ἐξ ἀλλήλων δείκνυσθαι ἐστι τὸ διὰ τοῦ συμπεράσματος καὶ τοῦ ἀνάπτατον τῇ κατηγορίᾳ τὴν ἔτεραν.

Εἰρηκὼς πῶς ἔχ ψευδῶν ἔνεστιν ἀληθές συλλογίσασθαι,¹ νῦν λέγει 25 περὶ τῶν κύκλῳ δεικνυμένων συλλογισμῶν καὶ τῶν δι' ἀλλήλων. εἰδέναι 10 δὲ δεῖ ὅτι αὕτη ἡ κύκλῳ ἡ καὶ διάλληλος δεῖξις οὐκ ἔστι χρησίμη πρὸς τὴν ἀποδεικτικὴν μέθοδον διὰ τὸ {τὸ} αὐτὸν καὶ αἵτιον εἶναι καὶ αἴτιατόν, ὡς δεῖξομεν. ἵνα δὲ γένηται διάλληλος δεῖξις, πάντως δεῖ ἀναστροφὴν ποιῆσαι τῆς μίας προτάσεως καὶ τὸ συμπέρασμα λαβεῖν ὡς πρότασιν. διαφέρει δὲ ἀναστροφὴ ἀντιστροφῆς, ὅτι ἡ μὲν ἀντιστροφὴ μετὰ τοῦ συναλη- 15 θεύειν γίνεται, ἡ δὲ ἀναστροφὴ οὐ πάντως. 30

p. 57^b 21 Οἷον εἰ ἔδει δεῖξαι ὅτι τὸ Α τῷ Γ παντὶ ὑπάρχει, 25
ἔδειξε δὲ διὰ τοῦ Β, πάλιν εἰ δεικνύοι διὰ τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει.

"Οτι διφεῖλομεν λαβεῖν τὴν μίαν πρότασιν καὶ ἀναστρέψαι καὶ οὗτως 25 ποιῆσαι τὴν διάλληλον δεῖξιν, εἴρηται. οἷον εἰ ἔδειγμη ὅτι τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχει διὰ τοῦ Β, εἶτα εἰ βουληθῆται δεῖξαι εἰ καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, ποιήσεις οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Β, ἵνα ἀναστρέψῃς, οὐκοῦν καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β. καὶ ἀκριβῶς διφεῖλομεν σκοπῆσαι ὅτι ἐπὶ τῆς διάλληλου δεῖξεως ἡ μία πρότασις παραλαμβάνεται ὑγιῆς ἐξ ἀνάγκης, ἡ δὲ μία ἀναστρέψεται· εἰ γὰρ ἀμφοτέρας ἀναστρέψομεν καὶ μὴ 25 τὴν μίαν ὑγιῶς λάβωμεν, οὐ ποιοῦμεν συλλογισμόν. πάλιν εἰ ληφθείη 40 πρῶτον ὅτι τὸ Α τῷ Γ ὑπάρχει διὰ αἵτιον τοῦ Β, αἴτιατὸν γέγονε τὸ ΑΓ· νῦν δὲ ἐλήφθη τὸ ΑΓ ὡς αἵτιον, τὸ δὲ ΑΒ ὡς αἴτιατόν, ὅπερ ἄτοπον, τὸ αὐτὸν καὶ αἵτιον καὶ αἴτιατόν.

1 post β add. μὴ BU: om. t Arist. 2 ante καλῶς add. ἐξ ἀνάγκης Bt ἐλέγομεν]
p. 391,25sq. 4 ἀληθῶν superscr. U² 6 περὶ τῆς κύκλῳ δεῖξεως. ἥτις καὶ διάλ-
ληλος λέγεται inser. B et om. ἥτις κτλ. U κύκλῳ B δεικνύσθαι t Arist.: δεικνύναι B:
δεικνύεται U 7 τῇ om. B 8 συλλογίσασθαι ἀληθές B 10 post αὕτη del.
ἐστὶ B ὅτι ἡ αὕτη U δι' ἀλλήλων U 11 τὸ alt. addidi 12 ἵνα δὲ Bt:
εἰδέναι δὲ δεῖ ἵνα U post γένηται add. ἡ U 13 post ὡς add. μίαν U
14 ἀναστρέψῃ corr. U, t: ἀντιστροφὴ B, pr. U μὲν om. U 15 ἀντιστροφὴ pr. U
16 δεῖξαι U 17 ἔδειξαμεν U δεικνύοι t Arist.: δεικνύει BU 19 ποιοῦμεν U
οἷον εἴρηται B 20 διὰ superscr., ut videtur, B^t βουληθῆ B 21 ποιεῖς U
21.22 ἀναστρέψωμεν U 24 ἀντιστρέψεται B 25 ληφθῆ U 27 δὲ εἰλήφθη sic B

p. 57b28 Ἄλλως δ' οὐκ ἔστιν ἐξ ἀλλήλων δεῖξαι.

CIV

Βούλεται δεῖξαι διαλλήλους οὐκ ἐνδέχεται συναγθῆναι τὰς διαλλήλους δείξεις· οὕτε γάρ εἰ ἄλλον ὅρον ἐμβάλης ἀντὶ τοῦ Β, ποιεῖς τὴν διάλληλον δεῖξαι· ἄλλας γάρ ποιεῖς προτάσεις καὶ ἄλλο συμπέρασμα· καὶ πάλιν τὰς 5 αὐτὰς προτάσεις λαβεῖν οὐ δυνατόν, ἐπεὶ τὸ αὐτὸν ἔσται συμπέρασμα. ἀνάγκη οὖν τὴν μίαν πρότασιν λαβεῖν μετὰ ἀναστροφῆς. Τότης δὲ ἐδεῖξαμεν τί ἀλλήλων διαφέρουσιν.

p. 57b32 Ἐν μὲν οὖν τοῖς μὴ ἀντιστρέφουσιν ἐξ ἀναποδείκτου. 50

Ἐπειδὴ ἡ ἀντιστροφὴ ἡ ἀληθῆς ἡ ψευδῆς, ἀληθῆς μὲν ἐπὶ τῶν ἐξι-
10 σαζόντων, ψευδῆς δὲ ἐπὶ τῶν μὴ ἐξισαζόντων, οἷον ἐπὶ τοῦ προτέρου πᾶς ἄνθρωπος γελαστικός, καὶ πᾶς γελαστικὸς ἄνθρωπος, ἐπὶ δὲ τοῦ | δευτέρου ΗΠ ψευδῆς, οἷον πᾶς ἄνθρωπος ζῷον, καὶ πᾶν ζῷον ἄνθρωπος, ταύτην τὴν δευτέραν ἀναστροφὴν ἀναπόδεικτον καλεῖ ἀντὶ τοῦ ‘ψευδῆ καὶ μὴ δυναμένην ἀποδειχθῆναι’· τίς γάρ δύναται ἀποδεῖξαι δια τὸν ζῷον ἄνθρωπός ἔστιν;
15 οὐκοῦν ἡ μία ἀναπόδεικτος εὑρίσκεται πρότασις, η δὲ ἄλλη ὑγιῆς, καὶ δεί-
κνυται τὸ συναγόμενον.

p. 57b35 Ἐν δὲ τοῖς ἀντιστρέφουσιν ἔστι πάντα δειχνύναι. 5

Φησὶν ὁ αὐτὸς δια τὸν δεῖξαι τὴν ἀντιστρεφομένην πρότασιν διὰ συλλογισμοῦ, εἰ μή τίς γε ἄρα λάβῃ τὴν ἐξισάζουσαν ἀναστροφήν· τὴν 20 αὐτὴν γάρ δι’ ἀλλήλων δεῖξαι ἐνδέχεται.

p. 57b37 Δεδείχθω γάρ τὸ ΑΓ διὰ μέσου τοῦ Β, καὶ πάλιν τὸ
ΑΒ διά τε τοῦ συμπεράσματος.

Ἐδείχθη τὸ Α παντὶ τῷ Γ διὰ τοῦ Β οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ
Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α παντὶ τῷ Γ. εἰ δὲ δέον δεῖξαι τὸ ΑΒ, δείχνυμεν
25 διὰ τοῦ Γ οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Β. εἰ δὲ δέον δεῖξαι τὸ ΒΓ, οὗτως· τὸ Β παντὶ τῷ Α, τὸ Α παντὶ 15 τῷ Γ, τὸ Β παντὶ τῷ Γ.

p. 58a2 Ταύταις γάρ ἀναποδείκτοις κεχρήμεθα μόναις.

Ἀναποδείκτοις ἀντὶ τοῦ ‘ψευδέσι καὶ μὴ ἀποδειχθεῖσιν’.

2 δι’ ἀλλήλων Β 3 γάρ οἱ. U 4 ἐμβάλῃς t: ἐμβάλεις BUU 5 ποιεῖ U item-
que vs. 6 ἀναστροφῆς scripsi: ἀντιστροφῆς B Ut 10 πᾶς Ut: τοῦ B
17 ἔστι U Arist.: ἔσται Bt 19 λάβῃ U²¹: λάβοι B: λάθη pr. U 19. 20 immo
ταύτην 21 τοῦ ε τὸ, ut videtur, corr. B 22 τε οἱ. U 23 post συμπεράσματος
add. καὶ τῆς ἦ β προτάσεως—τὴν βῆ—μόναις (p. 57b40—58a3) B 24 post τῷ γ alt.
add. τῷ γ παντὶ τῷ β. τὸ ἄρα α' παντὶ τῷ β' t: eadem post 27 τῷ γ prius del. B
δὲ οἱ. B 28 ἀναποδείκταις pr. B 29 post ἀποδ. add. κεχρήμεθα U

p. 58a7 Ή ΓΑ πρότασις εἴληπται ἀναπόδεικτος.

CIP

Τὴν ΓΑ, ητις ἡν συμπέρασμα, νῦν πρότασιν εἴληφεν· αἱ γὰρ ἄλλαι
ηταν ἀποδειχθεῖσαι προτάσεις. ἐὰν δὲ καὶ τὴν ΓΑ ἀποδείξωμεν, οὐκα
ἔσμεν ἀποδείξαντες.

5 p. 58a9 Ἐὰν οὖν ληφθῇ τὸ Γ παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν καὶ τὸ Β
παντὶ τῷ Α.

Λέγει πῶς δείκνυται ἡ ΑΓ. ὅσπερ γὰρ ἐδεῖξαμεν πῶς ἡ ΑΒ ὑπάρχει
καὶ ἡ ΒΑ, καὶ πῶς ἡ ΒΓ καὶ ἡ ΓΒ, δμοίως καὶ τὴν ΑΓ βούλεται ἀπο-
δεῖξαι οὕτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α παντὶ τῷ Γ.
10 εἰ δὲ τὸ Γ τῷ Α, οὕτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Α, τὸ Γ
παντὶ τῷ Α.

p. 58a12 Φανερὸν οὖν δτι ἐν μόνοις τοῖς ἀντιστρέψουσι κύκλῳ
καὶ δι' ἄλληλων ἐνδέχεται.

Φανερόν, φησίν, ἐκ τῶν εἰργμένων δτι ἀναστροφῆς γινομένης γίνεται
15 διαλληλος δεῖξις, ητοι ἀληθεῖς αἱ ἀναστροφαὶ ητοι ψευδεῖς.

p. 58a14 Ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις, ὡς πρότερον εἴπομεν, ἔστι.

Τοῖς ἄλλοις λέγει 'τοῖς τὰς ψευδεῖς ἀναστροφὰς ποιοῦσιν'. ἐν δὲ
τούτοις, τοῖς τὰς ἀληθεῖς ἀναστροφάς, δροίως δεῖξομεν τόδε τῷδε ὑπάρ-
χειν ἡ οὐ.

20 p. 58a21 Ἐπὶ δὲ τῶν στεργτικῶν συλλογισμῶν ὁδε δείκνυται ἐξ
ἄλληλων.

Εἰργκὼς ὅπως ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι τὰ καταφατικὰ ἐδείκνυτο, νῦν
περὶ τῶν στεργτικῶν λέγει, δτι δείκνυται μὲν ἡ μείζων πρότασις, ἡ δὲ
ἐλάττων οὐ δείκνυται, εἰ μὴ διὰ τοῦ κατὰ πρόσληψιν συλλογισμοῦ. ἐδεί- 45
25 κνυτο γὰρ δτι τὸ Α διὰ μέσου τοῦ Β οὐδενὶ ὑπάρχει τῷ Γ. πόθεν δῆλον

1 ἢ t, pr. U itemque vs. 2	2 ἔλαβεν Ut	3 ἢ Ut	ὅλως Ut
5 ὑπάρχειν post 6 ἢ colloc. t Arist.	7 ἢ ἢ B	γὰρ om. B	8 ἢ Bt: ἢ B U
τὴν seripsi: τοῦ Bt	9 τὸ ἢ παντὶ τῷ ἢ addidi	10 τὸ ἢ (post τὸ ἢ) U	
post ἢ alt. add. καὶ B	12 φανερὸν—p. 422,6 διὰ προσλήψεως habet M		
13 δέχεται t	15 ante διαλλ. add. ἡ U	αἱ om. M	ἀναστροφαὶ seripsi:
ἀντιστροφαὶ BMU t	16 καὶ ἐν μὲν τοῖς U	ώσπερ t	ἔστι om. t Arist.
17 λέγων U	18 ταύταις M	post δεῖξομεν add. ἐν τῷ U	20 δι' t
22 πῶς U	τρίτω B	23 post μὲν add. φησιν U	24 κατὰ om. t

δτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β; οὗτο πάλιν· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ ΣΗΓ
 Β· ὑπέκειτο γάρ τὸ Β παντὶ τῷ Γ· καὶ τὸ Α ἄρα οὐδενὶ τῷ Β. οὐκέτι
 δὲ δύνη τὴν ἐλάττω πρότασιν δεῖξαι, εἰ μὴ διὰ προσλήψεως, ἐπεὶ διὰ
 κατηγορίας οὐ δυνατόν· η̄ τε γάρ μείζων ἀποφατική καὶ τὸ συμπέρασμα
 5 ἀποφατικόν· ἐκ δύο δὲ ἀποφατικῶν οὐδὲν συνάγεται. διὰ δὲ προσλήψεως
 δείκνυται η̄ ἐλάττων πρότασις οὗτως, ἵν' εἴπωμεν· φ̄ τὸ Α οὐδὲ διώς
 ὑπάρχει, τούτῳ τὸ Β παντὶ ὑπάρχει· τῷ δὲ Γ τὸ Α οὐδὲ διώς ὑπάρχει· 50
 τούτῳ οὖν τὸ Β παντί· καὶ εἰδέναι δεῖ δτι ἐπὶ τῶν κατὰ πρόσληψιν συλ-
 λογισμῶν ὁ εἰς ὅρος ἀόριστος ὃν ὕστερον ὅριζεται, ως εἰρήκαμεν· φ̄ τὸ Α
 10 οὐδενί, τούτῳ τὸ Β παντί· ίδοις ἀόριστον ἐλάθομεν τὸν ἔσγατον ὅρον·
 ὕστερον δὲ ὅριζεται, δταν εἴπωμεν 'τῷ δὲ Γ τὸ Α οὐδενί'. τούτῳ οὐκοῦν
 τὸ Β παντί· κοινωνοῦσι δὲ οἱ κατὰ πρόσληψιν συλλογισμοὶ τοῖς τε κατη-
 γορικοῖς καὶ τοῖς ὑποθετικοῖς· ὄμοιώς δὲ διαφέρουσιν. καὶ τοῖς κατηγορικοῖς
 μὲν κοινωνοῦσιν, δτι καὶ ως τὰ τρία σχήματα ὁ κατὰ πρόσληψιν τρεῖς ΣΗΓ
 15 ἔγει ὅρους· διαφέρει δέ, δτι εἰς ὅρος πάντως τὸ πρώτον ἀόριστός ἐστι καὶ
 διφεύλουσιν ἐξ ὅμοιογίας προσεῖναι αἱ προτάσεις. τῶν δὲ ὑποθετικῶν κοινω-
 νοῦσι, καθὸ οὐ συμπέρασμα συνάγουσιν ἀλλὰ πρότασιν, λέγοντες 'τούτῳ τὸ
 Β παντί, ὃστε εἶναι παντὶ τῷ Γ τὸ Β', ὥσπερ καὶ οἱ ὑποθετικοί· δια-
 φέρουσι δέ, καθὸ κοινωνοῦσι τοῖς κατηγορικοῖς.

20 p. 58a 26 Εἰ δ' δτι τὸ Β τῷ Γ δεῖ συμπεράνασθαι, οὐκέθ' ὄμοιώς 5
 ἀντιστρεπτέον τὴν ΑΒ· η̄ γάρ αὐτὴ πρότασις.

'Εὰν χρεία, φησί, δεῖξαι τὴν ἐλάττω πρότασιν, οὐ δύναται δὲ ἀντι-
 στροφῆς δειχθῆναι τῆς μείζονος, ἐπειδὴ καὶ τὸ συμπέρασμα ἀποφατικὸν
 καὶ η̄ μείζων, ἐκ δύο δὲ ἀποφατικῶν οὐ γίνεται συλλογισμός, η̄τοι οὐ
 25 συνάγεται συμπέρασμα συλλογιστικῶς. ἀλλὰ πῶς; διὰ προσλήψεως οὗτως,
 δτι φ̄ τὸ Α οὐδενὶ ὑπάρχει, τούτῳ τὸ Β παντί· τῷ δὲ Γ τὸ Α οὐδενὶ
 ὑπάρχει· τούτῳ ἄρα τὸ Β παντί. ίδοις οὐα δεῖξῃ τὴν ἐλάττω πρότασιν 15
 τοῦ πρώτου σχήματος, διὰ προσλήψεως ἔδειξεν· η̄ δὲ πρόσληψις ἔδειξε τὴν
 ἐλάττω πρότασιν διὰ τοῦ τρίτου σχήματος.

30 p. 58a 36 'Επὶ δὲ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν τὴν μὲν καθόλου
 πρότασιν οὐκ ἔστιν ἀποδεῖξαι διὰ τῶν ἑτέρων, τὴν δὲ κατὰ
 μέρος ἔστιν.

'Επλήρωσεν ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι περὶ τῶν ἀμφω καθόλου· γῦν

1. 2 οὗτο—οὐδενὶ τῷ β̄ mrg. M¹ 2 γάρ scripsi: δὲ BMU cf. p. 418, 15 3 ἐλάτ-
 τονα B 6 ὡς B Ut: δτι M 7 τούτῳ ὡς τῷ β̄ παντὶ M (ὑ)πάρχει tert. foram.
 del. U 9 εἰς ὅρος & foram. del. U 10 (ι)δοὺς ἀσ foram. del. U ἐλαβε BM
 14 καὶ B: οἱ MUt ως scripsi: εἰς BMUt οἱ om. MUt 15 ἀόριστόν MUt
 16 εἶναι pr. B, προς superser., ut videtur, B¹ 16. 17 κοινωνούς t 22 δύνανται M
 διὰ τῆς U 24 δὲ om. U 25 συλλογιστικόν Bt: συλλογικόν M 26 οὐδενὶ alt.
 MU: οὐκοῦν Bt 27 τούτων U 31 προτέρων U 33 τῷ om. U

† γῆλθε περὶ τῶν μερικῶν συμπέρασμάτων. καὶ πρῶτον περὶ τοῦ κατα- 311
φατικοῦ φησὶν, ὅτι τῆς ἐλάττονος προτάσεως ἐνδέχεται δεῖξαι τὴν κύκλῳ,
τῆς δὲ μείζονος οὐκέτι ἐνδέχεται, εἰ μὴ ἄρα διὰ προσλήψεως πάλιν. ή γὰρ
μείζων καθόλου καταφατική· τὸ δὲ καθόλου καταφατικὸν ἐκ τῶν καθόλου
5 συνήγετο· καὶ ἐνταῦθα ἡ τε ἐλάττων μερικὴ καὶ τὸ συμπέρασμα μερικόν·
ἐκ δύο δὲ μερικῶν οὐδὲν συνάγεται.

25

p. 58a41 "Ετι δλως οὐδὲ γίνεται συλλογισμὸς ἀντιστραφείσης
τῆς προτάσεως τῆς μείζονος ἐν μέρει γὰρ ἀμφότεραι γίνονται
αἱ προτάσεις. τὴν δὲ ἐπὶ μέρους ἔστιν.

10 Ἐπειδὴ ὁ τρίτος τρόπος τοῦ πρώτου σχῆματός ἐστιν ἐκ τῆς μείζονος 30
καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν
συνάγων συμπέρασμα, φησὶν ὅτι κύκλῳ δεῖξαι τὴν ἐλάττονα, ὅτι τὸ Β τινὶ τῷ
Γ, δυνατὸν οὗτος· τὸ Β παντὶ τῷ Α· ἣν γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β· τὸ οὖν
15 Β παντὶ τῷ Α, τὸ Α τινὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Β ἄρα τινὶ τῷ Γ. τὴν δὲ μεί-
ζονα κύκλῳ οὐ δυνατὸν δεῖξαι διὰ τὸ καθόλου· τὸ γὰρ καθόλου ἐκ δύο
καθόλου ἐδείκνυτο. πῶς οὖν δείκνυται; διὰ προσλήψεως οὗτος· δὲ τῷ Γ
35 ὑπάρχει τινί, ώς ἐν προτάσει εἰρήκαμεν καὶ διὰ τοῦ συμπέρασματος (καὶ 35
τοῦτο γὰρ τινὶ συνάγεται), τούτῳ ὑπάρχει τὸ Α καθόλου παντί· τὸ δὲ Β
ὑπάρχει τῷ Γ τινί· τῷ ἄρα Β τὸ Α παντί. καὶ ἐδείχθη ἡ πρόσληψις
20 διὰ τοῦ τρίτου σχῆματος.

p. 58b6 Εἰ δὲ στερητικὸς ὁ συλλογισμός, τὴν μὲν καθόλου πρό-
τασιν οὐκ ἔστι δεῖξαι δι' ὃ καὶ πρότερον ἐλέχθη.

‘Ο τέταρτος τρόπος τοῦ πρώτου σχῆματός ἐστιν ὁ ἐκ τῆς μείζονος
καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος μερικῆς καταφατικῆς μερικὸν ἀπο-
25 φατικὸν συνάγων συμπέρασμα. καὶ φησὶν ὅτι οὔτε τὴν μείζονα οὔτε τὴν
ἐλάττονα δυνατὸν δεῖξαι διὰ τῆς κύκλῳ δείξεως, ἀλλὰ διὰ προσλήψεως
μόνη ἡ ἐλάττων δείκνυται· καὶ ἡ μὲν μείζων οὐ δύναται, διότι καθόλου·
ἡ δὲ ἐλάττων διὰ προσλήψεως, διότι καὶ ἡ μείζων καὶ τὸ συμπέρασμα 45
ἀποφατικόν, ἐκ δὲ ἀποφατικῶν οὐδὲν συνήγετο. πῶς δὲ ἡ ἐλάττων δεί-
30 κνυται; οὗτος· φ τὸ Α τινὶ μὴ ὑπάρχει, τούτῳ τὸ Β τινὶ ὑπάρχει· τῷ
δὲ Γ τὸ Α τινὶ οὐχ ὑπάρχει· τῷ ἄρα Γ τὸ Β τινὶ ὑπάρχει. καὶ ἄλλως
οὐκ ἔνι.

1 λέγει aut. γῆλθε (λέγειν) aut. ἐπὶ τὰ μερικὰ συμπεράσματα conicio cf. p. 400,13. 419,3.
436,11 περὶ alt. t: om. BMU 6 καὶ ἐκ δύο, om. δὲ U 8 τῆς μείζονος om. t
Arist. 10.11 καθόλου μείζονος Β 12 συνάγον Μ 14 καὶ τὸ—τῷ γ' t:
om. BMU 15 γὰρ scripsi: δὲ BMU t cf. p. 417,2 17 καὶ prius om. M
18 αὐτὸ γὰρ U τὸ α' β' παντὶ καθόλου t 19 τὸ ἄρα Μ 24.25 (με)ρικῆς κα
et μείζονα οὖ foram. del. U 25 συνάγον Μ 27 ἐλάττων] λάττ foram. del. U
28 διὰ om. B 29 fort. ἐκ (δύο) δὲ cf. vs. 6 ἀποφατικῶν scripsi: ἀποφατικοῦ BMU t
οὐδὲ MUt 30 μὴ ὑπάρχῃ Ut 31 ὑπάρξει (post τινὶ) U, at cf. p. 420,13. 18

p. 58b 13 Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχῆματι τὸ μὲν καταφατικὸν οὐκ ΚΗγ
ἔστι δεῖξαι διὰ τούτου τοῦ τρόπου, τὸ δὲ στερητικὸν ἔστι.

Ἐπλήρωσε περὶ τοῦ πρώτου σχῆματος· νῦν δὲ θέμεν ἐπὶ τὸ δεύτερον,
καὶ ἐνταῦθα δὲ δυνατὸν δεῖξαι κύκλῳ ἡ κατὰ πρόσληψιν τὰς προτάσεις.
5 καὶ ἦν μὲν ἔλαβε πρώτην συζυγίαν ἄνω, νῦν δευτέραν, ἦν δὲ δευτέραν,
νῦν πρώτην, καὶ ἦν ἔλαβε τρίτην, νῦν τετάρτην, ἦν δὲ τετάρτην, νῦν
τετάρτην. |

p. 58b 18 Τὸ δὲ στερητικὸν ὅδε δείκνυται· ὑπαρχέτω τὸ Λ ΚΗγ
παντὶ τῷ Β, τῷ δὲ Γ ρηθενί.

10 Λαμβάνει πρώτην τὴν ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικής τῆς δὲ
ἐλάττονος καθόλου ἀποφατικής, καὶ φησὶν ὅτι τὴν μείζονα οὐ δυνατὸν 5
δεῖξαι κύκλῳ· τὸ γάρ καθόλου καταφατικὸν ἐκ δύο καταφατικῶν καθόλου
ἦν· ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ συμπέρασμα καὶ ἡ ἐλάττων πρότασις ἀποφατική.
τὴν δὲ ἐλάττονα τὴν καθόλου ἀποφατικὴν οὗτως· τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β· ἦν γάρ
15 τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ· τὸ οὖν Γ οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Α, ὥστε τὸ
Γ οὐδενὶ τῷ Α, καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ· δυνατὸν δὲ καὶ τὴν μείζονα, εἰ
καὶ μὴ κύκλῳ, ἀλλ’ οὖν κατὰ πρόσληψιν δεῖξαι οὗτως, ὅτι φ τὸ Γ οὐδενὶ
[συμπεράσματι], τούτῳ παντὶ τὸ Α· τὸ δὲ Β οὐδενὶ τῷ Γ· τὸ ἄρα Α 10
παντὶ τῷ Β.

20 p. 58b 22 Εἰ δὲ τὸ ΑΒ στερητικὸν ληφθείη, θάτερον δὲ κατη-
γορικόν, τὸ ΑΓ, ἔσται τὸ πρῶτον σχῆμα.

Νῦν λαμβάνει τὴν μείζονα στερητικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα καταφατικήν.
τὴν μὲν οὖν μείζω δεῖξαι δυνατόν, οὐ μέντοι τὴν ἐλάττω, οὗτως· τὸ Β 15
οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Α, τὸ ἄρα Β οὐδενὶ τῷ Α, καὶ τὸ Α οὐδενὶ
25 τῷ Β. διὰ τοῦτο δεύτερος ἐλήφθη οὗτος ὁ τρόπος, ἐπειδὴ δύο ἔχει ἀντι-
στροφάς, μίαν τὴν λέγουσαν τὸ Γ παντὶ τῷ Α (ἥν γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Γ)

1 περὶ τοῦ β σχῆματος inser. U 5 ἦν μετέλαβε U 9 δὲ] καὶ ἦν superser. M¹
6 ἦν δὲ U: καὶ ἦν BMt 9 post μηδενί add. συμπέρασμα τὸ β τῷ γ μηδενί M (n)
10 τῆς prius om. B 11 δύναται Ut 12 κύκλῳ δεῖξαι M 13 καὶ ἡ in
ras. U 14 τῷ γ B 14. 15 τῷ β—τὸ β scripsi: τῷ α—τὸ α libri 15 γ—β
scripsi: inv. ord. Bt, supra γ—α (α loco erasi γ M¹) ser. MU β tert. Bt, supra α
(α loco erasi β M) ser. MU α supra β (β loco erasi α) ser. M 15. 16 ὥστε—
τῷ α om. M 16 γ prius U pr.: α B: β superser. U, t α prius t, supra β ser.
U: γ B τῷ (post καὶ) B α alt. t, supra β ser. (β loco erasi α M) MU: γ B
τὸ (post οὐδενὶ alt.) BM γ alt. (loco erasi β M) pr. MU: β t, superser. MU: α B
17 κατὰ MUlt: καὶ τὴν B post δεῖξαι add. δυνατὸν U 18 συμπεράσματι delevi
τοῦτο pr. U 20 post στερητικὸν add. τε M ληφθῆ Ut: ἐλήφθη Arist.
τε (post θάτ.) U 21 γ om. M: τὸ αγ om. Arist. ἔσται πρῶτον B: τὸ α' ἔσται t
Arist. 23 μὲν om. MUlt οὖν om. U ἐλάττονα M 25 οὗτος ἐλήφθη M
ἐπειδὲ B 26 α prius e δ̄ corr. U

καὶ ἔτεραν τὴν τοῦ συμπεράσματος. τὴν δὲ ἐλάττω πρότασιν δυνατὸν οἱ
δεῖξαι διὰ προσλήψεως οὗτως· φῶ τὸ Β οὐδενί, τούτῳ τὸ Α παντί· τὸ δὲ
Β τῷ Γ οὐδενί· οὐχοῦν τὸ Α τῷ Γ παντί.

p. 58^b 27 "Ην δὲ μὴ καθόλου ὁ συλλογισμὸς ἦ, ἢ μὲν ἐν ὅλῳ 20
5 πρότασις οὐ δείκνυται διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Πληρώσας περὶ τῶν καθόλου ἐν δευτέρῳ σχήματι νῦν λέγει περὶ 25
τῶν μερικῶν, καὶ πρῶτον τὴν ἔχουσαν τὴν μείζονα καθόλου καταφατικὴν τὴν δὲ ἐλάττονα μερικὴν ἀποφατικήν. καὶ φησὶν ὅτι οὐ δυνατὸν τὴν μείζω
κύκλῳ δεῖξαι, διότι καθόλου, τὴν δὲ ἐλάττω δυνατὸν οὗτως· τὸ Β παντὶ¹⁰
τῷ Α, τὸ Β οὐ παντὶ τῷ Η, καὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ, ἡτις ἣν ἐλάττων
πρότασις. τὴν δὲ μείζω δυνατὸν διὰ προσλήψεως οὗτως· δ τῷ Γ ὑπάρχει
οὐ παντί, τούτῳ τὸ Α παντί· τὸ δὲ Β τῷ Γ ὑπῆρχεν οὐ παντί· τὸ ἄρα Α
τῷ Β ὑπάρχει παντί.

p. 58^b 33 Εἰ δέ ἐστιν ἡ καθόλου στερητική, οὐ δειχθήσεται. 30

15 'Εὰν δέ, φησίν, ἡ μείζων ἡ ἀποφατική, πάλιν ἡ μείζων οὐ δειχθή-
σεται. ἡ δὲ ἐλάττων κατὰ πρόσληψιν οὗτως· φῶ τὸ Β οὐ παντὶ ὑπάρχει,
τούτῳ τὸ Α τινί· τῷ δὲ Γ τὸ Β οὐ παντὶ ὑπάρχει· τῷ ἄρα Γ τὸ Α τινὶ
ὑπάρχει.

p. 58^b 39 'Επὶ δὲ τοῦ τρίτου σχήματος, ὅταν μὲν ἀμφότεραι αἱ 35
20 προτάσεις καθόλου ληφθῶσιν, οὐκ ἐνδέχεται δεῖξαι δι' ἀλλήλων.

Εἰρηκὼς ποῖαι προτάσεις δείκνυνται ἐν δευτέρῳ σχήματι κύκλῳ καὶ
ποῖαι οὐ δείκνυνται κύκλῳ ἀλλὰ διὰ προσλήψεως, νῦν λέγει περὶ τῶν ἐν
τρίτῳ σχήματι προτάσεων, καὶ πρῶτον ἐξ ἄμφω καθόλου. καὶ φησὶν ὅτι 40
οὐ δυνατὸν ἐν τρίτῳ σχήματι τὰς προτάσεις τὰς ἐξ ἄμφω καθόλου κύκλῳ
δεῖξαι. διὰ τί; τὰς γὰρ καθόλου διὰ τῶν καθόλου ἐδείκνυμεν· ἐν δὲ τῷ
τρίτῳ σχήματι τὰ συμπεράσματα πάντα μερικά· ὥστε οὐ δείκνυνται *(αἱ)* ἐν
τῷ τρίτῳ σχήματι ἐξ ἄμφω καθόλου προτάσεων.

p. 59^a 3 'Εὰν δ' ἡ μὲν ἡ καθόλου ἡ δ' ἐν μέρει, ποτὲ μὲν ἔσται,
ποτὲ δὲ οὐκ ἔσται συλλογισμός.

30 Εἰρηκὼς ὅτι ἡ καθόλου πρότασις οὐ δείκνυται τοῦ τρίτου σχήματος, νῦν 45
λέγει περὶ τῶν τὴν μὲν μίαν ἔχουσῶν καθόλου τὴν δὲ ἀλλήν μερικήν, καὶ

2.3 β̄ δὲ B 4 ἦν t Arist.: εἰ BMU (ABCnu) 9 ἐλάττονα B 11 δὲ τῷ
β̄ M: φ̄ β̄ t 12 τοῦτο τῷ β̄ B τῷ—τὸ pr. M β̄ MUlt: α B
ὑπῆρχεν BUlt: ὑπάρχει M 14 ἡ om. B 15 ἀπόφασις M 19 σχῆμα τρίτον
inser. B μὲν t Arist.: om. BMU 22 δείκνυνται κύκλῳ om. U 24 post
δυνατὸν add. καθόλου M post ἐν add. τῷ U τὰς prius om. M 25 ἐκ
τῶν B 26 πάντα M: om. BUlt δείκνυνται *(αἱ)* scripsi: δείκνυται BMUlt
27 τῷ om. B 28 καθόλου ἡ M 31 μίαν om. BMlt .

φησὶν ὅτι, ἐὰν ἀμφότεραι ληφθῶσι κατηγορικὰ καὶ η̄ μὲν μείζων μερικὴ ΚΠΠ¹
 η̄ δὲ ἐλάττων καθόλου, ἔσται. εἰ δὲ τὸ ἀνάπολιν, οὐκ ἔσται. οἶν τὸ Α
 παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Γ· τὸ Α ἄρα τινὶ τῷ Β· τοῦτο γάρ δέδει-
 κται· ὅτε καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Γ· οὗτος η̄ μερικὴ
 πρότασις δείκνυται. η̄ δὲ καθόλου οὐ δείκνυται, διότι καθόλου ἔστιν, εἰ μὴ
 ἄρα κατὰ πρόσληψιν.

50

p. 59a6 "Οταν δὲ πρὸς θατέρῳ, οὐκ ἔσται. |

Οὐκ ἔσται τὸ προκείμενον, ἐπεὶ συνάγει τὸ Γ τινὶ τῷ Β, ἀλλ' ὅτερον ΚΠΠ²
 ἀντιστρέψει, δτι καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Γ, καὶ οὗτος ἔσται.

10 p. 59a10 Καίτοι ἀνάγκη, εἰ τὸ Γ τινὶ τῷ Β, καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Γ
 ὑπάρχειν. ἀλλ' οὖν οὐ ταῦτόν ἔστι τόδε.

Οὐ γάρ ταῦτόν ἔστι λέγειν τὸ Β τινὶ τῷ Γ καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β·
 δταν γάρ λέγω 'τὸ Β τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει', ὑποκείμενόν ἔστι τὸ Γ, κατη-
 γορούμενον δὲ τὸ Β· δταν δὲ λέγω δτι τὸ Γ τινὶ τῷ Β, τὸ μὲν Β λαμ-
 βάνω ὑποκείμενον, τὸ δὲ Γ κατηγορούμενον· ὅτερον δὲ τὸ ὑποκεῖσθαι καὶ
 κατηγορεῖσθαι.

p. 59a15 Εἰ δὲ τὸ μὲν Β παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Α τινὶ τῷ Γ, ἔσται
 δεῖξαι.

Εάν, φησίν, η̄ μείζων μερικὴ η̄ δὲ ἐλάττων καθόλου, δυνατὸν δεῖξαι
 20 τὴν μείζων πρότασιν αὐτὴν προηγουμένως οὗτος· τὸ Α τινὶ τῷ Γ, τὸ Β
 παντὶ τῷ Γ· καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β, καὶ τῷ Β τινὶ τὸ Α· τὸ ἄρα Α
 τινὶ τῷ Γ.

p. 59a18 Καὶ δταν ἡ̄ η̄ μὲν κατηγορικὴ η̄ δὲ στερητική, καθόλου 15
 δὲ η̄ κατηγορική.

25 Εὰν δὲ η̄ η̄ μείζων στερητικὴ μερικὴ η̄ δ' ἐλάττων καθόλου κατα-
 φατική, δειχθήσεται η̄ μείζων κύκλῳ οὕτως· τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β, 20

1 μὲν superscr. M¹: om. B Ut 2 η̄ δὲ BMt: καὶ η̄ U ἐλάττω ut saepius t
 3 η̄ prius B, pr. U: β̄ Mt, superscr. U καὶ τὸ β̄—4 τῷ β̄ iterat B τινὶ³
 prius BU: παντὶ Mt η̄ alt. B, pr. U: ᾱ Mt: δ̄ superscr. U ἄρα ᾱ Mt
 4 β̄ prius BMt: ᾱ U καὶ alt. BU: οὐ μὴν Mt ante τὸ β̄ add. δὲ t
 η̄ alt. BU: ᾱ Mt η̄ om. M 10 καίτοι ἀνάγκη om. MUt 11 ὑπάρχειν t
 Arist.: ὑπάρχει BU: compend. M δον om. t Arist. 12 λέγειν U: λέγει, εἰ BMt
 13 δταν corr., ut videtur, M¹: δτε B Ut, pr. M 17 μὲν om. Arist. (habet A)
 τινὶ corr. ε παντὶ U² 20 κατηγορούμενως U¹, πρὸ supra κατ ser. U² post οὕτως
 add. ἔστιν M 21 τῷ β̄ τινὶ τὸ scripsi: τὸ β̄ τινὶ τῷ BMU t 24 η̄ om. M

τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Γ οὐ παντὶ τῷ Α, καὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ. τὴν ΣΗΜ
δὲ ἐλάττω κατηγορικὴν διὰ προσλήψεως δείχνυμεν.

p. 59a 24 "Οταν δὲ η στερητικὴ καθόλου γένηται, οὐ δείχνυται
η ἔτερα.

5 'Εὰν δὲ η η μείζων στερητικὴ καθόλου η δὲ ἐλάττων μερικὴ κατα-
φατική, οὐ δείχνυται η μερικὴ καταφατική, εἰ μὴ διὰ προσλήψεως· κύκλῳ
γάρ οὐ δύναται. εἰ γάρ η μείζων ἀποφατική, καὶ τὸ συμπέρασμα ἀπο-
φατικόν· ἐκ δὲ δύο ἀποφατικῶν καταφατικὸν συναγθῆναι οὐ δύναται.
ἀλλὰ διὰ προσλήψεως δείχνυται οὗτως· φ τὸ Α οὐ παντὶ ὑπάρχει, τοῦτο 30
10 τῷ Γ τινὶ ὑπάρχει· τὸ δὲ Α τῷ Β ὑπάρχει οὐ παντί οὐκοῦν τὸ Β τῷ Γ
ὑπάρχει τινί.

p. 59a 32 Φανερὸν οὖν δτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σγήματι η δι' ἀλλή-
λων δεῖξις διά τε τοῦ πρώτου καὶ τοῦ τρίτου γίνεται σγήματος.

'Επανάληψιν σύντομον ποιεῖται τῶν λεχθέντων, δτι ἐν τῷ πρώτῳ 35
15 σγήματι δσαι δείχνυνται προτάσεις κύκλῳ, αἱ μὲν ἐν τῷ πρώτῳ εὐθέως, αἱ
δὲ ἐν τῷ τρίτῳ. καὶ λέγει πότε διὰ τοῦ πρώτου καὶ πότε διὰ τοῦ τρίτου.

p. 59a 36 'Εν δὲ τῷ μέσῳ καθόλου μὲν δυτος τοῦ συλλογισμοῦ
δι' αὐτοῦ τε καὶ διὰ τοῦ πρώτου σγήματος.

'Εν δὲ τῷ δεύτερῳ σγήματι αἱ δεικνύμεναι κύκλῳ, εἰ μὲν καθόλου,
20 εὐθέως δι' αὐτοῦ τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ πρώτου, εἰ δὲ μερικόν, δι' αὐτοῦ
τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου δείχνυνται. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σγήματι δσοι
κύκλῳ ἐδείχνυντο, πάντες δι' αὐτοῦ εὐθέως τοῦ τρίτου ἐδείχνυντο. φανε-
ρὸν δὲ δτι ἐν τῷ τρίτῳ καὶ μέσῳ σγήματι δσοι μὴ δι' ἔσυτῶν δεικνύ- 45
ουσιν, η οὐ κατὰ κύκλου δεικνύουσιν η ἀτελεῖς εἰσιν.

25 p. 59b 1 Τὸ δ' ἀντιστρέψειν ἐστὶ τὸ μετατιθέντα τὸ συμπέρασμα
ποιεῖν τὸν συλλογισμόν.

Εἰρήκαμεν ηδη τοῦτο πλειστάκις, ως δτι τρεῖς ὑπάρχουσιν ἀντιστροφαί,

1 τὸ ̄—τῷ β: τῷ β—τὸ ̄ corr. MU²: τὸ ̄—τῷ ̄ pr. MU, t τὸ ̄ (̄ supra
α ser. U²)—τῷ α (α supra ̄ ser. U²) U: om. B Mt καὶ om. Bt post τὸ α
add. ἄρχ U 2 post κατηγορικὴν add. οὐ M 3 γίνηται B 6 διὰ προσ-
λήψεως] huc usque M 9. 10 τοῦτο τῷ U²: τούτῳ τὸ B Ut 10 τῷ β τὸ ̄ Bt
12. 13 διάλληλος pr. B 15 δείχνυται pr. U, t: corr. U² 16 post καὶ prius add.
αὐτὸς U καὶ alt. om. Ut 18 αὐτοῦ t διὰ om. B 20 αὐτοῦ prius,
quod post πρώτου colloc. B Ut, transposui δευτέρου καὶ τοῦ om. U 20. 21 διὰ
τοῦ αὐτοῦ τοῦ U 21 τοῦ alt. om. U δείχνυνται scripsi: δείχνυται B Ut
δσαι pr. B 22 κύκλῳ—23 δσοι om. B 23 ἔσυτον t 23. 24 δεικνύουσιν, η
om. Bt 25 περὶ τῆς ἐν συλλογισμῷ (ἐν τοῖς συλλογισμοῖς U) ἀντιστροφῆς inser. BU
27 πλειστάκις] velut p. 40,9 sq.

μία μὲν ἡ ἐν δροις, δευτέρα δὲ ἡ ἐν προτάσει, τρίτη δὲ ἡ ἐν συλλογισμῷ. ΟΙΙ^ν
 ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς ἐν δροις ἀντιστροφῆς εἰρηκεν ἐν Κατηγορίαις, δταν ἔλεγε 50
 τὸ ἵσον ἵσω ἵσην· περὶ δὲ τῆς ἐν προτάσεσιν ἀντιστροφῆς εἶπεν ἐν τῷ
 πρώτῳ λόγῳ τῶν Προτέρων ἀναλυτικῶν. νῦν δὲ βούλεται εἰπεῖν περὶ τῆς
 5 ἀντιστροφῆς τῆς ἐν συλλογισμῷ. γίνεται δὲ αὕτη τοῦτον τὸν τρόπου· λαμ-
 βάνομεν τὸ συμπέρασμα τὸ γενόμενον, καὶ τοῦτο μετατίθεμεν ἡ εἰς τὸ ἐναντίον
 ἦ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον, καὶ τὴν ἄλλην πρότασιν ὑγιῆ καὶ ἀποδει-
 κνύομεν τῆς λοιπῆς προτάσεως ώς δτι τὸ ἐναντίον συνάγεται ἡ τὸ ἀντιφατι-
 κῶς ἀντικείμενον. οἷον εἰ συναγθῆ συμπέρασμα καθόλου καταφατικόν, μετα- CIV^τ
 10 τίθεμεν τοῦτο εἰς τὸ ἐναντίον τὸ καθόλου ἀποφατικὸν ἡ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς
 αὐτῷ ἀντικείμενον, δ ἐστι τὸ μερικὸν ἀποφατικόν, καὶ οὕτως δείκνυμεν τῆς
 ἑτέρας προτάσεως συναγόμενα ἡ τὰ ἐναντία ἡ τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα.
 ποιεῖται δὲ ταύτην τὴν ἐν συλλογισμῷ ἀντιστροφὴν καὶ ἐπὶ ἑκάστου τρόπου
 συλλογιστικοῦ καὶ ἐπὶ ἑκάστου σχήματος. τινὲς δὲ φήμησαν τὴν ἐν συλ- 5
 15 λογισμῷ ἀντιστροφὴν καὶ τὴν εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγὴν ταύτην εἶναι. ὁ δὲ
 Ἀριστοτέλης μετὰ ταύτην τὴν θεωρίαν ἐκτίθεται περὶ τῆς εἰς ἀδύνατον
 ἀπαγωγῆς καὶ δείκνυσι μὴ εἶναι τὸ αὐτὸ τὴν ἐν συλλογισμῷ ἀντιστροφὴν
 τῇ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῇ.

p. 59 b 3 Ἀνάγκη γὰρ τοῦ συμπεράσματος ἀντιστραφέντος καὶ τῆς
 20 ἑτέρας μενούσης προτάσεως ἀναιρεῖσθαι τὴν λοιπήν.

Τοῦ συμπεράσματος ἀντιστραφέντος καὶ τῆς μιᾶς προ- 10
 τάσεως μενούσης ἀνάγκη ἀναιρεῖσθαι τὴν ἄλλην πρότασιν καὶ
 δείκνυσθαι αὐτὴν ἡ τὸ ἐναντίον συνάξασαν ἡ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον.
 εἰ γὰρ μείη καὶ αὕτη ἡ αὐτή, δῆλον δτι καὶ τὸ συμπέρασμα τὸ αὐτὸ ἔμεινεν.

25 p. 59 b 6 Διαφέρει δὲ τὸ ἀντικειμένως ἡ τὸ ἐναντίως ἀντιστρέ-
 φειν τὸ συμπέρασμα.

Ἐὰν τὸ συμπέρασμα εἰς τὸ ἐναντίον ἀντιστρέψωμεν, ἑτέρους ποιοῦμεν
 συλλογισμούς, ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον, ἑτέρους, ώς σαφῶς
 ἐπιδείξομεν. ἐναντίως δὲ ὑπάρχει τὸ παντὶ καὶ οὐδενὶ καὶ τὸ τινὶ
 30 καὶ οὐ τινί.

p. 59 b 11 Ἐστω γὰρ δεδειγμένον τὸ A κατὰ τοῦ Γ διὰ μέσου τοῦ B.

Πρῶτον ποιεῖται τὴν ἀντιστροφὴν ώς ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου τοῦ
 πρώτου σχήματος τοῦ συνάγοντος καθόλου καταφατικὸν συμπέρασμα, ἐπειδὴ

2 ante δροις add. τοῖς Ut ἐν Κατηγ.] c. 7 p. 6 b 28 sq. 3. 4 ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ
 τῶν Προτ. ἀναλ.] c. 2 p. 25 a 5 sq. 6 μετατιθέαμεν U 10 τὸ alt. e τοῦ corr. U²
 13 συλλογισμοῖς B καὶ ἐπὶ—15 ἀντιστροφὴν καὶ om. B 15 τῇ—ἀπαγωγῇ B
 16 ἐκτίθεται] c. 11 p. 61 a 18 sq. 20 προτάσεως μενούσης I 21. 22 μιᾶς προτάσεως
 Ut: ἑτέρας B 24 αὐτὴ (post καὶ) U 29 ἐπιδείξομεν scripsi cf. p. 424.20: ἐπι-
 δεῖσθωμεν Ut: δείξομεν B ὑπάρχειν U 30 καὶ Bt: τῷ U

καὶ ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν σύγκειται. λάβωμεν οὖν τέως τὸ ἐναν- CIV^r
 τίον τῷ συμπεράσματι, ὅτι τὸ Α τῷ Γ οὐκ ἔστι παντὶ ἀλλ᾽ ὅτι οὐδενί,
 καὶ δέον ἔστω δεῖξαι τὴν ἐλάττωνα πρότασιν. δείκνυται δὲ ἡ ἐλάττων διὰ
 τοῦ δευτέρου σχήματος, ἡ δὲ μείζων διὰ τοῦ τρίτου. οὐκοῦν τὸ Α οὐδενὶ 25
 5 τῷ Γ, τὸ Α παντὶ τῷ Β, συμπέρασμα τῆς ἐλάττωνος προτάσεως ὅτι
 τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ, ὅπερ ἦν ἐναντίον τῷ παντὶ. εἰ δὲ βουλόμεθα τὴν
 μείζονα πρότασιν ἀποδεῖσαι, ἀποδείκνυμεν διὰ τοῦ τρίτου σχήματος, καὶ
 συνάγομεν οὐ τὸ ἐναντίον τῇ μείζονι προτάσσει ἀλλὰ τὸ ἀντιφατικῶς
 ἀντικείμενον· ἐν γὰρ τῷ τρίτῳ σχήματι καθόλου συμπέρασμα οὐ συνήγετο.
 10 οἷον τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ. τὸ Β παντὶ τῷ Γ, καὶ συμπέρασμα διὰ τὸ Α οὐ
 παντὶ τῷ Β· τοῦτο δὲ ἀντιφατικῶς ἀντίκειται τῇ <πρώτῃ> προτάσει. ὥστε 20
 ἐκ τούτων τῶν ῥηθέντων παραφύλαξασθαι ὅφειλομεν ὅτι ἡ μὲν πρότασις
 ἡ μείζων διὰ τοῦ τρίτου σχήματος δείκνυται, ἡ δὲ ἐλάττων διὰ τοῦ δευ-
 τέρου. καὶ τοῦτο δὲ πάλιν φυλάξασθαι ὅφειλομεν ἐπὶ τοῦ πρώτου σχή-
 ματος, ὅτι εἰ τὸ συμπέρασμα ἀντιστραφῆ εἰς τὸ ἐναντίον, εἰ μὲν τὴν μείζων
 πρότασιν δεικνύεις, δεῖξεις τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον, εἰ δὲ τὴν ἐλάττων,
 τὸ ἐναντίον δεῖξεις συναγόμενον, εἰς δ καὶ τὸ συμπέρασμα ἀντέστρεψας.
 εἰ δὲ τὸ συμπέρασμα ἀντιστραφῆσεται εἰς τὸ οὐ παντὶ, λέγω δὴ τὸ ἀντι-
 φατικῶς ἀντικείμενον. καὶ ἡ μείζων πρότασις καὶ ἡ ἐλάττων ὄμοιον συμ- 25
 20 πέρασμα συνάζουσιν, ώς ἐπιδείξομεν σαφῶς.

p. 59^b 12 Εἰ δὴ τὸ Α μηδενὶ ληφθείη τῷ Γ.

Πρῶτον δείκνυσι τὴν ἐλάττων πρότασιν συνάγουσαν ὄμοιον τῷ συμ-
 περάσματι.

p. 59^b 13 Καὶ εἰ τὸ μὲν Α μηδενὶ τῷ Γ.

25 Νῦν δείκνυσι τὴν μείζων πρότασιν συνάγουσαν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντι-
 κείμενον τῇ <πρώτῃ> προτάσεως· ἦν δὲ ἡ πρώτη τὸ Α παντὶ τῷ Β.
 οὖν τὸ οὐ παντὶ συνάζεται, τουτέστι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β.

p. 59^b 20 Καὶ εἰ στερητικὸς ὁ συλλογισμός, ώσαύτως· δεδείχθω
 γὰρ τὸ Α μηδενὶ τῷ Γ ὄπαρχον διὰ τοῦ Β.

30 Δεῖξας περὶ τοῦ καθόλου καταφατικοῦ οὖν βούλεται περὶ τοῦ καθόλου 45
 ἀποφατικοῦ. ἐὰν γὰρ ἡ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ διὰ μέσου τοῦ Β, ἵνα ληφθῇ

1 καταφατικῶν t: καταφατικὸν BU σύγκειται t 3 ἔστω scripsi: ἔστι B Ut
 5 ἐλάττω libri 6 βούλωμεθα t 8 post ἀντιφατικῶς add. αὐτῇ U 11 πρώτῃ
 addidi cf. vs. 26 12. 13 ὅτι ἡ μείζων μὲν πρότασις U 15 ἀντεστράφη U
 16 δεικνύεις B: δείκνυσι U: δεικνύς t 17 ἀντέστρεψεν Bt
 18 post ἀντιστραφῆσεται add. ἀντιστρέψεται U 18 δὴ Bt: δὲ U 19 ὄμοιος pr. U,
 corr. U¹ 21 τὸ γ U 22 συνάγουσιν pr. U, corr. U² 26 πρώτης addidi
 cf. vs. 11 post ἡ add. οὐ t 29 τῷ B Ut (Cm n f): τῶν Arist.

παντί, καὶ δέον δεῖσαι τὴν ἐλάττω πρότασιν, συνάξομεν οὗτως πάλιν ἐν CIV^r δευτέρῳ σχήματι (ἥ γὰρ ἐλάττων ἐν δευτέρῳ συνήγετο). τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, καὶ συμπέρασμα δῆτι τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ. εἰ δὲ τὴν μείζονα δέον δεῖσαι, δεῖσομεν διὰ τοῦ τρίτου σχήματος· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, 5 τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β. καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου οὖν τρόπου τοῦ πρώτου σχήματος ἐδείχθη ἡ μὲν ἐλάττων διὰ τοῦ δευτέρου, ἥ δὲ 10 μείζων διὰ τοῦ τρίτου. ἐδείχθη δὲ καὶ τοῦτο πάλιν, ώς εἰρήκαμεν. ἥ μὲν μείζων συνῆξε τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον· ἀντὶ γάρ τοῦ οὐδενὶ τὸ τινὶ συνῆξεν. ἥ δὲ ἐλάττων τὸ ἐναντίως ἀντικείμενον· ἀντὶ γάρ τοῦ παντὶ 15 τὸ οὐδενὶ συνῆξεν.

p. 59b21 Οὐκοῦν ἐὰν ληφθῇ τὸ Α τῷ Γ παντί. |

Πρῶτον δείκνυσι τὴν ἐλάττω πρότασιν συνάγονταν τὸ ἐναντίον τῷ CIV^v πρώτῃ προτάσει, εἰτα δεύτερον δείκνυσι τὴν μείζω συνάγονταν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τῇ πρώτῃ προτάσει.

15 p. 59b25 Ἐὰν δὲ ἀντικειμένως ἀντιστραφῇ τὸ συμπέρασμα, καὶ οἱ συλλογισμοὶ ἀντικείμενοι.

"Ἐλαβε πρῶτον τὸ συμπέρασμα ἐπὶ τῶν δύο τρόπων καὶ ἀντέστρεψεν 10 εἰς τὸ ἐναντίον καὶ ἔδειξε τὰ συναγόμενα· νῦν ἀντιστρέψει εἰς τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα. οὐκοῦν καὶ ἐπὶ τῆς μείζονος προτάσεως καὶ ἐπὶ τῆς 20 ἐλάττονος τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον συναγθήσεται ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου. οἷον τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ, τὸ Α παντὶ τῷ Β, συμπέρασμα δῆτι τὸ Β οὐ παντὶ τῷ Γ· ἦν δὲ παντὶ τὸ πρῶτον. ἐπὶ δὲ τῆς μείζονος πάλιν δύοισι· τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, συμπέρασμα δῆτι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β. ὅστε εἰ ἀντιστραφείη εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον 15 25 τὸ συμπέρασμα, συναγθήσεται τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα τῶν προτάσεων. ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τρόπου ἔστω τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Α τινὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δῆτι τὸ Β οὐ παντὶ τῷ Γ, δὲ τι ἀντιφατικῶς ἀντίκειται τῇ πρώτῃ προτάσει. ἐὰν δὲ τὴν μείζω δέον δεῖσαι, οὗτος· τὸ Α τινὶ τῷ Γ, τὸ Β παντὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δῆτι τὸ Α τινὶ τῷ Β, δπερ καὶ τοῦτο ἀντιφατικῶς ἀντίκειται τῇ πρώτῃ προτάσει.

p. 59b37 Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν μέρει συλλογισμῶν δταν μὲν ἀντικει- 20 μένως ἀντιστρέφηται τὸ συμπέρασμα, ἀναιροῦνται ἀμφότεραι αἱ προτάσεις.

Πληρώσας περὶ τῶν καθόλου συλλογισμῶν τῶν τὸ καθόλου συναγόντων

1 καὶ οὐ. Bt ἐλάττονα Β 5 οἱ ἄρα Β 6 ἐλάττω Bt itemque vs. 9

7 εἰρήκαμεν] p. 424, 14 sq. post εἰρ. add. καὶ t: fort. ως 8 μείζω Bt

9 συνῆγεν t ἐναντίον B: ἐναντίον ως t 11 οὐκοῦν Ut Arist.: οὖν post ἐὰν B

ἀν Arist. (sed ἐὰν n) 16 post οἱ add. ἄλλοι Ut: om. B Arist. 24 ἀντιστραφῇ U

26 ἔσται U 27 fort. δπερ cf. vs. 29 32 ἀντιστραφῇ καὶ τὸ U ἀναιροῦνται

post 33 προτάσεις colluc. B ἀμφότεραι t Arist.: om. BU 34 τὸ om. U

νῦν λέγει περὶ τῶν τὸ μερικὸν συναγόντων. καὶ φησὶν δὲ, ἐὰν τὸ συμ- CIV^r
πέρασμα εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀντιστραφῇ, ἀναιροῦνται αἱ προ-
τάσεις αἱ ἐξ ἀρχῆς καὶ φέρουσι τὰ ἐναντία ἢ τὰ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενα.²⁵
ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἐναντίον ἀντιστραφῇ τὸ συμπέρασμα, οὐκέτι ἀναιροῦνται αἱ
5 προτάσεις ἀλλὰ μένουσιν αἱ αὐταί, ὡς ἐπιδεῖξουμεν. καὶ διὰ τί τοῦτο
γίνεται, φησίν. οὐκέτι γάρ γίνεται, ὥσπερ ἐπὶ τῶν καθόλου λαμβανομένου
τοῦ συμπεράσματος εἰς τὸ ἐναντίον ἐδείκνυτο ἀναιρεῖν τὴν πρώτην πρότασιν,
οὗτως καὶ ἐνταῦθα· ἐνταῦθα γάρ ὅλως ἀναιρεῖ τὸ καθόλου διὰ τὸ μερικὸν
εἶναι τὸ συμπέρασμα.

10 p. 60^a 1 Δεδείχθω γάρ τὸ Α κατὰ τινὸς τοῦ Γ. οὐκοῦν ἐὰν 30
ληφθῇ τὸ Α μηδενὶ τῷ Γ ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β τινὶ τῷ Γ.

Πρῶτον δείκνυσι τὸν τρίτον τρόπον τοῦ πρώτου σχῆματος συνάγοντα
τὸ τινί. ἐὰν δὲ ἀντιστραφῇ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ οὐδενί,
συνάζει οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Β τινὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δὲ τὸ
15 Α οὐ παντὶ τῷ Β. εἰ δὲ τὴν ἐλάττω, οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Α
παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα δὲ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ. ὥστε καὶ ἡ μείζων καὶ
ἡ ἐλάττων εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀντέστρεψαν τοῦ συμπεράσματος 40
οὗτως ἀντιστραφέντος. ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἐναντίον ἀντιστραφῇ τὸ συμπέρασμα,
ἴγαν ἀντὶ τοῦ τινὶ τὸ οὐ παντὶ λάβωμεν, οὔτε τὴν μείζων δυνάμεθα δεῖξαι
20 διὰ τὸ εἶναι καὶ τὴν ἐλάττω πρότασιν καὶ τὸ συμπέρασμα μερικόν· τὴν
δὲ ἐλάττω οὐ δυνάμεθα δεῖξαι διὰ τί; [εἰ γάρ δεῖξομεν] πρῶτον μὲν δὲ τὴν
μείζων γίνεται μερικὴ ἐν δευτέρῳ σχήματι, ἐπειτα δὲ δὲ τὸ συνάγομεν οὐ
παντί· τοῦτο δὲ τὸ οὐ παντὶ οὐκ ἀντίκειται ἐναντίως τῇ πρώτῃ προτάσει
τῇ τινί· ποτὲ γάρ συναληθεύουσιν αὐται αἱ προτάσεις.⁴⁵

25 p. 60^a 11 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ στεργητικὸς ὁ συλλογισμός.

"Ωσπερ ἐπὶ τοῦ τρίτου τρόπου, οὗτως καὶ ἐπὶ τοῦ τετάρτου τοῦ ἀπο-
φατικοῦ ποιητέον· εἰ μὲν γάρ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ληφθῇ, ἀναι-
ροῦνται ἀμφότεραι· εἰ δὲ τὸ ἐναντίον, οὐκ ἀναιροῦνται. ἀπόδειξις δὲ ἡ 50
αὐτὴ καὶ ἐπὶ τοῦ τετάρτου τρόπου γίτις καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου τρόπου ἐγίνετο.

30 p. 60^a 15 Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι τὴν μὲν πρὸς τῷ μείζονι
ἄκρῳ πρότασιν οὐκ ἔστιν ἀναιρεῖν. |

Πληρώσας τὸ πρῶτον σχῆμα νῦν ἦλθεν ἐπὶ τὸ δεύτερον. καὶ φησὶν CIV^r
δὲ τὴν μείζων πρότασις οὐκ ἀναιρεῖται, δέ τε λαμβάνεται τοῦ συμπεράσματος

3 post φέρουσι add. μὲν U 6 post γάρ add. φησι U 7 ἀναιρεῖν scripsi:
ἀφαιρεῖν B Ut 8 τοῖς (ante καθόλου) U 10 post γάρ add. δὲ B
13 ἀν B 6 om. U 15 δὲ ἐλάττων U 16 post τῷ γ add. τὸ α παντὶ^t
τῷ β U 18 ἀντεστράφῃ (ντ corr.) U 21 εἰ γάρ δεῖξομεν delevi 22 ἐπεὶ t
post δὲ add. οὐ U 25 post στεργητικὸς add. εἴη Ut: om. B Arist. 26 τοῦ tert.
om. Bt 29 γίτις sic B 30 ἀρχὴ τοῦ δευτέρου σχήματος inser. U
τῇ μὲν B 31 ἀνελεῖν t Arist. 32 πληρώσας περὶ τοῦ πρώτου σχήματος U

τὸ ἐναντίον, η̄ δὲ ἐλάττων ἀναιρεῖται. λέγω δὲ τὴν μείζω πρότασιν μὴ οὐτ
ἀναιρεῖσθαι, οὐχ ὅτι οὐκ ἀναιρεῖται, ἀλλ’ ὅτι εἰς τὸ ἐναντίον οὐκ ἀναι-
ρεῖται, ἀλλ’ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀναιρεῖται. διὰ τί δέ; ὁ αὐτὸς
λέγει ὅτι ἐν τρίτῳ σχήματι δείκνυται η̄ μείζων πρότασις· οὐδὲν δὲ καθόλου 5
ἐν τρίτῳ δείκνυται· η̄ δὲ μείζων ἐν δευτέρῳ σχήματι καθόλου ἔστιν.
ώστε τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον δείκνυται. η̄ δὲ ἐλάττων πρότασις δεί-
κνυται διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, ως ἐπιδείξομεν.

p. 60a 21 'Γίπαρχέτω γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Β τῷ δὲ Γ μηδενί· συμ-
πέρασμα τὸ ΒΓ οὐδενί.

10 'Αποδείκνυσι πρῶτον τὸν πρῶτον τρόπον τοῦ δευτέρου σχήματος [οὗτως]
τὸν ἐκ τῆς μείζονος καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττονος ἀποφατικῆς συνάγοντα 15
συμπέρασμα ἀποφατικὸν τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ. ἐὰν οὖν ληφθῇ τὸ Β παντὶ
τῷ Γ ὑπάρχειν καὶ δεῖται βουληθῆμεν τὴν ἐλάττω πρότασιν τὴν λέγουσαν
τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, δείκνυμεν τὴν ἐλάττω διὰ τοῦ πρώτου σχήματος οὗτως·
15 τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Γ. εἰ δὲ τὸ
Β παντὶ τῷ Γ, τὸ δὲ Α μηδενὶ τῷ Γ, [καὶ] συμπέρασμα τὸ Α οὐ
παντὶ τῷ Β. ἀναιρεῖται οὖν η̄ μείζων πρότασις οὐκ ἐναντίως ἀλλ’ ἀντι-
φατικῶς. ώστε καλῶς ἐλέγομεν τὴν μείζω μὴ ἀναιρεῖσθαι ἐναντίως. ἀλλ’
εἰ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τοῦ συμπεράσματος ληφθῇ, οἷον τὸ Β τινὶ 20
τῷ Γ, η̄ μείζων πρότασις ὅμοιώς ἀναιρεθήσεται, η̄ δὲ ἐλάττων ἀντι-
φατικῶς. εἰ γάρ τὸ Β τινὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, συμπέρασμα διτ
τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β· ἐπὶ δὲ τῆς ἐλάττονος οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ
Β τινὶ τῷ Γ, τὸ Α τινὶ τῷ Γ, δπερ ἀντιφατικῶς ἀντίκειται τῇ πρώτῃ
προτάσει.

25 p. 60a 31 'Ομοίως δὲ δειχθήσεται καὶ εἰ ἀνάπαλιν ἔχοιεν αἱ
προτάσεις.

'Ομοίως δὲ δειχθήσεται καὶ ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ δευτέρου
σχήματος· ἀνάπαλιν γάρ ἔχουσιν αἱ προτάσεις.

p. 60a 32 Εἰ δὲ ἔστιν ἐπὶ μέρους δὲ συλλογισμός.

30 Πληρώσας περὶ τῶν τὸ καθόλου συναγόντων ἐν δευτέρῳ σχήματι νῦν
λέγει περὶ τῶν τὰ μερικά. καὶ φησὶν ὅτι, ἐπὶ τῶν τὸ μερικὸν συμ- 30

1 immo λέγει 9 τὸ B Ut (n): om. Arist. 10 δὲντονί Ut: μηδενί B: om. Arist.
10 τὸν ε τὸ corr. B οὗτως delevi 11 τὸν Bt: τὴν U 12 οὖν om. Ut, at
cf. p. 428,9. 429,8 13 ὑπάρχει U 14 ἐλάττονα B post οὗτως del. τὸν ἐκ
τῆς—οὐδενὶ τῷ γ ε vs. 11. 12 illata B 15—17 εἰ δὲ--παντὶ τῷ β om. Bt
16 καὶ delevi 17 οὖν U: δὲ Bt 19 τὸ prius om. U 20 τὸ συμπέρασμα U
20 ἀναιρεθήσεται περ. U: δειχθήσεται B, in textu U: ἀναιρεθήσεται δειχθήσεται i
ante η̄ δὲ add. τούτων Ut 30 τὸ om. Ut

πέρασμα συναγόντων τὸ συμπέρασμα εἰς τὸ ἐναντίον ἀντιστραφῆ, οὐδὲμίᾳ ΟΥΓ
πρότασις ἀναιρεῖται, οὔτε ἡ μείζων οὔτε ἡ ἐλάττων, ἐὰν δὲ τὸ συμπέ-
ρασμα ἀντιστραφῆ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον αὐτῷ, τότε ἀμφότεραι
ἀναιροῦνται, ώς δεῖξομεν.

5 p. 60^a 35 Κείσθω γὰρ τὸ Α τῷ μὲν Β μηδενὶ ὑπάρχειν τῷ δὲ Γ
τινὶ· συμπέρασμα ΒΓ.

Περὶ τοῦ τρίτου τρόπου λέγει νῦν τοῦ δευτέρου σχήματος τοῦ ἐκ τῆς 40
μείζονος καθόλου ἀποφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττου μερικῆς καταφατικῆς συμ-
πέρασμα μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγοντος. ἐὰν οὖν τὸ συμπέρασμα μετα-
10 ληφθῆ εἰς τὸ ἐναντίον, δτι τὸ Β τινὶ τῷ Γ ὑπάρχει, καὶ δέον δεῖξαι τὴν
ἐλάττων πρότασιν, δείκνυμεν οὕτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Β τινὶ τῷ Γ,
τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ. ὅλλ' οὐκ ἀνήργηται τὸ πρότερον τὸ λέγον δτι τὸ Α
τινὶ τῷ Γ· ἐνδέχεται γὰρ ἀμφότερα συναληθεύειν. εἰ δὲ βουλόμεθα τὴν
μείζων ἀνασκευάσσαι, ἀνασκευάσσομεν διὰ τοῦ τρίτου σχήματος· ἀλλ' οὐκ 45
15 ἀνασκευασθήσεται· καὶ γὰρ καὶ τὸ συμπέρασμα μερικὸν καταφατικὸν καὶ ἡ
ἐλάττων πρότασις μερική· ἐκ δὲ δύο μερικῶν οὐ γίνεται συλλογισμός.
ὢστε καλῶς ἐλέγομεν δτι, ἐὰν ἐπὶ τῶν μερικῶν εἰς τὸ ἐναντίον ἀντιστραφῆ,
οὔτε ἡ μείζων οὔτε ἡ ἐλάττων ἀναιρεῖται. ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντι-
κείμενον ἀντιστραφῆ τὸ συμπέρασμα, ἀναιρεθήσονται αἱ προτάσεις ἀμφό-
20 τεραι. οἶον εἰ τὸ Β ληφθῆ ἀντὶ τοῦ οὐ παντὶ τῷ Γ δτι παντὶ ὑπάρχει,
καὶ εἰ δέον δεῖξαι τὴν ἐλάττων πρότασιν, δείκνυμεν οὕτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ 50
Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ. ἵδού νῦν ἀνήργηται ἡ ἐλάττων
ἀντιφασίες· ἦν γὰρ τινὶ τῷ Γ τὸ Α. εἰ δὲ δέον τὴν μείζων ἀναιρεῖν, ἀναι-
ροῦμεν οὕτως· τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α τινὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β.
25 ὢστε καὶ νῦν ἡ μείζων ἀντιφατικῶς ἀνήργηται· ἦν γὰρ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β.

p. 60^b 5 Ἡ αὐτὴ δὲ ἀπόδειξις καὶ εἰ τὸ καθόλου κατηγορι-
κὸν εἴη. |

"Ωσπερ ἐπὶ τοῦ τρίτου τρόπου ἐδεῖξαμεν, οὕτως καὶ ἐπὶ τοῦ τετάρτου 5
τοῦ τρόπου δεῖξομεν τοῦ ἔχοντος τὴν μείζων καθόλου καταφατικήν.

30 p. 60^b 6 Ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου σχήματος.

Εἰρηκὼς περὶ τοῦ δευτέρου σχήματος νῦν λέγει καὶ περὶ τοῦ τρίτου. 5
καὶ φησὶν δτι, ἐπειδὴ τὸ συμπέρασμα μερικόν ἐστιν, ἐὰν τὸ ἐναντίον τοῦ
συμπεράσματος ληφθῆ, οὐκ ἀντιστρέψει οὔτε ἀναιρεῖται οὐδὲμίᾳ πρότασις,
ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀντιστραφῆ, ἀμφότεραι αἱ προ-

2 οὗθ' (ante ἡ ἐλ.) ex οὗτ' corr. U² 5 ὑπάρχον U 6 ante β' γ' add. τὸ t
9 οὐν om. U 10 post ἐναντίον del. φη B 11. 12 οὐδενὶ — τὸ π om. t
13 ἀμφότεραι t 16 ἐκ δύο δὲ B 18 οὗθ' utrobique ex οὗτ' corr. U 27 εἴη
BUt(n): om. Arist. 30 ἀργὴ τοῦ τρίτου σχήματος inser. U 31 καὶ om. t

τάσεις ἀναιροῦνται, ως ἐπιδείξομεν. θείκνυται δὲ ἡ μὲν μείζων πρότασις ΟΥν
διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, ἡ δὲ ἐλάττων διὰ τοῦ δευτέρου.

p. 60b9 Δεδείγθω γὰρ τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχον, μέσον δὲ 10
εἰληφθω τὸ Γ, ἔστωσαν δὲ καθόλου αἱ προτάσεις. ἐὰν οὖν
5 ληφθῇ τὸ Α τινὶ τῷ Β μὴ ὑπάρχειν.

Δείκνυσι πρῶτον ἐπὶ τοῦ πρώτου τρόπου τοῦ τρίτου σχήματος τὴν ἀντι-
στροφὴν, δτε συνάγεται ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν μερικὴν καταφατικόν,
δτι τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει. ἐὰν οὖν ληφθῇ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β
ὑπάρχειν, τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ, οὐ δύναται γενέσθαι συλλογισμὸν ἐν
10 πρώτῳ σχήματι διὰ τοῦ Β. ἡ δὲ ἐλάττων διὰ τοῦ δευτέρου οὗτως· τὸ 20
Α οὐ παντὶ τῷ Β, τὸ Α παντὶ τῷ Γ· ἐπειδὴ ἡ μείζων μερικὴ ἐν δευ-
τέρῳ σχήματι ἡ ΑΒ, ἀσυλλόγιστος ἡ συζυγία. πάλιν ἐὰν ἡ ἡ μὲν καθόλου
τῶν προτάσεων ἡ δὲ ἐν μέρει, οὐ γίνεται συλλογισμός. διὰ τί; ἐπειδὴ εἰ
15 βουληθῶμεν τὴν μείζων πρότασιν δεῖξαι, γίνεται ἡ μείζων μερικὴ, καὶ
εἰσὶν ἄμφω μερικαὶ καὶ ἀσυλλόγιστος ἡ συζυγία. ὅμοίως δὲ καὶ εἰ τὴν
ἐλάττονα βουληθῶμεν ἀποδεῖξαι. ὅστε καλῶς εἰρήκαμεν ‘ἐὰν εἰς τὸ ἐναν-
τίον ἀντιστραφῇ, οὐδεμία πρότασις ἀναιρεῖται ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι’.

p. 60b19 Ἐὰν δὲ ἀντικειμένως ἀντιστρέψωνται.

25

Εἰρηκὼς δτι, ἐὰν εἰς τὸ ἐναντίον ἀντιστραφῇ ὁ συλλογισμός, οὐ
20 γίνεται τῶν προτάσεων ἀναίρεσις, νῦν λέγει δτι, ἐὰν ἀντικειμένως ἀντι- 30
στραφῇ, γίνεται. οἷον ἀντὶ τοῦ τὸ Α τινὶ τῷ Β ἵνα λάβωμεν δτι οὐδενί,
καὶ ποιοῦμεν οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐδενὶ
τῷ Γ. εἰ δὲ τὴν ἐλάττω βουλόμεθα ἀνακευάσαι, οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ
τῷ Β, τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Β οὐδενὶ τῷ Γ. ὅστε ἄμφότεραι αἱ
25 προτάσεις εἰς τὸ ἐναντίον ἀνεκευάσθησαν ἐν τρίτῳ σχήματι τοῦ συμπε-
ράσματος ἀντιστραφέντος εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον. ὅμοίως δὲ
δεῖξομεν καὶ εἰ ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καταφατικὴ ὑπάρχει. 35
συμπέρασμα γίνεται δτι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β· ἐὰν οὖν ληφθῇ παντί, εἰ
μὲν τὴν μείζων πρότασιν δέον δεῖξαι, δείκνυμεν οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β,
40 τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α παντὶ τῷ Γ· εἰ δὲ τὴν ἐλάττω, οὗτως· τὸ Α
παντὶ τῷ Β, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δτι τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ.
οὗτως ἐπὶ τῶν ἄμφω καθόλου προτάσεων τῶν ἐν τρίτῳ σχήματι.

1 μείζω U 2 post δευτέρου add. ως ἐπιδείξομεν U 3 δὲ om. B 4 post δὲ
add. καὶ BU: om. t Arist. οὐκοῦν ἐὰν t Arist. 7 δτε scripsi: δτι B Ut
8 δτι U: οἶον Bt 9 fort. δυνατὸν (cf. ad p. 419,11-431,25) sive συλλογισμὸς
10 β̄ scripsi: ᾱ B Ut 13 τῶν om. U 15 εἰσὶν om. U εἰ καὶ Ut post
εἰ add. κατὰ B 16 καλῶς corr. ε καὶ ως U² 17 οὐδεμίᾳ—ἐν τῷ (τῷ om. t)
τρίτῳ σχήματι Ut: ὁ—ἀναίρεσις (e vs. 19. 20 translata) B 19. 20 εἰρηκὼς—ἀναίρεσις
om. B 21 τὸ om. B 23 τὸν Ut ἐλάττονα t 25 εἰς τὸ ἐναντίον om. U
27 εἰ superscr. U² 28 ἐὰν Ut: εὶ B 30 τὸ α—γ om. U ἐλάττονα B
32 post οὗτως add. καὶ U

p. 60^b 37 Ὁμοίως δὲ δείκνυται καὶ εἰ μὴ καθόλου εἰσὶν αἱ ΟΥν
προτάσεις.

45

Λέγει νῦν περὶ τοῦ τρίτου τρόπου τοῦ τρίτου σγήματος τοῦ ἐκ τῆς μείζονος καθόλου καταφατικῆς τῆς δὲ ἐλάττους μερικῆς καταφατικῆς μερι-
5 κὸν καταφατικὸν συνάγοντος συμπέρασμα. ἐὰν *{οὖν}* εἰς τὸ ἀντικείμενον 50 ληφθῇ τὸ συμπέρασμα, τὸ οὐδενί, καὶ δέον τὴν μείζονα πρότασιν ἀνα-
σκευάσαι, ἀνασκευάζεται οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Β τινὶ τῷ Γ, τὸ
Α οὐ παντὶ τῷ Γ'. Ὡστε εἰς τὸ ἀντιφατικὸν νῦν ἡ μείζων ἀνεσκευάσθη τοῦ
συμπεράσματος εἰς τὸ ἀντιφατικὸν ἀντιστραφέντος. εἰ δὲ τὴν ἐλάττων, ἀνα-
10 σκευάσματος οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Β οὐδενὶ τῷ Γ. Ὡστε καὶ ἡ ἐλάττων εἰς τὸ ἀντιφατικὸν ἀνεσκευάσθη. καὶ
τοῦτο φυλακτέον. δτι εἰ μὲν εἴη ἡ μείζων ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων
καταφατική, μερικὸν ἀποφατικὸν συνάγει συμπέρασμα, τὸ Α οὐ παντὶ ΟΥν
τῷ Β· ἐὰν οὖν μεταληφθῇ εἰς τὸ ἐναντίον τὸ τινί. οὔτε ἡ μείζων οὔτε
15 ἡ ἐλάττων πρότασις ἀνασκευασθήσεται· ἐὰν δὲ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντι-
κείμενον, ἀνασκευασθήσονται ἀμφότεραι. ἔστω γάρ τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ
Β τινὶ τῷ Γ· τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Γ'. εἰ δὲ τὴν ἐλάττων, οὗτως· τὸ Α παντὶ
τῷ Β, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ', τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ. Ὡστε παραφυλακτέον δτι 5
ἡ ἐλάττων καὶ ἡ μείζων εἰς τὸ ἀντιφατικὸν ἀντιστρέψουσιν, δταν ἡ μὲν
20 καθόλου ἡ δὲ ἐν μέρει.

p. 60^b 41 Πάλιν εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β.

Ἐὰν ἡ μείζων μερικὴ ἀποφατικὴ ἡ δὲ ἐλάττων καθόλου κατα-
10 φατική, δείκνυμεν οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α παντὶ¹
τῷ Γ'. εἰ δὲ τὴν ἐλάττων, οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ,
25 τὸ Β οὐ παντὶ τῷ Γ.

p. 61^a 5 Φανερὸν οὖν διὰ τῶν εἰρημένων πῶς ἀντιστρεφομένου
τοῦ συμπεράσματος ἐν ἕκαστῳ σγήματι γίνεται συλλογισμός.

Σύντομον ἐπανάληψιν ποιεῖται τῶν εἰρημένων τριῶν σγημάτων, καὶ
15 φησὶν δτι φανερὸν πότε ἀνασκευάζονται αἱ προτάσεις, εἴτε εἰς τὸ ἀντι-
30 φατικῶς ἀντικείμενον μεταληφθῇ τὸ συμπέρασμα εἴτε εἰς τὸ ἐναντίον, καὶ
πότε οὐκ ἀνασκευάζονται.

1 lemma ex Arist. posui: Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ στερητικὸς ὁ συλλογισμός. δεδείχθω γάρ τὸ α
τινὶ τῷ β μὴ ὑπάρχον ΒUT 3 τοῦ πρώτου σγήματος Ut 4 μερικῆς ἀποφατικῆς t
post καταφατικῆς alt. add. καὶ U 5 ἀποφατικὸν pr. U, corr. U² συνάγων U
ante συμπ. add. τὸ Ut οὖν addidi cf. p. 427,12 428,9 429,8 6 post συμπ. add.
εἰς Ut οὐδεὶς B δὲ οὗτως U 8 ἀντιφατικῶς Ut itemque vs. 9. 19
9. 10 ἀνασκευάσιων, ut videtur, pr. B, t 11 καὶ prius om. U 16 ἀνασκευασθή-
σωνται U: om. B 19 ἡ μείζων ex εἴη μείζω corr. B² 22 post ἐάν add. δὲ Ut
28 post εἰρημένων add. διὰ τῶν Ut 29. 30 εἴτε—εἴτε B: γτοι—γτοι Ut 31 ἀνα-
σκευάζεται t

p. 61 a 8 Καὶ ἔτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ σχῆματι διὰ τοῦ μέσου CVI^r
τε καὶ τοῦ ἐσχάτου γίνονται οἱ συλλογισμοί.

Κατὰ κοινοῦ τὸ φανερόν. ὅτι αἱ προτάσεις ἐν πρώτῳ σχήματι ἡ 15
μὲν μείζων δείκνυται διὰ τοῦ ἐσχάτου, ἡ δὲ ἐλάττων διὰ τοῦ δευτέρου,
5 ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ σχήματι ἡ μὲν μείζων πρότασις διὰ τοῦ τρίτου, ἡ δὲ
ἐλάττων διὰ τοῦ πρώτου, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σχήματι ἡ μὲν μείζων διὰ
τοῦ πρώτου, ἡ δὲ ἐλάττων διὰ τοῦ δευτέρου σχήματος ἀνασκευάζεται.

p. 61 a 18 'Ο δὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου συλλογισμὸς δείκνυται μέν.

ὅταν ἡ ἀντίφασις τεθῇ τοῦ συμπεράσματος καὶ προσληφθῇ 30
10 ἄλλη πρότασις, γίνεται δ' ἐν ἀπασι τοῖς σχήμασιν.

Πληρώσας περὶ τῆς ἐν συλλογισμῷ ἀντιστροφῆς νῦν περὶ τῆς εἰς
ἀδύνατον ἀπαγωγῆς λέγει καὶ τί διαφέρει ἡ ἐν συλλογισμῷ ἀντιστροφὴ τῆς
εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς. διαφέρει οὖν τούτῳ, ὅτι ἐπὶ τῆς ἀντιστροφῆς δεῖ
πρῶτον συλλογισμὸν γενέσθαι, εἰθ' οὕτως ἀντιστροφήν, ἐπὶ δὲ τῆς εἰς ἀδύ-
15 νατον ἀπαγωγῆς καὶ ἀνευ τοῦ γενέσθαι συλλογισμὸν δυνατὸν δεῖξαι τὸ ἄτοπον
ἔπόμενον. ἔτι διαφέρει, ὅτι ἐπὶ τῆς ἀντιστροφῆς δυνατὸν καὶ εἰς τὸ ἐναντίον 25
καὶ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἀντιστρέψαι, ἐπὶ δὲ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπα-
γωγῆς οὐκέτι εἰ μὴ εἰς τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον μόνον· ἐπεὶ εἰ εἰς τὸ ἐναν-
τίον ληφθείη, ἡ οὐ δείκνυσι συλλογιστικὴν συζυγίαν, ἡ εἰ γίνεται συλλο-
20 γιστική, οὐδὲν ἄτοπον ἔπειται. ἔτι διαφέρει, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐν συλλογισμῷ
ἀντιστροφῆς δείκνυται τῆς μιᾶς προτάσεως ἡ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον
ἡ τὸ ἐναντίον, ἐπὶ δὲ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς ἐπὶ τῆς μιᾶς προ-
τάσεως μόνον ἀντιφατικῶς προηγουμένης ἄτοπον ἔπόμενον δείκνυται. ταῦτα 40
μὲν διαφέρει ἡ ἐν συλλογισμῷ ἀντιστροφὴ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς.
25 Ὡςπερ δὲ ἡ ἀντιστροφὴ ἐπὶ τῶν τριῶν σχημάτων ἐδείκνυτο ὅτι δυνατὸν
γενέσθαι, οὕτω καὶ ἡ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγὴ ἐπὶ τῶν τριῶν σχημάτων
ἔσται. δεῖξει δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς τὸ καθόλου
καταφατικὸν ἐν πρώτῳ σχήματι δειγμῆγαι οὐ δυνατόν, ἀλλ' ἐν δευτέρῳ
καὶ τρίτῳ. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σχήματι δείκνυσι τὰς ἄλλας τρεῖς συλλογιστικὰς
30 συζυγίας. λέγει δὲ πρῶτον πῶς γίνεται ἡ εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγή. ὅτι λαμ- 45
βάνομεν τὸ συμπέρασμα τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ τὸ τούτῳ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον
καὶ μίαν πρότασιν ἀληθῆ καὶ δείκνυμεν ἔπεισθαι τῇ ἑτέρᾳ προτάσει ἄτοπόν
τι καὶ ἀδύνατον.

2 τε om. t Arist. 4—7 μείζω et ἐλάττω ubique t 5 post τρίτου add. σχή-
ματος U 6 σχήματι om. B 7 ἀνασκευάζονται Bt 8 περὶ τῆς εἰς
ἀδύνατον ἀπαγωγῆς inser. BU 11 post νῦν add. λέγει U 12 καὶ λέγει τι U
16 post δυνατὸν add. ὅτι U 17 ἀντιδιαστέψαι U 18 εἰς alt. om. Bt
22 ἐπὶ alt. superser., ut videtur, B^t 23 προηγουμένης t: προηγούμενον B: προηγου-
μένως U 24 post μὲν add. τι U post ἀπαγωγῆς add. καὶ φησίν. ὅτι U
25 δὲ om. U αἱ δύναται? cf. ad p. 429, 9 27 δεῖξει] p. 61 a 35 sq.
καὶ superser., ut videtur, B^t 29 τῷ om. U αὐτῷ δείκνυσι del. δεῖ U
31 τὸ ἐξ ἀρχῆς τὸ συμπέρασμα καὶ τούτῳ t

p. 61a21 Ὁμοιον γάρ ἐστι τῇ ἀντιστροφῇ.

CVI^r

"Ομοιον τῇ ἀντιστροφῇ φησιν, διτι ὥσπερ ἡ ἀντιστροφὴ ἐν τοῖς τρισὶ σχήμασι γέγονεν, οὗτως καὶ ἡ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγὴ ἐν τρισὶ σχήμασι γενήσεται. τούτῳ μὲν κοινωνεῖ. διαφέρει δὲ οἷς προειρήκαμεν 5 ἡ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπαγωγὴ τῆς ἀντιστροφῆς. |

p. 61a27 Οἷον εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β ὑπάρχει, μέσον δὲ τὸ Γ, CVI^v
ἐὰν ὑποτεθῇ τὸ Α μὴ παντὶ ἢ μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχειν τῷ δέ γε
Γ παντί, δπερ ἦν ἀληθές, ἀνάγκη τὸ Γ τῷ Β ἢ μηδενὶ ἢ μὴ
παντὶ ὑπάρχειν.

10 Βούλεται τὸ λεζχθὲν διὰ παραδείγματος δεῖξαι. οἷον τὸ Α παντὶ τῷ Γ,
τὸ Γ παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα διτι τὸ Α παντὶ τῷ Β. εἰ δέ τις τοῦτο ἔρει 5
ψεῦδος, ἐξ ἀνάγκης συγχωρεῖ ἡ τὸ ἐναντίον ἀληθὲς εἶναι ἡ τὸ ἀντιφατικῶς
ἀντικείμενον· οὐκοῦν εἰ οὐ συγχωρεῖ τῷ Β τὸ Α ὑπάρχειν, ἡ οὐδενὶ
ὑπάρχει ἡ οὐ παντί. οὐκοῦν ἐν δευτέρῳ δείκνυται σχήματι τὸ ἄτοπον
15 οὗτως· τὸ Α τῷ μὲν Β ἢ μηδενὶ ἢ οὐ παντί, τὸ Α παντὶ τῷ Γ· συμ-
πέρασμα διτι τὸ Γ ἢ οὐδενὶ τῷ Β ἢ οὐ παντί. εἰ δέ τοῦτο ἄτοπον, τὸ
συναγχθῆναι τὸ Γ τῷ Β ἢ οὐδενὶ ἢ οὐ παντί, ψεῦδος τοῦτο, ἀληθὲς ἄρα
τὸ παντί, δπερ πρότερον εἰρήκαμεν. οὗτως ἐν δευτέρῳ σχήματι διὰ τοῦ
ἔπεσθαι ἀδύνατον τι ἐδείχθη τὸ καθόλου καταφατικόν. οὗτως οὖν οὐ 20
μόνον ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος ποιεῖν δυνατὸν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

p. 61a31 Ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων σχημάτων.

Τὸ ἀνάπαλιν ὥφειλεν εἰπεῖν, διτι δσα διὰ τοῦ ἀδύνατου δείκνυται, καὶ
τῇ ἀντιστροφῇ δείκνυται, δσα δὲ διὰ τῆς ἀντιστροφῆς, οὐκέτι διὰ τοῦ 15
ἀδύνατου· ἐπὶ πλέον γάρ ἡ ἀντιστροφὴ τῆς δι' ἀδύνατου.

25 p. 61a34 Τὰ μὲν οὖν ἄλλα προβλήματα πάντα δείκνυται διὰ τοῦ
ἀδύνατου.

Τὰ ἄλλα πάντα προβλήματα καὶ συμπεράσματα δείκνυται διὰ
τοῦ πρώτου σχήματος, οἷον τὸ ἀποφατικὸν τό τε καθόλου καὶ τὸ μερικὸν
καὶ τὸ μερικὸν καταφατικόν· τὸ δὲ καθόλου καταφατικὸν δείκνυται μὲν ἐν
30 δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι, οὐ μέντοι ἐν πρώτῳ. καὶ ἐπὶ παραδειγ-
μάτων ποιεῖται τὸν λόγον. ὑποκείσθω δὲ οὗτως· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β ἢ οὐ

7 post α add. ἡ Arist. (om. n) γε om. Arist 8 ἡ prius om. U 10 οἷον
scripsi cf. ad p. 429,8: δτι B Ut 11 δτι om. Ut 14 σχήματι δείκνυται B
15 ἡ prius om. B 16 τῷ—τὸ t itemque vs. 17 τὸ alt. superscr. B
19 οὖν Bt: ώς U 23 διὰ τῆς Bt: δι' U 25 ἀρχὴ τοῦ σχήματος inscr. U
πάντα om. U 30.31 παραδείγματος ποιοῦμεν U

παντί· εἶτα προσληφθήτω ἡτοι μείζων πρότασις ἀλλη ἢ ἐλάττων. εἰ μὲν CVI⁵ προσληφθῇ οἰαδήποτε μείζων ἀλλη, ἀσυλλόγιστος γίνεται ἢ συζυγία διὰ τὸ τὴν ἐλάττων εἶναι ἀποφατικὴν καθόλου ἢ μερικὴν ἀποφατικὴν. εἰ δὲ ἐλάττων προσληφθῇ πρότασις ὥστε εἶναι τὸ B παντὶ τὸ Δ, εἰ μὲν ἡ 5 μείζων καθόλου ἀποφατικὴ εἴη, συνάγεται συλλογισμὸς ἀποφατικός· εἰ δὲ μερικὴ εἴη ἀποφατική, οὐ συνάγεται διὰ τὸ τὴν μείζω μερικὴν γενέσθαι. ἐὰν οὖν προσληφθῇ τὸ B παντὶ τῷ Δ τοῦ A ὅντος οὐδενὶ τῷ B, ψεῦδες μὲν ἔσται τὸ συμπέρασμα ἀποφατικόν, ἀλλ' οὐ συνάγει τὸ ἀντικείμενον ἀληθές, ὥπερ ἦν· ὑπέκειτο γάρ παντί.

10 p. 61a 38 'Οποτερωθενοῦν τῆς προτάσεως λαμβανομένης.

"Ητοι ἄνωθεν καὶ μείζων ἢ κάτωθεν καὶ ἐλάττων· ἀναπόδεικτος γάρ γίνεται.

p. 61b 3 Εἰ γὰρ τὸ A μηδενὶ τῷ B, τὸ δὲ B παντὶ τῷ Δ, τὸ A οὐδενὶ τῷ Δ.

15 "Ωσπερ οὖν εἰρήκαμεν, εἰ ληφθείη τὸ A οὐδενὶ τῷ B, τὸ B παντὶ τῷ Δ, συμπέρασμα διὰ τὸ A οὐδενὶ τῷ Δ. καὶ ὑποκείσθω τοῦτο ψεῦδος. τὸ δὲ ψεῦδος διὰ τί ἡχολούμησεν; διὰ τὸ λαβεῖν ἡμᾶς τὴν μείζω ἀποφατικήν. ἀλλ' οὐ πάντως, εἰ μηδενὶ τὸ A τῷ B ὑπάρχειν ψεῦδος, ἤδη ἀληθές τὸ παντί, ἀλλὰ μᾶλλον ἀληθές τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ἥπερ 40 τὸ ἐναντίον εἰπεῖν. ὅστε τοῦ ἀτόπου ἀκολουθήσαντος τῆς πρώτης καὶ μείζονος προτάσεως ψεῦδοις οὕσης διὰ τῆς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς, εἰ ψεῦδος τὸ οὐδενί, ἀληθής ἄρα τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον τὸ τινί, οὐ μέντοι τὸ παντί. ὅστε ἀκριβῶς διὰ τούτων ἐδείχθη διὰ τῆς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς ἐν πρώτῳ σχήματι οὐ δείκνυται τὸ καθόλου καταφατικόν. τὸ δὲ καθόλου ἀποφατικὸν 25 καὶ μερικὸν καταφατικόν τε καὶ ἀποφατικὸν δείκνυται ἐν πρώτῳ σχήματι.

p. 61b 11 'Ὑποκείσθω γάρ τὸ A μηδενὶ τῷ B ὑπάρχειν· τὸ δὲ B εἰλήφθω παντὶ ἢ τινὶ τῷ Γ.

Διὰ ταύτης τῆς ὑποθέσεως βούλεται δεῖξαι τὸ μερικὸν καταφατικὸν συναγόμενον διὰ τὸ ἄτοπον ἐπεσθαι τῇ ἀλλῃ πρώτῃ λήψει. ὑποκείσθω 30 γὰρ ἡ πρώτη λῆψις αὕτη· τὸ A οὐδενὶ τῷ B, τὸ B παντὶ τῷ Γ ἢ τὸ B 50 τινὶ τῷ Γ· συμπέρασμα, εἰ μὲν τὸ B παντὶ τῷ Γ, τὸ A οὐδενὶ τῷ Γ· εἰ

1 ἡ ἐλάττων Bt an μὲν <οὖν>? 2 ἀλλη BU: ἀν ἢ T 4 προσληφθείη U
 3 e ᾧ, ut videtur, corr. B post μὲν add. καὶ B Ut: om. T 5 εἴη om. U: ἢ t
 8 μὲν ἔσται—p. 454,22 ὡς ἴδοντὶ καὶ γαρά om. B, pro quo notati sunt usque ad p. 452,31
 λαμβάνομεν GT sort. ἔστω ἀλλ' οὖν t 9 post ὥπερ add. οὐκ U 10 τῆς
 προτ. λαμβάνομένης om. U 11 ante ἡτοι repetit ὥποτέρωθεν οὖν U ἡτοι—
 γίνεται om. t γάρ γίνεται scripsi: γάρ t: γίνεται TU 13 post ὥ del. τὸ β παντὶ¹
 τῷ ὥ G 15 οὖν Ut: ὥ GT 18 μηδὲ G ὑπάρχει GTt 19 κείμενον TUt
 ἥπερ scripsi: εἴπερ TUt: ὡς τούτων G 20 ὥστ' εἰ, om. τοῦ U τὸ ἄτοπον G
 21–23 εἰ ψεῦδος ἀπαγωγῆς om. GTt 24 δὲ om. G 25 καὶ prius om. U τε om. GU
 29 τῇ ἀλλῃ προσλήψει G 30, 31 ἡ τὸ β τινὶ Γ: τὸ α οὐδενὶ GTt 31 τὸ γ (ante συμπ.) G

δὲ τινὶ τῷ Γ τὸ Β, συμπέρασμα δτὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ. ἀλλὰ τοῦτο ἔστω ἀδύνατον. οὐκοῦν εἰ ἀδύνατον γκολούθησε διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν τὸ Α τῷ Β παντὶ ἀλλ’ οὐδενί, ἀνάγκη τινὶ ὑπάρχειν.

p. 61b17 Οὐδὲ δταν τὸ ἐναντίον τῷ συμπεράσματι ὑποτεθῆ, οἷον
5 τὸ τινὶ μὴ ὑπάρχειν.

Ἐὰν οὖν, φησί, λάβωμεν τοῦ ΑΒ ἀλλην πρότασιν ἀντικειμένην, οἷον τὸ Γ τινὶ τῷ Α, τὸ Α παντὶ τῷ Β, οὐ γίνεται | συλλογισμός, δτὶ ή CVII^r μείζων μερικὴ ἐγένετο.

p. 61b18 Φανερὸν οὖν δτὶ τὸ ἀντικείμενον ὑποθετέον.

10 Εἰ γὰρ συμπέρασμα συνήγθη οὐδενὶ τῇ οὐ παντὶ διὰ τὸ ὑποκεῖσθαι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, ψεῦδος δέ ἐστι τὸ συμπέρασμα (διὰ τί; διὰ τὸ τὴν μείζω ψεῦδη εἶναι), ἀνάγκη ἄρα τὸ ἀντικείμενον ἀληθὲς τὸ τινί, δτὶ τὸ Α 5 τινὶ τῷ Γ. ἀλλ’ εἰ τοῦτο ἀληθές, ἀνάγκη τὴν μείζω πρότασιν τὴν ΑΒ παντὶ ὑπάρχειν, τὴν δὲ ΒΓ τινὶ ὑπάρχειν. οὗτο διὰ τοῦ ἀτόπου ἐδείχθη 15 ἐν πρώτῳ σγήματι τὸ μερικὸν καταφατικόν.

p. 61b19 Πάλιν ὑποκείσθω τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχειν.

Νῦν διὰ ταύτης τῆς ὑποθέσεως βιούλεται δεῖξαι ἄτοπον ἐπόμενον· εἴτα διὰ τοῦ ἀτόπου ἐκείνου δείκνυσι τὸ οὐδενὶ συναγόμενον οὕτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Α, τὸ Α τινὶ τῷ Β, τὸ Ι' ἄρα τινὶ τῷ Β. ἀδύνατον καὶ ψεῦδος διὰ 20 τί συνήγθη; διὰ τὸ ληφθῆναι παντὶ τὴν μείζω. εἰ τοῦτο οὖν ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐδενί. ὅμοιως καὶ εἰ ή ΑΙ' ληφθῆ δτὶ οὐδενὶ ὑπάρχει, δειγμή· 15 σεται τὸ ἄτοπον καὶ συναχθῆσεται, ως ἐδείξαμεν τὸ πρῶτον, δτὶ τινὶ ὑπάρχει. εἰ δὲ λάβης μὴ πρὸς τῷ Α τὴν ἀλληλην πρότασιν ἀλλὰ πρὸς τῷ Β, οὐ γίνεται συλλογισμός διὰ τὸ γενέσθαι τὴν μείζω μερικήν.

25 p. 61b26 Ὅποκείσθω γὰρ παντὶ τῷ Β τὸ Α ὑπάρχειν, καὶ τὸ Γ τῷ Α εἰλήφθω παντί.

Βούλεται δεῖξαι διὰ τούτων, δτὶ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον εἰ ληφθῆ, δείκνυται τὸ ἄτοπον, εἰ δὲ τὸ ἐναντίον, οὐ δείκνυται ἄτοπόν τι ὑπάρχον. οἷον εἰ τὸ Α παντὶ τῷ Β καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Α, συμπέρασμα δτὶ τὸ Γ

3 ἀλλ’ οὐδενὶ om. U 4. 5 ἐὰν δὲ πρὸς τῷ α κτλ. lemma ponendum censeo
6 an τὸ? 7 τῷ α GTt: τῷ β U 8 μείζων] ν superscr. U² ἐγένετο U
9 post ἀντικείμενον add. οὐ παντὶ U θετέον U 14 βγ δὲ U γ om. T
17 διὰ ταύτης γῆν G 19 ἄρα om. U fort. ἀδύνατον (ἢν καὶ ψεῦδος· τὸ ἀδύνατον)
19. 20 διὰ τί om. G: διὰ τοῦ T 20 πάντως G 21 εἰ superscr. T ή om. U
22 τὸ alt. om. aut evan. G 23 ὑπάρχειν U τὸ β GT 25 τὸ α παντὶ³
τῷ β GT ὑπάρχειν om. Arist. (habet A n) 27 δι' αὐτῶν GT τὸ om. T
28 δείκνυσι U τι superscr. G 29 καὶ τὸ—α om. GT

παντὶ τῷ Β ὑπάρχει. εἰ δὲ τοῦτο ὑποτεθῆ ψεῦδος, οὐ πάντως ἀληθὲς CVII^r τὸ ἀντικείμενον τούτῳ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπάγοντες αἴρούμεθα. φανερὸν οὖν
ὅτι (εἰς) τὸ ἀδύνατον ἀπάγοντας τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ληπτέσιν καὶ οὐ
οὐ τὸ ἐναντίον.

5 p. 61b30 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ πρὸς τῷ Β ἐλήφθη ἡ ἔτερα πρότασις.

Ἐὰν λοιπὸν βουληθῶμεν δεῖξαι τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν διὰ τοῦ ἀδυ-
νάτου, δφείλομεν ὑποθέσθαι τὸ ἀντικείμενον ἀντιφατικῶς τὸ παντί, καὶ
οὗτος ἔπειται ἄτοπον καὶ εἰσάγεται τὸ οὐ παντί. οἷον τὸ Γ παντὶ τῷ Α,
καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα δτι τὸ Γ παντὶ τῷ Β. εἰ δὲ τοῦτο
10 ψεῦδος, ἀληθὲς ἄρα τὸ οὐ παντί. ὁμοίως καὶ εἰ τὸ ΑΓ ἡ στερητικόν·
καὶ γὰρ οὗτο γίνεται συλλογισμὸς τοῦ τινὶ μὴ ὑπάρχειν ὑγιῶς. 35

p. 61b38 Ἐὰν δὲ πρὸς τῷ Β ἡ τὸ στερητικόν, οὐδὲν δείκνυται.

Ἐάν, φησί, πρὸς τῷ μείζονι ἄκρῳ ἡ τὸ στερητικόν, ποιεῖ συλλογισμὸν
μερικὸν ἀποφατικόν. ἐὰν δὲ πρὸς τῷ ἐλάττονι, οὐ ποιεῖ διὰ τὸ ἀποφατικὸν
15 εἶναι τὴν ἐλάττω πρότασιν ἐν πρώτῳ σχήματι.

p. 61b41 Εἰ γὰρ τὸ Α τινὶ τῷ Β, τὸ δὲ Γ παντὶ τῷ Α. 40

"Ωσπερ ὑποτεθὲν δτι τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει, τοῦτο δὲ ψεῦδος δν
ἔπειται τὸ οὐδενί, οὗτο καὶ τὸ οὐδενὶ ὑποτεθὲν ψεῦδος ἔπειται τὸ τινί.

p. 62a4 "Ετι οὐ παρὰ τὴν ὑπόθεσιν συμβαίνει τὸ ἀδύνατον.

20 Βούλεται διὰ τούτου δεῖξαι δτι ἐπὶ τοῦ τετάρτου τρόπου τοῦ πρώτου
σχήματος, εἰ ὑποτεθῆ διὰ τῆς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς τὸ ἐναντίον, οὐδὲν 50
ἄτοπον ἔπειται. οἷον τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β· εἰ γὰρ μὴ ἐνδέχεται, τὸ τινί·
τὸ δὲ τινὶ τῷ οὐ παντὶ οὐ μάχεται. ὅστε δφείλομεν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντι-
κείμενον λαμβάνειν τὸ παντί, ἵνα τοῦτο δεῖξωμεν ἄτοπον, καὶ μὴ τὸ τινὶ
25 ὑπάρχειν.

2 τοῦτο U ἀπάγοντας ἐρούμεθα GTt post αἴρούμεθα add. πρὸς (e corr. U²)
δὲ τὸ μὴ παντὶ ὑπάρχη, ὑποθετέον παντὶ καὶ τὰ ἔξης U 3 (εἰς) τὸ ἀδύνατον scripsi: τοῦ
ἀδυνάτου GTUt 5 καὶ Ut (n): καὶ GT Arist. τὸ β̄ Gt ἐλήφθην T: ληφθείη
Arist. (ληφθη C) 6 τὸ om. G 9 καὶ om. G post τῷ β̄ alt. add. καὶ τὸ
α παντὶ τῷ β̄ U 11 οὗτος γὰρ καὶ οὗτο U ante συλλ. add. ο U post
ὑγιῶς add. καὶ γὰρ οὗτο γίνεται συλλογισμός U 12 πρὸς τὸ GU τὸ om. GT
13 ἐάν—στερητικόν om. GT 14 τὸ ἐλάττον GT 16 τῷ β̄ τινὶ t τινὶ (ante
τῷ a) T 17 τῷ T a scripsi: γ̄ GTUt cf. vs. 22 18 οὐδενὶ—
ἔπειται τὸ om. GT 19 οὐδὲ U (n): δὲ οὐ t 20 δτι ο τέταρτος τρόπος U
21 ἀδυνάτου iterat T 22 οἷον—24 ἄτοπον om. GT a scripsi: γ̄ Ut cf. vs. 17
23 τῷ t: τὸ U 24 δείξομεν t

p. 62a 11 Φανερὸν οὖν ὅτι οὐ τὸ ἐναντίον ἀλλὰ τὸ ἀντικείμενον
ὑποθέτεσθαι. |

Φανερὸν οὖν, φησίν, ἐκ τῶν εἰρημένων ὅτι δείκνυντες διὰ τῆς ΣVII^v
εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς τὸ συμπέρασμα τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον ληπτέον
ἢ καὶ οὐ τὸ ἐναντίον. καὶ οὕτως ἔσται ἔνδοξον ἐκεῖνο τὸ ἀξίωμα τὸ λέγον
ἢ τὴν κατάφασιν ἢ τὴν ἀπόφασιν εἶναι τὴν διαιροῦσαν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ
ψεῦδος. ἔστι δὲ ἡ ἀντιφασις ἢ διαιροῦσα ἀεὶ καὶ οὐχὶ ἡ ἐναντίως ἀντι-
κείμενη· τὸ γάρ ἐναντίον οὐκ ἀξιοῦται οὔτε ἀεὶ διαιρεῖν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ 10
ψεῦδος οὔτε ἄτοπόν τι συνάγειν πολλάκις. διὰ τοῦτο εἴπεν οὐδετέρως.

10 p. 62a 22 Ἐν δὲ τῷ μέσῳ καὶ τῷ ἐσχάτῳ καὶ τοῦτο δείκνυται.

Πληρώσας τὴν ἀδυνάτου δεῖξιν ἐν πρώτῳ σχήματι νῦν ἥλθεν δεῖξαι 15
καὶ ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ. καὶ φησὶν ὅτι πάντα τὰ συμπεράσματα συνά-
γεται διὰ τῆς εἰς τὸ ἄτοπον ἀποδείξεως ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ σχήματι.
ἀλλ’ εἰδέναι δεῖ ὅτι οὐ προσεγγῶς οὐδὲ πρώτως συνάγεται ἢ τὰ καταφατικὰ
15 ἐν δευτέρῳ σχήματι ἢ τὰ καθόλου ἐν τρίτῳ σχήματι, ἀλλὰ συνάγεται τῇ
τῶν ἀλλων ἀναιρέσει [ὑποκείσθω]. ὑποκείσθω οὖν ἐν δευτέρῳ σχήματι δεῖξαι
τὸ καθόλου καταφατικόν, οἷον ὅτι τὸ Α παντὶ ὑπάρχει τῷ Β. εἰ γάρ τοῦτο 20
ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐ παντί· καὶ προσληφθήτω ἄλλη πρότασις ἀληθής ἢ
λέγουσα τὸ Α παντὶ τῷ Γ· συμπέρασμα διὰ τὸ Γ οὐ παντὶ τῷ Β, ὅπερ ἔστω
20 ἐναργῶς ψεῦδος. τὸ ψεῦδος διὰ τί ἡκολούθησεν; οὐ διὰ τὴν ἀληθῆ πρό-
τασιν ἀλλὰ διὰ τὴν ψεῦδη τὴν λέγουσαν τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β ψεῦδος
τοῦτο· ἀληθὲς ἂρα τὸ παντί. οὕτω τὸ καθόλου καταφατικόν. φησὶ δὲ ὅτι,
εἰ λάβωμεν πάλιν τὴν ἀδύνατον δεῖξιν ως ἐπὶ τοῦ ἐναντίου, οὐ δείκνυται
τὸ ἐναντίον. εἰ γάρ λάβωμεν, τὸ Α τῷ Β παντί· εἰ δὲ μή, ὑποκείσθω 25
οὐδενί. είτα εἰ τοῦτο, δειχθῆ ἄτοπον. ἀτόπου δὲ ὅντος οὐδὲν μᾶλλον τὸ
παντὶ τοῦ τινὶ λαμβάνομεν, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τινί. ὅστε οὐ τὸ ἐναντίον
ληπτέον ἀλλὰ τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον.

p. 62a 28 Ἐὰν δὲ τὸ ἐναντίον ὑποτεθῆ, συλλογισμὸς μὲν ἔσται.

"Οταν, φησί, τὸ ἐναντίον ληφθῆ ἐπὶ τῆς δι' ἀδυνάτου δεῖξεως καὶ μὴ
30 τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον, γίνεται συλλογισμός, ἀλλ' οὐκέτι συνάγεται τὸ
προκείμενον ἀληθές, τουτέστι τὸ παντί· εἰ γάρ λάβωμεν τὸ μηδενὶ ως
ψεῦδος, οὐκ ἔστι τοῦ μηδενὶ ψευδοῦς ὅντος ἀληθὲς τὸ παντὶ ἀλλὰ τὸ τινί.

3 post φησὶν add. ἵνα GT 3. 4 τῆς ἀδυνάτου G 6 τὸν διαιροῦντα G
8 ἐναντίως T 10 ἀρχὴ τοῦ βῆ σχήματος inser. TU καὶ alt. om. GT
14 οὐδὲ (post ὅτι) (i) post τὰ add. καθόλου Tt, καθόλου τὰ I^r 16 ὑποκείσθω
alt. delevi 20 τῷ τοῦ G 22 οὕτω] οὐ πρὸς, ut videtur, G καὶ φησὶν
ὅτι I^r 25 μηδενὶ G 28 μὲν τ Arist.: om. GTU 29 ὅτι TUt ante
τὸ add. εἰ Ut δι' om. G 32 οὐκ ἔστι scripsi: οὐκέτι GTUt

p. 62a32 "Οτι δε τινὶ τῷ Β ὑπάρχει τὸ Α· ὑποκείσθω γὰρ τὸ ΚVII
Α μηδενὶ τῷ Β ὑπάρχειν, τῷ δὲ Γ παντὶ ὑπαρχέτω. 35

"Εδεικε πῶς συνάγεται ἐν δευτέρῳ σχήματι τὸ καταφατικὸν καθόλου.
νῦν βούλεται δεῖξαι πῶς συνάγεται τὸ μερικὸν καταφατικόν. ὑποκείσθω
5 οὖν δτι τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐδενί·
καὶ προσληφθῆτω ἄλλῃ ἀληθῆς ή λέγουσα τὸ Α παντὶ τῷ Γ· συμπέρασμα
δτι τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β. ἔστω δὲ τοῦτο ἐναργῶς ψεῦδος. τὸ ψεῦδος ἡκολούθη- 40
θησεν οὐ διὰ τὴν ἀληθῆ πρότασιν ἀλλὰ διὰ τὴν ψευδῆ τὴν λέγουσαν τὸ Α
οὐδενὶ τῷ Β. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς ἄρα δτι τὸ Α τινὶ τῷ Β. ἐάν
10 δὲ ὑποτεθῇ τὸ <οὐ> παντί, τουτέστιν ἐάν τὸ ἐναντίον ληφθῇ, οὐ δείκνυται τὸ
ζητούμενον.

p. 62a37 Πάλιν ὑποκείσθω τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχειν, τῷ δὲ Γ
μηδενὶ ὑπαρχέτω.

Εἰ βούλομεθα δεῖξαι δτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, ληφθῆτω δτι τινί, εἰτ'
15 ἀληθῆς πρότασις ή λέγουσα τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δτι τὸ Γ
οὐ παντὶ τῷ Β, ὅπερ ἔστι [τοῦτο] ἐναργῶς ψεῦδος. τὸ ψεῦδος ἡκολούθησε
διὰ τὸ λαβεῖν ἡμᾶς τὴν ψευδῆ τὴν λέγουσαν τὸ Α τινὶ τῷ Β· ἀληθὲς
ἄρα δτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β.

p. 62a40 "Οτι δὲ οὐ παντὶ τῷ Β τὸ Α. 50

20 Περὶ τοῦ μερικοῦ ἀποφατικοῦ νῦν λέγει πῶς συνάγεται.

p. 62b2 Φανερὸν οὖν δτι πάντες οἱ συλλογισμοὶ γίνονται διὰ τοῦ
μέσου σχήματος.

Εἰ βούλομεθα δεῖξαι τὸ μερικὸν ἀποφατικόν, δτι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β,
ληφθῆτω δτι παντί. εἰτα καὶ ή μείζων πρότασις ως ἀληθῆς, δτι τὸ Α
25 οὐδενὶ τῷ Γ· συμπέρασμα δτι τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β, ὅπερ ἔστιν ἐναργῶς
ψεῦδος. τὸ φεῦδος διὰ τί ἡκολούθησε; δῆλον δτι οὐ διὰ τὴν ἀληθῆ ἄλλὰ
ψεῦδος. διὰ τὴν ψευδῆ τὴν λέγουσαν τὸ Α παντὶ τῷ Β. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ΚVIII
διὰ τὴν ψευδῆ τὴν λέγουσαν τὸ Α παντὶ τῷ Β. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, εἰτ'
35 ἀληθὲς ἄρα τὸ οὐ παντί. ὕστε φανερὸν δτι ἐν δευτέρῳ σχήματι πάντα
τὰ συμπεράσματα συνάγεται.

1 δτι Arist. (sed δτι A B C u e f n) post δὲ add. καὶ U τῶν β T γὰρ
om. t Arist. 2 ὑπάρχειν (post παντὶ) T 5 ὑπάρχει om. G 6 ἀληθῶς GTt
7 τὸ σ. G post τὸ alt. add. δὲ GT 10 οὐ prius addidi τουτέστιν seripsi:
οὔτε GTt 12 τὸ δὲ U 14 τὸ β—15 οὐδενὶ mrg. U²
εἰτ² U²: γτε GTt cf. vs. 24 16 an ἔστω? at cf. vs. 25 τοῦτο delevi cf. vs. 7
τὸ φεῦδος U: τοῦτο δὲ G: om. Tt 23 post δεῖξαι add. δτι GTt 26 οὐ om. T
29 συνάγονται G

p. 62b5 Ὁμοίως δὲ καὶ διὰ τοῦ ἐσχάτου.

CVIII^r

Πληρώσας περὶ τοῦ δευτέρου σχήματος νῦν λέγει περὶ τοῦ τρίτου. καὶ φησὶν δτι ἐν τούτῳ δλα συνάγεται τὰ συμπεράσματα, ὥστε καὶ τὸ καθόλου καταφατικόν. ὑποκείσθω γάρ δτι τὸ Α παντὶ τῷ Β κατὰ ἀλήγ-5 θειαν· εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐ παντί· εἶτα καὶ ἄλλη προσληφθήτω πρότασις ἡ λέγουσα τὸ Γ παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα δτι τὸ Α οὐ παντὶ 10 τῷ Γ. ἔστω δὲ τοῦτο ψεῦδος. τὸ ψεῦδος διὰ τί ἡκολούθησε: διὰ τὸ εἰπεῖν τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β. εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ παντί. οὗτω τὸ καθόλου καταφατικόν.

10 p. 62b11] Ἄλλὰ πρὸς τὸ τινὶ ὑπάρχειν αὕτη ληπτέα ἡ ὑπόθεσις.

Εἰ, φησί, βουλόμεθα τὸ μερικὸν καταφατικὸν δεῖξαι, ληπτέον δτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β· συμπέρασμα δτι τὸ Α οὐ παντὶ 15 τῷ Γ, δπερ ἔστω ἐναργῶς ψεῦδος. τὸ ψεῦδος διὰ τί ἡκολούθησεν; διὰ τὴν ψευδῆ πρότασιν τὴν λέγουσαν τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β. εἰ δὲ αὕτη ψευδής, 15 ἀληθής ἄρα ἡ τινί. οὗτως ἡ μερικὴ καταφατική.

p. 62b14 "Οτι δὲ οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρχει τὸ Α, ὑποκείσθω τινὶ ὑπάρχειν.

"Οτε βουλόμεθα δεῖξαι τὸ καθόλου ἀποφατικόν, ληπτέον ψεῦδος τὸ μερικὸν καταφατικὸν οὗτως· τὸ Α τινὶ τῷ Β, τὸ Γ παντὶ τῷ Β· συμπέ-20 ρασμα δτι τὸ Α τινὶ τῷ Γ, δπερ ἔστω ἐναργῶς ψεῦδος. τὸ ψεῦδος οὖν διὰ τί ἡκολούθησε; διὰ τὴν ψευδῆ πρότασιν τὴν λέγουσαν τὸ Α τινὶ τῷ Β. εἰ δὲ ψευδής αὕτη, ἀληθής ἄρα ἡ οὐδενί, ὥστε εἶναι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β. οὗτω καὶ τὸ καθόλου ἀποφατικόν.

p. 62b18 Ἐὰν δὲ ὑποτεθῇ παντὶ τῷ Β ὑπάρχειν τὸ Α, οὐ δείχνυ-
25 ται τὸ προτεθέν.

'Ἐὰν ὑποτεθῇ τὸ ἐναντίον, οὐ δείκνυται τὸ προκείμενον. εἰ γάρ ὑπο-
τεθῇ τὸ Α παντὶ τῷ Β καὶ δειχθῇ τοῦτο ψεῦδος, οὐδὲν μᾶλλον τὸ οὐδενὶ ἀλη-
θεύει τοῦ {οὐ} παντί, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ οὐ παντὶ ἀληθεύει· ἡμεῖς δὲ σκοποῦμεν
δεῖξαι δτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β. πότε οὖν δεῖξαι; δτε λάβωμεν δτι τὸ Α
30 τινὶ τῷ Β· ἐπὶ τούτου γάρ ἀτοπὸν ἔπειται ὑποτεθέντος.

30

1 ἀρχὴ τοῦ ἡ σχήματος inser. TU 3 δὲ om. T 3 δτι—4 καταφατικόν iterat,
iterata del. U δλω G τὰ συμπεράσματα om. G 4 γάρ δτι om. U
6 ἡ Ut: α GT 7 ἔστι GTt 10 τὸ superscr. G² ληπτέα om. G
11 φησὶν εἰ GTt 12 τινὶ supra παντὶ ser. U 13 ἔστιν G τὸ ψεῦδος
διὰ τί TUT: τοῦτο δὲ G 15 ἀληθὲς T: om. G 16 δτε Arist. (sed δτι ABCun)
δὲ superscr. G: om. T 21 διὰ τί ἡκολούθησε om. G πρότασιν om. G 22 ἡ
om. Tt 25 πρότερον U 28 οὐ prius addidi παντός (ante ἀλλὰ) Gt
29 δεῖξαι alt. supra del. λάβωμεν ser. G: fort. δεῖξομεν

p. 62b20 Εἰ γὰρ τὸ Α παντὶ τῷ Β καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ ΣVIII^r
Α ὑπάρχει τινὶ τῷ Γ.

'Εὰν βουλώμεθα τὸ μερικὸν ἀποφασικὸν δεῖξαι, ληπτέον τότε ὅτι τὸ
Α παντὶ τῷ Β καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα ὅτι τὸ Α τινὶ τῷ
5 Γ' ὑπάρχει. ἔστω δὲ καὶ τοῦτο ἐναργῶς ψεῦδος. τὸ ψεῦδος διὰ τί ἡχολού-
θησεν; διὰ τὴν ψεῦδη πρότασιν τὴν λέγουσαν τὸ Α παντὶ τῷ Β. εἰ δὲ 35
τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς ἄρα τὸ οὐ παντί. οὕτω καὶ τὸ μερικὸν ἀποφασικόν.

p. 62b23 'Εὰν δὲ ὑποτεθῇ τινὶ ὑπάρχειν.

'Εὰν ληφθῇ τὸ τινὶ ως ἐναντίον, οὐ δείκνυται τὸ προκείμενον, ως
10 εἴρηται ἐν τοῖς ἔμπροσθεν.

p. 62b26 Δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἐν τῷ μέσῳ σχήματι.

40

Καλῶς εἶπεν ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι δείκνυται πως τὸ κατα-
φατικόν· τὸ γὰρ 'πως' προσέμην, ἐπειδὴ οὐ προσεχῶς συνάγεται, ἀλλὰ
τῇ τῶν ἄλλων ἀναιρέσει συνάγεται.

15 p. 62b29 Διαφέρει δὲ ἡ εἰς τὸ ἀδύνατον ἀπόδειξις τῆς δεικτικῆς.

Βούλεται διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης παραδοῦναι τὴν διαφορὰν τῆς
δι' ἀδυνάτου δείξεως καὶ τῆς δεικτικῆς. καὶ φησὶν ὅτι διαφέρει κατὰ τὰς
προτάσεις, ὅτι ἡ ἀδύνατος ἀπαγωγὴ τίθεται τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον 50
καὶ τοῦτο δείκνυται ψεῦδος, εἴτα τῇ τούτου ἀναιρέσει ἐπεταί καὶ εἰσάγει δὲ
βούλεται δεῖξαι, ἐπὶ δὲ τῆς δεικτικῆς προηγουμένως δείκνυται τὸν συλλογι-
σμόν. πᾶλιν αἱ προτάσεις ἐπὶ τῆς δι' ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς ἡ μία ἀληθῆς
ἡ δὲ μία πάντως ψεῦδης, ἐπὶ δὲ τῆς δεικτικῆς ἀμφότεραι ἀληθεῖς. εἴτα
μετὰ ταῦτα ἐρεῖ καὶ ὅτι τὸ δεικνύμενον πρόβλημα ἐπ' εὐθείας καὶ δι' ἀδυ-
νάτου καὶ τὸ δι' ἀδυνάτου καὶ ἐπ' εὐθείας δείκνυται, καὶ ὅτι διὰ διὰ τοῦ
25 πρώτου σχήματος διὰ τοῦ ἀδυνάτου συνηγάγομεν, | δειγμήσεται διὰ ΣVIII^v
τῆς ἐπ' εὐθείας δείξεως τὰ μὲν ἀποφατικὰ ἐν δευτέρῳ, τὰ δὲ καταφατικὰ

1 παντὶ alt. GTU(Acnum, pr. BC): τινὶ t Arist. cf. vs. 4 2 τινὶ supra παντὶ ser. U
τῶν t γ e β sive hoc ex illo corr. G 3 post ἐὰν add. οὐν Tt βουλώμεθα GUt
ἀποφατικὸν iterat G 4 καὶ om. G 5—7 τὸ ψεῦδος—ψεῦδος om. G
7 post παντὶ add. τῶ β U 9 τὶ G 10 ἐν τοῖς ἔμπρο.] p. 436,29 sq. 438,26 sq.
11 καὶ ὅτι t Arist. 12 τῶ om. G 15 διαφορὰ τῆς δεικτικῆς καὶ τῆς δι' ἀδυνάτου
inser. U ἀποδεικτικῆς Gt 18 τὸ om. G 23 καὶ prius scripsi: ως GTU t
τὸ om. in lac. G 23. 24 ἐπ' εὐθείας—δείκνυται GTt: ἐπὶ τοῦ ἀδυνάτου καὶ διὰ δείξεως
καὶ ἐπ' εὐθείας διὰ τοῦ ἀδυνάτου U 24 ὅτι om. U 25 συνάγομεν G
25, 26 δι' ἐπ' U

ἐν τρίτῳ, καὶ ὅτι ὅσα ἐν δευτέρῳ διὰ τοῦ ἀδυνάτου, ἐπ' εὐθείας ΚVIII^v
ἔστι δεῖξαι ὅτε μὲν διὰ τοῦ πρώτου ὅτε δὲ διὰ τοῦ τρίτου, καὶ ὅσα ἐν
τρίτῳ, τὰ μὲν ἀποφατικὰ ἐν δευτέρῳ, τὰ δὲ καταφατικὰ ἐν πρώτῳ. καὶ
αὐτὸς οὗτος πάσας τὰς συζυγίας ἐξελθεῖν ἔχει σαφῶς.

5 p. 62b33 Ἐλλ' ἡ μὲν ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός, ἡ δὲ μίαν μὲν τούτων.

"Οτι τῇ μὲν δεικτικῇ λαμβάνει τὰς προτάσεις ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός, τῇ
δὲ διὰ τοῦ ἀδυνάτου μίαν τούτων λαμβάνει ἐξ ὧν ὁ συλλογισμός, τοιτέστι
μίαν ἀληθῆ, τὴν μίαν δὲ λαμβάνει τὴν ἀντίφασιν τῆς ἀληθοῦς καὶ δείχνει
10 τὸ ψεῦδος ἐπόμενον.

p. 62b34 Μίαν δὲ τὴν ἀντίφασιν τοῦ συμπεράσματος. καὶ ἔνθα
μὲν οὐκ ἀνάγκη γνώριμον εἶναι τὸ συμπέρασμα.

Ἐπὸ τοῦ συμπεράσματος νῦν ποιεῖται τὴν διαφοράν, ὅτι ἐπὶ τῶν δει-
κτικῶν οὐκ ἀνάγκη εἰδέναι τὸ συμπέρασμα, ἐπὶ δὲ τῶν διὰ ἀδυνάτου
15 ἀνάγκη ἥδη τούτο εἰδέναι. οὐ διαφέρει δὲ ᾧτοι ἀποφατικόν ἔστιν ᾧτοι κατα-
φατικὸν τὸ δεικνύμενον ἐπ' εὐθείας καὶ διὰ τῆς ἀδυνάτου ἀπαγωγῆς.

p. 62b39 Ἀπαν δὲ τὸ δεικτικῶς συμπεραινόμενον καὶ διὰ τοῦ
ἀδυνάτου δειχθήσεται.

Ζητεῖ ἐνταῦθα ὁ Ἀλέξανδρος πῶς δυνατὸν τὸ δι' ἀδυνάτου δεικνύ-
20 μενον καὶ ἐπ' εὐθείας δεικνύαι· ὁ γὰρ ἕκτος τρόπος τοῦ τρίτου σχῆματος
καὶ ὁ τέταρτος τοῦ δευτέρου δι' ἀδυνάτου μὲν ἐδείκνυντο, οὐ μέντοι γε
δεικτικῶς. εἰτα ἐπελύσατο αὐτὸς λέγων ὅτι ἀπαν λέγει οὐ πάντα τρόπον
ἄλλὰ ἀπαν πρόβλημα δὲ δείκνυται διὰ ἀδυνάτου, καὶ ἐπ' εὐθείας * * *
καὶ διὰ ἀδυνάτου, ᾧτοι καταφατικὸν τὸ πρόβλημα ᾧτοι ἀποφατικόν, καὶ
25 ταῦτα ᾧτοι καθόλου ᾧτοι μερικά. λοιπὸν λέγει ὅτι ὅσα ἐν πρώτῳ σχῆματι
ἐδείκνυτο διὰ ἀδυνάτου, δειχθήσεται καὶ δεικτικῶς ταῦτα ἐν δευτέρῳ καὶ 25
τρίτῳ, τὰ μὲν ἀποφατικὰ ἐν δευτέρῳ, τὰ δὲ καταφατικὰ ἐν τρίτῳ, ὅσα δὲ
ἐν τῷ μέσῳ ἐδείκνυτο διὰ τοῦ ἀδυνάτου, δεικτικῶς δειχθήσεται * * *
τὰ μὲν καταφατικὰ ἐν πρώτῳ, τὰ δὲ ἀποφατικὰ ἐν δευτέρῳ.

1 ὅτι om. U ἐν δευτέρῳ om. U 2 ἔστι—πρώτου om. U post τρίτου
add. δεῖξαι ὅτε καὶ διὰ τοῦ πρώτου U post ἐν add. τῷ U 5 ἡ δὲ] ἥδεν sic T
μία G 7. 8 ἡ δὲ—συλλογισμός iterat, iterata del. G 9 μία (ante ἀλ.) G 15 ᾧτοι
alt. G: ᾧ TUT cf. vs. 24. 25 17 καὶ om. G 19 ὁ om. U 20 δειχθῆναι U
γὰρ om. t πέμπτος G 21 ἐδείκνυντο corr. U¹: ἐδείκνυτο GTt, pr. U
22 ὅτι ἀπαν λέγει om. G 23 lac. indicavi: supple δείκνυσθαι, καὶ δὲ ἐπ' εὐθείας
27 τρίτῳ alt.] β pr. G 28 lac. indicavi: supple τὰ μὲν ἐν πρώτῳ τὰ δὲ ἐν τρίτῳ,
ὅσα δὲ ἐν τρίτῳ ἐδείκνυτο διὰ τοῦ ἀδυνάτου, δεικτικῶς δειχθήσεται cf. vs. 2. 3

p. 63a7 "Εστω γάρ δεδειγμένον τὸ Α μηδενὶ ἥ μὴ παντὶ τῷ Β. ΟVIII^v

'Ελέγομεν ὅτι δι' ἀδυνάτου τὸ καθόλου καταφατικὸν ἐν πρώτῳ σχήματι μὴ συνάγεται. ἀλλὰ τὸ καθόλου ἀποφατικόν. ἐδείκνυτο δὲ οὗτος,
ὅτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ τινί· τὸ οὖν Γ'
5 παντὶ τῷ Α, τὸ Α τινὶ τῷ Β· τὸ ἄρα Γ' τινὶ τῷ Β. τοῦτο δὲ ἐναργῶς
ψεῦδος· ἀληθὲς ἄρα τὸ οὐδενί. τοῦτο οὖν δειγμήσεται διὰ τοῦ δευτέρου τοῦ
σχήματος δεικτικῶς οὗτως· τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Γ' παντὶ τῷ Α· συμ-
πέρασμα ὅτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β. αὕτη οὖν ἡ ὑπόθεσις ἡ λέγουσα τὸ Α
τινὶ τῷ Β φευδής· ἀληθῆς ἄρα ἦν ἡ οὐδενί. τὸ δὲ Γ λαμβάνει νῦν αὐτὸς
10 ἀντὶ τοῦ μέσου ὅρου καὶ λέγει ὅτι τὸ Γ ἐλαμβάνετο τῷ μὲν Α παντὶ¹⁵
τῷ δὲ Β οὐδενί. ἐλαμβάνετο δὲ νῦν κατὰ ἀληθειαν, καὶ ἐν δευτέρῳ
σχήματι ἐδείκνυτο τὸ ζητούμενον οὗτο τὸ καθόλου ἀποφατικόν· διὸ δι'
ἀδυνάτου ἐν πρώτῳ σχήματι συνήγη, δεικτικῶς συνάγεται ἐν δευτέρῳ. 40

p. 63a13 Φανερὸν ἐκ τούτων ὅτι οὐδενὶ τῷ Β ὑπάρχει τὸ Α.
15 δυοῖς δὲ καὶ εἰ μὴ παντί.

'Ομοίως καὶ τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν δείκνυται δεικτικῶς ἐν δευτέρῳ
σχήματι οὗτως· τὸ Γ' παντὶ τῷ Α, τὸ Γ' οὐ παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα ὅτι
τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β. ἐδείκνυτο δὲ τοῦτο δι' ἀδυνάτου ἐν πρώτῳ σχήματι τοῦ
οὗτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Α, τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Γ' ἄρα παντὶ τῷ Β· εἰ
20 δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐ παντί· τὸ δὲ παντὶ ἔστω ἐναργῶς ἄτοπον.
οὐκοῦν τὸ οὐ παντὶ ἀληθές.

p. 63a18 Ηάλιν δεδείχθω τινὶ ὑπάρχον τῷ Β τὸ Α. ἡ μὲν οὖν
ὑπόθεσις μηδενὶ δημιουργεῖν.

Νῦν βούλεται δεῖξαι τὸ μερικὸν καταφατικόν, διὸ συνήγηθη ἐν πρώτῳ
25 δι' ἀδυνάτου, νῦν συνάγεται ἐν τρίτῳ δεικτικῶς. ἀλλὰ ἐπιστῆσαι δεῖ ὅτι, εἰ
μὲν ἐπὶ τοῦ δευτέρου δείκνυσι, προσλαμβάνει μείζονα πρότασιν, εἰ δὲ ἐπὶ¹⁵
τοῦ τρίτου, προσλαμβάνει ἐλάττονα πρότασιν. ἐδείκνυτο δὲ δι' ἀδυνάτου

2 ἐλέγομεν] p. 432,27sq. 3 συνάγεται t: συνάγεσθαι GTU δὲ GTt: δουν U
5 τὸ ἄρα—β om. G 8 τὸ β U post λέγουσα add. ὅτι G 9 ἀληθὲς GTU
12 γάρ U: δὲ GTt 14 τὸ] τῶ U 15 δὲ om. G καὶ ἡ T 16,17 ἐν
δευτέρῳ σχήματι δεικτικῶς G 17 post οὗτως add. δι' ἀδυνάτου U τὸ (γάρ
add.) ἡ (superscr. U²) παντὶ—τῶ β post 21 ἀληθές collocat U 17 τὸ γ οὐ—19 τῶ
ο. om. GT 18 δι' ἀδυνάτου t: μερικὸν ἀποφατικὸν U 19 παντὶ primum t:
οὐδενὶ U παντὶ alt. GTt: τινὶ U σρα GTt: οὐ U 20 οὐ om. U
δὲ alt. scripsi: γάρ libri ἔστω om. GTt 22 δεδείχθω ο δὲ ἐδείχθη, ut videtur,
corr. G²: εἰ δειγμή T 24 post δεῖξαι add. ὅτι b: πῶς addere malum cf. p. 442,8,9
25—27 ἀλλ᾽—τρίτου bis, semel del. G 26,27 μείζονα—προσλαμβάνει iterat B
27 post τρίτου del. δεικτικῶς t: πρότασιν om. GT

ἐν πρώτῳ σχήματι, ὅτι τὸ Α τινὶ τῷ Β ὑπάρχει, οὗτος· εἰ γὰρ τοῦτο CIX^r ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐδενὶ τῷ Β τὸ Α· τὸ δὲ Β παντὶ τῷ Γ· συμπέρασμα ὅτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ· εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ τινί· δείκνυται δ’ ἐν τρίτῳ δεικτικῶς οὗτος· τὸ Α παντὶ ἡ τινὶ τῷ Γ, τὸ Β παντὶ τῷ Γ· 5 συμπέρασμα ὅτι τὸ Α τινὶ τῷ Β.

p. 63a 25 Πάλιν ἐν τῷ μέσῳ σχήματι δεδείχθω τὸ Α παντὶ τῷ Β
ὑπάρχον.

"Εδειξε πῶς τὰ τοῦ πρώτου σχήματος δι’ ἀδυνάτου δεικνύμενα δείκνυται δεικτικῶς ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ· νῦν βούλεται δεῖξαι πῶς τὰ τοῦ δευτέρου ἐν πρώτῳ δεικτικῶς δείκνυται. συνήγετο δὲ τὸ καθόλου καταφατικὸν δι’ ἀδυνάτου ἐν δευτέρῳ οὗτος, ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Β· εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐ παντὶ τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐ παντὶ 10 τῷ Β· συμπέρασμα ὅτι τὸ Γ οὐ παντὶ τῷ Β· ἀλλ’ ἔστω τοῦτο ψεῦδος· ἀληθὲς ἄρα τὸ παντὶ * * * τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Β, 15 τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Β. καὶ οὗτος ἔσται τὸ πρῶτον σχῆμα.

p. 63a 29 Ομοίως δὲ καὶ εἰ τινὶ δέδεικται ὑπάρχον.

Πάλιν εἰ ἐδείχθη δι’ ἀδυνάτου ἐν δευτέρῳ σχήματι ὅτι τὸ Α τινὶ 15 τῷ Β (δηλονότι ἔχον ὑπόθεσιν ψευδῆ τὴν οὐδενὶ οὗτος· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β· συμπέρασμα ὅτι τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β· τοῦτο δὲ 20 ἐναργῶς ψεῦδος· ἀληθὲς ἄρα τὸ τινί), οὐκοῦν ποιοῦμεν οὗτος· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ τινὶ τῷ Β, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β. καὶ πάλιν ἔσται τὸ πρῶτον σχῆμα.

p. 63a 32 Εἰ δὲ στερητικὸς ὁ συλλογισμός, ή μὲν ὑπόθεσις τὸ Α
τινὶ τῷ Β.

25 Πάλιν δείκνυται ὁ στερητικὸς ἐν δευτέρῳ οὗτος· λέγω ὅτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β· εἰ γὰρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ τινί· τὸ δὲ Α οὐδενὶ τῷ Γ· συμπέρασμα ὅτι τὸ Γ οὐ παντὶ τῷ Β· εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος (ἢ γὰρ παντί), ἀληθὲς τὸ οὐδενὶ * * * τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β.

2 τὸ α· τὸ δὲ β̄ superser. U 3 δ' om. U 6 post πάλιν add. καὶ τ
9 ante γῦν (ex οὖν, ut videtur, corr.) add. καὶ G 10 ἐν (ex ἐπὶ corr. U²) τῷ πρώτῳ
δείκνυται δεικτικῶς U 10. 11 καταφατικὸν] κατα om. initio versus U 12 παντὶ^r
prim. et tert. superser. G post τὸ alt. add. δὲ t, superser. G 13 οὐ om. G
ἔσται GTt 14 lac. indicavi; supple τὸ α τῷ β̄. δεικτικῶς δὲ οὗτος· 15 ἔσχε G
17 εἰ om. T ὅτι om. G 18 ἔχον t; ἔχων GT: ἔσχεν U ὑπόθεσιν om. t
ψευδῆ post οὗτος colloc. U ante τὸ α add. ὅτι U 21 τὸ ἄρα—τῷ β̄ supra
lineam iterat U² ἔστω U 25 ante πάλιν add. καὶ G ὅτι om. GT
26 δὲ om. G 27 γὰρ corr. G¹ 28 οὐδενὶ prius scripsi: παντὶ GTUt
lac. indicavi; supple τὸ α τῷ β̄. ἐν δὲ πρώτῳ οὗτος·

p. 63a35 Καὶ εἰ μὴ καθόλου ὁ συλλογισμός, ἀλλὰ τὸ Α τινὶ τῷ CIX^r
Β δέδεικται μὴ ὑπάρχον, ὡσαύτως· ὑπόθεσις μὲν γάρ παντὶ 25
τῷ Β τὸ Α.

'Εδείχθη δι' ἀδυνάτου τὸ μερικὸν ἐν δευτέρῳ σχήματι οὕτως· λέγω
5 δι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ παντί. εἴτα
ληφθήτω δι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ· τὸ Α παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα δι τὸ
Γ οὐδενὶ τῷ Β. ἀλλὰ τοῦτο ἔστω ἐναργῶς ψεῦδος· ἦν γάρ τινί οὐκοῦν
ἀληθὲς ἄρα τὸ {οὐ} παντί. εἴτα ἐν πρώτῳ σχήματι δείκνυται οὕτως, δι τὸ Α 30
οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Γ τινὶ τῷ Β· συμπέρασμα δι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β.
10 οὕτως τὰ τοῦ δευτέρου σχήματος ἐν πρώτῳ δείκνυται. δυνατὸν δὲ καὶ τὰ
μερικὰ ἀποφατικὰ ἐν τρίτῳ δεῖξαι.

p. 63a40 Πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι δεδείχθω τὸ Α παντὶ τῷ
Β ὑπάρχον. οὐκοῦν ἦν μὲν ὑπόθεσις ἦν μὴ παντὶ τῷ Β τὸ Α.

Πληρώσας περὶ τοῦ δευτέρου σχήματος νῦν λέγει περὶ τοῦ τρίτου.
15 καὶ φησὶν δι τὰ καταφατικὰ τοῦ τρίτου ἐν πρώτῳ σχήματι δεικτικῶς
δείκνυται, τὰ δὲ ἀποφατικὰ ἐν δευτέρῳ οὕτως. ἐδείχθη ἐν τρίτῳ διὰ τοῦ
ἀδυνάτου τὸ καθόλου καταφατικὸν οὕτως· ὑποκείσθω δι τὸ Α παντὶ τῷ Β
κατὰ ἀληθειαν· εἰ δὲ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐ παντί· εἴτα τὸ Γ παντὶ 40
τῷ Β· συμπέρασμα δι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ. ἀλλ’ ἔστω τοῦτο ψεῦδος·
20 ἦν γάρ παντί· ἀληθὲς οὖν τὸ παντί. οὐκοῦν ἐν πρώτῳ σχήματι δείκνυται
οὕτως· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα δι τὸ Α
παντὶ τῷ Β. οὕτω τὸ καθόλου καταφατικόν. τὸ δὲ μερικὸν καταφατικὸν
ἐδείκνυτο ἐν τρίτῳ σχήματι διὰ τοῦ ἀδυνάτου οὕτως· τὸ Α λέγω δι τινὶ
τῷ Β· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ οὐδενὶ· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Γ
25 τινὶ τῷ Β· συμπέρασμα δι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Γ· ἀλλ’ ἔστω τοῦτο ἐναργῶς 45
ψεῦδος· ἦν γάρ παντί· ὥστε ἀληθὲς τὸ τινί. οὐκοῦν γίνεται ἐν πρώτῳ
σχήματι οὕτως· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ τινὶ τῷ Β, τὸ ἄρα Α τινὶ τῷ Β.
οὕτω τὰ δι' ἀδυνάτου καταφατικὰ ἐν τρίτῳ δειχθέντα δεικτικῶς ἐν πρώτῳ
ἐδείχθη ὑπάρχοντα.

30 p. 63b5 Εἰ δὲ στερητικὸς ὁ συλλογισμός, ὑπόθεσις μὲν τὸ Α τινὶ
τῷ Β ὑπάρχειν.

Εἰργκῶς πῶς τὰ καταφατικὰ ἐν πρώτῳ δείκνυται τὰ ἐν τρίτῳ σχήματι,

1 ὁ om. U 2 ὑπάρχειν Gt Arist. 5 τὸ alt. om. TUT 6 ante παντὶ add. οὐ U
τὸ tert. e τῷ corr. G 7 ἦν γάρ τινί scripsi et transposui cf. vs. 20. 26: ἦν δὲ τινί post
β TUT: non liquet G 8 ἄρα ἀληθὲς U οὐ παντὶ scripsi cf. p. 442,28: τινί GTUT
10 οὕτως τὰ ex οὕτω corr. G δεικνύναι GTt καὶ om. G 13 ὑπάρχον TU(n):
ὑπάρχειν Gt Arist. 15 δι om. G 16. 17 δι' ἀδυνάτου G 17 καθόλου
om. G 18 γάρ conicio cf. vs. 24 20 post τὸ add. οὐ GT 22 δὲ om. GT
24 ἀληθὲς—26 ψεῦδος bis GT, semel del. G 25 δι in iteratis om. G οὐ om. U
post γ̄ del. ἦν γάρ παντὶ U post τοῦτο add. τὸ (in iter. non add.) T 32 πῶς τὰ
ἐν τῷ τρίτῳ σχήματι καταφατικὰ ἐν πρώτῳ δείκνυται G

νῦν λέγει πῶς τὰ ἐν τρίτῳ σχῆματι ἀποφασικὰ δεικτικῶς δείχνυται ἐν 50
δευτέρῳ. δύναται δὲ καὶ ἐν πρώτῳ δειχθῆναι. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἔδιον τοῦτο
τοῦ δευτέρου σχῆματος, διὸ τοῦτο ἐν δευτέρῳ ἀνάγεται τὸ ἀποφασικὸν τοῦ
τρίτου σχῆματος. διὰ τοῦ ἀδυνάτου (οὗν) οὕτως, διτὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β· εἰ
5 γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ τινί οὐκοῦν τὸ Α τινὶ τῷ Β, τὸ Γ παντὶ τῷ
Β· συμπέρασμα διτὶ τὸ Α τινὶ τῷ Γ. ἀλλὰ τοῦτο ἐναργῶς ψεῦδος· ἦν γάρ
οὐδενὶ· ἀληθὲς ἄρα τὸ οὐδενί. καὶ ποιοῦμεν λοιπὸν ἐν δευτέρῳ σχῆματι
οὕτως· τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α, τὸ Γ | παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα διτὶ τὸ Α ΟΙΧ^v
οὐδενὶ τῷ Β. οὕτως τὸ καθόλου ἀποφασικὸν δείχνυται δεικτικῶς ἐν δευ-
10 τέρῳ σχῆματι.

p. 63b6 Εἶληπται δὲ τὸ Γ τῷ μὲν Α μηδενὶ τῷ δὲ Β παντὶ·
τοῦτο δὲ τὸ σχῆμα τῷ μέσον. ὅμοίως δὲ καὶ εἰ μὴ καθόλου ἢ
ἀπόδειξις.

"Ωςπερ τὸ καθόλου ἀποφασικὸν ἐν δευτέρῳ σχῆματι ἐδείχθη, οὕτω 10
15 καὶ τὸ μερικόν. ἐδείκνυτο γάρ τὸ μερικὸν ἐν τρίτῳ οὕτως. διτὶ τὸ Α οὐ
παντὶ τῷ Β· εἰ γάρ τοῦτο ψεῦδος, ἀληθὲς τὸ παντί τὸ δὲ Γ τινὶ τῷ Β·
οὐκοῦν τὸ Α τινὶ τῷ Γ· ἦν δὲ οὐδενί. τοῦτο οὗν ψεῦδος· ἀληθὲς ἄρα
τὸ οὐ παντί. εἴτα ἐν δευτέρῳ σχῆματι· διτὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α, τὸ Γ τινὶ¹
τῷ Β· συμπέρασμα διτὶ τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β. οὕτω καὶ τὰ ἀποφασικὰ
20 τοῦ τρίτου σχῆματος ἐν δευτέρῳ δεικτικῶς.

p. 63b18 Δῆλον οὖν διτὶ πᾶν πρόβλημα δείχνυται κατ' ἀμφο- 15
τέρους τοὺς τρόπους.

Οὐκ εἶπε πάντα τρόπους ἀλλὰ πᾶν πρόβλημα, ἢ καταφασικὸν ἢ ἀπο-
φασικόν, διτὶ δείκνυται καὶ δι' ἀδυνάτου καὶ ἐπ' εὑθύεις.

25 p. 63b22 Ἐν ποίῳ δὲ σχῆματι ἔστιν ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων
συλλογίσασθαι.

Βούλεται διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης παραδοῦναι ἡμῖν τὸν ἐξ ἀντι-
κειμένων προτάσεων συλλογισμόν. ἀντικείμεναι δὲ λέγονται προτάσεις

1 ante τρίτῳ add. τῷ G σχῆματι bis, semel del. G δείχνυται scripsi: δείκνυνται
GTUτ 2 δύναται corr. ε διατί U² τοῦτο superscr. U² 3 immo συνάγεται
4 οὗν addidi διτὶ om. G 5 τὸ primum om. Tt 6 supra τινὶ ser. οὐδενὶ U¹
ἐν (ante γάρ) T 7 οὐδενὶ prius scripsi: τινὶ GTUτ λοιπὸν om. U 9. 10 ἐν
δευτέρῳ σχῆματι δείκνυται δεικτικῶς G 11 τὸ γ om. GT τῷ prius om. G
12 τὸ μέσον σχῆμα τ Arist. ἢ om. G 14 ὥσπερ τὸ καθόλου om. GT ἀποφασικὸν
om. G 15 καὶ om. G 17 οὗν U: δὲ Gt: om. T ἀλλα G 20 post ἐν
add. τῷ Tt 21 οὗν om. U post οὗν add. τοῦτο G 23 ante οὐκ add. Τδε
διτὶ εἶπε δῆλον διτὶ πᾶν πρόβλημα U παντὶ T ἀλλὰ GTt: ἀλλ' διτὶ καὶ superscr. U²
25 περὶ τοῦ (τῶν T) ἐξ ἀντικειμένων συλλογίζεσθαι inser. TU 28 ante προτάσεων
add. τῷν GTt δὲ om. T

ἡ πᾶς καὶ οὐ πᾶς, τὶς καὶ οὐδεῖς, πᾶς καὶ οὐδεῖς, τὶς καὶ οὐ πᾶς. αὗται ΚΙΧ^υ
μὲν τέσσαρες ἀντιθέσεις κατὰ τὴν λέξιν· ἐν γὰρ τοῖς πράγμασιν αὗτοῖς
οὐκ ἀντίκειται ἡ τὶς τῇ οὐ πᾶς, ὅπου γε καὶ συναληθεύει αὐτῇ. ὥστε
εἰσὶ τρεῖς ἀντιθέσεις. εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι ὁ συλλογισμὸς ὁ ἐξ ἀντικειμένων 30
5 τῶν προτάσεων συναγόμενος τὸ αὐτὸν δείκνυσι καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι.
καὶ ἐν πρώτῳ σχῆματι δειχθῆναι τοῦτο οὐ δύναται, ἀλλ' ἐν δευτέρῳ καὶ
τρίτῳ. καὶ ἐν πρώτῳ καταφατικὸν μὲν οὐ δείκνυσι συμπέρασμα, διότι ἐξ
ἀντικειμένων γίνεται, τὰ δὲ ἀντικείμενα εἰσὶ τὰ καταφατικὰ τοῖς ἀποφατικοῖς.
εἰ δέ ἐστιν ἡ μὲν καταφατικὴ ἡ δὲ ἀποφατική, ἀποφατικὸν τὸ συμπέρασμα.
10 διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν καταφατικὰ συναγέθηναι οὐ δύναται ἐν τῷ πρώτῳ 35
σχῆματι. καὶ ἐν τῷ τρίτῳ ὠσαύτως· γίθελε γὰρ τὸ καταφατικὸν ἐξ ἀμφο-
τέρων καταφατικῶν εἶναι· νῦν δὲ ἀντιφατικῶς εἰσιν αἱ προτάσεις, ἡ μὲν
καταφατικὴ ἡ δὲ ἀποφατική. οὕτε δὲ ἀποφατικὸν δύναται συναγέθηναι ἐν
15 πρώτῳ σχῆματι οὕτε καταφατικόν, διότι τοῦ αὐτοῦ καὶ κατηγοροῦνται καὶ
ἀπαρνοῦνται αἱ προτάσεις αἱ ἐξ ἀντικειμένων, ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σχῆματι
τοῦ αὐτοῦ οὐκέτι οἱ ὅροι κατηγοροῦνται καὶ ἀπαρνοῦνται, ἀλλ' οἱ μέσοις
ὅροις τῷ μὲν ὑπόκειται τοῦ δὲ κατηγορεῖται. εἰδέναι δὲ δεῖ ὅτι ταῦτα πρὸς 40
τὴν ἀποδεικτικὴν οὐδὲν συμβάλλεται· πάντως γὰρ ἡ μία πρότασις ψευδής
ἐστιν, εἰ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένας προτάσεις λαμβάνεις, αἱ δὲ ἀντικείμεναι
20 προτάσεις ἡ μὲν ἀληθῆς ἡ δὲ ψευδής, ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀντικειμένων
τὴν μίαν πάντως ἀληθῆ εἶναι τὴν δὲ μίαν ψευδῆ. ἀλλὰ συμβάλλεται
ἡμῖν ταῦτα πρὸς τὰς σοφιστικὰς ἐνοχλήσεις, ἵνα μὴ παραλογίζωμεθα 45
δύναται τὸ αὐτὸν εἶναι καὶ μὴ εἶναι. ἀκριβέστερον δὲ ἐν τοῖς Τοπικοῖς
τούτου τὴν μέθοδον δείκνυσιν.

25 p. 63b33 Καταφατικὸς μέν, δτι ἀμφοτέρας δεῖ καταφατικὰς το
εἶναι τὰς προτάσεις.

Αὐτὸς λέγει τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐν πρώτῳ σχῆματι οὐ δύναται δει-
χθῆναι οὕτε καταφατικὸν συμπέρασμα οὕτε ἀποφατικόν. καταφατικὸν μὲν 50
οὐ δύναται, ἐπειδὴ ἐκ δύο γίνεται καταφατικὸν, ἐπὶ δὲ τῶν ἐξ ἀντικει-

1 ante οὐ πᾶς prius add. ἡ Tt τὶς καὶ οὐδεῖς—οὐ πᾶς om. U πᾶς καὶ οὐδεῖς t:
om. GT 3 τῇ om. T 4 οὖν U 7 post ἐν add. τῷ Gt μὲν om. U
post συμπέρασμα add. ἀλλ' ἀπόφασιν U διότι GTt: εἰ γὰρ U 8 γίνονται G
δὲ om. G ἀντικείμενα iterat G τὰ ἀποφατικὰ τοῖς καταφατικοῖς G
10 τῷ om. U 11 ἡ (ante ἐν) U ἐν τρίτῳ U: ἀντὶ τῶν τρίτων T
12 εἰσιν ex ἐστιν corr. U² 13 καταφατικῶς—ἀποφατικῶς G δὲ alt. om. U
14 διατί T 17 τοῦ μὲν U 18 τὴν om. G 20 post ἀληθῆς add. ἐστιν Gt
ψευδῆς Gt καὶ om. TtU 21 πάντως Ut: πρότασιν GT post ἀληθῆ add. δεῖ t
22 ὄχλήσεις pr. U, ἐν superser. U² παραλογίζωμεθα T: λογιζόμεθα pr. U, παρα
superser. U² post ὅτι add. πᾶς U 23 καὶ ἀκριβέστερον, om. δὲ U
ἐν τοῖς Τοπ.] VIII 13 p. 163a14 sq. 25 καταφατικῶς T καταφατικὰς δεῖ t
27 post ἡγ add. αἰτίαν U post ἐν add. τῷ G 29 (οὖν) οὐ conicio

μένων συλλογισμῶν ἡ μὲν τὴν κατάφασις ἡ δὲ ἄλλη ἀπόφασις τῶν προτάσεων. ἀποφατικὸν δὲ συμπέρασμα ἐν πρώτῳ σχήματι οὐ συνάγεται διὰ τί; ὅτι ἐπειδὴ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀντικειμένων συλλογισμῶν πρὸς τῷ μέσῳ δρῳ ἐγίνοντο αἱ ἀντιθέσεις καὶ προτάσεις ὥστε τὸν αὐτὸν δρὸν καὶ καταφατικὴν καὶ ἀποφατικὴν ποιεῖν πρότασιν, ἐν δὲ τῷ πρώτῳ σχήματι ὁ μέσος δρὸς ἐν τῇ μιᾷ | προτάσει ὑπάκειται καὶ ἐν τῇ μιᾷ κατηγορεῖται, οὐ δὲ οὐ δυνατὸν τοῦ αὐτοῦ τὰς ἀντικειμένας προτάσεις λαβεῖν. εἰ οὖν μὴ ἐν πρώτῳ, οὐκ ἔστιν ἀναγκαίως ἐν δευτέρῳ καὶ τρίτῳ δειγμῆναι τοὺς συλλογισμοὺς τοὺς ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων.

10 p. 63b 40 Ἐν δὲ τῷ μέσῳ σχήματι καὶ ἐκ τῶν ἀντικειμένων καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων ἐνδέχεται γίνεσθαι συλλογισμόν. 5

Δεῖξας ὅτι ἐν πρώτῳ σχήματι οὐ δυνατὸν συνάγειν τοὺς ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων συλλογισμούς, νῦν βούλεται δεῖξαι ὅτι ἐν δευτέρῳ συνάγονται. συνάγεται δέ, ὅτι τὸ αὐτὸν καὶ ὃν ἐστι καὶ μὴ ὃν, οὕτως. ὁ μέσος 10 δρὸς τὸ σπουδαῖον, ἐπιστήμη δὲ καὶ ἐπιστήμη ὡς ἰατρικὴ ἄκροι· καὶ λέγομεν οὕτως ἐν δευτέρῳ σχήματι, ὅτι πᾶσα ἐπιστήμη σπουδαία ἐστίν, οὐδεμίᾳ ἐπιστήμη ὡς ἰατρικὴ σπουδαία, ὥστε συνάγεται ὅτι ἰατρικὴ ἐπιστήμη ἐπιστήμη οὐκ ἔστιν· εἰ γάρ πᾶσα ἐπιστήμη σπουδαία, οὐδεμίᾳ δὲ ἰατρικὴ 15 ἐπιστήμη σπουδαία, οὐδὲ ἰατρικὴ ἐπιστήμη ἐπιστήμη ἔστιν. λάβε δὲ τὸν μέσον δρὸν πάλιν πρὸς τὴν ἰατρικὴν καὶ μείζονα οὕτως· οὐδὲν σπουδαῖον 20 ἰατρικὴ ἔστιν ἐπιστήμη, πᾶν σπουδαῖον ἐπιστήμη ἔστιν, ὥστε ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη ἐπιστήμη οὐκ ἔστιν. καλῶς οὖν ἐλέγομεν ἐπὶ τῶν ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων συλλογισμῶν, ὅτι τὸ αὐτὸν καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι συνάγεται. δῆλον 25 δὲ *ὅτι* τοῦτο συνήγθη διὰ τὸ εἶναι τὴν μείζων ψευδῆ τὴν λέγουσαν ‘οὐδὲν σπουδαῖον ἰατρικὴ ἔστιν ἐπιστήμη’· ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐλάττω τὴν λέγουσαν ‘πᾶν σπουδαῖον ἐπιστήμη ἔστιν’. δυνατὸν δὲ διὰ τούτων τῶν τρόπων καὶ τὰ θεῖα δεῖξαι μὴ θεῖα καὶ τὴν ἡδονὴν μὴ εἶναι ἡδονὴν καὶ δσα ἄλλα τοιαῦτα. ἀλλ’ εἰδέναι δεῖ ὅτι αρύψις οὐ γέγονε τῶν δρῶν ἐνταῦθα, ἀλλ’ εὐθέως ὁ προσδιαλεγόμενος νοεῖ καὶ οὐ δίδωσι τοῦτο, ὅτι πᾶν σπουδαῖον 30 ἐπιστήμη καὶ οὐδὲν σπουδαῖον ἰατρικὴ ἐπιστήμη. ἐν δὲ τοῖς Τοπικοῖς 25

1. 2 τῶν προτάσεων GTt: πρότασις U 4 ἀντιθέσεις] εἰς in nescio quid corr. G²
 τῶν αὐτῶν δρῶν GTt 4. 5 κατάφασιν—ἀπόφασιν U 6 τῆς μιᾶς προτάσεως—τῆς
 δὲ μιᾶς, om. ἐν U 8 πρώταις pr. U, corr. U² οὐκ ἔστιν om. GTt 10 post
 ἀντικειμένων add. προτάσεων T 11 γίνεσθαι om. T 12 δεῖξαι T ὅτι om. U
 ἀνάγειν T 13. 14 συνάγονται scripsi: συνάγεται GTUt 14 ὁ G: ως Tt: τὸ ὃν καὶ
 μὴ ὃν ἔστι U 15 post σπουδαῖον add. τοῦτο ἔστι μέσος τὸ σπουδαῖον δρός. κατηγο-
 ρεῖται γάρ τῇ καθόλου ἐπιστήμῃ. ὅτι πᾶσα ἐπιστήμη σπουδαία. καὶ ἀπαρνεῖται τῇ μερικῇ
 ἐπιστήμῃ. τουτέστι τῇ ἰατρικῇ U post καὶ prius add. μὴ U ως om. U
 καὶ alt. superser. U¹ 17 post ὅτι add. ἡ U 17. 18 ἐπιστήμη om. U
 18 δὲ om. T 21 ἰατρικὴ ἐπιστήμη, ἔστι T 22 λέγομεν G 23 ὅτι om. G
 post εἶναι alt. del. nescio quid U 24 ὅτι add. b 25 ἔστιν post σπουδαῖον
 colluc. GT ante ἰατρ. add. ἡ G καὶ om. G 26 πᾶν om. G
 28 post εἰδέναι add. δὲ U 30 ἐν δὲ τοῖς Τοπ.] VIII 1 p. 155b 26sq.

παραδίδωσι μεθόδους τῶν κρύψεων δι' ἃς τοῦτο διηγέζεται. τόπους δὲ CX^r ἔκδιξεν αὐτὰς τὰς μεθόδους.

p. 64a4 Ὁμοίως δὲ καὶ εἰ πᾶσαν λαβὼν σπουδαίαν.

‘Ομοίως, φησίν, ἐὰν ἡ μείζων πρότασις μὴ ἀποφατική ἀλλὰ κατα-
5 φατική ἡ δὲ ἐλάττων ἀποφατική, ἵνα μόνον μεταθῶμεν τὰς προτάσεις,
πάλιν δείκνυμεν τὸ αὐτό.

30

p. 64a6 "Ωστε ἡ τὶς ἐπιστήμη οὐκ ἔσται ἐπιστήμη.

Οἷον ἡ ιατρική· τὶς γάρ ἐπιστήμη ἔστιν.

p. 64a7 Καὶ εἰ τῷ μὲν Γ παντὶ τὸ Α.

10 Ἐὰν ἡ μείζων ἀποφατική ἡ δὲ ἐλάττων καταφατική, τὸ αὐτὸν
εἶναι καὶ μὴ εἶναι δειχθήσεται· οἷον ἡ ύποληψίς οὐδεμιᾷ ἐπιστήμη, ὅπό-
ληψίς πάσης ιατρικῆς ἐπιστήμη· συμπέρασμα δτι οὐδεμία ιατρική ἐπιστήμη
ἐπιστήμη ἔστιν.

p. 64a10 Διαφέρει δὲ τοῦ πάλαι τῷ ἐπὶ τῶν δρῶν ἀντιστρέφεσθαι·

15 πρότερον μὲν γάρ πρὸς τῷ Β, νῦν δὲ πρὸς τῷ Γ.

Διαφέρει, φησίν, ὁ δεύτερος τρόπος τῶν ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων 40
τοῦ πρώτου, ὅτι ὁ πρῶτος ἔχει τὴν ἐλάττονα ἀποφατικὴν τὴν δὲ μείζονα
καταφατικήν, ὁ δὲ δεύτερος τὸ ἀνάπταν.

p. 64a12 Καὶ ἐὰν δὲ μὴ καθόλου ἡ ἡ ἑτέρα πρότασις, ώσαύτως.

20 Εἴπε περὶ τῶν ἄμφω καθόλου καὶ ἀντικειμένων ἐναντίως προτάσεων·
νῦν λέγει περὶ τῶν ἐκ τῆς ἑτέρας μερικῆς καὶ ἀντικειμένων ἀντιφατικῶς.
Ἐξ ἀνάγκης γάρ αἱ ἀντικείμεναι προτάσεις ἡ ἐναντίαι εἰσὶν ἡ ἀντιφατικαί·
οὗτω γάρ γίνεται ἐξ ἀντικειμένων συλλογισμός· εἰ δὲ μὴ ὥσιν αἱ προτάσεις
ἀντικείμεναι, οὐ γίνεται. ὥστε ἐὰν ὥσιν αἱ προτάσεις μερικαὶ καὶ καθόλου,
25 αἱ αὐταὶ ἀποδεῖξεις ἔσονται.

3 λαβὼν σπουδαίαν τ Arist.: ἐπιστήμην σπουδαίαν λάβω GU, οι. λάβω T 4 ἀπο-
φατικὴ in καταφατικὴ mutavit G¹ 4.5 ἀλλὰ καταφατικὴ οι. G 7 εἰ G
ἔσται τ Arist.: ἔστιν GTU 14 τῷ τ Arist.: τὸ GTU ἀντιστρέψαι GU τὸ β—
τὸ γ G 18 δὲ add. U² 19 ἢν Arist. (ἐὰν η) δὲ οι. GT (G) ἡ post
ἐὰν colloc. Tt Arist. 20 καὶ οι. G ἐναντίως scripsi: ἐναντίων GTU
23 λέγεται G συλλογισμῶν T 24 ἀντικείμεναι—προτάσεις οι. GT
25 ἡ αὐτὴ ἀπόδειξις, οι. ἔσονται G

p. 64a 16 Πλὴν οὐκ ἀεὶ οὐδὲ πάντως, ἀλλ' ὅταν οὗτοις ἔχῃ τὰ
ὑπὸ τὸ μέσον.

Περαινέται ἐξ ἀντικειμένων τότε, ὅτε δὲ μέσος ὅρος τῷ μὲν κατηγο-
ρεῖται τοῦ δὲ ἀπαρνεῖται ἀντικειμένως. ἄλλως δὲ οὐ γίνεται. |

5 p. 64a 20 Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σχήματι καταφατικὸς μὲν συλ- CX^v
λογισμός.

Πληρώσας περὶ τοῦ δευτέρου σχήματος νῦν λέγει καὶ περὶ τοῦ τρίτου,
ὅτι καὶ ἐν τῷ τρίτῳ δείχνυται ἐξ ἀντικειμένων προτάσεων συλλογισμὸς ἡτοι δ
καθόλου ὅντων τῶν ὅρων ἢ οὐ, ἀλλ' ἐν τρίτῳ καταφατικὰ οὐ δείχνυται
10 ἀλλὰ ἀποφατικὰ διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν.

p. 64a 24 Εἰ οὖν λάβοις πᾶσαν ιατρικὴν ἐπιστήμην καὶ μηδεμίαν
ιατρικὴν ἐπιστήμην.

'Ἐν τρίτῳ σχήματι δείχνυσι, πῶς τὸ αὐτὸν καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι
δείχνυται ἐξ ἀντικειμένων τῶν προτάσεων καὶ ἀμφοτέρων καθόλου, οὗτοις.
10 ἡ ἐπιστήμη οὐδεμιᾶς ιατρικῆς, ἡ ἐπιστήμη πάσης ιατρικῆς, καὶ συμπέρασμα
ὅτι οὐ πᾶσα ἐπιστήμη ἐπιστήμη ἐστίν. ἀλλ' ἐνταῦθα πάλιν αἱ προτάσεις
δῆλαι. αἱ δὲ μέθοδοι παραδίδονται ἐν τοῖς Τόποις ὅπως κρύβειν ὀφεῖλομεν
τὰς προτάσεις. κρύβομεν δὲ τὰς προτάσεις, ὅτε διὰ πολλῶν ἄλλων τὸ αὐτὸν
συνάγεται ἢ διὰ ἄλλων ὄνομάτων οὗτοις· πᾶσα ἡδονὴ κακόν ἐστιν, ἡ γαρ
20 κακὸν οὐκ ἐστιν· συμπέρασμα τὶς ἄρα ἡδονὴ ἡδονὴ οὐκ ἐστιν, [διστε] εἴπερ
ἡ γαρὰ ἡδονὴ οὐσα κακὸν οὐκ ἐστιν· ἐνταῦθα γάρ ἐπειδὴ ἄλλα ὄνόματά ἐστι, 15
κρύβει τὴν δύναμιν τῶν ἀντικειμένων προτάσεων.

p. 64a 27 Ὁμοίως δὲ καὶ ἐὰν μὴ καθόλου ληφθῇ ἡ ΑΒ πρότασις·
εἰ γάρ ἐστι τὶς ιατρικὴ ἐπιστήμη.

25 Καὶ ἐὰν ἡ μείζων μὴ καθόλου, καθόλου δὲ ἡ ἐλάττων, τὸ αὐτὸν 20
συνάγεται· οἷον ιατρικῆ τινὶ ἐπιστήμη, ιατρικῆ οὐδεμιᾶς ἐπιστήμη· συμ-
πέρασμα δὲ οὐ πᾶσα ἐπιστήμη ἐπιστήμη ἐστίν.

I ἐὰν t Arist. 3 ὅτε om. T an τοῦ? at cf. Ind. 4 οὐδὲ T 5 ἀρχὴ τοῦ
τρίτου σχήματος inser. U post μὲν add. ὁ GU (n) 11 λάβης G: λάβοι t Arist.
13 post ἐν add. τῷ G καὶ prius om. T 14 τῶν om. G οὗτοις U:
οὐσῶν GTt 16 οὐ om. G 17 ante ἐν add. καὶ U ἐν τοῖς Τόποις]
cf. p. 446,30 διεῖλωρεν TUt 19 πᾶσαν T 19,20 ἡ γαρὰ—ἡδονὴ οὐκ
ἐστιν om. GT 20 οὐκ prius superser. U² ὥστε delevi 20,21 εἴπερ ἡ γαρ
scripsi; ἡ γαρὰ εἴπερ Ut 21 οὐκ om. G, superser. U² 23 δὲ om. t
3a Arist. (πρ. u f) 26 post οἷον add. ἡ U 27 ἐπιστήμη ter habet U

p. 64a30 Εἰσὶ δὲ καθόλου μὲν τῶν ὄρων λαμβανομένων.

CXXV

Εἰσὶ μὲν καθόλου προτάσεις, ὅτε αἱ ἐναντίαι λαμβάνονται· μερικὴ δὲ γίνεται ἡ μία, ὅτε τὸ ἀντιφατικὸν ληφθῇ.

p. 64a33 Δεῖ δὲ κατανοεῖν ὅτι ἐνδέχεται μὲν οὕτως.

5 Δεῖ, φησίν, προσέγειν ὅτι ἐγγωρεῖ λαβεῖν τὰ ἀντικείμενα ἀνευ κρύψεως ὅτε μὴ λαμβεῖν τοὺς διαλεγομένους. ἐνδέχεται δὲ ταῦτα τὰ ἀντικείμενα δι’ ἄλλων ἐπερωτήσεων λαβεῖν τὸν προσδιαλεγόμενον, ὥσπερ εἰρήκαμεν ἐν τοῖς Τόποις.

10 p. 64a37 Ἐπεὶ δὲ τῶν καταφάσεων αἱ ἀντιθέσεις τρεῖς, ἔξαγως συμβαίνει τὰ ἀντικείμενα.

Εἰρηκὼς ὁ Ἀριστοτέλης περὶ τῶν ἐξ ἀντικειμένων συλλογισμῶν πῶς γίνονται, νῦν λέγει πόσοι μὲν γίνονται τρόποι συζυγιῶν τῶν ἐξ ἀντικειμένων, 40 καὶ ποιαὶ συζυγίαι μάλιστα λαμβάνονται. καὶ εἰ λαμβάνονται ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ σχήματι, τὸ καθόλου ἀνάγκη εἶναι πρὸς τῇ μείζονι. εἰ οὖν ἐστιν 15 ἡ μείζων καθόλου καὶ καταφατική, ἐξ ἀνάγκης ἡ ἐλάττων τριγως ποικιλλεῖται, καὶ γίνονται τέως τρόποι· ἡ γάρ καθόλου ἀποφατική ἐστιν ἡ μερικὴ καταφατικὴ ἡ μερικὴ ἀποφατική. εἰ δὲ ἡ μείζων ἡ καθόλου ἀποφατική, πᾶλιν ἡ ἐλάττων ποικιλλεῖται τριγως· ἡ γάρ καθόλου καταφατική ἐστιν ἡ μερικὴ καταφατικὴ ἡ μερικὴ ἀποφατική, ὥστε εἶναι ἐξ τὰς συζυ- 45 γίας. ἀλλ’ οὐ πᾶσαι συντελοῦσιν εἰς τὸν περὶ τῶν ἀντικειμένων συλλογισμόν, ἀλλ’ αἱ τέσσαρες μόνον· οὔτε γάρ ἐκ δύο καταφατικῶν ἡ ἐκ δύο ἀποφατικῶν συλλογισμὸν ποιοῦσιν. τῷ αὐτῷ τρόπῳ καὶ ἐν τρίτῳ σχήματι γίνονται ἀεὶ συλλογισμοί, ὅτε ἡ ἐλάττων καταφατική· εἰ δὲ ἀποφατική, οὐ γίνεται.

25 p. 64b7 Φανερὸν δ’ ὅτι καὶ ἐκ ψευδῶν μὲν ἔστιν ἀληθὲς συλλογίσασθαι.

Φανεροῦ ὅντος ὅτι ἐκ ψευδῶν ἀληθὲς ἐνδέχεται συλλογίσασθαι, μὴ νομίσῃς ὅτι ἐξ ἀντικειμένων ἀληθὲς ἐνδέχεται συλλογίσασθαι. πῶς γάρ δυνατὸν ὅλην τὴν ἀντίφασιν λαμβάνοντας ἀληθῆ συμπερᾶνται; γίνεται γάρ τῶν ἐνα-

1 μὲν post ὄρων colloc. t: iter. ibidem TU
δὲ t ὅτι G αἱ om. U λαμβάνονται GTt 3 ἀποφατικὸν T 7 αἱ λαβεῖν [ὅστε λαθεῖν]? ἐν τοῖς Τόποις] cf. p. 448,17 9 ἐπὶ T, pr. G: corr. G²
11 ἐναντίων U 12 γίνεται (ante νῦν) T τρόποι συζυγιῶν γίνονται t 14 εἶναι GTt: ἐστὶ U 15 τὴν μείζονα T καθολική, om. καὶ U 17 ἀποφατική—καταφατική t εἰ δὲ—19 ἀποφατική om. GT ἡ om. t 20 τῶν om. G 21 αἱ ἀλλὰ τέσσαρες? 23 ἡ δὲ G post δὲ add. μείζων G 25 δὲ καὶ ὅτι Arist.
μὲν om. t: μὲν—27 ψευδῶν om. GT 29 εἴστιν t Arist.: post δ’ colloc. GTU

τίων ἀντικειμένων ὁ συλλογισμός· οἷον ἀγαθὸν ἔστιν ἡδονή, ἀγαθὸν οὐκ CXI^c ἔστιν ἡδονή, οὐκ ἔστιν ἄρα ἡ ἡδονὴ ἡδονή. ἐπειδὴ οὖν οἱ ἔξ ἀντικειμένων συλλογισμοὶ τὸ δὲ ὡς μὴ δὲν συλλογίζονται, τούτου γάριν ἀληθῆ συλλογισμὸν οὐ ποιοῦσιν.

5 p. 64^b13 Δῆλον δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖς παραλογισμοῖς.

'Ἐπὶ τῶν παραλογισμῶν τῶν ἔξ ἀντιφάσεων (παραλογισμοὶ γὰρ οὗτοι) τοῦτο συνάγεται τὸ ἐναντίον τῇ ὑποθέσει· οἷον εἰ περιττόν ἔστιν, *(ὅτι)* οὐκ ἔστιν περιττόν, εἰ δὲν, *ὅτι* οὐκ ἔστιν δὲν. δεῖ οὖν κατανοεῖν ὅτι οὐκ ἔστιν ἐκ τῶν ἐναντίων ἀντικειμένων συμπέρασμα συνάγειν ὅτι τὰ ἐναντία τῷ 10 αὐτῷ ὑπάρχει. ἀλλὰ πῶς συνάγεται; ὅτε ληφθῆ τοιαύτη πρότασις ἡ 10 ἐλάττων ὥστε τὸ ἐναντίον δὲν ἐμφαίνειν, οἷον τὸ ζῆτον καὶ λευκὸν καὶ μέλαν. καὶ συνάξει ἐν πρώτῳ σχῆματι τοῦτο.

p. 64^b17 Δεῖ δὲ κατανοεῖν ὅτι οὕτω μὲν οὐκ ἔστιν ἐναντία συμπεράνασθαι ἔξ ἐνδέ συλλογισμοῦ.

15 Ζητεῖ διὰ τούτων ὁ Ἀριστοτέλης εἰ δύνατὸν ἐπὶ τῶν ἐπὶ ἀντικειμένων 15 συλλογισμῶν τὰ ἐναντία συλλογίσασθαι γινόμενα ως ὑποκείμενα τῷ μείζονι δρώ, εἰ ἄρα δύναται συστῆγαι. καὶ πρώην μὲν ἔλεγεν ὅτι οὐ δύνατὸν ἔξ ἀντικειμένων τοῦτο συλλογίσασθαι· οἱ γὰρ συλλογισμοὶ οἱ ἔξ ἀντικειμένων τὸ δὲ μόνον ποιοῦσιν ὡς μὴ δὲν. νῦν δὲ βούλεται δεῖξαι ὅτι δύνατὸν συλλογίσασθαι τὰ ἐναντία τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν. ἀλλ' εἰ δύναται, πῶς ἐδείχθη 20 ὅτι ἐν πρώτῳ σχῆματι οὐ συνάγονται ἔξ ἀντικειμένων συλλογισμοί; καὶ εἰ 20 οὕτω πάλιν, πῶς φησι 'δύναται συναγθῆναι ἐν πρώτῳ σχῆματι δεῖ τὰ ἐναντία τῷ αὐτῷ ὑπάρχει'; πῶς οὖν συνάγεται; ὅτε γὰρ ἐλάττων πρότασις 25 ἔστιν ἡ τὸ ἐναντίον καταφάσκουσα δὲν· οἷον ὁ ἄνθρωπος ζῶν ἔστι, τὸ ζῆτον καὶ λευκὸν καὶ μέλαν· ίδού τὰ ἐναντία κατέφησε· καὶ συμπέρασμα 30 ὅτι ὁ ἄνθρωπος καὶ μέλας καὶ λευκός. ἀλλ' εἰδέναι δεῖ ὅτι τὴν ἐλάττονα πρότασιν ως τὰ ἐναντία ἀμφω καταφάσκουσαν ἡ κατὰ ἀμφω ἀποδείκνυμεν ἡ τὴν μὲν ὄμοιογουμένην λαμβάνομεν, τὴν δὲ ἀποδείκνυμεν, οἷον ὅτι τὸ 35 ζῆτον καὶ λευκὸν καὶ μέλαν ἔστιν· τούτων γὰρ ἀποδείκνυμεν ἔκάτερον 40 ἡ θάτερον μόνον ἡ οὐδέτερον, ἀλλὰ ως ὄμοιογούμενον λαμβάνεται.

1 post οἷον add. ἔστιν U ante ἡδονὴ add. ἡ G ἡδονὴ iterat t
 1. 2 ἀγαθὸν—ἡ ἡδονὴ ἡδονὴ om. GT 2 ἐπεὶ G 2. 3 οἱ συλλογισμοὶ ἔξ ἀντικειμένων U 5 καὶ t Arist.: om. GTU 7 ὅτι addidi 8 ὅτι οὐκ ἔστιν alt.
 iterat G 9 ἀντικειμένον GTt 9. 10 ἀνάγειν—ἀνάγεται T 10 ὅτι
 ἐλήφθη GTt 11 ἐμφαίνει U post καὶ prius add. οὐ G 12 συνάξαι U
 τοιοῦτο t 13. 14 συμπεραίνεσθαι, ut videtur, pr. U (C) 16. 17 ὑποκειμένου τοῦ μείζον ὅρου U 17 στῆγαι G 20 ante τὰ add. ὅτι U ὑπάρχει U
 ἀλλ' εἰ—23 ὑπάρχει om. G ἐδείχθη] p. 63^b31 sq. 23 τῶ om. U ὅτε seripsi:
 ὅτι GTU cf. vs. 10 28 οἷον om. G

p. 64b21 Ἐλλ' ἡ προσλαβεῖν δεῖ τὴν ἀντίφασιν, οἷον ὅτι πᾶσα CXI⁵ ἐπιστήμη ὑπόληψις.

Φησὶ τὴν ἐλάττω πρότασιν τὴν τὸ ἐναντίον ὅλον εἰσάγουσαν, οἷον
ὅτι ἡ ἐπιστήμη καὶ ὑπόληψις καὶ οὐχ ὑπόληψις, ἡ ὅλην ἡ ἀνὰ
5 μέρος κατασκευάσομεν [ἢ] τῆς ὅλης θάτερον μέρος ἡ ὅλως οὐδέτερον μέρος,
ἀλλ' ὡς ὁμολογούμενα τὰ μόρια ληψόμεθα. ἀλλὰ τὸ μέλλον κατασκευα-
σθῆναι ὅλον ἐκ δύο συλλογισμῶν κατασκευάζεται, ἔκαστον παρὰ μέρος, οἷον
ὅτι τὸ ζῷον λευκόν ἔστιν, καὶ πάλιν παρὰ μέρος ὅτι τὸ ζῷον μέλαν ἔστιν. 25
ὕσπερ οὖν εἰ βούληται ἐλέγειν ὅτι τοῦτο οὗτος ἔχει, ἐλέγεις διχῶς,
10 πρῶτον μὲν ὡς ἐπὶ τοῦ ‘ζῷον λευκόν ἔστιν’, θεύτερον δὲ ὡς ἐπὶ τοῦ ‘ζῷον
μέλαν ἔστιν’, οὗτος καὶ διχῶς συλλογίσῃ τὴν ἐλάττω πρότασιν διὰ προ-
συλλογισμοῦ, καὶ τότε ληφθήσεται ὡς πρότασις.

p. 64b28 Τὸ δὲ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι καὶ λαμβάνειν ἔστι μὲν ὡς ἐν
γένει λαβεῖν ἐν τῷ μὴ ἀποδεικνύναι.

15 Νῦν βούλεται εἰπεῖν περὶ τοῦ ἐξ ἀρχῆς αἰτεῖσθαι. τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς
αἰτεῖσθαι τοῦτο ἔστι τὸ ζητούμενον ὡς ὁμολογούμενον λαμβάνειν· γίνεται
δὲ τοῦτο τῷ λαμβάνειν τοὺς δύο ὥρους ἀντιστρέψοντας, ὡς ἄνθρωπος καὶ
γελαστικόν, ἡ τὸν ἔνα ἐνυπάρχοντα τῷ ἑτέρῳ, ὡς τὸ ‘ἡ ἡδονὴ γαρ’.
γίνεται δὲ ἡ ἐξ ἀρχῆς αἰτησίς κατὰ τὰ τρία σχῆματα. καὶ ἵνα τὴν 20
ἀσάφειαν τῆς λέξεως εἰς σαφὲς μετατρέψωμεν, ὀφείλομεν θεωρῆσαι πῶς
γίνεται κατὰ τὰ τρία σχῆματα τὸ ἐξ ἀρχῆς ζητούμενον, καὶ πρῶτον ὡς ἐν
πρώτῳ σχήματι. δέοντος ἔστιν μὲν δεῖξαι ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ ὑπάρχει διὰ
τοῦ Β. ἐὰν οὖν λάβω τὸ Α παντὶ τῷ Β καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ, οὕπω
δῆλον εἰ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἔλαβον. εἰ δὲ λάβω τὸ Α τὸ αὐτὸν εἶναι τῷ Β,
25 τότε ἡ ἐξ ἀρχῆς αἰτησίς πρὸς τὴν ἐλάττω πρότασιν γίνεται· εἰ γάρ τὸ Α
παντὶ τῷ Β, ἐπειδὴ τὸ αὐτό ἔστι, τὸ δὲ Β | παντὶ τῷ Γ, τὸ ἐξ ἀρχῆς CXI
ζητούμενον ἔλαβον. ὁ γάρ μὴ συγχωρῶν ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ οὐδὲ τὸ
Β παντὶ τῷ Γ συγχωρήσει· τὸ αὐτὸν γάρ ἔστι τὸ Α καὶ τὸ Β. νῦν οὖν

I ἀλλὰ (C) προσλαμβάνειν GT ὅτι om. G 4 ἡ om. t post καὶ prius
add. ἡ GT 5 κατασκευάσομεν—οὐδέτερον μέρος om. G ἡ prius delevi ὅλως
scripsi: ὅλης TUt post μέρος tert. add. κατασκευάζεται U 6 λαμβάνεται U
8 τὸ prius om., ζῶον superser. G¹ λευκόν—10 ζῶον alt. om. G ὅτι alt. om. U
9 ὕσπερ—11 μέλαν ἔστιν om. T οὖν t: om. U ἔχειν t ἐλέγεις ex
ἐλέγειαι corr. U²: ἐλέγεις t 10 πρῶτον scripsi: ἔνα Ut ζῶον prius corr. U¹:
ζῶου pr. U, t ζῶου (ante μέλαν) t 11 μέλας pr. G, αν superser. G¹
συλλογισθήσεται ἡ ἐλάττων πρότασις U 13 Περὶ τοῦ τὰ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι inser. U: περὶ³
τοῦ ἐν ἀρχῇ σχήματος sic T μὲν om. G: τὴν T 17 τὸ Tt: foramen G
18 ὑπάρχοντα GTt cf. p. 454,21 sq. post ἡδονὴ add. καὶ ἡ U 20 πῶς om. G
21 τὰ om. G αἰτούμενον G 22 an ἔστω γῆμιν? 23 ἐὰν οὖν U: καὶ ἀν
GT: ἐὰν t τὸ α om. G 24 ἐπεὶ (post δῆλον) G: ἐπὶ T αὐτῷ T
26. 27 τὸ ἐξ—τῷ ἡ om. GT 27 ἔλαβον t: ἔλαβεν U

ἔλαβον τὰ αὐτὰ κατὰ τοῦ αὐτοῦ. ἀλλὰ δὴ ληφθήτω τὸ αὐτὸν κατὰ CXIV τῶν αὐτῶν ὥστε εἶναι τὸ ΒΓ τὸ αὐτό. ἐὰν οὖν εἴπω τὸ Α παντὶ τῷ Β καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ, παρὰ τὴν μείζων δὲ ἀρχῆς αἰτησις γίνεται· ὁ γάρ μὴ συγχωρῶν ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ οὐδὲν ὅτι παντὶ τῷ 5 Β. οὗτοι τὸ καθόλου καταφατικόν. ἀλλὰ δέοντα ἔστω δεῖξαι τὸ καθόλου ἀποφατικόν. οὐκοῦν λαμβάνομεν δὲ τὸ αὐτὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν δὲ τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ. καὶ τέως λάβωμεν τὸ αὐτὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν ὥστε εἶναι τὸ Α γωρίς, τὸ δὲ ΒΓ τὸ αὐτὸν ὥστε εἶναι τὸ Β παντὶ τῷ Γ. ὁ οὖν μὴ συγχωρῶν ὅτι τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ οὐδὲν τοῦτο συγχωρεῖ, ὅτι τὸ Α οὐδενὶ 10 τῷ Β· τὸ γάρ Β καὶ τὸ Γ τὸ αὐτό ἐστιν. ὥστε δὲ ἀρχῆς αἰτησις παρὰ τὴν μείζων νῦν γέγονεν. ἀλλὰ δὴ ἔστω τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ 15 ὥστε εἶναι τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ. ἀλλὰ ἀσυλλόγιστος δὲ συζυγία. εἰ δὲ ἀντιστρέψωμεν, γίνεται συλλογιστική, καὶ φανεροῦται δὲ ἐν ἀρχῇ αἰτησις οὗτως· εἰ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β· τὸ 20 δὲ Β παντὶ τῷ Α· τὸ αὐτὸν γάρ ἐστι τὸ Α καὶ τὸ Β· καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α, ὥστε καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ. δὲ οὖν ἀρχῆς αἰτησις παρὰ τὴν ΒΓ γέγονεν· ὁ γάρ μὴ συγχωρῶν τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ οὐδὲν τοῦτο συγχωρεῖ, ὅτι τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β. ὥστε εἰδέναι δεῖ ὅτι δι' ἀντιστροφῆς ἐδείχθη νῦν δὲ ἀρχῆς αἰτησις. πάλιν δέοντα ἔστω δεῖξαι τὸ μερικὸν καταφατικόν. λαμβ- 25 βάνομεν οὖν δὲ τὸ αὐτὸν κατὰ τῶν αὐτῶν δὲ τὰ αὐτὰ κατὰ τοῦ αὐτοῦ. εἰ οὖν λάβωμεν τὰ αὐτὰ κατὰ τοῦ αὐτοῦ ὥστε τὸ αὐτὸν εἶναι τὸ ΑΒ, λαμβάνομεν οὗτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β τινὶ τῷ Γ, τὸ Α τινὶ τῷ Γ. δὲ ἐν ἀρχῇ αἰτησις παρὰ τὴν ἐλάττῳ γέγονεν· ὁ γάρ μὴ συγχωρῶν ὅτι τὸ Α τινὶ τῷ Γ οὐδὲν ὅτι τὸ Β τινὶ τῷ Γ συγχωρεῖ. ἐὰν δὲ λάβωμεν τὸ αὐτὸν κατὰ τῶν αὐτῶν, συμβαίνει γίνεσθαι τὴν μείζων μερικήν, εἰ λάβωμεν τὸ αὐτὸν τὸ ΒΓ. ἀλλ' ἀντιστρέψαντες ποιοῦμεν οὗτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Β τινὶ τῷ Α, 30 τὸ Γ τινὶ τῷ Α, ὥστε καὶ τὸ Α τινὶ τῷ Γ. δὲ ἀρχῆς αἰτησις παρὰ τὴν ΒΑ· ὁ γάρ μὴ συγχωρῶν τὸ Α τινὶ τῷ Γ οὐδὲν τὸ Β τινὶ τῷ Α συγχωρήσει. ὥστε καὶ νῦν τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηθὲν δι' ἀντιστροφῆς δείκνυται. 35 ἔτι δέοντα ἔστω δεῖξαι τὸ μερικὸν ἀποφατικόν. οὐκοῦν δὲ τὸ αὐτὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν λαμβάνομεν ὥστε εἶναι τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, δὲ τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ὥστε εἶναι τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β οὐ παντὶ

1 ἔλαβε U	2 β̄ om. G	3 post γ̄ add. τὸ α παντὶ τῷ γ̄ TUt	περὶ TUt
5 an β̄ <συγχωρήσει>?		τὸ καταφατικὸν τὸ καθόλου G	ἀλλὰ—6 ἀποφατικόν
mrg. U ²	ἐστι U ²	7 λάβομεν Tt	8 ὥστε ² εἶναι U: ἔσται οὖν Tt: ὥστε ²
εἶναι—10 τὸ αὐτό om. G		11 περὶ libri itemque vs. 16. 23. 27	12 post τὸ
alt. add. δὲ G	13 ἀντιστρέψομεν GU	14 τῷ β̄—τὸ γ̄ U	γ̄ alt. e β̄
corr. G ¹	14. 15 τῷ β̄—οὐδενὶ om. GT	16 ὥστε GTt: ἔσται U	ἐν ἀρχῇ U
τὴν superser. G	17 β̄γ̄ Ut: β̄ T: ἀρχὴν G	18 εἰδέναι] εἰ οὐ t δι' om. Ut	
19 πάλιν GTt: ἀλλὰ δὴ U	ἔστω t: ἔσται GT: ἔσται U	19. 20 ὥστε λαμβάνομεν,	
om. οὖν U	20 γ̄ prius t cf. p. 453,7: om. GTU	21 post ὥστε add. καὶ U	
β̄ om. T	24 δὲ om. T	25 post μερικήν add. καὶ ἔστιν ἀσυλλόγιστος συζυγία G	
λαμβάνομεν G	τὰ αὐτὰ GTt	τὸ alt. om. U	26 τὸ β̄ om. T
τινὶ τὸ G	30 ἔτι GTt: ἀλλὰ δεῖ U	ἔστω t: ἔσται GTU	28 τῷ β̄
31 ὥστε—p. 457,10 λέγεται habet M			εἰ GT

τῷ Γ. ἀλλ' εἰδέναι δεῖ οὐ γίνεται τὸ μερικὸν ἀποφασικὸν ἐν πρώτῳ ΟΧΙν
σχῆματι δεικνύον τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηθέν· εἰ γάρ λέξιμεν τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ 5
αὐτοῦ, ή ἐλάττων ἀποφασικὴ εὑρίσκεται, καὶ ἐν πρώτῳ σχῆματι ἀσυλλό-
γιστος ή συζυγία· εἰ δὲ λέξι τὸ αὐτὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, γίνεται ή μείζων
5 μερική, καὶ ἀσυλλόγιστος ή συζυγία. οὗτοις ἐν τῷ πρώτῳ σχῆματι.
εἰλήφθω οὖν τὸ δεύτερον σχῆμα, καὶ δέοντος ἔστω δεῖξαι τὸ καθόλου ἀπο-
φασικόν. οὐκοῦν λαμβάνομεν η τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ η τὸ αὐτὸν ἀπὸ
τῶν αὐτῶν. καὶ πρότερον εἰλήφθω τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ· τὸ Α παντὶ 10
τῷ Γ ὅστε ταῦτα τὰ αὐτὰ εἶναι, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β, τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β.
10 η ἐν ἀρχῇ αἰτησις παρὰ τὴν ΑΒ ἐστὶ πρότασις· ο γάρ μὴ συγχωρῶν
τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β οὐδὲ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β συγχωρήσει· τὸ γάρ ΑΓ τὸ
αὐτὸν νῦν ἔστιν. εἰ δὲ εἴη τὸ αὐτὸν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ,
τὸ Α παντὶ τῷ Β· συμπέρασμα θεῖ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β. ἀλλ' οὕπο τῷ δῆλον
εἰληπται τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτούμενον, εἰ μὴ γένηται ἀντιστροφή· εἰ γάρ τὸ Α
15 οὐδενὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α, ὅστε ο μὴ συγχωρῶν τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Β
οὐδὲ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α συγχωρήσει. ἀλλ' ἔστω δεῖξαι τὸ μερικὸν ἀποφασικόν, 20
καὶ ἔστω τὸ ΑΓ τὰ αὐτά· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Α οὐ παντὶ τῷ Β, τὸ Γ
οὐ παντὶ τῷ Β· ο γάρ μὴ συγχωρῶν τὸ Γ οὐ παντὶ τῷ Β οὐδὲ τὸ Α
οὐ παντὶ τῷ Β συγχωρήσει. ὅστε τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηθέν παρὰ τὴν ἐλάττω
20 εἰληπται. εἰ δὲ ληφθῇ τὸ ΑΒ τὸ αὐτό, γίνεται ή μείζων μερική καὶ οὐ
δύναται ἀντιστραφῆναι· οὐ γάρ ἀντιστρέψει τὸ μερικὸν ἀποφασικόν. προ-
κειμείσθω νῦν τὸ τρίτον σχῆμα καὶ δεικνύσθω τὸ μερικὸν καταφατικόν,
ὅστε τὰ αὐτὰ κατὰ τοῦ αὐτοῦ· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α 25
τινὶ τῷ Β. η ἐν ἀρχῇ αἰτησις παρὰ τὴν ἐλάττω πρότασιν· ο γάρ μὴ
συγχωρῶν τὸ Α τινὶ τῷ Β οὐδὲ τὸ Β παντὶ τῷ Γ συγχωρήσει ἀντιστρέψον
ὅστε καὶ τὸ Γ τινὶ τῷ Β. δρυόως, εἰ εἴη τὸ αὐτὸν κατὰ τῶν αὐτῶν, δι'
ἀντιστροφῆς δείκνυται· τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Α τινὶ
τῷ Β, ὅστε καὶ τὸ Β τινὶ τῷ Α· νῦν γάρ εἰλήφθη τὸ αὐτὸν τὸ ΒΓ. ἀλλὰ
δέοντος ἔστω δεῖξαι τὸ μερικὸν ἀποφασικόν. εἰ μὲν δείχθῃ τὸ αὐτὸν ἀπὸ
30 τῶν αὐτῶν ὅστε εἶναι τὴν μείζων καθόλου ἀποφασικήν τὴν δὲ ἐλάττω
καθόλου καταφατικήν, δείκνυται. ἀλλως δὲ δὲίκνυται· οὐ γάρ
ἀντιστρέψει τὸ μερικὸν ἀποφασικόν. οὗτοι κατὰ τὰ τρία σχῆματα δείκνυται
τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηθέν.

p. 65a3 Συμβαίνει γάρ αὐτὸν δι' αὐτοῦ τὸ Α δεικνύναι τοὺς οὗτοις
35 συλλογιζομένους.

"Οταν διὰ μέσου τινὸς τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηται, συμβαίνει ποιεῖν αὐτὸν

5 τῷ Μ: om. Ut	6 ἔσται τ	10 περὶ ΜΥτ	11 τῷ γ Μ
15 post τῷ γ del. καὶ τὸ ι οὐδενὶ τῷ γ Μ		16 οὐδὲ τὸ ΜΥ: οὐδενὶ τῷ ι	
17 τὸ α τῷ γ Μ	18 β prius U: γ Μt	19 περὶ Μt	21.22 προκε- γειρήσθω Υ
mrg. U ²	οὔτε (ante γάρ) εχ οὐ corr. U ²	25 ἀντιστρέψον ΜΥt	31 ἀλλως—δείκνυται αὐτοῦ Arist. (sed αὐτοῦ Αη)
	36 διὰ ε δή corr. U ²	34 ἔαυτοῦ ι: αὐτοῦ Arist.	

τὴν διὰ τριῶν δεῖξιν. οἷον εἰ τὸ Α δείκνυται διὰ τοῦ Β, τὸ δὲ Β δείκνυται CXIV
διὰ τοῦ Γ, εἴη δὲ καὶ τὸ Γ δείκνυσθαι διὰ τοῦ Α, ὥστε τὸ αὐτὸ τοῦ
αὐτοῦ δεικτικόν ἐστιν· εἰ τὸ Β, τὸ Α· εἰ τὸ Γ, τὸ Β· εἰ τὸ Α, τὸ Γ·
ώστε εἰ τὸ Α, τὸ Α. τὸ αὐτὸ ποιοῦντες καὶ οἱ τὰς παραλλήλους γράφοντες
ἢ τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτοῦνται· βούλονται γάρ παραλλήλους εὐθείας ἀπὸ τοῦ | CXII
μεσημβρινοῦ κύκλου καταγράψαι δυνατόν, καὶ λαμβάνουσι σημεῖον ὡς εἰπεῖν
προσπῖπτον περὶ τὸ ἐπίπεδον ἐκείνου, καὶ οὕτως ἐκβάλλουσι τὰς εὐθείας.
καὶ δὲ εἶχται, τοῦτο εἶληπται· ὁ γάρ μὴ συγχωρῶν γίγνεσθαι τὴν παράλ-
ληλον οὐδὲ τὸ σημεῖον συγχωρήσει ἐκεῖνο. ὥστε συμβαίνει, ὡς λέγει
10 αὐτός, ἔκαστον εἶναι λέγειν, ὅτι ἐστιν ἔκαστον, ἀντὶ τοῦ ‘διὰ τί
τὸ Α ἐστιν;’ ‘ἐπειδὴ τὸ Α ἐστιν’, ὥστε τὸ αὐτὸ εἶναι, ἐπειδὴ ἐστι τὸ αὐτό. 5

p. 65 a 10 Εἰ οὖν τις ἀδήλους ὄντος ὅτι τὸ Α ὑπάρχει τῷ Γ.

Ἐάν τις οὕτως ἀδήλως λέθῃ ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ
Γ, οὕπω δῆλον ἐν ποιᾳ προτάσει τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηθέν. ἐὰν δὲ λέθω οὕτως, 10
15 ὅτι τὸ Β τῷ Γ τὸ αὐτό ἐστιν, ὥστε εἶναι τὸ αὐτὸ κατὰ τῶν αὐτῶν, τότε
φαίνεται ὅτι παρὰ τὴν ψεύτων ἡ ἐξ ἀρχῆς αἰτησις. νῦν δὲ τὸ παράδειγμα
ποιεῖται ὡς, ἐπὶ τοῦ πρώτου σχήματος, ἐπεὶ οὕτε ἐπεξέρχεται πάσας τὰς
συζυγίας.

p. 65 a 14 Ὡστε ταῦταν εἶναι.

20 Ἐπεξηγεῖται αὐτὸς ὅτι ἐστὶ τὸ αὐτὸ εἶναι τὸ τοὺς δύο ὄρους ἢ ἀντι-
στρέφειν πρὸς ἔκυτούς, ὡς ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ γελαστικοῦ, ἢ ἐνυπάρ-
χειν τὸν ἔτερον τῷ ἑτέρῳ, ὡς ἡδονὴ καὶ γαρά. ἀλλ’ εἰδέναι δεῖ ὅτι
καθόλου γίνεται ἡ πρότασις καταφατική, ἢτοι ἐνυπάρχει τὸ ἔτερον τῷ
ἑτέρῳ ἢτοι ἀντιστρέφει μόνον.

25 p. 65 a 17 Νῦν δὲ τοῦτο κωλύει, ἀλλ’ οὐχ ὁ τρόπος.

Ἔμων εἰρηκότων ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Β, εἴ τις ἐρεῖ ἡμῖν πόθεν δῆλον
ὅτι τὸ Λ παντὶ τῷ Β, ἐπειδὴ ἐλάβομεν τὸ αὐτὸ τὸ ΒΓ. φησίν, εἰ ἀντι-
στρέψοι, δειγμήσεται. ὅτι εἰ τὸ Β παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β.

1 δείκνυτο pr. I. U (corr. U²) δείκνυτο alt. I. U 2 ἡ supra ἡ ser. U 3 τῷ
α pr. I. t τῷ ἡ alt. I. pr. M, t εἰ τὸ α, τὸ (τῷ pr. M, t) ἡ om. U
4 εἰ] ἡ U ποιοῦντες AG: ποιοῦσι MUt 4. 5 γράφοντες—παραλλήλους om. M
6 αν δυνατὸν (ὅν)? 7 πίπτον Ut παρὰ U 8 ἐξητεῖτο—ἔλαβεν U
12 δῆλον M ἡ M Arist.: ἡ Ut 14 δὲ om. t 15 τῷ ἡ Ut 16 φαίνεται
ὅτι iterat t περὶ libri τὸν Ut 17. 18 ἐπεὶ—συζυγίας om. U 19 ante
ἥστε add. Ei μέντοι τὸ β πρὸς τὸ γ οὕτως ἔχει t 22 τὸν M: τὸ Ut ante γαρά
add. ἡ U ἀλλ’ εἰδέναι] hinc iterum B 23 ἢτοι ἐνυπάρχειν U: ὅταν ἐνυπάρχῃ B
24 ἡ B 26 ἐγνοηκότων M 27 ἐλάμβανεν t post ἡ add. የἥστε τὸ
αὐτὸ τὸ βγ λέγει U 27. 28 ἀντιστρέψει B

δειχθήσεται: δὲ λαμβανόντων ἡμῶν ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Β. ΣΧΗ^τ
 εἰ δὲ τοῦτο κωλύει, τουτέστι τὸ μὴ ἀντιστρέψειν, οὐγὰ ὁ τρόπος ἀντὶ
 τοῦ ὅσῳ τὸ συμπέρασμα τὸ λέγον τὸ Α παντὶ τῷ Γ¹. πότε δὲ οὐκ
 ἀντιστρέψει; οἶνον εἰ λάβωρεν ὅτι ἡ γαρὰ ἡδονή· οὐ πάντως δὲ καὶ ἡ²⁵
 δὴ ἡδονὴ γαρά, εἰ μὴ τὶ προσδιορισθείση³ εἴη ἡ ἡδονὴ σύστοιχος τῇ γαρᾳ
 ἔτιν. ὅστε νῦν τοῦτο κωλύει, τὸ μὴ προσδιωρίσθαι. εἰ δὲ προσδιορι-
 σθείση⁴, οὐδὲν κωλύει. γίνεται δὲ τὸ διὰ τριῶν, ως αὐτὸς λέγει, οὗτος·
 ἐδείχθη τὸ ΑΓ διὰ τοῦ ΑΒ καὶ τὸ ΑΒ νῦν διὰ τοῦ ΑΓ. ὅστε τὸ ΑΓ
 δι’ ἑαυτοῦ ἐδείξαμεν, ἤτοι αὐτὸς δι’ ἑαυτοῦ· εἰ γάρ τὸ ΑΒ, καὶ τὸ ΑΓ·
 10 εἰ δὲ τὸ ΑΓ, καὶ τὸ ΑΒ, ὅστε εἶναι τὸ ΑΒ τῷ ΑΒ εἶναι.

p. 65a 19 'Ωσαύτως δὲ κἄν εἰ τὸ Β τῷ Γ λαμβάνοι.

30

"Ελαβε πρῶτον τὸ αὐτὸν κατὰ τῶν αὐτῶν· νῦν λαμβάνει τὰ αὐτὰ κατὰ
 τοῦ αὐτοῦ, καὶ φησὶν ὅτι, ἐὰν ληφθῇ τὸ Β [πρὸς] τῷ Γ ως ἄδηλον, καὶ
 εἰ τὸ Α (κατὰ κοινοῦ τῷ Γ) ἄδηλόν ἐστιν, οὕπο τῷ λέγει, οὗτος·
 15 αἰτεῖται. εἰ δὲ λάβοι οὗτος ὅστε τὸ ΑΒ τὸ αὐτὸν εἶναι, συμβαίνει τὴν
 ἐξ ἀρχῆς αἰτησιν παρὰ τὴν ἐλάττω γίνεσθαι πρότασιν. τὸ αὐτὸν δὲ εἶναι
 λέγομεν τὸ Α τῷ Β ἢ τῷ ἀντιστρέψειν ἢ τῷ ἐνυπάρχειν ἔτερον ἔτερῳ. 40

p. 65a 29 'Ἐν μὲν τῷ μέσῳ σχήματι καὶ τρίτῳ ἀμφοτέρως ἀν
 ἐνδέχοιτο.

20 Εἰρηκὼς ως ἐπὶ παραδείγματος ἐν πρώτῳ σχήματι περὶ τῶν καθίλου
 καταφατικῶν νῦν οὐ λέγει τὰς συζυγίας πάσας, ἀλλὰ μόνον τοῦτο λέγει,
 ὅτι καὶ ἐν δευτέρῳ καὶ ἐν τρίτῳ ἐνδέχεται γενέσθαι τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτηθέν⁴⁵
 (λείπει δὲ τὸ 'Ὥσπερ ἐν πρώτῳ') καὶ περὶ τῶν καταφατικῶν καὶ ἀποφατικῶν,
 καὶ καταφατικῶν ως ἐν πρώτῳ καὶ τρίτῳ· ἐν γάρ δευτέρῳ καταφατικὸν
 25 οὐ συνάγεται. ως δὲ ἐδείκνυτο ἐν πρώτῳ τὰ καταφατικά, λαμβάνοντες
 ἢ τὸ αὐτὸν κατὰ τῶν αὐτῶν ἢ τὰ αὐτὰ κατὰ τοῦ αὐτοῦ, οὗτοι καὶ ἐν
 τρίτῳ σχήματι λαμβάνομεν. ἐξεθέμεθα δὲ πῶς ἐν τρίτῳ σχήματι τοῦτο
 ποιοῦμεν.

1 δειχθήσεται—τῷ β om. B, mrg. U² post τῷ β iterat δειχθήσεται—τῷ γ M
 2 κωλύοι M post ἀντιστρέψειν add. νῦν οὖν τοῦτο κωλύει U 5 προσδιορισθείση
 μεθα M¹ 5. 6 ἐστι τῇ γαρᾳ B 6 post δὲ del. μὴ B 6. 7 προσδιωρι-
 σθείση pr. U, t: προσδιωρισθείση corr. U² 9 δι’ ἑαυτὸν ἐδειξεν ἑαυτό, ἤτοι—ἑαυτοῦ
 om. U 10 τῷ scripsi: τὸ BM¹ II τῷ γ M 12 κατὰ alt. BM¹: ἀπὸ U
 13 πρὸς delevi τὸ γ, ut videtur, pr. B 14 post ἐστιν add. ἢ U
 15 λάβῃ U 16 περὶ BM¹ 17 τῷ (ante ἀντιτῷ) M τῷ tert. B: τὸ M¹
 18 post καὶ add. τῷ B (C) ἀμφότερα B 20 περὶ om. M 22 ἐν alt. om. t:
 ἐν τῷ U γίνεσθαι B 24 καὶ prius M: om. BUt 25 ἐν πρώτῳ] ἔνα t
 τῷ om. U post καταφατικὰ add. οὗτος U 27 ἐξεθέμεθα] p. 453, 22 sif.

p. 65a 32 "Οταν δὲ ἀποφατικῶς, ὅταν τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ. ΟΧΙ

Εἰρηκὼς περὶ τῶν καταφατικῶν τῶν ἐν τρίτῳ σχήματι πῶς συνάγονται, διὰ ὃσπερ ἐπὶ τοῦ πρώτου, νῦν λέγει περὶ τῶν ἀποφατικῶν τῶν ἐν τρίτῳ σχήματι. πότε δὲ γίνεται ἐν τρίτῳ σχήματι; ὅταν τὰ αὐτὰ ἀπὸ 5 τοῦ αὐτοῦ ληφθείη (ἢ) τὸ αὐτὸ ἀπὸ τῶν αὐτῶν. οὐχ ὄμοιώς δὲ δείκνυνται αἱ προτάσεις ἀμφότεραι αἱ ἐν τῷ πρώτῳ καὶ τρίτῳ. διὰ τί οὐχ ὄμοιώς; διὰ τὸ μὴ ἀντιστρέψειν τοὺς ὅρους κατὰ τοὺς ἀποφατικοὺς ΟΧΙ^v συλλογισμούς· τὸ γάρ μερικὸν ἀποφατικὸν οὐκ ἀντιστρέψει πρὸς ἑαυτό. τὸ δὲ ἐν μέσῳ παρεμβληθέν, ἔτοι τὸ ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τῷ μέσῳ, 10 συνεχές ἐστι τῷ προειρημένῳ, διὰ ὃσπερ ἐν πρώτῳ δείκνυται τὰ ἀποφατικά, οἵτω καὶ ἐν τῷ μέσῳ δείκνυται. ἄλλως δὲ οὐκ ἔνι καταστῆσαι τὴν λέξιν. ἐδείξαμεν δὲ καὶ ἡμεῖς ἐπεξελθόντες ὅλα τὰ σχήματα διὰ ἐν τρίτῳ σχήματι [καὶ πρώτῳ] τὸ μερικὸν ἀποφατικὸν οὐ συνάγεται, εἰ μή τι 5 γε εἴη τὸ καθόλου ἀποφατικὸν πρὸς τῷ μείζονι, τὸ δὲ καθόλου καταφατικὸν πρὸς τῷ ἐλάττονι. ἀλλὰ νῦν οὐ δι' ἑαυτὸ συνάγεται, ἀλλ' ὅταν ἡ μία μερικὴ δυνηθῇ γενέσθαι.

Καὶ οὐχ ὄμοιώς. ὁ 'καί' σύνδεσμος τὴν ἀσάφειαν ἐργάζεται.

p. 65a 35 "Εστι δὲ τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι.

Τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι ἢ κατὰ ἀλήθειαν, ως ὅταν εἴπῃ 'ἥψυχη¹ 10 αὐτοκίνητος'. ἢ κατὰ δόξαν, ως ὅταν ἄλλο δι' ἄλλου δείκνυσιτο, ως καὶ νῦν ἐποίησεν.

p. 65a 38 Τὸ δὲ μὴ παρὰ τοῦτο συμβαίνειν τὸ ψεῦδος, ὁ πολλάκις εἰώθαμεν ἐν τοῖς λόγοις λέγειν.

Βούλεται ἐν τούτοις ὁ φιλόσοφος εἰπεῖν περὶ τοῦ μὴ παρὰ τοῦτο 15 συμβαίνειν, ως διὰ ἔκείνη ἡ πρότασις οὐδὲ ὅλως λαμβάνεται· οἷον εἰ λάβω γρῦμα παντὶ λευκῷ, τὸ λευκὸν παντὶ πτηγῷ, τὸ πτηγὸν παντὶ κόρακι, 20 ὅστε καὶ τὸ λευκὸν παντὶ κόρακι. τοῦτο τὸ ἀδύνατον συνέβη οὐ διὰ τὸ λαβεῖν διὰ τὸ γρῦμα παντὶ λευκῷ· καλὸν γάρ ἐλαμβάνετο ἢ μὴ ἐλαμβάνετο,

1 ὅταν prius om. Bt (eras. n) ἀποφατικῶς δὲ Bt (n) 4 ante τρίτῳ utrumque add. τῷ U post σχήματι prius add. πῶς συνάγονται B 5 ἢ addidi δὲ, quod post ληφθείη habent libri, transposui 6 post καὶ add. ἐν MU 7 κατὰ] κα superser. U² 10 εἰρημένῳ Bt 11 ἐν MU: ἔστι B: ἢ t 12 ἐδείξαμεν] p. 452,29 sq. 13 καὶ πρώτῳ delevi: καὶ om. M οὐ om. U post συνάγεται add. καὶ B 14 post εἴη add. ἐν τρίτῳ σχήματι Bt 15 καθόλου prius BMt: μερικὸν U 17 ἀσφάλειαν M 19 post ἢ add. οὕτως U post ἀλήθειαν add. τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖται U an εἴπης? 20 δείκνυτο MU (post εras. U) 22 περὶ τοῦ μὴ παρὰ τοῦτο συμβαίνειν τὸ ψεῦδος inser. U, om. συμβ. τὸ ψ. B τοῦτον pr. M 23 ἐν τοῖς λόγοις εἰώθαμεν t Arist. 25 ως om. U an ὅτε?

οὐδὲν ἡττον ἡκολούθει τὸ ἀδύνατον· ἐὰν γάρ ἐλαμβάνετο ὅτι λευκὸν παντὶ ΣΧΗν πτηγῷ, πτηγὴν παντὶ κόρακι, καὶ λευκὸν παντὶ κόρακι, ὥμοίως τὸ ἀδύνατον 20 ἡκολούθει. ὅστε ἐκ τούτου φανερὸν ὅτι τὸ μὴ παρὰ τοῦτο συμβαίνει ἀδυνάτου τινὸς ὄντος. εἰ δὲ μή ἐστι παρὰ τοῦτο, δῆλον ὅτι παρὰ ἄλλην 5 ἐστὶ πρότασιν οἰανδήποτε ληφθεῖσαν, ὡς καὶ νῦν παρὰ τὸ τὸ λευκὸν παντὶ πτηγῷ ληφθῆναι τὸ ἄτοπον ἡκολούθησεν. οὗτο τὸ μὴ παρὰ τοῦτο γίνεται.

Τὸ δὲ μὴ παρὰ τοῦτο, δι πολλάκις προσδιαλεγόμενοι λέγομεν.

p. 65b1 Οὕτε γάρ ὁ μὴ ἀντιφῆσας ἐρεῖ τὸ οὐ παρὰ τοῦτο, ἀλλ’ ὅτι ψεῦδος τι ἐτέθη τῶν προτέρων, οὗτ’ ἐν τῇ δεικνυούσῃ. 25

10 "Οτι οὐ παρὰ τοῦτο λέγεται, ὅτε τις ἀντιφάσκει ἡμῖν ἐρίζων. εἰ δὲ μή, αἱρεῖται λέγειν ὅτι ψεῦδος συνήχθη, καὶ οὐκέτι λέγει οὐ παρὰ τοῦτο.

p. 65b4 Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ως οὐ παρὰ τὸ κείμενον.

"Οταν ἀκολουθήσῃ ἀδύνατον ἐπὶ τῶν δεικτικῶν δεικνυμένων, οὐ δυνατὸν 30 εἰπεῖν ἡμᾶς ὅτι οὐ συνήχθη τοῦτο παρὰ τὰς προτάσεις. τὸ δὲ μὴ παρὰ τοῦτο ἐρεῖς ἐπὶ τῆς μὴ παραλαμβανομένης προτάσεως τοῦ ἀδυνάτου, ώς ἐπὶ τοῦ χρώματος καὶ τοῦ λευκοῦ.

p. 65b6 "Οταν ἀναιρεθέντος τούτου μηδὲν ἡττον.

Ἐκείνην λέγομεν τὴν πρότασιν μὴ παρὰ τοῦτο τὴν μὴ παραλαμβανομένην ἐν τῷ συλλογισμῷ. οὐ μέντοι διὰ ταύτην ἡττον συμβαίνει συλλογίσασθαι τὸ προκείμενον, ὅπερ συμβαίνει ἐπὶ τοῖς δεικτικοῖς· ἐπὶ γάρ τούτων εἰ μὴ ληφθῆ *ἢ* πρότασις, οὐδὲ ὁ συλλογισμὸς γίνεται ὁ πρὸς τὴν πρότασιν.

p. 65b9 Φανερὸν οὖν ὅτι ἐν τοῖς εἰς τὸ ἀδύνατον λέγεται τὸ μὴ παρὰ τοῦτο.

25 "Ωσπερ πόρισμα ἔλαβεν εἰπὼν 'τὸ μὴ παρὰ τοῦτο λέγεται, ὅτε ἀδύνατόν τι συμβαίνει', καὶ πάλιν δὲ 'τότε λέγομεν τὸ μὴ παρὰ τοῦτο, ὅτε ἔκεινης τῆς προτάσεως καὶ οὕσης καὶ μὴ οὕσης οὐδὲν ἡττον τὸ ἄτοπον συμβαίνει'.

5 post τὸ prius add. καὶ Bt τὸ alt. om. U 7 προσδιαλεγόμενον τὸ B Mt(A): om. U Arist. post ἀντιφῆσας add. τις Bt (u, re. u), ante μὴ U: om. M Arist. 9 post προτέρων add. τάξεων sic U 10 λέγεται] huc usque M
11 αἱρεῖται corr. BU²: ἐρεῖται pr. BU, t 12 ante οὐκ add. ἔτι δὲ οὐταν ἀναιρεθῆ τι δεικτικῶς διὰ τῶν α' β' γ' t 13 δεικτικῶν Bt 14 οὐ om. B 17 ante οὐταν add. τὸ γάρ μὴ παρὰ τοῦτο γίνεσθαι τότε λέγομεν τὸ 19 συμβαίνειν Bt 19. 20 συλλογισθῆναι U 21 ἡ addidi 25 εἰπεῖν U 26 τότε Ut: τοῦτο B 27 post ὅτε add. καὶ B 28 σημαίνει U

p. 65^b 14 Ὅταν ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως ἀσύναπτος ἦ.CXII^v

Διὰ δύο αἰτίας γίνεται τὸ μὴ παρὰ τοῦτο, μίαν μὲν, ὅτοι ὅταν οἱ μέσοι ὅροι μὴ συνάπτωσι πρὸς ἔαυτούς, ώς εἴ τις βουληθῇ τὸν Ζήνωνος 50 λόγον <ἐλέγχων>, δτι οὐκ ἔστι κίνησις, λαμβάνειν δτι ἀσύμμετρος 5 ἡ διάμετρος. ἔλεγε δὲ Ζήνων μὴ εἶναι τὴν κίνησιν ἀπὸ τοῦ λαμβάνειν μὴ γίνεσθαι τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ μὴ τοῦ μέσου ληφθέντος, καὶ πάλιν ἐκείνου μὴ τοῦ μέσου, καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον· τὸ δὲ ἄπειρον ἐν πεπερασμένῳ γρόνῳ γενέσθαι οὐ δυνατόν· ὥστε ἀνήρηται ἡ κίνησις. οὗτως δὲ Ζήνωνος λόγος. διὰ μίαν οὖν αἰτίαν γίνεται, δταν μὴ συνάπτωνται οἱ μέσοι ὅροι 10 πρὸς ἔαυτούς. |

p. 65^b 21 Ἀλλος δὲ τρόπος, εἰ συνεχὲς μὲν εἴη τὸ ἀδύνατον CXIII^r
τῇ ὑποθέσει, μὴ μέντοι δι’ ἐκείνην συμβαίνοι.

Ἡ δευτέρα αἰτία τοῦ γίνεσθαι τὸ μὴ παρὰ τοῦτο, δταν συνδέωνται μὲν οἱ μέσοι ὅροι, μὴ μέντοι διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν συμβαίνῃ τι 15 ἄτοπον, ώς ἐπὶ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ λευκοῦ καὶ τοῦ πτηνοῦ καὶ τοῦ κόρακος.

p. 65^b 22 Τοῦτο γὰρ ἐγχωρεῖ γενέσθαι καὶ ἐπὶ τὸ ἄνω καὶ ἐπὶ τὸ κάτω.

Οἷον ἐπὶ τὸ ἄνω τὸ ΑΒ, ἐπὶ τὸ κάτω τὸ ΓΔ, ἡ ἐπὶ τὸ ἄνω τὸ Α τῷ Β, ἐπὶ τὸ κάτω τὸ Β τῷ Γ, τὸ Γ τῷ Δ, ὥστε εἶναι τὸ Β τῷ Δ. 15
20 Καὶ ἀφαιρεθέντος τοῦ Α οὐκέτι ἔσται τὸ ἀδύνατον. εἰ μὲν ἐπὶ τὰ ἄνω λαμβάνομεν τὰς προτάσεις, τὸ μὴ παρὰ τοῦτο ἔστι καθ’ οὓς κατηγορεῖται τὸ Α, τὸ Β. ὥστε τὸ ψεῦδος διὰ τοῦ ΑΒ λαμβάνεται· ἀφαιρεθέντος δὲ τοῦ ψεύδους οὐκέτι ἄτοπον συμβαίνει.

p. 66^a 1 Φανερὸν οὖν δτι τοῦ ἀδυνάτου μὴ πρὸς τοὺς ἐξ ἀρχῆς.

25 Φανερὸν δτι τὸ ἀδύνατον συμβαίνει οὐ διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ὑπόθεσιν 20 ἀλλὰ διὰ τὰς ψευδεῖς προτάσεις, ώς ἐλέγομεν ἐπὶ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ λευκοῦ.

3 συνάπτουσι τ 4 ἐλέγχων addidi λαμβάνειν scripsi: λαμβάνει B Ut δτι prius Ut: ως Β 6. 7 μὴ τοῦ—ἄπειρον mrg. U² 7 ante τὸ δὲ add. μὴ μεσάσαντας καὶ πάλιν ἐκείνης μὴ μεσάσαντας οὔτε τὸ τέλος. καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον U 8 οὐ δυνατόν Bt: ἀδύνατον U ἀνήρητο Β 9 δὲ U συνάπτονται t 11 ante ἄλλος add. οὐδαμῶς γὰρ οὐδαμῆ συνεγένεται τὸ ψεῦδος τῇ φάσει τῇ ἐξ ἀρχῆς U 13 post τοῦ add. μὴ, quod Waitz Organ. I 29 deleverat, Bt 14 συμβαίνῃ b: συμβαίνει B Ut τι Bt: τὸ U 15 τοῦ tert. et quart. om. Ut 18 τὸ ἄνω τὸ pr. l. scripsi: τοῦ ἄνω τοῦ Bt: τοῦ ἄνω τῇ U τοῦ κάτω τοῦ Bt ̄—19 τῷ δ] ̄βῃ τὸ ̄βῃ. ̄δ U 19 ἐπὶ τὸ κάτω τὸ β τῷ γ t: om. B τὸ εἴγαι βδ U 21 immo ἐπὶ τὸ 22 τῷ β U τὸ (ante ψεῦδος) om. t 23 οὐκέτι ex οὔτι corr. U συμβαίνει ἄτοπον B 24 δὲ B 25 post φανερὸν add. οὖν t 26 ἐλέγομεν] p. 456, 26 sq. 27 τοῦ om. Ut

p. 66a3 Καὶ γὰρ εἰ μὴ τῷ Β ἀλλὰ τῷ Κ ἐτέθη τὸ Α ὑπάρχειν. ΣΧΗΜΑ

Ἐπειδὴ ἐλέγομεν ἐπὶ τοῦ μὴ παρὰ τοῦτο ὅτι τὸ ἄτοπον συμβαίνει καὶ ὄντος καὶ μὴ ὄντος ἐκείνου τοῦ πρώτου ὅρου, ὡς ἐπὶ τοῦ γράμματος καὶ τοῦ λευκοῦ, νῦν λαμβάνει πρότασιν ὡς οὖσαν μόνως, καὶ δημοσίευτος οὐδὲν αὐτὴν τὸ ἄτοπον ἔπειται. οἷον ὡς αὐτὸς λέγει, *(εἰ)* τὸ Α παντὶ τῷ Κ, τὸ Κ παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Δ, ὥστε τὸ Α παντὶ τῷ Δ, τοῦτο δὲ 30 ἀδύνατον, οὐδὲ τὸ Α παντὶ τῷ Κ συμβαίνει τὸ ἀδύνατον ἀλλὰ δι’ ἄλλην τινὰ πρότασιν.

p. 66a11 Ἐπεὶ τὸ αὐτό γε ψεῦδος συμβαίνειν διὰ πλειόνων.

10 Φησὶν οὐδὲν ἄτοπον ὅτι καὶ οὔσης καὶ μὴ οὔσης τῆς πρώτης ὑποθέσεως [οὐδὲν] ἀδύνατον συμβαίνει· ταῦτὸ γὰρ ψεῦδος πολλάκις συμβαίνει διὰ πολλὰς ὑποθέσεις ψευδεῖς, ὡς αὐτὸς λέγει.

p. 66a16 Ὁ δὲ ψεῦδης λόγος γίνεται παρὰ τὸ πρῶτον ψεῦδος.

Τοῦτο βούλεται εἰπεῖν, ὅτι ψεῦδες συμπέρασμα γίνεται ἐκ δύο προτάσεων ἢ ἐκ πλειόνων. εἰ μὲν οὖν ἐκ δύο, ἐν θατέρῳ ἢ ἐν ταῖς δυσὶ τὸ ψεῦδος. εἰ δὲ ἐκ πλειόνων, ἐν ταῖς πρώταις προτάσεσι τὸ ψεῦδος· οἷον εἰ δείκνυται τὸ ΑΒ διὰ τοῦ ΓΔ, τὸ δὲ ΓΔ διὰ τοῦ ΖΗ, εἴη δὲ ψεῦδες τὸ ΑΒ, ψευδεῖς εἰσιν καὶ αἱ ΖΗ· ἐκ τούτων γὰρ συνάγεται καὶ τὸ ΓΔ, ἀτινα ΓΔ συνάγουσι τὸ ΑΒ. ὥστε περὶ τὰς πρώτας προτάσεις εὑρήσεις 45 τὸ ψεῦδος.

p. 66a25 Πρὸς δὲ τὸ μὴ κατασυλλογίζεσθαι παρατηρητέον.

Βούλεται διὰ τούτων εἰπεῖν ὁ Ἀριστοτέλης δπως μὴ κατασυλλογίζωνται ἡμῶν. καὶ φησὶν ὅτι παρατηρητέον τοῦτο, δπως μὴ τὸν αὐτὸν ὅρου πολλάκις λάβοι ὁ προσδιαλεγόμενος· εἰ γὰρ πολλάκις λάβοι, ἢ τῷ μὲν ποιεῖ 50 αὐτὸν ὑποκείμενον τῷ δὲ κατηγορούμενον, καὶ ποιεῖ τὸ πρῶτον σχῆμα, ἢ ἀμφοτέρων λαμβάνει αὐτὸν κατηγορούμενον, καὶ ποιεῖ τὸ δεύτερον σχῆμα, ἢ ἀμφοτέροις ὑποκείμενον, καὶ ποιεῖ τὸ τρίτον σχῆμα. ἐάν δὲ μὴ λάβῃ δις τὸν αὐτὸν ὅρου, οὐδαμῶς δυνατὸν κατασυλλογίζασθαι. ἢ πάλιν εἰ λάβῃ

1 ἐτέθη t Arist.: τεθῇ BU 2 τὸ om. B 4 τοῦ om. t πρότασιν Bt: αὐτὴν U
ώς supra καὶ ser. U² post οὖσαν add. καὶ U 5 εἰ addidi 9 συμβαίνει U
10 ὅτι post φησὶν colloc. B πρώτης om. B 11 οὐδὲν delevi ταῦτὸ
scripsi: τοῦτο B Ut post γὰρ add. τὸ lit 12 ὡς αὐτὸς λέγει om. B 13 περὶ¹
ψεῦδος λόγου inser. U 15 θατέρῳ t: θατέρῳ BU τοῖς U 17 τῶν (ante γ δ) B
19 immo παρὰ 21 περὶ τοῦ μὴ κατασυλλογίζεσθαι inser. B κατασυλλογίζασθαι U
23 τοῦto] τοῦ in ras. U 24 αὐ λάβῃ δ? 27 ὑποκείμενα U 28 λάβοι B

ἀμφοτέρας μερικάς τὰς προτάσεις, οὐδαμῶς συλλεκόγισται. εἰ δὲ βουλόμενος δεῖξαι τὸ καθόλου ἀποφατικὸν λάβῃ μίαν πρότασιν ἀληθῆ ἀποφατικήν, ἡμῶν τῇ καταφατικῇ ἐνισταμένων διὰ τὸ ἄμφω γίνεσθαι ἀποφατικὰς ὄμοίως ΣΧΙΙ^ν οὐ συλλελόγισται. λέγει οὖν πρῶτον πῶς ὀφείλομεν μὴ κατασυλλογίζεσθαι· 5 ὅτερον δὲ ἐρεῖ πῶς ἡμεῖς ἄλλους κατασυλλογίσασθαι δύνηθείημεν. καὶ παραγγέλλει ἐπὶ τοῦ ἵνα ρὴ κατασυλλογίζωνται ἡμῶν ταῦτα, μὴ ἡμεῖς εἰ ποιήσομεν, κατασυλλογίσόμεθα.

p. 66a27 Ἐπειδὴ περ ἴσμεν ὅτι ἀνευ τοῦ μέσου συλλογισμὸς οὐ γίνεται.

10 Ἐὰν τὸν μέσον ὅρον οὐ δῶμεν εἰς τὸ ληφθῆναι διεὶς ἀλλ' ἀπαξ, τῇ δὲ ἄλλῃ προτάσει ἐντῶμεν, ἵνα μὴ ληφθῇ διεὶς, οὐ γίνεται συλλογισμός· ἀνευ γὰρ τοῦ μέσου συμπέρασμα γενέσθαι οὐ δύναται. πῶς δὲ ὀφείλομεν τηρεῖν τὸν μέσον ὅρον καὶ μὴ διδόναι ἐν ἑκάστῳ σχήματι, δῆλον. εἰ γὰρ βούλεται τι ἐν πρώτῳ σχήματι συνάξαι, εἰ λάβῃ αὐτοῦ τὸν μέσον 15 ὅρον ἢ ὑποκείμενον τῷ ἄκρῳ ἢ κατηγορούμενον, παραγωρῶμεν. εἰ δὲ λάβῃ ὕστε τῷ μὲν ὑποκείσθαι τοῦ δὲ κατηγορεῖσθαι τὸν μέσον ὅρον, τότε ἐνστῆγαι ὀφείλομεν καὶ μὴ συγγωρεῖν τῇ μιᾳ προτάσει· ἐὰν γὰρ μὴ συγγωρήσωμεν διεὶς αὐτὸν ληφθῆγατι, οὔτε συλλογισμὸν ποιήσει. τοῦτο δὲ οὐκ ὀφεῖλει ἡμᾶς λαθεῖν, εἴτε ἐν πρώτῳ ἢ δευτέρῳ ἢ τρίτῳ βούλεται συλλο- 20 γίσασθαι σχήματι, ἐπειδὴ ἡμεῖς ὑπέχομεν τὸν λόγον, δὲ δὲ ὑπέγων τὸν λόγον οὗτός ἔστιν δὲ δυνάμει τὸ συμπέρασμα συνάγων· τῇ γὰρ ἐκείνου 15 θέσει ἔπειται τὸ συμπέρασμα.

p. 66a33 Χρὴ δὲ ὅπερ φυλάττεσθαι παραγγέλλομεν ἀποκρινομένους.

25 Εἰρηκὼς ὅτι οὐκ ὀφείλομεν διεὶς τὸν αὐτὸν ὅρον συγγωρεῖν διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν τὸν κατασυλλογίζόμενον ἡμῶν δὲ βούλεται, νῦν λέγει πῶς ἀν δι κατασυλλογίζομενοι κατασυλλογίσασθαι δύνωνται, ἐὰν κρύψιν τῆς τάξεως τῶν ὅρων ποιήσωνται, ἵνα νομίσῃ ὁ προσδιαλεγόμενος ἀσυναρτήτους εἶναι

1 τὰς μερικὰς B post συλλελόγισται add. καὶ ἀμφοτέρας ἀποφατικὰς ὄμοίως οὐ συλλογισῦνται U 2 λάβοι U¹, ωσὶ superser. U² ἀποφατικὴν ἀληθῆ B 2.3 ἡμῶν— ἀποφατικὰς om. U 3 ἀποφατικήν t 4 συλλελόγισται B: συλλογεῖται t: συλλογισῦνται U μὴ om. U κατασυλλογίσασθαι U 5 δ' om. U

ξε	α	έ	ειν
ἡμεῖς—6 παραγγέλλει Bt: ὀφείλομεν μὴ κατασυλλογίσασθαι παρήγγηλεν U (superser. U ¹)			
ίμμο ἄλλων 6 κατασυλλογίζονται t fort. ταῦτά 6.7 ἐποιήσαμεν, om. εἰ t			
8 ἐπειδὴ B 12 ἀνευ ex ἔνα, ut videtur, corr. U ² 14 αἱ τις? λάβοι U			
15 παραγωρούμεν U λάβοι U 16 τὸ μὲν U τοῦ t: τῶ BU 17 παραγωρεῖν B 18 αὐτὸν scripsi: αὐτὴν B Ut 19 εἴτε scripsi: ὕστε B Ut			
20 ὑπέσχομεν, ut videtur. B 25.26 διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν, quae post ἡμῶν colloc. B Ut, transposui 26 post κατασύλλ. add. μὲν U ἡμῶν Ut ἄ B			
27 δύνανται B κρύψεις B			

τὰς προτάσεις καὶ ὁμολογήσῃ, εἰ διὰ πλειόνων προτάσεων δείκνυται τὸ ΣΧΗΜΑ αὐτό. οἶν εἰ δείκνυται ὅτι τὸ Α τῷ Ζ ὑπάρχει διὰ μέσου τοῦ Β Γ Δ Ε, 25 εἰ ἐρωτᾶς, μὴ ἐφεξῆς ἐρωτήσῃς, ἐπεὶ αἰσθάνεται τοῦ συμπέρασμας ὃ προσδιαλεγόμενος καὶ οὐκέτι συγχωρεῖ γενέσθαι τὸ συμπέρασμα, ἀλλ’ οὗτως 5 ἐρωτητέον, εἰ τὸ Α τῷ Β, εἰ τὸ Γ τῷ Δ, εἰ τὸ Ε τῷ Ζ, πᾶλιν εἰ τὸ Β τῷ Γ, πάλιν εἰ τὸ Δ τῷ Ε, καὶ οὗτως ὅστερον ὁμολογήσαντος αὐτοῦ ἐφεξῆς ἐρεῖς τὸ συμπέρασμα. οὗτως, εἰ διὰ πολλῶν προτάσεων γίγνοιτο ὁ συλλογισμός.

p. 66 b 1 Ἐπὸ τοῦ μέσου ἄργεσθαι· μάλιστα γὰρ ἂν οὗτος λανθάνοι. 20

Εἰρηκὼς πῶς κρύψιν ὀφείλομεν ποιεῖν ἐφ' ὃν πολλαὶ αἱ προτάσεις, 10 τῷ μὴ ἐφεξῆς ἐρωτᾶν. νῦν λέγει πῶς ὀφείλομεν κρύψιν ποιήσασθαι, εἰ ὡσιν αἱ προτάσεις μὴ πολλαὶ ἀλλὰ δύο καὶ διὰ συλλογισμῶν κρίνεται τὸ συμπέρασμα γίνεσθαι. ὀφείλομεν πρῶτον τὴν ἐλάττονα πρότασιν ἐρωτᾶν καὶ οὗτως τὴν μείζονα.

p. 66 b 4 Ἐπεὶ δὲ ἔχομεν πότε καὶ πῶς ἐγόντων τῶν ὅρων. 25

15 Ἐπειδὴ οἴδαμεν πότε γίνεται καὶ πῶς ὁ συλλογισμός, φανερὸν πότε 40 γίνεται ἔλεγχος ἢ οὐ γίνεται. εἰ γὰρ εἴη ἡ μία ἀποφατικὴ πρότασις ἢ δὲ λοιπὴ καταφατική, ἔλεγχος γίνεται καὶ συλλογισμός, ἢ ἄμφω καταφατικαί, 20 ἦτοι ἐν πρώτῳ ἢ τρίτῳ συγήματι, καὶ οὗτος γίνεται συλλογισμός. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἔλεγχος βούλόμενος τὸ ὑπὸ σοῦ λεγόμενον τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον 25 λαμβάνει τῇ σῇ ὑποθέσει, ἐξ ἀνάγκης εἰδέναι τοῦτο ὀφείλεις καὶ ἔκείνη τῇ προτάσει ἐνστῆγαι τῇ τὴν σὴν ὑπόθεσιν ἀναιρούσῃ. ἐὰν γὰρ ἔκείνη ἐν- 30 στῇς, ἀδύνατον γενέσθαι ἔλεγχον· ἀλλοὶ γὰρ οὐ δύναται. οἶν εἰ συνήξεις σὺ τὸ παντί, πάντως αὐτὸς ἢ τὸ οὐδενὶ βούλεται δεῖξαι ἢ τὸ οὐ παντί· οὐκοῦν ἀνθίστασαι τῇ προτάσει τῇ ἀναιρούσῃ τὴν σὴν ὑπόθεσιν τῇ ἀπο- 35 φατικῇ.

p. 66 b 11 Εἰ δὲ μηδὲν συγχωροῖτο.

Ἐὰν τὸ ἀντιφατικῶς ἀντικείμενον μὴ συγχωρηθῇ, οὐ γίνεται ἔλεγχος· 50 οὐ γὰρ ἦν συλλογισμὸς ἀπάντων τῶν ὅρων ὄντων στερητικῶν.

⟨οἶν⟩ ἐὰν ἥμων συναξάντων τὸ καταφατικὸν αὐτὸς βούληται τὸ ἀποφατικὸν 30 συνδέσαι, εἰτα μὴ δυνηθῶμεν ἐνστῆγαι τῇ προτάσει τῇ ἀποφατικῇ (ἐξ ἀνάγκης γὰρ μία πρότασίς ἐστιν ἀποφατική), ἐνστῶμεν τῇ καταφατικῇ καὶ

1 ὁμολογήσει U	5 ἢ—εἰ τὸ addidi	6 ὁμολογήσαντες B	7 γένοιτο B
8 οὗτως ἀν U	9 ποιεῖν ὀφείλομεν U	πολλαὶ ε πάλαι, ut videtur, corr. U ²	
12 γίγνεσθαι U	14 ἐπειδὴ, om. δὲ U	15 οἴδατε, ut videtur, B	γίγνεται U
16 εἴη scripsi: εἰ B Ut	17 καὶ om. B	συλλογισμὸν, ut videtur, B	18 ἢ Ut:
καὶ B γίγνεται Ut	21 τῇ B: ὀφείλεις U: om. t	22 immo ἀλλος sive ἀλλη	
23 τῶ (ante παντί) U	24 ἀνθίσταται Bt: fort. ἀνθίστασο	28 ὅρων ει στερητικῶν	
om. U	29 οἶν addidi	βούληται scripsi: βούλεται B Ut	

ποιήσωμεν αὐτὴν ἀποφασικήν, καὶ συμβαίνει δύο γίνεσθαι ἀποφάσεις, καὶ ἀσυλλόγιστος ἡ συζυγία. |

p. 66 b 14 Εἰ μὲν γὰρ ἔλεγχος, ἀνάγκη συλλογισμὸν εἶναι. CXLIV^r
 'Ο γὰρ συλλογισμὸς ἐπὶ πλέον τοῦ ἔλεγχου.

5 p. 66 b 15 'Ωσαύτως δὲ καὶ εἰ μηδὲν τεθείη.

"Ωσπερ εἰ ἀμφοτέρας ποιήσεις ἀποφασικάς, οὐδὲν συνάγει ἔτι καὶ οὐ δύναται ἔλεγχαι, οὕτως, εἰ μηδὲν τεθῆ ἐν δλῳ (ἀντὶ τοῦ 'εἰ μηδεμίᾳ πρότασις τεθῆ καθόλου ἀλλ' ἀμφι μερικαί'), οὐ δύναται ἔλεγχον συναγαγεῖν· ἔξ ἀμφοτέρων γὰρ μερικῶν ἔλεγχος οὐ γίνεται.

10 p. 66 b 18 Συμβαίνει δ' ἐνίστε καθάπερ ἐν τῇ θέσει τῶν ὅρων.

Βούλεται εἰπεῖν περὶ τῆς γιγνομένης ἀπάτης, ἢτι γίνεται ἡ ἀπάτη διὰ τὸ μὴ ἐπιστημονικῶς εἰδέναι τὰ πράγματα. ἡ ἀπάτη δὲ γίνεται οὕτως, ὅταν τὸ αὐτὸν πλείοσιν ὑπάρχῃ καὶ τῷ μὲν δοκῇ καθ' αὐτὸν ὑπάρχειν, τῷ 15 δὲ λανθάνῃ οἱόμενον μηδενὶ ὑπάρχειν. οἷον τὸ Α καὶ παντὶ τῷ Β καὶ 15 οὐδενὶ τῷ Γ· ταῦτα δὲ τὰ ΒΓ ὑπαρχέτωσαν τῷ Δ παντί· εὑρεθήσεται τὸ Α καὶ οὐδενὶ καὶ παντὶ τῷ Δ. καὶ συμβαίνει ἡπατῆσθαι τινα τοῦ μὲν παντὶ οὕτως· τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Δ, τὸ Α παντὶ τῷ Δ. τοῦ δὲ μηδενὶ· τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Δ, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Δ. ὅστε τὸ αὐτὸν τῷ αὐτῷ καὶ οὐδενὶ καὶ παντί. αὕτη μὲν ἡ ἀπάτη. γίνεται 20 δέ, ως εἰρήκαμεν, ὅταν τὸ αὐτὸν ἄλλοις τισὶν ὑπάρχῃ καὶ τοῦ μὲν κατηγορεῖται τοῦ δὲ ἀπαρνεῖται, εἶτα ταῦτα τὰ δύο ἀμφότερα κατηγορεῖται ²⁰ τινος, συμβαίνει δὲ μὴ ἐπιστημονικῶς τοῦτο εἰδέναι.

p. 66 b 26 Πάλιν εἴ τις ἀπατηθείη περὶ τὰ ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας.

"Η πρώτη ἀπάτη πῶς ἐστιν, εἰρηται. δευτέρα ἀπάτη ἐστὶν αὕτη· ²⁵ 25 ὅταν ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας ὥσιν οὕτως, τὸ Α παντὶ τῷ Β, τὸ Β παντὶ τῷ Γ, εἶτα ὑπονοῆ καὶ ὅτι οὐδενί, συμβαίνει τῷ αὐτῷ τὸ αὐτὸν καὶ εἶναι καὶ μὴ εἶναι.

p. 66 b 30 Ἄρ' οὖν οὐδὲν ἄλλο ἀξιοῦ ἐκ τούτων ἡ δὲ ἐπίσταται.

"Αλλη ἀπάτη γίνεται ως καθόλου τὸ κατὰ μέρος πιστοῦσθαι· οἷον ³⁰

5 τεθῆ B	6 ποιήσει B: ποιήσῃ t	8 μερικὴ B	δύνανται Ut
10 περὶ τῆς καθ' ὑπόληψιν ἀπάτης inser. U		11 γίγνεται t	13 ὑπάρχειν (ante
καὶ) t καὶ om. U	δοκεῖ Ut	αὐτὸν Bt	13. 14 τῷ δὲ iterat B
14 λανθάνειν Ut	16 ἀπαρτῆσθαι t	post τινα add. οἷον U	17 τῷ α. pr. l. U
20 ὑπάρχῃ καὶ om. U	20. 21 τῶ—τῶ U	25 συστοιχίας ex Arist. scripsi:	
στοιχίας libri	26 ὑπονοεῖ Ut	τῷ αὐτῷ τὸ αὐτὸν scripsi: τοῦ αὐτοῦ τὸ αὐτὸν	
Ut: inv. ord. B	28 οὐδενὶ U	η δὲ ἐπίσταται ex η ἐπιστήμη corr. U	

καθόλου οἰδαμεν ὅτι οὐδεμία ἡμίονος κύει, καὶ καθόλου οἰδαμεν ὅτι πᾶν ΣXIV^r
τὸ κύον ἐξωγκωμένην ἔχει τὴν γαστέρα· οἰδαμεν δὲ ἡμίονον ἐξωγκωμένην
ἔχουσαν τὴν γαστέρα· διὰ μὲν τὸ καθόλου ὅτι ἡμίονος οὐ κύει, διὰ δὲ τὸ
ἐξωγκωμένην ὅπονοεῖται. ὥστε μὴ ἔχοντες ἐπιστήμην τοῦ πράγματος
5 ἀπατώμεθα, ἐπειδὴ πᾶν μὲν τὸ κύον ἐξωγκωμένην ἔχει τὴν γαστέρα, οὐ
πᾶν δὲ τὸ ἐξωγκωμένην ἔχον τὴν γαστέρα κύει.

p. 66b34 Ἐπὶ δὲ τοῦ πρότερον λεχθέντος, εἰ μὴ ἐκ τῆς αὐτῆς 35
συστοιχίας τὸ μέσον.

Εἰρήκαμεν πόσαι εἰσὶν αἱ ἀπάται. νῦν δὲ βούλεται τοῦτο εἰπεῖν, ὅτι
10 πάντις συμβαίνει τὴν μίαν πρότασιν ἐπιστημονικῶς καθ' αὐτὸ μὴ εἰδέναι.
ἡ γάρ πρώτη ἀπάτη [ἥ] αὐτῇ· τῷ ὑπάρχειν τὸ Α καὶ τῷ Β καὶ τῷ Γ,
ταῦτα δὲ τὰ δύο τῷ Δ, ἐὰν ὑπονοήσῃ ὅτι τὸ Α καὶ παντὶ καὶ οὐδενὶ τῷ Ε,
ὅπερ φεῦδος, ταύτην τὴν ὑπόνοιαν ἐπιστημονικὴν ἔχειν οὐ δύναται· εἰ γάρ
ἔχει αὐτὴν ἐπιστημονικήν, εὑρεῖται τὸ αὐτὸ τῷ αὐτῷ καὶ ὑπάρχειν καὶ 40
15 μὴ ὑπάρχειν, ὅπερ ἄτοπον. οἷον εἰ οἶδεν ἀκριβῶς ὅτι τὸ Α παντὶ τῷ Β
καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Δ, καὶ τὸ Α παντὶ τῷ Δ· ὅμοιώς δὲ καὶ τοῦτο εἰ
ἐπιστημονικῶς εἰδείη, τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Δ (τοῦτο γάρ
ὑπάρχειται), οὐκοῦν καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Δ· ἦν δὲ καὶ παντί, ὃ ἐδείχθη
διὰ τοῦ Β, ὅπερ ἄτοπον. ὥστε ἀνάγκη τὴν μίαν ἐπιστημονικῶς μὴ οἴεσθαι
20 αὐτὸν εἰδέναι. καὶ οὐτος, ἐξ οὐκ οἶδεν ἐπιστημονικῶς, συνάζει τὸ αὐτὸ⁴⁵
τῷ αὐτῷ ὑπάρχειν καὶ μὴ ὑπάρχειν.

Μὴ ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας. ἐκ τῆς αὐτῆς συστοιχίας λέγει 5
ἀντὶ τοῦ 'ἴνα μὴ ὥσι κατὰ τάξιν'.

p. 66b35 Καθ' ἑκάτερον μὲν τῶν μέσων ἀμφοτέρας τὰς προ-
25 τάσεις.

'Αμφοτέρας, φησί, τὰς προτάσεις οὐκ ἐγχωρεῖ ὑπονοεῖν ἀληθεῖς,
ὥστε τὸ Α τῷ μὲν Β παντὶ τῷ δὲ Γ οὐδενί, ἢ τὸ ἀνάπαλιν. πᾶς γάρ
τὸ αὐτὸν ἐνδέχεται, ὅπου τοῖς δύο οὐ παντὶ ὑπῆρχε τὸ Α, ἀλλὰ τῷ μὲν
παντὶ τῷ δὲ οὐδενί; ἐὰν γάρ, φησίν, ἀμφοτέρας ἐπιστημονικῶς λάβωμεν,
30 συμβαίνει ἄτοπον τι· ἢ γάρ | ἀπλῶς ἐναντίον τι συνάγεται. ἐὰν τὸ ΣXIV^v
καθόλου συναγθῆ, ἢ τὸ ἐναντίον ἐπί τι, ἐὰν τὸ μερικὸν συναγθῆ. οἷον
ἀντὶ τοῦ πᾶς τὸ οὐ πᾶς. ταῦτα δὲ ἀμφότερα λέγει τὸ ΒΓ.

1 ὅτι alt. Bt: ως U 2 ἐξογκουμένην utroque Bt itemque vs. 5. 6 3 τοῦ—
τοῦ U 4 ἐξογκοῦσθαι Bt 7 προτέρου Ut εἰ in ras., μὴ superser. U
9 τοῦτο om. B 11 αὐτῇ· τῷ scripsi: ἡ αὐτὴ τὸ libri 17 εἰδοίη U post τὸ
alt. add. δὲ t 18 ἦν Bt: εἰ U δειγθῆ, om. δ U 20 αὐτὴν B
22 ante ἐκ alt. add. ex Arist. εἰ μὴ t, μὴ superser. U ἐκ alt. om. B 23 κατ'
ἀξιῶν t 27 α BU: β' t 28 τοῖς B: τῶν Ut 28, 29 τὸ—τὸ U 31 τὸ
alt. om. B

p. 67a5 Οὗτω μὲν οὖν οὐκ ἐνδέχεται ὑπολαβεῖν, καθ' ἔκά- CXIV
τερον δὲ τὴν μίαν.

Πάσας ἐπιστημονικῶς εἰδέναι οὐκ ἔνδεχεται· τὰς δὲ δύο ἐπιστημονικῶς εἰδέναι ἡ τὰς τρεῖς οὐδὲν ἀτοπον συμβάνει, οἷον τὸ Α παντὶ τῷ Β, 5 τὸ Β παντὶ τῷ Δ, καὶ πάλιν τὸ Α οὐδενὶ τῷ Γ, μὴ εἰδείη δὲ ἐπι- στημονικῶς δι τὸ Γ παντὶ τῷ Δ, ὅπερ ἐστὶ μερικόν. οἷον οἶδε μὲν ἐπι- στημονικῶς δι τοῦ οὐδεμίᾳ ἥμίονος κύει· οὐκ οἶδε δὲ εἰ τοῦτο τὸ ἔγκυον ἥμίονός ἐστιν· καὶ συμβάνει τὸ μὲν καθόλου εἰδέναι αὐτόν, τὸ δὲ κατὰ μέρος οὐκέτι.

10 p. 67a13 Οἶον εἰ τὸ πὲν Α ὁύο ὁρθαῖ.

‘Ως ἐπὶ παραδείγματος ποιεῖται τὸν λόγον τοιοῦτον, δτι ὑποκείσθω τινὰ εἰδέναι τὰς δύο δριθὰς καὶ τὸ καθόλου, δτι πᾶν τρίγωνον ἔχει δύο 15 δριθαῖς ἵσας· μὴ εἰδείη δὲ δτι τόδε τρίγωνόν ἐστιν, αἰον τὸ κεκρυμμένον ὑπὸ τὴν θύραν ἢ τὸν κόλπον· εὑρεθήσεται τὸ μὲν καθόλου εἰδώς, τὸ δὲ 15 μερικὸν οὐκέτι.

p. 67a 16 Τὸ γὰρ εἰδέναι ὅτι πᾶν τρίγωνον δύο ὀρθὰς ἔχει οὐκ
ἀπλοῦν ἐστιν.

‘Ο εἰδώς, φησίν, δτι πᾶν τρίγωνον δύο ἔχει ὀρθὰς οὐχ ἀπλῶς 20
οἶδεν, ἀλλὰ τοῦτο καθόλου· τοῦτο δὲ ἐκ τῶν κατὰ μέρος τριγώνων ώς
20 καθόλου οἶδεν, ὥστε οὐχ ἔξει τὰς ἐναντίας. ὁ οὖν μὴ βλέπων τὸ
κεκρυμμένον τρίγωνον τὸ μὲν καθόλου οἶδε, τὸ δὲ κατὰ μέρος οὐκ οἶδεν.
οὔτε γάρ ὄρῳ αὐτό, ὥστε οὐδὲ τὰ ἐναντία δοξάσει ὁ τοιοῦτος, ἐπειδὴ
μὴ ὄρᾳ.

p. 67a21 Καὶ ὁ ἐν τῷ Μένωνι λόγος, ὅτι ἡ μάθησις ἀνάμνησις.

25 Λέγει ὁ Ηλάτων ἐν τῷ Μένωνι ὅτι αἱ μαθήσεις ἀναμνήσεις εἰσίν. ὁ δὲ Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι ἡ μάθησις ἀνάμνησις οὐκ ἔστιν· ὁ γὰρ μανθάνων οὐ προεπιστάμενος μανθάνει ἀλλὰ μὴ εἰδώς· ὁ δὲ ἀναμιμνησκόμενος προεπιστάμενος ἀναμιμνήσκεται. οὗτος οὐκοῦν καὶ ὁ Μένων γέδει τὸ καθόλου, τὸ δὲ καθ' ἔκαστον ἐμάνθανε διὰ τῆς κατὰ μέρος ἐπαγωγῆς μὴ εἰδώς.

1.2 ἔκάτερα B: ἔτερον t 5 εἰδοῖη U: εἰδέναι conicio, at cf. vs. 13 10 εἰ τὸ βῆ παντὶ^α τῷ βῆ πωντὶ τὸ αὐτῷ καὶ ἐν τῷ βῆ: — ἀλλὰ οὐδὲν κωλύει τὸ γῆ ἀγνοεῖν ὅτι ἔστιν lemma U
13 ὄρθαις scripsi: ὄρθας BUT εἰδοῖη U 16 ἔχει δύο ὄρθας t: δύο ὄρθαις U Arist.
18 ὄρθας ἔχει U 19 μέρους B 20 post οὖσεν add. e vs. sq. τὸ δὲ κατὰ μέρος U
22 δοξάζει t οὗτος, ἐπεὶ B 24 ante καὶ add. ex Arist. ὅμοιώς δὲ t ὁ om. B
ἢ om. U 25 ἐν τῷ Μένωνι] c. 15 p. 81 C sq. 26 φησίν (post ἀριστ.) B
29 τὸ B: τὰ Ut

ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὅτι ἀνάμνησίς ἐστιν ἡ μάθησις, ἐπειδή, πρὸν δεσμευθῆ ΚΣΙΝ^ν
ἡ ψυχὴ τῷ σώματι, πάντα ἥδει, δεσμευθεῖσα δὲ ἀναμιμήσκεται μανθάνουσα. 30

p. 67a24 "Ωσπερ ἀναγνωρίζοντας.

Οἶδαμεν, ἐὰν ἴδωμεν τρίγωνόν τι, ὅτι καὶ δύο δρυδᾶς ἔχει.

5 p. 67a27 Τῇ μὲν οὖν καθόλου θεωροῦμεν τὰ ἐν μέρει.

Πῶς οὖν συμβαίνει γίνεσθαι τὴν ἀπάτην; ἐκ τοῦ τὸ μὲν καθόλου
ἡμᾶς εἰδέναι τὸ δὲ κατὰ μέρος μὴ εἰδέναι. καὶ ἐκ τούτου ἀπατώμεθα,
οὐκ εἰς ἐναντίον τι ἀπατώμεθα. διὰ τί; ὅτι οἶδαμεν τὸ καθόλου. πῶς
δὲ ἀπατώμεθα; ἀγνοοῦντες τὸ κατὰ μέρος.

10 p. 67a31 Οὐ γάρ ἐναντία ἡ κατὰ τὸ μέσον.

"Οὐτι ἡ ἀπάτη ὅτε ἐστὶ γιγνομένη, οὐ συνάγεται τὸ ἐναντίον.

p. 67a33 Οὐδὲν δὲ κωλύει εἰδότα καὶ ὅτι τὸ Α ὅλῳ τῷ Β ὑπάρχει. 40

Εἰρηκὼς πῶς γίνεται ἀπάτη, νῦν βούλεται εἰπεῖν ὅτι, ἐάν τις εἰδείη
τὸ κατὰ μέρος σὺν τῷ καθόλου, οὐκ ἀπατᾶται. οἷον εἴ τις οἶδεν ὅτι
15 οὐδεμία ἡμίονος κύει, εἰδείη δὲ καὶ τόδε τι, ὅτι ἡμίονος ἐξωγκωμένη ἐστὶν
ἥδε, οὐκοῦν εἰ ἁπάντα οἶδε, τύχη δὲ ἐκεῖνος ἐνεργεῖν τότε ἐκ τῆς
καθόλου ὠρμημένος ὑπονοήσεως. ίδον δὲ ἡμίονος ἐξωγκωμένην ἔχουσαν 45
τὴν γαστέρα ὑπονοήσει ὅτι κύει, μὴ ἐνεργήσας ἐκ τῆς καθόλου ὅτι οὐδεμία
ἡμίονος κύει. οὕτως ἀγνοῶν τις τὸ καθόλου, καθὸς οὐκ ἐνήργησε, τότε
20 ἀπατᾶται πάλιν ὅτι ἥδε ἡ ἡμίονος κύει.

p. 67a36 Μὴ συνθεωρῶν.

Μὴ συσκοπῶν, ὅτι ὑπὸ τὸ καθόλου ἐστὶ τὸ μερικόν, νομίζει κύειν 50
τὴν ἡμίονον.

1 δεσμηθῆ (η prius ex ω corr.) Β 2 ἥδη τ δεσμηθεῖσα Β 3 ἀναγνωρίζοντες Β: γνωρίζοντας pr. U 4 εἰδῶμεν Η: εἰδωμεν τ ante τριγ. add. τὸ Η
5 ante τῇ μὲν add. ὄμοιώς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων Ητ τὸ Β(η) 7 αἱ ἀπατώμενοι?
10. 11 οὐ γάρ—τὸ ἐναντίον post 20 κύει collocant libri 10 τὸ οιη. Η 11 γιγνομένη Ητ
12 ante οὐδὲν add. ὄμοιώς οὐκοῦν—κατὰ (τὸ οιη.) μέσον —ἐπιστήμη Η καὶ οιη. Β
ὑπάρχει ante τῷ β̄ collocat Η: οιη. Β 13 εἰδούση Η itemque vs. 15 15 τὸ οιη. Β
ἐξογκωμένη Β: ἐξογκουμένη τ 16 ἥδε seripsi: οἰδεν libri καὶ εἰ Η τύχαι Η
αἱ ἐκεῖθεν? 17 ἐξογκωμένη Β: ἐξογκουμένην τ ἔχειν Η 18 τὴν οιη. Η
18. 19 ὅτι οὐδεμία—καθόλου οιη. Η 19 ἐνέργησε Β: ἡγ ἐνεργήσας pr. Η, corr. Η¹
20 post πάλιν add. δὲ Ηt 21 ante μὴ add. οὐ γάρ ἐπισταται ὅτι τὸ α τῷ γ̄ Η
22 σὺν σκοπῶν τ

p. 67a 37 Καὶ εἰ τὸ μὲν οἶδε τὸ δὲ μὴ οἶδεν, ἀπατηθήσεται. |

‘Ομοίως πᾶλιν, δικαὶοις πάλιν, δικαὶοις εἴρηται ζῆται, ὅτε τὸ καθόλου μὲν οἶδεν, *(οἶν)* εἰ CXV^r οἶδε τις ὅτι πᾶν τρέγωνον δύσι ἔχει ὄρθας, τόδε δὲ οὐκ οἶδεν ὡς κεχρυμμένον ὅτι ἐστὶ τρέγωνον· οὐδὲν γάρ ἔξω γινόμενον τῆς ήμετέρας αἰσθήσεως 5 ἕτερον τι ἔξι ἀνάγκης περὶ αὐτοῦ. ἀκριβῶς δὲ οἶδαμεν τότε, ὅτε σὸν τὴν καθόλου ἐπιστήμην καὶ τὸ μερικὸν εἰδείημεν. 5

p. 67b 3 Ἀλλ’ οὐχ ως τῷ ἐνεργεῖν.

Τὸ δὲ τῷ οὐχ ως τῷ ἐνεργεῖν πρὸς τὸ ἄγνωτον εἴρηται, ὅτι διὰ οὐδενὸν, 10 ὅτι ζῆσι ηἱ ήμέτεροι κύει, οὐχ ως πρὸς τὸ ἐνεργεῖν ἐκ τοῦ καθόλου οἶδεν· ἐπεὶ εἰ ἐνήργει, ζῆσι ὅτι οὐ κύει ἐκ τοῦ καθόλου ἐνεργῶν.

p. 67b 3 Τὸ γάρ ἐπίστασθαι λέγεται τριγῶς.

Διαίρεσιν ἐνταῦθα παραδίδωσι τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἀπάτης, ὅτι τὸ ἐπίστασθαι ηἱ περὶ τὸ καθόλου ηἱ περὶ τὸ κατὰ μέρος ηἱ περὶ ἀμφότερα, τουτέστι τὸ ἐνεργεῖν· ἐνεργοῦμεν γάρ ἀπὸ τοῦ καθόλου ἐπὶ τὸ κατὰ μέρος. 10 15 διαίρεσιν οὖν ἀπατώμεθα ηἱ τῷ μὴ εἰδέναι τὸ καθόλου ηἱ τῷ μὴ εἰδέναι τὸ κατὰ μέρος ηἱ τῷ μηδέτερον, τουτέστι μὴ ἐνεργεῖν ἀπὸ τοῦ καθόλου ἐπὶ τὸ κατὰ μέρος· διὰ τοῦτο γάρ κάκεῖνος φόρμη οὐκ ηἱ ήμέτεροι κύει, διὰ τὸ μὴ ἐνεργῆσαι αὐτὸν ἀπὸ τοῦ καθόλου, οὐκ οὐδεμία ήμέτεροι κύει.

p. 67b 5 Οὐδὲν οὖν κωλύει καὶ εἰδέναι καὶ ηἱπατησθαι.

20 Οὐδὲν κωλύει, ως διὰ τῶν παραδειγμάτων ἐδεῖξαμεν, εἰδέναι καὶ 15 ηἱπατησθαι, εἰδέναι μὲν τὸ καθόλου, ηἱπατησθαι δὲ περὶ τὸ μερικόν, ηἱ τὸ ἀνάπαλιν, εἰ μὴ ἐνεργούῃ ἐκ τοῦ καθόλου. καὶ οὐδὲν ἐναντίον συνάγει διὰ τὸ μὴ εἰδέναι.

p. 67b 8 Ὅπολαμβάνων γάρ κύειν τὴν ήμέτερον.

25 Ἡπάτηται, φησίν, οὐκ ηἱ ήμέτεροι κύει, ἔκεινος, οὐκ ηἱδυνήθη 20 ἐνεργῆσαι ἀπὸ τῆς καθόλου τῆς λεγούσης οὐδεμία ήμέτεροι κύει. διὰ τοῦτο οὖν *(οὐκ)* ἐπειδὴ οὐδέλαβε τὴν ήμέτερον κύειν, ζῆση ἐναντίαν ἔχει ἀπάτην· ηἱ γάρ ἐναντία ἀπάτη διὰ συλλογισμοῦ γίνεται, ἔκεινος δὲ οὐ συγελογίσατο.

I ante καὶ add. ὥστε δῆλον ὅτι t 2 ὥστε seripsi: οὐδὲ B Ut τὸ—οἶδεν οὐ. U
οἶν addidi ηἱ U 6 τὴν μερικὴν Ut 7 τῷ Arist.: τὸ B Ut (f, pr. A B u)
9 post καθόλου add. λόγον Bt 10 εἰ U: ηἱ Bt ἐνήργει seripsi: ἐνεργεῖ B Ut ζῆση U †
11 τριγῶς λέγεται U lemmati add. ηἱ ως τῇ (τὸ t) καθόλου ηἱ ως τῇ οἰκεῖᾳ (τὸ οἰκεῖα t)
ηἱ ως τὸ ἐνεργεῖν Ut 13 παρὰ (post ηἱ alt.) U 14 τὸ prius U: τοῦ Bt
τοῦ B: τῶν Ut 15 et 16 τῷ ubique b: τὸ B Ut 19 οὖν superser. U² ante
εἰδέναι add. τὸ t itemque vs. 20 22 τοῦ seripsi cf. vs. 9. 10. 14: τῶν B Ut 27 οὐκ addidi

p. 67b 12 Ὁ δ' ὑπολαμβάνων τὸ ἀγαθόν εἶναι κακῷ εἶναι. CXVr

"Ετερόν τι θεώρημα παραδίδωσιν ὁ φιλόσοφος ἐνταῦθα τοιοῦτον. ἐάν τις, φησί, λάβῃ τὸν ὄρισμὸν τοῦ καλοῦ καὶ οἰηθῇ τὸν αὐτὸν εἶναι τοῦ κακοῦ, ὑπονοήσει καὶ αὐτῆς τὸ αὐτὸν εἶναι ἀπαραλλάκτως τὸ ἀγαθὸν τῷ κακῷ, ὅπερ οὐκ ἀληθές. ὁ δὲ φιλόσοφος κακῶς ἔλαβε τοὺς ὅρους οὗτοις·

τὸ Α, ἀγαθόν εἶναι, τὸ αὐτὸν τῷ κακῷ εἶναι, λέγω δὴ τῷ Β, καὶ τὸ κακῷ 30 εἶναι τὸ αὐτὸν τῷ Γ, ἀγαθόν εἶναι. καὶ οὐδὲν ἄτοπον ἀκολουθεῖ. διὰ τοῦτο οὖν διλύγον ὅστερον ἔρει 'ἀλλὰ τοῦτο ἀκριβέστερον σκεπτέον'.

p. 67b 18 Ὡσπερ γάρ εἰ ἦν ἀληθές, καθ' οὖν τὸ Γ, τὸ Β.

10 "Ωσπερ λέγομεν ἐπὶ ταύτης τῆς ἐκθέσεως τοῦ θεωρήματος, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπολαμβάνειν, εἰ ὑπολάβῃ τις ὅτι τὸ Γ ὑπὸ τὸ Β ἐστίν, 35 καὶ τὸ Β ὑπὸ τὸ Α, ὑπολάβῃ ὅτι καὶ τὸ Γ ὑπὸ τὸ Α ἐστίν ἐξ ἀνάγκης.

p. 67b 20 Ὄμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ εἶναι.

Εἰ τὸ Α τῷ Β ὑπάρχει καὶ τὸ Β τῷ Γ, καὶ τὸ Α ἄρα τῷ Γ 15 ὑπάρξει ἐξ ἀνάγκης.

p. 67b 22 Ἀρ' οὖν τοῦτο μὲν ἀναγκαῖον.

ΤΑΡ' οὖν, φησίν, εἴ τις δώσει ὅτι τὸ ἀγαθόν εἶναι τὸ αὐτόν ἐστι τῷ κακῷ εἶναι, ἀναγκαῖον τι καὶ ἀληθές συνάγειν οὐκ ἐνδέχεται; ἀλλὰ ψεῦδος ἐστι τὸ ὑπολαμβάνειν τὸ ἀγαθόν τὸ αὐτὸν εἶναι τῷ κακῷ, εἰ μή τί γε κατὰ 20 συμβεβηκός· οἷον ὅτι τὸ δύκαιον ἀγαθόν ἐστι κατὰ συμβεβηκός ὑπονοοῦσί τινες, ὅτι καὶ οὗ, παρὰ τὸ μή ἀδικεῖν διὰ τὸ μή ἔχειν πλείω. 45

p. 67b 26 Ἐπισκεπτέον δὲ τοῦτο βέλτιον.

Εἶπεν ἐπισκεπτέον βέλτιον. η ἐπειδὴ εἶπεν 'εἰ μή τί γε κατὰ συμβεβηκός οἰηθῇ τὸ καλὸν κακὸν εἶναι', η ὅτι κακῶς ἐξέθετο τοὺς ὅρους 25 τοῦ <καλῷ καὶ> κακῷ εἶναι ἄνω.

p. 67b 27 Ὅταν δ' ἀντιστρέψῃ τὰ ἄκρα, ἀνάγκη καὶ τὸ μέσον ἀντιστρέψειν.

'Εντεῦθεν ὁ φιλόσοφος βούλεται εἰπεῖν περὶ τῶν ἀντιστροφῶν τῶν ἐν

1 οὐδὲν U τῷ U (f, pr. A C) κακὸν B 3 οἰηθεῖται B 4 τῷ αὐτῷ U
5 οὐκ om. Bt 6 ἀγαθῷ scripsi: ἀγαθὸν B Ut τὸ tert. B: τῷ Ut 8 διλύγον
ὅστερον] b26 9 τὸ alt. corr. ε τῷ B 12 immo ὑπολαμβάνει 13 δὲ om. B
16 ante ἄρ' add. ὥστε καὶ ἐπὶ τοῦ διεξάχειν ὄροις: Ut ἄρ' B (A): ἄρα Ut μὲν
om. U 17 ἄρα B τὸ prius B: τῷ Ut 19 τὸ alt. B: τῷ Ut
αν ἀγαθὸν? 20 post ἐστι add. καὶ κακὸν τὸ 21 οἰηθεῖται B 25 <καλῷ καὶ>
κακῷ scripsi: κακῶς B Ut ἄνω om. B 26 περὶ τῶν ἐν πρώτῳ σχήματι γενομένων
ἀντιστροφῶν inser. B: περὶ ἀντιστροφῆς τῆς ἐν πρώτῳ σχήματι U ἀντιστρέψῃ U Arist.:
ἀντιστρέψηται Bt 28 τῶν alt. Bt: καὶ U

πρώτῳ σγήματι γινομένων καὶ | καταφατικῶν καὶ ἀποφατικῶν καθόλου. ΟΣΥ^ν
καὶ φησίν ὅτι, εἰ τὸ ἄκρον τῷ ἄκρῳ ἀντιστρέψει καὶ ὑπάρχει τὸ Α παντὶ⁵
τῷ Γ καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Α διὰ τοῦ Β, ἀνάγκη καὶ τὸν μέσον ὅρον ἀντι-
στρέψειν πρὸς τὰ ἄκρα. καὶ ὁ μὲν μείζων ἄκρος ἀντιστρέψει οὗτως· τὸ
5 Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Γ παντὶ τῷ Α, καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Α. οὗτως ὁ
μείζων ὅρος. ὁ δὲ ἐλάττων οὗτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Α, τὸ Α παντὶ τῷ Β,
καὶ τὸ Γ παντὶ τῷ Β. οὗτος καὶ ὁ ἐλάττων. ἐὰν οὖν τὸ ἄκρον τῷ ἄκρῳ
5 ἀντιστρέψῃ, καὶ τὸ μέσον τοῖς ἄκροις ἀντιστρέψει.

p. 67b32 Καὶ ἐπὶ τοῦ μὴ ὑπάρχειν ώσαύτως.

10 ‘Ωσαύτως (ἀντὶ τοῦ ‘ὑμοιοτρόπως’) ⟨ώς⟩ εἶπε περὶ τοῦ καθόλου κατα-
φατικοῦ, νῦν λέγει περὶ τοῦ ἀποφατικοῦ ὅτι, ἐὰν ἔστιν τὸ Α μηδενὶ τῷ Β, τὸ 10
δὲ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ ἄρα Α οὐδενὶ τῷ Γ. πῶς δὲ ἀντιστρέφομεν; οὗτως·
τὸ Β παντὶ τῷ Γ, τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α, τὸ ἄρα Γ οὐδενὶ τῷ Α. οὗτος
διὰ τοῦ δευτέρου σγήματος τὸ συμπέρασμα ἀντιστρέφομεν. τὴν δὲ μείζονα
15 ἀντιστρέφομεν οὗτως, ἵνα λάβωμεν καθ’ ὑπόθεσιν τὴν ἐλάττονα ἀντιστρέ-
φουσαν· οἷον τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α· τοῦτο γάρ ἐδείχθη·
οὐκοῦν τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α. οὗτος καὶ τὴν μείζονα πρότασιν. τὴν δὲ
ἐλάττονα ἀποδεῖξαι, ὅτι ἀντιστρέψει, οὐ δυνατόν· αἱ γὰρ δύο προτάσεις ἀπο-
20 φατικαὶ εἰσιν, ἡ τε τοῦ συμπεράσματος καὶ ἡ τῆς μείζονος προτάτεως· ἐκ
δύο δὲ δύο ἀποφατικῶν δειχθῆναι τι δύνατον.

p. 67b34 Εἰ δὴ τὸ Β τῷ Α ἀντιστρέψει, καὶ τὸ Γ τῷ Α ἀντι-
στρέψει.

Ἐν τῷ καθόλου ἀποφατικῷ. οὐκέτι δὲ ἀντιστρέψει ἡ ἐλάττων πρό-
τασις, ἀλλ’ ἡ μείζων ἡ ΒΑ. ἐὰν οὖν, φησίν, ἡ ΒΑ πρότασις, τουτέστιν
25 ἡ μείζων, ἀντιστρέψῃ, ἀντιστρέψει καὶ ἡ ΓΑ, τουτέστι τὸ συμπέρασμα. 20
ἀπεισώπησε δὲ τὴν ΒΓ· οὐ γάρ ἡδύνατο ἀντιστρέψειν ἡ καταφατική, του-
τέστιν ἡ ἐλάττων ἐπὶ τοῦ δευτέρου τρόπου τοῦ πρώτου σγήματος, τῆς
μείζονος προτάσεως καὶ τοῦ συμπεράσματος ἀποφατικῶν οὐσῶν.

30 ‘Εστω γάρ τὸ Β μὴ ὑπάρχον φῶ τὸ Α· οὐδὲ ἄρα τὸ Γ·
παντὶ γάρ φῶ τὸ Γ καὶ τὸ Β ὑπῆρχεν.

Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις αἱ αὐταὶ εἰσὶ ταῖς κατηγορικαῖς· οἷον ἔστω

I γιγνομένων U 3 καὶ prius om. U 5 καὶ alt. om. B 5 β̄ prius U: ᾱ Bt
ᾱ prius Ut: β̄ B τὸ β̄—τῷ ᾱ seripsi: τὸ ᾱ—τῷ β̄ B Ut 6 γ̄ Bt: β̄ U β̄ B: γ̄ Ut
7 καὶ prius om. U γ̄—β̄ B: β̄—γ̄ Ut οὐν om. U 8 ἀντιστρέψῃ B: ἀντι-
στρέψει t ἀντιστρέψει ex ἀντιστρέψει corr. U² 10 ω̄ addidi 16 ἐδείχθη γάρ
τοῦτο B 20 ἀδύνατον B, pr. U: οὐ δυνατόν corr. U, t 21 τὸ (post β̄) U
21. 22 ἀντιστρέψει U (n) 24 post ἀλλ’ add. εἰ U² 25 ἀντιστρέψῃ U: ἀντιστρέψει Bt
26 ᾱ γ̄, quod correxerat Waitz Organ. I 29, t οὗτος U γ̄δύναντο Ut
29 τῷ ᾱ, om. φ̄ Arist. 30 φ̄ om. t Arist. τῷ γ̄ τῷ β̄ Arist. 31 ἀποφατικαὶ t

τὸ Β μὴ ὑπάρχον φέτος τὸ Α, παντὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α. εἰ δὲ τὸ Β ΟΧV^v
οὐδενὶ τῷ Α, καὶ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α· τὸ γάρ Β παντὶ τῷ Γ. καὶ εἰ
τῷ Β τὸ Γ ἀντιστρέψει, ἀντιστρέψει καὶ ἡ ΑΒ καὶ ἡ ΑΓ· τὸ γάρ Β
παντὶ τῷ Γ, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α· οὐκοῦ τὸ Γ οὐδενὶ τῷ Α. οὗτο³⁰
5 τὸ συμπέρασμα. ἡ δὲ μείζων πρότασις οὗτως· τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τὸ Γ
οὐδενὶ τῷ Α, καὶ τὸ Β οὐδενὶ τῷ Α καὶ τὸ Α οὐδενὶ τῷ Β. οὗτο καὶ
ἡ μείζων. ἡ δὲ ἐλάττων οὐδέναται ἀντιστρέψει, ἕτερον καὶ ἐπὶ τοῦ
κατηγορικοῦ.

p. 68a 3 Πάλιν εἰ τὸ Α καὶ τὸ Β ἀντιστρέψει, καὶ τὸ Γ καὶ τὸ Δ
10 ώσαύτως.

"Επερον θεώρημα παραδίδωσιν ὁ φιλόσοφος χαριέστατον πάνυ τοι-
οῦτον. εἰ τὸ Α καὶ τὸ Β ἀντιστρέψει, καὶ τὸ Γ καὶ τὸ Δ ἀντι-
στρέψει· ἐὰν δὲ παντὶ πράγματι ἡ τὸ Α ἡ τὸ Γ ἔξι ἀνάγκης, καὶ τὸ Β ἡ
τὸ Δ. καὶ ὥφειλε τούτου παραδειγμα παραστῆσαι· ως δὲ ἄλλου μέλλοντος 40
15 ἀποδείκνυσθαι παρίστησι παράδειγμα. ἔστω γάρ τὸ Α ἀγένητον, τὸ Β
ἀφθαρτον· ταῦτα ἀντιστρέψουσιν. καὶ ἔστω τὸ Γ γενητόν, τὸ δὲ Δ φθαρτόν.
καὶ ταῦτα ἀντιστρέψουσιν.

p. 68a 10 Δύο γάρ συλλογισμοὶ σύγκεινται.

Ποῖοι οὖτοι; τὸ ἀγένητον ἀφθαρτόν ἔστι, καὶ τὸ ἀφθαρτον ἀγένητον.
20 ὅμοιώς καὶ ἄλλοι δύο γίνονται.

45

p. 68a 11 Πάλιν εἰ παντὶ μὲν τὸ Α ἡ τὸ Β.

"Επερον θεώρημα λέγει ἐνταῦθα, διτε εἰ παντὶ ἡν τὸ ἀγένητον ἡ τὸ¹
γενητόν, οὐκοῦν καὶ παντὶ ἡν τὸ ἀφθαρτον ἡ τὸ φθαρτόν, καὶ ἀντιστρέψει
τὸ ἀφθαρτον τῷ ἀγενήτῳ. εἰ γάρ μή, τὸ φθαρτόν· τὸ δὲ φθαρτὸν |
25 ισοδυναμεῖ τῷ γενητῷ καὶ ἀντιστρέψει· φαστε καὶ τὸ ἀγένητον ἀντι- ΟΧVI^v
στρέψει ἐπὶ τοῦ γενητοῦ, ὅπερ ἀτοπον. οὗτο καὶ ἐπὶ τοῦ ἀφθαρτον τῷ
ἀφθαρτῷ ἀντιστρέψει τὸ ἀγένητον· εἰ γάρ μή, ἀντιστρέψει τὸ γενητόν·
τῷ δὲ γενητῷ ἀντιστρέψει τὸ φθαρτόν· φαστε καὶ τῷ ἀφθαρτῷ τὸ φθαρτὸν
ἀντιστρέψει, ὅπερ ἀτοπον. οὗτο γίνονται δύο συζυγίαι συλλογισμοῦ ἐκ τῆς
30 πρώτης ἀντιστροφῆς τῆς 'ἀγένητον καὶ ἀφθαρτον'. γίνονται δὲ καὶ ἄλλαι δύο
ὅμοιώς ἐκ τῆς ἀντιστροφῆς τῆς 'γενητὸν καὶ φθαρτόν'. φαστε καλῶς

1 ὑπάρχειν Ut post τὸ α repetit e p. 468, 29, 30 οὐδὲ ἀρχ—ὑπάρχειν B εἰ δὲ Ut: οἷον B 3 τῷ—τὸ B Arist.: τὸ—τῷ Ut (pr. A B n, corr. C) 3 ἀντι- στρέψει (ante καὶ) pr. U γ alt. e β corr. B 11 δ add. B² 12, 13 ἀντι- στρέψει Ut 13 ἡ B: εἰ Ut es. vs. 22 ἡ τῷ γ—τῷ β ἡ serpsi: καὶ τὸ β —τῷ γ καὶ B Ut (ante τῷ γ addebat εἰ Waitz l. c.) 11 δ Ut: β B τοῦτο t 15 ἀγένητον ut semper B 16 γενητὸν ut semper B 21 post μὲν add. ἡ U post β add. καὶ ἡ τῷ γ—ὑπάρχει Ut 22, 23 ἀγένητον γενητὸν ut saepius t 23 post ἡ τῷ del. καὶ U 25, 26 ἀντιστρέψει Ut 31 post τῇ; alt. add. τῷ B ἀφθαρτον Bt

εἰπεν ἀνωτέρῳ “δύο γάρ συλλογισμοὶ σύγκεινται” εἰς ἐκάστην αὐτῶν CXVI^r ἀντιστροφήν. ἀλλ’ εἰδέναι δεῖ διὰ τοῦ ἀδυνάτου δείκνυται ἔκαστος συλλογισμὸς ἐκάστης ἀντιστροφῆς.

p. 68a 16 "Οταν δὲ τὸ Α ὅλῳ τῷ Β καὶ τῷ Γ ὑπάρχῃ καὶ μηδενὸς
5 ἄλλου κατηγορῆται.

"Επερον θεώρημα παραδίδωσι θαυμάσιον πάνυ. ἔστι δὲ τοιοῦτον· ἐὰν τὸ Α κατηγορῆται καὶ τοῦ Β καὶ τοῦ Γ, κατηγορῆται δὲ καὶ τὸ Β τοῦ Γ, εἰδέναι δεῖ διὰ καὶ τὸ Β τοῦ Α κατηγορεῖται καὶ ἀντιστρέψει. ἐπειδὴ γάρ τὸ Α κατηγορεῖται τοῦ ΒΓ, τὸ δὲ Β κατηγορεῖται καὶ αὐτὸς 10 ἔαυτοῦ καὶ τοῦ Γ (ἔκαστον γάρ τῶν δύντων αὐτὸν ἔαυτοῦ κατηγορεῖται· ὁ 15 γάρ ἀνθρωπὸς ἀνθρωπός ἐστιν, καὶ ὁ ἵππος ἵππος ἐστίν), εἰ δὲν τὸ Β ἔαυτοῦ καὶ τοῦ Γ κατηγορεῖται, τὸ Β ως ἔαυτοῦ κατηγορούμενον παντὶ τῷ Γ ἔσται παρεκτὸς τοῦ Α. οἷον ἔστω τὸ Β ἀνθρωπὸς, τὸ δὲ Γ ζῷον ἔστω· ὁ ἀνθρωπὸς ἀνθρωπός ἐστιν, ὁ ἀνθρωπὸς ζῷόν ἐστιν· οὐκοῦν 15 ὁ ἀνθρωπὸς διὰ τοῦ 'ἀνθρωπός ἐστι' ζῷόν ἐστιν. ὥστε παρεκτὸς τοῦ Α τοῦ Γ κατηγορεῖται τὸ Β. καὶ παρεκτὸς πάλιν τοῦ Γ τὸ Α κατηγορεῖται τοῦ Β διὰ τοῦ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ἔαυτοῦ οὕτως· ἔστω τὸ Α γελαστικὸν καὶ τὸ Β ἀνθρωπὸς καὶ ἔαυτοῦ κατηγορείσθω οὕτως· ὁ ἀνθρωπὸς ἀνθρωπός 20 ἐστιν· ὁ ἀνθρωπὸς ἀνθρωπὸς ὡν γελαστικός ἐστιν· ὁ ἀνθρωπὸς οὖν διὰ 25 μέσου τοῦ 'ἀνθρωπός ἐστιν' γελαστικός ἐστιν. οὕτω καὶ διὰ τὸ αὐτὸν ἔαυτοῦ κατηγορεῖσθαι γίνεται ἀντιστροφὴ ἀνεύ τοῦ ἄλλου δρου.

p. 68a 21 Πάλιν δέ ταν τὸ Α καὶ τὸ Β ὅλῳ τῷ Γ ὑπάρχῃ, ἀντιστρέψῃ δὲ τὸ Γ τῷ Β.

"Αλλο θεώρημα παραδίδωσιν ἡμῖν ὁ φιλότοφος τοιοῦτον, διὰ ἐὰν τὸ 25 Α καὶ τὸ Β παντὶ τῷ Γ ὑπάρχῃ, ἀντιστρέψῃ δὲ τὸ Γ τῷ Β, διὰ τῆς ἀντιστροφῆς γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα. πρὸν γάρ ἀντιστραφῆ. ἔστι τὸ τρίτον σχῆμα· τὸ γάρ ΑΒ παντὶ τῷ Γ. καὶ εἰ τὸ Γ παντὶ τῷ Β, τῷ δὲ Γ παντὶ τὸ Α, τὸ ἄρα Α παντὶ τῷ Β ἐξ ἀνάγκης ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν. ὥστε καὶ τοῦτο δρεῖλορεν εἰδέναι, διὰ εἰ ληφθῶσιν δροι ἀντιστρέψοντες ἐν τοίτῳ σχήματι, καθόλου καταφατικὸν συνάγει καὶ καθόλου ἀποφατικόν.

4 δέ ταν] ὁ add. B² καὶ τῷ κτλ. om. B οὐδενὸς U δὲ κατηγορεῖται U
7 κατηγορεῖται (post ἀ) U τῷ β—τῷ γ U κατηγορεῖται (post γ) Ut
8 τῷ γ U δεῖ εἰδέναι B post εἰδέναι add. δὲ U τῷ β Ut 9 τῷ β γ U
τοῦ δὲ t: καὶ τὸ Β 11 τὸ ε τῷ corr. B 12 post τὸ add. δὲ t 13 ἔσται Ut:
ἔστω B 15 ἀνθρωπός scripsi: ἀνθρώπου B Ut cf. vs. 20 16 καὶ BU: κατὰ t
18 ἔαυτοῦ scripsi: ἔαυτῷ Ut: compend. B 19 ἀνθρωπός alt. om. U γελαστικόν B
20 ἀνθρωπός scripsi: ἀνθρώπου B Ut cf. vs. 15 γελαστικόν B αὐτὸς Bt: ἔαυτοῦ U
21 γίγνεται, post quod add. γάρ t 22 δέ t ὅλῳ κτλ. om. B 22. 23 ὑπάρχει,
ἀντιστρέψει U 25 ὑπάρχει U ἀντιστρέψει B 27 εἰ καὶ B
27. 28 τῷ δὲ—τῷ corr. ε τῷ δὲ—τῷ U²

p. 68a25 "Οταν δὲ δυοῖν ὅντοιν, οἷον τὸ Α τοῦ Β αἱρετώτερον. CXVI^r

Ἐν τούτοις ὁ φιλόσοφος ἀκριβῆ καὶ θεῖα παραδίδωσιν. ἔστι δὲ τὸ θεώρημα τοιουτον· ἐὰν τὸ Α καὶ τὸ Δ αἱρετά ἔστιν, ἔχουσι δὲ ἀντι-⁵κείμενα, τὸ μὲν Α ἔχει ἀντικείμενον τὸ Β, τὸ δὲ Δ τὸ Γ, καὶ ταῦτα φευκτά εἰσιν. εἰ δὲ τῶν αἱρετῶν τὸ ἐν μᾶλλον αἱρετώτερον, οὐκοῦν καὶ τῶν φευκτῶν τὸ ἐν μᾶλλον φευκτότερόν ἔστιν. οἷον ως ἐπὶ παραδείγματος ἔστω ὑγεία καὶ πλοῦτος αἱρετά, νόσος δὲ καὶ πενία φευκτά· ἐὰν *οὖν* τις τὴν ὑγείαν ως μᾶλλον αἱρετὴν ζητῇ, δῆλον δτι καὶ τοῦ πλούτου τὸ ἐναντίον ζητεῖ ως ἡττον φευκτόν, οἷον τὴν πενίαν· συμφέρει γάρ ὑγιαί-¹⁰νειν καὶ πένεσθαι ἢ πλούτειν καὶ νοσεῖν. ὕστε ἐκλέγονται οἱ ἀνθρωποι τὸ μεῖζον μὲν ἀγαθὸν ἔλαττον δὲ κακὸν ἥπερ τὸ μεῖζον κακὸν ἔλαττον δὲ ἀγαθόν· ἡ γάρ ὑγεία μεῖζον ἀγαθόν· τὸ γάρ πλούτειν τῶν ἐκτέρων ἔστι, τὸ δὲ ὑγιαίνειν ἐν ἡμῖν ἔστιν. οὐκοῦν πλέον τις ἔλοιπο τὸ ἴδιον καὶ μεῖζον ἀγαθὸν ἥπερ τὸ ἔξωθεν καὶ ἔλαττον ἀγαθόν. πόθεν δὲ δῆλον δτι ἡ ὑγεία μεῖζον ἀγαθόν ἔστιν, αὐτὸς νῦν σαφῶς διδάξει.

p. 68a29 Εἰ οὖν τὸ Α τῷ Δ ὄμοίως αἱρετόν.

Ἐπειδὴ οὖν ἀντικείνεται ἡ ὑγεία καὶ ἡ νόσος, πλοῦτος καὶ πενία, ἦν δέ τινα ἐκλέγεσθαι τῶν ἀντιθέσεων, ἐκλέξεται ὑγείαν καὶ πενίαν μᾶλλον, ὑγείαν μὲν ως μεῖζον ἀγαθόν, πενίαν δὲ ως ἡττον κακόν. πόθεν οὖν δῆλον δτι ἡ ὑγεία τοῦ πλούτου μεῖζον ἀγαθόν; ἐὰν οὖν δεῖξω δτι οὔτε ίσον οὔτε ἔλαττον, λείπεται δτι μεῖζον. οἷον εἰ ἦν ίσον ἡ ὑγεία καὶ CXVI^r ὁ πλοῦτος καὶ ὄμοίως ἀγαθά [ἐντεῦθεν δῆλον], ὄμοίως ἄρα φευκτά καὶ τὰ ἀντικείμενα. εἰ δὲ ὄμοίως φευκτά τὰ ἀντικείμενα, ὄμοίως ἔχουσι τὸ ΑΓ καὶ τὸ ΒΔ, εἰ ὄμοίως ἔχουσιν. ἐπειδὴ δὲ οὐ φαίνεται τὸ ΒΔ ὄμοίως 25 ἔχειν, οὐκοῦν οὐδὲ τὸ ΑΓ ὄμοίως ἔξει. οὐδὲ ἡττον ἡ ὑγεία τοῦ πλούτου ἡ αἱρετή· εἰ γάρ ἡττον, οὐκοῦν μᾶλλον διωκτὴ ἐγίνετο ἡ νόσος. οὐδεὶς δὲ τῶν εὐφρονούντων αἱρεῖται τὸ μέγα κακὸν καὶ ἡττον ἀγαθόν, ἀλλὰ μᾶλλον 30 τὸ μέγα ἀγαθὸν καὶ ἡττον κακόν· εἰ οὖν ἡ νόσος ἡττον κακὸν καὶ ὁ πλοῦτος μέγα ἀγαθόν, ὥφειλον τοῦτον αἱρεῖσθαι οἱ ἀνθρωποι· ἀλλὰ τοῦτο οὐ βούλονται. ὕστε οὔτε ὄμοίως αἱρετὴ οὔτε ἔλαττον αἱρετὴ ἡ ὑγεία τοῦ πλούτου· λείπεται ἄρα τὸ πλέον αἱρετὴν εἶναι τὴν ὑγείαν.

1 οἷον τὸ BU^t (corr. ii): τὸ Arist. 3 δ Waitz Organ. I 29: β BU^t αἱρετόν, ut videtur, pr. B ἔχουσιν, om. δὲ B 4 ἔχει ἀντικείμενον deleverim δ τὸ γ. quod coniecerat Waitz I. e., B: γ τὸ δ Ut 7 ὑγίεια B 8 οὖν addidi cf. p. 478,4 ὑγίειαν libri 9 post ἐναντίον add. τι t ζητεῖ Ut: δῆλος B αἱ συμφορώτερον? 10 ἡ] ras. U 13 post οὐκοῦν add. καὶ t 14 ἔξωθεν καὶ ἔλαττον Bt: ἔξωθεν U, λαττον superser. Ut 17 ἀντικείται Ut ὑγίεια t post πενία add. εἰ Bt 19 post ως utrumque add. δτι U οὖν om. U: δὲ t 20 ὑγίεια U 21 εἰ superser. Ut² ἡ] ras. B 22 δι superser. B ὑγίεια Ut 22 δι superser. B καὶ prius om. U post ἀγαθὰ add. καὶ U ἐντεῦθεν δῆλον delevi 25 ἔξει Bt: ἐρεῖ Ut οὐδὲ alt. B: οὐδὲν Ut ὑγίεια U 26 μᾶλλον οὐκοῦν U ἐγίγνετο Ut 27 μέγαν U ἀγαθὸν ε κακὸν corr. B 28 post κακόν alt. add. ἐστι U 29 τοῦτον Bt: τοῦτον U 30 ἔλαττον Bt 31 αἱρετόν B τῆς ὑγείας B: τὴν ὑγίειαν U

p. 68 a 39 Εἰ δὴ ἔλοιπο πᾶς ὁ ἐρῶν κατὰ τὸν ἔρωτα.

CXVI^v

Πρᾶγμα μέγιστον ἐνταῦθα παραδίδωσιν ὁ φιλόσοφος ἐκ τοῦ εἰρημένου θεωρήματος, ὃ ἀπ' ἐναντίας ἐστὶ τῇ νῦν γνώμῃ τῶν ἀνθρώπων. οἱ γάρ ἄνθρωποι οἶνται ὅτι ὁ ἔρως γίνεται διὰ τὴν μῖξιν· αὐτὸς δὲ δείχνυσιν 5 ὅτι διὰ τὴν προαιρέσιν τῆς φιλίας, σύμβολον δὲ τῆς προαιρέσεως ἡ μῖξις. λαμβάνει οὖν περὶ τῆς ἐρωμένης δύο ἀντιφάσεις, ἡ μὲν δυναμένην ἡ μὴ δυνα-
μένην, ἡ μέλουσαν ἡ μὴ μέλουσαν. ἐκλέχεται οὖν τὰς διαγωνίους ὁ ἐρῶν 25 τὰς μᾶλλον συντεινούσας τῷ ἵδιῳ ἔρωτι ἐξ ἀνάγκης, καὶ οὐκ ἀν εἴποι ὁ
ἐρῶν ὅτι ἡδέως εἶχον τὴν ἐρωμένην δύνασθαι μὲν μὴ μέλουσαν δέ, ἀλλὰ 10 λέγει ὅτι τὴν μέλουσαν μὲν μὴ δυναμένην δέ. αἱρετῶν γάρ ὅντων τῶν δύο,
τοῦ μέλειν τὴν ἐρωμένην καὶ δύνασθαι, τὸ μέλειν αἱρετώτερον λαμβάνει·
τὸ γάρ μέλειν καὶ μὴ μέλειν κατὰ τὴν προαιρέσιν ἐστιν, τὸ δὲ μὴ δύνα-
σθαι καὶ δύνασθαι κατὰ τὴν πρᾶξιν. οὐκοῦν ὥσπερ πρὸς τὸν ἐραστὴν ρέγα
κακόν ἐστι τὸ μὴ μέλειν τὴν ἐρωμένην, ἡττον δὲ κακὸν τὸ μὴ δύνασθαι, 30
οὐκοῦν καὶ τὰ ἀντικείμενα δροίως ἔξει, ὥσπερ μέγα κακὸν τὸ μὴ μέλειν,
οὗτοι μέγα ἀγαθὸν τὸ μέλειν, καὶ ὥσπερ ἡττον κακὸν τὸ μὴ δύνασθαι,
οὗτοις ἡττον καλὸν τὸ δύνασθαι. ἐάν τις οὖν προθῆται τῷ ἐρῶντι λαβεῖν
τῶν διαγωνίων ἣν βούλεται, δηλον ὅτι ἐκείνην λήψεται τὴν διαγώνιον τὴν
τὸ μέγα ἀγαθὸν καὶ ἡττον κακὸν παριστῶσαν· τοῦτο δέ ἐστι τὸ βούλεσθαι
μὲν μὴ δύνασθαι δέ. τὸ δὲ βούλεσθαι τῆς γνώμης ἐστὶ καὶ τῆς προαι-
ρέσεως· οὐκοῦν καὶ ὁ ἐρῶν τῆς προαιρέσεως ἐρῆται καὶ οὐ τῆς μῖξεως. 35
σύμβολον δὲ τοῦ τυγχεῖν τοῦ τέλους τὸν ἐρῶντα ἐστιν ἡ μῖξις, ἢ ἀντι-
κατέστη.

p. 68 b 6 Καὶ γάρ αἱ ἄλλαι ἐπιθυμίαι.

25 Εἰ οὖν, ὡς ἀπεδείχθη, φησίν, ὁ ἔρως τῆς φιλίας ἐστίν, οὐκοῦν ὁ
ἐρῶν τοῦτο τέλος τίθεται, τὸ φιλεῖσθαι· τὸ γάρ συνιέναι ἡ οὐκ ἐστι τοῦ
ἔρωτος, ἡ εἰ ἔστιν, ἔνεκεν τῆς φιλίας γίνεται. οὗτοι καὶ αἱ ἄλλαι ἐπι-
θυμίαι γίνονται.

40

p. 68 b 8 Πῶς μὲν οὖν ἔχουσιν οἱ ὄροι.

30 Ηοῖα εἰσιν αἱρετά; ὅτι τὰ μᾶλλον ἀγαθά. ποῖα δὲ φευκτά; τὰ
μᾶλλον κακά.

1 δ' U 4 γίγνεται t 5 τῆς φιλοσοφίας U post τῆς alt. del. φιλοσο-
φίας U 6 post ἀντιφάσεις add. αὐτὸς U 7 διαγωνίους ε δύο γωνίας corr. U²
8 εἴπη B 9 iunctio δυναμένην 10 γάρ scripsi: δὲ B Ut 17 ante δύνασθαι
add. μὴ t προθῆται scripsi: προθῆται B U: προσθεῖται t 19 παριστῶσαν] ω
parum liquet in U 21 καὶ οὐκοῦν Ut post ἐρῶν add. καὶ t 22 post ἐρῶντα
add. ὁ ἐρῶν U 22. 23 ἀντεκατέστη Ut 25 ἐδείχθη B 26 συνεῖναι Arist.
27 ἔνεκα U 29 οἱ ὄροι ἔχουσι U 30 ante αἱρετά add. τὰ Ut

p. 68b9 "Οτι δὲ οὐ μόνον οἱ διαλεκτικοὶ καὶ ἀποδεικτικοὶ CXVI^η
συλλογισμοί.

Βούλεται διὰ τούτου δεῖξαι ὅτι καὶ οἱ ἥρητορικοὶ συλλογισμοὶ διὰ τῶν
τριῶν συγχράτων δείχνυνται. ἥρητορικοὶ δέ εἰσιν οἱ ἐπαγωγικοὶ καὶ οἱ παρα-
5 δειγματικοὶ καὶ ὅσους ἄλλους ἔχει εἰπεῖν.

p. 68b13 "Απαντα γάρ πιστεύομεν ἡ διὰ συλλογισμοῦ ἡ ἐξ
ἐπαγωγῆς.

Ἐπειδὴ πιστεύομεν ἡ διὰ συλλογισμοῦ ἡ δι' ἐπαγωγῆς,
ζητείσθω τί διαφέρει ὁ συλλογισμὸς τῆς ἐπαγωγῆς, ὅτι ὁ συλλογισμὸς CXVII^η
10 διὰ τοῦ μέσου ὅρου συνάπτει τὸν ἄκρον τῷ ἄκρῳ, ἡ δὲ ἐπαγωγὴ διὰ τοῦ
ἐλάττονος συνάπτει τῷ μέσῳ τὸν ἄκρον. οἷόν ἐστι τὸ ABC· διὰ τοῦ Γ'
δείχνυμεν ὅτι τὸ A τῷ B ὑπάρχει.

p. 68b18 Οἶον ἔστω τὸ A μακρόβιον, τὸ δ' ἐφ' ὃ B χολὴν μὴ ἔχον.

Βούλεται διὰ τούτων ὡς ἐπὶ παραδείγματος σημᾶναι τὸν ἐπαγωγικὸν
15 τρόπον. ἔστι δὲ οὗτος· ἔστω τὸ A μακρόβιον, τὸ B χολὴν μὴ
ἔχον, τὸ Γ' οἷον κόραξ καὶ ὅσα τοιαῦτα. λέγει οὖν ὅτι ὁ κόραξ καὶ ὁ
ἔλαφος ἄχολα μακρόβια εἰσιν· οὐκοῦν καὶ τὸ μὴ ἔχον χολὴν μακρόβιον
ἔστιν. οὗτος διὰ τοῦ ἐπιγάτου ὅρου τῷ μέσῳ συνάπτομεν τὸν ἄκρον. 10
λέγω γάρ οὕτως· τὰ καθ' ἔκαστον μὴ ἔχοντα χολὴν μακρόβια ἔστιν·
20 οὐκοῦν καὶ τὰ μὴ ἔχοντα χολὴν μακρόβια εἰσιν.

p. 68b24 Δέδεικται γάρ πρότερον ὅτι, ἐὰν δύο ἄττα τῷ αὐτῷ
ὑπάρχῃ.

"Οπερ εἰρήκαμεν πρότερον ἐπὶ φιλαρτοῦ καὶ ἀφθάρτου καὶ γενητοῦ
καὶ ἀγενήτου, [ὅτι] λέγεται νῦν ὡς πρὸς ἄλλο τι μέλλον ἀποδείχνυθαι. 15
25 δέδεικται, φησί, πρότερον, ἐὰν δύο ἄττα τῷ αὐτῷ ὑπάρχῃ καὶ
ἀντιστρέψῃ τὸ ἔτερον, *(ὅτι)* καὶ τὸ ἄλλο ἀντιστρέψει, ὡς καὶ νῦν ἐπὶ τῆς
ἐπαγωγῆς τὸ ἄχολον κατηγορεῖται ὑπόθου τῷ κόρακι· κατηγορεῖται δὲ
καὶ τῷ κόρακι τὸ μακρόβιον· οὐκοῦν καὶ τῷ ἀχόλῳ τὸ μακρόβιον.

1 καὶ ἀποδ. συλλ. οι. B 3 τούτων τ 6 περὶ ἐπαγωγῆς inser. BU
ἡ prius] οἱ U ἐξ B Arist.: δι' Ut 8 ἐπειδὴ—ἐπαγωγῆς bis habet U
10 τὸν t: τὸ BU 11 τὸν μέσον τῷ ἄκρῳ Ut διὰ τῶν B 13 post a
add. τὸ U post β add. τὸ t Arist. 14 τούτων ὡς ἐπὶ οι. Ut 17 ἔχειν t
18 ἔστιν οι. U τὸν μέσον—τῷ ἄκρῳ Ut 19 καθ' ἔκαστα B 21 post
γάρ del. τὸ U ὅτι κτλ. οι. B ἄττα Ut (ΑΒΓ) 23 πρότερον] p. 469, 14
23, 24 γενητοῦ—ἀγενήτου B 24 ὅτι delevi 25 post δύο add. φησίν U
ἄττα BUt 25, 26 ὑπάρχει καὶ ἀντιστρέψει t 26 ὅτι addidi ἀντιστρέψῃ (ante
ώς) B 27, 28 κατηγορεῖται δὲ—κόρακι οι. t 28 τὸ ἄχολον t τὸ alt. οι. t

p. 68b27 Δεῖ δὲ νοεῖν τὸ Π' τὸ ἐξ ἀπάντων τῶν καθ' ἔκαστον ΟΧVII^r
συγκείμενον.

'Οφεύλορεν δὲ τὸ Π' ἀντὶ τοῦ 'πάντα τὰ καθ' ἔκαστον' διαλαβεῖν· ἡ
γὰρ ἐπαγωγὴ διὰ πάντων τῶν κατὰ μέρος δείκνυται. 20

5 p. 68b30 "Εστι δὲ ὁ τοιοῦτος συλλογισμὸς τῆς πρώτης καὶ
ἀμέσου προτάσεως.

"Οτι, φησίν, ὁ δι' ἐπαγωγῆς συλλογισμὸς συλλογίζεται τὴν μείζονα
πρότασιν· ἡ γὰρ πρώτη καὶ ἀμέσος ἡ μείζων ἐστίν. ἴνα οὖν ταύτην
πιστωσάμεθα, δι' ἐπαγωγῆς δείκνυμεν.

10 p. 68b32 Καὶ τρόπον τινὰ ἀντίκειται ἡ ἐπαγωγὴ τῷ συλλογισμῷ. 25

'Ο μὲν γὰρ συλλογισμὸς διὰ τοῦ μέσου τὸ ἄκρον τῷ ἐσχάτῳ
συνάπτει· ἡ δὲ ἐπαγωγὴ δι' αὐτοῦ τοῦ ἐσχάτου δείκνυσι τῷ μέσῳ τὸ
ἄκρον ὑπάρχον.

p. 68b35 Φύσει μὲν οὖν πρότερον.

15 Κατὰ τὴν φύσιν μὲν ὁ συλλογισμὸς πρῶτος, ἡ δὲ ἐπαγωγὴ δευτέρα·
καθ' ἡμᾶς δὲ ἡ ἐπαγωγὴ γνωριμωτέρα γίπερ ὁ συλλογισμός.

p. 68b38 Παραδειγμα δέ ἐστιν, θταν τῷ ρέσῳ τὸ ἄκρον ὑπάρχον
δειγμῇ.

'Ἐπλήρωσε περὶ τοῦ ἐπαγωγικοῦ συλλογισμοῦ· οὐν λέγει περὶ τοῦ
20 παραδειγματικοῦ. τί δέ ἐστι παραδειγματικόν; θταν τῷ μέσῳ τὸ ἄκρον
δειγμῇ ὑπάρχον διὰ τῶν ὄμοιών ἡ ὄμοιον. δεῖ δὲ τὸ ὄμοιον γνώ-
ριμον εἶναι τῷ ἄκρῳ ὅρῳ, καὶ ὁ ἐσχάτος [πρὸς] τῷ μέσῳ γνώριμος. ἔστω
οὖν πρῶτος ὅρος κακόν ἐστι, μέσος τὸ δυόροις ἀναιρεῖσθαι πόλεμον,
ἐσχάτος Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι. τοῦτο γνώριμον τῷ μέσῳ ὅρῳ, διτὶ ὄμοιοι 40
25 οὗτοι. τὸ δὲ ὄμοιον ἔστω Θηβαῖοι, εἰ τύχοι, καὶ Φωκεῖς. τοῦτο γνώριμον
τῷ πρώτῳ ὅρῳ, τῷ κακῷ· κακῶς γὰρ ἀπῆλλαξαν Φωκεῖς καὶ Θηβαῖοι.
εἰ οὖν βουλόμεθα δεῖξαι διτὶ ὁ πρὸς Ἀθηναίους πόλεμος κακός ἐστι, διὰ
τοῦ παραδείγματος δείκνυμεν διτὶ Θηβαῖοι καὶ Φωκεῖς ὄμοιοι οὗτες καὶ

1 τῶν κτλ. om. B 4 ἀπάντων U 5, 6 καὶ κτλ. om. B 11 μὲν om. B
τὸ ἄκρον ε τῶ ἄκρῳ corr. B 12, 13 τὸ μέσον τῶ ἄκρῳ U 14 πρότερος t Arist.
16 δὲ om. Bt γνωριμωτέρα Ut: δευτέρα B 17 περὶ παραδειγματος inser. BU
17, 18 ὑπάρχον δειγμῇ om. B 20 παραδειγματικός B τὸ om. B
22 καὶ om. U: fort. <ῶς> καὶ πρὸς delevi 23 post οὖν add. ὁ B τὸ Bt:
τοῖς U 24 τῷ μέσῳ ὅρῳ serpsi: τοῦ μέσου ὅρου B Ut 25 τὸ δὲ om. B
τύχῃ B 26 τῷ κακῷ serpsi: τὸ κακόν B Ut κακοὺς U 27 ὁ περὶ U

πολεμοῦντες κακῶς ἀπήλλαξαν· οὐκοῦν Ἀθηναῖοι καὶ Θηβαῖοι ὅροι ΣXVII^ο
δῆτες πρὸς ἑαυτοὺς πολεμεῖν κακόν. εἰδέναι δὲ δεῖ δῆτι πρὸς τὸ παρά-
δειγμα καὶ τὸ συμπέρασμα, εἰ μὲν καλὸν τὸ παράδειγμα, καλὸν καὶ τὸ 45
συμπέρασμα, εἰ δὲ κακὸν τὸ παράδειγμα, ώς καὶ νῦν, καὶ ὁ συλλογισμὸς
5 πρὸς τὸ παράδειγμα.

p. 69a1 Τὸ δὲ ἐφ' φὶ Δ Θηβαίους πρὸς Φωκεῖς.

'Επεὶ οὖν πρὸς τοὺς ὄμόρους κακὸν τοῦτο, καὶ πρὸς Θηβαίους 50
καὶ Φωκεῖς κακόν.

p. 69a7 "Οτι μὲν οὖν τὸ Β τῷ Γ καὶ τῷ Δ ὑπάρχει. |

10 Εἰρήκαμεν δῆτι διείλει τὸ παράδειγμα γνώριμον εἶναι τῷ προτέρῳ ΣXVII^ο
καὶ δευτέρῳ ὅρῳ, ὃ δὲ ἔσχατος γνώριμος εἶναι τῷ μέσῳ, ώς καὶ νῦν
ἐποιήσαμεν. τὸ παράδειγμα ἡνὸν ὁ πρὸς Φωκεῖς Θηβαίων πόλεμος. γνώ-
ριμος δὲ τῷ πρώτῳ ὅρῳ, δῆτι οὗτος ὁ πόλεμος κακός. ἀλλὰ καὶ τῷ
δευτέρῳ ὅρῳ γνώριμος· διοροι γάρ ἡσαν οἱ Θηβαῖοι καὶ οἱ Φωκεῖς. καὶ
15 ὁ ἔσχατος γνώριμος τῷ δευτέρῳ· οἱ γάρ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Θηβαῖοι διοροι. 5
οὗτω διὰ παραδειγμάτων συλλογιζόμεθα.

p. 69a13 Φανερὸν οὖν δῆτι τὸ παράδειγμά ἐστιν οὕτε ώς μέρος
πρὸς ὅλον οὕτε ώς ὅλον πρὸς μέρος.

Φανερὸν οὖν δῆτι τὸ παράδειγμά ἐστι *(πρὸς)* τὸ δεικνύμενον οὕτε ώς 10
20 μέρος πρὸς ὅλον, τουτέστιν ἐπαγωγή, οὕτε ώς ὅλον πρὸς μέρος, τουτ-
έστι συλλογισμός, ἀλλ᾽ ἐστι μέρος πρὸς μέρος, δῆτε ἀμφω ὑπὸ τὸ αὐτὸ-
ἄκρον ἐστί, τῷ δὲ μέσῳ γνώριμόν ἐστιν εἰ ἐστιν. διαφέρει δὲ τῇς ἐπαγω-
γῆς, δῆτι ἡ μὲν ἐπαγωγὴ ἐκ τῶν πάντων τῷ μέσῳ τὸ μεῖζον ἄκρον
ἐδείχνυεν ὑπάρχειν, οὐ μέντοι τὸ ἄκρον τῷ ἄκρῳ, τὸ δὲ παράδειγμα
25 ἐκ μερικοῦ τινος καὶ οὐκέτι ἐξ ἀπάντων, καὶ δῆτι οὐ μόνον τὸν μέσον ὅρον
τῷ ἄκρῳ συνάπτει ἀλλὰ καὶ τὸ ἄκρον τῷ ἄκρῳ.

p. 69a19 Τὸ δὲ καὶ συνάπτει.

15

Τὸ δὲ (*ἀντὶ τοῦ 'τὸ παράδειγμα'*) συνάπτει καὶ τὸν μέσον καὶ τὸν
ἄκρον τῷ ἄκρῳ.

6 post δ̄ add. παράδειγμά ἐστι U 11 ἐστι U 13 κακός ε κακόν sive hoc ex illo
corr. B 16 παραδείγματος U 17 ἐστιν—19 παράδειγμα om. B 17. 18 ώς
ὅλον πρὸς μέρος—ώς μέρος πρὸς ὅλον t 19 ἐστι om. Ut πρὸς addidi τὸ alt.
om. t: δ̄ B δείκνυμεν δ̄n B 20 τουτέστιν ἐπαγωγὴ Bt: ἵνα εἴπῃ τὴν ἐπαγωγὴν U
μέρος πρὸς ὅλον B 20. 21 τουτέστι συλλογισμός Bt: ἵνα εἴπῃ τὸν συλλογισμὸν ἐστιν U
22 τὸ δὲ μέσον ἄγνωστόν U 22. 23 τῇ ἐπαγωγῇ Ut 23 τὸ μέσον τῷ μείζονι
ἄκρῳ U 28 ἀντὶ τοῦ παραδείγματος U

p. 69a 20 Ἀπαγωγὴ δέ ἐστιν, ὅταν τῷ μὲν μέσῳ τὸ πρῶτον ΟΧVIIν
δῆλον ἢ ύπάρχον.

Εἰπεὶ περὶ τοῦ παραδείγματος· νῦν λέγει περὶ τῆς ἀπαγωγῆς, ὅτι
ἀπαγωγὴ ἐστιν, ὅταν ὁ μεῖζων ὅρος φανερὸς ύπαρχῃ, ὁ δὲ ἐλάττων
5 ὅρος ἀφανῆς. ἀπαγωγὴ δὲ εἴρηται διὰ τὸ ἀπάγεσθαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ συμ-
περάσματος ἐπὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀφανοῦς καὶ ἀσήμου προτάσεως. 20

p. 69a 21 Ὁμοίως δὲ πιστὸν ἢ μᾶλλον τοῦ συμπεράσματος.

Οὐφείλει, φησίν, ὁ ἔσχατος ὅρος, τουτέστιν ἢ ἐλάττων πρότασις,
ὅμοία εἶναι τῷ συμπεράσματι κατὰ τὸ ἀφανές, γῆγοντιν ἔτι ἡττον ἀφανῆς
10 ὑφείλει εἶναι ἢ πρότασις. αὐτὸς δὲ ἀντὶ τοῦ ἀφανοῦς ἔλαβε τὸ πιστόν. 25

p. 29a 22 *⟨Ἐτι ἀν δλίγα ἢ τὰ μέσα.⟩*

Ἐπειδὴ ἡττον γίνεται ἢ πρότασις ἀφανῆς, ἐὰν δι’ ἐνὸς μέσου φανε-
ρωθῇ· οὗτοι γάρ συμβαίνει τὴν ἀφανῆ πρότασιν ἐγγὺς γενέσθαι τῆς ἐπι-
στήμης, τουτέστιν ἐγγὺς γενέσθαι εἰς τὸ φανερωθῆναι.

15 p. 69a 23 Πάντως γάρ ἐγγύτερον εἶναι συμβαίνει τῆς ἐπιστήμης.

Ἐγγὺς γίνεται τῆς ἐπιστήμης (ἀντὶ τοῦ ‘τῆς γνώσεως’) φανερωθεῖσα
ἡ πρότασις. εἶτα ως ἐπὶ παραδείγματος λαμβάνει διδακτόν, ἐπιστήμην,
ἀρετήν. φανερὰ οὖν ἐστιν ἡ μεῖζων πρότασις. ὅτι ἡ ἐπιστήμη διδακτόν
ἐστιν, ἀφανῆς δὲ ἡ ἐλάττων, εἰ ἡ ἀρετὴ ἐπιστήμη ἐστίν. οὐφείλει οὖν
20 τούτων ὅμοίως ἡ ἐλάττων ἀδηλος εἶναι τῷ συμπεράσματι· ὅμοίως γάρ
ἀδηλόν ἐστιν εἰ ἡ ἀρετὴ διδακτόν ἐστιν· οὗτοι γάρ ἐγγὺς γινόμεθα τῆς 25
γνώσεως.

p. 69a 27 Τὸ ΒΓ τοῦ ΑΓ.

Τὸ ΒΓ ἢ ἐλάττων πρότασις, τὸ δὲ ΑΓ συμπέρασμα.

25 p. 69a 29 Πάλιν ἀν δὲ δλίγα τὰ μέσα τῶν ΒΓ.

Οὐ μόνον ἀν δομοίως ἔχη τῷ συμπεράσματι ἡ ἐλάττων πρότασις
κατὰ τὸ ἀφανές. ἀπαγωγὴ ἐστι, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐλάττων πρότασις καὶ ἀφανῆς 40
δείκνυται δι’ ἐνὸς μέσου ἢ δύο. οἷον ἐξήτησάν τινες εἰς δυνάμεθα κύκλον
τετραγωνίσαι, καὶ οὐκ ἡδυνήθησαν. ἐλάμβανον δὲ οὗτως, τετραγωνίσεσθαι

2 δῆλον ἢ ύπάρχον οι. B 4 φανερὸν t 8 ἐλάττων] v superser. U²
9 ὅμοίως U: ὅμοιον t 10 τοῦ οι. t 11 lemma addidi 14 γίγνεται Ut
18 φανερὸν B διδακτή Ut 20 ἀδηλον t 21 γινόμεθα sic B: γιγνόμεθα t
23. 24 τοῦ σῆ. τὸ βῆ οι. B 23 τοῦ Arist.: τὸ t 24 δὲ οι. B
25 ἀν δὲ A: ἀν εἴη BU: ἐὰν t: εἰ Arist. τῶν βῆ οι. B 26 ἔχει t
τὸ (ante συμ.) U 29 τετραγωνῆσαι U pr., t

πρῶτον ὅρον, εὐθύγραμμον δεύτερον, κύκλον τρίτον. ὅτι μὲν τὸ εὐθύ- ΣXVII^ν
γραμμον τετραγωνίζεται, δῆλον· ἀφανὲς δέ ἐστιν εἰ δικύκλος εὐθυγραμμα-
τίζεται, διπερ ἐστὶν ἡ ἔλάττων πρότασις. καὶ τοῦτο πειρῶνται δεικνύειν
ἢ τῶν μηγοειδῶν σχημάτων καὶ μηγίσκων. ἐπειδὴ οὖν δι’ ἑνὸς πειρῶνται
ἢ δεικνύειν, ἀπαγωγὴ ἐστιν.

p. 69a34 "Οταν δὲ μήτε πιστότερον ἢ τὸ ΒΓ.

45

Ἐὰν δὲ ἡ ἔλάττων πρότασις ἢ ἀφανῆς, μὴ ἢ δὲ τῷ συμπεράσματι
ἡτον ἀφανῆς ἀλλ’ ἵση, καὶ εἰ μὴ διλίγα τὰ μέσα δι’ ὧν δείκνυσι τὴν
ἔλαττων πρότασιν, οὐ λέγομεν ἀπαγωγὴν τὸ τοιοῦτον ἀλλ’ ὑπέρβασιν,
10 *ὅτι* οἷον ὑπέρβασίν τοι συμπέρασμα τὰς προτάσεις ἀποδείκνυμεν.

p. 69a35 Οὐδὲν διαφέρει τὸ ΒΓ· ἐπιστήμη γάρ τὸ τοιοῦτον.

Φησὶν ὅτι, ἐὰν ἢ ἄμεσος ἡ ἐσγάτη πρότασις, ἐπιστήμη ἐστὶ τὸ 50
τοιοῦτο καὶ οὐκέτι ἀπαγωγὴ ὑπάρχει.

p. 26a37 "Ενστασίς δέ ἐστι πρότασις προτάσει ἐναντία.

15 Πληρώσας περὶ τῆς ἀπαγωγῆς νῦν λέγει περὶ τῆς ἐνστάσεως. ἡ δὲ
ἐνστασίς πρότασίς ἐστιν ἐναντία τῇ προτεθείσῃ προτάσει. δια- ΣXVIII^ν
φέρει δὲ τῆς προτάσεως, ὅτι ἡ μὲν ἐνστασίς ἡ τὸ καθόλου ἐναντίον
εἰσάγει ἡ τὸ μερικόν, ἡ δὲ πρότασις καθόλου οὖσα οὐ δύναται εἶναι
μερική, ἔστι δὲ μερική, οὐχ ὅτε τὸ καθόλου συνάγει, ἀλλ’ ὅτε τὸ μερικόν.
20 "Ενστασίς δέ ἐστι πρότασις προτάσει ἐναντία. διαφέρει ἐνστασίς
ἀνασκευῆς, ὅτι ἡ ἐνστασίς προτάσεως, ἡ δὲ ἀνασκευὴ συμπεράσματος.

p. 69b1 Φέρεται δὲ ἡ ἐνστασίς διγῶς.

5

"Η ἐνστασίς διπτή, ἡ καθολικὴ ἡ μερική. δείκνυται δὲ διὰ τῶν δύο
σχημάτων, πρώτου καὶ τρίτου. εἴτα ἡ ἐνστασίς ἀντίθεσίς ἐστι· τὰ δὲ 10
25 ἀντικείμενα ἐν πρώτῳ καὶ τρίτῳ. ἐὰν οὖν τις λέγῃ ὅτι τόδε παντὶ τῷδε,
εἰ μὲν τὸ οὐδενὶ βουλόμεθα ἐνστῆναι, διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, εἰ δὲ τὸ
οὐ παντί, διὰ τοῦ τρίτου. εἰ δὲ λέγει οὐ παντί καὶ ἐνστῆναι βουλόμεθα,
εἰ μὲν παντί, διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, εἰ δὲ τινί, διὰ τοῦ τρίτου.

Τὸ δὲ τινὶ μὴ ἐκ τοῦ ἐσγάτου. τὸ δὲ τινὶ μὴ ἀντὶ τοῦ μερικοῦ
30 ἀποφατικοῦ.

2. 3 εὐθυγραμμίζεται U 6 post βῆ add. τοῦ αἼ, μήτε διλίγα τὰ μέσα, οὐ λέγω ἀπα-
γωγὴν ΙΙ 7 εὗη (ante ἀφανῆς) U 7δε Bt 8 ἐν seripsi: οὐ Bt 9 τοιοῦτο t
10 ὅτι addidi ἀποδεικνύομεν U 11 ὅταν ἀνὰ μέσον ΙΙ post ὅταν add. ἡ
Arist. (om. C) 14 περὶ ἐνστάσεως inser. B δέ om. ΙΙ post ἐστι del. πρὸς
τὰς U πρότασις ε προτάσεις corr. U 17 post καθόλου add. τὸ ΙΙ 21 ἀνα-
σκευῆς Bt: ἐνστάσεως U 22 post διγῶς add. τε καὶ διὰ δύο σχημάτων ΙΙ
24 εἴ γε conieio 25 λέγει Ut 26 post ρὲν add. οὖν Bt

p. 69b8 Οἷον ἔστω τὸ Α μίαν εἶναι ἐπιστήμην.

cxviii

Ἐπὶ παραδείγματος τὰ εἰρημένα παραδίδωσιν. ἔστω μείζων ὅρος μίαν εἶναι ἐπιστήμην, μέσος τὰ ἀντικείμενα, τὰ δὲ ἐναντία ἔσχατος ὅρος. ἐὰν (οὖν) τις λέγῃ ‘τῶν ἐναντίων μία ἔστιν ἐπιστήμη’ καὶ ἐνστῆς 5 λέγων ὅτι τῶν ἐναντίων μία οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη, τοῦτο ἐν πρώτῳ σχῆματι. εἰ δὲ τὸ μερικὸν βούλει ἀντιστῆναι, λαμβάνεις μερικὰ ἐναντία. τὸ γνωστόν, εἰ τόχοι, καὶ ἄγνωστον, οὗτοι· τὰ ἐναντία γνωστὸν καὶ ἄγνωστον· τὸ 20 γνωστὸν καὶ ἄγνωστον μίαν οὐκ ἔχει ἐπιστήμην· οὐ πάντα ἄρα τὰ ἐναντία μίαν ἔχει ἐπιστήμην, καὶ γίνεται τὸ τρίτον σχῆμα.

10 p. 69b10 Οὐχ ἡ αὐτὴ τῶν ἀντικειμένων.

'Αντὶ τοῦ 'οὐχ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη τῶν ἀντικειμένων'.

p. 69b11 Τὰ δὲ ἐναντία ἀντικείμενα ὢστε γίνεσθαι τὸ πρῶτον σχῆμα.

Λαμβάνει ὅρους τρεῖς τούτους, μίαν ἐπιστήμην μείζονα ὅρουν, ἀντι-
15 κείμενα μέσον ὅρουν, ἐναντία ἐλάττονα ὅρουν. ἐὰν οὖν λέγῃ αὐτός, ὅτι τῶν
ἐναντίων μία ἔστιν ἐπιστήμη, καὶ θέλεις ἐνστῆναι, οὗτοι λέγεις· τὰ ἐναντία
ἀντικείμενα· τὰ δὲ ἀντικείμενα μίαν οὐκ ἔχουσιν ἐπιστήμην· τῶν ἄρα
ἐναντίων οὐκ ἔστι μία ἐπιστήμη, καὶ γίνεται τὸ πρῶτον σχῆμα. εἰ δὲ 20
μερικῶς θέλεις ἐνστῆναι, λαμβάνεις μερικὰ ἐναντία τὸ γνωστὸν καὶ ἄγνω-
στον, οἷον ὅτι ταῦτα ἐναντία καὶ ἀντικείμενα· τοῦ δὲ γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου
μία οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη· τῶν ἄρα ἐναντίων οὐ πάντων μία ἔστιν ἐπιστήμη,
καὶ γίνεται τὸ τρίτον σχῆμα. ἐπὶ γάρ τοῦ γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου
ἀληθὲς τὸ εἶναι αὐτὰ ἐναντία· τὸ δὲ εἶναι αὐτῶν μίαν ἐπιστήμην
ψεῦδος· ἀληθὲς ἄρα τὸ μὴ εἶναι αὐτῶν μίαν ἐπιστήμην.

25 p. 69b15 Πάλιν ἐπὶ τῆς στεργητικῆς προτάσεως.

35

'Εὰν δὲ λέγῃ ἐκεῖνος ὅτι οὐχ ἡ αὐτὴ ἐπιστήμη τῶν ἐναντίων,
ἐνστῶμεν οὗτοι· τὰ ἐναντία ἀντικείμενα, τῶν ἀντικειμένων μία ἔστιν ἐπι-

1 ἔστι U(d) post ἐπιστήμην add. ἐφ' ὃ τὸ β' ἐναντία U 2 μεῖζον libri
4 οὖν addidi cf. p. 471,8 λέγει t ἐνστῆς U: ἐνστῆ τις Bt 5 post ἐναντίων
add. ἐνίσταται, λέγεις τὸ ἐναντίον ὅτι τῶν ἐναντίων U post τοῦτο add. δ' U
6 immo ἐνστῆναι cf. p. 477,26. 27 sive ἀντιθεῖναι cf. p. 479,9. 13 7 τόχη B
ἐν γνωστῷ καὶ ἀγνώστῳ U, om. ἐν t 11 ante ἀντὶ add. οὐχ ἡ αὐτὴ U ἀντὶ¹
τοῦ Ut: τουτέστιν B 12. 13 ἡ ὅτι διλαστός οὐχ ἡ αὐτὴ τῶν ἀντικειμένων ἐνίσταται lemma B:
eadem ante τὰ δὲ add. U, om. οὐχ t 12 γίνεσθαι Ut (m): γίνεται Arist.
15 λέγει t 15. 16 τῶν ἀντικειμένων μία ἐπιστήμη ἔστιν B 16 an θέλης?
19 μερικῶς (ante θέλεις) U 24 ἀληθὲς ἄρα Bt: οὐκ ἀληθὲς U 25 post προτάσεως
add. ὥσταύτως· δξιοῦντος γάρ μὴ εἶναι τῶν ἐναντίων μίαν ἐπιστήμην U 26 λέγει t

στήμη, οὐκοῦν τῶν ἐναντίων μία ἔστιν ἐπιστήμη. εἰ δὲ μερικῶς, οὗτος· CXVIII^c ἡ νόσος καὶ ἡ ὑγεία ἐναντία, τῆς νόσου καὶ τῆς ὑγείας μία ἔστιν ἐπιστήμη, 40 τῶν ἐναντίων ἄρα μία ἔστιν ἐπιστήμη. ὑπάρχει οὗτος τὸ καθόλου διὰ τοῦ πρώτου, τὸ δὲ μερικὸν διὰ τοῦ τρίτου.

5 [‘Απλῶς γάρ ἐν ἀπασι καθόλου μὲν ἐνιστάρενον. παράγγελμα παραδίδωσι καθολικόν, διτὶ ἐὰν καθόλου βούλη ἐνστῆγαι, τὸ ἐναντίον τῷ προτεινομένῳ ἵνα εἴπῃς, αὐτὸ δὲ δι λέγεις ἵνα ἡ καθολικότερον τοῦ ἀκρου· καὶ οὗτος δὲν καὶ γινόμενον μέσον τὸ πρῶτον γένεται συγκέμη. ἐὰν δὲ μερικῶς, μερικὸν διφεύλομέν τι ἀντιθεῖται, ἵνα εὑρεθῇ ἔσγατος δρος, καὶ 15 οὗτος γίνεται τὸ τρίτον συγκέμη.]

p. 69 b 19 ‘Απλῶς γάρ καθόλου μὲν ἐνιστάμενον ἀνάγκη πρὸς τὸ καθόλου.

Ἐὰν καθόλου ἀντιθημέν, καθολικότερον διφεύλει εἶναι τὸ διότι ἡμῶν 50 ἀντιτεθέν, ἵνα γένηται τὸ πρῶτον συγκέμη· εἰ δὲ μερικῶς ἐνιστάμενα, διφεύλοιμεν μερικὸν εἰπεῖν, ἵνα γένηται τὸ τρίτον συγκέμη. οἷον εἰ μὲν τὸ καθόλου ἡν τῶν ἐναντίων, λάβωμεν τὰ ἀντικείμενα καθολικότερον δὲν τοῦ ἐναντίου, καὶ γίνεται μέσος δρος τὰ ἀντικείμενα· εἰ δὲ μερικῶς, λάβωμεν γνωστὸν καὶ ἀγνωστον, καὶ γίνεται τὸ τρίτον συγκέμη.

p. 69 b 25 Οἷον γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου μὴ τὴν αὐτήν. |

20 Πρὸς γάρ τὸ γνωστὸν καὶ ἀγνωστὸν εὑρίσκεται τὰ ἐναντία καθολικότερα, καὶ οὗτο γίνεται τὸ τρίτον συγκέμη λαμβανόμενον τὸ γνωστὸν καὶ ἀγνωστὸν.

p. 69 b 27 Οἷον τὸ γνωστὸν καὶ ἀγνωστὸν· ἐξ τοῦ γάρ ἔστι συλλογίσασθαι τούναντίον, ἐκ τούτων καὶ τὰς ἐνιστάσεις ἐπιχειροῦμεν λέγειν.

’Εκ τοῦ εἰκότος ἐπάγει διτὶ εἰκότιως ἐν πρώτῳ καὶ τρίτῳ γίνεται· εἰ γάρ ἡ ἐνιστασις τὸ ἐναντίον βούλεται συνάξαι, τὰ δὲ ἐναντία ἐν τούτοις τοῖς συγκέμασιν ὑπάρχουσιν, οὐκοῦν ἐν τούτοις αἱ ἐνιστάσεις. διὰ γάρ τοῦ μέσου, ἐὰν λέγῃ ἐκεῖνος ἀποφατικὸν συμπέρασμα καὶ θέλομεν ἐνστῆγαι, 30 καταφατικὸν οὐ δυνάμεθα συνάξαι· τούτῳ χάριν οὐ δυνάμεθα ἐνστῆγαι ἐν δευτέρῳ. οὐ μόνον δέ, ἀλλ’ διτὶ καὶ πολλῷ χρεία λόγων, εἰ διὰ τοῦ 45 δευτέρου συγκέματος ἐνιστάμεθα· χρεία γάρ ἀντιστροφῆς, ἵνα δειχθῇ τὸ

2 ὑγεία—ὑγείας U ἐναντία corr. non liquet unde B 5—10 delevi 5 ἀπασι
BUt(C): πᾶσι Arist. 8 γίγνεται t 9 μερικῶς seripsi: μερικῶ U: om. Bt 11 post
γάρ add. ἐν πᾶσι t Arist. cf. vs. 5 ἐνιστάμενον U Arist.: ἐνισταρένω Bt 14 ἀντι-
τεθέντιν Λ: ἀντιθημένων Bt: ἀντιτιθέμενον U 15 μερικῶς U τὸ μὲν B 16 an τῶν
ἀντικειμένων—τῶν ἐναντίων? 19 post καὶ add. τὸ Arist. (om. C d n) post αὐτήν
add. τὰ γάρ ἐναντία καθόλου πρὸς ταῦτα U 23 Οἷον—ἀγνωστον om. B 26 εἰκότος
seripsi: εἰκότιος BUt τρίτῳ—πρώτῳ Bt 31 an ἔτι?

ζητούμενον (τοῦτο εἶπε 'γρεία πλείονος λόγου'), εῖτα ἐκ τῆς ἀντι-^{CXVIII} στροφῆς συλλογισμὸν ποιεῖ καὶ τότε ἐνίσταται, δπερ ποιοῦμεν διὰ συν-
τόμου ἐν πρώτῳ καὶ τρίτῳ. *(ἐν γάρ πρώτῳ καὶ τρίτῳ)* οὐ γρεία ἐν πολλῇ
ὅλῃ ἡμᾶς ἀλίσκεσθαι.

5 p. 69 b 38 Ἐπισκεπτέον δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐνστάσεων.

Αἱ ἐνστάσεις η̄ ἐκ τοῦ ἐναντίου, οἷον ὅτι πᾶσα χαρὰ καλόν·
λέγω ὅτι φεῦδος· οὔτε γάρ πᾶσα λύπη κακόν. οὕτως ἐκ τοῦ ἐναντίου. η̄
ἐκ τοῦ ὄμοίου, ως ἐπὶ τῶν κατὰ ἀναλογίαν, ἐπειδὴ δν λόγον ἔχει τὸ
σημεῖον πρὸς τὴν γραμμήν, τοῦτον τὸν λόγον ἔχει γραμμὴ πρὸς ἐπιφάνειαν.
10 ἐκ τοῦ ὄμοίου μὲν οὖν οὕτως, ὅτι η̄ γραμμὴ τῆς ἐπιφανείας μέρος· λέγω
ὅτι φεῦδες· οὔτε γάρ τὸ σημεῖον τῆς γραμμῆς μέρος. η̄ ἐκ τοῦ κατὰ 25
δόξαν, οἷον ὅτι η̄ φυχὴ θυητή· λέγομεν ὅτι φεῦδες· οἱ γάρ παλαιοὶ φιλό-
σοφοι διξάζουσιν αὐτὴν ἀθάνατον.

p. 69 b 39 Καὶ εἰ τὴν ἐν μέρει ἐκ τοῦ πρώτου η̄ τὴν στεργητικὴν 20
15 ἐκ τοῦ μέσου λαμβάνειν δυνατόν.

Ἐπειδὴ εἶπε τὴν καθόλου ἐν πρώτῳ, τὴν δὲ μερικὴν ἐν τρίτῳ,
σκοπητέον, φησίν, εἰ δυνατὸν καὶ τὸ μερικὸν ἐν πρώτῳ· τὸ γάρ καθόλου
ἐν τρίτῳ οὐ δυνατόν.

p. 70 a 3 Εἰκὸς δὲ καὶ σημεῖον οὐ ταύτων ἐστιν.

20 Ἐπειδὴ οἱ ὥρτορες καὶ δι' ἐνθυμήματος ἀποδεικνύουσι, τὸ δὲ ἐνθύμημα 30
διὰ εἰκότος καὶ σημείου, τούτου χάριν προσιαλαμβάνει περὶ τοῦ εἰκότος
καὶ σημείου. καὶ λέγει εὐθέως τὴν διαφοράν, ἵνα διὰ τῆς διαφορᾶς γνῶμεν
ἔκαστον, ὅτι τὸ εἰκότος ἐστι πρότασις ἔνδοξος· ὅστε μίαν πρότασιν
λαμβάνουσιν οἱ ἐκ τοῦ εἰκότος ἀποδεικνύντες. ἐκεῖνο δὲ εἰκός λέγουσιν δὲ
25 ώς ἐπὶ τὸ πολὺ η̄ ἐστιν η̄ οὐκ ἐστιν· οἷον ώς ἐπὶ τὸ πολὺ μισοῦσιν οἱ
φιλονούμενοι τοὺς φιλονοῦντας, η̄ ώς ἐπὶ τὸ πολὺ φιλοῦσιν οἱ ἐρῶντες τοὺς
ἐρωμένους· φέρεται γάρ τις ἴστορία τοιαύτη, ὅτι ἐρῶν τις τὴν ἐρωμένην 35

2 ποιεῖν—ἐνίστασθαι conicio 3 ἐν γάρ πρώτῳ καὶ τρίτῳ addidi 4 βλίσκεσθαι t: fort. ἀν-
τίσκεσθαι 5 et 14. 15 lemmatum ordinem invertit, sed litteris β, α ascriptis restituit U
7 φεῦδος ὅτι B 7. 8 η̄ ἐκ Bt: ἐξ δὲ U 8 ως Bt: ἐστὶν U 10 ἐκ τούτου U
οὖν ὄμοίου μὲν Ut ἐπιγραμμὴ U 11 μέρος post γάρ colloc. B η̄ ἐκ Bt:
ἐξ δὲ U 12 post ὅτι alt. add. τοῦτο B 14—18 post 4 ἀλίσκεσθαι, lemmatis et
interpretationis ordine inverso, colloc. Bt 14 πρῶτον U 15 λαμβάνειν δυνατόν
BU(ii): δυνατὸν λαβεῖν t Arist. 16 εἶπεν ὅτι τὴν Ut 18 ἐν πρώτῳ t
19 περὶ εἰκότος inser. U post ἐστιν add. ἄλλο τὸ μὲν—ἴσασι γινόμενον U 20 ἀπο-
δείκνυσι U, ἀπὸ mrg. U¹ 21 διὰ εἰκότως Bt τούτου χάριν om. B
προσιαλαμβάνει U τοῦ εἰκότως Ut 24 εἰκότως t εἰκὼς t δ Bt: τὸ U
27 δὲ Bt ἴστορίαν τοιαύτην B post τοιαύτη add. καὶ t ὅτι om. B

έφόνευσεν. τὸ δὲ σημεῖον διαιρεῖ εἰς τεκμήριον καὶ ὄμώνυμον σημεῖον. CXVIII^v τὸ ὄμώνυμον δὲ σημεῖον ταῦτάν ἐστι τῷ εἰκότι. τὸ δὲ τεκμήριον μετὰ ἀσφαλείας γίνεται ἐν πρώτῳ σχήματι, καὶ εἰ ἀληθές ἐστιν, ἀλυτον γίνεται. [οἷον ἦ τὸ μισεῖν τοὺς φθονοῦντας ἢ τὸ φιλεῖν τοὺς ἔρωμένους.]

5 p. 70a7 Σημεῖον δὲ εἶναι βούλεται πρότασις ἀποδεικτική.

Καὶ οἱ ἀποδεικνύντες ἐκ τοῦ σημείου διὰ μιᾶς προτάσεως ἀποδεικνύουσιν· πρότασις γάρ ἀποδεικτικὴ τὸ σημεῖον, ἢ ἀναγκαία διὰ τὸ τεκμήριον, ἢ ἔγδοξος διὰ τὸ εἰκός· τὸ γάρ σημεῖον εἰς δύο διαιρεῖται, εἰς εἰκός καὶ τεκμήριον. τὸ δὲ σημεῖον τριγῶς νοοῦμεν· ἢ γάρ ἐστιν ὅντος 10 τοῦ πράγματος, οἷον ἂμα τὸ πρᾶγμα καὶ σημεῖον, ὡς τὸ 'χαπνὸς εἰ ἐστι, πῦρ ἔστιν'. ἢ μετὰ τὸ πρᾶγμα τὸ σημεῖον, οἷον τὸ τέφραν εἶναι σημαίνει ὅτι 15 πῦρ ἔδη γέγονεν· ἢ ὑστερον γέγονε τὸ πρᾶγμα, πρῶτον δὲ τὸ σημεῖον, ὡς τὸ γάλα ἔχειν τὴν μετὰ δύο ἡμέρας μέλλουσαν τίκτειν.

p. 70a8 "Η ἐνδοξος· οὐ γάρ ὅντος ἔστιν ἢ οὐ γενομένου πρότερον
15 ἢ ὑστερον [δὲ] γέγονε τὸ πρᾶγμα.

'Γιπερβατὸν νοήσομεν τὸ χωρίον· ἢ οὐ γενομένου πρότερον,
δηλονότι τοῦ πράγματος, τοῦτο σημεῖον ἐστι τοῦ γεγονέναι, δηλονότι
τὸ πρᾶγμα.

p. 70a10 'Ἐνθύμημα μὲν οὖν ἔστι συλλογισμὸς ἀτελῆς ἐξ εἰκότων
20 ἢ σημείων. λαμβάνεται δὲ τὸ σημεῖον τριγῶς, ὃσαγῶς καὶ τὸ 50 μέσον ἐν τοῖς σχήμασιν· ἢ γάρ ὡς ἐν τῷ πρώτῳ ἢ ὡς ἐν τῷ μέσῳ ἢ ὡς ἐν τῷ τρίτῳ, οἷον τὸ μὲν δεῖξαι κόσουσαν διὰ τὸ γάλα
ἔχειν ἐκ τοῦ πρώτου σχήματος.

Τὸ ἐνθύμημα καὶ διὰ τοῦ πρώτου σχήματος, ὡς τὸ 'ἥδε γάλα ἔχει,
25 πᾶσα ἢ γάλα ἔχουσα κύει, ἥδε ἄρα | κύει'. τοῦτο γίνεται τὸ πρῶτον CXIX^r σχῆμα λαβόντες τὸν μέσον ὅτι γάλα ἔχει. ἐν δὲ τῷ τρίτῳ σχήματι δείκνυται τὸ διὰ σημείου οὔτως· ὁ Πιττακὸς σπουδαῖος· ὁ Πιττακὸς σοφός· οἱ ἄρα σοφοὶ σπουδαῖοι. καὶ δῆλον ὅτι παραδείγματος χάριν εἴρηται, ὅτι κατ' ἀληθειαν ἐν πρώτῳ σχήματι ἐκ δύο καταφατικῶν
30 καθόλου συνάγομεν, οὐ μέντοι ἐν τρίτῳ.

1 post εἰς add. τὸ B 2 τῷ εἰκότι scripsi: τοῦ εἰκότος B: τοῦ εἰκότως Ut
3 οἷον—έρωμένους delevi 5 βούλεται εἶναι t Arist. 8 εἰκότως t
διήρηται I 9 εἰκότος t 11 τὸ πρᾶγμα τὸ scripsi: τοῦ πράγματος B Ut
14 πρότερον κτλ. om. B 15 ἢ t Arist.: om. U δὲ om. Arist. 16 νοήσομεν Ut 17 τοῦτο Bt Arist.: τὸ U ἐστι om. U δηλονότι alt. scripsi:
δῆλον B Ut 19 περὶ ἐνθύμημάτος inser. U ἐνθύμημα—22 τρίτῳ om. U
22 διὰ τὸ t 29 δὲ scripsi: ἐτι B Ut

p. 70a 17 Ἐφ' ὁ τὸ Α σπουδαῖοι, ἐφ' ὁ τὸ Β οἱ σοφοί. CIXIX

"Ωσπερ οἱ φιλόσοφοι ἀποδεικνύουσι διὰ συλλογισμοῦ ἢ δι' ἐπαγωγῆς, 5
οὗτοι καὶ οἱ ῥήτορες διὰ σημείου, ἤτοι παραδείγματος, ἢ δι' ἐνθυμημάτων.
καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει ἀναλογίαν τὸ ἐνθύμημα πρὸς τὸν συλλογισμόν, ἢν ἔχει
5 τὸ παράδειγμα πρὸς τὴν ἐπαγωγήν.

p. 70a 19 Πλὴν τὸ μὲν οὐ λέγουσι. 10

Οὐ λέγουσι τὸ ὅμολογούμενον, 'ἢ Πιττακὸς σοφός'.

p. 70a 20 Τὸ δὲ κύειν, ὅτι ὠχρά.

Διὰ τοῦ δευτέρου σχῆματος τὸ διὰ σημείου δείκνυται οὗτος· ἡ γυνὴ 15
10 ἡ κύουσα ὠχρά ἐστιν· ἢδε δὲ ὠχρά ἐστιν· κύει ἄρα. καὶ εἴρηται γάριν
παραδείγματος, ἐπεὶ κατ' ἀλήθειαν ἐν δευτέρῳ σχήματι ἀσυλλόγιστος ἡ
συζυγία ἐκ δύο καταφατικῶν. διὰ τοῦτο καὶ ἔσχατον εἰπε τοῦτο τὸ σχῆμα.

p. 70a 24 Ἐὰν μὲν οὖν ἡ μία λεγθῇ πρότασις, σημεῖον γίνεται
μόνον.

15 Εἰ μὲν μίαν λάβωσι πρότασιν, σημεῖον γίνεται. εἰ δὲ καὶ τὴν
ἄλλην, συλλογισμός. παράδειγμα δὲ τούτου ἐπάγει, ὅτι συλλογισμός
ἐστιν καὶ ἄλλην λάβῃς πρότασιν.

p. 70a 28 Οὗτοι μὲν οὖν γίνονται οἱ συλλογισμοί.

Οὐκ ἀνασκευάζεται ὁ διὰ τοῦ πρώτου σχῆματος δεικνύμενος, ἀλλὰ
20 ἄλιτος μένει· τεκμήριον γάρ γίνεται τὸ σημεῖον, ἐὰν ἡ ἀληθίες. ὁ δὲ
διὰ τοῦ ἐσγάτου ἀνασκευάζεται. διὰ τί; διὰ τὸ μὴ καθόλου αὐτὸν συλ-
λογίζεσθαι· λύσιμος δέ, ἐὰν τὸ μερικὸν συλλογίζηται. ὁ δὲ διὰ τοῦ
μέσου ἀνασκευάζεται· ἐκ γὰρ δύο καταφατικῶν οὐδέποτε ἐν δευτέρῳ 30
ῶφθη συλλογιστικῆς συζυγίας συλλογισμός.

1 τὸ prius BUT (C): om. Arist. σπουδαῖον t: compend. B: τὸ σπουδαῖον Arist.
τὸ alt. BUT (A C e d n m): om. Arist. post σοφοί add. ἐφ' ὁ τὸ ἢ ὁ πιττακός U
4 ἔχει prius] supra εἰ ser. ν U πρὸς Bt: καὶ U itemque vs. 5 6 post λέγουσι
add. διὰ τὸ εἰδέναι U 8 ὅτι superser. U¹ ὠχριᾶ B post ὠχρά add. διὰ
τοῦ μέσου σχῆματος βούλεται εἶναι U 10 ἄρα Bt: γὰρ U 12 συζυγία pr. B
τοῦτο prius AG: τοῦ BUT 13 οὖν om. B λεγθῇ U Arist.: ληφθῇ Bt πρότασις
κτλ. om. B 15 λέγεται U 16 δὲ om. U post ὅτι add. ὁ Bt 18 post
συλλογισμοὺς add. πλὴν ὁ μὲν διὰ τοῦ πρώτου σχῆματος ἄλιτος U 19 ὁ om. U
20 γίνεται Bt: ὑπάρχει U 22 συλλογίσωνται U ὁ Arist.: τὸ BUT διατὶ t

p. 70a 35 Οὐδέποτε γὰρ γίνεται συλλογισμὸς αὗτως ἔχόντων CXIX^v
τῶν ὅρων.

Οὐδέποτε γίνεται συλλογισμὸς τῶν προτάσεων καταφατικῶν οὐδῶν
ἐν δευτέρῳ σχήματι· οὐδὲ γὰρ εἰ ἡ κύουσα ωγρά, γόη καὶ αὕτη κύει
5 ἐξ ἀνάγκης.

p. 70a 37 Ἀληθὲς μὲν οὖν ἐν ἀπασιν ὑπάρχει τοῖς σημείοις. 35

Ως εἰρήκαμεν, ἐν πᾶσι τοῖς σχήμασι δείκνυται ἡ διὰ σημείου δεῖξις.
ἔχουσι δὲ ὡς εἰρηται, ὅτι ἐν πρώτῳ δεί, *(εἰ)* ἀληθῆς ἡ δεῖξις, ἀλλοτος ὁ
συλλογισμός, ἐν δευτέρῳ δὲ ἀεὶ ἀσυλλόγιστος, ἐν τρίτῳ δὲ ποτέ, ὅτι
10 δεῖ μερικόν.

p. 70b 1 Τούτων δὲ τὸ μέσον τεκμήριον ληπτέον.

Διαιρεσιν τοῦ σημείου ποιεῖται, ὅτι τὸ σημεῖον εἰς τεκμήριον διαιρεῖται 40
καὶ ὄμοιον σημεῖον. λέγουσι δὲ ἐκεῖνο εἶναι τεκμήριον τὸ τὸ εἰδέναι
ποιοῦν σημεῖον.

15 p. 70b 3 Τοιοῦτον δὲ μάλιστα τὸ μέσον.

Μέσον νῦν λέγει τὸ πρώτον σχῆμα διὰ τὸ τὸ μέσον ὅρου ἐνταῦθα
κατ' εὐθείαν εἶναι καὶ τιῷ μὲν ὑποκείσθαι τοῦ δὲ κατηγορεῖσθαι. 45

"Η τὰ μὲν ἐκ τῶν ἄκρων. ἄκρα λέγει τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον,
ὅτι ἔχουσι τὸν μέσον ὅρον τὸ μὲν κατηγορούμενον τὸ δὲ ὑποκείμενον. Η
20 διφείλομεν λέγειν σημεῖον.

Τὸ δὲ ἐκ τοῦ μέσου, ἀντὶ τοῦ 'πρώτου σχήματος', τεκμήριον.

p. 70b 7 Τὸ δὲ φυσιογνωμονεῖν δυνατόν ἐστιν. |

'Επειδὴ εἶπε τὸ ὅτι πᾶς ὁ δεικνύων δι' ἐνὸς τῶν τριῶν σχημάτων CXIX^v
δείκνυσι, τοῦτο βούλεται δεῖξαι, ὅτι καὶ οἱ φυσιογνωμονοῦντες δι' ἐνὸς
25 τῶν τριῶν σχημάτων δεικνύουσιν.

2 τῶν ὅρων om. B	4 αὐτὴ U	6 τοῖς σχήμασι t: om. B	8 δεὶ U:
om. Bt	εἰ addidi	9 ἀσυλλόγιστος AGit: συλλογισμὸς Bt	δὲ alt. AG:
om. Bt	ὅτι scripsi: δεὶ t: om. BU	10 ἀεὶ ante 9 ποτέ colloc. U: om. t	
απ. μερικός?	11 ἥη ληπτέον U: om. B	12 διαιρεῖται εἰς τεκμήριον B	13 τὸ
alt. om. U	εἰδέναι] εἶναι U	14 σημεῖον scripsi: σημαίνει Bt	15 τοιοῦτον
Bt (C): τοιοῦτο Arist.	post δὲ add. νῦν B	16 post μέσον prius add. δὲ Bt	
17 τῷ scripsi: τοῦ Bt	18 ἡ τὰ μὲν U Arist.: τὸ δὲ Bt	τὸ alt. om. U	
19 δὲ om. U	21 τὸ Bt (C): τὰ t Arist.	22 περὶ τοῦ φυσιογνωμονεῖν inser. Bt	
23 εἴπετο U			

p. 70b7 Εἴ τις δίδωσιν ἄμα μεταβάλλειν τὸ σῶμα καὶ τὴν ΚΧΙΧ^ν
ψυχήν, ὅσα φυσικά ἔστι παθήματα.

Ἐάν τις δώῃ ἡμῖν ὅτι συμμεταβάλλεται ἡ ψυχὴ τῷ σώματι ἐν τοῖς φυσικοῖς παθήμασιν, οἷον μαθών τις μουσικὴν μεταβέβληκεν αὐτοῦ τὴν ψυχήν· ἀλλ᾽ ἡ μουσικὴ οὐκ ἔστι φυσικὸν πάθος, ἀλλ᾽ οἷον δργαὶ καὶ ἐπιθυμίαι· ἐὰν οὖν τις δῷψῃ ἡμῖν ὅτι συμμεταβάλλεται ἡ ψυχὴ τῷ σώματι καὶ δυνηθῶμεν ἑκάστου εἰδούς τὸ ἴδιον λαβεῖν, δυνησόμεθα φυσιογνωμονεῖν. οἷον τοῖς λέουσιν ὑπάρχει ἀνδρεία. ἔχουσι δὲ καὶ σημεῖον. ποῖον δὲ τοῦτο: ἔστω μεγάλα ἔχειν τὰ ἄκρα, ἐὰν οὖν ἴδωμεν ὅτι ὅδε τις ἔχει μεγάλα ἄκρα, ἀνδρεῖος ἄρα, ἐπειδὴ καὶ ὁ λέων ἔχων μεγάλα ἄκρα ἀνδρεῖος, τότε φυσιογνωμονοῦμεν.

p. 70b13 Ἐκάστου γένους.

Γένος νῦν ἐκάλεσε καταγρηστικῶς τὸ εἶδος.

p. 70b18 Τὸ γὰρ σημεῖον οὗτος ἴδιον ἔστιν.

10

15 Τὸ γὰρ ἴδιον σημεῖον, ὃ τοῖς λέουσιν ὑπάρχει, ἔστω τοιοῦτον, καθὼς 15
ἴδιον λέγομεν παντὶ μὲν τῷ εἶναι ὑπάρχειν μὴ μόνῳ δέ.

p. 70b26 Εἰ δὲ δύο ἔχει ἴδια δλον τὸ γένος.

Ἐάν δὲ δύο σημεῖα ἔχῃ τὸ αὐτὸν καὶ οὐκ οἰδαμεν ποῖον σημεῖον ποίου ἐστὶ πάθους, σκοπήσωμεν τὰ αὐτὰ σημεῖα καὶ ἐπὶ ἄλλου εἰδούς ώς 20
20 ἐν ἑκαστον σημεῖον ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ γένει, καὶ εὑρίσκομεν ὅτι τοῦτο τὸ σημεῖον τοῦδε τοῦ πάθους ἐστίν. οἷον ώς ἐπὶ τοῦ λέοντος, εἰ ὑπάρχει ἀνδρεῖος καὶ μεταδοτικός, πῶς γνωσόμεθα τί ἦν τούτων τὸ σημεῖον; οὐδαμῶς ἔχομεν γνῶναι ἢ τὸ ἐνθεν μόνον τῷ ἄλλῳ τινί· εἰ γὰρ ἄλλῳ ἄμφῳ μὴ ὑπάρχει τὰ σημεῖα ἀλλὰ τὸ ἐν μόνον, καὶ εἰ τὸ ἐν αὐτῷ μόνον 25
25 διπάρχει, γινώσκομεν δὲ σημεῖον.

‘Ως ὁ λέων ἀνδρεῖος καὶ μεταδοτικός. ἐκ φύσεως ἔχει ὁ λέων τὸ μεταδοτικὸν καὶ οὐ θησαυρίζει ἔκυτῷ τὰ σιτία.

1 εἴ τις δίδωσιν ομ. Bt post ἄμα add. μὲν Bt καὶ κτλ. ομ. B
2 post ὅσα add. γε t 3 δώῃ ἡμῖν Bt: δοκεῖ μὲν U: fort. δῷ ἡμῖν itemque vs. 6
4 μεταβεβλήκει Bt αὐτοῦ BUT 7 δυνησόμεθα B Arist.: δυνόμεθα Ut
8 post οἷον add. ὅτι U, τὸ t δὲ BUT: οὖν t 10 ὅδε scripsi: ὅς δέ BUT
μεγάλα ἔχει B 11 μεγάλα ἔχων B 15 ὁ ομ. U post ἔστω add. δὲ U
18 ἔχει t 19 ποῖα t ἔστι] ras. U πάθος ε πάθους corr. B 20 ἐν BUT:
εἶναι t 21 ἐδὲ ὑπάρχη B 22 ἀνδρεῖον—μεταδοτικόν Bt τοῦτο U
23 fort. ἐνθ' ἐν μόνον αὐτῶν γὰρ scripsi: δὲ BUT 24 αὐτῷ ⟨μὴ⟩ μόνῳ conicio
cf. vs. 16 25 γινώσκομεν δὲ scripsi: γινώσκόμενον U: γιγνώσκόμενον t: γινώσκομεν B
26 φέ U: οἷον Arist.: ομ. Bt καὶ μεταδοτικός ομ. t 27 σιτεῖα Ut

p. 70b28 Ἡ εἰ τε ἄλλῳ τινὶ μὴ δλῷ.

CXIX

Οὐδαμῶς ἔχομεν δεῖξαι ἡ οὗτως, εἰ ἄλλῳ τινὶ μὴ παντὶ τῷ εἶδει ἐνυπάρχει καὶ μὴ ἄμφω, ώς ἐν τῷ λέοντι.

p. 70b33 Τὸ μέσον τῷ μὲν πρώτῳ ἄκρῳ ἀντιστρέψειν.

30

5 Πάντες οἱ φυσιογνώμονες ἀποδεικνύντες ἀποδεικνύουσι διὰ τοῦ πρώτου σχήματος. ἔστω οὖν ὁ μέσος ὅρος ἐπὶ τῶν οὗτως ἀποδεικνυόντων ἵσος τῷ μείζονι ἄκρῳ· μείζων δὲ ἔστω πάλιν ὁ μέσος τοῦ ἐλάττονος ὥστε μὴ 35 ἀντιστρέψειν. οἷον ἀνδρείᾳ μείζων ὅρος, ἀκρωτήρια μεγάλα μέσος καὶ ἵσος τῷ μείζονι, ἔσχατος ὅρος ὁ λέων καὶ μερικώτερος τοῦ μέσου ὅρου.

10 p. 70b35 Ὡτε δὴ τὸ Γ, τὸ Β παντί.

Τουτέστι τὸ Β παντὶ τῷ Γ. ἀλλὰ καὶ ἄλλοις τὸ Β, τὸ ἔχειν μεγάλα ἀκρωτήρια. φ' δὲ τὸ Β, τὸ Α παντί, τουτέστι τὸ Α παντὶ τῷ Β, καὶ οὐκέτι πλεῖον τὸ Α τοῦ Β, ώς τὸ Β τοῦ Γ, ἀλλ' ἵσα καὶ ἀντιστρέψει.

1 ἡ εἰ τε ομ. Β	τινὶ μὴ δλῷ Bt (C n): μὴ δλῷ τινὶ U Arist.	2 ἡ οὗτως
Bt: εἰ δτ' U	3 ως ομ. U	6 οὗτως Bt: δτι U
7 μείζον t	τοῦ ἐλάττονος scripsi: τῷ ἐλάττονι Bt	8 post οῖον add. ἡ B
ἀνδρείον U	ἵσως t	10 ante φ add.
ἐφ' οῦ τὸ β. τὸ δὲ γ λέων U	τῷ γ U	11 τὸ tert. om. Bt
12 τὸ primum Bt: τῷ U	δεύτερον τὸ πρῶτον t	13 τοῦ prius Bt: τὸ U
δευτέρου, ώς τὸ δεύτερον t	τῷ γ U: τοῦ τρίτου t	14 ΤΕΛΟΣ subser. t

I N D I C E S

I INDEX NOMINUM¹⁾

- Αιδης. ἐν Αἰδου 242,1 sq. 358,15 τὰ ἐν
Αἰδου δικαιωτήρια 243,26. 29
- Αθῆναι 166,28
- Αθηναῖς 166,31 plur. 334,18 474,24 sq.
- Αἴθιοψ 82,14 108,8.10 150,5 162,17 204,2
258,9 sq. 277,3 292,19 sq. 343,17
- Ακαδημία. οἱ ἀπὸ τῆς Α. 6,24
- Αλεξανδρεία. τοῖς ἐν Ἀ. 224,32
- Αλέξανδρος ὁ Ἀφροδιτεύς (p. 10,28 sq.) 12,
24 (p. 15,26) 25,30 (p. 125,30) 126,20.
21 (p. 230,9 sq.) 216,31 217,2. 6 (p. 231,
35 sq.) 220,5 (p. 232,19 sq.) 217,11 (p. 232,
10 sq.) 220,14 (p. 248,38 sq.) 233,3 (p. 253,
6 sq.) 238, 26 (p. 253, 17 sq.) 239, 3 sq.
(p. 262, 5 sq.) 252,6 (p. 314,6) 293, 3
(p. 326,8 sq.) 302,6 (p. 344,14 sq.) 321,10
(p. 344,34 sq.) ibid. 8 (p. 374,24.25) 348,
15 (p. 383,13 sq.) 356,17 (p. 409,9 sq.)
373,23 σκοπὸς τῆς προκειμένης πραγμα-
τείας κατὰ μὲν Ἀλέξανδρον οὗτος 387,6
ζητεῖ ἐνταῦθα ὁ Ἀ. πῶς δυνατὸν τὸ δι'
ἀδυνάτου δεικνύμενον καὶ ἐπ' εὐθείας δει-
κνύει 440,19
- Αλκιβιάδης 389,22
- Αρμόνιος. ἐκ τῶν συνουσιῶν Ἀ. τοῦ
Ἐρμείου in tit. 1,3 ἐν τοῖς εἰς τὸ Περὶ
έρμηνείας (p. 269,14) ὁ ἡμέτερος εἰπε δι-
δάσκαλος 21,10 ἐν τῷ Περὶ ἔρμ. i. c. ἐν
τοῖς εἰς τὸ Περὶ ἔρμ. (p. 9,7 sq.) 33,9
(p. 214,29 sq.) 304,29 (p. 215,7 sq.) 43,23
ὁ διδάσκαλος 334,26 ὁ φιλόσοφος 329,16
330,1 sq. 349,32
- Αναλυτικά. διὰ τὸ Ἀναλυτικὰ ἐπιγέγραπται
καὶ οὐ Περὶ συλλογισμῶν 5,15 ἔδει γάρ
μᾶλλον Συνθετικὰ ἐπιγράψαι ibid. 23. 24

- τεσσαράκοντα εὑρέθη τῶν Ἀ. βιβλία ἐν
ταῖς παλαιαῖς βιβλιοθήκαις 6,8 ως δὴ
τούτου τοῦ συγγράμματος προτέρου (scil.
τοῦ Περὶ ἔρμ.) γεγραμμένου 374,2 v. Ἀρι-
στοτέλης
- Ἀνυτος Σωκράτει ἐπεβούλευσεν 334,17
- Ἀπολλώνιος (cit. Argon. I 28) 112,2
- Ἀριστομένης exempl. 325,15 sq.
- Ἀριστοτέλης. διὰ τὸ περὶ συλλογισμῶν
πραγματείαν Ἀναλυτικὰ ἐπέγραψεν. ἔδει
γάρ μᾶλλον Συνθετικὰ ἐπιγράψαι 5,23
ὅτι γνήσιον τοῦ φιλοσόφου τὸ βιβλίον
(v. Ἀναλυτικά) — τὰ τέσσαρα μόνα ταῦτα
ἐκρίθησαν εἰναι Ἀριστοτέλους, καὶ πρὸς
ταῦτα οὐδεὶς ἀμφέβαλε 6,7 sq. ἀρά γε
Ἀριστοτέλους ἐστὶ γέννημα τὰ Ἀναλυτικὰ
ἢ οὐ: ibid. 14 ὅτι οὐ δεόντως οὐδὲ ἀκο-
λούθως ἀνεκάρυσε τὸν σκοπόν — ὅτι ὁ
κυρίως σκοπὸς τοῦ Ἀ. οὗτός ἐστι 10,5 sq.
μιμεῖται κάν τοῖς ἐνταῦθα τὴν γεωμετρικὴν
διδασκαλίαν ibid. 28 πανταχοῦ φιλογεω-
μέτρης τὸν 66,29 τὸν δρον αὐτὸς ὥνσ-
μασεν 11,5 ἔσικεν αὐτὸς τὸ τοῦ δρου
ὄνομα τεθεικέναι, τὸ δὲ τῆς προτάσεως
καὶ τοῦ συλλογισμοῦ εὑρεθῆναι καὶ παρὰ
τῶν πρὸ αὐτοῦ 25,6 sq. διὰ τὸ σχῆμα
αὐτὰ ἐκάλεσε 66,29 sq. τοῦτο σύνηθες
αὐτῷ ποιεῖ 26,6 διὰ τὸ καὶ τῶν ἄνευ
τρόπου τὰς ἐκ μεταθέσεως παρῆκε 28,26
συμβῆσεται τὸν φιλόσοφον — ἢ ἐν τῷ
Περὶ ἔρμηνείας ἐλλιπῶς εἰρηκέναι ἢ ἐνταῦθα
περιττολογεῖν 45,1-4 sq. cf. 41,7 sq. διὰ
ποίαν αἰτίαν τοιαύτη τάξις προτάσεων
ἐγρήσατο 45,21 sq. τὸν ἀριθμὸν οὐσίαν
ἐκάλεσε κατὰ τὴν δόξαν τῶν Πυθαγορείων

¹⁾ Index verborum tertiae huius voluminis parti (XIII 3) coniungetur.

- 92,9 οίδε διαφέρουσαν τὴν ἔκθεσιν τῆς ἀντιστροφῆς τῆς μερικῆς καταφατικῆς 102, 26 μέσος τούτων (Διοδώρου καὶ Φιλωνος) γωρήσας 169,21 κατὰ τὸν Ἀ. ταῖς μερικαῖς ἰσοδυναμοῦσιν αἱ ἀπροσδιόρισται 203,8 μήτε τὴν ἀποφατικὴν ὑπάρχουσαν μεταλλιγθῆναι δύναται εἰς τὴν καταφατικὴν μήτε τὴν ἐνδεχομένην καταφατικὴν εἰς τὴν ἀποφατικὴν κατὰ τὸν Ἀριστοτέλει τούτους 207,26 τὴν αἰτίαν δι' ἣν τὸ περὶ εὐπορίας συλλογισμῶν κεφάλαιον οὔτε ἐν τοῖς Τοπικοῖς ἔξεθετο — οὔτε ἐν τοῖς Λποδεικτικοῖς — οὔτε ἐν τοῖς Σοφιστικοῖς 280,13 sq. Ότι οὐδὲ διὰ τῆς τοῦ Ἀ. μειόδου ἔστι τὰ γένη ἀποδεῖται 314,12 διὰ παντὸς τοῦ βιβλίου διὰ τῆς τῶν στοιχείων ἐκθέσεως τὴν διδασκαλίαν ἐποιήσατο 352,3,4 τοιοῦτον εἰπὼν περὶ τῶν ὑποθετικῶν ἐπαύσατο καὶ οὐδὲν ἡμᾶς περὶ αὐτῶν ἐδιδαχεῖν, ἀλλὰ τὴν πᾶσαν σπουδὴν περὶ τοῦ κατηγορικοῦ συλλογισμοῦ ἐποιήσατο 312,14 ἐπαγγέλλεται μὲν ἐν τούτοις περὶ τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν διαλαβεῖν — οὐ φαίνεται δὲ οὐδὲμιος περὶ αὐτῶν πραγματευσάμενος 359,30—32 — οἱ ἀπὸ Ἀ. (v. Ηεριπατητικοὶ) 6,23 οἱ τοῦ Ἀ. ἑταῖροι οἱ περὶ τὸν Θεόφραστον καὶ Εὑδημον 48,12 123,15 124,9 πολυτίχους πραγματείας περὶ τούτων (seil. τῶν ὑποθετικῶν) κατεβάλλοντο οἵ τε μαθηταὶ τοῦ Ἀ., οἱ περὶ Θεόφραστον καὶ Εὑδημον καὶ τοὺς ἄλλους 242,19 v. Loci Arist.
- Αριστοτελικός (σύγγραμμα) 1,6,7 (δεξῖς) 49,6 123,18 124,10 173,16 (δεξιά) ibid. 8 (λόγος) 126,7
- οἱ ἀρχαὶ τερεροὶ 344,18 348,29
- Ἀττικός. κατὰ τὸν Ἀ. ἔθος 9,22 ἔθος Ἀττικοῖς ibid. 25
- Ἀφροδισιεύς. Ἀλέξανδρος ὁ Ἀ. 12,24
- Ἀχιλλεύς 167,27 sq.
- Διόδωρος ἀλλα τινὰ τοῦ δυνατοῦ σημαινόμενα εἶναι φῆσι 169,17
- Δίων exempl. 165,30 sq. 322,10 sq.
- Δώριος (dist. Αὔδιος) ἄρμονία 5,7
- ἐξηγητής. ἀπορεῖ ἐν τούτοις ὁ ἐ. 159,30 οἱ πλεῖστοι τῶν ἐ. 25,30 οἱ ἀκριβέστεροι τῶν ἐ. 26,4 οἱ ἐ. 359,32 τινές, ἔτεροι 11,2 12,23 13,6 20,28 25,15 37,16 43,1. 5 sq. 44,1. 20 48,18 sq. 123,26 124,5 172,9 423,14
- Ἐρμείας. Ἀμφωνίου τοῦ Ε. in tit. 1,3
- Εῦδημος. οἱ περὶ τὸν Θεόφραστον καὶ Εὑδημον 48,13 123,15 129,17 242,20
- Ζήνων. ὁ Ζήνωνος λόγος 458,3 sq.
- Θεμίστιος ἀπορεῖ λέγων "ἄρα γε Ἀριστοτέλους ἐστὶ γέννημα τὰ Ἀναλυτικὰ η οὖ;" 6,14
- Θεόφραστος. περὶ τῶν λεγομένων παρὰ τῷ Θ. δι' ὅλου ὑποθετικῶν 302,7 sq. οἱ περὶ Θ. τέταρτον ἔταξαν 105,29 πέμπτον τάττους 110,4 ἐνδεχόμενον λέγουσιν εἶναι τὸ συμπέρασμα 205,13 οἱ περὶ τὸν Θ. καὶ Εὑδημον 48,12 123,15 129,16 242,20
- Θετταλία 166,27
- Θηρβαῖοι 474,24 sq.
- Τάρματικος. οἱ δέ γε ἀκριβέστεροι τῶν ἐξηγητῶν φασιν, ως ὁ θεῖος Ἡ. 26,5
- Τλιόθεν 23,8
- Καλλίας exempl. 272,9
- Κικόνες 23,8
- Κρίτων v. Loci Plat.
- Αὔδιος (dist. Δώριος) ἄρμονία 5,8
- Μένων 464,28 v. Loci Plat.
- Μίκκαλος exempl. 326,16 sq. 328,32 sq.
- (Ορηρος). Χ 59 eit. 14,27. 29 α 170 i 39 eit. 23,6. 8
- οἱ παλαιοί. ἐναντίως καὶ διαφόρως δοκεῖ τοῖς π. περὶ αὐτῆς (seil. τῆς λογικῆς τε καὶ διαλεκτικῆς πραγματείας) 6,21 τὸ ἀντι—τὸ ἴσον σημαίνει παρὰ τοῖς π. 40,4 οἱ π. φύλάσσοφοι διξάζουσιν αὐτὴν (seil. τὴν ψυχὴν) ἀθάνατον 480,12. 13
- Παρρενέδης v. Loci Plat.
- Ηεριπατητικοί, τουτέστιν οἱ ἀπὸ Ἀριστοτέλους, ὄργανον (seil. τὴν λογικήν τε καὶ διαλεκτικὴν πραγματείαν ἀποφαίνονται τῆς φύλασσοφίας) 6,23 τίσιν ὄντος ἐγρήσαντο 242,22. (τῇ κοινῇ συνηθείᾳ κεχρημένοι τὰ μὲν πράγματα αὐτὸ τοῦτο πράγματα ὠνόματαν) 27. (μετάληψιν καλοῦσι) 35 243,1. 5. 10 301,9. 10
- Πιττακός 481,27 482,7
- Πλάτων. παρεμπίπτουσα αὕτη (seil. ἡ φαντασία), ως καὶ ὁ Πλ. φησί, ταράττει κτλ. 3,8 sq. φαίνεται ὁ θεῖος Πλ. συλλογιστικῶς καὶ ἀποδεικτικῶς φερόμενος ἐν τε τῷ Φιλίῳ καὶ ἐν πᾶσι τεχνῶν αὐτοῦ τοῖς διαιλόγοις 6,16 οἱ ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας, ὃν ἐστι καὶ Πλ. ibid. 24 καὶ ὄργανον καὶ μέρος φῆσι τὴν διαλεκτικὴν οὐκ ἐναντία ἔαυτῷ διξάζων οὐδὲ ἀντιφάσει περιπίπτων 9,3 sq. οὗτοι καὶ ἡ διαλεκτικὴ παρὰ τῶν

ΙΙ. ἐν μὲν γάρ τῷ Φαιδρῷ καὶ Φαιδωνὶ μεθ' ὅλης αὐτὴν ὡς μέρος λαμβάνει, ἐν δὲ τῷ Ηρακλείδῃ ὡς ὄργανον ἄνευ ὅλης ibid. 17sq. αἰνίττεσθαι δέ φασιν αὐτὸν εἰς ΙΙ. φαίνεται δὲ ὁ ΙΙ. ἐξυμφῶν μὲν τὴν διατεικὴν μέθοδον κτλ. 307,3sq. ὥσπερ καὶ ὁ ΙΙ. ἐποίησεν ἐν τῷ Φαιδωνὶ 241,34 βουλόμενος κατασκευάσαι ὅτι ἀθάνατος ἡ ψυχὴ 256,21 cf. 358,14 οἱ ἀπὸ Ηλάτωνος 123,16 — exempl. 32,5 167,30 271,15. 28 275,28 (Σωκράτους ἡγερούσαστο ἡ μαθητής ἔστι) 331,17 389,22. 26

Πλωτῖνος ὁ θεῖος eit. Enn. A 19 (p. 9,23 ed. Muell.) 1,21

(Πορφύριος) ἐν Εἰσαγωγαῖς (p. 11,3sq.) 17, 27 (p. 11,7) 19,23. 24 (p. 10,22) 20,2. 3 ἐν Κατηγορίαις 273,1 referendum videtur ad Cat. comm. 61,10sq.

Πυθαγόρειος. τὸν ἀριθμὸν οὐσίαν ἐκάλεσε κατὰ τὴν δόξαν τῶν Η. 92,10

Πυθαγορικός. κατὰ τοὺς Η. τὴν μονάδα οὐσίαν καλῶν 97,12

Σκόθης 59,14. 16 82,11. 13 107,10 162,16 169,8 203,20. 26

Στωικοὶ ἀντικρυς μέρος αὐτὴν ἀποφαίνονται (scil. τὴν λογικήν τε καὶ διαλεκτικὴν πραγματείαν τῆς φιλοσοφίας) 6,21. 25 7,9 9,2 οἱ ἀμεθόδως παρὰ τοῖς Στ. περαίνοντες 36,6 διὰ παραδειγμάτων τινῶν ἐλέγχειν πειρῶνται τὸν τοῦ φιλοσόφου λόγον 165,27 166,9 κατ' αὐτοὺς τοὺς Στ. τὰ ὄντα τὸ ιδίως ποιὸν σημαίνουσιν, ιδίως δὲ ποιόν φασι τὰ συμβεβηκότα τὰ γαραντηρίζοντα ἐκάστην οὐσίαν 167,17

τίσιν ὄνταςιν ἐγρίζαντο κτλ. 242,20. 22 καὶ νοτέραν βαδίζοντες τὰ μὲν πράγματα τυγχάνοντα ὄνταςιν κτλ. 243,1. 10 ὅπερ οἱ Στ. πρόσληψιν ἐκάλουν 301,9

Σωκράτης exempl. 5,34 16,13sq. 21,1sq. 24,23 25,22. 26 26,13sq. 27,5sq. 29,24sq. 32,5 43,32 51,28. 29 56,29 102,35sq. 126,13. 14 147,23 170,26sq. 203,30 204,2 271,15sq. 272,4sq. 275,27 289,20 329,1sq. 18,34sq. 333,32 334,10. 16sq. 335,8. 9. 26. 27 338,3. 4 343,20sq. 317, 14. 15 353,26sq. 354,26. 27 366,23 389, 22. 26

Σωσιγένης ἐν τῷ μονοβίβλῳ 126,22

Φαῖδρος v. Loci Plat.

Φαῖδων v. Loci Plat.

(Φιλόπονος). ἡρῆν ἐν τοῖς προλαβοῦσιν εἴρηται συγγράμματιν (Categ. p. 8,23sq.) 1,5 ἐν ταῖς προλαβούσις πραγματείας (Categ. p. 10,19sq.) 4,26. 27 ὡς ἐν ἑτέροις πολλάκις εἴρηται (velut. Categ. p. 111,20sq.) 40,3. 4 eodem (p. 15,13) pertinere videtur ἐν Κατηγορίαις 273,1 ἐν ἄλλοις εἴρηται 11,27 ὁ ἡμέτερος εἶπε διδάσκαλος 21,10 cf. 334,26 comment. eius in librum Ηερὶ ἐρρ. cum libro Ηερὶ ἐρρ. confundit 33,9 43,23 304,29 ὅτου οὖν ἐρὲ εἰδέναι 350,15 ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὅτι ἀνάμνησίς ἔστιν ἡ μάθησις 465,1

Φίλων φησὶ δυνατὸν εἶναι ἢ τὸ ἐκβεβηκός ἢ τὸ δυνάμενον ἐκβῆναι μηδέποτε δὲ ἐκβαῖνον 169,19. 20

Φωκεῖς 474,25sq.

II LOCI PLATONICI

Crito falso citatur	256,24	Parmenides generaliter	9,19
Phaedo generaliter	6,17 9,18	Phaedrus generaliter	9,18
c. 11 p. 66 D	3,8	c. 24 p. 245 Csq.	256,22
c. 15 p. 70 C sq.	241,35	Meno c. 15 p. 81 Csq.	464,25
c. 16 p. 71 D	358,14	Respubl. X 9 p. 608 D sq.	256,24
c. 54 p. 105 D sq.	256,23		

III LOCI ARISTOTELICI

4	p. 26 ^a 2 sq.	83,21	
	p. 26 ^a 39 sq.	190,25	
	p. 26 ^b 14 sq.	79,32 98,4	
	p. 26 ^b 21 sq.	67,10 323,1	
5	p. 26 ^b 34	93,3 100,19	
	p. 27 ^a 10 sq.	88,31	
	p. 27 ^a 37 sq.	247,3 298,9	
	p. 27 ^b 36 sq.	323,1	
	p. 28 ^a 4	255,32	
6	p. 28 ^b 15 sq.	298,9	
	p. 29 ^a 6 sq.	323,1	
	p. 29 ^a 15	255,32	
7	p. 29 ^a 19 sq.	157,25	
	p. 29 ^a 27 sq.	323,3	
9	p. 30 ^a 15 sq.	133,7 233,30	
	p. 30 ^a 27	135,20	
11	p. 31 ^b 38 sq.	171,31	
13	p. 32 ^a 18 sq.	56,18 57,1 177,16	
		183,6 214,13 217,30 365,13	
	p. 32 ^a 29 sq.	177,16 208,30	
	p. 32 ^a 31	151,15	
15	p. 33 ^b 31	194,27	
	p. 33 ^b 33 sq.	174,20	
	p. 34 ^a 5 sq.	173,10	
	p. 34 ^b 7	192,26	
	p. 34 ^b 19 sq.	219,23	
	p. 34 ^b 27 sq.	163,17 194,16	
		204,31 231,16	
	p. 35 ^a 24	199,30	
	p. 35 ^b 8	192,14	
16	p. 35 ^b 30, 31	200,26 229,3	
	p. 36 ^a 7 sq.	234,13 235,3	
	p. 36 ^a 8 sq.	223,13	
17	p. 36 ^b 33	220,12	
	p. 36 ^b 35 sq.	62,8 63,21	
18	p. 38 ^a 8 sq.	221,20	
19	p. 38 ^a 14	229,3	
	p. 39 ^a 2	240,15	
20	p. 39 ^a 5 sq.	332,3	
23	p. 41 ^a 39	301,25	
(24)	p. 41 ^b 23	350,1)	
	p. 41 ^b 27 sq.	280,11	
25	p. 41 ^b 38	259,15	
	p. 42 ^a 24	262,25	
	p. 42 ^a 28	261,25	
	27	p. 43 ^a 39	271,13
		p. 43 ^b 2	276,16
		p. 43 ^b 7	303,11
		p. 43 ^b 22 sq.	287,27, 28 289,6
		p. 43 ^b 24	280,2
	28	p. 44 ^b 26 sq.	280,32
	31	p. 46 ^a 31 sq.	305,4
		p. 46 ^a 33	310,15
		p. 46 ^a 36	311,5
	33	p. 47 ^b 18 sq.	318,22
		p. 47 ^b 38	348,5
	36	p. 48 ^a 41	338,8,9
	39	p. 49 ^b 3, 4	339,28
	41	p. 49 ^b 25	350,28
	46	p. 51 ^b 19	374,4
		p. 51 ^b 22	374,9
	II	generaliter	10,6
	2	p. 53 ^b 26 sq.	168,3,4
	8—10	p. 59 ^b 1 sq.	40,14,15
	11	p. 61 ^a 18 sq.	423,16
		p. 61 ^a 35 sq.	431,27
	14		300,25
	15	p. 63 ^b 31 sq.	450,20
	21	p. 67 ^b 26	467,8
	Posteriora	generaliter	4,14 5,12 6,6
			280,15 388,5, 6
I	3	p. 72 ^b 5 sq.	31,19
		p. 72 ^b 18 sq.	314,22 333,2
	22		272,25
II	3	p. 90 ^b 28 sq.	306,16 308,20
			313,17
	19	p. 99 ^b 15 sq.	9,32, 33 10,23
	Topica	generaliter 4,15 5,12 280,14 306,28	
			388,4, 6
	I	1 p. 100 ^b 21	24,27
	IV		314,13
	VIII	1 p. 155 ^b 26 sq.	446,30 448,17
			449,8
		13 p. 163 ^a 14 sq.	445,23
	Sophist.	el. generaliter 4,16, 17 5,13 280,16	
	Phys.	ause.?	272,5
	II	5 p. 196 ^b 10 sq.	61,14 62,4
	De	caelo II 11 p. 291 ^b 17 sq.	252,17, 18
			358,5

A D D E N D A E T C O R R I G E N D A

- p. 4,1 n. adde λάβοι τ
- p. 5,33 n. lege τὸν β
- p. 9,30 l. ἀποδεικτικῆς
- p. 10,5 ante Λρ. adde ὁ et in not. 5 ὁ om. Vt
- p. 72,28 l. συλλογισμοῖ
- p. 79,25 l. ἡ εὔουσα
- p. 265,17 n. l. συμπεράσματα β
- p. 272,16 n. post πορευόμενος adde B
- p. 273,22 l. δεῖ οὖν, φησίν et in n. pro 'conicio' Laur. LXXII 5
- p. 278,9 l. δηλονότι ἄχρηστον, ὅτι et in n. ὅτι Laur. LXXII 5: om. B Ut, ibid. 24
n. l. ζητῶμεν
- p. 283,20 ἀμφοτέρων scripserim cf. p. 291,20.32
- p. 357,23. 24 n. l. cf. p. 378,18
- p. 377,15 n. dele alterum om.
- p. 389,30 ὅμοιος scripserim, n. post ὁ adde U
- p. 389,34 l. ὅμοιος
- p. 390,21 l. ἐπεὶ
- p. 392,6 n. l. 7
- p. 433,2 n. l. ἀν τ̄ t.

ΑΙ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ¹⁾

ἢ ἀμφότεραι προσδιωρισμάται

ἢ ἀμφότεραι καθόλου

ἢ ἀμφότεραι
καταφατικαί
ἢ ἡ μὲν καταφατικὴ
ἢ ἡ δὲ ἀποφατικὴ

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

ἢ ἡ μὲν καθόλου ἢ δὲ μερική

ἢ ἡ μείζων καθόλου
ἢ δὲ ἐλάττων μερική

ἢ ἀμφότεραι
καταφατικαί
ἢ ἡ μὲν καταφατικὴ
ἢ δὲ ἀποφατικὴ

ἢ ἡ μείζων
καταφατικὴ ἢ δὲ
ἐλάττων ἀποφατική

ἢ ἀμφότεραι
καταφατικαί
ἢ δὲ μείζων μερική

ἢ ἡ ἐλάττων καθόλου
ἢ δὲ μείζων μερική

ἢ ἀμφότεραι μερικαί

ἢ ἀμφότεραι
καταφατικαὶ

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

ἢ οὐ φότεραι ἀπροσδύριστοι

ἢ ἀμφότεραι
καταφατικαὶ

ἢ ἡ μὲν καταφατικὴ
φατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
καταφατική

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

ἢ ὡς ν προσδιωρισμένη ἢ δὲ ἀπροσδύριστος
ἢ τῷ καθόλῳ

ἢ ἡ μείζων προσδιω-
ρισμένη ἢ δὲ ἐλάτ-
των ἀπροσδύριστος

ἢ ἡ ἐλάττων κατα-
φατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

ἢ ἡ μὲν καταφατικὴ
φατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

ἢ ἀμφότεραι
ἀποφατικαὶ

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατικὴ ἢ δὲ μείζων
ἀποφατική

ἢ ἡ μείζων κατα-
φατικὴ ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατική

ἢ τῇ μερικῷ

ἢ ἢ μετῶν προσδιω-
ρισμένη ἢ δὲ ἐλάττων
ἀπροσδιόριστος

ἢ ἢ ἐλάττων προσ-
διωρισμένη ἢ δὲ μετί-
ζων ἀπροσδιόριστος

ἢ ἢ μὲν καταφατεῖ
ἢ δὲ ἀποφατεῖ

ἢ μφότερα
καταφατεῖαι

ἢ μὲν καταφατεῖ
ἢ δὲ ἀποφατεῖ

ἢ μφότεραι
ἀποφατεῖαι

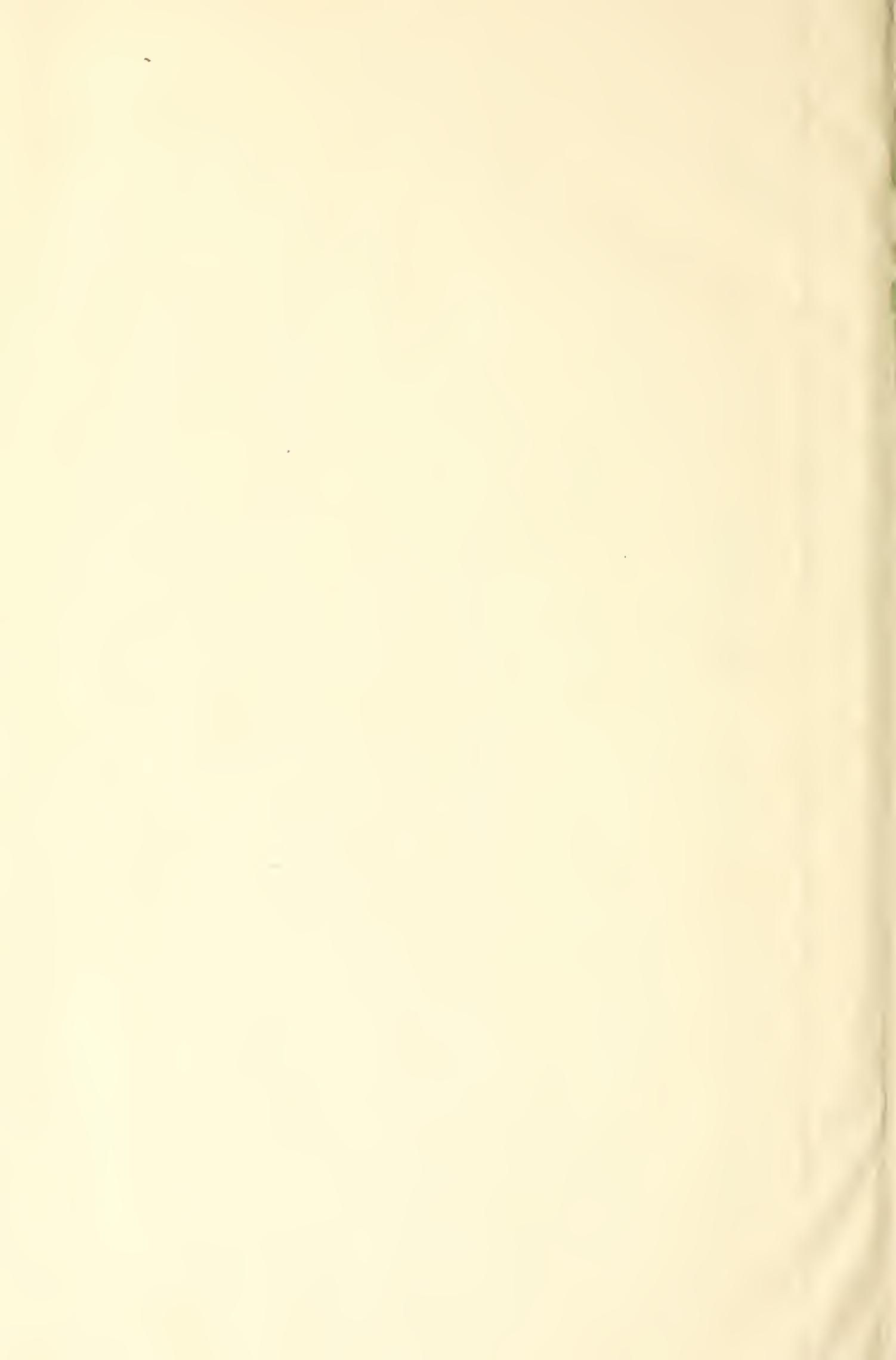
ἢ ἢ ἐλάττων κατα-
φατεῖ ἢ δὲ ἐλάττων
ἀποφατεῖ

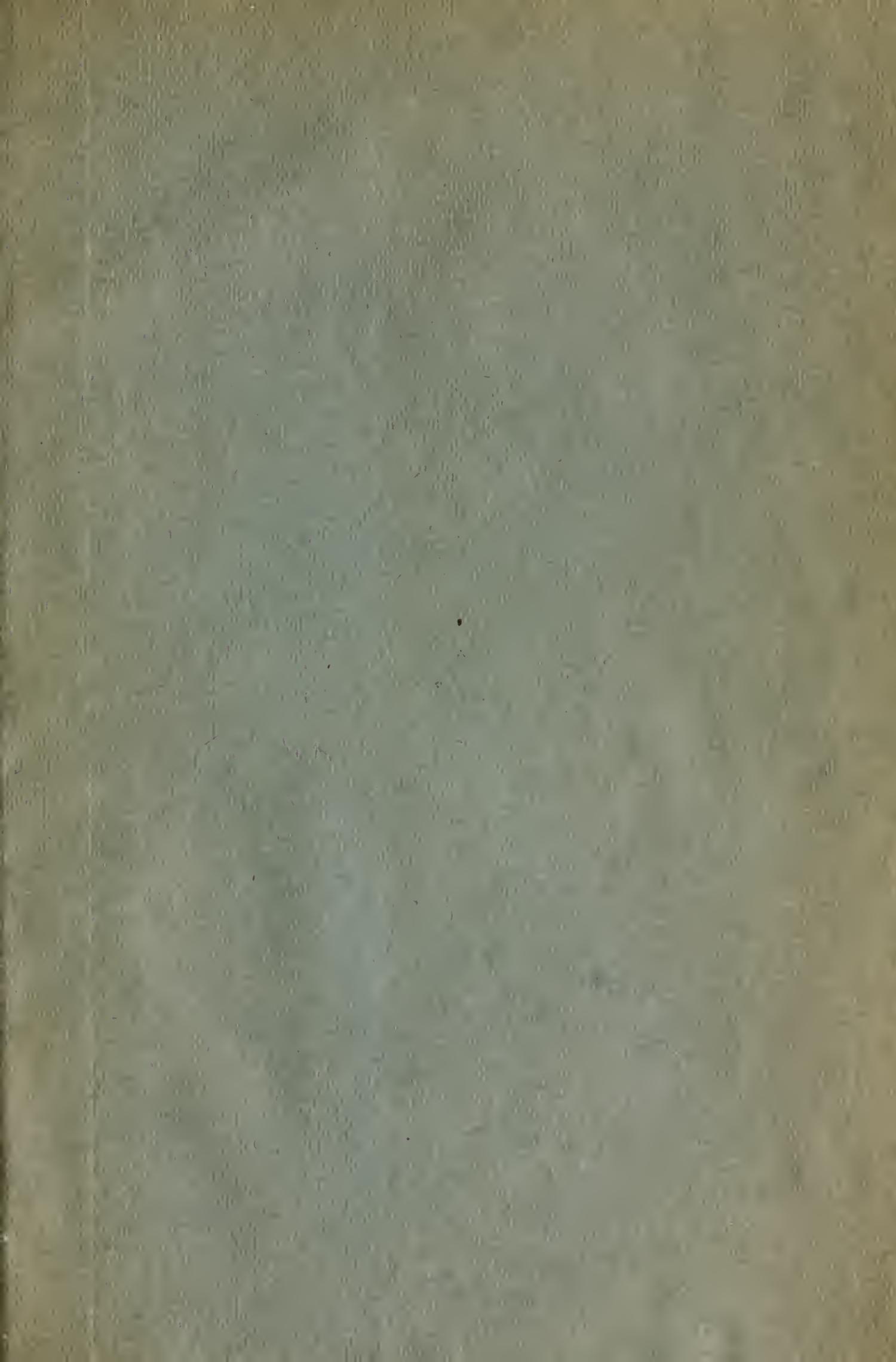
ἢ μφότερα
καταφατεῖαι

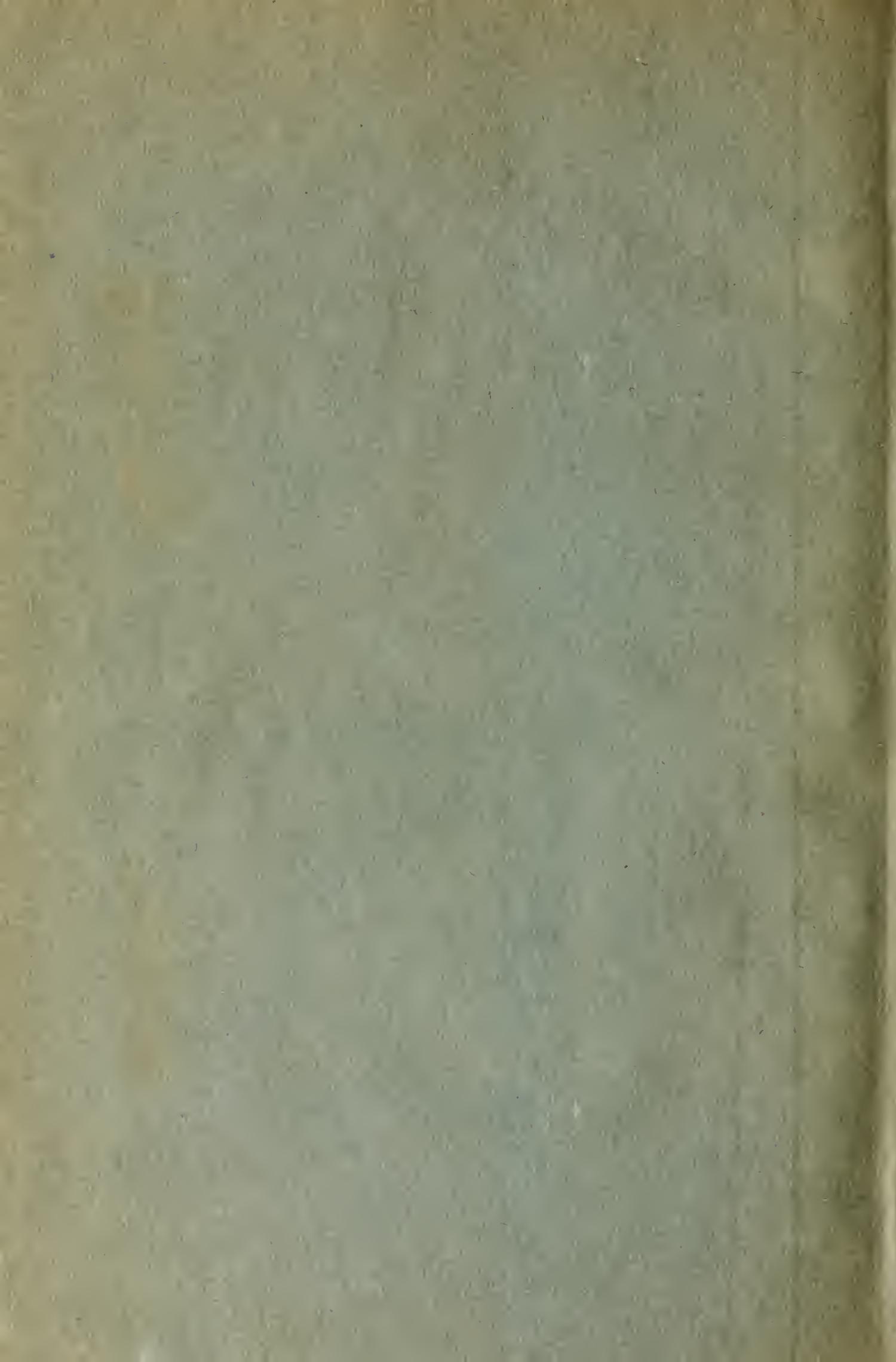
ἢ μὲν καταφατεῖ
ἢ δὲ ἀποφατεῖ

¹⁾ conspectum dedi e Pt; om. QV
ἢ τῇ στήλῃ τοιούτῳ οὐ μέτρευεν τ
ἢ τῇ μὲν καταφατεῖ ἢ δὲ ἀποφατεῖ
προσδιωρισμένη ἢ δὲ μετίζων
ἀπροσδιόριστος (σκέλος;) τῇ διαφέτεως P
τῷ διαφέτεως P

Comment. Arist. XIII 2 Philop. in Anal. Prior.

PA Commentaria in Aristotelem
3902 graeca
A25
1882
v.13
pars.1-2

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

